

Piibli Ramat 1739

PIIBLI RAMAT 1739

- ESSIMENNE MOSESSE RAMAT
- Teine Mosesse Ramat.
- Kolmas Mosesse Ramat.
- Neljas Mosesse Ramat
- Wies Mosesse Ramat.
- Josua Ramat.
- Kohtomoistiatte Ramat.
- Rutti Ramat.
- Essimenne Samueli Ramat.
- Teine Samueli Ramat.
- Essimenne Kunningatte Ramat.
- Teine Kunningatte Ramat.
- Essimenne Aia Ramat.
- Teine Aia Ramat.
- Esra Ramat.
- Neemia Ramat.
- Estri Ramat.
- Iobi Ramat.
- Lauło-Ramat.
- Salomoni Öppetusse- ehk Wannad Sannad.
- Salomoni Kogguja Ramat
- Salomoni Üllem Laul.
- Prohweti Jesaia Ramat.
- Prohweti Jeremia Ramat.
- Prohweti Jeremia Nutto-Laulud.
- Prohweti Esekieli Ramat.
- Prohweti Tanieli Ramat.
- Prohweti Osea Ramat.
- Prohweti Joeli Ramat.
- Prohweti Amosi Ramat.
- Prohweti Obadja Ramat.
- Prohweti Jona Ramat.
- Prohweti Mika Ramat.
- Prohweti Nahumi Ramat.
- Prohweti Habakuki Ramat.
- Prohweti Sewanja Ramat.
- Prohweti Aggai Ramat.
- Prohweti Sakaria Ramat.
- Prohweti Malakia Ramat.
- Ewangelium ehk Hea sannum Ma-ilma Lunnastajast Jesussest Kristussest ülleskirjotud Pühhast Matteussest.
- Ewangelium Pühhast Markussest ülleskirjotud.
- Ewangelium Pühhast Lukast ülleskirjotud.
- Ewangelium Pühhast Joannessest ülleskirjotud.
- Teine pühha Luka Ramat Pühha Apostlide Teggudest.
- Apostli Paulusse Ramat Roma-rahwale kirjotud.
- Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjotud.
- Apostli Paulusse teine Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjotud.
- Apostli Paulusse Ramat

Kalatia-ma rahwale kirjutud.

- Apostli Paulusse Ramat Ewesusse-rahwale kirjutud.
- Apostli Paulusse Ramat Wilippi liina rahwale kirjutud.
- Apostli Paulusse Ramat Kolossusse-Rahwale kirjutud.
- Apostli Paulusse essimenne Ramat Tessalonika-rahwale kirjutud.
- Apostli Paulusse teine Ramat Tessalonika-rahwale kirjutud.
- Apostli Paulusse essimenne Ramat Timoteussele kirjutud.
- Apostli Paulusse teine Ramat Timoteussele kirjutud.
- Apostli Paulusse Ramat Titussele kirjutud.
- Apostli Juda Ramat keige usklikkudele heaks kirjutud.

• Apostli Paulusse Ramat Wilemonile kirjutud.

- Apostli Paulusse Ramat Ebrea-rahwale kirjutud.
- Apostli Jakobusse Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.
- Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.
- Apostli Peetrusse teine Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.
- Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.
- Apostli Joannesse teine Ramat
- Apostli Joannesse kolmas Ramat.
- Joannesse Jummal sanna õppetaja Ilmutamisse Ramat.

ESSIMENNE MOSESSE RAMAT

Essimenne Peatük.

Kue päwaga loob Jummal taewast ja maad, walgust, la-utust, taewa-tähhed, kallad ja linnud, lodussed ja innimesse.

1. Algmisses loi Jummal α taewast ja maad.

2. Ja se Ma olli tühhi ja paljas, ja pim~edus olli süggawusse peäl, ja Jummal Waim olli lähwitamas wee peäl.

3. Ja Jummal ütles: α Sago walgus, ja walgus sai α.

4. Ja Jummal watas se walgusse, et ta hea olli, α ja Jummal teggi wahhet walgusse

ja pimmedusse wahhele.

5. Ja Jummal nimmetas se walgusse päwaks, agga se pimmedusse nimmetas temma ööks; siis sai öhto ja sai hommiko, essimesseks päwaks.

6. Ja Jummal ütles: α Sago la-utus kesket sedda wet, ja se tehko wahhet wee ja wee wahhele.

7. Ja Jummal teggi se la-utusse, α ja teggi wahhet se wee wahhele, mis lau-tusse al, ja se wee wahhele, mis la-utusse peäl olli; ja se sai nenda.

8. Ja Jummal nim~etas se la-utusse taewaks; siis sai öhto ja sai hommiko teiseks päwaks.

9. Ja Jum~al ütles: Wessi koggugo α taewa al ühte paika, et kuiwa näikse; ja se sai nenda.

10. Ja Jummal nimmetas sedda kuiwa maaks agga se wee koggo nimmetas temma merreks; ja Jummal näggi, et se hea olli.

11. Ja Jummal ütles: Ma tärkago noort rohto ülles, rohhud, mis semet kandwad, wiljalissed puud, mis wilja kandwad, omma suggu järrele, kus temma seme sees on Ma peäl; ja se sai nenda.

12. Ja Ma aias noort rohto

ülles, rohhud mis semet kandwad om~a suggu järrele, ja puud mis wilja kandwad, kus nende seme sees omma suggu järrele. Ja Jummal näggi, et se hea olli.

13. Siis sai öhto ja sai hommiko, kolmandamaks päwaks.

14. Ja Jummal ütles: α Sago walgussed taewala-utussesse, et nem~ad wahhet tewad päwa ja öö wahhele, et nem~ad on tähtäks ja seätud aeguks ja päiwiks ja aastaiks;

15. Et nem~ad walgussiks on taewa la-utusses walget andmas Ma peäle; ja se sai nenda.

16. Ja Jummal teggi kaks suurt walgust, α sedda suremat walgust mis päwal pididi wallitsema, ja sedda wähhemat walgust, mis öse pididi wallitsema, ja need tähhed.

17. Ja Jummal panni neid taewa la-utussesse, et nemmad pidid walget andma Ma peäle.

18. Ja wallitsema päwal ja öse, ja wahhet teggema walgusse wahhele, ja pimmedusse wahhele. Ja Jummal näggi, et se hea olli.

19. Siis sai öhto ja sai hommiko,

neljandamaks päwaks.

20. Ja Jummal ütles: α Wessi siggitago sure hulga ellawaid hingesid, kus ellaw hing sees on, ja linnud lendko Ma peäl taewa lautusse pole.

21. Ja Jummal loi sured α wallas-kallad, ja keik suggu ellawaid hingesid mis liguwad, mis wessi siggitab nende suggu järrele, ja keik suggu tibadega lindo nende suggu järrele; ja Jummal näggi, et se hea olli.

22. Ja Jummal önnistas neid ja ütles: tehke suggu ja teid sago paljo ja täitke se wessi mis merres, ja neid lindo sago paljo Ma peäle.

23. Siis sai öhto ja sai hommiko, wiendamaks päwaks.

24. Ja Jummal ütles: Ma togo wälja ellawad hinged nende suggu järrele α, lojuksed ja romajad ja metsa-ellajad nende suggu järrele; ja se sai nenda.

25. Ja Jummal teggi metsa-ellajad nende suggu järrele, ja lojuksed nende suggu järrele, ja keik romajad Ma peäle nende suggu järrele; ja Jummal näggi, et se hea olli.

26. Ja Jummal ütles: Tehkem

innimest ennaste näo järrele ennaste sarnatseks, et nemmad wallitsewad ülle kallade mis merres, ja ülle lindude mis taewa al ja ülle lojuste, ja keik ülle se Ma ja keik ülle romajatte, mis Ma peäl romawad.

27. Ja α Jummal loi se innimesse omma näo järrele, Jummal näo järrele loi ta tedda, mehheks ja naoseks loi temma neid.

28. Ja Jummal önnistas neid, ja Jummal ütles neile: Tehke suggu ja teid sago paljo ja täitke se Ma ja saatke sedda ennaste alla, ja wallitsege ülle kallade mis merres, ja ülle lindude mis taewa al ja keik ülle ellajatte, mis Ma peäl liguwad.

29. Ja Jummal ütles: Wata ma ollen teile annud keik rohud mis semet kandwad, mis keige se Ma peäl on, ja keik puud kus peäl pu willi on, mis semet kannab, se peab teile roaks ollema.

30. Ja keige ellajattele mis Ma peäl, ja keige lindudele mis taewa al, ja keikile mis romawad Ma peäl, kus ellaw hing sees on, ollen ma annud keik suggu

haljast rohto sömaaiaks; ja se sai nenda.

31. Ja Jummal watas keige se peäle, mis ta olli teinud, ja wata se olli wägga hea α. Siis sai öhto ja sai hommiko, kuendamaks päwaks.

2. Peatük.

*Hingamisse-päwa pühhitseminne.
Adamat luakse mullast, Ewat
Adama küljeluust: nemmad
sawad abbiellorahwaks.*

1. Nenda on taewas ja Ma ja keik nende wäggi walmis sanud.

2. Ja Jummal olli seitsmel päwal α omma teggemist lõppetanud mis ta olli teinud, ja hingas seitsmel päwal keigest ommast teggemisest, mis ta olli teinud.

3. Ja Jummal önnistas seitsmest päwa ja pühhitses tedda, et temma siis olli hinganud keigest ommast teggemisest, mis Jummal tehjes olli lonud.

4. Need on taewa ja Ma sündimised, kui neid lodi, sellal kui Jehowa Jummal α maad ja taewast teggi.

5. Ja keik suggu poösaid wäljal

ep olnud weel mitte Ma peäl, ja keik suggu wälja rohto ei olnud weel mitte tousnud: sest Jehowa Jummal ei olnud mitte lasknud wihma saddada Ma peäle, ja ei olnud innimest maad harrimas.

6. Agga uddo tousis maast wälja ja kastis keige se Ma.

7. Ja Jehowa Jummal walmistas sedda innimest α, mis pörm on, mullast, ja puhhus temma ninnasse ellawat öhko: nenda sai innimenne ellawaks hingeaks.

8. Ja Jehowa Jummal ehhtas ühhe rohho-aia Edeni päwatousmisse pole, ja panni senna se innimesse, mis ta olli walmistanud.

9. Ja Jehowa Jummal laskis maast toust keik suggu puid, mis armsad ollid peält nähha ja head neist süa, ja ello pu kesket aeda, ja hea ja kurja tundmisse pu.

10. Ja jöggi läks wälja Edenist sedda rohho-aeda kastma, ja ta lahkus seält ja sai neljaks arruks.

11. Essimesse nimmi olli Pison α, se joseb ümber keige se Hawila-ma, kus kulda on.

12. Ja selle Ma kuld on hea,

seäl on Pedola ja Soami kiwwi.

13. Ja teise jõe nimmi on Kion, se joseb ümber keige se Kusi-ma.

14. Ja kolmandama jõe nimmi on Iddekel, se joseb Assuri-ma ümber hommiko pole; ja neljas jõggi, se on Wrät.

15. Ja Jehowa Jummal wottis se innimesse, ja panni tedda Edeni aeda, sedda harrima ja sedda hoidma.

16. Ja Jehowa Jummal käskis innimest ja ütles: keikist aia puist woid sa süa:

17. Agga sest hea ja kurja tundmisse puust ei pea sa mitte söma: sest mil päwal sinna sest sööd, pead sa surma surrema.

18. Ja Jehowa Jummal ütles: Se ep olle mitte hea, et se innimenne üksi on; æ ma tahhan temmale abbi tehha, mis temma kohhane on.

19. Sest Jehowa Jum~al olli kül maast walmistanud keik suggu ellajaid wälja peäl ja keik linnud mis taewa al, ja olli neid innimesse jure saatnud, et ta saaks nähha, kudda tem~a neid piddi nim~etama; ja kudda se innimenne igga ellawa hinge

piddi nim~etama, nenda piddi temma nimmi ollema.

20. Ja se innimenne panni nimmed keikile lojustele ja lindudele mis taewa al ja keikile ellajattele mis wälja peäl: agga selle innimessele ei leidnud Ta mitte abbi mis temma kohhane olli.

21. Siis laskis Jehowa Jummal raske unne se innimesse peäle tulla, ja ta uinus maggama: ja ta wottis ühhe temma külje-luist ja panni se kohha lihhaga jälle kinni.

22. Ja Jehowa Jummal æ ehhtas se külje-lu, mis ta innimessest olli wötnud, naeseks, ja satis tedda Adama jure.

23. Siis ütles Adam: Se on nüüd lu minno luist ja lihha minno lihhas; tedda peab mehhe-naeseks hütama, sest et ta mehhest on woetud.

24. Sepärrast æ jättab mees omma issa ja omma emma mahha ja hoiab omma naese pole, ja nemmad peawad üks lihha ollema.

25. Ja nem~ad ollid mollemad allasti, Adam ja temma naene, ja ei häbbenend ennast mitte.

3. Peatük.

*Ewa ja Adama ülleastminne,
nende karristus, römustaminne ja
wälja aiainne aia seest.*

1. Agga maddo olli kawwalam kui keik ellajad mis wälja peäl, mis Jehowa Jummal olli teinud, ja se ütles naese wasto: Kas se on, et Jummal sedda öölnud? teie ei pea ei ühhestki rohho-aia puust söma.

2. Ja naene ütles mao wasto: Kül meie söme rohho-aia pu wiljast;

3. Agga selle pu wiljast, mis kesk aeda, on Jummal üttelnud: teie ei pea mitte sest söma egga temmasse puutma, et teie ei surre.

4. Ja maddo ütles naese wasto: Teie ei pea mitte surma surrema.

5. Sest Jummal teab, mil päwal teie sest söte, et teie silmad siis lahti sawad ja sate kui Jummal ja tunnete head ja kurja.

6. Ja se naene näggi, et se pu hea olli roaks, ja et ta silmadele himmo teggi, ja et se pu olli armas, et ta pididi targaks

teggema; siis wottis ta temma wiljast ja söi, ja andis ühtlase ka omma mehhele, ja temma söi.

7. Siis said nende mollematte silmad lahti ja tundsid ennast allasti ollewad: æ ja nemmad ömblesid wigi-lehtä kokko ja teggid ennestele põlled.

8. Ja nemmad kuulsid Jehowa Jummal heäle, mis senna ja tenna käis rohho-aedas, kui pääw willuks sai, ja Adam ja temma naene puggesid Jehowa Jummal palle eest kesk rohho-aia pude sekka.

9. Ja Jehowa Jummal hüdis Adamat ja ütles temma wasto: Kus sa olled?

10. Ja temma ütles: Ma kuulsin so heäle rohho-aedas, ja kartsin, sest minna ollen allasti, sepärrast puggesin ma eest ärra.

11. Ja Ta ütles: Kes on sulle teäda annud, et sa allasti olled? olled sasönuud sest puust, mis minna sind käksin, et sinna ei piddand sest mitte söma?

12. Ja Adam ütles: Se naene mis sa mulle abbi-kasaks andsid, sesamma andis mulle sest puust, ja minna söin.

13. Ja Jehowa Jummal ütles

naese wasto: Miks sa sedda olled teinud? ja naene ütles: maddo pettis mind ja minna söin.

14. Ja Jehowa Jummal ütles mao wasto: Et sa sedda teinud, siis olled sinna ärranetud keikide lojuste seast ja keikide ellajatte seast mis wälja peäl; omma köhho peäl pead sa käima ja pörmo söma keik omma ello aia.

15. Ja ma tahhan wihha-waeno tösta sinno, ja naese wahhele, ja sinno seemne ja tem~a Seemne wahhele; Sesamma peab so pea röhuma ja sinna wöttad temmale kanda röhhuda.

16. x Naese wasto ütles temma: Ma tahhan sulle wägga palju wallo sata, kui sa käima peäl olled, walloga pead sa lapsi ilmale toma, ja sinno himmo peab so mehhe järrele ollema, ja sesamma peab sinno ülle wallitsema.

17. x Agga Adamale ütles temma: Et sa olled kuulnud omma naese sanna ja sönud sest puust, mis ma sind käksin ja ütlesin: Sinna ei pea mitte sest söma; ärranetud on se Ma

sinno pärrast, waewaga pead sa sest söma keik omma ello aia.

18. Ja kibbowitso ja ohhakaid peab ta sulle kaswatama, ja sinna pead wälja rohhud söma.

19. Omma palle higgi sees pead sa leiba söma, senni kui sa jälle mullaks saad, sest septsammast olled sa woetud: sest sinna olled pörm ja pead jälle pörmuks sama.

20. Ja Adam panni omma naese nimme Ewa, sest et temma keikide ellawatte emmaks sanud.

21. Ja Jehowa Jummal teggi Adamale ja tem~a naesele kassukad, ja panni neid nende selga.

22. Ja Jehowa Jummal ütles: Wata Adam olli kui üks meist, et ta pididi teädma head ja kurja: agga nüüd et ta omma kät siinna külge ei pista, ja ei wötta ka sest ello puust, ja ei sö ja iggawest ei ella;

23. Siis satis Jehowa Jummal tedda Edeni rohho-aiast wälja, et ta pididi se Ma harrima, kust ta olli woetud.

24. Ja aias Adamat wälja, ja panni hommiko poolt wasto Edeni rohho-aeda Kerubid ja

moöka kui tulle-leek, mis senna ja tenna ennast pöris, et nemmad piddid sedda ello-pu teed hoidma.

4. Peatük.

Kaini ja Abeli sündimine ja ohwerdaminne. Kain tappab Abelit ärra; temma nuhtlus ja sugguwössa.

1. Ja Adam sai omma naese Ewaga ühte, ja se sai käima peäle ja töi Kainit ilmale, ja ütles: Ma ollen sedda meest sanud, sedda kes Jehowa on.
2. Ja temma töi ta ilmale temma wenda Abelit; ja Abel olli puddo-lojuste karjane, agga Kain olli põllo-mees.
3. Ja se sündis pärrast mitto päwa, et Kain Jehowale roa-ohwri töi ma-wiljast,
4. Ja Abel se töi ka omma puddo-lojuste essimessest suggust ja nende raswast, ja Jehowa watis x Abeli peäle ja temma roa-ohwri peäle.
5. Agga Kaini peäle ja temma roa-ohwri peäle ei waatnud Ta mitte. Siis süttis Kaini wihha

wägga põllema ja langes ärra silmist.

6. Ja Jehowa ütles Kaini wasto: Miks süttib so wihha põllema? ja miks sa nenda silmist ärralangenud?

7. Eks se olle nenda? kui sa head teed, siis saad sa andeks; agga kui sa ei te head, siis maggab pat ukse ees, ja temma himmo käib so peäl, agga sinna pead temma ülle wallitsema.

8. Ja Kain räkis omma wenna Abeliga; ja se sündis, kui nemmad wäljal ollid, siis kippus Kain omma wenna Abeli peäle, ja tappis tedda ärra.

9. Ja Jehowa ütles Kaini wasto: Kus on so wend Abel? ja ta ütles ei ma tea; ollen minna omma wenna hoidja?

10. Ja Temma ütles: Mis sa olled teinud? sinno wenna werre x heäl kissendab minno pole Ma peält.

11. Agga nüüd, ärranetud olled sinna, sinna isse siit Ma peält, mis omma suud lahti teinud so wenna werd sinno käest wastowöttes.

12. Kui sa harrid maad, siis ei pea ta sulle omma rammo mitte

ennam andma; hulkumas ja pöggenemas pead sa Ma peäl ollema.

13. Ja Kain ütles Jehowa wasto: Mo ülle-kohhus on surem, kui et sedda saaks andeks.

14. Wata sa olled mind tänna ärraaianud siit maalt ja pean sinno palle eest warjule minnema ⁂, ja Ma peäl hulkumas ja pöggenemas ollema; ja se sunnib, et mind ärratappab iggaüks, kes mind leiab.

15. Ja Jehowa ütles temmale: Sepärrast iggaüks, kes Kainit ärratappab, selle kätte peab seitse wõrra jälle maksetama. Ja Jehowa panni Kainile ühhe tähhe, et ükski ei piddand tedda mahhalöma, kes tedda pididi leidma.

16. Ja Kain läks ärra Jehowa palle eest, ja ellas Nodi-maal hommiko pool Edenist.

17. Ja Kain sai omma naesega ühte, ja ta sai käima peäle ja tõi Anoki ilmale, ja ta ehhtas ühhe liña ja panni selle nimme omma poia Anoki nimme järrele.

18. Ja Anokile sündis Irad, ja Irad sünnitas Meujaeli, ja Meujael sünnitas Metusaeli, ja Metusael

sünnitas Lemeki.

19. Ja Lemek wöttis ennesele kaks naest, teise nimmi olli Ada, ja teise nimmi olli Silla.

20. Ja Ada tõi ilmale Jabalit, sesamma olli nende issa, kes telkide sees ellasid, ja weiksid kaswatasid.

21. Ja temma wenna nimmi olli Jubal, se olli keikide kandle-löjatte ja pillipuhhujatte issa.

22. Ja Silla, se tõi ilmale Tubalkainit, se õppetask tagguma keik, kes wask- ja raudseppa tööd teggid; ja Tubalkaini ödde olli Naama.

23. Ja Lemek olli omma naeste Ada ja Silla wasto üttelnud: kuulge minno sanna, teie Lemeki naesed, pange tähhele minno könne; kas ma ollen ühhe mehhe ärratapnud ennesele hawaks ja ühhe nore mehhe ennesele muhhuks?

24. Kui seitse wõrra Kaini pärrast maksetakse kätte, siis Lemeki pärrast seitse ja seitsekümmend wõrra.

25. Ja Adam sai ta omma naesega ühte ja temma tõi poia ilmale ja panni temma nimme Set, sest Jummal (ütles temma)

on mulle teist suggu Abeli
assemele añud, et Kain tedda
on ärratapnud.

26. Ja Setile, sellele sundis ka
poeg, ja ta panni temma nimme
Enos. Sel aial hakkati Jehowa
nimme kulutama.

5. Peatük.

*Adama sugguwössad; Set, Enos,
Kenan, Maalalel? Jered, Enok,
Metusala, Lemek, Noa.*

1. Se on Adama sündimiste æ
ramat; sel päwal kui Jummal
Adama loi, siis teggi temma
tedda Jummal a æ sarnatseks.

2. Mehheks ja naeseks loi
temma neid, ja ta önnistas neid
ja panni nende nimme
innimenne sel päwal, kui neid
lodi.

3. Ja Adam ellas sadda ja
kolmkümmend aastat ja sünnitas
ühhe lapse ennese sarnatseks
omma näo järrele, ja panni
temma nimme Set.

4. Ja Adama päwad ollid pärrast
sedda, kui ta Seti olli
sünnitanud, kahheksa sadda
aastat, ja sünnitas poege ja

tütrid.

5. Nenda ollid keik Adama
päwad, mis ta ellas, ühheksa
sadda ja kolmkümmend aastat,
ja surri ärra.

6. Ja Set ellas sadda ja wiis
aastat, ja sünnitas Enosi.

7. Ja Set ellas pärrast sedda,
kui ta Enosi olli sünnitanud,
kahheksa sadda ja seitse aastat,
ja sünnitas poege ja tütrid.

8. Nenda ollid keik Seti päwad
ühheksa sadda ja
kaksteistkümmend aastat, ja surri
ärra.

9. Ja Enos ellas
ühheksakümmend aastat ja
sünnitas Kenani.

10. Ja Enos ellas pärrast sedda,
kui ta Kenani olli sünnitanud,
kahheksa sadda ja
wiisteistkümmend aastat, ja
sünnitas poege ja tütrid.

11. Nenda ollid keik Enosi
päwad ühheksa sadda, ja wiis
aastat, ja surri ärra.

12. Ja Kenan ellas
seitsekümmend aastat ja
sünnitas Maalaleli.

13. Ja Kenan ellas pärrast
sedda, kui ta Maalaleli olli
sünnitanud, kahheksa sadda ja

nellikümmend aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

14. Nenda olid keik Kenani päwad ühheksa sadda ja kümme aastat ja surri ärra.

15. Ja Maalalel ellas kuuskümmend ja wiis aastat, ja sünnitas Jeredi.

16. Ja Maalalel ellas pärrast sedda, kui ta Jeredi olli sünnitanud, kahheksa sadda ja kolmkümmend aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

17. Nenda olid keik Maalaleli päwad kahheksa sadda, ühheksakümmend ja wiis aastat, ja surri ärra.

18. Ja Jered ellas sadda, kuuskümmend ja kaks aastat, ja sünnitas Enoki.

19. Ja Jered ellas pärrast sedda, kui ta Enoki olli sünnitanud, kahheksa sadda aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

20. Nenda olid keik Jeredi päwad ühheksa sadda, kuuskümmend ja kaks aastat, ja surri ärra.

21. Ja Enok ellas kuuskümmend ja wiis aastat, ja sünnitas Metusalat.

22. Ja Enok kõndis allate Jummalaga pärrast sedda, kui ta Metusalat olli sünnitanud, kolmsadda aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

23. Nenda olid keik Enoki päwad kolm sadda, kuuskümmend ja wiis aastat.

24. Ja Enok kõndis allate Jummalaga, ja tedda ep olnud ennam, sest Jummal olli tedda ärrawötnud.

25. Ja Metusala ellas sadda, kahheksakümmend ja seitse aastat, ja sünnitas Lemeki.

26. Ja Metusala ellas pärrast sedda, kui ta Lemeki olli sünnitanud, seitse sadda, kahheksakümmend ja kaks aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

27. Nenda olid keik Metusala päwad ühheksa sadda, kuuskümmend ja ühheksa aastat, ja surri ärra.

28. Ja Lemek ellas sadda, kahheksakümmend ja kaks aastat, ja sünnitas ühhe poia.

29. Ja panni tem~a nimme Noa ja ütles: Sesamma se peab meid trööstima meie tö pärrast ja meie kätte waewa pärrast ja Ma

pärrast, mis Jehowa on ärraneednud.

30. Ja Lemek ellas pärrast sedda, kui ta Noat olli sünnitanud, wiis sadda, ühheksakümmend ja wiis aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

31. Nenda ollid keik Lemeki päwad seitse sadda, seitsekümmend ja seitse aastat, ja surri ärra.

32. Ja Noa olli wiissadda aastat wanna, ja Noa sünnitas Semi, Hami ja Jeweti.

6. Peatük.

*Innimeste pahhad wisid;
Jummala pitk meel ja wihha.
Noa saab armo, ehhitab laewa.*

1. Ja se sündis, kui neid innimessi hakkas paljo sama Ma peäle, ja neile tütreid sündsid:

2. Siis waatsid Jummala lapsed innimeste tüttarte peäle, et nemmad illusad ollid, ja wotsid ennestele naesed & keikist, mis nemmad ärrawallitsesid.

3. Siis ütles Jehowa: Minno Waim ei pea mitte iggaweste innimeste sees nomima, et

nemmad agga lihha on; ja nende päwad peawad ollema sadda ja kakskümmend aastat.

4. Neil päiwil ollid sured pitkad mehhed Ma peäl, ja ka pärrast sedda, kui Jum~ala lapsed innimeste tüttarte jure heitsid, siis töid nemmad neile lapsi ilmale; needsammad on need wäggewad, mis ammust aiaist kuulsad mehhed on.

5. Kui Jehowa näggi, et innimeste kurjus suur olli Ma peäl, ja keik temma süddame möttette mötlemised & üsna kurjad iggapäwa:

6. Siis kahhetses Jehowa, et ta innimest Ma peäle olli teinud, ja ta südda teggi haiget.

7. Ja Jehowa ütles: Ma tahhan innimest, mis minna ollen lonud, Ma peält ärrakautada, nihästi innimessed kui lojuksed ja romajad ja linnud, mis taewa al: sest ma kahhetsen, et ma neid ollen teinud.

8. Agga Noa leidis armo Jehowa silma eest.

9. Need on Noa sündimised: Noa olli üks öige mees, & täieste wagga omma põlwe-rahwa seas; allate köndis Noa

Jummalaga.

10. Ja Noa sünnitas kolm poega, Semi, Hami ja Jeweti.

11. Ja Ma olli Jummal ees ärrarikkutud, ja Ma olli täis wäggewalda sanud.

12. Ja Jummal näggi se Ma, ja wata, ta olli ärrarikkutud: sest keik lihha olli ommad wisid Ma peäl ärrarikkunud.

13. Sepärrast ütles Jummal Noa wasto: Keige lihha ots on miño ette tulnud, sest Ma on täis wäggewalda neist sanud; sepärrast wata, ma tahhan neid Maga hopis ärrarikkuda.

14. Te ennesele laewa Kowri puust, kambrittega pead sa se laewa teggema; ja seest- ja wäljaspiddi pead sa tedda piggiga törwama.

15. Ja sedda wisi pead sa sedda teggema: kolm sadda künart olgo laewa pitkus, wiiskümmend künart temma laius ja kolmkümmend künart temma kõrgus.

16. Akna pead sa laewale teggema, ja sedda walmistama üks künar üllewelt, ja laewa ukse pannema temma külge; sinna pead temmale teggema allumist,

teist ja kolmandamat lagge.

17. Ja minna, wata minna tahhan wee-upputust Ma peäle sata, et ma ärrarikkun taewa al keik lihha, kus ello waim sees on; keik mis Ma peäl on, peab hinge heitma.

18. Agga sinnoga tahhan ma omma seädust kindlaste tehha, ja sa pead laewa peäle minnema, sinna ja sinno poiad, ja sinno naene ja so poegade naesed sinnoga.

19. Ja keigest mis ellab, keigest lihvast kaks iggaühhest pead sa laewa wima, et nemmad sinnoga ellusse jäwad: issane ja emmane peawad need ollema.

20. Neist lindudest nende suggu järrele ja neist lojustest nende sou järrele, keikist mis Ma peäl romawad nende suggu järrele, keikist peawad nemmad kahhekeste so jure tulles, et nemmad ellusse jäwad.

21. Ja sinna wotta ennesele keigest roast mis süakse ja koggu ennese jure, et se sinnule ja neile söma-aiaks on.

22. Ja Noa teggi sedda ; keik sedda möda, kui Jummal tedda olli käsknud, nenda teggi ta.

7. Peatük.

Noa lähhäb laewa. Wee-upputus kautab keik ärra mis ellab, ja seisab 150. päwa.

1. Ja Jehowa ütles Noale: Minne
α sinna ja keik so perre senna
laewa peäle, sest sind ollen ma
näinud öige ollewad ennese ees
sesinnatse põlwe rahwa seas.

2. Keikist puhtaist lojustest wotta
ennesele seitse pari, üks issane
ja temma emmane; ja neist
lojustest mis ei olle puhtad,
kaks, üks issane ja temma
emmane.

3. Nisammoti neist lindudest mis
taewa al, seitse pari üks issane
ja emmane, et suggu ellusse
jääks keige se Ma peäle.

4. Sest weel seitsme päwa
pärrast tahhan minna Ma peäle
lasta wihma saddada
nellikümmend päwa ja
nellikümmend ööd, ja tahhan Ma
peält ärrakautada keik, mis ial
on ollemas, mis ma ollen teinud.

5. Ja Noa teggi keik sedda
möda, kui Jehowa tedda olli
käsknud.

6. Ja Noa olli kuus sadda

aastat wanna, kui se wee-
upputus, se wessi Ma peäle sai.

7. Ja Noa läks ja temma poiad
ja temma naene ja temma
poegade naesed temmaga laewa
peäle wee-upputuse pärrast.

8. Neist puhtaist lojuksist ja
neist lojuksist, mis puhtad ei
olle, ja neist lindudest ja keigest,
mis Ma peäl romab,

9. Tullid kahhekeste Noa jure
laewa, issane ja emmane, nenda
kui Jummal Noat olli käsknud.

10. Ja se sündis seitsme päwa
pärrast, et upputusse wessi Ma
peäle sai.

11. Otse sel aastal, kui Noa
kuussadda aastat wañaks sai,
teise ku seitsmeteistkümnemal
päwal, otse selsammal päwal
löhkesid keik surema
süggawusse hallikad, ja taewa
lugid tehti lahti.

12. Ja saddo sai Ma peäle
nellikümmend päwa ja
nellikümmend ööd.

13. Otse selsammal päwal läks
Noa, ja Noa poiad Sem, ja Ham,
ja Jewet, ja Noa naene ja kolm
temma poegade naest nendega,
laewa peäle.

14. Nemmad ja keik suggu

ellajaid omma sou järrele, ja keik suggu lojuksid omma sou järrele, ja keik suggu romajaid mis Ma peäl romawad omma sou järrele, ja keik suggu lindo omma sou järrele, keik suggu linnukessi, keik suggu mis tibadega on.

15. Ja nemmad tullid Noa jure laewa, kahhekeste keigest lihast, kus ello waim sees olli.

16. Ja kui nemmad sisse läksid, siis tullid issane ja emmane keigest lihast, nenda kui Jummal tedda olli käsknud; ja Jehowa panni temma takka kinni.

17. Ja se wee-upputus sai nellikümmend päwa Ma peäle, ja sedda wet sai palju, ja se töstis laewa ülles, nenda et sedda kõrgesse tösteti Ma peält.

18. Ja wessi wöttis woimust ja sai wägga palju Ma peäle, nenda et se laew käis wee peäl.

19. Siis wöttis wessi üpris wägga woimust Ma peäle, nenda et keik need kõrged mäed, mis keige se taewa al ollid, said kaetud.

20. Wiisteistkümmend künart wöttis wessi woimust kõrguti, ja mäed said kaetud.

21. Siis heitis keik lihha hinge, α mis Ma peäl likus, ni hästi linnud kui lojuksed ja metsalissed ja keik romajad, mis Ma peäl romawad, keik innimessed ka.

22. Keik, kelle ello waimo öhk ta ninna sees olli, keikist mis kuiwa peäl olli, surri ärra.

23. Nenda kautati ärra keik, mis ial olli olnud mis Ma peäl olli, ni hästi innimessed kui lojuksed, ja romajad ja linnud mis taewa al, ja neid kautati Ma peält ärra, ja ei jänud ülle, kui agga Noa ja need, kes temmaga laewas ollid.

24. Ja wessi wöttis woimust ma peäl sadda ja wiiskümmend päwa.

8. Peatük.

Wessi tahheneb; Noa lähhäb laewast wälja, ohwerdab Jummalale ja saab armo keige ma-ilma heaks.

1. Ja Jummal mötles Noa peäle ja keige ellajatte ja keikide lojuste peäle, mis temmaga laewas ollid; ja Jummal laskis ülle Ma tuult käia, ja wessi

allanes ärra.

2. Ja sügawusse hallikad pandi kinni, ja taewa lugid, ja saddo taewast keeldi ärra.

3. Ja wessi läks taggasi Ma peält ärra, se läks ikka taggasi, ja wessi sai wähhemaks, kui sadda ja wiiskümmend päwa otsa said.

4. Ja se laew jäi seisma seitsme ku seitsmeteistkümnemal päwal Araratti õmäggede peäle.

5. Ja wessi sai ikka wähhemaks kümnema kuni, essimessel kümnema ku päwal paistsid mäggede otsad.

6. Ja se sündis, kui nellikümmend päwa otsa said, siis teggi Noa selle laewa akna lahti, mis ta teinud.

7. Ja laskis ühhe kaarna wälja, ja se läks wälja siina ja tenna, senni kui wessi Ma peält ärrakuiwis.

8. Siis laskis temma ühhe tuikesse ennese jurest wälja, et saaks nähha, kas wessi olli Ma peält kahhanenud.

9. Agga se tuike ei leidnud mitte omma jalla warwastele hingamisse maad ja tuli temma jure taggasi laewa, sest et wessi

weel olli keige se Ma peäl: siis pistis ta omma kät wälja ja wöttis tedda ja satis tedda ennese jure laewa.

10. Ja temma otis weel teist seitse päwa, ja laskis ta ühhe tuikesse laewast wälja;

11. Agga se tuike tuli temma jure õhto aial, ja wata üks öllipu leht mis ärramurtud, olli temma suus; ja Noa tundis, et wessi olli Ma peält kahhanenud.

12. Ja ta otis weel teist seitse päwa, ja laskis ühhe tuikesse wälja, ja se ei tulnud teps ennam temma jure taggasi.

13. Ja se sündis essimessel aastal peäle kuesaa, essimessel essimesse ku päwal, et wessi kahhanes ärra Ma peält; ja Noa wottis laewa kattust ärra ja watas, ja wata, Ma olli tahhenend.

14. Ja seitsmel teise ku päwal kolmatkümmend on Ma kuiwaks sanud.

15. Ja Jummal räkis Noa wasto ja ütles:

16. Minne laewast wälja, sinna ja sinno naene ja so poiad, ja so poegade naesed sinnoga.

17. Keik ellajad, mis sinno jures

on, keigest lihhas, ni hästi linnud kui lojuksed ja keik romajad, mis ma peäl romawad, to ennesega wälja, et nemmad siggiwad Ma peäl ja ɔ suggu teggewad ja neid paljo saab Ma peäle.

18. Siis läks Noa wälja, ja temma poiad ja temma naene ja temma poegade naesed tem~aga.

19. Keik ellajad, keik romajad ja keik linnud, keik mis romab Ma peäl omma sugguwössade järrele, läksid laewast wälja.

20. Ja Noa ehhtas Jehowale ühhe altari ülles, ja wöttis keikist puhtaist lojustest ja keikist puhtaist lindudest, ja ohwerdas põlletamise-ohwrid altari peäl.

21. Ja Jehowa haistis sedda maggusat haiso, ja Jehowa mötles om~as süddames: Ei ma tahha ennam sedda maad ärrawanduda innimesse pärrast; sest innimesse ɔ süddame mötlemissed on kurjad temma lapse-pölwest: ja minna ei tahha ɔ teps ennam keik mis ellab mahhalüa, nenda kui ma ollen teinud.

22. Ei pea eddespidi keik ma-

ilma päiwil mitte lõpma ei semendaminne egga leikus, ei külm egga pallaw, ei sui egga talwe, ei pääw egga ö.

9. Peatük.

Jummal önnistab, kelab tapmist, teeb Noaga seädust; Noa saab joobnuks; temma ello-aeg ja surm.

1. Ja Jummal önnistas Noa ja temma poiad ja ütles neile: ɔ Tehke suggu ja teid sago paljo ja täitke se Ma.

2. Ja teie kartus ja teie hirm ɔ sago keige metsaliste peäle ja keige lindude peäle mis taewa al, keik mis Ma peäl ligub ja keik merre kallad, need on teie kätte antud.

3. Keik mis ligub, mis ellus on, olgo teile roaks, keik annan minna teile nenda, kui haljast rohto.

4. Kummatagi ei pea teie mitte lihha söma temma hingega, se on temma werrega.

5. Sest töest ma tahhan teie werd teie hingede pärrast tagganouda keikide ellajatte

käest tahhan ma sedda tagganouda, ja innimeste käest, iggaühhe temma wenna käest tahhan ma innimesse hinge tagganouda.

6. α Kes innimesse werd ärrawallab, selle werri peab innimesse läbbi sama ärrawallatud, sest Temma on innimest Jummal näo järrele teinud.

7. Ja teie, tehke suggu ja teid sago palju, siggige Ma peäl ja teid sago palju seal peäl.

8. Ja Jummal räkis Noa ja temma poegade wasto, mis temma jures ollid, ja ütles:

9. Ja miña, wata miña sean kindlaste omma seädust teiega ja teie sugguga pärrast teid.

10. Ja igga ellawa hingega, mis teie jures on, lindudega, lojustega ja keik nende metsalistega mis teie jures, keikidega mis laewast on väljatulnud, keikide ellajatega, mis Ma peäl.

11. Ja minna sean kindlaste omma seädust teiega, et ükski lihha ei pea teps sama ärrakautud upputusse weega, ja ei pea enam wee-upputust

ollema maad ärrarikkumas.

12. Ja Jummal ütles: Se on se seädusse täht, mis minna pannen ennese ja teie wahhele ja igga ellawa hinge wahhele, mis teie jures on, iggawesest põlwest sadik.

13. Omma wikkerkare ollen ma pilwesse pannud, ja se peab seädusse tähheks ollema minno ja Ma wahhel.

14. Ja se sünnib, kui ma pilwed pilwetan ülle Ma, siis peab sedda wikkerkaart pilwes nähtama.

15. Ja ma tahhan mele tulletada omma seädust, mis minno ja teie wahhel on ja igga ellawa hinge wahhel keiges lihhas, et ei pea mitte enam wessi sama upputusseks, keik lihha ärrarikkuda.

16. Ja se wikkerkaar peab pilwes ollema, et ma sedda nään ja mele tulletan iggawest seädust Jummal ja igga ellawa hinge wahhel keiges lihhas, mis Ma peäl on.

17. Ja Jummal ütles Noa wasto: Se on se seädusse täht, mis ma kindlaste seädnud ennese ja keige lihha wahhel, mis Ma peäl

on.

18. Ja Noa poiad, mis laewast wäljatullid, ollid Sem ja Ham ja Jewet; agga Ham se olli Kanaani issa.

19. Need kolm ollid Noa poiad, ja neist on keik ma-ilm laiale lautud.

20. Ja Noa hakkas sama põllomehheks ja istutas winamägge.

21. Ja ta jõi sest winast ja sai joobnuks, ja teggi ennast paljaks seal ommas telkis.

22. Ja Ham Kanaani issa näggi omma issa paljast ihho, ja täetas sedda omma kahhe wennale oues.

23. Ja Sem ja Jewet wötsid ühhe ride ja pannid ende mollematte ollade peäle, ja käisid taggaja ja katsid omma issa paljast ihho kinni, ja nende silmad ollid taggaja, et nemmad omma issa paljast ihho ei näinud.

24. Ja Noa ärkas ommast winast ülles, ja sai teäda, mis temma norem poeg temmale olli teinud.

25. Siis ütles temma: Ärranetud olgo Kanaan! sago temma omma wendadele sullaste

sullaseks!

26. Weel ütles ta: Kidetud olgo Jehowa Semi Jummal, ja Kanaan sago temmale sullaseks.

27. Jummal awwatellego Jeweti, ja temma ellago Semi telkide sees, ja Kanaan olgo temmale sullaseks.

28. Ja Noa ellas pärrast wee-upputust kolm sadda ja wiiskümmend aastat.

29. Ja keik Noa päwad ollid ühheksa sadda ja wiiskümmend aastat, ja ta surri ärra.

10. Peatük.

Jeweti, Hami ja Semi, Noa poege sugguwössa.

1. Ja need on Noa poegade Semi, Hami ja Jeweti sündimised ja neile sündsid poiad pärrast wee-upputust.

2. Jeweti ♂ poiad on: Komer ja Magog ja Madai ja Jawan ja Tubal ja Mesek ja Tiras.

3. Ja Komeri poiad on: Askenas ja Riwat ja Togarma.

4. Ja Jawani poiad on: Elisa ja Tarsis, Kittim ja Todanim.

5. Neist on jaetud pagganatte

sared nende made sees, igga üks omma kele järrele, nende sugguwössade järrele nende rahwa seas.

6. Ja Hami poiad on: Kus ja Mitsraim ja Put ja Kanaan.

7. Ja Kusi poiad on: Seba ja Hawila ja Sabta ja Rama, ja Sabteka; ja Rama poiad on Seba ja Tedan.

8. Ja Kus sünnitas Nimrodi, ja se hakkas wäggewaks sama Ma peäl.

9. Se olli wäggew liñno aiamisse peäle Jehowa ees, sepärrast ööltakse: üks wäggew mees liñno aiamisse peäle Jehowa ees nenda kui Nimrod.

10. Ja temma kunningrigi hakkatus olli Pabel ja Erek ja Akkad ja Kalne ja Sineari maal.

11. Seält maalt tulli wälja Assur ja ehhtas Ninewe ülles ja Reoboti liñna ja Kala.

12. Ja Resenit Ninewe ja Kala wahhele, se on se suur lin.

13. Ja Mitsraim sünnitas Ludid ja Anamid ja Leabid ja Nawtuhid.

14. Ja Patrusid ja Kasluhid, kust Wilisti- ja Kawtori-rahwas on wäljatulnud.

15. Ja Kanaan sünnitas Sidoni

omma essimesse poia ja Hetti.

16. Ja Jebusi ja Emori ja Kirgali.

17. Ja Iwwi ja Arki ja Sini.

18. Ja Arwadi ja Semari ja Hamati, ja neist on pärrast laiale lautud Kanaani-rahwa sugguwössad.

19. Ja Kanaani-rahwa raia olli Sidonist, kust Kerari minnakse Assast sadik, kust Sodoma ja Komorra ja Adma ja Seboimi minnakse Lasast sadik.

20. Need on Hami lapsed omma sugguwössade järrele, omma keelte järrele, omma made sees omma rahwa seas.

21. Ja Semile sellele sündsid ka lapsed, se on keik Eberi laste issa, Jeweti selle wannema wend.

22. Semi poiad on Elam ja Assur ja Arpaksad ja Lud ja Aram.

23. Ja Arami poiad on Uts ja Huul ja Keter ja Mas.

24. Ja Arpaksad ja Sünnitas Sela ja Sela sünnitas Eberi.

25. Ja Eberile sündsid kaks poega, teise nimmi Peleg, et temma päiwil se Ma ärrajaeti, ja temma wenna nimmi olli Joktan.

26. Ja Joktan sünnitas Almodadi ja Selewi ja Atsarmawetti ja

Jara.

27. Ja Hadorami ja Usali ja Tikla.

28. Ja Obali ja Abimaeli ja Seba.

29. Ja Owiri ja Hawila ja Jobabi; keik need on Joktani poiad.

30. Ja nende ello-asse olli Mesast, kust Sewara minnakse, se on mäggi hommiko pool.

31. Need on Semi poiad omma sugguwössade järrele, omma keelte järrele, omma made sees omma rahwa järrele.

32. Need on Noa laste sugguwössad omma sündimiste järrele omma rahwa seas; ja neist on rahwas Ma peäle laiale lautud pärrast wee-upputust.

11. Peatük.

Pabeli torn; kele-murde seggaminne. Semi suggu.

1. Agga keigel ma-ilmal olli üks kele-murre ja ühhesuggused sannad.

2. Ja se sündis kui nemmad homiko poolt tee peäle läksid, siis leidsid nemmad orgo Sineari maalt, ja jäid senna ellama.

3. Ja nemmad ütlesid teine teise

wasto: Et tehkem nüüd teilis-kiwwa ja polletagem neid öiete. Siis olli neile se teilis-kiwwi kiwwiks, ja mäewaik olli neile soueks.

4. Ja nemmad ütlesid: Et ehhitagem nüüd ülles ennestele ühhe liña ja torni, ja temma otsa liggi taewast, ja tehkem ennestele nimme, et meid laiale ei pilluta keige se Ma peäle.

5. Ja Jehowa tuli mahha waatma se liña ja se torni, mis innimesse lapsed üllesehhitasid.

6. Ja Jehowa ütles: Wata üks rahwas ja üks kele-murre on neil keikil, ja se on mis nemmad hakkanud teggema, ja nüüd ei kela neid ükski keik sedda teggemast, mis nem~ad möttelnud.

7. Et läkki nüüd alla ja seggagem seäl nende kele-murde, et nemmad teine teise kele-murret ei sa moista.

8. Ja Jehowa pillas x neid seält laiale keige se Ma peäle, ja nemmad jätsid se liña ülles ehhitamatta.

9. Sepärrast pandi temma nimmi Pabel, et Jehowa seäl keige Ma kele-murde on ärrasegganud; ja

seält pillas Jehowa neid laiale keige se Ma peäle.

10. Need on Semi sündimised: Sem olli sadda aastat wanna ja sünnitas Arpaksadi kaks aastat pärrast wee-upputust.

11. Ja Sem ellas pärrast sedda, kui ta Arpaksadi sai sünnitanud, wiis sadda aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

12. Ja Arpaksad æ olli ellanud kolmküm~end ja wiis aastat, ja sünnitas Sela.

13. Ja Arpaksad ellas pärrast sedda, kui ta Sela olli sünnitanud, nelli sadda ja kolm aastat ja sünnitas poege ja tütrid.

14. Ja Sela olli kolmkümmend aastat ellanud, ja sünnitas Eberi.

15. Ja Sela ellas pärrast sedda kui ta Eberi olli sünnitanud, nelli sadda ja kolm aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

16. Ja Eber olli kolmkümmend ja nelli aastat ellanud ja sünnitas Pelegi.

17. Ja Eber ellas pärrast sedda, kui ta Pelegi olli sünnitanud, nelli sadda ja kolmkümmend aastat ja sünnitas poege ja tütrid.

18. Ja Peleg olli kolmkümmend aastat ellanud ja sünnitas Reu.

19. Ja Peleg ellas pärrast sedda, kui ta Reu olli sünnitanud, kaks sadda ja ühheksa aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

20. Ja Reu olli ellanud kolmkümmend ja kaks aastat, ja sünnitas Serugi.

21. Ja Reu ellas pärrast sedda, kui ta Serugi olli sünnitanud, kaks sadda ja seitse aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

22. Ja Serug olli ellanud kolmkümmend aastat, ja sünnitas Naori.

23. Ja Serug ellas pärrast sedda, kui ta Naori olli sünnitanud, kaks sadda aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

24. Ja Naor olli ellanud kakskümmend ja ühheksa aastat ja sünnitas Tera.

25. Ja Naor ellas pärrast sedda, kui ta Terat olli sünnitanud, sadda ja ühheksateistkümmend aastat, ja sünnitas poege ja tütrid.

26. Ja Tera olli ellanud seitsekümmend aastat ja sünnitas Abrami, Naori ja Harani.

27. Ja need on Tera

sündimissed: Tera sünnitas Abrami, Naori ja Harani, ja Haran sünnitas Lotti.

28. Ja Haran surri, eñe kui ta issa Tera, om~a sündimisse male Uri Kaldea-rahwa liña.

29. Ja Abram ja Naor wötsid ennestele naesed, Abrami naese nimmi olli Sarai, ja Naori naese nimmi olli Milka, Harani tüttar, kes Milka issa ja Iska issa olli.

30. Ja Sarai olli sugguta, ei tem~al olnud last.

31. Ja Tera wöttis omma poia Abrami ja Harani poia Lotti, omma poia poia, ja Sarai omma minnia, om~a poia Abrami naese; ja nemmad läksid nendega Urist æ Kaldea-rahwa liñnast Kanaani male käima, ja tullid Haranist sadik, ja jäid senna ellama.

32. Ja Tera päwad ollid kakssadda ja wiis aastat, ja Tera surri Harani ärra.

12. Peatük.

Abram lääb Kanani-male; ellab kui woõras Egiptusses.

1. Ja Jehowa olli Abrami wasto

üttelnud: Minne omma maalt ja omma suggulaste seltsist ja omma issa koiast ärra senna male, mis ma sulle tahhan näidata.

2. Ja ma tahhan sind sureks rahwaks tehha, ja sind önnistada ja sinno nimme sureks tehha, ja sa pead wägga önnistud ollema.

3. Ja miña tahhan öñistada neid, kes sind önnistawad, ja tahhan ärraneda neid, kes sind ärrawañnuwad, æ ja siño sees peawad keik sugguwössad Ma peäl öñistud sama.

4. Ja Abram läks ärra nenda kui Jehowa temma wasto olli üttelnud, ja Lot läks temmaga; ja Abram olli seitsekümmend ja wiis aastat wanna, kui ta Haranist wäljaläks.

5. Ja Abram wöttis omma naese Sarai ja Lotti omma wenna poia ja keik nende warrandust, mis nemmad ollid kokkopannud, ja need waimud, mis nemmad ollid ennestele Haranis saatnud; ja nemmad läksid wälja käima Kanaani male ja said Kanaani male.

6. Ja Abram käis sedda maad läbbi Sekemi kohhast sadik,

More tammikust sadik; ja Kanaani-rahwas olli siis seäl maal.

7. Ja Jehowa näitis eñast Abramile ja ütles: α Sinno suggule tahhan ma seddasam~a maad anda. Ja ta ehhtas seña altari ülles Jehowale, kes temmale ennast olli näitnud.

8. Ja ta hakkas seält likuma mäe pole, mis hom~iko poolt wasto Peteli olli, ja löi senna om~a telki ülles; Petel olli öhto poolt ja Ai hommiko poolt, ja senna ehhtas ta Jehowale altari ülles ja kulutas Jehowa nimme.

9. Ja Abram läks tele ja käis ikka peäle louna pole.

10. Agga nälgi olli seäl maal; Abram läks Egiptusse-male alla, et temma seäl kui wöoras piddi ellama, sest nälgi olli kange seäl maal.

11. Ja se sündis, kui ta Egiptusse-male minnes senna liggi sai, siis ütles ta omma naese Sarai wasto: Et wata ma tean, et sinna illus naene näust olled.

12. Ja se süñib, kui Egiptusse-rahwas sind näwad, et nem~ad ütlewad: Se on tem~a naene; ja

tappawad mind ärra ja jätwad sind ellusse.

13. Et ütle, ennast mo öe ollewad, et mo kässi sinno pärrast woiks hästi käia, ja mo hing sinno pärrast ellusse jääks.

14. Ja se sündis, kui Abram Egiptusse-male sai, siis näggid Egiptusse-rahwas se naese, et ta wägga illus olli.

15. Ja Warao würestid näggid tedda ja kiitsid tedda Warao ette, ja se naene woeti Warao kotta.

16. Ja ta teggi Abramile head temma pärrast; ja temmal olli puddo-lojuksid ja weiksid ja eeslid ja sullasid ja ümmardajaid ja emma-eeslid ja kamelid.

17. Ja Jehowa nuhtles suurte nuhtlustega Warao ja temma perret, Sarai Abrami naese pärrast.

18. Ja Warao kutsus Abrami ja ütles: Mikspärrast olled sa sedda mulle teinud? Mikspärrast ei annud sa mulle teäda, et temma so naene piddi ollema.

19. Mikspärrast ütlesid sinna: Temma on mo ödde; ja ma tahtsin tedda ennesele naeseks wötta. Ja nüüd wata seäl on so

naene, wötta tedda ja minne.
20. Ja Warao andis meesetele
käsko temma pärrast, et
nemmad piddid tedda
ärrasaatma ja temma naese ja
keik, mis temmal olli.

13. Peatük.

*Abram lahkub Lottist, om~a
wenna poiast; saab tootust.*

1. Ja Abram läks Egiptusse-
maalt ülles louna pole, temma
ja temma naene ja keik mis
temmal olli, ja Lot temmaga.
2. Ja Abram olli wägga rikkas
lodustest, höbbedast ja kullast.
3. Ja temma käis ommad
teekäimissed louna poolt Peteli
pole senna paika, kus temma
telk essite olli olnud Peteli ja Ai
wahhel.
4. Senna altari paika, mis ta
essite olli teinud; Ja Abram
kulutas seäl Jehowa nimme.
5. Ja Lottil, kes Abramiga käis,
olli ka puddolojuksid ja weiksid
ja telka.
6. Ja se Ma ei suutnud neid
mitte kanda, et nemmad olleksid
woinud ühhes seäl ellada, et

nende warrandust olli palju,
sepärrast ei woinud nemmad
mitte ühhes ellada.

7. Ja Abrami loduste-karjaste
wahhel ja Lotti loduste-karjaste
wahhel olli riid; ja Kanaani- ja
Perisi-rahwas ellasid siis seäl
maal.

8. Ja Abram ütles Lotti wasto:
Ärgo olgo rido minno ja sinno
wahhel, ja minno karjaste ja
sinno karjaste wahhel; sest meie
olleme mehhed, kes wennaksed.

9. Eks keik se Ma ei olle sinno
ees tühhi? lahku nüüd minnust
ärra: lähhäd sa wassakut kät,
siis lähhän ma parremat kät, ja
lähhäd sa parremat kät, siis
lähhän ma wassakut kät.

10. Siis töstis Lot om~ad silmad
ülles ja watis keik Jordani
laggedat kohta läbbi, et keiges
paikas wet olli: enne kui Jehowa
Sodoma ja Komorra ärrarikkus,
olli se kui Jehowa rohhoaed,
nenda kui Egiptus, kust Soari
minnakse.

11. Ja Lot wallitses ennesele
keik Jordani laggedat kohta, ja
Lot läks tee peäle homiko poolt
ärra, ja nem~ad lahkusid teine
teisest ärra.

12. Abram jäi ellama Kanaani male, ja Lot jäi ellama selle laggeda Ma liñnadesse, ja panni ommad telgid ülles Sodomast sadik.

13. Ja Sodoma mehhed ollid wägga kurjad ja pattused Jehowa wasto.

14. Ja Jehowa ütles Abrami wasto pärrast sedda, kui Lot olli temmast ärralahkund: Tösta nüüd ommad silmad ülles ja wata sest paigast, kus sa olled, pohja pole ja louna pole ja hommiko pole ja öhto pole.

15. Sest ma tahhan keik se Ma, mis sa nääd, sinnule ja sinno suggule iggaweseks aiaks anda.

16. Ja tahhan so suggu nenda panna kui mulla pörm; kui nüüd kegi woib mulla pörmo ärraluggeda, siis peab siño suggu ka sama ärraloetud.

17. Wotta kätte, käi se Ma läbbi pitkuti ja laiuti, sest sinnule tahhan ma sedda anda.

18. Ja Abram wöttis seält telgid ärra ja tuli ja ellas Mamre æ tammikus, mis Hebroni jures on; ja ta ehhtas senna Jehowale altari ülles.

14. Peatük.

*Abram päästab Lotti wangist:
Melkisedek önnistab tedda.*

1. Ja se sündis Amraweli Sineari kunninga, Arjoki Ellasari kunninga, Kedorlaomeri Elami kunninga, ja Tideali pagganatte kunninga päiwil.

2. Et nemmad södda töstsid Pera Sodoma kunninga ja Pirsä Komorra kunninga, Sineabi Adma kunninga wasto, ja Semeberi Seboimi kunninga ja Pela kunninga wasto, se on Soar.

3. Need keik koggusid ennast ühte Siddimi orko, se on nüüd sola merri.

4. Kaksteistkümmend aastat ollid nemmad Kedorlaomeri al olnud, ja kolmeteistkümmenmal aastal pannid nemmad wasto.

5. Ja neljateistkümmenmal aastal tuli Kedorlaomer ja need kuningad, mis temmaga ollid, löid Rewai-rahwast Astarot-Karnaimi mahha ja need Susid Hami ja need Emid Sawe-Kirjataimi.

6. Ja Hori-rahwast nende Seiri mägglise Male Parani loost sadik,

mis wasto körbe on.

7. Ja nemmad läksid taggasi ja tullid En-Mispati, se on Kades, ja löid keik Amaleki wälja rahwa mahha ja ka Emori-rahwast, mis Hatsatson-Tamaris ellas.

8. Ja Sodoma kuningas läks wälja ja Komorra kuñingas ja Adma kuningas ja Seboimi kuningas ja Pela kuningas, se on Soar; ja seädsid nende wasto taplust Siddimi orgus,

9. Kedorlaomeri Elami kunninga wasto ja Tideali pagganate kunninga ja Amraweli Sineari kunninga ja Arjoki Ellasari kunninga wasto, nelli kunningast wie wasto.

10. Ja Siddimi org olli täis mäewaiko auka, ja Sodoma ja Komorra kuningas pöggenesid ja palju langsid senna mahha, ja need mis üllejäid, pöggenesid mäele.

11. Ja nem~ad wötsid keik Sodoma ja Komorra warrandust ja keik nende toidust ja läksid ärra.

12. Nemmad wötsid ka Lotti Abrami wenna poia ja temma warrandust ja läksid ärra: (sest ta ellas Sodomas.)

13. Ja üks, kes olli ärrapeäsnud, tuli ja andis Abramile, kes õ Ebreamees, teäta, ja sesamma ellas se Emori-mehhe Mamre tammikus, kes Eskoli ja Aneri wend olli, ja nemmad ollid Abramiga seäduusse teinud.

14. Kui Abram kulis, et temma wend olli wangi widud, siis satis ta ommad öppetud mehhed wälja, mis temma perres ollid sündinud, kolm sadda ja kahheksateistkümmend, ja aias neid takka Tanist sadik.

15. Ja issi jaggas ta ommad sullased öse nende wasto, ja löi neid mahha, ja aias neid takka Hobast sadik, mis on wassakut kät Tamaskusse pole.

16. Ja töi keik warrandust taggasi, ja töi ka taggasi Lotti om~a wenna ja tem~a warrandust, ja naesed ka, ja muud rahwast.

17. Ja Sodoma kuningas läks wälja tem~a wasto pärrast sedda, kui ta taggasi tulnud, kui ta sai mahhalönud Kedorlaomeri ja need kuningad, mis temmaga ollid, Sawe orko, mis on kunninga org.

18. Ja Melkisedek Salemi

kuningas wiis leiba ja wina
wälja, ja temma olli se
keigekörgema Jummal preester.

19. Ja ta önnistas tedda ja
ütles: Önnistud olgo sa Abram
keigekörgema Jummalale, kelle
pärralt taewas ja Ma on.

20. Ja kidetud on se
keigekörgem Jummal, kes so
waenlased sinno kätte ärra
annud. Ja ta andis temmale
kümnest keikist.

21. Ja Sodoma kuningas ütles
Abrami wasto: Anna need
waimud minnule ja se warrandus
wötta ennesele.

22. Ja Abram ütles Sodoma
kuninga wasto: Ma töstan
omma kät ülles Jehowa
keigekörgema Jummal pole,
kelle pärrast taewas ja Ma on,
23. Et minna ei tahha ühte
lõnga otsa egga kingapaela
wötta keigest sest, mis sinno
pärralt on, et sa ei wötta öölda:
Minna ollen Abrami rikkaks
teinud.

24. Ärgo sago se minno kätte,
jägo se, mis need nored
mehhed on sönud, ja nende
meeste ossa, mis minnoga on
käinud; Aner, Eskol ja Mamre,

need wötko omma ossa.

15. Peatük.

*Jummal tootab Abramile suggu:
Abrami usk ja öigus.*

1. Pärrast sedda luggu sai
Jehowa sanna Abramile
näggemisses, ja ütles: Ärra
karda Abram, ⁊ Miña ollen
sinnule kilbiks, ⁊ ja sinno palk
mis wägga suur on. ⁊

2. Ja Abram ütles: Issand
Jehowa, mis sa tahhad mulle
anda? sest minna ellan ilma
lapseta, ja sesamma kes mo
perre üllewataja, sesinnane on
Elieser Tamaskusest.

3. Ja Abram ütles: Wata, mulle
ei olle sa mitte suggu annud, ja
wata, mo perre poeg peab
minno pärria ollema.

4. Ja wata, Jehowa sanna sai
tem~ale ja ütles: Se ei pea mitte
so pärria ollema, se agga kes
so ihhust tulleb, se peab so
pärria ollema.

5. Ja Ta wiis tedda wälja oue ja
ütles: Et wata taewa pole ja loe
need tähhed; kas sa woid neid
luggeda? ja Ta ütles temmale: ⁊

Nenda peab so suggu ollema.

6. Ja tem~a uskus Jehowat: ja Ta arwas sedda temmale öigusseks.

7. Ja Ta ütles temma wasto: Minna ollen Jehowa, kes sind Urist æ Kaldea-rahwa liñnast ärratonud, et ma sinnule piddin andma sesinnatse Ma, sedda pärrida.

8. Ja ta ütles: Issand Jehowa, kust ma sedda tean, et ma sedda pean pärrima?

9. Ja Ta ütles temma wasto: Wötta mulle üks kolme-aastane puul, ja üks kolme-aastane kits, ja üks kolme-aastane jää, ja üks turtli-tuik ja üks tui poeg.

10. Ja ta wöttis neid keik ennese kätte, ja leikas neid keskelt lõhki, ja panni igga tükki teine teise wasto, agga need linnud ei leikand temma mitte lõhki.

11. Ja kiskujad linnud tullid nende kehhade peäle, ja Abram pelletas neid ärra.

12. Kui pääw olli loja minnemas, siis langes raske unni Abrami peäle, ja wata jällestus ja suur pimmedus langes temma peäle.

13. Ja Temma ütles Abrami

wasto: Sedda pead sa töeste teädma, et sinno suggu peab woöras ollema ühhe Ma sees, mis nende pärralt ep olle, ja nem~ad suñiwad neid tenima, ja waewawad neid; nelli sadda æ aastat.

14. Ja Minna tahhan ka se rahwa, kedda nemmad teniwad, sundida, ja pärrast sedda peawad nemmad seält wäljammnema sure warrandussega.

15. Ja sa pead rahhoga omma wannematte jure sama, sind peab heas wannuses mahha maetama.

16. Ja neljandama põlwe rahwas peawad Seie taggasi tulles: sest Emori-rahwa üllekohhus ei olle weel täis tännini.

17. Ja se sündis, kui pääw olli loja läinud ja olli pimme; ja wata siis olli üks pets-ahhi mis suitses, ja tulles, mis æ nende lõhhutud tükkide wahhelt läbbiläks.

18. Selsammal päwal teggi Jehowa Abramiga seädusse ja ütles: Sinno suggule tahhan ma sesinnatse Ma anda Egiptusse jõest sure jõeni, Wratti jõeni.

19. Keni- ja Kenisi- ja Kadmoni-rahwast,

20. Ja Itti- ja Perisi- ja Rewai-rahwast,

21. Ja Emori- ja Kanaani- ja Kirgasi- ja Jebusi-rahwast.

16. Peatük.

Sara ümmardaja Hagar saab käima peäle, põlgab emmanda ärra, pöggeneb, tulleb taggasi Jummal poia kässo peäle, toob Ismaelit ilmale.

1. Ja Sarai Abrami naene ei tonud temmale last ilmale; ja temmal olli üks Egiptusse-ma ümmardaja, Hagar nimmi.

2. Siis ütles Sarai Abrami wasto: Et wata, Jehowa on mind kinnipannud, et ma last ei sa; et heida minno ümmardaja jure, ehk minnule temmast suggu tulleb. Ja Abram wöttis Sarai sanna kuulda.

3. Ja Sarai Abrami naene wöttis om~a ümmardaja Hagari, se Egiptusse-ma innimesse, kümme aastat pärrast sedda, kui Abram olli Kanaani maal ellanud, ja panni tedda omma mehhele

Abramile naeseks.

4. Ja temma heitis Hagari jure, ja ta sai käima peäle: ja kui ta näggi, et ta käima peäle sanud, siis olli ta emmand temma melest alw.

5. Ja Sarai ütles Abrami wasto: Mis mulle liga sünnib, tulleb sinno peäle; miña ollen om~a ümmardaja so süllesse annud, ja ta nääb, et ta käima peäle sanud, siis ollen ma alw temma melest. α Jehowa moistko öigust minno ja sinno wahhele.

6. Ja Abram ütles Sarai wasto: Wata so ümmardaja on sinno käes, te temmaga, mis so melest hea on. Ja Sarai andis temmale hirmo, ja ta pöggenes temma jurest ärra.

7. Ja Jehowa ingel leidis tedda wee-hallika jurest mis körbes, Suri tee hallika jurest.

8. Ja Ta ütles: Hagar Sarai ümmardaja, kust sa telled ja kuhho sa lähhed? ja ta ütles: Minna ollen omma emmanda Sarai jurest ärrapöggenemas.

9. Ja Jehowa ingel ütles tem~ale: Minne taggasi omma emmanda jure, ja allanda ennast temma kätte alla.

10. Ja Jehowa ingel ütles temmale: Ma tahhan sinno suggu wägga paljo tehha, et sedda ei woi üllesarwata paljusse pärrast.

11. Ja Jehowa ingel ütles temmale: Wata sa olled eñnast wasto ja pead poia ilmale toma, ja pead temmale nimme pannema Ismael, sest Jehowa on so willetsust kuulnud.

12. Ja temma saab jultund innimene ollema, kui metsa-esel, temma kässi keikide wasto ja keikide kässi temma wasto, ja ta peab keige omma wendade ees ellama.

13. Ja ta hüdise Jehowa nimme, kes tem~a wasto räkise: Sinna olled Jummal kes watab; sest ta ütles: Ollen minna siin ka tedda takka näinud, kes mind watab?

14. Sepärrast hüdise ta se kaewo Lahhai-Roi, ehk æ selle ellawa kaewuks, kes mind watis ; wata se on Kadesi ja Peredi wahhel.

15. Ja Hagar töi Abramile poia ilmale, ja Abram panni omma poia nimme, mis Hagar sai, Ismael.

16. Ja Abram olli kahheksakümmend ja kuus

aastat wanna, kui Hagar Abramile Ismaeli ilmale töi.

17. Peatük.

Jummal uendab seädust Abramiga: nim~etab ta nim~e Abraamiks: kinnitab seädust ümberleikamisega.

1. Ja Abram olli ühheksakümmend ja ühheksa aastat wanna, ja Jehowa näitis ennast Abramile ja ütles temma wasto: Minna ollen se keigewäggewam Jummal, æ käi minno palle ees æ ja olle täieste wagga.

2. Ja ma tahhan omma seädust ennese ja sinno wahhele tehha, ja sind üpris wägga siggitada.

3. Ja Abram heitis omma silmili mahha; ja Jummal räkise weel temmaga ja ütles:

4. Minna ollen se, wata minno seädus on sinnoga, ja sa pead rahwa-hulga issaks sama.

5. Ja sinno nimmi ei pea ennam Abramiks hütama, æ Abraam agga peab so nimmi ollema, æ sest ma ollen sind hulga rahwa issaks pannud.

6. Ja ma tahhan sulle wägga palju suggu sata ja sind rahwaks tehha, ja kunningad peawad sinnust wäljatullema.

7. Ja ma tahhan omma seädusse kindlaste seäda ennese wahhele ja sinno ja sinno suggu wahhele pärrast sind nende põlwedes iggawesseks seädusseks; et ma ollen sinnule Jummalaks ja sinno suggule pärrast sind.

8. Ja ma tahhan sinnule ja so suggule pärrast sind se Ma anda, kus sa woõras sees olled, keige Kanaani-ma iggawesseks pärrandusseks, ja minna tahhan neile Jummalaks olla.

9. Ja Jummal ütles Abraami wasto: Ja sinna pead mo seädusse piddama, sinna ja sinno suggu pärrast sind omma põlwedes.

10. Se on minno seädus, mis teie peate piddama, minno wahhel ja teie ja so suggu wahhel pärrast sind: keik meeste-rahwast peab teile ümberleikatama.

11. Ja teie peate omma eestnahha lihha ümberleikama, ja se peab seädusse tähheks

ollema minno ja teie wahhel.

12. Ja kahheksa-päwast poeglast peab teile ümberleikatama keik, kes meeste-rahwas teie põlwedes, olgo perres sündinud ehk mis rahha pärrast ostetud keige woõra rahwa käest, mis sinno suggust ei olle.

13. Mis so perres on sündinud, ja mis so rahha pärrast ostetud, peab wissist ümberleikatama; ja miño seädus peab teie lihha külges ollema iggawesseks seädusseks.

14. Ja se meeste-rahwas, kennel eestnahk on, kelle eestnahha lihha ei sa ümberleikatud, se hing peab sama ärrakautud omma rahwa seast; ta on minno seädusse tühjaks teinud.

15. Ja Jummal ütles Abraami wasto: Sarai so naene, temma nimmi ei pea mitte ollema Sarai, sest Sara peab temma nimmi ollema.

16. Ja ma tahhan tedda önnistada, ja temmast sulle ka poia anda; ja tahhan tedda önnistada, ja ta peab sureks rahwaks sama, rahwa kunningad peawad temmast sundima.

17. Siis heitis Abraam omma

silmili mahha ja naeris, ɔ ja ütles om~as süddames: Kas peabmulle, kes ma sadda-aastane ollen, laps sündima? ɔ ja kas peab Sara kes ühheksakümne-aastane on, lapse ilmale toma?

18. Ja Abraam ütles Jummal wasto: oh et Ismael sinno ette jääks ellama!

19. Ja Jum~al ütles: Töest so naene Sara ɔ peab siñule poia ilmale toma, ja sa pead temma nim~e pannema Isaak; ja ma tahhan om~a seädusse tem~aga kindlaste seäda iggawesseks seädusseks tem~a suggule pärrast tedda.

20. Ja Ismaeli pärrast ollen ma sind wötnud kuulda, wata ma ollen tedda õñistanud ja tahhan tem~ale suggu sata ja sedda üpris wägga siggitada: kaksteistkümmend wüstit ɔ peab ta sünnitama, ja ma tahhan tedda sureks rahwaks tehha.

21. Ja omma seädusse tahhan ma kindlaste seäda Isaakiga, kedda Sara sulle peab ilmale toma seätud aial tulles aastal.

22. Ja ta lõppes temmaga räkimast, ja Jummal läks ülles

Abraami jurest ärra.

23. Ja Abraam wöttis omma poia Ismaeli ja keik need kes temma perres ollid sündinud, ja keik mis temma rahha pärrast ollid ostetud, keik meesterahwast Abraami perre-rahwa seast; ja leikas nende eestnahha-lihha ümbert ärra, otse selsammal päwal nenda kui Jummal temmaga olli räkinud.

24. Ja Abraam olli ühheksakümmend ja ühheksa aastat wanna, kui temma eestnahha lihha ümberleikati.

25. Ja Ismael temma poeg olli kolmteistkümm~end aastat waña, kui temma eestnahha lihha ümberleikati.

26. Otse selsammal päwal leikati Abraami ja temma poega Ismaeli ümber.

27. Ja keik ta perre meesterahwas, mis perres ollid sündinud ja rahha pärrast ostetud woöra rahwa käest, neid leikati temmaga ümber.

18. Peatük.

Abraami woöraspiddo. Abram teeb palwet Sodoma eest.

1. Ja Jehowa näitis ennast temmale Mamre ⁊ tammikus, ja ta istus telgi ukse ees, kui pääw pallaw olli.

2. Ja ta töstis ommad silmad ülles ja näggi, ja wata kolm meest seisis temma kohhal, ja ta näggi neid ja jooksis nende wasto telgi ukse jurest ja kummardas ⁊ mani.

3. Ja ütles: Issand, kui ma nüüd armo leian so silma eest, siis ärra minne mitte, pallun ma, ommast sullasest möda.

4. Et todago pissut wet ja peske ommad jallad, ja toetage ennast seie pu alla.

5. Ja ma tahhan leiwa-pallokest tua, ja kinnitage omma südda, pärrast woite teie eddasi miñna, sest sepärrast ollete teie omma sullase jure tulnud. Ja nemmad ütlesid: Te nenda kui sa olled räkinud.

6. Ja Abraam töttas senna telki Sara jure ja ütles: Joua ja wotta kolm mooto peent jahho, sötku ja te kokisid.

7. Ja Abraam jooksis weiste jure ja wöttis ühhe immewa ja hea wassika ja andis poisi kätte, ja se töttis sedda walmistama.

8. Ja Abraam wöttis woid ja pima ja se wassika, mis ta olli walmistanud, ja panni nende ette; ja temma seisis nende jures seäl pu al, ja nemmad söid.

9. Ja nemmad ütlesid temma wasto: Kus so naene Sara? ja ta ütles: Wata, seäl telkis.

10. Ja Ta ütles: Ma tahhan wissist jälle siño jure tulla otse selsam~al aasta aial, ja wata Saral so naesel peab poeg ollema ; ja Sara kulis sedda telgi ukse ees ja se olli se Issanda selja tagga.

11. Ja Abraam ja Sara ollid wannad, ja ellatand, ei olnud ennam Saral naeste-rahwal asjo ollemas.

12. Ja Sara naeris isseenneses ⁊ ja ütles: Pärrast sedda, kui ma ollen wannaks läinud, peab siis minnul himmo ollema, ja mo issand on wanna.

13. Ja Jehowa ütles Abraami wasto: Mikspärrast naerab Sara ja ütleb: ⁊ Kas ma peaksin ka töest lapse sama, ja minna ollen jo wannaks sanud?

14. Kas peaks nisuggune imme assi ollema, mis Jehowa ei

jouaks tehha? sel seätud aial tahhan ma jälle sinno jure tulla otse selsammal aasta aial, ja Saral peab poeg ollema.

15. Ja Sara walletas ja ütles: Ei ma olle mitte naernud; (sest ta kartis) agga Temma ütles: Ei mitte, sest sa olled naernud.

16. Ja need mehhed tousid seält ülles ja waatsid Sodoma pole; ja Abraam läks nendega, neid saatma.

17. Ja Jehowa ütles: Peaksin minna Abraami eest sedda sallaja piddama, mis minna tahhan tehha?

18. Ja Abraam peab wissist sureks ja wäggewaks rahwaks sama, ja temma sees peawad keik α ma-ilma rahwas önnistud sama.

19. Sest ma tunnen tedda se polest, et ta wöttab ommad lapsed α ja omma perret käskida, kes pärrast tedda on, et nemmad Jehowa teed peawad hoidma, et nemmad tewad öigust ja mis kohhus on; sepärrast et Jehowa Abraamile sataks, mis Ta temma pärrast on räkinud.

20. Ja Jehowa ütles: Et se

kissendamisse heäl Sodomast ja Komorrast suur on, ja et nende pattud wägga rasked on:

21. Sepärrast tahhan minna alla miñna ja wadata, kas nemmad keikipiddi teinud sedda kissendamist möda, mis mo ette tulnud, ehk mitte, et saaksin teädä.

22. Ja need mehhed pörasid seält ja läksid Sodoma; ja Abraam jäi weel Jehowa ette seisma.

23. Ja Abraam astus liggi ja ütles: Kas sa tahhad ka sedda öiget selle öälaga lõppetada?

24. Ehk on wahhest wiiskümmend öiget seäl liñnas, kas sa siis tahhad lõppetada ja ei mitte andeks anda selle paigale nende wiekümne öige pärrast, mis seäl sees on?

25. Se olleks sulle teotuseks, kui sa sedda wisi teeksid, et sa tappaksid sedda öiget selle öälaga, ja üks öige peaks nenda ollema kui öäl, se olleks sulle teotusseks! α eks keige ma-ilma kohtomoistja ei peaks teggema, mis kohhus on?

26. Ja Jehowa ütles: Kui ma Sodomast seält liñnast

wiisküm~end öiget leian, siis tahhan ma nende pärrast keige selle paigale andeks anda.

27. Ja Abraam wastas ja ütles: Et wata, ma ollen ettewötnud Issandaga räkida, ja minna ollen pörm x ja tuhk.

28. Ehk wiestkümnest öigest puduwad wiis, kas sa tahhad siis keik se liña ärrarikkuda nende wie pärrast? ja Ta ütles: Ei ma tahha mitte ärrarikkuda, kui ma seält nelliküm~end ja wiis saan leidnud.

29. Ja ta wöttis weel ennam temmaga räkida ja ütles: Ehk wahhest seält leitakse nelli kümmend? ja Ta ütles: Ei ma tahha sedda mitte teha neljakümne pärrast.

30. Ja ta ütles: Ma pallun ärgo süttigo Issanda wihha mitte põllema, et ma rägini: ehk wahhest seält leitakse kolmkümmend? ja Ta ütles: Ei ma tahha sedda mitte teha, kui ma seält kolmkümmend saan leidnud.

31. Ja ta ütles: Et wata, ma ollen ettewötnud Issandaga räkida: ehk wahhest seält leitakse kakskümmend? ja Ta

ütles: Ei ma tahha mitte neid ärrarikkuda kahhekümne pärrast.

32. Ja ta ütles: Ma pallun, ärgo süttigo Issanda wihha mitte põllema, et ma agga sedda puhko rägini: x ehk wahhest seält leitakse kümme? ja Ta ütles: Ei ma tahha neid mitte ärrarikkuda kümne pärrast.

33. Ja Jehowa läks ärra, kui ta olli löpnud Abraamiga räkimast; ja Abraam läks taggasi omma paika.

19. Peatük.

Jehowa peästab Lotti Sodoma hukkatussest ärra: Lotti pat.

1. Ja need kaks ingliti ollid Sodoma sanud öhto, ja Lot istus Sodoma wärrawa suus, ja Lot näggi neid, ja tousis ülles nende wasto ja kummardas x silmili Mani.

2. Ja ta ütles: Et wadage minno Issandad, tulge nüüd ärra omma sullase kotta x ja wötke ö-maia, ja peske ommad jallad, x siis woite warra üllestousta ja omma teed miñna; ja nemmad ütlesid: Ei mitte, sest meie tahhame

ulitsa peäle öseks jada.

3. Ja ta käis wägga nende peäle, ja nemmad tullid ärra temma jure ja said temma kotta, ja ta walmistas neile jodud ja küpsetas hapnematta kogid, ja nemmad söid.

4. Ei nemmad olnud ennast weel mitte mahha heitnud, siis tullid need liñna mehhed, Sodoma mehhed selle koia ümber, ni hästi nored kui wannad, keik rahwas wiimsest liñna otsast,

5. Ja hüüdsid Lotti ja ütlesid temmale: Kus on need mehhed, mis sinno jure öse tulnud? to neid wälja meie kätte, æ et meie nendega häbbematta tööd teme.

6. Ja Lot läks nende jure wälja ukse ette, ja panni ukse ennese tagga lukko,

7. Ja ütles: Ma pallun, mo wennad, ärge tehke mitte kurja.

8. Et wadage, mul on kaks tüttart, mis ei olle weel mitte mehhega ühte sanud, kül ma neid tahhan teie kätte wälja tua, ja tehke nendega, nenda kui teie melest hea on: agga neile meestele ärge tehke ühtegi, sest sepärrast on nem~ad mo kattukse warjo alla tulnud.

9. Ja nemmad ütlesid: Astu liggimale; ja nemmad ütlesid: Se üks ainus on tulnud kui woõras ellama, ja tahhab öiete kohhut moista! nüüd tahhame sulle ennam kurja tehha kui neile. Siis kippusid æ nemmad wägga se mehhe Lotti peäle, ja tullid liggi, ukse lahtimurdma.

10. Ja need mehhed pistsid om~a kät wälja ja saatsid Lotti eñeste jure kotta, ja pannid ukse lukko.

11. Ja nemmad löid need mehhed, mis koia ukse tagga ollid, sure pimmedussega, æ nihästi wähhemad kui sured, et nemmad ärrawässisid ukse leidmast.

12. Ja need mehhed ütlesid Lotti wasto: Kes sul weel siin on? ehk wäimees ehk sinno poiad ehk so tütrede ehk kes sul ial siin liñnas on, wi neid siit paigast ärra.

13. Sest meie tahhame sedda paika ärrarikkuda: sest se kissendaminne nende pärrast on suur Jehowa ees, ja Jehowa on meid läkkitanud sedda ärrarikkuma.

14. Ja Lot läks wälja ja ütles

om~a wäimeeste wasto, kes temma tütreid piddid wõtma, ja ütles: Wotke kätte, minge siit paigast wälja, ɔ sest Jehowa rikkub se liina ärra. Ja ta olli om~a wäimeeste melest, kui heidaks tem~a nalja. ɔ

15. Ja kui hakkas koitma, siis käksid need inglid Lotti jouda, ja ütlesid: Touse ülles, wõtta omma naene ja omma kaks tüttart, mis siin on, et sind se liina üllekohto läbbi ei löppeta.

16. Kui ta wibis, siis hakkasid need mehhed temma kätte ja temma naese kätte ja temma kahhe tütre kätte kinni, et Jehowa temmale armo andis: ja nemmad wisid tedda wälja ja jätsid tedda liina tahha.

17. Ja se sündis, kui nemmad neid ollid wälja winud, siis ütles temma: Katsu et sa om~a hingega pääsed; ärra wata mitte ennese tahha, ja ärra jä mitte seisma keige se laggeda peäle: katsu et sa pääsed siina mäele, ɔ et sind ei löppeta.

18. Ja Lot ütles nende wasto: Ei mitte, pallun ma, Issand.

19. Et wata, so sullane on armo leidnud sinno silma eest, ja sa

olled omma heldusse sureks teinud, mis sa mulle olled teinud, et sa mo hinge ellusse jätnud; ja minna ei woi mitte senna mäele ärra pääseda, et se õnnetus minnusse ei putu, ja et ma ärra ei surre.

20. Et wata, sesinnane lin on liggi siina pöggeneda, ja sesamma on weike; lasse ma katsun, et ma senna pääsen: eks se polle weike, et mo hing woiks ellusse jäda?

21. Ja Ta ütles temma wasto: Wata ma pean luggu sinnust ka sellesinnatse asja sees, et ma sedda liina ümber ei lö, mis sa olled räkinud.

22. Tötta, katsu et sa siina pääsed, sest minna ei woi ühtegi tehha, enne kui sa senna saad: sepärrast pandi selle liina nimmi Soar.

23. Pääw olli tousnud Ma peäle, kui Lot Soari sai.

24. Ja Jehowa laskis Sodoma peäle, ja Komorra peäle saddada weewlid ja tuld Jehowa käest taewast.

25. Ja löi needsammad liinad ümber ja keik se laggeda kohha, ja keik nende liinade rahwast, ja

mis maast olli kasnud.

26. Ja temma naene watas temma jurest taggasi, ja sai sola sambaks.

27. Ja Abraam tousis homiko warra ülles, ja läks seña paika, kus ta Jehowa ees olli seisnud.

28. Ja watas Sodoma ja Komorra pole ja keige se laggeda Ma kohha pole, ja ta näggi ja wata, selle Ma suits tousis kui ahjo suits.

29. Ja se sündis, kui Jummal selle laggeda kohha liñnad ärrarikkus, et Jummal Abraami peäle mötles, ja satis Lotti keskelt seält ümberlõmisest ärra, kui Ta need liñnad ümberlöi, kus Lot sees ellas.

30. Ja Lot läks Soarist ülles ja ellas mäe peäl, ja temma kaks tüttart temmaga, sest ta kartis Soaris ellades: ja ta ellas ühhe kopa sees, temma ja temma kaks tüttart.

31. Ja se wannem ütles norema wasto: Meie issa on wanna, ja polle ühtegi meest Ma peäl, kes meie jure heidaks keige ma-ilma wisi järrele.

32. Tulle, jootkem omma issa winaga ja heitkem temma jure

maggama, æ et meie ommast issast suggu ellus peame.

33. Ja nemmad jootsid omma issa sel ösel winaga, ja se wannem tuli ja heitis omma issa jure maggama; ja temma ei tunnud mitte, kui se tüttar maggama heitis, egga kui ta üllestousis.

34. Ja se sündis teisel päwal, et se wañem ütles norema wasto: Wata ma ollen eile om~a issa jures magganud, jootkem tedda ka sel ösel winaga, ja minne, magga temma jures, et meie ommast issast suggu ellus peame.

35. Ja nemmad jootsid ka sel ösel omma issa winaga, ja se norem wottis kätte ja heitis maggama temma jure; ja ta ei tunnud mitte, kui se tüttar maggama heitis, egga kui ta üllestousis.

36. Ja mollemad Lotti tütred said ommast issast eñnast wasto.

37. Ja se wannem sai poia ja panni temma nim~e Moab, sesam~a on Moabide issa täñapäni.

38. Ja se norem, se sai ka poia

ja panni temma nimme Pen-
ammi, sesamma on Ammoni
laste issa tännapäwani.

20. Peatük.

*Jehowa hoiab Sarat Abimeleki
jures roppo tö eest.*

1. Ja Abraam läks tee peäle
seält ärra louna male, ja ellas
Kadesi ja Suri wahhel, ja ellas
kui woöras Keraris.

2. Ja Abraam ütles ommast
naesest Sarast: Ta on minno
ödde. Ja Abimelek Kerari
kunningas läkkitas senna, ja
wöttis Sara ärra.

3. Ja Jummal tuli Abimeleki jure
ösel unnes ja ütles temmale:
Wata sa pead surrema se naese
pärrast, mis sa olled ärrawötnud,
sest ta on mehhe naene.

4. Ja Abimelek ei sanud temma
liggi, ja ta ütles: Issand, tahhad
sinna ka ühhe öige rahwa
ärratappa?

5. Eks ta olle mulle üttelnud:
Temma on mo ödde? ja ta ütles
ka isse: Tem~a on mo wend!
ma ollen sedda ommast waggast
süddamest ja omma ilmasüta

kättega teinud.

6. Ja Jummal ütles temma
wasto unnes: Minna tean ka, et
sa sedda ommast waggast
süddamest olled teinud, ja
minna ollen sind ka keelnud
patto teggemast minno wasto:
sepärrast ei ma lasknud sind
mitte temmasse putuda.

7. Ja nüüd sata selle mehhe
naene taggasi, sest ta on
prohwet, æ ja ta wöttab sinno
eest palluda, æ et sa ellusse
jääd; ja kui sa tedda mitte
taggasi ei sata, siis pead sa
teädma, et sa pead surma
surrema, siña ja keik mis sul on.

8. Ja Abimelek tousis hommiko
warra ülles ja kutsus keik
ommad sullased ja räkis keik
need sannad nende kuuldes, ja
need mehhed kartsid wägga.

9. Ja Abimelek kutsus Abraami
ja ütles temmale: Mis olled sa
meile teinud? ja mis patto ollen
minna so wasto teinud, et sa
olled sure patto minno peäle ja
mo kuningrigi peäle saatnud?
sa olled need asjad minnoga
teinud, mis ei sünni tehha.

10. Ja Abimelek ütles Abraami
wasto: Mis sa olled näinud, et

sa sedda asja olled teinud?

11. Ja Abraam ütles: Et ma mõtlesin: ehk wahhest ei olle Jummal kartust siin paikes, ja nemmad tappawad mind mo naese pärrast.

12. Ja temma on ka töest mo ödde, ta on minno issa tüttar, agga mitte mo em~a tüttar, ja on minnule naeseks sanud.

13. Ja se sündis kui Jummal mind omma issa maiast satis seäl ja teäl käima, siis ütlesin minna temma wasto: olgo se so heateggeminne, mis sa mulle pead teggema: keikis paikus, kuhho meie same, ütle minnust: ta on minno wend.

14. Ja Abimelek wöttis puddo-lojuksid ja weiksid ja sullasid ja üm~ardajaid ja andis Abraamile, ja andis tem~ale temma naese Sara jälle taggasi.

15. Ja Abimelek ütles: Wata minno Ma on so ees, ella seäl, kus so melest hea on.

16. Ja Sarale ütles temma: Wata ma ollen so wennale tuhhat hõbbe-tükki annud, wata temma on sulle silmade katteks keikide seas, kes so jures on: ja keik sedda anti, et ta pididi märkust

sama.

17. Ja Abraam pallus Jummalat, α ja Jummal parrandas Abimeleki ja temma naese ja temma ümmardajad, et nemmad lapsi said.

18. Sest Jehowa olli kowwaste kinni pannud keik Abimeleki perre lapse-koiad Sara Abraami naese pärrast.

21. Peatük.

Isaak tulleb ilmale: Ismael teotab tedda.

1. Ja Jehowa tuli Sara katsma, nenda kui ta olli üttelnud; ja Jehowa teggi Sarale nenda kui ta olli räkinud.

2. Ja temma sai eñnast wasto ja Sara tõi Abraamile poia ilmale α temma wanna ea sees sel seätud aial, mis Jummal temmaga olli räkinud.

3. Ja Abraam pani omma poia nimme, mis temmale olli sündinud, mis Sara temmale ilmale tonud, Isaak.

4. Ja Abraam leikas omma poia Isaaki ümber, kui ta kahheksa-päwane olli, nenda kui Jummal

tedda olli käsknud.

5. Ja Abraam olli sadda aastat wanna, kui temma poeg Isaak temmale sündis.

6. Ja Sara ütles: Jummal on mulle ühhe naero teinud, iggamees, kes sedda kuleb, naerab minno pärrast.

7. Ja ta ütles: Kes olleks Abraamile üttelnud, Sara immetab lapsi? sest et ma ollen poia sanud temma wanna ea sees.

8. Ja se laps kaswis ja woöreti ärra, ja Abraam teggi sured jodud sel päwal kui Isaakit ärrawoöreti.

9. Ja Sara näggi Hagari se Egiptusse-ma naese poia, mis ta Abraamile ilmale tonud, naerawad;

10. Ja ta ütles Abraamile: α Aia se ümmardaja ja temma poeg ärra: sest selle ümmardaja poeg ei pea mitte minno poiaga Isaakiga pärrima.

11. Ja se sanna olli Abraami melest wägga pahha temma poia pärrast.

12. Ja Jummal ütles Abraami wasto: Ärgo olgo se so melest pahha se poisi pärrast ja so

ümmardaja pärrast: keikis mis Sara so wasto ütleb, wötta ta sanna kuulda, sest Isaakis α peab sulle suggu nimmetadama.

13. Ja ma tahhan ka se ümmardaja poia ühheks rahwaks teha, sest et ta sinno suggu on.

14. Siis tousis Abraam hommiko warra ülles ja wöttis leiba ja ühhe nahk-lehkri wet ja andis Hagarile, panni temma selga ja se lapse ka, ja satis tedda ärra: ja temma läks ja eksis ärra Peerseba körbes.

15. Ja wessi lõppes ärra nahk-lehkrist, ja ta heitis se lapse ühhe poösa alla,

16. Ja läks ja istus temma kohhal ni kaugel, kui ammoga woib lasta, sest ta ütles: ei ma woi se lapse surma nähha. Ja ta istus temma kohhal, ja tostis omma heäle ja nuttis.

17. Ja Jummal kulis se poisi heäle, ja Jummal ingel hüdis Hagarit taewast ja ütles temmale: Mis sul on Hagar? ärra karda, sest Jum~al on se poisi heäle kuulnud seäl, kus ta on.

18. Touse ülles, wötta se pois ülles ja hakka omma käega

temmast kinni, sest ma tahhan tedda sureks rahwaks tehha.

19. Ja Jummal teggi temma silmad lahti, ja ta näggi ühhe wee kaewo, siis läks ta ja täitis se nahk-lehkri weega ja jotis se poisi.

20. Ja Jummal olli selle poisiga ja ta kaswis, ja ellas körbes ja sai ammo-laskiaks;

21. Ja ellas Parani körbes, ja temma emma wöttis temmale naese Egiptusse-maalt.

22. Ja sel aial sündis, et Abimelek Pikoli oma soa-wäe pealikkoga Abraami wasto räkis ja ütles: Jummal æ on sinnoga keikis mis sa ial teed.

23. Ja nüüd wañnu mulle siin Jummal jures, et sinna ei mulle egga mo poiale egga mo poia poiale walskust ei te; sedda heateggemist möda, mis ma sulle ollen teinud, pead sa mulle teggema ja selle male, kus sa kui wooras sees ellad.

24. Ja Abraam ütles: Minna tahhan wanduda.

25. Ja Abraam nomis Abimeleki se wee kaewo pärrast, mis Abimeleki sullased wäggise ollid ärrawotnud.

26. Ja Abimelek ütles: Ei ma tea mitte, kes sedda asja on teinud, ja sinnagi ei olle sedda mulle teäda annud, ei minnage polle mitte kuulnud enne kui tänna.

27. Ja Abraam wöttis puddolojuksid ja weiksid ja andis Abimelekile, ja kahhekeste teggid nemmad seädusse.

28. Ja Abraam panni senna seitse lamba-talle issipäines.

29. Ja Abimelek ütles Abraami wasto: Mis need seitse talle siin on, mis sa issipäinis seie olled pannud?

30. Ja ta ütles: Et sa need seitse talle pead mo käest wõtma, sepärrast peawad nemmad mulle tunnistuseks ollema, et minna se kaewo ollen kaewanud.

31. Sepärrast hüdis temma sesamma paiga Peersebaks, æ et nemmad mollemad seäl ollid wandunud.

32. Ja nemmad teggid seädusse Peersebas, ja Abimelek tousis ülles Pikoli omma söa-wäe pealikkoga, ja läksid taggasi Wilistide male.

33. Ja Abraam istutas puid Peersebasse, ja kulutas Jehowa

selle iggawesseᄁ Jummal
nimme.

34. Ja Abraam ellas kui woõras
Wilistide maal mitto päwa.

22. Peatük.

*Jehowa kässib Isaakit tappa, ja
kelab sedda pärrast.*

1. Ja se sündis pärrast sedda
luggu, et Jummal Abraami kiusas
ᄁ ja ütles tem~a wasto: Abraam!
ja ütles: Siin ma ollen.

2. Ja temma ütles: Et wõtta
omma poeg, kes sinno ainus,
kedda sa armastad, Isaaki, ja
minne Moria male ja ohwerda
tedda seäl põlletamise ohwriks
ühhe nende mäggede peäl, mis
ma sulle tahhan öölda.

3. Ja Abraam tousis warra
homiko ülles ja panni omma
eesli saddulasse, ja wöttis kaks
omma noort meest ennesega, ja
omma poia Isaaki, ja löhkus
põlletamise-ohwri puud ja wottis
kätte ja läks senna paika, mis
Jummal temmale olli üttelnud.

4. Kolmandamal päwal siis tõstis
Abraam om~ad silmad ülles, ja
näggi sedda paika kaugelt.

5. Ja Abraam ütles omma
noorte meeste wasto: Jäge teie
seie eesliga, ja meie lähhäme se
poisiga siñna ja tahhame
kummardada ja jälle taggasi teie
jure tulla.

6. Ja Abraam wöttis
põlletamise-ohwri puud ja panni
neid omma poia Isaaki selga, ja
wöttis ennese kätte tuld ja
nugga; ja need mollemad läksid
ühtlase.

7. Ja Isaak räkis omma issa
Abraami wasto ja ütles: Mo issa!
ja ta ütles: Siin ma ollen, mo
poeg; ja ta ütles: Wata siin on
tuld ja puid, agga kus on tal
põlletamise-ohwriks?

8. Ja Abraam ütles: Küllab
Jummal katsub ennesele ühhe
talle põlletamise-ohwriks, mo
poeg; ja need mollemad läksid
ühtlase.

9. Ja nemmad tullid senna
paika, mis Jummal temmale olli
üttelnud, ja Abraam teggi senna
ühhe altari ja seadis need puud;
ja siddus omma poia Isaaki
kinni, ja panni tedda altari peäle
nende pude peäle.

10. Ja Abraam pistis ᄁ omma
kät wälja ja wöttis nugga, et ta

pidi om~a poia ärratapma.

11. Ja Jehowa Ingel hüdis temma wasto taewast ja ütles: Abraam! ja ta ütles: Siin ma ollen.

12. Ja ta ütles: Ärra pista omma kät se poisi külge, ja ärra te temmale middagi: sest nüüd tean minna, et sinna Jummalat kardad, ja et sa omma poega α omma ainust ei olle mulle mitte ärra keelnud.

13. Ja Abraam töstis ommad silmad ülles ja näggi, ja wata üks jääri olli temma tagga ommast sarwist kinni räggadikkus, ja Abraam läks ja wöttis se jära ja ohwerdas sedda põlletamisse-ohwriks omma poia assemel.

14. Ja Abraam panni selle paiga nim~e: Kül Jehowa nääb. Sepärrast ööldakse weel tännagi: Kül sedda saab nähha Jehowa mäe peäl.

15. Ja Jehowa Ingel hüdis Abraami wasto teist korda taewast,

16. Ja ütles: Ma ollen ennese jures wandunud, ütleb Jehowa, sepärrast et sa se asja olled teinud, ja ei ollege omma poega

omma ainust mulle mitte ärrakeelnud;

17. Siis tahhan ma sind töeste önnistada, ja so suggu wägga palju tehha, α nenda kui taewa tähhed ja kui liiw, mis merre äres, ja so suggu peab omma waenlaste wärrawad pärrima.

18. Ja sinno seemne sees peawad keik ma-ilma rahwas ennast önnistama, α sepärrast et sa wötnud mo sanna kuulda.

19. Ja Abraam läks jälle omma noorte meeste jure, ja nemmad wötsid kätte ja läksid ühtlase Peersaba; ja Abraam ellas Peersabas.

20. Ja se sündis pärrast sedda luggu, et Abraamile teäda anti ja ööldi: Wata Milka α sesamma on ka so wenna Naorile poege ilmale tonud,

21. Utsi omma essimesse poia, ja temma wenna Pusi ja Kemueli Arami issa.

22. Ja Kesedi ja Haso ja Pildasi ja Idlawi ja Petueli;

23. (Ja Petuel α sünnitas Rebekka) neid kahheksa töi Milka ilmale Naorile Abraami weñale.

24. Ja temma liig-naene, Reuma

nimmi, se töi ka ilmale Teba ja Kaami ja Taasi ja Maaka.

23. Peatük.

*Sara surreb, ja maetakse mahha:
Abraam ostab hauda.*

1. Ja Sara olli ellanud sadda, kaksküm~end ja seitse aastat, need ollid Sara ello aastad.

2. Ja Sara surri ärra Kirjat-Arba, se on Hebron æ Kanaani maal: ja Abraam tuli Sara pärrast kaebdust teggema ja tedda nutma.

3. Ja Abraam tousis omma surno jurest ülles ja räkis Hetti laste wasto ja ütles:

4. Minna ollen woõras ja maialinne teie jures, andke mulle pärrist-hauda ennaste jures, et ma omma surnud mattan om~a silma eest ärra.

5. Ja Hetti lapsed wastasid Abraamile ja ütlesid temmale:

6. Kule meid, mo issand, sinna olled üks Jummal würost meie seas, æ matta omma surnud meie keigeparrema hauda, ei ükski meie seast ei kela omma hauda sinnule, so surnud siõna

mahhamatmast.

7. Ja Abraam tousis ülles ja kummardas selle Ma rahwa Hetti laste ette,

8. Ja räkis nendega ja ütles: On se teie mele pärrast, et ma omma surnud omma silma eest ärra mahhamattan, siis kuulge mind ja wõtke minno eest Ewroni Soari poia palluda:

9. Et ta mulle annaks se Makpela kopa, mis temma pärralt on, mis ta wälja otsas; täie rahha pärrast andko ta mulle sedda teie seas pärris-hauaks.

10. Ja Ewron ellas Hetti laste seas, ja Ewron se Hetti-ma mees wastas Abraamile Hetti laste kuuldes, keikide ees, kes temma liõna wärrawast sisseläksid, ja ütles:

11. Ei mitte, mo issand, kule mind: æ se wälja annan ma sulle, ja se kopa, mis seäl sees on, sedda annan ma sulle, om~a rahwa laste silma ees annan ma sedda sulle, matta senna om~a surnud.

12. Ja Abraam kum~ardas selle Ma rahwa ette,

13. Ja räkis selle Ma rahwa

kuuldes Ewroni wasto ja ütles:
Kuida! olled sa sesuggune? siis
kule mind: ma annan rahha se
wälja eest, wötta sedda minno
käest, siis tahhan ma omma
surnud siñna matta.

14. Ja Ewron wastas Abraamile
ja ütles temmale:

15. Mo issand, kule mind: Se Ma
maksab nelli sadda hõbbe-seklit,
mis se on minno ja sinno
wahhel? matta agga omma
surnud.

16. Ja Abraam kulis Ewroni
sanna, ja Abraam wagis Ewroni
kätte se rahha, mis ta olli
üttelnud, Hetti laste kuuldes,
nelli sadda hõbbe-seklit, mis
kaupmeeste seas jooksis.

17. Ja Ewroni wälli mis Makpelas
on, mis Mamre kohhal, ⁊ se
wälli ja se kobas seäl sees ja
keik puud mis seäl wäljal, mis
keik temma raias ümber ja
ümber olli,

18. Se sai Abraami kätte pärris-
maaks Hetti laste nähhes,
keikide ees, kes temma liñna
wärrawast sisseläksid.

19. Ja pärrast sedda mattis
Abraam omma naese Sara
mahha Makpela wälja kopa sisse

Kanaani male Mamre kohhale,
se on Hebron.

20. Ja se wälli ja se kobas, mis
seäl sees, sai Abraami kätte
pärris-hauaks Hetti laste käest.

24. Peatük.

*Abraam murretseb Isaakile naest
Elieseri läbbi.*

1. Kui Abraam olli wanna ja
ellatand, ja Jehowa olli Abraami
keikipiddi önnistand.

2. Siis ütles Abraam omma
sullase wasto, kes keigewannem
olli ta perres, kes wallitses keige
se ülle, mis temmal olli: Et
panne omma kät mo pusa alla;

3. Ja ma tahhan sind panna
wanduma Jehowa taewa
Jummala ja Ma Jummala jures,
et sa mo poiale naest ei wötta
neist Kanaani rahwa tütrist, ⁊
kelle seas minna ellan.

4. Waid sa pead minno male ja
mo suggulaste seltsi jure
minnema, ja seält mo poiale
Isaakile naest wõtma.

5. Ja sullane ütles temma wasto:
Ehk wahhest se naene ei tahha
mo järrele seie male tulla, kas

ma siis pean so poia öiete
siñna male taggasi wima, kust
sa ärratulnud?

6. Siis ütles Abraam temma
wasto: Hoia ennast, et sa mo
poega mitte seña taggasi ei wi.

7. Jehowa taewa Jummal, kes
mind on wötnud mo issa koiast
ja mo sündimisse maalt, ja kes
mulle on räkinud ja kes mulle
wandunud ja üttelnud: ✕ Sinno
suggule tahhan- ma sesinnatse
Ma anda; kül sesamma läkkitab
omma ingli sinno ele, et sa mo
poiale seält naese wöttad.

8. Ja kui se naene ei tahha so
järrele tulla, siis olled sa
sestsiñatsest miño wandest lahti:
agga mo poega ei pea sa mitte
seña taggasi wima.

9. Ja se sullane panni omma
kät om~a issanda Abraami pusa
alla, ja wandus temmale se asja
pärrast.

10. Ja se sullane wöttis kümme
kamelit omma issanda
kamelidest ja läks ärra; ja keik
suggu temma issanda warra olli
temma käes, ja ta wottis kätte
ja läks Mesopotamia male Naori
liñna.

11. Ja ta laskis need kamelid

liñna tahha põlwede peäle
ennast mahhaheita wee kaewo
jure öhto aial, sel aial kui need
wee-toiad wälja tullid.

12. Ja ta ütles: Jehowa, minno
issanda Abraami Jummal, et
sada tänna sedda naest mo
wasto tulles, ja te head mo
issandale Abraamile.

13. Wata ma seisan se wee
hallika jures, ja liñna rahwa
tütred tulles wälja wet toma:

14. Ja se tüttar-laps, kelle wasto
ma ütlen: et lasse omma ömber
mahha, et minna joon; ja ta
ütleb: jo sinna, ja ma tahhan ka
so kamelid jota: olgo se
sesamma kedda sa omma
sullasele Isaakile olled
tähhendanud, ja sest saan ma
teäda, et sa mo isandale olled
head teinud.

15. Ja se sündis, ennego ta
lõppes räkimast, wata siis tuli
Rebekka wälja, kes olli sündinud
Petuelile ✕ Milka poiale, se olli
Naori Abraami wenna naene; ja
tem~a ömber temma Olla peäl.

16. Ja se tüttar-laps olli wägga
illusa näoga, üks neitsit, ja ta es
olle ei ühhegi mehhega ühte
sanud: ja ta läks alla hallika jure

ja täitis omma ömbri ja tuli ülles.

17. Ja se sullane jooksis temma wasto ja ütles: ǝ Et anna mulle pissut wet ommast ömbri rüpada.

18. Ja ta ütles: Jo, mo issand; ja ta laskis ussinaste omma ömbri omma käe peäle mahha ja andis temmale jua.

19. Ja kui ta sai temmale jua annud, siis ütles temma: Ma tahhan ka sinno kamelidele wet üllestommata senni kui nemmad sawad jonud.

20. Ja ta wallas ussinaste omma ömbri wälja künna sisse, ja jooksis jälle kaewo jure wet ülles tombama, ja ta tombas wet ülles keikile temma kamelidele.

21. Ja se mees ehmatas tem~a pärrast ärra, ja jäi wait, et ta pididi teäda sama, kas Jehowa temma teed olli korda saatnud, ehk mitte.

22. Ja se sündis kui need kamelid said jonud, siis wöttis se mees ühhe kuld-pea-otsa-ehte, se wagis poolt sekli, ja kaks kässi-keed temma kätte ümber, mis kümme kuld-sekli wagisid.

23. Ja ta ütles: Kelle tüttar sa olled? et anna mulle teäta; kas on so issa koias maad meile ö-maiaks?

24. Ja ta ütles temma wasto: Ma ollen Petueli Milka poia tüttar, kedda temma on Naorile ilmale tonud.

25. Ja ta ütles temma wasto: Meil on ka ölge kül, ka weiste söma-aega, ka maad ö-maiaks.

26. Ja se mees kummardas Peaga ja heitis silmili mahha Jehowa ette.

27. Ja ütles: kidetud olgo Jehowa, mo issanda Abraami Jummal, kes omma heldust ja omma töt ei olle mahhajätnud minno issandast: minna ollen se, kedda Jehowa tee peäle saatnud minno issanda wendade kotta.

28. Ja se tüttar-laps jooksis ja andis se teäda omma emma perrele, nenda kui se olli sündinud.

29. Ja Rebekkal olli wend, Laban nimmi, ja Laban jooksis wälja se mehhe jure hallika jure.

30. Sest se sündis, kui ta se pea-otsa-ehte ja need kässikeed omma öe kätte ümber olli

näinud, ja kui ta omma öe Rebekka kõnned kuulnud, et ta üttelnud: nenda on mulle se mees räkünd; siis tuli temma se mehhe jure, ja wata, ta seisis kamelide jures hallika jures.

31. Ja ta ütles: Tulle sinna Jehowast önnistud, ǽ mikspärrast seisad sa wäljas? ja minna ollen koia walmistanud ja maad kamelidele.

32. Kui se mees siñna kotta tuli ja neid kamelid lahti peästis, siis andis teine kamelidele ölge ja weiste söma-aega, ja wet temma jallad ja nende meeste jallad pesta, ǽ kes temmaga ollid.

33. Ja roga pandi temma ette, ja ta ütles: ǽ Ei ma sö enne mitte, kui ma saan ommad asjad ärraräkinud; ja teine ütles: rägi.

34. Siis ütles ta: Minna ollen Abraami sullane,

35. Ja Jehowa on minno issandat wägga önnistanud, ja ta on sureks sanud, ja Temma on temmale annud puddo-lojuksid ja weiksid ja höbbedat ja kulda ja sullasid ja ümmardajaid ja kamelid ja eeslid.

36. Ja mo issanda naene Sara

on mo issandale poia ilmale tonud, kui ta jo olli wannaks sanud, ja sellele on ta annud keik, mis temmal on.

37. Ja mo issand on mind pannud wanduma ja üttelnud: Sinna ei pea mitte mo poiale naest wõtma neist Kanaani-rahwa tütrist, kus maal ma ellan.

38. Agga sa pead minno issa kotta ja mo sugguwössa jure minnema, ja mo poiale naese seält wõtma.

39. Ja ma ütlesin omma issanda wasto: Ehk wahhest se naene ei tulle mo järrele?

40. Siis ütles ta mo wasto: Kül Jehowa, ǽ kelle ees ma ollen köndinud, läkkitab omma ingli sinnoga, ja sadab korda so teed, et sinna mo poiale naese wöttad minno sugguwössast ja mo issa suggust.

41. Siis pead sinna mo wandest lahti ollema, kui sa minno sugguwössa jure tulled, ja kui nemmad sulle ei anna, siis pead sa mo wandest lahti ollema.

42. Ja ma tullin tänna se hallika jure ja ütlesin: Jehowa mo issanda Abraami Jummal, kui sa nüüd tahhad korda sata mo

teed, kus peäl minna käin:

43. Wata ma seisan wee hallika jures, siis olgo se neitsit, mis wäljatulleb wet toma, ja ma temmale ütlen; et anna mulle pissut wet ommast ömbrist jua;

44. Ja temma mo wasto ütleb: Jo agga sinna, ja ma tahhan so kamelidele ka wet ülles wötta; olgo se naene, kedda Jehowa mo issanda poiale on tähhendanud.

45. Enne kui ma sedda ommas süddames sain möttelnud, wata, siis tuli Rebekka wälja, ja temma ömber temma Olla peäl, ja ta läks alla hallika jure ja wöttis wet ülles, siis ütlesin ma temma wasto: Et anna mulle jua.

46. Ja ta laskis ussinaste omma ömbri ennese peält mahha ja ütles: Jo, ja ma tahhan so kamelid ka jota. Ja minna jöin, ja ta jotis ka mo kamelid.

47. Ja ma küssisin temma käest ja ütlesin: Kelle tüttar, sa olled? ja ta ütles: Petueli Naori poia tüttar, mis temmale Milka ilmale tonud; siis pannin ma pea-otsa-ehte temma ninna peäle, ja kässi-keed temma kätte ümber;

48. Ja kummardasin peaga ja

heitsin silmili mahha Jehowa ette, ja kiitsin Jehowa omma issanda Abraami Jummalat, kes mind õige tee peäle saatnud, et ma omma issanda wenna tütre temma poiale wöttan.

49. Ja nüüd kui teie need ollete, kes tahhawad heldust ja truust üllesnäidata mo issanda wasto, siis andke mulle sedda teäda: agga kui mitte, siis andke mulle teäda, et ma ennast pöran parrema ehk pahhema pole.

50. Ja Laban wastas ja Petuel, ja ütlesid: Jehowast on se assi wälja tulnud, meie ei woi sannagi lausta sinno wasto, ei kurja egga head.

51. Wata Rebekka on sinno ees, wotta tedda ja minne, et ta saaks so issanda poiale naoseks, nenda kui Jehowa on räkinud.

52. Ja se sündis kui Abraami sullane nende kõnned sai kuulnud, siis kummardas temma Jehowat mani.

53. Ja se sullane wöttis hõbbe-riisto ja kuld-riisto ja ridid wälja, ja andis Rebekkale, ja tem~a wennale ja tem~a emmale andis ta kallid asjo.

54. Ja nemmad söid ja jöid, temma ja need mehhed, mis temmaga ollid, ja jäid senna ömaiale, ja tousid ülles homiko, ja ta ütles: Saatke mind mo issanda jure minnema.

55. Ja temma wend ütles ja temma emma: Jägo se tüttarlaps monned ehk kümme-konna päwa meie jure, pärrast woid sa miñna.

56. Ja ta ütles nende wasto: Äрге wiwitage mind mitte, sest Jehowa on mo teed korda saatnud: saatke mind minnema, et ma omma issanda jure lähhan.

57. Ja nemmad ütlesid: Meie tahhame se tüttarlapse hüda ja küssida temma suust.

58. Ja nemmad hüüdsid Rebekka ja ütlesid ta wasto: Tahhad sa selle mehhega miñna? ja ta ütles: Ma tahhan miñna.

59. Ja nemmad saatsid omma öe Rebekka ärra, ja temma amme ja Abraami sullase ja temma mehhed.

60. Ja nemmad önnistasid Rebekka ja ütlesid temmale: Meie ödde, sago sa kümme tuhhat kord tuhhandeks, α ja so

suggu pärrigo nende wärrawad kes sedda wihkawad.

61. Ja Rebekka tousis ülles ja temma tüdrukud, ja nemmad söitsid kamelide selgas ja läksid se mehhe järrele: nenda wöttis se sullane Rebekkat ja läks ärra.

62. Ja Isaak tuli seält α kust tullakse Lahai-Roi kaewo jurest, sest ta ellas louna maal.

63. Ja Isaak olli öhto pole läinud wälja peäle Jummalasjad järrele mötlema, ja ta töstis ommad silmad ülles ja näggi, ja wata kamelid tullid.

64. Ja Rebekka töstis ommad silmad ülles ja näggi Isaakit, ja kargas kameli seljast mahha,

65. Ja ütles sullase wasto: Mis mees se on, sesamma, kes seäl wälja peäl meie wasto tulleb? ja se sullane ütles: Se on mo issand; ja ta wöttis ühhe silmakatte ja kattis ennast.

66. Ja se sullane juttustas Isaakile keik need asjad, mis ta olli teinud.

67. Ja Isaak wiis tedda omma emma Sara telki ja wöttis Rebekka ja ta sai temmale naeseks, ja ta armastas tedda: ja Isaak sai trööstitud pärrast

omma emma surma.

25. Peatük.

*Abraami teine abbiello ja surm:
Isaak saab kaks poega.*

1. Ja Abraam wöttis jälle naese, Ketura nimmi.
2. Ja ta tõi õ temmale ilmale Simrani ja Joksani ja Medani ja Midjani ja Isbaki ja Sua.
3. Ja Joksani sünnitas Seba ja Tedani, ja Tedani poisid ollid Assurim ja Letusim ja Leümim.
4. Ja Midjani poisid ollid Ewa ja Ewer ja Anok ja Abida ja Eldaa, keik need on Ketura poisid.
5. Ja Abram andis keik mis tem~al olli Isaakile.
6. Ja nende lia-naeste lastele, mis Abraamil ollid, andis Abraam andid, ja satis neid omma poia Isaaki jurest ärra, kui ta alles ellus olli, päwa-tousmisse pole hom~iko male.
7. Ja need on Abraami ello aasta päwad, mis ta ellas: sadda, seitseküm~end ja wiis aastat.
8. Ja Abraam heitis hinge ja surri ärra hea wannusse sees, wanna ja ellatand, ja tedda

koristati omma rahwa jure.

9. Ja tem~a poisid Isaak ja Ismael matsid tedda mahha siñna Makpela kopasse, Hettimehhe Soari poia Ewroni wäljale, mis on Mamre kohhal;
10. Senna wäljale, mis Abraam Hetti laste käest õ ostnud, siñna maeti Abraamit ja temma naene Sara mahha.
11. Ja se sündis pärrast Abraami surma, et Jummal temma poia Isaaki önnistas, ja Isaak ellas Lahai-Roi kaewoõ jures.
12. Ja need on Ismaeli Abraami poia sündimised, mis Egiptusse naene Hagar, Sara ümmardaja on Abraamile ilmale tonud.
13. Ja need on Ismaeli laste nim~ed nende nimmede järrele nende sündimiste järrele: Ismaeli essimenne poeg on Nebajot, siis Kedar ja Adbeel ja Mibsam,
14. Ja Misma ja Tuma ja Massa,
15. Hadad ja Tema, Jetur, Nawis ja Kedma.
16. Need on Ismaeli poisid, ja need on nende nimmed nende küllade ja nende tuggewatte liñnade sees, kaksteistkümmend wüstit õ nende rahwa ülle.

17. Ja need on Ismaeli ello aastat: sadda, kolmkümmend ja seitse aastat; ta heitis hinge ja surri ärra, ja tedda korristati omma rahwa jure.

18. Ja nemmad ollid ellamas Hawilast Surist sadik, mis on Egiptusse kohhal, kust Assuri minnakse; temma on keige omma wendade ees omma ma-ossa sanud.

19. Ja need on Isaaki Abraami poia sündimised: Abraam sünnitas Isaaki.

20. Ja Isaak olli nellikümmend aastat wanna, kui ta Siria-mehhe Petueli tütre Rebekka õ Mesopotamiast, Siria-mehhe Labani õe ennesele naoseks wöttis.

21. Ja Isaak pallus Jehowa raskeste omma naese eest, sest ta olli sugguta, ja Jehowa wöttis temma palwe kuulda, et temma naene Rebekka sai käima peäle.

22. Ja need lapsed rõhhusid teine teist temma ihhus, siis ütles ta: Kui se nenda on, miks ma siis sesuggune ollen? ja ta läks Jehowa käest küssima.

23. Ja Jehowa ütles temmale: Kaks rahwast on so ihhus, ja

kaks rahwast peawad so sissekonnast lahkuma, ja üks rahwas peab wäggewam ollema kui teine, ja surem õ peab wähhemat tenima.

24. Kui tem~a päwad täis said, et ta pididi mahha sama, wata siis ollid kaksikkud temma ihhus.

25. Ja essimenne tuli wälja, punnakas ülle-üldes kui karrune kuub, ja nemmad pannid temma nimme Esaw.

26. Ja pärrast sedda tuli temma wend wälja, ja temma kässi hakkas Esawi kañnast kinni, õ ja ta panni temma nimme Jakob; ja Isaak olli kuusküm~end aastat wanna, kui nem~ad sündsid.

27. Ja need poisid kaswasid ülles, ja Esaw olli tark mees liñno aiamisse peäle ja põllo-mees, ja Jakob olli täieste wagga mees, kes telkide sees ellas.

28. Ja Isaak armastas Esawi, sest metsa-liñnud ollid tem~a su pärrast, ja Rebekka armastas Jakobi.

29. Ja Jakob ketis leent, ja Esaw tuli wäljalt ja ta olli ärrawässinud.

30. Ja Esaw ütles Jakobi wasto:

Et anna mulle rüpada sest punnasest, sest punnasest ledest, sest minna ollen ärrawässinud: (sepärrast pandi temma nimmi Edom.)

31. Ja Jakob ütles: Mü mulle tännapäaw omma essimesse sündimisse öigus.

32. Ja Esaw ütles: Wata ma lähhan ärra surrema, mis on siis mulle sedda essimesse sündimisse öigust tarwis?

33. Ja Jakob ütles: Wañnu mulle tännapä; ja ta wandus tem~ale, ja müüs omma x essimesse sündimisse öigust Jakobile.

34. Ja Jakob andis Esawile leiba ja läätseleent, ja temma söi ja jõi ja tousis ülles ja läks ärra. Nenda ei pannud Esaw mikski essimesse sündimisse öigust.

26. Peatük.

Isaaki järg Wilistide jures: Isaak nomib Abimelekit.

1. Ja seäl maal olli nälg ilma se endine nälg, mis Abraami x päiwil olli: ja Isaak läks Abimeleki x Wilistide kunninga jure Kerari.

2. Ja Jehowa näitis ennast temmale ja ütles: Ärra minne mitte alla Egiptusse, ella seäl maal, mis ma sulle ütlen.

3. Ella kui woöras siin maal, ja ma tahhan sinnoga olla ja sind önnistada, sest sinnule x ja so suggule tahhan ma keik need maad anda, ja tahhan töeks tehha se wande, mis miña so issale Abraamile wandes ollen tootanud.

4. Ja ma tahhan so suggu paljuks tehha kui taewa tähhed, ja tahhan so suggule keik need maad anda, ja sinno Seemne x sees peawad ennast keik ma ilma rahwas önnistama.

5. Sepärrast et Abraam on mo sanna kuulnud ja on piddand, mis ma käsknud piddada, mo kässud, mo seädmised ja mo kässo-öppetussed.

6. Ja Isaak jäi Kerari ellama.

7. Kui mehhed seäl paikas küssisid tem~a naese pärrast, siis ütles ta: Se on mo ödde x; sest ta kartis ütteldes: Se on mo naene: et need mehhed siin paikas mind ei tappa Rebekka pärrast, sest ta olli illusa näoga.

8. Ja se sündis, kui ta olli siña

mitto päwa wibind, siis watis Abimelek Wilistide kunningas aknast; kui ta näggi, wata siis mängis Isaak omma naese Rebekkaga.

9. Ja Abimelek kutsus Isaaki ja ütles: Wata, ta on tõeste so naene, ja kuidas olled sa üttelnud: temma on mo ödde? siis ütles Isaak temma wasto: Sepärrast et ma mõtlesin: æ ehk ma saan surma temma pärrast.

10. Ja Abimelek ütles: Mikspärrast olled sa sedda meile teinud? æ kül üks rahwa seast olleks pea woinud so naese jures maggada, ja sa olleksid meie peäle süüd saatnud.

11. Ja Abimelek andis käsko keige rahwale ja ütles: Kes selle mehhe ja tem~a naese külge putub, sedda peab ilma armota surma pandama.

12. Ja Isaak külwas seäl maal, ja sai sel aastal saddawõrra, sest Jehowa õñistas tedda.

13. Ja se mees sai rikkaks ja läks pääw päwalt rikkamaks, senni kui ta wägga rikkaks sai.

14. Ja tem~al olli puddo-lojuste warrandus ja weiste warrandus ja palju perret; ja Wilistid

kaetsesid tedda.

15. Ja keik need kaewud, mis tem~a issa sullased ollid kaewanud tem~a issa Abraami päiwil, matsid Wilistid kinni ja täitsid neid mullaga.

16. Ja Abimelek ütles Isaaki wasto: Minne meie jurest ärra, sest sa olled palju

wäggewamaks sanud kui meie.

17. Ja Isaak läks seält ärra ja lõi ommad telgid ülles Kerari orko, ja jäi senna ellama.

18. Ja Isaak läks taggasi ja kaewas need wee kaewud, mis nemmad ollid temma issa Abraami päiwil kaewanud, ja mis Wilistid pärrast Abraami surma kinnimatnud, ja panni neile nimmed nenda kui need nimmed, mis temma issa neile olli pannud.

19. Ja Isaaki sullased kaewasid seäl orgus, ja leidsid seält ühhe hallika-wee kaewo.

20. Ja Kerari karjatsed riidlesid Isaaki karjastega ja ütlesid: Se wessi on meie pärralt; sepärrast panni temma selle kaewo nimme Esek, et nemmad temmaga ridus ollid.

21. Ja nemmad kaewasid ühhe

teise kaewo, ja selle pärrast riidlesid nemmad ka, ja ta panni temma nimme Sitna.

22. Ja ta wöttis seält ommad telgid ülles, ja kaewas ühhe teise kaewo, ja selle pärrast ei ridelnud nem~ad mitte, ja ta pañi tem~a nim~e Rehhot ja ütles: nüüd on jo Jehowa meile laiemad maad añud, et woime siin maal kossuda.

23. Pärrast läks ta seält ülles Peersaba pole.

24. Ja Jehowa andis ennast temmale selsammal ösel nähha ja ütles: Minna ollen so issa Abraami Jummal; ärra karda, sest minna ollen sinnoga ja tahhan sind önnistada ja so suggu paljuks teha omma sullase Abraami pärrast.

25. Ja ta ehhtas seña altari ja kulutas Jehowa nimme ja löi siñna omma telgi ülles: ja Isaaki sullased kaewasid siñna kaewo.

26. Ja Abimelek läks Kerarist temma jure, ja tem~a söbber Ahussat, ja tem~a wäe pealik Pikol.

27. Ja Isaak ütles nende wasto: Mikspärrast tullete teie minno jure? ja teie wihkate mind ja

ollete mind ennaste jurest ärrasaatnud.

28. Ja nem~ad ütlesid: Meie näme öiete, et Jehowa on siñoga, sepärrast ütlesime meie: et olgo wanne meie wahhel, meie ja sinno wahhel, ja meie tahhame seädusse sinnoga teha:

29. Et sa meile kurja ei te, nenda kui meie ep olle sinnusse puutnud, ja nenda kui meie sulle agga head olleme teinud ja sind rahhoga saatnud; nüüd olled sinna Jehowast õ õnistud.

30. Ja ta teggi neile jodud ja nemmad söid ja jõid,

31. Ja tousid hommiko warra ülles ja wandusid teine teisele, ja Isaak satis neid ärra, ja nemmad läksid temma jurest rahhoga ärra.

32. Ja selsammal päwal sündis, et Isaaki sullased tullid ja andsid temmale teäta se kaewo pärrast, mis nemmad ollid kaewanud, ja ütlesid temmale: Meie olleme wet leidnud.

33. Ja ta panni temma nimme Siba: sepärrast on selle liñna nim~i Peersaba täña päwani.

34. Ja Esaw olli nellikümmend

aastat wanna ja wöttis naeseks Juditi, Hetti-mehhe Peri tüttart, ja Pasmatit Hetti-mehhe Eloni tüttart.

35. Ja nemmad ollid Isaakile ja Rebekkale melehaigusseks.

27. Peatük.

Isaak önnistab Jakobit, hädda pärrast ka Esawit.

1. Ja se sündis, kui Isaak olli wannaks ja temma silmad tüntsiks sanud, et need ei selletand, siis kutsus temma Esawi omma wannema poia, ja ütles temma wasto: Mo poeg, ja ta ütles temma wasto: siin ma ollen.

2. Ja ta ütles: Et wata, ma ollen wannaks sanud, ma ei tea mitte omma surma päwa.

3. Ja nüüd, et wötta ommad riistad, omma noolte tup ja omma ammo, ja minne wäljale, ja lasse mulle metsa-lindo,

4. Ja te mulle maggusat roga, nenda kui mo mele pärrast on, ja to mulle, et ma söön, et minno hing sind önnistab enne kui ma surren.

5. Ja Rebekka kulis, kui Isaak omma poia Esawi wasto räkis, ja Esaw läks wäljale lindo laskma ja toma.

6. Ja Rebekka räkis omma poia Jakobi wasto ja ütles: Wata ma kuulsin sinno issa so wenna Esawi wasto rägiwad ja ütlewad:

7. To mulle metsa-lindo ja te mulle maggusat roga, et ma söön ja sind Jehowa ees önnistan, enne kui surren.

8. Ja nüüd mo poeg, kule mo sanna ses, mis minna sind kässin.

9. Et minne puddolajuste jure ja wötta mulle seält kaks head sikkut-talle, et ma neid walmistan so issale maggusaks roaks, nenda kui temma mele pärrast on.

10. Ja siña pead neid om~a issale wima, et ta sööb, sepärrast et ta sind önnistaks enne kui ta surreb.

11. Ja Jakob ütles omma emma Rebekka wasto: Wata mo wend Esaw on karrune mees, ja minna ollen sille mees.

12. Ehk mo issa mind wahhest käega katsub, siis olleksin miña tem~a melest kui pettis, sataksin

ennese peäle ärrawandumist, ja ei mitte õnistust.

13. Ja temma emma ütles temmale: Tulgo se minno peäle, mo poeg, kui sind ärrawañnutakse, kule agga mo sanna ja minne, to mulle.

14. Ja ta läks ja wöttis ja tõi omma emma kätte, ja temma emma teggi ühhe maggusa roa, nenda kui temma issa mele pärrast olli.

15. Ja Rebekka wöttis omma wannema poia Esawi kallid rided, mis temma jures koddo ollid, ja panni neid omma norema poia Jakobi selga.

16. Ja nende sikkut-tallede nahhad panni ta temma kätte ümber ja temma kaela ümber, kus ta sille olli,

17. Ja andis se maggusa roa ja leiba, mis ta olli teinud, omma poia Jakobi kätte.

18. Ja ta tuli om~a issa jure ja ütles: Mo issa, ja ta ütles: siin ma ollen, kes sa olled, mo poeg?

19. Ja Jakob ütles omma issa wasto: Minna ollen so essimenne poeg Esaw, ma ollen teinud nenda kui sa olled mo wasto

räkinud, wötta nüüd kätte, istu ja sö mo metsa-linnust, et sinno hing mind wottaks önnistada.

20. Ja Isaak ütles omma poia wasto: mo poeg, kust sa olled ni ussinaste leidnud? ja ta ütles: sest et Jehowa sinno Jummal on sedda mo ette saatnud.

21. Ja Isaak ütles Jakobi wasto: Et tulle liggi, et ma sind käega katsun mo poeg, kas sinna sesamma mo poeg Esaw olled ehk ollematta.

22. Ja Jakob tuli liggi omma issa Isaaki jure, ja ta katsus tedda käega, ja ütles: heäl on Jakobi heäl, agga käed on Esawi käed.

23. Ja ta ei tunnud tedda mitte, sest temma käed ollid karrused nenda kui ta wenna Esawi käed; ta önnistas tedda,

24. Ja ütles: Olled sinna sesamma mo poeg Esaw? ja ta ütles: Minna ollen.

25. Siis ütles temma: To mulle seie, et ma söön omma poia metsa-linnust, et minno hing sind önnistab; ja ta tõi temma ette ja ta söi, ja ta tõi temmale wina ja temma jõi.

26. Ja Isaak temma issa ütles

temma wasto: Et astu liggi mo poeg, ja anna mulle suud.

27. Ja ta astus liggi ja andis temmale suud; siis tundis ta temma riette haiso ja önnistas tedda ja ütles: Wata minno poia hais on kui wälja hais, mis Jehowa on önnistanud.

28. Jummal andko nüüd sulle taewa kastest ja Ma rammust ka palju wilja ja wärsket wina.

29. Rahwas peawad sind tenima ja palju rahwast so ette kummardama: olle sa omma wendade x issand, ja so emma lapsed peawad so ette kummardama; ärranetud olgo kes sind ärraneedwad, ja önnistatud olgo kes sind önnistawad.

30. Kui se sündind, et Isaak sai Jakobit önnistanud, kui ka sündind, et Jakob omma issa Isaaki jurest olli otse wäljaläinud: siis tulli temma wend Esaw ommast ližno-laskmisest.

31. Ja ta teggi ka maggusat roga ja wiis omma issa jure, ja ütles omma issale: Wötko mo issa kätte ja sögo omma poia metsa-linnust, et so hing mind wöttaks önnistada.

32. Ja temma issa Isaak ütles temmale: Kes sa olled? ja ta ütles: Minna ollen so poeg, so essimenne poeg Esaw.

33. Ja Isaak wärrises üpris wägga sure wärrisemisega ja ütles: Kes on siis se, kes lindo olli lasknud ja töi mulle, ja ma söin keigest, ennego sinna tullid, ja ma önnistasin tedda: kül se jääb ka önnistud.

34. Kui Esaw omma issa sannad kulis, siis kissendas temma üpris wägga sure ja kibbeda kissendamisega x ja ütles omma issale: Önnista mind, mind ka, mo issa.

35. Ja ta ütles: So wend on kawwalussega tulnud ja sinno önnistusse ärrawötnud.

36. Ja temma ütles: Eks temma nimmi öiete Jakobiks ei hüta? sest ta on mind jo kaks puhko kawwalaste petnud: mo essimesse sündimisse öigust wöttis ta ärra x, ja wata nüüd on ta minno önnistusse ärrawötnud. Ja ta ütles: Eks sa polle minnule önnistust isseärranes hoidnud?

37. Ja Isaak wastas ja ütles Esawile: Wata ma ollen tedda so

issandaks pannud, ja keik temma wennad ollen ma temmale sullasiks annud, ja wilja ja wärsket wina temmale murretsenud, ja mis pean ma nüüd sulle teggema, mo poeg?

38. Ja Esaw ütles omma issa wasto: Mo issa, ons sul agga se ainus önnistus? önnista mind, mind ka, mo issa. Ja Esaw töstis omma heäle ja ø nuttis.

39. Ja temma issa Isaak wastas ja ütles tem~a wasto: Wata so ello-asse peab wäggew Ma ollema ja taewa kastest üllewelt peab ta märga sama.

40. Ja ommast mögast pead sa ellama, ja omma wenna tenimaø, ja peab sündima, kui sa saad woimust sanud, kui sa aiad siis temma ikke omma kaela peält ärra.

41. Ja Esaw wihkas Jakobit se önnistusse pärrast, misga ta issa tedda olli önnistanud; ja Esaw mötles ommas süddames: Kül mo issa leinamisse päwad tullewad liggi, sest ma tahhan omma wenna Jakobi ärratappa.

42. Ja Rebekkale anti temma wannema poia Esawi sannad teäda, ja ta läkkitas ja kutsus

omma norema poia Jakobi ja ütles temma wasto: Wata so wend Esaw trööstib ennast sega, et temma sind tahhab ärratappa.

43. Ja nüüd mo poeg, kule mo sanna ja wötta kätte, pöggene Harani-liñna mo wenna Labani jure,

44. Ja jä temma jure monneks päwaks, senni kui so wenna tulline wihha saab möda läinud:

45. Senni kui so wenna wihha sinno pärrast saab möda läinud, ja temma sedda ärraunnustanud, mis sa temmale olled teinud; ja ma tahhan läkkitada ja sind lasta seält ärratua: mikspärrast pean minna ka teist mollemist ühhel päwal lahti sama?

46. Ja Rebekka ütles Isaaki wasto: mul on tüddimus ommast ellust Hettide tüttarte pärrast; kui Jakob naese wöttab Hettide tütrist, sesinnatse Ma tütrist, kui need on, mis mo ello siis maksab?

28. Peatük.

Jakob lääb käima: Jehowa önnistab tedda: Jakobi tootus.

1. Ja Isaak kutsus Jakobit ja õnistas tedda ja kaskis tedda ja ütles tem~ale: α Sa ei pea mitte naest wõtma Kanaani-ma tütrist.
2. Wõtta kätte, minne Mesopotamia-male Petueli omma emma issa kotta, ja wõtta ennesele seält naest Labani omma emma wenna tütrist.
3. Ja se keigewäggewam Jummal önnistago sind ja saatko sulle suggu ja siggitago sind, et sa saad hulgaks rahwaks;
4. Ja ta andko sulle Abraami önnistust, sinnule ja so suggule sinnoga, et sa sedda maad pärrid, kus sa kui woõras sees ellad, mis Jummal Abraamile on annud.
5. Ja Isaak satis Jakobit ärra, ta läks Mesopotamia-male Labani, Petueli Siria-mehhe poia jure, kes Rebekka Jakobi ja Esawi emma wend olli.
6. Ja Esaw näggi, et Isaak olli Jakobit önnistanud ja tedda ärrasaatnud Mesopotamia-male, α seält ennesele naese wõtma, kui ta tedda olli önnistanud ja temmale käsko annud ja üttelnud: ei sa pea mitte

Kanaani-ma tütrist naest wõtma;
7. Ja et Jakob omma ossa ja omma emma saña olli kuulnud, ja Mesopotamia-male ärraläinud:
8. Ja et Esaw näggi, et Kanaani-ma tütrede temma issa Isaaki melest pahhad ollid:
9. Siis läks Esaw Ismaeli jure ja wöttis Mahhalati Ismaeli Abraami poia tütre, Nedajoti öe, omma endiste naeste körwa ennesele naeseks.
10. Ja Jakob läks Peersebast ärra ja käis Harani pool,
11. Ja sattus ühte paika ja jäi öse siñna, sest pääw olli loja läinud, ja wöttis ühhe neist kiwwast mis seäl olli, ja panni omma pea pohja, ja heitis senna paika maggama.
12. Ja ta näggi unnes ja wata, reddel seisis Ma peäl ja temma ots putus taewasse, ja wata, α Jummal inglid ollid seäl peäl üllesminnemas ja mahha tullemas.
13. Ja wata Jehowa seisis seäl peäl ja ütles: Minna ollen Jehowa so issa Abraami Jummal ja Isaaki Jum~al; α se Ma mis peäl sa maggad, sedda tahhan ma sulle ja so suggule anda.

14. Ja sinno suggu peab sama kui mulla pörm, ja ennast laiale lautama öhto pole ja homiko pole ja pohja pole ja louna pole, ja sinno sees ⱥ ja so Seemne sees peawad keik ma-ilma sugguwössad sama önnistud.

15. Ja wata, Minna ollen sinnoga ja tahhan sind hoida keiges paikas kus sa lähhäd, ja tahhan sind seie male taggasi sata: sest ma ei tahha sind mitte mahhajätta, senni kui ma saan teinud, mis ma sulle ollen räkinud.

16. Kui Jakob ommast unnest ülles ärkas, siis ütles ta: Töeste Jehowa on siin paikas, ia minna ei teädnud sedda mitte.

17. Ja ta kartis ja ütles: Oh mis kartusse wäärt on sesinnane paik? ⱥ siin ei olle muud kui Jummal kodda, ja siin on taewa wärraw.

18. Ja Jakob tousis hom~iko warra ülles ja wöttis se kiwwi, ⱥ mis ta olli omma pea pohja pannud, ja panni sedda sambaks ja wallas ölli temma otsa peäle.

19. Ja ta panni sellesamma nimme Petel: sest ennemuiste olli selle liña nimmi Lus.

20. Ja Jakob tootas ühhe tootusse ja ütles: ⱥ Kui Jummal minnoga on ja hoiab mind siin tee peäl, kus ma käin, ja annab mulle leiba süa ja ridid selga panna:

21. Ja kui ma saan rahhoga jälle taggasi omma issa kotta: ja Jehowa mulle Jummalaks jääb;

22. Siis peab se kiwwi, mis ma ollen pannud sambaks, Jummal koiaks sama, ja keigest sest, mis sa mulle ial annad, tahhan ma töeste sulle kümnest anda.

29. Peatük.

Jakob saab kaks naest omma 14-aastase tenistusse eest.

1. Ja Jakob töstis ommad jallad ülles, ja läks hom~iko-rahwa male.

2. Ja ta näggi ja wata üks kaew olli wäljal, ja wata seälsammas ollid kolm puddo-lojuste karja, mis seäl maas maggasid: sest sestsinnatsest kaewust jootsid nemmad karjad, ja suur kiwwi olli kaewo su peäl.

3. Ja keik karjad kogguti siñna, ja nemmad weretasid se kiwwi

kaewo su peält ärra ja jootsid need puddo-lojuksed, ja pannid se kiwwi kaewo su peäle jälle omma paika.

4. Ja Jakob ütles neile: Mo weñad, kust teie ollete? ja nem~ad ütlesid: Meie olleme Haranist.

5. Ja ta ütles neile: Kas teie tunnete Labani Naori poia? ja nemmad ütlesid: Kül meie tunneme.

6. Ja ta ütles neile: Kas temma kässi hästi käib? ja nemmad ütlesid: Käib hästi; ja wata seäl tulleb Rael temma tüttar puddolojustega.

7. Ja ta ütles: Wata pääw on alles kõrges, polle weel aega karja kokkoaiada, jootke need puddolojuksed ja minge, saatke neid söma.

8. Ja nemmad ütlesid: Ei meie woi mitte enne, kui keik karjad sawad kokko, ja se kiwwi kaewo su peält ärraweretakse, siis jodame meie puddo-lojuksed.

9. Kui ta alles nendega räkis, siis tulli Rael puddolojustega, mis temma issa pärralt ollid, sest ta olli neid hoidmas.

10. Ja se sündis, kui Jakob

Raeli omma emma wenna Labani tütre, ja Labani omma emma wenna puddolojuksed näggi, siis läks Jakob liggi ja weretas se kiwwi kaewo su peält ärra ja jotis omma emma weña Labani puddolojuksed.

11. Ja Jakob andis Raelile suud ja töstis omma heäle ja nuttis.

12. Ja Jakob andis Raelile teäda, et ta temma issa suggulane, ja et ta Rebekka poeg olli; ja temma jooksis ja andis omma issale teäda.

13. Ja se sündis, kui Laban kulis need sannumed öe poiast Jakobist, siis jooksis ta temma wasto ja hakkas temma ümber kaela ja andis temmale suud, ja wiis tedda omma kotta. Ja ta juttustas Labanile keik need asjad.

14. Ja Laban ütles temmale: Töeste sinna olled mo lu ja mo lihha; ta jäi temma jure ühhe terve ku.

15. Ja Laban ütles Jakobile: Kas sinna sepärrast, et sa mo suggulane olled, peaksid mind ilma tenima? nimmeta mulle ülles, mis so palk peab ollema.

16. Ja Labanil olli kaks tüttart,

wannema nimmi Lea, ja norema nimmi Rael.

17. Ja Leal ollid maddalad silmad, agga Rael olli illusa jumme ja illusa näoga.

18. Ja Jakob armastas Raeli ja ütles: Ma tahhan sind tenida seitse aastat so norema tütre Raeli pärrast.

19. Ja Laban ütles: Parrem on tedda sulle anda, kui tedda teise mehhele anda, jä mo jure.

20. Ja Jakob tenis Raeli pärrast 7 seitse aastat, ja need ollid temma melest kui üksikud päwad, et ta tedda armastas.

21. Ja Jakob ütles Labani wasto: Anna mo naene kätte, sest minno päwad on täis, et ma temma jure heidan.

22. Ja Laban koggus keik selle paiga mehhed ja teggi jodud.

23. Ja se sündis öhto, et ta omma tütre Lea wöttis ja wiis tedda temma jure, ja ta heitis temma jure.

24. Ja Laban andis omma ümmardaja Silpa, omma tütrele Leale ümmardajaks.

25. Ja se sündis hom~iko, wata siis olli se Lea; ja ta ütles Labani wasto: Mis sa sedda

mulle olled teinud? eks ma olle Raeli pärrast so jures teninud, ja mikspärrast olled sa mind petnud?

26. Siis ütles Laban: Ei se sünni nenda siin meie paikas, et meie norema enne kui wannema mehhele panneme.

27. Pea temma pulma näddalat, kül siis anname sulle se teise ka selle tenistuse pärrast, mis sinna weel teist seitse aastat mo jures pead tenima.

28. Ja Jakob teggi nenda ja piddas temma näddala, ja ta andis omma tütre Raeli temmale naeseks.

29. Ja Laban andis omma ümmardaja Pilla omma tütrele Raelile ümmardajaks.

30. Ja ta heitis ka Raeli jure, ja armastas ka Raeli enam kui Leat, ja tenis temma jures weel teist seitse aastat.

31. Ja kui Jehowa näggi, et Lea wihkati, siis teggi ta temma lapse-kodda lahti, agga Rael olli siggimatta.

32. Ja Lea sai käima peäle ja sai poia ja panni temma nimme Ruben, sest ta ütles: Et Jehowa on waatnud mo willetsusse

peäle, sest nüüd wöttab mo mees mind armastada.

33. Ja temma sai ta käima peäle ja tõi poia ilmale ja ütles: Et Jehowa on kuulnud, et mind wihkati, siis on ta mulle sedda ka annud; ja panni temma nimme Simeon.

34. Ja temma sai ta käima peäle ja tõi poia ilmale ja ütles: Kül weel sedda puhko mo mees mind takka hoiab, sest ma ollen temmale kolm poega ilmale tonud; sepärrast pandi temmale nimmi Lewi.

35. Ja temma sai ta käima peäle ja tõi poia ilmale ja ütles: Sedda puhko tahhan ma Jehowa au üllestunnistada; sepärrast panni ta temma nimme Juda: ta jäi seisma lapse samast.

30. Peatük.

Jakobi lapsed: ta nimmetab omma palka, ja saab rikkaks.

1. Ja kui Rael näggi, et ta Jakobile lapsi ilmale ei tonud, siis kaetses Rael omma öe ja ütles Jakobi wasto: Sada mulle lapsi, agga kui mitte, siis surren

minna ärra.

2. Ja Jakobi wihha süttis Raeli wasto põllema ja ütles: Ollen minna Jummalassemel, æ kes sulle ihho suggu kelab?

3. Ja Rael ütles: Seäl on mo ümmardaja Pilla, heida temma jure, et ta mo põlwede peäle lapsi saab, et minnule ka temmast suggu tulleks.

4. Ja ta andis temmale omma ümmardaja Pilla naeseks, ja Jakob heitis temma jure.

5. Ja Pilla sai käima peäle ja tõi Jakobile poia ilmale.

6. Ja Rael ütles: Jummal on mulle kohhut annud ja on ka mo heäle kuulnud ja mulle poia annud: sepärrast panni ta temma nimme Tan.

7. Ja Pilla Raeli ümmardaja sai ta käima peäle, ja tõi Jakobile teise poia ilmale.

8. Ja Rael ütles: Ma ollen omma öega Jummalas woitlemisega woitelnud ja ollen ärrawoitnud; ja ta panni temma nimme Nawtali.

9. Kui Lea näggi, et ta lõpnud lapsi samast, siis wöttis ta omma ümmardaja Silpa ja andis tedda Jakobile naeseks.

10. Ja Silpa, Lea ümmardaja tõi Jakobile poia ilmale.

11. Ja Lea ütles: Hulk tulleb; ja ta pani temma nimme Kad.

12. Ja Silpa, Lea ümmardaja tõi Jakobile teise poia ilmale.

13. Ja Lea ütles: Mo õnneks; sest tütreid võtavad mind õnsaks kita; ja ta pani temma nimme Aser.

14. Ja Ruben läks nisso leikusse päivil ja leidis väljalt Tudaimi-marjo ja tõi neid omma emma Lea kätte; ja Rael ütles Lea wasto: Et anna mulle omma poia Tudaimi-marjust.

15. Ja ta ütles temmale: Ons se vähha, et sa mo mehhe olled ärrawõtnud, ja tahhad ka mo poia Tudaimi-marjad võtta? ja Rael ütles: Sepärrast maggago temma sel ösel sinno jures ja poia Tudaimi-marjade eest.

16. Ja Jakob tuli öhto väljalt, ja Lea läks ta wasto ja ütles: Minno jure pead sa heitma, sest ma ollen sind palga pärrast palkanud mo poia Tudaimi-marjade eest; ja ta maggas sel ösel temma jures.

17. Ja Jummal wöttis Lea kuulda, ja ta sai käima peäle, ja

tõi Jakobile wiendama poia ilmale.

18. Ja Lea ütles: Jummal on mulle mo palka annud, sepärrast et ma ollen omma ümmardaja omma mehhele annud; ja ta pani temma nimme Isaskar.

19. Ja Lea sai ta käima peäle, ja tõi Jakobile kuendama poia ilmale.

20. Ja Lea ütles: Jummal on mulle hea anni kinkinud: sedda puhko wõttab mo mees mo jures maggada, sest ma ollen temmale kuus poega ilmale tonud; ja ta pani temma nimme Sebulon.

21. Ja pärrast sai temma tütre, ja pani temma nimme Tina.

22. Jummal mõtles Raeli peäle õ, ja Jummal wöttis tedda kuulda ja teggi temma lapsekooda lahti.

23. Ja ta sai käima peäle, ja tõi poia ilmale ja ütles: Jummal on mo teotust hopis ärrawõtnud.

24. Ja pani temma nimme Josep, ja ütles: Jehowa andko mulle teise poia weel jure.

25. Ja se sündis, kui Rael olli Josepi ilmale tonud, siis ütles Jakob Labani wasto: Lasse mind

lahti, et ma lähhän omma paika ja ommale male.

26. Anna mo naesed ja mo lapsed, kelle pärrast ma ollen sind teninud, et ma ärralähhän: sest sa tead mo tenistust, kudda ma sind ollen teninud.

27. Ja Laban ütles ta wasto: Ollen ma nüüd armo leidnud so melest? ma ollen ärraarwanud, et Jehowa mind sinno pärrast on önnistanud.

28. Ja ta ütles: Nimmeta öiete mulle omma palka, siis ma tahhan sedda anda.

29. Ja ta ütles temma wasto: Sinna tead, kuidas ma sind ollen teninud, ja kuidas so lodussed mo jures olnud.

30. Sest pissut olli se, mis sul enne mind olli, agga se on wägga paljaks sigginud; ja Jehowa on sind minno jalla waewa läbbi önnistanud: ja nüüd, millal pean minna ka omma perre heaks middagi teggema?

31. Siis ütles ta: Mis pean ma sulle andma? ja Jakob ütles: Sinna ei pea mulle ühtegi andma, kui sa agga mulle sedda asja teed, siis tahhan ma jälle

so puddolojuksed söta ja hoida:

32. Ma tahhan tännapäaw keik so puddolojuksed läbbikäia, ja seält ärralahhutada keik tähnelissed ja kirjud lambad ja keik suitso-karwa lambad tallede seast, ja kirjud ja tähnelissed kitsede seast; ja se olgo minno palk.

33. Ja mo öigus peab mo eest kostma tulles aial, kui se luggu mo palga pärrast so ette tulleb: keik mis ei olle tähnelinne egga kirjo kitsede seas egga suitso-karwa tallede seas, se olgo mo kä kui warrastud:

34. Ja Laban ütles: Wata, olgo nenda so sanna järrele.

35. Ja ta lahutas selsammal päwal lappilissed ja kirjud sikkud ja keik tähnelissed ja kirjud kitsed, keik kus ial walget külges olli, ja mis ial suitso-karwa tallede seast, ja ta andis neid omma poegade kätte.

36. Ja panni kolme päwa teed ennese ja Jakobi wahhele: ja Jakob olli teised Labani puddolojuksed hoidmas.

37. Ja Jakob wöttis ennesele tored libne-pu ja lusi-pu ja armoni-pu keppid, ja koris nende

külge walged kriipsud, et se walge keppide külges olli nähha.

38. Ja ta panni keppid, mis ta olli ärrakorinud, wee-rennide ja künnade sisse, kuhho need puddolojuksed piddid tulleva joma, nende puddolojuste ette: ja nemmad ollid tined, kui nemmad tullid joma.

39. Kui nüüd need puddolojuksed tined ollid nende keppide jures, siis teggid puddolojuksed talled, mis lappilissed ja tähnelissed ja kirjud ollid.

40. Ja Jakob lahhutas need talled ärra, ja panni puddolojuste silmad nende pole, mis lappilissed ollid ja keikide pole, mis suitso-karwa, Labani puddolojuste sees; ja ta teggi ennesele karja issepäinis ja ei pannud neid mitte Labani puddolojuste sekka.

41. Ja se sündis, ni mittokord kui need kangemad puddolojuksed piddid tineks sama, et Jakob need keppid rennide sisse panni puddolojuste silma ette, et nemmad piddid tineks sama nende keppide jures.

42. Ja kui puddolojuksed wäetimid ollid, ei pannud temma mitte; ja need wäetimid said Labanile ja need kangemad Jakobile.

43. Ja se mees kossus üpris wägga, ja temmal olli palju puddolojuksid ja ümmardajaid ja sullasid ja kamelid ja eeslid.

31. Peatük.

*Jakob lahkub ommast äiast
Labanist naeste ja lastega.*

1. Ja ta kulis Labani laste könned, need ütlesid: Jakob on keik ärrawötnud mis meie issa pärralt olli, ja sest, mis meie issa pärralt, on ta keik sedda rikkust ennesele saatnud.

2. Ja Jakob näggi Labani silmad, ja wata nemmad ei olnud mitte temma wasto kui eile ja eñe.

3. Ja Jehowa ütles Jakobi wasto: Minne jälle taggasi omma wannematte male ja omma suggulaste seltsi jure, ja ma tahhan sinnoga olla.

4. Ja Jakob läkkitas sannumed ja käskis Raeli ja Lea kutsuda

wäljale omma puddolojuste jure,
5. Ja ütles neile: Minna nään
teie issa silmad, et nemmad ep
olle mo wasto nenda kui eile ja
enne, ja minno issa Jummal on
mo jures olnud.

6. Ja teie teate, et ma keige
omma rammoga ollen teie issat
teninud.

7. Ja teie issa on mind narrinud
ja mo palka kümme korda teist
wisi seädnud; ja Jummal ei olle
temmale melewalda annud mulle
kurja teha.

8. Ja kui ta nenda ütles:
Tähnelissed peawad sulle
palgaks ollema, siis teggid keik
puddolojuksed tähnelissed talled
; ja kui ta nenda ütles:
Lappilissed peawad sulle palgaks
ollema, siis teggid keik
puddolojuksed lappilissed talled.

9. Nenda on Jummal teie issa
lodussed käest ärrawötnud, ja
mulle annud.

10. Ja se sündis sel aial, kui
puddolojuksed tineks said, et ma
ommad silmad ülestötsin ja
unnes näggin, ja wata need
sikkud, mis puddolojuste peäle
kargasid, ollid lappilissed,
tähnelissed ja nasklikkud.

11. Ja Jummal Ingel ütles mo
wasto unnes: Jakob, ja ma
ütlesin: siin ma ollen.

12. Ja Ta ütles: Et tösta ommad
silmad ülles ja wata, keik sikkud,
mis kargawad puddolojuste
peäle, on lappilissed, tähnelissed
ja nasklikkud: sest ma ollen keik
näinud, mis Laban sulle teeb.

13. Minna ollen se Peteli
Jummal, kus sinna se kiwwi-
samba woidsid õ, kus sa mulle
tootusse tootasid. Nüüd wötta
kätte, minne siit maalt ärra ja
minne taggasi omma sündimisse
male.

14. Ja Rael ja Lea wastasid ja
ütlesid temmale: Kas on meil
weel jaggo ja pärris-ossa meie
issa koias?

15. Eks meie olle kui woörad
innimessed temmast arwatud,
sest ta on meid ärramünud ja
ka ikka meie rahha ärrasönu.

16. Sest keik se rikkus, mis
Jummal on meie issa käest
ärrakiskunud, se on meie ja
meie laste pärralt; ja nüüd, keik
mis Jummal so wasto üttelnud
õ, sedda te.

17. Ja Jakob wöttis kätte ja
panni ommad lapsed ja ommad

naesed kamelide selga;

18. Ja satis keik ommad lodussed ärra ja keik omma warrandust, mis ta olli kokkopannud, need lodussed mis temma ommad, mis ta ennesele olli saatnud Mesopotamias, et ta pididi minnema omma issa Isaaki jure Kanaani-male.

19. Ja Laban olli läinud ommad puddolojuksed niitma; ja Rael warrastas need Terawi-kuiud ärra, mis temma issal ollid.

20. Ja Jakob warrastas Siria-ma mehhe Labani süddame ärra, et ta temmale ei annud teäda, et ta pididi pöggenema.

21. Ja ta pöggenes, temma ja keik mis temmal olli, ja ta wöttis kätte ja läks ülle se jõe, ja pöris ommad silmad Kileadi mäe pole.

22. Ja kolmandamal päwal anti Labanile teäta, et Jakob olli pöggenend.

23. Ja ta wöttis ommad wennad ennesega ja aias tedda tagga seitsme päwa teed, ja sai tedda kätte Kileadi mäe peäl.

24. Ja Jummal olli öse Siria mehhe Labani jure tulnud unnes ja temmale üttelnud: ♂ Hoia ennast, et sa Jakobiga ei rägi ei

head egga kurja.

25. Ja Laban sai Jakobit kätte: ja Jakob olli omma telgi ülleslönud mäe peäle, ja Laban löi omma wendadega telgi ülles Kileadi mäe peäle.

26. Ja Laban ütles Jakobile: Mis olled sa teinud, et sa olled mo süddame ärrawarrastanud ja mo tüttred ärrawinud, nenda kui olleksid nemmad moöga läbbi wangiks sanud?

27. Mikspärrast olled sa sallaja ärrapöggenend, ja wargsel wisil minnust ärraläinud, ja ei olle sedda mulle teäda annud, et ma sind olleksin ärrasaatnud römoga ja lauludega, trum~i ja kandlega;

28. Ja ei olle mind mitte lasknud mo poegadele ja mo tüttartele suud anda; nüüd olled sa jölledaste teinud sedda tehhes.

29. Kül olleks melewald minno käes teile kurja tehha: agga teie issa Jummal on eile minnoga räkinud ja üttelnud: ♂ Hoia ennast, et sa Jakobiga ei head egga kurja ei rägi.

30. Kui sa nüüd ommeti piddid ärra minnema, et sinnul omma

issa maia järrele ni suur himmo olli; mikspärrast olled sa mo jummalad warrastanud?

31. Ja Jakob wastas ja ütles Labanile: Sepärrast et ma kartsin ja mötlesin, ehk sa wahhest om~ad tütreid miño käest piddid ärrarisuma.

32. Kelle jurest sa ommad jummalad leiad, ärgo jägo se ellusse; meie wendade ees katsu läbbi, mis mo käes on, ja wötta omma ärra. Ja Jakob ei teädnud mitte, et Rael neid olli warrastand.

33. Ja Laban läks Jakobi telki ja Lea telki ja nende kahhe ümmardaja telki, ja ei leidnud mitte; ja ta läks Lea telgist wälja ja tulli Raeli telki.

34. Ja Rael olli need Terawi-kuiud ärrawötnud ja neid kameli saddula alla pannud ja istus nende peäl; ja Laban katsus kättega keik se telgi läbbi, ja ei leidnud mitte.

35. Ja ta ütles omma issa wasto: Ärgo sago mo issanda meel pahhaks, et ma sinno ees ei woi üllestousta, sest mul on naeste asjad; ja ta otsis keik läbbi ja ei leidnud mitte neid

Terawi-kuiusid.

36. Ja Jakobi wihha süttis põllema ja waidles kowwaste Labaniga, ja Jakob wastas ja ütles Labanile: Mis on mo ülleastminne? mis on mo pat, et sa mind ni kurjaste olled taggaaianud?

37. Sest sa olled keik mo riistad kättega läbbi katsund, mis olled sa leidnud keikist omma maia riistadest? panne seie minno wendade ja omma wendade ette, et nemmad meie mollematte wahhele moistwad, mis öige.

38. Need kakskümmend aastat ollen ma sinno jures olnud, so lambad ja so kitsed ei olle ärralonud, ja järe so kariast ei olle ma mitte sönud.

39. Mis olli murtud, sedda ei olle ma mitte so kätte tonud, minna piddin sedda maksma, minno käest küssisid sa sedda, mis päwal ärrawarrastati, ja mis öse ärrawarrastati.

40. Nenda käis mo kässi, päwal wöttis mind pallaw ja öse külm ärra, ja mo unni läks mo silmist ärra:

41. Ma ollen sedda wisi

kakskümmend aastat olnud so koias; ma ollen sind teninud nelliteistkümmend aastat so kahhe tütre pärrast ja kuus aastat so puddolojuste pärrast, ja mo palga olled sa kümme teist wisi seädnud.

42. Kui ei olleks mo issa Jummal, Abraami Jummal, kedda Isaak kardab, mitte mo jures olnud, ku sa olleksid nüüd mind tühjalt ärrasaatnud: Jummal on mo hädda ja mo kätte waewa näinud, ja sind eile nominud.

43. Ja Laban wastas ja ütles Jakobi wasto: Need tütre on minno tütre, ja need poisid on minno poisid, ja need puddolojuksed on minno lojuksed, ja keik mis sa nääd, se on mo pärralt: ja mis pean ma tänna neilesinnatsile omma tüttarte teggema, ehk nende poegele, mis nemmad on ilmale tonud?

44. Ja nüüd tulle, tehkem seädusse, minna ja sinna, ja se olgo tunnistusseks minno ja sinno wahhel.

45. Ja Jakob wöttis kiwwi ja panni sedda püsti ülles sambaks.

46. Ja Jakob ütles omma

wendadele: noppige kiwwa; ja nemmad wötsid kiwwa ja teggid ühhe kiwwikangro, ja söid seäl se kiwwikangro peäl.

47. Ja Laban panni temma nimme Jegar-Sahaduta, ja Jakob panni temma nimme Kalleed.

48. Ja Laban ütles: Se kiwwikangur olgo tännapäaw tunnistusseks minno ja sinno wahhel: sepärrast panni ta temma nimme Kalleed,

49. Ja Mitspa, sest et ta ütles: Kül Jehowa wahhib minno ja sinno wahhel, kui meie teine teise jurest ärraolleme;

50. Kui sa mo tütre waewad, ja kui sa naesi wöttad mo tüttarte körwa: ükski innimenne ei olle meie jures; wata Jummal on tunnistus mees minno ja sinno wahhel.

51. Ja Laban ütles Jakobile: Wata siin on sesinnane kiwwikangur, ja wata siin on se sammas, mis ma ollen ülles pannud minno ja sinno wahhele.

52. Se kiwwikangur olgo tunnistaja ja se sammas tunnistusseks, et ma ei tahha ülle se kiwwikangro so jure tulla, ja et sinna ei tahha ülle se

kiwwikangro ja ülle se samba
mo jure tulla, kurja teggema.

53. Abraami Jummal ja Naori
Jummal, nende issa Jummal õ
moistko öigust meie wahhele; ja
Jakob wandus selle jures, kedda
temma issa Isaak kartis.

54. Ja Jakob ohwerdas ohwri
seäl mäe peäl, ja kutsus ommad
wennad leiba wõtma, ja nemmad
wötsid leiba ja jäid öseks mäe
peäle.

32. Peatük.

*Jakobi kartus ja palwe: ta eitleb
Jummala poiaga.*

1. Ja Laban tousis hom~iko
warra ülles ja andis om~a
poegadele ja om~a tüttartele
suud, ja önnistas neid; ja Laban
läks ärra ja tuli taggasi omma
paika.

2. Ja Jakob läks omma teed, Ja
Jummala inglid sattusid temma
wasto.

3. Ja Jakob ütles, kui ta neid
näggi: Se on Jummala leer õ; ja
panni selle paiga nimme
Maanaim.

4. Ja Jakob läkkitas käskusid

ennese ele omma wenna Esawi
jure Seiri male, mis Edomi wäljal
olli.

5. Ja käskis neid ja ütles: Nenda
peate teie ütlema mo issandale
Esawile: nenda ütleb so sullane
Jakob: Ma ollen kui woõras
Labani jures ellanud ja ollen
tännini senna wibinud;

6. Ja mul on härge ja eeslid,
puddolojuksid ja sullasid ja
ümmardajaid; ja ma läkkitan
omma issandale teäta andma, et
ma armo so melest piddin
leidma.

7. Ja need kässud tullid taggasi
Jakobi jure ja ütlesid: Meie
saime so wenna Esawi jure, ja
ta tulleb ka so wasto, ja
nellisadda meest tem~aga.

8. Siis kartis Jakob wägga ja
temmal olli kitsas kä õ, ja ta
jaggas se rahwa, mis temmaga
olli, ja need puddolojuksed ja
need weiksed ja kamelid,
kahheks hulgaks.

9. Ja ütles: Kui Esaw tulleb ühhe
hulga peäle ja lööb sedda
mahha, siis woib se hulk, mis
üllejäab, ärrapeäседа.

10. Ja Jakob ütles: Mo issa
Abraami Jummal, ja mo issa

Isaaki Jummal, Jehowa kes sa mo wasto üttelnud ɔ, minne taggasi omma male ja omma suggulaste seltsi jure, ja ma tahhan sulle head tehha;

11. Minna ei olle middagi keikide heateggemiste ja keige truisse wasto, mis sa omma sullasele olled teinud ɔ: sest ma ollen omma keppiga ülle Jordani läinud ɔ, ja nüüd ollen ma kahheks hulgaks sanud.

12. Oh peästa mind ärra mo wenna käest, Esawi käest, sest minna kardan tedda, et ta tulleb ja mind mahhalööb, emmad lastega hopis.

13. Ja Sinna olled üttelnud ɔ: Ma tahhan sulle töeste head tehha ja sinno suggu panna kui merre liiw, mis ei woi luggeda paljusse pärrast.

14. Ja sel ösel jäi ta siñna öseks ja wöttis sest, mis tem~a kätte sai, andi omma weñale Esawile:

15. Kakssadda kitse ja kakskümmend sikko, kakssadda emma-lammast ja kaksküm~end jära.

16. Kolmkümmend immetajat kamelit ja nende warsad,

nellikümmend lehma ja kümme wärse, kakskümmend emma-eesli ja kümme eesli-warsa.

17. Ja ta andis omma sullaste kätte igga karja issepäine, ja ütles omma sullaste wasto: Minge minno ele, ja jätke maad igga karja wahhele.

18. Ja ta käskis sedda essimest ja ütles: Kui mo wend Esaw so wasto tulleb ja sinnult küssib ja ütleb: Kelle pärralt sa olled ja kus sa lähhad, ja kelle pärralt on need, mis sinno ees on?

19. Siis ütle: Se on so sullase Jakobi and, mis mo issandale Esawile läkkitakse, ja wata temma isse on ka meie tagga.

20. Ja ta käskis ka sedda teist, ka sedda kolmandamat, ka keik neid, kes nende karjade järrel käisid, ja ütles: Sedda möda peate teie räkima Esawi wasto, kui teie sate temma jure,

21. Ja üttelge: Wata sinno sullane Jakob on ka meie tagga; sest ta ütles: Ma tahhan tedda ärraleppitada se anniga, mis mo eel käib, ja pärrast sedda tahhan ma temma silmad nähha, ehk ta wahhest luggu minnust peab.

22. Ja se and läks temma ele, ja ta issi jäi sel ösel senna leri öseks,

23. Ja tousis selsammal ösel ülles ja wöttis omma kaks naest ja omma kaks ümmardajat ja omma üksteistkümmand last, et ta pididi Jabboki koolmest läbbi minnema.

24. Ja ta wöttis neid ja satis neid ülle jõe, ja satis ülle keik, mis temmal olli.

25. Ja Jakob jäi üksepäinis järrele, siis eitles üks Mees kangeste temmaga, senni kui hakkas koitma.

26. Kui Se näggi, et Ta ei sanud woimust temma peäle, siis putus Ta temma pusa liikmesse, nenda et Jakobi pusa like assemelt ärrasai, kui Ta temmaga kangeste eitles.

27. Ja Ta ütles: Lasse mind lahti, sest koit on jo wäljas; ja temma ütles: Ei ma lasse sind mitte, kui sa mind ei önnista. ⁂
28. Siis ütles Ta temma wasto: Mis so nimmi? ja temma ütles: Jakob.

29. Siis ütles temma: So nimmi ei pea enam Jakobiks hütama, waid Israeliks, ⁂ sest sa olled

kui wüerst woitelnud ⁂ Jummalaga ja innimestega, ja olled woimust sanud.

30. Ja Jakob küssis ja ütles: Et anna mulle omma nimmi teada ⁂; ja Ta ütles: Mis sa küssid mo nim~e järrele? ja Ta önnistas ⁂ tedda seäl.

31. Ja Jakob pani selle paiga nimme Pniel: sest ta ütles ma ollen Jummalat pallest pallese näinud, ja mo hing on päästetud.

32. Ja pääw tousis temmale ülles, kui ta Pnuelist möda läks, ja ta lonkas omma teist pusa.

33. Sepärrast ei sö Israeli lapsed mitte sedda pusa-sone lihha, mis pusa liikme külges on, tännapäwani, sepärrast et Ta olli puutnud Jakobi pusa liikme ja selle pusa-sone külge.

33. Peatük.

Jakob ja Esaw leppiwad: Jakob ostab tükki-maad.

1. Ja Jakob töstis ommad silmad ülles ja näggi, wata siis tulli Esaw ja temmaga nellisadda meest: siis jaggas temma need

lapsed Lea jure ja Raeli jure ja kahhe ümmardaja jure.

2. Ja ta panni ümmardajad ja nende lapsed ette, ja Lea ja temma lapsed pärrast, ja Raeli ja Josepi wimaks.

3. Ja ta läks nende ele ja kummardas seitsekord mani, senni kui ta sai omma wenna jure.

4. Ja Esaw jooksis temma wasto ja hakkas temma ümber ja heitis temma ümber kaela ja andis temmale suud, ja nemmad nutsid.

5. Ja ta töstis ommad silmad ülles, ja näggi need naesed ja lapsed ja ütles: Kes need on, kes so jures? ja ta ütles: Need on need lapsed, æ mis Jummal so sullasele on armust annud.

6. Ja need ümmardajad tullid liggi, nemmad ja nende lapsed, ja kummardasid.

7. Ja Lea tulli ka ja temma lapsed liggi, ja kummardasid, ja pärrast tulli Josep ja Rael liggi, ja kummardasid.

8. Ja ta ütles: Mis sa tahhad tehha keige sesinnatse karjaga, kelle wasto ma ollen tulnud? ja ta ütles: Et ma armo leian oma

issanda melest.

9. Ja Esaw ütles: Mul on sedda kül, minno wend, pea sedda agga ennesele, mis sul on.

10. Ja Jakob ütles: Ei mitte, pallun ma, kui ma agga ollen armo leidnud so melest, siis wotta mo andi minno käest: sest sepärrast ollen ma sinno silmad näinud, otse kui olleksin

Jummala silmad näinud, ja sul on minnust hea meel olnud.

11. Et wotta nüüd minno önnistus, mis sulle on todud, sest Jummal on mulle sedda armust annud, ja et mul sest kül on. Ja ta käis wägga temma peäle, ja ta wöttis sedda.

12. Ja ta ütles: Et käigem ja läkki, ja ma tahhan sinno ees käia.

13. Ja ta ütles temma wasto: Mo issand teab, et need lapsed wäetimid ja et immetajad puddolojuksed ja lehmad mo kaela peäl on, ja kui neid ühhe päwa wägga aetakse, siis surreb keik se karri ärra.

14. Mo issand mingo agga omma sullase ele, ja minna tahhan omma joudo möda aiada nenda kui karri jouab käia, mis

mo ees, ja kui need lapsed
jouawad käia, senni kui ma
tullen omma issanda jure Seiri.
15. Ja Esaw ütles: Ma tahhan
siis jätta sinno jure monned sest
rahwast, mis mo jures on; ja ta
ütles: Mikspärrast sedda õ? kui
ma agga armo leian omma
issanda melest.

16. Ja Esaw läks selsammal
päwal omma teed taggasi Seiri.

17. Ja Jakob läks käima Sükkoti
ja ehhtas ennesele hone, ja
omma weistelegi teggi ta maiad,
sepärrast panni ta selle paiga
nimme Sükkot.

18. Ja Jakob tuli hea terwisega
Sekemi liina, mis on Kanaani
maal, kui ta tuli Mesopotamia-
maalt, ja lõi telgid ülles liina
ette.

19. Ja ta ostis se wälja ossa,
kus ta omma telgi ülles lönud
Hamori Sekemi issa laste käest
saa rahha-tükki eest.

20. Ja ta ehhtas siina altari ja
panni temma nimme: Jummal on
Israeli Jummal.

34. Peatük.

Tina saab horaks; Sekemi

meeste-rahwas tappetakse keik.

1. Ja Tina Lea tüttar, mis ta
Jakobile olli ilmale tonud, läks
wälja selle Ma tütrele waatma.

2. Ja Hiwwi-mehhe Hamori selle
Ma würsti poeg Sekem näggi
tedda, ja wöttis tedda ja
maggas temma jures ja naeris
tedda ärra.

3. Ja temma südda hoidis Tina
Jakobi tütre takka, ja ta
armastas sedda tüttar last ja
rakis se tüttarlapse mele pärrast.

4. Ja Sekem rakis omma issa
Hamori wasto ja ütles: Wotta se
tüttarlaps mulle naeseks.

5. Ja Jakob sai kuulda, et ta
temma tütre Tina ärrateotanud;
ja temma poiad ollid temma
lodustega wäljal, ja Jakob olli
wait, senni kui nemmad tullid.

6. Ja Hamor Sekemi issa läks
wälja Jakobi jure, temmaga
räkima.

7. Ja Jakobi poiad tullid wäljalt,
kui nemmad sedda kuulsid; siis
sai nende meeste meel haigeks
ja nende wihha süttis wägga
pöllema, et ta olli Israelis naero-
tööd teinud ja Jakobi tütre jures
magganud; ja nenda ei piddand

se mitte sündima.

8. Ja Hamor räkis nendega ja ütles: Mo poia Sekemi hing armatseb wägga teie tütre; et andke tedda temmale naeseks.

9. Ja sage langukseks meiega, andke meile omma tütre ja wõtke ennastele meie tütre.

10. Ja jäge meie jure ellama ja se Ma on teie ees tühhi, ellage ja kaupelge seäl sees ja assuge seie.

11. Ja Sekem ütles temma issa ja ta wendade wasto: Leian minna armo teie melest, siis tahhan ma anda, mis teie mulle ütlete.

12. Pange mo peäle kül palju kasa-rahha ja andid, ja ma tahhan anda, nenda kui teie mulle ütlete; andke agga se tüttarlaps mulle naeseks.

13. Ja Jakobi poiad kostsid Sekemile ja temma issa Hamorile kawwalussega ja ütlesid: (sepärrast et ta nende öe Tina olli ärrateotanud.)

14. Ja nemmad ütlesid nende wasto: Ei meie woi sedda asja mitte tehha, et meie omma öe anname ühhe mehhele, kel eestnahk on, sest se olleks

meile teotusseks.

15. Agga sedda wisi tahhame meie teiega ühte nousse heita, kui teie sate nenda kui meie, et teie lassette keik omma meeste-rahwast ümberleikata.

16. Siis tahhame meie ommad tütre teile anda ja teie tütre ennestele wötta, ja teiega ellada ja ühheks rahwaks sada.

17. Ja kui teie meid ei wötta mitte kuulda, et teie ei lasse ennast ümberleikata: siis wöttame meie omma tüttarlapse ja lähhäme ärra.

18. Ja nende kõnned ollid head Hamori melest ja Hamori poia Sekemi melest.

19. Ja se noormees ei wibind mitte sedda teggematta, sest temma meel olli hea Jakobi tütre pärrast, sest ta olli surema au sees, kui keik temma issa perre.

20. Ja Hamor ja temma poeg Sekem tullid omma liina wärrawa jure, ja räkisid omma liina meestega ja ütlesid:

21. Need mehhed on sündsad meie jures ja nem~ad tahhawad ellada siin maal ja kaupelda seäl sees, ja se Ma, waatke se

on keikipiddi lai kül nende ees: siis wötkem nende tütreid ennestele naesiks ja andkem ommad tütreid neile.

22. Agga sedda wisi tahhawad need mehhed meiega ühte nousse heita, et nemmad meie jure jäwad ellama ja ühheks rahwaks sawad, kui meie lasseme enneste seast keik meeste-rahwast ümberleikata, nenda kui nemmad on ümberleikatud.

23. Nende weiksed, ja mis nende omma on ja keik nende lojuksed, eks need olle meie pärralt? heitkem agga nendega ühte nousse, et nemmad meie jure jäwad ellama.

24. Ja nemmad wötsid Hamori ja temma poia Sekemi sanna kuulda, keik need kes temma liinna wärrawast wäljaläksid, ja keik meesterahwas leikati ümber, keik kes temma liinna wärrawast wäljaläksid.

25. Ja se sündis kolmandamal päwal, kui nemmad wallo tundsid, et Jakobi kaks poega, Simeon ja Lewi x Tina wennad, iggaüks omma mooga wötsid, ja läksid julgeste liinna ja tapsid

keik meeste-rahwast ärra.

26. Ja nemmad tapsid Hamori ja temma poia Sekemi mooga terraga ärra, ja wötsid Tina Sekemi koiast, ja läksid ärra.

27. Siis tullid Jakobi poiad nende peäle, kes ollid mahha lödud, ja risusid se liinna ärra, sepärrast et nemmad nende öe ollid ärrateotanud.

28. Nemmad wötsid ärra nende puddolojuksed ja nende weiksed ja nende eeslid, ja mis liinnas ja mis wäljal olli.

29. Ja keik nende warrandust ja keik nende wäetimid lapsed ja nende naesed wisid nemmad wangi ärra ja risusid neid ärra, ja keik mis igga koiast olli.

30. Ja Jakob ütles Simeoni ja Lewi wasto: Teie ollete mulle tülli teinud, et teie pahha jutto mo peäle saatnud selle Ma rahwa, Kanaani- ja Perissi-rahwa seas; ja minna ollen pisko rahwaga: kui nemmad ennast mo wasto kogguwad ja mind mahhalöwad, siis kautakse mind ja mo perre ärra.

31. Ja nemmad ütlesid: Kas ta siis meie öega kui ühhe horaga piddi teggema?

35. Peatük.

*Jakob teeb altari ülles Peteli:
Raeli ja Isaaki surm.*

1. Ja Jummal ütles Jakobi wasto: wotta kätte, minne ülles Peteli ja jä senna, ja te senna üks altar selle Jummalale, æ kes sulle ennast näitnud, kui sa pöggenesid omma wenna Esawi eest.

2. Ja Jakob ütles omma perre keikide wasto, kes temmaga ollid: Saatke enneste jurest ärra need woörad jummalad æ mis teie seas on, ja puhhastage ennast æ ja wõtke teised rided omma selga.

3. Ja meie tahhame kätte wotta ja üllesmiñna Peteli, ja senna altari tehha selle Jummalale, kes mind mo ahhastusse aial on wötnud kuulda ja on minnoga olnud seäl tee peäl, kus ma käisin.

4. Ja nemmad andsid Jakobile keik woörad jummalad, mis nende käes ollid, ja need ehted mis nende körwus ollid, ja Jakob mattis neid mahha ühhe tamme alla, mis Sekemi jures on.

5. Ja nemmad läksid teele: ja Jummal hirm tuli nende liñnade peäle æ, mis nende ümberkaudo, et nemmad Jakobi poege tagga ei aiand.

6. Ja Jakob tuli Lusi, mis on Kanaani-maal (se on Petel), temma ja keik rahwas mis temmaga ollid.

7. Ja ta ehhtas senna altari, ja panni selle paiga nimme El-Petel, et Jummal temmale seäl ilmus, kui ta omma wenna eest pöggenes.

8. Ja Tebora Rebekka am surri, ja tedda maeti Peteli jure ühhe tamme alla, ja selle nimmi pandi Allonbakut.

9. Ja Jummal andis ennast ta Jakobile näha, kui ta Mesopotamiast tuli, ja önnistas tedda.

10. Ja Jummal ütles temmale: So nimmi on Jakob; sinno nimmi ei pea mitte ennam Jakobiks hütama, Israel æ agga peab so nimmi ollema: ja ta panni temma nimme Israel.

11. Ja Jummal ütles temmale æ: Minna ollen keigewäggewam Jummal; te suggu ja siggi, rahwas ja rahwa hulk peab

sinnust sama, ja kunningad peawad siño niusist wäljatullema.

12. Ja se Ma, mis ma Abraamile ja Isaakile ollen annud, sedda tahhan ma sulle anda; ja so suggule pärrast sind tahhan minna sedda maad anda.

13. Ja Jummal läks ta jurest ülles seält paigast, kus ta olli temmaga räkinud.

14. Ja Jakob panni ühhe samba püsti senna paika, ✕ kus ta olli temmaga räkinud, ühhe kiwwi samba, ja wallas joma-ohwri senna peäle, ja wallas ölli senna peäle.

15. Ja Jakob panni selle paiga nimme, kus Jummal olli temmaga räkinud, Petel.

16. Ja nemmad läksid Petelist ärra tele, ja olli weel tük maad Ewrati miñna, siis sai Rael lapse, ja se olli temmale raske, kui ta lapse sai.

17. Ja se sündis, kui se temmale raske olli, kui ta lapse sai, siis ütles äm temmale: Ärra karda, sest se poia pead sa ka sama.

18. Ja se sündis, kui temma hing olli seest wälja minnemas, sest ta surri ärra, siis panni ta

temma nimme Penoni, ja temma issa panni ta nimme Penjamin.

19. Nenda surri Rael ärra ✕, ja tedda maeti mahha Ewrati tee äre, se on Petlem.

20. Ja Jakob panni samba temma haua peäle püsti, sesamma on Raeli haua sammas tännapäni.

21. Ja Israel läks emale ja löi omma telgi ülles teile pole Migdalederi.

22. Ja se sündis, kui Israel seäl maal ellas, siis läks Ruben ja maggas Pilla omma issa lianaese jures; ✕ ja Israel sai sedda kuulda. Ja Jakobi poege olli kaksteistkümmend.

23. Lea poiad ollid Ruben Jakobi essimenne poeg, ja Simeon ja Lewi ja Juda ja Isaskar ja Sebulon.

24. Raeli poiad ollid Josep ja Penjamin.

25. Ja Pilla Raeli ümmardaja poiad ollid Tan ja Nawtali.

26. Ja Silpa Lea ümmardaja poiad ollid Kad ja Aser. Need on Jakobi poiad, mis temmale on sündinud Mesopotamias.

27. Ja Jakob tuli omma issa Isaaki jure Mamre, Kirjat arba

liina, se on Hebron α, kus
Abraam ja Isaak ollid kui woörad
α ellanud.

28. Ja Isaaki päwad ollid sadda
ja kahheksakümmend aastat.

29. Ja Isaak heitis hinge ja surri
ära, ja tedda korristati omma
rahwa jure, wanna ja ellatand, ja
temma poiad Esaw ja Jakob
matsid tedda mahha.

36. Peatük.

*Esawi sugguwössa, ja ello-asse:
Seiri Hori-mehhe suggu.*

1. Ja need on Esawi, se on
Edomi α sündimissed.

2. Esaw wöttis ommad naesed
Kanaani α tütrist, Ada Eloni
Hetti-mehhe tütre, ja Oolibamat
Sibeoni lwwi-mehhe tütre, Ana
tüttart.

3. Ja Pasmati α Ismaeli tütre,
Nebajoti ödde.

4. Ja Ada töi Esawile Eliwasi
ilmale, ja Pasmat töi Rueli
ilmale.

5. Ja Oolibama töi Jeusi ilmale
ja Jalami ja Kora, need on
Esawi poiad, mis temmale on
sündinud Kanaani maal.

6. Ja Esaw wöttis ommad
naesed ja ommad poiad ja
ommad tütreid ja keik omma
perre waimud, ja ommad
weiksed ja keik ommad lojuksed
ja keik ta omma, mis ta olli
Kanaani maal kokkopannud, ja
läks ühhe teise male omma
wenna Jakobi jurest ärra.

7. Sest nende warrandus olli ni
suur, et nemmad ei woinud
ühhes ellada, sest se Ma, kus
nemmad kui woörad sees
ellased, ei suutnud neid mitte
kanda nende loduste pärrast.

8. Ja Esaw ellas Seiri α
mäggisel maal, Esaw se on
Edom.

9. Ja need on Esawi Edomi issa
sündimissed Seiri α mäggisel
maal.

10. Need on Esawi poegade
nimmed: Eliwas Esawi naese Ada
poeg, Ruel Esawi naese Pasmati
poeg.

11. Ja Eliwasi poiad ollid Teman,
Omar, Sewo ja Katam ja Kenas.

12. Ja Timna olli Eliwasi Esawi
poia liignaene ja töi Eliwasile
Amaleki ilmale. Need on Esawi
naese Ada poiad.

13. Ja need on Rueli poiad:

Nahat ja Sera, Samma ja Missa;
need on Esawi naese Pasmati
poiad.

14. Ja need on Esawi naese
Sibeoni tütre, Ana tütre
Oolibama poiad, ja sesamma tõi
Esawile ilmale Jeusi ja Jalami ja
Kora.

15. Need on Esawi poegade
würstid: Eliwasi Esawi essimesse
poia poiad, würst Teman, würst
Omar, würst Sewo, würst Kenas,
16. Würst Kora, würst Katam,
würst Amalek; need on Eliwasi
würstid Edomi maal; need on
Ada poiad.

17. Ja need on Rueli Esawi poia
poiad: würst Nahat, würst Sera,
würst Sam~a, würst Missa; need
on Rueli würstid Edomi maal;
need on Esawi naese Pasmati
poiad.

18. Ja need on Oolibama Esawi
naese poiad: würst Jeus, würst
Jalam, würst Kora; need on
Esawi naese Ana tütre Oolibama
würstid.

19. Need on Esawi poiad ja
need on nende würstid; se on
Edom.

20. Need on Hori-mehhe Seiri
poiad, kes seäl maal ellasid:

Lotan ja Sobal ja Sibeon ja Ana,
21. Ja Tison ja Eser ja Tisan;
need on Hori-rahwa Seiri
poegade würstid Edomi maal.

22. Ja Lotani poiad ollid Hori ja
Hemam, ja Lotani ödde olli
Timna.

23. Ja need on Sobali poiad:
Alwan ja Manaat ja Ebal, Sewo
ja Onam.

24. Ja need on Sibeoni poiad,
Aija ja Ana: se on se Ana, kes
kõrwest hobbo-eeslid leidis, kui
ta omma issa Sibeoni eeslid
hoidis.

25. Ja need on Ana poiad:
Tison, ja Oolibama olli Ana
tüttar.

26. Ja need on Tisani poiad:
Emdan ja Esban ja Itran ja
Keran.

27. Need on Etseri poiad: Pillan,
ja Saawan ja Akan.

28. Need on Tisani poiad: Uts ja
Aran.

29. Need on Hori würstid: würst
Lotan, würst Sobal, würst Sibeon,
würst Ana,

30. Würst Tison, würst Etser,
würst Tisan; need on Hori
würstid enneste würsti-rikide
sees Seiri maal.

31. Ja need on need kuningad, æ kes Edomi maal on wallitsenud, enne kui weel kuningas Israeli laste ülle wallitses.

32. Ja Peori poeg Pela olli kuningas Edomis, ja temma liña nimmi olli Tinaba.

33. Ja Pela surri ärra, ja temma assemele sai kuningaks Jobab Sera poeg Potsrast.

34. Ja Jobab surri ärra ja temma assemele sai kuningaks Usam Temani maalt.

35. Ja Usam surri ärra, ja temma assemele sai kuningaks Adad Pedadi poeg, kes Midjani-rahwast mahhalöi Moabi wäljale; ja temma liña nimmi olli Awit.

36. Ja Adad surri ärra, ja temma assemele sai kuningaks Samla Masrekast.

37. Ja Samla surri ärra, ja temma assemele sai kuningaks Saul Reobotist, mis Wratti jõe äres olli.

38. Ja Saul surri ärra, ja temma assemele sai kuningaks Paalanan Akbori poeg.

39. Ja Paalanan Akbori poeg surri ärra, ja temma assemele sai kuningaks Adar, ja temma

liña nimmi olli Pau, ja temma naese nimmi Meetabeel, Mesaabi tütre Matredi tüttar.

40. Ja need on Esawi würstide nimmed nende sugguwössade järrele, nende paikade järrele, nende nimmedega: würst Timna, würst Alwa, würst Itet;

41. Würst Oolibama, würst Ela, würst Pinon,

42. Würst Kenas, würst Teman, würst Mibsar,

43. Würst Magdiel, würst Iram; need on Edomi würstid nende ello-assemette järrele nende pärrandusse maal. Se on Esaw, Edomi-rahwa issa.

37. Peatük.

Josepit kaetsetakse ja müakse Ismaelide kätte.

1. Ja Jakob ellas seäl maal, kus temma issa kui woöras olnud, Kanaani maal.

2. Need on Jakobi sündimised: Josep olli seitseteistkümmend aastat wanna, ja olli omma wendadega karja lodussed hoidmas, (ja ta olli pois omma issa naeste Pilla poegadega ja

Silpa poegadega) ja Josep tõi keik se pahha könne neist nende issa ette.

3. Ja Israel armastas Josepi ennam kui keik ommad poiad, et ta olli temmale wanna ea sees sündinud, ja teggi temmale kirjo kue.

4. Kui temma wennad näggid, et nende issa tedda ennam armastas, kui keik temma wennad, siis wihkasid nemmad tedda ⁊ ja ei woind hea sannaga temmaga räkida.

5. Ja Josep näggi unnenäggo ja räkis sedda omma wendadele ülles, ja nemmad hakkasid tedda weel ennam wihkama.

6. Sest ta olli üttelnud nende wasto: Et kuulge se unnenäggo, mis ma ollen unnes näinud:

7. Et wata, meie ollime siddumas wihko wäljal, ja wata minno wihk tousis ülles ja jäi ka püsti seisma, ja wata teie wihhud tullid temma ümber, ja kummardasid minno wihho ette.

8. Ja temma wennad ütlesid temmale: Peaksid sinna öiete kunningaks meie ülle sama? kas sa peaksid öiete wallitsema meie ülle? ja nemmad wötsid tedda

weel ennam wihkada temma unnenäggude pärrast ja ta könnette pärrast.

9. Ja ta näggi weel unnes teise unnenäo, ja juttustas sedda omma wendadele, ja ütles: Wata ma ollen unnes weel ühhe unnenäo näinud, ja wata pääw ja ku ja üksteistkümmend tähte kummardasid minno ette.

10. Ja ta juttustas sedda omma issale ja omma wendadele, ja ta issa sötles tedda ja ütles temmale: Mis unnenäggo se on, mis sa unnes näinud? kas minna ja so emma ja so wennad peawad öiete tulles, ja sinno ette kummardama mani?

11. Ja temma wennad kaetsesid tedda, agga temma issa piddas ⁊ sedda asja meles.

12. Ja ta wennad läksid omma issa karja hoidma Sekemi.

13. Ja Israel ütles Josepi wasto: Eks so wennad olle Sekemis karja hoidmas? tulle, ma läkkitan sind nende jure; ja ta ütles temmale: siin ma ollen.

14. Ja ta ütles temmale: Et minne, wata, kas so wendade kässi hästi käib, ja kas hea luggu karjaga, ja to mulle

sannumid taggasi; ja ta läkkitas tedda Hebroni orrust, ja ta läks Sekemi.

15. Ja üks mees juhtus temma wasto, ja wata ta olli ärraeksind wälja peäl, ja se mees küssis tedda ja ütles: Mis sa otsid?

16. Ja ta ütles: Minna otsin ommad wennad; et anna mulle teäda, kus nemmad on karja hoidmas.

17. Ja se mees ütles: Nemmad on seält emale läinud, sest ma kuulsin neid ütlewad: Läkki Totani. Ja Josep läks omma wendade järrele ja leidis neid Totanist.

18. Ja nemmad näggid tedda kaugelt, ja enne kui ta nende jure liggi sai, siis piddasid nemmad kawwalaste nou temma pärrast, tedda ärratappa,

19. Ja ütlesid teine teise wasto: Wata, seäl tulleb se õige unnenäggia.

20. Et tulge nüüd, ja tapkem tedda ärra ja wiskagem tedda ühte neisse auko ja üttelgem: kurri ellajas on tedda ärrasõnud; siis same nähha, mis temma unnenäud on.

21. Ja Ruben kulis sedda ja

peästis tedda nende käest ärra ja ütles: ♂ Äрге wötkem temma hinge seest ärra.

22. Ja Ruben ütles nende wasto: Äрге wallage werd ärra, wiskage tedda senna auko, mis körbes on, ja ärge pistke mitte kät temma külge; (et ta tedda nende käest woiks ärrapeästa ja omma issa jure jälle taggasi sata.)

23. Ja se sündis, kui Josep omma wendade jure tulli, siis wötsid nemmad Josepi kue temma seljast ärra, se kirjo kue, mis temma selgas olli.

24. Ja nemmad wötsid tedda ja wiskasid tedda auko, agga se auk olli tühhi, ei olnud wet sees.

25. Ja nemmad istusid mahha leiba wõtma, ja töstsid ommad silmad ülles ja näggid, wata siis tulli Ismaelide teeselts Kileadist, ja nende kamelid kandsid kallid rohhud ja kallist waiko ja mirrid; need läksid sedda Egiptusse-male allawima.

26. Ja Juda ütles omma wendade wasto: Mis kasso sest, et meie omma wenna ärratappame ja mattame kinni temma werd?

27. Tulge ja mügem tedda ärra Ismaelide kätte, ja ärgo sago mitte meie kässi temma külge, sest temma on meie wend, meie lihha; ja temma wennad wötsid tedda kuulda.

28. Kui nüüd Midjani mehhed, kes kaupmehhed, mödaläksid, siis tombasid ja wötsid nemmad Josepi seält august ülles, ja müsüd Josepi ärra Ismaelide kätte kahhekümne hõbbe sekli eest; ⁂ ja need wisid Josepi Egiptusse-male.

29. Kui nüüd Ruben jälle senna augo jure tulli, wata siis ei olnud Josep aukus: siis kärristas ta ommad rided lõhki.

30. Ja ta tulli taggasi omma wendade jure ja ütles: Se pois polle seäl mitte, ja minna, kuhho ma nüüd saan?

31. Ja nemmad wötsid Josepi kue, ja tapsid ühhe nore sikko ja kastsid se kue werresse.

32. Ja nemmad läkkitasid ja saatsid se kirjo kue omma issa kätte ja ütlesid: Sedda olleme leidnud; et tunnista, kas se so poia kuub on ehk ollemata.

33. Ja ta tundis sedda ja ütles: Se on mo poia kuub! kurri

ellajas on tedda ärrasõnud, Josep on tõeste ärramurtud.

34. Ja Jakob kärristas ommad rided lõhki, ja panni kottiride omma niuette ümber, ja leinas wägga omma poia pärrast mitto päwa.

35. Ja keik ta poiad ja keik temma tütreid wötsid kätte tedda trööstida, ja ta ei lasknud ennast mitte trööstida ja ütles: Kül ma lähhan leinades omma poia jure hauda. Ja temma issa Isaak nuttis tedda ka.

36. Ja need Midjanid müsüd tedda ärra Egiptusses Potiwarile, kes olli Warao üllem-tener, temma wahhimeeste pealik.

38. Peatük.

Juda pahhad ello wisid.

1. Ja se sündis sel aial, et Juda omma wendade jurest allaläks ja käis ühhe Adullami-mehhe jures Hira nimmi.

2. Ja Juda näggi seäl ühhe Kanaani-mehhe tütre, Sua nimmi, ja ta wöttis tedda ja heitis temma jure.

3. Ja se sai käima peäle ja tõi

poia ilmale; ja ta panni temma nimme Er.

4. Ja temma sai ta käima peäle ja tõi poia ilmale, ja panni temma nimme Onan.

5. Ja ta sai weel poia, ja panni temma nimme Sela; ja Juda olli Kesibis, kui ta tedda ilmale tõi.

6. Ja Juda wöttis Errile omma essimesse poiale naest, Tamar nimmi.

7. Ja Er Juda essimenne poeg olli pahha Jehowa silma ees, ja Jehowa surretas tedda ärra.

8. Ja Juda ütles Onani wasto: heida omma wenna naese jure ja wotta tedda omma wenna assemele ennesele, ♂ ja sada omma wennale suggu.

9. Kui Onan teadis, et se suggu ei piddand mitte temma omma ollema, siis sündis, kui ta omma wenna naese jure heitis, et ta mahha pillades sedda ärrarikkus, et ta ei piddand omma wennale suggu saatma.

10. Ja se olli Jehowa silma ees pahha, mis ta teggi, ja temma surretas ka tedda ärra.

11. Ja Juda ütles Tamarile omma minniale: Jä kui lesk ellama omma issa kotta, senni

kui mo poeg Sela saab sureks: sest ta mötles: ehk wahhest sesamma surreb ka nenda kui temma wennad; siis läks Tamar ärra, ja jäi omma issa kotta.

12. Ja mitme päwa pärrast siis surri Sua Tüttar Juda naene; kui Juda sai trööstitud, siis läks ta ülles Timnati omma puddolojuste niitjate jure, temma ja temma söbber Ira, Adullami-mees.

13. Ja Tamarile anti teada ja ööldi: Wata sinno äi lähhäb ülles Timnati ommad puddolojuksed niitma.

14. Ja Tamar panni ommad lesse-pölwe rided ennese seljast ärra, ja kattis ennast kinni ühhe silmakattega ja mässis ennast kinni, ja istus tee lahkmitte äres, kust Timnati pole minnakse, sest ta olli näinud, et Sela sureks sanud, ja tedda es olle mitte pandud temmale naeseks.

15. Ja Juda näggi tedda ja mötles tedda hora ollewad, et ta olli ommad silmad kinnikatnud.

16. Ja ta kallas temma jure siñna tee peäle ja ütles: Et lasse ma heidan so jure; (sest ta ei teädnud mitte, et se temma minnia ♂ olli) ja teine ütles: Mis

sa mulle annad, et sa minno jure heidad?

17. Ja ta ütles: Minna tahhan sulle läkkitada ühhe sikkut-talle karjast; ja ta ütles: Kui sa panti annad, senni kui sa sedda läkkitad.

18. Ja temma ütles: Mis pant se on, mis ma sulle pean andma? siis ütles ta: So pitser ja so wö, ja sinno kep, mis so käes on; ja ta andis temmale ja heitis temma jure, ja teine sai temmast käima peäle.

19. Ja ta tousis ülles ja läks ärra, ja panni omma silmakatte ennese peält ärra, ja panni omma lessepölwe rided jälle selga.

20. Ja Juda läkkitas se sikkut-talle omma söbra, Adullami-mehhe läbbi, et ta pididi se panti selle naese käest wõtma, ja ta ei leidnud tedda mitte.

21. Ja ta küssis need mehhed seäl paikas ja ütles: Kus se pordo-naene on, kes tee lahkmitte äres olli? ja nemmad ütlesid: Ei siin polle pordo-naest olnud.

22. Ja ta tulli Juda jure taggasi ja ütles: Ei ma olle tedda mitte

leidnud, ja mehhed seäl paikas ütlesid ka: Ei siin polle pordonaest olnud.

23. Ja Juda ütles: Piddago temma sedda ennesele, et meie ei sa laidetud; wata ma ollen se talle läkkitand, ja sinna ei ole sedda mitte leidnud.

24. Ja se sündis liggi kolme ku pärrast, et Judale anti teäda ja ööldi: Tamar so minnia on horatööd teinud, ja wata ta on ka horatööst käima peäle sanud; ja Juda ütles: Toge tedda seie, et tedda ärrapölletakse.

25. Kui tedda ette todi, siis läkkitas temma omma äia jure ja ütles: Sest mehhest, kelle pärralt need riistad on, ollen minna käima peäle sanud; ja ta ütles: Et tunnista, kelle se pitser ja se wö ja se kep on.

26. Kui Juda sedda sai tunnistand, siis ütles ta: Ta on öigem kui minna, sepärrast et ma tedda polle Selale omma poiale pannud; ja ta ei sanud pärrast mitte ennam temmaga ühte.

27. Ja se sündis sel aial, kui ta pididi mahhasama, wata siis ollid kaksikkud ta ihhus.

28. Ja se sündis, kui ta pidid lapse sama, siis andis üks kässi ennast wälja ; ja äm wöttis ja siddus temma käe ümber ühhe elleda-punnase lönga ja ütles: Se tulleb esmalt wälja.

29. Ja se sündis, kui ta omma kät taggasi wöttis, wata siis tuli temma wend wälja, ja temma ütles: Kuida olled sa löhki aianud? sinno pärrast on se löhki aiaminne; ja temmale pandi nimme α Perets.

30. Ja pärrast tuli temma wend wälja, kelle käe ümber se elle-punnane löng olli, ja temmale pandi nimme Sera.

39. Peatük.

*Josepit kiusatakse
abiellorikkuma, ja saab wangi.*

1. Ja Josep olli allawidud Egiptusse-male; ja Potiwar Warao üllem-tener, kunninga wahhimeeste pealik, Egiptusse-ma mees ostis tedda Ismaelide käest α, kes tedda ollid siina allatonud.

2. Ja Jehowa olli Josepiga, ja ta olli mees, kennele keik asjad

korda läksid, ja olli omma issanda se Egiptusse-mehhe koias.

3. Ja ta issand näggi, et Jehowa temmaga olli, ja et Jehowa keik, mis ta teggi α, temma käe al laskis korda miinna.

4. Ja Josep leidis armo temma melest ja tenis tedda, ja ta pani tedda omma koia ülle, ja keik, mis temmal olli, andis ta temma kätte.

5. Ja se sündis sest aiast, kui ta tedda olli omma koia ülle pannud ja keige se ülle, mis temmal olli: siis önnistas Jehowa se Egiptusse-mehhe koia Josepi pärrast, ja Jehowa önnistus olli keikis, mis temmal olli koddo ja wäljal.

6. Ja ta jättis keik, mis temmal olli, Josepi kätte, ja ta ei teädnud mu ühhestki asjast, mis Josepi holeks antud, kui agga sest leiwast, mis ta söi; ja Josep olli illusa jumme ja illusa näoga.

7. Ja se sündis pärrast sedda luggu, et temma issanda naene ommad silmad Josepi peäle heitis ja ütles: Magga minno jures.

8. Agga ta ei tahtnud mitte, ja

ütles omma issanda naese wasto: Wata mo issand ei tea ühhestki asjast, mis mo holeks siin koias; sest keik mis temmal on, on ta minno käe alla annud; 9. Ei olle ükski siin koias surem mind, ja ta polle mulle muud ühtegi ärrakeelnud kui sind, sepärrast et sinna ta naene olled; ja kudda peaksin ma sedda suurt kurja teggema ja Jummal a wasto patto teggema? 10. Ja se sündis, kui ta Josepi wasto iggapääw räkis ja temma ta sanna ei wötnud kuulda a, et ta pididi temma jures maggama a ja tem~a körwas ollema: 11. Siis sündis ühhe nisuggusel päwal, kui ta koio tuli omma teggemist teggema, ja polnud ükski perrerahwa seast seäl koddo; 12. Siis hakkas ta tedda temma kuest kinni ja ütles: Magga mo jures; ja ta jättis omma kue temma kätte, ja pöggenes a ja läks wälja oue. 13. Ja se sündis, kui ta näggi, et ta olli omma kue temma kätte jätnud, ja et ta pöggenend oue: 14. Siis hüdis ta omma

perrerahwast ja räkis neile ja ütles: Wadage, ta on se Ebrea-mehhe meie jure tonud meid ärranaerma; ta tuli mo jure minno jures maggama, ja ma hüüdsin sure heälega. 15. Siis sündis, kui ta kulis, et ma heält teggin ja hüüdsin: siis jättis ta omma kue mo jure, ja pöggenes ja läks wälja oue. 16. Ja ta pani temma kue ennese jure, senni kui temma issand omma koio tuli. 17. Ja ta räkis nendasammoti temma wasto ja ütles: Se Ebrea sullane, mis sa olled meie jure tonud, tuli mo jure mind ärranaerma. 18. Ja se sündis, kui ma heält teggin ja hüüdsin, siis jättis ta omma kue mo jure ja pöggenes oue. 19. Ja se sündis, kui temma issand omma naese kõnned kulis, mis ta temma wasto räkis ja ütles: Sedda wisi on so sullane mulle teinud: siis süttis ta wihha põllema. 20. Ja Josepi issand wöttis tedda ja pani tedda wangi-hone siina paika, kus kunninga wangid kinni petakse; ja ta olli

seäl ɔ wangi-hones.

21. Agga Jehowa olli Josepiga, ja pöris omma heldusse temma pole ɔ ja teggi, et ta armas olli selle wangi-hone üllema melest.

22. Ja se wangi-hone üllem andis Josepi kätte keik wangid, mis seäl wangi-hones ollid, ja keik, mis nemmad piddid teggema, olli temma seädmas.

23. Ei se wangi-hone üllem ei watand ühhegi asja järrele, mis temma käes, sest et Jehowa temmaga olli, ja mis ta teggi, ɔ sedda laskis Jehowa korda miñna.

40. Peatük.

Josep selletab wangi-hones kaks unnenäggo ärra.

1. Ja se sündis pärrast sedda luggu, et Egiptusse kunninga keldri-tener ja se paggar omma issanda Egiptusse kunninga wasto eksisid.

2. Ja Warao sai omma kahhe üllema-teenri peäle wägga kurjaks, keldri-teenritte üllewataja ja paggaritte üllewataja peäle.

3. Ja ta panni neid wahhi alla

kunninga wahhimeeste pealikko kotta, wangi-hone siñna paika, kus Josep kinni olli.

4. Ja kunninga wahhimeeste pealik panni Josepit nende jure, et ta piddi nende kässil ollema, ja nemmad ollid mitto päwa wahhi al.

5. Ja nemmad mollemad näggid unnes unnenäggo, iggaüks omma unnenäo ühhel ösel, iggaüks omma unnenäo ärraselletamisse järrele, se keldri-tener ja se paggar, mis Egiptusse kunningal ollid, mis wangi-hones kinni ollid.

6. Ja Josep tuli hom~iko nende jure ja näggi neid, ja wata nemmad ollid nukra näoga.

7. Ja ta küssis Warao üllematte teenritte käest, mis temmaga ollid wahhi al temma issanda koias, ja ütles: Mikspärrast on teil tännapäaw ni pahha näggo?

8. Ja nemmad ütlesid temma wasto: Meie olleme unnenäggo unnes näinud, ja ükski ei olle, kes sedda ärra selletab; ja

Josep ütles nende wasto: ɔ Eks selletussed olle Jummalä kä? kummatagi juttustage mulle.

9. Ja keldri-teenritte üllewataja

juttustas omma unnenäggo
Josepile ja ütles temmale: Mo
unnenäggo sees olli nenda: wata
seäl olli wina-pu minno ees.

10. Ja winapu külges ollid kolm
oksa, ja need ollid pakkatamas,
ta öied ollid wälja tulnud, ja
temma kobbaratte külges ollid
marjad walmis sanud.

11. Ja Warao karrikas olli mo
käes, ja ma wötsin need
winamarjad ja pikistasin neid
Warao karrikasse, ja andsin se
karrika Warao kätte.

12. Ja Josep ütles temmale: Se
on temma selletus: kolm oksa
on kolm päwa.

13. Enne kui kolm päwa
mödasaab, tõstab Warao so Pea
ülles, ja pannab sind jälle so
ammeti peäle, ja sa annad
Warao karrika temma kätte
endise wisi järrele, kui sa ollid
ta keldri üllewataja.

14. Agga pea æ mind ommas
meles, kui so kässi hästi käib, ja
te mulle, pallun ma, sedda head,
ja rägi minno pärrast Warao
ette, ja sada mind siit honest
ärä.

15. Sest ma ollen wargsel wisil
Ebrea-maalt ärrawarrastud, ja

ma polle siinke middagi teinud,
et nemmad mind seie auko on
pannud.

16. Kui paggaritte üllewataja
näggi, et ta hästi olli
ärraselletanud, siis ütles ta
Josepi wasto: Ma ollen ka unnes
näinud, ja wata kolm punnutud
korwi ollid mo Pea peäl.

17. Ja selle üllema korwi sees
olli keiksuggu Warao roga
paggari tehtud, ja linnud söid
sedda korwist mo Pea peält
ärä.

18. Ja Josep wastas ja ütles: Se
on temma selletus: kolm korwi
on kolm päwa.

19. Ennego kolm päwa
mödasaab, wõttab Warao so
Pea otsast ärä ja poob sind
ülles pu külge, ja linnud söwad
so lihha sinno peält ärä.

20. Ja se sündis kolmandamal
päwal Warao sündimisse päwal,
kui ta keikile omma sullastele
jodud teggi: siis tõstis ta keldri-
teenritte üllewataja Pea ülles ja
paggaritte üllewataja Pea omma
sullaste seast,

21. Ja panni se keldri-teenritte
üllewataja temma keldri-ammeti
peäle, ja temma andis karrikast

Warao kätte.

22. Agga paggaritte üllewatajat poos ülles, otse nenda kui Josep olli neile ärraselletanud.

23. Ja keldri-teenritte üllewataja ei piddand mitte Josepit meles, waid unnustas tedda ärra.

41. Peatük.

*Josep pääseb wangist;
töstetakse sureks issandaks.*

1. Ja se sündis kahhe aasta pärrast, et Warao unnenäggo näggi, ja wata, ta seisis Nilusse jõe äres.

2. Ja wata jõest tousid seitse lehma ülles, illusad nähha ja lihhawad lihha polest, ja söid aso peäl.

3. Ja wata seitse teist lehma tousid nende järrele jõest ülles, pahhad peält nähha ja lahjad lihha polest, ja nemmad seisis nende teiste lehmade körwas jõe äres.

4. Ja need lehmad, mis pahhad peält nähha ja lahjad lihha polest, söid ärra neid seitse lehma, mis illusad nähha ja lihhawad ollid; ja Warao ärkas

ülles.

5. Ja ta uinus maggama ja näggi teist puhko unnes, ja wata seitse wilja-pead tousid ühhest kõrrest ülles, jämmedad ja head.

6. Ja wata seitse penikest ja hom~iko-tulest ärrakörwetud pead tousid nende järrele ülles.

7. Ja need penikessed wilja-pead nelasid neid seitse jämmedat ja täit pead ärra; ja Warao ärkas ülles; ja wata se olli unnenäggo.

8. Ja se sündis hommiko, et temma waim olli kui roidund, ja läkkitas ja kutsus keik Egiptussema kungsi-mehhed ja keik temma targad, ja Warao juttustas neile omma unnenäo, ja ükski ei woinud neid Waraule ärraselletada.

9. Ja keldri-teenritte üllewataja rakis Waraoga ja ütles: Tännapäaw tulletan minna ommad pattud mele.

10. Warao sai wägga kurjaks omma sullaste peäle, ja panni mind wahhi alla kunninga wahhimeeste pealikko kotta, mind ja paggaritte üllewatajat.

11. Ja meie näggime ühhel ösel unnes unnenäo, minna ja temma, iggaüks näggime meie,

unnes unnenäggo omma
unnenäo selletusse järrele.

12. Ja seälsammas olli meiega
üks Ebreä-noormees ja kunninga
wahhimeeste pealikko sullane, ja
meie juttustasime temmale, ja ta
selletas meile ärra meie
unnenäud, iggaühhele selletas ta
ärra temma unnenäo järrele.

13. Ja se sündis, nenda kui ta
meile ärraselletas, nenda sai se
ka ; minna ollen jälle omma
ammeti peäle sanud, ja teine on
üllespodud.

14. Ja Warao läkkitas ja kutsus
Josepi, ja nemmad saatsid
tedda ussinaste august
väljaminnema ♂, ja ta aias
omma habbeme ärra, ja panni
ommad teised rided selga, ja
tulli Warao jure.

15. Ja Warao ütles Josepi
wasto: Ma ollen unnes unnenäo
näinud, ja ükski ei woi sedda
ärraselletada; ja ma ollen
sinnust kuulnud räkitawad, kui
sa unnenäo kuled, siis woid sa
sedda ärraselletada.

16. Siis wastas Josep Waraule ja
ütles: Ei se polle ♂ minno kä,
kül Jummal ommeti Waraule
head kulutab.

17. Ja Warao ütles Josepi
wasto: Mo unnenäus olli se
nenda: wata ma seisin jõe äres.

18. Ja wata jöest tousid ülles
seitse lehma, mis lihhawad lihha
polest ja illusad peält nähha, ja
nemmad söid aso peäl.

19. Ja wata seitse teist lehma
tousid nende järrele ülles,
wäetimid ja wägga pahhad peält
nähha ja lahjad lihha polest; ei
ma polle keige Egiptusse-maal
sähhärdussi pahhasid näinud.

20. Ja need lahjad ja pahhad
lehmäd söid neid seitse
essimest lihhawat lehma ärra.

21. Ja nemmad said nende
köhto, ja es olle tunda, et
nemmad nende köhto sanud, ja
nende näggo olli pahha nenda
kui ennegi; ja ma ärkasin ülles.

22. Pärrast näggin ma ommas
unnes, ja wata seitse wilja-pead
tousid ülles ühhest kõrrest, täied
ja head.

23. Ja wata seitse kuiwa,
penikest, hom~iko-tulest
ärrakörwetud pead tousid nende
järrele ülles.

24. Ja need penikessed wilja-
pead nelasid neid seitse head
pead ärra: ja ma ollen sedda

kunsi-meeste wasto üttelnud, ja ükski ei woi mulle sedda teäda anda.

25. Ja Josep ütles Warao wasto: Warao unnenäggo se on üks keik ; Jummal on Waraule teäta annud, mis ta wöttab tehha.

26. Need seitse head lehma on seitse aastat, ja need seitse head wilja-pead on seitse aastat, se on üks unnenäggo.

27. Ja need seitse lahjat ja pahha lehma, mis nende järrele üllestousid, need on seitse aastat, ja need seitse tühja hom~iko-tulest ärrakörwetud pead on seitse nälja aastat.

28. Seeb se assi on, mis ma ollen Warao wasto räkinud; mis Jummal wöttab tehha, sedda on ta Waraule näitnud.

29. Wata nende seitsme aasta sees, mis tullewad, peab suur wilja-warrandus ollema keige Egiptusse-maal.

30. Ja nende järrele tullewad seitse nälja aastat, ja keik wilja-warrandus Egiptusses saab ärraunnustud, ja nälg lõppetab sedda maad ärra.

31. Ja ei olle enam sedda wilja-warrandust tundagi siin

maal se nälja pärrast, mis se järrele tulleb, sest se on wägga kange.

32. Ja et se unnenäggo Waraule on kakskord olnud, on se, et se assi on Jummalast töeste seätud, ja et Jummal pea jouab sedda tehha.

33. Ja nüüd katsko Warao ennesele ühhe moistlikko ja targa mehhe, ja pango tedda Egiptusse-ma ülle.

34. Warao tehko nenda, ja pango üllewatajaid Ma ülle, ja wötko wiet ossa Egiptusse-maist neil seitsmel rohke wilja aastal;

35. Et nemmad keik nende tullewatte hea aastade toidust kogguwad, ja wilja kokko pañewad Warao käe alla toidusseks liñnade sees, ja sedda hoidwad.

36. Ja se toidus woib warraks seista selle male nende seitsme nälja aasta tarwis, mis Egiptusse-ma peäle tullewad, et Ma nälja pärrast ei sa ärrakautud.

37. Ja se könne olli Warao melest ja keikide temma sullaste melest hea.

38. Ja Warao ütles omma

sullaste wasto: Kas peaksime leidma seddasuggust meest, kelle sees Jummal waim on?

39. Ja Warao ütles Josepi wasto: Et Jummal sinnule sedda keik on teäta annud, siis ei olle ükski ni moistlik ja tark kui sinna.

40. Sinna pead ülle mo koia ollema, ja keik mo rahwas peab so susanna järrele ussin ollema: æ agga au-järre polest tahhan ma surem sind olla.

41. Ja Warao ütles Josepi wasto: Wata ma ollen sind keige Egiptusse-ma ülle pannud.

42. Ja Warao wöttis omma sörmust omma käe peält ärra, ja panni sedda Josepi käe peäle, ja panni kallid linnased rided temma selga, ja panni kuld-kee temma kaela;

43. Ja laskis tedda ommas teises tõldas sõita, mis temmal olli, ja käskis hüda temma eel: Iggaüks heitko põlwili mahha! ja ta panni tedda keige Egiptusse-ma ülle.

44. Ja Warao ütles Josepi wasto: Minna ollen Warao; agga ilma sinnota ei pea ükski egga omma kät egga omma jalga

üllestöstma keige Egiptusse-maal.

45. Ja Warao panni Josepi nimme Sownat Panea, ja panni temmale Asnati Potiwera, üllema Onni-ma wallitseja tütre naeseks; ja Josep läks wälja Egiptusse-male.

46. Ja Josep olli kolmkümmend aastat wanna, kui ta Warao Egiptusse kunninga ees seisis; ja Josep läks Warao jurest ärra ja käis keik Egiptusse-maad läbbi.

47. Ja se Ma kandis nende seitsme rohke wilja aasta sees ühhest iwwast peotäit.

48. Ja ta kogus keik seitsme aasta wilja, mis Egiptusse-maal olli, ja panni wilja liñnade sisse, igga liñna põllo wilja, mis seäl ümberkaudo olli, panni ta siñna sisse.

49. Ja Josep panni kokko wägga palju wilja, nenda kui liiw merre äres, et ta ei woinud ennam arwata, sest se olli arwamatta.

50. Ja Josepile sündsid kaks poega, ennego se nälja aasta tulli, mis Asnat Potiwera üllema Onni-ma wallitseja tüttar temmale ilmale tõi.

51. Ja Josep pañi essimesse poia nim~e Manasse; sest ta

ütles: Jum~al on mind lasknud ärraunnustuda keik mo waewa ja keik mo issa suggu.

52. Ja teise nimme panni ta Ewraim; sest ta ütles: Jummal on mulle suggu saatnud mo willetsusse maal.

53. Kui need seitse rohke wilja aastat said otsa, mis Egiptusse-maal ollid,

54. Siis hakkasid need seitse nälja aastat tulleva, nenda kui Josep olli üttelnud; ja nälg olli keige made sees, agga keige Egiptusse-ma sees olli leiba.

55. Kui nüüd keige Egiptusse-maal ka nälg olli, siis kissendas rahwas Warao pole leiwa pärrast; ja Warao ütles keige Egiptusse-rahwale: Minge Josepi jure, mis se teile ütleb æ, sedda tehke.

56. Ja nälg olli keige Ma peäl, ja Josep teggi keik aidad lahti, kus wilja sees, ja müüs Egiptusse-rahwale, sest Egiptusse-maal wöttis nälg woimust.

57. Ja keik ma-ilm tuli Egiptusse-male, Josepi jure ostma, sest nälg olli woimust sanud keige made sees.

42. Peatük.

Josepi wennad katsutakse läbbi, kas nemmad ausad on.

1. Kui Jakob näggi, et wilja Egiptusses olli, siis ütles Jakob omma poegadele: Mis teie teine teist wahhite?

2. Ja ta ütles: Wata ma ollen kuulnud, et Egiptusses peab wilja ollema; minge siñna alla ja ostke meile seält, et meie jäme ellama, ja mitte ärra ei surre.

3. Siis läksid kümme Josepi wenda siñna alla, Egiptussest wilja ostma.

4. Ja Jakob ei läkkiland mitte Penjamini Josepi wenda tem~a wendadega, sest ta ütles: Ehk wahhest tem~ale äppardus juhtub.

5. Ja Israeli poiad tullid mu tulliatte seltsis, wilja ostma: sest nälg olli Kanaani maal.

6. Ja Josep olli wallitseja se Ma ülle, temma müüs keige Ma rahwale; ja Josepi wennad tullid ja kummardasid temma ette silmili mani.

7. Ja Josep näggi ommad wennad ja tundis neid, ja teggi

ennast woöraks nende wasto ja räkis nendega waljuste ja ütles nende wasto: Kust teie tullete? ja nemmad ütlesid: Kanaani maalt leiba ostma.

8. Ja Josep tundis ommad wennad, agga nemmad ei tunnud tedda mitte.

9. Siis tullid Josepi mele need unnenäud α, mis ta neist olli unnes näinud; ja ütles nende wasto: Teie ollete sallajad Ma kulajad, teie ollete tulnud waatma, kus pool se Ma lahti on.

10. Ja nemmad ütlesid tem~a wasto: Ei mitte, mo issand, so sullased on agga tulnud leiba ostma.

11. Meie keik olleme ühhe mehhe poiad, meie olleme öiged mehhed; sinno sullased polle mitte sallajad Ma kulajad.

12. Ja ta ütles nende wasto: Ei mitte; sest teie ollete tulnud waatma, kus pool Ma lahti on.

13. Ja nemmad ütlesid: Meie so sullased ollime kaksteistkümmend wenda ühhe mehhe poiad Kanaani maal, ja wata norem on tänna weel meie issa jures, ja üks ep olle ennam

ollemas.

14. Ja Josep ütles nende wasto: Seeb se on, mis ma teie wasto ollen räkinud ja üttelnud: Teie ollete sallajad Ma kulajad.

15. Sest peate selgeks sama, ni töeste kui Warao ellab, teie ei pea siit mitte ärraminnema, enne kui teie norem wend saab seie tulnud.

16. Läckitage üks teie seast, et ta teie wenna toob, agga teie peate kinni jäma, et teie kõnned selgeks sawad, kas tödde teie jures on: agga kui mitte, siis ollete, ni töeste kui Warao ellab, sallajad Ma kulajad.

17. Ja ta panni neid kolm päwa wahhi alla.

18. Ja kolmandamal päwal ütles Josep nende wasto: Tehke sedda, siis jäte ellusse; minna kardan Jummalat.

19. Kui teie ollete öiged mehhed, siis jägo üks teie wendadest kinni teie wangi-honesse, ja teie minge, wige wilja se nälja pärrast, mis teie maiades.

20. Ja toge omma norem wend mo jure, siis sawad teie kõnned töeks, ja teie ei pea mitte

surrema; ja nemmad teggid nenda,

21. Ja ütlesid teine teise wasto: Töeste meie olleme süallused omma wenna pärrast, kelle hinge kitsikust meie näggime, kui ta meid allandlikkult pallus, ja meie ei wötnud mitte kuulda, sepärrast on sesinnane kitsikus meie peäle tulnud.

22. Ja Ruben wastas neile ja ütles: Eks minna räkinud teie wasto ja üttelnud õ: ärge tehke mitte patto se poisi wasto, ja teie ei wötnud mitte kuulda: ja wata, nüüd noutakse ka temma werri tagga.

23. Ja nemmad ei teädnud mitte, et Josep sedda moistis, sest tulk käis nende wahhel.

24. Ja ta pöris nende jurest ärra ja nuttis; ja ta tulli jälle nende jure ja räkis nende wasto, ja wöttis Simeonit nende seast ärra, ja siddus tedda nende silma ees kinni.

25. Ja Josep käskis, et nemmad piddid nende kottid wiljaga täitma, ja iggaühhe rahha jälle ta kotti pannema, ja neile tee-roga andma tee peäle: ja nenda tehti neile.

26. Ja nemmad töstsid omma wilja omma eeslide selga, ja läksid seält ärra.

27. Kui üks omma kotti lahti teggi, et ta ömaias piddi omma eeslile sömaaia ette andma: siis näggi ta omma rahha, ja wata, se olli temma kotti suus.

28. Ja ta ütles omma wendade wasto: Mo rahha on taggasi sanud, ja wata se on ka mo kottis: siis lõppes nende südda ärra, ja wärrisesid õ teine teise wasto ütteldes: Miks on Jummal meile sedda teinud?

29. Ja nemmad tullid Kanaani male omma issa Jakobi jure ja andsid temmale keik teäda, mis neile olli juhtund ja ütlesid:

30. Se mees, selle Ma issand räkis meiega waljuste, ja piddas meid sallajaks Ma kulajaks.

31. Ja meie ütlesime temma wasto: Meie olleme öiged mehhed, meie ei olle sallajad Ma kulajad;

32. Meid on kaksteistkümmend wenda omma issa poiad, üks ei olle ennam ollemas, ja norem on tänna weel meie issa jures Kanaani maal.

33. Ja se mees, se Ma issand,

ütles meie wasto: Sest tahhan ma tunda, kas teie öiged ollete; jätke üks ommast wendadest mo jure, ja wõtke wilja se nälja pärrast, mis teie maiades, ja minge ärra.

34. Ja toge omma norem wend seie minno jure, et ma teäda saan, et teie ei olle mitte sallajad Ma kulajad, waid et teie öiged ollete: siis tahhan ma teie wenna teile anda, ja teie woite siin maal kaupelda.

35. Ja se sündis, kui nemmad ommad kottid tühhendasid, wata siis olli iggaühhe rahha kukkur temma kottis, ja nemmad näggid omma rahha kukrud, nemmad ja nende issa, ja kartsid.

36. Ja nende issa Jakob ütles nende wasto: Teie tete mind lapsist lahti: Josep ei olle ennam ja Simeon ei olle ennam ollemas, ja Penjamininit tahhate teie ka ärrawötta? keik se tulleb mo peäle.

37. Ja Ruben räkis omma issa wasto ja ütles: Surreta kaks mo poegadest, kui ma tedda so jure ei to; anna tedda minno kätte, ja minna toon tedda so jure taggasi.

38. Ja ta ütles: Mo poeg ei pea mitte teiega allaminnema: sest temma wend on surnud ja temma on üksipäinis ülle jänud; kui temmale äppardus juhtub seäl tee peäl, mis teie käite, siis sadate teie mo hallid juuksed murrega hauda.

43. Peatük.

Josepi wendade teine teekond Egiptusse male.

1. Ja nälg olli kange seäl maal.

2. Ja se sündis, kui nemmad se wilja said ärrasönu, mis nemmad Egiptussest ollid tonud, et nende issa nende wasto ütles: Minge jälle meile pissut leiba ostma.

3. Ja Juda räkis temma wasto ja ütles: Se mees kinnitas meile wägga ja ütles: Teie ei pea mo silmi mitte nähha sama, kui teie wend ei olle teiega.

4. Kui sa meie wenna meiega läkkitad, siis tahhame meie allamina ja sulle leiba osta.

5. Agga kui sa tedda ei tahha läkkitada, siis ei lähhä meie mitte alla: sest se mees ütles

meie wasto: Teie ei pea mo silmi mitte nähha sama, kui teie wend ei olle teiega.

6. Ja Israel ütles: Mikspärrast ollete teie sedda kurja mulle teinud, et teie selle mehhele teäda andsite, et teil weel üks wend olli?

7. Siis ütlesid nemmad: Se mees küssis wägga meie ja meie suggulaste seltsi järrele ja ütles: Kas teie issa alles ellab? ons teilweel üks wend? ja meie andsime temmale teäta sedda möda kui ööldud: kas meie siis otse teädsime, et ta pididi ütlema: Toge omma wend seie alla?

8. Ja Juda ütles omma issa Israeli wasto: Anna se pois minnoga, siis wöttame kätte ja lähhäme ärra, et meie jäme ellama ja ärra ei surre, ei meie egga meie wäetimid lapsed.

9. Minna ollen temma eest käe-meis, minno käest pead sa tedda küssima; kui ma tedda so kätte ei to ja tedda so silma ette ei sada seisma: siis olgo ma iggapääw so ees sü-allune.

10. Sest kui meie ei olleks wiwinud, siis olleksime jo

kakskord taggasi sanud.

11. Ja Israel nende issa ütles nende wasto: Kui se nüüd nenda on, siis tehke sedda: wötke selle Ma keige parremast wiljast omma kottide sisse ja wige selle mehhele melehead siñna, pissut kallist waiko ja pissut met, kallist rohto ja mirrid, kallid pehklaid ja mandlid.

12. Ja wötke kahheworra rahha enneste kätte, ja se rahha mis teie kottide suus on taggasi sanud, wötke jälle omma kätte; ehk se leeb koggematta sündinud.

13. Ja wötke ka omma wend ja wötke kätte, minge jälle se mehhe jure.

14. Ja se keigewäggewam Jummal andko teile hallastust se mehhe käest, et ta lasseks teie teise wenna ja Penjaminit teiega ärratulla; agga minna saan lastest lahti, nenda kui ma ollen lahti sanud.

15. Ja need mehhed wötsid sedda melehead, ja kahheworra rahha wötsid nemmad omma kätte ja Penjaminit, ja wötsid kätte ja läksid alla Egiptusse-male ja seisid Josepi ees.

16. Ja Josep näggi Penjamini nendega ollewad, ja ütles sellele kes temma koia ülle olli: Wi need mehhed senna kotta, ja tappa üks tappa-weis ja walmista sedda, sest need mehhed peawad lounat minnoga söma.

17. Ja se mees teggi nenda kui Josep olli üttelnud: ja se mees wiis need mehhed Josepi kotta.

18. Ja need mehhed kartsid, et neid Josepi kotta widi, ja ütlesid: Meid wiakse senna se rahha loo pärrast, mis essimessel korral meie kottide sisse taggasi sai, et ta meie peäle süüd werab ja meie peäle kippub ja meid sullasiks wottab ja meie eeslid ka. 19. Ja nemmad astusid selle mehhe jure, kes Josepi koia ülle olli, ja rääksid temma wasto koia ukse ees.

20. Ja ütlesid iggaüks: Ma pallun, mo issand, meie tullime öiete alla essimesel korral leiba ostma;

21. Ja se sündis, kui meie ömaiale saime ja ommad kottid lahti teggime, wata siis olli iggaühhe rahha temma kotti suus, meie rahha temma moödo järrele: ja meie olleme sedda

taggasi tonud ommas käes.

22. Ja olleme teist rahha ennese käes alla tonud, leiba ostma; ei meie tea, kes meie rahha on meie kottide sisse pannud.

23. Ja ta ütles: Olge rahhul, ärge kartke; teie Jummal ja teie issa Jummal on teile sallaja warrandust teie kottide sisse annud, teie rahha on minno kätte sanud; ja ta tõi Simeoni wälja nende jure.

24. Ja se mees wiis need mehhed Joseppi kotta; ja andis wet ja nemmad pessid ommad jallad õ, ja andis nende eeslidele sömaaia.

25. Ja nemmad walmistasid melehead senni kui Josep louna pididi tulles, sest nemmad ollid kuulnud, et nemmad seäl pididid leiba wõtma.

26. Kui Josep koio tuli, siis wisid nemmad temmale sedda melehead, mis nende käes olli, siinna kotta; ja nemmad kummardasid temma ette mani.

27. Ja ta küssis neilt, kuidas kässi pididi käima ja ütles: Kas teie wanna issa kässi hästi käib? kedda teie rääksite; ons ta alles ellus?

28. Ja nemmad ütlesid: So sullase meie issa kässi käib hästi, ta ellab alles; ja nemmad kummardasid peaga ja heitsid silmili mahha.

29. Ja ta tõstis ommad silmad ülles ja näggi Penjamini omma wenna, omma emma poia ja ütles: On se teie norem wend, kedda teie mo wasto rääksite? ja ta ütles: Jummal olgo sulle armolinne, mo poeg.

30. Ja Josep ruttas, sest temma halle meel põlles temma wenna pärrast, ja ta otsis kus ta woiks nutta, ja läks kambri ja nuttis seäl.

31. Kui ta ommad silmad sai pesnud, siis tulli ta wälja ja piddas ennast ja ütles: Pange leiba lauale.

32. Ja nemmad pannid temmale isseärranisse ja neile isseärranisse ja Egiptusse rahwale, kes temma jures söid, isseärranisse: sest Egiptusse rahwas ei woi Ebrea-rahwaga leiba wötta, sest se on Egiptusse rahwale üks hirmus assi.

33. Ja nemmad istusid temma ees, wannem omma wannusse järrele, ja norem omma

noordusse järrele: ja need mehhed pannid sedda issekeskes immeks.

34. Ja roga tõsteti temma eest nende ette; ja Penjamini ossa olli wiis korda ennam, kui keikide teiste ossad, ja nemmad jõid ja said kül temmaga jua.

44. Peatük.

Josepi wennad katsutakse weel ennam läbbi.

1. Ja ta käskis sedda, kes temma koia ülle olli ja ütles: Täida nende meeste kottid wiljaga ni palju, kui nemmad suutwad kanda, ja panne iggamehhe rahha temma kotti suhho.

2. Ja minno karrikas, se hõbbe-karrikas panne selle norema kotti suhho ja temma wilja rahha; ja ta teggi Josepi sanna järrele, mis ta olli räkinud.

3. Kui hom~iko walge sai, siis lasti need mehhed ärraminna, need ja nende eeslid.

4. Kui nemmad ollid liñnast wäljaläinud ja kaugele ei sanud, siis ütles Josep selle wasto, kes

temma koia ülle olli: Wötta kätte, aia need mehhed takka, ja kui sa neid kätte sanud, siis ütle nende wasto: Mikspärrast tassute teie kurja hea eest?

5. Eks se polle se, kust seest mo issand joob, ja sest woib ta pea ärraarwata? kurjaste ollete teie teinud, mis teie ollete teinud.

6. Ja ta sai need kätte ja räkis nende wasto needsammad sannad.

7. Ja nemmad ütlesid iggamees temma wasto: Mikspärrast rägib mo issand sedda wisi? se olleks so sullastele teotusseks, kui meie sedda olleksime teinud.

8. Wata se rahha, mis meie omma kottide suust leidsime, töime meie Kanaani maalt jälle so kätte taggasi; kuidas peaksime siis so issanda koiast hõbbemat ehk kulda warrastama?

9. Se, kelle jurest so sullaste seast sedda leitakse, peab surrema, ja ka meie tahhame omma issandale sullasiks jäda.

10. Ja ta ütles: Olgo se nüüd nenda ka teie sannade järrele: kelle jurest sedda leitakse, se jägo mulle sullaseks, agga teie

peate ilma süta ollema.

11. Ja nemmad joudsid ja tötsid iggaüks omma kotti Ma peäle mahha, ja igga mees teggi omma kotti lahti.

12. Ja ta otsis neid läbbi, wannemast ta hakkas ja lõppes noremast, ja se karrikas leiti Penjamini kottist.

13. Ja nemmad kärristasid ommad rided lõhki, ja iggamees panni koorma omma eesli selga ja läksid taggasi liina.

14. Ja Juda tuli ja temma wennad Josepi kotta, ja ta olli alles seäl, ja nemmad heitsid temma ette mani mahha.

15. Ja Josep ütles neile: Mis tö se on, mis teie ollete teinud? eks teie tea, et nisuggune mees, kui minna ollen, woib pea ärraarwata?

16. Ja Juda ütles: Mis peame meie omma issandale ütlema? mis peame räkima ja mis peame ennast õigeks pannema? Jummal on so sullaste üllekohhut leidnud; wata, meie jäme omma issandale sullasiks, ni hästi meie, kui se, kelle käest se karrikas on leitud. 17. Ja ta ütles: Se olleks mulle teotusseks, kui ma

sedda teeksin; se mees kelle käest se karrikas on leitud, se peab mulle sullaseks jäma: aga teie, minge ülles rahhoga omma issa jure.

18. Ja Juda astus temma liggi ja ütles: Ma pallun, mo issand, et lasse omma sullane ühhe sanna räkida mo issanda körwade ette, ja ärgo süttigo so wihha põllema so sullase wasto: sest sa olled nenda kui Warao.

19. Mo issand küssis omma sullaste käest ja ütles: Ons teil weel issa ehk wend?

20. Ja meie ütlesime mo issanda wasto: Meil on üks wanna issa ja üks poeglaps, kes temma wanna ea sees sündinud, se norem, ja ta wend on surnud, ja ta on üksi ommast emmast üllejäänud, ja temma issa armastab tedda.

21. Ja sa ütlesid omma sullaste wasto: Toge tedda mo jure alla, ja ma tahhan armolikkult temma peäle wadata.

22. Ja meie ütlesime omma issanda wasto: Se noormees ei woi mitte ommast issast ärrajäda: kui ta ommast issast ärrajäab, siis surreks temma

ärä.

23. Ja sa ütlesid omma sullaste wasto: Kui teie norem wend teiega alla ei tulle, siis ei pea teie mo silmi mitte ennam nähha sama.

24. Ja se sündis kui meie so sullase omma issa jure üllesläksime, ja tem~ale teäda andsime omma issanda kõnned:

25. Siis ütles meie issa: Minge jälle, ostke meile pissut leiba.

26. Ja meie ütlesime: Meie ei woi mitte allaminna; kui meie norem wend meiega on, siis lähhäme alla: sest meie ei woi mitte selle mehhe silmi nähha sada, kui meie norem wend meiega ei olle.

27. Ja so sullane mo issa ütles meie wasto: Teie teate, et mo naene mulle kaks poega ilmale tonud.

28. Ja teine läks mo jurest ärra, ja ma ütlesin: töeste ta on ärramurtud; ja ma polle tedda tänneni weel mitte näinud.

29. Kui teie nüüd sesinnatse ka mo silma eest ärrawöttate, ja temmale peaks äppardus juhtuma: siis sataksite teie mo hallid juuksed se õnnetusse

läbbi hauda.

30. Ja nüüd kui minna so sullase omma issa jure tulleksin, ja se noormees ei olleks mitte meiega (sest temma hing armatseb temma hinge wägga.)

31. Siis sünnib kui ta näab, et se noormees ei olle ka, et ta surreb, ja et so sullased sinno sullase omma issa hallid juuksed murrega hauda saatwad.

32. Sest so sullane on käemees se noremehhe eest mo issa jures, sest ma ütlesin: Kui ma tedda sinno jure mitte ei to, siis olgo minna iggapääw omma issa ees sü-allune.

33. Ja nüüd jägo, pallun ma, so sullane selle nore mehhe assemele sullaseks omma issandale, ja se noormees mingo ülles omma wendadega.

34. Sest kuidas peaksin minna omma issa jure ülles minnema, kui se noormees ei olleks minnoga; et ma sedda õnnetust ei sa nähha, mis mo issale juhtub.

45. Peatük.

Josep tunnistab omma

wendadele, et ta nende wend on.

1. Ja Josep ei woinud ennast ennam piddada keikide nende ees, kes temma jures seisid, ja hüdis: Saatke iggameest mo juurest wälja; ja ükski ei seisnud temma jures, kui Josep ennast omma wendadele teäta andis.

2. Ja ta teggi heält omma nuttoga, ja Egiptusse rahwas kuulsid sedda ja Warao perre kulis ka.

3. Ja Josep ütles omma wendade wasto: Minna ollen Josep; kas mo issa alles ellab? ja ta wennad ei woinud temmale mitte wastada, sest nemmad tundsid wägga suurt hirmo temma silma ees.

4. Ja Josep ütles omma wendade wasto: Et astuge minno liggi; ja nemmad astusid liggi; ja ta ütles: Minna ollen Josep, teie wend, kedda teie ollete Egiptussesse ärramünud.

5. Ja nüüd ärgo sago teie meel haigeks ja ärgo süttigo teie wihha põllema issekeskes, et teie mind ollete seie ärramünud: sest ello-üllespiddamisse pärrast

on Jummal mind teie ele seie läkkitanud.

6. Sest nende kahhe aasta sees on nälg jo olnud siin maal, ja wiis aastat on weel, et ei olle kündi egga leikust.

7. Agga Jummal on mind teie ele läkkitanud, et ta teile suggu üllejättaks Ma peäle ja teid ellus peaks sureks ärrapeäsemisseks.

8. Ja nüüd teie ei olle mind seie läkkitanud, waid Jummal, ja temma on mind pannud Waraule issaks ja keige temma perrele issandaks ja wallitsejaks keige Egiptusse-ma ülle.

9. Joudke ja minge ülles mo issa jure ja üttelge ta wasto: Nenda ütleb so poeg Josep: Jummal on mind issandaks pannud keige Egiptusse ülle, tulle mo jure alla, ärra jä seisma;

10. Ja sa pead Koseni maal ellama, ja mo jures liggi ollema, sinna ja sinno poiad ja so poegade poiad ja so puddolouksed ja so weiksed ja keik mis sul on.

11. Ja ma tahhan sind seälsammas toita, sest se nälg on weel wiis aastat; et sa

kehwaks ei lähhä, sinna ja so perre ja keik mis sul on.

12. Ja wata teie silmad näwad ja mo wenna Penjamini silmad, et mo su teie wasto rägib.

13. Ja andke mo issale teäda keik minno au Egiptusse-maal ja keik mis teie ollete näinud, ja joudke ja toge mo issa seie alla.

14. Ja ta hakkas omma wenna Penjamini ümber kaele ja nuttis, ja Benjamin nuttis temma kaela ümber.

15. Ja ta andis keikile omma wendadele suud ja nuttis nendega; ja pärrast sedda rääksid temma wennad temmaga.

16. Ja se könne kuuldi Warao koias ja ööldi: Josepi wennad on tulnud; ja se olli hea Warao melest ja temma sullaste melest.

17. Ja Warao ütles Josepi wasto: ütle omma wendade wasto: tehke sedda, pange koorma omma lojuste peäle ja minge, et teie sate Kanaani male.

18. Ja wötke omma issa ja ommad perred, ja tulge mo jure, siis tahhan ma teile sedda keigeparremat anda Egiptusse-

maal, ja söge keigeparremast Ma wiljast.

19. Ja sul on käsk kä öölda: sedda tehke: wötke ennestele Egiptusse-maalt wankrid omma wäetima lastele ja omma naestele, ja toge omma issa ärra ja tulge seie.

20. Ja teie silm ärgo andko mitte armo teie maia-riistadele, sest se mis keigeparrem keige Egiptusse maal peab teie pärralt ollema.

21. Ja Israeli poiad teggid nenda, ja Josep andis neile wankrid Warao sanna peäle, ja andis neile tee-roga te peäle.

22. Neile keikile andis ta iggaühhele üllikonna ridid, ja Penjaminile andis temma kolm sadda hõbbe-sekli, ja wiis üllikonda ridid.

23. Ja omma issale läkkitas ta nenda sammoti kümme eeslit, mis kandsid keige parremat Egiptusse-ma warra, ja kümme emma-eeslit, mis kandsid wilja ja leiba ja roga tee peäle temma issale.

24. Ja ta satis ommad wennad minnema, ja nemmad läksid ärra, ja ta ütles nende wasto:

Ärge wihhastage mitte tee peäl.

25. Ja nemmad läksid Egiptussest ülles ja tullid Kanaani male omma issa Jakobi jure,

26. Ja andsid temmale teäta ja ütlesid: Josep ellab ja temma on ka wallitseja keige Egiptusse-ma ülle; ja temma südda kohmetas, sest ta ei usknud neid mitte.

27. Ja nemmad rääksid temmale ülles keik Josepi kõnned, mis ta nende wasto olli räkinud; ja kui ta näggi need wankrid, mis Josep olli läkkitanud tedda ärratoma: siis hakkas nende issa Jakobi waim jälle ellama.

28. Ja Israel ütles: Kül sest on; mo poeg Josep ellab alles: ma tahhan miñna ja tedda nähha, enne kui ma surren.

46. Peatük.

Josepi issa Israel lähhäb Egiptusse male.

1. Ja Israel läks tee peäle ja keik mis temmal olli, ja tulli Peersaba, ja ohwerdas ohwrid omma issa Isaaki Jummalale.

2. Ja Jummal ütles Israeli wasto

näggemisses öse, sedda wisi:
Jakob, Jakob! ja ta ütles: Siin
ma ollen.

3. Ja ta ütles: Minna ollen
Jummal, sinno issa Jummal, ärra
karda allaminnes Egiptusse, sest
α ma tahhan sind seäl sureks
rahwaks teha.

4. Minua tahhan sinnoga
allaminna Egiptusse ja minna
tahhan sind ka wissiste seie
ülles sata, ja Josep α peab
omma kät so silmäde peäle
pannema.

5. Ja Jakob hakkas Peersabast
ärra minnema; ja Israeli poiad
wisid omma issa Jakobi ja
ommad wäetimid lapsed ja
ommad naesed nende
wankrittega, mis Warao olli
läkkitanud tedda ärratoma.

6. Ja nemmad wötsid ommad
lodussed ja omma warrandust,
mis nemmad ollid Kanaani maal
ennestele saatnud, ja tullid
Egiptusse, Jakob ja keik temma
suggu temmaga:

7. Ommad poiad ja omma
poegade poiad ennesega,
ommad tütrede ja omma poegade
tütrede ja keik omma suggu wiis
ta ennesega Egiptusse.

8. Ja need on Israeli laste
nimmed, mis Egiptusse tullid:
Jakob ja temma poiad; Jakobi
essimenne poeg olli Ruben.

9. Ja Rubeni poiad ollid Anok ja
Pallu ja Etsron ja Karmi.

10. Ja Simeoni poiad ollid
Jemuel ja Jamin ja Oad ja Jakin
ja Soar ja Saul ühhe Kanaani
naese poeg.

11. Ja Lewi poiad ollid Kerson,
Keat ja Merari.

12. Ja Juda poiad ollid Er ja
Onan ja Sela ja Perets ja Sera;
ja Er surri ärra ja Onan Kanaani
male: ja Peretsi poiad ollid
Etsron ja Hamul.

13. Ja Isaskari poiad ollid Tola
ja Püwa ja Job ja Simron.

14. Ja Sebuloni poiad ollid
Sered ja Elon ja Jaleel.

15. Need on Lea poiad, mis ta
Jakobile ilmale tõi
Mesopotamias, ja temma tütre
Tina: keik temma poegade ja
temma tüttarte hinged neid olli
kolm neljatkümmend.

16. Ja Kadi poiad ollid Siwjon ja
Haggi, Suni ja Etsbon, Eri ja
Arodi ja Areli.

17. Ja Aseri poiad ollid Imna ja
Iswa ja Iswi ja Peria, ja Sera

nende ödde; ja Peria poiad ollid Eber ja Malkiel.

18. Need on Silpa poiad, mis Laban omma tütrele Leale andis, ja ta tõi ilmale Jakobile, kuusteistkümmend hinge.

19. Raeli Jakobi naese poiad on Josep ja Penjamin.

20. Ja Josepile sündisid Egiptusse-maal lapsed, mis Asnat Potiwera Onni üllema mawallitseja tüttar temmale ilmale tõi, Manasse ja Ewraim.

21. Ja Penjamini poiad ollid Pela ja Peker, ja Asbel, Kera ja Naaman, Ehi ja Ros, Muppim ja Uppim ja Ard.

22. Need on Raeli poiad, mis Jakobile on sündinud, keik hinged neid olli nelliteistkümmend.

23. Ja Tani poiad on Ussim.

24. Ja Nawtali poiad ollid Jatsel ja Kuni ja Jetser ja Sillem.

25. Need on Pilla poiad, mis Laban omma tütrele Raelile andis, ja se tõi neid Jakobile ilmale; keik hinged neid olli seitse.

26. Keik hinged, mis Jakobiga tullid Egiptusse, mis temma niusist ollid wäljatulnud, isse

Jakobi poegade naesed, keik hinged neid olli kuuskümmend ja kuus.

27. Ja Josepi poiad, mis temmale ollid sündinud Egiptusses, neid olli kaks hinge; keik Jakobi perre hinged, mis Egiptusse tullid 8, neid olli seitsekümmend.

28. Ja ta läkkitas Juda ennese ele Josepi jure, et ta pididi tedda juhhatama Koseni, ja nemmad tullid Koseni-male.

29. Ja Josep laskis hobboosed omma tõlla ette panna, ja läks ülles Koseni omma issa Israeli wasto; kui ta tedda näggi, siis hakkas ta temma ümber kaela ja nuttis kaua temma kaelas.

30. Ja Israel ütles Josepi wasto: Nüüd tahhan ma surra, et ma so silmad ollen näinud, et sa alles ellus olled.

31. Ja Josep räkis omma wendade wasto ja omma issa perre wasto: Ma tahhan üllesminna ja Waraule teäda anda ja temma wasto öölda: Mo wennad ja mo issa perre, mis Kanaani maal ollid, on mo jure tulnud;

32. Ja need mehhed on

karjatsed, sest nemmad on lodustega öppind, ja nemmad on ommad puddolojuksed ja ommad weiksed ja keik mis neil on, ennesega tonud.

33. Kui se nüüd sünnib, et Warao teid kutsub ja ütleb: Mis on teie ammet?

34. Siis üttelge: So sullased on lodustega öppind ommast norest põlwest siit sadik, ni hästi meie kui meie wannemad; sepärrast et teie Koseni maal sate ellada: sest keik karjatsed on Egiptusse-rahwa melest hirmsad.

47. Peatük.

*Israel saab asset Egiptusses:
seäl on alles suur nälg.*

1. Ja Josep tuli ja andis Waraule teäta ja ütles: Mo issa ja mo wennad ja nende puddolojuksed ja nende weiksed ja keik mis neil on, on tulnud Kanaani maalt, ja wata nemmad on jo Koseni maal.

2. Ja ta wöttis monningad ommaist wendadest, wiis meest, ja panni neid seisma Warao ette.

3. Ja Warao ütles temma wendade wasto: Mis on teie ammet? ja nemmad ütlesid Warao wasto: So sullased on karjatsed ni hästi meie kui meie wannemad.

4. Ja nemmad ütlesid Warao wasto: Meie olleme tulnud kui woörad ellama seie male, sest seäl ei olle weiste sömaaega karjale, mis so sullaste pärralt on: sest kange nälg on Kanaani maal; ja nüüd pallume, lasse ommad sullased Koseni maal ellada.

5. Ja Warao räkis Josepi wasto ja ütles: Sinno issa ja so wennad on sinno jure tulnud.

6. Egiptusse-ma se on sinno ees, sada omma issa ja ommad wennad keigeparrema Ma kohta ellama, ellago nemmad Koseni maal; ja kui sa tead, et nende seas wahwad mehhed on, siis panne neid loduste üllewatajaks, mis mo pärralt on.

7. Ja Josep wiis omma issa Jakobi sisse ja panni tedda seisma Warao ette, ja Jakob önnistas Warao.

8. Ja Warao ütles Jakobi wasto: Mitto on so ello aasta päwa?

9. Ja Jakob ütles Warao wasto: Need ello aasta päwad, mis ma kui woõras ollen ellanud, on sadda ja kolmkümmend aastat, pissut ja kurjad on mo ello aasta päwad olnud õ, ja ei sa mitte mo wannematte ello aastade päwade wasto neil päiwil, kui nemmad kui woõrad ellasid.

10. Ja Jakob önnistas Warao ja läks Warao jurest ärra.

11. Ja Josep satis omma issale ja omma wendadele asset, ja andis neile pärrandust Egiptusse-maal keige parrema Ma kohtas Ramsesse maal, nenda kui Warao olli käsknud.

12. Ja Josep toitis omma issa ja ommad wennad ja keik omma issa perre leiwaga sedda möda, kui neil wäetimid lapsed ollid sömas.

13. Ja keige seäl maal ei olnud leiba, sest nälgi olli wägga kange, ja Egiptusse-ma ja Kanaani-ma nörkes ärra nälja pärrast.

14. Ja Josep koggus keik se rahha kokko, mis Egiptusse-maalt ja Kanaani maalt leiti, se wilja eest, mis nemmad ostsid,

ja Josep wiis se rahha Warao kotta.

15. Ja rahha lõppes ärra Egiptusse maalt ja Kanaani maalt ja keik Egiptusse-rahwas tullid Josepi jure ja ütlesid: Anna meile leiba, ja mikspärrast peame so ette surrema? sest rahha on otsas.

16. Ja Josep ütles: Andke om~ad lodussed ja ma annan teile teie loduste eest, kui rahha otsas on.

17. Ja nemmad töid ommad lodussed Josepi jure, ja Josep andis neile leiba hooste eest ja puddoljuste suggu eest ja weiste eest ja eeslide eest, ja piddas neid ülles leiwaga keige loduste eest sel aastal.

18. Kui se aasta sai lõppend siis tullid nemmad temma jure teisel aastal ja ütlesid temmale: Meie ei woi omma issandale ärrasallata, et, pärrast sedda kui rahha on lõpnud ja lojuste warrandus meie issanda kätte sanud, ei olle meie issanda ette muud middagi üllejäänud kui meie kehha ja meie maad.

19. Mikspärrast peame so silma ette ärrasurrema, ni hästi meie

kui meie maad? osta meid ja meie maad leiwa eest, et meie omma madega Warao pärris sullasiks same, ja anna semet, et meie ellusse jäme ja mitte ärra ei surre, egga se Ma tühjaks ei jä.

20. Ja Josep ostis keik Egiptusse maad Waraule, sest Egiptusse-rahwas müsid iggaüks omma wälja, sest nälg olli woimust wõtnud nende peäle; ja se Ma sai Warao pärralt.

21. Ja se rahwas, sedda wiis ta ärra liñnade sisse ühhest Egiptusse-ma raia otsast teise otsa.

22. Agga preestride maad ei ostnud ta mitte, sest preestridel olli ossa Warao käest, ja nemmad söid omma ossa, mis Warao neile olli annud: sepärrast ei münud nemmad ende maid mitte ärra.

23. Ja Josep ütles rahwa wasto: Wata ma ollen tännapäaw teid ja teie maad ostnud Waraule, wata siin on teile semet, ja külwage maad.

24. Ja sest, mis sest tulleb, peate teie wiet Waraule andma, ja nelli ossa peab teie kätte

jäma põllo seemneks ja teie leiwaks ja neile kes teie perrete sees on, ja teie wäetimille lastele leiwaks.

25. Ja nemmad ütlesid: Sinna olled meid piddanud: lasse meid armo leida omma issanda melest, siis tahhame Warao pärris- sullasiks jada.

26. Ja Josep panni sedda seätud wisiks tännapäwani Egiptusse made peäle, et Waraule piddi wies ossa sama: agga ükspäinis preestride Ma ei sanud mitte Warao kätte.

27. Ja Israel ellas Egiptusse maal Koseni maal, ja nem~ad assusid senna, ja teggid suggu æ ja neid sai wägga palju.

28. Ja Jakob ellas Egiptusse maal seitseteistkümmend aastat, ja Jakobi päwad, temma ello aastad ollid sadda nellikümmend ja seitse aastat.

29. Ja Israeli päwad said liggi, et ta piddi surrema, ja ta kutsus omma poia Josepi ja ütles temmale: Kui ma nüüd ollen armo leidnud so melest, siis panne omma kät mo pusa alla, ja näida heldust ja truust ülles mo wasto, ärra matta mind

pallun ma, mitte mahha
Egiptusse.

30. Sest ma tahhan omma
wannematte jures maggada, ja
sa pead mind Egiptussest
ärrowima ja mind nende hauda
matma; siis ütles temma: Kül
minna teen so sanna järrele.

31. Ja ta ütles: Wañnu mulle; ja
ta wandus temmale; ja Israel
kummardas wodi Pea pole.

48. Peatük.

Israel önnistab Josepi poiad.

1. Ja se sündis pärrast sedda
luggu, et Josepile ööldi: Wata so
issa on haige; ja ta wöttis
omma kaks poega ennesega,
Manasse ja Ewraimi.

2. Ja Jakobile anti teäta ja
ööldi: Wata sinno poeg Josep
tulleb so jure: ja Israel kerkitas
ennast ja istus wodi peäl.

3. Ja Jakob ütles Josepi wasto:
Se keigewäggewam Jum~al näitis
eñast mulle Lusi x Kanaani
maal ja önnistas mind,

4. Ja ütles mo wasto: Wata
minna tahhan sulle suggu sata
ja sind siggitada ja sind hulgaks

rahwaks tehha, ja tahhan se Ma
sinno suggule anda pärrast sind
iggawesseks pärrandusseks.

5. Ja nüüd peawad so kaks
poega, mis sulle Egiptusse maal
on sündinud, enne kui minna so
jure Egiptusse tullin, minno
pärralt ollema ; Ewraim ja
Manasse peawad minno pärralt
ollema nenda kui Ruben ja
Simeon.

6. Ja so sugguwössa, mis sa
pärrast neid sünnitad, peab
sinno pärralt ollema; neid peab
nende wendade nimme pärrast
nimmetama nende pärris-ossas.

7. Ja kui minna Mesopotamiast
tullin, siis surri Rael x mo ette
Kanaani male tee peäle, kui
weel tük maad olli Ewratil miñna,
ja ma matsin tedda senna
Ewratil tee äre, se on Petlem.

8. Ja Israel näggi Josepi poiad
ja ütles: Kes need on?

9. Ja Josep ütles omma issa
wasto: Need on minno poiad,
mis Jummal mulle siin on annud
x; ja ta ütles: Et to neid mo
jure, et ma neid önnistan.

10. Ja Israeli silmad ei selletand
öiete wannusse pärrast, ei ta
wainud mitte nähha; ja ta wiis

neid temma jure, ja teine andis neile suud ja hakkas nende ümber kaela.

11. Ja Israel ütles Josepi wasto: Ei ma arwand mitte, et ma piddin so silmad nähha sama, ja wata Jummal on mind lasknud ka sinno suggu nähha.

12. Ja Josep panni neid ärra omma põlwede wahhelt, ja kummardas silmili mani.

13. Ja Josep wöttis need mollemad, Ewraimi omma parrema käega Israeli wassako käe wasto, ja Manasse omma wassaku käega Israeli parrema käe wasto, ja wiis neid tem~a jure.

14. Ja Israel pistis omma parremat kät wälja ja panni Ewraimi Pea peäle ja temma olli se norem, ja omma wassako kät Manasse pea peäle: ta seadis ommad käed melega, sest muido olli Manasse essimenne poeg.

15. Ja ta önnistas Josepi ja ütles: Jummal, kelle silma ees mo wannemad Abraam ja Isaak on köndinud, Jummal, kes mind on toitnud & sest aiast kui ma olnud, tännapäwani:

16. Se Ingel &, kes mind keigest kurjast päästnud & önnistago need poisid, ja nende sees peab mo nimmi sama nimmetud, ja mo wannematte Abraami ja Isaaki nimmi: ja et nemmad paljusse polest kui kallad siggiwad seäl maal.

17. Kui Josep näggi, et temma issa omma parremat kät panni Ewraimi Pea peäle, siis olli se pahha temma melest, ja ta hakkas omma issa kätte kinni, et ta sedda piddi Ewraimi Pea peält ärrapannema Manasse Pea peäle.

18. Ja Josep ütles omma issa wasto: Ei mitte nenda mo issa, sest se on se essimenne poeg: panne omma parram kässi temma Pea peäle.

19. Ja ta issa ei tahtnud mitte ja ütles: Ma tean, mo poeg, se peab ka ühheks rahwaks sama, ja tem~a peab ka sureks sama: agga kummatagi peab temma norem wend suremaks tedda sama, ja temma suggu peab suur hulk rahwast ollema.

20. Ja ta önnistas neid sel päwal ja ütles: Sinno sees wöttab Israel önnistada ja öölda:

Jummal pango sind kui ♂
Ewraim ja kui Manasse; ja ta
panni Ewraimi Manasse ette.

21. Ja Israel ütles Josepi wasto:
Wata ma surren ärra, ja Jummal
wõttab teiega olla ja teid
taggasi wia teie wannematte
male.

22. Ja minna ollen sulle ühhe
tükki maad annud ennam kui so
wendadele ♂, mis ma ollen
omma moögaga ja omma
ammoga Emori-rahwa käest
ärrawötnud.

49. Peatük.

*Israel kulutab enne tullewad
asjad: Surreb ärra.*

1. Ja Jakob kutsus ommad
poiad ja ütles: Tulge kokko siis
tahhan ma teile teäta anda, mis
teile wiimsil päiwil peab sündima.

2. Kogguge ja kuulge Jakobi
poiad ja kuulge omma issa
Israelit.

3. Ruben, sinna olled mo
essimenne poeg, mo rammo ja
minno essimenne joud, se keige
üllem kõrgusses ja se keigeüllem
tuggewusses.

4. Oh mis nobbe olled sinna kui
wessi olnud ! Sa ei pea mitte
keigeüllemaks jäma, sest sa
olled omma issa sāngi peäle
ülleslāinud ♂, siis olled sa sedda
ärrateotanud; ta on mo wodi
peäle üleslāinud!

5. Simeon ja Lewi on
wennaksed, nende
noupiddamissed on wāewalla
riistad.

6. Ärgo tulgo mitte minno hing
nende sallaja-nousse ♂, ärgo
sago mo au mitte nende
seltsiga ühte: sest omma wihha
sees on nemmad mehhi
ärratapnud, ja omma mele
pärrast on nem~ad härge öndla-
soned katkiraiunud.

7. Ärranetud olgo nende wihha
♂, et ta tuggew on, ja nende
hirmus wihha, et ta kange on!
ma tahhan neid ärrajaggada
Jakobi sekka ja neid laiale
pillada Israeli sekka.

8. Juda sinna olled se, sind
peawad so wennad kiitma; sinno
kāssi peab ollema so waenlaste
kukla peäl: sinno ette peawad
so issa poiad kummardama.

9. Juda on loukoera kutsikas: sa
olled sagist ülles tulnud, mo

poeg, ta heidab röötsakulle mahha ja seisab maas kui loukoer ja kui hirmus loukoer, kes woib tedda üllesaiada?

10. Ei pea wallitsusse-kep Judast mitte ärralahkuma egga kässandja tem~a jalge wahhelt, senni kui SILO x se Rahho-saatja saab tulnud, ja selle sanna wötwad rahwas kuulda.

11. Temma seub omma nore eesli wina-pu külge ja om~a emma-eesli warsa keigeparrema wina-pu külge: ta pesseb omma kue winaga, ja om~a katte winamarjade werrega.

12. Tem~a silmad on puñakamad kui wiin, ja hambad walgemad kui piim.

13. Sebulon se peab ellama merre raña äres, ja sesamma ellab laewade saddama jures, ja temma raia on Sidoni körwas.

14. Isaskar on üks kange luga esel, kes maas seisab latris.

15. Ja ta näggi hingamisse, et se hea, ja se Ma, et ta armas olli, ja ta heitis omma Olla koorma kandma, ja sai makso alla.

16. Tan moistab kohhut omma rahwale, nenda kui üks teine

Israeli suggu-arrudest.

17. Tan on maddo tee peäl, sarwelinne maddo teeraa peäl, mis hobbose kañnad hammustab, et se, kes ta selgas istub, selliti mahha kukkub.

18. Jehowa, ma otan sinno önnistust.

19. Kad, selle peäle tulleb hulgaliste söa- hulk, ja temma tulleb hulgaliste nende taggumisse seltsi peäle.

20. Aseril; temmal on hea wäggew leib, ja kül temma annab kunninga maiussed wälja.

21. Nawtali, se on üks lahtilastud emmane hirw, ta annab mönnusad sannad.

22. Josep on wilja-kandja oks, üks wilja-kandja oks hallika äres; iggaüks neist oksadest käib ülle müri.

23. Ja küttid tewad temmale kibbedat ja lassewad ammoga ja wihkawad tedda.

24. Agga temma ammo jääb tuggewaks ja temma käewarred on wahwaks sanud se wäggewa Jakobi Jummalä käest: seält on karjane, kes Israeli kiwwi.

25. Sinno issa Jummalast, kes sind aitab, ja sest

keigewäggewamast, kes sind
önnistab, mitme önnistamisega
taewast üllewelt, mitme
önnistamisega süggawussest,
mis al maas on, mitme
önnistussega nissade ja lapse-
koddade polest.

26. Sinno issa önnistamissed on
wäggewamad kui minno
wannematte önnistamissed, need
käiwad himmoga iggaweste mäe-
kinkude järrel: need peawad
sama Josepi Pea peäle ja selle
pea-lae peäle, kes ta wendade
seast ärralahhutud.

27. Penjamin, se murrab kui
hunt, hom~iko sööb ta sedda
kistud ja öhto jaggab ta saki.

28. Keik need Israeli suggu-arrud
neid on kaksteistkümmend, ja se
on mis nende issa neile räkis,
kui ta neid önnistas: ta önnistas
neid iggaühhe temma
önnistamist möda.

29. Ja ta andis neile käsko ja
ütles nende wasto: Mind
korristakse omma rahwa jure,
matke mind mahha mo
wannematte jure, senna kopa,
mis Ewroni Hetti-mehhe wäljal
on,

30. Senna kopa, mis Makpela

wäljal on, mis Mamre kohhal ɔ
Kanaani maal, mis Abraam
ostnud wäljaga hopis Ewroni
Hetti-mehhe käest pärris-hauaks.

31. Siñna on nemmad matnud
Abraami ɔ ja ta naese Sara ɔ,
senna on nemmad matnud
Isaaki ɔ ja temma naese
Rebekka, ja siñna ollen ma Lea
matnud.

32. Se wälli ja se kobas, mis
seäl on, on ostetud Hetti laste
käest.

33. Kui Jakob sai omma
poegadele käsko annud, siis
panni ta ommad jallad kokko
wodisse, ja heitis hinge, ja tedda
korristati omma rahwa jure.

50. Peatük.

*Jakobit maetakse mahha. Josep
on lahke omma wendade wasto.*

1. Ja Josep heitis omma issa
palle peäle ɔ ja nuttis temma
peäl ja andis temmale suud.

2. Ja Josep käskis ommad
sullased, kes arstid, et nemmad
ta issa piddid kalli rohhoga
woidma, ja need arstid woidsid
Israeli kalli rohhoga.

3. Ja nemmad witasid nellikümmend päwa aega temma kallale, sest nenda widati aega nende kallale, kedda kalli rohhoga woiti; ja Egiptusse-rahwas nutsid tedda seitseküm~end päwa.

4. Kui need nutto päwad temma pärrast said möda läinud, siis räkis Josep Warao perre wasto ja ütles: Kui ma nüüd ollen teie melest armo leidnud, siis räkige pallun ma, Warao körwade ette ja üttelge:

5. Mo issa panni mind wanduma ja ütles: Wata ma surren ärra, minno hauda, mis ma ennesele ollen walmis teinud Kanaani male, senna pead sa mind mahhamatma; ja nüüd tahhan ma üllesminna ja omma issa mahhamatta ja taggasi tulla.

6. Ja Warao ütles: Minne ülles ja matta omma issa mahha, nenda kui ta sind pannud wanduma.

7. Ja Josep läks ülles omma issa mahhamatma ja keik Warao sullased, temma perre wannemad ja keik Egiptusse Ma

wannemad läksid temmaga ülles,

8. Ja keik Josepi perre ja temma wennad ja ta issa perre;

agga ommad wäetimid lapsed ja ommad puddolojuksed ja ommad weiksed jätsid nemmad Koseni male.

9. Ja temmaga läksid ülles ni hästi wankrid kui rüütlid, ja se leer olli wägga suur.

10. Ja nemmad tullid Atadi rehhe-alluse jure, mis teile pool Jordani on, ja teggid seäl ühhe sure ja wägga raske kaebdusse; ja temma seadis omma issa pärrast leinamist seitse päwa.

11. Kui Kanaani-rahwas, mis seäl maal ellasid, näggid sedda leinamist Atadi rehhe-alluse jures, siis ütlesid nemmad: Se on üks raske leinaminne Egiptusse-rahwale; sepärrast pandi temma nimmi: Abel-Mitsraim, mis teile pool Jordani on.

12. Ja temma poiad teggid temmale nenda, kui ta neid olli käsknud.

13. Sest temma poiad wisid tedda Kanaani male ja matsid tedda mahha Makpela wälja kopa õ, mis Abraam se wäljaga olli ostnud pärriks-hauaks Ewroni Hetti-mehhe käest Mamre kohhal.

14. Ja Josep läks taggasi Egiptusse, temma ja ta wennad ja keik need, kes temmaga ülleslänud temma issa mahhamatma, pärrast sedda, kui ta olli omma issa mahhamatnud.

15. Kui Josepi wennad näggid, et nende issa olli ärrasurnud, siis ütlesid nem~ad: Ehk wahhest Josep meid wottab wihkada, ja maksab öiete meie kätte keik sedda kurja, mis meie temmale teinud.

16. Ja nemmad käksid Josepile öölda: So issa käskis enne kui ta surri, ja ütles:

17. Nenda peate teie Josepile ütlema: Ma pallun, anna nüüd omma wendade ülleastmist ja nende patto andeks, et nem~ad sulle on kurja teinud; ja nüüd, et anna omma issa Jummal sullaste ülleastmist andeks. Ja Josep nuttis, kui nemmad sedda temma wasto rääksid.

18. Ja ta wennad tullid ka ja heitsid temma ette mahha ja ütlesid: Wata meie jäme sinnule sullasiks.

19. Ja Josep ütles nende wasto: Ärge kartke, sest kas minna ollen Jummalasse assemel?

20. Ja teie mötlesite kül mo wasto kurja, agga Jum~al mötles sedda heaks, et ta teeks nenda kui tännapäaw on, ja palju rahwast ellusse jättaks.

21. Ja nüüd ärge kartke mitte, ma tahhan teid ja teie wäetimad lapsed toita; ja ta trööstis neid ja räkis nende mele pärrast.

22. Ja Josep jäi ellama Egiptusse, temma ja ta issa perre, ja Josep ellas sadda ja küm~e aastat.

23. Ja Josep näggi Ewraimist kolmandama põlwe, ka Manasse poia Makiri poiad sündsid Josepi põlwede peäle.

24. Ja Josep ütles omma wendade wasto: Ma surren ärra, ja Jummal tulleb teid töeste katsma ja wiib teid siit maalt ülles senna male, mis ta Abraamile, Isaakile ja Jakobile on wandes tootand.

25. Ja Josep pani Israeli lapsed wanduma ja ütles: Jummal tulleb teid töeste katsma, siis peate teie minno luud siit ülleswima.

26. Ja Josep surri ärra, sadda ja kümme aastat wanna, ja nemmad woidsid tedda kalli

rohhoga ja tedda pandi kirsto
Egiptusses.

Essimesse Mosesse Ramato Ots

Teine Mosesse Ramat.

1. Peatük.

*Israeli lapsed sunnitakse wägga
takka teggo teggema.*

1. Ja need on Israeli laste
nimmed, mis Egiptusse ollid
tulnud; nemmad tullid Jakobiga
iggaüks omma perrega.

2. Ruben, Simeon, Lewi ja
Juda.

3. Isaskar, Sebulon ja Penjamin.

4. Tan ja Nawtali, Kad ja Aser.

5. Ja keik hinged, mis Jakobi
pusast väljatulnud, neid olli
seitsekümmend hinge ; ja
Josep olli enne Egiptusses.

6. Ja Josep surri ärra ja keik
temma wennad ja keik se
pölwe-rahwas.

7. Ja Israeli lapsed teggid
suggu ja siggisid ja neid sai
paljo ja said üpris wägga
wäggewaks rahwaks, et se Ma
neid täis sai.

8. Ja üks uus kuningas tousis

Egiptusses, kes Josepit ei
tunnud.

9. Ja se ütles omma rahwa
wasto: Wata Israeli laste
rahwast on ennam ja on
wäggewam meid.

10. Et piddagem kawwalaste
nou nende wasto, et neid palju
ei sa, sest se woib sündida,
kui peaks sodda tousma, et
nemmad ka ennast heitwad
nende pole kes meid wihkawad,
ja söddiwad meie wasto ja
lähhäwad siit maalt ärra.

11. Siis pannid nemmad nende
ülle makso-üllewatajad,
sepärrast et nemmad neid
piddid waewama omma sure
raske teoga; ja Waraule
ehhitati warrandusse honette
liñnad, Pitom ja Raamses.

12. Ja sedda ennam nemmad
neid waewasid, sedda ennam
neid sai, ja sedda ennam
lautasid nemmad ennast laiale:
ja nemmad tüddisid ärra Israeli

laste pärrast.

13. Ja Egiptusse-rahwas sundsid Israeli lapsed teggo teggema, kange hirmoga.

14. Ja nemmad teggid nende ello kibbedaks se kange teoga soue ja teilis-kiwwide kallal ja keige töga wäljal, keige omma teoga, mis nem~ad neid sundsid teggema kange hirmoga.

15. Ja Egiptusse kuningas räkis Ebreanaeste äm~made wasto, (teise nimmi olli Siwra ja teise nimmi Pua.)

16. Ja ütles: Kui teie Ebreanaesed lapse-waewas aitate ja näte tolide peäl; kui se poeglaps on, siis surmage tedda ärra, agga kui se tüttarlaps on, siis jägo se ellusse.

17. Ja need äm~mad kartsid Jummalat, ja ei teinud mitte nenda kui Egiptusse kuningas nende wasto olli räkinud, ja nemmad jätsid poeglapsed ellusse.

18. Ja Egiptusse kuningas kutsus need äm~mad ja ütles neile: Mikspärrast ollete teie se asja teinud ja jättate poeglapsed ellusse?

19. Ja need äm~mad ütlesid Warao wasto: Sepärrast et Ebreanaesed ei olle nisuggused, kui Egiptusse-naesed; sest nem~ad on wahwad: enne kui äm nende jure saab, on nem~ad jo lapse sanud.

20. Sepärrast teggi Jummal neile äm~madele head, ja sedda rahwast sai palju ja nemmad said wägga paksuks rahwaks.

21. Ja se sündis, et need äm~mad Jum~alat kartsid, siis satis Ta neile Israeli lastele sured perred.

22. Ja Warao andis keige omma rahwale käsko ja ütles: Keik poeglapsed mis sünniwad, peate teie jökke wiskama, ja keik tüttarlapsed ellusse jätma.

2. Peatük.

Moses sünnib, kaswab ülles, pöggeneb, saab naest.

1. Ja üks mees Lewi soust läks ja wöttis ühhe Lewi tütre naeseks.

2. Ja se naene sai käima peäle ja sai poia, ja ta näggi

tedda, et ta illus olli, ja pettis tedda eest ärra kolm kuud.

3. Kui ta ei woinud tedda ennam mitte eest ärrapetta, siis wöttis ta temmale ühhe laeka pilliroost ja törwas sedda mäe-waigoga ja piggiga, ja panni se lapse siñna sisse ja panni sedda körkiatte sisse jõe äre.

4. Ja temma ödde jäi seisma kaugelt, et ta saaks teäta, mis temmale pididi sündima.

5. Ja Warao tüttar läks alla ennast pessema jõe äre, ja temma nored naesterahwas, köndisid jõe äres; kui ta näggi sedda laekast körkiatte sees, siis läkkitas ta omma ümmardaja ja laskis sedda ärra tua.

6. Kui ta sedda lahti teggi ja näggi se lapse, wata siis nüttis se poeglaps, ja ta andis armo temmale ja ütles: Se on üks neist Ebrea-rahwa poeglastest.

7. Ja temma ödde ütles Warao tütre wasto: Kas ma pean minnema ja sulle ühhe immetaja naese kutsma Ebrea-naeste seast, et ta sulle se lapse immetab?

8. Ja Warao tüttar ütles

tem~ale: Minne; ja se neitsit läks ja kutsus selle lapse emma.

9. Ja Warao tüttar ütles temmale: Wötta se laps ja immeta tedda mulle, ja ma tahhan sulle palka anda; ja se naene wöttis se lapse ja immetas sedda.

10. Kui se laps sai kangemaks, siis wiis ta tedda Warao tütrele, ja ta sai temmale poiaks; ja ta panni temma nimme Moses ja ütles: Sest ma ollen tedda weest wäljatomband.

11. Ja se sündis neil päiwil, kui Moses olli sureks sanud, et ta omma wendade jure wäljaläks ja näggi nende rasket teggo, ja näggi ühhe Egiptusse mehhe, et ta peksis ühhe Ebrea-mehhe temma wendadest.

12. Ja ta watas seña ja tenna ja näggi, et ei olnud ükski seäl, siis löi ta se Egiptusse-mehhe mahha ja mattis tedda liwa sisse.

13. Kui ta teisel päwal wälja läks, wata siis taplesid kaks Ebrea meest, ja ta ütles selle öälale: Miks sa peksad omma liggimest?

14. Ja temma ütles: Kes on sind üllewatajaks ja kohtomoistjaks meie ülle pannud? kas sa mötled, et sa tahhad mind ärratappa, nenda kui sa olled Egiptusse-mehhe ärratapnud? ja Moses kartis ja mötles: Töeste se assi on ilmunud.

15. Ja Warao kulis se asja ja püdis Mosest ärratappa; agga Moses pöggenes Warao eest ärra, ja jäi ellama Midjani male ja istus ühhe kaewo jures.

16. Ja Midjani preestril olli seitse tüttart, ja need tullid ja wötsid wet ja täitsid need rennid, et nem~ad piddid om~a issa puddolojuksed jootma.

17. Ja karjatsed tullid ja aiasid neid ärra, siis wottis Moses kätte ja aitas neid ja jotis nende puddolojuksed.

18. Ja nemmad tullid omma issa Reueli jure, ja ta ütles: Mikspärrast ollete tänna nenda joudnud ärratulla?

19. Ja nemmad ütlesid: Üks Egiptusse-mees päästis meid karjaste käest, ja wöttis ka wet kül meile ja jötis need puddolojuksed.

20. Ja ta ütles omma tüttarte wasto: Kus ta siis on? miks teie ollete se mehhe senna jätnud? kutske tedda, et ta leiba wöttab.

21. Ja Moses wöttis ette selle mehhe jure jäda, ja ta andis om~a tütre Sippora Mosesele naeseks.

22. Ja ta sai poia, ja temma pani ta nimme Kersom, sest ta ütles: Ma ollen woöraks sanud woöral maal.

23. Ja se sündis mitme päwa pärrast, et Egiptusse kuningas ärrasurri, ja Israeli lapsed ohkasid teo pärrast ja kissendasid, ja nende kissendamine tousis ülles Jummal pole se teo pärrast.

24. Ja Jummal kulis nende äggamist, ja Jummal mötles omma seädusse peäle Abraamiga, Isaakiga ja Jakobiga.

25. Ja Jummal watas Israeli laste peäle ja Jummal tundis nende hädda.

3. Peatük.

Jehowa kässib Mosest Israeli lapsed lahti sata.

1. Ja Moses olli Itro om~a äia Midjani preestri puddolouksed hoidmas, ja ta aias need puddolouksed kõrwe tahha ja tuli Orebi Jummal mae jure.

2. Ja Jehowa Ingel näitas ennast temmale tulles-lekis seält kibbowitsa-poösast; ja ta näggi ja wata, se kibbowitsa-poösas põlles tulles, ja se kibbowitsa-poösas ei põllend mitte ärra.

3. Ja Moses mõtles: Ma pean ommetigi senna minnema ja watama sedda suurt imme - näggo, mikspärrast se kibbowitsa-poösas ärra ei põlle.

4. Ja Jehowa näggi, et ta senna tuli watama, siis hüdis Jummal temma wasto seält kibbowitsa-poösa seest ja ütles: Moses, Moses! ja ta ütles: Siin ma ollen.

5. Ja Ta ütles: Ärra tulles seie liggi, wõtta ommad kingad ommast jallast ärra, sest se paik, kus peäl sa seisad, on üks pühha Ma.

6. Ja Ta ütles: Minna ollen so issa Jummal, Abraami Jummal, Isaaki Jummal ja Jakobi Jummal; ja Moses pistis ommad silmad warjule, sest ta kartis Jummal peäle wadates.

7. Ja Jehowa ütles: Kül ma ollen näinud omma rahwa willetsust, mis Egiptusses, ja ollen kuulnud nende kissendamist nende sundiatte pärrast, sest ma tean keik nende wallo,

8. Ja ollen mahhatulnud neid ärrapeästma Egiptusse-rahwa käest, ja neid siit maalt ülleswima ühhe hea ja laia male, ühhe male mis pima ja met josep, Kanaani- ja Itti- ja Emori- ja Perissi- ja Iwwi- ja Jebusi-rahwa paika.

9. Ja nüüd wata, Israeli laste kissendamine on mo ette tulnud, ja ma ollen ka se hädda näinud, mis Egiptusse-rahwas neile tewad.

10. Ja tulles nüüd, ma tahhan sind läkkitada Warao jure, ja wi mo rahwas, Israeli lapsed, Egiptussest wälja.

11. Ja Moses ütles Jummal wasto: Kes minna ollen, et ma pean Warao jure minnema, ja et ma pean Israeli lapsed Egiptussest wäljawima?

12. Ja Ta ütles: Ma tahhan tõeste sinnoga olla; ja se olgo sulle tähheks, et minna sind ollen läkkitanud: kui sa saad

sedda rahwast Egiptussest wäljawinud, siis peate teie Jummalat tenima siin mäe jures.

13. Ja Moses ütles Jummalasta wasto: Wata kui minna Israeli laste jure tullen ja neile ütlen: Teie wannematte Jummal on mind teie jure läkkitanud, ja nemmad mulle ütlewad: Mis on temma nimmi? mis pean ma nende wasto ütlema?

14. Ja Jummal ütles Mosesse wasto: Ma ollen kes ma ollen. Ja ütles: Nenda pead sa Israeli lastele ütlema: Ma ollen Se on mind teie jure läkkitanud.

15. Ja weel ütles Jummal Mosesse wasto: Nenda pead sa Israeli laste wasto ütlema: Jehowa teie wannematte Jummal, Abraami Jummal, Isaaki Jummal ja Jakobi Jummal on mind teie jure läkkitanud; se on mo nimmi iggaweste, ja se on mo mällestus põlwest põlweni. 16. Minne ja koggu Israeli wannemad ia ütle nende wasto: Jehowa teie wannematte Jummal on ennast mulle näitnud, Abraami, Isaaki ja Jakobi Jummal, ja öölnud: Ma

ollen tulnud teid töeste katsma ja sedda mis teiega Egiptusses on tehtud.

17. Ja ma ollen üttelnud: Ma tahhan teid Egiptusse willetsussest wäljawia senna ülles Kanaani- ja Itti- ja Emori- ja Perissi- ja Iwwi- ja Jebusi- rahwa male, siinna male, mis pima ja met joseb.

18. Ja nemmad wötwad so sanna kuulda, ja sinna ja Israeli wannemad peawad Egiptusse kunninga jure minnema ja ta wasto ütlema: Jehowa Ebrea-rahwa jummal on meie wasto tulnud; ja nüüd, et lasse meid miinna kolme päwa teed körbe, et meie Jehowale omma Jummalale ohwerdame.

19. Ja minna tean, et Egiptusse kunningas ei lasse teid mitte miinna, ei ka mitte tuggewa käe läbbi.

20. Ja ma tahhan omma kät wälja pista ja Egiptusse lüa keige omma immeteggudega, mis ma seälsammas tahhan tehha, ja pärrast sedda lasseb ta teid miinna.

21. Ja ma tahhan selle rahwale armo sata Egiptusse-rahwa käest, ja se peab sündima, kui

teie ärralähhäte, et teie ei pea mitte tühjalt ärramin nema.

22. Sest igga naene peab omma naabre-naese käest ja selle käest, kes kui woõras temma maias ellab, küssima hõbbe-riisto ja kuld-riisto ja ridid, ja teie peate neid pannema omma poegade ja omma tüttarte selga, ja Egiptusse-rahwa käest ärrawima.

4. Peatük.

Jehowa imme-tähhed: Moses torkub Egiptusse-male miñnes.

1. Ja Moses wastas ja ütles: Ja wata, nemmad ei wõtta mind uskuda, egga mo sanna kuulda, sest nemmad wõtwad öölda: Jehowa ei olle ennast sulle mitte näitnud.

2. Ja Jehowa ütles temma wasto: Mis se, mis so käes? ja ta ütles: Kep.

3. Ja Ta ütles: Wiska sedda mahha; ta ta wiskas sedda mahha, ja se sai mauks, ja Moses pöggenes selle eest ärra.

4. Ja Jehowa ütles Mosesse

wasto: pista omma kässi wälja ja hakka temma sawwasse kinni; ja ta pistis omma kät wälja ja hakkas temmasse kinni, ja se sai keppiks temma peus.

5. Sepärrast wotwad nemmad uskuda, et Jehowa nende wannematte Jummal, Abraami Jummal, Isaaki Jummal ja Jakobi Jummal ennast sulle on näitnud.

6. Ja weel ütles Jehowa temmale: Et panne omma kässi omma poue; ja ta panni omma kät omma poue, ja wöttis sedda wälja ja wata, temma kässi olli piddalitöbbine nenda kui lum~i.

7. Ja Ta ütles: panne omma kässi jälle omma poue; ja ta panni omma kät jälle omma poue, ja wöttis sedda ommast pouest wälja, ja wata, temma sai jälle nenda kui temma mu lihha.

8. Ja se peab sündima, kui nemmad sind mitte ei ussu egga wõtta kuulda selle essimesse imme-tähhe sanna, siis wõtwad nemmad se teise imme-tahhe sanna uskuda.

9. Ja se sünnib, kui nemmad

ka neid kaks imme-tähte ei
ussu, egga wötta so sanna
kuulda: siis wötta Nilusse jõe
seest wet, ja walla sedda kuiwa
Ma peäle; ja se wessi mis sa
jöest wöttad, se peab siis
werreks sama kuiwa Ma peäl.

10. Ja Moses ütles Jehowa
wasto: Ma pallun, ISsand, ei
minna olle sannakas mees ei
eilsest egga endisest aiast,
egga sest aiast, kui sa omma
sullasega olled räkinud: sest
mul on kange su ja kange
keel.

11. Ja Jehowa ütles temma
wasto: Kes on innimessele
suud teinud, ehk kes on sedda
keletumat ehk kurti ehk näggiat
ehk pimmedat teinud? eks
minna, Jehowa?

12. Ja nüüd minne, ja Minna
tahhan so suga olla ja sind
õppetada, mis sa pead räkima.

13. Ja ta ütles: Ma pallun
ISsand, et läkkita sannumed,
kellega sa tahhad läkkitada.

14. Ja Jehowa wihha süttis
pöllema Mosese wasto ja ütles:
Eks olle Aaron sinno wend, se
Lewi-mees? ma tean, et ta
hästi rägib, ja wata, ta tulleb
ka sinno wasto; kui ta sind

näab, siis saab temma ommast
süddamest röömsaks.

15. Ja sa pead temma wasto
räkima ja need sannad ta
suhho pannema, ja minna
tahhan sinno suga olla ja
temma suga, ja teid õppetada,
mis teie peate teggema.

16. Ja temma peab so assemel
rahwa wasto räkima, ja se
peab nenda ollema: temma
peab sulle suuks ollema, ja
sinna pead temmale
Jummalaks ollema.

17. Ja se keppe pead sa
ennese kätte wõtma, misga sa
pead need imme-tähhed
teggema.

18. Ja Moses läks ärra ja tulli
taggasi omma äia Itro jure ja
ütles temmale: Lasse ma
lähhän, et ma taggasi saan
omma wendade jure, mis
Egiptusses on, et ma saan
näha, kas nemmad alles ellus
on; ja Itro ütles Mosessele:
Minne rahhoga.

19. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto Midjanis: Käi, minne
taggasi Egiptusse-male, sest
keik need mehhed on
ärrasurnud, kes so hinge peäle
käisid.

20. Ja Moses wöttis omma naese ja ommad poiad ja panni neid eesli selga, ja läks taggasi Egiptusse male; ja Moses wöttis Jummalä keppi omma kätte.

21. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Kui sa lähhäd, et sa taggasi saad Egiptusse, siis katsu, et sa keik need immeteud, mis ma sinno kätte ollen annud, Warao ees teed; ja minna tahhan temma süddame kangeks tehha, et temma ei lasse sedda rahwast mitte miñna. 22. Ja sa pead Warao wasto ütlema: Nenda ütleb Jehowa: Mo poeg, mo essimenne poeg on Israel.

23. Ja ma ütlen sulle: Lasse mo poia miñna, et ta mind tenib; kui sa kelad tedda minnemast: wata siis tahhan minna so poia, so essimesse poia ärratappa.

24. Ja se sündis seäl tee peäl ömaias, et Jehowa tuli temma wasto ja püdis tedda surretada.

25. Ja Sippora wöttis ühhe terrawa kiwwi-noa, ja leikas omma poia eestnahha ärra ja panni temma jalgade ette, ja ütles: töest sinna olled mulle

werre peigmehheks.

26. Ja ta seisis sest Mosessest rahho; siis ütles temma naene: Werre peigmees, se ümberleikamisse pärrast.

27. Ja Jehowa ütles Aaronile: Minne Mosesse wasto körbe; ja ta läks ja sai temma wasto Jummalä mäe jure ja andis temmale suud.

28. Ja Moses andis Aaronile keik need Jehowa sannad teäta, kes tedda olli läkkitand, ja keik need immetähhed, mis Ta tedda käsknud tehha.

29. Ja Moses läks Aaroniga, ja koggusid keik Israeli laste wannemad.

30. Ja Aaron räkis keik need sannad, mis Jehowa Mosesse wasto olli räkinud, ja ta teggi need imme-tähhed se rahwa silma ees.

31. Ja se rahwas uskus; kui nemmad kuulsid, et Jehowa olli tulnud Israeli lapsed katsma, ja et ta nende willetsust olli näinud, siis kummardasid nemmad peaga ja heitsid silmili mahha.

5. Peatük.

Warao ei holi Jehowast: rahwas waewatakse wägga.

1. Ja pärrast tullid Moses ja Aaron ja ütlesid Warao wasto: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Lasse mo rahwa minña, et nemmad mulle Pühha peawad körbes.

2. Ja Warao ütles: Kes on Jehowa, kelle sanna ma pean kuulma, et ma Israeli pean laskma ärramiñna? ei ma tunne Jehowat, egga tahha ka mitte Israelit lasta miñna.

3. Ja nemmad ütlesid: Ebrearahwa Jum~al tulli meie wasto; lasse meie lähhäme kolme päwa teed körbe, et meie Jehowale om~a Jummale ohwerdame, et Ta meie peäle ei tulle ei katkoga egga moögaga.

4. Ja Egiptusse kuningas ütles nende wasto: Moses ja Aaron, mispärrast tahhate teie sedda rahwast temma teggemissest lahti sata? minge omma sure raske tö kallale.

5. Weel ütles Warao: Wata sedda rahwast on jo palju siin

maal, ja teie tahhate neid sata hingada nende surest raskest tööst?

6. Ja Warao käskis selsammal päwal rahwa sundiad ja nende üllewatajad ja ütles:

7. Teie ei pea selle rahwale enam mitte ölgä andma teiliskiwwa tehha, nenda kui eile ja enne, mingo nemmad isse ja noppigo eñestele ölgä.

8. Ja sedda teiliskiwwide arro, mis nemmad eile ja enne on teinud, peate teie nende peäle pannema, teie ei pea sest mitte wähhendama: sest nemmad on laisad, sepärrast kissendawad nemmad ja ütlewad: Meie tahhame miñna ja ohwerdama omma Jummalale.

9. Sago se teggo raskemaks nende meeste peäle, et neil seäl teggemist on, et nemmad ei panne tähhele wallekõnnesid.

10. Ja rahwa sundiad ja nende üllewaatjad läksid wälja ja rääksid rahwa wasto ja ütlesid: Nenda ütleb Warao: Ei ma aña teile mitte ölgä;

11. Minge teie, wõtke ennastele ölgä, kust teie leiate, agga teie

teust ei pea ühtegi
wähhendatama.

12. Ja rahwas läks laiale keige
Egiptusse male, et nemmad
kört piddid noppima ölge
assemele.

13. Ja need sundiad aiasid
peäle ja ütlesid: Saatke täieste
omma tö, iggapäise ossa
ommal päwal, nenda kui teil
ölgi olli.

14. Ja Israeli laste üllewaatjad,
mis Warao sundiad nende ülle
pannud, peksti ja ööldi:
Mikspärrast ei sada teie omma
seätud ossa mitte täieste,
teilis-kiwwa tehhes, ei eile egga
tänna, nenda kui ennegi?

15. Ja Israeli laste üllewatajad
tullid ja kissendasid Warao
pole ja ütlesid: Mikspärrast
teed sa nenda omma
sullastele?

16. Ölgi ei anta so sullastele,
ja siiski ütlewad nemmad meile:
tehke teilis-kiwwa; ja wata so
sullased peksetakse, et kül siño
omma rahwal sü on.

17. Ja ta ütles: Teie ollete
laisad, laisad ollete teie,
sepärrast ütlete teie: Meie
tahhame miñna ohwerdama
Jehowale.

18. Ja nüüd minge, tehke
omma teggo, agga ölgi ei pea
teile mitte antama, ja teilis-
kiwwide arro peate teie täis
saatma.

19. Ja Israeli laste üllewaatjad
näggid ennestel pahha luggu
ollewad, sest et ööldi: Teie ei
pea omma teilis-kiwwidest,
iggapäisest ossast ei ühhelgi
päwal vähhendama.

20. Ja nemmad tullid Mosesse
ja Aaroni wasto, kes nende
kohhal seisid, kui nemmad
Warao jurest ärratullid.

21. Ja nemmad ütlesid nende
wasto: Jehowa wadago teie
peäle ja moistko öigust, et teie
meie haiso pahhaks teinud
Warao melest ja temma
sullaste melest, et teie nende
kätte moöka annud, meid
ärratappa.

22. Ja Moses läks jälle Jehowa
jure ja ütles: ISSand,
mikspärrast olled sa selle
rahwale kurja teinud?
mikspärrast olled sa mind
läkkitand?

23. Sest sest aiast kui ma
Warao jure sanud, sinno
nimmel räkima, on ta selle
rahwale kurja teinud, ja sinna

ei olle polegi omma rahwast peästnud.

6. Peatük.

*Jehowa nimmi selletakse ärra.
Mosesse suggu.*

1. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Nüüd pead sa nähha sama, mis ma Waraule tahhan tehha, sest tuggewa käe läbbi peab ta neid laskma miñna, ja tuggewa käe läbbi peab ta neid omma maalt ärraaiama.

2. Ja Jummal räkis Mosesse wasto ja ütles temmale: Minna ollen Jehowa;

3. Ja ollen ennast näitnud Abraamile, Isaakile ja Jakobile nenda kui se keigewäggewam Jummal: agga omma Jehowa nimme polest ei olle ma neile teäta sanud.

4. Ja ma ollen ka omma seädusse nendega kindlaste seädnud, et ma neile Kanaani maad piddin andma, nende woöra-pölwe maad, kus nemmad kui woörad sees ellanud.

5. Ja minna ollen ka kuuldnud Israeli laste äggamist, kedda

Egiptusse-rahwas sunniwad teggo teggema, ja ollen omma seäduste peäle möttelnud.

6. Sepärrast ütle Israeli lastele: Minna ollen Jehowa ja tahhan teid wäljawia Egiptusse-rahwa sure raske teo alt ja teid peästa nende tenistusess ja teid lunastada ühhe wäljasirrutud käe-warrega ja öige suurte nuhtlustega.

7. Ja tahhan teid mulle rahwaks wötta ja teile Jummalaks olla, ja teie peate tundma, et Minna ollen Jehowa teie Jummal, kes teid on ärrawinud keige Egiptusse rahwa sure raske teo alt.

8. Ja ma tahhan teid wia senna male, mis pärrast ma ollen omma kät wandudes üllestöstnud, et ma sedda piddin andma Abraamile, Isaakile ja Jakobile; ja ma tahhan sedda teile anda pärris- maaks, Minna Jehowa.

9. Ja Moses räkis nenda Israeli laste wasto, agga nemmad ei kuulnud Mosest mitte waimo ahhastusse pärrast ja se kange teo pärrast.

10. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

11. Minne, rägi Warao Egiptusse kunninga wasto, et ta lasseb Israeli lapsed omma maalt ärraminna.

12. Ja Moses räkis Jehowa ees ja ütles: Wata Israeli lapsed ei wötta mind kuulda, kuidas siis peaks Warao wõtma mind kuulda, ja minna ollen ümberleikamatta uledest.

13. Ja Jehowa räkis Mosesse ja Aaroni wasto, ja andis neile käsko Israeli laste kätte ja Warao Egiptusse kunninga kätte, et nemmad piddid Israeli lapsed Egiptusse maalt wäljawima.

14. Need on nende wannematte perrette peamehhed: Rubeni Israeli essimesse poia lapsed on Anok ja Pallu, Etsron ja Karmi, need on Rubeni sugguwössad.

15. Ja Simeoni poiad on Jemuel ja Jamin ja Oad ja Jakin ja Soar ja Saul Kanaani-ma naese poeg; need on Simeoni sugguwössad.

16. Ja need on Lewi poegade nimmed nende sündimiste järrele: Kerson ja Keat ja Merari; ja Lewi ello aastad ollid sadda ja kolmkümmend ja

seitse aastat.

17. Kersoni poiad on Libni ja Sime'i omma sugguwössade järrele.

18. Ja Keati poiad on Amram ja Itsar ja Ebron ja Ussiel; ja Keati ello aastad ollid sadda, kolmkümmend ja kolm aastat.

19. Ja Merari poiad on Mahli ja Musi, need on Lewi sugguwössad omma sündimiste järrele.

20. Ja Amram wöttis ennesele naeseks Jokebedi omma issa suggulasse, ja ta tõi temmale ilmale Aaronit ja Mosest: ja Amrami ello aastad ollid sadda kolmkümmend ja seitse aastat.

21. Ja Itsari poiad on Kora ja Neweg ja Sikri.

22. Ja Ussieli poiad on Misael ja Eltsawan ja Sitri.

23. Ja Aaron wöttis Eliseba, Amminadabi tütre Nasoni öe ennesele naeseks, ja ta tõi temmale ilmale Nadabit ja Abiu, Eleasarit ja Itamarit.

24. Ja Kora poiad on Ussir ja Elkana ja Abiasaw; need on Kora sugguwössad.

25. Ja Eleasar Aaroni poeg wöttis ennesele ühhe Putieli tüttartest naeseks ja se tõi

temmale ilmale Pineast; need on Lewitide wannematte peamehhed omma sugguwössade järrele.

26. Se on Aaron ja Moses, kennele Jehowa on üttelnud: Wige Israeli lapsed Egiptussemaalt wälja nende wäehulkadega.

27. Need on kes räkisid Warao Egiptusse kunninga wasto, et nemmad piddid Israeli lapsed Egiptussest wäljawima; se on se Moses ja Aaron.

28. Ja se sündis sel päwal, kui Jehowa Mosesse wasto räkis Egiptusse maal:

29. Et Jehowa Mosesse wasto räkis sedda wisi: Minna ollen Jehowa, räki Warao Egiptusse kunninga wasto keik sedda, mis minna so wasto rägin.

30. Ja Moses ütles Jehowa ees: Wata minna ollen ümberleikamatta uledest, kuidas wottab siis Warao mind kuulda?

7. Peatük.

Warao südda jääb kowwaks; essimenne nuhtlus, werri.

1. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Wata ma ollen sind Waraule Jummalaks pannud, ja so wend Aaron peab so prohwet ollema.

2. Sinna pead räkima keik, mis ma sind kässin, ja Aaron so wend peab Warao wasto räkima, et ta Israeli lapsed lasseb omma maalt ärraminna.

3. Ja minna tahhan Warao süddame lasta kowwaks miñna, et ma woin omma imme-tähtä ja omma immeteggusid palju teha Egiptusse maal.

4. Ja Warao ei wötta teid mitte kuulda, ja ma tahhan omma kät Egiptusse wasto panna ja wäljawia ommad wäehulga, omma rahwast Israeli lapsed Egiptusse maalt öige suurte nuhtluste läbbi.

5. Ja Egiptusse-rahwas peab tundma, et minna ollen Jehowa, kui ma omma kät Egiptusse-ma ülle wäljasirrutan ja Israeli lapsed nende seast wäljawiin.

6. Ja Moses teggi Aaroniga nenda ; kui Jehowa neid olli käsknud, nenda teggid nemmad.

7. Ja Moses olli

kahheksakümmend aastat
wanna, ja Aaron olli
kahheksakümmend ja kolm
aastat wanna, kui nemmad
Waraoga rääksid.

8. Ja Jehowa räkis Mosesse ja
Aaroni wasto ja ütles:

9. Kui Warao teie wasto rägib
ja ütleb: Tehke üks immeteggo;
siis pead sa Aaroni wasto
ütleva: Wötta omma kep ja
wiska Warao ette, et se
lendwaks mauks saab.

10. Ja Moses tuli Aaroniga
Warao jure, ja nemmad teggid
nenda kui Jehowa olli käsknud,
ja Aaron wiskas omma keppi
Warao ette ja ta sullaste ette,
ja se sai lendwaks mauks.

11. Ja Warao kutsus ka targad
ja noiad, ja Egiptusse-rahwa
kunsi-mehhed isse teggid ka
nendasammoti omma silma-
muundamistega.

12. Ja iggaüks wiskas omma
keppi mahha, ja nemmad said
lendwaks maddudeks, ja Aaroni
kep nelas nende keppid ärra.

13. Ja Warao südda jäi
kangeks ja ei wötnud neid
mitte kuulda, nenda kui
Jehowa olli räkinud.

14. Ja Jehowa ütles Mosesse

wasto: Warao südda on raske,
ta kelab rahwast
ärraminnemast.

15. Minne hom~iko Warao jure,
wata ta lähhäb wälja siñna wee
äre, ja jä temma kohta seisma
jõe äre ja wötta omma kätte
se kep, mis mauks olli
mudetud.

16. Ja sa pead ta wasto
ütleva: Jehowa Ebrea-rahwa
Jummal on mind sinno jure
läkkitand ja ütleb: Lasse mo
rahwast miñna, et nemmad
mind teniwad körbes; ja wata,
ei sa olle tännini mitte wotnud
kuulda.

17. Nenda ütleb Jehowa: Sest
pead sa tundma, et Minna
ollen Jehowa; wata minna
tahhan lüa se keppiga, mis mo
käes on, se wee peäle mis
jões, ja sedda peab werreks
mudetama.

18. Ja need kallad mis jões
on, peawad surrema, ja se
jöggi peab haisema, ja
Egiptusse-rahwas peawad
ärratüddima, jöest wet jomast.

19. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: Ütle Aaroni wasto:
Wötta om~a kep ja sirruta
om~a kässi wälja Egiptusse-ma

wette ülle, nende jõggede ülle, nende jõe-arrude ülle ja nende järwede ülle ja keige nende wee koggude ülle, et nemmad werreks sawad, ja olgo werri keige Egiptusse maal, ni hästi pu-astjade sees, kui kiwwi-riistade sees.

20. Ja Moses ja Aaron teggid nenda, kui Jehowa olli käsknud, ja ta töstis se keppi ülles ja lõi sedda wet, mis jões olli, Warao nähhes ja ta sullaste nähhes, ja keik wessi mis jões, sai werreks mudetud.

21. Ja need kallad, mis jões ollid, surrid ärra, ja jõggi haises, ja Egiptusse-rahwas ei woinud mitte jõest wet jua; ja werri olli keige Egiptusse maal.

22. Ja Egiptusse kungsi-mehhed teggid nendasammoti omma silma-muundamistega; ja Warao südda jäi kangeks ja ei wotnud neid mitte kuulda, nenda kui Jehowa olli räkinud.

23. Ja Warao pöris ümber ja läks omma kotta, ja ei pannud ka seddagi mitte tähhele.

24. Ja keik Egiptusse-rahwas kaewasid jõe ümber, et nemmad saaksid wet jua: sest nemmad ei woinud mitte sedda

jõe wet jua.

25. Ja seitse päwa said täis, pärrast sedda, kui Jehowa sedda jõgge olli lõnud.

26. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Minne Warao jure ja ütle ta wasto: Nenda ütleb Jehowa: lasse mo rahwast ärraminna, et nemmad mind teniwad.

27. Ja kui sa neid kelad ärraminnemast, wata siis tahhan minna keik so raia konnadega nuhhelda.

28. Ja jõggi peab kihhisema konnadest, ja need peawad üllestullema ja so kotta minnema ja sinno maggades-kambrisse ja so wodi peäle, ja so sullaste kotta ja so rahwa peäle ja sinno pets-ahjude sisse ja so leiwa-künnade sisse.

29. Ja need konnad peawad üllestullema sinno peäle ja so rahwa peäle ja keige so sullaste peäle.

8. Peatük.

Konnad; täid; keik suggu pahhaid lindusid.

1. Ja Jehowa ütles Mosesse

wasto: Ütle Aaroni wasto:
sirruta omma kässi wälja
omma keppiga jöggede ülle,
jõe-arrude ülle ja järwede ülle,
ja sada konne ülestullema
Egiptusse Ma peäle.
2. Ja Aaron sirrutas omma kät
wälja Egiptusse wette ülle, ja
konnad tullid ülles ja katsid
Egiptusse maad.
3. Ja kungsi-mehhed teggid
nendasammoti omma silma-
muundamistega, ja saatsid
konne ülles tullema Egiptusse
Ma päele.
4. Ja Warao kutsus Mosest ja
Aaronit ja ütles: Palluge
Jehowa raskeste, et ta need
koñad miño ja mo rahwa peält
ärrowöttab, siis tahhan ma
sedda rahwast lasta ärraminna,
et nem~ad Jehowale
ohwerdawad.
5. Ja Moses ütles Waraule:
Wötta ennesele se au minno
eest: millal pean ma palwet
teggema sinno eest ja so
sullaste eest ja so rahwa eest,
et need konnad ärrakautakse
sinno ja so koia peält, et
nemmad agga jökke jäwad?
6. Ja ta ütles: Hom~e; siis
ütles temma: Olgo se so sanna

järrele, et sa saad tunda, et ei
olle ükski nisuggune, kui
Jehowa meie Jummal.
7. Ja need konnad peawad
ärraminnema sinno ja so
koddade kallalt ja so sullaste
ja so rahwa kallalt; jökke agga
peawad nemmad jäma.
8. Ja Moses läks wälja
Aaroniga Warao jurest, ja
Moses kissendas Jehowa pole
nende konnade pärrast, mis ta
Warao peäle olli pannud.
9. Ja Jehowa teggi Mosesse
sanna järrele, ja need konnad
surrid ärra koddade seest,
ouede peält ja wäljade peält.
10. Ja nemmad aiasid neid
kokko hunniko wisi, ja se Ma
haises.
11. Kui Warao näggi, et ta sai
hingada, siis teggi ta om~a
süddame raskeks, ja ei wotnud
neid mitte kuulda, nenda kui
Jehowa olli räkinud.
12. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: Ütle Aaroni wasto:
Sirruta omma kep wälja ja lö
Ma pörmo, siis peab se täiks
sama keige Egiptusse maal.
13. Ja nemmad teggid nenda,
ja Aaron sirrutas omma kät
wälja omma keppiga, ja löi Ma

pörmo, siis sai hulk täid
innimeste ja weiste külge; keik
se Ma pörm sai täiks keige
Egiptusse maal.

14. Ja kungsi-mehhed teggid
nendasammoti omma silma-
muundamistega, et nemmad
täid ette sadaksid, ja ei woinud
mitte ; (ja hulk täid olli
iñimeste ja lojuste külges.)

15. Ja need kungsi-mehhed
ütlesid Warao wasto: Se on
Jummala sörm ; ja Warao
südda jäi kangeks ja ei wötnud
neid mitte kuulda, nenda kui
Jehowa olli räkinud.

16. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: Touse hom~iko warra
ülles ja minne Warao ette
seisma, wata ta lähhäb wee
jure, ja ütle temma wasto:
Nenda ütleb Jehowa: Lasse mo
rahwast ärraminna, et nemmad
mind teniwad.

17. Sest kui sa minno rahwast
ei lasse ärraminna, wata siis
läkkitan ma sinno peäle ja so
sullaste peäle ja so rahwa
peäle ja so koddade sisse
keiksuggu pahha lindude seltsi,
ja Egiptusse-rahwa koiad
peawad täis sama sest pahha
lindude seltsist, ja ka se Ma,

mis peäl nemmad on.

18. Ja ma tahhan sel päwal
immelikko wahhet tehja Koseni
Ma wahhele, kus mo rahwas
sees ellab, et seäl ei pea
pahha lindude selts ollema, et
sa saad teäta, et minna ollen
Jehowa siin maal.

19. Ja ma tahhan luñastamist
sata om~a rahwa ja sinno
rahwa wahhele; hom~e peab se
immetäht sündima.

20. Ja Jehowa teggi nenda, ja
üks paks pahha lindude selts
tulli Warao kotta ja temma
sullaste kotta, ja keige
Egiptusse maal rikkuti se Ma
ärä sest pahha lindude
seltsist.

21. Ja Warao kutsus Mosest ja
Aaronit ja ütles: Minge,
ohwerdage omma Jummalale
siin maal.

22. Ja Moses ütles: Ei se sünni
mitte nenda tehha, sest meie
ohwerdaksime Jehowale omma
Jummalale sedda, mis
Egiptusse-rahwa melest hirmus
on: wata, kui meie sedda mis
Egiptusse-rahwa melest hirmus,
nende silma ees ohwerdaksime,
eks nemmad meid peaks
kiwwidega surnuks wiskama?

23. Meie tahhame kolme päwa teed miñna körbe, ja Jehowale omma Jummalale ohwerdada, nenda kui ta meie wasto ütleb.

24. Ja Warao ütles: Ma tahhan teid lasta miñna, et teie Jehowale omma Jummalale ohwerdate körbes, agga et teie mitte wägga kaugele ärra ei lähhä; tehke palwet mo eest.

25. Ja Moses ütles: Wata ma lähhän sinno jurest ärra ja tahhan Jehowa raskeste palluda, et pahha lindude selts hom~e ärrasaab Warao jurest, ta sullaste jurest ja ta rahwa jurest; ärgo wötke agga Warao ennam mitte narrida, et ta sedda rahwast ei lasse ärraminna Jehowale ohwerdama.

26. Ja Moses läks Warao jurest ärra ja pallus raskeste Jehowa.

27. Ja Jehowa teggi Mosesse sanna järrele ja satis se pahha lindude seltsi Warao jurest, ta sullaste jurest ja temma rahwa jurest ärra; ei jänud ühteainust ülle jälle.

28. Ja Warao teggi omma süddame raskeks ka sedda puhko, ja ei lasknud sedda rahwast mitte ärraminna.

9. Peatük.

Katk; kurjad paised; rahhe.

1. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Minne Warao jure ja rägi temma wasto: Nenda ütleb Jehowa Ebrea-rahwa Jum~al: Lasse mo rahwast miñna, et nemmad mind teniwad.

2. Sest kui sa kelad neid ärraminnemast ja neid weel kinnipead:

3. Wata siis peab Jehowa kässi ollema so loduste wasto, mis wäljal on, hooste wasto, eeslide, kamelide, weiste ja puddolojuste wasto, wägga raske katkoga.

4. Ja Jehowa tahhab immelikko wahhet tehha Israeli loduste ja Egiptusse-rahwa loduste wahhele, ja ei pea ühtegi surrema keikist, mis Israeli laste pärralt on.

5. Ja Jehowa panni seätud aega ja ütles: Hom~e tahhab Jehowa sedda asja tehja siin maal.

6. Jehowa teggi se asja teisel päwal, ja keik Egiptusse-rahwa lodussed surrid ärra: agga Israeli laste lodustest ei surnud

ühteainustki.

7. Ja Warao läkkitas siinna, ja wata, Israeli lodustest ei olnud ärrasurnud ei ühteainustke; ja Warao südda jäi raskeks ja ei lasknud sedda rahwast mitte ärraminna.

8. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto ja Aaroni wasto: Wötke ennastele ommad mollemad peud täis tahma ahjust, ja Moses wiskago sedda laiale wasto taewast Warao nähhes;

9. Ja se peab ülle keige Egiptusse Ma tolmuks sama, ja peab innimeste ja lojuste külge sama paiseks, mis ülles aiab willisid keige Egiptusse maal.

10. Ja nemmad wötsid ahjo tahma ja astusid Warao ette, ja Moses wiskas sedda laiale wasto taewast, ja se sai paiseks, williks, mis ülles aias innimeste ja lojuste külge.

11. Ja kungsi-mehhed ei woinud seista Mosesse ees nende paised pörrast: sest paised ollid kungsi-meeste külges ja keige Egiptusse-rahwa külges.

12. Ja Jehowa teggi Warao süddame kangeks, ja ta ei wötnud neid mitte kuulda, nenda kui Jehowa Mosesse

wasto olli räkinud.

13. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Touse hom~iko warra ülles ja minne seisma Warao ette ja ütle ta wasto: Nenda ütleb Jehowa Ebrea-rahwa Jummal: Lasse mo rahwast miinna, et nemmad mind teniwad.

14. Sest sedda puhko woiksin minna läkkitada keik ommad nuhtlussed sinno süddame peäle ja sa sullaste peäle ja so rahwa peäle, sepörrast et sa saaksid tunda, et minno sarnast ei olle keiges ma-ilmas.

15. Kui ma nüüd olleksin omma kät wälja pistnud, ja sind ja so rahwast katkoga lönud, siis olleksid sinna Ma peält ärrakautud olnud.

16. Agga ommeti ollen ma sind weel sepörrast üllespidanud, et ma näidaksin omma rammo sinnule ja et mo nimmi saaks ülleskulutud keiges ma-ilmas.

17. Kui sinna weel mo rahwa wasto surustelled, et sa neid ei lasse ärraminna:

18. Wata siis lassen ma hom~e sel aial wägga rasket rahhet saddada, mähhärdust ei olle olnud Egiptusse-maal sest

päwast, kui ta on raiatud tännini.

19. Ja nüüd läkkita, aia ommad lodussed kokko ja keik mis sul wäljal on: keik innimessed ja lojuksed, mis wäljalt leitakse ja ei olle koikorristud, kui rahhe nende peäle tulleb, siis need surrewad ärra.

20. Kes Warao sullaste seast Jehowa sanna kartis, se aias ommad sullased ja om~ad lodussed koio.

21. Agga kes Jehowa sanna tähhele ei pannud, se jättis ommad sullased ja ommad lodussed wäljale.

22. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Sirruta omma kässi wälja wasto taewast, siis peab rahhe tulles keige Egiptusse male, innimeste peäle ja lojuste peäle ja keige wälja rohho peäle mis Egiptusse maal.

23. Ja Moses sirrutas omma keppe wälja wasto taewast, ja Jehowa andis pitkse-mürristamissed, ja rahhe, ja tulloke otse mani; ja Jehowa laskis rahhet saddada Egiptusse Ma peäle.

24. Ja rahhe olli ja tulloke, mis

rahhega seggaminne, se olli wägga raske, mähhärdust ei olle olnud keige Egiptusse maal sest aiast, kui nemmad üks rahwas olnud.

25. Ja se rahhe löi keige Egiptusse male keik mahha, mis wäljal olli ni hästi innimessed kui lojuksed, ja se rahhe löi keik wälja rohto mahha, ja keik wälja puud peksas ta katki.

26. Agga Koseni maal, kus Israeli lapsed ollid, polnud mitte rahhet.

27. Ja Warao läkkitas ja kutsus Mosest ja Aaronit ja ütles nende wasto: Ma ollen sedda puhko patto teinud, Jehowa on õige, agga minna ja mo rahwas olleme ööläd.

28. Palluge Jehowa raskest, et sest kül saaks, et sedda Jummal pitkse-mürristamist egga rahhet ennam ei olleks: kül ma siis tahhan teid laste miñna, ja teie ei pea mitte ennam siin seisma.

29. Ja Moses ütles temma wasto: Kui ma saan liñnast wäljaläinud, siis tahhan ma ommad käed Jehowa pole wäljalautada: need pitkse-

mürristamissed peawad lõpma, ja rahhe ei pea enam mitte ollema, sepärrast et sa saad tunda, et Ma Jehowa pärralt on.

30. Ja sinna ja so sullased, teid tean minna, et teie weel mitte Jehowa Jummal eest ei karda.

31. Ja linnad ja ohrad lödi mahha, sest ohrad ollid lonud, ja linnad ollid kupras.

32. Ja nissud ja kurre-herned ei lödud mitte mahha, sest need ollid hillised.

33. Ja Moses läks Warao jurest liñnast wälja ja lautas ommad käed wälja Jehowa pole, ja pitkse-mürristamissed ja rahhe löpsid, ja wihma ei walland enam mahha.

34. Kui Warao näggi, et wihm ja rahhe ja pitkse-mürristamissed löpsid, siis teggi ta weel ikka patto ja teggi omma süddame raskeks, temma ja ta sullased.

35. Nenda jäi Warao südda kangeks, ja ta ei lasknud Israeli lapsi mitte ärraminna, nenda kui Jehowa Mosesse läbbi olli räkinud.

10. Peatük.

Rohhotirtsud; pilkane pimmedus.

1. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Minne Warao jure, sest minna ollen temma süddame ja ta sullaste süddame lasknud raskeks sada, et ma need minno imme-tähhed teeksin temma jures.

2. Ja sepärrast, et sa pead omma laste ja omma laste laste kõrwade ette juttustama, mis minna Egiptusses ollen teinud, ja mo imme-tähhed, mis ma nende seas ollen teinud, et teie tunnete, et Minna ollen Jehowa.

3. Siis tullid Moses ja Aaron Warao jure ja ütlesid ta wasto: Nenda ütleb Jehowa Ebrea-rahwa Jummal: Kui kaua törgud sa minno ees ennast allandades? lasse mo rahwast minna, et nemmad mind teniwad.

4. Sest kui sinna kelad mo rahwast ärraminnemast, wata siis tahhan ma hom~e rohhotirtsud so raia peäle tua.

5. Ja nemmad peawad Ma

pinda ärrakatma, et ükski ei sa sedda maad nähha, ja nemmad peawad ärrasöma sedda mis üllejäänud sest, mis ärrapeäsnud, mis teile rahhest on üllejäänud, ja nemmad peawad pude peält keik ärrasöma, ja mis teile wälja peäl ülleskasnud. 6. Ja nemmad peawad täitma sinno koiad ja keik so sullaste koiad ja keige Egiptusse-rahwa koiad, mis so wannemad ja so wannematte wannemad ei olle näinud sest päwast, kui nemmad siin Maal on olnud tännapäwani; siis pöris ta ümber ja läks wälja Warao jurest ärra.

7. Ja Warao sullased ütlesid temma wasto: Kui kaua peab se meile wörkutamisse paelaks ollema? lasse need mehed miñna, et nemmad Jehowa omma Jummalat teniwad; eks sa weel ei tunne, et Egiptus on hukka läinud?

8. Ja Mosest ja Aaronit todi jälle Warao jure, ja ta ütles nende wasto: Minge, tenige Jehowat omma Jummalat; agga kes, ja missuggused, peawad ärraminnema?

9. Ja Moses ütles: Meie tahhame ärraminna omma nore ja omma wanna rahwaga; omma poegadega ja omma tüttartega, omma puddolojustega ja omma weistega tahhame miñna, sest meil on Jehowa Pühha.

10. Ja ta ütles nende wasto: Jehowa olgo siis nenda teie juures, kui ma teid ja teie wäetimid lapsed lassen ärraminna! wadage, teil on töeste pahha nou!

11. Ei mitte nenda, minge agga teie mehed ja tenige Jehowa: sest sedda ollete teie otsinud; ja neid aeti Warao silma eest ärra.

12. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Sirruta omma kässi wälja ülle Egiptusse Ma rohhotirtsude pärrast, et nemmad üllestulleswad Egiptusse peäle ja söwad ärra keik Ma rohto, keik sedda mis rahhe on üllejättnud.

13. Ja Moses sirrutas omma keppi wälja ülle Egiptusse Ma, ja Jehowa satis hom~iko tuult Ma peäle keige se päwa ja keige se ö; kui hommiko sai, siis tõi hom~iko tuul

rohhotirtsusid ülles.

14. Ja need rohhotirtsud tullid ülles keige Egiptusse Ma peäle ja lasksid ennast mahha keige Egiptusse raia peäle; wägga paksuste; enne neid ei olle nisuggused rohhotirtsud olnud kui nemmad, egga pärrast neid ei pea nenda ollema.

15. Ja nemmad katsid keige se Ma pinna, nenda et se Ma pimmedaks sai, ja nemmad söid keik se Ma rohto ärra ja keik pu wilja, mis rahhe olli üllejätanud: ja keige Egiptusse Male ei jänud ühtegi haljast egga puusse egga rohhusse mis wälja peäl.

16. Ja Warao laskis Mosest ja Aaronit ussinaste kutsuda ja ütles: Ma ollen patto teinud Jehowa teie Jum~ala wasto ja teie wasto.

17. Ja nüüd, et anna mulle agga sedda puhko mo patto andeks, ja palluge Jehowa omma Jummalat raskeste, et ta agga sedda surma mo peält ärra sadab.

18. Ja ta läks wälja Warao jurest ärra ja pallus Jehowa raskeste.

19. Ja Jehowa pöris wägga

kange öhto tuult ja töstis need rohhotirtsud ülles ja peksis neid mahha kõrkiatte merresse; ei jätnud ei ühhegi Egiptusse raia peäle ei ühteainustke rohhotirtso mitte ülle.

20. Ja Jehowa teggi Warao süddame kangeks, ja ta ei lasknud mitte Israeli lapsi ärraminna.

21. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Sirruta omma kässi wälja wasto taewast, ja pimmedus peab sama ülle Egiptusse Ma, et pimmedusse pärrast peab kättega ette katsuma.

22. Ja Moses sirrutas omma kät wälja wasto taewast, ja pilkane pimme sai keige Egiptusse Male kolm päwa.

23. Teine ei näinud teist, ja ükski ei tousnud omma asemelt ülles kolmes päwas, ja keikil Israeli lastel olli walge nende ello-maiade sees.

24. Ja Warao kutsus Mosest ja ütles: Minge, tenige Jehowa: agga teie puddolojuksed ja weiksed peawad paigale jäma; ka keik teie wäetimad lapsed mingo teiega.

25. Ja Moses ütles: Sinna pead

ka ohwrid ja põlletamise-
ohwrid meie kätte andma, et
meie neid Jehowale omma
Jummalale ohwerdame.

26. Ja meie lodussedke
peawad meiega minnema; ei
sörgagi pea jälle jäma, sest
neistsammust peame wõtma,
misga meie Jehowa omma
Jummalat tenime; ja meie ei
tea mitte, misga meie Jehowa
peame tenima, kunni meie
senna same.

27. Ja Jehowa teggi Warao
süddame kangeks ja ta ei
tahtnud neid mitte ärralasta.

28. Siis ütles Warao temmale:
Minne minnust ärra! hoia
ennast, et sa mo silmi enam
ei nä: sest mil päwal mo
silmad nääd, pead sa surrema.

29. Ja Moses ütles: Sa olled
öiete räkinud, ei ma tahha so
silmi teps enam mitte nähha.

11. Peatük.

*Jehowa ähwardab essimessed
poeglapsed ärratappa.*

1. Ja Jehowa olli Mosesse
wasto öölnud: Ma tahhan weel
ühhe nuhtlusse Warao peäle ja

Egiptusse peäle sata, pärrast
sedda lasseb ta teid siit
ärraminna: kui ta nüüd lasseb
miñna, siis aiab ta teid keik
hopis ruttuste siit ärra.

2. Rägi nüüd rahwa kuuldes, et
iggamees teise käest ja igga
naene teise käest küssib
höbbe-riisto ja kuld-riisto.

3. Ja Jehowa sadab selle
rahwale armo Egiptusse-rahwa
käest. Ka olli se mees Moses
wägga suur Egiptusse Maal
Warao sullaste melest ja rahwa
melest.

4. Ja Moses olli öölnud: Nenda
ütleb Jehowa: Kesk ö aeges
tahhan minna wäljaminna
Egiptussest läbbi.

5. Ja igga essimenne poeglaps
Egiptusse Maal peab
ärrasurema nihästi Warao
essimenne poeg, kes temma
au-järje peäl istub, kui selle
tüdrukko essimenne poeg, kes
kässikiwwi tagga on; ja keik
lojuste essimessed issased
lomad.

6. Ja keige Egiptusse Maal
peab suur kissendaminne
ollema, mähhärdust ei olle
olnud ja mähhärdust ei pea
jälle sama.

7. Agga keige Israeli laste jures ei pea koergi omma keelt likutama, ei inimessed egga lojuksed: et teie tunnete, et Jehowa on immelikko wahhet teinud Egiptusse-rahwa ja Israeli wahhele.)

8. Ja keik need so sullased peawad minno jure allatullema ja mo ette kummardama ja ütlema: Minne wälja, sinna ja keik se rahwas mis so järrel käib; ja pärrast sedda tahhan ma wäljaminna: ja ta läks Warao jurest ärra kange wihhaga.

9. Ja Jehowa olli Mosesse wasto üttelnud: Warao ei wötta teid mitte kuulda, sepärrast et mo immeteggusid palju peab sündima Egiptusse maal.

10. Ja Moses ja Aaron teggid keik need immeteud Warao ees; ja Jehowa teggi Warao süddame kangeks, et ta Israeli lapsi ei lasknud omma maalt ärraminna.

12. Peatük.

Pasa-talle seätakse tappa ja süa: essimessed poeglapsed surmatakse: Israelid pääsewad

Egiptussest.

1. Ja Jehowa olli Mosesse ja Aaroni wasto räkinud Egiptusse maal ja üttelnud:

2. Sesinnane ku peab teile se essimenne ku ollema; essimenne peab temma teile ollema aasta kude seast.

3. Räkige keige Israeli koggodusse wasto ja üttelge: selle ku künnemal päwal wötko iggaüks ennesele ühhe talle wannematte perrette peäle, üks tal perre peäle.

4. Ja kui perret pissut on ühhe talle tarwis, siis peab temma ja ta naber, kes temma maia jures liggi on, waimude arro järrele wõtma: teie peate talle peäle arwama sedda möda kui iggaüks jouab süa.

5. Üks selge terve aastane issane tal peab teil ollema; lammastest ja kitsedest peate teie sedda wõtma.

6. Ja peate sedda ennestele hoidma selle ku neljateistkümnema päwani, ja keik Israeli rahwa koggodusse selts peab tedda kesk päwa aeges ärratapma.

7. Ja nemmad peawad sest

werrest wõtma, ja nende kahhe piitjalla külge woidma ja ukse peälis-pu külge, nende koddade sees, kus nemmad sedda söwad.

8. Ja nemmad peawad sedda lihha söma selsammal ösel, tulle äres küpsetud, ja hapnematta leiba, nemmad peawad sedda söma wihha rohtudega.

9. Teie ei pea sest ühtegi torelt söma egga kedetud, mis wee sees kedetud, kui agga tulle äres küpsetud, tem~a Pea, ta jalgega ja ta sissekoñaga.

10. Ja teie ei pea sest middagi homseks üllejätma, ja sedda mis sest homseks üllejääb, peate teie tullega ärrapölletama.

11. Ja nenda peate teie sedda söma: wö peab teil wööl ollema, teie kingad teie jalges ja teie kep teie käes, ja peate sedda ruttoga söma; se on Pasa Jehowale.

12. Ja ma tahhan selsammal ösel Egiptusse maad läbbi käia ja keik essimest suggu mis Egiptusse maal, mahhalüa ni hästi innimessed kui weiksed, ja keige Egiptusse jummalatte

peäle tahhan ma öiged nuhtlussed panna; Minna Jehowa.

13. Ja se werri peab teile tähheks ollema koddade külges, kus sees teie ollete, ja kui ma se were nään, siis lähhän ma teist möda, ja teie seas ei pea ühtegi nuhtlust ollema ärrarikkumisseks, kui ma Egiptusse maad mahha löön.

14. Ja sesamma pääw peab teile mällestusseks ollema ja teie peate sedda Pühha Jehowale piddama; teie tulles pölwe-rahwa seas iggawesseks seätud wisiks peate sedda Pühha piddama.

15. Seitse päwa peate teie hapnematta leiba söma; agga sel essimessel päwal peate teie se happotaigna omma koddade seest ärrasaatma: sest iggaüks kes hapnend leiba sööb sest essimessest päwast seitsmest päwast sadik, selle hing peab Israeli seast sama ärrakautud.

16. Ja essimessel päwal peab pühha koggodus ollema, ja seitsmel päwal peab teie pühha koggodus ollema: neil päwil ei pea mingisuggust tööd tehtama, agga mis igga hing

wöttab süa, sedda peab teie jures ükspäinis tehtama.

17. Ja teie peate hapnematta leibade Pühha piddama, sest otse selsammal päwal ollen ma teie wäe-hulgad Egiptusse maalt wäljawinud; ja teie peate seddasam~a päwa piddama teie tulles rahwa-pölweni iggawesseks seätud wisiks.

18. Essimesse ku neljateistkümnemal päwal öhto peate hapnematta leiba söma, selle ku essimessest päwast sadik kolmatküm~end öhto aial.

19. Seitse päwa ei pea teie koddade seest happotaignat leitama: sest iggaüks, kes sedda mis hapnend sööb, selle hing peab Israeli koggodussest sama ärrakautud, olgo woöras ehk omma Ma innimenne.

20. Mis ial hapnend, sedda ei pea teie mitte söma; keige omma maiade sees peate hapnematta leiba söma.

21. Ja Moses kutsus keik Israeli wannemad ja ütles nende wasto: Minge ja wötke ennestele talled omma sugguwössade järrele ja tapke Pasa-talle.

22. Ja wötke üks Isopi kimpoke

ja kastke sedda werresse, mis pekkis on, ja puutke sega ukse peälis-pu külge ja nende kahhe piitjalla külge sest werrest, mis pekkis on ; ja teie ei pea ükski omma koia uksest wälja minnema hom~ikoni.

23. Ja kui Jehowa mödalähhäb, Egiptusse-rahwast nuhtlema, ja nääb sedda werd ukse peälis-pu külges ja nende kahhe piitjalla külges: siis lähhäb Jehowa sest uksest möda, ja ei lasse mitte sedda ärrarikkujat teie koddade sisse tulla teid nuhtlema.

24. Ja teie peate sedda asja piddama seätud wisiks ennese ja omma lastele iggaweste.

25. Nenda peab se ollema, kui teie tullete senna male, mis Jehowa teile tahhab anda, nenda kui ta on räkinud: siis peate sedda tenistust piddama.

26. Kui sünnib, et teie lapsed teie wasto ütlewad: Mis tenistus on se teile?

27. Siis peate ütlema: Se on Pasa-ohwer Jehowale, kes Israeli laste koddadest möda läks Egiptusses, kui ta Egiptusse-rahwast nuhtles ja meie perred ärrapeästis. Siis

kum~ardas rahwas peaga ja heitis silmili mahha.

28. Ja Israeli lapsed läksid ja teggid nenda; kui Jehowa olli Mosest ja Aaronit käsknud, nenda teggid nemmad.

29. Ja se sündis kesk ö aeges, et Jehowa mahhalöi keik essimessed poeglapsed Egiptusse male nihästi Warao essimesse poia, kes temma aujärje peäl istus, kui wangi essimesse poia, kes wangi-hones olli, ja keik lojuste essimessed issased lomad.

30. Ja Warao tousis ülles ösel, temma ja keik ta sullased ja keik Egiptusse-rahwas; ja suur kissendaminne olli Egiptusses, sest ei olnud ühteainust kodda, kus ep olnud surnud sees.

31. Ja ta kutsus Mosest ja Aaronit ösel ja ütles: Wotke kätte, minge mo rahwa seast ärra, ni hästi teie kui Israeli lapsed, ja minge, tenige Jehowa, nenda kui teie ollete räkinud.

32. Wötke ni hästi ommad puddolojuksed kui ommad weiksed, nenda kui teie ollete räkinud ja minge; ja önnistage mind ka.

33. Ja Egiptusse-rahwas käisid se rahwa peäle, et nemmad piddid neid ussinaste seält maalt ärrasaatma, sest nemmad ütlesid: Meie surreme keik ärra.

34. Ja rahwas kandis omma taignat, enne kui se happuks sanud: nende leiwa-künnad ollid nende selgas nende riette sisse seutud.

35. Ja Israeli lapsed ollid teinud Mosesse sanna järrele, ja Egiptusse-rahwa käest küssinud hõbbe-riisto ja kuld-riisto ja ridid.

36. Ja Jehowa olli selle rahwale armo saatnud Egiptusse-rahwa käest, et nemmad teggid, mis teised küssisid, ja nemmad wisid sedda Egiptusse-rahwa käest ärra.

37. Ja Israeli lapsed läksid tele Ramsesest Sukkoti, liggi kuussada tuhat jalla-wägge, mis meeste-rahwas, issi wäetimid lapsed.

38. Ja ka palju alwa rahwast läksid nendega ülles, ja puddolojuksed ja weiksed, wägga palju lodussid.

39. Ja nem~ad teggid sest

taignast, mis nem~ad
Egiptussest ollid wäljatonud,
hapnematta kogid, sest ta
polnud weel mitte hapnend:
sest et neid Egiptussest
wäljaaeti, ja nemmad ei woinud
mitte wibida, ja ei woinud ka
mitte tee-roga ennestele teha.

40. Ja Israeli laste ellamisse
aeg, mis nemmad Egiptusses
ellanud, on nellisadda ja
kolmkümmend aastat.

41. Ja se sündis kui need nelli
sadda ja kolmkümmend aastat
otsa said, siis sündis se otse
selsammal päwal, et keik
Jehowa wäe-hulgad Egiptusse
maalt wäljaläksid.

42. Se on se ö, mis Jehowale
peti, et ta neid Egiptusse maalt
wäljawis: se on se ö Jehowale,
mis keik Israeli lapsed piddid
piddama nende tulleva rahwa-
pölwest sadik.

43. Ja Jehowa olli öölnud
Mosesse ja Aaroni wasto: Se
on se Pasa-pühha seätud wiis:
ei ühhegi woöra rahwa laps ei
pea sest mitte soma.

44. Ja igga sullane, kes on
rahha pärrast ostetud, kui sa
tedda olled ümberleikanud, siis
woib ta sest süa.

45. Maialiñe ja palgaliñe ei pea
sest mitte söma.

46. Ühhes koias peab sedda
söma, sest lihhas ei pea sa
ühtegi sest koiast oue wima, ja
ühtegi luud ei pea teie
temmast katkimurdma.

47. Keik Israeli koggodus peab
sedda teggema.

48. Ja kui üks woöras so jures
on ellamas, ja ta tahhab
Jehowale Pasa-talle walmistada,
siis peab keik temma meeste-
rahwast ümberleikama, ja siis
tulgo ta liggi sedda
walmistama, ja ta peab ollema
kui omma Ma innimenne; agga
ükski ümberleikamatta ei pea
sest söma.

49. Üks käsk peab ollema,
omma ma-innimessele, ja
woörale kes teie seas ellab.

50. Ja keik Israeli lapsed
teggid nenda ; kui Jehowa
Mosest ja Aaronit olli käsknud,
nenda teggid nemmad.

51. Ja se sündis otse
selsammal päwal, et Jehowa
Israeli lapsed Egiptusse maalt
wälja wiis nende wäe-
hulkadega.

13. Peatük.

*Essimessed poeglapsed
pühhitsetakse Jehowale.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Pühhitse mulle keik
essimessed poiad, mis igga
lapse-kodda lahti tewad Israeli
laste seast, innimeste ja weiste
seast; need on minno pärralt.

3. Ja Moses ütles rahwa wasto:
Möttelge se päwa peäle, kui
teie Egiptussest, seält orjade
koiast ollete wäljaläinud: sest
Jehowa on teid seält tuggewa
käega wäljawinud; sepärrast ei
pea ühtegi mis hapnend
södama.

4. Sel päwal ollete teie
wäljaläinud Abibi kuul.

5. Nenda peab se ollema: kui
Jehowa sind saab winud
Kanaani- ja Itti- ja Emori- ja
Iwwi- ja Jebusi-rahwa male, mis
ta sinno wannemille wandunud
sulle anda, üks Ma, mis pima
ja met joseb, siis pead sa sel
kuul sedda tenistust piddama.

6. Seitse päwa pead sa
hapnematta leiba söma, ja
seitsmel päwal on üks Pühha

Jehowale.

7. Seitse päwa peab
hapnematta leiba södama, ja
mis hapnend ei pea so jures
nähtama, ja keige so raiade
sees ei pea happotaignat
nähtama.

8. Ja sa pead selsam~al päwal
om~a poiale teäda andma ja
ütlemä: Se on sepärrast, mis
mulle Jehowa on teinud, kui
ma Egiptussest wäljaläksin.

9. Ja se peab sulle tähheks
ollema so käe peäl, ja
mällestusseks so silmade
wahhel, et Jehowa kasso-
öppetus peab so suus ollema,
sepärrast et Jehowa sind
tuggewa käega Egiptussest on
wäljawinud.

10. Ja sa pead seddasinnast
seätud wisi piddama ommal
seätud aial igga aasta.

11. Nenda peab se ollema: kui
Jehowa sind saab winud
Kanaani-male, nenda kui ta
sulle ja so wannemattele on
wandunud, ja saab sulle sedda
annud:

12. Siis pead sa Jehowale
wima keik, mis lapse-kodda
lahti teeb; ja igga essimenne
issane loom, mis neist lojustest

kantakse, mis sul on, se peab Jehowa pärralt ollema.

13. Ja igga eeslide essimesse löma, mis tekkut-wars, pead sa ühhe tallega lunnastama, ja kui sa sedda ärra ei lunnasta, siis raiu temma kaela ärra; agga igga innimeste essimest last, mis so poeglapsed pead sa lunnastama.

14. Kui sünnib, et so poeg sinno käest hom~e küssib ja ütleb: Mis se on? siis pead sa temma wasto ütlema: Jehowa on meid tuggewa käega Egiptusse-maalt, seält orjade koiast wäljawinud.

15. Ja se sündis, kui Warao ennast kowwaks teggi, et ta meid ei tahtnud ärralasta, siis tappis Jehowa keik essimest suggu Egiptusse male nihästi innimesse essimessed poeglapsed kui lojuste essimessed issased lomad; sepärrast ohwerdan minna Jehowale need issased keikist, mis lapse-kodda lahti teeb, ja iggaühhe essimesse lapse omma poegest lunnastan minna.

16. Ja se peab tähheks ollema so käe peäl ja mällestusse

pea-otsa naastaks so silmade wahhel: et Jehowa meid on tuggewa käega Egiptussest wäljawinud.

17. Ja se sündis, kui Warao sedda rahwast olli lasknud ärraminna, siis ei winud Jummal neid mitte sedda teed Wilistide maalt läbbi, et ta kül liggi olli ; sest Jummal mötles: Ehk wahhest rahwas kahhetsewad, kui nemmad söddimist näwad, ja lähhäwad jälle Egiptusse taggasi.

18. Sepärrast wiis Jum~al sedda rahwast körwe teed ümber körkiate merre pole, ja Israeli lapsed käisid ikka wiis körwoti Egiptusse maalt.

19. Ja Moses wöttis Josepi luud ennesega, sest ta olli wandega Israeli lapsed kowwaste käsknud ja üttelnud: Jum~al tulleb teid töeste katsma, siis peate teie mo luud siit ennestega senna ülleswima.

20. Ja nemmad läksid Sukkotist ärra emale ja löid leri ülles Etamisse körwe otsa.

21. Ja Jehowa käis nende eel päwa aeges pilwe sambas, neile teed juhhatamas, ja ö aeges tulle sambas, neile

walget teggemas, et nemmad
ööd ja päwad woiksid käia.
22. Ei pilwe sam~as lahkund
päwal, egga tulle sammas öse
rahwa eest ärra.

14. Peatük.

*Israel käib merrest läbbi:
Warao aiab neid takka, ja
uppub omma söa-wäega ärra.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja ütles:
2. Rägi Israeli laste wasto, et
nemmad jälle taggasi lähhäwad
ja leri ülleslõwad Piiroti, kohta
Migdoli ja merre wahhele;
Paalsewoni ette, selle kohhale
peate teie leri ülleslõma merre
äre.
3. Sest Warao rägib Israeli
lastest: Nemmad on siin maal,
seggaseks saanud; kõrb peab
neid kinni.
4. Ja ma tahhan Warao
süddame kangeks teha, et ta
peab neid taggaaiama; ja mind
peab auustadama Warao ja
keige tem~a wäe pärrast, ja
Egiptusse-rahwas peawad
tundma, et Minna ollen
Jehowa: ja nem~ad teggid

nenda.

5. Ja Egiptusse kunningale anti
teäta, et rahwas olli
pöggenend; ja Warao ja ta
sullaste südda pöris ümber
rahwa wasto, ja nemmad
ütlesid: Mikspärrast olleme
sedda teinud, et meie Israeli-
rahwa olleme lasknud
ärraminna, et nemmad meile
teggo ei te?

6. Ja temma laskis hobboosed
omma tõlla ette panna, ja
wöttis omma rahwast
ennesega,

7. Ja wöttis kuus sadda
ärrawallitsetud söa- wankrit ja
keik Egiptusse wankrid, ja need
üllemad pealikkud mis nende
keikide üle.

8. Ja Jehowa teggi Warao
Egiptusse kunninga süddame
kangeks, et ta Israeli lapsed
tagga aias; ja Israeli lapsed
ollid kõrge käe läbbi
wäljaläinud.

9. Ja Egiptusse-rahwas aiasid
neid tagga ja said neid kätte,
kui nemmad merre äres leris
ollid, keik Warao wankri-
hobboosed ja temma rüütliid ja
ta mu wäggi, Piiroti jures
Paalsewoni kohhal.

10. Kui Warao liggi sai, siis töstsid Israeli lapsed ommad silmad ülles, wata siis ollid Egiptusse-rahwas nende järrele tullemas, ja nemmad kartsid wägga ja Israeli lapsed kissendasid Jehowa pole,

11. Ja ütlesid Mosesse wasto: Olled sa sepärrast, et ei olnud haudo Egiptusses, meid ärratonud, et meie piddime körbe ärrasurema? mikspärrast olled sa sedda meile teinud, et sa meid olled Egiptussest wäljawinud?

12. Eks se olle se sanna, mis meie so wasto rääksime Egiptusses ja ütlesime: Seisa meist rahho, sest meie tahhame Egiptusse-rahwale teggo teha, sest se on meile parrem, et meie Egiptusse-rahwale teggo teme, kui et meie körbe ärrasurema.

13. Ja Moses ütles rahwa wasto: Äрге kartke, jäge agga seisma ja wadage Jehowa ärrapeästmist, mis ta teile tännapäaw sadab: sest sedda Egiptusse-rahwast mis teie tännapäaw näte, neid ei pea teie teps nähha sama ei ellades.

14. Kül Jehowa wöttab teie eest söddida ja teie peate wait seisma.

15. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Mis sa mo pole kissendad? rägi Israeli laste wasto, et nemmad eddasi lähhäwad.

16. Ja sinna tösta omma kep ülles ja sirruta omma kässi wälja merre pole, ja löhhu tedda, et Israeli lapsed kuiwa peäl kesk merrest läbbi käiwad.

17. Ja Minna, wata ma tahhan Egiptusse-rahwa süddame kangeks teha, et nem~ad nende järrele tullewad; ja mind peab auustadama Warao ja keige temma wäe pärrast, temma wankritte pärrast ja ta rüütlide pärrast.

18. Ja Egiptusse-rahwas peawad tundma, et Minna ollen Jehowa, kui mind auustakse Warao pärrast, temma wankritte ja ta rüütlide pärrast.

19. Ja Jummal Ingel, kes Israeli leri eel käis, läks ja tulli nende tahha, ja pilwe sam~as läks ka nende eest ärra ja seisis nende tagga,

20. Ja tulli Egiptusse-rahwa leri wahhele ja Israeli leri wahhele,

ja se pilw olli siis pimme Egiptusse-rahwale, kui ta walgustas sedda ööd Israelile ; ja teine ei saand teise liggi keige se ö.

21. Ja Moses sirrutas omma kät merre pole, ja Jehowa satis se merre ärraminne kange hom~iko-tule läbbi keige se ö ja teggi merre kuiwaks, ja wessi andis ennast löhki ühhest ärra.

22. Ja Israeli lapsed käisid kesk merrest läbbi kuiwa peäl, ja wessi olli neile müriks nende parremalt ja pahhemalt poolt.

23. Ja Egiptusse-rahwas aiasid neid tagga ja tullid nende järrele, keik Warao hobbosed, temma söa-wankrid ja ta rüütlid kesk merd.

24. Ja se sündis hom~iko wahhi aial, et Jehowa tulle ja pilwe sambast Egiptusse-rahwa leri peäle watas, ja Egiptusse-rahwa leri hirmutas.

25. Ja lükkas rattad nende wankritte alt ärra ja satis tedda waewaga käima; ja Egiptusse-rahwas ütlesid: Pöggene gem Israeli eest, sest Jehowa söddib nende eest Egiptusse-rahwa wasto.

26. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Sirruta omma kässi wälja merre pole, et wessi jälle taggasi tulleb Egiptusse-rahwa peäle, nende wankritte ja nende rüütlide peäle.

27. Ja Moses sirrutas omma kät wälja merre pole, ja merri hakkas jälle koido aial kangeste jooksmas, ja Egiptusse-rahwas pöggenesid ta wasto, ja Jehowa aias Egiptusse-rahwast kesket merd.

28. Ja wessi tulli jälle taggasi ja kattis wankrid ja rüütlid, keik Warao wägge, mis nende järrele tullid merresse; ei neist jänud üle ei ühte ainustki.

29. Ja Israeli lapsed ollid kuiwa peäl käinud kesk merrest läbbi, ja wessi olli neile müriks nende parremalt ja pahhemalt poolt.

30. Nenda päästis Jehowa sel päwal Israeli Egiptusse-rahwa käest, ja Israel näggi Egiptusse-rahwast surnud merre äres.

31. Ja Israel näggi sedda suurt kät, mis Jehowa Egiptusse-rahwa wasto olli üllesnäitnud, ja rahwas kartsid Jehowa ja usksid Jehowa ja Mosest tem~a sullast.

15. Peatük.

*Mosesse kitusse-laul: rahwas
käib Mara ja Elimi pool.*

1. Siis laulis Moses ja Israeli
lapsed sesinnatse laulo
Jehowale ja ütlesid sedda wisi:
Ma tahhan Jehowale laulda,
sest ta on wägga kõrgeks
sanud, hobboised ja nende
rüütlid on ta meresse heitnud.
2. Minno rammo ja laul on
Jehowa ja ta on mulle
ärrapeästmiseks; se on mo
Jummal ja ma tahhan temmale
asset tehha, ta on minno issa
Jummal, ja ma tahhan tedda
kõrgeks tõsta.
3. Jehowa on södda-mees,
Jehowa on tem~a nimmi.
4. Ta on Warao wankrid ja
temma wägge merresse
heitnud, ja ta ärrawallitsetud
üllemad pealikkud on kõrkiatte
merresse waunud.
5. Merre-hauad on neid katnud,
nem~ad läksid alla süggawatte
kohtade sisse nenda kui kiwwi.
6. Jehowa, so parram kässi on
omma au üllesnäitnud wäega,
sinno parrem kässi, Jehowa,
waewab waenlast kurjaste.

7. Ja omma wägga sure
kõrgusse läbbi kissud sa neid
mahha, kes so wasto seiswad;
sa lassed omma tullise wihha
wälja, se põlletab neid ärra kui
kört.
8. Ja so ninna hinge läbbi on
wessi kõrgesse tousnud, wolas
wessi seisis kui hunnik; merre-
hauad on tarretand kesk
paikas merres.
9. Waenlane ütles: Ma tahhan
taggaaiada, kätte sada, ja saki
ärrajaggada, minno hing peab
sest täis sama; ma tahhan
omma moöka wäljatommata,
mo kässi peab neid ärraaiama.
10. Sa puhhusid omma tulega,
merri kattis neid; nemmad
wausid mahha kui sea-tinna
sure kange wee sisse.
11. Kes on kui sinna
wäggewatte seast Jehowa? kes
on kui sinna, kes omma au
üllesnäitnud pühhitsusses? sa
olled kartusse ja kitusse wäärt,
kes sa immet teed.
12. Sa sirrutasid omma
parremat kät wälja, Ma nelas
neid ärra.
13. Sinna juhhatasid omma
heldusega sedda rahwast, mis
sa olled ärralunnastand: sa

saatsid neid tassa omma wäe läbbi omma pühha hone jure.

14. Rahwas kuulsid, nemmad wärrisesid, wallo on Wilisti-ma rahwast kinni wötnud.

15. Siis tundsid Edomi würstid hirmo, Moabi sured issandad, neid wöttis wabbiseminne kinni, keik Kanaani-rahwas sullasid ärra.

16. Jällestus ja ehmatus langes nende peäle, sinno sure käe-warre läbbi jäid nemmad wait kui kiwi, senni kui so rahwas, oh Jehowa, läbbi käis, senni kui se rahwas läbbi käis, mis sa olled ennesele saatnud.

17. Kül sa wiid neid ja istutad neid omma pärris-ossa mäe peäle, senna paika, mis sinna, Jehowa, ennese ello-maiaks teed, senna pühha paika, mis sinno käed, ISSand, kinnitawad.

18. Jehowa on kuningas ikka ja iggaweste.

19. Sest Warao hobboised temma wankrittega ja temma rüütlidega läksid meresse, ja Jehowa laskis merre wet jälle taggasi tulla nende peäle, agga Israeli lapsed käisid kuiwa peäl kesk merrest läbbi.

20. Ja Aaroni ödde Mirjam, kes

prohwet olli, wöttis trummi ennese kätte, ja keik naesed läksid wälja temma järrele trum~idega ja riddastikko.

21. Ja Mirjam wastas neile: Laulge Jehowale, sest ta on wägga kõrgeks sanud, hobboised ja nende rüütlid on ta merresse heitnud.

22. Ja Moses käskis Israeli-rahwast körkiate merre jurest eddasi miñna, ja nemmad läksid ärra Suri körbe ja käisid kolm päwa körbes ja ei leidnud mitte wet.

23. Ja nemmad tullid Mara ja ei woinud sedda Mara wet mitte jua, sest se olli wihha: sepärrast pandi ta nimmi Mara.

24. Ja rahwas nurrisesid Mosesse wasto ja ütlesid: Mis peame joma?

25. Ja ta kissendas Jehowa pole, ja Jehowa näitis temmale ühhe pu, ja ta heitis sedda siñna wette, ja se wessi sai maggusaks: seälsammas teggi Ta temmale ühhe seädmisses ja kohtoseädusse, ja seälsammas kiusas Ta tedda.

26. Ja ütles: Kui sa wöttad öiete Jehowa omma Jummalasanna kuulda ja tehha, mis

õige on temma silma ees, ja temma käskude pole omma kõrwa pöörda ja keik ta seädmised piddada: siis ei tahha minna ei ühteainust neist tõbbedest so peäle panna, mis ma ollen Egiptusse-rahwa peäle pannud; sest Minna ollen Jehowa, sinno arst.

27. Ja nemmad tullid Elimi ja seäl olli kaksteistkümmend wee hallikast ja seitsekümmend palmi-puud, ja nemmad löid senna leri ülles wee jure.

16. Peatük.

Jehowa södab rahwast lindudega, mannaga.

1. Ja nemmad läksid Elimist emale, ja keik Israeli laste koggodus sai Sinni kõrbe, mis on Elimi ja Sinai wahhel, teise ku wieteistkümmenmal päwal pärrast sedda, kui nemmad Egiptusse maalt wäljatulnud.

2. Ja keik Israeli laste koggodus nurrises Mosesse ja Aaroni wasto körbes.

3. Ja Israeli lapsed ütlesid nende wasto: Oh et olleksime ärrasurnud Jehowa käe läbbi

Egiptusse male, kui meie lihha pottide kallal istusime, kui meie leiwa söime omma kõhho täis: sest teie ollete meid wäljawinud seie kõrbe, et teie keik sedda koggodust nälga surretate.

4. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Wata ma tahhan teile lasta leiba saddada taewast, ja rahwas peab wäljamineema ja kogguma iggapäise ossa ommal päwal, et ma neid kiusan, kas nemmad wötwad mo kässo õppetusses käia, ehk mitte.

5. Nenda peab se ollema: kuendamal päwal, et nemmad sedda walmistawad, mis nemmad tonud, ja se peab kahheworra ennam ollema, kui se mis nemmad iggapääw kogguwad.

6. Ja Moses ütles Aaroniga keikide Israeli laste wasto: Öhto siis peate tundma, et Jehowa teid Egiptusse maalt on wäljawinud.

7. Ja hom~iko, siis peate teie Jehowa au nähha sama, sest et ta teie nurrisemised Jehowa wasto on kuulnud; ja mis olleme meie, et teie meie

wasto nurrisete?

8. Ja Moses ütles: Kui Jehowa teile öhto lihha süa annab ja hom~iko leiba, et teie köht täis saab, et Jehowa teie nurrisemissed kuulnud, mis teie ta wasto ollete nurrisenud: ja mis olleme meie? teie nurrisemissed ei olle meie wasto, waid Jehowa wasto.

9. Ja Moses ütles Aaroni wasto: Ütle keige Israeli laste koggodussele: Tulge liggi Jehowa palle ette, sest ta on teie nurrisemissed kuulnud.

10. Ja se sündis, kui Aaron räkis keige Israeli laste koggodusse wasto, ja nemmad kõrwe pole pöörsid, wata siis nähti Jehowa au pilwes.

11. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

12. Ma ollen Israeli laste nurrisemissed kuulnud; rägi nende wasto ja ütle: Kesk päwa aeges peate teie lihha söma ja hom~iko peawad teie köhhud täis sama leiba, ja teie peate tundma, et Minna ollen Jehowa teie Jummal.

13. Ja se sündis öhto, et Selawi-linnud üllestullid ja katsid leri, ja hom~iko olli

ümber leri kord kastet maas.

14. Kui se kord kastet tousis, wata siis olli körbes maas middagi penikest ümmarkust, penikest kui hal maas.

15. Ja Israeli lapsed näggid sedda ja ütlesid teine teise wasto: Se on Man; sest nemmad ei teädnud mitte, mis se pididi ollema; ja Moses ütles nende wasto: Se on se leib, mis teile Jehowa on annud süa.

16. Se on se assi, mis Jehowa on käsknud: kogguge sest iggamees, ni palju kui ta jouab süa, kan iggamehhe peäle, teie waimude arro järrele, iggamees wötke neile, kes temma telkis on.

17. Ja Israeli lapsed teggid nenda, ja koggusid, teine sai palju, ja teine sai pissut.

18. Ja nemmad moötsid Kañnoka, ja kes palju koggonud, ei sanud ülle, ja sellel ei puudnud ärra, kes pissut koggonud; nemmad ollid koggunud iggamees ni palju kui ta joudis ärra süa.

19. Ja Moses ütles nende wasto: Ärgo jätko ükski sest middagi homseks jälle.

20. Ja nemmad ei wötnud Mosesse sanna mitte kuulda, sest monningad jätsid sest middagi jälle homseks, ja se sai ussa täis ja haisis; ja Moses sai nende peäle wägga kurjaks.

21. Ja nemmad koggusid sedda igga hom~iko, iggaüks ni palju kui ta joudis ärrasüa: ja kui päike pallawaste paistis, siis sullas se ärra.

22. Ja se sündis kuendamal päwal, et nem~ad koggusid kahheworra leiwa, iggamehhele kaks kanno; ja keik koggodusse üllemad tullid ja täetasid sedda Mosessele.

23. Ja ta ütles nende wasto: Se on, mis Jehowa on räkinud; hom~e on hingaminne, se õige pühha hingamisse-pääw Jehowale; ons teil leiba teha, siis tehke sedda, ja mis teil on keta, sedda keetke, ja keik mis üllejääb, sedda pange ennestele ärra ja hoidke homseks.

24. Ja nemmad pannid sedda ärra homseks, nenda kui Moses olli käsknud, ja se ei teinud haiso, egga olnud ussa seäl sees.

25. Ja Moses ütles: Söge sedda tänna, sest tänna on Jehowa hingamisse-pääw, tänna ei leia teie sedda mitte wäljalt.

26. Kuus päwa peate teie sedda kogguma, ja seitsmel päwal on hingamisse pääw, siis ei olle sedda mitte.

27. Ja se sündis seitsmel päwal, et monningad rahwa seast wäljaläksid kogguma, ja ei leidnud mitte.

28. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Kui kaua torkute teie mo kässud ja mo kässo-öppetussed piddades?

29. Wadage, et Jehowa teile se hingamisse päwa on annud, sepärrast annab ta teile kuendamal päwal kahhe päwa leiwa; iggamees jägo paigale, ärgo mingo ükski seitsmel päwal ommast paigast ärra.

30. Ja rahwas hingasid seitsmel päwal.

31. Ja Israeli suggu panni temma nimme Man, ja sesamma olli kui koriandri seme walge, ja ta maggo olli nenda kui mee-kogid.

32. Ja Moses ütles: Se on se assi, mis Jehowa on käsknud: täitke sest üks kan, et se

saaks hoitud teie tulleva-pölwe rahwale, et nemmad se leiwa sawad nähha, misga minna teid ollen söötnud körbes, kui ma teid Egiptusse maalt sain wäljawinud.

33. Ja Moses ütles Aaroni wasto: Wötta üks kuld-kruus ja panne üks kan täis Manna siñna sisse, ja panne sedda ärra Jehowa ette, et se saaks teie tulleva pölwe-rahwale.

34. Kui Jehowa Mosest olli käsknud, nenda panni Aaron sedda ärra hoida tunnistusse-laeka ette.

35. Ja Israeli lapsed söid Manna nellikümmend aastat, senni kui nemmad tullid siñna male, kus rahwas olli ellamas; nemmad söid Manna senni kui nemmad said Kanaani Ma pire peäle.

36. Ja üks kan on kümnes ossa polest wakkast.

17. Peatük.

Rahwas jodetakse kiwwi-kaljust: taplus Amaleki wasto.

1. Ja keik Israeli laste koggodus läks eddasi Sinni

körwest ärra omma tee-käimiste järrele Jehowa su-sanna järrele, ja löid leri ülles Rewidimi, ja seäl ei olnud rahwal wet jua.

2. Ja rahwas riidlesid Mosessega ja ütlesid: Saatke meile wet, et same jua; ja Moses ütles neile: Mis teie riidlete minnoga? mis teie Jehowat kiusate?

3. Ja rahwal olli seäl janno wee järrele, ja rahwas nurrises Mosesse wasto ja ütles: Mikspärrast olled sa meid Egiptussest seie ülleswinud, et sa meid ja meie lapsed ja meie lodussed janno ärra-surretad?

4. Ja Moses kissendas Jehowa pole ja ütles: Mis pean ma selle rahwaga teggema? pissut waiak, siis wiskawad nemmad mind kiwwidega surnuks.

5. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Minne rahwa ele ja wötta ennesega monningad Israeli wannemist, ja omma kep, misga sa jõe löid, wötta ennese kätte ja minne.

6. Wata ma tahhan seista seäl sinno ees Horebi kaljo peäl, ja sa pead wasto kaljo löma, ja

wessi peab sest wäljatullema, et rahwas saab jua; ja Moses teggi nenda Israeli wannematte nähhes.

7. Ja ta panni selle paiga nimme Massa ja Meriba Israeli laste rio pärrast, ja et nemmad Jehowa ollid kiusanud ja öölnud: Ons Jehowa meie seas ehk ollematta?

8. Ja Amalek tulli ja söddis Israeli rahwa wasto Rewidimis.

9. Ja Moses ütles Josua wasto: Wallitse meile mehhi ja minne wälja, söddi Amaleki wasto: hom~e tahhan minna seista se mäekingo otsas, ja Jummal kepp mo käes.

10. Ja Josua teggi nenda kui Moses temmale olli üttelnud, et ta pididi söddima Amaleki wasto: ja Moses, Aaron ja Ur läksid ülles mäekingo otsa.

11. Ja se sündis, kui Moses omma kät üllestöstis, siis sai Israel woimust, ja kui ta omma kät mahhalaskis, siis sai Amalek woimust.

12. Ja Mosesse käed ollid rasked, sepärrast wötsid nemmad kiwwi ja pannid temma alla, et ta temma peäle istus, ja Aaron ja Ur piddasid

temma käed ülles, teine siit poolt ja teine seält poolt, ja temma käed ollid kindlaste seismas, senni kui pääw looja läks.

13. Ja Josua teggi Amaleki ja temma rahwast woimatumaks mooga terraga.

14. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Kirjota sedda mälestusseks ramatusse, ja rägi sedda Josua körwade ette: sest ma tahhan Amaleki mälestust taewa alt hopis ärrakautada.

15. Ja Moses ehhtas ühhe altari ülles ja panni ta nimme: Jehowa on minno lip.

16. Ja ta ütles: Et Amaleki kässi Jehowa aujärje wasto olnud, siis peab Jehowa södda Amaleki wasto ollema põlwest põlweni.

18. Peatük.

Mosesse äi Itro tulleb ta jure, ja annab temmale hea nou.

1. Kui Itro Midiani preester Mosesse äi kulis keik sedda, mis Jummal Mosessele ja omma Israeli rahwale olli

teinud, et Jehowa Israeli Egiptussest wäljawinud.

2. Siis wöttis Itro Mosesse äi Mosesse naese Sippora, pärrast sedda kui ta olli taggasi läkkitud.

3. Ja temma kaks poega, teise nimmi olli Kersom, sest ta olli öölnud: Ma ollen woöras olnud woöral maal.

4. Ja teise nim~i olli Elieser, sest mo issa Jummal, ütles ta, on mulle abbiks olnud ja mind ärrapeästnud Warao moögast.

5. Ja Itro Mosesse äi tulli Mosesse jure temma poegega ja ta naesega, senna körbe, kus ta olli leris Jummal mae jures.

6. Ja ta käskis Mosesse wasto öölda: Minna so äi Itro tullen so jure, ja sinno naene ja ta kaks poega temmaga.

7. Ja Moses läks wälja omma äia wasto ja kummardas ja andis temmale suud; ja kui nemmad teine teise käest said küssinud, kas kässi hästi käinud, siis läksid nemmad telgi sisse.

8. Ja Moses juttustas omma äiale sedda keik, mis Jehowa Waraule ja Egiptusse-rahwale

olli teinud Israeli pärrast; keik sedda äppardust, mis neile tee peäl juhtund, ja kudda Jehowa neid olli peästnud.

9. Ja Itro olli römus keige se hea pärrast, mis Jehowa Israelile teinud, et ta tedda Egiptusse-rahwa käest olli peästnud.

10. Ja Itro ütles: Kidetud olgo Jehowa, kes teid Egiptusse-rahwa käest ja Warao käest on peästnud, kes sedda rahwast peästnud Egiptusse-rahwa käe alt.

11. Nüüd tunnen minna, et Jehowa on surem kui keik jummalad; ja se se asja sepärrast, et nemmad uhked olnud, on Jehowa nende peäle tulnud.

12. Ja Itro Mosesse äi wöttis ja tõi põlletamise- ja tappa-ohwrid Jummalale, ja Aaron tulli keige Israeli wannemattega leiba wõtma Mosesse äiaga Jummal ees.

13. Ja se sündis teisel päwal, kui Moses istus rahwale kohhut moistmas, ja rahwas seisis Mosesse jures hom~ikust öhtuni.

14. Et Mosesse äi näggi keik,

mis temma rahwale teggi, ja ütles: Mis assi se on, mis sa rahwale teed? mikspärrast istud sinna üksipäines ja keik rahwas seisab so jures hom~ikust öhtoni?

15. Siis ütles Moses omma äiale: Sest et se rahwas mo jure tulleb Jummal käest nou küssima.

16. Kui neil üks assi on, siis tullewad nemmad minno jure, ja ma moistan kohhut iggaühhe ja ta liggimesse wahhele ja annan teäta Jummal seädmised ja temma kässo-öppetussed.

17. Ja Mosesse äi ütles ta wasto: Se polle hea assi, mis sinna teed.

18. Sa nörked puhhas ärra, ni hästi sinna kui se rahwas, mis sinno jures: sest se assi on sulle wägga raske; sinna ei woi sedda mitte üksi ärratehha.

19. Kule nüüd mo sanna, ma tahhan sulle nou anda, ja kül Jummal on sinnoga: olle sinna rahwa eest Jummal jures ja wi sinna need asjad Jummal ette.

20. Ja selleta neile need seädmised ja need kässo-

öppetussed ärra, ja anna neile teäda sedda teed, mis peäl nemmad peawad käima, ja sedda tööd, mis nemmad peawad teggema.

21. Ja sinna katsu keige rahwa seast wahwad mehhed, kes Jummalat kartwad, tössised mehhed, kes ahnust wihkawad, ja neid panne nende ülle pealikkuks ülle igga tuhhande, pealikkuks ülle igga saa, pealikkuks ülle igga wiekümne, ja pealikkuks ülle igga kümne.

22. Et nemmad iggal aial rahwale kohhut moistwad, ja se olgo nenda, et nemmad igga suurt asja sinno ette towad, ja igga pissukest asja moistko nemmad isse ärra: nenda te ennesele se koorm kergemaks, ja nemmad kandko sedda sinnoga.

23. Kui sa sedda asja teed ja Jummal sulle kässo annab, siis woid sa wasto piddada, ja keik se rahwas saab ka rahhoga omma paika.

24. Ja Moses wöttis omma äia sanna ja teggi keik, mis ta olli üttelnud.

25. Ja Moses wallitses ärra wahwad mehhed keigest

Israelist ja panni neid peamehhiks rahwa ülle, pealikkuks ülle igga tuhhande, pealikkuks ülle igga saa, pealikkuks ülle igga wiekümne ja pealikkuks ülle igga kümne.

26. Et nemmad rahwale iggal aial piddid kohhut moistma; raske asja piddid nemmad Mosesse ette toma, ja igga pissukest asja piddid nemmad isse ärramoistma.

27. Ja Moses satis omma äia ärraminne, ja temma läks omma male.

19. Peatük.

Walmistamine kässo-õppetusse andmisse wasto.

1. Kolmandamal kuul pärrast sedda, kui Israeli lapsed ollid Egiptusse maalt wäljatulnud, selsammal päwal said nemmad Sinai körbe.

2. Sest nemmad ollid Rewidimist emale läinud ja tulnud Sinai körbe ja leri ülles lönud körbe; ja Israel olli seäl leris mäe kohhal.

3. Ja Moses läks ülles Jummal jure, ja Jehowa hüdis

tedda ja ütles mäelt: Nenda pead sa Jakobi suggule ütlemä ja Israeli lastele kulutama:

4. Teie ollete näinud, mis minna Egiptusse-rahwale ollen teinud, ja et ma teid ollen kotka tibade peäl kannud ⁊ ja teid ennese jure tonud.

5. Ja nüüd, kui teie öiete wöttate mo sanna kuulda ja mo seädust piddada: siis peate teie mo omma ollema keige rahwa seast ⁊, sest keik Ma-ilm on minno ⁊⁊ pärralt.

6. Ja teie peate mulle ühheks preestride kunningrigiks ja pühhaks rahwaks ollema. Need on need sannad, mis sa Israeli lastele pead räkima.

7. Ja Moses tuli ja kutsus rahwa wannemad, ja räkis nende ette keik needsinnatsed sannad, mis Jehowa tedda olli käsknud.

8. Ja keik rahwas wastasid ühtlase ja ütlesid: Keik mis Jehowa on räkinud, tahhame tehha; ja Moses wiis rahwa sannad jälle Jehowa ette.

9. Ja Jehowa ütles Misesse wasto: Wata minna tullen so jure paksus pilwes, et rahwas kuleb, kui ma sinnoga rägin, ja

ka sind uskwad iggaweste; ja Moses kulutas rahwa sannad Jehowale.

10. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Minne rahwa jure ja pühhitse neid tänna ja hom~e, ja pesko nemmad ommad rided.

11. Ja olgo nemmad walmis kolmandama päwa wasto, sest kolmandamal päwal tulleb Jehowa mahha keige rahwa nähhes Sinai mäe peäle.

12. Ja te pire rahwale ümberringi ja ütleHoidke ennast üllesminnemast mäe peäle ja temma allumisse kohhasse putumast: kes ial senna mäesse putub, sedda peab armota surma pandama.

13. Ühhegi kässi ei pea temmasse puutma, muido peab tedda ni kohhe kiwwidega surnuks wissatama ehk mahhalastama, olgo lojus ehk innimenne, ta ei pea mitte ellusse jäma; kui sarwega pitka aetakse, siis peawad nemmad mäe peäle üllesminnema.

14. Ja Moses tuli mäe peält mahha rahwa jure ja pühhitses rahwast, ja nemmad pessid ommad rided.

15. Ja ta ütles rahwa wasto: Olge walmis kolmeks päwaks; ärge minge naese liggi.

16. Ja se sündis kolmandamal päwal, kui hom~iko sai, siis ollid pitkse-mürristamissed ja walgo-lömissed, ja paks pilw olli mäe peäl ja wägga kange passuna heäl, nenda et keik rahwas wärrises, mis leris olli.

17. Ja Moses wiis rahwast lerist wälja Jummal wasto, ja nemmad jäid senna mäe alla seisma.

18. Ja Sinai mäggi suitses keik, sepärrast et Jehowa tulle sees senna peäle mahha tuli, ja temma suits tousis ülles kui ahjo suits, ja keik se mäggi wärrises wägga.

19. Ja passuna heäl käis ja sai ikka kangemaks; Moses rakis ja Jummal wastas temmale heälega.

20. Ja Jehowa tuli mahha Sinai mäe peäle siñna mäe otsa; ja Jehowa kutsus Mosest ülles mäe otsa, ja Moses läks ülles.

21. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Astu mahha, kinnita rahwale, et nemmad ei tungi Jehowa jure watama, et neist

paljo ei lange.

22. Ja ka need preestrid, mis Jehowa jure tulleswad, peawad ennast pühhitsema, et Jehowa nende peäle wäggise ei tulle.

23. Ja Moses ütles Jehowa wasto: Se rahwas ei woi mitte Sinai mäe peäle ülles tulla, sest sinna olled meile

kinnitanud ja üttelnud: Te pire mäe ümber ja pühhitse sedda.

24. Ja Jehowa ütles ta wasto: Minne, astu mahha, pärrast pead sinna ülestullema ja Aaron sinnoga; agga preestrid ja se rahwas ei pea mitte tungima Jehowa jure ülles tullema, et ta nende peäle wäggise ei tulle.

25. Ja Moses läks mahha rahwa jure ja ütles sedda nende wasto.

20. Peatük.

Kümme käsko antakse Sinai mäe peäl.

1. Ja Jummal räkis keik needsinnatsed sannad, ja ütles:

2. Minna ollen Jehowa sinno Jummal, kes sind Egiptusse maalt, seält orjade koiast ollen

wäljawinud.

3. Sul ei pea mitte teisi jummalaid ollema minno Palle körwas.

4. Sinna ei pea ennesele mitte teggema ei nikkertud kuio egga mingisuggust näggo sest, mis taewas üllewel, ei sest, mis al Ma peäl, egga sest, mis wees Ma al on.

5. Sinna ei pea nende ette mitte kummardama egga neid tenima, sest minna Jehowa so Jummal ollen üks pühha wihhaga Jummal, kes wannematte üllekohhut nuhtleb laste kätte kolmandamast ja neljandamast põlwest sadik nende kätte, kes mind wihkawad;

6. Ja kes heldust ülles näitab mitme tuhhandele neile, kes mind armastawad ja mo kässud piddawad.

7. Sinna ei pea mitte Jehowa omma Jummal nimmi ilma asjata suhho wõtma: sest Jehowa ei pea tedda mitte ilmasüta, kes temma nimme ilmaasjata suhho wõttab.

8. Mötle hingamisse päwa peäle, et sa sedda pühhitsed.

9. Kuus päwa pead sa tööd

teggema ja keik omma
teggemist ärrateggema.

10. Agga seitsmes pääw on
hingamisse-pääw Jehowale
sinno Jummalale, siis ei pea sa
ühtegi teggemist teggema, ei
sinna, ei so poeg egga so
tüttar, ei so sullane egga so
ümmardaja, ei so lojus, egga
so woöras, kes so wärrawis on.

11. Sest kue päwaga on
Jehowa taewast ja maad
teinud, merd ja keik mis nende
sees on, ja ta hingas seitsmel
päwal, sepärrast önnistas
Jehowa se hingamisse-päwa ja
pühhitses tedda.

12. Auusta omma issa ja
omma emma, et sinno ello
päwad sawad pitkendatud seäl
maal, mis Jehowa so Jummal
sulle annab.

13. Sa ei pea mitte tapma:

14. Sa ei pea mitte abbiello
ärrarikkuma ⁂:

15. Sa ei pea mitte
warrastama:

16. Sa ei pea mitte räkima
omma liggimesse wasto ⁂⁂ kui
walle-tunnistus-mees.

17. Sa ei pea himmustama
omma liggimesse kodda ; Sa ei
pea mitte himmustama ⁂

omma liggimesse naest, ei
temma sullast egga ta
ümmardajat, ei temma härga
egga ta eesli, egga
mingisuggust, mis so ligimesse
pärralt on.

18. Ja keik rahwas näggid ja
kuulsid need pitkse-
mürristamissed ja tulle-legged ja
passuna heält ja mägge
suitsewad; kui rahwas sedda
näggid, siis wabbisesid nem~ad
ja jäid seisma kaugelt,

19. Ja ütlesid Mosesse wasto:
Rägi sinna meiega, ja meie
tahhame kuulda, ja ärgo räkigo
Jummal meiega, et meie ärra
ei surre.

20. Ja Moses ütles rahwa
wasto: Äрге kartke, sest
Jummal on sepärrast tulnud, et
ta teid pididi kiusama, ja et
temma kartus teie silma pididi
ollema, et teie patto ei te.

21. Ja rahwas seisis kaugelt;
agga Moses läks liggi se sure
pim~edusse sisse, kus Jum~al
olli.

22. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: Nenda pead sa Israeli
laste wasto ütlema: teie ollete
näinud, et ma taewast ollen
teiega räkinud.

23. Teie ei pea ühtegi mo kõrwa teggema; teie ei pea mitte teggema ennastele ei hõbbe-jummalid, egga küld-jummalid.

24. Mullast pead sa mulle altari teggema, et sa seal peäl ohwerdad ommad põlletamisse-ohwrid ja ommad tänno-ohwrid, ommad puddoljuksed ja ommad weiksed; keiges paikas, kus ma kässin omma nimme kulutada, senna tahhan ma sinno jure tulla ja sind önnistada.

25. Ja kui sa mulle kiwwist altari tahhad tehha, siis ei pea sa mitte tedda raiutud kiwwast ehhitama ; kui sa omma peitliga sedda raiud, siis teotad sa tedda ärra.

26. Ja sinna ei pea mitte treppa möda mo altari jure üllesastuma, et so paljas ihho ei sa temma ees nähha.

21. Peatük.

Kohto-seädussed perrest, tapjaist, ja muist asjust.

1. Ja need on need kohto-seädussed, mis sa pead nende

ette pannema.

2. Kui sa ühhe Ebrea sullase ostad, siis peab ta kuus aastat tenima: agga seitsmel aastal peab ta lahti sama ilma.

3. Kui ta omma kehhaga üksi no tulnud, siis peab ta omma kehhaga üksi ärraminnema: ons ta naese mees olnud, siis peab ta naene temmaga ärraminnema.

4. Kui temma issand temmale naese annab ja sesamma temmale poege ehk tütrid ilmale toob, siis jäwad se naene ja temma lapsed omma issanda pärralt, agga temma mees peab omma kehhaga üksi ärraminnema.

5. Ja kui se sullane meel ütleb: Ma armastan omma issanda, omma naese ja ommad lapsed, minna ei tahha mitte lahti sada:

6. Siis wigo temma issand tedda jummalatte jure, pärrast wigo ta tedda ukse ehk ukse piitjalla jure; seal peab temma issand ta kõrwa naaskliga läbbipistma, ja ta peab tedda tenima iggaweste.

7. Ja kui üks mees omma tütre ärramüüb ümmardajaks, siis ei

pea ta mitte nenda
ärraminne, kui sullased
ärralähhäwad.

8. Kui ta omma issanda melest
pahha on, et ta tedda
ennesele ei kihla, siis peab ta
tedda andma lunnastada: agga
woöra Ma rahwa kätte tedda
ärramüa, ei olle temmal mitte
melewalda, sepärrast et ta
pettust ta wasto teinud.

9. Ja kui ta tedda omma
poiale kihlab, siis peab ta tütre
öigust temmale teggema.

10. Kui ta ka ühhe teise naese
temmale wöttab, siis ei pea ta
temma toidust, temma kattest
egga ta jures-maggamisest
ühtegi wähhendama.

11. Ja kui ta neid kolm asja
temmale ei tahha tehha, siis
peab ta ilma lahti sama, ilma
rahhata.

12. Kes ühhe innimesse lööb,
et ta surreb, sedda peab
armota surma pandama.

13. Agga kes tedda polle mitte
takkakiusanud, agga Jummal
on tedda ta kätte lasnud
sattuda: siis sean ma sulle
ühhe paiga, kuhho ta woib
pöggeneda.

14. Ja kui kegi omma

liggimesse wasto surustelleb, et
ta tedda kawwalusse läbbi
ärratappab, siis pead sa tedda
ka mo altari jurest ärrawõtma,
et ta peab surrema.

15. Ja kes omma issa ehk
emma lööb, sedda peab
armota surma pandama.

16. Ja kes ühhe innimesse
warrastab ja tedda ärramüüb,
ehk temma käest leitakse, siis
peab tedda armota surma
pandama.

17. Ja kes omma issa ja
omma emma ärrawañnub,
sedda peab armota surma
pandama.

18. Ja kui mehhed riidlewad, ja
teine lööb teist kiwwiga ehk
russikaga, nenda et ta ei surre,
agga wodis maas on;

19. Kui ta jälle jallale saab ja
könnib omma keppi naal oues:
siis peab se löja ilma süta
ollema, agga et ta maas olnud,
sedda peab temma tassuma, ja
tedda öiete laskma terweks
tehha.

20. Ja kui kegi omma sullase
ehk omma ümmardaja keppiga
lööb, et ta surreb temma käe
alla, siis peab töeste ta kätte
maksetama.

21. Agga kui ta weel ühhe päwa ehk kaks päwa ellusse jääb, siis ei pea sedda ta kätte mitte maksetama, sest se on temma rahhaga ostetud.

22. Ja kui mehhed taplewad ja löwad ühhe naese, kes käima peäl on, nenda et ta lomoke ülle kätte läinud, ja ei olle muud äppardust: siis peab tedda ommeti rahha peäle sama nuhheldud sedda möda, kui selle naese mees ta peäle panneb, ja ta peab sedda andma kohto-wannematte läbbi.

23. Agga kui mu äppardus sünnib, siis pead sa andma hinge hinge wasto,

24. Silma silma wasto, hammast hamba wasto, kät käe wasto, jalga jalla wasto,

25. Pölletamist pölletamisse wasto, hawa hawa wasto, muhko muhho wasto.

26. Ja kui kegi omma sullase silma ehk omma ümmardaja silma lööb ja rikkub sedda ärra: siis peab ta tedda temma silma pärrast lahti laskma.

27. Ja kui ta omma sullase hammast ehk omma ümmardaja hammast suust wäljalööb: siis peab ta tedda

temma hamba pärrast lahti laskma.

28. Ja kui härg ühhe mehhe ehk ühhe naese kaewab, nenda et ta surreb: siis peab sedda härga kiwwidega surnuks wiskama, ja ta lihha ei pea södama, ja se härja issand on süta.

29. Ja kui sesamma härg jo eile ja enne on kaewlik olnud, ja se on temma issandale kinnitud, ja ta ei olle tedda mitte hoidnud, ja ta tappab ühhe mehhe ehk ühhe naese: siis peab sedda härga kiwwidega surnuks wiskama, ja temma issandat peab ka surma pandama.

30. Kui leppitusse rahha ta peäle pannakse: siis peab ta omma hinge lunnastamisse hinna andma keik sedda möda, kui ta peäle pannakse.

31. Ehk ta ühhe poia kaewab ehk ühhe tütre kaewab, siis peab sellesamma kohto-seädusse järrele temmaga tehtama.

32. Kui se härg ühhe sullase ehk ümmardaja kaewab, siis peab temma issandale kolmküm~end hõbbe-sekli

antama, ja sedda härga peab kiwwidega surnuks wiskama.

33. Ja kui kegi ühhe augo lahti teeb, ehk kui kegi ühhe augo kaewab ja ei katta sedda kinni, ja härg ehk esel langeb senna sisse:

34. Siis peab selle augo issand sedda ärratassuma, ta peab temma issandale rahha se eest andma, ja se, mis surnud, peab temmale jäma.

35. Ja kui kellegi härg teise mehhe härga kaewab, et ta surreb: siis peawad nemmad sedda härga, mis ellus, ärramüma ja selle rahha poleks jaggama, ja sedda, mis surnud, ka poleks jaggama.

36. Ehk kui on teäta olnud, et se härg on jo eile ja enne kaewlik olnud, ja temma issand ei olle tedda mitte hoidnud: siis peab ta kowwaste härja härja wasto jälle andma, ja se mis surnud peab temmale jäma.

37. Kui kegi ühhe härja ehk lamba warrastab ja tappab sedda ehk müüb sedda ärra: siis peab ta wiis härga ühhe härja wasto jälle andma, ja nelli lammast ühhe lamba

wasto.

22. Peatük.

Kohto-seädussed; wargussest ja muist pattust.

1. Kui warrast leitakse middagi läbbimurdmast ja tedda lüakse, nenda et ta surreb: siis ei olle teisel were-süüd.

2. Kui pääw ta ülle on tousnud, siis on teisel were-sü; kül se warras olleks piddand jälle puhhas ärratassuma: kui temmal ep olleks ühtegi olnud, siis olleks tedda woinud ta wargusse pärrast ärramüa.

3. Kui se wargus (olgo se härg ehk esel ehk lammas) ellus alles temma käest leitakse: siis peab ta kahheworra jälle maksma.

4. Kui kegi ühhe põllo ehk wina-mäe lasseb ärrasöta, ja aiab omma lojust senna sisse, ja södab teise mehhe põllo ärra: se peab sedda keigeparremat ommast põllust ja sedda keigeparremat ommast wina-mäest jälle andma.

5. Kui tulloke lahti saab ja

hakkab kibbowitste külge, ja wilja-nabrad põlletakse ärra, ehk leikamatta willi ehk põld: siis peab se, kes tuld on süütnud põllema, ikka tassuma, mis ärrapöllend.

6. Kui kegi omma liggimessele annab rahha ehk riisto hoida, ja sedda warrastakse selle mehhe maiast ärra; kui se warras leitakse, siis peab ta kahheworra maksma.

7. Kui sedda warrast ei leita mitte, siis peab se-perremees jum~alatte ette sama widud: kas ta ei olle om~a kät liggimisse warra külge pistnud.

8. Keige ülleastmisse asja pärrast, härja pärrast, eesli pärrast, lamba pärrast, ride pärrast, iggaühhe ärrakaddunud asja pärrast, mis kegi ütleb, et se temma pärralt on: siis peab nende mollematte assi jummalatte ette tulles, kumma need jum~alad sü-alluseks moistwad, se peab omma liggimessele kahheworra maksma.

9. Kui kegi omma liggimessele ühhe eesli ehk härja, ehk lamba ehk mingisugguse lojukse annab hoida, ja se

surreb ehk saab wiggaseks ehk aetakse ärra ei ühhegi nähhes:

10. Siis peab wanne Jehowa ees nende kahhe wahhel ollema: kas ta on omma kät omma liggimesse warra külge pistnud? ja se kelle pärralt se on, peab se wande

wastowõtma, ja teine ei pea sedda mitte jälle tassuma.

11. Agga kui se ikka tem~a käest on warrastud, siis peab ta sellele, kelle pärralt se on, maksma.

12. Kui se ikka murtud, siis peab ta se peäle ühhe tunnistus-mehhe saatma; sedda murtud ei pea ta mitte maksma.

13. Ja kui kegi omma liggimesse käest middagi laenab, ja se saab wiggaseks, ehk surreb ärra; kui se kelle pärralt se on, seäl jures ei olle, siis peab ta sedda ikka tassuma.

14. Kui se, kelle pärralt se on, seäl jures olnud, siis ei pea ta mitte maksma; kui se on numatud, siis jääb se numa-hinna ette.

15. Ja kui kegi ühhe neitsi melitab, kes ei olle kihlatud, ja

maggab ta jures, siis peab ta warsi joudma tedda ennesele naeseks wötta.

16. Kui temma issa ei tahha paigast tedda temmale anda: siis peab ta rahha wagima ni palju kui neitside kasa-rahha tulleb.

17. Noida ei pea sa mitte ellusse jätma.

18. Iggaüks kes lojuksega ühtepeab, sedda peab armota surma pandama.

19. Kes jummalattele ohwerdab ja ei mitte Jehowale üksipäinis, sedda peab sutumaks ärrakautama.

20. Ja sinna ei pea mitte woörast waewama egga temmale hädda teggema: sest teie ollete woörad olnud Egiptusse maal.

21. Teie ei pea mitte ühtegi lesk-naest egga waest-last waewama.

22. Kui sa neid milgi wisil waewad: kui nemmad siis miño pole süddamest kissandawad, siis wöttan ma nende kissendamist töeste kuulda;

23. Ja mo wihha süttib põllema, ja ma tappa teid moögaga ärra, ja teie naesed

peawad leskeks ja teie lapsed waesiks-lapsiks sama.

24. Kui sa minno rahwale, mis so jures kehwa on, rahha laenad: siis ei pea sa mitte ta wasto ollema kui kasso-wõtja; teie ei pea temma peäle mitte renti pannema.

25. Kui sa ial omma liggimesse ride pandiks wöttad: siis pead sa sedda temmale jälle taggasi andma, eñe kui pääw loja lähhäb.

26. Sest se on temma ainus katte, se on temma rie ta ihho tarwis, misga ta maggab, ja se sünnib, et minna kulen, kui ta mo pole kissendab, sest ma ollen armolinne.

27. Jummalat ei pea sa mitte ärrawanduma, ja omma rahwa üllemat ei pea sa mitte ärraneedma.

28. Omma walmis kuiwa ja märja wiljaga ei pea sa mitte wibima; se essimesse lapse õ omma poegest pead sa mulle andma.

29. Nenda pead sa om~a härgega ja om~a puddolojustega teggema: seitse päwa peab se om~a emma jures ollema, kahheksamal

päwal pead sa tedda mulle andma.

30. Ja teie peate mulle ühhed pühhad innimessed ollema: ja sedda lihha, mis wälja peäl murtud, ei pea teie mitte söma, koertele peate teie sedda wiskama.

23. Peatük.

Kohtust, Pühhist, ja Janaanide ärrakautamisest.

1. Sinna ei pea mitte tühja jutto wastawõtma; ärra lö kät ühhe öälaga, et sa wäewaldseks tuñistus-mehheks ei sa.

2. Sinna ei pea mitte sure hulga järrel käima kurja tehhes, ja sa ei pea mitte kostma ühhe rio-asja eest, et sa surema hulga pole heidad ja öigust köwweraks pörad.

3. Ja ühhest alwast ei pea sa mitte luggu piddama temma rio-asja sees.

4. Kui sa sattud omma waenlase härja ehk ta eesli wasto, mis eksib: siis pead sa sedda wissist jälle temma kätte saatma.

5. Kui sa omma wihha-mehhe eesli nääd ta koorma al maas ollewad, siis ei pea sa mitte ärrajäma tedda mahhajättes; kas sa peaksid kül tedda mahhajätma ta jures olles?

6. Sinna ei pea mitte omma waese öigust köwweraks pörama temma rio-asja sees.

7. Jä kaugele walskusse asjast ärra; ja sedda ilmasüta ja öiget ei pea sa mitte tapma, sest ma ei tahha sedda öälat mitte öigeks arwata.

8. Ja sinna ei pea mitte meleheaid wastowõtma, sest meehehead tewad näggiad pimmedaks ja tewad öigede asjad seggaseks.

9. Ja woörale ei pea sa mitte hädda teggema, sest teie teate mis woöra südda tunneb: sest teie ollete woörad olnud Egiptusse maal.

10. Ja kuus aastat pead sa omma maad külwama, ja mis sest tulleb, kogguma:

11. Agga seitsmel aastal pead sa sedda korristamatta ja harrimatta jätma, et waesed so rahwa seast sawad süa, ja mis neist üllejääb peawad metsa-ellajad söma: nenda pead sa

teggema omma wina-mäega ja omma ölli-pudega.

12. Kuus päwa pead sa omma tööd teggema, ja seitsmel päwal hingama, et sinno härg ja so esel saaks seista, ja so ümmardaja laps ja woõras saaks hingada.

13. Ja kandke hoolt igga asja pärrast, mis ma teile ollen üttelnud; ja teiste jummalatte nimme peäle ei pea teie mitte mötlema, sinno suust ei pea sedda mitte kuuldama.

14. Kolm kord aastas pead sa mulle Pühhad piddama.

15. Hapnematta leibade Pühha pead sa piddama; seitse päwa pead sa hapnematta leiba söma, nenda kui ma sind ollen käsknud, seätud Abibi ku aial; sest siis olled sa Egiptussest wäljaläinud: ja mo palle ette ei pea mitte tühja käega tuldama.

16. Ja leikusse Pühha, sinno warratse wilja tö Pühha, mis sa omma wäljale mahha teed; ja sedda wilja kokko pannemisse Pühha aasta lõppetusses, kui sa omma tööd wälja peält kokkokorristad.

17. Kolm kord aastas peawad keik so meesterahwas Issanda

Jehowa palle ette tulles.

18. Sinna ei pea mo tappa-ohwri werd happo leiwaga mitte ohwerdama, ja mo Pühhade ohwri rasw ei pea ülle ö hom~ikoni mitte jäma.

19. Omma Ma warratse wilja essimest uut wilja pead sa Jehowa omma Jummal kotta wima. Sinna ei pea kitse-talle temma emma pimas mitte keetma.

20. Wata minna läkkitan Ingli sinno ele, et ta sind tee peäl hoiab ja sind wiib senna paika, mis ma ollen walmistanud.

21. Hoia ennast temma eest ja kule tem~a sanna, ärra pahhanda temma meelt mitte, sest ta ei anna teie ülleastmist mitte andeks, sest minno Nimmi x on temma sees.

22. Sest kui sa wöttad temma sanna öiete kuulda ja teed keik sedda, mis ma rāgin: siis tahhan ma sinno waenlaste waenlane olla ja ahvastada neid, kes sind ahvastawad.

23. Kui mo Ingel lähhäb sinno ele ja wiib sind Emori- ja Itti- ja Kanaani-, Iwwi- ja Jebusi-rahwa jure, ja ma neid ärrakautan:

24. Siis ei pea sa nende jummalatte ette mitte kummardama egga neid tenima, egga nende teggude järrele teggema: waid sa pead neid hopis mahhakiskma, ja nende ebbausso- sambad kätki keik murdma.

25. Agga Jehowat omma Jummalat peate teie tenima, siis õnistab tem~a so leiba ja so wet; ja ma sadan többe so seast ärra.

26. Sedda ei pea so maal ollema, kes enneagse lapse saab, ehk siggimatta on; sinno päwade arro tahhan ma täis sata.

27. Omma hirmutust tahhan ma sinno ele läkkitada, ja tahhan keik sedda rahwast, kelle jure sa tulled, ärrahirmotada ja sata, et keik so waenlased sulle selga pörawad.

28. Ja ma tahhan örrilasi sinno ele läkkitada, et nemmad so eest ärraaiawad lwwi- Kanaani- ja Itti-rahwast.

29. Ei ma tahha neid so eest ühhel aastal ärraaiada, et se Ma tühjaks ei sa, ja metsa- ellajaid palju sinno wasto ei sa.

30. Pissut hawalt tahhan ma neid sinno eest ärraaiada, senni kui sa suggu teinud, ja sa sedda maad woid pärris-ossaks piddada.

31. Ja ma tahhan so raia panna kõrkiatte merrest Wilistide merrest sadik ja körwest Wratti jõest sadik: sest ma tahhan neid, kes seäl maal ellawad, teie kätte anda, et sa neid sinno eest ärraaiad.

32. Sa ei pea nendega egga nende jummalattega mitte seädust teggema.

33. Nemmad ei pea so maal mitte ellama, et nemmad sind ei sada patto mo wasto teggema: sest kui sa nende jummalad tenid, siis saab se sulle wörkutamisse-paelaks.

24. Peatük.

Seädust tehakse; Wannemad näwad Jehowa au.

1. Ja Ta ütles Mosesse wasto: Astu ülles Jehowa jure, sinna ja Aaron, Nadab ja Abiu ja seitsekümmend Israeli wannemist, ja kummardage kaugelt.

2. Ja Moses üksi tulgo liggi Jehowa jure, agga ärgo tulgo teised mitte iggi; ja ärgo tulgo rahwas mitte temmaga ülles.

3. Ja Moses tuli ja juttustas rahwale keik Jehowa sannad ja keik need kohto-seädussed; ja keik rahwas wastasid ühhe heälega ja ütlesid: Keige nende sannade järrele, mis Jehowa on räkinud, tahhame meie teha.

4. Ja Moses kirjotas keik Jehowa sannad ülles, ja tousis hom~iko warra ülles ja ehhtas altari mäe alla ja kaksteistkümmend sammast kahheteistkümmne Israeli suggu-arro järrele.

5. Ja ta läkkitas Israeli laste nored mehhed, ja nemmad ohwerdasid põlletamise-ohwrid, ja tapsid wärsa tänno-ohwriks Jehowale.

6. Ja Moses wöttis poolt werd ja panni sedda kausikeste sisse, ja poolt werd ripputas ta altari peäle.

7. Ja ta wöttis seädusse ramato ja lugges rahwa kuuldes; ja nemmad ütlesid: Keik mis Jehowa on üttelnud, tahhame teha ja kuulda.

8. Ja Moses wöttis sedda werd ja ripputas rahwa peäle ja ütles: Wata se on se seädusse werri, mis Jehowa on teiega teinud keige nende sannade pärrast.

9. Ja Moses läks ülles ja Aaron, Nadab ja Abin ja seitsekümmend Israeli wannemist.

10. Ja nemmad näggid Israeli Jummalat, ja temma jalge al olli kui Sawiri-kiwwist tehtud pörrand, ja kui taewas isse ommas selgusses.

11. Ja Ta ei pistnud mitte omma kät Israeli laste üllematte külge. Kui nemmad Jummalat said näinud, siis söid ja jõid nemmad.

12. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Tulle ülles minno jure mäele ja jä seie, ja ma tahhan sulle anda kiwwi-lauad ja kasso õppetust ja käsko, mis ma ollen kirjotanud neid õppetada.

13. Ja Moses tousis Josua omma teenriga ülles; ja Moses läks Jummalat mäe peäle ülles,

14. Ja ütles nende wannematte wasto: Jäge teie seie, senni kui meie jälle teie jure taggasi tulleme; ja wata Aaron ja Ur

on teie jures, kennel middagi
on teggemist, se mingo nende
jure.

15. Ja Moses läks mäe peäle
ülles, ja pilw kattis se mäe.

16. Ja Jehowa au seisis Sinai
mäe peäl, ja pilw kattis sedda
kuus päwa, ja seitsmel päwal
hüdis Ta Mosest pilwe seest.

17. Ja Jehowa au näggo olli
kui sõja tulli mäe otsas Israeli
laste nähhes.

18. Ja Moses läks pilwe sisse,
kui ta mäe peäle olli ülles
sanud, ja Moses olli mäe peäl
nellikümmend päwa ja
nellikümmend ööd.

25. Peatük.

*Üllestöstmisse-ohwer, seädusse
laekas, laud ja küünlajalg.*

1. Ja Jehowa rakis Mosesse
wasto ja ütles:

2. Rägi Israeli laste wasto, et
nem~ad mulle üllestöstmisse-
ohwri wötwad; igga mehhe
käest, kes ommast heast
süddamest tahhab anda, peate
teie minno üllestöstmisse-ohwri
wõtma.

3. Ja se on se üllestöstmisse-

ohwer, mis teie peate nende
käest wõtma: kuld ja hõbbe ja
wask,

4. Ja walwakas-sinnine ja
purpuri-punnane ja elle-puñane
ja kallis liñane lõng ja kitse
karwad.

5. Ja punnased jära nahhad ja
mära nahhad ja Sittimi puud.

6. Ölli walge tarwis, kallid
rohhud woidmisse-ölli tarwis, ja
maggusa haisoga rohhud
suitsetamisse tarwis.

7. Soami-kiwwid ja kiwwid mis
kollude sisse pannakse
käiksitta-kuekesse ja rinna-illo
tarwis.

8. Ja nemmad peawad mulle
pühha maia teggema, ja minna
tahhan nende seas ellada.

9. Keik sedda möda, kui minna
sulle tahhan näidata selle maia
kuio ja keik temma riistade
kuio, peate teie nenda
teggema.

10. Ja nemmad peawad
laekast Sittimi puust teggema,
pool kolmat künart pitkuti,
poolteist künart laiuti ja
poolteist künart kõrguti.

11. Ja sa pead tedda puhta
kullaga karratama, seestpidi ja
wäljaspiddi pead sa sedda

karratama, ja pead temma peäle senna ümber kuld-krantsi teggema.

12. Ja pead selle tarwis nelli kuld-röngast wallama ja neid pannema temma nelja nurga külge, nenda et kaks rööngast on temma ühhes külges ja kaks rööngast temma teises külges.

13. Ja sa pead teggema kangid Sittimi puust ja neid kullaga karratama.

14. Ja pead need kangid nende rööngaste sisse pannema, mis laeka külges, laekast nendega kanda.

15. Selle laeka rööngaste sees peawad need kangid ollema, ei neid pea mitte seält wälja woetama.

16. Ja sa pead se laeka sisse pannema sedda kasso tunnistust, mis ma sulle annan.

17. Ja pead ärraleppitamisse-kane teggema puhtast kullast, pool kolmat künart pitkuti ja poolteist künart laiuti.

18. Ja sa pead kaks Kerubit kullast teggema, ühhest tükkist pead sa neid teggema, mollemast ärraläppitamisse-kane otsast.

19. Ja te üks Kerub ühhest otsast siit poolt ja teine Kerub teisest otsast seält poolt; sest ärraleppitamisse-kanest pead sa need Kerubid üllesteggema temma mollemast otsast.

20. Ja need Kerubid peawad ommad mollemad tiwad senna ülle lautama, et nemmad katwad omma tibadega ärraleppitamisse-kane, ja nende silmad peawad teine teise wasto ollema ; ärraleppitamisse-kane wasto peawad nende Kerubitte silmad ollema.

21. Ja sa pead ärraleppitamisse-kane senna ülles laeka peäle pannema, ja pead pannema laeka sisse sedda kasso- tunnistust, mis ma sulle annan.

22. Ja siñna tahhan ma sinnoga ühte tulla, ja ärraleppitamisse-kane peält nende kahhe Kerubi wahhelt, mis tunnistusse laeka peäl on, sinnoga räkida keik, mis ma tahhan sind käskida Israeli laste õppetusseks.

23. Ja sa pead laua teggema Sittimi puust, kaks künart pitkuti, üks künar laiuti ja

poolteist künart kõrguti.

24. Ja sa pead tedda puhta kullaga karratama ja kuld-krantsi temma ümber teggema.

25. Ja põna temma ümber teggema kämla laius, ja pead kuld-krantsi temma põna ümber teggema.

26. Ja pead temmale nelli kuld-rõngast teggema ja need rõngad nende nelja nurga külge pannema, mis temma nelja jalla külges on.

27. Alt põna liggi peawad need rõngad ollema nende kangide assemeks, sedda lauda kanda.

28. Ja sa pead need kangid Sittimi puust teggema ja neid kullaga karratama, et sedda lauda nendega woib kanda.

29. Ja sa pead teggema temma waagnad ja temma suitsetamisse rohho-kaunid ja tem~a putked ja temma kahwliid, misga se laud peab sama kaetud; puhtast kullast pead sa neid teggema.

30. Ja pead need ettepannemisse leiwad senna laua peäle pannema minno palle ette allati.

31. Ja sa pead küünla-jalla teggema puhtast kullast, ühhest

tükkist peab sedda küünla-jalga tehtama, temma kehha ja ta arrud, temma kausikessed, ta knöbid ja ta lillikesed peawad temmast wälja sama.

32. Ja kuus arro peawad temma küljest wälja käima, kolm küünla-jalla arro temma ühhest küljest ja kolm küünla-jalla arro ta teisest küljest.

33. Ühhes arrus peawad kolm kausikest ollema mandli wisi tehtud ja üks knööp ja üks lillike, ja kolm kausikest mandli wisi tehtud teises arrus ja üks knööp ja üks lillike: nenda peab ollema neile kue arrule, mis küünla-jalla küljest wälja käiwad.

34. Ja se küünla-jalla külges peawad nelli kausikest ollema mandli wisi tehtud, ja temma knöbid ja temma lillikessed.

35. Ja üks knööp peab kahhe arro al selle kehha külges ollema, ja jälle peab üks knööp kahhe arro al temma külges, ja jälle peab üks knööp kahhe arro al temma külges ollema, neile kue arrule, mis küünla-jallast wäljakäiwad.

36. Nende knöbid ja nende arrud peawad temmast

wäljakäima; keik need peawad ühhest tükkist puhtast kullast ollema.

37. Ja sa pead temma seitse lampi walmistama, ja temma lampid peab sütama, et igga lamp walget teeb sissepidi küünla-jalla pole.

38. Ja temma küünla-kärid ja temma tahhi-ninna riistad peawad puhtast kullast ollema.

39. Ühhest puhta kulla talentist peab sedda tehtama, keige nende riistadega.

40. Ja wata ja te neid nende kuio järrele, mis sulle on näidetud mäe peäl.

26. Peatük.

Koggodusse telgi tekkid ja muud riistad.

1. Ja sedda maia pead sa kümnest tekkist teggema kallist korrotud linnasest lõngast ja walwaka-sinnisest ja purpuri-puñasest ja elleda-punnasest lõngast; Kerubittega targaste seña sisse koutud pead sa neid teggema.

2. Ühhe tekki pitkus peab kahheksa kolmatkümme

künart ollema, ja ühhe tekki laius peab nelli künart ollema ; üks moöt igga tekkile.

3. Wiis tekki peawad ollema ühtepandud teine teise külge, ja jälle wiis tekki ühtepandud teine teise külge.

4. Ja te walwaka-sinnised asad ühhe tekki äre senna otsa, kus sedda peab ühte pandama; nenda te ka selle tekki otsmisse äre, kus sedda teist peab ühte pandama.

5. Wiiskümmend asa te essimesse tekki külge ja wiiskümmend asa te selle teise tekki äre, kust sedda peab teisega sama ühtepandud; need asad peawad teine teise wasto wastastikko ollema.

6. Te ka wiiskümmend kuld-haki, ja panne nende hakidega need tekkid teine teise külge ühte, nenda et se saab ühheks maiaks.

7. Ja sa pead tekkid teggema kitse karwust maia ülle telgiks, üksteistkümme tekki pead sa neid teggema.

8. Ühhe tekki pitkus peab ollema kolmkümme künart, ja ühhe tekki laius nelli künart: üks moöt neile ühheteistkümne

tekkile.

9. Ja panne wiis tekki issepäines ühte, ja jälle kuus tekki issepäines ühte, ja panne sedda kuendamat tekki kahhekordseks telgi su ette.

10. Ja te wiisküm~end asa ühhe tekki äre, selle otsmisse äre, kus tedda peab ühtepandama, ja jälle wiiskümmend asa teise tekki äre, kus tedda peab teisega sama ühtepandud.

11. Ja te wiisküm~end waskhaki ja panne need haginende asade sisse; nenda panne sedda telki ühte, et se ühheks maiaks saab.

12. Ja se mis neist tekkidest liaks ülle on telgi peäl, se pool sest tekki otsast, mis ülle on, peab ülle taggumisse telgi otsa rippuma.

13. Ja üks künar siit poolt ja üks künar seält poolt sest, mis telgi tekkide pitkusest ülle on, peab maia külgede ülle rippuma, siit poolt ja seält poolt sedda katta.

14. Ja te selle telgile kattet punnakaist jära nahkadest, ja jälle üks katte mära nahkadest selle ülle.

15. Te ka selle maiale Sittimi puust lauad, mis peawad püsti seisma.

16. Ühhe laua pitkus peab küm~e künant ollema, ja ühhe laua laius poolteist künant.

17. Kaks tappi peawad iggaühhel laual ollema körwastikko teine teise wasto; nenda pead sa teggema keikide selle maia laudadega.

18. Ja panne selle maia lauad nenda: kakskümmend lauda wasto lounat parremat kät.

19. Ja te nellikümmend hõbbejalga kahhekümne laua alla, kaks jalga ühhe laua alla temma kahhe tappile, ja kaks jalga teise laua alla temma kahhe tappile.

20. Ja teisel maia polel wasto pohja kakskümmend lauda.

21. Ja nende nellikümmend hõbbejalga, kaks jalga ühhe laua alla, ja jälle kaks jalga teise laua alla.

22. Ja te selle maia küljele wasto öhto kuus lauda.

23. Ja kaks lauda te selle maia nurga-laudadeks mollema külge.

24. Ja nemmad peawad kahhekeste alt ühhes ollema, ja

peälmisest otsast ühhe
röngaga ühhes ollema kui
terwed: nenda peab neil
mollemil ollema; need peawad
ollema neis kahhes nurkas.
25. Ja peawad kahheksa lauda
ollema, ja nende hõbbe-jallad,
kuusteistkümmend jalga, kaks
jalga ühhe laua al ja kaks jalga
teise laua al.
26. Ja te lattid Sittimi puust,
wiis selle maia ühhe külje
laudadele.
27. Ja wiis latti selle maia
teise külje laudadele, ja wiis
latti selle maia külje laudadele
mollema nurga külje laudadele
mollema nurga külge õhto
pole.
28. Ja se keskminne lat peab
kesk laudadest läbbi ja läbbi
käima ühhest otsast teise.
29. Ja karrata need lauad
kullaga, ja te nende rööngad
kullast lattide assemeks, ja
karrata ka need lattid kullaga.
30. Ja ehhita se maia ülles
selle wisi järrele, mis sulle on
näidetud mäe peäl.
31. Ja te wahhe-tekki walwaka-
sinnisest ja purpuri-punnasest
ja elleda-punnasest ja kallist
korrotud linnasest löngast,

Kerubittega targema kangro tö
wisil peab sedda tehtama.
32. Ja panne sedda nelja
Sittimi pu samba peäle, mis
kullaga karratud, ja tem~a
hagid peawad kullast ollema ja
nelja hõbbe-jalla peäl seisma.
33. Ja sa pead sedda wahhe-
tekki pannema hakide alla, ja
siñna, se wahhe-tekki tahha, se
tunnistusse laeka wima, et se
wahhe-tek teile wahhet teeb se
pühha wahhele ja se
keigepühhama paiga wahhele.
34. Ja panne se
ärraleppitamisse-kane
tunnistusse laeka peäle
keigepühhama paika.
35. Ja se laua pead sa
pannema se wahhe-tekki ette,
ja se küünla-jalla laua kohhale
selle maia külge louna pole, ja
se laua pead sa pannema
pohja külje pole.
36. Sinna pead ka ühhe katte
maia ukse tarwis teggema
walwaka-sinnisest ja purpuri-
puñasest ja elleda-punnasest ja
kallist korrotud linnasest
löngast, mis wäljaömblejatte
tehtud.
37. Ja selle katte tarwis pead
sa teggema wiis sammast

Sittimi puust, ja neid kullaga karratama, nende hagid peawad kullast ollema, ja sa pead neile wiis wask-jalga wallama.

27. Peatük.

Maia ou, ja olli lampide tarwis.

1. Ja sa pead altari teggema Sittimi puust, wiis künart pitkuti ja wiis künart laiuti, neljanurgane peab se altar ollema, ja kolm künart temma kõrgus.

2. Ja sa pead tem~ale sarwed teggema ta nelja nurga peäle; tem~a sarwed peawad tem~ast wäljakäima, ja sedda pead sa karratama wassega;

3. Ja pead temmale pottid teggema temma tuhka ärrawötta, ja temma labbidad ja ta pekkid ja ta tulle-worgid ja ta süttepannud: keik ta riistad pead sa wassest teggema

4. Ja pead temmale ühhe wörgo teggema, wassest peab se wörgo tö ollema, ja pead se wörgo külge nelli wask rōngast teggema temma nelja

otsa külge.

5. Ja sa pead sedda se altari tulle-aseme alla pannema altpiddi, ja se wörk peab ullatama polest altarist sadik.

6. Ja sa pead selle altarile kangid teggema, Sittimi puust kangid, ja neid wassega karratama.

7. Ja tem~a kangid peab rōngaste sisse pandama, ja need kangid peawad ollema mollemas altari külges, kui nemmad sedda kandwad.

8. Sa peawad tedda öneks laudadest teggema, nenda kui Ta sulle sedda mäe peäl on näitnud, nenda peawad nem~ad teggema.

9. Ja sa pead selle maiale ühhe oue teggema, louna külje pool parremat kät peawad ollema seina tekkid selle ouel kallist korrutud linnasest lōngast, sadda künart pitkuti ühhel polel.

10. Ja temma kakskümmend sam~ast ja nende kakskümmend wask-jalga, nende sammaste hagid ja nende wardad peawad hōbbedast ollema.

11. Ja nenda peawad ollema

pitkusses põhja kare pool
seina-tekkid, sadda künart
pitkuti, ja temma kakskümmend
sammast ja nende
kakskümmend wask-jalga;
nende sammaste hagrid ja
nende wardad peawad
höbbedast ollema.

12. Ja se oue laius öhto kare
pool peab ollema sein-
tekkidest wiiskümmend künart,
nende kümme sammast ja
nende kümme jalga.

13. Ja se oue laius päwa-
tousmisse kare pool wasto
hom~ikut peab wiisküm~end
künart ollema.

14. Ja wiisteistkümmend künart
seina-tekkisid peab ollema
ühhel polel, nende kolm
sammast ja nende kolm jalga.

15. Ja teisel polel
wiisteistkü~end künart sein-
tekkisid, nende kolm sam~ast
ja nende kolm jalga.

16. Ja oue wärrawal peab
kätte ollema kahhestkümnest
küünrast, walwaka-sinnisest ja
purpuri-punnasest ja elleda-
punnasest ja kallist korrotud
linnasest lõngast, mis wälja
ömblejatte tehtud; neil peab
nelli sam~ast ja nelli jalga

ollema.

17. Keikil sam~astel se oue
ümber peawad wardad ollema
höbbedast, nende hagrid
höbbedast ja nende jallad
wassest.

18. Se oue pitkus peab sadda
künart ollema, ja laius
wiiskümmend igga polelt, ja se
kõrgus wiis künart kallist
korrotud linnasest lõngast, ja
nende jallad wassest.

19. Keik selle maia riistad,
keige temma tenistusse tarwis,
ja keik waiad peawad wassest
ollema.

20. Ja sa pead käskma Israeli
lapsed, et nemmad so kätte
towad ölli-pu ölli, mis selge ja
toukatud on, walge tarwis, et
neid lampid woib allati süta.

21. Koggodusse telgi wahhe-
tekki ees, mis tunnistusse-laeka
ees on, sedda peab Aaron ja
ta poiad walmistama, öhtust
hom~ikoni Jehowa palle ees:
se peab üks iggaweñe seätud
wiis ollema nende tulles
pölwe-rahwale Israeli laste
seas.

28. Peatük.

Üllema-preestri Aaroni ja temma poegade rided.

1. Ja sinna pead omma wenna Aaroni ja ta poiad temmaga ennese jure laskma tulla Israeli laste seast, et ta mo jures preestri-ammeti peäl olleks: Aaron, Nadab ja Abiu, Eleasar ja Itamar, Aaroni poiad.
2. Ja sa pead Aaronile omma wennale pühhad rided teggema auuks ja illuks.
3. Ja sa pead räkima keikide nende wasto, kel tark meel on, mis ma tarkusse waimoga ollen täitnud, et nemmad Aaroni rided tewad, et ta saab pühhitsetud, ja mo jures preestri-ammeti peäl on.
4. Ja need on need rided, mis nemmad peawad teggema: üks riñna-illo ja käiksitta-kueke ja lühhiike kuub ja kirjo pitk kuub, kübbar ja wö; ja nenda peawad nemmad so wennale Aaronile ja ta poegele pühhad rided teggema, et ta mo jures preestri-ammeti peäl olleks.
5. Ja nemmad peawad wõtma kulda ja walwaka-sinnist ja

purpuri-punnast ja elleda-punnast ja kallist linnast lönga.

6. Ja nemmad peawad se käiksitta-kuekesse teggema kuldsest, walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest, elleda-punnasest ja kallist linnasest korrotud löngast targaste koutud.

7. Kaks ollapeälmist peawad temmal ollema, mis ühte weawad temma mollemas otsas, et se ühte saab.

8. Ja temma targaste koutud wö, mis selle külges on, peab ni sammoti ollema tehtud sestsammast ridest, kuldsest, walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-punnasest ja kallist korrotud linnasest löngast.

9. Ja sa pead kaks Soami kiwwi wõtma ja nende sisse tikkima Israeli laste nimmed.

10. Kuus nende nimmedest ühhe kiwwi sisse, ja nende teiste kuus nimmi teise kiwwi sisse, nende sündimiste järrele.

11. Kalli-kiwwi seppa töö wisil pead sa pitseri-kirjad nende kahhe kiwwi sisse tikkima, Israeli laste nimmede järrele; sa pead neid teggema, et

nemmad kuld-kollude sees
seiswad.

12. Ja sa pead need kaks
kiwwi käiksitta-kuekesse
ollapeälmiste peäle pannema
mällestusse kiwwaks Israeli
lastele, ja Aaron peab nende
nimmed kandma omma kahhe
Olla peäl Jehowa ees
mällestusseks.

13. Ja sa pead need kollud
kullast teggema,

14. Ja kaks kedi puhtast
kullast, ühhest pitkussest pead
sa neid teggema, keruliste
tehtud, ja need kerulissed keed
pead sa kollude külge
pannema.

15. Ja pead se kohto rinna-illo
teggema targaste koutud, ni
sammoti kui käiksitta-kueke
tehtud, pead sa sedda
teggema, kuldsest, walwaka-
sinnisest ja purpuri-punnasest
ja elleda-punnasest ja kallist
korrotud linnasest lõngast pead
sa sedda teggema.

16. Neljanurgane ja
kahhekordne peab se ollema,
üks waks ta pitkus ja üks waks
ta laius.

17. Ja kalli- kiwwidega pead sa
sedda täitma, nelli ridda kiwwa;

üks ridda olgo Odemi, Pitta, ja
Parekti kiwwi: se on essimenne
ridda.

18. Ja teine ridda, Noweki,
Sawiri ja Temanti-kiwwi.

19. Ja kolmas ridda, Lesemi,
Sebo ja Alama-kiwwi.

20. Ja neljas ridda, Tarsisi js
Soami ja Jaspe-kiwwi; neid
peab kuld-kollude sisse
pandama ja om~a assemette
sees seisma.

21. Ja need kiwwid peawad
ollema Israeli laste nimmede
järrele, nende kahheteistkümne
nimme järrele; pitseri kirjad
peawad ollema neil
kahheteistkümne suggu-arrul,
iggaühhe nimme järrele.

22. Sa pead ka rinna-illo külge
ühhest pitkussest keed
teggema, mis keruliste tehtud,
puhtast kullast.

23. Ja pead rinna-illo külge
kaks kuld-rõngast teggema ja
need kaks rõngast pannema
nende kahhe rinna-illo otsa
külge.

24. Ja sa pead need kaks kuld
kerulist kedi nende kahhe
rõnga sisse pannema, rinna-illo
otsade külge.

25. Ja nende kahhe kerulisse

kee mollemad otsad pead sa pannema nende kahhe kollo külge, ja pead neid pañema käiksitta-kuekesse ollapeälmiste peäle temma eestpole.

26. Ja sa pead kaks kuld-röngast teggema, ja neid rinna-illo kahhe otsa külge pannema, selle äre külge, mis seestpidi käiksitta-kuekesse wasto on.

27. Ja sa pead kaks kuld-röngast teggema ja neid käiksitta-kuekesse kahhe ollapeälmissse külge pannema altpidid eestpoolt siña liggi, kus ta ühtepandud, käiksitta-kuekesse targaste koutud wö üle.

28. Ja nem~ad peawad sedda rinna-illo temma röngastega käiksitta-kuekesse röngaste külge kiñisidduma walwaka-sinnise nöriga, et ta selle käiksitta-kuekesse targaste koutud wö külges on, nenda et se riña-illo käiksitta-kuekessest lahti ei sa.

29. Ja Aaron peab kandma Israeli laste nimmed se kohto rinna-illo peäl omma süddame peäl, kui ta pühha paiga sisse lähhäb, mällestusseks Jehowa ees allate.

30. Sa pead ka kohto rinna-illo sisse sedda Urimit ja Tummimit pannema, ja nemmad peawad Aaroni süddame peäl ollema, kui ta Jehowa palle ette tulleb: ja Aaron peab Israeli laste kohto omma süddame peäl Jehowa ees kandma allati.

31. Ja sa pead teggema sedda lühhikest kube mis käiksitta-kuekesse al, keik walwaka-sinnisest löngast.

32. Ja selle pea-auk peab ta keskel ollema; selle augo ümber peab üks äär ollema kangro tö järrele, küi ühhe raudride pea-auk peab sel ollema, et ta lõhki ei kärrise.

33. Ja temma pallistusse külge pead sa kranati-ounad teggema walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-punnasest löngast, temma pallistusse külge ümberringi, ja kuld-kellokessed nende wahhel ümberringi.

34. Üks kuld-kelloke ja üks kranati-oun ja jälle üks kuld-kelloke ja üks kranati-oun, se lühhikesse kue pallistusse al ümberringi.

35. Ja se peab Aaroni selgas ollema, kui ta om~as am~etis

on, et heält tem~ast kulukse,
kui ta pühha paiga sisse
lähhäb Jehowa ette, ja kui ta
välja tulleb, et ta ärra ei surre.

36. Ja sa pead teggema ühhe
öhhukesse plati puhtast kullast,
ja pitseri-kirja wisi siñna sisse
tikkima need sannad: Jehowa
pühhitsus.

37. Ja pead sedda walwaka-
sinnise nöriga kinni pannema,
ja se peab kübbara külges
ollema, kübbara ees peab se
ollema.

38. Ja Aaroni pea-otsas peab
se ollema, et Aaron kannab
nende pühhitsetud asjade
üllekohhut, mis Israeli lapsed
wötwad pühhitseda, keige
andide polest, mis nemmad
pühhitsewad; ja se peab allati
temma pea-otsas ollema, neid
armsaks teha Jehowa ees.

39. Sinna pead ka ühhe kirjo
pitka kue teggema kallist
linnasest ridest, ja se kübbara
ka kallist linnasest ridest, ja se
wö pead sa teggema
väljaõmblejatte tehtud.

40. Ja Aaroni poegele pead sa
kued teggema ja neile wööd
teggema ja neile mütsid
teggema auuks ja illuks.

41. Ja pead need rided
pannema omma wenna Aaroni
ja temma poege selga
nisammoti, ja pead neid
woidma ja nende kät täitma õ
ja neid pühhitsema, et nemmad
mo jures preestri ammeti peäl
olleksid.

42. Ja te neile linnased püksid,
nende palja ihho katteks,
reitest sadik peawad nemmad
ollema.

43. Ja need peawad Aaroni ja
ta poege jalges ollema, kui
nemmad koggodusse telgi sisse
lähhäwad, ehk kui nemmad
altari jure lähhäwad, pühhas
paikas ammeti tööd tehhes, et
nemmad omma üllekohto süüd
ei kañna ja ärra ei surre; üks
iggawenne seätud wiis olgo se
temmale ja ta suggule pärrast
tedda.

29. Peatük.

*Üllempreestri- ja iggapäine
ohwer.*

1. Ja se on se assi, mis sa
neile pead teggema, et sa neid
pühhitsed, et nemmad mo
preestri-ammeti peäle sawad:

wötta üks wärs, mis noor weis, ja kaks selge terwet jära.

2. Ja hapnematta leiba ja hapnematta kogid ölliga seggatud, ja hapnematta öhhukessed kogid ölliga woitud; penikessest nisso-jahhust pead sa neid teggema.

3. Ja pañe neid ühhe korwi sisse ja to neid korwiga siñna liggi, ja se wärs ja need kaks jära.

4. Ja sa pead Aaronit ja ta poiad koggodusse telgi ukse jure liggi toma ja neid weega pessema.

5. Ja sa pead need rided wõtma, ja Aaroni selga pannema sedda pitka kube ja sedda lühhikest kube, mis käiksitta-kuekesse al, ja sedda käiksitta-kuekest ja rinna-illo, ja pead sedda käiksitta-kuekesse targaste koutud wööd temma wöle pannema.

6. Ja pead se kübara temma pähhä pannema ja se pühha otsa-ehte kübbara külge pannema.

7. Ja sa pead sedda woidmisse ölli wõtma, ja tem~a pähhä wallama ja tedda nenda woidma.

8. Ja sa pead temma poiad siñna liggi toma ja pitkad kued nende selga pannema.

9. Ja pead wö nende wöle pannema Aaroni ja ta poegade wöle, ja nende mütsid ülles sidduma, siis peab neil preestri-ammet ollema iggawesseks seätud wisiks; ja sa pead Aaroni kät ja ta poege kät täitma.

10. Ja pead sedda wärse koggodusse telgi ette toma, ja Aaron ja ta poiad peawad ommad käed se wärsi Pea peäle toetama.

11. Ja sa pead se wärsi Jehowa ees tapma koggodusse telgi ukse ees.

12. Ja pead selle wärsi werrest wõtma, ja om~a sormega altari sarwede peäle pannema, ja keik teist werd pead sa altari pohja korwa wallama.

13. Ja sa pead keik se raswa wõtma, mis sissekonna kattab, ja sedda muud raswa, mis maksa liggi ja neid kaks nero ja se raswa, mis nende külges on, ja neid altari peäl süütma põllema.

14. Ja selle wärsi lihha ja temma nahha ja ta sitta pead

sa tullega ärrapölletama leri tagga, se on üks patto-ohwer.

15. Ja sa pead se ühhe jära wõtma, ja Aaron ja ta poiad peawad ommad käed selle jära Pea peäle toetama.

16. Ja sa pead se jära tapma ja temma werd wõtma ja altari peäle ripputama ümberringi.

17. Ja se jära pead sa temma tükkide järrele katki raiuma, ja ta sissekonna ja ta jallad pessema, ja pannema temma tükkide ja ta Pea peäle.

18. Ja sa pead keik se jära süütma põllema altari peäl, se on üks põlletamisse-ohwer Jehowale, se on üks maggus hais, tulle-ohwer Jehowale.

19. Ja sa pead se teise jära wõtma, ja Aaron ja ta poiad peawad ommad käed selle jära Pea peäle toetama.

20. Ja sa pead se jära tapma, ja ta werrest wõtma ja pannema Aaroni parrema körwa lehhe peäle, ja ta poegade körwa lehhe peäle, ja nende parrema käe peila peäle, ja nende parrema jalla sure warba peäle, ja sa pead sedda werd altari peäle ümberringi ripputama.

21. Ja pead sest werrest wõtma, mis altari peal on, ja sest woidmisse öllist, ja pead ripputama Aaroni peäle ja ta riette peäle ja ta poege peäle ja ta poege riette peäle nisam~oti, et ta pühhaks saab, ja temma rided ja ta poiad ja ta poege rided nisammoti.

22. Ja sa pead sest järast wõtma raswa ja sawwa, ja se raswa, mis sissekonna kattab, ja sedda muud raswa mis maksa liggi, ja neid kaks nero ja se raswa, mis nende külges on, ja se parrema sapso: sest se on se täitmisse jääb.

23. Ja ühhe leiwa kakko ja ühhe ölli leiwa kogi ja ühhe öhhukesse kogi hapnematta leibade korwist, mis Jehowa palle ees on.

24. Ja sa pead pañema sedda keik Aaroni kätte peäle ja ta poege kätte peäle, ja neid köikutama köikutamisse-ohwriks Jehowa ees.

25. Ja sa pead neid wõtma nende käest ja süütma põllema altari peäl põlletamisse-ohwri peäl maggusaks haisuks Jehowa ees: se on tulle-ohwri Jehowale.

26. Ja sa pead se rinna sest täitmis-ohwri järjest, mis Aaronil on, wotma ja sedda kõikutama kõikutamisse-ohwriks Jehowa ees, ja se peab sulle ossaks ollema.

27. Ja sa pead se kõikutamisse-rinna pühhitsema ja se ülestöstmisse-sapso, mis on kõikutud, ja mis on ülestöstitud sest täitmis-ohwri järjest, mis Aaronil on, ja sest mis tem~a poegadel on.

28. Ja se peab Aaronile ja ta poegadele iggawesseks seätud wisiks sama Israeli laste käest: sest se on üks ülestöstmisse-ohwer, ja se ülestöstmisse-ohwer peab sama Israeli laste käest nende tänno-ohwridest; nende ülestöstmisse-ohwer on Jehowa pärralt. 29. Ja need pühhad rided, mis Aaronil on, peawad temma poegele pärrast tedda sama, et neid nende sees woib woida ja nende sees nende kät täita.

30. Seitse päwa peab se preester neid selga pannema, kes ta poegest temma assemele saab, kes koggodusse telgi sisse lähhäb, seäl pühhas paikas ammeti

tööd teggema.

31. Ja sa pead se täitmis-jära wõtma, ja ta lihha pühhas kohtas keetma.

32. Ja Aaron ja ta poiad peawad se jära lihha söma, ja se leiwa mis korwis, koggodusse telgi ukse ees.

33. Ja nemmad peawad sedda söma, misga se ärraleppitamine tehtud, et nende kässi täidetakse ja neid pühhitsetakse, agga wooras ei pea sest mitte söma, sest need on pühhad.

34. Ja kui sest täitmis-ohwri lihast ja sest leiwast homseks middagi üllejääb, siis pead sa sedda, mis üllejäänud, tullega ärrapölletama, sedda ei pea mitte södama, sest se on pühha assi.

35. Ja sa pead Aaronile ja ta poegale nenda teggema keik sedda möda, mis ma sind ollen käsknud, seitse päwa pead sa nende kät täitma.

36. Ja sa pead iggapääw ühhe wärsi patto-ohwriks walmistama ärraleppitamisseks, ja patto-ohwri teggema altari pärrast, kui sa ärraleppitamist teed temma peäl, ja sa pead sedda

woidma, et sa sedda pühhitsed.

37. Seitse päwa pead sa altari pärrast ärraleppitamist teggema ja sedda pühhitsema, ja se altar peab keigepühham ollema; keik, mis selle altarisse putub, saab pühhaks.

38. Ja se on, mis siña se altari peäl pead walmistama: kaks aastat talle iggapääw allati.

39. Ühhe talle pead sa hom~iko walmistama, ja se teise talle pead sa walmistama kesk päwa aeges.

40. Ja ühhe kanno peent jahho, seggatud kolme korteriga toukatud ölli, ja joma-ohwriks kolm korterit wina, ühhe talle tarwis.

41. Ja teise talle pead sa walmistama kesk päwa aeges; sa pead tem~aga teggema nenda kui hom~iko roa-ohwriga ja kui tem~a joma-ohwriga, maggusaks haisuks; se on tulle-ohwer Jehowale.

42. Se peab üks allati-pölletamise-ohwer ollema teie tullewa põlwe-rahwale, koggodusse telgi ukse ees Jehowa ees, kus ma teiega tahhan ühte sada, et ma seäl teile rāgin.

43. Ja senna tahhan ma Israeli lastega ühte sada, et sedda mo Au läbbi pühhitsetakse.

44. Ja ma tahhan se koggodusse telgi ja se altari pühhitseda, ja Aaronit ja tem~a poiad pühhitseda, et nemmad mo jures preestri-am~eti peäl on.

45. Ja ma tahhan Israeli laste seas ellada ja neile Jummalaks olla.

46. Ja nemmad peawad tundma, et miña ollen Jehowa nende Jum~al, kedda ma ollen Egiptusse maalt wäljawinud, et ma nende seas piddin ellama; Miña Jehowa nende Jum~al.

30. Peatük.

*Suitsetamisse altar,
ärraleppitamisse rahha,
pessemisse-riist, woidmisse ölli
ja suitsetamisse-rohhi.*

1. Ja sa pead ühhe suitsetamise-altari teggema suitsetada, Sittimi puust pead sa sedda teggema.

2. Üks künar tem~a pitkus ja üks künar tem~a laius, neljanurgaliñe peab ta ollema,

ja kaks künart ta korgus; tema sarwed peawad tem~ast wäljakäima.

3. Ja sa pead sedda puhta kullaga karratama, ta üllema pohja ja ta küljed ümberringi, ja temma sarwed, ja siñna ümber pead sa kuld-krantsi teggema.

4. Ja sa pead temmale kaks kuld-röngast tem~a krantsi alla teggema, ta kahhe nurga äre pead sa neid teggema ta mollema külge; ja need peawad ollema kangide assemeks, et sedda woib nendega kanda.

5. Ja need kangid pead sa Sittimi puust teggema ja neid kullaga karratama.

6. Ja sa pead sedda pannema se wahhe-tekki ette, mis se tunnistusse laeka ees on, se ärraleppitamisse-kane ette, mis tunnistusse laeka peäl on, kus ma sinnoga tahhan ühte sada.

7. Ja Aron peab ta peäl süütma põllema maggusa haisoga suitsetamisse-rohhud, igga hom~iko, kui ta need lampid hästi walmistanud, pead sa sedda süütma põllema.

8. Ja kui Aaron need lampid on süütnud kesk päwa aeges,

siis peab ta sedda süütma põllema: se peab üks alla-suitsetamisse-ohwer ollema Jehowa ees teie tulles pölwe-rahwale.

9. Teie ei pea mitte temma peäle woörast suitsetamisse-rohto pannema, egga põlletamisse-ohwri egga roa-ohwri, ja teie ei pea joma-ohwri ta peäle wallama.

10. Ja Aaron peab ükskord aastas ta sarwede peäl ärraleppitamist teggema; ta peab sest ärraleppitamisse-patto ohwri werrest ükskord aastas sedda ärraleppitamist temma peäl teggema teie tulles pölwe-rahwast sadik: se on se keigepühham Jehowale.

11. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

12. Kui sa Israeli-lastest pea-arro ülleswöttad neist, kes ärraloetud, siis peab iggamees omma hinge leppitusse rahha Jehowale andma, kui sa neid ärraloed et nende peäle nuhtlus ei tulle, kui sa neid ärraloed.

13. Sedda peawad nemmad andma: iggamees, kes nende sekka saab, kes on ärraloetud,

pole sekli pühha sekli järrele,
(kakskümmend Kera on üks
sekel) ühhe pole sekli
üllestöstmisse-ohwriks
Jehowale.

14. Iggamees, kes saab nende
sekka, kes on ärraloetud, kes
kakskümmend aastat waña ja
peäle, se peab Jehowale
üllestöstmisse-ohwri andma.

15. Kes rikkas, ei pea enam
andma, ja kes kehwa, ei pea
wähHEMA andma, kui pole
sekli, kui teie se ülestöstmisse-
ohwri Jehowale annate, et teie
ärraleppitamist tete omma
hingede eest.

16. Ja sa pead se leppitusse-
rahha Israeli laste käest
wõtma, ja sedda koggodusse
telgi tarwidusseks pannema, ja
se peab Israeli lastele
mällestusseks ollema Jehowa
ees, et teie ärraleppitamist tete
omma hingede eest.

17. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja ütles:

18. Siña pead ka ühhe wask-
pessemisse-riista teggema ja
temma jalla wassest
pessemisse tarwis, ja sedda
pañema koggodusse telgi
wahhele ja altari wahhele, ja

wet siña sisse pannema.

19. Ja Aaron ja temma poiad
peawad ommad käed ja
ommad jallad seält seest
pessema.

20. Kui nemmad koggodusse
telgi sisse lähhäwad, siis
peawad nemmad ennast weega
pessema, et nemmad ärra ei
surre; ehk kui nemmad altari
jure liggi lähhäwad am~eti tööd
teggema, et nem~ad tulle-ohwri
süütwad põllema Jehowale.

21. Ja nemmad peawad om~ad
käed ja omad jallad pessema,
et nem~ad ärra ei surre; ja se
peab neile üks iggaweñe
seätud wiis ollema, temmale ja
ta suggule nende tulles
pölwe-rahwale.

22. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja ütles:

23. Ja sinna wötta ennesele
keigeparramat suggu kallist
rohto, keige-selgemad mürriid
wiis sadda sekli, ja kallist
suggu kanneli poolt ossa, kaks
sadda ja wiiskümmend, ja
kallist suggu kalmust kaks
sadda ja wiiskümmend.

24. Ja kasiat wiis sadda sekli
pühha sekli järrele, ja kolm
topi ölli-pu ölli.

25. Ja sa pead sedda teggema pühha woidmisse ölliks, salwiks mis targaste seggatud, ja apteekri wisi tehtud; olgo se pühha woidmisse ölliks.

26. Ja sa pead sellega woidma koggodusse telgi ja tunnistusse laeka,

27. Ja laua ja keik temma riistad, ja küünlajalla ja ta riistad ja suitsetamisse-altari,

28. Ja põlletamisse-ohwri altari ja keik ta riistad, ja pessemisse-riista ja temma jalla.

29. Nenda pead sa neid pühhitsema, ja nemmad peawad keigepühhamad ollema; keik, mis neisse putub, saab pühhaks.

30. Ja sa pead Aaroni ja ta poiad woidma ja neid pühhitsema, et nemmad mo jures preestriammeti peäl on.

31. Ja sa pead Israeli laste wasto räkima ja ütlema: Se peab mulle pühha woidmisse ölliks ollema teie tulleva põlwe-rahwale.

32. Mu innimesse ihho peäle ei pea sedda mitte wallatama, ja sedda suggust, mis sedda wisi tehtud, ei pea teie mitte

teggema; se on pühha, pühha peab se teile ollema.

33. Se mees, kes seddasuggust salwi teeb, ja kes sest ühhegi woöra asja peäle panneb, tedda peab ta rahwa seast ärrakautadama.

34. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Wötta ennesele maggusa haisoga rohhud, Natawi- ja Seleti- ja Kolbana-rohhud, need maggusa haisoga rohhud, ja head selged wirukid, ühhest peab ni palju ollema kui teisest.

35. Ja sa pead sedda teggema suitsetamisse-rohhuks, mis seggatud ja apteekri wisi tehtud; sola peab seas ollema, se on puhhas pühha assi.

36. Ja sa pead sedda peneks toukama, ja sest se tunnistusse-laeka ette wima koggodusse telgi sisse, kus ma tahhan sinnoga ühte sada: se peab teile keigepühham ollema.

37. Ja sedda suitsetamisse-rohto, mis sa teed, ei pea teie mitte ennestele teggema seddasamma wisi; se peab so jures pühha ollema Jehowale.

38. Se mees, kes seddasuggust teeb, et ta sega head haiso

teeb, tedda peab temma rahwa seast ärrakautadama.

31. Peatük.

*Pühha maia tö teggiad,
hingamisse pääw, ja kässo-
lauad.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Wata ma ollen nimme pärrast kutsnud Huri poia Uri poia Petsaleeli, Juda suggu-arrust.

3. Ja ma ollen tedda Jummal waimoga täitnud, tarkussega ja moistussega ja tundmissega, et ta tark keige tö peäle;

4. Et ta moistab keik targaste ärraarwata, ja tehha kullast ja hõbbedast ja wassest;

5. Ja kalli-kiwwide sisse kirja tehha, mis kollude sisse pannakse, ja pu peäle kirjad leikata, et ta keik tööd ärrateeb.

6. Ja minna, wata ma ollen temma körwa pannud Ooliabi Ahisamaki poia Tani sou-arrust; ja iggaühhe süddamesse kel tark meel on, ollen ma tarkust annud, et nemmad ärratewad

keik, mis ma sind ollen käsknud;

7. Se koggodusse telgi ja se tunnistusse laeka ja se ärraleppitamisse-kane, mis seäl peäl on, ja keik telgi riistad:

8. Ja se laua ja temma riistad, ja se puhtast kullast küünlajalla ja keik ta riistad, ja se suitsetamisse-altari,

9. Ja se põlletamisse-ohwri altari ja keik ta riistad, ja se pessemisse-riista ja temma jalla:

10. Ja need ammeti rided ja preestri Aaroni pühhad rided, ja temma poegade rided preestri ammeti tarwis.

11. Ja se woidmisse ölli ja need maggusa haisoga suitsetamisse-rohhud pühha paiga tarwis, keik sedda möda, mis ma sind ollen käsknud, peawad nemmad teggema.

12. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

13. Ja sinna, rägi Israeli laste wasto ja ütle: Ommetige peate teie mo hingamisse-päwad piddama, sest se on üks täht minno ja teie wahhel teie tulleva põlwe-rahwale, et nem~ad sawad teäta, et miña

ollen Jehowa kes teid pühitseb.

14. Piddage siis hingamisse-päwa, sest se peab teile pühha ollema ; kes sedda ärrateotab, sedda peab armota surma pandama: sest kes ial siis tööd teeb, selle hinge peab ta rahwa seast ärrakautadama.

15. Kuus päwa peab tööd tehtama, agga seitsmel päwal on se õige hingamisse-päaw, üks Pühha Jehowale; kes ial hingamisse-päwal tööd teeb, sedda peab armota surma pandama.

16. Sepärrast peawad Israeli lapsed hingamisse-päwa piddama, et nemmad se hingamisse-päwa ülles peawad, omma tulleva põlwe-rahwa seas iggawesseks seädusseks.

17. Minno ja Israeli laste wahhel on se üks täht iggaweste: sest kue päwaga on Jehowa taewast ja maad teinud, ja seitsmel päwal on ta seisnud ja hinganud.

18. Ja kui Jehowa Mosessega sai räkinud, Sinai mäe peäl, siis andis ta temmale kaks tunnistusse lauda: need ollid kiwwi-lauad Jummalä sörmega kirjutud.

32. Peatük.

Kuld-wassikas tehakse:

Jehowa nuhtlus selle pärrast.

1. Kui rahwas näggi, et Mosessele aega läks mäe peält mahhatulles, siis koggu rahwas Aaroni jure ja ütlesid ta wasto: Wötta kätte te meile jummalad, kes meie ees käiwad: sest sest Mosessest, sest mehhest, kes meid Egiptusse maalt seie üllestonud, ei tea meie mitte, mis temmale juhtund.

2. Ja Aaron ütles nende wasto: Kiskuge ärra need kuld-ehted, mis teie naeste, teie poegade ja teie tüttarte körwus on, ja toge mo kätte.

3. Ja keik rahwas kiskus warsti need kuld-ehted, mis nende körwus ollid, ja töid neid Aaroni kätte.

4. Ja ta wöttis nende käest wasto ja walmistas sedda terrawa rauaga, ja teggi sedda wallatud wassikaks; siis ütlesid nemmad: Need on so jummalad, Israel, kes sind Egiptusse maalt seie üllestonud.

5. Ja Aaron näggi sedda ja

ehhitas altari temma ette, ja Aaron hüdis ja ütles: Hom~e on üks Pühha Jehowale.

6. Ja nem~ad tousid teisel päwal warra ülles, ja ohwerdasid põlletamisse-ohwrid ja töid tänno-ohwrid; ja rahwas istusid mahha söma ja joma, ja tousid ülles mängima.

7. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto: Minne, astu mahha: sest so rahwas, mis sa Egiptusse maalt olled seie ülles tonud, on pahhaste teinud.

8. Nemmad on äkkitselt ärralahkund seält tee peält, mis ma neid käksin; nemmad on ennesele ühhe wallatud wassika teinud, ja selle ette kummardanud ja temmale ohwerdanud ja öölnud: Need on so jummalad, Israel, kes sind Egiptusse maalt seie üllestonud.

9. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Ma nään sedda rahwast, ja wata, se on üks kangekaelne rahwas.

10. Ja nüüd, lasse mind, et mo wihha nende wasto süttib põllema, et ma otsa nende peäle teen, siis tahhan ma sind sureks rahwaks teha.

11. Ja Moses pallus allandlikkult Jehowa omma Jum~ala pallet, ja ütles: Jehowa mikspärrast süttib so wihha põllema omma rahwa wasto, mis sa sure rammoga ja tuggewa käega olled Egiptusse maalt wäljawinud.

12. Mikspärrast peawad Egiptusse-rahwas räkima ja ütlema: Neile kahjuks on ta neid wäljawinud, et ta neid mäggede wahhele ärratappaks, ja et ta neid Ma peält ärralöppetaks? pöra ennast ommast tullisest wihhast, ja wötta kahhetseda sedda kurja, mis sa omma rahwale piddid teggema.

13. Mötle omma sullaste Abraami, Isaaki ja Israeli peäle, kennele sa olled isse ennese jures wandunud ja nende wasto öölnud: Ma tahhan teie suggu ni palju teha kui taewa tähhed, ja keik sedda maad, mis ma ollen räkinud, tahhan ma teie suggule anda, et nem~ad sedda pärris-ossaks sawad iggaweste.

14. Ja Jehowa kahhetses sedda kurja, mis ta käsknud omma rahwale teha.

15. Ja Moses pöris ümber ja läks mäe peält mahha, ja kaks tunnistusse lauda temma käes: need lauad ollid mollemalt polelt kirjutud, siit ja seält poolt ollid nemmad kirjutud.

16. Ja need lauad ollid Jumjala tehtud, ja se kirri olli Jumjala kirjutud, mis laudade peäle olli üllespandud.

17. Ja Josua kulis rahwa heäle, et nemmad öiskasid, ja ta ütles Mosesse wasto: Söddimisse heäl on leri.

18. Ja ta ütles: Ei se olle mitte nende heäl, kes wastastikko hüüdwad: Woimus käes! egga nende heäl, kes wastastikko hüüdwad: Hukkas keik! ma kulen nende heäle, kes wastastikko laulwad.

19. Ja se sündis, kui ta leri liggi sai ja näggi se wassika, ja et nemmad riddastikko mängisid: siis hakkas Mosesse wihha põllema, ja ta wiskas need lauad ommast käest mahha, ja murdis neid katki mäe al.

20. Ja wöttis se wassika, mis nemmad ollid teinud, ja põlletas sedda tullega ärra ja jahwatas sedda, senni kui ta

peneks sai, ja ta külwas sedda wee peäle, ja andis Israeli lastele jua.

21. Ja Moses ütles Aaroni wasto: Mis on se rahwas sulle teinud, et sa ni suurt patto nende peäle saatnud?

22. Ja Aaron ütles: ärgo süttigo mo issanda wihha põllema; sa tunned sedda rahwast, et nemmad kurja sees on.

23. Sest nemmad ütlesid mulle: te meile jummalad, kes meie eel käiwad, sest sest Mosessest, sest mehhest, kes meid Egiptusse maalt seie üllestonud, ei tea meie mitte, mis temmale juhtund.

24. Ja ma ütlesin neile: Kel on kulda? nem~ad kiskusid warsti ärra ja andsid mulle; siis wiskasin ma sedda tullesse, ja se wassikas tulli wälja.

25. Ja Moses näggi sedda rahwast, et ta lahti sanud Jum~alast, sest Aaron olli tedda lahti teinud, teotusseks nende seas, kes nende wasto seisid.

26. Ja Moses jäi leri wärrawasse seisma ja ütles: Kes Jehowa pärralt on, se

tulgo mo jure; siis koggusid temma jure keik Lewi poiad.
27. Ja ta ütles neile: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Iggaüks pango omma moöga ennese wöle, minge siina ja tenna ühhest leri wärrawast teise, ja tapke iggaüks om~a wenda, ja iggaüks om~a söbra, ja iggaüks om~a suggulast.
28. Ja Lewi lapsed teggid Mosesse sanna järrele, ja selsammal päwal langsid rahwa seast liggi kolm tuhhat meest.
29. Sest Moses olli üttelnud: Täitke tänna ommad käed Jehowale, sest iggaüks mingo omma poia ja omma weina peäle, ja sedda sepärrast, et Ta teile tänna önnistust annab.
30. Ja se sündis teisel päwal, et Moses rahwa wasto ütles: Teie ollete wägga suurt patto teinud; ja nüüd tahhan ma Jehowa jure üllesminna, ehk ma teen teie patto pärrast ärraleppitamist.
31. Ja Moses tuli jälle Jehowa jure ja ütles: Oh! se rahwas on wägga suurt patto teinud, ja kuld-jummalat ennesele teinud.
32. Ja nüüd, oh! kui sa nende pattud, andeks annaksid! ja kui

mitte, siis kustuta, pallun ma, mind ärra ommast ramatust, mis sa olled kirjotanud.
33. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Sedda tahhan ma om~ast ramatust ärrakustutada, kes ial mo wasto patto teinud.
34. Ja nüüd minne, wi se rahwas siina, kus ma sulle üttelnud: wata mo Ingel peab so eel käima; ja sel päwal kui ma tullen katsma, siis maksan ma nende patto nende kätte.
35. Ja Jehowa löi sedda rahwast sepärrast, et nemmad ollid sedda wassikast teinud, mis Aaron teinud.

33. Peatük.

Jehowa arm lahkub Israelist: tootab jälle neile tulla.

1. Ja Jehowa rakis Mosesse wasto: Käi, minne siit ülles, sinna ja se rahwas, mis sa Egiptusse maalt olled üllestonud, siina male, mis ma ollen wandes Abraamile, Isaakile ja Jakobile tootand ja öölnud: So suggule tahhan ma sedda anda.

2. Ja ma tahhan läkkitada

ühhe ingli sinno ele ja
wäljaaiada Kanaani-, Emori- ja
Itti- ja Perissi-, Iwwi- ja Jebusi-
rahwast,

3. Siñna male, mis pima ja met
joseb: sest minna ei tahha
mitte so seas üllesminna, sest
et sa üks kangekaelne rahwas
olled, et ma sind tee peäl ärra
ei lõppeta.

4. Kui rahwas se kurja könne
kulis, siis leinasid nemmad
wägga, ja ükski neist ei pañud
omma ehte ennesele peäle.

5. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: Ütle Israeli laste wasto:
teie ollete kangekaelne rahwas;
kui ma teie seas siñna
ülleslähhan, siis teen ma otsa
teie peäle silma-pilkmissa aial;
ja nüüd pango iggaüks omma
ehte ennese peält ärra, et ma
tean, mis ma sulle pean
teggema.

6. Siis kiskusid Israeli lapsed
ommad ehted enneste peält
ärra, Orebi mäe jurest
ärraminnes.

7. Ja Moses wöttis ühhe telgi
ja lõi sedda ennesele leri
tahha ülles, kaugelt leri jurest
ärra, ja panni temma nimme
koggodusse telk: ja se sündis,

et keik, kes Jehowa otsisid,
wäljaläksid koggodusse telgi
jure, mis leri tagga olli.

8. Ja se sündis, kui Moses
wäljaläks telgi jure, siis tousis
keik rahwas ülles, ja iggaüks
seisis omma telgi ukse ees, ja
waatsid Mosest takka, senni kui
ta telgi sisse sai.

9. Ja se sündis, kui Moses
telgi sisse sai, siis tuli se pilwe
sammast mahha ja seisis telgi
ukse peäl, ja Ta räkis
Mosessega.

10. Kui keik rahwas se pilwe
samba näggid, mis telgi ukse
peäl seisis: siis tousis keik
rahwas ülles ja kum~ardasid,
iggaüks om~a telgi ukse peäl.

11. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto pallest pallesse, nenda
kui mees omma sõbra wasto
rägib; ja ta tuli jälle taggasi
leri, agga temma tener Nuni
poeg Josua, se noormees ei
lahkund mitte telgi seest ärra.

12. Ja Moses ütles Jehowa
wasto: Wata sa ütlesid mo
wasto: Wi se rahwas siñna
ülles; agga sinna ei anna mulle
mitte teäda, kedda sa tahhad
moga läkkitada; siiski olled sa
üttelnud: Ma tunnen sind

nimme pärrast, ja sa olled ka armo leidnud mo silma eest.

13. Ja nüüd, kui ma siis ollen armo leidnud so silma eest, siis öppeta mind omma Teed, et ma sind saan tunda, et ma armo leian so silma eest, ja wata, et se rahwas on sinno rahwas.

14. Ja Ta ütles: Peab mo Palle minnema, et ma sind sadan hingama?

15. Ja ta ütles temma wasto: Kui so Palle ei lähhä, siis ärra lasse meid mitte siit siñna üllesminna.

16. Sest kust peab ial tuntama, et ma so silma eest ollen armo leidnud, minna ja so rahwas? eks sest, kui sa meiega lähhäd? siis minna ja so rahwas saame palju üllemaks kui keik rahwas, mis Ma peäl on.

17. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Ma tahhan ka sedda asja teha, mis sa olled üttelnud, sest sa olled armo leidnud mo silma eest, ja ma tunnen sind nimme pärrast.

18. Ja ta ütles: Et näita mulle mulle omma Au.

19. Ja Ta ütles: Ma tahhan

lasta keik omma headust so silma eest mödaminna ja kulutada nimme pärrast:

Jehowa on sinno ees; ja ma tahhan armo heita õ, kelle peäle ma armo heidan, ja hallastada, kelle peäle ma wöttan hallastada.

20. Weel ütles Ta: Sinna ei woi mo Pallet mitte nähha, sest ükski innimenne ei woi mind nähha, ja ellusse jada.

21. Weel ütles Jehowa: Wata, siin on üks paik mo jures, ja seäl pead sa kaljo peäl seisma.

22. Ja se peab sündima, kui mo Au möda lähhäb, siis tahhan ma sind se kaljo prao sisse panna, ja omma kät so peäle katta, senni kui ma saan möda läinud.

23. Ja kui ma omma kät saan ärrawötnud, siis pead sa mind takka näggema, agga mo Pallet ei sa mitte nähtud.

34. Peatük.

Ued kässo-lauad: Jehowa seädus: Mosesse palle paistab.

1. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Raiu ennesele kaks

kiwwi-lauda, otse nenda kui need essimessed, ja ma tahhan nende laudade peäle kirjutada need sañad, mis essimeste laudade peal olnud, mis sa olled katkimurdnud.

2. Ja olle hom~iko walmis, ja hom~iko tulle ülles Sinai mäe peäle, ja seisa seäl mo ees mäe otsas.

3. Ja ükski ei pea soga üllestullema, ja ka ühtki innimest ei pea sama nähtud keige se mäe peäl; ärgo söga ka mitte ei puddolojuksed egga weiksed seäl mäe kohtas.

4. Ja ta raius kaks kiwwi-lauda, nenda kui need essimessed, ja Moses tousis hom~iko warra ülles ja läks ülles Sinai mäe peäle, nenda kui Jehowa tedda olli käsknud, ja wöttis ennese kätte kaks kiwwi-lauda.

5. Ja Jehowa tulli pilwes mahha ja astus senna temma jure ja kulutas nimme pärrast: Jehowa!

6. Ja Jehowa läks möda temma silma eest ja kulutas: Jehowa! Jehowa! üks hallastaja ja armolinne Jummal, pitkamelega ja rikkas heldussest ja tõest.

7. Kes heldust peab mitme tuhhandele, kes andeks annab üllekohhut ja ülleastmist ja patto, ja kes sedda sü-allust ei pea polegi ilma süta, kes wannematte üllekohto maksab laste kätte ja laste laste kätte, kolmandama ja neljandama põlwe kätte.

8. Siis töttas Moses ja kummardas peaga mani ja heitis silmili mahha.

9. Ja ütles: ISSand, ollen ma nüüd armo leidnud so silma eest, siis mingo ISSand meie seas: sest se on üks kangekaelne rahwas; siiski anna andeks meie üllekohhut ja meie patto, ja te meid ommaks pärris-ossaks.

10. Ja Ta ütles: Wata ma tahhan seädusse tehha, keige so rahwa ees tahhan ma imme-asjad tehha, mis ei olle lodud ei ühhelgi maal egga ühhegi rahwa seas, et keik se rahwas kelle seas sa olled, peab Jehowa tööd näggema, et se on kartusse wäärt, mis ma tahhan sinno jures tehha.

11. Hoia sedda, mis ma tänna sind kässin; wata ma aian so eest ärra Emori- ja Kanaani- ja

Itti- ja Perissi- ja Iwwi- ja Jebusi-rahwast.

12. Hoia ennast, et sa selle Ma rahwaga seädust ei te, kuhho sinna saad, et nemmad sulle wörkutamisse-paelaks ei sa so seas.

13. Agga nende altarid peate teie mahhakiskma ja nende ebba-usso sambad katkimurdma ja nende ied mahharaiuma.

14. Sest sa ei pea mitte teise jummal ette kummardama: sest Jehowa, tem~a nim~i on: Se pühha wihhaga; pühha wihhaga Jummal on ta.

15. Hoia ennast, et sa seädust ei te selle Ma rahwaga, kui nem~ad hora-wisil om~ad jum~alad tagga hoidwad ja ohwerdawad om~a jummalattele, ja kutsuwad sind, et sa pead nende ohwrist söma;

16. Ja nende tüttartest omma poegele naesed wõtma, ja kui nende tütreid hora-wisil ommad jummalad taggahoidwad, siis saatwad nem~ad so poiad hora-wisil om~ad jum~alad taggahoidma.

17. Wallatud jummalaid ei pea

sa ennesele mitte teggema.

18. Hapnematta leibade Pühha pead sa piddama, seitse päwa pead sa hapnematta leiwad söma, mis ma sind ollen käsknud, Abibi ku seätud aial, sest Abibi kuul olled sa Egiptussest wäljaläinud.

19. Keik mis lapse-kodda lahti teeb, on minno pärralt, ja keik so lodussed, mis issased ja essimessed sündiwad, weiksest ehk puddolujuksest, need on mo pärralt.

20. Agga eesli essimest loma mis täkkut-wars pead sa ühhe tallega lunnastama, ja kui sa mitte ei lunnasta, siis raiu temma kael ärra: igga essimest last ennese poegest pead sa luñastama, ja mo palle ette ei pea tühja käega tuldama.

21. Kuus päwa pead sa tööd teggema, ja seitsmel päwal hingama, ka künni- ja leikusse-aial pead sa hingama.

22. Sa pead ka nädalatte Pühha, se essimesse uudse nisso leikusse wilja Pühha piddama, ja wilja kokkopannemisse Pühha aasta lõppetussel.

23. Kolmkord aastas peab keik

so meeste-rahwas ISsanda
Jehowa Israeli Jummalala palle
ette tulles.

24. Sest ma tahhan sedda
rahwast so eest ärraaiada ja
so raia laiaks tehha, ja ükski ei
pea so maad himmustama, kui
sa ülleslähäd, et sa Jehowa
omma Jummalala palle ette
tulled kolmkord aastas.

25. Sinna ei pea mo tappa-
ohwri werd mitte happo
leiwaga ohwerdama, ja se
Pasa-pühha ohwer ei pea mitte
ülle ö jäma hom~ikoni.

26. Omma Ma essimesse
warratse uudse wilja pead sa
Jehowa omma Jummalala kotta
wima. Sa ei pea sikkut-talle
temma emma pimas mitte
keetma.

27. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: Kirjota ennesele need
sinnatsed sañad, sest nende
sañade järrele ollen ma
sinnoga ja Israeliga seädusse
teinud.

28. Ja ta olli seäl Jehowa
jures nellikümmend päwa ja
nelliküm~end ööd; ei ta sönud
leiba egga jonud wet, ja Ta
kirjotas laudade peäle need
seädusse sañad, need kümme

kässo- saña.

29. Ja se sündis kui Moses
Sinai mäe peält alla tulli, ja
need kaks tunnistasse lauda
Mosesse käes ollid, kui ta mäe
peält mahhatulli, siis ei
teädnud Moses mitte, et ta
palle nahk hiilgas, et Jehowa
temmaga olli rakinud.

30. Ja Aaron ja keik Israeli
lapsed näggid Mosest, ja wata
temma palle nahk hiilgas, ja
nemmad kartsid temma liggi
minnes.

31. Ja Moses hüdis neid, ja
Aaron ja keik koggodusse
üllemad tullid jälle ta jure, ja
Moses rakis nendega.

32. Ja pärrast sedda tullid keik
Israeli lapsed liggi, ja ta käskis
neid keik sedda, mis Jehowa
temmaga olli rakinud Sinai mäe
peäl.

33. Ja Moses löppes nendega
räkimast, ja ta olli kattet
pannud omma palle peäle.

34. Ja kui Moses Jehowa palle
ette tulli temmaga räkima, siis
panni ta se katte ärra, senni
kui ta jälle wäljaläks, ja kui ta
wäljatulli, siis rakis ta Israeli
laste wasto sedda, mis olli
kästud.

35. Ja Israeli lapsed näggid Mosesse palle, et Mosesse palle nahk hiilgas, sepärrast panni Moses jälle se katte omma palle peäle, senni kui ta sisseläks Temmaga räkima.

35. Peatük.

*Hingamisse-pääw:
üllestöstmisse-ohwer: töteggiate
nimmed.*

1. Ja Moses koggus keik Israeli laste koggodust kokko ja ütles nende wasto: Need on need sannad, mis Jehowa on käsknud, et neid peab teggema.

2. Kuus päwa peab tööd tehtama, ja seitsmel päwal peab teie jures se õige hingamisse-pääw Jehowale pühha ollema: kes ial siis tööd teeb, sedda peab surma pandama.

3. Teie ei pea tuld üllesteggema, ei ühhestki teie maias, hingamisse päwal.

4. Ja Moses räkis keige Israeli laste koggodusse wasto ja ütles: Se on se sanna, mis Jehowa on käsknud sedda wisi:

5. Wötke sest, mis teil on, üks üllestöstmisse-ohwer Jehowale, iggaüks, kes ommast heast süddamest tahhab, se peab sedda toma Jehowa üllestöstmisse-ohwriks, kulda ja höbbadat ja waske,

6. Ja walwaka-sinnist ja purpuri-punnast ja elleda-puñast ja kallist liñast lõnga, ja kitse karwo.

7. Ja punnakaid jära nahko ja mära nahko ja Sittimi puid.

8. Ja ölli walge tarwis, ja kallid rohhud woidmisse ölli tarwis, ja maggusa haisoga rohhud suitsetamisse tarwis.

9. Ja Soami kiwwa ja kiwwid, mis kollude sisse pañakse, käiksitta-kuekesse ja riña-illo tarwis.

10. Ja iggaüks, kel teie seast tark meel on, peab tulles ja teggema keik, mis Jehowa on käsknud.

11. Maia, temma telgi ja ta katte, temma hagid ja ta lauad, temma lattid, ta sambad ja ta jallad:

12. Laeka ja ta kangid, ärraleppitamisse-kane ja se wahhe-tekki, mis katteks,

13. Laua ja ta kangid ja keik

ta riistad, ja ettepannemisse-leiwad,

14. Ja küünla-jalla walge tarwis, ja ta riistad ja ta lampid, ja ölli walge tarwis;

15. Ja suitsetamisse altari ja ta kangid, ja se woidmisse ölli ja need maggusa haisoga rohhud suitsetamisse tarwis, ja ukse katte maia ukse tarwis.

16. Pölletamisse-ohwri altari ja se wask-wörgo, mis senna tarwis, temma kangid ja keik ta riistad, pessemisse-riista ja ta jalla:

17. Oue seina tekkid, temma sambad ja iggaühhe jallad, ja oue wärrawa katte:

18. Maia waiad ja oue waiad ja nende nöred:

19. Ammeti rided, pühhas paikas ammeti tö-teggemisse tarwis, preestri Aaroni pühhad rided, ja ta poege rided preestri-ammeti tarwis.

20. Ja keik Israeli laste koggodus läks Mosesse jurest ärra.

21. Ja nemmad tullid iggamees, kelle südda tedda aias, ja iggaüks, kelle waim heal meel tahtis anda, need töid Jehowa üllestöstmisse-

ohwri koggodusse telgi tö tarwis, ja keige tem~a tenistusse tarwis ja pühhad riette tarwis.

22. Ja mehhed tullid naestega, iggamees, kes ommast heast süddamest tahtsid, need töid hakisid ja körwa-ehtesid ja sörmuksid ja kuppudega wösid, keik suggu kuld-riisto, ja iggamees, kes kullast köikutamisse-ohwri Jehowale köikutas,

23. Ja iggamees, kelle jurest leiti walwaka-sinnist ja purpuri-punnast ja elleda-punnast ja kallist linnast lõnga ja kitse karwo ja punnakaid jära nahko ja mära nahko, need töid sedda.

24. Kes ial joudsid üllestöstmisse-ohwri hõbbedast ehk wassest tua, need töid Jehowale üllestöstmisse-ohwri, ja kelle jurest ial Sittimi puud leiti, need töid keige tenistusse tö tarwis.

25. Ja keik naesed, kel tark meel olli, need kehrasid omma kättega ja töid sedda kehratud walwaka-sinnist ja purpuri-punnast ja elleda-punnast ja kallist linnast lõnga.

26. Ja keik need naesed, kedda nende südda aias ja moistsid, need kehrasid kitse karwo.

27. Ja need üllemad töid Soami kiwwa ja kallid- kiwwid, mis kollude sisse pannakse, käiksitta-kuekesse ja rinna-illo tarwis.

28. Ja kallid rohhud ja ölli, walge tarwis ja woidmisse ölli tarwis, ja maggusa haisoga rohhud suitsetamisse tarwis.

29. Israeli lapsed töid ühhe hea-melelisse ohwri Jehowale, iggamees ja naene, kes ommast heast süddamest tahtsid wia keige se tö tarwis, mis Jehowa Mosesse läbbi olli käsknud teha.

30. Ja Moses ütles Israeli laste wasto: Wadage, Jehowa on kutsnud nimme pärrast Huri poia Uri poia Petsaleeli Juda sou-arrust:

31. Ja on tedda täitnud Jummal waimoga, tarkussega, moistussega ja tundmissega, ja et ta tark keige tö peäle:

32. Et ta moistab keik tööd targaste ärratehha, ja tehja kullast ja höbbedast ja wassest.

33. Ja kalli-kiwwide sisse kirja

teha, mis kollude sisse pannakse, ja pu peäle kirjad leikata, et ta moistab keik tööd targaste ärratehha.

34. Ta on ka temma süddamesse annud teisi õppetada, temmale ja Ooliabile Ahisamaki poiale Tani sou-arrust.

35. Ta on neid täitnud targa melega, et nemmad keik seppa ja targa kudduja ja wälja-õmbleja tööd walwaka-sinnise ja purpuri-punnase, elleda-punnase ja kalli linnase lõnga ja kangro tööd ärratewad: need tewad keik tööd ärra ja moistwad targaste keik sedda ärraarwata.

36. Peatük.

Annid tuakse liakski: maia ehk koggodusse telk saab walmis.

1. Ja Petsaleel ja Ooliab teggid tööd ja iggamees, kel tark meel olli, kelle sisse Jehowa olli pañud tarkust ja moistust, et nemmad moistsid ärratehha keik tööd pühha maia tenistusse tarwis, keik sedda möda kui Jehowa olli käsknud.

2. Ja Moses kutsus Petsaleeli ja Ooliabi ja keik mehed kel tark meel olli, kelle süddamesse Jehowa olli tarkust pañud, iggaüks kelle südda tedda aias, se tö kallale miñema sedda teggema.

3. Ja nemmad wötsid Mosesse käest keik sedda üllestöstmisse-ohwri, mis Israeli lapsed ollid tonud pühha maia tenistusse tö tarwis, et nem~ad sedda piddid teggema; ja nem~ad wisid ta jure weel heamelelissed ohwrid igga hom~iko.

4. Ja keik targad tullid, kes piddid teggema keige se pühha maia tööd, iggaüks omma tö kallalt, mis nemmad teggid,

5. Ja räkisid Mosesse wasto ja ütlesid: Rahwas toob wägga palju, ennam kui se tötteggemisse jure tarwis lähhäb, mis Jehowa käsknud tehha.

6. Ja Moses käskis, et piddi leris kulutadama ja ööldama: Ükski mees egga naene ei pea ennam waewa näggema pühha maia üllestöstmisse-ohwri pärrast; ja nenda sai rahwas ärrakeeldud ennam tomast.

7. Sest neil olli jo warra kül keige se tö tarwis, mis piddi tehtama, ja siñna jäi weel ülle.

8. Ja keik, kel tark meel olli tötteggiate seast, need teggid sedda maia kümnest tekkist, mis kallist korrotud linnasest ja walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-punnasest löngast, ja kuddusid Kerubid targaste siñna sisse.

9. Ühhe tekki pitkus olli kahheksa kolmatkümmend künant, ja ühhe tekki laius nelli künant: üks moöt olli igga tekkil.

10. Ja ta panni wiis tekki ühte teine teise külge ja panni ta ühte wiis tekki teine teise külge.

11. Ja teggi asad walwaka-sinnisest löngast ühhe tekki äre siñna otsa, kus sedda piddi ühtepandama: nenda teggi ta teise tekki otsa äre, kust teist piddi ühtepandama.

12. Wiiskümmend asa teggi ta ühhe tekki külge, ja wiiskümmend asa teggi ta selle tekki otsa, kust teist piddi ühtepandama: need asad ollid wastastikko teine teise wasto.

13. Ja ta teggi wiiskümmend

kuld-haki, ja panni nende hakidega need tekkid teine teise külge ühte, et ta ühheks maiaks sai.

14. Ja ta teggi tekkid kitsekarwust telgi tarwis maia peäle, üksteistküm~end tekki teggi ta neid.

15. Ühhe tekki pitkus olli kolmkümmend künart, ja nelli künart ühhe tekki laius; üks moöt olli neil ühhelteistkümmel tekkil.

16. Ja ta panni wiis tekki issepäines, ja kuus tekki issepäine ühte.

17. Ja teggi wiiskümmend asa selle tekki äre siñna otsa, kust sedda pididi ühtepandama, ja wiiskümmend asa teggi ta selle tekki äre, kust sedda pididi teisega ühtepandama.

18. Ja ta teggi wiiskümmend wask-haki, se telgi ühtepaña, et se pididi ühheks sama.

19. Ja teggi selle telgile kattet punnakaist jära nahkust, ja kattet mära nahkust siñna peäle.

20. Ja teggi need lauad maia tarwis Sittimi puust, mis piddid püsti seisma.

21. Kümme künart olli ühhe

laua pitkus ja poolteist künart ühhe laua laius.

22. Kaks tappi olli ühhel laual körwastikko teine teise wasto: nenda teggi ta keikile maia laudadele.

23. Ja ta teggi lauad maia tarwis, kakskümmend lauda louna külge tarwis wasto lounat.

24. Ja teggi nellikümmend hõbbe-jalga nende kahhekümne laua alla: kaks jalga ühhe laua alla temma kahhe tappile, ja kaks jalga teise laua alla temma kahhe tappile.

25. Ja selle maia teise külje tarwis pohja pole teggi ta kakskümmend lauda,

26. Ja nende nellikümmend hõbbe-jalga, kaks jalga ühhe laua alla, ja kaks jalga teise laua alla.

27. Ja selle maia külge öhto pole teggi ta kuus lauda.

28. Ja teggi kaks lauda maia nurkade tarwis mollemas külges.

29. Ja nem~ad ollid alt kahhekessi ühtepandud, ja ollid ka peält ühtepandud ühhe röngaga: nenda teggi ta neile mollemile mollemas nurkas.

30. Nenda olli kahheksa lauda, ja nende hõbbe-jallad kuusteistkümmend jalga: kaks jalga ikka ühhe laua al.

31. Ja ta teggi lattid Sittimi puust, wiis ühhe maia külje laudade tarwis,

32. Ja wiis latti teise maia külje laudade tarwis, ja wiis latti maia laudade tarwis mollemal polel öhto pole.

33. Ja teggi ühhe keskmisse latti, mis neist laudust ühhest otsast teise pididi läbbikäima.

34. Ja need lauad karratas ta kullaga, ja nende rõngad teggi ta kullast lattide assemeks, ja karratas need lattid kullaga.

35. Ja teggi wahhe-tekki walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-punnasest ja kallist korrotud linnasest lõngast, sedda teggi ta, Kerubid targaste senna sisse kuddudes.

36. Ja ta teggi temmale nelli sammast Sittimi-puust, ja karratas neid kullaga: nende hagrid ollid kullast, ja ta wallas neile nelli hõbbe-jalga.

37. Ja ta teggi kattet telgi ukse tarwis walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-

punnasest ja kallist korrotud linnasest lõngast, mis wälja-õmblejatte tehtud.

38. Ja nende wiis sammast ja nende hagrid, ja karratas nende nupud ja nende wardad kullaga, ja nende wiis jalga wassega.

37. Peatük.

Pühha maia ehk koggodusse telgi riistad tehakse.

1. Ja Petsaleel teggi se laeka Sittimi puust, pool kolmat künart olli temma pitkus ja poolteist künart ta laius ja poolteist künart ta kõrgus.

2. Ja ta karratas sedda puhta kullaga seest- ja wäljaspididi, ja teggi kuld-krantsi senna ümber.

3. Ja wallas temmale nelli kuld-rõngast temma nelja nurga külge, ehk kaks rõngast ta ühhe külge ja kaks rõngast ta teise külge.

4. Ja ta teggi kangid Sittimi puust ja karratas neid kullaga,

5. Ja panni kangid rõngaste sisse laeka külgele, et woiks laeka kanda.

6. Ja teggi ärraleppitamisse-

kane puhtast kullast,
poolkolmat künart olli ta pitkus
ja poolteist künart temma laius.

7. Ja ta teggi kaks Kerubi
kullast, ühhest tükkist teggi ta
neid mollema ärraleppitamisse-
kane otsa.

8. Üks Kerub olli ühhest otsast
siit poolt ja teine Kerub teisest
otsast seält poolt: sest
ärraleppitamisse-kanest teggi ta
need Kerubid wälja ta
mollemast otsast.

9. Ja need Kerubid ollid
ommad mollemad tiwad
wäljalautamas üllespidi, ja
omma tibadega katmas se
ärraleppitamisse-kane, ja nende
silmad ollid teine teise wasto:
se ärraleppitamisse-kane wasto
ollid Kerubide silmad.

10. Ja ta teggi se laua Sittimi
puust, kaks künart ta pitkus ja
üks künar ta laius ja poolteist
künart ta kõrgus.

11. Ja karratas tedda puhta
kullaga ja teggi kuld-krantsi
senna ümber.

12. Ja teggi temmale põna,
kämle laius, ümberringi, ja teggi
tem~a põna ümber kuld-krantsi.

13. Ja ta wallas temmale nelli
kuld-röngast, ja panni need

röngad nelja nurga külge, mis
temma nelja jalla külges ollid.

14. Alt põna liggi ollid need
röngad kangide assemeks, et
woiks laua kanda.

15. Ja ta teggi need kangid
Sittimi puust ja karratas neid
kullaga et woiks laua kanda.

16. Ja ta teggi need riistad,
mis laua peäl piddid ollema,
tem~a waagnad ja ta
suitsetamisse rohho-kausid ja
ta kahwlid ja putked, misga
sedda lauda peab kattetama,
sedda keik puhtast kullast.

17. Ja ta teggi künnla-jalla
puhtast kullast, ühhest tükkist
teggi ta se küünla-jalla, temma
kehha ja ta arrud, ta
kausikessed, ta knöbid, ja ta
lillikessed käisid temmast wälja.

18. Ja kuus arro käisid ta
küljest wälja, kolm künnla-jalla
arro temma ühhest küljest, ja
kolm küünla-jalla arro ta
teisest küljest.

19. Ühhes arrus ollid kolm
kausikest mandli wisi tehtud, ja
üks knööp ja üks lillike, ja
teises arrus ollid kolm
kausikest mandli wisi tehtud,
üks knööp ja üks lillike, nenda
ollid neil kuel arrul, mis küünla-

jallast wälja käisid.

20. Ja küünla-jalla kehha külges ollid nelli kausikest mandli wisi tehtud, temma knöbid ja ta lillikessed.

21. Ja üks knööp käis kahhe arro al temmast wälja, ja ta üks knööp kahhe arro al temmast wälja, ja ta üks knööp kahhe arro al tast wälja: nenda olli neil kuel arrul, mis tem~ast wäljakäisid.

22. Nende knöbid ja nende arrud käisid tem~ast wälja: se keik olli ühhest tükkist puhtast kullast.

23. Ja ta teggi temma seitse lampi, ja ta küünla-kärid, ja ta tahhi-niña riistad puhtast kullast.

24. Ühhest puhta kulla talentist teggi ta sedda, ja keik temma riistad.

25. Ja ta teggi ühhe suitsetamisse altari Sittimi puust, üks künar olli ta pitkus ja üks künar ta laius, neljanurgaliñe, ja kaks künart temma kõrgus; ta sarwed käisid tast wälja.

26. Ja ta karratas sedda puhta kullaga tem~a üllema pohja ja ta küljed ümberringi ja ta

sarwed, ja teggi kuld-krantsi senna ümber.

27. Ja ta tegggi temmale kaks kuld-röngast ta krantsi alla temma mollema pole ta mollema külge kangide assemeks, et sedda nendega woiks kanda.

28. Ja ta teggi kangid Sittimi puust ja karratas neid kullaga.

29. Ja teggi pühha woidmisse ölli, ja need maggusa haisoga puhtad suitsetamisse-rohhud æ apteekri wisi.

38. Peatük.

Kulla, höbbeda ja wasse arro, mis se tö tarwis kullatud.

1. Ja ta teggi põlletamisse-ohwri altari Sittimi puust, wiis künart pitkuti ja wiis künart laiuti, neljanurgalinne, ja kolm künart kõrguti.

2. Ja ta teggi temma sarwed ta nelja nurga peäle, ta sarwed käisid temmast wälja, ja ta karratas sedda wassega.

3. Ja ta teggi keik se altari riistad, pottid ja labbidad ja pekkid, tulle-worgid ja sütte-pannud: keik temma riistad

teggi ta wassest.

4. ja teggi altarile wörgo, wassest olli se wörgotö, temma tulle asseme al, alt pididi polest altarist sadik.

5. Ja ta wallas nelli rögast selle wask-wörgo nelja otsa külge kangide assemeks,

6. Ja teggi kangid Sittimi puust ja karratas neid wassega,

7. Ja panni need kangid nende rögaste sisse, mis altari külges, et sedda woiks nendega kanda, ta teggi sedda öneks laudadest.

8. Ja teggi wask-pessemisse-riista ja temma wask-jalla nende naeste peeglidest kes hulgal kokkotullid, kes koggodusse telgi ukse ette hulgal kokkotullid.

9. Ja ta teggi sedda oue; ja louna külje pole wasto lounat selle oue seinatekkide kallist linnasest ridest, mis korrotud löngast, sadda künart.

10. Nende kakskümmend sammast ja nende kakskümmend wask-jalga; sammaste hagrid, ja nende wardad höbbedast.

11. Ja pohja külje pole sadda künart, nende kaksküm~end

sam~ast ja nende kaksküm~end wask-jalga; sam~aste hagrid ja nende wardad höbbedast.

12. Ja öhto külje pole seinatekkide wiiskümmend künart, nende kümme sammast ja nende kümme jalga; sammaste hagrid ja nende wardad höbbedast.

13. Ja hom~iko külje pole päwatousmisse wasto wiiskümmend künart.

14. Seinatekkide olli ühhel polel wiisteistkümmend künart, nende kolm sammast ja nende kolm jalga.

15. Ja teisel polel siit ja seält poolt oue wärrawa seinatekkide wiisteistkümmend künart, nende kolm sammast ja nende kolm jalga.

16. Keik seinatekkide oue ümber ollid kallist linnasest ridest mis korrotud löngast.

17. Ja sammaste jallad ollid wassest, sammaste hagrid ja nende wardad ollid höbbedast ja nende nuppud höbbedaga karratud, ja keik oue sammaste külges ollid hõbbe-wardad.

18. Ja oue wärrawa katte olli wälja-ömblejatte tehtud

walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-punnasest ja kallist korrotud linnasest lõngast, ja kakskümmend künart olli pitkus ja kõrgus laiusega wiis künart otse kui teised oue seinatekkide.

19. Ja nende nelli sammast ja nende nelli jalga ollid wassest, nende hagid hõbbedast, ja nende nuppude kard ja nende wardad ollid hõbbedast.

20. Ja keik waiad maia ja oue ümberringi ollid wassest.

21. Need on selle maia, se tunnistusse maia ärraloetud asjad, mis loeti ärra Mosesse susanna peäle, Lewitide tenistusseks, Itamari preestri Aaroni poia käe läbbi.

22. Ja Petsaleel Huri poia Uri poeg Juda suggu-arrust teggi sedda keik, mis Jehowa Mosest olli käsknud.

23. Ja temmaga Ooliab Ahisamaki poeg Tani suggu-arrust, kes sep ja tark kudduja ja wäljaõmbleja walwaka-sinnise ja purpuri-punnase ja elleda-punnase ja kalli linnase lõngaga.

24. Keik sedda kulda, mis selle tö jures ärratehti keige se

pühha maia töle, kõikutamisse-ohwri kulda olli ühheksa talenti kolmatkümmend ja seitse sadda ja kolmkümmend sekli pühha sekli järrele.

25. Ja nende hõbbedat, kes koggodusse seast ollid ärraloetud, olli sadda talenti ja tuhhat, seitse sadda ja wiis sekli kahheksatkümmend, pühha sekli järrele.

26. Üks Peka mehhe peäle, se on üks pool sekli pühha sekli järrele, iggamehhe peäle, kes nende sekka sai kes ollid ärraloetud, kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, kuus sadda tuhhat ja kolm tuhhat, wiis sadda ja wiiskümmend.

27. Ja seäl olli sadda talenti hõbbedat, need pühha maia jallad ja se wahhe-tekki jallad wallada, saast talentist sadda jalga, üks talent igga jalla tarwis.

28. Ja neist tuhhandest ja seitsmest saast ja wiest seklist kahheksatkümmend teggi ta sammaste hagid ja karratas nende nuppud ja panni wardad nende külge.

29. Ja sedda kõikutamisse-ohwri waske olli seitseküm~end

talenti, kaks tuhat ja nelli sadda sekli.

30. Ja sest teggi ta koggodusse telgi ukse jallad ja wask-altari ja se wask-wörgo mis ta külges, ja keik altari riistad.

31. Ja oue jallad ümberringi, ja oue wärrawa jallad ja keik maia waiad ja keik oue waiad ümberringi.

39. Peatük.

Pühhad kallid rided tehakse walmis: pühha maia riistade nimmed.

1. Ja walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-punnasest lõngast teggid nemmad ammeti rided pühhas paikas ammeti töteggemisse tarwis: ja nemmad teggid need pühhad rided, mis Aaronile tarwis, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

2. Ja ta teggi käiksitta-kuekesse kuldsest, walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-puñasest ja kallist korrotud liñasest lõngast.

3. Ja nemmad taggusid need

kuld-platid öhhukesseks ja leiksid neid tradiks, ja nemmad pannid sedda walwaka-sinnise ja purpuri-punnase lõnga sekka ja elleda-punnase ja kalli linnase lõnga sekka, targaste senna sisse koutud.

4. Nemmad teggid ka temmale olla-peältsed mis ühteweawad, temma mollemast otsast pandi neid ühte.

5. Ja se targaste koutud wö mis temma külges, olli septsam~ast lõngast nendasammoti tehtud: kuldsest, walwaka-siñisest ja purpuri-puñasest ja elleda-puñasest ja kallist korrotud liñasest lõngast, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

6. Ja nemmad teggid need Soami kiwwid walmis, ja kuld-kollud nende ümber, kus sisse Israeli laste nimmed ollid tikkitud pitseri-kirja wisi.

7. Ja ta panni se käiksittakuekesse olla-peäliste peäle mällestusse kiwwaks Israeli lastele, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

8. Ja ta teggi rinna-illo, targaste koutud, nendasammoti

kui käiksitta-kueke tehtud, kuldsest, walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elle-punnasest ja kallist korrotud linnasest lõngast.

9. Se olli neljanurgalinne, kahhekordseks teggid nemmad se rinna-illo, üks waks olli pitkus ja üks waks ta laius, kahhekordne olli tem~a.

10. Ja nemmad täitsid sedda nelja rea kiwwidega: üks ridda olli Odemi- Topasiuse- ja Parekti-kiwwi; se on essimenne ridda.

11. Ja teine ridda olli Noweki-Sahwiri- ja Temanti-kiwwi.

12. Ja kolmas ridda olli Lesemi- Sebo- ja Ametüsti-kiwwi.

13. Ja neljas ridda olli Tarsisi-, Soami- ja Jaspe-kiwwi; ja nende ümber tehti kuld-kollud, kus neid sisse pandi.

14. Ja need kiwwid ollid Israeli laste nimmede järrele, neid olli kaksteistkümmend nende nimmede järrele, pitseri-wisi tikkitud, iggaühhe nimmi kahheteistkümmne suggu-arro järrele.

15. Ja nemmad teggid rinna-illo külge ühhest pitkusest

kerulissed keed, puhtast kullast.

16. Ja nemmad teggid kaks kuld-kollo ja kaks kuld-rõngast, ja pañid need kaks rõngast riña-illo kahhe otsa külge,

17. Ja pañid need kaks kuld-kerolist kedi nende kahhe rõnga sisse, rinna-illo otsade külge.

18. Ja nende kahhe kerolisse kee kaks otsa pañid nemmad nende kahhe kollo külge, ja pannid neid käiksitta-kuekesse olla-peäliste peäle ta eestpole.

19. Ja nemmad teggid kaks kuld-rõngast, ja pañid neid rinna-illo kahhe otsa külge, temma äre külge mis seestpiddi käiksitta-kuekesse wasto on.

20. Ja nem~ad teggid kaks kuld-rõngast ja pannid neid käiksitta-kuekesse kahhe olla-peältse külge altpiddi ta eestpoolt siña liggi, kus sedda ühtepandi käiksitta-kuekesse targaste koutud wö ülle.

21. Ja nemmad siddusid kinni se rinna-illo temma rõngastega käiksitta-kuekesse rõngaste külge walwaka-sinnise noriga, et ta käiksitta-kuekesse targaste koutud wö külges olli,

nenda et riña-illo sest käiksitta-kuekessest ei piddand lahti sama; nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

22. Ja ta teggi sedda lühhikest kube mis käiksitta-kuekesse al, koutud keik walwaka-sinnisest löngast.

23. Ja se kue pea-auk olli temma keskel nenda kui raudride su, selle pea-augo ümber olli üks koutud äär, et ta ei piddand lõhki kärrisema.

24. Ja nemmad teggid se kue pallistusse külge kranati-ounad walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-punnasest korrotud löngast.

25. Ja nemmad teggid kellokessed puhtast kullast, ja pannid need kellokessed nende kranati-ounte wahhele se kue pallistusse külge ümberringi, kranati ounte wahhele.

26. Üks kelloke ja üks kranati-oun, ta üks kelloke ja üks kranati-oun se kue pallistusse külge ümberringi, ammeti tõteggemisse tarwis, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

27. Ja nemmad teggid pitkad kued kallist linnasest koutud ridest Aaronile ja temma

poegele,

28. Ja kübbara kallist linnasest ridest ja kännad mütsid kallist linnasest ridest ja liñased püksid kallist linnasest ridest mis korrotud löngast.

29. Ja wö kallist korrotud linnasest ja walwaka-sinnisest ja purpuri-punnasest ja elleda-punnasest löngast, wäljaõmblejatte tehtud, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

30. Ja nemmad teggid pühha kroni öhhukesse plati puhtast kullast, ja kirjotasid sinna sisse kirja, pitseri kirja wisi need sannad: Jehowa pühhitsus.

31. Ja nemmad pannid senna külge walwaka-sinnise nöri kübbara külge peält kinni panna, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

32. Nenda lõppetati keik se koggodusse telgi maia tö; ja Israeli lapsed ollid teinud keik sedda möda, kui Jehowa Mosest olli käsknud; nenda ollid nemmad teinud.

33. Ja nemmad wisid se maia Mosesse jure, se telgi ja keik temma riistad, temma hagid, ta lauad, ta lattid, ja ta sambad

ja ta jallad.

34. Ja se tekki puñakaist jära nahkust ja se tekki mära nahkust ja se wahhe-tekki mis katteks olli.

35. Se tunnistasse laeka ja temma kangid ja se ärraleppitamisse-kane:

36. Se laua keige temma riistadega ja need ettepannemisse leiwad:

37. Se küünla-jalla mis puhtast kullast temma lampidega, need lampid mis piddid ülles seätama, ja keik temma riistad ja se ölli walge tarwis:

38. Ja se kuld-altari ja se woidmisse ölli ja need maggusa haisoga suitsetamisse-rohhud ja se telgi ukse katte:

39. Se wask-altari ja se wask-wörgo mis seäl, külges temma kangidega ja keige ta riistadega, se pessemisse-riista ja temma jalla:

40. Need oue seina-tekkid, temma sambad ja temma jallad, ja oue wärrawa katte, ta nörid ja ta waiad, ja keik riistad koggodusse telgi maia tenistusse tarwis:

41. Need ammeti rided pühhas

maias ammeti tõteggemisse tarwis, preestri Aaroni pühhad rided ja ta poegade rided preestri-ammeti tarwis.

42. Keik sedda möda kui Jehowa Mosest olli käsknud, nenda ollid Israeli lapsed keik sedda tööd teinud.

43. Ja Moses watas keik sedda tööd, ja wata nem~ad ollid sedda teinud; kui Jehowa olli käsknud, nenda ollid nem~ad teinud; ja Moses õñistas neid.

40. Peatük.

Pühha maia tehakse ülles: pilw kattab sedda.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Essimessel essimesse ku päwal pead sa koggodusse telgi maia ülles teggema;

3. Ja panne siñna sisse se tunnistasse laekas, ja katta se laekas wahhe-tekkiga.

4. Ja wi se laud siñna sisse, ja sea sedda mis siñna peäle tuleb seäda; ja wi se küünla-jalg siñna sisse, ja süta ta lampid põllema.

5. Ja panne se kuld-altar

suitsetamisse tarwis tunnistusse laeka ette, ja panne ukse katte maia ette ülles.

6. Ja panne se põlletamisse-ohwri altar koggodusse telgi maia ukse ette.

7. Ja panne se pessemisse-riist koggodusse telgi wahhele ja altari wahhele, ja pañe wet siñna sisse

8. Ja sa pead se oue ümberringi üllespannema, ja oue wärrawa katte ettepannema.

9. Ja wötta woidmisse ölli, ja woia se maia ja keik, mis seäl sees on, ja pühhitse sedda ja keik ta riistad, et se pühhaks saab.

10. Ja woia põlletamisse-ohwri altar ja keik ta riistad, ja pühhitse se altar, et se altar saab keigepühhamaks.

11. Ja woia se pessemisse-riist ja selle jalg, ja pühhitse sedda.

12. Ja wi Aaroni ja temma poiad koggodusse telgi ukse jure liggi, ja pesse neid weega,

13. Ja panne pühhad rided Aaroni selga, ja woia tedda ja pühhitse tedda, et ta mo jures preestri-ammeti peäl woib olla.

14. Ja wi temma poiad liggi, ja

panne need kued nende selga, 15. Ja woia neid, nenda kui sa nende issa olled woidnud, et nemmad mo jures preestri-ammeti peäl woiwad olla: ja se peab sündima, et nende woidminne neile peab ollema iggawesseks preestri-ammetiks nende tulleva põlwe-rahwa jures.

16. Ja Moses teggi keik; sedda möda kui Jehowa tedda olli käsknud, nenda teggi temma.

17. Ja se sündis teise aasta essimessel essimesse ku päwal, et se maia ülles tehti.

18. Ja Moses teggi se maia ülles ja seadis temma jallad, ja panni ta lauad ülles, ja panni ta lattid sisse ja panni ta sambad ülles.

19. Ja ta lautas maia peäle telgi ja panni siñna peäle selle telgi katte ülles, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

20. Ja ta wöttis ja panni sedda kässu-tunnistust laeka sisse, ja panni kangid laeka külge, ja panni ärraleppitamisse-kane ülles laeka peäle.

21. Ja ta wiis laekast maia sisse, ja pañi wahhe-tekki ülles katteks; ja kattis se tunnistusse

laeka, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

22. Ja ta panni se laua koggodusse telgi sisse, maia külge pohja pole se wahhetekki ette.

23. Ja ta seadis senna peäle need leiwad korra pärrast Jehowa palle ette, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

24. Ja ta pañi se künnla-jalla koggodusse telgi sisse laua kohhale, selle maia külge louna pole.

25. Ja ta sütas põllema need lampid Jehowa palle ees, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

26. Ja ta panni se kuld-altari koggodusse telgi sisse wahhetekki ette.

27. Ja sütas temma peäle põllema need maggusa haisoga suitsetamisse-rohhud, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

28. Ja ta panni se ukse katte maia ette,

29. Ja se põlletamisse-ohwri altari pañi temma koggodusse telgi maia ukse ette, ja ohwerdas seäl peäl põlletamisse- ja roa-ohwrid,

nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

30. Ja ta panni se pessemisse-riista koggodusse telgi wahhele ja altari wahhele, ja panni wet siñna sisse pesta.

31. Ja Moses ja Aaron ja ta poiad pessesid seält seest ommad käed ja ommad jallad.

32. Kui nemmad koggodusse telgi sisse läksid, ja kui nemmad altari jure liggi tullid, siis pessesid nemmad ennast, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

33. Ja ta panni oue seinad senna maia ja altari ümber ülles, ja panni oue wärrawa katte ette: nenda lõppetast Moses sedda tööd.

34. Ja se pilw kattis koggodusse telgi, ja Jehowa Au täitis se maia.

35. Ja Moses ei woind mitte koggodusse telgi sisse miñna, sest se pilw jäi siñna peäle seisma, ja Jehowa Au täitis sedda maia.

36. Ja kui se pilw maia peält üllesläks, siis läksid Israeli lapsed käima keikis nende teekäimissis.

37. Ja kui se pilw mitte ülles

ei läinud, siis ei läinud
nemmad mitte käima se
päwani, kui ta jälle üllesläks.
38. Sest Jehowa pilw olli maia
peäl päwal, ja tulli olli öse seäl

sees, keige Israeli suggu
nähhes keikis nende
teekäimissis.

Teise Mosesse Ramato Ots.

Kolmas Mosesse Ramat.

1. Peatük.

*Pölletamise-ohwrid, mis heal
melel antakse.*

1. Ja Jehowa hüdis Mosest ja
rakis temmaga koggodusse
telgi seest ja ütles:
2. Rägi Israeli laste wasto ja
üttele neile: Kui innimenne teie
seast Jehowale wöttab ühhe
ohwri-anni tua lojuksist, siis
peate teie lojuksest, weistest ja
puddolajustest omma ohwri-
anni toma.
3. Kui temma ohwri-anni on
üks pölletamise-ohwer
weistest, siis peab ta sedda
toma, mis issane ja selge
terwe on; ta peab sedda
koggodusse telgi ukse ette
toma, et ta woiks armas olla

Jehowa ees.

4. Ja ta peab omma käega se
pölletamise-ohwri Pea peäle
toetama, ja sedda peab temma
eest heaks woetama, et ta
eest saaks ärraleppitamine
tehtud.

5. Ja ta peab ühhe nore
weikse ärratapma Jehowa ees,
ja Aaroni poiad need preestrid
peawad sedda werd toma, ja
sedda werd ümberringi
riiputama altari peäle, mis
koggodusse telgi ukse ees on.
6. Ja ta peab se pölletamise-
ohwri nahha peält ärrawõtma,
ja sedda temma tükkiks katki
raiuma.

7. Ja preestri Aaroni poiad
peawad altari peäle tuld
pannema ja puid tulle peäle
seädma.

8. Ja need preestrid Aaroni poiad peawad seädma need tükkid, se Pea ja se raswa nende pude peäle, mis tulle peäl on, mis altari peäl.

9. Ja selle sissekonna ja säred peab weega ärrapessema; ja preester peab sedda keik altari peäl süütma põllema põlletamisse-ohwriks: se on üks tulle-ohwer maggusaks haisuks Jehowale.

10. Ja kui tem~a ohwri-and on puddolouksist ehk lambust ehk kitsedest mis põlletamisse-ohwriks, siis peab ta sedda toma mis issane ja selge terwe on.

11. Ja ta peab sedda ärratapma altari körwas pohja pole Jehowa ees, ja need preestrid Aaroni poiad peawad selle werd ripputama ümberringi altari peäle.

12. Ja ta peab sedda ta tükkiks katki raiuma ja temma Pea ja ta raswa, ja preester peab neid seädma nende pude peäle, mis tulle peäl on, mis altari peäl.

13. Ja se sissekonna ja säred peab weega ärrapessema; ja preester peab sedda keik liggi

wima ja altari peäl süütma põllema: se on üks põlletamisse-ohwer, üks tulle-ohwer maggusaks haisuks Jehowale.

14. Ja kui temma ohwri-and on liño-suggust, põlletamisse-ohwriks Jehowale: siis peab ta om~a ohwri turtli-tuikessist ehk tui-poegest wima.

15. Ja preester peab sedda senna altari jure wima, ja temma Pea künega ärranäppistama ja altari peäl süütma põllema, ja selle werd peab wäljapikistama altari seina külge.

16. Ja temma puggu peab ta temma sulgedega ärrawima, ja sedda wiskama altari körwa hom~iko pole tuhha paika.

17. Ja ta peab sedda lõhki leikama temma tibadega, ei ta pea sedda mitte ühhest ärralahhutama, ja preester peab sedda altari peäl süütma põllema nende pude peäl, mis tulle peäl on ; se on üks põlletamisse-ohwer, üks tulle-ohwer maggusaks haisuks Jehowale.

2. Peatük.

Roa-ohwrid, mis heal meel antakse.

1. Ja kui üks hing ühhe roa-ohwri-anni Jehowale tahhab tua, siis peab tema ohwri-and penest jahhust ollema, ja ta peab ölli siñna peäle wallama ja wirukki siñna peäle pannema.

2. Ja ta peab sedda wima nende preestride Aaroni poege kätte, ja üks peab peoga seält wõtma omma peo täid temma penest jahhust ja temma öllist keige ta wirukkiga, ja preester peab sedda mällestusse-ohwriks süütma põllema altari peäl; se on üks tulle-ohwer maggusaks haisuks Jehowale.

3. Ja mis sest roa-ohwrist üllejääb, se tulleb Aaronile ja temma poegele; se on se keige pühham assi Jehowa tulle-ohwridest.

4. Ja kui sa tahhad tua ühhe roa-ohwri-anni sest, mis pets-ahjus on küpsetud, siis peawad need ollema hapnematta kogid penest jahhust ölliga seggatud ja hapnematta öhhokessed

kogid ölliga voitud.

5. Ja kui so ohwri-and on üks roa-ohwer pannus küpsetud, siis peab se ollema penest jahhust ilma hapnematta, ölliga seggatud.

6. Sa pead sedda tükkiks murdma ja ölli senna peäle wallama; se on üks roa-ohwer.

7. Ja kui so ohwri-and on üks roa-ohwer katlas kedetud, siis peab sedda penest jahhust ölliga tehtama.

8. Ja sa pead sedda roa-ohwri mis neist tehakse, Jehowale toma ja sedda preestri kätte andma, ja ta peab sedda altari jure wima.

9. Ja preester peab sest roa-ohwrist selle mällestusse-ohwri peält ärrawõtma ja altari peäl süütma põllema; se on üks tulle-ohwer maggusaks haisuks Jehowale.

10. Ja mis sest roa-ohwrist üllejääb, se tulleb Aaronile ja temma poegele; se on se keigepühham Jehowa tulle-ohwridest.

11. Ei ühtegi roa-ohwri, mis teie Jehowale tahhate wia, ei pea sest tehtama, mis hapnend, sest teie ei pea

ühtegi happotaignat egga
ühtegi met Jehowale tulle-
ohwriks süütma põllema.

12. Essimesse wilja ohwri-
anniks woite neid kül tua
Jehowale, agga altari peäle ei
pea nemmad mitte sama
maggusaks haisuks.

13. Ja keik so roa-ohwri annid
pead sa solaga solama, ja sa
ei pea mitte omma Jummal
seädusse sola ärrajätma
ommast roa-ohwrist; keige
omma ohwri-andide peäle pead
sa sola toma.

14. Ja kui sa essimessest
uudsest wiljast roa-ohwri
Jehowale tood, siis pead sa
tored pead mis tulle äres
kuiwatud ja mis torist päist
peneks toukatud ommast
essimessest uudsest wiljast
roa-ohwriks toma.

15. Ja sa pead ölli senna
peäle pañema ja wirukki seña
peäle pañema; se on üks roa-
ohwer.

16. Ja preester peab selle
mällestusse-ohwri süütma
põllema temma peneks
toukatud wiljast ja temma öllist
keige ta wirukkiga; se on üks
tulle-ohwer Jehowale.

3. Peatük.

Tänno-ohwrid.

1. Ja kui temma ohwri-and on
üks tänno-ohwer, kui ta
weistest toob, olgo se issane
ehk emmane, siis peab ta
sedda mis selge terwe, Jehowa
ette toma.

2. Ja ta peab omma käega
omma ohwri-anni Pea peäle
toetama ja sedda koggodusse
telgi ukse ees ärratapma, ja
need preestrid Aaroni poiad
peawad sedda werd ümberringi
altari peäle ripputama.

3. Ja ta peab sest tänno-
ohwrist ühhe tulle-ohwri
Jehowale toma, se raswa mis
sissekonna kattab, ja keige se
raswa mis sissekonna külges
on.

4. Ja neid kaks nero ja se
raswa mis nende külges ja mis
soolte külges, ja sedda muud
raswa, mis maksa liggi, sedda
peab ta nerudega ärrawõtma.

5. Ja Aaroni poiad peawad
sedda altari peäl süütma
põllema se põlletamise-ohwri
peäl, mis nende pude peäl on,
mis tulle peäl; se on üks tulle-

ohwer maggusaks haisuks
Jehowale.

6. Ja kui temma ohwri-and on
puddolojustest tänno-ohwriks
Jehowale, olgo se issane ehk
emmane, siis peab ta sedda
toma mis selge terwe.

7. Kui ta ühhe lamba-talle toob
om~aks ohwri-anniks, siis peab
ta sedda Jehowa ette toma.

8. Ja omma käega omma
ohwri Pea peäle toetama ja
sedda koggodusse telgi ees
ärratapma, ja Aaroni poiad
peawad temma werd altari
peäle ümberringi ripputama.

9. Ja ta peab sest tänno-
ohwrist ühhe tulle-ohwri
Jehowale toma; temma raswa,
se terwe sawwa, mis temma
selja-lu külges, peab ta
ärrowõtma, ja se raswa mis
sissekonna kattab, ja keige se
raswa, mis sissekonna külges
on.

10. Ja neid kaks nero ja se
raswa mis nende külges ja mis
solte külges on, ja sedda muud
raswa, mis maksa liggi, sedda
peab ta nerudega ärrowõtma.

11. Ja preester peab sedda
altari peäl süütma põllema; se
on üks tulle-ohwri roog

Jehowale.

12. Ja kui temma ohwri-and
üks kitse suggu on, siis peab
ta sedda Jehowa ette toma.

13. Ja peab omma käega ta
Pea peäle toetama, ja sedda
koggodusse telgi ees

ärratapma, ja Aaroni poiad
peawad temma werd altari
peäle ümberringi ripputama.

14. Ja ta peab sest omma
anni tulle-ohwriks Jehowale
toma, se raswa, mis sissekonna
kattab ja keik se raswa, mis
sissekonna külges on.

15. Ja neid kaks nero ja se
raswa mis nende külges, ja mis
soolte külges, ja sedda muud
raswa mis maksa liggi, sedda
peab ta nerudega ärrowõtma.

16. Ja preester peab neid
altari peäl süütma põllema; se
on üks tulle-ohwri roog
maggusaks haisuks: keik se
rasw tulleb Jehowale.

17. See olgo üks iggawenne
seätud wiis teie tulleva põlwe-
rahwale keige teie ello-maiade
sees: Teie ei pea ühtegi raswa
egga ühtegi werd söma.

4. Peatük.

Patto-ohwrid.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Rägi Israeli laste wasto ja ütle: Kui üks hing koggematta ühhegi Jehowa kasso wasto patto teeb, mis ei pea tehtama, ja teeb middagi nende Jehowa käskude wasto.

3. Kui voitud preester patto teeb rahwa süüks: siis peab ta toma omma patto pärrast, mis ta teinud, ühhe wärsi, mis selge terve noor weis on, Jehowale patto-ohwriks.

4. Ja ta peab se wärsi toma koggodusse telgi ukse ette Jehowa ette, ja peab omma käega selle wärsi Pea peäle toetama ja se wärsi ärratapma Jehowa ees.

5. Ja se voitud preester peab selle wärsi werrest wõtma ja sedda koggodusse telgi sisse wima.

6. Ja preester peab omma sõrme se werre sisse kastma ja sest werrest seitsekord ripputama Jehowa palle ette pühha maia wahhe-tekki pole.

7. Ja preester peab sest werrest pannema Jehowa palle ette selle altari sarwede peäle, kus maggusa haisoga rohhud suitsetakse, mis koggodusse telkis on, ja keik selle wärsi werd peab ta põlletamise-ohwri altari pohja körwa wallama, mis koggodusse telgi ukse ees on.

8. Ja keik selle patto-ohwri wärsi raswa peab ta sest ärrawõtma, se raswa mis sissekonna kattab ja keik se raswa, mis sissekonna külges on.

9. Ja neid kaks nero ja se raswa, mis nende külges ja mis soolte külges, ja muud raswa mis maksa liggi, sedda peab ta nerudega ärrawõtma.

10. Otse nenda kui sest tänno-ohwri härjast ärrawoetakse, ja preester peab neid süütma põllema põlletamise-ohwri altari peäl.

11. Agga selle wärsi nahha ja keik temma lihha, ta peaga ja ta sääртеga ja ta sissekonna ja ta sitta,

12. Ja keik se wärsi peab ta leri tahha wima ühte puhta paika, kuhho tuhka

mahhapuistetakse, ja peab sedda pude peäl tullega ärrapölletama; seäl kus tuhka mahhapuistetakse peab sedda ärrapölletama.

13. Ja kui keik Israeli koggodus peaks eksima, ja se assi olleks koggodusse silma ees teadmatta et nemmad middagi ühhegi Jehowa käskude wasto teinud, mis ei pea tehtama, ja sü-alluseks sanud;

14. Ja se pat saab teäda, misga nemmad on patto teinud: siis peab koggodus ühhe wärsi mis noor weis patto-ohwriks toma, ja nemmad peawad sedda koggodusse telgi ette wima.

15. Ja koggodusse wañemad peawad omma kättega selle wärsi Pea peäle toetama Jehowa ees, ja sedda wärsi peab Jehowa ees ärratapma.

16. Ja se woitud preester peab sest wärsi werrest koggodusse telgi sisse wima.

17. Ja se preester peab omma sõrme se werre sisse kastma, ja seitsekord Jehowa palle ette se wahhe-tekki pole ripputama.

18. Ja sest werrest peab ta

pannema selle altari sarwede peäle, mis Jehowa palle ees on, mis koggodusse telkis, ja keik sedda werd peab ta põlletamisse-ohwri altari pohja körwa wallama, mis koggodusse telgi ukse ees on.

19. Ja keik temma raswa peab ta sest ärrawõtma ja altari peäl süütma põllema.

20. Ja ta peab se wärsiga teggema, otse kui temma se patto-ohwri wärsiga teinud, nenda peab ta sellega teggema; ja preester peab nende eest ärraleppitamist teggema, ja sedda peab neile andeks antama.

21. Ja ta peab se wärsi leri tahha wima ja sedda ärrapölletama, nenda kui ta essimesse wärsi on ärrapölletand; se on koggodusse patto-ohwer.

22. Kui üks würost peaks patto teggema, ja teeb middagi koggematta ühhegi Jehowa omma Jummalä käskude wasto, mis ei pea tehtama ja saab sü-alluseks:

23. Ehk kui tem~ale ta pat teäda antakse, misga ta patto teinud: siis peab tem~a

ommaks ohwri-añiks toma ühhe nore sikko, mis issane ja selge terwe.

24. Ja peab omma käega se sikko Pea peäle toetama ja sedda ärratapma seäl paikas, kus põlletamise-ohwer tappetakse Jehowa ees; se on üks patto-ohwer.

25. Ja preester peab omma sõrmega sest patto-ohwri werrest wõtma ja põlletamise-ohwri altari sarwede peäle pañema, ja temma werd põlletamise-ohwri altari pohja körwa wallama.

26. Ja keik temma raswa peab ta altari peäl süütma põllema, nenda kui tänno-ohwri raswa, ja preester peab temma eest ta patto pärrast ärraleppitamist teggema, ja siis peab temmale andeks antama.

27. Ja kui üks hing mu marahwa seast peaks koggematta patto teggema, et ta middagi teeb ühhegi nende Jehowa käskude wasto, mis ei pea tehtama, ja saab sü-alluseks:

28. Ehk kui temmale temma pat teäta antakse, misga ta patto teinud: siis peab ta ommaks ohwri-anniks toma

ühhe nore kitse-suggu, mis selge terwe ja emmane on, omma patto pärrast, mis ta teinud.

29. Ja peab omma käega se patto-ohwri Pea peäle toetama, ja se patto-ohwri ärratapma põlletamise-ohwri paikas.

30. Ja preester peab omma sõrmega selle werrest wõtma, ja peab sedda põlletamise-ohwri altari sarwede peäle pannema, ja keik temma werd se altari pohja körwa wallama.

31. Ja peab keik temma raswa ärrawõtma, otse nenda kui se tänno-ohwrist ärrawoetakse, ja preester peab sedda altari peäl süütma põllema maggusaks haisuks Jehowale, ja preester peab temma eest ärraleppitamist teggema, siis peab temmale andeks antama.

32. Ja kui ta ennese ohwri-anniks ühhe lambatalle toob patto-ohwriks, siis peab ta sedda wima mis emmane ja selge terwe.

33. Ja peab omma käega se patto-ohwri Pea peäle toetama ja sedda ärratapma patto-ohwriks seäl paikas, kus põlletamise-ohwri tappetakse.

34. Ja preester peab omma sörmega sest patto-ohwri werrest wõtma, ja põlletamisse-ohwri altari sarwede peäle pannema, ja keik selle werd altari pohja körwa wallama.

35. Ja keik selle raswa peab ta ärrawõtma, nenda kui se lamba-talle rasw tänno-ohwrist ärrawoetakse, ja preester peab neid altari peäl süütma põllema Jehowa tulle-ohwride peäl; ja preester peab temma eest ärraleppitamist teggema temma patto pärrast, misga ta patto teinud: siis peab temmale andeks antama.

5. Peatük.

Sü-ohwrid.

1. Ja kui üks hing patto teeb, et ta ühhe wande heäle on kuulnud ja ta on isse tunnistus-mees, et ta sedda ehk näinud ehk muido teab, kui ta sedda ei anna teäta, siis peab ta omma üllekohto süüd kandma.

2. Ehk kui üks hing ühhegi rojase asjasse puutnud, olgo rojase metsalisse raibe ehk

rojase lojukse raibe, ehk rojase romaja raibe, ja se on temmal teadmatta: siis on ta rojane ja sü-allune.

3. Ehk kui ta putub ühhe innimesse rojase asjasse keige temma rojusse järrele, misga ta rojaseks saab, ja se on temmal teadmatta ja saab teäta, et ta sü-allune on.

4. Ehk kui üks hing wannub, et ta suust wäljaaiab, et ta tahhab kurja teha ehk head teha, keige se järrele, mis innimenne ial wandega woib suust wäljaaiada, ja se on temmal teadmatta, ja ta saab teäda: et ta sü-allune on ühhe nendesinnaste asjade pärrast.

5. Siis peab se sündima, kui ta sü-alluseks saab ühhe nende asjade pärrast, et ta peab üllestunnistama, misga ta patto teinud.

6. Ja ta peab omma sü-ohwri Jehowale omma patto pärrast, mis ta teinud, toma ühhe emmase neist puddolojustest, ühhe utto-talle ehk nore kitse patto-ohwriks; ja preester peab tem~a eest ta patto pärrast ärraleppitamist teggema.

7. Ja kui temma kässi ei joua

ühthe puddolojust sada, siis peab ta ommaks sü-ohwriks, et ta patto teinud, toma kaks kurtli-tuikest ehk kaks tui-poega Jehowale, teist patto-ohwriks ja teist põlletamise-ohwriks.

8. Ja ta peab neid preestri jure wima ja essite toma sedda, mis patto-ohwriks on, ja ta peab künega temma Pea näppistama ta kukla kohtas, agga ei mitte ühhest ärralahhutama.

9. Ja peab sest patto-ohwri werrest altari seina külge ripputama, ja mis sest werrest üllejääb, sedda peab altari pohja körwa sama wäljapikistud; se on üks patto-ohwer.

10. Ja sedda teist peab ta põlletamise-ohwriks teggema seätud wisi järrele, ja preester peab temma eest ärraleppitamist teggema temma patto pärrast, mis ta teinud, ja siis peab sedda temmale andeks antama.

11. Ja kui ta kässi ei joua kaks turtli-tuikest ehk kaks tui-poega sada, siis peab temma, et ta patto teinud, omma ohwri toma kaks topi peent jahho

patto-ohwriks; ta ei pea mitte ölli senna peäle pannema egga siinna peäle wirukki pannema, sest se on üks patto-ohwer.

12. Ja ta peab sedda preestri kätte wima, ja preester peab sest peoga wõtma omma peo täit selle mällestusse-ohwriks ja altari peäl süütma põllema Jehowa tulle-ohwri peäl; se on üks patto-ohwer.

13. Ja preester peab tem~a eest ärraleppitamist teggema temma patto pärrast mis ta teinud ühhest neist asjust siis peab tem~ale andeks antama: ja se peab preestrile sama nenda kui roa-ohwer.

14. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

15. Kui üks hing suurt wallatust on teinud ja koggematta Jehowa pühha asjadega patto teinud: siis peab ta omma sü-ohwriks Jehowale toma ühhe jära, mis selge terve puddolojustest, mis so arwamisse järrele kaks hõbbe-sekli wäärt, pühha sekli järrele, sü-ohwriks.

16. Ja ta peab sedda, mis ta neis pühhais asjus patto teinud, jälle tassuma, ja peab

temma wiet ossa senna jure pannema ja sedda preestrile andma, ja preester peab temma eest ärraleppitamist teggema se sü-ohwri järaga, siis peab temmale andeks antama.

17. Ja kui üks hing patto teeb ja middagi ühhegi nende Jehowa käskude wasto teinud, mis ei pea tehtama, ja ta ei teädnud sedda mitte: siis on ta sü-allune ja peab omma üllekohto süüd kandma.

18. Ja ta peab ühhe jära mis selge terwe wima puddolojustest so arwamisse järrele sü-ohwriks preestri kätte, ja preester peab temma eest ärraleppitamist teggema temma eksitusse pärrast, mis ta eksinud, ja isse sedda ei teädnud; siis peab temmale andeks antama.

19. Se on se sü-ohwer; ta on töeste sü-alluseks sanud Jehowa ees.

20. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

21. Kui üks hing patto teeb ja Jehowa wasto suurt wallatust teeb, ja salgab omma liggimesse wasto sedda, mis

temma jure pandud seisma, ehk mis ta tootand kät lües, ehk mis risutud on, ehk ta on omma liggimessele liga teinud; 22. Ehk ta leidnud mis ärrakaddund ja salgab sedda ärra, ja on wallet wandunud ühhegi asja pärrast keikis, mis innimenne woib tehha, et ta sega patto teeb:

23. Siis peab sündima, kui ta patto teinud ja sü-alluseks sanud, et ta peab jälle tassuma need risutud asjad, mis ta risunud, ehk sedda ligasja mis ta temmale teinud, ehk sedda asja mis temma jure on pandud seisma, ehk sedda ärrakaddunud, mis ta leidnud.

24. Ehk keik sedda, mis pärrast ta wallet wandunud; siis peab ta sedda pea-wöllaga jälle maksma, ja siñna jure weel wiet ossa pannema; sellele kelle pärrast se on, peab ta sedda andma selsammal omma sü-ohwri päwal.

25. Ja ta peab omma sü-ohwri Jehowale wima preestri kätte ühhe jära mis selge terwe puddolojustest, so arwamisse järrele sü-ohwriks.

26. Ja preester peab temma

eest ärraleppitamist teggema Jehowa ees, ja temmale peab andeks antama, iggaühhe pärrast keigest sest, mis ta on teinud et ta selle pärrast süalluseks sanud.

6. Peatük.

*Tulloke altari peäl allati:
preestride roa-ohwer põlletakse
ä: patto-ohwer süakse.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Kässi Aaroni ja temma poiad ja ütle: See on se käsk põlletamise-ohwri pärrast: põlletamise-ohwer peab tullesseme peäl altari peäl keige se ö hom~ikoni ollema, ja altari tulli peab siñna peäle jäma põllema.

3. Ja preester peab omma linnase ride selga pannema, ja ommad linnased püksid omma palja ihho külge jalga pannema ja se tuhha ärratöstma, kui tulli sedda põlletamise-ohwri saab altari peal ärrapõlletand, ja peab sedda altari kõrwa pannema.

4. Ja ta peab ommad rided

seljast ärrawõtma ja teised rided selga pannema, ja se tuhha leri tahha wima ühte puhta paika.

5. Ja se tulli altari peäl peab seäl põllema, sedda ei pea mitte ärrakustutama, ja preester peab igga hom~iko siñna peäle puid pannema põllema, ja peab siñna seädma se põlletamise-ohwri, ja selle täño-ohwri raswa seäl peäl süütma põllema.

6. Tulli peab allati altari peäle jäma põllema, sedda ei pea mitte ärrakustutama.

7. Ja se on se käsk roa-ohwri pärrast: Aaroni poiad peawad sedda toma Jehowa ette altari ette.

8. Ja ta peab peält ärrawõtma omma peoga sest roa-ohwri penest jahhust ja ta öllist ja keik wirukki, mis roa-ohwri peäl on, ja ta peab sedda altari peäl süütma põllema maggusaks haisuks selle mällestusse-ohwriks Jehowale.

9. Ja mis sest üllejääb, sedda peawad Aaron ja temma poiad söma; hapnematta peab sedda södama pühhas paikas, koggodusse telgi oue peäl

peawad nemmad sedda söma.

10. Tedda ei pea mitte hapnend tehtama leiwaks ; sedda ollen ma nende ossaks annud omma tulle-ohwridest, se on keigepühham, nenda kui patto-ohwer ja sü-ohwer.

11. Keik meeste-rahwas Aaroni laste seast peawad sedda söma: se on üks iggawenne seätud wiis teie tulleva rahwa-pölwele Jehowa tulle-ohwridest; mis ial neisse putub, peab pühha ollema.

12. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

13. Se on Aaroni ja temma poegade ohwri-and, mis nemmad peawad Jehowale toma sel päwal, kui tedda woitakse: kaks topi penest jahhust peab allati roa-ohwriks ollema, temma teine pool ossa hom~iko ja ta teine pool öhto.

14. Sedda peab pannus ölliga tehtama, küpsetud pead sa sedda toma; need küpsetud roa-ohwri pallokedes pead sa maggusaks haisuks Jehowale toma.

15. Ja se preester, kedda temma poegest ta assemele woitakse, peab sedda teggema:

se on üks iggawenne seätud wiis, sedda peab hopis Jehowale süütma põllema.

16. Ja keik se preestri roa-ohwer peab hopis sama ärrapölletud, sedda ei pea mitte södama.

17. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

18. Rägi Aaroni wasto ja temma poegade wasto ja ütle: Se on se käsk patto-ohwri pärrast: seäl paikas kus põlletamise-ohwri tappetakse, peab ka patto-ohwri Jehowa ees ärratappetama; se on se keigepühham.

19. Se preester, kes sedda patto-ohwriks toob, peab sedda söma, sedda peab pühhas paikas södama koggodusse telgi oue peäl.

20. Kes ial temma lihhasse putub, peab pühha ollema, ja kui selle werrest ripputakse ühhe ride peäle, mis senna peäle ripputakse, sedda pead sa pühhas paikas ärrapessema.

21. Ja sedda kiwwi-riista, kus sees on kedetud, peab katki kurtama; ja kui ta wask-riista sees on kedetud, siis peab sedda puhtaks nühkima ja

weega lopputama.

22. Keik meeste-rahwas preestride seast peawad sedda söma; se on se keigepühham.

23. Ja ühtegi patto-ohwri ei pea mitte södama kelle werrest on middagi koggodusse telgi sisse widud, sega pühha maia sees ärraleppitamist teggema; sedda peab tullega ärrapölletama.

7. Peatük.

Sü- tänno- ja kitusse-ohwer.

1. Ja se on se käsk sü-ohwri pärrast: se on keigepühham.

2. Seäl paikas, kus nemmad põlletamise-ohwri tapwad, peawad nemmad sü-ohwri ka ärratapma, ja temma werd peab ümberringi altari peäle ripputama.

3. Ja keik temma raswa peab ta sest ohwriks toma, se sawwa ja se raswa mis sissekoña kattab.

4. Ja neid kaks nero ja se raswa, mis nende külges on ja mis soolte külges, ja sedda muud raswa, mis maksa liggi, sedda peab ta nerudega

ärrawõtma.

5. Ja preester peab neid süütma altari peäl tulle-ohwriks Jehowale; se on üks sü-ohwer.

6. Keik meeste-rahwas preestride seast peawad sedda söma; sedda peab pühhas paikas södama: se on keigepühham.

7. Nenda kui patto-ohwer, nenda on ka sü-ohwer, üks käsk olgo neile; selle preestri-le, kes sega ärraleppitamist teeb, peab se sama.

8. Ja kui üks preester kellegi põlletamise-ohwri ohwerdab, siis peab selle põlletamise-ohwri nahk, mis ta on ohwerdanud, sellesamma preestri-le sama.

9. Ja keik roa-ohwrid, mis pets-ahjus küpsetakse, ja keik mis katlas ja pañus tehakse, peab sellesam-a preestri-le sama, kes sedda ohwerdanud.

10. Ja keik roa-ohwrid, mis ölliga seggatud ehk kuiwad on, peawad keige Aaroni poegadele sama, ühhele ni hästi kui teisele.

11. Ja se on se käsk tänno-ohwri pärrast, mis Jehowale peab todama.

12. Kui kegi sedda kitusse-ohwriga tahhab tua, siis peab ta kitusse-ohwriks toma hapnematta kogid ölliga seggatud, ja hapnematta öhhokessed kogid ölliga woitud; ja need kogid ölliga seggatud peawad ollema küpsetud penest jahhust.

13. Nende kogidega peab temma ka omma ohwri-anni juures hapnend leiba toma omma tänno-kitusse-ohwriga.

14. Ja ta peab ühhe kogi keigest sest ohwri-annist ohwerdama Jehowale üllestöstmisse-ohwriks; selle preestrile, kes tänno-ohwri werd ripputab, sellele peab se sama.

15. Ja temma tänno-kitusse-ohwri lihha peab sel ohwri päwal södama; sest ei pea ühtegi üllejätma hom~ikoni.

16. Ja kui temma tappa-ohwri and on üks tootusse- ehk heamelelinne ohwer, siis peab sedda sel päwal, kui ta om~a tappa-ohwri toob, södama, ja mis sest üllejääb, peab teisel päwal ka södama.

17. Ja mis sest tappa-ohwri lihast weel üllejääb, sedda peab kolmandamal päwal

tullega ärrapölletama.

18. Ja kui tänno-ohwri lihast kolmandamal päwal peaks södama, siis ei pea se, kes tedda on tonud, mitte armas ollema, ei sedda pea mitte temmale arwatama, üks pahha kölwato assi on se ; ja se hing mis sest sööb, peab omma üllekohto süüd kandma.

19. Ja sedda lihha, mis ühhegi rojase asjasse putub, ei pea mitte södama, tullega peab sedda ärrapölletama: agga muud lihha, sedda woib iggaüks kes puhhas on, süa.

20. Ja missuggune hing tänno-ohwri lihast sööb, mis Jehowa pärralt on, kui temma rojus weel ta peäl on, seddasamma hinge peab ärrakautama temma rahwa seast.

21. Ja kui üks hing ühhegi rojase asjasse putub, olgo se innimesse rojus ehk rojane lojus ehk mis ial läila rojane assi, ja sööb sest täño-ohwri lihast, mis Jehowa pärralt on, siis peab seddasamma hinge ärrakautama temma rahwa seast.

22. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

23. Rägi Israeli laste wasto ja ütle: Teie ei pea ühtegi härja egga lamba egga kitse raswa söma.

24. Ja ühhe raibe raswa ja selle raswa, mis murtud on, woib kül keige tö tarwis prukida: agga teie ei pea sedda paigast mitte söma.

25. Sest iggaüks, kes selle lojukse raswa sööb, kust ta Jehowale tulle-ohwri toob, sedda hinge mis sest sööb, peab ärrakautama temma rahwa seast.

26. Ja teie ei pea ühtegi werd söma keige omma ello-maiade sees, olgo se liñust ehk lojuksest.

27. Igga hing mis mingisuggust werd sööb, sedda hinge peab ärrakautama tem~a rahwa seast.

28. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

29. Rägi Israeli laste wasto ja ütle: Kes omma täño-ohwri Jehowale toob, se peab om~a ohwri-andi om~ast tänno-ohwrist Jehowale wima.

30. Temma käed peawad Jehowa tulle-ohwrid wima, raswa rinnaga hopis, sedda

peab ta wima; se rinna, et sedda peab köikutamisse-ohwriks Jehowa ees köikutama.

31. Ja preester peab se raswa altari süütma põllema, ja se rind peab Aaronile ja temma poegadele sama.

32. Ja teie peate parrema sapso preestri ülestöstmisse-ohwriks andma om~a täño-ohwridest.

33. Kes Aaroni poegade seast ohwerdab tänno-ohwri werd ja sedda raswa, sellele peab ka parrem saps ossaks sama.

34. Sest sedda köikutamisse-rinda ja ülestöstmisse-sapso ollen ma Israeli laste käest nende tänno-ohwridest wötnud, ja ollen neid preestri Aaronile ja temma poegele annud iggawesseks seätud wisiks Israeli laste käest.

35. Se on Aaroni woidmisse kohhus ja ta poegade woidmisse kohhus Jehowa tulle-ohwridest, sel päwal kui neid widi, et nemmad piddid Jehowa ees preestri-ammeti peäl ollema.

36. Mis Jehowa neile käskis anda Israeli laste käest sel päwal, kui ta neid woidis: se

on üks iggawenne seätud wiis nende tulleva rahwa põlweni.

37. Se on se käsk põlletamise- roa- ja patto-ohwri pärrast, ja sü-ohwri ja täitmisse-ohwri ja tänno-ohwri pärrast,

38. Mis Jehowa Mosest Sinai mäe peäl on käsknud sel päwal, kui ta Israeli lapsed käskis Jehowale omma ohwri aņid tua Sinai körbes.

8. Peatük.

Aaron, ja temma poiad, ja pühha maia pühhitsetakse.

1. Ja Jehowa rakis Mosesse wasto ja ütles:

2. Wötta Aaroni ja temma poiad temmaga ja need rided ja se woidmisse ölli, ja se patto-ohwri wärs ja need kaks jära ja se hapnematta leibade korw.

3. Ja koggu keik se koggodus koggodusse telgi ukse ette.

4. Ja Moses teggi nenda kui Jehowa tedda olli käsknud, ja koggodus tulli kokko koggodusse telgi ukse ette.

5. Ja Moses ütles koggodusse

wasto: Se on se assi, mis Jehowa on käsknud teha.

6. Ja Moses laskis Aaroni ja temma poiad liggi tulla ja pessis neid weega.

7. Ja ta panni pitka kue temma selga ja panni wö temma wöle, ja panni lühhikesse kue temma selga ja panni käiksitta-kuekesse siņna peäle, ja panni sedda käiksitta-kuekesse targaste tehtud wööd temma wöle, ja pannisedda tem~a ümber.

8. Ja ta panni se rinna-illo siņna peäle ja paņi sedda Urimit ja Tummimit rinna-illo külge.

9. Ja panni kübbara temma pähhä, ja panni se kübbara külge eest poolt kuld-pladi, sedda pühha otsa-ehtet, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

10. Ja Moses wöttis woidmisse ölli ja woidis se maia ja keik, mis seäl sees olli, ja pühhitses neid.

11. Ja ta ripputas sest seitsekord altari peäle, ja woidis se altari ja keik temma riistad, ja pessemisse-riista ja tem~a jalga, et ta neid

pühhitses.

12. Ja ta wallas sest woidmisse-öllist Aaroni Pea peäle ja woidis tedda, et ta tedda pühhitses.

13. Ja Moses laskis Aaroni poiad liggi tulla ja panni kued nende selga ja panni wööd nende wöle ja siddus nende mütsid ülles, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

14. Ja ta tõi patto-ohwri wärsi, ja Aaron ja temma poiad toetasid ommad käed se patto-ohwri wärsi Pea peäle.

15. Ja sedda tappeti ärra, ja Moses wöttis sedda werd ja panni sest omma sõrmega altari sarwede peäle ümberringi, ja puhhastas altari, ja sedda werd wallas temma altari pohja körwa; nenda pühhitses ta sedda, et ta ärraleppitamist temma eest teeks.

16. Ja ta wöttis keige se raswa, mis sissekonna külges on, ja sedda muud raswa, mis maksa liggi, ja neid kaks nero ja nende raswa, ja Moses sütis sedda altari peäl põllema.

17. Agga se wärsi ja temma nahha ja ta lihha ja ta sitta põlletas ta tullega ärra leri

tagga, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

18. Ja ta tõi põlletamisse-ohwri jära, ja Aaron ja temma poiad toetasid ommad käed se jära Pea peäle.

19. Ja sedda tappeti, ja Moses ripputas sedda werd altari peäle ümberringi.

20. Ja se jära raius ta tem~a tükkiks, ja Moses sütis se Pea ja need tükkid ja se raswa põllema.

21. Ja se sissekonna ja need jallad pessus ta weega, ja Moses sütis keik sedda jära altari peäl põllema: se on üks põlletamisse-ohwer maggusaks haisuks, se on üks tulle-ohwer Jehowale, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

22. Ja ta tõi se teise jära, se täitmisse-ohwri jära, ja Aaron ja temma poiad toetasid ommad käed se jära Pea peäle.

23. Ja sedda tappeti, ja Moses wöttis temma werrest ja panni Aaroni parrema körwa-lehhe peäle ja temma parrema käe peila peäle ja temma parrema jalla sure warba peäle.

24. Ja ta laskis Aaroni poiad

liggi tulla, ja Moses panni sest werrest nende parrema körwalehhe peäle ja nende parrema käe peila peäle ja nende parrema jalla sure warba peäle; ja Moses ripputas sedda werd altari peäle ümberringi.

25. Ja ta wöttis se raswa ja se sawwa ja keige se raswa mis sissekonna külges on, ja sedda muud raswa mis maksa liggi ja neid kaks nero ja nende raswa ja se parrema sapso.

26. Ja ta wöttis hapnematta-leibade korwist, mis Jehowa ees olli, ühhe hapnematta kogi ja ühhe ölli leiwa kogi ja ühhe öhhokesse kogi, ja pañi neid se raswa peäle ja parrema sapso peäle.

27. Ja ta panni keik sedda Aaroni kätte peäle ja ta poegade kätte peäle, ja köikutas neid köikutamisse-ohwriks Jehowa ees.

28. Ja Moses wöttis neid nende kätte peält ärra ja sütis neid altari peäl põllema se põlletamisse-ohwri peäl; need ollid täitmissee-ohwid maggusaks haisuks, se olli üks tulle-ohwer Jehowale.

29. Ja Moses wöttis se rinna ja

köikutas sedda köikutamisse-ohwriks Jehowa ees; sest täitmissee-ohwri järest sai Mosessele ossa, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

30. Ja Moses wöttis woidmissee-öllist ja sest werrest, mis altari peäl olli, ja ripputas Aaroni ja temma riette peäle ja ta poege peäle, ja ta poege riette peäle temmaga, ja ta pühhitses Aaronit ja temma rided ja ta poiad ja ta poege rided nisammoti.

31. Ja Moses ütles Aaroni ja temma poegade wasto: Keetke se lihha koggodusse telgi ukse ees ja söge sedda seäl, ja se leib mis täitmissee-ohwri korwis on, nenda kui ma ollen käsknud ja üttelnud: Aaron ja tem~a poiad peawad sedda söma.

32. Ja sedda mis lihhast ja leiwast üllejääb, peate teie tullega ärrapõlletama.

33. Ja koggodusse telgi uksest ei pea teie seitse päwa mitte wäljammnema se päwani, kui teie täitmissee-ohwri päwad täis sawad: sest seitse päwa peab teie kässi sama täidetud.

34. Nenda kui sel päwal tehti,

nenda on Jehowa käsknud
tehha, et teie eest pididi
ärraleppimist tehtama.

35. Ja teie peate koggodusse
telgi ukse ette seitse päwa
jäma ööd ja päwad, ja peate
piddama, mis Jehowa käsknud
piddada, et teie ärra ei surre:
sest nenda on mind kästüd.

36. Ja Aaron ja temma poiad
teggid keik need asjad, mis
Jehowa olli käsknud Mosesse
läbbi.

9. Peatük.

Aaroni essimenne tenistusse tö.

1. Ja se sündis kahheksamal
päwal, et Moses hüdis Aaronit
ja temma poiad ja Israeli
wannemad,

2. Ja ütles Aaroni wasto: Wötta
ennesele üks wassikas mis
noor weis patto-ohwriks ja üks
jäär põlletamisse-ohwriks, mis
selge terwed, ja to neid
Jehowa ette.

3. Ja sa pead Israeli laste
wasto räkima ja ütlema: Wötke
üks noor sik patto-ohwriks, ja
üks wassikas ja üks lamba-tal,
mis ühheaastased ja selge

terwed, põlletamisse-ohwriks;

4. Ja üks härg ja jäär tänno-
ohwriks, Jehowa ees
ohwerdada, ja üks roa-ohwer
ölliga seggatud: sest täña añab
Jehowa eñast teile nähha.

5. Ja nem~ad wötsid sedda,
mis Moses olli käsknud ja töid
sedda koggodusse-telgi ette, ja
keik se koggodus tulli siñna
liggi ja seisid Jehowa ees.

6. Ja Moses ütles: Sedda asja,
mis Jehowa on käsknud, peate
teie teggema, siis annab
Jehowa au ennast teile nähha.

7. Ja Moses ütles Aaroni
wasto: Minne altari liggi ja
walmista omma patto-ohwer ja
omma põlletamisse-ohwer, ja te
ärraleppitamist ennese ja rahwa
eest, ja walmista rahwa ohwri-
and ja te ärraleppitamist nende
eest, nenda kui Jehowa on
käsknud.

8. Ja Aron läks altari liggi ja
tappis se patto-ohwri wassika
ärra, mis temma eest olli.

9. Ja Aaroni poiad töid werd
temma jure, ja ta kasis omma
sörme senna werresse ja panni
altari sarwede peäle, ja sedda
werd wallas ta altari pohja
körwa.

10. Ja se raswa ja need nerud ja sedda muud raswa, mis maksa liggi sest patto-ohwrist sütis ta altari peäl põllema, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

11. Ja se lihha ja se nahha põlletas ta tullega ärra leri tagga.

12. Ja ta tappis se põlletamisse-ohwri ja Aaroni poiad töid sedda werd temma kätte, ja ta ripputas sedda altari peäle ümberringi.

13. Ja nemmad töid temma jure se põlletamisse-ohwri ta tükkide järrele ja temma Pea, ja ta sütis sedda altari peäl.

14. Ja ta pessis se sissekonna ja need säred, ja sütis neid põllema põlletamisse-ohwri peäl altari peäl.

15. Ja ta tõi rahwa ohwri-anni liggi, ja wöttis se patto-ohwri sikko, mis rahwa eest olli, ja tappis sedda ja teggi sedda patto-ohwriks, nenda kui sedda essimest.

16. Ja tõi se põlletamisse-ohwri liggi ja teggi temmaga seätud wisil.

17. Ja ta tõi se roa-ohwri ja täitis temmast omma kät, ja

sütis altari peäl põllema, ilma se hom~iko põlletamisse-ohwer.

18. Ja ta tappis se härja ja se jära, mis rahwa eest olli, tänno-ohwriks, ja Aaroni poiad töid sedda werd temma kätte, ja ta ripputas sedda altari peäl ümberringi.

19. Ja need raswad sest härjast, ja sest järast se sawwa ja mis sissekonna kattab, ja need nerud ja sedda muud raswa, mis maksa liggi.

20. Ja nem~ad pañid need raswad rindade peäle, ja ta sütis need raswad altari peäl põllema.

21. Ja need rinnad ja se parrema sapso kõikutas Aaron kõikutamisse-ohwriks Jehowa ees, nenda kui Moses olli käsknud.

22. Ja Aaron tõstis omma kät rahwa pole ülles jä önnistas neid ja tulli mahha, kui ta se patto-ohwri ja se põlletamisse-ohwri ja se tänno-ohwri tööd sai ärra teinud.

23. Ja Moses tulli ja Aaron koggodusse telgi sisse, ja tullid jälle wälja ja õñistasid sedda rahwast, ja Jehowa au näitis ennast keige rahwale.

24. Ja tulloke tuli Jehowa eest wälja, ja söi ärra altari peält se põlletamise-ohwri ja need raswad, ja keik rahwas näggi ja öiskasid ja heitsid endid silmili mahha.

10. Peatük.

Oige nuhtlus Nadabi ja Abiu peäle.

1. Ja Aaroni poiad Nadab ja Abiu wötsid iggamees omma sütte-panno, ja pañid tuld nende sisse, ja pannid suitsetamise-rohto siñna peäle, ja nemmad wisid woörast tuld Jehowa ette, mis ta neid es olle käsknud.

2. Siis läks tuli Jehowa eest wälja ja põlletas neid ärra, ja nemmad surrid Jehowa ette.

3. Ja Moses ütles Aaroni wasto: Seeb se on, mis Jehowa on räkinud ja üttelnud: ma tahhan ennast näidata pühha ollewad, nende kallal kes mo liggi tullewad ja tahhan keige rahwa silma ees auustud sada: ja Aaron olli wait.

4. Ja Moses kutsus Misaeli ja Eltsawani, Ussieli, Aaroni issa-

wenna poiad, ja ütles nende wasto: Tulge liggi, kandke ommad wennad seält pühvast paigast ärra leri tahha.

5. Ja nemmad tullid ja kandsid neid nende kubedega hopis leri tahha, nenda kui Moses olli üttelnud.

6. Ja Moses ütles Aaronile ja tem~a poegele Eleasarile ja Itamarile: Teie ei pea ennaste pead mitte katmatta jätma, ja eñaste rided mitte ülles arrotama, et teie ärra ei surre, ja et Ta keige se koggodusse peäle wägga ei wihhasta; agga teie wennad keik Israeli suggu woiwad sedda põlletust, mis Jehowa on põlletand, nutta.

7. Ja teie ei pea koggodusse telgi uksest mitte wäljaminñema, et teie ärra ei surre, sest Jehowa woidmisse ölli on teie peäl; ja nemmad teggid Mosesse sanna järrele.

8. Ja Jehowa räkis Aaroni wasto ja ütles:

9. Sa ei pea mitte wina egga kanget joma-aega joma, ei sinna egga so poiad sinnoga, kui teie koggodusse telgi sisse lähhäte, et teie ärra ei surre; se olgo üks iggawenne

seädmienne teie tulleva põlwede rahwale.

10. Et teie wahhet tete se pühha wahhele ja selle wahhele mis pühha ei olle, ja rojase ja puhta wahhele.

11. Ja et teie Israeli lapsed õppetate keik need seädmised, mis Jehowa Mosesse läbbi nende wasto on rākinud.

12. Ja Moses ütles Aaroni wasto ja Eleasari ja Itamari temma poegade wasto, kes ollid jälle jānud: Wõtke se roa-ohwer, mis Jehowa tulles-ohwridest üllejānud, ja söge sedda hapnematta leiwaga altari jures; sest se on keigepühham.

13. Ja teie peate pühhas paikas sedda söma, sest se on sinno seätud ossa ja so poegade seätud ossa Jehowa tulles-ohwridest: sest nenda on mind kästud.

14. Ja se kõikutamisse-rinna ja se üllestöstmisse-sapso peate teie puhtas paikas söma, sinna ja so poiad ja so tütreid sinnoga: sest so seätud ossaks ja so poegade seätud ossaks on need Israeli laste tanno-

ohwridest antud.

15. Se üllestöstmisse-sapso ja se kõikutamisse-rinna peawad nemmad se tulles-ohwri raswadega toma, et nemmad sedda kõikutawad kõikutamisse-ohwriks Jehowa ees; ja se peab sulle ja so poegadele sinnoga iggawesseks seätud wisiks ollema, nenda kui Jehowa on käsknud.

16. Ja Moses kulas wägga se patto-ohwri sikko järrele, ja wata se olli ärrapõlletud; ja ta wihhastas wägga Eleasari ja Itamari Aaroni poegade peäle; kes jälle jānud, ja ütles:

17. Mikspärrast ei olle teie mitte sōnud sedda patto-ohwri pühhas paikas? sest se on keigepühham, ja sedda on Ta teile annud, et teie koggodusse üllekohto süüd peate kandma, et teie nende eest ärraleppitamist tete Jehowa ees.

18. Wata temma werri ei olle mitte pühha paigasse sisse widud; teie piddite sedda wissiste söma pühhas paikas, nenda kui ma ollen käsknud.

19. Ja Aaron ütles Mosesse wasto: Wata, tanna on

nemmad omma patto-ohwri ja omma põlletamisse-ohwri Jehowa ees ohwerdanud, ja nisuggused asjad on mulle sündinud; ja kui ma tänno patto-ohwri olleksin sõnud, kas se olleks Jehowa melest hea olnud?

20. Ja Moses kulis sedda ja se olli hea temma melest.

11. Peatük.

Wahhe puhaste ja rojaste lojuste wahhel.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse ja Aaroni wasto, ja ütles neile:

2. Räkige Israeli laste wasto ja üttelge: Need on need ellajad, mis teie peate söma keikist lojustest, mis Ma peäl.

3. Keik mis loiuste seast kel sörrad, ja kelle sörrad ühhest lahti ja mis melletseb mello sedda peate teie söma.

4. Agga sedda ei pea teie mitte söma neist, mis melletsewad mello ehk kel sörrad: ei kameli, sest ta melletseb kül mello, agga sörge ei olle temmal, se olgo teile rojane.

5. Egga mäe-rotti, sest ta melletseb kül mello, agga sörge ei olle temmal, se olgo teile rojane.

6. Egga jännest, sest ta melletseb kül mello, agga sörge ei olle temmal, se olgo teile rojane.

7. Egga sigga, sest temmal on kül sörrad, ja sörrad ühhest lahti, agga mello ei melletse ta mitte, se olgo teile rojane.

8. Nende lihvast ei pea teie mitte söma egga nende raibesse puutma, need olgo teile rojased.

9. Sedda woite teie süa keigest sest, mis wees on: keik kel wees oimuksed ja somuksed on, merres ja jöggede sees, neid woite süa.

10. Ja keik, kel polle oimuksid egga somuksid merres ja jöggede sees, keigest sest, mis wees ligub ja keigest ellawast hingest, mis wees on, need on teile üks läila assi.

11. Öiete üks läila assi peawad nemmad teile ollema: nende lihvast ei pea teie mitte söma, ja nende raibe peab teile läila ollema.

12. Keik kel wees polle

oimuksid egga somuksid, se olgo teile üks läila assi.

13. Ja need peawad teile üks läila assi ollema lindude seast; neid ei pea mitte södama, need olgo teile läilad: kotkas ja lukotkas ja merre-kotkas.

14. Ja merre-kokas ja kul omma sugguga.

15. Keik kaarnad omma sugguga.

16. Ja surispäkul, ja Tamasi- ja Saawi-lind ja kägi omma sugguga;

17. Ja Kosi- ja Salagi-lind, ja ökul.

18. Ja Tinsemeti- ja Kaati- ja Raami-lind;

19. Ja tonekurg ja Anawa-lind omma sugguga ja Tukiwati-lind ja nahk-hiir.

20. Keik romajad linnud, mis nelja jalla peäl käiwad, peawad teile üks läila assi ollema.

21. Agga sedda woite teie süa keikist romajaist lindudest, mis nelja jalla peäl käiwad, kel pitkad säred on jalge peäl, et nemmad nendega Ma peäl woiwad hüppada.

22. Neist woite teie needsinnatsed süa: rohhotirtsud omma sugguga ja Solami

omma sugguga ja Argoli omma sugguga ja Agabi omma sugguga.

23. Agga keik muud romajad linnud, kel on nelli jalga, need olgo teile üks läila assi.

24. Ja neist tete teie ennast rojaseks; iggaüks kes nende raibesse putub, se on rojane öhtoni.

25. Ja iggaüks, kes nende raibest middagi kañab, peab ommad rided pessema ja rojane ollema öhtoni.

26. Keik lojuksed, kel sörrad, agga kelle sörrad ei olle ühhest lahti, kes mello ei melletse, need olgo teile rojased: iggaüks kes neisse putub, saab rojaseks.

27. Ja keik mis omma käppade peäl käiwad keikide ellajatte seast, mis nelja jalla peäl käiwad, need on teile rojased; iggaüks kes nende raibesse putub, saab rojaseks öhtoni.

28. Ja kes nende raibe kannab, peab ommad rided pessema ja rojane ollema öhtoni; nemmad on teile rojased.

29. Ja se olgo teile rojane romajatte seast, mis romawad

Ma peäl: müt ja hiir ja kummi-
kon omma sugguga.

30. Ja Anaka ja Koa ja Letaa
ja Omet ja Tinsemet.

31. Need olgo teile rojased
keikide romajatte seast;
iggaüks kes neisse putub, kui
nemmad on surnud, peab
rojane ollema öhtoni.

32. Ja keik, mis peäle üks
neist langeb mis surnud on,
peab rojane ollema, mis suggu
pu-astja ehk riet ehk nahka
ehk kotti se ial on, keiksuggu
riista, misga ial tööd tehakse,
sedda peab wette wima ja se
on rojane öhtoni; pärrast on
se puhhas.

33. Ja keik kiwwi-riistad, kuhho
sisse üks neist langend, keik
mis seäl sees on, peab rojane
ollema, ja teie peate sedda
katki murdma.

34. Keik roog mis süakse, mis
peäle nisuggune wessi tulleb,
se on rojane, ja keik joma-aeg,
mis juakse, on keikis nisuggusis
riistus rojane.

35. Ja keik mis peäle üks
nende raibest langeb, se on
rojane; pets-ahjo ja tulle-
assemid peab mahhakistama,
need on rojased ja peawad

teile rojased ollema.

36. Agga üks hallikas ehk
kaew, kuhho sisse wet
koggutakse, on puhhas: agga
kes nende raibesse putub,
peab rojane ollema.

37. Ja kui middagi nende
raibest langeb mingisugguse
seemne wilja peäle, mis tulleb
mahhatehha, se on puhhas.

38. Ja kui wet peaks seemne
peäle pandama, ja siis middagi
raibest se peäle peaks
langema: siis on se teile
rojane.

39. Ja kui üks neist lojustest,
mis teile roaks on, ärrasureb,
siis peab se, kes temma
raibesse putub, rojane ollema
öhtoni.

40. Ja kes temma raibest
sööb, se peab ommad rided
pessema ja on rojane öhtoni,
ja kes temma raibe kannab, se
peab ommad rided pessema ja
on rojane öhtoni.

41. Ja keik romajad, mis Ma
peäl romawad, on üks läila
assi, sedda ei pea mitte
södama.

42. Keik mis käib köht möda
maad, ja keik mis nelja jalla
peäl käib, ja keik kel palju

jalgo on keikide romajatte seast, mis Ma peäl romawad, neid ei pea teie mitte söma, sest need on üks läila assi.

43. Äрге tehke enneste hingesid mitte läilaks ühhegi romaja ellaja pärrast mis romab, ja ärge tehke ennast mitte neist rojaseks, nenda et teie neist rojaseks sate.

44. Sest minna ollen Jehowa teie Jummal, sepärrast pühhitsege ennast, et teie pühhad ollete, sest Minna ollen pühha: sepärrast ärge tehke mitte ennaste hingesid rojasteks ühhegi romaja ellaja pärrast, mis Ma peäl romab.

45. Sest minna ollen Jehowa, kes teid Egiptusse maalt wäljawinud, et ma teile Jummalaks ollen: sepärrast peate pühhad ollema, sest Minna ollen pühha.

46. Se on se käsk lojuste ja lindude ja keikide ellawatte hingede pärrast mis wees likuwad, ja igga hinge pärrast, mis Ma peäl romab:

47. Et teie wahhet tete rojase ja puhta wahhele, ja selle ellaja wahhele mis sünnib süa, ja selle ellaja wahhele mis ei

sünni süa.

12. Peatük.

Nende naeste puhhastamine, kes lapse wodis.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:
2. Rägi Israeli laste wasto ja ütle: Kui üks naene sanud käima peäle ja saab poeg-lapse, siis on ta seitse päwa rojane; ta on rojane nenda kui neil päiwil, kui tedda omma haigusse pärrast isseärranis peti.
3. Ja kahheksamal päwal peab selle poeg-lapse eestnahha lihha ümberleikatama.
4. Ja emma peab kolmkümmend ja kolm päwa puhhastamisse were pärrast koio jäma; ühhegi pühha asjasse ei pea ta mitte puutma egga pühha maia jure tullemas, senni kui temma puhhastamisse päwad täis sawad.
5. Ja kui ta tüttar lapse saab, siis on ta kaks nädalit rojane, otse nenda kui tedda isseärranis peti; ja ta peab kuuskümmend ja kuus päwa

puhastamisse werre pärrast koio jäma.

6. Ja kui ta puhastamisse päwad (olgo se poia ehk tütre pärrast) täis sawad: siis peab ta ühhe aastase lambatalle põlletamisse-ohwriks, ja ühhe tui-poia ehk turtlituikesse patto-ohwriks toma, koggodusse telgi ukse ette preestri kätte.

7. Ja se peab sedda ohwerdama Jehowa ees ja temma eest ärraleppitamist teggema, siis saab ta puhtaks ommast werre hallikast. Se on käsk selle pärrast kes lapse saab, olgo poeg- ehk tüttarlaps.

8. Ja kui temma kässi ei joua ühte talle sada, siis peab ta wõtma kaks turtli-tuikest ehk kaks tui-poega, teist põlletamisse-ohwriks ja teist patto-ohwriks, ja preester peab temma eest ärraleppitamist teggema, siis on ta puhhas.

13. Peatük.

Mitmesuggune piddalikärn innimeste ja riette külges.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse ja Aaroni wasto ja ütles:

2. Kui ühhe innimesse lihha nahha külges on üks muhk ehk paise ehk kärna-täht, ja se saab nenda kui piddalitöbbe wigga tem~a lihha nahha külges: siis peab tedda widama preestri Aaroni jure, ehk ühhe tem~a poegade nende preestride jure.

3. Kui preester watab sedda wigga lihha nahha külges, et need karwad selle wigga sees lõnud walgeks ja selle wigga näggo maddalam on kui temma mu lihha nahk: siis on se piddalitöbbe wigga; ja kui preester tedda näinud, siis peab ta tedda rojaseks moistma.

4. Ja kui se kärna-täht temma lihha nahha külges walge on, ja temma näggo ei olle mitte maddalam kui se nahk, ja karwad ei olle mitte walgeks lõnud: siis peab preester sedda, kel se wigga on, seitse päwa lukko tahha pannema.

5. Ja preester peab tedda watama seitsmel päwal, ja wata kui se wigga temma arwates weel nenda seisab, ja se wigga

nahha külges ei olle laiemaks lõnud: siis peab preester tedda teistkorda seitse päwa lukko tahha pannema.

6. Ja preester peab tedda seitsmel päwal teistkorda waatma, ja wata, kui se wigga on komale läinud, ja et se wigga nahha külges mitte laiemaks lõnud: siis peab preester tedda puhtaks moistma; se on üks paise, ja ta peab ommad rided pessema, siis on ta puhhas.

7. Ja kui se paise ikka laiemaks lööb nahha külges, pärrast sedda kui ta saab ennast preestrile näitnud ommaks puhhastamiseks, ja ennast teistkorda preestrile näitnud;

8. Ja preester on tedda watanud, ja wata se paise on laiemaks lõnud nahha külges: siis peab preester tedda rojaseks moistma; se on se piddalitõbbi.

9. Kui piddalitõbbe wigga ühhe innimesse külges on, siis peab tedda preestri jure widama.

10. Ja preester peab waatma, ja wata kui üks walge muhk nahha külges on, ja ses need

karwad walgeks lõnud, ja terve werrine lihha muhho sees on:

11. Se on üks wanna piddalitõbbi temma lihha nahha külges: sepärrast peab preester tedda rojaseks moistma; ta ei pea mitte tedda lukko tahha pannema, sest ta on rojane.

12. Agga kui piddalitõbbi nahha külges wägga ülleslööb ja se piddalitõbbi kattab keik selle wiggase nahka, ta peast temma jallust sadik, kus ial preestri silmad watawad:

13. Kui preester watab ja wata, piddalitõbbi on keik temma lihha katnud: siis peab ta sedda, kel wigga on, puhtahks moistma; ta on keik walgeks lõnud, ta on puhhas.

14. Ja sel päwal kui ta külges werrine lihha näikse, siis on ta rojane.

15. Ja kui preester sedda werrist lihha nääb, siis peab ta tedda rojaseks moistma: se werrine lihha on rojane, se on piddalitõbbi.

16. Ehk kui se werrine lihha teist wisi saab ja lööb walgeks, siis peab ta preestri jure tullesma.

17. Ja kui preester tedda

watab, ja wata se wigga on walgeks lõnud: siis peab preester sedda wigga puhtaks moistma, ta on puhhas.

18. Ja kui temma lihha nahha külges paise on olnud ja ärraparranend;

19. Ja selle paise assemele walge muhk tulleb, ehk walge punnakas kärna-täht: siis peab ta ennast preestrile näitma.

20. Ja kui preester näab, ja wata, selle näggo on maddalam kui mu nahk, ja ta karwad walgeks lõnud: siis peab preester tedda rojaseks moistma, se on piddalitöbbe wigga, se on se paise läbbi ülleslõnud.

21. Ja kui preester on sedda waatnud, ja wata, seäl külges polle ühtegi walget karwa, ja ei ollege maddalam kui se mu nahk ja se on komale läinud: siis peab preester tedda seitse päwa lukko tahha pannema.

22. Ja kui ta ikka laiemaks lööb nahha külges: siis peab preester tedda rojaseks moistma, se on üks wigga.

23. Ja kui se kärna-täht omma paigale jänud seisma, ja ep olle laiemaks lõnud: siis on se

üks paise kärn, sepärrast peab preester tedda puhtaks moistma.

24. Ehk kui selle lihha nahha külges tulle põlletusse-haaw on, ja se ärraparranend põlletusse haaw lööb walge-punnakaks ehk selge walgeks kärna-tähheks;

25. Ja preester watab sedda, ja wata, kui need karwad on walgeks lõnud kärna-tähhe sees, ja temma näggo on maddalam kui se mu nahk, se on piddalitöbbe, ta on se põlletusse-hawast ülleslõnud; ja preester peab tedda rojaseks moistma, se on piddalitöbbe wigga.

26. Ja kui preester on sedda waatnud, ja wata, se kärna-tähhe sees ei olle ühtegi walget karwa, ei olle ka maddalam kui se mu nahk, ja on komale läinud: siis peab preester tedda seitse päwa lukko tahha pannema.

27. Ja preester peab tedda seitsmel päwal watama, kui ta ikka laiemaks lööb nahha külges, siis peab preester tedda rojaseks moistma; se on piddalitöbbe wigga.

28. Ja kui se kärna-täht omma paigale jääb seisma, ja ep olle laiemaks lõnud nahha külges, waid se on komale sanud: siis on se üks põlletusse-muhk, ja preester peab tedda puhtaks moistma, sest se on põlletusse-hawa kärn.

29. Ja kui ühhe mehhe ehk naese külges wigga on peas ehk habbemes;

30. Ja preester watab se wigga, ja wata, temma näggo on maddalam kui mu nahk, ja koldsed uddo-karwad seäl külges on: siis peab preester tedda rojaseks moistma, se on lubja-kärn, se on Pea ehk habbeme piddalitöbbi.

31. Ja kui preester se lubja-kärna wigga saab waatnud, ja wata, temma näggo ei olle mitte maddalam kui mu nahk, ja ühtegi musta karwa ep olle seäl külges: siis peab preester sedda, kenne külges se lubja-kärna wigga on, seitse päwa lukko tahha pañema.

32. Ja kui preester se wigga seitsmel päwal watab, ja wata, se lubja-kärn ei olle laiemaks lõnud, ja koldsid karwo polle seäl külges, ja se lubja-kärna

näggo ei olle mitte maddalam kui mu nahk:

33. Siis peab ta om~ad karwad ärraaiama, agga lubja-kärna karwo ei pea ta mitte ärraaiama; ja preester peab tedda, kenne külges se lubja-kärn on, seitse päwa lukko tahha pannema teist korda.

34. Ja kui preester se lubja-kärna seitsmel päwal watab, ja wata, se lubja-kärn ei olle nahha külges laiemaks lõnud ja ta näggo ep olle mitte maddalam kui mu nahk: siis peab preester tedda puhtaks moistma, ja ta peab ommad rided pessema, siis on ta puhhas.

35. Ja kui se lubja-kärn ikka laiemaks lööb nahha külges pärrast temma puhhastamist;

36. Ja preester watab sedda, ja wata, se lubja-kärn nahha külges on laiemaks lõnud: siis ei pea preester mitte katsuma nende koldsete karwade järrele, ta on rojane.

37. Ja kui se lubja-kärn temma arwates, on jänud seisma, ja mustad karwad siñna peäle kaswanud, siis on se lubja-kärn ärraparranend, ta on puhhas,

ja preester peab tedda puhtaks moistma.

38. Ja kui ühhe mehhe ehk naese lihha nahha külges on kärna-tähhed, mis walged kärna-tähhed,

39. Ja preester watab, ja wata, nende lihha nahha külges on walged kärna-tähhed mis komale läinud, need on rakkud, mis ülleslönud nahha seest; ta on puhhas.

40. Ja kui ühhe mehhe juuksed peast ärralähhäwad, siis on ta paljas Pea, ta on puhhas.

41. Ja kui juuksed temma pea-otsa poolt ärraläinud, siis on ta eestpoolt paljas Pea, ta on puhhas.

42. Ja kui palja Pea peäl ehk palja pea-otsa peäl on walge punnakas wigga, siis on se piddalitöbbi, mis ülleslönud temma palja Pea peäl, ehk temma palja pea-otsa peäl.

43. Ja preester watab tedda, ja wata, selle wigga muhk on walge punnakas temma palja Pea peäl, ehk ta palja pea-otsa peäl, se on nenda kui piddalitöwwe näggo lihha nahha külges:

44. Se mees on piddalitöbbine,

ta on rojane; preester peab tedda julgeste rojaseks moistma; temma wigga on ta peas.

45. Ja se piddalitöbbine, kelle külges se wigga on, sellel peawad üllesarrotud rided ollema, ja ta Pea peab katmatta ollema, ja peab habbeme kinnimässima ja hüüdma: Rojane, rojane!

46. Keik need päwad, kui se wigga temma külges on, peab ta rojane ollema, rojane on temma; ta peab üksi ellama, leri tagga on ta ello-maia.

47. Ja kui ühhe ride külges on piddalitöwwe wigga, olgo se wiltse ride ehk linnase ride külges:

48. Ehk loime külges ehk koe külges, linnasest ehk wiltsest löngast, ehk nahha külges, ehk igga asja külges mis nahhast tehtud.

49. Ja kui se wigga on haljakas rohhilinne ehk punnakas ride külges, ehk nahha külges, ehk loime külges, ehk koe külges, ehk mingisugguse nahk-riista külges, se on piddalitöwwe wigga, ja sedda peab preestrile

näidetama.

50. Ja kui preester se wigga saab waatnud, siis peab ta sedda, kus külges se wigga on, seitse päwa lukko tahha pannema.

51. Ja kui ta wigga watab seitsmel päwal, et se wigga laiemaks lõnud ride külges, ehk loime külges, ehk koe külges, ehk nahha külges, mingisugguse riista külges, mis ial nahhast tehtud, siis on se sõja piddalitõwwe wigga, se on rojane.

52. Ja ta peab se ride ärrapõlletama, ehk se loime ehk se koe, olgo se wilne ehk linnane ehk keik nahk riistad, kus wigga külges on; sest se on üks sõja piddalitõbbi, sedda peab tullega ärrapõlletama.

53. Ja kui preester watab, ja wata, se wigga polle mitte laiemaks lõnud ei ride külges, ei loime egga koe külges egga mingisugguse nahk-riista külges:

54. Siis peab preester käskma, et nemmad sedda, kus külges se wigga on, peawad pessema, ja ta peab sedda teist korda seitse päwa lukko tahha pannema.

55. Ja kui preester sedda watanud pärrast sedda, kui se wigga saab ärrapestud, ja wata se wigga ep olle teist karwa sanud, ehk se wigga kül ei olle laiemaks lõnud: se on rojane, tullega pead sa sedda ärrapõlletama; se on läbbisõnud temma wäljaspoolt ja ta seestpoolt.

56. Ja kui preester sedda watab, ja wata, se wigga on pärrast sedda, kui ta on ärrapestud, komale läinud, siis peab ta sedda ärrakärristama sest ridest, ehk sest nahhast, ehk sest loimest, ehk sest koest.

57. Ja kui weel middagi näikse ride külges, ehk loime külges, ehk koe külges, ehk mingisugguse nahk-riista külges, siis on se ülleslõnud wigga: tullega pead sa sedda ärrapõlletama, kus külges se wigga on.

58. Ja se rie, ehk se loime, ehk se kudde, ehk keiksuggused nahk-riistad, mis sa saad pesnud, ja se wigga lahkub nende küljest; neid peab teistkorda pestama, siis on need puhtad.

59. Se on se käsk piddalitöwwe wigga pärrast, mis on wiltse ehk liñase ride külges, ehk loime, ehk koe, ehk mingisugguse nahk-riista külges, et sedda peab puhtaks moistma, ehk rojaseks moistma.

14. Peatük.

*Piddalikärna puhhastamine:
koddade kärn.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Se peab se käsk ollema piddalitöbbise pärrast temma puhhastamisse päwal, kui tedda preestri jure peab widama.

3. Ja preester peab leri tahha wäljamine, ja preester peab waatma, ja wata, se piddalitöwwe wigga on ärraparranend piddalitöbbise küljest:

4. Ja preester peab käskma, et woetakse selle eest, kedda peab puhhastadama, kaks ellawat puhhast lindo ja Seedri-puud ja elleda punnase lönga ja Isopit.

5. Ja preester peab käskma, et sedda teist lindo tappetakse

ühhe kiwwi-riista sisse hallika wee peäle.

6. Sedda ellawad lindo peab ta wötma ja Seedri-puud ja elleda punnast lönga ja Isopit, ja peab neid ja sedda ellawat lindo, selle ärratappetud liño werresse kastma hallika-wee peäl.

7. Ja ta peab selle peäle, kes piddalitöwwest peab puhtaks sama, seitse kord ripputama ja tedda puhtaks moistma, agga se ellawa liño peab ta wälja peäle lahtilaskma.

8. Ja se, kedda puhhastakse, peab ommad rided pessema ja keik ommad karwad ärraaiama ja ennast weega pessema, siis on ta puhhas, ja pärrast woib ta leri tulla, agga ta peab weel om~ast telgist ärra jäma seitse päwa.

9. Ja seitsmel päwal peab sündima, et ta keik ommad karwad ärraaiab, omma pea juuksed ja omma habbeme ja omma silma-kulmo-karwad, ja keik ommad karwad peab ta ärraaiama, ja peab ommad rided pessema ja omma ihho weega lopputama, siis on ta puhhas.

10. Ja kahheksamal päwal peab ta wõtma kaks selge terwet oinik-talle ja ühhe selge terwe aastase utto-talle ja pool küllimitto peent jahho roa-ohwriks ölliga seggatud, ja ühhe korteri ölli.

11. Ja se preester kes tedda puhhastab, peab sedda meest, kedda puhhastakse, ja need teised asjad pannema seisma Jehowa ette koggodusse telgi ukse ette.

12. Ja preester peab se ühhe talle wõtma ja sedda ohwerdama sü-ohwriks, ja sedda korterit ölli, ja peab neid köikutama köikutamise-ohwriks Jehowa ees.

13. Ja ta peab se teise talle tapma seäl paikas, kus se patto-ohwer ja põlletamise-ohwer tappetakse, pühhas paikas: sest otse kui se patto-ohwer, nenda tulleb se sü-ohwer preestrile, se on se keigepühham.

14. Ja preester peab wõtma sest sü-ohwri werrest, ja preester peab sedda pannema selle parrema körwa lehhe peäle, kedda puhhastakse, ja ta parrema käe peila peäle, ja

ta parrema jalla sure warba peäle.

15. Ja preester peab wõtma sest ölli korterist ja omma wassako peo peäle wallama.

16. Ja preester peab omma parrema sõrme se ölli sisse kastma, mis temma wassako peo peäl on, ja peab sest öllist omma sõrmega ripputama seitsekord Jehowa ette.

17. Ja sest öllist, mis temma peo peäle jälle jääb, peab preester pannema selle parrema körwa lehhe peäle, kedda puhhastakse, ja temma parrema käe peila peäle, ja ta parrema jalla sure warba peäle, sü-ohwri werre kohta.

18. Ja mist sest öllist üllejäänud, mis preestri peo peäl, sedda peab ta selle Pea peäle pannema, kedda puhhastakse; ja preester peab tem~a eest ärraleppitamist teggema Jehowa ees.

19. Ja preester peab patto-ohwri ohwerdama ja selle eest ärraleppitamist teggema, kedda ta rojusest puhhastakse, ja pärrast peab ta põlletamise-ohwri tapma.

20. Ja preester peab se

pölletamise-ohwri ja roa-ohwri ohwerdama altari peäl: nenda peab preester ärraleppitamist teggema temma eest, siis on ta puhhas.

21. Agga kui ta kehwa on, et temma kässi ei joua sada, siis peab se preester wõtma ühhe oinik-talle köikutamise sü-ohwriks, ja temma eest ärraleppitamist teggema, ja ühhe kanno peent jahho ölliga seggatud roa-ohwriks, ja ühte korterit ölli.

22. Ja kaks turtli-tuikest ehk kaks tui-poega, nenda kui temma kässi jouab sada, ja teine peab ollema patto-ohwriks ja teine pölletamise-ohwriks.

23. Ja ta peab neid ommaks puhhastamiseks preestri jure wima kahheksamal päwal koggodusse telgi ukse ette Jehowa ette.

24. Ja preester peab wõtma sedda sü-ohwri talle ja se korteri ölli, ja preester peab neid köikutama köikutamise-ohwriks Jehowa ees.

25. Ja peab sedda sü-ohwri talle ärratapma, ja preester peab sest sü-ohwri werrest

wõtma ja selle parrema körwa lehhe peäle pannema, kedda puhhastakse, ja ta parrema käe peila peäle, ja ta parrema jalla sure warba peäle.

26. Ja preester peab sest öllist omma wassako peo peäle wallama.

27. Ja preester peab omma parrema sõrmega ripputama sest öllist, mis ta wassako peo peäl on, seitsekord Jehowa ette.

28. Ja preester peab sest öllist, mis temma peo peäl, pannema selle parrema körwa lehhe peäle, kedda puhhastakse, ja ta parrema käe peila peäle ja ta parrema jalla sure warba peäle, sü-ohwri werre kohta.

29. Agga mis sest öllist üllejääb, mis preestri peo peäl on, peab ta selle Pea peäle pannema, kedda puhhastakse, ja temma eest ärraleppitamist teggema Jehowa ees.

30. Ja ta peab ohwerdama ühhe neist turtli-tuikessist ehk tui-poegest, sest, mis temma kässi jouab sada.

31. Sest mis temma kässi jouab sada, patto-ohwriks ühhe,

ja põlletamisse-ohwriks se teise, roa-ohwriga: nenda peab preester ärraleppitamist teggema selle eest, kedda puhhastakse, Jehowa ees.

32. Se on se käsk selle pärrast, kelle külges piddalitõwwe wigga on, kelle kässi omma puhhastamisse tarwis ei joua ennam sada.

33. Ja Jehowa räkis Mosesse ja Aaroni wasto ja ütles:

34. Kui teie sate Kanaani male, mis miña teile pärrandusseks annan, ja kui ma piddalitõwwe wigga pannen ühhegi teie pärrandusse-ma koia külge:

35. Siis peab se, kelle pärralt se kodda on, tulles ja preestrile teäda andma ja ütles: Minno arwates on otsekui wigga mo koia külges:

36. Ja preester peab käskma, sedda kodda tühjaks tühjendada, enne kui preester tulles sedda wigga waatma, et ei sa rojaseks keik, mis koias on, ja pärrast sedda peab preester tulles sedda kodda watama.

37. Ja kui ta se wigga watab, ja wata, wigga on koia seinade külges, haljakad rohhilissed ehk

punnakad aukukessed, ja nende näggo on maddalam kui se sein:

38. Siis peab preester sest koiast wäljainnema koia ukse ette, ja sedda kodda seitse päwa lukko pannema.

39. Ja preester peab seitsmel päwal jälle tulles ja sedda watama, ja wata, se wigga selle koia seinade külges on laiemaks lõnud:

40. Siis peab preester käskma, et nem~ad need kiwwid, kus külges se wigga on, peawad wäljamurdma ja neid liñnast wälja wiskama ühte rojase paika.

41. Agga sedda kodda peab ta laskma seestpidi ümber ja ümber ärrakapida ja sedda soue pörmo, mis nemmad ärrakapinud, liñnast wälja wissata ühte rojase paika.

42. Ja nem~ad peawad teisi kiwwa wõtma ja neid pannema nende kiwwide assemele, ja peawad teist soue wõtma ja sedda kodda woidma.

43. Ja kui se wigga jälle tulles ja koia külge ülleslööb, pärrast sedda kui nem~ad need kiwwid wäljamurdnud, ja sedda kodda

on ärrakapinud ja woidnud:

44. Siis peab preester tulles ja sedda watama, ja wata se wigga koia külges on laiemaks lõnud, siis on se üks sõja piddalitõbbi koia külges, se on rojane.

45. Ja ta peab sedda kodda mahhakiskma, temma kiwwid ja temma puud ja keik selle koia soue, ja peab sedda liñnast wäljaweddama ühte rojase paika.

46. Ja kes senna kotta lähhäb keikil neil päiwil, kui ta sedda lukko pannud, se peab rojane ollema õhtoni.

47. Ja kes seäl koias maggab, se peab ommad rided pessema, ja kes seäl koias sööb, se peab ommad rided pessema.

48. Agga kui preester jälle siñna tulles ja sedda watab, ja wata se wigga ei olle seäl koia külges laiemaks lõnud, pärrast sedda kui se kodda on woidud: siis peab preester se koia puhtaks moistma, sest et se wigga ärraparranend.

49. Ja ta peab wõtma selle koia puhhastamiseks kaks lindo ja seedri puud ja elleda

punnast lõnga ja Isopit.

50. Ja ta peab se ühhe liñno ärratapma kiwwi-riista sisse hallika wee peäle.

51. Ja peab wõtma se seedri pu ja se Isopi ja se elleda punnase lõnga ja se ellawa liñno ja peab neid kastma se tappetud liñno werresse ja hallika wee sisse, ja seitse kord selle koia peäle ripputama.

52. Nenda peab ta se koia puhhastama se liñno werrega ja se jookswa weega ja se ellawa liñnoga ja seedri puga ja Isopiga ja elleda punnase lõngaga.

53. Ja ta peab se ellawa liñno liñnast wälja lahtilaskma wälja pole; nenda peab ta se koia eest ärraleppitamist teggema, siis on se puhhas.

54. Se on se käsk keigesugguse piddalitõbbe wigga ja lubja-kärna pärrast,

55. Ja riete ja koddade piddalitõbbe pärrast,

56. Ja muhkude ja paised ja kärna-tähtede pärrast.

57. Öppetamiseks, millal kegi rojane ja millal ta puhhas on ; se on se käsk piddalitõbbe

pärrast.

15. Peatük.

*Meeste- ja naeste-rahwa rojus,
ja puhhastaminne.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse ja Aaroni wasto ja ütles:
2. Räkige Israeli laste wasto ja üttelge neile: Iggamees kui ta lihha sedda walget joseb, siis on ta omma lihha-jooksmissesse pärrast rojane.
3. Agga se on temma rojastus, et ta lihha joseb kui temma lihha sedda mis ta joseb, nenda kui ülla wäljaaiab, ehk kui temma lihha ommast jooksmisest on umukses, se on temma rojastus.
4. Keik wodid, mis peäl se maggab, kelle lihha joseb, on rojased, ja keik need riistad, mis peäl ta istub, on rojased.
5. Ja iggaüks kes temma wodisse putub, peab ommad rided pessema ja ennast weega lopputama, ja rojane ollema öhtoni.
6. Ja kes istub se riista peäl, mis peäl se istnud, kelle lihha joseb, se peab ommad rided

pessema ja ennast weega lopputama, ja temma on rojane öhtoni.

7. Ja kes selle lihhasse putub, kelle lihha joseb, se peab ommad rided pessema ja ennast weega lopputama, ja temma on rojane öhtoni.
8. Ja kui se kelle lihha joseb, süllitab selle peäle, kes puhhas; siis peab se puhhas ommad rided pessema ja ennast weega lopputama, ja temma on rojane öhtoni.
9. Ja igga töld, kus se kelle lihha joseb, sees söidab, se on rojane.
10. Ja iggamees, kes mingisugguse asjasse putub, mis temma al olnud, peab rojane ollema öhtoni; ja kes need asjad kannab, peab ommad rided pessema ja ennast weega lopputama ja temma on rojane öhtoni.
11. Ja iggaüks, kellesse sesamma, kelle lihha joseb, putub, ja ta polle enne ennese kässi wette kastnud: se peab ommad rided pessema ja ennast weega lopputama, ja temma on rojane öhtoni.
12. Ja sedda kiwwi-riista, kus

külge se, kelle lihha joseb putub, peab katkimurtama; agga keik pu-astjad peab weega lopputama.

13. Ja kui se, kenne lihha jookseb, puhtaks saab ommast jooksmisest, siis peab ta ennesele luggema seitse päwa ommaks puhhastamiseks, ja peab ommad rided pessema ja ja omma ihho hallika weega lopputama, siis on ta puhhas.

14. Ja kahheksamal päwal peab ta ennesele wõtma kaks turtli-tuikest ehk kaks tui-poega, ja Jehowa ette minnema koggodusse telgi ukse ette, ja neid andma preestri kätte.

15. Ja preester peab neid ohwerdama, teist patto-ohwriks ja teist põlletamise-ohwriks, ja preester peab temma eest ärraleppitamist teggema Jehowa ees, et ta lihha jooksnud.

16. Ja kui ühhest mehhest se jures-maggamisse seme wäljatulleb, siis peab ta keik omma lihha weega lopputama ja tem~a on rojane öhtoni.

17. Ja keik rided ja keik nahhad, mis peäl se jures-

maggamisse seme on, neid peab weega pestama ja need on rojased öhtoni.

18. Ja kui üks mees omma jures-maggamisse seemnega naese jures on magganud, need peawad endid weega lopputama ja rojased ollema öhtoni.

19. Ja kui ühhe naese lihha jookseb, kui temma lihha seest werri jookseb, siis peab ta seitse päwa isseärranis ollema, ja iggamees kes temmasse putub, se on rojane öhtoni.

20. Ja keik, mis peäl ta maggab, kunni ta isseärranis on, se on rojane, ja keik mis peäl ta istub, se on rojane.

21. Ja iggaüks, kes temma wodisse putub, peab ommad rided pessema ja ennast weega lopputama ja temma on rojane öhtoni.

22. Ja iggaüks kes mingisugguse riistasse putub, mis peäl se naene istnud, se peab ommad rided pessema ja ennast weega lopputama ja tem~a on rojane öhtoni.

23. Ja kui middagi on wodis olnud ehk se riista peäl, mis peäl ta istnud, kui ta sesse

putub, siis on ta rojane öhtoni.

24. Ja kui üks mees otse siis temma jures maggab, kui selle naese isseärranis-ollemisse aeg tulleb ta mehhe jures olles: siis on se mees seitse päwa rojane; ja keik wodid, kus peäl ta maggab, on rojased.

25. Ja kui ühhe naese were-jooksminne mitto päwa joseb, kui ta isseärranis-ollemisse aeg weel mitte ei olle, ehk kui se joseb ülle ta isseärranis-ollemisse aia: siis on ta rojane keik omma roja-jooksmissesse päwad nenda, kui omma isseärranis-ollemisse päiwil.

26. Igga wodi, mis peäl ta maggab keikil om~a lihha-jooksmissesse päiwil, peab tem~al ollema kui se wodi, kus peäl ta isseärranis olli, ja keik riistad, mis peäl ta istnud, need sawad rojaseks sedda rojastust möda, kui ta isseärranis olli.

27. Ja iggäüks kes neisse putub, saab rojaseks, ja peab ommad rided pessema ja ennast weega lopputama, ja temma on rojane öhtoni.

28. Ja kui se naene ommast jooksmisest puhtaks saab, siis peab ta ennesele luggema

seitse päwa, ja pärrast on ta puhhas.

29. Ja kahheksamal päwal peab ta eñesele wõtma kaks turtli tuikest ehk kaks tui-poega, ja neid preestri kätte wima koggodusse telgi ukse ette.

30. Ja preester peab teist ohwerdama patto-ohwriks ja teist põlletamisse-ohwriks, ja preester peab ta eest ärraleppitamist teggema Jehowa ees temma rojase lihha-jooksmissesse pärrast.

31. Nenda peate teie Israeli lapsed ärralahhutama nende rojastussest, et nemmad ei surre omma rojastussega kui nem~ad rojaseks tewad minno maia, mis nende seas on.

32. Se on se käsk selle pärrast kelle lihha joseb, ja kellest se jures-maggamisse seme wäljatulleb, et ta se läbbi rojaseks saab.

33. Ja ka ühhe haige naese pärrast, kui ta isseärranis on, ja selle pärrast, kel omma lihha-jooksmiñe on, olgo meeste- ehk naeste-rahwas, ja se mehhe pärrast, kes rojase naese jures maggab.

16. Peatük.

Ärraleppitamisse ohwer ükskord aastas.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto pärrast sedda, kui need kaks Aaroni poega ollid ärrasurnud, kui nemmad Jehowa palle ette tullid ja ärrasurrid.
2. Ja Jehowa ütles Mosessele: Rägi Aaroni omma wenna wasto, et ta mitte iggal aial pühha maia sisse ei lähhä se wahhetekki tahha, ärraleppitamisse kane ette, mis laeka peäl on, et ta ärra ei surre: sest pilwe sees tahhan ma ennast anda nähha ärraleppitamisse kane peäl.
3. Sega peab Aaron se pühha maia sisseminnema: ühhe wärsiga, mis noor weis on, patto-ohwriks ja ühhe järaga põlletamisse-ohwriks.
4. Ta peab pitka pühha linnase kue selga pañema, ja liñased püksid peawad ta jalgas ollema, ja peab linnase wö wöle pannema ja liñase kübaraga Pea katma: need on pühhad rided, ja ta peab

omma ihho weega lopputama, ja neid selga pannema.

5. Ja ta peab Israeli laste koggodusse käest wõtma kaks noort sikko patto-ohwriks, ja ühhe jära põlletamisse-ohwriks.
6. Ja Aaron peab se patto-ohwri wärsi, mis tem~a eest on, liggi toma ja peab ärraleppitamist teggema ennese eest ja omma perre eest.
7. Ta peab ka wõtma need kaks sikko, ja neid pannema Jehowa ette koggodusse telgi ukse ette seisma.
8. Ja Aaron peab nende kahhe sikko eest liisko heitma, teist liisko Jehowale ja teist liisko selle karjale, mis laiale sanud.
9. Siis peab Aaron liggi wima se sikko, mis peäle se liisk on langend: Jehowale, ja peab sedda walmistama patto-ohwriks.
10. Agga sedda sikko, mis peäle liisk on langend: selle karjale, mis laiale sanud, sedda peab ellawalt Jehowa ette pañema seisma, et tem~a peäle saaks ärraleppitamine tehtud, et sedda peab körbe lahtilaskma selle karjale, mis laiale sanud.

11. Ja Aaron peab se patto-ohwri wärsi, mis temma eest on, liggi toma ja ärraleppitamist teggema isseennese eest ja omma perre eest, ja peab se patto-ohwri wärsi, mis ta eest on, ärratapma.

12. Ja peab ühhe sütte-panno täis ellawaid süssi altari peält wõtma Jehowa eest, ja omma peo täit peent maggusa haisoga suitsetamisse-rohto, ja peab sedda wahhetekki tahha wima.

13. Ja ta peab sedda suitsetamisse-rohto tulle peäle pannema Jehowa ette, et selle suitsetamisse-suitso pilw kattab se ärraleppitamisse-kane, mis tuñistusse laeka peäl on, et ta ärra ei surre.

14. Ja ta peab wõtma sest wärsi werrest, ja omma sörmega ripputama se ärraleppitamisse-kane wasto päwa-tousmisse pole, ja ärraleppitamisse-kane ette peab ta sest werrest ripputamisse seitsekord omma sörmega.

15. Ja peab se patto-ohwri sikko ärratapma, mis rahwa eest on, ja peab selle werd

wima se wahhetekki tahha, ja selle werrega teggema, nenda kui ta se wärsi werrega teinud, ja peab sedda ripputama se ärraleppitamisse-kane wasto ja ärraleppitamisse-kane ette.

16. Nenda peab ta ärraleppitamist teggema pühha maia eest, Israeli laste rojuste ja nende ülleastmiste pärrast keige nende pattude järrele; ja nenda peab ta teggema se koggodusse telgiga, mis nende seas seisab, nende rojuste seas.

17. Ja ükski innime ei pea koggodusse telkis ollema, kui ta sisselähhäb, se pühha maia sees ärraleppitamist teggema, senni kui ta wäljatulleb: nenda peab ta ärraleppitamist teggema isseennese eest ja omma perre eest ja keige Israeli koggodusse eest.

18. Ja ta peab wäljatullema siñna altari jure, mis Jehowa ees on, ja temma eest ärraleppitamist teggema, ja wõtma sest wärsi werrest ja sest sikko werrest, ja peab sedda altari sarwede peäle pannema ümberringi.

19. Ja ta peab selle peäle

omma sõrmega sest werrest ripputama seitsekord, ja peab sedda puhhastama ja sedda pühhitsema Israeli laste rojustest.

20. Kui ta saab ärraleppitamist teinud se pühha maia ja se koggodusse telgi ja se altari eest: siis peab ta se ellawa sikko siñna liggi toma.

21. Ja Aaron peab ommad kaks kät se ellawa sikko Pea peäle toetama, ja temma peäle üllestunnistama keik Israeli laste üllekohhut ja keik nende ülleastmissed keige nende pattude järrele, ja peab neid pannema se sikko Pea peäle, ja peab tedda lahtilaskma körbe ühhe mehhe läbbi kes seks kölbab.

22. Ja se sik peab ennese peäl kandma keik nende üllekohhut ühhe Ma sisse kuhho ükski ei sa; ja ta peab se sikko senna körbe lastilaskma.

23. Ja Aaron peab koggodusse telki minnema, ja need linnased rided seljast ärrawõtma, mis ta selga pannud, kui ta pühha maia sisseläks, ja peab neid siñna jätma.

24. Ja peab omma ihho weega

pühhas paikas lopputama, ja ommad rided selga pannema, ja wäljamiñema ja ohwerdama om~a põlletamisse-ohwri ja rahwa põlletamisse-ohwri, ja isseeñese eest ja rahwa eest ärraleppitamist teggema.

25. Ja peab patto-ohwri raswa süütma põllema altari peäl.

26. Ja kes sedda sikko lahtilaskis mis selle karjale sai mis laiale sanud, se peab ommad rided pessema, ja omma ihho weega ärralopputama, ja pärrast sedda leri tulleva.

27. Ja se patto-ohwri wärsi ja patto-ohwri sikko, kelle werri on widud ärraleppitamist teggema seäl pühhas maias, peab ta wäljawima leri tahha, ja nende nahhad ja nende lihha ja nende sitta peawad nem~ad tullega ärrapõlletama.

28. Ja se kes neid ärrapõlletab peab ommad rided pessema ja omma lihha weega lopputama, ja pärrast sedda leri tulleva.

29. Ja se peab teile iggawesseks seätud wisiks ollema: kümnemal seitsme ku päwal peate teie ommad hinged waewama, ja ühtegi

tööd ei pea teie teggema, olgo omma Ma innimenne ehk woöras kes teie seas ellab.

30. Sest sel päwal peab ta teie eest ärraleppitamist teggema ja teid puhhastama, keikist om~ast pattudest peate teie Jehowa ees puhtaks sama.

31. Se on teile se keige üllem hingamisse-pääw et teie ommad hinged waewate, se on üks iggawenne seätud wiis.

32. Ja se preester peab ärraleppitamist teggema kes on woitud, ja kelle kässi täidetud, et ta preestri-ammeti peäl peab ollema omma issa assemel, ja ta peab need linnased rided, need pühhad rided selga pannema.

33. Nenda peab ta ärraleppitama se keigepühhama paiga, ja se koggodusse telgi ja se altari peab ta ärraleppitama; ja preestride eest ja keige koggodusse rahwa eest ärraleppitamist teggema.

34. Ja se peab teile iggawesseks seätud wisiks ollema, et teie Israeli laste eest ärraleppitamist tete keik nende pattude pärrast ükskord aastas.

Ja ta teggi nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

17. Peatük.

Ohwerdamisse paik: Jummal kelab werd sömast.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Rägi Aaroni ja ta poegade wasto ja keikide Israeli laste wasto ja ütle neile: Se on se assi mis Jehowa on käsknud ja üttelnud:

3. Iggamees Israeli suggust, kes ühhe härja ehk lamba-talle ehk kitse leri ärratappab, ehk kes neid leri tagga tappab,

4. Ja ta ei wi tedda mitte koggodusse telgi ukse ette, et ta sedda ohwri-anniks toob Jehowale Jehowa maia ette: sedda werd peab selle mehhe süüks arwatama, ta on werd ärrawallanud, sepärrast peab sedda meest omma rahwa seast ärrakautadama.

5. Sepärrast et Israeli lapsed peawad om~ad ohwrid, mis nemmad wäljal ärratapwad, toma, et nemmad neid Jehowale koggodusse telgi

ukse ette preestri kätte peawad wima ja neid tänno-ohwriks tapma Jehowale.

6. Ja preester peab sedda werd ripputama Jehowa altari peäle koggodusse telgi ukse ees, ja peab se raswa süütma põllema maggusaks haisuks Jehowale.

7. Ja nemmad ei pea ennam mitte omma tappa-ohwrid ohwerdama kurratidele, kedda nemmad hora-wisil tagga hoiawad: se peab neile üks iggawenne seätud wiis ollema nende tulleva rahwa-põlweni.

8. Sepärrast pead sa nende wasto ütlema: Iggaüks Israeli suggust ehk nende woõraist, kes nende seas asset on, kes põlletamise- ehk tappa-ohwri ohwerdab,

9. Ja ei wi sedda mitte koggodusse telgi ukse ette, et ta sedda Jehowale ohwerdab, sedda meest peab ta rahwa seast ärrakautadama.

10. Ja iggaüks Israeli suggust ehk woõraist, kes nende seas asset on, kes mingisuggust werd sööb, selle hinge wasto, kes werd sönud, tahhan ma om~a pallet panna ja sedda

om~a rahwa seast ärrakautada.

11. Sest lihha hing on werre sees, ja ma ollen sedda teile annud altari peäle, teie hingede eest ärraleppitamist tehha: sest se on se werri, mis hinge eest ärraleppitamist teeb.

12. Sepärrast ollen ma Israeli lastele öölnud: ei pea ükski hing teie seast werd söma, egga se woõras kes teie seas asset on, ei pea werd söma.

13. Ja iggamees Israeli laste seast ja woõraste seast, kes nende seas asset on, kes püab ühhe ellawa lojukse ehk liño mis sünnib süa, se peab selle werd ärrawallama ja sedda mullaga katma.

14. Sest se on keige lihha hing: ta werri on temma hinge eest, ja ma ollen Israeli lastele üttelnud: teie ei pea ühhegi lihha werd söma, sest igga lihha hing on ta werri, iggaüks kes sedda sööb, peab sama ärrakautud.

15. Ja igga hing kes raibe sööb ehk mis murtud on, olgo om~a Ma innimenne ehk woõras, se peab om~ad rided pessema ja eñast weega lopputama ja rojane ollema

öhtoni, siis on ta puhhas.

16. Ja kui ta ei pesse egga omma ihho ei lopputa, siis peab ta omma üllekohto süüd kandma.

18. Peatük.

Ärrakeeltud abbiellud, ja roppud lihha pattud.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: Minna ollen Jehowa teie Jummal.

3. Egiptusse-ma rahwa tö järrele, kus teie ollete ellanud, ei pea teie ka mitte Kanaani-ma rahwa tö järrele teggema, kuhho ma teid tahhan wia, ja nende wiside järrele ei pea teie mitte käima.

4. Minno kohto-seäduste järrele peate teie teggema ja mo seädmissed piddama, et teie nende järrel käite: Minna ollen Jehowa teie Jum~al.

5. Sepärrast peate teie piddama mo seädmissed ja mo kohto-seädussed, ja se innimenne kes neid teeb, se peab nende läbbi ellama:

Minna ollen Jehowa.

6. Ei ükski innimenne ei pea omma liggema suggulase jure liggi sama, et ta temma häbbedust paljaks wöttab: minna ollen Jehowa.

7. Omma issa häbbedust ja om~a emma häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma; se on so em~a, ta häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma.

8. Omma issa naese häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma; se on so issa häbbedus.

9. Omma öe häbbedust, kes so issa tüttar ehk so emma tüttar on, olgo se perres sündinud ehk wäljas sündinud; ta häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma.

10. Omma poia tütre ehk omma tütre tütre häbbedust, nende häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma; sest need on sinno häbbedus.

11. Omma issa naese tütre häbbedust mis so issale on sündinud, (ta on so ödde) temma häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma.

12. Omma issa öe häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma; ta on so issa liggem

suggulane.

13. Omma emma öe häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma; sest ta on so emma liggem suggulane.

14. Omma issa wenna häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma, ta naese jure ei pea sa mitte liggi tulles; ta on so issa suggulane.

15. Omma minnia häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma, ta on so poia naene; ta häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma.

16. Omma wenna naese häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma; ta on so wenna häbbedus.

17. Ühhe naese ja temma tütre häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma; temma poia tüttart egga ta tütre tüttart ei pea sa mitte wõtma, et sa ta häbbedust paljaks wöttad; nem~ad on liggemad suggulased: se on wägga pahha tö.

18. Ja sa ei pea mitte naest teise körwa wõtma tedda ahastada, et sa temma häbbedust paljaks wöttad teise körwas ta ello aial.

19. Ja naese jure kes omma rojusse pärrast isseärranis on, ei pea sa mitte liggi tulles, et sa temma häbbedust paljaks wöttad.

20. Ja omma liggimesse naese jures ei pea sa mitte maggama, et sa suggu sadad, ja sa ta läbbi rojaseks saad.

21. Ja ommast suggust ei pea sa mitte andma Molekile tulle läbbi wia, et sa om~a Jum~ala nimmi ei teota. Minna ollen Jehowa.

22. Ühhe meeste-rahwa jures ei pea sa mitte maggama, nenda kui sa naese jures maggad, se on üks hirmus assi.

23. Ja sa ei pea ühhegi lojuksega ühtepiddama, et sa temmast rojaseks saad; ja ükski naene ei pea mitte lojukse ees seisma, et temmal sellega on teggemist: se on hirmus seggane assi.

24. Äрге tehke ennast ühhegi nisugguse asjaga rojaseks: sest keige nisugguse asjaga on pagganad ennast rojaseks teinud, mis ma teie eest tahhan ärraaiada.

25. Sest se Ma on rojaseks sanud, ja ma tahhan ta

üllekohhut ta kätte maksta, enda et se Ma wäljaoksendab neid, kes seäl sees ellawad.

26. Agga teie peate mo seädmissed ja mo kohtoseädussed piddama, ja ei pea ühtegi neist hirmsaist asjust teggema, nihästi omma Ma rahwas, kui se woõras, kes teie seas asset on.

27. Sest keik need hirmsad asjad on selle Ma mehhed, kes enne teid olnud, teinud, ja se Ma on rojaseks sanud.

28. Et se Ma teid wälja ei oksenda, kui teie sedda rojaseks tete, nenda kui ta sedda rahwast mis enne teid olli, on wäljaoksendanud.

29. Sest iggaüks kes keikist nisuggusist hirmsaist asjust middagi teeb, need hinged kes sedda tewad, need peawad omma rahwa seast sama ärrakautud.

30. Sepärrast piddage sedda mis ma käsknud piddada, et teie ühtegi nende hirmsa wiside järrele ei wötta tehha, mis enne teid tehtud, et teie ennast nendega rojaseks ei te: Minna ollen Jehowa teie Jummal.

19. Peatük.

*Kässud pühvast ellust:
wäljaspiddised seädmissed.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:
2. Rägi keige Israeli laste koggodusse wasto ja ütle neile: Teie peate pühhad ollema, sest pühha ollen minna, Jehowa teie Jummal.
3. Teie peate iggaüks omma issa ja omma emma kartma, ja mo hingamisse päwad piddama: Minna ollen Jehowa teie Jummal.
4. Äрге pöörge mitte tühja jum~alatte pole, ja wallatud jummalaid ei pea teie ennestele mitte teggema: Minna ollen Jehowa teie Jummal.
5. Ja kui teie tappate tänno-ohwri Jehowale, siis peate teie sedda tapma et teie temma melest armsaks sate.
6. Sedda peab södama sel päwal, kui teie sedda tappate ja teisel päwal: agga mis kolmandamaks päwaks üllejääb, peab tullega ärrapölletama.
7. Ja kui sest kolmandamal päwal ommeti süakse, se on

pahha kölwato assi, ei se polle armas mitte ta melest.

8. Ja kes sedda sööb, peab omma üllekohto süüd kandma, sest et ta Jehowa pühha asja teotand, ja sesamma hing peab omma rahwa seast sama ärrakautud.

9. Ja kui teie omma leikamist ärraleikate omma Ma peält, siis ei pea sa mitte omma põllo nurgad puhhas ärraleikama, egga üllesnoppima mis so leikussest tulleks noppida.

10. Ja omma wina-mägge ei pea sa mitte teist korda noppima, ja omma wina-mäe mahha kukkunud wina-marjo ei pea sa mitte üllesnoppima: sa pead neid kehvale ja woõrale jätma. Minna ollen Jehowa teie Jummal.

11. Teie ei pea mitte warrastama, ja teie ei pea mitte walletama, ja teie ei pea mitte walskust teggema, ei ükski omma liggimesse wasto.

12. Ja teie ei pea mitte mo nim~e jures walskussega wanduma, sest sa teotad omma Jummal nimme; Minna ollen Jehowa.

13. Sa ei pea mitte omma

liggimessele liga teggema egga tedda risuma; palgalisse palk õ ei pea mitte ülle õ so kätte jäma hom~ikoni.

14. Sa ei pea kurti mitte ärrawanduma, egga pimmedale middagi kommistamiseks pañema: sest sa pead omma Jummalat kartma; Minna ollen Jehowa.

15. Teie ei pea mitte köwwerust teggema kohtus: sa ei pea seäl mitte alwast luggu piddama egga ühhe surele au teggema: õigussega pead sa omma liggimesse peäle kohhut moistma.

16. Sa ei pea mitte kui kelekandia om~a rahwa seas käima: sa ei pea mitte seisma omma liggimesse werre wasto; Minna ollen Jehowa.

17. Sa ei pea mitte wihkama omma wenda om~as süddames: sa pead omma liggimest julgeste nomima, et sa tem~a pärrast patto ei kañna.

18. Sa ei pea kätte maksma egga wihha kandma om~a rahwa laste wasto, ja pead om~a liggimest armastama kui isseennast: Minna ollen

Jehowa.

19. Mo seädmissed peate teie piddama: sa ei pea omma lojust mitte laskma teise suggu lojuksega joosta: om~a wälja ei pea sa mitte külwama kahhesuggu wiljaga, ja kuub kahhesuggusest wiltsest ja linnasest lõngast ei pea so selga sama.

20. Ja kui üks mees ühhe naeste-rahwa jures maggab, nenda et ta temmale suggu teeb, ja ta on ümmardaja, kes mehhest ärralaidetud ja ei olle polegi lunnastud, egga olle wallalist põlwe sanud: siis peab se kohto alla sama, neid ei pea mitte surma pandama, sest et se naeste-rahwas ei olle wallale lastud.

21. Ja se mees peab wima omma sü-ohwri Jehowale koggodusse telgi ukse ette ühhe jära sü-ohwriks.

22. Ja preester peab tem~a eest ärraleppitamist teggema sü-ohwri järaga Jehowa ees ta patto pärrast, mis ta teinud: siis antakse temma pat temmale andeks, mis ta teinud.

23. Kui teie ka siñna male sate, ja istutate keiksuggu

wiljalissi puid: siis peate nende eestnahha se on temma wilja ümberleikamatta piddama; kolm aastat peawad nemmad teile kui ümberleikamatta ollema, neist ei pea södama.

24. Agga neljandamal aastal peab keik tem~a willi pühha ollema kitusse-ohwriks Jehowale.

25. Ja wiendamal aastal peate teie nende wilja söma; et teie nende wilja woite teiste sekka panna: Minna ollen Jehowa teie Jummal.

26. Teie ei pea ühtegi werrega söma: teie ei pea mitte ussidega lausuma egga pilwest arwama.

27. Teie ei pea mitte eñeste juuksid ärra pirama: sa ei pea ka mitte ennese habbeme otsa ärrarikkuma.

28. Ja teie ei pea mitte surno pärrast märki ennese ihho külge leikama: teie ei pea ka mitte nöälaga pistetud tähtä ennese külge teggema: minna ollen Jehowa.

29. Sa ei pea omma tüttart mitte teotama, et sa tedda lassed hora-tööd tehha, et se Ma hora-tööd ei te, ja et se

Ma ei sa pahha tööd täis.
30. Mo hingamisse-päwad
peate teie piddama, ja mo
pühhapaiga kartma: Miña ollen
Jehowa.

31. Teie ei pea mitte pöörma
pommisejatte noide pole egga
teädma-meeste pole; ärge
otsige neid, et teie neist
rojaseks ei sa; minna ollen
Jehowa teie Jummal.

32. Ühhe wanna halli ees pead
sa üllestousma ja ühhe
wannale au teggema, ja pead
omma Jummalat kartma; Ma
ollen Jehowa.

33. Ja kui üks woöras so jures
asset on teie maal, siis ei pea
teie tedda mitte waewama.

34. Se woöras kes teie jures
asset on, peab teie seas kui
teie omma Ma innimenne
ollema, ja sa pead tedda
armastama kui isseennast: sest
teie ollete woörad olnud
Egiptusse maal; Minna ollen
Jehowa teie Jummal.

35. Teie ei pea köwwerust
teggema kohtus ei küünra-
puga, ei märga-puga egga
moödoga.

36. Öiged waekausid, öiged
lööd, öige wak ja öige kan

peab teil ollema: minna ollen
Jehowa teie Jum~al, kes teid
Egiptusse maalt wäljatonud.
37. Ja teie peate piddama keik
mo seädmissed ja keik mo
kohtoseädussed, et teie nende
järrele tete. Minna ollen
Jehowa.

20. Peatük.

*Surma-nuhtlussed
monnesugguste pattude
pärrast.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja ütles:

2. Sa pead ka Israeli laste
wasto ütlema: iggaüks Israeli
laste seast ja woöraste seast,
kes Israelis asset on, kes
ommast suggust Molekile
annab, sedda peab armota
surma pandama; se Ma rahwas
peab tedda kiwwidega surnuks
wiskama.

3. Ja minna tahhan omma
palle nisugguse mehhe wasto
panna ja tedda temma rahwa
seast ärrakautada: sest et ta
om~ast suggust Molekile
annud, sepärrast et ta mo
pühha paiga rojaseks teinud ja

mo pühha nimme teotanud.

4. Ja kui se Ma rahwas ommad silmad nisugguse mehhe peält öiete ärrapörawad, kui ta ommast suggust Molekile on annud, et nemmad tedda mitte ei surreta:

5. Siis tahhan minna isse omma palle nisugguse mehhe wasto paña ja ta sugguwössa wasto, ja tahhan nende rahwa seast ärrakautada tedda ja keik kes tedda hora-wisil takkahoidwad, hora-wisil Moleki takkahoides.

6. Ja kui üks hing pommisejatte noide ja teädma-meeste pole pörab neid hora-wisil takkahoides: siis tahhan ma nisugguse hinge wasto omma palle panna ja sedda ärrakautada ta rahwa seast.

7. Ja teie peate ennast pühhitsema, et teie pühhad ollete ; sest minna ollen Jehowa teie Jummal.

8. Ja teie peate mo seädmissed piddama ja nende järrele teggema: Minna ollen Jehowa kes teid pühhitseb.

9. Sest iggaüks kes omma issa ja omma emma ärrawañnub, peab armota surma pandama:

ta on omma issa ja omma emma ärrawandunud; ta werre-sü on temma peäl.

10. Ja üks mees kes ühhe mehhe naesega abbiello ärrarikkub, kes omma liggimesse naesega abbiello rikkub, sedda abbiello-rikja meest ja abbiello-rikja naest peab armota surma pandama.

11. Ja üks mees kes omma issa naese jures maggab, se on omma issa häbbedust paljaks wötnud; neid peab mollemad armota surma pandama: nende werre-sü on nende peäl.

12. Ja kui üks mees omma minnia jures maggab, siis peab neid mollemid armota surma pandama, ühhe hirmsa seggatse asja on nem~ad teinud: nende werre-sü on nende peäl.

13. Ja kui üks mees meeste-rahwa jures maggab, nenda kui ta naeste-rahwa jures maggab, need mollemad on ühhe hirmsa asja teinud; neid peab armota surma pandama, nende werre-sü on nende peäl.

14. Ja kui üks mees ühte naeste-rahwast ja selle emma

wöttab, se on wägga pahha tö: tedda ja neid peab tullega ärrapölletama, et wägga pahha tö ei jä teie sekka.

15. Ja kui üks mees lojuksega ühtepeab, sedda peab armota surma pandama, teie peate ka sedda lojust ärratapma.

16. Ja kui üks naeste-rahwas ühhegi lojukse jure liggi tulleb, et temmal sellega on teggemist, siis pead sa sedda naest tapma ja sedda lojust: neid peab armota surma pandama, nende werre-sü on nende peäl.

17. Ja kui üks mees wöttab omma öe, omma issa tütre ehk omma emma tütre, ja watab temma häbbedust, ja temma ödde watab temma häbbedust, se on tigge assi: sepärrast peab neid nende rahwa laste silma eest ärrakautama; ta on omma öe häbbedust paljaks wötnud: ta peab om~a üllekohto süüd kandma.

18. Ja kui üks mees maggab ühhe naese jures, kel omma haigus on, ja wöttab ta häbbedust paljaks, ta on temma hallikast paljaks wötnud, ja se naene on omma werre

hallikast lahti teinud: siis peawad need mollemad omma rahwa seast sama ärrakautud.

19. Ja omma emma öe ja omma issa öe häbbedust ei pea sa mitte paljaks wõtma; sest ta on omma liggima suggulase häbbedust paljaks wötnud, nemmad peawad omma üllekohto süüd kandma.

20. Ja kui üks mees maggab omma onno naese jures, se on omma onno häbbedust paljaks wötnud: omma patto peawad nemmad kandma, ilma lapsita peawad nem~ad surrema.

21. Ja kui üks mees omma wenna naese wöttab, se on rop tö: ta on omma wenna häbbedust paljaks wötnud; nemmad peawad ilma lapsita jäma.

22. Sepärrast peate teie piddama keik mo seädmissed ja keik mo kohto-seädussed, et teie nende järrele tete, et se Ma kuhho minna teid wiin, et teie seäl sees ellate, teid mitte wälja ei oksenda.

23. Ja teie ei pea mitte selle rahwa wiside järrel käima, mis ma teie eest ärraaian: sest nemmad on keik sedda teinud,

sepärrast on nemmad mo
melest weidrad.

24. Ja ma ollen teile üttelnud:
teie peate nende Ma pärrima,
ja minna annan sedda teile
pärrida, üks Ma mis pima ja
met joseb: minna ollen Jehowa
teie Jummal kes teid teiste
rahwa seast ärralahhutand.

25. Sepärrast peate teie
wahhet teggema puhta ja
rojase lojukse wahhele, ja
rojaste ja puhhaste lindude
wahhele, ja ärge tehke omma
hinge mitte läilaks ei lojustega,
ei lindudega, egga ühhegiga,
mis Ma peäl romab, mis ma
teile ollen ärralahhutand, et
teie sedda peate rojaseks
piddama.

26. Ja teie peate mulle pühhad
ollema, sest minna Jehowa
ollen pühha: ja ma ollen teid
teiste rahwa seast
ärralahhutand, et teie mo
pärralt piddite ollema.

27. Ja kui ühhe mehhe ehk
naese sees on pom~iseja ehk
teädma-mehhe waim, neid peab
armota surma pandama;
kiwwidega peab neid surnuks
wissatama, nende werre-sü on
nende peäl.

21. Peatük.

*Preestrid peawad ilmawiggata
ollema.*

1. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: Rägi preestride Aaroni
poegade wasto ja ütle neile:
ühhe surno pärrast ei pea
ükski neist eñast rojaseks
teggema omma rahwa seas:

2. Kui agga omma suggulase
pärrast, kes temmale
keigeliggem on, omma emma
pärrast ja omma issa pärrast,
ja omma poia pärrast ja omma
tütre pärrast, ja omma wenna
pärrast:

3. Ja omma öe pärrast kes
neitsit, kes ta liggem on, kes ei
olle mehhele sanud, selle
pärrast woib ta ennast rojaseks
teha.

4. Ta ei pea ennast mitte
rojaseks teggema kui abiello
mees omma rahwa seast, et ta
ennast teotab.

5. Nemmad ei pea omma pead
paljaks aiama, ja nemmad ei
pea omma habbeme otsa mitte
ärraaia, ja omma ihho külge
ei pea nemmad mitte märki
leikama.

6. Pühhad peawad nemmad ollema omma Jummalale, ja ei pea mitte teotama omma Jumjala nimmi: sest nemmad ohwerdawad Jehowa tulles ohwrid, omma Jumjala leiba, sepärrast peawad nemmad öiete pühhad ollema.

7. Nemmad ei pea mitte wõtma hora ja ärrateotatud naest, nemmad ei pea ka mitte naest wõtma, kes ommast mehhest ärraaetud: sest ta on pühha omma Jummalale.

8. Sepärrast pead sa tedda pühhitsema, sest ta ohwerdab omma Jumjala leiba: pühha peab ta sulle ollema, sest minna Jehowa ollen pühha, kes teid pühhitseb.

9. Ja kui ühhe preestri tüttar hakkab hora-tööd teggema, se teotab omma issa, tullega peab tedda ärrapölletadama.

10. Ja se üllempreester omma wendade seast, kelle Pea peäle woidmisse ölli on wallatud ja kelle kässi on täidetud, et ta need rided selga panneb, ei se pea omma pead mitte katmatta jätma egga ennese ridid üllesarrotama.

11. Ja ei pea ühhegi surno

kehha jure tulles: omma issa ja omma emma pärrast ei pea ta mitte ennast rojaseks teggema.

12. Ja sest pühvast paigast ei pea ta mitte wäljammennema, et ta omma Jumjala pühha paika ei teota: sest temma Jum~ala otsa-ehte ja woidmisse ölli on ta peäl; minna ollen Jehowa.

13. Ja ta peab naese wõtma tem~a neitsi põlwes.

14. Ei leske-naest egga ärraaetud egga ärrateotud hora, neid ei pea ta mitte wõtma, agga ühhe neitsi om~a rahwa seast peab ta naeseks wõtma:

15. Et ta omma semet ei teota omma rahwa seas, sest miña ollen Jehowa kes tedda pühhitseb.

16. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

17. Rägi Aaroni wasto ja ütle: Se mees siño suggust teie tulles põlwe-rahwa seas, kelle külges wigga on, ei pea mitte liggi tulles omma Jumjala leiba ohwerdama.

18. Sest ükski mees, kelle külges wigga on, ei pea mitte liggi tulles, olgo ta pimme

ehk jallust wiggane ehk kel liikmed waiak ehk liaks on:

19. Ehk üks mees kel murtud jalg ehk murtud kässi on:

20. Ehk kel küür selges ehk ärrakuinud, ehk kel silma peäl kae, ehk kuiw kärn ehk mädda-kärn on, ehk kelle raiad rõhhutud.

21. Ei ükski kel wigga on preestri Aaroni suggust, ei pea liggi tulleva Jehowa tulles ohwrid ohwerdama; tal on wigga külges, ta ei pea mitte liggi tulleva, om~a Jum~ala leiba ohwerdama.

22. Om~a Jumala leiba, neist keigepühhamaist asjust ja neist pühhaist asjust woib ta kül süa.

23. Agga wahhe-tekki jure ei pea ta mitte tulleva egga altari jure liggi sama, sest tal on wigga, et ta mo pühha maia ei teota: sest minna ollen Jehowa, kes neid pühhitseb.

24. Ja Moses räkis sedda Aaroni wasto ja ta poegade wasto ja keige Israeli laste wasto.

22. Peatük.

Kel lubba on ohwridest süa:

missuggused need ohwrid peawad ollema, mis tuakse.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Rägi Aaroni ja ta poegade wasto, et nemmad ennast ärralahhutawad neist pühhaist Israeli laste asjust, mis nemmad mulle pühhitsewad, et nemmad mo pühha nimme ei teota: Minna ollen Jehowa.

3. Ütle nende wasto: iggaüks teie tulleva põlwe-rahwa seast, kes keigest teie suggust liggi tulleb, nende pühha ohwride jure, mis Israeli lapsed Jehowale pühhitsewad, kui temma rojus ta peäl on, sesamma hing peab mo palle eest sama ärrakautud: Minna ollen Jehowa.

4. Ei ükski Aaroni suggust, kes piddalitöbbine ehk kelle lihha joseb, ei pea mitte pühhaist asjust söma, enne kui ta puhtaks saab: ja kes ühhesse putub, kes surno kallal rojaseks sanud, ehk selle külge, kelle seest se jures-maggamisse seme wäljatulleb:

5. Ehk kui kegi ühhegi romajasse putub, kust ta

rojaseks saab, ehk kes ühhe innimesse putub, kust ta rojaseks saab keige omma rojusse järrele:

6. Se hing, kes temmasse putub, se on rojane öhtoni, ja ta ei pea mitte söma pühhaist asjust, waid ta peab omma ihho weega lopputama.

7. Ja kui pääw on loja läinud, siis on ta puhhas, ja pärrast woib ta kül süa pühhaist asjust, sest se on temma roog.

8. Raibet ja mis ärramurtud ei pea ta mitte söma, et ta sest rojaseks saab: Minna ollen Jehowa.

9. Sepärrast peawad nemmad piddama, mis ma käsknud piddada, et nemmad enneste peäle patto ei sada egga sepärrast ei surre, kui nemmad sedda teotawad: Minna ollen Jehowa kes neid pühhitseb.

10. Ja ükski woöras ei pea pühhast asjast mitte söma: preestri maialinne ja palgalinne ei pea pühhast asjast mitte söma.

11. Ja kui preester on ühhe hinge omma rahha pärrast ostnud, se peab sest söma, ja kes tem~a perres on sündinud,

need woiwad ta leiwast süa.

12. Ja kui preestri tüttar on woöra mehhele sanud, sesamma ei pea pühhaist üllestöstmisse ohwridest mitte söma.

13. Ja kui preestri tüttar lesk on ehk ärraaetud, ja tal ei olle suggu, ja tulleb taggasi omma issa kotta: siis woib ta omma issa leiwast süa, nenda kui ommas nores põlwes; agga ükski woöras ei pea sest mitte söma.

14. Ja kui kegi koggematta pühhast asjast sööb, siis peab ta wiet ossa weel siñna jure pañema ja sedda preestrile pühha ossa körwa andma.

15. Et nemmad Israeli laste pühhad ohwrid ei teota, mis nemmad Jehowale üllestöstwad.

16. Ja nem~ad saatwad enneste peäle üllekohhut ja süüd, kui nem~ad nende pühhad ohwrid söwad: sest miña ollen Jehowa, kes neid pühhitseb.

17. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

18. Rägi Aaroni wasto ja ta poegade wasto ja keige Israeli laste wasto ja ütle neile:

Iggaüks Israeli suggust ja neist, kes woörad on Israeli seas, kes omma ohwri-anni tahtwad tua keige omma tootusse järrele ja keige omma heameleliste ohwride järrele, mis nemmad Jehowale tahtwad tua põlletamise-ohwriks:

19. Siis sate teie Jehowa melest armsaks, kui se on üks selge terve issane weiksist ehk lambust ehk kitsedest.

20. Keik sedda, kel ial wigga on, ei pea teie mitte ohwerdama, sest se ei te teid mitte armsaks Jehowa melest.

21. Ja kui kegi ohwerdab ühhe tänno-ohwri Jehowale, omma isse-tootusse ehk heamelelisseks ohwriks, weiksist ehk puddolojustest: siis peab se selge terve ollema, et se Jehowa melest armas olleks; ühtegi wigga ei pea selle külges ollema.

22. Mis pimme ehk murtud ehk wiggane, ehk kel solatükad on, ehk kennel kuiw kärn ehk mädada-kärn on, neid ei pea teie mitte Jehowale ohwerdama, ja neist ei pea teie ühtegi tulle-ohwri altari peäle andma Jehowale.

23. Ja ühhe härja ehk puddolojukse, kel liad ehk wägga kassinad liikmed on, sedda woid sa kül ohwerdada heamelelisseks ohwriks, agga tootusse-ohwriks ei olle se mitte armas Jehowa melest.

24. Agga sedda mis pikistud ja tautud ja ärrakistud ehk leikatud, ei pea teie mitte Jehowale ohwerdama, ja sedda ei pea teie mitte ommal maal teggema.

25. Ja teie ei pea ühhegi woöra käest neist keikist omma Jummalale roaks ohwerdama: sest nem~ad on ärrarikkutud, nende külges on wigga, need ei te teid mitte armsaks Jehowa melest.

26. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

27. Kui üks härg-wassikas ehk lamba- ehk kitse-tal sünnib, siis peab se seitse päwa omma emma al ollema, agga kahheksamal päwal ja pärrast sedda on se armas tulle-ohwri-anniks Jehowale.

28. Ja teie ei pea mitte ühtegi härga egga puddolojust, sedda ühtlase temma poiaga ühhel päwal ärratapma.

29. Ja kui teie kitusse-ohwri ohwerdate Jehowale, siis peate sedda ohwerdama, nenda et teie woiksite armsaks sada Jehowa melest.

30. Selsammal päwal peab sedda södama, teie ei pea sest ühtegi homseks üllejätma: Minna ollen Jehowa.

31. Ja teie peate mo kässud piddama ja nende järrele teggema: Minna ollen Jehowa.

32. Ja teie ei pea mo pühha nimmi mitte teotama, et ma saaksin Israeli laste seas pühhitsetud: Minna ollen Jehowa kes teid pühhitseb:

33. Kes teid Egiptusse maalt on wäljatonud, et ma teile Jummalaks ollen: Minna Jehowa.

23. Peatük.

Wanna seädusse Pühhad.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: need seätud Jehowa Pühhad mis teie peate kulutama, need pühhad koggodussed: need on minno

seätud Pühhad.

3. Kuus päwa peab tööd tehtama, agga seitsmel päwal on se öige hingamisse-pääw, üks pühha koggodus; ühtegi tööd ei pea teie teggema: se on hingamisse-pääw Jehowale keige teie ello-maiade sees.

4. Need on Jehowa seätud Pühhad, need pühhad koggodussed, mis teie peate kulutama nende seätud aial.

5. Neljateistkümnnemal essimesse ku päwal kesk päwa aeges on Pasa-Pühha Jehowale.

6. Ja wieteistkümnnemal selle ku päwal on hapnematta leibade Pühha Jehowale: seitse päwa peate teie hapnematta leiwad söma.

7. Essimessel päwal peab teile üks pühha koggodus ollema, siis ei pea teie ühtegi orja-tööd teggema.

8. Ja teie peate seitse päwa Jehowale tulle-ohwrid toma: seitsmel päwal on pühha koggodus, teie ei pea ühtegi orjatööd teggema.

9. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

10. Rägi Israeli laste wasto ja

ütle neile: kui teie siina male sate, mis minna teile annan ja temma leikamist leikate, siis peate ommast uudsest essimessest wiljast ühhe wihho preestride kätte wima.

11. Ja ta peab sedda wihko Jehowa ees köikutama, et teie armsaks sate Jehowa melest, teisel päwal pärrast hingamisse päwa peab preester sedda köikutama.

12. Ja sel päwal kui teie se wihho köikutate, peate teie walmistama ühhe selge terwe aastase oinik-talle põlletamisse-ohwriks Jehowale.

13. Ja ta roa-ohwri kaks kanno peent jahho ölliga seggatud tulle-ohwriks Jehowale, maggusaks haisuks; ja ta joma-ohwri winast, kolm korterit.

14. Teie ei pea ka mitte söma leiba egga kuiwatud wilja egga torest wilja enne kui selsammal päwal, kui teie wite ohwri-anni om~a Jummalale: se on üks iggawenne seätud wiis teie tulleswa põlwe-rahwale keige teie ello-maiade sees.

15. Ja teie peate ennesele luggema sest teisest päwast pärrast sedda hingamisse-päwa,

sest päwast kui teie sedda köikutamisse-ohwri wihko ollete tonud: neid peab seitse täit hingamisse-päwa ollema.

16. Sel teisel päwal pärrast seitsmet hingamisse päwa peate luggema wiiskümmend päwa, ja siis peate teie uut roa-ohwri Jehowale ohwerdama.

17. Teie peate omma ello-maiadest kaks köikutamisse-ohwri leiba toma, need peawad kahhest kannust peent jahho ollema, hapnend peab neid tehtama; se on se uudne essimenne willi Jehowale.

18. Ja teie peate se leiwaga ohwerdama seitse selge-terwet aastast oinik-talle, ja ühhe wärsi mis noor weis, ja kaks jära: need peawad ollema Jehowale põlletamisse-ohwriks ja nende roa-ohwriga ja nende joma-ohwridega, tulle-ohwriks maggusaks haisuks Jehowale.

19. Ja teie peate ohwerdama ühhe nore sikko patto-ohwriks, ja kaks aastast oinik-talle tänno-ohwriks.

20. Ja preester peab neid köikutama uudse essimesse wilja leiwaga köikutamisse-ohwriks Jehowa ees, nende

kahhe oinik-tallega: need peawad Jehowale üks pühha assi ollema ja preestri pärralt.

21. Ja teie peate selsammal päwal kulutama, et teile üks pühha koggodus peab ollema: teie ei pea ühtegi orja-tööd teggema; se on üks iggawenne seätud wiis keige teie ello-maiade sees teie tulleva põlwe-rahwa seas.

22. Ja kui teie omma Ma leikamist ärraleikate, siis ei pea sa mitte omma põllo nurgad puhtaks ärraleikama, egga üllesnoppima mis so leikusest sünnib noppida: kehwale ja woõrale pead sa neid jätma: Minna ollen Jehowa teie Jummal.

23. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

24. Rägi Israeli laste wasto ja ütle: essimessel seitsme ku päwal peab teile hingamisse-pääw ollema, passuna heäle mällestus, üks pühha koggodus.

25. Teie ei pea ühtegi orja-tööd teggema, ja peate Jehowale ühhe tulleva ohwri ohwerdama.

26. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

27. Agga kümnemal seitsme ku päwal peab ärraleppitamisse pääw ollema, üks pühha koggodus peab teile ollema ja teie peate ommad hinged waewama ja Jehowale tulleva ohwrid ohwerdama:

28. Ja teie ei pea selsammal päwal ühtegi tööd teggema, sest se on se ärraleppitamisse pääw, et teie eest ärraleppitamist tehakse Jehowa teie Jummal palle ees.

29. Sest igga hing mis ennast selsammal päwal ei waewa, se peab omma rahwa seast sama ärrakautud.

30. Ja igga hing kes ial tööd teeb selsammal päwal, sedda hinge tahhan ma ta rahwa seast ärrahukkada.

31. Teie ei pea ühtegi tööd teggema, se on üks iggawenne seätud wiis teie tulleva põlwe-rahwale keik teie ello-maiade sees.

32. Se on teile üks õige hingamisse-pääw, ja teie peate ommad hinged waewama: selle ku ühheksamal päwal öhto, öhtust öhtoni peate omma hingamisse-päwal hingama.

33. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

34. Rägi Israeli laste wasto ja ütle: wieteistkümnnemal seitsme ku päwal peab leht-maiade Pühha Jehowale ollema seitse päwa.

35. Essimessel päwal peab üks pühha koggodus ollema: teie ei pea ühtegi orja-tööd teggema.

36. Seitse päwa peate teie Jehowale ühhe tulle-ohwri ohwerdama: agga kahheksamal päwal peab teile pühha koggodus ollema ja peate tulle-ohwri ohwerdama Jehowale; se on üks lõppetusse-pühha: teie ei pea ühtegi orja tööd teggema.

37. Need on Jehowa seätud Pühhad, mis teie peate kulutama pühhaks koggodusseks, et teie ohwerdate Jehowale tulle-ohwrid, põlletamise- ja roa-ohwrid, tappa- ja joma-ohwrid, iggal päwal omma wisi järrele.

38. Ilma need Jehowa hingamisse-päwad, ja ilma teie annid ja ilma keik teie tootusse-ohwrid, ja ilma keik teie heamelelissed ohwrid, mis teie Jehowale peate andma.

39. Agga wieteistkümnnemal seitsme ku päwal, kui teie Ma wilja sate korristanud, siis peate teie Jehowa Pühha piddama seitse päwa: essimessel päwal peab hingamisse-päaw ollema ja kahheksamal päwal ka hingamisse-päaw.

40. Ja teie peate eñesele essimessel päwal wõtma kallist pu wilja, palmi-pu okse ja jäm~eda pu okse ja jõe remlaid, ja teie peate Jehowa omma Jummal ees röömsad ollema seitse päwa,

41. Ja sedda Pühha Jehowale piddama seitse päwa aastas: se on üks iggawenne seätud wiis teie tulleva põlwe rahwale; seitsmel kuul peate teie sedda piddama.

42. Leht-maiade sees peate peate teie seitse päwa ellama, keik omma Ma rahwas Israeli seas peawad leht-maiade sees ellama.

43. Et teie tulleva põlwe-rahwas saaks teäda, et ma Israeli lapsed ollen lasknud ellada leht-maiade sees, kui ma neid Egiptusse maalt wäljatöin: minna ollen Jehowa

teie Jummal.

44. Nenda räkis Moses neist Jehowa seätud Pühhist Israeli lastele.

24. Peatük.

*Walgus ja leib pühhas maias:
ühhe wanduja nuhtlus.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Kassi Israeli lapsed, et nem~ad so kätte towad ölli-pu ölli, mis selge ja toukatud, walge tarwis, et lampid woib allati süta pollema.

3. Tunnistusse wahhetekki ees koggodusse telgi sees peab Aaron sedda allati seädma öhtust hommikoni Jehowa ees: se on üks iggawenne seätud wiis teie tulleva põlwe rahwale.

4. Ta peab se puhta kuld-küünla-jalla peäle need lampid seädma Jehowa ees allati.

5. Ja sa pead peent jahho wõtma ja sest kaksteistkümmend koki teggema, kahhest kannust peab üks kook ollema.

6. Ja sa pead neid pannema kahhe riddasse, kuus kummagi

riddasse, se puhta kuld-laua peäle Jehowa ette.

7. Ja pead kummagi ridda peäle pannema wirukki, mis selge, ja se peab ollema leiwa jures mällestusse-ohwriks, tulle-ohwriks Jehowale.

8. Igga hingamisse-päwal peab ta neid allati seädma Jehowa ette, Israeli laste käest wöttes iggawesseks seädusseks.

9. Ja se peab Aaroni ja ta poegadele sama ja nemmad peawad sedda söma pühhas paikas: sest se on tem~ale keigepühham Jehowa tulle-ohwridest iggawesseks seätud wisiks.

10. Ja ühhe Israeli naese poeg läks wälja, ja se olli ühhe Egiptusse-mehhe poeg, Israeli laste seas, ja se Israeli naese poeg ja üks Israeli mees riidlesid leris.

11. Ja se Israeli naese poeg nimmetas se [Jehowa] nim~e kurjaste ülles ja wandus sedda ärra; ja tedda widi Mosesse jure: ja tem~a em~a nimmi olli Selomit Tibri tüttar Tani suggu-arrust.

12. Ja tedda pandi wahhi alla, senni kui neile saaks Jehowa

suust selletus.

13. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

14. Wi se ärrawanduja leri tahha, ja keik kuuljad peawad ommad käed ta Pea peäle toetama, ja keik se koggodus peab tedda kiwwidega surnuks wiskama.

15. Ja Israeli laste wasto pead sa räkima ja ütlema: iggaüks kes omma Jummalat ärrawañnub, se peab omma patto kandma.

16. Ja kes Jehowa nimme kurjaste üllesnimmetab, sedda peab armota surma pandama, keik se koggodus peab tedda kiwwidega surnuks wiskama, olgo woõras ehk omma Ma innime, kui ta sedda nimme kurjaste üllesnimmetab, siis peab ta surma sama.

17. Ja kui kegi ühhegi innimesse hinge mahhalööb, siis peab tedda armota surma pandama.

18. Ja kes ühhe lojukse hinge mahhalööb, se peab sedda ärratassuma, hing hinge wasto.

19. Ja kui kegi om~a liggimessele wigga teeb, nenda kui ta on teinud, sedda wisi

peab tem~ale tehtama.

20. Murdminne murdmisse wasto, silm silma wasto, hammas hamba wasto: nenda kui ta ühhe innimessele wigga teinud, nenda peab temmale tehtama.

21. Ja kes ühhe lojukse mahhalööb, se peab sedda ärratassuma; ja kes innimesse mahhalööb, se peab surma sama.

22. Üks õigus peab teile ollema, woõrale peab se ollema nenda kui omma innimessele: sest minna ollen Jehowa teie Jummal.

23. Ja Moses räkis sedda Israeli laste wasto, ja nemmad wisid se ärrawanduja leri tahha ja wiskasid tedda kiwwidega surnuks ; ja Israeli lapsed teggid nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

25. Peatük.

Hingamisse- ja Jobeli aasta: waest peab aitama.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto Sinai mäe peäl ja ütles:
2. Rägi Israeli laste wasto ja

ütle neile: kui teie siña male sate, mis minna teile annan, siis peab se Ma hingamist piddama Jehowale.

3. Kuus aastat pead sa omma wälja külwama, ja kuus aastat omma wina-mäe ärraleikama ja tem~a wilja kokko korristama.

4. Agga seitsmel aastal peab selle male üks suur hingaminne ollema, üks hingaminne Jehowale: omma wälja ei pea sa mitte külwama, ja omma wina-mägge ei pea sa mitte ärraleikama.

5. Mis siis isseennesest pärrast so leikust kaswand, sedda ei pea sa mitte leikama, ja neid wina-marjo, mis ilma sinno harrimatta kasnud, ei pea sa mitte ärraleikama; selle male peab se üks hingamisse aasta ollema.

6. Ja selle Ma hingamisse willi peab teile ollema roaks, sulle ja so sullasele ja so ümmardajale ja so palgalissele ja so maialissele, kes so jures kui woõras ellab.

7. Ja so lojuksele ja metsalistele, mis siño maal on, peab keik tem~a willi söma-aiaks ollema.

8. Ja sa pead ennesele luggema seitse hingamisse aastat, seitse aastat seitse kord, nenda et nende seitse hingamisse aasta päwad sulle peawad ollema ühheksa wietkümmand aastat.

9. Ja sa pead kümnemal seitsme ku päwal passuna heäle laskma hüda; ärraleppitamisse päwal peate teie passunat keige teie Ma läbbi laskma hüda.

10. Ja peate sedda wietkümnest aastat pühhitsema, ja seäl maal kulutama wallalisse põlwe keikile kes seäl ellawad; se peab teile üks Jobeli-aasta ollema, et teie jälle tullete iggaüks omma pärrandusse jure, ja peate iggaüks omma sugguwõssa jure jälle sama.

11. Se wieskümnes aasta peab teile üks Jobeli-aasta ollema; teie ei pea mitte külwama egga leikama mis siis isseennesest kasnud, egga ärraleikama neid winamarjo, mis siis harrimatta kasnud.

12. Sest se on üks Jobeli-aasta, se peab teile pühha ollema: wälja peält woite teie

tem~a wilja süa.

13. Sel Jobeli-aastal peate iggaüks omma pärrandusse peäle jälle sama.

14. Ja kui teie omma liggimessele middagi ärramüte, ehk om~a liggimesse käest middagi ostate, siis ärge waewage teine teist mitte.

15. Nende astade arro järrele pärrast Jobeli-aastat pead sa omma liggimesse käest ostma: se wilja arro järrele, mis nende aastade kohta tulleb, peab ta sulle müma.

16. Sedda möda kui palju astaid weel senna male on, pead sa omma ostmisse hinda kaswatama, ja sedda möda, kui pissut astaid weel siñna male on, pead sa omma ostmisse hinna wähhendama: sest se wilja arro järrele mis aasta kohta tulleb, peab ta sulle müma.

17. Ja ükski ei pea omma liggimest waewama, ja sa pead omma Jummalat kartma, sest minna ollen Jehowa teie Jummal.

18. Ja teie peate mo seädmissse järrele teggema, ja mo kohto-seädussed piddama

ja nende järrele teggema, et teie woite seäl maal julgeste ellada.

19. Ja se Ma peab omma wilja andma ja teie peate söma, et teie kül sate, ja peate julgeste seäl ellama.

20. Ja kui teie peaksite ütlema: Mis peame seitsmel aastal söma? wata meie ei pea külwama egga omma wilja kokkokorristama.

21. Siis tahhan ma käskida omma önnistust teie pärrast kuendamal aastal, et ta teile kolmeks aastaks wilja peab andma.

22. Ja kahheksamal aastal peate teie külwama ja sest wannast warrast söma; ühheksama aastani, senni kui selle aasta willi kätte saab, peate teie wanna söma.

23. Ja se Ma ei pea mitte sama müdud, et se iggaweste teise ommaks jääb, sest se Ma on minno pärralt; sest teie ollete woörad ja maialissed mo jures.

24. Ja teie peate keik omma pärrandusse maal sedda maad andma lunnastada.

25. Kui so wend on kehwalks

sanud, ja ommast pärrandussest middagi ärramüüb, siis peab tem~a lunnastaja, kes ta liggem on, tulles ja lunnastama, mis ta wend on münud.

26. Ja kui ühhel mehhel ei olle sedda kes lunnastab, ja temma kässi jouab sada ja leiab ni palju, kui ta lunnastamiseks tarwis on:

27. Siis peab ta omma ärramüümisse aastad arwama, ja sedda mis ülle on selle mehhele taggasi andma, kennele ta sedda on münud, ja ta peab omma pärrandusse peäle jälle sama.

28. Ja kui ta kässi ei leia mitte ni palju, kui temmale tarwis on jälle tassuda, siis peab se mis ta ärramünud selle kätte jäma, kes sedda ostnud, Jobeli-aastani; agga Jobeli-aastal peab teine wäljammema, ja ta peab jälle omma pärrandusse peäle sama.

29. Ja kui kegi omma ello-hone ühhes liñnas, kus mürid ümber, ärramüüb, siis peab temmale se lunnastamine ollema, kunni ta ärramüümisse aasta täis saab: terve aasta

peab tal ollema lunnastamiseks.

30. Ja kui sedda ei sa lunnastud, senni kui terve aasta täis saab, siis peab se kodda, mis ühhes liñnas kus mürid ümber, iggaweste selle ommaks jäma, ta tulles pölwe-rahwa kätte, kes sedda on ostnud: ei se pea mitte Jobeli-aastal ta käest ärra sama.

31. Agga need honed, mis küllade sees on kus ep olle mürid ümber, neid peab arwatama kui Ma wäljad: temma kä peab se luñastamiñe ollema, ja Jobeli-aastal peab se teise käest ärrasama.

32. Ja Lewitide liñnade, nende pärrandusse liñnade koddade luggu on se: üks iggawenne lunnastamine peab Lewitide kä ollema.

33. Ja kui kegi Lewitide käest middagi lunnastab, se peab sest müdud koiast ja ta pärrandusse liñnast Jobeli-aastal lahti sama: sest Lewitide liñnade koiad, need on nende pärrandus Israeli laste seas.

34. Agga se wälli, mis nende liñnade allewi ees on, ei pea

mitte sama ärramüdüd, sest se on neile üks iggawenne pärrandus.

35. Ja kui so wend on kehwaks sanud, ja ta kässi ei joua ühtegi ennam sada so jures: siis pead sa tedda kinnitama, olgo ta woöras, ehk maialiñe, et ta so jures woiks ellada.

36. Sa ei pea temma käest mitte wõtma rahha-renti egga wilja-kasso, sest sa pead omma Jummalat kartma, et so wend woiks sinno jures ellada.

37. Omma rahha ei pea sa mitte temmale pannema renti peäle, ja omma wilja ei pea sa mitte andma kasso peäle.

38. Minna ollen Jehowa teie Jummal, kes teid Egiptusse maalt wäljatonud, et ma teile annan Kanaani Ma ja teile Jummalaks ollen.

39. Ja kui so wend sinno jures kehwaks saab ja müüb ennast sulle ärra, siis ei pea sa mitte orja-teggo ta peäle pannema.

40. Ta peab so jures ollema kui palgalinne, kui maialinne: ta peab so jures tenima Jobeli-aastani.

41. Siis peab ta so jurest

ärraminnama, temma ja ta lapsed temmaga, et ta jälle omma sugguwössä jure saab ja omma wannematte pärrandusse peäle jälle saab.

42. Sest need on mo sullased, kedda minna Egiptusse maalt ollen wäljatonud: neid ei pea mitte müdama nenda kui orja müakse.

43. Sa ei pea mitte temma ülle wallitsema kange hirmoga, sest sa pead omma Jummalat kartma.

44. Ja kes sulle sullaseks ja ümmardajaks peab sama, neid peate teie selle rahwa käest, mis teie ümberkaudo ellawad, ostma sullaseks ja ümmardajaks.

45. Ja ka nende maialiste laste käest, kes teie jures kui woörad ellawad, woite kül osta, nende käest ja nende sugguwössä käest, mis teie jures on, mis nemmad teie maal on sünnitanud, ja need peawad teile pärris ollema.

46. Ja teie peate neid pärris-ossaks sama om~a lastele pärrast teid, et nemmad neid pärrandusseks pärriwad; nende peäle woite teie iggaweste

teggo panna: agga omma wendade Israeli laste seast ei pea ükski omma wenna ülle wallitsema kange hirmoga.

47. Ja kui ühhe woöra ehk maialisse kässi, kes so jures sees on, jouab middagi sada, ja so wend on temma jures kehwaaks sanud ja müüb ennast se woöra kätte, kes so jures kui maialinne on, ehk selle kätte kes woörast sugguwössast on sündinud:

48. Siis peab se lunnastaminne, pärrast sedda kui ta ennast ärramünud, temma pärrast jäma; üks temma wendadest woib tedda lunnastada.

49. Ehk temma onno ehk ta onno poeg woib tedda lunnastada, ehk üks ta liggemaist suggulasist temma sugguwössast woib tedda lunnastada, ehk kui ta ennese kässi jouab, siis woib ta isseennast lunnastada.

50. Ja ta peab arro ülleswõtma sellega kes tedda ostnud, sest aastast kui ta ennast temmale on ärramünud Jobeli-aastani, nenda et temma ärramümissee rahha aastade arro järrele peab ollema; palgalisse päwade

järrele peab se luggu temmaga ollema.

51. Kui weel palju aastaid siina male on, siis peab ta nende arro järrele ta luñnastamisse rahha taggasi andma, sest rahhast, mis eest ta ostetud.

52. Agga kui pissut aastaid ülle on Jobeli-aastani, siis peab ta temmaga arro ülleswõtma; temma aastade arro järrele peab ta temma lunnastamisse hinnast taggasi andma.

53. Ta peab aasta aastalt kui palgalinne ta jures ollema; ta ei pea mitte temma ülle wallitsema kange hirmoga sinno nähhes.

54. Ja kui tedda sedda wisi ei sa lunnastud, siis peab ta lahti sama, temma ja ta lapsed temmaga Jobeli-aastal.

55. Sest Israeli lapsed on mo sullased, minno sullased on nem~ad, kedda miina Egiptusse maalt ollen wäljatonud: Minna ollen Jehowa teie Jummal.

26. Peatük.

Önnistaminne ja ärrasajatleminne.

1. Teie ei pea ennestele mitte teggema tühjaid jummalaid egga ühtegi nikkertud kuio, ehk ebbausso sam~ast ei pea teie ennestele mitte püsti pannema, ei kiwwist tehtud kuio ei pea teie mitte pannema omma male, et teie nende ette kummardate: sest ma ollen Jehowa teie Jummal.

2. Mo hingamisse päwad peate teie piddama ja mo pühha paika kartma: Minna ollen Jehowa.

3. Kui teie mo seädmiste järrel käite ja mo kässud peate ja nende järrele tete:

4. Siis tahhan ma teie wihma ommal aial anda, ja Ma peab omma wilja andma, ja wälja puud peawad omma wilja andma.

5. Ja peksmisse aeg peab teile kestma wina-marja leikussest sadik, ja wina-marja leikus peab kestma külwi-aiani, ja teie peate om~a leiba söma, et teie kül sate, ja peate ommal maal julgeste ellama.

6. Ja ma tahhan seäl maal rahho anda, et teie sate maggada ja ükski ei olle teid hirmutamas: ja ma tahhan

ärralöppetada teie maalt pahhad metsalissed, ja moök ei pea teie maad mitte läbbi käima.

7. Ja teie peate ommad waenlased taggaaiama, ja nem~ad peawad teie ette langema moöga läbbi.

8. Ja wiis teie seast peawad sadda taggaaiama, ja sadda teie seast peawad kümme tuhhat taggaaiama, ja teie waenlased peawad teie ette moöga läbbi langema.

9. Ja ma tahhan teie pole pöördä ja teile suggu sata, ja tahhan teid paljo tehha, ja omma seädusse teiega kindlaste seäda.

10. Ja teie peate sedda wanna warra söma mis wannaks sanud, ja sedda wanna peate se ue pärrast wäljawima.

11. Ja ma tahhan omma maia teie sekka panna, ja mo hing ei pea teie wasto tilkama.

12. Ja ma tahhan teie seas köndida ja teile Jummalaks olla, ja teie peate mulle rahwaks ollema.

13. Ma ollen Jehowa teie Jummal kes teid Egiptusse maalt wäljatonud, et teie nende

sullased ei piddand ollema, ja ma ollen teie ikke puud katki murdnud ja teid pañud püsti käima.

14. Ja kui teie ei wötta mind mitte kuulda egga tehha keige nende käskude järrele;

15. Ja kui teie mo seädmissed ärrapölgate, ja kui teie hing mo kohtoseäduste wasto tilkab, et teie ei wötta tehha keige mo käskude järrele, et teie mo seädust tühjaks tete:

16. Siis tahhan ka minna teile sedda tehha, ja tahhan teie peäle sata hirmo, koera-többe ja soja többe, mis silmad peast ärrasöwad ja hinglele wallo tewad; ja teie peate ilma-aego omma semet mahhateggema, ja teie waenlased peawad sedda söma.

17. Ja ma tahhan ommad silmad teie wasto panna, et teid teie waenlaste ette mahhalüakse, ja teie wihhamehhed peawad teie ülle wallitsema ja peate pöggenema, kui ükski teid tagga ei aia.

18. Ja kui teie se peäle ei wötta mind kuulda, siis tahhan ma teid teie pattude pärrast

weel seitsekord ennam karristada,

19. Ja tahhan teie kanget kõrkust murda, ja teie taewast tehha kui rauda, ja teie maad kui waske.

20. Ja teie rammo peab tühjalt kulluma, ja teie Ma ei pea mitte omma wilja andma, ja selle Ma puud ei pea omma wilja andma.

21. Kui teie nüüd weel mulle tete wasto oksa ja ei tahha mind mitte kuulda; siis tahhan ma teid seitsekord ennam peksta teie patto möda.

22. Ja tahhan teie peäle läkkitada mets-ellajad, kes teid peawad lapsist lahti teggema ja teie lojuksed ärrakautama ja teid wähhemaks teggema, ja teie teed peawad tühjaks sama.

23. Ja kui teie sest weel ei lasse eñast minnust karristada ja tete ikka mulle wasto oksa:

24. Siis tahhan ka minna teile wasto oksa tehha, ja ma tahhan ka teid seitsekord ennam peksta teie pattude pärrast,

25. Ja tahhan teie peäle sata ühhe moöga mis kätte maksab, mis seädusse pärrast tulleb

kätte maksta, nenda et teie omma liñnade sisse peate kogguma, siis tahhan ma katko teie sekka läkkitada, ja teid peab waenlase kätte antama.

26. Kui ma teile sedda leiwa toidust saan rikkunud, siis peawad kümme naest ühhes pets-ahjus teie leiba küpsetama, ja teie leiba moödo järrele jälle andma, ja teie peate söma ja köhhud ei pea täis sama.

27. Ja kui teie sest ei wötta weel mitte kuulda, ja mulle ikka wasto oksa.

28. Siis tahhan minna ka teile wasto oksa tehha/ wihhaga, ja ka minna tahhan seitsekord ennam teid karristada teie pattude pärrast.

29. Ja teie peate söma omma poegade lihha, ja omma tüttarte lihha peate söma.

30. Ja ma tahhan teie kõrged paigad ärrakautada ja teie päikesse kuiud ärrarikkuda, ja tahhan teie surno-kehhad teie sitta-jummalatte kehhad peäle panna, ja mo hing peab teie wasto tilkama.

31. Ja ma tahhan teie liñnad laggedaks tehha ja teie pühhad

paigad ärrahäwwitada, ja teie maggusat haiso ei tahha ma mitte haista.

32. Ja minna, ma tahhan se Ma ärrahäwwitada, et teie waenlased, mis seäl sees ellawad, peawad selle pärrast ärraehmatama.

33. Ja teid tahhan ma pagganatte sekka ärra pillada ja moöka wäljatommata teie takka, ja teie Ma peab sama ärrahäwwitud, ja teie liñnad peawad laggedaks sama.

34. Siis peab selle male ommast hingamisest hea meel sama keikil neil

ärrahäwwitamisse päiwil, kui teie omma waenlaste maal ollete: siis peab se Ma hingama ja ommast

hingamisest head meelt sama.

35. Keikil neil ärrahäwwitamisse aastail peab ta hingama, sepärrast et ta ei sanud mitte hingada teie hingamisse aastail, kui teie seäl ellasite.

36. Ja need kes teie seast üllejäänud, nende süddame tahhan ma arraks tehha nende waenlaste maal, ja ühhe löddisewa lehhe kabbiseminne peab neid taggaaiama, ja

nemmad peawad pöggenema nenda kui moöga eest pöggenetakse, ja peawad mahhalangema kui ep olle taggaaiajat.

37. Ja nemmad peawad teine teise ülle kom~istama nenda kui moöga ees, kui ep olle taggaajat, ja teie ei sa omma waenlaste ees mitte seista.

38. Ja teie peate pagganatte seas hukka sama, ja teie waenlaste Ma peab teid ärralöppetama.

39. Ja need kes teie seast üllejänud peawad ärrakuiwama omma üllekohto pärrast om~a waenlaste maal, ja ka omma wannematte üllekohto pärrast peawad nem~ad nendega ärrakuiwama.

40. Siis wötwad nemmad üllestunnistada omma üllekohhut ja om~a wañematte üllekohhut ja omma wallatust mis nemmad mo wasto teinud, ja et nem~ad ka mulle wasto oksa on teinud.

41. Ka minna ollen piddand neile wasto oksa teggema ja neid nende waenlaste male wima; ehk siis nende ümberleikamatta südda saab

allandatud, et nemmad siis omma üllekohto pärrast nuhtlust heaks wötwad.

42. Siis tahhan ma omma seädusse peäle möttelda Jakobiga, ja ka om~a seädusse peäle Isaakiga, ja tahhan ka omma seädusse peäle möttelda Abraamiga, ja tahhan selle Ma peäle möttelda.

43. Kui se Ma neist saab mahha jäetud, ja sellele ommast hingamissest hea meel sanud, sest et ta nende pärrast on ärrahäwwitud, ja nemmad ka nuhtlust om~a üllekohto pärrast heaks wötnud, se- ja sepärrast et nem~ad mo kohtoseädussed ärrapölgnud, ja nende hing mo seädmiste wasto tilkanud.

44. Ja segi on se assi, kui nem~ad om~a waenlaste maal ollid, ei olle ma neid mitte ärrapölgnud egga mo hing nende wasto tilkand, et ma olleksin otsa nende peäle teinud, ja omma seädust nendega tühjaks teinud: sest ma ollen Jehowa nende Jummal.

45. Ja ma tahhan nende heaks nende wannematte seäduste

peäle möttelda, kedda ma ollen Egiptusse maalt wäljatonud pagganatte nähhes, et ma neile Jummalaks piddin ollema, minna Jehowa.

46. Need on need seädmissed ja need kohtoseädussed ja need kässõ õppetussed, mis Jehowa on aānud eñese ja Israeli laste wahhele Sinai mäe peäl Mosesse läbbi.

27. Peatük.

Need asjad arwatakse ärra, mis kegi tootand.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Rāgi Israeli laste wasto ja ütle neile: kui kegi ühhe isse tootusse tahhab tootada: siis peawad need hinged Jehowa pärralt ollema so arwamisse järrele.

3. Ja so arwaminne peab ollema ühhest meeste-rahwast kes kakskümmend aastat wanna sest sadik, kes kuuskümmend aastat wanna on, ja so arwaminne peab ollema wiiskümmend hōbbe-sekli pühha sekli järrele.

4. Ja kui se üks naeste-rahwas on, siis peab so arwaminne ollema kolmkümmend sekli.

5. Ja kui on sest kes wiis aastat waña sest sadik, kes kaksküm~end aastat waña on, siis peab so arwamiñe ühhest meeste-rahwast ollema kakskümmend sekli ja naeste-rahwast kümme sekli.

6. Ja kui on sest kes ühhe ku wanna sest sadik, kes wiis aastat wanna on: siis peab so arwaminne ühhest meeste-rahwast ollema wiis hōbbe-sekli ja so arwaminne ühhest naeste-rahwast kolm hōbbe-sekli.

7. Ja kui kegi kes kuusküm~end aastat waña ja peäle, kui ta on üks meeste-rahwas: siis peab so arwaminne ollema wiisteistkümmend sekli ja kui üks naeste-rahwas on, kümme sekli.

8. Ja kui ta kehnam on kui so arwaminne moistab, siis peab tedda pannema preestri ette ja se preester peab temma peäle arwama; sedda möda kui selle kässi jouab kes on tootand, peab se preester temma peäle

arwama.

9. Ja kui se üks lojus on mis Jehowale ohwriks tuakse, siis peab keik mis ta Jehowale tahhab anda, pühha ollema.

10. Ta ei pea mitte sedda wahhetama egga teist ta assemele pannema, ühte head pahha eest, ehk pahha hea eest; ja kui ta ommetigi ühhe lojukse teise lojukse assemele panneb, siis peab se ja mis ta assemele pandud, pühha ollema.

11. Ja kui mingisuggune rojane lojus on, mis ei sünni Jehowale ohwri-anniks tua: siis peab ta sedda lojust preestri ette pannema.

12. Ja se preester peab sedda arwama, kas ta hea ehk pahha on; nenda kui sinna preester arwad, nenda peab se ollema.

13. Ja kui ta ommetige sedda tahhab lunnastada, siis peab ta wiet ossa senna peäle pannema mis sa arwand.

14. Ja kui kegi omma koia saab pühhitsenud Jehowale pühhaks, siis peab preester sedda arwama, kas ta hea ehk paha; nenda kui se preester sedda arwab, nenda peab

jäma.

15. Ja kui se kes on omma kodda pühhitsenud, sedda tahhab lunnastada: siis ta peab wiet ossa sest rahhast mis ta arwand siñna peäle pannema, siis peab se ta kätte sama.

16. Ja kui kegi om~a pärris-wäljast Jehowale middagi saab pühhitsenud: siis peab so arwamiñe ollema ta seemne järrele, wiis wakka ohra semet wiekümne hõbbe-sekli peäle.

17. Kui ta omma põldo pühhitseb Jobeli-aastast, siis peab se jäma so arwamisse järrele.

18. Agga kui ta pärrast Jobeli-aastat omma wälja pühhitseb, siis peab preester temma peäle arwama sedda rahha nende aastade arro järrele mis weel ülle on se Jobeli-aastani, ja se peab so arwamissest taggasi jäma.

19. Ja kui se, kes sedda põldo on pühhitsenud, tahhab sedda om~etige lunnastada: siis peab ta wiet ossa sest rahhast mis sa arwand siñna peäle pannema, ja se peab temmale jäma.

20. Agga kui ta sedda põldo

mitte ei tahha lunnastada, ehk kui ta sedda põldo ärramüüb ühhe teise mehhele: siis ei pea se eñam sama luñastud.

21. Ja se põld, kui se saab Jobeli-aastal lahti sanud, se peab Jehowale ollema kui üks ärratootud põld, se peab preestrile ta pärrandusseks sama.

22. Ja kui ta tahhab Jehowale pühhitseda ühhe põllo, mis ta ennesele ostnud, ja se polle temma pärris-pöldudest:

23. Siis peab preester omma arwamisse arro järrele tem~ale arwama Jobeli-aastani, ja ta peab selsammal päwal andma, mis sa [preester] olled arwanud: se on pühha Jehowale.

24. Jobeli-aastal peab se põld jälle sama selle kätte, kelle käest ta sedda ostnud, selle kätte kelle se Ma pärris on.

25. Ja keik so arwaminne peab ollema pühha sekli järrele, kakskümmend Kera peab üks sekel ollema.

26. Agga sedda essimest issast suggu, mis Jehowale keige essite on sündinud lojuste seast, sedda ei pea ükski

pühhitsema: olgo se härg ehk puddolojus, se on jo Jehowa pärralt.

27. Ja kui se rojasest lojuksest on, siis peab ta sedda so arwamisse järrele lunnastama, ja temma wiet ossa weel siñna jure pannema; ja kui sedda mitte ei lunnasta, siis peab sedda so arwamisse järrele müdama.

28. Agga ühtegi ärratootud, mis kegi Jehowale ärratootab, keikist mis tem~al on, iñimeste ja lojuste polest ja ta pärris-põllo polest, ei sedda pea mitte ärramüma egga luñastama: keik mis on ärratootud, se on keigepühham Jehowale.

29. Ei ühtegi ärrakautawa hinge mis innimeste seast sutumaks tulleb ärrakautada, ei sedda woi lunnastada; tedda peab ilma-armota surma pandama.

30. Ja keik se Ma kümnes ni hästi Ma seemnest kui pu wiljast, on Jehowa pärralt, se on pühha Jehowale.

31. Ja kui kegi ommast kümnest ommetige middagi tahhab lunnastada, siis peab ta selle wiet ossa weel siñna jure

Kolmas Mosesse Ramat

pannema.

32. Ja keik kümnes weistest ehk puddolojustest, keik mis witsa al käinud, se kümnes peab Jehowale pühha ollema.

33. Ta ei pea mitte järrele katsuma, mis hea ehk pahha on, ta ei pea ka mitte teist assemele pannema; ja kui ta ommeti teist assemele panneb,

siis peab se mis assemele pandud, pühha ollema, se ei pea mitte sama ärralunnastud.

34. Need on need kässud, mis Jehowa Mosest on käsknud Israeli laste õppetuseks, Sinai mäe peäl.

Kolmandama Mosesse Ramato Ots.

Neljas Mosesse Ramat

1. Peatük.

Rahwas loetakse üles, ilma need, kes Lewitid.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto Sinai körbes koggodusse telkis, teise ku essimessel päwal teisel aastal, pärrast sedda kui nemmad Egiptusse maalt ollid wäljaläinud, ja ütles:

2. Wõtke arro ülles keigest Israeli laste koggodussest, nende sugguwössade järrele, nende wañematte perre järrele, nim~ede loo järrele, keik meeste-rahwast nende Pea arro järrele.

3. Neist kes kahhekümne-aastased on ja peäle, keik kes woiwad sötta miñna Israeli seast, neid peate teie nende wägge möda ärraluggema, sinna ja Aaron.

4. Ja teiega peab ollema igga sou-arrust üks mees, kes üks pea-wannem on omma wannematte perres.

5. Ja need on nende meeste nim~ed, mis teie jures peawad seisma, Rubenist Elitsur Sedeuri poeg.

6. Simeonist Selumiel Surisaddai poeg.

7. Judast Nason Amminadabi poeg.

8. Isaskarist Netaneel Suari poeg.
9. Sebulonist Eliab Eloni poeg.
10. Josepi poegest, Ewraimist Elisama Am~iudi poeg;
Manassest Kamliel Pedatsuri poeg.
11. Penjaminist Abidan Kideoni poeg.
12. Tanist Ahieser Ammisaddai poeg.
13. Aserist Pagiel Oorani poeg.
14. Kadist Eliasaw Teueli poeg.
15. Nawtalist Ahira Enani poeg.
16. Need ollid koggodussest kutsutud, omma wannematte suggu-arrude würstid, need ollid pea mehhed ülle Israeli tuhhandette.
17. Ja Moses ja Aaron wötsid needsammad mehhed, mis nimme pärrast ollid üllesnim~etud.
18. Ja nemmad koggusid keik sedda koggodust teise ku essimessel päwal, ja need ütlesid ülles, kennest nemmad sündinud omma sugguwössade järrele, omma wannematte perresid möda, nimmede loo järrele, neist kes kakskümmend aastat wannad ja peäle nende pea arro järrele.

19. Nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud, nenda lugges ta neid ärra Sinai körbes.
20. Ja Rubeni Israeli essimesse poia poegade sündimised omma sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda, nimmede loo järrele nende pea-arro möda, keik meeste-rahwas neist, kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sõtta miñna:
21. Need kedda Rubeni suggu-arrust ärraloeti, olli kuus wietkümmend tuhhat ja wiis sadda.
22. Simeoni poegade sündimised ollid omma sugguwössade järrele, omma wannematte perresid möda; kes neist ollid ärraloetud nimmede loo järrele, nende pea-arro möda, keik meeste-rahwas neist kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sõtta miñna:
23. Neid kedda Simeoni sou-arrust ärraloeti, olli ühheksa kuetkümmend tuhhat ja kolm sadda.
24. Kadi poegade sündimised om~a sugguwössade järrele

omma wannematte perresid möda nimmede loo järrele, neist kes kaksküm~end aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sötta miñna:

25. Neid kedda Kadi suggu-arrust ärraloeti, olli wiis wietkümmand tuhhat, kuus sadda ja wiiskümmand.

26. Juda poegade sündimissed om~a sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda nimmede loo järrele, neist kes kaksküm~end aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sötta miñna:

27. Neid kedda Juda sou-arrust ärraloeti, olli nelli kahheksatkümmand tuhhat ja kuus sadda.

28. Isaskari poegade sündimissed omma sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda nimmede loo järrele, neist kes kakskümmand aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sötta miñna.

29. Neid kedda Isaskari sou-arrust ärraloeti, olli nelli kuetkümmand tuhhat ja nelli sadda.

30. Sebuloni poegade

sündimissed omma sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda, nimmede loo järrele, neist kes kakskümmand aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sötta miñna:

31. Neid kedda Sebuloni sou-arrust ärraloeti, olli seitsekuetkümmand tuhhat ja nelli sadda.

32. Josepi poegade, Ewraimi poegade sündimissed omma sugguwössade järrele, omma wannematte perresid möda nimmede loo järrele, neist kes kakskümmand aastat wannad ollid ja peäle, keik kes woisid sötta miñna:

33. Neid kedda Ewraimi suggu-arrust ärraloeti, olli nellikümmand tuhhat ja wiis sadda.

34. Manasse poegade sündimissed omma sugguwössade järrele, omma wannematte perresid möda nimmede loo järrele, neist kes kakskümmand aastat wannad ollid ja peäle, keik kes woisid sötta miñna:

35. Neid kedda Manasse sou-arrust ärraloeti, olli kaks

neljatkümmend tuhhat ja kaks sadda.

36. Penjamini poegade sündimissed omma sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda nimmede loo järrele, neist kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sötta miñna,

37. Neid kedda Penjamini suggu-arrust ärraloeti, olli wiis neljatküm~end tuhhat ja nelli sadda.

38. Tani poegade sündimissed omma sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda, nimmede loo järrele, neist kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sötta miñna,

39. Neid kedda Tani sou-arrust ärraloeti, olli kaks seitsmetkümmend tuhhat ja seitse sadda.

40. Aseri poegade sündimissed omma sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda, nimmede loo järrele, neist kes kakskümmend aastat wannad ollid ja peäle, keik kes woisid sötta miñna,

41. Neid kedda Aseri suggu-

arrust ärraloeti, olli üks wietkümmend tuhhat ja wiis sadda.

42. Nawtali poegade sündimissed omma sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda, nimmede loo järrele, neist kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, keik kes woisid sötta miñna,

43. Neid kedda Nawtali sou-arrust ärraloeti, olli kolm kuetkümmend tuhhat ja nelli sadda.

44. Need on kes on ärraloetud, mis Moses ärralugges Aaroniga ja Israeli würstidega, neid olli kaksteistkümmend meest, üks mees olli om~a wannematte perrest.

45. Ja keik Israeli lapsed kedda ärraloeti, ollid omma wannematte perresid möda, neist kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, keik kes Israelis woisid sötta miñna.

46. Nenda ollid keik kedda ärraloeti kuus sadda tuhhat ja kolm tuhhat ja wiis sadda ja wiiskümmend.

47. Agga Lewitid omma wannematte suggu-arro järrele

ei sanud mitte arwatud nende sekka.

48. Sest Jehowa olli Mosesse wasto räkinud ja öölnud:

49. Lewi suggu-arro agga ei pea sa mitte ärraluggema, egga nende pea-arro ülleswõtma Israeli laste seast.

50. Agga sinna, panne need Lewitid üle tunnistusse maia ja keik üle temma riistade ja üle keige mis temma järrel on: nemmad peawad kandma sedda maia ja keik ta riistad, ja nemmad peawad seäl omma ammeti tööd teggema ja maia ümber omma leri ülleslöma.

51. Ja kui se maia peab emale minnema, siis peawad Lewitid sedda mahhawõtma, ja kui maia peab seisma jäma, siis peawad Lewitid sedda üllespannema: agga woõras kes siñna liggi tulleb, peab surma sama.

52. Ja Israeli lapsed peawad leri ülleslöma, iggaüks omma leri ja iggaüks omma lippo jure omma wäe hulke möda.

53. Ja Lewitid peawad leri ülleslöma tunnistusse maia ümber, et suur wihha ei sa Israeli laste koggodusse peäle;

sepärrast peawad Lewitid tunnistusse maia teggemist ärrateggema.

54. Ja Israeli lapsed teggid nenda ; keige se järrele mis Jehowa olli Mosest käsknud, nenda teggid nemmad.

2. Peatük.

Israeli laste wäggi seätakse korra pärrast.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja Aaroni wasto ja ütles:

2. Israeli lapsed peawad iggamees omma lippo jure kus kuiud külges leri ülleslöma, omma wañematte perresid möda, koggodusse telgi kohhale peawad nem~ad ümberringi leri ülleslöma.

3. Kes nüüd hom~iko pole wasto päwatousmist leri peawad ülleslöma, on Juda leri lip omma wäe hulke möda; ja Juda poegade würst on Nason Amminadabi poeg.

4. Ja temma wäggi, neid kedda ärraloeti, olli nelli kahheksatkümmend tuhhat ja kuus sadda.

5. Ja temma körwa peab leri

ülleslöma Isaskari suggu-arro, ja Isaskari poegade würst on Netaneel Suari poeg.

6. Ja temma wäggi, neid kedda ärraloeti, olli nelli kuetkummend tuhhat ja nelli sadda.

7. Sebuloni suggu-arro, ja Sebuloni poegade würst on Eliab Eloni poeg.

8. Ja ta wäggi, neid kedda ärraloeti, olli seitse kuetkummend tuhhat ja nelli sadda.

9. Keik neid, kedda loeti Juda leriks, on sadda tuhhat ja kuus ühheksatkummend tuhhat ja nelli sadda omma wäe hulkade järrele: need peawad essimesses jaus minnema tele.

10. Rubeni leri lip omma wäe-hulke möda peab ollema louna pool, ja Rubeni poegade würst on Elitsur Sedeuri poeg.

11. Ja temma wäggi, neid kedda ärraloeti olli kuus wietkummend tuhhat ja wiis sadda.

12. Ja need kes temma körwa leri peawad ülleslöma on Simeoni suggu-arro, ja Simeoni poegade würst on Selumiel Surisaddai poeg.

13. Ja temma wäggi neid

kedda ärraloeti olli ühheksa kuetkummend tuhhat ja kolm sadda.

14. Pärrast Kadi sugu-arro, ja Kadi poegade würst on Eljasaw Reueli poeg.

15. Ja ta wäggi, neid kedda ärraloeti, olli wiis wietküm~end tuhhat ja kuus sadda ja wiisküm~end.

16. Keik neid kedda ärraloeti Rubeni leriks olli sadda tuhhat ja üks kuetkummend tuhhat ja nelli sadda ja wiiskummend, omma wäe-hulkade järrele; ja need peawad teises jaus käima.

17. Siis peab koggodusse telk Lewitide leriga tele minnema kesk nende leri wahhel: sedda möda kui nemmad leri ülleslönud, nenda peawad nemmad ka tele minnema, iggaüks ommas kohtas omma lippude järrele.

18. Ewraimi leri lip peab omma wäe-hulke möda ollema öhto pool, ja Ewraimi poegade würst on Elisama Ammiudi poeg.

19. Ja ta wäggi, neid kedda ärraloeti, olli nellikummend tuhhat ja wiis sadda.

20. Ja temma körwas peab

ollema Manasse suggu-arro, ja Manasse poegade würst on Kamliel Pedatsuri poeg.

21. Ja ta wäggi, neid kedda ärraloeti, olli kaks neljatkümmend tuhhat ja kaks sadda.

22. Pärrast Penjamini suggu-arro, ja Penjamini poegade würst on Abidan Kideoni poeg.

23. Ja ta wäggi, neid kedda ärraloeti olli wiis neljatkümmend tuhhat ja nelli sadda.

24. Keik neid, kedda loeti Ewraimi leriks, olli sadda tuhhat ja kahheksa tuhhat ja sadda omma wäe-hulkade järrele; ja nemmad peawad kolmandamas jaus käima.

25. Tani leri lip peab pohja pool ollema omma wäe-hulke möda, ja Tani poegade würst on Ahieser Ammisaddai poeg.

26. Ja ta wäggi, neid kedda ärraloeti, olli kaks seitsmetkümmend tuhhat ja seitse sadda.

27. Ja temma körwa peab omma leri ülleslöma Aseri sugu-arro, ja Aseri poegade würst on Pagiel Ograni poeg.

28. Ja ta wäggi, neid kedda

ärraloeti, olli üks wietkümmend tuhhat ja wiis sadda.

29. Pärrast Nawtali sugu-arro, ja Nawtali poegade würst on Ahira Enani poeg.

30. Ja ta wäggi, neid kedda ärraloeti, olli kolmkuetkümmend tuhhat ja nelli sadda.

31. Keik neid kedda loeti Tani leriks, olli sadda tuhhat ja seitse kuetkümmend tuhhat ja kuus sadda: need peawad wiimses jaus käima omma lippude järrele.

32. Need on kes Israeli laste seast ärraloetud omma wannematte perresid möda, keik nende leride ärraloetud mehhed omma wäe hulke möda ollid kuus sadda tuhhat ja kolm tuhhat, wiis sadda ja wiiskümmend.

33. Agga Lewitid ei sanud mitte arwatud Israeli laste sekka, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

34. Ja Israeli lapsed teggid nenda ; keik sedda möda kui Jehowa Mosest olli käsknud, nenda löid nemmad leri ülles omma lippude järrele, ja nenda läksid nemmad tele iggaüks omma sugguwössa järrele

omma wañematte perresid möda.

3. Peatük.

Lewitide arro ja ammet: neid arwatakse essimeste poeglaste assemelle.

1. Ja need on Aaromi ja Mosesse sündimised, sel aial kui Jehowa Mosessega olli rākinud Sinai mäe peäl.

2. Ja need ollid Aaroni poegade nim~ed: Nadab kes essimenne poeg ja Abiu, Eleasar ja Itamar.

3. Need on preestride Aaroni poegade nimmed, kes woitud ollid, kenne kät ta täitis, et nemmad piddid preestri-ammeti peäl ollema.

4. Agga Nadab ja Abiu surrid ärra Jehowa palle ette, kui nem~ad Jehowa ette woörast tuld wisid Sinai körbes, ja neil ei olnud mitte lapsi: siis olli Eliasar Itamariga preestri-am~eti peäl omma issa Aaroni körwas.

5. Ja Jehowa rākis Mosesse wasto ja ütles:

6. To Lewi sugu-arro liggi ja

panne sedda prestri Aaroni ette seisma, et nemmad tedda teniwad;

7. Et nemmad ärratewad mis ta kässib tehha, ja keige se koggodusse teggemist koggodusse telgi ees, et nemmad selle maia tööd tewad,

8. Ja hoiawad keik koggodusse telgi riistad, ja Israeli laste teggemist tewad, et nemmad selle maia tööd tewad.

9. Ja sa pead Lewitid andma Aaronile ja ta poegadele; seks on nemmad antud, antud on nemmad temmale Israeli laste seast.

10. Ja Aaronit ja tem~a poiad pead sa seädma, et nem~ad om~a preestri-ammeti üllespeawad; ja woöras kes siñna liggi tulleb, peab surma sama.

11. Ja Jehowa rākis Mosesse wasto ja ütles:

12. Ja minna, wata ma ollen Lewitid Israeli laste seast wötnud igga essimesse poeglapse eest, mis lapsekoddas lahti teeb Israeli laste seast, agga Lewitid peawad miño pärralt ollema.

13. Sest minno pärralt on igga essimenne poeglaps ; sest päwast kui ma mahhalöin keik essimest suggu Egiptusse male, ollen ma ennesele keik essimest suggu pühhitsenud Israelis, ni hästi innimessed kui lojuksed; minno pärralt peawad nem~ad ollema: Miña ollen Jehowa.

14. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto Sinai körbes ja ütles:

15. Loe ärra Lewi poiad nende wannematte perresid möda, nende suggu-wössade järrele keik meeste-rahwast, mis ühhe ku waña ja peäle, neid pead sa ärraluggema.

16. Ja Moses lugges neid ärra Jehowa su-sanna järrele, nenda kui tedda kästi.

17. Ja need ollid Lewi poiad omma nimmede järrele: Kerson ja Keat ja Merari.

18. Ja need on Kersoni poegade nimmed nende suggu-wössade järrele, Libni ja Simei.

19. Ja Keati poiad omma suggu-wössade järrele ollid Amram ja Itsar, Ebron ja Ussiel.

20. Ja Merari poiad omma suggu-wössade järrele ollid Mahli ja Musi; need on Lewi

suggu-wössad omma wannematte perresid möda.

21. Kersonist on Libni rahwa suggu-wössä ja Simei suggu-wössä; need on Kersoni rahwa suggu-wössad.

22. Neid kedda ärraloeti keige meeste-rahwa loo järrele, mis ühhe ku wanna ja peäle, neid kedda ärraloeti, olli seitse tuhhat ja wiis sadda.

23. Kersoni rahwa suggu-wössad peawad selle maia tahha omma leri ülleslöma öhto pole.

24. Ja Kersoni rahwa issa perre würst on Eljasaw Laeli poeg.

25. Ja Kersoni poegade holeks koggodusse telkis peab ollema se maia ja se telk, temma katte ja se koggodusse telgi ukse katte.

26. Ja selle oue seinä tekkid ja oue ukse katte, mis selle maia jures ja selle altari jures ümberringi on, tem~a nöörtega keige tem~a tenistus tarwis.

27. Ka Keatist on Amrami rahwa suggu-wössä ja Itsari rahwa suggu-wössä ja Ebroni rahwa suggu-wössä ja Ossieli rahwa suggu-wössä; need on

Keati rahwa sugguwössad.

28. Keik meeste-rahwa loo järrele, kes ühhe ku wanna ja peäle, neid olli kahheksa tuhhat ja kuus sadda, kes piddid pühha maia teggemist ärrateggema.

29. Keati poegade sugguwössad peawad leri ülleslöma selle maia körwa louna pole.

30. Ja Keati rahwa issa perre würst nende sugguwössade järrele on Elitsawan Ussieli poeg.

31. Ja nende hooleks peab ollema se laekas ja se laud ja se küünla-jalg ja need altarid ja pühha maia riistad, misga nem~ad am~eti tööd tewad, ja se wahhe-tek ja keik mis tem~a tenistusseks tarwis.

32. Ja Lewitide würstide würst on Eleasar preestri Aaroni poeg; selle üllewaatmisse ammet peab ollema nende ülle, kes piddid sedda pühha maia teggemist ärrateggema.

33. Merarist on Mali rahwa suggu-wössä ja Musi rahwa suggu-wössä; need on Merari suggu-wössad.

34. Ja neid kedda ärraloeti, keik meeste-rahwa loo järrele,

mis ühhe ku wanna ja peäle, neid olli kuus tuhhat ja kaks sadda.

35. Ja Merari rahwa issa perre würst temma sugguwössade järrele on Suriel Abihaili poeg; nemmad peawad leri ülleslöma selle maia körwa pohja pole.

36. Ja Merari poegade üllewaatmisse-ammet peab ollema, et nemmad hoolet kandwad selle maia laudade ja selle lattide ja ta sammaste ja ta jalgade ja keige temma riistade eest, ja keige eest mis temma tenistusseks tarwis.

37. Ja postide eest mis oue ümber, ja jalgade ja waiade ja nende nöörte eest.

38. Agga selle maia ette hom~iko pole, koggodusse telgi ette wasto päwatousmist, peawad leri ülleslöma Moses ja Aaron ja temma poiad, kes pühha maia teggemist arratewad, mis Israeli lastel olleks teggemist; agga se woõras kes siñna liggi tulleb, peab surma sama.

39. Keik neid kes Lewitide seast ollid ärraloetud, mis Moses olli ärraluggenud Aaroniga Jehowa su-sanna

järrele nende sugguwössade järrele, keik meeste-rahwas, kes ühhe ku wannad ja peäle, neid olli kakskolmatkümmand tuhhat.

40. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Loe ärra keik essimessed poeglapsed Israeli laste seast, kes ühhe ku wannad ja peäle, ja wötta nende nimmede arro ülles.

41. Ja sa pead Lewitid mulle wõtma; Minna ollen Jehowa, keikide essimesse poeglaste eest Israeli laste seast, ja Lewitide lojuksed keige Israeli laste lojuste essimesse suggu eest.

42. Ja Moses lugges ärra, nenda kui Jehowa tedda olli käsknud, keik essimessed poeglapsed Israeli laste seast.

43. Ja keik essimessed poeglapsed nimmade loo järrele, need kes ühhe ku wannad ja peäle, neist kes loetud; neid olli kaks kolmatkümmand tuhhat kaks sadda ja kolmkahheksatkümmand.

44. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

45. Wötta Lewitid keikide essimeste poeglaste eest Israeli

laste seast, ja Lewitide lojuksed nende teiste lojuste eest: sest Lewitid peawad minno pärralt ollema; minna ollen Jehowa.

46. Agga need kaks sadda ja kolm kahheksatkümmand, mis peawad sama lunnastud, mis Israeli laste essimestest poeglastest üllejänud, ennam kui neid Lewitid olli:

47. Ja nende eest pead sa igga pea-arro eest wõtma wiis sekli, se pühha sekli järrele pead sa wõtma, kakskümmand Kera on üks sekel.

48. Ja sa pead sedda rahha andma Aaronile ja ta poegadele, nende eest kedda peab lunnastama neist, kes üllejänud.

49. Ja Moses wöttis se lunnastamise rahha, neist kes üllejänud, kes Lewitide wasto ollid lunnastud.

50. Israeli laste essimeste poeglaste käest wöttis temma se rahha, üks tuhhat ja kolmsadda ja wiis seitsmetkümmand sekli pühha sekli järrele.

51. Ja Moses andis se rahha mis ta sanud nende eest, kes ollid ärralunnastud, Aaronile ja

temma poegadele, Jehowa su-
sanna järrele, nenda kui
Jehowa Mosest olli käsknud.

4. Peatük.

*Lewitide ammet koggodusse
telgi kallal tee peäl.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja Aaroni wasto ja ütles:

2. Wötta arro ülles Keati
lastest Lewi laste seast, nende
suggu-wössade järrele, nende
wannematte perresid möda.

3. Kes kolmkümmend aastat
wannad on ja peäle, neist
sadiq kes wiiskümmend aastat
wannad, kes ial woiwad sötta
miñna ja tööd teha
koggodusse telgi jures.

4. Se on Keati poegade
tenistus koggodusse telgi jures,
mis keigepühham.

5. Kui leer tee peäle lähhäb,
siis peab Aaron ja temma
poiad ollema ja mahhawötma
sedda wahhe-tekki mis katteks,
ja peawad sellega katma
tunnistusse laekast.

6. Ja nemmad peawad siñna
peäle pannema kattet mära-
nahhast, ja lautama siñna

peäle ühhe selge walwaka-
sinnise ride, ja peawad temma
kangid siñna külge pannema.

7. Ja ettepannemisse laua
peäle peawad nemmad lautama
ühhe walwaka-sinnise ride, ja
siñna peäle pannema waagnad
ja suitsetamisse-rohho-kausid ja
kahwliid ja need wallatud
putked, ja se allate-leib, peab
seäl peäl ollema.

8. Ja nemmad peawad siñna
peäle lautama ühhe elleda-
punnase ride ja sedda katma
mära nahha tekkiga, ja peawad
temma kangid siñna külge
pannema.

9. Ja peawad ühhe walwaka-
sinnise ride wötma ja katma
sedda küünla-jalga mis walget
annab, ja temma lampid ja ta
küünla-kärid ja ta küünla-tahhi
riistad, ja keik ta ölli riistad,
misga nemmad seäl kallal
ammeti tööd tewad.

10. Ja nemmad peawad sedda
ja keik temma riistad pannema
mära-nahha tekki sisse ja rami
peäle pannema.

11. Ja kuld-altari peäle peawad
nemmad lautama ühhe
walwaka-sinnise ride, ja sedda
katma mära-nahha kattega, ja

peawad temma kangid siñna külge pannema.

12. Ja peawad wõtma keik am~eti riistad, misga nemmad am~eti tööd tewad pühhas paikas, ja walwaka-sinnise ride sisse pannema ja neid mära-nahha kattega katma ja rami peäle pañema.

13. Ja nemmad peawad tuhka altari peält ärrawõtma, ja siñna peäle lautama ühhe purpuri-punnase ride.

14. Ja nemmad peawad siñna peäle pannema keik temma riistad, misga nemmad seäl jures ammeti tööd tewad, sütte-pannud, tulle-worgid ja labbidad ja pekkid, keik altari riistad, ja peawad siñna peäle lautama mära-nahha kattet ja ta kangid siñna külge pannema.

15. Ja kui Aaron ja ta poiad sawad sedda pühha maia ja keik pühha maia riistad kinnimässinud, kui leer tee peäle lähhäb: siis peawad pärrast sedda Keati poiad tullesma kandma, agga nemmad ei pea mitte puutma pühha maiasse, muido surrewad nemmad ärra: se on Keati laste koorm koggodusse telgi

jures.

16. Ja Eleasari, preestri Aaroni poia üllewatamisse-ammet peab ollema ülle ölli mis walge tarwis ja ülle maggusa haisoga suitsetamisse rohho, ja ülle alla-roa-ohwri ja ülle woidmisse ölli; se on se üllewatamisse-am~et keik ülle se maia ja keik ülle se mis seäl sees on, ülle pühha maia ja ülle ta riistade.

17. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja Aaroni wasto ja ütles:

18. Ei teie pea mitte laskma ärrakautada Keati sugguwössade seltsi Lewitide seast.

19. Sepärrast tehke neile sedda, et nemmad jäwad ellama ja mitte ärra ei surre, kui nemmad keigepühhamapaiga liggi sawad: Aaron ja temma poiad peawad tullesma ja iggaühhe om~a tenistusse jure pannema ja omma koorma jure.

20. Ja nemmad ei pea mitte tullesma waatma, kui pühha maia kinnimässitakse, muido surrewad nemmad ärra.

21. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

22. Wötta ka Kersoni poegade

pea-arro ülles, nende wannematte perresid möda, nende sugguwössade järrele.

23. Kes kolmküm~end aastat wannad ja peäle, neist sadik kes wiisküm~end aastat wannad, neid pead sa ärraluggema, keik kes woiwad sötta miñna, et nemmad tenistust tewad koggodusse telgi kallal.

24. Se on Kersoni rahwa sugguwössade tenistus, mis nem~ad peawad teggema ja kandma.

25. Ja nem~ad peawad kandma maia tekkid ja koggodusse telki, tem~a katte ja se mära katte, mis üllewel ta peäl on, ja koggodusse telgi ukse katte.

26. Ja oue tekkid ja se oue wärrawa ukse katte, mis maia ümber on ja altari ümber, ja nende nörid ja keik nende tenistusse riistad, ja keik mis neile tulleb tehja, sedda peawad nem~ad teggema.

27. Aaroni ja ta poegade su-sanna järrele peab keik Kersoni rahwa poegade tenistus ollema, keige nende koorma järrele ja keige nende tenistusse järrele,

ja teie peate keik nende koorma nende kätte luggema nende holeks.

28. Se on Kersoni poegade sugguwössade tenistus koggodusse telgi kallal, ja mis neile tulleb ärratehja, peab ollema Itamari preestri Aaroni poia käe al.

29. Merari poiad, neid pead sa ärraluggema nende sugguwössade järrele nende wannematte perresid möda.

30. Sa pead neid luggema kes kolmkümmend aastat wannad ja peäle, neist sadik kes wiiskümmend aastat wañad, keik kes woiwad sötta miñna, et nemmad tenistust tewad koggodusse telgi kallal.

31. Ja se koorm peab nende holeks ollema keige nende tenistusse järrele koggodusse telgi kallal: selle maia lauad ja temma lattid ja ta sambad ja ta jallad,

32. Ja oue sambad ümberringi ja nende jallad ja nende waiad ja nende nörid, keige nende riistadega ja keik mis senna tarwis; ja nimmede pärrast peate teie ärraluggema need koorma riistad mis nende

holeks on.

33. Se on Merari poegade sugguwössade tenistus keige nende tenistusse järrele koggodusse telgi kallal, Itamari preestri Aaroni poia käe al.

34. Ja Moses lugges ja Aaron ja koggodusse würstid Keati rahwa poiad, nende

sugguwössade järrele ja nende wannematte perresid möda,

35. Kes ollid kolmkümmend aastat wannad ja peäle, neist sadik kes ollid wiiskümmend aastat wannad, keik kes woisid sötta miñna koggodusse telgi tenistuseks.

36. Ja neid, kedda ärraloeti omma sugguwössade järrele, olli kaks tuhat seitse sadda ja wiiskümmend.

37. Need on kes Keati rahwa sugguwössade seast ärraloetud, keik kes teniwad koggodusse telgi jures, mis Moses ärralugges ja Aaron, Jehowa su-sanna järrele Mosesse läbbi.

38. Ja Kersoni poegade seast on loetud nende sugguwössade järrele ja nende wannematte perresid möda,

39. Kes kolmkümmend aastat wannad ja peäle, ja neist sadik

kes wiiskümmend aastat wannad, keik kes woisid sötta miñna koggodusse telgi tenistuseks.

40. Ja neid, kedda ärraloeti om~a sugguwössade järrele, omma wañematte perresid möda, olli kaks tuhat ja kuus sadda ja kolmkümmend.

41. Need on kes Kersoni poegade sugguwössade seast on loetud, keik kes teniwad koggodusse telgi jures, mis Moses lugges Aaroniga Jehowa su-sanna järrele.

42. Ja need, kes Merari poegade sugguwössade seast ollid loetud, omma

sugguwössade järrele omma wannematte perresid möda,

43. Kes kolmkümmend aastat wannad ja peäle, ja neist sadik kes wiiskümmend aastat wannad, keik kes woisid sötta miñna tenistusseks koggodusse telgi jures:

44. Ja neid, kedda ärraloeti omma sugguwössade järrele, olli kolm tuhat ja kaks sadda.

45. Need on kes Merari poegade sugguwössade seast on loetud; mis Moses lugges Aaroniga Jehowa su-sanna

järrele Mosesse läbbi.

46. Keik need kes on loetud, mis Moses lugges ja Aaron ja Israeli würstid Lewitide seast nende sugguwössade järrele ja nende wannematte perresid möda,

47. Kes kolmküm~end aastat wannad ja peäle, ja neist sadik kes wiiskümmend aastat wannad, keik kes tullid omma tenistusse tööd ja sedda koorma tenistust teggema koggodusse telgi jures,

48. Ja neid, kedda ärraloeti, olli kahheksa tuhat ja wiis sadda ja kahheksakümmend.

49. Jehowa su-sanna järrele Mosesse läbbi loeti neid ärra, iggaüks omma tenistusse tarwis ja omma koorma tarwis; need on nüüd need ärraloetud, mis Jehowa Mosest käskis.

5. Peatük.

Leri puhhastus: wölga peab tassuma: käsk selle pärrast, kel kahtlane meel on omma naese pärrast.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Kassi Israeli lapsed, et nemmad leri ärrasaatwad keik piddalitöbbised, ja keik neid kelle lihha joseb, ja keik kes rojased on ühhe surno pärrast.

3. Ni hästi meeste-rahwast kui naeste-rahwast peate teie ärrasaatma, leri tahha peate neid ärrasaatma, et nemmad rojaseks ei te omma leri, kus minna sees ellan.

4. Ja Israeli lapsed teggid nenda ja saatsid neid ärra leri tahha; nenda kui Jehowa Mosesse wasto olli üttelnud, nenda teggid Israeli lapsed.

5. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

6. Ütle Israeli laste wasto: kui üks meeste- ehk naeste-rahwas ial ühhe neist pattust saab teinud, mis ühhe iñimesse wasto on, wallatust Jehowa wasto tehhes, ja sesamma hing nenda sü-alluseks sanud;

7. Siis peawad nemmad omma patto üllestunnistama, mis nemmad on teinud, ja ta peab seddasamma asja, mikspärrast ta sü alluseks sanud, pea-wölga taggasi andma, ja selle wiet ossa sinna jure pannema ja sellele andma, kelle pärrast ta

sü-alluseks sanud.

8. Agga kui sel mehhel ep olle mitte päriat, et selle kätte se wölla tem~ale woiks tassuda, siis peab se wölg mis Jehowale pididi taggasi antama, preestri pärralt ollema, ilma se ärraleppitamisse jää, misga ta eest peab ärraleppitamist tehtama.

9. Nendasam~oti peab igga üllestöstmisse-ohwer keikist Israeli laste pühhaist asjust, mis nemmad preestri jure wiwad, temmale sama.

10. Ja iggaühhe pühhitsetud asjad peawad temmale sama; mis kegi preestriale saab annud, peab temmale jäma.

11. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

12. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: kui kellegi mehhe naene on körwale läinud ja wallatust ta wasto teinud,

13. Et kegi on temma jures magganud jures-maggamisse seemnega, ja se on tem~a mehhe silma eest teädmatta, et se sallaja petud, ja ta on rojaseks sanud, ja ep olle ühtegi tunnistusmeest temma wasto ja ta ep olle leitud hora

tö peält ;

14. Ja se kahtlase melega waim on temma peäle sanud, et tem~al kahtlane meel om~ast naesest on, kui ta on rojaseks sanud; ehk se kahtlase melega waim on ta peäle sanud, et tem~al kahtlane meel om~ast naesest on, kui ta mitte polle rojaseks saanud:

15. Siis peab se mees om~a naest preestri jure wima ja peab tem~a ohwri-añi ta pärrast wima ühhe kaño ohra-jahho; ei ta pea mitte ölli siñna peäle wallama, egga wirukkit siña peäle pañema, sest se on üks roa-ohwer kahtlase mele pärrast üks mällestusse roa-ohwer, mis üllekohto mele tulletab.

16. Ja preester peab tedda liggi wima ja tedda Jehowa palle ette pannema seisma.

17. Ja preester peab pühha wet wõtma ühhe kiwwi-riista sisse, ja sest pörmust mis pühha maia pärranda peäl on, peab preester wõtma ja wee sisse pannema.

18. Ja preester peab sedda naest Jehowa palle ette

pannema seisma ja se naese
Pea paljaks teggema, ja peab
se mällestusse roa-ohwri ta
peude peäle pannema; se on
üks roa-ohwer kahtlase mele
pärrast: ja preestri käes peab
se wihha wessi ollema, mis
ärraneedmist sadab.

19. Ja preester peab tedda
ärrawañnutama ja selle naese
wasto ütlema: kui ep olle ükski
mees so jures magganud, ja
kui sa polle mitte omma
mehhe jurest körwale läinud
rojuse tee peäle: siis olgo sulle
ühtegi wigga septsammast
wihhast weest mis ärraneedmist
sadab.

20. Agga kui sa om~a mehhe
jurest olled körwale läinud ja
kui sa rojaseks sanud, ja weel
üks teine mees on so jures
maggand, kui siño omma
mees:

21. Siis peab preester sedda
naest wañnutama sajatamisse
wandega, ja preester peab
selle naesele ütlema: Jehowa
pango sind sajatamiseks ja
wandeks so rahwa sekka,
nenda et Jehowa lasseb so
niuded winduda ja so köhho
põni miñna:

22. Et sesiñane wessi mis
ärraneedmist sadab, so
sissekonna sisse lähhäb, et ta
so köhho sadab põnni miñema
ja so niuded lasseb winduda;
ja se naene peab ütlema:
Amen, Amen.

23. Ja preester peab
needsinnatsed sajatamissed
ühhe ramato peäle kirjutama ja
neid ärrakustutama se wihha
weega.

24. Ja peab sedda wihha wet
mis ärraneedmist sadab, selle
naesele andma jua, et se wessi
mis ärraneedmist sadab,
temma sisse lähhäb wihhaks
weeks.

25. Ja preester peab selle
naese käest wõtma se wihha
roa-ohwri, ja ta peab se roa-
ohwri Jehowa palle eest
köikutama ja sedda altari peäl
ohwerdama.

26. Ja preester peab peoga
sest roa-ohwrist ta mällestusse-
ohwriks wõtma ja altari peäl
süütma põllema, ja pärrast
peab ta selle naesele andma
sedda wet jua.

27. Ja kui ta temmale sedda
wet saab jua annud, siis peab
se sündima, kui ta rojaseks

sanud ja wallatust teinud omma mehhe wasto, et se wessi, mis ärraneedmist sadab, ta sisse wihhaks lähhäb, et temma köht peab minnema pönni ja temma niuded winduma; ja se naene peab omma rahwa seas sajatamiseks sama.

28. Agga kui se naene ep olle mitte rojaseks sanud, waid puhhas on, siis peab ta ilma weata ollema ja töeste eñnast wasto sama.

29. Se on se käsk nisugguse kahtlase mele pärrast, kui üks naene omma mehhe jurest on körwale läinud ja rojaseks sanud.

30. Ehk kui ühhe mehhe peäle se kahtlase melega waim on tulnud, et tem~ale omma naese pärrast kahtlane meel sanud, et ta sedda naest Jehowa palle ette panneb seisma, ja preester keige sesinnatse kässo järrele temmaga teeb.

31. Ja se mees peab wagga ollema sest üllekohtust, agga sesamma naene peab omma üllekohto süüd kandma.

6. Peatük.

Käsk selle pärrast, kes Nasiron: önnistamine.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: kui üks meeste- ehk naeste-rahwas wöttab isseärranis ühhe Nasiri tootusse tootada, et ta tahhab Jehowale ärralahhutud olla:

3. Siis peab ta winast ja kangest jomaaia ilma ollema, ei ta pea wiin-ädikast ehk kange jomaaia ädikast joma, ei ta pea ka ühtegi jomaaia mis wina marjust wäljapigistud, joma, ei ta pea ka torid winamarjo egga kuiwe söma.

4. Keik omma Nasiri-pölwe ei pea ta mingisuggust söma, mis wina-puust tehakse, ei neid kiwwikessike egga sedda nahka.

5. Keik omma Nasiri-pölwe päiwil mis ta tootand, ei pea habbeme-nugga ta Pea peäle sama; senni kui need päwad täis sawad, kui ta ennast Jehowale on ärralahhutand, peab ta pühha ollema, ja omma juukse karwad

kaswatama.

6. Keik neil päiwil mil ta ennast Jehowale ärralahhutand, ei pea ta mitte surno kehha jure tullema.

7. Omma issa pärrast ja omma emma pärrast, omma wenna pärrast ja omma öe pärrast, nende pärrast ei pea ta mitte ennast rojaseks teggema, kui nemmad surrewad: sest se Nasiri-pölle mis ta om~a Jum~alale tootand, on ta peas.

8. Keik omma Nasiri-pölwe päiwil on ta Jehowale pühha.

9. Ja kui üks surnud peaks wägga äkkitselt temma jure ärrasurema, et ta omma Nasiri-pölwe Pea rojaseks teinud: siis peab ta om~a Pea paljaks aiama omma puhhastamisse päwal, seitsmel päwal peab ta sedda paljaks aiama.

10. Ja kahheksamal päwal peab ta wima kaks turteltuikest ehk kaks noort tuikest preestri jure koggodusse telgi ukse ette.

11. Ja preester peab teist patto-ohwriks walmistama ja teist põlletamisse-ohwriks, ja peab temma eest

ärraleppitamist teggema sest, mis ta patto teinud selle surno kehha pärrast; nenda peab ta pühhitsema omma pead selsammal päwal.

12. Ja ta peab Jehowale jälle ärralahhutama omma Nasiri-pölwe päwad, ja peab wima ühhe aastase oinik-talle sü-ohwriks, ja neist endisist päiwist polle arwata, sest et temma Nasiri põlle olli rojaseks sanud.

13. Ja se on se käsk ühhe Nasiri pärrast: kui ta Nasiri-pölwe päwad on täis sanud, siis peab tedda wima koggodusse telgi ukse ette.

14. Ja ta peab Jehowale omma ohwri wima ühhe selge terve aastase oinik-talle põlletamisse-ohwriks, ja ühhe selge terve aastase utto-talle patto-ohwriks, ja ühhe selge terve jära tänno-ohwriks.

15. Ja ühhe korwi täis hapnematta leiba, pene jahho kokisid, mis ölliga seggatud, ja hapnematta öhhokessi kokisid mis ölliga voitud, ja nende roa-ohwri ja nende joma-ohwrid.

16. Ja preester peab sedda

Jehowa ette wima ja temma patto-ohwri ja ta põlletamisse-ohwri ohwerdama.

17. Ja se jära peab ta ohwerdama tänno-ohwriks Jehowale hapnematta leibade korwiga, ja preester peab temma roa-ohwri ja ta joma-ohwri ohwerdama.

18. Siis peab se Nasir koggodusse telgi ukse ees om~a Nasiri-pölwe Pea paljaks aiama, ja peab om~a Nasiri-pölwe Pea juuksed wõtma ja senna tulle peäle pannema mis tänno-ohwri al on.

19. Ja preester peab se kedetud sapso sest järast wõtma, ja ühhe hapnematta kogi korwi seest ja ühhe hapnematta öhhokesse kogi, ja peab selle Nasiri peo peäle pannema, pärrast sedda kui ta omma Nasiri-pölwe juuksed saab ärraaianud.

20. Ja preester peab neid köikutama köikutamisse ohwriks Jehowa palle ees: se peab pühha ollema preestrile se köikutamisse rinnaga ja se üllestöstmisse sapsoga; siis woib se Nasir pärrast wina jua.

21. Se on se käsk Nasiri

pärrast, kui ta omma ohwri-andi saab tootanud Jehowale om~a Nasiri-pölwe pärrast, ilma se mis ta kässi jouab sada; oma tootusse järrele mis ta tootab, nenda peab ta teggema omma Nasiri-pölwe kässo järrele.

22. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

23. Rägi Aaroni wasto ja ta poegade wasto ja ütle: nenda peate teie önnistama Israeli lapsed ja neile ütlema:

24. JEHOWA önnistago sind ja hoidko sind!

25. JEHOWA lasko omma palle paista sinno peäle, ja olgo sulle armolinne!

26. JEHOWA töstko omma palle sinno peäle ja andko sulle rahho!

27. Nenda peawad nem~ad mo nim~e pañema Israeli laste peäle, ja miña tahhan neid önnistada.

7. Peatük.

Würstide ohwer: Mosesse könne Jummalaga.

1. Ja se sündis sel päwal kui

Moses sai se maia ülles teinud, ja sedda woidnud ja sedda pühhitsend ja keik selle riistad, ja se altari ja keik selle riistad, ja sai neid ka woidnud ja neid pühhitsend:

2. Siis ohwerdasid Israeli würstid omma wannematte perrete pea-wannemad; need ollid nende sou-arrude würstid, need ollid kes seisid nende ees kes said ärra loetud.

3. Ja nemmad töid om~a ohwri-anni Jehowa palle ette, kuus kummiga wankrit ja kaksteistkü~end härğa, wanker kahhe würsti eest ja härg iggaühhe eest, ja nem~ad töid neid seña maia ette.

4. Ja Jehowa rakis Mosessega ja ütles:

5. Wötta need asjad nende käest, ja need peawad ollema koggodusse telgi tõteggemisse tarwis, ja anna neid Lewitide kätte, iggaühhe kätte nende tenistusse tarwidusseks.

6. Ja Moses wöttis need wankrid ja need härjad ja andis neid Lewitide kätte.

7. Kaks wankrid ja nelli härğa andis ta Kersoni laste kätte, nende tenistusse tarwidusseks.

8. Ja nelli wankrit ja kahheksa härğa andis ta Merari lastele, nende tenistusse tarwidusseks, Itamari preestri Aaroni poia kätte.

9. Ja Keati lastele ei a~nud ta ühtegi, sest pühha maia tenistus on nende pärralt, Olla peäl piddid nemmad kandma.

10. Ja würstid ohwerdasid altari pühhitsemisseks, sel päwal kui sedda woiti, ja würstid wisid omma ohwri-anni altari ette.

11. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Igga würst peab ommal päwal senna wima omma ohwri-anni altari pühhitsemisseks.

12. Siis olli essimessel päwal om~a ohwri-anni ohwerdamas Nason Amminadabi poeg Juda sou-arrust.

13. Ja temma ohwri-and olli üks hõbbe-wagen, se wagis sadda ja kolmkümmend sekli, üks hõbbe-pek seitsekümmend sekli raske, pühha sekli järrele: need mollemad ollid täis peent jahho ölliga seggatud roa-ohwriks:

14. Üks suitsetamisse-rohho kaus kümme kuld-sekli raske

täis suitsetamisse-rohto,
 15. Üks wärs mis noor weis,
 üks jäär, üks aastane oinik tal
 põlletamisse-ohwriks,
 16. Üks noor sik patto-ohwriks,
 17. Ja tänno-ohwriks kaks
 härga, wiis jära, wiis sikko, wiis
 aastast oinik-talle; se olli
 Nasoni Amminadabi poia ohwri-
 and.
 18. Teisel päwal ohwerdas
 Netaneel Suari poeg Isaskari
 würst.
 19. Ta tõi omma ohwri-anni,
 ühhe hõbbe-waagna, se wagis
 sadda ja kolmküm~end sekli,
 ühhe hõbbe-pekki
 seitsekümmend sekli raske
 pühha sekli järrele, need
 mollemad ollid täis peent jahho
 ölliga seggatud roa-ohwriks.
 20. Ühhe suitsetamisse-rohho
 kausi kümme kuld-sekli raske,
 täis suitsetamisse-rohto.
 21. Ühhe wärsi mis noor weis,
 ühhe jära, ühhe aastase oinik-
 talle põlletamisse-ohwriks,
 22. Ühhe nore sikko patto-
 ohwriks,
 23. Ja tänno-ohwriks kaks
 härga, wiis jära, wiis sikko, wiis
 aastast oinik-talle; se olli
 Netaneeli Suari poia ohwri-and.

24. Kolmandamal päwal
 ohwerdas Sebuloni poegade
 würst, Eliab Eloni poeg.
 25. Temma ohwri-and olli üks
 hõbbe-wagen, se wagis sadda
 ja kolmkümmend sekli, üks
 hõbbe-pek seitsekümmend sekli
 raske pühha sekli järrele, need
 mollemad ollid täis peent jahho
 ölliga seggatud roa-ohwriks.
 26. Üks suitsetamisse-rohho
 kaus kümme kuld-sekli raske
 täis suitsetamisse-rohto,
 27. Üks wärs mis noor weis,
 üks jäär, üks aastane oinik-tal
 põlletamisse-ohwriks,
 28. Üks noor sik patto-ohwriks,
 29. Ja tänno-ohwriks kaks
 härga, wiis jära, wiis sikko, wiis
 aastast oinik-talle; se olli Eliabi
 Eloni poia ohwri-and.
 30. Neljandamal päwal
 ohwerdas Rubeni poegade
 würst Elitsur Sedeuri poeg. 31.
 Temma ohwri-and olli üks
 hõbbe-wagen, se wagis sadda
 ja kolmkümmend sekli, üks
 hõbbe-pek seitsekümmend sekli
 raske pühha sekli järrele, need
 mollemad ollid täis peent jahho
 ölliga seggatud roa-ohwriks,
 32. Üks suitsetamisse-rohho
 kaus kümme kuld-sekli raske

täis suitsetamisse-rohto,
 33. Üks wärs mis noor weis,
 üks jääb, üks aastane oinik-tal
 põlletamisse-ohwriks,
 34. Üks noor sik patto-ohwriks,
 35. Ja tänno-ohwriks kaks
 härga, wiis jära, wiis sikko, wiis
 aastast oinik-talle; se olli
 Elitsuri Sedeuri poia ohwri-and.
 36. Wiendamal päwal ohwerdas
 Simeoni poegade würst
 Selumiel Surisaddai poeg.
 37. Temma ohwri-and olli üks
 hõbbe-wagen, se wagis sadda
 ja kolmkümmend sekli, üks
 hõbbe-pek seitsekümmend sekli
 raske pühha sekli järrele, need
 mollemad ollid täis peent jahho
 ölliga seggatud roa-ohwriks,
 38. Üks suitsetamisse-rohho
 kaus kümme kuld-sekli raske
 täis suitsetamisse-rohto,
 39. Üks wärs mis noor weis,
 üks jääb, üks aastane oinik-tal
 põlletamisse-ohwriks,
 40. Üks noor sik patto-ohwriks,
 41. Ja tänno-ohwriks kaks
 härga, wiis jära, wiis sikko, wiis
 aastast oinik-talle; se olli
 Selumieli Surisaddai poia ohwri-
 and.
 42. Kuendamal päwal ohwerdas
 Kadi poegade würst Eljasaw

Teueli poeg.
 43. Temma ohwri-and olli üks
 hõbbe-wagen, se wagis sadda
 ja kolmkümmend sekli, üks
 hõbbe-pek seitsekümmend sekli
 raske pühha sekli järrele, need
 mollemad ollid täis peent jahho
 ölliga seggatud roa-ohwriks,
 44. Üks suitsetamisse-rohho
 kaus kümme kuld-sekli raske
 täis suitsetamisse-rohto,
 45. Üks wärs mis noor weis,
 üks jääb, üks aastane oinik-tall
 põlletamisse-ohwriks,
 46. Üks noor sik patto-ohwriks,
 47. Ja tänno-ohwriks kaks
 härga, wiis jära, wiis sikko, wiis
 aastast oinik-talle; se olli
 Eljasawi Teueli poia ohwri-and.
 48. Seitsmel päwalohwerdas
 Ewraimi poegade würst, Elisama
 Ammiudi poeg.
 49. Temma ohwri-and olli üks
 hõbbe-wagen, se wagis sadda
 ja kolmkümmend sekli, üks
 hõbbe-pek seitsekümmend sekli
 raske, pühha sekli järrele, need
 mollemad ollid täis peent jahho
 ölliga seggatud roa-ohwriks,
 50. Üks suitsetamisse-rohho
 kaus kümme kuld-sekli raske
 täis suitsetamisse-rohto,
 51. Üks wärs mis noor weis,

üks jää, üks aastane oinik-tall
põlletamise-ohwriks,

52. Üks noor sik patto-ohwriks,

53. Ja tänno-ohwriks kaks
härğa, wiis jära, wiis sikko, wiis
aastast oinik-talle; se olli
Elisama Ammiudi poia ohwri-
and.

54. Kahheksamal
päwalohwerdas Manasse
poegade würst Kamliel
Pedatsuri poeg.

55. Temma ohwri-and olli üks
hõbbe-wagen, se wagis sadda
ja kolmkümmend sekli, üks
hõbbe-pek seitsekümmend sekli
raske pühha sekli järrele; need
mollemad ollid täis peent jahho
õlliga seggatud roa-ohwriks,

56. Üks suitsetamise-rohho
kaus kümme kuld-sekli raske
täis suitsetamise-rohto,

57. Üks wärs mis noor weis,
üks jää, üks aastane oinik-tall
põlletamise-ohwriks,

58. Üks noor sik patto-ohwriks,

59. Ja tänno-ohwriks kaks
härğa, wiis jära, wiis sikko, wiis
aastast oinik-talle; se olli
Kamlieli Pedatsuri poia ohwri-
and.

60. Ühheksamal päwalohwerdas
Penjamini poegade würst,

Abidan Kidoni poeg.

61. Temma ohwri-and olli üks
hõbbe-wagen, se wagis sadda
ja kolmkümmend sekli, üks
hõbbe-pek seitsekümmend sekli
raske, pühha sekli järrele, need
mollemad ollid täis peent jahho
õlliga seggatud roa-ohwriks,

62. Üks suitsetamise-rohho
kaus kümme kuld-sekli raske
täis suitsetamise-rohto,

63. Üks wärs mis noor weis,
üks jää, üks aastane oinik-tall
põlletamise-ohwriks,

64. Üks noor sik patto-ohwriks,

65. Ja tänno-ohwriks kaks
härğa, wiis jära, wiis sikko, wiis
aastast oinik-talle; se olli
Abidani Kidoni poia ohwri-and.

66. Kümnnemal päwal ohwerdas
Tani poegade würst Ahieser
Ammisaddai poeg.

67. Temma ohwri-and olli üks
hõbbe-wagen, se wagis sadda
ja kolmkümmend sekli, üks
hõbbe-pek seitsekümmend sekli
raske, pühha sekli järrele; need
mollemad ollid täis peent jahho
õlliga seggatud roa-ohwriks,

68. Üks suitsetamise-rohho
kaus kümme kuld-sekli raske
täis suitsetamise-rohto,

69. Üks wärs mis noor weis,

üks jää, üks aastane oinik-tall
põlletamise-ohwriks,

70. Üks noor sik patto-ohwriks,

71. Ja tänno-ohwriks kaks
härğa, wiis jära, wiis sikko, wiis
aastast oinik-talle; se olli
Ahieseri Ammisaddai poia
ohwri-and.

72. Ühheteistkümnemal
päwalohwerdas Aseri poegade
würst Pagiel Ograni poeg.

73. Temma ohwri-and olli üks
hõbbe-wagen, se wagis sadda
ja kolmküm~end sekli, üks
hõbbe-pek seitsekümmend sekli
raske pühha sekli järrele, need
mollemad ollid täis peent jahho
õlliga seggatud roa-ohwriks,

74. Üks suitsetamise-rohho
kaus kümme kuld-sekli raske
täis suitsetamise-rohto,

75. Üks wärs mis noor weis,
üks jää, üks aastane oinik-tall
põlletamise-ohwriks,

76. Üks noor sik patto-ohwriks,

77. Ja tänno-ohwriks kaks
härğa, wiis jära, wiis sikko, wiis
aastast oiniktalle; se olli Pagieli
Ograni poia ohwri-and.

78. Kahheteistkümnemal
päwalohwerdas Nawtali
poegade würst Ahira Enani
poeg.

79. Temma ohwri-and olli üks
hõbbe-wagen, se wagis sadda
ja kolmkümmend sekli, üks
hõbbe-pek seitsekümmend sekli
raske pühha sekli järrele, need
mollemad ollid täis peent jahho
õlliga seggatud roa-ohwriks,

80. Üks suitsetamise-rohho
kaus kümme kuld-sekli raske
täis suitsetamise-rohto,

81. Üks wärs mis noor weis,
üks jää, üks aastane oinik-tall
põlletamise-ohwriks,

82. Üks noor sik patto-ohwriks,

83. Ja tänno-ohwriks kaks
härğa, wiis jära, wiis sikko, wiis
aastast oinik-talle; se olli Ahira
Enani poia ohwri-and.

84. Se olli se altari
pühhitseminne sel päwal kui
tedda woiti, Israeli würstide
käest: kaksteistkümmend
hõbbe-waagnat,
kaksteistkümmend hõbbe-pekki,
kaksteistkümmend kuld-
suitsetamise-rohho kausi.

85. Sadda ja kolmkümmend
sekli olli igga hõbbe-wagen
raske, ja igga hõbbe-pek
seitseküm~end; keik riistade
hõbbe olli kaks tuhat ja nelli
sadda sekli pühha sekli järrele.

86. Kaksteistkü~end kuld-

suitsetamisse-rohho kausi täis
suitsetamisse-rohto, igga kaus
olli kümme sekli raske pühha
sekli järrele; keik nende
kauside kuld olli sadda ja kaks
kümmend sekli.

87. Keik neid weiksid
pölletamisse-ohwriks olli
kaksteistkümmend wärse,
kaksteistkümmend jära,
kaksteistkümmend aastast
oinik-talle ja nende roa-ohwer,
ja kaksteistkümmend noort
sikko olli patto-ohwriks,

88. Ja keik neid weiksid tänno-
ohwriks olli nelli
kolmatküm~end wärse,
kuuskümmend jära,
kuuskümmend sikko,
kuuskümmend aastast oinik-
talle; se olli altari
pühhitseminne pärrast sedda,
kui ta sai woitud.

89. Ja kui Moses koggodusse
telki läks temmaga räkima, siis
kulis ta ühhe heäle mis tem~a
wasto räkis ärraleppitamisse-
kane peält, mis tunnistusse
laeka peäl olli, kahhe Kerubi
wahhelt; ja nenda räkis temma
ta wasto.

8. Peatük.

*Lewitide puhhastaminne ja
ammet.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja ütles:

2. Rägi Aaroni wasto ja ütle
temmale: kui sa lampid süta
pöllema, siis peawad need
seitse lampi sissepidi küünla-
jalla pole walget teggema.

3. Siis teggi Aaron nenda;
sissepiddi küünla-jalla pole
sütis ta pöllema temma lampid,
nenda kui Jehowa Mosest olli
käsknud.

4. Ja küünla-jalg olli tehtud
ühhest tükkist kullast, ta
kehast sadik, ta lillikessist
sadi olli ta ühhest tükkist;
sedda näggo möda mis
Jehowa Mosessele olli näitnud,
nenda teggi temma se küünla-
jalla.

5. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja ütles:

6. Wötta Lewitid Israeli laste
seast ja puhasta neid.

7. Ja nenda pead sa nendega
teggema, et sa neid puhhastad:
ripputa nende peäle
puhhastamisse wet, ja nemmad

peawad habbeme-noaga keik
ülle omma ihho aiama ja
ommad rided pessema ja
ennast puhhastama.

8. Ja nemmad peawad wõtma
ühhe wärsi mis noor weis, ja
selle roa-ohwri, peent jahho
ölliga seggatud, ja sa pead se
teise wärsi mis noor weis
wõtma patto-ohwriks,

9. Ja pead Lewitid koggodusse
telgi ette liggi toma, ja keik
Israeli laste koggodusse siñna
kogguma.

10. Ja pead Lewitid Jehowa
ette liggi toma, ja Israeli
lapsed peawad ommad käed
Lewitide peäle toetama.

11. Ja Aaron peab kõikutama
need Lewitid kõikutamisse-
ohwriks Jehowa ees Israeli
laste seast, ja nemmad peawad
ollema teggemas Jehowa
tenistust.

12. Ja Lewitid peawad ommad
käed wärsede Pea peäle
toetama, ja ühhe ohwerdama
patto-ohwriks ja teise
pölletamise-ohwriks Jehowale,
et sa ärraleppitamist teed
Lewitide eest.

13. Ja sa pead Lewitid
pannema seisma Aaroni ette ja

ta poegade ette, ja neid
kõikutama kõikutamisse-ohwriks
Jehowale.

14. Ja sa pead Lewitid
ärralahhutama Israeli laste
seast, et Lewitid mo ommaks
jäwad.

15. Ja pärrast sedda peawad
Lewitid tulles koggodusse
telgi jure tenima, ja sa pead
neid puhhastama ja neid
kõikutamise-ohwriks kõikutama.

16. Sest nemmad on antud,
antud on nem~ad mulle Israeli
laste seast; iggaühhe eest kes
lapsekodka lahti teeb, igga
essimesse poeglapse eest
Israeli laste seast ollen ma
neid ennesele wötnud.

17. Sest minno pärralt on igga
essimenne issane suggu Israeli
laste seast, innimeste seast ja
lojuste seast; sest päwast kui
ma mahhalöin igga essimest
poeglast Egiptusse male, ollen
ma neid ennesele pühhitsenud,

18. Ja wötnud Lewitid igga
essimesse poeglapse eest
Israeli laste seast.

19. Ja ollen Lewitid annud kui
ärraantud Aaronile ja ta
poegadele Israeli laste seast,
et nemmad peawad teggema

Israeli laste teggemist koggodusse telgi jures, ja Israeli laste eest ärraleppitamist teggema, et nuhtlust Israeli laste sekka ei sa, kui Israeli lapsed pühha maia liggi tullevad.

20. Ja Moses ja Aaron ja keik Israeli laste koggodus teggid Lewitidega, keik sedda möda kui Jehowa Mosest olli käsknud Lewitide pärrast, nenda teggid ka Israeli lapsed nendega.

21. Ja Lewitid puhhastasid endid ja pessesid ommad rided, ja Aaron köikutas neid köikutamise-ohwriks Jehowa ees; ja Aaron teggi ärraleppitamist nende eest nende puhhastamiseks.

22. Ja pärrast sedda tullid Lewitid teggema omma teggemist koggodusse telgi jure Aaroni ette ja temma laste ette, nenda kui Jehowa olli Mosest käsknud Lewitide pärrast, nenda teggid nemmad nendega.

23. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

24. Se on mis Lewitidele tulleb tehha: kes wiis kolmatkümmand aastat wanna ja peäle, se peab

tullema teggemist teggema koggodusse telgi töle.

25. Ja kes wiiskümmand aastat wanna, se peab teggemisse tenistusess lahti sama ja ei pea ennam mitte tenima.

26. Agga omma wendadega peab ta koggodusse telgi jures ammeti tenistust teggema, et ta teeb mis muido on teggemist, agga tööd ei pea ta mitte teggema: nenda pead sa Lewitidega teggema se polest, mis neil on teggemist.

9. Peatük.

Pasa-Pühha: pilwe juhhatamine.

1. Ja Jehowa olli Mosesse wasto Sinai körbes teisel aastal essimessel kuul, pärrast sedda kui nemmad said ärratulnud Egiptusse maalt, räkinud ja üttelnud:

2. Et Israeli lapsed piddid Pasa piddama temma seätud aial;

3. Sellesamma ku neljateistkümnnemal päwal kesk päwa aeges peate teie sedda piddama ta seätud aial; keik temma seätud wiside järrele ja keik ta kohto-seäduste järrele

peate teie sedda piddama.

4. Ja Moses olli Israeli laste wasto üttelnud, et nemmad piddid Pasa piddama.

5. Ja nemmad piddasid sedda Pasa essimesse ku neljateistkümnemal päwal kesk päwa aial Sinai körbes: keik sedda möda kui Jehowa olli Mosest käsknud, nenda teggid Israeli lapsed.

6. Ja seäl olli mehhi kes rojased ollid innimesse surno kehha pärrast, ja nemmad ei woinnd mitte Pasa piddada selsammal päwal; ja tullid Mosesse ette ja Aaroni ette selsammal päwal,

7. Ja needsammad mehhed ütlesid ta wasto: meie olleme rojased innimesse surno kehha pärrast; mikspärrast peame sest taggasi jäma, et meie ei sa Jehowale ohwri-andi tua temma seätud aial Israeli laste seas?

8. Ja Moses ütles nende wasto: jäge seisma, et saan kuulda, mis Jehowa teie pärrast kässib.

9. Siis räkis Jehowa Mosesse wasto ja ütles:

10. Rägi Israeli laste wasto ja ütle: iggamees kui ta rojane on

surno kehha pärrast, ehk on pitka tee peäl teie ehk teie tulles pölwe-rahwa seast, peab siiski Pasa Jehowale piddama;

11. Teisel kuul neljateistkümnemal päwal kesk päwa aial peawad nemmad sedda piddama, hapnematta leibade ja wihha rohtudega peawad nemmad sedda söma.

12. Nemmad ei pea sest mitte üllejätma homseks ja ei pea temmal luud murdma; keik Pasa seätud wiside järrele peawad nemmad sedda piddama.

13. Agga se mees, mis puhhas on ja tee peäl ei olnud, ja jättab Pasa piddamatta, se hing peab sama ärrakautud omma rahwa seast, et ta ep olle Jehowa ohwri-andi temma seätud aial tonud, omma patto peab sesam~a mees kandma.

14. Ja kui üks woõras teie jures asset on ja peab Pasa Jehowale, siis peab ta sedda Pasa seätud wisi järrele ja selle kohtoseädusse järrele nenda piddama: üks seätud wiis peab teil ollema ni hästi woõral kui omma Ma innimessel.

15. Ja sel päwal kui se maia sai üllestehtud, siis kattis pilw se maia tunnistusse telgi peäl, ja öhto olli ta maia peäl kui tulle näggo hom~ikoni.

16. Nenda olli se ikka, pilw kattis sedda, ja tulle näggo olli öse.

17. Ja sedda möda kui se pilw üllestousis telgi pealt, siis läksid Israeli lapsed se järrele tee peäle; ja siñna paika kus se pilw olli seismas, senna löid Israeli lapsed leri ülles.

18. Jehowa su-sanna järrele läksid Israeli lapsed tee peäle, ja Jehowa su-sanna järrele löid nemmad leri ülles: keik need päwad, mis se pilw olli maia peäl seismas, jäid nemmad leri.

19. Ja kui se pilw mitto päwa maia peäle wibis, siis teggid Israeli lapsed, mis Jehowa käskis teha, ja ei läinud mitte emale.

20. Kui se sündis, et se pilw monne päwa maia peäl olli, siis jäid nemmad Jehowa su-sanna järrele leri, ja Jehowa su-sanna järrele läksid nemmad tee peäle.

21. Kui se sündis et se pilw olli öhtust hom~ikoni, ja et se

pilw hom~iko üllestousis, siis läksid nemmad tee peäle: ehk olli päwa ehk ö aeg, kui se pilw üllestousis, siis läksid nemmad tee peäle.

22. Ehk kui se pilw wibis kaks päwa ehk ühhe ku ehk ühhe aasta maia peäle, et ta senna peäle jäi, siis jäid Israeli lapsed leri ja ei läind mitte tee peäle, ja kui se üllestousis, siis läksid nem~ad tee peäle.

23. Jehowa su-sanna järrele jäid nemmad leri ja Jehowa su-sanna järrele läksid nemmad tee peäle: nemmad teggid mis Jehowa käskis teha, Jehowa su-sanna järrele Mosesse läbbi.

10. Peatük.

Kaks trumpettit: rahwas lähwad ärra Sinai mäe jurest: Obabi selts: Mosesse palwe.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Te ennesele kaks hõbbe-trumpetti, ühhest tükkist pead sa neid teggema, ja need peawad sulle ollema seks, kui koggodust kokko kutsutakse, ja kui leriid tee peäle peawad

minnema.

3. Ja kui nemmad nendega pitka puhhuwad, siis peab so jure kogguma keik se koggodus, koggodusse telgi ukse ette.

4. Ja kui nemmad ühhega pitka puhhuwad, siis peawad würstid so ette kogguma, kes peamehhed Israeli tuhhandette ülle.

5. Ja kui teie kerredaste puhhute, siis peawad need lerid mis päwatousma pool leris on, tee peäle minnema.

6. Ja kui teie teistkorda kerredaste puhhute, siis peawad need lerid mis louna pool leris, tee peäle minnema; kerredaste peawad nemmad puhhuma, kui neile tulleb miñna tee peäle.

7. Ja kui teie sedda koggodust koggute, siis peate pitka puhhuma, agga ei mitte kerredaste puhhuma.

8. Ja Aaroni poiad kes preestrid peawad trumpettid puhhuma; ja need peawad teile ollema iggawesseks seätud wisiks ka teie tulleva põlwe-rahwale.

9. Ja kui teie lähhäte omma

male se waenlase wasto kes teile kitsast teeb, siis peate kerredaste trumpettidega puhhuma, et teie Jehowa omma Jummal meele tullete ja sate omma waenlaste käest ärrapeästetud.

10. Ja teie römustusse ja teie seätud pühhade aeges ja teie ku hakkatusses peate teie puhhuma trumpettidega omma põlletamise-ohwride jures ja omma tänno-ohwride jures, ja need peawad teile ollema mällestusseks teie Jummal ees. Minna ollen Jehowa teie Jummal.

11. Ja se sündis teisel aastal, teise ku kahhekümnemal päwal, et pilw tousis tunnistusse maia peält ülles.

12. Ja Israeli lapsed läksid tee peäle omma tee-käimiste järrele Sinai kõrwest, ja pilw jäi Parani kõrbe seisma.

13. Ja nemmad läksid essite tee peäle Jehowa su-sanna järrele Mosesse läbbi.

14. Ja Juda laste leri lip läks tee peäle essite, omma wäe-hulke möda, ja selle wäe ülle olli Nason Amminadabi poeg.

15. Ja Isaskari laste sou-arro

wäe ülle olli Netaneel Suari poeg.

16. Ja Sebuloni laste sou-arro wäe ülle olli Eliab Heloni poeg.

17. Ja se maia woeti mahha, ja Kersoni lapsed ja Merari lapsed läksid tee peäle, need kandsid se maia.

18. Ja Rubeni laste leri lip läks tee peäle omma wäe hulke möda, ja selle wäe ülle olli Elitsur Sedeuri poeg.

19. Ja Simeoni laste sou-arro wäe ülle olli Selumiel Surisaddai poeg.

20. Ja Kadi laste sou-arro wäe ülle olli Eljasaw Teueli poeg.

21. Ja need Keati lapsed kes pühha maia riistad kandsid, läksid tee peäle, ja need teised ehhtasid maia ülles, senni kui nemmad tullid.

22. Ja Ewraimi laste leri lip läks tee peäle omma wäe-hulke möda, ja selle wäe ülle olli Elisama Ammiudi poeg.

23. Ja Manasse laste sou-arro wäe ülle olli Kamliel Pedatsuri poeg.

24. Ja Penjamini laste sou-arro wäe ülle olli Abidan Kidoni poeg.

25. Ja Tani laste leri lip läks

tee peäle, ja käis keige leride wiimses otsas omma wäe-hulke möda, ja selle wäe ülle olli Abieser Ammisaddai poeg.

26. Ja Aseri laste sou-arro wäe ülle olli Pagiel Ograni poeg.

27. Ja Nawtali laste sou-arro wäe ülle olli Ahira Enani poeg.

28. Need ollid Israeli laste tee-käimissed nende wäe-hulke möda, kui nemmad tee peäle läksid.

29. Ja Moses olli räkinud Obabile Reueli poiale, Midjani-ma mehhele, kes Mosesse äi olli: meie olleme tee peäl senna paika minnemas, mis Jehowa on öölnud: sedda tahhan ma teile anda; et tulle meiega, siis tahhame sulle head tehha, sest Jehowa on head räkinud Israeli pärrast.

30. Ja ta ütles temma wasto: ei ma lähhä mitte, sest ma lähhän omma male ja omma suggulaste seltsi jure.

31. Ja ta ütles: et ärra jätta meid mitte mahha, sest et sa tead, kus meie peame körbe leri ülleslöma, ja sa pead meile silmade eest ollema.

32. Ja kui se sünnib et sa meiega lähhäd, ja se hea kätte

tulleb, mis head Jehowa meile tahhab tehha, siis tahhame sulle ka head tehha.

33. Ja nemmad läksid tee peäle Jehowa mäe jurest ärra kolme päwa teed, ja Jehowa seädusse laekas olli nende ees käimas kolme päwa teed, neile hingamisse asset katsumas.

34. Ja Jehowa pilw olli nende ülle päwa aial, kui nemmad tee peäle lerist ärraläksid.

35. Ja se sündis, kui se laekas tee peäle läks, siis ütles Moses: # Touse ülles Jehowa, et so waenlased sawad laiale pillatud, ja so wihha-mehhed wötwad so eest ärrapöggeneda.

36. Ja kui se jäi seisma, ütles ta: # Tulle jälle Jehowa Israeli tuhhande kümne tuhhande jure.

11. Peatük.

Rahwa maius nuhheldakse: 70 wannemat walgustakse.

1. Ja rahwas olli kui nurrisemas, se olli Jehowa körwade ees pahha; ja Jehowa kulis sedda ja ta wihha süttis põllema, ja Jehowa tuli hakkas nende seas põllema ja põlletas

ärra leri otsa.

2. Ja rahwas kissendas Mosesse pole; ja Moses pallus Jehowa, ja se tuli jäi soiko.

3. Siis panni ta selle paiga nimme Tabera, et Jehowa tuli nende seas olli põllenud.

4. Ja se alwa rahwa peäle mis nende seas, tuli wägga suur himmo, ja Israeli lapsed ka hakkasid ta nutma ja ütlesid: Kes annab meile lihha süa?

5. Meie meles seisab se kalla, mis meie Egiptusse-maal ilma söime, need körwitsed ja need melonid ja need laugud ja need sibbulad ja need küüslaugud.

6. Ja nüüd on meie hing ärrakuinud, ei olle nüüd ühtegi neist ; meie silmad ei nä muud kui sedda manna.

7. Agga se man olli kui Koriandri seme ja ta näggo kui Pedola näggo.

8. Rahwas jooksis siinna ja tenna, ja koggusid ja jahwatasid kässikiwwil, ehk toukasid peneks möösri sees, ja keetsid potti sees ja teggid sest kokisid, ja temma maggo olli kui ölli rammo maggo.

9. Ja kui kaste langes öse leri

peäle, siis langes se man senna peäle.

10. Ja Moses kulis rahwast nutwad omma suggu-wössade järrele, iggaüks omma telgi ukse ees; ja Jehowa wihha süttis wägga põllema, ja se olli Mosesse melest pahha.

11. Ja Moses ütles Jehowa wasto: mikspärrast olled sa omma sullasele kurja teinud? ja mikspärrast ei olle ma armo leidnud sinno silma eest, et sa keik selle rahwa koorma minno peäle pannud.

12. Kas minna keik sedda rahwast ommas ihhus kannud, ehk ollen minna sedda ilmale tonud? et sa mo wasto ütled: Kañna tedda ommas sülles, nenda kui lapse-hoidia ühhe immewa lapse kannab, senna male, mis sa temma wannemattele olled wandunud anda.

13. Kust mul on lihha, keik selle rahwale anda? sest nemmad nutwad minno ees ja ütlewad: Anna meile lihha, et same süa.

14. Ei suda minna üksi keik sedda rahwast kanda, sest se on mulle wägga raske.

15. Ja kui sa nenda minnoga teed, siis tappa mind otse ärra, kui ma ollen armo leidnud so silma eest, et ma ei sa omma õnnetust nähha.

16. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: koggu mulle seitsekümmend meest Israeli wannematte seast, kedda sa tead et nemmad rahwa wannemad on ja nende üllewatajad; ja neid pead sa koggodusse telgi jure wõtma ja seäl peawad nemmad soga seisma.

17. Ja ma tahhan mahha tulla ja seäl sinnoga räkida, ja tahhan jaggada sest waimust mis so peäl on, ja nende peäle panna; et nemmad sinnoga aitwad kanda se rahwa koorma, et sinna üksi ei kañna.

18. Ja rahwa wasto pead sa ütlema: Pühhitsege ennast homseks, siis peate lihha söma, sest teie ollete nutnud Jehowa körwade ees ja üttelnud: kes annab meile lihha süa? sest meil olli hea põlli Egiptusses; ja Jehowa tahhab teile lihha anda, et teie sate süa.

19. Teie ei pea mitte ühhe

päwa söma egga kaks päwa
egga wiis päwa egga kümme
päwa egga kakskümmend
päwa:

20. Ühhe terwe ku, senni kui
se teie ninnast wälja tulleb, ja
se peab teile leägeks sama,
sepärrast et teie ollete
ärrapölgnud Jehowa, kes teie
seas on, ja ollete nutnud ta
palle ees ja öölnud: Mispärrast
olleme Egiptusse-maalt
ärratulnud?

21. Ja Moses ütles: kuus
sadda tuhhat jallawägge on
sedda rahwast, kelle seas ma
ollen, ja sa ütled: Ma tahhan
neile lihha anda, et nemmad
söwad ühhe terwe ku.

22. Kas peab neile
puddolojuksid ja weiksid tapma,
et neile sest kül saab? kas
keik merre kallad peaksid neile
koggutama, et neile sest kül
saab?

23. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: Kas Jehowa kässi on
lähhemaks sanud? nüüd pead
sa nähha sama, kas mo sanna
saab töeks so kätte, ehk mitte.

24. Ja Moses läks ärra ja räkis
rahwa wasto Jehowa sannad,
ja koggus seitsekümmend

meest rahwa wannematte seast
ja panni neid telgi ümber
seisma.

25. Siis tuli Jehowa mahha
pilwe sees ja räkis ta wasto, ja
jaggas sest waimust mis
temma peäl, ja panni nende
seitsmekümne mehhe peäle kes
wannemad ollid ; ja se sündis,
kui se waim nende peäl hingas,
et nemmad prohwetiwisil
rääksid, agga pärrast sedda
mitte ennam.

26. Ja kaks meest jäid jälle
leri, teise nimmi Eldad ja teise
nimmi Medad, ja se waim
hingas nende peäl, ja need
ollid nende seast kes
ülleskirjotud ja ei tulnud mitte
telgi jure, ja nemmad rääksid
prohwetiwisil leris.

27. Ja üks pois jooksis ja
kulutas Mosessele ja ütles:
Eldad ja Medad rägiwad
prohwetiwisil leris.

28. Siis wastas Josua Nuni
poeg Mosesse tener, üks neist
kes temmast ärrawallitsetud ja
ütles: mo issand Moses, kela
neid.

29. Ja Moses ütles temmale:
olled sinna se kes mo pärrast
kaetseb? ja kes annab keik

Jehowa rahwast prohwetiks sada! tõeste Jehowa panneb omma waimo nende peäle.

30. Ja Moses läks ühtlase leri, temma ja Israeli wannemad.

31. Ja tuul tuli Jehowa käest ja kiskus Selawi-lindo merre poolt, ja aias neid mahha leri, liggi päwa teed siit poolt ja liggi päwa teed seält poolt leri ümber, ja neid olli liggi kaks künant Ma peäl.

32. Ja rahwas wötsid kätte keige sesamma päwa ja keige se ö ja keige se teise päwa, ja koggusid need Selawi-liñnud, kes pissut sai, koggus wiis kümmend wakka; ja nemmad lautasid neid ennestele hästi ühhest ärra leri ümber.

33. Se lihha olli alles nende hammaste al, se es olle weel mitte ärralöppend, siis süttis Jehowa wihha põllema rahwa wasto, ja Jehowa löi sedda rahwast wägga sure nuhtlussega.

34. Siis pandi selle paiga nimmi Kibrot-taawa, se on: himmo hauad ; et nemmad senna matsid sedda rahwast kes himmokas olnud.

35. Kibrot-taawast läksid

rahwas ärra Atseroti ja jäid senna Atseroti.

12. Peatük.

Mirjami ja Aaroni nurrin Mosesse wasto.

1. Ja Mirjam ja Aaron räkisid wasto Mosest, selle Kusi-ma naese pärrast, mis ta olli wötnud, et ta Kusi-ma innimesse naeseks wötnud.

2. Ja nemad ütlesid: ons Jehowa ükspäines Mosesse läbbi räkinud? eks ta olle ka meie läbbi räkind? ja Jehowa kulis.

3. Agga se mees Moses olli wägga tassane, ennam kui keik innimessed mis Ma peäl.

4. Siis ütles Jehowa äkkitselt Mosesse wasto ja Aaroni wasto ja Mirjami wasto: minge teie kolmekeste wälja koggodusse telgi jure; siis läksid nemmad kolmekeste wälja.

5. # Ja Jehowa tuli mahha pilwe sambas ja seisis telgi ukse ees, ja kutsus Aaroni ja Mirjami, ja need mollemad tullid wälja.

6. Ja temma ütles: et kuulge

mo sannad: kui üks prohwet teie seas on, siis tahhan minna Jehowa ühhe näggemisse sees ennast sellele teäta anda, unne-näus tahhan ma temmaga räkida.

7. Nisuggune ei olle mo sullane Moses, keiges mo koias on temma ustaw.

8. Suud suud wasto rägin ma temmaga ja näggemisses, agga ei mitte moistetuste läbbi, ja Jehowa näggo nääb temma: ja mikspärrast ei olle teie mitte kartnud wasto mo sullast Mosest räkides?

9. Ja Jehowa wihha süttis põllema nende wasto, ja Ta läks ärra.

10. Ja pilw lahkus telgi peält ärra, ja ennä Mirjam olli piddalitöbbine kui lummi, ja Aaron pöris Mirjami pole ja wata ta olli piddalitöbbine.

11. Ja Aaron ütles Mosesse wasto: Oh minno issand! ärra panne nüüd mitte meie peäle sedda patto, et meie olleme jölledad olnud ja et meie olleme patto teinud.

12. Ärgo olgo ta nüüd mitte kui üks surnud, kelle lihha, kui ta omma emma ihhust

wäljatulleb, pool on ärrasödud.

13. Ja Moses kissendas Jehowa pole ja ütles: Oh Jummal! ma pallun, et parranda tedda.

14. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: kui ta issa temma silmi kohhe olleks süllitanud, eks ta peaks häbbenema seitse päwa? lasse tedda lukko tahha panna seitse päwa leri tahha, ja pärrast sago ta wastowoetud.

15. Ja Mirjamit pandi lukko tahha leri tahha seitse päwa, ja rahwas ei läinud mitte tee peäle, enne kui Mirjam sai wastowoetud.

16. Ja pärrast läksid rahwas tee peäle Atserotist, ja löid leri ülles Parani körbes.

13. Peatük.

Sallajad Ma-kulajad läkkitakse wälja.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Läkkitä mehhi, et nemmad Kanaani maad läbbi katsuwad ärra, mis minna Israeli lastele annan; ühhe mehhe iggaühhest nende wannematte sou-arrust

peate teie läkkitama, iggaüks
kes würost on nende seas.

3. Ja Moses läkkitas neid
Parani kõrwest Jehowa su-
sanna järrele; keik need
mehhed ollid Israeli laste
peawannemad.

4. Ja need on nende nimmed:
Rubeni sou-arrust Sammua
Sakkuri poeg.

5. Simeoni sou-arrust Sawat
Ori poeg.

6. Juda sou-arrust Kaleb
Jewunne poeg.

7. Isaskari sou-arrust Igal
Josepi poeg.

8. Ewraimi sou-arrust Hosea
Nuni poeg.

9. Penjamini sou-arrust Palti
Rawu poeg.

10. Sebuloni sou-arrust Kaddiel
Sodi poeg.

11. Josepi sou-arrust Manasse
sou-arrust Kaddi Susi poeg.

12. Tani sou-arrust Ammiel
Kemalli poeg.

13. Aseri sou-arrust Setur
Mikaeli poeg.

14. Nawtali sou-arrust Rabi
Wowski poeg.

15. Kadi sou-arrust Keuel Maki
poeg,

16. Need on nende meeste

nimmed, mis Moses läkkitas
sedda maad läbbi ärra
katsuma, ja Moses hüdis Hosea
Nuni poia Josuaks.

17. Nenda läkkitas Moses neid
Kanaani maad katsuma läbbi
ärra ja ütles nende wasto:
minge ülles senna louna pole
ja minge ülles mäggise male.

18. Ja wadage se Ma,
missugune ta on, ja se rahwas
mis seäl sees ellab, kas se
wäggew on, kas wäeti, kas
tedda pissut on, ehk paljo.

19. Ja mis Ma se on, kus se
rahwas sees ellab, kas ta hea
on ehk pahha, ja missugused
need liñnad on, kus ta sees
ellab, kas leride sees ehk
tuggewatte liñnade sees.

20. Ja mis Ma se on, kas ta
wäggew on ehk lahja, kas seäl
sees puid on ehk ollematta; ja
kinnitage ennast ja wõtke selle
Ma wiljast. Ja se aeg olli
essimesse wina-marja wilja aeg.

21. Ja nemmad läksid ülles ja
katsusid sedda maad läbbi
ärra Sinni kõrwest Reobist
sadiq, kust Amati minnakse.

22. Ja nemmad läksid ülles
louna pole ja tullid Ebroni, ja
seäl ollid Ahiman, Sesai ja

Talmai, Anaki poiad; ja Ebron olli seitse aastat enne üllesehitud kui Egiptusse lin Soan.

23. Ja nemmad tullid Eskoli orko, ja leikasid seält ühhe wina-wäni ja ühhe wina-marja kobbara ärra, ja kandsid sedda kõrrendaga kahhekeste, ja neist kranati-ounust ja wigi-marjust wötsid nemmad ka.

24. Sesamma paik hüti kobbara orruks, selle kobbara pärrast, mis Israeli lapsed seält ärraleikasisd.

25. Ja nemmad tullid taggasi sedda maad läbbi ärra katsumast, neljakümne päwa pärrast.

26. Ja nemmad läksid ärra ja tullid Mosesse jure ja Aaroni jure ja keige Israeli laste koggodusse jure Parani körbe Kadesi liggi, ja nemmad töid sannumid taggasi neile ja keige koggodussele, ja näitsid neile selle Ma wilja.

27. Ja nemmad juttustasid temmale ja ütlesid: Meie saime senna male kuhho sa meid läkkitasid, ja se joseb ka pima ja met, ja se on temma willi.

28. Sest agga wigga, et se

rahwas mis seäl maal ellab, tuggew on ja need liñnad tuggewad ja wägga sured, ja meie olleme ka Anaki poiad seäl näinud.

29. Amaleki-rahwas on seäl maal ellamas louna pool, ja ltti- ja Jebusi- ja Emori-rahwas on mäggisel maal ellamas, ja Kanaani-rahwas on ellamas merre pool ja Jordani äres.

30. Ja Kaleb waikistas rahwast Mosesse ees ja ütles: läkki julgeste ülles, sedda pärrima, sest meie same kül woimust selle peäle.

31. Agga need mehhed mis temmaga senna üllesläinud, ütlesid: Ei meie woi mitte siñna üllesminna se rahwa wasto, sest se on wäggewam meid.

32. Ja nemmad töstsid Israeli laste ette pahha könne se Ma peäle mis nemmad ollid läbbi katsunud ärra, ja ütlesid: se Ma mis meie läbbi käinud, sedda ärra katsumas läbbi, se on üks Ma mis neid ärralöppetab kes seäl ellawad, ja keik se rahwas mis meie seäl sees näinud, on pitkad mehhed.

33. Ja meie olleme seäl näinud

need sured pitkad mehhed
Anaki poiad neist hirmsaist
surist mehhist, ja meie ollime
ommast melest kui
rohhotirtsud, ja nenda ollime
meie kül ka nende melest.

14. Peatük.

*Rahwas nurriseb: Moses pallub:
nende nuhtlus.*

1. Ja keik se koggodus kargas
ülles ja andis omma heält
kuulda, ja rahwas nutsid
selsammal ööl.

2. Ja keik Israeli lapsed
nurrisesid Mosesse wasto ja
Aaroni wasto, ja keik se
koggodus ütles nende wasto:
oh olleksime Egiptusse male
ärrasurnud, ehk oh surreksime
seie körbe!

3. Ja mispärrast wiib meid
Jehowa senna male, et meie
moöga läbbi langeme? meie
naesed ja meie wäetimid
lapsed sawad risutawaks; eks
se olleks meile hea Egiptusse-
male taggasi miñna?

4. Ja nemmad ütlesid teine
teise wasto: Töstkem keddagi
pealikkuks ja läkki taggasi

Egiptusse-male.

5. Ja Moses ja Aaron heitsid
endid silmili mahha keige
Israeli laste koggodusse rahwa
ette.

6. Ja Josua Nuni poeg ja
Kaleb Jewunne poeg, neist kes
olnud sedda maad katsumas
läbbi ärra, kärristasid ommad
rided lõhki,

7. Ja räkisid keik se Israeli
laste koggodusse wasto ja
ütlesid: Se Ma mis meie olleme
läbbi käinud sedda katsumas
läbbi ärra, on üpres wägga hea
Ma.

8. Ons Jehowa meel hea meie
wasto, kül ta siis meid sadab
senna male ja annab sedda
meile, üks Ma mis pima ja met
joseb.

9. Agga ärge pange Jehowa
wasto, ja teie, ärge kartke
mitte selle Ma rahwast, sest
nemmad on meile leiwaks;
nende warri on nende peält
ärralahkund ja Jehowa on
meiega; ärge kartke neid mitte.

10. Siis ütles keik se koggodus,
et neid pididi kiwwidega
surnuks wiskama: # agga
Jehowa au sai koggodusse
telgi peäl keige Israeli lastele

nähha.

11. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: kui kaua laitab mind sesinnane rahwas, ja kui kaua ei wõtta nemmad minno sisse uskuda, keik nende immetähte pärrast, mis ma nende seas ollen teinud?

12. Ma tahhan tedda mahhalüa katko-töwwega ja tedda ärralükkata, agga sind tahhan ma teha suremaks rahwaks ja wäggewamaks tedda.

13. Ja Moses ütles Jehowa wasto: siis sawad Egiptusse-rahwas sedda kuulda, et sa se rahwa nende seast omma wäega olled seie üllestonud,

14. Ja wötwad öölda sesinnatse Ma rahwa wasto, kes on kuulnud, et sinna Jehowa selle rahwa seas olled, et sinna Jehowa silmast silma olled nähtud, ja et sinno pilw nende ülle seisab, ja et sa pilwe sambas päwal nende ees käid, ja öse tulle sambas.

15. Ja sa piddid sedda rahwast kui üht meest tapma: siis wötwad need pagganad räkida, kes se könne sinnust on kuulnud, ja öölda:

16. Et Jehowa ei woinud sedda

rahwast senna male wia, mis ta neile wandunud anda, sepärrast on ta neid körbes tapnud.

17. Ja nüüd, et sago Issanda rammo sureks, nenda kui sa olled räkinud ja öölnud:

18. Jehowa on pitka melega ja rikkas heldussest, kes andeks annab üllekohhut ja ülleastmist: ja sü-allust ei pea polegi ilma süta, kes wannematte üllekohto maksab laste kätte kolmandama ja neljandama põlwe kätte.

19. Et anna andeks selle rahwa üllekohhus omma sure heldusse pärrast, ja nenda kui sa andeks annud selle rahwale Egiptusse-maalt siit sadik.

20. Ja Jehowa ütles: Ma ollen andeks annud so sanna järrele.

21. Agga ni töeste kui ma ellan, # siis peab keik se Ma Jehowa auust täide sama.

22. Sest keik need mehhed kes näinud mo au ja mo immetähhed, mis ma Egiptusse-maal ja körbes teinud, ja ommeti mind jo kümmekord kiusanud ja ep olle mo sanna wötnud kuulda;

23. Need ei pea sama nähha

sedda maad, mis ma nende wañemattele wandunud anda, ja keik need, kes mind laitnud, ei pea sedda mitte nähha sama.

24. Agga mo sullane Kaleb, sepärrast et teine waim temma jures olnud, ja et ta täieste mo järrel käinud, sedda tahhan ma senna male sata kus ta käinud, ja temma suggu peab sedda pärrima.

25. Ja Amaleki ja Kanaani-rahwas ellawad orgus; pörage hom~e ümber ja minge tele kõrwe pole kõrkiatte merre teed.

26. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja Aaroni wasto ja ütles:

27. Kui kaua pean ma järrele andma selle kurja koggodussele, et nemmad mo wasto nurrisewad, Israeli laste nurrisemissed, mis nemmad mo wasto nurrisewad, ollen ma kuulnud.

28. Ütle neile: Ni töest kui minna ellan, on Jehowa sanna, nenda kui teie ollete räkinud mo kuuldes, tahhan ma wissiste teile teha.

29. Seie körbe peawad teie kehhad langema, ja keik teie

ärraloetud keige teie arro järrele, need kes kahhekümne-aastased ja peäle, kes teie ollete minno wasto nurrisenud:

30. Teie ei pea mitte sama senna male, mis pärrast ma ollen omma kät wandudes üllestöstnud, et ma piddin teid senna assutama, kui agga Kaleb Jewuñe poeg ja Josua Nuni poeg.

31. Ja teie wäetimid lapsed mis teie ütlesite risutawaks sawad; neid tahhan ma senna sata, et sawad tunda sedda Maad, mis teie ollete ärrapölgnud.

32. Agga teie teie kehhad need peawad seie körbe langema.

33. Ja teie lapsed peawad karjatsed ollema körbes nellikümmend aastat ja teie hora-tö süüd kandma, kuñi teie kehhad ärralöppetakse körbes.

34. Nende päwade arro järrele, mis teie ollete sedda maad läbbi katsnud ärra, se on nellikümmend päwa, igga päwa peäle tulleb aasta et teie peate omma üllekohto kandma nellikümmend aastat, ja peate tundma, et ma teist ärratagganend.

35. Minna Jehowa ollen räkinud, et ma sedda tahhan töeste tehha keige selle kurja koggodussele kes mo wasto koggunud: siin körbes peawad nemmad löppema ärra ja senna ärra surrema.

36. Ja need mehhed mis Moses läkkitanud sedda maad läbbi katsuma ärra, ja kes taggasi tulnud ja saatnud keik sedda koggodust temma wasto nurrisema, et nemmad pahha könnet selle Ma peäle töstnud,

37. Need mehhed kes pahha könnet se Ma peäle töstnud, need surrid ärra nuhtlusse läbbi Jehowa ette.

38. Agga Josua Nuni poeg ja Kaleb Jewunne poeg jäid ellama neistsammust mehhist, kes käisid sedda maad katsumas läbbi ärra.

39. Ja Moses räkis needsammad sannad ülles keige Israeli laste wasto, ja rahwas leinasid wägga.

40. Ja nemmad tousid warra hom~iko ülles ja läksid ülles senna mäe otsa ja ütlesid: siin meie olleme ja lähhäme ülles senna paika mis Jehowa on räkinud, sest meie olleme patto

teinud.

41. Ja Moses ütles: Mikspärrast astute teie üle Jehowa su-sanna? ja se ei lähhä mitte korda.

42. Äрге minge mitte senna ülles, sest Jehowa ei olle teie seas, et teie ei sa hawo omma waenlaste käest.

43. Sest Amaleki ja Kanaani-rahwas on seäl teie ees, ja teie sate langema läbbi moöga, sest et teie Jehowa järrelt ärratagganend, ei olle ka Jehowa mitte teiega.

44. Ja nemmad kippusid üllemeeltse süddamega mäe otsa üllesminnema, agga Jehowa seädusse laekas ja Moses ei likund kesk lerist wälja.

45. Ja Amaleki ja Kanaani-rahwas tuli mahha, kes seäl mägglise maal olli ellamas, ja nemmad löid neid mahha ja peksid neid ärra Ormast sadik.

15. Peatük.

*Koggematta pattud:
hingamisse-päwa teotaja
surmatakse: riette narmad.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:
2. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: kui teie senna male sate kus teie peate sees ellama, mis minna teile annan,
3. Ja tahhate ohwerdada Jehowale tulle-ohwri, põlletamise- ehk tappa-ohwri, ühhe isse tootusse, ehk heamelelisse-ohwriks ehk teie seätud pühhade aial, et teie Jehowale ohwerdate maggusa haiso weistest ehk puddolojustest:
4. Siis peab see kes omma ohwri-andi tahhab tua, Jehowale wima roa-ohwriks kaks topi peent jahho, kolme korteri ölliga seggatud.
5. Ja wina joma-ohwriks pead sa pannema kolm korterit põlletamise- ehk tappa-ohwri kõrwa ühhe oinik-talle peäle.
6. Ehk ühhe jära peäle pead sa pannema roa-ohwriks kaks kanno peent jahho, ühhe tobi ölliga seggatud,
7. Ja ühhe tobi wina joma-ohwriks pead sa wima Jehowale maggusaks haisuks.
8. Ja kui sa ohwerdad ühhe nore weikse, põlletamise- ehk

tappa-ohwriks, ühhe isse tootusse ehk tänno-ohwriks Jehowale:
9. Siis peab ühhe nore weikse peäle wima roa-ohwriks pool küllimitto peent jahho poolteist tobi ölliga seggatud.
10. Ja joma-ohwriks pead sa wima wina poolteist topi se on üks tulle-ohwer maggusaks haisuks Jehowale.
11. Nenda peab tehtama ühhe härjaga ehk ühhe järaga ehk ühhe tallega lambust ehk kitsedest.
12. Sedda arwo möda kui teie ohwerdate, nenda peate teie iggaühhega teggema nende arro järrele.
13. Igga omma Ma innimenne peab nenda ka sedda teggema, kui ta wiib ühhe tulle-ohwri maggusaks haisuks Jehowale.
14. Ja kui üks woõras teie jures asset on, ehk kes teie seas on teie tulleva rahwa-pölweni, ja ohwerdab ühhe tulle-ohwri maggusaks haisuks Jehowale, otsekui teie tete, nenda peab ta ka teggema.
15. Koggodussele peab üks seätud wiis ollema nihästi teile kui woõrale, kes teie jures

asset on; se peab iggawenne seätud wiis ollema Jehowa ees teie tulleva põlwe-rahwale, ni teile kui woõrale.

16. Üks käsk ja üks kohhus peab ollema teile ja woõrale, kes teie jures asset on.

17. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

18. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: kui teie tullete senna male kuhho minna teid sadan:

19. Ja se sünnib, et teie sõte selle Ma leiwest, siis peate teie ühhe üllestöstmisse-ohwri Jehowale ohwerdama.

20. Ommast essimessest uudse wilja taignast peate ühhe kogi ohwerdama üllestöstmisse-ohwriks, nenda kui rei-alluse üllestöstmisse-ohwer on, nenda peate teie ka sedda ohwriks üllestöstma.

21. Ommast essimessest uudse wilja taignast peate teie Jehowale andma ühhe üllestöstmisse-ohwri teie tulleva rahwa-põlweni.

22. Ja kui teie eksite ja ei te mitte keik neid käsko möda, mis Jehowa Mosesse wasto räkinud,

23. Keik sedda mis Jehowa

teid käsknud Mosesse läbbi, sest päwast kui Jehowa on käsknud ja eddespidi teie tulleva rahwa-põlweni:

24. Ja se sünnib, kui koggodusse teädmatta olleks middagi eksitusse läbbi tehtud: siis peab keik se koggodus ohwerdama ühhe wärsi mis noor weis põlletamise-ohwriks maggusaks haisuks Jehowale, ja temma roa-ohwri ja ta joma-ohwri, nenda kui kohhus on, ja ühhe nore sikko patto-ohwriks.

25. Ja preester peab ärraleppitamist teggema keige Israeli laste koggodusse eest, ja neile peab andeks antama: sest se on üks eksitus, ja nemmad on omma andi winud tulles-ohwriks Jehowale ja omma patto-ohwri Jehowa ette omma eksitusse pärrast.

26. Ja keige Israeli laste koggodussele peab andeks antama, ka selle woõrale mis nende seas asset on: sest keik selle rahwale on se juhtund koggematta.

27. Ja kui üks hing peaks koggematta patto teggema, siis peab ta wima ühhe aastase emmase kitse-talle patto-

ohwriks.

28. Ja preester peab ärraleppitamist teggema selle hinge ees mis on eksinud patto läbbi, ja koggematta Jehowa ees; et ta temma eest ärraleppitamist teeks, ja tem~ale saaks andeks antud.

29. Omma Ma innimessele Israeli laste seas ja woörale kes nende seas asset on, teile peab üks käsk ollema, sellele kes koggematta middagi teeb.

30. Ja se hing mis middagi teeb kässi püsti, olgo ta omma Ma innimenne ehk woöras, temma teotab Jehowa, se hing peab sama ärrakautud omma rahwa seast.

31. Sest ta ei olle Jehowa sanna mikski pannud ja on temma käsko tühjaks teinud: se hing peab tõest sama ärrakautud, temma üllekohhus on ta peäl.

32. Ja Israeli lapsed ollid seäl körbes, ja leidsid ühhe mehhe kes puid pühhapäwal noppis.

33. Ja need kes tedda leidsid puid noppimast, wisid tedda Mosesse jure ja Aaroni jure ja keige koggodusse jure.

34. Ja nemmad pannid tedda

wahhi alla, sest se es olle selgeste ööldud, mis temmale pididi tehtama.

35. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: sedda meest peab armota surma pandama, keik se koggodus peab tedda kiwwidega surnuks wiskama leri tagga.

36. Ja keik se koggodus wisid tedda wälja leri tahha, ja nemmad wiskasid tedda kiwwidega, et ta ärrasurri, nenda kui Jehowa olli Mosest käsknud.

37. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

38. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: et nemmad peawad ennestele teggema narmust toppid omma riette ölmade külge omma tulleva rahwa-pölweni, ja pannema iggaühhe ölma narmust toppi külge ühhe walwaka-sinnise paela.

39. Ja se narmust top peab teile seks ollema, et teie se peäle watate ja mele tulletate keik Jehowa kässud, et teie nende järrele tete; et teie ei kula omma süddame nou egga omma silmade näo järrele, mis teie hora-wisil takkanouate.

40. Et teie meles peate ja tete keik mo käskude järrele ja pühhad ollete omma Jummalale.

41. Minna ollen Jehowa teie Jummal, kes teid Egiptusse maalt ärratonud, et ma teile Jummalaks ollen, Minna Jehowa teie Jummal.

16. Peatük.

*Kora ja keige rahwa
haukutamine: raske nuhtlus.*

1. Ja Lewi poia Keati poia Itsari poeg Kora ja Tatan ja Abiram Eliabi poiad, ja On Peleti poeg, kes Rubeni poiad, wötsid ette,

2. Ja tousid Mosesse silma ees ülles, ja Israeli laste seast kaks sadda ja wiiskümmend meest, koggodusse würstid, kedda koggodusse jure kutsuti, kuulsad mehed.

3. Ja nemmad tullid kokko Mosesse wasto ja Aaroni wasto, ja ütlesid nende wasto: teie tete liga, sest keik se koggodus, nemmad keik on pühhad, ja Jehowa on nende seas; mispärrast tõstate teie

siis endid ülle Jehowa koggodusse?

4. Ja Moses kulis sedda ja heitis ennast silmili mahha,

5. Ja räkis Kora wasto ja keik temma seltsi wasto ja ütles: hom~e siis peab Jehowa teäda andma sedda, kes temma pärralt ja pühha on, ja kedda ta ennese jure lasseb liggi tulla; ja kedda ta saab ärrawallitsenud, sedda lasseb ta ennese jure liggi tulla.

6. Tehke sedda, wötke ennestele suitsetamisse-pannud, Kora ja keik temma selts,

7. Ja pange nende sisse tuld, ja pange nende peäle suitsetamisse-rohto Jehowa ette hom~e: siis peab se nenda ollema: see mees kedda Jehowa saab ärrawallitsend, se on pühha; teie tete liga Lewi lapsed!

8. Ja Moses ütles Kora wasto: et kuulge wahhest Lewi poiad:

9. On se pissut teile, et Israeli Jummal teid ärralahhutand Israeli koggodussest, et ta teid ennese jure liggi lasseb tulla, et teie Jehowa maia teggemist ärratete ja seisate koggodusse eest, et teie nende eest

ammeti tööd tete?

10. Ja on sind ja keik so wennad Lewi lapsed sinnoga ennese jure lasknud liggi tulla? ja teie otsite ka preestri-ammeti peäle sada.

11. Sepärrast olled sinna se ja keik so selts kes Jehowa wasto kokkotulnud; ja mis on Aaron, et teie temma wasto nurrisete?

12. Ja Moses läkkitas kutsma Tatani ja Abirami Eliabi poiad; ja nemmad ütlesid: ei meie tulle senna ülles.

13. On se pissut, et sa meid seie ülles saatnud seält maalt, mis pima ja met joseb, meid körbe surretama? et sa weel püäd ülle meid keikipiddi wallitseda.

14. Ei sa polle meid ka mitte ühhe male winud, mis pima ja met joseb, et sa meile olleksid annud pöldude ja wina-mäggede pärris-ossa; tahhad sa nende meeste silmad peast pista? ei meie tulle senna ülles.

15. Ja Mosesse wihha süttis wägga põllema, ja ta ütles Jehowa wasto: Ärra pöra nende roa-ohwri pole! polle ma ühteainust eesli nende käest wötnud, egga ühhelegi nende

seast kurja teinud.

16. Ja Moses ütles Kora wasto: Sinna ja keik so selts peawad Jehowa ees ollema, sinna ja nemmad ja Aaron, hom~e.

17. Ja wötke iggamees omma suitsetamisse-pan, ja pange nende peäle suitsetamisse-rohto, ja toge Jehowa ette iggamees omma suitsetamisse-pan, kaks sadda ja wiiskümmend suitsetamisse-panno: ja sinna ja Aaron kumbki omma suitsetamisse-pannoga.

18. Siis wötsid iggamees omma suitsetamisse-panno ja pannid senna sisse tuld, ja pannid senna peäle suitsetamisse-rohto, ja jäid seisma koggodusse telgi ukse ette, ka Moses ja Aaron.

19. Ja Kora satis nende wasto kokko keik sedda koggodust koggodusse telgi ukse ette; # ja Jehowa au näitis ennast keige koggodussele.

20. Ja Jehowa rakis Mosesse wasto ja Aaroni wasto ja ütles:

21. Lahhutage endid ärra sestsinnatsest seltsist, siis tahhan ma neid ärralöppetada ühhe silma-pilkmissa aial.

22. Ja nemmad heitsid endid silmili mahha ja ütlesid:

Jummal, keige lihha waimude Jummal, üks mees teeb patto, ja sa peaksid keige se koggodusse peäle ni wägga wihhastama!

23. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

24. Rägi selle koggodusse wasto ja ütle: minge seält Kora, Tatani ja Abirami maia ümbert ärra.

25. Siis tousis Moses ülles ja läks Tatani ja Abirami jure, ja Israeli wannemad käisid temma järrel.

26. Ja ta räkis koggodusse wasto ja ütles: Et lahkuge nendesinnaste öälatte meeste telkide jurest ärra, ja ärge puutke mitte ühhegi asja külge, mis nende pärralt on, et teid wahhest ei lõppeta keige nende pattude pärrast.

27. Ja nemmad tullid Kora, Tatani ja Abirami maia jurest seält ümbert ärra: agga Tatan ja Abiram tullid wälja ja seisid omma telkide ukse ees, ka nende naesed ja nende lapsed ja nende wäetimid lapsed.

28. Ja Moses ütles: Sest peate

teie tundma, et Jehowa mind läkkitand keik needsinnatsed teud teggema, et need ei tulle mo süddame noust.

29. Kui need surrewad nenda kui keik muud inimessed surrewad, ja se nuhtlus mis keik mu innimeste peäle tulleb, nende peäle ka tulleb, ei siis polle Jehowa mind mitte läkkitand.

30. Agga kui Jehowa wöttab ühhe ue asja lua, et Ma omma suud lahtiteeb, ja nelab ärra neid ja keik, mis nende pärralt on, et nemmad ellawalt hauda allalähhäwad: siis peate teie tundma, et need mehhed Jehowa on laitnud.

31. Ja se sündis, kui ta sai räkinud keik need sannad, # siis lõhkes se Ma mis nende al olli,

32. Ja Ma teggi omma suud lahti ja nelas ärra neid ja nende maiad ja keik need innimested mis Kora pärralt, ja keik warrandust.

33. Nenda läksid nemmad ja keik mis nende pärralt, ellawalt senna hauda, ja Ma kattis neid peält kinni, ja nemmad kaddusid koggodusse seest

ärä.

34. Ja keik Israeli-rahwas mis nende ümberkaudo ollid pöggenesid ärä nende heäle pärrast, sest nemmad ütlesid: ehk wahhest Ma meid ka ärranelab.

35. Ja tulli läks wälja Jehowa käest ja lõppetä ärä need kaks sadda ja wiiskümmend meest, kes suitsetamisse-rohto ohwerdasid.

17. Peatük.

Rahwas nurriseb: neid nuhheldakse ja leppitakse ärä: Aaroni kuiw kep haljandab

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Ütle Eleasari preestri Aaroni poia wasto, et ta wöttab need suitsetamisse-pannud ülles põlletusse seest, ja aia se tulli emale; sest need on pühhad.

3. Nende suitsetamisse-pannud, kes patto teinud omma hinge wasto, ja nemmad peawad neist teggema öhhukesseks tautud platid altari katteks: sest nemmad on neid Jehowa ette tonud, sepärrast on need

pühhad, ja need peawad ollema tähheks Israeli lastele.

4. Ja Eleasar se preester wöttis need wask-suitsetamisse-pannud, mis need tonud kes ollid ärrapöllend, ja nemmad taggusid neid öhhukesseks altari katteks:

5. Mällestusseks Israeli lastele, et ükski woöras ei pea liggi tulles, kes ei olle Aaroni suggust, et ta suitsetamisse-rohto suitsetab Jehowa ees, et ta mitte ei saaks nisugguseks kui Kora, ja kui temma selts; nenda kui Jehowa temmale olli öölnud Mosesse läbbi.

6. Ja keik Israeli laste koggodus nurrisesid teisel päwal Mosesse ja Aaroni wasto ööldes: Teie ollete Jehowa rahwast surretanud ärä.

7. Ja se sündis kui koggodus kokkotulli Mosesse ja Aaroni wasto ja watasid koggodusse telgi pole, # wata siis kattis se pilw sedda, ja Jehowa au sai nähtud.

8. Siis tulli Moses Aaroniga koggodusse telgi ette.

9. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

10. Joudke siit koggodussest

ärä, siis tahhan ma neid lõppetada ärä ühhe silma-pilkmisses aial. Siis heitsid nemmad endid silmili mahha.

11. Ja Moses ütles Aaroni wasto: Wõtta suitsetamisse-pan ja panne tuld senna sisse altari peält, ja panne suitsetamisse-rohto peäle ja minne ussinaste koggodusse jure, ja te nende eest ärraleppitamist; sest suur wihha on wäljaläinud Jehowa käest, jubba nuhtlus hakkand.

12. Ja Aaron wöttis sedda, nenda kui Moses olli öölnud, ja jooksis koggodusse sekka, ja wata nuhtlus olli jo hakkand rahwa seas; ta panni suitsetamisse-rohto senna peäle ja teggi ärraleppitamist rahwa eest.

13. Ja temma seisis surnutte ja ellawatte wahhel, ja se nuhtlus sai ärrakeeldud.

14. Ja neid kes sesse nuhtlusesse ärrasurnud, olli nellikümmend tuhhat ja seitse sadda, isse need kes Kora sü pärrast ollid ärrasurnud.

15. Ja Aaron tulli taggasi Mosesse jure koggodusse telgi ukse ette, sest se nuhtlus olli ärrakeeldud.

16. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

17. Rägi Israeli laste wasto ja wõtta nende käest igga wannema perrest üks kep, keikide nende wannematte perrette würstide käest, kaksteistkümmend keppi, iggaühhe nimme pead sa ta keppi peäle kirjutama.

18. Ja Aaroni nimme pead sa kirjutama Lewi keppi peäle: sest üks kep peab ollema nende wannematte perrette pea-wannema eest.

19. Ja sa pead neid pannema seisma koggodusse telki, tunnistusse-laeka ette, kus ma teiega kokko tullen.

20. Ja se peab nenda ollema: se mees mis ma ennesele tahhan ärrawallitseda, selle kep peab toreks sama, ja tahhan waikistada Israeli laste nurrisemissed mo wasto, mis nemmad teie wasto nurrisenud.

21. Ja Moses räkis sedda Israeli laste wasto, ja nemmad andsid tem~ale iggaüks nende würstist ühhe keppi, igga würstil olli üks kep omma wannematte perrette järrele, kaksteistkümmend keppi, ja

Aaroni kep olli nende keppide seas.

22. Ja Moses panni need keppid Jehowa ette seisma tunnistusse telki.

23. Ja se olli teisel päwal, et Moses tuli tunnistusse telgi jure, ja wata Aaroni kep mis Lewi perre pärrast, olli toreks sanud ja pakkatanud, ja olli omma öitsemisse öitsenud ja walmis mandlid kaswatanud.

24. Ja Moses tõi keik need keppid Jehowa eest wälja keige Israeli laste jure, ja nemmad waatsid sedda ja wötsid iggaüks omma keppi.

25. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Wi Aaroni kep jälle tunnistusse-laeka ette, senna seisma tähheks neile, kes wastopannewad, et sa lõppetad nende nurrisemissed mis minno wasto, et nemmad mitte ei surre.

26. Ja Moses teggi sedda ; nenda kui Jehowa tedda olli käsknud, nenda teggi temma.

27. Ja Israeli lapsed räkisid Mosesse wasto ja ütlesid: Ennä meie heidame hinge, meie same hukka, meie keik same hukka.

28. Iggaüks kes ial Jehowa maia jure liggi saab, se surreb ärra; kas meie peame hinge heites ärralöpma?

18. Peatük.

Preestride ja Lewitide ammet ja toit.

1. Ja Jehowa ütles Aaroni wasto: Sinna ja so poiad ja so issa perre sinnoga, teie peate kandma pühha maia üllekohhut; ja sinna ja so poiad sinnoga, teie peate kandma omma preestri-ammeti üllekohhut.

2. Ja sa pead ka ommad wennad sedda Lewi sugu-arro, omma issa sugguwössa ennesega senna liggi wima, et need sulle kässil on, ja nemmad peawad sind tenima: agga sinna ja so poiad sinnoga peate ollema tunnistusse telgi ees.

3. Ja nemmad peawad ärrateggema mis sa kässid teha ja keige telgi teggemist: agga pühha paiga riistade jure ja altari jure ei pea nemmad mitte liggi sama, et ep nemmad egga teie ärra ei

surre.

4. Ja need peawad sulle kässil ollema, et nemmad ärratewad koggodusse telgi teggemist keige telgi tenistusse tarwis: agga woöras ei pea mitte teie liggi sama.

5. Ja teie peate pühha maia teggemist ärrateggema ja se altari teggemist, et ei sa ennam suur wihha Israeli laste peäle.

6. Ja minna, ennä ma ollen teie wennad need Lewitid wötnud Israeli laste seast; teile on nemmad anniks antud Jehowale, koggodusse telgi tenistusse teggema.

7. Ja sinna ja so poiad sinnoga, teie peate üllespiddama omma preestri-ammeti keige altari asja kallal, ja seäl kallal mis wahhe-tekki tagga, ja teie peate sedda murretsema; sedda preestri-ammeti tenistust annan ma teile ühheks anniks, ja kes woöras senna liggi tulleb, se peab surma sama.

8. Ja Jehowa räkis Aaroni wasto: ja minna, ennä ma ollen sulle annud mis mo üllestöstmisse ohwridest jälle

jääb; keik Israeli laste pühhad annid, neid ollen ma sulle annud woidmisse pärrast, ja so poegadele iggawesseks seätud wisiks.

9. Se peab sulle sama neist keigepühhamaist andidest, mis tullest saab jällejäänud: keik nende ohwri-annid keikist nende roa-ohwridest ja keikist nende patto-ohwridest ja keikist nende sü-ohwridest mis nemmad mulle ärratassuwad: keigepühhamad annid peawad sulle ja so poegadele sama.

10. Keigepühhamas kohtas pead sa sedda söma, keik meeste-rahwas peab sedda söma; se peab sulle üks pühha assi ollema.

11. Ja se saab ka sulle, nende anni üllestöstmisse-ohwer keige Israeli laste köikutamisse-ohwridega; sulle ollen ma neid annud ja so poegadele ja so tüttartele kes so jures, iggawesseks seätud wisiks: iggaüks kes puhhas so perres woib sedda süa.

12. Keigeparremat ölli ja keigeparremat wärsket wina ja wilja, nende essimest udist wilja mis nemmad Jehowale andwad,

sedda ollen ma sulle annud.

13. Keik essimenne uudne willi mis nende maal on, mis nemmad Jehowale towad, peab sulle sama: iggaüks kes puhhas so perres, woib sedda süa.

14. Keik ärrakautawad asjad Israelis peawad sulle sama.

15. Keik mis lapse-kodda lahti teeb, keigest lihhas mis nemmad Jehowale towad innimeste ja weiste polest, se peab so pärralt ollema: agga innimesse essimest poeglast pead sa ikka andma lunnastada, ja essimesse rojase weikse suggu pead sa ka andma lunnastada.

16. Ja sedda mis tulleb lunnastada pead sa andma lunnastada, kui se ühhe ku wanna, so arwamisse järrele wie sekli rahha pärrast pühha sekli järrele, se on kakskümmend Kera.

17. Agga essimest härja suggu, ehk essimest lamba suggu, ehk essimest kitse suggu ei pea sa mitte andma lunnastada, need on pühhad: nende were pead sa ripputama altari peäle ja nende raswa pead sa sütama põllema, tulle-ohwriks

maggusaks haisuks Jehowale.

18. Agga nende lihha peab sulle sama, otsekui köikutamisse-rind, ja parrem saps se peab sulle sama.

19. Keik pühhad üllestöstmisse-ohwrid, mis Israeli lapsed Jehowale üllestöstes ohwerdawad, ollen ma annud sulle ja so poegele ja so tüttartele kes so jures, iggawesseks seätud wisiks: se on üks iggawenne sola seädus Jehowa ees sulle ja so suggule sinnoga.

20. Ja Jehowa ütles Aaroni wasto: nende maal ei pea sa mitte pärris ossa sama, ja sul ei pea mitte jaggo ollema nende seas: # Minna ollen so jaggo ja so pärris-ossa Israeli laste seas.

21. Ja wata Lewi lastele ollen ma keik kümnest annud Israelis pärris ossaks, nende tenistusse eest, et nemmad koggodusse telgi tenistust murretsewad.

22. Ja Israeli lapsed ei pea ennam mitte koggodusse telgi jure liggi sama, patto kandma nenda et nemmad surrewad.

23. Ja Lewit peab koggodusse telgi tenistust murretsema, ja

nemmad peawad omma
üllekohhut kandma: üks
iggawenne seätud wiis peab se
ollesa teie tulleswa põlwe-
rahwale; ja Israeli laste seas ei
pea nemmad mitte pärris-ossa
pärrima.

24. Sest Israeli laste kümnest
mis nemmad ohwerdawad
Jehowale üllestöstmisse-
ohwriks, ollen ma Lewitidele
annud pärris-ossaks: sepärrast
ollen ma neile öölnud:

Nemmad ei pea mitte Israeli
laste seas pärris-ossa sama.

25. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja ütles:

26. Ja sa pead Lewitide wasto
räkima ja neile ütlesma: Kui teie
sedda kümnest wastowöttate
Israeli laste käest, mis ma teile
ollen annud nende käest teie
pärris-ossa eest: siis peate teie
sest ohwerdama ühhe Jehowa
üllestöstmisse-ohwri, kümnest
sest kümnessest.

27. Ja se peab teile sama
arwatud teie üllestöstmisse-
ohwriks kui willi reie-allusest ja
kui walmis wiin surrotörrest.

28. Nenda peate ka teie ühhe
Jehowa üllestöstmisse-ohwri
ohwerdama keikist omast

kümnesist, mis teie Israeli laste
käest sate, ja peate sest ühhe
Jehowa üllestöstmisse-ohwri
andma preestri Aaronile.

29. Keikist omast andist peate
teie Jehowale ohwerdama
keikist üllestöstmisse-ohwrist,
keigest sest mis keige parram,
mis sest tulles pühhitseda.

30. Ja sa pead nende wasto
ütlesma: kui teie üllestöstes
ohwerdatte sedda parramat
sest, siis peab sedda Lewitidele
arwatadama kui reie-alluse willi
ja kui surrotörre willi.

31. Ja teie peate sedda söma
keiges paikas teie ja teie perre,
sest se on teile palgaks teie
tenistusse eest koggodusse
telgi jures.

32. Ja teie ei pea mitte selle
pärrast patto kandma, kui teie
keigeparramat sest üllestöstes
ohwerdate; ja teie ei pea mitte
ärrateotama Israeli laste
pühkhaid asjo, et teie ärra ei
surre.

19. Peatük.

*Tuhk punnasest lehmast, roja-
lahhutamisse wessi.*

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja Aaroni wasto ja ütles:

2. Se on se kässo seädminne, mis Jehowa käsknud ööldes: Rägi Israeli laste wasto, et nemmad so jure towad ühhe punnase selge terwe lehma, kelle külges ei olle wigga, kelle peäle ikket ei sanud.

3. Ja teie peate sedda preestrile Eleasarile andma, ja ta peab sedda wäljawima leri tahha, ja sedda peab tapma ta silma ees.

4. Ja preester Eleasar peab wõtma ta werrest omma sörmega, ja otsekohhe koggodusse telgi pole ripputama seitse korda temma werrest.

5. Ja ta peab se lehma omma silma ees laskma ärrapölletada, selle nahha ja selle lihha ja selle were peab ta selle sittaga laskma ärrapölletada.

6. Ja preester peab wõtma seedri puud ja Isobi ja elleda-punnase lönga, ja peab sedda wiskama kesket sinna kus se lehm ärrapölletakse.

7. Ja preester peab ommad rided pessema ja omma ihho lopputama ärra weega, ja

pärrast peab ta leri tulles, ja se preester on rojane öhtoni.

8. Ja se kes sedda ärrapölletand, peab ommad rided weega pessema ja omma ihho weega lopputama, ja rojane ollema öhtoni.

9. Ja üks puhhas mees peab kokko korristama selle lehma tuhka ja sedda ühte puhta paika pannema leri tahha; ja se peab Israeli laste koggodussele ollema hoida roja-lahhutamisse weeks: se on üks patto-ohwer.

10. Ja se kes selle lehma tuhka kokko korristab peab ommad rided pessema ja rojane ollema öhtoni; ja se peab Israeli lastele ja selle woõrale, kes nende seas asset on, ollema iggawesseks seätud wisiks.

11. Kes ühhegi innimesse surno kehhasse putub, se peab rojane ollema seitse päwa.

12. Sesamma peab sellega ennast puhhastama kolmandal päwal ja seitsmel päwal, siis on ta puhhas; ja kui ta kolmandal päwal ja seitsmel päwal ennast ei puhhasta, siis ei olle ta mitte puhhas.

13. Iggaüks kes ühhe surno innimesse kehhasse putub, mis ärrasurnud, ja ei puhhasta ennast, se teeb Jehowa maia rojaseks, ja sedda hinge peab ärrakautama Israeli seast: sepärrast et se roja-lahhutamisse wessi ta peäle ei olle ripputud; ta on rojane, temma rojus on alles ta peäl.

14. Se on se käsk, kui innimenne telki surreb: iggaüks kes senna telki tulleb ja iggaüks kes telkis on, peab seitse päwa rojane ollema.

15. Ja keik riistad mis lahti, kus polle kaant peäl kinniseutud, need on rojased.

16. Ja iggaüks kes wälja peäl putub sesse mis moögaga mahhalödud ehk muido surnud, ehk ühhe innimesse luusse ehk ühhe hauasse, se on rojane seitse päwa.

17. Ja nemmad peawad ühhe rojase pärrast wõtma sest ärrapölletud patto-ohwri pörmust, ja üks peab pannema senna peäle hallika wet ühhe riista sisse.

18. Ja üks puhhas mees peab Isobi wõtma ja sedda senna wette kastma, ja sedda se telgi

peäle ripputama ja keikide riistade peäle ja nende hingede peäle mis seäl on, ja selle peäle kes ühhe luusse putund, ehk ühhesse kes mahhalödud ehk muido surnud, ehk ühhe hauasse.

19. Ja se kes puhhas peab se rojase peäle ripputama kolmandamal päwal ja seitsmel päwal; ja ta peab tedda puhhastama seitsmel päwal, ja ta peab ommad rided pessema ja weega lopputama; siis on ta puhhas öhto.

20. Ja se mees kes rojane, ja ep olle ennast puhhastand, sesamma hing peab sama ärrakautud koggodusse seest, et ta Jehowa pühha paiga rojaseks teinud; se roja-lahhutamisse wessi ei polle ta peäle ripputud, rojane on temma.

21. Ja se peab neile ollema iggawesseks seätud wisiks; ja kes se roja-lahhutamisse wet ripputab, peab ommad rided pessema, ja kes roja-lahhutamisse wette putub, se on rojane öhtoni.

22. Ja iggaüks kes sesse kes rojane on putub, on rojane; ja

se hing mis sesse putund, on
öhtoni rojane.

20. Peatük.

*Nurrin wee pärrast: Mosesse ja
Aaroni kannatamatta meel:
wessi joseb kaljust: Aaroni
surm.*

1. Ja Israeli lapsed, keik se
koggodus tullid, Sinni körbe
essimessel kuul, ja rahwas jäi
Kadessi, ja Mirjam surri siña
ärä ja maeti senna mahha.
2. Ja sel koggodussel ei olnud
wet, ja nemmad tullid kokko
Mosesse ja Aaroni wasto.
3. Ja rahwas riidles Mosessega
ja räkisid ööldes: oh olleksime
meie hinge heitnud, kui meie
wennad Jehowa ees hinge
heitsid.
4. Ja mikspärrast ollete teie
Jehowa koggodust seie körbe
winud, et meie seie ärä
surreme, meie ja meie
lojuksed?
5. Ja mikspärrast ollete teie
meid seie ülles saatnud
Egiptusse-maalt, et teie meid
winud seiesamma pahha paika?
polle se seemne egga wigi-

marja, ei wina-pu egga kranati-
ouna paik, ja wet ep olle ka
mitte jua.

6. Siis tullid Moses ja Aaron
koggodusse eest ärä
koggodusse telgi ukse ette, ja
heitsid endid silmili mahha, ja
Jehowa au näitis ennast neile.
7. Ja Jehowa räkis Mosesse
wasto ja ütles:
8. Wötta se kep ja sada kokko
se koggodus, sinna ja so wend
Aaron, ja teie peate se kaljo
wasto # räkima nende nähhes,
siis peab ta omma wet andma;
ja sa pead neile wet wälja
saatma sest kaljust ja se
koggodusse jootma ja nende
lojuksed.
9. Siis wöttis Moses keppi
Jehowa eest ärä, nenda kui ta
tedda olli käsknud.
10. Ja Moses ja Aaron
koggusid koggodust kokko
senna kaljo ette, ja ta ütles
neile: Et kuulge wahhest teie
wastopanniad: kas meie peame
sestsinnatsest kaljust teile wet
wälja saatma?
11. Ja Moses töstis omma kät
ülles ja # löi se kaljo omma
keppiga kaks korda, ja palju
wet tuli wälja, ja koggodus sai

jua ja nende lojuksed.

12. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto ja Aaroni wasto: Et teie ei olle mitte minno sisse usknud, et teie mind piddite pühhitsema Israeli laste nähhes, sepärrast ei pea teie mitte sedda koggodust senna male wima, mis ma neile ollen annud.

13. Se on se rio wessi, mispärrast Israeli lapsed rielnud Jehowaga, ja ta näitis ennast nende kallal pühha ollewad.

14. Ja Moses läkkitas käskusid Kadessist Edomi kunninga jure: Nenda ütleb so wend Israel, sa tead keik sedda äppardust, mis meile juhtund.

15. Et meie wannemad senna Egiptusse-male allaläinud, ja meie olleme mitto päwa Egiptusse-maal ellanud, ja et Egiptusse-rahwas kurja teinud meile ja meie wannemattele.

16. Ja meie olleme Jehowa pole kissendanud, ja ta on meie heäle kuulnud ja ühhe Ingli läkkitand, ja se on meid Egiptusse-maalt ärrasaatnud; ja wata meie olleme Kadesis ühhe liña jures so raia äres.

17. Et lasse meie lähhome so

maalt läbbi, meie ei tahha mitte miñna wäljalt läbbi egga wina-mäelt läbbi, ja meie ei tahha mitte kaewo wet jua: suurt maanteed möda tahhame meie miñna, ei meie tahha mitte kallata parramat egga pahhamat kät, enne kui meie ülle so raia sanud.

18. Ja Edom ütles temma wasto: Ei sa pea mitte minno maalt läbbi minnema, et ma mitte moögaga sinno wasto wälja ei tulle.

19. Ja Israeli lapsed ütlesid temma wasto: meie tahhame maante peäl senna üllesminna, ja kui meie so weest jome, minna ja mo loduksed, siis tahhame hinda se eest anda: agga ma ei tahha muud ühtegi kui jalla läbbi miñna.

20. Agga temma ütles: Ei sa pea mitte läbbi minnema. Ja Edom läks wälja ta wasto sure rahwaga ja tuggewa wäega.

21. Nenda kelas Edom Israelit andmast sedda, et ta pididi temma raiast läbbi minnema; ja Israel kallas ta jurest ärra.

22. Ja nemmad läksid Kadesist tele; ja Israeli lapsed, keik se koggodus tullid Ori mäe jure.

23. Siis räkis Jehowa Mosesse wasto ja Aaroni wasto Ori mäe jures Edomi Ma raia peäl ja ütles:

24. Aaron peab korristud sama omma rahwa jure, sest ta ei pea mitte senna male sama, mis ma ollen Israeli lastele annud: sepärrast et teie ollete mo su-sanna wasto pannud rio wee jures.

25. Wötta Aaroni ja temma poia Eleasari, ja wi neid ülles Ori mäele.

26. Ja wötta Aaroni rided seljast ärra ja panne neid ta poia Eleasari selga, ja Aaron peab sama korristud ja senna surrema.

27. Ja Moses teggi nenda kui Jehowa olli käsknud, ja nemmad läksid ülles Ori mäele keige koggodusse nähhes.

28. Ja Moses wöttis Aaroni rided seljast ärra ja panni neid ta poia Eleasari selga. Nenda surri Aaron senna mäe otsa; siis tulli Moses ja Eleasar mäelt mahha.

29. Ja kui keik se koggodus näggi, et Aaron olli hinge heitnud, siis nutsid nemmad Aaroni kolmkümmend päwa,

keik Israeli suggu.

21. Peatük.

Essimenne woimus Kanaanide peäle: waskne us: Sihoni ja Ogi peäle saab Israel woimust.

1. Kui Kanaani-ma innimenne, Aradi liñna kuningas, kes louna pool ellas, kulis, et Israel olli tulnud nende teed, kes sedda maad ollid läbbi katsunud ärra, siis söddis ta Israeli wasto ja wiis neist monned wangi.

2. Siis tootas Israel ühhe tootusse Jehowale ja ütles: Kui sa wissiste annad sedda rahwast mo kätte, siis tahhan ma nende liñnad sutumaks ärrakautada.

3. Ja Jehowa wöttis Israeli heäle kuulda ja andis neid Kanaani-rahwast ärra, ja teine kautas neid sutumaks ärra ja nende liñnad, ja ta panni selle paiga nimme Orma.

4. Ja nemmad läksid Ori mäe jurest ärra sedda körkiatte merre teed, et nemmad piddid Edomi-ma ümber käima; ja rahwa hing tüddis ärra seäl tee

peäl.

5. Ja rahwas räkis wasto

Jummalat ja Mosest:

Mikspärrast ollete teie meid
seie üllestonud Egiptusse-maalt,
et meie peame seie körbe
ärrasurema? sest polle leiba
egga wet, ja meie hing tülgeb
ärä se wägga kerge leiwa
wasto.

6. Siis läkkitas Jehowa rahwa
sekka tullised maud, ja
nemmad hammustassid
rahwast, ja palju rahwast surri
Israelist ärä.

7. Ja rahwas tuli Mosesse jure
ja ütlesid: Meie olleme patto
teinud, et meie wasto Jehowa
ja wasto sind räkinud; pallu
Jehowa, et ta meist ärrasadab
need maud; siis pallus Moses
rahwa eest.

8. Ja Jehowa ütles Mosesse
wasto: te ennesele üks #
tulline maddo ja panne sedda
ühhe ridwa otsa, siis peab se
sündima, et kes ial on
hammustud ja se selle peäle
watab, se peab ellusse jäma.

9. Siis teggi Moses ühhe wask-
maddo ja panni sedda ridwa
otsa; ja se sündis kui maddo
keddagi hammustas, ja ta watis

se wask-mao peäle, siis jäi ta
ellusse.

10. Ja Israeli lapsed läksid tee
peäle ja löid leri ülles Oboti.

11. Ja nemmad läksid tee
peäle Obotist ärä ja löid leri
ülles Abarimi kinkude jure,
senna körbe, mis Moabi kohhal
on päwa tousmisse poolt.

12. Seält läksid nemmad tee
peäle ja löid leri ülles Seredi
jõe äre.

13. Seält läksid nemmad tee
peäle ja löid leri ülles teile
pole Arnoni jõe, mis körbes on,
mis touseb Emori-rahwa raia
jurest; sest Arnon on Moabi Ma
raia, Moabi ja Emori-rahwa
wahhel.

14. Sepärrast ööldakse Jehowa
söddade ramatus: Wahebi
Suwas, ja neid Arnoni jõed.

15. Ja nende jöggede joa, mis
kallab Ari kohta ja jookseb
wasto Moabi-ma raia.

16. Ja seält said nemmad
Peerisse, se on se kaew mis
Jehowa Mosessele ütles: Koggu
rahwas kokko, siis tahhan ma
neile wet anda.

17. Siis laulis Israel sedda
laulo: Touse kaew, laulge
wastastikko temmast.

18. Se on se kaew mis würestid kaewand, mis rahwa üllemad ülleskaewand, kasso-andia läbbi nende keppidega. Ja seält körwest läksid nemmad Mattana.

19. Ja Mattanast Naalieli, ja Naalielist Pamoti,

20. Ja Pamotist senna orko mis Moabi wäljal on Pisga mäe otsa pole, ja mis körwe pole paistab.

21. Ja Israel läkkitas käskusid Sihoni Emori-rahwa kunninga jure ja ütles:

22. Lasse ma lähhan so maalt läbbi, ei meie tahha kallata wäljalt läbbi egga wina-mäelt läbbi, ei tahha meie kaewo wet jua, suurt maanteed möda tahhame meie miina, senni kui meie ülle so raia same.

23. Agga Sihon ei lasnud Israeli mitte omma raiast läbbi miina, ja Sihon koggus kokko keik omma rahwast ja läks wälja Israeli wasto körbe ja tulli Jatsa ja söddis Israeli wasto.

24. Agga Israel löi tedda mahha mooga terraga, ja pärris temma maad Arnonist Jabbokist sadik, Ammoni lastest sadik, sest Ammoni

laste raia olli tuggew.

25. Ja Israel wöttis keik need liinad ärra, ja Israel ellas keik Emori-rahwa liinade sees, Esbonis ja keik ta wähhematte liinade sees.

26. Sest Esbon on Sihoni Emori-rahwa kunninga lin, ja temma olli söddinud endise Moabi kunninga wasto ja keik temma Ma ta käest ärrawötnud Arnonist sadik.

27. Sepärrast ütlewad need kes tähhendamisse-sannaga rägiwad: Tulge Esboni, sago Sihoni lin üllesehhitud ja tuggewaks tehtud.

28. Sest söa tulloke on Esbonist wäljaläinud, tulle-leek Sihoni liinast, se on Moabi liina Ari ärrapölletand, Arnoni kõrgede paikade issandad.

29. Hädda sulle Moab, sa Kamosi rahwas olled hukkas; temma on ommad poiad, mis tahtsid ärrapeäsedä, ja ommad tütred wangi annud Sihonile Emori-rahwa kunningale.

30. Ja nooltega olleme neid mahhalasknud, Esbon on hukka läinud Tibonist sadik, ja meie olleme neid ärrahäwwitanud Nowast sadik mis Medebast

sadik on.

31. Nenda ellas Israel Emori-rahwa maal.

32. Ja Moses läkkitas sallaja kulama Jaseri liñna, ja nemmad said selle wähhemad liñnad kätte, ja ta aias neid Emori-rahwast ärra mis seäl ollid.

33. Ja nemmad pöörsid ümber ja läksid senna ülles Pasani teed; siis läks Og Pasani kunningas wälja nende wasto, temma ja keik ta rahwas sötta Edreisse.

34. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Ärra karda tedda, sest ma ollen tedda so kätte annud ja keik ta rahwast ja temma maad, ja sa pead temmale teggema, nenda kui sa olled Sihonile Emori-rahwa kunningale teinud, kes Esbonis ellas.

35. Ja nemmad löid mahha tedda ja ta poiad ja keik ta rahwast, kunni nemmad ei jätnud temmale suggugi jälle: ja nemmad pärrisid temma maad.

22. Peatük.

Palak kutsub Pileami: Jehowa kelab eesli läbbi.

1. Ja Israeli lapsed läksid tee peäle ja löid leri ülles Moabi laggedatte peäle seie pole Jordani wasto Jeriko.

2. Kui Palak Sippori poeg näggi keik, mis Israel olli Emori-rahwale teinud,

3. Ja et Moabi-rahwas sedda rahwast wägga kartis, et tedda palju olli ; siis tuli Moabi-rahwale hirm peäle Israeli laste pärrast.

4. Siis ütles Moab Midjani wannematte wasto: kül se selts nüüd keik paljaks sööb mis meie ümberkaudo, nenda kui härg wälja rohto kumaks kelega ärrawöttab; ja Palak Sippori poeg olli Moabi-rahwa ülle kunningas selsammal aial.

5. Ja ta läkkitas käskusid Pileami Peori poia jure Petori, mis jõe äres temma rahwa laste maal olli, tedda kutsuma, ja ütles: Wata rahwas on tulnud Egiptusse-maalt ärra, wata ta kattab keik se Ma pinna ärra ja on seismas mo

kohhal.

6. Ja nüüd tulle, pallun ma, nea mulle se rahwas ärra, sest ta on wäggewam meid, ehk ma saan wahhest woimust et meie tedda mahha löme ja minna tedda siit maalt ärraaian: sest ma tean, kedda sa önnistad, se on önnistud, ja kedda sa ärranead, se on ärranetud.

7. Siis läksid Moabi wannemad ja Midjani wannemad, ja önnendiatte palk olli nende käes, ja nemmad tullid Pileami jure ja räkisid ta wasto Palaki sannad.

8. Ja temma ütles nende wasto: jäge seie ömaiale sel ööl, siis tahhan ma teiega sannumed jälle läkkitada, nenda kui Jehowa saab mo wasto räkinud; siis jäid Moabi würstid Pileami jure.

9. Ja Jummal tuli Pileami jure ja ütles: kes on needsammad mehhed, mis sinno jures?

10. Ja Pileam ütles Jummal wasto: Palak Sippori poeg Moabi kuningas on mo jure läkkitand ja öölnud:

11. Wata üks rahwas on Egiptusse-maalt wäljatulnud, ja kattab keik se Ma pinna ärra;

et tulle siis, wañnu mulle tedda ärra, ehk ma wahhest saan woimust ta wasto söddides ja tedda ärraaian.

12. Ja Jummal ütles Pileami wasto: Ei sa pea mitte nendega minnema, ei sa pea mitte sedda rahwast ärraneedma, sest temma on önnistud.

13. Siis tousis Pileam hom~iko ülles ja ütles Palaki würstide wasto: Minge omma male, sest Jehowa ei tahha mulle mitte lubba anda teiega miñna.

14. Ja Moabi würstid wötsid kätte ja tullid Palaki jure ja ütlesid: Pileam ei tahtnud mitte meiega tulla.

15. Ja Palak wöttis jälle läkkitada würstid ennam ja ausamad, kui need ollid.

16. Kui nemmad Pileami jure tullid, siis ütlesid nemmad temmale: Nenda ütles Palak Sippori poeg, et ärra kela mitte mo jure tullemast:

17. Sest ma tahhan sulle wägga sure au tehha, ja keik mis sa mulle ütled, tahhan ma tehha; et tulle, pallun ma, wañnu mulle sesamma rahwas ärra.

18. Siis wastas Pileam ja ütles Palaki sullaste wasto: Kui Palak mulle annaks omma koia täit hõbbedat ja kulda, ei woiks ma Jehowa omma Jummalale ülle su-sanna mitte astuda, et ma teeksin wähhä ehk suurt.

19. Et jäge siis nüüd teie ka seie seks ööks, et ma saan teäda, mis Jehowa weel moga wõttab räkida.

20. Ja Jummal tuli Pileami jure öse ja ütles temmale: Kui need mehhed on tulnud sind kutsma, siis wõtta kätte, minne nendega: agga ommeti sedda asja, mis ma sulle rāgin, sedda pead sa teggema.

21. Ja Pileam tousis hom~iko ülles, ja panni omma emma-eesli saddulasse ja läks Moabi würstidega.

22. Ja Jummalale wihha süttis põllema, et ta olli minnemas, ja Jehowa Ingel tuli seisma tee peäle temmale wastaseks, ja ta olli sõitmas omma emma-eesli selgas, ja temma kaks poise ollid temmaga.

23. Kui se emma-esel näggi Jehowa Ingli tee peäl seiswad, ja temma moök olli paljas ta käes, siis kallas se emma-esel

tee peält ärra ja läks wälja pole: siis löi Pileam se emma-eesli, et ta pididi sedda tee peäle kallama.

24. Agga Jehowa ingel seisis wina-mäggede tee raa peäl, kus souest sein mollemil polil.

25. Kui se emma-esel Jehowa Ingli näggi, siis pikistas ta ennast wasto seina, ja pikistas Pileami jalla wasto seina, ja se löi tedda weel ennam.

26. Ja Jehowa Ingel wöttis weel emale miñna, ja jäi seisma ühte kitsa kohta, kus teed ei olnud kallata parremat ehk pahhemat kät.

27. Kui esel Jehowa Ingli näggi, siis heitis ta ennast mahha Pileami alla, ja Pileami wihha süttis põllema ja löi se emma-eesli keppiga.

28. Siis teggi Jehowa selle emma-eesli su lahti, et ta Pileamile ütles: Mis ollen ma sulle teinud, et sa mind nüüd kolm korda lönud?

29. Ja Pileam ütles emma eeslile: sepärrast et sa mind ollid naernud; oh olleks moök mo käes; tõeste ma tappaksin sind nüüd ärra.

30. Ja se emma-esel ütles

Pileami wasto: eks minna ei olle so emma-esel, mis peäl sa olled söitnud sestast kui sa hakkasid tänna päwani? ons mo wiis ial olnud nenda sulle tehha? ja temma ütles: Ei mitte.

31. Kui Jehowa Pileami silmad lahti teggi, ja ta näggi Jehowa Ingli tee peäl seiswad, ja ta moök olli paljas temma käes: siis kummardas temma peaga ja heitis ennast silmili mahha.

32. Ja Jehowa Ingel ütles ta wasto: Mikspärrast olled sa omma emma-eesli nüüd kolmkorda lönud? wata, minna ollen wäljatulnud sulle wastaseks, sest se te lähhäb minno eest körwale.

33. Ja se emma-esel näggi mind ja kallas mo ees ärra need kolm korda: kui ta ei olleks wahhest mo eest ärrakallanud, ehk ma nüüd sindke olleksin tapnud ja tedda ellusse jätnud.

34. Siis ütles Pileam Jehowa Ingli wasto: Ma ollen patto teinud, sest ma polle mitte teädnud, et sa mo wasto seisnud tee peäl; ja kui se nüüd pahha on so melest, siis

lähhän ma taggasi.

35. Ja Jehowa Ingel ütles Pileami wasto: minne nende meestega, agga sedda sanna pead sa üksipäines räkima, mis ma so wasto tahhan räkida: siis läks Pileam Palaki würstidega.

36. Ja kui Palak kulis et Pileami tulli, siis läks ta wälja temma wasto senna Moabi liñna, mis Arnoni raia äres, mis selle raia wiimses otsas.

37. Ja Palak ütles Pileami wasto: Eks ma olle kül so jure läkkitanud sind kutsma? miks sa polle mo jure tulnud? eks ma woi sulle öiete au tehha?

38. Ja Pileam ütles Palaki wasto: wata, ma ollen so jure tulnud, kas ma woin kül nüüd middagi räkida? se sanna mis Jummal mo suhho panneb, sedda tahhan ma räkida.

39. Siis läks Pileam Palakiga, ja nemmad tullid Utsoti liñna.

40. Ja Palak tappis weiksid ja puddolojuksid, ja läkkitas Pileami ja nende würstide jure, kes temmaga ollid.

41. Ja se olli hom~iko, ja Palak wöttis Pileami ja wiis tedda ülles Paali kõrgede

paikade peäle, ja seält näggi ta selle rahwa taggumist otsa.

23. Peatük.

Pileami önnistaminne.

1. Ja Pileam ütles Palaki wasto: Ehhita mulle seie seitse altari, ja walmista mulle siin seitse wärse ja seitse jära.

2. Ja Palak teggi nenda kui Pileam olli räkinud, ja Palak ohwerdas Pileamiga ühhe wärsi ja jära igga altari peäl.

3. Ja Pileam ütles Palakile: Jä seisma omma põlletamise-ohwri jure, ja ma lähhan senna, ehk tulleb wahhest Jehowa mo wasto, ja sedda asja mis ta mulle annab nähha, sedda tahhan ma sulle teäda anda. Siis läks ta ühte kõrge mäe kohta.

4. Ja Jummal tuli Pileami wasto, ja Pileam ütles temma wasto: Seitse altari ollen ma walmistand ja ollen ühhe wärsi ja jära igga altari peäl ohwerdanud.

5. Ja Jehowa panni sedda sanna Pileami suhho ja ütles: Minne taggasi Palaki jure ja

ütle nenda.

6. Siis läks ta taggasi temma jure, ja wata ta seisis omma põlletamise-ohwri jures, temma ja keik Moabi würsid.

7. Ja ta hakkas omma tähhendamisse-sanna ja ütles: Aramist on Palak Moabi kuningas mind tonud neist mägedest hom~iko poolt ja öölnud: Tulle, nea mulle Jakobit ärra, ja tulle sajata Israelit.

8. Mis pean ma ärrawanduma kedda Jummal ärra ei wannu? ja mis pean ma sajatama, kedda Jehowa ei sajata?

9. Sest kaljude otsast nään ma tedda, ja mäekinkkudest watan ma temma peäle; ennä rahwast! se peab issepäines ellama ja ta ei pea ennast mitte pagganatte sekka arwama.

10. Kes loeb ärra Jakobi pörmo, ja selle neljandama Israeli ossa arro? minno hing surrego nende öiglaste surmasse, ja mo wiimne ots olgo nenda kui selle.

11. Ja Palak ütles Pileami wasto: Mis olled sa mulle teinud? ma ollen sind wötnud,

et sa piddid mo waenlased
ärrawanduma, ja wata sa olled
neid peälegi önnistand.

12. Ja ta wastas ja ütles: Eks
ma peaks sedda tähhele
pannema, mis Jehowa mo
suhho pannud, et ma sedda
rägin?

13. Ja Palak ütles ta wasto:
tulle nüüd minnoga teise paika,
kust sa tedda saad nähha,
temma otsa saad sa ükspäines
nähha, agga tedda keik ei sa
sa mitte nähha; ja wañnu
tedda mulle seält ärra.

14. Ja ta wiis tedda
wahhimeeste wäljale Pisga mäe
otsa, ja ehhtas seitse altari, ja
ohwerdas ühhe wärsi ja jära
igga altari peäl.

15. Ja temma ütles Palaki
wasto: Jä seie omma
pölletamise-ohwri jure seisma,
ja kül ma saan siin temma
wasto.

16. Ja Jehowa tulli Pileami
wasto ja panni sanna ta suhho
ja ütles: Minne taggasi Palaki
jure ja rägi nenda.

17. Ja ta tulli temma jure, ja
wata, ta seisis omma
pölletamise-ohwri jures, ja
Moabi würstid temmaga; ja

Palak ütles temmale: Mis räkis
Jehowa?

18. Ja ta hakkas omma
tähhendamisse-sanna ja ütles:
Touse ülles Palak ja kule, pöra
omma körwad minno pole,
Sippori poeg.

19. Jummal ei olle mees, et ta
peaks walletama egga
innimesse laps, et ta peaks
kahhetsema; kas temma peaks
ütleva ja ei peaks teggema? ja
peaks ta räkima ja ei peaks
sedda töeks saatma.

20. Wata ma ollen wötnud
önnistada; et Jummal on
önnistand, siis ei sa minna
sedda ennam taggasi.

21. Ei ta tunne tühja Jakobis,
egga nä, et waew Israelis on:
Jehowa temma Jummal on
temmaga ja öiskaminne
Kunninga pole on ta seas.

22. Jummal on neid Egiptusse-
maalt ärrasaatnud; temmal on
ni palju rammu kui Reemi-
metsalissel.

23. Sest ei aita lausumist
Jakobi wasto, egga öñne-
andmist Israeli wasto; ommal
aial peab Jakobile ja Israelile
ööldama, mis Jummal on
teinud.

24. Wata se rahwas touseb ülles kui hirmus loukoer, ja aiab ennast püsti kui loukoer: ei ta heida mahha ennego ta saab saki ärrasönuud ja nende werd ärrajonuud, mis mahhalöduud.

25. Ja Palak ütles Pileami wasto: Ei sa pea tedda paigast mitte ärrawanduma egga paigast tedda önnistama.

26. Ja Pileam wastas ja ütles Palaki wasto: Eks ma polle sulle räkinud ja üttelnud: keik mis Jehowa saab räkinud, sedda tahhan ma teha.

27. Ja Palak ütles Pileami wasto: Et tulle nüüd, ma tahhan sind teise paika wia, ehk se wahhest öige leeb olla Jummal melest, ja wañnu mulle tedda seält ärra.

28. Ja Palak wiis Pileami Peori mäe otsa mis paistab körwe pole.

29. Ja Pileam ütles Palaki wasto: Ehhita mulle seie seitse altari, ja walmista mulle siin seitse wärse ja seitse jära.

30. Ja Palak teggi nenda kui Pileam olli öölnud, ja temma ohwerdas ühhe wärsi ja jära igga altari peäl.

24. Peatük.

Pileam önnistab weel ikka, ja kulutab tullewad asjad.

1. Kui Pileam näggi, et se hea olli Jehowa melest Israeli önnistada, siis ei läinud ta mitte kui essimest ja teist korda lausumiste pärrast, ta pöris agga ommad silmad körwe pole.

2. Ja Pileam töstis ommad silmad ülles ja näggi Israeli seäl seiswad omma sou-arrude järrele; ja Jummal Waim sai ta peäle.

3. Ja ta hakkas omma tähhendamisse-sanna ja ütles: Pileam Peori poeg ütleb, ja se mees kelle silmad lahti tehtud, ütleb.

4. Se ütleb kes Jummal kõnned kuleb, kes selle keigewäggewama Jummal näitmist nääb, kes mahha heidab ja kelle silmad lahti tehtud.

5. Mis head on sinno telgid Jakob, so maiad Israel!

6. Kui jõed jooksewad nemmad kaugele, kui rohho-aiad jõe äres, kui Aali-puud, mis Jehowa

istutanud, kui seedri-puud wee äres.

7. Wessi peab jooksuma temma ämbrette seest, ja ta suggu peab ollema sure wee jures, ja ta kuningas peab üllem ollema kui Agag, ja temma kuningriik peab sama üllendatud.

8. Jummal on tedda Egiptusse-maalt ärratonud, temmal on ni palju rammo kui Reemi-metsalissel; ta sööb need pagganad ärra kes ta waenlased ja murrab nende luud, ja omma nooltega lasseb ta neid läbbi.

9. Ta on ennast röötsakülle mahhaheitnud, ta maggab maas kui loukoer ja kui hirmus loukoer, kes woib tedda üllesaiada? kes sind önnistawad, need on önnistud, ja kes sind ärraneedwad, need on ärranetud.

10. Siis süttis Palaki wihha põllema Pileami wasto ja ta löi ommad käed kokko; ja Palak ütles Pileami wasto: Ma ollen sind kutsnud ommad waenlased ärrawanduma, ja wata, sa olled neid peälegi önnistand jubba kolm korda.

11. Ja nüüd pöggene ärra omma paika; ma olin üttelnud: Ma piddin sulle öiete au teggema, agga wata Jehowa on sinnule keelnud sedda au.

12. Ja Pileam ütles Palaki wasto: Eks ma polle ka so käskude wasto räkinud, mis sa mo jure läkkitasid, ja öölnud:

13. Kui Palak mulle annaks omma koia täit höbbedat ja kulda, ei woiks ma mitte Jehowa ülle su-sanna astuda, et ma teeksin head ehk kurja ommast süddamest; mis Jehowa wöttab räkida, sedda tahhan ma räkida.

14. Ja nüüd wata, ma lähhan omma rahwa jure, tulle ma tahhan sulle nou anda ja öölda, mis se rahwas wöttab sinno rahwale tehha æ wiimsil päiwil.

15. Ja ta hakkas omma tähhendamisse-sanna ja ütles: Pileam Peori poeg ütleb, ja se mees kelle silmad lahti teinud ütleb.

16. Se ütleb kes Jummalä konned kuleb ja teab se keigekörgema tundmist, kes selle keigewäggewama näggemist nääb, kes mahha

heidab ja kelle silmad lahti tehtud.

17. Ma nään tedda, agga mitte nüüd, ma watan temma peäle, agga mitte liggidalt: Üks täht käib wälja Jakobist, ja kunninga kep touseb ülles Israelist ja peksab mahha Moabi ma-würstid ja rikkub ärra keik selle joobnud mehhe lapsed se on Ammoni-rahwas.

18. Ja Edom peab ollema pärris, ja Seir peab omma waenlaste pärris ollema: agga Israel peab wahwaste teggema.

19. Ja se kes Jakobist tulleb, peab wallitsema ja hukka saatma mis liñnast jälle jänud.

20. Ja ta näggi Amaleki, ja hakkas omma tähhendamisse-sanna ja ütles: Amalek on essimenne pagganatte seast, ja ta wiimne suggu saab hukka.

21. Ja ta näggi Keni-rahwast, ja hakkas omma tähhendamisse-sanna ja ütles: tuggew on so ello-maia ja kaljo peäle olled sa pannud omma pessa.

22. Siiski peab Kain sama ärrapölletud, senni kui Assur sind wangi wiib.

23. Ja ta hakkas omma

tähhendamisse-sanna ja ütles: oh! kes ellab siis kui Jummal sedda wöttab tehha!

24. Agga Kitti-rahwa käest tullewad laewad, ja waewawad Assuri ja waewawad Eberi, ja ta isse ka saab hukka.

25. Ja Pileam wöttis kätte ja läks ärra ja läks taggasi omma paika, ja Palak läks ka omma teed.

25. Peatük.

Israeli horusse, ja woöra jummalate tenistusessu nuhtlus.

1. Ja Israel ellas Sittimis, ja rahwas hakkas minnema hora-tööd teggema Moabi tüttartega.

2. Ja need tüttred kutsusid sedda rahwast om~a jummalatte ohwride jure, ja rahwas söid ja nemmad kummardasid nende jummalatte ette.

3. Ja Israel heitis Paalpeori pole: siis süttis Jehowa wihha põllema Israeli wasto.

4. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Wötta keik selle rahwa pea-wannemad, ja po neid ülles Jehowale päwa kätte, et

Jehowa tulline wihha Israelist pörab.

5. Ja Moses ütles Israeli kohtowannematte wasto: Tapke iggaüks ommad mehhed, kes ennast heitnud Paalpeori pole.

6. Ja wata üks mees Israeli laste seast tuli ja wiis omma wendade jure ühhe Midiani naeste-rahwa, Mosesse nähhes ja keige Israeli laste koggodusse nähhes, kui nemmad ollid nutmas koggodusse telgi ukse ees.

7. Kui Pineas Eleasari poeg kes preestri Aaroni poeg, sedda näggi; siis tousis ta ülles koggodusse seest ja wöttis piki ennese kätte,

8. Ja läks se Israeli mehhe järrele senna hora-reddusse, ja pistis need mollemad ni hästi sedda Israeli meest, kui sedda naeste-rahwast, temma läbbi köhho; ja se nuhtlus sai keeldud ärra Israeli laste peält.

9. Ja neid, kes sesse nuhtlusse ärrasurrid, olli nelli kolmatkümmend tuhhat.

10. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

11. Pineas Eleasari poeg, preestri Aaroni poeg on

ärrapörand mo tullise wihha Israeli laste peält, et ta minno pühha wihhaga öiete wihhane olnud nende seas, et ma mitte ei olle Israeli lapsi lõppetanud ärra omma pühha wihha sees.

12. Sepärrast ütle: Wata ma annan temmale omma rahho seädust:

13. Et temmale ja ta suggule temma järrel peab ollema üks iggawesse preestri-ammeti seädus: sepärrast et temma omma Jummal eest õige wihhaga wihhastand ja Israeli laste eest ärraleppitamist teinud.

14. Ja selle mahhalödud Israeli mehhe nim~i, mis selle Midjani naeste-rahwaga mahhalödi, olli Simri Salu poeg, üks würst ülle ühhe issa-perre Simeoni-rahwa seas.

15. Ja selle mahhalödud Midjani-naeste-rahwa nimmi olli Kosbi Suri tüttar, kes olli üks pea-üllem ülle ühhe issa-perre rahwa Midjani-rahwa seas.

16. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

17. Minne waenlase wisi Midjani-rahwa peäle ja löge neid mahha.

18. Sest nemmad on kui waenlased teie wasto olnud omma kawwalatte asjadega, et nemmad kawwalaste teie wasto nou piddanud Peori asja pärrast, ja Kosbi Midjani würsti tütre nende öe asja pärrast, mis mahhalödi sel nuhtlusse päwal mis Peori asja pärrast olli.

26. Peatük.

Rahwas loetakse jälle ülles.

1. Ja se sündis pärrast sedda nuhtlust, et Jehowa räkis Mosesse wasto ja Eleasari preestri Aaroni poia wasto, ja ütles:

2. Wõtke arro ülles keigest Israeli laste koggodussest, neist kes kahhekümne-aastased ja peäle, nende wannematte perresid möda, kes ial Israelis woiwad sötta miñna.

3. Siis räkis Moses ja preester Eleasar nendega Moabi laggedatte peäl Jordani äres wasto Jeriko, ja ütles:

4. Neist kes kahhekümne-aastased ja peäle, nenda kui Jehowa käsknud Mosest ja

Israeli lapsed, kes Egiptusse maalt ärratulnud.

5. Ruben olli essimenne Israeli poeg: Rubeni poiad ollid Anok, sest on Anoki rahwa sugguwössä; Pallust on Pallui-rahwa sugguwössä.

6. Ettronist on Etsoni-rahwa sugguwössä, Karmist on Karmi-rahwa sugguwössä.

7. Need on Rubeni-laste sugguwössad; ja neid kes ollid loetud, olli kolm wietkümmand tuhhat ja seitse sadda ja kolmkümmand.

8. Ja Pallu poiad ollid Eliab,

9. Ja Eliabi poiad ollid Nemuel ja Tatan ja Abiram; se Tatan ja Abiram ollid need kes ollid kutsutud koggodussest, kes Mosesse ja Aaroni wasto riidlesid Kora seltsis, kui nemmad Jehowa wasto riidlesid,

10. Ja Ma omma su lahti teggi ja nelas ärra neid ja Kora, kui se selts ärrasurri, kui tulli ärrapölletas neid kaks sadda ja wiiskümmand meest, ja nemmad öppetusse märgiks said.

11. Agga Kora poiad ei surnud mitte ärra.

12. Simeoni poiad nende sugguwössade järrele: Nemuelist on Nemueli-rahwa sugguwössa; Jaminist on Jamini-rahwa sugguwössa; Jakinist on Jakini-rahwa sugguwössa;

13. Serast on Sera-rahwa sugguwössa, Saulist on Sauli-rahwa sugguwössa;

14. Need on Simeoni-laste sugguwössad, kaks kolmatkümmand tuhat ja kaks sadda.

15. Kadi poiad nende sugguwössade järrele: Sewonist on Sewoni-rahwa sugguwössa, Aggist on Aggi-rahwa sugguwössa, Sunist on Suni-rahwa sugguwössa.

16. Osnist on Osni-rahwa sugguwössa, Erist on Eri-rahwa sugguwössa.

17. Arodist on Arodi-rahwa sugguwössa, Areelist on Areeli-rahwa sugguwössa.

18. Need on Kadi poegade sugguwössad need mis ärraloeti, nellikümmand tuhat ja wiis sadda.

19. Juda poiad ollid Er ja Onan, agga Er ja Onan surrid Kanaani male.

20. Ja need on Juda poiad nende sugguwössade järrele: Selast on Sela-rahwa sugguwössa, Peretsist on Peretsi-rahwa sugguwössa, Serast on Sera-rahwa sugguwössa.

21. Ja need on Peretsi poiad: Etsronist on Etsroni-rahwa sugguwössa, Amulist on Amuli-rahwa sugguwössa.

22. Need on Juda sugguwössad need mis ärraloeti, kuus kahheksatkümment tuhat ja wiis sadda.

23. Isaskari poiad nende sugguwössade järrele on Tola, sest on Tola-rahwa sugguwössa, Puwast on Puwa-rahwa sugguwössa.

24. Jasubist on Jasubi-rahwa sugguwössa, Simronist on Simroni-rahwa sugguwössa.

25. Need on Isaskari sugguwössad need mis ärraloeti, nelli seitsmetkümmand tuhat ja kolm sadda.

26. Sebuloni poiad on omma sugguwössade järrele: Seredist on Seredi-rahwa sugguwössa, Elonist on Eloni-rahwa

sugguwössa, Jalelist on Jaleli-rahwa sugguwössa.

27. Need on Sebuloni-rahwa sugguwössad need mis ärraloeti, kuuskümmend tuhat ja wiis sadda.

28. Josepi poiad on omma sugguwössade järrele, Manasse ja Ewraim.

29. Manasse poiad on need: Makirist on Makiri-rahwa sugguwössa, ja Makir sünnitas Kileadi; Kileadist on Kileadi-rahwa sugguwössa.

30. Need on Kileadi poiad: Jeser, sest on Jeseri-rahwa sugguwössa, Elekist on Eleki-rahwa sugguwössa.

31. Ja Asriel, sest on Asrieli-rahwa sugguwössa, ja Sekem, sest on Sekemi-rahwa sugguwössa.

32. Ja Semida, sest on Semida-rahwa sugguwössa, ja Ewer, sest on Eweri-rahwa sugguwössa.

33. Ja Selowadil Eweri poial ei olnud poege, kui agga tütre, ja Selowadi tüttarte nimmi olli Mala ja Noa, Ogla, Milka ja Tirtsa.

34. Need on Manasse sugguwössad, ja neid mis

ärraloeti olli kakskümmend tuhat ja seitse sadda.

35. Need on Ewraimi poiad omma sugguwössade järrele: Sutelast on Sutela-rahwa sugguwössad, Pekerist on Pekeri-rahwa sugguwössa, Taanist on Taani-rahwa sugguwössa.

36. Ja need on Sutela poiad: Eranist on Erani-rahwa sugguwössa.

37. Need on Ewraimi poegade sugguwössad need mis ärraloeti, kaks neljakümmend tuhat ja wiis sadda; need on Josepi poiad omma sugguwössade järrele.

38. Penjamini poiad on omma sugguwössade järrele: Pelast on Pela-rahwa sugguwössa, Asbelist on Asbeli-rahwa sugguwössa, Ahiramist on Ahirami-rahwa sugguwössa.

39. Sewuwamist on Suwami-rahwa sugguwössa, Uwamist on Uwami-rahwa sugguwössa.

40. Ja need on Pela poiad: Ard ja Naaman; sest on Ardi-rahwa sugguwössa, Naamanist on Naamani-rahwa sugguwössa.

41. Need on Penjamini poiad omma sugguwössade järrele, ja

neid mis ärraloeti olli wiis wietkümmend tuhhat ja kuus sadda.

42. Need on Tani poiad omma sugguwössade järrele: Suamist on Suami-rahwa sugguwössä; need on Tani sugguwössad omma sugguwössade järrele.

43. Keik Suami-rahwa sugguwössad need mis ärraloeti, olli nelli seitsmetkümmend tuhhat ja nelli sadda.

44. Aseri poiad omma sugguwössade järrele: Imnast on Imna-rahwa sugguwössä, Iswist on Iswi-rahwa sugguwössä, Periaast on Peria-rahwa sugguwössä.

45. Peria poegadest: Eberist on Eberi-rahwa sugguwössä, Malkielist on Malkieli-rahwa sugguwössä.

46. Ja Aseri tütre nimmi olli Sara.

47. Need on Aseri poegade sugguwössad need mis ärraloeti, kolm kuetkümmend tuhhat ja nelli sadda.

48. Nawtali poiad omma sugguwössade järrele: Jaseelist on Jaseeli-rahwa sugguwössä, Kunist on Kuni rahwa

sugguwössä.

49. Itserist on Itseri-rahwa sugguwössä, Sillemist on Sillemi rahwa sugguwössä.

50. Need on Nawtali sugguwössad nende sugguwössade järrele, ja neid mis ärraloeti olli wiis wietkümmend tuhhat ja nelli sadda.

51. Need on need Israeli laste ärraloetud kuuskord sadda tuhhat ja üks tuhhat, seitse sadda ja kolmkümmend.

52. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

53. Neile peab se Ma sama ärrajaetud pärris-ossaks nende nimmede arro järrele.

54. Neile kedda palju on, pead sa palju pärris-ossaks andma, ja neile, kedda pissut on, pead sa pissut pärris-ossaks andma: iggaühhele peab ta pärris-ossa antama temma ärraloetud arro järrele.

55. Agga liisko läbbi peab se Ma sama jaetud, omma wannematte suggu-arrude nimmede järrele peawad nemmad pärris-ossa sama.

56. Liisko järrele peab temma pärris-ossa sama jaetud, nende

wahhele kedda paljo kedda pissut on.

57. Ja need on kes Lewi lastest ärraloetud omma sugguwössade järrele: Kersonist on Kersoni-rahwa sugguwössä, Keatist Keati-rahwa sugguwössä, Merarist Merari-rahwa sugguwössä.

58. Need on Lewi sugguwössad: Libni-rahwa sugguwössä, Ebroni-rahwa sugguwössä, Mali-rahwa sugguwössä, Musi-rahwa sugguwössä, Kori-rahwa sugguwössä; ja Keat sünnitas Amrami.

59. Ja Amrami naese nimmi olli Jokebed Lewi tüttar, mis Lewi naene ilmale tonud Egiptusse-maal, ja Jokebed tõi Amramile ilmale Aaronit ja Mosest ja nende ödde Mirjamit.

60. Ja Aaronile sündis Nadab ja Abiu, Eleasar ja Itamar.

61. Agga Nadab ja Abiu surrid ärra, kui nemmad woörast tuld wisid senna liggi Jehowa ette.

62. Ja neid ärraloetud olli kolmatkümmend tuhat keik meeste-rahwas, kes ühhe kuused ja peäle: sest nemmad ei sanud mitte arwatud Israeli

laste sekka, sest neile ei antud mitte pärris-ossa Israeli laste sekka.

63. Need on need kes Mosessest on ärraloetud ja preestrist Eleasarist, kes Israeli lapsed ärraluggesid Moabi laggedatte peäl Jordani äres wasto Jeriko.

64. Ja nende seas ep olnud sedda meest, neist kes Mosessest ja preestrist Aaronist ollid ärraloetud, kes Israeli lapsed ollid ärraluggenud Sinai körbes.

65. Sest Jehowa olli neile öölnud: nemmad peawad surma surrema körbe; ja polnud neist keddagi ennam üllejäänud, kui agga Kaleb Jewunne poeg ja Josua Nuni poeg.

27. Peatük.

Pärrimisse wiis: Josua seätakse üllemaks pärrast Mosesse surma.

1. Ja senna tullid Selowadi tüttred, kes olli Eweri poeg, se olli Makiri poeg, se olli Manasse poeg, Josepi poia

Manasse sugguwössade seast: ja need ollid temma tüttarte nimmed: Mala, Noa, ja Ogla ja Milka ja Tirtsa.

2. Ja nemmad seisid Mosesse ees ja preestri Eleasari ees ja nende würstide ja keige se koggodusse ees, koggodusse telgi ukse ees, ja ütlesid:

3. Meie issa on kõrbe ärrasurnud, ja ta ei olnud mitte nende seltsis, kes ennast koggusid Jehowa wasto Kora seltsist, sest ta on omma patto pärrast ärrasurnud, ja temmal ei olnud mitte poege.

4. Mikspärrast peab meie issa nimmi taggasi jäma temma sugguwössast, et temmal poega ei olnud? anna meile üks pärrandus meie issa wendade sekka.

5. Siis wiis Moses nende kohtasja Jehowa ette.

6. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

7. Selowadi tüttred rägiwad öiete, wist pead sa neile andma ühhe pärris-ossa pärrandusseks nende issa wendade sekka, ja sa pead nende issa pärris-ossa neile kätte saatma,

8. Ja Israeli laste wasto räkima ja ütlema: Kui üks mees surreb ja temmal ei olle mitte poega, siis peate teie temma pärris-ossa ta tütre kätte saatma,
9. Ja kui temmal ei olle mitte tüttart, siis peate teie temma pärris-ossa andma ta wendadele.

10. Ja kui temmal ep olle wende, siis peate teie temma pärris-ossa andma ta issa wendadele.

11. Ja kui temma issal ep olle wende, siis peate temma pärris-ossa andma ta lähhema suggulasele temma sugguwössast, ja ta peab sedda pärrima: ja se peab Israeli lastele ollema kohtoseädmisseseks, nenda kui Jehowa Mosest on käsknud.

12. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Minne ülles seie Abarimi mäe peäle, ja wata se Ma, mis ma Israeli lastele annud.

13. Ja sa pead sedda näggema ja ärrakorristud sama omma rahwa jure, nenda sinnagi kui so wend Aaron sai ärrakorristud.

14. Sest et teie ollete mo sanna wasto pannud Sinni

körbes, kui koggodus ridus olli, kui teie mind piddite pühhitsema wee pärrast nende nähhes. Need on Kadesi rio weed Sinni körbes.

15. Ja Moses räkis Jehowa wasto ja ütles:

16. Jehowa waimude Jummal ülle keige lihha saatko ühhe mehhe ülle se koggodusse,

17. Kes nende ees wäljalähhäb ja kes nende ees sisse tulleb, ja kes neid wäljawiib ja kes neid sisse wiib, et ei olle Jehowa koggodus kui karri, kennel ep olle karjast.

18. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Wötta Nuni poega Josuat, se on mees kelle sees Waim on, ja toeta omma kät ta peäle.

19. Ja panne tedda Eleasari preestri ette ja keige koggodusse ette seisma, ja anna temmale käsko nende nähhes.

20. Ja panne nenda ommast auust ta peäle, et keik Israeli laste koggodus tedda wötwad kuulda.

21. Ja ta peab preestri Eleasari ees seisma, ja ta peab temma eest küssima Urimi öigusse

läbbi Jehowa ees; temma su-sanna järrele peawad nemmad wäljaminnema, ja ta su-sanna järrele peawad nemmad sisse tulles, temma ja keik Israeli lapsed temmaga ja keik se koggodus.

22. Ja Moses teggi nenda kui Jehowa tedda käsknud, ja wöttis Josua ja panni tedda preestri Eleasari ette ja keige koggodusse ette seisma.

23. Ja ta toetas ommad käed ta peäle ja andis temmale käsko, nenda kui Jehowa olli Mosesse läbbi räkinud.

28. Peatük.

Essimesse pole aasta Pühhad.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Kassi Israeli lapsed ja ütle nende wasto: mo ohwri-andi mo leiba tulle-ohwriks mulle maggusaks haisuks peate teie tähhele pannema, et teie sedda omma seätud aial mulle tote.

3. Ja ütle neile: Se on se tulle-ohwer, mis teie peate Jehowale toma, kaks aastast selge-terwet

oiniktakke iggapäwa, alla-pölletamisse-ohwriks.

4. Ühhe talle pead sa hom~iko ohwerdama, ja teise talle pead sa ohwerdama kesk päwa aeges.

5. Ja kaks topi peent jahho roa-ohwriks, seggatud kolme korteri toukatud ölliga.

6. Se on se alla-pölletamisse-ohwer mis on Sinai mäe jures ohwerdatud maggusaks haisuks, tulle-ohwriks Jehowale.

7. Ja temma joma-ohwer peab ollema kolm korterit ühhe talle peäle, pühhas paikas pead sa se kange jomaaia joma-ohwri wallama Jehowale.

8. Ja teise talle pead sa ohwerdama kesk päwa aeges, nenda kui hom~iko roa-ohwri, ja kui ta joma ohwri pead sa sedda ohwerdama, tulle-ohwriks maggusaks haisuks Jehowale.

9. Agga hingamisse päwal peab ollema kaks selge-terwet aastast oiniktalle, ja kaks kanno peent jahho roa-ohwriks ölliga seggatud ja ta joma-ohwer.

10. Se on hingamisse-päwa pölletamisse-ohwer igga hingamisse-päwal, ilma se alla-

pölletamisse-ohwer ja selle joma-ohwer.

11. Ja teie kute hakkatuses peate teie ühhe pölletamisse-ohwri Jehowale toma kaks wärsse mis nored weiksed ja ühhe jära, seitse selge-terwet aastast oinik talle,

12. Ja pool küllimitto peent jahho roa-ohwriks ölliga seggatud selle ühhe wärsi peäle, ja kaks kanno peent jahho roa-ohwriks ölliga seggatud selle ühhe jära peäle.

13. Ja üks kan peent jahho roa-ohwriks ölliga seggatud ühhe talle peäle: se on pölletamisse-ohwer maggusaks haisuks tulle-ohwriks Jehowale.

14. Ja se on nende joma-ohwer: poolteist topi wina peab ollema se wärsi peäle, ja üks toop se jära peäle, ja kolm korterit se talle peäle. Se on se nore ku pölletamisse-ohwer igga kuul, aasta kute sees.

15. Ja ühte noort sikko patto-ohwriks peab Jehowale ilma se alla-pölletamisse-ohwri ohwerdama, ja selle joma-ohwri.

16. Ja neljateistkümnemal essimesse ku päwal on Pasa

Jehowale.

17. Ja selle ku

wieteistkümnemal päwal on se Pühha. Seitse päwa peab hapnematta leiba södama.

18. Essimessel päwal on üks pühha koggodus; ei teie pea ühtegi orja tööd teggema.

19. Agga teie peate ühhe tulle-ohwri põlletamise-ohwriks Jehowale toma, kaks wärse mis nored weiksed ja ühhe jära; ja seitse selge-terwet aastast oinik-talle peawad teile ollema.

20. Ja nende roa-ohwer peent jahho ölliga seggatud, pool küllimitto ühhe wärsi peäle, ja kaks kanno ühhe jära peäle peate teie pannema.

21. Igga igga talle peäle neist seitsmest tallest pead sa pannema ühhe kanno.

22. Ja üks sik peab ollema patto-ohwriks, et teie eest ärraleppitamist tehakse.

23. Ilma se hom~iko põlletamise-ohwer mis alla-põlletamise-ohwriks on, peate teie neid ohwerdama.

24. Seitse päwa peate teie sedda möda iggapäaw leiba ohwerdama tulle-ohwriks maggusaks haisuks Jehowale;

ilma se alla-põlletamise-ohwer, ka temma joma-ohwer, peab sedda ohwerdatama.

25. Ja seitsmel päwal peab teile üks pühha koggodus ollema, ühtegi orjatööd ei pea teie teggema.

26. Ja essimesse uudse wilja päwal, kui teie uudse roa-ohwri Jehowale tote omma nädalatte pühhade aeges, siis peab üks pühha koggodus teile ollema, ühtegi orjatööd ei pea teie teggema.

27. Ja teie peate ühhe põlletamise-ohwri toma maggusaks haisuks Jehowale, kaks wärse mis nored weiksed, ühhe jära, seitse aastast oinik-talle.

28. Ja nende roa-ohwer peab ollema peent jahho ölliga seggatud pool küllimit ühhe wärsi peäle, kaks kanno ühhe jära peäle.

29. Üks kan igga talle peäle neist seitsmest tallest.

30. Üks noor sik, et teie eest ärraleppitamist tehakse.

31. Ilma se alla-põlletamise-ohwer ja ta joma-ohwer, peate sedda ohwerdama; selge-terwed peawad need teile ollema

omma joma-ohwridega.

29. Peatük.

Teise pole aasta Pühhad.

1. Ja essimessel seitsme ku päwal peab üks pühha koggodus teile ollema, ühtegi orjatööd ei pea teie teggema, se peab teile üks passuna heäle pääw ollema.

2. Ja teie peate ühhe põlletamise-ohwri ohwerdama maggusaks haisuks Jehowale, ühhe wärsi mis noor weis, ühhe jära, seitse selge-terwet aastast oinik-talle.

3. Ja nende roa-ohwer peent jahho ölliga seggatud, pool küllimitto ühhe wärsi peäle, kaks kanno ühhe jära peäle,

4. Ja üks kan igga talle peäle neist seitsmest tallest,

5. Ja üks noor sik patto-ohwriks, et teie eest ärraleppitamist tehakse.

6. Ilma se nore ku põlletamise-ohwer ja selle roa-ohwer, ja se alla-põlletamise-ohwer ja selle roa-ohwer ja nende joma-ohwrid kui kohhus nendega teha, maggusaks

haisuks tulle-ohwriks Jehowale.

7. Ja kümnemal seitsme ku päwal peab teile üks pühha koggodus ollema, ja teie peate ommad hinged waewama, ühtegi tööd ei pea teie teggema.

8. Ja teie peate ühhe põlletamise-ohwri toma Jehowale maggusaks haisuks, ühhe wärsi mis noor weis, ühhe jära, seitse aastast oinik-talle, mis selge-terwed peawad teile ollema.

9. Ja nende roa-ohwer peent jahho ölliga seggatud, pool küllimitto ühe wärsi peäle, kaks kanno ühhe jära peäle:

10. Üks kan igga talle peäle neist seitsmest tallest:

11. Üks noor sik patto-ohwriks, ilma se ärraleppitamisse patto-ohwer ja selle alla-põlletamise-ohwer ja selle roa-ohwer ja nende joma-ohwrid.

12. Ja wieteistkümnemal seitsme ku päwal peab üks pühha koggodus teile ollema, ühtegi orjatööd ei pea teie teggema; ja teie peate sedda Pühha piddama seitse päwa Jehowale,

13. Ja peate ühhe

põlletamise-ohwri toma tulle-ohwriks maggusaks haisuks Jehowale, kolmeteistkümme wärse, mis nored weiksed kaks jära, nelliteistkümme aastast oinik-talle, selge-terwed peawad need ollema:

14. Ja nende roa-ohwer peent jahho ölliga seggatud, pool küllimitto igga wärsi peäle neist kolmeteistkümnest wärsist, kaks kanno igga jära peäle neist kahhest järast.

15. Ja üks kan igga talle peäle neist neljateistkümnest tallest.

16. Ja üks noor sik patto-ohwriks, ilma se alla-põlletamise-ohwer, selle roa-ohwer ja selle joma-ohwer.

17. Ja teisel päwal kaksteistkümme wärse mis nored weiksed, kaks jära, nelliteistkümme selge-terwet aastast oinik-talle,

18. Ja nende roa-ohwer ja nende joma-ohwrid wärsede peäle, järade peäle ja tallede peäle, nende arro järrele nenda kui kohhus:

19. Ja üks noor sik patto-ohwriks, ilma se alla-põlletamise-ohwer ja selle roa-ohwer ja nende joma-ohwrid.

20. Ja kolmandamal päwal üksteistkümme wärse, kaks jära, nelliteistkümme selge-terwet aastast oinik-talle.

21. Ja nende roa-ohwer ja nende joma-ohwrid wärsede peäle, järade peäle ja tallede peäle, nende arro järrele nenda kui kohhus:

22. Ja üks sik patto-ohwriks, ilma se alla-põlletamise-ohwer ja selle roa-ohwer ja selle joma-ohwer.

23. Ja neljandal päwal kümme wärse, kaks jära, nelliteistkümme selge-terwet aastast oinik-talle,

24. Nende roa-ohwer ja nende joma-ohwrid wärsede peäle, järade peäle ja tallede peäle, nende arro järrele nenda kui kohhus,

25. Ja üks noor sik patto-ohwriks, ilma se alla-põlletamise-ohwer ja selle roa-ohwer ja selle joma-ohwer.

26. Ja wiendamil päwal ühheksa wärse, kaks jära, nelliteistkümme selge-terwet aastast oinik-talle,

27. Ja nende roa-ohwer ja nende joma-ohwrid wärsede peäle, järade peäle ja tallede

peäle, nende arro järrele
nenda kui kohhus,

28. Ja üks sik patto-ohwriks,
ilma se alla-pölletamisse-ohwer,
ja selle roa-ohwer ja selle
joma-ohwer.

29. Ja kuendamal päwal
kahheksa wärse, kaks jära,
nelliteistkümmend selge-terwet
aastast oinik-talle,

30. Ja nende roa-ohwer ja
nende joma-ohwrid wärsede
peäle, järade peäle ja tallede
peäle, nende arro järrele
nenda kui kohhus,

31. Ja üks sik patto-ohwriks,
ilma se alla-pölletamisse-ohwer,
selle roa-ohwer ja selle joma-
ohwrid.

32. Ja seitsmel päwal seitse
värse, kaks jära,
nelliteistkümmend selge-terwet
aastast oinik-talle.

33. Ja nende roa-ohwer ja
nende joma-ohwrid wärsede
peäle, järade peäle, ja tallede
peäle, nende arro järrele
nenda kui kohhus nendega
teha.

34. Ja üks sik patto-ohwriks,
ilma se alla-pölletamisse-ohwer,
selle roa-ohwer ja selle joma-
ohwer.

35. Kahheksamal päwal peab
teile ollema üks lõppetusse-
pühha: ühtegi orjatööd ei pea
teie teggema.

36. Ja peate ühhe
pölletamisse-ohwri toma tulle-
ohwriks maggusaks haisuks
Jehowale, ühhe wärsi, ühhe
jära, seitse selge-terwet aastast
oinik-talle:

37. Nende roa-ohwri ja nende
joma-ohwrid se wärsi peäle, se
jära peäle ja nende tallede
peäle, nende arro järrele
nenda kui kohhus.

38. Ja üks sik patto-ohwriks,
ilma se alla-pölletamisse-ohwer
ja selle roa-ohwer ja selle
joma-ohwer.

39. Neid peate teie ohwerdama
Jehowale omma seätud
pühhade aeges, ilma omma
tootuste ja ommad
heamelelissed annid, omma
pölletamisse- ja omma roa- ja
omma joma- ja omma tänno-
ohwrideks.

30. Peatük.

*Tootussist ülle üldse ja
isseärranis.*

1. Ja Moses räkis Israeli laste wasto keik sedda möda kui Jehowa Mosest olli käsknud.
2. Ja Moses räkis Israeli laste sou-arrude pea-wannematte wasto ja ütles: Se on se assi mis Jehowa käsknud:
3. Kui üks meeste-rahwas ühhe tootusse tootand Jehowale, ehk ühhe wande wandunud, et ta omma hinge peäle kindla nou kinnitand: siis ei pea ta mitte omma sanna ärrateotama, keik sedda möda kui temma suust wäljatulnud, pea ta teggema.
4. Ja kui üks naeste-rahwas ühhe tootusse tootand Jehowale, ja wötnud ühhe kindla nou omma issa koias ommas nores põlwes;
5. Ja ta issa on kuulnud temma tootusse ja se kindla nou, mis ta omma hinge peäle kinnitanud, ja temma issa ei lausu sannagi ta wasto: siis peawad keik temma tootussed jäma seisma, ja keik kindel nou mis ta omma hinge peäle kinnitand, peab seisma jäma.
6. Ja kui ta issa tedda ärra kelab sel päwal kui ta sedda kuulnud: siis ei pea ühtegi

temma tootussist ja ta kindlaist noudest, mis ta omma hinge peäle kinnitand, jäma seisma; ja Jehowa annab temmale andeks, sest ta issa on tedda ärra keelnud.
7. Ja kui ta jo mehhele sanud ja temma tootus on ta peäl, ehk mis ta suust wäljaaiab, mis ta omma hinge peäle kinnitand,
8. Ja temma mees on sedda kuulnud ja sel päwal kui ta kuulnud, ei lausnud sanna temmale: siis peawad ta tootussed jäma seisma, ja temma kindlad nouud, mis ta omma hinge peäle kinnitand, peawad jäma seisma.
9. Ja kui temma mees sel päwal kui ta sedda kuulnud, tedda ärra kelab, siis on ta temma tootusse tühjaks teinud, mis ta peäl olli, ja mis temma ommast suust wäljaaiand, mis ta kinnitanud omma hinge peäle, ja Jehowa annab temmale andeks.
10. Ja ühhe lesse- ehk ärraetud naese tootus, keik mis ta omma hinge peäle kinnitanud, se peab ta peäle jäma seisma.
11. Ja kui ta omma mehhe

koias on middagi tootand, ehk ühhe kindla nou kinnitand omma hinge peäle wandega, 12. Ja temma mees sedda kuulnud ja ei lausnud sanna temmale, egga tedda ärra keelnud: siis peawad seisma jäma keik ta tootussed, ja keik se kindel nou, mis ta omma hinge peäle kinnitand, peab jäma seisma.

13. Ja kui temma mees neid koggone tühjaks teeb sel päwal kui ta kuleb: siis ei pea ühtegi sedda mis ta suust väljatulnud, ta tootussist ja sest kindlast noust, mis ta hinge peäle kinnitanud, jäma seisma: ta mees on neid tühjaks teinud, ja Jehowa annab temmale andeks.

14. Keik tootus ja keik kindla nou wanne, hinge waewada, sedda woib temma mees jätta seisma, ehk ta mees woib sedda tühjaks teha.

15. Ja kui temma mees ei ühteainust sannagi temmale lausu pääw päwalt, siis jättab ta keik temma tootust seisma, ehk keik ta kindla nou mis temma peäl on: ta on neid jätnud seisma, sest ta polle

sanna temmale lausnud sel päwal kui ta sedda kulis.

16. Ja kui ta neid koggone tühjaks teeb pärrast sedda, kui ta kuulnud, siis peab temma selle naese üllekohto süüd kandma.

17. Need on need seädmissed, mis Jehowa Mosest käskis mehhe ja ta naese wahhele, issa ja ta tütre wahhele, kui temma nores põlwes omma issa koias on.

31. Peatük.

Midianide kätte makstakse.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Maksa Israeli laste pärrast Midjani-rahwa kätte; pärrast pead sa omma rahwa jure sama ärrakorristud.

3. Siis räkis Moses rahwa wasto ja ütles: sago teie seast mehhi söa tarwis walmistud, et nemmad lähhäwad Midjani-rahwa wasto ja Jehowa polest Midjani-rahwa kätte makswad.

4. Tuhhat igga sou-arrust, keikist Israeli sou-arrudest peate teie sötta läkkitama.

5. Ja Israeli tuhhandist pandi wälja tuhhat igga sou-arrust, ühte kaksteistkümmend tuhhat, mis walmistud söa tarwis.

6. Ja Moses läkkitas neid sötta igga sou-arrust tuhhat, neid ja preestri Eleasari poia Pineasi sötta, ja pühhad riistad ja helledad trumpetid ollid temma käes.

7. Ja nemmad söddisid Midjani-rahwa wasto, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud, ja tapsid keik meeste-rahwast ärra.

8. Nende hulkas mis mahhalödi, tapsid nemmad ka Midjani kuningad, Ewi ja Rekemi ja Suri ja Uri ja Reba, wiis Midjani kuningast, nemmad tapsid ka Peori poia Pileami moögaga.

9. Ja Israeli lapsed wisid Midjani-ma naeste-rahwast ja nende wäetimad lapsed wangi, ja risusid ärra keik nende lojuksed ja keik nende weiksed ja keik nende warrandust,

10. Ja põlletasid tullega ärra keik nende liñnad ja nende ello-maiad ja keik nende tuggewad liñnad.

11. Ja nemmad wötsid keik

saki, ja mis ial sündis wötta innimestest ja lojustest,

12. Ja wisid leri Mosesse ja preestri Eleasari jure ja Israeli laste koggodusse jure need wangid, ja mis sündind wötta ja sedda saki, Moabi

laggedatte peäle, mis on Jordani äres wasto Jeriko.

13. Ja Moses ja preester Eleasar ja keik koggodusse würstid tullid wälja nende wasto leri tahha.

14. Ja Moses wihhastas wägga nende wäe-üllematte peäle, kes ollid pealikkud ülle igga tuhhande ja pealikkud igga ülle saa, kes söast ja taplussest tulnud.

15. Ja Moses ütles nende wasto: Kas teie ollete keik naeste-rahwast jätnud ellama?

16. Wata need on Pileami sanna peäle Israeli lapsed saatnud wallatusse sisse Jehowa wasto Peori asja pärrast, et nuhtlus Jehowa koggodusse peäle sai.

17. Siis tapke nüüd ärra keik meeste-rahwast wäetimatte laste seast, ja keik naeste-rahwast kes mehhega ühte sanud meeste-rahwa jures

maggades, tapke ka ärra.

18. Ja keik wäetimid lapsed naeste-rahwa seast, mis ei olle tunnud meeste-rahwa juures-maggamist, jätke ennestele ellusse.

19. Ja teie löge leri ülles leri tahha seitsmeks päwaks; teie peate iggamees, kes ühhe innimesse ärratapnud, ja iggamees, kes ühhesse neist mahhalödud on puutnud, ennast puhhastama teie ja teie wangid kolmandal ja seitsmel päwal.

20. Ja keik rided ja keik nahk-riistad ja keik mis kitse-karwust tehtud ja keik pu-astjad peate teie puhhastama.

21. Ja preester Eleasar ütles nende söa-meeste wasto, kes ollid käinud söas: Se on se kasso seädminne, mis Jehowa Mosest on käsknud:

22. Agga kulda ja hõbbekat, waske, rauda, kowwa tinna ja sea-tinna,

23. Keik suggu, mis tullest woib läbbikäia, laske tullest läbbimiña, siis on se puhhas: agga se peab ka sama puhhastud roja-lahhutamisse weega, ja keik mis tullest ei woi

läbbikäia, sedda laske weest läbbimiña.

24. Ja teie peate ommad rided pessema seitsmel päwal, siis ollete puhtad, ja pärrast woite teie leri tulla.

25. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

26. Wötta arro ülles sest mis sündind wötta wangidest ja lojustest, sinna ja preester Eleasar ja koggodusse wannematte pea-mehhed.

27. Ja jagga sedda mis woetud poleks neile, kes olnud taplemas, kes söas käinud, ja keige koggodussele.

28. Pärrast pead sa isse ossa wõtma Jehowale nende söa-meeste käest, kes söas käinud, üks hing wiest saast, innimestest ja weistest ja eeslidest ja puddolajustest.

29. Nende polest jaust peate teie wõtma ja preestri Eleasari kätte andma, üllestöstmisse-anniks Jehowale.

30. Ja Israeli laste polest jaust pead sa wõtma ühhe wiestkümnest mis kätte tulleb, innimestest, weistest, eeslidest ja puddolajustest, keikist lojustest, ja pead neid andma

Lewitide kätte, kes Jehowa maia teggemist ärratewad.

31. Ja Moses ja preester Eleasar teggid nenda, kui Jehowa Mosest olli käsknud.

32. Ja mis nemmad ollid wötnud, mis üllejäänud sest sagist, mis söa-rahwas risunud, sedda olli kuus sadda tuhhat ja wiis kahheksatkümmend tuhhat puddo-lojust.

33. Ja kaks kahheksatkümmend tuhhat härğa,

34. Ja üks seitsmetkümmend tuhhat eesli,

35. Ja innimeste hinged naeste-rahwa seast, kes es olle mehhega ühte sanud meesterahwa jures maggades, keik hingsid olli kaks neljatkümmend tuhhat.

36. Ja pool jaggo nende ossaks kes söas käinud, puddolojuste arro olli kolm sadda tuhhat ja seitse neljatkümmend tuhhat ja wiis sadda.

37. Ja Jehowale sai isse-ossa neist puddolojustest, kuus sadda ja wiis kahheksatkümmend.

38. Ja härgade arro olli kuus neljatkümmend tuhhat, ja neist

sai Jehowale isse-ossa kaks kahheksatkümmend.

39. Ja eeslide arro olli kolmkümmend tuhhat ja wiis sadda, ja neist sai Jehowale isse-ossa üks seitsmetkümmend.

40. Ja innimeste hingede arro olli kuusteiskümmend tuhhat, ja neist sai Jehowale isse-ossa kaks neljatkümmend hinge.

41. Ja Moses andis Jehowa üllestöstmisse anni ossa preestri Eleasari kätte, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

42. Ja Israeli laste polest jaust, mis Moses neile olli jagganud nende meeste käest kes olnud söddimas,

43. Olli ka koggodusse pool jaggo neist puddolojustest, kolmsadda tuhhat ja seitse neljatkümmend tuhhat ja wiis sadda.

44. Ja härgade arro olli kuus neljatkümmend tuhhat,

45. Ja eeslide arro olli kolmkümmend tuhhat ja wiis sadda,

46. Ja innimeste hingede arro olli kuusteiskümmend tuhhat.

47. Ja Moses wöttis Israeli

laste polest jaust ühhe
wiestkümnest, mis kätte tuli
innimestest ja lojustest, ja
andis neid Lewitide kätte, kes
Jehowa maia teggemist
ärratewad, nenda kui Jehowa
Mosest olli käsknud.

48. Ja need wäe-üllemad kes
ollid üle söawäe tuhhandette,
pealikkud üle igga tuhhande ja
pealikud üle igga saa, tullid
Mosesse jure,

49. Ja ütlesid Mosesse wasto:
Sinno sullased on arro
ülleswötnud neist söa-mehhist
kes meie käe al, ja neist ei
olle ühte ainustki waia.

50. Sepärrast olleme Jehowale
ohwri-andi tonud, iggamees mis
ta sanud kuld-riisto käe-warre-
ehted, ja kässi-kedesid,
sörmuksid, körwa-ehted ja
kuppudega wösid, et meie
enneste hingede eest Jehowa
ees ärraleppitamist teme.

51. Ja Moses ja preester
Eleasar wötsid sedda kulda
nende käest, keiksuggu tehtud
riisto.

52. Ja keik üllestöstmisse anni
kulda, mis nemmad Jehowale
üllestötsid, olli
kuusteistkümment tuhhat,

seitse sadda ja wiiskümmend
sekli, neist kes pealikkud üle
tuhhandette ja neist kes
pealikkud igga saa üle.

53. Söa-mehhed ollid iggaüks
isseennesele risunud.

54. Ja Moses ja preester
Eleasar wötsid sedda kulda
nende pealikkude käest, kes
ollid üle tuhhandette ja üle
igga saa, ja wisid sedda
koggodusse telki, Israeli laste
mällestusseks Jehowa ette.

32. Peatük.

*Pool kolmat sugu-arro pärris-
ossa siin pool Jordani.*

1. Ja Rubeni ja Kadi lastel olli
üpris wägga palju loduksid, ja
nemmad näggid Jaseri maad ja
Kileadi maad, ja wata, se ma-
koht olli öige loduste Ma.

2. Ja Kadi lapsed ja Rubeni
lapsed tullid ja räkisid Mosesse
ja preestri Eleasari wasto ja
koggodusse würstide wasto ja
ütlesid:

3. Atarot ja Tibon ja Jaser ja
Nimra ja Esbon ja Elale ja
Sebam ja Nebo ja Peon,

4. Se Ma mis Jehowa Israeli

koggodusse ette on mahhalõnud, se on õige loduste Ma, ja so sullastel on loduksid.

5. Ja nemmad ütlesid weel: Kui meie armo so silmade eest olleme leidnud, siis sago se Ma so sullastele antud pärrandusseks, ärra lasse meid mitte ülle Jordani miñna.

6. Ja Moses ütles Kadi lastele ja Rubeni lastele: Kas teie wennad peawad sõtta minnema ja teie tahhate seie jäda?

7. Ja mikspärrast pannete teie Israeli laste süddant tagganema, et nemmad ei pea üllesminnema siñna male, mis Jehowa neile on annud?

8. Nenda teggid teie wannemad, kui ma neid Kadesbarneast läkkitasin sedda maad watama.

9. Ja nemmad läksid Eskoli orko ja näggid se Ma, ja pannid Israeli laste süddant tagganema, et nemmad mitte ei tahtnud miñna senna male, mis Jehowa neile olli annud.

10. Ja Jehowa wihha süttis põllema sel päwal, ja ta wandus ja ütles:

11. Need mehhed kes

Egiptusse-maalt on üllestulnud, kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, ei need pea sama nähha sedda maad, mis ma Abraamile, Isaakile ja Jakobile wandunud anda, sest nem~ad ei käinud täieste minno järrel:

12. Ilma Jewunne Kenissimehhe poeg Kaleb ja Nuni poeg Josua: sest nemmad on täieste Jehowa järrel käinud.

13. Ja Jehowa wihha süttis põllema Israeli wasto ja panni neid hulkuma körbes nellikümmend aastat, kuñi keik se põlwe-rahwas lõppes, mis sedda kurja Jehowa silma ees olli teinud.

14. Ja wata teie, üks suur hulk pattusid innimessi, ollete üllestousnud omma wannematte assemele, et teie Jehowa tullise wihha weel ennam Israeli wasto kaswatate.

15. Kui teie temma järrelt ärratagganete, siis wõttab ta weel sedda rahwast körbe jätta, ja teie rikkute keik sedda rahwast ärra.

16. Ja nemmad tullid temma jure ja ütlesid: Meie tahhame seie tarrad üllestehha

puddolojustele ja omma weistele, ja liñnad omma wäetima lastele.

17. Ja meie tahhame ennast kermeste walmistada Israeli laste ees käia, kunni meie neid olleme saatnud paigale, ja meie wäetimad lapsed woiwad jäda tuggewatte liñnade sisse selle Ma rahwa pärrast.

18. Meie ei tahha mitte taggasi miñna omma koio, enne kui Israeli lapsed iggamees omma pärris-ossa kätte sanud.

19. Sest meie ei tahha nendega pärrida teile pool Jordani egga emal, kui meie pärris-ossa meile saab siin pool Jordani hom~iko pool.

20. Ja Moses ütles nende wasto: kui teie tahhate sedda wisi tehha, kui teie Jehowa ees ennast walmistate söa tarwis,

21. Ja ku iggamees kes teie seast walmis, wöttab ülle Jordani miñna Jehowa ees, kunni ta om~ad waenlased ennese eest saab ärraaianud:
22. Ja kui se Ma saab teie alla sanud Jehowa ees, siis woite teie pärrast taggasi miñna, ja teie ollete ilma süta Jehowa ees ja Israeli ees, ja sesinnane

Ma peab teie pärrandusseks jäma Jehowa ette.

23. Agga kui teie mitte ei te nenda, wata siis tete teie patto Jehowa wasto, ja sate tunda omma patto süüd, kui se teie peäle tulleb.

24. Ehhitage omma wäetimille lastele liñnad ülles ja omma lojustele tarrad, ja tehke sedda mis teie suust wäljaläinud.

25. Ja Kadi lapsed ja Rubeni lapsed räkisid Mosesse wasto ja ütlid: So sullased tahhawad tehha, nenda kui meie issand kässib.

26. Meie wäetimad lapsed, meie naesed, meie weiksed ja keik meie lojuksed peawad seie Kileadi liñnade sisse jäma.

27. Ja iggaüks siño sullasist, kes walmistud söa tarwis, peab üllesminnema sötta Jehowa ees, nenda kui mo issand rägib.

28. Siis andis Moses käsko nende pärrast preestri Eleasarile ja Nuni poia Josuale ja Israeli laste suggu-arrude wannematte pea-meestele.

29. Ja Moses ütles nende wasto: kui Kadi lapsed ja Rubeni lapsed teiega ülle

Jordani lähhäwad Jehowa ees, iggamees kes söa tarwis walmistud, ja se Ma saab teie alla sanud: siis peate teie neile Kileadi Ma pärrandusseks andma.

30. Agga kui need kes walmistud, ei tahha mitte teiega üllesminna, siis peawad nemmad teie seas Kanaani maal pärrandust sama.

31. Ja Kadi lapsed ja Rubeni lapsed wastasid ja ütlesid: meie tahhame teha nenda, kui Jehowa so sullaste wasto on üttelnud,

32. Meie tahhame Kanaani male üllesminna Jehowa ees söariistad kä, ja meie pärris-ossa pärrandus jägo meile seie pole Jordani.

33. Ja Moses andis neile, Kadi lastele ja Rubeni lastele ja Josepi poia Manasse pole sou-arrule Emori kunninga Sihoni kunningriki ja Pasani kunninga Ogi kunningriki, se Ma temma liñnade ja raiadega, selle Ma liñnad ümberkaudo.

34. Ja Kadi poiad ehhtasid ülles Tiboni ja Ataroti ja Aroeri,

35. Ja Atrotsowani ja Jaseri ja Jogbea,

36. Ja Petnimra ja Petarani, need tuggewad liñnad ja lojuste tarrad.

37. Ja Rubeni poiad ehhtasid ülles Esboni ja Elale ja Kirjataimi,

38. Ja Nebo ja Paalmeoni (need said teised nimmed) ja Sibma, ja nimmetasid nimme pärrast nende liñnade nimmed, mis nemmad üllesehhtasid.

39. Ja Manasse poia Makiri poiad läksid Kileadi ja said sedda kätte, ja aiasid ärra se Emori-rahwa, mis seäl olli.

40. Ja Moses andis Kileadi Manasse poia Makirile, ja ta ellas seäl.

41. Ja Manasse poeg Jair läks ja sai nende küllad kätte, ja nimmetas neid Jairi küllaks.

42. Ja Noba läks ja wöttis ärra Kenati liñna ja selle wähhemad liñnad, ja Noba nimmetas sedda omma nimme järrele.

33. Peatük.

Israeli teekäimissed, ja leri-kohhad körbes.

1. Need on Israeli laste teekäimissed, kuidas nemmad

Egiptusse maalt on wäljaläinud omma wäe-hulkadega Mosesse ja Aaroni läbbi.

2. Ja Moses kirjotas Jehowa su-sanna järrele ülles, kuidas nemmad wäljaläinud ja tee peäl käinud; ja need on nende teekäimised ja kuidas nemmad on wäljaläinud.

3. Ja nemmad läksid tee peäle Ramesest essimessel kuul, essimesse ku wieteistkümnemal päwal; teisel päwal pärrast Pasa läksid Israeli lapsed wälja kõrge kae läbbi keige Egiptusse-rahwa nähhes.

4. Ja Egiptusse-rahwas matsid mahha keik essimessed poeglapsed, mis Jehowa nende seast olli mahhalönu, ja Jehowa pani öiged nuhtlused nende jummalatte peäle.

5. Ja Israeli lapsed läksid käima Ramesest ja löid leri ülles Sukkoti.

6. Ja nemmad läksid Sukkotist ärra ja löid leri ülles Etami, mis kõrwe pire liggi.

7. Ja nemmad läksid Etamist ärra ja kallasid Piroti pole, mis Paal Sewoni kohhal, ja löid leri ülles Migdoli ette.

8. Ja nemmad läksid Iroti

jurest ärra ja läksid kesk merrest läbbi kõrbe, ja käisid kolme päwa teed Etami körbes, ja löid leri ülles Mara.

9. Ja läksid Marast ärra ja said Elimi, ja Elimis ollid kaksteistkümmend wee-hallikast ja seitseküm~end palmi-puud, ja löid leri siina ülles.

10. Ja läksid Elimist ärra ja löid leri ülles kõrkiatte merre äre.

11. Ja läksid kõrkiatte merrest ärra, ja löid leri ülles Sini kõrbe.

12. Ja läksid Sini kõrwest ärra ja löid leri ülles Towka.

13. Ja läksid Towkast ärra ja löid leri ülles Alusi.

14. Ja läksid Alusist ärra ja löid leri ülles Rewidimi, ja seäl ei olnud rahwal wet jua.

15. Ja nemmad läksid Rewidimist ärra ja löid leri ülles Sinai kõrbe.

16. Ja läksid Sinai kõrwest ärra ja löid leri ülles Kibrottaawa.

17. Ja läksid Kibrottaawast ärra ja löid leri ülles Aatseroti.

18. Ja läksid Aatserotist ärra ja löid leri ülles Ritma.

19. Ja läksid Ritmast ärra ja löid leri ülles Rimmonperetsi.

20. Ja läksid Rimmonperetsist ärra ja löid leri ülles Libna.
21. Ja läksid Libnast ärra ja löid leri ülles Rissa.
22. Ja läksid ärra Rissast ja löid leri ülles Keelati.
23. Ja läksid ärra Keelatist ja löid leri ülles Seweri mäe jure.
24. Ja läksid Seweri mäe jurest ärra ja löid leri ülles Arada.
25. Ja läksid Aradast ärra ja löid leri ülles Makeloti.
26. Ja läksid Makelotist ärra ja löid leri ülles Taati.
27. Ja läksid ärra Taatist ja löid leri ülles Tara.
28. Ja läksid ärra Tarast ja löid leri ülles Mitka.
29. Ja läksid ärra Mitkast ja löid leri ülles Asmona.
30. Ja läksid ärra Asmonast ja löid leri ülles Moseroti.
31. Ja läksid ärra Moserotist ja löid leri ülles Pneejaakani.
32. Ja läksid ärra Pneejaakanist ja löid leri ülles Orkidgadi.
33. Ja läksid ärra Orkidgadist ja löid leri ülles Jotbata.
34. Ja läksid ärra Jotbatast ja löid leri ülles Abrona.
35. Ja läksid ärra Abronast ja löid leri ülles Etsjonkeberi.

36. Ja läksid ärra Etsjonkeberist ja löid leri ülles Sinni kõrbe, se on Kades.
37. Ja läksid ärra Kadest ja löid leri ülles Ori mäe jure, Edomi ma pire liggi.
38. Ja preester Aaron läks Ori mäe peäle Jehowa su-sanna peäle ja surri senna ärra, neljakümmemal aastal pärrast sedda, kui Israeli lapsed Egiptusse maalt ollid väljaläinud, essimessel wiendama ku päwal.
39. Ja Aaron olli sadda ja kolm kolmatkümmend aastat wanna, kui ta Ori mäe peäle ärrasurri.
40. Ja se Kanaani-ma innime Aradi liñna kuningas, kes Kanaani maal louna pool ellas, kulis, et Israeli lapsed tullid.
41. Ja nemmad läksid Ori mäe juurest ärra ja löid leri ülles Salmona.
42. Ja läksid ärra Salmonast ja löid leri ülles Wunoni.
43. Ja läksid ärra Wunonist ja löid leri ülles Oboti.
44. Ja läksid ärra Obotist ja löid leri ülles Abarimi kinkude jure Moabi raia äre.
45. Ja läksid ärra nende

kinkude jurest ja löid leri ülles Tibonkadi.

46. Ja läksid ärra Tibonkadist ja löid leri ülles Almontiblataimi.

47. Ja läksid ärra Almontiblataimist ja löid leri ülles Abarimi mäggede jure Nebo kohta.

48. Ja läksid ärra Abarimi mäggede jurest ja löid leri ülles Moabi laggedatte peäle, Jordani äre wasto Jeriko.

49. Ja nemmad löid leri ülles Jordani äre Petjesimotist Abelsittimist sadik Moabi laggedatte peäle.

50. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto Moabi laggedatte peäl Jordani äres wasto Jeriko, ja ütles:

51. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: Kui teie üle Jordani lähhäte Kanaani male,

52. Siis peate teie keik se Ma rahwast endide eest ärraaiama, ja keik nende malitud kuiud hukka saatma, ja peate keik nende wallatud kuiud hukka saatma ja keik nende kõrged paigad ärrakautama.

53. Ja peate selle ma rahwast ärraaiama ja siñna assuma,

sest ma ollen teile se Ma annud sedda pärrida.

54. Ja teie peate sedda maad liisko läbbi pärris-ossaks sama omma sugguwössade järrele; neile kedda palju on, peate teie palju pärris-ossaks andma, ja neile kedda pissut on, peate vähhemat pärrist-ossa andma: kuhho temmale liisk langeb, se peab temmale sama; omma wannematte sou-arrude järrele peate teie pärris-ossa sama.

55. Ja kui teie se Ma rahwast ende eest ärra ei aia: siis peawad need kedda teie neist jälle jättate, sama kibbowitsuks teie silmadele ja okkaiks teie külgedele, ja teile kitsast teggema seäl maal, kus teie sees ellate.

56. Ja siis sünnib, et ma teile teen, mis mo mõtte olli neile teha.

34. Peatük.

Mis Würstide läbbi Kanaani maad pididi jaetama.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

2. Kassi Israeli lapsed ja ütle

neile: Kui teie sate Kanaani male, se on se Ma, mis teile pärris-ossaks langeb, Kanaani Ma omma raiade järrele.

3. Ja louna-poolne nurk peab teile ollema Sinni kõrwest Edomi-ma kõrwas, nenda et se louna-poolne raia teile on sola merre otsast hom~iko pole.

4. Ja raia louna poolt pörab siñna, kust üllesminnakse Akrabbimi, ja käib Sinnast läbbi, ja temma otsad on louna poolt Kadesbarnea pole, ja se lähhäb wälja Atsaraddari ja käib Atsmonast läbbi.

5. Ja se raia pörab Atsmonast Egiptusse jõe pole ja temma otsad on öhto pole.

6. Ja se öhto-poolne raia peab teile ollema se suur merri ja temma raia; se on teile se öhto-poolne raia.

7. Ja se on teile pohja-poolne raia: surest merrest pange endile märgid Ori mäeni.

8. Ori mäest pange märgid kunni saab Amati pole, ja selle raia otsad on Sedadi pole.

9. Ja se raia lähhäb wälja Siwroni ja ta otsad on Atsarenani jures, se on teile se pohja-poolne raia.

10. Ja teie peate endile märgid pannema raia tarwis hom~iko pole, Atsarenanist Sewami pole.

11. Ja se raia tulleb mahha Sewamist Ribla pole hom~iko poolt wasto Aini, ja se raia tulleb mahha ja putub Kinnereti merre äresse hom~iko pole.

12. Ja se raia tulleb mahha Jordani pole ja temma otsad on sola merre äres: se on teile se Ma omma raiadega ümberringi.

13. Ja Moses käskis Israeli lapsed ja ütles: Se on se Ma mis teie liisgo läbbi endile peate pärris-ossaks sama, mis Jehowa on käsknud anda, neile ühheksa sou-arrule ja ühhe pole sou-arrule.

14. Sest Rubeni laste suggu-arro omma wannematte perresid möda, ja Kadi laste suggu-arro omma wannematte perresid möda on pärris-ossa sanud, ja Manasse pool suggu-arro on omma pärris-ossa sanud.

15. Kaks suggu-arro ja pool suggu-arro on omma pärris-ossa sanud siin pool Jordani wasto Jeriko hom~iko pole wasto päwatousmist.

16. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:
17. Need on nende meeste nimmed, kes teile se Ma pärris-ossaks peawad ärrajaggama, preester Eleasar ja Nuni poeg Josua.
18. Ja ühhe würsti peate teie igga sou-arrust wõtma, se Ma pärris-ossaks ärra jaggada.
19. Ja need on nende meeste nimmed: Juda sou-arrust Jewune poeg Kaleb,
20. Ja Simeoni laste sou-arrust Am~iudi poeg Semuel.
21. Penjamini sou-arrust Kisloni poeg Elidad.
22. Ja Tani laste sou-arrust würst Pukki Jogli poeg.
23. Josepi lastest, Manasse laste sou-arrust würst Anniel Ewodi poeg.
24. Ja Ewraimi laste sou-arrust würst Remuel Siwtani poeg.
25. Ja Sebuloni laste sou-arrust würst Elisawan Parnaki poeg.
26. Ja Isaskari laste sou-arrust würst Paltiel Assani poeg.
27. Ja Aseri laste sou-arrust würst Ahiud Selomi poeg.
28. Ja Nawtali laste sou-arrust würst Pedael Ammiudi poeg.

29. Need on, kedda Jehowa käskis Israeli lastele pärris-ossa ärrajaggada Kanaani maal.

35. Peatük.

Lewitide liñnad: mehhe-eksiatte põlgo-liñnad, ja nende nuhtlus.

1. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto Moabi laggedatte peäl Jordani äres wasto Jeriko ja ütles:
2. Kassi Israeli lapsed, et nemmad omma pärrandusse pärris-ossast Lewitidele liñnad andwad seäl sees ellada, agga allewid nende liñnade ümber peate teie Lewitidele andma.
3. Ja need liñnad peawad neile ollema seäl sees ellada, ja nende allewid olgo nende lojuste ja nende warrandusse ja keik nende ellajatte tarwis.
4. Ja liñnade allewid mis teie Lewitidele annate, peawad liñna mürist wäljaspiddi ärra ollema tuhhat künart ümberringi.
5. Ja teie peate wäljaspoolt liñna moõtma hom~iko-poolsest nurgast kakstuhhat künart, ja louna-poolsest nurgast kakstuhhat künart, ja öhto-

poolsest nurgast kakstuhhat künart, ja pohja-poolsest nurgast kakstuhhat künart; ja lin peab kesk paika ollema: se Ma peab neile liñnade allewiks ollema.

6. Ja need liñnad mis Lewitidele annate, peawad kuus põlgo-liñna ollema, neid peate teie andma, et, kes tapja, siñna woib pöggeneda, ja nende peäle peate teie kaks wietkummend liñna andma.

7. Keik liñnad, mis teie Lewitidele annate, neid peab ollema kahheksa wietkummend liñna, need ja nende allewid.

8. Ja need liñnad, mis teie Israeli laste pärrandussest annate, neid peate selle käest kel palju on, palju wõtma, ja selle käest kel pissut on, pissut wõtma: iggaüks peab omma pärris-ossa möda mis ta pärris-ossaks saab, Lewitidele ommast liñnadest andma.

9. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto ja ütles:

10. Rägi Israeli laste wasto ja ütle neile: Kui teie ülle Jordani lähhäte Kanaani male:

11. Siis peate endile liñnad seädma keigeparraja paika,

need peawad teile ollema põlgo-liñnaks, et siñna woib pöggeneda kes tapja, kes ühhe hinge koggematta mahhalööb.

12. Ja need liñnad peawad teile ollema põlgo-paigaks selle eest, kes werd taggakulab, et tapja ei surre, enne kui ta saab kohtus seisnud koggodusse ees.

13. Ja neist liñnadest mis teie annate, peawad teile kuus põlgo-linna ollema.

14. Kolm liñna peate teie andma siin pool Jordani, ja kolm liñna peate andma Kanaani maal: need peawad põlgo-liñnad ollema.

15. Israeli lastele ja neile kes nende seas woörad ja maialissed on, peawad need kuus liñna ollema põlgo-paigaks: et senna woib pöggeneda iggaüks, kes ühhe hinge koggematta mahhalööb.

16. Ja kui ta tedda raud-riistaga mahhalööb, et ta surreb, siis on ta tapja, sedda tapjat peab armota surma pandama.

17. Ja kui ta ühhe kiwwiga mis kättejuhtund, kust kegi woib surra, tedda mahha wiskab, et

ta surreb, siis on ta tapja; se tapja peab armota surma sama.

18. Ehk ta ühhe pu-riistaga mis kätte juhtund, kust kegi woib surra, tedda mahhalönu, et ta surreb, siis on ta tapja; se tapja peab armota surma sama.

19. Se werre tagga kulaja peab se tapja surmama; kui ta temma peäle sattub, siis peab ta tedda surmama.

20. Ja kui ta wihha pärrast tedda lükkab, ehk warritsedes middagi ta peäle wiskab, et ta surreb:

21. Ehk ta lööb tedda wihhawaeno läbbi omma käega mahha, et ta surreb, siis peab se mahhalöja armota surma sama, ta on tapja: were taggakulaja peab se tapja surmama, kui ta temma peäle sattub.

22. Ja kui ta äkkitselt ilma wihhawaenota tedda lükkab, ehk mingisuggust riista temma peäle wiskab, ei mitte warritsedes,

23. Ehk mingisugguse kiwwiga, kust kegi woib surra, et ta teist ei näinud, ja on sedda ta

peäle lasknud langeda, et ta surreb; ja ta polle temma wihha-mees olnud, egga otsind temmale kurja teha ;

24. Siis peab koggodus kohhut moistma se mahhalöja ja se were taggakulaja wahhele, nendesinnaste kohtoseäduste järrele.

25. Ja koggodus peab se tapja were taggakulaja käest päästma, ja koggodus peab tedda taggasi saatma temma põlgo-liñna, kuhho ta olli pöggenend; ja ta peab seäl ellama üllema preestri surmani, kes pühha ölliga olli woitud.

26. Ja kui tapja ommeti wäljalähhäb omma põlgo-liñna raia ülle, kuhho ta pöggenend, 27. Ja were taggakulaja leiab tedda ülle temma põlgo-liñna raia ollemast, ja werre taggakulaja tappab sedda tapjat: siis ep olle temmal werresüüd.

28. Sest tapja peab omma põlgo liñna-jäma, üllema-preestri surmani, ja pärrast üllema-preestri surma om~a pärrandusse male taggasi sama.

29. Ja need peawad teile

ollema kohto-seädmisseks teie tulleva rahwa-pölwele, kus teie ial ellate.

30. Iggaüks kes hinge mahhalöüb, sedda tapjat peab tunnistusmeeste su-sanna peäle ärratapma; agga üks ainus tunnistusmees ei pea wastama ühhe hinge wasto, et ta peab surrema.

31. Ja teie ei pea mitte tapja hinge eest lunnastamisse hinda wotma, sest temma on surma sü-allune: sepärrast peab tedda armota surma pandama.

32. Ja teie ei pea mitte lunnastamisse hinda wõtma ühhegi eest, et ta saaks pöggenema omma pölgo-liñna, et ta saaks tulleva ellama siñna male, kunni üllem preester surreb.

33. Ja teie ei pea mitte sedda maad, kus teie sees ollete, rojaseks teggema, sest werre-sü teeb se Ma rojaseks: sest se Ma eest ei sa muido werre-sü pärrast, mis seäl ärrawallatud, ärraleppitamist tehtud, kui agga selle werre läbbi kes sedda ärrawallab.

34. Ja teie ei pea sedda Maad mitte rojaseks teggema, kus

teie sees ellamas ollete, kus minna sees ellan: sest minna Jehowa ollen ellamas Israeli laste seas.

36. Peatük.

Tütred päriwad ja kossiwad ommas sugguwössas.

1. Ja nende wannematte peamehhed Kileadi poegade sugguwössast, kes olli Manasse poia Makiri poeg, Josepi laste sugguwössast, tullid liggi ja räkisid Mosesse ette ja nende würstide ette, kes ollid Israeli laste wannematte peamehhed.

2. Ja ütlesid: Jehowa on mo issandat käsknud, se Ma liisko läbbi Israeli lastele pärris-ossaks anda, ja mo issand on Jehowa käest käsko sanud, meie wenna Selowadi pärris-ossa temma tütrile anda;

3. Ja kui nemmad naesiks sawad ühhele neist Israeli laste sou-arrude poegadest, siis kistakse nende pärris-ossa meie wannematte pärris-ossast ärra, ja se kaswab selle sou-arro pärris-ossa jure, kelle seltsi nemmad sawad; ja sedda

kistakse meie pärris-ossa
liisgust ärra.

4. Ja kui Jobeli-aasta Israeli
laste kätte tulleb, siis kaswab
nende pärris-ossa selle sou-
arro pärris-ossa jure, kenne
seltsi nemmad sawad, ja nende
pärris-ossa kistakse ärra meie
wannematte sou-arro pärris-
ossast.

5. Ja Moses käskis Israeli
lapsed Jehowa su-sanna järrele
ja ütles: Josepi laste sugu-arro
rägib öiete.

6. Se on se sanna mis Jehowa
on käsknud Selowadi tüttarte
pärrast ja öölnud: Sago
nemmad naesiks sellele kes
hea on nende melest; agga
nemmad peawad neile kes
nende issa sou-arro
sugguwössast on naesiks sama.

7. Et Israeli laste pärris-ossa ei
sa ühhest sou-arrust teise: sest
iggaüks Israeli laste seast peab
omma wannematte sou-arro
pärris-ossa seltsi jäma.

8. Ja igga tüttar-laps kes

Israeli sou-arrudest ühhe
pärris-ossa pärrib, se peab
ühhele omma issa sou-arro
soustwössast naeseks sama, et
iggaüks Israeli laste seast
omma wannematte pärris-ossa
saab pärrida.

9. Et pärris-ossa ei sa ühhest
sou-arrust teise: sest iggaüks
Israeli laste sou-arrudest peab
omma pärris-ossa seltsi jäma.
10. Nenda kui Jehowa Mosest
käskis, nenda teggid Selowadi
tütred.

11. Ja Mala, Tirtsa, ja Ogla ja
Milka ja Noa Selowadi tütred
said naesiks omma issa-
wendade poegadele.

12. Nemmad said naesiks neile,
kes ollid Josepi poia Manasse
poegade sugguwössast, ja
nende pärris-ossa jäi nende
issa sugguwössast sou-arro jure.

13. Need on need kässud ja
kohtoseädussed mis Jehowa
Mosesse läbbi Israeli lapsed
käskis Moabi laggedatte peäl
Jordani äres wasto Jeriko.

Neljandama Mosesse Ramato Ots.

Wies Mosesse Ramat.

1. Peatük.

*Jehowa head teggemissed:
Israel on tännamatta.*

1. Need on need sannad, mis Moses keige Israeli wasto räkis siin pool Jordani körbes laggeda peäl, Suwa kohhal, Parani wahhel ja Toweli ja Labani ja Atseroti ja Tisabi wahhel.

2. Üksteistkümmend päwa Orebist Seiri mäe tee peäl Kadesbarneast sadik.

3. Ja se sündis neljakümnemal aastal, essimessel ühheteistkümnema ku päwal, et Moses räkis Israeli laste wasto keik, nenda kui Jehowa tedda olli käsknud nende wasto räkida.

4. Pärrast sedda kui ta Sihoni Emori kunningast olli mahhalönud, kes Esbonis ellas, ja sedda Pasani kunningast Ogi, kes Astarotis ellas Edreis.

5. Siin pool Jordani Moabi maal wöttis Moses ette, sedda kasso-öppetust ärraselletada ja

ütles:

6. Jehowa meie Jummal räkis meie wasto Orebis ja ütles: Teil on kül olnud seismist sesinnatse mäe jures.

7. Kallage ja minge eddasi, ja minge Emori mäele ja keige ta liggi-rahwa jure, selle mäe laggeda peäle ja mäealluse Ma ja louna pole ja merre ranna pole, Kanaani male ja Libanoni pole, sest surest jõest sadik, se on Wratti jõggi.

8. Wata ma ollen sedda maad teie ette annud, minge ja pärrige se Ma, mis Jehowa on wandunud teie wannemille Abraamile, Isaakile ja Jakobile, sedda anda neile ja nende suggule pärrast neid.

9. Ja ma räkisin teie wasto sel aial ja ütlesin: ei ma suda üksi teid kanda;

10. Jehowa teie Jummal on teid palju teinud, ja wata teid on tännapäaw kui taewa tähhed paljusse polest.

11. Jehowa teie wannematte Jummal kaswatago weel teie jure tuhhande wörra ennam,

kui teie nüüd ollete, ja
önnistago teid nenda kui ta
teile räkinud.

12. Kuida pean ma üksi
kandma teie waewa ja teie
koorma ja teie rio?

13. Saatke ennestele targad
mehhed ja moistlikkud ja
tundiad omma sugguarrudest,
et ma pannen teie
peawannemiks.

14. Ja teie wastasite mulle ja
ütlesite: se on hea assi, mis sa
olled käsknud teha.

15. Ja ma wötsin teie
sugguarrudest peawannemad,
targad mehhed ja tundiad, ja
pannin neid peawannemiks teie
ülle, pealikkuks ülle igga
tuhhande ja pealikkuks ülle
igga saa ja pealikkuks ülle igga
wiekümne ja pealikkuks ülle
igga kümne, ja üllewatajaiks
teie sugguarrude ülle.

16. Ja ma käsksin teie
kohtomoistjad sel aial ja
ütlesin: kuulge teie wendade
wahhel ja moistke kohhut öiete
wenna ja wenna wahhele ja
woöra wahhele kes ta jures.

17. # Ei teie pea mitte luggu
piddama kohtus ühhestki, ni
wähHEMA kui sure peate teie

kuulma; ei teie pea ühhegi eest
kartma, sest kohhus on
Jummala pärralt: ja sedda asja,
mis wägga raske teile on,
peate teie minno ette toma, et
minna sedda saan kuulda. 18.
Ja ma käsksin teid sel aial
keik need asjad, mis teie
piddite teggema.

19. Ja meie läksime ärra
Orebist, ja käisime keik sedda
suurt ja jälledat körbe läbbi,
mis teie ollete näinud, Emori
mäe teed, nenda kui Jehowa
meie Jummal meid olli
käsknud, ja meie saime
Kadesbarnea.

20. Ja ma ütlesin teie wasto:
teie ollete tulnud Emori
mäggisest maast sadik, mis
Jehowa meie Jummal meile
annab.

21. Wata Jehowa so Jummal
on se Ma so ette annud;
minne senna ülles, pärrri sedda,
nenda kui Jehowa so
wannematte Jummal sulle
räkinud: ärra karda ja ärra
ehmata mitte ärra.

22. Ja teie keik tullite mo jure
ja ütlesite: Läkkitagem mehhi
enneste ele, et nemmad meile
sedda maad läbbikatsuwad, ja

meile sannumid jälle taggasi towad se tee pärrast, mis meie peame minnema, ja nende liñnade pärrast, kuhho meie peame minnema.

23. Ja se assi olli hea mo melest, ja ma wötsin teie seast kaksteistkümmend meest igga sugguarrust ühhe mehhe.

24. Ja need kallasid ja läksid senna ülles mäele ja tullid Eskoli orko, ja nemmad kulasid sedda sallaja läbbi.

25. Ja wötsid omma kätte selle Ma wiljast ja töid meie jure alla, ja töid meile sannumid jälle ja ütlesid: Hea on se Ma, mis Jehowa meie Jummal meile annab.

26. Agga teie ei tahtnud mitte senna üllesmiñna, ja pannite Jehowa omma Jummal su-sanna wasto.

27. Ja teie nurrisesite omma telkide sees ja ütlesite: Et Jehowa meid wihkab, on ta meid Egiptusse maalt ärratonud, et ta meid pididi andma Emoride kätte ja meid ärrakautama.

28. Kuhho peame senna üllesminnema? meie wennad on meie süddant sullaks teinud ja

öölnud: surem ja kõrgem meid on se rahwas, sured ja tuggewad on need liñnad taewani, ja meie olleme ka Enaki lapsed seäl näinud.

29. Ja ma ütlesin teie wasto: ärge hirmuge ja ärge kartke neid mitte.

30. Jehowa teie Jummal, kes teie ees käib, se wöttab teie eest söddida, keik sedda möda kui ta teiega Egiptusses teinud teie silma ees,

31. Ja siin körbes, kus sa olled näinud, kuidas Jehowa so Jummal sind kannud, nenda kui mees omma poia kannab, keige se tee peäl, mis teie ollete käinud, senni kui teie seie paika sanud.

32. Ja sest asjastki ei usknud teie mitte Jehowa omma Jummalasse:

33. Kes teie ees käinud tee peäl teile asset katsumas, kus teie piddite leri ülleslöma, öse tulle sees teile sedda teed näitmas, kus peäl teie piddite käima, ja päwal pilwe sees.

34. Kui Jehowa teie sannade heäle kulis, siis wihhastas ta wägga ja wandus ja ütles:

35. Ei pea ükski neist mehhist,

sest pahha pölwe rahwast
sama nähha sedda head maad,
mis ma ollen wandunud teie
wannemattele anda.

36. Ei muud kui Kaleb Jewunne
poeg, se peab sedda nähha
sama, ja sellele tahhan ma se
Ma anda, kus ta käinud, ja
temma lastele; sepärrast et ta
täieste Jehowa järrel käinud.

37. Ka minno peäle sai Jehowa
wihhaseks teie pärrast ja ütles:
Ei sinnagi pea siñna sama.

38. Josua Nuni poeg, kes so
ees seisnud, se peab senna
sama; kinnita tedda, sest
temma peab Israelile sedda
pärris-ossaks andma.

39. Ja teie wäetimid lapsed,
kedda teie ütlesite risutawaks
sawad, ja teie lapsed, mis ei
tea tänna head egga kurja,
need peawad senna tulles, ja
neile tahhan ma sedda anda,
et nemmad sedda pärriwad.

40. Ja teie pöörge ennast ja
minge eddasi kõrwe pole
korkiatte merre teed.

41. Ja teie wastasite ja ütlesite
mo wasto: Meie olleme patto
teinud Jehowa wasto, meie
tahhame üllesminna ja söddida
keik sedda möda kui Jehowa

meie Jummal meid käsknud; ja
teie pannite iggaüks ommad
söariistad wöle, ja ollite walmis
mäele üllesminnema. 42. Ja
Jehowa ütles mo wasto: Ütle
neile: teie ei pea mitte
üllesminnema egga söddima;
sest minna ei olle mitte teie
seas, et teid mitte mahha ei
löda omma waenlaste ette.

43. Ja ma räkisin teie wasto,
agga teie ei wötnud mitte
kuulda, ja pannite Jehowa
susanna wasto ja ollite uhked
ja läksite ülles senna mäele.

44. Ja Emorid tullid wälja, mis
seäl mäggisel maal ellasid, teie
wasto ja aiasid teid takka,
nenda kui messilased tewad, ja
nemmad peksid teid ärra Seiris
Ormast sadik.

45. Ja teie tullete jälle taggasi
ja nutsite Jehowa ees, ja
Jehowa ei wötnud mitte teie
heält kuulda egga pannud teist
tähhelegi.

46. Ja teie jäite Kadesi mitto
päwa, nende päwade järrele
mis teie enne seäl seisite.

2. Peatük.

Teiste ma-raiade

*mödaminnemisest: woimussest
Sihoni peäle.*

1. Ja meie pöörsime ümber ja läksime körwe pole kõrkiatte merre teed, nenda kui Jehowa mo wasto olli rakinud; ja meie käisime Seiri mäe ümber mitto päwa.
2. Ja Jehowa rakis mo wasto ja ütles:
3. Kül teie ollete se mäe ümber käinud, pörage nüüd pohja pole.
4. Ja kässi sedda rahwast ja ütle: teie peate omma wendade Esawi poegade raiast läbbiminnema, kes Seiris ellawad, ja nemmad kartwad teid, agga teie peate ennast wägga hoidma.
5. Ärge tappelge mitte nende wasto, sest ma ei tahha teile anda nende maast ei ühte jalla täit mitte: sest Seiri mäggise Ma ollen ma Esawile pärrandusseks annud.
6. Roga peate teie nende käest ostma rahha pärrast, et sate süa, ja ka wet peate nende käest rahha pärrast ostma, et sate jua.
7. Sest Jehowa so Jummal on

- sind önnistanud keiges so käe töös, ta teab so käimist siin sures körbes: need nellikümmend aastat on Jehowa so Jummal sinnoga olnud, polle sul pudo olnud ei ühhestki asjast.
8. Ja meie läksime omma wendadest neist Esawi lastest möda, kes Seiris ellawad, laggeda tee peält Elatist ja Etsjongaberist, ja pörasime ümber ja läksime ärra Moabi körwe teed.
 9. Ja Jehowa ütles mo wasto: ärra olle kui waenlane Moabi wasto, ja ärra taple nende wasto söas, sest ma ei anna temma maast sulle ei ühtegi pärrandusseks: sest Lotti lastele ollen ma Ari maadannud pärrandusseks.
 10. Emid ellasid ennemuiste seälsammas, üks suur ja paks ja pitk rahwas kui Enakid.
 11. Neid petakse ka Rewaidiks nenda kui Enakid, ja Moabi-rahwas hüawad neid Emi-rahwaks.
 12. Ja Seiris ellasid ennemuiste Hori-rahwas, ja Esawi lapsed pärrisid nende maad, ja kautasid neid ärra enneste

eest, ja jäid senna ellama nende assemele; nenda kui Israel on teinud omma pärris Maga, mis Jehowa neile annud.

13. Wötke nüüd kätte ja minge ärra Seredi jõe ülle: ja meie läksime ülle Seredi jõe.

14. Ja sedda aega, mis meie läksime Kadesbarneast senni kui ülle Seredi jõe, on kahheksa neljatkümmend aastat, senni kui leri seest sai lõpnud, keik se põlwe-rahwas kes söamehhed, nenda kui Jehowa neile olli wandunud.

15. Ja Jehowa kässi olli ka nende wasto, et ta neid hirmoga ärra lükkas leri seest, senni kui nemmad löpsid.

16. Ja se sündis, kui keik söamehhed said ärralõpnud, et nemmad rahwa seast ärrasurrid;

17. Siis rääkis Jehowa mo wasto ja ütles:

18. Sa lähhad tänna Moabi-ma raiast, Arist läbbi.

19. Kui sa Ammoni laste jure liggi saad, siis ärra olle kui waenlane nende wasto ja ärra taple nende wasto: sest ma ei tahha sulle ei ühtegi anda Ammoni laste maast

pärrandusseks, sest ma ollen sedda Lotti lastele pärrandusseks annud.

20. Sedda petakse ka Rewaide maaks; Rewaid ellasid ennemuiste seälsammas, ja Ammonid hüüdsid neid Samsummiks;

21. Üks suur ja paks ja pitk rahwas kui Enakid, ja Jehowa kautas neid nende eest ärra, ja nemmad pärrisid nende maad ja ellasid nende assemel.

22. Nenda kui ta Esawi lastega teinud, kes Seiris ellawad, kenne eest ta Hori-rahwast ärrakautas, ja nemmad pärrisid nende maad ja on jäänud ellama nende assemel tännapawani.

23. Ja need Kawtori-rahwas, kes Kawtorist wäljatulnud, on neid Awwi-rahwast, kes Atserimis Assast sadik ellasid, ärrakautanud, ja on nende assemele jänud ellama.

24. Wotke kätte, minge tele ja minge ülle Arnoni jõe; wata ma ollen so kätte annud Sihoni Esboni kunninga, Emori-ma mehhe ja temma Ma, hakkage sedda pärrima ja tappelge ta wasto söas.

25. Sel päwal tahhan ma hakkata so hirmo ja so kartust pannema rahwa peäle, mis keige se taewa al, kes könnet sinnust kuulwad, ja nemmad peawad wärrisema ja kartma sinno eest.

26. Ja ma läkkitasin kässud Kedemoti körwest Sihoni Esboni kunninga jure rahho sannumettega ja ütlesin:

27. Ma tahhan so maalt läbbiminna, otsekohhe teed möda tahhan ma käia, ei tahha ma kallata ei parramat ei pahhemat kät.

28. Mü mulle roga rahha pärrast, et ma saan süa, ja anna mulle wet rahha pärrast, et ma saan jua: jalla tahhan ma ükspäines läbbiminna:

29. Nenda kui mulle on teinud Esawi lapsed, kes Seiris ellawad, ja Moabi-rahwas, kes Aris ellawad, senni kui ma saan ülle Jordani siñna male, mis Jehowa meie Jummal meile annab.

30. Ja Sihon Esboni kunningas ei tahtnud meid mitte lasta ennese malt läbbi miñna, sest Jehowa so Jummal olli lasknud ta waimo köwwaks ja ta

süddame kangeks miñna, et ta tedda piddi so kätte andma, nenda kui tännapäaw on.

31. Ja Jehowa ütles mo wasto: Wata ma ollen hakkand so kätte andma Sihoni ja temma Ma; hakka sedda pärrima, et sa temma Ma pärris-ossaks saad.

32. Ja Sihon tulli wälja meie wasto, temma ja keik ta rahwas sötta Jatsa.

33. Ja Jehowa meie Jummal andis tedda meie kätte, ja meie löime tedda mahha ja ta lapsed ja keik ta rahwast.

34. Ja meie wötsime käest ärra keik ta liñnad sel aial, ja kautasime sutumaks ärra keik liñna-mehhed, ka naesed ja wäetimad lapsed: ei meie jätnud suggugi jälle.

35. Lojuksed üksi risusime ennestele ja nende liñnade sagi, mis meie kätte saime.

36. Aroerist, mis Arnoni jõe äres, ja sest liñnast, mis jõe jures, Kileadist sadik; ei polnud sedda liñna, mis olleks joudnud meie wasto seista, keik sedda andis Jehowa meie Jummal meie kätte.

37. Agga Ammoni laste Ma

liggi ei olle sa mitte sanud, ei ühhegi Jabboki jõe kohta, ei mägglise Ma liñnade, egga ei ühhegi Ma liggi, mis Jehowa meie Jummal olli keelnud.

3. Peatük.

Woimussest Ogi peäle, kes Pasanis.

1. Ja meie pöörsime ümber ja läksime ülles Pasani teed, ja Og Pasani kuningas tulli meie wasto wälja, temma ja keik ta rahwas sötta Edrei.

2. Ja Jehowa ütles mo wasto: ärra karda tedda, sest ma ollen so kätte annud tedda ja keik ta rahwast ja temma maad; ja sa pead temmale teggema nenda, kui sa olled teinud Sihonile Emori-rahwa kuningale, kes Esbonis ellas.

3. Ja Jehowa meie Jummal andis ka meie kätte Ogi Pasani kuningast ja keik ta rahwast; ja meie löime tedda mahha, senni kui meie temmale suggugi ei jätnud.

4. Ja meie wötsime sel aial ärra keik ta liñnad, ei polnud sedda liñna, mis meie nende

käest ärra ei wötnud, kuuskümmend liñna keik Argobima kohta, Ogi kuningriigi Pasanis.

5. Keik need liñnad ollid tuggewaste ehhitud kõrge müriga wärrawatte ja pomidega, ilma need Ma-rahwa liñnad, mis suur hulk olli.

6. Ja meie kautasime neid sutumaks ärra, nenda kui meie Sihonile Esboni kuningale teggime, kui meie sutumaks ärrakautasime keik liñna mehhed, naesed ja wäetimid lapsed.

7. Agga keik lojuksed ja nende liñnade saki risusime ennestele,

8. Ja meie wötsime sel aial kahhe Emori kunninga käest ärra sedda maad, mis siin pool Jordani olli, Arnoni jõest Hermoni mäest sadik.

9. (Sidonid hüawad Hermoni Sirjoniks, ja Emorid hüawad tedda Seniriks.)

10. Keik se laggeda Ma liñnad ja keik se Kileadi ja keik se Pasani, Salkast ja Edreist sadik, Ogi kuningriigi liñnad Pasanis.

11. Sest Og Pasani kuningas olli üksi üllejäänud sest Rewaide suggust; wata temma wodi on

üks raud-wodi, eks ta polle Rabbatis Ammoni laste linnas? ühheksa künart on ta pitkus ja nelli künart ta laius, mehhe küünra järrele.

12. Ja se Ma pärrisime meie sel aial; Aroerist, mis Arnoni jõe äres, ja pole Kileadi mäggise Ma, ja selle liñnad ollen ma annud Rubeni ja Kadi lastele.

13. Ja se mu Kileadi ja keik se Pasani Ogi kunningrigi andsin ma pole Manasse sugguarrule: keik se Ma-koht Argobist keigest Pasanist sadik, sedda hütakse Rewaide maaks.

14. Jair Manasse poeg wöttis keik se Argobi Ma-kohha ärra, Kesuri ja Maakati rahwa raiast sadik, ja ta hüdis neid omma nimme järrele Pasaniga Jairi küllaiks tännapawani.

15. Ja Makirile andsin ma Kileadi.

16. Ja Rubeni ja Kadi-lastele andsin ma Kileadist Arnoni jöest sadik se pole jõe raiaks, ja Jabboki jöest sadik, mis Ammoni laste raia on.

17. Ja sedda laggedat ja Jordani ja ta raia, Kinneretist ja laggeda merrest, se on

solamerrest sadik, Pisga kaljopeältse Ma al päwa-tousma pool.

18. Ja ma käksin teid sel aial ja ütlesin: Jehowa teie Jummal on teile sesinnatse Ma annud sedda pärrida; keik wahwad mehhed, minge teie söa-riistad kä omma wendade nende Israeli laste ees.

19. Teie naesed üksi ja teie wäetimid lapsed ja teie lodussed (ma tean et teil palju lodussid on) peawad teie liñnade sisse jäma, mis ma teile annud:

20. Senni kui Jehowa teie wendadele saab hingamist annud nenda kui teilegi, ja nemmad ka sanud pärrida sedda maad, mis Jehowa teie Jummal neile annab teile pool Jordani: siis peate teie jälle taggasi tulles iggaüks omma pärrandusse jure, mis ma teile annud.

21. Ja ma käksin Josuat sel aial ja ütlesin: so silmad on näinud keik sedda, mis Jehowa teie Jummal on teinud neile kahhe kunningale; nenda wöttab Jehowa ka keikile kunningriikidele teha, kust sa

läbbi käid.

22. Äрге kartke neid mitte, sest Jehowa teie Jummal, se söddib teie eest.

23. Ja ma pallusin Jehowa allandlikkult sel aial ja ütlesin:

24. ISSand Jehowa, sa olled hakkand omma sullasele näitma omma surust ja omma tuggewat kät: sest misuggune Jummal on taewas ja Ma peäl, kes jouaks tehja, nenda kui sinno teud ja so wäggewad kombed on?

25. Lasse, ma pallun, mind miñna ja nähha sedda head maad, mis teile pool Jordani, seddasinnast head mäggist maad ja Libanoni.

26. Ja Jehowa sai wägga wihhaseks mo peäle teie pärrast, ja ei wötnud mind mitte kuulda; ja Jehowa ütles mo wasto: sest olgo sulle kül! ärra rägi ennam teps sest asjast mo wasto.

27. Minne ülles Pisga mäe otsa, ja tösta ommad silmad öhto pole ja louna pole ja hom~iko pole, ja wata om~a silmaga: sest sa ei pea mitte ülle se Jordani sama.

28. Ja anna Josuale käsko ja

te tedda wahwaks ja kinnita tedda, sest temma peab se rahwa ees siit ülle minnema, ja temma peab neile pärris-ossaks andma sedda maad, mis sa nääd.

29. Ja meie jäime senna orko Petpeori kohhale.

4. Peatük.

Maenitsus kässo-öppetusse sannakuulmisse pole.

1. Ja nüüd Israel! kule need seädmissed ja kohtoseädussed, mis minna teid öppetan, et teie nenda tete, et teie ellate ja senna sate ja pärrite sedda Maad, mis Jehowa teie wannematte Jummal teile annab.

2. # Ei teie pea mitte siñna sanna jure middagi kaswatama, mis ma teid kässin, egga sest ärrakautama, et teie peate Jehowa omma Jummal kässud, mis minna teid kässin.

3. Teie silmad on näinud, mis Jehowa on teinud Paalpeoriga, sest Jehowa so Jummal on iggaühhe, kes Paalpeori järrel käinud, so seast ärrakautanud.

4. Ja teie, kes hoidsite Jehowa omma Jummal pole, teie keik ollete tänapääw ellus.

5. Wata ma ollen teid õppetanud need seädmissed ja kohtoseädussed, nenda kui Jehowa mo Jummal mind käsknud, et teie nenda tete seäl maal, kuhho teie lähhäte sedda pärrima.

6. # Ja teie peate keik sedda piddama ja teggema: sest se on teie tarkus ja teie moistus nende rahwa silma ees, kes keik neistsinnatsist seädmissist sawad kuulda, ja nemmad wötwad öölda: sesinnane suur rahwas on töest üks tark ja moistlik rahwas.

7. # Sest missugune suur rahwas on, kelle jures jummalad ni liggi on, kui Jehowa meie Jummal, ni mitto kord kui meie temma pole hüame.

8. # Ja missuggune suur rahwas on, kel ni öiged seädmissed ja kohtoseädussed on, kui keik se kasso-õppetus, mis ma tänna teie kätte annan.

9. # Agga katsu ennese ette ja hoia omma hinge wägga, et sa ei unnusta neid asjo, mis

so silmad näinud, ja et nemmad so süddamest ärra ei lahku keik so ello aia, ja kuluta neid omma lastele ja omma laste lastele,

10. Mis sel päwal sündis, kui sa seisid Jehowa omma Jummal ees Orebis, kui Jehowa mo wasto ütles: koggu mulle se rahwas, ja ma tahhan neid lasta kuulda ommad sannad, mis nemmad peawad õppima, et nemmad mind kartwad keik need päwad, mis nemmad Ma peäl ellawad, ja peawad neid ommad lapsed õppetama.

11. Ja teie tullite liggi ja seisite mäe al, ja se mäggi pölles tulle sees kesk taewani; pimmedus, pilwed ja suur pimme olli seäl.

12. Ja Jehowa räkis teie wasto kesk tulle seest; teie kuulsite nende sannade heäle, agga ühteki kuio ei näinud teie mitte, ei olnud muud kui se heäl.

13. Ja ta andis teile teäda omma seäduusse, mis ta teid käskis tehha, need kümme sanna, ja ta kirjotas neid kahhe kiwwi laua peäle.

14. Ja Jehowa käskis mind sel aial teid õppetada need seädmised ja kohtoseädused, et teie neid piddite teggema seäl maal, kuhho teie lähhäte sedda pärrima.

15. Ja teie peate wägga ommad hinged hoidma, sest teie ei olle mitte ühtegi kuio näinud sel päwal, kui Jehowa teie wasto räkis Orebis kesk tulle seest.

16. Et teie mitte pahhaste ei te, egga ennestele ei te, mis nikkertud on, mis ial ühhe kuio sarnane, olgo se meeste- ehk naeste-rahwa näggo;

17. Mis ial ühhe lojukse näggo, mis Ma peäl; mis ial ühhe tibadega liño näggo, mis taewa al lennab;

18. Mis ial selle näggo, mis möda maad romab; mis ial ühhe kalla näggo, mis wees Ma al.

19. Ja et sa mitte omma silmi ülles ei tõsta taewa pole, ja ei wata päwa ja ku ja tähtede, keige se taewa wäe peäle, et sind ei kihhuta, et sa nende ette kummardad ja neid tenid, mis Jehowa so Jummal on jagganud keige rahwale keige

se taewa al.

20. Agga teid on Jehowa wastowõtnud, ja teid wäljawinud sest raud-ahjust Egiptussest, et teie piddite temmale ollema pärris-rahwaks, nenda kui tännapäaw on.

21. Jehowa sai mo peäle wihhaseks teie asjade pärrast, ja wandus, et ma ei piddand mitte minnema ülle Jordani, ja et ma ei piddand sama senna hea male, mis Jehowa so Jummal sulle annab pärris-ossaks.

22. Sest ma pean seie male surrema, ei ma lähhä mitte ülle Jordani, agga teie lähhäte ülle ja pärrite sedda head maad.

23. Hoidke ennast, et teie ärra ei unnusta Jehowa omma Jummal seädust, mis ta teiega teinud, et teie ennestele ei te, mis nikkerdud, ei ühhegi asja kuio, mis Jehowa so Jummal sind keelnud.

24. Sest JEHOWA so Jummal on üks põllew tulli, üks pühha wihhaga Jummal.

25. Kui sa saad lapsed ja laste lapsed sünnitanud, ja teie seäl maal ollete wannaks sanud, ja tete pahhaste ja tete keiksuggu

nikkerdud kuio, ja tete, mis on kurri Jehowa so Jummal melest, et teie tedda ärritate:

26. Siis kutsun ma teie wasto tännapäaw tunnistusseks taewast ja maad, et teie töest peate pea ärrakadduma seält maalt, kuhho teie ülle Jordani lähhäte sedda pärrima: teie ei pea seäl mitte omma päiwi pitkendama, waid teid peab töest ärrakautadama.

27. Ja Jehowa pillab teid laiale mitme rahwa sekka, ja teid peab pissut rahwast üllejāma nende pagganatte sekka, kuhho Jehowa teid wiib.

28. Ja seäl wöttate teie jummalad tenida, mis innimesse kätte tö on, pu ja kiwwi, mis ei nä egga kule, egga sö egga haiso ei tunne.

29. Siis wöttate teie seält Jehowa omma Jummalat otsida, ja sa pead tedda leidma, kui sa tedda otsid keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest.

30. Kui sul kitsas kä ja keik needsinnatsed asjad tulleswad so kätte, siis pörad sa wiimsil päiwil Jehowa omma Jummal pole ja wöttad temma sanna

kuulda.

31. # Sest Jehowa so Jummal on üks hallastaja Jummal, ei ta jätta sind mitte mahha egga rikku sind ärra, ja ta ei unnusta mitte ärra so wannematte seädust mis ta neile wandunud.

32. Sest küssi agga endiste päwade järrele, mis enne sind olnud, sest päwast kui Jummal innimesse loi Ma peäl, ja ühhest taewa otsast teise taewa otsani, kas nisuggune suur assi on sündinud, ehk kas selle sarnast on kuuldud:

33. Kas üks rahwas on Jummal heäle kuulnud kesk tulle seest räkiwad, nenda kui sinna olled kuulnud, ja ellusse jänud.

34. Ehk kas Jummal on katsnud tulla, ennesele wõtma ühhe rahwa seast kiusatuste läbbi, immetähtede ja immeteggude läbbi, ja söa ja wäggewa käe läbbi ja wäljasirrutud käewarre läbbi, ja mitme sure hirmo läbbi, keik sedda möda kui Jehowa teie Jummal teile teinud Egiptusses teie nähhes.

35. Sinna olled sanud nähha,

et sa pead tundma, et Jehowa on Jummal; muud ep olle ennam kui ta üksi.

36. Taewast on ta sind lasknud kuulda omma heäle, et ta sind õppetas; ja Ma peäl on ta sulle annud nähha omma sure tulle, ja sa olled temma sannad kuulnud kesk tulle seest.

37. Ja sepärrast et ta so wannemad on armastanud, ja pärrast neid nende suggu ärrawallitsenud: siis on ta sind wäljawinud omma pallega, omma sure rammoga Egiptussest.

38. Et ta pididi so eest ärraaiama rahwast, mis suremad ja wäggewamad sind on, ja sind siñna wima, sulle nende Ma andma pärris-ossaks, nenda kui tännapä on.

39. Siis pead sa tänna teädma, ja ikka jälle omma süddamesse pannema, et Jehowa on se Jummal taewas üllewel ja al Ma peäl; muud polle ennam.

40. Ja sa pead ta seädmisses piddama ja ta kässud, mis minna sind tänna kässin, et sul ja sinno lastel pärrast sind woiks hea põlli olla, ja et sa woiksid ommad päwad

pitkendada seäl maal, mis Jehowa so Jummal sulle annab, keik so ello aia.

41. Siis lahhutas Moses kolm liñna ärra siin pool Jordani päwatousma pool:

42. Et senna woiks pöggeneda üks tapja, kes omma liggimesse tapnud ei mitte melega, kui ta ei wihkand tedda mitte ei eile egga enne, et ta ühte neisse liñna woiks pöggeneda ja ellusse jada.

43. Petseri seäl körbes, mis laggedal maal, mis Rubeni laste pärralt; ja Ramoti Kileadis, mis Kadi laste pärralt; ja Kolani Pasanis, mis Manasse laste pärralt olli.

44. Ja se on se kässo-õppetus, mis Moses Israeli laste ette panni.

45. Need on need tunnistused ja seädmisses ja kohtoseädussed, mis Moses rakis Israeli laste wasto, kui nemmad Egiptussest ollid wäljatulnud.

46. Siin pool Jordani orgus Petpeori kohhal, Sihoni Emori kunninga maal, kes Esbonis ellas, kedda Moses ja Israeli lapsed mahhalöid, kui nemmad

Egiptussest wäljatullid.

47. Ja pärrisid temma maad ja Ogi Pasani kunninga maad, kaks Emori kunningast, mis siin pool Jordani päwa tousma pool ollid.

48. Aroerist, mis Arnoni jõe äres, ja Sioni mäest sadik, se on Hermon.

49. Ja keik sedda laggedat maad siin pool Jordani hom~iko pool ja laggeda merrest sadik, Pisga kaljopeältse Ma al.

5. Peatük.

Jummala 10. käsko woetakse ueste ülles, neid peab petama.

1. Ja Moses kutsus keik Israeli ja ütles nende wasto: Kule Israel need seädmissed ja need kohtoseädussed, mis ma tänna teie kuldes rägin, ja neid peate teie öppima ja piddama, et teie nende järrele tete.

2. Jehowa meie Jummal on meiega seädusse teinud Orebis.

3. Ei polle Jehowa sedda seädust meie wannemattega teinud, agga meiega, kes meie siin keik tänna ellus olleme.

4. Pallest pallesse on Jehowa teiega räkünd mäe peäl kesk tulle seest,

5. (Minna seisin Jehowa wahhel ja teie wahhel sel aial, et ma teile piddin kulutama Jehowa sanna, sest teie kartsite tulle eest, ja ei läinud mitte ülles mäe peäle) kui ta ütles:

6. Minna ollen Jehowa so Jummal, kes sind on wäljatonud Egiptusse maalt, orjade koiast.

7. # Sul ei pea mitte teisi jummalaid ollema minno Palle körwas.

8. Sa ei pea ennesele ühtegi nikkertud kuio kel ühhegi asja näggo on, teggema sest mis on taewas üllewel, egga sest mis on al Ma peäl, egga sest mis wees Ma al on.

9. Sa ei pea nende ette mitte kummardama egga neid tenima: sest minna Jehowa so Jummal ollen üks pühha wihhaga Jummal, kes wannematte üllekohhut nuhtleb laste kätte kolmandamast ja neljandamast põlwest sadik, nende kätte kes mind wihkawad.

10. Ja kes head teeb mitme

tuhhandele, neile kes mind armastawad ja mo kässud piddawad.

11. # Sa ei pea mitte Jehowa omma Jummal nimmi ilma-asjata suhho wotma: sest Jehowa ei pea tedda mitte ilmasüta, kes temma nimme ilma-asjata suhho wöttab.

12. # Pea hingamisse päwa, et sa sedda pühhitsed, nenda kui Jehowa so Jummal sind käsknud.

13. Kuus päwa pead sa tööd teggema ja keik omma teggemist ärra teggema.

14. Agga seitsmes pääw on üks hingamisse-pääw Jehowale so Jummalale; ei sa pea ühtegi teggemist teggema, ei sinna ei so poeg egga so tüttar, ei so sullane egga so ümmardaja, ei so härg egga so esel, ei ükski so lojustest, egga so woöras, kes so wärrawatte sees on: et so sullane ja so ümmardaja saab hingada nenda kui sinna.

15. Ja sa pead mötlema se peäle, et sa olled orri olnud Egiptusse maal, ja Jehowa so Jummal on sind seält wäljatonud wäggewa käega ja sirrutud käewarrega: sepärrast

on Jehowa so Jummal sind käsknud hingamisse päwa piddada.

16. # Auusta omma issa ja omma emma, nenda kui Jehowa so Jummal sind käsknud, et so ello päwad sawad pitkendatud, ja et so kässi hästi käib seäl maal, mis Jehowa so Jummal sulle annab.

17. # Sa ei pea mitte tapma.

18. # Ja sa ei pea mitte abbiello ärrarikkuma.

19. # Ja sa ei pea mitte warrastama.

20. # Ja sa ei pea mitte omma liggimesse wasto räkima kui walle tunnistusmees.

21. # Ja sa ei pea mitte himmustama omma liggimesse naest. # Ja sa ei pea mitte ihhaldama omma liggimesse kodda, ei temma põldo, ei ta sullast egga ta ümmardajat, ei ta härga egga ta eesli egga mingisuggust, mis so liggimesse pärralt on.

22. Need sannad räkis Jehowa keige teie koggodusse wasto mäe peäl kesk tulle, pilwe ja sure pimmedusse seest: suur olli se heäl, ja ta ei pannud

ühtegi siina jure; ja ta kirjotas neid kahhe kiwwi-laua peäle ja andis neid mo kätte.

23. Ja se sündis kui teie sedda heält kuulsite kesk pimmedusse seest, ja se mäggi tulles põlles: siis tullite teie mo jure, keik teie suggu-arrude peamehhed ja teie wannemad.

24. Ja teie ütlesite: wata Jehowa meie Jummal on meile näitnud omma au ja omma surust, ja ta heäle olleme meie kuulnud kesk tulle seest: sel päwal olleme näinud, et Jummal innimessega rägib, ja ta jääb ellusse.

25. Ja nüüd mikspärrast peame meie surrema? sest meid põlletab se suur tulli ärra; kui meie weel ikka Jehowa omma Jummal heäle kuleme, siis surreme ärra.

26. Sest missuggune lihha on ial olnud, mis selle ellawa Jummal heäle kuulnud räkiwad kesk tulle seest, nenda kui meie, ja on ellusse jänud?

27. Minne sinna liggi ja kule keik sedda, mis Jehowa meie Jummal ütleb; ja sinna pead meie wasto räkima keik sedda, mis Jehowa meie Jummal so

wasto rägib, ja meie tahhame sedda kuulda ja tehha.

28. Ja Jehowa kulis teie sannade heäle, kui teie mo wasto räkisite, ja Jehowa ütles mo wasto: Ma ollen kuulnud selle rahwa sannade heäle, mis nemmad so wasto öölnud; se on hea keik, mis nemmad räkinud.

29. # Kes annab et nende südda sesuggune neil olleks, et nemmad mind wottaksid karta ja piddada keik mo kässud keige ello aia: et nende ja nende laste kässi hästi käiks iggaweste.

30. Minne, ütle neile: minge jälle taggasi omma telkide jure.

31. Ja sinna, seisa sa siin mo jures, ja ma tahhan so wasto räkida keik need kässud ja seädmissed ja kohtoseädussed, mis sa neid pead õppetama, et nemmad teggewad seäl maal, mis ma neile annan sedda pärrida.

32. # Katske siis tehha, nenda kui Jehowa teie Jummal teid käsknud: ärge lahkuge ei parramat egga pahhemat kät.

33. Käige keige se tee peäl, mis Jehowa teie Jummal teid

käsknud, et teie ellusse jäte ja teie kässi hästi käib, ja et teie omma ello päwad pitkendate seäl maal, mis teie pärrite.

6. Peatük.

Jehowa käsko ja wisid peab ka lastele kinnitama.

1. Ja need on need kässud, seädmised ja kohtoseädussed, mis Jehowa teie Jummal käskis teid õppetada ja teha seäl maal, kuhho teie lähhäte sedda pärrima.

2. Et sa Jehowa omma Jummalat kardad, et sa pead keik temma seädmised ja ta kässud, mis ma sind käsknud, sinna ja so poeg ja so poia poeg keige omma ello aia, ja et so päwad sawad pitkendatud.

3. Ja kule Israel ja katsu sedda teha, et so kässi hästi käib ja et teid wägga palju saab, nenda kui Jehowa so wannematte Jummal sulle räkinud, seäl maal, mis pima ja met joseb.

4. Kule Israel: Jehowa meie Jummal, Jehowa on üks.

5. Ja sa pead Jehowat omma Jummalat armastama keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest ja keigest ommast wäest.

6. Ja needsinnatsed sannad, mis ma sind tänna kässin, peawad so süddames ollema.

7. Ja sa pead neid omma lastele kowwaste kinnitama ja neist räkima, kui sa ommas koias istud, ja kui sa tee peäl käid, ja kui sa maggama heidad, ja kui sa üllestoused.

8. Ja sa pead neid sidduma tähheks omma käe peäle, ja need peawad so silmade wahhel pea-otsa naastuks ollema.

9. Ja sa pead neid kirjutama omma koia piitjalge ja omma wärrawatte peale.

10. Ja se peab sündima, kui Jehowa so Jummal sind saab winud senna male, mis ta wandunud so wannemattele Abraamile, Isaakile ja Jakobile, sulle sedda anda, sured ja head liñnad, mis sa polle ehhitanud;

11. Ja koiad keik head täis, mis sa ei olle täitnud, ja raiutud kaewud, mis sa ei olle

raiunud, winamäed ja ölli-pu-
aiad, mis sa ei olle istutanud;
ja sa saad sõnud ja so köht
täis sanud:

12. # Hoia ennast, et sa mitte
ärä ei unnusta Jehowat, kes
sind wäljatonud Egiptusse
maalt, orjade koiast.

13. Sa pead Jehowat omma
Jummalat kartma ja tedda
tenima ja temma nimme jures
wanduma.

14. Teie ei pea mitte teiste
jummalatte järrel käima neist
rahwa jummalast, kes teie
ümberkaudo on.

15. Sest Jehowa so Jummal on
üks pühha wihhaga Jummal so
seas; et Jehowa so Jummal
wihha ei sütti so wasto
pöllema, ja sind ei kauta Ma
peält ärä.

16. Teie ei pea mitte Jehowat
omma Jummalat kiusama,
nenda kui teie Massas
kiasasite.

17. Teie peate öiete piddama
Jehowa omma Jummal
kässud, ja temma tunnistussed
ja ta seädmised, mis ta sind
käsknud.

18. Ja sa pead teggema, mis
õige ja mis hea Jehowa silma

ees, et sul hea põlli woiks olla,
et sa tulled ja pärrid sedda
head maad, mis Jehowa so
wannemattele on wandudes
tootand,

19. Et ta piddi ärralükkama
nenda keik so waenlased sinno
eest kui Jehowa on räkind.

20. Kui so poeg sult hom~e
peaks küssima ja ütlema: mis
tunnistussed ja seädmised ja
kohtoseädussed on need, mis
Jehowa meie Jummal teid
käsknud?

21. Siis pead sa omma poiale
üttelema: meie ollime Warao
sullased Egiptusses, ja Jehowa
on meid Egiptusest wäljatonud
α tuggewa käega.

22. Ja Jehowa teggi immetähtä
ja sured ja kurjad immeteud,
Egiptusse Warao wasto ja keige
ta perre wasto meie silma ees.

23. Agga meid wiis ta seält
wälja, et ta meid piddi saatma,
ja meile andma sedda maad,
mis ta meie wannemattele
wandudes tootand.

24. Ja Jehowa käskis meid
keik nendesinnaste seädmiste
järrele tehha, et meie piddime
kartma Jehowat om~a
Jum~alat enneste heaks keige

ello aia, et ta meid piddi ellus hoidma, nenda kui tännapäaw. 25. Ja se peab meile öigusseks ollema, kui meie katsume tehha keik nende käskude järrele Jehowa omma Jummalas, nenda kui ta meid käsknud.

7. Peatük.

Jehowa kautab Kanaanid ärra omma wäe läbbi.

1. Kui Jehowa so Jummal sind saab winud siina male, kuhho sa tulled sedda päärima, ja paljo rahwast so eest ärralükkand, neid Hitti- ja Kirgasi- ja Emori- ja Kanaani- ja Perissi- ja Hiwwi- ja Jebusi- rahwast, seitse rahwast, mis ennam ja wäggewamad on kui sinna; 2. Ja Jehowa so Jummal neid saab so kätte annud ja sa neid mahhalönu: siis pead sa neid öiete sutumaks ärrakautama, ei sa pea mitte nendega seädust teggema, egga nende peäle armo heitma. 3. Ja sa ei pea mitte nendega

langukseks sama; omma tüttart ei pea sa mitte ta poiale andma, ja temma tüttart ei pea sa mitte omma poiale wõtma. 4. Sest ta sadab so poia minno järrele ärra, et nemmad teised jummalad teniwad; ja Jehowa wihha süttib põllema teie wasto, ja ta kautab teid ussinaste ärra. 5. Agga nenda peate teie neile teggema: nende altarid peate teie mahhakiskuma ja nende ebbausso sambad katki- murdma, ja nende ied peate ärraraiuma ja nende nikkertud kuiud tullega ärrapölletama. 6. Sest sa olled üks pühha rahwas Jehowale omma Jummalale; sind on Jehowa so Jummal ärrawallitsenud, et sa temmale pead ollema üks isse- rahwas keige rahwa seast, mis Ma peäl on. 7. Ei mitte sepärrast, et teid ennam kui keik mu rahwas, polle Jehowa teid ni wägga armatsenud ja teid ärrawallitsenud: sest teie ollete se wähhem keige rahwa seast. 8. Agga sepärrast et Jehowa teid armastas, ja et ta piddi se wande piddama, mis ta teie

wannematele wandunud, on Jehowa teid wäljatonud tuggewa käega, ja sest orjade koiast sind lunnastanud Warao Egiptusse kunninga käest.

9. Ja sa pead teädma, et Jehowa so Jummal on Jummal, se # ustaw Jummal, kes seädust peab ja heldust tuhhandest põlwest sadik, neile, kes tedda armastawad ja ta kässud peawad.

10. Ja kes nende kätte tassub kes tedda wihkawad, iggaühhele temma silmi, et ta tedda hukka sadab; ei ta wiwi mitte selle wasto kes tedda wihkab, ta silma ees tassub ta temma kätte.

11. Siis pea se käsk ja need seädmissed ja kohtoseädussed, mis ma tänna sind käsknud nende järrele teha.

12. Ja se peab sündima, sepärrast et teie wöttate kuulda needsinnatsed kohtoseädussed ja piddada ja nende järrele teha, et Jehowa so Jummal sulle peab sedda seädust, mis ta so wannemattele on wandudes tootand.

13. Ja ta wottab sind

armastada ja sind önnistada ja sind siggitada, ja önnistada so ihho suggu ja so Ma wilja, so wilja ja so wärsket wina ja so ölli, so weikse suggu ja puddolajuste karjad seäl maal, mis ta so wannemattele wandunud, sulle anda.

14. Önnistud pead sa ollema ennam kui keik mu rahwas, ei pea so seas ollema ükski siggimatta mees egga naene, egga so lojuste seas.

15. Ja Jehowa tahhab sinnust ärra sata keik haigust, ja ei ühtegi neist Egiptusse-rahwa pahhaist többedest (mis sa tead) so peäle panna: agga ta panneb neid keikide nende peäle, kes sind wihkawad.

16. Ja sa pead ärralöppetama keik neid rahwast, mis Jehowa so Jummal sulle annab, ei so silm pea armo neile andma: ja sa ei pea nende jummalaid mitte tenima, sest se tulleb sulle wörkutamisse paelaks.

17. Kui sa ütled ommas süddames: neid rahwast on ennam kui minna, kuidas woin ma neid ärraaiada?

18. Ei sa pea mitte kartma nende eest; tulleta ikka mele,

mis Jehowa so Jummal teinud Waraule ja keige Egiptusse-rahwale, ja

19. Need sured kiusatussed, mis so silmad näinud, ja need immetähhed ja need immeteud, ja se tuggew kassi ja se wälja sirrutud kassi-wars, misga Jehowa so Jummal sind wäljawinud: nenda wöttab Jehowa so Jummal keik neile rahwale tehha, kelle eest sinna kardad.

20. Ja Jehowa so Jummal läkkitab ka örrilasi nende peäle, senni kui need kauwad, kes üllejänud, ja kes so eest warjule läinud.

21. Ärra hirmu ärra nende pärrast, sest Jehowa so Jummal on so seas, se suur ja kartusse-wäärt Jummal.

22. Ja Jehowa so Jummal lükkab neid rahwast sinno eest ärra pissut hawal; ei sa joua neid ussinaste lõppetada, et so peäle metsa-ellajad palju ei siggine.

23. Ja Jehowa so Jummal annab neid so kätte, ja hirmutab neid sure kärrinaga ärra, senni kui neid ärrakautakse.

24. Ja ta annab nende kunningad so kätte, et sa ärrakautad nende nimme taewa alt: ei sa ükski sinno wasto seista, senni kui sa neid saad ärrakautanud.

25. Nende nikkertud jummalad peate teie tullega ärrapölletama: ei sa pea mitte himmustama sedda hõbbemat ja kulda mis nende peäl on, egga ennesele wõtma, et sind sega ei wörkuta: sest se on üks hirmus assi Jehowale so Jummalale.

26. Ja sa ei pea mitte ühtegi hirmust asja omma kotta wima, et sa saad ärrakautawaks, nenda kui se on: se peab koggone jälk ja wägga hirmus so melest ollema, sest se on üks ärrakautawa assi.

8. Peatük.

*Jehowa kiusab
heateggemisega.*

1. Keige käskude järrele, mis ma sind tänna kässin, peate teie katsma tehha, et teie ellusse jäte ja paljuks sate, ja tullete ja pärrite sedda maad,

mis Jehowa teie wannemattele wandudes tootand.

2. Ja sa pead mele tulletama keik teed, mis Jehowa so Jummal sind saatnud need nellikümmend aastat körbes, et ta sind pididi allandama, ja sind kiusama, et saaks teada mis so süddames, kas sa wöttaksid temma kässud piddada ehk mitte.

3. Ja ta allandas sind ja laskis sind nälga tunda ja sötis sind mannaga, mis sa ei tunnud, egga so wannemad tunnud, et ta sulle andis teada, et innimenne ei ella ükspäines leiwest, waid innimenne ellab keigest sest, mis Jehowa suust väljatulleb.

4. So rided ei sanud mitte wannaks so selgas, ja so jallad ei paistetand mitte need nellikümmend aastat.

5. Ja sa pead tundma ommas süddames, et nenda kui mees karristab omma poia, nenda karristab sind Jehowa so Jummal.

6. Ja sa pead Jehowa omma Jummal kässud piddama, et sa käid temma tede peäl ja et sa tedda kardad.

7. Sest Jehowa so Jummal wiib sind hea male, mis wee jöggede, hallikatte ja süggawatte haudade Ma on, mis väljatullewad orgude seest ja mäggede peält,

8. Üks nisso ja odra ja wina ja wigi pude ja kranatiouna pude Ma, üks öllimarja pude ja mee Ma:

9. Üks Ma, kus sa mitte kehwa wisi ei sa leiba süa, kus ei pea ühtegi puduma, üks Ma, kelle kiwwid täis rauda on, ja kelle mäggede seest sa saad waske väljaraiuda.

10. Kui sa saad sõnud ja so köht täis sanud, siis pead sa Jehowat omma Jummalat kiitma se hea Ma pärrast, mis ta sulle annud.

11. Hoia ennast, et sa mitte Jehowa omma Jummalat ärra ei unnusta, kui sa ei pea temma käsko ja ta kohtoseädussid ja ta seädmissi, mis ma tänna sind kässin.

12. Ehk sa wahhest sööd ja so köht saab täis, ja ehhitad head koiad ja ellad seäl sees,

13. Ja so weiksed ja so puddolouksed siggiwad, ja sa saad palju hõbbekat ja kulda,

ja keik, mis sul on, siggib,
14. Ja so südda lähhäb
surelisseks, ja sa unnustad
Jehowat omma Jummalat ärra,
kes sind Egiptusse maalt
orjade koiast wäljatonud:

15. Kes sind saatnud sures ja
jälledas körbes, kus tullised
maud ja korpionid ollid, ja
poud, kus ep olnud wet; kes
sulle laskis wet wäljatulla
keigekowwema kiwwikaljust.

16. Kes sind mannaga sötis
körbes, mis so wannemad ei
tunnud, et ta sind pididi
allandama ja sind kiusama, et
ta sulle wimaks head teeks.

17. Ja sa mötleksid ommas
süddames: mo rammo ja mo
käre wäggi on mulle se
warrandusse saatnud.

18. Siis pead sa Jehowat
omma Jummalat omma meele
tulletama, et temma se on, kes
sulle annab rammo warrandust
sada, et ta omma seädusse
kinnitab, mis ta so
wannemattele wandudes
tootand, nenda kui tännapäaw
on.

19. Ja se peab sündima, kui
sa koggone Jehowat omma
Jummalat ärraunnustad, ja

teiste jummalatte järrel käid ja
neid tenid ja nende ette
kummardad: siis ma tunnistan
tännä teie wasto, et teie
wissiste peate hukka sama:
20. Nenda kui need rahwas,
mis Jehowa teie eest hukka
sadab, nenda peate teie hukka
sama, sepärrast et teie ei
wötta kuulda Jehowa omma
Jummala sanna.

9. Peatük.

*Jehowa aiab pagganad ärra
nende öälusse pärrast.*

1. Kule Israel, sa lähhäd tännä
ülle Jordani, et sa tulled
pagganatte maad pärrima, kes
suremad ja wäggewamad sind
on; liñnad, mis sured ja
tuggewaks tehtud taewani.

2. Mis üks suur ja pitk rahwas
Enaki lapsed on, mis sa
tunned, ja olled kuulnud: kes
woib seista Enaki laste ees?

3. Ja sa pead tännä teädma,
et Jehowa so Jummal se on,
kes sinno ees käib, üks põllew
tulli, se kautab neid ärra ja se
rudjub neid mahha so silma
ette: siis aia neid ärra ja hukka

neid ussinaste ärra, nenda kui Jehowa sulle räkinud.

4. Ärra ütle ommas süddames; kui Jehowa so Jummal neid saab so eest ärralükkanud, ärra mötle: minno öigusse pärrast on Jehowa mind saatnud seddasinnast maad pärrima; et kül nende rahwa öälusse pärrast Jehowa neid so eest ärraaiab.

5. Ei mitte so öigusse pärrast egga so süddame waggadusse pärrast olled sa tulnud nende maad pärrima: agga nende rahwa öälusse pärrast aiab Jehowa so Jummal neid so eest ärra, et ta töeks teeb sedda sanna, mis Jehowa wandunud so wannemattele Abraamile, Isaakile ja Jakobile.

6. Ja sa pead teädma, et Jehowa so Jum~al sulle mitte so öigusse pärrast ei anna seddasinnast head maad, sedda pärrida, sest sa olled üks kangekaelne rahwas.

7. Tulleta omma mele, ärra unnusta mitte ärra, kuidas sa Jehowat omma Jummalat olled körbes wägga wihhastand; sest päwast, kui sa Egiptusse maalt wäljatullid, senni kui teie seie

kohta saite, ollete teie wastapanniad olnud Jehowa wasto.

8. Ja Orebis ollete teie wägga Jehowat wihhastand, ja Jehowa sai wihhaseks teie peäle, et ta teid pididi ärrakautama.

9. Kui ma ülles mäe peäle läksin wõtma need kiwwi-lauad, need seädusse lauad, mis Jehowa teiega teinud, ja ma jäin mäe peäle nellikümmend päwa ja nellikümmend ööd, ei sönud ma mitte leiba egga jonud ma wet.

10. Ja Jehowa andis mo kätte need kaks kiwwi-lauda, mis Jummal sörmega kirjutud, ja nende peäl ollid keik need sannad, mis Jehowa olli teiega räkinud mäe peäl kesk tulle seest koggodusse päwal.

11. Ja se sündis pärrast nellikümmend päwa ja nellikümmend ööd, et Jehowa mo kätte andis neid kaks kiwwi-lauda, need seädusse lauad.

12. Ja Jehowa ütles mo wasto: Touse ülles, minne ussinaste siit mahha, sest so rahwas mis sa Egiptussest wäljatonud, on pahhaste teinud; nemmad on

äkkitselt ärralahkund se tee peält, mis ma neid käksin, nemmad on ennestele ühhe wallatud kuio teinud.

13. Ja Jehowa räkis mo wasto ja ütles: Ma ollen sesinnatse rahwa näinud, ja wata temma on üks kangekaelne rahwas.

14. Seisa must rahho, siis tahhan ma neid ärrakautada, ja nende nimme ärrakustutada taewa alt, ja tahhan sind teha wäggewamaks ja paljuks rahwaks, ennam kui nemmad on.

15. Siis ma pöörsin taggasi ja läksin mäe peält mahha, (agga se mäggi põlles tulle sees,) ja kaks seädusse lauda ollid mo kahhe käe peäl.

16. Ja ma näggin ja wata, teie ollite Jehowa omma Jummal wasto patto teinud, teie ollite ennestele teinud ühhe wallatud wassika, teie ollite äkkitselt ärralahkund se te peält, mis Jehowa teid käsknud.

17. Ja ma hakkasin neist kahhest lauast kinni ja wiskasin neid ommast kahhest käest mahha, ja murdsin neid katke teie silma ees.

18. Ja ma heitsin ennast

Jehowa ette mahha, nenda kui enne nellikümmend päwa ja nellikümmend ööd, leiba ei sönud ma mitte egga jonud ma wet, keige teie patto pärrast mis teie ollite teinud, et teie sedda kurja Jehowa silma ees tehhes tedda ärritasite.

19. Sest ma kartsin se wihha ja se tullise wihha eest, et Jehowa teie peäle olli wägga kurjaks sanud, et ta teid pididi ärrakautama: ja Jehowa wöttis mind kuulda ka sedda puhko.

20. Ja Aaroni peäle sai Jehowa wägga wihhaseks, et ta tedda pididi ärrakautama, ja ma pallusin ka Aaroni eest sel aial.

21. Ja teie patto, sedda wassikast, mis teie ollite teinud, wötsin minna ja põlletasin sedda ärra tullega, ja örusin peneks ja jahwatasin sedda hästi, senni kui ta peneks sai kui pörm, ja ma wiskasin ta pörmo jökke, mis mäelt mahha joseb.

22. Ja Taberas ja Massas ♂ ja Kibrottaawas ♂♂ wihhastasite teie wägga Jehowat.

23. Ja kui Jehowa teid läkkitas Kadesbarneast ja ütles: minge

ülles ja pärrige se Ma, mis ma teile annud: siis pannite teie Jehowa omma Jummalä su-sanna wasto, ja ei usknud tedda mitte egga wötnud ta sanna kuulda.

24. Teie ollete wastopanniad olnud Jehowa wasto, sest päwast kui ma teid tunnud.

25. Ja ma heitsin ennast Jehowa ette mahha need nellikümmend päwa ja need nellikümmend ööd, kui ma ennast mahha heitsin: sest Jehowa olli öölnud, et ta teid pididi ärrakautama.

26. Ja ma pallusin Jehowa ja ütlesin: ISSand Jehowa! ärra rikku mitte ärra omma rahwast ja omma pärris-ossa, mis sa olled lunnastand omma surussega, mis sa wäljatonud Egiptussest tuggewa käega.

27. Mötle omma sullaste Abraami, Isaaki ja Jakobi peäle, ärra wata mitte selle rahwa kangusse peäle egga ta öälusse peäle, egga ta patto peäle:

28. Et ei ütle se Ma rahwas, kust sa meid wäljatonud: sepärrast et Jehowa ei woind mitte neid wia senna male, mis

ta neile räkinud, ja et ta neid wihkas, on ta neid waljawinud, et ta neid pidi kõrbe surmama.

29. Ja nemmad on so rahwas ja so pärris-ossa, mis sa omma sure rammoga ja om~a wälja sirrutud käewarrega olled wäljatonud.

10. Peatük.

*Kümne kässo lauad: Lewi sou-
arro lahhutamissest: Jummalä
käskude lühhihe öppetus.*

1. Sel aial ütles Jehowa mo wasto: Raiu ennesele kaks kiwwi-lauda kui need endised, ja tulle ülles mo jure seie mäe peäle, ja te ennesele üks pu-laekas.

2. Ja ma tahhan nende laudade peäle kirjutada need sannad, mis nende endiste laudade peäl ollid, mis sa olled katki murdnud, ja sa pead neid laeka sisse pannema.

3. Ja ma teggin ühhe laeka Sittimi puust, ja raiusin kaks kiwwi-lauda nenda kui need endised; ja ma läksin ülles mäe peäle ja need kaks lauda ollid mo käes.

4. Ja ta kirjotas nende laudade peäle se endise kirja järrele need kümme sanna, mis Jehowa teie wasto olli räkünd mäe peäl kesk tulle seest koggodusse päwal, ja Jehowa andis neid mo kättte.

5. Ja ma pöörsin ümber ja läksin mäe peält mahha, ja pannin laeka sisse need lauad, mis ma olin teinud, ja nemmad jäid senna, nenda kui Jehowa mind olli käsknud.

6. Ja Israeli lapsed läksid tee peäle Perotbenejaakanist Mosera; senna surri Aaron ja senna maeti tedda mahha, ja Eleasar temma poeg sai preestri-ammeti peäle ta assemele.

7. Seält nemmad läksid tee peäle Kudgoda, ja Kudgodast Jotbata, mis üks jöggede Ma on.

8. Sel aial lahhutas Jehowa Lewi sugguarro ärra, et nemmad piddid Jehowa seädusse laekast kandma, Jehowa palle ees seisma, tedda tenima ja temma nimmel önnistama tännapäwani.

9. Sepärrast ep olle Lewitidel jaggo egga pärris-ossa omma

wendadega; Jehowa se on nende pärris-ossa, nenda kui Jehowa so Jummal temmale räkinnud.

10. Ja ma seisin mäe peäl, nenda kui neil endisil päiwil, nellikümmend päwa ja nellikümmend ööd, ja Jehowa wöttis mind kuulda ka sedda puhko: Jehowa ei tahtnud sind mitte ärrarikkuda.

11. Ja Jehowa ütles mo wasto: Wötta kätte, minne tee peäle rahwa ees, et nemmad tulleswad ja pärriwad sedda maad, mis ma nende wannemattele ollen wandunud neile anda.

12. # Ja nüüd Israel, mis küssib Jehowa so Jummal sinno käest? muud kui et sa pead kartma Jehowat omma Jummalat, et sa käid keige temma tede peäl, ja et sa tedda armastad ja Jehowat omma Jummalat tenid keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest,

13. Et sa pead Jehowa kässud ja ta seädmissed, mis minna sind tänna kässin sulle heaks.

14. Wata Jehowa so Jummal pärralt on taewas ja taewaste

taewas, Ma ja keik mis seäl sees.

15. Ükspäines so wannemid on Jehowa ihhaldanud, et ta neid armastas, ja on nende suggu pärrast neid ärrawallitsenud, teid keige rahwa seast, nenda kui tännapä on.

16. Ja teie peate omma süddame eest-nahha ümberleikama, ja omma kaela ei pea teie mitte ennam kangeks teggema.

17. Sest Jehowa teie Jummal on jummalatte Jummal ja issandatte ISSand, se suur, se wäggew Jummal, kes kartusse wäärt, kes ei pea ühhestki luggu ja ei wötta melehead wasto.

18. Kes öigust teeb waese lapsele ja lessenaesele, ja armastab woörast, et ta temmale annab leiba ja ridid.

19. Ja teie peate woöraid armastama, sest teie ollete woörad olnud Egiptusse maal.

20. Jehowat omma Jummalat pead sa kartma, tedda pead sa tenima ja temma pole hoidma ja ta nimme jures wanduma.

21. Temma on so kitus ja

temma on so Jummal, kes so jures teinud need sured ja kartusse wäärt asjad, mis so silmad näinud.

22. Seitsmekümne waimoga läksid so wannemad alla Egiptusse-male, ja nüüd on Jehowa so Jummal sind pannud nenda kui taewa tähhed æ paljusse polest.

11. Peatük.

Jehowat peab kartma temma sure wäe ja armo pärrast.

1. Ja sa pead Jehowat omma Jummalat armastama ja piddama temma käskmissed ja ta seädmissed ja ta kohtoseädussed ja ta kässod keik ello aia.

2. Ja teie teate tänna, et ma ei rägi mitte teie lastega, kes ei tea ja kes ei olle näinud Jehowa teie Jummal karristust, temma surust, ta tuggewat kät ja ta wälja sirrutud käewart.

3. Ja ta immetähhed ja temma teud, mis ta teinud Egiptusses Warao Egiptusse kuningale ja keige ta male.

4. Ja mis ta teinud Egiptusse söawäele, temma hoostele ja ta söa wankrittele, kuidas ta on lasknud kõrkiatte merre wet nende peäle joosta, kui nemmad teid tagga aiasid, ja Jehowa neid ärrahukkas tännapawani.

5. Ja mis ta teile teinud körbes, senni kui teie seie kohta saite.

6. Ja mis ta teinud Tatanile ja Abiramile Eliabi poegadele, kes Rubeni poeg olli, kuidas se Ma omma su lahti teinud ja ärranelanud neid ja nende perret ja nende telgid, ja keik se warrandusse, mis ial nende pärralt olli keige Israeli seas.

7. Sest teie silmad on keik Jehowa sured tööd näinud, mis ta teinud.

8. Sepärrast peate teie keik need kässud piddama, mis ma teid tänna kässin, et teie saaksite kinnitud ja tullete ja pärrite se Ma, kuhho teie lähhäte sedda pärrima.

9. Ja et teie woiksite pitkendada ellopäwad seäl maal, mis Jehowa teie wannemattele wandunud, neile ja nende suggule anda, üks Ma

mis pima ja met joseb.

10. Sest se Ma, kuhho sa tulled sedda pärrima, ei olle mitte kui Egiptusse-ma, kust teie ollete wäljatulnud, mis sa külwasid omma seemnega, ja kastsid omma waewaga kui ühhe rohho-aia.

11. Agga se Ma, kuhho teie lähhäte sedda pärrima, on üks mäggine ja orrunne Ma: ta joob wet taewa wihmast;

12. Üks Ma, mis järrele Jehowa so Jummal kulab; Jehowa so Jummal silmad on allati seäl peäl aasta hakkatussest aasta lõppetussest sadik:

13. Ja se peab sündima, kui teie öiete wöttate kuulda mo kässud, mis minna teid tänna kässin, et teie armastate Jehowat omma Jummalat ja tedda tenite keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest:

14. Siis tahhan minna teie male wihma anda ommal aial, sedda warrast ja hillist wihma, ja sa pead kokkokorristama omma wilja ja omma wärske wina ja omma ölli.

15. Ja ma tahhan rohto anda so wälja peäle so lojustele, ja

sa pead söma ja so köht peab täis sama.

16. Hoidke ennast, et teie südda ei lasse ennast melitada, et teie ärratagganete, ja tenite teised jummalad ja nende ette kummardate.

17. Ja Jehowa wihha süttib põllema teie wasto ja ta panneb taewast kinni, et mitte wihma ei saa, ja se Ma ei anna omma wilja, ja teie peate pea ärrakadduma se hea Ma peält, mis Jehowa teile annab.

18. α Ja teie peate needsinnatsed mo sannad omma süddamesse ja omma hingesse pannema, ja neid sidduma tähheks omma käe peäle, ja nemmad peawad peanaastuks otsa ollema teie silmade wahhel.

19. Ja teie peate neid ommad lapsed õppetamma ja neist räkima, kui sa ommas koias istud, ja kui sa tee peäl käid, ja kui sa ennast mahhaheidad, ja kui sa üllestoused.

20. Ja sa pead neid kirjutama omma koia piitjalge peäle ja omma wärrawatte peäle,

21. Et teie päiwi ja teie laste päiwi palju saab seäl maal, mis

Jehowa teie wannemattele wandunud neile anda, nenda kui taewa päwad Ma peäl.

22. Sest kui teie öiete peate keik needsinnatsed kässud, mis ma teid käsknud, et teie nende järrele tete, et teie armastate Jehowat omma Jummalat ja käite keige ta tede peäl ja hoiate temma pole:

23. Siis aiab Jehowa keik neid rahwast teie eest ärra, ja teie peate rahwast pärrima, mis suremad ja wäggewamad teid on.

24. Keik kohhad, kus teie jalge tallad peäle astuwad, peawad teie pärralt ollema, siit kõrwest ja Libanonist, se jõe Wratti jõe jurest taggumisest merrest sadik peab teie raia ollema.

25. Ei pea ükski jäma teie ette seisma: teie hirmo ja teie kartust tahhab Jehowa teie Jummal panna keige se Ma peäle, mis peäle teie astute, nenda kui ta teile räkinud.

26. Wata ma pannen tänna teie ette önnistust ja ärrawandumist.

27. Sedda önnistust, kui teie wöttate kuulda Jehowa omma Jummal kässud, mis ma teid

tänna kässin.

28. Ja sedda ärrawandumist, kui teie mitte ei wötta kuulda Jehowa omma Jummalä käskusid, kui teie ärralahkute se tee peält, mis ma teid tänna kässin, et teie wöttate teiste jummalatte järrel käia, mis teie ep olle tunnud.

29. Ja se peab sündima, kui Jehowa so Jummal sind saab senna male winud, kuhho sa lähhad sedda pärrima: siis pead sa sedda önnistamist andma Krisimi mäe peäl, ja ärrawandumist Ebali mäe peäl.

30. Eks need olle teile pool Jordani se tee tagga päwa waundusse pool Kanaanide maal, kes laggeda peäl ellawad, Kilgali kohhal More tammikko jures?

31. Sest teie lähhäte ülle Jordani, et teie sate pärrida se Ma, mis Jehowa teie Jummal teile annab, ja teie peate sedda pärrima ja seäl ellama.

32. Katsuge nüüd teha, keik nende seädmiste ja kohtoseäduste järrel, mis ma tänna teie ette pannen.

12. Peatük.

Ebbausk on pahha: öige Jummalä tenistusse paik ja wiis.

1. Need on need seädmised ja kohtoseädused, mis järrel teie peate katsuma teha seäl maal, mis Jehowa so wannematte Jummal sulle annab sedda pärrida, keige ello aia, mis teie Ma peäl ellate.

2. Teie peate koggone kautama keik paigad, kus need rahwas, kelle Ma teie pärrite, on ommad jummalad teninud, kõrge mäggede peäl ja mäekinkude peäl ja keikide halja pude al.

3. Ja teie peate nende altarid mahhakiskuma, ja nende ebbaussosambad katkimurdma, ja nende ied tullega ärrapölletama, ja nende nikkertud jummalad mahha raiuma, ja nende nimme seält kohhast kautama.

4. Teie ei pea mitte nenda teggema Jehowale omma Jummalale.

5. Agga se paiga järrel, mis

Jehowa teie Jummal ärrawallitsenud keikist teie souarrudest, et ta senna omma nimme panneb, temma maia järrele peate teie küssima ja senna tulles.

6. Ja siina peate teie wima omma põlletamisse- ja omma tappa-ohwrid, ja ommad kümnessed ja omma käe üllestöstmisse-ohwri, ja ommad tootusse ja ommad heamelelissed ohwrid, ja omma weiste ja omma puudoluste essimest issast suggu.

7. Ja seal peate teie söma Jehowa omma Jummal ees, ja rõõmsad ollema keige se pärrast, kus külge teie ja teie perred omma kät pistanud, sest et Jehowa so Jummal sind on önnistanud.

8. Ei teie pea ühtegi teggema sedda möda, kui meie siin tänna teme, iggaüks keik, mis ta melest öige on.

9. Sest teie ep olle tännini weel mitte tulnud hingamisse paika ja pärris-ossa peäle, mis Jehowa so Jummal sulle annab.

10. Ja teie peate ülle Jordani minnema ja jäma senna male,

mis Jehowa teie Jummal teile pärris-ossaks annab, ja ta sadab teile hingamist keige teie waenlaste eest seal ümberkaudo, ja teie peate julgeste ellama.

11. Ja üks paik peab ollema, mis Jehowa teie Jummal wõttab ärrawallitseda, et ta omma nimme senna assutab, siina peate teie wima keik sedda, mis ma teid kässin, ommad põlletamisse- ja ommad tappa-ohwrid, ommad kümnessed ja omma üllestöstmisse-ohwri, ja keik teie parramad tootusse-ohwrid, mis teie Jehowale tootate.

12. Ja teie peate rõõmsad ollema Jehowa omma Jummal ees, teie ja teie poiad ja teie tütrede ja teie sullased ja teie ümmardajad ja se Lewit, kes teie wärrawate sees: sest temmal ep olle jaggo egga pärris-ossa teiega.

13. Hoia ennast, et sa omma põlletamisse-ohwri ei ohwerda keiges paikas, mis sa nääd:

14. Waid seal paikas, mis Jehowa ärrawallitseb ühhest so sugguarrude seast, seal pead sa ohwerdama ommad

pölletamisse-ohwrid, ja seäl
pead sa teggema keik sedda,
mis ma sind kässin.

15. Agga keige omma hinge
himmo pärrast pead sa tapma,
ja lihha söma Jehowa omma
Jummala önnistamisse järrele,
mis ta sulle annud keikis so
wärrawis: kes rojane ja kes
puhhas, peab sedda söma,
nenda kui ühhe weikise ja sure
hirwe lihha.

16. Agga werd ei pea teie
mitte söma, Ma peäle pead sa
sedda wallama nenda kui wet.

17. Ei sa woi mitte omma
wärrawatte sees süa omma
wilja ja omma wärsket wina ja
omma ölli kümnest, ei omma
weiste, egga omma
puddolojuste essimest issast
suggu, ei ühtegi omma
tootusse-ohwrist, mis sa
tootad, ei omma heamelelisest
ohwrist, egga omma käe
üllestöstmisse-ohwrist:

18. Waid Jehowa omma
Jummala ees pead sa sedda
söma seäl paikas, mis Jehowa
so Jummal ärrawallitseb, sinna
ja so poeg ja so tüttar ja so
sullane ja so ümmardaja, ja se
Lewit, kes so wärrawis, ja pead

römus ollema Jehowa omma
Jummala ees keige se pärrast,
kus külge sa omma kät pistad.

19. Hoia ennast, et sa mitte
sedda Lewitit mahha ei jätta, ei
keigel omma ello aial om~al
maal.

20. Kui Jehowa so Jummal so
raia laiemaks teeb, nenda kui
ta sulle räkinud, ja sa ütled:
ma tahhan lihha süa, sest et
so hing iggatseb lihha süa; siis
pead sa keige omma hinge
him~o pärrast lihha söma.

21. Kui se paik kaugel sust
ärra on, mis Jehowa so
Jummal ärrawallitseb, et ta
senna omma nimme panneb,
siis pead sa tapma ommast
weistest ja ommast
puddolojustest, mis Jehowa
sulle annud, nenda kui ma sind
käsknud, ja söma omma
wärrawatte sees keige omma
hinge himmo pärrast.

22. Agga nenda kui weikise- ja
sure-hirwe lihha süakse, nenda
pead sa sedda söma; kes
rojane ja kes puhhas, woib
sedda ühtlase süa.

23. Agga olle wahwa, et sa
mitte werd ei sö, sest werri on
se hing, ja sa ei pea mitte

hinge söma lihhaga.

24. Ei sa pea sedda mitte söma, Ma peäle pead sa sedda wallama kui wet.

25. Sa ei pea sedda mitte söma, et sinno ja so laste kässi pärrast sind hästi käib, kui sa teed, mis Jehowa melest öige on.

26. Agga ommad pühhad asjad, mis sul woiksid olla, ja omma tootusse-ohwrid pead sa wõtma ja tulles siina paika, mis Jehowa ärrawallitseb.

27. Ja sa pead ommad põlletamise-ohwrid, se lihha ja se werre ohwerdama Jehowa omma Jummalaltari peäl, ja so tappa-ohwride werri peab sama ärrawallatud Jehowa so Jummalaltari peäle, ja se lihha pead sa söma.

28. Panne tähhele ja kule keik need sannad, mis ma sind kässin, et sinno ja so laste kässi pärrast sind hästi käib iggaweste, sest et sa teed, mis hea ja öige Jehowa so Jummalaltari melest.

29. Kui Jehowa so Jummal wottab ärrakautada so eest neid rahwast, kuhho sa lähhad neid pärrima, ja sa saad neid

pärrida ja nende maal ellada:

30. Hoia ennast, et sind ei wörkuta nende järrele, pärrast sedda kui nemmad so eest on ärrakautud, ja et sa nende jummalaid tagga ei noua egga ütle: kuidas need rahwas ommad jum~alad teninud, nenda tahhan minnagi teha.

31. Ei sa pea mitte nenda Jehowale omma Jummalale teggema: sest keik, mis Jehowale üks hirmus assi on, mis ta wihkab, sedda on nemmad omma jummalattele teinud: sest nemmad on ka ommad poiad ja ommad tütreid tullega omma jummalattele ärrapõlletand.

13. Peatük.

Walle-prohwetide ja walle-nou wõtjatte nuhtlus.

1. Keik nende sannade järrele, mis minna teid kässin, peate teie katsuma teha: ei sa pea mitte senna jure middagi kaswatama egga sest ärrakautama.

2. Kui üks prohwet ehk unnenäggia peaks so seas

tousma, ja ta annab sulle ühhe
tähhe ehk imme-teo,

3. Ja se täht ehk immeteggo
tulleb, mis ta so wasto räkinud,
ja ütleb: lähme teiste
jummalatte järrele, mis sa ei
tunne, ja tenigem neid:

4. Ei pea sa mitte selle
prohweti ehk selle unnenäggia
sanna wõtma kuulda: sest
Jehowa teie Jummal kiusab
teid, et saaks teäda, kas teie
ollete need, kes armastawad
Jehowat omma Jummalat
keigest ommast süddamest ja
keigest ommast hingest.

5. Jehowa omma Jummal
järrel peate teie käima, ja
tedda kartma ja temma kässud
piddama ja ta sannad kuulma
ja tedda tenima ja temma pole
hoidma.

6. Ja seddasamma prohweti
ehk seddasamma unnenäggiat
peab surma pandama, sest ta
on ärratagganemist räkinud
Jehowa teie Jum~ala wasto,
kes teid wäljatonud Egiptusse
maalt ja sind lunnastand
orjade koiast; et ta sind
ärraukkutab se tee peält, mis
Jehowa so Jum~al sind
käsknud, et sa seäl peäl piddid

käima; siis pead sa sedda
kurja ennese seast ärrasaatma.

7. Kui so wend so emma poeg
ehk so poeg ehk so tüttar ehk
so naene, kes so sülles, ehk
so söbber, kes kui so hing on,
sallaja sind kihhutab ja ütleb:

lähme ja tenime teised
jummalad, mis ei sinna egga
so wannemad ei tunnud,
8. Nende rahwa jummalast,
mis teie ümberkaudo on, kes
liggi so jures ehk kaugel so
jurest ärra ühhest Ma otsast
teise:

9. Ei pea sa mitte temma nou
wõtma egga tedda wõtma
kuulda, ja so silm ei pea mitte
ta peäle hallastama egga armo
andma egga tedda warjul
hoidma;

10. Agga sa pead ja pead
tedda tapma, so kässi peab
keige essite temma peäl ollema
tedda tapmas, ja pärrast keige
rahwa kässi.

11. Ja sa pead tedda
kiwwidega wiskama, et ta
surreb: sest ta on sind otsind
ukkutada Jehowa so Jummal
jurest ärra, kes sind wäljatonud
Egiptusse maalt orjade koiast.

12. Et keik Israelid kuulwad ja

kartwad ja mitte ennam ei te
sesinnatse kurja asja järrele
sinno seas.

13. Kui sa ühhes ommas
liñnas, mis Jehowa so Jummal
sulle annab, et sa seäl ellad,
saad kuulda räkitawa:

14. Mehhed, kes pahharetti
suggu, on so seast wäljaläinud
ja omma liñna rahwast
ukkutanud ja öölnud: lähme ja
tenime teised jummalad, mis
teie ei tunne;

15. Siis pead sa järrele kulama
ja takka urima ja hästi järrele
küssima, ja wata se on tössi,
se assi on õige, se hirmus assi
on so seas sündinud.

16. Sesinnatse liñna rahwast
pead sa hopis moöga terraga
mahhalöma, sa pead sedda ja
keik mis seal sees ja ta
lojuksed sutumaks ärrakautama
moöga terraga.

17. Ja keik ta saki pead sa
kogguma temma turro peäle, ja
tullega keik puhhas
ärrapölletama se liñna ja keik
temma sagi Jehowale om~a
Jummalale, ja se peab ollema
iggawesseks kiwwi-warreks, ei
sedda pea ennam
üllesehhitadama.

18. Ja ei pea ühtegi so käe
külge hakkama sest
ärrakautawast asjast, et
Jehowa ennast pöraks ommast
tullisest wihhast, ja heidab
armo so peäle ja hallastab so
peäle ja sind siggitab, nenda
kui ta so wannemattele
wandudes tootand.

19. Kui sa wöttad kuulda
Jehowa omma Jummalale sanna,
et sa pead keik temma kässud,
mis ma tänna sind kässin,
teha mis õige Jehowa so
Jummalale melest on.

14. Peatük.

*Leinamisest: mis kolbab süa:
kümnesest.*

1. Teie ollete Jehowa omma
Jum~ala lapsed, teie ei pea
mitte ennast killule leikama,
egga ennast paljaks aiama
omma silmade wahhel surno
pärrast.

2. Sest sinna olled üks pühha
rahwas Jehowale omma
Jummalale, ja sind on Jehowa
ärrawallitsend, et sa temmale
pead ollema üks isse rahwas
keige rahwa seast, mis Ma peäl

on.

3. Ei sa pea ühtegi söma, mis hirmus assi on.

4. Need on need lojuksed, mis teie peate söma: härg, lamba suggu ja kitse suggu:

5. Suur ja weike hirw ja pödra suggu ja mets-sik ja se tisoni ja teo ja semeri suggu.

6. Ja keik lojuksed, kel sörrad ja sörrad ühhest lahti, mis kahhe sörraga, mis mello melletsewad lojuste seast, neid peate teie söma.

7. Agga sedda ei pea teie mitte söma, mis ükspäinis mello melletseb ja kel ükspäines sörrad, mis ühhest lahti on: ei sedda kamelit egga jännest egga mäe-rotti, et nemmad kül mello melletsewad, siiski ep olle neil sörge: rojased on nemmad teile.

8. Ja sigga, et temmal sörrad on, agga mitte mello, se on teile rojane: nende lihvast ei pea teie mitte söma, ja nende raibesse ei pea teie mitte putuma.

9. Sedda peate söma keigest, mis wees on: keik, kel oimuksed ja somuksed, peate teie söma.

10. Ja keik sedda, kel ep olle oimuksid egga somuksid, ei pea teie mitte söma, rojane on se teile.

11. Keik puhtad linnud peate teie söma.

12. Agga se on, mis teie ei pea mitte neist söma: kotkas ja lukotkas ja merrekotkas,

13. Ja merrekokas ja kul ja must kul,

14. Ja keik kaarnad omma sugguga,

15. Ja surispäkul ja tahmasi- ja Sahhawi-lind ja käggi om~a sugguga;

16. Ja Kosi-lind ja ökul ja Tinsemeti-lind,

17. Ja Kaati- ja Rahami- ja Salaki-lind.

18. Ja tone-kurg ja Anawa lind omma sugguga ja Tukiwati-lind ja nahk-hiir,

19. Ja keik linnud, mis romawad, peawad teile rojased ollema, ei neid pea mitte södama.

20. Keik puhtad linnud peate teie söma.

21. Ühtegi raibet ei pea teie söma; selle woörale, kes so wärrawis on, woid sa sedda anda, et ta sedda sööb, ehk

mü mu ma-innimessele: sest sa olled üks pühha rahwas Jehowale omma Jummalale. Sikkut-talle ei pea sa mitte keetma temma emma pimaga.

22. Sa pead ikka keigest wiljast, mis sa külwand, kümnest andma, mis igga aasta pöld wälja annab.

23. Ja Jehowa omma Jummalaa ees seäl paikas, mis ta wöttab ärrawallitseda, et ta omma nimme senna assutab, seäl pead sa söma omma wilja, omma wärske wina ja omma ölli kümnest ja omma weiste ja omma puddolajuste essimest issast suggu: et sa öppid Jehowa om~a Jummalat kartma keige ello aia.

24. Ja kui sul wägga pitk te on, et sa ei woi sedda siñna wia, et se paik sust kaugel ärra on, mis Jehowa so Jummal ärrawallitseb omma nimme senna panna, et Jehowa so Jummal sind önnistab:

25. Siis pead sa sedda rahha pärrast ärraandma, ja seu se rahha kokko ja wötta omma kätte ja minne siñna paika, mis Jehowa so Jummal

ärrawallitseb.

26. Ja anna se rahha keige se eest, mis so hing ihhaldab, weiste eest ja puddolajuste eest ja wina eest ja kange jomaaia eest ja keige se eest, mis so hing so käest kutsus, ja sö seäl Jehowa omma Jummalaa ees ja olle römus, sinna ja so perre.

27. Ja sedda Lewitit, kes so wärrawis, sedda ei pea sa mitte mahhajätma, sest temmal polle jaggo egga pärris-ossa sinnoga.

28. Igga kolme aasta takka pead sa ärrawima keik omma wilja kümnest, mis sel aastal on, ja pannema seisma omma wärrawatte sisse.

29. Siis peab tulles se Lewit (sest et temmal ep olle jaggo egga pärris-ossa sinnoga) ja se woöras ja se waene laps ja se lesknaene kes so wärrawatte sees, ja peawad söma, et nende köht täis saab: et Jehowa so Jum~al sind önnistab keiges so käe töös, mis sa wöttad teha.

15. Peatük.

Järrele-jätmisse aasta.

1. Seitsme aasta takka pead sa lahtilaskmisse aastat piddama;
2. Ja se on se lahtilaskmisse assi: igga wõlla-issand peab järrele andma, kes omma liggimessele kasso peäle laenanud, ei ta pea mitte omma liggimest egga omma wenda takka aiama, sest et se lahtilaskmisse-aeg on kulunud Jehowale.
3. Woöra ma innimesse wölga woid sa takka aiada, agga mis sul on omma wenna jures, sedda peab so kässi järrele andma.
4. Ommeti ei peaks santi ollema so seas, sest Jehowa tahhab sind kül önnistada seäl maal, mis Jehowa so Jummal sulle annab pärris-ossaks sedda pärrida;
5. Kui sa agga öiete wöttad Jehowa omma Jummal sanna kuulda, et sa katsud tehha keik nendesinnaste käskude järrele, mis ma sind tänna kässin.
6. Sest Jehowa so Jummal

önnistab sind, nenda kui ta sulle räkinud, et sa woid palju rahwale pandi peäle laenada, agga sinna ei sa mitte pandi peäle wötta, ja pead mitme rahwa ülle wallitsema, agga sino ülle ei pea nemmad mitte wallitsema.

7. Kui üks sant sinno seas üks so wendadest ühhes so wärrawas so maal on, mis Jehowa so Jummal sulle annab: siis ei pea sa mitte omma süddant kowwaks teggema, egga omma kät kinni piddama omma wenna eest, kes sant on.

8. Agga sa pead temmale omma kät rohkeste lahti teggema ja temmale ikka laenama, mis temmale pudub, ni palju kui ta tarwidusseks tarwis.

9. Hoia ennast, et so süddames ep olle üks pahharetti mõtte, et sa mõtled: se seitsmes aasta, se lahtilaskmisse aasta jouab liggi; et so silm kurri on omma wenna wasto, kes sant on, ja sa ei anna temmale mitte, siis hüab ta so pärrast Jehowa pole, ja se tulleb sulle pattuks.

10. Sa pead temmale ikka andma, ja so südda ei pea mitte kurri ollema, kui sa temmale annad: sest se asja pärrast önnistab sind Jehowa so Jummal keiges so töös ja keiges, kuhho külge sa omma kät pistad.

11. Sest sandid ei lõppe mitte ärra seält maalt: sepärrast kässin ma sind ja ütlen: sa pead rohkeste omma kät lahti teggema omma wennale, omma häddalissele ja omma sandile ommal maal.

12. Kui sulle müakse so wend, kes Ebreamees ehk Ebreanaene on, siis peab ta sind kuus aastat tenima, ja seitsmel aastal pead sa tedda ennese jurest lahti ärralaskma.

13. Ja kui sa tedda eñese jurest lahti ärralassed, siis ei pea sa tedda mitte tühjalt ärralaskma.

14. Sa pead rohkeste temma olla peäle pannema ommast puddolojustest ja ommast rehhe-allussest ja ommast surrotörrest; misga Jehowa so Jummal sind önnistand, sest pead sa temmale andma.

15. Ja pead omma mele

tulletama, et sa olled orri olnud Egiptusse maal, ja Jehowa so Jummal on sind päästnud: sepärrast kässin ma sind tänna seddasamma asja.

16. Agga kui sünnib, et ta so wasto ütleb: ei ma tahha mitte so jurest ärramiñna, sest et ta sind ja sinno kodda armastab, et tem~al hea põlli so jures on:

17. Siis pead sa naaskli wõtma, ja temma körwast läbbi ja ukse külge pistma, ja ta peab sulle sullaseks ollema iggaweste; ja omma ümmardajale pead sa ka nenda teggema.

18. Ei se pea mitte so melest raske ollema, kui sa tedda ennesest lahti ärralassed, sest ühhe päilisse kahhekordse palga eest on ta kuus aastat sind teninud: siis öñistab sind Jehowa so Jummal keikis, mis sa teed.

19. Keik essimenne issane suggu, mis sünnib so weiste ja so puddolojuste seas, pead sa Jehowale omma Jummalale pühhitsema: ei sa pea mitte tööd teggema omma härjaga mis essimenne wassikas, ja sa

ei pea mitte omma
puddolojusse essimest oinik-
talle niitma. 20. Jehowa omma
Jummala ees pead sa sedda
söma igga aastas seäl paikas,
mis Jehowa ärrawallitseb, sinna
ja so perre.

21. Agga kui wigga ta külges,
et ta lonkab ehk pimme on,
mis pahha wigga ial on: siis ei
pea sa mitte sedda Jehowale
omma Jummalale ohwerdama.

22. Omma wärrawatte sees
pead sa sedda söma, kes
rojane ja kes puhhas ühtlase,
nenda kui weikise ja sure hirwe
lihha.

23. Agga ta werd ei pea sa
mitte söma, Ma peäle pead sa
sedda wallama kui wet.

16. Peatük.

*Kolm suurt Pühha:
kohtowañemad: ärrakeeltud
ietukkad.*

1. Panne Abibi ku tähhele, et
sa Pasa pead Jehowale omma
Jummalale, sest Abibi kuul on
Jehowa so Jummal sind
Egiptussest wäljawinud öse.

2. Ja sa pead Pasa tapma

Jehowale omma Jummalale
puddolojuksid ja weiksid seäl
paikas, mis Jehowa
ärrawallitseb, et ta omma
nimme senna assutab.

3. Ei sa pea mitte se jures
söma mis hapnend; seitse
päwa pead sa se jures söma
hapnematta, hädda leiba: sest
ruttoga olled sa Egiptusse
maalt wäljaläinud; sepärrast
pead sa mötlema se päwa
peäle, kui sa Egiptusse maalt
wäljaläinud, keik omma ello
aia.

4. Ja juretaignat ei pea mitte
so jures nähtama keige so raia
sees seitse päwa, ja sest
lihast, mis sa tappad
essimesse päwa öhto, ei pea
mitte ülle ö jäma hom~ikoni.

5. Ei sa woi sedda Pasa-talle
mitte tappa ühhe omma
wärrawatte sees, mis Jehowa
so Jummal sulle annab:

6. Waid seäl paikas, mis
Jehowa so Jummal
ärrawallitseb, et ta omma
nimme siñna assutab, seäl
pead sa Pasa-talle tapma öhto,
kui pääw loja lähhäb, sel
seätud aial kui sa Egiptussest
wäljaläksid.

7. Ja sa pead küpsetama ja söma seäl paikas, mis Jehowa so Jummal ärrawallitseb, ja woid hommiko omma maiasse taggasi miñna.

8. Kuus päwa pead sa hapnematta leiba söma; ja seitsmel päwal on lõppetusse-pühha Jehowale so Jummalale, tööd ei pea sa mitte teggema.

9. Seitse nädalat pead sa ennesele luggema; sest kui sirp hakkand wilja sisse, pead sa hakkama luggema seitse nädalat.

10. Ja pead nädalatte Pühha piddama Jehowale omma Jummalale, ja hea melega om~a käega makso toma, mis sa pead andma, sedda möda kui Jehowa so Jum~al sind önnistanud.

11. Ja sa pead Jehowa omma Jummalale ees römü ollema, sinna ja so poeg ja so tüttar ja so sullane ja so ümmardaja, ja se Lewit, mis so wärrawis, ja se woöras ja se waene laps ja se lesknaene, kes so seas on, seäl paikas, mis Jehowa so Jummal ärrawallitseb, et ta omma nimme senna assutab.

12. Ja sa pead omma mele

tulletama, et sa olled sullane olnud Egiptusses, ja pead katsuma teha nendesinnaste seädmiste järrele.

13. Lehtmaiade Pühha pead sa piddama seitse päwa, kui sa saad kokko korristanud om~ast rehhe-allussest ja ommast surrotörrest.

14. Ja sa pead römü ollema ommal pühhal, sinna ja so poeg ja so tüttar ja so sullane ja so ümmardaja, ja se Lewit ja se woöras ja se waene laps ja se lesknaene, kes so wärrawis on.

15. Seitse päwa pead sa Pühha piddama Jehowale omma Jummalale, seäl paikas mis Jehowa ärrawallitseb: sest Jehowa so Jummal tahhab sind önnistada so wiljaga ja keige so kätte töga, ja sa pead agga römü ollema.

16. Kolm kord aastas peab tulles keik so meesterahwas Jehowa omma Jummalale ette senna paika, mis ta ärrawallitseb: hapnematta leibade Pühhal ja nädalatte Pühhal ja lehtmaiade Pühhal; ja sa ei pea mitte tühja käega Jehowa ette tulles.

17. Iggaüks, nenda kui ta kässi jouab, Jehowa omma Jummalä önnistamist möda, mis ta sulle annud.

18. Kohtomoistiad ja üllewatajad pead sa ennesele pannema keige omma wärrawatte sisse, mis Jehowa so Jummal sulle annab so sugguarrude sees, ja nemmad peawad rahwale kohhut moistma, mis öige kohhus.

19. Oigust ei pea sa mitte köwweraks pööрма: ei sa pea ühhestki luggu piddama, ja melehead ei pea sa wastowötma, sest melehea teeb tarkade silmad pimmedaks ja teeb öigede asjad seggatseks.

20. Oigust, öigust pead sa takkanoudma, et sa jääd elusse ja pärrid sedda maad, mis Jehowa so Jummal sulle annab.

21. Ei sa pea ennesele ühtegi iit istutama, ei mingisuggusest puust, Jehowa omma Jummalä altari jure, mis sa ennesele saad teinud.

22. Ja sa ei pea ennesele mitte ebbausso sam~ast üllespannema, mis Jehowa so Jum~al wihkab.

17. Peatük.

Ebba-usso nuhtlus: kohto-asjad: mis kuñinga kohhus.

1. Ei sa pea Jehowale omma Jum~alale mitte ohwerdama weist egga puddolojust kelle külges wigga on, mis ial pahha assi on, sest se on Jehowale so Jummalale üks hirmus assi.

2. Kui leitakse teie seast ühhest teie wärrawist, mis Jehowa so Jum~al annab, üks meeste- ehk naesterahwas, kes wöttab tehha, mis pahha Jehowa so Jummalä melest, et ta ülle ta seädusse astunud,

3. Ja läinud ja teninud teised jummalad ja nende ette kummardanud, ja päwa ette ehk ku ette ehk keige taewa wäe ette, mis ma ei käsknud;

4. Ja sedda kulutakse sulle ja kuled sedda: siis pead sa hästi järrele kulama, ja wata kui se on tössi, se on töeste nenda, sesuggune hirmus assi on Israelis tehtud:

5. Siis pead sa seddasamma meeste- ehk sedda naesterahwast, kes seddasinnast kurja asja teinud,

ommast wärrawast wäljawima,
sedda meeste- ehk
naesterahwast, ja neid
kiwwidega wiskama, et nemmad
surrewad.

6. Kahhe tunnistusmehhe ehk
kolme tunnistusmehhe sanna
peäle peab tedda, kel surma
süüd, surma pandama; ei
tedda pea mitte surma
pandama ühhe tunnistusmehhe
sanna peäle.

7. Nende tunnistusmeeste kässi
peab essite ta peäle sama
tedda ärrasurmama, ja keige
rahwa kässi pärrast, ja sa pead
sedda kurja ennese seast
ärrasaatma.

8. Kui sulle üks assi ni
immelinne on, et sa ei joua
sedda ärramoista kohtus werre
ja werre wahhel, kohto-asja ja
kohto-asja wahhel, ja hawa ja
hawa wahhel, mis rio asjad so
wärrawis: siis pead sa kätte
wõtma ja üllesmiñema siñna
paika, mis Jehowa so Jummal
ärrawallitseb.

9. Ja pead tulles preestride,
lewitide ja selle kohtomoistja
jure, kes neil päiwil on, ja sa
pead järrele kulama, ja
nemmad peawad sulle teäda

andma sedda kohtomoistusse
luggu.

10. Ja sa pead nende susanna
järrele teggema sedda asja,
mis nemmad sulle teäda
andwad seält paigast, mis
Jehowa ärrawallitseb, ja sa
pead katsuma teha keik
sedda möda, kui nemmad sind
öppetawad.

11. Se kässö-öppetusse sanna
järrele, mis nemmad sind
öppetawad, ja se
kohtoseädusse järrele, mis
nemmad sulle ütlewad, pead sa
teggema: ei sa pea mitte
lahkuma sest sannast, mis
nemmad sulle teäda andwad,
ei parramat egga pahhemat
kät.

12. Ja se mees, kes uhkusse
pärrast teeb, et ta mitte
preestrit, kes seisab seäl
Jehowa so Jummalat tenimas,
egga kohtomoistjat ei wötta
kuulda; sesamma mees peab
surrema, ja sa pead sedda
kurja Israelist ärrasaatma:

13. Et keik rahwas sawad
kuulda, ja kartwad, ja ei olle
ennam uhked.

14. Kui sa senna male saad,
mis Jehowa so Jummal sulle

annab, ja sa pärrid sedda ja ellad seäl, ja sa wöttad öölda: ma tahhan ennese ülle ühhe kunninga tösta, nenda kui keik need rahwas, mis mo ümberkaudo:

15. Siis pead sa ikka ennese ülle töstma ühhe kunninga, mis Jehowa so Jummal ärrawallitseb: omma wendade seast pead sa ennese ülle kunningast töstma, ei sa woi mitte ennese ülle panna üht woöra Ma meest, mis ep olle sinno wend.

16. Agga ta ei pea mitte ennesele palju hobbosid saatma, egga sedda rahwast Egiptusse jälle taggasiwima, et ta ennesele palju hobbosid sadab: sest Jehowa on teile öölnud: teie ei pea teps ennam sedda teed jälle taggasi minnema.

17. Ja ta ei pea ennesele palju naesi wõtma, et ta südda ärra ei taggane, ja ei pea ennesele wägga palju hõbbemat ja kulda saatma.

18. Ja se peab sündima, kui ta om~a kunningrigi aujärre peäl istub, siis peab ta ennesele ühhe kirja sest kasso-

öppetussest ümberkirjotama ühhe ramatusse, sest, mis preestride ja lewitide kä on.

19. Ja se peab ta jures ollema, ja ta peab seält seest luggema keige omma ello aia, et ta öppib Jehowa omma Jummalat kartma, et ta peab keik selle kasso-öppetusse sannad ja seädmissed, et ta nende järrele teeb:

20. Et temma südda ei surusta omma wendade ülle, et ta ei lahku sest kässust ei parremat egga pahhemat kät, et ta ommad päwad pitkendab omma kunningrigi peäl, temma ja ta poiad Israelis.

18. Peatük.

Preestride ossa: kurjad kunstid: prohwet Kristus.

1. Preestridel lewitidel, keigel Lewi sugguarrul ei pea mitte jaggo egga pärris-ossa ollema Israeliga: Jehowa tulle ohwrid ja ta pärris-ossa peawad nemmad söma.

2. Agga pärris-ossa ei pea tem~al mitte ollema temma wendade seas, Jehowa se on

ta pärris-ossa, nenda kui ta temmale öölnud.

3. Ja se peab preestride kohhus ollema rahwa käest sada, nende käest, kes ohwrid ohwerdawad, olgo weis ehk puddolojus, et ta peab preestrile andma sapso ja kaks louga ja se mao.

4. Omma wilja, omma wärske wina ja om~a ölli essimest udist suggu, ja omma essimest puddolojuste nito pead sa temmale andma.

5. Sest tedda on Jehowa so Jummal keige so sugguarrude seast ärrawallitsend, et ta seisab tenimas Jehowa nimmel, temma ja ta poiad keige ello aia.

6. Ja kui üks Lewit tulleb ühhest so wärrawist keigest Israelist, kus ta kui woõras ellab, ja tulleb keige omma hinge ihhaldamise järrele siñna paika, mis Jehowa ärrawallitseb,

7. Ja tenib Jehowa omma Jummal nimmel, kui keik ta wennad need lewitid, kes seäl seisawad Jehowa ees:

8. Siis peawad nem~ad ühtesuggust ossa söma, ilma

se, mis ta wannematte polest münud.

9. Kui sa seña male tuled, mis Jehowa so Jummal sulle añab, siis ei pea sa mitte öppima teggema nende pagganatte hirmsa asjade järrele.

10. Ei so seast pea leitama, kes omma poia ja omma tütre tullest lasseb läbbikäia, ei öñne-andjat, egga sedda, kes pilwest lausub, ei ussidega-lausujat egga noida.

11. Egga wallo-wõtjat egga sedda, kes noia käest küssib, egga teädmameest, egga sedda kes surnutte käest küssib.

12. Sest iggamees, kes sedda teeb, on Jehowale kui üks hirmus assi, ja nende hirmsa asjade pärrast aiab Jehowa sinno Jummal neid ärra so eest.

13. Sa pead täieste wagga ollema Jehowa omma Jummalaga.

14. Sest need pagganad, mis sa ärraaiad, kuulwad neid, kes pilwest lausuwad, ja neid öñne-andjad: agga sulle, sulle ei olle Jehowa so Jummal mitte nenda lubba annud tehha.

15. Ühhe sesugguse kui minna ollen, so seltsist, so wendade seast tahhab JEHOWA So Jum~al sulle PROHWETIKS tösta, tedda peate teie kuulma.

16. Keik sedda möda mis sa Jehowa omma Jummal käest küssinud Orebis koggodusse päwal, ööldes: ei ma woi ennam Jehowa omma Jummal heält mitte kuulda, egga sedda suurt tuld ennam nähha, et ma ei surre.

17. Ja Jehowa ütles mo wasto: se on hea, mis nemmad räkind.

18. ÜHHE PROHWETI tahhan ma neile sata tousma nende wendade seast, nenda kui siña olled, ja MA tahhan om~ad sañad TA suhho panna, ja ta peab nende wasto räkima keik sedda, mis ma tedda kässin.

19. # Ja se peab sündima: se mees, kes mo sanno ei kule, mis ta mo nimmel rägib, selle käest tahhan minna sedda nouda.

20. Agga se prohwet, kes surustab ja ütleb ühhe sanna minno nimmel, mis ma tedda ei olle käsknud räkida, ja ta rägib sedda teiste jummalatte

nimmel, sesamma prohwet peab surrema.

21. Ja kui sa ommas süddames ütled: kuidas peame sedda sanna teädma, mis Jehowa ei olle räkinnud?

22. Kui se prohwet rägib Jehowa nimmel, ja se assi ei sünni egga tulle, se on se sanna, mis Jehowa ei olle räkinnud: uhkusse pärrast on se prohwet sedda räkinnud; sa ei pea mitte temma eest kartma.

19. Peatük.

*Pelgo-liñnade ja
tunnistusmeeste luggu.*

1. Kui Jehowa so Jummal saab ärrakautanud neid rahwast, kelle Ma Jehowa so Jummal sulle annab, ja sa pärrid neid ja ellad nende liñnade sees ja nende koddade sees:

2. Siis pead sa ennesele kolm liñna ärralahhutama kesk omma maad, mis Jehowa so Jummal sulle annab sedda pärrida.

3. Teed pead sa ennesele walmis teggema, ja kolmeks ossaks jaggama omma Ma

raia, mis Jehowa so Jummal sulle pärris-ossaks annab, ja se peab ollema, et igga tapja senna woib pöggeneda.

4. Ja se on se luggu se tapjaga, kes siinna pöggeneb, et ta ellusse jääb: kes omma liggimesse mahhalööb ilma temma teadmatta, ja ta ei olle tedda mitte wihkand ei eile egga enne:

5. Ja kes omma liggimessega metsa läab puid raiuma, ja temma kässi taotab kirwega puud raiuda, ja se raud kukkub warre-otsast ärra ja oskab ta liggimesse, et ta surreb: se peab ühte naisse liinna pöggenema, et ta ellusse jääb.

6. Et se, kes werd takkakulab, sedda tapjat takka ei aia, kui ta südda wihha pärrast kippitab, ja tedda kätte saab (sest et se te kugel ärra on) ja lööb tedda surnuks, ja ta ep olle surma wäärt, sest et ta ei wihkand tedda ei eile egga enne.

7. Sepärrast kässin ma sind ja ütlen: kolm liinna pead sa ennesele ärralahhutama.

8. Ja kui Jehowa so Jummal so raia laiemaks teeb, nenda

kui ta so wannemattele wandudes tootand ja annab sulle keik sedda maad, mis ta käsknud anda so

wannemattele,

9. Kui sa wöttad piddada keik needsinnatsed kässud, et sa sedda teed, mis ma tänna sind kässin, et sa armastad Jehowa omma Jummalat ja käid temma tede peäl keige ello aia: siis pead sa ennesele weel kolm liinna jure seädma ilma needsinnatsed kolm.

10. Et ühhe wagga werri ei sa ärrawallatud sinno maal, mis Jehowa so Jum~al sulle annab pärris-ossaks, ja werresü ei sa sinno peäle.

11. Ja kui üks mees on, kes omma liggimesse wihkab ja warritseb tedda ja kippub ta peäle ja annab temmale surma hobi, et ta surreb, ja se pöggeneb ühte neisse liinna.

12. Siis peawad temma liinna wannemad senna läkkitama ja tedda seält ärrawötma, ja nemmad peawad tedda werre takkakulaja kätte andma, et ta surma saab.

13. So silm ei pea temmale mitte armo andma, ja sa pead

selle wagga werre süüd
ärrasaatma Israelist, et so
kässi hästi käib.

14. Ei sa pea mitte omma
liggimesse raia ülle aiama, mis
endine rahwas on raiaks
pannud so pärris-ossas, mis sa
saad seäl maal, mis Jehowa so
Jummal sulle annab sedda
pärrida.

15. Üks tunnistusmees ei pea
mitte tousma ei ühhegi wasto,
ei ühhegi üllekohto egga
ühhegi patto pärrast keikist
neist pattust, mis kegi woib
tehha: kahhe tunnistusmehhe
sanna peäl ehk kolme
tunnistusmehhe sanna peäl
peab üks assi selge ollema.

16. Kui üks wäggiwaldne
tunnistusmees kellegi wasto
touseb, temma wasto
tunnistama et ta
ärratagganend:

17. Siis peawad need kaks
meest, kes ridus, seisma
Jehowa ees, preestride ja
kohtomoistjatte ees, kes neil
päiwil on.

18. Ja need kohtomoistjad
peawad hästi järrele kulama, ja
wata kui se tunnistusmees on
üks walle tunnistusmees, ta on

wallet tunnistanud omma
wenna peäle:

19. Siis peate teie temmale
nenda teggema, kui ta mötles
omma wennale tehha, ja sa
pead sedda kurja ärrasaatma
ennese seast;

20. Et need teised kuulwad ja
kartwad, ja teps ennam ei te
sesinnatse kurja asja järrele so
seas.

21. Ja so silm ei pea mitte
armo andma; hing hinge eest,
silm silma eest, hammas
hamba eest, kässi käe eest,
jalg jalla eest.

20. Peatük.

Kässud söa-aial.

1. Kui sa sõtta wäljalähhäd
omma waenlaste wasto, ja
näd hobbosid ja söawankrid
ja rahwast, mis eñam on kui
sinna, siis ei pea sa nende
eest mitte kartma: sest Jehowa
so Jummal on sinnoga, kes
sind Egiptusse maalt
wäljatonud.

2. Nenda peab se ollema: kui
teie pea lähhäte taplema, siis
peab preester liggi tulles ja

rahwa wasto räkima,

3. Ja neile ütlema: kule Israel, teie lähhäte tänna pea taplema omma waenlaste wasto, ärgo sago teie südda mitte arraks, ärge kartke ja ärge wärrisege ja ärge hirmuge mitte nende eest.

4. Sest Jehowa teie Jummal käib teiega, et ta teie eest waenlastega tapleb, et ta teid ärrapeästab.

5. Ja üllewatajad peawad rahwa wasto räkima ja ütlema: kes on se mees, kes ühhe ue hone üllesehhitanud, ja polle weel läinud siñna sisse ellama, se mingo ja pöörgo taggasi omma koio, et ta ei surre, ja et üks teine mees ei lähhä senna sisse ellama.

6. Ja kes on se mees, kes ühhe winamäe istutand, ja polle weel ta wiljast kasso sanud, se mingo ja pöörgo jälle taggasi omma koio, et ta sötta ei surre, ja et üks teine mees ei sa temmast kasso.

7. Ja kes on se mees, kes naese on kihlanud, ja polle tedda ennesele wötnud, se mingo ja pöörgo taggasi omma koio, et ta sötta ei surre, ja et

üks teine mees tedda ennesele ei wötta.

8. Ja need üllewatajad peawad weel rahwa wasto räkima ja ütlema: kes on se mees, kes kardab ja arra süddamega on, se mingo ja pöörgo jälle taggasi omma koio, et temma wendade südda ärra ei sulla, nenda kui temma südda.

9. Nenda peab se ollema: kui need üllewatajad sawad rahwa wasto räkinud, siis peawad nemmad söawäe pealikkud seädma rahwa ette.

10. Kui sa tulled ühhe liñna liggi selle wasto söddima, siis pead sa temmale rahho pakkuma.

11. Kui se sünnib, et ta rahho so käest wasto wöttab ja teeb sulle wärrawad lahti: siis peab keik rahwas, mis seält seest leitakse, sulle makso maksma ja sinno allamaks sama.

12. Agga kui ta sinnoga rahho ei te, waid wöttab so wasto söddida: siis pead sa kui waenlane siñna peäle hakkama.

13. Ja kui Jehowa so Jummal sedda so kätte annab, siis pead sa keik ta meesterahwast moöga terraga mahhalöma.

14. Agga naesterahwast ja wäetimid lapsed ja lojuksed ja keik, mis seäl liñnas on, keik temma saki woid sa ennesele risuda ja süa omma waenlaste sagist, mis Jehowa so Jummal sulle annab.

15. Nenda pead sa teggema keige liñnadele, mis wägga kaugel sust ärra on, mis ei olle nendesinnaste pagganatte liñnade seast.

16. Agga sellesinnatse rahwa liñnade sisse, mis Jehowa so Jummal sulle pärris-ossaks annab, ei pea sa ühteainust hinge ellusse jätma.

17. Sest sa pead öiete sutumaks ärrakautama Itti- ja Emori-, Kanaani- ja Perissi-, Iwwi- ja Jebusi-rahwast, nenda kui Jehowa so Jummal sind on käsknud.

18. Sepärrast et nemmad teid ei öppeta teggema keik omma hirmust tööd möda, mis nemmad teinud omma jummalattele, ja teie wöttate patto tehha Jehowa omma Jummal wasto.

19. Kui sa mitto päwa ühhe liñna al olled temma wasto söddimas, et sa sedda woiksid

ärrawötta: siis ei pea sa mitte ta puid ärrarikkuma, et sa kirwest nende kallale wiid, sest sinna woid sest süa, sepärrast ärra raiu neid mitte mahha; sest oh innimenne, wäljal on puud, mis so ette sündiwad kantsiks.

20. Agga puud, mis sa tead, et neist puist ei sa süa, neid woid sa rikkuda ja mahharaiuda ja kantsi üllesehhitada se liñna wasto, mis so wasto wöttab söddida, kunni temma müür mahhatulleb.

21. Peatük.

*Öppetus sest kes tappetud:
naesest kes wangis: essimesse
poia öigussest: sannakuulmatta
poiast: sest, kes üllespodud.*

1. Kui keddagi leitakse ärratappetud seält maalt, mis Jehowa so Jummal sulle añab sedda pärrida, et ta wälja peäl maas on, ei olle teäda, kes tedda on mahhalönud:

2. Siis peawad so wannemad ja so kohtomoistjad wäljaminnema ja nende liñnade wahhed moötma, mis selle ärratappetud

ümberkaudo on.

3. Nenda peab se ollema: seäl liñnas, mis sest ärratappetud lähhem on, peawad selle liñna wannemad weiste suggust ühhe pula wõtma, misga ep olle tööd tehtud, mis ep olle ikke alla sanud,

4. Ja selle liñna wannemad peawad se pula allawima ühhe kowwa orrusse, mis ei sünni harrida egga semet peäle külwada; ja seäl orgus peawad nemmad selle pula kaela ärraraiuma.

5. Ja preestrid Lewi poiad peawad siñna tulles (sest neid on Jehowa so Jummal ärrawallitsenud, et nem~ad tedda teniwad ja Jehowa nimmel önnistawad, ja nende susanna järrele peab keik rioassi ja keik wigga sama ärrasselletud.)

6. Ja keik selle liñna wannemad, kes sest ärratappetud lähhemal on, peawad ommad käed lopputama se pula peäl, kelle kael seäl orgus on ärraraiutud;

7. Ja peawad ennaste eest kostma ja ütlema: meie käed ep olle sedda werd

ärrawallanud, egga meie silmad sedda näinud.

8. Te ärraleppitamist omma Israeli rahwa eest, mis sa, Jehowa, olled ärralunnastanud, ja ärra panne ilmasüta werd süüks omma Israeli rahwa peäle! siis peab se werresü nende eest sama ärraleppitud.

9. Nenda pead sa ilmasüta werd ennese seast ärrasaatma: sest siis teed sa, mis õige on Jehowa melest.

10. Kui sa wäljalähhäd sötta omma waenlaste wasto, ja Jehowa so Jum~al neid so kätte annab, ja sinna wiid neist wangid wangi.

11. Ja nääd wangide hulkas ühhe illusa näoga naese, sa sa armatsed tedda wägga, et sa tedda ennesele naeseks tahhad wötta,

12. Siis pead sa tedda omma kotta wima: ja ta peab omma Pea paljaks aiama ja laskma ommad küned pitkaks kaswada.

13. Ja ta peab omma wangipölwe kue ennese seljast ärrapannema ja so kotta jäma, ja omma issa ja omma emma nutma ühhe ku päwad; ja pärrast sedda pead sa temma

jure heitma ja ollema temma mees ja temma so naene.

14. Nenda peab se ollema: kui ta polle mitte so mele pärrast, siis lasse tedda miñna, kuhho ta tahhab: agga sa ei pea tedda paigast mitte ärramüma rahha pärrast; sa ei pea tem~ast mitte püüdma kasso sada, sepärrast et sa tedda olled ärranaernud.

15. Kui mehhel on kaks naest, teist armastab ja teist wihkab temma, ja nemmad towad temmale poeglapsed ilmale, se, kedda ta armastab ja se, kedda ta wihkab; ja se kedda ta wihkab, saab essite poeglapse,

16. Siis peab se nenda ollema: sel päwal, kui ta omma poegadele, mis tem~al on, pärris-ossa jaggab, ei woi ta mitte selle naese poia, kedda ta armastab, essimesseks poeglapseks piddada, ni kaua kui selle essimenne poeg, kedda ta wihkab, alles on.

17. Sest ta peab selle naese poia, kedda ta wihkab, essimesseks poeglapseks arwama, ja temmale kaks ossa andma keikist, mis ta käest

leitakse, sest et temma essimenne joud on: temma pärralt on essimesse sündimisse öigus.

18. Kui kellelgi on üks poeg, kes kangekaelne ja wastapanneb, ei wotta omma issa egga omma emma sanna kuulda, ja nemmad karristawad tedda ja ta ei kule siiski nende sanna:

19. Siis peawad temma issa ja ta em~a tedda kätte wotma, ja tedda wima omma liñna wannematte jure, ja siñna wärrawa jure, kus paikas ta on, 20. Ja om~a liñna wañematte wasto ütlema: se meie poeg on kangekaelne ja pañeb wasto, ei ta kule mitte meie sanna, prassib ja lakkub.

21. Siis peawad keik ta liñna mehhed tedda kiwwidega wiskama, et ta surreb; ja sa pead sedda kurja ennese seast ärrasaatma, et keik Israeli lapsed kuulwad ja kartwad.

22. Ja kui kegi patto teeb, mis surma wäärt, ja tedda surmatakse, nenda et sa tedda puusse pood:

23. Ei pea ta kehha mitte öseks puusse jäma; sest sa

pead tedda wissiste selsammal päwal mahhamatma, sest kes üllespodud, se on Jummal melest üks ärrawañnutud: et sa ei te rojaseks omma maad, mis Jehowa so Jummal sulle pärris-ossaks annab.

22. Peatük.

*Monnesuggused kässud:
isseärranis roppu töö pärrast.
Kahtlane meel naese pärrast,
horusest ja abbiellorikmisest.*

1. Ei sa pea mitte omma wenna härga egga ta puddoloiust peält agga watama, kui nemmad on ärrapelletud, et sa ennast nende eest körwal hoiad; sa pead neid jalla peält omma wenna kätte jälle saatma.
2. Ja kui so wend ep olle so liggi, ja sa ei tunne tedda mitte, siis pead sa sedda om~a perresse korristama ja olgo se sinno jures, kunni so wend sedda takka nouab, ja siis pead sa sedda jälle ta kätte andma.
3. Ja nenda te temma eesliga, ja nenda te ta kuega, ja nenda

- te keik omma wenna ärrakaddunud asjadega, mis temma käest ärrakaddunud ja mis sa olled leidnud: sa ei woi ennast mitte körwal hoida.
4. Ei sa pea mitte om~a wenna eesli ehk härga peält agga watama, kui need tee peäl maas on, et sa ennast nende eest körwal hoiad: sa pead jalla peält sedda tem~aga üllestöstmä.
 5. Naesterahwa selgas ei pea meesterahwa rided mitte ollema, ei pea ka meesterahwas naesterahwa kube selga pannema: sest iggaüks, kes sedda teeb, on hirmus Jehowa so Jum~ala melest.
 6. Kui te peäl üks liño pessa so ette juhtub mingisugguse pu peäl, olgo poiad ehk munnad, ja se emma seisab haudumas poege ehk munnade peäl, ei pea sa mitte emma ärrawötma poegadega hopis;
 7. Sa pead warsi emma lahti laskma, ja poiad wötta ennesele, et so kässi hästi käib ja et sa ello päwad pitkendad.
 8. Kui sa ühhe ue hone üllesehhitad, siis pead sa kässi-

puud omma kattukse ümber
teggema, et sa ei sada
werresüüd omma hone peäle,
kui kegi seält peält
mahhalangeb.

9. Ärra külwa omma
winamägge mitte kahhesugguse
wiljaga, et ei sa pühhaks selle
seemne walmis willi, mis sa
külwad ja mis so winamäggi
wälja annab.

10. Sa ei pea mitte härja- ja
eesliga ühtlase kündma.

11. Sa ei pea mitte selga
pannema poolkeest riet,
wiltsest ja linnasest ühte
koutud.

12. Sa pead ennesele nörid
teggema omma kue nelja ölma
otsa, misga sa ennast kattad.

13. Kui mees naese wöttab ja
heidab ta jure, ja wihkab tedda
pärrast,

14. Ja sadab tühjad kõnned
temma peäle ja töstab pahha
jutto ta peäle ja ütleb: sedda
naest ollen ma wötnud ja ollen
tem~a liggi sanud, ja ei olle
tedda mitte leidnud neitsi
ollemast:

15. Siis peab selle tüttarlapse
issa ja ta emma wõtma ja
wälja toma se tüttarlapse

neitsipölwe märgid liñna
wannematte ette wärrawasse.

16. Ja se tüttarlapse issa peab
ütlema wannematte wasto: ma
ollen omma tütre selle mehhele
naeseks annud ja ta wihkab
tedda,

17. Ja wata ta on tühjad
kõnned ta peäle saatnud ja
öölnud: minna ei olle so tüttart
leidnud neitsi ollemast, ja need
mo tütre neitsipölwe märgid on
siin; ja nemmad peawad se
linna liñna wannematte ette
wäljalautama.

18. Ja selle liñna wannemad
peawad sedda meest wõtma ja
tedda karristama,

19. Ja sadda hõbbe sekli
makso ta peäle pannema, ja
se tüttarlapse issale andma,
sest et ta on pahha jutto
töstnud ühhe Israeli neitsi
peäle; ja ta peab temma
naeseks jäma, ta ei woi keik
omma ello aia tedda mitte
ärralükkada.

20. Agga kui se könne on
tössi: neitsepölwe märgid ei
olle se tüttarlapse jurest leitud:

21. Siis peawad nem~ad se
tüttarlapse temma issa koia
ukse ette wima, ja selle liñna

mehhed peawad tedda kiwwidega wiskama, et ta surreb: sepärrast et ta jölledust Israelis teinud, et ta omma issa koias hora-ellus ellanud; nenda pead sa sedda kurja ennese seast ärrasaatma.

22. Kui meesterahwast leitakse maggamast ühhe naesterahwa jures, kel mees on: siis peawad nem~ad ka mollemad surma sama, se mees kes naese jures maggab, ja se naene: nenda pead sa sedda kurja Israelist ärrasaatma.

23. Kui üks tüttarlaps üks neitsit on mehhele kihlatud, ja teine mees leiab tedda liñnast ja maggab ta jures:

24. Siis peate teie need mollemad se liñna wärrawa jure wima ja neid kiwwidega wiskama, et nem~ad surrewad, se tüttarlapse sepärrast, et ta ei olle liñnas kissendanud, ja se mehhe sepärrast, et ta om~a liggimesse naese on ärranaernud: nenda pead sa sedda kurja eñese seast ärrasaatma.

25. Ja kui se mees ühhe kihlatud tüttarlapse wälja peält leiab, ja se mees hakkab

tem~ast kinni ja maggab temma jures: siis peab se mees, kes ta jures maggand, üksi surma sama.

26. Ja selle tüttarlapsele ei pea sa middagi teggema; sel tüttarlapsel ep olle patto, mis surma wäärt: sest otsego üks mees omma liggimesse peäle kippub ja wöttab ta hinge seest ärra, nenda on sesinnane luggu.

27. Sest ta leiab tedda wälja peält, se kihlatud tüttarlaps kissendab ja ep olle sedda, kes temmale appi tulleb.

28. Kui üks mees leiab ühhe tüttarlapse, mis neitsit on ja ei olle kihlatud; ja wöttab tedda kätte ja maggab ta jures, ja neid leitakse ühhest:

29. Siis peab se mees, kes ta jures maggas, se tüttarlapse issale andma wiiskümmend hõbbe sekli, ja ta peab temma naeseks jäma, sepärrast et ta tedda ärranaernud, tem~a ei woi tedda mitte ärralükkada keigel om~a ello aial.

23. Peatük.

Monnesuggused puhhastusse ja

armastusse kässud.

1. Ükski ei pea omma issa naest wotma, egga omma issa naese ölma ülles wötma.
2. Ei pea se, kes on hawatud, tautud egga kes on kohhetsetud, Jehowa koggodussesse tulles.
3. Wärdias ei pea mitte Jehowa koggodussesse tulles, egga kümnemas põlweski ei pea ta Jehowa koggodussesse tulles.
4. Ei Ammoni egga Moabi suggu ei pea Jehowa koggodussesse tulles, ei kümnemas põlweski ei pea nemmad Jehowa koggodussesse tulles ei iggaweste mitte:
5. Sepärrast et nem~ad ep olle teie ette joudnud tee peäle ei leiwa egga weega, kui teie Egiptussest wäljaläksite, ja et ta Peori poia Pileami so wasto palkas Petorist Mesopotamiast, sind ärrawanduma;
6. Ja Jehowa so Jum~al ei tahtnud mitte Pileami sanna kuulda, ja Jehowa so Jum~al pöris sedda ärrawañutamist sulle önnistusseks, sest et

Jehowa sinno Jummal sind armastas.

7. Ärra noua nendega rahho egga neile head tehha keik omma ello aia, ei iggaweste mitte.
8. Edomi-ma innimenne ei pea mitte hirmus so melest ollema, sest ta on sinno wend: Egiptusse-ma innime ei pea mitte hirmus so melest ollema, sest sa olled woöras nende maal olnud.
9. Need lapsed, mis neile sündiwad kolmandas põlwes, need peawad Jehowa koggodussesse tulles.
10. Kui söawäggi wäljalähäb so waenlaste wasto, siis pead sa eñast keige kurja asja eest hoidma.
11. Kui so seas on üks mees, kes ei olle puhhas, et temmale ösel middagi juhtund: siis peab ta wälja minnema leri tahha, ta ei pea mitte leri sisse tulles.
12. Nenda peab se ollema: kui öhto kätte jouab, siis peab ta ennast weega lopputama, ja kui pääw loja läinud, siis tulgo ta leri.
13. Ja üks koht peab sul ollema leri tagga, et sa siñna

wäljalähhäd omma asjale.

14. Ja wai peab sul ollema om~a mu söariistade jures, ja se peab sündima, kui sa wöttad mahha istuda om~a asjale, et sa pead sega aukukest ülleskaewama ja om~a roja jälle kinnikatma.

15. Sest Jehowa so Jum~al käib allati so leri sees, et ta sind peästab ja annab so waenlased so kätte: sepärrast peab so leer pühha ollema, et ta so seas ei sa roppo asja nähha ja ei taggane sust ärra.

16. Sa ei pea sedda sullast mitte ta issanda kätte kinni andma, kes omma issanda käest on pääsnud sinno jure.

17. Ta jägo sinno jure so perre sekka siñna paika, mis ta wallitseb, ühte liñna so wärrawist, mis ta melest hea on: sa ei pea tedda mitte waewama.

18. Pordonaest ei pea Israeli tüttarte seas mitte ollema, egga pordomeest pea Israeli poeglaste seas ollema.

19. Sa ei pea mitte ühhe hora palka, egga koera hinda Jehowa om~a Jum~ala kotta wima ei ühhekski tootusse

ohwriks, sest need on mollemadki üks hirmus assi Jehowa so Jum~ala ees.

20. Sa ei pea mitte om~a wennale kasso peäle andma, ei mitte rahha kasso peäle, egga leiwa kasso peäle, egga kasso peäle mingisuggust asja, kust kasso woib sada.

21. Woörale woid sa kasso peäle anda, agga omma wennale ei pea sa mitte kasso peäle andma, et Jehowa so Jum~al sind woiks önnistada keikis, kuhho sa omma kät külge pistad seäl maal, kus sa lähhad sedda pärrima.

22. Kui sa Jehowa om~a Jum~alale ühhe tootusse tootad, ei pea sa mitte wibima sedda tassumatta: sest Jehowa so Jum~al nouab sedda töeste so käest, ja se tulleb sulle pattuks.

23. Agga kui sa ei wötta mitte tootada, siis ei tulle se mitte sulle pattuks.

24. Mis so uledest wäljatulleb, sedda pead sa piddama ja teggema, nenda kui sa Jehowa omma Jummalale hea melega olled tootand, mis sa omma suga räkinud.

25. Kui sa omma liggimesse winamäele tulled, siis woid sa omma himmo järrele winamarjo süa, kunni so köht täis saab, agga omma kallitsasse ei pea sa ühtegi pannema.

26. Kui sa omma liggimesse leikamatta wilja jure saad, siis woid sa omma käega wiljapäid katkuda, agga sirpi ei pea sa mitte omma liggimesse wilja liggi pistma.

24. Peatük.

Abbiello lahhutussed: muud kässud armastussest.

1. Kui üks mees naese wõttab ja saab ta mehheks, ja se sünnib, kui se naene ta silma eest ei leia armo, et se mees ühhe roppo asja tem~ast leiab, ja kirjutab temmale lahhutamisse-ramato ja annab temma kätte, ja lasseb tedda ommast koiast ärramiñna:

2. Ja se naene lähhäb ta koiast wälja ja tulleb ja saab teise mehhele:

3. Ja se wiimne mees wihkab tedda ka, ja kirjutab temmale lahhutamisse-ramato ja annab

ta kätte, ja lasseb tedda ommast koiast ärraminna, ehk kui se wiimne mees surreb, kes tedda ennese naeseks wöttis:

4. Siis tem~a essimeñe mees, kes tedda laskis ärramiñna, ei woi tedda mitte eñesele jälle wõtta, et ta temma naeseks saaks, pärrast sedda kui ta on rojaseks sanud, sest se on Jehowa ees üks hirmus assi; et sa ei sada patto süüd se Ma peäle, mis Jehowa so Jummal sulle pärris-ossaks annab.

5. Kui üks mees naese wõttab, ei pea ta mitte sõtta minnema, ei peagi mingisuggust asja ta peäle pandama: ta peab maksust ilma ollema ommas koiast ühhe aasta, ja omma naest römustama, mis ta wõtnud.

6. Ükski ei pea allumist egga peälmist weskikiwwi pandiks wõtma, sest ta wõttab hinge pandiks.

7. Kui leitakse meest, kes warrastab innimest om~a wendade käest Israeli laste seast, ja püab tem~ast kasso sada ja müüb tedda ärra: siis peab se warras surma sama, nenda pead sa sedda kurja

ennese seast ärrasaatma.

8. Hoidke ennast se piddalitöbbe wigga eest, et teie wägga katsute tehha keik sedda möda, mis preestrid, need Lewitid teid wöiwad öppetada, otsekui ma neid ollen käsknud, nenda peate teie katsuma tehha.

9. Tulleta mele sedda, mis Jehowa so Jum~al Mirjamile teggi seäl tee peäl, kui teie Egiptussest ollite wäljatulnud.

10. Kui sa omma liggimessele mingisuggust asja wöllaks annad, ei pea sa mitte ta kotta minnema, ta käest panti wõtma.

11. Oues pead sa seisma, ja se mees, kellele sa lainad, peab se pandi so kätte wälja toma oue.

12. Ja kui ta kehwa mees on, ei pea sa mitte maggama heitma temma pandi piddades.

13. Sa pead se pandi tem~ale warsi jälle taggasi andma, kui pääw saab loja läinud, et ta omma ride peäl woib maggada ja sind önnistada; ja se peab sulle öigusseks tullesma Jehowa so Jummal ees.

14. Sa ei pea mitte liga

teggema selle palgalissele, kes kehwa ja sant on, olgo ta so wendade ehk so woöraste seltsist, kes on sinno maal ehk so wärrawis.

15. Igga päwa pead sa ta palka temmale andma, ja pääw ei pea enne sedda loja minnema, sest ta on kehwa, ja ta himmustab wägga se järrele; et ta Jehowa pole ei hüa so pärrast, sest se tulles sulle pattuks.

16. Issad ei pea sama surmatud laste pärrast, egga lapsed pea sama surmatud issade pärrast: iggamees peab sama surmatud omma patto pärrast.

17. Sa ei pea mitte woöra waese lapse kohhut köwweraks pööрма, egga ühhe lessenaese kube pandiks wõtma.

18. Ja sa pead mele tulletama, et sa olled Egiptusses orri olnud, ja et Jehowa so Jummal sind seält on lunnastand: sepärrast kässin ma sind sedda asja tehha.

19. Kui sa wöttad om~a leikamist leikada om~a wälja peäl, ja unnustad wäljale ühhe peotäie: siis ei pea sa mitte

taggasi minnema sedda wõtma, jägo se woöra, waese lapse ja lessenaese pärralt, et Jehowa so Jummal sind saaks önnistada keik so kätte tö sees.

20. Kui sa omma öllipuud rapputad, ei pea sa neid okse mitte pärrast jälle murdma, jägo se woöra, waese lapse ja lessenaese pärralt.

21. Kui sa omma winamäel saad winamarjad ärraleikand, siis ärra lasse ennese järrele teisi mitte ärranoppida mis üllejäänud: jägo se woöra, waese lapse ja lessenaese pärralt.

22. Ja sa pead mele tulletama, et sa olled orri olnud Egiptusse maal: sepärrast kässin ma sind, sedda asja tehha.

25. Peatük.

Kässud öigussest: Amalekid peab ärrakautama.

1. Kui rioassi on meeste wahhel ja nemmad tullewad kohto ette, et kohto-wannemad neile peawad kohhut moistma: siis peawad nemmad sellele

öigust moistma, kel öigus on, ja süalluseks moistma sedda, kes süallune.

2. Ja kui se on, et se süallune on peksmisse wäärt, siis peab kohtomoistja tedda käskma mahhaheita, ja tedda peksta omma silma ees, et ta omma sü pärrast ni palju saab kui tarwis.

3. Nelliküm~end hopi peab tem~ale antama, ei mitte ennam, et ta ei lasse palju hopa ennam ülle neid temmale anda, muido saab so wend waeseks so silma ees.

4. Sa ei pea härja suud kinnisidduma, kui ta pahmast tallab.

5. Kui wennad ühhes ellawad, ja üks neist surreb ja temmal ei olle poega: siis ei pea selle surno naene mitte wälja sama woöra mehhele; temma küddi peab ta jure heitma ja tedda ennesele naeseks wõtma, ja temmale teggema, mis küddi kohhus on.

6. Ja se peab nenda ollema: se essimenne poeg, mis ta ilmale toob, sedda peab temma surno wenna poiaks arwatama, et temma nimmi

Israeli seast ei sa ärrakustatud.

7. Agga kui se polle selle mehhe mele pärrast omma wenna naest wotta: siis peab tem~a wenna naene wärrawasse minnema wannematte ette ja ütlema: mo küddi ei tahha mitte omma wennale nimme sata Israeli seas; temma ei tahha mulle tehha, mis küddi kohhus on.

8. Ja selle liña wañemad peawad tedda kutsuma ja temmaga räkima; ja kui ta seäl seisab ja ütleb: ei olle mo mele pärrast tedda wotta.

9. Siis peab ta wenna naene wañematte nähhes ta jure tulles, ja temma kinga ta jallast peästma, ja temma silmi süllitama, ja wastama ja ütlema: nenda peab selle mehhele tehtama, kes ei tahha omma wennale suggu sata.

10. Ja temma nimmi peab Israelis hütama palja jallaga perreks.

11. Kui mehhed teine teisega riidlewad, ja teise naene tulleb liggi omma meest ärrapeästma selle käest, kes tedda peksab, ja pistab omma kät ja hakkab ta häbbedussest kinni:

12. Siis pead sa temma kätt ärraraiuma; ei pea so silm mitte armo andma.

13. Sul ei pea mitte kahhesuggust waenaela so kukrus ollema, teine suur, teine pissoke.

14. Sul ei pea mitte so koias kahhesuggust wakka ollema, teine suur, teine pissoke.

15. Terwe ja öige waenael peab sul ollema: terwe ja öige wak peab sul ollema, et so päwad saaksid pitkendatud seäl maal, mis Jehowa so Jummal sulle annab.

16. Sest Jehowa so Jummal ees on hirmus iggaüks, kes sedda teeb, iggaüks kes köwwerust teeb.

17. Mötle se peäle, mis Amalek sulle teggi seäl tee peäl, kui teie Egiptussest wäljatullite.

18. Kes so wasto tulli tee peäle ja löi so wiimsest seltsist mahha keik, kes so järrel nödraks läinud, ja kui sa ollid nõrk ja ärrawässinud, sest ta ei kartnud Jummalat.

19. Ja kui se sünnib, et Jehowa so Jum~al sulle annab hingada keikist so waenlastest ümberkaudo seäl maal, mis

Jehowa so Jummal sulle annab pärris-ossaks sedda pärrida: siis pead sa Amaleki mällestust ärrakustutama taewa alt; ärra unnusta seddamitte ärra.

26. Peatük.

Essimesse uudse wilja andist: mis se seädusse luggu.

1. Nenda peab se ollema, kui sa siña male tulled, mis Jehowa so Jum~al sulle añab pärris-ossaks, et sa sedda pärrid ja seäl ellad:

2. Sa pead wotma keigest selle Ma essimessest uudsest wiljast, mis sa tahhad anniks tua omma Ma peält, mis Jehowa so Jummal sulle annab, ja sedda korwi pannema ja minnema siña paika, mis Jehowa so Jummal saab ärrawallitsend omma nimme siña assutada.

3. Ja minne preestri jure, kes neil päiwil seäl on, ja ütle ta wasto: ma kulutan tänna Jehowale so Jum~alale, et ma ollen sanud seie male, mis Jehowa meie wannemille on wandunud meile anda.

4. Ja preester peab so käest se korwi wastowõtma, ja sedda Jehowa so Jummal altari ette mahhapannema,

5. Ja siña pead wastama ja ütlema Jehowa omma Jummal ees: mo issa olli hukkas kui Siriamees, ja läks alla Egiptusse, ja ellas seäl kui woõras pisko innimestega, ja sai seäl sureks, wäggewaks ja paljuks rahwaks.

6. Ja Egiptusse-rahwas teggid meile pahha ja waewasid meid, ja pannid kange teggo meie peäle.

7. Ja meie kissendasime Jehowa omma wannematte Jummal pole, ja Jehowa kulis meie heäle ja näggi meie willetsust ja meie waewa ja meie hädda.

8. Ja Jehowa wiis meid wälja Egiptussest tuggewa käega ja wäljasirrutud käewarrega ja sure hirmoga ja im~etähtega ja im~eteggudega,

9. Ja on meid saatnud seie paika ja sesinnatse Ma meile añud, üks Ma, mis pima ja met joseb.

10. Ja nüüd wata ma ollen tonud se Ma essimesse uudse

wilja, mis sa, Jehowa, mulle
olled annud: ja sa pead sedda
jätma Jehowa omma Jummal
ette, ja kummardama Jehowa
omma Jummal ette,

11. Ja pead rõmus ollema
keige se hea pärrast, mis
Jehowa so Jum~al sulle ja so
perrele a~nud, sinna ja Lewit ja
se woöras, kes so jures on.

12. Kui sa saad kümnest
annud keik so wilja kümnest
kolmandal aastal, se on
kümnesse aasta, ja saad annud
Lewitile, waese lapsele ja
lessenaesele, et nemmad so
wärrawis söwad ja nende
köhhud täis sawad:

13. Siis pead sa Jehowa om~a
Jummal ees ütlema: ma ollen
ommast koiast ärrasaatnud,
mis pühha, ja ollen sedda ka
annud Lewitile ja woörale,
waese lapsele ja lessenaesele,
keik so käsko möda, mis sa
mind olled käsknud: ma polle
läinud so ülle kelo egga sedda
ärraunnustand.

14. Ma polle ommas
kurbdusses sest sönud, egga
sest middagi ärrasaatnud
rojase asja jure, egga sest
annud surno tarwis; ma ollen

Jehowa omma Jummal sanna
kuulnud, ja teinud keik sedda
möda, mis sa mind olled
käsknud.

15. Wata om~a pühha ello
assemelt taewast, ja önnista
omma Israeli rahwas ja se Ma,
mis sa meile annud, nenda kui
sa wandudes meie wannemille
tootanud, üks Ma, mis pima ja
met joseb.

16. Tännapä kässib Jehowa so
Jummal sind et sa teed
nendesinnaste seädmiste ja
kohtoseäduste järrele, ja
katsud nende järrele tehha
keigest ommast süddamest ja
keigest ommast hingest.

17. Sa olled teinud, et Jehowa
tännä öölnud, et ta tahhab
sulle olla Jummalaks, ja et sa
pead ta tede peäl käima ja
piddama temma seädmissed ja
ta kässud ja ta
kohtoseädussed, ja kuulma ta
sanna.

18. Ja Jehowa on teinud, et sa
tännä ütled, et sa tahhad olla
Temmale isse-rahwaks, nenda
kui ta sulle on räkinud, ja et
sa tahhad keik temma kässud
piddada:

19. Et ta sind woiks üllemaks

tösta kui keik pagganad, mis ta teinud, kituseks ja nimmeks ja illuks, ja et sa Jehowa omma Jummalale üks pühha rahwas pead ollema, nenda kui ta räkinud.

27. Peatük.

Kaks önnistamisse ja ärrawandumisse mägge.

1. Ja Moses Israeli wannemattega andis rahwale käsko ja ütles: Piddage keik kässud, mis ma teid tänna kässin.
2. Nenda peab se ollema, kui teie ülle Jordani lähhäte siñna male, mis Jehowa so Jummal sulle annab: sa pead sured kiwwid üllestikko pannema ja neid lubjaga lubjama,
3. Ja nende peäle kirjutama keik sellesinnatse kasso-öppetusse sannad, kui sa saad ülle läinud: et sa woiksid sada siñna male, mis Jehowa so Jummal sulle annab, üks Ma, mis pima ja met joseb, nenda kui Jehowa so wannematte Jummal sulle on räkind.
4. Nenda peab se ollema: kui

sate ülle Jordani läinud, siis peate teie need kiwwid, mis ma tänna teid kässin, üllestikko pannema Ebali mäe peäle, ja neid lubjaga lubjama.

5. Ja pead siñna altari üllesteggema Jehowa omma Jummalale, ühhe altari kiwwast, sa ei pea mitte raudriista nende külge pistma.

6. Terwist kiwwast pead sa Jehowa omma Jummalaltari üllesteggema, ja põlletamisse-ohwrid seäl peäl ohwerdama Jehowale omma Jummalale.

7. Ja pead tänno-ohwrid tapma, ja seäl söma ja römus ollema Jehowa omma Jum~ala ees.

8. Ja pead nende kiwwide peäle keik sellesinnatse kasso-öppetusse sannad hästi selgeste kirjutama.

9. Ja Moses räkis ja preestrid ja Lewitid keige Israeli wasto ja ütles: Olle wait ja kule Israel: tännapä olled sa rahwaks sanud Jehowale omma Jummalale.

10. Ja sa pead Jehowa omma Jummalalt sanna kuulma, ja teggema temma käskude ja ta seädmiste järrele, mis ma sind

kässin.

11. Ja Moses andis sel päwal rahwale käsko ja ütles:

12. Kui teie sate ülle Jordani läinud, siis peawad need Krisimi mäe peäl seisma rahwast önnistama: Simeon ja Lewi ja Juda ja Isaskar ja Josep ja Penjamin.

13. Ja teised peawad Ebali mäe peäl seisma ärrawañnutamist kulutama: Ruben, Kad ja Aser ja Sebulon, Tan ja Nawtali.

14. Ja Lewitid peawad wastama ja ütlema igga Israeli mehhe wasto kõrge heälega:

15. Ärranetud on iggamees, kes teeb ühhe nikkertud ehk wallatud kuio, mis üks hirmus assi on Jehowa melest, mis seppa kätte töö, ja peab neid sallaja; ja keik rahwas peab wastama ja ütlema: Amen.

16. Ärranetud on, kes omma issa ja om~a em~a alwaks panneb; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

17. Ärranetud on, kes omma liggimesse raia ülle aiab; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

18. Ärranetud on, kes teeb, et pimme tee peäl eksib; ja keik

rahwas üttelgo: Amen.

19. Ärranetud on, kes ühhe woöra, waese lapse ja lessenaese kohhut köwweraks pörab; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

20. Ärranetud on, kes omma issa naese jures maggab, sest ta on omma issa naese ölma ülleswötnud; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

21. Ärranetud on, kes ühhegi weiksega ühte peab; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

22. Ärranetud on, kes omma öe jures maggab, kes temma issa tüttar ehk ta emma tüttar on; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

23. Ärranetud on, kes omma ämma jures maggab; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

24. Ärranetud on, kes omma liggimest sallaja mahhalööb; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

25. Ärranetud on, kes melehead wöttab, et ta ühhe innimesse mahhalööb mis wagga werri; ja keik rahwas üttelgo: Amen.

26. on, kes ei pea keik sellesinnatse kasso-öppetusse sanno, kes nende järrele ei te;

ja keik rahwas üttelgo: Amen.

28. Peatük.

*Önnistaminne ja
ärrawanduminne.*

1. Ja se peab sündima, kui sa Jehowa omma Jummal sanna öiete kuled, ja katsud teha keik temma käskude järrele, mis ma sind tänna kässin: et Jehowa so Jummal sind üllemaks tõstab, kui keik ma-ilma pagganad.

2. Ja keik need õñistamissed tulleswad so peäle ja sawad sind kätte, kui sa Jehowa om~a Jummal sanna wottad kuulda:

3. Önnistud olled sa liñnas ja önnistud olled sa maal.

4. Önnistud on so ihho suggu ja so Ma willi ja so lojuste suggu, so härgade suggu ja so puddolojuste karjad.

5. Önnistud on so korwid ja so leiwakünnad.

6. Önnistud olled sa sisse tulles, ja önnistud olled sa wälja minnes.

7. Jehowa annab so waenlased, kes so peäle

kippuwad, so kätte mahhalüa: ühhe tee peäl tulleswad nemmad kül so wasto, agga seitsme tee peäl peawad nemmad so eest pöggenema.

8. Jehowa annab siis käsko so pärrast önnistamissele so rehhe-alluste sees ja keikis, kuhho sa om~a kät külge pistad, ja õñistab sind seäl maal, mis Jehowa so Jum~al sulle añab.

9. Jehowa wöttab sind ennesele tõsta pühhaks rahwaks, nenda kui ta sulle on wandunud; kui sa Jehowa omma Jummal kässud pead ja käid temma tede peäl.

10. Ja keik ma-ilma rahwas sawad nähha, et Jehowa nimmi so peäle on nimmetud, ja wötwad sinno eest karta.

11. Ja Jehowa annab sulle head kül so ihho suggu polest ja so lojuste suggu polest ja so Ma wilja polest seäl maal, mis Jehowa so wannemille on wandunud sulle anda.

12. Jehowa tahhab sulle omma head warrandust, sedda taewast lahti teha ja so male wihma anda ommal aial ja keik se kätte tööd önnistada, et sa

mitme rahwale woid laenada, ja sulle ei olle tarwis laenuks wõtta.

13. Ja Jehowa panneb sind Peaks ja mitte sawwaks, et sa saad ikka üllemale ja ei sa allamale, kui sa wõttad Jehowa omma Jum~ala kässud kuulda, mis ma sind tänna kässin piddada teha.

14. Ja sinna ei pea mitte ärratagganema keikist neist sannust, mis ma tänna teid kässin, ei parramat egga pahhemat kät, teiste jummalatte järrel käies, et sa neid tenid.

15. # Agga se peab sündima, kui sa Jehowa omma Jummal sanna mitte ei kule, egga katsu teha keik temma käskude ja ta seädmiste järrele, mis ma tänna sind kässin: et so peäle tullewad keik need ärrawandumissed ja sawad sind kätte.

16. Ärranetud olled sa liñnas, ja ärranetud olled sa maal.

17. Ärranetud on so korw ja so leiwakünna.

18. Ärranetud on so ihho suggu ja so Ma willi, so härgade suggu ja so

puddolojuste karjad.

19. Ärranetud olled sa sissetulles, ja ärranetud olled sa wäljaminnes.

20. Jehowa wõttab so peäle läkkitada ärraneedmist, kärrinat ja söitlust keikis, kuhho sa omma kät külge pistad, mis sa wõttad teha, kunni sa ärrakaud ja kunni sa äkkiste hukka lähhäd omma teggude kurjusse pärrast, et sa mind olled mahhajätnud.

21. Jehowa teeb siis, et katkotöbbi so külge kinnihakkab, kunni se sind ärralöppetab seält Ma peält, kuhho sa lähhäd sedda pärrima.

22. Jehowa wõttab sind lüa koera- ja sojatöwwega ja süddame põlletussega ja kumatöwwega ja moögaga ja wilja körwetussega ja roosteuddoga, ja need aiawad sind takka, kunni sa hukka saad.

23. Ja so taewas, mis ülle so Pea on, peab ollema kui wash, ja se Ma, mis so al on, kui raud.

24. Jehowa teeb siis, et so Ma wihm on pihho ja pörm, se

peab taewast so peäle
mahhatullema, kunni sind
ärrakautakse.

25. Jehowa teeb, et sind
mahhalüakse so waenlaste ette:
ühte teed tulled sa wälja
nende wasto, ja seitse teed
pead sa nende eest
pöggenema, ja sind wintsutakse
keik Ma kuningrikide sees.

26. Ja so kehha peab sama
roaks keige lindudele taewa al
ja lojustele Ma peäl, ja ükski ei
pelleta neid.

27. Jehowa lööb sind Egiptusse
paisega ja kõrge muhkudega ja
kuiwa kärnaga ja süggelistega,
mis ei woi parraneda.

28. Jehowa nuhtleb sind hullo
melega ja söggedussega ja
süddame ehmatussega.

29. Ja sa pead louna aial
kässi kaudo katsuma, otsekui
üks pimme hirmsas mustas
pimmedusses kässi kaudo
katsub, et sa ei woi omma
teed korda sata; ja siis
tehhakse sulle agga liga ja
sind rikutakse iggapäwa, ja
ükski ei tulle sulle appi.

30. Sa kihlad ennast ühhe
naesterahwaga, ja üks teine
mees naerab tedda ärra: sa

ehhitad koia ülles, agga sa ei
jä siñna sisse ellama: sa
istutad winamäe ja ei sa
temma wiljast kasso.

31. So härg tappetakse so
silma ees, ja sinna ei sa
tem~ast süa: so esel risutakse
so silma eest ärra, ja ei sa
taggasi so kätte: so
puddolouksed antakse so
waenlastele, ja ükski ei tulle
sulle appi.

32. Sinno poiad ja so tütrede
antakse teise rahwale, ja so
silmad näwad ja löpwad ärra
nende peäle wadates iggapäwa,
ja so käes ei olle ühtegi
rammo.

33. Üks rahwas, mis sa ei olle
tunnud, sööb ärra so Ma wilja
ja keik so werre waewa, ja sa
olled agga se, kellele liga
tehhakse ja kedda
ärraröhhutakse iggapäwa.

34. Ja lähäd hulluks omma
silma näggemisse pärrast, mis
sa nääd.

35. Jehowa wöttab sind lüa
kurja paisega põlwede külges
ja särelude külges, et sa ei woi
parremaks sada, so jalla tallast
so pealaest sadik.

36. Jehowa sadab sind ja so

kunningast, kedda sa ennese
ülle töstad, minnema ühhe
rahwa jure, kedda sinna egga
so wannemad ei olle tunnud;
ja sa wöttad seäl tenida teised
jummalad, mis puud ja kiwwid.
37. Ja sa pead ehmatusseks,
tähhendamisse- ja naero-juttuks
ollemas keige rahwa seas,
kuhho Jehowa sind wiib.
38. Kül sa wiid palju semet
välja põllule, agga pissut saad
sa kogguda, sest et
rohhotirtsud sedda
ärralöppetawad.
39. Kül sa istutad ja harrid
winamäggesid, agga wina ei sa
sinna jua egga kokkokorjada,
sest ussid söwad sedda ärra.
40. Sul on kül öllipuid keik so
raiade peäl, agga sinna ei sa
ennast ölliga woida, sest et so
öllipuud ommad marjad
mahhaaiawad.
41. Kül sa sünnitad poege ja
tütrid, agga need ei jä sinnule,
sest nemmad peawad wangi
minnema.
42. Keik so puud ja so Ma
wilja peawad Selatsali-linnud
ärranärrima.
43. Se woöras, kes so jures
on, peab palju üllem ollema

kui sinna: agga sinna pead
ikka allamale minnema.
44. Temma woib sulle laenada,
agga sinna ei woi temmale
laenada: temma saab Peaks ja
sinna saad sawwaks.
45. Ja so peäle tulles keik
need ärrawandumissed ja
aiawad sind takka ja sawad
sind kätte, kunni sind
ärrakautakse: et sa Jehowa
omma Jummalasanna ei
wötnud kuulda, egga piddada
temma käsko egga ta
seädmissi, mis ta sind käsknud.
46. Ja peawad ollema
immetähheks ja immeteuks
sinno ja so suggu seas
iggaweste.
47. Sepärrast et sa ei olle
Jehowa omma Jummalat
teninud röömsa ja hea
süddamega keige rohke hea
eest.
48. Siis pead sa ommad
waenlased, mis Jehowa so
peäle läkkitab, tenima nälgas ja
jannus ja allasti, ja kui sul
keikist pudo on; ja ta panneb
so kaela peäle ühhe raud-ikke,
kunni ta sind saab
ärrakautanud.
49. Jehowa toob kaugelt ma-

ilma otsast so peäle ühhe rahwa, otsekui suur kotkas lennab, üks rahwas, kelle keelt sa ei moista:

50. Üks jultund rahwas, kes wannast ei pea luggu, ja ei heida armo nore peäle,

51. Ja sööb ärra so lojuste suggu ja so Ma wilja, kunni sa ärrakaud; kes sulle ei jätta jälle wilja, ei wärsket wina egga ölli, ei so härge suggu egga so puddolojuste karjasid, kunni ta sind saab hukka saatnud.

52. Ja teeb sulle kitsast kätte keikis so wärrawis, kunni so kõrged ja kindlad mürid mahhatullewad, mis peäle sa lodad keik ommal maal; ja teeb sulle kitsast kätte keikis so wärrawis; keik so maal, mis Jehowa so Jummal sulle annud.

53. Ja sinna sööd ärra omma ihho suggu, omma poegade ja omma tüttarte lihha, mis Jehowa so Jummal sulle on annud; siis kui lin kinni ja ahvastus kä on, kui so waenlane sind ahvastab.

54. Selle mehhe silm, kes so jures el ja wägga himmokas olli, on kurri omma wenna

peäle, ja naese peäle kes ta sülles, ja omma üllejäänud laste peäle mis temmale jälle jäänud:

55. Et ta ühhelegi neist ei anna omma laste lihast mis ta sööb, et ta ei jätta temmale middagi, kui lin kinni ja ahvastus kä on, kui so waenlane sind ahvastab keikis so wärrawis.

56. Se el ja himmokas naene so jures, kes ei olle öppind omma jallatalla mahhapanna, et ta maijas on ja ennast ellitab, selle silm on kurri mehhe peäle, kes ta sülles, ja omma poia peäle ja omma tütre peäle:

57. Ja sedda omma pärrimiste pärrast, mis ta jalge wähhelt wäljatullewad, ja omma laste pärrast, mis ta ilmale toob: sest ta tahhab isse neid sallaja süa, et temmal keikist pudo on kui lin kinni ja ahvastus kä on, kui so waenlane sind ahvastab so wärrawis.

58. Kui sa mitte ei katsu teha keik sellesinnatse kasso-öppetusse sannade järrele, mis seie ramatusse on kirjutud, et sa kardad Jehowa omma Jummal nimme, mis

auustamisse ja kartusse wäart.

59. Siis wöttab Jehowa immelisseks tehja so nuhtlussed ja so suggu nuhtlussed, sured ja iggawad nuhtlussed; ja kurjad ja iggawad haigussed on needsammad.

60. Ja sadab jälle so peäle keik Egiptusse többe, mis eest sa kardad, ja need jäwad so külge.

61. Jehowa sadab so peäle ka keik haigussed ja keik nuhtlussed, mis ep olle sellesinnatse kässo-öppetusse ramatusse kirjutud, kunni sa ärrakaud.

62. Ja teitest jäwad jälle pissut innimessi, se wasto, et teie ollite olnud kui taewa tähhed paljusse polest: sest teie ei olle mitte Jehowa omma Jummal sanna kuulnud.

63. Ja se peab sündima: otsekui Jehowa on römused olnud teie pärrast teile head tehhes ja teid wägga siggitades; nenda wöttab Jehowa teie pärrast römused olla teid hukka sates ja teid ärrakautades, ja teid kistakse ärra seält Ma peält, kuhho teie

lähhäte sedda pärrima.

64. Ja Jehowa pillab sind laiale keige rahwa sekka, ühhest Ma otsast teise: ja sa wöttad seäl teised jummalad tenida, mis ei sinna egga so wannemad polle tunnud, mis puud ja kiwwid.

65. Ja nende rahwa seas ei sa sinna hingada, ei ollegi hingamisse asset so jallatallal: ja Jehowa annab sulle seäl ühhe kartlikko süddame ja silmade lõppetust ja hinge nõrkastust.

66. Ja sinno ello on so kohhal otsekui üllespodud, ja sa wärrised ööd ja päwad, ja ei olle julge omma ello peäle.

67. Hom~iko ütled sa: kes annab öhto! ja öhto ütled sa: kes annab hom~iko nähha! omma süddame wärristusse pärrast, mis sa wärrised, ja omma silmade näggemisse pärrast, mis sa nääd.

68. Ja Jehowa sadab sind jälle taggasi laewadega Egiptusse sedda teed, mis ma sulle ollen üttelnud: sa ei pea sedda mitte ennam jälle sama nähha; siis tahhaksite teie ennast seäl omma waenlaste kätte ärramüa sullasiks ja ümmardajaiks, ja

polle sedda, kes ostab.

69. Need on selle seädusse sannad, mis Jehowa Mosest käskis teha Israeli lastega Moabi maal; ilma se seädus, mis ta nendega teggi Orebi mäe jures.

29. Peatük.

Seädusse uendaminne.

1. Ja Moses kutsus keik Israeli rahwast ja ütles nende wasto: Teie ollete keik näinud, mis Jehowa teie silma ees teinud Egiptusse-maal Waraule ja keik ta sullastele ja keik ta male:

2. Need sured kiusatussed, mis so silmad näinud: need immetähhed ja sured immeteud.

3. Ja Jehowa es olle teile siisannud üht süddant ärratunda, egga silmi nähha egga körwo kuulda, tänna päwani.

4. Ja ma saatsin teid nellikümmend aastat körbes: teie rided ei olle wannaks läinud teie selgas, ja teie kingad ei olle wannaks läinud teie jalges.

5. Leiba polle teie sõnud, ja wina ja kanget jomaaega ei olle teie jonud: et teie piddite teäda sama, et minna ollen Jehowa teie Jummal.

6. Ja teie saite seie paika, ja Sihon Esboni kuningas ja Og Pasani kuningas tullid meie wasto söddima, ja meie löime neid mahha,

7. Ja wötsime nende maad ja andsime sedda Rubeni ja Kadi ja Manasse pole souarrule pärris-ossaks.

8. Ja teie peate piddama sellesinnatse seädusse sannad ja nende järrele teggema, et teie woiksite targaste teha keik, mis teie tete.

9. Teie, teie keik seisate tänna Jehowa omma Jummal ees, teie peamehhed teie souarrude ülle, teie wannemad ja teie üllewatajad, keik Israeli mehhed.

10. Teie wäetimid lapsed, teie naesed ja so woöras rahwas, mis on so leri sees, ni hästi se, kes so puud raiub, kui se, kes so wet toob:

11. Et sa pead Jehowa om~a Jummal wandega ta seädusse alla sama, mis Jehowa so

Jummal tänna soga teeb:

12. Et ta sind ennesele rahwaks töstab, ja temma tahhab sulle Jummalaks olla, nenda kui ta sulle on räkinud, ja nenda kui ta wandunud so wannemille Abraamile, Isaakile ja Jakobile.

13. Ja minna ei te mitte teiega, teiega üksi sedda seädust selle wandega:

14. Waid sellega, kes meiega tänna siin seisab Jehowa meie Jumjala ees, ja sellega, kes ei olle mitte tänna siin meie jures.

15. Sest teie teate, kuidas meie Egiptusse maal olleme ellanud, ja kuidas olleme pagganatte seast läbbitulnud, kellest teie ollete läbbitulnud.

16. Ja ollete näinud nende läilad ja nende sittad jummalad, puist ja kiwwast, höbbedast ja kullast, mis nende külges on.

17. Katske, et teie seas ei olle wahhest meeste- ehk naesterahwast, ehk sugguwossa, ehk sugguarro, kelle südda pöraks tänna Jehowa omma Jumjala jurest ärra, ja lähhäb tenima

pagganatte jummalad, et teie seas ei olle wahhest üks juur, mis surmaja koirohto kaswatab, 18. Ja se sünnib, kui ta selle sajatamisse sannad kuleb, et ta ommas süddames issiennast önnistab ja ütleb: kül mul on rahho, kui ma omma süddame arwamisse järrele ellan! et ta lõppetab sedda, kel märga kül, sellega hopis, kel janno on.

19. Jehowa ei tahha temmale mitte andeks anda, sest siis suitseb Jehowa wihhastus ja temma öige wihha selle mehhe wasto, ja ta peäle sawad keik sajatamissed, mis on kirjutud sellesinnatse ramatusse, ja Jehowa wöttab ta nimme taewa alt ärrakustutada.

20. Ja Jehowa lahhutab tedda ärra önnetusseks keikist Israeli souarrudest, keik se seädusse sajatamissi möda, mis sellesinnatse kasso-öppetusse ramatusse on kirjutud.

21. Ja se põlwe rahwas, mis pärrast tulleb, ütleb, teie lapsed, kes teie järrele tullewad, ja need woöra Ma rahwas, kes kaugelt maalt tullewad ja näwad selle Ma nuhtlussed ja temma

haigussed, mis Jehowa neid pannud pöddema.

22. Ja näwad, et keik se Ma weewlist ja solast on ärrakörwetud, siñna ei külweta egga aia se wösso ülles, egga mingisuggust rohto ei tärka sest ülles, nenda kui Sodoma ja Komorra, Adma ja Seboimi ümberlödi, mis Jehowa omma wihhaga ja omma tullise wihhaga on ümberlönud.

23. Ja keik pagganad ütlewad: mikspärrast on Jehowa nenda teinud selle male? mis suur tulline wihha on se?

24. Siis ööltakse: sepärrast et nemmad on mahhajätnud Jehowa omma wannematte Jummal seädust, mis ta nendega teinud, kui ta neid Egiptusse maalt sai wäljatonud;

25. Ja nemmad läksid ja tenisid teised jummalad ja kummardasid nende ette, jummalad, mis nemmad ei tunnud, ja ükski neist ei jaggand neile middagi.

26. Ja Jehowa wihha süttis põllema se Ma peäle, ja satis ta peäle keik ärrawandumissed, mis on kirjutud sellesinnatse

ramatusse.

27. Ja Jehowa on neid nende Ma peält ärrakiskunud wihhastussega ja tullise ja sure wihhaga, ja neid ärrawiskanud teise male, nenda kui tännapä on nähha.

28. # Need sallaja-asjad on Jehowa meie Jummalale teada: agga mis on ilmutud, se on meile ja meie lastele ilmutud iggawesseks aiaks, et meie keik selle kasso-öppetusse sannade järrele peame teggema.

30. Peatük.

Tullew Israeli pattustpöörminne: surm ja ello pannakse ette.

1. Ja se peab sündima, kui so kätte tullewad keik needsinnatsed sannad, se önnistaminne ja se ärrawanduminne, mis ma so ette ollen pannud, et sa ommas süddames taggasi mötled keikide pagganatte seas, kuhho Jehowa so Jummal sind saab ärralükkanud.

2. Ja kui sa pörad Jehowa omma Jummal pole, ja kuled

temma sanna keik sedda möda, mis ma tänna sind kässin, sinna ja so lapsed keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest:

3. Siis sadab Jehowa so Jummal so wangid jälle taggasi, ja hallastab so peäle, ja wöttab sind jälle kogguda keige rahwa seast, kuhho Jehowa so Jummal sind olli laiale pillanud.

4. Kui sa olleksid ärralükkatud taewa otsani, siis koggub Jehowa so Jummal sind seält ja wöttab sind seält ärra.

5. Ja Jehowa so Jummal wiib sind siñna male, mis so wannematte pärris-ma olli, et sa sedda pärrid; ja teeb sulle head ja siggitab sind ennam kui so wannemad.

6. Ja Jehowa so Jummal wöttab ümberleikata so süddant ja so suggu süddant, et sa Jehowa omma Jummalat armastad keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest, et sa woid ellada.

7. Ja Jehowa so Jummal panneb keik need sajatamissed so waenlaste peäle ja nende peäle, kes sind wihkawad, kes

sind takkakiusawad;

8. Agga sinna pörad ümber ja kuled Jehowa sanna, ja teed keik temma käskude järrele, mis ma tänna sind kässin.

9. Ja Jehowa so Jummal teeb, et sul keik rohkeste on so kätte töös, so ihho suggu polest ja so lojuste suggu polest ja so Ma wilja polest so heaks: sest Jehowa on siis jälle römus sinno pärrast so heaks, nenda kui ta römus olnud so wannematte pärrast.

10. Kui sa wöttad kuulda Jehowa omma Jummalat sanna, et sa pead temma kässud ja ta seädmissed, mis on kirjutud selle kasso-öppetusse ramatusse, kui sa saad pöörnud Jehowa omma Jummalat pole keigest om~ast süddamest ja keigest ommast hingest.

11. Sest sesinnane käsk, mis ma tänna sind kässin, se ei olle mitte immelinne moista, egga se olle kaugel ärra.

12. Ei se olle taewas, et sa ütleksid: kes meile lähhäb ülles taewa ja wöttab ja toob sedda meile, ja kulutab meile sedda, et meie sedda woime tehja?

13. Egga se olle teile pool merre, et sa ütleksid: kes meile lähhäb ülle merre ja wöttab ja toob sedda meile, ja kulutab meile sedda, et sedda woime tehja?

14. # Sest se sanna on wägga liggi so jures, sinno suus ja so süddames, et sa se järrele woid tehja.

15. Wata ma ollen tänna so ette pannud ello ja head, ja surma ja kurja.

16. Sest ma kässin sind tänna, et sa Jehowa omma Jummalat armastad, et sa temma tede peäl wöttad käia, ja piddada temma kässud ja ta seädmissed ja ta

kohtoseädussed, et sa woid ellada ja siggida, ja Jehowa so Jummal sind woib önnistada seäl maal, kus sa lähhäd sedda pärrima.

17. Agga kui so südda taggasi pörab ja sa ei kule mitte, ja sind kihhutakse, et sa teiste jummalatte ette kummardad ja neid tenid:

18. Siis annan ma teile tänna teäda, et teie peate sutumaks hukka minnema; ei teie sa ello päiwi pitkendada seäl maal,

kus teie lähhäte ülle Jordani, et teie siñna sate sedda pärrima.

19. Ja ma kutsun tänna teie wasto tunnistajaks taewa ja Ma: ma ollen so ette pannud ello ja surma, önnistamist ja ärrawandumist: wallitse nüüd ello, et sinna ja so suggu woiks ellada.

20. Et sa Jehowa omma Jummalat armastad ja kuled temma sanna ja hoiad ta pole: sest temma on so ello ja so päwade pitkus, et sa jääd ellama siñna male, mis Jehowa on wandunud so wannemille Abraamile, Isaakile ja Jakobile neile anda.

31. Peatük.

*Josua ammet kinnitakse
Mosesse assemelle.*

1. Ja Moses läks ja räkis needsinnatsed sannad keige Israeli wasto,

2. Ja ütles neile: Ma ollen tänna sadda ja kakskümmend aastat wanna, ei ma woi ennam wäljaminna egga sisse tulla; ja Jehowa on mo wasto

öölnud: sa ei pea mitte ülle se Jordani minnema.

3. Jehowa so Jummal lähhäb so ees, temma wöttab needsinnatsed pagganad so eest ärrakautada, et sa nende Ma pead pärrima: Josua se lähhäb so ees, nenda kui Jehowa on räkinud.

4. Ja Jehowa wöttab neile tehha, nenda kui ta teinud Sihonile ja Ogile Emori kunningattele ja nende male, mis ta ärrakautas.

5. Ja Jehowa annab neid teie kätte, et teie neile peate teggema keik sedda käsko möda, mis ma teid käsknud.

6. Olge wahwad ja tuggewad, ärge kartke ja ärge hirmuge nende eest: sest Jehowa so Jummal käib sinnoga, temma ei jä sinnust mahha egga jätta sind mahha.

7. Ja Moses hüdis Josua ja ütles ta wasto keige Israeli nähhes: olle wahwa ja tuggew, sest sinna pead selle rahwaga minnema siinna male, mis Jehowa nende wannemille on wandunud neile anda, ja sinna pead sedda neile pärris-ossaks andma.

8. Ja Jehowa se käib so ees, temma on sinnoga, ta ei jä sinnust mahha egga jätta sind mahha: sa ei pea kartma egga ärraehmatama.

9. Ja Moses kirjotas sedda kässö-öppetust ülles, ja andis sedda preestridele Lewi poegadele, kes Jehowa seädusse laeka kandwad, ja keik Israeli wannemattele.

10. Ja Moses andis neile käsko ja ütles: seitsme aasta takka, se on, lahtilaskmisse aasta seätud aial lehtmaiade pühhal,

11. Kui keik Israel tulleb Jehowa omma Jummalat ette siinna paika, mis ta ärrawallitseb: siis pead sa sedda kässö-öppetust luggema keige Israeli ette nende kuuldes.

12. Koggu kokko se rahwas, mehhed ja naesed ja wäetimid lapsed, ja so woörad, kes so wärrawis on, et nemmad kuulwad ja et nemmad öppiwad, ja kartwad Jehowa teie Jummalat, ja katsuwad tehha keik selle kässö-öppetusse sannade järrele.

13. Ja et nende lapsed, kes ei olle sedda teäda sanud,

kuulwad ja öppiwad Jehowa teie Jummalat kartma, iggapäwa mis teie ellate seäl maal, kuhho teie lähhäte ülle Jordani sedda pärrima.

14. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: wata o päwad joudwad liggi, et sa pead surrema: húa Josua ja minge seisma koggodusse telgi ette, siis tahhan ma temmale käsko anda; ja Moses läks Josuaga, ja jäid seisma koggodusse telgi ette.

15. Ja Jehowa andis ennast nähha telkis ühhes pilwe sambas, ja se pilwe sammas seisis telgi ukse peäl.

16. Ja Jehowa ütles Mosesse wasto: Wata sa lähhäd maggama omma wannemattega, ja sesinnane rahwas wöttab kätte ja hoiab hora-wisil woöra Ma jummalad tagga seäl maal, kuhho ta nüüd lähhäb, ja jättab mind mahha ja teeb mo seädust tühjaks, mis ma nendega teinud.

17. Siis süttib mo wihha põllema nende wasto sel päwal, ja ma jättan neid mahha, ja pannen omma palle

warjule nende eest, ja temma saab ärrasödud, ja palju kurja ja ahvastussid tullewad ta kätte, siis ütleb ta sel päwal: eks needsinnatsed kurjad asjad ei olle mo kätte tulnud sepärrast, et mo Jummal ei olle mo jures?

18. Agga minna tahhan weel ikka omma palle nende eest warjule panna sel päwal, keige se kurja pärrast, mis ta teinud, et ta on taggasi pöörnud teiste jummalatte pole.

19. Ja nüüd kirjutage endele sesinnane laul, ja öppeta sinna sedda Israeli lapsed ja panne sedda nende suhho, et se laul mulle woib olla tunnistajaks Israeli laste wasto.

20. Sest ma tahhan neid wia siñna male, mis ma nende wannemille wandudes tootand, mis pima ja met joseb: ja nemmad söwad ja nende köhhud sawad täis ja lähhäwad lihhawaks, ja pöörwad taggasi teiste jummalatte pole ja teniwad neid, ja laitwad mind ja tewad mo seädust tühjaks.

21. Ja se sünnib, kui palju kurja ja ahvastussed nende kätte tullewad, et sesinnane

laul peab nende silmi wastama kui üks tunnistaja; sest sedda ei pea mitte unnustadama nende suggu suust: sest ma tunnen nende mötlemist mis nemmad tänna mötlewad, ennego ma neid siñna male wiin, mis ma neile ollen wandudes tootanud.

22. Ja Moses kirjotas se laulo ülles selsinnatsel päwal, ja õppetas sedda Israeli lapsed.

23. Ja Jummal andis Josuale Nuni poiale käsko ja ütles: olle wahwa ja tuggew: sest sinna pead Israeli lapsed wima siñna male, mis ma neile ollen wandudes tootand, ja minna ollen sinnoga.

24. Ja se sündis, kui Moses sai kirjotanud ramatusse sellesinnatse kässo-õppetusse sannad, kunni need järsko otsa said:

25. Siis käskis Moses need Lewitid, kes Jehowa seädusse laeka kandwad, ja ütles:

26. Wõtke se kässo-õppetusse ramat, ja pange sedda Jehowa omma Jummal seädusse laeka körwa, et se seäl on tunnistajaks sinno wasto.

27. Sest minna tean so

wastopannemist ja so kangekaelsust: wata et ma alles tänna ellan teiega, siis ollete teie wastopanniad olnud Jehowa wasto, agga palju ennam pärrast mo surma.

28. Kogguge kokko mo jure keik teie souarrude wannemad ja teie üllewatajad, siis tahhan ma nende kuuldes need sannad räkida ja nende wasto tunnistajaks wötta taewast ja maad.

29. Sest ma tean, et pärrast mo surma teie wöttate wägga pahhaste tehha ja ärralahkuda se tee peält, mis ma teid ollen käsknud: ja siis tulleb se kurri põlli teie kätte wiimisel päwade aial, kui sate teinud, mis kurri on Jehowa silma ees, tedda ärritades omma kätte töga.

30. Ja Moses räkis keige Israeli koggodusse kuuldes sellesinnatse laulo sannad, kunni need järsko otsa said.

32. Peatük.

Mosesse kitusse- ja õppetusse-laul.

1. Pange tähhele, taewad, sest

ma tahhan räkida, ja sinna Ma, kule mo su kõnned.

2. Mo õppetud tilkugo kui wihm, mo kõnne jooksko kui kaste; kui penike wihm nore rohho peäl ja kui wihma pisad rohho peäl.

3. Sest ma kulutan ülles Jehowa nimme; andke suur au meie Jummalale.

4. Temma on se kaljo, kelle töö on laitmatta: sest keik temma teed on, ni kui kohhus, # Jummal on ustaw ja ilma kõwwerusseta; öige ja öiglane on temma.

5. Ons temma nende wasto pahhaste teinud? ei mitte! temma lapsed on isse ennestele häbbiks; se on üks pörane ja arrapöördud suggu.

6. Kas teie piddite sedda Jehowale tassuma? sa jölle ja tarkusseta rahwas! Eks temma olle so issa, kes sind on ennesele saatnud? temma on sind teinud ja sind walmistanud.

7. Tulleta mele need ennemuistsed päwad, pange tähhele need aastad ühhest põlwest teise: küssi omma issa käest, ja se annab sulle sedda

teäda, omma wanna rahwa käest, ja nemmad räkiwad sedda sinnule.

8. Kui se keige üllem rahwale pärris-ossa jaggas, kui ta Adama lapsed ühhest ärralahhutas: seädis ta rahwa raiad Israeli laste arro järrele.

9. Sest Jehowa jauks on temma rahwas, Jakob on ta pärris-ossa nöör.

10. Ta leidis tedda kõrwe Ma peält ja tühjast paigast ja lanest, kus ullumist: ta piras temma ümber, ta andis temmale moistust, ta hoidis tedda kui omma silmaterra.

11. Nenda kui kotkas omma pessakonna õppetab lendma ja lähwitab omma poegade üle, nenda lautas Jummal ommad tiwad, wöttis tedda ja kandis tedda omma tiwa sulgede peäl.

12. Jehowa üksi juhhatas tedda, ja ükski woõras jummal polnud temmaga.

13. Ta laskis tedda üle keigekörgematte Ma kohtade söita, ja temma söi wilja wälja peält, ja ta immetas tedda meega kaljust ja ölliga keigekowwema kiwwikaljust.

14. Ta andis temmale woid

weistest ja pima puddolojustest, tallede ja Pasana-ma järade ja sikkade raswaga, nissoga, mis ni hea kui raswased nerud; ja sa jõid wina-marja werd, mis selge.

15. Ja kui jesurun lihhawaks sai, löi ta takka ülles: sa olled lihhawaks, paksuks ja täis raswa sanud; ja ta jättis Jummalat mahha, kes tedda teinud, ta teotas omma önnistusse kaljo ärra.

16. Ja teggi woöraste jummalatte läbbi, et ta pühha wihhaga wihhastas, omma hirmsa teggudega ärritasid nemmad tedda.

17. Nem~ad wisid ohwrid kurja waimudele, ei mitte Jum~alale; neile jum~alile, kedda nem~ad ei tunnud, neile, kes ued ollid, mis hilja töstetud, kelle pärrast teie wannematte peäle jällestus ei tulnud.

18. Sa olled melest mahhajätnud sedda kaljo, mis sind sünnitanud, ja olled Jum~alat, kellest sa waewaga sündinud, ärraunnustanud.

19. Kui Jehowa sedda näggi, siis laitis ta neid, et ta meel olli pahha ta poegade ja ta

tüttarte pärrast.

20. Ja ta ütles: Ma tahhan om~a palle nende eest warjule panna ja nähha, mis põlli wimaks nende kätte tulleb: sest nemmad on üks wägga pörane suggu, lapsed, kelle sees polle tössidust.

21. Nemmad tewad, et ma pühha wihhaga wihhastan se läbbi, mis ei olle jummal, nemmad ärritawad mind omma tühja teggudega: ja minna tahhan neid sata wihhastada se läbbi, mis ei olle rahwas, ühhe jölleda rahwa läbbi tahhan ma neid ärritada.

22. Sest tuli on sütud põllema mo wihha sees, ja põlleb keige allama hauani, ja lõppetab maad ja ta wilja ärra, ja põlletab ärra mäggede allused, kui tulleleek.

23. Ma tahhan palju kurja nende peäle kogguda, om~ad noled keik tahhan ma nende peäle lasta.

24. Nälg peab neid ärrawõtma, ja nemmad peawad willi ja kibbeda surma töwwe roaks sama, ja ma tahhan metsaliste hambad nende peäle sata salla maddude wihhaga, mis põrmus.

25. Wäljas peab moök neid lapsist lahti teggema ja seest jällestus, ni hästi nored mehhed kui neitsid, immewad lapsed hallide meestega peawad otsa sama.

26. Ma olleksin peaüttelnud: ma tahhan nende peäle otsa teha, ma tahhan nende mällestust lõppetada innimeste seast.

27. Kui mul ei olleks kartust waenlaste melepahhandusse pärrast, et nende waenlased ei arwa sedda ühhe woöra tö ollewad, et nemmad ei ütle: meie kässi on püsti olnud, ja Jehowa polle se, kes keik sedda teinud.

28. Sest se on üks rahwas, kelle nou on hukkas, ja kelle sees ep olle moistust.

29. # Oh et nemmad targad olleksid, targaste sedda ärraarwaksid ja moistaksid, mis põlli wimaks nende kätte tulleb;

30. Kuida üks aiab tuhhat tagga, ja kaks saatwad kümme tuhhat pöggenema? eks se olle sest, et nende kaljo neid ärramünud, ja et Jehowa neid on ülleannud?

31. Sest meie kaljo ei olle

mitte kui nende kaljo, ja meie waenlased on sest kohtomoistjad.

32. Sest nende winapu on Sodoma winapuust ja Komorra wäljadest: nende winamarjad on sappised winamarjad, neil on wägga wihhad kobbarad.

33. Nende wiin on lendwa maddude wihha, ja kui keigewihhasematte maddude wägga hirmus wihha.

34. Eks se polle miño jures warjol? mo kirjade warrandusses pitseriga kinnipandud?

35. Minno käes on kättemaksminne ja tassuminne; om~al aial peab nende jalg wäratama: sest nende hukatusse pääw on liggi, ja se tõttab, mis neile on walmistud.

36. Sest Jehowa tahhab om~a rahwale kohhut moista, ja om~a sullaste pärrast kahhetseda, kui ta näab, et nende wäggi käest ärraläinud ja nurja sanud, mis kallis ja mis alw olli.

37. Kui ööldakse: kus on nende jummalad, kus se kaljo, kelle jure nemmad kippusid?

38. Kelle tappa-ohwride raswa

nemmad söid ja jöid nende joma-ohwride wina? tousko nemmad ülles ja aitko teid, olgo nemmad teile warjul seisma kohhaks.

39. Katske nüüd, et minna, minna ollen sesamma, ja ükski Jummal ei olle minno körwas: Minna surretan ja teen ellawaks: ma peksan katki ja Minna teen terweks, ja polle ükski, kes mo käest päästab.

40. Sest ma tõstan omma kät taewa pole ja ütlen: ni tõeste kui ma ellan iggaweste:

41. Kui ma ihhun omma moöga mis kui walk on, ja mo kässi kohhut ette wõttab, siis tahhan ma omma waenlaste kätte maksta, ja nende kätte tassuda, kes Mind wihkawad.

42. Ma tahhan ommad noled joobnuks teha werrest, ja mo moök peab lihha söma, nende werrest, kes mahhalödud ja kes wangis on; peamehhest peab hakkama need waenlased paljaks teggema.

43. Öiskage pagganad, kes temma rahwas, sest ta tahhab om~a sullaste werd kätte maksta, ja om~a waenlaste kätte jälle maksta, ja ta teeb

ärraleppitamist omma Ma ja om~a rahwa eest.

44. Ja Moses tuli ja räkis keik sellesiñatse laulo sañad rahwa kuuldes, tem~a ja Nuni poeg Josua.

45. Kui Moses sai räkinud keik need sannad keige Israeli wasto:

46. Siis ütles ta nende wasto: pange tähhele keik sannad, mis ma tänna teie wasto tunnistan, mis teie peate käskma ommad lapsed, et nemmad keik sellesinnatse kässo-öppetusse sannade järrele katsuwad teha.

47. Sest se ei pea teie melest mitte tühhi sanna ollema: sest se on teie ello, ja selle sanna läbbi pitkendate teie ommad ello päwad seäl maal, kuhho teie lähhäte ülle Jordani sedda pärrima.

48. Ja Jehowa räkis Mosesse wasto otse selsammal päwal ja ütles:

49. Minne ülles seie Abari mäe peäle, se on Nebo mäggi, mis Moabi maal on, mis Jeriko kohhal; ja wata sedda Kanaani Maad, mis ma Israeli lastele annan pärrandusseks.

50. Ja surre senna mäe peäle, kuhho peäle sa lähhäd, ja sind peab so rahwa jure korristadama, nenda kui so wend Aaron surri Ori mäe peäle, ja korristati omma rahwa jure.

51. Sepärrast et teie mo wasto wallatust teinud Israeli laste seas Meriba wee jures Kadesis Sinni körbes: sepärrast et teie mind ei olle pühhitsend Israeli laste seas.

52. Sest ennese kohhal pead sa sedda Maad näggema, agga mitte siñna tulles, siñna male, mis minna annan Israeli lastele.

33. Peatük.

Mosesse önnistaminne ja ennekulutaminne.

1. Ja se on se önnistaminne, misga Moses Jummal mees Israeli lapsed önnistas enne omma surma,

2. Ja ütles: Jehowa on tulnud Sinai mäe peält ja tousnud neile Seirist: ta on paistnud Parani mäe peält, ja tulnud mitme kümne tuhhande pühha seltsist; temma parremal kael

anti neile se tulline käsk.

3. Ommeti kannab ta rahwast süles, keik temma pühhad on so käes: agga need heidawad so jalge ette mahha, iggaüks wöttab sinno sañadest ja ütleb:

4. Moses on meile kässo-öppetust annud, Jakobi koggodusse pärrandusseks.

5. Ja ta olli kuningas Jesuruni seas, kui rahwa peamehhed koggusid ühtlase Israeli sugguarrudega.

6. Ellago Ruben ja ärgo surrego ta mitte nenda, et temmast pissut innimessi jälle jäwad.

7. Ja se on, mis ta Judast ütles: Jehowa kule Juda heäle ja sada tedda temma rahwa jure: temma kätte rammust saab temmale kül; olle sinna agga abbiks temma waenlaste wasto.

8. Ja Lewist ütles temma: Sinno Tummim ja so Urim olgo selle mehhele kes so melest armas, kedda sa Israel olled kiusanud Massas, ja temmaga rielnud Meriba wee jures.

9. # Kes ütleb ommast issast ja ommast emmast: ei ma nä tedda; ja kes omma wende ei

tunne ja omma lapsist ei tea:
need piddawad töeste so
sanna ja hoiawad so seädust.

10. Need peawad Jakobi
õppetama so kohtoseädussed
ja Israeli so kässo-õppetust:
nemmad pannewad
suitsetamisse-rohto so ninnase
ja põlletamisse-ohwri so altari
peäle.

11. Önnista, Jehowa, temma
warrantus, ja ta kätte tööst
olgo sul hea meel: peksa katki
nende niuded, kes ta peäle
kippuwad ja kes tedda
wihkawad, ni pea kui nemmad
peäle kippuwad.

12. Penjaminist ütles tem~a:
Jehowa armoke ellab ta jures
julgeste, ta kaitseb tedda igga
päwa, ja ta ellab temma ollade
wahhel.

13. Ja Josepist ütles temma:
Önnistud olgo Jehowast temma
Ma, kalli taewa wilja polest,
kastest, ja süggawast Ma
kohhast, mis Ma al on,

14. Ja kalli wilja polest mis
päike ette toob ja kalli wilja
polest, mis igga ku kaswatab.

15. Ja wanna mäggede üllema
wilja polest, ja iggaweste
mäekinkude kalli wilja polest.

16. Ja kalli Ma wilja ja temma
täiusse polest; ja selle hea
meel, kes poösas ellas, tulgo
Josepi Pea peäle, ja selle
pealae peäle, kes omma
wendade seast on
ärralahhutud.

17. Temmal on au otsego
temma essimessel härja suggul,
ja ta sarwed on kui Reemi-
metsalisse sarwed: nendega
kaewab ta rahwast ühtlase Ma
otsani, ja need on Ewraimi
mitto küm~e tuhhat, ja need
on Manasse mitto tuhhat.

18. Ja Sebulonist ütles temma:
Olle römus Sebulon, kui sa
wäljalähhäd; ja Isaskar omma
telkide sees.

19. Nemmad kutsuwad rahwast
kokko mäele, seäl ohwerdawad
nemmad öigusse ohwrid: sest
nemmad immewad merre rohte
warrantusse ja need
mahhapandud warrantussed
liwas.

20. Ja Kadist ütles temma:
Kidetud olgo, kes Kadile laia
Ma annab: ta ellab kui hirmus
loukoer ja murrab käewarre, ka
pealae.

21. Ja ta katsus ennesele
essimesse Ma ossa, sest seäl

olli ta warjo al seäl jaus, mis kässo-andia andis, ja ta läks rahwa Pea-meestega, ta satis Jehowa öigust ja ta öiged nuhtlussed korda Israeli rahwaga.

22. Ja Tanist ütles temma: Tan on loukoera kutsikas, kes Pasanist ülles kargab.

23. Ja Nawtalist ütles temma: Nawtalil on sedda kül, mis ta südda kutsub, ja on täis Jehowa önnistamist: pärri sinna se öhto- ja lounapoolne Ma.

24. Ja Aserist ütles temma: Aser olgo önnistud laste polest: temma wendadel olgo temmast hea meel, ja ta kastko omma jalla ölli sisse.

25. So kinga al on rauda ja waske, ja ni kaua jääb sinno rahho, kui so ello päwad.

26. Oh Jesurun, ükski ei olle Jummal, kes söidab taewas sinno abbiks ja omma kõrge au sees üllemis pilwedes.

27. Se Jummal, kes wannast, on üks öige ello-asse, ja temma iggawessed käewarred on al Ma peäl, ja ta aiab so eest ärra waenlast ja ütleb: kauta ärra.

28. Ja Israel saab julgeste

ellada üksipäines Jakobi kaewo jures, wilja ja wärske wina maal: ka tem~a taewas tilkutab kastet.

29. Oh wägga öñis olled sa Israel! kes on so sarnane? üks rahwas, mis abbi saab Jehowa käest, kes so abbi kilp ja kes so kõrge au moök on, ja so waenlased räkiwad so su pärrast, ja sinna tallad nende kõrge paikade peäle.

34. Peatük.

Mosesse surm, Josua saab ta assemele.

1. Ja Moses läks ülles Moabi wäljalt Nebo mäele Pisga otsa, mis Jeriko kohhal on; ja

Jehowa näitis temmale keik se Kileadi Ma Tani maast sadik,

2. Ja keige se Nawtali ja Ewraimi ja Manasse Ma, ja keik se Juda Ma taggumissest merrest sadik,

3. Ja louna Ma ja Jeriko laggeda orro kohha palmipude liñna Soarist sadik.

4. Ja Jehowa ütles ta wasto: se on se Ma, mis ma wandes ollen tootand Abraamile,

Wies Mosesse Ramat

Isaakile ja Jakobile ja öölnud:
sedda tahhan ma sinno
suggule anda; ma ollen sedda
sulle annud nähha so silmaga,
agga ei sa pea mitte siña
sama.

5. Ja Jehowa sullane Moses
surri senna Moabi male
Jehowa susanna järrele.

6. Ja ta mattis tedda siña
orko Moabi male Petpeori
kohta, ja ükski ei tea temma
hauda tänna päwani.

7. Ja Moses olli sadda ja
kakskümmend aastat wanna,
kui ta surri: ta silmad ei läinud
tüntsiks, ja ta rammo ei löpnud
ärä.

8. Ja Israeli lapsed nutsid
Mosest Moabi wäljal,
kolmkümmend päwa, ja nenda
said Mosesse pärrast need
nutto ja leinamisse päwad otsa.

9. Ja Josua Nuni poeg olli täis

tarkusse waimo: sest Moses olli
ommad käed ta peäle
toetanud, ja Israeli lapsed
kuulsid temma sanna, ja teggid
nenda, kui Jehowa Mosest olli
käsknud.

10. Agga Israelis ei tousnud
ennam nisuggune prohwet kui
Moses, kedda Jehowa olleks
tunnud pallest pallese,

11. Keik need immetähtede ja
immeteggude polest, kedda
Jehowa olli läkkitand neid
teggema Egiptusse maal Warao
ja keikide ta sullaste ja keige
temma Ma wasto;

12. Ja keige tuggewa käe ja
keige sure hirmo polest, mis
Moses olli teinud keige Israeli
rahwa silma ees.

Wiendama Mosesse Ramato
Ots.

Josua Ramat.

1. Peatük.

*Josua ammeti kinnitamine ja
hakkatus.*

1. Ja se sündis pärrast Jehowa
sullase Mosesse surma, et
Jehowa Nuni poia Josua

Mosesse teenri wasto räkis ja ütles:

2. Moses mo sullane on surnud, ja nüüd wõtta kätte, minne selle Jordani jõe ülle, sinna ja keik se rahwas senna male, mis ma neile Israeli lastele annan.

3. Keik kohhad kus teie jalla tallad peäle astuwad, neid ollen ma teile annud, nenda kui ma Mosesse wasto ollen räkinud.

4. Körwest ja siit Libanonist surest jöest se on Wratti jöest sadik, keik ltti Ma surest merrest sadik päwa lojamine misse pole peab teie raia ollema.

5. Keik so ello aia ei pea ükski mees so wasto jäma seisma: nenda kui ma ollen Mosessega olnud, tahhan ma sinnoga olla: ei tahha ma sinnust mahhajäda, egga sind mahhajätta.

6. Olle wahwa ja tuggew, sest sinna pead selle rahwale pärris-ossaks andma sedda maad, mis ma nende wannemille ollen wandunud neile anda.

7. Olle agga wahwa ja hästi

tuggew, et sa katsud tehha keik se kässo-öppetusse järrele, mis mo sullane Moses sind on käsknud: ärra lahku sest ei parrema egga pahhema pole, et sa woiksid targaste tehha keikipiddi kuhho sa lähhad.

8. Ärgo lahkugo sellesinnatse kässo-öppetusse ramat mitte so suust ärra, waid mötle sedda järrele ööd ja päwad, et sa woiksid katsuda tehha keik sedda möda, mis senna sisse on kirjutud: sest siis woid sa omma teed korda sata, ja siis targaste ommad asjad aiada.

9. Eks ma olle sind käsknud: Olle wahwa ja tuggew? ärra hirmu ja ärra ehmata mitte ärra: Sest Jehowa so Jummal on sinnoga keikipiddi kuhho sa lähhad.

10. Ja Josua andis rahwa üllewatajatele käsko ja ütles:

11. Minge lerist läbbi ja andke rahwale käsko ja üttelge: Walmistage endile mona, sest kolme päwa pärrast peate teie ülle se Jordani minnema, et teie tullete pärrima sedda maad, mis Jehowa teie Jummal teile annab sedda pärrida.

12. Agga Rubeni ja Kadi ja

Manasse pole sou--arrule räkis Josua ja ütles:

13. Tulletage mele se sanna, mis Jehowa sullane Moses teid on käsknud ja öölnud: Jehowa teie Jummal on teile hingamist saatnud ja seddasinnast maad teile annud.

14. Teie naesed, teie wäetimid lapsed ja teie lodussed jäwad seie male, mis Moses teile siin pool Jordani annud: agga teie keik kes wäggewad wahwad ollete, peate wiis körwastikko omma wendade ees ülle jõe minnema ja neid aitma:

15. Kunni Jehowa saab teie wendele hingamist saatnud, nenda kui teile, ja kunni nemmad ka sawad pärrinud sedda maad, mis Jehowa teie Jummal neile annab: siis peate omma pärris-male jälle taggasi minnema ja sedda pärrima, mis Jehowa sullane Moses teile on annud siin pool Jordani päwatousma pole.

16. Ja nemmad wastasid Josuale ja ütlesid: Meie tahhame keik tehha, mis sa meid olled käsknud, ja keiki paiko miñna kuhho sa meid läkkitad.

17. Otsekui meie olleme Mosesse sanna keikis kuulnud, nenda tahhame sinno sanna kuulda: olgo agga Jehowa so Jummal sinnoga, nenda kui ta olnud Mosessega.

18. Iggameest, kes sinno su sanna wasto panneb ja ei wötta kuulda so sanno keikis, mis sa tedda kässid, peab surma pandama: olle agga wahwa ja tuggew.

2. Peatük.

Sallajad Ma-kulajad läkkitakse wälja.

1. Ja Josua Nuni poeg läkkitas sallaja Sittimist kaks meest sallaja kulama, ja ütles: Minge, wadage se Ma ja Jeriko liñ ärra; ja nemmad läksid ja tullid ühhe naese kotta, se olli hoor Raab nimmi, ja jäid senna.

2. Ja Jeriko kunningale räkiti ja ööldi: Wata mehhed Israeli laste seast on öse seie tulnud sedda maad läbbi katsuma.

3. Ja Jeriko kunningas läkkitas Raabi jure ja käskis öölda: To wälja need mehhed kes so jure tulnud, kes so kotta tulnud:

sest nemmad on tulnud keik maad läbbi katsuma.

4. Ja se naene olli need kaks meest wotnud ja neid eest ärra petnud, ja ütles nenda: Need mehhed on mo jure tulnud ja minna ei teädnud, kust nemmad ollid.

5. Ja kui wärrawat pididi kinni pandama kui pimme sai, siis läksid need mehhed wälja: ei ma tea kuhho need mehhed on läinud: aiage ussinaste neid tagga, sest teie sate neid kül kätte.

6. Agga temma olli neid ülleswinud kattukse peäle, ja neid warjule pannud linna warte alla, mis ta olli lautanud kattukse peäle.

7. Ja need mehhed aiasid neid tagga Jordani teed koolme jure; agga nemmad pannid wärrawat kinni, pärrast sedda kui need said wäljaläinud, kes neid taggaaiasid.

8. Agga nemmad es olle weel maggama heitnud, kui temma nende jure üllesläks kattukse peäle,

9. Ja ütles nende meeste wasto: Ma tean, et Jehowa teile sedda maad on annud, ja

et hirm teie pärrast meie peäle langend, ja et keik, kes siin maal ellawad, teie pärrast sullaseks läinud.

10. Sest meie olleme kuulnud, kuidas Jehowa körkiate merre wet teie ees on ärrakuiwatand, kui teie Egiptusse-maalt wäljatullite, ja mis teie ollete teinud kahhe Emori-rahwa kunningale, kes ollid teile pool Jordani, Sihonile ja Ogile, kedda teie ollete sutumaks ärrakautanud.

11. Ja meie olleme sedda kuulnud, ja meie südda on ärrasullanud, ja süddant ei olle teps ühhegi sees teie pärrast: sest Jehowa teie Jummal on üks Jummal üllewel taewas ja al Ma peäl.

12. Ja sepärrast wanduge mulle nüüd Jehowa jures, sest et ma teile ollen head teinud, et teie ka tahhate mo issa perrele head tehha, ja andke mulle üks ustaw märk.

13. Et teie tahhate mo issa, ja mo emma, ja mo wennad, ja mo öed ja keik, mis nende pärralt on, ellusse jätta, ja meie hinged surmast päästa.

14. Ja need mehhed ütlesid

temmale: Meie hing sago teie assemele surma (kui teie sedda meie asja ei anna teäda:) ja se peab sündima kui Jehowa meie sedda maad annab, et meie sulle tahhame sedda head ja truust üllesnäidata.

15. Ja ta laskis neid mahha nöriga aknast läbbi, sest temma kodda olli müri külges ja ta ellas müri peäl.

16. Ja ta ütles neile: minge senna mäe peäle, et need kes teid taggaaiawad, ei juhtu teile wasto, ja hoidke ennast seäl warjul kolm päwa, kunni need taggaaiajad jälle taggasi tullewad, ja pärrast woite omma teed miñna.

17. Ja need mehhed ütlesid ta wasto: Siis olleme meie sestsinnatsest so wandest lahti, mis sa meid olled pannud wanduma.

18. Wata kui meie seie male tulleme, siis pead sa se nöri, mis elledast punnasest löngast, akna külge kinnisidduma, kust läbbi sa meid olled mahhalasknud, ja pead omma issa, ja omma emma, ja ommad wennad ja keik omma

issa perret ennese jure kotta kogguma.

19. Siis peab se nenda ollema: iggaühhe were sü, kes so koia uksest oue lähhäb, peab ta Pea peäl ollema, agga meie olleme ilmasüta; ja igga--ühhe werre sü, kes sinnoga koias on, tulgo meie Pea peäle, kui kellegi kässi temmasse putub.

20. Ja kui sinna sesinnatse meie asja ülleskulutad, siis olleme meie sest wandest lahti mis sa olled pannud meid wanduma.

21. Ja ta ütles: Olgo se nenda teie sannade järrele: ja ta laskis neid miñna ja nemmad läksid ärra, ja ta siddus sedda elleda punnast nöört akna külge kinni.

22. Ja nemmad läksid ärra, ja tullid mäe peäle ja jäid senna kolm päwa, kunni need, kes neid taggaaiasid, jälle taggasi tullid: sest need, kes taggaaiasid, ollid neid keige tede peält otsinud, agga mitte leidnud.

23. Ja need kaks meest, kui nemmad said mäe peält mahhatulnud, siis läksid nemmad taggasi, ja läksid ülle

Jordani, ja tullid Nuni poia Josua jure ja juttustasid temmale keik, mis neile olli juhtund.

24. Ja nemmad ütlesid Josua wasto: Jehowa on töest keik maad meie kätte annud, ja keik, kes seal maal ellawad, on meie pärrast sullaks läinud.

3. Peatük.

Israeli käib Jordani jõest läbbi.

1. Ja kui Josua sai hom~iko warra ülestousnud, siis läksid nemmad Sittimist ärra ja tullid Jordani jure, temma ja keik Israeli lapsed, ja jäid öseks senna, ei nemmad läinud weel mitte ülle jõe.

2. Ja se sündis kolme päwa pärrast, et need üllewatajad läksid lerist läbbi,

3. Ja andsid rahwale käsko ööldes: Kui teie Jehowa omma Jummal seädusse laeka näte ja preestrid, kes Lewitid, sedda kandwad: siis peate teie omma assemelt ärraminnema ja selle järrel käima.

4. Agga teie wahhel ja selle laeka wahhel peab wahhet

ollema liggi kaks tuhhad öiget künart: ärge minge selle liggi, et teie woite tunda sedda teed, mis teie peate käima, sest teie ep olle ei eile egga enne sedda teed käinud.

5. Ja Josua ütles rahwa wasto: Pühhitsege ennast: sest Jehowa wöttab hom~e teie seas imme-asjo tehha.

6. Ja Josua räkis preestride wasto ja ütles: Kandke seädusse laekas ja minge rahwa ele; ja nemmad tõstsid seädusse laeka ülles ja läksid rahwa ele.

7. Ja Jehowa ütles Josuale: Selsinnatsel päwal hakkann minna sind sureks teggema keige Israeli nähhes; et nemmad sawad teäda, et minna ollen sinnoga, nenda kui ma ollen Mosessega olnud.

8. Ja sa pead käsko andma preestridele, kes seädusse laeka kandwad, ja ütlema: Kui teie sate Jordani wee äre, siis jäge Jordani jure seisma.

9. Ja Josua ütles Israeli laste wasto: Tulge seie ja kuulge Jehowa omma Jummal sannad.

10. Ja Josua ütles: Sest peate

teäda sama, et üks ellaw Jummal teie seas on, ja wöttab teie eest tõeste ärraaiada Kanaani- ja Itti- ja Iwwi- ja Perissi- ja Kirgasi- ja Emori- ja Jebusi-rahwa.

11. Wata keige ma-ilma Issanda seäduisse laekas käib teie eel Jordanis.

12. Ja nüüd wotke endile Israeli sou-arrudest kaksteistkümmend meest, igga sou-arrust üks mees.

13. Ja se peab sündima, kui nende preestride jalge tallad, kes Jehowa keige ma-ilma Issanda seäduisse laeka kandwad, hingama jäwad Jordani wee äre, et Jordani wessi peab ühhest ärralahkuma, se wessi, mis üllemalt polelt mahhajoseb, se peab seisma ühhes hunnikkus.

14. Ja se sündis kui rahwas omma maiade seest ärratullid, et nemmad piddid ülle Jordani minnema, ja preestrid seäduisse laeka rahwa ele kandsid.

15. Ja kui need, kes laeka kandsid, Jordani äre tullid, ja nende preestride jallad, kes laeka kandsid wee sisse piddid sama, (agga keik Jordani

kaldad on täis wet iggal leikusse aial).

16. Siis jäi se wessi, mis üllemalt polelt mahhatulli, seisma ja tousis ühte hunnikko wägga kaugele Adama liña jure, mis on Sartani liña körwas, ja se wessi mis mahha jooksis laggeda merresse ehk sola merresse, kaddus koggone ärra, ja rahwas läksid läbbi Jeriko kohta.

17. Agga need preestrid, kes Jehowa seäduisse laeka kandsid, jäid kesk Jordani kuiwa peäle seisma püsti paigale, ja keik Israeli rahwas läksid läbbi kuiwalt, kunni keik rahwas sai ülle Jordani läinud.

4. Peatük.

12. kiwwi pannakse üllestikko seisma Jordani läbbikäimisse mällestusseks.

1. Ja se sündis kui keik rahwas sai ülle Jordani läinud, siis räkis Jehowa Josua wasto ja ütles:

2. Wötke endile kaksteistkümmend meest rahwa seast, igga sou-arrust üks

mees.

3. Ja andke neile käsko ja üttelge: Wõtke endele siit kesk Jordanist, seält kus preestride jallad seisnud, ja walmistage kaksteistkümmend kiwwi, ja wige need ennestega ja pange neid senna ömaiale, kuhho teie sel ösel ömaiaks jäte.

4. Ja Josua kutsus kaksteistkümmend meest, kedda ta Israeli laste seast olli seädnud, igga sou-arrust üks mees.

5. Ja Josua ütles neile: Minge Jehowa omma Jummalä laeka ees kesket Jordani, ja töstke endele iggamees üks kiwwi omma olla peäle, Israeli laste sou-arrude loo järrele.

6. Et se woiks teie seas märgiks olla, kui teie lapsed tulles aial küssiwad ja ütlewad: Mis need kiwwid teile on?

7. Et teie neile peate ütlema, et Jordani wessi Jehowa seädusse laeka eest ühhest ärralahkund; kui se ülle Jordani läks, lahkus Jordani wessi ühhest ärra: ja need kiwwid peawad Israeli lastele iggaweste mällestusseks ollema.

8. Ja Israeli lapsed teggid nenda, kui Josua käskis, ja wisid kaksteistkümmend kiwwi kesk Jordanist, nenda kui Jehowa Josua wasto olli räkinud, Israeli laste sou-arrude loo järrele, ja wisid neid ennestega ja pannid neid senna kohta, kus nemmad ömaial ollid.

9. Ja kaksteistkümmend kiwwi panni Josua üllestikko kesk Jordani senna, kus preestride jallad ollid seisnud, kes seädusse laeka kandsid, ja need on seäl tännapäni.

10. Ja need preestrid, kes laeka kandsid, seisid kesk Jordani, kunni se keik sai tehtud, mis Jehowa olli Josua käsknud, et ta pididi rahwa wasto räkima, keik sedda möda kui Moses olli Josuale käsko annud: ja rahwas läks ruttuste seält läbbi.

11. Ja se sündis kui keik rahwas sai läbbi läinud, siis läks Jehowa laekas ka läbbi, ja preestrid rahwa eel.

12. Ja Rubeni lapsed, ja Kadi lapsed, ja Manasse pool sou-arro läksid wiis körwastikko Israeli laste ees, nenda kui

Moses nende wasto olli
räkinud,

13. Liggi nellikümmend tuhat
kes walmistud söa tarwis,
läksid Jehowa palle ees sötta,
Jeriko laggedatte peäle.

14. Sel päwal teggi Jehowa
Josua sureks keige Israeli
nähhes, ja nemmad kartsid
tedda, nenda kui nemmad
Mosest keik temma ello aia
ollid kartnud.

15. Ja Jehowa räkis Josua
wasto ja ütles:

16. Käksi preestrid, kes
tunnistusse laeka kandwad, et
nemmad Jordanist
üllestullewad.

17. Ja Josua andis preestridele
käsko ja ütles: Tulge Jordanist
ülles.

18. Ja se sündis, kui need
preestrid, kes Jehowa seäduusse
laeka kandsid, kesk Jordanist
ülles--tullid, ja preestride jalla-
tallad seält ärra said kuiwa
male: siis tuli Jordani wessi
jälle taggasi omma paika,
jooksis kui eile ja enne keikide
temma kallaste tassa.

19. Ja rahwas tuli ülles
Jordanist essimesse ku
kümnemal päwal, ja löid leri

ülles Kilgali Jeriko pire peäle
päwatousma pole.

20. Ja need kaksteistkümmend
kiwwi, mis nemmad Jordanist
wötsid, panni Josua ülestikko
Kilgali,

21. Ja räkis Israeli laste wasto
ja ütles: Kui teie lapsed hom~e
omma wannematte käest
küssiwad ja ütlewad: Mis kiwwid
need on?

22. Siis peate omma lastele
teäda andma ja ütlema: Israel
on kuiwalt siit Jordanist läbbi
läinud.

23. Sest et Jehowa teie
Jummal Jordani wet teie eest
ärrakuiwatand, kunni teie saite
läbbi läinud, nenda kui Jehowa
teie Jummal teggi kõrkiatte
merrega, mis ta meie eest
ärrakuiwatas, kunni meie saime
läbbi läinud.

24. Et keik ma-ilma rahwas
piddid Jehowa kät tundma, et
se tuggew on, et teie Jehowa
omma Jummalat iggal aial
wöttaksite karta.

5. Peatük.

*Ümberleikaminne ja pasa-tal
seätakse jälle ueste: Jehowa*

ilmutab ennast Josuale.

1. Ja se sündis, kui keik Emori-rahwa kunningad, kes siin pool Jordani päwa lojaminnemisse pole, ja keik Kanaani kunningad, kes merre liggi ellasid, said kuulda, et Jehowa Jordani wet Israeli laste eest olli ärrakuiwatand, kunni nemmad läbbi läinud: siis sullas nende südda ärra, ja neil ei olnud teps süddant sees Israeli laste pärrast.

2. Sel aial ütles Jehowa Josua wasto: Te ennesele terrawad kiwwi-noad, ja leika ümber jälle teistkorda Israeli lapsed.

3. Ja Josua teggi ennesele terrawad kiwwi--noad, ja leikas ümber Israeli lapsed Araloti mäekingo jures.

4. Ja se on se assi, mikspärrast Josua neid ümberleikas: keik meeste-rahwas, mis Egiptusse--maalt ollid wäljatulnud, keik söa--mehhed ollid tee peäle körbe ärrasurnud, kui nemmad Egiptusse-maalt said wäljatulnud.

5. Sest keik rahwas, mis wäljatulli, olli ümberleikatud:

agga keik rahwast, mis körbes tee peäl sündsid, es olle nemmad mitte ümberleikanud, kui nemmad Egiptusse-maalt said wälja--tulnud.

6. Sest Israeli lapsed ollid nellikümmend aastat körbes käinud, kunni keik rahwas, kes söa--mehhed, ärralöpsid, kes Egiptusse-maalt wälja--tullid, kes ei wötnud Jehowa sanna kuulda: sepärrast olli Jehowa neile wandunud, et ta ei tahtnud neile nähha anda sedda maad, mis Jehowa nende wannemille olli tootand meile anda, sedda maad, mis pima ja met joseb.

7. Agga nende lapsed panni Jehowa nende assemele, neid leikas Josua ümber, sest nemmad ollid eestnabhaga, et nemmad neid tee peäl es olle ümberleikanud.

8. Ja se sündis, kui keik rahwas sai ümberleikatud, siis jäid nemmad leri omma paigale, kunni nemmad terweks said.

9. Ja Jehowa ütles Josua wasto: Tänna ollen ma Egiptusse-rahwa teotust teie peält ärraweretand; ja ta panni

selle paiga nimme Kilgal tännapäwani.

10. Ja kui Israeli lapsed Kilgalis leris ollid, siis piddasid nem~ad Pasa-pühha selle ku neljateist--kümne päwal öhto Jeriko laggedatte peäl.

11. Ja nemmad söid selle Ma multsest wiljast teisel päwal pärrast Pasa, hapnematta leiba ja tulle äres kuiwatud wilja pead selsam~al päwal.

12. Ja Manna lõppes ärra teisel päwal pärrast, kui nemmad selle Ma multsest wiljast said sönud, ja Manna ei olnud ennam Israeli lastel, ja nemmad söid Kanaani Ma tännawosest wiljast.

13. Ja se sündis, kui Josua Jeriko laggeda peäl olli, ja ommad silmad üllestöstis ja näggi, wata siis seisis üks Mees ta kohhal, kel paljas moök kä olli: ja Josua läks ta jure ja ütles temmale: Kas sa olled meie seltsist ehk meie waenlaste seltsist?

14. Ja ta ütles: Ei mitte, sest minna ollen Jehowa söa-wäe Würst, ma ollen nüüd tulnud: ja Josua heitis ennast silmili mahha, ja kummardas ja ütles

temmale: Mis rägib mo Issand omma sullasele?

15. Ja Jehowa söa-wäe Würst ütles Josua wasto: Peästa ommad kingad ommast jallast ärra; sest se paik, kus sa peäl seisad, se on pühha: ja Josua teggi nenda.

6. Peatük.

Jeriko lin woetakse ja häwwitakse ärra.

1. (Ja Jeriko rahwas panni wärrawat kinni, ja se jäi kinni pandud Israeli laste pärrast, ükski ei saanud wäljaminna egga sisse tulla.)

2. Ja Jehowa ütles Josuale: Wata ma ollen Jeriko ja temma kunningast ja need wäggewad wahwad mehhed so kätte annud.

3. Ja teie peate liñna ümber käima, keik kes söa-mehhed, liñna ümber piirdes ühhe korra: nenda pead sa kuus päwa teggema.

4. Ja seitse preestrit peawad seitse jära-sarwe passunat laeka ees kandma: ja seitsmel päwal peate teie seitse korda

liõna ümber käima, ja preestrid puhhogo passunattega.

5. Ja se peab nenda ollema, kui nemmad alles jära-sarwega pitka aiawad, kui teie passuna heält kulete, et siis keik rahwas sure heälega peab karjuma, ja liõna müür peab omma paiga peäle mahhalangema, ja rahwas iggamees ennese kohhal üllesminnema.

6. Ja Nuni poeg Josua kutsus preestrid ja ütles nende wasto: Kandke seädusse laekas, ja seitse preestrit kandko seitse jära-sarwe passunat Jehowa laeka ees.

7. Ja ta ütles rahwa wasto: Minge ja käige liõna ümber, ja kes walmistud söa tarwis, se mingo Jehowa laeka ees.

8. Ja se sündis, kui Josua sai rahwa wasto räkinud, siis wötsid seitse preestrit seitse jära-sarwe passunat Jehowa ees kanda, nemmad läksid ja puhhusid passunattega, ja Jehowa seädusse laekas käis nende järrel.

9. Ja kes walmistud söa tarwis, käis preestride ees kes passunattega puhhusid; ja tagguminne hulk käis laeka

järrel, ja preestrid käisid ikka peäle ja puhhusid passunattega.

10. Ja Josua andis rahwale käsko ja ütles: Äрге karjuge, ja ärge andke omma heält kuulda, ja ärgo tulgo sannagi teie suust wälja, se päwani, kui ma teie wasto ütlen: Karjuge! siis karjuge.

11. Ja ta satis Jehowa laekast liõna ümber käima, ja nemmad piirsid ühhe korra ümber, ja tullid leri ja jäid öseks leri.

12. Ja Josua tousis hom~iko warra ülles, ja preestrid kandsid Jehowa laekast.

13. Ja seitse preestrit kandsid seitse jära-sarwe passunat Jehowa laeka ees, nemmad käisid ühte puhko ja puhhusid passunattega, ja kes walmistud söa tarwis käis nende ees, ja tagguminne hulk käis Jehowa laeka järrel, ja preestrid käisid ühte puhko ja puhhusid passunattega.

14. Ja nemmad käisid teisel päwal üks kord liõna ümber ja tullid jälle taggasi leri: nenda teggid nemmad kuus päwa.

15. Ja se sündis seitsmel päwal, et nemmad warra

üllestousid, kui koit wäljas olli, ja käisid selsammal kombel seitse korda liña ümber: sel päwal ükspäinis käisid nemmad seitse korda liña ümber.

16. Ja se sündis seitsmel korral, kui preestrid passunattega puhhusid, et Josua rahwale ütles: Karjuge, sest Jehowa on se liña teie kätte annud.

17. Ja se lin ja keik mis seäl sees, peab sutumaks sama ärrakautud Jehowale: Raab se hoor ükspäines peab ellusse jäma, temma ja keik mis koias temma jures on: sest et ta need Kässud, kedda meie ollime wäljaläkkitanud, on hästi eest ärrapetnud.

18. Agga hoidke waid ennast selle ärrakautawa eest, et teie ei hakka sutumaks ärrakautama, ja wöttate siiski sest ärrakautawast, ja sadate ärrakaddumist Israeli leri peäle, ja tete temmale tülli.

19. Agga keik hõbbe, ja kuld, ja wask- ja raud-riistad, need on Jehowale pühhad: keik se peab Jehowa warrandusse sekka sama.

20. Ja rahwas karjus ja

preestrid puhhusid passunatega, ja se sündis, kui rahwas passuna heält kulis, ja rahwas sure heälega karjus, et müür siña paika mahhalanges, ja rahwas läks ülles liña iggamees ennese kohhal ja said liña kätte.

21. Ja kautasid sutumaks ärra keik, mis linnas olli, moõga terraga ni hästi mehhed kui naesed, ni hästi poisid kui wannad, ja härjad, ja puddolojuksed ja eeslid.

22. Ja Josua ütles neile kahhe mehhele, kes ollid se Ma sallaja kulanud: Minge selle naese selle hora kotta ja toge seält wälja se naene ja keik, mis tem~al on, nenda kui teie temmale ollete wandunud.

23. Ja need poismehhed, kes ollid olnud maad sallaja kulamas, tullid ja töid wälja Raabi, ja temma issa, ja ta emma, ja ta wennad ja keik, mis tem~al olli, ja keik ta sugguwõssa töid nem~ad wälja, ja jätsid neid Israeli leri tahha.

24. Ja põlletasid liña ärra tullega ja keik, mis seäl sees olli; ükspäinis hõbbedat, ja kulda, ja wask- ja raud-riistad

pannid nemmad Jehowa koia warrandusse sekka.

25. Agga Raabi se hora, ja temma issa perre ja keik, mis temmal olli, jättis Josua ellusse; ja ta ellab Israeli seas tännapäwani: sepärrast et ta need Kässud olli eest

ärrapetnud, kedda Josua läkkitas Jeriko sallaja waatma.

26. Ja Josua wandus sel aial ja ütles: Ärra--netud on se mees Jehowa ees, kes ettewottab seddasinnast Jeriko liñna ülesehhitada: omma essimesse poia eest raiab ta sedda, ja omma norema poia eest panneb ta selle wärrawat ette.

27. Ja Jehowa olli Josuaga, ja ta olli kulus keik seäl maal.

7. Peatük.

Israelit aetakse taggasi Aii liñna jurest: Akani luggu.

1. Ja Israeli lapsed ollid suurt wallatust teinud se ärrakautawaga: sest Sera poia Sabdi poia Karmi poeg Akan Juda sou-arrust olli middagi wötnud sest ärrakautawast:

sepärrast süttis Jehowa wihha põllema Israeli laste wasto.

2. Ja Josua läkkitas mehhi Jerikust Aii liñna pole, se on Petaweni liggi päwatousma poolt Peteli pole, ja räkis nende wasto ja ütles: Minge ülles ja kulage sallaja se Ma; ja need mehhed läksid ülles ja waatsid Aii sallaja.

3. Ja nemmad tullid taggasi Josua jure ja ütlesid ta wasto: Ärgo mingo keik rahwas, kaks tuhat meest, ehk kolm tuhat mees mingo ülles ja lögo Aii rahwa mahha; ärra wässita keik rahwast senna minnes, sest neid on pissut.

4. Ja liggi kolm tuhat meest läksid rahwa seast senna ülles, ja nemmad pöggenesid Aii meeste eest.

5. Ja Aii mehhed löid neist mahha liggi kuus meest neljatkümmend, ja aiasid neid tagga wärrawa eest Sebarimist sadik, ja löid neid mahha järso mäe murde peäle: ja rahwa südda sullas ärra ja sai otsego wessi.

6. Ja Josua kärristas ommad rided lõhki, ja heitis ennast silmili mahha Jehowa laeka

ette öhtoni temma ja Israeli wannemad: ja pannid iggaüks põrmo omma Pea peäle.

7. Ja Josua ütles: Oh ISsand Jehowa, mikspärrast olled sa seddasinnast rahwast saatnud nikohhe ülle Jordani minnema, et sa meid annad Emori-rahwa kätte neid ärrahukkada? oh et olleksime ettewõtnud teile pole Jordani jäda.

8. Ma pallun ISsand! mis ma pean ütlema, pärrast sedda kui Israel selga pöörnud omma waenlaste pole?

9. Kui Kanaani- ja keik mu rahwas seäl maal sedda sawad kuulda, siis tullewad nemmad meie ümber, ja kautawad meie nimme Ma peält ärra; ja mis teed sa omma sure nimmele?

10. Ja Jehowa ütles Josua wasto: Et touse ülles! miks sa olled silmil maas?

11. Israel on patto teinud ja ka ülle mo seädusse läinud, mis ma neid käsknud, ja on ka sest ärrakautawast wõtnud, ja ka warrastand, ja ka petnud, ja sedda ka omma riistade sekka pannud.

12. Sepärrast ei woi Israeli lapsed omma waenlaste ees

seista, nemmad peawad omma waenlaste pole selga pööрма, sest nemmad on ärrakaddumisse alla sanud: minna ei wõtta teps teiega olla, kui teie sedda, mis kaddumisse wäärt, ennaste seltsist ärra ei kauta.

13. Touse ülles, pühhitse se rahwas ja ütle: Pühhitsege ennast homseks; sest nenda on Jehowa Israeli Jummal öölnud: Üks ärra--kautawa assi on so seas, Israel; sa ei woi mitte omma waenlaste ees seista, kunni teie enneste seast se ärrakautawa asja ollete ärrasaatnud.

14. Ja teie peate hom~e omma sou-arrusid möda seie tulles, ja se peab sündima, et se suggu-arro mis Jehowa kätte saab, peab liggi tulles, sugguwössasid möda, ja se sugguwössas mis Jehowa kätte saab, peab liggi tulles, perresid möda, ja se perre mis Jehowa kätte saab, peab liggi tulles mees hawal.

15. Ja se peab nenda olles, et se kedda kätte saab se ärrakautawa asjaga, peab tullega sama ärrapõlletud,

temma ja keik mis temmal on:
sest et ta on ülle Jehowa
seädusse läinud, ja et ta
Israelis on jölledust teinud.

16. Ja Josua tousis hom~iko
warra ülles, ja käskis Israeli-
rahwast liggi tulla omma
suggu-arrusid möda; ja Juda
suggu-arro sadi kätte.

17. Ja ta käskis Juda
sugguwössa liggi tulla, ja sai
Sarri sugguwössa kätte: pärrast
käskis ta Sarri sugguwössa liggi
tulla, mees hawal, siis sadi
Sabdi kätte.

18. Ja ta käskis temma perre
liggi tulla mees hawal, ja Sera
poia Sabdi poia Karmi poeg
Akan sadi kätte Juda sou-
arrust.

19. Ja Josua ütles Akani
wasto: Mo poeg, et anna
Jehowale Israeli Jummalale au,
ja tunnista temma ette ja rägi
nüüd mulle ülles, mis sa olled
teinud: ärra salga mo eest
ärra.

20. Ja Akan wastas Josuale ja
ütles: Töest ma ollen Jehowa
Israeli Jummalale wasto patto
teinud, ja nenda ja nenda ollen
ma teinud.

21. Kui ma ühhe Sineari-ma

pitka kue sagi seas näggin, ja
kaks sadda hõbbe-sekli ja ühhe
kuld-kele, se wagis ni palju kui
wiiskümmend hõbbe- sekli: siis
himmustasin ma neid ja wötsin
neid, ja wata, need on mahha
pandud kesk paika mo
maiasse, ja se hõbbe on seäl
al.

22. Ja Josua läkkitas Käskusid
ja need jooksid senna maiasse,
ja wata, se olli ta maiasse
mahha pandud ja se hõbbe
seäl al.

23. Ja nemmad wötsid neid
selle maia seest ja wisid neid
Josua ja keige Israeli laste
kätte, ja puistasid neid wälja
Jehowa ette.

24. Ja Josua wöttis Akani Sera
poia, ja sedda hõbbemat, ja
pitka kube, ja sedda kuld-keelt,
ja temma poiad, ja ta tütreid,
ja ta härjad, ja ta eeslid ja ta
puddoloksed ja ta maia ja
keik mis tem~al olli; ja keik
Israeli rahwas olli tem~aga, ja
wisid neid Akori orko.

25. Ja Josua ütles: Miks olled
sa meile tülli teinud? Jehowa
wöttab sulle tülli tehha sel
päwal; ja keik Israel wiskas
tedda kiwwidega surnuks ja

pölletasid neid ärra tullega, kui nemmad neid kiwwidega said surnuks wiskanud.

26. Ja teggid ülles ühhe sure kiwwi-hunnikko temma peäle tännapāwani; ja Jehowa pōris ommast tullisest wihhast: sepārrast pandi selle paiga nimmi Akori tännapāwani.

8. Peatük.

Israel saab Aii kätte: altari tehhakse Ebali mäele.

1. Ja Jehowa ütles Josua wasto: Ärra karda, ja ehmata mitte ärra; wōtta keik söa--rahwast ennesega, ja touse, minne ülles Aii pole: wata ma ollen Aii kunningast, ja temma rahwast, ja ta liñna ja ta maad so kätte annud.

2. Ja sa pead Aiile ja temma kunningale teggema, nenda kui sa Jerikule ja ta kunningale teinud: temma sagi ja ta lojuksed peate teie ükspäines endile risuma: panne ennesele warritsejad liñna tahha.

3. Ja Josua wōttis kätte ja keik södda-rahwas ja läksid ülles Aii liñna, ja Josua wallitses

kolmkümmend tuhat wāggewat wahwa meest ja läkkitas neid öse ärra,

4. Ja andis neile käsko ja ütles: Wadage teie peate liñna tagga warritsema sedda liñna; ärge minge wāgga kaugele liñna jurest ärra, ja olge keik walmis.

5. Ja minna ja keik rahwas, mis minnoga, tahhame liñna liggi tulla, ja se peab nenda ollema, kui nemmad wäljatullewad meie wasto, nenda kui essimessel korral, et meie nende eest ärrapōggeneme.

6. Ja nemmad tulleswad wälja meie järrele, kunni meie neid same emale winud liñnast ärra, kui nemmad ütlewad: Nem~ad pōggenewad meie eest ärra, nenda kui essimessel korral, ja meie pōggeneme ka nende eest ärra:

7. Siis peate teie warritsemast üllestousma ja liñna peäle hakkama: sest Jehowa teie Jummal on sedda teie kätte annud.

8. Ja se peab nenda ollema, kui teie liñna kätte sate, et teie peate liñna sūtama

pöllema tullega; tehke Jehowa sanna järrele: wadage ma ollen teile käsko annud.

9. Ja Josua läkkitas neid ärra, ja nemmad läksid warritsema, ja jäid Peteli ja Aii wahhele öhto poolt Aii pole; ja Josua olli sel ösel ö--maial rahwa seas.

10. Ja Josua tousis hom~iko warra ülles ja lugges rahwast ülles; ja temma ja Israeli wannemad läksid ülles rahwa ees Aii pole.

11. Ja keik södda-rahwas, mis temmaga, läksid ülles ja said liggi ja tullid liina kohta, ja löid leri ülles pohja poolt Aii pole, ja üks org olli nende ja Aii wahhel.

12. Ja ta wöttis liggi wiis tuhhat meest, ja panni neid warritsema Peteli ja Aii wahhele öhto poolt liina pole.

13. Ja rahwas seadis keik se leri mis pohja poolt liina wasto, ja temma taggumist seltsi öhto poolt liina wasto; ja Josua läks sel ösel orrust läbbi.

14. Ja se sündis, kui Aii kunningas sedda näggi, et nemmad joudsid ja hom~iko

warra üllestousid, ja liina mehhed wäljaläksid Israeli wasto söddima, temma ja keik temma rahwas seätud aial laggeda ette; ja ta ei teadnud mitte, et temmal warritsejad ollid liina tagga.

15. Ja Josua ja keik Israel teggi nenda, kui olleksid nemmad nende ees hawo sanud, ja pöggenesid sedda teed körwe pole.

16. Ja keik rahwas mis liinas olli kutsuti kokko neid tagga aia, ja nemmad aiasid Josua tagga ja said kaugele liina jurest ärra.

17. Ei jänud ühteainustki meest Aisse egga Petelisse, kes ei olleks wäljaläinud Israeli järrele, ja jätsid liina lahti ja aiasid Israeli tagga.

18. Ja Jehowa ütles Josua wasto: Aia se odda püsti, mis so kä on, Aii wasto, sest ma tahhan sedda so kätte anda; ja Josua aias se odda püsti mis temma kä olli, liina wasto.

19. Siis tousid need, kes warritsesid, ruttuste omma paiga peält ülles, ja jooksesid, kui ta omma kät sai wälja sirrutanud, ja läksid liina sisse

ja said sedda kätte, ja
nemmad süütsid ruttuste liina
tullega põllema.

20. Kui Aii mehhed taggasi
waatsid, siis näggid nemmad,
ja wata, liina suits läks ülles
taewa pole, ja neil ei olnud
joudo pöggeneda senna ehk
tenna; ja se rahwas, mis
pöggenes kõrwe pole, pöörsid
ümber nende pole, kes neid
tagga--aiasid.

21. Sest Josua ja keik Israel
näggid, et need, kes
warritsesid, ollid liina kätte
sanud, ja et liina suits tousis:
sepärrast pöörsid nemmad
ümber ja löid Aii mehhed
mahha.

22. Agga need teised tullid
liinast wälja nende wasto, et
nemmad Israeli wahhel ollid,
teised siin poolt ja teised seält
poolt; ja löid neid mahha kunni
nemmad ei jätnud neile
suggugi ülle, kes olleks
ärrapeästnud.

23. Agga Aii kuningast wötsid
nemmad ellawalt kinni, ja wisid
tedda Josua jure.

24. Ja se sündis, kui Israel
keik Aii rahwast sai ärratapnud
wälja peäl seäl körbes, kus

nemmad neid tagga aiasid, ja
nemmad keik ollid mooga terra
läbbi langend kunni nemmad
otsa said: siis pöris keik Israel
ümber Aii pole ja löi selle
rahwast mahha mooga terraga.

25. Ja keik kes sel päwal
langsid, ni hästi mehhed kui
naesed, neid olli
kaksteistkümmend tuhat, keik
Aii mehhed.

26. Sest Josua ei tomand
omma kät mitte taggasi, mis ta
oddaga sirrutanud, kunni ta
keik Aii rahwast sutumaks olli
ärrakautand.

27. Agga lojuksid ja selle liina
saki risusid Israeli rahwas
endele Jehowa sanna möda,
mis ta Josuat käsknud.

28. Ja Josua põlletas Aii liina
ärra ja teggi sedda
iggawesseks ärrahäwwitud
kiwi-warreks tämmapäwani.

29. Ja Aii kuningast poos ta
puusse ülles öhto aiani, ja kui
pääw loja läks, käskis Josua,
et nemmad ta kehha pu peält
piddid mahha--wõtma ja sedda
wiskama liina wärrawa ette, ja
nemmad teggid ühhe sure
kiwi-hunnikko ülles temma
peäle tännapäni.

30. Siis ehhtas Josua ühhe altari ülles Jehowale Israeli Jummalale Ebali mäe peäle, 31. Nenda kui Jehowa sullane Moses Israeli lapsed olli käsknud, sedda möda kui kirjutud on Mosesse kässo-öppetusse ramatusse, üht altari terwist kiwwast, mis külge ep olle mitte raud-riista pistetud; ja nemmad wisid selle peäle põlletamisse-ohwrid, ja ohwerdasid tänno-ohwrid Jehowale.

32. Ja ta kirjotas selle ümber kiwwide peäle Mosesse kässo-öppetust, mis ta olli kirjutand Israeli lastele.

33. Ja keik Israel, ja temma wannemad, ja üllewatajad ja ta kohtomoistjad seisid siin ja seäl pool laeka preestride ees kes Lewitid, kes Jehowa seädusse laeka kandsid, ni hästi woörad kui omma Ma innimessed; nende pool ossa Krissi mäe kohhal, ja nende teine pool ossa Ebali mäe kohhal, nenda kui Jehowa sullane Moses olli käsknud, Israeli rahwast essimest korda önnistada.

34. Ja pärrast kulutas temma

keik kässo-öppetusse sannad, önnistamisse ja ärrawandumisse sannad, sedda möda keik, mis kässo-öppetusse ramatusse olli kirjutud.

35. Ei olnud sannagi keikist, mis Moses olli käsknud, mis Josua ei olleks kulutand keige Israeli koggodusse, ja naeste, ja wäetimatte laste ja woörate ette, kes nende seas ellasid.

9. Peatük.

Kibeonide kawwal nou.

1. Ja se sündis, kui keik kuningad kuulsid, kes ollid siin pool Jordani mäggise ja mäe--alluse Ma peäl, ja keikis sure merre randades Libanoni kohhal, Itti- ja Emori-, Kanaani-, Perissi-, Iwwi- ja Jebusi-rahwas, 2. Siis koggusid nemmad ühtlase ühhel meel, et nemmad piddid söddima Josua ja Israeliga.

3. Agga Kibeoni rahwas ollid kuulnud, mis Josua Jerikule ja Aiile olli teinud.

4. Siis teggid nemmad ka kawwalaste, ja läksid ja teggid

ennast Käskuks, ja wötsid wannad kottid omma eeslide selga, ja wannad, ja katkised ja kokkoseutud nahk wina astjad, 5. Ja wannad lappitud kingad ollid nende jalges ja wannad rided nende selgas, ja keik nende leiwad, mis tee-roaks, ollid ärrakuinud ja ärrahallitand.

6. Ja nemmad läksid Kilgale leri Josua jure ja ütlesid temma wasto ja Israeli meeste wasto: Meie tulleme kaugelt maalt, et tehke nüüd seädust meiega.

7. Ja Israeli mehhed ütlesid lwwi-rahwa wasto: Ehk sa wahhest ellad kesk meie seas, kuidas woime siis sinnoga seädust teha?

8. Ja nemmad ütlesid Josua wasto: Meie olleme so sullased; ja Josua ütles nende wasto: Kes teie ollete ja kust tullete?

9. Ja nemmad ütlesid temma wasto: So sullased on wägga kaugelt maalt tulnud Jehowa so Jummal nimme pärrast: sest meie olleme sanud kuulda, kui kulus temma on, ja keik mis ta Egiptusses on teinud, 10. Ja keik mis ta kahhe Emori kuningale teinud, kes ollid

teile pool Jordani, Sihonile Esboni kuningale ja Ogile Pasani kuningale, kes olli Astarotis.

11. Ja meie wannemad ja keik meie Ma rahwas rääksid meie wasto ja ütlesid: Wötke ennaste kätte mona tee peäle, ja minge nende wasto ja üttelge neile: Meie olleme teie sullased, et tehke nüüd seädust meiega.

12. Se on meie leib, sojalt olleme meie sedda tee-roaks endele wötnud omma koddade seest, sel päwal kui meie wäljaläksime, et meie teie jure piddime tulleva, ja wata, nüüd on se ärra--kuinud ja ärrahallitand.

13. Ja need nahk wina astjad, mis meie ollime täitnud, ollid ued, ja wata, need on katki läinud, ja need meie rided ja meie kingad on wannaks läinud se wägga pitka teega.

14. Ja need mehhed wötsid nende tee-roast arwada, ja ei küssind mitte Jehowa su-sanna.

15. Ja Josua teggi nendega rahho, ja teggi nendega seädust, et ta neid tahtis ellusse jätta, ja koggodusse

üllemad wandusid neile.

16. Ja kolme päwa pärrast sündis, kui nemmad ollid nendega seädust teinud, et nemmad kuulda said, et nemmad nende liggi piddid ollema ja kesk nende seas ellama.

17. Ja Israeli lapsed läksid eddasi ja said kolmandamal päwal nende liñnade jure: agga nende liñnad ollid Kibeon, ja Kewira, ja Peerot ja Kirjat-jearim.

18. Agga Israeli lapsed ei lönud neid mitte mahha, sest et koggodusse üllemad neile ollid wandunud Jehowa Israeli Jummal jures; agga keik se koggodus nurrises üllematte wasto.

19. Siis ütlesid keik üllemad keige koggodusse wasto: Meie olleme neile wandunud Jehowa Israeli Jummal jures, sepärrast ei woi meie nüüd mitte neisse putuda.

20. Sedda tahhame neile tehma, et meie neid ellusse jättame, et suur wihha mitte meie peäle ei tulle se wande pärrast, mis meie neile olleme wandunud.

21. Ja üllemad ütlesid nende wasto: Jägo nemmad ellusse, et nemmad peawad puid raiuma ja wet toma keige koggodussele, nenda kui üllemad neile on räkinud.

22. Ja Josua kutsus neid ja räkis nende wasto ja ütles: Mikspärrast ollete meid petnud ja öölnud: Meie olleme wägga kaugel teie jurest ärra, ja teie ellate kesk meie seas?

23. Sepärrast ollete teie nüüd ärranetud, ja teie seast ei pea mitte ärralöpma sullasid, kes puid raiuwad ja wet towad mo Jummal koia tarwis.

24. Ja nemmad wastasid Josuale ja ütlesid: Sest et so sullastele öiete teäda sai, mis Jehowa so Jummal omma sullasele Mosessele olli käsknud, keik sedda maad teile anda, ja keik kes siin maal ellawad teie eest ärrakautada; sepärrast kartsime meie teie eest wägga omma ello pärrast, ja olleme sedda asja teinud.

25. Ja nüüd wata, meie olleme sinno kä, te meile, kui tunned hea ja öige ollewad.

26. Siis teggi ta neile nenda, ja peästis neid Israeli laste käest,

et nemmad neid ei tapnud.

27. Ja Josua seadis neid sel päwal, et nemmad piddid puid raiuma ja wet toma koggodussele, ja Jehowa altari tarwis tänna päwani, senna paika mis Jehowa pididi ärrawallitsema.

10. Peatük.

Immelik woimus wie kunninga peäl, seks jääb päike paigale seisma.

1. Ja se sündis kui Adonisedek Jerusalemma kuningas kulis, et Josua olli Aii kätte saanud ja sedda sutumaks ärrakautanud, et ta Aiile ja temma kuningale olli teinud otse nenda, kui ta Jerikule ja ta kuningale teinud, ja et Kibeoni rahwas ollid rahho teinud Israeli rahwaga, ja et nemmad nende seas ollid:

2. Siis kartsid nemmad wägga, sest Kibeon olli suur lin, kui üks neist kuningrigi liñnadest, ja et ta surem olli kui Aii lin, ja keik tem~a mehhed wäggewad.

3. Ja Adonisedek Jerusalemma

kuningas läkkitas Oami Ebroni kunninga jure, ja Pirami Jarmuti kunninga jure, ja Jawia Lakisi kunninga jure, ja Tebiri Egloni kunninga jure ja käskis öölda: 4. Tulge ülles mo jure ja aitke mind, et meie Kibeoni mahhalöme, sepärrast et ta Josuaga ja Israeli lastega on rahho teinud.

5. Siis koggusid nemmad kokko ja tullid ülles wiis Emori kuningast, Jerusalemma kuningas, Ebroni kuningas, Jarmuti kuningas, Lakisi kuningas, Egloni kuningas nemmad ja keik nende wäggi ja löid leri ülles Kibeoni wasto ja söddisid temma wasto.

6. Ja Kibeoni mehhed läkkitasid Josua jure Kilgali leri ja ütlesid: ärra wötta omma kät omma sullastest taggasi: tulle ruttuste ülles meie jure ja peästa meid ja aita meid, sest keik Emori kuningad, kes mäggise Ma peäl ellawad, on meie wasto koggunud.

7. Ja Josua läks ülles Kilgalist, temma ja keik södda-rahwas temmaga ja keik wäggewad wahwad mehhed.

8. Ja Jehowa olli Josua wasto

üttelnud: Ärra karda nende eest mitte, sest ma ollen neid sinno kätte annud; ei ükski neist ei pea so ees seisma.

9. Ja Josua tuli äkkitselt nende peäle, keige se ö olli ta Kilgalist üllesläinud.

10. Ja Jehowa hirmutas neid ärra Israeli eest, ja löi neid mahha sure taplussega Kibeoni jure ja aias neid tagga sedda teed, kust Petoronist üllesminnakse, ja löi neid mahha Asekast sadik ja Makkedast sadik.

11. Ja se sündis, kui nemmad Israeli eest pöggenesid, ja ollid Petoroni järso mäe murde peäl, et Jehowa sured rahhe- tärrad taewast nende peäle wiskas Asekast sadik, et nemmad ärrasurrid; neid olli ennam kes rahhe-tärradest surrid, kui need, kedda Israeli lapsed moögaga ärra--tapsid.

12. Siis räkis Josua Jehowale sel päwal, kui Jehowa Emori-rahwast Israeli laste kätte andis, ja ütles Israeli nähhes: Päike seisa paigal Kibeonis, ja ku Aijaloni orgus.

13. Ja päike seisis paigal, ja ku jäi seisma, kunni rahwas

omma waenlaste kätte olli maksnud; eks se olle kirjutud Öiglase ramatusse? ja päike seisis kesk taewast ja ei töttanud mitte loja miñna liggi ühhe terwe päwa.

14. Ja ei olnud selle päwa sarnast enne sedda egga pärrast sedda, et Jehowa ühhe mehhe saña wötnud kuulda: sest Jehowa söddis Israeli eest.

15. Ja Josua ja keik Israel temmaga tuli jälle taggasi Kilgali leri.

16. Agga need wiis kuningast ollid pöggenend ja ärrapuggenud ühhe kopasse, mis Makkedas.

17. Ja sedda kulutati Josuale ja ööldi: Need wiis kuningast on leitud, need on ärrapuggenud ühhe kopasse, mis Makkedas.

18. Ja Josua ütles: Weretage sured kiwwid kopa su ette, ja pange mehhi siñna ette neid hoidma.

19. Agga teie ärge seiske, aiage ommad waenlased tagga, ja löge nende wiimse seltsi mahha; ärge laske neid mitte nende liñnade sisse sada: sest Jehowa teie Jummal on neid

teie kätte annud.

20. Ja se sündis, kui Josua ja Israeli lapsed neid said wägga sure taplussega mahhalönnud, kunni nemmad otsa said, ja se üllejäänud ossa mis neist üllejäi, sai tuggewatte liñnade sisse sanud.

21. Siis tuli keik rahwas rahhoga jälle taggasi Josua jure leri Makkeda, ükski ei woind omma keelt likutada ühhegi wasto Israeli laste seast.

22. Ja Josua ütles: Tehke lahti kopa su, ja toge wälja mo jure need wiis kuningast kopast.

23. Ja nemmad teggid nenda, ja töid need wiis kuningast sest kopast wälja temma jure, Jerusalemma kuningast, Ebroni kuningast, Jarmuti kuningast, Lakisi kuningast, Egloni kuningast.

24. Ja se sündis, kui nemmad need kuningad said wäljatonud Josua jure, et Josua keik Israeli mehhed kutsus, ja ütles söa-meeste pealikkude wasto, kes temmaga ollid läinud: Tulge liggi, pange ommad jallad nende kuningatte kaelade peäle; ja nemmad tullid liggi, ja pannid

ommad jallad nende kaelade peäle.

25. Ja Josua ütles nende wasto: Äрге kartke ja ärge ehmatage, olge wahwad ja tuggewad; sest nenda tahhab Jehowa keikile teie waenlastele teha, kellega teile tulleb tappelda.

26. Ja pärrast sedda löi Josua neid mahha, ja teggi neile surma, ja poos neid ülles wie pu külge ja nemmad rippusid puis öhtoni.

27. Ja se sündis sel aial kui pääw loja läks, et Josua käskis neid pude peält mahhawötta, ja nemmad wiskasid neid senna kopasse, kuhho nemmad ollid puggenend, ja pannid sured kiwwid kopa su ette, mis tänna päwani.

28. Ja Josua sai sel päwal Makkeda kätte, ja löi selle rahwa mahha moöga terraga, ja kautas sutumaks ärra temma kuningast nendega, ja keik hinged mis seäl sees ollid, ei ta jätnud suggugi ülle; ja teggi Makkeda kuningale, nenda kui ta Jeriko kuningale olli teinud.

29. Siis läks Josua ja keik

Israel temmaga Makkedast
Libna, ja söddis Libna wasto.

30. Ja Jehowa andis ka sedda
ja selle kunningast Israeli kätte,
ja ta löi moöga terraga mahha
selle rahwast ja keik hinged
mis seäl sees ollid, ei ta
jätanud suggugi senna jälle; ja
teggi temma kunningale, nenda
kui ta Jeriko kunningale olli
teinud.

31. Siis läks Josua ja keik
Israel temmaga Libnast Lakissi
ja löi leri ülles temma ümber,
ja söddis ta wasto.

32. Ja Jehowa andis Lakissi
Israeli kätte, ja ta sai sedda
kätte teisel päwal, ja löi temma
rahwa mahha moöga terraga ja
keik hinged, mis seäl sees
ollid, keik sedda möda, kui ta
Libnale olli teinud.

33. Siis olli Keseri kuningas
Oram Lakissile appi läinud, ja
Josua löi tedda ja ta rahwast
mahha, kunni ta temmale ei
jätanud suggugi jälle.

34. Ja Josua ja keik Israel
temmaga läks edasi Lakissist
Egloni, ja nemmad löid ta
ümber leri ülles ja söddisid
temma wasto.

35. Ja said sedda selsammal

päwal kätte, ja löid temma
rahwast mahha moöga terraga,
ja kautas sel päwal keik
hinged, mis seäl sees ollid,
sutumaks ärra, keik sedda
möda, kui ta Lakissile olli
teinud.

36. Pärrast läks Josua ja keik
Israel temmaga ülles Eglonist
Ebroni ja söddisid temma
wasto.

37. Ja said sedda kätte, ja löid
temma rahwast mahha moöga
terraga, ja temma kunningast,
ja keik ta liñnad ja keik hinged,
mis seäl sees ollid, ei ta
jätanud suggugi jälle, keik sedda
möda kui ta Eglonile teinud; ja
kautas sedda sutumaks ärra ja
keik hinged, mis seäl sees
ollid.

38. Siis läks Josua ja keik
Israel temmaga taggasi Teberi
pole, ja söddis temma wasto.

39. Ja sai sedda kätte, ja
temma kunningast, ja keik ta
liñnad, ja löid neid mahha
moöga terraga ja kautasid keik
hinged, mis seäl sees,
sutumaks ärra, ei ta jätanud
suggugi ülle, otse--kui ta
Ebronile teinud, nenda teggi ta
Tebirile ja temma kunningale,

ja nenda kui ta olli Libnale ja ta kunningale teinud.

40. Nenda löi Josua keik mäggise, ja louna--pooltse, ja mäe alluse ja kaljo peältse ma rahwa mahha, ja keik nende kunningad, ta ei jätnud suggugi ülle, ja kautas sutumaks ärra keik, kel hing sees olli, nenda kui Jehowa Israeli Jummal olli käsknud.

41. Ja Josua löi neid mahha Kadesbarneast Assast sadik, ja keik Koseni maad Kibeonist sadik.

42. Ja keik need kunningad ja nende maad sai Josua kätte ühhel hobil: sest Jehowa Israeli Jummal söddis Israeli eest.

43. Siis läks Josua ja keik Israel temmaga jälle taggasi Kilgali leri.

11. Peatük.

Josua wiimsed waenlaste ärrawoitmissed.

1. Ja se sündis kui Atsori kunningas Jabin sedda kulis, et ta läkkitas Madoni kunninga Jobabi jure ja Simroni kunninga jure ja Aksawi kunninga jure,

2. Ja nende kunningatte jure, kes ollid pohja pool mäggise ja laggeda Ma peäl, Kinnerotis louna pool, ja mäe alluse Ma peäl, ja Tori rikide sees öhto poolt.

3. Kanaani rahwa jure hom~iko poolt ja öhto poolt, ja Emori- ja Itti- ja Perissi- ja Jebusi- rahwa jure mäggisel Maal, ja lwwi-rahwa jure, kes Ermoni mäe al Mitspa maal.

4. Ja needsinnatsed läksid wälja ja keik nende södda wäggi nendega palju rahwast, ni palju kui liiw, mis merre äres, ja wägga palju hobbosid ja söa-wankra.

5. Ja keik need kunningad said ühte kokko, ja tullid ja löid ühtlase leri ülles Meromi wee äre, et nemmad piddid Israeli wasto söddima.

6. Ja Jehowa ütles Josua wasto: Ärra karda mitte nende eest, sest hom~e sel aial annan minna neid keik Israeli kätte mahhalüa; nende hooste öndla-soned pead sa katki raiuma, ja nende söa-wankrid tullega ärrapölletama.

7. Ja Josua ja keik södda-rahwas temmaga tuli äkkitselt

nende peäle Meromi wee äre
ja hakkasid nende peäle.

8. Ja Jehowa andis neid Israeli
kätte, ja nemmad löid neid
mahha, ja aiasid neid tagga
surest Sidonist sadik, ja
Misrewoot-mainist sadik, ja
Mitspe orrust sadik hom~iko
pole, ja nemmad löid neid
mahha, kunni nemmad neist ei
jätanud suggugi jälle.

9. Ja Josua teggi neile nenda
kui Jehowa temmale olli
üttelnud, nende hooste öndla-
soned raius ta katki, ja nende
sõa-wankrid põlletas ta ärra
tullega.

10. Ja Josua läks sel aial jälle
taggasi, ja sai Atsori liinna
kätte, ja temma kunningast löi
ta moögaga mahha: sest Atsor
olli ennemuiste keige nende
kuningrikide pea-lin.

11. Ja nemmad löid keik
hinged, mis seäl sees ollid,
mahha, ja kautasid neid ärra
moöga terraga; ei jänud ühtegi
hinge ülle, ja Atsori põlletas ta
ärra tullega.

12. Ja keik nende kunningatte
liinnad, ja keik nende kunningad
sai Josua kätte, ja ta löi neid
mahha moöga terraga, ja

kautas neid ärra, nenda kui
Jehowa sullane Moses olli
käsknud.

13. Agga keik liinnad kenne
mürid püsti seisid, neid ei
põlletand Israel mitte ärra, kui
agga Atsori ükspäines põlletas
Josua ärra.

14. Ja keik nende liinnade saki
ja lojuksed risusid Israeli
lapsed endele: agga keik
innimessed löid nemmad
moöga terraga mahha, kunni
nemmad neid said
ärrakautanud; ei nemmad
jätanud ühtegi hinge ülle.

15. Nenda kui Jehowa omma
sullast Mosest olli käsknud,
nenda olli Moses Josuat
käsknud, ja nenda teggi Josua;
ei kautand ei ühte sannagi
keigest sest ärra, mis Jehowa
Mosest olli käsknud.

16. Nenda wöttis Josua keik
sedda maad ärra, mäggist, ja
keik louna-polist, ja keik Koseni
maad, ja mäe-allust, ja
laggedat, ja Israeli mäggist ja
temma mäe-allust maad,

17. Seält paljalt mäelt mis
joseb Seiri pole Paalkadist
sadi, mis Libanoni orgus
Ermoni mäe alla, ja keik nende

kuningad sai ta kätte, ja löi neid mahha, ja tappis neid ärra.

18. Kaua aega olli Josual taplemist keik nende kuningattega.

19. Ei olnud sedda liña, mis olleks Israeli lastega rahho teinud, muud kui lwwi-rahwas mis Kibeonis ellasid; nemmad wötsid keik söaga käest ärra.

20. Sest Jehowast olli se, et nemmad omma süddant kangeks teggid, ja läksid Israeli wasto söddima, et nemmad neid sutumaks piddid ärrakautama, et neile ei piddand mitte armo sama: waid et nemmad neid piddid ärrakautama, nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud.

21. Ja Josua tulli sel aial, ja kautas ärra need Enakid seält mäggise maalt, Ebronist, Tebirist, Anabist ja keige Juda mäggise Ma peält, ja keige Israeli mäggise Ma peält; nende liñnadega hopis kautas Josua neid sutumaks ärra.

22. Israeli laste male ei jänud Enakid ülle: agga Assa, Kati, ja Asdodi jäid nemmad ülle.

23. Ja Josua wöttis keik se Ma

ärra, keik sedda möda, kui Jehowa olli Mosesse wasto räkinud, ja Josua andis sedda Israeli lastele pärris-ossaks, nenda kui neile sedda jaeti nende sou-arrusid möda, ja sel maal olli rahholinne assi söa polest.

12. Peatük.

Nende kuningatte ja ma-rikide arro, kus peäle Josua woimust sanud.

1. Ja need on selle Ma kuningad, kedda Israeli lapsed mahha löid, ja pärrisid nende maad siin pool Jordani päwatousmisse pool, Arnoni jõest Ermoni mäest sadik, ja keik laggedad maad hom~iko pool.

2. Sihon Emori-rahwa kuningas, kes Esbonis ellas, ja wallitses Aroerist, mis on Arnoni jõe äres, ja kesk jõest ja polest Kileadist, Jabboki jõest sadik, mis Ammoni laste raia:

3. Ja sest laggedast maast Kinneroti järwest sadik hom~iko pole, ja laggeda Ma merrest

sola merrest sadik hom~iko pole, kus te lähhäb Petjesimoti pole, ja louna poolt, mis Pisga kaljo--peältse Ma al.

4. Ja Pasani kunninga Ogi raia, kes Rewaide suggust olli üllejäänud, ja Astarotis ja Edreis ellas,

5. Ja wallitses Ermoni mäe ülle, ja ülle Salka, ja keige Pasani, Kesuri- ja Maakati-rahwa raiast sadik, ja ülle pole Kileadi, Sihoni Esboni kunninga raiast sadik.

6. Moses Jehowa sullane ja Israeli lapsed on neid mahhalönnud, ja Moses Jehowa sullane andis sedda maad Rubeni ja Kadi ja Manasse pole sou-arrule pärris-maaks.

7. Ja need on selle Ma kunningad, mis Josua ja Israeli lapsed mahhalöid, mis siin pool Jordani öhto pool, Paalkadist Libanoni orgus paljast mäest sadik, mis Seiri pole joseb, ja Josua andis sedda Israeli sou-arrudele pärris-maaks, nenda kui sedda neile jaeti.

8. Mäggise ja mäe-alluse Ma peäl, ja laggeda ja kaljopeältse Ma peäl, ja körbes, ja louna-pooltse Ma sees, Itti- Emori- ja

Kanaani-, Perissi-, Iwwi- ja Jebusi-rahwa maad.

9. Jeriko kunningas, üks; Aii kunningas ʔ, (se lin on Peteli körwas) üks.

10. Jerusalemma kunningas, üks; Ebroni kunningas ʔ, üks.

11. Jarmuti kunningas, üks; Lakisi kunningas, üks.

12. Egloni kunningas, üks; Keseri kunningas ʔ, üks.

13. Tebiri kunningas, üks; Kederi kunningas, üks.

14. Orma kunningas, üks; Aradi kunningas, üks.

15. Libna kunningas, üks; Adullami kunningas, üks.

16. Makkeda kunningas, üks; Peteli kunningas, üks.

17. Tappua kunningas, üks; Eweri kunningas, üks.

18. Aweki kunningas, üks; Lassaroni kunningas, üks.

19. Madoni kunningas, üks; Atsori kunningas ʔ, üks.

20. Simron-meroni kunningas, üks; Aksawi kunningas, üks.

21. Taanaki kunningas, üks; Megiddo kunningas, üks.

22. Kedesi kunningas, üks; Joknami kunningas, Karmeli mäe jures, üks;

23. Tori kunningas Tori rigi

jures, üks; Kojimi kuningas
Kilgali jures, üks.

24. Tirtsa kuningas, üks. Keik
neid kuningaid on üks
neljatkümmend.

13. Peatük.

*Kanaani-ma jaggamisse
hakkatus.*

1. Kui Josua wanna ja ellatand
olli, siis ütles Jehowa ta wasto:
Sa olled wannaks sanud ja
ellatand, ja wägga paljo maad
on üllejänud, mis tulleb pärrida.

2. Se on se Ma mis on
üllejänud: keik Wilistide raiad ja
keik Kesuri-ma.

3. Siori jõest, mis Egiptusse
kohhal on, Ekroni raiast sadik
pohja pool, mis Kanaani-rahwa
pärralt arwatakse, wiis Wilistide
würsti, Assati ja Asdodi,
Eskleloni, Kitti ja Ekroni, ja
Awwi-rahwa maad.

4. Louna poolt keik Kanaani
Ma ja Meara, mis Sidoni-rahwa
pärralt on, Awekast sadik,
Emori raiast sadik.

5. Ja Kibli Ma ja keik Libanon
päwatousmisse pool, Paalkadist
Ermoni mäe al, kust tullakse

Amati pole.

6. Keik kes Mäggise Ma peäl
ellawad Libanonist
Misrewotmaimist sadik, keik
Sidoni-rahwast, neid tahhan ma
Israeli laste eest ärra--aiada:
agga jagga sedda liisko läbbi
Israelile pärris-ossaks, nenda
kui ma sind ollen käsknud.

7. Sepärrast jagga nüüd
sesinnane Ma pärris-ossaks
neile ühheksa sou-arrule ja
Manasse pole sou-arrule.

8. Temma teise pole sou-
arruga on Rubeni ja Kadi
lapsed omma pärris-ossa
sanud, mis Moses neile annud
teile pole Jordani hom~iko
pole, otse nenda kui Jehowa
sullane Moses neile on aõnud.

9. Aroerist, mis on Arnoni jõe
äres, ja se lin, mis jõe wahhel
on, ja keik Meedba lagge Ma
Tibonist sadik.

10. Ja keik Emori kunninga
Sihoni liñnad, kes Esbonis
wallitses Ammoni laste raiast
sadic.

11. Ja Kilead, ja Kesuri ja
Maakati rahwa raia, ja keik
Ermoni mäggi, ja keik Pasan
Salkast sadik.

12. Keik se Ogi kuningriik

Pasanis, kes wallitses Astarotis ja Edreis, se olli neist teistist Rewaidest üllejäänud, agga Moses löi neid mahha ja aias neid ärra.

13. Ja Israeli lapsed ei aiand mitte Kesuri ja Maakati-rahwast ärra, sepärrast ellab Kesuri ja Maakati-rahwas Israeli seas tänna päwani.

14. Agga Lewi sou-arrule ei annud ta mitte pärris-ossa; Jehowa Israeli Jummalat tulle-ohwrid, need on nende pärris-ossa, nenda kui ta temmale rākinud.

15. Ja Moses olli annud Rubeni laste sou--arrule nende sugguwössasid möda,

16. Et nende raia olli Aroerist, mis Arnoni jõe äres, ja se lin, mis jõe wahhel on, ja keik lagge Ma Meedba jures.

17. Esbon ja keik ta liñnad, mis laggeda Ma peäl, Tibon ja Pamotbaal, ja Petbaalmeon.

18. Ja Jatsa, ja Kedemot ja Mewaata.

19. Ja Kirjataim, ja Sibma ja Seretsahar selle orro mäe peäl.

20. Ja Petpeor, ja Asdodpisga ja Petjesimot.

21. Ja keik se laggeda Ma

liñnad, ja keik se Emori kunninga Sihoni kunningriik, kes Esbonis wallitses, kedda Moses olli mahhalönu, tedda ja Midjani üllema, Ewi ja Rekemi, ja Suri, ja Uri, ja Reba, Sihoni würstid, kes seäl maal ellasid.

22. Ja Israeli lapsed ollid ka Pileami Peori poega, kes öñneandja olli, möögaga ärratapnu, nendega kedda neist mahhalödi.

23. Ja Rubeni laste raia olli Jordan ja temma raia, se on Rubeni laste pärris-ossa nende sugguwössasid möda, need liñnad ja nende küllad.

24. Ja Moses olli Kadi sou-arrule, Kadi lastele nende sugguwössasid möda annud,

25. Et nende raia olli Jaeser ja keik Kileadi liñnad, ja Ammoni laste pool maad Aroerist sadik, mis Rabba kohhal on.

26. Ja Esbonist Ramatmitspest sadik, ja Petonim, ja Maanaimist Tebiri raiast sadik.

27. Ja orgus Petaram ja Petnimra ja Sukkot ja Sawon, mis olli üllejäänud Esboni kunninga Sihoni kunningrigist, Jordan ja ta raia Kinnereti merre otsa teile pool Jordani

hom~iko pool.

28. Se on Kadi laste pärris-ossa nende sugguwössasid möda, need liñnad ja nende küllad.

29. Ja Moses olli Manasse pole sou-arrule annud, et se pididi Manasse laste pole sou-arrule sama nende sugguwössasid möda,

30. Et nende raia olli Maanaimist keik Pasan, keik se Pasani kunninga Ogi kunningriik, ja keik Jairi küllad, mis on Pasanis, kuuskümmend liñna.

31. Ja pool Kileadi, ja Astarot, ja Edrei, Ogi kunningrigi liñnad Pasanis; need ollid Manasse poia Makiri laste pärralt, pole Makiri laste seltsi pärralt nende sugguwössasid möda.

32. Need on, mis Moses olli pärris-ossaks annud Moabi laggedatte peäl, teile pole Jordani Jeriko kohta hom~iko pole.

33. Agga Lewi sou-arrule ei annud Moses mitte pärris-ossa; Jehowa Israeli Jummal, sesamma on nende pärris-ossa, nenda kui ta neile räkinud.

14. Peatük.

Kalebi pärris-ossa.

1. Ja se on mis Israeli lapsed Kanaani maal on pärris-ossaks sanud, mis preester Eleasar, ja Nuni poeg Josua, ja nende sou-arrude pea-wannemad Israeli lastele annud pärris--ossaks.

2. Nende pärris-ossa liisko läbbi, nenda kui Jehowa olli käsknud Mosesse läbbi, neile ühheksa sou-arrule ja pole sou-arrule anda.

3. Sest Moses olli kahhe sou-arro ja pole sou--arro pärris-ossa annud teile pole Jordani: agga Lewi sou-arrule es olle ta mitte nende sekka pärris-ossa annud.

4. Sest Josepi lapsi olli kaks suggu-arro, Manasse ja Ewraim, ja nemmad ei annud Lewitidele mitte jaggo sest maast, kuid agga liñnad nende sees ellada, ja nende allewid, nende loduste ja nende wannaduste tarwis.

5. Nenda kui Jehowa Mosest olli käsknud, nenda teggid Israeli lapsed, ja jaggasid

sedda maad ärra.

6. Ja Juda lapsed tullid Josua jure Kilgali, ja Kaleb Jewunne poeg Kenissi suggust ütles temma wasto: Sinna tead se sanna, mis Jehowa Mosesse Jummal mehe wasto on rākinud Kadesbarneas, minno ja sinno pärrast.

7. Ma olin nellikümmend aastat wanna, kui Moses Jehowa sullane mind läkkitas Kadesbarneast, sedda maad sallaja waatma, ja temmale sannumed taggasi töin, nenda kui mo süddames olli.

8. Ja mo wennad, kes minnoga üllesläksid, sullatasid rahwa süddant ärra: agga minna käisin täieste Jehowa omma Jummal järrel.

9. Sepärrast wandus Moses selsammal päwal ja ütles: Se Ma kus peäle so jallad tallanud, peab töeste sulle ja sinno lastele pärris--ossaks sama iggaweste, et sa Jehowa mo Jummal järrel olled täieste käinud.

10. Ja nüüd, wata Jehowa on mind ellus piddand, nenda kui ta rākinud; nüüd on wiis aastat wietkümmend sest aiast, kui

Jehowa se sanna Mosesse wasto rākis, kui Israel körbes käis, ja wata nüüd ollen ma tänna--pääw wiis aastat wanna ühheksatkümmend,

11. Ma ollen tännapääw alles ni wahhu, kui sel päwal, kui Moses mind wäljaläkkitas: kui mo rammo siis olli, nenda on mo rammo nüüd ka, et ma woin wälja miñna ja tulla söddima.

12. Ja anna mulle nüüd se mäggine Ma, mis Jehowa sel päwal on rākinud: sest sinna olled sel päwal kuulnud, et seäl on Enakid ja sured tuggewad liñnad; ehk Jehowa on moga, et ma neid ärraaian, nenda kui Jehowa on rākinud.

13. Ja Josua önnistas tedda ja andis Ebroni Jewunne poia Kalebile pärris-ossaks.

14. Sepärrast sai Ebron pärris-ossaks Jewunne poia Kalebi, Kenissi mehe kätte tänna päwani: et temma Jehowa Israeli Jummal järrel täieste käinud.

15. Ja Ebroni nimmi olli ennemuiste Arba lin, se olli üks suur innimenne Enakide seast; ja sel maal olli rahholinne assi

söa polest.

15. Peatük.

Juda sou-arro pärris-ossa.

1. Ja Juda laste sou-arrule sai ossa nende sugguwössasid möda Edomi raia jures Sinni körb louna pool, louna pooltsest pirest.

2. Ja nende raia louna pool olli sola merre wiimne ots, sest merre- silmast mis louna pole lähhäb.

3. Ja lähhäb wälja louna poolt senna, kust üllesminnakse Akrabbimi, ja käib Sinnast läbbi, ja lähhäb louna poolt ülles Kadesbarnea, ja käib Etsronist läbbi, ja lähhäb ülles Addari, ja pirab Karkaa ümber,

4. Ja käib Atsmonast läbbi, ja lähhäb wälja Egiptusse jõe pole, ja selle raia wiimsed otsad on merre pool: se olgo teie raia louna pool.

5. Ja se raia hom~iko pool on sola merri Jordani ärest sadik, ja se raia pohja kare pool merre--silmast, Jordani ärest.

6. Ja se raia lähhäb ülles Petogla, ja käib pohja poolt

läbbi Petarabast, ja se raia lähhäb ülles Rubeni poia Poani kiwwist sadik.

7. Ja se raia lähhäb ülles Tebiri Akori orro jurest, ja lähhäb pohja pole Kilgali, mis on se Ma kohhal, kust üllesminnakse Adummimi pole, mis on louna poolt Kidroni jõe pool; ja se raia käib Ensesesi weest sadik, ja temma wiimsed otsad on Enrogeli jures. 8. Ja se raia lähhäb ülles Innomi poia orrust läbbi Jebusi liñna körwast louna poolt, se on Jerusalem; ja se raia lähhäb ülles selle mäe otsa peäle, mis on Innomi orro kohhal öhto pool, mis on Rewaide orro otsas pohja pool.

9. Pärrast kerab se raia mäe otsast Newtoi wee kaewo pole ja joseb Ewroni mäe liñnade jure, ja se raia kerab Paala pole, se on Kirjatjearim.

10. Ja se raia pirab Paalast öhto pole Seiri mäe jure, ja joseb läbbi Jearimi mäe körwalt pohja poolt, se on Kesalon, ja tulleb mahha Petsesesi, ja käib Timnast läbbi.

11. Ja se raia joseb Ekroni

körwalt pohja pole, ja se raia kerab Sikkerona jure, ja käib ülle Paala mäe, ja joseb

Jabneeli jure, ja selle raia wiimsed otsad on öhto pool.

12. Ja se öhto-poolne raia sure merre ja temma raia pool: se on Juda laste raia ümberringi nende sugguwössasid möda.

13. Agga Jewunne poia Kalebile olli ta Juda laste sekka jaggo annud Jehowa su sanna järrele Josua wasto; Arba Enaki issa liñna, se on Ebron.

14. Ja Kaleb aias seält ärra Enaki kolm poega Sesai, ja Ahimani, ja Talmai, kes Enakist sündinud.

15. Ja ta olli seält üllesläinud nende jure, kes Tebiris ellasid, (ja Tebiri nimmi olli ennemuiste Kirjatsewer.)

16. Ja Kaleb olli üttelnud: Kes Kirjatseweri rahwast mahhalööb, ja saab se liñna kätte, kül ma sellele tahhan omma tütre Aksa naeseks panna.

17. Ja Kalebi wenna Kenasi poeg Otniel sai sedda kätte, ja temma panni omma tütre Aksa temmale naeseks.

18. Ja se sündis kui se Aksa temmale sai, siis kihhutas ta tedda omma issa käest põldo palluda, ja kargas eesli seljast mahha; ja Kaleb ütles ta wasto: Mis sul on?

19. Ja temma ütles: Anna mulle üks and: et sa mulle olled kuiwa Ma annud, siis anna mulle ka weehallikatte maad ; ja ta andis temmale kõrged hallikad ja maddalad hallikad.

20. Se on Juda laste sou-arro pärris-ossa nende sugguwössasid möda.

21. Ja Juda laste sou-arro pärralt ollid need liñnad wiimsest otsast Edomi raia liggi louna pool, Kabseel, ja Eder, ja Jagur,

22. Ja Kina, ja Timona, ja Adada,

23. Ja Kedes, ja Atsor, ja Itnan,

24. Siw ja Telem, ja Pelaot,

25. Ja Atsor-Adatta, ja Kerijot, Etson, se on Atsor.

26. Amam ja Sema, ja Molada,

27. Ja Atsarkadda, ja Esmon, ja Petpelet,

28. Ja Atsarsual ja Peerseba ja Pisjotja,

29. Paala ja Jim, ja Etsem,
30. Ja Eltolad, ja Kesil, ja Orma,
31. Ja Siklag, ja Madmanna, ja Sansanna,
32. Ja Lebaot, ja Silim, ja Ain, ja Rimmon; keik liñnad on ühheksa kolmatkümmend ja nende küllad.
33. Mäe-allusel maal on Estaol, ja Sorra, ja Asna,
34. Ja Sanoa ja Engannim, Tappua ja Enam,
35. Jarmut ja Adullam, Soko ja Aseka.
36. Ja Saaram, ja Aditaim, ja Kedera, ja Kederotaim; nelliteistkümmend liñna ja nende küllad.
37. Senan ja Adasa, ja Migdalgad,
38. Ja Tilan, ja Mitspe, ja Jokteel,
39. Lakis ja Potskat, ja Eglon,
40. Ja Kabbon, ja Lahmas, ja Kitlis,
41. Ja Kederot, Pettagon ja Naama, ja Makkeda, kuusteistkümmend liñna ja nende küllad.
42. Libna ja Eter, ja Asan,
43. Ja Iwta, ja Asna, ja Netsib,
44. Ja Keila, ja Aksib, ja

Maresa, ühheksa liñna ja nende küllad.
45. Ekron ja ta wähhemad liñnad, ja ta küllad.
46. Ekronist öhto pole, keik, mis Asdodi körwal, ja nende küllad.
47. Asdod, ta wähhemad liñnad ja ta küllad; Assa, ta wähhemad liñnad ja ta küllad Egiptusse jõest sadik, ja se suur merri ja ta raia.
48. Ja mäggise Ma peäl Samir ja Jattir, ja Soko,
49. Ja Tanna, ja Kirjatsanna, se on Tebir.
50. Ja Anab, ja Estemo, ja Anim.
51. Ja Kosen, ja Olon, ja Kilo üksteistkümmend liñna ja nende küllad.
52. Arab ja Tuma, ja Esan,
53. Ja Janum, ja Pettapua, ja Aweka,
54. Ja Umta, ja Kirjat-Arba, se on Ebron, ja Sior, ühheksa liñna ja nende küllad.
55. Maon, Karmel ja Siw, ja Juta.
56. Ja Isreel, ja Jokdeam, ja Sanoa.
57. Kain, Kibea ja Timna; kümme liñna ja nende küllad.

58. Aalul, Petsur ja Kedor,
 59. Ja Maarat, ja Pet-anot, ja
 Eltekon, kuus liina ja nende
 küllad.
 60. Kirjatpaal, se on
 Kirjatjearim ja Rabba, kaks
 liina ja nende küllad.
 61. Körbes olli Petaraba,
 Middin ja Sekaka.
 62. Ja Nibsan, ja Irmela, ja
 Engedi, kuus liina ja nende
 küllad.
 63. Agga Juda lapsed ei
 woinud neid Jebusi-rahwast,
 kes Jerusalemmas ellasid, mitte
 ärraaiada: sepärrast ellasid
 Jebusi-rahwas Juda lastega
 ühhes Jerusalemmas
 tännapawani.

16. Peatük.

Ewraimide pärris-ossa raiad.

1. Pärrast tuli Josepi laste
 liisko-ossa wälja Jordanist
 Jeriko kohhalt, Jeriko wee
 jurest hom~iko pole, se körb
 mis Jerikult ülleskäib Peteli
 mäggise Ma ülle.
 2. Ja lähhäb Petelist Lusa pole,
 ja käib Arki raiast sadik Ataroti
 pole,

3. Ja tulleb mahha öhto pole
 Jawleti-rahwa raia pole,
 allumisse Petoroni raiast sadik
 ja Keserist sadik, ja ta wiimsed
 otsad on öhto pool.
 4. Nenda said Josepi lapsed
 Ewraim ja Manasse pärris-ossa.
 5. Ja Ewraimi laste raia olli
 nende suggu--wössasid möda,
 ja nende pärris-ossa raia olli
 hom~iko pool Atrotaddar
 üllemast Petoronist sadik.
 6. Ja se raia käib wälja öhto
 pool Mikmetati liggi pohja
 poolt, ja se raia pirab ümber
 hom~iko wasto Taanatsilo pole,
 ja käib temmast läbbi hom~iko
 poolt Janoa pool.
 7. Ja tulleb Janoast mahha
 Ataroti ja Naarati pole, ja
 putub Jerikusse, ja käib wälja
 Jordani pool.
 8. Tappuast käib se raia öhto
 pool Kana jõe jures, ja ta
 wiimsed otsad on öhto pool;
 se on Ewraimi laste sou-arro
 pärris-ossa nende
 sugguwössasid möda.
 9. Agga need liinad, mis
 isseärranis Ewraimi laste pärralt
 anti, ollid Manasse laste pärris-
 -ossa sees, keik need liinad ja
 nende küllad.

10. Ja nemmad ei aiand mitte Kanaani--rahwast ärra, mis Keseris ellas, ja Kanaani--rahwas ellab Ewraimi seas tänna päwani ja sai orjaks ja makso alla.

17. Peatük.

Manasse sou-arro pärris-ossa.

1. Manasse sou-arrule sai ka liisko-ossa, et temma Josepi essimenne poeg olli ; Makirile, kes Manasse essimenne poeg olli ja Kileadi issa: et temma södda-mees olli, siis sai temmale Kilead ja Pasan.

2. Ja ossa sai ka teistele Manasse lastele nende sugguwössasid möda, Abieseri lastele, ja Eleki lastele, ja Asrieli lastele, ja Sekemi lastele, ja Eweri lastele, ja Semida lastele; need on Josepi poia Manasse lapsed, meesterahwas nende sugguwössasid möda.

3. Agga Selowadil, kes olli Manasse poia Makiri poia Kileadi poia Eweri poeg, ei olnud mitte poege, muud kui tütre, ja need on temma

tüttarte nimmed: Mala ja Noa, Ogla, Milka ja Tirtsä.

4. Ja need tullid preestri Eleasari ette, ja Nuni poia Josua ette, ja üllematte ette, ja ütlesid: Jehowa on Mosest käsknud, meile pärris-ossa anda meie wendade sekka; ja ta andis neile Jehowa su sanna järrele pärris-ossa nende issa wendade sekka.

5. Ja Manasse ossaks sai kümme nöört, ilma se Kileadi ja Pasani Ma, mis on teile pool Jordani.

6. Sest Manasse tütre said ennestele pärris-ossa temma poegade seas, agga Kileadi Ma olli Manasse teiste poegade pärralt.

7. Ja Manasse raia olli Aserist Mikmetati pool, mis on Sekemi kohhal, ja se raia käib parramat kät nende jures, kes Entappuas ellawad.

8. Manasse kätte sai Tappua Ma, agga Tappua lin, mis Manasse raia jures on, sai Ewraimi laste kätte.

9. Ja se raia tulleb mahha Kana jõe jure louna pole jõe jure: need liñnad on Ewraimi pärralt Manasse liñnade seas,

ja Manasse raia on pohja poolt jõe pool, ja ta wiimsed otsad on öhto pool.

10. Louna pool on Ewraimi pärralt, ja pohja pool Manasse pärralt, ja merri on temma raia, ja nemmad putuwad pohja poolt Aseri ja hom~iko poolt poolt Isaskari maasse.

11. Ja Isaskari ja Aseri maal on Manasse pärralt, ja Petsean ja ta wähhemad liñnad, ja lbleam ja ta wähhemad liñnad, ja kes Toris ellawad ja selle wähhemad liñnad, ja kes Endoris ellawad ja selle wähhemad liñnad, ja kes Taanakis ellawad ja selle wähhemad liñnad, ja kes Megiddus ellawad ja selle wähhemad liñnad, kolm riki.

12. Ja Manasse lapsed ei woind mitte nende liñnade rahwast ärraaiada, sest Kanaani--rahwas wötsid ette seäl maal ellada.

13. Ja se sündis, kui Israeli lapsed wäggewaks said, siis pannid nemmad Kanaani-rahwa peäle makso, ja ei aiand neid polegi mitte ärra.

14. Ja Josepi lapsed rääksid Josuaga ja ütlesid: Mikspärrast

olled sa mulle pärris-ossaks annud ühhe liisko ja ühhe nöri ossa? ja meid on palju rahwast, et Jehowa mind tännini on önnistand.

15. Ja Josua ütles nende wasto: Et teid palju rahwast on, siis minne ülles metsa sisse ja raiu sedda sinna mahha ennesele, Perissi ja Rewaide-rahwa male, et Ewraimi mäggin Ma sulle kitsas on.

16. Ja Josepi lapsed ütlesid: se mäggin Ma ei sa mitte meie kätte: sest keigel Kanaani-rahwal, kes orgus ellawad, on raud-wankrid, neil kes Petseanis on ja nende wähhemil liñnadel, ja neil, kes Isreeli orgus on.

17. Ja Josua ütles Josepi suggu wasto, Ewraimi ja Manasse wasto sedda wisi: Teid on palju rahwast, ja teil on suur wäggi, sul ei pea mitte üks liisko-ossa ollema.

18. Sest se mäggin Ma peab sinno pärralt ollema, et ta kül metsne on; raiu agga sedda mahha, siis peawad ta wiimsed otsad so pärralt ollema, sest sa pead Kanaani-rahwast ärraaiama, sepärrast et temmal

raud-wankrid on, et ta kange on.

18. Peatük.

*Nou petakse weel jao pärrast:
Penjamini Ma raiad.*

1. Ja keik Israeli laste koggodus tulli Silusse kokko, ja panni senna koggodusse telgi ülles, kui se Ma sai nende alla sanud.

2. Ja seitse suggu-arro ollid üllejänud Israeli laste seast, kes omma pärris-ossa es olle ärra--jagganud.

3. Ja Josua ütles Israeli laste wasto: Kauaks teie ni lödwad ollete, et teie ei lähhä pärrima sedda maad, mis Jehowa teie wannematte Jummal teile on annud?

4. Andke igga sou-arrust kolm meest, et ma neid läkkitan, et nemmad kätte wötwad ja sedda maad läbbikäiwad, ja sedda kirjasse ülles--pannewad omma pärris-ossa arro möda, ja mo jure taggasi tullewad.

5. Ja nemmad peawad sedda seitsmeks jauks ärrajaggama: Juda peab omma raia peäle

jäma louna poolt, ja Josepi suggu peab omma raia peäle jäma pohja poolt.

6. Ja teie peate sedda maad kirjasse üllespannema seitsmeks jauks, ja seie mo kätte toma, et ma siin teile liisko heidan Jehowa meie Jummal ees.

7. Sest Lewitidel ei olle jaggo teie seas, sest Jehowa preestri-ammets on nende pärris-ossa: agga Kad ja Ruben, ja Manasse æ pool suggu-arro on omma pärris-ossa wötnud teile pool Jordani hom~iko pool, mis Jehowa sullane Moses neile on annud.

8. Ja need mehhed wötsid kätte ja läksid ärra, ja Josua andis käsko neile, kes läksid maad kirjasse üllespannema, ja ütles: Minge ja käige sedda Maad läbbi, ja pange sedda ülles kirjasse, ja tulge mo jure jälle taggasi, siis tahhan ma teile siin liisko heita Jehowa ees Silus.

9. Ja need mehhed läksid ja käsid sedda maad läbbi, ja pannid sedda ülles kirjasse liñnasid möda seitsmeks jauks ühhe ramatusse, ja tullid Josua

jure leri Silusse.

10. Ja Josua heitis neile liisko Jehowa ees Silus, ja Josua jaggas seäl Israeli lastele se Ma ärra, nende jaggusid möda.

11. Ja Penjamini laste sou-arro liisko-ossa tulli wälja nende sugguwössasid möda: ja nende liisko-ossa raia tulli wälja Juda laste ja Josepi laste wahhele.

12. Ja neil olli se raia pohja kare pool Jordanist, ja se raia käib ülles Jeriko körwalt pohja poolt, pärrast käib se üle mäe öhto pool, ja ta wiimsed otsad on körwe pool Petawenist.

13. Ja se raia käib seält Lusa, Lusa körwalt louna pool, se on Petel; ja se raia joseb mahha Atrotaddari, se mäe jure, mis on louna poolt allumisse Petoroni wasto.

14. Ja se raia kerab ja pirab öhto kare pole wasto lounat seält mäelt, mis on Petoroni kohhal louna pole, ja temma wiimsed otsad on Kirjatpaali jures, se on Kirjatjearim, Juda laste lin; se on öhto kaar.

15. Ja se kaar louna pool on Kirjatjearimi otsast: ja se raia tulleb wälja öhto pole, ja joseb Newtoa wee-kaewo jure.

16. Ja se raia joseb mahha selle mäe otsa jure, mis on Innomi poia orro kohhal, mis on Rewaide orgus pohja pool, ja joseb mahha Innomi orrust läbbi Jebusi rahwa körwa louna pole, ja jookseb mahha Kogeli kaewo jure,

17. Ja kerab pohja poolt, ja tulleb wälja Ensesi, ja lähhäb wälja Kelioti, mis seäl kohhal, kus üllesminnakse Adummimi, ja joseb mahha Rubeni poia Poani kiwwi jure,

18. Ja käib läbbi körwalt Araba kohhal pohja pool, ja joseb mahha Araba.

19. Ja se raia käib Petogla körwalt pohja pool, ja temma, selle raia wiimsed otsad on sola merre silma jures pohja pool, Jordani otsas louna pool; se on louna-poolne raia.

20. Ja Jordan on selle raia hom~iko kare pool: se on Penjamini laste pärris-ossa, temma raiadega ümberringi nende sugguwössasid möda.

21. Ja Penjamini laste sou-arrul ollid need liñnad nende sugguwössasid möda: Jeriko ja Petogla ja Emekketsits,

22. Ja Petaraba, ja Semaraim,

ja Petel,
 23. Ja Awwim, ja Para, ja Owra,
 24. Ja Kewarammonai, ja Owni, ja Kaba, kaksteistkümmend liina ja nende küllad.
 25. Kibeon ja Rama, ja Peerot,
 26. Ja Mitspe, ja Kewira, ja Motsa,
 27. Ja Rekem, ja Irpeel, ja Tarala,
 28. Ja Sela, Elew ja Jebus, se on Jerusalem, Kibat, Kirjat, nelliteistkümmend liina ja nende küllad; se on Penjamini laste pärris-ossa nende sugguwössasid möda.

19. Peatük.

Weel kue sou-arro ja Josua pärris-ossa.

1. Pärrast tuli teine liisko-ossa wälja Simeonile: Simeoni laste sou-arrule nende sugguwössasid möda; ja nende pärris-ossa olli Juda laste pärris-ossa sees.
 2. Ja neile sai nende pärris-ossaks Peerseba, ja Seba, ja Molada,
 3. Ja Atsarsual, ja Pala, ja

Etsem,
 4. Ja Eltolad, ja Petul, ja Orma,
 5. Ja Siklag, ja Petmarkabot, ja Atsarsusa,
 6. Ja Petlebaot, ja Saruen: kolmteistkümmend liina ja nende küllad.
 7. Alin, Rimmon ja Eter, ja Asan, nelli liina ja nende küllad.
 8. Ja keik need küllad, mis nende liinade ümber ollid, Paalatpeerist ehk Ramatist sadik louna pool; se on Simeoni laste sou-arro pärris-ossa nende sugguwössasid möda.
 9. Juda laste nöri-ossast on Simeoni laste pärris-ossa, sest Juda laste jaggo olli surem kui neil tarwis: sepärrast said Simeoni lapsed pärris-ossa nende pärris-ossa sees.
 10. Ja kolmas liisko-ossa tuli ülles Sebuloni lastele nende sugguwössasid möda, ja nende pärris-ossa raia olli Saridist sadik.
 11. Ja nende raia käib ülles merre pool ja Marala, ja putub Tabbasetisse, ja putub se jõe äresse, mis on Jokneami

kohhal.

12. Ja pörab Saridist hom~iko päwatusmisse pole Kislottabori raia jure, ja lähhäb wälja Tabratisse, ja lääb ülles Jawia pole.

13. Ja seält käib se läbbi wasto hom~iko päwatusma pole Kittaeweri ehk Ittakaatsini pole, ja tulleb wälja Rimmometoari ehk Nea jure.

14. Ja se raia pirab pohja poolt Aannatoni pole, ja temma wiimsed otsad on lwtaeli org.

15. Ja Kattat ja Naalal ja Simron ja Idala ja Petlem; kaksteistkümmend liñna ja nende küllad.

16. Se on Sebuloni laste pärris-ossa nende sugguwössasid möda, need liñnad ja nende küllad.

17. Se neljas liisko-ossa tulli wälja Isaskarile, Isaskari lastele nende sugguwössasid möda.

18. Ja nende raia olli Isreela ja Kesullot, ja Sunem,

19. Ja Awaraim, ja Sion, ja Anaarat,

20. Ja Rabbit, ja Kisjon, ja Ebets,

21. Ja Remet, ja Engannim, ja Enadda ja Petpatsets.

22. Ja se raia putub Taborisse ja Saatsimasse ja Petsemesse, ja nende raia wiimsed otsad on Jordani äres ; kuusteistkümmend liñna ja nende küllad.

23. Se on Isaskari laste sou-arro pärris-ossa nende sugguwössasid möda, need liñnad ja nende küllad.

24. Ja se wies liisko-ossa tulli wälja Aseri laste sou-arrule nende sugguwössasid möda.

25. Ja nende raia olli Elkat ja Ali, ja Peten, ja Aksaw,

26. Ja Alammelek, ja Almad ja Misal, ja putub Karmelisse öhto pole ja Siorilibnatisse.

27. Ja pörab päwatusmisse wasto Pettagoni pole, ja putub Sebulonisse ja lwtaeli orro külge pohja pole, Petemeki ja Neieli, ja lähhäb wälja Kabuli jure wassakut kät.

28. Ja Ebron, ja Reob, ja Ammon ja Kana surest Sidonist sadik.

29. Ja se raia pörab Rama pole ja Tirusse tuggewast linnast sadik, siis pörab se raia Osa pole, ja ta wiimsed otsad on merre äres Aksiba rigi poolt.

30. Ja Umma ja Awek ja Reob: kakskolmat--kümmend liina ja nende küllad.

31. Se on Aseri laste sou-arro pärris-ossa nende sugguwössasid möda, need liinad ja nende küllad.

32. Nawtali lastele tuli kues liisko-ossa wälja, Nawtali lastele nende sugguwössasid möda.

33. Ja nende raia on Elewist, Allonist Saanannimi pool, ja Adaminekeb ja Jabneel Lakkumist sadik, ja ta wiimsed otsad on Jordani äres.

34. Ja se raia pörab öhto pole Asnottabori, ja lähhäb seält Ukkoka, ja putub Sebulonisse louna poolt, ja putub Aserisse öhto poolt, ja Juda liggi Jordani äres päwatousmisse pole.

35. Agga need tuggewad liinad on Siddim, Ser ja Ammat, Rakkat ja Kinneret,

36. Ja Adama, ja Rama, ja Atsor,

37. Ja Kedes, ja Edrei, ja Enatsor,

38. Ja Iron, ja Migdalel, Orem ja Petanat, ja Petsemes, ühheksateistkümmend liina ja nende küllad.

39. Se on Nawtali laste sou-arro pärris-ossa nende sugguwössasid möda, need liinad ja nende küllad.

40. Seitsmes liisko-ossa tuli wälja Tani laste sou-arrule nende sugguwössasid möda.

41. Ja nende pärris-ossa raia on Sora ja Estaol, ja Irsemes, 42. Ja Saalabbin, ja Aijalon, ja Itla,

43. Ja Elon, ja Timnata, ja Ekron,

44. Ja Elteke, ja Kibbeton, ja Paalat,

45. Ja Jeud, ja Peneparak, ja Katrimmon,

46. Ja Mejarkon, ja Rakkon se raiaaga Jawo kohhal.

47. Agga Tani laste raia olli neile wägga kassinaste wälja tulnud: sepärrast läksid Tani lapsed ülles, ja söddisid Lesemi wasto ja said sedda kätte, ja löid sedda mahha mooga terraga, ja pärrisid sedda, ja ellasid seäl, ja nimmetasid Lesemi Tani liinaks omma issa Tani nimme järrele.

48. Se on Tani laste suggu-arro pärris-ossa nende sugguwössasid möda, need liinad ja nende küllad.

49. Kui nemmad jo sedda maad said pärris--ossaks sanud temma raiasid möda, siis andsid Israeli lapsed Nuni poiale Josuale pärris-ossa ennaste sekka.

50. Jehowa su-sanna peäle andsid nemmad temmale sedda liña, mis ta tahtis, Timnatsera Ewraimi mäggise Male, ja ta ehhitas sedda liña ja ellas seäl sees.

51. Need on need pärris-ossad, mis preester Eleasar ja Nuni poeg Josua, ja pea-wannemad Israeli laste sou-arrudele liisko läbbi pärris-ossaks andsid Silus Jehowa ees koggodusse telgi ukse ees: ja nem~ad lõppetasid sedda maad ärrajaggada.

20. Peatük.

Kuus liña seätakse pelgo-liñnaks.

1. Ja Jehowa räkis Josua wasto ja ütles:

2. Rägi Israeli laste wasto ja ütle: Andke need pelgo-liñnad, mis ma teie wasto ollen räkinud Mosesse läbbi.

3. Et senna woiks pöggeneda se tapja, kes innimest koggematta mahhalööb, ei mitte melega; ja need peawad teile ollema pelguks selle eest, kes werd taggakulab.

4. Ja kes ühte neisse liñnasse pöggeneb, se peab liña wärrawa tagga seisma, ja selle liña wannematte körwade ette ommad asjad üllesrākima; siis peawad nemmad tedda ennaste jure liña wastowõtma ja temmale asset andma, et ta nende jures woiks ellada.

5. Ja kui se kes werd taggakulab, tedda taggaaiab, siis ei pea nemmad sedda tapjat mitte ta kätte kinniandma; sest et ta omma liggimest ei olle melega mahhalönud, ja et ta tedda ei eile egga enne ep olle wihkanud.

6. Ja ta peab seäl liñnas ellama, sennikui ta koggodusse ees saab kohtus seisnud, sennikui se üllempreester, kes sel aial on, surreb: siis peab se tapja jälle taggasi minnema, ja tulles omma liña ja omma kotta, siñna liña kust ta olli ärrapöggenend.

7. Siis pühhitsesid nemmad Kedesi Kalileas Nawtali mäggisel maal, ja Sekemi Ewraimi mäggisel maal, ja Kirjat-Arba, se on Ebron, Juda mäggisel maal.

8. Ja teile pool Jordani Jeriko kohhal hom~iko pool andsid nemmad Petseri körbes laggeda Ma peäl Rubeni suggu-arrust, ja Ramoti Kileadis Kadi suggu-arrust, ja Kolani Pasanis Manasse sou-arrust.

9. Need on need linnad, mis on seätud keikile Israeli lastele ja woõrale kes asset on nende seas, et senna pididi pöggenema iggaüks kes innimest koggematta olli mahhalõnud, et ta ei piddand surrema selle käe läbbi, kes werd tagga--kulab, ennekui ta koggodusse ees saab seisnud.

21. Peatük.

Preestride ja Lewitide liñnad.

1. Siis tullid Lewitide peawannemad preestri Eleasari jure, ja Nuni poia Josua jure, ja Israeli laste sou-arrude peawannematte jure,

2. Ja räkisid nende wasto Silus Kanaani maal ja ütlesid:

Jehowa on Mosesse läbbi käsknud, meile liñnad anda nende sees ellada, ja nende allewid meie lojustele.

3. Ja Israeli lapsed andsid Lewitidele ommast pärris-ossast Jehowa su-sanna järrele, need liñnad ja nende allewid.

4. Siis tulli liisko-ossa wälja Keatide suggu--wössadele, ja preestri Aaroni lastele kes Lewi soust, Juda suggu-arrust ja Simeoni suggu-arrust ja Penjamini suggu-arrust liisko läbbi kolm--teistkümmend liña.

5. Ja neile teiste Keati lastele Ewraimi sou--arro sugguwössadest, ja Tani soust-arrust, ja Manasse polest soust-arrust, liisko läbbi kümme liña.

6. Ja Kersoni lastele sai Isaskari sou arro sugguwössadest, ja Aseri sou-arrust, ja Nawtali soust-arrust, ja Manasse polest soust-arrust Pasanis, liisko läbbi kolmteistkümmend liña.

7. Merari lastele sai nende sugguwössasid möda Rubeni soust-arrust, ja Kadi soust-

arrust, ja Sebuloni soust-arrust, kaksteistkümmend liina.

8. Nenda andsid Israeli lapsed Lewitidele need liinad ja nende allewid, nenda kui Jehowa olli Mosesse läbbi käsknud, liisko läbbi.

9. Ja nemmad andsid Juda laste soust-arrust ja Simeoni laste suggu-arrust need liinad, mis nemmad nimme pärrast nimmetasid.

10. Et need piddid Aaroni laste pärralt ollema Keatide sugguwössadest Lewi lapsist; sest nende pärralt olli essimenne liisk.

11. Ja nemmad andsid neile Arba Anoki issa liina, se on Ebron, mis Juda mäggisel maal, ja temma allewid ta ümber.

12. Ja selle liina wäljad ja temma küllad andsid nemmad Jewunne poiale Kalebile temma pärrandusseks.

13. Ja preestri Aaroni lastele andsid nemmad tapja pelgoliina, Ebroni ja ta allewid, ja Libna ja ta allewid,

14. Ja Jattiri ja ta allewid, ja Estemoa ja ta allewid,

15. Ja Oloni ja ta allewid, ja

Tebiri ja temma allewid,

16. Ja Aini ja ta allewid, ja Jutta ja ta allewid, Petsemesi ja ta allewid: ühheksa liina neist kahhest soust-arrust.

17. Ja Penjamini soust-arrust Kibeoni ja ta allewid, Keba ja ta allewid,

18. Anatoti ja temma allewid, ja Almoni ja ta allewid, nelli liina.

19. Keik preestride Aaroni laste liinad, neid olli kolmteistkümmend liina ja nende allewid.

20. Agga Keati laste sugguwössadele neile teiste Lewitidele Keati lapsist, said ka nende liisko-ossa liinad Ewraimi suggu arrust.

21. Ja nemmad andsid neile tapja pelgoliina Sekemi ja temma allewid, mis Ewraimi mäggisel maal, ja Keseri ja ta allewid.

22. Ja Kibsaimi ja ta allewid, ja Pettoroni ja ta allewid, nelli liina.

23. Ja Tani soust-arrust Elteke ja ta allewid, Kibbeton ja temma allewid.

24. Aijalon ja ta allewid, Katrimmon ja ta allewid, nelli

liõna.

25. Ja Manasse polest soust-arrust Taanak ja ta allewid, ja Katrimmon ja ta allewid, kaks liõna.

26. Keik neid liõnasid olli kümme ja nende allewid, nende teiste Keati laste sugguwössade pärralt.

27. Ja Kersoni lastele Lewitide sugguwössadest sai Manasse polest soust-arrust tapja pelgolin Kolan mis Pasanis, ja temma allewid, ja Peestera ja ta allewid, kaks liõna.

28. Ja Isaskari soust-arrust Kisjon ja ta allewid, Taberat ja ta allewid,

29. Jarmut ja temma allewid, Engannim ja ta allewid, nelli liõna.

30. Ja Aseri soust-arrust Misal ja ta allewid, Abdon ja ta allewid,

31. Elkat ja ta allewid, ja Reob ja ta allewid, nelli liõna.

32. Ja Nawtali soust-arrust tapja pelgolin Kedes, mis Kalileas, ja ta allewid, ja Ammottor ja ta allewid, ja Kartan ja temma allewid, kolm liõna.

33. Keik Kersoni laste liõnad

nende sugguwössasid möda, neid on kolmteistkümmend liõna ja nende allewid.

34. Agga nende teiste Lewitide Merari laste sugguwössadele sai Sebuloni suggu arrust Jokneam ja temma allewid, Karta ja ta allewid,

35. Timna ja ta allewid, Naalal ja ta allewid, nelli liõna.

36. Ja Rubeni soust-arrust Petser ja ta allewid, ja Jatsa ja ta allewid,

37. Kedemot ja ta allewid, ja Mewaas ja ta allewid, nelli liõna.

38. Ja Kadi soust-arrust tapja pelgolin Ramot Kileadis ja temma allewid, ja Maanaim ja ta allewid.

39. Esbon ja ta allewid, Jaser ja ta allewid, keik on nelli liõna.

40. Keik need ollid nende teiste Merari laste pärralt, kes Lewitide sugguwössadest, nende sugguwössasid möda; ja nende liisko-ossa olli kaksteistkümmend liõna.

41. Keik Lewitide liõnad Israeli laste pärrandusses neid olli kahheksa liõna wietkümmend ja nende allewid.

42. Need liñnad ollid igga lin ja temma allewid seäl ümber, nenda olli se keikil liñnadel.

43. Ja Jehowa andis Israelile keik se Ma, mis ta olli wandunud nende wannemille anda, ja nemmad pärrisid sedda ja ellasid seäl.

44. Ja Jehowa andis neile hingamist seäl ümberkaudo, keik sedda möda, kui ta olli wandunud nende wannemille; ja keikist nende waenlastest ei joudnud ükski nende wasto seista; Jehowa andis keik nende waenlased nende kätte.

45. Ei sannagi kaddund ärra keikist neist häist sannust, mis Jehowa Israeli suggule olli räkinud, keik se sündis.

22. Peatük.

Poolkolmat suggu-arro lähwad omma pärris-ossa jure: teised waidlewad nendega, et nemmad ühhe altari teinud.

1. Siis kutsus Josua Rubeni ja Kadi, ja Manasse pole sou-arro,

2. Ja ütles nende wasto: Teie ollete keik piddanud, mis

Jehowa sullane Moses teid on käsknud, ja ollete minno sanna kuulnud keikis, mis ma teid ollen käsknud.

3. Teie ei olle ennest wende ni mitmel aastal mitte mahhajätnud tänna päwani, agga teie ollete piddanud mis kohhus piddada, Jehowa omma Jummal käsko.

4. Ja nüüd on Jehowa teie Jummal teie wendadele hingamist annud, nenda kui ta neile räkinud; ja nüüd pöörge ümber ja minge omma telkide jure, omma pärrandusse male, mis Jehowa sullane Moses teile on annud teile pool Jordani.

5. Agga katsuge kowwaste tehha sedda käsko ja kasso-öppetust möda, mis Jehowa sullane Moses teid on käsknud, et teie wöttate Jehowat omma Jummalat armastada ja keik temma tede õ peäl käia, ja ta kässud piddada, ja ta pole hoida, ja tedda tenida keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest.

6. Ja Josua önnistas neid ja laskis neid ärraminna, ja nemmad läksid omma telkide jure.

7. Sest Manasse pole sou-arrule olli Moses pärrandust annud Pasanis, ja temma teise polele andis Josua nende wendadega siin pool Jordani öhto pole; ja kui Josua neid laskis ärraminna nende telkide jure, siis önnistas temma neid ka.

8. Ja ta räkis nende wasto ja ütles: Minge jälle taggasi omma telkide jure sure hea nosiga ja wägga palju lodustega, hõbbedaga ja kullaga, ja wassega, ja rauaga, ja wägga palju riettega: jaggage omma waenlaste saak issekeskes omma wendadega.

9. Ja Rubeni lapsed, ja Kadi lapsed, ja Manasse pool suggu-arro läksid jälle taggasi, ja tullid ärra Israeli laste jurest Silust, mis on Kanaani maal, et nemmad piddid minnema Kileadi male omma pärrandusse male, mis nemmad ollid pärrandusseks sanud Jehowa su-sanna järrele Mosesse läbbi.

10. Kui nemmad Jordani jõe-känude jure said, mis Kanaani maal on, siis ehhtasid Rubeni lapsed ja Kadi lapsed ja

Manasse pool suggu-arro sennasamma ühhe altari ülles Jordani äre, ühhe altari, mis suur olli nähha.

11. Ja Israeli lapsed kuulsid räkita: Wata Rubeni lapsed ja Kadi lapsed, ja Manasse pool suggu-arro on ühhe altari ülles ehhtanud Kanaani ma kohta, Jordani känude jure Israeli laste kohta.

12. Kui Israeli lapsed sedda kuulsid, siis tuli keik Israeli laste koggodus kokko Silusse, et nemmad nende wasto piddid senna ülles minnema söddima.

13. Ja Israeli lapsed läkkitasid Rubeni laste ja Kadi laste, ja Manasse pole sou-arro jure Kileadi male, preestri Eleasari poega Pineast,

14. Ja temmaga kümme Würsti, iggaühhe issa suggust ühhe Würsti keikist Israeli suggu-arrudest, ja iggaüks neist olli om~a wannematte suggu peamees Israeli tuhhandette ülle.

15. Kui nemmad Rubeni laste ja Kadi laste, ja Manasse pole sou-arro jure tullid Kileadi male, siis rääksid nemmad nendega ja ütlesid:

16. Nenda ütleb keik Jehowa koggodus: Mis wallatus on se, mis teie ollete Israeli Jummalasta wasto teinud, et teie tänna Jehowa järrelt ärratagganete: et teie altari endile ollete üllesehhitanud, et teie tänna Jehowa wasto pannete?

17. Kas Peori üllekohhus meile wähha on? sest meie ei olle ennast tännapäwani puhhastand, ja siis tuli nuhtlus Jehowa koggodusse peäle.

18. Ja teie tagganete tänna Jehowa järrelt ärra, ja se woib sündida, kui teie tänna Jehowa wasto pannete, et ta hom~e keige Israeli koggodusse peäle wägga wihhastab.

19. Agga kui teie pärrandusse Ma rojane on teie melest, siis tulge Jehowa pärrandusse male, kus Jehowa maia paigal on, ja wötke pärrandust meie seast; ja ärge pange Jehowa wasto, ja ärge pange meie wasto, et teie endile altari üllesehhitate, ilma se altar, mis Jehowa meie Jummalasta pärralt.

20. Eks Sera poeg Akan wallatust teinud se ärrakautawa asja kallal, ja suur wihha tuli keige Israeli koggodusse peäle,

ja se mees ei heitnud üksipäines hinge omma üllekohto pärrast.

21. Ja Rubeni lapsed ja Kadi lapsed, ja Manasse pool suggu-arro wastasid, ja rääksid nende peameestega Israeli tuhhandette ülle:

22. Se wägge Jummal Jehowa, wägge Jummal Jehowa se teab, ja Israel se peab teäta sama: kui se wastopannemisse läbbi, ja kui se wallatusse läbbi on tehtud Jehowa wasto, siis ärra aita sa, Issand, meid tännapäw mitte.

23. Kui meie endile altari üllesehhitanud, et meie Jehowa järrelt piddime ärratagganema, ja kui se seks on tehtud, et põlletamisse- ja roa--ohwrid sinna peäle piddi ohwerdama, ja kui se seks on tehtud, et tänno-ohwrid temma peäle piddi walmistama: siis wötke Jehowa meie kätte nähha.

24. Ja kui meil ep olle se murre olnud ja sepärrast sedda teinud, et meie ütlesime: hom~e ehk wötwad teie lapsed meie lastele räkida ja öölda: Mis teil on Jehowa Israeli

Jummalaga teggemist?

25. Sest Jehowa on Jordani meie ja teie wahhele raiaks pannud, oh Rubeni lapsed ja Kadi lapsed! teil ei olle ossa Jehowast; ja teie lapsed woiksid keelda meie lapsed, Jehowa kartmast.

26. Sepärrast ütlesime: Et wotkem sedda ende heaks tehha, et meie ühhe altari üllesehhitame, ei mitte põlletamise- ega mu ohwri tarwis:

27. Agga tunnistajaks olgo se meie ja teie wahhel ja meie rahwa suggu wahhel pärrast meid, et meie same Jehowale tenistust tehha temma ees omma põlletamise-ohwridega, ja omma mu ohwridega, ja omma tänno-ohwridega; et teie lapsed ei ütle hom~e meie lastele: teil ep olle ossa Jehowast.

28. Sepärrast ütlesime meie: Kui sattuks, et nemmad piddid nenda ütlema hom~e meie wasto ja meie tulleva põlwe rahwa wasto; siis woime öölda: Wadage Jehowa altari kuio, mis meie wannemad on teinud, ei mitte põlletamise- egga mu

ohwriks, agga tunnistaja on se meie ja teie wahhel.

29. Se olleks meile teotusseks, kui meie peaksime Jehowa wasto pannema ja tänna Jehowa järrelt ärratagganema ja ühhe altari ülles--ehhitama põlletamise- roa- ja mu ohwriks; ilma se altar mis Jehowa meie Jummalä pärralt, mis temma maia ees on.

30. Ja preester Pineas ja koggodusse würstid, ja peamehhed Israeli tuhhandette ülle, kes temmaga ollid, kuulsid need kõnned, mis Rubeni lapsed ja Kadi lapsed, ja Manasse lapsed rääksid, ja se olli hea nende melest.

31. Ja preestri Eleasari poeg Pineas ütles Rubeni laste wasto ja Kadi laste wasto, ja Manasse laste wasto: Tänna tunneme meie, et Jehowa meie seas on, et teie sedda wallatust mitte ei olle teinud Jehowa wasto: nüüd ollete teie Israeli lapsed ärrapeästnud Jehowa käest.

32. Ja preestri Eleasari poeg Pineas ja need würstid läksid jälle taggasi Rubeni laste ja Kadi laste jurest Kileadi maalt

Kanaani male Israeli laste jure,
ja töid neile wastust taggasi.

33. Ja se könne olli hea Israeli
laste melest, ja Israeli lapsed
kiitsid Jummalat, ja ei käsknud
ennam mitte üllesminna nende
wasto söddima, ja sedda maad
ärrarikkuma, kus Rubeni lapsed
ja Kadi lapsed sees ellasid.

34. Ja Rubeni lapsed ja Kadi
lapsed nimmetasid se altari, et
se on tunnistaja meie wahhel,
et JEHOWA on Jummal.

23. Peatük.

*Josua könne, kui keik Israeli
üllemad kous ollid.*

1. Ja mitme päwa pärrast
sündis, pärrast sedda kui
Jehowa olli Israelile hingamist
saatnud keikist nende
waenlasist seält ümber--kaudo,
ja Josua olli wannaks sanud ja
ellatand.

2. Siis kutsus Josua keik
Israeli, nende wannemad ja
nende peamehhed ja nende
kohtomoistjad ja nende
üllewatajad, ja ütles nende
wasto: Ma ollen wannaks sanud
ja ellatand.

3. Ja teie ollete näinud keik,
mis Jehowa teie Jummal on
teinud keikile neile
pagganattele teie silma ees:
sest Jehowa teie Jummal on
se, kes teie eest on söddinud.

4. Wadage ma ollen need
pagganad, mis on üllejäänud,
teile liisko läbbi jagganud
pärris-ossaks teie sugguarrusid
möda, Jordanist ja keik
pagganad, mis ma ollen
ärrakautanud, ja surest merrest
päwalojainnemisse pole.

5. Ja Jehowa teie Jummal se
tahhab neid teie eest
ärralükkada ja neid teie eest
ärraaiada, ja teie peate nende
maad pärrima, nenda kui
Jehowa teie Jummal teile
räkinud.

6. Ja teie olge hästi wahwad,
et teie katsute teha keik, mis
Mosesse kässo õppetusse
ramatusse on kirjutud, et teie
sest ei lahku ei parrema egga
pahhema pole.

7. Et teie ei heida nende
pagganatte seltsi, kes on
üllejäänud teie jure; ja nende
jummalatte nimmesid ei pea
teie mitte üllesnimmetama egga
nende jures wanduma, egga

neid tenima, egga nende ette kummardama.

8. Waid Jehowa omma Jummal pole peate teie hoidma, nenda kui teie ollete tänna--päwani teinud,

9. Ja Jehowa on teie eest ärraaianud sured ja wäggewad pagganad, ja ükski ei joudnud tännapäwani teie wasto seista.

10. Üks ainus mees teie seast peab tuhhat taggaaiama, sest Jehowa teie Jummal se söddib teie eest, nenda kui ta teile räkinud.

11. Ja katske hästi omma hingede pärrast, et teie Jehowat omma Jummalat armastate.

12. Agga kui teie ommeti ärratagganete ja hoiate nende teiste pagganatte pole, kes teie jure on üllejänud, ja sate nendega langukseks, ja heidate nende seltsi, ja nemmad teie seltsi:

13. Siis peate wissiste teädma, et Jehowa teie Jummal ei wötta ennam neidsinnatsid pagganid teie eest ärraaiada, ja nemmad sawad teile köieks ja wörkutamisse-paelaks ja nahk--piitsaks, teie küljed

rihmada, ja okkaks teie silmade sees, kunni teie hukka lähhäte sesinnatse hea Ma peält, mis Jehowa teie Jummal teile on annud.

14. Ja wata ma lähhän tänna keige ma-ilma teed; ja teie teate keiges ommas süddames ja keiges ommas hinges, et ei olle mahhalangenud ühteainust sanna keikist neist häist sannust, mis Jehowa teie Jummal teie pärrast on räkinud: keik on teie kätte sanud, ei olle sest ühteainust sanna mahhalangend.

15. Ja se sünnib, otsekui teie kätte sanud keik sedda head sanna, mis Jehowa teie Jummal teie wasto on räkinud: nenda sadab Jehowa teie peäle keik kurja sanna, kunni temma teid siit hea Ma peält ärrakautab, mis Jehowa teie Jummal teile on annud.

16. Kui teie Jehowa omma Jummal seädusse ülle astute, mis ta teid on käsknud, ja lähhäte ja tenite teised jummalad, ja kummardate nende ette: siis süttib Jehowa wihha põllema teie wasto, ja teie lähhäte pea hukka se hea

Ma peält, mis ta teile on annud.

24. Peatük.

Josua wiimne kõnne: Josua ja Eleasari surm.

1. Ja Josua kogkus keik Israeli sou-arrud kokko Sekemi, ja hüdis Israeli wannemad ja nende peamehhed, ja nende kohtomoistjad, ja nende üllewatajad, ja nemmad tullid Jummal ette seisma.

2. Ja Josua ütles keige rahwa wasto: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Teile pool Wratti jõe ellasid teie wannemad ennemuiste, Abraami issa ja Naori issa Tara, ja tenisid teised jummalad.

3. Ja minna wötsin teie issa Abraami teiselt poolt jõe, ja pannin tedda käima keige Kanaani maal, ja andsin temmale palju suggu ja andsin temmale Isaaki.

4. Ja andsin Isaakile Jakobi ja Esawi, ja andsin Esawile Seiri mäggise Ma, sedda pärrida, ja Jakob ja temma lapsed α

läksid alla Egiptusse.

5. Ja ma läkkitasin Mosest ja Aaronit, ja nuhtlesin Egiptussema, nenda kui ma seälsammas ollen teinud, ja pärrast saatsin ma teid seält wälja.

6. Ja ma saatsin teie wannemad wälja Egiptusse maalt, ja teie tullite merre jure, ja Egiptusse-rahwas aiasid teie wannemad tagga söa--wankrittega ja hobbose-wäega körkiate merrest sadik.

7. Ja nemmad kissendasid Jehowa pole, ja ta panni musta pimmedat teie ja Egiptusse-rahwa wahhele, ja satis merd nende peäle tulles, ja kattis neid weega ; ja teie silmad on näinud, mis minna Egiptusses ollen teinud: ja teie ellasite körbes α mitto päwa. 8. Ja ma wisin teid Emori-rahwa male, mis teile pool Jordani ellas, ja nemmad söddisid teie wasto, ja ma andsin neid teie kätte, ja teie pärrisite nende Ma, ja ma kautasin neid ärra teie eest.

9. Ja Sippori poeg Palak Moabi kuningas wöttis kätte ja söddis Israeli wasto, ja läkkitas ja kutsus Peori poia Pileami,

teid ärra--wanduma.

10. Agga minna ei tahtnud Pileami kuulda, ja ta pididi teid ühte luggu önnistama, ja ma päästsin teid temma käest ärra.

11. Ja teie läksite ülle Jordani ja saite Jeriko pole, ja Jeriko koddanikkud, Emori- ja Perissi- ja Kanaani- ja Itti- ja Kirgasi-, Iwwi- ja Jebusi-rahwas söddisid teie wasto, ja minna andsin neid teie kätte.

12. Ja ma läkkitasin teie ele örrilasi, ja need aiasid neid ärra teie eest, neid kaks Emori kunningast; ei mitte sinno moöga läbbi egga sinno ammoga.

13. Ja ma andsin teile maad, mis kallal teie ei olle waewa näinud, ja liñnad, mis teie ei olle üllesehhitanud, ja teie ellate nende sees: teie söte winamäggedest ja öllipuist, mis teie polle istutand.

14. Ja nüüd kartke Jehowat, ja tenige tedda wagga ja tössisse süddamega, ja saatke ärra need jummalad, mis teie wannemad on teninud teile pool Wratti jõe ja Egiptusses, ja tenige Jehowat.

15. Ja kui se teie melest

pahha on Jehowa tenida, siis wallitsege endile tänna, kedda teie tahhate tenida, kas need jummalad, kedda teie wannemad teninud, kes ollid teile pool jõe, ehk Emori-rahwa jummalad, kelle maal teie ellate: agga minna ja minno perre tahhame Jehowa tenida.

16. Ja rahwas wastas ja ütles: Se olleks meile teotusseks, kui meie Jehowa mahhajättaksime, et meie teised jummalad teniksime.

17. Sest Jehowa meie Jummal on se, kes meid üllestonud ja meie wannemad Egiptusse--maalt orjade koiast, ja kes meie silma ees on teinud need sured immetähhed, ja on meid hoidnud keige se tee peäl, kus meie käinud, ja keige se rahwa seas, kust meie keskelt läbbiläinud.

18. Ja Jehowa on keik rahwast ja Emori--rahwast, kes siin maal ellasid, meie eest ärraiaanud: ka meie tahhame Jehowa tenida, sest temma on meie Jummal.

19. Ja Josua ütles rahwa wasto: Teie ei woi mitte Jehowat tenida, sest temma on

pühha Jummal, üks pühha
wihhaga Jum~al on tem~a;
temma ei woi teie ülleastmissi
ja teie patto mitte andeks
anda.

20. Kui teie Jehowa
mahhajättate ja woörad
jummalad tenite, siis wöttab ta
teile jälle pahha tehha ja teid
lõppetada ärra, pärrast sedda
kui ta teile saab head teinud.

21. Ja rahwas ütles Josua
wasto: Ei mitte! sest meie
tahhame Jehowa tenida.

22. Ja Josua ütles rahwa
wasto: Teie ollete
tunnistusmehhed isseennaste
wasto, et teie ollete endile
ärrawallitsenud Jehowat, tedda
tenida; ja nemmad ütlesid:
Tunnistusmehhed olleme.

23. Ja nüüd saatke ärra need
woörad jummalad, mis teie
seas on, ja pöörge omma
südda Jehowa Israeli Jummal
pöle.

24. Ja rahwas ütles Josua
wasto: Meie tahhame Jehowa
omma Jummalat tenida ja
temma sanna kulda.

25. Ja Josua teggi sel päwal
Sekemis seädust se rahwaga,
ja panni sedda temma ette

seädmisses ja
kohtoseädusseks.

26. Ja Josua kirjotas need
sannad Jummalat kasso-
öppetusse ramatusse, ja wöttis
ühhe sure kiwwi ja panni sedda
senna püsti ühhe tamme alla,
mis Jehowa pühha maia liggi
olli.

27. Ja Josua ütles keige se
rahwa wasto: Wata sesinnane
kiwwi peab meie wahhel
tunnistusseks ollema, et se on
kuulnud keik Jehowa sannad,
mis ta meiega räkinud; ja peab
ollema teie seas tunnistusseks,
et teie wahhest ei wötta omma
Jummalat ärrasallata.

28. Ja Josua laskis rahwast
miñna iggaühhe omma pärris-
ossa jure.

29. Ja se sündis nende
kõnnete järrele, et Nuni poeg
Josua Jehowa sullane ärrasurri,
sadda ja kümme aastat wana.

30. Ja nemmad matsid tedda
mahha temma pärris-ossa
raiasse Timnat Serasse, mis
Ewraimi mäggisel maal on,
pohja poolt Kaasi mäe wasto.

31. Ja Israel tenis Jehowa
keikil Josua päiwil ja keikil
nende wannematte päiwil, kes

omma ello päwad pärrast
Josua pitkendasid, ja kes keik
Jehowa teud ärrateädsid, mis
ta Israelile olli teinud.

32. Ja Josepi luud, mis Israeli
lapsed Egiptusse-maalt ollid
üllestunud, matsid nemmad
Sekemisse mahha, se wälja
ossa peäle, mis Jakob Sekemi
issa Emori laste käest olli

ostnud saa rahha-tükki pärrast,
ja se olli sanud Josepi laste
pärris-ossaks.

33. Ja Eleasar Aaroni poeg
surri ärra, ja nemmad matsid
tedda Kibea temma poia
Pineasi liñna, mis temmale anti
Ewraimi mäggisele male.

Josua Ramato Ots.

Kohtomoistiatte Ramat.

1. Peatük.

*Israeli järg pärrast Josua
surma.*

1. Ja pärrast Josua surma
sündis, et Israeli lapsed
Jehowalt küssisid ja ütlesid:
Kes peab meie seast esmalt
Kanaanide wasto üllesminnema,
et meie nende wasto söddime?

2. Ja Jehowa ütles: Juda peab
üllesminnema; wata minna ollen
se Ma ta kätte annud.

3. Siis ütles Juda Simeonile
omma wennale: tulle moga
ülles minno liisko-ossa peäle,
ja meie tahhame Kanaanide

wasto söddida, ja ma tahhan
jälle soga sinno liisko-ossa
peäle tulla; Ja Simeon läks
temmaga.

4. Ja Juda läks ülles, ja
Jehowa andis Kanaani- ja
Perissi-rahwast nende kätte, et
nemmad neid mahhalöid Peseki
kümme tuhat meest.

5. Ja nemmad leidsid
Adonipeseke Pesekist ja
söddisid ta wasto, ja löid
Kanaani- ja Perissi--rahwast
mahha.

6. Agga Adonipesek pöggenes,
ja nemmad aiasid tedda takka,
ja wötsid tedda kinni, ja raiusid
ärra temma kätte peilad ja ta

jalge sured warbad.

7. Ja Adonipesek ütles: seitsekümmend kunningast, kelle peilad käest ja sured warbad nende jallust ollid ärraraiutud, ollid mo laua al rasokessi korristamas; kui minna ollen teinud, nenda on Jummal mo kätte maksnud: ja nemmad wisid tedda Jerusalemma, ja ta surri senna ärra.

8. Ja Juda lapsed söddisid Jerusalemma wasto ja wötsid sedda ärra, ja löid selle rahwast surnuks moöga terraga, ja se liña pannid nemmad põllema.

9. Ja pärrast läksid Juda lapsed alla, Kanaanide wasto söddima, kes mäggisel maal ja louna pool ja mäe-allusel maal ellasid.

10. Ja Juda olli läinud Kanaanide wasto, kes Ebronis ellasid: agga Ebroni nimmi olli ennemuiste Kirjatarba; ja nemmad ollid mahha--lönud Sesai ja Ahimani ja Talmai.

11. Ja seält olli ta läinud Tebiri rahwa wasto: agga Tebiri nimmi olli ennemuiste Kirjatsewer.

12. Ja Kaleb olli üttelnud: kes Kirjatseweri rahwast mahhalööb ja se liña kätte saab, sellele tahhan ma panna Aksa omma tütre naeseks.

13. Ja Otniel Kalebi wenna Kenasi poeg (kes norem tedda) sai sedda kätte; ja temma panni omma tütre Aksa temmale naeseks.

14. Ja se sündis, kui Aksa temmale sai, siis kihhutas ta tedda, omma issa käest põldo palluda, ja kargas eesli seljast mahha; ja Kaleb ütles ta wasto: mis sul on?

15. Ja ta ütles temmale: anna mulle üks and: et sa mulle olled kuiwa Ma annud, siis anna mulle ka hallikatte maad ; ja Kaleb andis temmale kõrged hallikatte ja maddalad hallikatte maad.

16. Ja Mosesse äia Kenimehhe lapsed ollid ülles tulnud palmipu-liñnast Juda lastega Juda kõrbe, mis louna pool Aradi wasto; ja tem~a olli tulnud ja ellas se rahwa jures.

17. Ja Juda läks Simeoni omma wennaga ja löid need Kanaanid mahha, mis Sewatis ellas, ka kautasid sedda

sutumaks ärra; ja ta panni selle liña nimme Orma.

18. Ja Juda sai Assa ja temma raia kätte, ja Askeloni ja ta raia, ja Ebroni ja ta raia.

19. Ja Jehowa olli Judaga, et temma mäggise Ma rahwast ärraaias: sest ta ei joudnud neid, kes orgus ellasid, ärraaiada, et neil raudwankrid ollid.

20. Ja nemmad andsid Kalebile Ebroni, nenda kui Moses olli räkinud, ja ta aias seält ärra need kolm Anaki poega.

21. Ja Penjamini lapsed ei aiand mitte ärra Jebusi-rahwast, mis Jerusalemmas ellas, ja Jebusi-rahwas ellab Penjamini lastega

Jerusalemmas tännapäwani.

22. Ja needki, kes Josepi suggust, läksid ülles Peteli pole, ja Jehowa olli nendega.

23. Ja Josepi suggu katsus sallaja läbbi ärra Peteli, ja se liña nimmi olli ennemuiste Lus.

24. Ja wahhimehhed näggid ühhe mehhe seält liñnast wäljatullewa, ja ütlesid temmale: et näita meile, kust meie liña sisse woime sada,

siis tahhame sulle head tehha.

25. Ja ta näitis neile, kust nemmad woisid liña sisse sada, ja nemmad löid se liña rahwa mahha moöga terraga, agga sedda meest ja keik temma sugguwössa lasksid nemmad miña.

26. Ja se mees läks Ittide male ja ehhtas ühhe liña ja panni selle nimme Lus; se on temma nimmi tännapäwani.

27. Ja Manasse ei aianud mitte ärra Petseani egga temma wähhematte liñnade rahwast, et Taanaki egga ta wähhematte liñnade rahwast, et Tori egga ta wähhematte liñnade rahwast, ei Ibleami egga ta wähhematte liñnade rahwast, ei Megiddo egga ta wähhematte liñnade rahwast; ja Kanaanid wötsid ette seäl maal ellada.

28. Ja se sündis, kui Israel kangemaks sai, siis pannid nemmad Kanaanide peäle makso, ja ei aianud neid polegi ärra.

29. Ja Ewraim ei aianud mitte ärra neid Kanaanid, kes Keseris ellasid, waid Kanaanid ellasid temma jures Keseris.

30. Sebulon ei aianud mitte

ärä Kitroni-rahwast egga Naloli-rahwast; waid Kanaanid ellasid temma jures, ja said makso alla.

31. Aser ei aianud mitte ärä neid, kes Akkus ellasid, egga neid, kes Sidonis ellasid, ei Alabi- egga Aksibi- ei Elba- egga Awiki- egga Reobi-rahwast.

32. Ja Aseri-rahwas ellas Kanaanide seas, kes seäl maal ellasid, sest temma ei aianud neid mitte ärä.

33. Nawtali ei aianud mitte ärä neid, kes Petsemesis ellasid, egga neid, kes Petanatis ellasid, ja ta ellas Kanaanide seas, kes seäl maal ellasid: agga need, kes Petsemesis ja Petanatis ellasid, piddid neile makso maksma.

34. Ja Emorid sundsid wäggise Tani lapsed mäe peäle jäma: sest nemmad ei lasnud neid mitte mahha orko tulla.

35. Ja Emorid wötsid ette ellada Eresi mäe peäl Aijalonis ja Saalbimis: agga Josepi suggu kässi sai wägga raskeks neile, et nemmad said makso alla.

36. Ja Emoride raia on, kust

üllesminnakse Akrabbimi, seält kaljust ja üllemale.

2. Peatük.

Israeli söiteldakse: nende kurjus, nuhtlus ja abbi.

1. Ja Jehowa Ingel tulli Kilgalist ülles Pokimi ja ütles: Ma ollen teid Egiptussest seie üllestonud ja teid seie male saatnud, mis ma teie wannemille ollen wandes tootanud ja öölnud: minna ei tahha omma seädust teiega ei iggaweste mitte tühjaks tehha.

2. Ja teie ei pea mitte seädust teggema nendega, kes siin maal ellawad, nende altarid peate teie mahhakiskuma; agga teie ep olle mo sanna mitte kuulnud; mikspärrast ollete teie sedda teinud?

3. Sepärrast ütlen Minna ka: ei ma tahha neid mitte teie eest ärraaiada, ja nemmad peawad teie külgedele ollema okkaiks, ja nende jum~alad peawad teile wörkutamisse paelaks sama.

4. Ja se sündis, kui Jehowa Ingel needsinnatsed sannad sai

räkinud keige Israeli laste wasto, siis tõstsid rahwa omma heäle ja nutsid.

5. Ja nemmad nimmetasid sedda paika Pokimiks, ja ohwerdasid seäl Jehowale.

6. Ja Josua olli rahwast lasknud ärraminna, ja Israeli lapsed ollid läinud iggaüks omma pärris-ossa peäle senna male assuma:

7. Siis tenisid rahwas Jehowat keige Josua ello aia ja keige wannematte ello aia, kes omma ello päwad pitkendasid pärrast Josua, kes ollid näinud keik Jehowa sured teud, mis ta teinud Israelile.

8. Agga kui Josua Nuni poeg Jehowa sullane sai ärrasurnud sadda ja kümme aastat wanna,

9. Ja nemmad tedda ollid mahhamatnud temma pärris-ossa raia peäle Timnateresi Ewraimi mäggise male, pohja poolt Kanaani mäe wasto;

10. Kui ka keik se pölwe rahwas olli ärrakorristud omma wannematte jure: siis tousis pärrast neid üks teise pölwe rahwas, kes Jehowat ei tunnud egga neid teggusid, mis ta Israelile olli teinud.

11. Ja Israeli lapsed teggid kurja Jehowa silma ees ja tenisid Paalid.

12. Ja jätsid mahha Jehowa omma wannematte Jummalala, kes neid olli Egiptusse maalt wäljatonud, ja käisid teiste jummalatte järrel, kes nende rahwa jummalatte seäst, mis nende ümberkaudo, ja kummardasid nende ette ja ärritasid Jehowa.

13. Kui nemmad Jehowa mahhajätsid, siis tenisid nemmad Paali ja Astaroti.

14. Ja Jehowa wihha süttis põllema Israeli wasto ja andis neid risujatte kätte, et nemmad neid piddid ärrarisuma, ja müüs neid ärra nende waenlaste kätte ümberkaudo; ja nemmad ei woinud teps omma waenlaste ees seista.

15. Kuhho nemmad ial wäljaläksid, seäl olli Jehowa kässi nende wasto önnetusseks, nenda kui Jehowa olli räkinud ja nenda kui Jehowa neile wandunud ; ja neil olli wägga kitsas kä.

16. Ja Jehowa tõstis neile kohtomoistjaid, ja need peästsid neid nende käest, kes

neid ollid risunud.

17. Ja nemmad ei wötnudki omma kohto--moistjaid kuulda, sest nemmad hoidsid hora-wisil teised jummalad tagga ja kummardasid nende ette; nemmad lahkusid pea ärra se tee peält, mis nende wannemad ollid käinud Jehowa käsko kuuldes; nenda ei teinud nemmad mitte.

18. Ja kui Jehowa neile kohtomoistjaid töstis, siis olli Jehowa se kohtomoistiaga ja päästis neid nende waenlaste käest keige selle kohtomoistja ello aia: sest Jehowa meel teggi haiget nende äggamisse pärrast ja nende pärrast, kes neile hädda teggid ja nende peäle tungisid.

19. Ja se sündis, kui se kohtomoistia surri, et nemmad jälle pahha teggid ennam kui nende wannemad, teiste jummalatte järrel käies, neid tenides ja nende ette kummardades: nemmad ei jätnud ühtegi mahha ennaste kurjest teggudest egga ommast kangekaelsest wisist.

20. Siis süttis Jehowa wihha põllema Israeli wasto, ja ta

ütles: et sesinnane rahwas on mo seädusse ülleastunud, mis ma nende wannemad ollen käsknud, ja ei kule minno sanna mitte:

21. Sepärrast ei tahha minnagi mitte ennam ei ühteainust nende eest ärraaiada neist pagganaist, mis Josua on jälle jätnud, kui ta ärra--surri.

22. Et ma Israeli nende läbbi kiusan, kas nemmad wötwad Jehowa teed hoida, seäl peäl käies, nenda kui nende wannemad ollid hoidnud, ehk mitte.

23. Ja Jehowa jättis need pagganad jälle, et ta neid mitte ei aiand ruttuste ärra, ja ei annud neid ka mitte Josua kätte.

3. Peatük.

*Otniel, Ehud, ja Samgar
peästwad Israeli waenlasist.*

1. Ja need on need rahwas, mis Jehowa jälle jättis, et ta nende läbbi pididi Israeli kiusama, keik need, kes ei teädnud ühhestki Kanaani-ma söast.

2. Sepärrast agga et Israeli laste sugguwössad saaksid teäda, et ta neid pididi õppetama söddima; agga need, kes enne neid ei teädnud neid pagganid kahjoteggiad ollewad.

3. Ta jättis jälle wiis Wilistide würsti ja keik Kanaani- ja Sidoni- ja Iwwi-rahwast, kes Libanoni mäggisel maal ellasid, Paal Ermoni mäest seält sadik, kust Amati minnakse.

4. Sest need jäid, et Israel nende läbbi pididi sama kiusatud, et saaks teäda, kas nemmad pididid Jehowa kässud kuulma, mis ta nende wannemad olli käsknud Mosesse läbbi.

5. Ja Israeli lapsed ellasid Kanaani- Itti- ja Emori- ja Perissi- ja Iwwi- ja Jebusi-rahwa seas,

6. Ja wötsid nende tütrede ennestele naesiks, ja andsid ommad tütrede nende poegadele ja tenisid nende jummalad.

7. Ja Israeli lapsed teggid kurja Jehowa silma ees, ja unnustasid Jehowa omma Jummalat ärra ja tenisid Paalid ja iesid.

8. Jehowa wihha süttis põllema Israeli wasto ja müüs neid ärra Kusanrisataimi Mesopotamia kunninga kätte, ja Israeli lapsed tenisid Kusanrisataimi kahheksa aastat.

9. Siis kissendasid Israeli lapsed Jehowa pole, ja Jehowa töstis Israeli lastele ühhe ärra--peästja, kes neid peästis, se olli Otniel Kalebi wenna Kenasi poeg, kes norem tedda.

10. Ja Jehowa waim sai temma peäle ja ta moistis Israelile kohhut, ja läks wälja sõtta, ja Jehowa andis Kusanritaimi Siria kunninga temma kätte, et ta kässi Kusanrisataimi peäle woimust sai.

11. Ja sel maal olli rahholinne assi nellikümmend aastat, ja Kenasi poeg Otniel surri ärra.

12. Ja Israeli lapsed wötsid weel kurja teha Jehowa silma ees, ja Jehowa kinnitas Moabi kunninga Egloni Israeli wasto, sepärrast et nemmad kurja ollid teinud Jehowa silma ees.

13. Ja ta koggus Ammoni lapsed ja Amaleki--rahwast ennese jure, ja läks ja löi Israeli mahha ja pärrisid palmipu-liñna ärra.

14. Ja Israeli lapsed tenisid Moabi kuningast Egloni kahheksateistkümmend aastat.

15. Ja Israeli lapsed kissendasid Jehowa pole, ja Jehowa tõstis neile ühhe ärrapeästja, Ehudi, kes Jemini poia Kera poeg, kes omma parrema käega ei woinud ühtegi teha, ja Israeli lapsed läkkitasid käe läbbi andi Eglonile Moabi kuñingale.

16. Ja Ehud olli ennesele lasknud moöga teha, ja se olli kahhe terraga küünra pitkune, ja ta panni sedda wöle omma riette alla omma parrama pusa.

17. Ja temma wiis se anni Egloni Moabi kunninga kätte, ja Eglon olli wägga paks mees.

18. Ja se sündis, kui ta se anni keik sai kätte annud, siis laskis ta rahwast ärraminna, kes sedda andi kandsid.

19. Ja temma tuli jälle taggasi Pisilimist, mis Kilgali liggi on, ja ütles: Kunningas, mul on middagi sallaja sinnoga räkimist; ja temma ütles: olle wait! ja keik, kes temma jures seisid, läksid ta jurest ärra.

20. Ja Ehud tuli ta jure, ja

temma istus üllemas willus toas, kus ta üksi olli ; ja Ehud ütles: mul on Jummal sanna sulle räkimist: siis tousis ta äkkiste ülles omma aujärje peält.

21. Ja Ehud pistis omma wassakut kät wälja, ja wöttis se moöga omma parrama pusa küljest ja aias sedda temma köhto.

22. Ja se west läks ka palja moöga järrele sisse, et rasw palja moöga ümber kinni läks; sest temma ei tommand moöka ta köhhust mitte wälja; agga se läks takka wälja.

23. Ja Ehud läks wälja eesttuppa, ja panni üllema toa ukсед kinni ennese tagga, ja panni sedda lukko.

24. Ja kui ta sai wäljaläinud, siis tullid temma sullased sisse, ja nemmad näggid, ja wata üllema toa ukсед ollid lukkus, ja ütlesid: wist on ta willusse kambrisse omma asjale läinud.

25. Ja nemmad ootsid, kunni nemmad hakkasid häbbenema, ja wata ükski ei teinud üllema toa ust lahti; ja nemmad wötsid wõtme ja teggid lahti, ja wata nende issand seisis

surunud maas.

26. Ja Ehud olli ärrapeäsnud, senni kui nemmad ollid köhwelenud; ja ta olli Pesilimist möda läinud ja pääsnud Seira.
27. Ja se sündis, kui ta senna tuli, siis puhhus ta passunat Ewraimi mäe peäl; ja Israeli lapsed läksid temmaga alla mäggise Ma peält ja temma nende ees.

28. Ja ta ütles nende wasto: aiage minno järrele, sest Jehowa on teie waenlased need Moabid teie kätte annud; ja nemmad läksid alla temma järrele ja said Jordani koolmed kätte, mis Moabi pole, ja ei lasknud keddagi läbbi miñna.
29. Ja nemmad löid sel aial Moabid mahha liggi kümme tuhat mees, kes keik tuggewad ja keik wahwad mehhed, et ei pääsnud ühte--ainustki.

30. Nenda sai Moabi-rahwas allandatud sel päwal Israeli käe alla; ja sel maal olli rahholinne assi kahheksakümmend aastat.

31. Ja temma järrel olli Anati poeg Samgar, ja se löi neist Wilistidest kuus sadda meest mahha härja astla warrega, ja

temma peästis ka Israeli.

4. Peatük.

Ärrapeästminne Tebora ja Paraki läbbi: Jaeli julgus.

1. Ja Israeli lapsed wötsid weel kurja teha Jehowa silma ees, kui Ehud sai ärrasurnud.

2. Ja Jehowa müüs neid ärra Kanaani kunninga Jabini kätte, kes Atsoris wallitses, ja ta söawäe pealik olli Sisera; ja temma ellas Kojimi Arosetis.

3. Ja Israeli lapsed kissendasid Jehowa pole, sest temmal olli ühheksa sadda raudwankrit, ja ta teggi Israeli lastele hädda kangussega kakskümmend aastat.

4. Ja üks naene Tebora, kes prohwet, Lappidoti naene, se moistis Israelile kohhut selsammal aial.

5. Ja se ellas Tebora palmipu al Rama ja Peteli wahhel Ewraimi mäggisel maal, ja Israeli lapsed läksid ülles ta jure kohtusse.

6. Ja ta läkkitas ja kutsus Paraki Abinoami poia Kedest Nawtalist, ja ütles ta wasto:

Eks Jehowa Israeli Jummal olle käsknud: minne ja anna ennast wäega Tabori mäele, ja wötta ennesega kümme tuhat meest Nawtali lastest ja Sebuloni lastest.

7. Sest ma tahhan Kisoni jõe äre so jure tommata Sisera Jabini söawäe pealikko ja temma söawankrid ja ta rahwa hulga, ja tahhan tedda so kätte anda.

8. Ja Parak ütles ta wasto: kui sa moga tulled, siis ma lähhan, agga kui sa mitte minnoga ei tulle, ei ma siis lähhä.

9. Ja teine ütles: wist tahhan ma soga tulla, agga sulle ei sa sest au se tee peäl, mis sa wöttad käia: sest Jehowa müüb Sisera ärra ühhe naese kätte; ja Tebora wöttis kätte ja läks Parakiga Kedesi.

10. Ja Parak hüdis Kedesi kokko Sebuloni ja Nawtali, ja kümme tuhat meest läksid ülles temma järrele, ja Tebora läks temmaga ülles.

11. Ja se Kenimees Eber olli Kainist lahkunud Mosesse äia Obabi lastest, ja olli ommad telgid ülleslönud Saannaimi tammikust sadik, mis Kedesi

jures on.

12. Ja nemmad kulutasid Siserale, et Abinoami poeg Parak olli ülleslänud Tabori mäe peäle.

13. Siis hüdis Sisera kokko keik omma söa--wankrid, ükkeksa sadda raudwankrit ja keik rahwast, mis temmaga ollid, Kisoni jõe jure Kojimi Arosetist.

14. Ja Tebora ütles Paraki wasto: hakka peäle, se on se pääw, et Jehowa Sisera so kätte annab; eks Jehowa sinno ele wäljaläinud? ja Parak läks mahha Tabori mäe peält ja kümme tuhat meest temma järrele.

15. Ja Jehowa hirmutas ärra Sisera ja keik temma söawankrid ja keik ta söawägge moöga terra läbbi Paraki eest, ja Sisera astus mahha tõlla peält ja pöggenes ärra jalla.

16. Ja Parak aias need söawankrid ja söa--wägge takka Kojimi Arosetist sadik, ja keik Sisera söawäggi langes moöga terra läbbi; ei jänud ühteainustki ülle.

17. Agga Sisera olli jalla ärrapöggenend Kenimehhe

Eberi naese Jaeli telgisse: sest Atsori kunningal Jabinil ja Kenimehhe Eberi seltsil olli issekeskes rahho.

18. Ja Jael tulli wälja Sisera wasto ja ütles temmale: tulle körwale mo issand, tulle körwale mo jure sisse, ärra kardä; ja ta läks temma jure sisse senna telki, ja Jael kattis tedda kinni wiltse waibaga.

19. Ja Sisera ütles temma wasto: anna, pallun ma, nattoke wet mulle jua, sest mul on janno; ja ta teggi omma pima nahk-astja lahti, ja andis temmale jua ja kattis tedda kinni.

20. Ja Sisera ütles ta wasto: seisa telgi ukse ees, ja kui se sünnib, et kegi tulleb ja küssib sult ja ütleb: kas siin kegi on? siis ütle: ei ükski.

21. Ja Eberi naene Jael wöttis ühhe telgi waija, ja wöttis haamrit ennese kätte, ja läks hiljokeste ta jure ja löi se waija temma silma--tagguse sisse, et se Ma sisse läks; ja temmal olli raske unni peäl ja olli wässinud, ja surri ärra.

22. Ja wata kui Parak Sisera takkaaias, siis läks Jael wälja

ta wasto ja ütles temmale: tulle seie, siis tahhan ma sulle näidata sedda meest, kedda sa otsid; ja ta tulli sisse temma jure, ja wata Sisera olli surnud maas, ja wai ta silmatagguses.

23. Nenda allandas Jummal sel päwal Jabini Kanaani kunningast Israeli laste ees.

24. Ja Israeli laste kässi läks ikka kangemaks Kanaani kunninga Jabini peäle, kunni nemmad Jabini Kanaani kunningast ärrakautasid.

5. Peatük.

Tebora ja Paraki kitusse- ja tänno-laul.

1. Siis laulis Tebora Paraki Abinoami poiaga selsammal päwal ja ütles:

2. Kiitke Jehowa, et ta hästi on waenlaste kätte maksnud Israeli maal, kui rahwas hea melega ennast walmistas.

3. Kuulge kunningad, pange tähhele würstid, minna, minna tahhan Jehowale laulda, ma tahhan Jehowale Israeli Jummalale kitusse--laulo laulda.

4. Jehowa, kui sa wäljatullid

Seirist, kui sina Edomi wälja peält eddasi läksid: siis wärrises Ma, ka taewas tilkus, ka pilwed tilkutasid wet.

5. Mäed jooksesid wet Jehowa pärrast, Sinai isse Jehowa Israeli Jummalä pärrast.

6. Anati poia Samgari päiwil, Jaeli päiwil löpsid teekäimissed ärra, ja kes piddid jalgteed minnema, need käisid köwwerad teed.

7. Küllade rahwas löpsid ärra Israelist, nemmad löpsid ärra, kunni minna Tebora tousin, kui ma tousin kui emma Israelis.

8. Kui ta ued jummalad ennesele wallitses, siis olli södda wärrawis; kas kilpi ja piki nähti Israeli neljakümne tuhhande seas?

9. Mo meel on hea Israeli kassoandiatte peäle, kes ennast hea melega walmistand rahwa seas; kiitke Jehowa.

10. Teie, kes walge emma-eeslide selgas söidate, kes teie istute kohtus ja teie, kes käite tee peäl, möttelge se peäle.

11. Nende heäle pärrast, kes weekünnade wahhel karja ühhest ärralahhutawad, seäl könnelgo nemmad, Jehowa

surest öigussest, temma küllarahwa öigussed Jsraeli seas, siis läksid Jehowa rahwas alla wärrawisse.

12. Ärka ülles, ärka ülles Tebora, ärka ülles, ärka ülles, rägi ülles üks laul: wotta kätte Parak ja wi ommad wangid wangi, sinna Abinoami poeg.

13. Siis on temma neid, kes üllejänud nende alla saatnud, kes rahwa seast aulissed on, Jehowa on minno alla saatnud sedda, kes üllejänud wäggewatte seast.

14. Ewraimist olli nende juur Amaleki wasto, sinno järrel olli Penjamin so rahwa seas; Makirist on kassoandiad mahhatulnud, ja Sebulonist on need, kes rahwast kokko saatwad kirjotaja sulle läbbi.

15. Ja minno würstid Isaskaris ollid Teboraga, ja kui Isaskar, nenda sai Parak jalla läkkitud orko; Rubeni ossade sees ollid, kes omma süddame möttede sees surelissed.

16. Mikspärrast jäid sa latritte wahhele, karjade mäkimist kuulma? Rubeni ossade sees ollid, kes süddame järrelemötlemisses surelissed.

17. Kilead jäi teile pole Jordani ellama, ja mikspärrast kartis Tan laewade pärrast? Aser ellas merre saddama jures, ja jäi omma laggunud liñnade sisse.

18. Sebulon on üks rahwas, kes omma hinge ärrapölganud surmani, Nawtali ka, wäljade kõrge paikade peäl.

19. Kunningad tullid, nemmad söddisid, siis söddisid Kanaani kuningad Taanakis Megiddo wee jures, höbbedat ei wötnud nem~ad mitte kassuks.

20. Taewa seest tappeldi, tähhed taplesid omma paikade seest Sisera wasto.

21. Kisoni jöggi weretas neid ärra, se wägga wolas jöggi, Kisoni jöggi: nenda, mo hing, tallasid sinna waenlase wägge mahha.

22. Siis on täkkude kabjad neid ärraröhhunud, kui nemmad nelja aiasid, kui nende wäggewad nelja aiasid.

23. Needke ärra Merosi, ütles Jehowa Ingel, needke hopis ärra neid, kes seäl ellawad: sest nemmad ei tulnud mitte, kui Jehowa abbiks olli, ei mitte kui Jehowa abbiks olli nende

wäggewatte läbbi.

24. Önnistud olgo Jael Kenimehhe Eberi naene, ennam kui muud naesed, önnistud olgo ta ennam kui muud naesed, kes telkide sees.

25. Teine küssis wet, ta andis pima, kalli kausiga töi temma pettipima.

26. Temma kässi hakkas waijast ja temma parrem kässi töteggiate haamrist kinni, ja röhhus Sisera mahha, ja löi temma Pea russuks, ja peksis waija sisse ja aias temma silmataggusest läbbi.

27. Ta jalge wahhel weddas temma ennast kokko, ta langes, ta jäi mahha; ta weddas ennast kokko ta jalge wahhel, ta langes mahha; kus ta ennast kokko weddas, senna langes ta, otsas ta olli.

28. Sisera emma wahhis aknast ja karjus trellist läbbi: mikspärrast lähhäb temma töllale aega tulles? mikspärrast wibiwad temma wankritte jäljed?

29. Temma targemad würstinaesed wastasid temmale: ta wastas ka isse omma könnette peäle isseennesele:

30. Eks nemmad ei peaks saki leidma ja ärra--jaggama? üht tüdrukut ehk kaks tüdrukut iggamehhe peäle, mitmesuggust karwa saki Siserale, mitmesuggust karwa wäljaömmeltud saki, mitmesuggust karwa riet mollemal polel wälja--ömmeltud, mis nende kaela ümber, kes sagi kannawad.

31. JEHOWA, nenda peawad hukka sama keik so waenlased, agga kes tedda armastawad peawad ollema nenda kui pääw touseb ommas sures selgusses. Ja selle male sai rahholinne assi nellikümmend aastat.

6. Peatük.

Jehowa kutsub Kideoni Israelit ärrapeästma.

1. Ja Israeli lapsed teggid kurja Jehowa silma ees, ja Jehowa andis neid Midjanide kätte seitse aastat.

2. Ja kui Midjanide kässi woimust sai Israeli peäle, siis teggid Israeli lapsed ennastele Midjanide pärrast öned paigad, mis mäggede sees, ja kopad ja

tuggewad kantsid.

3. Ja se sündis, kui Israel külwas, siis tulli Midjani- ja Amaleki- ja hommiko Ma rahwas ja läksid ülles nende wasto,

4. Ja löid leri ülles nende wasto, ja rikkusid ärra se Ma wilja senna male kust Assa minnakse, ja ei jätnud toidust jälle Israelile, ei puddo--lojuksid ei weiksid egga eeslid.

5. Sest nemmad tullid ülles omma lodustega ja omma telkidega, neid tulli ni palju kui suur hulk rohhotirtsusid, ja neid ja nende kamelid olli ilma arwamatta palju; ja nemmad tullid senna male, sedda ärrarikkuma.

6. Nenda sai Israel wägga kehwaks Midjanide pärrast, ja Israeli lapsed kissendasid Jehowa pole.

7. Ja se sündis, kui Israeli lapsed Jehowa pole kissendasid Midjanide pärrast:

8. Siis läkkitas Jehowa ühhe prohweti Israeli laste jure ja ütles neile: nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal, minna ollen teid seie üllessaatnud Egiptussest ja teid wäljatonud

orjade koiast,

9. Ja teid ärrapeästnud Egiptusse-rahwa käest ja keikide käest, kes teile hädda teggid, ja ollen neid teie eest ärraaianud ja nende maad teile annud.

10. Ja ütlesin teile: minna ollen Jehowa teie Jummal, ärge kartke mitte Emori jummalaid, kelle maal teie ellate; agga teie ep olle mitte mo sanna wötnud kuulda.

11. Ja Jehowa Ingel tulli ja istus mahha ühhe tamme alla mis Owras, mis Abiesrimehhe Joasi pärralt olli, ja temma poeg Kideon olli nisso peksmas surrotörre jures, et ta sedda pididi körwale saatma Midjanide pärrast.

12. Ja Jehowa Ingel andis ennast temmale nähha ja ütles ta wasto: Jehowa on sinnoga, sa wäggew wahwa mees!

13. Ja Kideon ütles temma wasto: oh mo Issand! kui Jehowa meiega on, mikspärrast on siis keik se meile juhtund? ja kus on keik temma imme-asjad, mis meie wannemad meile juttustanud ja üttelnud: eks Jehowa meid ei olle seie

üllestonud Egiptussest? ja nüüd on Jehowa meid mahhajätnud ja meid Midjanide kätte annud.

14. Ja Jehowa pöris ta pole ja ütles: minne sellesinnatse omma rammo sees, ja sinna pead Israeli Midjanide käest peästma; eks ma sind ei läkkita?

15. Ja Kideon ütles tem~a wasto: oh mo Issand, misga pean ma Israeli peästma? wata minno tuhhat on se alwem Manasse seas, ja minna ollen se wähhem omma issa suggus.

16. Ja Jehowa ütles ta wasto: et minna tahhan soga olla, siis pead sa Midjanid mahha--löma kui ühhe ainsa mehhe.

17. Ja Kideon ütles ta wasto: kui ma nüüd ollen armo so silmade eest leidnud, siis te mulle üks immetäht, et sinna se olled, kes moga rägib.

18. Ma pallun, ärra lahku siit ärra, kunni ma so jure tullen ja toon omma roa-ohwri wälja ja pannen so ette; ja ta ütles: ma tahhan jäda, senni kui sa jälle taggasi tulled.

19. Ja Kideon tulli ja walmistas ühhe sikkut--talle, ja polest wakkast jahho hapnematta

kogid, se lihha panni ta korwi sisse ja se leme panni ta potti sisse, ja tõi sedda Temma jure wälja senna tamme alla ja panni senna.

20. Ja Jummal Ingel ütles ta wasto: wötta se lihha ja need hapnematta kogid, ja panne sellesinnatse kaljo peäle ja walla se leem wälja; ja ta teggi nenda.

21. Ja Jehowa Ingel pistis senna sauwa otsa, mis ta kä, ja putus se lihhasse ja hapnematta kokisse, ja tulloke tulli kaljust wälja ja põlletas ärra se lihha ja need hapnematta kogid; ja Jehowa Ingel läks ta silma eest ärra.

22. Kui Kideon näggi, et se Jehowa Ingel olli, siis ütles Kideon: oh Issand Jehowa! ma surren, sest et ma ollen Jehowa Ingli näinud pallest pallese.

23. Ja Jehowa ütles temmale: rahho olgo sulle, ärra karda, ei sa pea mitte ärrasurema.

24. Ja Kideon ehhtas senna altari ülles Jehowale, ja Jehowa panni temmale nimme: rahho; se on alles tännapāwani Abiesri rahwa Owra liñna jures.

25. Ja se sündis sel ösel, et Jehowa temmale ütles: wötta üks wärs, mis täis kasnud härg, mis so issa pärralt, ja se teine seitsme-aastane härg, ja kissu Paali altar mahha, mis so issa pärralt, ja raiu se iis mahha, mis seäl körwas;

26. Ja te üks altar ülles Jehowale omma Jummalale seie tuggewa paiga otsa, kus wäggi seisab, ja wötta se teine härg ja ohwerda põlletamisse-ohwri selle ie pudega, mis sa olled ärraraiund.

27. Ja Kideon wöttis kümme meest omma sullaste seast, ja teggi nenda kui Jehowa ta wasto olli räkinud; ja se sündis, et ta omma issa perre ja liñnamehhed kartis sedda päwa aeges tehhes, sepärrast teggi ta sedda öse.

28. Ja liñnamehhed tousid hommiko warra ülles, ja wata Paali altar olli mahhakistud, ja se iis, mis seäl körwas, ärraraiutud, ja se teine härg olli ohwerdatud se altari peäl, mis ülles--ehhitud.

29. Ja nem~ad ütlesid teine teise wasto: kes on sedda asja teinud? ja kui nem~ad järrele

kulasid ja otsisid, siis ööldi:
Joasi poeg Kideon on sedda
asja teinud.

30. Ja liñnamehhed ütlesid
Joasi wasto: to omma poeg
wälja, et ta surma saab; et ta
on Paali altari mahha kiskunud,
ja et ta se ie ärraraiunud, mis
seäl körwas.

31. Ja Joas ütles keikile, kes
temma wasto seisis: kas teie
tahhate Paali pärrast rielda?
kas teie tahhate tedda aidata?
kes temma pärrast riidleb, se
peab weel tänna hom~iko
surma sama: ons ta Jummal,
siis rielgo ta isseennese eest,
et ta altar on mahhakistud.

32. Sepärrast panni ta temmale
nimme Jerubbaal sel päwal ja
ütles: rielgo Paal temma wasto,
et ta temma altari on
mahhakiskunud.

33. Ja keik Midjani- ja Amaleki-
ja hom~iko Ma rahwas ollid
ühthe kokko koggunud, ja käisid
maad läbbi ja löid leri ülles
Isreeli orko.

34. Ja Jehowa waim ehhtas
ennast Kideoniga kui ridega, ja
temma puhhus passunat, ja
Abieseri-mehhed hüti kokko ta
järrele.

35. Ja ta läkkitas käskusid
keige Manasse--rahwa jure ja
neid hüti ka kokko ta järrele,
ja ta läkkitas ka Käskusid Aseri
ja Sebuloni ja Nawtali jure, ja
nemmad tullid ülles teiste
wasto.

36. Ja Kideon ütles Jummal
wasto: kui sa tahhad Israeli
minno käe läbbi peästa, nenda
kui sa olled räkinud:

37. Wata siis tahhan ma
nidetud willo rehhe--allusse
peäle panna; kui kaste saab
senna willade peäle üksi ja
keik Ma on kuiw, siis tunnen
ma, et sa Israeli minno käe
läbbi tahhad peästa, nenda kui
sa olled räkinud.

38. Ja se sündis nenda; ja kui
ta teisel päwal warra
üllestousis, siis pikistas temma
need willad wälja ja wänis se
kaste willist wälja ühhe kausi
täie wet.

39. Ja Kideon ütles Jummal
wasto: ärgo süttigo so wihha
mo wasto põllema, et ma agga
sedda puhko rägin, ma tahhan
nüüd agga sedda puhko nende
willadega katsuda: et olgo
nüüd need willad kuiwad üksi,
keige se Ma peäl olgo kaste.

40. Ja Jummal teggi nenda sel ösel, ja se nahk olli üksi kuiw, ja keige se Ma peäl olli kaste.

7. Peatük.

Ärrapeästminne Kideoni läbbi.

1. Ja Jerubbaal, se on Kideon, tousis warra ülles ja keik rahwas, kes temmaga, ja löid leri ülles Arodi hallika jure, ja Midjani leer olli temmale pohja poolt More mäekingust, mis orgus.

2. Ja Jehowa ütles Kideoni wasto: sedda rahwast, mis sogas, on palju ennam, kui et ma nende kätte Midjanid annan, et Israel ei kiitle mo wasto ütteldes: mo kässi on mulle abbi saatnud.

3. Ja nüüd, et kuluta rahwa kuuldes ja üle: kes kardab ja wärriseb, se mingo taggasi ja ruttago ussinaste Kileadi mäe peält; ja sest rahwast läks taggasi kakstuhhat kolmatkümmend, ja kümme tuhat jäid jälle.

4. Ja Jehowa ütles Kideoni wasto: sedda rahwast on veel palju; wi neid alla wee jure, siis

tahhan minna neid seäl sulle läbbikatsuda; ja se olgo nenda: kellest ma so wasto ütlen: se mingo sogas; siis peab se sinnoga minnema: agga keik need, kellest ma so wasto rägini: ärgo mingo se mitte sinnoga, ei need pea sogas minnema.

5. Ja ta wiis se rahwa alla wee jure; Ja Jehowa ütles Kideoni wasto: iggamees, kes omma kelega wet lakkub nenda kui koer lakkub, sedda panne issepäines, ja iggameest, kes omma põlwette peäle mahhaheidab joma.

6. Ja nende arro, kes ommast käest ennese suhho olli lakkunud, olli kolm sadda meest, ja keik teine rahwas olli omma põlwette peäle mahhaheitnud wet joma.

7. Ja Jehowa ütles Kideoni wasto: ma tahhan teid päästa nende kolme saa mehhe läbbi, kes on lakkunud, ja tahhan Midjanid so kätte anda ; ja keik se teine rahwas mingo iggamees omma paika.

8. Ja rahwas wottis mona ennese kätte ja ommad passunad: agga keik teised

Israeli mehhed laskis ta miñna iggamehhe omma maiasse, ja need kolm sadda meest piddas ta ennesele; ja Midjani leer olli temma ees al orgus.

9. Ja se sündis sel ösel, et Jehowa ta wasto ütles: touse ülles, minne alla senna leri, sest ma ollen sedda so kätte annud.

10. Kui sinna agga kardad allaminnes, siis minne sinna alla omma poisi Puraga senna leri.

11. Et sa saad kuulda, mis nemmad rägiwad, ja pärrast sawad so käed kinnitud, et sa alla lähhad senna leri; ja temma läks alla omma poisi Puraga nende söameeste otsa jure, mis leris olli.

12. Ja Midjani- ja Amaleki- ja keik hom~iko Ma rahwas ollid seäl orgus maas kui rohho--tirtsud paljusse polest, ja nende kamelid ollid ilma arwamatta paljusse polest, kui liiw, mis merre äres.

13. Ja Kideon tulli, ja wata teine juttustas teisele ühhe unnenäo ja ütles: wata ma näggin und, ja wata üks küpsetud odraleb weretas

ennast Midjanide leri, ja kui se telkide külge sai, siis löi ta neid, et nemmad mahha langsid, ja löi sedda allumist poolt peäle, ja need telgid ollid maas.

14. Ja se teine wastas ja ütles: se ep olle muud mitte, kui Israeli-mehhe Joasi poia Kideoni moök: Jummal on ta kätte annud Midjani-rahwast ja keik sedda leri.

15. Ja se sündis, kui Kideon selle unnenäo jutto kulis ja selle selletust, siis kummardas temma ja läks taggasi Israeli leri ja ütles: Touske ülles, sest Jehowa on Midjani leri teie kätte annud.

16. Ja ta jaggas need kolm sadda meest kolmeks hulgaks, ja andis nende keikide kätte passunad ja tühjad krusid, ja törwaksed kruside sisse.

17. Ja ütles nende wasto: wadage minnust ja tehke nenda; ja wata, kui minna saan leri otsa tulnud, siis peab se sündima, et teie nenda tete kui minna teen;

18. Kui ma passunat puhhun, minna ja keik, kes moga on: siis peate ka teie passunat

puhhuma keige leri ümber ja ütleva: Jehowa eest ja Kideoni eest!

19. Ja Kideon tuli ja sadda meest, kes temmaga, leri otsa jure, kui se keskminne ö-wahhi aeg hakkas, kui nemmad otse ollid wahhimehhed seädnud; ja nemmad puhhusid

passunattega ja wiskasid need krusid katki, mis nende kä olli.

20. Siis puhhusid need kolm hulka passunattega ja murdsid need krusid katki, ja piddasid need törwaksed ommas pahhemas käes ja need passunad ommas parremas käes, et nemmad puhhusid, ja hüüdsid: Jehowa ja Kideoni moök!

21. Ja iggamees jäi seisma omma paiga peäle leri ümber, ja keik se leer jooksis ja karjus, ja pöggenes.

22. Ja nemmad puhhusid kolme saa passunaga, ja Jehowa panni teise moöka teise wasto, ja sedda keik seäl leris, ja se leer pöggenes Petsitti Sererati pole Abelmeola raiast sadik, mis Tabbati jures.

23. Ja Israeli mehhed hüti kokko Nawtalist ja Aserist ja

keigest Manassest, ja nemmad aiasid Midjani-rahwast tagga.

24. Ja Kideon läkkitas Käskusid keige Ewraimi mäggise male ja ütles: Tulge mahha Midjani wasto ja wötke nende eest ärra need wee--koolmed Petbarast sadik, mis Jordanis: nenda hüti keik Ewraimi mehhed kokko, ja nemmad wötsid need wee-koolmed ärra Petbarast sadik, mis Jordanis.

25. Ja nemmad said kaks Midjani würsti kätte Orebi ja Seebi, ja tapsid Orebi ärra Orebi kaljo peäl, ja Seebi tapsid nemmad ärra Seebi surrotörres, ja aiasid Midjani rahwast tagga, ja töid Orebi ja Seebi Pead Kideoni jure seie pole Jordani.

8. Peatük.

Monned sündinud asjad pärrast sedda, kui Kideon sai woimust sanud waenlaste peäle.

1. Ja Ewraimi mehhed ütlesid temma wasto: Mis assi on se, mis sa meile teinud, et sa meid ei kutsnud, kui sa läksid söddima Midjani--rahwa wasto?

ja nemmad riidlesid kangeste temmaga.

2. Ja temma ütles nende wasto: Mis ollen ma nüüd teinud nenda kui teie? eks Ewraimi üllejäänud winamarja noppimiñe parrem olle, kui Abieseri-rahwa winamarja leikus?

3. Jummal on teie kätte annud Midjani würstid Orebi ja Seebi, ja mis ollen minna woind teha nenda kui teie? siis jäi nende pahha meel temmast mahha, kui temma se sanna räkis.

4. Ja Kideon tuli Jordani pole: temma läks ülle ja need kolm sadda meest, kes temmaga, nemmad ollid wässinud ja aiasid tagga.

5. Ja ta ütles Sukoti meestele: Andke, pallun ma, monned leiwa-kakkud selle rahwale, mis mo järrel käib, sest nemmad on wässinud, ja minna aian Midjani kunningad Seba ja Salmuna tagga.

6. Ja Sukoti üllemad ütlesid: Ons nüüd jo Seba ja Salmuna kässi so peus, et meie so wäele peame leiba andma?

7. Ja Kideon ütles: Kui Jehowa Seba ja Salmuna mo kätte

annab, siis tahhan ma se-- pärrast teie lihha peksta kibbowitstega körwest ja terrawatte ohhakattega.

8. Ja ta läks seält ülles Penueli ja räkis nende wasto nisammoti; ja Penueli mehhed wastasid temmale nenda, kui Sukoti mehhed ollid wastanud. 9. Ja temma räkis ka Penueli meeste wasto ja ütles: Kui ma rahhoga taggasi tullen, siis tahhan ma sedda torni mahhakiskuda.

10. Ja Seba ja Salmuna ollid Karkoris, ja nende wäggi nendega liggi wiisteistkümmend tuhhat, need ollid keik, kes üllejäänud keigest hom~iko-ma wäest; agga neid, kes langend, olli sadda ja kakskümmend tuhhat meest, kes moöka wäljatomband.

11. Ja Kideon läks ülles nende teed möda, kes telkide sees ellawad hom~iko poolt Noba ja Johbea pole, ja löi se leri mahha, sest se leer olli julge.

12. Ja Seba ja Salmuna pöggenesid ärra, ja temma aias neid tagga, ja sai Midjani kaks kunningast Seba ja Salmuna kätte ja pelletas keik se leri

ärä.

13. Ja Kideon Joasi poeg tuli taplussest taggasi enne päwa tousma.

14. Ja ta sai ühhe poisi kätte Sukoti meeste seltsist ja küssis temmalt, ja se pois kirjotas temmale ülles Sukoti üllemad ja selle wannemad seitse meest kahheksatkümmend.

15. Ja ta tuli Sukoti meeste jure ja ütles: Wata siin on Seba ja Salmuna, kelle pärrast teie mind teotasite ja ütlesite: ons nüüd jo Seba ja Salmuna kässi so peus, et meie peame leiba andma so meestele, kes on wässinud?

16. Ja ta wöttis selle liña wannemad ja kibbowitso körwest ja terrawad ohhakad, ja andis Sukoti meestele neid katsta.

17. Ja Penueli torni kiskus ta mahha ja tappis selle liña mehhed ärä.

18. Ja ta ütles Seba ja Salmuna wasto: Missuggused ollid need mehhed, mis teie tapsite Taboris? ja nemmad ütlesid: nemmad ollid otse nenda kui sinna, iggaühhel olli teggomood kui kunninga lapsel.

19. Ja temma ütles: Need ollid mo wennad mo emma poiad; ni töest kui Jehowa ellab, ei ma tappaks teid mitte ärä, kui teie neid olleksite ellusse jätnud.

20. Ja ta ütles omma essimesse poia Jeteri wasto: Wötta kätte, tappa neid ärä; agga se pois ei tomband moöka mitte wälja, sest ta kartis, et ta alles pois olli.

21. Ja Seba ja Salmuna ütlesid: Touse sinna ülles ja tulle meie peäle, sest nenda kui mees, nenda on ta rammo; ja Kideon wöttis kätte ja tappis Seba ja Salmuna ärä, ja wöttis need kaela-illud ärä, mis nende kamelide kaela ümber ollid.

22. Ja Israeli mehhed ütlesid Kideoni wasto: Wallitse meie ülle ni hästi sinna kui so poeg, so poia poeg ka, sest sa olled meid Midjanide käest päästnud.

23. Ja Kideon ütles nende wasto: Minna ei tahha mitte teie ülle wallitseda, ja mo poeg ei pea ka mitte teie ülle wallitsema: JEHOWA peab teie ülle wallitsema.

24. Ja Kideon ütles nende

wasto: Ma tahhan ühhe pallumisse teie käest palluda, et andke mulle iggamees ommast sagist üks otsa-ehte; sest neil olli kuld-otsa-ehted, et nemmad Ismaeli rahwas ollid.

25. Ja nemmad ütlesid: Meie tahhame heal meel anda; ja nemmad lautasid ühhe ride laiale, ja heitsid senna iggamees ühhe otsa-ehte ommast sagist.

26. Ja need kuld-otsa-ehted, mis ta küssis, wagisid tuhhat ja seitse sadda kuldsekli, ilma need kaela-illud ja rohho-tosid ja purpuri-rieded, mis Midjani kunningad kandsid, ja ilma need keed, mis nende kamelide kaela ümber ollid.

27. Ja Kideon teggi sest ühhe käiksitta kuekesse ja panni sedda omma Owra liña, ja keik Israel hoidsid seäl hora-wisil sedda tagga, ja se sai Kideonile ja temma suggule wörkutamisse-paelaks.

28. Ja Midjani-rahwas allandati Israeli laste ees ja ei sanud mitte ennam omma pead üllestösta; ja selle male sai rahholinne assi nellikümmend aastat Kideoni päiwil.

29. Ja Joasi poeg Jerubbaal läks ja ellas ommas koias.

30. Ja Kideonil olli seitsekümmend poega, kes temma pusast wäljatulnud, sest tem~al olli palju naesi.

31. Ja temma liignaene, mis Sekemis, tõi temmale ka poia ilmale, ja ta panni temmale nimme Abimelek.

32. Ja Joasi poeg Kideon surri ärra heas wannadusses, ja tedda maeti mahha omma issa Joasi hauda Abiesri-rahwa Owra liña.

33. Ja se sündis, kui Kideon sai surnud, siis wötsid Israeli lapsed jälle hora-wisil Paalid tagga hoida, ja pannid endile Paalberiti jummalaks.

34. Ja Israeli lapsed ei möttelnud mitte Jehowa omma Jummal peäle, kes neid keik nende waenlaste käest päästnud, mis nende ümberkaudo.

35. Ja ei teinud head Jerubbaali ehk Kideoni suggule keik sedda head möda, mis ta Israelile olli teinud.

9. Peatük.

Abimeleki tiggedus, üllekohtune wallitsus ja surm.

1. Ja Jerubbaali poeg Abimelek läks Sekemi omma emma wendade jure, ja räkis nende wasto ja keige omma emma issa perre sugguwõssa wasto ja ütles:

2. Et räkige keige Sekemi koddanikkude kuuldes: Kumbs on teile parrem, kas se? et seitsekümmend meest, keik Jerubbaali poiad teie ülle wallitsewad, ehk et üks mees teie ülle wallitseb? möttelge ka se peäle, et minna ollen teie lu ja teie lihha.

3. Ja temma emma wennad räkisid ta pärrast keige Sekemi liina meeste kuuldes keik need--sammad sannad, ja nende südda kallas Abimeleki järrele, sest nemmad ütlesid: Ta on meie wend.

4. Ja nemmad andsid temmale seitsekümmend hõbbesekli Paalberiti koiast, ja Abimelek palkas sellega tühhilased ja wallatumad mehhed, ja need läksid temma järrele.

5. Ja ta tuli Owra omma issa kotta, ja tappis ommad wennad ärra Jerubbaali poiad seitsekümmend meest ühhe kiwwi peäl: agga Jotam

Jerubbaali norem poeg jäi ülle, sest ta olli eest ärrapuggenud.

6. Ja keik Sekemi koddanikkud ja keik Millo rahwas koggusid ja läksid, ja töstsid Abimeleki kunningaks kiwwi samba tammikko jures, mis Sekemis.

7. Ja sedda kulutati Jotamile, ja ta läks ja seisis Kerissimi mäe otsas, ja töstis omma heäle, ja hüdis ja ütles neile: Kuulge mind Sekemi koddanikkud, et Jummal teid wöttaks kuulda.

8. Ükskord läksid puud ennese ülle kunningast woidma, ja ütlesid öllipule: Olle kunningas meie ülle.

9. Ja se öllipu ütles neile: Kas ma pean omma raswase ölli mahhajätma, mis Jummal ja innimessed minnust kiitwad, ja minnema ülle pude hulkuma?

10. Ja need puud ütlesid wigipule: Tulle sinna, olle kunningas meie ülle.

11. Ja se wigipu ütles neile: Kas ma pean omma maggusa

ja omma hea wilja
mahhajätma, et ma lähän ja
ülle pude hulgun?

12. Siis ütlesid need puud
winapule: Tulle sinna, olle
kunningas meie ülle.

13. Ja se winapu ütles neile:
Kas ma pean omma wärske
wina mahhajätma, mis
Jummalat ja innimessed
römustab, ja minnema, et ma
ülle pude hulgun?

14. Siis ütlesid keik puud
orjawitsa wasto Tulle sinna,
olle kuningas meie ülle.

15. Ja se orjawits ütles nende
pude wasto: Kui teie töe polest
mind wöttate kuningaks woida
enneste ülle; siis tulge, kippuge
mo warjo alla: agga kui mitte,
siis mingo tulli wälja orjawitsast
ja põlletago Libanoni
seedripuud ärra.

16. Ja nüüd kui teie ollete
sedda tössise ja täieste wagga
süddamega teinud, et teie
Abimeleki ollete kuningaks
töstnud, ja kui teie Jerubbaalile
ja temma suggule ollete head
teinud, ja kui ollete temmale
sedda möda teinud, kui ta
kätte tö wäärt.

17. Et mo issa teie eest on

söddinud, ja on omma hinge
ennesest ärraheitnud, ja teid
peästnud Midjanide käest.

18. Ja teie ollete tänna mo
issa perre peäle kippunud, ja
temma poiad seitsekümmend
meest ühhe kiwwi peäl
ärratapnud, ja ta ümmardaja
poia Abimeleki kuningaks
töstnud Sekemi koddanikkude
ülle, et ta teie wend on:

19. Ja kui teie tännapä tössise
ja täieste wagga süddamega
Jerubbaali wasto ja ta suggu
wasto teinud: siis olge
röömsad Abimeleki pärrast, ja
temma olgo ka römus teie
pärrast.

20. Agga kui mitte, siis mingo
tulli Abimelekist wälja, ja
pölletago ärra Sekemi
koddanikkud ja Millo rahwast,
ja tulli mingo wälja Sekemi
koddanikkude ja Millo rahwa
käest, ja põlletago Abimeleki
ärra.

21. Ja Jotam pöggenes ärra ja
läks laddudes Peeri, ja jäi
senna omma wenna Abimeleki
pärrast.

22. Kui Abimelek kolm aastat
kui würost Israeli ülle olli
wallitsend:

23. Siis läkkitas Jummal ühhe kurja waimo Abimeleki ja Sekemi koddanikkude wahhele, ja Sekemi koddanikkud teggid Abimeleki wasto pettust.

24. Et se wäggiwald, mis Jerubbaali seitsme--kümne poiale sündind, piddi nende kätte sama, ja et Jummal nende werresüüd piddi pannema nende wenna Abimeleki peäle, kes neid ärratapnud, ja Sekemi koddanikkude peäle, kes temma käed ollid kinnitanud, et ta ommad wennad ärratappis.

25. Ja Sekemi koddanikkud pannid temmale warritsejaid mäggede otsa ja risusid ärra keik, kes neist möda läksid tee peäl; ja sedda kulutati Abimelekile.

26. Ja Kaal Ebedi poeg tulli, ja temma wennad ka, ja nemmad said Sekemi, ja Sekemi koddanikkud lootsid ta peäle.

27. Ja nemmad läksid wälja wälja peäle ja leiksid winamarjad ärra omma winamäggede peäl, ja nemmad sötkusid neid jalgega, ja teggid kitusse-laulusid, ja läksid omma jummal kotta, ja söid ja jõid,

ja sajatasid Abimeleki.

28. Ja Kaal Ebedi poeg ütles: Kes on Abimelek, mis on Sekem, et meie tedda peame tenima? eks ta olle Jerubbaali poeg, ja Sebul temma üllempealik? tenige Sekemi issa Hamori mehhed, sest mikspärrast peame meie tedda tenima?

29. Ja kes annab sedda rahwast minno käe alla? kül ma tahhaksin Abimeleki ärrasata; siis ööldi Abimelekile: Sada weel ennam omma söawäe jure ja minne wälja.

30. Kui Sebul, kes ülle liña, Ebedi poia Kaali juttud kulis, siis süttis ta wihha põllema,

31. Ja läkkitas Käskusid Abimeleki jure kawwalaste ja käskis öölda: Wata Kaal Ebedi poeg ja temma wennad on Sekemi tulnud, ja wata nemmad peawad liña kinni sinno wasto.

32. Ja nüüd touse öse ülles, sinna ja se rahwas mis soga, ja warritse wälja peäl.

33. Ja se peab nenda ollema, et sa hom~iko warra, kui pääw touseb, ülestoused, ja pead keigelt polelt liña peäle

tullema, ja wata, kui temma ja se rahwas, mis temmaga on, so wasto wäljatullewad, siis te temmale nenda kui so kässi leiab.

34. Ja Abimelek tousis öse ülles ja keik rahwas, mis temmaga, ja nemmad warritsesid Sekemi wasto neljas hulkas.

35. Ja Ebedi poeg Kaal läks wälja ja seisis liñna wärrawa suus, ja Abimelek tousis ülles warritsemissesse kohhast ja se rahwas, mis temmaga.

36. Kui Kaal sedda rahwast näggi, siis ütles ta Sebuli wasto: Wata üks rahwas tulleb alla mäggede otsade peält; ja Sebul ütles ta wasto: Sa nääd mäggede warjo, kui olleks seäl mehhi.

37. Ja Kaal räkis weel ennam ja ütles: Wata üks rahwas tulleb alla kõrgest Ma kohhast, ja üks hulk tulleb Meonenimi tammikko teed.

38. Ja Sebul ütles ta wasto: Kus nüüd on sinno su, kui sa ütlesid: kes on Abimelek, et meie tedda peame tenima? eks se polle se rahwas, mis sa olled ärrapölganud? et minne

nüüd wälja ja söddi temma wasto.

39. Ja Kaal läks wälja Sekemi koddanikkude ees ja söddis Abimeleki wasto.

40. Ja Abimelek aias tedda tagga ja Kaal pöggenes ta eest, ja palju neid mahhalödud langsid wärrawa suust sadik.

41. Ja Abimelek jäi Aruma, ja Sebul aias Kaali ja ta wennad ärra, et nemmad ei sanud Sekemis ellada.

42. Ja teisel päwal sündis, kui rahwas wälja--läks wälja peäle, et sedda Abimelekile kulutati.

43. Siis wöttis ta sedda rahwast, ja jaggas neid kolmeks hulgaks, ja olli wälja peäl warritsemas; ja ta watis, ja wata, se rahwas tuli liñnast wälja, siis läks ta nende peäle ja löi neid mahha.

44. Ja Abimelek ja need hulgad, mis temmaga, tullid keigelt poelt peäle ja seisis liñna wärrawa suus, ja kaks hulka tuli keikide peäle, kes wäljal ollid, ja löid neid mahha.

45. Ja Abimelek söddis keige se päwa se liñna wasto, ja sai se liñna kätte, ja tappis rahwast ärra, mis seäl sees

olli, ja kiskus se liña mahha, ja külwas sola senna peäle.

46. Kui keik Sekemi torni koddanikkud sedda kuulsid, siis tullid nemmad kantsi, Periti jummal kotta.

47. Kui sedda Abimelekile kulutati, et keik Sekemi torni mehhed ollid ennast koggunud:

48. Siis läks Abimelek ülles Salmoni mäele, tem~a ja keik rahwas mis tem~aga, ja Abimelek wöttis kirwed ennese kätte ja raius puust ühhe oksa mahha, ja wöttis sedda ülles ja panni omma Olla peäle, ja ütles se rahwa wasto mis temmaga: Mis teie ollete näinud, et ma teinud, nenda tehke ka teie ruttuste kui minna.

49. Siis raius ka keik rahwas iggamees ühhe oksa mahha, ja läksid Abimeleki järrele ja pannid sedda kantsi liggi, ja süütsid se kantsi nende peäl tullega põllema, et ka keik Sekemi torni mehhed ärrasurrid liggi tuhhat meest ja naest.

50. Ja Abimelek läks Tebetsi ja löi leri Tebetsi alla, ja sai sedda kätte.

51. Ja üks tuggew torn olli

kesk liña, ja senna pöggenesid keik mehhed ja naesed, ja keik koddanikkud, ja pannid ukсед enneste tagga lukko ja läksid ülles torni kattukse peäle.

52. Siis läks Abimelek torni jure ja söddis se wasto; ja kui ta torni ukse liggi sai, et ta sedda pididi tullega ärrapölletama:

53. Siis wiskas üks naene ühhe peälmissesse wesikiwwi tükki Abimeleki pähha, ja röhhus temma pealae katki.

54. Ja ta hüdis ussinaste se poisi, kes temma söariistad kandis, ja ütles temmale:

Tomba omma moök wälja ja surma mind ärra, et nemmad minnust ei ütle: Üks naene on tedda ärratapnud; siis pistis ta pois tedda läbbi, et ta surri.

55. Agga kui Israeli mehhed näggid, et Abimelek surnud olli, siis läksid nemmad iggamees omma paika.

56. Nenda maksis Jummal Abimeleki kurjust ta kätte, mis ta olli omma issa wasto teinud, et ta omma seitseküm~end wenda olli ärratapnud.

57. Ja keik Sekemi meeste kurjust satis Jummal nende

pähha, ja Jerubbaali poia
Jotami ärrawanduminne tuli
nende peäle.

10. Peatük.

*Israeli woörad jummalad,
nuhtlus, palwe ja pöörmienne.*

1. Ja Todo poia Pua poeg
Tola Isaskari suggust tousis
Abimeleki järrele, et ta pididi
Israeli peästma, ja temma ellas
Samiris Ewraimi mäggisel maal.

2. Ja ta moistis Israelile kohhut
kolm aastat kolmatkümmand, ja
surri ärra ja tedda maeti
mahha Samiri.

3. Ja temma järrele tousis Jair
Kileadimees, ja moistis Israelile
kohhut kaks kolmatkümmand
aastat.

4. Ja temmal olli
kolmkümmand poega, need
söitsid kolmekümne eesli sällo
selgas, ja neil olli
kolmkümmand liña, neid
hüüdsid nemmad Jairi küllaks
tännapawani, need on Kileadi
maal.

5. Ja Jair surri ärra, ja tedda
maeti mahha Kamoni.

6. Ja Israeli lapsed wötsid jälle

kurja tehha Jehowa silma ees,
ja tenisid Paalid ja Astaroti, ja
Siria-ma jummalad, ja Sidoni
jummalad, ja Moabi jummalad,
ja Ammoni laste jummalad, ja
Wilistide jummalad, ja jätsid
Jehowa mahha, ja ei teninud
tedda mitte.

7. Ja Jehowa wihha süttis
pöllema Israeli wasto, ja ta
müüs neid ärra Wilistide kätte
ja Ammoni laste kätte.

8. Ja nemmad wötsid kurjaste
waewada ja ärraröhhuda Israeli
lapsed selsammal essimessel
aastal; ja nenda
kahheksateistkümmand aastat
keik Israeli lapsed, mis teile
pool Jordani Emori maal, mis
on Kileadis.

9. Ja Ammoni lapsed läksid
ülle Jordani, et nemmad ka
Juda ja Penjamini, ja Ewraimi
suggu wasto piddid söddima, ja
Israelil olli wägga kitsas kä.

10. Ja Israeli lapsed
kissendasid Jehowa pole ja
ütlesid: Meie olleme so wasto
patto teinud, sepärrast et meie
omma Jummalat olleme
mahhajätnud ja Paalid teninud.

11. Ja Jehowa ütles Israeli
laste wasto: Eks ma olle teid

peästnud Egiptusse ja Emori--
rahwa, Ammoni laste ja
Wilistide käest,

12. Ja Sidoni, ja Amaleki, ja
Maoni-rahwa käest, kes teile
hädä teggid, kui teie mo pole
kissendasite, eks ma teid
nende käest peästnud?

13. Ja teie ollete mind
mahhajätnud, ja teised
jummalad teninud, sepärrast ei
tahha minna mitte ennam teid
ärrapeästa.

14. Minge ja kissendage nende
jummalatte pole, kedda teie
ollete ärrawallitsenud, saatko
need teile abbi teie ahhastusse
aial.

15. Ja Israeli lapsed ütlesid
Jehowa wasto: meie olleme
patto teinud, te sinna meile
nenda, kui sa ial tunned hea
ollewad; peästa meid agga
nüüd sel aial.

16. Ja nemmad saatsid need
woörad jummalad ennese seast
ärra, ja tenisid Jehowa; ja
temma hing ei sudand ennam
Israeli waewa sallida.

17. Ja Ammoni lapsed hüti
kokko, ja löid leri ülles Kileadi,
ja Israeli lapsed koggusid ja
löid leri ülles Mitspa.

18. Siis ütlesid rahwas ja
Kileadi pealikkud teine teise
wasto: mis mees on se, kes
hakkab Ammoni laste wasto
söddima? se peab pea--
mehheks sama ülle keikide, kes
Kileadis ellawad.

11. Peatük.

*Jehwta peästab rahwast
waenlaste käest.*

1. Ja Jehwta Kileadimees olli
wäggew wahwa mees, ja ta olli
ühhe horanaese poeg, ja Kilead
olli Jehwta sünnitand.

2. Ja Kileadi naene tõi
temmale weel poege ilmale; kui
selle naese poiad
ülleskaswasid, siis aiasid
nemmad Jehwta ärra ja ütlesid
temmale: Sa ei pea mitte
pärris-ossa sama meie issa
koias, sest sinna olled ühhe
teise naese poeg.

3. Ja Jehwta pöggenes omma
wendade eest ärra ja ellas
Tobi maal; ja tühjad mehhed
koggusid ennast Jehwta jure ja
läksid temmaga wälja.

4. Ja se sündis aasta pärrast,
et Ammoni lapsed Israeli wasto

söddisid.

5. Ja se sündis, kui Ammoni lapsed Israeli wasto söddisid, siis läksid Kileadi wannemad Jehwta Tobi maalt ärratoma.

6. Ja nemmad ütlesid Jehwtale: Tulle ja olle meile pealikkuks, et meie söddime Ammoni laste wasto.

7. Ja Jehwta ütles Kileadi wannemille: Eks teie mind ei wihka, ja ollete mind mo issa koiast ärraaiand? ja mikspärrast tullete teie nüüd mo jure, kui teil kitsas kä on?

8. Ja Kileadi wannemad ütlesid Jehwta wasto: Sepärrast tulleme nüüd jälle so jure, et sa meiega pead tulles ja Ammoni laste wasto söddima, ja meile peamehheks ollema üle keikide, kes Kileadis ellawad.

9. Ja Jehwta ütles Kileadi wannematte wasto: Kui teie mind taggasi wite Ammoni laste wasto söddima, ja Jehowa annab neid minno ette, kas ma siis pean teie peamees ollema?

10. Ja Kileadi wañemad ütlesid Jehwta wasto: Jehowa olgo kuulmas meie wahhel, kui meie

nenda ei te so sanna järrele.

11. Ja Jehwta läks Kileadi wannemattega, ja need rahwas pannid tedda ennestele peamehheks ja pealikkuks; ja Jehwta rakis keik ommad asjad Jehowa ees Mitspas.

12. Ja Jehwta läkkitas Käskusid Ammoni laste kunninga jure ja käskis öölda: Mis mul on sinnoga teggemist, et sa mo jure tulled, mo Ma wasto söddima?

13. Ja Ammoni laste kunningas ütles Jehwta Käskude wasto: sepärrast et Israel, kui ta Egiptusse-maalt üllestulli, mo Ma ärrawötnud Arnonist Jabbokist sadik ja Jordanist sadik; siis anna nüüd need maad rahhoga taggasi.

14. Agga Jehwta wöttis jälle Käskusid läkkitada Ammoni laste kunninga jure,

15. Ja ütles temmale: Nenda ütleb Jehwta, Israel ep olle mitte Moabi maad egga Ammoni laste maad ärrawötnud.

16. Sest kui nemmad Egiptusse-maalt ülles--tullid, siis läks Israel körbe körkiatte merrest sadik ja tuli Kadesi.

17. Siis läkkitas Israel Käskusid Edomi kunninga jure ja ütles: Lasse mind, pallun ma, so maalt läbbi miñna; agga Edomi kunningas ei wötnud kuulda: ja Israel läkkitas ka Moabi kunninga jure, ja temma ei tahtnud mitte, siis jäi Israel Kadesi.

18. Siis käis ta körbes ja läks Edomi Ma ja Moabi Ma ümber, ja tulli päwa-tousmisse poolt Moabi Ma liggi, ja löid leri ülles teile pole Arnoni, ja ei tulnud mitte ülle Moabi raia, sest Arnon on Moabi raia.

19. Ja Israel läkkitas Käskusid Emori kunninga Sihoni, Esboni kunninga jure, ja Israel ütles temmale: Et lasse, meie lähhäme sinno maalt läbbi omma paika.

20. Agga Sihon ei usknud mitte Israeli, et ta temma raiast pididi läbbi minnema, ja Sihon koggus keik omma rahwast kokko, ja need löid leri ülles Jatsa, ja ta söddis Israeli wasto.

21. Ja Jehowa Israeli Jummal andis Sihoni ja keik ta rahwast Israeli kätte, et nemmad neid mahhalöid, ja Israel pärris keik

nende Emoride maad, kes seäl maal ellasid.

22. Ja nemmad pärrisid keik Emoride raia Arnonist Jabbokist sadik, ja körbest Jordanist sadik.

23. Siis on nüüd Jehowa Israeli Jummal need Emorid omma Israeli rahwa eest ärraaianud, ja sinna tahhad sedda pärrida?

24. Eks sa mitte ei wöttaks sedda pärrida, mis sinno jummal Kemos sulle annaks pärrida? siis tahhame meie ka keik sedda pärrida, kust Jehowa meie Jummal meie eest on rahwast ärraaianud.

25. Ja nüüd kas sinna olled paljo parram kui Sippori poeg Palak Moabi kunningas? kas temma on ial Israeliga rielnud, kas ta ial nende wasto söddinud se Ma pärrast?

26. Et Israel jo saab ellanud kolm sadda aastat Esbonis ja temma wähhematte liñnade sees, ja Areoris ja ta wähhematte liñnade sees, ja keige liñnade sees, mis Arnoni äres on; miks--pärrast ei olle teie siis mitte sedda aega sedda maad käest ärrawötnud?

27. Ja minna ei olle mitte so

wasto patto teinud, ja sinna teed pahhaste mo wasto, et sa mo wasto söddid: Jehowa se kohtomoistja moistko tänna kohhut Israeli laste ja Ammoni laste wahhele.

28. Ja Ammoni laste kunningas ei wötnud Jehwta sanno kuulda, mis ta temmale läkkitas.

29. Ja Jehowa waim sai Jehwta peäle, ja ta läks Kileadist ja Manassest läbbi, ta läks ka Mitspest Kileadi liännast läbbi, ja Kileadi Mitspest läks ta Ammoni laste jure.

30. Ja Jehwta tootas ühhe tootusse Jehowale ja ütles: Kui sa Ammoni lapsed koggoneste mo kätte annad:

31. Siis peab se wäljatullia, mis mo koia uksest wäljatulleb mo wasto, kui ma rahhoga Ammoni laste jurest jälle taggasi tullen, sesamma peab Jehowale sama, ehk ma tahhan sedda põlletamise-ohwriks ohwerdada.

32. Ja Jehwta läks Ammoni laste jure nende wasto söddima, ja Jehowa andis neid temma kätte.

33. Ja temma löi neid mahha

Aroerist kunni saab Minniti pole, kakskümmend liña, Abelist sadik, mis winamäggede jures, wägga sure taplussega; ja Ammoni lapsed said allandatud Israeli laste ees.

34. Ja Jehwta tuli Mitspa omma koio, ja wata temma tüttar tuli wälja ta wasto trummidega ja riddastikko, ja ta olli agga ainus laps, ei olnud temmal ennesest muud poega egga tüttart.

35. Ja se sündis, kui ta tedda näggi, siis kärristas ta ommad rided lõhki ja ütles: Oh mo tüttar, sa olled mind wägga köwwerdanud, ja sa olled nende seast, kes mulle tülli tewad: sest minna ollen omma su lahti teinud Jehowa wasto, ja ma ei woi mitte tagganeda.

36. Ja se tüttar ütles temma wasto: Mo issa, olled sa omma su lahti teinud Jehowa wasto, siis te mulle, nenda kui so suust wälja tulnud, sepärrast et Jehowa sulle on annud, so waenlaste kätte Ammoni laste kätte maksta.

37. Ja ta ütles omma issa wasto: Se assi sündko mulle, seisa agga minnost rahho kaks

kuud, et ma woin miñna ja käia mäggede peäl ja omma neitsi-pölwe nutta, minna ja mo naesterahwa selts.

38. Ja temma ütles: Minne; ja ta laskis tedda miñna kaks kuud, ja temma läks omma naesterahwa seltsiga, ja nuttis omma neitsi--pölwe mäggede peäl.

39. Ja se sündis kahhe ku pärrast, et ta jälle taggasi tuli omma issa jure, ja issa teggi temmale omma tootusse järrele, mis ta olli tootand; ja se tüttar es olle ühhestki mehhest teädnud ja se sai seätud wisiks Israeli seas,

40. Igga aastas läksid Israeli tütreid ülles, Kileadimehhe Jehwta tütreaga könnelema, nelli päwa aasta kohta.

12. Peatük.

Jehwta rioassi Ewraimidega: Ibsan, Elon, ja Abdon on kohtumoistjad.

1. Ja Ewraimi mehhed hüti kokko, ja nemmad läksid pohja pole ja ütlesid Jehwtale: Mikspärrast olled sa läinud

söddima Ammoni laste wasto ja ep olle meid mitte hüüdud, et meie olleksime sinnoga läinud? meie tahhame so kodda sinno peält tullega ärrapölletada.

2. Ja Jehwta ütles nende wasto: Minnul ja mo rahwal olli suur riid Ammoni lastega, ja ma hüüdsin teid, ja teie ei päästnud mind mitte nende käest.

3. Kui ma näggin, et teie mind ei päästnud, siis pannin ma omma hinge omma peusse ja läksin Ammoni laste wasto, ja Jehowa andis neid mo kätte: ja mikspärrast tullete teie ülles mo jure tännapäaw, mo wasto söddima?

4. Ja Jehwta koggus kokko keik Kileadimehhed ja söddis Ewraimi wasto, ja Kileadimehhed löid Ewraimi rahwast mahha, et nemmad ütlesid: Teie ollete Ewraimi jurest ärrakargand, Kilead on kesk Ewraimi ja Manasse maad.

5. Ja Kileadimehhed said Jordani koolmed kätte, kust minnakse Ewraimi pole; ja se sündis kui need kes Ewraimist ärrapeäsnud ütlesid: Lasse ma

lähän ülle; siis ütlesid
Kileadimehhed temmale: Olled
sa Ewraimees? ja kui ta
ütles: Ei olle,
6. Siis ütlesid nemmad
temmale: Et ütle Skibbolet, siis
ütles temma: Sibbolet; sest ta
ei woinud mitte öiete nenda
öölda, siis wötsid nemmad
tedda kätte ja tapsid tedda
ärä Jordani koolmette jures; ja
selsammal aial langsid Ewraimi
seast kaks wietkümmend
tuhhat.
7. Ja Jehwta moistis kohhut
Israelile kuus aastat, ja Jehwta
Kileadimees surri ärä, ja tedda
maeti mahha ühte neisse
Kileadi liina.
8. Ja temma järrel moistis
Israelile kohhut Ibsan
Petlemmast.
9. Ja temmal olli
kolmkümmend poega, ja
kolmkümmend tüttart panni ta
välja mehhele, ja
kolmkümmend tüttart tõi ta
väljast sisse omma poegadele,
ja moistis Israelile kohhut
seitse aastat.
10. Ja Ibsan surri ärä, ja
tedda maeti mahha Petlemma.
11. Ja temma järrel moistis

Israelile kohhut Elon
Sebulonimees, ja ta moistis
Israelile kohhut kümme aastat.
12. Ja Elon Sebulonimees surri
ärä, ja tedda maeti mahha
Ajaloni Sebuloni male.
13. Ja temma järrel moistis
Israelile kohhut Illeli poeg
Abdon Piratonist.
14. Ja temmal olli
nellikümmend poega ja
kolmkümmend poegade poega,
need söitsid seitsmekümne
eesli sällo selgas, ja temma
moistis Israelile kohhut
kahheksa aastat.
15. Ja Illeli poeg Abdon
Piratonist surri ärä ja tedda
maeti mahha Piratoni Ewraimi
male, Amaleki mäggise male.

13. Peatük.

*Simsoni sündimine: temma nore
ea järg.*

1. Ja Israeli lapsed wötsid jälle
kurja teha Jehowa silma ees,
ja Jehowa andis neid Wilistide
kätte nellikümmend aastat.
2. Ja üks mees olli Sorast Tani
sugguwössast Manoa nimmi, ja
temma naene olli siggimatta, ja

ei sanud last.

3. Ja Jehowa Ingel andis ennast selle naesele nähha ja ütles temma wasto: Et wata, sa olled siggimatta, ja ei olle last sanud, agga sa pead eñnast wasto sama ja poia ilmale toma.

4. Ja nüüd et hoia ennast, et sa ei jo wina egga kanget jomaaega, ja ärra sö ühtegi, mis rojane on.

5. Sest wata sinna saad eñnast wasto ja tood poia ilmale, ja habbemenugga ei pea temma Pea peäle sama, sest se poeglaps peab emma ihhust Jummalale ollema ärralahhutud, ja temma peab hakkama Israeli peästma Wilistide käest.

6. Ja se naene tuli ja räkis omma mehhele ja ütles: Üks Jummal mees tuli mo jure, ja ta näggo olli kui Jummal Ingli näggo wägga kartusse wäärt, ja minna ei küssind temmalt, kust ta pididi ollema, ja ta ei annud omma nimme mulle mitte teäda.

7. Ja ta ütles mulle: Wata sa pead eñnast wasto sama ja poia ilmale toma; siis ärra jo nüüd mitte wina egga kanget

jomaaega, ja ärra sö ühtegi, mis rojane on, sest se poeglaps peab emma ihhust Jummalale ollema ärralahhutud, senna päwani kui ta surreb.

8. Ja Manoa pallus Jehowat ja ütles: Oh ISSand! et tulgo se Jummal mees, kedda sa olled läkkitand, weel ükskord meie jure, et ta meid öppetab, mis meie peame teggema selle poeg--lapsele, kes peab sündima.

9. Ja Jummal kulis Manoa heäle, ja Jummal Ingel tuli jälle se naese jure, kui ta wäljal istus, ja temma mees Manoa ei olnud ta jures.

10. Ja se naene jooksis ruttuste ja kulutas omma mehhele ja ütles ta wasto: Wata, se mees on ennast mulle nähha annud, kes teista mo jure tuli.

11. Ja Manoa wöttis kätte ja läks om~a naese järrele, ja tuli se mehhe jure ja ütles temmale: Olled sinna se mees, kes se naese wasto räkinud? ja ta ütles: Ma ollen sesamma.

12. Ja Manoa ütles: Kui se nüüd tulleb, mis sa räkinud, mis peab siis selle poeglapse

kohhus ja temma tö ollema?

13. Ja Jehowa Ingel ütles Manoa wasto: Se naene peab ennast keige se eest hoidma, mis ma ta wasto ollen üttelnud:

14. Ei ta pea mingisuggust söma, mis wina--marjapuust väljatulleb, ei wina egga kanget jomaaega joma, egga mingisuggust, mis rojane, söma ; keik, mis ma tedda käsknud, peab ta piddama.

15. Ja Manoa ütles Jehowa Ingli wasto: Et lasse meie peame sind ennaste jures, et meie sinno ette ühhe sikkuttalle walmistame.

16. Ja Jehowa Ingel ütles Manoa wasto: Et sa mind kül siin pead, ei ma siiski ei sö so leiba: agga kui sa tahhad ühhe põlletamise-ohwri walmistada, siis woid sa Jehowale sedda ohwerdada (sest Manoa ei teädnud mitte, et se Jehowa Ingel pididi ollema.)

17. Ja Manoa ütles Jehowa Ingli wasto: Mis on so nimmi, et meie sind woime auustada, kui se tulleb, mis sa räkind.

18. Ja Jehowa Ingel ütles temmale: Miks--pärrast küssid

sa nenda mo nimme järrele, ja se on immelik.

19. Ja Manoa wöttis ühhe sikkuttalle ja roa--ohwri, ja se Ingel ohwerdas Jehowale se kaljo peäl, ja teggi sedda immelikkult; agga Manoa ja ta naene waatsid peält.

20. Ja se sündis, kui se leek altari peält tousis taewa pole, siis läks Jehowa Ingel ses altari lekis ülles, ja Manoa ja ta naene näggid sedda ja heitsid endid silmili mahha.

21. Ja Jehowa Ingel ei wötnud mitte ennam ennast näidata Manoale egga temma naesele: siis tundis Manoa, et se Jehowa Ingel olnud.

22. Ja Manoa ütles omma naese wasto: Meie peame surma surrema, sest meie olleme Jummalat näinud.

23. Ja ta naene ütles temmale: Kui Jehowal olleks se meel meid surmada, siis ei olleks ta mitte meie käest wastowötnud ei põlletamise- egga roa-ohwri, ja ei olleks mitte keik sedda meile annud nähha, egga seddasuggust sel--sinnatsel aial meid lasknud kuulda.

24. Ja se naene töi poia ilmale

ja panni temma nimme Simson;
ja se poeglaps kaswis ja
Jehowa önnistas tedda.

25. Ja Jehowa Waim hakkas
tedda aiama Tani leris, mis
Sora ja Estaoli wahhel.

14. Peatük.

*Simsoni kossiminne ja 2.
essimest wahwa teggo.*

1. Ja Simson läks alla Timnati,
ja näggi Timnatis ühhe
naesterahwa Wilistide tüttarte
seast.

2. Ja ta läks ülles ja kulutas
sedda omma issale ja omma
emale ja ütles: Ma ollen ühhe
naesterahwa Wilistide tüttarte
seast Timnatis näinud, ja nüüd
wõtke tedda mulle naeseks.

3. Ja temma issa ütles
temmale ja temma emma ka:
eks olle naesterahwast so
wendade tüttarte seas, et sinna
lähhäd naese wõtma nende
ümberleikamatta Wilistide
seast? ja Simson ütles omma
issa wasto: Wötta sedda mulle,
sest temma on öiete mo mele
pärrast. 4. Ja temma issa ja
ta emma ei teädnud mitte, et

se Jehowast olli: sest ta otsis
süüd Wilistide peäle, ja sel aial
wallitsesid Wilistid Israeli ülle.

5. Ja Simson läks alla Timnati
ja temma issa ja ta emma ka,
ja tullid Timnati winamäggede
jure, ja üks noor loukoer tuli
mõirates temma wasto.

6. Ja Jehowa Waim tuli
kermeste temma peäle, ja ta
kiskus sedda lõhki, nenda kui
kitsetalle lõhki kistakse, et kül
ühtegi temma käes ei olnud:
agga temma ei kulutand omma
issale egga omma emmale
sedda mitte, mis ta teinud.

7. Kui ta alla sai, siis räkis ta
se naesterahwaga, ja temma
olli öiete Simsoni mele pärrast.

8. Ja aasta pärrast tuli ta
taggasi tedda wõtma, ja läks
kõrwale waatma se loukoera
raibe, ja wata, messilaste perre
olli loukoera kehha sees ja
met.

9. Ja ta wöttis sest omma
peusse, ja käis ikka peäle ja
sõi, ja ta läks omma issa jure
ja omma emma jure ja andis
neile ka, ja nemmad söid: agga
ta ei annud neile mitte teäta,
et tem~a lou--koera kehhas
sedda met olli wötnud.

10. Ja kui temma issa alla tuli se naesterahwa jure, siis teggi Simson seäl jodud: sest nenda teggid poismehhed.

11. Ja se sündis, kui nemmad tedda näggid, siis wötsid nemmad kolmkümmend seltsimeest, et need piddid ta jures ollema.

12. Ja Simson ütles neile: ma tahhan nüüd ühhe moistetusse anda teile ärramoista; kui teie mulle sedda öiete woite üllesräkida, et teie se peäle oskate neil seitsmil jodo päiwil, siis tahhan ma teile kolmkümmend särki ja kolmkümmend üllikonda ridid anda. 13. Agga kui teie mitte ei woi sedda mulle üllesräkida, siis peate teie mulle andma kolmkümmend särki ja kolmkümmend üllikonda ridid. Ja nemmad ütlesid temmale: anna omma moistetusse ärramoista, et same sedda kuulda.

14. Ja ta ütles neile: Söjast tuli roog wälja ja tuggewast tuli maggusat wälja; ja nemmad ei woinud mitte sedda moistetust ärramoista kolmil päwil.

15. Ja se sündis seitsmel päwal, et nemmad Simsoni naesele ütlesid: Melita omma mees, et ta meile üllesrägib se moistetusse, et meie ei põlleta sind ja sinno issa koia ärra tullega; kas teie ollete meid kutsnud, et teie meie omma tahhate pärrida, eks mitte?

16. Ja Simsoni naene nuttis temma jures ja ütles: Ei se polle muud, sa wihkad mind, ja ei armasta mind mitte, sa olled mo rahwa lastele ühhe moistetusse annud ärramoista ja ei polle mulle sedda üllesräkinud; ja ta ütles temmale: Wata ei ma polle omma issale egga omma emmale sedda üllesräkinud, ja ma piddin sulle sedda üllesräkima?

17. Ja se naene nuttis temma ees need seitse päwa, kui neil jodud ollid; ja se sündis seitsmel päwal, et ta temmale sedda üllesräkis, sest ta teggi temmale kitsast kätte: ja se naene andis se moistetusse oma rahwa lastele ülles.

18. Ja need liñna mehhed ütlesid temmale seitsmel päwal, enne kui pääw loja läks: Mis

on maggusam kui messi, ja mis tuggewam kui loukoer? ja ta ütles neile: Kui teie ei olleks mo pulaga künnud, ei teie olleks mo moistetusse peäle mitte oskand.

19. Ja Jehowa Waim tuli kermeste temma peäle, ja ta läks alla Askeloni ja löi neist mahha kolmkümmend meest, ja wöttis nende rided seljast ärra ja andis neid üllikonna ridiks neile, kes se moistetusse ollid üllesräkinud; ja ta wihha süttis põllema ja ta läks ülles omma issa kotta.

20. Ja Simsoni naene sai temma seltsimehhele, kes temmale seltsimehheks olnud.

15. Peatük.

Simsoni kossimisse kurri luggu.

1. Ja se sündis aasta pärrast nisso-leikusse päiwil, et Simson tuli omma naest katsma ühhe sikkuttallega, ja mötles: Ma tahhan kambri omma naese jure miñna; ja selle issa ei lasknud tedda sisseminna.

2. Ja temma issa ütles: Ma ollen ikka möttelnud, et sa

tedda wägga piddid wihkama, siis andsin ma tedda so seltsimehhele; eks ta norem ödde olle illusam tedda? olgo se sinno pärralt temma assemel.

3. Ja Simson ütles neile: Minna ollen se kord ilma süta Wilistide ees, kui ma neile pahha teen.

4. Ja Simson läks ja wöttis kolmsadda rebbast kinni, ja wöttis törwaksid ja panni sabba sawwa wasto, ja panni ühhe törwakse kesk kahhe sawwa wahhele.

5. Ja sütis need törwaksed tullega põllema, ja laskis neid lahti Wilistide leikamatta wilja sisse, ja sütis põllema ni hästi nabad kui leikamatta wilja, ja winamäed ja öllipuud.

6. Ja Wilistid ütlesid: Kes on sedda teinud? siis ööldi: Timnimehhe weimees Simson, se--pärrast et temma äi ta naese ärrawötnud ja tedda temma seltsimehhele annud; ja Wilistid tullid ülles ja põlletasid se naese ja temma issa tullega ärra.

7. Ja Simson ütles neile: Kas teie nisuggust asja wöttate

tehha? kui minna teie kätte
saan maksnud, siis tahhan ma
wast rahho seista.

8. Ja temma löi neid mahha
säred ja pusad sure
taplussega; ja ta läks ja ellas
Etami kaljo nurga al.

9. Ja Wilistid tullid ülles ja löid
leri ülles Juda wasto, ja
lautasid ennast laiale Lehhis.

10. Ja Juda mehhed ütlesid:
Mikspärrast ollete teie
üllestulnud meie peäle? ja
nemmad ütlesid: Meie olleme
üllestulnud Simsoni kinni
sidduma, et meie temmale
teme nenda, kui ta meile on
teinud.

11. Ja kolmtuhhat meest Juda
seast läksid alla Etami kaljo
nurga jure ja ütlesid Simsonile:
Eks sa tea, et Wilistid meie
ülle wallitsewad? ja miks olled
sa sedda meile teinud? ja ta
ütles neile: nenda kui nemmad
mulle teinud, nenda ollen ma
neile teinud. 12. Ja nemmad
ütlesid temmale: Meie olleme
allatulnud sind kinnisidduma, et
meie sind Wilistide kätte
anname; ja Simson ütles neile:
Wanduge mulle, et teie ei
tahha mo peäle kippuda.

13. Ja nemmad räkisid
temmale ja ütlesid: Ei mitte,
sest meie tahhame sind hästi
kinnisidduda ja sind nende
kätte anda, agga meie ei tahha
sind polegi surretada: ja
nemmad siddusid tedda kahhe
ue köiega, ja wisid tedda ülles
seält kaljust.

14. Temma tuli Lehhist sadik
ja Wilistid öiskasid ta wasto: ja
Jehowa Waim tuli kermeste ta
peäle, ja need köied, mis ta
käewarte ümber, ollid kui
linnased lõngad, mis tulles
pöllewad, ja temma köied ollid
otsego ärrasullamas ta kätte
peält ärra.

15. Ja ta leidis ühhe tore eesli
loualu, ja pistis omma kät
senna ja wöttis sedda, ja löi
sellega mahha tuhhat meest.

16. Ja Simson ütles: Ühhe eesli
loualuga on maas siin üks
hulk, seäl kaks hulka, ühhe
eesli loualuga ollen ma tuhhat
meest mahhalõnud.

17. Ja se sündis, kui ta sai
räkinud, siis wiskas temma se
loualu ommast käest mahha, ja
panni selle paiga nimme
Ramatlehhi.

18. Ja temmal olli wägga suur

janno, ja ta hüdis Jehowa pole
ja ütles: Sa olled omma sullase
kæe läbbi sedda suurt abbi
saatnud, ja nüüd pean ma
janno surrema, ja langema
nende ümberleikamatta kätte.

19. Ja Jehowa lõhkus sedda
õnest kohta, mis Lehhis, ja
wessi tulli seält wälja ja ta jõi,
ja temma waim sai jälle ta
jure, ja ta hakkas ellama:
sepärrast panni ta selle nimme:
Selle kaew, kes appi hüab, mis
Lehhis on, tänna--päini.

20. Ja ta moistis Israelile
kohhut kakskümmend aastat
Wilistide aial.

16. Peatük.

*Simsoni wiimsed sündinud
asjad ja surm.*

1. Ja Simson läks Assati, ja
näggi seäl ühhe hora naese, ja
heitis ta jure.

2. Siis ööldi Assati-rahwale:
Simson on seie tulnud; ja
nemmad tullid liina ümber ja
warritsesid tedda keige se ö
liina wärrawas, ja seisis wait
keige se ö ja ütlesid: Kui
hom~iko walge saab, siis

tahhame tedda ärratappa.

3. Ja Simson maggas kesk öni,
ja tousis kesk ööd ülles ja
hakkas kahhe polega liina-
wärrawast ja mollemist sambust
kinni, ja tõstis neid wälja
pomiga hopis, ja panni neid
omma Ollade peäle, ja wiis
neid ülles mäe otsa, mis Ebroni
kohhal on.

4. Ja se sündis pärrast sedda,
et ta ühhe naese wöttis
armatseda Soreki jõe äres, ja
temma nimmi olli Telila.

5. Ja Wilistide würstid tullid
ülles ta jure ja ütlesid
temmale: Melita tedda ja wata,
kus temmal se suur rammo on,
ja misga meie ta peäle woime
woimust sada, et meie tedda
kinni--seume ja tedda rammaks
teme, siis tahhame meie
iggamees sulle tuhhat ja sadda
höbbesekli anda.

6. Ja Telila ütles Simsoni
wasto: Et anna mulle teäta, kus
sul se suur rammo on, ja
misga sind woib kinnisidduda
ja rammaks teha.

7. Ja Simson ütles ta wasto:
Kui mind seutakse seitsme tore
nine ohjaga, mis ei olle
ärrakuinud, siis saan ma

nödraks, ja ollen kui üks teine innimenne.

8. Ja Wilistide würistid töid temmale ülles seitse torest nine ohja, mis es olle ärra--kuinud, ja temma siddus tedda nendega kinni.

9. Ja need warritsejad jäid temma jure ühte kambri, ja Telila ütles Simsoni wasto: Simson, Wilistid tullewad so peäle! ja ta kiskus need ohjad katki, nenda kui üks takkune löng katki kistakse, kui se tulle haiso tunneb: nenda ei saand temma rammo mitte teäda.

10. Ja Telila ütles Simsoni wasto: Wata sa olled mind narrinud ja wallet mo wasto räkinud; et anna nüüd mulle teäda, misga sind woib kinnisidduda.

11. Ja ta ütles temma wasto: Kui mind öiete kinniseutakse ute köitega, misga ep olle tööd tehtud, siis saan ma nödraks, ja ollen kui üks teine innimenne.

12. Ja Telila wöttis usi köisi ja siddus tedda nendega kinni ja ütles ta wasto: Wilistid tullewad so peäle Simson! (ja warritsejad jäid kambri) ja

temma kiskus neid omma käewarte peält katki kui niti.

13. Ja Telila ütles Simsoni wasto: Siit sadik olled sa mind narrinud ja wallet mo wasto räkinud; anna mulle teäda, misga sind woib kinnisidduda; ja ta ütles temma wasto: Kui sa mo seitse kahharat jukse tukka koud kanga sisse.

14. Ja ta löi sedda naelaga kinni ja ütles ta wasto: Wilistid tullewad so peäle Simson! ja ta ärkas ülles om~ast unnest, ja tombas se naela koe ja loimega hopis wälja.

15. Ja Telila ütles ta wasto: Kuida woid sa öölda: Ma armastan sind, ja so südda ep olle minnoga? neid kolmkorda olled sa mind narrinud, ja ei olle mulle üllesräkinud, kus sul se suur rammo on.

16. Ja se sündis, kui ta temmale iggapäwa omma sannadega kitsast kätte teggi ja wägga ta peäle käis: siis tüddis temma hing ärra surmani.

17. Ja ta andis temmale teäda keik, mis ta süddames olli, ja ütles temmale: Habbeme--nugga ei olle sanud mo Pea

peäle, sest ma ollen
ärralahhutud Jummalale omma
emma ihhust; kui mo pead
peaks paljaks aetama, siis mo
ram~o lahkuks minnust ärra, ja
ma saaksin nödraks ja olleksin
kui keik muud innimessed.

18. Kui Telila näggi, et ta
temmale olli teäda annud keik,
mis ta süddames olli, siis
läkkitas temma ja kutsus
Wilistide würstid ja ütles: Tulge
ülles seks korraks, sest ta on
mulle keik teäda annud, mis
temma süddames on ; ja
Wilistide würstid tullid ülles ta
jure, ja töid rahha ommas
käes.

19. Ja Telila panni tedda
maggama omma põlwette
peäle, ja kutsus ühhe mehhe,
ja laskis temma seitse kahharat
juukse tukka ärraaiada, ja
hakkas tedda rammaks
teggema, ja ta rammo lahkus
temmast ärra.

20. Ja ta ütles: Wilistid
tulleswad so peäle Simson! ja ta
ärkas ommast unnest ülles ja
mötles: ma tahhan wäljamiña ja
ennast lahti puistada kui enne
sedda; agga ta ei teädnud, et
Jehowa temmast olli

ärralahkund.

21. Ja Wilistid wötsid tedda
kinni, ja pistid temma silmad
wälja, ja wisid tedda alla Assati
ja pannid tedda kinni kahhe
waskahhelaga, ja ta piddi
wangide koias jahwatama.

22. Ja temma juuksed hakkasid
jälle kaswama, sedda möda kui
need ollid ärraetud.

23. Ja Wilistide würstid tullid
kokko, suurt ohwri ohwerdama
omma jummalale Tagonile, ja
römo pärrast, ja ütlesid: Meie
jummal on Simsoni meie
waenlase meie kätte annud.

24. Ja kui rahwas tedda
näggid, siis kiitsid nemmad
omma jummalat, sest nemmad
ütlesid: Meie jummal on meie
waenlast meie kätte annud, kes
meie Ma paljaks teggi ja meid
paljo mahhalöi.

25. Ja se sündis, kui nende
südda römus olli, et nemmad
ütlesid: Hüüdke Simson, et ta
meile mängib; ja nemmad
hüüdsid Simsoni wangide
koias, ja ta mängis nende ees,
ja nemmad pannid tedda
sammaste wahhele seisma.

26. Ja Simson ütles se poisi
wasto, kes temma käest

kinnipiddas: Lasse mind miñna ja sada mind neist sambust kinnihakkama, kus peäle se hone on kinnitud, et ma eñast nende külge toetan.

27. Ja se hone olli täis mehhi ja naesi, ja seäl ollid keik Wilistide würistid, ja kattukse peäl olli liggi kolmtuhhat meeste- ja naesterahwast waatmas, kui Simson mängis.

28. Ja Simson hüdis Jehowa pole ja ütles: ISSand Jehowa, mötle, pallun ma, mo peäle, ja kinnita mind nüüd weel seks korraks, oh Jummal, et ma jouaksin weel üks kord mo kahhe silma pärrast Wilistide kätte hästi maksta.

29. Ja Simson hakkas neist kahhest keskmissest sambast kinni, mis peäle se hone olli kinnitud, ja mis peäle se olli toetud, teisest omma parrema ja teisest omma pahhema käega.

30. Ja Simson ütles: Mo hing surrego ärra Wilistidega; ja ta tombas ennast kummerkülle keigest wäest, siis langes se hone würistide peäle ja keige rahwa peäle, mis seäl sees, et neid surnuid, mis ta ommas

surmas surretas, ennam olli, kui need, mis ta om~a ello aial olli surmanud.

31. Siis tullid ta wennad alla ja keik temma issa perre, ja wötsid tedda ülles, ja wisid ja matsid tedda mahha Sora ja Estaoli wahhele temma issa Manoa hauda: ja ta olli Israelile kohhut moistnud kakskümmend aastat.

17. Peatük.

Woöra-jummala tenistus Mika koias.

1. Ja üks mees olli Ewraimi mäggiselt maalt Mika nimmi.

2. Ja ta ütles omma emmale:

Need tuhhat ja sadda höbbesekli, mis so käest ärrawoetud, mispärrast sa olled sajatellend ja mo kuuldes ka räkinud; wata, se rahha on mo jures, ma ollen sedda ärrawötnud; siis ütles temma emma: Önnistud olgo mo poeg Jehowa ees.

3. Ja ta andis need tuhhat ja sadda höbbe--sekli jälle omma emma kätte, ja ta emma ütles: Ma ollen se rahha keik

Jehowale pühhitsenud ennese käest mo poia eest, et üht nikkertud ja üht wallatud kuio peab tehtama; sepärrast annan ma sulle sedda taggasi.

4. Agga ta andis se rahha omma emmale jälle, ja ta emma wöttis kakssadda höbbesekli ja andis neid kullaseppale, ja se teggi sest ühhe nikkertud ja ühhe wallatud kuio, ja se olli Mika koias.

5. Ja sel mehhel Mikal olli üks jummal kodda, ja ta teggi ühhe käiksitta kuekesse ja Terawi kuiud, ja täitis ühhe omma poia kät, ja se sai temmale preestriks.

6. Neil päiwil ei olnud kunningast Israelis: iggamees teggi, mis temma melest õige olli.

7. Ja üks noormees olli Petlemmast Juda--maalt Juda souwössast, ja temma olli Lewit ja ellas seäl kui woöras.

8. Ja se mees läks liñnast ärra Petlemmast Juda-maalt, et ta pididi kui woöras ellama, kust ta ial woiks asset leida, ja tuli Ewraimi mäggise male Mika kotta, et ta pididi omma teed

eddasi minnema.

9. Ja Mika ütles temmale: Kust sa tulled? ja se Lewit ütles ta wasto: Ma ollen Lewit Petlemmast Juda-maalt, ja minna lähhän kui woöras ellama, kust ma ial asset leian.

10. Ja Mika ütles tem~ale: Jä mo jure ja olle mulle issaks ja preestriks, siis tahhan ma sulle aasta kohta anda kümme höbbesekli ja seätud rided, ja so toidust; ja se Lewit läks siñna.

11. Ja se Lewit wöttis ette se mehhe jure jäda, ja se noormees olli ta jures otsekui üks temma lastest.

12. Ja Mika täitis Lewiti kät, ja se noormees jäi temma preestriks, ja olli Mika koias.

13. Ja Mika ütles: Nüüd ma tean, et Jehowa wöttab mulle head tehha, et üks Lewit mulle preestriks on.

18. Peatük.

Mika woöras-jummal wiakse Taniliñna.

1. Neil päiwil ei olnud kunningast Israelis, ja Tani

sugguarro otsis neil päiwil
ennesele pärris-ossa, kus ta
wois ellada: sest tännapäwani
ei langenud temmale middagi
pärris--ossaks sest teisest jaust
Israeli sugguarrude seas.

2. Ja Tani lapsed läkkitasid
ommast suggu--wössast wiis
meest ennaste seast, kes
wahwad mehhed, Sorast ja
Estaolist, sedda Maad sallaja
watama ja sedda läbbikatsuma
ärä, ja ütlesid nende wasto:
Minge, katsuge se Ma läbbi
ärä, ja nemmad tullid Ewraimi
mägglise male Mika koia jure,
ja jäid öseks siñna.

3. Kui nemmad Mika koia jures
ollid, siis tundsid nem~ad se
nore mehhe selle Lewiti heält,
ja läksid siñna körwale ja
ütlesid tem~ale: Kes on sind
seie tonud, ja mis teed sa siin,
ja mis on sul siin?

4. Ja ta ütles nende wasto:
Nenda ja nenda on Mika mulle
teinud, ja on mind palkand, et
ma piddin temmale preestriks
ollema.

5. Ja nemmad ütlesid tem~ale:
Et küssi Jummalalt, et meie
teäda same, kas meie te peaks
korda minnema, kus peäl meie

käime.

6. Ja se preester ütles neile:
Minge rahhoga! Jehowa ees on
teie te, kus peäl teie käite.

7. Ja need wiis meest läksid ja
tullid Laisi, ja näggid, et se
rahwas, mis seälsammas,
julgeste ellas, Sidonide wisi
järrele rahholiste ja julgeste, ja
pärris-wallitsejat ei olnud, kes
ühhegi asja pärrast olleks seäl
maal kellelegi häbbi teinud, ja
nem~ad ollid kaugel Sidonidest
ärä, ja neil ei olnud ühhegi
innimessega teggemist.

8. Ja nemmad tullid omma
wendade jure Sora ja Estaoli,
ja nende wennad ütlesid neile:
Mis teie rägite?

9. Ja nemmad ütlesid: Wötkem
kätte ja läkki ülles nende
wasto, sest meie olleme se Ma
näinud, ja wata, se on wägga
hea; ja teie seisate wait? ärge
olge laisad miñnes, et teie
tullete sedda maad pärrima.

10. Kui teie tullete siñna, siis
tullete ühhe holetuma rahwa
jure, ja se Ma on keikipiddi lai
kül: sest Jummal on sedda teie
kätte annud, üks ma-koht, kus
ei olle pudo ei ühhestki asjast,
mis siin maal on.

11. Siis läksid seält Tani sugguwössast Sorast ja Estaolist ärra kuussadda meest söa--riistad wööl.

12. Ja nemmad läksid ja löid leri ülles Kirjatjearimi Judamale: sepärrast nim~etasid nemmad se paiga Tani leriks tännapäini, wata se on Kirjatjearimi tagga.

13. Ja nemmad läksid seält ärra Ewraimi mäggise male, ja tullid Mika koia jure.

14. Siis räkisid need wiis meest, kes ollid läinud se Laisi Ma sallaja watama, ja ütlesid omma wendade wasto: Kas teie teate, et nendesinnaste koddade sees on üks käiksitta kueke ja Terawi kuiud, ja üks nikkertud ja wallatud kuio? siis moistke nüüd, mis teie tahhate tehja.

15. Ja nemmad läksid siñna körwale, ja tullid se nore mehhe se Lewiti koia jure Mika kotta ja küssisid tem~alt, kas ta kässi pididi hästi käima.

16. Ja kuussadda meest, kes ollid Tani lastest, kellel nende söariistad wööl ollid, seisid wärrawa suus.

17. Ja need wiis meest, kes

ollid läinud se Ma sallaja watama, läksid ülles; nem~ad tullid siñna, wötsid ärra se nikkertud kuio ja käiksitta kuekesse ja need Tani kuiud ja se wallatud kuio, ja se preester seisis wärrawa suus ja need kuus--sadda meest, kellel söariistad wööl ollid.

18. Kui need ollid Mika kotta tulnud ja ärra--wötnud sedda nikkertud kuio, sedda käiksitta kuekest, ja need Terawi kuiud ja wallatud kuio: siis ütles se preester nende wasto: Mis teie tete?

19. Ja nemmad ütlesid temmale: Olle wait, panne omma kässi omma su peäle, ja tulle meiega, ja olle meile issaks ja preestriks; ons parram, et sa preester olled ühhe mehhe koias, ehk et sa preester olled ühhe souarro ja ühhe sou--wössa seas Israelis?

20. Ja selle preestri meel sai heaks, ja temma wöttis sedda käiksitta kuekest ja need Terawi kuiud, ja se nikkertud kuio, ja tulli rahwa sekka.

21. Ja nemmad pöörsid ümber ja läksid ärra, ja pannid need wäetimid lapsed ja lodussed ja

trossid ennese eel käima.

22. Kui nemmad tükki maad Mika koia jurest ärrasaid, siis hüti need mehhed kokko, kes nende koddade sees, mis Mika koia jures ollid, ja nemmad said Tani lapsed takka.

23. Ja nemmad hüüdsid Tani lapsed takka, siis pöörsid need ommad silmad ümber ja ütlesid Mikale: Mis sul on, et teid on ühte kokko hütud?

24. Ja temma ütles: Teie ollete ärrawötnud mo jum~alat, mis ma ollen teinud, ja se preestri, ja lähhäte ärra, ja mis on mul nüüd ennam? ja mis se on, et teie mulle ütlete: Mis sul wigga?

25. Ja Tani lapsed ütlesid ta wasto: Ärra lasse omma heält kuulda meie jures, et need mehhed, kelle südda wihha täis, so peäle ei kippu, ja et sa ei sada omma hinge hukka egga omma perre hinge.

26. Ja Tani lapsed läksid omma teed, ja kui Mika näggi, et nemmad wäggewamad ollid tedda, siis pöris ta ümber ja läks taggasi omma koio.

27. Ja nemmad wötsid sedda kuio ärra, mis Mika teinud, ja

sedda preestrit, mis temmal olli olnud, ja tullid Laisi peäle, ühhe rahwa peäle, kel rahholinne ja julge assi olli, ja löid neid mahha moöga terraga, ja se liña põlletasid nemmad ärra tullega.

28. Ja ükski ei olnud, kes neid olleks ärrapeästnud, sest se lin olli kaugel Sidonist ärra, ja neil polnud ühhegi innimessega teggemist, ja se lin olli seäl orgus, mis Reobi perre liggi; ja nemmad ehhtasid se liña ülles, ja ellasid seäl sees.

29. Ja nem~ad pañid se liña nim~e Tan, om~a issa Tani nim~e järrele, kes olli Israelile sündinud: agga ennemuiste olli selle liña nim~i Lais.

30. Ja Tani lapsed pannid endile ülles se nikkertud kuio, ja Manasse poia Kersomi poeg Jonatan, temma ja ta poiad ollid preestrid Tani sugguarrule se päwani, kui se Ma wangi widi.

31. Nenda ollid nem~ad endile ülles pañud Mika nikkertud kuio, mis ta olli teinud, keige se aia, kui Jum~ala kodda Silus olli.

19. Peatük.

*Kibeonid tewad hirmsa tö ühhe
Lewiti lianaesega.*

1. Ja se sündis neil päiwil, kui kunningast ei olnud Israelis, et üks Lewimees olli kui woõras ellamas Ewraimi mäggise Ma körwas, ja olli ennesele ühhe lianaese wötnud Petlemmast Juda-maalt.

2. Ja temma liignaene teggi hora wisil ta wasto, ja läks temma jurest ärra omma issa kotta Petlemma Juda-male, ja olli seält ühhe aasta ja nelli kuud.

3. Ja temma mees wöttis kätte ja läks ta järrele, et ta pididi temma mele pärrast räkima ja tedda taggasi toma, ja ta pois olli temmaga ja üks paar eeslid; ja se naesterahwas wiis tedda omma issa kotta, ja kui se norikko issa tedda sai nähha, siis läks ta römoga temma wasto.

4. Ja temma äi se norikko issa piddas tedda seäl, et ta kolm päwa ta jure jäi, ja nemmad söid ja jöid ja ollid seäl ömaial.

5. Ja se sündis neljandal päwal, et nemmad hom~iko warra üllestousid, ta ta wöttis kätte ärraminna, ja se norikko issa ütles omma weimehhe wasto: Toeta omma südda leiwa pallokessega, ja pärrast woite teie miñna.

6. Ja nemmad istusid mahha, ja need mollemad söid ühhes seltsis ja jäid, ja se norikko issa ütles se mehhe wasto: Et wötta ette ja jä seie öseks, ja so meel olgo hea.

7. Ja se mees tousis ülles, et ta pididi minnema, ja temma äi sundis tedda palludes, et ta jälle öseks siñna jäi.

8. Ja ta tousis wiendamal päwal hom~iko warra ülles, et ta pididi minnema, ja se norikko issa ütles: Et toeta omma südda; ja nemmad wiitsid aega, kunni pääw hakkas werema, ja nemmad söid mollemad.

9. Ja se mees tousis ülles, et ta pididi minnema, temma ja ta liignaene ja ta pois, ja temma äi se naesterahwa issa ütles temmale: Et wata, pääw on maddalas, ja öhto jouab kätte, et jäge seie öseks, wata, pääw

hakkab warjule minnema: jä seie öseks ja so meel olgo hea, ja touske hom~e warra ülles, et teie omma teed lähhäte, et sa saad omma maiasse.

10. Ja se mees ei tahtnud mitte öseks siñna jäda, sepärrast wöttis ta kätte ja läks ärra, ja tuli Jebusi liñna kaudo, se on Jerusalem, ja ta jures olli üks paar eeslid saddulas, ja ta liig--naene olli temmaga.

11. Kui nemmad Jebusi jures ollid, siis olli pääw wägga maddal, ja se pois ütles omma issanda wasto: Et tulle ja läkki körwale siñna Jebusi liñna, ja jäme siñna öseks.

12. Ja ta issand ütles temma wasto: Meie ei tahha mitte körwale miñna woöra liñna, mis ei olle Israeli lastest: agga meie tahhame emale miñna Kibeasse.

13. Ja ta ütles omma poisile: Minne, et meie siñna ühte neisse paika same, ja öseks woime jäda Kibeasse ehk Ramasse.

14. Ja nemmad läksid möda ja käisid eddasi, ja päike läks

neile loja Kibea liggi, mis Penjamini pärralt.

15. Ja nemmad kallasid siñna, et nemmad piddid siñna sama ja öseks jäma Kibeasse; ja ta tuli siñna ja jäi liñna turro peäle, sest ükski ei olnud, kes neid omma kotta wasto wöttis ömaiale.

16. Ja wata üks wanna mees tuli öhto wäljalt omma tö kallalt ärra, ja se mees olli Ewraimi mäggiselt maalt, ja ta ellas kui woöras Kibeas, ja need mehhed seäl paikas ollid Penjamini lapsed.

17. Kui ta ommad silmad üllestöstis ja näggi liñna turro peäl sedda meest, kes te-käia, siis ütles se wanna mees: Kus sa lähhäd, ja kust sa tulled?

18. Ja ta ütles temma wasto:

Meie olleme minnemas Petlem~ast Juda-maalt senna Ewraimi mäggise Ma körwa, sest ma ollen seält: agga ma käisin Petlem~as Juda-maal, ja ma lähhän Jehowa koia pole, ja ükski ei wotta mind wasto omma kotta.

19. Ja meil on ka ölge ja sömaaega omma eeslidele, ja leiba ja wina on ka mul ja so

ümmardajal ja sel poisil, kes so sullaste jures, ei olle ühhestki asjast pudo.

20. Ja se wanna mees ütles: Rahho olgo sulle! keik mis sul agga waiak, se on mo kä, ärra jä agga mitte öseks turro peäle.

21. Ja ta wiis tedda omma kotta ja seggas eeslidele sömaaega, ja nemmad pessesid ommad jallad, ja söid ja jöid.

22. Kui nende meel hea olli, wata siis piirsid se koia ümber liñnamehhed, kes pahharetti suggu, ja kopputasid ukse peäle, ja rööksid se wanna mehhe se koia issanda wasto ja ütlesid: To wälja se mees, kes so kotta tulnud, et meie tem~aga häbbematta tööd teme.

23. Ja se mees se koia issand läks wälja nende jure ja ütles nende wasto: Ei mitte mo wennad, et ärge tehke mitte kurja, sepärrast et sesinnane mees on mo kotta tulnud, ärge tehke sedda jölledust mitte.

24. Wata seäl on mo tüttar üks neitsit, ja temma liignaene, kül ma tahhan neid wäljatua, ja

neid naerge ärra ja tehke nendega, mis teie melest hea on: agga selle mehhega ärge tehke sedda jölledat asja mitte.

25. Agga need mehhed ei tahtnud temma sanna kuulda; siis hakkas se mees om~ast liastnaesest kinni ja wiis tedda wälja nende kätte oue, ja nemmad said temmaga ühte ja teggid immet temmaga keige se ö hom~ikoni, ja lasksid tedda miñna, kui hakkas koitma.

26. Ja se naene tulli koido aial ja langes se mehhe koia ukse ette mahha, kus temma issand sees olli, kunni walge sai.

27. Ja temma issand tousis hom~iko ülles, ja teggi koia ukсед lahti ja läks wälja, et ta pididi omma teed käima; ja wata, se naesterahwas ta liignaene olli maas koia ukse ees, ja temma käed läwwe peäl.

28. Ja ta ütles temmale: Touse ülles ja läkki ärra; agga ta ei wastand mitte, siis wöttis ta tedda eesli selga, ja se mees wöttis kätte ja läks omma paika.

29. Ja kui ta omma koio sai,

siis wöttis ta noa ja hakkas ommast liastnaesest kinni, ja leikas tedda temma luliikmid möda katki kahheteist--kümneks tükkiks, ja läkkitas tedda keik Israeli raiadesse.

30. Ja se sündis, et iggaüks, kes sedda näggi, ütles: Seddasuggust asja ei olle sündind egga nähtud sest päwast, kui Israeli lapsed Egiptusse maalt üllestulnud tännapäwani; arwage sest asjast, andke nou ja räkige.

20. Peatük.

Hirmus södda, mis Kibeonide hirmsa tö pärrast tousnud Penjamini souarro wasto.

1. Siis läksid keik Israeli lapsed wälja, ja se koggodus Tani poolt Peerseba- ja Kileadi-maast sadik tulli kokko kui üks mees, Mitspa Jehowa jure.

2. Ja keige rahwa üllemad, keik Israeli sou--arrud seisis Jummalah rahwa koggodusses, nellisadda tuhat jallameest, kes moöka wäljatombasid.

3. Agga Penjamini lapsed kuulsid, et Israeli lapsed ollid

Mitspa tulnud; ja Israeli lapsed ütlesid: Räkige ülles, kuidas on sesinnane kurri tö sündinud?

4. Ja se Lewimees selle ärratappetud naese mees wastas ja ütles: Minna tullin omma lianaesega Kibeasse, mis Penjamini pärralt, ömaiale.

5. Siis kippusid Kibea koddanikkud mo peäle, ja piirsid öse mo pärrast se koia ümber: mind mötlesid nemmad ärratappa, ja mo lianaese on nemmad ärranaernud, nenda et ta ärrasurri.

6. Ja ma wötsin omma lianaese kätte ja leikasin tedda katki, ja läkkitasin tedda keige Israeli pärris-ossa male: sest nemmad on wägga pahha ja jölledat tööd teinud Israelis.

7. Wata siin ollete teie Israeli lapsed keik, räkige issekeskes ja andke siin nou.

8. Ja keik se rahwas wöttis kätte kui üks mees ja ütles: Meie ei tahha ükski omma maiasse miñna, egga ükski siit ärralahkuda om~a kotta.

9. Ja nüüd se on se assi, mis meie tahhame Kibeale liisko läbbi ta wasto tehha.

10. Sest meie tahhame küm~e

meest igga saast keikist Israeli sugguarrudest wötta, ja sadda tuhhandest, ja tuhhat kümnest tuhhandest, et nemmad rahwale mona wötwad; et nemmad woiksid neile tehha, kui nemmad sawad Penjamini Kibea rahwa jure, sedda möda kui keik se jölledus wäärt, mis nemmad Israelis on teinud.

11. Nenda koggusid keik Israeli mehhed senna liñna jure, ja heitsid ühte nousse kui üks mees.

12. Ja Israeli sugguarrud läkkitasid mehhi keige Penjamini sugguwössade jure ja ütlesid: Mis kurri tö on se, mis teie seas sündinud?

13. Ja nüüd andke need mehhed se pahharetti suggu, mis Kibeas on, meie kätte, et meie neid surma panneme ja kurja Israeli seast ärrasadame; agga Penjamini lapsed ei tahtnud mitte omma wendade Israeli laste sanna kuulda.

14. Ja Penjamini lapsed koggusid liñnade seest Kibeasse, et nemmad piddid wäljaminnema sötta Israeli laste wasto.

15. Ja Penjamini lapsed, kes

neist liñnadest ollid, loeti ärra selsammal päwal kuus kolmat--kümwend tuhhat meest, kes moöka wäljatombasid, ilma need Kibea linna rahwas, neid loeti ärra seitsesadda ärrawallitsetud meest.

16. Keigest sest rahwast olli seitsesadda ärra--wallitsetud meest, kes omma parrema käega ei wöind ühtegi tehha, keik need wiskasid lingoga kiwwa ühhe karwa peäle, ja ei eksind mitte.

17. Agga Israeli mehhi, ilma need kes Penjaminist, loeti ärra nellisadda tuhhat meest, kes moöka wäljatombasid, keik need ollid söamehhed.

18. Ja nemmad wötsid kätte ja läksid ülles Peteli ja küssisid Jummalä käest, ja Israeli lapsed ütlesid: Kes peab essite meist üllesminnema sötta Penjamini laste wasto? ja Jehowa ütles: Juda essite.

19. Ja Israeli lapsed tousid hom~iko ülles ja löid leri ülles Kibea alla.

20. Ja Israeli mehhed läksid wälja söddima Penjamini wasto, ja Israeli mehhed seädsid nende wasto taplust Kibea

jures.

21. Ja Penjamini lapsed läksid Kibeast välja ja rikkusid selsammal päwal Israeli laste seast kaks kolmatkümme tuhat meest, ja löid neid mani mahha.

22. Ja se rahwas Israeli mehed kinnitasid endid ja wötsid jälle endid seäda taplema seäl paikas, kus nemmad ollid endid seädnud essimessel päwal.

23. Ja Israeli lapsed läksid ülles ja nutsid Jehowa ees öhtoni, ja küssisid Jehowa käest ja ütlesid: Kas meie peame weel minnema söddima omma wendade Penjamini laste wasto? ja Jehowa ütles: Minge ülles nende wasto.

24. Ja kui Israeli lapsed Penjamini laste wasto teisel päwal läksid:

25. Siis tullid Penjamini lapsed välja nende wasto Kibeast teisel päwal, ja rikkusid Israeli laste seast sutumaks ärra weel kahheksateistkümme tuhat meest, need keik tombasid moöka välja.

26. Siis läksid keik Israeli lapsed ja keik rahwas ülles, ja

tullid Peteli ja nutsid ja jäid senna Jehowa ette, ja paastusid selsammal päwal öhtoni, ja ohwerdasid põlletamise- ja tänno--ohwrid Jehowa ees.

27. Ja Israeli lapsed küssisid Jehowalt, sest Jumala seäduusse laekas olli seäl neil päiwil.

28. Ja Aaroni poia Eleasari poeg Pineas seisis Temma ees neilsammul päiwil ja ütles: kas ma pean weel väljamine ma söddima omma wenna Penjamini laste wasto, ehk taggasi jäma? ja Jehowa ütles: minge ülles, sest hom~e tahhan ma neid teie kätte anda.

29. Ja Israel panni warritsejaid senna Kibea ümberkaudo.

30. Ja Israeli lapsed läksid kolmandal päwal ülles Penjamini laste wasto, ja seädsid taplust Kibea wasto kui essimessel ja teisel korral.

31. Ja Penjamini lapsed tullid välja se rahwa wasto ja said emale liñnast ärra, ja hakkasid monned rahwa seast mahhalöma ja ärra--tapma, kui essimessel ja teisel korral,

maantede peäl, kus teine ülleslähhäb Peteli, ja teine Kibea seäl wäljal, liggi kolmkümmend meest Israeli seast.

32. Ja Penjamini lapsed ütlesid: nemmad on meie ette mahhalödud nenda kui enne; ja Israeli lapsed ütlesid: pöggenegem ja saatkem neid emale ärra liña jurest maantee peäle.

33. Ja keik Israeli mehhed tousid ülles ommast paigast ja seädsid taplust Paaltamaris, ja Israeli warritsejad kargasid wälja ommast paigast Kibea kopa seest.

34. Ja kümme tuhat ärrawallitsetud meest keige Israeli seast tullid Kibea kohhalt, ja se taplus läks kangeks; ja need Penjamini lapsed ei teädnud mitte, et kurri luggu nende kätte piddi tulles.

35. Ja Jehowa löi Penjamini lapsed Israeli ette mahha, ja Israeli lapsed rikkusid ärra Penjamini seast sel päwal wiis kolmatkümmend tuhat ja sadda meest, keik need tombasid mooka wälja.

36. Ja Penjamini lapsed näggid, et nemmad olli mahhalödud; ja Israeli mehhed andsid Penjamini lastele maad, sest nemmad lootsid warritsejatte peäle, kedda nemmad ollid pannud Kibea wasto.

37. Ja need warritsejad töttasid ja tullid keigelt polet Kibea peäle, ja need warritsejad andsid ennast senna pole, ja löid keik liñna-rahwast mahha mooga terraga.

38. Ja Israeli meestel olli üks seätud aeg nende warritsejattega, kellele ööldud: pange suurt kõrge suitso liña seest üllestousma.

39. Ja Israeli mehhed pöörsid taplusesse ümber, kui Penjamini lapsed ollid hakkanud mahhalöma ja ärratapma liggi kolmkümmend meest Israeli seast; sest nem~ad mötlesid: nemmad on töeste meie ette mahhalödud kui endises taplusesse.

40. Ja se suits hakkas kõrgeste üllestousma liña seest kui üks suitso sammas; ja Penjamin pöris ennast taggasi, ja wata keik se lin läks tullega ärra taewani.

41. Kui Israeli mehhed
ümberpöörsid, siis tundsid
Penjamini mehhed suurt hirmo,
sest nemmad näggid, et kurri
luggu nende kätte tulnud.

42. Ja nemmad pöörsid ümber
Israeli meeste eest kõrwe tee
pole, ja se taplus sai neid
takka; ja kes liñnade seest
ollid, neid rikkusid nemmad
ärä enneste wahhel.

43. Nemmad piirsid Penjamini
meeste ümber ja aiasid neid
takka, tallasid neid hölpoga
ärä Kibea kohta päwatousma
poolt.

44. Ja Penjamini mehhi langis
mahha kahheksateistkümmend
tuhhat; need keik ollid wahwad
mehhed.

45. Siis pöörsid nemmad
ümber ja pöggenesid kõrbe
Rimmoni kaljo jure, ja noppisid
neist, mis üllejäänud, maantede
peält ärä wiistuhhat meest, ja
said neid takka Kidomist sadik,
ja löid neist weel mahha
kakstuhhat meest.

46. Ja keik, kes sel päwal
Penjaminist langsid, neid olli
wiis kolmatkümmend tuhhat
meest, kes moöka
wäljatombasid, need keik ollid

wahwad mehhed.

47. Ja kuus sadda meest
pöörsid ümber ja pöggenesid
körbe Rimmoni kaljo jure, ja
jäid Rimmoni kaljusse nelli
kuud.

48. Ja Israeli mehhed läksid
taggasi Penjamini laste jure ja
löid neid mahha moöga
terraga ni hästi innimessed kes
liñnas, kui lojuksed, ja keik, mis
nende kätte juhtus; ka keik
need liñnad, mis nende kätte
said, pannid nemmad põllema.

21. Peatük.

*Israeli murre Penjamini souarro
siggitamise pärrast, mes seäl
söas pea olleks otsa sanud.*

1. Ja Israeli mehhed ollid
Mitspas wandunud ja üttelnud:
Ei pea ükski meie seast omma
tüttart Penjamini meestele
naeseks andma.

2. Ja need rahwas tullid Peteli
ja jäid senna öhtoni Jummal
ette, ja tõstsid omma heäle ja
nutsid suurt nutto,

3. Ja ütlesid: Jehowa Israeli
Jum~al, miks--pärrast on se
Israelis sündinud, et tänna

Israeli seast üks sugguarro on vähhemaks sanud?

4. Ja se sündis teisel päwal, et need rahwas warra üllestousid ja senna ühhe altari ehhtasid, ja ohwerdasid põlletamise- ja tänno-ohwrid.

5. Ja Israeli lapsed ütlesid: kes on koggodusses, kes ei olle keikist Israeli sugguarrudest üllestulnud Jehowa jure? sest üks suur wanne olli selle peäle pandud, kes ei piddand üllestullema Mitspa Jehowa jure, ja olli ööldud: Tedda peab töeste surma pandama.

6. Ja Israeli lapsed kahhetsesid omma wenna Penjamini pärrast ja ütlesid: tänna on üks sugguarro Israelist ärraraiutud.

7. Mis peame meie naeste polest neile teggema, kes üllejänud? sest meie olleme wandunud Jehowa jures, et meie ei tahha ommast tüttartest neile ei ühteainust naeseks anda.

8. Ja nemmad ütlesid: ons kegi Israeli sugguarrudest, kes ep olle Mitspa Jehowa jure üllestulnud? ja wata ei ükski Kileadi Jabesist es olle tulnud leri koggodusse jure.

9. Ja rahwast loeti ärra, ja wata ükski ei olnud seäl, kes Kileadi Jabesis ellasid.

10. Ja koggodus läkkitas senna kaksteistkümmend tuhat meest neist wahwaist mehhist, ja andis neile käsko ja ütles: Minge ja löge neid mahha mooga terraga, kes Kileadi Jabesis ellawad, ja need naesed ja wäetimid lapsed.

11. Ja se on se assi, mis teie peate teggema: keik meesterahwast ja keik naesterahwast, kes meesterahwa jures magganud, peate teie sutumaks ärrakautama.

12. Ja nemmad leidsid neist, kes Kileadi Jabesis ellasid, nellisadda tüttarlast, kes neitsid ollid, kes meestega ühhes ei ellanud meesterahwa jures maggades; ja nemmad töid neid leri Silusse, mis on Kanaani maal.

13. Ja keik se koggodus läkkitas, ja käskis räkida Penjamini laste wasto, kes ollid Rimmoni kaljus, ja neile rahho kulutada.

14. Ja Penjamini mehhed tullid taggasi sel aial, ja nemmad

andsid neile naesiks neid, kedda nemmad ollid ellusse jätnud Kileadi Jabeli naeste--rahwa seast; ja nemmad ei leidnud nenda neile mitte kül.

15. Ja se rahwas kahhetses Penjamini pärrast, et Jehowa olli lõhkumist teinud Israeli sugguarrude seas.

16. Ja koggodusse wannemad ütlesid: Mis peame meie naeste polest teggema neile, kes üllejäänud? sest naesterahwas on Penjamini seast ärrakautud.

17. Weel ütlesid nemmad: se pärrandus jääb nende pärralt, kes Penjamini lastest ärrapeäsnud, et mitte üks sugguarro Israelist ei sa ärrakustatud.

18. Ja meie ei woi neile ühteainust ommast tütrist naeseks anda, sest Israeli lapsed on wandunud ja üttelnud: ärranetud olgo se, kes naese Penjamini lastele annab.

19. Ja nemmad ütlesid: Wata Jehowa Pühha on iggal aastal Silus, mis on pohja poolt Peteli päwatousma pool, se maante äres, mis Petelist ülleslähhäb Sekemi, ja louna poolt Lebona

pole.

20. Ja nemmad andsid Penjamini lastele käsko ja ütlesid: Minge ja warritsege winamäggede peäl.

21. Ja katsuge, ja wata kui Silo tütreid wälja tulleswad riddastikko tantsima: siis tulge teie winamäggedest wälja, ja wõtke wäggise igga--mees ennesele omma naese Silo tütrist, ja minge Penjamini male.

22. Ja kui se sünnib, et nende issad ehk nende wennad tulleswad meie jure riidlema: siis tahhame nende wasto üttelda: Olge armolissed meie ja nende wasto, sest meie ep olle mitte iggamehhele omma naest wötnud selle söa sees; sest teie ei olle neile mitte annud, et teie nüüd sel aial peaksite süallused ollema.

23. Ja Penjamini lapsed teggid nenda ja wötsid omma arro järrele neist, kes tantsisid, naesed, mis nemmad wäggise ärrakiskusid ja läksid ärra, ja tullid jälle taggasi omma pärris-ossa male, ja ehhtasid need liñnad ülles ja ellasid nende sees.

24. Ja Israeli lapsed läksid sel aial seält ärra iggamees omma sugguarro jure ja omma sugguwossa jure, ja tullid seält wälja iggamees omma pärrisossa male.

25. Neil päiwil ei olnud kunningast Israelis; iggamees teggi, mis temma melest öige olli.

Kohtomoistiatte Ramato Ots.

Rutti Ramat.

1. Peatük.

Rutti lesse-pölli: ta lähhäb omma äm~maga Kanaani male.

1. Ja neil päiwil sündis, kui kohtomoistjad kohhut moistsid, et nälgi olli Juda maal, ja üks mees läks Petlemmast Juda-maalt ärra, et ta pididi kui woöras Moabi wällisel maal ellama, temma ja ta naene ja ta kaks poega.

2. Ja selle mehhe nimmi olli Elimelek ja ta naese nimmi Noomi, ja temma kahhe poia nimmi Mahlon ja Kiljon Ewratimehhed Petlemmast Juda-maalt, ja tullid Moabi wällise male ja ollid seäl.

3. Ja Elimelek Noomi mees surri ärra, ja temma jäi jälle

omma kahhe poiaga.

4. Ja nemmad wötsid ennesele Moabi-ma naesed, teise nimmi olli Orpa ja teise nimmi Rut; ja nemmad ellasid seäl liggi kümme aastat.

5. Ja need mollemad Mahlon ja Kiljon surrid ka ärra, ja se naene jäi jälle ommast kahhest poiast ja ommast mehhest.

6. Ja temma wottis kätte omma minniattega, ja läks taggasi Moabi wälliselt maalt ärra, sest ta sai kuulda Moabi wällisel maal, et Jehowa olli tulnud katsma omma rahwast, ja neile leiba annud.

7. Ja ta läks ärra seält kohhalt, kus ta olli olnud, ja temma kaks minniat temmaga, ja nemmad käisid tee peäl, et nemmad pididid jälle taggasi

minnema Juda-male.

8. Ja Noomi ütles omma kahhe Minniale: Minge, pöörge taggasi iggaüks omma emma kotta:

Jehowa tehko teile head, nenda kui teie ollete teinud neile, kes ärrasurnud, ja mulle.

9. Andko Jehowa teile, et teie leiate hingamisse asset iggaüks omma mehhe maiast; ja ta

andis neile suud, ja nemmad töstsid omma heält ja nutsid,

10. Ja ütlesid temmale: Meie lähhäme ikka soga taggasi so rahwa jure.

11. Ja Noomi ütles: Minge taggasi mo tütrede, miks teie tahhate minnoga tulla? kas mo sissekondas on weel poege, et nemmad teile woiksid mehhiks sada?

12. Minge taggasi mo tütrede, minge; sest ma ollen wannaks läinud, et ma ei woi mehhele miñna: kui ma ütleksin, mul on lotus, ehk ma olleksin sel ööl mehhe jures ja tooksin ka poege ilmale;

13. Kas teie sepärrast tahhaksite odata, kunni nemmad ülleskaswaksid? kas tahhate sepärrast wibida mehhele minnematta? ei mitte

mo tütrede, sest se on mulle paljo kibbedam kui teile, et Jehowa kässi on mo wasto wäljaläinud.

14. Ja nemmad töstsid omma heält ja nutsid weel ennam ; ja Orpa andis omma äm~male suud, ja Rut jäi temma seltsi,

15. Ja ta ütles: Wata so källi on omma rahwa jure taggasi läinud ja omma jummalatte jure, minne sinna taggasi omma källi järrele.

16. Ja Rut ütles: Ärra käi mo peäle, et ma sind pean mahhajätma ja so jurest jälle taggasi minnema: sest kus pole sa lähhäde, senna lähhän minna ka, ja kus paika sinna jääd, senna tahhan ma ka jäda, sinno rahwas on minno rahwas ja sinno Jummal on minno Jummal.

17. Kus sinna surrede, senna tahhan ma ka surra ja siñna peab mind mahhamaetama; nenda tehko Jehowa mulle ja nenda weel peälegi: sest surm peab mind ja sind ühhest ärralahhutama.

18. Kui ta näggi, et temmal kindel nou olli temmaga miñna, siis jättis ta sedda räkimist

temma wasto jälle.

19. Ja nemmad läksid mollemad ärra, kunni nemmad said Petlem~a; ja se sündis, kui nem~ad Petlemma said, siis olli keik se lin nende pärrast likumas, ja naesterahwas ütlesid: Ons se Noomi?

20. Ja temma ütles neile: Äрге hüüdke mind Noomiks, hüüdke mind Maraks, sest se keige wäggewam Jum~al on mulle wägga kibbedat teinud.

21. Minna läksin täis ärra, ja tühjalt on mind Jehowa taggasi tonud: miks teie mind Noomiks hüate? sest Jehowa on wasto mind kostnud, ja se keigewäggewam Jummal on mulle pahha teinud.

22. Nenda tuli Noomi taggasi ja temmaga Rut, se Moabi-ma naene, temma minni, kes ärratulli Moabi-maalt: ja nemmad tullid Petlemma odra leikusse hakkatusses.

2. Peatük.

Rut noppib päid Poasi põllal.

1. Ja seäl olli Noomil mehhe suggulane, üks wäggew wahwa

mees Elimeleki suggu--wössast, Poas nimmi.

2. Ja se Moabinaene Rut ütles Noomi wasto: lasse ma lähhän põllale ja noppin päid selle tagga, kelle melest ma armo leian; ja ta ütles temmale: minne mo tüttar.

3. Ja ta läks ja tuli ja noppis põllo peäl leikajatte tagga: ja üks põllo ossa juhtus koggematta temma ette, mis Poasi pärralt, kes olli Elimeleki sugguwössast.

4. Ja wata Poas tuli Petlemmast ja ütles leikajattele: Jehowa olgo teiega! ja nemmad ütlesid temmale: Jehowa önnistago sind.

5. Ja Poas ütles omma poisile, kes leikajatte ülle olli pandud: kelle pärralt on se noril?

6. Ja se pois, kes leikajatte ülle olli pandud, wastas ja ütles: Se norik on se Moabinaene, kes Noomiga on taggasi tulnud Moabi maalt.

7. Ja ta ütles: lasse ma noppin ja korjan kokko parmaste jures leikajatte tagga; ja ta on tulnud ja jänud hom~iko aiast siit sadik, nüüd jääb ta pissut koio.

8. Ja Poas ütles Rutti wasto:
Eks sa kule mo tüttar, ärra
minne noppima teise põllo
peält, ärra minne ka mitte siit
ärra ja jä seie mo tüdrukutte
seltsi.

9. So silmad olgo põllal, kus
nemmad leikawad, et sa nende
järrel käid; eks ma olle
käsknud neid poisa, et
nemmad ei pea sinnusse
putuma? ja kui sul janno on,
siis minne senna lähkritte jure,
ja jo sest, mis need poisid
towad.

10. Ja ta heitis omma silmili
mahha ja kummardas mani ja
ütles ta wasto: Mikspärrast
ollen ma armo leidnud so
melest, et sa mind tutwaks
pead, ja ma ollen woöras?

11. Ja Poas wastas ja ütles
temmale: kül mulle on teäda
antud keik, mis sa omma
äm~male teinud pärrast omma
mehhe surma, ja olled
mahhajätnud omma issa ja
omma emma ja omma
sündimisse-ma, ja olled tulnud
ühhe rahwa jure, kedda sa ei
eile egga eñe mitte tunnud.

12. Jehowa tassugo sinno tö,
ja so palk sago täide Jehowast

Israeli Jummalast, kelle tibade
alla sa tulnud warjo sama.

13. Ja Rut ütles: Lasse mind
armo leida ommast melest, mo
issand, sest sa olled mind
trööstinud, ja et sa olled
räkinud omma ümmardaja mele
pärrast, ehk ma kül mitte ei
olle kui üks so ümmardajaist.

14. Ja Poas ütles temmale:
söma aial tulle seie ja sö sest
leiwast ja kasta omma palloke
senna ädikasse; ja ta istus
mahha leikajatte körwa, ja
temma andis ta kätte tango-
pudro, ja tem~a söi ja ta köht
sai täis ja jättis muist ülle.

15. Ja ta tousis ülles noppima,
ja Poas käskis om~ad poisid ja
ütles: Ta peab ka parmaste
wahhel noppima, ja teie ei pea
temmale mitte häbbi teggema.

16. Ja tombage ka kül
temmale middagi wihkudest
wälja ja jätke sedda mahha, et
ta ülles--noppib, ja ärge
söidelge tedda mitte.

17. Ja ta noppis seäl põllol
öhtoni, ja peksis wälja sedda,
mis ta noppinud, ja sest sai
liggi pool wakka odre.

18. Ja ta wöttis sedda ärra ja
tulli liña, ja tema äm näggi

sedda, mis ta olli noppind; ja ta wöttis wälja ja andis temmale sest, mis ta üllejätanud, kui ta köht täis sanud.

19. Ja temma äm ütles temmale: Kus sa tänna olled noppinud ja kus sa olled tööd teinud? olgo se önnistud, kes sind tutwaks piddanud; ja ta andis teäda omma äm~male, kelle jures ta olli tööd teinud ja ütles: Selle mehhe nim~mi, kelle jures ma tänna tööd teinud, on Poas.

20. Ja Noomi ütles omma minniale: Olgo ta önnistud Jehowale, kes ei olle mahhajätanud om~a heldust ei ellawatte egga surnutte wasto; ja Noomi ütles temmale: Se mees on meie lähhem suggulane, ta on neist, kes meid ja meie maad woib lunnastada.

21. Ja se Moabinaene Rut ütles: Ilmaks ta ütles ka mo wasto: jä nende poiste seltsi, kes mo pärralt, senni kui nemmad keik leikust sawad lõppetanud, mis mo pärralt.

22. Ja Noomi ütles Rutti om~a minnia wasto: Se on hea mo

tüttar, et sa wäljalähhäd temma tüdrukuttega, et nemmad ühhe teise wälja peäl ei kippu so peäle.

23. Siis jäi ta Poasi tüdrukutte seltsi noppima, kunni ärralöppes odra-leikus ja nisso-leikus: ja ta jäi omma äm~ma jure.

3. Peatük.

Rut püab Poasi ennesele mehheks; Poas tootab tedda naeseks wotta.

1. Ja temma äm Noomi ütles temmale: Mo tüttar, eks ma pea sulle hingamist otsima, et so kässi woiks hästi käia?

2. Ja nüüd, eks olle Poas meie suggulane, kelle tüdrukuttega sa olled olnud? wata ta wiskab sel ösel omma rehhe-alluses ohre.

3. Siis lopputa ennast, ja woia ennast ja panne ommad rided selga, ja minne alla temma rehhe--allusse, et sinna ei sa selle mehhele teäda, enne kui ta lõppeb sömast ja jomast.

4. Nenda peab se ollema: kui ta mahha heidab, siis pead sa

tähhele pannema sedda paika, kus ta mahha heitnud, siis minne ja wötta temma jalge katte ülles ja heida mahha; kül ta siis sulle annab teäda, mis sa pead teggema.

5. Ja temma ütles ta wasto: Keik, mis sa mulle ütled, tahhan ma tehha.

6. Ja ta läks alla rehhallusse jure ja teggi keik seda möda, kui temma äm olli käsknud.

7. Ja kui Poas sai sönud ja jonud ja ta meel hea olli, siis läks ta ja heitis mahha wirna otsa, ja Rut tulli hiljokeste ja wöttis temma jalge katte ülles ja heitis ennast mahha.

8. Ja se sündis kesk ö aeges, et se mees hakkas wärrisema ja löi ennast kokko, ja wata üks naesterahwas maggas temma jalge katte al.

9. Ja ta ütles: Kes sa olled? ja temma ütles: Ma ollen Rut so ümmardaja; lauta nüüd omma ölm omma ümmardaja peäle, sest sinna olled se lunnastaja.

10. Ja ta ütles: Onnistud olgo sa Jehowale mo tüttar, sa olled omma wiimse hea töga parreminne teinud kui essimessega, et sa ei olle

mitte poismeeste järrele läinud, ei kehwa egga rikka järrele.

11. Ja nüüd mo tüttar, ärra karda, keik, mis sa mulle ütled, tahhan ma sulle tehha: sest keik mo liñna-rahwas teab, et sa üks wahwa naene olled.

12. Ja nüüd se on kül tössi, et minna lunnastaja ollen: agga üks lunnastaja on ka, kes liggem on mind.

13. Jä seks öseks seie, ja se sünnib hom~e warra, kui temma sind tahhab lunnastada, hästi! siis lunnastago temma; ja kui ei olle ta mele pärrast sind lunnastada, siis tahhan minna sind lunnastada, ni töest kui Jehowa ellab; magga hom~ikoni.

14. Ja ta maggas temma jalge katte jures hom~ikoni, ja tousis ülles, enne kui teine teist woib tunda; ja Poas ütles: Ärgo sago teäta, et üks naesterahwas siin rehhe-alluses käinud,

15. Ja ütles: To tenna se rie, mis so peäl on, ja pea sedda; ja ta piddas sedda, ja temma moötis kuus mooto odre ja panni temma selga ja läks liñna.

16. Ja temma tulli omma

äm~ma jure, ja ta ütles: Kuida se on soga mo tüttar? ja teine andis temmale teäda keik sedda, mis se mees temmale olli teinud,

17. Ja ütles: need kuus moöto odre on ta mulle annud, sest ta ütles mo wasto: Ärra minne mitte tühja käega äm~ma jure.

18. Ja äm ütles: jä seie mo tüttar, kunni sa teäda saad, kuidas se assi saab käima; sest se mees ei seisa rahho, olgo siis, et ta tänna sedda asja saab toime saatnud.

4. Peatük.

Poas wottab Rutti ennesele naeseks.

1. Ja Poas läks ülles wärrawa suhho ja istus senna mahha; ja wata se lunnastaja läks möda, kellest Poas olli räkinud, ja Poas ütles: Tulle körwale sinna, mis so nimmi, ja istu seie mahha; ja ta läks senna ja istus mahha.

2. Ja Poas wöttis kümme meest liñna wannemist ja ütles: istuge seie; ja nemmad istusid mahha.

3. Ja ta ütles selle lunnastajale: Se põllo jaggo, mis meie wenna Elimeleki pärralt, on Noomi ärramunud, kes taggasi tulnud Moabi wälliselt maalt.

4. Siis ma mötlesin, et ma tahtsin so kuuldes räkida ja öölda: Osta nende ees, kes siin istwad, ja mo rahwa wannematte ees; kui sa tahhad lunnastada, siis lunnasta, agga kui sedda ei tahheta lunnastada, siis anna mulle teäda, sest ma tean, et ükski mu kui sinna, woib lunnastada, ja minna ollen so järgminne; ja temma ütles: Ma tahhan lunnastada.

5. Ja Poas ütles: Sel päwal, kui sa ostad sedda põldo Noomi käest, siis ostad sa ka sedda selle ärrasurno mehhe naese, Rutti Moabinaese käest, et sa selle ärrasurno mehhele pead nimme saatma ta pärris-ossa peäle.

6. Siis ütles se lunnastaja: Ei ma woi sedda ennesele lunnastada, et ma mitte omma pärris--ossa ärra ei rikku: lunnasta sinna ennesele, mis ma piddin lunnastama, sest ma

ei woi lunnastada.

7. Ja se olli se wiis wannast Israelis lunnastamisse ja wahhetamisse jures, et keik asjad saaksid toime: mees wöttis omma kinga jallast ärra ja andis teisele; ja se olli se tunnistus Israelis.

8. Ja se lunnastaja ütles Poasile: Osta ennesele; ja wöttis omma kinga jallast ärra.

9. Ja Poas ütles wannemille ja keige rahwale: Teie ollete tänna tunnistusmehhed, et ma ollen ostnud Noomi käest keik, mis Elimeleki pärralt ja keik, mis Kiljoni ja Mahloni pärralt olnud.

10. Ja ka sedda Moabinaest Rutti, Mahloni naest, ollen ma ennesele naeseks ostnud, et ma selle surno mehhele nimmet sadan ta pärris-ossa peäle, et selle surno nimmi ärra ei kauta wendade seast egga temma paiga wärrawast: teie ollete tänna tunnistusmehhed.

11. Ja keik rahwas, mis wärrawa suus, ja need wannemad ütlesid: Meie olleme tunnistus--mehhed: tehko Jehowa se naese, kes so kotta

tulleb, Raeli ja Lea sarnatseks, kes mollemad siggitanud Israeli suggu; ja te wahwaste Ewratist ja sada ennesele üks kulus nimmi Petlem~as.

12. Ja sago so suggu kui Peretsi suggu, kedda Tamar Judale ilmale tõi, sest suggust, mis Jehowa sulle annab sestsinnatsest norikkust.

13. Ja Poas wöttis Rutti ja ta sai temmale naeseks ja Poas heitis ta jure; ja Jehowa andis temmale, et ta käima peäle sai ja tõi poia ilmale.

14. Ja naesed ütlesid Noomi wasto: Jehowa olgo kidetud, kes on teinud, et tänna sul polle lunnastajat waia, ja temma nimmi sago kuulsaks Israelis.

15. Ja ta sago sulle hinge jahhutajaks, ja kes sind toidab so wanna ea sees: sest so minni, kes sind armastab, on tedda ilmale tonud, sesamma minni on sulle parram kui seitse poega.

16. Ja Noomi wöttis se lapse ja panni sedda omma süllesse ja sai temmale kuiwaks ammeks.

17. Ja need naabrenaesed

pannid temmale nimme ja ütlesid: Noomile on poeg sündinud; ja pannid temma nimme Obed, se on Isai issa, kes Taweti issa.

18. Ja need on Peretsi sündimised: Perets sünnitas Etsroni.

19. Ja Etsron sünnitas Rami, ja Ram sünnitas Amminadabi.

20. Ja Amminadab sünnitas Nasoni, ja Nason sünnitas Salma.

21. Ja Salma sünnitas Poasi, ja Poas sünnitas Obedi.

22. Ja Obed sünnitas Isai, ja Isai sünnitas Taweti.

Rutti Ramato Ots.

Essimenne Samueli Ramat.

1. Peatük.

Samueli sündiminne. Kohtom. R. 13, Luk. 1. peat.

1. Seäl olli üks mees Sowi Rawataimist Ewraimi mäggiselt maalt, Elkana nimmi Jeroami poeg, kes Eliu poeg, kes Tohu poeg, kes Suwi Ewratimehhe poeg.

2. Ja tal olli kaks naest, teise nimmi Anna, ja teise nimmi Peninna: ja Peniñal olli lapsi, agga Annal es olle lapsi.

3. Ja sesinnane mees läks ommast liñnast ülles iggal aastal kummardama ja

ohwerdama wäggede Jehowale Silus; ja seäl ollid kaks Eli poega Owni ja Pineas Jehowa preestrid.

4. Ja se sündis sel päwal, kui Elkana ohwerdas, et ta andis omma naesele Peninnale, ja keikile omma poegele ja tüttartele ossad.

5. Agga Annale andis ta ühhe öige nähtawa ossa: sest ta armastas Anna; agga Jehowa olli temma lapsekodda kinnipannud.

6. Ja temma wastane ärritas tedda wägga peäle, seppärrast et ta pididi tedda saatma nurrisema: sest et Jehowa olli

ta lapsekodda kinnipannud.

7. Ja nenda tehti iggal aastal, nii mitto kord kui Anna

üllesläks Jehowa kotta, siis ärritas ta tedda nenda: agga Anna nuttis, ja ei sönud mitte.

8. Ja temma mees Elkana ütles temmale: Anna miks sa nuttad, ja miks sa ei sö mitte? ja mikspärrast on so meel ni pahha? eks minna olle sulle parram kui kümme poega?

9. Siis tousis Anna ülles, pärrast kui ta Silus sai sönud, ja pärrast kui ta sai jonud; ja preester Eli istus istme peäl Jehowa templi samba jures.

10. Ja Anna olli wägga süddamest kurb ja pallus Jehowat ja nuttis wägga.

11. Ja temma tootas ühhe tootusse ja ütles: Oh wäggede Jehowa, kui sa öiete wöttad omma ümmardaja willetsusse peäle wadata, ja mo peäle möttelda, ja ei unnusta omma ümmardajat mitte ärra, ja annad omma ümmardajale ühhe poeglapse: siis tahhan ma tedda jälle Jehowale anda keige temma ello aia, ja habbemenugga ei pea mitte ta Pea peäle sama.

12. Ja se sündis, kui ta kaua Jehowa ees pallus, et Eli temma suud tähhele panni.

13. Sest Anna se räkis ommas süddames, agga ta uled likusid ükspäinis, agga ta heält ei olnud kuulda mitte: sepärrast arwas Eli tedda joobnud ollewad.

14. Ja Eli ütles temma wasto: Kui kaua tahhad sa kui joobnud olla? lasse omma wiin ennesest lahkuda.

15. Ja Anna wastas ja ütles: Ei mitte mo issand, ma ollen üks raske süddamega naene, ja wina ja kanget jomaaega polle ma mitte jonud: agga omma hinge iggatsemist ollen ma Jehowa ette wäljawallanud.

16. Ärra pea omma ümmardajat pahharetti lapseks: sest ma ollen ommast surest kaebdussest ja ommast melehaigussest tännini räkinud.

17. Ja Eli wastas ja ütles: Minne rahhoga, kül Israeli Jummal annab sulle so palwe järrele, mis sa temmalt olled pallunud.

18. Ja ta ütles: Lasse omma ümmardaia ennese melest armo leida; siis läks se naene

omma teed ja söi, ja temma näggo es olle ennam temmale kurb.

19. Ja nemmad tousid hom~iko warra ülles, ja kui nemmad said kummardand Jehowa ette, siis läksid nemmad taggasi, ja said omma koio Rama; ja Elkana sai omma naese Annaga ühte, ja Jehowa mötles temma peäle.

20. Ja se sündis, kui need päwad said möda läinud, siis sai Anna käima peäle ja sai poia, ja panni temma nimme Samuel, sest Anna ütles: Ma ollen tedda Jehowalt pallunud.

21. Ja se mees Elkana läks ülles ja keik temma perre, se igga aastase ohwri, ja mis ta tootand, Jehowale ohwerdama.

22. Ja Anna ei läinud mitte ülles: sest ta ütles omma mehhele: Kui se poisike saab ärra--woörutud, siis tahhan ma tedda wia, et ta peab Jehowa ette tulles ja senna jäma iggaweste.

23. Ja ta mees Elkana ütles temmale: Te, mis so melest hea, jä seie, senni kui sa tedda ärra--woörutad; Jehowa agga kinnitago omma sanna: ja

se naene jäi siñna ja immetas omma poia, senni kui ta sai ärrawoörutand.

24. Ja ta wiis tedda ennesega ülles, kui ta tedda ärrawoörutand, kolme wärsiga ja pole wakka jahhoga, ja ühhe krusi winaga, ja wiis tedda Jehowa kotta Silusse, ja se pois olli noroke.

25. Ja nemmad tapsid ühhe wärsi ärra, ja töid sedda poise Eli jure.

26. Ja Anna ütles: Oh mo issand, ni töest kui so hing ellab, mo issand, minna ollen se naene, kes siin seisis so jures Jehowat pallumas.

27. Selle poisi pärrast ollen ma pallunud, ja Jehowa on mulle annud mo palwe järrele, mis ma temmalt pallunud.

28. Sepärrast annan ma tedda, kes palwega sadud, ka Jehowa kätte: keige se aia, mis ta ellus on, peab ta ollema Jehowa pärralt, et ta palwega sadud; ja ta kummardas seäl Jehowat.

2. Peatük.

Anna kitusse-laul: Eli soule kulutakse nende

*ärrarikkuminne, ja temma 2.
poia surm.*

1. Ja Anna lugges ja ütles: Mo südda hüppab römo pärrast Jehowa sees, mo sarw on Jehowa sees üllendatud, mo su on laiale lahti läinud mo waenlaste wasto, sest ma ollen römus so önnistusse pärrast.
2. Ei olle ükski ni pühha kui Jehowa, sest muud ei olle kui sinna, ja ep olle muud kaljo kui meie Jummal.
3. Äрге рäkige paljo ni wägga uhkeste, ärgo tulgo, mis kowwa, teie suust wälja: sest Jehowa on Jummal, kes keik ärrateab, ja temmast arwatakse keik teud öiete ärra.
4. Kes ammoga wäggewad, need ehmatawad ärra, ja kes kommistawad, nende ümber pannakse rammo.
5. Need, kel leiba kül olli, lassewad ennast palkada, ja kel nälg olli, neilt lõppeb nälg ärra, kunni se siggimatta seitse last sai, ja se, kel paljo lapsi olli, rammaks sai.
6. Jehowa surretab ja teeb ellawaks, wiib alla hauda ja toob jälle ülles.

7. Jehowa teeb kehwaks ja teeb rikkaks, ta allandab, temma üllendab ka.
8. Ta tõstab waest ülles põrmust, ta üllendab santi senniko peält, et ta neid nende üllematte körwa panneb istuma, ja annab au järje neile pärris-ossaks: sest Ma allusse toed on Jehowa pärralt, ja nende peäle on ta pannud sedda Maad, kus ellatakse peäl.
9. Ta hoiab omma waggade jallad, agga öälad peawad pimmedusses wait ollema: sest rammo läbbi æ ei sa ükski woimust.
10. Need peawad ärraehmatama, kes Jehowa wasto riidlewad, taewast mürristab temma nende wasto: Jehowa moistab ma-ilma otsade peäle kohhut, ja annab rammo om~a kunningale æ, ja üllendab omma Messia sarwe.
11. Ja Elkana läks omma koio Rama; ja se pois olli Jehowat tenimas preestri Eli ees.
12. Ja Eli poiad ollid pahharetti suggu, nemmad ei tunnud Jehowat.
13. Ja nendesinnaste preestride wiis rahwa wasto olli

se: kui kegi ial ühhe ohwri ohwerdas, siis tuli preestri pois, kui lihha kedeti, ja kolme-arrolinne ahhing olli ta käes;

14. Ja sega pistis temma pessemisse-riistasse, ehk paiasse ehk katlasse ehk pannusse; keik, mis ta se ahhingaga üllestombas, sedda wöttis se preester; nendasammote teggid nemmad keikile Israeli lastele, kes senna Silo tullid.

15. Nisammoti ennego nem~ad se raswa süütsid põllema, siis tuli preestri pois ja ütles igga-ühhele, kes ohwerdas: Anna lihha, sedda preestrile küpsetada: sest ta ei wõtta mitte sult kedetud lihha, ei muud kui torest.

16. Kui se mees temma wasto ütles: Süütke nemmad öiete, kui tänna kohhus on, se raswa põllema, ja wõtta siis ennesele, nenda kui so hing kutsub; siis ütles temmale: Nüüd waid pead sa andma, ja kui mitte, siis ma wöttan wäggise.

17. Sepärrast olli nende noorte meeste pat Jehowa ees wägga suur, sest inimessed laitsid Jehowa roa-ohwri.

18. Agga Samuel tenis Jehowa ees, se poisike olli linnase käiksitta kuekessega ehhitud.

19. Ja ta emma teggi temmale pissikesse kue, ja wiis sedda temmale ülles iggal aastal, kui ta üllesläks omma mehhega, sedda igga-aastast ohwri ohwerdama.

20. Ja Eli önnistas Elkana ja ta naese ja ütles: Jehowa andko sulle sest naesest suggu selle palwega sadud poia assemele, mis ta palwega sanud ja Jehowa kätte annud; ja nemmad läksid ärra omma paika.

21. Kui Jehowa tuli Anna katsma, siis sai ta käima peäle, ja tõi kolm poega ja kaks tüttart ilmale: agga se pois Samuel kaswis ülles Jehowa jures.

22. Ja Eli olli wägga wanna, ja kulis keik, mis temma poiad keikile Israelile teggid, ja et nemmad naeste jures maggasid, kes hulgal kokko tullid koggodusse telgi ukse jure.

23. Ja Eli ütles neile: Mikspärrast tete teie nisuggused asjad? et minna

teist kulen need kurjad asjad
keige se rahwa käest.

24. Ei mitte nenda, mo poiad:
sest se jut polle mitte hea, mis
ma kulen; teie sadate Jehowa
rahwast ülle kässo astma.

25. Kui kegi teise wasto patto
teeb, siis moistab Jummal selle
peäle kohhut; agga kui kegi
Jehowa wasto teeb, kes woib
temma eest palluda? agga
nemmad ei wötnud mitte
omma issa sanna kuulda, et
Jehowa neid tahtis surretada.

26. Ja se pois Samuel sai ikka
kangemaks, ja olli armas ni
hästi Jehowa kui ka innimeste
melest.

27. Ja üks Jummal mees tuli
Eli jure ja ütles ta wasto:
Nenda ütleb Jehowa, eks ma
polle ennast selgeste so issa
suggule ilmutanud, kui nemmad
alles Egiptusses ollid Warao
koias;

28. Ja ollen tedda
ärrawallitsend keigest Israeli
souarrudest ennesele
preestriks, et ta piddi mo altari
peäl ohwerdama, suitsetamisse-
rohto süütma põllema, ja
käiksitta kuekesse kandma mo
ees; ja ma andsin so issa

suggule keik Israeli laste tulle-
ohwrid.

29. Mispärrast löte teie takka
ülles mo tapmisse- ja mo roa-
ohwri wasto, mis ma ollen
käsknud siin maias? ja sa
auustad ommad poiad ennam
kui mind, et teie ennast södate
minno Israeli rahwa parremast
keige roa-ohwride ossast.

30. Sepärrast ütleb Jehowa
Israeli Jummal: Ma ollen kül
üttelnud: Sinno suggu ja so
issa suggu peawad mo ees
iggaweste käima; agga nüüd
ütleb Jehowa: Se olleks mulle
teotusseks, sest kes mind
auustawad, neid tahhan ma
auustada, ja kes mind mikski ei
panne, neid peab alwaks
petama.

31. Wata need päwad tullewad,
et ma tahhan sinno käewarre
ja so issa suggu käewarre
ärraraiuda, et so sous ei pea
ükski wanna ollema.

32. Ja sa pead peält watama,
kui pühha maiale kitsas kätte
tulleb, keige se eest, mis
temma Israelile piddi head
teggema, ja ei pea ellades
ükski wanna so suggus ollema.

33. Ja iggamees, kedda ma

sinnust mo altari jurest mitte ärra ei kauta, se lõppetab so silmad peast ärra ja pinab so hinge; ja keik so suggu laste hulk peab surrema, kui nemmad mehheks sawad.

34. Ja se olgo sulle tähheks, mis so kahhe poia peäle peab tulles, Owni ja Pineasi peäle: ühhel päwal peawad nemmad mollemad surrema.

35. Ja ma tahhan ennesele ühhe ustawa preestri sata, temma peab nenda teggema, kui mo süddames ja mo hinges on; ja ma tahhan temmale kindlat suggu sata, et ta mo woitud kunninga ees peab järgeste käima iggapäaw.

36. Ja se peab sündima, et iggaüks, kes so suggust jälle jääb, peab tulles ja ta ette kummardama ühhe höbbetinga ja leiwa kakkokesse pärrast ja ütles: Et wõtta mind ka abbimehheks ühhe preestri-ammeti jure, et ma saaksin leiwa pallokest süa.

3. Peatük.

Jehowa ilmutab ennast Samuelile, ja tõstab tedda

Israeli prohwetiks.

1. Kui se pois Samuel Jehowa tenis Eli ees, siis olli Jehowa sanna neil päiwil kallis, ei prohwetide näggemist ilmund.

2. Ja se sündis sel päwal, et Eli maggas omma asseme peäl ja temma silmad hakkasid tüntsiks sama, ei ta selletand ennam mitte.

3. Ja Jummal lamp es olle weel ärrakustatud Jehowa templis, kus Jummal laekas olli; (ja Samuel maggas.)

4. Siis hüdis Jehowa Samueli, ja ta ütles: Siin ma ollen.

5. Ja ta jooksis Eli jure ja ütles: Siin ma ollen, sest sa olled mind hüüdnud; agga temma ütles: Ei ma polle hüüdnud, heida jälle mahha; siis läks ta ärra ja heitis mahha.

6. Ja Jehowa wöttis jälle hüda: Samuel! siis tousis Samuel ülles ja läks Eli jure ja ütles: Siin ma ollen, sest sa olled mind hüüdnud; agga temma ütles: Ei ma polle hüüdnud, mo poeg, heida jälle mahha.

7. Ja Samuel ei tunnud weel mitte Jehowat, ja Jehowa

sanna polnud weel mitte temmale ilmutud.

8. Ja Jehowa wöttis jälle Samueli hüda kolmatkorda, ja ta tousis ülles ja läks Eli jure ja ütles: Siin ma ollen, sest sa olled mind hüüdnu; siis moistis Eli, et Jehowa se poisi olli hüüdnu.

9. Ja Eli ütles Samuelile: Minne ärra, heida mahha, ja kui se sünnib, et kegi sind hüab, siis ütle: Jehowa rägi, sest so sullane kuleb; ja Samuel läks ärra ja heitis mahha omma asseme peäle.

10. Ja Jehowa tulli ja jäi senna seisma, ja hüdis kui essimessel ja teisel korral: Samuel, Samuel! ja Samuel ütles: Rägi, sest so sullane kuleb.

11. Ja Jehowa ütles Samueli wasto: Wata, minna teen ühhe asja Israelis, iggaüks kes sedda kuleb, selle mollemad körwad peawad hellisema.

12. Selsammal päwal tahhan ma Eli peäle keik sata, mis ma temma suggu wasto räkinud, ma tahhan hakkata ja lõppetada.

13. Sest ma ollen temmale kulutand, et ma tahhan kohhut

moista ta suggu peäle iggaweste se üllekohto pärrast, et ta kül teadis, et temma poiad ärrawandumist ennest peäle saatsid, ja ei waatnudke woörete nende peäle.

14. Ja sepärrast ollen ma Eli suggu wasto wandunud: Ei pea sou nuhtlus mitte sama ärraleppitud, ei tappa egga roa-ohwriga ei ellades.

15. Ja Samuel maggas hom~ikoni ja teggi Jehowa koia uksed lahti: agga Samuel kartis sedda näggemist üllesräkides Eli wasto.

16. Siis hüdis Eli Samueli ja ütles: Samuel mo poeg! ja ta ütles: Siin ma ollen.

17. Ja Eli ütles; Mis sanna olli se, mis Temma so wasto räkis? ärra salga nüüd minno ette: nenda tehko sulle Jummal, ja nenda weel peäle, kui sa middagi mo ette salgad keikist neist sannust, mis ta so wasto räkinud.

18. Siis andis Samuel temmale teada keik need sannad, ja ei salganud temma ette ühtegi; ja Eli ütles: Temma on Jehowa, ta tehko, mis hea on temma melest.

19. Ja Samuel sai kangemaks, ja Jehowa olli temmaga, ja ei lasknud ei ainust keikist ommast sannadest mitte mahhalangeda.

20. Ja keik Israel Tanist Peersebast sadik sai teäda, et Samuel olli ustawaks prohwetiks sanud Jehowale.

21. Ja Jehowa andis ennast weel ennam nähha Silus, sest Jehowa ilmutas ennast Samuelile Silus Jehowa sanna läbbi.

4. Peatük.

Nuhtlus, mis Jummal ähwardanud, saab töeks.

1. Ja Samueli sanna tuli keige Israeli kätte; ja Israel läks wälja Wilistide wasto sõtta, ja nemmad löid leri ülles Ebenesri jure, ja Wilistid löid leri ülles Aweki.

2. Ja Wilistid seädsid ennast taplussele Israeli wasto, ja se taplus läks laiale, et Israel sai Wilistide ette mahhalödud, ja need Wilistid löid lahkingis mahha senna wälja peäle liggi nelli tuhat meest.

3. Ja rahwas tuli leri, ja Israreli wannemad ütlesid: Mikspärrast on meid Jehowa tänna Wilistide ette mahhalönud? wötkem ennest jure Jehowa seädusse laekas Silust, ja käigo temma kesk meie seas, et ta meid meie waenlaste käest päästaks.

4. Ja rahwas läkkitas Silo, ja nemmad töid seält ärra wäggede Jehowa seädusse laekast, kes Kerubide peäl istub; ja seäl ollid kaks Eli poega Jummal seädusse laekaga Owni ja Pineas.

5. Ja se sündis, kui Jehowa seädusse laekas leri sai, siis öiskas keik Israel sure öiskamissegga, et Ma müddises.

6. Kui Wilistid sedda öiskamise heält kuulsid, siis ütlesid nemmad: Missuggune suur öiskamise heäl on se Ebreah-rahwa leri? ja nemmad said teäta, et Jehowa laekas olli leri tulnud.

7. Ja Wilistid kartsid, sest nemmad ütlesid: Jummal on leri tulnud; ja nemmad ütlesid: Hädda meile, sest seddasuggust ei olle mitte ei eile egga enne sündinud.

8. Hädda meile! kes peab meid nendesinnaste wäggewatte Jummalatte käest ärrapeästma? need on needsinnatsed Jummalad, kes Egiptust löid keigesugguse nuhtlussega körbes.

9. Olge wahwad ja olge kui mehhed, teie Wilistid, et teie ei sa Erea-rahwast tenida, nenda kui nemmad teid tenisid: sepärrast olge kui mehhed ja söddige.

10. Ja Wilistid söddisid, ja Israel sai lödud, et nemmad pöggenesid iggaüks omma telki, ja se mahhalöminne olli wägga suur: sest Israelist langes kolmkümmend tuhat jallawägge.

11. Ja Jummalalaekas woeti ärra, ja Owni ja Pineas need kaks Eli poega surrid ärra.

12. Ja üks Penjamini mees jooksis lahHINGIST ärra, ja tuli selsammal päwal Silusse, ja temma rided ollid löhki kärristud, ja mulda ta Pea peäle.

13. Kui ta tuli, wata, siis istus Eli istme peäl tee äres ja wahtis, sest ta südda wärrises Jummalalaeka pärrast: ja kui

se mees tuli, sedda liina kulutama, siis kissendas keik se lin.

14. Ja Eli kulis se kissendamisse heäle ja ütles: Mis kärrina heäl on se? siis ruttas se mees, ja tuli ja kulutas Elile.

15. Ja Eli olli ühheksakümmend ja kahheksa aastat wanna, ja ta silmad ollid tuhnid, et ta ei woinud nähha.

16. Ja se mees ütles Eli wasto: Minna ollen, kes lahHINGIST tulleb, sest ma ollen tänna sest lahHINGIST ärrapöggenend; ja temma ütles: Kudda se luggu olli, mo poeg?

17. Siis kostis see, kes sannumed töi, ja ütles: Israel on Wilistide eest ärrapöggenend ja peälegi on üks suur mahhalöminne olnud rahwa seas, ja so mollemad poiad Owni ja Pineas on surnud, ja Jummalalaekas ärrawoetud.

18. Ja se sündis, kui ta Jummalalaeka nimmetas, siis langes Eli taggasi istme peält mahha wärrawa körwa, ja murdis omma kaela ja surri ärra, sest se mees olli wanna

ja raske; ja Israelile olli ta nelliküm~end aastat kohhut moistnud.

19. Ja temma minni Pineasi naene olli raske jalla peäl, et ta pea pididi mahha sama, ja kui ta se jutto kulis, et se Jummal laekas olli ärra--woetud, ja et temma äi ärrasurnud ja temma mees: siis weddas ta ennast kokko ja sai lapse, sest ta waewad tullid ta peäle.

20. Ja otse ta surremisse aeges ütlesid temma wasto need naesed, kes ta jures seisid: Ärra karda, sest sa olled poia sanud; agga temma ei kostnud ühtegi egga pannud tähhelegi.

21. Ja ta panni se poeglapse nimme Ikabod ja ütles: Au on Israelist läinud! et Jummal laekas olli ärrawoetud, ja omma äia ja omma mehhe pärrast.

22. Ja ta ütles weel: Au on Israelist läinud, sest Jummal laekas on ärrawoetud.

5. Peatük.

Wilistide nuhtlus Jehowa

seädusse-laeka pärrast.

1. Ja Wilistid wötsid Jummal laeka ärra ja wisid sedda Ebenesrist Asdodi liña.

2. Ja Wilistid wötsid Jummal laeka ja töid sedda Tagoni kotta ja pannid sedda Tagoni körwa seisma.

3. Kui Asdodi-rahwas teisel päwal warra üllestousid, wata, siis olli Tagon omma silmil maas Jehowa laeka ees, ja nemmad wötsid Tagoni ja pannid tedda jälle ta paika.

4. Kui nemmad teisel päwal hom~iko warra üllestousid, wata, siis olli Tagon omma silmil maas Jehowa laeka ees, ja Tagoni Pea ja ta möllemad käed ollid läwwe peäl ärraraiutud, ükspäinis Tagoni kehha jäi temmale jälle.

5. Sepärrast ei astu Tagoni preestrid ja keik, kes Tagoni kotta tullewad, mitte Tagoni läwwe peäle Asdodis tännapäwani.

6. Ja Jehowa kässi olli Asdodi-rahwa peäl raske ja häwwitas neid ärra; ja temma löi neid werre-paisedega, Asdodi ja ta raia rahwast.

7. Kui nüüd Asdodimehhed näggid, et se nenda sündis, siis ütlesid nemmad: Israeli Jummal laekas ei pea mitte meie jure jäma, sest temma kässi on meie wasto ja Tagoni meie jummal wasto kowwa.

8. Ja nemmad läkkitasid wälja, ja koggusid keik Wilistide würsid ennese jure kokko ja ütlesid: Mis peame meie Israeli Jummal laekaga teggema? ja nemmad ütlesid: Sago Israeli Jummal laekas Kati liña ärrawidud; ja nemmad wisid Israeli Jummal laeka ärra.

9. Ja se sündis, pärrast kui nemmad sedda said ärrawinud, siis olli Jehowa kässi liña wasto wägga sure kärrinaga, ja ta löi need liñnamehhed ni hästi pissikessed kui sured; ja neile sündisid sallaja werri-paised.

10. Siis läkkitasid nemmad Jummal laekast Ekroni, ja se sündis, kui Jummal laekas Ekroni sai, siis kissendasid Ekroni-rahwas ja ütlesid: Nemmad on Israeli Jummal laekast mo jure tonud, mind ja mo rahwast ärrasurretama.

11. Ja nemmad läkkitasid, ja

koggusid keik Wilistide würsid kokko ja ütlesid: Laske Israeli Jummal laekast ärraminna, et ta saab taggasi omma paika, et ta ei tappa mind egga mo rahwast; sest üks surma kärrin olli keige se liña sees, Jummal kässi olli seäl wägga raske.

12. Ja need innimessed, kes ei surnud ärra, said werri paisedega lödud: ja se liña rahwa kissendamine läks ülles taewa pole.

6. Peatük.

Wilistid läkkitawad seädusse laeka taggasi.

1. Ja Jehowa laekas olli seitse kuud Wilistide wällisel maal.

2. Ja Wilistid kutsusid preestrid ja öñne-andjad ja ütlesid: Mis peame Jehowa laekaga teggema? et öppetage meid, misga meie sedda peame temma paika läkkitama.

3. Ja nemmad ütlesid: Kui teie tahhate Israeli Jummal laekast ärraläkkitada, siis ärge läkkitage sedda tühjalt, sest teie peate töeste temmale

ühhe sü-ohwri tassuma; siis sate teie terweks ja teile saab teäta, mispärrast temma kässi teist ärra ei lahku. 4. Ja nemmad ütlesid: Mis sü-ohwer on se, mis meie temmale peame maksma? siis ütlesid nemmad: Wilistide würstide arro järrele makske temmale wiis kuld werri-paiset ja wiis kuld-hire; sest üks nuhtlus on neil keikil ja teie würstidel olnud.

5. Ja tehke omma werri-paisede kuiud ja omma hiride kuiud, mis maad ärrarikkuwad, ja andke Israeli Jummalale au; ehk ta wahhest woib teie enneste peält ja teie jummalatte peält ja teie Ma peält omma kät kergemaks teha.

6. Ja mikspärrast tahhate teie ommad süddamed raskeks teha nenda kui Egiptusse-rahwas ja Warao ommad süddamed raskeks teggid? eks olle nenda? kui ta sai immet teinud nendega, siis lasksid nemmad need Israeli lapsed miñna, et nemmad ärrasaid.

7. Sepärrast wötke nüüd ja tehke üks uus wanker, ja wötke

kaks immetawat lehma, kelle peäle ep olle weel mitte ikket sanud, ja pange need lehmad wankri ette, ja nende wassikad nende järrelt wige koio.

8. Ja wötke Jehowa laekas, ja pange sedda wankri peäle, ja need kuld-riistad, mis teie sü-ohwriks temmale tahhate tassuda, pange karbi sisse ta körwa, ja laske tedda ärraminna, et ta ärrasaab.

9. Ja katske, kui ta sedda teed omma raia pole ülleslähhäb Petsemessi, siis on temma meile sedda suurt kurja teinud: agga kui mitte, siis same meie teäta, et temma kässi ep olle meisse mitte putund, se on meile koggematta sündinud.

10. Ja need mehhed teggid nenda ja wötsid kaks immetawat lehma, ja pannid neid wankri ette, agga nende wassikad pannid nemmad koio kinni.

11. Ja pannid Jehowa laekast senna wankri peäle, ja sedda karpi, ja need kuld-hired, ja omma persede kuiud.

12. Ja need lehmad käisid otsekohhe tee peäl sedda tee Petsemessi pole, nemmad

käisid ühte maanteed ikka peäle ja ammusid, ja ei lahkund ei parrema egga pahhema pole: ja Wilistide würstid käisid nende järrel Petsemessi raiani.

13. Ja Petsemessi-rahwas ollid nisso leikamas orgus, ja töstsid ommad silmad ülles ja näggid se laeka, ja ollid röömsad, et nemmad sedda said nähha.

14. Ja se wanker tulli Josua Petsemessi-mehhe wälja peäle ja jäi senna seisma, ja seal olli üks suur kiwwi: ja nemmad löhkusid wankri puud, ja ohwerdasid lehmad Jehowale põlletamise-ohwriks.

15. Ja Lewitid ollid Jehowa laeka mahha--töstnud ja se karbi, mis ta körwas, kus need kuld-riistad sees, ja pannid se sure kiwwi peäle, ja Petsemessi-mehhed ohwerdasid põlletamise--ohwrid ja tapsid tappa-ohwrid sel päwal Jehowale.

16. Ja kui need wiis Wilistide würsti sedda said näinud, läksid nemmad taggasi Ekroni sel--sammal päwal.

17. Ja need on need kuld-persed, mis Wilistid Jehowale

sü-ohwriks tassusid: Asdodi eest ühhe, Assa eest ühhe, Askeloni eest ühhe, Kati eest ühhe, Ekroni eest ühhe.

18. Ja kuld-hired keik nende Wilistide liñnade arro järrele, nende wie würsti eest, nihästi tuggewatte liñnade kui tallopoegade küllade eest, surest Abeli kiwwist sadik, mis peäle nemmad Jehowa laeka pannid, se on alles tännapawani, Josua Petsemessi-mehhe wälja peäl.

19. Ja muist Petsemessi-mehhi lödi mahha, et nemmad waatsid Jehowa laeka peäle, ja ta löi rahwa seast wiiskümmend tuhat ja seitsekümmend meest mahha: ja rahwas leinasid, et Jehowa sure lõmisega neid rahwast olli mahhalõnud.

20. Ja Petsemessi-mehhed ütlesid: Kes woib Jehowa selle pühha Jummal ees seista? ja kelle jure peab ta meie jurest üllesminnema?

21. Ja nemmad läkkitasid Käskusid Kirjatjearimi rahwa jure ja ütlesid: Wilistid on Jehowa laekast taggasi tonud, tulge alla, wige sedda ülles

enneste jure.

7. Peatük.

Samueli teggeminne ja asjad.

1. Ja Kirjatjearimi mehhed tullid ja wisid Jehowa laeka ülles, ja töid sedda Abinadabi kotta Kibea, ja pühhitsesid temma poia Eleasari, et ta pididi Jehowa laekast hoidma.

2. Ja se sündis, et sest päwast, kui se laekas Kirjatjearimi jäi, palju aega läks, et kakskümmend aastat olli; ja keik Israeli suggu kaebas ärdaste omma hädda Jehowa järrel käies.

3. Agga Samuel räkis keige Israeli suggu wasto ja ütles: Kui teie keigest ommast süddamest pörate Jehowa pole, siis saatke woörad jummalad ja Astaroti enneste seast ärra, ja walmistage omma südda Jehowa wasto, ja tenige tedda üksi, siis wöttab ta teid Wilistide käest peästa.

4. Ja Israeli lapsed saatsid Paalid ja Astaroti ärra, ja tenisid Jehowat üksi.

5. Ja Samuel ütles: Koggude

keik Israeli Mitspa kokko, siis tahhan ma Jehowat teie eest palluda.

6. Ja nemmad koggosid kokko Mitspa, ja töid wet ja wallasid sedda Jehowa ette wälja, ja paastsid sel päwal ja ütlesid seäl: Meie olleme Jehowa wasto patto teinud; ja Samuel moistis Israeli lastele kohhut Mitspas.

7. Ja kui Wilistid kuulsid, et Israeli lapsed ollid Mitspa kokkotulnud, siis tullid Wilistide würstid ülles Israeli wasto, ja Israeli lapsed kuulsid sedda ja kartsid Wilistide eest.

8. Ja Israeli lapsed ütlesid Samueli wasto: Ärra olle mitte wait meie eest, Jehowa meie Jummal pole kissendamast, et ta wöttaks meid Wilistide käest peästa.

9. Siis wöttis Samuel ühhe pima-talle ja ohwerdas sedda hopis põlletamise-ohwriks Jehowale, ja Samuel kissendas Jehowa pole Israeli eest, ja Jehowa kulis tedda.

10. Ja kui Samuel põlletamise-ohwri ohwerdas, siis tullid Wilistid liggi Israeli wasto söddima; ja Jehowa

mürristas sel päwal sure
mürrinaga Wilistide peäle ja
hirmutas neid, ja neid lödi
mahha Israeli ette.

11. Ja Israeli mehhed läksid
Mitspast wälja ja aiasid Wilistid
tagga, ja löid neid mahha
senna Petkari alla.

12. Ja Samuel wöttis ühhe
kiwwi ja panni Mitspa ja Seni
wahhele, ja panni temma
nimme Eben Eser ja ütles: Seie
male on Jehowa meid aitnud.

13. Ja nenda allandati Wilistid,
et nemmad ei wötnud enam
Israeli raia peäle tulla; ja
Jehowa kässi olli Wilistide
wasto keik Samueli ello aia.

14. Ja need liñnad, mis Wilistid
Israeli käest ollid ärrawötnud,
said jälle Israeli kätte taggasi
Ekronist Katist sadik, ja nende
raia wöttis Israel Wilistide käest
ärra; ja rahho olli Israeli ja
Emori-rahwa wahhel.

15. Ja Samuel moistis kohhut
Israelile keik omma ello aia.

16. Ja ta käis iggal aastal, ja
läks Peteli, ja Kilkali, ja Mitspa
läbbi, ja moistis Israelile kohhut
keikis neis paikus.

17. Ja ta tuli jälle taggasi
Rama, sest seäl olli temma

kodda, ja seäl moistis ta
Israelile kohhut, ja siñna
ehhitas ta altari Jehowale.

8. Peatük.

*Judid püüdwad ja sawad
kunningast ennaste ülle.*

1. Ja se sündis, kui Samuel
wannaks sai, siis panni ta
ommad poiad kohtomoistjaiks
Israeli ülle.

2. Ja ta essimesse poia nimmi
olli Joel, ja temma teise poia
nimmi Abia; nemmad ollid
kohtomoistjad Peersebas.

3. Ja ta poiad ei käinud mitte
temma tede peäl, agga
nemmad noudsid kasso tagga,
ja wötsid melehead, ja pöörsid
öigust köwweraks.

4. Ja keik Israeli wannemad
koggusid ja tullid Samueli jure
Rama,

5. Ja ütlesid ta wasto: Wata,
sa olled wannaks läinud, ja so
poiad ei käi mitte so tede
peäl: panne nüüd kuningast
meie ülle, kes meile kohhut
moistab, nenda kui keik mu
rahwal on.

6. Ja se sanna olli Samueli

melest pahha, kui nemmad ütlesid: Anna meile kunningast, kes meile kohhut moistab; ja Samuel pallus Jehowa.

7. Ja Jehowa ütles Samueli wasto: Kule se rahwa sanna keikis, mis nemmad so wasto ütlewad: sest nemmad ei olle sind põlgnud, agga mind on nemmad põlgnud, et ma ei pea nende ülle kunningas ollema.

8. Keik neid teggusid möda, mis nemmad on teinud sest päwast, kui ma neid Egiptussest üllestöin tännapäwani, ja on mind mahhajätnud ja teised jummalad teninud: nendasammote tewad nemmad ka sulle.

9. Ja nüüd kule nende sanna: ommeti, kui sa neile saad kowwaste tunnistand, siis kuluta neile ka selle kunninga öigust, kes nende ülle peab wallitsema.

10. Ja Samuel ütles keik Jehowa sannad se rahwa wasto, kes temmalt kunningast küssisid.

11. Ja ta ütles: Se on selle kunninga öigus, kes teie ülle peab wallitsema: teie poiad

wöttab temma ja panneb omma söawankritte jure, ja omma hobbosewäe alla, ja nemmad peawad temma tõlla ees jooksuma.

12. Ja ta seab ennesele pealikkud ülle igga tuhande ja pealikkud ülle igga wiekümne, ja et nemmad peawad ta kündmist kündma ja ta leikust leikama, ja temma söariistad ja ta wankri-riistad teggema.

13. Ja teie tütreid wöttab ta rohho-walmistajaks ja kokkaks ja paggariks.

14. Ja teie parremad wäljad, ja teie wina--mäed, ja teie öllipu-aiad wöttab ta ärra ja annab omma sullastele.

15. Ja keigest teie seemnest ja teie winamäggedest wöttab ta kümnest, ja annab omma üllematte teenridele ja omma sullastele.

16. Ja teie sullased, ja teie ümmardajad, ja teie parremad nored mehhed, ja teie eeslid wöttab ta ärra, ja panneb omma tö kallale.

17. Teie puddolojustest wöttab ta kümnest, ja teie peate temma sullased ollema.

18. Ja kui teie sel päwal

kissendate omma kunninga pärrast, kedda teie ennestele sate ärra--wallitsenud: siis ei wötta Jehowa teid mitte sel päwal kuulda.

19. Agga rahwas torkusid Samueli sanna kuuldes ja ütlesid: Ei mitte, waid üks kunningas peab meie ülle ollema:

20. Et meie ka olleksime nenda, kui keik mu rahwas, ja meie kunningas meile kohhut moistaks, ja lähhäks wälja meie ees, ja söddiks meie söddimissed.

21. Ja Samuel kulis keik se rahwa sannad ja räkis neid Jehowa körwade ette.

22. Ja Jehowa ütles Samueli wasto: Kule nende sanna ja panne üks kunningas nende ülle wallitsema; ja Samuel ütles Israeli meeste wasto: Minge iggaüks omma liñna.

9. Peatük.

Jehowa satab sallaja nouga kunningriki Sauli kätte.

1. Ja üks mees olli Penjamini soust, Kis nimmi, kes Abieli

poeg, kes Serori poeg, kes Pekorati poeg, kes Awia poeg, kes Jeminimehhe poeg olli, üks wäggew wahwa mees.

2. Ja temmal olli poeg, Saul nimmi, üks noor ja illus mees, ja ei olnud ükski Israeli laste seast illusam tedda: temma Ollast ja üllespiddi olli ta pitkem kui keik mu rahwas.

3. Ja Kisi Sauli issa emma-eeslid ollid ärra--kaddund, ja Kis ütles omma poia Sauli wasto: Et wötta üks neist poisedest ennesega ja wötta kätte, minne, otsi ülles need emma-eeslid.

4. Ja ta läks Ewraimi mäggist maad läbbi ja läks Salisa maad läbbi, ja nemmad ei leidnud mitte; ja nemmad läksid Salimi maad läbbi, ja ei olnud mitte; ja ta läks Jemini maad läbbi ja nemmad ei leidnud mitte.

5. Kui nemmad tullid Suwi male, siis ütles Saul omma poisi wasto, kes temmaga: Tulle ja läkki taggasi, ehk mo issa ei holi neist emma--eeslidest, ja on murrese meie pärrast.

6. Ja se pois ütles temmale: Et wata, siin liñnas on üks

Jummala mees ja se mees on aulinne, keik mis ta ial rägib, se sünnib tõeste; läkki nüüd siinna, ehk ta annab meile teada meie teed, mis peäl meie käime.

7. Ja Saul ütles omma poisile: Et wata, meie woime kül miinna, agga mis peame selle mehhele wima? sest se leib on meie kottidest ärrakullunud, ja andi polle meil mitte wia selle Jummala mehhele, mis on meil?

8. Ja se pois wastas jälle Saulile ja ütles: Wata mo käest leitakse weel neljas höbbesekli ossa, ja sedda tahhan ma selle Jummala mehhele anda, et ta meile annaks teada meie teed.

9. Ennemuiste on iggaüks Israelis nenda üttelnud, kui ta läks Jummalat küssima: tulge ja läkki näggia jure: sest kedda nüüd prohwetiks hütakse, sedda hüti ennemuiste näggiaks.

10. Ja Saul ütles omma poisile: So sanna on hea, tulle, läkki ärra; ja nemmad läksid siinna liinna, kus se Jummala mees olli.

11. Kui nemmad üllesläksid

seäl, kust liinna üllesminnakse, siis leidsid nemmad tüttarlapsed, kes wäljatullid wet toma, ja nemmad ütlesid neile: Kas se näggia on siin?

12. Ja nemmad kostsid neile ja ütlesid: On jah, wata seäl sinno ees: rutta nüüd, sest ta tulli tänna liinna, sest tänna on rahwal üks tappa--ohwer seäl kõrges paikas.

13. Kui teie liinna sate, siis leiate tedda, enne kui ta ülleslähhäb senna kõrge paika söma: sest rahwas ei sö enne mitte kui ta tulleb, sest temma peab se tappa-ohwri önnistama, pärrast sedda söwad need, kes kutsutud; sepärrast minge nüüd ülles, sest praego leiate tedda.

14. Ja nemmad läksid ülles liinna: kui nemmad kesset liinna said, wata, siis tulli Samuel wälja nende wasto, et ta pididi senna kõrge paika üllesminnema.

15. Ja Jehowa olli Samueli körwasse ilmutand üks pääw enne, kui Saul tulli, ja öölnud:

16. Home sel aial tahhan ma ühhe mehhe Penjamini maalt so jure läkkitada, ja sa pead

tedda woidma würostiks mo rahwa Israeli ülle, ja ta peab mo rahwast Wilistide käest ärra--peästma: sest ma ollen omma rahwa peäle watanud, sest nende kissendaminne on mo jure sanud.

17. Ja kui Samuel Sauli näggi, siis kostis Jehowa temmale: wata, se on se mees, kellest ma sinno wasto ollen räkinud: Se peab mo rahwa seas wallitsust sama.

18. Ja Saul tulli Samueli liggi wärrawa suus ja ütles: Et anna mulle teäda, kus selle näggia kodda on?

19. Ja Samuel kostis Saulile ja ütles: Minna ollen se näggia, minne ülles mo ele senna kõrge paika, ja teie peäte tänna minnoga söma, ja home warra lassen ma sind miñna, ja keik mis so süddames, sedda tahhan ma sulle teäda anda.

20. Ja nende emma-eeslide pärrast, mis so käest on ärrakaddund tänna kolmas pääw, ärra holi nende pärrast, sest need on leitud; ja kelle peäle käib keik Israeli iggatseminne? eks sinno peäle ja keige so issa suggu peäle?

21. Ja Saul kostis ja ütles: Eks minna olle Jemini poeg, keigewähhemast Israeli soust-arrust? ja minno sugguwössä on keikist Penjamini souarro sugguwössadest se wähhem; ja miks--pärrast olled sa nisugguse könne mo wasto räkinud?

22. Ja Samuel wöttis Sauli ja temma poisi ja wiis neid sure kambri, ja andis neile üllema paiga nende sekka, kes kutsutud, ja neid olli liggi kolmkümmend meest.

23. Ja Samuel ütles kokkale: Anna seie se ossa, mis ma sulle andsin, mis ma ütlesin sinno wasto: Panne sedda ennese jure ärra.

24. Ja se kok töstis ühhe labbalu ja mis seäl külges, ja panni Sauli ette, ja Samuel ütles: Wata, se on se, mis üllejäänud, wötta ennese ette, sö, sest se on öigeks aiaks sulle hoitud, kui ma ütlesin: Ma ollen sedda rahwast kutsnud; ja Saul söi Samueliga selsammal päwal.

25. Ja nemmad läksid seält kõrge paiga peält alla liñna, ja temma räkis Sauliga kattukse

peäl.

26. Ja nemmad tousid warra ülles, ja se sündis, kui hakkas koitma, siis kutsus Samuel Sauli kattukse peäle ülles: Touse ülles, et ma sind lassen ärraminna; ja Saul tousis ülles ja nemmad läksid mollemad, temma ja Samuel, oue.

27. Kui nemmad alla tullid liña otsa, siis ütles Samuel Sauli wasto: Ütle selle poisile, et ta meie ele lähhäb; (ja ta läks ele) agga sinna jä nüüd seisma, et ma sulle kulutan Jummal sanna.

10. Peatük.

Sauli woitakse sallaja, ja töstetakse awwalikult kunningaks.

1. Ja Samuel wöttis ühhe öllikrusi ja wallas temma pähha ja andis temmale suud ja ütles: Eks nenda, et Jehowa sind on woidnud würstiks omma pärris-ossa ülle.

2. Kui sa tänna mo jurest ärralähhäd, siis leiad sa kaks meest Raeli haua jurest, mis Penjamini raia peäl Seltsas, ja

nemmad ütlewad so wasto: Need emma-eeslid on leitud, mis sa läinud otsima, ja wata so issa on emma-eeslide asja mahhajätnud ja on murrese teie pärrast ja ütles, mis ma pean omma poia pärrast teggema?

3. Ja kui sa seält saad möda ja emale läinud, ja telled Tabori tammiko jure, siis tullewad so wasto seäl kolm meest, kes Jum~ala jure Jummal kotta ülleslähhäwad, üks kannab kolm sikkuttalle, ja üks kannab kolm kakko leiba, ja üks kannab ühhe krusi wina.

4. Ja nemmad küssiwad sult, kas kässi hästi käib, ja annawad sulle kaks leiba, ja sa pead neid nende käest wõtma.

5. Pärrast sedda telled sa Kibeasse, kus Jummal laekas, kus Wilistide liñnawäggi on, ja se sünnib, kui sa senna liña telled, et sa juhtud prohwetide hulka, kes seält kõrge paiga peält alla tullewad, ja nende ees on nablimängid ja trummid ja willed ja kanded, ja nemmad wöttawad prohweti wisil räkida.

6. Ja Jehowa waim tulleb kermeste siñno peäle, et sa

nendega hakkad prohveti wisil räkima, ja sind mudetakse teiseks mehheks.

7. Nenda peab se ollema: kui need tähhed so kätte tulleswad, siis te keik, mis so kätte juhtub, sest Jummal on sinnoga.

8. Ja sa pead mo ele alla minnema Kilkali, ja wata, minna tullen alla so jure põlletamisse-ohwrid ohwerdama ja tänno-ohwrid tapma; seitse päwa pead sa ootma, kunni ma sinno jure tullen, siis tahhan ma sulle teäda anda, mis sa pead teggema.

9. Ja se sündis, kui ta omma selga pöris, et ta pididi Samueli jurest ärraminnema, siis mutis Jummal temma süddant teisiti; ja keik need tähhed tullid selsammal päwal ta kätte.

10. Ja nemmad said senna Kibea, ja wata, hulk prohwetid tuli ta wasto; ja Jummal waim tuli kermeste ta peäle, ja ta hakkas prohveti wisil nende seas räkima.

11. Ja se sündis, et keik, kes tedda eile ja enne tunnud, sedda näggid, ja wata, ta räkis prohveti wisil prohwetidega: siis

ütles rahwas teine teise wasto: Mis se on, mis Kisi poiale sündinud? kas Saul ka on prohwetide seas?

12. Ja teine wastas seält ja ütles: Kes siis nende issa on? sepärrast on se wannaks sannaks sündinud: kas Saul ka on prohwetide seas?

13. Ja kui ta sai prohveti wisil räkinud, siis tuli ta kõrge paika.

14. Ja Sauli issa wend ütles temma ja ta poisi wasto: Kus teie ollete käinud? ja ta ütles: Need emma-eeslid otsimas, ja kui meie näggime, et neid kussagi ei olnud, siis läksime Samueli jure.

15. Ja Sauli issa wend ütles: Et anna mulle teäda, mis ütles Samuel teile?

16. Ja Saul ütles omma issa wenna wasto: Temma andis meile öiete teäda, et emma-eeslid ollid leitud; (agga kunningrigi asja ei kulutand ta temmale mitte, mis Samuel üttelnud.)

17. Ja Samuel hüdis rahwast kokko Jehowa jure Mitspa,

18. Ja ütles Israeli laste wasto: Nenda ütleb Jehowa Israeli

Jummal, et minna ollen Israeli Egiptussest üllestonud, ja ollen teid Egiptusse-rahwa käest ja keige rikide käest, mis teile hädda teggid, ärrapeästnud.

19. Agga teie ollete tänna omma Jummalat ärrapölgnud, kes teile on ärrapeästjaks olnud keigest teie õnnetussest ja teie ahastussest, ja ollete temmale üttelnud: Sa pead nüüd kuningast meie ülle pannema; ja nüüd tulge Jehowa ette seisma omma souarrusid möda ja omma tuhhandid möda.

20. Ja Samuel käskis keik Israeli souarrud liggi tulla, ja Penjamini sugguarro sadi kätte liisko läbbi.

21. Ja ta käskis Penjamini souarro nende sugguwössasid möda liggi tulla, ja Matri sugguwössä sadi kätte; ja Kisi poeg Saul sadi kätte, ja nemmad otsisid tedda, agga tedda ei leitud mitte.

22. Ja nemmad küssisid weel Jehowalt: kas se mees weel seie tulleb? ja Jehowa ütles: Wata temma on riistade sekka eest ärrapuggenend.

23. Ja nemmad jooksid siñna

ja töid tedda seält ärra, ja ta seisis rahwa seas, ja ta olli ommast Ollast ja üllespidi pitkem kui keik se rahwas.

24. Ja Samuel ütles keige rahwa wasto: Kas teie näete, kedda Jehowa on ärrawallitsend? sest temma sarnast ei olle keige rahwa seas; siis öiskasid keik rahwas ja ütlesid: Ellago se kuningas!

25. Ja Samuel räkis rahwa wasto sedda kuningrigi öigust ja kirjotas sedda ramatusse ja panni Jehowa ette; ja Samuel laskis keik rahwast ärraminna iggaühhe omma koio.

26. Ja Saul läks ka omma kotta Kibea, ja temmaga läks se söddawäggi, kelle süddame Jummal olli kihwatand.

27. Agga pahharetti suggu ütles: Mis peab sesinnane meile abbi saatma? ja ei pannud tedda mikski ja ei tonud temmale mitte andi: agga temma olli otsekui kurt.

11. Peatük.

*Sauli essimenne wahwa taplus
Jabesi liñna al.*

1. Ja Nahas Ammoni kuningas läks ülles ja löi leri ülles Kileadi Jabesi liña alla; ja keik Jabesimehhed ütlesid Nahasi wasto: Te üks seädus meiega, siis tahhame sind tenida.

2. Ja Nahas Ammoni kuningas ütles nende wasto: Sedda wisi tahhan ma seädusse teiega tehha, et ma teilt igga parrema silma pistan peast, ja pannen sedda keige Israeli peäle teotusseks.

3. Ja Jabesi wannemad ütlesid temma wasto: Seisa meist rahho seitse päwa, et meie woime läkkitada Käskusid keik Israeli raiad läbbi, ja kui ep olle keddagi, kes meile abbi sadab, siis tahhame so jure wäljatulla.

4. Ja need Kässud tullid Sauli liña Kibea ja räkisid need sannad rahwa kuuldes, ja keik rahwas tõstsid omma heäle ja nutsid.

5. Ja wata, Saul tuli wälja peält härge järrele, ja Saul ütles: Mis rahwal on, et nemmad nutwad? ja nemmad juttustasid temmale Jabesimeeste sannad.

6. Ja Jummal waim tuli

kermeste Sauli peäle, kui ta needsinnatsed sannad kulis, ja ta wihha süttis wägga põllema.

7. Ja ta wöttis pari härgi ja raius neid tükkiks katki ja läkkitas neid Käskudega keik Israeli raiad läbbi, ja ütles: Kes ial ei tahha Sauli ja Samueli järrele wäljaminna, selle härgadele peab nisammote tehtama; ja Jehowa hirm langes rahwa peäle, et nemmad wäljaläksid otsego üks mees.

8. Ja ta lugges neid Pesekis ülles, ja Israeli lapsi olli kolmsadda tuhat, ja Juda mehhi olli kolmkümmend tuhat.

9. Ja nemmad ütlesid neile Käskudele, kes ollid tulnud: Nenda peate teie Kileadi Jabesi meestele ütlema: hom~e peab teile abbi sama, kui pääw pallawaste paistab; ja need Kässud tullid ja kulutasid sedda Jabesi meestele, ja nemmad said röömsaks.

10. Ja Jabesi mehhed ütlesid: Meie tahhame hom~e teie jure wäljatulla, ja tehke meile keik sedda möda, kui teie melest hea on.

11. Ja teisel hom~ikul sündis, et Saul sedda rahwast kolme hulka panni, ja nemmad tullid hom~iko wahhi aeges kesk leri ja löid Ammoni rahwast mahha, kunni pääw pallawaks läks; ja se sündis, et need, kes jälle jäid, said laiale pillatud, ja nende seast ei jänud mitte kaks ühte kokko.

12. Ja rahwas ütles Samueli wasto: Kes se on, kes ütles: Kas Saul peaks meie ülle kuningas ollema? andke need mehed seie, et meie neid surmame.

13. Ja Saul ütles: Selsinnatsel päwal ei pea ükski sama surmatud: sest tänna on Jehowa Israelis abbi saatnud.

14. Ja Samuel ütles rahwa wasto: Tulge ja läkki Kilgali, ja uendagem seäl se kuningrigi.

15. Ja keik rahwas läksid Kilgali, ja töstsid Sauli Jehowa ees kuningaks seäl Kilgalis, ja ohwerdasid seäl Jehowa ees tänno-ohwrid; ja Saul ja keik Israeli mehed ollid seäl üpris wägga röömsad.

12. Peatük.

Samueli könne rahwa koggodusses Kilgalis.

1. Ja Samuel ütles keige Israeli wasto: Ennä, ma ollen teie sanna kuulnud keik sedda möda, kui teie mulle ollete üttelnud, ja ollen kunninga teie ülle töstnud.

2. Ja nüüd wata se kunningas käib teie ees, ja minna ollen wannaks ja halliks läinud, ja mo poiad, wata nemmad on teie jures; agga minna ollen ommast norest põlwest tännapäwani teie ees käinud.

3. Siin ma ollen, kostke mo wasto Jehowa ees, ja temma woitud mehhe ees, kelle weikse ma ollen wötnud ja kelle eesli ma wötnud ja kellele ma liga teinud, kedda ma ollen allaröhhunud ja kelle käest ma melehead wötnud, et ma sepärrast olleksin ta eest ommad silmad ärrapetnud; siis tahhan ma teile sedda jälle tassuda.

4. Ja nemmad ütlesid: Ei sa olle mitte meile liga teinud, egga meid allaröhhunud, ja sa

polle kellegi käest middagi wötnud.

5. Ja ta ütles nende wasto: Jehowa olgo tunnistusmees teie wasto ja temma woitud mees olgo tunnistusmees sel päwal, et teie ei olle middagi mo käest leidnud; ja nemmad ütlesid: olgo Temma tunnistaja.

6. Ja Samuel ütles rahwa wasto: Jehowa on se, kes Mosest ja Aaroni teinud, ja kes teie wannemad Egiptusse maalt üllestonud.

7. Ja nüüd tulge seie seisma, ja ma tahhan teiega kohtus käia Jehowa ees keige Jehowa õige teggude pärrast, mis ta teile ja teie wannemille teinud.

8. Kui Jakob sai Egiptusse tulnud, ja teie wannemad kissendasid Jehowa pole, siis läkkitas Jehowa Mosest ja Aaroni, ja nemmad on teie wannemad Egiptussest wäljatonud ja neid saatnud seie paika ellama.

9. Ja nemmad unnustasid Jehowat omma Jummalat ärra, ja ta müüs neid Sisera Atsori söawäe kätte ja Wilistide æ kätte ja ææ Moabi kunninga kätte, ja need söddisid nende

wasto.

10. Ja nemmad kissendasid Jehowa pole ja ütlesid: Meie olleme patto teinud, et meie olleme Jehowa mahhajätnud ja Paalid ja Astaroti teninud; ja nüüd peasta meie waenlaste käest, et meie sind tenime.

11. Ja Jehowa läkkitas Jerubbaali ja Pedani ja Jehwta æ ja Samueli, ja peastis teid teie waenlaste käest ärra, kes seäl ümberkaudo, ja teie saite julgeste ellada.

12. Ja teie näggite, et Nahas Ammoni laste kuningas teie wasto tuli, ja ütlesite mulle: Ei mitte, waid kuningas peab meie ülle wallitsema; ja Jehowa teie Jummal olli teie kuningas.

13. Ja nüüd wata siin on se kuningas, kedda teie ollete ärrawallitsenud, kedda teie ennestele küssinud, ja wata, Jehowa on teie ülle kuningast annud.

14. Kui teie Jehowat kardate ja tenite tedda ja wöttate temma sanna kuulda, ja ei panne mitte Jehowa susanna wasto: siis wottate ni hästi teie kui teie kuningas, kes teie ülle wallitseb, Jehowa omma

Jummala järrel käia.

15. Agga kui teie ei wötta mitte Jehowa sanna kuulda, ja pannete Jehowa susanna wasto, siis wöttab Jehowa kässi teie wasto ja teie wannematte wasto olla.

16. Jäge nüüd ka seie seisma ja wadage sesinnane suur assi, mis Jehowa wöttab teie silma ees teha.

17. Eks olle nüüd jo nisso-leikusse aeg? ma tahhan Jehowa pole hüda, ja ta wöttab pitkse-mürristamist ja wihma anda; ja öppige tundma ja wadage, et teie kurjus suur on, mis teie Jehowa silma ees teinud, et teie kuningast ennastele ollete küssinud.

18. Ja Samuel hüdis Jehowa pole, ja Jehowa andis pitkse-mürristamist ja wihma selsammal päwal; ja keik rahwas kartis wägga Jehowat ja Samueli.

19. Ja keik rahwas ütlesid Samueli wasto: Pallu omma sullaste eest Jehowat om~a Jummalat, et meie ärra ei surre, sest meie olleme keik omma pattude jure weel sedda kurjust lissanud, et meie olleme

kuningast ennestele küssinud. 20. Ja Samuel ütles rahwa wasto: Äрге kartke, teie ollete keik sedda kurja teinud, agga ärge tagganega mitte Jehowa järrelt ärra, waid tenige Jehowat keigest ommast süddamest.

21. Äрге tagganega ärra, muido käite teie tühja asja järrel, mis ei kölba egga woi päästa, sest nemmad on tühhised.

22. Sest Jehowa ei jätta mitte omma rahwast mahha omma sure nimme pärrast, sest Jehowa on ettewötnud, teid ennesele rahwaks teha.

23. Ka minno polest olleks se mulle teotusseks, kui ma Jehowa wasto patto teeksin, kui ma jälle jättaksin teie eest pallumast, waid ma tahhan teid sedda head ja õiget teed õppetada.

24. Agga kartke Jehowat ja tenige tedda töes keigest ommast süddamest: sest wadage, mis sured asjad temma teile teinud.

25. Ja kui teie ikka tahhate kurja teha, siis sate ni teie kui teie kuningas otsa.

13. Peatük.

*Saul walmistab ennast sõtta
Wilistide wasto.*

1. Saul olli ühhe aasta omma kunningrigi peäl olnud; ja kui teine aasta olli, et ta Israeli ülle wallitses,
2. Siis wallitses Saul ennesele kolmtuhhat meest Israelist, ja kaks tuhat olli Sauliga Mikmasis ja Peteli mäggisel maal, ja Jonataniga olli kolm tuhat Penjamini Kibeas; ja mis sest rahwast ülle olli, neid laskis ta iggameest omma maiasse miñna.
3. Ja Jonatan löi Wilistide liñnawägge mahha, mis Kebas olli, ja Wilistid kuulsid sedda: ja Saul laskis passunat puhhuda keik seäl maal ja öölda: Sago Ebreah rahwas sedda kuulda.
4. Ja keik Israel kuulsid räkita: Saul on lõnud Wilistide liñnawäe mahha, ja Israel on läinud haisma Wilistide melest; ja rahwast hüti kokko Sauli järrele Kilgali.
5. Ja Wilistid koggusid kokko Israeli wasto söddima kolmkümmend tuhat

söawankrit ja kuus tuhat rüütli, ja rahwast olli kui liiw, mis merre äres, paljusse polest; ja nemmad läksid ja löid leri ülles Mikmasi, päwa-tousma pole Petawenist.

6. Ja kui Israeli mehed näggid, et neil kitsas kä, sest rahwas olli kimpus: siis puggesid rahwas ärra kobaste ja kibbowitsa-poösade ja kaljude sisse ja kantside ja aukude sisse.

7. Ja Ebreah rahwas läksid ülle Jordani Kadi ja Kileadi male, ja Saul olli alles Kilgali, ja keik rahwas tullid wärristes ta järrele.

8. Ja Saul otis seitse päwa seks aiaks, mis Samuel olli seädnud, ja Samuel ei tulnud mitte Kilgali, ja rahwas läks ta jurest ärra laiale.

9. Ja Saul ütles: Toge minno jure põlletamise- ja tänno-ohwrid; ja ta ohwerdas ühhe põlletamise-ohwri.

10. Ja se sündis, kui ta sai põlletamise-ohwri ohwerdanud, wata siis tuli Samuel, ja Saul läks temma wasto tedda önnistama.

11. Ja Samuel ütles: Mis sa

olled teinud? ja Saul ütles: Kui ma näggin, et rahwas mo jurest laiale ärraläks, ja sinna ei tulnud mitte neil päiwil sel seätud aial, ja Wilistid koggusid Mikmasi,

12. Ja ma mötlesin: nüüd tullewad Wilistid alla mo wasto Kilgali, ja ma polle mitte Jehowa Pallet allandlikkult pallunud; siis piddasin ma ennast waljuste, pärrast wast ohwerdasin ma põlletamisse-ohwri.

13. Ja Samuel ütles Sauli wasto: Sa olled jölledaste teinud, ei sa polle mitte Jehowa omma Jummalä kasko piddanud, mis ta sind kasknud: sest nüüd olleks Jehowa so kunningrigi Israeli ülle kinnitanud iggawesseks aiaks.

14. Agga nüüd ei pea so kunningriik mitte jäma seisma: Jehowa on ennesele otsind ühhe mehhe omma süddame järrele, ja Jehowa on tedda kasknud würstiks jäda omma rahwa ülle, sest et sinna mitte ei piddanud, mis Jehowa sind kasknud.

15. Ja Samuel wöttis kätte ja läks Kilgalist ülles Penjamini

Kibea; ja Saul lugges sedda rahwast ülles, mis temma jurest leiti, liggi kuus sadda meest.

16. Ja Saul ja Jonatan ta poeg ja se rahwas, kes nende jurest leiti, jäid Penjamini-Kibea, agga Wilistid ollid leri Mikmasi ülleslönud.

17. Ja Wilistide lerist läks üks ärrarikkia selts wälja kolmes hulka, üks hulk pöris Owra tee peäle Suali male,

18. Ja üks hulk pöris Pettoroni tee peäle, ja üks hulk pöris selle raia tee pole, mis Seboimi orgusse wasto körbe lähhäb.

19. Ja seppa ei leitud mitte keigelt Israeli maalt, sest Wilistid ollid üttelnud, et Ebrea-rahwas ei sa moöka egga piki tehja.

20. Ja keik Israelid piddid Wilistide jure allaminnema iggaüks omma sahharauda ja omma kablid ja omma kirwest ja omma raud--läbbidast kerpima.

21. Neil olli agga wiil, mis raud-labbidatte ja kablide ja kolmearroliste ärkide ja kirweste tarwis, ja astlaid tärrawaks tehha.

22. Ja se sündis söa-aial, et

keige se rahwa käest ei leitud moõka egga piki, kes Sauli ja Jonataniga olli, agga Sauli ja Jonatani ta poia jurest leiti ükspäinis.

23. Ja Wilistide liñnawäggi läksid wälja siñna kitsa tee kohta Mikmasi.

14. Peatük.

Wilistid lüakse mahha; Sauli üllemad söddimissed.

1. Ja se sündis ühhel päwal, et Sauli poeg Jonatan selle poisi wasto, kes ta söariistad kandis, ütles: Tulle ja läkki siñna ülles Wilistide liñnawäe jure, mis seäl teile pool on: agga ta ei annud omma issale sedda mitte teäda.

2. Ja Saul jäi wiimse Kibea otsa ühhe kranati-ounapu alla, mis Migronis on ; ja sedda rahwast, mis temmaga, olli liggi kuussadda meest.

3. Ja Eli poia Pineasi poia Ikabodi wenna Ahitubi poeg Ahia olli Jehowa preester Silus ja kandis käiksitta kuekesse; ja rahwas ei teädnud mitte, et Jonatan olli ärraläinud.

4. Ja nende kitsaste teekohtade wahhel, kust Jonatan otsis Wilistide liñnawäe peäle miñna, olli üks järsk kaljo koht siin pool, ja üks järsk kaljo koht teile pool, ja teise nimmi olli Potsets ja teise nimmi Senne.

5. Teine järsk koht olli kantsiks pohja poolt Mikmasi kohhal ja teine louna poolt Keba kohhal.

6. Ja Jonatan ütles selle poisi wasto, kes ta söariistad kandis: Tulle ja läkki ülles nende ümberleikamatta liñnawäe jure, ehk wahhest Jehowa wöttab meie eest middagi tehha: sest polle ühtegi, mis JEHOWA woib keelda aitmast palju läbbi ehk pisko läbbi.

7. Siis ütles temma söariistade kandja temmale: Te keik, mis so süddames, käi peäle, wata siin ma ollen sinnoga so süddame nou järrele.

8. Ja Jonatan ütles: Wata, meie lähhäme ülles nende meeste jure ja same neist nähtud:

9. Kui nemmad nende ütlewad meie wasto: Jäge seisma, senni kui meie teie jure same; siis tahhame omma paika jäda ja

ei mitte nende jure üllesminna.

10. Agga kui nemmad nenda ütlewad: Tulge üles meie jure; siis tahhame üllesminna, sest Jehowa on neid meie kätte annud, ja se olgo meile märgiks.

11. Ja kui nemmad möllemad Wilistide liñnawäest said nähtud, siis ütlesid Wilistid: Ennä Ebrea-rahwas tullewad aukude seest wälja, kuhho nemmad ollid puggenend.

12. Ja liñnawäe mehhed hüüdsid Jonatani ja ta söariistade kandja wasto, ja ütlesid: Tulge üles meie jure, kül meie tahhame sedda asja teid õppetada; siis ütles Jonatan omma söa--riistade kandja wasto: Tulle ülles mo järrele, sest Jehowa on neid Israeli kätte annud.

13. Ja Jonatan ronnis ülles omma kätte ja omma jalge peäl, ja temma söariistade kandja ta järrele; ja Wilistid langsid Jonatani ette mahha, ja temma söariistade kandja tappis neid ta järrele.

14. Ja se olli se essimenne taplus, kus Jonatan ja ta söariistade kandja mahhalöid

liggi kakskümmend meest, ühhe põllo-jao pole wao Ma peäle.

15. Ja wärristus tulli leri peäle wälja ja keige rahwa peäle, se liñnawäggi ja se ärrarikkia selts, ka need hakkasid wärrisema, ja se Ma wärrises, ja se wärristus olli Jummalä käest.

16. Ja Sauli wahhimehhed Penjamini Kibeas näggid, ja wata se hulk sullas ärra teine teist ikka peäle röhhudes.

17. Ja Saul ütles rahwale, mis temmaga olli: Et luggege ülles ja wadage, kes meie jurest on ärraläinud; ja nemmad lugesid ülles, ja wata ep olnud Jonatani seäl egga ta söariistade kandjat.

18. Siis ütles Saul Ahiale: Sada Jummalä laekas seie; (sest Jummalä laekas olli sel päwal Israeli laste jures.)

19. Ja se sündis, kui Saul alles preestri wasto räkis, siis läks se kärrin, mis Wilistide leris olli, ikka suremaks; ja Saul ütles preestri wasto: Wötta omma kässi taggasi.

20. Ja Saul ja keik se rahwas, mis temmaga, hüti kokko, ja nemmad tullid söddima; ja

wata teise moök olli teise wasto, se kärrin olli wägga suur.

21. Ja monned Ebreahwa seast ollid Wilistide seltsis kui eile ja enne, kes nendega ollid seält ümberkaudo leri tulnud, ja need heitsid ka nende Israelide seltsi, kes Sauli ja Jonataniga ollid.

22. Ja kui keik Israeli mehhed, kes Ewraimi mäggise male ärrapuggenend, kuulsid, et Wilistid ärrapöggenend: siis said ka nemmad neid takka taplusses.

23. Ja Jehowa aitis Israeli sel päwal, ja se taplus läks emale Petawenist sadik.

24. Ja Israeli mehhed ollid sel päwal kimpus sest Saul panni wande rahwa peäle ja ütles: Ärranetud olgo se mees, kes enne öhto leiba sööb, et ma omma waenlaste kätte maksan; ja keik se rahwas ei maitnud mitte leiba.

25. Ja keik se Ma rahwas tullid siinna metsa, ja seäl olli met wälja peäl.

26. Ja rahwas tuli metsa sisse ja wata seäl jooksis met, agga ükski ei olnud, kes omma kät

omma su liggi pistis, sest rahwas kartis selle wande pärrast.

27. Ja Jonatan ei kuulnud mitte, kui temma issa rahwa peäle wande panni, sepärrast pistis ta keppi otsa, mis ta kä olli, ja kastis sedda kerjemee sisse; ja kui ta omma kät omma su liggi jälle satis, siis jäid temma silmad selgeks.

28. Ja üks rahwa seas hakkas ütlema: So issa on rahwa peäle sure wande pannud ja üttelnud: Ärranetud olgo se mees, kes tänna leiba sööb, ja rahwas olli ärrawässinud.

29. Ja Jonatan ütles: Mo issa on meie male tülli teinud; et wadage, kuidas mo silmad on selgeks sanud, et ma pissut sedda met maitsesin.

30. Kui palju ennam, kui se rahwas olleks tänna omma waenlaste sagist, mis ta leidnud, hästi sõnud: sest nüüd ep olle se mahhalöminne Wilistide seas mitte suremaks sanud.

31. Ja nemmad löid Wilistid sel päwal Mikmasist Aijaloni, ja rahwas olli wägga ärrawässinud.

32. Ja rahwas kippus sagi kallale, ja wötsid puddolojuksid ja weiksid ja nore weiksid, ja tapsid maas ärra, ja rahwas söi sedda werrega.

33. Ja Saulile anti teäda ja ööldi: Wata need rahwas tewad patto Jehowa wasto lihha werrega sües; ja temma ütles: Teie ollete pettust teinud, weretage nüüd mo jure üks suur kiwwi.

34. Ja Saul ütles: Minge senna ja tenna rahwa sekka ja üttelge neile: Toge mo jure iggaüks omma härg ja iggaüks omma puddolojus, ja tapke siin ja söge, et teie mitte Jehowa wasto patto ei te werrega sedda sües: ja keik rahwas töid iggaüks omma härja omma käega sel ösel, ja tapsid seäl ärra.

35. Ja Saul ehhitas altari ülles Jehowale, se olli se essimenne altar, mis ta Jehowale üllesehhitas.

36. Ja Saul ütles: Läkki alla Wilistide järrele öse ja risugem neid hom~iko walgeni, et meie neist ühteainust jälle ei jätta; ja nemmad ütlesid: Te keik, mis so melest hea on ; ja preester

ütles: Läkki seie liggi Jummalajure.

37. Siis küssis Saul Jummalalt: kas ma pean Wilistide järrele allaminnema? kas sa tahhad neid Israeli kätte anda? agga Jummal ei kostnud temmale sel päwal mitte.

38. Siis ütles Saul: Keik rahwa üllemad, tulge teie, ja tundke ja wadage, misga se pat tänna on sündinud;

39. Sest ni töest kui Jehowa ellab, kes Israeli on päästnud, kui se ka olleks Jonatani mo poia sü, siis peab ta surma surrema; ja ükski ei wastand temmale keige rahwa seast.

40. Ja Saul ütles keige Israeli wasto: Olge teie ühhel polel, ja minna ja mo poeg Jonatan tahhame teisel polel olla; ja rahwas ütlesid Sauli wasto: Te, mis so melest hea.

41. Ja Saul ütles Jehowa Israeli Jummal wasto: Sada ette, kes wagga! siis sadi Jonatani ja Sauli liisko läbbi kätte, agga rahwas said lahti.

42. Ja Saul ütles: Heitke minno ja mo poia Jonatani wahhele liisko ; siis sadi Jonatani kätte.

43. Ja Saul ütles Jonatani

wasto: Anna mulle teäda, mis sa olled teinud? ja Jonatan andis temmale teäda, ja ütles: Töest ma ollen se keppi otsaga, mis minno kä, pissut met maitsnud: et wata, peaksin minna selle pärrast surrema?

44. Ja Saul ütles: Jummal tehko mulle nenda ja weel peälegi, sest sa pead surma surrema, Jonatan.

45. Agga rahwas ütles Sauli wasto: Kas Jonatan peaks surrema, kes sedda suurt abbi Israelis on saatnud? se olleks teotusseks; ni töeste kui Jehowa ellab, ei pea temma Peast juukse karwagi mahha werema: sest temma on Jummalaga selsiñnatsel päwal sedda teinud. Nenda peästsid rahwas Jonatani ärra, et ta surma ei sanud.

46. Ja Saul läks Wilistide järrelt ülles, ja Wilistid läksid omma paika.

47. Ja kui Saul sai kuningriiki Israeli üle kätte sanud, siis söddis ta seäl ümberkaudo keikide omma waenlaste wasto, Moabide ja Ammoni laste wasto ja Edomide ja Soba kuningatte ja Wilistide wasto;

ja kuhho ta ial pöris, seäl hukkas ta waenlased ärra. 48. Ja ta teggi wahwaste ja löi Amalekid mahha, ja peästis Israeli iggaühhe käest, kes neid ärrarisus.

49. Ja Sauli poiad ollid Jonatan ja Iswi ja Malkisua, ja ta kahhe tütre nimmi olli, selle wannema nimmi Merab ja se norema nimmi Mikal.

50. Ja Sauli naese nimmi olli Ahinoam Ahimaatsi tüttar, ja ta söawäe pealikko nimmi Abner, Sauli issa-wenna Neri poeg.

51. Ja Kis olli Sauli issa, ja Ner Abneri issa Abieli poeg.

52. Ja kange södda olli Wilistide wasto keik Sauli ello aia; ja kus Saul ial näggi ühhe wäggewa mehhe, ja kes ial wahwa mees olli, siis korristas ta sedda ennese jure.

15. Peatük.

Sauli södda Amalekide wasto.

1. Ja Samuel ütles Sauli wasto: Jehowa on mind läkkitand sind temma rahwa Israeli üle kuningaks woidma; siis kule nüüd Jehowa sanna, mis ta

rägib.

2. Nenda ütleb wäggede

Jehowa: Ma ollen ette wötnud kätte maksta, mis Amalek Israelile teinud, kuidas ta tee peäle temma wasto pannud, kui ta Egiptussest üllestulli.

3. Minne nüüd ja lö Amaleki mahha ja kauta sutumaks ärra keik, mis temmal on, ja ärra anna temmale armo, ja surma ni hästi mehhed kui naesed, ni hästi kangemad kui immewad lapsed, ni hästi weiksed kui puddolajuksed, ni hästi kamelid kui eeslid.

4. Ja Saul hüdis rahwast kokko ja lugges neid ärra Telaimis, kakssadda tuhhat jallameest ja kümme tuhhat, mis Juda-mehhed.

5. Ja Saul tuli Amaleki liña jure, ja panni warritsejaid orko.

6. Ja Saul käskis Keni-rahwale öölda: Minge, lahkuge ärra, minge alla Amalekide seast, et ma teie peäle nendega hopis otsa ei te, sest teie ollete keikile Israeli lastele head teinud, kui nemmad Egiptussest üllestullid: ja Keni-rahwas lahkus ärra Amaleki seast.

7. Ja Saul löi Amaleki mahha

Awilast senni kui tullakse Suri, mis Egiptusse kohhal,

8. Ja wöttis Agagi Amaleki kunningast ellawalt kinni, ja kautas keik rahwast sutumaks ärra moöga terraga.

9. Ja Saul ja se rahwas andsid armo Agagile ja neile, mis parramad ollid puddolajuste ja weiste seast ja mis nende järgmissed, ja talledele ja keigele, mis hea olli, ja nemmad ei tahtnud mitte neid sutumaks ärrakautada: agga keik sedda asja, mis kölwato ja wäeti olli, kautasid nemmad sutumaks ärra.

10. Ja Jehowa sanna sai Samueli kätte ja ütles:

11. Ma kahhetsen, et ma ollen Sauli kunningaks töstnud, sest ta on Minno järrelt ärratagganend, ja mo sanno ei olle ta mitte piddanud: ja Samueli meel sai pahhaks, ja ta kissendas keige se ö Jehowa pole.

12. Ja Samuel tousis hom~iko warra ülles ja läks Sauli wasto, ja Samuelile anti teäda ja ööldi: Saul on Karmeli tulnud, ja wata, ta on ennesele woido-märki üllesseädanud ja taggasi

pöörnud, ja seält läbbi käinud ja alla Kilgali tulnud.

13. Kui Samuel Sauli jure tulli, siis ütles Saul temmale:

Önnistud olgo sinna Jehowale, ma ollen Jehowa sanna kowwaste piddanud.

14. Ja Samuel ütles: Agga mis se puddolojuste mäkiminne on mo körwus, ja weiste rökiminne, mis minna kulen?

15. Ja Saul ütles: Nemmad on neid tonud Amalekide käest, et rahwas armo andis sellele, mis keigeparrem olli puddolojuste ja weiste hulgast, et neid Jehowa so Jummalale piddi ohwerdatama, agga muud teised olleme sutumaks ärrakautand.

16. Ja Samuel ütles Sauli wasto: Oot! sest ma tahhan sulle teäda anda, mis Jehowa tänna öse mo wasto räkinud; ja Saul ütles temmale: Rägi.

17. Ja Samuel ütles: Eks sinna, kui sa pissike alles ollid ommast melest, Israeli souarrudele Peaks ei sanud, ja Jehowa woidis sind kuningaks Israeli ülle?

18. Ja Jehowa läkkitas sind tee peäle ja ütles: Minne ja

kauta sutumaks ärra need pattused need Amalekid ja söddi nende wasto, kunni sa neid saad ärralöppetanud.

19. Ja mispärrast ei wötnud sa siis mitte Jehowa sanna kuulda? waid kippusid sagi kallale ja teggid sedda kurja Jehowa silma ees.

20. Ja Saul ütles Samueli wasto: Ma ollen jo Jehowa sanna kuulnud ja se tee peäl käinud, kuhho Jehowa mind läkkitanud, ja Agagi Amaleki kunninga ollen ma seie tonud ja Amalekid sutumaks ärrakautand.

21. Ja rahwas on sest sagist puddolojuksid ja weiksid wotnud, sedda parremat sest ärrakautawast, et ta sedda piddi Jehowale so Jummalale Kilgalis ohwerdama.

22. Ja Samuel ütles: Kas JEHOWALE peaks põlletamise- ja tappa-ohwridest ni hea meel ollema, kui sest, kui kegi JEHOWA sanna kuleb? wata sanna kuulma on parram kui tappa-ohwer; tähhele pannema on parrem, kui järade rasw.

23. Sest wastopanneminne on öñne-andmisse pat, ja

wastotörkuminne on tühhi tö ja Terawi--kuiude tenistus: sepärrast et sinna olled Jehowa sanna ärrapölgnud, on ta sind jälle ärra--pölgnud, et sa ei jä kuningaks.

24. Ja Saul ütles Samueli wasto: Ma ollen patto teinud, et ma ollen Jehowa susanna ja sinno sannade ülle astnud, et ma rahwast kartsin ja kuulsin nende sanna.

25. Agga nüüd anna, pallun ma, minno pat andeks ja tulle minnoga taggasi, et ma Jehowat kummardan.

26. Ja Samuel ütles Sauli wasto: Ei ma tulle soga taggasi, sest sa olled Jehowa sanna ärrapölgnud, ja Jehowa põlgab sind ka ärra, et sa ei pea Israeli ülle kuningaks mitte jäma.

27. Ja Samuel pöris taggasi ärraminnema: agga Saul hakkas ta kue ölmast kinni, et se lõhki kärrises.

28. Ja Samuel ütles temma wasto: Jehowa on tänna sinno peält Israeli kuningriiki lõhki kärristand, ja annud sedda so liggimessele, kes parram sind.

29. Ja ka Israeli lõpmatta Joud

ei walleta egga kahhetse mitte: sest ta polle mitte innimenne, et ta peaks kahhetsema.

30. Ja temma ütles: Ma ollen patto teinud; et auusta mind nüüd mo rahwa wannematte ees ja Israeli ees, ja tulle moga jälle taggasi, et ma Jehowat so Jummalat kummardan.

31. Ja Samuel läks taggasi Sauli järrele, ja Saul kummardas Jehowat.

32. Ja Samuel ütles: Saatke Agagi Amaleki kuningast seie mo jure; ja Agag läks röömsaste temma jure, ja Agag ütles: Töeste surma kibbedus on ärralahkund.

33. Ja Samuel ütles: Nenda kui sinno moök on saatnud naesed nende lastest lahti, nenda peab naeste seast so emma lahti sama ennese lastest: ja Samuel raius Agagi lõhki Jehowa ees Kilgalis.

34. Ja Samuel läks Rama, ja Saul läks ülles omma kotta Sauli Kibeasse.

35. Ja Samuel ei läinud mitte ennam Sauli waatma omma surma päwani, siiski leinas Samuel Sauli pärrast, et

Jehowa piddand kahhetsema, et ta Sauli olli Israeli ülle kuningaks tõstnud.

16. Peatük.

Jehowa kässib Tawetit woida, ja jättab Sauli pärrale.

1. Ja Jehowa ütles Samueli wasto: Kui kaua leinad sinna Sauli pärrast? ja minna ollen tedda ärrapõlgnud; et ta mitte ei pea Israeli ülle kuningaks jäma; täida omma sarw õlliga ja minne, ma tahhan sind Isai se Petlemma mehhe jure läkkitada, sest ma ollen temma poegade seast ennesele ühhe kuninga ärranäinud.

2. Ja Samuel ütles: Kuida pean ma minnema? saab Saul sedda kuulda, siis tappab ta mind ärra; ja Jehowa ütles: Wõtta üks lehmik--wassikas ennese kätte ja ütle: Ma ollen tulnud Jehowale ohwerdama.

3. Ja kutsu Isai ohwile, ja minna tahhan sulle teada anda, mis sa pead teggema, ja woia mulle sedda, kellest ma sinno wasto tahhan öölda.

4. Ja Samuel teggi, mis

Jehowa olli räkinud, ja tuli Petlemma; ja liina wannemad läksid ta wasto wärristes, ja ütlesid: Ons rahho, et sa tulled?

5. Ja temma ütles: Rahho on, ma tullen Jehowale ohwerdama; pühhitsege ennast ja tulge moga ohwile: ja ta pühhites Isai ja temma poiad, ja kutsus neid ohwile.

6. Ja se sündis, kui nemmad tullid, et tem~a Eliabi näggi, ja mõtles: wist on se Jehowa ees, kedda ta tahhab woida.

7. Siis ütles Jehowa Samueli wasto: Ärra wata mitte ta näo peäle egga ta sure pitkusse peäle, sest ma ollen tedda ärrapõlgnud: sest se ep olle middagi, mis innimenne nääb, sest innimenne nääb, mis silma ees, agga Jehowa nääb, mis süddames.

8. Ja Isai hüdus Abinadabi ja laskis tedda Samueli eest mödamiñna: agga ta ütles: Jehowa ep olle ka sedda mitte ärrawallitsend.

9. Ja Isai laskis Samma mödaminna, ja temma ütles: Egga sedda polle Jehowa ärra-wallitsenud.

10. Ja Isai laskis omma seitse poega Samueli eest mödaminna, ja Samuel ütles Isai wasto: Neid ep olle Jehowa ärrawallitsend.

11. Ja Samuel ütles Isai wasto: Ons need poisid siin keik? ja ta ütles: Se no rem on alles ärra, ja wata ta hoiab lambad; ja Samuel ütles Isai wasto: läkkita ja sada tedda seie, sest meie ei lähhä mitte lauale, enne kui ta seie tulleb.

12. Ja ta läkkitas ja laskis tedda tulla, ja temma olli punnakas, illusad silmad peas ja kauni näoga; ja Jehowa ütles: Wötta kätte, woia tedda, sest se on sesamma.

13. Ja Samuel wöttis ölli sarwe ja woidis tedda ta wendade seas, ja Jehowa waim tuli kermeste Taweti peäle sestsammast päwast ja eddespidi; ja Samuel tousis ülles ja läks Rama.

14. Ja Jehowa waim lahkus Saulist ärra, ja üks kurri waim Jehowa käest teggi temmale hirmo.

15. Ja Sauli sullased ütlesid temma wasto: Et wata kurri waim Jummal käest, teeb

sulle hirmo.

16. Üttelgo nüüd meie issand, et so sullased, kes sinno ees, ühhe mehhe otsiwad, kes moistab kannelt lüa, ja kui se sünnib, et kurri waim Jummal käest so peäl on, et ta omma käega mängib, et sa parremaks saad.

17. Ja Saul ütles omma sullastele: Et katske mulle siis üks mees, kes hästi moistab mängida, ja toge mo jure.

18. Ja üks poiste seast kostis ja ütles: Wata ma ollen ühhe Isai se Petlemma-mehhe poia näinud, kes moistab mängida ja ta on wäggew wahwa ja söddamees ja moistlik keige asjade peäle ja näggis mees, ja Jehowa on temmaga.

19. Ja Saul läkkitas Käskusid Isai jure ja ütles: Läkkita omma poega Tawetit minno jure, kes lambus on.

20. Ja Isai wöttis ühhe eesli leiwaga ja nahk--lähkri wina ja ühhe sikkuttalle, ja läkkitas sedda Taweti omma poiaga Sauli kätte.

21. Ja Tawet tuli Sauli jure ja seisis temma ees, ja temma armastas tedda wägga, ja ta

sai temma söa riistade kandjaks.

22. Ja Saul läkkitas Isai jure ja käskis üttelda: Et lasse Taweti mo ees seista, sest ta on mo melest armo leidnud.

23. Ja se sündis, kui waim Jummal käest Sauli peäl olli, siis wöttis Tawet kannelt ja mangis omma käega, ja Saul sai hingada ja sai parremaks, ja se kurri waim lahkus ta peält ärra.

17. Peatük.

Tawet tapleb Koljatiga.

1. Ja Wilistid koggusid omma söawägge sötta, ja tullid kokko Soko, mis Juda pärralt, ja löid leri Soko ja Aseka wahhele ülles Ewestammimi.

2. Ja Saul ja Israeli mehhed tullid kokko ja löid leri ülles tamme-orke, ja seädsid ennast Wilistide wasto taplussele.

3. Ja Wilistid seisis ühhe mäe peäl siin pool, ja Israeli lapsed seisis ühhe mäe peäl seal pool, ja org olli nende wahhel.

4. Ja Wilistide leridest tuli üks mees wälja, kes teist kutsus

taplema, Koljat nimmi Kati liñnast, ta olli kuus küünart ja üks waks pitk.

5. Ja waskkübbar olli ta peas, ja somuste wisil tehtud raudrie ta selgas, ja se raudrie olli raske wiistuhhat sekli waske.

6. Ja temma jalgas ollid waskplatid, ja wask--odda ta pihha peäl.

7. Ja ta pigi wars olli löngapoom, ja temma pigi terra wagis kuussadda sekli rauda; ja ta kilbi kandja käis temma ees.

8. Ja ta seisis ja hüdis Israeli seätud söawäe hulkade wasto ja ütles neile: Mikspärrast ollete teie wäljaläinud endid

taplussele seädma? eks minna olle Wilistimees ja teie Sauli sullased? wallitsege ennastele üks mees ärra, et ta alla--tulleb mo jure.

9. Kui ta woib minno wasto tappelda ja lööb mind mahha, siis tahhame meie teile sullasiks jäda: agga kui minna temma peäle woimust saan ja löön tedda mahha, siis peate teie meile jäma sullasiks, ja meid tenima.

10. Ja se Wilistimees ütles: Minna ollen tännapäaw Israeli

söawäe hulgad laimanud,
andke mulle üks mees wälja, et
meie teine teisega tapleme.

11. Ja Saul ja keik Israel
kuulsid need Wilistimehhe
sannad, ja ehmatasid ärra ja
kartsid wägga.

12. Ja Tawet olli Ewratimehhe
poeg Petlemmast Juda-maalt ja
temma nimmi olli Isai, ja tal
olli kahheksa poega, ja se
mees olli Sauli päiwil wanna ja
ellatand.

13. Ja Isai kolm wannemat
poega ollid ärra läinud,
nemmad käisid Sauli järrel
söas, ja temma kolme poia
nimmed, kes sötta läinud, ollid:
Eliab se keigewannem ja ta
järgminne Abinadab ja Samma
kolmas.

14. Ja Tawet olli se norem; ja
need kolm wannemat ollid
Sauli järrele läinud.

15. Agga Tawet olli Sauli jurest
jälle taggasi läinud, omma issa
lambad hoidma, Petlemma.

16. Ja se Wilistimees tuli
hom~iko ja öhto nende liggi, ja
nenda tuli ta siñna seisma
nellikümmend päwa.

17. Ja Isai ütles omma poiale
Tawetile: Et wötta ja wi omma

wendadele se pool wakka
tango ja need kümme leiba, ja
wi joostes neid leri omma
wendadele,

18. Ja need kümme pimajuusto
pead sa pealikkule wima, kes
ülle tuhhande; ja katsu, kas so
wendade kässi hästi käib, ja
wötta neist üks täht.

19. Ja Saul ja nemmad ja keik
Israeli mehhed, need ollid
tamme-orgus söddimas
Wilistide wasto.

20. Ja Tawet tousis hom~iko
warra ülles ja jättis
puddolojuksed hoidja kätte, ja
wöttis keik sedda ja läks ärra,
nenda kui Isai tedda olli
käsknud; ja ta tuli wankritte
leri jure, ja se wäggi läks wälja
ennast seädma taplussele ja
öiskasid taplussele.

21. Ja Israel ja Wilistid ollid
ennast taplussele seädnud,
wäehulgad wäehulkade wasto.

22. Ja Tawet jättis need riistad
ennese peält selle kätte, kes
riistad hoidis, ja jooksis
wäehulka, ja tuli ja küssis
omma wendade käest, kas
nende kässi pididi hästi käima.

23. Ja kui ta alles nendega
räkis, wata siis tuli se, kes

teist kutsus taplema, se Wilistimees Kattist Koljat nimmi, Wilistide wäehulkadest ja räkis needsammad sannad, ja Tawet kulis peält.

24. Ja kui keik Israeli mehhed sedda meest näggid, siis pöggenesid nemmad ta eest ärra ja kartsid wägga.

25. Ja üks Israeli seast ütles: Kas ollete sedda meest näinud, kes üllestulleb? sest ta tulleb ülles Israeli laimama; ja se peab sündima, et kunningas tahhab sure rikkussega rikkaks tehha sedda meest, kes tedda mahhalööb, ja tahhab omma tütre temmale panna ja temma issa maia maksust ilma jätta Israelis.

26. Ja Tawet räkis nende meeste wasto, kes ta jures seisid, ja ütles: Mis peab selle mehhele sündima, kes se Wilistimehhe mahhalööb ja sedda laimamist Israeli peält ärrasadab? sest mis on se Wilistimees, sesinnane ümberleikamatta, et ta ellawa Jummal wäehulgad laimab?

27. Ja rahwas kostis temmale needsammad sannad ja ütles: Nenda peab selle mehhele

sündima, kes tedda mahhalööb.

28. Ja Eliab temma wannem wend kulis, kui ta nende meeste wasto räkis, ja Eliabi wihha süttis põllema Taweti wasto ja ta ütles: Miks--pärrast olled sa seie allatulnud, ja kelle kätte olled sa need pissut puddolojuksid senna körbe jätnud? ma tunnen kül so uhkust ja so süddame kurjust, et sa olled sepärrast allatulnud, et sa sedda taplust piddid nähha sama.

29. Ja Tawet ütles: Mis ma nüüd ollen teinud? eks mul olle asja?

30. Ja ta pöris temma jurest ärra ühhe teise wasto ja ütles nisammote; ja rahwas kostsid temma nisammote, kui enne olli räkitud.

31. Ja kui need sannad said kuuldud, mis Tawet räkis, siis kulutasid nemmad sedda Sauli ette, ja ta laskis tedda tua.

32. Ja Tawet ütles Sauli wasto: Ärgo lõpko ühhegi innimesse südda ärra selle pärrast; so sullane tahhab miñna ja selle Wilistimehhega tappelda.

33. Ja Saul ütles Taweti wasto: Ei sa woi selle Wilistimehhe

wasto miñna temmaga taplema, sest sa olled noor mees, agga temma on söddamees ommast norest põlwest.

34. Ja Tawet ütles Sauli wasto: So sullane olli karjane omma issa jures lambus, ja üks loukoer tulli karroga ja wiis ühhe lamba karjast ärra;

35. Ja ma läksin wälja ta järrele ja löin tedda mahha ja päästsin sedda ta suust ärra: ja kui ta mo peäle kippus, siis hakkasin minna ta habbemesse kinni, ja löin tedda mahha ja teggin temmale surma.

36. So sullane on ni hästi loukoera kui karro mahhalõnud, ja se Wilistimees sesinnane ümberleikamatta on kui üks neist, sest ta on ellawa Jummal wäehulgad laimanud.

37. Ja Tawet ütles: Jehowa, kes mind lou--koera käest ja karro käest päästnud, kül sesamma mind ka päästab selle Wilistimehhe käest; ja Saul ütles Taweti wasto: Minne ja Jehowa olgo sinnoga.

38. Ja Saul pani ommad rided Taweti selga, ja andis ühhe waskkübbara ta pähhä ja pani raudride ta selga.

39. Ja Tawet pani temma moöga wöle ja omma riette peäle ja tahtis käia, sest ta es olle nendega öppind; ja Tawet ütles Sauli wasto: Ei ma woi nendega käia, sest ma polle nendega öppind; ja Tawet pani neid ennese peält ärra,

40. Ja wöttis omma keppi ennese kätte, ja wallitses ennesele wiis silledat kiwwi jõest, ja pani neid karjatse pauna, mis temmal olli, ehk kotti sisse, ja temma ling olli ta kä, ja läks se Wilistimehhe liggi.

41. Ja se Wilistimees läks ja tulli ikka liggi male Taweti jure, ja se mees, kes ta kilpi kandis, käis temma ees.

42. Ja se Wilistimees watis ja näggi Taweti ja ei pannud tedda mikski, sest temma olli noor mees ja punnakas illusa näoga.

43. Ja se Wilistimees ütles Taweti wasto: Kas minna ollen koer? et sinna keppidega mo jure tulled; ja Wilistimees sajatas Tawetit ärra omma jummalatte jures.

44. Ja se Wilistimees ütles Taweti wasto: Tulle mo jure,

siis tahhan ma so lihha lindudele, mis taewa al, ja lojustele, mis wälja peäl, anda.

45. Ja Tawet ütles Wilistimehhe wasto: Sinna tulled mo jure moögaga ja pigiga ja oddaga; agga minna tullen so jure wäggede Jehowa Israeli wäehulkade Jummal nimmel, kedda sinna olled laimanud.

46. Selsinnatsel päwal tahhab Jehowa sind mo kätte kinni anda, et ma sind mahhalöön ja se Pea sinno peält ärrawöttan, ja annan Wilistide söawäe kehhad selsinnatsel päwal lindudele, mis taewa al, ja metsalistele, mis Ma peäl: et keik ma-ilma innimessed sawad teäda, et Israelil on üks Jummal.

47. Ja et keik sesinnane koggodus peab teäda sama, et Jehowa ei sada abbi moöga läbbi egga pigi läbbi: sest Jehowa kä on se taplus, ja ta annab teid meie kätte.

48. Ja se sündis, et se Wilistimees hakkas minnema ja liggi tulles Taweti wasto, ja Tawet jooksis ruttuste wäehulga pole selle Wilistimehhe wasto.

49. Ja Tawet pistis omma kät pauna, ja wöttis seält kiwwi wälja, ja wiskas lingoga ja oskas se Wilistimehhe Pea-otsa, ja se kiwwi läks ta Pea-otsa sisse, ja ta omma silmili mahha--langes.

50. Ja Tawet sai lingo- ja kiwwiga woimust se Wilistimehhe peäle, ja löi sedda Wilistimeest mahha ja teggi temmale surma, ja moöka polnud mitte Taweti kä.

51. Ja Tawet jooksis liggi ja astus Wilisti--mehhe jure, ja wöttis temma moöga ja tombas sedda tuppest wälja, ja teggi temmale surma ja raius sega ta Pea otsast ärra: ja kui Wilistid näggid, et nende wäggew mees olli ärrasurnud, siis pöggenesid nemmad ärra.

52. Ja Israeli- ja Juda-mehhed tousid ülles, ja öiskasid ja aiasid Wilistid tagga, senni kui orko saab ja Ekroni wärrawist sadik: ja need, kes Wilistide seast ollid mahhalödud, langsid Saaraimi tee peäle mahha Katist sadik ja Ekronist sadik.

53. Ja Israeli lapsed läksid jälle taggasi Wilistid takka aiamast ja risusid nende lerid ärra.

54. Ja Tawet wöttis se Wilistimehhe Pea ja wiis sedda Jerusalemma, ja ta söariistad panni ta omma maiasse.

55. Ja kui Saul näggi Tawetit se Wilisti--mehhe wasto wäljaminnewad, ütles ta wäe pealikko Abneri wasto: Kelle poeg on se noor mees, Abner? ja Abner ütles: Ni töeste kui so hing ellab, oh kuningas, ei ma tea mitte.

56. Ja kuningas ütles: Küssi sinna, kelle poeg se poismees on.

57. Ja kui Tawet taggasi tulli sedda Wilisti--meest mahhalömast, siis wöttis Abner tedda ja wiis tedda Sauli ette, ja Wilistimehhe Pea olli ta kä.

58. Ja Saul ütles ta wasto: Kelle poeg olled sa, noor mees? ja Tawet ütles: Ma ollen so sullase Isai Petlemmamehhe poeg.

18. Peatük.

Taweti kiusatuste hakkatus.

1. Ja se sündis, kui ta sai löpnud Sauli wasto räkimast, siis sai Jonatani hing Taweti

hingega kui ühteseutud, ja Jonatan armastas tedda kui omma hinge.

2. Ja Saul wöttis tedda selsinnatsel päwal ennese jure, ja ei lasknud tedda mitte ta issa kotta taggasi miñna.

3. Ja Jonatan ja Tawet teggid ühhe seädusse, sest ta armastas tedda kui omma hinge.

4. Ja Jonatan wöttis se kue, mis ta selgas, ärra, ja andis sedda Tawetile, ja ommad muud rided ja omma moöga ja omma ammo ja omma wö.

5. Ja Tawet läks wälja, ja keikis paikus, kuhho Saul tedda läkkitas, aias ta ommad asjad targaste, ja Saul panni tedda söameeste ülle, ja ta olli armas keige rahwa melest ja ka Sauli sullaste melest.

6. Ja se sündis, kui nemmad ollid koio pole tullemas, pärrast sedda kui Tawet taggasi sai sedda Wilistimeest mahhalömast, siis läksid naesed keikist Israeli liñnadest wälja laulma ja riddastikko käima kunninga Sauli wasto trummidega, römoga ja mängidega.

7. Ja need naesed, kes mängisid, need laulsid wastastikko, ja ütlesid: Saul on lõnud omma tuhhat, agga Tawet omma kümmetuhhat.

8. Ja Sauli wihha süttis wägga põllema, ja sesinnane kõnne olli ta melest pahha, ja ta ütles: Nemmad on Taweti peäle kümmetuhhat arwanud, agga minno peäle on nemmad tuhhat arwanud: kül temmale weel ikka se kunning--riik saab.

9. Ja Saul wahtis Taweti peäle sest päwast ja pärrast.

10. Ja se sündis teisel päwal, et kurri waim Jummalä käest Sauli peäle kermeste tulli, ja ta räkis prohweti wisil seäl koias, ja Tawet mängis omma käega, kui temma wiis iggapääw olli, ja Sauli kä olli piik,

11. Ja Saul wiskas piki ja mõtles: Ma tahhan Tawetit läbbi ja seinä sisse aiada; ja Tawet pöris ennast kakskorda tem~a eest körwale.

12. Ja Saul kartis Taweti eest, sest Jehowa olli temmaga ja olli Saulist ärralahkund.

13. Ja Saul satis tedda ennese jurest ärra, ja pani tedda pealikkuks ülle ühhe tuhhande,

ja ta läks wälja ja tulli sisse rahwa ees.

14. Ja Tawet aias keik omma asjad targaste omma tede peäl, ja Jehowa olli temmaga.

15. Ja Saul näggi, et ta omma asjad wägga targaste aias ja kartis temma eest.

16. Ja keik Israeli- ja Judarahwas armastasid Taweti, sest ta läks wälja ja tulli sisse nende ees.

17. Ja Saul ütles Taweti wasto: Wata, omma wannema tütre Merabi, sedda tahhan ma sulle panna naoseks, agga olle minnule wahwa mees ja söddi Jehowa söddimissed: (sest Saul mõtles: Ärgo olgo minno kässi ta wasto, agga Wilistide kässi sago ta wasto.)

18. Ja Tawet ütles Sauli wasto: Mis ollen minna ja mis on mo ello, mis on mo issa suggu--wõssa Israelis, et ma peaksin kunningale wäi--mehheks sama?

19. Ja se sündis, kui se aeg kätte sai, et Merabit Sauli tüttart pididi Tawetile naoseks pandama, siis anti tedda Adrielile Meolatimehhele naoseks.

20. Ja Mikal Sauli tüttar

armastas Taweti, ja nemmad andsid sedda Saulile teäda, ja se olli öige assi tem~a melest.

21. Ja Saul ütles: Ma tahhan kül tedda temmale panna, agga ta peab temmale wörkutamisse paelaks ollema, ja Wilistide kässi peab ta wasto ollema; ja Saul ütles Taweti wasto: Teisega pead sa tänna mo wäimehheks sama.

22. Ja Saul käskis ommad sullased: Räkige Taweti wasto sallaja ja üttelge: Wata kunningal on hea meel sinnust, ja keik ta sullased armastawad sind: sepärrast heida ennast nüüd kunninga wäimehheks.

23. Ja kui Sauli sullased need sannad ollid Taweti kuuldes räkinud, siis ütles Tawet: On se teie melest alw assi, kunninga wäimehheks sada? ja minna ollen üks kehwa ja alw mees.

24. Ja Sauli sullased andsid sedda tem~ale teäda ja ütlesid: Need ja need sannad on Tawet räkinud.

25. Ja Saul ütles: Teie peate nenda Tawetile ütlema: Kasarahhast ei holi kunningas, kui agga saast Wilistide eestnahhast, et saaks kunninga

waenlaste kätte makstud; (agga Saul mötles sedda sata, et Tawet sel wisil Wilistide käe läbbi pididi langema.)

26. Ja temma sullased andsid Tawetile teäda needsammad sannad, ja se assi olli Taweti melest öige, et ta pididi kunninga wäimehheks sama; ja need päwad ei olnud weel täis sanud.

27. Siis wöttis Tawet kätte ja läks ärra, temma ja ta mehhed, ja löi Wilistidest kaks--sadda meest mahha; ja Tawet tõi nende eest--nahhad ja nende täis arro sai kunningale, et ta pididi kunninga wäimehheks sama: ja Saul panni temmale Mikali omma tütre naeseks.

28. Ja Saul näggi ja tundis, et Jehowa olli Tawetiga, ja Mikal Sauli tüttar armastas tedda.

29. Ja Saul wöttis weel ennam Taweti eest karta, ja Saul olli Taweti waenlane keige ello aia.

30. Ja Wilistide würstid tullid wälja, ja se sündis, ni mitto kord kui nemmad wäljatullid, aias Tawet ommad asjad targeminne kui keik Sauli sullased, ja ta nimmi sai wägga kalliste petud.

19. Peatük.

Tawetit kiusatakse weel ennam takka.

1. Ja Saul räkis Jonatani omma poia ja keikide omma sullaste wasto, et nemmad piddid Taweti surma saatma: ja Tawet olli wägga armas Sauli poia Jonatani melest.
2. Ja Jonatan andis Tawetile teäda ja ütles: Mo issa Saul otsib sind surmata, ja nüüd hoia ennast hom~e warra, ja olle warjul ja petta ennast ärra.
3. Ja ma tahhan wäljamiñna ja omma issa körwas seista seäl wälja peäl, kus sinna olled, ja ma tahhan omma issa wasto so pärrast räkida; kui ma saan nähha, mis sünnib, siis tahhan sulle teäda anda.
4. Ja Jonatan räkis head Tawetist omma issa Sauli wasto, ja ütles ta wasto: Ärgo tehko kunningas mitte patto omma sullase Taweti wasto, sest ta polle mitte so wasto patto teinud, ja peälegi on temma teggemissed sulle wägga head.
5. Ja ta on omma hinge

pannud om~a peusse ja lõnud se Wilistimehhe mahha, ja Jehowa on ta läbbi suurt abbi keige Israelile saatnud, sa olled sedda isse näinud ja römus olnud: ja miks--pärrast tahhad sa ilmasüta werre wasto patto tehha? et sa wöttaksid Taweti ilmaasjata surmata.

6. Ja Saul wöttis Jonatani sanna kuulda, ja Saul wandus: ni töeste kui Jehowa ellab, ta ei pea mitte sama surmatud.

7. Ja Jonatan kutsus Taweti, ja Jonatan kulutas temmale keik need sannad, ja Jonatan wiis Tawetit Sauli jure, ja ta olli temma ees nenda kui eile ja enne.

8. Ja södda hakkas jälle tousma, ja Tawet läks wälja ja söddis Wilistide wasto ja löi neid mahha sure mahhalömissega, et nemmad ta eest ärrapöggenesid.

9. Ja kurri waim Jehowa käest sai Sauli peäle, ja temma istus ommas koias ja temma piik temma kä, ja Tawet mängis käega.

10. Ja Saul otsis pigi Tawetist läbbi ja seinä sisse aiada, agga ta joudis Sauli eest ärra: siis

aias ta piki seina sisse; ja Tawet pöggenes ja peäsis ärra selsammal ösel.

11. Ja Saul läkkitas Käskusid Taweti koia jure tedda hoidma ja tedda hom~iko surmama: ja Mikal ta naene andis Tawetile teäda ja ütles: Kui sa mitte omma hinge sel ösel ei peästa, siis surmatakse sind home ärra.

12. Ja Mikal laskis Tawetit mahha aknast läbbi, ja ta läks ja pöggenes ja peäsis ärra.

13. Ja Mikal wöttis ühhe Terawi kuio ja panni sedda wodisse, ja panni ühhe peapadja kitse nahhast ta Pea pohja, ja kattis sedda ridega.

14. Ja Saul läkkitas Käskusid Tawetit ärra--toma: agga Mikal ütles: Ta on haige.

15. Ja Saul läkkitas need Kässud Tawetit waatma ja ütles: Toge tedda ülles mo jure wodiga, et ma tedda ärrasurman.

16. Ja need Kässud tullid, ja wata Terawi kuio olli wodis, ja peapaddi kitsenahhast olli ta Peapohjas.

17. Ja Saul ütles Mikali wasto: Mikspärrast olled sa nenda

mind petnud, ja lasknud mo waenlast ärraminna, et ta ärrapeäsnud? ja Mikal ütles Sauli wasto: Ta ütles mo wasto: Lasse mind miñna, mikspärrast pean ma sind ärratapma?

18. Ja Tawet pöggenes ja peäsis ärra ja tuli Samueli jure Rama, ja kulutas temmale keik, mis Saul temmale olli teinud; ja ta läks ärra Samueliga ja nemmad jäid Najoti.

19. Ja sedda anti Saulile teäda ja ööldi: Wata, Tawet on Najotis Rama jures.

20. Ja Saul läkkitas Käskusid Taweti ärra--toma, ja nemmad näggid prohwetit seltsi, kes prohwetit wisil räkisid, ja Samuel seisis kui üllewataja nende üle; ja Jummal waim tuli Sauli Käskude peäle, et nemmad ka prohwetit wisil räkisid.

21. Ja sedda kulutati Saulile, ja ta läkkitas teised Kässud, ja need räkisid ka prohwetit wisil; siis läkkitas Saul weel kolmandad Kässud ja need räkisid ka prohwetit wisil.

22. Ja ta läks ka isse Rama, ja ta tuli senna sure kaewo jure, mis Sekus on, ja küssis ja

ütles: Kus on Samuel ja Tawet? siis ööldi: Wata, Najotis, mis Rama liggi.

23. Ja ta läks siina Najoti, mis Rama liggi, ja Jummal waim sai ka temma peäle, ja ta käis ikka peäle ja räkis prohwetis wisil, senni kui ta tulli Najoti, mis Rama liggi.

24. Ja temma wöttis issegi ommad rided seljast ärra, ja temma räkis ka prohwetis wisil Samueli ees, ja olli allasti maas keige se päwa ja keige se ö: sepärrast ööldakse: Kas Saul ka prohwetide seas?

20. Peatük.

*Taweti ja Jonatani
könneleminne issekeskis; Saul
kiusab Taweti takka.*

1. Ja Tawet pöggenes ärra Najotist, mis Rama liggi, ja tulli ja ütles Jonatani ette: Mis ollen ma teinud? mis on mo üllekohhus ja mis on mo pat sinno issa ees? et ta mo hinge püab.

2. Ja ta ütles temmale: Se olleks teotusseks! sa ei pea mitte surrema; wata mo issa ei

te suurt asja egga wähha asja, mis ta ei peaks ilmutama minno körwadele: ja mispärrast peaks mo issa sedda asja mo eest kinnipiddama? sedda ep olle mitte.

3. Ja Tawet wandus jälle ja ütles: Kül so issa teab, et ma so melest armo leidnud, sest mötleb temma, Jonatan ei pea sest asjast ühtegi teada sama, et temma meel haigeks ei lähhä; ja se on tössi, ni töeste kui Jehowa ellab ja so hing ellab, et agga üks sam maad on minno ja surma wahhel.

4. Ja Jonatan ütles Taweti wasto: Mis so hing mötleb, sedda tahhan ma sulle tehja.

5. Ja Tawet ütles Jonatani wasto: Wata, home on noor ku, ja ma peaksin kül kunninga jures istuma ja söma: agga lasse mind ärra--minna, et ma warjule lähhän wälja peäle kolmandama öhtoni.

6. Kui so issa mo järrele wägga küssib, siis ütle: Tawet pallus mind wägga, et ta saaks Petlemma omma liina joosta, sest se igga--aastane ohwer on seäl keigel tem~a sugguwössal.

7. Kui ta nenda ütleb: Se on

hea: siis on so sullasel rahho: agga kui ta wihha wägga süttib põllema, siis olgo sulle teäda, et se kurri nou temmast on kowwaste ettewoetud.

8. Siis te omma sullasele sedda head, sest sa olled omma sullast saatnud Jehowa seädusse sisse ennesega; ja kui mo sees üllekohhus on, siis surma sinna mind ärra; ja mikspärrast tahhad sa mind omma issa ette wia?

9. Ja Jonatan ütles: Se olleks sulle teotusseks, sedda minnust möttelda ; sest kui ma ial teäda saan, et se kurri nou mo issast kowwaste on ette--woetud, sinno peäle tulla, eks ma peaks sulle sedda mitte üllesräkima?

10. Ja Tawet ütles Jonatani wasto: Kes annab mulle teäda, mis kowwa sanna wahhest so issa sulle saab wastand?

11. Ja Jonatan ütles Taweti wasto: Tulle ja läkki ärra wälja peäle; ja nemmad läksid mollemad wälja peäle.

12. Ja Jonatan ütles Tawet wasto: Jehowa Israeli Jummal! kui ma omma issa käest home sel aial ehk tuna home saan

kulanud, ja wata, temmal olleks hea meel Taweti wasto, ja ma siis ei läkkitaks so jure, egga ilmutaks sedda so körwadele:

13. Siis tehko Jehowa Jonatanile nenda ja nenda weel peäle: kui se kurri nou so wasto mo issa mele pärrast on, siis tahhan ma sedda so körwadele ilmutada ja sind ärralasta, et sa rahhoga woid ärramiñna; agga Jehowa olgo sinnoga, nenda kui ta mo issaga olnud.

14. Eks sinna (kui ma alles ellus ollen) eks sa mitte ei wöttaks mulle Jehowa pärrast sedda head tehha, et minna ei surre.

15. Ja ärra kauta mitte omma heldust mo suggust ärra ei ellades, egga siis kui Jehowa Taweti waenlased iggaühhe siit Ma peält ärrakautab.

16. Ja Jonatan teggi Taweti sugguga ühhe seädusse, et Jehowa pididi sedda Taweti waenlaste käest noudma.

17. Ja Jonatan panni Tawetit weel wanduma, et ta tedda armastas, sest ta armastas tedda nenda kui ta omma hinge armastas.

18. Ja Jonatan ütles temmale: Hom~e on noor ku, siis sind näikse waia ollewad, sest et so asse tühhi on.

19. Ja kolme päwa pärrast tulle ruttuste alla ja minne senna paika, kus sa woid warjul olla sel päwal, kui se assi sünnib, ja jä siñna Aseli kiwwi jure.

20. Ja minna tahhan kolm noolt körwale lasta, otsego ma lasseksin märki.

21. Ja wata ma läkkitan ühhe poisi ööldes: Minne, katsu et sa leiad need noled; kui ma öiete ütlen poisile: Wata, need noled on sust ärra ja siin pool; siis wotta sedda tähheks ja tulle, sest sul on rahho ja ep olle ühtegi karta, ni töeste kui Jehowa ellab.

22. Agga kui ma nenda ütlen nore mehhele: Wata, need noled on so ees emal; minne siis ärra, sest Jehowa lasseb sind miñna.

23. Agga se sanna polest, mis minna ja sinna olleme räkinud; wata, Jehowa on minno ja sinno wahhel iggaweste.

24. Ja Tawet läks warjule wälja peäle: ja noor ku tuli ja

kunningas istus mahha leiwa wõtma.

25. Ja kui kuningas omma istme peäl istus, kui enne nenda ka nüüd, se istme peäl wasto seina: siis tousis Jonatan ülles ja Abner istus mahha Sauli kõrwa, ja Taweti asse olli tühhi.

26. Ja Saul ei räkinud sel päwal middagi, sest ta mötles: temmale on middagi juhtund, ta polle puhhas, wist ep olle ta puhhas.

27. Ja se sündis teisel päwal, teisel nore ku päwal, et Taweti asse tühhi olli, ja Saul ütles om~a poia Jonatani wasto: Mikspärrast ep olle Isai poeg ei eile egga tänna leiwale tulnud?

28. Ja Jonatan kostis Saulile: Tawet pallus mind wägga, et ta saaks Petlemma miñna,

29. Ja ütles: Ma pallun, lasse ma lähhän, sest üks sugguwössä ohwer on meil seäl liñnas, ja mo wend isse on mind käsknud; ja nüüd pallun ma, kui ma so melest ollen armo leidnud, siis lasse mind warsi ärraminna, et ma saan omma wennad waatma: sepärrast ep olle ta mitte

kunninga lauale tulnud.

30. Ja Sauli wihha süttis põllema Jonatani wasto, ja ta ütles temmale: Sinna pörane, kangekaelne poeg! eks ma tea, et sa olled Isai poega ärrawallitsenud ennese häbbiks ja omma emma häbbedusse häbbiks?

31. Sest nikaua kui Isai poeg Ma peäl ellab, ei sa sinna egga so kunningriik kinnitud: ja nüüd läkkita senna ja to tedda mo jure, sest temma on surma wäärt.

32. Ja Jonatan kostis omma issale Saulile ja ütles ta wasto: Mikspärrast peab tedda surmama? mis ta on teinud?

33. Ja Saul wiskas piki ta järrele, et ta tedda pididi läbbiaiaama: siis tundis Jonatan, et se nou olli ta issast kowwaste ettewoetud, Tawetit surmada.

34. Ja Jonatan tousis ülles laualt tullise wihhaga, ja ei wötnud mitte leiba sel teisel nore ku päwal, sest temma meel olli haige Taweti pärrast, et ta issa temmale häbbi teinud.

35. Ja se sündis hom~iko, et

Jonatan ärraläks wälja peäle sel aial, mis ta Tawetile seädnud, ja üks weike pois temmaga.

36. Ja ta ütles omma poisile: Jose, et katsu et sa leiad need noled, mis minna lassen; se pois jooksis, ja temma isse laskis ühhe nole, et se temmast möda läks.

37. Ja kui se pois senna paika tuli, kus se nool olli, mis Jonatan lasknud, siis hüdis Jonatan poisi takka ja ütles: Eks se nool olle so ees emal?

38. Ja Jonatan hüdis poisi takka: joua ussinaste, ärra seisa; ja Jonatani pois noppis need noled ülles ja tuli omma issanda jure.

39. Ja se pois ei teädnud middagi: Jonatan ja Tawet ükspäinis teädsid sedda asja.

40. Ja Jonatan andis ommad riistad omma poisile, ja ütles temmale: Minne, wi neid liña.

41. Se pois läks ärra; ja Tawet tousis ülles louna poolt ja heitis omma silmili mahha ja kummardas kolmkord, ja nemmad andsid teine teisele suud ja nutsid teine teisega, senni kui Tawet üpres wägga

nuttis.

42. Ja Jonatan ütles Tawetile: Minne rahhoga, jägo nenda, mis meie mollemad olleme wandunud ja Jehowa nimmel üttelnud: Jehowa olgo tunnistusmees mo ja so wahhel, ja mo suggu ja so suggu wahhel iggaweste.

21. Peatük.

Tawet pöggeneb Nobe ja Kati, Ahimeleki ja Akisi jure.

1. Ja temma wöttis kätte ja läks ärra ja Jonatan tuli jälle linna.

2. Ja Tawet tuli Nobe preestri Ahimeleki jure, ja Ahimelek läks wärristes Taweti wasto ja ütles temmale: Mikspärrast olled sinna üksi, ja ükski ep olle sinnoga?

3. Ja Tawet ütles preestri Ahimelekile: Kunningas on ühte asja mind käsknud ja mo wasto üttelnud: Ärra lasse keddagi mitte sest asjast middagi teada sada, mis pärrast ma sind läkkitan ja mis ma sind ollen käsknud: ja poisid ollen ma käsknud miñna

senna ühte teätawasse paika.

4. Ja nüüd mis on sinno käes? anna mo kätte wiis leiba, ehk mis kätte putub.

5. Ja se preester kostis Tawetile ja ütles: Leiba, mis iggapääw süakse, ep olle mitte mo käes, kui agga pühha leiba on minnul ; kui need poisid agga olleksid ennast naesterahwa eest hoidnud.

6. Ja Tawet kostis preestri Ahimelekile ja ütles temmale: Jah, ka naesterahwas on meie eest keeldud olnud eile ja tunna eile, kui ma wäljaläksin, ja poiste tee-riistad on pühhad: ja se leib on nisuggune, mis iggapääw süakse, ja sedda enneminne sünnib sedda anda, sepärrast et sedda peab pühhaste petama tänna nende riistade sees.

7. Ja preester andis temmale need pühhad leiwad, sest seal ei olnud muud leiba, kui need ettepannemisse leiwad, mis Jehowa eest ollid ärrawoetud, et wärskid leibo pididi ettepannema sel päwal, kui neid ärrawoeti.

8. Ja seal olli üks mees Sauli sullastest sel--sammal päwal,

kes Jehowa palle ees paigal seisis, Toeg nimmi, kes Edomimees ja Sauli karjaste üllem olli.

9. Ja Tawet ütles Ahimelekile: Eks siin olle mitte so kä üks piik ehk moök? sest ma polle ei omma moöka egga omma söariisto ennese kätte wötnud, sest kunninga sanna olli ruttus.

10. Ja preester ütles: Koljati selle Wilisti moök, kedda sa tamme-orke mahhalöid ; wata se on siin ühhe ride sisse mässitud käiksitta kuekesse tagga, kui sa sedda ennesele tahhad wötta, siis wötta; sest muud teist ep olle siin kui se: ja Tawet ütles: Temma sarnast ei olle, anna sedda mulle.

11. Ja Tawet wöttis kätte ja pöggenes sel päwal Sauli eest ärra, ja tulli Kati kunninga Akisi jure.

12. Ja Akisi sullased ütlesid ta wasto: Eks se olle Tawet Juda-Ma kunningas? eks nemmad temmast wastastikko laulnud riddastikko käies ja üttelnud: Saul on omma tuhhat mahhalönnud, agga Tawet omma kümmetuhhat.

13. Ja Tawet wöttis need

sannad omma süddamesse panna, ja kartis wägga Kati kunninga Akisi eest.

14. Ja teggi ennast üllapiks nende silma ees, ja teggi ennast hulluks nende käes, ja teggi riipsusid wärrawa poolte peäle, ja laskis omma ülla omma habbeme sisse joosta.

15. Ja Akis ütles omma sullaste wasto: Wata teie näte, et se mees hullutab, mispärrast tote tedda mo jure?

16. Kas mul neid waiak, kes hullud on? et teie tedda ollete seie tonud mo jures hullutama: kas sesinnane peab minno kotta tulles?

22. Peatük.

Tawet pöggeneb emale: Saul tappab preestrid hirmsal wisil ärra.

1. Ja Tawet läks seält ärra ja peäsis Adullami kopasse, ja temma wennad ja keik ta issa suggu kuulsid sedda, ja läksid senna alla ta jure.

2. Ja temma jure koggusid kokko keik need, kel kitsas kä, ja keik need, kel walli wölla

taggaaija olli, ja keik need, kes hingest kurwad ollid, ja ta sai nende ülle pealikkuks: ja liggi nellisadda meest olli temmaga.

3. Ja Tawet läks seält ärra Mitspe Moabi male, ja ütles Moabi kunninga wasto: Lasse, pallun ma, minno issa ja mo emma teie jures ellada, kunni ma teäda saan, mis Jummal minnoga wöttab teha.

4. Ja ta töi neid Moabi kunninga ette, ja nemmad ellasid temma jures keik need päwad, kui Tawet tuggewas kantsis olli.

5. Ja prohwet Kad ütles Taweti wasto: Ärra jä seie kantsi, tulle ja minne Juda male; ja Tawet läks ja tulli Areti metsa.

6. Ja Saul kulis, et Tawet ja need mehhed, kes tem~aga, ollid teäda, ja Saul istus Kibeas ühhe pu al ühhes kõrges paikas, ja temma piik olli ta kä, ja keik ta sullased seisid temma jures.

7. Ja Saul ütles omma sullastele, kes ta jures seisid: Et kuulge teie Jemini poiad, kas Isai poeg peaks teile keikile wäljaid ja winamäggesid

andma? kas ta teid keik pealikkuks panneb ülle tuhhandette ja pealikkuks ülle saddade?

8. Et teie keik sallaja kurja nou mo wasto peate, ja ükski ei ilmuta sedda mo körwa ette, et ka minno poeg Isai poiaga ühhe seädusse teinud, ja ep olle ühhegi meel teie seast haige miño pärrast, et ta mo körwa ette ilmutaks; sest mo poeg on teinud, et mo sullane mo peäle kippub kui warritseja, nenda kui tännapä on.

9. Siis wastas Toeg se Edomimees, kes Sauli sullaste jures seisis, ja ütles: Ma näggin Isai poia, et ta Nobe tulli Ahitubi poia Ahimeleki jure.

10. Ja temma küssis Jehowalt ta eest, ja andis temmale teeroga, ja andis temmale Koljati selle Wilistimehhe moöga.

11. Ja kunningas läkkitas kutsma preestri Ahimeleki, Ahitubi poia, ja keik ta issa suggu, kes preestrid Nobes ollid, ja nemmad tullid keik kunninga jure.

12. Ja Saul ütles: Et kule, sa Ahitubi poeg; ja ta ütles: Siin

ma ollen, mo issand.

13. Ja Saul ütles ta wasto:

Mikspärrast ollete teie sallaja kurja nou mo wasto piddanud, sinna ja Isai poeg? et sa temmale leiba ja moöka annud, ja Jummalalt küssinud temma eest, et ta mo peäle kui warritseja piddi kippuma, nenda kui tännapä on.

14. Ja Ahimelek kostis kunningale ja ütles: Kes siis on keik so sullaste seast ni ustaw kui Tawet? kes kunninga wäimees, ja muud asjad mahhajättab, et ta so sanna kuleb, ja ta on so koias aulinne.

15. Kas ma tänna wast ollen hakkanud ta eest Jummalalt küssima? se olleks mulle teotusseks; ärgo pango kunningas sedda asja omma sullasesele mitte süüks keige mo issa suggu sees: sest so sullane ep olle keigest sest middagi teädnud, ei wähha egga suurt. 16. Ja kunningas ütles: Sa pead surma surrema, Ahimelek, sinna ja keik so issa suggu.

17. Ja kunningas ütles trabantidele, kes ta jures

seisid: Pöörge senna ja tehke Jehowa preestridele surma, sest nende kässi on ka Tawetiga, ja et nemmad teädnud, et ta ärrapöggenes, ja nemmad ei olle sedda mitte mo körwa ette ilmutanud: agga kunninga sullased ei tahtnud omma kät mitte külge pista, et nemmad piddid Jehowa preestride peäle minnema.

18. Ja kunningas ütles Toegile: Pöra siñna ja minne nende preestride peäle; ja Toeg Edomi--mees pöris senna ja läks preestride peäle, ja tappis selsinnatsel päwal wiis ühheksatkümmend meest, kes liñase käiksitta kuekesse kandsid.

19. Ja ta löi preestride liñna Nobe moöga terraga mahha ni hästi mehhed kui naesed, ni hästi kangemad kui immewad lapsed, ka weiksed ja eeslid ja puddolouksed moöga terraga.

20. Ja üks, Ahitubi poia Ahimeleki poeg, Abjatar nimmi, peäsis ja pöggenes ärra Taweti järrele.

21. Ja Abjatar andis Tawetile teäda, et Saul olli Jehowa preestrid ärratapnud.

22. Ja Tawet ütles Abjatarile: Kül ma teädsin sedda sel päwal, kui Toeg se Edomimees seäl olli, et ta piddi sedda wist Saulile teäda andma; minna ollen sedda keikide so issa suggu hingede peäle saatnud.

23. Jä mo jure, ärra karda mitte: sest kes minno hinge püab, se püab ka sinno hinge takka, sest sinna pead mo holeks jäma.

23. Peatük.

Tawet päästab Keila-rahwast Wilistide käest: tedda aetakse takka: Saulile täetakse, kus Tawet olli.

1. Ja Tawetile kulutati ja ööldi: Wata, Wilistid söddiwad Keila wasto ja nemmad risuwad ärra need rehhe-allused.

2. Ja Tawet küssis Jehowalt ja ütles: Kas pean ma minnema ja need Wilistid mahhalöma? ja Jehowa ütles Taweti wasto: Minne, sest sa pead Wilistid mahhalöma ja Keila päästma.

3. Ja Taweti mehhed ütlesid ta wasto: Wata, meie kardame siin Juda-maal olles, kui palju

ennam, kui lähhäksime Keila Wilistide wäe--hulkade wasto.

4. Ja Tawet küssis weel Jehowalt, ja Jehowa kostis tem~ale ja ütles: Wötta kätte, minne alla Keila, sest minna annan Wilistid so kätte.

5. Ja Tawet läks omma meestega Keila ja söddis Wilistide wasto, ja wiis nende lodussed ärra, ja löi neid sure mahhalömisega mahha, ja Tawet päästis neid, kes Keilas ellasid.

6. Ja se olli sündind, kui Abjatar Ahimeleki poeg Taweti jure pöggenes Keila, siis tuli ta alla, käiksitta kuke ta käes.

7. Ja Saulile anti teäda, et Tawet olli Keila tulnud; ja Saul ütles: Jummal on tedda mo kätte ärraannud, sest ta on kinni, et ta läinud ühte liina, kel wärrawad ja pomid on.

8. Ja Saul hüdis keik rahwast kokko sötta, et nemmad piddid allaminnema Keila, ja Taweti ja temma meeste ümber piirma.

9. Ja Tawet sai teäda, et Saul kurja nou ta wasto piddas, ja ütles preestri Abjatari wasto: To seie se käiksitta kuke.

10. Ja Tawet ütles: Jehowa

Israeli Jummal, so sullane on töeste kuulnud, et Saul püab Keila tulla, sedda liña minno pärrast ärrarikkuma;

11. Kas Keila koddanikkud peaksid mind temma kätte kinniandma? kas Saul peaks allatullema, nenda kui so sullane kuulnud? oh Jehowa Israeli Jummal! anna, pallun ma, omma sullasele teäda; ja Jehowa ütles: Ta tulleb alla jah !

12. Ja Tawet ütles: Kas Keila koddanikkud peaksid mind ja mo mehhed Sauli kätte kinni andma? ja Jehowa ütles: Andwad kinni jah !

13. Ja Tawet ja temma mehhed, liggi kuus--sadda meest, wotsid kätte ja läksid Keilast wälja ja läksid, kuhho nemmad joudsid: kui sedda Saulile anti teäda, et Tawet olli Keilast ärrapeäsnud, siis jäi ta jälle wäljamineematta.

14. Ja Tawet jäi kõrbe tuggewatte kantside sisse, ja jäi ühhe mäe peäle Siwi kõrbe: ja Saul otsis tedda tagga keige aia, agga Jummal ei annud tedda mitte ta kätte.

15. Ja Tawet näggi, et Saul olli

wäljaläinud temma hinge püüdma; ja Tawet olli Siwi kõrbes, seäl lanes.

16. Ja Jonatan Sauli poeg wöttis kätte ja läks lane Taweti jure, ja kinnitas temma kät Jummalas,

17. Ja ütles ta wasto: Ärra karda, sest mo issa Sauli kässi ei sa sind mitte leida, ja sinna saad kunningaks Israeli ülle, ja minna tahhan so järgminne olla, ja mo issa Saul teab sedda--samma.

18. Ja nemmad mollemad teggid ühhe seäduusse Jehowa ees, ja Tawet jäi lane, agga Jonatan läks omma kotta.

19. Ja Siwi rahwas läksid ülles Sauli jure Kibea ütlema: Eks Tawet hoia ennast meie jures warjul kantside sees lanes Akila mäekingo peäl, mis on parramat kät Jesimoni pole.

20. Ja tulle nüüd alla kunningas! keik sedda möda, kui so hing iggatseb allatulla, ja meie kohhus on tedda kunninga kätte kinnianda.

21. Ja Saul ütles: Önnistud ollete teie Jehowale, et teie mo peäle ollete armo heitnud.

22. Et minge, seädke keik weel

hästi ja katske järrele ja wadage se paik, kus temma käiminne on, ja kes tedda seäl näinud; sest mo wasto on ööldud, et ta wägga kawwalaste ommad asjad aiab.

23. Ja wadage ja katske järrele keik need reud, kuhho ta poeb, ja tulge jälle mo jure taggasi, kui öiete teäda on, siis tahhan ma teiega miñna; ja se peab sündima, kui ta siin maal on, et ma tedda keik Juda tuhhandette seast tahhan üllesotsida.

24. Ja nemmad wötsid kätte ja läksid Siwi pole Sauli ele, ja Tawet ja ta mehhed ollid Maoni körbes ühhe laggeda Ma peäl parramat kät Jesimoni pole.

25. Ja Saul läks omma meestega otsima, ja sedda anti Tawetile teäda, ja ta läks alla ühhe kaljo peäle ja jäi Maoni körbe; ja Saul kulis sedda ja aias Taweti tagga Maoni körbe.

26. Ja Saul käis mäe körwas siit poolt ja Tawet omma meestega mäe körwas teile poolt; ja se sündis, et Tawet ruttas Sauli eest ärra-- minnema, ja Saul ja ta mehhed

ollid Taweti ja temma meeste ümber piirmas, et nemmad piddid neid kinniwõtma.

27. Siis tuli üks Käsk Sauli jure ja ütles: Joua ja tulle ärra, sest Wilistid on ennast laiale lönud möda meie maad.

28. Ja Saul läks jälle taggasi Taweti tagga aiamast, ja läks Wilistide wasto; sepärrast hüüdsid nemmad sedda paika ärralahkumisse kaljuks.

24. Peatük.

Tawetit aetakse takka Engedi körbes.

1. Ja Tawet läks seält ülles, ja jäi Engeddi kantside sisse.

2. Ja se sündis, kui Saul Wilistide järrele taggasi tuli, siis anti temmale teäda ja ööldi: Wata, Tawet on Engeddi körbes.

3. Ja Saul wöttis kolmtuhhat meest, kes keigest Israelist ollid ärrawallitsetud, ja läks Taweti ja ta mehhed tagga otsima kiwwi-kitsede kaljude peäle.

4. Ja ta tuli puddolojuste aedade jure tee äre, ja seäl

olli üks kobas, ja Saul läks siina sisse omma asjale, ja Tawet ja ta mehed istsid seal kopas kõrwal.

5. Ja Taweti mehed ütlesid ta wasto: Wata, se on se pääw, mis Jehowa so wasto on üttelnud, wata, ma annan so waenlast so kätte; ja te temmale, nenda kui so melest hea on: ja Tawet wöttis kätte ja leikas sallaja Sauli koe ilma ärra.

6. Ja pärast sedda sündis, et Taweti südda tedda löi, se pärast et ta Sauli ilma ärraleikanud.

7. Ja ütles omma meestele: Se olleks mulle teotusseks Jehowa ees, kui ma sedda asja omma issandale teeksin, kes Jehowa woitud mees on, et ma omma kät ta külge pistaksin: sest temma on Jehowa woitud mees.

8. Ja Tawet hoidis ommad mehed sannadega taggasi, ja ei lasknud neid mitte Sauli peäle kippuda; ja Saul tousis kopast ülles ja läks tee peäle.

9. Ja pärast sedda wöttis Tawet kätte ja läks kopast välja, ja hüdis Sauli tagga ja

ütles: Oh kuningas mo issand! siis watas Saul ennese tahha, ja Tawet heitis silmili mahha ja kummardas.

10. Ja Tawet ütles Saulile: Mispärrast wöttad sa nisuggused inimeste juttud kuulda, kes ütlewad: Wata, Tawet otsib so õnnetust.

11. Wata tänapääw on so silmad näinud, et Jehowa sind tänna mo kätte annud siin kopas, ja ööldi, et ma sind piddin tapma, agga sulle on armo antud, ja ma ütlesin: Ei ma pista mitte omma kät omma issanda külge, sest ta on Jehowa woitud mees.

12. Ja mo issa, wata, et wata omma koe ilm, mis minno kä, sest ma so koe ilma ärraleikasin, siis ep olle ma sind mitte tapnud; tunne ja wata, et mo käes ei olle ühtegi kurja egga ülleastmist, ja ma polle mitte so wasto patto teinud, ja sinna aiad mo hinge ommeti takka, et sa tahhad sedda seest ärrawötta.

13. Kül Jehowa moistab minno ja sinno wahhele kohhut, ja Jehowa maksab minno pärast so kätte: agga minno kässi ei

pea mitte so liggi sama.

14. Nenda kui wanna rahwa wanna sanna käib: Öäla käest tulleb öäl tö wälja; agga minno kässi ei pea mitte so liggi sama.

15. Kelle järrele on Israeli kunningas wälja--läinud? kedda aiad sa tagga? ühhe surnud koera ehk ühhe kirpo aiad sa tagga.

16. Ja Jehowa peab kohtomoistja ollema, ja minno ja sinno wahhele kohhut moistma: kül temma nääb ja selletab mo rioasja ärra, ja kui kohtomoistja peästab ta mind sinno käest.

17. Ja se sündis, kui Tawet need sannad sai räkinud Sauli wasto, siis ütles Saul: Kas se on sinno heäl, mo poeg Tawet? ja Saul töstis omma heält ja nuttis.

18. Ja ütles Taweti wasto: Sinna olled öigem mind, sest sa olled mulle head tassunud, ja minna ollen sulle kurja tassunud.

19. Ja sinna olled tänna teäda annud, mis head sa mulle olled teinud, et kül Jehowa mind so kätte kinniannud, siiski

ei olle sa mind mitte tapnud.

20. Ja kui kegi omma waenlast leiaks, kas ta lasseks tedda heaga ärraminna? sepärrast wötke Jehowa sulle head tassuda sellesinnatse päwa eest, et sa olled mulle head teinud.

21. Ja nüüd wata, ma tean, et sa töeste kunningaks saad, ja Israeli kunningriik jääb sinno kätte seisma.

22. Ja nüüd wañnu mulle Jehowa jures, et sa mo suggu ei tahha mitte lõppetada pärrast mind, ja et sa minno nimme mo issa suggust ei tahha ärrakautada.

23. Ja Tawet wandus Saulile; ja Saul läks omma kotta, ja Tawet ja ta mehhed läksid ülles kantsi.

25. Peatük.

Nabali pahhad, ja temma naese head kombed Taweti wastu.

1. Ja Samuel surri ärra, ja keik Israeli lapsed koggusid kokko ja teggid kaebdust ta pärrast ja matsid tedda mahha ta koia

jure Ramasse; ja Tawet wöttis kätte ja läks alla Parani körbe.

2. Ja üks mees olli Maonis, ja ta teggeminne olli Karmelis, ja se mees olli wägga rikkas, ja temmal olli kolmtuhhat lammast ja tuhhat kitse, ja ta olli ommad puddolouksed niitmas Karmelis.

3. Ja se mehhe nimmi olli Nabal ja ta naese nimmi Abigail, ja sel naesel olli hea moistus ja illus näggo: agga se mees olli kowwa ja kurri teggude polest, ja ta olli Kalebimees.

4. Ja kui Tawet körbes kulis, et Nabal ommad puddolouksed nitis;

5. Siis läkkitas Tawet kümme noort meest, ja Tawet ütles noorte meestele: Minge ülles Karmeli, ja kui teie Nabali jure tullete, siis küssige temmalt mo nimmel, kas ta kässi hästi käib.

6. Ja üttelge nenda: Terre! ja rahho olgo sinnule ja so perrele ja rahho keikile, mis so pärralt on.

7. Ja nüüd, ma ollen kuulnud, et sul niitjad on: nüüd on need karjatsed, mis sinno pärralt, meie jures olnud, meie ep olle

neile mitte häbbi teinud, ja ep olle middagi nende käest ärra-- sanud keige se aia, mis nemmad Karmelis olnud.

8. Küssi omma poiste käest, kül nemmad sulle kulutawad; et need nored mehhed armo leiaksid so melest, sest meie olleme heal päwal tulnud; et anna omma sullastele, mis so kätte putub, ja omma poia Tawetile.

9. Ja Taweti nored mehhed tullid ja räkisid Nabali wasto keik needsammad sannad Taweti nimmel, ja jäid seisma.

10. Ja Nabal kostis Taweti sullastele ja ütles: Kes on Tawet, ja kes on Isai poeg? nüüd on palju sullasid, kes ärrakargawad iggamees omma issanda jurest.

11. Ja ma peaksin omma leiba ja omma wet ja ommad lihhad, mis ma omma niitjattele ollen tapnud, ärrawõtma ja neile innimestele andma, kedda minna ei tunne, kust nemmad on?

12. Ja Taweti nored mehhed kallasid ümber omma tee peäle ja läksid jälle taggasi, ja tullid ja kulutasid temmale keik

needsammad sannad,

13. Ja Tawet ütles omma meestele: Pange iggaüks omma moök wöle; ja nemmad pannid iggaüks omma moöga wöle, ja Tawet panni ka omma moöga wöle: ja nemmad läksid ülles Taweti järrele liggi nelli sadda meest, ja kaks sadda jäid riistade jure.

14. Ja Abigailile Nabali naesele andis üks pois nende poiste seast teada ja ütles: Wata, Tawet on Käskusid körwest läkkitand meie issandale palju terwit wima, ja ta jagas neile sanno.

15. Ja need mehed ollid wägga head meie wasto, ja meile ei olle neist häbbi tehtud egga middagi meie käest ärrasanud keige se aia, mis meie nendega ümberkäisime, kui ollime wälja peäl.

16. Nemmad on ni hästi ö kui päwa aeges kui müür meie ümber olnud keige se aia, mis meie nende jures ollime puddolojuksed hoidmas.

17. Ja nüüd moista ja wata, mis sa teed, sest üks kurri luggu on kowwaste seätud meie issanda wasto ja keige ta

perre wasto; ja temma on üks pahharetti laps, et ei woi temmaga räkida.

18. Siis ruttas Abigail ja wöttis kaks sadda leiba ja kaks krusi wina ja wiis walmistud lammast ja wiis moöto tango, ja sadda rossina kobbarat ja kaks sadda wigimarja kakko, ja panni keik eeslide selga.

19. Ja ta ütles omma poistele: Minge minno ele, wata, ma tullen teie järrele: agga omma mehhele Nabalile ei annud ta sedda mitte teada.

20. Ja se sündis, kui ta eesli selgas sõitis ja sai mäe warjo alla, wata, siis tullid Tawet ja ta mehed alla temma wasto, ja Abigail tuli nende wasto.

21. Ja Tawet olli üttelnud: Töeste ma ollen ilmaasjata keik sedda hoidnud, mis körbes sel-sinnatsel olli, et keigest, mis temmal olli, ühtegi ärra ei sanud, ja temma on mulle hea eest kurja tassunud.

22. Nenda tehko Jummal Taweti waenlastele ja nenda weel peäle, kui ma jälle jättan keikist, mis temma pärralt on, hom~iko walgeni, mis seina wasto kusseb.

23. Ja kui Abigail Taweti näggi, siis astus ta ussinaste eesli seljast mahha, ja heitis Taweti ette omma silmili mahha ja kummardas mani,

24. Ja langes temma ümber jalge ja ütles: Minno, minno peäle lango se sü, mo issand, ja lasse, pallun ma, omma ümmardaja so kuuldes räkida, ja kule omma ümmardaja kõnned.

25. Oh ärgo pango mitte, mo issand, omma süddant sellesinnatse pahharetti mehhe wasto Nabali wasto, sest kui ta nimmi, nenda on ta isse, Nabal on ta nimmi ja jölledus on temma jures: agga minna so ümmardaja ep olle mitte omma issanda nore mehhi näinud, kedda sa ollid läkkitand.

26. Ja nüüd mo issand, ni töeste kui Jehowa ellab ja sinno hing ellab, siis on Jehowa sind keelnud tullemast werd ärrawallama, et so omma kässi sinnule ei piddand abbi saatma: ja nüüd sago kui Nabal so waenlased, ja need, kes mo issandale otsiwad kurja tehja.

27. Ja nüüd se on se and, mis

so ümmardaja omma issandale tonud, et se neile noorte meestele saaks antud, kes mo issanda järrel käiwad.

28. Anna, pallun ma, omma ümmardajale se ülleastminne andeks; sest Jehowa teeb töeste mo issandale ühhe kindla hone ülles, sest mo issand söddib Jehowa söddimissed, ja sinnust ei pea kurja leitama so ello aia.

29. Ja kui üks innimenne kätte wöttaks sind taggaaiada ja so hinge peäle kippuda: siis peab mo issanda hing ellawatte kimpo sees ollema kinniseatud Jehowa so Jumala jures; agga so waenlaste hinge wöttab ta lingopessa seest wäljawissata.

30. Ja se peab sündima, kui Jehowa mu issandale teeb keik sedda head möda, mis ta sinno pärrast on räkinud, ja kässib sind, et sa pead ülle Israeli würost ollema,

31. Et se ei sa sulle mitte warumisseks ehk süddame kommistamiseks mo issandale, kui mo issand ilmasüta olleks werd ärrawallanud ja isseennesele abbi saatnud; kui

Jehowa sedda head mo issandale teeb, kül sa siis mötled omma ümmardaja peäle.

32. Ja Tawet ütles Abigailile: Önnistud olgo Jehowa Israeli Jummal, kes sind selsinnatsel päwal on minno wasto läkkitand;

33. Ja önnistud olgo so tark meel ja önnistud sinna isse, kes sa mind sel päwal olled keelnud tullemast werd ärrawallama, ja et mo kässi ei olle mulle abbi saatnud.

34. Ja töe polest, ni töest kui Jehowa Israeli Jummal ellab, kes mind on keelnud sulle kurja teggemast, kui sa mitte ei olleks joudnud mo wasto tulla, siis ei olleks töest Nabalile mitte jälle jänud hom~iko walgeni ei ükski, kes seinä wasto kusseb.

35. Ja Tawet wöttis temma käest sedda, mis ta temmale tonud, ja ütles temmale: Minne ülles omma kotta rahhoga, wata, ma ollen so sanna kuulnud ja so silmad üllestötnud.

36. Ja Abigail tuli Nabali jure, ja wata, temmal olli ommas

koias jodud, kui ühhed kunninga jodud, ja Nabali südda olli römus isseenneses ja ta isse olli otse wägga joobnud: agga Abigail ei annud temmale ühtegi teäda ei wähha egga suurt hom~iko walgeni.

37. Ja se sündis hom~iko, kui se wiin Nabali peast ärraläinud, siis andis ta naene temmale need asjad teäda; ja ta südda surri ärra temma sees, ja temma olli otsekui kiwwi.

38. Ja liggi kümne päwa pärrast sündis, et Jehowa Nabalit nuhtles, et ta ärrasurri.

39. Ja kui Tawet kulis, et Nabal olli ärrasurnud, siis ütles temma: Önnistud olgo Jehowa, kes selletand mo teotusse rioasja, mis Nabali käest tuli, ja omma sullast keelnud kurja teggemast, agga Nabali kurjust on Jehowa ta Pea peäle tassunud. Ja Tawet läkkitas wälja ja käskis Abigailiga räkida, et ta pididi tedda ennesele naeseks wõtma.

40. Ja Taweti sullased tullid Abigaili jure Karmeli, ja räkisid ta wasto ja ütlesid: Tawet on meid sinno jure läkkitand, et ta sind ennesele tahhab naeseks

wötta.

41. Ja ta tousis ülles ja kummardas silmili mani ja ütles: Wata, so ümmardaja sago orjaks, kes omma issanda sullaste jallad pesseb.

42. Ja Abigail töttis ja tousis ülles ja sõitis eesli selgas, ja temma wiis tüdrukut, kes ta järrel käisid, ja ta läks Taweti Käskude järrele ja sai temmale naeseks.

43. Ja Tawet wöttis Ahinoami Isreelist, ja nemmad ollid möllemad temmale naesiks.

44. Ja Saul olli omma tütre Mikali, Taweti naese, ärraannud Paltile Laisi poiale, kes Kallimist olli.

26. Peatük.

Saul aiab Tawetit wiimsel korral takks Siwi körbes.

1. Ja Siwi rahwas tullid Sauli jure Kibea ja ütlesid: Eks Tawet ennast warjul ei hoia Akila mäekingo peäl Jesimoni kohhal?

2. Ja Saul wöttis kätte ja läks alla Siwi körbe, ja temmaga kolmtuhhat meest, kes Israelist

ollid ärrawallitsetud, Tawetit Siwi körbes tagga otsima.

3. Ja Saul löi leri ülles Akila mäekingo peäle, mis Jesimoni kohhal on tee äres: agga Tawet jäi körbe ja näggi, et Saul olli tulnud temma järrele körbe.

4. Ja Tawet läkkitas sallajakulajaid, ja sai teada, et Saul tuli teätawasse paika.

5. Ja Tawet wöttis kätte ja tuli siinna paika, kuhho Saul olli leri ülleslönud, ja Tawet näggi se paiga, kus Saul Abneri Neri poia omma wäe peälikkoga maggas; ja Saul maggas wankritte leri ja rahwas ollid ta ümber leri.

6. Ja Tawet hakkas räkima Ahimeleki selle Ittimehhe wasto, ja Abisai Seruja poia Joabi wenna wasto ja ütles: Kes tahhab minnoga Sauli jure allatulla leri? ja Abisai ütles: Kül minna tullen sinnoga alla.

7. Ja Tawet tuli Abisaiga rahwa jure ösel: ja wata, Saul olli maas maggamas wankritte leri, ja ta piik olli Ma sisse lödud ta Pea-pohja, ja Abner ja se rahwas ollid maggamas temma ümber.

8. Ja Abisai ütles Taweti wasto: Jummal on tänna so waenlase sinno kätte kinniannud, se-- pärrast, et lasse, ma aian ühhe hobiga pigi temmast läbbi ja Ma sisse, et mul polle teist korda tarwis temmale sedda tehja.

9. Ja Tawet ütles Abisai wasto: Arra rikku tedda mitte ärra: sest kes on om~a kät Jehowa woitud mehhe külge pistnud ja ilmasüta jänud?

10. Ja Tawet ütles: Ni töeste kui Jehowa ellab, kui Jehowa tedda ei lö, ehk kui ta pääw ei tulle, et ta surreb, ehk kui ta sötta ei lähhä, et ta otsa saab:

11. Siis olleks se mulle teotusseks Jehowa ees, kui ma omma kät selle Jehowa woitud mehhe külge pistaksin: sepärrast wotta nüüd ärra se piik, mis ta Pea-pohjas, ja se wee karrikas, ja läkki omma teed.

12. Ja Tawet wöttis se pigi ja wee karrika Sauli Pea-pohjast ärra, ja nem~ad läksid om~a teed: ja ükski ei näinud, ei teädnud egga ärkanud ülles, sest nem~ad maggasid keik, sepärrast et Jehowa käest

raske unni olli nende peäle langend.

13. Ja Tawet läks senna ülles teile pole ja jäi kaugelt seisma mäe otsa; palju maad olli nende wahhel.

14. Ja Tawet hüdis rahwa wasto ja Neri poia Abneri wasto ja ütles: Eks sa ei kosta Abner? ja Abner kostis ja ütles: Kes sinna olled? et sa kunninga wasto hüad.

15. Ja Tawet ütles Abneri wasto: Eks sinna olle mees? ja kes on sinno sarnane Israelis? ja mispärrast ei olle sa kunninga omma issanda jure wahti pannud? sest üks rahwa seast läks kuningast so issandat ärrarikkuma.

16. Se assi polle mitte hea, mis sa olled teinud; ni töeste kui Jehowa ellab, teie ollete töeste surma wäärt, et teie ei olle mitte omma issanda Jehowa woitud mehhe jure wahti pannud: ja nüüd wata, kus kunninga piik ja se wee karrikas on, mis ta Pea-pohjas olli.

17. Ja Saul tundis Taweti heäle ärra ja ütles: Kas se on sinno heäl, mo poeg Tawet? ja Tawet

ütles: Jah on mo heäl, mo issand kuningas.

18. Ja ta ütles: Mispärrast aiab mo issand omma sullast takka? sest mis ollen ma teinud? ja mis kurri on minno kä?

19. Ja nüüd, pallun ma, kuulgo mo issand kuningas omma sullase sannad: ons Jehowa sind mo wasto kihhutanud, siis sago ta roa--ohwri haiso tundma; agga kui innimesse lapsed kihhutawad, siis on nemmad Jehowa ees ärra--netud, et nemmad mind tänna wäljalükkawad, et ma ei sa Jehowa pärris-ossa seltsis olla, otsego ütleksid nemmad: Minne ärra, teni teised jummalad.

20. Ja nüüd ärgo langego mo werri mitte mahha Jehowa ette: sest Israeli kuningas on wäljaläinud ühtainust kirpo taggaotsima, otsego wottaks ta ühhe pü mäggede peäl takka aiada.

21. Ja Saul ütles: Ma ollen patto teinud, tulle taggasi mo poeg Tawet, sest ma ei tahha ennam mitte sulle kurja teha, sepärrast et mo hing on selsinnatsel päwal so melest kallis olnud: wata, ma ollen

jölledaste teinud ja üpris wägga eksinud.

22. Ja Tawet kostis ja ütles: Wata, siin on kunninga piik, et tulgo üks neist norist mehhist ja wötke sedda ärra.

23. Ja Jehowa tassub iggaühhele temma öigust möda ja ta truust möda: sest Jehowa olli sind tänna mo kätte annud, agga minna ei tahtnud mitte omma kät Jehowa woitud mehhe külge pista.

24. Ja wata, otsego sinno hing tänna mo melest suur olnud, nisammote olgo minno hing Jehowa melest suur, ja ta peästko mind ärra keigest ahhastussest.

25. Ja Saul ütles Taweti wasto: Önnistud olgo sinna mo poeg Tawet; kül sa sadad ommad asjad korda ja saad ka töeste woimust. Ja Tawet läks omma teed, ja Saul läks taggasi omma paika.

27. Peatük.

Tawet pöggeneb jälle Wilistide jure.

1. Ja Tawet mötles ommas

süddames: Üks pääw saan ma ommeti otsa Sauli käe al; ei olle mul parramat nou, kui et ma ommeti katsun Wilistide male siit ärrapeäседа, et Saul minno pärrast ärratüddiks, mind ennam otsimast keige Israeli raiade peält, nenda peäsen ma ta käest ärra.

2. Ja Tawet wöttis kätte ja läks ärra ja kuus sadda meest, kes temmaga ollid, Maoki poia Akisi, Kati kunninga jure.

3. Ja Tawet jäi Akisi jure Kati, temma ja ta mehhed, iggaüks omma perrega, Tawet ja ta kaks naest Ahinoam se Isreelinaene, ja Abigail Karmelimehhe naene.

4. Ja Saulile anti teäda, et Tawet olli Kati ärrapöggenend, ja ta ei wötnud mitte ennam tedda tagga otsida.

5. Ja Tawet ütles Akisi wasto: Kui ma nüüd ollen so melest armo leidnud, siis lasse mulle asset anda ühhes wällise Ma liñnas, et ma seäl woiksin ellada, ja mikspärrast peab so sullane asset ollema sinnoga kunningrigi liñnas.

6. Ja Akis andis temmale selsammal päwal Siklagi liñna:

sepärrast jäi Siklag Juda kunningatte pärralt tännapäwani.

7. Ja nende päwade arro, mis Tawet Wilistide wällisel maal ellas, olli üks aasta ja nelli kuud.

8. Ja Tawet läks ülles omma meestega, ja nemmad läksid Kesuri- ja Kirsi- ja Amalekirahwa peäle, sest nemmad on need, kes iggaweste siin maal ellanud, kunni Suri jure ja Egiptusse--maast sadik minnakse.

9. Ja Tawet löi se Ma rahwast, ja ei jätnud ei meeste- egga naesterahwast ellusse, ja wöttis ärra puddolojuksed ja weiksed ja eeslid ja kamelid ja rided, ja läks taggasi ja tulli Akisi jure.

10. Ja Akis ütles: Eks teie ei olle tänna olnud wäljamineemas? ja Tawet ütles: Jah olleme louna pool Juda- ja louna pool Jerahmeeli- ja louna pool Keni-maal käinud.

11. Ja Tawet ei jätnud ei meeste- egga naeste--rahwast ellusse, et ta olleks neid Kati tonud, sest ta mötles: Ehk nemmad wahhest meist ülles--kulutawad ja ütlewad: Nenda

on Tawet teinud, ja nenda olli ta wiis keige se aia, mis ta Wilistide wällisel maal ellas.

12. Ja Akis uskus Tawetit ja mötles: Ta on ennast omma rahwa seas Israelis wägga saatnud haisma, sepärrast jääb ta mulle sullaseks iggaweste.

28. Peatük.

Saul küssib nou noia-naese käest, kes Endoris.

1. Ja se sündis neil päiwil, et Wilistid omma söawägge kokkokoggusid sötta, Israeli wasto söddima; ja Akis ütles Taweti wasto: Sa pead töeste teädma, et sa pead moga wäljamiñnema leri, sinna ja so mehhed.

2. Ja Tawet ütles Akisi wasto: Sepärrast pead sa teäda sama, mis so sullane tahhab teha; ja Akis ütles Taweti wasto: Sepärrast tahhan ma sind omma Pea-hoidjaks tösta keige ello aia.

3. Ja Samuel olli surnud, ja keik Israel olli ta pärrast kaebdust teinud ja tedda Ramasse, temma liña

mahhamatnud; ja Saul olli lausujad ja teädmamehhed seält maalt ärrasaatnud.

4. Ja Wilistid koggusid kokko, ja tullid ja löid leri ülles Sunemi; ja Saul koggus keik Israeli lapsed, ja nemmad löid leri ülles Kilboa.

5. Ja Saul näggi Wilistide leri, ja kartis ja ta südda wärrises wägga.

6. Ja Saul küssis Jehowalt; agga Jehowa ei wastand temmale mitte, ei unnenäggude, egga Urimi, egga prohwetide läbbi.

7. Ja Saul ütles omma sullastele: Otsige mulle ülles üks naesterahwas, kel lausuja waim, et ma temma jure lähhan ja ta käest nou küssin; ja temma sullased ütlesid ta wasto: Wata, Endoris on üks naene, kellel lausuja waim on.

8. Ja Saul teggi ennast teist wisi, ja panni teised rided selga, ja läks isse ja kaks meest temmaga, ja nemmad tullid öse selle naese jure; ja ta ütles: Anna mulle öñne, pallun ma, lausuja waimo läbbi, ja sada, et se minno ette tulleb, kellest ma so wasto

rägin.

9. Ja se naene ütles ta wasto: Wata sa tead, mis Saul on teinud, et ta lausujad ja teädma--mehhed siit maalt on ärrakautanud, mikspärrast tahhad sinna siis mo hinge wörko, ja mind surma sata?

10. Ja Saul wandus temmale Jehowa jures ja ütles: Ni töeste kui Jehowa ellab, se asja pärrast ei pea sa mitte nuhtlusse alla sama.

11. Ja se naene ütles: Kedda pean ma saatma, et ta so ette tulleb? ja ta ütles: Sada Samueli mo ette tulles.

12. Ja se naene näggi Samueli ja kissendas sure heälega, ja se naene räkis Saulile ja ütles: Miks olled sa mind petnud? sinna olled jo Saul.

13. Ja kunningas ütles temmale: Ärra karda, ütle agga, mis sa nääd? ja se naene ütles Sauli wasto: Ma nään jummalaid maast üllestulles.

14. Ja ta ütles temmale: Mis temma näggo on? ja temma ütles: Üks wanna mees tulleb ülles ja temmal on kuub selgas; siis moistis Saul, et se olli Samuel, ja ta heitis silmili

mahha ja kummardas.

15. Ja Samuel ütles Sauli wasto: Miks olled sa mulle tülli teinud ja saatnud mind ülles--tulles? ja Saul ütles: Mul olli wägga kitsas kä, sest Wilistid söddiwad mo wasto, ja Jummal on minnust ärralahkunud ja ei wasta mulle enam ei prohwetide läbbi egga unnenäggude läbbi; sepärrast ollen ma sind hüüdnud, et sa mulle pead teäda andma, mis ma pean teggema.

16. Ja Samuel ütles: Ja mikspärrast küssid sa minnult, kui Jehowa sust on ärralahkund ja on so waenlane?

17. Kül Jehowa teeb nenda, kui ta minno läbbi räkinud, ja Jehowa kissub kunningrigi so käest ärra ja annab sedda so liggimessele Tawetile.

18. Otsekui sinna ep olle mitte kuulnud Jehowa sanna, ja polle mitte ta tullist wihha möda Amaleki wasto teinud, sepärrast on Jehowa sesamma asja sulle selsinnatsel päwal teinud.

19. Ja Jehowa tahhab Israelit ka soga Wilistide kätte anda, ja hom~e pead sinna ja so

poiad mo jures ollema; ja peälegi annab Jehowa Israeli leri Wilistide kätte.

20. Siis ruttas Saul ja langes, ni pitk kui ta olli, Ma peäle, ja kartis wägga Samueli sannade pärrast; ka rammo ep olnud mitte temma sees, sest ta es olle leiba sönud keige se päwa ja keige se ö.

21. Ja se naene tulli Sauli jure, ja näggi, et ta suurt hirmo tundis, ja ta ütles ta wasto: Wata, so ümmardaja on so sanna kuulnud, ja ma ollen om~a hinge omma peusse pannud, ja so sanna kuulnud, mis sa mo wasto räkisid.

22. Sepärrast kule sinna ka, pallun ma, omma ümmardaja sanna; ja ma pannen so ette pallokesse leiba, ja sö, et sa rammo saad, kui sa tele lähäd.

23. Ja ta ei tahtnud mitte ja ütles: Ei ma sö mitte; siis käisid temma sullased ja ka se naene ta peäle, et temma wöttis nende sanna kuulda; ja ta tousis maast ülles ja istus wodi peäle mahha.

24. Ja sel naesel olli üks nuumwassikas koddo, ja ta

tappis sedda ruttuste ärra, ja wöttis jahho ja sötkus ja teggi sest hapnematta leiwad.

25. Ja ta töi Sauli ette ja temma sullaste ette ja nemmad söid, ja tousid ülles ja läksid ärra sel ösel.

29. Peatük.

Wilistid ei usknud Tawetit mitte.

1. Ja Wilistid koggusid keik omma wägge Aweki jure kokko, ja Israeli lapsed ollid leri Aiini, mis Israeli jures.

2. Ja Wilistide würstid käisid sadda hawal ja tuhhat hawal, ja Tawet ja temma mehhed käisid taggumisses otsas Akisiga.

3. Ja Wilistide würstid ütlesid: Mis needsinnatsed Ebrea-mehhed siin tahtwad? ja Akis ütles Wilisti-würstide wasto: Eks se olle Tawet Sauli Israeli kunninga sullane, kes need päwad ehk need aastad mo jures olnud? ja ma polle temmast ühtegi süüd leidnud sest päwast, kui ta neist ärrakargand, siit päwast sadik.

4. Ja Wilistide würstid said

temma peäle wägga kurjaks ja Wilistide würsdid ütlesid temmale: Lasse se mees taggasi miñna, et ta saab jälle omma paika, kus ülle sa tedda üllewatajaks pannud, et ta ei sa meiega sötta alla tulla, et temma ei sa söas meie wastaseks; ja misga woiks ta ennast omma issanda melepärralisseks tehha? eks nende meeste peadega?

5. Eks ta olle mitte se Tawet, kellest nemmad riddastikko wastastikko laulsid ja ütlesid: Saul on omma tuhhat ja Tawet omma kümmetuhhat mahhalönud.

6. Ja Akis kutsus Taweti ja ütles ta wasto: Ni töeste kui Jehowa ellab, sinna olled öiglane ja se on mo melest hea, et sa minnoga wälja--lähhäd ja sisse tulled leri, sest ma ei olle sust ühtegi kurja leidnud sest päwast, kui sa mo jure tullid tännapäwani; agga nende würsdide melest ei olle sa mitte hea.

7. Ja nüüd põra taggasi ja minne rahhoga ärra, et sa mitte kurja ei te Wilisti-würsdide melest.

8. Ja Tawet ütles Akisi wasto: Mis ollen ma siis teinud, ja mis olled sa omma sullasest leidnud sest päwast, kui ma sinno ees ollen olnud, tännapäwani? et ma ei pea tulles, omma issanda kunninga waenlaste wasto söddima.

9. Ja Akis kostis ja ütles Taweti wasto: Ma tean, et sinna mo melest hea olled kui üks Jummalaga ingel: agga Wilistide würsdid on üttelnud: Ta ei pea mitte meiega sötta üllesmiñema.

10. Ja nüüd touse hom~iko warra ülles omma issanda sullastega, kes soga tulnud, ja kui teie hom~iko warra sate üllestousnud, siis minge ärra, kui teile walge tulles.

11. Ja Tawet tousis warra ülles, temma ja temma mehed, et nemmad piddid sel hom~ikul ärraminema ja Wilistide male taggasi minnema: agga Wilistid läksid ülles Isreeli pole.

30. Peatük.

Amalekid risuwad ja põlletawad

Siklagi liña paljaks: Tawet saab keik, mis risutud, nende käest jälle.

1. Ja se sündis, kui Tawet omma meestega kolmandamal päwal Siklagi sai, siis ollid Amaleki-rahwas louna pole ja Siklagi peäle tulnud, ja Siklagi mahhalõnud ja sedda tullega ärrapõlletand.
2. Ja ollid need naesterahwast, mis seäl sees, wangi winud, ni hästi pissikessed kui sured: agga nemmad ei tapnud keddagi, waid wisid neid ärra ja läksid omma teed.
3. Ja Tawet tulli senna liña omma meestega, ja wata, se olli tullega ärrapõlletud, ja nende naesed ja nende poiad ja nende tütreid ollid wangi widud.
4. Siis tõstis Tawet ja se rahwas, mis temmaga, omma heäle ja nutsid, senni kui nemmad ei joudnud ennam nutta.
5. Ja Taweti mollemad naesed ollid ka wangi widud, Ahinoam se Isreelinaene ja Abigail Nabali Karmelimehhe naene.
6. Ja Tawetil olli wägga kitsas

kä, sest rahwas käksid tedda kiwwidega surnuks wissata, sest keigel rahwal olli süddame kurbdus, igga--ühhel omma poegade ja omma tüttarte pärrast: agga Tawet kinnitas ennast Jehowa omma Jummalala sees.

7. Ja Tawet ütles preestri Abjatari Abimeleki poia wasto: Et to mulle seie se käiksitta kueke; ja Abjatar tõi käiksitta kuekesse Taweti jure.

8. Ja Tawet küssis Jehowalt ja ütles: Kas ma pean sedda söahulka takkaaiama? kas ma sedda kätte saan? ja Jehowa ütles temmale: Aia takka, sest sa pead neid wissiste kätte sama ja keik tõeste ärrapeästma.

9. Ja Tawet läks ärra, temma ja kuus sadda meest, mis temmaga, ja tullid Pesori jõest sadik, ja muist jäid senna seisma.

10. Ja Tawet aias takka, temma ja nellisadda meest, ja need kakssadda meest jäid seisma, kes ollid nenda ärrawässinud, et nemmad ei sudand Pesori jõe ülle miña.

11. Ja nemmad leidsid ühhe

Egiptussemehhe wälja peält ja wisid tedda Taweti jure, ja andsid temmale leiba, et ta söi, ja nemmad andsid temale wet jua.

12. Ja andsid temmale ühhe tükki wigimarja kakko ja kaks rossina kobbarat, ja ta söi, ja temma waim sai jälle ta jure ellama, sest et ta polnud kolmel päwal ja kolmel ööl leiba sönud egga wet jonud.

13. Ja Tawet ütles temale: Kelle pärralt sa olled? ja kust sinna olled? ja ta ütles: Minna ollen Egiptusse pois, ühhe Amalekimehhe sullane, ja mo issand on mind mahhajätnud, sepärrast et tänna kolmas pääw, kui ma haigeks sain.

14. Meie olleme louna pole Kereti ja senna male, mis Juda pärralt on, ja louna pole Kalebi-male laiale läinud, ja Siklagi liña tullega ärrapölletanud.

15. Ja Tawet ütles temma wasto: Kas sa tahhad mind selle hulga jure allawia? ja ta ütles: Wañnu mulle Jummal jures, et sa mind ei tahha tappa egga mind anda mo issanda kätte kinni; siis tahhan

ma sind selle hulga jure allawia.

16. Ja ta wiis tedda alla, ja wata nemmad ollid keige se Ma peäl maas laial, sömas ja jomas ja tantsimas keige se sure sagi pärrast, mis nem~ad Wilisti-maalt ja Juda maalt ollid ärrawötnud.

17. Ja Tawet löi neid mahha puhtest teise päwa öhtoni, ja neist ei pääsnud ükski mu ärra, kui nellisadda noort meest, kes kamelide selgas söitsid ja ärrapöggenesid.

18. Ja Tawet päästis keik ärra, mis Amaleki--rahwas ollid wötnud; ommad mollemad naesed päästis Tawet ka ärra.

19. Ja ei jänud neile ühtegi waiak ei wähhast egga surest, ei poegadest egga tüttartest, ei sest sagist egga

mingisuggusest, mis nem~ad ollid neilt ärrawötnud: keik tõi Tawet jälle taggasi.

20. Ja Tawet wöttis keik puddoljuksed ja weiksed ärra; nemmad käsid neid saatmas teiste loduste ele ja ütlesid: Se on Taweti saak.

21. Ja Tawet tuli nende kahhesaa mehhe jure, kes ollid

ärrawässinud, et nemmad ei sudand Taweti järrel käia, ja kedda nemmad ollid jätnud Pesori jõe jure; ja nemmad läksid Taweti wasto wälja ja se rahwa wasto, mis temmaga: ja Tawet tuli se rahwa jure ja küssis neilt, kas nende kassi pididi hästi käima.

22. Ja keik kurjad ja pahharetti mehhed nende meeste seast, kes Tawetiga ollid läinud, hakkasid ütlema: Sepärrast et nemmad ei olle meiega läinud, ei tahha meie neile sest sagist, mis meie olleme ärrapeästnud, muud ühtegi anda, kui agga iggamehhele omma naese ja ta lapsed, neid wigo nemmad ja mingo ärra.

23. Ja Tawet ütles: Äрге tehke nenda, mo wennad, sega, mis Jehowa meile on annud, ja ta on meid hoidnud ja sedda söahulka meie kätte annud, mis meie peäle tulnud.

24. Ja kes peaks teie sanna kuulma selle asja sees? sest missuggune selle ossa on, kes sõtta allaläinud, nisuggune peab ka selle ossa ollema, kes riistade jure jänud: nemmad peawad ühhe tassa jaggama.

25. Ja se sündis sest päwast ja pärrast, et ta sedda panni seädmisseks ja kohtoseädusseks Israelile tännapawani.

26. Ja Tawet tuli Siklagi, ja läkkitas sest sagist Juda wannemattele omma söbradele, ja käskis öölda: Wata, siin on teile se önnistus Jehowa waenlaste sagist.

27. Ta läkkitas neile, kes Petelis, ja kes Ramotis louna pool, ka kes Jatiris,

28. Ja neile, kes Aroeris ja kes Siwmotis ja kes Estemoas,

29. Ja kes Rakalis ja kes Jerahmeeli liñnades ja kes Keni liñnades,

30. Ja kes Ormas ja kes Korasanis ja kes Atakis,

31. Ja kes Ebronis ja keiki paiko, kus Tawet isse ja temma mehhed ollid käinud.

31. Peatük.

Wilistide södda: Israeli lüakse mahha: Sauli surm.

1. Ja Wilistid söddisid Israeli wasto; ja Israeli mehhed pöggenesid Wilistide eest ärra,

ja need mahhalödud langsid
Kilboa mäe peäle.

2. Ja Wilistid kippusid Sauli ja
ta poegade peäle, ja Wilistid
löid mahha Jonatani ja
Abinadabi ja Malkisua Sauli
poiad.

3. Ja se taplus olli Sauli wasto
raske, ja need küttid need
ammomehhed leidsid tedda, ja
ta kartis wägga küttide eest.

4. Ja Saul ütles omma
söariistade kandja wasto:
Tomba omma moök wälja ja
pista mind sega läbbi, et
needsinnatsed ümberleikamatta
ei tulle ja ei pista mind läbbi
ja ei te immet moga; agga
temma söariistade kandja ei
tahtnud mitte, sest ta kartis
wägga; ja Saul wöttis moöga ja
langes isse selle sisse.

5. Ja kui ta söariistade kandja
näggi, et Saul olli surnud: siis
langes temma ka isse omma
moöga sisse ja surri ärra
temmaga.

6. Nenda surri Saul ärra ja
temma kolm poega ja ta
söariistade kandja, ja keik
temma mehhed sel päwal
ühtlase.

7. Kui Israeli mehhed, kes siin

pool orro ja kes siin pool
Jordani ollid, näggid, et Israeli
mehhed ärrapöggenesid, ja et
Saul ja ta poiad ollid surnud:
siis jätsid nemmad need liñnad
mahha ja pöggenesid ärra, ja
Wilistid tullid ja ellasid nende
sees.

8. Ja se sündis teisel päwal, et
Wilistid tullid neid mahhalödud
paljaks risuma; ja nemmad
leidsid Sauli ja ta kolm poega
maast Kilboa mäe peält,

9. Ja raiusid temma Pea otsast
ärra ja risusid ta söariistad
ärra, ja läkkitasid Wilistide
male ümberkaudo, nende ebba-
jummalatte koias ja rahwale
röömsad sannumed kulutama.

10. Ja pannid temma söariistad
Astaroti kotta, ja ta kehha
posid nemmad ülles Petsani
liñna müri peäle.

11. Ja kui Kileadi Jabesi
rahwas sest said kuulda, mis
Wilistid Saulile ollid teinud,

12. Siis wötsid keik wahwad
mehhed kätte ja läksid keige
se ö, ja wötsid Sauli kehha ja
ta poegade kehhad Petsani
müri peält mahha, ja tullid
Jabesi ja põlletasid neid seäl
ärra.

13. Ja wötsid nende luud ja matsid ühhe pu alla Jabesi, ja paastusid seitse päwa.

Essimesse Samueli Ramato Ots.

Teine Samueli Ramat.

1. Peatük.

Taweti wagga meel Sauli ja Jonatani wasto.

1. Ja pärrast Sauli surma sündis, kui Tawet olli taggasi tulnud Amaleki-rahwa mahhalömast, ja Tawet kaks päwa Siklagi olli jänud:

2. Siis sündis kolmandal päwal, wata, siis tulli üks mees lerist Sauli jurest, ja temma rided löhki kärristud ja muld ta Pea peäl; ja se sündis, kui ta Taweti liggi sai, siis heitis ta ennast Ma peäle mahha ja kummardas.

3. Ja Tawet ütles temmale: Kust poolt sa tulled? ja temma ütles ta wasto: Ma ollen Israeli lerist ärrapeäsnud.

4. Ja Tawet ütles ta wasto: Mis luggu seäl on olnud? ma pallun, rägi mulle ülles: ja ta

ütles, et rahwas söast olli ärrapöggenend, et ka rahwa seast paljo langenud ja ärrasurnud, et Saul ka ja temma poeg Jonatan ollid surnud.

5. Ja Tawet ütles se nore mehhe wasto, kes temmale sedda teäda andis: kuidas tead sa, et Saul on surnud ja ta poeg Jonatan?

6. Ja se noormees, kes temmale sedda teäda andis, ütles: Ma juhtusin koggematta Kilboa mäele, ja wata, Saul toetas ennast omma pigi peäl, ja wata, need söawankrid ja hoostewäe pealikkud said tedda takka.

7. Ja ta watis ennese tahha ja näggi mind, ja hüdis mind, ja ma ütlesin: Siin ma ollen.

8. Ja ta ütles mulle: Kes sa olled? ja ma ütlesin ta wasto: Ma ollen Amalekimees.

9. Ja ta ütles mo wasto: Seisa, pallun ma, mo wasto ja te mulle surma, sest se wäljaömmeltud kuub on mind ärrakeelnud, et mo hing alles terwe mo sees on.

10. Sepärrast seisin ma temma wasto ja teggin temmale surma; sest ma teädsin, et ta ei woind ellusse jäda, pärrast sedda kui ta olli mahhalangend ja ma wötsin se kroni, mis ta Peas, ja se käewarre ehte, mis ta käewarre ümber, ja ollen neid seie omma issanda jure tonud.

11. Ja Tawet hakkas omma ridisse kinni ja kärristas neid lõhki, ja nisammoti keik need mehed, kes temma jures ollid,

12. Ja teggid kaebdust ja nutsid ja paastusid öhtoni Sauli pärrast ja ta poia Jonatani pärrast ja Jehowa rahwa pärrast ja Israeli suggu pärrast, et nemmad mööga läbbi ollid langenud.

13. Ja Tawet ütles se nore mehhe wasto, kes temmale sedda olli teäda annud: kust poolt sa olled? ja ta ütles: Ma ollen ühhe woöra Amalekimehhe poeg.

14. Ja Tawet ütles ta wasto: Kuida ei olle sa mitte kartnud omma kät wäljapistes, et sa Jehowa woitud mehhe ärrarikkunud?

15. Ja Tawet kutsus ühhe neist norist mehhist ja ütles: Tulle tenna, minne ta peäle; ja tem~a löi tedda mahha, et ta surri.

16. Sest Tawet olli temmale üttelnud: Sinno werri olgo so Pea peäl, sest sinno su on so wasto tunnistanud ja üttelnud: Minna ollen Jehowa woitud mehhele surma teinud.

17. Ja Tawet laulis Sauli pärrast ja ta poia Jonatani pärrast sedda nuttoluggu,

18. Ja ütles: Et Juda lapsi pididi ammut õppetadama; (wata se on kirjasse pandud selle öiglase ramatusse.)

19. Israeli illo on so paikade peäle mahhalödud; kuidas on need wäggewad langenud!

20. Äрге andke seddä teäda Kati liñnas; äрге wige neid röömsaid Askeloni ulitsatte peäle, et Wilistide tütred ei sa röömsaks, et ümberleikamatta meeste tütred römo pärrast ei hüppa.

21. Kilboa mäed! ärgo tulgo teie peäle ei kastet egga wihma, ja ärge jäge üllestöstmisse-ohwride põlluks: sest seäl on wäggewatte kilp läilaks läinud, Sauli kilp, otsego polleks ta mitte ölliga woitud.

22. Nende mahhalödud innimeste werrest, nende wäggewatte raswast polle Jonatani ammo mitte taggasi tagganend, ja Sauli moök ei tulnud tühjalt taggasi.

23. Saul ja Jonatan, kes armastud ja löbbusad olnud omma ello sees, polle ka mitte ommas surmas lahhutud; nemmad ollid kergemad kui kotkad, ja wäggewamad kui loukoerad.

24. Israeli tütrede! nutke Sauli pärrast, kes elleda-punnase rietega ellaste teid ehhitanud, kes kuld-ehte teie riette peäle satis.

25. Kuida on need wäggewad langenud kesk taplusse sees! Jonatan on so kõrge paikade peäle mahhalödud.

26. Oh mo wend Jonatan! mul on kitsas kä sinno pärrast, sa ollid mulle wägga löbbus; sinno armastaminne on mul

immelinne hea olnud, ennam kui naeste armastaminne.

27. Kuida on need wäggewad langenud, ja söa--riistad hukka sanud!

2. Peatük

Tawetit töstetakse kuningaks ülle Juda, ja Isbosetit ülle Israeli, teine teise wasto.

1. Ja pärrast sedda sündis, et Tawet Jehowalt küssis ja ütles: Kas ma pean ülles--minnema ühte neisse Juda liina? ja Jehowa ütles ta wasto: Minne ülles; ja Tawet ütles: Kuhho ma lähhan? ja ta ütles: Ebroni.

2. Ja Tawet läks siina ülles ja temma kaks naest ka, Ahinoam Isreelinaene ja Abigail Karmelimehhe Nabali naene.

3. Tawet satis ka ommad mehed, kes ta jures ollid, üllesminnema, iggameest omma perrega, ja nemmad ellasid Ebroni liinades.

4. Siis tullid Juda mehed ja woidsid Taweti seäl kuningaks Juda suggu ülle; nemmad andsid ka Tawetile teäda ja ütlesid: Kileadi Jabesi mehed

on need, kes Sauli mahhamatnud.

5. Ja Tawet läkkitas Käskusid Kileadi Jabesi meeste jure, ja käskis neile öölda: Önnistud olge teie Jehowale, kes sedda head ollete teinud omma issandale Saulile ja ollete tedda mahhamatnud.

6. Sepärrast näitko Jehowa teile heldust ja truust ülles, ja minna tahhan ka teile sedda head möda teha, et teie sedda asja ollete teinud.

7. Ja nüüd olgo teie käed tuggewad, ja olge wahwad, ehk kül teie issand Saul on surnud; sest Juda suggu on mind jo ennese ülle kuningaks woidnud.

8. Ja Neri poeg Abner, kes Sauli wäe pealik olli, wöttis Sauli poia Isboseti, ja wiis tedda ärra Maanaimi.

9. Ja töstis tedda kuningaks Kileadi ja Aseri ülle, ja Isreeli ja Ewraimi ülle, ja Penjamini ja keige Israeli ülle.

10. Nellikümmend aastat olli Sauli poeg Isboset wanna, kui ta kuningaks sai Israeli ülle, ja wallitses kaks aastat: agga Juda suggu käis Taweti järrel.

11. Ja selle aia arro, mis Tawet Juda suggu ülle Ebronis kuningas olnud, on seitse aastat ja kuus kuud.

12. Ja Neri poeg Abner läks wälja ja Sauli poia Isboseti sullased Maanaimist Kibedoni.

13. Ja Seruja poeg Joab ja Taweti sullased läksid ka wälja, ja nemmad said teine teise wasto Kibeoni tigi jures, ja teised jäid seie pole tigi, ja teised teile pole tigi.

14. Ja Abner ütles Joabi wasto: Et lasse need nored mehhed hakkata peäle ja meie ees mängida; ja Joab ütles: Hakkago kül.

15. Siis hakkasid nemmad arro pärrast minnema, kaksteistkümmend Penjamini ja Sauli poia Isboseti polest, ja kaksteistkümmend Taweti sullasist.

16. Ja nemmad hakkasid teine teist peast kinni ja pistsid omma moöka teine teise külje sisse, ja langsid ühtlase surnud mahha: sest pandi selle paigale nimmi Elkatsurim, mis Kibeoni jures.

17. Ja üks wägga kange söddiminne sündis selsammal

päwal, ja Abnerit ja Israeli mehhed lödi Taweti sullaste ette mahha.

18. Ja seäl olli kolm Seruja poega, Joab ja Abisai ja Asael; ja Asaelil ollid kerged jallad otsego ühhel weikist suggu hirwel, mis wäljal.

19. Ja Asael aias Abnerit tagga, ei kalland mitte Abneri takka ärra ei parremat egga pahhemat kät.

20. Ja Abner watis taggasi ja ütles: Olled sa se Asael? ja ta ütles: Ma ollen.

21. Ja Abner ütles temmale: Kalla sinna omma parremat ehk pahhemat kät, ja hakka ühhest neist norist mehhist kinni ja wötta temma rided seljast ennesele ärra; agga Asael ei tahtnud mitte temma takka ärralahkuda.

22. Ja Abner wöttis weel Asaeli wasto öölda: Lahku mo takka ärra; mikspärrast pean ma sind mahhalöma? ja kuidas woiksin ma ommad silmad üllestösta so wenna Joabi wasto?

23. Agga temma ei tahtnud mitte ärralahkuda, ja Abner aias taggumisse pigi otsaga temma wiendamast küljeluust

läbbi, et se piik takka temmast wälja tulli, ja ta langes senna mahha ja surri seña paika ärra; ja se sündis, et keik, kes senna paika tullid, kus Asael mahhalangenud ja surnud olli, jäid seisma.

24. Ja Joab ja Abisai aiasid Abnerit tagga; ja pääw läks loja, kui nemmad Amma mäekingo jure said, mis Kia kohhal on Kibeoni kõrwe tee äres.

25. Ja Penjamini lapsed koggusid Abneri tahha, et nemmad ühheks hulgaks said, ja seisis ühhe mäe--kingo otsa peäl.

26. Ja Abner hüdis Joabi wasto ja ütles: Kas siis moök peab ühtepuhko rahwast ärralöppetama? eks sa ei tea, et wimaks meel lähhäb wihhaks? kui kaua sa siis mitte selle rahwale ei ütle, et nemmad omma wendade takka peawad jälle taggasi minnema?

27. Ja Joab ütles: Ni töest kui Jummal ellab, kui sa ei olleks teist wisi räkinud, siis olleks jo tänna hom~iko rahwas widud iggaüks omma wenna takka ärra.

28. Ja Joab puhhus passunat, ja keik se rahwas jäi seisma, ja ei aiand mitte ennam Israeli tagga, egga wotnud ennam tappelda.

29. Ja Abner ja ta mehhed käisid keige se ö seält laggedalt maalt läbbi, ja läksid ülle Jordani ja käisid keik Pitroni läbbi ja said Maanaimi.

30. Ja Joab pöris ümber Abneri järrelt, ja koggus keik sedda rahwast kokko; ja Taweti sullasist leiti waia ollemast ühheksateistkümmend meest ja Asael.

31. Ja Taweti sullased ollid Penjamini- ehk Abneri mehhist mahhalönud, et kolmsadda ja kuuskümmend surnuks jäid.

32. Ja nemmad töstsid Asaeli ülles ja matsid tedda ta issa hauda mahha, mis Petlemmas olli; ja Joab ja ta mehhed käisid, ja walge tulli neile Ebronis.

3. Peatük.

*Tawet lähhäb ikka üllemale:
Abnerit tappetakse.*

1. Ja Sauli ja Taweti suggu

wahhel olli pitkalinne södda; agga Tawet sai ikka peäle kangemaks, ja Sauli suggu läks ikka alwemaks.

2. Ja Tawetile sündisid poiad Ebronis, ja ta essimenne poeg olli Amnon, Ahinoamist sest Isreelinaesest.

3. Ja temma teine poeg Kileab, Abigailist Karmelimehhe Nabali naesest, ja kolmas Absalom, Maakast Kesuri kunninga Talmai tütrest.

4. Ja neljas olli Adonia, Aggiti poeg, ja wies Sewatja, Abitali poeg.

5. Ja kues Itream Eglast, kes ka Taweti naene: need on Tawetile sündinud Ebronis.

6. Ja se sündis, kui se södda olli Sauli ja Taweti suggu wahhel, siis kinnitas Abner ennast Sauli suggu heaks.

7. Ja Saulil olli liignaene olnud, Ritspa nimmi Aja tüttar; ja Isboset ütles Abneri wasto: Mikspärrast heidad sa mo issa lianaese jure?

8. Ja Abneri wihha süttis põllema Isboseti könne pärrast ja ütles: Kas ma siis koera Pea ollen, kes Juda-rahwa pärralt? weel tännapä teen ma head so

issa Sauli suggule, ta wendadele ja ta söbradele, ma polle sind ka mitte Taweti kätte ärraannud; ja sa arwad tänna se naese pärrast üllekohto süüd mo peäle?

9. Jummal tehko Abnerile nenda ja nenda weel peälegi temmale, kui minna ei wötta mitte töeste tehha, nenda kui Jehowa Tawetile on wandunud:

10. Et ma se kunningrigi Sauli suggu käest ärrasadan, ja Taweti aujärre kinnitan Israeli ülle ja Juda ülle Tanist Peersabast sadik.

11. Ja ta ei woinud ühte sannagi ennam Abnerile kosta, et ta tedda kartis.

12. Ja Abner läkkitas Käskusid ennese eest Taweti jure, kes piddid ütlema: Kelle pärralt on se Ma? ja käskis weel öölda: Te omma seädus minnoga, wata, siis peab mo kassi soga ollema, et ma keik Israeli so pole pöran.

13. Ja Tawet ütles: Se on hea, ma tahhan soga seädust tehha; agga ühhe asja pallun ma sult ja ütlen: Sa ei pea mitte mo silmi nähha sama, kui sa ei sata Sauli tüttart Mikali

mo kätte, enne kui sa tulled mo silmad waatma.

14. Tawet läkkitas ka Käskusid Isboseti Sauli poia jure, kes piddid ütlema: Anna mo naene Mikal, kedda ma saa Wilistide eestnabhaga ennesele ollen ärrakihlanud.

15. Ja Isboset läkkitas ja wöttis tedda se mehhe käest, Paltieli Laisi poia käest ärra.

16. Ja temma mees läks temmaga ja käis ühtepuhko nuttes ta järrel Pahhurimist sadik; siis ütles Abner ta wasto: Minne ärra taggasi, ja ta läks taggasi.

17. Ja Abner räkis Israeli wannemattega ja ütles: Teie ollete jo eile ja enne püüdnu Taweti ennastele kunningaks sada.

18. Siis tehke sedda nüüd; sest Jehowa on Taweti pärrast räkinud ja öölnud: Taweti mo sullase käe läbbi tahhan ma omma Israeli-rahwast ärrapeästa Wilistide käest ja keikide nende waenlaste käest.

19. Ja Abner räkis ka Penjamini laste kuuldes; ja Abner läks ka Ebroni Taweti körwade ette räkima keik, mis

Israeli melest ja keige
Penjamini suggu melest hea
olli.

20. Kui Abner Taweti jure tuli
Ebroni ja kaks--kümme meest
temmaga, siis teggi Tawet
jodud Abnerile ja neile
meestele, kes temmaga.

21. Ja Abner ütles Taweti
wasto: Ma tahhan kätte wötta
ja ärraminna ja keik Israeli
omma issanda kunninga jure
kogguda, et nemmad soga
seädust tewad, et sa kui
kuningas saad wallitseda
keikis, nenda kui so hing
himmustab; ja Tawet laskis
Abneri miñna, ja ta läks
rahhoga ärra.

22. Ja wata, Taweti sullased ja
Joab tuli söa--wäe hulga
ärra ja töid ennestega suurt
saki, ja Abner ei olnud enam
Taweti jures Ebronis, sest ta
olli tedda lasknud miñna, et ta
rahhoga ärraläinud.

23. Kui Joab ja keik se wäggi,
mis temmaga olli, senna tullid,
siis andsid nemmad Joabile
teäda ja ütlesid: Neri poeg
Abner tuli kunninga jure, ja ta
laskis tedda miñna, et ta
rahhoga ärraläks.

24. Ja Joab läks kunninga jure
ja ütles: Mis olled sa teinud?
wata Abner on so jure tulnud,
mikspärrast olled sa tedda
lasknud miñna, et ta keelmatta
ärraläinud?

25. Sa tunned Neri poia
Abneri, sest ta on tulnud sind
melitama, ja et ta teäda saaks
so wäljaminnemist ja so
sissetullemist, ja moistaks, mis
sa igganes teed.

26. Ja Joab läks Taweti jurest
wälja, ja läkkitas Käskusid
Abneri järrele, ja need töid
tedda Sira kaewo jurest
taggasi, ja Tawet ei teädnud
sedda mitte.

27. Kui Abner jälle Ebroni
taggasi sai, siis wiis Joab
tedda körwale kesk paika
wärrawa alla, et ta pididi sallaja
temmaga könnelema; ja ta
pistis omma wenna Asaeli
werre pärrast tedda seäl
wiendamast küljeluust läbbi, et
ta surri.

28. Kui Tawet sedda pärrast
sai kuulda, siis ütles temma:
Ma ollen ilmasüta ja mo
kuningriik Jehowa ees
iggawest; Neri poia Abneri
werre polest.

29. Se jägo Joabi Pea peäle ja keige ta issa suggu peäle, et Joabi suggust ei ial ärra ei kau se, kelle lihha joseb, ei se kes piddalitöbbine, egga se kes keppi warral käib ja moöga läbbi langeb ja kel leiba pudub.

30. Ja Joab ja ta wend Abisai ollid Abneri ärratapnud, sepärrast et ta nende wenna Asaeli Kibeonisse siñna taplussesse olli ärrasurmanud.

31. Ja Tawet ütles Joabi wasto ja keige se rahwa wasto, mis temma jures: Kärristage ommad rided lõhki ja pange kottirided ennese ümber, ja tehke kaebdust Abneri pärrast; ja kuningas Tawet isse käis surno- rami tagga.

32. Ja kui nemmad Abneri Ebroni mahha--matsid, siis töstis kuningas omma heäle ja nuttis Abneri haua jures, ja keik rahwas nutsid ka.

33. Ja kuningas laulis nuttes Abneri pärrast ja ütles: Kas Abner on surnud, kui üks jölle surreb?

34. Sinno käed polle mitte kinniseatud olnud, ja so jallad polle ka mitte waskahhelattega kinnipandud olnud: sa olled

langend, otsego kegi pöraste innimeste ette langeb. Ja keik rahwas wötsid weel ennam tedda nutta.

35. Ja keik rahwas tullid Tawetile leiba pakkuma süa, kui alles walge olli ; agga Tawet wandus ja ütles: Nenda tehko Jummal mulle ja nenda weel peäle, kui ma, enne kui pääw saab loja läinud, leiba ehk mingisuggust muud suhho pistan.

36. Kui keik rahwas sedda tundsid, siis olli se hea nende melest; nenda kui keik, mis kuningas teggi, keige se rahwa melest hea olli.

37. Ja keik rahwas ja keik Israel said teada sel päwal, et se ei olnud mitte kunninga polest, et Neri poeg Abner olli ärrasurmatud.

38. Ja kuningas ütles omma sullaste wasto: Eks teie tea, et sel päwal üks würst ja suur mees Israelis on langenud?

39. Ja minna ollen tännapä alles nödder, ja hilja woitud kuningas, ja needsinnatsed mehhed Seruja poiad on kangemad mind: Jehowa maksko selle kätte, kes kurja

teeb; ta kurjust möda.

4. Peatük.

Isbosetit tappetakse ärra.

1. Kui Sauli poeg kulis, et Abner Ebroni olli ärrasurnud, siis said temma käed lödwaks, ja keik Israel tundis hirmo.

2. Ja Sauli poial olli kaks meest, kes wäe--hulkade pealikkud, teise nimmi Paani ja teise nimmi Rekab, Rimmoni Peerotimehhe poiad Penjamini lastest; (sest Peeroti lin arwatakse ka Penjamini järrele.)

3. Ja Peeroti-rahwas ollid Kittaimi pöggenend, ja on seäl kui woörad ellamas tännapäwani.

4. Jonatanil Sauli poial olli ka üks poeg jallust wiggane, se olli wiis aastat wanna; kui sannum Sauli ja Jonatani surmast Isreelist tulli, siis wöttis temma am tedda süllesse ja pöggenes; ja se sündis, kui ta ruttuste pididi pöggenema, et se laps mahhalanges ja hakkas lonkama, ja ta nimmi olli Mewiboset.

5. Ja Rimmoni Peerotimehhe

poiad Rekab ja Paana läksid ja tullid Isboseti kotta, kui pääw pallaw olli, ja ta maggas wodis lounat.

6. Ja nemmad tullid senna kesk kotta nisso toma, ja pistsid tedda wiendamast küljeluust läbbi; ja Rekab ja temma wend Paana peäsesid ärra.

7. Sest nemmad ollid kotta tulnud, kui ta maggas omma wodi peäl omma maggades--kambris, ja löid tedda mahha ja tapsid tedda ärra ja raiusid ta Pea otsast ärra, ja wötsid temma Pea ja läksid sedda laggeda Ma teed keige se ö.

8. Ja nemmad wisid Isboseti Pea Taweti jure Ebroni, ja ütlesid kunninga wasto: Ennä siin on Isboseti Sauli poia so waenlase Pea, kes so hinge püdis: nenda on Jehowa mo issanda kunninga pärrast sel päwal Sauli ja ta suggu kätte maksnud.

9. Ja Tawet wastas Reibile ja Paanale ta wennale, Rimmoni Peerotimehhe poegadele, ja ütles neile: Ni töest kui Jehowa ellab, kes mo hinge keigest ahhastussest on ärrapeästnud;

10. Kui üks mulle kulutas ja ütles: Wata, Saul on surnud; ja sesamma olli ommast melest röömsa sannume toja; siis wötsin ma tedda kinni ja tapsin tedda Siklagis ärra, kellele ma röömsa sannume palka piddin andma.

11. Kui palju ennam on surma wäärt need öälad mehhed, kes ühhe wagga mehhe temma koias ta wodi peäl on ärratapnud; eks ma siis nüüd ei peaks temma werd teie käest noudma ja teid Ma peält ärrasaatma?

12. Ja Tawet käskis need nored mehhed, ja need tapsid neid ärra ja raiusid nende käed ja nende jallad ärra, ja posid neid Ebronis tigi jures ülles; ja Isboseti Pead wötsid nemmad ja matsid sedda mahha Abneri hauda Ebronis.

5. Peatük.

Taweti töstetakse kuningaks keik ülle Israeli.

1. Ja keik Israeli souarrud tullid Taweti jure Ebroni ja ütlesid: Wata meie, meie

olleme sinno lu ja so lihha.

2. Jubba eile ja enne, kui Saul meie ülle kuningas olli, olled sinna Israeli olnud wälja ja sisse saatmas, ja Jehowa on sulle üttelnud: Sinna pead mo Israeli rahwast kui karjane hoidma, ja sinna pead wüerst ollema Israeli ülle.

3. Ja keik Israeli wannemad tullid kunninga jure Ebroni ja kuningas Tawet teggi nendega seädust Ebronis Jehowa ees, ja nemmad woidsid Tawetit kuningaks Israeli ülle.

4. Kolmkümmend aastat wanna olli Tawet, kui ta kuningaks sai; nellikümmend aastat on ta kuningas olnud.

5. Ebronis wallitses ta Juda ülle seitse aastat ja kuus kuud, ja Jerusalemmas wallitses temma kolmkümmend ja kolm aastat keige Israeli ja Juda ülle.

6. Ja kuningas olli omma meestega läinud Jerusalemma Jebuside wasto, kes seäl maal ellasid; ja nemmad räkisid Taweti wasto ja ütlesid: Ei sinna sa mitte seie sisse, sest pimmedad, ja lonkajad aiawad sind taggasi; sest nemmad

piddid ütlema: Tawet ei sa mitte seie sisse.

7. Ja Tawet sai Sioni kantsi kätte, se on Taweti lin.

8. Sest Tawet olli selsammal päwal öölnud: Kes ial Jebusid mahhalööb ja tulleb kaewandust sadik, nende lonkajatte ja pimmedatte peäle, kedda Taweti hing wihkab, se peab üllemaks sama. Sepärrast ööldakse: Pimme ja lonkaja ei pea mitte siñna kotta sama.

9. Ja Tawet ellas kantsis ja nimmetas sedda Taweti liñnaks, sest Tawet ehhtas ümberringi Millo poolt ja sissepidi.

10. Ja Tawet läks ikka suremaks, sest Jehowa wäggede Jummal olli temmaga.

11. Ja Iram Tirusse kuningas läkkitas Käskusid Taweti jure ja Seedripuud ja puseppi ja müri tarwis kiwwiseppi, et nemmad Tawetile ühhe koia piddid ehhitama.

12. Ja Tawet moistis, et Jehowa tedda olli kinnitanud kuningaks Israeli ülle, ja et ta temma kuningriiki olli üllendanud omma rahwa Israeli pärrast.

13. Ja Tawet wöttis weel

ennam ligenaesi ja naesi Jerusalemmast, pärrast sedda kui ta Ebronist olli tulnud; ja Tawetile sündis weel ennam poege ja tütrid.

14. Ja need on nende nimmed, kes temmale Jerusalemmas sündsid: Sammua ja Sobab ja Natan ja Salomo,

15. Ja Ibbar ja Elisua ja Neweg ja Jawia,

16. Ja Elisama ja Eljada ja Eliwelet.

17. Kui Wilistid kuulsid, et nemmad Taweti ollid woidnud kuningaks Israeli ülle, siis läksid keik Wilistid ülles Taweti takkaotsima; ja Tawet kulis sedda ja läks alla ühte kantsi.

18. Ja Wilistid tullid ja lautasid ennast laiale Rewaimi orgus.

19. Ja Tawet küssis Jehowalt ja ütles: Kas ma pean Wilistide wasto üllesminnema? kas sa annad neid mo kätte? ja

Jehowa ütles Taweti wasto: Minne ülles, sest ma tahhan Wilistid töest so kätte anda.

20. Ja Tawet tuli Paalperatsimi, ja Tawet löi neid senna mahha ja ütles: Jehowa on mo eel mo waenlased lõhkunud, otsego wessi middagi

läbbi sööb; sepärrast panni ta selle paiga nimme Paalperatsim.

21. Ja nemmad jätsid senna ommad ebba--jummalad mahha, ja Tawet ja ta mehhed wötsid neid ülles.

22. Ja ta tullid Wilistid jälle ülles ja lautasid ennast laiale Rewaimi orgus.

23. Ja Tawet küssis Jehowalt, ja ta ütles: Sa ei pea mitte üllesminnema; minne ümber nende tahha, et sa nende jure saad Pekamarja--pude kohta.

24. Ja kui sünnib, et sa nende Pekamarja-pude ladwus mühhisemisse kuled, siis hakka likuma, sest Jehowa on siis so ele wäljaläinud, Wilistide leri mahhalöma.

25. Ja Tawet teggi, nenda kui Jehowa tedda käsknud, ja löi Wilistid mahha Rebast, senni kui Keseri tullakse.

6. Peatük.

Seädusse-laekas wiakse Taweti liña.

1. Ja Tawet koggus ta keik ärrawallitsetud mehhed Israelist

kokko, kolmkümmend tuhat.

2. Ja Tawet wöttis kätte ja läks keige se rahwaga, mis temma jures, Juda-Paalimist, et ta seält pididi üllestoma Jummal laekast, mis peäl se nimmi appi hütakse, wäggede Jehowa nimmi, kes istub Kerubide peäl.

3. Ja nemmad weddasid Jummal laekast ühhe ue wankriga ja töid sedda Abinadabi koiast ärra, mis Kibeas olli ; ja Usa ja Ahjo Abinadabi poiad käisid se ue wankri saatmas.

4. Ja kui nemmad sedda ärra wisid Abinadabi koiast, mis Kibeas, Jummal laekaga, ja Ahjo laeka ees käis,

5. Siis mängisid Tawet ja keik Israeli suggu Jehowa ees keigesugguste mängide peäl mäntsest puust, ja kanneltega ja nablidega ja trummidega ja Menaani- ja Seltseli-mängidega.

6. Ja kui nemmad said Nakoni rehhe-allusse jure, siis pistis Usa omma kät Jummal laeka külge ja piddas sedda kinni, sest weiksed heitsid körwale.

7. Ja Jehowa wihha süttis põllema Usa wasto, ja Jummal löi tedda senna mahha se

eksitusse pärrast, et ta senna paika Jummalä laeka jure ärrasurri.

8. Ja Taweti meel sai pahhaks, et Jehowa Usa kallal olli lahutust teinud, ja panni selle paigale nimme Perets-usa tännapäwani.

9. Ja Tawet kartis Jehowat sel päwal ja ütles: Kuida woib Jehowa laekas miño jure tulla?

10. Ja Tawet ei tahtnud mitte lasta Jehowa laekast ennese jure tua Taweti liñna, waid Tawet wiis sedda körwale Obed-edomi Kitti--mehhe kotta kolm kuud;

11. ja Jehowa önnistas Obed-edomit ja keik ta kodda.

12. Siis anti kunningale Tawetile teäda ja ööldi: Jehowa on Obed-edomi kodda ja keik, mis temmal on, Jummalä laeka pärrast önnistanud; sepärrast läks Tawet ja tõi Jummalä laeka Obed-edomi koiast ülles Taweti liñna römuga.

13. Ja se sündis, kui need, kes Jehowa laeka kandsid, kuus sammo maad ollid eddasi läinud, siis ohwerdas ta härgi ja nuumweiksid.

14. Ja Tawet hüppas keigest wäest Jehowa ees, ja Tawetil olli linnane käiksitta kuke selgas.

15. Ja Tawet ja keik Israeli suggu wisid Jehowa laeka ülles öiskamise- ja passuna heälega.

16. Ja se sündis, kui Jehowa laekas Taweti liñna sai, et Mikal Sauli tüttar aknast wälja watis ja näggi kunningast Tawetit wahwaste hüppawad Jehowa ees; ja ta ei pannud tedda mikski ommas süddames.

17. Ja kui nemmad Jehowa laeka said sisse tonud, ja sedda temma paika pannud keskpaika telki, mis Tawet temmale olli ülleslönud: siis ohwerdas Tawet põlletamise- ja tänno-ohwrid Jehowa ees.

18. Ja kui Tawet sai lõppetanud põlletamise- ja tänno-ohwrid ohwerdamast, siis önnistas ta rahwast wäggede Jehowa nimmel.

19. Ja jaggas wälja keige rahwale, keige Israeli hulkadele ni hästi meestele kui naestele, iggaühhele ühhe leiwa kakko ja ühhe kauni lihha tükki ja ühhe plasko wina: siis läks keik se

rahwas iggamees omma koio.

20. Ja kui Tawet jälle tuli omma perret önnistama, siis läks Mikal Sauli tüttar Taweti wasto ja ütles: Mis aulinne on tänna Israeli kuningas olnud! kes tänna omma sullaste ümmardajatte silma ees on allasti olnud, otsego kegi neist tühjest mehhist ennast koggoniste allasti teeb.

21. Ja Tawet ütles Mikali wasto: Jehowa ees ollen ma mänginud, kes mind ärrawallitsenud sinno issa eest ja keige ta suggu eest, et ta mind käskis olla Jehowa rahwa ülle, Israeli ülle würstiks, Jehowa ees ollen ma mänginud.

22. Ja ma tahhan weel alwemaks sada kui nenda, ja allandik olla ommast melest; ja nende ümmardajattega, kellest sa räkinud, nendega tahhan ma aulisseks sada.

23. Ja Mikalil Sauli tütrele ei olnud ühtegi tast ta surma päwani.

7. Peatük.

Tawet peab nou templi

üllesehhitamisse pärrast: ja saab kallid tootussed Jehowa käest.

1. Ja se sündis, kui kuningas ommas koias ellas ja Jehowa temmale olli hingamist annud keige temma waenlaste polest ümber--kaudo:

2. Siis ütles kuningas prohwet Natani wasto: Et wata, minna ellan Seedripu koias, ja Jummal laekas seisab otse tekkide al.

3. Ja Natan ütles kunninga wasto: Minne, te keik, mis so süddames, sest Jehowa on sinnoga.

4. Ja selsammal ösel sündis, et Jehowa sanna Natani kätte sai ja ütles:

5. Minne ja ütle mo sullase Taweti wasto: Nenda ütleb Jehowa, kas sinna mulle ühhe koia peaksid ülesehhitama, kus ma sees ellan?

6. Sest ma polle mitte koias ellanud sest päwast, kui ma Israeli lapsed Egiptussest ollen üllestonud, ei tännage päwani, waid ollen telgi ja maia sees käinud.

7. Kus ma ial keige Israeli

lastega ollen käinud, kas ma ühhe sanna ollen lausnud ühhelegi Israeli sugguarrudest, kedda ma ollen käsknud omma Israeli rahwast kui karjane hoida, ja öölnud: Mikspärrast ei ehhita teie mulle mitte ühte kodda Seedripuust?

8. Sepärrast pead sa nenda mo sullase Tawetile ütlema: Nenda ütleb wäggede Jehowa, ma ollen sind lammaste karja-aiast puddolojuste järrelt wötnud, et sa piddid mo rahwa ülle Israeli ülle würsriks ollema.

9. Ja ollen soga olnud keikis paikus, kus sa ial käinud, ja ollen keik so waenlased so eest ärra--kautanud, ja sulle sure nimme teinud, kui nende suurte nimmi on, kes Ma peäl.

10. Ja omma rahwale Israelile tahhan ma ühhe paiga seäda ja tedda istutada, et ta ommal assemel ellab, ja seält ennam ei ligu, ja pöratsed innimessed ei pea tedda mitte ennam waewama, nenda kui ennemuiste.

11. Sest sest päwast, kui ma käsko andsin kohtomoistiattele omma rahwa Israeli pärrast, ollen ma sulle keigeennamiste

hingamist annud keige so waenlaste polest; ja Jehowa kulutab sulle, et Jehowa sulle tahhab suurt perret sata.

12. Kui so päwad täis sawad ja sa omma wannemattega maggama läinud, siis tahhan ma so suggu, mis sinno sissekonnast wäljatulleb, so järrele sata tousma ja selle kunningriki kinnitada.

13. Sesam~a peab mo nim~ele ühhe koia ülles--ehhitama, ja ma tahhan tem~a kunningrigi aujärre kinnitada iggawesseks aiaks.

14. Minna tahhan temmale issaks olla, ja temma peab mulle poiaks ollema: kui ta köwwerust teeb, siis tahhan ma tedda innimeste witsaga ja innimeste laste nuhtlustega karristada.

15. Ja mo heldus ei pea mitte ta jurest ärra--lahkuma, nenda kui ma sedda Sauli käest ollen ärralahutanud, kedda ma sinno eest ärrasaatnud.

16. Ja so suggu ja so kunningriik peab iggawest kindel ollema sinno ees, so aujärg peab tuggew ollema iggaweste.

17. Nenda kui keik
needsinnatsed sannad ja keik
se näggeminne olli, nenda räkis
Natan Taweti wasto.

18. Ja kuningas Tawet tuli ja
jäi Jehowa ette ja ütles: Kes
ollen minna ISSand Jehowa, ja
mis on minno suggu, et sa
mind siit saadik olled saatnud?

19. Ja se on weel wähha so
melest, ISSand Jehowa, sa
olled ka omma sullase sou
pärrast jo räkinud sest, mis
pitka aia pärrast peab
sündima, ja sedda iñimesse
wisil, kes ISSAND JEHOWA!

20. Ja mis peab Tawet weel
ennam so wasto räkima? sest
sinna tunned omma sullast,
ISSand Jehowa!

21. Omma sanna pärrast ja
omma süddame järrele olled
sa keik sedda suurt asja
teinud, et sa omma sullasele
sedda piddid teäda andma.

22. Sepärrast olled sinna suur,
oh Jehowa Jummal! sest ükski
polle so sarnane, polle ka
muud Jummalat kui sinna, keik
sedda möda mis meie omma
körwadega olleme kuulnud.

23. Ja kes on kui sinno rahwas
kui Israel, üks ainus rahwas

siin Ma peäl? kedda Jummal
on läinud ennesele lunnastama
rahwaks, ja ennesele nimme
teggema, ja et sa oh Jummal,
isseennese pärrast olled omma
male teinud sured asjad ja mis
kartusse wäärt, omma rahwa
pärrast, mis sa ennesele olled
lunnastand Egiptussest, ja
pagganatte ja nende
jummalatte käest.

24. Ja sa olled omma Israeli
rahwast kinnitanud, ennesele
rahwaks iggaweste, ja sinna
Jehowa, olled neile Jummalaks
sanud.

25. Ja nüüd Jehowa Jummal
kinnita iggaweste se sanna, mis
sa omma sullase pärrast ja ta
suggu pärrast räkinud, ja te
nenda kui sa olled räkinud:

26. Et so nimi sureks saaks
iggawest, ja saaks ööldud:
Wäggede Jehowa on Jummal
Israeli ülle, ja so sullase Taweti
suggu peab so ees kindlaste
seisma.

27. Sest siña, wäggede Jehowa
Israeli Jummal, olled omma
sullase körwas ilmutanud ja
üttelnud: Ma tahhan sulle suurt
perret sata; sepärrast on so
sullane omma süddame

leidnud, et ta se sinnatse
palwega sind woib palluda.

28. Ja nüüd ISsand Jehowa,
sinna olled sesamma Jummal,
ja sinno sannad sawad töeks,
et sa omma sullase wasto
sedda head olled räkinud.

29. Ja nüüd wötta ette ja
önnista omma sullase suggu,
et se iggaweste so ette jääks:
sest sinna ISsand Jehowa olled
räkinud, ja sinno
önnistamisest önnistakse so
sullase suggu iggaweste.

8. Peatük.

*Tawet saab woimust mitme
waenlase peäle, ja saab omma
riki laiemaks.*

1. Ja pärrast sedda sündis, et
Tawet Wilistid mahhalöi ja neid
allandas; ja Tawet wöttis pea-
liñna Wilistide käest ärra.

2. Temma löi ka Moabid
mahha ja moötis neid kui
nöriga ärra, kui ta neid wasto
maad sai mahhaheitnud: agga
ta moötis kaks ossa ärra, mis
pidi surma pandama, ja ühhe
terwe ossa, mis pidi ellusse
jäetama; ja Moabid said Taweti

allamaks, kes temmale piddid
andid toma.

3. Ja Tawet löi Reobi poia
Adadeseri Soba kunninga
mahha, kui ta läks om~a
wägge, mis Wratti jõe jures,
taggasi saatma.

4. Ja Tawet sai temma käest
kätte tuhat ja seitsesadda
rüütli ja kakskümmend tuhat
meest jallawägge; ja Tawet
raius katki keik söawankri
hooste öndla soned, ja jättis
neist agga saa wankri täit ülle.

5. Ja Siria-rahwas
Tamaskussest tullid Adadeserile
Soba kunningale appi: agga
Tawet löi Siria-rahwa seast
kakskolmatkümmend tuhat
meest mahha.

6. Ja Tawet pani liñnawägge
Tamaskusse Siria-male, ja Siria-
rahwas said Tawetile allamaks,
kes temmale piddid andid
toma: sest Jehowa satis
Tawetile abbi keikis paikus,
kuhho ta läks.

7. Ja need kuld-kilbid, mis
Adadeseri sullaste pärralt ollid
olnud, wöttis Tawet ja wiis neid
Jerusalemma.

8. Ja Petast ja Perotaist
Adadeseri liñnade seest wöttis

kuningas Tawet wägga palju waske.

9. Kui Toi Hamati kuningas sai kuulda, et Tawet keik Adadeseri wägge olli mahhalönud:

10. Siis läkkitas Toi omma poia Jorami kunninga Taweti jure, temma käest küssima, kas ta kässi pididi hästi käima, ja temmale palju terwit wima, et ta Adadeseri wasto olli söddind ja tedda mahhalönud, (sest Adadeseril olli ikka söddimist Toi wasto) ja temma käes olli hõbberiisto, ja kuldriisto ja, waskriisto.

11. Neid pühhitses kuningas Tawet ka Jehowale se hõbbeda ja kullaga, mis ta olli pühhitsend keikist pagganist, kedda ta ennese alla saatnud:

12. Siria ja Moabi-rahwa käest, ja Ammoni laste käest, ja Wilistide ja Amalekide käest, ja Reobi poia Adadeseri Soba kunninga sagist.

13. Ja Tawet teggi ennast kuulsaks, kui ta taggasi tulli, ja sola-orgusse Siria-rahwast kahheksateistkümmend tuhat olli mahhalönud;

14. Ja panni Edomi-male

liñnawägge, keige Edomi-male panni ta liñnawägge, et keik Edomid Tawetile allamaks said: sest Jehowa satis Tawetile abbiks keikis paikus, kuhho ta läks.

15. Nenda olli Tawet kuningas keige Israeli ülle, ja Tawet satis kohhut ja öigust keige omma rahwale.

16. Ja Joab Seruja poeg olli wäe ülle, ja Josawat Ahiludi poeg olli üllem-nou-andia.

17. Ja Sadok Ahitubi poeg ja Ahimelek Abjatari poeg ollid preestrid, ja Seraja olli kirjutaja,

18. Ja Penaia Jojada poeg olli Kreti ja Pleti wäe ülle, ja Taweti poiad ollid üllemad ma-wallitsejad.

9. Peatük.

Taweti arm Jonatani poia Mewiboseti wasto.

1. Ja Tawet ütles: Kas on weel kegi, kes Sauli soust üllejäänud, siis tahhan ma temmale head tehha Jonatani pärrast.

2. Ja Sauli suggul olli sullane, Siba nimmi, ja nemmad

kutsusid tedda Taweti jure; ja kuningas ütles ta wasto: Olled sinna Siba? ja temma ütles: Ollen so sullane jah !

3. Ja kuningas ütles: Eks olle ükski ennam Sauli soust, et ma temmale Jummalä pärrast head teen? ja Siba ütles kunninga wasto: Üks Jonatani poeg on alles, kes jalgust wiggane.

4. Ja kuningas ütles temmale: Kus ta on? ja Siba ütles kunninga wasto: Wata temma on Makiri Ammieli poia koias Lodebaris.

5. Ja kuningas Tawet läkkitas siñna ja wöttis tedda Makiri Ammieli poia koiast Lodebarist ärra.

6. Kui Mewiboset Jonatani poeg Sauli poia poeg Taweti jure tuli, siis heitis ta om~a silmili mahha ja kummardas: ja Tawet ütles: Mewiboset! ja ta ütles: Siin ma ollen so sullane.

7. Ja Tawet ütles temmale: Ärra kardä, sest ma tahhan töest sulle head tehha Jonatani so issa pärrast, ja keik so issa Sauli põllud sulle taggasi anda, ja sinna isse pead allati minno laudas leiba söma.

8. Ja temma kummardas ja ütles: Mis on so sullane, et sa olled waatnud ühhe surno koera peäle, nenda kui minna ollen.

9. Ja kuningas hüdis Siba Sauli sullast ja ütles ta wasto: Keik, mis ial Sauli ja keige ta suggu pärralt on olnud, ollen ma so issanda poiale annud.

10. Ja sa pead temmale maad harrima, sinna ja so poiad ja so sullased, ja pead temma kätte toma, et se sinno issanda poiale leiwaks saab, mis ta sööb; ja Mewiboset so issanda poeg peab allati mo laudas leiba söma: (agga Sibal olli wiisteistkümmend poega ja kaksküm~end sullast.)

11. Ja Siba ütles kunninga wasto: Keik sedda möda, kui mo issand se kuningas omma sullast kässib, nenda tahhab so sullane tehha; ja Tawet ütles: Mewiboset peab mo laudas söma kui üks neist kunninga lastest.

12. Ja Mewibosetil olli üks pissokenne poeg, Mika nimmi; ja keik, kes Siba maias ellasid, ollid Mewiboseti sullased.

13. Ja Mewiboset ellas

Jerusalemmas, sest et ta allati kunninga laudas söi, ja ta lonkas mollemid jalgo.

10. Peatük.

Södda Am~onide wasto, ja mis sü pärrast se tousnud.

1. Ja pärrast sedda sündis, et Ammoni laste kunningas ärrasurri, ja ta poeg Anun sai kunningaks temma assemele.

2. Ja Tawet ütles: Ma tahhan Anunile Naasi poiale head tehha, nenda kui temma issa mulle head on teinud; ja Tawet läkkitas ommad sullased ta issa pärrast tedda trööstima, ja Taweti sullased tulli Ammoni laste male.

3. Ja Ammoni laste würstid ütlesid Anuni omma issanda wasto: Kas peaks Tawet sinno issa so silma ees auustama, et ta trööstiad so jure on läkkitand? eks Tawet ei olle sepärrast ommad sullased so jure läkkitanud, et ta se liña tahhab katsuda läbbi ärra, ja sedda sallaja wadata ja sedda ümberlüa?

4. Ja Anun wöttis Taweti

sullased ja aias nende habbeme poleks ärra, ja leikas nende rided nende perseni poleks ärra, ja laskis neid ärraminna.

5. Kui sedda Tawetile teäda anti, siis läkkitas ta nende wasto, sest neile meestele olli suur häbbi tehtud; ja kunningas ütles: Jäge Jeriko, kunni teie habbe saab jälle kasnud, siis tulge taggasi.

6. Kui Ammoni lapsed näggid, et nemmad Taweti melest ollid läinud haisema; siis läkkitasid Ammoni lapsed ja palkasid Siria-rahwast Petrehobist ja Siria-rahwast Sobast kakskümmend tuhat jallawägge, ja Maaka kunninga käest tuhat meest, ja Tobi meeste käest kaksteist--kümmend tuhat meest.

7. Kui Tawet sedda sai kuulda, siis läkkitas ta Joabit ja keik söawägge omma wäggewattega.

8. Ja Ammoni lapsed läksid wälja ja seädsid endid taplussele wärrawa tahha, ja Siria-rahwas Sobast ja Reobist ja Tobi ja Maaka mehhed ollid isseärranis seäl wäljal.

9. Kui Joab näggi, et taplus

temma wasto olli eest ja takka: siis wallitses ta ärra keikist Israeli ärrawallitsetud mehhist, ja seädis neid Siria-rahwa wasto ülles.

10. Ja sedda teist rahwast andis ta omma wenna Abisai kätte, et ta neid Ammoni laste wasto pididi üllesseädma.

11. Ja ta ütles: Kui Siria-rahwas peaksid mo peäle woimust sama, siis tulle sa mulle appi, ja kui Ammoni lapsed so peäle peaksid woimust sama, siis tahhan ma sulle appi tulla.

12. Olle julge, ja olgem wahwad omma rahwa eest ja omma Jummalä liñnade eest, ja Jehowa tehko, mis ta melest hea on.

13. Ja Joab läks senna ja se rahwas, mis temmaga, Siria-rahwa wasto taplema, ja nemmad pöggenesid ta eest ärra.

14. Kui Ammoni lapsed näggid, et Siria-rahwas pöggenesid, siis pöggenesid nemmad Abisai eest ka ärra ja läksid liñna: ja Joab läks taggasi taplemisest Ammoni laste wasto ja tulli Jerusalemma.

15. Kui Siria-rahwas näggi, et nemmad Israeli ette ollid mahhalödud, siis koggusid nemmad ühtlase kokko.

16. Ja Adareser läkkitas ja laskis Siria-rahwast, mis teile poole Wratti- jõe on, wäljatulla, ja nemmad tullid Elami, ja Sobak Adareseri wäe pealik olli nende ees.

17. Ja Tawetile anti sedda teäda, ja ta koggus keik Israelid kokko ja läks ülle Jordani ja tulli Elami; ja Siria-rahwas seädsid endid taplussele Taweti wasto ja söddisid temmaga.

18. Ja Siria-rahwas pöggenes Israeli eest ärra, ja Tawet tappis Siria-rahwast seitsme saa wankri täit ärra, ja nellikümmend tuhhat rüütli, ja ta löi Sobaki temma wäe pealikko mahha, et ta siñna paika ärrasurri.

19. Kui keik kuningad, kes Adareseri allamad ollid, näggid, et nemmad Israeli ette ollid mahhalödud, siis teggid nemmad rahho Israeliga ja jäid nende allamaks; ja Siria-rahwas kartsid Ammoni lastele ennam appi minnes.

11. Peatük.

*Taweti abbiellorikminne
Patsebaga, ja Uria tapmiñe.*

1. Ja se sündis aasta pärrast sel aial, kui kuningad sõtta wäljalähhäwad, et Tawet Joabi ja ommad sullased temmaga ja keik Israeli wäljaläkkitas, et nemmad Ammoni lapsed piddid ärrarikkuma ja Rabba liña alla minnema, agga Tawet jäi Jerusalemma.

2. Ja se sündis öhto aial, et Tawet ommast wodist üllestousis, ja kunninga koia kattukse peäl köndis, ja kattukse peält näggi ühhe naese ennast pessewad, ja se naene olli wägga illusa näoga.

3. Ja Tawet läkkitas ja küssis se naese järrele; siis ööldi: Eks se olle Patseba Eliami tüttar, Uria Ittimehhe naene?

4. Ja Tawet läkkitas Käskusid ja käskis tedda tua, ja kui temma ta jure sai tulnud, siis maggas ta temma jures; ja se naene olli wast ennast puhhastanud ommast rojussest; pärrast läks ta taggasi omma kotta.

5. Ja se naene sai käima peäle, ja läkkitas, ja andis sedda Tawetile teada ja ütles: Minna ollen käima peäle sanud.

6. Ja Tawet läkkitas Joabi jure ja ütles: Läkkita mo jure se Ittimees Uria; ja Joab läkkitas Uria Taweti jure.

7. Kui Uria temma jure sai, siis küssis Tawet, kas Joabi kässi ja kas rahwa kässi piddi hästi käima, ja kas hea luggu söaga piddi ollema.

8. Ja Tawet ütles Uria wasto: Minne alla omma kotta ja pesse ommad jallad; ja kui Uria kunninga koiast sai wäljaläinud, siis tulli ta järrele kunninga roog.

9. Ja Uria heitis kunninga koia ukse ette maggama keikide omma issanda sullaste jure, ja ei läind mitte alla omma kotta.

10. Ja nemmad andsid Tawetile teada ja ütlesid: Uria polle mitte allaläinud omma kotta; ja Tawet ütles Uria wasto: Eks sa tee peält ei olle tulnud? miks sa siis polle allaläinud omma kotta.

11. Ja Uria ütles Taweti wasto: Se laekas, ja Israel ja Juda jäwad telkide sisse, ja mo

issand Joab ja mo issanda sullased on wäljal leris, ja minna peaksin omma kotta minnema söma, ja joma ja omma naese jures maggama? ni töest kui sinna ellad, ja so hing ellab, ei te ma sedda asja mitte.

12. Ja Tawet ütles Uria wasto: Jä tänna ka seie, ja hom~e sadan ma sind ärra; ja Uria jäi Jerusalemma sel päwal ja teisel päwal.

13. Ja Tawet kutsus tedda, et ta piddi temma ees söma ja joma, ja ta teggi tedda joobnuks; ja öhto läks ta wälja omma wodi peäle maggama omma issanda sullaste jure, ja ei läinud mitte alla omma kotta.

14. Ja se sündis hom~iko, et Tawet ramato kirjotas Joabile ja läkkitas sedda Uriaga ärra.

15. Ja ta olli ramatusse kirjotanud ja öölnud: Pange Uria keigekangema taplusse kohta ja tagganege temma takka ärra, et tedda mahha--lүakse, et ta surreb.

16. Ja se sündis, kui Joab liñna jure wahti panni, et ta Uria senna paika panni, kust ta

teadis, et seäl wahwad mehhed ollid.

17. Ja liñnamehhed tullid wälja ja taplesid Joabi wasto, ja monned rahwa seast Taweti sullasist langsid mahha, ja Uria se lttimees surri ka ärra.

18. Ja Joab läkkitas ja andis Tawetile keik söa luggu teäda.

19. Ja temma käskis sedda kes Käsk olli, üttelda: Kui sa saad keik se söa luggu kunningale räkinud,

20. Ja kui se sünnib, et kunningale wihha touseb ja ütleb sulle: Mikspärrast ollete ni liggi läinud liñna jure taplema? eks teie teädnud, et nemmad müri peält laskwad?

21. Kes löi Abimeleki Jerubeseti poia mahha? eks üks naene wiskand ühhe weski peälmissse kiwwi tükki müri peält ta peäle, et ta Tebetsi surri? mikspärrast ollete teie müri liggi läinud? siis ütle: So sullane Uria se lttimees on ka surnud.

22. Ja se Käsk läks, ja tulli ja andis Tawetile teäda sedda keik, mispärrast Joab tedda olli läkkitand.

23. Ja se Käsk ütles Taweti wasto: Kui need mehhed meie

peäle woimust said ja meie
peäle wäljatullid wäljale, siis
ollime pärrast nende kaela
peäl wärrawa suust sadik.

24. Ja need küttid lasksid
sinno sullaste peäle müri peält,
et monningad kunninga
sullasist surrid, ja so sullane
Uria se lttimees on ka surnud.
25. Ja Tawet ütles selle Kasso
wasto: Nenda pead sa Joabi
wasto ütlema: Ärgo olgo se
assi mitte pahha so melest,
sest moök sööb ni hästi ühte
kui teist; söddi sinna agga
wahwaste liinna wasto ja kissu
sedda mahha. Nenda kinnita
tedda.

26. Kui Uria naene sai kuulda,
et temma mees Uria
ärrasurnud, siis teggi ta
kaebdust omma mehhe pärrast.

27. Ja kui leinamisse aeg sai
möda läinud, siis läkkitas
Tawet ja korristas tedda omma
kotta, ja ta sai temmale
naeseks ja tõi temmale poia
ilmale; ja se assi, mis Tawet
teggi, olli pahha Jehowa
melest.

12. Peatük.

*Taweti süddamelik pöörmüne, ja
mis sündinud pärrast.*

1. Ja Jehowa läkkitas Natanit
Taweti jure, ja temma tuli ta
jure ja ütles temmale: Kaks
meest olli ühhes liinas, teine
rikkas ja teine kehwa.
2. Sel rikkal olli wägga palju
lambo ja weiksid.
3. Agga sel kehwal ei olnud
muud middagi, kui agga üks
ainus pissike utto-tal, mis ta
ollu ostnud ja toitis sedda, et
se temma jures ja ta laste
jures ühtlase ülleskaswis: se söi
ta pallokesest ja jõi ta karrika
seest, ja maggas temma süles
ja olli ta jures kui tüttar.
4. Kui nüüd se rikka mehhe
jure üks teekäia tuli, siis ei
raatsind ta mitte wötta ennese
lammastest egga ennese
weiksid selle teekäiale, kes ta
jure tulnud, roga tehha, waid
ta wöttis selle kehwa mehhe
utto-talle, ja teggi sest roga
selle mehhele, kes ta jure olli
tulnud.
5. Ja Taweti wihha süttis
wägga põllema se mehhe

wasto, ja ütles Natani wasto:
Ni töest kui Jehowa ellab, se
mees, kes sedda teinud, se on
töest surma wäärt.

6. Ja ta peab se utto-talle
neljawörä jälle ärramaksma,
sepärrast et ta sedda asja on
teinud, ja ei olle mitte armo
annud.

7. Ja Natan ütles Taweti wasto:
Sinna olled se mees! Nenda
ütleb Jehowa Israeli Jummal,
minna ollen sind Israeli ülle
kuningaks woidnud, ja sind
Sauli käest ärrapeästnud.

8. Ma ollen sulle ka so issanda
perre annud ja so issanda
naesed sinno süllesse, ja ollen
sulle Israeli ja Juda suggu
annud; ja kui se alles wähha
on, siis olleksin sulle woinud ni
hästi seddasuggust kui weel
muud jure anda.

9. Mikspärrast ei olle sa
Jehowa sanna ei mikski
pannud, et sa teggid, mis ta
melest pahha on? Uria se
ltimehhe olled sa moögaga
mahhalönu, ja ta naese
ennesele naeseks wötnud, ja
tedda olled sa Ammoni laste
moögaga ärra--tapnud.

10. Sepärrast ei pea ka moök

so suggust ärra--lahkuma ei
ellades, se eest et sa mind ei
olle mikski pannud, ja Uria se
ltimehhe naest wötnud, et ta
sulle naeseks pididi ollema.

11. Nenda ütleb Jehowa: Wata
ma tahhan so omma soust
kurja so peäle sata, ja sinno
naesed so silma eest wötta ja
so liggimessele anda, ja se
wöttab so naeste jures
maggada selle sinnatse päwa
paistes.

12. Sest sinna olled sedda
sallaja teinud, agga minna
tahhan sedda asja tehha keige
Israeli ees ja päikesse ees.

13. Ja Tawet ütles Natani
wasto: Ma ollen patto teinud
Jehowa wasto ; ja Natan ütles
Taweti wasto: Jehowa on ka so
patto lasknud mödaminna õ,
sinna ei pea mitte surrema.

14. Ommeti et sa se asja läbbi
Jehowa waenlased olled
saatnud kurjaste laimama, siis
peab ka se poeg, kes sulle on
sündinud, wissiste surrema.

15. Ja Natan läks omma kotta,
ja Jehowa löi se lapse, mis
Uria naene Tawetile ilmale
tonud, et ta wägga haigeks sai.

16. Ja Tawet otsis Jummalat

se poeglapse pärrast, ja Tawet paastus kowwaste, ja tuli ja jäi ülle ö Ma peäle mahha.

17. Ja ta koia wannemad mehhed astusid temma jure tedda maast üllestöstma, agga ta ei tahtnud mitte, egga wotnud nendega leiba.

18. Ja seitsmel päwal sündis, et se laps ärra--surri, ja Taweti sullased kartsid temmale ülles--räkides, et se laps surnud olli, sest nemmad ütlesid: Ennä kui se laps alles ellus olli, siis rääksime ta wasto, ja temma ei kuulnud meie sanna mitte; kuidas peame meie nüüd temmale ütlema, se laps on ärrasurnud? ehk ta teeb wahhest ennesele kahjo.

19. Kui Tawet näggi, et temma sullased issi--keskes pommisesid, siis moistis Tawet, et se laps olli surnud; ja Tawet ütles omma sullaste wasto: Ons se laps surnud? ja nemmad ütlesid: On surnud jah.

20. Ja Tawet tousis maast ülles, ja pessis ja woidis ennast ja panni ommad teised rided selga, ja läks Jehowa kotta ja kummardas, ja tuli jälle omma

kotta ja küssis süa, ja nemmad pannid leiba ta ette ja ta söi.

21. Ja temma sullased ütlesid ta wasto: Mis assi se on, mis sa olled teinud? se lapse pärrast, kui ta ellus olli, paastsid ja nutsid sa, ja pärrast sedda, et laps on surnud, toused sa ülles ja wöttad leiba.

22. Ja ta ütles: Kui se laps alles ellus olli, siis paastusin ja nutsin ma, sest ma mötlesin, kes teab, ehk Jehowa heidab armo mo peäle, et se laps ellusse jääb.

23. Agga nüüd on ta surnud; mikspärrast pean ma paastma? kas ma tedda weel woin jälle taggasi tua? kül minna lähhän temma jure, agga temma ei tulle mitte minno jure taggasi.

24. Ja Tawet trööstis omma naest Patseba, ja läks temma jure ja maggas ta jures, ja temma sai poia, ja Tawet panni temmale nimme Salomo, ja Jehowa armastas tedda.

25. Ja läkkitas prohwet Natani käe läbbi, ja nimmetas ta nim~e ka Jedidja, Jehowa pärrast.

26. Ja Joab söddis Rabba

Ammoni laste liina wasto, ja sai ühe kuninglikko liina ossa kätte.

27. Ja Joab läkkitas Käskusid Taweti jure ja käskis öölda: Ma ollen Rabba wasto söddinud ja ollen sedda wee-liina kätte sanud.

28. Sepärrast koggu se teine rahwas kokko, ja lö leri ülles se liina alla ja wötta sinna sedda ärra, et minna sedda liina ärra ei wötta, ja et minno nimmi selle pärrast kuulsaks ei sa.

29. Ja Tawet koggus keik rahwast kokko, ja läks Rabba, ja söddis temma wasto ja sai sedda kätte.

30. Temma wöttis ka nende kunninga kroni ta Pea peält ärra, mis ühe talenti kulda wagis kalli kiwwidega, ja se sai Taweti pähhä: tem~a tõi ka seält liinast wägga palju saki wälja.

31. Ja sedda rahwast, mis seäl sees, wiis ta wälja ja panni neid sagidega, ja raud-äkkedega ja kirwestega tööd tegema, kui ta neid teiliskiwwi ahjust laskis läbbiminna: ja nenda teggi ta keikile Ammoni

laste liinadele; ja Tawet läks taggasi ja keik rahwas Jerusalemma.

13. Peatük.

Ammoni wäggise hora tö omma öega.

1. Ja pärrast sedda sündis, kui Absolomil Taweti poial se illus ödde olli Tamar nimmi, et Amnon Taweti poeg tedda armatses.

2. Ja Amnonil olli kitsas kä, et ta hakkas pöddema Tamari omma öe pärrast, sest ta olli neitsit: sepärrast olli se Ammoni melest kui imme assi, et ta temmale middagi pididi teggema.

3. Ja Amnonil olli üks söbber Jonadab nimmi, kes Simea Taweti weina poeg; ja Jonadab olli wägga tark mees.

4. Ja se ütles temmale: Sa kunninga poeg, miks sa igga hom~iko ni lahja olled? eks sa ei tahha mulle sedda üllesrækida? ja Amnon ütles temmale: Ma armatsen Tamarit omma wenna Absalomi ödde.

5. Ja Jonadab ütles temmale:

Heida ennast omma wodisse mahha ja te ennast haigeks; kui so issa tulleb sind waatma, siis ütle ta wasto: Ma pallun, lasse mo ödde Tamarit tulla, et ta mind södaks leiwaga ja mo silma ees se roa walmis teeks, et ma sedda nään ja temma käest söön.

6. Ja Amnon heitis mahha ja teggi ennast haigeks; ja kui kuningas tuli tedda waatma, siis ütles Amnon kuninga wasto: Lasse, ma pallun, mo ödde Tamarit tulla, et ta mo silma ees kaks maggusat koki teeb ja minna ta käest söön.

7. Ja Tawet läkkitas Tamari jure kotta ja käskis öölda: Et miñe om~a wenna Amnoni kotta ja te temmale roga.

8. Ja Tamar läks om~a wenna Amnoni kotta ja temma olli maas; ja ta wöttis taignat ja sötkus sedda ja teggi maggusad kogid ta silma ees, ja küpsetas need kogid.

9. Ja ta wöttis ühhe panno ja wallas neid temma nähhes wälja, ja tem~a ei tahtnud mitte süa; ja Amnon ütles: Saatke keik rahwast mo jurest wäljamine: ja keik rahwas

läksid ta jurest wälja.

10. Ja Amnon ütles Tamari wasto: To se roog kambri, et ma sinno käest söön; ja Tamar wöttis need maggusad kogid, mis ta olli teinud, ja wiis neid kambri omma wenna Amnoni kätte.

11. Kui ta sedda temma jure wiis, et ta pididi söma, siis hakkas ta temmasse kinni ja ütles temmale: Tulle, magga mo jures, mo ödde.

12. Ja temma ütles temmale: Ei mitte mo wend, ärra naera mind mitte ärra! sest nenda ei sünni tehha mitte Israelis; ärra te mitte sedda jölledust.

13. Ja minna, kuhho peaksin minna omma häbbi ärrasaatma, ja sinna olled siis kui üks neist jölledaist Israelis; ja nüüd rägi agga kuningaga, sest temma ei kela mind mitte sulle.

14. Agga temma ei tahtnud mitte ta sanna kuulda, waid sai woimust temma peäle ja naeris tedda ärra, et ta temma jures maggas.

15. Ja Amnon wihkas tedda üpris sure wihhaga, sest se wihha, misga ta tedda wihkas, olli surem kui se armastus,

misga ta tedda olli armastand:
ja Amnon ütles temmale: Touse
ülles, minne ärra.

16. Ja temma ütles temmale:
Ärra otsi selle sure kurjale
süüd sest teisest, mis sa mulle
olled teinud, et sa mind
tahhad wäljaaiada; ja ta ei
tahtnud tedda kuulda,

17. Ja hüdis omma poisi
omma teenri ja ütles: Et aiage
tedda mo jurest wälja oue, ja
panne uks temma tagga lukko.

18. (Ja temmal olli kirjo kuub
selgas, sest kunninga tütred,
kes neitsid ollid, kandsid
sesuggused kued:) ja temma
tener satis tedda wälja, ja
panni ukse temma tagga lukko.

19. Ja Tamar wöttis tuhka
omma Pea peäle panna, ja
kärristas se kirjo kue, mis ta
selgas, löhki, ja panni omma
kät ennese Pea peäle ja käis
ühthe puhko ja kissendas.

20. Ja Absalom temma wend
ütles ta wasto: Kas so wend
Amnon so jures on olnud? ja
nüüd, mo ödde, olle wait,
temma on so wend, ärgo
seisko so südda se asja peäle;
ja Tamar jäi kui üks ärrateotud
omma wenna Absalomi kotta.

21. Kui kunningas Tawet keik
needsinnatsed asjad sai
kuulda, siis olli temmal wägga
pahha meel.

22. Ja Absalom ei räkkind
middagi Amnoniga ei kurja
egga head, sest Absalom
wihkas Amnonit se asja
pärrast, et ta temma öe
Tamari olli ärranaernud.

23. Ja kahhe aasta pärrast
sündis, et Absalomil lamba-
niitjad ollid Paalhatsoris, mis
Ewraimi jures on, ja Absalom
kutsus keik kunninga lapsed
senna.

24. Ja Absalom tulli ka
kunninga jure ja ütles: Et wata,
so sullasel on lamba- niitjad,
siis tulgo, pallun ma, kunningas
omma sullastega omma sullase
jure.

25. Ja kunningas ütles
Absalomi wasto: Ei mitte mo
poeg, ärra lasse meid mitte
keik miñna, et meie sulle tülleks
ei olle; ja temma käis ta peäle,
agga ta ei tahtnud mitte tulla,
waid önnistas tedda.

26. Ja Absalom ütles: Kui
mitte, tulgo siis mo wend
Amnon meiega; ja kunningas
ütles temmale: Miks peab

temma soga minnema?

27. Kui Absalom temma peäle käis, siis laskis ta Amnonit ja keik kunninga lapsed temmaga miñna.

28. Ja Absalom käskis ommad poisid ja ütles: Et wadage, kui Amnoni meel hea on winast ja minna teile ütlen: Löge Amnonit mahha, siis tehke temmale surma, ärge kartke: eks se polle kül, et minna sedda teid ollen käsknud? olge tuggewad ja olge wahwad mehhed.

29. Ja Absalomi poisid teggid Amnonile, nenda kui Absalom käsknud: siis tousid keik kunninga poiad ülles ja söitsid iggamees omma hobbo-eesli selgas ja pöggenesid ärra.

30. Ja se sündis, kui nemmad tee peäl ollid, et se jut Taweti jure sai, et ööldi: Absalom on keik kunninga poiad mahhalönud, ja polle mitte ühteainust neist üllejänud.

31. Ja kuningas tousis ülles, ja kärristas ommad rided lõhki ja heitis Ma peäle mahha, ja keik ta sullased seisid kärristud rided selgas.

32. Ja Taweti wenna Simea

poeg Jonadab kostis ja ütles: Ärgo möttelgo mo issand mitte, et nemmad keik need nored mehhed need kunninga poiad on ärratapnud, waid Amnon üks on surnud: sest sest päwast, kui ta omma öe Tamari sai ärranaernud, on se assi otsego Absalomi suhho olnud pandud.

33. Sepärrast ärgo pango mo issand kuningas mitte omma süddamesse sedda asja, et ta mötleks: Keik kunninga poiad on ärrasurnud; sest Amnon on üks surnud.

34. Ja Absalom pöggenes ärra; ja se noor--mees se wahhimees töstis ommad silmad ülles ja näggi, ja wata siis tullid palju rahwast tee peält teine teise järrele mäe körwalt.

35. Ja Jonadab ütles kunninga wasto: Ennä kuningas poiad tullewad, nenda on se sündind, kui so sullane räkis.

36. Ja se sündis kui ta sai räkinud, wata siis tullid kuningas poiad, ja töstsid omma heäle ja nutsid, ja kuningas ka ja keik ta sullased nutsid wägga suurt

nutto.

37. Ja Absalom olli ärrapöggenend ja tulli Ammiuri poia Talmai, Kesuri kunninga jure: ja Tawet leinas omma poia pärrast keik need päwad. 38. Kui nüüd Absalom sai ärra pöggenud ja Kesuri läinud, siis olli ta seäl kolm aastat. 39. Ja kuningas Tawet jättis jälle Absalomi wasto wäljaminnemast, sest ta olli ennast trööstinud Amnoni pärrast, kes ärrasurnud.

14. Peatük.

Absalom leppib issaga: tulleb taggasi Jerusalemma.

1. Ja Joab Seruja poeg moistis, et kunninga südda Absalomi wasto olli. 2. Ja Joab läkkitas Tekoa liña, ja laskis seält ühhe targa naese tua ja ütles temma wasto: Et panne ennast leinama ja panne nüüd leina--rided selga, ja ärra woia ennast mitte ölliga, ja olle kui üks naene, kes monda päwa surno pärrast leinanud. 3. Minne siis kunninga jure

sisse ja rägi ta wasto sedda wisi: (ja Joab panni need sannad ta suhho.)

4. Ja se naene Tekoast räkis kunninga wasto, kui ta silmili Ma peäle mahhaheitnud ja kummardanud, ja ütles: Kuningas, sada abbi.

5. Ja kuningas ütles temmale: Mis sul on? ja ta ütles: Ma ollen öige lesknaene, sest minno mees on surnud.

6. Ja so ümmardajal olli kaks poega ja need kahhekessi taplessid wäljal, ja et nende wahhel ühtegi lahhutajat ei olnud, siis teine löi teist mahha ja teggi temmale surma.

7. Ja wata keik se sugguwössä kippub so ümmardaja peäle ja ütlewad: Anna sedda wälja, kes omma wenna mahhalönu, et meie tedda surma panneme ta wenna hinge eest, kedda temma on ärratapnud, et meie sedda pärriat ka kautame: siis kustutawad nemmad mo süt ka ärra, mis üllejäänud, et nemmad mo mehhele ei nimmet egga suggu ülle ei jätta Ma peäle.

8. Ja kuningas ütles naese wasto: Minne omma kotta, sest ma tahhan käsko sinno pärrast

anda.

9. Ja se Tekoa naene ütles kunninga wasto: Mo issand kunningas, se üllekohhus jägo minno peäle ja mo issa sou peäle, agga se kunningas ja ta aujärg olgo ilma süta.

10. Ja kunningas ütles: Kes so wasto rägib, sedda to minno jure, ja ta ei pea mitte ennam sinnusse puutma.

11. Ja temma ütles: Möttelgo siis kunningas Jehowa omma Jummal peäle, et se werre taggakulaja mitte wägga ärra ei rikku, ja et nemmad mo poega ärra ei kauta; ja temma tüles: Ni töest kui Jehowa ellab, ei pea so poia Peast ei karwagi mitte mahhawerima.

12. Ja se naene ütles: Lasse omma ümmardaja üht sanna omma issanda kunninga wasto räkida; ja ta ütles: Rägi.

13. Ja se naene ütles: Agga mikspärrast mötled sa seddasuggust Jummal rahwa wasto? sest et kunningas sedda sanna on räkinud, on temma kui süallune, sepärrast et kunningas omma ärralükkatud ei lasse taggasi tulla.

14. Sest meie surreme töeste ärra ja olleme kui wessi, mis Ma sisse woab, mis ei woi jälle kogguda; ja Jummal ei wötta mitte hinge ärra, ja mötleb need mötted, et ta ei lükka ennesest ärra, kes olli ärralükkatud.

15. Ja nüüd et ma ollen tulnud se sanna kunninga omma issanda wasto räkima, on sepärrast, et rahwas mulle kartust teinud, ja so ümmardaja mötles, ma tahhan otse kunninga wasto räkida, ehk wahhest kunningas wöttab tehha, mis ümmardaja rägib, 16. Kui kunningas wöttab kuulda, et ta omma ümmardaja peästab selle mehhe käest, kes mind ja mo poia ühtlase pididi ärrakautama Jummal pärris-ossast.

17. Ja sinno ümmardaja mötles: Kül mo issanda kunninga sanna saab mulle hingamisseks: sest otsego Jummal ingel, nenda on mo issand kunningas, et ta head ja kurja kuleb; ja Jehowa so Jummal olgo sinnoga.

18. Ja kunningas kostis ja ütles se naese wasto: Et ärra salga

mulle mitte sedda asja, mis ma so käest küssin; ja se naene ütles: Mo issand kuningas rägigo pallun ma.

19. Siis ütles kuningas: Kas Joabi kässi on soga keiges ses asjas? ja se naene kostis ja ütles: Ni töest kui so hing ellab, mo issand kuningas, ei woi ükski egga parremat egga pahhemat kät kallada keigest sest, mis mo issand kuningas on räkinud: sest so sullane Joab se on mind käsknud ja se on keik need sannad so ümmardaja suhho pannud:

20. Et ma se könne sedda wisi piddin pööрма, sepärrast on Joab so sullane sedda asja teinud, ja mo issand on tark Jummal ingli tarkust möda, et ta moistab keik, mis Ma peäl.

21. Ja kuningas ütles Joabi wasto: Wata nüüd ma ollen sedda asja teinud: siis minne, to sedda noort meest Absalomit taggasi.

22. Ja Joab heitis silmili mahha Ma peäle, ja kummardas ja önnistas kuningast; ja Joab ütles: Tännapäaw tunneb so sullane, et ma ollen armo leidnud so

melest, mo issand kuningas, sest et kuningas omma sullase sanna järrele teinud.

23. Ja Joab wöttis kätte, ja läks Kesuri ja tõi Absalomit Jerusalemma.

24. Ja kuningas ütles: Mingo ta jälle omma kotta, sest mo silmi ei pea ta mitte nähha sama; siis läks Absalom jälle omma kotta ja ei saand kunninga silmi mitte nähha.

25. Ja keiges Israelis ei olnud sedda illusamat meest mitte, kedda nemmad ni wägga kiitsid, kui Absalom; temma jallatallast ta pealaeni es olle temmal wigga.

26. Ja kui ta omma juuksed ärraleikas, (agga se sündis igga aasta lõppetussel, et ta neid ärraleikas, sest need ollid temmale wägga rasked, sepärrast leikas ta neid ärra) siis wagisid ta juuksed kakssadda sekli kunninga wae järrele.

27. Ja Absalomile sündis kolm poega ja üks tüttar, Tamar nimmi, se olli üks illusa näoga naesterahwas.

28. Kui Absalom kaks terwet aastat Jerusalemmas olli

ellanud ja ei saand mitte
kunninga silmi nähha:

29. Siis läkkitas Absalom Joabi
jure, et ta tedda piddi
kunninga jure läkkitama: agga
temma ei tahtnud mitte ta jure
tulla; ja ta läkkitas weel teist
korda, agga ta ei tahtnud tulla.

30. Siis ütles ta omma sullaste
wasto: Wadage Joabi põllo-
jaggo on minno põllo kõrwas
ja tal on seäl odrad peäl,
minge ja süütke sedda põllema;
ja Absalomi sullased süütsid se
põllo--jaggo põllema tullega.

31. Siis wöttis Joab kätte, ja
tulli Absalomi jure ta kotta ja
ütles ta wasto: Mikspärrast on
so sullased se põllo-ossa, mis
minno pärralt, tullega süütnud
põllema?

32. Ja Absalom ütles Joabi
wasto: Ennä ma läkkitasin so
jure ja käksin öölda: Tulle
seie, et ma sind läkkitan
kunninga jure, ütlema:
Mikspärrast ollen ma Kesurist
ärratulnud? se olleks mulle
hea, kui ma alles seäl olleksin.
Ja nüüd tahhaksin minna
kunninga silmad nähha sada,
agga kui mo sees on
üllekohhus, siis surma mind

ärä.

33. Siis läks Joab kunninga
jure ja andis temmale sedda
teäda, ja hüdis Absalomi, ja ta
tulli kunninga jure sisse ja
kummardas omma silmili mani
kunninga ette, ja kuningas
andis Absalomile suud.

15. Peatük.

*Tawet pöggeneb omma
kangekaelse poia Absalomi
eest.*

1. Ja pärrast sedda sündis, et
Absalom ennesele satis tõlla ja
hobbosid ja wiiskümmend
meest, kes temma ees jooksid.

2. Ja Absalom tousis warra
ülles ja seisis wärrawa tee
äres, ja se sündis, et Absalom
iggameest, kel rio-assi olli, et
ta kunninga jure piddi minnema
kohtusse, ennese jure kutsus ja
ütles: Kust liñnast sa olled? kui
ta ütles: So sullane on ühhest
Israeli sugguarrust:

3. Siis ütles Absalom ta wasto:
Wata so asjad on head ja
öiged, agga kunninga polest
polle sul kulajat ühtegi.

4. Ja Absalom ütles: Kes

panneb mind kohtomoistjaks
seie male, et iggamees, kel rio-
ehk kohto-assi on, mo jure
tulleks, et minna tem~ale
öigust moistaksin.

5. Ja se sündis, kui kegi ta
liggi tulli temma ette
kummardama, siis sirrutas ta
omma kät ja hakkas temmasse
kinni ja andis temmale suud.

6. Ja sedda wisi teggi Absalom
keige Israeli rahwale, kes
kuninga jure kohtusse tullid:
nenda warrastas Absalom
Israeli meeste süddant ärra.

7. Ja se sündis neljakümne
aasta pärrast, et Absalom
kuninga wasto ütles: Ma
pallun, lasse mind miñna ja
omma tootust, mis ma
Jehowale tootanud, Ebronis
ärratassuda.

8. Sest so sullane on ühhe
tootusse tootand, kui ma
Kesuris Siria-maal ellasin, ja
öölnud: Kui Jehowa mind
wahhest jälle taggasi wiib
Jerusalemma, siis tahhan ma
Jehowat tenida.

9. Ja kuningas ütles temmale:
Minne rahhoga. Ja ta wöttis
kätte ja läks Ebroni.

10. Ja Absalom läkkitas sallaja-

kulajaid keik Israeli souarrude
jure ja käskis öölda: Kui teie
passuna heält sate kuulda, siis
üttelge: Absalom on Ebronis
kuningaks sanud.

11. Ja Absalomiga läksid
kakssadda meest
Jerusalemmast, kes ollid
kutsutud, need läksid ommas
waggadusses, ja ei teädnud
ühtegi sest asjast.

12. Ja Absalom läkkitas
Ahitoweli Kilonimehhe Taweti
nou-andja temma liñnast Kilust
wälja, kui ta tappa-ohwrid
ohwerdas; ja se sallaja kurri
noupiddamine läks tuggewaks
ja rahwas tulli ikka ennam
Absalomi jure.

13. Ja üks tulli, kes Tawetile
teäda andis ja ütles: Israeli
meeste südda käib Absalomi
järrel.

14. Ja Tawet ütles keikile
omma sullastele, kes temmaga
Jerusalemmas: Wötkem kätte ja
pöggenegem ärra, sest muido
ei peäse meie kuhhogi
Absalomi eest: minge ruttuste,
et temma ei joua ja meid kätte
ei sa, ja meie peäle kurja ei
lükka ja sedda liñna moöga
terruga mahha ei lö.

15. Ja kunninga sullased ütlesid kunninga wasto: Wata so sullased on walmis keikis, mis meie issand kuningas ärrawallitseb tehha.

16. Ja kuningas läks jalla wälja ja keik temma perre, ja neid kümme liganaest jättis ta koia hoidma.

17. Ja kui kuningas sai jalla wälja läinud keige rahwaga, siis jäid nemmad ühhe koia jure seisma, mis kaugel ärra olli.

18. Ja keik temma sullased läksid ta körwast möda, ja keik Kreti- ja keik Pleti-wäggi ja keik Kittimehhed, kuussada meest, kes temma järrele ollid Katist tulnud, läksid kunninga eest möda.

19. Ja kuningas ütles Ittai Kittimehhe wasto: Mikspärrast tahhad sinna ka meiega tulla? minne taggasi ja jä se kunninga jure, sest sa olled woöras ja woid ka jälle omma paika miñna.

20. Eile olli so tulleminne ja tänna peaksin ma sind pannema meiega ulkuma ühhest paigast teise? sest minna lähhan, kuhho ma saan; minne taggasi ja wi ommad

wennad ennesega taggasi heldusse ja truussega.

21. Ja Ittai wastas kuningale ja ütles: Ni töest kui Jehowa ellab ja mo issand kuningas ellab, seäl paikas, kus mo issand kuningas on, olgo surmaks ehk elluks, seäl peab so sullane ka ollema.

22. Ja Tawet ütles Ittai wasto: Tulle ja minne möda; ja Ittai se Kittimees läks möda ja keik ta mehhed ja keik wäetimid lapsed, kes temmaga.

23. Ja keik se ma-rahwas nutsid sure heälega ja keik rahwas, mis mödaläksid; ja kuningas läks ülle Kidroni jõe, ja keik rahwas läksid körwe tee pole.

24. Ja wata ka Sadok olli seäl ja keik Lewitid temmaga, need kandsid Jummal seädusse laeka ja pannid se Jummal laeka seisma; ja Abjatar ohwerdas, kunni keik rahwas sai liñna seest ülleläinud.

25. Ja kuningas ütles Sadokile: Wi Jummal laekas jälle liñna: kui ma armo leian Jehowa melest, siis sadab ta mind jälle taggasi, ja annab mulle sedda ja omma maia

nähha.

26. Agga kui ta nenda ütleb:
Mul polle sinnust head meelt;
siin ma ollen, tehko ta mulle,
nenda kui ta melest hea on.

27. Ja kuningas ütles preestri
Sadoki wasto: Eks sa nä kuidas
se on? minne rahhoga taggasi
liñna, ja teie kaks poega
teiega, Ahimaats sinno poeg ja
Jonatan Abjatar poeg.

28. Wata ma tahhan wibida
körbe laggeda peäle, kunni teie
käest sanna tulleb, et teie
mulle teäda annate.

29. Ja Sadok wiis Abjatariga
Jummala laeka jälle
Jerusalemma, ja nemmad jäid
siñna.

30. Ja Tawet läks ülles öllipude
mäele ühte puhko nuttes, ja ta
Pea olli kinnikaetud ja temma
käis ilma kingata; ja keik se
rahwas, mis temmaga, ollid
iggamees oma Pea katnud, ja
läksid ülles ühte puhko nuttes.

31. Ja Tawetile anti teäda ja
ööldi: Ahitowel on nende seas,
kes sallaja kurja nou peawad
Absalomiga; ja Tawet ütles: Oh
Jehowa, te pallun ma, Ahitoweli
nou jölledaks. ✠

32. Kui Tawet selle mäe otsa

sai tulnud, kus ta Jummalat
kummardas, wata siis tuli ta
wasto Usai se Arkimees,
temma kuub olli lõhki kärristud
ja muld temma Pea peäl.

33. Ja Tawet ütles temmale:
Kui sa moga lähhad, siis olled
sa mulle koormaks.

34. Agga kui sa jälle liñna
lähhad ja Absalomile ütled:
Kuningas, sinno sullane
tahhan ma olla; tännini ollen
ma kül so issa sullane olnud,
agga nüüd tahhan ma ka sinno
sullane olla: siis woiksid sinna
mo heaks Ahitoweli nou tühjaks
teha.

35. Eks olle ka seälsammas
sinnoga need preestrid Sadok
ja Abjatar? nenda woib
sündida, et sa keik need asjad,
mis sa kunninga koiast kuled,
preestridele Sadokile ja
Abjatarile teäda annad.

36. Wata nende kaks poega on
seäl nende jures, Ahimaats
Sadoki poeg ja Jonatan
Abjatar poeg, ja nende läbbi
woite teie keik sannumed, mis
teie kulete, mo kätte läkkitada.

37. Ja Usai Taweti söbber läks
liñna, ja Absalom tuli
Jerusalemma.

16. Peatük.

*Siba kawwalus: Simeti tiggedus:
Absalomi hirmus tö.*

1. Kui Tawet nattukest maad mäe otsa peält sai eddasi läind, siis tuli Siba Mewiboseti sullane ta wasto, ja üks paar eeslid, mis saddulas, ja nende selgas olli kakssadda leiba, ja sadda rossina kobbarat, ja sadda wigi--kakko ja lähker wina.

2. Ja kuningas ütles Siba wasto: Kuhho tarwis on need sulle? ja Siba ütles: Need eeslid peawad ollema kunninga perrele söita, ja need leiwad ja wiigi-kakkud poistele süa, ja se wiin neile jua, kes körbes peaksid ärrawässima.

3. Ja kuningas ütles: Kus siis so issanda poeg on? ja Siba ütles kunninga wasto: Wata temma jäi Jerusalemma, sest ta ütles: Täna wõttab Israeli suggu mulle mo issa kuningrigi jälle sata.

4. Ja kuningas ütles Sibale: Wata keik, mis Mewiboseti pärralt on, annan ma sulle; ja Siba ütles: Ma kummardan,

lasse mind armo leida so melest, mo issand kuningas.

5. Ja kui kuningas Tawet Pahurimi läks, wata siis tuli seält üks mees wälja, kes Sauli seltsi sugguwössast, ja ta nimmi olli Simei Kera poeg, se tuli wälja ja sajatas ühte puhko,

6. Ja wiskas Tawetit ja keik kunninga Taweti sullased kiwwidega, ja keik rahwas ja keik need wäggewad ollid ta parremal ja ta pahhemal polel.

7. Ja Simei ütles nenda, kui ta sajatas: minne wälja, minne wälja sinna werremees ja pahharetti mees.

8. Jehowa on so kätte maksnud keik Sauli sou werd, kelle assemele sa olled kuningaks sanud: nüüd on Jehowa se kuningrigi so poia Absalomi kätte annud; ja wata sa olled ommas õnnetusses, sest sa olled werremees.

9. Ja Seruja poeg Abisai ütles kunninga wasto: Mikspärrast peab sesinnane surnud koer mo issandat kuningast sajatama? et lasse ma lähhän ja kissun ta Pea otsast ärra.

10. Agga kuningas ütles: Mis

mul on teiega teggemist, Seruja poiad? sajatago temma nenda peäle, sest nenda on Jehowa temmale üttelnud: Sajata Tawetit! ja kes woib öölda: Mikspärrast teed sa nenda?

11. Ja Tawet ütles Abisai wasto ja keikide omma sullaste wasto: Wata mo poeg, kes mo sissekonnast on wäljatulnud, käib mo hinge peäle; ja kui palju ennam nüüd Jemini poeg? jätke tedda, et ta sajatab, sest Jehowa on temmale sedda üttelnud.

12. Ehk Jehowa wöttab mo willetsusse peäle wadata, et Jehowa mulle head tassub temma tännapäise sajatamisse eest.

13. Nenda käis Tawet ja ta mehhed tee peäl, ja Simeil käis ikka mägge möda ta kohhal ja sajatas ühte puhko, ja wiskas kiwwidega temma kohta ja tolmotas mulla-tükkidega.

14. Ja kuningas tuli senna keige rahwaga, mis temma jures, ja ollid ärrawässinud, ja ta hingas seäl.

15. Ja Absalom ja keik rahwas Israeli mehhed ollid tulnud

Jerusalemma, ja Ahitowel temmaga.

16. Ja se sündis, kui Usai se Arkimees Taweti söbber Absalomi jure tuli, et Usai Absalomi wasto ütles: Ellago kuningas, ellago kuningas.

17. Ja Absalom ütles Usai wasto: On se sinno heldus omma söbra wasto? miks sa polle läinud omma söbraga?

18. Ja Usai ütles Absalomi wasto: Ei mitte, waid kedda Jehowa ärrawallitseb, ja sesinnane rahwas ja keik Israeli mehhed, eks ma peaks ollema ja jäma temma jure.

19. Ja teiseks, kedda ma peaksin tenima? eks mitte temma poia ees? nenda kui ma so issa ees ollen teninud, nenda tahhan ka sinno ees olla.

20. Ja Absalom ütles Ahitoweli wasto: Andke nou issekeskes, mis meie peame teggema.

21. Ja Ahitowel ütles Absalomi wasto: Heida omma issa lianaeste jure, kedda temma on jätnud kodda hoidma, et keik Israel saab kuulda, et sa omma issa melest olled haisema läinud, siis sawad

keikide nende käed, kes soga on, tuggewaks.

22. Siis löid nemmad Absalomile ühhe telgi ülles kattukse peäle, ja Absalom heitis omma issa lianaeste jure keige Israeli nähhes.

23. Ja Ahitoweli nou, mis ta andis neil päiwil, olli otsego olleks kegi Jummal sanna küssinud; nenda olli keik Ahitoweli nou ni hästi Taweti kui Absalomi melest.

17. Peatük.

Ahitoweli surm: Tawetit hoiti pelgus.

1. Ja Ahitowel ütles Absalomi wasto: Lasse mind nüüd kaksteistkü~end tuhat meest ärrawallitseda, et ma kätte wöttan ja sel ösel Tawetit takkaaiain;

2. Et ma ta peäle tullen, kui ta ärrawässinud on ja temma käed on lödwaks läinud, et ma temmale hirmo teen, et keik rahwas, mis ta jures, ärrapöggeneb; ja siis tahhan ma kunningast üksi mahhalüa.

3. Ja keik sedda rahwast

tahhan ma so jure taggasi sata; kui keik need mehhed sawad taggasi tulnud, kedda sa otsid, siis jääb keik rahwas rahhusse.

4. Ja se sanna olli öige Absalomi melest ja keik Israeli wannematte melest.

5. Ja Absalom ütles: Hüa ommeti Usai se Arkimees ka seie, et meie kuleme, mis nou ka temma suus on.

6. Ja Usai tuli Absalomi jure, ja Absalom räkis ta wasto ja ütles: Sedda wisi on Ahitowel räkinud, kas peame temma sanna möda teggema? kui mitte, siis rägi sinna.

7. Ja Usai ütles Absalomi wasto: Se nou ei olle mitte hea, mis Ahitowel sel korral on annud.

8. Ja Usai ütles: Sa tunned omma issa ja temma mehhed, et nemmad wäggewad ja nende südda wihha täis on, kui karro, kelle käest poiad wäljal ärrawoetud; ja so issa on söddamees, ja ei jä mitte öseks rahwaga wäljale.

9. Wata ehk ta on puggenud kussagi ühhe kaewandusse sisse ehk teise nisugguse

paika; ja kui se sünnib, et hakkatuses monningad neist langewad, et iggaüks, kes sedda kuleb, ütleb: Muist rahwast, mis Absalomi järrel käib, on mahha--lödud:

10. Siis ka se keigewahwam mees, kel südda on kui loukoera südda, sullab hopis ärra: sest keik Israel teab, et so issa wäggew ja et need, kes temmaga, wahwad mehhed on.

11. Sepärrast annan ma se nou, et keik Israelid Tanist Persebast sadik ussinaste so jure koggutakse ni paljo kui liiw, mis merre äres, ja et sa isse lahkingisse lähhad.

12. Siis tulleme tem~a peäle ühte nisugguse paika, kust tedda leitakse ja same tem~a kaela peäle, otsego kaste Ma peäle mahha langeb, et temmast ja keikist neist mehhist, kes temmaga, ei ka ühtainust jälle ei jä.

13. Ja kui ta ühte liina koggub, siis peawad keik Israeli lapsed selle liina külge köied pannema, ja tahhame sedda jöeni weddada, senni kui seält ei leita ei kiwwi hunnikkogi.

14. Ja Absalom ütles ja keik

Israeli mehhed: Usai Arkimehhe nou on parrem kui Ahitoweli nou: (sest Jehowa olli käsknud Ahitoweli head nou tühjaks tehha, sepärrast et Jehowa Absalomi peäle piddi önnetust saatma.)

15. Ja Usai ütles preestride Sadoki ja Abjatari wasto: Nenda ja nenda on Ahitowel Absalomile ja Israeli wannemattele nou annud, ja nenda ja nenda ollen minna nou annud.

16. Sepärrast läkkitage usssinaste ja andke Tawetile teada ja üttelge: Ärra jä mitte sel ösel körwe laggeda peäle, waid minne wissiste ülle Jordani, et ei neelta kunningast ärra ja keik rahwast, mis temmaga.

17. Ja Jonatan ja Ahimaats seisid Rogeli kaewo jures, ja üks ümmardaja läks ja kulutas neile sedda, et nemmad piddid minnema ja kunningale Tawetile teada andma: sest nemmad ei julgend mitte ennast nähha anda, et nemmad piddid liina minnema.

18. Agga üks pois näggi neid ja andis sedda teada

Absalomile; ja need mollemad läksid ussinaste ja tullid Pahurimi ühhe mehhe kotta, kel ommas oues üks kaew olli, ja siñna astusid nemmad sisse.

19. Ja se naene wöttis ja lautas ühhe waiba se kaewo su peäle, ja lautas tango laiale senna peäle, ja se luggu jäi teädmatta.

20. Ja Absalomi sullased tullid se naese jure kotta ja ütlesid: Kus on Ahimaats ja Jonatan? ja se naene ütles neile: Nemmad läksid se wee oia ülle; ja kui nemmad said otsinud ja ei mitte leidnud, siis läksid nemmad Jerusalemma taggasi.

21. Ja se sündis pärrast, kui nemmad said ärraläinud, siis tullid nemmad sest kaewust ülles ja läksid ja kulutasid kunningale Tawetile, ja ütlesid Taweti wasto: Wõtke kätte ja minge noppeste ülle wee, sest Ahitowel on sedda wisi teie wasto nou annud.

22. Siis wöttis Tawet ja keik rahwas, mis temmaga, kätte ja läksid ülle Jordani: nemmad läksid hom~iko walgeni, kunni ei mitte ühtainust waiak ei

jäanud, kes ei olleks ülle Jordani läinud.

23. Kui Abitowel näggi, et temma nou järrele ei tehtud mitte, siis panni ta eesli saddulasse, ja wöttis kätte ja läks omma kotta omma liñna, ja kui ta omma koia pärrast sai seädmist teinud, siis poos ta ennast ülles ja surri ärra, ja tedda maeti ta issa hauda mahha.

24. Ja Tawet sai Mahanaimi, ja Absalom läks ülle Jordani temma ja keik Israeli mehhed temmaga.

25. Ja Absalom olli Amasa Joabi assemele wäe ülle pannud: ja Amasa olli ühhe mehhe poeg, kelle nimmi Itra üks Isreelimees, kes Abigali Naasi tütre Seruja öe Joabi emma jure olli heitnud.

26. Ja Israel ja Absalom löid leri ülles Kileadi male.

27. Ja se sündis, kui Tawet Mahanaimi tuli, et Sobi Naasi poeg Rabbast Ammoni laste liñnast, ja Makir Ammieli poeg Lodebarist, ja Parsillai Kileadimees Rogelimist,

28. Wodid, ja kausid, ja kiwwiriisto, ja nisso, ja odre, ja

jahho, ja odra tango, ja ubbe,
ja läätsid ja muud tango,
29. Ja met, ja woid, ja
puddolojuksid ja lehma--juusto
Taweti jure töid ja se rahwa
jure, kes temmaga, neile süa:
sest nemmad ütlesid: Rahwas
on nälgas ja ärrawässinud ja
jannus körbes.

18. Peatük.

*Absalom saab hukka, ja Tawet
nuttab.*

1. Ja Tawet lugges se rahwa
ära, mis temma jures, ja panni
nende ülle pealikkud ülle igga
tuhhande ja pealikkud ülle igga
saa.

2. Ja Tawet läkkitas sedda
rahwast wälja, kolmanda ossa
Joabi käe al, ja kolmandama
ossa Abisai Seruja poia Joabi
wenna käe al, ja kolmandama
ossa Ittai Kittimehhe käe al; ja
kuningas ütles rahwa wasto:
Ma tahhan ommeti issi ka
teiega wäljaminna.

3. Ja rahwas ütles: Sa ei pea
mitte wälja--minnema; sest kui
meie peaksime hopis
pöggenema, siiski ei holi

nemmad meie pärrast middagi,
ja ehk kül pool ossa meist
peaks surma sama, siiski ei
holi nemmad meie pärrast
ühtegi, sest nisuggusid, kui
meie, on sul kül kümme tuhat:
sepärrast on nüüd parrem, et
sa meile liñnast appi tulled.

4. Ja kuningas ütles nende
wasto: Ma tahhan tehha, mis
teie melest hea on; ja
kuningas jäi wärrawa körwa
seisma, agga keik rahwas
läksid wälja sadda hawal ja
tuhhat hawal.

5. Kuningas käskis ka Joabit
ja Abisait ja Ittait ja ütles: Olge
mulle pehmed se nore mehhe
Absalomi wasto; ja keik rahwas
kuulsid, kui kuningas keikile
pealikkuttele Absalomi pärrast
käsko andis.

6. Ja rahwas läks wälja peäle
Israeli wasto, ja taplus hakkas
Ewraimi metsas.

7. Ja Israeli rahwas lödi senna
Taweti sullaste ette mahha, ja
sel päwal olli seäl suur
mahhalöminne, et
kakskümmend tuhat meest
langsid.

8. Ja se taplus läks senna
laiale ülle keige se Ma, ja mets

lõppetas ennam rahwast ärra, kui moök sel päwal olli ärralõppetand.

9. Ja Absalom sattus Taweti sullaste wasto, ja Absalom sõitis hobbo-eesli selgas, ja kui se hobbo-esel ühhe sure tamme alla sai, kel kerud oksad ollid, siis hakkas ta Pea sest tammest kinni, ja temma jäi taewa ja Ma wahhele rippuma, ja se hobbo-esel mis temma al, läks omma teed.

10. Ja üks mees näggi sedda ja räkis Joabile ja ütles: Wata, ma näggin Absalomit ühhes tammes powad.

11. Ja Joab ütles se mehhe wasto, kes temmale sedda teäda andis: Wata, kui sa sedda näggid, mikspärrast ei lönud sa siis tedda mitte siñna mahha? siis olleks minno kohhus olnud, sulle kümme höbbesekli ja ühhe wö anda.

12. Ja se mees ütles Joabi wasto: Kui minna ka omma kätte peäl tuhhat höbbesekli wagiksin, ommeti ei pistaks ma omma kät mitte kunninga poia külge; sest kunningas andis käsko sulle ja Abisaile ja Itaile meie kuuldes ja ütles: Pange,

kes se ial on, nore mehhe Absalomi tähhele.

13. Ehk kui ma om~a hinge peäle olleksin kawwalust teinud, ja et ühtegi asja ei jä kunninga eest warjule, siis sinna isse seisaksid mo wasto.

14. Ja Joab ütles: Ei ma woi nenda so ees odata; ja ta wöttis kolm odda ennese kätte ja aias neid Absalomi süddame sisse, kui ta alles ellas kesk tamme külges.

15. Ja kümme poise, kes Joabi sõariistad kandsid, tullid temma ümber ja löid Absalomi mahha ja teggid temmale surma.

16. Ja Joab puhhus passunat, ja rahwas pöörsid taggasi Israeli tagga aiamast, sest Joab kelis rahwast ärra.

17. Ja nemmad wötsid Absalomit ja wiskasid tedda metsa ühhe sure kaewandusse, ja teggid ülles ta peäle ühhe wägga sure kiwwi hunnikko: ja keik Israeli lapsed pöggenesid iggamees omma telki.

18. Ja Absalom olli wötnud ja lasknud omma ello aeges ennesele ühhe au-samba üllestehha, mis kunninga orgus on ; sest ta ütles: Mul ei olle

poega, mo nimme mällestusseks; ja ta nimmetas se samba omma nimme järrele, sest tänna--päni hütakse sedda Absalomi märgiks.

19. Ja Ahimaats Sadoki poeg ütles: Et lasse ma josen ja wiin kunningale röömsad sannumed, et Jehowa temmale ta waenlaste käest öigust on saatnud.

20. Ja Joab ütles: Ei sa olle sel päewal mitte röömsa sannumetoja, ja teisel päwal woid sa röömsad sannumed wia, agga nüüd sel päwal ei pea sa mitte sannumed wima, sepärrast et kunninga poeg on surnud.

21. Ja Joab ütles Kusile: Minne, anna kunningale teada, mis sa olled näinud; ja Kusi kummardas Joabi ette ja jooksis peäle.

22. Ja Ahimaats Sadoki poeg wöttis weel Joabi wasto öölda: Olgo mis ial on, lasse ma josen ka Kusi järrele; ja Joab ütles: Miks sinna tahhad joosta, mo poeg? ja sul ep olle mitte häid sannumid wia.

23. Ta ütles: Et olgo mis tahhab, ma jooksen; siis ütles

ta temmale: Et jookse; ja Ahimaats jooksis sedda laggeda Ma teed ja sai Kusist möda.

24. Ja Tawet istus kahhe wärrawa wahhel, ja wahhimees läks wärrawa kattukse peäle müri peäle, ja ta töstis ommad silmad ülles ja näggi ja wata, üks mees jooksis üksi.

25. Ja se wahhimees hüdis ja andis kunningale teada, et kunningas ütles: Kui ta üksi on, siis on head sannumed temma suus; ja ta läks ikka liggemale.

26. Kui wahhimees näggi teist meest jookswad, siis hüdis se wahhimees wärrawa hoidja pole ja ütles: Ennä weel üks mees jookseb üksi; ja kunningas ütles: Ka se toob head sannumed.

27. Ja wahhimees ütles: Ma nään selle essimesse jooksmist, nenda kui Ahimaatsi Sadoki poia jooksmine; siis ütles kunningas: se on üks hea mees ja ta tulleb hea sannumega.

28. Ja Ahimaats hüdis ja ütles kunninga wasto: Rahho! ja kummardas kunninga ette om~a silmili mahha, ja ütles:

Kidetud olgo Jehowa so Jummal, kes need mehed on kinniannud, kes omma kät mo issanda kunninga wasto üllestöstnud.

29. Ja kuningas ütles: Kas se noremehhe Absalomi kässi hästi käib? ja Ahimaats ütles: Ma näggin suurt kärrinat, kui Joab kunninga sullast ja mind sinno sullast seie läkkitas, ja ma ei tea mitte, mis se olli.

30. Ja kuningas ütles: Minne körwale, jä siñna seisma; ja ta läks senna körwale ja jäi seisma.

31. Ja wata Kusi tuli, ja Kusi ütles: Wötko mo issand kuningas head sannumed kuulda, sest Jehowa on sel päwal sulle öigust saatnud keikide käest, kes so peäle kippusid.

32. Ja kuningas ütles Kusi wasto: Kas se noremehhe Absalomi kässi hästi käib? ja Kusi ütles: Mo issanda kunninga waenlased ja keik need, kes so peäle kippuwad sulle kurja teggema, sago se noremehhe sarnatseks.

19. Peatük.

*Tawet leinab ja kaebab
Absalomi pärrast, ja saab jälle
omma kunningrigi peäle.*

1. Ja kunninga südda kihwatas, ja temma läks ülles wärrawa üllema tuppa ja nuttis, ja kui ta senna läks, ütles ta nenda: Mo poeg Absalom, mo poeg, mo poeg Absalom! kes annab et ma olleksin ärrasurnud, minna sinno assemel! oh

Absalom, mo poeg, mo poeg,

2. Ja Joabile anti teäda: Wata kuningas nuttab ja leinab wägga Absalomi pärrast.

3. Ja se ärrapeästmisse rööm läks sel päwal leinamiseks keige rahwale: sest rahwas sai sel päwal kuulda, et ööldi: Kuninga meel on ta poia pärrast haigeks sanud.

4. Ja rahwas wöttis sel päwal wargsel wisil liñna tulla, otsego rahwas wargsel wisil tulleb, kel häbbi on, kui nemmad taplussest ärrapöggenend.

5. Ja kuningas olli ommad silmad kinni katnud, ja kuningas kissendas sure heälega: Mo poeg Absalom,

Absalom mo poeg, mo poeg!
6. Ja Joab läks kunninga jure kotta ja ütles: Sa olled tännapä keikide omma sullaste silmad häbbi täis teinud, kes tännapäaw sinno hinge, ja so poegade ja so tüttarte hinge, ja so naeste hinge ja so lianaeste hinge on ärrapeästnud.

7. Et sa armastad neid, kes sind wihkawad, ja neid wihkad, kes sind armastawad: sest tänna olled sa teäda annud, et sa pealikkuist ja sullasist ei holi; sest ma tunnen tänna, et kui Absalom ellaks, ja meie keik tänna surnud olleksime, kül se siis so melest öige olleks.

8. Sepärrast touse ülles, minne wälja ja rägi omma sullaste mele pärrast: sest ma wañnun Jehowa jures, kui sa ei tulle mitte wälja, siis ei jää ülle ö mitte ühtainust meest so jure; se on sul siis weel pahhem kui keik se õnnetus, mis so peäle on tulnud so norest põlwest siit sadik.

9. Ja kuningas tousis ülles ja istus wärrawa suus, ja keige rahwale anti teäta ja ööldi:

Wata kuningas istub wärrawa suus; siis tulli keik rahwas kunninga ette, agga Israel olli pöggenend iggamees omma telki.

10. Ja keik rahwas keige Israeli souarrude sees waidlesid ja ütlesid: Kuningas on meid meie waenlaste käest ärrapeästnud, temma on meid ka Wilistide käest lahti teinud, agga nüüd on ta piddand siit maalt Absalomi eest ärrapöggenema.

11. Ja Absalom, kedda meie enneste ülle ollime woidnud, on sötta ärrasurnud; mikspärrast teie siis nüüd wait seisate, et teie kuningast taggasi ei to?

12. Ja kuningas läkkitas preestride Sadoki ja Abjatari jure ja laskis öölda: Räkige Juda wannematte wasto ja üttelge: Mikspärrast tahhate teie wiimsed olla, kuningast jälle omma kotta tomas? (sest keige Israeli kõnned ollid kunninga ette sanud temma kotta.)

13. Teie ollete mo wennad, teie ollete mo lu ja mo lihha, ja mikspärrast tahhate teie wiimsed olla kuningast taggasi

tomas?

14. Ja Amasale üttelge: Eks sa olle mo lu ja mo lihha? nenda tehko Jummal mulle ja nenda weel peälegi, sinna pead mo ees keige ello aia Joabi assemel wäepealik ollema.

15. Ja ta pöris keikide Juda meeste süddant, kui ühhe ainsa mehhe süddant, et nemmad kunninga jure läkkitasid ööldes: Tulle taggasi sinna ja keik so sullased.

16. Siis läks kunningas taggasi ja tulli Jordani jure, ja Judarahwas olli Kilgali tulnud, et nemmad kunninga wasto piddid minnema ja kunningast Jordani ülle saatma.

17. Ja Jemini poia Kera poeg Simej, kes Pahurimist olli, joudis ka ja tulli alla Juda meestega kunninga Taweti wasto.

18. Ja tuhhat meest Penjaminist temmaga, ja Siba Sauli koia sullane ja temma wiisteist--kümmend poega ja ta kakskümmend sullast temmaga, need läksid kermeste kunninga ele ülle Jordani.

19. Ja parw läks ülle kunninga perret toma ja teggema, mis ta

melest hea; ja Simej Kera poeg heitis kunninga ette mahha, kui ta ülle Jordani piddi minnema.

20. Ja ta ütles kunninga wasto: Ärgo arwago mo issand mitte sedda üllekohhut süüks ja ärra mötle mitte se peäle, mis üllekohhut so sullane on teinud sel päwal, kui kunningas mo issand Jerusalemmast wäljaläks, nenda et kunningas sedda omma süddamesse peaks pannema.

21. Sest so sullane tunneb, et ma ollen patto teinud; wata sepärrast ollen ma tänna tulnud ja keigeessimenne keigest Josepi soust, et ma piddin omma issanda kunninga wasto seie alla--tullema.

22. Ja Abisai Seruja poeg wastas ja ütles: Eks Simeit ei peaks selle pärrast mitte surma pandama, et ta Jehowa woitud mehhe on sajatand?

23. Ja Tawet ütles: Mis mul teiega teggemist Seruja poiad! et teie mulle tänna tahhate wastaseks olla; kas peaks tänna keddagi Israelist surma pandama? sest eks ma ei tea, et ma tännapääw Israeli ülle jälle kunningaks saan?

24. Ja kuningas ütles Simeiwasto: Sa ei pea mitte surrema; ja kuningas wandustemale.

25. Mewiboset Sauli poeg tuli ka alla kunninga wasto, agga temma ei olnud ennese jalgo pesnud egga omma habbet ärraiaanud, ja ennese ridid ei olnud ta pesnud sest päwast, kui kuningas olli ärraläinud, siñna päwani, kui ta rahhoga jälle tuli.

26. Ja se sündis, kui ta tuli Jerusalemma kunninga wasto, et kuningas temmale ütles: Mewiboset, miks sa polle minnoga läinud?

27. Ja ta ütles: Mo issand kuningas, mo sullane on mind petnud, sest so sullane ütles: Ma tahhan ennesele ühhe eesli lasta saddulasse panna, et ma ta selgas söidan ja kunningaga lähhän; sest so sullane lonkab jalgo.

28. Ja ta on mo issanda kunninga jure so sullase peäle keelt kannud: agga mo issand kuningas on kui Jummalangel; sepärrast te, mis so melest hea on.

29. Sest keik mo issa suggu

polle muud kui surma wäärt olnud mo issanda kunningaes; siiski olled sa omma sullase nende seltsi pannud, kes so laudas söwad: mis mul siis enam öigust on, ehk enam kissendamist kunninga pole?

30. Ja kuningas ütles temmale: Miks sa enam ommad asjad rägid? ma ollen öölnud, sinna ja Siba jaggage need wäljad.

31. Ja Mewiboset ütles kunninga wasto: Wötko ta küsedda hopis ärra nüüd, et mo issand kuningas rahhoga omma kotta on taggasi tulnud.

32. Ja Parsillai Kileadimees tuli alla Rogelimist ja läks kunningaga ülle Jordani, et ta tedda ülle Jordani sataks.

33. Ja Parsillai olli wägga wanna, üks kahheksakümne aastane mees, ja sesamma olli kunningast toitnud, kui ta Mahanaimis seisis; sest ta olli üks wägga rikkas mees.

34. Ja kuñingas ütles Parsillai wasto: Tulle sa moga ülle jõe sest ma tahhan sind ennese jures Jerusalemmas toita.

35. Ja Parsillai ütles kunninga

wasto: Kui palju on enam mo
ello aasta päivi, et ma
kuningaga Jerusalemma pean
üllesminnema?

36. Ma ollen tänapäev
kahheksakümmend aastat
wanna, kas ma peaksin wahhet
teadma hea ja kurja wahhel?
kas so sullane woib maitsta,
mis ma süön ehk mis ma
joon? kas ma woin enam
kuulda lauljatte meeste ja
naeste heäle? mikspärrast
peaks ma siis so sullane om~a
issandale kuningale enam
koormaks ollema?

37. So sullane lähheb agga
omma nattukest maad
kuningaga ülle Jordani;
mikspärrast peaks siis
kuningas sesugguse
tassumisega mulle
ärratassuma?

38. Lasse, pallun ma, om~a
sullane taggasi miina, et ma
omma liina ärrasurren omma
issa ja omma emma haua jure;
ja wata so sullane Kimmam
woib mo issanda kuningaga
siina ülle miina, ja sellele te,
mis so melest hea.

39. Ja kuningas ütles: Tulgo
Kimmam siis moga siina ülle,

ja minna tahhan temmale
teha, mis so melest hea on,
ja keik, mis sa mo käest
tahhad, tahhan ma sulle teha.
40. Kui keik rahwas ülle
Jordani olli läinud ja kuningas
ka üllelänud, siis andis
kuningas Parsillaile suud ja
önnistas tedda, ja ta läks
taggasi omma paika.

41. Ja kuningas läks Kilgali ja
Kimman läks temmaga; ja keik
Juda rahwas ja ka pool Israeli
rahwast ollid kuningast ülle
saatnud.

42. Ja wata keik Israeli
mehhed tullid kuninga jure ja
ütlesid kuninga wasto: Miks--
pärrast on meie wennad need
Juda mehhed sind wargsel wisil
ärrawnud, et nemmad
kuningast ja ta perret ülle
Jordani saatnud ja keik Taweti
söa mehhed nendega?

43. Ja keik Juda mehhed
kostsid Israeli meeste wasto:
Sepärrast et kuningas meile
liggem on; agga miks süttib
teile se asja pärrast wihha
pöllema? kas meie olleme ka
kuninga käest süa sanud? kas
meile andid on kinkitud?

44. Ja Israeli mehhed kostsid

Juda meeste wasto ja ütlesid: Meil on küm~e ossa sest kuñingast, ja ka Tawetist on meil enam kui teil; miks-- pärrast ollete teie, siis meid alwaks pannud? ja eks meie sanna ei olle essimenne olnud meile, et meie om~a kuñingast piddime jälle taggasi toma? ja Juda meeste sanna olli kowwem, kui Israeli meeste sanna.

20. peatük.

Seba ukkutab rahwast: Amasat tappetakse.

1. Ja siñna juhtus üks paharetti mees Seba nimmi Pikri poeg Jemini mees, ja se puhhus passunat ja ütles: Meil ei olle ühtegi ossa Tawetist, egga meil olle pärris-ossa Isai poiast; Israel, mingo iggamees omma telki.

2. Siis läksid keik Israeli mehhed Taweti järrele ärra Pikri poia Seba järrele; ja Juda mehhed hoidsid omma kunninga pole Jordanist Jerusalemmast sadik.

3. Ja Tawet tuli Jerusalemma

omma kotta; ja kunningas wöttis neid kümme naest, need liignaesed, kedda ta olli jätnud kodda hoidma, ja panni neid ühte kotta hoida ja toitis neid, agga ta ei heitnud mitte nende jure; ja nemmad ollid kinni omma surma päwani kui lesse põlwes keige ello aia.

4. Ja kunningas ütles Amasa wasto: Hüa mulle keik Juda mehhed kokko kolme päwaga, ja olle sinna siis ka siin.

5. Ja Amasa läks Juda kokko hüdma, ja wibis ülle se aia, mis ta temmale olli seädnud.

6. Ja Tawet ütles Abisai wasto: Nüüd teeb Seba Pikri poeg meile enam kurja kui Absalom; wötta sinna omma issanda sullased ja aia tedda tagga, et ta ennesele ei leia tuggewaid liñnasid ja meie silma eest ärra ei peäse.

7. Ja temma järrele läksid wälja Joabi mehhed ja Kreti- ja Pleti-wäggi ja keik wäggewad; ja nemmad läksid Jerusalemmast wälja, Seba Pikri poega taggaaiama.

8. Nemmad ollid sure kiwwi jures, mis Kibeoni liggi, ja Amasa tuli nende ees; (ja

Joabi kue ümber, mis ta selgas, olli wö ja seäl peäl wö moögaga, mis ta niutte külges olli kinni ommas tuppes; kui temma eddasi läks, siis langes see moök tuppest wälja.) 9. Ja Joab ütles Amasale: Kas so kassi hästi käib mo wend? ja Joabi parrem kassi hakkas Amasa habbemest kinni, et ta temmale pididi suud andma. 10. Ja Amasa ei hoidnud ennast mitte se moöga eest, mis Joabi käes, ja ta pistis tedda sellega wiendamast külje-luust läbbi, et ta omma sissekonna wäljaaias Ma peäle, ja temma ei pistand mitte teist korda, ja ta surri ärra. Ja Joab aias omma wenna Abisaiga Seba Pikri poia tagga. 11. Ja üks mees Joabi poisedest jäi ta jure seisma, kes pididi ütlema: Kel Joabi peäle hea meel on ja kes Taweti pool on, se mingo Joabi järrele. 12. Ja Amasa weris werres kesk maanteed; kui se mees näggi, et keik rahwas jäid seisma, siis satis ta Amasa tee peält körwale wäljale, ja wiskas ühhe ride ta peäle: sest et ta

näggi, et keik, kes ta jure tullid, seima jäid.

13. Kui ta mantee peält olli körwale sadetud, siis läks iggamees möda Joabi järrele, Seba Pikri poia taggaaiama.

14. Sest ta läks keikist Israeli souarrudest läbbi Petsaaka Abeli ja keik Peri-rahwa jure; agga teised koggusid ja tullid ka temma järrele.

15. Ja nemmad tullid ja pannid tedda kinni Petmaaka Abelis ja teggid walli ülles liйна wasto, et se jo müri liggi seisis, ja keik rahwas, mis Joabiga ollid, rikkusid keik ärra, mis teel olli, et nemmad piddid müri mahha sama.

16. Ja üks tark naene hüdis liйна seest: Kuulge, kuulge, et üttelge Joabi wasto: Tulle seie liggi, et ma sinnoga woin räkida.

17. Kui ta temma liggi tuli, siis ütles se naene: Olled sa Joab? ja ta ütles: Ma ollen; ja ta ütles temmale: Kule omma ümmardaja könne; ja temma ütles: Ma kulen.

18. Ja temma räkis ja ütles: Nemmad olleksid piddand essite öiete räkima ja ütlema:

Sago Abelis hästi järrele küssitud; ja nenda olleksid asjad korda läinud.

19. Minna ollen üks neist rahholistest truidest Israeli liinadest ; sinna otsid surmada ühhe liina, mis Israelis üks emma-lin on; mikspärrast tahhad sa Jehowa pärris-ossa ärraneelda?

20. Ja Joab kostis ja ütles: Se olleks teotusseks, teotusseks olleks se mulle, kui ma peaksin ärraneelma ehk ärrarikkuma;

21. Polle se luggu mitte nenda, waid üks mees Ewraimi mäggiselt maalt Seba nimmi Pikri poeg on omma kät üllestöstnud kunninga Taweti wasto; andke tedda üksi wälja, siis lähhan ma liina alt ärra: ja se naene ütles Joabi wasto: Wata ta Pead peab so kätte ülle müri wissatama.

22. Ja se naene tuli omma tarkussega keige se rahwa jure, ja nemmad raiusid Seba Pikri poia Pea otsast ärra ja wiskasid Joabi kätte; ja ta puhhus passunat, ja nemmad läksid laiale liina alt ärra iggamees omma telki; ja Joab läks jälle Jerusalemma

kunninga jure.

23. Ja Joab olli keige Israeli wäe ülle, ja Penaja Jojada

poeg Kreti- ja Pleti-wäe ülle,

24. Ja Adoram makso ülle, ja Josawat Ahiludi poeg olli üllem-nou-andja.

25. Ja Seja kirjotaja, ja Sadok ja Abjatar preestrid;

26. Ja ka Ira Jairimees olli Taweti üllem-ma-wallitseja.

21. Peatük.

Kibeonid leppitakse ärra: södda Wilistide wasto.

1. Ja Taweti aial olli nälg kolm aastat, aasta aasta järrele, ja Tawet otsis Jehowa Palle, ja Jehowa ütles: Se on Sauli pärrast ja se werre suggu pärrast; et ta Kibeonirahwast on ärrasurmand.

2. Ja kunningas kutsus Kibeonirahwast ja ütles nende wasto: (Ja Kibeonirahwas ei olnud mitte Israeli laste seast, waid neist, kes Emoridest üllejäänud, ja Israeli lapsed ollid neile wandunud, ja Saul püdis neid mahhalüa, kui ta Israeli ja Juda laste eest omma wihha

ülles--näitis.)

3. Tawet ütles nüüd

Kibeonirahwa wasto: Mis ma teile pean teggema, ja misga pean ma ärraleppitamist teggema, et teie Jehowa pärris-ossa wöttate önnistada?

4. Ja Kibeonirahwas ütlesid temmale: Meil polle hõbbemat egga kulda tarwis ei Sauli egga temma sou käest, meil polle ka tarwis, keddagi Israelis ärrasurmada; ja ta ütles: Mis teie siis rägite? ma tahhan teile sedda teha.

5. Ja nemmad ütlesid kunninga wasto: Selle mehhe käest, kes meid tahtnud lõppetada ja kes meie wasto möttelnud kurja, et meid pididi ärrakautadama, et meie ei piddand paigale jäma ühhegi Israeli raia peäle:

6. Selle laste seast sago meile seitse meest antud, et meie neid Jehowale üllespome Sauli-Kibeas, kes Jehowast olli ärrawallitsetud; ja kunningas ütles: Ma tahhan anda.

7. Ja kunningas andis armo Mewibosetile Sauli poia Jonatani poiale Jehowa wande pärrast, mis nende wahhel olli, Taweti ja Sauli poia Jonatani

wahhel.

8. Ja kunningas wöttis need kaks Ritspa Aija tütre poega, mis ta Saulile ilmale tonud, Armonit ja Mewibosetit, ja need wiis Sauli tütre Mikali poega, mis ta Adrielile Parsillai se Meholatimehhe poiale olli ilmale tonud.

9. Ja ta andis neid Kibeonirahwa kätte, ja nemmad posid neid mäe peäle Jehowa ette ülles, et nemmad langsid seitsmekessi ühtlase, ja neid pandi surma leikusse aia esimessil päiwil odra leikusse hakkatuses.

10. Ja Ritspa Aija tüttar wöttis kottiriet ja löi sedda kaljo peäle ennesele telgiks ülles leikusse hakkatuses, kunni wessi taewast nende peäle wallas, ja ei lasknud mitte taewa linto nende peäle seista päwa aeges, egga metsalissi ö aeges.

11. Ja Tawetile anti sedda teada, mis Ritspa Aija tüttar Sauli liignaene olli teinud.

12. Ja Tawet läks ja wöttis Sauli luud ja Jonatani temma poia luud, Kileadi-Jabesi koddanikkude käest, mis

nemmad Petsani ulitsa peält
ollid wargsel wisil ärrawötnud,
kus Wilistid neid ollid
üllesponud sel päwal, kui
Wilistid Sauli Kilboa mahhalöid.

13. Ja ta tõi Sauli luud ja
Jonatani ta poia luud seält
ülles, ja nemmad korristasid
nende luud, kes ollid
üllespodud.

14. Ja nemmad matsid mahha
Sauli ja ta poia Jonatani luud
Penjamini male Selasse temma
issa Kisi hauda, ja teggid keik,
mis kuningas olli käsknud; ja
Jummal wöttis palwe se Ma
eest pärrast sedda kuulda.

15. Ja södda olli ta Wilistidel
Israeliga, ja Tawet läks alla ja
ta sullased temmaga ja
söddisid Wilistide wasto, et
Tawet ärrawässis.

16. Ja Isbi Nobis, kes Rawa
lastest ja kelle odda ots kolm
sadda wask-sekli wagis, ja
temmal olli uus moök wööl, ja
se mötles Taweti mahhalüa.

17. Agga Abisai Seruja poeg
aitis tedda ja löi se
Wilistimehhe mahha ja löi
tedda surnuks; siis wandusid
Taweti mehhed temmale ja
ütlesid: Sinna ei pea mitte

ennam meiega sötta
wäljatullema, et sa Israeli lampi
ärra ei kustuta.

18. Ja pärrast sedda sündis, et
jälle södda olli Kobis
Wilistidega; siis löi Sibkai
Usatimees mahha Sappi, kes
Rawa lastest olli.

19. Ja ta tousis södda Kobis
Wilistidega; siis löi Elanan
Jaaereorgimi poeg Petlemmast
sedda Kittimeest Koljati mahha;
ja ta pigi wars olli kui kangro
poom.

20. Ja weel tousis södda Katis,
seäl olli üks suur pitk mees,
kel kuus sõrme olli kummasgi
käes ja kuus warwast
kummaski jalgas, nelli--
kolmatkümmend keikis, ja se
olli ka Rawale sündinud.

21. Ja ta laimas Israelit: agga
Jonatan, Simea Taweti wenna
poeg löi tedda mahha.

22. Need nelli ollid Rawale
Katis sündind, ja langsid Taweti
käte läbbi ja ta sullaste käe
läbbi.

22. Peatük.

Taweti tänno-laul.

1. Ja Tawet räkis sellesinnatse laulo sannad Jehowale sel aial, kui Jehowa tedda keikide ta waenlaste käest ja Sauli käest olli ärrapeästnud.

2. Ja ütles: Jehowa on mo kaljo ja minno tuggew lin ja mo ärrapeästja mo heaks.

3. Jummal, kes mo kalju, kelle jure ma kippun, minno kilp ja mo abbi sarw, mo kõrge warjo paik ja mo pöggenemisse paik; mo ärrapeästja, kes sa mind wäewallast ärra peästad.

4. Ma hüan appi Jehowa, kes kitusse wäärt, siis peästetakse mind mo waenlaste käest ärra.

5. Sest surma laened said minno ümber, pahharetti jõed teggid mulle hirmo.

6. Pörgohaua nörüd tullid mo ümber, surma wörkutamisse-paelad joudsid mo ette.

7. Kui mul kitsas kä olli, siis hüüdsin ma Jehowa appi ja hüüdsin omma Jummal pole, ja temma kulis mo heäle ommast templist, ja mo kissendamine tuli temma körwade ette.

8. Siis pörrus ja wabbises Ma, taewa allused wärrisesid, ja nemmad pörrusid, kui Temma

wihha süttis põllema.

9. Suits tousis ta wihha sees, ja tulloke temma suust teggi laggedaks, ellawad söed põllesid temma seest.

10. Ja temma nõtkutas taewast ja tuli mahha, ja suur pimme olli temma jalge al.

11. Ja ta sõitis Kerubi peäl ja lendis, ja tedda nähti tule tibade peäl.

12. Ja ta panni pimmedust ennese ümberringi ommaks maiaks, mustad weed, üllemad paksud pilwed.

13. Sest selgussest, mis temma ees, põllesid tullised söed.

14. Jehowa panni pitkse taewast hüüdma, ja se keigekörgem andis omma seält kuulda.

15. Ja ta laskis nolesid mahha ja pillas need waenlased laiale; walko, ja hirmutas neid ärra.

16. Ja merre hauad nähti, maailma allused ilmusid Jehowa sõitlusse läbbi, temma ninna tule öhho pärrast.

17. Ta läkkitas üllewelt kõrgest, ta wöttis mind kätte, ta tombas mind surest weest wälja.

18. Ta peästis mind mo tuggewa waenlase käest ärra,

nende käest kes mind wihkasid, et nemmad ollid tuggewamad mind.

19. Nemmad joudsid mo ette mo hukatusse päwal, agga Jehowa olli mulle toeks.

20. Ja satis mind wälja laia Ma peäle, ta peästis mind ärra, sest temmal olli minnust hea meel.

21. Jehowa tassus mulle head mo öigust möda, mo kätte puhtust möda tassus temma mulle.

22. Sest ma hoian Jehowa teed, ja ep olle öälaste ommast Jummalast ärralahkund.

23. Sest keik ta kohtoseädussed on mo ees, ja ma polle mitte ühhestki temma seädmissist ärralahkunud.

24. Ja ma ollen täieste wagga temma ees olnud, ja ennast hoidnud omma üllekohto eest.

25. Ja Jehowa tassub mulle mo öigust möda, mo puhtust möda, mis ta silma ees.

26. Wagga wasto näitad sa ennast waggaste, ühhe täieste wagga wäggewa mehhe wasto näitad sa ennast täieste wagga ollewad.

27. Puhta wasto näitad sa ennast puhtaste, ja pöratse wasto näitad sa ennast weidra ollewad.

28. Ja sedda willetsat rahwast peästad sa, ja so silmad on sureliste wasto, kedda sa allandad.

29. Sest sinna, oh Jehowa, olled mo lamp, ja Jehowa panneb mo pimmedust paistma.

30. Sest sinnoga woin ma wäe hulga peäle joosta, omma Jummalaga kargan ma ülle müri.

31. Jummal te on ilmalaitmatta, Jehowa könne on selge kui sullatud, temma on kilbiks keikile, kes ta jure kippuwad.

32. Sest kes on Jummal, muido kui Jehowa? ja kes on kaljo, muido kui meie Jummal?

33. Se Jummal on mo tuggew paik ja wäggi, ja walmistab mo ello wisi, et se ilmalaitmatta on.

34. Temma teeb mo jallad emma-hirwede jalge sarnatseks, ja panneb mind mo kõrge paikade peäle seisma.

35. Ta öppetab mo käed söddima, ja wautab wask-

ammo mo käewarre alla.

36. Ja sinna olled mulle omma abbi kilpi annud, ja sa allandad, siis teed sa mind sureks.

37. Sa teed mo alla laia maad mo sammule, et mo lupeksed ei liugu.

38. Ma tahhan ommad waenlased taggaaiada ja neid kautada, ja ei tahha enne taggasi tulla, kui ma neid saan ärra lõppetand.

39. Ja ma tahhan neid ärralõppetada ja neid mahha peksta, et nemmad ei pea üllestousma, et nemmad mo jalge alla langewad.

40. Ja sa panned rammo mo wöle söddimisse tarwis, sa teed et mo alla ennast kokko weawad need, kes mo wasto seisid.

41. Ja sa sadad, et mo waenlased mulle selga pöörwad, ja et ma neid, kes mind wihkawad, ärrakautan.

42. Nemmad waatsid ümber, agga ei olnud ärrapeästiat, Jehowa pole, agga ta ei wastand neile.

43. Ja ma tahhan neid pihhuks toukada kui Ma tolmo, kui roja,

mis ulitsade peäl, tahhan ma neid peneks tehha ja neid wäljalautada.

44. Ja sa peästad mind mo rahwa riidlemistest, sa hoiad mind pagganatte Peaks, üks rahwas, mis ma ei tunnud, tenib mind.

45. Woöra rahwa lapsed on kawwalaste libbedad mo wasto, körwa kuuldes wötwad nemmad mo sanna kuulda.

46. Woöra rahwa lapsed puddenewad mahha, ja nemmad pannewad ennast walmis omma wangihonist wäljatullema.

47. Jehowa ellab, ja mo kaljo olgo kidetud ja mo önnistusse kaljo Jummal sago kõrgeks petud;

48. Se Jummal, kes mulle annab hästi kätte maksta ja rahwast mo alla sadab,

49. Ja kes mind mo waenlaste käest ärra--wiib, ja sa üllendad mind nende käest, kes mo wasto seiswad; sa peästad mind ärra selle käest, kes wäggewalda teeb.

50. Sepärrast tahhan ma, Jehowa, so au üllestunnistada pagganatte seas ja so nimmele

kites laulda.

51. Kes omma kunninga
önnistussed sureks teeb ja
head teeb omma voitud
mehhele Tawetile ja ta suggule
iggaweste.

23. Peatük.

*Taweti wiimsed sannad: temma
wahwad pealikkud.*

1. Ja need on Taweti wiimsed
sannad: Isai poeg Tawet ütleb,
ja se on selle mehhe sanna,
kes kõrgesse tõstetud, Jakobi
Jummala voitud mees ja kes
lõbbus on Israeli kitusse--
lauludega.

2. Jehowa Waim on mo sees
räkinud, ja temma könne on
mo kele peäl.

3. Israeli Jummal on öölnud,
mulle on Israeli kaljo räkinud:
Se wallitseja innimeste üle, se
öige, kes wallitseb Jummal
kartusses.

4. Ja temma on kui hom~iko
walge, kui pääw touseb
hom~iko ilma pakso pilwita, kui
paistussest wihma järrel noor
rohhi maast tärkab.

5. Sest eks mo suggu ei olle

kindel Jummalaga? sest ta on
mulle üht iggawest seädust
annud, mis keikis hästi seätud
ja hoitud on: sest eks ta peaks
wahhest teggema, et keik mo
önnistus ja keik mo himmo
ülleskaswab?

6. Agga keik neid pahharetti
lapsi peab hopis ärrasadetama
kui kibbowitsad, sest neid ei
wõi mitte palja käega
ärrowötta.

7. Ja se, kes neisse tahhab
putuda, peab rauda ja pigi
wart kätte wõtma; siis
pölletakse neid hopis tullega
ärra seäl, kus nemmad on.

8. Need on nende wäggewatte
nimmed, kes Tawetil ollid:
Josebbaset Takkemonimees,
se olli üllematte pealikkutte
seast keigeüllem, sesamma on
Adino Etsnimees, ta tuli
kahheksa saa mehhe peäle,
mis ta ühhe hobiga mahhalöi.

9. Ja temma järrel olli Eleasar,
Ahoi poia Todo poeg, se olli
nende kolme wäggewa seas
Tawetiga, kui nemmad Wilistid
laimasid, kes senna ollid
kokkotulnud söddima, ja Israeli
mehhed läksid ärra siñna ülles.

10. Temma wöttis kätte ja löi

Wilistide sekka, kunni ta kässi ärrawässis, ja ta kässi jäi kangeks moöga külge, ja Jehowa satis suurt abbi sel päwal, sest rahwas läksid taggasi temma järrele agga risuma.

11. Ja temma järrel olli Samma Age poeg, Ararimees; kui Wilistid ühheks hulgaks ollid kokkotulnud ja seäl üks põllo-jaggo olli täis läätsid, ja rahwas pöggenes Wilistide eest:

12. Siis jäi ta kesk põllo-jaggo seisma, ja peästis sedda ärra ja löi Wilistid mahha; nenda satis Jehowa suurt abbi.

13. Ja need kolmed, kes keigeüllemad neist kolmestkümnest, läksid alla ja tullid leikusse aial Taweti jure Adullami kopasse, ja Wilistide hulk olli leris Rewaimi orgus.

14. Ja Tawet olli siis kantsis, ja Wilistide liñnawäggi olli siis Petlemmas.

15. Ja Taweti peäle tuli himmo, et ta ütles: Kes annab mulle wet jua Petlemma kaewust, mis wärrawa suus on?

16. Siis tungisid need kolm wäggewat wäggise Wilistide lerist läbbi ja wötsid wet

Petlemma kaewust, mis wärrawa suus on, ja kandsid ja töid sedda Taweti kätte, agga ta ei tahtnud sedda mitte jua, waid wallas sedda wälja Jehowale,

17. Ja ütles: Se olleks mulle teotusseks Jehowa ees, kui ma sedda teeksin! kas ma nende meeste werd peaksin joma, kes omma hinge eest on senna läinud? sepärrast ei tahtnud ta sedda mitte jua. Sedda teggid need kolm wäggewat meest.

18. Ja Seruja poia Joabi wend Abisai olli nende kolme peamees, ja temma töstis omma piki ülles kolme saa wasto ja löi neid mahha; ja ta olli kulus nende kolme seast.

19. Eks temma olnud au sees nende kolme seast? ja olli neile pealikkuks: agga ta ei saand mitte nende kolme essimesse wasto.

20. Ja Penaja Jojada poeg, kes Kabseelist, ühhe wahwa mehhe poeg olli ka suur teggude pärrast: tem~a löi kaks Moabi wäggewat meest mahha, ja temma läks alla ja löi ühhe loukoera otse kaewandusse mahha lumme aial.

21. Ja ta löi ühhe Egiptusse-mehhe mahha, kes suur pitk mees, ja Egiptusse-mehhe käes olli piik, ja ta läks keppiga ta jure alla, ja kiskus se pigi Egiptusse-mehhe käest wäggise ä ja tappis tedda ärra omma pigiga.

22. Sedda teggi Penaja Jojada poeg, sepärrast olli ta kulus nende kolme wäggewa seast.

23. Ta olli nende kolmekümne seast au sees, agga kolme wasto ei saand ta mitte; ja Tawet panni tedda omma üllema wäe ülle.

24. Nende kolmekümne seas olli Asael Joabi wend; Ellanan Todo poeg Petlemmast;

25. Samma Arodimees, Elika Arodimees;

26. Elets Paltimees, Ira Ikkesi poeg Tekoa--mees;

27. Abieser Anetotimees, Mebunnai Usati--mees;

28. Salmon Ahoimees, Maarai Netowati--mees;

29. Eleb Paana poeg Netowatimees, Ittai Ribai poeg Kibeast Penjamini laste liñnast.

30. Penaja Piratonimees, Idai Naalekaasist;

31. Abialbon Arbatimees,

Asmawet Parumi--mees;

32. Eljaba Saalbonimees, Penejasen ja Jonatan.

33. Samma Ararimees, Ahiam Sarari poeg Ararimees.

34. Eliwelet Maakatimehhe poia Ahasbai poeg; Eliam Ahitoweli Kilonimehhe poeg.

35. Etsrai Karmelimees, Paarai Arbimees;

36. Iggal Natani poeg Sobast, Pani Kadi--mees;

37. Selek Ammonimees, Naarai Peerotimees, Seruja poia Joabi söariistade kandja;

38. Ira Itrimees, Kareb Ittimees;

39. Uria Ittimees: ülle Pea seitse neljakümmend.

24. Peatük.

Tawet kässib meeste-rahwast üllesluggeda: Jummal wits se peäle.

1. Ja Jehowa wihha süttis weel põllema Israeli wasto, ja ta kihhutas Taweti nende wasto et ta ütles: Minne, loe Israeli- ja Juda-rahwas ärra.

2. Ja kuningas ütles wäepealikko Joabi wasto, kes ta jures olli: Et minne keik

Israeli sou--arrud läbbi Tanist Persebast sadik, ja loe se rahwas ärra, et ma se rahwa arro teäda saan.

3. Ja Joab ütles kunninga wasto: Jehowa so Jummal lissago kül senna rahwa jure saa--wörra ennam, kui neid praego on, et mo issanda kunninga silmad nähha sawad: agga miks--pärrast on mo issandal kunningal sest asjast hea meel?

4. Ja kunninga sanna moodus ennam kui Joabi ja wäepealikkutte sanna; ja Joab läks wälja ja wäepealikkud kunninga nähhes, Israeli rahwast ärraluggema.

5. Ja nemmad läksid ülle Jordani ja löid leri ülles Aroeri, selle liña parrema pole, mis kesk Kadi jögge ja Jaeseri jures on.

6. Ja nemmad tullid Kileadi ja Odsi allumisse male; seält said nemmad Tani, Jaani ja ümberkaudo Sidoni jure.

7. Ja nemmad said tuggewa Tirusse liña jure, ja keik lwwi- ja Kanaani-rahwa liñnade jure, ja tullid wälja louna-pooltse Juda-male Perseba jure.

8. Nenda käisid nemmad keik maad läbbi, ja tullid

Jerusalemma ühheksa ku ja kahhekümne päwa pärrast.

9. Ja Joab andis selle ärraloetud rahwa arro kunninga kätte, ja Israelis olli kahheksa--sadda tuhhat wahwat meest, kes moöka wälja--tombasid, ja Juda mehhi olli wiissadda tuhhat meest.

10. Ja Taweti südda kihwatas temma sees pärrast sedda, kui ta sedda rahwast sai ärraluggenud; ja Tawet ütles Jehowa wasto: Ma ollen suurt patto teinud sega mis ma teinud: agga nüüd, Jehowa, lasse, pallun ma, omma sullase üllekohhus mödaminna, sest ma ollen wägga jölledaste teinud.

11. Ja Tawet tousis hom~iko ülles, ja Jehowa sanna sai prohweti Kadi kätte, kes Taweti näggia, ja ütles:

12. Minne ja rägi Taweti wasto: Nenda ütleb Jehowa, kolm asja pannen ma so ette, wallitse ennesele üks neist ärra, mis ma sulle pean teggema.

13. Ja Kad tuli Taweti jure, ja andis temmale sedda teäda ja

ütles temmale: Kas peab sulle so male seitse aastat nälg tullema? woi tahhad sa kolm kuud omma waenlaste eest pöggeneda, et nemmad sind taggaaiawad? ehk kas peab katk kolm päwa so maal ollema? moista nüüd ja wata, mis wastust ma sellele pean wima, kes mind läkkitanud.

14. Siis ütles Tawet Kadi wasto: Mul on wägga kitsas kä; langegem ommeti Jehowa kätte, sest temma hallastus on suur; agga innimeste kätte ei tahha ma mitte langeda.

15. Ja Jehowa satis katko Israeli sekka hommikust seätud aiani, et rahwa seast Tanist Persebast sadik seitsekümmend tuhhat meest ärra--surrid.

16. Kui ingel omma kät pididi Jerusalemma külge pistma sedda ärrarikkuma, siis kahhetses Jehowa sedda kurja ja ütles inglile, kes rahwa seas ärrarikkus: Kül jo! wötta nüüd omma kässi taggasi ; ja Jehowa ingel olli Arawna Jebusimehhe rehhe-allusse jures.

17. Ja Tawet räkis Jehowa wasto, kui ta se ingli, kes

rahwa sekka olli lönud, nähha sai, ja ütles: Wata minna ollen patto teinud ja minna ollen üllekohhut teinud; agga mis on need lambad teinud? et olgo so kässi minno wasto ja mo issa sou wasto.

18. Ja Kad tuli Taweti jure sel päwal ja ütles tem~ale: Minne ülles, te Jehowale üks altar ülles Arawna Jebusimehhe rehhe-allusse jure.

19. Ja Tawet läks Kadi sanna peäle ülles, nenda kui Jehowa olli käsknud.

20. Ja kui Arawna watis ja näggi kunningast temma sullastega ennese jure tulleswad, siis läks Arawna wälja ja kummardas kunninga ette omma silmili mahha.

21. Ja Arawna ütles: Mikspärrast tulleb mo issand kunningas sullase jure? ja Tawet ütles: Et ma se rehhe-alluse so käest ostan ja Jehowale ühhe altari üllesehhitan, et se nuhtlus rahwa peält saaks ärra keeldud.

22. Ja Arawna ütles Taweti wasto: Mo issand kunningas wötko ja ohwerdago, nenda kui

ta melest hea on ; wata, siin on weiksed põlletamisse-ohwriks ja pahma-reed ja weiste künni--riistad pude tarwis.

23. Sedda keik andis kuningas Arawna kuningale: ja Arawna ütles kunninga wasto: Jehowal so Jummalal olgo hea meel sinnust.

24. Ja kuningas ütles Arawna wasto: Ei mitte, waid ma tahhan öiete hinna eest sedda so käest osta, ja ma ei tahha mitte Jehowale omma

Jummalale põlletamisse-ohwri ohwerdada, mis ma ollen ilma sanud ; ja Tawet ostis se reie--allusse ja need weiksed wiekümne hõbbe-sekli eest.

25. Ja Tawet ehhtas senna Jehowale ühhe altari ülles ja ohwerdas põlletamisse- ja tänno--ohwrid; ja Jehowa wöttis palwe se Ma eest kuulda, ja se nuhtlus sai Israeli peält ärra--keeldud.

Teise Samueli Ramato Ots.

Essimenne Kuningatte Ramat.

1. Peatük.

Taweti igga: Adonia töstab ennast ilmaaego kuningaks: Salomonit seätakse kuningaks.

1. Kui kuningas Tawet wannaks sai ja ellatand, siis katsid nemmad tedda riettega kinni, agga tem~a ei sanud soja.

2. Siis ütlesid temma sullased temmale: Otsigo nem~ad mo

issandale kuñingale ühhe tüttarlapse kes neitsit, se seisko kunninga ees ja olgo temmale abbiks, ja maggago so sülles, et mo issand kuningas soja saaks.

3. Ja nemmad otsisid ühhe illusa tüttarlapse keigest Israeli raiast, ja leidsid Abisagi Sunami liñnast ja töid tedda kunninga jure.

4. Ja se tüttarlaps olli üpres wägga illus, ja olli kuningale

abbiks ja tenis tedda, agga kunningas ei elland temmaga mitte ühhes.

5. Ja Aggiti poeg Adonia töstis ennast sureks ja ütles: Ma tahhan kunningaks sada; ja satis ennesele wankrid ja rüütliid, ja wiiskümmend meest, kes temma ees jooksid.

6. Ja ta issa ei teinud temmale melehaigust omma ello aial, et ta olleks öölnud: Mikspärrast teed sa nenda? ja ta olli ka wägga hea näoga, ja ta emma olli tedda ilmale tonud pärrast Absalomi.

7. Ja ta aias ommad asjad Seruja poia Joabiga ja preestri Abjatariga, ja nemmad aitsid Adonia temma pole hoides.

8. Agga preester Sadok, ja Jojada poeg Penaja, ja prohwet Natan, ja Simej, ja Rei ja need wäggewad, kes Tawetil ollid, ei olnud mitte Adonia seltsis.

9. Ja kui Adonia puddolojuksid, ja weiksid ja nuumweiksid tappis Soeleti kiwwi jures, mis Rogeli kaewo körwas on: siis kutsus ta keik ommad wennad kunninga poiad ja keik Juda mehhed, kes kunninga sullased; 10. Agga ta ei kutsnud mitte

prohweti Natani egga Penaja, ei neid wäggewaid egga omma wenda Salomoni.

11. Ja Natan räkis Salomoni emma Patseba wasto ja ütles: Eks sa olle kuulnud, et Aggiti poeg Adonia kunningaks sanud? ja meie issand Tawet ei tea sest ühtegi.

12. Sepärrast tulle, kül ma tahhan sulle nou anda, ja peästa omma hing ja omma poia Salomoni hing ärra.

13. Tulle ja minne kunninga Taweti jure ja ütle ta wasto: Eks sinna mo issand kunningas ei olle wandunud omma ümmardajale ja öölnud: Sinno poeg Salomon peab wissiste pärrast mind kunningas ollema, ja temma peab mo aujärre peäl istuma; mikspärrast on siis Adonia kunningaks sanud?

14. Wata, kui sa alles seäl olled räkimas kunningaga, siis tahhan minna so järrele sisse tulla ja so jutto otsani ärraräkida.

15. Ja Patseba läks kunninga jure kambri, ja kunningas olli wägga wanna, ja Abisag Sunamist tenis kunningast.

16. Ja Patseba nikkutas Peaga

ja kummardas kunninga ette; ja kunningas ütles: Mis sul on?

17. Ja ta ütles temmale: Mo issand, sa olled Jehowa omma Jummalajures omma ümmardajale wandunud: so poeg Salomon peab wissiste kunningas ollema pärrast mind, ja temma peab mo aujärre peäl istuma.

18. Agga nüüd wata, Adonia on kunningaks sanud, ja nüüd mo issand kunningas, sa ei tea sest ühtegi.

19. Ja ta on palju härge ja nuumweiksid ja puddolojuksid tapnud, ja kutsnud keik kunninga poiad ja preestri Abjatari ja wäepealikko Joabi: agga so sullast Salomonit ei olle ta mitte kutsnud.

20. Ja sinna mo issand kunningas keige Israeli silmad watawad so peäle, et sa neile pead teäda andma, kes mo issanda kunninga aujärre peäl peab istuma pärrast tedda.

21. Muido sünnib se, kui mo issand kunningas lähhäb maggama omma wannemattega, et minna ja mo poeg Salomon peame süteggia ollema.

22. Ja wata, kui ta alles olli räkimas kunningaga, siis tuli prohwet Natan senna.

23. Ja nemmad kulutasid kunningale ja ütlesid: Wata prohwet Natan on siin ; ja ta tuli kunninga ette ja kum~ardas omma silmili mahha kunninga ette.

24. Ja Natan ütles: Mo issand kunningas, olled sa üttelnud: Adonia peab pärrast mind kunningas ollema, ja temma peab mo aujärre peäl istuma?

25. Sest ta on tänna allaläinud ja palju härge ja nuumweiksid ja puddolojuksid tapnud, ja kutsunud keik kunninga poiad ja wäepealikkud ja preestri Abjatari, ja wata, nemmad on sömas ja jomas temma ees, ja ütlewad: Ellago kunningas Adonia!

26. Agga mind, kes ma so sullane ollen, ja preestri Sadokit, ja Jojada poega Penaja ja so sullast Salomonit ei olle ta mitte kutsnud.

27. On sesinnane assi mo issandast kunningast sündind? ja sa polle sedda omma sullasele mitte teäda annud, kes mo issanda kunninga

aujärre peäl peab istuma
pärrast tedda.

28. Ja kuningas Tawet wastas
ja ütles: Kutsuge mulle
Patseba; ja ta tulli kunninga
ette ja seisis kunninga ees.

29. Ja kuningas wandus ja
ütles: Ni töeste kui Jehowa
ellab, kes mo hinge keigest
ahhastussest on päästnud.

30. Töeste nenda kui ma
Israeli Jummal Jehowa jures
sulle ollen wandunud ja
öölnud: so poeg Salomon peab
wissiste kuningas ollema
pärrast mind, ja

temma peab istuma mo aujärre
peäl mo assemel, töeste nenda
tahhan ma tännapääw teha.

31. Ja Patseba nikkutas peaga
heitis silmili mahha ja
kummardas kunninga ette ja
ütles: Mo issand kuningas
Tawet ellago iggaweste.

32. Ja kuningas Tawet ütles:
Kutsuge mulle preestri Sadoki,
ja prohwet Natani ja Jojada
poia Penaja; ja nemmad tullid
kuninga ette.

33. Ja kuningas ütles neile:
Wötke ennestega omma
issanda sullased, ja pange mo
poia Salomoni mo omma

emmase hobbo-eesli selga, ja
wige tedda alla Kioni jõe jure.

34. Ja preester Sadok ja
prohwet Natan peawad tedda
seäl kuningaks woidma ülle
Israeli, ja teie peate passunat
puhhuma ja ütlema: Ellago
kuningas Salomon.

35. teie peate ta järrele
üllestullema, ja ta peab tulles
ja mo aujärre peäl istuma, ja
temma peab kuningas ollema
minno assemel; ja tedda ollen
ma käsknud, et ta peab Israeli
ülle ja Juda ülle wüerst ollema.

36. Siis wastas Jojada poeg
Penaja kuningale ja ütles:
Amen! nenda üttelgo ka
Jehowa mo issanda kunninga
Jummal.

37. Nenda kui Jehowa mo
issanda kuningaga olnud,
nenda olgo temma Salomoniga
ja tehko temma aujärje
suremaks, kui mo issanda
kuninga Taweti aujärg.

38. Ja preester Sadok läks alla
ja prohwet Natan ja Jojada
poeg Penaja ja Kreti- ja Pleti-
wäggi, ja pannid Salomoni
kuninga Taweti emmase
hobbo-eesli selga, ja wisid
tedda Kioni jõe jure.

39. Ja preester Sadok wöttis ölli-sarwe pühha telgi seest ja woidis Salomoni, ja nemmad puhhusid passunat, ja keik rahwas ütlesid: Ellago kuningas Salomon!
40. Ja keik rahwas läksid ülles temma järrele, ja rahwas aiasid willet ja ollid üpres wägga röömsad, nenda et se Ma nende heälest löhkes.
41. Ja Adonia kulis sedda ja keik need kutsutud, kes ta jures, ja nemmad ollid jo löpnud sömast; ja Joab kulis passuna heält ja ütles: Mikspärrast on se heäl liñnas kui kärrin?
42. Kui ta alles räkis, wata siis tuli preestri Abjatari poeg Jonatan, ja Adonia ütles: Tulle sisse, sest sa olled wahwa mees ja tood head sannumed.
43. Ja Jonatan wastas ja ütles Adoniale: Töeste, meie issand kuningas Tawet on Salomoni kuningaks töstnud.
44. Ja kuningas on temmaga läkkitanud preestri Sadoki, ja prohwet Natani, ja Jojada poia Penaja ja Kreti- ja Pleti-wägge, ja nemmad on tedda kunninga emmase hobbo-eesli selga

pannud;
45. Ja preester Sadok ja prohwet Natan on tedda kuningaks woidnud Kioni jures, ja on seält röömsalt üllestulnud, et se lin on likumas keik: se on se heäl, mis teie kuulnud.
46. Ja Salomon istub ka kuningrigi aujärre peäl.
47. Ja kunninga sullased on ka tulnud, meie issanda kunninga Taweti önnistama, ja üttelnud: Sinno Jummal tehko Salomoni nimme üllemaks kui sinno nimmi, ja töstko ta aujärre suremaks kui sinno aujärg; ja kuningas on wodis kummardand.
48. Ja kuningas on ka nenda üttelnud: Kidetud olgo Jehowa Israeli Jummal, kes tänna ühhe on annud, kes mo aujärje peäl istub, et mo silmad sedda näwad.
49. Siis hakkasid wärrisema ja tousid ülles keik need, kes kutsutud, kes Adonia jures, ja läksid ärra iggamees omma teed.
50. Ja Adonia kartis Salomoni eest, ja wöttis kätte ja läks ärra, ja hakkas altari sarwedest

kinni.

51. Ja Salomonile anti teäda ja ööldi: Wata Adonia kardab kunningast Salomoni, ja wata, ta peab altari sarwedest kinni ja ütleb: Wandugo kunningas Salomon mulle tänna, et ta ei tahha omma sullast möögaga surmada.

52. Siis ütles Salomon: Kui ta wahwaks mehheks jääb, siis ei pea temma Peast ei karwagi mahha weerma; kui agga kurja temmast leitakse, siis peab ta surrema.

53. Ja kunningas Salomon läkkitas ja laskis tedda allatua altari jurest, ja ta tulli ja kummardas kunninga Salomoni ette, ja Salomon ütles temmale: Minne omma kotta.

2. Peatük.

Taweti wiimne könne Salomoni wasto enne temma surma: Salomoni wallitsusse hakkatus.

1. Kui Taweti päwad liggi tullid, et ta piddi surrema, siis andis ta omma poia Salomonile käsko ja ütles:

2. Minna lähhän keige ma-ilma

teed, olle siis wahwa ja olle kui mees.

3. Ja pea sedda, mis Jehowa so Jum~al käsknud piddada, et sa käid temma tede peäl, et sa pead temma seädmissed, ta kässud, ja ta kohtoseädussed, ja ta tunnistussed; nenda kui Mosesse kässo-öppetusse sisse on kirjutud, et sa woid targaste tehha keik, mis sa wöttad tehha, ja keik, kuhho pole sa pörad.

4. Et Jehowa omma sanna woiks kinnitada, mis ta mo pärrast räkinud ja üttelnud: Kui so poiad omma teed hoiawad, et nemmad mo ees käiwad töe sees keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest: siis ei pea, ütles temma, ei mitte üks mees sulle ärralöpma Israeli aujärre peält.

5. Ja sinna tead ka sedda, mis Seruja poeg Joab mulle teinud, mis ta teinud nende kahhe Israeli wäepealikkule Neri poia Abnerile ja Jeteri poia Amasale õ, et ta neid tapnud, ja rahho aial söa werd ärrawallanud, ja pannud söa werd omma wö külge, mis ta wööl on, ja omma kingade külge, mis ta

jalgas.

6. Sepärrast te omma tarkust möda, ja ärra lasse temma halli Pead mitte rahhoga alla hauda miñna.

7. Agga Kileadimehhe Parsillai lastele wötta head tehha, et nemmad sawad nende seltsi, kes so laudas söwad: sest nemmad tullid nenda mo jure mind toitma, kui ma so wenna Absalomi eest pöggenesin.

8. Ja wata, so jures on Jemini poia Kera poeg Simeil Pahurimist, kes mind kibbeda sajatamissegga sajatas sel päwal, kui ma Mahanaimi läksin, ja ta tuli alla mo wasto Jordani jure, ja ma wandusin temmale Jehowa jures ⁂ ja ütlesin: Ei ma tahha sind mitte möögaga surmada.

9. Agga nüüd ärra lasse tedda mitte ilmasüta olla, sest sa olled tark mees ja tead kül, mis sa tem~ale pead teggema, et sa ta halli Pea werrega alla hauda sadad.

10. Ja Tawet läks maggama omma wannemattega, ja tedda maeti mahha Taweti liñna.

11. Ja sedda aega, mis Tawet on kunningas olnud Israeli ülle,

on nellikümmend aastat ; seitse aastat wallitses ta Ebronis, ja Jerusalemmas wallitses ta kolm aastat neljatkümmend.

12. Ja Salomon istus omma issa Taweti aujärre peäl, ja ta kunningriik sai wägga kindlaks.

13. Ja Aggiti poeg Adonia tuli Patseba Salomoni emma jure, ja Patseba ütles: Ons rahho, et sa tulled? ja ta ütles: Rahho on.

14. Weel ütles temma: Mul on sulle middagi räkimist; ja Patseba ütles: Rägi.

15. Ja ta ütles: Sa tead, et se kunningriik mo kä olli, ja minno peäle ollid keik Israeli-rahwas ommad silmad heitnud, et ma piddin kunningaks sama: agga se kunningriik on teiseti sanud ja mo wenna kätte sanud, sest se on Jehowa käest temmale sanud.

16. Ja nüüd on üks ainus palluminne, mis ma so käest pallun, ärra sada mind mitte ilma taggasi; ja Patseba ütles ta wasto: Rägi.

17. Ja temma ütles: Et rägi kunninga Salomoniga (sest ta ei sada sind ilma taggasi) et

ta Abisagi Sunamist mulle
naeseks annab.

18. Ja Patseba ütles: Se on
hea, ma tahhan so pärrast
kunningaga räkida.

19. Ja Patseba läks kunninga
Salomoni jure, Adonia pärrast
temmaga räkima, ja kuningas
tousis ülles temma wasto, ja
kummardas temma ette ja istus
mahha omma aujärje peäle, ja
üks aujärg pandi kunninga
emmale, ja Patseba istus
mahha temma parremat kät,

20. Ja ütles: Mul on üks ainus
pissoke palluminne, mis ma so
käest pallun, ärra sada mind
ilma taggasi; ja kuningas ütles
temmale: Pallu mo emma, sest
ma ei tahha sind mitte ilma
taggasi sata.

21. Ja Patseba ütles: Sago
Abisag Sunamist so wenna
Adoniale naeseks antud.

22. Ja kuningas Salomon
wastas ja ütles omma emmale:
Agga mikspärrast pallud sa
Abisagi Sunamist Adoniale?
pallu ka temmale se
kuningriik, sest ta on mo
wend, kes wannem mind; pallu
ka temmale ja preestri
Abjatarile ja Seruja poia

Joabile.

23. Ja kuningas Salomon
wandus Jehowa jures ja ütles:
Nenda tehko mulle Jummal ja
nenda peälegi, Adonia töeste
sedda sanna wasto omma
hinge räkinud.

24. Ja nüüd ni töeste kui
Jehowa ellab, kes mind on
kinnitand ja mo issa Taweti
aujärje peäle pannud, ja kes
mulle ühhe koia teinud nenda
kui ta räkinud, Adoniat peab
ilma armota tänna surma
pandama.

25. Ja kuningas Salomon
läkkitas Jojada poia Penaja, ja
se hakkas temma peäle, et ta
ärrasurri.

26. Ja kuningas ütles preestri
Abjatarile: Minne Anatoti omma
pöllo jure, sest sa olled üks
mees, kes surma wäärt, agga
ma ei tahha sind tännapä
mitte surmada: sest sa olled
mo issa Taweti ees Jehowa
Issanda laeka kannud, ja et sa
olled kannatanud keikis paikus,
kus mo issa on kannatanud.

27. Nenda aias Salomon
Abjatarile ärra, et ta ei piddand
Jehowa preester ollema, et
Jehowa sanna pididi töeks

sama, mis ta Silus olli räkinud Eli suggu pärrast.

28. Ja se jut tulli Joabi ette (sest Joabi meel olli Adonia peäle käinud, agga Absalomi peäle ei käinud ta meel mitte) siis pöggenes Joab Jehowa telgi jure ja hakkas altari sarwedest kinni.

29. Ja kunninga Salomonile anti teäda, et Joab olli pöggenend Jehowa telgi jure, ja wata, ta on altari jures: siis läkkitas Salomon Jojada poia Penaja ja ütles: Minne, hakka ta peäle.

30. Ja kui Penaja Jehowa telgi jure sai, siis ütles ta temma wasto: Nenda ütleb kunningas, tulle wälja; ja ta ütles: Ei mitte, sest ma tahhan seie ärrasurra; ja Penaja wiis kunningale wastust ja ütles: Nenda on Joab räkinud ja nenda on ta mulle wastanud. 31. Ja kunningas ütles temmale: Te nenda kui ta räkinud, ja hakka ta peäle ja matta tedda mahha, et sa mo peält ja mo issa suggu peält ärrasadad sedda ilmasüta werd, mis Joab on ärrawallanud.

32. Siis wöttab Jehowa temma

werd jälle taggasi sata temma Pea peäle, et ta hakkand kahhe mehhe peäle, kes öigemad ja parremad tedda ja on neid moögaga ärratapnud, (ja mo issa Tawet ei teädnud sest mitte,) Neri poia Abneri

Israeli wäepealikko, ja Jeteri poia Amasa Juda wäepealikko.

33. Ja nende werri sago Joabi Pea peäle ja ta suggu Pea peäle iggaweste: agga Tawetile, ja temma suggule, ja ta perrele ja ta aujärjele tulgo Jehowa käest rahho iggaweste.

34. Siis läks Jojada poeg Penaja ülles, ja hakkas ta peäle ja teggi temmale surma, ja tedda maeti mahha ta koia jure körbe.

35. Ja kunningas panni Jojada poia Penaja temma assemele ülle söawäe, ja preestri Sadoki panni kunningas Abjatari assemele.

36. Ja kunningas läkkitas, ja kutsus Sime'i ja ütles temmale: Ehhita ennesele kodda Jerusalemma ja ella seäl, ärra minne mitte seält wälja ei senna egga tenna.

37. Ja se peab sündima sel päwal, kui sa wäljaskäid ja

lähhd ülle Kidroni jõe, siis
olgo sulle öiete teäda, et sa
ilma armota pead surrema:
sinno werri sago so Pea peäle.

38. Ja Simei ütles kuningale:

Se sanna on hea; nenda kui
mo issand kuningas on
räkinud, nenda tahhab so
sullane teha; ja Simei ellas
mitto päwa Jerusalemmas.

39. Ja se sündis kolme aasta
pärrast, et kaks sullast Simei
jurest ärrakargasid Kati
kuninga Maaka poia Akisi jure,
ja nem~ad kulutasid Simeile ja
ütlesid: Wata so sullased on
Katis.

40. Siis wöttis Simei kätte, ja
panni omma eesli saddulasse
ja läks Kati Akisi jure ommad
sullased otsima: nenda läks
Simei ja töi ommad sullased
ärä Katist.

41. Siis anti Salomonile teäda,
et Simei olli Jerusalemmast
Kati läinud ja taggasi tulnud.

42. Siis läkkitas kuningas, ja
kutsus Simei ja ütles ta wasto:
Eks ma olle Jehowa jures sind
wandega käsknud ja sind
kowwaste maenitsenud ja
üttelnud: Sel päwal, kui sa
wäljas käid ja lähhd senna

ehk tenna, siis olgo sulle öiete
teäda, et sa ilma-armota pead
surrema, ja sa ütlesid mo
wasto: Se sanna on hea, mis
ma kuulnud.

43. Mikspärrast polle sa siis
mitte Jehowa wannet piddanud,
egga sedda käsko, mis ma
sind käsknud?

44. Weel ütles kuningas Simei
wasto: Sa tead keik sedda
kurja, mis so süddames on
teäda, mis sa mo issa Tawetile
teinud: sepärrast on Jehowa x
so kurjust jälle taggasi saatnud
so Pea peäle.

45. Agga kuningas Salomon
on önnistud ja Taweti aujärg
peab Jehowa ees kindel ollema
iggaweste.

46. Ja kuningas andis Jojada
poia Penajale käsko, ja ta läks
wälja ja hakkas temma peäle,
et ta surri, ja kuningriik sai
kindlaks Salomoni käes.

3. Peatük.

*Salomon pallub ja saab tarkust:
temma tarkusse märk.*

1. Ja Salomon sai Egiptusse
kuninga Waraoga langukseks

ja wöttis Warao tütre naeseks,
ja wiis tedda Taweti liña,
kunni ta pididi walmis ehhitama
omma koia ja Jehowa koia ja
Jerusalemma müri ümberringi.

2. Agga rahwas ohwerdasid
alles kõrge paikade peäl, sest
Jehowa nimmele ei olnud
kodka weel mitte ülesehhitud
seie aiani.

3. Ja Salomon armastas
Jehowa, et ta käis omma issa
Taweti seädmiste sees: agga ta
ohwerdas alles ja suitsetas
körge paikade peäl.

4. Ja kuningas läks Kibeoni
senna ohwerdama, sest se olli
suur kõrge paik: tuhhat
pöletamisse-ohwri ohwerdas
Salomon seäl altari peäl.

5. Kibeonis näitis ennast
Jehowa Salomonile öse unnes,
ja Jummal ütles: Pallu, mis ma
sulle pean andma.

6. Ja Salomon ütles: Sa olled
omma sullasele mo issa
Tawetile suurt heateggemist
teinud, nenda kui ta käinud so
ees töes, ja öigusses ja
öiglasest süddamest sinnoga,
ja Sinna olled temmale
piddanud seddasinnast suurt
heateggemist ja temmale ühhe

poia annud, kes ta aujärje peäl
istub, nenda kui tännapäaw on.

7. Ja nüüd Jehowa mo
Jummal, sa olled omma sullase
kunningaks tõstnud mo issa
Taweti assemele, ja ma ollen
üks pissikenne pois, ei ma
moista wäljamiñna egga
sissetulla.

8. Ja so sullane on so rahwa
seas, mis sa olled
ärrawallitsenud, se on suur
rahwas, mis ei woi üllesarwata
egga üllesluggeda paljusse
pärrast.

9. Wötta nüüd omma sullasele
anda ühhe süddame, mis saña
kuleb, et ta so rahwale woiks
kohhut moista ja ärramoista,
mis hea, mis kurri on: sest kes
woib sellesinnatse so sure
rahwale kohhut moista.

10. Ja se sanna olli hea
Issanda melest, et Salomon
seddasinnast asja pallus.

11. Ja Jummal ütles ta wasto:
Sepärrast et sa olled
sesinnatse asja pallunud, ja ep
olle ennesele pallunud ei pitka
igga, egga ennesele pallunud
rikkust egga pallunud omma
waenlaste hinge: waid olled
ennesele pallunud, et sa

moistaksid öigust järrele kulada:

12. Wata, ma ollen so sanna järrele teinud, wata, ma ollen sulle annud ühhe targa ja moistlikko süddame, et enne sind ep olle so sarnast olnud, ja pärrast sind ei pea so sarnane tulles.

13. Ja seddagi, mis sa mitte ei pallunud, ollen ma sulle annud, ni hästi rikkust kui au, et ükski kunningatte seast ei pea so sarnane ollema keige so ello aia.

14. Ja kui sa wöttad käia Minno tede peäl, et sa pead mo seädmissed ja mo kässud, nenda kui so issa Tawet on käinud, siis tahhan ma so ello päwad pitkendada.

15. Kui Salomon üllesärkas, wata, siis olli se unnenäggo; ja ta tulli Jerusalemma ja seisis Issanda seäduusse laeka ees, ja ohwerdas põlletamisse-ohwrid ja walmistas tänno-ohwrid, ja teggi jodud keige omma sullastele.

16. Siis tulli kaks horanaest kunninga jure ja seissid ta ees.

17. Ja se üks ütles: Oh mo issand, minna ja sesinnane naene ellasime ühhes koias, ja

minna sain seäl koias lapse temma jures.

18. Ja se sündis kolmandamal päwal pärrast, kui ma lapse sain, et ka sesinnane naene lapse sai, ja meie ollime ühhes, ei olnud woörast meie jures seäl koias, kui agga meie mollemad ollime seäl koias.

19. Ja sellesinnatse naese poeg surri öse ärra, et ta tedda olli ärramagganud.

20. Ja ta tousis kesk ööd ülles ja wöttis mo poia mo körwast ärra, kui so ümmardaja maggas, ja panni tedda omma sülle, ja omma surnud poia panni ta minno sülle.

21. Kui ma hom~iko üllestousin omma poia immetama, wata, siis olli ta surnud, ja ma tunnistasin tedda hom~iko, ja wata, se ep olnud mitte mo poeg, mis ma ilmale tonud.

22. Ja teine naene ütles: Ei mitte nenda, minno poeg ellab ja sinno poeg on surnud: agga teine ütles: Ei mitte nenda, so poeg on surnud ja mo poeg ellab; nenda räkisid nemmad kunninga ette.

23. Ja kunningas ütles: Teine ütleb, sesinnane on mo poeg,

mis ellus, ja so poeg on surnud; ja teine ütleb: Ei mitte nenda, so poeg on surnud, ja mo poeg on ellus.

24. Ja kuñingas ütles. Toge mulle üks moök; ja nemmad töid moöga kunninga ette.

25. Ja kunningas ütles: Raiuge poleks se laps, mis ellus, ja andke teine pool ühhele ja teine pool teisele.

26. Ja se naene, kelle poeg ellus olli, rakis kunninga wasto (sest ta südda põlles ta sees ta poia pärrast) ja ütles: Oh mo issand, andke temmale se laps, mis ellus, ja ärge surmage tedda paigast mitte ärra; ja teine ütles: Se ei pea egga mulle egga sulle sama, raiuge sedda poleks.

27. Ja kunningas wastas ja ütles: Andke teisele se laps, mis ellus, ja ärge surmage tedda paigast mitte ärra; sesamma on ta emma.

28. Ja keik Israeli rahwas kuulsid sedda kohhut, mis kunningas olli moistnud, ja kartsid kunninga eest: sest nemmad näggid, et Jummalatarkus ta sees olli öigust teha.

4. Peatük.

*Salomoni üllemad teenrid:
iggapäine toidusse luggu, ja
wägga suur kartus.*

1. Ja kunningas Salomon olli kunningas keige Israeli üle.

2. need ollid need würstid, mis temmal ollid: Sadoki poeg Asarja olli üllem-ma-wallitseja.

3. Eliorew ja Ahia Sisa poiad ollid kirjutajad, Ahiludi poeg Josawat olli üllem-nou-andia.

4. Ja Jojada poeg Penaja olli wäe üle, ja Sadok ja Abjatar ollid preestrid.

5. Ja Natani poeg Asarja olli üllewatajatte üle, ja Natani poeg Sabud, kes kunninga söbber, se olli üllem-ma-wallitseja.

6. Ja Ahisar olli kunninga koia üle, ja Abda poeg Adoniram makso üle.

7. Ja Salomonil olli kaksteistkümmend ma-üllewatajat keige Israeli üle, kes kunningale ja temma perrele toidust murretsesid; iggaühhel olli üks ku aastas toidusse murretsemist.

8. Ja need ollid nende

nimmed: Uri poeg olli Ewraimi
mäggisel maal:

9. Tekeri poeg Makatsis, ja
Saalbimis, ja Petsemesis ja
Elonpetaananis:

10. Esedi poeg Arübbotis,
temmal olli Soko ja keik Eweri-
ma.

11. Abinadabi poial olli keik se
Tori riik; Salomoni tüttar Tawat
sai temmale naeseks.

12. Ahiludi poeg Paana olli
Taanakis, ja Megiddus ja keiges
Petseanis, mis Sartana kõrwas,
seäl al Isreeli poolt Petseanist
Abel meolast sadik teile pool
Jokmeami.

13. Keberi poeg olli Ramotis,
mis Kileadis, temmal ollid
Manasse poia Jairi küllad, mis
Kileadis; temmal olli Argobi
ma-koht, mis Pasanis,
kuuskümmend suurt liña
müridega ja wask-pomidega.

14. Iddo poeg Ahinadab olli
Mahanaimis:

15. Ahimaats olli Nawtali-maal ;
sesam~a wöttis ka Salomoni
tütre Pasmati naeseks.

16. Usai poeg Paana olli Aseris
ja Alotis;

17. Parua poeg Josawat
Isaskari-maal ;

18. Ela poeg Simei Penjamini-
maal ;

19. Uri poeg Keber Kileadi
maal, Emori kunninga Sihoni
maal ja Pasani kunninga Ogi
maal ; ja ta olli se ainus
üllewataja, kes seäl maal.

20. Juda- ja Israeli-rahwast olli
paljo kui liiw, mis merre äres,
paljusse polest; nemmad söid
ja jõid ja ollid röömsad.

5. Peatük.

*Mis templi üllesehhitamisse
tarwis walmistakse.*

1. Ja Salomon olli wallitseja
keige kuningrikide üle Wratti
jöest Wilistide maast Egiptusse
raiaast sadik: nemmad töid
andid ja ollid Salomoni
allamad keige ta ello aia.

2. Ja Salomoni ühhe päwa
moon olli wiiskümmend tündrit
nissojahho ja sadda tündrit
muud jahho:

3. Kümme nuumweist, ja
kakskümmend karja weist ja
sadda lammast, isse need
sured hirwed, ja weikesed
hirwed ja põdrad, ja keik suggu
lindo, mis södetud.

4. Sest ta wallitses keikis paikus Tiwsast siin pool Wratti jõe Assast sadik, keige kunningatte ülle siin pool jõe; ja temmal olli rahho keigelt polelt seält ümberkaudo.

5. Ja Juda ja Israeli-rahwas ellas julgeste, iggamees omma winapu al ja omma wigipu al, Tanist Persebast sadik, keige Salomoni ello aia.

6. Ja Salomonil olli nellikümmend tuhhat latterit hoostele, mis ta töldade tarwis, ja kaksteistkümmend tuhhat rüütli.

7. Ja needsinnatsed üllewatajad murretsesid kunninga Salomonile toidust, ja keikile, kes kunninga Salomoni laua jure said, iggamees ommal kuul, nemmad ei jätnud middagi waiak.

8. Ja ohre ja ölgi hoostele ja kermede hoostele töid nemmad senna paika, kus ta olli, iggamees nenda kui ta kohhus.

9. Ja Jummal andis Salomonile tarkust ja wäega palju moistust ja süddame laia ärratundmist, nenda kui liiw, mis merre äres.

10. Ja Salomoni tarkust olli palju enam, kui keige

hom~iko-ma rahwa tarkus, ja kui keik Egiptusse-rahwa tarkus.

11. Ja ta olli targem kui keik innimessed, kui Etan Esrahimees ja Eman ja Kalkol ja Tarda Maoli poiad, ja ta olli kulus keige pagganatte seas, kes seäl ümberkaudo.

12. Ja ta räkis ülles kolmtuhhat õppetusse-sanna, ja temma laulusid olli tuhhat ja wiis.

13. Ja ta räkis puist, seedripuust, mis Libanoni peäl, isoppist sadik, mis müri küljest touseb: ja ta räkis lojustest, ja lindudest ja sest, mis romab, ja kallust.

14. Ja nemmad tullid keige rahwa seast, Salomoni tarkust kuulma, keige Ma kunningatte seast, kes ta tarkussest kuulnud.

15. Ja Tirusse kunningas Iram läkkitas ommad sullased Salomoni jure, sest ta olli kuulnud, et nemmad tedda kunningaks woidnud ta issa assemele: sest Iram armastas Tawetit keige ello aia.

16. Ja Salomon läkkitas Irami jure ja ütles:

17. Sinna tead mo issast

Tawetist, et ta ei woinud
Jehowa omma Jummal
nimmele mitte kodda
üllesehhitada se söa pärrast,
misga nemmad keigelt poelt ta
peäle tullid, kunni Jehowa neid
temma jalge tallade alla andis.

18. Ja nüüd on Jehowa mo
Jummal mulle hingamist annud
siit ümberkaudo, ei olle wastast
egga kurja, mis kelaks.

19. Ja wata, mo meles on
Jehowa omma Jummal
nimmele ühhe koia
üllesehhitada, nenda kui
Jehowa mo issa Taweti wasto
räkind ja öölnud: So poeg,
kedda ma so assemele pannen
so aujärje peäle, sesamma
peab mo nimmele ühhe koia
üllesehhitama.

20. Sepärrast kässi, et nemmad
mulle seedripuid raiuwad
Libanonist, ja mo sullased
peawad so sullastega ollema,
ja palga tahhan ma sulle anda
so sullaste eest keik sedda
möda, kui sa ütled: Sest sinna
tead, et meie seas ei olle
sedda meest, kes moistab puid
raiuda, nenda kui
Sidonimehhed.

21. Ja se sündis kui Iram

Salomoni sannad kulis, siis sai
ta wägga röömsaks ja ütles:
Tänna olgo Jehowa kidetud,
kes Tawetile targa poia on
annud sesinnatse sure rahwa
ülle.

22. Ja Iram läkkitas Salomoni
jure ja ütles: Ma ollen sedda
kuulnud, mispärrast sa mo jure
läkkitand, ma tahhan keige so
hea mele pärrast teha
seedripude polest ja
männapude polest.

23. Mo sullased peawad neid
Libanonist allasaatma merre
äre, ja ma tahhan neid parwe
wisil merre peäle panna ja sata
siinna paika, kus sa mind
kässid läkkitada, ja seäl tahhan
ma neid ühhest ärrawötta, et
sa neid woid ärrawia: agga
sinna pead mo mele pärrast
teggema, et sa mo perrele
leiba annad.

24. Ja Iram andis Salomonile
seedripuid ja männapuid keige
ta mele pärrast.

25. Ja Salomon andis Iramile
tuhhat kolmsadda ja ühheksa
sellitest ühheksakümmend
nissojahho leiwaks ta perrele,
ja kahheksa kolmatkümmend
wati ja kahheksa kanno

toukatud ölli: nenda andis Salomon Iramile igga aasta.

26. Ja Jehowa andis Salomonile tarkust, nenda kui ta temmale olli räkinud; ja rahho olli Irami ja Salomoni wahhel, ja nemmad teggid kahhekeste ühhe seädusse.

27. Ja kuningas Salomon pani keige Israeli peäle teggo, ja senna teo tarwis läks kolmkümmend tuhat meest.

28. Ja ta läkkitas neid Libanoni peäle küm~etuhhat igga ku korra pärrast, ühhe ku ollid nemmad Libanoni peäl ja kaks kuud omma koddo; ja Adoniram olli se teo ülle.

29. Ja Salomonil olli seitsekümmend tuhat, kes koorma kandsid ja kahheksakümmend tuhat, kes raiusid mäe peäl.

30. Ilma need Salomoni üllewatajatte üllemad, kes se tö ülle, neid olli kolmtuhhat ja kolmsadda, kes wallitsesid ülle se rahwa, mis tööd teggid.

31. Ja kuningas käskis, et nemmad piddid toma sured kiwwid, kallid kiwwid, et nemmad raiutud kiwwid koia alluseks piddid pannema.

32. Ja Salomoni hone-ehhitajad ja Irami hone-ehhitajad ja Kiblimehhed raiusid neid walmis, ja walmistasid need puud ja kiwwid koia ehhitamisse tarwis.

6. Peatük.

*Templit hakkatakse
üllesehhitama.*

1. Ja se sündis neljasaandel ja kahheksakümmenmal aastal pärrast sedda, kui Israeli lapsed ollid Egiptusse maalt wäljatulnud, neljandal aastal pärrast sedda, kui Salomon olli kuningaks sanud ülle Israeli, Siwi kuul, se on se teine ku, siis wöttis ta Jehowale se koia ehhitada.

2. Ja se kodda, mis kuningas Salomon Jehowale ehhtas, selle pitkus olli kuuskümmend künart, ja ta laius kakskümmend ja ta kõrgus kolmkümmend künart.

3. Ja se eestkodda koia templi ees, selle pitkus olli kakskümmend künart selle koia laiust möda, kümme künart olli ta laius selle koia essimesses

otsas.

4. Ja ta teggi aknad selle koiale, mis seestpidi kitsad ja väljastpidi laiad ollid.

5. Ja ta ehhtas koia müri külge ühhe maddala hone ümberringi, selle koia müride külge ümberringi, templi ja keigepühhama paiga külge, ja teggi küljekambrid ümberringi.

6. Selle allumisse korra laius olli wiis künart, ja selle keskmisse korra laius kuus künart, ja selle kolmanda laius olli seitse künart: sest ta teggi koia müri korrad komale ümberringi väljastpidi, et nemmad koia mürist kinni ei piddand.

7. Ja se kodda, kui sedda üllesehhiti, tehti ülles walmis-raiutud kiwwidest, mis senna jure todi: ei kuulnud mitte ei haamrid egga kirwid, ei mingisuggust raud-riista se koia kallal, kui sedda üllestehti.

8. Se keskmiste küljekambride uks olli selle koia parremal polel, ja treppa möda mindi ülles se keskmisse hone korra peäle, ja sest keskmisest kolmandama peäle.

9. Nenda ehhtas temma se

koia ja teggi sedda walmis, ja kattis se koia kummidega ja seedridega riddamissi.

10. Ja ta teggi lagge keik üle se koia, selle kõrgus olli wiis künart, ja se piddas sest koiast seedri-pudega kinni.

11. Ja Jehowa sanna sai Salomoni kätte sedda wisi:

12. Sesinnatse koia pärrast, mis sa üllesehhitad, kui sa Minno seädmiste järrel käid, ja mo kohtoseäduste järrele teed, ja keik mo kässud pead, et sa nende järrel käid: tahhan ma omma sanna sulle töeks teha, mis ma so issa Tawetile ollen räkinud.

13. Ja ma tahhan Israeli laste seas ellada, ja ei tahha omma Israeli rahwast mitte mahhajätta.

14. Ja Salomon ehhtas se koia ülles ja sai sedda walmis.

15. Ja ta ehhtas selle koia mürid seestpidi seedri laudadega koia pörrandust laest sadik, mis müride peäl, ta woderdas neid seestpidi puga, ja teggi selle koia pörmando mändsist laudust.

16. Ja ta ehhtas need kakskümmend künart selle koia

taggumissest küljest seedri laudust; sest pörrandust müride üllema otsast sadik, ja sedda ehhtas ta seestpiddiseks kohhaks, mis keigepühham paik.

17. Ja se kodda olli nellikümmend künart pitk, se on se tempel, mis eestpiddi.

18. Ja need seedrid seestpiddi seäl koias ollid nikkertud metswinamarjade ja lillikeste wisi, mis lahtilönud: keik se olli seedripuust, kiwwi ei nähtud mitte.

19. Ja ta walmistas se keigepühhama paiga seäl koias seestpiddi, et Jehowa seädusse laekast senna piddi pandama.

20. Ja se keigepühhama paiga seestpiddine pool olli pitkuti kakskümmend künart, ja laiuti kakskümmend künart, ja ta kõrgus kakskümmend künart: ja ta kattis sedda selgema kullaga; ta kattis ka altari, mis seedripuust.

21. Ja Salomon kattis se koia seestpiddi selgema kullaga ja teggi ühhe wahheseina kuldkedidega ühte keigepühhama paiga ette, ja kattis sedda kullaga.

22. Ja keige se koia kattis ta kullaga, senni kui keik se kodda walmis sai, ja keige se altari, mis keigepühhama paiga ees, kattis ta kullaga.

23. Ta teggi ka keigepühhama paika kaks Kerubit öllipuust; kümme künart olli iggaühhe kõrgus.

24. Ja ühhe Kerubi tiib olli wiis künart ja teise Kerubi tiib wiis küünart pitk, ta ühhe tiwa otsast ta teise tiwa otsast sadik olli kümme künart.

25. Teisel Kerubil olli ka kümme künart: üks moöt ja üks näggo olli mollemil Kerubidel.

26. Ühhe Kerubi kõrgus olli kümme künart ja nisammote teise Kerubi kõrgus.

27. Ja ta panni need Kerubid selle koia seestpiddise kohta, ja Kerubide tiwad ollid laiale lautud, ja selle ühhe tiib putus seinasse, ja teise Kerubi tiib putus teise seinasse; ja nende tiwad putusid kesk kodda, tiib tiwa külge.

28. Ja ta kattis need Kerubid kullaga.

29. Ja keige se koia seinade peäle laskis ta nikkerdada Kerubid, ja palmipuid ja

lahtilõnud lillikessed ümberringi, tikkimisse ja nikkerdamisse wisi, seestpidi ja wäljaspidi.

30. Ja kattis se koia pörrando kullaga, seestpidi ja wäljaspidi.

31. Ja keigepühhama paiga ukse tarwis teggi ta need ukse poled öllipuist; se piitjalg ja postid ollid wie nurgaga.

32. Ja need kahhed ukse poled ollid öllipuist, ja ta laskis nende peäle nikkerdada nikkerdud Kerubid, ja palmipuud ja löhtilõnud lillikessed, ja kattis neid kullaga, ja wennitas sedda kulda nende Kerubide ja palmipude peäle.

33. Nenda teggi ta ka templi ukse tarwis postid öllipuust nelja nurgaga.

34. Ja kahhed ukse poled mändsest puust, ühhel ukse polel ollid kahhed poled hingidega ühhes, ja kaks nikkerdud poolt olli teisel ukse polel hingidega ühhes.

35. Ja ta laskis nende peäle nikkerdada Kerubid, ja palmipuid ja lahtilõnud lillikessed, ja kattis sedda kullaga öiete tassa senna

peäle, mis olli nikkerdud.

36. Ja ta ehhtas sedda seestpidist oue kolme reaga raiutud kiwwast, ja ühhe reaga walmis raiutud seedripalkidest.

37. Neljandamal aastal pandi Jehowa koia allune Siwi kuul,

38. Ja ühheteistkümnemal aastal Puli kuul, (se on se kahheksamas ku,) sai ta koia walmis keik sedda möda, kui siñna tarwis, ja keik sedda möda, kui ta kohhus: nenda ehhtas ta seäl kallal seitse aastat.

7. Peatük.

Salomoni suur kuninglik kodda: templi riistad.

1. Ja om~a koia kallal ehhtas Salomon kolmteistkümmend aastat, siis sai ta keik temma kodda walmis.

2. Ja ta ehhtas se Libanoni koia metsast, sadda künart olli temma pitkus, ja wiiskümmend künart ta laius ja kolmkümmend künart ta kõrgus: seedri sammaste nelja rea peäle, ja walmis raiutud seedripalgid ollid sammaste

peäl.

3. Ja se olli wodertud seedrilaudadega peält nende tubbade peäl, mis sammaste peäl seisid, neid olli wiiswietkummend, wiisteistkummend ühhes reas.

4. Ja kolm ridda aknaluka, et üks aknaluuk olli teise peäl kolmes kordas.

5. Ja keik ukсед ja postid ollid nelja nurgaga ühte wisi, ja üks aknaluuk olli teise kohhal kolmes kordas.

6. Ta teggi ka ühhe eestkoia sammastest, wiiskummend künart pitkuti ja kolmkummend künart laiuti, ja se eestkoda olli nende kohhal ja need sambad ja paksud palgid ollid nende kohhal.

7. Ta teggi ka ühhe kohtojärre eestkoia kohto-eestkoiaks, kus ta kohhut moistis, ja woderdas seedripuga ühhest pörrandust teisest pörrandust sadik.

8. Ja sel koial, kus sees ta ellas, olli üks teine ou seestpiddi eestkoia pool, se olli seddasamma wisi tehtud; ta teggi ka Warao tütrele, mis Salomon ennesele wötnud, ühhe koia, mis sesinnatse

eestkoia sarnane.

9. Keik need ollid kallist kiwwast, mis moodo järrele raiutud ja saega saetud seest- ja wäljaspiddi, ja ni hästi allussed, kui kämla laiusse kiwwid, mis wäljaspiddi ja sures oues.

10. Ja se allus tehti kallist kiwwast ja surist kiwwidest, kiwwast, mis kümne-küünratsed, ja kiwwast, mis kahheksa küünratsed.

11. Ja seäl peäl ollid kallid kiwwid moodo järrele raiutud, ja seedrid.

12. Ja sure oue ümber olli kolm ridda raiutud kiwwa ja üks ridda raiutud seedripalka; ja nenda olli ka Jehowa koia seestpiddise oue ümber ja se koia eestkoia müris.

13. Ja kunningas Salomon olli läkkitanud ja lasknud Iramit Tirussest tua.

14. Se olli ühhe lesse-naese poeg Nawtali sou-arrust, ja ta issa olli Tirusse-mees olnud, ta olli üks waskep ja olli täis tarkust ja moistust, ja teadis keiksuggu tööd tehja wassest; ja ta tulli kunninga Salomoni jure ja teggi keik temma tööd

ärä.

15. Ja ta walmistas kaks wask-sammast,

kahheksateistkümmend kübart olli ühe samba kõrgus, ja üks kahheksateistkümmend küünrane nõör läks selle ja teise samba ümber ärä.

16. Ja ta teggi kaks nuppu wassest wallatud, mis sammaste otsa pididi pandama: ühe nuppu kõrgus olli wiis kübart, ja teise nuppu kõrgus wiis kübart.

17. Wörge wisil tehtud wask-wörgud ja kedide wisil tehtud nõrid tehti nende nuppude tarwis, mis sammaste otsas: neid olli seitse ühe nuppu ja seitse teise nuppu ümber.

18. Ja ta teggi need sambad nenda, et kaks ridda olli se ühe wörge peäl ümberringi nende nuppude katteks, mis kranati-ounade otsas, ja nenda teggi ta teise nuppule.

19. Ja need nupud, mis sammaste otsas, ollid lillikesse wisil tehtud, nenda kui eestkoias, nelli kübart kõrguti.

20. Ja need nupud nende kahhe samba peäl, neil olli ka peält mao kohal wörge külges

kakssadda kranati-ouna riddamissi ümber ja ümber, ni hästi ühe kui teise nuppu peäl.

21. Ja ta panni need sambad püsti seisma templi eestkoia ette, ja panni se samba, mis parremal käel, püsti, ja panni selle nimme Jakin, ja panni se samba, mis wassako käel, püsti, ja panni selle nimme Poas.

22. Ja sammaste otsas olli se lillikesse wisil tehtud: nenda sai se sammaste töö walmis.

23. Ja ta teggi ühe merre, mis wallati, kümme kübart olli se ommast ühest ärest teise, ümarmakunne ümberringi, ja wiis kübart temma kõrgus, ja üks kolmekümme-küünrane nõör ümberringi läks selle ümber ärä.

24. Ja mets-körwitsad ümberringi ollid temma äre al ta ümber, kümme ühe küünra peäl, need ollid selle merre ümber ja ümber, kahhes reas ollid need mets-körwitsad ühes tükis sega wallatud.

25. Ta seissis kahheteistkümmend härja peäl, kolm waatsid pohja ja kolm waatsid õhto pole, ja

kolm waatsid louna ja kolm waatsid hom~iko pole: ja se merri olli üllewel nende peäl, ja keik nende persed ollid seestpidi.

26. Ja ta olli kämle-paksune ja temma äär olli tehtud kui karrika äär, kui lillikesse öis; se wedas kakssadda üks ühheksatkümmend wati ja kuusteiskümmend kanno.

27. Ta teggi ka küm~e waskjalga, nelli künart olli ühhe jalla pitkus, ja nelli künart ta laius, ja kolm künart ta kõrgus.

28. Agga need jallad ollid sedda wisi tehtud: neil ollid pönad, ja need pönad ollid krantside wahhel.

29. Ja nende pönade peäl, mis krantside wahhel, ollid loukoerad, weiksed ja Kerubid, ja krantside peäl olli nendasam~oti üllespidi, ja loukoerte ja weiste al olli liigtükka räästa wisil tehtud.

30. Ja ühhel jallal olli nelli waskrattast ja waskassid, ja neljas nurkas ollid neil ollad, ja se pessemisse-riista al ollid need ollad wallatud iggaühhe liatükki kohhal.

31. Ja selle riista su seestpidi

kroni ja üllespidi, olli üks künar, ja se kroni su olli üm~arkuñe jalla wisil tehtud poolteist künart; ja temma su peäl olli ka tikkitud kuiud, agga nende pönad ollid neljanurgalissed, ei mitte ümmarkussed.

32. Ja need nelli rattast ollid pönade al ja rattaste assid jalla al, ja ühhe ratta kõrgus olli poolteist künart.

33. Ja need rattad ollid tehtud wankri ratta wisi, nende assid, ja nende peiad, ja nende rummud ja nende koddarad ollid keik wallatud.

34. Ja nelli olla olli ühhe jalla nelja nurga külges, sest jallast käisid ta ollad wälja.

35. Ja se jalla peälmisses otsas olli se kõrgus pool künart ümmarkunne ümberringi, ja se jalla peälmisses otsas ollid temma käed, ja selle pönad käisid temmast wälja.

36. Ja ta tikkis temma kätte platide peäle ja ta pönade peäle Kerubid, loukoere ja palmipuid, kus ial ümberringi paljas koht ta liigtükkide peäl olli.

37. Sedda wisi teggi ta neid

kümme jalga, need keik ollid ühte wisi wallatud, ühhe moödo järrele, ühte wisi tikkitud.

38. Ja ta teggi küm~e wask-pessemisse-riista, wiis wati ja nelliküm~end kanno weddas igga pessemisse-riist, üks pessemisse-riist olli nelli künart lai ; igga jalla peäl neist kümnest jallast olli üks pessemisse-riist.

39. Ja ta panni need jallad seisma wiis selle koia parrema pole ja wiis selle koia wassakule pole, ja sedda merd panni ta selle koia parrema pole hom~iko pole leuna kohta.

40. Ja Iram teggi pessemisse-riisto, ja labbidaid ja pekkid, ja Iram lõppetas keik sedda teggemist tehha, mis ta kunninga Salomonile Jehowa koia tarwis pididi teggema.

41. Kaks wask- sammast ja kaks kronide nuppo, mis sammaste otsas, ja kaks wörko, mollemad kronide nup pud katta, mis sam~aste otsas ollid.

42. Ja nellisadda kranati-ouna nende kahhe wörgo külge, kaks ridda kranati-ouno kummagi wörgo külge, mollemad kronide

nup pud katta, mis sammaste peäl ollid.

43. Ja need kümme jalga ja need kümme pessemisse-riista nende jalge peäl.

44. Ta teggi ka ühhe merre ja kaksteistküm~end weist merre alla.

45. Ja need pottid ja labbidad ja pekkid, ja keik needsinnatsed riistad, mis Iram kunninga Salomonile teggi Jehowa koia tarwis, need ollid hiilgawast wassest.

46. Jordani lodus laskis kuñningas neid wallada sitke Ma sisse, Sukkoti ja Sartani wahhel.

47. Ja Salomon jättis keik need riistad wagimatta, et neid üpris wägga palju olli ; ei sanud järrele katsutud, mis se wask wagis.

48. Salomon teggi ka keik need riistad, mis Jehowa koia tarwis, kuld-altari ja laua kullast, kus peäl ettepannemisse leiwad ollid.

49. Ja küünla-jallad wiis parremat ja wiis pahhemat kät keigepühhama paiga ette selgemast kullast, ja need lillikessed ja lampid ja

küünlakärid kullast.

50. Ja kausid, ja noad, ja pekkid, ja suitsetamise-rohho kausid ja süttepannud selgemast kullast, ja hingi-hagid selle seestpiddise koia ukse poolte külges keigepühhama paiga pool, ja templi koia ukse poolte külges, ollid kullast.

51. Nenda sai keik tö walmis, mis kuningas Salomon Jehowa koia Kallal teggi; ja Salomon wiis siina sisse, mis ta issa Tawet olli pühhitsenud; sedda hõbbekat ja kulda ja need riistad panni ta Jehowa koia warranduste jure.

8. Peatük.

Tempel pühhitsetakse.

1. Siis kogus Salomon Israeli wannemad ja keik souarrude peamehhed, kes wannematte würstid Israeli laste seas, kunninga Salomoni jure Jerusalemma, et Jehowa seädusse laekast pididi üllestodama Taweti liinast, se on Sion.

2. Ja keik Israeli mehhed tullid kokko kunninga Salomoni jure

Etanimi kuul pühhiks, se on seitsmes ku.

3. Ja keik Israeli wannemad tullid, ja preestrid kandsid se laeka.

4. Ja nemmad töid Jehowa laeka ülles ja se koggodusse telgi, ja keik pühha paiga riistad, mis telgis, ja preestrid ja Lewitid töid neid ülles.

5. Ja kuningas Salomon ja keik Israeli koggodus, mis ta jure kokkotulnud, ollid temmaga laeka ees: nem~ad ohwerdasid puddopojuksid ja weiksid, mis olli ilma arwamatta, ja mis ei woind üllesluggeda paljusse pärrast.

6. Ja preestrid töid Jehowa seädusse laeka ta paika, siina koia kohta, mis keigepühham paik, Kerubide tibade alla.

7. Sest Kerubid lautasid tiwad laiale laeka paiga ülle, ja Kerubid katsid se laeka ja ta kangid üllewelt.

8. Ja nemmad lükkasid wälja need kangid ettepidi, ja nende kangide otsad nähti pühha paiga poolt wälja keigepühhama paiga ees, ja neid ei nähtud mitte wäljast poolt, ja need on seäl

tännapāwani.

9. Laeka sees ep olnud muud mitte kui kaks kiwwi-lauda, mis Moses Orebis senna sisse olli pannud, kui Jehowa Israeli lastega seädusse teggi, kui nemmad Egiptusse maalt wäljatullid.

10. Ja se sündis, kui preestrid seält pühvast paigast wäljatullid, siis täitis üks pilw Jehowa kodda.

11. Ja preestrid ei woind mitte seista egga omma tenistust teha se pilwe pärrast: sest Jehowa Au olli Jehowa kodda täitnud.

12. Siis ütles Salomon: Jehowa on üttelnud, et ta piddi sures pimmedas ellama.

13. Ma ollen sulle öiete kodda teinud elloassemeks, ja asset, kus sa iggaweste piddid jäma.

14. Ja kunningas pöris ommad silmad ja önnistas keik Israeli koggodust, (ja keik Israeli koggodus seisis.)

15. Ja ta ütles: Kidetud olgo Jehowa Israeli Jum~al, kes om~a suga mo issa Tawetiga rākinud ja om~a käega töeks teinud, kui ta üttelnud:

16. Sest pāwast, kui ma om~a

Israeli rahwa Egiptussest ollen wäljatonud, ei olle ma mitte ārrawallitsend üht liña keikist Israeli souarrudest, ühhe koia teggema, kus mo nimmi woiks olla: agga Taweti ollen ma ārrawallitsend, et ta mo Israeli rahwa ülle piddi ollema.

17. Mo issa Taweti süddames olli kül Jehowa Israeli Jum~ala nim~ele kodda üllesehhitada:

18. Agga Jehowa ütles mo issa Taweti wasto: Et so süddames on mo nimmele kodda üllesehhitada, sest olled sa hästi teinud, et se so süddames olnud.

19. Ommeti ei pea sinna mitte sedda kodda üllesehhitama; waid so poeg, kes so niudist wäljatulleb, se peab mo nimmele sedda kodda üllesehhitama.

20. Ja Jehowa on kindlaste piddanud om~a sanna, mis ta rākinud, ja ma ollen tousnud om~a issa Taweti assemele ja istun Israeli aujärje peäl, nenda kui Jehowa on rākinud, ja ollen sedda kodda üllesehhitand Jehowa Israeli Jummal nimmele.

21. Ja ollen senna asset

teinud laekale, kus Jehowa seädus sees on, mis ta meie wannemattega teinud, kui ta neid Egiptusse maalt wäljatöi.

22. Ja Salomon seisis Jehowa altari ees keige Israeli koggodusse kohhal, ja lautas ommad käed laiale taewa pole,

23. Ja ütles: Jehowa Israeli Jummal, ei olle sinno sarnast Jummalat ei taewas üllewel egga al Ma peäl, kes sa pead seädust ja heldust omma sullastele, kes käiwad keigest ommast süddamest so ees.

24. Kes sa olled omma sullasele mo issa Tawetile sedda piddanud, mis sa temmale räkinud, ja olled räkinud omma suga ja omma käega töeks teinud, nenda kui tännapä on.

25. Ja nüüd Jehowa Israeli Jummal, pea omma sullasele mo issa Tawetile, mis sa temmale räkinud ja öölnud; Sinnust ei pea ärralöpma üks mees minno eest, kes istub Israeli aujärre peäl; kui agga so poiad omma teed hoiawad, et nem~ad käiwad mo ees, nenda kui sinna mo ees käinud.

26. Ja nüüd Israeli Jummal, et sago so sanna töeks, mis sa omma sullasele mo issa Tawetile räkinud.

27. (Sest kas peaks Jummal töeste Ma peäl ellama? wata taewas ja taewaste taewad ei mahhuta sind ende sisse, weel wähhem se kodda, mis ma ollen üllesehhitanud.)

28. Ja wata omma sullase palwe peäle ja ta allandlikko pallumisse peäle, Jehowa mo Jummal, et sa kuled sedda kissendamist ja palwet, mis so sullane tänna so ees pallub.

29. Et so silmad woiksid lahti olla selle koia ülle ööd ja päwad, selle paiga ülle, mis sa olled üttelnud: Mo nimmi peab seäl ollema, et sa kuled se palwe, mis so sullane siin paikas pallub.

30. Et sa kuled omma sullase ja omma Israeli rahwa allandlikko pallumist, mis nemmad siin paikas palluwad, ja wotta siña kuulda seäl paikas, kus sa ellad taewas, ja kule ja anna andeks.

31. Mis ial kegi omma liggimesse wasto saab patto teinud, ja panneb ta peäle

wande, et ta tedda wañnutab,
ja se wanne tulleb so altari
ette seie kotta:

32. Siis kule sinna taewast, ja
te ja moista kohhut omma
sullastele, et sa öälat öälaks
moistad, ja annad temma wisid
ta pähhä; ja öigele öigust
moistad, ja annad tem~ale ta
öigust möda.

33. Kui so Israeli rahwas
waenlaste ette mahhalüakse, et
nemmad so wasto patto
teinud, ja nem~ad so pole
ümberpöörwad ja tunnistawad
so nimme ülles, ja loewad ja
palluwad sind allandlikult siin
koias:

34. Siis kule sinna taewast ja
anna andeks omma Israeli
rahwa patto, ja to neid jälle
taggasi seie male, mis sa
nende wannemattele olled
annud.

35. Kui taewas kinni petakse,
et ei olle wihma, kui nemmad
so wasto sawad patto teinud,
ja nemmad palluwad siin
paikas, ja tunnistawad so
nimme ülles ja pöörwad
ommast pattust, kui sa neid
saad waewanud;

36. Siis wötta sa taewast

kuulda, ja anna andeks omma
sullaste ja omma Israeli rahwa
patto, kui sa saad öppetanud
sedda head teed, mis peäl
nemmad peawad käima: et sa
wihma annad omma Ma peäle,
mis sa omma rahwale pärris-
ossaks annud.

37. Kui nälgi on Ma peäl, kui
katk on, kui on wilja-körwetus,
rooste-uddo rohhotirtsud, asili-
linnud, kui ta waenlane
temmale kitsast teeb ta
wärrawatte maal, kui
mingisuggune wigga,
mingisuggune haigus on:

38. Keik palwed, keik
allandlikkud pallumissed, mis
ial ühhest innimessest tehakse
keige so Israeli rahwa seast,
kui nemmad iggaüks omma
süddame wigga tundwad, ja
lautawad ommad käed
sesinnatse koia pole laiale;

39. Siis wötta sinna kuulda
taewast seält paigast, kus sa
ellad, ja anna andeks ja te, ja
anna iggaühhele keige temma
wiside järrele, kuidas sa temma
süddame tunned; sest sinna,
sa üksi tunned keikide
innimeste laste süddame ärra.

40. Et nemmad sind wöttaksid

karta iggapäwa, mis nemmad ellawad siin maal, mis sa meie wannemattele annud.

41. Ja kule ka se woöra Ma innimesse, kes ep olle mitte so Israeli rahwa seast, ja tulleb kaugelt maalt sinno nimme pärrast.

42. (Sest et so suurt nimmi ja so wäggewat kät ja so wäljasirrutud käewart saab kuulda;) ja ta tulleb ja pallub seie koia pole:

43. Siis wötta sa kuulda taewast seält paigast, kus sa ellad, ja te keik sedda möda, kui se wooras sinno pole hüab: et keik ma-ilma rahwas so nimme saaksid tunda ja sind karta, nenda kui so Israeli rahwas, ja tunneksid, et so nimmi on nimmetud selle koia peäle, mis ma ollen ehhitanud.

44. Kui so rahwas saab wäljaläinud sötta omma waenlase wasto, senna tee peäle, kuhho sa neid läkkitad, ja nemmad palluwad Jehowat selle liñna tee pole, mis sa olled ärrawallitsend, ja se koia pole, mis ma so nimmele üllesehhitanud:

45. Siis wötta taewast kuulda

nende palwe ja nende allandlikko pallumist, ja sada neile öigust.

46. Kui nemmad patto tewad sinno wasto (sest sedda innimest ei olle, kes patto ei te) ja sa saad wihhaseks nende peäle ja annad neid waenlasse kätte, et nemmad neid ärrawiwad, kedda nemmad wangi wötnud, waenlase male, mis kaugel ehk liggi;

47. Ja nemmad mötlewad taggasi ommas süddames seäl maal, kuhho neid on wangi widud, ja pöörwad ümber ja palluwad sind allandlikkult nende maal, kes neid wangi winud, ja ütlewad: Meie olleme patto teinud ja üllekohto teinud, ja öälad olnud:

48. Ja nemmad pörawad so pole keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest omma waenlaste maal, kes neid on wangi winud, ja palluwad sind omma Ma tee pole, mis sa nende wannemattele olled annud, se liñna pole, mis sa ärrawallitsenud, ja se koia pole, mis ma so nimmele üllesehhitanud.

49. Siis wötta taewast kuulda seält paigast, kus sa ellad, nende palwe ja nende allandlikko pallumist, ja sada neile öigust.

50. Ja anna andeks omma rahwale, mis so wasto patto teinud, ja keik nende ülleastmissed, misga nemmad so wasto ülleastunud, ja sada neile hallastust nende ees, kes neid wangi winud, et nemmad nende peäle hallastawad.

51. Sest nemmad on so rahwas ja so pärris-ossa, mis sa Egiptussest olled wäljatonud, raud-ahjo seest.

52. Et so silmad woiksid lahti olla so sullase allandlikko pallumisse peäle, ja so Israeli rahwa allandlikko pallumisse peäle, et sa nende järrele kuled keikis, mispärrast nemmad sind appi hüawad.

53. Sest sinna olled nende ennesele pärris-ossaks ärralahhutanud keige ma-ilma rahwa seast, nenda kui sa olled omma sullase Mosesse läbbi räkinud, kui sa meie wannemad Egiptussest wäljawisid, oh ISsand Jehowa!

54. Ja se sündis, kui Salomon

keik sesinnatse palwe ja allandlikko pallumisse Jehowa pole sai lõppetand palluda, tousis ta Jehowa altari eest ülles ommad pölwed kummardamast, ja ta käed taewa pole ollid wäljalautud olnud.

55. Ja ta seisis ja önnistas keik Israeli koggodust, ja ütles sure heäleaga:

56. Kidetud olgo Jehowa, kes omma Israeli rahwale hingamist annud keik sedda möda, mis ta räkinud: Ei olle ühteainust sanna mahhalangenud keigest ta heast sannast, mis ta omma sullase Mosesse läbbi räkinud.

57. Olgo Jehowa meie Jummal meiega, nenda kui ta meie wannemattega olnud, ärgo jätko ta meid mahha, ja ärgo andko ta meid mitte ülle.

58. Et ta meie süddame ennese pole känaks, et meie keige ta tede peäl käime, ja peame temma kässud ja ta seädmissed ja ta kohtoseädussed, mis ta meie wannemad käsknud.

59. Ja needsinnatsed mo sannad, mis ma Jehowa ees allandlikkult pallunud, sago liggi

Jehowa meie Jummal jure ööd ja päwad: et ta omma sullasele öigust ja omma Israeli rahwale öigust sataks, mis ommal aial tarwis.

60. Et keik ma-ilma rahwas sawad teäda, et Jehowa sesamma Jummal on, ei mu ükski.

61. Ja teie südda olgo hea-kohtlane Jehowa meie Jummalaga, et teie wöttate temma seädmiste sees käia ja ta kässud piddada, nenda kui tännapä.

62. Ja kuningas ja keik Israel temmaga ohwerdasid tappa-ohwrid Jehowa ees.

63. Ja Salomon ohwerdas se tänno-ohwri, mis ta Jehowale olli tapnud, kakskolmatkümmand tuhat weist ja sadda ja kakskümmand tuhat puddolojust: nenda pühhtsesid kuningas ja keik Israeli lapsed Jehowa kodda.

64. Sel päwal pühhtses kuningas sedda keskmist ouekohta, mis Jehowa koia ees, sest ta ohwerdas seäl sedda põlletamise- ja roa-ohwri ja tänno-ohwri raswad: sest se wask-altar, mis Jehowa ees, olli

senna tarwis pissokenne, et se põlletamise- ja roa-ohwer ja tänno-ohwri raswad ei mahtund siinna peäle.

65. Ja Salomon piddas sel aial se Pühha ja keik Israeli rahwas temmaga, üks suur koggodus seält kust Amati minnakse Egiptusse jõeni, Jehowa meie Jummal ees seitse päwa ja weel seitse päwa, se on nelliteistkümmand päwa.

66. Kahheksamal päwal laskis ta sedda rahwast miñna, ja nemmad önnistasid kuningast ja läksid ärra omma telkide jure röömsad ja hea melega keige se hea pärrast, mis Jehowa omma sullase Tawetile ja omma Israeli rahwale olli teinud.

9. Peatük.

Jehowa ilmutab ennast teist korda Salomonile, ja temma mitmesuggune ehhitamise-tö.

1. Ja se sündis, kui Salomon olli lõppetand üllesehitada Jehowa kodda, ja kuñinga kodda ja keik Salomoni ihhaldamise järrele, mis ta

mele pärrast olli teha:

2. Siis andis Jehowa ennast Salomonile teist korda nähha, nenda kui ta ennast temmale olli Kibeonis annud nähha.

3. Ja Jehowa ütles ta wasto: Ma ollen kuulnud so palwe ja so allandilkkko pallumisse, mis sa allandlikkult pallunud mo palle ees, ma ollen sesinnatse koia pühhitsenud, mis sa üllesehhitanud, et ma omma nimme siña pannen iggaweste, ja mo silmad ja mo südda peawad seäl ollema igga päwa.

4. Ja kui sa mo palle ees wöttad käia, nenda kui so issa Tawet käinud täieste wagga ja öiglase süddamega, et sa teed keik sedda möda, mis ma sind kässin, ja pead mo seädmissed ja mo kohtoseädussed:

5. Siis tahhan ma so kunningrigi aujärge kinnitada Israeli ülle iggaweste, nenda kui ma so issa Taweti wasto ollen räkinud ja öölnud: Sinnust ei pea mitte ärralöpma üks mees Israeli aujärre peält.

6. Pörate teie agga ja teie lapsed koggone mo järrelt ärra, ja ei wötta mo käskusid egga mo seädmissi piddada, mis ma

teie kätte annud, ja lähhäte ja tenite teised jummalad ja kummardate nende ette:

7. Siis tahhan ma Israelirahwast ärrakautada se Ma peält, mis ma neile ollen annud, ja sedda kodda, mis ma omma nimmele ollen pühhitsend, tahhan ma omma Palle eest ärraheita; ja Israel peab sama tähhendamisse- ja naerojuttuks keige rahwa seas.

8. Ja sesinnatse koia pärrast, mis kõrge olnud, wottab iggaüks kes seält möda lähhäb, ärraehmatada, ja willistada ja öölda: Mikspärrast on Jehowa nenda teinud selle male ja selle koiale?

9. Siis ööldakse: Sepärrast et nemmad Jehowa omma Jummalat mahhajätnud, kes nende wannemad Egiptusse maalt wäljatonud, ja et nemmad teised jum~alad kätte wötnud, ja nende ette kummardand ja neid teninud: sepärrast on Jehowa keik sedda kurja nende peäle saatnud.

10. Ja kahhekümne aasta lõppetud olli kä, kui Salomon neid kaks kodda, Jehowa

kodda ja kunninga kodda sai üllesehhitand.

11. (Tirusse kunningas Iram olli Salomonile kinkinud seedri-puid ja männa-puid ja kulda keik temma hea mele pärrast) siis andis kunningas Salomon Iramile kakskümmend liña Kalilea maalt.

12. Ja Iram läks Tirussest wälja need liñnad waatma, mis Salomon temmale olli annud, agga need ei olnud ta melest öiged.

13. Ja ta ütles: Mis liñnad on need, mo wend, mis sa mulle olled annud? ja neid nimmetati Kabuli maaks tännapäwani.

14. Ja Iram olli kunningale läkkitand sadda ja kaksummend talenti kulda.

15. Ja se luggu olli se teoga, mis kunningas Salomon olli peäle pannud, Jehowa koia, ja om~a koia, ja Millo, ja Jerusalema müri, ja Aatsori, ja Megiddo ja Keseri üllesehhitamisseks.

16. Egiptusse kunningas Warao olli üllestulnud ja olli Keseri ärrawötnud ja sedda tullega ärrapölletanud, ja need Kanaanid, kes seäl liñnas

ellased, ärratapnud, ja olli sedda omma tütrele Salomoni naesele kasa-anniks annud.

17. Ja Salomon ehhitas Keseri ülles ja allumisse Pettoroni,

18. Ja Paalati ja Tadmori, mis körbes seäl maal,

19. Ja keik warrandusse-honette liñnad, mis Salomonil ollid, ja söa wankritte liñnad ja rüütlide liñnad Salomoni ihhaldamisse järrele, mis ta ihhaldas ehhitada Jerusalemma ja Libanoni peäle, ja keige omma wallitsusse male.

20. Keik se rahwas, mis üllejäänud Emoridest, Ittidest, Perissidest, Iwwidest ja Jebusidest, need kes ei olnud Israeli laste seast:

21. Nende lapsed, kes nende järrele üllejäänud siñna male, kedda Israeli lapsed mitte ei woiwad sutumaks ärrakautada, nende peäle panni Salomon teggo teggema tännapäwani.

22. Agga Israeli lastest ei teinud Salomon keddagi orjaks, sest nemmad ollid söamehhed ja temma sullased ja ta würstid ja ta üllemad pealikkud, ja ta söa wankritte ja temma rüütlide pealikkud.

23. Needsinnatsed ollid nende üllewatajatte üllemad, kes Salomoni töö ülle, neid olli wiissadda ja wiiskümmend, kes wallitsesid nende rahwa ülle, kes tööd teggid.

24. Agga Warao tüttar tuli ülles Taweti liñnast omma kotta, mis Salomon temmale olli üllesehhitanud: siis ehhtas ta Millo ülles.

25. Ja Salomon ohwerdas kolmkord aastas põlletamisse- ja tänno-ohwrid se altari peäl, mis ta Jehowale üllesehhitanud, ja suitsetas seäl peäl, mis Jehowa ees olli; nenda sai ta se koia walmis.

26. Ja kunningas Salomon laskis ka laewo teha Etsjonikeberis, mis Eloti jures kõrkiatte merre äres Edomi-maal.

27. Ja Iram läkkitas nende laewadega ommad sullased, kes laewa mehhed ja merre asjad moistsid, Salomoni sullastega.

28. Ja nemmad tullid Owiri ja töid seält kulda nellisadda ja kakskümmend talenti, ja wisid sedda kunninga Salomoni jure.

10. Peatük.

Arabia kunningrigi Emmand tulleb Salomonit katsma.

1. Ja kui Seba kunninga-emmand sedda jutto Salomonist kulis Jehowa nimme pärrast: siis tuli ta tedda kiusama moistatustega.

2. Ja tuli Jerusalemma wägga sure wäega, kamelidega, mis kallid rohud kandsid ja wägga palju kulda ja kallid kiwwid: ja kui ta Salomoni jure tuli, siis rakis ta temma wasto keik, mis ta süddames olli.

3. Ja Salomon rakis temmale ülles keik, mis ta küssis; ei olnud kunningal ühtegi teadmatta, mis ta temmale ei olleks üllesräkind.

4. Kui Seba kunninga-emmand näggi keik Salomoni tarkust, ja sedda kodda, mis ta olli üllesehhitanud,

5. Ja sedda roga, mis ta laua peäl, ja ta sullaste honed, ja temma teenride ammetit, ja nende rided, ja ta keldri-teenrid, ja ta üllesminnemisse paiga, kust ta üllesläks Jehowa kotta: siis sai temma hing kui

tuimaks.

6. Ja ta ütles kunninga wasto:
Se könne on tössi olnud, mis
ma ommal maal ollen kuulnud
sinno asjust ja so tarkussest.

7. Ja minna ei usknud mitte
sedda könnet, senni kui ma
tulnud ja mo silmad isse
näinud: ja wata, ei olle mulle
pooltke üllesräkitud; so tarkus
ja headus on üllem, kui se jut,
mis ma kuulnud.

8. Önsad on so mehhed,
önsad on needsinnatsed so
sullased, kes allati so ees
seiswad, kes sinno tarkust
kuulwad.

9. Kidetud olgo Jehowa so
Jummal, kel hea meel sinnust
on, et ta sind pannud Israeli
aujärje peäle; et Jehowa Israeli
armastab iggaweste, sepärrast
on ta sind kunningaks pannud,
et sa teed mis kohhus ja
öigus.

10. Ja temma andis kunningale
sadda ja kakskümmend talenti
kulda, ja wägga palju kallid
rohtusid ja kallid kiwwa: ei
tulnud mitte paljusse polest
ennam seddasuggust rohto,
mis Seba kunninga-emmand
kunninga Salomonile andis.

11. Ja Irami laewad, mis
Owirist kulda töid, töid ka
Oworist wägga palju Almugi
puid ja kallid kiwwa.

12. Ja kunningas teggi neist
Almugi puist treppide
käepiddemed Jehowa koia ja
kunninga koia tarwis, ja
kandle ja nabli-mängid
lauljattele: ei tulnud
seddasuggust Almugi puud,
egga olle nähtud tänna päwani.

13. Ja kunningas Salomon
andis Seba kunninga-
emmandale keik, mis ta mele
pärrast, mis ta pallus, isse se,
mis ta temmale andis kunninga
Salomoni joudo möda; ja ta
läks jälle taggasi omma male,
temma ja ta sullased.

14. Ja selle kulla raskus, mis
Salomoni kätte tuli ühhel
aastal, olli kuussadda ja
kuusseitsmetkümmend talenti
kulda.

15. Isse se, mis surist
kaupmehhist ja kauplejatte
kaubast, ja keikist Arabia
kunningaist ja ma-wallitsejaist
tuli.

16. Ja kunningas Salomon
teggis kakssadda suurt kipli
tautud kullast, kuussadda sekli

kulda läks ühhe kilbi tarwis.

17. Ja kolmsadda wähhemat kilpi tautud kullast, kolm naela kulda läks ühhe kilbi tarwis, ja kuningas panni neid Libanoni-metsa kotta.

18. Ja kuningas teggi sure aujärre elewanti luust, ja kattis sedda puhtama kullaga.

19. Kuus treppi olli sel aujärjel, ja se peälmine ots aujärje külges olli takka ümmarkunne, ja käepiddemed mollemal polel seäl kohtas, kus istumisse-asse, ja kaks loukoera olli käepiddemette körwas seismas.

20. Ja kaksteistkümmend loukoera olli seäl seismas kuu treppi peäl mollemal polel: ei seddasuggust olle tehtud ei ühheski kuningrikis.

21. Ja keik kunninga Salomoni joma-riistad ollid kullast, ja keik Libanoni metsa koia riistad ollid selgemast kullast: hõbbe ei maksnud middagi Salomoni aial.

22. Sest kunningal ollid Tarsisi laewad merre peäl, Irami laewadega; ükskord kolmes aastas tullid need Tarsisi laewad ja töid kulda, ja hõbbekat, elewanti-luid, ja

merre-kassid ja waua-lindo.

23. Ja kuningas Salomon sai suremaks kui keik ma-ilma kuningad rikkusse ja tarkusse polest.

24. Ja keik ma-ilma rahwas püüdsid Salomoni silmad nähha sada, et nemmad piddid sama temma tarkust kuulda, mis Jummal ta süddamesse olli annud.

25. Ja nem~ad töid iggamees ommad annid, hõbbe-riisto, ja kuld-riisto, ja ridid, ja söa-riisto, ja kallid rohtusid, hobbosid ja hobbo-eeslid, igga aasta omma ossa.

26. Ja Salomon koggus söawankrid ja rüütliid, ja temmal olli tuhhat ja nellisadda wankrit ja kaksteistkümmend tuhhat rüütliid, ja ta satis neid wankritte liñnade sisse ja kunninga jure Jerusalemma.

27. Ja kuningas satis hõbbekat Jerusalemma ni paljo kui kiwwid, ja seedrid satis ta ni paljo kui mets-wigipuud, mis mäe alluse Ma peäl.

28. Ja need hobbosed, mis Salomonil ollid, neid todi Egiptussest, ja se linnase ridega olli se luggu: sedda

linnast riet töid kunninga
kaupmehhed hinna eest.
29. Ja Egiptussest, todi ülles,
ja tulli üks töld kuussadda
höbbesekli eest, ja üks
hobbone saa ja wiekümne sekli
eest: ja nenda todi keige lttide
kunningattele ja Siria
kunningattele nende käe läbbi.

11. Peatük.

*Salomon armatseb liaks
naeste-rahvast: tenib woörad-
jummalad, ja mis kurri luggu
temmale sest juhtund.*

1. Ja Salomon armatses palju
woöra-ma naeste-rahvast ja
neid Warao tütre körwas,
Moabi- Ammoni- Edomi- Sidoni-
ltti-naesed;
2. Neist pagganist, kennest
Jehowa Israeli laste wasto olli
üttelnud: teie ei pea mitte
nende sekka tulles, ja
nemmad ei pea mitte teie
sekk tulles, nemmad wötwad
töeste teie süddame omma
jummalatte järrele käända;
nende pole hoidis Salomon
armatsemisega.
3. Ja temmal olli seitsesadda

würsti-suggu emmandat ja
kolmsadda liga-naest; ja temma
naesed käänsid ta süddame
ennaste pole.

4. Ja se sündis Salomoni
wanna ea sees, et ta naesed
ta süddame käänsid teiste
jummalatte järrele, ja temma
südda ei olnud mitte
heakohtlane Jehowa om~a
Jummala wasto, nenda kui ta
issa Taweti südda.

5. Ja Salomon käis Sidonide
jummal Astaroti järrel ja
Ammonide läila-jummal
Milkomi järrel.

6. Ja Salomon teggi kurja
Jehowa silma ees, ja ei käinud
täieste Jehowa järrel, nenda
kui ta issa Tawet.

7. Siis ehhtas Salomon kõrge
paiga ülles Kamosile Moabi
läila-jummalale senna mäele,
mis Jerusalemma ees, ja
Molekile Ammoni laste läila-
jummalale.

8. Ja nenda teggi ta keikile
omma woöra-ma naestele, kes
omma jummalattele suitsetasid
ja ohwerdasid.

9. Siis sai Jehowa Salomoni
peäle wihhaseks, et ta omma
süddame olli ärrakäännud

Jehowa Israeli Jummalajurest,
kes ennast temmale olli
kakskord nähha annud,

10. Ja käsko temmale annud
sellesinnatse asja pärrast, et ta
mitte ei piddand teiste
jummalatte järrel käima, ja et
ta ei piddanud mitte, mis
Jehowa käsknud.

11. Ja Jehowa ütles
Salomonile: Sepärrast et se
sinnust on sündinud, et sa ei
olle piddand mo seädust egga
mo seädmissi, mis ma sind
käsknud, siis tahhan ma
wissiste se kunningrigi so käest
ärrakiskuda ja sedda so
sullasele anda.

12. Agga ma ei tahha sedda
mitte sinno päiwil tehha so
issa Taweti pärrast: so poia
käest tahhan ma sedda
ärrakiskuda.

13. Agga keik sedda kunningriki
ei tahha ma mitte ärrakiskuda;
ühhe souarro tahhan ma so
poiale anda, omma sullase
Taweti pärrast ja Jerusalemma
pärrast, mis ma ärrawallitsenud.

14. Ja Jehowa töstis ühhe
wastase Salomonile, Adadi
ühhe Edomimehhe, se olli
kunninga suggust Edomi-maal.

15. Ja se olli sündinud, kui
Tawet Edomis olli, kui Joab se
wäepealik üllesläks neid, kes
mahhalödud, mahhamatma; siis
löi ta keik meeste-rahwast
mahha, mis seäl Edomis.

16. Sest Joab jäi senna kuus
kuud ja keik Israel, senni kui ta
olli ärrakautand keik meeste-
rahwast, mis Edomis olli.

17. Ja Adad pöggenes ärra,
temma ja monned
Edomimehhed ta issa sullaste
seast temmaga, et nemmad
piddid Egiptusse minnema, ja
Adad olli pissokenne pois.

18. Ja nemmad wötsid
Midjanist ärraminna ja tullid
Parani, ja wötsid mehhi
ennestega Paranist ja tullid
Egiptusse-male, Egiptusse
kunninga Warao jure; ja ta
andis temmale ühhe koia, ja
seadis temmale toidust ja
andis temmale Maad.

19. Ja Adad leidis suurt armo
Warao melest, ja ta andis
omma naese ödde, kunninga-
emmanda Tappenesi ödde
temmale naeseks.

20. Ja Tappenesi ödde töi
temmale temma poia Kenubati
ilmale, ja Tappenes woörutas

tedda ärra Warao koias; ja
Kenubat olli Warao koias
Warao poegade seas.

21. Kui Adad Egiptusses kulis,
et Tawet olli läinud maggama
omma wannemattega, ja et se
wäepealik Joab olli surnud: siis
ütles Adad Warao wasto: Lasse
mind miñna, et ma saan omma
male.

22. Agga Warao ütles temmale:
Mis sul siis mo jures waia on,
et sa nüüd püäd omma male
miñna? ja ta ütles: Ei ühtegi;
ommeti lasse mind nüüd
ärraminna.

23. Jummal töstis ka tem~ale
ühhe wastase, Eljada poia
Resoni, kes ommast issandast
Soba kunningast Adaderist olli
ärrakargand.

24. Ja temma olli ennese jure
mehhi koggunud, ja selle hulga
pealikkuks sanud, kui Tawet
neid olli ärratapnud: ja nem~ad
läksid Tamaskusse, ja ellasid
seäl ja wallitsesid Tamaskusses.

25. Ja temma olli Israeli
wastane keige Salomoni ello
aia, ja se tulli senna kurja
körwa, mis Adasist sündis ; ja
Israel olli läila ta melest, kui ta
ülle Siria olli kunningaks sanud.

26. Ja Jarobeam Nebati poeg,
üks Ewratimees Sereda liñnast,
(ja ta emma nimmi Serua üks
lesk-naene) olli Salomoni
sullane, ja töstis kätt kunninga
wasto ülles:

27. Ja se olli se assi,
mispärrast ta kät kunninga
wasto üllestöstis: Kui Salomon
Millo üllesehhitas, siis panni ta
omma issa Taweti liñna müri
auko kinni.

28. Ja se mees Jarobeam olli
wäggew wahwa mees; ja
Salomon näggi se noremehhe,
et ta ussin olli tööd teggema:
siis panni ta tedda keige
Josepi koia raske töö ülle.

29. Ja sel aial sündis, et
Jarobeam Jerusalemmast
wäljaläks, ja Ahia se prohwet
Silonimees juhtus temma wasto
seäl tee peäl, ja temmal olli
uus kuub selgas, ja need
mollemad ollid üksi wäljal.

30. Ja Ahia hakkas sest uest
kuest kinni, mis tema selgas, ja
kärristas sedda lõhki
kabheteistkümneks tükkiks.

31. Ja ütles Jarobeamile:
Wötta ennesele kümme tükki;
sest nenda ütleb Jehowa Israeli
Jum~al: Wata, ma tahhan se

kunningrigi Salomoni käest ärrakiskuda, ja sulle kümme sugguarro anda.

32. Ja se üks sugguarro peab ta pärralt jäma, mo sullase Taweti pärrast ja Jerusalemma se linna pärrast, mis ma ärrawallitsenud keige Israeli souarrude seast.

33. Sepärrast et nemmad mind on mahhajätnud, ja Sidoni jummal Astoreti, Moabi jummal Kemosi, ja Ammoni laste jummal Milkomi ette kummardanud, ja ep olle käinud minno tede peäl, egga teinud, mis öige mo silma ees, ei mo seädmiste egga mo kohtoseäduste järrele, nenda kui temma issa Tawet.

34. Minna ei tahha ka mitte keik sedda kunningriki ta käest ärrawötta, sest ma tahhan tedda würstiks panna keige ta ello aia, omma sullase Taweti pärrast, kedda ma ollen ärrawallitsenud, kes mo kässud ja mo seädmised on piddanud.

35. Agga ta poia käest tahhan ma se kunningrigi ärrawötta, ja sedda sulle anda, need kümme sugguarro.

36. Ja temma poiale tahhan ma ühhe souarro anda, et mo sullasel Tawetil woiks kunningrigi lamp olla iggal aial mo ees Jerusalemmas, seäl liñnas, mis ma ennesele ärrawallitsenud, et ma omma nimme senna pannin.

37. Ja ma tahhan sind wötta, et sa pead kunningaks sama ülle keige, mis so hing iggatseb; ja pead kunningas ollema Israeli ülle.

38. Ja se peab sündima, kui sa wöttad kuulda keik, mis ma sind kässin, ja käid mo tede peäl, ja teed, mis öige mo silma ees, et sa pead mo seädmised ja mo kässud, nenda kui mo sullane Tawet on teinud: siis tahhan ma soga olla ja sulle ühhe kindla suggu sata, nenda kui ma Tawetile ollen saatnud, ja tahhan Israeli-rahwast sulle anda.

39. Ja ma tahhan Taweti suggu waewada se patto pärrast; agga mitte ikka.

40. Ja Salomon püdis Jarobeami surmada: agga Jarobeam wöttis kätte ja kargas ärra Egiptusse-male Egiptusse kunninga Sisaki jure,

ja jäi Egiptusse, senni kui Salomon sai ärrasurnud.

41. Ja mis weel tulleks Salomonist öölda, ja keik mis ta teind, ja tem~a tarkus, eks need asjad olle kirjutud Salomoni asjade ramatusse?

42. Ja sedda aega, mis Salomon ülle keige Israeli kuningas olnud Jerusalemmas, on nellikümmend aastat.

43. Ja Salomon läks maggama omma wannemattega, ja tedda maeti mahha temma issa Taweti linna, ja temma poeg Reabeam sai kuningaks ta assemele.

12. Peatük.

Juda ja Israeli kuningriik jaetakse kahheks.

1. Ja Reabeam läks Sekemi, sest keik Israel olli tulnud Sekemi, tedda kuningaks töstma.

2. Ja se sündis, et Jarobeam Nebati poeg sedda kulis, sest ta olli alles Egiptusses, kuhho ta olli ärrakargand kunninga Salomoni eest, ja Jarobeam ellas Egiptusses.

3. Ja nemmad läkkitasid ja kutsusid tedda, ja Jarobeam tulli ja keik Israeli koggodus, ja räkisid Reabeari wasto ja ütlesid:

4. So issa on meie peäle kange ikke pannud, ja nüüd te sinna omma issa kange tenistus ja ta raske ikke kergemaks, mis ta meie peäle on pannud, siis tahhame so allamaks jäda.

5. Ja ta ütles nende wasto: Minge weel kolmeks päwaks, ja tulge siis taggasi mo jure: ja rahwas läksid ärra.

6. Ja kuningas Reabeam piddas nou nende wannemattega, kes ta issa Salomoni ees ollid seisnud, kui ta ellus olli, ja ütles: Mis nou añate teie, et ma woin selle rahwale middagi wastada.

7. Ja nemmad rääksid temma wasto ja ütlesid: Kui sa tänna selle rahwale sullaseks olled ja neid tenid, ja wastad neile ja rägid nende wasto head sannad: siis jäwad nemmad sulle sullasiks iggapäwa.

8. Agga ta jättis wañematte nou mahha, mis nemmad temmale andsid, ja piddas nou

nende noremattega, mis temmaga ülleskasnud, kes temma ees seisid.

9. Ja ta ütles nende wasto: Mis nou teie peate, et meie middagi woime wastada selle rahwale, mis mo wasto rākinud ja üttelnud: Te se ikke kergemaks, mis so issa meie peäle pañud.

10. Ja need noremad, kes temmaga ülleskasnud, rākisid ja ütlesid ta wasto: Nenda pead sa selle rahwale ütlema, kes so wasto rākinud ja öölnud: So issa on raske ikke meie peäle pannud, ja sinna te meile sedda kergemaks; nenda pead sa nende wasto rākima: mo wāhhem sōrm on jāmmadam, kui mo issa reied.

11. Ja nüüd, mo issa on teie peäle pannud raske ikke, agga minna tahhan weel teie ikke peäle lissada; mo issa karristas teid nahk-piitsadega, agga minna tahhan teid karristada okkaliste piitsadega.

12. Ja Jarobeam tuli keige rahwaga Reabeari jure kolmandal päwal, nenda kui kuningas olli käsknud ja üttelnud: Tulge jälle mo jure

kolmandal päwal.

13. Ja kuningas wastas rahwale waljuste, ja jättis nende wannematte nou mahha, mis nemmad temmale ollid annud.

14. Ja rākis nende wasto nende norematte nou järrele ja ütles: Mo issa on raske ikke teie peäle pannud, agga minna tahhan weel teie ikke peäle lissada; mo issa on teid karristanud nahk-piitsadega, agga minna tahhan teid karristada okkaliste piitsadega.

15. Ja kuningas ei wōtnud mitte rahwast kuulda, sest se luggu tuli Jehowa käest, et ta omma sanna pididi tōeks teggema, mis Jehowa olli rākinud Ahia Silomehhe läbbi Nebati poia Jarobeari wasto.

16. Ja kui keik Israel nāggi, et kuningas ei wōtnud neid kuulda, siis wastasid rahwas kuningale se sanna ja ütlesid: Mis jaggo on meil Tawetist? ei ollege meil pärris-ossa Isai poiast; Israel minne omma telkide sisse! nüüd katsu sinna Tawet omma sou pärrast! ja Israel läks omma telkide sisse.

17. Ja Israeli laste üle, kes

Juda liännade sees ellasid,
nende ülle olli Reabeam
kunningas.

18. Ja kuningas Reabeam
läkkitas Adorami, kes makso
ülle olli, ja keik Israel wiskasid
tedda kiwwidega, et ta surri; ja
kunningas Reabeam astus
kermeste tõlda ja pöggenes
Jerusalemma.

19. Nenda tagganes Israel
Taweti soust ärra tännapäni.

20. Ja se sündis, kui keik
Israel kulis, et Jarobeam
taggasi tulnud, siis läkkitasid
nemmad ja hüüdsid tedda
koggodusse jure, ja tõstsid
tedda kuningaks ülle keige
Israeli: Taweti sou järrel ei
olnud muud, kui Juda
sugguarro üksi.

21. Ja Reabeam tulli
Jerusalemma, ja kogkus keik
Juda suggu ja Penjamini
sugguarro kokko, sadda ja
kahheksakümmend tuhat, mis
ärrawallitsetud, mis sõtta
kölbasid, et ta pididi söddima
Israeli souga, et nemmad se
kunningrigi piddid jälle saatma
Salomoni poia Reabeami kätte.
22. Ja Jummalasanna sai
Jummalas mehhe Semaja kätte

ja ütles:

23. Ütle Salomoni poia
Reabeami Juda kunninga
wasto, ja keige Juda ja
Penjamini sou ja teise rahwa
wasto, ja ütle:

24. Nenda ütleb Jehowa: Teie
ei pea mitte üllesminnema
egga söddima omma wendade
Israeli laste wasto; minge
taggasi iggamees omma koio,
sest sesinnane assi on minno
käest sündinud: ja nemmad
wötsid Jehowa sanna kuulda ja
läksid taggasi Jehowa sanna
järrele.

25. Ja Jarobeam ehhitas
Sekemi ülles Ewraimi mäe
peäle ja ellas seäl, ja läks
seält wälja ja ehhitas Penueli
ülles.

26. Ja Jarobeam mõtles
ommas süddames: se
kunningriik saab nüüd Taweti
suggu kätte taggasi:

27. Kui rahwas ülleslähhäb
ohwrid ohwerdama Jehowa
koias Jerusalemmas, ja
sellesinnatse rahwa südda
pörab omma issanda pole,
Juda kunninga Reabeami pole:
siis tapwad nemmad mind ärra
ja pöörwad Juda kunninga

Reabearmi pole.

28. Ja kuningas piddas nou ja teggi kaks kuld-wassikast, ja ütles nende rahwa wasto: Sest saab teile kül, et ei olle tarwis üllesmiñna Jerusalemma; wata Israel, siin on sinno Jummal, kes sind Egiptusse-maalt on ärratonud.

29. Ja ta panni teist Peteli, ja teist panni ta Tani liña.

30. Ja se assi sai pattuks, et rahwas läksid ühhe wassika ette Tanist sadik.

31. Ja ta teggi ühhe kõrge paikade koia, ja teggi preestrid alwa rahwa seast, kes ei olnud Lewi lastest.

32. Ja Jarobeam seadis Pühha wieteistkümnemal kahheksama ku päwal, otsekui se Pühha, mis Juda maal olli, ja ohwerdas altari peäl: nisammoti teggi ta Petelis, et ta ohwerdas wassikattele, mis ta teinud, ja seadis Petelis preestrid kõrge paikade tarwis, mis ta teinud.

33. Ja ta ohwerdas se altari peäl, mis ta Peteli olli teinud, wieteistkümnemal kahheksama ku päwal, sel kuul, mis ta ommast peast olli töstnud, ja seadis Israeli lastele Pühha, ja

ohwerdas ja suitsetas seäl altari peäl.

13. Peatük.

Jerobeamit nomitakse ühhest prohwetist: selle prohwetinuhtlus.

1. Ja wata üks Jummal mees tuli Juda-maalt Peteli Jehowa sanna peäle ja Jarobeam seisis altari jures, et ta pididi suitsetama.

2. Ja se mees hüdis altari wasto Jehowa sanna peäle ja ütles: Altar, altar, nenda ütleb Jehowa, wata Taweti suggule peab poeg sündima Josia nimmi, ja temma peab so peäle tapma kõrge paikade preestrid, kes so peäl suitsetawad, ja innimeste luid peab so peäl ärrapölletadama.

3. Ja ta teggi sel päwal ühhe imme-asja ja ütles: Se on se imme-assi, mis Jehowa on räkinud, wata, se altar peab löhkema ja se tuhk sama ärrapillatud, mis seäl peäl.

4. Ja se sündis, kui kuningas se Jummal mehe sanna kulis, mis ta hüdis altari wasto

Petelis, siis pistis Jarobeam omma kät wälja altari poolt ja ütles: Wötke tedda kinni; ja ta kässi, mis ta temma wasto wäljapistis, kuiwis ärra, ja ta ei wöind sedda mitte ennese pole taggasi sada.

5. Ja se altar läks löhki ja se tuhk pillati altari peält ärra, selle imme-asja järrele, mis se Jummal mees teggi Jehowa sanna peäle.

6. Ja kuningas hakkas ütlema Jummal mehhe wasto: Et hüa Jehowa omma Jummalalle appi ja pallu mo eest, et mo kässi mulle saaks taggasi; ja se Jummal mees hüdis Jehowalle appi, ja kuninga kässi sai temmale taggasi ja olli kui enne sedda.

7. Ja kuningas ütles Jummal mehhe wasto: Tulle minnoga koio ja wötta leiba, siis tahhan ma sulle annet anda.

8. Ja se Jummal mees ütles kuninga wasto: Kui sa mulle omma poolt kodda annaksid, ei lähhäks ma siiski sogaga, ja minna ei woi leiba süa egga wet jua siin paikas.

9. Sest nenda on mind Jehowa sanna läbbi kästüd ja ööldüd:

Sa ei pea mitte leiba söma egga wet joma, egga taggasi minnema sedda teed, mis sa olled käinud.

10. Ja ta läks teist teed ja ei läinud taggasi sedda teed, mis ta tulnud Peteli.

11. Ja üks wanna prohwet ellas Petelis, ja ta poeg tuli ja juttustas temmale keik sedda tööd, mis se Jummal mees tänna Petelis olli teinud, ja need sannad, mis ta kuninga wasto räkinud; ja nemmad juttustasid sedda keik omma issale.

12. Ja nende issa räkis nende wasto: Mis teed läks temma? ja ta poiad ollid sedda teed näinud, mis se Jummal mees läinud, kes Juda-maalt tulnud.

13. Ja ta ütles omma poegade wasto: Pange mulle se esel saddulasse; ja nemmad pannid se eesli temmale saddulasse, ja ta istus temma selga,

14. Ja läks se Jummal mehhe järrele ja leidis tedda istmast ühhe tamme alt ja ütles ta wasto: Kas sa olled se Jummal mees, kes Juda-maalt tulnud? ja ta ütles: Ma ollen.

15. Ja temma ütles ta wasto:

Tulle moga koio ja sö leiba.

16. Ja ta ütles: Ei ma woi
soga taggasi pöördä egga
soga miñna, ei ma sö leiba
egga jo wet sinnoga seäl
paikas.

17. Sest mo kätte on sanna
sanud Jehowa sanna läbbi: Sa
ei pea leiba söma egga seäl
wet joma, ei sa pea mitte jälle
taggasi minnema sedda teed,
mis sa olled senna läinud.

18. Ja ta ütles temmale: Ma
ollen ka prohwet kui sinna, ja
üks ingel on mo wasto Jehowa
sanna läbbi räkinud ja üttelnud:
Wi tedda ennesega taggasi
omma kotta, et ta saab leiba
süa ja wet jua; agga ta
walletas temma ette.

19. Ja ta läks tem~aga
taggasi, ja söi ta koias leiba ja
jöi wet.

20. Ja se sündis, kui nemmad
laudas istusid, et Jehowa
samma sai se prohweti kätte,
kes tedda olli taggasi tonud.

21. Ja ta hüdis se Jummalä
mehhe wasto kes Juda-maalt
tulnud, ja ütles: Nenda ütleb
Jehowa, et sa olled Jehowa
su-sanna wasto pannud ja ei
olle sedda käsko mitte

piddanud, mis Jehowa so
Jummal sind käsknud,

22. Ja olled taggasi tulnud; ja
leiba sönud ja wet jonud seäl
paikas, mis ta so wasto
räkinud: Ärra sö leiba ja ärra
jo mitte wet: sepärrast ei pea
so kehha mitte sama so
wannematte hauda.

23. Ja se sündis pärrast, kui ta
sai leiba sönud, ja pärrast kui
ta sai jonud, et ta se eesli
saddulasse panni selle
prohwetile, kedda ta olli
taggasi tonud.

24. Ja ta läks ärra, ja loukoer
juhtus ta wasto tee peäl ja
surmas tedda, ja ta surnud
kehha olli wissatud tee peäle,
ja se esel seisis temma
körwas, ja se loukoer seisis se
kehha körwas.

25. Ja wata, mehhed läksid
möda ja näggid se kehha tee
peäle wissatud ollewad, ja
loukoera se kehha körwas
seiswad, ja tullid ja rääksid
seäl liñnas, kus se wanna
prohwet sees ellas.

26. Ja kui se prohwet, kes
tedda tee peält olli taggasi
tonud, sedda kulis, siis ütles
ta: Se on se Jummalä mees,

kes Jehowa susanna wasto pannud, ja Jehowa on tedda annud loukoera kätte, et se tedda piddi mahhamurdma ja tedda surmama Jehowa sanna järrele, mis ta temmale räkinud.

27. Ja ta räkis omma poegade wasto ja ütles: Pange mulle se esel saddulasse; ja nemmad pannid saddulasse.

28. Ja ta läks ja leidis ta kehha tee peäle mahha wissatud ollemast, ja se esel ja loukoer seisid se kehha körwas; se loukoer es olle sest kehhasst sönud egga sedda eeslit mahhamurdnud.

29. Ja se prohwet töstis se Jummal mehe kehha ülles, ja panni sedda eesli selga ja wiis tedda taggasi; ja se wanna prohwet tulli liña, kaebdust teggema ja tedda mahhamatma.

30. Ja ta panni temma kehha omma hauda, ja nemmad teggid kaebdust temma pärrast: Oh mo wend!

31. Ja se sündis, kui ta tedda sai mahhamatnud, et ta omma poegade wasto räkis ja ütles: Kui ma surren, siis matke mind mahha siña hauda, kus se

Jummala mees on mahhamaetud; pange minno luud temma lude körwa.

32. Sest se assi sünnib töeste, mis ta Jehowa sanna peäle on hüüdnud se

altari wasto, mis Petelis, ja keige kõrge paikade koddade wasto, mis Samaria liñnade sees on.

33. Pärrast sedda asja ei pöörnud Jarobeam mitte omma kurja tee peält, sest ta teggi jälle kõrge paikade preestrid alwa rahwa seast; kes tahtis, selle kät täitis temma, et nemmad piddid kõrge paikade preestrid ollema.

34. Ja selle asja pärrast sai se Jarobeam soule pattuks, et sedda ärralöppetati ja ärrakautati Ma peält.

14. Peatük.

*Jarobeami wiimsed asjad:
Reabeam wallitsus.*

1. Sel aial olli Jarobeami poeg Abia haige,

2. Ja Jarobeam ütles omma naese wasto: Wotta, pallun ma, kätte ja te ennast woöraks, et

nemmad ei tunne, et sa Jarobeami naene olled, ja minne Silo, wata, seäl on se prohwet Ahia, sesamma on minnust räkinud, et ma piddin kunningaks sama ülle sesinnatse rahwa.

3. Ja wötta omma kätte kümme leiba, ja korpisid ja üks lähker met, ja minne temma jure: kül ta sulle kulutab, kuidas se poeglapse kässi peab käima.

4. Ja Jarobeami naene teggi nenda, ja wöttis kätte ja läks ärra Silo, ja tulli Ahia kotta; ja Ahia ei woind nähja, sest ta silmad ollid tüntsid ta wannusse pärrast.

5. Ja Jehowa olli Ahia wasto üttelnud: Wata, Jarobeami naene tulleb so käest middagi küssima omma poia pärrast, sest temma on haige: nenda ja nenda pead sa ta wasto räkima; agga se sünnib, kui ta tulleb, et ta ennast woöraks teeb.

6. Ja se sündis, kui Ahia ta jalge klihkamist kulis, kui ta uksest sissetulli, siis ütles temma: Tulle sisse Jarobeami naene; miks sa teed ennast woöraks? agga mind on so

jure läkkitud kowwa sannaga.

7. Minne, ütle Jarobeamile: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal, et ma sind ollen rahwa seast töstnud ja sind würostiks pannud omma Israeli rahwa ülle,

8. Ja ollen se kunningrigi Taweti sou käest ärrakiskunud ja sulle sedda annud; ja sinna ep olle olnud kui mo sullane Tawet, kes mo kässud piddas ja kes mo järrel käis keigest ommast süddamest, ja sedda agga teggi, mis öige olli mo melest.

9. Agga sa olled wötnud ennam kurja tehja kui keik, kes enne sind olnud, ja olled läinud, ja teinud ennesele teised jummalad ja wallatud kuiud, et sa mind ärritad, ja olled Mind omma selja tahha wiskanud.

10. Sepärrast wata, ma tahhan kurja sata Jarobeami suggu peäle ja Jarobeamile ärrakautada, mis seina wasto kusseb, mis kallis ja alw on Israeli seas, ja tahhan ärrapühkida Jarobeami suggu järrele, otsego sitta ärrapühhitakse, senni kui se

ärralöppeb.

11. Kes Jarobeamile surreb liña, sedda peawad koerad ärrasöma, ja kes wäljale surreb, sedda peawad linnud, mis taewa al ärrasöma; sest Jehowa on sedda räkinud.

12. Ja sinna, wötta kätte minne omma kotta; kui so jallad liña sawad, siis surreb se poeglaps ärra.

13. Ja keik Israel tewad kaebdust ta pärrast ja matwad tedda mahha, sest temma üksipäines peab Jarobeamile hauda sama, sepärrast et middagi head on leitud temmast Israeli Jummalah Jehowa wasto Jarobeami sous.

14. Ja Jehowa wöttab ennesele kuningast tösta Israeli ülle, kes Jarobeami suggu peab ärrakautama sel päwal ; ja mis on nüüdki?

15. Ja Jehowa lööb Israeli mahha, nenda kui pilli rogo mees kaksipiddi aetakse, ja kitkub Israeli ärra se hea Ma peält, mis ta nende wannemille on annud, ja pillab neid laiale teile pole Wratti jõe, sepärrast et nemmad ommad ied on kaswatand, ja Jehowa

ärritanud;

16. Ja annab Israeli ärra Jarobeami pattude pärrast, mis ta teinud, ja misga ta Israeli saatnud patto teggema.

17. Ja Jarobeami naene wöttis kätte ja läks ärra, ja tulli Tirtsa; ja kui ta tulli koia läwwe jure, siis surri se poeglaps ärra.

18. Ja nemmad matsid tedda mahha ja keik Israel teggi kaebdust ta pärrast Jehowa sanna järrele, mis ta räkinud omma sullase prohweti Ahia läbbi.

19. Ja mis weel tulleks Jarobeamist öölda, kuidas ta söddinud ja kuidas ta wallitsenud, wata, need asjad on ülleskirjotud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse.

20. Ja neid päiwi, mis Jarobeam kuningas olnud, olli kaks aastat kolmatkümmend, ja ta läks maggama omma wannemattega, ja ta poeg Nadab sai kuningaks ta assemele.

21. Ja Salomoni poeg Reabeam olli kuningas Judamaal: Reabeam olli wanna ühhe aasta wietkümmend, kui

ta kuningaks sai, ja olli kuningas seitseteistkümmend aastat Jerusalemmas, seal liinas, mis Jehowa keige Israeli souarrude seast olli ärrawallitsenud, et ta omma nimme siina pididi pannema; ja ta emma nimmi olli Naama Ammoni-ma naene.

22. Ja Juda-rahwas teggi kurja Jehowa silma ees ja wihhastasid tedda, ennam kui keik se, mis nende wannemad teinud omma pattudega, mis nemmad teggid.

23. Ja nemmad ehhtasid ka endile ülles kõrged paigad, ja ebba-usso sambad ja ied, igga kõrge mäekingo peäle ja igga halja pu alla.

24. Ja pordo-mehhi olli ka siin maal: nemmad teggid keige pagganatte hirmsa wiside järrele, mis Jehowa Israeli laste eest olli ärraiaanud.

25. Ja se sündis kunninga Reabeami wiendal aastal, et Egiptusse kuningas Eisak üllestulli Jerusalemma wasto,

26. Ja wöttis Jehowa koia warrandussed, ja kunninga koia warrandussed, ta wöttis keik hopis ärra; ta wöttis ka keik

kuld-kilbid, mis Salomon olli teinud.

27. Ja kuningas Reabeam teggi nende assemele wask-kilbid, ja andis neid trabantide pealikkutte holeks, kes wahtis ollid kunninga koia ukse ees.

28. Ja se sündis, ni mitto kord kui kuningas tuli Jehowa kotta, siis kandsid neid need trabantid ja wisid neid jälle taggasi trabantide tuppa.

29. Ja mis weel tulleks Reabeamist öölda, ja keik, mis ta teinud, eks need asjad olle ülleskirjotud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse?

30. Ja södda olli olnud Reabeami ja Jarobeami wahhel keige ello aia.

31. Ja Reabeam läks maggama omma wannemattega ja tedda maeti mahha ta wannematte jure Taweti liina, ja ta emma nimmi olli Naama Ammoni-ma naene, ja ta poeg Adiam sai kuningaks ta assemele.

15. Peatük.

Abiam ja Asa Juda ülle: Nadab ja Paesa Israeli ülle kuningad.

1. Ja Nebati poia Jarobeami kunninga kahheksateistkümnemal aastal sai Abiam kunningaks Juda ülle.

2. Kolm aastat wallitses ta Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Maaka Abisalomi tüttar.

3. Ja ta käis keige omma issa pattude sees, mis ta olli enne tedda teinud; ja ta südda ei olnud mitte hea-kohtlane Jehowa omma Jummal wasto, kui temma issa Taweti südda.

4. Sest Taweti pärrast andis Jehowa ta Jummal temmale kunningrigi lampi Jerusalemmas, ja töstis temma poia ta järrele kunningaks ja kinnitas Jerusalemma.

5. Sest et Tawet olli teinud, mis öige Jehowa silma ees, ja ei lahkund mitte ärra keige omma ello aia ei ühhestki asjast, mis Jehowa tedda käsknud, ilma se Ittimehhe Uria luggu.

6. Ja södda olli olnud Reabeami ja Jarobeami wahhel keige temma ello aia.

7. Ja mis weel Abiamist tulleks öelda, ja keik mis ta teinud,

eks need asjad olle ülleskirjutud Juda kunningatte asjade aia-ramatusse ; ja södda olli olnud Abiami ja Jarobeami wahhel.

8. Ja Abiam läks maggama omma wannemattega, ja nemmad matsid tedda mahha Taweti liña, ja ta poeg Asa sai kunningaks ta assemele.

9. Ja Jarobeami Israeli kunninga kahhekümnemal aastal sai Asa kunningaks ülle Juda.

10. Ja ta wallitses Jerusalemmas ühhe aasta wietkümmend, ja ta emma-emma nimmi olli Maaka Abisalomi tüttar.

11. Ja Asa teggi, mis Jehowa silma ees öige, nenda kui ta issa Tawet.

12. Ja ta satis need pordomehhed seält maalt ärra ja kautas keik sitta-jummalad ärra, mis ta wannemad ollid teinud.

13. Ja ta wöttis ka omma emma- em~a Maaka käest wallitsust ärra, sest et ta ühhe hirmsa kuio olli teinud ie jure, ja Asa kautas temma hirmsa kuio ärra ja põlletas sedda

ärä Kidroni jõe äres.

14. Agga need kõrged paigad ei saand mitte ärä: ommeti olli Asa südda hea-kohtlane Jehowa wasto keige ta ello aia.

15. Ja temma wiis, mis ta issa olli pühhitsenud, ja mis temmast pühhitsetud, höbbedat ja kulda ja muud riistad Jehowa kotta.

16. Ja södda olli Asa ja Paesa Israeli kunninga wahhel keige nende ello aia.

17. Ja Israeli kuningas Paesa tuli ülles Juda-rahwa wasto ja ehhtas Rama ülles, et ta ei piddand laskma keddagi wäljaminna egga sisse tulla Juda kunninga Asa jure.

18. Ja Asa wöttis keik höbbedat ja kulda, mis Jehowa koia warrandustest jälle jänud ja kunninga koia warrandustest, ja andis neid omma sullaste kätte; ja kuningas Asa läkkitas neid Siria kunninga Pennadadi jure, kes olli Esjoni poia Tabrimmoni poeg, kes Tamaskusses ellas, ja ütles:

19. Üks seädus on minno ja sinno wahhel, mo issa ja so issa wahhel; wata, ma läkkitan sulle annet, höbbedat ja kulda;

minne, te tühjaks omma seädus, mis sul on Israeli kunninga Paesaga, et ta mo kaela peält ärrasaaks.

20. Ja Pennadad wöttis kunninga Asa sanna kuulda, ja läkkitas Israeli liñnade wasto nende wäe-hulkade pealikkud, mis temmal olli, ja löi mahha Joni, ja Tani, ja Abelbetmaaka, ja keik Kinneroti keige Nawtali maga.

21. Ja se sündis, kui Paesa sedda kulis, et ta mahhajättis Rama liñna üllesehhitamist ja ellas Tirtsas.

22. Ja kuningas Asa käskis kulutada keige Juda-rahwale, (ükski ei peäsnud) siis wisid nemmad ärä Rama kiwwid ja temma puud, misga Paesa piddi Rama üllesehhitama; ja kuningas Asa ehhtas neist ülles Penjamini Keba ja Mitspa.

23. Ja keik mis weel tulleks Asast öölda, ja keik ta wäggi, ja keik mis ta teinud, ja need liñnad mis ta üllesehhitand, eks need asjad olle üleskirjutud Juda kunningatte asjade aia-ramatusse: agga omma wanna ea sees pöddes ta jalgo.

24. Ja Asa läks maggama

omma wannemattega ja tedda maeti mahha ta wannematte jure ta issa Taweti liña, ja ta poeg Josawat sai kunningaks ta assemele.

25. Ja Jarobeami poeg Nadab sai Israeli ülle kunningaks Juda kunninga Asa teisel aastal, ja wallitses Israeli ülle kaks aastat.

26. Ja teggi kurja Jehowa silma ees, ja käis omma issa tee peäl ja temma patto sees, misga ta saatnud Israeli patto teggema.

27. Ja Ahia poeg Paesa Isaskari suggust piddas sallaja kurja nou ta wasto, ja Paesa löi tedda mahha Kibbetoni jure, mis Wilistide pärralt, sest Nadab ja keik Israel olli Kibbetoni al.

28. Ja Paesa surmas tedda ärra Juda kunninga Asa kolmandal aastal, ja sai kunningaks ta assemele.

29. Ja se sündis, kui ta kunningaks sanud, siis löi ta keik Jarobeami suggu mahha, ei ta jätnud ülle ei ühte hingegi Jarobeamile, kunni ta sedda sai ärrakautanud, Jehowa sanna järrele, mis ta

räkinud omma sullase Ahia Silomehhe läbbi:

30. Jarobeami pattude pärrast, mis ta teinud, ja misga ta satis Israeli patto teggema, omma ärritamissega, misga ta Jehowat Israeli Jummalat olli ärritand.

31. Ja mis weel Nadabist tulleks öölda, ja keik mis ta teinud, eks need asjad olle ülleskirjotud Israeli kunningatte asjade aia-ramatusse?

32. Ja södda olli Asa wahhel ja Paesa Israeli kunninga wahhel keige nende ello aia.

33. Juda kunninga Asa kolmandal aastal sai Paesa Ahia poeg kunningaks ülle keige Israeli Tirtsas nelli aastat kolmatkümmend.

34. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees, ja käis Jarobeami tee peäl ja temma patto sees, misga ta Israeli saatnud patto teggema.

16. Peatük.

Wiis Israeli wägga pahha kunningast: Paesa, Ela, Simri, Omri, Ahab.

1. Ja Jehowa sanna sai Anani poia Jeu kätte Paesa wasto ja ütles:
2. Ssepärrast et ma sind põrmust ülestöstnud ja sind pannud würostiks ülle mo Israeli rahwa, ja sa käid Jarobeami tee peäl ja sadad mo Israeli rahwast patto teggema, et nemmad mind omma pattudega ärritawad:
3. Wata, ma tahhan Paesa järrel ja ta suggu järrel ärrapühkida, ja tahhan so suggu tehha Nebati poia Jarobeami suggu sarnatseks.
4. Kes Paesale liña surreb, tedda peawad koerad ärrasöma, ja kes temmale surreb wälja peäle, tedda peawad linnud, mis taewa al, ärrasöma.
5. Ja mis weel Paesast tulleks öölda, ja mis ta teinud ja ta wäggi, eks need olle ülleskirjotud Israeli kunningatte asjade aia-ramatusse?
6. Ja Paesa läks maggama omma wannemattega ja tedda maeti mahha Tirtsa, ja ta poeg Ela sai kunningaks ta assemele.
7. Ja Jehowa sanna olli ka sanud Paesa wasto ja ta sou

wasto prohweti Anani poia Jeu läbbi, ja sedda keige se kurja pärrast, mis ta teinud Jehowa silma ees, et ta tedda ärritas omma kätte töga, et ta olli Jarobeami suggu sarnane, ja sepärrast et ta sedda olli mahhalönu.

8. Juda kunninga Asa kuendal aastal kolmatkümmand wallitses Paesa poeg Ela kui kunningas ülle Israeli Tirtsas kaks aastat.

9. Ja ta sullane Simri, üks pealik ülle pole söa wankritte arro piddas sallaja kurja nou ta wasto, ja temma Ela jõi ennast Tirtsas joobnuks Artsa koias, kes temma koia ülle olli Tirtsas.

10. Ja Simri tulli, ja löi tedda mahha ja surmas tedda ärra Juda kunninga Asa seitsmel aastal kolmatkümmand, ja sai kunningaks temma assemele.

11. Ja se sündis, kui ta kunningas olli, kui ta istus omma aujärje peäl, siis löi ta mahha keik Paesa suggu, ja temma suggulased ja ta söbrad: ei ta jätnud temmale ülle sedda, kes seinä wasto kusseb.

12. Ja Simri kautas keik Paesa

suggu ärra Jehowa sanna möda, mis ta räkinud Paesa wasto prohweti Jeu läbbi, 13. Keige Paesa pattude pärrast ja ta poia Ela pattude pärrast, mis nemmad teinud, ja misga nemmad ollid Israeli saatnud patto teggema, et nemmad Jehowat Israeli Jummalat ärritasid omma tühja asjadega.

14. Ja mis weel tulleks Elast öölda, ja keik asjad, mis ta teinud, eks need olle ülleskirjotud Israeli kunningatte asjade aia-ramatusse.

15. Juda kunninga Asa seitsmel aastal kolmatkümmand wallitses Simri kui kunningas Tirtsas seitse päwa, ja rahwas olli leris Kibbetoni al, mis Wilistide pärralt.

16. Ja se rahwas, mis leris olli, kulis, et ööldi: Simri on sallaja kurja nou piddanud ja ka kunningast mahhalönud; ja keik Israel töstis selsammal päwal leris kunningaks Omri, kes olli söawäe pealik Israeli ülle.

17. Ja Omri tuli ülles ja keik Israel temmaga Kibbetonist, ja pannid Tirtsa liña kinni.

18. Ja se sündis, kui Simri

näggi, et se lin olli ärrawoetud, siis läks ta sure honesse, mis kunninga kodda, ja põlletas ennese peält tullega ärra kunninga kodda, ja surri ärra, 19. Omma pattude pärrast, mis ta teinud, et ta kurja teggi Jehowa silma ees, et ta käis Jarobeami tee peäl ja temma patto sees, mis ta olli teinud, et ta Israeli satis patto teggema.

20. Ja mis weel tulleks Simrist öölda, ja ta sallaja kurri nou, mis ta teistega piddas, eks need olle ülleskirjotud Israeli kunningatte asjade aia-ramatusse.

21. Siis jaeti Israeli rahwas poleks: pool rahwast olli Kinati poia Tibni järrel, tedda kunningaks töstmas, ja teine pool olli Omri järrel.

22. Ja se rahwas, mis Omari järrel käis, sai woimust se rahwa peäle, mis Kinati poia Tibni järrel käis, ja Tibni surri ärra ja Omri jäi kunningaks.

23. Juda kunninga Asa essimessel aastal neljatkümmand sai Omri kunningaks Israeli ülle, ja wallitses kaksteistkümmand

aastat, ta wallitses Tirtsas kuus aastat.

24. Ja ta ostis Samaria mäe Semeri käest kahhe hõbbe-talenti eest, ja ehhtas liña senna mäe peäle, ja nimmetas selle liña nimme, mis ta üllesehhtas, Samariaks, selle mäe issanda Semeri nimme järrele.

25. Ja Omri teggi kurja Jehowa silma ees, ja teggi ennam kurja kui keik need, kes enne tedda olnud.

26. Ja käis keige Jarobeami Rebati poia tede peäl ja ta patto sees, misga ta Israeli satis patto teggema, et nemmad Jehowat Israeli Jummalat ärritasid omma tühja asjadega.

27. Ja mis Omrist weel tulleks öölda, mis ta teinud ja temma wäggi, mis ta ennesele saatnud, eks need olle ülleskirjotud Israeli kunningatte asjade aia-ramatusse.

28. Ja Omri läks maggama omma wannemattega ja tedda maeti mahha Samaria, ja ta poeg Ahab sai kunningaks ta assemele.

29. Ja Omri poeg Ahab sai

kunningaks ülle Israeli Juda kunninga Asa kahheksamal aastal neljatkümmend; ja Omri poeg Ahab wallitses Israeli ülle Samarias kaks aastat kolmatkümmend.

30. Ja Omri poeg Ahab teggi kurja Jehowa silma ees ennam kui keik, kes enne tedda olnud.

31. Ja se sündis, (kas se pissut olli, et ta Nebati poia Jarobeami pattude sees käis?) et ta Sidonide kunninga Etbaali tütre Isebeli naeseks wottis, ja läks ja tenis Paali, ja kummardas temma ette.

32. Ja teggi ühhe altari ülles Paalile Paali kotta, mis ta üllesehhtas Samaria.

33. Ja Ahab teggi ühhe ie, ja Ahab teggi ikka weel, Jehowa Israeli Jummalat ärritamisseks, ennam kui keik Israeli kunningad, kes enne tedda olnud.

34. Temma päiwil ehhtas üks Petelimees Hiel Jerikut ülles, ta raias sedda omma essimesse poia Abirami eest, ja panni ta wärrawad ette Segubi omma norema eest, Jehowa sanna möda, mis ta olli räkinud Nuni poia Josua läbbi.

17. Peatük.

Suur poud: Eliast toidetakse kaarnaist, ja ühhest waesest lessest-naesest.

1. Ja Elias Tisba-mees Kileadi-ma rahwa seast ütles Ahabi wasto: Ni töest kui Jehowa Israeli Jummal ellab, kelle ees ma seisan, ei pea kastet egga wihma neil aastail enne ollema, kui agga mo susanna peäle.
2. Ja Jehowa sanna sai temma kätte ja ütles:
3. Minne siit ärra ja pöra ennast hom~iko pole, ja olle warjol Kritti jõe äres, mis on Jordani kohhal.
4. Ja se sünnib, et sa jöest wöttad jua, ja kaarnaid ollen ma käsknud sind seäl toita.
5. Ja ta läks ja teggi Jehowa sanna järrele, ja läks ja jäi ellama Kritti jõe äre, mis Jordani kohhal.
6. Ja kaarnad töid temmale leiba ja lihha hom~iko, ja leiba ja lihha öhto, ja temma jõi jöest.
7. Ja se sündis aasta pärrast, et se jöggi ärrakuiwis, sest seäl maal ei olnud wihma.

8. Ja Jehowa sanna sai temma kätte ja ütles:

9. Wotta kätte, minne Sarepta, mis Sidoni-maal, ja jä siinna ellama, wata, ma ollen seäl üht leske-naest käsknud sind toita.
10. Ja ta wottis kätte, ja läks Sarepta ja tuli liina wärrawa ette, ja wata, seäl olli üks lesk-naene puid noppimas; ja ta hüdis tedda ja ütles: Wötta, pallun ma, ja to mulle pissut wet ühhe riistaga, et ma saan jua.
11. Ja ta läks toma; siis hüdis Elias tedda takka ja ütles: To ommas käes, pallun ma, üks palloke leiba.
12. Ja se naene ütles: Ni töeste kui Jehowa so Jummal ellab, ep olle mul kakkokestki, kui agga peatäis jahho wakkas ja pissut ölli krusis, ja wata, ma ollen noppind kaks halgo, ja lähhän ja teen sest leiba ennesele ja omma poiale, et meie sedda söme, ja pärrast surreme ärra.
13. Ja Elias ütles ta wasto: Ärra karda; minne, te omma sanna järrele: agga te mulle sest esmalt üks pissoke kook ja to mo kätte, ja pärrast te

ennesele ja omma poiale.

14. Sest nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Jahho ei pea mitte wakkast lõpma egga ölli krusist wähhenema se päwani, kui Jehowa wihma annab Ma peäle.

15. Ja ta läks ja teggi Elia sanna järrele, ja Elias söi, ja se naene ja ta perre ühhe aasta:

16. Jahho ei lõppend wakkast ärra egga ölli ei wähhenend krusist Jehowa sanna järrele, mis ta Elia läbbi räkinud.

17. Ja kui need asjad said sündinud, siis sai se naese se koia emmanda poeg haigeaks, ja ta haigus wottis wägga woimust, senni kui hing ei jänud ta sisse.

18. Ja ta ütles Elia wasto: Mis mul sinnoga teggemist, sa Jummal mees? sa olled mo jure tulnud, et sa mo üllekohhut mele tulletad ja mo poega surmad.

19. Ja Elias ütles ta wasto: Anna omma poeg mo kätte; ja ta wöttis tedda temma sülest ja wiis tedda üllema tuppa, kus ta sees ellas, ja panni tedda mahha omma wodi peäle,

20. Ja hüdis Jehowa pole ja

ütles: Jehowa mo Jummal, kas sa olled ka selle lesse-naesele, kelle jures minna ikka kui woõras asset ollen, pahha teinud, et sa ta poia surmanud.

21. Ja ta sirrutas ennast se poisi peäle kolmkord, ja hüdis Jehowa pole ja ütles: Jehowa mo Jummal, tulgo, pallun ma, se poisi hing jälle ta sisse.

22. Ja Jehowa kulis Elia sanna, ja se poisi hing tulli jälle ta sisse, ja ta sai ellawaks.

23. Ja Elias wöttis se poisi ja wiis tedda üllemast toast mahha kotta, ja andis tedda temma emmale, ja Elias ütles: Wata so poeg on ellus.

24. Ja se naene ütles Elia wasto: Nüüd tunnen minna, et sa Jummal mees olled, ja et Jehowa sanna so suus on tõdde.

18. Peatük.

*Elias tappab 450 Paali
preestrit: Suur wihma oog.*

1. Ja mitme päwa pärrast, siis sai Jehowa sanna Elia kätte kolmandamal aastal ja ütles:

Minne, näita ennast Ahabile, ja ma tahhan wihma anda Ma peäle.

2. Ja Elias läks ennast näitama Ahabile, ja kange nälg olli Samarias.

3. Ja Ahab hüdis Obadja, kes ta koia ülle olli, ja Obadja kartis wägga Jehowat.

4. Ja se sündis, kui Isebel Jehowa prohwetid wöttis ärrakautada, et Obadja wöttis sadda prohwetid ja pettis neid eest ärra, wiiskümmend meest kummagi kopasse, ja toitis neid leiwaga ja weega.

5. Ja Ahab ütles Obadja wasto: Miñe maad läbbi keik weehallikatte ja keige jöggede jure; ehk leiame rohto, et meie hobbosid ja hobbo-eeslid ellus peame, et meie ühtegi ei lasse neist lojuksist hukka minna.

6. Ja nemmad jaggasid se Ma issekeskes, mis nemmad piddid läbbikäima: Ahab läks teist teed issepäines, ja Obadja läks teist teed issepäines.

7. Ja Obadja olli tee peäl, ja wata, Elias tuli ta wasto, ja Obadja tundis tedda ja heitis omma silmili mahha ja ütles: Olled sinna se, mo issand

Elias?

8. Ja ta ütles temmale: Se ma ollen, minne, ütle omma issandale, wata, Elias on siin.

9. Ja temma ütles: Mis patto ollen ma teinud, et sa omma sullast Ahabi kätte annad, et ta mind ärrasurmab?

10. Ni töeste kui Jehowa so Jummal ellab, ep olle ühte rahwast egga sedda kuningriiki, kuhho mo issand ep olleks läkkitand, sind otsima, ja nemmad ütlesid: Ei olle tedda siin ; ja ta laskis sedda kuningriiki ja rahwast se peäle wanduda, et nemmad sind ei woinud leida.

11. Ja nüüd ütled sa: Minne, ütle omma issandale: wata, Elias on siin.

12. Ja se sünniks, kui ma siñnust ärralähhän, et Jehowa waim sind ärrawiib, ei ma tea kuhho pole; ja minna tullen Ahabile teäda andma, ja ta ei leia sind mitte, siis ta tappab mind ärra; ja so sullane kardab Jehowat ommast norest põlwest.

13. Eks olle mo issandale kulutud se, mis ma ollen teinud, kui Isebel Jehowa

prohwetid ärratappis? et ma Jehowa prohwetidest sadda meest eest ärrapetsin, wiiskümmend meest kummagi kopasse, ja toitsin neid leiwaga ja weega.

14. Ja nüüd ütled sa: Minne, ütle omma issandale: Wata Elias on siin ; ja ta tappab mind ärra.

15. Ja Elias ütles: Ni töeste kui wäggede Jehowa ellab, kelle ees ma seisan, tänna tahhan ma ennast temmale näidata.

16. Ja Obadja läks Ahabi wasto ja kulutas sedda temmale, ja Ahab tuli Elia wasto.

17. Ja se sündis, kui Ahab Eliast näggi, siis ütles Ahab ta wasto: Olled sinna se, kes Israelile tülli teeb?

18. Ja temma ütles: Ei minna te Israelile tülli, agga sinna ja so issa suggu, et teie Jehowa kässud mahhajättate, ja sinna käid Paali järrel.

19. Ja nüüd läkkita, koggu ennese jure keik Israeli kokko Karmeli mäe jure, ja need nelli sadda ja wiiskümmend Paali prohweti, ja need nellisadda ie prohweti, kes Isebeli laua peält

söwad.

20. Ja Ahab läkkitas keige Israeli laste jure, ja koggu need prohwetid Karmeli mäe jure kokko.

21. Ja Elias tuli keige rahwa jure ja ütles: Kui kaua teie ollete lonkamas kahhes möttes? ons Jehowa Jummal, siis käige temma järrel; agga kui Paal se on, siis käige temma järrel; ja rahwas ei wastand temmale ei sannagi.

22. Ja Elias ütles rahwa wasto: Minna üksi ollen Jehowale üllejäänud prohwetiks, ja Paali prohwetid on nellisadda ja wiiskümmend meest.

23. Ja andko nemmad meile kaks wärse, ja nemmad wallitsego ennastele ärra ühhe wärsi ja raiugo sedda tükkiks, ja pango pude peäle, agga tuld ärgo pango nemmad mitte liggi ; ja minna tahhan teise wärsi walmis tehha ja pude peäle panna, ei minnagi tahha tuld liggi panna.

24. Ja teie wõtke omma jummal nimme appi hüda, ja minna tahhan Jehowa nimme appi hüda; ja se Jummal kes tullega wastab, sesamma on

Jummal; ja keik rahwas kostis ja ütles: Se assi on hea.

25. Ja Elias ütles Paali prohwetidele: Wallitsege endile üks wärs ärra, ja tehke sedda esmalt walmis, sest teid on palju; ja hüüdke omma jummal nimme appi, ja ärge pange tuld liggi.

26. Ja nemmad wötsid se wärsi, mis ta neile andis, ja teggid sedda walmis, ja hüüdsid Paali nimme appi hom~ikust lounast sadik ja ütlesid: Paal wasta meile! agga heält ei olnud egga sedda, kes wastas; ja nemmad lonkasid se altari jures, mis olli tehtud.

27. Ja se sündis louna aial, et Elias neid pilkas ja ütles: Hüüdke sure heälega, et ta jummal on, sest ta on möttes, ja et ta körwale läinud ja et temmal on teekond, ehk ta wahhest on maggamas, et ta üllesärkaks.

28. Ja nemmad hüüdsid sure heälega ja täkkisid endid moökadega ja pikidega omma wisi järrele, kunni nemmad ennast ülleüldse werriseks teggid.

29. Ja se sündis, kui louna

aeg sai mödaläinud, et nemmad prohwetide wisi järrele teggid, kunni roa-ohwer ohwerdati: agga ei olnud heält egga sedda, kes wastas egga kes tähhele panni.

30. Ja Elias ütles keige rahwa wasto: Tulge seie minno jure: ja keik rahwas tuli siñna ta jure, ja ta parrandas Jehowa altari, mis olli mahhakistud.

31. Ja Elias wöttis kaksteistkümmend kiwwi Jakobi laste souarrude arro järrele, kellele Jehowa sanna sai, ja ütles: Israel peab so nimmi ollema.

32. Ja ehhtas neist kiwwast ühhe altari Jehowa nimmel ja teggi altari ümber ühhe kaewandikko, mis ühhe küllimitto semet wöttis.

33. Ja seädis need puud, ja raius se wärsi tükkiks ja panni sedda pude peäle.

34. Ja ütles: Täitke nelli krusi weega ja wallago nemmad sedda se põlletamise-ohwri peäle ja pude peäle; ja ta ütles: Tehke sedda teistkorda, ja nemmad teggid teistkorda; ja ta ütles: Tehke kolmatkorda, ja nemmad teggid kolmatkorda.

35. Ja se wessi läks altari ümber ja ka se kaewandik sai täis wet.

36. Ja se sündis, kui roa-ohwer ohwerdati, et prohwet Elias siñna jure tulli ja ütles:

Jehowa, Abraami, Isaaki ja Israeli Jummal, sago tänna teäda, et sinna olled Jummal Israelis ja et minna ollen so sullane, ja et ma so sanna peäle keik need asjad teinud.

37. Wasta mulle, Jehowa, wasta mulle, et se rahwas saaks teäda, et sinna olled Jehowa se Jummal, et sinna pörad nende süddant taggasi.

38. Ja Jehowa tulloke langes mahha ja söi ärra se põlletamisse-ohwri, ja need puud, ja need kiwwid ja se pörmo, ja lakkus sedda wet ärra, mis kaewandikkus olli.

39. Ja keik rahwas näggi ja heitsid omma silmili mahha ja ütlesid: Jehowa se on Jummal, Jehowa se on Jummal.

40. Ja Elias ütles neile: Wötke Paali prohwetid kinni, et ükski neist ei peäse; ja nemmad wötsid neid kinni, ja Elias wiis neid alla Kisoni jõe äre ja tappis neid seäl ärra.

41. Ja Elias ütles Ahabile: Minne ülles, sö ning jo, sest sure sao kohhiseminne tulleb.

42. Ja Ahab läks ülles söma ja joma, ja Elias läks ülles Karmeli mäe otsa ja läks kummuliste mahha seisma, ja panni ommad silmad põlwette wahhele,

43. Ja ütles omma poisile: Et minne, wata merre pole; ja ta läks ülles ja watas, ja ütles: Polle middagi; ja Elias ütles: Minne jälle seitsekorda.

44. Ja se sündis seitsmel korral, et ta ütles: Wata, üks pissoke pilw kui mehhekämmel touseb ülles merre poolt; ja Elias ütles: Minne ülles, ütle Ahabi wasto: Panne hobboosed ette ja minne alla, et saddo sulle ei te wiwitust.

45. Ja se sündis se wahhel, et taewas löi mustaks paksust pilwedest ja tulest, ja suur saddo tulli; ja Ahab istus tõlda ja läks ärra Isreeli liñna.

46. Ja Jehowa kässi sai Elia peäle, ja ta panni omma wö wöle ja jooksis Ahabi ele, senni kui tullakse Isreeli.

19. Peatük.

*Elia teekäimissed, paastminne
ja näggeminne: Elisa prohwet.*

1. Ja Ahab andis Isebelile teäda keik, mis Elias teinud, ja keik sedda, et ta olli keik prohwetid möögaga ärratapnud.
2. Ja Isebel läkkitas Kässo Elia jure ja ütles: Nenda tehko jummalad ja nenda weel peälegi, ma tahhan töeste hom~e sel aial sinno hingega tehha, nenda kui iggaühhe hingega nende seast tehtud.
3. Kui ta sedda näggi, siis wöttis ta kätte ja läks ärra omma hinge pärrast, ja tuli Peerseba, mis Juda pärralt, ja jättis omma poisi siñna.
4. Ja isse käis ta körbes ühhe päwa teed, ja tuli ja istus mahha ühhe kaddaka alla, ja pallus ommas hinges, et ta saaks surra ja ütles: Kül sest saab, wotta nüüd Jehowa, mo hing, sest ma polle parrem kui mo wannemad.
5. Ja ta heitis mahha ja uinus ühhe kaddaka alla maggama, wata, üks ingel putus temmasse ja ütles temmale:

Touse ülles, sö.

6. Ja ta watas peäle, ja wata, temma Pea pohjas olli üks süttega küpsetud tuhka-kook ja kruus wet; ja ta söi ja jõi, ja heitis jälle maggama.
7. Ja Jehowa ingel tuli jälle teistkorda ja putus temmasse ja ütles: Touse ülles, sö; sest sedda teed on ennam kui sa sudaksid käia.
8. Ja ta tousis ülles ja söi ja jõi, ja käis selle sömisse rammoga nellikümmend päwa ja nellikümmend ööd Jummal maest Orebist sadik.
9. Ja ta tuli siñna ühte kopasse ja jäi senna öseks, ja wata, Jehowa sanna sai ta kätte ja ütles temmale: Mis sul on siin teggemist, Elias?
10. Ja temma ütles: Ma ollen öige wihhaga wihhane olnud Jehowa wäggede Jummal pärrast, sest Israeli lapsed on so seädust mahhajätnud, so altarid mahhakiskunud ja so prohwetid möögaga ärratapnud; ja minna ollen üksi jälle jänud, ja nemmad püawad mo hinge ärrawötta seest.
11. Ja Jummal ütles: Tulle wälja ja seisa mäe peäl

Jehowa ees; ja wata, Jehowa läks möda, ja suur ja kange tuul, mis mäed lõhki kissub ja kiwwikaljud katki murrab, olli Jehowa ees, Jehowa es olle mitte tule sees; ja tule järrel olli ma-wärriseminne, Jehowa es olle mitte ma-wärrisemisses. 12. Ja ma-wärrisemisse järrel olli tulloke, Jehowa es olle mitte tulle sees; ja tulle järrel olli üks waikne tassane heäl. 13. Ja se sündis, kui Elias sedda kulis, et ta ommad silmad omma pitka kuega kinnikattis, ja läks wälja ja seisis selle kopa suus, ja wata, üks heäl sai ta kätte ja ütles: Mis sul on siin teggemist Elias? 14. Ja ta ütles: Ma ollen öige wihhaga wihhane olnud Jehowa wäggede Jummalä pärrast, et Israeli lapsed so seädust on mahhajätnud, so altarid mahhakiskunud ja so prohwetid moögaga ärratapnud, ja minna ollen üksi jälle jänud, ja nemmad püawad mo hinge ärrawötta seest. 15. Ja Jehowa ütles ta wasto: Minne, pöra taggasi omma teed körbe Tamaskusse pole, ja tulle ja woia Asaeli

kunningaks ülle Siria-ma, 16. Ja woia Nimsi poia Jeu kuningaks ülle Israeli, ja Sawati poia Elisa, kes Abelmeolast, woia prohwetiks omma assemele. 17. Ja se peab sündima, kes Asaeli moöga eest ärrapeäseb, tedda peab Jeu ärrasurmama ja kes Jeu moöga eest ärrapeäseb, tedda peab Elisa surmama. 18. Ja ma ollen teinud, et seitse tuhhat on üllejäänud Israeli, keik põlwed, mis ei olle mahha heitnud Paali ette, ja keik suud, mis ei olle temmale suud annud. 19. Ja ta läks seält ärra ja leidis Sawati poia Elisa, ja ta olli kündmas, kaksteistküm~end pari olli ta ees, ja temma kä olli se kaksteistkümnes paar, ja Elias läks temma jure ja heitis omma pitka kue ta kätte. 20. Ja ta jättis need weiksed mahha ja jooksis Elia järrele ja ütles: Ma tahhan, pallun ma, omma issale ja omma emmale suud anda, ja siis so järrel käia; ja Elias ütles temmale: Minne, tulle taggasi, sest mötle, mis ma sulle ollen teinud?

21. Ja ta läks taggasi ta jurest, ja wöttis ühhe pari weiksid ja tappis sedda, ja weiksekünniriistadega ketis ta nende lihha ja andis rahwale, ja nemmad söid; ja ta wöttis kätte ja käis Elia järrel, ja olli temmale teenriks.

20. Peatük.

Ahab woidab waenlased ärra kaks korda.

1. Ja Siria kuningas Pennadad koggus keik omma wägge, ja kaks kuningast neljatkümmend ollid temmaga ja hobboised ja söa wankrid; ja ta tuli ülles, ja panni Samaria-linna kinni ja söddis ta wasto.

2. Ja läkkitas Käskusid liña Israeli kunninga Ahabi jure,

3. Ja ütles temmale: Nenda ütleb Pennadad, so hõbbe ja so kuld se on minno pärralt, ja so naesed ja so parremad poiad, need on minno pärralt.

4. Ja Israeli kuningas wastas ja ütles: Olgo so sanna järrele, mo issand kuningas, ma ollen so pärralt ja keik, mis mul on.

5. Ja need Kässud tullid jälle

taggasi ja ütlesid: Nenda rägib Pennadad ja ütleb: Ma ollen kül so jure läkkitanud ja öölnud: Sa pead omma hõbbedat, ja omma kulda, ja ommad naesed ja ommad poiad mulle andma:

6. Agga hom~e sel aial siis tahhan ma ommad sullased so jure läkkitada, ja need peawad so kodda ja so sullaste koiad läbbi otsima; nenda peab se ollema; nemmad peawad keik, mis so melest keigearmsam on, ennaste kätte wõtma ja ärratoma.

7. Ja Israeli kuningas kutsus keik se Ma wannemad ja ütles: Et moistke ja wadage, et temma kurja püab tehja: sest ta on mo jure läkkitanud mo naeste, ja mo poegade, ja mo hõbbeda ja mo kulla pärrast, ja minna ep olle temmale keelnud.

8. Ja keik wannemad ja keik rahwas ütlesid ta wasto: Ei sinna pea sedda mitte wõtma kuulda egga sedda heaks kiitma.

9. Ja ta ütles Pennadadi Käskudele: Üttelge mo issandale kunningale, keik,

mispärrast sa esmalt omma sullase jure läkkitasid, tahhan ma tehja, agga seddasinnast asja ei woi ma mitte tehja; ja need Kässud läksid ärra ja wisid temmale sanna taggasi.

10. Siis läkkitas Pennadad ta jure ja ütles: Nenda tehko mulle jummalad ja nenda weel peälegi, kui Samaria põrmust kül saab, et keik rahwas peotäit saaks, mis mo järrel käib.

11. Ja Israeli kuningas wastas ja ütles: Üttelge, ärgo kitelgo se, kes moöka wöle panneb, nenda kui se, kes sedda lahti peästab.

12. Ja se sündis, kui Pennadad se sanna kulis ja temma jõi, temma ja need kuningad maiade sees, siis ütles ta omma sullase wasto: Pange walmis; ja nemmad pannid keik walmis liñna wasto.

13. Ja wata, üks prohwet tuli siñna Ahabi Israeli kunninga jure ja ütles: Nenda ütleb Jehowa, eks sa olle sedda suurt hulka rahwast näinud? wata, ma annan sedda tänna so kätte, et sa teäda saad, et minna ollen Jehowa.

14. Ja Ahab ütles: Kelle läbbi? ja ta ütles: Nenda ütleb Jehowa, so ma-wallitsejatte noorte meeste läbbi; ja Ahab ütles: Kes peab taplust hakkama? ja temma ütles: Sinna.

15. Ja ta lugges ma-wallitsejatte nored mehhed ärra, ja neid olli kakssadda ja kaks neljatkümmend, ja pärrast neid lugges ta ärra keik rahwast, keik Israeli lapsed, neid olli seitse tuhat.

16. Ja nemmad läksid wälja louna aeges, ja Pennadad jõi ennast joobnuks maiade sees, temma ja need kaks neljatkümmend kuningast, kes temmale abbiks tulnud.

17. Ja ma-wallitsejatte nored mehhed läksid esmalt wälja; ja Pennadad, kui temmale kulutati ja ööldi: Mehhed tullewad Samariast wälja; läkkitas sanna,

18. Ja ütles: Kui nemmad rahho pärrast wäljatulnud, siis wötke neid ellawalt kinni, ehk kui nemmad taplusse pärrast wäljatulnud, wötke neid ka ellawalt kinni.

19. Ja need, kes liñnast wäljatullid, ollid ma-wallitsejatte

nored mehhed, ja se wäggi, mis nende järrel köis.

20. Ja iggamees lõi omma wastast meest mahha, ja Siria-rahwas pöggenes, ja Israel aias neid tagga, ja Siria kuningas Pennadad peasis ärra hobbose selgas rüütlidega.

21. Ja Israeli kuningas läks wälja ja lõi mahha hobbose ja söa wankrid, ja lõi Siria-rahwast sure mahhalömissega mahha.

22. Ja se prohwet tuli siña Israeli kunninga jure ja ütles temmale: Minne, kinnita ennast, ja panne tähhele ja wata, mis sa wöttad tehja, sest Siria kuningas tulleb ülles so wasto aasta pärrast.

23. Ja Siria kunninga sullased ütlesid ta wasto: Nende Jummalad on mäggede Jummalad, sepärrast on nemmad meie peäle woimust sanud; agga töeste tappelgem nendega laggeda peäl, katsu siis, kas meie ei sa woimust nende peäle.

24. Ja te sedda wärki: sada need kuningad iggameest omma ammeti peält ärra ja panne ma-wallitsejaid nende

asemele.

25. Ja sinna loe ennesele ärra üks wäggi, kui se wäggi, mis langes so omma rahwa seast, ja hobbose, kui need hobbose, ja söa wankrid, kui need wankrid, ja meie tahhame nendega tappelda laggeda peäl, katsu kas meie ei sa woimust nende peäle; ja ta kulis nende saña ja teggi nenda.

26. Ja se sündis aasta pärrast, et Pennadad Siria-rahwast ärralugges ja üllesläks Aweki liña Israeliga söddima.

27. Ja Israeli lapsed loeti ärra, ja tullid keik kokko ja läksid nende wasto; ja Israeli lapsed löid leri ülles nende kohta kui kaks kitste karja, agga Siria-rahwas täitsid se Ma.

28. Ja Jummal mees tuli siña ja räkis Israeli kunninga wasto, ja ütles: Nenda ütleb Jehowa, sepärrast et Siria-rahwas üttelnud: Jehowa on mäggede Jummal, agga ta ep olle mitte orgude Jummal, siis tahhan ma sesinnatse sure hulga so kätte anda, et teie peate tundma, et minna ollen Jehowa.

29. Ja nemmad ollid leris nende kohhal seitse päwa, ja se sündis seitsmel päwal, et taplus liggi sai, ja Israeli lapsed löid ühhel päwal Siria-rahwast mahha sadda tuhhat jallawägge.

30. Ja need, kes üllejäänud, pöggenesid Aweki liña, ja se müür langes kahhekümne ja seitsme tuhhande mehhe peäle, kes ollid üllejäänud; ja Pennadad pöggenes ja tulli liña ühhest kambrist teise.

31. Ja temma sullased ütlesid ta wasto: Et wata, meie olleme kuulnud, et Israeli suggu kunningad, et nemmad on helded kunningad; et pangem kotti-ridid ennaste niuette ümber, ja nöra omma Pea ümber, ja läkki wälja Israeli kunninga jure, ehk ta jättab so hinge ellusse.

32. Ja nemmad pannid kotti-ridid omma niuette ümber ja nöra omma Peade ümber ja tullid Israeli kunninga jure ja ütlesid: So sullane Pennadad ütleb: Jägo, pallun ma, mo hing ellusse; ja Ahab ütles: Ons ta alles ellus, siis on ta mo wend.

33. Ja need mehhed arwasid sedda kermeste ärra ja püüdsid selgeste teäda sada, kas se sanna ta süddame seest olli, ja ütlesid: So wend Pennadad ellab ; ja ta ütles: Minge, wötke ja toge tedda seie: ja Pennadad tulli wälja ta jure, ja ta käskis tedda tõlda astuda.

34. Ja Pennadad ütles temma wasto: Need liñnad, mis mo issa so issa käest on ärrawötnud, tahhan ma jälle taggasi anda, ja te ennesele ulitsaid Tamaskusse, nenda kui mo issa Samariasse teinud; ja minna, ütles Ahab, tahhan sind se seädussega lahtilasta; ja ta teggi temmaga se seädusse ja laskis tedda lahti.

35. Ja üks mees prohwetide lastest ütles omma liggimesse wasto Jehowa sanna peäle: Et lö mind; ja se mees ei tahtnud tedda lüa.

36. Ja ta ütles temmale: Sepärrast et sa mitte ei olle Jehowa sanna kuulnud, wata, kui sa minnust ärra lähhäd, siis peab loukoer sind mahhamurdma; ja ta läks temmast ärra, ja loukoer juhtus

ta peäle ja murdis tedda mahha.

37. Ja ta leidis ühhe teise mehhe ja ütles: Et lö mind; ja se mees löi tedda waljuste ja hawas tedda.

38. Ja se prohwet läks ja seisis kunninga ees tee peäl, ja ta teggi ennast teist wisi tuhha omma silmade peäle.

39. Ja kui kunningas olli mödaminnemas, siis kissendas ta kunninga wasto ja ütles: So sullane läks sötta, ja wata, üks mees tuli körwale ja tõi ühhe teise mehhe mo kätte, ja ütles: Hoia se mees; kui ta ial waia on, siis peab sinno hing ta hinge assemel ollema, ehk sa pead hõbbe-talenti maksma.

40. Ja so sullasel olli siin ja seäl teggemist, ja sedda meest ei olnud kussagi; ja Israeli kunningas ütles ta wasto: Nenda on so kohhus, kui sa isse olled moistnud.

41. Ja temma pühkis ruttuste sedda tuhka omma silmade peält ärra, ja Israeli kunningas tundis tedda, et ta prohwetide seltsist olli.

42. Ja ta ütles temmale: Nenda ütleb Jehowa, et sa

sedda meest, kes mo sanna peäle pididi sama ärrakautud, olled käest lahti lasknud, sepärrast peab so hing temma hinge assemel ollema ja sinno rahwas temma rahwa assemel.

43. Ja Israeli kunningas läks omma koio pole pahha ja nukra melega, ja tuli Samaria.

21. Peatük.

Ahabi ja Isebeli üllekohhus Nabali wasto.

1. Ja pärrast neid asjo sündis, et Nabotil ühhel Isreelimehhel, kes Isreelis ellas, wina-mäggi olli Samaria kunninga Ahabi kuninglikko koia körwas.

2. Ja Ahab räkis Naboti wasto ja ütles: Anna mulle omma wina-mäggi, et se mul olleks rohho-aiaks, sest se on liggi mo koia jures, ja ma tahhan sulle se eest parremat wina-mägge anda, kui se on; ehk kui so melest parrem on, siis tahhan sulle rahha anda, mis temma hind on.

3. Ja Nabot ütles Ahabi wasto: Se olleks mulle teotusseks Jehowa ees, kui ma omma

wannematte pärris-ossa sulle annan.

4. Ja Ahab tuli omma kotta pahha ja nukra melega se sanna pärrast, mis se Isreelimees Nabot ta wasto räkinud ja üttelnud: Ei ma anna sulle mitte omma wannematte pärris-ossa; ja ta heitis omma wodi peäle mahha, ja pöris ommad silmad ärra ja ei sönud leiba.

5. Ja ta naene Isebel tuli ta jure ja räkis temma wasto: Miks so waim ni nukker on, et sa ei sö leiba?

6. Ja ta ütles temma wasto: Sepärrast et ma Isreelimehhe Naboti wasto rääksin ja ütlesin temmale: Anna mulle omma wina-mäggi rahha pärrast, ehk kui se so mele pärrast on, tahhan ma sulle ühhe wina-mäe ta assemele anda; ja ta ütles: Ei ma anna sulle mitte omma wina-mägge.

7. Ja ta naene Isebel ütles temma wasto: Sinna, kas sa nüüd wallitsed kuningrikis ülle Israeli? touse ülles, sö leiba, ja sul olgo hea meel; minna tahhan sulle se Isreelimehhe Naboti wina-mäe sata.

8. Ja ta kirjotas ramatud Ahabi nimmel ja panni neid kinni temma pitseriga, ja läkkitas need ramatud nende wannematte ja suurt suggu rahwa kätte, kes Nabotiga temma liñnas ellasid.

9. Agga ramatusse olli ta kirjotanud ja öölnud: Kulutage paasto-päwa, ja pange Nabotit rahwa ette üllema paika seisma,

10. Ja pange kaks meest, kes pahharettid, ta kohta seisma, et nemmad ta peäle tunnistawad ja ütlewad: Sinna olled Jummalat ja kuningat teotanud; ja wige tedda wälja ja wiskage tedda kiwwidega, et ta surreb.

11. Ja temma liñna mehhed need wannemad ja suurt suggu rahwas, kes ta liñnas ellasid, teggid nenda kui Isebel olli sanna nende kätte lähhätand, nenda kui kirjutud ramatusse, mis ta nende kätte lähhätas.

12. Nemmad kulutasid paasto-päwa, ja pannid Nabotit rahwa ette seisma üllema paika.

13. Ja need kaks meest, kes pahharettid, tullid ja istusid temma kohhal, ja need

pahharetti mehhed tunnistasid ta peäle, Naboti peäle rahwa ees ja ütlesid: Nabot on Jummalat ja kunningast teotand; ja nemmad wisid tedda wälja liña tahha ja wiskasid tedda kiwwidega, et ta surri.

14. Ja nem~ad läkkitasid Isebeli jure ja ütlesid: Nabot on kiwwidega wissatud ja ärrasurnud.

15. Ja se sündis, kui Isebel kulis, et Nabot olli kiwwidega wissatud ja ärrasurnud, siis ütles Isebel Ahabi wasto: Touse ülles, pärris Isreelimehhe Naboti wina-mäggi, mis ta sulle ei tahtnud anda rahha pärrast, sest Nabot ei olle ellus, waid on surnud.

16. Jas se sündis, kui Ahab kulis, et Nabot olli surnud: siis tousis Ahab ülles, et ta pididi alla minnema, Isreelimehhe Naboti wina-mäele, sedda pärrima.

17. Ja Jehowa sanna sai Elia kätte, kes Tisbi liña mees, ja ütles:

18. Touse ülles, miñe alla Israeli kunninga Ahabi wasto, kes Samarias: wata, ta on

Naboti wina-mäel, kuhho ta allaläinud, sedda pärrima.

19. Ja sa pead ta wasto räkima ja ütlema: Nenda ütleb Jehowa, kas sa olled ärratapnud ja ka pärrinud? siis pead sa ta wasto räkima ja ütlema: Nenda ütleb Jehowa, se eest, et koerad Naboti werd on lakkunud, peawad koerad sinno, ka sinno werd lakkuma.

20. Ja Ahab ütles Elia wasto: Olled sa mind leidnud tapmast, oh sinna mo waenlane? ja temma ütles: Ma ollen leidnud, sepärrast et sa eñnast olled ärramünud kurja teggema Jehowa silma ees.

21. Wata, ma tahhan kurja so peäle sata ja ärrapühkida sinno järrele, ja Ahabile ärrakautada, mis seinä wasto kusseb, ja mis kallis ja alw on Israeli seas.

22. Ja ma tahhan so suggu Nebati poia Jarobeami suggu sarnatseks tehja, ja Ahia poia Paesa suggu sarnatseks se melepahhandusse pärrast, misga sa mind ärritanud, ja olled Israeli saatnud patto teggema.

23. Ja Jehowa räkis ka Isebeli pärrast ja ütles: Koerad

peawad Isebeli ärrasöma Isreeli müri tagga.

24. Kes Ahabile surreb liña, tedda peawad koerad ärrasöma, ja kes wäljale surreb, tedda peawad linnud, mis taewa al, ärrasöma.

25. Sest Ahabi sarnast ep olle olnud, kes olleks ennast ärramünud, kurja teggema Jehowa silma ees, sest et ta naene Isebel tedda kihhutas.

26. Ja ta teggi wägga hirmsad asjad, käies sitta-jummalatte järrel keik sedda möda, mis Emorid teinud, kedda Jehowa Israeli laste eest olli ärraaianud.

27. Ja se sündis, kui Ahab need sannad kulis, et ta ommad rided löhki kärristas, ja kotti-ridid omma ihho ümber panni ja paastus, ja maggas kotti-rides ja käis pissi.

28. Ja Jehowa sanna sai Elia kätte, kes Tisbist pärrit, ja ütles:

29. Kas sa olled näinud, et Ahab on ennast allandanud mo ees? sepärrast et ta mo ees ennast allandanud, siis ei tahha ma sedda kurja sata temma päiwil, ta poia päiwil

tahhan ma se kurja sata ta suggu peäle.

22. Peatük.

Ahabi önneto söddiminne.

1. Ja nemmad ellasid kolm aastat rahho sees, ei olnud södda Siria-rahwa ja Israeli wahhel.

2. Ja se sündis kolmandal aastal, et Josawat Juda kuningas allaläks Israeli kunninga jure.

3. Ja Israeli kuningas ütles omma sullaste wasto: Eks teie tea, et Ramot Kileadi-maal on meie pärralt, ja meie seisame wait, et meie sedda ei wötta Siria kunninga käest.

4. Ja ta ütles Josawati wasto: Kas sa tahhad minnoga sötta miñna Ramoti Kileadi-male? ja Josawat ütles Israeli kunninga wasto: Otse kui sinna, nenda ollen ka minna, kui sinno rahwas, nenda minno rahwas, kui so hobbosed, nenda minno hobbosed.

5. Ja Josawat ütles Israeli kunninga wasto: Küssi, pallun ma, sel päwal Jehowa sanna.

6. Ja Israeli kuningas kogus kokko prohwetid liggi nellisadda meest, ja ütles nende wasto: Kas ma pean minnema Kileadi-male Ramoti wasto söddima, ehk kas pean rahho seisma? Ja nemmad ütlesid: Minne ülles, sest ISSand annab sedda kunninga kätte.

7. Ja Josawat ütles: Eks siin olle weel üks Jehowa prohwet, et meie temma käest woiksime küssida?

8. Ja Israeli kuningas ütles Josawati wasto: Siin on weel üks mees Imla poeg Mika, et woiks temma käest Jehowa nou küssida, agga ma wihkan tedda, sest ta ei kuluta mulle head, kui agga kurja; ja Josawat ütles: Ärgo räkigo kuningas nenda.

9. Ja Israeli kuningas kutsus ühhe üllema teenri ja ütles: Sada ruttuste seie Imla poega Mika.

10. Ja Israeli kuningas ja Juda kuningas Josawat istusid iggamees omma aujärje peäl kalli riettega ehhitud laia platsi peäl Samaria wärrawa suus, ja keik prohwetid kulutasid prohwetid wisil nende ees.

11. Ja Kenaana poeg Sidkia olli ennesele raudsarwed teinud ja ütles: Nenda ütleb Jehowa, nisuggustega pead sa Siria-rahwast kaewama, kunni sa neid saad ärralöppetanud.

12. Ja keik need prohwetid kulutasid nenda ja ütlesid: Minne ülles Kileadi male Ramoti, ja aia ommad asjad hästi, sest Jehowa annab sedda kunninga kätte.

13. Ja se Käsk, kes läks Mika kutsma, räkis ta wasto ja ütles: Et wata, nende prohwetide sannad on head ühhest suust kunninga wasto: et olgo so sanna nenda, kui iggaühhe sanna nende seast, ja rägi head.

14. Ja Mika ütles: Ni töeste kui Jehowa ellab, siis tahhan ma sedda öölda, mis Jehowa mo wasto rägib.

15. Ja ta tulli kunninga jure, ja kuningas ütles ta wasto: Mika, kas peame meie minnema Kileadi-male Ramoti wasto söddima, ehk kas peame rahho seisma? ja temma ütles ta wasto: Minne ülles ja aia ommad asjad hästi, sest Jehowa annab sedda kunninga

kätte. 16. Ja kuningas ütles ta wasto: Kui mitto korda pean ma pannema sind wanduma, et sa mo wasto ei pea muud räkima kui töt Jehowa nimmel?

17. Ja temma ütles: Ma näggin keik Israeli laiale pillatud ollewad mäggisid möda kui puddolojuksed, kel ei olle karjast; ja Jehowa ütles: Eks neil olle issandid? iggaüks mingo rahhoga taggasi omma koio.

18. Ja Israeli kuningas ütles Josawati wasto: Eks ma so wasto üttelnud, temma ei kuluta mulle head, kui agga kurja?

19. Ja Mika ütles: Sepärrast kule Jehowa sanna: ma näggin Jehowa istuwad omma aujärje peäl ja keige taewa söawäe ta körwas seiswad temma parremal ja ta pahhemal polel.

20. Ja Jehowa ütles: Kes tahhab Ahabi melitada, et ta ülleslähhäb ja langeb Ramoti, mis Kileadis? ja teine ütles sedda wisi, ja teine ütles teist wisi.

21. Ja üks waim tuli wälja ja seisis Jehowa ees ja ütles: Minna tahhan tedda melitada;

ja Jehowa ütles ta wasto: Misga?

22. Ja ta ütles: Ma tahhan wäljaminna ja walle waim olla keige ta prohwetide suus; ja Jehowa ütles: Kül sinna tedda melitad ja saad ka woimust, minne wälja ja te nenda.

23. Ja nüüd, wata, Jehowa on walle waimo annud keik nendesinnaste so prohwetide suhho, ja Jehowa on so peäle kurja räkind.

24. Ja Kenaana poeg Sidkia tuli liggi, ja löi Mika körwa äre ja ütles: Mil wisil on Jehowa Waim mo jurest ärraläinud, et ta sinnoga pididi räkima?

25. Ja Mika ütles: Wata, sinna saad nähha sel päwal, kui sa ühhest kambrist teise lähhäd, eest ärrapuggema.

26. Ja Israeli kuningas ütles: Wötta Mika ja wi tedda taggasi liñna peälikko Ammoni jure ja kunninga poia Joasi jure,

27. Ja ütle neile: Nenda ütleb kuningas, pange tedda wangi-kotta ja söötke tedda waewalt leiwaga ja waewalt wega, kunni ma rahhoga taggasi tullen.

28. Ja Mika ütles: Kui sinna hästi taggasi tulled rahhoga, ei

olle Jehowa mitte mo sees
räkinud; ja temma ütles: Kuulge
keik rahwas.

29. Ja Israeli kuningas läks
ülles ja Juda kuningas
Josawat Ramoti, mis Kileadis.

30. Ja Israeli kuningas ütles
Josawati wasto: Ma tahhan
teised rided selga panna ja
nenda sõtta miñna, agga sinna
panne ommad rided selga; ja
Israeli kuningas panni teised
rided selga ja läks sõtta.

31. Ja Siria kuningas olli
käsko annud söa- wankritte
pealikkudele, neid olli temmal
kaksneljatkümmend, ja üttelnud:
Teie ei pea mitte söddima ei
wähhema egga surema wasto,
kui agga Israeli kunninga wasto
üksi.

32. Ja se sündis, kui söa-
wankritte pealikkud näggid
Josawati, et nemmad ütlesid:
Se on wist Israeli kuningas; ja
läksid körwale ta wasto
söddima, ja Josawat kissendas.

33. Ja se sündis, kui söa
wankritte pealikkud näggid, et
temma ei olnud Israeli
kuningas, siis läksid nemmad
taggasi ta jurest ärra.

34. Ja üks mees laskis

ammoga om~ast waggast
melest ja oskas Israeli
kunningast siñna wahhele, kus
se raud-rie olli ühtepandud; ja
temma ütles omma kutsarile:
Kalla ümber ja wi mind lerist
wälja, sest ma ollen hawa
sanud.

35. Ja taplus olli kange sel
päwal, ja kuningas piddi jäma
omma tõlda Siria-rahwa wasto,
ja surri öhto ärra; ja se hawa
werri olli joosnud tõlla pohja.

36. Ja kissendamisse heäl käis
leri läbbi, kui pääw sai loja
läinud, ja ööldi: Iggamees
mingo omma liñna ja iggamees
omma male.

37. Ja kuningas olli surnud ja
tedda widi Samaria, ja nemmad
matsid kuningast Samaria.

38. Ja kui se tõld Samaria tigi
jures lopputati, siis lakkusid
koerad temma werd, kus horad
ennast pessesid, Jehowa sanna
möda, mis ta olli räkinud.

39. Ja mis weel Ahabist tulleks
öölda, ja keik mis ta teinud, ja
se kodda, mis ta
üllesehhitanud elewanti-luga, ja
keik liñnad, mis ta
üllesehhitanud, eks need asjad
olle ülleskirjotud Israeli

kunningatte asjade aia-ramatusse?

40. Ja Ahab läks maggama omma wannemattega, ja Ahasja ta poeg sai kuningaks temma assemele.

41. Ja Josawat Asa poeg olli kuningaks sanud üle Juda neljandal Ahabi Israeli kunninga aastal.

42. Josawat olli wiis neljatkümmend aastat wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses Jerusalemmas wiis kolmatkümmend aastat, ja ta emma nimmi olli Asuba Silli tüttar.

43. Ja ta käis keige omma issa Asa tee peäl, ei ta sest mitte ärra lahkund, ta teggi, mis õige olli Jehowa melest.

44. Agga kõrged paigad ei sanud mitte ärra, rahwas ohwerdasid alles ja suitsetasid kõrge paikade peäl.

45. Ja Josawat teggi rahho Israeli kunningaga.

46. Ja mis weel Josawatist tulleks öölda, ja ta wäggi, mis ta teinud, ja kuidas ta söddinud, eks need asjad olle ülleskirjutud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse?

47. Ja need üllejäänud pordomehhed, mis temma issa Asa päiwil jällejäänud, satis temma seält maalt ärra.

48. Ja Edomis ei olnud kuningast, üks ma-wallitseja olli kunninga assemel.

49. Josawatil olli kümme Tarsisi laewa, et need piddid Owiri minnema kulda toma, ja ei saand siina, sest need laewad läksid hukka Etsjonkaberis.

50. Siis olli Ahabi poeg Ahasja üttelnud Josawati wasto: Mingo mo sullased sinno sullastega nende laewade peäle; agga Josawat ei tahtnud mitte.

51. Ja kui Josawat sai maggama läinud omma wannemattega ja omma wannematte jure mahhamaetud omma issa Taweti liina, siis sai ta poeg Joram kuningaks ta assemele.

52. Ahabi poeg Ahasja sai kuningaks üle Israeli Samarias Juda kunninga Josawati seitsmeteistkümmen aastal, ja wallitses Israeli üle kaks aastat.

53. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees ja käis omma issa tee peäl ja omma emma tee

Essimenne Kunningatte Ramat

peäl, ja Nebati poia Jarobeami
tee peäl, kes satis Israeli patto
teggema.

54. Ja ta tenis Paali ja
kummardas temma ette, ja
ärritas Jehowat Israeli

Jummalat keik sedda möda,
kui ta issa teinud.

Essimesse Kunningatte Ramato
Ots.

Teine Kunningatte Ramat.

1. Peatük.

*Ahasja haigus: tulli taewast
sööb 102. meest ärra.*

1. Ja Moabi-rahwas tagganesid
Israelist ärra pärrast Ahabi
surma.

2. Ja Ahasja langes omma
üllema toa treppast mahha,
mis Samarias, ja sai haigeiks, ja
läkkitas Käskusid ja ütles
nende wasto: Minge, küssige
Paalsebubi Ekroni jummalat,
kas ma terweks saan sest
haigussest.

3. Ja Jehowa Ingel räkis
Tisbimehhe Elia wasto: Wotta
kätte minne ülles Samaria
kunninga Käskude wasto, ja
üttele neile: Kas teie sepärrast,
otsekui ei olleks mitte

Jummalat Israelis, lähhäte
Paalsebubi Ekroni jummalat
küssima?

4. Ja sepärrast ütleb Jehowa
nenda: Seält wodi peält, kus
peäle sa olled mahhaheitnud,
ei sa sinna mitte ärra, waid sa
pead wissiste surrema; ja Elias
läks siñna.

5. Ja need Kässud tullid ta
jure taggasi, ja ta ütles nende
wasto: Miks teie tullite taggasi?

6. Ja nemmad ütlesid temma
wasto: Üks mees tulli ülles
meie wasto ja ütles meile:
Minge jälle taggasi kunninga
jure, kes teid läkkitanud, ja
räkige ta wasto: Nenda ütleb
Jehowa, kas sinna sepärrast,
otsekui ei olleks mitte
Jummalat Israelis, läkkitad
Paalsebubi Ekroni jummalat

küssima? sepärrast ei sa sinna mitte seält wodi peält ärra, kus peäle sa mahhaheitnud, sest sa pead wissiste surrema.

7. Ja ta ütles nende wasto: Mis wisi olli se mees, kes teie wasto ülestulli ja need sannad teile räkis?

8. Ja nemmad ütlesid ta wasto: Se olli üks karrune mees, ja temmal olli niuette ümber nahk-wö wööl; siis ütles temma: Se on Elias se Tisbimees.

9. Ja ta läkkitas temma jure ühhe pealikko ülle wiekümne ja temma wiiskümmend meest; ja se läks ülles ta jure, ja wata, ta istus mäe otsas, ja teine ütles temma wasto: Jummal mees, kuningas ütleb: Tulle mahha.

10. Ja Elias wastas ja ütles pealikko wasto ülle wiekümne: Ja kui ma ollen üks Jummal mees, siis tulgo tulli taewast mahha ja põlletago sind ärra ja so wiiskümmend meest ; ja tulloke tulli mahha taewast ja põlletas tedda ärra ja ta wiiskümmend meest.

11. Ja ta läkkitas jälle temma jure ühhe teise pealikko ülle

wiekümne ja temma wiiskümmend meest, ja se wastas ja ütles ta wasto: Jummal mees, nenda ütleb kuningas: Tulle kermeste mahha.

12. Ja Elias wastas ja ütles nende wasto: Kui ma ollen Jummal mees, siis tulgo tulli taewast mahha, ja põlletago sind ärra ja so wiiskümmend meest ; siis tulli Jummal tulloke taewast mahha, ja põlletas tedda ärra ja ta wiiskümmend meest.

13. Siis läkkitas ta jälle ühhe pealikko ülle kolmandama wiekümne ja temma wiiskümmend meest, ja se kolmas pealik ülle wiekümne läks ülles, ja tulli ja heitis põlweli mahha Elia ette, ja pallus tedda allandlikkult ja ütles ta wasto: Oh Jummal mees, olgo, pallun ma, mo hing ja so sullaste nende wiekümne hing kallis so melest.

14. Wata, tulli on taewast mahhatulnud, ja need essimessed kaks pealikko ülle kahhe essimesse wiekümne ja nende wiskü~mend ärrapõlletand: olgo nüüd agga

mo hing kallis so melest.

15. Ja Jehowa Ingel räkis Elia wasto: Minne alla temmaga, ärra karda temma eest; ja ta tousis ülles ja läks temmaga alla kunninga jure,

16. Ja ta ütles temma wasto: Nenda ütleb Jehowa, et sa olled Käskussid läkkitanud Paalsebubi Ekroni jum~alat küssima: (kas sepärrast, otsekui ep olleks Jum~alat Israelis, kelle sanna woiks küssida?) sepärrast ei sa sinna mitte ärra seält wodi peält, kus peäle sa olled mahhaheitnud, sest sa pead wissiste surrema.

17. Ja ta surri ärra Jehowa saña järrele, mis Elias räkis; ja Joram sai kunningaks ta assemele, Juda kunninga Josawati poia Jorami teisel aastal; sest temmal ei olnud poega.

18. Ja mis weel tulleks Ahasjast öölda, mis ta teinud, eks need asjad olle kirjutud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse?

2. Peatük.

Elias lääb taewa ellawalt: Elisa

saab tem~a assemelle.

1. Ja se sündis kui Jehowa tahtis Elia kanges tules ülles taewa wia, siis läksid Elias ja Elisa Kilgalist ärra.

2. Ja Elias ütles Elisa wasto: Et jä seie, sest Jehowa on mind Peteli läkkitanud; agga Elisa ütles: Ni töeste kui Jehowa ellab ja so hing ellab, ei jätta ma sind mitte mahha; ja nemmad läksid alla Peteli.

3. Ja prohwetide lapsed, mis Petelis, tullid wälja Elisa jure ja ütlesid ta wasto: Kas sa tead, et Jehowa tänna so issanda so Pea peält ärrawöttab? ja ta ütles: Kül minna ka tean, olge wait.

4. Ja Elias ütles temmale: Elisa, et jä seie, sest Jehowa on mind läkkitand Jeriko; ja temma ütles: Ni töeste kui Jehowa ellab ja so hing ellab, ei ma jätta sind mitte mahha; ja nemmad tullid Jeriko.

5. Ja prohwetide lapsed, mis Jerikus, tullid Elisa jure ja ütlesid ta wasto: Kas sa tead, et Jehowa tänna so issandat so Pea peält ärrawöttab? ja ta ütles: Kül ma ka tean, olge

wait.

6. Ja Elias ütles temmale: Et jä seie, sest Jehowa on mind Jordani jure läkkitand; ja temma ütles: Ni töeste kui Jehowa ellab ja so hing ellab, ei ma jätta sind mitte mahha; ja nemmad läksid mollemad.

7. Ja wiiskümmend meest prohwetide lastest läksid ka ja seisid kaugel nende kohhal, ja need mollemad seisid Jordani äres.

8. Ja Elias wöttis omma pitka kue ja mässis sedda kokko, ja löi sedda wet, ja se lahkus ühhest ärra muist siñna, muist tenna, ja need mollemad läksid kuiwalt läbbi.

9. Ja se sündis, kui nemmad läbbi läksid, siis ütles Elias Elisa wasto: Pallu, mis ma sulle pean teggema, enne kui mind so jurest ärrawoetakse; ja Elisa ütles: Ma pallun, et kaks ossa sinno waimust mulle saaks.

10. Ja temma ütles: Sa olled ühhe raske asja pallunud, kui sa mind nääd ärrawoetawa ennese jurest, siis sünnib sulle nenda; agga kui mitte, siis ei sünni se.

11. Ja se sündis, kui nemmad

ühthe järge käisid ja räkisid, wata, siis olli seäl üks tulline wanker ja tullised hobboosed, ja need lahhutasid need mollemad ühhest ärra, ja Elias läks kanges tules ülles taewa.

12. Ja Elisa näggi sedda ja temma kissendas: Mo issa, mo issa, Israeli söa wankrid ja temma rüütli! ja ta ei näinud tedda teps, ja ta hakkas ennese ridist kinni ja kärristas neid lõhki kahheks tükkiks.

13. Ja ta wöttis Elia pitka kue ülles, mis ta seljast olli mahhalangenud, ja läks taggasi ja seisis Jordani äres,

14. Ja wöttis Elia pitka kue, mis ta seljast olli mahhalangenud, ja löi sedda wet ja ütles: Kus on Jehowa Elia Jum~al? nenda löi temma ka sedda wet, ja se lahkus ühhest ärra muist senna muist tenna, ja Elisa läks läbbi.

15. Ja prohwetide lapsed, mis Jerikus, näggid tedda seält kohhalt ja ütlesid: Elia waim hingab Elisa peäl; ja nemmad tullid ta wasto ja kummardasid temma ette mahha,

16. Ja ütlesid temma wasto: Et wata, so sullasid on

wiiskümmend meest, wahwad mehhed, et mingo need ja otsigo so issandat, ehk wahhest on Jehowa waim tedda ärrawinud ja tedda wiskanud ühhe mäe peäle ehk ühte orko; ja temma ütles: Äрге laske mitte miñna. 17. Ja nemmad käisid ta peäle, kunni ta hakkas häbbenema, siis ütles ta: Läkkitage siis ; ja nemmad läkkitasid wiiskümmend meest, ja need otsisid kolm päwa, ja ei leidnud tedda mitte.

18. Ja nemmad tullid ta jure taggasi, sest ta olli Jeriko jänud; ja temma ütles nende wasto: Eks ma üttelnud teile, ärge minge mitte.

19. Ja selle liñna mehhed ütlesid Elisa wasto: Et wata, selle liñna paik on hea, nenda kui mo issand nääb, agga se wessi on pahha, ja se Ma on sant.

20. Ja temma ütles: Wötke ja toge mulle üks uus kaus ja pange sola siñna sisse; ja nemmad töid temmale.

21. Ja ta läks wälja hallika jure, ja wiskas senna sisse sola ja ütles: Nenda ütleb Jehowa,

ma ollen sedda wet terweks teinud, seält ei pea mitte ennam surma egga sedda, mis se Ma sandiks teeb, wäljatullema.

22. Ja se wessi sai terweks tännapäwani Elisa sanna järrele, mis ta räkis.

23. Ja ta läks seält ülles Peteli, ja kui ta olli sedda teed üllesminnemas, siis tullid pissikessed poisid liñnast wälja, ja pilkasid tedda ja ütlesid temmale: Tulle ülles sa paljas Pea, tulle ülles sa paljas Pea.

24. Ja kui ta taggasi watis ja neid näggi, siis wandus ta neid ärra Jehowa nimmel; ja kaks karro tullid metsast wälja, ja kiskusid neist lõhki kaks poise wietkümmend.

25. Ja ta läks seält ärra Karmeli mäe peäle, ja seält läks ta taggasi Samaria.

3. Peatük.

Kunningas Joram söddib ja woidab Moabid ärra.

1. Ja Ahabi poeg Joram sai kuningaks Israeli ülle Samarias, Juda kunninga

Josawati

kahheksateistkümnemal aastal,
ja wallitses kaksteistkümmend
aastat.

2. Ja teggi kurja Jehowa silma
ees, agga mitte nenda kui ta
issa ja kui ta emma: sest
temma satis ärra Paali
ebbausso- samba, mista issa
olli teinud.

3. Agga ta jäi Nebati poia
Jarobeami pattude külge kinni,
kes Israeli satis patto teggema;
ei ta neist ärra ei lahkund.

4. Ja Moabi kuningas Mesa
kaswatas paljo lojuksid ja
maksis Israeli kuningale
saddatuhhat talle ja
saddatuhhat jära willaga.

5. Ja se sündis, kui Ahab olli
ärrasurnud, et Moabi kuningas
Israeli kuningast ärrataganes.

6. Ja kuningas Joram läks
välja selsammal päwal
Samariast ja lugges ärra keik
Israeli.

7. Ja ta läks, ja läkkitas Juda
kuninga Josawati jure ja ütles:
Moabi kuningas on minnust
ärratagganend, kas sa tahhad
moga tulla Moabi wasto
söddima? ja temma ütles: Ma
tahhan üllestulla, ma ollen

nenda kui sinna, minno rahwas
on nenda kui so rahwas, mo
hobbosed nenda kui so
hobbosed.

8. Ja ta ütles: Mis teed peame
siinna üllesminnema? ja ta
ütles: Edomi körwe teed.

9. Siis läks Israeli kuningas ja
Juda kuningas ja Edomi
kuningas, ja kui nemmad
seitsme päwa teed said
ümberkäinud, siis ei olnud wet
söawäel egga lojustel, mis
nende järrel käisid.

10. Ja Israeli kuningas ütles:
Oh wist on Jehowa
needsinnatsed kolm kuningast
kutsnud, et ta neid Moabide
kätte piddi andma.

11. Ja Josawat ütles: Eks siin
ei olle üks Jehowa prohwet, et
meie temmalt Jehowa sanna
küssime? ja üks Israeli
kuninga sullastest wastas ja
ütles: Siin on Sawati poeg
Elisa, kes Elia kätte peäle wet
wallas.

12. Ja Josawat ütles: Jehowa
sanna on temmal; ja Israeli
kuningas, ja Josawat ja Edomi
kuningas läksid alla ta jure.

13. Ja Elisa ütles Israeli
kuninga wasto: mis mul on

teggemist sinnoga? minne omma issa prohwetide jure ja omma emma prohwetide jure; ja Israeli kuningas ütles temmale: Ei mitte, sest Jehowa on needsinnatsed kolm kuningast kutsunud, et ta neid Moabide kätte tahhab anda.

14. Ja Elisa ütles: Ni tõeste kui wäggede Jehowa ellab, kelle ees ma seisan, tõeste, kui ma Juda kunninga Josawatist ei peaks luggu, ei ma holiks sinnust egga ma wataks so peäle.

15. Siis toge mulle nüüd üks mängimees; ja se sündis, kui se mängimees kannelt löi, siis sai Jehowa kässi ta peäle.

16. Ja ta ütles: Nenda ütleb Jehowa, tehke seie orko kaewandikkud senna ja tenna.

17. Sest nenda ütleb Jehowa: Teie ei sa tuult nähha egga wihma nähha, siiski peab se org täis wet sama, et teie sate jua, ja teie weiksed ja teie lojuksed.

18. Segi on kerge assi Jehowa melest; temma tahhab ka need Moabid teie kätte anda.

19. Ja teie peate keik tuggewad liñnad ja keik

parremad liñnad mahhalöma, ja keik head puud ärraraiuma ja keik wee-kaewud kinnikatma, ja keik head põllud kiwwidega ärraraiskama.

20. Ja se sündis hom~iko, kui roa-ohwer ohwerdati, wata, siis tuli wessi Edomi teed möda, ja se Ma sai täis wet.

21. Kui keik Moabid kuulsid, et need kuningad ülestulnud nende wasto söddima, siis hüti kokko keik, kes joudsid wööd wöle panna, ja kes weel sedda wannemad ollid, ja nemmad seisid raia peäl.

22. Ja kui nemmad hom~iko warra ülestousid ja päike paistis wee peäle, siis näggid Moabid ennete kohhalt wet punnase ollewad kui werri,

23. Ja ütlesid: Se on werri; need kuningad on issekeskes ennast möögaga ärraraiskanud ja teine teist mahhalönud; ja nüüd Moab tõtta sagile.

24. Ja nemmad tullid Israeli leri, ja Israeli mehhed wotsid kätte ja löid Moabid mahha, ja need pöggenesid nende eest ärra; ja nemmad häwwitasid se Ma ärra ja löid Moabid mahha.

25. Ja need liñnad kiskusid

nemmad mahha, ja iggamees
wiskas omma kiwwi igga hea
pöllo peäle ja täitsid neid, ja
keik wee-kaewud matsid
nemmad kinni ja keik head
puud raiusid nemmad ärra,
senni kui nemmad agga Areseti
liñna kiwwid mürisse ükspäines
jällejätsid; ja need, kes lingoga
wiskasid, tullid temma ümber ja
piddid sedda mahhalöma.

26. Ja kui Moabi kuningas
näggi, et se taplus woimust ta
peäle sai, siis wöttis ta
ennesega seitsesadda mees,
kes moöka wäljatombasid, et
ta piddi Edomi kunninga wäest
läbbi tungima, agga nemmad ei
woinud mitte.

27. Siis sai ta selle Edomi
kunninga essimesse poia kätte,
kes ta assemele piddi
kunningaks sama ja ohwerdas
tedda põlletamise-ohwriks müri
peäl; ja suur kange wihha tulli
Israeli peäle, ja nemmad läksid
ta kallalt ärra ja tullid taggasi
omma male.

4. Peatük.

*Elisa imme-teud monne wisi
peäl.*

1. Ja üks naene neist
prohwetide laste naestest
kissendas Elisa pole ja ütles:
So sullane mo mees on
ärrasurnud, ja sa tead, et so
sullane Jehowa kartis, ja se,
kellega temmal wölgo olli,
tulleb, et ta mo kaks poega
ennesele sullasiks wöttab.

2. Ja Elisa ütles ta wasto: Mis
ma pean sulle teggema? anna
mulle teäda, mis sul on so
koias; ja ta ütles: So
ümmardajal polle koias middagi
muud, kui ölli kruus.

3. Ja temma ütles: Minne, pallu
ennesele wäljast astjaid keik
omma naabrede käest, tühjad
astjad, ärra pallu pissut.

4. Ja tulle ja panne uks lukko
ennese tagga ja omma
poegade tagga, ja walla keige
nende astjade sisse, ja panne
körwale, mis täis on.

5. Ja se naene läks ta jurest
ärra ja panni ukse lukko
ennese tagga ja omma
poegade tagga: nemmad töid
astjad ta kätte, ja temma
wallas sisse.

6. Ja se sündis, kui need
astjad täis said, et ta ütles
omma poia wasto: To mo kätte

weel üks asti; ja ta ütles ta wasto: Polle ennam astjat; ja se ölli jäi seisma.

7. Ja ta tuli ja kulutas sedda Jummal mehele, ja se ütles: Minne, mü se ölli ärra ja tassu omma wõlla ärra, agga sinna ja so poiad ellago sest, mis üllejäab.

8. Ja se sündis ühhel päwal, et Elisa Sunemi läks, ja seäl olli üks rikkas naene, ja se piddas tedda, et ta piddi leiba wõtma; ja se sündis, nimittokord kui ta seält läbbi käis, siis läks ta siinna sisse leiba wõtma.

9. Ja temma ütles omma mehhe wasto: Et wata, ma tean, et se Jummal mees pühha on, kes allatsi meist möda lähhäb.

10. Et tehkem pissikesse üllema toa ühhe wahheseinaga, ja pangem temmale senna wodi, ja laua, ja istme ja küünlajalla, siis sünnib, et ta siinna woib sisse miinna, kui ta meie jure tulleb.

11. Ja se sündis ühhel päwal, et ta senna tuli, siis läks ta siinna üllema tuppa ja maggas seäl.

12. Ja ta ütles omma poisi

Keasi wasto: Húa se Sunemi liinna naene; ja ta hüdis tedda, ja temma tuli ja seisis ta ees.

13. (Sest ta olli selle Keasile üttelnud: Et ütle ta wasto, wata, sa olled meie pärrast keik sedda waewa näinud; mis peab sulle jälle tehtama? kas so pärrast on middagi räkimist kunninga wasto, ehk söapealikko wasto? ja ta olli üttelnud: Ma ellan rahhul omma rahwa seas.

14. Ja Elisa olli üttelnud: Mis meie woime siis temmale tehha? ja Keasi olli öölnud: Ennä temmal ei olle poega, ja ta mees on wanna.

15. Sepärrast olli ta öölnud: Húa tedda; ja ta hüdis tedda, ja se naene tuli ja seisis ukse peäl.)

16. Siis ütles Elisa: Sel seätud sellesamma aasta aial pead sa ühhe poia hakkama ümber kaela; ja ta ütles: Ei mitte mo issand, sa Jum~ala mees, ärra walleta omma üm~ardaja wasto.

17. Ja se naene sai eñnast wasto ja tõi poia ilmale sellesamma aasta seätud aial, mis Elisa ta wasto olli räkinud.

18. Ja se laps kaswis ülles, ja se sündis ühhel päwal, et ta wäljaläks omma issa jure leikajatte jure.

19. Ja ta ütles omma issa wasto: Oh mo Pea, mo Pea! ja se ütles poisi wasto: Kaña tedda ta emma jure.

20. Ja ta kandis tedda ja wiis tedda temma emma jure; ja ta istus temma põlwe peäl lounast sadik, siis surri ta ärra.

21. Ja ta emma läks ülles ja heitis tedda se Jummal mehhe wodi peäle mahha, ja panni ukse temma tagga lukko ja läks wälja,

22. Ja hüdis omma mehhe ja ütles: Läckita mulle, pallun ma, üks neist poistest ja üks neist emma-eeslidest, siis tahhan ma ruttuste se Jummal mehhe jure miña ja jälle taggasi tulla.

23. Ja ta mees ütles: Miks sa tänna ta jure lähhad? nüüd ei olle nore ku Pühha egga hingamisse pääw; ja ta ütles: Hästi keik.

24. Ja ta laskis emma-eesli saddulasse panna ja ütles omma poisi wasto: Aia peäle ja minne, ärra te mulle wiwitust söites, olgo siis et ma sulle

ütlen.

25. Ja ta läks ja tuli se Jummal mehhe jure Karmeli mäe peäle, ja se sündis, kui Jummal mees tedda näggi ennese kohhal, siis ütles ta omma poisi Keasi wasto: Wata, se on se Sunemi-naene.

26. Et jose nüüd temma wasto ja ütle temmale: Kas sinno kässi, kas so mehhe kässi, kas so poia kässi hästi käib? ja ta ütles: Hästi keik.

27. Ja ta tuli Jummal mehhe jure mäe peäle ja hakkas ta jallust kinni, ja Keasi tuli tedda ärralükkama; ja se Jummal mees ütles: Seisa temmast rahho, sest ta südda on temmal kurb ja Jehowa on sedda mulle teadmatta jätnud ja ep olle mulle teada annud.

28. Ja se naene ütles: Kas ma ollen omma issanda käest ühhe poia pallunud? eks ma öölnud: Ärra petta mind mitte?

29. Ja ta ütles Keasile: Panne omma wö wöle ja wötta mo sau ennese kätte ja minne; kui kegi so wasto juhtub, siis ärra terreta tedda mitte, ja kui kegi sind terretab, siis ärra wasta temmale mitte, ja panne mo

sau poisikesse silma peäle.

30. Jas se poisikesse emma ütles: Ni töeste kui Jehowa ellab ja so hing ellab, ei ma jätta sind mitte mahha; siis wöttis ta kätte ja läks temma järrele.

31. Ja Keasi olli nende ele ärraläinud ja se saua selle poisikesse silma peäle pannud: agga ei olnud heält egga tähhele-pannemist; ja ta tuli taggasi ta wasto ja andis temmale teäda ja ütles: Se poisike ep olle üllesärkand.

32. Ja Elisa tuli senna kotta, ja wata, se poisike olli surnud ja temma wodi peäle pandud.

33. Ja ta tuli ja panni ukse lukko nende mollematte tagga ja pallus Jehowa;

34. Ja läks ülles ja heitis ennast se lapse peäle, ja panni omma su temma su peäle, ja om~ad silmad temma silmade peäle, ja ommad käed temma kätte peäle, ja heitis kummuliste ta peäle, et se lapse ihho sojaks sai.

35. Ja ta tuli jälle ja käis koias ükskord siinna ja ükskord tenna, ja läks ülles ja heitis kummuliste temma peäle; siis

haewastas se poisike seitsekorda, pärrast teggi se poisike ommad silmad lahti.

36. Ja ta hüdis Keasi ja ütles: Hüa se Sunemi-naene; ja ta hüdis tedda, ja ta tuli tem~a jure; ja Elisa ütles: Wotta omma poeg ärra.

37. Ja ta tuli ja heitis temma ümber jalge, ja kummardas mahha, ja wöttis omma poia ärra ja läks wälja.

38. Ja Elisa tuli taggasi Kilgali, ja nälgi olli seäl maal, ja prohwetide lapsed istusid temma ees, ja ta ütles om~a poisile: Panne se suur pot tullele ja keda leent prohwetide lastele.

39. Ja üks läks wäljale rohto noppima, ja leidis ühhe mets-winapu ja noppis seält peält marjo omma kue täis, ja tuli ja leikas neid lõhki leme potti sisse, sest nemmad ei tunnud neid.

40. Ja nemmad wallasid wälja meestele süa, ja se sündis, kui nemmad sest ledest söid, et nemmad kissendasid ja ütlesid: Oh Jummal mees, surm pottis! ja nemmad ei woind mitte süa.

41. Ja temma ütles: Toge siis jahho, ja ta wiskas pottisse ja ütles: Walla wälja rahwa ette, et nemmad söwad; siis ei olnud middagi kurja pottis.

42. Ja üks mees tuli Paalsalisast ja tõi selle Jummal mehhele essimessest uudsest wiljast kakskümmend odra leiba ja torest wilja temma kega hopis; ja Elisa ütles: Anna rahwa kätte, et nemmad söwad.

43. Ja temma tener ütles: Mis ma sedda pean andma saa mehhele? agga temma ütles: Anna rahwale, et nemmad söwad; sest nenda ütleb Jehowa: Sest saab süa ja jääb weel üle.

44. Ja ta pani nende ette, ja nemmad söid ja jätsid üle, Jehowa sanna järrele.

5. Peatük.

Siria üllem-pealik saab piddalitöwwest terweks.

1. Ja Siria kunninga söapealik Naaman olli suur mees omma issanda ees ja auustud, sest temma läbbi olli Jehowa Siria-

rahwale abbi saatnud, ja ta olli üks wäggew wahwa mees, agga piddalitöbbine.

2. Ja Siria-rahwas ollid wäljaläinud hulgaliste ja Israeli maalt ühhe pissikesse tüttarlapse wangi tonud, ja se olli Naamani naest tenimas.

3. Ja se ütles omma emmanda wasto: Oh et mo issand olleks se prohwet ees, kes Samarias, kül se siis wöttaks ta piddalitöwwest temmast ärra.

4. Ja Naaman läks ja kulutas omma issandale, ja ütles: Nenda ja nenda on se tüttarlaps räkinud, mis Israeli maalt.

5. Ja Siria kuningas ütles: Minne kül, tulle, sest ma tahhan ramatut läkkitada Israeli kunninga kätte; ja ta läks ärra ja wöttis ennese kätte kümme hõbbe-talenti ja kuustuhhat kuld-sekli, ja kümme üllikonda ridid.

6. Ja ta wiis se ramato Israeli kunninga kätte, ses ööldi: Ja nüüd, kui sesinnane ramat so kätte tulleb, wata, ma ollen omma sullase Naamani so jure läkkitanud, et sa pead ta piddalitöwwest temmast

ärrowõtma.

7. Ja se sündis, kui Israeli kuningas se ramato lugges, siis kärristas ta omma rided lõhki ja ütles: Kas minna ollen Jummal, et ma woin surmada ja ellawaks tehha? et sesinnane mo jure läkkitab, et ma sest mehhest tem~a piddalitöwwe pean ärrowõtma; sest moistke agga nüüd ja wadage, et ta minnule süüd otsib.

8. Ja se sündis, kui Jummal mees Elisa kulis, et Israeli kuningas ommad rided olli lõhki kärristanud, siis läkkitas ta kunninga jure ja ütles: Miks sa ommad rided olled lõhki kärristanud? et tulgo ta minno jure, et ta saaks tunda, et üks prohwet on Israelis.

9. Siis tuli Naaman omma hooste ja omma töllaga, ja jäi Elisa ukse ette seisma.

10. Ja Elisa läkkitas ühhe Kasso ta jure ja ütles: Minne ja pesse ennast seitsekorda Jordanis, siis saab so lihha jälle terweks, ja sa saad puhtaks.

11. Ja Naaman sai wägga kurjaks, ja läks ärra ja ütles: Wata, ma mötlesin, wist ta

tulleb mo jure wälja, ja seisab siin, ja hüab Jehowa omma Jummal nimme appi, ja katsub omma käega sedda kohta ja wottab nenda minnust piddalitöbbe ärra.

12. Eks olle Tamaskusse jõed Abana ja Warwar parremad, kui keik Israeli weed? eks ma nende sees ennas ei woi pesta, et ma puhtaks saaksin? ja ta pöris ümber ja läks ärra tullise wihhaga.

13. Siis läksid temma sullased liggi, ja räkisid ta wasto ja ütlesid: Mo issa, olleks se prohwet suurt asja so wasto räkinud, eks sa olleks sedda teinud? kui palju ennam nüüd, et ta so wasto öölnud: Pesse ennast, siis saad sa puhtaks.

14. Ja ta läks alla ja kastis ennast Jordani sisse seitsekorda se Jummal mehhe sanna järrele; ja temma sai jälle terweks, kui pissikesse poisi lihha, ja ta sai puhtaks.

15. Ja ta läks taggasi Jummal mehhe jure, temma ja keik ta wäggi, ja tuli ja seisis ta ees, ja ütles: Et wata, ma tean, et ep olle keiges mailmas muud Jummalat kui Israelis, sepärrast

et wötta nüüd se and omma sullase käest.

16. Ja Elisa ütles: Ni töest kui Jehowa ellab, kelle ees ma seisan, minna ei wötta mitte; ja ta aias wägga temma peäle, et ta piddi wõtma, agga ta ei tahtnud mitte.

17. Ja Naaman ütles: Kui mitte; et lasse siis omma sullasele ni palju mulda anda, kui kaks hobbo-eeslit suutwad kanda, sest so sullane ei tahha mitte ennam põlletamisse- egga tappa-ohwrid teiste jummalattele ohwerdada, waid Jehowale.

18. Selle asja pärrast wötko Jehowa so sullasele andeks anda, kui mo issand Rimmoni kotta lähhäb siñna kummardama, ja toetab ennast mo käe peäle, ja minna Rimmoni koias kummardan; kui ma Rimmoni koias pean kummardama, siis andko Jehowa so sullasele andeks selle asja pärrast.

19. Ja Elisa ütles temmale: Minne rahhoga; ja temma sai tükki maad ta jurest ärra.

20. Siis mötles Keasi Elisa Jummal mehe pois: Wata,

mo issand on se Siriamehhe Naamani wasto keelnud temma käest wötmast, mis ta olli tonud; ni töeste kui Jehowa ellab, ma josen ta järrele ja wottan middagi temma käest.

21. Ja Keasi aias Naamani tagga; kui Naaman tedda näggi ennese järrele jookswad, siis kargas ta tõlla seest wälja ta wasto ja ütles: Kas keik hästi?

22. Ja temma ütles: Hästi keik, mo issand läkkitas mind ja käskis öölda: Wata, otse nüüd tullid mo jure Ewraimi mäggise maalt kaks poise prohwetide lastest; anna, pallun ma, neile üks talent hõbbe-rahha ja kaks üllikonda ridid.

23. Ja Naaman ütles: Wötta heaks, wötta kaks talenti; ja ta aias wägga temma peäle ja siddus kaks talenti hõbbe-rahha kahhes kukrus ja kaks üllikonda ridid, ja ta andis sedda omma kahhe poisile, et nemmad temma ees piddid kandma.

24. Ja kui ta mäekingo peäle sai, siis wöttis ta sedda nende käest ja panni kotta seisma, ja laskis need mehed miñna, ja nemmad läksid ärra.

25. Ja temma tulli ja seisis omma issanda jures, ja Elisa ütles ta wasto: Kust sa tulled Keasi? ja ta ütles: So sullane ep olle käinud ei siin egga seäl.

26. Ja ta ütles ta wasto: Eks mo südda ka käinud, kui se mees omma tõlla peält so wasto pöris? kas nüüd aeg olli hõbbemat wõtta, ja ridid wõtta, ja öllipu-aedo, ja wina-mäggisid, ja puddolojuksid, ja weiksid, ja sullasid ja tüdrukuid?

27. Sepärrast peab Naamani piddalitõbbi sinno külge ja so sou külge jäma iggaweste; ja Keasi läks ta jurest ärra ja olli piddalitõbbine ni walge kui lummi.

6. Peatük.

Elisa teeb rauda uiuma, inglide-wäe leer, Samaria liñna suur nälja hädda, kui Siria wäggi seäl al olli.

1. Ja prohwetide lapsed ütlesid Elisa wasto: Et wata, se koht, kus meie sinno ees ellame, on meile wägga kitsas.

2. Et lasse meid Jordani jure miñna, et meie seält iggamees ühhe palgi tome, ja ennastele senna asset walmistame, kus meie woime ellada; ja ta ütles: Minge.

3. Ja üks ütles: Wotta ette, ma pallun, tulle omma sullastega; ja ta ütles: Kül ma tullen.

4. Ja ta läks nendega; ja nemmad tullid Jordani jure ja raiusid puid mahha.

5. Ja kui üks olli palgi mahha raiumas, siis langes se raud wette, ja ta kissendas ja ütles: Oh mo issand, segi on laenuks woetud,

6. Ja se Jum~ala mees ütles: Kus ta langes? ja ta näitis temmale se paiga, ja ta leikas ühhe pu walmis, ja pistis siñna ja teggi, et se raud uius.

7. Ja ta ütles: Wõtta se ennesele ülles; ja ta pistis omma kät siñna, ja wöttis sedda.

8. Ja Siria kuningas olli söddimas Israeli wasto; ja piddas nou omma sullastega ja ütles: Ühhes nimmetamatta paikas peab mo leri asse ollema.

9. Ja Jummal mees läkkitas

Israeli kunninga jure ja ütles:
Hoia ennast, et sa sest paigast
möda ei lähhä, sest Siria-
rahwas tullewad senna seisma.

10. Ja Israeli kuningas
läkkitas senna paika, mis se
Jummala mees temmale
üttelnud ja tedda maenitsenud,
et ta ennast seäl piddi hoidma;
ja sedda ei mitte ükskord egga
kakskord.

11. Ja Siria kunninga südda sai
seggatseks sesinnatse asja
pärrast, ja hüdis ommad
sullased ja ütles nende wasto:
Eks teie ei tahha mulle teäda
anda, kes on meie seast ühhes
nous Israeli kuningaga.

12. Ja üks temma sullasist
ütles: Ei ükski, mo issand
kuningas, waid prohwet Elisa,
kes Israelis, annab Israeli
kuningale teäda need sannad,
mis sa om~as maggades-
kambris rägid.

13. Ja ta ütles: Minge ja
wadage, kussa ta on, et ma
seña läkkitan ja lassen tedda
ärratua; ja tem~ale anti teäda
ja ööldi: Wata, ta on Totanis.

14. Ja ta läkkitas siña
hobbosid ja söawankrid ja
suurt söawägge, ja nemmad

tullid öse ja piirsid liña ümber.

15. Ja se Jummala mehhe
tener joudis warra üllestousta,
ja läks wälja, ja wata, wäggi
olli liña ümber ja hobbosed ja
wankrid; ja ta pois ütles temma
wasto: Oh mo issand, mis
peame nüüd teggema?

16. Ja ta ütles: Ärra karda,
sest enam on neid, kes meie
jures, kui need, kes nende
jures.

17. Ja Elisa lugges ja ütles:
Jehowa, te, pallun ma, ta
silma lahti, et ta nääb; ja
Jehowa teggi se poisi silma
lahti ja ta näggi, et wata, se
mäggi olli täis tullisid hobbosid,
ja wankrid Elisa ümber.

18. Ja kui nemmad ta jure
allatullid, siis pallus Elisa
Jehowat ja ütles: Et lö
sesinnane rahwas sure
pimmedussega ; ja ta löi neid
sure pimmedussega Elisa sanna
järrele.

19. Ja Elisa ütles nende wasto:
Se polle se te, ja siin polle se
lin; tulge mo järrele, siis
tahhan teid sata selle mehhe
jure, kedda teie otsite; ja ta
satis neid Samaria liña.

20. Ja se sündis, kui nemmad

Samaria said, et Elisa ütles: Jehowa, te nende silmad lahti, et nemmad näwad; ja Jehowa teggi nende silmad lahti, ja nemmad näggid, ja wata, nemmad ollid kesk Samaria.

21. Ja Israeli kuningas ütles Elisa wasto, kui ta neid näggi: Mo issa, kas ma pean neid mahhalöma, kas pean löma?

22. Ja ta ütles: Ei sa pea mitte mahhalöma; kas sa neid mahhalööd, kedda sa omma moöga läbbi ja omma ammo läbbi wangiks saad? panne leiba ja wet nende ette, et nemmad söwad ja jowad, ja ärralähhäwad omma issanda jure.

23. Ja ta walmistas neile sure söma-aia, ja nemmad söid ja jõid, siis laskis ta neid miñna, ja nem~ad läksid om~a issanda jure: ja Siria wäehulgad ei wötnud mitte eñam Israeli male tulla.

24. Agga pärrast sedda sündis, et Siria kuningas Pennadad keik omma söawägge koggus ja läks ülles ja tulli Samaria alla.

25. Ja suur nälg olli Samarias, ja wata, nemmad ollid seäl al, kunni üks eesli Pea maksis

kahheksakümmend hōbbe-sekli ja üks korter wilja-allumist wiis hōbbe-sekli.

26. Ja se sündis, kui Israreli kuningas müri peäl mödaläks, siis kissendas üks naene ta wasto ja ütles: Sada abbi, mo issand kuningas.

27. Ja ta ütles: Kui Jehowa sulle abbi ei sada, kust minna pean sulle abbi saatma? kas rehhe-allussest ehk surrotörrest?

28. Ja kuningas ütles temmale: Mis sul on? ja ta ütles: Se naene ütles mo wasto: Anna omma poeg, et meie tedda tänna ärrasöme, ja minno poia tahhame hom~e süa.

29. Ja meie keetsime minno poia ja söime tedda ärra; ja ma ütlesin teisel päwal tem~a wasto: Anna omma poeg, et meie tedda ärrasöme: agga ta on omma poia eest ärrapistnud.

30. Ja se sündis, kui kuningas selle naese sannad kulis, et ta ommad rided lõhki kärristas, et ta kül müri peäl käis, ja rahwas näggi, ja wata, kotti-rie olli al wasto ihho seestpidi.

31. Ja ta ütles: Nenda tehko mulle Jummal ja nenda weel peälegi, kui Sawati poia Elisa Pea tänna peab seisma jäma ta peäle.

32. Ja Elisa istus ommas koias, ja need wannemad istusid ta jures; ja kuningas läkkitas ühhe mehhe ennese ele, ennego se Käsk ta jure tuli, siis olli ta jo wannematte wasto öölnud: Kas ollete näinud, et selle tapja poeg on läkkitanud mo Pea otsast ärrakiskma? wadage, kui se Käsk tulleb, siis pange uks lukko ja seiske uksega ta wasto; eks ta issanda jalge klihkaminne ei olle ta tagga?

33. Ta olli alles nendega räkimas, wata, siis tuli se Käsk alla ta jure, ja kuningas ütles: Wata, se önnetus tulleb Jehowa käest, mis pean ma weel Jehowa käest ootma?

7. Peatük.

Elisa kulutab enne wilja samist alwa hinnaga.

1. Ja Elisa ütles: Kuulge Jehowa sanna, nenda ütleb

Jehowa, homme sel aial peab pool küllimitto peent jahho üks sekel, ja üks küllimit ohra üks sekel maksma Samaria wärrawa suus.

2. Ja se üllem pealik, kelle käe peäle kuningas ennast toetas, wastas Jummal mehhele ja ütles: Wata, kui Jehowa teeks lukisid taewa külge, kas se assi peaks sündima? ja ta ütles: Wata, sa saad omma silmaga nähja, agga mitte sest süa.

3. Ja nelli piddalitöbbist meest olli wärrawa tagga, ja need ütlesid teine teise wasto: Mis meie siin istume, senni kui meie ärrasureme?

4. Ehk meie mötlesime: Meie tahhame liñna sisse miñna; siis on liñnas nalg ja meie surreme senna ärra; ja kui meie seie jäme, siis surreme ka:

sepärrast läkki ja kargagem Siria-rahwa leri, kui nemmad meid ellusse jätwad, siis jäme ellusse, ja kui nemmad meid surmawad, siis olleme surnud.

5. Ja nemmad tousid puhte ülles, et nemmad piddid Siria-rahwa leri minnema; ja nemmad tullid Siria leri otsa, ja wata, seäl ei olnud ühtegi

meest.

6. Ja ISSand olli Siria söawägge lasknud kuulda wankritte mürrinat, ja hooste kabbinat ja sure wäe kärrinat, ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Wata, Israeli kuningas on meie wasto palkanud lttide kuningad ja Egiptusse kuningad, et nemmad meie peäle tullewad.

7. Ja nem~ad wötsid kätte ja pöggenesid puhte ärra ja jätsid ommad telgid, ja om~ad hobboosed ja ommad eeslid mahha leri, nenda kui se olli, ja pöggenesid omma hinge eest.

8. Ja kui need piddalitöbbised tullid siñna leri otsa, siis läksid nemmad ühte telkisse ja söid ja jöid, ja kandsid seält ärra hõbbedat, ja kulda ja ridid, ja läksid ja matsid mahha; ta nem~ad tullid taggasi ja läksid teise telkisse ja kandsid ka seält ärra, ja läksid ja matsid sedda mahha.

9. Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Ei meie te mitte, mis öige; sesinnane pääw se on üks hea sannume pääw; kui meie wait jäme ja otame, kunni

hom~iko walge saab, siis meie üllekohhus saab meid kätte: sepärrast tulge ja läkki, et meie sedda kunninga koias teada anname.

10. Ja nemmad tullid js hüüdsid liñna wärrawa-hoidjat ja kulutasid neile ja ütlesid: Meie tullime Siria-leri, ja wata, seäl ei olnud ükski egga innimeste heält, ei muud kui hobboosed kinniseutud ja eeslid kinniseutud, ja telgid, nenda kui peawad ollema.

11. Ja ta hüdis teised wärrawa-hoidjad, et nemmad sedda piddid seälsam~as kunninga koias teada andma.

12. Ja kuningas tousis öse ülles ja ütles omma sullaste wasto: Ma tahhan teile nüüd teada anda, mis Siria-mehhed meie tewad: nemmad teädwad, et meil nälgi on, sepärrast on nemmad lerist wäljaläinud, eest ärrapuggema wäljale, ja mötlewad: Kui need liñnast wäljatullewad, siis tahhame neid ellawalt kinniwötta ja liñna sisse minna.

13. Ja üks temma sullastest wastas ja ütles: Et wötko nemmad nüüd wiis neist

üllejäänud hoostest, mis seie üllejäänud; (wata, need on nälges, kui keik Israeli hulgad, mis seie üllejäänud, wata, need on otsas, kui keik Israeli hulgad, mis otsa sanud) et läkkitagem neid, et same nähha.

14. Ja nemmad wötsid kaks hoostega wankrit, ja kuningas läkkitas Siria wäe järrele ja ütles: Minge ja wadage.

15. Ja nemmad läksid nende järrele Jordanist sadik, ja wata, keik se te olli täis ridid ja riisto, mis Siria mehhed ollid mahha wiskanud, kui nemmad ärraruttasid; ja need Kässud tullid taggasi ja andsid kuningale teäda.

16. Ja rahwas läksid wälja ja risusid Siria leri ärra, ja pool küllimitto peent jahho maksis üks sekel, ja üks küllimit odra üks sekel, Jehowa sanna järrele.

17. Ja kuningas panni se üllema-pealikko, kelle käe peäl ta ennast toetas, wärrawa üllewatajaks, agga rahwas tallasid tedda ärra wärrawa suus, et ta surnuks jäi, nenda kui se Jummal mees olli räkinud, mis

ta siis räkis, kui kuningas alla tulli ta jure.

18. Ja se sündis sedda möda, kui se Jummal mees räkinud kunninga wasto ja üttelnud: Üks küllimit odra peab maksma üks sekel, ja pool küllimitto peent jahho üks sekel hom~e sel aial Samaria wärrawa suus.

19. Ja se üllem pealik olli Jummal mehhele wastand ja üttelnud: Wata, kui Jehowa teeks lukisid taewas, kas se assi peaks sündima? ja Elisa olli öölnud: Wata, sa saad sedda om~a silmaga nähha, agga mitte sest süa.

20. Ja se sündis tem~ale nenda: sest rahwas tallasid tedda ärra wärrawa suus, et ta surnuks jäi.

8. Peatük.

Seitsme-aastane nälg: Peñadad küssib nou Elisa käest.

1. Ja Elisa olli se naese wasto, kelle poia ta ellawaks teinud, räkinud ja üttelnud: Wötta kätte ja minne ärra, sinna ja so perre, ja jä ellama kui woöras, kuhho sa ial woid

asset-sada: sest Jehowa wöttab nälga hüda, ja se tulleb ka seie male seitse aastat.

2. Ja se naene wöttis kätte ja teggi se Jummalah mehhe sanna järrele, ja temma läks ärra omma perrega ja jäi Wilistide male, kui woöras ellama seitse aastat.

3. Ja se sündis seitsme aasta pärrast, et se naene Wilistide maalt taggasi tulli, ja läks wälja kunninga pole kissendama omma koia ja omma põllo pärrast.

4. Ja kunningas räkis se Jum~ala mehhe poisi Keasiga ja ütles: Et juttusta mulle keik need sured asjad, mis Elisa teinud.

5. Ja kui ta kunningale sedda juttustas, et ta ühhe surno olli ellawaks teinud, wata, siis kissendas se naene, kelle poia ta olli ellawaks teinud, kunninga pole omma koia ja omma põllo pärrast; ja Keasi ütles: Mo issand kunningas, se on se naene ja se on temma poeg, kedda Elisa ellawaks teinud.

6. Ja kunningas küssis se naese käest, ja ta juttustas

tem~ale keik ; siis andis kunningas temmaga ühhe üllema-teenri ja ütles: Sada keik ta omma jälle temma kätte ja keik, mis sest põllust tulnud sest päwast, kui ta se Ma on mahhajätnud siit sadik. 7. Ja Elisa tulli Tamaskusse, ja Siria kuñingas Pennadad olli haige, ja tem~ale anti teäda ja ööldi: Se Jummalah mees on seie tulnud.

8. Ja kunningas ütles Asaeli wasto: Wötta üks and ennese kätte ja minne se Jum~ala mehhe wasto, ja küssi ta käest Jehowa wastust ja ütle: Kas ma sest haigussest peaksin terweks sama?

9. Ja Asael läks temma wasto, ja wöttis anni ennese kätte ja keiksuggust Tamaskusse warra, ni paljo kui nellikümmend kamelit suutsid kanda, ja tulli ja seisis temma ees ja ütles: So poeg Pennadad Siria kunningas on mind so jure läkkitand ja ütleb: Kas ma peaksin sest haigussest terweks sama?

10. Ja Elisa ütles ta wasto: Minne, ütle temmale: Kül sa woiksid terweks sada! agga

Jehowa on mulle näitnud, et ta wissiste surma saab.

11. Ja ta watis üksi silmi Asaeli peäle, kunni temma hakkas häbbenema; ja se Jum~ala mees hakkas nutma.

12. Ja Asael ütles: Mikspärrast nuttab mo issand? ja ta ütles: Et ma tean, mis kurja sa wöttad Israeli lastele tehja; nende tuggewad liñnad pistad sa põllema, ja nende nored mehhed tappad sa ärra moögaga, ja wöttad nende nored lapsed kiwwi wasto paiskada ja lõhki lõhkuda neid, kes käima peäl on.

13. Ja Asael ütles: Mis on siis so sullane se koer, et ta ni suurt asja peaks teggema? ja Elisa ütles: Jehowa on mulle näitnud, et sa kuningaks saad ülle Siria-ma.

14. Ja ta läks Elisa jurest ärra ja tulli omma issanda jure, ja se ütles tem~ale: Mis ütles sulle Elisa? ja ta ütles: Temma ütles mulle, sa woiksid kül terweks sada.

15. Ja se sündis teisel päwal, et Asael ühhe waiba wöttis ja kastis sedda wette, ja lautas temma Pennadadi silma peäle,

et ta ärrasurri; ja Asael sai kuningaks temma assemele.

16. Ja Israeli kunninga Ahabi poia Jorami wiendal aastal, kui Josawat Juda kuningas olli, siis wallitses Josawati poeg Joram kui Juda kuningas.

17. Ta olli kaks aastat neljatkümmend wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses kahheksa aastat Jerusalemmas, 18. Ja käis Israeli kunningatte tee peäl, nenda kui Ahabi suggu olli teinud, sest Ahabi tüttar olli temmale naoseks, ja ta teggi kurja Jehowa silma ees.

19. Agga Jehowa ei tahtnud Juda ärrarikkuda omma sullase Taweti pärrast, nenda kui ta temmale olli käsknud anda ühhe kuningrigi lampi ta poegadele iggal aial.

20. Tem~a aial tagganesid Edomid Juda wallitsusse alt ärra ja tõstsid kuñingast ennaste ülle.

21. Sest Joram olli siñna Sairi läinud ja keik söa wankrid temmaga, ja se sündis, et ta öse üllestousis ja löi Edomid mahha, kes temma ümber ollid, ja söa wankritte pealikkud; ja

se rahwas pöggenes ärra omma maiadesse.

22. Sepärrast tagganen Edomirahwas Juda wallitsuse alt ärra tännapäwani; siis sel aial tagganen Libna ka ärra.

23. Ja mis weel tulleks Joramist öölda, ja keik mis ta teinud, eks need asjad olle ülleskirjotud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse?

24. Ja Joram läks maggama omma wannemattega ja tedda maeti mahha ta wannematte jure Taweti liña, ja ta poeg Ahasja sai kuningaks ta assemele.

25. Israeli kunninga Jorami Ahabi poia kahheteistkümnemal aastal, sai Ahasja Jorami poeg Juda kuningaks.

26. Ahasja olli kaks aastat kolmatkümmend wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses ühhe aasta Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Atalja Israeli kunninga Omri tüttar.

27. Ja ta käis Ahabi sou tee peäl ja teggi kurja Jehowa silma ees, otsekui Ahabi suggu, sest ta olli wäimees Ahabi soust.

28. Ja ta läks Ahabi poia

Isramiga sötta Siria kunninga Asaeli wasto Ramoti, mis Kileadis: agga Siria-mehhed löid Jorami wäe mahha.

29. Ja kuningas Joram läks taggasi, et ta pididi ennast laskma parrandada neist hawust, mis ta Siria-meeste käest sanud Ramas, kui ta Siria kunninga Asaeli wasto söddis, ja Juda kuningas Ahasja Jorami poeg tuli alla Israeli, Ahabi poia Jorami waatma, sest ta olli haige.

9. Peatük.

*Jeu woitakse kuningaks:
tem~a essimenne öige wihha.*

1. Ja prohwet Elisa hüdis ühhe neist prohwetide lastest ja ütles temmale: Panne wö omma wöle, ja wötta se öllikruus ennese kätte ja minne Ramoti, mis Kileadis.

2. Ja kui sa siña tulled, siis wata, kus Nimsi poia Josawati poeg Jeu on, ja minne sisse ja kässi tedda üllestousta ta wendade seast, ja wi tedda ühhest kambrist teise.

3. Ja wötta öllikruus, ja walla

ta pähhä ja ütle: Nenda ütleb Jehowa, ma ollen sind kunningaks woidnud ülle Israeli; siis te uks lahti ja pöggene, ja ärra ota mitte.

4. Ja se noormees prohweti pois läks Ramoti, mis Kileadis.

5. Kui ta siñna tulli, wata, siis istusid söapealikkud seäl, ja temma ütles: Pealik! mul on sulle middagi räkimist; ja Jeu ütles: Kellele meie keikide seast? ja ta ütles: Sulle, pealik.

6. Ja ta tousis ülles ja läks senna kambri sisse, ja teine wallas ölli ta pähhä ja ütles temmale: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal, ma ollen sind kunningaks woidnud ülle Jehowa rahwa, Israeli ülle.

7. Ja sinna pead omma issanda Ahabi suggu mahhalöma, et ma omma sullaste nende prohwetide werd, ja keikide Jehowa sullaste werd saan Isebeli kätte maksta.

8. Ja keik Ahabi suggu peab hukka sama, ja ma tahhan Ahabile ärrakautada, mis seinä wasto kusseb, ja mis kallis ja alw on Israelis.

9. Ja wöttan Ahabi suggu

Nebati poia Jarobeami sou sarnatseks tehja, ja Ahia poia Paesa sou sarnatseks.

10. Ja koerad peawad Isebeli ärrasöma Isreeli põllo peäl, ja tedda ei pea mahhamaetama. Ja ta teggi ukse lahti ja pöggenes ärra.

11. Ja kui Jeu wäljaläks omma issanda sullaste jure, siis ööldi temmale: Ons keik hästi? mikspärrast on se hul so jure tulnud? ja ta ütles nende wasto: Teie tunnete meest ja temma könnet.

12. Ja nemmad ütlesid: Se on walle, et rägi meile ülles: siis ütles ta: Nenda ja nenda on ta mo wasto räkinud ja üttelnud: Nenda ütleb Jehowa, ma ollen sind kunningaks woidnud ülle Israeli.

13. Ja nem~ad wötsid ruttuste iggamees omma kue ja pannid ta alla üllema treppi peäle, ja puhhusid passunat ja ütlesid: Jeu on kunningaks sanud.

14. Ja Nimsi poia Josawati poeg Jeu piddas sallaja nou Jorami wasto: ja Joram olli Ramotis, mis Kileadis on, sedda hoidmas, temma ja Israel Siria kunninga Asaeli

eest.

15. Ja kuningas Joram olli taggasi tulnud, et ta ennast pididi laskma parrandada Isreelis neist hawust, mis ta Siria-meestelt sanud, kui ta söddis Siria kunninga Asaeli wasto; ja Jeu ütles: Ons teil se meel, ärge laske keddagi wäljaminna, egga liñnast ärrapeäседа, et ta ei lähhä egga teäda ei anna Isreelis.

16. Ja Jeu söitis töldas ja läks Isreeli, sest Joram olli seäl maas, ja Juda kuningas Ahasja olli allatulnud Jorami waatma.

17. Ja se wahhimees seisis torni peäl Isreelis ja näggi Jeu hulka, kui ta tulli, ja ütles: Ma nään ühhe hulga; ja Joram ütles: Wötta üks rütel ja läkkita nende wasto, ja se üttelgo: Ons rahho?

18. Ja se, kes hobbose selgas söitis, läks nende wasto ja ütles: Nenda ütleb kuningas, ons rahho? ja Jeu ütles: Mis sul rahhoga teggemist! pöra mo tahha; ja se wahhimees andis teäda ja ütles: Se Käsk sai nende jure, agga ta ei tulle taggasi.

19. Ja ta läkkitas teise ratsa hobbosega, ja se tulli nende jure ja ütles: Nenda ütleb kuningas, ons rahho? ja Jeu ütles: Mis sul rahhoga teggemist? pöra mo tahha.

20. Ja se wahhimees andis teäda ja ütles: Ta sai nende jure, agga ta ei tulle taggasi, ja se aiaminne on kui Nimsi poia Jeu aiaminne, sest ta aiab, otsekui olleks ta hul.

21. Ja Joram ütles: Pange hobboosed ette, ja nemmad pannid tölla ette; ja Israeli kuningas Joram läks wälja ja Juda kuningas Ahasja, iggamees ommas töldas, ja läksid wälja Jeu wasto ja said ta wasto Isreelimehhe Naboti põllul.

22. Ja se sündis, kui Joram Jeu näggi, et ta ütles: Ons rahho Jeu? ja temma ütles: Mis rahho! ni kaua kui so emma lsebeli horussid ja noidussid ni palju on.

23. Siis kallas Joram ümber ja pöggenes, ja ütles Ahasja wasto: Ahasja siin on kawwalus.

24. Ja Jeu tombas omma käega se ammo ülles ja laskis Jorami peäle ta öllade

wahhele, ja se nool tulli ta süddamest wälja, ja ta weddas ennast kokko ommas tõldas.

25. Ja Jeu ütles omma üllema pealikko Pidkari wasto: Wötta, wiska tedda Isreelimehhe Naboti põllo peäle wäljale: sest mo mele tulleb, et minna ja sinna körwoti ratsa sõitsime temma issa Ahabi tagga, et Jehowa ta peäle sesinnatse raske ennekulutamisse panni: 26. Kül ma ollen Naboti werd ja temma laste werd eile näinud, ütleb Jehowa, ja tahhan so kätte tassuda siin põllo peäl, ütleb Jehowa; ja nüüd wötta, wiska tedda siñna põllo peäle, Jehowa sanna järrele.

27. Kui Juda kuningas Ahasja sedda näggi, siis pöggenes ta sedda teed rohho-aia hone pole; agga Jeu aias tedda takka ja ütles: Löge tedda ka mahha tõlda senna, kus üllesminnakse Kuri, mis Ibleami jures, ja ta pöggenes Megiddo ja surri siñna ärra.

28. Ja ta sullased wisid tedda tollaga Jerusalemma ja matsid tedda mahha temma hauda ta wannematte jure Taweti liñna.

29. Ja Ahabi poia Jorami ühheteistkümnemal aastal sai Ahasja kuningaks ülle Juda.

30. Ja Jeu tulli Isreeli, ja Isebel kulis, ja wärwis ommad silmad ärra, ja teggi omma Pea kännaks ja watis aknast wälja.

31. Kui Jeu wärrawast sisse sai, siis ütles Isebel: Kas Simri kässi hästi käis, kes omma issandat ärratappis?

32. Ja Jeu töstis ommad silmad ülles akna pole ja ütles: Kes on minno poolt? kes? siis waatsid kaks ehk kolm üllematteenrit temma pole.

33. Ja temma ütles: Kukkutage tedda mahha; ja nemmad kukkutasid tedda, et muist ta werrest seinä peäle ja hooste peäle wirtsus, ja tedda tallati ärra.

34. Ja ta tulli, ja söi ja jõi, ja ütles: Et katske sesinnatse ärranetud järrele, ja matke tedda mahha, sest ta on kunninga tüttar.

35. Ja nemmad läksid tedda mahhamatma, agga nemmad ei leidnud temmast mitte muud, kui pealae luud ja kaks jalga ja kaks kämmelt.

36. Ja nemmad läksid taggasi

ja andsid temmale teäda, ja ta ütles: Se on Jehowa sanna, mis ta räkinud omma sullase Elisa Tisbimehhe läbbi ja üttelnud: Koerad peawad Isreeli põllo peäl Isebeli lihha ärrasöma.

37. Ja Isebeli surnud kehha olli kui sit wälja peäl, Isreeli põllo peäl, et ükski ei woiind öölda: Se on Isebel.

10. Peatük.

Jeu kautab Ahabi sugguwössä, ja Paali pappid ärra.

1. Ja Ahabil olli seitsekümmend poega Samarias, ja Jeu kirjotas ramatud ja läkkitas Samaria nende wannematte Isreeli üllematte kätte, ja Ahabi laste kaswatajatte kätte ja ütles:

2. Ni pea kui sesinnane ramat teie kätte saab, et teie issanda lapsed teie jures, ja söawankrid ja hobbosed teie jures on, ja tuggew lin ja söariistad teie kä.

3. Siis wadage, kes se parrem ja öiglasem on teie issanda poegade seast, ja pange tedda temma issa aujärje peäle, ja söddige omma issanda suggu

eest.

4. Ja nemmad kartsid üpris wägga ja ütlesid: Wata, kaks kunningast ei woinud ta wasto seista, kuidas meie siis woime seista?

5. Ja kes se koia ülle olli, ja liñna üllem-pealik, ja need wannemad ja need laste kaswatajad läkkitasid Jeu jure ja ütlesid: Meie olleme so sullased ja tahhame keik tehja, mis sa meile ütled; meie ei tahha keddagi kunningaks tösta, te sinna, mis so melest hea.

6. Ja ta kirjotas teise ramato nende kätte ja ütles: Kui teie minno poolt ollete ja tahhate mo sanna kuulda, siis wõtke nende meeste om~a issanda poegade Pead ärra, ja tulge mo jure hom~e sel aial Isreeli; ja kunninga poiad seitsekümmend meest ollid liñna üllematte jures, kes neid ülleskaswatasid.

7. Ja se sündis, kui se ramat nende kätte sai, siis wötsid nem~ad kunninga poiad ja tapsid ärra seitsekümmend meest, ja pannid nende Pead korwide sisse ja läkkitasid neid

ta jure Isreeli.

8. Ja se Käsk tuli, ja andis temmale teäda ja ütles:

Nemmad on kunninga poegade Pead tonud; ja temma ütles: Pange neid kahte hunnikusse wärrawa tahha homseks.

9. Ja se sündis hom~iko, et ta wäljaläks ja jäi seisma ja ütles keige rahwa wasto: Kas teie ollete öiged? wata, ma ollen sallaja nou piddanud omma issanda wasto ja tedda ärratapnud, agga kes on keik needsinnatsed mahhalönu?

10. Moistke nüüd, et ühtegi polle Jehowa sannast mahha langenud, mis Jehowa Ahabi sou wasto räkinud, ja Jehowa on teinud, mis ta omma sullase Elia läbbi räkinud.

11. Ja Jeu löi mahha keik, mis Ahabi soust üllejänud Isreeli, ja keik ta üllemad, ja temma tutwad ja ta preestrid, senni kui ta temmale ei suggugi jällejätanud.

12. Ja ta wöttis kätte ja tuli ärra, et ta pididi Samaria minnema; kui ta olli karjaste nido hone jures, tee äres,

13. Siis leidis Jeu Juda kunninga Ahasja wennad ja

ütles: Kes teie ollete? ja nemmad ütlesid: Meie olleme Ahasja wennad ja lähhäme alla watama, kas kunninga poegade ja kunninga emmanda poegade kässi hästi käib.

14. Ja ta ütles: Wötke neid ellawalt kinni; ja nemmad wötsid neid ellawalt kinni ja tapsid neid ärra seäl lammaste nido hone kaewo jures, kaks meest wietkummend, ja ta ei jätnud neist ei ühteainust jälle.

15. Ja ta läks seält ärra ja leidis Rekabi poia Jonadabi ennese wasto tullemast, ja terretas tedda ja ütles ta wasto: Ons so südda öiglane, nenda kui mo südda on sinno süddame wasto? ja Jonadab ütles: On jah ! nenda on, anna siis omma kät; ja ta andis omma kät ja laskis tedda ennese jure tõlda astuda.

16. Ja Jeu ütles: Tulle moga ja wata mo öige wihha Jehowa pärrast; ja nemmad lasksid tedda temma tõldas sõita.

17. Ja ta tuli Samaria ja löi mahha keik, mis Ahabile Samaria jälleätanud, kunni ta tedda ärrakautas Jehowa sanna järrele, mis ta Elia wasto

räkinud.

18. Ja Jeu koggus keik rahwast kokko ja ütles nende wasto: Ahab on Paalit pissut teninud, Jeu tahhab tedda paljo ennam tenida.

19. Sepärrast kutsuge keik Paali prohwetid, keik ta teenrid ja keik ta preestrid mo jure, et ükski waia ei olle, sest mul on suur ohwer Paalile tehja, ükski ei pea ellusse jäma, kes ärrajääb; agga Jeu teggi sedda kawwalussega, et ta pididi neid ärrahukkama, kes Paali tenisid.

20. Ja Jeu ütles: Pühhitsege Pühha Paalile; ja nemmad kulutasid sedda.

21. Ja Jeu läkkitas keige Israelile sannumid ; siis tullid keik Paali teenrid, ja ei ühteainust ei jänud taggasi, kes ei olleks tulnud; ja nemmad läksid Paali kotta, ja Paali kodda sai täis ühhest otsast teise.

22. Ja ta ütles riette hoidjale: To ridid wälja keikile, kes Paali teniwad; ja temma töi ridid neile wälja.

23. Ja Jeu tulli Rekabi poia Jonadabiga Paali kotta, ja ütles Paali teenridele: Kulage ja

wadage järrele, et siin wahhest ei olle teie jures üks Jehowa sullasist, waid et need üksi on, kes Paali teniwad.

24. Ja nemmad tullid sisse tappa- ja põlletamise-ohwrid ohwerdama; ja Jeu olli ennesele oue

kahheksakümmend meest seädnud ja ütles: Kui ial üks neist mehhist ärrapeäseb, kedda ma ollen teie kätte saatnud, siis peab selle hing temma hinge assemel ollema.

25. Ja se sündis, kui ta sai põlletamise-ohwri ohwerdanud, siis ütles Jeu trabantidele ja üllema-pealikkudele: Tulge, löge neid mahha, et ükski ei sa wäljaminna; ja nemmad löid neid mahha moõga terraga, ja need trabantid ja üllemad-pealikkud wiskasid neid ärra ja läksid siñna Paali koia liñna,

26. Ja töid Paali koia ebbausso- sambad wälja ja põlletasid neid ärra.

27. Ja nemmad kiskusid Paali ebbausso- samba mahha, Paali kodda kiskusid nemmad ka mahha ja teggid sedda peltikkuks tännapäni.

28. Ja Jeu kautas Paalit

Israelist ärra.

29. Agga Nebati poia

Jarobeami pattust, misga ta
Israeli satis patto teggema,
neist ei lahkund Jeu mitte ärra,
neist kuld-wassikaist, mis
Petelis ja mis Tanis.

30. Ja Jehowa ütles Jeu wasto:
Et sa wötnud hästi tehja, mis
öige mo melest, sa olled keik
sedda möda, mis mo
süddames olli, teinud Ahabi
soule: sepärrast peawad so
poiad neljandast põlwest sadik
Israeli aujärje peäl istuma.

31. Agga Jeu ei kannud hoolt,
et ta olleks Jehowa Israeli
Jummala kässo-öppetusse
järrel käinud keigest ommast
süddamest: ei ta lahkund ärra
Jarobeami pattust, misga ta
satis Israelit patto teggema.

32. Neil päiwil hakkas Jehowa
Israeli wähhemaks teggema,
sest Asael löi neid mahha
keikide Israeli raiade peäle,

33. Jordanist päwatousmisse
pole, keik Kileadi, Kadi ja
Rubeni ja Manasse maad,
Aroerist, mis on Arnoni jõe
äres, ja sedda Kileadi ja
Pasani.

34. Ja mis weel tulleks Jeust

öölda, ja keik mis ta teinud, ja
keik ta wäggi, eks need asjad
olle ülleskirjotud Israeli
kunningatte asjade aia-
ramatusse?

35. Ja Jeu läks maggama
omma wannemattega, ja
nemmad matsid tedda mahha
Samaria, ja ta poeg Joahas sai
kuningaks temma assemele.

36. Ja neid päiwi, mis Jeu
Samarias kuningas olli Israeli
ülle, neid olli kahheksa aastat
kolmatkümmend.

11. Peatük.

*Atalja tappetakse: Joast
töstetakse kuningaks.*

1. Ja Atalja Ahasja emma, kui
ta näggi, et ta poeg surnud
olli, siis wöttis ta kätte ja
hukkas ärra keik kuninglikko
suggu.

2. Ja Ahasja ödde Joseba
kuninga Jorami tüttar wöttis
Ahasja poia Joasi, ja warrastas
tedda ärra kuninga poegade
seast, kedda ärratappeti, ja
panni tedda ja temma amme
ühhe maggades-kambrisse; ja
nemmad piddasid tedda sallaja

Atalja eest, et ta ei sanud surma.

3. Ja ta olli ammega Jehowa koias, kus ta warjul seisis kuus aastat, agga Atalja wallitses ülle se Ma.

4. Ja seitsmel aastal läkkitas Jojada ja wöttis need üllemad ülle igga saa pealikkutte ja trabantide seltsi, ja laskis neid tulla ennese jure Jehowa kotta, ja teggi seädusse nendega, ja panni neid wanduma Jehowa koias ja näitis neile kunninga poia.

5. Ja andis neile käsko ja ütles: Se on se assi, mis teie peate teggema: se kolmas ossa teie seltsist, kes hingamisse-päwal tullewad, peawad wahti piddama kunninga koia jures.

6. Ja teine kolmas ossa Suri wärrawa suus, ja se kolmas kolmandik seäl wärrawa suus, mis trabantide tagga, ja teie peate wahti piddama koia jures, et teie wastoseisate.

7. Ja kaks ossa teie seast, keik, kes hingamisse-päwal wäljalähhäwad, need peawad wahti piddama Jehowa koias kunninga jures.

8. Ja teie peate kunninga ümber piirma ümberringi, iggamehhel olgo ta söariistad temma kä, ja kes nende riddade sisse tulleb, sedda peab surma pandama; ja olge teie kunninga jures, kui ta wäljalähhäb ja kui ta sissetulleb.

9. Ja need üllemad ülle igga saa teggid keik sedda möda, kui preester Jojada olli käsknud, ja wötsid iggamees ommad mehhed, kes hingamisse-päwal sissetullid, nendega, kes sel hingamisse-päwal wäljaläksid, ja läksid sisse preestri Jojada jure.

10. Ja preester andis üllemattele igga saa ülle pigid ja kilpid, mis kunninga Taweti pärralt olnud, mis Jehowa koias.

11. Ja trabantid seisis, iggamehhel ollid ta söariistad temma kä, selle koia parrema külje poolt selle koia pahhema külje pole, altari pole ja koia pole, kunninga jures ümberringi.

12. Ja ta tõi kunninga poia wälja, ja panni kroni ta pähhä ja andis tunnistusse-ramato ta kätte, ja nemmad töstsid tedda

kuningaks ja woidsid tedda, ja laksutasid kässi ja ütlesid: Ellago kuningas.

13. Kui Atalja kulis trabantide ja rahwa heäle, siis tuli ta rahwa jure Jehowa kotta,

14. Ja näggi, ja wata, kuningas seisis au- samba jures, nenda kui se wiis olli, ja üllemad ja preestrid ollid trumpetidega kunninga jures, ja keik se Ma rahwas olli römus ja puhhus trumpetid; ja Atalja kärristas ommad rided lõhki ja hüdis: Sallaja kurri nou, sallaja kurri nou!

15. Ja preester Jojada käskis need pealikkud üle igga saa, kes üle wäe ollid, ja ütles nende wasto: Wige tedda riddade seest wälja, ja kes ta järrele lähhäb, sedda surmage wissiste moögaga; sest preester olli üttelnud: Tedda ei pea mitte Jehowa kotta surmama.

16. Ja nemmad teggid temmale maad, ja ta tuli siñna, kust hobboised sisselähhäwad kunninga kotta, ja senna surmati tedda ärra.

17. Ja Jojada teggi seädust Jehowa ja kunninga ja rahwa wahhel, et nemmad piddid

Jehowale rahwaks ollema, ja jälle kunninga ja rahwa wahhel.

18. Ja keik se Ma rahwas läksid Paali kotta ja kiskusid sedda mahha, ja murdsid temma altarid ja ta kuiud sutumaks katki, ja tapsid Mattani Paali preestri ärra altaride ees: ja preester seadis need ammetid Jehowa koias.

19. Ja ta wöttis need üllemad üle igga saa, pealikkud ja trabanttid ja keik se Ma rahwast, ja nemmad wisid kuningast Jehowa koiast alla, ja tullid sedda teed trabantide wärrawast läbbi kunninga kotta, ja ta istus kuningatte järje peäl.

20. Ja keik se Ma rahwas olli römus ja sel liñnal olli rahholinne assi, kui nemmad Ataljat said ärratapnud moögaga kunninga koia jures.

12. Peatük.

Joasi Juda kunninga wallitsus.

1. Joas olli seitse aastat

wanna, kui ta kuningaks sai.

2. Jeu seitsmel aastal sai Joas kuningaks, ja wallitses

Jerusalemmas nellikümmend aastat, ja ta emma nimmi olli Sibja Peersebast.

3. Ja Joas teggi, mis öige Jehowa melest, keige omma ello aia, ni kaua kui preester Jojada tedda öppetas.

4. Agga need kõrged paigad ei saand mitte ärra; rahwas ohwerdasid ja suitsetasid alles kõrge paikade peäl.

5. Ja Joas ütles preestride wasto: Keik rahha pühhitsetud asjade eest, mis tuakse Jehowa kotta, se rahha, mis joseb, se hingede rahha, mis iggamees annab sedda möda, kui ta peäle on arwatud, keik rahha, mis kegi süddamest ette wöttab tua Jehowa kotta,

6. Sedda peawad enneste holeks wõtma, iggaüks omma tutwa käest, ja nemmad peawad need laggunud koia kohhad kohhendama, mis seält ial leitakse laggunud ollemast.

7. Ja se sündis kunninga Joasi kolmandal aastal kolmatkümmend, et preestrid es olle selle koia laggunud kohte kohhendanud.

8. Siis kutsus kunningas Joas preestri Jojada ja teised

preestrid, ja ütles nende wasto: Mikspärrast ei kohhenda teie seäl koias, mis laggunud?

sepärrast ärge wõtke nüüd sedda rahha omma tutwatte käest, waid andke sedda se koia laggunud kohtade tarwis.

9. Ja preestrid kiitsid se nou heaks, et nemmad ei piddand se rahha rahwa käest wõtma, egga se koia laggunud kohte kohhendama.

10. Ja preester Jojada wöttis ühhe kirsto ja laskis auko selle kane sisse, ja panni sedda altari kõrwa parremat kät, kui kegi Jehowa kotta lähhäb, ja need preestrid, kes läwwe jures wahtis ollid, pannid siñna sisse keik rahha, mis Jehowa kotta todi.

11. Ja se sündis, kui nemmad näggid, et palju rahha kirstus olli, siis tulli kunninga kirjutaja ülles üllema-preestriga, ja siddusid sedda kokko, kui nemmad said ärraluggenud se rahha, mis Jehowa koiast leiti.

12. Ja nemmad andsid se ärrawagitud rahha nende kätte, kelle holeks se tö olli, kes Jehowa koia üllewatajad, ja need wisid sedda pusepadele

ja hone-ehhitajattele, kes Jehowa koia kallal tööd teggid,

13. Ja müriseppadele ja kiwwiseppadele, ja ostsid se eest puid ja raiutud kiwwid, et Jehowa koia laggunud kohhad piddid sama kohhendud, ja keige se eest, mis selle koia kohhendamiseks tarwis läks.

14. Agga hõbbe-kausesid, nuggasid, pekkisid, trumpetid, ei mingisuggust kuld-riista egga hõbbe-riista ei tehtud mitte Jehowa koia tarwis sest rahhast, mis Jehowa kotta todi.

15. Waid nemmad andsid sedda nende kätte, kelle holeks se tö olli, et nemmad sega Jehowa koia piddid kohhendama.

16. Ja nemmad ei piddanud arro nende meestega, kelle kätte nemmad se rahha andsid, et nemmad piddid andma neile, kes tööd teggid, sest nemmad teggid keik truiste.

17. Sü-ohwri rahha ja patto-ohwri rahha ei widud mitte Jehowa kotta, se jäi preestride pärralt.

18. Siis tuli Siria kuningas Asael ülles, ja söddis Kati

wasto ja sai sedda kätte, ja Asael pöris ommad silmad üllesminnema Jerusalemma.

19. Ja Juda kuningas Joas wöttis keik need pühhitsetud warrandused, mis Juda kuningad temma wannemad Josawat ja Joram ja Ahasja ollid pühhitsenud, ja mis ta isse pühhitsenud, ja keik kulda, mis Jehowa koia warrandussest ja kunninga koiast leiti, ja läkkitas Siria kunninga Asaeli kätte, siis läks ta Jerusalemma alt ärra.

20. Ja mis weel tulleks Joasist öölda, ja keik mis ta teinud, eks need asjad olle ülleskirjotud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse?

21. Ja ta sullased wötsid kätte ja piddasid sallaja kurja nou ja löid Joasi mahha Millo kotta, kust allaminnakse maantee peäle.

22. Ja Simeati poeg Josakar ja Someri poeg Josabad ta sullased ollid need, kes tedda mahha löid, et ta surri, ja tedda maeti mahha ta wannematte jure Taweti liña, ja Amatsja temma poeg sai kuningaks ta assemele.

13. Peatük.

*Joahas ja Joas Israeli
kuningad.*

1. Juda kunninga Ahasja poia Joasi kolmandal aastal kolmatkümme sai Jeu poeg Joahas kuningaks üle Israeli Samarias, ja olli seitseteistkümme aastat.
2. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees, ja käis Nebati poia Jarobeami pattode järrel, kes Israeli satis patto teggema, ei ta lahkund mitte sest ärra.
3. Ja Jehowa wihha süttis põllema Israeli wasto, ja Ta andis neid Siria kunninga Asaeli kätte, ja Asaeli poia Peñadadi kätte keige se aia.
4. Ja Joahas pallus Jehowa Palle allandlikkult, ja Jehowa wöttis tedda kuulda, sest Ta näggi Israeli hädda, et Siria kuningas neile hädda teggi.
5. Ja Jehowa andis Israelile ühhe ärrapeästja, et nemmad Siria kae alt lahti said, ja Israeli lapsed said omma maiade sees ellada kui eile ja enne.
6. Agga nemmad ei lahkund

mitte ärra Jarobeami suggu pattudest, kes olli saatnud Israeli patto teggema, neis käisid nemmad, ja se iis jäi ka Samaria seisma.

7. Sest temma ei jätnud Joahasile üle mitte ennam rahwast, kui wiiskümme rüütli, ja kümme söawankrit ja kümme tuhat jallawägge: sest Siria kuningas olli neid ärrahukkanud ja neid pekstes kui pörmo teinud.

8. Ja mis weel tulleks Joahast öölda, ja keik mis ta teinud, ja tem~a wäggi, eks need asjad olle ülleskirjotud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse?

9. Ja Joahas läks maggama omma wannemattega, ja nemmad matsid tedda Samaria mahha, ja ta poeg Joas sai kuningaks ta assemele.

10. Juda kunninga Joasi seitsmel aastal neljatkümme sai Joahasi poeg Joas kuningaks üle Israeli Samarias, ja olli kuusteistkümme aastat.

11. Ja teggi kurja Jehowa silma ees, ei ta lahkund ei ühhestki Nabati poia Jarobeami

pattust, kes Israeli satis patto teggema, neis ta ellas.

12. Ja mis weel tulleks Joasist öölda, ja keik mis ta teinud, ja temma wäggi, kuidas ta Juda kunninga Amatsja wasto söddinud, eks need asjad olle ülleskirjotud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse.

13. Ja Joas läks maggama omma wannemattega, ja Jarobeam istus ta aujärje peäl, ja Joast maeti mahha Samaria Israeli kuningatte jure.

14. Ja Elisa olli ommas töwwes haige, sesse ta ka surri; ja Israeli kuningas Joas tuli alla ta jure, ja nuttis temma ees ja ütles: Mo issa, mo issa, Israeli söawankrid ja nende rüütli!

15. Ja Elisa ütles temmale: Wötta ammo ja nolid; ja ta wöttis ennese kätte ammo ja nolid.

16. Ja tem~a ütles Israeli kuningale: Panne omma kässi ammo peäle; ja ta panni omma kät peäle, ja Elisa panni ommad käed kunninga kätte peäle.

17. Ja ta ütles: Te se akken lahti hom~iko pole; ja ta teggi lahti, ja Elisa ütles: Lasse; ja ta

laskis, ja Elisa ütles: Üks abbi nool Jehowa käest ja üks abbi nool Siria-rahwa wasto! ja sa pead Siria-rahwast mahhalöma Aweki, senni kui sa neid ärralöppetad.

18. Ja ta ütles: Wötta need noled, ja ta wöttis; siis ütles ta Israeli kuningale: Lasse senna Ma pole; ja ta laskis kolm korda ja jäi seisma.

19. Ja se Jummalas mees sai wägga kurjaks ta peäle ja ütles: Sa olleksid piddand wiis ehk kuuskord laskma, siis olleksid sinna Siria-rahwast sutumaks mahhalönnud; nüüd saad sa agga Siria-rahwast kolmkorda mahhalüa.

20. Ja Elisa surri ärra, ja nemmad matsid tedda mahha; ja Moabi hulgad tullid siñna male, kui se aasta hakkas.

21. Ja se sündis, kui nemmad ollid ühhe mehhe mahhamatmas, wata, siis näggid nemmad ühhe wäe hulga ja heitsid sedda meest Elisa hauda, kui se surnud mees senna sai ja Elisa luisse putus, siis sai ta ellusse ja tousis ülles omma jalge peäle.

22. Ja Siria kuningas Asael

teggi Israelile hädda keige
Joahasi ello aia.

23. Agga Jehowa heitis nende
peäle armo ja hallastas nende
peäle ja pöris nende pole
omma seädusse pärrast, mis
Abraami, Isaaki ja Jakobiga
tehtud, ja ei tahtnud neid mitte
ärrarikkuda egga neid
ärrawissata omma Palle eest
siit sadik.

24. Ja Siria kuningas Asael
surri ärra, ja ta poeg
Pennadad sai kuningaks ta
asemele.

25. Ja Joahasi poeg Joas
wöttis Asaeli poia Pennadadi
käest need liñnad jälle ärra,
mis ta temma issa Joahasi
käest söaga olli ärrawötnud;
kolmkorda löi Joas tedda
mahha ja satis Israeli liñnad
taggasi.

14. Peatük.

*Amatsia ülle Juda, ja Jarobeam
ülle Israeli kuningas.*

1. Israeli kunninga Joahasi poia
Joasi teisel aastal hakkas
Amatsja Joasi poeg Juda
kuningas wallitsema.

2. Ta olli wanna wiis
kolmatkümmand aastat, kui ta
kuningaks sai, ja wallitses
ühheksa aastat kolmatkümmand
Jerusalemmas, ja ta emma
nimmi olli Joadan
Jerusalemmast.

3. Ja ta teggi, mis öige
Jehowa silma ees, agga mitte
nenda kui ta issa Tawet; sedda
möda teggi ta keik, kui temma
issa Joas olli teinud.

4. Agga need kõrged paigad ei
saand mitte ärra, rahwas
ohwerdasid ja suitsetasid alles
kõrge paikade peäl.

5. Ja se sündis, kui kuningriik
temma kätte olli kinnitud, siis
löi ta ommad sullased mahha,
kes kuningast ta issa ollid
mahhalötnud.

6. Agga nende tapjatte lapsi ei
pannud ta mitte surma, nenda
kui kirjutud on Mosesse kässo-
öppetusse ramatusse, mis
Jehowa käsknud ja üttelnud:
Issasid ei pea mitte surma
pandama laste pärrast, ja lapsi
ei pea mitte surma pandama
issade pärrast, waid iggaühte
peab omma patto pärrast
surma pandama.

7. Temma löi ka Edomi-rahwast

kümme tuhat mahha sola-orko, ja wöttis Sela liña söaga ärra, ja panni temmale nimme Jokteel tännapäini.

8. Siis läkkitas Amatsja Käskusid Joasi jure, kes Joahasi poeg, kes Israeli kunninga Jeu poeg olli, ja ütles: Tulle, katsugem teine teise silmi.

9. Ja Israeli kunningas Joas läkkitas Juda kunninga Amatsja jure ja ütles: Orjawits, mis Libanonis, läkkitas seedripu jure, mis Libanonis, ja ütles: Anna omma tüttar mo poia naeseks; agga metsalissed, mis Libanonis, tullid ta peäle ja tallasid se orja witsa ärra.

10. Sa olled Edomi-rahwast wahwaste mahhalönud, sepärrast teeb so südda sind surelisseks; pea se au ennesele, ja jä omma kotta, ja mikspärrast tahhad sa tappelda ennese önnetusseks, et sa langed, sinna ja Juda-rahwas sinnoga.

11. Agga Amatsja ei wötnud kuulda, ja Israeli kunningas Joas tulli ülles, ja nemmad katsusid teine teise silmi, temma ja Juda kunningas

Amatsja Petsemesis, mis Juda pärralt.

12. Ja Juda lödi mahha Israeli ette, ja nemmad pöggenesid ärra iggamees omma telgisse.

13. Ja Israeli kunningas Joas wöttis Petsemesis kinni Juda kunningast Amatsja, kes Ahasja poia Joasi poeg olli, ja tulli Jerusalemma ja kiskus nellisadda künart Jerusalemma mürist mahha Ewraimi wärrawast nurga wärrawast sadik.

14. Ja wöttis ärra keik kulda ja höbbedat ja keik riistad, mis leiti Jehowa koiast ja kunninga koia warrandustest, ja wöttis mehhi pandiks ja läks taggasi Samaria.

15. Ja mis weel tulleks Joasist öölda, mis ta teinud, ja temma wäggi, ja kuidas ta söddinud Juda kunninga Amatsja wasto, eks need asjad olle kirjutud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse?

16. Ja Joas läks maggama omma wannemattega ja tedda maeti Samaria mahha Israeli kuningatte jure, ja ta poeg Jarobeam sai kuningaks ta assemele.

17. Ja Juda kuningas, Joasi poeg Amatsja ellas wiisteistkümmend aastat pärrast sedda, kui Israeli kuningas Joahasi poeg Joas olli surnud.

18. Ja mis weel Amatsjast tulleks öölda, eks need asjad olle kirjutud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse.

19. Ja nemmad piddasid sallaja kurja nou ta wasto Jerusalemmas, ja ta pöggenes ärra Lakisi, ja nemmad läkkitasid ta järrele Lakisi ja surmasid tedda senna ärra.

20. Ja nemmad wisid tedda ärra hoostega, ja tedda maeti Jerusalemma mahha ta wannematte jure Taweti liñna.

21. Ja keik Juda rahwas wötsid Asarja (ja ta olli kuusteistkümmend aastat wanna) ja tötsid tedda kuningaks ta issa Amatsja assemele.

22. Temma ehhtas Elati ülles ja satis sedda jälle Juda kätte, pärrast kui kuningas ta issa sai maggama läinud omma wannemattega.

23. Juda kunninga Joasi poia Amatsja wieteistkümnemal aastal sai Israeli kuñinga Joasi

poeg Jarobeam kuningaks Samarias, ja olli ühhe aasta wietkümmend.

24. Ja teggi kurja Jehowa silma ees, ei ta lahkund ärra ei ühhestki Nebati poia Jarobeami pattust, kes Israeli satis patto teggema.

25. Temma satis jälle kätte Israeli raia, seält kust tullakse Amatist laggeda-ma merrest sadik, Jehowa Israeli Jummalasanna järrele, mis ta olli räkinud Amittai poia Jona omma sullase se prohweti läbbi, kes olli Kattewerist.

26. Sest Jehowa näggi Israeli willetsust, et se wägga kibbe olli, ja otsas olli, mis kallis ja mis alw, ja abbimeest ei olnud Israelil.

27. Ja Jehowa es olle mitte räkinud, et ta tahtis Israeli nimme ärrakustutada taewa alt, ja satis neile abbi Joasi poia Jarobeami läbbi.

28. Ja mis weel tulleks Jarobeamist üttelda, ja keik mis ta teinud, ja temma wäggi, kuidas ta söddinud, ja kuidas temma Tamaskust ja Amati, mis Juda pärralt, Israeli kätte jälle saatnud; eks need asjad

olle kirjutud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse?

29. Ja Jarobeam läks maggama omma wannemattega Israeli kuningattega, ja ta poeg Sekarja sai kuningaks ta assemele.

15. Peatük.

Kunningad ülle Juda Asarja ja Jotam. Israeli ülle: Sekarja, Sallum, Menahem, Pekaja ja Peta.

1. Israeli kunninga Jarobeami seitsmel aastal kolmatkümmend sai Juda kunninga Amatsja poeg Asarja kuningaks.

2. Kuusteistkümmend aastat olli ta wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses Jerusalemmas kaks aastat kuetkümmend, ja ta emma nimmi olli Jekolja Jerusalemmast.

3. Ja ta teggi, mis õige Jehowa silma ees, keik sedda möda, kui ta issa Amatsja olli teinud.

4. Agga need kõrged paigad ei saand mitte ärra, rahwas ohwerdasid ja suitsetasid alles kõrge paikade peäl.

5. Ja Jehowa nuhtles kuningast, et ta piddalitöbbiseks sai omma surma päwani, ja ta ellas issekoias, ja kunninga poeg Jotam olli ta koia ülle, ja moistis rahwale kohhut seäl maal.

6. Ja mis weel tulleks Asarjast öölda, ja keik mis ta teinud, eks need asjad olle kirjutud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse.

7. Ja Asarja läks maggama omma wannemattega, ja nemmad matsid tedda ta wannematte jure Taweti liña, ja ta poeg Jotam sai kuningaks temma assemele.

8. Juda kunninga Asarja kahheksamal aastal neljatkümmend sai Jarobeami poeg Sekarja kuningaks ülle Israeli Samarias, ja olli kuus kuud.

9. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees, nenda kui ta wannemad teinud, ei ta lahkund ärra Nebati poia Jarobeami pattudest, kes Israeli satis patto teggema.

10. Ja Jabesi poeg Sallum piddas sallaja kurja nou ta wasto, ja löi tedda rahwa ette

mahha ja tappis tedda ärra, ja sai kuningaks temma assemele.

11. Ja mis weel tulleks Sekarjast öölda, wata, need asjad on ülleskirjotud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse.

12. Se on Jehowa sanna, mis ta Jeu wasto olli räkinud ja üttelnud: So poiad peawad neljandamast põlwest sadik Israeli aujärje peäl istuma; ja se sündis nenda.

13. Juda kunninga Usia ühheksamal aastal neljatkümmend sai Jabesi poeg Sallum kuningaks, ja wallitses ühhe ku Samarias.

14. Ja Kadi poeg Menaem tuli ülles Tirtsast ja läks Samaria, ja löi Jabesi poia Sallumi mahha Samaria, ja surmas tedda ärra, ja sai kuningaks ta assemele.

15. Ja mis weel Sallumist tulleks öölda, ja temma sallaja kurri nou, mis ta olli piddanud, wata, need asjad on ülleskirjotud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse.

16. Siis löi Menaem Tiwsa liña mahha ja keik, mis seäl sees,

ja nende raiad Tirtsa poolt, et nemmad wärrawid temmale lahti ei teinud, sepärrast löi ta neid mahha, ja nende raske jallaga naesed lõhkus ta lõhki.

17. Juda kunninga Asarja ühheksamal aastal neljatkümmend sai Kadi poeg Menaem kuningaks üle Israeli Samarias, ja olli kümme aastat.

18. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees, ei ta lahkund keige omma ello aia ärra Nebati poia Jarobeami pattudest, kes Israeli satis patto teggema.

19. Assuri kuningas Wuul tuli siña male ja Menaem andis Wulile tuhat talenti hõbbedat, et temma käed piddid temmaga ollema ja se kuningrigi ta kätte kinnitama.

20. Ja Menaem satis se rahha wälja Israeli käest, keige wäggewatte wahwa meeste käest, et nemmad Assuri kuningale piddid andma wiiskümmend hõbbe-sekli iggamehhe kohta; ja Assuri kuningas läks taggasi ja ei jänud siña male.

21. Ja mis weel tulleks Menaemist öölda, ja keik mis ta teinud, eks need asjad olle

kirjutud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse.

22. Ja Menaem läks maggama omma wannemattega, ja ta poeg Pekahja sai kuningaks ta assemele.

23. Juda kunninga Asarja wiekümnnemal aastal sai Menaemi poeg Pekahja kuningaks ülle Israeli Samarias, ja olli kaks aastat,

24. Ja teggi kurja Jehowa silma ees, ta ei lahkund ärra Nebati poia Jarobeami pattudest, kes Israeli satis patto teggema.

25. Ja Remalja poeg Peka temma üllem-pealik piddas sallaja kurja nou ta wasto, ja löi tedda Samaria mahha kunninga koia sure honesse, Argobi ja Ariega, ja temmaga olli wiiskümmend meest Kileadi lastest; ja ta surmas tedda ärra ja sai kuningaks ta assemele.

26. Ja mis weel tulleks Pekahjast üttelda, ja keik mis ta teinud, wata, need asjad on kirjutud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse.

27. Juda kunninga Asarja teisel aastal kuetkümmend sai

Remalja poeg Peka kuningaks ülle Israeli Samarias, ja olli kakskümmend aastat,

28. Ja teggi kurja Jehowa silma ees, ei ta lahkund ärra Nebati poia Jarobeami pattudest, kes Israeli satis patto teggema.

29. Israeli kunninga Peka päiwil tuli Assuri kunningas Tiglatpilleser ja wöttis ärra Joni, ja Abelbetmaaka, ja Janoa, ja Kedesi, ja Atsori, ja Kileadi ja Kalilea, keik Nawtali-ma, ja wiis neid ärra Assuri-male.

30. Ja Ela poeg Osea piddas sallaja kurja nou Remalja poia Peka wasto, ja löi tedda mahha ja surmas tedda ärra, ja sai kuningaks temma assemele, Usia poia Jotami kahhekümnnemal aastal.

31. Ja mis weel tulleks Pekast öölda, ja keik mis ta teinud, wata, need asjad on kirjutud Israeli kuningatte asjade aia-ramatusse.

32. Israeli kunninga Remalja poia Peka teisel aastal hakkas Juda kunningas Usia poeg Jotam wallitsema.

33. Wiis aastat kolmatkümmend

olli ta wanna, kui ta
kunningaks sai, ja wallitses
kuusteistküm~end aastat
Jerusalemmas, ja ta emma
nimmi olli Jerusa Sadoki tüttar.
34. Ja ta teggi, mis öige
Jehowa silma ees, ta teggi keik
sedda möda, kui temma issa
Usia olli teinud.
35. Agga need kõrged paigad
ei saand ärra, rahwas
ohwerdasid ja suitsetasid alles
kõrge paikade peäl; temma
ehhitas Jehowa koia üllema
wärrawa ülles.
36. Ja mis weel tulleks
Jotamist öölda, ja keik mis ta
teinud, eks need asjad olle
kirjutud Juda kuningatte
asjade aia-ramatusse?
37. Neil päiwil hakkus Jehowa
Juda peäle läkkitama Siria
kuninga Retsini ja Remalja
poia Peka.
38. Ja Jotam läks maggama
omma wannemattega ja tedda
maeti mahha ta wannematte
jure ta issa Taweti liña, ja
temma poeg Ahas sai
kunningaks ta assemele.

16. Peatük.

Juda kuningas Ahas.

1. Remalja poia Peka
seitsmeteistkümnemal aastal
hakkas Jotami poeg Ahas Juda
kuningas wallitsema.
2. Ahas olli kakskümmend
aastat wanna, kui ta
kunningaks sai, ja wallitses
kuusteistkümmend aastat
Jerusalemmas, ja ta ei teinud
mitte, mis öige Jehowa temma
Jummala silma ees, ei nenda
kui ta issa Tawet.
3. Ja ta käis Israeli kuningatte
tee peäl, ja laskis peälegi
omma poia tullest läbbi käia
nende pagganatte hirmsaid
teggusid möda, mis Jehowa
Israeli laste eest olli
ärraiaanud.
4. Ja ta ohwerdas ja suitsetas
kõrge paikade peäl, ja
mäekinkude peäl ja keige
haljaste pude al.
5. Siis tulli Siria kuningas
Retsin ülles ja Remalja poeg
Peka Israeli kuningas,
Jerusalemma wasto söddima,
ja pannid Ahast liña kinni,
agga nemmad ei saand

woimust söddides.

6. Sel aial satis Siria kuningas Retsin Elati jälle Siria-rahwa kätte, ja lükkas Judid Elotist ärra, ja Siria-rahwas tullid Elati ja jäid siñna ellama tännapäwani.

7. Ja Ahas läkkitas Käskusid Assuri kunninga Tiglatpileseri jure ja ütles: Ma ollen so sullane ja so poeg, tulle ülles ja peästa mind Siria kunninga käest ja Israeli kunninga käest, kes mo peäle kippuwad.

8. Ja Ahas wöttis höbbedat ja kulda, mis Jehowa koiast ja kunninga koia warrandustest leiti, ja läkkitas Assuri kunningale melehead.

9. Ja Assuri kuningas wöttis temma sanna kuulda, ja Assuri kuningas tuli ülles Tamaskusse wasto ja wöttis sedda ärra, ja wiis se rahwa ärra Kiri, ja surmas Retsini ärra.

10. Ja kuningas Ahas läks Tamaskusse Assuri kuñinga Tiglatpileseri wasto, ja kui ta näggi se altari, mis Tamaskusses olli, siis läkkitas kuningas Ahas preestri Uria kätte selle altari kuio ja temma

munstri, sedda möda keik, kui se olli tehtud.

11. Ja preester Uria ehhtas se altari ülles keik sedda möda, kui kuningas Ahas olli Tamaskussest sanna läkkitanud, nenda teggi preester Uria, kunni kuningas Ahas Tamaskussest ärratulli.

12. Kui kuningas sai tulnud Tamaskussest, ja kuningas sai näinud se altari, siis kuningas läks liggi se altari jure ja ohwerdas se peäl.

13. Ja ta sütas põllema omma põlletamise-ohwri ja omma roa-ohwri ja wallas omma joma-ohwri wälja, ja ripputas tänno ohwride werd, mis temmal olli, siñna altari peäle.

14. Agga se wask-altar, mis Jehowa ees olli, sedda käskis ta koia eest ärra körwale panna teise altari ja Jehowa koia wahhelt, ja panni sedda omma altari körwa pohja pole.

15. Ja kuningas Ahas andis preestri Uriale käsko ja ütles: Süta se sure altari peäl põllema se hom~iko põlletamise-ohwer, ja se öhto roa-ohwer, ja kunninga põlletamise- ja ta roa-ohwer,

ja keige se Ma rahwa
pölletamise- ja nende roa-
ohwer ja nende joma-ohwrid; ja
ripputa keik pölletamise-ohwri
werri ja keik tappa-ohwri werri
temma peäle: agga se wask-
altar peab mulle jäma
kulamise peäle.

16. Ja preester Uria teggi keik
sedda möda, kui kuningas
Ahas olli käsknud.

17. Ja kuningas Ahas raius
ärä nende jalgade pönad, ja
wöttis nende peält ärä se
pessemisse-riista, ja käskis se
merre mahhawötta nende
wask-weiste peält, mis seäl al,
ja panni sedda kiwwi pörmando
peäle.

18. Ja se hingamise-päwa
katte, mis nemmad siina kotta
ollid ehhitanud, ja se wärrawa,
kust kuningas wäljastpidi
sissetulli, satis ta ärä Jehowa
koia pole Assuri kunninga
pärrast.

19. Ja mis weel Ahasist tulleks
öölda, mis ta teinud, eks need
asjad olle kirjutud Juda
kuningatte asjade aia-
ramatusse?

20. Ja Ahas läks maggama
omma wanemattega ja tedda

maeti mahha temma
wannematte jure Taweti liina,
ja ta poeg Hiskia sai
kuningaks ta assemele.

17. Peatük.

*Wiimne Israeli kuningas Osea;
temma aial widi Israelit wangi
Assiria male.*

1. Juda kunninga Ahasi
kahheteistkümnemal aastal sai
Ela poeg Osea kuningaks
Samarias Israeli üle, ja olli
ühheksa aastat.

2. Ja ta teggi kurja Jehowa
silma ees, ommeti mitte nenda
kui Israeli kuningad, kes enne
tedda ollid.

3. Salmaneser Assuri kuningas
tulli ülles ta wasto, ja Osea sai
temma allamaks, et ta temmale
pidi andid andma.

4. Agga kui Assuri kuningas
leidis Osea sallaja kurja nou
piddamast, et ta olli Käskusid
läkkitand Egiptusse kunninga
So jure, ja et ta ei lasknud
Assuri kuningale andid wia,
kui enne igga aastas: siis panni
Assuri kuningas tedda kinni ja
laskis tedda kinnisidduda

wangi-koias.

5. Sest Assuri kuningas tuli ülles keige se Ma läbbi, ja läks ülles Samaria ja jäi senna alla kolm aastat.

6. Osea ühheksamal aastal sai Assuri kuningas Samaria kätte, ja wiis Israelit wangi Assuri-male, ja panni neid ellama Ala ja Abori, mis Kosani jõe äres, ja Madai-rahwa liñnade sisse.

7. Ja se sündis sepärrast, et Israeli lapsed Jehowa omma Jummalasta wasto patto teggid, kes neid Egiptusse maalt üllestonud Egiptusse kunninga Warao käe alt, ja kartsid teised jummalad,

8. Ja käisid nende pagganatte seädmiste järrel, kedda Jehowa Israeli laste eest olli ärraaianud, ja Israeli kuningatte seädmiste järrel, mis nemmad teinud.

9. Ja Israeli lapsed katsid need asjad kinni, mis ei olnud öiged, Jehowa omma Jummalasta wasto, ja ehhtasid endile ülles kõrged paigad keikide omma liñnadesse, ni hästi hoidjatte tornide jure kui tuggewatte liñnade sisse.

10. Ja nemmad teggid endile

ülles ebbausso- sambaid ja iesid igga kõrge mäekingo peäle ja keige haljaste pude alla.

11. Ja suitsetasid seäl keige kõrge paikade peäl kui need pagganad, kedda Jehowa nende eest olli ärrasaatnud, ja teggid kurjad asjad ja ärritasid Jehowat.

12. Ja tenisid sitta-jummalad, kenne pärrast Jehowa neile olli öölnud: Teie ei pea sedda asja mitte teggema.

13. Ja Jehowa laskis Israelis ja Judas keige prohwetide ja iggaühhe näggia läbbi tunnistada ja üttelda: Pöörge ümber omma kurja tede peält ja piddage mo kässud, mo seädmised, keik sedda kasso-öppetust möda, mis ma ollen käsknud teie wannemid, ja mispärrast ma teie jure sanna läkkitanud omma sullaste nende prohwetide läbbi.

14. Agga nemmad ei wötnud mitte kuulda ja teggid omma kaela kangeks, nenda kui nende wannematte kael olli, kes mitte ei uskund Jehowa omma Jummalasta sisse.

15. Ja nemmad põlgasid temma

seädmised ja ta seädusse, mis ta nende wannemattega teinud, ja temma tunnistussed, mis ta nende seas laskis tunnistada, ja käisid tühja järrel, et nemmad isse tühjaks said, ja nende pagganatte järrel, kes nende ümber kaudo ollid, kenne pärrast Jehowa neid käsknud, et nemmad ei piddand teggema, kui needsammad.

16. Ja jätsid keik Jehowa omma Jummalä kässud mahha, ja teggid endile wallatud kuiud, kaks wassikast; ja kaswatasid iesid ja kummardasid keige taewa wäe ette ja tenisid Paalit.

17. Ja lasksid ommad poiad ja ommad tütrede tullest läbbi käia, ja prukisid önn-andmist ja laususid ussidega, ja müsied ennast ärra kurja teggema Jehowa silma ees, ja ärritasid tedda.

18. Ja Jehowa sai wägga wihhaseks Israeli wasto ja satis neid ärra omma Palle eest, ei jänud muud jälle, kui Juda sugguarro üks.

19. (Issegi Juda ei piddanud mitte Jehowa omma Jummalä

käskusid, waid käisid Israeli seädmiste sees, mis nemmad teinud.)

20. Ja Jehowa põlgas ärra keik Israeli suggu ja waewas neid, ja andis neid ärra risujatte kätte, sennikui ta neid omma Palle eest ärrawiskas.

21. Sest Israel olli ennast Taweti suggust lahti kärristanud, ja Nebati poia Jarobeami ennesele kuningaks tõstnud: ja Jarobeami aias Israeli ärra Jehowa järrelt, ja satis neid sure patto teggema.

22. Ja Israeli lapsed käisid keige Jarobeami pattude sees, mis ta teinud, ei nemmad lahkund neist mitte ärra.

23. Sennikui Jehowa Israeli omma Palle eest ärrasatis, nenda kui ta olli räkinnud keige omma sullaste nende prohwetide läbbi ; nenda pididi Israel ommalt maalt wangi ärraminnama Assuri-male tännapäni.

24. Ja Assuri kuningas laskis tulla rahwast Pabelist, ja Kutast, ja Awwast, ja Amatist ja Sewarwaimist, ja panni neid Samaria liännade sisse ellama Israeli laste assemele, ja

nemmad pärrisid Samaria ja ellasid selle liännade sees.

25. Ja se sündis, kui nemmad hakkasid seäl ellama ja ei kartnud Jehowat, et Jehowa loukoere nende sekka läkkitas, ja need tapsid neid ärra.

26. Ja Assuri kuningale räkiti ja ööldi: Need pagganad, mis sa ärrawinud ja pannud ellama Samaria liännade sisse, ei tea mitte se Ma Jummalala wisi, ja ta on nende sekka läkkitanud loukoere, ja wata, need surmawad neid ärra, sest et nemmad ei tea selle Ma Jummalala wisi.

27. Ja Assuri kuningas käskis ja ütles: Wige senna ühhe neist preestridest, kedda teie seält ollete ärratonud, ja meie rahwas mingo ja ellago seäl, ja temma õppetago neid se Ma Jummalala wisi.

28. Ja neist preestridest, kedda nemmad Samariast ärrawinud, tuli üks ja jäi Peteli ellama, ja õppetas neid, kuidas nemmad Jehowat piddid kartma.

29. Ja igga rahwas teggi ommad jummalad ja pannid neid seisma kõrge paikade kotta, mis Samaria-rahwas

teinud, igga rahwas omma liännades, kus sees nemmad ellasid.

30. Ja Pabeli mehhed teggid Sukkotbenoti, ja Kuti mehhed teggid Nergali, ja Amati mehhed teggid Asima,

31. Ja Awwi-rahwas teggid Nibbasi ja Tartaki, ja Sewarwid põlletasid ommad lapsed ärra tullega Adrammelekile ja Anammelekile Sewarwaimi jummalattele.

32. Nemmad kartsid ka Jehowat, ja teggid endile kõrge paikade preestrid omma alwa rahwa seast, kes nende eest piddid ohwerdama kõrge paikade koias.

33. Nemmad kartsid Jehowat ja tenisid ommad jummalad pagganatte wisi järrele, kust nemmad neid ollid ärrawinud.

34. Tännapāwani tewad nemmad endiste wiside järrele, nemmad ei karda Jehowat egga nemmad te omma seādmiste ja omma wisi järrele, ei se kāsso-õppetusse egga kāsso järrele, mis Jehowa olli käsknud Jakobi lapsed, kellele ta panni se nimme Israel.

35. Sest Jehowa olli nendega

seädusse teinud, ja neid käsknud ja üttelnud: Teie ei pea mitte teisi jummalaid kartma, egga nende ette kummardama, egga neid tenima egga neile ohwerdama:

36. Waid Jehowat, kes teid Egiptusse maalt on ärratonud sure wäega ja wäljasirrutud käewarrega, tedda peate teie kartma, ja tedda kummardama ja temmale ohwerdama.

37. Ja need seädmissed, ja kohtoseädussed, ja kässo-öppetust ja käsko, mis ta teile kirjasse pannud, peate teie piddama, ja teggema keige ello aia, ja teisi jummalaid ei pea teie mitte kartma.

38. Ja ärge unnustage sedda seädust, mis ma teiega ollen teinud, ja ärge kartke teisi jum~alaid,

39. Waid Jehowa omma Jummalat peate teie kartma, ja tem~a woib teid keige teie waenlaste käest ärrapeästa.

40. Agga nemmad ei wötnud kuulda, waid nemmad teggid omma endise wisi järrele.

41. Nenda kartsid ka needsinnatsed pagganad Jehowat, ja tenisid ommad

nikkerdud kuiud, ka nende lapsed ja nende laste lapsed, otsekui nende wannemad teinud, nenda tewad nemmad tänna päwani.

18. Peatük.

Hiskiat kidetakse ja kiusatakse Sanneribi läbbi.

1. Ja Israeli kunninga Ela poia Osea kolmandal aastal sündis, et Ahasi poeg Hiskia Juda kuningaks sai.

2. Ta olli wanna wiis aastat kolmatkümmend, kui ta kuningaks sai, ja wallitses ühheksa aastat kolmatkümmend Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Abi Sekarja tüttar.

3. Ja ta teggi, mis öige Jehowa silma ees, keik sedda möda, kui ta issa Tawet olli teinud.

4. Temma satis need kõrged paigad ärra ja murdis ebbausso- sambad katki ja raius se ie mahha, ja örus se wask-mao peneks, mis Moses olli teinud: sest neistsinnatsist päiwist saadik ollid Israeli lapsed temmale suitsetanud; ja

ta hüdis sedda Neustaniks.

5. Ta lotis Jehowa Israeli Jummal peäle, ja pärrast tedda ei olnud ta sarnast mitte keikide Juda kuningatte seas, ja kes enne tedda olnud.

6. Ja ta hoidis Jehowa pole, ei ta lahkund temma järrelt ärra, ja piddas temma kässud, mis Jehowa Mosest käsknud.

7. Ja Jehowa olli temmaga: keikis, kus ta läks, aias ta ommad asjad targaste, ja ta pani Assuri kuñinga wasto ja ei jänud mitte temma allamaks.

8. Ta löi Wilistid mahha Assast ja selle raiadest sadik, ni hästi hoidjatte tornid kui tuggewad liñnad.

9. Ja se sündis, kunninga Hiskia neljandamal aastal, se on Israeli kunninga Osea Ela poia seitsmes aasta, et Assuri kuningas Salmaneser ülestulli Samaria wasto ja jäi siñna alla,

10. Ja sai sedda kätte kolmanda aasta lõppetussel Hiskia kuendal aastal, se on Israeli kunninga Osea ühheksas aasta, kui Samaria ärrawoeti.

11. Ja Assuri kuningas wiis Israeli ärra Assuri-male ja satis neid Ala ja Abori, mis Kosani

jõe äres, ja Madai-rahwa liñnade sisse.

12. Sepärrast et nemmad ei wötnud Jehowa omma Jummal sanna kuulda, ja ollid ülle ta seädusse aastunud, ülle keige, mis Jehowa sullane Moses käsknud, ja nemmad ei wotnud sedda kuulda egga teha.

13. Ja Hiskia kunninga neljateistkümmenal aastal tulli Assuri kuningas Sanherib ülles keige Juda tuggewatte liñnade wasto ja wöttis neid ärra.

14. Ja Juda kuningas Hiskia läkkitas Assuri kunninga jure Lakisi ja ütles: Ma ollen patto teinud, minne mo jurest taggasi; mis sa mo peäle panned, sedda tahhan ma kanda; ja Assuri kuningas pani Juda kunninga Hiskia peäle kolmsadda talenti höbbedat ja kolmkümmend talenti kulda.

15. Ja Hiskia andis keik höbbedat, mis Jehowa koiast ja kunninga koia warrandustest leiti.

16. Sel aial leikas Hiskia kulda ärra Jehowa templi uste peält ja nende sammaste peält, mis

Juda kuningas Hiskia olli kuld- karraga katnud, ja andis sedda Assuri kuningale.

17. Ja Assuri kuningas läkkitas Tartani, ja Rabsarisi ja Rabsake Lakisilt sure wäega Hiskia kunninga jure

Jerusalemma, ja nemmad läksid ülles ja tullid

Jerusalemma; ja kui nemmad said üllesläinud ja tulnud, siis jäid nemmad üllema tigi kaewando jure seisma, mis on ühhutaja wälja silla äres.

18. Ja nemmad hüüdsid kunninga wasto; ja Ilkia poeg Eljakim, kes koia ülle, läks wälja nende jure, ja Sebna se kirjutaja ja Asawi poeg Joa se üllem-nou-andja.

19. Ja Rabsake ütles nende wasto: Et üttelge Hiskia wasto, nenda ütleb se suur kuningas Assuri kuningas: Mis lotus on se, mis sa lodad?

20. Sa ütled: (agga se on mukkade jut) Nou ja wäggi on, et woid söddida! kelle peäle lodad sa nüüd, et sa mo wasto olled pannud?

21. Nüüd wata, kas sa lodad selle katkiröhhutud pilliroogse keppi peäle, Egiptusse peäle?

kui kegi ta peäle ennast toetab, siis lähhäb se temma kätte ja teeb auko kae sisse; nisuggune on Egiptusse kuningas Warao keikile, kes temma peäle lootwad.

22. Ja kui teie mo wasto ütlete: Meie lodame Jehowa omma Jummal peäle; eks se olle sesamma, kelle kõrged paigad ja kelle altarid Hiskia ärrasaatnud ja üttelnud Juda ja Jerusalemma rahwale: Seie altari ette peate teie kummardama, mis Jerusalemmas.

23. Ja nüüd, et wea kihla Assuri kunninga mo issandaga, ja ma tahhan sulle kaks tuhat hoost anda, kas sa jouad ennesele sata neid, kes nende selgas söitwad?

24. Ja kuidas sa woid ühhe mo issanda wähhematte sullaste pealikko taggasi aiada? ja sinna lodad Egiptusse peäle söawankritte ja rüütlide pärrast.

25. Kas ma nüüd ollen ilma Jehowata üllestulnud sesinnatse paiga wasto sedda ärrarikkuma? Jehowa on mo wasto üttelnud: Minne ülles siinna male ja rikku sedda ärra.

26. Siis ütles Ilkia poeg Eljakim, ja Sebna ja Joa Rabsake wasto: Et rägi omma sullaste wasto Siria-kele, sest meie moistame sedda, ja ärra rägi meiega Juda-keelt se rahwa kuuldes, mis müri peäl.

27. Ja Rabsake ütles nende wasto: Kas mo issand mind on läkkitanud so issanda jure ja sinno jure, et ma needsinnatsed sannad piddin räkima? eks mitte ka nende meeste jure, kes müri peäl istuwad? et nemmad teiega omma roja peawad söma ja omma kust joma.

28. Ja Rabsake jäi seisma ja hüdis Juda-kele sure heäleaga ja räkis ja ütles: Kuulge se sure kunninga Assuri kunninga sanna.

29. Nenda ütleb kuningas: Äрге laske Hiskia teid mitte petta, sest temma ei woi teid mitte mo käest ärrapeästa.

30. Ja ärgo pango Hiskia teid mitte tühja lootma Jehowa peäle, kui ta ütleb: Jehowa wöttab meid töeste ärrapeästa, ja sesinnane lin ei pea mitte Assuri kunninga kätte sama.

31. Äрге kuulge mitte Hiskia

sanna; sest nenda ütleb Assuri kuningas: Leppige moga anni pärrast, ja tulge wälja mo jure ja söge igga mees omma winapuust ja igga mees omma wigipuust, ja joge iggamees wet ommast kaewust:

32. Kunni ma tullen ja wöttan teid wia ühhe male, mis on kui teie Ma, üks wilja ja maggusa wina Ma, üks leiwa ja winamäggede Ma, üks öllimarjapude ja mee Ma, siis peate ellusse jäma ja ei mitte ärrasurema; äрге kuulge nüüd mitte Hiskia sanna, sest ta kihhutab teid, kui ta ütleb: Jehowa wöttab meid ärrapeästa.

33. Kas pagganatte jummalad, iggaüks omma Ma on milgi wisil ärrapeästnud Assuri kunninga käest?

34. Kus on Amati ja Arpadi jummalad? kus on Sewarwaimi, Ena ja Iwwa jum~alad? kas nemmad Samaria mo käest ärrapeästnud?

35. Kes on keige nende made jummalatte seast, kes ommad maad mo käest ärrapeästnud? et Jehowa peaks Jerusalemma mo käest ärrapeästma.

36. Ja rahwas jäid wait ja ei wastand temmale sannagi: sest se olli kunninga käsk, mis ta öölnud: Teie ei pea temmale mitte wastama.

37. Siis tuli Ilkia poeg Eljakim, kes koia ülle, ja Sebna se kirjutaja, ja Asawi poeg Joa se ullem-nou-andja Hiskia jure lõhki kärristud rided selgas, ja kulutasid temmale Rabsake sannad.

19. Peatük.

*Jehowa tootab ja sadab
Hiskiale abbi immelikkult.*

1. Ja se sündis, kui kuningas Hiskia sedda kulis, et ta ommad rided lõhki kärristas, ja ennast kotti-ridega kattis ja Jehowa kotta läks.

2. Ja läkkitas Eljakimi, kes koia ülle olli, ja Sebna se kirjutaja ja preestride wannemad, kottiriettega kaetud, Amotsi poia Jesaia se prohveti jure.

3. Ja nemmad ütlesid ta wasto: Nenda ütleb Hiskia, sesinnane pääw on ahvastusse ja söitlemisse ja laimamisse pääw; sest lapsed on tulnud lapse-

koia wälja, ja rammo ep olle, neid ilmale tua.

4. Ehk Jehowa so Jum~al wöttaks keik Rabsake sannad kuulda, kedda Assuri kuningas temma issand läkkitanud ellawa Jummal laimama ja söitlema sannadega, mis Jehowa so Jummal on kuulnud; ja te palwet nende eest, kes on üllejäänud, mis weel leitakse.

5. Ja Hiskia kunninga sullased tullid Jesaia jure,

6. Ja Jesaia ütles neile: Nenda üttelge omma issanda wasto: Nenda ütleb Jehowa, ärra karda nende sannade eest, mis sa kuulnud, misga Assuri kuñinga poisid mind on teotanud.

7. Wata, ma tahhan temma sisse ühhe waimo anda, et ta peab jutto kuulma ja omma male taggasi minnema, ja tahhan tedda temma male lasta langeda mööga läbbi.

8. Ja Rabsake läks taggasi ja leidis Assuri kuningast söddimast Libna wasto, sest ta olli kuulnud, et ta Lakisist ärraläinud.

9. Ja ta kulis Mora-ma kuningast Tirrakast, et ööldi:

Wata, temma on wäljatulnud sinnoga taplema: siis läkkitas ta jälle Käskusid Hiskia jure ja ütles:

10. Nenda peate teie Juda kunninga Hiskiaga räkima ja ütleva: Ärra lasse omma Jummalat sind petta, kelle peäle sa lodad ja ütled:

Jerusalem ei pea mitte Assuri kunninga kätte sama.

11. Wata, sa olled kuulnud, mis Assuri kunningad keige madele teinud ja neid sutumaks ärrakautanud, ja sind peaks päästetama?

12. Kas pagganatte jummalad neid on ärrapeästnud, kedda mo wannemad ärrarikkunud? Kosani, ja Arani, ja Retsewi, ja Edeni-rahwast, mis on Telassaris.

13. Kus on Amati kunningas ja Arpadi kunningas ja Sewarwaimi liina kunningas? kus on Ena Ja Iwwa?

14. Ja Hiskia wöttis need ramatud Käskude käest ja lugges neid, ja läks ülles Jehowa kotta, ja Hiskia lautas neid laiale Jehowa ette.

15. Ja Hiskia pallus Jehowa ees ja ütles: Jehowa Israeli

Jummal, kes sa istud Kerubide peäl, sinna olled üksi Jummal ülle keige ma-ilma

kunningrikide, sinna olled taewast ja maad teinud.

16. Käna, Jehowa, omma körwa ja kule, te ommad silmad lahti, Jehowa, ja wata, ja kule Sanneribi sannad, kes tedda on läkkitand ellawa Jummal laimama.

17. Tössi se on, Jehowa; Assuri kunningad on paljaks teinud pagganad ja nende maad,

18. Ja nende jummalad tullesse heitnud, sest need ei olnud jummalad, waid innimeste kätte tö, pu ja kiwwi; sepärrast on nemmad neid hukka pannud.

19. Ja nüüd Jehowa meie Jummal, päästa, pallun ma, meid temma käest, et keik ma ilma kunningrigid sawad teäda, et sinna üksi Jehowa Jummal olled.

20. Ja Amotsi poeg Jesaia läkkitas Hiskia jure ja ütles: Nende ütleb Jehowa Israeli Jummal, ma ollen kuulnud, mis sa mo käest Assuri kunninga Sanneribi pärrast olled

pallunud.

21. Se on se sanna, mis
Jehowa ta wasto rägib: Neitsit
Sioni tüttar ei panne sind mitte
miksi, ta irwitab sind;
Jerusalemma tüttar wangutab
Pead so järrele.

22. Kedda olled sa laimanud ja
teotanud? ja kelle wasto olled
sa heält töstnud? ja sa töstad
ommad silmad kõrgesse Israeli
pühha lunnastaja wasto.

23. Omma käskude läbbi olled
sa ISSandat laimanud ja
öölnud: Ma ollen omma
söawankritte sure hulgaga
ülleslāinud kõrge mäggede
peäle Libanoni külgede peäle,
ja tahhan ta pitkemad seedrid
ja ta wälja wallitsetud männad
mahharaiuda ja tulla ta üllema
maiade otsa, kus mets on, ja
temma harritud põllud.

24. Ma ollen kaewanud ja
jonud woörast wet, ja tahhan
omma jalge-talladega keik
Egiptusse jõed tahhedaks
teha.

25. Eks sa olle kuulnud
ammust aia, et Minna sedda
teinud endisist päiwist, et
minna sedda walmistanud?
nüüd sadan ma sedda, et sa

pead tuggewad liñnad raiskama
kiwwi-warreks.

26. Ja kes nende sees ellasid,
on kätte polest nödraks lāinud,
ärraehmatand ja häbbi sisse
sanud; nemmad on kui põllo
rohhi ja haljas noor rohhi, kui
kattuste rohhi, ja ärrakörwend
orras enne kui ta lonud.

27. Ja ma tean, kus sa istud
ja kust sa wäljatulled ja kuhho
sa lähhad, ja et sa mo wasto
wihhastad.

28. Sepärrast et sa mo wasto
wihhastad ja so liig-julgus
touseb mo körwade ette: siis
tahhan ma omma önge so
ninnasse panna ja omma sulist
so mokaade wahhele, ja sind
taggasi wia sedda teed, mis sa
olled tulnud.

29. Ja se olgo sulle, Hiskia,
mārgiks: teie peate sel aastal
söma, mis issiennesest kaswab,
ja teisel aastal, mis sest jälle
kaswab, ja kolmandal aastal
külwage ja leikage, ja istutage
wina-mäed ja söge nende wilja.

30. Ja mis Juda suggust
peäseb ja üllejääb, wöttab alt
juurduda ja peält wilja kanda.

31. Sest Jerusalemmast peab
wäljatullema, mis üllejānud, ja

Sioni mäelt, mis ärrapeäsnud:
Wäggede Jehowa pühha wihha
wöttab sedda tehja.

32. Sepärrast ütleb Jehowa
nenda Assuri kunninga pärrast:
Ei ta pea mitte seie liña
tullemä egga nolesid senna
laskma, egga kilbiga siña ette
joudma egga walli ta wasto
üllesteggema.

33. Sedda teed, mis ta tulnud,
sedda peab ta taggasi
minnema, agga seie liña ei
pea ta mitte tullemä, ütleb
Jehowa.

34. Ja ma tahhan sesinnatse
liña kaitsta ja sedda
ärrapeästa, isseennese pärrast
ja omma sullase Taweti
pärrast.

35. Ja se sündis sel ösel, et
Jehowa ingel wäljaläks ja löi
Assuri leri mahha sadda ja wiis
ühheksatkümmend tuhhat: ja
nemmad tousid hom~iko warra
ülles, ja wata, keik need ollid
surnud kehhad.

36. Ja Assuri kunningas
Sannerib hakkas minnema ja
läks taggasi, ja jäi Niniwe liña.

37. Ja se sündis, kui ta omma
jummalä Nisroki koias
kummardas, et Adramelek ja

Saretser temmä poiad tedda
moögaga mahhalöid; ja
nemmad peäsesid ärra Ararati
male, ja temmä poeg
Esaraddon sai kunningaks ta
assemele.

20. Peatük.

Hiskia ello-aeg pikkendatakse.

1. Neil päiwil sai Hiskia haigeks
surremisse peäle; ja Amotsi
poeg Jesaia se prohwet tulli ta
jure ja ütles ta wasto: Nenda
ütleb Jehowa, anna käsko

omma koiale, sest sa pead
surrema ja ei mitte ellama.

2. Ja ta pöris ommad silmad
seina pole ja pallus Jehowat ja
ütles:

3. Oh, Jehowa, et mötle, kuidä
ma sinno ees ollen ellanud töe
sees ja hea kohtlase
süddamega, ja teinud, mis so
melest hea; ja Hiskia nuttis
sure nuttoga.

4. Ja Jesaia ei olnud weel
mitte keskmissest ouest
wäljaläinud: Siis sai Jehowa
sanna ta kätte ja ütles:

5. Minne taggasi ja ütle mo
rahwa würsti Hiskiale: Nenda

ütleb Jehowa so issa Taweti Jummal: Ma ollen so palwed kuulnud, ma ollen so silma-wet näinud; Wata, ma tahhan sind terweks tehha, kolmandamal päwal pead sa üllesminnema Jehowa kotta.

6. Ja ma tahhan so päwade jure lissata wiisteistkümmend aastat, ja sind ja sesinnatse liña Assuri kunninga käest ärrapeästa, ja se liña kaitsda isseennese pärrast ja omma sullase Taweti pärrast.

7. Ja Jesaia ütles: Wötke wigi-marjade kakko; ja nemmad wötsid ja pannid paise peäle, ja ta sai terweks.

8. Ja Hiskia olli öölnud Jesaia wasto: Mis on se märk, et Jehowa mind terweks teeb? ja et ma kolmandal päwal saan üllesmiña Jehowa kotta?

9. Ja Jesaia ütles: Se olgo sulle märgiks Jehowa käest, et Jehowa se asja teeb, mis ta räkinud: Kas se warri peab kümme püggalat eddasi minnema, ehk kümme püggalat taggasi minnema?

10. Ja Hiskia ütles: Se on kerge assi warjule, et ta kümme püggalat eddasi lähhäb;

ei mitte nenda, waid mingo se warri jälle taggasi kümme püggalat.

11. Ja Jesaia se prohwet hüdis Jehowa pole, ja ta laskis se warjo neist pügcalaist, mis ta Ahasi tunni-pakkus olli eddasi läinud, jälle taggasi miña kümme püggalat.

12. Sel aial läkkitas Perodak Paladan, Pabeli kunninga Paladani poeg ramatud ja andid Hiskia kätte, sest ta olli kuulnud, et Hiskia haige olnud.

13. Ja kui Hiskia nende könne sai kuulnud, siis näitis ta neile keik omma warrandusse koia, höbbedat, ja kulda, ja kallid-rohhud ja parremat ölli, ja keik sedda kodda, kus ta söa riistad sees ollid, ja keik, mis ta warranduste seest leiti; ei olnud middagi, mis Hiskia neile ep olleks näitnud ommas koias ja keiges ommas wallitsusses.

14. Siis tulli prohwet Jesaia kunninga Hiskia jure ja ütles ta wasto: Mis rägiwad need mehhed, ja kust nemmad so jure tullewad? ja Hiskia ütles: Nemmad on kaugelt maalt Pabelist tulnud.

15. Ja temma ütles: Mis on

nemmad so koias näinud? ja Hiskia ütles: Nem~ad on keik näinud, mis mo koias, ei olle middagi, mis ma polleks neile näitnud, omma warranduste seas.

16. Ja Jesaia ütles Hiskia wasto: Kule Jehowa sanna.

17. Wata, päwad tullewad, et keik, mis so koias on, ja mis so wannemad kokkopannud tännapäwani, peab Pabeli ärrawitama; ei pea ühtegi järrelejäma, ütleb Jehowa.

18. Ja nemmad wötwad monned so poegadest, kes so ihhust wäljatullewad, mis sinna sünnitad, ja need peawad üllemad-teenrid ollema Pabeli kunninga kunninglikkus koias.

19. Ja Hiskia ütles Jesaia wasto: Jehowa sanna on hea, mis sa olled räkinud; ja ütles: Eks olle nenda? kui agga rahho ja tödde peab ollema minno päiwil.

20. Ja mis weel tulleks Hiskiaist öölda, ja keik ta wäggi, ja kuidas ta se tigi teinud ja se weekaewando, ja wet saatnud liina sisse jooksmas: eks need asjad olle ülleskirjutud Juda kuningatte asjade aia-

ramatusse?

21. Ja Hiskia läks maggama omma wannemattega, ja ta poeg Manasse sai kuningaks temma assemele.

21. Peatük.

Kaks Juda kuningast, Manasse ja temma poeg Amon.

1. Manasse olli kaksteistkümmend aastat wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses wiis aastat kuetkümmend Jerusalemmas; ja ta emma nimmi olli Ewsiba.

2. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees nende pagganatte hirmsaid teggusid möda, mis Jehowa Israeli laste eest olli ärraaianud.

3. Ja ta ehhtas jälle ülles need kõrged paigad, mis ta issa Hiskia olli ärrarikkunud; ja teggi altarid ülles Paalile, ja kaswatas ühhe ie, nenda kui Israeli kuningas Ahab teinud, ja kummardas keige taewa wäe ette ja tenis neid.

4. Ja ta ehhtas altarid ülles Jehowa kotta, kennest Jehowa olli üttelnud: Jerusalemma

tahhan ma omma nimme panna.

5. Temma ehhtas ka altarid ülles keige taewa wäele neisse kahte Jehowa koia oue.

6. Ja laskis omma poia tullest läbbi käia, ja lausus pilwest ja ussidega, ja seadis pommisejad noiad ja teädma-mehhed, ta teggi wägga paljo kurja Jehowa silma ees ja ärritas tedda.

7. Ta panni ka se ie nikkertud kuio, mis ta teinud, siñna kotta, kennest Jehowa olli öölnud Taweti ja ta poia Salomoni wasto: Seie kotta ja Jerusalemma, mis ma keikist Israeli suggu-arrudest ollen ärrawallitsenud, tahhan ma omma nimme panna iggaweste.

8. Ja ma ei tahha mitte ennam Israeli jalga lasta likuda siit maalt, mis ma nende wannemille ollen annud, kui nemmad agga wötwad piddada ja tehha, keik sedda möda, mis ma neid käsknud, ja keik kasso-öppetust möda, mis mo sullane Moses neid on käsknud.

9. Agga nemmad ei wötnud kuulda: Sest Manasse satis neid eksima, et nemmad kurja

teggid ennam kui need pagganad, mis Jehowa Israeli laste eest olli ärrakautanud.

10. Ja Jehowa räkis omma sullaste prohwetide läbbi ja ütles:

11. Et Juda kuningas Manasse needsinnatsed hirmsad asjad on teinud pahheminne kui keik sedda, mis Emorid teinud, kes enne tedda olnud, ja on ka Juda saatnud patto teggema omma sitta-jummalattega:

12. Sepärrast ütleb Jehowa Israeli Jummal nenda: Wata, ma tahhan kurja Jerusalemma ja Juda peäle sata, et keikide kaks körwa, kes sedda kuulwad, peawad kummisema.

13. Ja tahhan Samaria nöri tombada Jerusalemma peäle, ja Ahabi koia lodi, ja Jerusalemma ärrapühkida, nenda kui se ärrapühhib, kes waagna ärrapühhib ja sedda kummuliste pörab.

14. Ja tahhan mahhajätta, mis mo pärrisossast üllejänud, ja neid nende waenlaste kätte anda; ja nemmad peawad sama risutawaks ja pu paljaks keikile omma waenlastele.

15. Sepärrast et nemmad kurja

on teinud minno silma ees, ja mind ärritanud sest päwast, kui nende wannemad Egiptussest väljatulnud tännapäwani.

16. Ja Manasse wallas ka üpris wägga paljo wagga werd ärra, senni kui ta Jerusalemma ühhest otsast teise täitis, ilma temma pat, misga ta Juda satis patto teggema, et nemmad Jehowa silma ees kurja teggid.

17. Ja mis weel tulleks Manassest üttelda, ja keik mis ta teinud, ja temma pattud, mis ta teggi, eks need asjad olle kirjutud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse?

18. Ja Manasse läks maggama omma wannemattega ja tedda maeti mahha temma koia rohho-aeda Usa rohho-aeda; ja temma poeg Amon sai kuningaks ta assemele.

19. Amon olli kaks aastat kolmatkümmend wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses kaks aastat Jerusalemmas: ja ta emma nimmi olli Mesullemet Arutsi tüttar Jotbast.

20. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees nenda kui ta issa Manasse olli teinud.

21. Ja käis keige tee peäl, mis peäl ta issa käinud, ja tenis need sitta-jummalad, mis ta issa olli teninud, ja kummardas nende ette.

22. Ja ta jättis Jehowat omma wannematte Jummalat mahha, ja ei käinud mitte Jehowa tee peäl.

23. Ja Amoni sullased piddasid sallaja kurja nou ta wasto ja tapsid kuningast ärra temma koias.

24. Ja selle Ma rahwas löi keik need mahha, kes sallaja kurja nou piddanud kunninga Amoni wasto, ja se Ma rahwas tõstsid temma poia Josia kuningaks ta assemele.

25. Ja mis weel tulleks Amonist öölda, mis ta teinud, eks need asjad olle kirjutud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse?

26. Ja tedda maeti mahha temma hauda Usa rohho-aeda, ja ta poeg Josia sai kuningaks temma assemele.

22. Peatük.

Josia kallis wallitsuse hakkatus.

1. Josia olli kahheksa aastat wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses ühhe aasta neljatkümmend Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Jedida Adaja tüttar Potskatist.

2. Ja ta teggi, mis öige Jehowa silma ees, ja käis keige omma issa Taweti tee peäl, ja ei lahkund mitte ärra ei parremat egga wassakut kät.

3. Ja se sündis Josia kunninga kahheksateistkümnemal aastal, et kuningas läkkitas Mesullami poia Atsalja poia Sawani se kirjutaja Jehowa kotta, ja ütles:

4. Minne ülles üllema-preestri Ilkia jure, et ta peab keik rahha ühte arwama, mis on todud Jehowa kotta, mis need läwwe-hoidjad rahwa käest koggunud:

5. Ja et nemmad sedda nende kätte andwad, kelle holeks se töö on, kes Jehowa koia üllewatajad on, et need sedda andwad neile, kes tewad tööd, mis Jehowa koias on tehja, et nemmad kohhendawad selle koia laggunud kohhad.

6. Puseppadele ja hone-ehhitajattele ja müriseppadele, ja et nemmad ostwad puud ja

tahhutud kiwwid, et nemmad sedda kodda wötwad kohhendada.

7. Agga nendega ei petud mitte arro, se rahha anti nende kätte; sest nemmad teggid keik truiste.

8. Ja üllema-preester Ilkia ütles Sawani kirjutaja wasto: Ma ollen kässö-öppetusse ramato leidnud Jehowa koias; ja Ilkia andis se ramato Sawani kätte ja ta lugges sedda.

9. Ja kirjutaja Sawan tuli kunninga jure ja tõi kuningale wastust taggasi ja ütles: So sullased on se rahha wälja puistanud, mis seält koias leitud, ja sedda annud nende kätte, kelle holeks se töö on, kes Jehowa koia üllewatajad.

10. Ja kirjutaja Sawan andis kuningale teäda ja ütles: Preester Ilkia on mulle ühhe ramato annud; ja Sawan lugges sedda kunninga ette.

11. Ja se sündis, kui kuningas se kässö-öppetusse ramato sannad kulis, et ta ommad rided löhki kärristas.

12. Ja kuningas käskis preestri Ilkia, ja Sawani poega Ahikami, ja Mikaja poega

Akbori, ja Sawani sedda kirjotajat, ja kunninga sullast Asaja ja ütles:

13. Minge, küssige Jehowat minno eest, ja rahwa eest ja keige Juda eest sesinnatse ramato sannade pärrast, mis leitud; sest Jehowa tulline wihha on suur, mis meie wasto süttind põllema, sepärrast et meie wannemad ei olle selle ramato sanno kuulnud, et nemmad olleksid teinud keik sedda möda, mis on ülleskirjotud meie ette.

14. Siis läks preester Ilkia, ja Ahikam, ja Akbor, ja Sawan, ja Asaja ühhe prohweti naesterahwa Hulda jure, kes olli Arasi poia Tikwa poia Sallumi riette hoidja naene (ja ta ellas Jerusalem~as teises liina jaus) ja räkisid temmaga;

15. Ja temma ütles nende wasto: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal, üttelge selle mehhele, kes teid mo jure lähhätand:

16. Nenda ütleb Jehowa: Wata, ma tahhan kurja sata sesinnatse paiga peäle ja temma rahwa peäle, keik selle ramato sanno möda, mis Juda

kunningas on luggenud.

17. Se eest et nemmad mind on mahhajätnud ja teiste jummalattele suitsetanud, et nemmad mind ärritanud keige omma kätte töga; sest on mo tulline wihha süttind põllema sesinnatse paiga wasto, ja ei pea mitte ärrakustuma.

18. Agga Juda kunninga wasto, kes teid on lähhätand Jehowat küssima, selle wasto üttelge nenda: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal neist sannust, mis sa kuulnud:

19. Sepärrast et so südda on pehmeks lõnud, ja olled ennast Jehowa ees allandanud, kui sa kuulsid, mis ma sellesinnatse paiga wasto räkinud ja selle liina rahwa wasto, et nemmad peawad ärrahäwwitamisse ja ärrawandumisse alla sama, ja olled ommad rided lõhki kärristanud ja mo ees nutnud: Sis ollen ma sind ka kuulnud, ütleb Jehowa.

20. Sepärrast wata, ma tahhan sind ärrakorristada so wannematte jure, ja sa pead omma hauda sama korristud rahho sees, et so silmad ei pea nähha sama keik sedda

kurja, mis ma sesinnatse paiga peäle tahhan sata. Ja nemmad töid kuningale wastust taggasi.

23. Peatük.

Josia püab wägga omma allamatte parrandamist, temma assemele saab Joahas, kes wägga kurri.

1. Ja kuningas läkkitas neid, kes keik Juda ja Jerusalemma wannemad temma jure piddid kogguma.

2. Ja kuningas läks ülles Jehowa kotta, ja keik Juda mehhed ja keik Jerusalemma rahwas temmaga, ja preestrid ja prohwetid ja keik rahwas, ni hästi wähhemad kui suremad; ja ta lugges nende kuuldes keik seädusse ramato sannad, mis Jehowa koiast leitud.

3. Ja kuningas seisis ausamba jures ja teggi seädusse Jehowa ees, et nemmad piddid käima Jehowa järrel ja piddama temma kässud, ja ta tunnistussed ja ta seädmissed keigest süddamest ja keigest hingest, ja kindlaste piddama selle seädusse sannad, mis

kirjotud on selle ramatusse; ja keik rahwas heitsid senna seädusse alla.

4. Ja kuningas käskis üllemat-preestri Ilkia ja need preestrid, kes ollid teisest korrast, ja need läwwe-hoidjad, et nem~ad piddid Jehowa templist wäljatoma keik need riistad, mis ollid tehtud Paalile, ja iele ja keige taewa wäele; ja ta põlletas neid ärra Jerusalemma tagga Kidroni wäljade peäl, ja laskis nende põrmo Peteli wia.

5. Ja lõppetas ärra need pappid, kedda Juda kuningad ollid seädnud, et piddi suitsetama kõrge paikade peäl Juda liännade sees ja Jerusalemma ümberkaudo; ja neid ; kes suitsetasid Paalile, päikessele, ja kule, ja taewatähtedele ja keige taewa wäele.

6. Ja ta laskis se ie kuio Jehowa koiast wäljawia Jerusalemma tahha Kidroni jõe jure, ja põlletas sedda ärra Kidroni jõe jures ja teggi sedda pihhuks põrmuks, ja wiskas se põrmo alwade innimeste haudade peäle.

7. Ja kiskus nende pordo-

meeste maiad mahha, mis ollid Jehowa koia liggi, kus naesed kangast kuddusid ie kuiule maiaks.

8. Ja ta laskis keik preestrid tulla Juda liñnadest, ja teggi rojaseks need kõrged paigad, kus preestrid ollid suitsetanud Kebast Persebast sadik; ja ta kiskus mahha kõrged paigad wärrawatte jures, mis liñna üllema Josua wärrawa su ees, mis wassakut kät on sel, kes liñna wärrawast sisse lähhäb.

9. Agga kõrge paikade preestrid ei ohwerdanud mitte Jerusalemmas Jehowa altari peäl, waid nemmad said omma wendade seas hapnematta leiwad süa.

10. Ta teggi ka Taweti paika rojaseks, mis Innomi laste orgus, et ükski ei piddand laskma omma poega egga omma tüttart käia tullest läbbi Molekile.

11. Ta lõppetask ka ärra need hobboosed, mis Juda kuningad ollid pannud päikessele siñna, kust Jehowa kotta minnakse, üllema-teenri Netanmeleki toa jures, kes Parwarimis; ja need päikesse wankrid põlletas ta

tullega ärra.

12. Ja need altarid, mis Ahasi üllema toa kattukse peäl, mis Juda kuningad ollid teinud, ja need altarid, mis Manasse olli teinud Jehowa koia kahhe oue peäle, neid kiskus kuningas mahha; ja läks ruttuste seält ärra ja laskis nende põrmo wissata Kidroni jökke.

13. Ja kuningas teggi rojaseks need kõrged paigad, mis Jerusalemma ees, mis ollid parremat kät Massiti mäe pool, mis Israeli kuningas Salomon olli üllesehhitand Astarotile Sidonide läila-jummalale, ja Ramosile Moabi läila-jummalale, ja Miikomile Ammoni laste hirmsa jummalale.

14. Ta murdis ka need ebbausso-sambad katki ja raius need ied ärra, ja täitis nende asset innimeste ludega.

15. Ja ta kiskus ka mahha se altari, mis Petelis, sedda kõrge paika, mis Nebati poeg Jarobeam olli teinud, kes Israeli satis patto teggema, ni hästi se altari kui se kõrge paiga; ja põlletas se kõrge paiga ärra, ta teggi sedda pihhuks põrmuks, ja põlletas se

ie ärra.

16. Ja Josia olli taggasi waatnud ja näinud need hauad, mis seäl mäe peäl, ja ta läkkitas siñna ja laskis need luud nende haudade seest tua, ja neid seäl altari peäl põlletada, ja nenda teggi ta sedda rojaseks, Jehowa sanna järrele, mis se Jummal mees olli hüüdud, kes need sannad hüdis.

17. Ja ta ütles: Mis märgi-kiwwi on se, mis ma nään? ja liñna mehhed ütlesid ta wasto: Se on selle Jummal mehe haud, kes Juda-maalt tuli ja hüdis need sannad, mis sinna nüüd olled teinud selle altariga Petelis.

18. Ja ta ütles: Laske tedda seista, ükski ärgo likutago temma luid; nenda peästsid nemmad temma luud ja selle prohweti luud, kes Samariast tulnud.

19. Ja Josia satis ka ärra keik nende kõrge paikade koiad, mis Samaria liñnade sees, mis Israeli kuningad ollid teinud ärritamisseks, ja teggi nendega keik sedda teggemist möda, mis ta olli Petelis teinud.

20. Ja temma tappis nende altaride peäl keik nende kõrge paikade preestrid, mis seäl ollid, ja põlletas ärra innimeste luid nende peäl, ja läks taggasi Jerusalemma.

21. Ja kuningas käskis keik rahwast ja ütles: Piddage Pasa Jehowale omma Jummalale, nenda kui kirjutud on sesinnatse seädusse ramatusse.

22. Sest nisuggust Pasa es olle petud kohtomoistjatte aiast, kes Israelile kohhut moistsid, egga keige Israeli kuningatte ja Juda kuningatte aial.

23. Agga kahheksateistkümmenal Josia kunninga aastal peti sesinnane Pasa Jehowale Jerusalemmas.

24. Ja Josia pühkis ka ärra pom~isejad noiad, ja teädma-mehhed, ja Terawi-kuiud, ja sitta-jum~alad ja keik need läilad-jum~alad, mis nähti Juda-maal ja Jerusalemmas: et ta piddi kinnitama need kässo-öppetusse sannad, mis kirjutud se ramato sisse, mis preester Ilkia Jehowa koiast leidis.

25. Ja temma sarnast kuningast ei olnud enne tedda, kes nenda olleks

Jehowa pole pöörnud keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest ja keigest ommast wäest, keik Mosesse kasso-öppetust möda; ja temma järrele ei olle ta sarnast tousnud.

26. Ommeti ei pöörnud Jehowa mitte ommast surest tullisest wihhast, misga temma wihha süttis põllema Juda wasto, keige ärritamisse pärrast, misga Manasse tedda ärritanud.

27. Ja Jehowa ütles: Ma tahhan ka Juda omma Palle eest ärrasata, nenda kui ma Israeli ollen ärrasaatnud; ja tahhan sesinnatse Jerusalemma liina, mis ma olin ärrawallitsenud, ärrapölgada ja sedda kodda, kellest ma ollen öölnud: Seäl peab mo nimmi ollema. 28. Ja mis weel tulleks Josiast öölda, ja keik mis ta teinud, eks need asjad olle kirjutud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse.

29. Temma päiwil läks Egiptusse kuningas Warao Neko ülles Assuri kunninga wasto Wratti jõe jure; ja kuningas Josia läks temma wasto, ja Neko surmas tedda

ärä Megiddusse, kui ta tedda sai näinud.

30. Ja ta sullased wisid tedda töldas surnud ärä Megiddust ja töid tedda Jerusalemma, ja nemmad matsid tedda mahha ta hauda, ja selle Ma rahwas wötsid Josia poia Joahasi ja woidsid tedda kuningaks temma issa assemele.

31. Joahas olli wanna kolm aastat kolmatkümmend, kui ta kuningaks sai, ja wallitses kolm kuud Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Amutal Irmeja tüttar Libnast.

32. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees keik sedda möda, kui ta wannemad ollid teinud.

33. Ja Warao Neko laskis tedda kinnisidduda Riblas Amati maal, et ta ei piddand Jerusalemmas wallitsema; ja panni se Ma peäle rahha-makso sadda talenti hõbbekat ja ühhe talenti kulda.

34. Ja Warao Neko töstis Josia poia Eljakimi kuningaks ta issa Josia assemele, ja panni temmale teise nimme Jojakim; agga Joabasi wöttis ta ennesega, ja kui ta Egiptusse-male sai, siis surri ta siina

ärä.

35. Ja Jojakim andis se hõbbeda ja kulla Waraule: agga ta arwas Ma rahwa peäle, et nemmad piddid se rahha Warao su-sanna möda andma, sedda möda kui iggamehhe peäle arro tehti, aias ta se Ma rahwa käest ülles sedda hõbbedat ja kulda, et ta woiks Warao Nekule anda.

36. Jojakim olli wanna wiis aastat kolmatkümmand, kui ta kuningaks sai, ja wallitses üksteistkümmand aastat Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Sebuda Pedaja tüttar Rumast.

37. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees keik sedda möda, kui ta wannemad ollid teinud.

24. Peatük.

Judide wangi-pölli Jojakimi ja Jojakini aial.

1. Temma päiwil tulli Pabeli kuningas Nebukadnetsar ülles, ja Jojakim sai temmale allamaks kolm aastat: ja ta tagganes ärä ja panni temma wasto.

2. Ja Jehowa läkkitas ta peäle Kaldea wäehulgad ja Siria wäehulgad ja Moabi wäehulgad ja Ammoni laste wäehulgad, ja läkkitas neid Juda wasto, neid ärrahukkama, Jehowa sanna järrele, mis ta omma sullaste nende prohwetide läbbi olli räkinud.

3. Sest se sündis Jehowa su-sanna järrele Juda wasto, et ta neid omma Palle eest pididi ärrasaatma Manasse pattude pärrast, keik sedda möda, kui ta olli teinud;

4. Ja ka se wagga were pärrast, mis ta ärrawallanud ja Jerusalemma wagga werrega täitnud, ja Jehowa ei tahtnud mitte andeks anda.

5. Ja mis weel tulleks Jojakimist öölda, ja keik mis ta teined, eks need asjad olle kirjutud Juda kuningatte asjade aia-ramatusse?

6. Ja Jojakim läks maggama omma wannemattega, ja temma poeg Jojakin sai kuningaks ta assemele.

7. Ja Egiptusse kuningas ei wötnud mitte ennam ommalt maalt wäljatulla: sest Pabeli kuningas olli Egiptusse jõest

Wratti jöest sadik keik käest ärrawötnud, mis Egiptusse kunninga pärralt olli olnud.

8. Jojakim olli

kahheksateistkümmend aastat wanna, kui ta kunningaks sai, ja wallitses kolm kuud

Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Neusta Elnatani tüttar Jerusalemmast.

9. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees keik sedda möda, kui ta issa teinud.

10. Sel aial tullid Pabeli kunninga Nebukadnetsari sullased ülles Jerusalemma, ja se lin sai kinnipandud.

11. Ja Pabeli kunningas Nebukadnetsar tulli se liña wasto, kui ta sullased seäl liña al ollid.

12. Ja Juda kunningas Jojakin läks wälja Pabeli kuñinga wasto, temma isse, ja ta emma, ja ta sullased, ja ta pealikkud ja ta üllemad-teenrid; ja Pabeli kunningas wöttis tedda ennesega ärra omma wallitsusse kahheksamal aastal.

13. Ja laskis seält ärrawia keik Jehowa koia warrandussed ja kunninga koia warrandussed, ja raius katki keik kuld-riistad, mis

Israeli kunningas Salomon olli teinud Jehowa templis, nenda kui Jehowa olli räkinud.

14. Ja ta wiis ärra keik Jerusalem~a rahwast, ja keik würstid ja keik wäggewad wahwad mehhed, küm~etuhhat wangi, ja keik puseppad ja raudseppad; ei jänud muud jälle kui alwad Ma rahwas.

15. Ta wiis ka Jojakini ärra Pabeli, ja kunninga emma, ja kunninga naesed, ja ta üllemad-teenrid ja selle Ma sured issandad wiis ta wangi Jerusalemmast Pabeli.

16. Ja wahwo mehhi keik olli seitsetuhhat, ja puseppi ja raudseppi tuhhat; keik need ollid wäggewad mehhed, kes sötta kölbasid, ja Pabeli kunningas wiis neid wangi Pabeli.

17. Ja Pabeli kunningas töstis Matanja ta issa wenna temma assemele kunningaks ja pañi temmale teise nimme Sidkia.

18. Sidkia olli ühhe aasta kolmatkümmend wanna, kui ta kunningaks sai, ja wallitses üksteistkümmend aastat Jerusalemmas; ja ta emma nimmi olli Amutal Irmeja tüttar

Libnast.

19. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees keik sedda möda, kui Jojakim teinud.

20. Sest se sündis nenda Jerusalema~aga ja Judaga Jehowa wihha pärrast, senni kui ta neid omma Palle eest ärraheitis; ja Sidkia pani Pabeli kunninga wasto.

25. Peatük.

*Jerusalema~a ärrahäwwitaminne:
Judid wiakse wangi.*

1. Ja se sündis temma wallitsusse ühheksamal aastal kümnemal kümnema ku päwal, et Pabeli kunningas Nebukadnetsar tulli, temma ja keik ta wäggi Jerusalemma wasto, ja löi leri temma wasto ülles; ja nemmad ehhtasid ülles pu tornid temma wasto ümberringi.

2. Ja nemmad pannid se liina kinni kunninga Sidkia ühheteistkümnemast aastast sadik.

3. Selle ku ühheksamal päwal sai nälg woimust liinas, ja selle Ma rahwale ei olnud

leiba.

4. Siis tungisid nemmad wäggise liina sisse, ja keik söamehhed pöggenesid öse sedda teed wärrawa pole nende kahhe müri wahhel, mis kunninga rohho-aia jures, (ja Kaldea-rahwas ollid ümberringi liina wasto) ja kunningas läks laggeda Ma teed.

5. Ja Kaldea wäggi aias kunningast takka ja said tedda kätte Jeriko laggeda Ma peäl, ja keik temma wäggi läks laiale ta jurest ärra.

6. Ja nemmad wötsid kunningast kinni ja wisid tedda ülles Pabeli kunninga jure Ribla, ja moistsid temma peäle kohhut.

7. Ja Sidkia poiad tapsid nemmad ta silma ees ärra, ja Sidkia silmad laskis ta pimmedaks tehja, ja tedda kahhe wask-ahhelaga kinnipanna ja tedda Pabeli wia.

8. Ja seitsmel wiendama ku päwal, se on Pabeli kunninga, Nebukadnetsari kunninga ühheksateistkümnemes aasta, siis tulli kunninga wahhimeeste pealik Nebusaradan Pabeli kunninga sullane Jerusalemma,

9. Ja põlletas ärra Jehowa koia ja kunninga koia ja keik Jerusalemma koiad, ka keik suurte issandatte koiad põlletas ta ärra tullega.

10. Ja keik Kaldea wäggi, mis kunninga wahhimeeste pealikkul olli, kiskusid Jerusalemma mürid ümberringi mahha.

11. Ja muud rahwast, mis liña jällejäänud, ja need kargajad, kes ollid ärrakarganud Pabeli kunninga jure, ja mis mu rahwas olli, wiis Nebusaradan kunninga wahhimeeste pealik wangi.

12. Ja selle Ma alwast rahwast jättis kunninga wahhimeeste pealik monned jälle wina-mäggede ja põldude harriaks.

13. Ja need wask-sambad, mis Jehowa koias, ja need jallad ja wask-merre, mis Jehowa koias, murdsid Kaldea-mehhed katki ja wisid nende wasse Pabeli.

14. Ja need pottid, ja labbidad, ja noad, ja suitsetamisse-rohho kausid ja keik wask-riistad, misga tenistust tehti, wötsid nemmad ärra.

15. Ja need süttepannud ja need pekkid, mis selgest kullast ja mis selgest hõbbedast ollid,

wöttis kunninga wahhimeeste pealik ärra.

16. Need kaks sammast, ühhe merre ja need jallad, mis Salomon olli lasnud tehha Jehowa koia tarwis; keige nende riistade waske ei woind ülleswagida.

17. Ühhe samba kõrgus olli kahheksateistkümmend künart, ja se nup temma peäl olli wassest, ja se nuppo kõrgus olli kolm künart, ja se wörk ja kranati-ounad nuppo külges olli ümberringi, keik wassest; ja nizam~oti olli teisel sambal wörgoga.

18. Ja kunninga wahhimeeste pealik wöttis ka ärra üllema-preestri Seraja ja preestri Sewanja teisest korrast, ja kolm läwwe-hoidjat.

19. Ta wöttis ka liñnast ühhe üllema-teenri, kes olli üllewataja ülle söameeste, ja wiis meest neist, kes ikka kunninga silma ees ollid, mis liñnast leiti, ja wäe pealikko kirjotaja, kes se Ma rahwast söa tarwis ülleskirjotas, ja kuuskümmend meest neist Ma rahwast, mis linnast leiti.

20. Ja kunninga wahhimeeste

pealik Nebosadaran wöttis neid ja wiis neid Pabeli kunninga jure Ribla.

21. Ja Pabeli kuningas löi neid mahha ja surmas neid ärra Riblasse Amati male: nenda läks Juda ommalt maalt wangi.

22. Ja nende rahwa ülle, mis Juda male jällejäeti, mis Nebukadnetsar Pabeli kuningas jällejättis, panni ta üllemaks Sawani poia Ahikami poia Kedalja.

23. Ja kui keik Juda wäe pealikkud said kuulda, nemmad ja nende mehhed, et Pabeli kuningas olli Kedalja üllemaks pannud, siis tullid nemmad Kedalja jure Mitspa: Kui Ismael Netanja poeg, ja Karei poeg Joanan, ja Tanumeti poeg Seraja se Netowati-mees, ja Maakati poeg Jaasanja, nemmad ja nende mehhed.

24. Ja Kedalja wandus neile ja nende meestele ja ütles neile: Ärge kartke Kaldea-rahwa allamad olles, jäge seie male ja jäge Pabeli kunninga allamaks, siis peab teil hea pölle ollema.

25. Ja se sündis seitsmel kuul,

et Ismael tulli, kes Netanja poeg, kes Elisama poeg kuninglikkust soust, ja kümme meest temmaga, ja löid Kedalja mahha, et ta ärrasurri, ja need Judid ja Kaldea-mehhed, kes ta jures ollid Mitspas.

26. Siis wötsid keik rahwas kätte, ni hästi wähhemad kui suremad ja wäe pealikkud, ja tullid Egiptusse: sest nemmad kartsid Kaldea-rahwa eest.

27. Ja se sündis seitsmel aastal neljatkümmend, pärrast sedda, kui Juda kuningas Jojakin olli wangi widud, seitsmel kahheteistkümnema ku päwal kolmatkümmend, et Pabeli kuningas Ewilmerodak sel aastal, kui ta kuningaks sai, Juda kunninga Jojakini Pea wangikoiast üllestöstis,

28. Ja räkis temmaga lahkeste ja panni temma aujärje ülle nende kuningatte aujärre, kes ta jures Pabelis.

29. Ja ta wahhetas omma wangipölwe rided, ja söi allatsi leiba temma ees keige omma ello aia.

30. Ja ta toidussega olli se luggu: temma toidus anti temmale allatsi kunninga käest

Teine Kunningatte Ramat

iggal päwal päwa ossa keige
temma ello aia.

Teise Kunningatte Ramato Ots.

Essimenne Aia Ramat.

1. Peatük.

*Essimeste peawannematte
souwössa-arro.*

1. Adam, Set, Enos.
2. Kenan, Maalalel, Jered,
3. Enok, Metusala, Lemek,
4. Noa, Sem, Ham ja Jewet.
5. Jeweti poiad on Komer ja
Magog, ja Madai, ja Jawan, ja
Tubal, ja Mesek ja Tiras.
6. Ja Romeri poiad on
Askenas, ja Tiwat ja Togarma.
7. Ja Jawani poiad on Elisa ja
Tarsisa, Kittim ja Rodanim.
8. Hami poiad on Kus ja
Mitsraim, Put ja Kanaan.
9. Ja Kusi poiad on Seba, ja
Hawila, ja Sabta, ja Rama ja
Sabteka, ja Rama poiad on
Seba ja Tedan.
10. Ja Kus sünnitas Nimrodi,
se hakkas wäggewaks sama Ma
peäl.
11. Ja Mitsraim sünnitas

- Ludimi, ja Anamimi, ja Leabimi,
ja Nawtuhimi,
12. Ja Patrusimi, ja Kasluhimi
(kust suggust Wilistid
wäljatulnud) ja Kawtorimi.
13. Ja Kanaan sünnitas Sidoni
omma essimesse poia, ja Hetti,
14. Ja Jebusi, ja Emori, ja
Kirgasi,
15. Ja Iwwi, ja Arki, ja Sini,
16. Ja Arwadi, ja Semari, ja
Hamati.
17. Semi poiad on Elam, ja
Asur, ja Arpaksad, ja Lud, ja
Aram, ja Uts, ja Huul, ja Keter
ja Mesek.
18. Ja Arpaksad sünnitas Sela,
ja Sela sünnitas Eberi.
19. Ja Eberil sündis kaks
poega, essimesse nimmi olli
Peleg, sest temma aeges jaeti
se Ma ärra, ja ta wenna nimmi
olli Joktan.
20. Ja Joktan sünnitas
Almodadi, ja Selewi, ja
Hatsarmaweti, ja Jara,

21. Ja Aborami, ja Usali, ja Tikla,
 22. Ja Ebali, ja Abimaeli, ja Seba,
 23. Ja Owiri, ja Awila ja Jobabi; keik need on Joktani poiad.
 24. Sem, Arpaksad, Sela,
 25. Eber, Peleg, Reu,
 26. Serug, Naor, Tara,
 27. Abram, sesamma on Abraam.
 28. Abraami poiad on Isaak ja Ismael.
 29. Need on nende sündimised: Ismaeli essimenne poeg on Nebajot, ja Kedar, ja Adbeel, ja Mibsam,
 30. Misma ja Tuma, Massa, Adad, ja Tema,
 31. Jetur, Nawis ja Kedma, needsammad on Ismaeli poiad.
 32. Ja Ketura Abraami lianaese poiad on need: temma tõi ilmale Simrani, ja Joksani, ja Medani ja Midjani, ja Isbaki ja Sua; ja Joksani poiad on Seba ja Tedan.
 33. Ja Midjani poiad on Ewo, ja Ewer, ja Anok, ja Abida ja Eldaa: need keik on Ketura poiad.
 34. Ja Abraam sünnitas Isaaki,

Isaaki poiad ollid Esaw ja Israel.
 35. Esawi poiad ollid Eliwas, Ruel, ja Jeus, ja Jalam ja Kora.
 36. Eliwasi poiad ollid Teman ja Omar, Sebi ja Katam, Kenas, ja Timna ja Amalek.
 37. Rueli poiad ollid Nahat, Sera, Samma ja Missa.
 38. Ja Seiri poiad ollid Lotan, ja Sobal, ja Sibon, ja Ana ja Tison, ja Etser ja Tisan.
 39. Ja Lotani poiad on Hori ja Hemam, ja Lotani ödde olli Timna.
 40. Sobali poiad ollid Alwan, ja Manaat, ja Ebal, Sewi ja Onam, ja Siboni poiad ollid Aja ja Ana.
 41. Ana poiad ollid Tison, ja Tisoni poiad Amran, ja Esban, ja ltran ja Keran. 42. Etseri poiad ollid Pilhan, ja Saawan ja Akan: Tisan poiad ollid Uts ja Aran.
 43. Ja needsinnatsed on need kunningad, kes Edomi maal wallitsenud, enne kui kunningas wallitses Israeli laste üle: Pela Peori poeg, ja temma liina nimmi olli Tinnaba.
 44. Ja Pela surri ärra, ja temma assemele sai

kunningaks Sera poeg Jobab Potsrast.

45. Ja Jobab surri, ja ta assemele sai kuningaks Usam Temani maalt.

46. Ja Usam surri ärra, ja ta assemele sai kuningaks Pedadi poeg Adad, kes Midjanit mahhalöi Moabi wäljale, ja temma liña nimmi olli Awit.

47. Ja Adad surri ärra, ja ta assemele sai kuningaks Samla Masrekast.

48. Ja Samla surri ärra, ja ta assemele sai kuningaks Saul Reobotist, mis jõe äres.

49. Ja Saul surri ärra, ja ta assemele sai kuningaks Akbori poeg Paallanan.

50. Ja Paallanan surri ärra, ja ta assemele sai kuningaks Adad, ja temma liña nimmi olli Pai, ja ta naese nimmi Meetabeel Matredi tüttar, kes olli Meahabi tüttar.

51. Kui Adad ärrasurri, siis said würstiks Edomi male, würst Timna, würst Alja, würst Itet,

52. Würst Oolibama, würst Ela, würst Pinon,

53. Würst Kenas, würst Teman, würst Mibsar,

54. Würst Magdiel, würst Iram:

need ollid Edomi würstid.

2. Peatük.

Jakobi poiad: Juda souwössarro.

1. Need ollid Israeli poiad: Ruben, Simeon, Lewi ja Juda, Isaskar ja Sebulon.

2. Tan, Josep ja Penjamin, Nawtali, Kad ja Aser.

3. Juda poiad ollid Er, ja Onan ja Sela, need kolm sündisid temmale Patsuast Kanaani-naesest; ja Er Juda essimenne poeg olli Jehowa silma ees kurri, sepärrast surmas Ta tedda.

4. Ja Tamar tem~a miñi töi tem~ale ilmale Peretsi ja Sera: keik Juda poege olli wiis.

5. Peretsi poiad ollid Etsron ja Hamul.

6. Ja Sera poiad ollid Simri, ja Etan, ja Eman ja Kalkol ja Tara: keik neid olli wiis.

7. Ja Karmi poiad Akan, kes Israelile tülli teggi, kes wallatust teggi selle ärrakautawa asjaga.

8. Ja Etani poiad Asarja.

9. Ja Etsroni poiad mis temmale sündisid, ollid

Jerameel, ja Ram ja Kelubai.

10. Ja Ram sünnitas

Am~inadabi, ja Am~inadab
sünnitas Nahsoni Juda laste
würsti.

11. Ja Nahson sünnitas Salma,
ja Salma sünnitas Poasi,

12. Ja Poas sünnitas Obedi, ja
Obed sünnitas Isai,

13. Ja Isai sünnitas omma
essimesse poia Eliabi ja teise
Abinadabi ja kolmandama
Simea.

14. Neljandama Netaneeli,
wiendama Raddai,

15. Kuendama Otsemi, seitsme
Taweti.

16. Je nende öed ollid Seruja
ja Abigail, ja Seruja poiad ollid
Absai, ja Joab, ja Asael
kolmekeste.

17. Ja Abigail tõi ilmale
Amasa, ja Amasa issa olli Jeter
üks Ismaelimees.

18. Ja Kaleb Etsroni poeg
sünnitas omma naese Asubaga
ja Jeriotiga, ja needsinnatsed
ollid temma poiad: Jeser ja
Sobab ja Ardon.

19. Ja Asuba surri ärra, ja
Kaleb wöttis ennesele Ewrati
naeseks, ja se tõi temmale
ilmale Huri.

20. Ja Hur sünnitas Uri, ja Uri
sünnitas Petsaleeli.

21. Ja pärrast heitis Etsron
Makiri Kileadi issa tütre jure ja
temma wöttis tedda naeseks,
kui ta kuuskümmend aastat
wanna olli, ja se tõi temmale
Segubi ilmale.

22. Ja Segub sünnitas Jairi, ja
temmal olli kolm
kolmatkümmend liña Kileadi
maal.

23. Ja Kesuri- ja Siria-rahwas
wötsid Jairi küllad nende käest
ärra, Kenati ja ta wähhemad
liñnad, kuuskümmend linna:
keik need on Kileadi issa
Makiri poiad.

24. Ja kui Etsron sai
ärrasurnud Kalebi Ewrata, siis
tõi Etsroni naene Abia temmale
ka ilmale Ashuri Tekoa issa.

25. Ja Etsroni essimesse poia
Jerameeli poiad ollid: se
essimeñe poeg Ram, ja Puna,
ja Oren, ja Otsem ja Ahia.

26. Ja Jerameel sai teise
naese, Atara nimmi, se olli
Onami emma.

27. Ja Rami Jerameeli
essimesse poia poiad ollid
Maats, ja Jamin ja Eker.

28. Ja Onami poiad ollid

Sammai ja Jada, ja Sammai
poiad ollid Nadab ja Abisur.

29. Ja Abisuri naese nimmi olli
Abihail, ja se tõi temmale
ilmale Ahbani ja Molidi.

30. Ja Nadabi poiad ollid
Seled ja Appaim, ja Seled surri
ärä ilma lapsita.

31. Ja Appaimi poiad Isi, ja Isi
poiad Sesan, ja Sesani poiad
Ahlai.

32. Ja Jada Sammai wenna
poiad ollid Jeter ja Jonatan, ja
Jeter surri ärä ilma lapsita.

33. Ja Jonatani poiad ollid
Pelet ja Sasa: need ollid
Jerameeli poiad.

34. Ja Sesanil ei olnud poege,
waid tütre; ja Sesanil olli üks
Egiptusse-sullane, Jarra nim~i,

35. Ja Sesan andis omma tütre
Jarrale omma sullase naeseks,
ja se tõi temmale ilmale Attai.

36. Ja Attai sünnitas Natani, ja
Natan sünnitas Sabadi.

37. Ja Sabad sünnitas Ewlali,
ja Ewlal sünnitas Obedi.

38. Ja Obed sünnitas Jeu, ja
Jeu sünnitas Asarja.

39. Ja Asarja sünnitas Eletsi, ja
Elets sünnitas Elasa.

40. Ja Elasa sünnitas Sismai, ja
Sismai sünnitas Sallumi.

41. Ja Sallum sünnitas
Jekamja, ja Jekamja sünnitas
Elisama.

42. Ja Jerameeli wenna Kalebi
poiad ollid Mesa temma
essimenne poeg (se on Siwi
issa) ja Maresa Ebroni issa
poiad.

43. Ja Ebroni poiad ollid Kora,
ja Tappua, ja Rekem ja Sema.

44. Ja Sema sünnitas Raami
Jorkeami issa, ja Rekem
sünnitas Sammai.

45. Ja Sammai poeg olli Maon,
ja Maon olli Persuri issa.

46. Ja Ewa Kalebi liignaene tõi
ilmale Arani, ja Motsa ja
Kasesi, ja Aran sünnitas Kasesi.

47. Ja Jedai poiad ollid
Regem, ja Jotam, ja Kesan, ja
Pelet, ja Ewa ja Saaw.

48. Maaka Kalebi liignaene tõi
ilmale Seberi ja Tirrana.

49. Ja tõi ka ilmale Saawi
Madmanna issa, Sewa Makbena
issa ja Kibea issa; ja Kalebi
tüttar olli Aksa.

50. Need ollid Kalebi poiad: se
poeg Hur Ewrata essimenne
poeg, Sobal Kirjatjearimi issa.

51. Salma Petlemmi issa, Arew
Petkaderi issa.

52. Ja Kirjatjearimi issa Sobali

poiad ollid Haroe, Atsimenuot.

53. Ja Kirjatjearimi

sugguwössad ollid, Itri- ja Puti-

ja Sumati- ja Misrai-rahwas:

neist on tulnud Sarati- ja

Estauli-rahwas.

54. Salma poiad ollid,

Petlemma- ja Netowati-rahwas,

Atrot, Petjoab ja Atsimanati- ja

Sori-rahwas.

55. Ja nende kirjutajatte

sugguwössad, kes ellasid

Jabetsis, ollid need Tiratid,

Simatid, Sukatid; need on need

Kenitid, kes tullid Ammatist,

Rekabi perre issast.

3. Peatük.

Taweti sugguwössä-arro.

1. Ja needsinnatsed ollid

Taweti poiad, mis temmale

sündisid Ebronis: essimenne

Amnon, Ahinoamist

Isreelinaesest; teine Taniel

Abigailist Karmelinaesest.

2. Kolmas Absalom Maaka

Talmai Kesuri kunninga tütre

poeg; neljas Adonia Aggiti

poeg.

3. Wies Sewatja Abitalist, kues

Itream, temma naesest Eglast.

4. Kuus sündsid temmale

Ebronis, ja ta olli kuningas

seäl seitse aastat ja kuus

kuud, ja Jerusalemmas olli ta

kuningas kolmküm~end ja

kolm aastat.

5. Ja needsinnatsed sündisid

temmale Jerusalemmas: Simea,

ja Sobab, ja Natan ja Salomon,

neljakeste Patsuast Ammieli

tütrest.

6. Ja Ibhar ja Elisama, ja

Eliwelet,

7. Ja Noga, ja Neweg, ja

Jawia,

8. Ja Elisama, ja Eljada ja

Eliwelet, ühheksa.

9. Need on keik Taweti poiad,

ilma need liignaeste poiad; ja

Tamar olli nende ödde,

10. Ja Salomoni poeg olli

Reabeam, selle poeg Abia, selle

poeg Asa, selle poeg Josawat,

11. Selle poeg Joram, selle

poeg Ahasja, selle poeg Joas,

12. Selle poeg Amatsja, selle

poeg Asarja, selle poeg Jotam,

13. Selle poeg Ahas, selle poeg

Hiskia, selle poeg Manasse,

14. Selle poeg Amon, selle

poeg Josia.

15. Ja Josia poiad ollid:

essimenne Joanan, teine

Jojakim, kolmas Sidkia, neljas Sallum.

16. Ja Jojakimi poiad ollid: Jekonja ta poeg, Sidkia ta poeg.

17. Ja Jekonja poiad, kedda wangi woeti, ollid: Sealtiel temma poeg,

18. Ja Malkiram, ja Pedaja, ja Senatsar, Jekamja, Osama, ja Neadja.

19. Ja Pedaja poiad ollid Serubabel ja Simej, ja Serubabeli poiad ollid Mesullam, ja Ananja ja Selomit nende ödde,

20. Ja Hasuba, ja Ohel, ja Perekja ja Asadja, Jusabbesed, wiekeste.

21. Ja Ananja poiad ollid, Pelatja ja Jesaja, Rewaja poiad, Arnani poiad, Obadja poiad, Sekanja poiad.

22. Ja Sekanja poiad Semaja, ja Semaja poiad ollid, Attus, ja Igal, ja Paria, ja Nearja ja Sawat, kuekeste.

23. Ja Nearja poeg Eljoenai, ja Iskia ja Asrikam, kolmekeste.

24. Ja Eljoenai poiad ollid, Odawaja, ja Eljasib, ja Pelaja, ja Akkub, ja Joanan, ja Telaja ja Anani, seitsmekeste.

4. Peatük.

Need Juda sugguwössad, kelle soust Kristus ep olle sündinud: Simeoni souwössa-arro, ja nende assemed.

1. Juda poiad ollid Perets, Etsron, ja Karmi, ja Hur ja Sobal.

2. Ja Sobali poeg Reaja sünnitas Jaati, ja Jaat sünnitas Ahumai ja Laadi; need on Sorati-rahwa sugguwössad.

3. Ja need on Etami issa poiad: Isreel, ja Isma ja Jobas, ja nende öe nimmi olli Atslelponi.

4. Ja Penuel Kedori issa, ja Eser Husa issa, need on Ewrata essimesse poia Huri poiad, kes Petlehemma-rahwa issa.

5. Ja Ashuril Tekoa issal olli kaks kaest, Ela ja Naara.

6. Ja Naara tõi temmale ilmale Ahusami, ja Eweri, ja Temeni ja Ahastari; need on Naara poiad.

7. Ja Ela poiad ollid Seret, Jetsoar ja Etnan.

8. Ja Kots sünnitas Anubi ja Atsobeba, ja Arumi poia Aharreli sugguwössad.

9. Ja Jabets olli surema au sees kui ta wennad, ja ta emma panni ta nimme Jabets ja ütles: Sest ma ollen tedda waewaga ilmale tonud.

10. Ja Jabets hüdis Israeli Jummalat appi ja ütles: Kui sa mind rohkeste önnistad ja mo raia laiaks teed, ja so kässi minnoga on, ja päästad mind sest kurjast, et se mulle melehaigust ei te, siis n. t. s. Ja Jummal satis, mis ta palus.

11. Ja Sua wend Kelub sünnitas Mehiri, se on Estoni issa.

12. Ja Eston sünnitas Petrawa, ja Pasea, ja Tehinna, Irnaasi issa; need on Reka mehhed.

13. Ja Kenasi poiad ollid Otniel ja Seraja, ja Otnieli poiad Atat.

14. Ja Meonotai sünnitas Owra, ja Seraja sünnitas Joabi, seppade-orro rahwa issa, sest nemmad ollid seppad.

15. Ja Jewunne poia Kalebi poiad ollid Iru, Ela ja Naam, ja Ela poiad Kenas.

16. Ja Jealleleli poiad ollid Siw ja Siwa, Tirja ja Asareel.

17. Ja Esra poiad ollid Jeter, ja Mered, ja Ewer ja Jalon, ja

Meredi naene tõi ilmale Mirjami, ja Sammai, ja Isba Estemoa issa.

18. Ja ta naene Juda-soust tõi ilmale Jeredi Kedoni issa, ja Eberi Soko issa, ja Jekutieli Sanoa issa; ja need on Warao tütre Pitja poiad, kedda Mered olli naeseks wõtnud.

19. Ja Odia naese Naami öe poiad ollid Reila issa, se Karmimees, ja Estemoa Maakati-mees.

20. Ja Simoni poiad ollid Anmon ja Rinna, Pennanan ja Tilon, ja Isi poiad ollid Soet ja Pensoet.

21. Juda poia Sela poiad ollid, Er Leka issa, ja Laeba Maresa issa, ja selle perre sugguwössad, kes kallist linnast riet teggid, Asbea suggus.

22. Ja Jokim, ja Koseba mehhed, ja Joas ja Saraw, kes Moabide issandad ollid, ja Jasubilehem; agga need on wannad asjad.

23. Nemmad ollid pottiseppad ja ellasid Netaimis ja Kederas, nemmad jäid senna kunninga jure temma töle.

24. Simeoni poiad ollid Nemuel ja Jamin, Jarib, Sera, Saul.

25. Selle poeg Sallum, selle poeg Mibsam, selle poeg Misma.
26. Ja Misma poiad, selle poeg Hammuel, selle poeg Sakkur, selle poeg Simeil.
27. Ja Simeil olli kuusteistkümmend poega ja kuus tüttart, agga temma wendadel ei olnud palju poege, ja keik nende sugguwössad ei sanud ni paljuks, kui Juda lapsed.
28. Ja nemmad ellasid Peersebas, ja Moladas ja Atsarsualis,
29. Ja Pillas, ja Etsemis ja Toladis,
30. Ja Petuelis, ja Ormas ja Siklagis,
31. Ja Petmarkabotis, ja Atsarsusimis, ja Petbiris ja Saaraimis: need ollid nende liñnad, sennikui Tawet kuningaks sai.
32. Ja nende küllad ollid Eram ja Ain, Rimmon, ja Token ja Asan, wiis liñna.
33. Ja keik nende küllad, mis nendesinnaste liñnade ümberkaudo, ollid Paalist sadik; need on nende ello assemed ja nende sugguwössad

üllesarwaminne nende seas.
34. Ja Mesobab, ja Jamlek, ja Josa Atmatsja poeg.
35. Ja Joel ja Jeu Josibja poeg, kes Seraja poeg, kes Asieli poeg.
36. Ja Elioenai, ja Jaokoba, ja Jesoaja, ja Asaja, ja Adiel, ja Jesimiel ja Penaja.
37. Ja Sisa Siwi poeg, kes Alloni poeg, kes Jedaja poeg, kes Simri poeg, kes Semaja poeg.
38. Needsinnatsed said nimme pärrast üllespandud kui würstid omma sugguwössade sees, ja nende wannematte perred lautasid ennast wägga laiale.
39. Ja nemmad läksid siñna, kust Kedori minnakse, orro pole hom~iko wasto, karja-maad omma puddolojustele otsima.
40. Ja nemmad leidsid wäggewat ja head karja-maad, ja se Ma olli keikipiddi lai, ja seäl olli rahhulinne ja waikne assi, sest Hami soust ollid need, kes seäl ennemuiste ellasid.
41. Ja need, kes nimme pärrast on ülleskirjotud, tullid Juda kunninga Hiskia aial ja

lööd nende telgid ja nende honed, mis seält leiti, mahha, ja kautasid neid sutumaks ärra tännapawani, ja ellased nende assemel, sest seäl olli nende puddolojustel karja-maad.

42. Ja nende seast, Simeoni poegest läksid Seiri mäggise male, wiissadda meest, ja Pelatja, ja Nearja, ja Rewaja ja Usiel Isi poisad ollid nende ees otsas.

43. Ja nemmad lööd mahha neid, kes üllejänud, ja pääsnud Amaleki seltsist, ja ellasid seäl tännapawani.

5. Peatük.

Rubeni, Kadi ja Manasse pole souarro arrud.

1. Ja Rubeni Israeli essimesse poia poisad (sest temma olli essimenne poeg, agga kui ta omma issa sängi sai ärrateotanud, siis anti temma essimesse sündimisse öigus Israeli poia Josepi poegadele, ja temma sugguwössä ei arwatud mitte ülles essimesse poia öigusse kohta.

2. Sest Juda sai wäggewaks

omma wendade seas ja sai würstiks ta assemele, ja essimesse poia öigus sai Josepile.)

3. Israeli essimesse poia Rubeni poisad ollid: Anok ja Pallu, Etsron ja Karmi.

4. Joeli poisad ollid: selle poeg Semaja, selle poeg Kog, selle poeg Sime.

5. Selle poeg Mika, selle poeg Reaja, selle poeg Paal,

6. Selle poeg Peera, kedda Tiglat Pilneser Assuri kuningas wangi wiis, sesamma olli würst Rubeni laste seas.

7. Ja ta wendade seas ta sugguwössasid möda, kui neid üllesarwati nende sündimiste järrele, ollid pea-wannemad Jeiel ja Sekarja.

8. Ja Pela Asasi poeg, kes Sema poeg, kes Joeli poeg, se ellas Aroeris Nebust Paalmeonist sadik.

9. Ja ta ellas hom~iko pool sest sadik, kust körbe minnakse Wratti jõe jurest: sest nende weiksid olli paljo Kileadi maal.

10. Ja Sauli aial söddisid nemmad Hagriidega, ja need langsidi nende käe läbbi, ja

nemmad ellasid nende telkide sees keige se Kileadi hom~iko Ma pool.

11. Ja Kadi poiad ellasid nende kohhal Pasani maal Salkast sadik.

12. Joel olli pea-wannem ja Sawan temma järgminne, ja Jaenai ja Sawat ellasid Pasanis.

13. Ja nende wennad nende wannematte perrest ollid: Mikael, ja Mesullam, ja Seba, ja Jorai ja Jaekan, ja Sia, ja Eber, seitsmekeste.

14. Need ollid Abihaili poiad, kes Uri poeg, kes Jaroa poeg, kes Kileadi poeg, kes Mikaeli poeg, kes Jesisai poeg, kes Jaddo poeg, kes Pusi poeg.

15. Ahi Abdieli poeg, kes Kuni poeg olli, nende wannematte perres pea-wannem.

16. Ja nemmad ellasid Kileadis, Pasanis ja nende wähhemate liñnade sees, ja keige Saroni allewitte sees, nende raiast sadik.

17. Keik nende sugguwössad arwati ülles Juda kunninga Jotami päiwil, ja Israeli kunninga Jarobeami päiwil.

18. Rubeni ja Kadi poiad ja pool Manasse sugguarro, kes

wahwad mehhed, mehhed kes kilpi ja moõka kandsid, ja kes ambo ülestombasid ja söa peäle ollid õppetud, neid olli nelliwietkümmend tuhat seitsesadda ja kuuskümmend, kes woisid sõtta miñna.

19. Ja nemmad söddisid Hagriidega, ja Jeturi ja Nawisi ja Nodabiga.

20. Ja nemmad said abbi nende wasto, ja need Hagriid anti nende kätte ja keik, kes nendega ollid: sest nemmad kissendasid Jummal pole taplusses, ja ta wöttis nende palwed wasto, sest nemmad lootsid temma peäle.

21. Ja nemmad wisid ärra nende lodussid nende kamelid wiiskümmend tuhat, ja puddolouksid kakssadda ja wiiskümmend tuhat, ja eeslid kakstuhhat, ja innimeste hingesid saddatuhhat.

22. Sest paljo on mahhalödud ja langenud, sest Jummalast olli se söddiminne, ja nemmad ellasid nende assemel, senni kui neid wangi widi.

23. Ja selle pole Manasse sugguarro poiad ellasid seäl maal, Pasanist Paalhermonist,

ja Senirist ja Hermoni mäest
sadiq siggisid nemmad.

24. Ja need ollid nende
wannematte perrette pea-
wannemad: kül Ewer, ja Isi, ja
Eliel, ja Asriel ja Irmeja, ja
Odawja ja Jahtiel, wäggewad
wahwad mehhed, kuulsad
mehhed, omma wannematte
perrette pea-wannemad.

25. Ja nemmad teggid
wallatust omma wannematte
Jummala wasto, ja hoidsid
hora wisil nende Ma rahwa
jummalad takka, kedda Jummal
nende eest olli ärrakautanud.

26. Ja Israeli Jummal ärratas
Wuli Assuri kunninga waimo
nende wasto, ja Tiglat Pilneseri
Assuri kunninga waimo, ja wiis
neid ärra wangi, need Rubeni
ja Kadi lapsed, ja se pole
Manasse suggu-arro, ja satis
neid Ala, ja Abori, ja Ara ja
Kosani jõe pole tännapäwani.

27. Lewi poiad ollid, Kerson,
Keat ja Merari.

28. Ja Keati poiad ollid,
Amram, Itssar, ja Ebron ja
Usiel.

29. Ja Amrami lapsed ollid,
Aaron, ja Moses ja Mirjam, ja
Aaroni x poiad ollid, Nadab ja

Abiu, Eleasar ja Itamar.

30. Eleasar sünnitas Pineasi,
Pineas sünnitas Abisua.

31. Ja Abisua sünnitas Puki, ja
Puki sünnitas Usi.

32. Ja Usi sünnitas Serahja, ja
Serahja sünnitas Merajoti.

33. Merajot sünnitas Amarja, ja
Amarja sünnitas Ahitubi.

34. Ja Ahitub sünnitas Sadoki,
ja Sadok sünnitas Ahimaatsi.

35. Ja Ahimaats sünnitas
Asarja, ja Asarja sünnitas
Joanani.

36. Ja Joanan sünnitas Isarja,
seeb se on, kes olli preestri-
ammeti peäl seäl koias, mis
Salomon üllesehhitas
Jerusalemma.

37. Ja Asarja sünnitas Amarja,
ja Amarja sünnitas Ahitubi.

38. Ja Ahitub sünnitas Sadoki,
ja Sadok sünnitas Sallumi.

39. Ja Sallum sünnitas Ilkia, ja
Ilkia sünnitas Asarja.

40. Ja Asarja sünnitas Seraja,
ja Seraja sünnitas Jotsadaki.

41. Ja Jotsadak läks ka, kui
Jehowa Juda ja Jerusalemma
rahwast laskis wangi wia
Nebukadnetsari käe läbbi.

6. Peatük.

Lewi souwössa arro, nende teggemissed ja assemed.

1. Lewi poiad ollid, Kersom, Keat ja Merari.
2. Ja need on Kersomi poegade nim~ed: Libni ja Sime;
3. Ja Keati poiad ollid, Amram, ja Itsar, ja Ebron ja Usiel.
4. Merari poiad ollid, Mahli ja Musi; ja need on Lewi sugguwössad nende wannematte seas.
5. Kersomist olli: selle poeg Libni, selle poeg Jahhat, selle poeg Simma.
6. Selle poeg Joa, selle poeg Iddo, selle poeg Sera, selle poeg Jeatrai.
7. Keati poiad ollid: selle poeg Amminadab, selle poeg Kora, selle poeg Assir.
8. Selle poeg Elkana, ja selle poeg Ebjasaw, ja selle poeg Assir.
9. Selle poeg Tahhat, selle poeg Uriel, selle poeg Usia, ja selle poeg Saul.
10. Ja Elkana poiad ollid, Amasai ja Ahimot.

11. Elkana, selle Elkana poiad ollid: selle poeg Sowal, ja selle poeg Nahhat.
12. Selle poeg Eliab, selle poeg Jeroham, selle poeg Elkana.
13. Ja Samueli poiad ollid, se essimenne Wasni ja Abia.
14. Merari poiad ollid, Mahli, selle poeg Libni, selle poeg Sime, selle poeg Usa.
15. Selle poeg Simea, selle poeg Aggia, selle poeg Asaja.
16. Ja needsinnatsed on, kedda Tawet seädis laulo kordade tarwis Jehowa kotta, sest aiast kui se laekas sai hingamisse asset.
17. Ja nemmad tenisid maia ees, koggodusse telgi ees laulmisega, senni kui Salomon Jehowa kodda üllesehhitas Jerusalemma, ja nem~ad seisid omma wisi järrele ommas tenistusses.
18. Ja need on, kes seäl seisid ja nende poiad: Keati laste poegadest Eman se laulja, kes Joeli poeg, kes Samueli poeg,
19. Kes Elkana poeg, kes Jeroami poeg, kes Elieli poeg, kes Toa poeg,
20. Kes Suwi poeg, kes Elkana poeg, kes Mahhati poeg, kes

Amasai poeg,

21. Kes Elkana poeg, kes Joeli poeg, kes Asarja poeg, kes Sewanja poeg,

22. Kes Tahhati poeg, kes Assiri poeg, kes Ebjasawi poeg, kes Kora poeg,

23. Kes Itssari poeg, kes Keati poeg, kes Lewi poeg, kes Israeli poeg.

24. Ja temma wend Asaw se seisis ta parramal polel; Asaw olli Perekjau poeg, kes Simea poeg,

25. Kes Mikaeli poeg, kes Paaseja poeg, kes Malkia poeg,

26. Kes Etni poeg, kes Sera poeg, kes Adaja poeg,

27. Kes Etani poeg, kes Simma poeg, kes Simei poeg,

28. Kes Jahhati poeg, kes Kersomi poeg, kes Lewi poeg.

29. Ja Merari poiad nende wennad ollid pahhemal polel: Etan Kisi poeg, kes Abdi poeg, kes Malluki poeg,

30. Kes Asabja poeg, kes Amatsja poeg, kes Ilkia poeg,

31. Kes Amtsi poeg, kes Pani poeg, kes Semeri poeg,

32. Kes Mahli poeg, kes Musi poeg, kes Merari poeg, kes Lewi poeg.

33. Ja nende wennad need Lewitid ollid seätud keigesugguse Jummal koia maia tenistusse tarwis.

34. Agga Aaron ja ta poiad suitsetasid põlletamisse-ohwri altari peäl ja suitsetamisse altari peäl, keige tö jures keigepühhamas paikas, ja piddid ärraleppitamist teggema Israeli eest keik sedda möda, kui Moses Jummal sullan olli käsknud.

35. Ja needsinnatsed ollid Aaroni poiad: selle poeg Eleasar, selle poeg Pineas, selle poeg Abisua,

36. Selle poeg Puki, selle poeg Usi, selle poeg Serahja,

37. Selle poeg Merajot, selle poeg Amarja, selle poeg Ahitub,

38. Selle poeg Sadok, selle poeg Ahimaats.

39. Ja need ollid nende ello-assemed nende tuggewad liñnad, nende raiade sees, mis Aaroni poegele, Keati laste sugguwössale anti, sest neile sai se essimenne liisk.

40. Ja neile anti Ebronit Juda maalt ja temma allewid ta ümber.

41. Agga selle liina wälja ja ta küllad andsid nemmad Jewunne poia Kalebile.

42. Ja Aaroni poegadele andsid nemmad need pelgo-liinad, Ebroni ja Libna ja selle allewid, ja Jattiri, ja Estemoa ja ja selle allewid,

43. Ja Oloni ja ta allewid, Tebiri ja ta allewid,

44. Ja Asani ja ta allewid, ja Petsemesi ja ta allewid.

45. Ja Penjamini sugguarrust, Keba ja ta allewid, ja Allemeti ja ta allewid, ja Anatoti ja ta allewid; keik nende liinasid olli kolmteistküm~end liina nende sugguwössade sees.

46. Ja neile teistele Keati poegadele selle sugguarro sugguwössast anti pole Manasse teisest sugguarro polest, liisko läbbi kümme liina.

47. Ja Kersomi poegadele nende sugguwössasid möda anti Isaskari sugguarrust, ja Aseri sugguarrust, ja Nawtali sugguarrust ja Manasse sugguarrust, Pasanist kolmteistküm~end liina.

48. Merari poegadele nende sugguwössasid möda anti

Rubeni sugguarrust ja Kadi sugguarrust, ja Sebuloni sugguarust, liisko läbbi kaksteistküm~end liina.

49. Agga Israeli lapsed andsid Lewitidele need liinad ja nende allewid.

50. Ja nemmad andsid Juda laste sugguarrust, ja Simeoni laste sugguarrust, ja Penjamini laste sugguarrust, liisko läbbi needsiinnatsed liinad, mis nemmad nimme pärrast nim~etasid.

51. Ja teistele, kes Keati laste sugguwössadest, said nende raia liinad Ewraimi sugguarrust antud.

52. Ja nemmad andsid neile need pelgo-liinad, Sekemi ja ta allewid Ewraimi mäggiselt maalt, ja Keseri ja ta allewid,

53. Ja Jokmeami ja ta allewid, ja Pettoroni ja ta allewid,

54. Ja Ajaloni ja ta allewid, ja Katrimmoni ja ta allewid.

55. Ja Manasse polest sugguarrust anti Aneri ja ta allewid, ja Pilami ja ta allewid, neile teistele, kes Keati sugguwössast.

56. Kersoni poegadele sai teisest Manasse sugguarro

polest Kolan Pasanis ja ta allewid, ja Astarot ja ta allewid.

57. Ja Isaskari sugguarrust Kedes ja ta allewid, Tobrat ja ta allewid.

58. Ja Ramot ja ta allewid, ja Anem ja ta allewid.

59. Ja Aseri sugguarrust Masal ja ta allewid, ja Abdon ja ta allewid.

60. Ja Ukok ja ta allewid, ja Reob ja ta allewid.

61. Ja Nawtali sugguarrust Kedes, mis Kalileas, ja ta allewid, ja Ammon ja ta allewid, ja Kirjataim ja ta allewid.

62. Teiste Merari poegadele sai Sebuloni sugguarrust Rimmono ja ta allewid, Tabor ja ta allewid.

63. Ja teile pool Jordani Jeriko kohta Jordani hom~iko pool Rubeni sugguarrust, Petser körbes ja ta allewid, ja Jatsa ja ta allewid.

64. Ja Kedemot ja ta allewid, ja Mewaas ja ta allewid.

65. Ja Kadi sugguarrust Ramot, mis Kileadis, ja ta allewid, ja Maanaim ja ta allewid,

66. Ja Esbon ja ta allewid, ja Jaaser ja ta allewid.

7. Peatük.

Teiste kue sou-arro souwössade arro, ja nende assemed.

1. Ja Isaskari poiad ollid, Tola ja Wua, Jasub ja Simron, neljakeste.

2. Ja Tola poiad ollid, Usi, ja Rewaja, ja Jeriel, ja Jamai, ja Ibsam ja Samuel, pea-wannemad omma wannematte perette sees, need ollid Tolast wäggewad wahwad mehhed omma sündimiste järrele; ja nende arro olli Taweti päiwi kakskolmatkümme tuhat ja kuussadda.

3. Ja Usi poiad ollid, Israja, ja Israja poiad ollid Mikael ja Obadja ja Joel, Issia; keik need wiis ollid pea-wannemad.

4. Ja nendega ollid nende sugguwössasid möda nende wannematte perette sees söawäe hulga, neid olli kuusneljatkümme tuhat; sest neil olli palju naesi ja poegi.

5. Ja nende wennad keigi Isaskari sugguwössade sees, mis wäggewad wahwad mehhed, neid olli

seitseühheksatkümmend tuhat, mis keik sugguwössä möda üllesarwati.

6. Penjamini poiad ollid, Pela ja Peker ja Jediael, kolmekeste.

7. Ja Pela poiad ollid: Etsbon, ja Usi, ja Usiel, ja Jerimot ja Iri, wiekeste, wannematte perrette pea-wannemad, wäggewad wahwad mehhed, ja nende sugguwössast arwati ülles kakskolmatkümmend tuhat ja nelli neljatkümmend.

8. Ja Pekeri poiad ollid: Semira, ja Joas, ja Elieser, ja Eljoenai, ja Omri, ja Jeremot, ja Abia, ja Anatot ja Alamet; keik need ollid Pekeri poiad.

9. Ja nende sugguwössast nende sündimissi möda, nende wannematte perette pea-wannemad, kes wäggewad wahwad mehhed, arwati ülles kakskümmend tuhat ja kakssadda.

10. Ja Jediaeli poiad olli Pillan, ja Pillani poiad ollid: Jeus, ja Penjamin, ja Ehud, ja Kenaana, ja Setan, ja Tarsis ja Ahisaar.

11. Need keik ollid Jediaeli poiad, nende wannematte pea-wannematte seas wäggewad wahwad mehhed, neid olli

seitseteistkümmend tuhat ja kakssadda, kes woisid sõtta miñna söddima.

12. Ja Suwim ja Uwim ollid Iri poiad, Usim olli Ahheri poegadest.

13. Nawtali poiad ollid, Jatsiel ja Kuni ja Jetser ja Sallum, Pilla poiad.

14. Manasse poiad ollid Asriel, kedda ta öige naene ilmale töi; temma liignaene se Siria naene töi ilmale Makiri Kileadi issa.

15. Ja Makir wöttis naeseks, Uwimi ja Suwimi ödde, ja nende öe nimmi olli Maaka, ja Manasse teise poia nim~i olli Selowwad, ja Selowwadil olli tütrid.

16. Ja Maaka Makiri naene töi poia ilmale ja panni ta nimme Peres, ja tem~a wenna nim~i olli Seres, ja selle poiad ollid Ulam ja Rekem.

17. Ja Ulami poiad Pedan: needsinnatsed on Kileadi poiad, kes Makiri poeg, kes Manasse poeg.

18. Ja temma ödde Moleket töi ilmale Issodi, ja Abieseri ja Mahla.

19. Ja Semida poiad ollid Ahjan, ja Sekem, ja Likki, ja

Aniam.

20. Ja Ewraimi poiad ollid Sutela, ja selle poeg Pered, ja selle poeg Tahhat, ja selle poeg Elada, ja selle poeg Tahhat.

21. Ja selle poeg Sabad, ja selle poeg Sutela, ja Eser, ja Elad; ja Kati mehhed, kes seäl maal sündinud, tapsid neid ärra, sest nemmad ollid allaläinud, nende lodussed ärrawötma.

22. Ja Ewraim nende issa leinas mitto aega, ja temma wennad tullid tedda trööstima.

23. Ja ta heitis omma naese jure, ja se sai käima peäle, ja tõi poia ilmale, ja temma panni temmale nimme Peria, et se naene olli õnnetusses olnud temma koias.

24. Ja temma tüttar olli Seera, ja se ehhtas allumisse ja üllemisse Pettoroni ja Ussenseera.

25. Ja selle poeg Rewa, ja selle poeg Resew, ja selle poeg Tela, ja selle poeg Tahhan.

26. Selle poeg Ladan, selle poeg Ammihud, selle poeg Elisama,

27. Selle poeg Nun, selle poeg

Josua.

28. Ja nende pärrandus ja nende ello-assemmed ollid Petel ja ta wähhemad liñnad, ja hom~iko pool Naaran, ja öhto pool Keser ja ta wähhemad liñnad, ja Sekem ja ta wähhemad liñnad, Assast ja ta wähhemist liñnadest sadik.

29. Ja Manasse poegade made pool olli Petsean ja ta wähhemad liñnad, Taanak ja ta wähhemad liñnad, Megiddo ja ta wähhemad liñnad, Tor ja ta wähhemad liñnad: nende sees ellasid Israeli poia Josepi lapsed.

30. Aseri poiad ollid, Imna, ja Iswa, ja Iswi, ja Peria, ja Sera nende ödde.

31. Ja Peria poiad ollid Eber, ja Malkiel, se on Pirsawiti issa.

32. Ja Eber sünnitas Jawleti, ja Someri, ja Otami, ja Sua nende ödde.

33. Ja Jawleti poiad ollid, Pasak, ja Pimmal ja Aswat: need on Jawleti poiad.

34. Ja Semeri poiad ollid, Ahilja Rogga, Jeuba ja Aram.

35. Ja ta wenna Elemi poiad ollid, Sowa, ja Imna, ja Seles, ja Amal.

36. Sowa poiad ollid, Sua, ja Arnewer, ja Sual, ja Peri, ja Imra.
37. Petser, ja Hod, ja Samma, ja Silsa, ja Itran, ja Peera.
38. Ja Jeteri poiad ollid, Jewunne, ja Piswa, ja Ara.
39. Ja Ula poiad ollid, Ara, ja Anniel, ja Ritsja.
40. Need keik on Aseri poiad nende wannematte perrette pea-wannemad ärrawallitsetud wäggewad wahwad mehhed, kes üllemad würstide seast; ja nende sugguwössa arwati ülles söawäe ja söddimisse tarwis, neid mehhi nende arro järrele olli kuuskolmatkümmend tuhhat.

8. Peatük.

Penjamini souwössa laiem arro Sauli pärrast.

1. Ja Penjamin sünnitas Pela omma essimesse poia, Asbel olli teine ja Ahra kolmas,
2. Noa neljas, ja Rawa wies.
3. Ja Pelal ollid need poiad, Addar, ja Kera, ja Abiud,
4. Ja Abisua, ja Raaman, ja Ahoa,
5. Ja Kera, ja Sewuwan, ja

Uram.

6. Ja need on Ehudi poiad: need on need wannematte pea-wannemad nende seas, kes ellawad Kebas, ja neid widi Manaati.

7. Ja Naaman, ja Ahia, ja Kera, sesiñane wiis neid ärra; ja ta sünnitas Usa ja Ahiudi.

8. Ja Saaraim sünnitas lapsi Moabi wällisel maal (pärrast kui ta need teised olli lasknud ärraminna) Usimiga ja Paaraga omma naestega.

9. Ja ta sünnitas Odesi omma naesega Jobabi, ja Sibja, ja Mesa, ja Malkami.

10. Ja Jeutsi, ja Sobja, ja Mirma: needsinnatsed ta poiad ollid wannematte pea-wannemad.

11. Ja Usimiga süñitas ta Abitubi ja Elpaali.

12. Ja Elpaali poiad ollid, Eber, ja Misam, ja Semer, se ehhtas Ono ülles ja Lodi ja selle wähhemad linnad.

13. Ja Peria, ja Sema, need ollid wañematte pea-wannemad nende seas, kes Ajalonis ellasid, need aiasid Kati-rahwast ärra.

14. Ja Ahjo, Sasak ja Jeremot,

15. Ja Sebadja, ja Arad, ja Eder,
16. Ja Mikael, ja Ispa, ja Joa ollid Peria poiad.
17. Ja Sebadja, ja Mesullam, ja Iski, ja Eber,
18. Ja Ismerai, ja Islia, ja Jobab ollid Elpaali poiad.
19. Ja Jakim, ja Sikri, ja Sabdi,
20. Ja Elienai, ja Siltai, ja Eliel,
21. Ja Adaja, ja Peraja, ja Simrat ollid Sime poiad.
22. Ja Ispan, ja Eber, ja Eliel,
23. Ja Abdon, ja Sikri, ja Anan,
24. Ja Aananja, ja Elam, ja Antotia,
25. Ja Iwdeja, ja Penuel ollid Sasaki poiad.
26. Ja Samserai, ja Searja, ja Atalja,
27. Ja Jaaresja, ja Elia, ja Sikri ollid Jeroami poiad.
28. Needsinnatsed ollid wannematte pea-wannemad, omma sündimiste järrele pea-wannemad; need ellasid Jerusalemmas.
29. Ja Kibeonis ellasid Kibeoni issa, ja ta naese nimmi olli Maaka.
30. Ja ta essimenne poeg Abdon, ja Sur, ja Ris, ja Paal, ja Nadab,

31. Ja Kedor, ja Ahjo, ja Seker.
32. Ja Miklot sünnitas Simea, ja needsinnatsed ellasid ka omma wendade kohhal Jerusalemmas omma wendadega.
33. Ja Ner sünnitas Kisi, ja Kis sünnitas Sauli, ja Saul sünnitas Jonatani, ja Malkisua, ja Abinadabi, ja Esbaali.
34. Ja Jonatani poeg olli Meribbaal, ja Meribbaal sünnitas Mika.
35. Ja Mika poiad ollid, Piton, ja Melek, ja Tareo, ja Ahas.
36. Ja Ahas sünnitas Joadda, ja Joadda sünnitas Alemeti, ja Asmaweti, ja Simri; ja Simri sünnitas Motsa.
37. Ja Motsa sünnitas Pinea, selle poeg olli Rawa, selle poeg Elasa, selle poeg Atsel.
38. Ja Atselil olli kuus poega, ja need ollid nende nimmed: Asrikam, Pokru ja Ismael, ja Searja, ja Obadja, ja Anan; keik need ollid Atseli poiad.
39. Ja Eseki temma wenna poiad ollid, Ulam ta essimenne poeg, teine Jeus, ja kolmas Eliwelet.
40. Ja Ulami poiad ollid wäggewad wahwad mehhed,

kes ammo üllestombasid, ja neil olli paljo poege ja poegade poege, sadda ja wiiskümmend; keik needsiñatsed on Penjamini poegadest.

9. Peatük.

Rahwas, mis Jerusalemmas ja Kibeonis ellanud.

1. Ja keik Israeli sugguwössad arwati ülles, ja wata, need on kirjutud Israeli kunningatte ramatusse, ja Juda-rahwas olli wangi widud Pabeli omma wallatusse pärrast.

2. Ja need essimessed, kes seäl ellasid, kes omma pärrandusse sees ollid ja omma liñnade sees, need ollid Israeli-rahwas, preestrid, Lewitid ja Netinid.

3. Ja Jerusalem~as ellasid monned Juda lastest, ja Penjamini lastest, ja Ewraimi, ja Manasse lastest.

4. Utai olli Ammiudi poeg, kes Omri poeg, kes Imri poeg kes Pani poeg, Juda poia Peretsi poegadest.

5. Ja Silonist olli Asaja se essimenne poeg ja temma

poiad.

6. Ja Sera poegadest olli Jeuel ja ta wennad, kuussadda ja ühheksakümmend.

7. Ja Penjamini poegadest olli Sallu Mesullami poeg, kes Odawja poeg, kes Asnua poeg.

8. Ja Ibneja Jeroami poeg, ja Ela Usi poeg, kes Mikri poeg, ja Mesullam Sewatja poeg, kes Reueli poeg, kes Ibnia poeg.

9. Ja nende wennad nende sugguwössasid möda ühheksa sadda ja kuuskümmend: keik need mehhed ollid wannematte pea-wannemad omma wannematte perrette sees.

10. Ja nende preestride seast ollid, Jedaja, ja Jojarib, ja Jakin.

11. Ja Jummala koias olli würost Asarja Ilkia poeg, kes Mesullami poeg, kes Sadoki poeg, kes Merojoti poeg, kes Ahitubi poeg.

12. Ja Adaja Jeroami poeg, kes Passuri poeg, kes Malkia poeg, ja Maesai Adieli poeg, kes Issera poeg, kes Mesullami poeg, kes Mesillemiti poeg, kes Immeri poeg.

13. Ja nende wennad, kes pea-wannemad omma wannematte

perrette sees, tuhhat ja seitsesadda ja kuuskümmend, wäggewad wahwad mehhed, Jummalä koia tenistusse teggemisse jures.

14. Ja Lewitide seast ollid Semaja Assubi poeg, kes Asrikami poeg, kes Assabja poeg Merari poegadest.

15. Ja Pakbakar, Eres ja Kalal, ja Matanja Mika poeg, kes Sikri poeg, kes Asawi poeg.

16. Ja Obadja Semaja poeg, kes Kalali poeg, kes Jedutuni poeg; ja Perekja Asa poeg, kes Elkana poeg, kes Netowatide küllade sees ellas.

17. Ja need wärrawa hoidjad ollid Sallum, ja Akkub, ja Talmon, ja Ahiman, ja nende wennad, Sallum olli se peamees.

18. Ja siit sadik ollid nemmad kunninga wärrawas hom~iko-pool wärrawa hoidjad Lewi laste leriid möda.

19. Ja Sallum Kore poeg, kes Ebjasabi poeg, kes Kora poeg, ja temma wennad ta issa perrest need Kora lapsed ollid se tenistusse teggemisse kallal telgi läwwe hoidjad; ja nende wannemad ollid Jehowa leri

ümber ja hoidsid sedda paika, kust sissemindi.

20. Ja Pineas Eleasari poeg olli ennemuiste würost nende ülle ; Jehowa olli temmaga.

21. Sekarja Meselema poeg olli wärrawa hoidja koggodusse telgi ukse jures.

22. Keik need ollid ärrawallitsetud wärrawa hoidjaks läwwede jures kakssadda ja kaksteistkümmend: nem~ad ollid omma küllade sees om~a sugguwössasid möda üllesarwatud; neid olli Tawet ja Samuel se näggia seädnud nende truusse pärrast.

23. Ja nemmad ja nende poiad ollid Jehowa koia wärrawatte jures, selle telgi maia jures wahtis.

24. Nende nelja tule pool ollid nem~ad wärrawatte hoidjad, hom~iko, öhto, pohja ja louna pool.

25. Ja nende wennad ollid om~a küllade sees, et nem~ad igga seitsme päwa pärrast ühhest aiast teise piddid tulles nende üllemattega.

26. Sest nem~ad ollid truid, need nelli, kes üllemad

wärrawa hoidjatte seast, ja need ollid Lewitid, ja nemmad ollid nende kambritte ja Jumjala koia warrandusse ülle.

27. Nemmad jäid ka öse Jumjala koia ümber, sest nende holeks olli wahhikord, ja nemmad ollid wõtmette ülle igga hom~iko.

28. Ja neist ollid monningad tenistusse riistade ülle, sest arro pärrast wisid nemmad neid sisse ja töid neid ka arro pärrast wälja.

29. Ja monned neist ollid seätud nende riistade ülle ja keige pühha paiga riistade ülle, ja pene-jahho, ja wina, ja ölli, ja wiroki ja kalliste rohtude ülle.

30. Ja preestride poegadest ollid monned, kes sedda salwi neist kallist rohtudest piddid seggama apteekri wisil.

31. Ja Mattitja neist Lewitidest (se olli Sallumi essimenne poeg Kora lastest) olli truusse pärrast se ülle, mis pañnude sees tehti.

32. Ja Keati laste poegadest nende wendadest ollid leibade ülle, mis kuld-laua peäle, et nemmad neid igga hingamisse-

päwa piddid üllespañema.

33. Ja needsinnatsed ollid need lauljad wannematte pea-wannemad Lewitide seas, kes kambritte sees, ollid muust am~etist lahti, sest neil olli ööd ja päwad teggemist laulmisse töga.

34. Needsinnatsed ollid Lewitide seast wannematte pea-wannemad, need pea-mehhed omma sugguwössade sees, need ellasid Jerusalemmas.

35. Ja Kibeonis ellasid Kibeoni issa Jeiel, ja ta naese nimmi olli Maaka,

36. Ja ta essimenne poeg Abdon, siis Sur ja Kis, ja Paal, ja Ner, ja Nadab,

37. Ja Kedor, ja Ahjo, ja Sekarja, ja Miklot.

38. Ja Miklot sünnitas Simami, ja ka needsinnatsed ellasid omma wendade kohhal Jerusalemmas omma wendadega.

39. Ja Ner sünnitas Kisi, ja Kis sünnitas Sauli, ja Saul sünnitas Jonatani, ja Malkisua, ja Abinadabi, ja Esbaali.

40. Ja Jonatani poeg olli Meribbaal, ja Meribbaal

sünnitas Mika.

41. Ja Mika poiad ollid Piton, ja Melek ja Tahrea.

42. Ja Ahas sünnitas Jaera, ja Jaera sünnitas Alemeti, ja Asmaweti, ja Simri, ja Simri sünnitas Motsa.

43. Ja Motsa sünnitas Pinea, ja selle poeg olli Rewaja, selle poeg Elasa, selle poeg Atsel.

44. Ja Atselil olli kuus poega, ja need on nende nimmed: Asrikam, Pokru, ja Ismael, ja Searja, ja Obadja, ja Anan: need on Atseli poiad.

10. Peatük.

Sauli surm ja wallitsusse ots.

1. Ja Wilistid söddisid Israeli wasto, ja Israeli mehhed pöggenesid Wilistide eest ärra, ja mis mahhalödi, langsid Kilboa mäe peäle.

2. Ja Wilistid aiasid Sauli ja temma poiad takka, ja Wilistid löid Jonatani, ja Amminadabi, ja Malkisua, Sauli poiad mahha.

3. Ja se taplus olli Sauli wasto raske, ja need, kes lasksid ammoga, juhtusid ta peäle, ja ta kartis küttide eest.

4. Ja Saul ütles omma söa-riistade kandja wasto: Tomba omma moök wälja ja pista mind sega läbbi, et needsinnatsed ümberleikamatta ei tulle ja ei te immet minnoga; agga temma söa-riistade kandja ei tahtnud mitte, sest ta kartis wägga; ja Saul wöttis moöka ja langes isse selle sisse.

5. Ja kui ta söa-riistade kandja näggi, et Saul olli surnud, siis langes temma ka isse moöga sisse ja surri ärra.

6. Nenda surri Saul ärra ja ta kolm poega, ja keik temma suggu surrid ühtlase ärra.

7. Kui keik Israeli mehhed, kes orgus ollid, näggid, et nemmad ärrapöggenesid, ja et Saul ja ta poiad ollid surnud, siis jätsid nemmad ommad liñnad mahha ja pöggenesid ärra, ja Wilistid tullid ja ellasid nende sees.

8. Ja se sündis teisel päwal, et Wilistid tullid neid mahhalödud paljaks risuma, ja nem~ad leidsid Saulit ja ta poiad maast Kilboa mäe peält.

9. Ja nem~ad risusid tedda paljaks, ja wötsid ta Pea ja ta

söa-riistad ärra, ja läkkitasid Wilistide male ümberkaudo, et nemmad piddid omma ebba-jummalattele ja rahwale röömsad sannumed kulutama.

10. Ja nemmad pannid temma söa-riistad omma jum~alatte kotta, ja ta pea-lae löid nemmad Tagoni koia külge.

11. Kui keik, kes Jabesis, mis Kileadis, sedda keik kuulsid, mis Wilistid Saulile ollid teinud:

12. Siis wötsid keik wahwad mehhed kätte, ja töid Sauli kehha ja ta poegade kehhad ärra, ja wisid neid Jabesi ja matsid nende luud ühhe tam~e alla, mis Jabesis, ja paastusid seitse päwa.

13. Nenda surri Saul ärra omma wallatussesse, mis ta Jehowa wasto teinud, ja Jehowa sanna wasto, mis ta mitte ei piddand, ja ka, et ta noia käest küssis α ja nou otsis.

14. Ja ei noudnud Jehowat mitte, sepärrast surmas Ta tedda, ja satis se kuningrigi Taweti Isai poia kätte.

11. Peatük.

Tawetit töstetakse kuningaks ülle Israeli, saab Sioni liñna kätte: temma wahwad pealikkud.

1. Ja keik Israeli-rahwas koggusid Taweti jure Ebroni, ja ütlesid: Wata, meie olleme sinno lu ja sinno lihha.
2. Jubba eile ja enne, jubba siis kui Saul kuningas olli, saatsid sinna Israeli lapsed wäljammennema ja sissetullema; ja Jehowa sinno Jummal on sulle öölnud: Sinna pead mo Israeli rahwast kui karjane hoidma, ja sinna pead mo Israeli rahwa ülle wüerst ollema.
3. Ja keik Israeli wannemad tullid kunninga jure Ebroni, ja Tawet teggi nendega seädust Ebronis Jehowa ees; ja nem~ad woidsid Tawetit kuningaks ülle Israeli Jehowa sanna möda, mis ta räkind Samueli läbbi.
4. Ja Tawet läks keige Israeliga Jerusalemma, se on Jebus, sest seäl ollid need Jebusid, kes seäl maal ellasid.
5. Ja Jebusi-rahwas ütlesid

Tawetile: Ei sinna sa mitte seie sisse; ja Tawet sai Sioni tuggewa kantsi kätte, se on Taweti lin.

6. Ja Tawet olli üttelnud: Kes ial esmalt Jebusid mahhalööb, se peab pea-mehheks ja pealikkuks sama; ja Joab Seruja poeg sai esmalt senna ülles, ja ta sai pea-mehheks.

7. Ja Tawet ellas tuggewas kantsis, sepärrast nimmetati sedda Taweti liñnaks.

8. Ja ta ehhtas se liñna ümberringi Millust, senni kui ümber ja ümber; ja Joab kohhendas sedda, mis liñnast jällejänud.

9. Ja Tawet läks ikka suremaks, ja wäggede Jehowa olli temmaga.

10. Ja needsinnatsed on nende wäggewatte pea-mehhed, mis Tawetil ollid, kes temma jures wahwad ollid ta kuningrikis keige Israeliga, et nemmad tedda piddid kuningaks töstma Jehowa sanna möda Israeli pärrast.

11. Ja se on nende wäggewatte arro, mis Tawetil ollid: Jasobeam Akmoni poeg, kes üllematte pealikutte pea-

mees olli: se töstis omma piki ülles kolme saa wasto, kedda ta ühhe hobiga mahhalöi.

12. Ja ta järgminne olli Eleasar Todo poeg Ahohimees, se olli nende kolme wäggewa seast.

13. Sesamma olli Tawetiga Pasdammimis, ja Wilistid ollid senna koggunud taplema, ja üks põllo-ossa olli täis odre, ja rahwas olli ärrapöggenend Wilistide eest.

14. Ja nemmad jäid seisma kesk põllo-ossa, ja peästsid sedda ärra ja löid Wilistid mahha, ja Jehowa satis suurt abbi.

15. Ja need kolmed neist kolmekümnest peamehhest läksid senna alla kaljo peäle Taweti jure Adullami kopasse, kui Wilistide wäggi Rewaimi orgus leris olli.

16. Ja Tawet olli siis tuggewas kantsis, ja Wilistide linna wäggi olli siis Petlemmas.

17. Ja Taweti peäle tuli himmo, et ta ütles: Kes annaks mulle wet jua Petlemma

kaewust, mis wärrawa suus on?

18. Siis tungisid need kolm wäggise Wilistide lerist läbbi, ja wötsid wet Petlem~a kaewust,

mis wärrawa suus, ja kandsid ja töid sedda Taweti kätte: agga Tawet ei tahtnud sedda mitte jua, waid wallas sedda mahha Jehowale,

19. Ja ütles: Se olleks mulle teotusseks mo Jummal ees, kui ma sedda teeksin, kas ma peaksin nende hinge eest nendesinnaste meeste werd joma? sest nemmad on omma hinge eest sedda wet tonud; sepärrast ei tahtnud ta sedda jua. Sedda teggid need kolm wäggewat meest.

20. Ja Abisai Joabi wend, se olli nende kolme pea-mees, ja temma töstis omma piki ülles kolme saa wasto ja löi neid mahha, ja ta olli kulus nende kolme seast.

21. Nende kolme seast teisest arrust olli ta au sees ja olli neile pealikkuks: agga ta ei sanud mitte nende kolme essimesse wasto.

22. Penaja Jojada poeg, kes Kabseelist, ühhe wahwa mehhe poeg, olli ka suur teggude pärrast: temma löi kaks Moabi wäggewat meest mahha, ja ta läks alla ja löi ühhe loukoera otse kaewandusse mahha

lumme aial.

23. Ja ta löi ühhe wägga pitka Egiptusse-mehhe mahha, kes wiis künant pitk, ja Egiptusse-mehhe käes olli piik kui lõngapoom, ja ta läks alla temma wasto keppiga, ja kiskus se pigi Egiptusse-mehhe käest wäggise ärra ja tappis tedda ärra omma pigiga.

24. Sedda teggi Penaja Jojada poeg, sepärrast olli ta kulus nende kolme wäggewa seast.

25. Wata, nende kolmekümne seast olli tem~a au sees, agga nende kolme wasto ei sanud ta mitte, ja Tawet panni tedda om~a üllema wäe ülle.

26. Ja nende wäe-hulkade wäggewad ollid, Asael Joabi wend, Ellanan Todo poeg Petlemmast.

27. Sammot Arorimees, Elets Pelonimees.

28. Ira Ikkesi poeg Tekoamees, Abieser Antotimees.

29. Sibsai Usatimees, Ilai Ahoimees.

30. Maarai Netowatimees, Eled Paana poeg Netowatimees.

31. Itai Ribai poeg, kes Penjamini laste Kibeast, Penaja Pirratonimees.

32. Urai Kaasi jöggedest, Abiel
Arbatimees.
33. Asmawet Paarumimees,
Eljabba Saalbonimees.
34. Kisonimehhe Asemi poiad
ollid Jonatan, Sage poeg
Ararimees.
35. Ahiam Sakari poeg
Ararimees, Eliwal Uri poeg.
36. Ewer Mekeratimees, Ahja
Pelonimees.
37. Etsro Karmelimees, Naarai
Esbai poeg.
38. Joel Natani wend, Mibbar
Agri poeg.
39. Selek Ammonimees, Narai
Perotimees, Joabi Seruja poia
söa-riistade kandja.
40. Ira Itrimees, Kareb Itrimees.
41. Uria Ittimees, Sabad Ahlai
poeg.
42. Adina Sisa poeg
Rubenimees, Rubeni laste pea-
mees, ja kolmkümmend ollid
üllemad tedda.
43. Anan Maaka poeg ja
Josawat Mitnimees.
44. Usia Asteratimees, Sama ja
Jeil, Otami Aroerimehhe poiad.
45. Jediael Simri poeg, ja Joa
temma wend Tiitsimees.
46. Eliel, Ammahawim, ja
Jeribal, ja Josawja, Elnaami

poiad, ja Irma Moabimees.
47. Eliel, ja Obed, ja Jaasiel
Metsobajast.

12. Peatük.

*Need wahwad mehhed, kes
Taweti pole heitnud.*

1. Ja need ollid, kes Taweti
jure tullid Siklagi, kui ta ennast
weel piddi hoidma Sauli Kisi
poia eest, ja need ka ollid
nende wäggewatte seast, kes
söas aitsid.
2. Kes ammoga ehhitud, ja
lasksid parrema ja pahhema
käega kiwwa ja nolesid ammo
peält; nemmad ollid Sauli
wendest Penjaminist.
3. Se pea-mees olli Ahieser ja
Joas, Semaa Kibeati mehhe
poiad, ja Jesiel, ja Pelet
Asmaweti poiad, ja Peraka, ja
Jeu Antoti mees,
4. Ja Ismaja Kibeonimees,
wäggew nende kolmekümne
seast ja kolmekümne ülle,
5. Irmeja, ja Jaasiel, ja Joanan,
ja Josabad Kederati-mees.
6. Elusai, ja Jerimot, ja Pealja,
ja Semarja, ja Sewatja
Aruwimees.

7. Elkana, ja Issia, ja Asarel, ja Joeser, ja Jasobam, Korrimehhed.

8. Ja Joela ja Sebadja Jeroami poiad Kedorist.

9. Ja Kadimehhist lahkusid ärra Taweti seltsi senna tuggewa kantsi kõrbe, wäggewad wahwad söale õppetud söamehhed, kes moistsid kilbi ja pigi peäle, ja nende silmad ollid kui loukoerte silmad, ja ollid ni kerged jooksuma, kui weikised hirwed mäggede peäl.

10. Eser essimeñe, Obadja teine, Eliab kolmas,

11. Mismanna neljas, Irmeja wies,

12. Attai kues, Eliel seitsmes,

13. Joanan kahheksas, Elsabad ühheksas,

14. Irmeja kümnes, Makbañi üksteistkümnes.

15. Need ollid Kadi poegest wäe pea-mehhed, üks neist wähhemist olli ülle saa, ja neist suremist tuhhande ülle.

16. Need on needsammad, kes ülle Jordani läksid essimessel kuul, kui se keik ülle kallaste wet täis olli, ja aiasid ärra keik orgude rahwast, kes hom~iko ja öhto pool.

17. Ja monned Penjamini ja Juda lastest tullid siñna tuggewa kantsi Taweti jure.

18. Ja Tawet läks nende wasto, ja räkis ja ütles neile: Kui teie tullete rahhoga minno jure mind aitma, siis peab mo südda teiega ollema ühhes nous: agga kui tullete mind kawwalaste saatma mo waenlaste kätte, et kül minno kä ei olle wäggiwalda, siis nähko meie wannematte Jummal ja nomigo teid.

19. Ja waim panni Amasa kui ride ennese ümber, kes üllematte pealikkutte pea-mees, et ta ütles: Sinno pärralt olleme Tawet sinnoga Isai poeg! rahho, rahho olgo sulle, ja rahho olgo sellele, kes sind aitab, sest sinno Jummal on sind aitnud; ja Tawet wöttis neid wasto ja panni neid wäe-hulkade pea-mehhiks.

20. Ja Manasse lastest heitsid Taweti seltsi, kui ta tuli Sauli wasto sõtta Wilistidega, agga nemmad ei aitnud neid: sest Wilistide würstid ollid tedda nouga ärrasaatnud ja öölnud: Kül se maksaks meie Pead, kui ta heidaks om~a issanda Sauli

seltsi.

21. Kui ta läks Siklagi, siis heitsid temma seltsi Manasse suggust Adna, ja Josabad, ja Jediael, ja Mikael, ja Josabad, ja Eliu, ja Siltai, pea-mehhed ülle igga tuhhande, mis Manassel ollid.

22. Ja needsammad aitsid Tawetit söa-hulkade wasto, sest nemmad keik ollid wäggewad wahwad mehhed ja said wäe alla pealikkuks.

23. Sest sel aial tulli neid paljo pääw päwalt Taweti jure, tedda aitma, senni kui ta södda-wäggi ni sureks sai, kui Jummal wäggi.

24. Ja se on nende pea-meeste arro, kes söa tarwis walmistatud, kes tullid Taweti jure Ebroni, Sauli kuningriki temma kätte saatma, Jehowa su-sanna järrele.

25. Juda lapsed, kes kilbid ja pigid kandsid, neid olli kuustuhhat ja kahheksasadda, mis söa tarwis walmistud.

26. Simeoni lastest, mis wäggewad wahwad söas, olli seitsetuhhat ja sadda.

27. Lewi lastest nellituhhat ja kuussadda.

28. Ja Jojada olli wüerst Aaroni suggust, ja temmaga kolmtuhhat ja seitsesadda.

29. Ja Sadok üks wäggew wahwa noormees, ja ta issa suggust kaks kolmatkümmand üllemat.

30. Ja Penjamini lastest Sauli wendadest olli kolm tuhhat, sest siit sadik hoidis nende surem hulk Sauli suggu pole.

31. Ja Ewraimi lastest olli kaksküm~end tuhhat ja kahheksasadda wäggewat wahwa kulust meest omma wannematte suggus.

32. Ja Manasse polest sugguarrust olli kahheksateistkümmand tuhhat, kes nimme pärrast üllesnimmetud, et nemmad piddid tulles, Taweti kuningaks töstma.

33. Ja Isaskari lastest, kes moistsid parrast aega targaste arwata, mis Israel pididi teggema; nende pea-mehhi olli kakssadda, ja keik nende wennad käisid nende su-sanna järrel.

34. Sebulonist, kes sötta woisid miñna, kes taplust moistsid seäda keigesugguste söa-

riistadega, neid olli wiiskümmend tuhat, kes tössise süddamega wisi pärrast ollid.

35. Ja Nawtalist tuhat pealikkut, ja nendega olli kilpide ja pikidega seitse neljatküm~end tuhat.

36. Ja Tani lastest, kes moistsid taplust seäda, olli kahheksa kolmatkümmend tuhat ja kuus sadda.

37. Ja Aserist, kes sötta woisid miñna ja moistsid taplust seäda, olli nellikümmend tuhat.

38. Ja teile pool Jordani, Rubeni ja Kadi, ja Manasse pole sugguarro lastest keigesugguste söa-riistadega taplusse tarwis, neid olli sadda ja kakskümmend tuhat.

39. Keik needsinnatsed ollid söamehhed, kes taplusses wisi pärrast ollid, need tullid hea-kohtlase süddamega Ebroni, Tawetit kunningaks töstma keige Israeli ülle; ja keikil muil Israeli rahwal olli ka üks meel, Tawetit kuñingaks tösta.

40. Ja nemmad ollid seäl Taweti jures kolm päwa sömas ja jomas, sest nende wennad

ollid neile sedda walmistanud.

41. Ja ka need, kes nende jures liggi ollid Isaskarist, ja Sebulonist, ja Nawtalist sadik, töid leiba eeslide, ja kamelide, ja hobbo-eeslide selgas, ja weistega palju jahho-roga, wigi-marja kakkusid, ja rosina-kobbaraid, ja wina, ja ölli, ja weiksid, ja puddolojuksid: sest rööm olli Israelis.

13. Peatük.

Seädusse laekas tuakse ärra Kirjatjearimist.

1. Ja Tawet piddas nou nende pealikkuttega ülle igga tuhhande ja ülle igga saa, keige würstidega.

2. Ja Tawet ütles keige Israeli koggodusse wasto: Kui se teie melest hea on, ja on se Jehowa meie Jummal käest: siis käigem peäle, lähhätagem omma teiste wendade jure keige Israeli made sisse, ja nende preestride ja Lewitide jure, kes nende jures, need liñnad läbbi, kus nende allewid, et nemmad meie jure kogguwad.

3. Ja togem omma Jummalä laekast jälle enneste jure, sest meie ei olle tedda mitte noudnud Sauli päiwil.
4. Ja keik se koggodus käskis nenda tehha, sest se assi olli keige rahwa melest öige.
5. Ja Tawet koggus keik Israeli-rahwast Siori jöest, mis Egiptusses, seält sadik, kust Amati minnakse, et nemmad piddid Jummalä laekast Kirjatjearimist ärratoma.
6. Ja Tawet läks ülles ja keik Israel Paala Kirjatjearimi pole, mis Juda-maal on, seält üllestoma Jehowa Jummalä laeka, kes istub Kerubide peäl, kus se nimmi appi hütakse.
7. Ja nemmad wisid se Jummalä laeka ue wankriga Abinadabi koiast, ja Usa ja Ahjo saatsid sedda wankriga.
8. Ja Tawet ja keik Israel mängisid Jum~ala ees keigest wäest kül laulude ja kanneltega, ja nabli-mängidega, ja trummidega, ja wask-trummidega ja trumpetidega.
9. Ja kui nemmad tullid Kidoni rehhe-allussest sadik, siis pistis Usa omma kät wälja, et ta piddi sedda laekast kinni

piddama, sest need weiksed heitsid körwale.
10. Ja Jehowa wihha süttis põllema Usa wasto ja löi tedda mahha, sepärrast et ta omma kät olli laeka külge pistnud; ja ta surri siñna paika ärra Jummalä ette.
11. Ja Taweti meel sai pahhaseks, et Jehowa Usa kallal olli löhkumist teinud, ja panni selle paigale nimme Perets-Usa tännapäwani.
12. Ja Tawet kartis Jummalat sel päwal ja ütles: Kuida woin ma Jummalä laekast ennese jure wia?
13. Ja Tawet ei lasknud mitte ennese jure sedda laekast tua Taweti liñna, waid laskis sedda körwale wia Obed-edomi Kittimehhe kotta.
14. Ja Jum~ala laekas jäi Obed-edomi Kittimehhe kotta, senna tem~a kotta kolm kuud, ja Jehowa önnistas Obed-edomi koia ja keik, mis temmal olli.

14. Peatük.

Iram: Taweti poiad: ta saab woimust Wilistide peäle.

1. Ja Iram Tirusse kuningas läkkitas Käskusid Taweti jure, ja seedripuid, ja müriseppe ja puseppe, temmale ühhe koia ehhitama.
2. Ja Tawet tundis, et Jehowa tedda olli kinnitand kuningaks Israeli ülle: sest temma kuñingriik sai kõrgeks ta Israeli rahwa pärrast.
3. Ja Tawet wöttis weel naesi Jerusalema~as, ja Tawet sünnitas weel poege ja tütrid.
4. Ja need on temma laste nimmed, mis temmale said Jerusalemmas: Sammua ja Sobab, Natan ja Salomon,
5. Ja Ibbar, ja Elisua, ja Elpelet,
6. Ja Noga, ja Neweg, ja Jawia,
7. Ja Elisama, ja Peeljada ja Eliwelet.
8. Kui Wilistid said kuulda, et Tawet olli kuningaks woitud keige Israeli ülle, siis läksid keik Wilistid ülles, Taweti otsima; ja kui Tawet sedda kulis, siis läks ta nende wasto.
9. Ja Wilistid tullid ja lautasid ennast laiale Rewaimi orko.
10. Ja Tawet küssis Jummal käest ja ütles: Kas ma pean

- Wilistide wasto üllesminnema, ja kas sa neid mo kätte annad? ja Jehowa ütles temmale: Minne ülles, sest ma tahhan neid so kätte anda.
11. Ja kui nemmad said ülleslänud Paalperatsimi, siis löi Tawet neid senna mahha, ja Tawet ütles: Jummal on mo käe läbbi minno waenlased löhkunud, otsego wessi middagi läbbi sööb; sepärrast pandi selle paigale nimmi Paalperatsim.
 12. Ja nemmad ollid senna jätnud ommad jummalad, ja Tawet käskis neid tullega ärrapölletada.
 13. Ja Wilistid wötsid jälle tulla, ja lautasid ennast laiale senna orko.
 14. Ja Tawet küssis ta Jummal käest; ja Jum~al ütles tem~ale: Sinna ei pea mitte nende järrele üllesminnema, minne ümber neist möda, et sa nende jure saad Peka-marjapude kohta.
 15. Ja kui sünnib, et sa nende Peka-marjapude ladwus mühhisemist kuled, siis minne wälja söddima, sest Jummal on so ele wäljaläinud, Wilistide

wägge mahhalöma.

16. Ja Tawet teggi, nenda kui Jummal tedda käsknud; ja nemmad löid Wilistide wägge mahha Kibeonist K eserist sadik.

17. Ja Tawet sai kuulsaks keige made sees, ja Jehowa panni omma hirmo keige pagganatte peäle.

15. Peatük.

Seädusse laekas wiakse Sioni.

1. Ja temma teggi ennesele koiad Taweti liina, ja walmistas asset Jummal laekale ja löi temmale telgi ülles.

2. Siis ütles Tawet, et Jummal laekast ei piddand ükski mu kandma, kui Lewitid, sest neid on Jehowa ärrawallitsenud, et nemmad Jummal laekast peawad kandma ja tedda tenima iggaweste.

3. Ja Tawet koggus keik Israeli kokko Jerusalemma, Jehowa laekast üllestoma senna paika, mis ta temmale olli walmistanud.

4. Ja Tawet koggus Aaroni poiad ja Lewitid kokko.

5. Keati poegadest olli Uriel se

üllem, ja ta wennad, neid olli sadda ja kakskümmend.

6. Merari poegadest Asaja se ülle, ja ta wennad, neid olli kakssadda ja kakskümmend.

7. Kersomi poegadest Joel se ülle, ja ta wennad, neid olli sadda ja kolmkümmend.

8. Elitsawani poegadest Semaja se ülle, ja ta wennad, neid olli kakssadda.

9. Ebroni poegadest Eliel se ülle, ja ta wennad, neid olli kahheksakümmend.

10. Usieli poegadest Amminadab se ülle, ja ta wennad, neid olli sadda ja kaksteistkümmend.

11. Ja Tawet kutsus Sadoki ja Abjatari need preestrid, ja need Lewitid Urieli, Asaja ja Joeli, Semaja ja Elieli, ja Amminadabi.

12. Ja ütles neile: Teie ollete Lewitide wannematte peawannemad, pühhitsege ennast teie isse ja teie wennad, et teie Jehowa Israeli Jummal laeka üllestote senna paika, mis ma temmale ollen walmistanud.

13. Sest sepärrast, et teie essimessel korral ei olnud kandmas, siis teggi Jehowa

meie Jummal löhkumist meie seas, et meie tedda ei noudnud, nenda kui kohhus.

14. Ja preestrid ja Lewitid pühhitsesid ennast, et nemmad Jehowa Israeli Jummal laekast piddid üllestoma.

15. Ja Lewitide poiad kandsid Jummal laeka, nenda kui Moses Jehowa sanna järrele olli käsknud, omma Olla peäl nende kangidega, mis nende külges.

16. Ja Tawet ütles Lewitide üllemattele, et nemmad piddid ommad wennad, need lauljad, seädma laulo-mängi riistadega, nabli-mängide, ja kannelte ja wask-trummidega, et nemmad piddid wahwaste heält teggema rōmuks.

17. Ja Lewitid seädsid Joeli poia Emani, ja ta wendest Perekja poia Asawi, ja ennest wendadest, Merari poegest, Etani Kusaja poia.

18. Ja ommad wennad nendega teisest korrast, Sekarja, Pen ja Jaasiel, ja Semiramot, ja Jehiel, ja Uni, Eliab ja Penaja, ja Maaseja, ja Matitja, ja Eliweleu, ja Mikneja, ja Obed-edom, ja Jeiel, kes

wärrawa-hoidjad.

19. Ja need lauljad Eman, Asaw ja Etan teggid heält wask-trummidega.

20. Ja Sekarja, ja Asiel, ja Semiramot, ja Jehiel, ja Uni, ja Eliab, ja Maaseja ja Penaja nabli-mängidega, Alamoti wisi.

21. Ja Matitja, ja Eliweleu, ja Mikneja, ja Obed-edom, ja Jeiel, ja Asasja kanneltega, Seminiti-wisil ühte luggu.

22. Ja Kenanja Lewitide üllem olli loo wiside üle, ja õppetas loo wisid piddama, sest ta olli moistlik.

23. Ja Perekja ja Elkana ollid wärrawahoidjad laeka jures.

24. Ja Sebanja, ja Josawat, ja Netaneel, ja Amasai, ja Sekarja, ja Penaja, ja Elieser, need preestrid, aiasid trumpetidega Jummal laeka ees, ja Obed-edom ja Jehia ollid wärrawa-hoidjad laeka jures.

25. Nenda ollid Tawet ja Israeli wannemad, ja pealikkud üle igga tuhhande minnemas, Jehowa seädusse laeka üllestoma Obed-edomi koiast rōmoga.

26. Ja se sündis, kui Jummal need Lewitid aitis, kes Jehowa

seädusse laeka kandsid, siis ohwerdasid nem~ad Jehowale seitse wärse ja seitse jära.

27. Ja Taweti selgas olli kallis linnane kuub, ja ka keige Lewitide selgas, kes sedda laekast kandsid, ja lauljatte selgas, ja Kenanja selgas, kes laulo-wiside ülle olli lauljatte seas: agga Taweti selgas olli ka linnane käiksitta-kueke.

28. Ja keik Israeli rahwas töid Jehowa seädusse laeka ülles öiskamissega ja passuna heälega, ja trumpetidega, ja wask-trummidega, ja teggid heäle nabli-mängidega ja kanneltega.

29. Ja se sündis, kui Jehowa seädusse laekas sai Taweti liña jure, siis watis Mikael Sauli tüttar aknast, ja näggi kunninga Taweti hüppawad ja mängiwad, ja temma ei pannud tedda mikski ommas süddames.

16. Peatük.

Taweti kituse-laul: seädminne seädusse laeka jures.

1. Ja nemmad wisid Jummalala laeka ja pannid sedda telgisse

seisma, mis Tawet temmale olli ülleslönud; ja nemmad töid senna põlletamisse- ja tänno-ohwrid Jummalala ette.

2. Ja kui Tawet sai põlletamisse- ja tänno-ohwrid ohwerdand, siis önnistas tem~a Jehowa nimmel rahwast.

3. Ja ta jaggas igga Israeli mehhele, ni hästi mehhele kui naesele, iggaühhele, leiwa-kakko ja kauni tükki lihha, ja plasko wina.

4. Ja ta seadis Jehowa laeka ette monned Lewitide seast tenima, Jehowa Israeli Jum~alala nimme kulutama, ja tännama ja kiitma.

5. Asaw olli se üllem, ja Sekarja temma järgminne, Jeiel, ja Semiramot, ja Jehiel, ja Matitja, ja Eliab, ja Penaja, ja Obed-edom ja Jeiel nabli-mängidega ja kanneltega, ja Asaw teggi heält wask-trummidega.

6. Ja Penaja ja Jaasiel, need preestrid, trumpetidega allati Jummalala seädusse laeka ees.

7. Selsammal päwal siis andis Tawet essimest korda Asawi ja ta wendade holeks, et nemmad piddid Jehowa kiitma:

8. Tännage Jehowat, hüüdke temma nimme appi, andke teäda temma teud rahwa seas.

9. Laulge temmale, laulge kites temmale, möttelge keik ta imme-asjad järrele.

10. Kitelge temma pühha nimme pärrast, nende südda sago röömsaks, kes Jehowat otsiwad.

11. Noudke Jehowat ja temma rammo, otsige allati temma Palle.

12. Piddage meles ta imme-asjad, mis ta teinud, temma immeteud ja need kohto-asjad, mis temma su räkind.

13. Oh teie Israeli, temma sullase suggu, Jakobi, temma ärrawallitsetud sullase poiad!

14. Temma on Jehowa meie Jummal, keiges Ma-ilmas on ta kohto-asjad.

15. Piddage iggaweste meles temma seädu, se sanna, mis ta on käsknud piddada tuhhandest põlwest sadik.

16. Mis ta on teinud Abraamiga, ja piddage meles se wanne, mis ta wandunud Isaakile,

17. Ja pannud Jakobile seädmisses, Israelile

iggawesseks seädusseks,

18. Ja öölnud: Sulle tahhan ma Kanaani-maad teie pärris-ossa jauks anda.

19. Kui teid olli pissut innimessi, kui teid wägga pissut, ja teie kui woörad ellasite seälsammas.

20. Kui nemmad käisid ühhest rahwast teise, ja ühhest kunningrigist teise rahwa jure.

21. Temma ei lasknud keddagi neile liga teha, ja nomis nende pärrast kunningaid.

22. Äрге putuge mo woitud rahwa külge, ja ärge tehke mitte kurja mo prohwetidele.

23. Laulge Jehowale keik maailm, kulutage röömsaste pääw päwalt temma abbi.

24. Juttustage pagganatte seas temma au, keige rahwa seas ta imme-asjad.

25. Sest suur on Jehowa ja wägga kitusse wäärt, ja ta on kartusse wäärt ennam, kui keik muud jummalad.

26. Sest keik mu rahwa jummalad on tühjad jummalad, agga Jehowa on taewast teinud.

27. Suur au ja auustus on Temma ees, rammo ja rööm

on temma pühhas paikas.

28. Andke Jehowale, oh rahwa sugguwössad! andke Jehowale au ja rammo.

29. Andke Jehowale temma nimme au, wige andid ja tulge ta ette, kummardage Jehowat pühhas auustusses.

30. Wärrisego Temma ees keik ilma-ma, ma-ilm jääb ka kindlaks, et se ei kõigu.

31. Taewad römustago ennast, ja Ma olgo wägga römus, ja sago pagganatte seas ööldud: Jehowa on kuningas.

32. Merri ja keik temma täius kohhisego, wälli hüppago römo pärrast, ka keik mis seäl peäl on.

33. Siis öiskago metsa puud, Jehowa ees, sest ta tulleb kohhut moistma Ma-ilma peäle.

34. Tännage Jehowat, sest temma on hea, sest ta heldus kestab iggaweste.

35. Ja üttelge: Sada meile abbi, meie ärrapeästmisse Jummal, ja koggu meid ja peästa meid pagganatte seast ärra, et woime so pühha nimme tännada, ja sinno kitusses kitelda.

36. Kidetud olgo Jehowa Israeli

Jummal ikka ja iggaweste, ja keik rahwas üttelgo Amen! ja kiitko Jehowat.

37. Ja ta jättis siñna Jehowa seädusse laeka ette Asawi ja temma wennad, et nemmad piddid tenima se laeka ees allati, päwa teggemist iggapäwa tehhes.

38. Ja Obed-edom ja nende wennad, neid olli kuuskümmend ja kahheksa, ja Obed-edomi Jedutuni poeg ja Osa said wärrawa-hoidjaks,

39. Ja preestrit Sadokit ja ta wennad, need preestrid, jättis ta Jehowa maia ette senna kõrge paika, mis Kibeonis.

40. Et nemmad piddid põlletamisse-ohwrid ohwerdama Jehowale seäl põlletamisse-ohwri altari peäl allati, hom~iko ja öhto; ja keik sedda möda, kui on kirjutud Jehowa kässo-õppetussesse, mis ta Israeli kätte käsknud.

41. Ja nendega olli Eman ja Jedutun, ja need teised, kes ärrawallitsetud, kes nimme pärrast ollid üllesnimmetud, et nemmad piddid Jehowat tännama, et ta heldus iggaweste kestab.

42. Nenda ollid nende jures
Eman ja Jedutun, trumpetide ja
wask-trummidega heält
teggemas, ja Jummal laulo
mängidega, ja Jedutuni poiad
ollid wärrawa jures.

43. Ja keik rahwas läksid
iggamees omma koio, ja Tawet
läks taggasi omma perret
önnistama.

17. Peatük.

*Taweti nou templi pärrast:
Jehowa tootab sured asjad.*

1. Ja se sündis, kui Tawet
ommas koias ellas, siis ütles
Tawet prohweti Natani wasto:
Wata, minna ellan ühhe
seedripu koia sees, ja Jehowa
seädusse laekas seisab tekkide
al.

2. Ja Natan ütles Taweti wasto:
Te keik, mis so süddames, sest
Jummal on sinnoga.

3. Ja selsammal ösel sündis, et
Jummal sanna Natani kätte
sai ja ütles:

4. Minne ja ütle mo sullase
Taweti wasto: Nenda ütleb
Jehowa, sa ei pea mulle mitte
kodda üllesehhitama ello-

maiaks.

5. Sest minna ep olle ühhesgi
koias ellanud sest päwast, kui
ma Israeli-rahwast ollen
üllestoneud, tännapäwani, waid
ollen olnud minnemas ühhest
honest teise ja ühhest maiast
teise.

6. Kus ma ial keige Israeli
lastega ollen käinud, kas ma
ühhe sanna lausnud ühhelegi
Israeli kohtomoistjale, kedda
ma ollen käsknud omma rahwa
kui karjane hoida, ja üttelnud:
Mikspärrast ei ehhita teie mulle
mitte üht kodda seedri-puust?

7. Sepärrast pead sa nenda
mo sullase Tawetile ütlema:
Nenda ütleb wäggede Jehowa,
ma ollen sind karja-aiast
puddolojuste järrelt wötnud, et
sa piddid mo rahwa Israeli ülle
würstiks ollema.

8. Ja ollen sinnoga olnud
keikis paikus, kus sa ial käinud,
ja ollen keik so waenlased so
eest ärrakautanud ja sulle
nimme teinud, kui nende suurte
nimmi, kes Ma peäl.

9. Ja omma rahwa Israelile
tahhan ma asset tehha ja
tedda istutada, et ta ommas
paikas ellab ja seält ennam ei

ligu; ja pöratsed innimessed ei pea tedda mitte ennam waewama, nenda kui ennemuiste.

10. Sest neist päiwist, kui ma käsko andsin kohtomoistjattele omma rahwa Israeli pärrast, siis ollen ma allandanud keik so waenlased, ja minna Natan annan sulle teäda, et Jehowa sulle tahhab suurt suggu sata.

11. Ja peab sündima, kui sinno päwad täis sawad, et sa omma wannemattega läinud maggama, siis tahhan Minna so suggu sata tousma so järrele, kes so poegest peab sama, ja selle kunningrigi kinnitada.

12. Sesamma peab Mulle ühhe koia üllesehhitama, ja ma tahhan temma aujärje kinnitada iggawesseks aiaks.

13. Minna tahhan temmale issaks olla, ja temma peab mulle poiaks ollema, ja omma heldust ei tahha ma mitte temmast ärralahhutada, nenda kui ma ollen ärralahhutand sest, kes enne sind olnud.

14. Ja tahhan tedda seisma panna omma kotta, ja omma kunningriki iggaweste, ja ta aujärg peab kindel ollema

iggaweste.

15. Nenda räkis Natan Taweti wasto keik nendesinnaste sannade järrele, ja keige se näggemisse järrele.

16. Ja kuningas Tawet tuli, ja jäi Jehowa ette ja ütles: Kes ollen minna, Jehowa Jummal? ja mis on minno suggu, et sa mind siit sadik olled saatnud?

17. Ja se on weel wähha so melest, Jum~al; Sa olled ka omma sullase sou pärrast räkinud sest, mis pitka aia pärrast peab sündima, ja olled minno peäle waatnud selle innimesse wisi järrele, kes keige kõrgem, kes Jehowa Jummal.

18. Mis peab Tawet weel ennam so wasto räkima sest auust, mis sa omma sullasele teed? sest sinna tunned omma sullast.

19. Jehowa, om~a sullase pärrast, ja om~a süddame järrele olled sa keik sedda suurt asja teinud, et sa keik need sured asjad piddid teäda andma.

20. Jehowa, ükski polle so sarnane, polle ka muud Jummalat kui sinna, keik sedda

möda, kui meie omma
körwadega olleme kuulnud.

21. Ja kes on kui sinno Israeli
rahwas, üks ainus rahwas siin
Ma peäl, kedda Jummal on
länud ennesele lunnastama
rahwaks, et sa ennesele piddid
ühhe nim~e teggema nende
asjade läbbi, mis sured ja
kartusse wäärt, ja pagganad
ärraaiama om~a rahwa eest,
mis sa Egiptussest olled
lunnastanud.

22. Ja olled omma Israeli
rahvast ennesele rahwaks
seädnud iggaweste, ja sinna,
Jehowa, olled neile Jummalaks
sanud.

23. Ja nüüd, oh Jehowa, se
saña, mis sa olled omma
sullase pärrast ja ta suggu
pärrast räkinud, sago se töeks
iggaweste, ja te nenda kui sa
olled räkinud.

24. Ja se sago töeks ja so
nimmi sureks iggaweste, et
saaks ööldud: Wäggede
Jehowa Israeli Jum~al on
töeste Israelile Jum~alaks; ja
so sullase Taweti suggu peab
kindel ollema so ees.

25. Sest sinna, mo Jum~al,
olled om~a sullase körwas

ilmutanud, et sa tem~ale
tahhad suurt suggu sata:
sepärrast on so sullane omma
süddame leidnud, et ta so ees
woib luggeda.

26. Ja nüüd, Jehowa, sinna
olled sesamma Jummal, ja
olled omma sullase pärrast
sedda head räkinud.

27. Ja nüüd olled sa
ettewötnud omma sullase
suggu õñistada, et se
iggaweste sinno ette jääks,
sest sinna, Jehowa, olled
sedda önnistanud, ja se jääb
önnistud iggaweste.

18. Peatük.

*Taweti wiekordne södda,
woimus ja temma teenrid.*

1. Ja pärrast sedda sündis, et
Tawet Wilistid mahhalöi ja neid
allandas, ja ta wöttis Kati ja ta
wähhemad liñnad Wilistide
käest ärra.

2. Ta löi ka Moabid mahha, ja
Moabid said Taweti allamaks,
kes tem~ale piddid andid
toma.

3. Ja Tawet löi Adareseri Soba
kunninga mahha Amati jure, kui

ta läks omma wägge pannema
Wratti jõe jure.

4. Ja Tawet sai tem~a käest
kätte tuhhat söawankrit, ja
seitsetuhhat rüütli, ja
kaksküm~end tuhhat meest
jallawägge; ja Tawet raius katki
keik söawankritte hooste öngla-
soned, ja jättis neist agga
sadda wankri täit ülle.

5. Ja Siria-rahwas
Tamaskussest tullid Adareserile
Soba kuñingale appi: agga
Tawet löi Siria-rahwa seast
kakskümmend ja kaks tuhhat
meest mahha.

6. Ja Tawet pañi wägge
Tamaskussest Siria-male ja
Siria-rahwas said Tawetile
allamaks, et nemmad piddid
andid toma: sest Jehowa satis
Tawetile abbi keikis paikus,
kuhho ta läks.

7. Ja need kuld-kilbid, mis
Adareseri sullastel ollid, wöttis
Tawet ja wiis neid
Jerusalemma.

8. Ja Tibbatist ja Kunist
Adareseri liñnade seest wöttis
Tawet wägga palju waske; sest
teggi Salomon se wask merre,
ja need sambad, ja muud
wask-riistad.

9. Kui Tou Amati kuningas sai
kuulda, et Tawet keik Adareseri
Soba kunninga wägge olli
mahhalönu.

10. Siis läkkitas ta om~a poia
Adorami kunninga Taweti jure,
tedda küssima, kas ta kässi
pidi hästi käima, ja temmale
paljo terwit wima, et ta olli
Adareseri wasto söddinud ja
tedda mahhalönu: (sest
Adareseril olli ikka söddimist
Tou wasto) ja läkkitas
keiksuggu kuld- ja hõbbe- ja
wask-riisto.

11. Ka neid pühhitses kuñingas
Tawet Jehowale selle hõbbeda
ja kullaga, mis ta keige
pagganatte käest Edomi, ja
Moabi, ja Am~oni laste, ja
Wilistide, ja Amaleki-rahwa
käest olli ärrawötnud.

12. Ja Seruja Abisai löi Edomi-
mehhi sola orko
kahheksateistkümmend tuhhat
mahha.

13. Ja panni Edomi-male ma-
wägge seisma; ja keik Edomi-
rahwas said Taweti allamaks,
sest Jehowa satis Tawetile abbi
keikis paikus, kuhho ta läks.

14. Ja Tawet olli kuñingas ülle
keige Israeli, ja satis kohhut ja

öigust keige omma rahwale.

15. Ja Joab Seruja poeg olli wäe ülle, ja Josawat Ahiludi poeg olli üllem-nou-andja.

16. Ja Sadok Ahitubi poeg ja Abimelek Abjatari poeg ollid preestrid, ja Sawsa olli kirjutaja.

17. Ja Penaja Jojada poeg olli Kreti- ja Pleti-wäe ülle, ja Taweti essimessed poiad ollid kunninga kässil.

19. Peatük.

Tawet maksab Ammonide wallatust nende kätte.

1. Ja pärrast sedda sündis, et Nahas Ammoni laste kunningas ärrasurri, ja ta poeg sai kunningaks ta assemele.

2. Ja Tawet ütles: Ma tahhan Anunile Nahasi poiale head teha, sest ta issa on mulle head teinud; ja Tawet läkkitas Käskusid ta issa pärrast, tedda trööstima, ja Taweti sullased tullid Am~oni laste male, Anuni jure, tedda trööstima.

3. Ja Ammoni laste würstid ütlesid Anunile: Kas peaks Tawet so arwates sinno issa auustama, et ta trööstiad so

jure on läkkitanud? eks ta sullased olle tulnud so jure sepärrast, et nemmad peawad meie maad katsma läbbi ärra, ja ümberlöma, ja sallaja waatma?

4. Ja Anun wöttis Taweti sullased ja aias nende habbemed ärra, ja leikas nende rided poleks perseni, ja laskis neid ärramiñna.

5. Ja nem~ad läksid ärra, ja teised andsid sedda Tawetile teada nende meeste pärrast; siis läkkitas ta nende wasto, sest need mehhed ollid wägga ärrateotud; ja kuñingas ütles: Jäge Jeriko, kuñi teie habbe saab jälle kasnud, siis tulge taggasi.

6. Kui Am~oni lapsed näggid, et nem~ad ennast ollid haisewaks teinud Taweti melest: siis läkkitas Anun ja Am~oni lapsed tuhhat talenti hõbbedat, ja palkasid ennestele Mesopotamia-maalt, ja Maaka Siria-maalt, ja Sobast söawankrid ja rüütlid.

7. Ja nemmad palkasid ennestele kaks neljatkümmend tuhhat söawankrit ja Maaka kunningast ja temma rahwast,

ja tullid ja löid leri ülles Medba ette; ja Ammoni lapsed koggusid kokko ommast liñnadest ja tullid söddima.

8. Kui Tawet sedda kuulda sai, siis läkkitas ta Joabit ja keik söawägge omma wäggewattega.

9. Ja Am~oni lapsed tullid wälja ja seädsid endid taplussele wärrawa tahha, ja need kuningad, kes abbiks tulnud, need ollid isseärranis seäl wäljal.

10. Kui Joab näggi, et taplus ta wasto olli eest ja takka, siis wallitses ta ärra keikis Israeli ärrawallitsetud mehhist, ja seädis neid Siria-rahwa wasto ülles.

11. Ja sedda teist rahwast andis ta omma wenna Abisai kätte, et nemmad ennast Ammoni laste wasto piddid ülles seädma.

12. Ja ta ütles: Kui Siria-rahwas peaksid minno peäle woimust sama, siis tulle sinna minnule appi; ja kui Am~oni lapsed sinno peäle peaksid woimust sama, siis tahhan miña sulle appi tulla.

13. Olle julge, ja olgem wahwad om~a rahwa eest ja

omma Jum~ala liñnade eest, ja Jehowa tehko, mis ta melest hea on.

14. Ja Joab läks senna ja se rahwas, mis temmaga, Siria-rahwa wasto taplema, ja nem~ad pöggenesid temma eest ärra.

15. Kui Ammoni lapsed näggid, et Siria-rahwas pöggenes, siis pöggenesid nemmad ka Abisai ta wenna eest, ja läksid liñna, ja Joab läks Jerusalemma.

16. Kui Siria-rahwas näggi, et nemmad Israeli ette ollid mahhalödud, siis läkkitasid nemmad Käskusid ja saatsid wälja need Siria-rahwast, mis teile pool Wratti jõe ollid, ja Sowak Adareseri söa-pealik olli nende ees.

17. Ja sedda anti Tawetile teäda, ja ta koggus keik Israeli-rahwast kokko, ja läks üle Jordani, ja tulli nende jure ja seädis taplust nende wasto; ja kui Tawet Siria-rahwa wasto olli taplust seädnud, siis taplesid nem~ad tem~a wasto.

18. Ja Siria-rahwas pöggenes Israeli eest, ja Tawet tappis Siria-rahwast seitsetuhhat wankri täit, ja nellikümmend

tuhhat meest jallawägge,
temma surmas ka wäe pealikko
Sowaki ärra.

19. Kui Adareseri sullased
näggid, et nemmad Israeli ette
ollid mahhalödud, siis teggid
nemmad rahho Tawetiga ja
said tem~a allamaks; ja Siria-
rahwas ei tahtnud ennam mitte
Ammoni lastele appi tulla.

20. Peatük.

*Tawet woidab Ammonid ärra, ja
Wilistid kolm kord.*

1. Ja se sündis aasta pärrast
sel aial, kui kunningad sõtta
wäljalähhäwad, siis wiis Joab
sõa-wäe wälja ja rikkus
Ammoni laste Ma ärra, ja läks
ja sai Rabba liina alla: agga
Tawet jäi Jerusalemma; ja Joab
löi Rabba liina mahha ja
kiskus sedda mahha.

2. Ja Tawet wöttis nende
kunninga kroni ta Pea peält
ärra, ja sedda leiti, et se
talenti kulda wagis, ja temma
külges ollid kallid kiwwa, ja se
olli Taweti peas: tema tõi ka
seält liinnast wägga palju saki
wälja.

3. Agga sedda rahwast, mis
seäl sees, wiis ta wälja ja satis
neid ärra sagedega, ja raud-
ekkedega, ja kirwestega tööd
teggema, ja nenda teggi Tawet
keikile Am~oni laste liinnadele;
ja Tawet läks keige rahwaga
taggasi Jerusalemma.

4. Ja se sündis pärrast sedda,
et södda tousis Keseris
Wilistidega, siis löi Sibekai
Usati-mees Sippai mahha, kes
olli Rawa lastest, ja nem~ad
said allandatud.

5. Ja jälle tuli södda
Wilistidega, ja Elanan Jairi
poeg löi mahha Koljati Kitti-
mehhe wenna Lahmi, ja ta pigi
wars olli kui lõnga-poom.

6. Ja weel tousis södda Katis,
ja seäl olli üks pitk mees ja tal
olli kuus sõrme kummaski käes,
warwastega kokko olli neid
kakskümmend ja nelli, ja se olli
ka selle Rawale sündinud.

7. Ja ta laimas Israelit, ja
Taweti wenna Simea poeg
Jonatan löi tedda mahha.

8. Need ollid Rawale Katis
sündinud, ja langsid Taweti käe
läbbi ja ta sullaste käe läbbi.

21. Peatük.

*Tawet kässib meesterahwast
üllesluggeda: Jummalä wits se
peäle.*

1. Ja Sadan seisis Israeli
wasto, ja kihhutas Taweti, et ta
Israeli-rahwast pididi
ärraluggema.

2. Ja Tawet ütles Joabi wasto
ja rahwa würstide wasto: Minge,
luggege Israeli ärra Peersebast
Tanist sadik, ja toge mo kätte,
et ma nende arro saan teäda.

3. Ja Joab ütles: Jehowa
lissago omma rahwa jure
saddawörä ennam, kui neid
on; eks need, mo issand
kunningas, ep olle keik mo
issanda sullased? mikspärrast
püab mo issand sedda?
mikspärrast peab se Israelile
süüks tullemä?

4. Agga kunninga sanna
moodus ennam kui Joabi; ja
Joab läks wälja ja käis keik
Israeli läbbi, ja tulli jälle
Jerusalemma.

5. Ja Joab andis selle
ärraloetud rahwa arro Taweti
kätte, ja keik Israeli mehhi olli
üksteistkümmend sadda kord

tuhhat, kes woisid moöka
wäljatombada, ja Juda mehhi
nellisadda ja seitsekümmend
kord tuhhat, kes woisid moöka
wäljatombada.

6. Agga Lewi ja Penjamini lapsi
ei luggend ta mitte ärra nende
sekka, sest kunninga sanna olli
Joabi melest üks hirmus assi.

7. Ja sesinnane assi olli pahha
Jummalä melest, sepärrast löi
ta Israeli mahha.

8. Ja Tawet ütles Jum~ala
wasto: Ma ollen suurt patto
teinud, et ma ollen sedda asja
teinud, agga nüüd lasse, pallun
ma, omma sullase üllekohhus
mödaminna, sest ma ollen
wägga jölledaste teinud.

9. Ja Jehowa räkis Taweti
näggiä Kadi wasto ja ütles:

10. Minne ja rägi Taweti wasto
ja ütle: Nenda ütleb Jehowa,
kolm asja pañen ma so ette,
wallitse ennesele üks neist
ärra, mis ma sulle pean
teggema.

11. Ja Kad tulli Taweti jure ja
ütles: Nenda ütleb Jehowa,
wötta ennesele ärrawallitseda.

12. Kas kolm aastat peab nälg
tullemä? ehk kas kolm kuud
sind peab ärralöppetadama so

wihhameeste eest, et so waenlaste moök sind kätte saab? ehk kas Jehowa moök ja katk kolm päwa sin maal peab ollema, et Jehowa ingel keige Israeli raiade peäl ärrarikkumist teeb? ja nüüd wata, mis wastust pean ma sellele jälle wima, kes mind läkkitand?

13. Siis ütles Tawet Kadi wasto: Mul on wägga kitsas kä; ommeti tahhan ma Jehowa kätte langeda, sest temma hallastus on üpres wägga suur, agga innimeste kätte ei tahha ma mitte langeda.

14. Ja Jehowa satis katko Israeli sekka, ja Israelist langsid seitsekümmend tuhat meest.

15. Ja Jummal läkkitas ingli Jerusalemma pole, sedda ärrarikkuma; ja kui ta pididi ärrarikkuma, watis Jehowa ja kahhetses sedda kurja, ja ütles ärrarikkuja inglile: Kül jo, wötta nüüd omma kässi taggasi; ja Jehowa ingel seisis Ornani Jebusimehhe rehhe-alluse jures.

16. Ja Tawet töstis ommad silmad ülles ja näggi Jehowa ingli Ma ja taewa wahhel seiswad, ja tem~a paljas moök, mis ta kä, olli Jerusalemma

peäle wäljasirrutud: siis heitis Tawet ja need wannemad omma silmili mahha kottirided selgas.

17. Ja Tawet ütles Jummal wasto: Eks minna olle käsknud rahwast ärraluggeda? ja minna ollen sesamma, kes patto teinud ja öiete kurja teinud; agga mis on needsinnatsed lambad teinud? oh Jehowa mo Jummal! et olgo so kässi minno wasto ja mo issa suggu wasto, agga mitte so rahwa wasto nuhtlusseks.

18. Ja Jehowa ingel ütles Kadi wasto, et ta Tawetile pididi üttelema, et Tawet pididi üllesminnema, ühhe altari üllesteggema Jehowale, Jebusimehhe Ornani rehhe-allusse kohta.

19. Ja Tawet läks Kadi sanna peäle ülles, mis ta Jehowa nimmel räkinud.

20. Kui Ornan ennast ümberpöris, siis näggi tem~a se ingli, ja ta nelli poega puggesid tem~aga eest ärra: agga Ornan olli nisso peksmas.

21. Kui Tawet Ornani jure tulli, siis watis Ornan ja näggi Taweti, ja läks rehhe-allusest

wälja ja kummardas Taweti ette silmili mahha.

22. Ja Tawet ütles Ornani wasto: Anna mulle se rehhe-alluse koht, et ma ühhe altari Jehowale senna peäle woin ülles-ehhitada: sa pead sedda mulle täie rahha pärrast andma, et se nuhtlus rahwa peält saaks ärrakeeldud.

23. Ja Ornan ütles Taweti wasto: Wötta sedda ennesele, ja mo issand kuningas tehko, mis temma melest hea; wata, ma annan need weiksed põlletamise-ohwriks, ja need pahma-reed pude tarwis, ja nisso roa-ohwriks; keik sedda annan minna.

24. Ja kuñingas Tawet ütles Ornanile: Ei mitte, sest ma tahhan öiete, täie rahha eest sedda osta, sest ma ei tahha sedda mitte, mis sinno pärralt, Jehowale wötta, egga põlletamise-ohwrit ohwerdada, mis ma ilma sanud.

25. Ja Tawet andis Ornanile keige se paiga eest kulda, mis kuussadda seklit wagis.

26. Ja Tawet ehhitas siñna ühhe altari ülles Jehowale, ja ohwerdas põlletamise- ja

tänno-ohwrid; ja ta hüdis Jehowa pole, ja temma wastas temmale tullega taewast põlletamise-ohwri altari peäle.

27. Ja Jehowa ütles inglile, et ta om~a moöga pididi omma tuppe pistma.

28. Sel aial, kui Tawet näggi, et Jehowa temmale olli wastand Jebusimehhe Ornani rehhe-allusses, siis ohwerdas ta seäl.

29. Agga Jehowa maia, mis Moses körbes olli teinud, ja põlletamise-altar olli sel aial se kõrge paiga peäl Kibeonis.

30. Ja Tawet ei woind mitte senna ette miñna Jummalat noudma, sest ta olli ärraehmatand Jehowa ingli moöga pärrast.

22. Peatük.

Tawet annab paljo templi ehhitamise tarwis.

1. Ja Tawet ütles: Siin peab Jehowa Jummalat kodda, ja siin peab se põlletamise-altar ollema Israelile.

2. Ja Tawet käskis kogguda need woörad, mis Israeli maal

ollid, ja seadis kiwwi-seppad,
kes piddid kiwwa silledaks
raiuma, Jummalale koia
üllesehhitamisse tarwis.

3. Ja Tawet satis palju rauda
naeluks wärrawatte uste tarwis,
ja seks, mis piddi
kokkolödama, ja palju waske,
mis ei woind üleswagida.

4. Ja seedripuid ilmaarwamatta,
sest Sidoni- ja Tirusse-mehhed
töid Tawetile palju seedripuid.

5. Ja Tawet ütles: Mo poeg
Salomon on alles noor ja örn,
ja se kodda, mis Jehowale
tulleb ülesehhitada, peab sama
sureks kõrgeks, kuulsaks ja
illuks keiges ma-ilmas: siis
tahhan ma nüüd selle tarwis
middagi kokko sata; ja Tawet
satis palju kokko, enne kui ta
ärrasurri.

6. Ja ta hüdis Salomoni omma
poia ja käskis tedda, Jehowale
Israeli Jummalale kodda
üllesehhitada.

7. Ja Tawet ütles Salomonile:
Mo poeg, mul olli mo
süddames se nou, Jehowa
omma Jummalale nimmele koia
üllesehhitada:

8. Agga Jehowa sanna sai mo
kätte ja ütles: Sa olled palju

werd ärrawallanud ja sured
söddimissed söddinud; sinna ei
pea mitte mo nimmele kodda
üllesehhitama, sest sa olled
palju werd ärrawallanud Ma
peäle mo silma ette.

9. Wata, poeg peab sulle
sündima, se peab rahholinne
mees ollema, ja ma tahhan
tem~ale hingamist sata keige
ta wihhameeste polest seält
ümberkaudo: sest ta nimmi
peab ollema Salomon, ja ma
tahhan rahho ja hingamist
anda Israelile temma päiwil.

10. Sesamma peab ühhe koia
mo nimmele ülesehhitama, ja
sesamma peab mulle poiaks
ollema, ja Minna tahhan
temmale issaks olla, ja
kinnitada temma kunningrigi
aujärje Israeli ülle iggaweste.

11. Nüüd, mo poeg, Jehowa
olgo sinnoga, et sa woiksid
hästi korda sada ja Jehowa
omma Jummalale kodda
üllesehhitada, nenda kui ta
sinnust on räkinud.

12. Kül Jehowa annab sulle
tarka meelt ja moistust, ja
kässib sind Israeli pärrast, et
sa pead Jehowa omma
Jummalale kasso-öppetust.

13. Siis sa saad korda, kui sa katsud teha nende seädmiste ja kohto-seäduste järrele, mis Jehowa Mosest on käsknud Israeli kätte. Olle wahwa ja tuggew, ärra karda ja ärra ehmata mitte.

14. Ja wata, ma ollen ommas willetsusses Jehowa koia tarwis kokko saatnud saddatuhhat talenti kulda, ja tuhhatkord tuhhat talenti höbbedat, ja sedda waske ja rauda ei woi ülleswagida, sest sedda on palju: ma ollen ka kokko saatnud puid ja kiwwa, ja sinna woid weel siina jure lissada.

15. Ja neid on palju so jures, kes teggemist woiwad teha, kiwwiseppad ja kes kiwwi ja pu kallal tööd ärratewad, ja keiksuggused targad keigesugguse töö peäle.

16. Sedda kulda, ja höbbedat, ja waske, ja rauda on ilmaarwamatta; wötta kätte ja te, ja Jehowa olgo sinnoga.

17. Ja Tawet käskis keik Israeli würistid, et nemmad temma poia Salomoni piddid aitma:

18. Eks Jehowa teie Jum~al olle teiega? ja ta annab teile hingamist siit ümberkaudo; sest

tem~a on selle Ma rahwast mo kätte aõnud, ja se Ma on mo alla sanud Jehowa ees ja tem~a rahwa ees.

19. Pange nüüd omma südda ja omma hing Jehowat omma Jummalat noudma, ja wõtke kätte ja ehhitage ülles Jehowa Jummalat pühha hone, et Jehowa seäduisse laekast ja need pühhad Jum~ala riistad woib wia siina kotta, mis Jehowa nim~ele peab sama üllesehhitud.

23. Peatük.

Lewitide arro, ammet, ja korrad.

1. Kui Tawet wanna ja ellatand olli, siis töstis ta omma poia Salomoni kunningaks Israeli ülle.

2. Ja ta koggus keik Israeli würistid, ja preestrid ja Lewitid.

3. Ja need Lewitid arwati ülles, kes kolmkümmend aastat wannad ollid ja peäle, ja nende arro olli nende Pea loo järrele kahheksa neljatkümmend tuhhat meest.

4. Neist ollid, kes Jehowa koia

tööd taggasundsid,
nellikolmatkümmend tuhat, ja
kuustuhhat üllewatajat ja
kohtomoistjat,

5. Ja nellituhhat wärrawa-
hoidjat ja nellituhhat, kes
Jehowa kiitsid mängidega, mis
ma (ütles Tawet) ollen teinud
kiitmisse tarwis.

6. Ja neid jaggas Tawet
kordasid möda, Lewi laste,
Kersomi, Keati ja Merari laste
arro järrele.

7. Kersomi lastest ollid Laedan
ja Simeil.

8. Laedani poiad ollid Jehiel se
pea-wannem ja Setam ja Joel,
need kolm.

9. Simeil poiad Selomit ja Asiel
ja Aran, need kolm; need ollid
wannematte pea-wannemad.

10. Ka ollid Simeil poiad,
Jahhat, Sina, ja Jeus ja Peria;
need nelli ollid Simeil poiad.

11. Ja Jahhat olli pea-wannem
ja Sisa se teine; agga Jeusil ja
Perial ei olnud mitte palju
poege, sepärrast arwati neid
nende issa suggus ühte.

12. Keati poiad ollid, Amram,
Itsar, Ebron ja Usiel, need nelli.

13. Amrami poiad ollid, Aaron
ja Moses: agga Aaronit lahhuti

ärä, et ta sedda pühhamat
paika pididi pühhitsema, temma
ja ta poiad iggaweste, ja
suitsetama Jehowa ees, tedda
tenima ja temma nimmel
önnistama iggaweste.

14. Agga Mosesse, Jummal
mehhe poiad, arwati Lewi
sugguarro jure.

15. Mosesse poiad ollid,
Kersom ja Elieser.

16. Kersomi poiad ollid Sebu-
el se pea-wañem.

17. Ja Elieseri poiad ollid
Reabja se pea-wannem, ja
Elieseril ei olnud teisi poege:
agga Reabja poiad, neid olli
wägga palju.

18. Itsari poiad ollid, Selomitse
pea-wannem:

19. Ebroni poiad ollid, Jeria se
pea-wannem, Amarja teine,
Jaasiel kolmas, ja Jekameam
neljas.

20. Usieli poiad ollid, Mika se
pea-wannem ja Issia se teine.

21. Merari poiad ollid, Mahli ja
Musi; Mahli poiad Eleasar ja
Kis.

22. Ja Eleasar surri ärä ja
temmal ei olnud poege, waid
tütred, ja Kisi poiad nende
suggulased wötsid neid

naeseks.

23. Musi poiad ollid, Mahli, ja Eder, ja Jeremot, need kolm.

24. Need on Lewi poiad omma wannematte perresid möda, wannematte pea-wannemad, sedda möda kui neid ärraloeti nimmede loo järrele, nende Pea arro möda, kes teggemist teggid Jehowa koia tenistusse tarwis, kes ollid kahhekümne-aastased ja peäle.

25. Sest Tawet ütles: Jehowa Israeli Jummal on omma rahwale hingamist annud ja wöttab Jerusalemmas ellada iggaweste.

26. Ja Lewitid ei piddand ka ennam mitte sedda maia, egga mingisuggust ta riistust kandma temma tenistusse tarwis.

27. Sest Taweti wimiste sannade järrele ollid jo Lewi poegade arrus need, kes kahhekümne-aastased ollid ja peäle.

28. Sest nende ammet pididi ollema, et nem~ad piddid Aaroni poegele kässil ollema Jehowa koia tenistusse tarwis, ouede sees, ja kambritte sees ja keige pühha asjade puhhastamiseks, ja seks, mis

Jum~ala koia tenistusses olli teggemist.

29. Ja leiwa tarwis, mis laudade peäle seäti, ja penejahho tarwis roa-ohwri ja hapnematta öhhokeste kokide tarwis, ja selle tarwis, mis pannus kedetakse, ja mis küpsetakse, ja keigesugguse moodo ja moõtmisse tarwis.

30. Ja et nemmad igga hom~iko piddid seisma, ja Jehowa tännama ja kiitma, nenda ka öhto;

31. Ja keige Jehowa põlletamise-ohwride ohwerdamisse jures hingamisse päiwil, nore ku päiwil ja seätud Pühhade aeges arro möda, nenda kui allatsi nende kohhus olli, Jehowa ees.

32. Ja et nemmad piddid ärrateggema koggodusse telgi teggemist, ja pühha paiga teggemist, ja mis nende wendest Aaroni poegadest neid kästi Jehowa koia tenistusse tarwis.

24. Peatük.

Tawet seab 20. preestride korda, ja nende Lewitid.

1. Ja Aaroni poegadel ollid ommad korrad; Aaroni poiad ollid, Nadab ja Abiu, Eleasar ja Itamar.

2. Ja Nadab ja Abiu surrid enne ärra, kui nende issa, ja neil ei olnud poege, ja Eleasar ja Itamar ollid preestri ammeti peäl.

3. Ja Tawet seädis nende korrad, ja Sadoki Eleasari poegadest, ja Ahimeleki Itamari poegadest, nende ammeti järrele nende tenistusses.

4. Ja Eleasari poege leiti ennam meeste Pea-arro järrele, kui Itamari poiad, kui nem~ad neid seädsid: Eleasari poegadest olli pea-wannemid wannematte perres kuusteistkümmend, ja Itamari poege wannematte perres olli kahheksa.

5. Ja nemmad seädsid nende korrad liiskude läbbi, ühhed ni hästi kui teised: sest üllemaid olli pühhas paikas, ja üllemaid Jumala ees Eleasari poegadest, ja Itamari poegadest.

6. Ja Netaneli poeg Semaja Lewi soust, se kirjutaja, kirjotas neid ülles, kunninga, ja

üllematte, ja preestri Sadoki, ja Abjatari poia Ahimeleki ja nende wannematte pea-wannematte ees, preestride ja Lewitide seast; üks issa perre sai liisko läbbi Eleasarile, ja teine sai Itamarile korra pärrast.

7. Ja essimenne liisk tulli wälja Jojaribile, teine Jedajale,

8. Kolmas Arimile, neljas Seorimile,

9. Wies Malkiale, kues Mijaminile,

10. Seitsmes Akkotsile, kahheksas Abiale,

11. Ühheksamas Jesuale, kümnes Sekanjale,

12. Üksteistkümmes Eljasibile, kaksteistkümmes Jakimile,

13. Kolmasteistkümmes Upale, neljasteistkümmes Jesebabile,

14. Wiesteistkümmes Pilgale, kuesteistkümmes Immerile.

15. Seitsmesteistkümmes Esirile, kahheksasteistkümmes Pitsetsile,

16. Ühheksasteistkümmes Petajale, kakskümmes Jeeskelile,

17. Essimenne kolmatkümmend Jakinile, teine kolmatkümmend Kamulile,

18. Kolmas kolmatkümmend Telajale, neljas kolmatkümmend

Maasjale.

19. on nende ammet nende tenistusses, et nemmad peawad Jehowa kotta minnema omma korra wisi järrele, omma issa Aaroni juhhatamisse läbbi, nenda kui Jehowa Israeli Jummal tedda olli käsknud.

20. Ja neist teisist Lewi poegadest ollid: Amrami poegest Subael, Subaeli poegest Jedeja.

21. Reabjast: Reabja poegadest olli, Issia se pea-wannem.

22. Itsari poegest olli Selomot, Selomoti poegest Jahhat.

23. Ja Ebroni poiad ollid, Jeria, Amarja teine, Jaasiel kolmas, Jekamam neljas.

24. poiad ollid, Mika, Mika poegest olli Samir.

25. Mika wend olli Issia, Issia poegest olli Sekarja.

26. Merari poiad ollid, Mahli ja Musi, Jaasia poiad olli Peno.

27. Merari poiad Jaasiast ollid, Peno, ja Soam ja Sakkur ja Ibri.

28. Mahlist olli Eleasar, ja temmal polnud mitte poege.

29. Kisist ollid, Kisi poiad Jerameel.

30. Ja Musi poiad ollid, Mahli,

ja Eder, ja Jerimot: need on Lewi lapsed omma wannematte perresid möda.

31. Ja needsinnatsed heitsid ka liiskud, otse nenda kui nende wennad Aaroni poiad, kunninga Taweti, ja Sadoki, ja Ahimeleki, ja wannematte pea-wannematte ees, preestride ja Lewitide seast, wannemad ja pea-wannem otse nenda, kui ta wähhem wend.

25. Peatük.

Templi laulo-mehhed.

1. Ja Tawet wäe-pealikkudega lahhutas ärra tenistusse tarwis Asawi, ja Emani, ja Jedutuni poegadest, kes piddid prohweti-öppetussi laulma kanneltega, nabli-mängidega ja wask-trummidega; ja nende arrus olli mehhi, kes töle kölbasid, ommas tenistusses.

2. Asawi poegest olli, Sakkur, ja Josew, ja Netanja, ja Asarela, Asawi poiad; need ollid Asawi juhhatamisse al, kes kunninga juhhatamisse al prohweti-öppetussed laulis.

3. Jedutunist: Jedutuni poiad

ollid Kedalja, ja Seri, ja Jesaja, Asabja ja Matitja, need kuus; need ollid kanneltega omma issa Jedutuni juhhatamisse al, kes prohveti-õppetussed laulis, Jehowat tännades ja kites.

4. Emanist: Emani poiad ollid Pukia, Matanja, Usiel, Sebucl ja Jerimot, Ananja, Anani, Eliata, Kiddalti, ja Romamti-eser, Josbekasa, Malloti, Otir, Maasiot.

5. Need keik ollid Emani poiad, kes kunninga näggia Jummalasannade sees, et nemmad piddid õnnistusse sarwe ülleskulutama; sest Jum~al olli Emanile annud nelliteistkümmend poega ja kolm tüttart.

6. Need keik ollid omma issa juhhatamisse al laulmas Jehowa koias wask-trummide, nabli-mängide ja kanneltega, tenistusses Jummalasannade sees, kunninga, Asawi ja Jedutuni, ja Emani juhhatamisse al.

7. Ja nende arro olli nende wendadega, kes ollid õppetud laulude peäle Jehowa auuks; keik neid, kes sedda moistsid, olli kakssadda ja kahheksa ühheksatkümmend.

8. Ja nemmad heitsid liiskud teggemisse pärrast, wastastikko wähhemale otse nenda kui suremale, sellele, kes õppetas, nisammoti kui sellele, kes olli õppimas.

9. Ja essimenne liisk tulli wälja Asawi peäle Josewile: teine Kedaljale; tem~a ja temma wennad ja temma poiad, neid olli kaksteistkümmend.

10. Kolmas Sakkurile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

11. Neljas Itsrile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

12. Wies Netanjale, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

13. Kues Pukiale, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

14. Seitsmes Jesarelale, ta poiad ja ta wennad, neid olli kaksteistkümmend.

15. Kahheksas Jesajale, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

16. Ühheksas Matanjale, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

17. Kümnes Simeile, temma

poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

18. Üksteistkümmes Asarelile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

19. Kaksteistkümmes Asabjale, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

20. Kolmasteistkümmes Subaelile, tem~a poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

21. Neljasteistkümmes Motitjale, tem~a poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

22. Wiesteistkümmes Jerimotile, tem~a poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

23. Kuesteistkümmes Ananjale, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

24. Seitsmesteistkümmes Josbekasale, tem~a poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

25. Kahheksasteistkümmes Ananile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

26. Ühheksasteistkümmes

Mallotile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

27. Kakskümmes Elijatale, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

28. Essimenne kolmatkümmend Otirile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

29. Teine kolmatkümmend Kiddaltile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

30. Kolmas kolmatkümmend Maasiotile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

31. Neljas kolmatkümmend Romamti Eserile, temma poiad ja temma wennad, neid olli kaksteistkümmend.

26. Peatük.

Templi wärrawa-hoidjad.

1. Wärrawa hoidjatte korrad ollid: Kora poegest olli Meselemja Kore poeg Asawi poegest.

2. Ja Meselemja poiad ollid,

Sekarja essimenne poeg,
Jediael teine, Sebadja kolmas,
Jatniel neljas,
3. Elam wies, Joanan kues,
Eljoenai seitsmes.
4. Ja Obed-edomi poiad ollid,
Semaja essimenne poeg,
Josabad teine, Joa kolmas ja
Sakar neljas ja Netanel wies,
5. Ammiel kues, Issakar
seitsmes, Peultai kahheksas;
sest Jummal olli tedda
önnistanud.
6. Ja temma poia Semajale
sündsid poiad, kes omma issa
perres wallitsesid, sest nemmad
ollid wäggewad wahwad
mehhed.
7. Semaja poiad ollid, Otni, ja
Rewael, ja Obed, Elsabad,
temma wennad ollid wahwad
mehhed, Eliu ja Semakja.
8. Keik need ollid Obed-edomi
poegest, nemmad ja nende
poiad ja nende wennad,
wahwad mehed wapräd
tenistusses, neid olli kaks
seitsmetkümmand Obed-
edomist.
9. Ja Meselemjal olli
kahheksateistkümmand poega
ja wenda, kes wahwad mehed.
10. Ja Osal, kes Merari

poegest, ollid poiad, Simri se
pea-wannem, et ta kül
essimenne poeg ei olnud,
ommeti panni ta issa tedda
pea-wannemaks.
11. Ilkia teine, Tebalja kolmas,
Sekarja neljas; keik Osa poege
ja wende olli
kolmteistkümmand.
12. Neil ollid wärrawa-hoidjatte
korrad meeste Pea arro järrele
wahtis, otse kui nende
wendadel, Jehowa koias
tenimas.
13. Ja nemmad heitsid liiskud,
ni hästi wähhemale kui
suremale nende wannematte
perresid möda, iggaühhe
wärrawa pärrast.
14. Ja liisk hom~iko pole sai
Selemjale; ja ta poia Sekarjale,
kes targa melega nou-andja
olli, heideti liisko, ja temma
liisk tulli wälja pohja pole;
15. Obed-edomile louna pole,
ja ta poegadele sai se
warrandusse-hone.
16. Supimile ja Osale öhto
pole Salleketi wärrawa jure
prüggitud ulitsa jure, mis
ülleslähhäb, kus waht wahhi
kohhal olli.
17. Hom~iko pool olli kuus

Lewitit, pohja pool päwa aeges nelli, louna pool päwa aeges nelli, ja warrandusse hone jures kaks hawal.

18. Parbari jures öhto pool olli nelli prüggitud ulitsa jures, kaks teise Parbari jures.

19. Need on wärrawa-hoidjatte korrad Kora poegest ja Merari poegest.

20. Ja Lewitide seast olli Ahija Jummal koia warranduste ülle, ja pühhitsetud asjade warranduste ülle.

21. Laedani poiad, Laedani Kersoni poia poiad wannematte pea-wannemad, Kersoni poiast Laedanist olli Jehieli.

22. Jehieli poiad Setam, ja Joel temma wend ollid Jehowa koia warrandusse ülle.

23. Nenda ka Amrami, Itsari, Ebroni ja Osieli poiad.

24. Ja Mosesse poia Kersomi poeg Sebuel olli würost warranduste ülle.

25. Ja temma wennad Elieserist ollid, selle poeg Reabja, ja selle poeg Jesaja, ja selle poeg Joram, ja selle poeg Sikri, ja selle poeg Selomit.

26. Sesamma Selomot ja temma wennad ollid ülle keige

pühha asjade warrandusse, mis kuningas Tawet pühhitsenud, ja need wannematte pea-wannemad neist pealikkuist ülle igga tuhhande ja ülle igga saa, ja wäe-pealikkuist.

27. Nemmad ollid sedda söast ja sagist pühhitsend, et nemmad piddid ka teisi kinnitama Jehowa koia üllesehhitamisseks.

28. Ja keik, mis Samuel se näggia olli pühhitsend, ja Kisi poeg Saul, ja Neri poeg Abner, ja Seruja poeg Joab, keik se, mis kegi olli pühhitsenud, olli Selomiti ja ta wendade käe al.

29. Itsarist ollid Kenanja ja ta poiad se wäljaspiddise teggemisse jures Israeli ülle, üllewatajad ja kohtomoistjad.

30. Ebroni poegest olli Asabja ja ta wennad, kes wahwad mehed, neid olli ükstuhhat ja seitsesadda, kes Israeli üllewatajad siin pool Jordani öhto pool, keige Jehowa teggemisse tarwis ja kuninga tenistus tarwis.

31. Ebroni poegest olli Jeria se pea-wannem, Ebroni poegest temma sündimissi möda wannematte seast. Taweti

kunningrigi neljakümmemal aastal nouti neid, ja neist leiti wäggewad wahwad mehhed Kileadi Jaserist.

32. Ja ta wennad, kes wahwad mehhed, neid olli kakstuhhat ja seitsesadda wannematte pea-wannemat, ja kunningas Tawet panni neid üllewatajaks Rubeni, ja Kadi, ja Menasse pole souarro laste ülle, keige Jummalasja ja kunningasja tarwis.

27. Peatük.

Taweti üllemad pealikkud, üllewatajad, ja nou-andjad.

1. Ja need on Israeli lapsed nende arro järrele, wannematte pea-wannemad ja pealikkud ülle igga tuhhande ja ülle igga saa, ja nende üllewatajad, kes kunningast tenisid keige kordade asja järrele, mis sissetulli ja wäljaläks igga ku, keige se aasta kude sees; igga korral olli nellituhhat kolmatkümmend meest.

2. Essimesse korra ülle essimessel kuul olli Jasobam Sabdieli poeg, ja temma kordas

olli nellituhhat kolmatkümmend.

3. Ta olli Peretsi poegest se pea-wannem keige wä-pealikkutte ülle essimessel kuul.

4. Ja teise ku korra ülle olli Todai Ahoimees, ja temma kordas olli ka Miklot se würost, ja temma kordas olli nellituhhat kolmatkümmend.

5. Kolmas wä-pealik kolmandamal kuul olli Jojada poeg Penaja se üllem-pealik, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmend.

6. Sesinnane Penaja olli wäggew mees nende kolmekümne seast ja kolmekümne ülle, ja ta kordas olli Ammisabad temma poeg.

7. Neljas neljandamal kuul olli Joabi wend Asael, ja temma poeg Sebadja ta järrel, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmend.

8. Wies wiendamal kuul olli Israimees Sammut se pealik, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmend.

9. Kues kuendamal kuul olli Ikkesi poeg Ira Tekoamees, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmend.

10. Seitsmes seitsmel kuul olli

Elets Pelonimees Ewraimi poegest, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmand.
11. Kahheksas kahheksamal kuul olli Sibkai Usatimees Sarri soust, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmand.
12. Ühheksas ühheksamal kuul olli Abieser Antotimees Penjamini soust, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmand.
13. Kümnes kümnemal kuul olli Maarai Netowatimees Sarri soust, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmand.
14. Üksteistkümnes ühheteistkümnemal kuul olli Penaja Piratonimees Ewraimi poegest, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmand.
15. Kaksteistkümnes kahheteistkümnemal kuul olli Eldai Netowatimees Otnielist, ja ta kordas olli nellituhhat kolmatkümmand.
16. Ja Israeli sugguarrude ülle olli Rubeni lastest würst Elieser, Sikri poeg; Simeoni lastest Sewatja, Maaka poeg.
17. Lewi lastest olli Asabja, Kemueli poeg; Aaroni soust olli Sadok.
18. Juda lastest olli Eliu,

Taweti wendadest; Isaskari lastest olli Omri, Mikaeli poeg.
19. Sebuloni lastest olli Ismaja, Obadja poeg; Nawtali lastest olli Jerimot, Asrieli poeg.
20. Ewraimi poegest olli Osea, Asasja poeg, Manasse polest soust arrust olli Joel, Pedaja poeg.
21. Polest Manassest Kileadist olli Iddo, Sekarja poeg, Penjamini lastest olli Jaasiel, Abneri poeg.
22. Tani lastest olli Asareel, Jeroami poeg; need on Israeli sugguarrude würstid.
23. Ja Tawet ei wötnud nende arro ülles, kes kahhekümne-aastased ollid ja nende järgmised: sest Jehowa olli käsknud Israelit ni palju teha, kui taewa tähhed.
24. Seruja poeg Joab olli hakkand ärraluggema, ja ei lõppetand mitte: sest Jehowa suur wihha sai Israeli peäle; sepärrast ei sanud se arro mitte Taweti kunninga asjade aia-ramato sisse.
25. Ja kunninga warranduste ülle olli Asmawet, Adieli poeg, ja nende warranduste ülle, mis maal liñnade sees, ja küllade

sees ja tornide sees, olli Jonatan, Usia poeg.

26. Ja nende üle, kes põllo tööd teggid ja maad harrisid, olli Esri, Kelubi poeg.

27. Ja wina-mäggede üle olli Simej, Ramamees, ja se üle, mis wina-mäest tulli wina warrandusse tarwis, olli Sabdi, Siwetimees.

28. Ja ölli-pude ja mets-wigi-pude üle, mis mäe-alluse Ma peäl, olli Paalanan, Kederimees, ja ölli warrandusse üle Joas.

29. Ja nende weiste üle, mis Saronis ollid karjas, olli Sitrai, Saronimees, ja nende weiste üle, mis orgude sees, olli Sawat, Adlai poeg.

30. Ja kamelide üle olli Obil, Ismaelimees, ja emma-eeslide üle olli Jedeja, Meronotimees.

31. Ja puddoloste üle olli Jasis, Hagerimees; keik need ollid üllemad se warra üle, mis kuningal Tawetil olli.

32. Ja Jonatan, Taweti suggulane, olli nouandja, sesamma olli moistlik mees ja kirjutaja, ja Jehiel, Akmoni poeg, olli kunninga poegade jures.

33. Ja Ahitowel olli kunninga

nou-andia ja Usai õ, Arkimees, olli kunninga söbber.

34. Ja Ahitoweli järrel olli Penaja poeg Jojada, ja Abjatar, ja kunninga wäe-pealik Joab.

28. Peatük.

Tawet kutsub wimaks keik ommad üllemad-pealikkud ja teenrid kokko, ja annab kuningriiki Salomoni kätte.

1. Ja Tawet koggus Jerusalemma kokko keik Israeli üllemad, sugguarrude üllemad, ja kordade üllemad, kes kunninga tenisid, ja pealikkud üle igga tuhhande, ja pealikkud üle igga saa, ja kes keige kunninga ja ta poegade warra ja lojuste üle, üllematte teenride ja wäggewattega, ja keik wäggewatte wahwaste meestega.

2. Ja kuningas Tawet tousis ülles jalge peäle ja ütles: Kuulge mind, mo wennad ja mo rahwas: Mo meel olli, hingamisse kodda üllesehitada Jehowa seädusse laekale ja meie Jummalala jalge alluseks järjeks, ja ma olin ehitamisse

tarwis keiksuggu kokko saatnud.

3. Agga Jummal ütles mulle: Ei sa pea mo nimmele mitte kodda üleseehhitama, sest sa olled söddamees ja olled werd ärrawallanud.

4. Ja Jehowa Israeli Jummal on mind ärrawallitsenud keigest mo issa perrest, et ma piddin Israeli ülle kuningas ollema iggaweste; sest ta on Judat würstiks ärrawallitsenud ja Juda suggust mo issa perre, ja mo issa laste seast on temmal hea meel minnust olnud, et ta mind keige Israeli ülle kuningaks töstis.

5. Ja keikist mo poegest (sest Jehowa on mulle palju poege annud) on ta ka mo poia Salomoni ärrawallitsenud, et ta Jehowa kuningrigi aujärje peäl peab istuma Israeli ülle.

6. Ja ta on mulle öölnud: Salomon so poeg, se peab minno kodda ja mo oued üleseehhitama, sest ma ollen tedda ennesele poiaks ärrawallitsend, ja minna tahhan temmale issaks olla,

7. Ja ta kuningriiki kinnitada iggaweste, kui ta wahwa on

teggema minno käskude ja mo kohtoseäduste järrele, nenda kui tännapä.

8. Ja nüüd, keige Israeli, Jehowa koggodusse silma ees ja meie Jummal kōrwade ees pallun ma: piddage ja noudke keik Jehowa omma Jummal kässud, et teie woiksite sedda head Maad pärrida, ja pärrisossaks omma lastele jätta enneste järrele iggawest.

9. Ja sinna, mo poeg Salomon, öppi omma issa Jummalat tundma, ja teni tedda heakohtlase süddamega, ja heamelelisse hingega; sest Jehowa otsib läbbi keik süddamed, ja keik möttette mötlemised moistab temma ärra: kui sa tedda wöttad nouda, siis leiad sa tedda; agga kui sa tedda mahhajättad, siis heidab ta sind ärra iggaweste.

10. Wata nüüd, sest Jehowa on sind ärrawallitsend, et sa pead ühhe koia üleseehhitama pühhaks honeks: Olle wahwa ja te sedda.

11. Ja Tawet andis omma poia Salomonile selle eestkoia, ja selle tubbade, ja selle

warrandusse kambritte, ja selle üllematte tubbade, ja selle seestpiddiste kambritte, ja ärraleppitamisse kane koia munstri.

12. Ja ühhe munstri keigest sest, mis ta meles olli, Jehowa koia ouedest, ja keikist kambrittest, mis ümberringi, Jummal koia warranduste ja pühhitsetud asjade warranduste tarwis.

13. Ja preestride ja Lewitide kordadest ja keigest Jehowa koia tenistusse teggemisest, ja keikist Jehowa koia tenistusse riistust.

14. Kulda wagis ta ülles kuld-riistade tarwis, keigesugguste iggaühhe tenistusse riistade tarwis, keige hõbbe-riistade tarwis moödo järrele, keigesugguste iggaühhe tenistusse riistade tarwis.

15. Ta wagis ka kulda kuld-küünla-jalge ja nende kuld-lampide tarwis, iggaühhe küünla-jalla ja ta lampide moödo järrele, ja hõbbe-küünla-jalge tarwis moödo järrele, küünla-jalla ja ta lampide tarwis, iggaühhe küünla-jalla tarwidusseks.

16. Ja kulda wagis ta ülles laudade tarwis, kus need leiwad peäle seäti, igga laua tarwis, ja hõbbekat hõbbe-laudade tarwis.

17. Ja puhtamat kulda, kahwlide ja pekkide, ja putkede tarwis, ja kuld-kanega-karrikatte tarwis, igga karrika moödo järrele, ja hõbbe-kanega-karrikatte tarwis, igga karrika moödo järrele.

18. Ja selgeks sullatud kulda suitsetamisse-altari tarwis moödo järrele, ja kuld-kerubide asseme kuio tarwis, kes tiwad laiale lautasid ja Jehowa seädusse laeka katsid.

19. Sest keigest on mulle kirjas Jehowa käest tarkus antud, keigest sele kuio tööst.

20. Ja Tawet ütles omma poia Salomonile: Olle wahwa ja tuggew, ja te sedda ; ärra karda ja ärra ehmata ärra; sest Jehowa Jummal minno Jummal on sinnoga, ei ta jä sinnust mahha egga jätta sind mahha, kunni keik Jehowa koia tenistusse teggeminne saab ärratehtud.

21. Ja wata, seäl on preestride ja Lewitide korrad keige

Jummala koia tenistusse tarwis,
ja so jures on keige
teggemisse tarwis
keigesuggused, kes hea melega
tarkussega keige tenistusse
tarwis on, ja würestid ja keik se
rahwas keige so asjade tarwis.

29. Peatük.

*Taweti wiimne kõne ja rohked
annid templi tarwis.*

1. Ja kuningas Tawet ütles
keige koggodussele: Mo poeg
Salomon on üks, kedda
Jummal on ärrawallitsenud, ta
on noor ja örn, ja se töö on
suur, sest se suur kodda ep
olle mitte innimeste ette, waid
Jehowa Jummala ette.

2. Ja ma ollen keik omma
joudo möda omma Jummala
koia tarwis kokko saatnud
kulda, mis kullast, ja höbbedat,
mis höbbedast, ja waske, mis
wassest, rauda, mis rauast, ja
puid, mis puust peab tehtama,
Soami kiwwid, ja kiwwid, mis
kollude sisse pannakse,
hiilgawad ja kirjud kiwwid, ja
keigesuggused kallid kiwwid, ja
walged marmori kiwwid, ja neid

otse palju.

3. Ja weel, et mul hea meel
mo Jummala koiast, siis on
mul üks isse kulla ja höbbeda
warrandus, mis ma peälegi
omma Jummala koia tarwis
annan, isse keik se, mis ma se
pühha koia tarwis ollen kokko
saatnud.

4. Kolmtuhhat talenti kulda
Owiri kullast, ja seitsetuhhat
talenti selgeks sullatud
höbbedat, honete mürid sega
karratada.

5. Kulda, mis kullast, ja
höbbedat, mis höbbedast tulleb
tehha, ja keige töö tarwis, mis
seppad tewad; ja kes wõttab
hea melega omma kät tänna
Jehowale täita?

6. Siis wötsid hea melega anda
wannematte üllemad, ja Israeli
souarrude üllemad, ja pealikkud
ülle igga tuhhande ja ülle igga
saa, ja üllemad kunninga töö
ülle.

7. Ja nemmad andsid Jummala
koia tarwidusseks kulda
wiistuhhat talenti, ja
kümmetuhhat adarkonit, ja
höbbedat kümmetuhhat talenti,
ja waske
kahheksateistkümme tuhat

talenti, ja rauda saddakord
tuhhat talenti.

8. Ja mis kallist kiwwast kellegi
jurest leiti, sedda andsid
nemmad Jehowa koia
warrandusse tarwis Jehieli käe
alla, kes Kersoni poegest.

9. Ja rahwas ollid röömsad, et
nemmad ollid hea melega
annud, sest nemmad ollid hea-
kohtlasest süddamest hea
melega Jehowale annud, ja
kunningas Tawet olli ka üpris
wägga römus.

10. Ja Tawet kitis Jehowat
keige koggodusse silma ees, ja
Tawet ütles: Kidetud olgo sinna
Jehowa meie issa Israeli
Jummal ikka ja iggaweste.

11. Jehowa, sul on surus, ja
wäggi, ja illo, ja woimus, ja
suur au, kül keik, mis taewas
ja Ma peäl; sinno pärralt,
Jehowa, on kunningriik, ja sa
töstad ennast üllemaks üle
keige asjade.

12. Ja rikkus ja au tulleb sinno
käest, ja sinna wallitsed üle
keikide, ja sinno kä on rammo
ja wäggi, ja sinno kä on keik
sureks tehha ja kinnitada.

13. Ja nüüd, meie Jummal,
meie tänname sind, ja kidama

so illusa nimme.

14. Ja kes ollen minna kül, ja
mis on mo rahwas? et meil
joud olleks, sedda wisi hea
melega anda: sest sinno käest
on keik, ja sinno käest olleme
sulle annud.

15. Sest meie olleme woörad
so ees ja maialissed, nenda
kui keik meie wannemad: meie
päwad siin Ma peäl on kui
warri, ja ei olle lotust.

16. Jehowa meie Jummal, keik
sesinnane suur warrandus, mis
meie olleme kokko saatnud, et
meie sulle koia so pühha
nimmele üllesehhitame, se on
so käest, ja so pärralt on keik.

17. Ja ma tean, mo Jummal,
et sinna süddant läbbikatsud ja
öiged wisid on so mele
pärrast; minna ollen omma
öiglasest süddamest keik sedda
hea melega annud, ja nüüd
ollen ma römoga näinud, et so
rahwas, mis siit leitakse hea
melega sulle on annud.

18. Jehowa meie wannematte
Abraami, Isaaki ja Israeli
Jummal, hoia sedda iggaweste
omma rahwa süddame möttette
mötlemisses, ja walmista nende
südda ennese pole.

19. Ja anna mo poia
Salomonile üks heakohtlane
südda, et ta peab sinno
kässud, so tunnistussed ja so
seädmised, et ta sedda keik
teeb, ja üllesehhitab sedda
suurt kodda, mis tarwis ma
ollen keik kokko saatnud.

20. Ja Tawet ütles keige
koggodussele: Et kiitke Jehowat
omma Jummalat; ja keik
koggodus kiitsid Jehowat om~a
wannematte Jummalat, ja
nemmad nötkutasid Pead, ja
kummardasid Jehowa ja
kuninga ette.

21. Ja nemmad ohwerdasid
Jehowale tappa-ohwrid ja
ohwerdasid Jehowale
pölletamise-ohwrid teisel päwal
pärrast sedda päwa, tuhhat
wärse, tuhhat jära, tuhhat
oinik-talle, nende joma-
ohwridega, ja paljo tappa-
ohwrid keige Israeli eest.

22. Ja nemmad söid ja jõid
selsammal päwal sure römoga
Jehowa ees, ja tõstsid Taweti
poia Salomoni teistkorda
kuningaks, ja woidsid tedda
Jehowale würstiks, ja Sadokit
preestriks.

23. Ja Salomon istus Jehowa

aujärje peäl kui kuningas
omma issa Taweti assemel, ja
sai hästi korda, ja keik Israel
wöttis temma sanna kuulda.

24. Ja keik würstid, ja
wäggewad, ja ka keik kunninga
Taweti poiad pannid kät
kuninga Salomoni alla.

25. Ja Jehowa teggi Salomonit
üpres wägga sureks keige
Israeli silma ees ja panni ta
peäle suurt kuninglikko au,
missuggust ei olnud enne
ühhegi kunninga peäl, kes enne
tedda Israeli ülle.

26. Nenda on Isai poeg Tawet
kuningas olnud keige Israeli
ülle.

27. Ja sedda aega, mis ta
kuningas olnud Israeli ülle, on
nellikümmend aastat: Ebronis
olli ta kuningas seitse aastat,
ja Jerusalemmas oli ta
kuningas kolm neljakümmend
aastat.

28. Ja ta surri ärra hea wanna
ea sees, temmal oli olnud kül
sedda igga, rikkust ja au, ja ta
poeg Salomon sai kuningaks
ta assemele.

29. Ja kunninga Taweti
essimessed ja wiimsed asjad,
wata, need on ülleskirjutud

näggia Samueli asjade- ja
prohweti Natani asjade- ja
näggia Kadi asjade-ramatusse,
30. Keige temma kunningrigiga,
ja temma wäega, ja keige selle

aia-luggu, mis temmale, ja
Israelile, ja keige made
kunningrikidele on juhtunud.

Essimesse Aia Ramato Ots.

Teine Aia Ramat.

1. Peatük.

*Salomoni wallitsuse hakkatus,
tarkus ja rikkus.*

1. Ja Salomon Taweti poeg
kinnitas ennast ommas
kunningrikis, ja Jehowa temma
Jummal olli temmaga ja teggi
tedda wägga sureks.

2. Ja Salomon ütles keige
Israelile, pealikkuttele üle igga
tuhhande, ja üle igga saa, ja
kohtomoistjattele, ja keige
würstidele üle keige Israeli, ja
pea-wannemille.

3. Ja Salomon ja keik
koggodus temmaga läksid
senna kõrge paika, mis
Kibeonis, sest seäl olli
Jummala koggodusse telk, mis
Jehowa sullane Moses körbes

olli teinud.

4. Agga Tawet olli Jummala
laeka üllestonud Kirjatjearimist
siinna paika, mis Tawet
temmale walmistand, sest ta
olli sellele telki ülleslönud
Jerusalemma.

5. Ja se wask-altar, mis
Petsaleel, Huri poia Uri poeg,
olli teinud, se olli seäl Jehowa
maia ees; ja Salomon ja
koggodus läksid tedda
noudma.

6. Ja Salomon ohwerdas seäl
wask-altari peäl Jehowa ees,
mis koggodusse telkis, ja
ohwerdas seäl peäl tuhhat
pölletamise-ohwrit.

7. Selsammal ösel näitis ennast
Jummal Salomonile ja ütles
temmale: Pallu, mis ma sulle
pean andma.

8. Ja Salomon ütles

Jummalale: Sinna olled Taweti mo issale palju head teinud, ja mind ta assemele kuningaks tõstnud.

9. Nüüd, Jehowa Jummal, sago so sanna tõeks, mis Taweti mo issale sanud: sest sinna olled mind kuningaks tõstnud ühhe rahwa ülle, mis ni palju, kui põrm Ma peäl.

10. Anna nüüd mulle tarkust ja moistust, et ma wäljalähhän selle rahwa ees ja sissetullen: sest kes woib sellesinnatse so sure rahwale kohhut moista?

11. Ja Jummal ütles

Salomonile: Sepärrast et se so süddames on olnud, et sa polle mitte pallunud ei rikkust, warrandust egga au, egga nende hinge, kes sind wihkawad, ja sinna ep olle ka mitte pitka igga pallund, waid olled ennesele tarkust ja moistust pallund, et sa mo rahwale woiksid kohhut moista, kenne ülle ma sind kuningaks tõstnud:

12. Se tarkus ja se moistus olgo sulle antud, ja rikkust, ja warrandust ja au tahhan ma sulle anda, mis ei olle nenda

olnud neil kuningattel, kes enne sind olnud, ei peagi pärrast sind nenda ollema.

13. Ja Salomon tuli seält kõrge paiga peält, mis Kibeonis, Jerusalemma, seält koggodusse telgi eest ärra, ja wallitses Israeli ülle.

14. Ja Salomon koggus söa wankrit ja rüütlid, ja temmal olli tuhat ja nellisadda wankrit ja kaksteistkümmend tuhat rüütli, ja panni neid wankritelinnade sisse seisma ja kuningga jure Jerusalemma.

15. Ja kuningas satis hõbbemat ja kulda

Jerusalemma ni palju, kui kiwwid, ja seedrid satis ta ni palju, kui mets-wigipuud, mis mäe-alluse Ma peäl kaswawad.

16. Ja need hobboised, mis Salomonil olli, todi Egiptussest, ja se linnase ridega olli se lugu: sedda linnast riet töid kuninga kaupmehhed hinna eest.

17. Ja nemmad tullid ülles ja töid Egiptussest igga tölla kua saa hõbbe-sekli eest, ja igga hobbose saa ja wiekümne hõbbe-sekli eest: ja nenda töid nemmad keige lttide

kunningattele ja Siria
kunningattele omma käe läbbi.

18. Ja Salomon mötles se
peäle, et ta Jehowa nimmele
kodda pididi ehitama ja ka
ennesele kuninglikko kodda.

2. Peatük.

*Puud ja tötegiad sadetakse
templi tarwis.*

1. Ja Salomon luges
seitsekümmend tuhat meest,
kes pidid kandma, ja
kahheksakümmend tuhat
meest, kes pidid raiuma mäe
peäl, ja kolmtuhat ja
kuussadda, kes neid tagga
sundsid.

2. Ja Salomon läkkitas Tirusse
kuninga Urami jure ja ütles:
Nendasammote kui sa mo issa
Tawetile olled teinud ja
temmale seedripuid läkkitanud,
et ta ennesele kodda ehitas,
kus ta sees ellas.

3. Wata, minna tahhan
ehhitada Jehowa omma
Jummala nimmele kodda,
temmale sedda pühhitseda,
temma ees suitsetada maggusa
haisoga suitsetamisse-rohhud,

ja mis allati tulleb walmistada,
ja põlletamisse-ohwrid hom~iko
ja öhto igga hingamisse-päwa,
ja iggal norel kuul ja Jehowa
meie Jummal seätud aegus:
se on Israeli kohhus iggaweste.

4. Ja se kodda, mis ma tahhan
ehhitada, peab suur ollema:
sest surem on meie Jummal,
kui keik jummalad.

5. Ja kel peaks joudo kül
ollema Temmale kodda
ehhitada? sest taewad ja
taewaste taewad ei mahhuta
Tedda ende sisse; ja kes ollen
minna, et ma Temmale kodda
ehhitan, ei mu kui agga
suitsetamisse pärrast Temma
ees.

6. Ja nüüd läkkita mulle üks
tark mees, kes woib kulla, ja
höbbeda, ja wasse, ja raua, ja
purpuri-punnase, ja karmili-
punnase, ja walwaka-sinnise
lõnga tööd tehha, ja kes
moistwad pitseri kirjad tikkida,
nende tarkade meestega, kes
minno jures on Juda-maal ja
Jerusalemmas, kedda mo issa
Tawet on kokkosaatnud.

7. Ja lähhäta mulle seedripuid,
mända ja algumipuid
Libanonist: sest ma tean, et so

sullased moistwad puid raiuda Libanonist, ja wata, minno sullased peawad so sullastega ollema.

8. Ja et nemmad mulle paljo puid walmis tewad, sest se kodda, mis minna tahhan ehhitada, peab suur ja immelinne ollema.

9. Ja wata, neile raiujattele, kes puid mahha lassewad, so sullastele tahhan ma anda tuhhat kolmsadda ja ühheksa sellitest ühheksatkümmend nisso, ja tuhhat kolmsadda ja ühheksa sellitest ühheksatkümmend ohre, ja kakstuhhat kahheksasadda ja pool kolmateistkümmend wati wina, ja kakstuhhat kahheksasadda ja pool kolmatteistkümmend wati ölli, raiumisse eest.

10. Ja Tirusse kuningas Uram wastas kirja läbbi ja lähhätas Salomoni jure: Sest et Jehowa omma rahwast armastab, on ta sind pannud nende ülle kuningaks.

11. Ja Uram ütles: Kidetud olgo Jehowa Israeli Jum~al, kes on teinud taewast ja maad, kes kuñingale Tawetile

targa poia annud, kel tark meel ja moistus on, et ta woib koia Jehowale ja kuñinglikko koia ennesele üllesehhitada.

12. Sepärrast läkkitan ma ühhe targa mehhe Uramabi, kennel moistus on,

13. Kes ühhe naese poeg Tani tüttartest, ja temma issa Tirusse-mees, se moistab kulla ja hõbbeda, wasse, raua, kiwwide ja pude tööd, purpuri-punnase, walwaka-sinnise ja kalli linnase ride, ja karmili-punnase lõnga tööd tehha, ja keiksuggu pitseri kirja tikkimist tikkida, ja moistab keik targaste ärraarwata, mis temma kätte antakse sinno tarkade meestega, ja so issa Taweti mo issanda tarkade meestega tehha.

14. Ja nüüd lähhätä omma sullastele need nissud ja odrad, se ölli ja wiin, mis mo issand on räkinud.

15. Ja meie tahhame puid raiuda Libanonist keik sedda möda, kui sul tarwis on, ja tahhame neid sulle tua parwe wisil merd möda Jawo, agga sinna, sada neid ülles Jerusalemma.

16. Ja Salomon lugges keik need woörad mehhed ärra, mis Israeli maal, selle luggemisse järrele, kui ta issa Tawet neid olli ärraluggenud, ja neid leiti sadda ja wiiskümmend tuhhat ja kolmtuhhat ja kuussadda.

17. Ja ta panni neist seitsekümmend tuhhat kandma, ja kahheksakümmend tuhhat kiwwa raiuma mäe peäl, ja kolmtuhhat ja kuussadda, kes rahwast tagga sundsid tööd teggema.

3. Peatük.

Templi ehhitamisse hakkatus.

1. Ja Salomon hakkas Jehowa kodda ehhitama Jerusalemma Moria mäe peäle, mis Tawetile ta issale olli näidetud, mis ta walmistas Taweti paiga peäle Ornani x Jebusimehhe rehhealluse kohta.

2. Ja ta hakkas ehhitama teise ku teisel päwal, omma wallitsusse neljandamal aastal.

3. Ja sedda wisi panni Salomon se alluse, kui ta Jummalä kodda wöttis ehhitada: pitkus olli (endise

künarte moödo järrele) kuusküm~end künart, ja laius kakskümmend künart.

4. Ja se eestkodda, mis essimesses otsas, olli pitkusse polest nenda, kui selle koia laius, kakskümmend künart, ja kõrgus sadda ja kakskümmend künart ; ja ta kattis sedda seestpidi puhtama kullaga.

5. Ja sedda suurt kodda woderdas ta mändse puga, ja kattis sedda parrema kullaga, ja teggi ta peäle palmid ja kedesid.

6. Ja ta panni senna koia külge kallid kiwwid illuks, ja se kuld olli Parwaimi kuld.

7. Ja ta kattis se koia palgid, piitjallad ja temma mürid, ja ta uksed, kullaga, ja tikkis sisse Kerubid seinade peäle.

8. Ja ta teggi sedda keigepühhama paika, ta pitkus olli selle koia laiusse järrele kaksküm~end künart, ja ta laius kakskümmend künart, ja ta kattis sedda parrema kullaga, sedda olli kuussadda talentit.

9. Ja naelad wagisid wiiskümmend kuld-sekli, ja need üllemad toad kattis ta kullaga.

10. Ja temma teggi keigepühhamapaika kaks Kerubit, et neid sündis ühhest ärrawötta, ja neid kaeti kullaga.

11. Ja nende Kerubide tibade pitkus olli kakskümmend künart, üks tiib wiis künart, se putus koia seinasse, ja teine wie-küünrane tiib putus teise Kerubi tiwasse.

12. Ja ühhe Kerubi wie-küünrane tiib putus koia seinasse, ja teine wie-küünrane tiib olli teise Kerubi tiwa otsaga ühhes.

13. Nende Kerubide laiali lautud tiwad ollid kakskümmend künart, ja isse seisid nemmad ennese jalge peäl, ja nende silmad ollid koia pole.

14. Ja ta teggi ühhe wahhetekki walwaka-sinnisest, ja purpuri-punnasest, ja karmilipunnasest, ja kallist linnasest löngast, ja teggi ta peäle Kerubid.

15. Ja ta teggi koia ette kaks sammast, mis kolmkümmend ja wiis künart pitkad, ja se nup, mis ta otsas, olli wie-küünrane.

16. Ja ta teggi kedeseid nenda kui need, mis keigepühhamas

paikas, ja panni sammaste otsa peäle, ja ta teggi sadda kranati-ouna ja panni kedede wahhele.

17. Ja panni need sambad püsti seisma templi ette, teist parremat ja teist wassakut kät, ja panni selle nimme, mis parremal käel, Jakin, ja selle nimmi, mis wassakul käel, Poas.

4. Peatük.

Templi riistad.

1. Ja ta teggi wask-altari, kakskümmend künart olli ta pitkus, ja kakskümmend künart ta laius, ja kümme künart ta kõrgus.

2. Ta teggi ka sedda wallatud merd, kümme künart temma ühhest ärest teise, mis ümmarkunne ümberringi, ja wiis künart olli ta kõrgus, ja kolmkümne-küünrane nöör käis temma ümberringi.

3. Ja härja kuiusid olli ta äreal ümber ja ümber, need ollid ta ümber kümme ühhe küünra peäl, need ollid selle merre ümber ja ümber: kahhes reas ollid need härjad, ühhes tükkis

sellega wallatud.

4. Temma seisis

kahheteistkümne härja peäl,
kolm waatsid pohja pole, ja
kolm waatsid öhto pole, ja
kolm waatsid louna pole, ja
kolm waatsid hom~iko pole, ja
merri olli üllewel nende peäl, ja
keik nende persed ollid sisse
pidi.

5. Ja se olli kämle paksune, ja
temma äär kut karrika äär, kui
lillikesse öis, selle sisse läks
paljo Patti-moötusid, neid läks
kolmtuhhat sisse, ehk
nellisadda ja

kakskolmatkümmed wati.

6. Ja ta teggi küm~e
pessemisse riista, ja panni wiis
parrema ja wiis wassako käe
pole, nende seest pesta, mis
pölletamise-ohwri tarwis,
sedda piddid nemmad nende
sees ärralopputama; agga merri
olli preestridele, selle sees
eñast pesta.

7. Ja ta teggi kümme kuld-
küünla-jalga nende wisi järrele,
ja panni neid templi sisse, wiis
parrema ja wiis wassako käe
pole.

8. Ja ta teggi kümme lauda ja
panni neid templi seisma, wiis

parremat ja wiis wassakut kät;
ja ta teggi sadda kuld-pekki.

9. Ja ta teggi preestride oue ja
se sure oue, ja teggi selle oue
uksed, ja need uksed kattis ta
wassega.

10. Ja sedda merd panni ta
parremat kät hom~iko pole
wasto lounat.

11. Ja Uram teggi potta, ja
labbidaid, ja pekkid, ja Uram
lõppetas tehha sedda tööd,
mis ta kunninga Salomonile
Jummala koia tarwis teggi.

12. Kaks wask- sammast ja
kaks nuppo ja kroni mollematte
sam~aste otsa, ja kaks wörko,
mis mollemad kronide nuppud
katsid, mis sammaste otsas.

13. Ja nellisadda kranati-ouna
nende kahhe wörgo külge, kaks
rida kranati-ouno kummagi
wörgo külge, mollemad kronide
nuppud katta, mis sammaste
peäl ollid.

14. Ja ta teggi jallad, ja
pessemisse-riistad teggi ta
nende jalgade peäle,

15. Ühhe merre, ja
kaksteistkümmed härja senna
alla.

16. Ja pottid, ja läbbidad, ja
tulle-worgid, ja keik nende

riistad teggi Uramabiw
kunningale Salomonile, Jehowa
koa tarwis, hiilgawast wassest.

17. Jordani lodus laskis
kuningas neid wallata sitke
Ma sisse Sukkoti ja Seredata
wahhel.

18. Ja Salomon teggi keik neid
riisto wägga paljo: sest ei
sanud järrele katsutud, mis se
wask wagis.

19. Ja Salomon teggi keik
need riistad, mis Jummal koia
tarwis, ja kuld-altari ja lauad,
ja nende peäl ollid ette
pannemisse leiwad.

20. Ja küünlajallad ja nende
lapid selgemast kullast, et
neid piddi sütama põllema
keigepühhama paiga ees,
nenda kui kohhus.

21. Ja öied, ja lapid, ja
küünla-kärid, kullast, se olli
keige selgem kuld.

22. Ja noad, ja pekkid, ja
suitsetamisse-rohho kausid, ja
sütte-pannud, selgemast kullast,
ja koia ukсед, ni hästi
seestpiddised keigepühhama
paiga ukсед, kui templi koia
ukсед, kullast.

5. Peatük.

*Seädusse laekas wiakse
templisse laulo ja mängiga.*

1. Nenda sai keik tö walmis,
mis Salomon Jehowa koia
kallal teggi; ja Salomon wiis
siinna sisse keik, mis ta issa
Tawet olli pühhitsenud, ja
höbbedat, ja kulda, ja keik
riistad panni ta Jummal koia
warranduste jure.

2. Siis kogkus Salomon kokko
Israeli wannemad, ja keik
sugguarrude pea-wannemad,
kes wannematte würstid Israeli
laste seas, Jerusalemma, et
Jehowa seädusse laekast piddi
üllestodama Taweti liñnast, se
on Sion.

3. Ja keik Israeli mehhed tullid
kokko kunninga jure Pühhiks,
se olli seitsmes ku.

4. Ja keik Israeli wannemad
tullid, ja Lewitid kandsid se
laeka,

5. Ja wisid se laeka ülles ja se
koggodusse telgi, ja keik
pühhad riistad, mis telkis ollid,
neid wisid ülles need preestrid,
kes Lewitid.

6. Ja kuñingas Salomon ja keik

Israeli koggodus, kes temma jure kokko tulnud, ollid laeka ees, nemmad ohwerdasid puddolojuksid ja weiksid, mis olli ilmaarwamatta ja ilma luggematta paljusse pärrast.

7. Ja preestrid töid Jehowa seädusse laeka ta paika, senna koia kohta, mis keigepühham paik, Kerubide tibade alla.

8. Ja Kerubid lautasid tiwad laiale laeka paiga ülle, ja Kerubid katsid se laeka ja selle kangid üllewelt.

9. Ja nemmad lükkasid wälja need kangid ettepidi, ja nende kangide otsad nähti sest laekast wälja keigepühham paiga ees, ja neid ei nähtud mitte wäljaspoolt, ja se on seäl tännapawani.

10. Laeka sees ep olnud muud mitte, kui need kaks lauda, mis Moses Orebis siina sisse olli pannud, kui Jehowa Israeli lastega seädusse teggi, kui nemmad Egiptussest wäljatullid.

11. Ja se sündis, kui preestrid sest pühvast paigast wäljatullid, (sest keik preestrid, mis seäl ollid, ollid ennast pühhitsenud, ei sanud korradki tähhele pandud.

12. Ja Lewitid, kes laulo-mehhed keikide seast, Asawi, Emani, Jedutuni, ja nende laste, ja nende wendade seltsis, ollid ehhitud kalli linnaste riettega, need seisid wask-trummide ja nabli-mängide ja kanneltega, hom~iko pool wasto altarit, ja nende jures sadda ja kakskümmend preestrit, kes trumpetidega puhhusid.

13. Ja se olli kui üks heäl, kui nemmad trumpetidega puhhusid ja laulsid ühtlase heält tehhes, kites ja tännades Jehowat; ja kui nemmad heält töstsid trumpetide ja wask-trummide ja laulo-mängidega, ja kui nemmad kiitsid Jehowat, et ta on hea, et temma heldus iggaweste kestab: siis sai se kodda, Jehowa kodda, täis pilwest.

14. Ja preestrid ei woind mitte seista egga omma tenistust tehha se pilwe pärrast: sest Jehowa au olli Jummal kodda täitnud.

6. Peatük.

Salomon pühhitseb templi.

1. Siis ütles Salomon: Jehowa on üttelnud, et ta pididi sures pimmedas ellama.
2. Ja minna ollen sulle kodda teinud ellomaiaks ja asset, kus sa iggaweste piddid jäma.
3. Ja kuningas pöris ommad silmad ja önnistas keik Israeli koggodust, ja keik Israeli koggodus seisis.
4. Ja temma ütles: Kidetud olgo Jehowa Israeli Jummal, kes omma suga mo issa Tawetiga räkinud, ja omma kättega töeks teinud, kui ta üttelnud:
5. Sest pärast kui ma omma rahwa Egiptusse maalt ollen wäljatonud, ei olle ma mitte ärrawallitsend üht liñna keikist Israeli sugguarrudest, kus pididi kodda ehhitadama, kus mo nimmi woiks olla; ei olle minna ka mitte üht meest ärrawallitsend, et ta mo rahwa Israeli ülle pididi würost ollema.
6. Agga Jerusalemma ollen ma ärrawallitsend, et mo nimmi pididi seäl ollema, ja Taweti ollen ma ärrawallitsend, et temma mo rahwa Israeli ülle pididi ollema.
7. Mo issa Taweti süddames

- olli kül, Jehowa Israeli Jummal nimmele kodda üllesehhitada:
8. Agga Jehowa ütles mo issa Taweti wasto: Et so süddames on mo nimmele kodda üllesehhitada, sest olled sa hästi teinud, et se so süddames olnud.
 9. Ommeti ei pea sinna mitte sedda kodda üllesehhitama, waid so poeg, kes so niudist wäljatulleb, se peab mo nimmele sedda kodda üllesehhitama.
 10. Ja Jehowa on kindlaste piddanud om~a sanna, mis ta on räkinud, ja ma ollen tousnud omma issa Taweti assemele ja istun Israeli aurjärje peäl, nenda kui Jehowa on räkinud, ja ollen sedda kodda üllesehhitand Jehowa Israeli Jummal nimmele.
 11. Ja ollen seña pañud se laeka, kus Jehowa seädus sees on, mis ta Israeli lastega teinud.
 12. Ja temma seisis Jehowa altari ees keige Israeli koggodusse kohhal ja lautas ommad käed laiale.
 13. Sest Salomon olli teinud

ühhe sure kõrge wask-toli ja olli sedda kesket oue pannud, wiis künart olli ta pitkus, ja wiis künart ta laius, ja kolm künart ta kõrgus; ja ta seisis seäl peäl ja heitis põlveli mahha keige Israeli koggodusse nähhes, ja lautas ommad käed taewa pole laiale.

14. Ja ütles: Jehowa Israeli Jummal! ei olle seddasarnast Jummalat ei taewas egga Ma peäl, kui sinna, kes sa pead seädust, ja heldust omma sullastele, kes käiwad keigest ommast süddamest sinno ees.

15. Kes sa olled omma sullasele mo issa Tawetile sedda piddanud, mis sa temmale räkinud, ja olled räkinud omma suga ja omma käega töeks teinud, nenda kui tännapä on.

16. Ja nüüd, Jehowa Israeli Jummal, pea omma sullasele mo issa Tawetile, mis sa temmale olled räkinud ja öölnud: Sinnust ei pea mitte ärralöpma üks mees minno eest, kes istub Israeli aujärje peäl: kui agga so poiad omma teed hoiawad, et nemmad käiwad mo kässo-õppetusses,

nenda kui sinna minno ees käinud.

17. Ja nüüd, Jehowa Israeli Jummal, sago so sanna töeks, mis sa omma sullasele Tawetile räkinud.

18. Sest kas peaks Jummal tööste ellama innimestega Ma peäl? wata, taewad ja taewaste taewad ei mahhuta sind ende sisse, weel wähhem se kodda, mis ma ollen üllesehhitanud.

19. Ja wata omma sullase palwe peäle ja ta allandlikko pallumisse peäle, Jehowa mo Jummal, et sa kuled sedda kissendamist ja palwet, mis so sullane sinno eest pallub.

20. Et so silmad woiksid lahti olla selle koia ülle, ööd ja päwad, selle paiga ülle, mis sa olled üttelnud, et sa om~a nim~e siñna panned, ja kuled se palwe, mis so sullane siin paikas pallub.

21. Et sa kuled omma sullase ja omma Israeli rahwa allandlikkud pallumissed, mis nemmad siin paikas palluwad, ja wötta sinna kuulda sest paigast, kus sa ellad, taewast, ja kule ja anna andeks.

22. Kui kegi saab patto teinud

omma liggimesse wasto, ja panneb ta peäle wande, et ta tedda panneb wanduma, ja se wanne tulleb so altari ette seie kotta:

23. Siis kule sinna taewast, ja te ja moista kohhut omma sullastele, et sa selle öäla kätte tassud ja annad temma wisid ta pähhä, ja öigele öigust moistad ja annad temmale ta öigust möda.

24. Ja kui so Israeli rahwas waenlase ette mahhalüakse, et nemmad so wasto patto teinud, ja nemmad pörwad ümber ja tunnistawad so nimme ülles, ja loewad ja palluwad allandlikkult sinno ees siin koias:

25. Siis wötta sa taewast kuulda ja anna andeks omma Israeli rahwa patto, ja to neid jälle taggasi seie male, mis sa neile ja nende wannemattele olled annud.

26. Kui taewas kinnipetakse, et ei olle wihma, kui nemmad so wasto sawad patto teinud, ja nemmad palluwad siin paikas, ja tunnistawad so nimme ülles ja pöörwad ommast pattust, kui sa neid saad waewanud:

27. Siis wötta sa taewast kuulda ja anna andeks omma sullaste ja omma Israeli rahwa patto, kui sa neid saad öppetand sedda head teed, mis peäl nemmad peawad käima, et sa wihma annad omma Ma peäle, mis sa omma rahwale pärris-ossaks olled annud.

28. Kui nälg on Ma peäl, kui katk on, wilja-körwetus ja rooste-uddo, kui rohhotirtsud ja Asili-linnud on, kui ta waenlased temmale kitsast tewad ta wärrawatte maal, kus mingisuggune wigga, ehk mingisuggune haigus on:

29. Keik palwed, keik allandlikkud pallumissed, mis ial ühhest innimessest tehakse ja keige so Israeli rahwa seast, kui nemmad iggaüks omma wigga ja omma wallo tundwad ja lautawad ommad käed seie koia pole laiale.

30. Siis wötta sa kuulda taewast, seält paigast, kus sa ellad, ja anna andeks ja anna igga-ühhele keige ta tede järrele, kuidas sa temma süddame tunned: sest sinna, sa üksi tunned innimeste laste

süddame.

31. Et nemmad sind wöttaksid karta ja so tede peäl käia igga päwa, mis nemmad ellawad siin maal, mis sa meie wannemattele annud.

32. Ja kule ka sedda woöra Ma innimest, kes ep olle mitte so Israeli rahwa seast, ja tulleb kaugelt maalt so sure nimme pärrast, ja so wäggewa käe ja so wäljasirrutud käewarre pärrast, ja tullewad ja palluwad seie koia pole:

33. Siis wötta sa kuulda taewast, seält paigast, kus sa ellad, ja te keik sedda möda, kui se woöra Ma innimenne so pole hüab; et keik ma-ilma rahwas so nimme saaksid tunda ja sind karta, nenda kui so Israeli rahwas, ja tunneksid, et so nimmi on nimmetud selle koia peäle, mis ma ollen üllesehhitanud.

34. Kui so rahwas saab wäljaläinud sötta omma waenlaste wasto senna tee peäle, kuhho sa neid läkkitad, ja nemmad palluwad sind selle liñna tee pole, mis sa olled ärrawallitsenud, ja se koia pole, mis ma so nimmele

üllesehhitanud:

35. Siis wötta taewast kuulda nende palwe ja nende allandlikko pallumist ja sada neile öigust.

36. Kui nemmad patto tewad so wasto, (sest sedda innimest ei olle kes patto ei te) ja sinna saad wihhaseks nende peäle ja annad neid ülle waenlase ette, et nemmad neid ärrawiwad, kedda nemmad wangi wötnud, ühte male, mis kaugel ehk liggi on:

37. Ja nemmad mötlewad taggasi ommas süddames seäl maal, kuhho neid on wangi widud, ja pörawad ümber ja palluwad sind allandlikkult om~a wangi maal ja ütlewad: Meie olleme patto teinud, ja üllekohto teinud ja öälad olnud!

38. Ja nemmad pörawad Sinno pole keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest omma wangi maal, kuhho neid on wangi widud, ja palluwad omma Ma tee pole, mis sa nende wannemattele olled annud, ja se liñna pole, mis sa ärrawallitsend, ja koia pole, mis ma so nimmele ollen

üllesehhitanud:

39. Siis wötta taewast kuulda, seält paigast, kus sa ellad, nende palwe ja nende allandlikko pallumist, ja sada neile öigust ja anna andeks omma rahwale, mis so wasto on patto teinud.

40. Nüüd, mo Jummal! olgo, pallun ma, so silmad lahti, ja so körwad pango tähhele se palwe siin paikas.

41. Ja nüüd touse ülles, Jehowa Jummal ommaks hingamiseks, sinna ja so rammo laekas ; so preestrid, Jehowa Jummal, sago önnistussega ehhitud, ja so waggad römustago ennast se hea pärrast.

42. Jehowa Jummal, ärra pöra mitte ärra omma voitud mehhe silmi; mötle se heateggemiste peäle, mis sa omma sullase Tawetile teinud.

7. Peatük.

*Jehowa kidab templi
pühhitsemist heaks, ja wottab
Salomoni palwe kuulda.*

1. Ja kui Salomon sai

lõppetanud palluda, siis tuli tulloke taewast mahha ja põlletas ärra se põlletamise-ohwri ja tapmisse-ohwrid, ja Jehowa au täitis sedda kodda.

2. Ja preestrid ei woind mitte Jehowa kotta miñna, sest Jehowa au täitis Jehowa kodda.

3. Ja keik Israeli lapsed näggid, kui se tulloke mahhatulli ja Jehowa au koia ülle olli, ja nemmad heitsid silmili mahha pörmando peäle, ja kummardasid ja tännasid Jehowat, et temma hea, ja et ta heldus iggaweste kestab.

4. Ja kuningas ja keik rahwas ohwerdasid tappa-ohwrid Jehowa ees.

5. Ja kuningas Salomon ohwerdas weiksid tappa-ohwriks kakskümmend ja kaks tuhat, ja puddolojuksid sadda ja kakskümmend tuhat; nenda hakkasid kuningas ja keik rahwas Jummal kodda pühhitsema.

6. Ja preestrid seisid ommas ammetis ja Lewitid Jehowa laulo-mängidega, mis kuningas Tawet olli teinud, et nendega pididi Jehowat tännama, et ta

heldus iggaweste kestab, kui Tawet nendega kitis; ja preestrid puhhusid trumpetidega nende kohhal, ja keik Israel seisis.

7. Ja Salomon pühhitses sedda keskmist oue kohta, mis Jehowa koia ees, sest ta ohwerdas seäl põlletamise-ohwrid ja tänno-ohwride raswad; sest se wask-altari peäle, mis Salomon teinud, ei mahtunud mitte need põlletamise- ja roa-ohwrid ja raswad.

8. Ja Salomon piddas se Pühha sel aial seitse päwa ja keik Israel temmaga, üks wägga suur koggodus, seält kust Amati minnakse Egiptusse jöeni.

9. Ja nemmad piddasid kahheksamal päwal lõppetusse-päwa; sest altari pühhitsemist piddasid nemmad seitse päwa ja sedda Pühha seitse päwa.

10. Ja seitsme ku kolmandal päwal kolmatkümmend laskis temma se rahwa nende maiadesse ärraminna, röömsad ja hea melega se hea pärrast, mis Jehowa olli teinud Tawetile, ja Salomonile ja omma Israeli rahwale.

11. Nenda lõppetas Salomon Jehowa kodda ja kunninga kodda walmistada, ja keik mis Salomoni süddamesse olli tulnud Jehowa koia kallal ja omma koia kallal teggema, sedda satis ta hästi korda.

12. Ja Jehowa näitis ennast Salomonile ösel ja ütles temmale: Ma ollen so palwe kuulnud ja se paiga mulle ärrawallitsend ohwri koiaks.

13. Wata, kui ma taewa kinnipannen, et wihma ei saa, ja wata, kui ma kässin Agabi-linnud maad paljaks süa, ja kui ma katko läkkitan omma rahwa peäle,

14. Ja mo rahwas ennast allandab, kelle peäle mo nimmi on nimmetud, ja palluwad ja otsiwad minno Palle, ja pörawad omma kurja tede peält: siis tahhan ma taewast kuulda ja nende patto andeks anda, ja nende maad parrandada.

15. Nüüd peawad mo silmad lahti ollema ja mo körwad tähhele pannema keik palwed siin paikas.

16. Ja nüüd ollen ma ärrawallitsend ja pühhitsenud

sedda kodda, et mo nimmi peäb seäl ollema iggaweste, ja mo silmad ja mo südda peawad seäl ollema iggapäwa.

17. Ja sinna, kui sa Minno ees käid, nenda kui so issa Tawet on käinud, ja teed keik sedda möda, kui ma sind ollen käsknud, ja pead mo seädmissed ja mo kohto-seädussed:

18. Siis tahhan ma so kunningrigi järre kinnitada, nenda kui ma so issa Tawetiga ollen seädusse teinud ja öölnud: Ei pea sinnust mitte ärralöpma üks mees, kes Israeli ülle wallitseb.

19. Agga kui teie ärratagganette ja jättate mahha mo seädmissed ja mo kässud, mis ma teie kätte annud, ja lähhäte ja tenite teised jummalad, ja kummardate nende ette:

20. Siis tahhan ma neid ärrakitkuda omma Ma peält, mis ma neile ollen annud, ja sedda kodda, mis ma omma nimmele pühhitsenud, tahhan ma omma Palle eest ärraheita, ja tedda panna tähhendamisse- ja naero-juttuks keige rahwa

seas.

21. Ja sesinnatse koia pärrast, mis kõrge olnud, wöttab iggaüks, kes seält mödalähhäb, ärraehmatada ja üttelda: Mikspärrast on Jehowa nenda teinud selle male ja selle koiale?

22. Siis ööldakse: Sepärrast et nemmad Jehowat omma wannematte Jummalat mahhajätnud, kes neid Egiptusse-maalt wäljatonud, ja et nemmad teised jummalad kätte wötnud ja nende ette kummardand ja neid teninud: sepärrast on ta keik sedda kurja nende peäle saatnud.

8. Peatük.

Salomoni muud ehhitamissed ja merre-asjad: kunninga ja templi teenrid.

1. Ja se sündis kahhekümne aasta pärrast, kui Salomon Jehowa koia ja omma koia sai üllesehhitanud:

2. Et Salomon need liñnad, mis Uram Salomonile olli annud, üllesehhitas, ja siñna panni Israeli lapsed ellama.

3. Ja Salomon läks Amatsoba ja sai woimust selle peäle.

4. Ja ta ehhtas Tadmori, mis körbes, ja keik warrandusse-honette liñnad, mis ta Amati ehhtas.

5. Ja ta ehhtas ülles üllema Pettoroni ja allumisse Pettoroni, tuggewad liñnad müridega, wärrawatte ja pomidega.

6. Ja Paalati ja keik warrandusse honette liñnad, mis Salomonil ollid, ja keik söa wankritte liñnad ja rüütlide liñnad, ja keik Salomoni ihhaldamisse järrele, mis ta ihhaldas ehhitada Jerusalemma ja Libanoni ja keige omma wallitsusse male.

7. Keik se rahwas, mis üllejäänud Ittidest, ja Emoridest, ja Perissidest, ja Iwwidest ja Jebusidest, kes ei olnud Israeli seast,

8. Nende lapsed, kes nende järrele üllejäänud senna male, kedda Israeli lapsed mitte es olle ärralöppetand, neid panni Salomon teggo teggema tännapäwani.

9. Agga Israeli lastest ollid need, kedda Salomon mitte ei teinud orjaks omma tö jure;

sest nemmad ollid söamehhed ja temma pealikkutte üllemad-pealikkud, ja ta söa wankritte ja ta rüütlide pealikkud.

10. Ja nende üllewatajatte üllemad, mis kunningal Salomonil ollid, neid olli kakssadda ja wiiskümmend, kes nende rahwa ülle wallitsesid.

11. Ja Warao tütre satis Salomon Taweti liñnast ülles siñna kotta, mis ta temmale olli üllesehhitanud, sest ta ütles: Mo naene ei pea mulle mitte ellama Israeli kunninga Taweti koias, sest et need paigad pühhad on, kus Jehowa laekas sisse sanud.

12. Siis ohwerdas Salomon Jehowale põlletamise-ohwrid Jehowa altari peäl, mis ta üllesehhitand eestkoia ette.

13. Ja mis igga päwal päwa ossaks tulli ohwerdada Mosesse kässo järrele hingamisse päiwil, ja nore ku Pühhis, ja seätud Pühhade aial kolmkord aastas, hapnematta leibade Pühhal, ja näddalatte Pühhal, ja lehtmaiade Pühhal.

14. Ta seädis ka omma issa Taweti seädmisse järrele, preestride korrad nende

tenistusse peäle ja Lewitid nende tenistusse peäle, kiitma ja tenima preestride ees päwa teggemist möda igga päwal, ja wärrawa-hoidjad nende korrasid möda igga wärrawa jure: sest nenda olli Taweti se Jummal mehhe käsk.

15. Ja nemmad ei lahkund mitte kunninga kässust ärra, preestride ja Lewitide polest, ei mingisugguse asja egga warrandusse polest.

16. Ja keik Salomoni tö sai walmis, sest päwast, kui Jehowa koia allus pandi, sest sadik kui se tö lõppetati; nenda sai Jehowa kodda öiete walmis.

17. Siis läks Salomon Etsjonkeberi ja Eloti merre randa, mis Edomi maal.

18. Ja Uram lähhätas temmale omma sullaste läbbi laewo ja sullased, kes merre asjad moistsid, ja need tullid Salomoni sullastega Owiri, ja töid seält nellisadda ja wiiskümmend talenti kulda, ja wisid sedda kunninga Salomoni jure.

9. Peatük.

Salomoni tarkus ja au, kitus ja rikkus.

1. Ja kui Seba kunninga-emmand sedda jutto Salomonist kulis, siis tuli ta Jerusalemma, Salomoni kiusama moistatustega, wägga sure wäega ja kamelidega, mis kallid rohhud kandsid, ja palju kulda ja kallid kiwwid; ja kui ta Salomoni jure tuli, siis räkis ta temmaga keik, mis ta süddames olli.

2. Ja Salomon räkis temmale ülles keik temma sannad, ja Salomonil ei olnud ühtegi teadmatta, mis ta temmale polleks üllesräkinud.

3. Kui Seba kunninga-emmand näggi Salomoni tarkust ja sedda kodda, mis ta olli üllesehhitand,

4. Ja sedda roga, mis ta laua peäl, ja ta sullaste honed, ja ta teenride ammetid ja nende rided, ja temma keldri-sullased ja nende rided, ja ta üllesminnemisse paiga, kust ta üllesläks Jehowa kotta, siis sai temma hing kui tuimaks.

5. Ja ta ütles kunninga wasto:
Se könne on tössi, mis ma
ommal maal ollen kuulnud
sinno asjust ja so tarkussest.

6. Ja minna ei usknud mitte
nende könnesid, enne kui ma
ollen tulnud ja mo silmad isse
näinud, ja wata, ei olle mulle
pooltke üllesräkitud so surest
tarkussest; sa olled üllem kui
se jut olli, mis ma kuulnud.

7. Önsad on so mehhed ja
önsad on needsinnatsed so
sullased, kes allatsi so ees
seiswad ja so tarkust kuulwad.

8. Kidetud olgo Jehowa so
Jummal, kel hea meel sinnust
on, et ta sind pannud omma
aujärje peäle kunningaks
Jehowale sinno Jummalale; et
so Jummal Israeli armastab, et
ta tedda kinnitaks iggaweste,
sepärrast on ta sind pannud
nende ülle kunningaks, et sa
teed, mis kohhus ja öigus.

9. Ja temma andis kunningale
sadda ja kakskümmend talenti
kulda, ja wägga palju kallid
rohtusid, ja kallid kiwwid; ja ei
olnud mitte seddasuggust
rohto, mis Seba kunninga-
emmand kunninga Salomonile
andis.

10. Ja Urami sullased ja
Salomoni sullased, kes Owirist
kulda töid, töid ka algumi-puid
ja kallid kiwwid.

11. Ja kunningas teggi neist
algumi-puist treppid Jehowa
kotta, ja kunninga kotta, ja
kandleid, ja nablimängid
lauljattele; ja ei olle
neidsuggusid mitte enne
nähtud Juda-maal.

12. Ja kunningas Salomon
andis Seba kunninga-
emmandale keik, mis ta mele
pärrast, mis ta pallus, agga
mitte seddasuggust, mis ta olli
kunningale tonud; ja ta pöris
ümber ja läks ärra omma male,
temma ja ta sullased.

13. Ja selle kulla raskus, mis
Salomoni kätte tuli ühhel
aastal, olli kuussadda ja
kuuskümmend ja kuus talenti
kulda.

14. Isse se, mis surist
kaupmehhist ja kauplejaist todi,
ja keik Arabia kunningad ja
ma-wallitsejad töid Salomonile
kulda ja hõbbemat.

15. Ja kunningas Salomon
teggis kakssadda kilpi tautud
kullast, kuussadda sekli tautud
kulda läks ühhe kilbi tarwis.

16. Ja kolmsadda wähhemat kilpi tautud kullast, kolmsadda sekli kulda läks ühhe kilbi tarwis, ja kuningas panni neid siñna kotta, mis Libanoni metsast olli üllesraiotud.

17. Ja kuningas teggi sure aujärje elewanti-luust ja kattis sedda selge kullaga.

18. Ja kuus treppi olli sel aujärjel ja üks jalg-allune kullast aujärje külge ühtepandud, ja käepiddemed mollemal polel, kus istumisse asse, ja kaks loukoera olli käepiddemette kõrwas seismas.

19. Ja kaksteistküm~end loukorda olli seäl seismas kuu treppi peäl mollemal polel; ei seddasuggust olle tehtud ei ühheski kuningrikis.

20. Ja keik kunninga Salomoni joma-riistad ollid kullast, ja keik selle Libanoni metsast raiatud koia riistad ollid selgemast kullast; hõbbe ei maksnud middagi Salomoni aial.

21. Sest kunninga laewad käisid Tarsisis Urami sullastega, ükskord kolmes aastas tullid need Tarsisi laewad, ja töid kulda ja hõbbedat, elewanti-luid ja merre-kassid ja waua-lindo.

22. Ja kuningas Salomon sai suremaks, kui keik ma-ilma kuningad rikkusse ja tarkusse polest.

23. Ja keik ma-ilma kuningad püüdsid Salomoni silmad nähha, et nemmad piddid sama temma tarkust kuulda, mis Jummal ta süddamesse olli annud.

24. Ja nemmad töid iggamees ommad annid, hõbbe-riisto ja kuld-riisto ja ridid, söariisto ja kallist rohto, hobbosid ja hobbo-eeslid, igga aasta omma ossa.

25. Ja Salomonil olli nelli-tuhhat hooste talli ja wankrit ja kaksteistküm~mend tuhat rüütli, ja panni neid seisma wankritte liñnade sisse ja kunninga jure Jerusalemma.

26. Ja ta wallitses keige kuningatte üle Wratti jõest Wilistide maast sadik ja Egiptusse raiani.

27. Ja kuningas satis hõbbedat Jerusalemma ni palju kui kiwwid, ja satis seedrid ni palju kui mets-wigipuud, mis mäe alluse Ma peäl.

28. Ja nemmad töid Salomonile hobbosid wälja

Egiptussest ja keige made seest.

29. Ja se, mis weel tulleks Salomoni essimessist ja wiimsist asjust öölda, eks need asjad olle ülleskirjotud prohwet Natani asjade ramatusse, ja Ahia Silomehhe ennekulutamisse-ramatusse, ja Jedo näggemiste ramatusse, mis ta näggi Nebati poiast Jarobeamist.

30. Ja Salomon wallitses Jerusalemmas ülle keige Israeli nellikümmend aastat.

31. Ja Salomon läks maggama omma wannemattega, ja nemmad matsid tedda mahha ta issa Taweti liña; ja temma poeg Reabeam sai kuningaks ta assemele.

10. Peatük.

Israeli ja Juda kuningriik jaetakse kahheks.

1. Ja Reabeam läks Sekemi, sest Sekemi olli keik Israel tulnud tedda kuningaks töstma.

2. Ja se sündis, kui Jarobeam Nebati poeg sai kuulda (sest ta

olli Egiptusses, kuhho ta kunninga Salomoni eest olli ärrakargand) siis tuli Jarobeam Egiptussest taggasi.

3. Ja nemmad lähhätasid ja kutsusid tedda, ja Jarobeam tuli ja keik Israel, ja räkisid Reabeami wasto ja ütlesid:

4. So issa on meie peäle raske ikke pannud, ja nüüd te omma issa kange tenistus ja ta raske ikke kergemaks, mis ta meie peäle pannud, siis tahhame so allamaks jäda.

5. Ja temma ütles nende wasto: Kolme päwa pärrast, siis tulge jälle taggasi mo jure; ja rahwas läks ärra.

6. Ja kuningas Reabeam piddas nou nende wannemattega, kes ta issa Salomoni ees ollid seisnud, kui ta ellus olli, ja ütles: Mis nou annate teie, et ma woin selle rahwale middagi wastada?

7. Ja nemmad räkisid ta wasto ja ütlesid: Kui sa hea olled selle rahwa wasto, ja nende mele pärrast teed, ja rägid nende wasto head sannad, siis jäwad nemmad ikka so allamaks.

8. Ja ta jättis wannematte nou

mahha, mis nemmad temmale andsid, ja piddas nou nende noremattega, kes temmaga ülleskasnud, ja temma ees seisid.

9. Ja ta ütles nende wasto: Mis nou annate, et meie woime middagi wastada selle rahwale, mis mo wasto on räkinud ja üttelnud: Te se ikke kergemaks, mis so issa meie peäle pannud.

10. Ja need noremad, kes temmaga ülleskasnud, räkisid temmaga ja ütlesid: Nenda pead sa selle rahwale ütlema, kes so wasto räkinud ja üttelnud: So issa on raske ikke meie peäle pannud, ja sinna te meile sedda kergemaks; nenda pead sa nende wasto ütlema: Mo wähhem sörm on jämmem, kui mo issa reied.

11. Ja nüüd, mo issa on teie peäle pannud raske ikke, agga minna tahhan teie ikke peäle weel lissada; mo issa karristas teid nahk-piitsadega, agga minna okkaliste piitsadega.

12. Ja Jarobeam tuli keige rahwaga Reabeami jure kolmandal päwal, nenda kui kuningas olli käsknud ja

üttelnud: Tulge jälle mo jure kolmandal päwal.

13. Ja kuningas wastas neile waljuste, ja kuningas Reabeam jättis nende wannematte nou mahha,

14. Ja räkis nende wasto nende norematte nou järrele ja ütles: Mo issa on raske ikke teie peäle pannud, agga minna tahhan siinna peäle lissada; mo issa on teid karristand nahk-piitsadega, agga minna okkaliste piitsadega.

15. Ja kuningas ei wötnud mitte rahwa sanna kuulda, sest se luggu tuli Jummal käest, et Jehowa omma sanna pididi töeks teggema, mis ta olli räkinud Ahia Silomehhe läbbi Nebati poia Jarobeami wasto.

16. Kui keik Israel näggid, et kuningas ei wötnud neid kuulda, siis wastasid rahwas kuningale ja ütlesid: Mis jaggo on meil Tawetist? ei ollege meil pärris-ossa Isai poiast! iggaüks mingo omma telkide sisse, Israel! nüüd katsu sinna, Tawet, omma suggu pärrast! ja keik Israel läks omma telkide sisse.

17. Ja Israeli laste ülle, kes

Juda liännade sees ellasid,
nende ülle olli Reabeam
kunningas.

18. Ja kuningas Reabeam
läkkitas Adorami, kes makso
ülle olli, ja Israeli lapsed
wiskasid tedda kiwwidega, et ta
surri; ja kuningas Reabeam
astus kermeste tõlda ja
pöggenes Jerusalemma.

19. Nenda tagganes Israeli-
rahwas Taweti suggust ärra
tännapawani.

11. Peatük.

Reabearni wallitsusse hakkatus.

1. Ja Reabeam tulli
Jerusalemma ja koggus kokko
Juda ja Penjamini suggu,
sadda ja kahheksakümmend
tuhhat, mis ollid ärrawallitsetud,
kes sõtta kölbasid, et ta piddi
söddima Israeli wasto, et
nemmad se kunninrigi piddid
jälle saatma Reabearni kätte.

2. Ja Jehowa sanna sai
Jummala mehhe Semaja kätte
ja ütles.

3. Ütle Salomoni poia
Reabearni Juda kunninga wasto
ja keige Israeli wasto, kes

Juda- ja Penjamini-maal, ja
ütles:

4. Nenda ütleb Jehowa: Teie ei
pea mitte üllesminnema egga
söddima omma wendade
wasto; minge taggasi iggamees
omma kotta, sest sesinnane
assi on minno käest sündind;
ja nemmad wötsid Jehowa
sanna kuulda ja läksid taggasi
ja ei läind mitte Jarobeami
wasto.

5. Ja Reabeam ellas
Jerusalemmas ja ehhtas
tuggewad liñnad Juda-male.

6. Ja ta ehhtas Petlemma, ja
Etami, ja Tekoa,

7. Ja Petsuri, ja Soko, ja
Adullami,

8. Ja Kari, ja Maresa, ja Siwi,

9. Ja Adoraimi, ja Lakisi, ja
Aseka,

10. Ja Sora, ja Ajaloni, ja
Ebroni, mis Juda- ja Penjamini-
maal, tuggewad liñnad.

11. Ja ta kinnitas need
tuggewad liñnad ja panni
nende sisse würestid, ja roa- ja
ölli- ja wina-warra,

12. Ja iggaühhe liñna kilpa ja
pika, ja kinnitas neid wägga
hästi, ja Juda ja Penjamin jäi
temma pärralt.

13. Ja need preestrid ja Lewitid, mis keiges Israelis, tullid siña temma jure keikist om~ast raiadest.

14. Sest Lewitid jätsid ommad allewid ja omma pärrandust mahha ja läksid Juda-male ja Jerusalemma: sest Jarobeam ja ta poiad lükkasid neid ärra, et nemmad preestri-ammetis ei piddand mitte ollema Jehowa ees.

15. Ja ta seadis ennesele preestrid kõrge paikade peäle ja kurja waimudele, ja neile wassikattele, mis ta olli teinud.

16. Ja keikist Israeli sugguarrudest, kes omma süddame andsid Jehowat Israeli Jummalat otsida, need tullid nende järrele Jerusalemma, Jehowale omma wannematte Jummalale ohwerdama.

17. Ja kinnitasid nenda Juda kuningriki, ja teggid tuggewaks Salomoni poia Reabeami kolm aastat: sest nemmad käisid Taweti ja Salomoni tee peäl kolm aastat.

18. Ja Reabeam wöttis ennesele naeseks Maalati körwa Taweti poia Jerimoti

tütre, ka Abihaili Isai poia Eliabi tütre.

19. Ja se tõi temmale poiad ilmale Jeusi, ja Semarja ja Sahhami.

20. Ja temma järrele wöttis ta Maaka Absalomi tütre, ja se tõi temmale ilmale Abia, ja Attai, ja Sija ja Selomiti.

21. Ja Reabeam armastas Maaka Absalomi tütre ennam kui keik ommad naesed ja ommad liignaesed: sest ta olli kahheksateistküm~end naest wötnud ja kuuskümmend liganaest, ja sünnitas kahheksa kolmatkümmend poega ja kuuskümmend tüttart.

22. Ja Reabeam seadis Abia Maaka poega üllemaks ja würestiks ta wendade seas, et ta tedda kuningaks pididi töstma.

23. Ja ta teggi targaste ja lautas muist keikist om~ast poegadest laiale keige Juda- ja Penjamini-male, keige tuggewatte liñnade sisse, ja andis neile toidust kül ja kossis neile hulka naesi.

12. Peatük.

1. Ja se sündis, kui Reabeam sai kunninrigi kinnitand ja wäggewaks sanud, siis jättis ta Jehowa kässö-öppetust mahha, ja keik Israel temmaga.

2. Ja se sündis kunninga Reabemi wiendamal aastal, et Sisak Egiptusse kunningas üllestulli Jerusalemma wasto, sest nemmad ollid wallatust teinud Jehowa wasto,

3. Tuhhande ja kahhesaa söa wankriga ja kuekümne tuhhande rüütliga, ja rahwas olli ilmaarwamatta, mis temmaga Egiptussest tullid, Lubi-, Suki- ja Mora-rahwas.

4. Ja ta sai need tuggewad liñnad kätte, mis Juda-maal, ja tuli Jerusalemmast sadik.

5. Ja Semaja se prohwet tuli Reabemi ja Juda würstide jure, kes ollid Jerusalemma koggunud Sisaki pärrast, ja ütles neile: Nenda ütleb Jehowa: Teie ollete mind mahhajätnud, ja nüüd ollen ka minna teid mahhajätnud Sisaki kätte.

6. Siis allandasid ennast Israeli würstid kuningaga ja ütlesid:

Jehowa on õige.

7. Ja kui Jehowa näggi, et nemmad ennast allandasid, sai Jehowa sanna Semaja kätte ja ütles: Nemmad on ennast allandand, ei ma tahha neid mitte ärrarikkuda, waid tahhan neile nattokesse aia pärrast ärrapeästmist sata, ja mo tulline wihha ei pea mitte sama wäljawallatud Jerusalemma peäle Sisaki läbbi.

8. Agga nemmad peawad temmale allamaks sama, et nemmad öppiwad tundma minno tenistust ja ma-ilma kuningrikide tenistust.

9. Ja Sisak Egiptusse kunningas tuli Jerusalemma wasto ja wöttis Jehowa koia warrandussed ja kunninga koia warrandussed, keik wöttis temma ärra; ta wöttis ka need kuld-kilbid ärra, mis Salomon olli teinud.

10. Ja kunningas Reabeam teggi nende assemele wask-kilbid ja andis neid trabantide pealikkutte holeks, kes wahtis ollid kunninga koia ukse ees.

11. Ja se sündis, ni mitto kord kui kunningas tuli Jehowa kotta, tullid need trabantid ja

kandsid neid ja wisid neid jälle taggasi trabantide tuppa.

12. Ja et ta ennast allandas, siis pöris Jehowa wihha temmast ärra, et ta tedda mitte sutumaks ei lasknud ärrarikkuda, sest Juda-maal olli weel häid asjo.

13. Ja kuningas Reabeam kinnitas ennast Jerusalemmas ja wallitses seäl, sest Reabeam olli wanna ühhe aasta wietkümmand, kui ta kuningaks sai, ja wallitses seitseteistkümmand aastat Jerusalemmas seäl liñnas, mis Jehowa keige Israeli souarrude seast ärrawallitsenud, et ta omma nimme senna pididi pannema; ja ta emma nimmi olli Naama, Ammoni naesterahwas.

14. Ja ta teggi kurja, sest et ta mitte ei walmistand omma süddant, et ta Jehowat olleks noudnud.

15. Ja Reabeami essimessed ja wiimsed asjad, eks need olle ülleskirjotud prohweti Semaja ja näggia Iddo asjade ramatusse, kus sees sugguwössad on üllesarwatud; ja Reabeam ja Jarobeami söddimissed keige

ello aia?

16. Ja Reabeam läks maggama omma wannemattega ja tedda maeti mahha Taweti liñna, ja ta poeg Abia sai kuningaks temma assemele.

13. Peatük.

Abia saab woimust Jarobeami peäle.

1. Kuninga Jarobeami kahheksateistkümnnemal aastal, siis sai Abia kuningaks Juda ülle.

2. Kolm aastat olli ta kuningas Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Mikaja Urieli tüttar Kibea; ja södda tousis Abia ja Jarobeami wahhele.

3. Ja Abia hakkas sedda södda wäggewatte söameeste wäega, neid olli nellisadda tuhhat ärrawallitsetud meest; ja Jarobeam seadis taplust temma wasto kahheksasaa tuhhande ärrawallitsetud wäggewa wahwa mehhega.

4. Ja Abia tulli Semaraimi mäelt mahha, mis Ewraimi mäggisel maal, ja ütles: Kuulge mind Jarobeam ja keik Israel.

5. Eks teil olle teäda, et Jehowa Israeli Jummal se kunningrigi Tawetile Israeli ülle on annud iggaweste, temmale ja ta poegadele solaseädussega?

6. Agga Jarobeam Nebati poeg Taweti poia Salomoni sullane on tousnud ja pannud omma issanda wasto,

7. Ja temma jure on koggunud tühjad mehhed, pahharetti suggu, ja on wägge wötnud Salomoni poia Reabemi wasto: Reabeam agga olli noor ja örna süddamega, ja ei kinnitand ennast mitte nende wasto.

8. Ja nüüd mötlete teie ennast kinnitada Jehowa kunningrigi wasto, mis Taweti poegade kä, ja teid on suur hulk ja teiega need kuld-wassikad, mis Jarobeam teie jummalaiks on teinud.

9. Eks teie ei olle Jehowa preestrid Aaroni poiad ja Lewitid ärralükkanud, ja ollete endile preestrid teinud kui mu made rahwas? kes agga tulleb omma kät laskma täita ühhe wärsiga ja seitsme järaga, siis ta saab preestriks neile, kes ei

olle jummalad.

10. Agga meiega on se luggu: Jehowa on meie Jummal, ja meie polle tedda mitte mahhajätnud, ja need preestrid, kes Jehowat teniwad, Aaroni poiad ja Lewitid on teggemisse jures,

11. Ja süütwad Jehowale põlletamisse-ohwri põllema igga hom~iko ja igga öhto ja suitsetamisse maggusa haisoga rohhud, ja seädwad leibo puhta laua peäle, ja kuld-küünla-jalga, et nemmad ta lampid sütawad põllema igga öhto: sest meie peame, mis Jehowa meie Jummal käsknud piddada, agga teie ollete tedda mahhajätnud.

12. Sest wata, meiega on eestotsas Jummal ja ta preestrid, ja need helleda heälega trumpetid, et need helledaste teie wasto hüüdwad. Israeli lapsed, ärge tappelge mitte Jehowa omma wannematte Jummal wasto, sest ei se lähhä teile mitte korda.

13. Ja Jarobeam wiis need warritsejad ümber, et nemmad nende peäle takka piddid minnema, ja muist ollid Juda-

meeste ees, ja need warritsejad nende tagga.

14. Ja kui Judamehhed taggasi waatsid, wata, siis olli neil taplemist eest ja takka, ja nemmad kissendasid Jehowa pole, ja preestrid puhhusid trumpetidega.

15. Ja Judamehhed karjusid; ja se sündis, kui Judamehhed karjusid, et Jummal Jarobeami ja keik Israeli Abia ja Juda eest mahhalöi.

16. Ja Israeli lapsed pöggenesid Juda eest, ja Jummal andis neid nende kätte.

17. Ja Abia ja ta rahwas löid neid mahha sure mahhalömissesga, ja neid, kes Israelist mahhalödi ja mahhalangsid, olli wiissadda tuhhat ärrawallitsetud meest.

18. Ja Israeli lapsed allandati sel aial, ja Juda lapsed wötsid wägge, sest nemmad toetasid ennast Jehowa omma wannematte Jummal peäle.

19. Ja Abia aias Jarobeami takka ja sai temma käest ärra need liñnad, Peteli ja ta wähhemad liñnad, ja Jesana ja ta wähhemad liñnad, ja Ewronit

ja ta wähhemad liñnad.

20. Ja Jarobeam ei sanud ennam mitte rammo Abia aial, ja Jehowa löi tedda, et ta surri.

21. Ja kui Abia sai ennast kinnitand, siis wöttis ta ennesele nelliteistkümmend naest ja sünnitas kaks kolmatkümmend poega ja kuusteistkümmend tüttart.

22. Ja mis weel Abiast tulleks öölda, ja temma teed ja asjad, need on ülleskirjotud prohweti Iddo sündinud asjade ramatusse.

23. Ja Abia läks maggama omma wannemattega ja nemmad matsid tedda mahha Taweti liñna, ja Asa temma poeg sai kuningaks ta assemele; temma aial olli rahholinne assi seäl maal kümme aastat.

14. Peatük.

Asa kautab ebbausso tööd: woidab Mora-rahwast ärra.

1. Ja Asa teggi, mis hea ja öige olli Jehowa omma Jummal silma ees.

2. Ja ta satis woörad altarid ja kõrged paigad ärra, ja murdis ebbausso- sambad katki ja raius ied ärra,

3. Ja ütles Juda-rahwa wasto, et nemmad piddid Jehowat om~a wannematte Jum~alat noudma ja teggema kassoöppetusse ja käskude järrele.

4. Ja ta satis keikist Juda liñnadest ärra kõrged paigad ja päikesse kuiud, ja sel kunningrigil olli rahholinne assi temma al.

5. Ja ta ehhtas tuggewad liñnad Juda-male, sest seäl maal olli rahholinne assi ja ühtegi södda ei olnud ta wasto neil aastail, sest Jehowa andis temmale hingada.

6. Ja ta ütles Judale: Ehhitagem need liñnad ülles ja tehkem mürid senna ümber ja tornid, wärrawad ja pomid, ni kaua kui se Ma weel meie ees on, sest meie olleme Jehowat omma Jum~alat noudnud, meie olleme tedda noudnud ja temma on meile añud hingada ümberkaudo; ja nemmad ehhtasid, ja se läks neile korda.

7. Ja Asal olli söddawäggi, mis kilbid ja pigid kandis, Judast kolmsadda tuhhat, ja Penjaminist, kes kilpi kandsid ja ammo woisid üllestombada, kakssadda ja kahheksaküm~end tuhhat, keik need ollid wäggewad wahwad mehhed.

8. Ja nende wasto läks Sera se Moramees ühhe wäega, mis tuhhat kord tuhhat, ja kolme saa söa wankriga, ja tulli Maresani.

9. Ja Asa läks temma wasto, ja nemmad seädsid taplust Sewata orgus Maresa jures.

10. Ja Asa hüdis Jehowa omma Jummal pole ja ütles: Jehowa se ep olle middagi sinno ees, et sa aitad sedda, kel ep olle rammo, selle wasto, kel palju on; aita meid Jehowa meie Jummal, sest sinno peäle toetame meie ennast ja sinno nimmel olleme tulnud selle hulga wasto: sinna olled Jehowa meie Jummal, ärgo sago sant innimenne joudo sinno wasto.

11. Ja Jehowa löi need Moramehhed mahha Asa eest ja Juda eest, ja need Moramehhed pöggenesid ärra.

12. Ja Asa aias neid takka ja se rahwas, mis temmaga, Kerarist sadik, ja Moramehhist langsid ni palju, et neil ello ennam ei olnud, sest neid tehti woimatumaks Jehowa ees ja temma leri ees; ja nem~ad wisid wägga palju saki seält ärra.

13. Ja nemmad löid keik liñnad Kerari ümberkaudo, sest Jehowa hirm olli nende peäl; ja nemmad risusid keik liñnad ärra, sest palju saki olli nende sees.

14. Ja nemmad löid ka nende weiste maiad mahha, ja wisid palju puddolojuksid ja kamelid ärra, ja tullid taggasi Jerusalemma.

15. Peatük.

*Asa püab weel parrandada:
uendab seädust Jum~alaga.*

1. Ja Asarja Odedi poia peäle tulli Jummal Waim,

2. Ja ta läks wälja Asa wasto ja ütles temmale: Kuulge mind Asa ja keik Juda- ja Penjamini-rahwas, Jehowa on teiega, et teie temmaga ollete; ja kui teie

tedda nouate, siis annab ta ennast teist leida, ja kui teie tedda mahhajättate, siis jättab ta teid mahha.

3. Ja mitto päwa tulleswad Israelile, et neil ei olle tössist Jummalat, egga preestrit, kes õppetab, egga kasso-õppetust.

4. Ja kui temmal kitsas kä, siis pörab temma Jehowa Israeli Jummal pole ja otsib tedda, siis annab ta ennast neist leida.

5. Ja neis aegus ep olle rahho sel, kes wäljalähhäb, egga sel, kes sissetulleb; sest palju kärrinat tulleb keikide peäle, kes nende made peäl ellawad.

6. Ja üks rahwas peksetakse teisest ärra ja üks lin teisest liñnast, sest Jummal hirmutab neid keigesugguse ahhastussega.

7. Ja teie, olge wahwad ja ärge laske ennese kässi järrele anda, sest palk on teie töö eest.

8. Ja kui Asa need sannad kulis ja prohwetid Odedi ennekulutamist, siis kinnitas ta ennast ja satis ärra läilad asjad keik seält Juda- ja Penjamini-maalt ja neist

liinadest, mis ta Ewraimi mäggiselt maalt olli kätte sanud, ja uendas Jehowa altari, mis Jehowa eestkoia ees olli.

9. Ja ta kogkus keik Juda- ja Penjamini-rahvast ja need woörad, kes nende jures Ewraimist ja Manassest ja Simeonist, sest palju Israeli seast heitsid ennast temma pole, kui nemmad näggid, et Jehowa ta Jummal temmaga olli.

10. Ja nemmad koggusid Jerusalemma kolmandamal kuul, Asa kunningrigi wieteistkümnemal aastal.

11. Ja ohwerdasid Jehowale sel päwal sest sagist, mis nemmad ollid tonud, seitsesadda weist ja seitsetuhhat puddolojust.

12. Ja nemmad tullid se seädusse alla, et nemmad Jehowat omma wannematte Jummalat piddid noudma keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest.

13. Ja kes ial Jehowat Israeli Jummalat mitte ei piddand noudma, tedda piddi surma pandama, ni hästi wähhemad

kui suremad, ni hästi mehhed kui naesed.

14. Ja nemmad wandusid Jehowale sure heälega ja öiskamissegga, ja trumpetidega ja passunattega.

15. Ja keik Juda-rahwas olli römus se wande pärrast, sest nemmad ollid wandunud keigest ommast süddamest, ja otsisid tedda keige omma hea melega, ja ta andis ennast neist leida, ja Jehowa andis neile hingada seält ümberkaudo.

16. Ja kuningas Asa wöttis ka omma emma- emma Maaka käest wallitsust ärra, et ta ühhe hirmsa kuio olli teinud ie jure; ja Asa kautas temma hirmsa kuio ärra, ja teggi peneks ja põlletas sedda ärra Kidroni jõe äres.

17. Agga need kõrged paigad ei saand mitte ärra Israeli seast, ommeti olli Asa südda heakohtlane keige ta ello aia.

18. Ja ta wiis, mis temma issa olli pühhitsenud ja mis temmast pühhitsetud, Jum~ala kotta, höbbedat ja kulda ja muud riistad.

19. Ja södda ep olnud mitte

Asa kuningrigi
kolmekümnemast ja
wiendamast aastast sadik.

16. Peatük.

Asa pattud ja nuhtlus.

1. Asa kuningrigi kuendamal aastal neljatkümmend tuli Paesa Israeli kuningas Juda wasto ja ehhtas Rama ülles, et ta ei piddand laskma keddagi väljaminna egga sissetulla Juda kunninga Asa jure.
2. Ja Asa tõi wälja hõbbedat ja kulda Jehowa koia ja kunninga koia warrandussist, ja läkkitas Pennadadi Siria kunninga jure, kes Tarmesekis ellas ja ütles:
3. Üks seädus on minno ja sinno wahhel, ja mo issa ja so issa wahhel; wata, ma läkkitan sulle hõbbedat ja kulda, minne, te tühjaks omma seädus, mis sul on Israeli kunninga Paesega, et ta mo kaela peält ärrasaaks.
4. Ja Pennadad wöttis kunninga Asa sanna kuulda ja läkkitas Israeli liñnade wasto nende wäe-hulkade pealikkud, mis temmal olli, ja nem~ad

lõid mahha Ijoni, ja Tani, ja Abelmaimi, ja keik Nawtali liñnade warrandusse-honed.
5. Ja se sündis, kui Paesa sedda kulis, et ta jättis Rama üllesehhitamatta ja jättis järrele omma tö.
6. Ja kuningas Asa wöttis keik Juda-rahwast, et nemmad piddid ärrawima Rama kiwwid ja temma puud, misga Paesa piddi Rama üllesehhitama, ja ehhtas neist ülles Keba ja Mitspa.
7. Ja sel aial tuli Anani se näggia Juda kunninga Asa jure ja ütles ta wasto: Et sa olled ennast toetanud Siria kunninga peäle, ja ep olle mitte ennast toetanud Jehowa omma Jummal peäle, sepärrast on Siria kunninga söddawäggi so käest ärrapeäsnud.
8. Eks neid Mora- ja Lubi-rahwast olnud üks suur söddawäggi wägga palju söa wankritte ja rüütlittega? ja kui sa ennast toetasid Jehowa peäle, siis andis ta neid so kätte.
9. Sest Jehowa silmad käiwad keik maad läbbi, et ta ennast nende wasto näitab kindla

ollewad, kelle südda hea-kohtlane on tem~a wasto: sest olled sa jölledaste teinud; sest södda peab sest aiast so wasto ollema.

10. Ja Asa meel sai pahhaseks se näggia peäle ja panni tedda kitsa wangi-honesse, sest temma meel sai nukraks ta wasto selle pärrast; ja Asa röhhus monned rahwa seast alla sel aial.

11. Ja wata, Asa essimessed ja wiimsed asjad, wata, need on ülleskirjotud Juda ja Israeli kunningatte ramatusse.

12. Ja Asa hakkas omma kunningrigi ühheksamal aastal neljatkümmend ennese jalgo pöddema, temma haigus wöttis wägga woimust; ja ommas haigusses ei ta noudnudke Jehowat, waid arstisid.

13. Ja Asa läks maggama omma wannemattega ja surri ärra omma wallitsusse essimessel aastal wietkümmend.

14. Ja nemmad matsid tedda mahha temma hauda, mis ta ennese walmis teinud Taweti liñna, ja pannid tedda senna wodi peäle, mis olli täidetud kalli rohtude ja keiksugguste

maggusa rohtudega, ja targaste seggatud salwidega, ja põlletasid tem~a pärrast wägga suurt põlletamist.

17. Peatük.

Josawati jummalakartus ja wäggi.

1. Ja Josawat temma poeg sai kunningaks temma assemele ja kinnitas ennast Israeli wasto.

2. Ja panni söawäe keige Juda tuggewatte liñnade sisse ja panni wägge seisma Juda-male ja Ewraimi liñnade sisse, mis temma issa Asa olli kätte sanud.

3. Ja Jehowa olli Josawatiga, sest ta käis omma issa Taweti endiste tede peäl, ja ei noudnud mitte Paalid:

4. Waid ta noudis omma issa Jummalat ja käis temma käskude järrel, ja ei mitte Israeli teggude järrel.

5. Ja Jehowa kinnitas se kunningrigi temma kätte, ja keik Juda-rahwas andsid andid Josawatile, ja tal olli palju rikkust ja au.

6. Ja temma südda sai

wapraks Jehowa tede peäl, ja ta satis weel peälegi ärra need kõrged paigad ja ied Juda-maalt.

7. Ja omma wallitsusse kolmandamal aastal läkkitas ta ommad würistid Pennaili ja Obadja, ja Sekarja, ja Netaneli, ja Mikaja, Juda liñnade sees õppetama.

8. Ja nendega Lewitid Semaja, ja Netanja, ja Sebadja, ja Asaeli, ja Semiramoti, ja Jonatani, ja Adonia, ja Tobia, ja Tobadonia, kes Lewitid, ja nendega Elisama ja Jorami, kes preestrid.

9. Ja nemmad õppetasisid Juda-maal, ja nende kä olli Jehowa kässõ-õppetusse ramat, ja nemmad käisid keik Juda liñnad läbbi ja õppetasisid rahwast.

10. Ja Jehowa hirm tulli keigemade kuningrikide peäle, mis seäl Juda ümberkaudo, et nemmad ei söddinud Josawatile wasto.

11. Ja Wilistide seast töid monned Josawatile andid ja rahha-makso, ka Arabid töid temmale puddolojuksid, seitsetuhhat ja seitsesadda jära

ja seitsetuhhat ja seitsesadda sikko.

12. Ja Josawat sai ikka ennam ja ennam suremaks, ja ehhtas ülles Juda-male tuggewad kantsid ja warrandusse-honette liñnad.

13. Ja temmal olli suur tö Juda liñnade sees, ja wäggewad wahwad söamehhed ollid Jerusalemmas.

14. Ja se olli nende ärraloetud arro nende wannematte perresid möda: Juda-rahwa seas ollid pealikkud üle igga tuhhande, Adna se pealik ja temmaga kolmsadda tuhhat wäggewat wahwat meest.

15. Ja temma körwas olli pealik Joannan, ja tem~aga kakssadda ja kahheksaküm~end tuhhat.

16. Ja ta körwas olli Amasja Sikri poeg, kes hea melega ennast Jehowale olli a~nud, ja temmaga kakssadda tuhhat wäggewat wahwat meest.

17. Ja Penjamini seast olli Eljada üks wäggew wahwa mees, ja tem~aga kakssadda tuhhat, kes ammo ja kilbiga ollid ehhtud.

18. Ja temma körwas olli

Josabad, ja temmaga sadda ja kahheksakümmend tuhat, kes walmistud söa tarwis.

19. Need ollid kuningast tenimas, isse need, kedda kuningas panni keige Juda tuggewatte liñnade sisse seisma.

18. Peatük.

Josawati önnetu languks-saminne.

1. Ja Josawatil olli paljo rikkust ja au, ja sai Ahabiga langukseks.

2. Ja ta läks monne aasta pärrast alla Ahabi jure Samaria, ja Ahab tappis temmale paljo puddolojuksid ja weiksid ja selle rahwale, mis temmaga, ja kihhutas tedda üllesminnema Ramoti, mis Kileadis:

3. Ja Ahab Israeli kuningas ütles Josawati Juda kunninga wasto: Kas sa tahhad minnoga tulla Ramoti Kileadi male? ja ta ütles temmale: Otse kui sinna, nenda ollen minna, ja kui sinno rahwas, nenda on minno rahwas, ja tahhan sinnoga sötta miñna.

4. Ja Josawat ütles Israeli kunninga wasto: Küssi, pallun ma, tännapäaw Jehowa sanna.

5. Ja Israeli kuningas koggus kokko prohwetid nellisadda meest ja ütles nende wasto: Kas meie peame minnema söddima Ramoti wasto, mis Kileadis, ehk kas ma pean jälle jätma? ja nemmad ütlesid: Minne ülles, sest Jummal annab sedda kunninga kätte.

6. Ja Josawat ütles: Eks siin olle weel üks Jehowa prohwet, et meie temma käest woiksime küssida?

7. Ja Israeli kuningas ütles Josawati wasto: Siin on weel üks mees, et woiks ta käest Jehowa nou küssida, agga ma wihkan tedda, sest tem~a ei kuluta mulle head, waid kurja keige om~a ello aia, se on Imla poeg Mika: ja Josawat ütles: Ärgo räkigo kuñingas nenda.

8. Ja Israeli kuningas kutsus ühhe üllema-teenri ja ütles: Sada ruttuste seie Imla poega Mika.

9. Ja Israeli kuningas ja Juda kuningas Josawat istusid iggamees omma aujärje peäl

kalli riettega ehhitud, ja istusid laia platsi peäl Samaria wärrawa ees, ja keik prohwetid kulutasid prohwetid wisil nende ees.

10. Ja Kenaana poeg Sidkia olli ennesele raudsarwed teinud ja ütles: Nenda ütleb Jehowa, nisuggustega pead sa Siria-rahvast kaewama, kunni sa neid saad ärralöppetanud.

11. Ja keik prohwetid kulutasid nenda ja ütlesid: Minne ülles Ramoti, mis Kileadi-maal, ja aia ommad asjad hästi, sest Jehowa annab sedda kunninga kätte.

12. Ja se Käsk, kes läks Mika kutsma, räkis temma wasto ja ütles: Wata, nende prohwetide sannad on head ühhest suust kunninga wasto, et olgo nüüd sinno sanna nenda, kui üks nende seast, ja rägi head.

13. Ja Mika ütles: Ni töste kui Jehowa ellab, siis tahhan ma sedda öölda, mis minno Jummal rägib.

14. Ja ta tulli kunninga jure ja kuningas ütles ta wasto: Mika, kas peame minnema Kileadi Ramoti wasto söddima, ehk kas ma pean rahho seisma? ja

temma ütles: Minge ülles ja aiage ommad asjad hästi, sest neid antakse teie kätte.

15. Ja kuningas ütles ta wasto: Kui mittokorda pean ma sind wañnutama, et sa mo wasto ei pea muud räkima, kui töt, Jehowa nimmel?

16. Ja ta ütles: Ma näggin keik Israeli laiale pillatud ollewad mäggesid möda kui puddolojuksed, kel ep olle karjast, ja Jehowa ütles: Eks neil olle issandid? iggaüks mingo rahhoga taggasi omma koio.

17. Ja Israeli kuningas ütles Josawati wasto: Eks ma so wasto üttelnud, temma ei kuluta mulle head, kui agga kurja.

18. Ja Mika ütles: Sepärrast kuulge Jehowa sanna! ma näggin Jehowa istuwad omma aujärje peäl ja keik taewa söawäe seiswad temma parremal ja ta pahhemal polel.

19. Ja Jehowa ütles: Kes tahhab Ahabi Israeli kuningast melitada, et ta ülleslähhäb ja langeb Kileadi Ramoti? ja Mika räkis weel: üks ütles sedda wisi, ja teine ütles teist wisi.

20. Ja üks waim tuli wälja ja seisis Jehowa ees ja ütles: Minna tahhan tedda melitada; ja Jehowa ütles ta wasto: Misga?

21. Ja ta ütles: Ma tahhan wäljamiñna ja walle waim olla keik tem~a prohwetide suus; ja Jehowa ütles: Kül sinna tedda melitad ja saad ka woimust, minne wälja ja te nenda.

22. Ja nüüd wata, Jehowa on walle waimo annud nendesinnaste sinno prohwetide suhho, ja Jehowa on so peäle kurja räkinud.

23. Ja Kenaana poeg Sidkia tuli liggi, ja löi Mika körwa äre ja ütles: Mis teed on Jehowa Waim mo jurest ärraläinud, et ta sinnoga pididi räkima?

24. Ja Mika ütles: Wata, sa saad nähha sel päwal, kui sa ühhest kambrist teise lähhad eest ärrapuggema.

25. Ja Israeli kuningas ütles: Wötke Mika ja wige tedda taggasi liñna würsti Amoni jure ja kunninga poia Joasi jure,

26. Ja üttelge: Nenda ütleb kuningas, pange tedda wangi kotta ja söötke tedda waewalt leiwaga ja waewalt weega,

kunni ma rahhoga taggasi tullen.

27. Ja Mika ütles: Kui sa hästi taggasi tulled rahhoga, ei olle Jehowa mitte mo sees räkinud; ja ta ütles: Kuulge keik rahwas.

28. Ja Israeli kuningas läks ülles ja Juda kuningas Josawat Kileadi Ramoti.

29. Ja Israeli kuñingas ütles Josawati wasto: Ma tahhan teised rided selga panna ja nenda sõtta miñna, agga sinna, panne ommad rided selga; ja Israeli kuningas panni teised rided selga, ja nemmad läksid sõtta.

30. Ja Siria kuningas olli käsko annud söa- wankritte pealikkuttele, mis temmal olli, ja üttelnud: Teie ei pea mitte söddima ei wähhema egga surema wasto, kui agga Israeli kunninga wasto üksi.

31. Ja se sündis, kui söa wankritte pealikkud näggid Josawati, et nemmad ütlesid: Se on Israeli kuningas; ja nemmad pörasid ümber temma wasto söddima; ja Josawat kissendas ja Jehowa aitis tedda, ja Jummal kihhutas neid ärra temma kallalt.

32. Ja se sündis, kui söa wankritte pealikkud näggid, et ta ei olnud Israeli kuningas, siis läksid nemmad taggasi ta jurest ärra.

33. Ja üks mees laskis ammoga ommast waggast melest, ja oskas Israeli kuningast siinna wahhele, kus se raud-rie olli ühtepandud, ja ta ütles kutsarile: Kalla ümber ja wi mind lerist wälja, sest ma ollen hawa sanud.

34. Ja se taplus olli kange sel päwal, et Israeli kuningas pididi tõlda jäma Siria-rahwa wasto öhtoni, ja ta surri ärra sel aial, kui pääw allaläks.

19. Peatük.

Josawatit nomitakse, ja teeb Jehowa mele pärrast.

1. Ja Josawat Juda kuningas läks taggasi omma kotta rahhoga Jerusalemma.

2. Ja Anani poeg Jeu se näggia tulli wälja ta wasto ja ütles kunninga Josawati wasto: Kas sedda öälat peab aitama, ja armastad sa neid, kes Jehowa wihkawad? ja sepärrast

peaks Jehowa käest suur wihha sinno peäle tulles.

3. Ommeti on head asjad so jurest leitud, et sa need ied olled ärrasaatnud siit Ma peält ja om~a süddame walmistand Jummalat noudma.

4. Ja Josawat ellas Jerusalemmas ja läks jälle wälja rahwa sekka Peersebast Ewraimi mäggisest maast sadik, ja satis neid jälle Jehowa nende wannematte Jummal pole.

5. Ja seädis kohtomoistjad senna male keik Juda tuggewatte liñnade sisse, iggaühhe liñnale.

6. Ja ütles kohtomoistjatte wasto: Wadage, mis teie tete, sest teie ei moista mitte innimessele kohhut, waid Jehowale, ja temma on teiega kohto asjas.

7. Ja nüüd olgo Jehowa hirm teie peäl, hoidke ja tehke, sest Jehowa meie Jummal jures ep olle mitte köwwerust egga luggu-piddamist innimessist, egga annette wastowötmist.

8. Ja ka Jerusalemma seädis Josawat Lewitist, ja preestridest ja Israeli wannematte

peamehhist Jehowa kohto tarwis ja rio-asjade tarwis, kui nemmad said taggasi tulnud Jerusalemma.

9. Ja ta käskis neid ja ütles:

Nenda peate teie teggema Jehowa kartusses, truusses ja hea-kohtlasest süddamest,

10. Ja keige rio-asja pärrast, mis teie ette tulleb teie wendadest, kes omma liñnade sees ellawad, werre ja werre wahhel, kasso-öppetusse ja kasso, seädmiste ja kohtoseäduste wahhel peate teie neid maenitsema, et nemmad es sa süalluseks Jehowa ees, ja saab suur wihha teie peäle ja teie wendade peäle; nenda peate teie teggema, et teie ei sa süalluseks.

11. Ja wata, üllem-preester Amarja on teie jures keige Jehowa asjade sees, ja Sebadja Ismaeli poeg Juda suggu würst keige kunninga asjade sees, ja need üllewatajad, kes Lewitid, on teie ees: olge wahwad ja tehke, mis kohhus, ja Jehowa on headussega.

20. Peatük.

Josawat saab abbi Jehowa käest waenlaste wasto.

1. Ja se sündis pärrast sedda, et Moabi lapsed ja Ammoni lapsed ja nendega need, kes Ammonidest palkatud, tullid Josawati wasto söddima;

2. Ja nemmad tullid andsid Josawatile teäda ja ütlesid: Sinno peäle tulleb suur hulk teile poolt merre ja Siria-maalt, ja wata, nemmad on Atsetsontamaris, se on Engeddi.

3. Ja temma kartis, ja Josawat pöris ommad silmad Jehowat noudma, ja laskis kulutada paasto-päwa keige Juda-maal.

4. Ja Juda-rahwas koggusid kokko Jehowa käest abbi otsima; nemmad tullid ka keikist Juda liñnadest Jehowat otsima.

5. Ja Josawat seisis Juda ja Jerusalemma koggodusses Jehowa koias ue oue ees,

6. Ja ütles: Jehowa meie wannematte Jummal, eks sinna olle sesamma Jummal taewas? ja sinna olled wallitseja keik ülle rahwa kuningrikide, ja

sinno käes on rammo ja wäggi, ja ükski ei woi sinno wasto seista.

7. Eks sinna meie Jummal olle sellesinnatse Ma rahwast omma Israeli rahwa eest ärraaianud, ja sedda annud iggaweste omma söbra Abraami suggule?

8. Ja nemmad on seäl ellanud ja sulle siñna ehhitanud ühhe pühha hone sinno nimmele ja üttelnud:

9. Kui meie peäle tulleb õnnetus, moök, mu nuhtlus ja katk ja nälg, siis tahhame meie seista siin koia ees ja sinno ees, sest so nimmi on siin koias; ja meie tahhame kissendada so pole ommast kitsikussest, siis wötta kuulda ja abbi sata.

10. Ja nüüd wata, Ammoni ja Moabi lapsed, ja Seiri mäggise Ma rahwas, kenne maalt sa ei lasknud Israeli läbbikäia, kui nemmad Egiptusse maalt tullid; sest nemmad läksid neist möda, ja ei kautand neid mitte ärra.

11. Ja wata, needsammad makswad meie kätte, et nemmad tullewad meid wäljaaiama sinno pärris-maalt,

mis sa meile annud pärrida.

12. Meie Jummal, eks sa tahha nende peäle kohhut moista? sest meie sees ep olle rammo selle sure hulga wasto, mis meie peäle tulleb, ja meie ei tea mitte, mis meie peame teggema, agga sinno peäle watawad meie silmad.

13. Ja keik Juda olli seismas Jehowa ees, ka nende wäetimid lapsed, nende naesed ja nende lapsed.

14. Ja Jaasieli peäle, kes Asawi lastest, Lewiti Matanja poia Jeieli poia Penaja poia Sekarja poeg olli, temma peäle tuli Jehowa Waim kesk koggodusse sees.

15. Ja ta ütles: Pange tähhele keik Juda ja Jerusalemma rahwas ja kuningas Josawat, nenda ütleb Jehowa teile: Ärge teie kartke ja ärge ehmatage mitte ärra selle sure hulga pärrast, sest se polle teie, waid Jummal taplus.

16. Hom~e minge alla nende wasto; wata, nemmad on üllestullemas siñna, kust Sitsist üllesminnakse, ja teie sate nende wasto orro otsas, mis Jerueli körwe ees.

17. Teil ep olle seäl söddimist tarwis; astuge senna, seiske ja wadage Jehowa abbi, kes teiega, oh Juda ja

Jerusalemma rahwas ; ärge kartke ja ärge ehmatage ärra, minge hom~e wälja nende wasto, sest Jehowa on teiega.

18. Ja Josawat kummardas silmili mahha, ja keik Juda ja Jerusalemma rahwas heitsid Jehowa ette mahha ja kummardasid Jehowat.

19. Ja Lewitid Keati lastest ja Kora lastest wötsid kätte Jehowat Israeli Jummalat sure heälega kõrgeste kita.

20. Ja nemmad tousid hom~iko warra ülles ja läksid wälja Tekoa körwe pole, ja kui nemmad wäljaläksid, seisis Josawat ja ütles: Kuulge mind Juda ja Jerusalemma rahwas, uskuge Jehowa omma Jumjala sisse, siis sate teie kinnitud; uskuge temma prohwetid, siis lähhäwad teie asjad hästi korda.

21. Ja ta piddas rahwaga nou ja seädis need, kes laulsid Jehowale ja kes kiitsid Temma pühha au, kui nemmad wäljaläksid nende walmistud

söameeste ees, ja ütlesid: Tunnistege Jehowa au ülles, sest temma heldus kestab iggaweste.

22. Ja sel aial, kui nemmad hakkasid öiskamisega ja kitussega, satis Jehowa warritsejad Ammoni laste, Moabi- ja Seiri mäggise Ma rahwa wasto, kes ollid tulnud Juda wasto, ja neid lödi mahha.

23. Ja Ammoni lapsed ja Moabi-rahwas seisis Seiri mäggise Ma rahwa wasto neid sutumaks ärrakautamas ja ärrahukkamas, ja kui nemmad Seiri rahwast said ärralöppetanud, siis aitsid nemmad teine teist ärrarikkuda.

24. Ja kui Juda tulli wahhitorni jure körwe pole, siis waatsid nemmad selle hulga pole, ja wata, nemmad ollid surnud kehhad, need maggasid maas, ja ükski ei peäsünd ärra.

25. Ja Josawat tulli omma rahwaga nende saki ärrarisuma ja leidsid nende jurest palju, ni hästi warrandust, kui surno kehhad ja kallid riisto, ja nemmad wötsid ennestele seält ärra ni palju, et nemmad ei

sudand kanda, ja nemmad ollid kolm päwa sedda saki risumas, sest tedda olli paljo.

26. Ja neljandamal päwal koggusid nemmad kitusse orko, sest seäl kiitsid nemmad Jehowat, sepärrast pannid nemmad selle paigale nimme kitusse org tännapäwani.

27. Ja keik Juda ja Jerusalemma mehhed läksid taggasi ja Josawat nende eestotsas, et nemmad taggasi piddid tulles Jerusalemma römoga, sest Jehowa olli neid römustanud nende waenlaste pärrast.

28. Ja nem~ad tullid Jerusalemm~a nablimgide ja kannelte ja trumpetidega Jehowa kotta.

29. Ja Jummal hirm sai keige made kuñgrikide peäle, kui nemmad kuulsid, et Jehowa Israeli waenlaste wasto olli söddind.

30. Ja Josawati kuningrikis olli rahholinne assi, ja temma Jummal andis temmale hingada seält ümberkaudo.

31. Ja Josawat wallitses Juda ülle; wiis aastat neljatkümmend olli ta wanna, kui ta

kuningaks sai, ja wiis aastat kolmatkümmend wallitses temma Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Asuba Silli tüttar.

32. Ja ta käis omma issa Asa tee peäl, ja ei lahkund mitte ärra seält peält, ja teggi, mis öige Jehowa silma ees.

33. Agga kõrged paigad ei sanud mitte ärra, sest rahwas ei olnud weel mitte omma süddant walmistanud omma wannematte Jummal pole.

34. Ja mis weel tulleks Josawati essimessist ja wiimsist asjust öölda, wata, need on ülleskirjotud Anani poia Jeu asjade sekka, mis üllespandud Israeli kuningatte ramatusse.

35. Ja pärrast sedda heitis Josawat Juda kuningas ühte nousse Ahasja Israeli kuningaga, ja se teggi öiete öälat tööd.

36. Ta heitis agga temmaga ühte nousse laewo teggema, mis piddid Tarsisi minnema, ja nemmad teggid need laewad Etsjonkaberis.

37. Ja Todawa poeg Elieser Maresast räkis prohwetis wisil Josawati wasto ja ütles: Et sa

olled ühte nousse heitnud
Ahasjaga, siis on Jehowa so
tööd ärralöhkunud; ja need
laewad said hukka, ja ei
kinnitand mitte Tarsisis miña.

21. Peatük.

*Juda kunninga Jorami kurjad
asjad ja teud.*

1. Ja Josawat läks maggama
omma wannemattega ja tedda
maeti mahha ta wannematte
jure Taweti liña, ja temma
poeg Joram sai kuñingaks ta
asemele.

2. Ja temmal ollid wennad, kes
Josawati poiad, Asarja, ja
Jehiel, ja Sekarja, ja Asarja, ja
Mikael, ja Sewatja: need keik
ollid Israeli kunninga Josawati
poiad.

3. Ja nende issa olli neile
paljo andid annud, hõbbedat ja
kulda, ja kallid asjad, ja
tuggewad liñnad Juda-maalt,
agga kunningrigi andis ta
Joramile, sest ta olli essimenne
poeg.

4. Ja kui Joram omma issa
kunningrigi peäle sai ja ennast
olli kinnitanud, siis tappis ta

keik ommad wennad ärra
moögaga, ja ka monned Israeli
würstidest.

5. Kaks aastat neljatkümmend
olli Joram wanna, kui ta
kuningaks sai, ja kahheksa
aastat wallitses temma
Jerusalemmas.

6. Ja käis Israeli kunningatte
tee peäl, nenda kui Ahabi
suggu olli teinud: sest Ahabi
tüttar olli temmale naoseks; ja
ta teggi kurja Jehowa silma
ees.

7. Ja Jehowa ei tahtnud mitte
Taweti suggu ärrarikkuda se
seädusse pärrast, mis ta teinud
Tawetiga ; ja nenda kui ta olli
öölnud, et ta tahtis anda lampi
temmale ja ta poegadele iggal
aial.

8. Temma aial tagganesid
Edomid Juda wallitsusse alt
ärra ja tõstsid kunningast
ennaste ülle.

9. Sest Joram olli läinud omma
würstidega ja keik söa wankrid
temmaga, ja se sündis, et ta
öse üllestousis ja löi Edomid
mahha, kes tem~a ümber ollid,
ja nende söa wankritte
pealikkud.

10. Siiski tagganesid Edomid

Juda wallitsusse alt ärra tännapäini: siis sel aial tagganes Libna temma wallitsusse alt ka ärra, sest ta olli Jehowa omma wannematte Jummalat mahhajätnud.

11. Ta teggi ka kõrged paigad Juda mäggede peäle, ja satis Jerusalemma rahwast hora tööd teggema, ja kihhutas ka Juda sedda teggema.

12. Ja temma kätte sai kirri prohwetü Elia käest, ses ööldi: Nenda ütleb Jehowa so issa Taweti Jummal, sepärrast et sa ep olle käinud omma issa Josawati tede peäl egga Juda kuñinga Asa tede peäl:

13. Waid olled käinud Israeli kuningatte tee peäl, ja olled Juda ja Jerusalemma rahwast saatnud hora tööd teggema, nenda kui Ahabi suggu on saatnud hora tööd teggema, ja olled ka ommad wennad omma issa perrest, kes parremad sind, ärratapnud.

14. Wata, Jehowa wöttab sure nuhtlussega nuhhelda siñno rahwast, ja so poiad ja so naesed, ja keik so warrandust,

15. Ja sind raske haigustega so sissekonna haigussega,

senni kui so sissekond haigusse pärrast pääw päwalt wäljalähhäb.

16. Ja Jehowa satis Jorami wasto Wilistide ja Arabide waimo, kes Mora-rahwa körwas.

17. Ja nemmad tullid ülles Juda-male ja tungisid wäggise sinna sisse, ja wisid wangi keik warrandust, mis kunninga koiast leiti, ja ka temma poiad ja ta naesed, ja temmale ei jänud mitte poega jälle, kui agga Joahas se wähhem temma poegest.

18. Ja pärrast keik sedda nuhtles Jehowa tedda sissekonna haigussega, mis ei woind parraneda.

19. Ja se olli nenda ühhest päwast teise, ja kui kahhe aasta aeg otsa sai, läks temma sissekond ta haigussega wälja, ja ta surri ärra pahha töwwesse; ja temma rahwas ei teinud temmale mitte põlletamist, kui ta wannemattele põlletaminne olnud.

20. Kaks aastat neljatkümmend olli ta wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses kahheksa aastat Jerusalemmas;

ja ta läks omma teed, ükski ei holind temmast, ja nem~ad matsid tedda mahha Taweti liña, agga ei mitte kunningatte haudade sisse.

22. Peatük.

Ahasja kurjad teud: ta emma Atalja nisamma hea.

1. Ja Jerusalemma rahwas töstsid temma norema poia Ahasja kunningaks ta assemele: sest need wäe-hulgad, mis Juda leri tullid Arabidega, ollid keik essimessed poiad ärratapnud, sepärrast sai Jorami poeg Ahasja Juda kunningaks.

2. Kaks aastat wietkümmend olli Ahasja wanna, kui ta kunningaks sai, ja ühhe aasta wallitses temma Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Atalja Omri tüttar.

3. Temma käis ka Ahabi suggu tede peäl, sest ta emma olli ta nou-andja, et ta öälat tööd teggi.

4. Ja ta teggi kurja Jehowa silma ees nenda kui Ahabi suggu, sest nemmad ollid

temma nou-andjad temma issa surma järrel temma hukkatusseks.

5. Temma käis ka nende nous ja läks Israeli kunninga Ahabi poia Joramiga sõtta Asaeli Siria kunninga wasto Kileadi Ramoti, ja Siria-mehhed löid Jorami mahha.

6. Ja ta läks taggasi, et ta ennast pididi laskma parrandada Isreelis, sest temmal ollid hawad, mis nemmad temmale lõnud Ramas, kui ta söddis Asaeli Siria kunninga wasto; ja Jorami poeg Asarja Juda kuningas tuli alla Joramit Ahabi poega watama Isreelis, sest ta olli haige.

7. Ja Jummalast tuli, et Ahasja ärratallati, et ta tuli Jorami jure; ja kui ta tuli, läks ta wälja Joramiga Nimsi poia Jeu wasto, kedda Jehowa olli woidnud, et ta pididi Ahabi suggu ärrakautama.

8. Ja se sündis, kui Jeu pididi Ahabi sou wasto teggema, mis kohhus, siis leidis ta Juda würstid ja Ahasja wendade poiad, kes Ahasja teenrid ollid, ja tappis neid ärra.

9. Ja ta otsis Ahasja ja nemmad wötsid tedda kinni, sest ta olli warjule puggenud Samaria, ja nemmad wisid tedda Jeu jure, ja surmasid tedda ärra ja matsid tedda mahha, sest nemmad ütlesid: Temma on Josawati poeg, kes Jehowa noudis keigest ommast süddamest; ja Ahasja suggul ep olnud keddagi, kel rammo olleks olnud kunningrigi ülles piddada.

10. Kui Atalja Ahasja emma näggi, et temma poeg olli surnud: siis wöttis ta kätte ja tappis kui katk keik Juda seltsi kunninglikko suggu ärra.

11. Ja Josabat kunninga tüttar wöttis Ahasja poia Joasi, ja warrastas tedda kunninga poegade seast, mis surmati, ärra, ja panni tedda ja temma amme ühhe maggades-kambrisse; ja nenda panni Josabat kunninga Jorami tüttar, preestri Jojada naene, tedda warjule (sest ta olli Ahasja ödde) Atalja eest, et ta tedda mitte ei sanud surmada.

12. Ja ta olli nende jures Jummal koias, kus ta warjul seisis, kuus aastat, ja Atalja

wallitses ülle se Ma.

23. Peatük.

Joasi töstetakse kunningrigi peäle: Atalja surm.

1. Ja seitsmel aastal kinnitas ennast Jojada ja wöttis ennesega seädusse alla need pealikkud ülle igga saa, Jeroami poia Asarja, ja Joanani poia Ismaeli, ja Obedi poia Asarja, ja Adaja poia Naaseja, ja Sikri poia Elisawati.

2. Ja käisid Juda-maad läbbi ja koggusid kokko Lewitid keikist Juda liñnadest, ja Israeli wannematte peamehhed, ja tullid Jerusalemma.

3. Ja keik koggodus teggi seädust Jummal koias kunningaga; ja Jojada ütles neile: Wata, kunninga poeg peab kunningaks sama, nenda kui Jehowa on räkinud Taweti poegade pärrast.

4. Se on se assi, mis teie peate teggema: üks kolmas ossa teist, kes tullewad pühhapäwal, preestridest ja Lewitidest, peawad wärrawa läwwe-hoidjad ollema,

5. Ja üks kolmas ossa kunninga koias, ja kolmas ossa pohja wärrawas, ja keik rahwas Jehowa koia ouede sees.

6. Ja ärgo mingo Jehowa kotta ükski mu, kui preestrid ja need Lewitid, kes tenistust tewad, need mingo sisse, sest nemmad on pühhad, ja keik rahwas piddago Jehowa wahti.

7. Ja Lewitid peawad ümberringi kunninga piirma, iggamehhel olgo ta söariistad temma käes, ja kes koia sisse tulleb, sedda peab surma pandama; ja olge teie kunninga jures, kui ta sissetulleb ja wäljalähhäb.

8. Ja Lewitid ja keik Juda-rahwas teggid keik sedda möda, kui preester Jojada olli käsknud, ja wötsid iggamees ommad mehhed, kes hingamisse-päwal sissetullid nendega, kes sel hingamisse-päwal wäljaläksid: sest preester Jojada ei lasknud neid korralissi mitte lahti.

9. Ja preester Jojada andis pealikkuttele igga saa ülle need pigid ja wähhemad ja suremad kilbid, mis kunninga Taweti pärralt olnud, mis Jummal

koias ollid.

10. Ja ta seadis keik rahwast, ja iggaühhe kä olli temma wisk-odda selle koia parrama külje poolt selle koia pahhema külje pole, altari pole ja koia pole kunninga jure ümberringi.

11. Ja nemmad töid kunninga poia wälja ja pannid kroni ta Pea peäle ja andsid

tunnistusse-ramato temma kätte, ja töstsid tedda kunningaks, ja Jojada ja temma poiad woidsid tedda ja ütlesid: Ellago kuningas!

12. Kui Atalja kulis selle rahwa heäle, mis kokkojooksid ja kunningast kiitsid: siis tulli ta rahwa jure Jehowa kotta,

13. Ja näggi, ja wata, kuningas seisis omma au-samba jures, kust sisseminnakse, ja pealikkud ja trumpetid kunninga jures, ja keik se Ma rahwas olli römus ja puhhus trumpetidega, ja lauljad laulo-mängudega ja andsid teäda, et pididi kiitma; ja Atalja kärristas ommad rided lõhki ja ütles: Sallaja kurri nou, sallaja kurri nou!

14. Ja preester Jojada satis wälja need pealikkud ülle igga

saa, kes wäe ülle ollid, ja ütles nende wasto: Wige tedda riddade seest wälja, ja kes ta järrele lähhäb, sedda peab moögaga surma pandama; sest preester ütles: Teie ei pea tedda mitte Jehowa kotta surretama.

15. Ja nemmad teggid temmale maad, ja ta tulli siñna, kust hoostewärrawast sisseminnakse kunninga kotta, ja nemmad surretasid tedda siñna ärra.

16. Ja Jojada teggi seädust ennese ja keige rahwa wahhele, ja kunninga wahhele, et nemmad piddid Jehowale rahwaks ollema.

17. Ja keik rahwas tullid Paali kotta ja kiskusid sedda mahha ja murdsid temma altarid ja ta kuiud katki, ja Paali preestrit Matanit tapsid nemmad ärra altari ees.

18. Ja Jojada seadis need ammetid Jehowa koias preestride läbbi, kes Lewitid, kedda Tawet olli jagganud Jehowa koia ülle, et nem~ad Jehowa põlletamise-ohwrid piddid ohwerdama, nenda kui kirjutud Mosesse kässo-öppetussesse, römoga ja

lauloga, Taweti seädmisse järrele.

19. Ja ta seadis wärrawa-hoidiad Jehowa koia wärrawatte ülle, et ei piddand sissesama, kes rojane ühhegi asja pärrast.

20. Ja ta wöttis need pealikkud ülle igga saa ja suresuggused, ja rahwa wallitsejad, ja keik Ma-rahwast, ja wiis kuningast Jehowa koiast alla, ja nemmad läksid üllemast wärrawast läbbi kunninga kotta, ja pannid kuningast istuma kuningrigi aujärje peäle.

21. Ja keik se Ma rahwas ollid röömsad, ja sel liñnal olli rahholinne assi, kui nemmad Atalja moögaga said surretand.

24. Peatük.

Joasi hea ja kurri wallitsus, uhkus, nuhtlus, surm.

1. Seitse aastat olli Joas wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses nelliküm~end aastat Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Sibja Peersebast.

2. Ja Joas teggi, mis öige Jehowa silma ees, keige

preestri Jojada ello aia.

3. Ja Jojada wöttis temmale kaks naest, ja ta sünnitas poege ja tütrid.

4. Ja pärrast sedda sündis, et Joasi süddames nou olli, Jehowa kodda parrandada.

5. Ja ta koggus kokko preestrid ja Lewitid, ja ütles neile: Minge wälja Juda liännade sisse ja kogguge keige Israeli käest rahha, omma Jummalä kodda kohhendada, ni paljo kui igga aastas jouab, ja teie ruttage selle asjaga; agga Lewitid ei ruttand mitte.

6. Ja kuningas kutsus Jojada, kes üllem-preester, ja ütles temmale: Miks ei kula sa Lewitide järrele, et nemmad Judast ja Jerusalemmast tooksid sedda makso, mis Jehowa sullane Moses seädnud, ja Israeli koggodus tonud tunnistusse telgi tarwis.

7. Sest selle iggese öäla Atalja poiad ollid Jummalä koiale kahjo teinud, ja kullutasid ka keik, mis Jehowa koiale olli pühhitsetud, Paalide tarwis.

8. Ja kuningas ütles, et nemmad ühhe laeka piddid teggema ja sedda pannema

Jehowa koia wärrawasse wäljaspiddi.

9. Ja andsid sannumid Juda ja Jerusalemma rahwale, et nemmad piddid toma Jehowale se makso, mis Moses Jum~ala sullane Israeli peäle olli pannud körbes.

10. Ja keik würstid ollid röömsad ja keik rahwas, ja töid ja wiskasid sedda laekasse, kuñi nemmad keik said annud.

11. Ja se sündis sel aial, kui se laekas kunninga üllewatajatte jure sai widud Lewitide läbbi, ja kui nemmad näggid, et paljo rahha sees olli: siis läks kunninga kirjutaja, ja kes üllemast preestrist seätud, ja tühjendasid se laeka, ja kandsid sedda ja pannid sedda jälle temma paika; nenda teggid nemmad pääw päwalt ja koggusid paljo rahha.

12. Ja kuningas ja Jojada andsid sedda neile, kelle holeks Jehowa koia tenistusse tö olli, ja nemmad palkasid kiwwiseppad ja puseppad, kes Jehowa kodda piddid parrandama, ja ka raud- ja waskseppad, kes Jehowa kodda

piddid kohhendama.

13. Ja need, kelle holeks se töölli, teggid, et se töö korda läks nende läbbi: ja nemmad saatsid Jummal koia walmis, nenda kui se piddi ollema, ja teggid sedda tuggewaks.

14. Ja kui nemmad se töö said lõppetanud, töid nemmad kunninga ja Jojada ette, mis sest rahhast ülle olli, ja temma laskis sest tehha riistad Jehowa koia tarwis, tenistusse- ja ohwerdamisse-riistad ja suitsetamisse-rohho kausid ja kuld- ja hõbbe-riistad; ja nemmad ohwerdasid põlletamisse-ohwrid Jehowa koias allati, ni kaua kui Jojada ellas.

15. Ja Jojada sai wannaks ja kül ellatand, ja surri ärra, sadda ja kolmkümmend aastat olli ta wanna, kui ta ärrasurri.

16. Ja nemmad matsid tedda mahha Taweti liina kunningatte jure, sest ta olli head teinud Israelile, ja Jummal ja temma koia wasto.

17. Ja pärrast Jojada surma tullid Juda würstid ja kummardasid kunninga ette; siis wöttis kuningas neid

kuulda.

18. Ja nemmad jätsid mahha Jehowa omma wannematte Jummal koia, ja tenisid iesid ja ebba-jummalad; ja suur wihha tulli Juda ja Jerusalemma peäle sesinnatse nende sü pärrast.

19. Ja ta lähhätas nende jure prohwetid, neid pööрма Jehowa pole, ja nemmad maenitsesid neid kowwaste, agga nemmad ei wötnud kuulda.

20. Ja Jummal waim panni kui ride ennese ümber Sekarja preestri Jojada poia, ja ta seisis üllewel rahwa ees, ja ütles neile: Nenda ütles Jummal, mikspärrast astute teie ülle Jehowa käskude? ja se ei lähhä teile mitte korda, sest teie ollete Jehowat mahhajätnud, sepärrast jättab Ta teid mahha.

21. Ja nemmad piddasid sallaja kurja nou temma wasto, ja wiskasid tedda kiwwidega surnuks kunninga kässo järrele Jehowa koia oues.

22. Ja kuningas Joas ei möttelnud mitte se heateggemisse peäle, mis teise

issa Jojada temmale olli teinud, ja tappis temma poia ärra; ja Sekarja ütles, kui ta surri: Kül Jehowa näab ja kulab järrele.

23. Ja se sündis, kui aasta ümber sai, et Siria söddawäggi temma wasto üllestulli, ja nemmad tullid Juda-male ja Jerusalemma ja rikkusid keik rahwa üllemad ärra rahwa seast, ja keik omma saki läkkitasid nemmad Tamasko kunninga jure.

24. Sest pisko meestega tulli Siria wäggi, ja Jehowa andis wägga suurt wägge nende kätte; sest nemmad ollid Jehowat omma wannematte Jummalat mahhajätnud, ja teised pannid Joasi peäle öiged nuhtlused.

25. Ja kui nemmad temma jurest ärraläksid, (sest nemmad jätsid tedda suurte haiguste sisse,) siis piddasid temma sullased sallaja kurja nou ta wasto, preestri Jojada poegade were pärrast, ja tapsid tedda ärra temma wodi peäl, et ta ärrasurri; ja nemmad matsid tedda mahha Taweti liña, agga nemmad ei matnud tedda

mitte mahha kunningatte haudade sisse.

26. Ja need, kes temma wasto sallaja kurja nou piddanud, ollid Sabad Simati Ammoni naese poeg, ja Josabad Simriti Moabi-naese poeg.

27. Ja temma poiad, ja ni mitto rasket ennekulutamist temma wasto, ja Jummalat koia ehhitamine, wata, need asjad on ülleskirjutud kunningatte sündinud asjade ramatusse; ja Amatsja temma poeg sai kunningaks ta assemele.

25. Peatük.

Amatsja head ja kurjad asjad ja teud.

1. Wiis aastat kolmatkümme olli Amatsja wanna, kui ta kunningaks sai, ja wallitses Jerusalemmas ühheksa aastat kolmatkümme, ja ta emma nimmi olli Joadan Jerusalemmast.

2. Ja ta teggi, mis õige Jehowa silma ees, agga mitte heast-kohtlasest süddamest.

3. Ja se sündis, kui kunningriik temmale sai kinnitud, siis

tappis ta ommad sullased ärra, kes kunningast temma issa ollid mahhalönud.

4. Agga nende lapsi ei tapnud ta mitte ärra, waid nenda kui kirjutud on kässö-öppetussesse, Mosesse ramatusse, kus Jehowa käsknud ja üttelnud: Issad ei pea surrema laste pärrast, ja lapsed ei pea mitte surrema issade pärrast, waid nemmad peawad surrema iggamees omma patto pärrast.

5. Ja Amatsja koggus Juda kokko ja seädis neid wannematte perresid möda pealikkuks ülle igga tuhhande ja pealikkuks ülle igga saa, keige Juda- ja Penjamini-rahwa seas, ja lugges ärra neid, kes kahhekümne-aastased ja peäle, ja leidis neid kolmsadda tuhhat ärrawallitsetud meest, kes woisid sötta miñna ja piki ja kilpi piddada.

6. Ja ta palkas Israelist sadda tuhhat wäggewat wahwat meest saa hõbbe-talenti eest.

7. Ja üks Jummal mees tuli ta jure ja ütles: Kunningas, ärgo mingo mitte Israeli wäggi sinnoga: sest Jehowa ei olle mitte Israeliga, ei ühhegi

Ewraimi lapsega.

8. Waid minne sinna üksi, te hästi, olle wahwa söddima; muido lasseb Jummal sind kommistada waenlaste ette; sest Jummal kä on rammo aidata ja lasta kommistada.

9. Ja Amatsja ütles Jummal mehhele: Mis pean ma teggema nende saa talentiga, mis ma Israeli wäe-hulkadele ollen annud? ja Jummal mees ütles: Jehowa kä on palju ennam sulle anda kui sedda.

10. Ja Amatsja lahhutas neid ärra, need wäe-hulgad, mis temma jure tulnud Ewraimist, et nemmad omma paika piddid minnema; ja nende wihha süttis wägga põllema Juda wasto, ja nemmad läksid taggasi omma paika tullise wihhaga.

11. Ja Amatsja kinnitas ennast, ja wiis omma rahwast wälja, ja läks sola orko, ja löi Seiri lapsi küm~etuhhat mahha.

12. Ja Juda lapsed wötsid wangi kümmetuhhat ellawalt ja wisid neid ühhe kaljo otsa, ja wiskasid neid kaljo otsast mahha, ja need keik läksid lõhki.

13. Ja nende wäe-hulkade

mehhed, mis Amatsja laskis taggasi miñna, et nemmad ei piddand temmaga sötta tulles, need tullid keigelt polelt Juda liñnade sisse Samariast Pettoronist sadik, ja löid neist mahha kolmtuhhat ja risusid suurt saki ärra.

14. Ja se sündis pärrast sedda, kui Amatsja sai tulnud Edomid mahhalömast, siis tõi temma Seiri laste jum~alad ja panni neid ennesele jummalaiks, ja kum~ardas nende ette ja suitsetas neile.

15. Ja Jehowa wiha süttis põllema Amatsja wasto, ja ta läkkitas temma jure ühhe prohveti ja ütles temma wasto: Mispärrast olled sa selle rahwa jummalad noudnud, kes omma rahwast ep olle mitte päästnud sinno käest?

16. Ja se sündis, kui prohwet temma wasto räkis, siis ütles ta temmale: Kas sind on pandud kunninga nou-andjaks? et seisa rahho! mispärrast peab sind lödama? ja prohwet jäi rahho seisma ja ütles: Ma tunnen, et Jummal on nou piddanud, sind ärrarikkuda, et sa sedda olled teinud ja ei

wötta mo nou mitte kuulda.

17. Ja Amatsja Juda kuningas piddas nou ja läkkitas Israeli kunninga Jeu poia Joahasi poia Joasi jure, ja ütles: Tulle katsugem teine teise silmi.

18. Ja Israeli kuningas Joas läkkitas Juda kunninga Amatsja jure ja ütles: Se orjawits, mis Libanonis, läkkitas seedripu jure, mis Libanonis, ja ütles: Anna omma tüttar mo poiale naeseks; agga need metsellajad, mis Libanonis, tullid ta peäle ja tallasid se orjawitsa ärra.

19. Sa mötled, wata, ja olled Edomid mahhalönud, sepärrast aiab sind so südda ennama au püüdma; jä nüüd omma koia istuma, mispärrast tulled sa taplema ennese kahjuks, et sa langed, sinna ja Juda sinnoga.

20. Agga Amatsja ei wötnud kuulda, sest Jummalast olli se, et ta neid pididi andma Joasi kätte, et nemmad Edomi jummalad ollid noudnud.

21. Ja Joas Israeli kuningas tuli ülles, ja nemmad katsusid teine teise silmi, temma ja Amatsja Juda kuningas Petlemesis, mis Juda pärralt.

22. Ja Juda lödi mahha Israeli ette, ja nemmad pöggenesid ärra iggamees omma telgisse.

23. Ja Israeli kuningas Joas wöttis kinni Joahasi poia Joasi poega Amatsja Juda kuningast Petsemesis, ja wiis tedda Jerusalem~a, ja murdis nellisadda künart Jerusalem~a mürist mahha Ewraimi wärrawast nurga wärrawast sadik.

24. Ja keik kulda ja höbbedat ja keik riistad, mis Jummal koiast leiti Obed-edomi jurest ja keik kunninga koia warrandust, ja wöttis mehhi pandiks, ja läks taggasi Samaria.

25. Ja Joasi poeg Amatsja Juda kuningas ellas pärrast kui Joahasi poeg Joas Israeli kuningas olli surnud, wiisteistkümmend aastat.

26. Ja mis weel tulleks öölda Amatsja essimessist ja wiimsist asjust, wata, eks need olle ülleskirjotud Juda ja Israeli kuningatte ramatusse?

27. Ja sest aiast, kui Amatsja Jehowa järrelt ärralahkus, siis piddasid nemmad sallaja kurja nou ta wasto Jerusalemmas, ja

ta pöggenes ärra Lakisi, ja nemmad läkkitasid temma järrele Lakisi ja surmasid tedda siñna ärra.

28. Ja nemmad wisid tedda hoostega ärra ja matsid tedda mahha ta wannematte jure Juda liñna.

26. Peatük.

Usia essite wagga, pärrast uhke; temma nuhtlus.

1. Ja keik Juda-rahwas wötsid Usia, ja tem~a olli kuusteistkümmend aastat wanna, ja töstsid tedda kuningaks temma issa Amatsja assemele.

2. Temma ehhtas Eloti ja satis sedda jälle Juda kätte, pärrast sedda kui kuningas olli maggama läinud omma wannemattega.

3. Usia olli kuusteistkümmend aastat wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses kaks aastat kuetkümmend Jerusalemmas, ja ta emma nimmi olli Jekolja Jerusalemmast.

4. Ja ta teggi, mis öige

Jehowa silma ees, keik sedda möda kui ta issa Amatsja olli teinud.

5. Ja ta olli Jummalat noudmas Sekarja päiwil, kes tark olli Jummalaga näggemiste peäle; ja neil päiwil, kui ta Jehowa noudis, laskis Jummal temmale keik korda miinna.

6. Ja ta läks wälja ja söddis Wilistide wasto, ja kiskus mahha Kati müri, ja Jabne müri, ja Asdodi müri, ja ehhtas liñnad Asdodi ja Wilistide jure.

7. Ja Jummal aitis tedda Wilistide wasto ja Arabide wasto, kes ellasid Kurbaalis, ja Meunide wasto.

8. Ja Ammonid andsid Usiale andid, ja temma nimmi läks kuulsaks siinna male, kust Egiptusse minnakse, sest ta kinnitas ennast üpris wägga.

9. Ja Usia ehhtas tornid Jerusalemma nurga wärrawa peäle ja orro wärrawa peäle, ja keige nurkade peäle, ja kinnitas neid.

10. Ja ta teggi tornid körbe ja kaewas palju kaewo: sest temmal olli palju lodussid ni hästi mäe-alluse kui laggeda Ma peäl, ja põllo-mehhi ja

wina-mäe-mehhi mäggede peäl ja Karmelis, sest ta armastas põllo tööd.

11. Ja Usial olli söddawäggi, kes sõtta kölbasid ja woisid sõtta miinna hulga wisi, nende ärraluggemisse arro järrele Jeieli selle kirjutaja läbbi, ja Maaseja selle üllewataja läbbi Ananja käe al, kes olli neist kunninga würistidest.

12. Keik nende wannematte peameeste arro, kes wäggewad wahwad, neid olli kakstuhhat ja kuussadda.

13. Ja nende käe al olli söawägge kolmsadda tuhat ja seitsetuhhat ja wiissadda, kes sõtta kölbasid wahwa rammoga, kunningast aitma waenlaste wasto.

14. Ja Usia walmistas neile, keige wäele, kilpa ja pika, ja raudkübbarid, ja raud-ridid, ja am~usid, ja lingokiwwa.

15. Ja teggi Jerusalemma targa meistri targaste tehtud riistad, et nemmad piddid ollema tornide peäl ja müri nurkade peäl, nooltega ja suurte kiwwidega lasta; ja ta nimmi sai kuulsaks kaugele, sest ta sai abbi immelikko wisi, senni

kui ta wäggewaks sai. 16. Ja kui ta wäggewaks sai, surustas temma südda, et ta hakkas pahhaste ja wallatust teggema Jehowa omma Jummalasta wasto; ja ta tulli Jehowa templisse suitsetama suitsetamisse altari peäl.

17. Ja Asarja se preester tulli ta järrele, ja temmaga kahheksakümmend Jehowa preestrit, wahwad mehhed.

18. Ja nemmad seisid kunninga Usia wasto ja ütlesid temmale: Ei se sünni sulle Usia, Jehowale suitsetada, waid preestridele Aaroni poegadele, kes pühhitsetud, et nemmad peawad suitsetama: mine sest pühhast paigast wälja, sest sa olled wallatust teinud, ja se ei tulle sulle mitte auuks Jehowast Jummalast.

19. Ja Usia meel sai nukraks, ja temma käes olli suitsetamisse pan suitsetada, ja kui temma meel nukraks sai preestride pärrast, siis tousis piddalitöbbi temma Pea-otsa nende preestride ees, kes Jehowa koias suitsetamisse altari jures.

20. Ja üllem-preester Asarja

watis tem~a peäle, ja keik preestrid, ja wata, temma olli piddalitöbbine ommas Pea-otsas, ja nem~ad saatsid tedda ussinaste seält ärra, ja tem~a issege teggi joudu wäljaminnes, sest Jehowa olli tedda nuhhelnud.

21. Ja kunningas Usia olli piddalitöbbine omma surma päwani, ja ellas isse-koias piddalitöbbine, sest ta olli ärralahhutud Jehowa koiast, ja Jotam temma poeg olli kunninga koia üle ja moistis selle Ma rahwale kohhut.

22. Ja mis weel tulleks öölda Usia essimessist ja wiimsist asjust, sedda on Amotsi poeg Jesaia se prohwet ülleskirjotanud.

23. Ja Usia läks maggama omma wannemattega, ja nemmad matsid tedda mahha ta wannematte jure senna hauda wäljale, mis kunningatte pärralt; sest nemmad ütlesid: Temma on piddalitöbbine; ja Jotam temma poeg sai kunningaks ta assemele.

27. Peatük.

*Jotam wagga kuñingas: saab
Am~onide peäle woimust.*

1. Jotam olli wiis aastat kolmatkümmand wanna, kui ta kunningaks sai, ja wallitses kuusteistkümmand aastat Jerusalemmas; ja ta emma nimmi olli Jerusa Sadoki tüttar.
2. Ja ta teggi, mis öige Jehowa silma ees, keik sedda möda kui ta issa Usia olli teinud, agga ta ei tulnud mitte Jehowa templi sisse, ja rahwas rikkus ennast weel ikka ärra.
3. Tem~a ehhtas Jehowa koia üllema wärrawa ülles ja Oweli müri kallale ehhtas ta paljo.
4. Ja ehhtas liñnad Juda mäggise male, ja ehhtas tuggewad kantsid ja tornid lanede sisse.
5. Ja ta söddis Ammoni laste kunninga wasto ja sai woimust nende peäle, ja Ammoni lapsed andsid temmale sel aastal sadda hõbbe-talenti ja küm~etuhhat kuussadda ühheksaküm~end ja pool wiet sellitest nisso, ja odre kümmetuhhat; sedda töid

temmale jälle Ammoni lapsed ka teisel ja kolmandal aastal.

6. Ja Jotam kinnitas ennast, sest ta walmistas ommad teed Jehowa omma Jummal ees.

7. Ja mis weel tulleks Jotamist öölda, ja keik ta söddimised ja temma teed, wata, need on ülleskirjotud Israeli ja Juda kunningatte ramatusse.

8. Ta olli wiis aastat kolmatkümmand wanna, kui ta kunningaks sai, ja wallitses kuusteistkümmand aastat Jerusalemmas.

9. Ja Jotam läks maggama wannemattega, ja nemmad matsid tedda mahha Taweti liñna, ja temma poeg Ahas sai kunningaks ta assemele.

28. Peatük.

Ahas on jummalakartmatta.

1. Ahas olli kakskümmand aastat wanna, kui ta kunningaks sai, ja wallitses kuusteistkümmand aastat Jerusalemmas, ja ta ei teinud mitte, mis öige Jehowa silma ees, nenda kui ta issa Tawet.
2. Ja ta käis Israeli kunningatte

tede peäl, ja teggi ka wallatud kuiud Paalidele.

3. Ta suitsetas ka isse Penhinnomi orgus ja põlletas ommad lapsed ärra tullega nende pagganatte hirmsaid teggusid möda, mis Jehowa Israeli laste eest olli ärraaianud.

4. Ja ta ohwerdas ja suitsetas kõrge paikade peäl, ja mäekinkude peäl, ja keige haljaste pude al.

5. Ja Jehowa ta Jummal andis tedda Siria kunninga kätte, ja nemmad löid tedda mahha, ja wisid temmast wangi sure hulga, ja wisid neid Tarmeseki; ja tedda anti ka ärra Israeli kunninga kätte, et ta tedda löi sure mahhalömissega.

6. Ja Peka Remalja poeg tappis Juda seast sadda ja kakskümmend tuhat ühhel päwal, keik wahwad mehhed, sepärrast et nem~ad Jehowa omma wañematte Jummalat ollid mahhajätnud.

7. Ja Sikri üks wäggew mees Ewraimist tappis Maaseja kunninga poega, ja koia würstit Asrikamit ja Elkana, kes kunninga järgminne.

8. Ja Israeli lapsed wisid omma wendadest wangi kakssadda tuhat naest, poega ja tüttart, ja risusid nende käest ka palju saki, ja wisid sedda saki Samaria.

9. Ja seäl olli üks Jehowa prohwet, Obed nimmi, ja se läks wäe wasto, mis Samaria pole tulli, ja ütles neile: Wata, Jehowa teie wannematte Jummalatullise wihha pärrast Juda wasto ta neid annud teie kätte, ja teie ollete neid wihhase melega ärratapnud, se on taewasse ullatand.

10. Ja nüüd mötlete teie Juda ja Jerusalemma lapsed ennaste alla sata sullasiks ja ümmardajaiks; eks teil endil ei olle süüd kül Jehowa teie Jummalat ees?

11. Ja nüüd wõtke mind kuulda ja wige taggasi need wangid, mis teie omma wendadest ollete wangi tonud, sest Jehowa tulline wihha on teie peäl.

12. Ja neist Ewraimi laste peamehhist tousid mehhed ülles, Asarja Joanani poeg, Perekja Mesillemoti poeg, ja Jehiskia Sallumi poeg, ja

Amasa Adlai poeg, nende wasto, kes söast tullid,

13. Ja ütlesid neile: Teie ei pea mitte neid wangid seie toma, sest teie mötlete sedda, mis meie peäle süüks tulleb Jehowa ees, et teie meie pattude ja meie sü jure weel ennam lissate, et meil kül süüd palju on, ja tulline wihha Israeli peäl.

14. Ja need söamehhed jätsid need wangid ja saki würstide ja keige koggodusse ette.

15. Ja need mehhed tousid ülles, kes nimme pärrast on üllesnimmetud, ja wötsid need wangid ja pannid rided sest sagist keige nende selga, kes neist allasti ollid, ja andsid neile ridid ja pannid kingad nende jalga, ja andsid neile süa ja jua, ja woidsid neid, ja wisid neid eeslidega ärra, keik need, kes nödrad, ja saatsid neid Jeriko palmipude liña nende wendade jure, ja läksid taggasi Samaria.

16. Selsammal aial läkkitas kuningas Ahas Assuri kuningatte jure, et nemmad tedda piddid aitma.

17. Sest Edomid ollid jälle

tulnud, ja Juda seast monned mahhalönuud ja monned wangi winud.

18. Ja Wilistid ollid ennast laiale lönuud Juda mäe-alluse ja louna-pooltse Ma liñnade pole, ja kätte sanud Petsemesi ja Aialoni, ja Kederoti, ja Soko ja ta wähhemad liñnad, ja Timna ja ta wähhemad liñnad, ja Kimso ja ta wähhemad liñnad, ja jäid senna ellama.

19. Sest Jehowa allandas Juda-rahwast Israeli kunninga Ahasi pärrast, et temma Juda olli üleannetummaks teinud, nenda et ta suurt wallatust Jehowa wasto teggi.

20. Ja temma jure tuli Tilgatpilneser Assuri kuningas ja teggi temmale kitsast kätte, agga ta ei kinnitand tedda mitte.

21. Sest Ahas wottis muist Jehowa koiast ja muist kunninga ja würstide koddadest, ja andis Assuri kuningale: agga se ei olnud temmale mitte abbiks.

22. Ja sel aial, kui temmale kitsast kätte tehti, siis teggi ta weel ennam wallatust Jehowa wasto; sesamma kuningas

Ahas.

23. Ja ohwerdas Tarmeseki jummalattele, kes tedda ollid mahhalõnud, ja ütles: Sest et Siria kunningatte jummalad neid aitwad, tahhan ma neile ohwerdada, et nemmad mind ka aitwad; ja needsammad ollid temmale need, kes tedda saatsid kommistama, tedda ja keik Israelit.

24. Ja Ahas koggus Jummalakoia riistad kokko, ja raius Jummalakoia riistad katki, ja panni Jehowa koia ukсед lukko, ja teggi ennesele altarid igga nurka Jerusalemma.

25. Ja igga Juda liina teggi ta kõrged paigad, et ta teiste jummalattele pididi suitsetama, ja ärritas Jehowa omma wannematte Jummalat.

26. Ja mis weel tulleks temmast öölda, ja keik temma essimessed ja wiimsed teed, wata, need on ülleskirjotud Juda ja Israeli kunningatte ramatusse.

27. Ja Ahas läks maggama omma wannemattega, ja nemmad matsid tedda mahha Jerusalemma liina: sest nemmad ei winud tedda mitte

Israeli kunningatte haudade sisse; ja Hiskia temma poeg sai kunningaks ta assemele.

29. Peatük.

Hiskia püab omma allamatte ello-wisid parrandada.

1. Hiskia sai kunningaks, kui ta wiiskolmatkümmend aastat wanna olli, ja wallitses Jerusalemmas ühheksa aastat kolmatkümmend, ja ta emma nimmi olli Abia Sekarja tüttar.

2. Ja ta teggi, mis õige Jehowa silma ees, keik sedda möda kui ta issa Tawet olli teinud.

3. Temma teggi omma wallitsusse essimessel essimesse aasta kuul Jehowa koia ukсед lahti ja kohhendas neid.

4. Ja temma tõi preestrid ja Lewitid, ja koggus neid se platsi peäle päwatousma pole,

5. Ja ütles neile: Kuulge mind Lewitid: nüüd pühhitsege ennast ja pühhitsege Jehowa omma wannematte Jummalakodda, ja wige sedda roja wälja pühhast paigast.

6. Sest meie wannemad on wallatust ja kurja teinud Jehowa meie Jummal silma ees, ja on tedda mahhajätnud, ja on ommad silmad Jehowa maia poolt ärrapörand ja selga pörand ta pole.

7. Nemmad on ka eestkoia ukсед lukko pannud ja lappid ärrakustutand, ja ep olle mitte suitsetamisse-rohto suitsetand, egga põlletamisseohwri pühhas kohtas ohwerdanud Israeli Jummalale.

8. Sepärrast on Jehowa suur wihha sanud Juda ja Jerusalemma peäle, ja on neid ärraannud wintsutada, ärrahäwwitada ja nende peäle willistada, nenda kui teie omma silmaga näte.

9. Ja wata, meie wannemad on langend moõga läbbi, ja meie poiad ja meie tütrede, ja meie naesed on sepärrast wangis olnud.

10. Nüüd on mo süddames Jehowa Israeli Jummalaga seädust teha, et ta tulline wihha meist ärrapöraks.

11. Mo poiad, ärge eksige nüüd ennam mitte, sest teid on Jehowa ärrawallitsenud, et teie

temma ees peate seisma, tedda tenima ja temmale teenriks ollema, ja suitsetama.

12. Ja Lewitid, Mahhat Amasai poeg ja Joel Asarja poeg Keati poegadest; ja Merari poegadest Abdi poeg Kis ja Asarja Jealleleli poeg, ja Kersoni poegadest Joa Simma poeg ja Eden Joa poeg.

13. Ja Elisawani poegadest Simri ja Jeiel, ja Asawi poegadest Sekarja ja Matanja.

14. Ja Emani poegadest Jehiel ja Simi, ja Jedutuni poegadest Semaja ja Usial, need wötsid kätte,

15. Ja koggusid ommad wennad ja pühhitsesid ennast, ja tullid kunninga kässo järrele Jehowa sanna pärrast, Jehowa kodda puhtaks teggema.

16. Ja preestrid läksid senna sisse Jehowa kotta, sedda puhtaks teggema, ja töid wälja keik roja, mis nemmad Jehowa templist leidsid, Jehowa koia oue, ja Lewitid wötsid ja wisid sedda wälja Kidroni jökke.

17. Ja nemmad hakkasid essimessel essimesse ku päwal pühhitsema, ja selle ku kahheksamal päwal läksid

nemmad Jehowa eestkotta, ja pühhitsesid Jehowa kodda kahheksa päwa, ja lõppetasid kueteistkümnemal essimesse ku päwal.

18. Ja nemmad läksid seña sisse kunninga Hiskia jure ja ütlesid: Meie olleme keik Jehowa kodda puhtaks teinud ja se põlletamisse-ohwride altari ja keik ta riistad, ja se laua, mis peäle leiwad seätakse, ja keik ta riistad.

19. Ja keik riistad, mis kuningas Ahas omma wallitsusse aial olli ärraheitnud, kui temma wallatust teggi, neid olleme meie walmistand ja pühhitsend, ja wata, need on Jehowa altari ees.

20. Ja kuningas Hiskia tousis warra ülles ja koggus liña üllemad kokko ja läks ülles Jehowa kotta.

21. Ja nemmad töid seitse wärse ja seitse jära ja seitse oiniktalle ja seitse sikko patto-ohwriks kuningrigi eest ja pühha paiga eest ja Juda eest; ja temma ütles Aaroni poegadele neile preestridele, et nemmad Jehowa altari peäl piddid ohwerdama.

22. Ja nemmad tapsid need weiksed, ja preestrid wötsid sedda werd wasto ja ripputasid altari peäle, ja tapsid need järad ja ripputasid sedda werd altari peäle, ja tapsid need oiniktalled ja ripputasid sedda werd altari peäle.

23. Ja töid need patto-ohwri sikkud kunninga ja koggodusse ette ja toetasid ommad käed nende peäle.

24. Ja preestrid tapsid neid ja puuhastasid nende werrega se altari, et nemmad piddid ärraleppitamist teggema keige Israeli eest; sest kuningas olli käsknud keige Israeli eest ohwerdada põlletamisse- ja patto-ohwri.

25. Ja ta seadis Lewitid Jehowa kotta wasktrummidega, nabli-mängide ja kanneltega, Taweti ja kunninga näggia Kadi ja prohwetid Natani kasso järrele; sest se käsk olli Jehowa käest ja ta prohwetide läbbi.

26. Ja Lewitid seisid Taweti mängi-riistadega ja preestrid trumpetidega.

27. Ja Hiskia käskis põlletamisse-ohwri altari peäl

ohwerdada; ja sel aial kui se põlletamisse-ohwer hakkas, siis hakkas Jehowa laul ja need trumpetid, mis Israeli kunninga Taweti mängide jures.

28. Ja keik se koggodus kummardas, ja lauljatte laul ja trumpetide puhhujatte heäl kestis keik, senni kui põlletamisse-ohwer lõppes.

29. Ja kui nemmad said lõppeatnud ohwerdada, heitsid põlveli mahha kunningas ja keik need, kes ta jurest leiti, ja kummardasid.

30. Ja kunningas Hiskias ütles ja need üllemad Lewitidele, et nemmad piddid Jehowa kiitma Taweti ja Asawi selle näggia sannadega; ja nemmad kiitsid römoga ja nõtkutasid pead ja kummardasid.

31. Ja Hiskia wastas ja ütles: Nüüd ollete teie omma kät täitnud Jehowale, tulge seie ja toge tappa- ja kitusse-ohwrid Jehowa kotta; ja koggodus tõi tappa- ja kitusse-ohwrid, ja iggaüks, kes heast süddamest tahtis, tõi põlletamisse-ohwri.

32. Ja nende põlletamisse-ohwride arro, mis se koggodus tõi, olli seitsekümmend weist,

sadda jära, kakssadda oiniktalle: keik need ollid Jehowale põlletamisse-ohwriks. 33. Ja keik, mis pühhitseti, olli kuussadda weist ja kolmtuhhat puddolojust.

34. Agga neid preestrid olli pissut, et nemmad ei woind mitte keik neid põlletamisse-ohwrid ärranülgida; ja nende wennad need Lewitid aitsid neid wahwaste, senni kui se tö lõppes, ja senni kui need preestrid ennast ollid pühhitsenud: sest Lewitid ollid öiglased süddamest ennast pühhitseda, ennam kui preestrid.

35. Ja neid põlletamisse-ohwrid olli ka palju tänno-ohwride raswadega ja nende joma-ohwridega põlletamisse-ohwri tarwis; ja nenda kinnitati Jehowa koia tenistus.

36. Ja Hiskia olli römus ja keik rahwas selle pärrast, mis Jummal rahwale olli walmistand, sest se assi sündis äkkitselt.

30. Peatük.

Hiskia maenitsus ja Pasa-pühha

piddaminne.

1. Ja Hiskia läkkitas keige Israeli ja Juda jure ja kirjotas ka Ewraimi ja Manasse jure ramatud, et nemmad piddid Jehowa kotta tulles Jerusalemma, Pasa piddama Jehowale Israeli Jummalale.
2. Ja kuningas piddas nou omma würstidega ja keige koggodussega Jerusalemmas, et nemmad Pasa piddid piddama teisel kuul.
3. Sest nemmad ei woind sedda mitte sel aial piddada, sepärrast et preestrid ei olnud ennast mitte kül pühhitsenud, ja et rahwas ei olnud mitte koggunud Jerusalemma.
4. Ja se assi olli öige kunninga melest ja keige koggodusse melest.
5. Ja nem~mad seädsid se asja, et sanna piddi käima keik Israeli-maad läbbi Peersebast Tanist sadik, et nemmad piddid tulles Pasa piddama Jehowale Israeli Jummalale Jerusalemmas; sest nemmad es olle surema hulga polest mitte sedda piddand nenda, kui kirjutud on.

6. Ja jooksiad Kässud läksid ramatuttega kunninga ja temma würstide käest keik Israeli ja Juda-maad läbbi, ja kunninga kasso järrele, ja ütlesid: Israeli lapsed, pöörge jälle Jehowa, Abraami, Isaaki ja Israeli Jummalale pole, siis pörab ta nende pole, kes ärrapeäsnud, mis teile üllejäänud Assuri kuningatte käest.
7. Ja ärge olge mitte kui teie wannemad ja kui teie wennad olnud, kes wallatust teinud Jehowa omma wannematte Jummalale wasto: sepärrast on ta neid ärraannud ärrahäwwitada, nenda kui teie näte.
8. Ärge tehke nüüd om~a kaela mitte kangeks, nenda kui teie wannemad; andke kät Jehowale ja tulge temma pühha paika, mis ta pühhitsenud iggaweste, ja tenige Jehowat omma Jummalat, siis pörab ta tuline wihha teie peält ärra.
9. Sest kui teie ennast Jehowa pole pörate, siis sawad teie wennad ja teie lapsed hallastust leidma nende eest, kes neid wangis peawad, et

nemmad taggasi tullewad seie male: sest Jehowa teie Jummal on armolinne ja halleda süddamega, ja ei pöra omma Palge teie poolt mitte ärra, kui teie temma pole pörate.

10. Ja need jooksiad kässud käisid ühhest liñnast teise Ewraimi ja Manasse maad läbbi Sebulonist sadik: ja nemmad naersid neid ja hirwitasid neid.

11. Agga monned mehhed Aserist ja Manassest ja Sebulonist allandasid ennast, ja tullid Jerusalemma.

12. Ka Juda seas olli Jummal kässi ja andis neile ühhesugguse süddame, et nemmad kunninga ja nende würstide kässu järrele teggid Jehowa sanna möda.

13. Ja Jerusalemma koggusid palju rahwast, hapnematta leibade Pühha piddama teisel kuul, üks wägga suur koggodus.

14. Ja nemmad wötsid kätte ja saatsid ärra need altarid, mis Jerusalemmas ollid, ja saatsid ärra keik suitsetamisse-riistad ja wiskasid neid Kidroni jökke.

15. Ja tapsid sedda Pasa-talle neljateistkümnemal teise ku

päwal, ja preestrid ja Lewitid ollid häbbi pärrast ärrapunnastand ja ennast pühhitsenud, ja töid põlletamisse-ohwrid Jehowa kotta.

16. Ja seisid omma paiga peäl omma wisi järrele Mosesse Jummal mehhe käss-öppetust möda; preestrid ripputasid sedda werd Lewitide käest.

17. Sest koggodusses olli palju neid, kes ennast es olle pühhitsenud, ja Lewitid ollid Pasa-tallede tapmisse ülle keikide eest, kes ep olnud puhtad, et nemmad neid piddid Jehowale pühhitsema.

18. Sest suur hulk rahwast keige ennamiste Ewraimist ja Manassest, Isaskarist ja Sebulonist, ei olnud ennast mitte puhhastand, waid söid se Pasa-talle ei mitte nenda, kui kirjutud on: agga Hiskia pallus nende eest ja ütles: Jehowa, kes hea on, se teeb nende eest ärraleppitamist,

19. Iggaühhe eest, kes om~a süddame on walmistand Jummalat Jehowat, omma wannematte Jummalat noudma,

et se kül mitte pühha paiga puhhastusse järrele ei olle petud.

20. Ja Jehowa wöttis Hiskiat kuulda ja teggi rahwast terweks.

21. Ja Israeli lapsed, mis Jerusalemmast leiti, piddasid hapnematta leibade Pühha seitse päwa sure römoga, ja Lewitid ja preestrid kiitsid Jehowat iggapäwa waljude mängi- riistadega Jehowa ees.

22. Ja Hiskia räkis keige Lewitide mele pärrast, kes moistsid Jehowale hea targa melega laulda, ja söid selle seätud Pühha ohwrid seitse päwa ja ohwerdasid tänno ohwrid ja tunnistasid Jehowa omma wannematte Jummalau ülles.

23. Ja keik se koggodus piddasid nou, weel teist seitse päwa piddada, ja piddasid ka need seitse päwa römoga.

24. Sest Hiskia Juda kuningas andis üllestöstmisse-ohwriks koggodussele tuhhat wärse ja seitsetuhhat puddolojust; ja würstid andsid koggodussele üllestöstmisse-ohwriks tuhhat wärse ja kümmetuhhat

puddolojust, ja palju preestrid pühhitsesid ennast.

25. Ja keik Juda koggodus ja preestrid ja Lewitid ja keik se koggodus, mis Israelist tulnud, ja need woörad, kes tulnud Israeli maalt ja kes ellasid Juda maal, ollid röömsad.

26. Ja suur rööm olli Jerusalemmas, sest Salomoni Taweti poia Israeli kunninga päiwist siit sadik es olle nisuggust olnud Jerusalemmas.

27. Ja preestrid, kes Lewitid, need wötsid kätte ja önnistasid rahwast, ja Jehowa wöttis nende heält kuulda, ja nende palwe tulli temma pühha maiasse taewa.

31. Peatük.

Hiskia sadab Jehowa tenistust ja muud asjad korda.

1. Ja kui nemmad sedda keik said lõppetanud, läks keik Israel wälja, kedda seält leiti, Juda liñnadesse ja murdsid ebbausso- sambad katki ja raiusid ied mahha ja kiskusid kõrged paigad ja altarid mahha, keige Juda- ja

Penjamini- ja Ewraimi- ja Manasse-maalt, senni kui keik otsa sai; ja keik Israeli lapsed läksid taggasi, iggaüks omma pärrandussele omma liñnade sisse.

2. Ja Hiskia seadis preestride ja Lewitide korrad nende kordasid möda, iggaühhe, nenda kui temma tenistus olli, preestridest ja Lewitidest, põlletamise- ja tänno-ohwride tarwis, et nemmad piddid tenima ja tännama ja kiitma Jehowat leri wärrawis.

3. Ta seadis ka kunninga ossa ommast warrandussest põlletamise-ohwride tarwis, hom~iko ja öhto põlletamise-ohwride tarwis, ja need põlletamise-ohwrid hingamise-päiwil ja nore ku Pühhis ja seätud Pühhade aial, nenda kui kirjutud on Jehowa kässööppetusse.

4. Ja ta ütles selle rahwale, kes Jerusalemmas ellasid, et nemmad preestride ja Lewitide ossa piddid andma, et nemmad saaksid Jehowa kässööppetusses kinnitud.

5. Kui nüüd se sanna teada sai, siis andsid Israeli lapsed

paljo essimest udist wilja, wärsket wina ja ölli ja met ja keiksuggu põllo wilja, ja töid paljo kümnest keikist.

6. Ja Israeli ja Juda lapsed, kes Juda liñnade sees ellasid, ka need töid kümnest weiksist ja puddolojustest, ja kümnest neist pühhaist asjust, mis pühhitsetud Jehowale nende Jummalale, ja teggid mitto hunnikko.

7. Kolmandamal kuul hakkasid nemmad hunnikusse pannema, ja seitsmel kuul lõpetasid nemmad.

8. Ja Hiskia ja würstid tullid ja näggid need hunnikud, ja kiitsid Jehowat ja önnistasid temma rahwa Israeli.

9. Ja Hiskia küssis preestridelt ja Lewitidelt nende hunnikude pärrast.

10. Ja üllempreester Asarja Sadoki suggust räkis temma wasto ja ütles: Sest aiast kui sedda üllestöstmisse-ohwrit hakkati Jehowa kotta toma, olleme sönud ja meie köht on täis sanud ja olleme paljo üllejätnud, sest Jehowa on omma rahwast önnistand, sepärrast on se suur hulk

üllejäänud.

11. Ja Hiskia ütles, et nemmad kambrisid piddid walmistama Jehowa koia körwa; ja nemmad walmistasid neid,

12. Ja wisid sisse need üllestöstmisse-ohwrid ja kümnest ja pühhitsetud asjad truiste; ja nende ülle olli würost Kananja se Lewit, ja ta wend Simeit teiseks.

13. Ja Jehiel ja Asasja ja Nahhat ja Asael ja Jerimot, ja Josabad, ja Eliel, ja Ismakja, ja Mahhat, ja Penaja ollid üllewatajad Kananja ja ta wenna Simeit käre al, kunninga Hiskia ja Asarja Jummalakoia würosti kasso järrele.

14. Ja Kore Lewiti Imna poeg se ukse-hoidja hom~iko pole, olli nende annete ülle, mis hea melega Jummalale todi, et ta Jehowa üllestöstmisse-ohwri ja need keigepühhamad asjad piddi wäljaandma.

15. Ja temma käre al ollid Eden, ja Minjamin, ja Jesua, ja Semaja, Amarja ja Sekanja preestride liñnadest truiste, et nemmad piddid andma kordasid möda omma wendadele ni hästi suremale

kui wähhemale.

16. Ilma need, kedda sugguwössade arrus arwati meesterahwa sekka neist, kes kolm aastat wannad ja peäle, keikist kes Jehowa kotta piddid tulles, iggapäiseks teggemiseks omma päwal omma tenistust teggema ommas wahtis omma kordasid möda.

17. Ja neile kedda preestride sugguwössas arrus arwati omma wannematte perrette polest, ja need Lewitid, kes kakskümmend aastat wannad ja peäle, om~as wahtis om~a kordasid möda.

18. Ja neile kedda sugguwössas arrus arwati keige omma wäetimatte lastega, omma naestega ja omma poegega ja omma tüttartega keigest koggodussest: sest nemmad ollid ennast truiste pühhitsenud.

19. Ja Aaroni poegadest neist preestridest, kes nende liñnade allewitte wäljade peäl ellasid, igga liñnas olli mehhi, kes nimme pärrast ülesnimmetud, et nemmad keige meesterahwale preestride seast piddid ossa andma, ja keikile, kes Lewitide sugguwössas arrus

arwatud.

20. Ja Hiskia teggi nenda keige Juda-maal, ja teggi, mis hea ja õige ja tössine Jehowa omma Jummal ees.

21. Ja keiges töös, mis ta Jummal koia tenistusses ja käsoõppetusses ja käskus hakkas, omma Jummalat noudes, sedda teggi ta keigest om~ast süddamest, ja se läks tem~ale hästi korda.

32. Peatük.

*Jehowa päästab Hiskiat
Sanneribi käest.*

1. Pärrast neid asjo ja sedda tössist tööd tuli Sannerib Assuri kuningas ja läks Juda-male ja löi omma leri ülles tuggewatte liñnade alla, ja mõtles wäggise nende sisse tungida ja ennese kätte sada.

2. Ja kui Hiskia näggi, et Sannerib tuli ja ommad silmad pöris Jerusalemma wasto söddima:

3. Siis piddas ta nou omma würstide ja omma wäggewattega, et nemmad kaewo weed piddid kinnimatma,

mis liñna ees, ja nemmad aitsid tedda.

4. Ja palju rahwast kogkusid ja matsid keik kaewud kinni ja sedda jõgge, mis kesk Ma läbbi jookseb, ja ütlesid: Mikspärrast peawad Assuri kuningad tulles ja palju wet leidma?

5. Ja ta kinnitas ennast ja ehhtas ülles keik mürid, mis lõhkenud, ja teggi neid torni kõrgusseks, ja wäljaspiddi ühhe teise müri, ja kinnitas Millo Taweti liñna, ja teggi palju wisk-oddasid ja kilpa.

6. Ja panni sõapealikkud rahwa ülle ja kogkus neid ennese jure siñna turro peäle liñna wärrawa jure, ja rakis nende mele pärrast ja ütles:

7. Olge wahwad ja tuggewad, ärge kartke ja ärge ehmatage mitte ärra Assuri kunninga eest ja keige se hulga eest, mis temmaga: sest meiega on üks surem, kui se kes temmaga on.

8. Temmaga on lihhane kässiwars, ja meiega Jehowa meie Jummal meid aitmas ja meie söddimised ärrasöddimas; ja rahwas toetasid ennast Hiskia Juda kunninga sannade peäle.

9. Pärrast sedda läkkitas
Sannerib Assuri kuningas
ommad sullased Jerusalemma
(ja temma olli Lakisi al ja keik
ta wallitsejad temmaga) Hiskia
Juda kunninga jure, ja keige
Juda-rahwa jure, mis
Jerusalemmas, ja ütles:

10. Nenda ütleb Sannerib
Assuri kuningas, mis peäle
lodate teie, et teie se tuggewa
Jerusalemma sisse jäte?

11. Eks Hiskia teid ei kihhuta,
et ta teid sadab surrema nälga
ja janno, ja ütleb: Jehowa meie
Jummal wöttab meid
ärrapeästa Assuri kunninga
käest.

12. Eks temma ei olle
sesamma Hiskia, kes temma
kõrged paigad ja temma altarid
on ärrasaatnud, ja räkinud
Juda- ja Jerusalemma-rahwa
wasto ja üttelnud: Selle ühhe
altari ette peate teie
kummardama ja seäl peäl
suitsetamma.

13. Eks teie tea, mis ma ollen
teinud, minna ja mo wannemad
keige made rahwale? kas
nende made pagganatte
jummalad mingi wisil woinud
nende maad mo käest

ärrapeästa?

14. Kes on keikide nende
pagganatte jummalatte seast,
kedda mo wannemad on
sutumaks ärrakautanud? kes on
woinud omma rahwa minno
käest ärrapeästa, et teie
Jummal peaks woima teid
ärrapeästa mo käest.

15. Ja nüüd ärge laske Hiskia
teid mitte ärrapetta egga
sedda wisi teid kihhutada, ja
ärge uskuge tedda mitte: sest
ei ühhegi rahwa egga
kuningrigi jummal polle
woinud omma rahwast
ärrapeästa minno käest egga
mo wannematte käest, palju
wähhem woiwad teie Jummalad
teid mo käest ärrapeästa.

16. Ja temma sullased räkisid
weel Jehowa Jummalasta wasto ja
Hiskia ta sullase wasto.

17. Ja ta kirjotas ramatud, et
ta piddi Jehowa Israeli
Jummalat laimama, ja räkis
temmast ja ütles: Nenda kui
nende made rahwa jummalad
on, kes omma rahwast ei
woind peästa minno käest,
nendasammoti ei woi Hiskia
Jummal omma rahwa mo käest
ärrapeästa.

18. Ja nemmad hüüdsid sure heälega Juda-kele Jerusalemma rahwa wasto, kes müri peäl, et ta neile piddi kartust teggema ja neile hirmo teggema, et nemmad liina kätte saaksid.

19. Ja nemmad räkisid Jerusalemma Jummalata wasto, nenda kui mu Ma rahwa jummalatte wasto, mis innimeste kätte tö ollid.

20. Ja kuningas Hiskia ja Jesaia Amotsi poeg se prohwet pallusid selle pärrast ja kissendasid taewa pole.

21. Ja Jehowa läkkitas ühhe ingli ja kautas ärra keik wäggewad wahwad mehhed ja pealikkud ja würstid Assuri kunninga leris; ja temma läks taggasi silmad häbbi täis omma male, ja läks omma jummalata kotta, ja kes temma sissekonnast ollid wäljatulnud, löid tedda senna mahha moögaga.

22. Nenda peästis Jehowa Hiskiat ja Jerusalemma rahwast Assuri kunninga Sanneribi käest ja keikide käest, ja juhhatas neid ümberringi.

23. Ja palju töid andid Jehowale Jerusalemma ja kallid

asjad Juda kuningale Hiskiale, ja ta sai sureks pärrast sedda keige pagganatte silma ees.

24. Neil päiwil sai Hiskia haigeks surremisse peäle, ja ta pallus Jehowat, ja temma wastas temmale ja andis temmale immeteo nähha.

25. Agga Hiskia ei teinud mitte jälle nenda kui temmale head tehti: sest temma südda surustas, ja suur wihha tulli temma peäle ja Juda ja Jerusalemma peäle.

26. Agga Hiskia allandas ennast omma süddame ülbusse pärrast, temma ja Jerusalemma rahwas; ja Jehowa suur wihha ei tulnud mitte nende peäle Hiskia päiwil.

27. Ja Hiskial olli wägga palju rikkust ja au, ja ta satis ennesele suurt warrandust höbbedast ja kullast ja kallist kiwwast ja kallist rohtudest ja kilpidest ja keigesuggusist kallist riistust,

28. Ja warrandusse honed wilja ja wina ja ölli warra tarwis, ja laudad keigesugguse lojuste tarwis ja söimed karjadele.

29. Ja ta teggi ennesele liinnad ja satis sure karja

puddolojuksid ja weiksid: sest Jummal andis temmale wägga palju warrandust.

30. Ja sesamma Hiskia mattis Kihhoni üllemad wee hallikad kinni ja satis neid allajooksma öhto pole Taweti liña; ja Hiskiale läks keik temma tö hästi korda.

31. Agga kui Pabeli würstide Kässud temma jure ollid läkkitud järrele kulama selle immeteo pärrast, mis seäl maal olnud, siis jättis tedda Jummal mahha, ja kiusas tedda, et pididi teäda sama keik, mis ta süddames.

32. Ja mis weel tulleks Hiskiaist öölda ja ta heateggemissed, wata, need on ülleskirjutud Jesaia Amotsi poia selle prohweti näggemisse, Juda ja Israeli kuningatte ramatusse.

33. Ja Hiskia läks maggama omma wannemattega ja nem~ad matsid tedda mahha Taweti laste haudade üllema paika, ja keik Juda ja Jerusalemma rahwas teggid temmale au temma surmas; ja Manasse temma poeg sai kuningaks ta assemele.

33. Peatük.

Manasse kurjus ja pattustpöörminne: ta poeg Amon.

1. Manasse olli kaksteistküm~end aastat wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses wiis kuetkümmend aastat Jerusalemmas.
2. Ja teggi kurja Jehowa silma ees nende pagganatte hirmsaid teggusid möda, mis Jehowa Israeli laste eest olli ärraaianud.
3. Ja ta ehhtas jälle ülles need kõrged paigad, mis temma issa Hiskia olli mahhakisknud, ja teggi altarid ülles Paalidele ja teggi iesid ja kummardas keige taewa wäe ette ja tenis neid.
4. Ja ehhtas altarid ülles Jehowa kotta, kennest Jehowa olli üttelnud: Jerusalemmas peab mo nimmi ollema iggaweste.
5. Ja ehhtas altarid ülles keige taewa wäele mollematte Jehowa koia ouedesse.
6. Ja temma laskis ommad poiad tullest läbbi miña

Hinnomi poia orgus, ja lausus pilwest ja ussidega, ja noidis ja piddas pommisejaid noide ja teädmamehhi; temma teggi palju kurja Jehowa silma ees tedda ärritades.

7. Ja ta panni sedda nikkertud kuio, mis ta teinud, Jummal kotta, kennest Jummal Taweti wasto ja ta poia Salomoni wasto olli üttelnud: Seie kotta ja Jerusalemma, mis ma keikist Israeli sugguarrudest

ärrawallitsenud, tahhan ma omma nimme panna iggaweste.

8. Ja minna ei tahha mitte ennam Israeli jalga ärralükkada siit Ma peält, mis ma ollen seädnud teie wannemattele, kui nemmad agga katsuwad teha keik, mis ma neid käsknud Mosesse läbbi, keik kassoöppetust ja seädmissi ja kohtoseädussi möda.

9. Ja Manasse satis Juda ja Jerusalemma-rahwast eksima, et nemmad ennam kurja teggid kui need pagganad, mis Jehowa Israeli laste eest olli ärrakautanud.

10. Ja Jehowa räkis Manasse wasto ja ta rahwa wasto; agga nem~ad ei pannud tähhele.

11. Ja Jehowa tõi nende peäle söapealikkud, kes Assuri kunninga pärralt, ja nemmad wötsid Manasse kinni orjawitsa poosas, ja siddusid tedda kahhe wask-ahhelaga kinni ja wisid tedda Pabeli.

12. Ja kui temmal kitsas kä olli, pallus ta Jehowa omma Jummalalle, ja allandas ennast wägga omma wannematte Jummal ees.

13. Ja pallus tedda wägga, ja temma wöttis ta palwe wasto ja kulis ta allandlikko pallumisse, ja satis tedda taggasi Jerusalemma temma kunningrigi peäle: siis tundis Manasse, et Jehowa Jummal olli.

14. Ja pärrast sedda ehhtas temma se wäljaspooltse müri Taweti liina ümber öhto pole Kihhoni wasto siina orko ja seält sadik, kust kalla wärrawast sisseminnakse, ja teggi sedda se mäekingo ümber ja teggi sedda wägga kõrgeks, ja panni wäepealikkud keige tuggewatte liinade sisse Juda-male.

15. Ja satis ärra need woöra Ma jummalad ja se kuio

Jehowa koiast, ja keik altarid, mis ta olli ehhitanud Jehowa koia mäe peäle ja Jerusalemma, wiskas ta linnast wälja.

16. Ja ehhtas Jehowa altari ja ohwerdas seäl peäl tänno- ja kitusse-ohwrid, ja käskis Judarahwast Jehowa Israeli Jummalat tenida.

17. Agga rahwas ohwerdasid alles kõrge paikade peäl, agga ommeti Jehowa omma Jummalale.

18. Ja mis weel tulleks Manassest öölda ja temma palwe ta Jummal pole, ja nende näggiatte sannad, kes ta wasto rääksid Jehowa Israeli Jummal nimmel, wata, need on Israeli kunningatte asjade seas.

19. Ja temma palwe ja kuidas ta palwed kuuldud, ja keik ta pattud ja ta wallatus, ja need kohhad, kus peäle ta kõrged paigad üllesehhitas, ja ied ja nikkertud kuiud seisma panni, enne kui ta ennast allandas; wata, need on ülleskirjutud Osai asjade ramatusse.

20. Ja Manasse läks maggama omma wannemattega, ja

nemmad matsid tedda mahha temma koia jure, ja Amon ta poeg sai kunningaks ta assemele.

21. Kaks aastat kolmatkümmend olli Amon wanna, kui ta kunningaks sai ja wallitses kaks aastat Jerusalemmas.

22. Ja teggi kurja Jehowa silma ees nenda kui ta issa Manasse olli teinud, ja keikile nikkertud kuiudele, mis ta issa Manasse teinud, ohwerdas Amon ja tennis neid.

23. Ja ta ei allandanud ennast mitte Jehowa ees, nenda kui temma issa Manasse ennast olli allandanud, waid sesamma Amon teggi palju süüd.

24. Ja ta sullased piddasid sallaja kurja nou temma wasto ja surmasid tedda ärra ta kotta.

25. Ja se Ma rahwas löid keik neid, kes ollid sallaja kurja nou piddanud kunninga Amoni wasto; ja Ma rahwas tõstsid temma poega Josia kunningaks ta assemele.

34. Peatük.

*Josia püab kurjad rahwa ello-
wisid parrandada.*

1. Josia olli kahheksa aastat
wanna, kui ta kunningaks sai,
ja wallitses ühhe aasta
neljatkümmend Jerusalemmas.
2. Ja ta teggi, mis öige
Jehowa silma ees ja käis
omma issa Taweti tede peäl, ja
ei lahkund mitte ärra ei
parremat egga pahhemat kät.
3. Ja temma wallitsusse
kahheksamal aastal, kui ta
alles noormees olli, hakkas ta
omma issa Taweti Jummalat
noudma, ja kahheteistkümnemal
aastal hakkas ta Juda ja
Jerusalemma puhhastama neist
körgist paikust ja itest ja
nikkertud ja wallatud kuiudest.
4. Ja nemmad piddid ta silma
ees Paalide altarid
mahhakiskuma, ja need
päikesse kuiud, mis üllewal
nende peäl ollid, raius ta
mahha, ja need ied ja
nikkertud ja wallatud kuiud
murdis ta mahha ja teggi neid
peneks ja külwas nende
haudade peäle, kes neile ollid

ohwerdanud.

5. Ja nende preestride luud
pölletas ta ärra nende altaride
peäl, ja puhhastas Juda ja
Jerusalemma,

6. Ja Manasse ja Ewraimi ja
Simeoni liñnades Nawtalist
sadi nende paljaks tehtud
paikus seäl ümberkaudo.

7. Ta kiskus ka mahha altarid,
ja ied, ja nikkertud kuiud
toukas ta peneks, ja keik
päikesse kuiud raius ta mahha
keige Israeli maal, ja läks
taggasi Jerusalemma.

8. Ja temma wallitsusse
kahheksateistkümnemal aastal,
kui ta sedda maad ja sedda
kodda sai puhhastanud, siis
läkkitas ta Sawani Asalja poia,
ja Maaseja linna üllema ja
Joahi Joahasi poia se üllema
nouandja, Jehowa om~a
Jummala kodda kohhendama.

9. Ja nemmad tullid üllema
preestri Ilkia jure ja andsid
sedda rahha, mis Jummala
kotta olli todud, mis need
Lewitid, kes läwwe-hoidjad,
koggunud Manasse ja Ewraimi
ja keige mu Israeli ja keige
Juda ja Penjamini rahwa käest,
kui nemmad said Jerusalemma

taggasi tulnud.

10. Ja nemmad andsid nende kätte, kelle holeks töö olli, kes Jehowa koia ülle ollid seätud, ja need andsid sedda neile, kes tööd teggid, kes Jehowa koia kallal tööd teggid, et nemmad piddid se koia parrandama ja sedda kohhendama.

11. Ja nemmad andsid puseppadele ja hone-ehhitajatte, et nemmad piddid raiutud kiwwa ostma ja puid haan-palgiks, ja koddade laed teggema, mis Juda kuningad ollid ärrarikkunud.

12. Ja need mehhed teggid truiste se töö kallal, ja nende ülle ollid seätud Jahhat ja Obadja, kes Lewitid Merari poegadest, ja Sekarja ja Mesullam Keati poegadest, et nemmad piddid tagga sundima; ja Lewitid ollid keik õppetud mängi-riistade peäle.

13. Ja nemmad ollid ka kandjatte ülle ja sundsid tagga keik, kes tööd teggid keigesugguse töö jures; ja neist Lewitidest ollid kirjutajad ja üllewatajad, ja wärrawa-hoidjad.

14. Ja kui nemmad sedda

rahha, mis Jehowa kotta olli todud, wäljawötsid, siis leidis preester Ilkia Jehowa kässoõppetusse ramato, mis Mosesse läbbi antud.

15. Ja Ilkia hakkas ütlema kirjutaja Sawani wasto: Kässoõppetusse ramato ollen ma leidnud Jehowa koiast; ja Ilkia andis se ramato Sawani kätte.

16. Ja Sawan wiis se ramato kunninga jure ja töi weel kunningale wastust taggasi ja ütles: Keik, mis so sullaste kätte on antud, tewad nemmad.

17. Ja nemmad on se rahha wäljapuistanud, mis Jehowa koiast leitud, ja sedda annud üllewatajatte kätte ja nende kätte, kes tööd tewad.

18. Ja kirjutaja Sawan andis kunningale teada ja ütles: Preester Ilkia on mulle ramato annud; ja Sawan lugges seält seest kunninga ette.

19. Ja se sündis, kui kuningas need kässoõppetusse sannad kulis, et ta ommad rided lõhki kärritas.

20. Ja kuningas käskis Ilkia ja Sawani poega Ahikamit ja Mika

poega Abdonit ja kirjutajat Sawanit ja Asaja kunninga sullast, ja ütles:

21. Minge, küssige Jehowat minno eest ja nende eest, kes Israelist ja Judast on üllejäänud, se ramato sannade pärrast, mis leitud; sest Jehowa tulline wihha on suur, mis meie peäle on wäljawallatud, sepärrast et meie wannemad mitte ei olle piddanud Jehowa sanna, egga teinud keik sedda möda, mis sesse ramatusse ülleskirjutud.

22. Ja Ilkia läks nendega, kes kunninga polest, prohwetit Ulda jure, kes olli Asra poia Tokeati poia Sallumi selle riette hoidja naene (ja ta ellas Jerusalemmas teises liina jaus) ja nemmad rääksid nenda temma wasto.

23. Ja ta ütles neile: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal, üttelge selle mehhele, kes teid mo jure läkkitanud.

24. Nenda ütleb Jehowa: Wata, minna tahhan kurja sata sesinnatse paiga peäle ja temma rahwa peäle, keik neid sajatamissi möda, mis se ramatusse on ülleskirjutud, mis nemmad Juda kunninga ette

luggenud.

25. Se eest, et nemmad mind on mahhajätnud ja teiste jummalattele suitsetanud, et nemmad mind ärritanud keik omma kätte töga; peab ka mo tulline wihha sama wäljawallatud sesinnatse paiga peäle, ja ei pea mitte ärrakustuma.

26. Agga Juda kunninga wasto, kes teid on läkkitand Jehowat küssima, selle wasto üttelge nenda: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal neist sannust, mis sa kuulnud;

27. Sepärrast et so südda on pehmeks lõnud ja olled ennast Jummal ees allandanud, kui sa kuulsid temma sannad sesinnatse paiga wasto ja ta rahwa wasto; ja olled ennast allandanud mo ees ja ommad rided lõhki kärristand ja mo ees nutnud: siis ollen minna sind ka kuulnud, ütleb Jehowa.

28. Wata, ma tahhan sind ärrakorristada so wannematte jure, ja sa pead omma hauda rahho sees sama korristud, et so silmad ei pea nähha sama keik sedda kurja, mis minna sesinnatse paiga ja selle rahwa

peäle tahhan sata. Ja nemmad töid kunningale wastust taggasi.

29. Ja kunningas läkkitas ja koggus kokko keik Juda ja Jerusalemma wannemad.

30. Ja kunningas läks ülles Jehowa kotta, ja keik mehhed ja Jerusalemma rahwas ja preestrid ja Lewitid ja keik rahwas, nihästi suremad kui vähhemad; ja lugges nende kuuldes keik need seädusse ramato sannad, mis Jehowa koiast leitud.

31. Ja kunningas seisis omma assemel ja teggi seädusse Jehowa ees, et nemmad piddid käima Jehowa järrel ja piddama temma kässud ja ta tunnistussed ja ta seadmissed keigest ommast süddamest ja keigest ommast hingest, ja teggema se seädusse sannade järrele, mis on ülleskirjutud selle ramatusse.

32. Ja ta satis seisma ses seädusses keik, kedda Jerusalemmast leiti ja Penjaminist, ja Jerusalemma rahwas teggid Jummal omma wannematte Jummal seädusse järrele.

33. Ja Josia satis ärra keik

need hirmsad asjad keige nende made seest, mis Israeli laste pärralt ollid, ja satis tenima keik, mis Israelist leiti, et nemmad Jehowat omma Jummalat piddid tenima: keige ta ello aia ei tagganend nemmad mitte Jehowast omma wannematte Jummalast ärra.

35. Peatük.

Josia Pasapühha piddaminne, ja muud asjad surmani.

1. Ja Josia piddas Jerusalemmas Pasa Jehowale, ja nemmad tapsid Pasa-talle neljateistkümmenmal essimesse ku päwal.

2. Ja seadis preestrid omma ammetide peäle ja kinnitas neid Jehowa koia tenistusseks,
3. Ja ütles neile Lewitidele, kes keige Israeli õppetasiid ja pühhad ollid Jehowale: Pange se pühha laekas senna kotta, mis Salomon Taweti poeg Israeli kunningas on ehhitanud: ei se pea teile ollema koormaks Ollade peäl; nüüd tenige Jehowat omma Jummalat ja temma rahwast

Israelit.

4. Ja walmistage ennast omma wannematte perrette järrele omma kordasid möda, Taweti Israeli kunninga kirja järrele ja temma poia Salomoni kirjutamisse järrele.

5. Ja seiske pühhas paikas wannematte perrette jaggude järrele, omma wendade seas, kes selle rahwa lapsed, ja wannematte perrette korda möda Lewitide seas.

6. Ja tapke Pasa-talle ja pühhitsege ennast ja walmistage omma wendadele, et teie tete Jehowa sanna järrele, mis Mosesse läbbi kästud.

7. Ja Josia andis üllestöstmisse-ohwriks rahwa lastele puddolojuksid, oiniktallesid ja sikkuttallesid (keik Pasa-ohwriks keikile, kedda seält leiti) kolmkümmend tuhhat, ja kolmtuhhat weist loo järrele, se olli kunninga warrandussest.

8. Ja temma würstid andsid hea melega üllestöstmisse-ohwriks rahwa eest, preestride ja Lewitide eest, need on Ilkia ja Sekarja ja Jehiel Jummal

koia üllemad, need andsid preestridele Pasa-ohwriks kakstuhhat ja kuussadda talle ja kolmsadda weist.

9. Ja ta wennad Kananja, ja Semaja, ja Netaneel, ja Asabja, ja Jehiel, ja Josabad Lewitide üllemad andsid Lewitidele Pasa-üllestöstmisse-ohwriks wiistuhhat talle ja wiissadda weist.

10. Ja nenda walmistati se tenistus, ja preestrid seisisid omma assemel ja Lewitid omma kordade sees kunninga kässö järrele.

11. Ja tapsid Pasa-talle, ja preestrid ripputasid nende käest, ja Lewitid nülgisid neid.

12. Ja wötsid peält ärra se põlletamisse-ohwri, et nemmad sedda piddid rahwa lastele andma wannematte perrette jaggude järrele, Jehowale ohwerdada, nenda kui kirjutud on Mosesse ramatusse; ja nenda olli se luggu weistega.

13. Ja nemmad küpsetasid se Pasa-talle tulle äres wisi pärrast, ja need pühhitsetud asjad keetsid nemmad pottide sees ja katlatte sees ja pannude sees, ja jaggasid

ussinaste keige rahwa lastele.

14. Ja pärrast walmistasid nemmad ennastele ja preestridele, sest need preestrid Aaroni poiad ollid öni ohwerdamas põlletamise-ohwrid ja raswad, ja Lewitid walmistasid ennestele ja preestridele Aaroni poegele.

15. Ja lauljad Asawi poiad ollid omma assemel Taweti, ja Asawi, ja Emani, ja Jedutuni kunninga näggia kasso järrele, ja wärrawa-hoidjad igga wärrawas, ei neil olnud tarwis ärralahkuda ommast tenistussest, sest nende wennad need Lewitid walmistasid neile.

16. Ja keik Jehowa tenistus sai selsammal päwal walmistud, et Pasa pididi petama ja põlletamise-ohwrid ohwerdatama Jehowa altari peäl kunninga Josia kasso järrele.

17. Ja Israeli lapsed, mis seält leiti, pididasid selsammal aial Pasa ja hapnematta leibade Pühha seitse päwa.

18. Ja nisuggust Pasa es olle petud Israelis prohwetü Samueli päiwist, ja keik Israeli

kunningad es olle mitte nisuggust Pasa pidanud, kui Josia pidas ja preestrid ja Lewitid ja keik Juda ja Israel, mis seält leiti, ja Jerusalemma rahwas.

19. Kahheksateistkümmemal Josia wallitsusse aastal on sesamma Pasa petud.

20. Pärrast sedda keik, kui Josia se koia sai walmistand, tuli Neko Egiptusse kuningas ülles söddima Karkemisi wasto, mis Wratti äres; ja Josia läks wälja ta wasto.

21. Ja temma läkkitas ta jure Kässud ja ütles: Mis on mul sinnoga teggemist Juda kuningas? ei ma olle tänna ei sinno wasto, waid ühhe suggu wasto, mis minno wasto söddib; ja Jummal on mind käsknud ussinaste jouda: seisa rahho Jummalast, kes moga on, et ta sind ärra ei rikku.

22. Ja Josia ei pörand omma silmi mitte temmast ärra, waid panni teised rided selga ja läks ta wasto söddima, ja ei wötnud mitte Neko sanna kuulda Jummalast suust, ja tuli söddima Megiddo orko.

23. Ja küttid lasksid kuningast

Josia, ja kuningas ütles omma sullastele: Wige mind ärra, sest ma ollen wägga hawatud.

24. Ja ta sullased wötsid tedda ärra sest töllast ja pannid tedda teise tõlda istuma, mis temmal olli, ja wisid tedda Jerusalemma, ja ta surri ärra, ja tedda maeti mahha ta wannematte hauda, ja keik Juda ja Jerusalem leinasid Josiat.

25. Ja Jeremia teggi nuttolaulo Josia pärrast, ja keik laulomehhed ja laulo naesed räkisid omma nuttolaulude sees Josiast tännapäwani, ja pannid sedda seädmisseks Israelis, ja wata, need on kirjutud nuttolaulude ramatusse.

26. Ja mis weel tulleks öölda Josiast ja temma heateggemissed, nenda kui kirjutud on Jehowa kässööppetusse;

27. Ja ta essimessed ja wiimsed asjad, wata, need on ülleskirjutud Israeli ja Juda kuningatte ramatusse.

36. Peatük.

Nelli wimist Juda kuningast:

wangiwiminne Pabeli.

1. Ja se Ma rahwas wötsid Josia poega Joahast ja tötsid tedda kuningaks ta issa assemele Jerusalemmas.

2. Joahas olli kolm kolmatkümmend aastat wanna, kui ta kuningaks sai, ja wallitses kolm kuud Jerusalemmas.

3. Ja Egiptusse kuningas lükkas tedda wallitsusse peält ärra Jerusalemmas, ja panni se Ma peäle rahha-makso sadda talenti hõbbemat ja ühhe talenti kulda.

4. Ja Egiptusse kuningas töstis tem~a wenda Eljakimit Juda ja Jerusalemma ülle kuningaks, ja panni temmale teise nimme Jojakim; agga Joahasi temma wenna wöttis Neko ja wiis tedda Egiptusse.

5. Jojakim olli wanna wiis aastat kolmatkümmend, kui ta kuningaks sai, ja wallitses üksteistkümmend aastat Jerusalemmas, ja teggi kurja Jehowa omma Jummal silma ees.

6. Pabeli kuningas Nebukadnetsar tuli ülles

temma wasto ja siddus tedda kahhe wask-ahhelaga, et ta tedda piddi Pabeli wima.

7. Ja Jehowa koia riistust wiis Nebukadnetsar Pabeli ja panni neid omma templi Pabeli.

8. Ja mis weel tulleks Jojakimist öölda ja ta hirmsad teud, mis ta teinud ja mis süüd temmast leiti, wata, need asjad on ülleskirjotud Israeli ja Juda kuningatte ramatusse, ja temma poeg Jojakin sai kuningaks ta assemele.

9. Jojakin olli wanna kahheksa aastat, kui ta kuningaks sai, ja wallitses kolm kuud ja kümme päwa Jerusalemmas, ja teggi kurja Jehowa silma ees.

10. Ja kui aasta ümber sai, läkkitas kuningas Nebukadnetsar ja laskis tedda tua Pabeli Jehowa koia kalliste riistadega, ja töstis Sidkiat temma wenda kuningaks Juda ja Jerusalemma ülle.

11. Sidkia olli wanna ühhe aasta kolmatkümmend, kui ta kuningaks sai, ja wallitses üksteistkümmend aastat Jerusalemmas.

12. Ja teggi kurja Jehowa omma Jummal silma ees, ei

ta allandand ennast mitte prohwetid Jeremia ees, kes räkis Jehowa suust.

13. Ja ta panni ka kunninga Nebukadnetsari wasto, kes tedda pannud wanduma Jummal jures, ja ta teggi omma kaela kangeks ja teggi omma süddame kowwaks, et ta mitte ei pöörnud Jehowa Israeli Jummal pole.

14. Ka keik preestride üllemad ja rahwas teggid wägga paljo wallatust keik pagganatte hirmsaid teggusid möda, ja teggid Jehowa kodda rojaseks, mis ta Jerusalemmas olli pühhitsenud.

15. Ja Jehowa nende wannematte Jummal läkkitas sanna nende jure omma Käskude läbbi, warra hilja: sest ta andis armo omma rahwale ja omma maiale.

16. Ja nemmad hirwitasid Jummal Kässud ja ei pannud nende sanno mikski ja eksitasid isseennast ärra temma prohwetid pilkades, senni kui Jehowa tulline wihha omma rahwa peäle tousis, nenda et ei olnud parrandamist.

17. Ja ta satis nende peäle tulles Kaldea-rahwa kuningast, ja se tappis ärra nende nored mehed moögaga nende pühha paiga koias, ja ei annud armo poismeestele egga neitsittele, ei wannadele egga neile, kes ellatand, keik andis temma ta kätte.

18. Ja keik Jummal koia riistad, suremad ja vähhemad, ja Jehowa koia warrandussed ja kuninga ja ta würstide warrandussed, need keik wiis temma Pabeli.

19. Ja nemmad põlletasid Jummal kodda ärra ja kiskusid Jerusalemma müri mahha ja põlletasid keik temma sured koiad tullega ärra, ja keik temma kallid riistad rikkuti ärra.

20. Ja mis moögast üllejäi, wiis ta Pabeli, ja nemmad ollid temmale ja ta poegadele sullasiks, senni kui Persia kuningrigi wallitsus hakkas.

21. Et Jehowa sanna Jeremia suust pididi töeks sama, senni

kui sel maal temma hingamisse-päiwist hea meel olli; se hingas keik need päwad, kui se ärrahäwwitud olli, senni kui seitsekümmend aastat täis said.

22. Agga essimessel Persia kuninga Koresi aastal, et Jehowa sanna Jeremia suust pididi korda sama, ärratas Jehowa Persia kuninga Koresi æ waimo, et temma laskis keiges ommas kuningrikis kulututada ja ka kirja läbbi öölda:

23. Nenda ütleb Kores Persia kuningas: Jehowa taewaste Jummal on mulle keik selle Ma kuningrigid annud, ja Temma on mulle käsko annud ennesele koia üllesehhitada Jerusalemma, mis Juda-maal ; kes teie seast on keige temma rahwa seast, sellega olgo Jehowa temma Jummal, ja se mingo ülles.

Teise Aia Ramato Ots.

Esra Ramat.

1. Peatük.

Kores annab awwalikko ramato läbbi Juda-rahwale lubba Juda-male taggasi miñna.

1. Ja Koresi Persia kunninga essimessel aastal, et Jehowa saña Jeremia x suust pididi korda sama: siis ärratas Jehowa Koresi Persia kunninga waimo, et ta laskis keiges ommas kuningrikis kulutada ja kirja läbbi öölda:

2. Nenda ütleb Persia kuningas Kores: Jehowa taewaste Jummal on mulle keik selle Ma kuningrigid annud, ja ta on mulle käsko annud, ennesele koia üllesehhitada Jerusalemma, mis Juda-maal.

3. Kes teie seast on keige ta rahwa seast, sellega olgo temma Jummal ja se mingo ülles Jerusalemma, mis Juda-maal, ja ehhitago ülles Jehowa Israeli Jummal kodda, sesamma on Jummal, kes Jerusalemmas.

4. Ja iggaühte, kes üllejänud

igga paika, kus ta kui woöras on, tedda peawad selle paiga mehhed aitma hõbbedaga ja kullaga ja mu warrandussega ja lojustega, ilma se, mis iggaüks hea melega tahhab anda Jummal koia tarwis, mis Jerusalemmas.

5. Siis wötsid ette Juda ja Penjamini wañematte peamehhed ja preestrid ja Lewitid, iggaüks, kelle waimo Jummal ärratas, üllesminna Jehowa koia üllesehhitama, mis Jerusalemmas.

6. Ja keik, kes nende ümberkaudo, kinnitasid nende käed hõbbe-riistadega, kullaga, mu warrandussega ja lojustega ja kalliste asjadega, ilma se, mis iggaüks hea melega andis.

7. Ja kuningas Kores laskis Jehowa koia riistad ettetua, mis Nebukadnetsar Jerusalemmast olli ärratonud, ja neid omma jummal kotta pannud.

8. Ja Kores Persia kuningas käskis neid ettetua Mitredati käe läbbi, kes warrandusse

üllewataja, ja temma lugges
neid Sesbatsari Juda-rahwa
würsti kätte.

9. Ja se olli nende arro:
kolmkümmend kuldpekki, tuhhat
höbbek-pekki, ühheksa
kolmatkümmend nugga;

10. Kolmkümmend kuld-kanega
karrikast, nellisadda ja kümme
teist suggu höbbe-kanega
karrikast, muid riisto tuhhat.

11. Keik kuld- ja höbbe-riisto
olli wiistuhhat ja nellisadda;
keik neid wiis Sesbatsar ülles,
nende wangidega kedda
Pabelist ülleswidi Jerusalemma.

2. Peatük.

*Nende arro, kes Kaldeast
taggasi läksid Juda-male.*

1. Ja need on Juda rigi
rahwas, kes neist wangiwidud
üllesläksid, kedda
Nebukadnetsar Pabeli
kunningas olli Pabeli ärrawinud,
ja taggasi läksid Jerusalemma
ja Juda-male, iggamees omma
liña,

2. Kes tullid Serubabeliga,
Jesuaga, Neemiaga, Serajaga,
Reelajaga, Mordekaiga,

Pilsaniga, Mispariga, Pigwaiga,
Reumiga ja Paenaga; Israeli
rahwa meeste arro on se:

3. Parosi lapsi, olli kakstuhhat
ükssadda ja kaks
kahheksatkümmend.

4. Sewatja lapsi, kolmsadda ja
kaks kahhekssatkümmend.

5. Ara lapsi, seitsesadda ja wiis
kahheksatkümmend.

6. Pahatmoabi lapsi, Joabi poia
Jesua, lastest kakstuhhat
kahheksasadda ja
kaksteistkümmend.

7. Elami lapsi, ükstuhhat
kakssadda ja nelli
kuestkümmend.

8. Sattu lapsi, ühheksasadda ja
wiis wietkümmend.

9. Sakkai lapsi, seitsesadda ja
kuuskümmend.

10. Pani lapsi, kuussadda ja
kaks wietkümmend.

11. Pebai lapsi, kuussadda ja
kolm kolmatkümmend.

12. Asgadi lapsi, ükstuhhat
kakssadda ja kaks
kolmatkümmend.

13. Adonikami lapsi, kuussadda
ja kuus seitsmetkümmend.

14. Pigwai lapsi, kakstuhhat ja
kuus kuetkümmend.

15. Adini lapsi, nellisadda ja

nelli kuetkümmand.

16. Ateri lapsi, Iskiast
ühheksakümmand ja kahheksa.

17. Petsai lapsi, kolmsadda ja
kolm kolmatkümmand.

18. Jora lapsi, ükssadda ja
kaksteistkümmand.

19. Asumi lapsi, kakssadda ja
kolm kolmatkümmand.

20. Kibbari mehhi,
ühheksakümmand ja wiis.

21. Petlema mehhi, sadda ja
kolm kolmatkümmand.

22. Netowa mehhi, kuus
kuetkümmand.

23. Anatoti mehhi, sadda ja
kahheksa kolmatkümmand.

24. Asmaweti mehhi, kaks
wietkümmand.

25. Kirjatarimi- Kewira- ja Peroti
mehhi, seitsesadda ja kolm
wietkümmand.

26. Rama ja Kaba mehhi,
kuussadda ja üks
kolmatkümmand.

27. Mikmasi mehhi, sadda ja
kaks kolmatkümmand.

28. Peteli ja Ai mehhi,
kakssadda ja kolm
kolmatkümmand.

29. Nebo mehhi, kaks
kuetkümmand.

30. Magbisi mehhi, sadda ja

kuus kuetkümmand.

31. Selle teise Elami mehhi,
tuhhat kakssadda ja nelli
kuetkümmand.

32. Arimi mehhi, kolmsadda ja
kakskümmand.

33. Lodi, Adidi ja Ono mehhi,
seitsesadda ja wiis
kolmatkümmand.

34. Jeriko mehhi, kolmsadda ja
wiis wietkümmand.

35. Senaa mehhi, kolmtuhhat ja
kuussadda ja kolmkümmand.

36. Preestride arro on: Jedaja
lapsi Jesua perrest olli
ühheksasadda ja kolm
kahheksatkümmand.

37. Immeri lapsi, tuhhat ja
kakskuetkümmand.

38. Passuri lapsi, ükstuhhat
kakssadda ja seitse
wietkümmand.

39. Arimi lapsi, ükstuhhat ja
seitseteistkümmand.

40. Lewitide arro on: Jesua ja
Kadmieli lapsi, Odawja lastest
nelli kahheksatkümmand.

41. Lauljatte arro on: Asawi
lapsi, sadda ja kahheksa
kolmatkümmand.

42. Wärrawa-hoidjatte lapsi,
Sallumi lapsi, Ateri lapsi,
Talmoni lapsi, Akkubi lapsi,

Atita lapsi, Sobai lapsi, neid olli keik sadda ja ühheksa neljatkümmend.

43. Need Netinid Kibeoni suggust ollid: Sia lapsed,

Asuwa lapsed, Tabbati lapsed.

44. Kerosi lapsed, Siaa lapsed, Wadoni lapsed,

45. Lebana lapsed, Agaba lapsed, Akkubi lapsed,

46. Agabi lapsed, Samlai lapsed, Anani lapsed,

47. Kiddele lapsed, Kahhari lapsed, Reaja lapsed,

48. Retsini lapsed, Nekoda lapsed, Kassami lapsed,

49. Ussa lapsed, Pasea lapsed, Pesai lapsed,

50. Asna lapsed, Meunimi lapsed, Newusimi lapsed,

51. Pakbuki lapsed, Akuwa lapsed, Arruri lapsed,

52. Patsluti lapsed, Mehida lapsed, Arsa lapsed,

53. Parkosi lapsed, Siseta lapsed, Tama lapsed,

54. Netsia lapsed, Atiwa lapsed.

55. Salomoni sullaste lapsed on, Sotai lapsed, Sowereti

lapsed, Weruda lapsed,

56. Jaala lapsed, Tarkoni lapsed, Kiddeli lapsed,

57. Sewatja lapsed, Attili

lapsed, Wokeretsewaimi lapsed, Ami lapsed.

58. Keik Netinid ja Salomoni sullaste lapsi olli kolmsadda ja ühheksakümmend ja kaks.

59. Ja need on, kes üllestullid Telmelast Tellarsast, Kerub, Addan, Immer: agga nemmad ei woind mitte omma wannematte suggu egga nende sugguwössa üllesnäidata, kas nemmad Israeli seast piddid ollema.

60. Telaja lapsi, Tobia lapsi, Nekoda lapsi, olli kuussadda ja kakskuetkümmend.

61. Ja preestride lastest ollid, Obaja lapsed, Kotsi lapsed, Parsillai lapsed, kes olli naese wötnud Parsillai Kileadimehhe tütrist, ja nimmetas ennast nende nimme järrele.

62. Need otsisid omma kirja, et nemmad omma sugguwössa piddid üllesarwama, agga nemmad ei leidnud mitte: sepärrast said nemmad preestri-ammetist kui rojased lahti.

63. Ja se mawallitseja ütles neile, et nemmad ei piddand mitte keigepühhamaist ohwrist söma, ennego saaks üks üllem-

preester seisma Urimi ja Tumimiga.

64. Keik sedda koggodust ühte olli kaks wietkümmend tuhhat, kolmsadda ja kuuskümmend:

65. Issi nende sullased ja nende ümmardajad, neid olli seitsetuhhat kolmsadda ja seitse neljatkümmend; ja neil olli kakssadda laulo-meest ja laulo-naest.

66. Nende hobbosid olli seitsesadda ja kuus neljatkümmend: nende hobboeeslid kakssadda ja wiis wietkümmend.

67. Nende kamelid olli nellisadda ja wiis neljatkümmend: neid eeslid kuustuhhat seitsesadda ja kakskümmend.

68. Ja monned wannematte peameeste seast, kui nemmad Jehowa koia jure tullid, mis Jerusalemmas olli, andsid hea melega Jummalä koia tarwis, et sedda temma wanna asseme peäle pididi üllestehtama.

69. Nemmad andsid omma joudo möda selle tö warraks üks seitsmetkümmend tuhhat kuld-tarkemonit, ja höbbedat olli wiistuhhat naela, ja sadda

preestride kube.

70. Ja preestrid ja Lewitid ja mu rahwas ja lauljad ja wärrawa-hoidjad ja Netinid ellasid omma liñnade sees, ja keik Israel omma liñnade sees.

3. Peatük.

Jehowa tenistus uendakse: teise templi raia minne.

1. Ja kui seitsmes ku kätte sai ja Israeli lapsed liñnade sees ollid, siis tulli rahwas kui üks mees Jerusalemma kokko.

2. Ja Jesua Jotsadaki poeg wöttis kätte ja ta wennad need preestrid, ja Serubabel Sealtieli poeg ja temma wennad, ja ehhtasid ülles Israeli Jummalä altari, et nemmad pididid seäl peäl põlletamise-ohwrid ohwerdama, nenda kui kirjutud on Mosesse Jummalä mehhe käsoöppetussesse.

3. Ja nemmad teggid altari walmis temma raia peäle, sest hirm olli nende peäl nende made rahwa pärrast; ja nemmad ohwerdasid seäl peäl põlletamise-ohwrid Jehowale, põlletamise-ohwrid hom~iko ja

öhto.

4. Ja nemmad piddasid lehtmaiade pühha, nenda kui kirjutud on, ja ohwerdasid põlletamise-ohwrid igga päwa loo pärrast wisi järrele iggapäise ossa ommal päwal.

5. Ja pärrast sedda need alla-põlletamise-ohwrid, ja nore ku Pühhade ja keike Jehowa seätud Pühhade ohwrid, mis ollid pühhitsetud, ja iggaühhe ohwri, kes heamelelist ohwri hea melega andis Jehowale.

6. Essimessest seitsme ku päwast hakkasid nemmad Jehowale põlletamise-ohwrid ohwerdama, ja Jehowa templi allus es olle weel mitte pandud.

7. Ja nemmad andsid rahha müri- ja puseppadele, ja roga ja jomaaia ja ölli Sidoni- ja Tirusse-rahwale, et nemmad piddid toma seedripuid Libanonist möda merd Jawo liñna, Koresi Persia kunninga loaga, mis neile antud.

8. Ja teisel teise aasta kuul, pärrast kui nemmad said Jummal koia jure Jerusalemma tulnud, siis hakkasid Serubabel Sealtieli

poeg ja Jotsadaki poeg Jesua ja nende teised wennad, kes preestrid ja Lewitid, ja keik kes ollid wangist tulnud

Jerusalemma, seädma need Lewitid, kes kahhekümne-aastased ja peäle, et nemmad piddid Jehowa koia tööd tagga sundima.

9. Siis seisis Jesua, temma poiad ja ta wennad, Kadmiel ja ta poiad Juda lapsed kui üks mees, neid tagga aiama, kes Jummal koia kallal tööd teggid, ja ka Enadadi poiad, nende poiad ja nende wennad need Lewitid.

10. Ja kui hone-ehhitajad Jehowa templi allust pannid, siis pannid nemmad preestrid senna seisma, ammeti rided selgas, trumpetidega, ja Lewitid Asawi poiad wask-trummidega Jehowa kiitma, Israeli kunninga Taweti seädmissse järrele.

11. Ja nemmad laulsid wastastikko Jehowat kites ja tännades, et temma on hea, et temma heldus iggaweste kestab Israeli ülle; ja keik rahwas karjusid sure öiskamissegga Jehowat kites, et Jehowa koia allus olli pandud.

12. Ja palju neist preestridest ja Lewitidest ja wannematte peamehhist, kes wannad ollid, kes ollid sedda endist kodda näinud omma alluse peäl seiswad, kui sesinnane kodda nende silmade ees olli, nutsid sure heälega: agga palju tötsid omma heäle öiskamisse ja römoga:

13. Et rahwas ei woind mitte se römo-öiskamisse heäle ärratunda rahwa nutto heäle pärrast, sest rahwas öiskasid sure öiskamisega, ja se heäl kuuldi kaugele.

4. Peatük.

Judide waenlased keelwad templi ehhitamist ärra.

1. Agga kui Juda ja Penjamini waenlased said kuulda, et need, kes wangis olnud, Jehowale Israeli Jummalale templi üllesehhitasid:

2. Siis tullid nemmad Serubabeli ja wannematte peameeste jure ja ütlesid neile: Meie tahhame teiega ehhitada, sest meie nouame teie Jummalat, nenda kui teie, ja

meie ep olle mitte sest aiast, kui Esarraddon Assuri kuningas meid seie üllestonud, ohwerdand.

3. Ja Serubabel ütles neile, ja Jesua ja teised Israeli wañematte peamehhed: Meil polle teiega teggemist meie Jummal koia üllesehhitades, sest meie issekeskes tahhame Jehowale Israeli Jummalale se koia üllesehhitada, nenda kui meid Persia kuningas Kores on käsknud.

4. Ja selle Ma rahwas teggid Juda-rahwa käed lödwaks ja teggid neile hirmo, et nemmad ei piddand ehhitama.

5. Ja palkasid nende wasto nouandjad, kes piddid nende nou tühjaks teggema keige Persia kunninga Koresi aia Persia kunninga Tarjawesi wallitsussest sadik.

6. Sest Ahaswerusse wallitsusse aial, temma wallitsusse hakkatuses kirjotasid nemmad ühhe kaebdusse Juda ja Jerusalemma rahwa peäle.

7. Ja Artasasta aial kirjotas Pislam, Mitrebat, Tabeel ja teised temma seltsist, Artasasta Persia kunninga kätte, ja se

ramato kirri olli Siria-kele kirjotud ja Siria-kele üllespandud.

8. Reum se üllem nouandja ja kirjotaja Simsai kirjotasid ühhe ramato Jerusalemma wasto kunninga Artasasta kätte, nenda kui tulleb öölda:

9. Siis kirjotasid üllem nouandja Reum ja kirjotaja Simsai ja teised nende seltsist, need Tina- ja Awarsatka-, Tarpela-, Awarsa-, Arkewa-, Pabeli-, Susanka-, Tea-, Elami-rahwa üllemad.

10. Ja teised rahwas, kedda Osnappar se suur ja kulus mees olli ärrawinud, ja neid pannud Samaria liña ellama, ja need teised teile pool Wratti jõe; ja muud teised sannad.

11. Se olli selle ramato kirri, mis nemmad läkkitasid temma kätte, kunninga Artasasta kätte: sinno sullased need mehhed, kes siinpool Wratti jõe; ja muud teised sannad.

12. Kunningale olgo teäda, et Judid, kes so jurest on üllestulnud, meie jure sanud Jerusalemma; need on üllesehhitamas se wastopannia ja pahha liña, ja püawad

mürid walmis tehha ja ta allused kinnitada.

13. Sepärrast olgo kunningale teäda, kui se lin saab üllesehhitud ja mürid walmis sawad, siis ei anna nemmad mitte ei kohto-rahha, ei tolli egga muud makso, ja se teeb kunningatte warrandussele kahjo.

14. Sest et meie nüüd palga same so kunninglikkust koiast, ja meile mitte ei sünni kunninga teotust nähha, sepärrast olleme läkkitanud ja kunningale teäda annud:

15. Et woiks järrele katsuda so wannematte sündinud asjade ramatus, kül sa siis nende sündinud asjade ramatust leiad ja saad teäda, et se lin üks wastopannia lin on, mis kunningattele ja rikidele kahjo teinud, ja et nemmad seäl liñnas wannast aiast on sallaja kurja nou piddanud; se sü pärrast sai se lin ka paljaks tehtud.

16. Meie anname kunningale teäda, et kui se lin üllesehhitakse ja temma mürid walmis tehakse: siis se ossa, mis siin pool Wratti jõe, ei olle

sepärrast mitte sinno pärralt.

17. Kunningas läkkitas wastust üllema nouandja Reumi ja kirjutaja Simsai ja teiste kätte nende seltsist, kes Samarias ellasid, ja teiste kätte siin pool Wratti jõe: rahho olgo teile! ja need teised sannad.

18. Se ramat, mis teie ollete minno kätte läkkitanud, on selgeste mo ette üllesloetud.

19. Ja minnust on se käsk antud, ja nemmad on otsinud ja leidnud, et se lin wannast aiast kunningatte wasto surustand ja wasto pannud, ja sallaja kurri nou seäl sees petud.

20. Wäggewad kuningad on ka Jerusalemmas olnud, kes ka keige se Ma ülle teile pool Wratti jõe wallitsenud, ja et kohtorahha, tolli ja mu makso neile on antud.

21. Sepärrast andke käsko, et need mehhed ärrakeeltakse, et se lin ei sa üllesehhitud, enne kui minnust saab käsk antud.

22. Ja olge holelikkud, et teie ei eksi, et teie sedda möda tete selle asja sees; miks se pahha peab kaswama, et kunningattele ennam kahjo

peaks tullema?

23. Ni pea kui nüüd kunninga Artasasta ramato kirri Reumi ja kirjutaja Simsai ja nende seltsi ette sai loetud, siis läksid nemmad ruttoga Jerusalemma Judide jure, ja keelsid neid ärra wäggewa käewarrega.

24. Siis jäi Jummal koia tö mahha, mis Jerusalemmas, ja olli ka maas Persia kunninga Tarjawesi wallitsusse teisest aastast sadik.

5. Peatük.

Uus templi ehhitamisse hakkatus.

1. Ja siis räkis prohwet wiisil prohwet Aggai ja Sakaria x Iddo poia poeg, kes ollid prohwetid Judide jures, mis Juda-maal ja Jerusalemmas, Israeli Jummal nimmel nende wasto.

2. Siis wötsid kätte Serubabel Sealtieli poeg ja Jesua Jotsadaki poeg, ja hakkasid Jummal kodda, mis Jerusalemmas, üllesehhitama, ja nendega ollid need Jummal prohwetid, kes neid toetasid.

3. Sel aial tuli nende jure
Tatnai se Mawallitseja siin pool
jõe, ja Setarbosnai ja nende
selts, ja ütlesid neile nenda:
Kes teile on käsko annud
sedda kodda üllesehhitada ja
temma müri walmis tehha?

4. Siis ütlesime meie neile
sedda wisi, mis nende meeste
nimmed ollid, kes sedda
ehhitamist ehhtasid.

5. Ja nende Jummal silm olli
Judide wannematte peäl, et
teised ärra ei keland, kunni se
assi pididi Tarjawesi ette sama;
ja siis saatsid nemmad jälle
ramato se asja pärrast.

6. Se on selle ramato kirri, mis
Tatnai se Mawallitseja siin pool
Wratti jõe ja Setarbosnai ja
temma selts, Awarseka-rahwas,
kes siin pool jõe, kunninga
Tarjawesi kätte läkkitasid.

7. Temma kätte läkkitasid
nemmad sanna, ja sedda wisi
olli senna sisse kirjutud:
Kunninga Tarjawesile olgo palju
rahho.

8. Kunningale olgo teäda, et
meie üllesläksime Juda-riki sure
Jummal koia jure, ja sedda
ehhitakse surist kiwwast, ja
palka pannakse seinade sisse;

ja se tö tehakse ussinaste ja
lähhäb hästi korda nende käe
läbbi.

9. Siis küssisime meie neilt
wannemilt, ja ütlesime neile
sedda wisi: Kes on teile käsko
annud, sedda kodda
üllesehhitada ja ta mürid
walmis tehha?

10. Ja meie olleme ka nende
nimme järrele neilt küssinud, et
meie sinnule teäta annaksime,
et meie woiksime kirjutada
nende meeste nimmed, kes
nende seas peamehhed on.

11. Ja sedda wisi andsid
nemmad meile wastust jälle ja
ütlesid: Meie olleme taewa ja
Ma Jummal sullased, ja
ehhitame sedda kodda ülles,
mis jo mitmest aastast ehhitud
olli; ja üks suur Israeli
kunningas olli sedda
üllesehhitanud ja walmis teinud.

12. Agga sitast meie
wannemad taewa Jummalat on
wihhastanud, on ta neid
Nebukadnetsari Pabeli kunninga
Kaldea-mehhe kätte annud, ja
se kiskus sedda kodda mahha
ja rahwast wiis temma ärra
Pabeli.

13. Agga Koresi Pabeli

kunninga essimessel aastal andis kunningas Kores käsko, sedda Jummal kodda üllesehhitada.

14. Ja ka Jummal koia riistad, mis kullast ja höbbedast ollid, mis Nebukadnetsar olli ärrawötnud, sest templist, mis Jerusalemmas, ja neid senna templi ärrawinud, mis Pabelis, neid wöttis kunningas Kores ärra seält templist, mis Pabelis, ja need said antud ühhele, kelle nimmi Sesbatsar, kedda ta olli Mawallitsejaks pannud.

15. Ja ütles temmale: Need on need riistad, wotta, minne wi neid ärra siñna templi, mis Jerusalemmas; ja Jummal kodda peab sama üllesehhitud omma paika.

16. Siis tulli sesamma Sesbatsar ja panni Jummal koia allust, mis Jerusalemmas; ja sitast siit sadik ehhitakse sedda ja ep olle mitte walmis sanud.

17. Ja sepärrast kui se kunninga melest hea on, siis katsugo nemmad järrele seäl kunninga warrandusse koias, mis Pabelis, kas nenda olneb, et kunningast Koresist käsk

antud, sedda Jummal kodda üllesehhitada Jerusalemma, ja sest asjast läkkitago kuñningas meile ennese tahtmist.

6. Peatük.

Tempel saab walmis Tarjawesse aial: Pasapühha petakse.

1. Siis andis kunningas Tarjawes käsko, et nemmad piddid järrele katsuma ramatutte koias, kuhho need warrandussed ollid pandud Pabelis.

2. Siis leiti kunninglikkust koias, mis Meda rikis, ühhest laekast üks ramat ja senna sisse olli nenda mällestuseks ülleskirjutud:

3. Kuninga Koresi essimessel aastal andis kunningas Kores käsko: se Jummal kodda, mis Jerusalemmas on, peab sama üllesehhitud ühheks paigaks, kus ohwrid peawad ohwerdatud sama, ja temma allused peawad kindlad ollema; temma kõrgus peab kuuskümmend künart ollema, ja ta laius kuuskümmend künart.

4. Tem~a kolm toa korda

ülestikko surist kiwwast, ja kord usist palkast; ja mis tulleb kullutada, sedda peab kunninga warrandussest antama.

5. Ja ka Jummal koia kuld- ja hõbbe-riistad, mis Nebukadnetsar sest templist, mis Jerusalemmas olli, ärrawöttis ja neid Pabeli ärrawiis, neid peawad nemmad taggasi andma, et nem~ad sawad senna templi, mis Jerusalemmas, omma paika: agga sinna pead neid Jummal kotta allawima.

6. Sepärrast sinna Mawallitseja Tatnai, kes teile pool jõe, ja sinna Setarbosnai ja nende selts, Awarseka-rahwas, kes teile pool jõe, olge kaugel seält ärra.

7. Jätke neid selle Jum~ala koia töö kallale: Judide Mawallitseja ja Judide wañemad peawad sedda Jum~ala kodda üllesehhitama tem~a paika.

8. Ja minnust on käsk antud selle pärrast, mis teie peate nende Judide wannemattele teggema selle Jummal koia ehhitamiseks; ja kunninga warrandussest, mis

kohtorahhast teile pool Wratti jõe saab, peab nende meeste kätte sedda, mis tulleb kullutada, ruttuste antama, et se töö mahha ei jä.

9. Ja mis neil tarwis on, nored härjad ja järad ja lamba-talled, taewa Jummalale põlletamisse-ohwriks, nisso, sola, wina ja ölli, nenda kui preestrid, kes Jerusalem~mas on, küssiwad, peab neile antama pääw päwalt, et ühtegi ei pudu:

10. Et nemmad woiksid taewa Jummalale ohwerdada maggusaks haisuks, ja palluda kunninga ja ta laste ello pärrast.

11. Ja minnust on käsk antud, et igga innimesse honest, kes seddasinnast sanna teisiti pörab, peab üks palk sama wäljakistud ja püsti pandud, ja tedda peab senna külge üllespodama, ja ta kodda peab selle pärrast sitta hunnikuks sama.

12. Ja se Jummal, kes omma nimme siña pannud ellama, se lükkago mahha keik kuningad ja rahwast, kes omma kät liggi pistawad se Jummal koia jälle ärrarikkuda, mis Jerusalemmas.

Minna Tarjawes ollen sedda käsko annud, mis ruttuste peab tehtama.

13. Siis teggid sedda möda ussinaste Tatnai se Mawallitseja teile pool Wratti jõe, Setarbosnai ja nende selts, sest et kuningas Tarjawes sedda käsko olli läkkitanud.

14. Ja Judide wannemad ehhtasid sedda ülles, ja se tö läks neile hästi korda, prohveti Aggai ja Sekarja Iddo poia-poia prohveti kulutamisse läbbi; ja nemmad ehhtasid ja teggid se tö walmis Israeli Jummalä kässö järrele, ja Koresi ja Tarjawesi ja Artasasta Persia kunninga kässö järrele.

15. Nenda sai se kodda täieste walmis kolmandamal Adari ku päwal, se olli kunninga Tarjawesi wallitsusse kues aasta.

16. Ja Israeli lapsed need preestrid ja Lewitid ja need teised kes wangis olnud, pühhtsesid se Jummalä koia römoga.

17. Ja nemmad ohwerdasid se Jummalä koia pühhitsemisseks sadda härga, kakssadda jära, nellisadda oiniktalle, ja

kaksteistkümmend sikkuttalle patto-ohwriks keige Israeli eest, Israeli sugguarrude loo järrele.

18. Ja nemmad pannid preestrid seisma nende jagusid möda, ja Lewitid nende kordasid möda, Jummalä tenistusse tarwis, mis Jerusalemmas, nenda kui Mosesse ramatusse on kirjutud.

19. Ja need, kes wangis olnud, piddasid Pasa neljateistkümnemal essimesse ku päwal.

20. Sest preestrid ja Lewitid ollid ennast kui üks ainus mees puhhastand, nemmad ollid keik puhtad, ja tapsid Pasa-talle keikide eest, kes wangis olnud, ja omma wendade nende preestride eest ja issennese eest.

21. Ja Israeli lapsed, kes wangist taggasi tulnud, söid sedda, ja keik selle Ma pagganatte rojussest ollid ärralahkund nende seltsi, ja Jehowat Israeli Jummalat noudsid.

22. Nenda piddasid nem~ad hapnematta leibade Pühha seitse päwa römoga: sest Jehowa römustas neid, ja pöris

Assuri kunninga süddame
nende pole, et ta nende käed
kiñitas Jummal, Israeli
Jum~ala koia tö kallal.

7. Peatük.

*Kunningas annab Esrale
ramato.*

1. Ja pärrast neid asjo
Artasasta Persia kunninga
wallitsusse aial tuli Esra, kes
Seraja poeg, kes Asarja poeg,
kes Ilkia poeg,
2. Kes Sallumi poeg, kes
Sadoki poeg, kes Ahitubi poeg,
3. Kes Amarja poeg, kes Asarja
poeg, kes Merajoti poeg,
4. Kes Seraja poeg, kes Usi
poeg, kes Puki poeg,
5. Kes Abisua poeg, kes
Pineasi poeg, kes Eleasari
poeg, kes üllema preestri
Aaroni poeg.
6. Sesamma Esra tuli Pabelist
ülles, ja sesamma olli üks
wapper kirjatundja Mosesse
kässoõppetusse peäl, mis
Jehowa Israeli Jummal olli
annud; ja kuningas andis
temmale keik, mis ta otsis,
Jehowa temma Jummal kät

möda, mis temma ülle olli.
7. Ja Israeli lastest ja
preestridest ja Lewitidest ja
lauljattest ja wärrawa-
hoidjattest ja Netinidest tullid
ülles Jerusalemma kunninga
Artasasta seitsmel aastal.
8. Ja ta tuli Jerusalemma
wiendal kuul, mis kunninga
seitsmes aasta olli.
9. Sest essimessel essimesse
ku päwal hakkati Pabelist
üllesminnema, ja essimessel
wiendama ku päwal tuli ta
Jerusalemma, omma Jum~ala
kät möda, mis hea temma
wasto olli.
10. Sest Esra walmistas om~a
süddame, Jehowa
kässoõppetust noudma ja
teggema, ja õppetama Israeli
seas seädmist ja kohtoseädust,
11. Ja se on se ramato kirri,
mis kuningas Artasasta andis
Esrale selle preestri ja
kirjatundiale, kes kirjatundia
Jehowa kasso sannade ja ta
seädmiste sees olli Israeli
rahwale.
12. Artasasta kuningatte
kuningas preestrile Esrale, kes
kirjatundia taewa Jummal
kässoõppetusses hästi õppetud;

ja need teised sannad.

13. Minnust on käsk antud, et iggaüks, kes heal meel mo kunningrikis Israeli rahwa seast ja temma preestride ja Lewitide seast tahhab Jerusalemma miñna, se mingo sinnoga.

14. Sest et sa kunningast ja temma seitsmest nouandias olled läkkitud, Juda-male ja Jerusalemma, järrele katsuma so Jummalale kassoöppetust, mis sinno kä on ;

15. Ja wima sedda höbbedat ja kulda, mis kunningas ja ta nouandiad heal meel annud Israreli Jummalale, kelle maia Jerusalemmas.

16. Ja keik sedda höbbedat ja kulda, mis sa keigest Pabeli rigist leiad, rahwa ja preestride heamelelise anniga, kes heal meel andwad omma Jummalale koia tarwis, mis Jerusalemmas.

17. Sepärrast pead sa se rahha eest ussinaste ostma härge, järised, oiniktallesid ja nende roa- ja nende joma-ohwrid, et sa neid ohwerdad teie Jummalale koia altari peäl, mis Jerusalemmas.

18. Ja mis sinna ja so wennad heaks arwawad se teise

höbbedat ja kullaga tehha, sedda tehke omma Jummalale tahtmisse järrele.

19. Ja need riistad, mis sulle omma Jummalale koia tenistusseks on antud, neid anna täieste Jerusalemma Jummalale ette.

20. Ja mis muud tarwis on so Jummalale koiale, mis sulle tulleb wäljaanda, sedda pead sa kunninga warrandusse koia andma.

21. Sest minnust, kes ollen kunningas Artasasta, on se käsk keige rentmeistridele antud, kes teile pool Wratti jõe, et mis ial Esra se preester taewa Jummalale kassoöppetusse tundia teilt küssib, sedda peab ussinaste tehtama.

22. Olleks ka sadda höbbe-talentit, olleks ka seitse sellitest nisso ja ühheksasadda kanno wina, ja ühheksa sadda kanno ölli, sola agga ilma arwamatta.

23. Keik, mis taewa Jummalale käsk on, peab holega tehtama taewa Jummalale koia tarwis; sest miks peab suur wihha tulles kunningrigi, kunninga ja

ta laste peäle?

24. Ja teile anname meie teäda, et teil ei pea mitte melewalda ollema, kohtorahha, tolli egga muud makso panna ei ühhegi preestri, egga Lewiti, laulomehhe, wärrawa-hoidja, Netini egga ühhegi Jummal koia teenri peäle.

25. Ja sinna Esra, panne omma Jummal tarkust möda, mis so kä on, kohtomoistjad ja kohtowannemad, kes kohhut moistwad keige rahwale, kes teile pool jõe, neile keikile, kes so Jummal kässööppetussed tundwad; agga kes ei tea, neile anna sedda teäda.

26. Ja iggaühhe peäle peab warsi kohhut moistetama, kes ei te so Jummal kässööppetusse egga kunninga käss järrele; olgo surmaks ehk ärraaiamisseks, ehk rahha makso peäle ehk wangiks.

27. Kidetud olgo Jehowa meie wannematte Jummal, kes seddasuggust asja kunninga süddamesse annud, Jehowa kodda illusaste ehhitada, mis Jerusalemmas;

28. Ja on heldust mo pole pöörnud kunninga ja ta

nouandiatte ja keige kunninga würstide ja wäggewatte ees; ja minna kinnitasin ennast Jehowa omma Jummal kät möda, mis mo ülle, ja ma koggusin Israelist peamehhed, et need minnoga piddid üllesminnema.

8. Peatük.

Esra teekond omma seltsiga Pabelist Jerusalemma.

1. Ja need on nende wannematte peamehhed ja nende sugguwössade üllesarwaminne, kes minnoga Pabelist kunninga Artasasta wallitsusse aial üllesläksid.

2. Pineasi lastest olli Kersom, Itamari lastest, Taniel, Taweti lastest, Attus.

3. Sekanja lastest, Parosi lastest, Sekarja, ja temmaga, mis meeste-rahwa seast sugguwössä arrus arwati, sadda ja wiiskümmend.

4. Pahatmoabi lastest, Eljoenai, Seraja poeg, ja temmaga kakssadda meesterahwast.

5. Sekanja lastest, Jaasieli poeg, ja temmaga kolmsadda meesterahwast.

6. Ja Adini lastest, Jonatani poeg Ebed, ja temmaga wiiskümmend meesterahwast.
7. Ja Elami lastest, Atalja poeg, Jesaja, ja temmaga seitsekümmend meesterahwast.
8. Ja Sewatja lastest, Mikaeli poeg, Sebadja, ja temmaga kahheksakümmend meesterahwast.
9. Joabi lastest, Jehieli poeg, Obadja, ja temmaga kakssadda ja kahheksateistküm~end meesterahwast.
10. Ja Selomiti lastest, Josiwja poeg, ja temmaga sadda ja kuuskümmend meesterahwast.
11. Ja Pebai lastest, Pebai poeg, Sekarja, ja tem~aga kahheksa kolmatküm~end meesterahwast.
12. Ja Asgadi lastest, Katani poeg, Joanan, ja temmaga sadda ja kümme meesterahwast.
13. Ja Adonikami lastest, kes wimaks tullid, ja need on nende nimmed: Eliwelet, Jeiel ja Semaja, ja nendega kuuskümmend meesterahwast.
14. Ja Pigwai lastest, Utai ja Sabbud, ja nendega seitsekümmend meesterahwast.

15. Ja ma koggusin neid kokko selle jõe jure, mis Ahawa pole jookseb, ja meie ollime seäl leris kolm päwa; ja kui miñna rahwast ja preestrid tähhele pannin, siis minna ei leidnud seält keddagi Lewi lastest.
16. Siis läkkitasin ma Elieseri, Arieli, Semaja, ja Elnatani, ja Jaribi, ja Elnatani, ja Natani, ja Sekarja, ja Mesulami, kes peamehhed, ja Jojaribi, ja Elnatani, kes õppetajad.
17. Ja andsin meile käsko Iddo se peamehhe kätte Rasiwja paika, ja pannin nende suhho need sannad, mis nemmad piddid räkima Iddo ja ta wenna wasto, kes Netinid ollid, Rasiwja paikas, et nemmad meile piddid saatma teenrid meie Jummal koia tarwis.
18. Ja nemmad saatsid meile meie Jummal kät möda, mis meie wasto hea olli, Issekeli, Israeli poia Lewi poia Mahli lastest, ja Serebja ja ta poiad ja ta wennad, neid olli kahheksateistkümmend.
19. Ja Asabja, ja temmaga Jesaja Merari lastest, ta wennad ja nende poiad, neid olli kakskümmend.

20. Ja Netinidest, mis Tawet ja würstid ollid annud Lewitid tenida, neid Netinid olli kakssadda ja kakskümmend, need keik ollid nimmede pärrast nimmetud.

21. Ja ma kulutasin seäl Ahawa jõe äres paasto-päwa, et meie ennast piddime omma Jummal ees allandama, ja temma käest öiget teed palluma ennestele ja omma wäetima lastele ja keigele omma warrandussele.

22. Sest mul olli häbbi kunninga käest jallawägge ja rüütlid küssides, et nemmad meile piddid abbiks ollema waenlaste wasto tee peäl: sest meie rääksime kunningale ja ütlesime: Meie Jummal kassi on heaks ülle keikide, kes tedda otsiwad, ja temma wäggi ja ta wihha keikide peäl, kes tedda mahhajätwad.

23. Ja meie paastusime, ja otsisime se asja pärrast abbi omma Jummal käest, ja ta wöttis meie palwe kuulda.

24. Ja ma lahhutasin kaksteistkümmend ärra neist preestride üllemist, Serebia, Asabja ja nendega nende

wendade seast kümme.

25. Ja ma wagisin nende kätte sedda höbbedat ja kulda ja need riistad, meie Jummal koia üllestöstmisse-ohwriks, mis kunningas ja ta nouandjad ja ta würstid ja keik Israel, mis seält leiti, üllestöstmisse-ohwriks andsid.

26. Ja ma wagisin nende kätte höbbedat kuussadda ja wiiskümmend talentit, ja hõbbe-riisto sadda talentit, ja kulda sadda talentit.

27. Ja kakskümmend kuld-kanega karrikast, tuhhat abarkoni rasked, ja kaks head hiilgawat wask-riista, ni kallid kui kuld.

28. Ja ma ütlesin nende wasto: Teie ollete pühhad Jehowale, ja need riistad on ka pühhad, ja se hõbbe ja kuld on heamelelinne and Jehowale teie wannematte Jummalale.

29. Walwage ja hoidke sedda, kunni teie preestride ja Lewitide üllematte ja Israeli wannematte würstide kätte waete Jerusalemmas, Jehowa koia kambritte sisse.

30. Siis wötsid preestrid ja Lewitid se wagitud hõbbeda ja

kulla ja riistad wasto, et
nemmad neid piddid
Jerusalemma meie Jummal
kotta wima.

31. Ja meie läksime Ahawa jõe
jurest ärra kahheteistkümne
essimesse ku päwal
Jerusalemma minnema, ja meie
Jummal kassi olli meie üle, ja
peästis meid waenlaste ja
nende käest, kes tee peäl
warritsesid.

32. Kui meie nüüd
Jerusalemma tullime, siis jäime
senna kolm päwa.

33. Ja neljandamal päwal waiti
se hõbbe ja kuld ja need
riistad meie Jummal kotta,
Meremoti Uria poia selle
preestri kätte, ja temmaga olli
Eleasar Pineasi poeg, ja
nendega need Lewitid,
Josabad, Jesua poeg ja
Noadja, Pinnui poeg.

34. Keik arro ja raskusse
järrele, ja keik se mis waiti, sai
sel aial ülleskirjutud.

35. Wangi-rahwas, kes wangist
olli tulnud, ohwerdas
põlletamisse-ohwrid Israeli
Jummalale, kaksteistkümne
wärse keige Israeli eest,
ühheksakümne ja kuus jära,

seitse kahheksatkümne
oiniktalle, kaksteistküme
sikko patto-ohwriks: keik
põlletamisse-ohwriks Jehowale.
36. Ja nemmad andsid
kuninga käsko kuninga
Mawallitsejatte ja üllewatajatte
kätte siin pool jõe, ja nemmad
aitsid rahwast ja Jummal
kodda.

9. Peatük.

*Esra palwe ja suur kurbdus
nende Judide pärrast, kes
woõra-ma naesed wotnud.*

1. Ja kui need asjad said
korda sanud, siis astusid mo
jure würstid ja ütlesid: Israeli
rahwas ja preestrid ja Lewitid
ep olle mitte ärralahhutud
nende made rahwa seltsist,
Kanaani-, Itti-, Perissi-, Jebusi-,
Am~oni-, Moabi-, Egiptusse- ja
Emori-rahwa hirmsaist
teggudest.

2. Sest nemmad on nende
tütrist ennestele ja omma
poegadele naesed wõtnud, ja
on pühha seemne
ärrasegganud nende made
rahwaga; ja würstide ja

üllematte kässi on essimenne
olnud sellesinnatse wallatusse
sees.

3. Ja kui ma sedda asja
kuulsin, siis kärristasin ma
ommad rided ja kue lõhki, ja
kiskusin omma juukse karwast
ja habbemest muist wälja, ja
istusin maas ärraehmatud.

4. Ja keik, kes Israeli Jummal
sannade pärrast wärrisesid,
nende wallatuste pärrast, kes
wangis olnud, tullid minno jure
kokko, ja minna istusin
ärraehmatud öhto-ohwrist
sadi.

5. Ja öhto-ohwri aial tousin ma
ommast waewast ülles, kui ma
om~ad rided ja om~a kue olin
lõhki kärristand, ja langsin
pölweli mahha ja lautasin
om~ad käed Jehowa om~a
Jum~ala pole,

6. Ja ütlesin: Mo Jummal, ma
hättenen ja mul on suur
hätbi, ommad silmad sinno
pole üllestöstes, mo Jummal!
sest meie üllekohto teud on
ülle meie Pea kaswand, ja meie
sü on sureks sanud taewast
sadi.

7. Omma wannematte päiwist
täna päwani olleme meie sure

sü allused, ja meie üllekohto
teggude pärrast olleme meie,
meie kuningad ja meie
preestrid teiste made
kuningatte kätte antud,
moöga kätte, wangi-pölwe ja
risumisse kätte ja silmade
hätbi sisse, nenda kui tännapä
on.

8. Ja nüüd on ürrikeste silma-
pilkamisse aia Jehowa meie
Jummal käest arm meile
sanud, et ta meile on
jällejätnud, kes ärrapeäsnud, ja
meile annud ühhe waija ommas
pühhas paikas, ja meie silmad
walgustanud, oh meie Jummal!
ja meile nattokest parremat
ello korda annud meie orja-
pölwes.

9. Sest meie ollime orjad, ja
meie Jummal ep olle meid
meie orja-pölwes mahhajätanud,
waid pöris meie pole heldust
Persia kuningatte ees, et
nemmad meile ello andsid,
meie Jummal kodda
üllesehhitada, ja üllestehha, mis
sest paljaks tehtud, ja et
nemmad meile Juda-maal ja
Jerusalemmas warjo andsid.

10. Ja nüüd meie Jummal, mis
peame pärrast sedda ütlema,

et meie olleme so kässud mahhajätnud?

11. Neid, mis sa olled omma sullaste nende prohwetide läbbi käsknud ja üttelnud: Se Ma, mis teie tullete pärrima, on rop Ma nende made rahwa roppusse pärrast, nende hirmsa teggude pärrast, missugguse omma rojussega nemmad sedda otsast otsani on täitnud.

12. Sepärrast ei pea teie mitte ommad tütrid nende poegadele andma, egga nende tütrid omma poegadele wõtma; ja teie ei pea nende rahho egga nende headust mitte noudma ei ellades, et teie saaksite kinnitud ja woiksite selle Ma headussest süa ja sedda omma lastele iggaweste pärrandusseks jätta.

13. Ja pärrast keik, mis meie peäle tulnud meie kurja teggude pärrast ja meie sure sü pärrast, (sest sinna, meie Jummal, olled ärrakeelnud, et meie ep olle alla waunud omma üllekohto pärrast, waid olled meid saatnud ärrapeäsema kui nüüd kä on.)

14. Kas peaksime jälle so kässud tühjaks teggema, ja

ennast langukseks heitma nendesiñatse hirmsa rahwaga? eks sa siis wöttaks wihhaseks sada meie peäle, kuñi meie ärralöppeksime? et ei ükski olleks, kes jällejääks ja ärrapeäseks.

15. Jehowa Israeli Jummal! sa olled öige, sest meie, kes ärrapeäsnud, olleme üllejäänud, nenda kui tännapä on ; wata, meie olleme siño ees omma sü al, sest meie ei woi sepärrast mitte sinno ees seista.

10. Peatük.

Woöra-ma naesed lahhutakse ärra.

1. Ja kui Esra lugges ja kui ta pattud üllestunnistas nuttes ja ennast mahhaheites Jummal koia ette, siis koggusid temma jure Israelist wägga palju rahwast, mehhed ja naesed ja lapsed: sest rahwas nutsid suurt nutto.

2. Ja Jehieli poeg Sekanja Elami lastest wastas ja ütles Esrale: Meie olleme omma Jummal wasto wallatust teinud, et meie woöra Ma

naesterahwast sest Ma rahwast olleme naesiks wötnud; ja nüüd on weel lotus Israelil se asja jures.

3. Sepärrast tehkem seädusse omma Jummalaga, et meie tahhame ärrasata keik naesed, ja kes neist sündinud, Issanda ja nende nou järrele, kes wärrisewad meie Jummalä kāsso pärrast, ja sedda peab kāssoöppetust möda tehtama.

4. Touse ülles, sest se assi on sinno holeks ja meie olleme sinnoga; olle wahwa ja te sedda.

5. Ja Esra tousis ülles ja panni preestride, Lewitide ja keige Israeli üllemad wanduma, et nemmad piddid teggema sedda sanna möda; ja nemmad wandusid.

6. Ja Esra tousis ülles Jummalä koia eest, ja läks Eljasibi poia Joanani kambri; ja ta läks siñna, ei ta sönud leiba egga jonud wet; sest ta leinas nende wallatuste pärrast, kes wangis olnud.

7. Ja nemmad lasksid Judamaal ja Jerusalemmas keikile, kes wangis olnud, kulutada, et nemmad piddid Jerusalemma

kokkotullema.

8. Ja kes ial ei piddand tulles kolmil päiwil würstide ja wannematte nou järrele, keik selle warrandus piddi käest sama ärrakautud, ja ta isse piddi sama ärralahhutud sest koggodussest, mis wangis olnud.

9. Siis koggusid keik Juda ja Penjamini mehhed kolmil päiwil Jerusalemma, se olli ühheksas ku, selle ku kahhekümmenmal päwal ; ja keik rahwas istusid platsi peäl Jummalä koia ees, ja wärrisesid se asja pärrast ja sure wihma pärrast.

10. Ja preester Esra tousis ülles ja ütles nende wasto: Teie ollete wallatust teinud, et teie woöra Ma naesterahwast ollete naeseks wötnud, ja sega süüd Israeli peäle kaswatanud.

11. Ja nüüd tunnistage pattud ülles Jehowale omma wannematte Jummalale, ja tehke tem~a mele pärrast, ja lahhutage ennast selle Ma rahwa seast ja neist woöra Ma naesist.

12. Ja keik koggodus wastas ja ütles sure heälega: Meie kohhus on tehha, nenda kui sa

olled öölnud.

13. Agga rahwast on palju ja wihmne aeg, ja meie ei suda siin wäljas seista, ja se ep olle mitte ühhe egga kahhe päwa tö, sest sedda ülleastmist on palju, mis meie olleme teinud sessinnatses asjas.

14. Jägo nüüd meie würstid seie keige koggodusse eest, agga iggaüks, kes meie liñnade sees ellab, kes woõra Ma naesterahwast naeseks wõtnud, tulgo seätud aial, ja nendega iggaühhe liñna wannemad ja selle kohtomoistjad; kunni meie omma Jummalä tullise wihha enneste peält ärrakäname, mis siit sadik sesinnatse asja pärrast on.

15. Agga Asaeli poeg Jonatan ja Tikwa poeg Jaseja seäti selle asja ülle, ja Mesullam ja Sabtai se Lewit ollid neile abbiks.

16. Ja nende lapsed, kes wangis olnud, teggid nenda, ja preester Esra ja monned mehhed, wannematte peamehhed, omma wannematte perresid möda lahhutati seks ärra, ja need keik nimme pärrast, ja istusid mahha

essimessel kümnema ku päwal, sedda asja järrelekulama.

17. Ja nemmad said ülle Pea korda nende meestega, kes ollid woõra Ma naesterahwast naesiks wõtnud, essimessel essimesse ku päwal.

18. Siis leiti preestride poegadest, kes ollid woõrast suggu naesi tonud ennesega ellama, Jotsadaki poia, Jesua poegest ja ta wendadest, Maaseja, ja Elieser, ja Jarib, ja Kedalja.

19. Ja nemmad andsid se peäle omma kät, et nemmad piddid omma naesed ärrasaatma, ja need, kes sü-allused, andsid ühhe jära puddolajustest omma sü eest.

20. Ja Immeri poegadest olli Anani ja Sebadja.

21. Ja Arimi poegadest, Maaseja, ja Elija, ja Semaja, ja Jehiel, ja Usia.

22. Ja Passuri poegadest, Eljoenai, Maaseja, Ismael, Netaneel, Josabad, ja Elasa.

23. Ja Lewitidest: Josabad, ja Simei, ja Kelaja, se on Kelita, Petaja, Juda, ja Elieser.

24. Ja lauljattest, Eliasib, ja wärrawa-hoidjattest, Sallum, ja

Esra Ramat

Telem, ja Uri.

25. Ja Israelist, Parosi lastest
olli Ramja, ja Issia, ja Malkia, ja
Miamin, ja Eleasar, ja Malkia, ja
Penaja.

26. Ja Elami poegadest,
Mattanja, Sekarja, ja Jehiel, ja
Abdi, ja Jeremot, ja Elia.

27. Ja Sattu poegadest,
Eljoenai, Eljasib, Nattanja, ja
Jeremot, ja Sabad, ja Asisa.

28. Ja Pebai poegadest,
Joanan, Ananja, Sabbai, Atlai.

29. Ja Pani poegadest,
Mesullam, Malluk, ja Adaja,
Jasub, ja Seal, ja Jeremot.

30. Ja Pahatmoabi poegest,
Adna, ja Kelal, Penaja, Maaseja,
Mattanja, Petsalel, ja Pinnui, ja
Menasse.

31. Ja Arimi poegadest, Elieser,
Issia, Malkia, Semaja, Simeon,

32. Penjamin, Malluk, Semarja.

33. Asumi poegadest, Matnai,
Mattatta, Sabad, Eliwelet,
Jeremai, Menasse, Simeil.

34. Pani poegadest, Maadai,
Amram, ja Uel,

35. Penaja, Pedja, Kelui,

36. Wanja, Meremot, Eljasib,

37. Matanja, Matnai, ja Jaasaw,

38. Ja Pani, ja Pinnui, Simeil,

39. Ja Selemja, ja Natan, ja
Adaja,

40. Maknadbai, Sasai, Sarai,

41. Asarel, ja Selemja, Semarja,

42. Sallum, Amarja, Josep.

43. Nebo poegadest, Jeiel,

Mattitja, Sabad, Sebina,

Jaddaw, ja Joel, Penaja.

44. Keik need ollid woõra Ma
naesed wötnud, ja monnel ollid
naesed, kennega nemmad lapsi
sanud.

Esra Ramato Ots.

Neemia Ramat.

1. Peatük.

*Neemia on kurb ja teeb palwet
Israeli laste eest.*

1. NEemia Akalja poia sündinud
asjad. Ja se sündis Kislewi kuul
kahhekümnemal aastal, et ma
ollin Susanis kunninglikkus
koias.

2. Siis tuli Anani üks minno wendadest, temma ja muud mehhed Juda-maalt; ja ma küssisin neilt nende Judide pärrast, mis ärra peäsnud, kes wangidest jällejänud, ja Jerusalemma pärrast.

3. Ja nemmad ütlesid mulle: need jällejänud, kes wangidest jällejänud, on seäl Juda- rikis sures õnnetusses ja teotusses, ja Jerusalemma mürid on alles lõhki ja ta wärrawad tullega ärrapölletud.

4. Ja se sündis, kui ma need sannad kuulsin, istusin ma mahha ja nutsin ja leinasin mitto päwa, ja olin paastumas ja pallumas taewa Jummal ees.

5. Ja ma ütlesin: Oh Jehowa taewa Jummal, suur Jummal ja kes kartusse wäärt, kes peab seädust ja heldust neile, kes tedda armastawad ja temma kässud piddawad.

6. Olgo, pallun ma, so körw tähhele pannemas ja so silmad lahti om~a sullase palwe kuulda, mis ma nüüd ööd ja päwad sinno ees Israeli laste so sullaste pärrast pallun, ja tunnistan ülles Israeli laste

pattud, mis meie so wasto olleme teinud; minnagi ja mo issa suggu olleme patto teinud.

7. Meie olleme wägga pahhaste teinud so wasto, ep olle mitte neid käskusid ja seädmissi ja kohtoseädussi piddanud, mis sa Mosest omma sullast olled käsknud.

8. Ma pallun, tulleta ennese mele se sanna, mis sa Mosest omma sullast olled käsknud ja üttelnud: Kui teie wallatust tete, siis pillan minna teid laiale mitme rahwa sekka.

9. Agga kui teie mo pole pörate ja mo kässud peate ja nende järrele tete: kui teie olleksite ka taewa otsa ärralükkatud, siis tahhan ma neid seält kogguda ja neid siñna paika wia, mis ma ollen ärrawallitsend, et ma pannin omma nimmi senna ellama.

10. Ja need on so sullased ja so rahwas, kedda sa olled omma sure rammoga ja om~a wäggewa käega lunnastanud.

11. Oh ISsand! olgo so körw, pallun ma, tähhele pannemas omma sullase palwe ja omma sullaste palwe, kes heal meel sinno nimme kartwad, ja lasse

tänna, pallun ma, omma
sullase nou hästi korda miñna,
ja anna temmale sesinnatse
mehhe ees, et ta temma peäle
hallastab; sest minna olin
kunninga keldri-sullaste
üllewataja.

2. Peatük.

*Neemia lähhäb Jerusalemma
kunninga loaga, ja seab keik
hästi siñna tarwis, mis weel olli
ehhitamist.*

1. Ja Nisani kuul,
kahhekümnemal kunninga
Artasasta aastal olli wina
temma ees, ja ma wötsin
sedda wina ja andsin kunninga
kätte; ja minna es olle ial kurb
olnud temma silma ees.

2. Siis ütles kuningas mulle:
Mikspärrast olled sa kurwa
näoga? ja sa polle ommeti
mitte haige; se ei olle muud
kui süddame kurbdus. Agga ma
kartsin üpres wägga,

3. Ja ütlesin kuningale:
Kuningas ellago iggaweste!
mikspärrast ei peaks ma mitte
ollema kurwa näoga? sest se
lin, kus mo wannematte

haudade asse, se on paljaks
tehtud ja ta wärrawad tullega
ärrapölletud.

4. Siis ütles kuningas mulle:
Mis sinna siis otsid? agga ma
pallusin taewa Jummalat,

5. Ja ütlesin kuningale: Kui se
kunninga melest hea, ja kui so
sullane sinno mele pärrast on,
et sa mind wöttaksid Juda-
male läkkitada, senna liñna,
kus mo wannematte hauad
sees; siis woin ma sedda
üllesehhitada.

6. Ja kuningas ja kunninga-
emmand, kes temma kõrwas
istus, ütles mulle: Kui palju
aega wöttab so tee-käiminne,
ja millal tulled sa taggasi? ja
se olli kunninga mele pärrast,
ja ta läkkitas mind, ja ma
nimmetasin temmale märatud
aega.

7. Ja ma ütlesin kuningale:
Kui se hea on kunninga
melest, siis andko nemmad
mulle ramatud nende
Mawallitsejate kätte, kes teile
pool Wratti jõe, et nem~ad
mind siñna üllessaatwad, kunni
ma Juda-male saan.

8. Ja ühhe ramato Asawi kätte,
kes kunninga metsa waht on,

et ta mulle puid annab selle sure koia wärrawatte katteks, mis Jum~ala koia tarwis ja liñna müri tarwis ja selle koia tarwis, kus ma pean sisse sama; ja kuningas andis mulle sedda mo Jum~ala käe läbbi, mis hea olli minno ülle.

9. Ja ma tullin Mawallitseja jure, kes teile pool jõe, ja andsin kunninga ramatud nende kätte; ja kuningas olli minnoga läkkitanud wäepealikkud ja rüütliid.

10. Kui Sanballat Oronimees ja Tobia kunninga tener Ammonimees sedda kuulsid: siis sai nende meel wägga pahhaks, et üks innime olli tulnud, head otsima Israeli lastele.

11. Ja ma sain Jerusalemma ja jäin senna kolm päwa.

12. Ja ma tousin öse ülles, minna ja monned mehhed minnoga, ja ma ei räkınd ei ühhelegi innimessele ülles, mis mo Jummal mo süddame sisse olli annud, Jerusalemmaga tehha; ja muud lojust ei olnud moga, kui agga se lojus, kelle selgas ma söitsin.

13. Ja ma läksin öse

orrowärrawast wälja lendwamao kaewo pole, ja sittawärrawa jure; ja ma waatsin Jerusalemma mürid ärra, mis alles lõhki ollid, ja ta wärrawad, mis tullega ärrapölletud.

14. Ja seält läksin ma kaewowärrawa pole ja kunninga tigi pole; agga mo lojuksel ep olnud maad minno al seält möda miñna.

15. Ja nenda läksin ma öse jõe äre ülles ja waatsin müri ärra, ja tullin jälle orrowärrawast sisse, ja nenda sain ma taggasi.

16. Ja üllemad ei teädnud mitte, kuhho ma läksin ja mis minna teggin; sest minna es olle täñnini sedda üllesräkınd ei Judidele egga preestridele, ei suurtsuggu rahwale egga üllemattele, egga mu rahwale, kes tööd teggi.

17. Siis ütlesin ma neile: Teie näte sedda õnnetust, kus meie sees olleme, et Jerusalem on paljaks tehtud, ja ta wärrawad tullega ärrapölletud: läkki ja ehhitagem Jerusalemma müri, et meie ennam ei jä teotud.

18. Ja ma rääksin neile ülles

omma Jummal kät, mis hea olli mo wasto, ja kunninga kõnned ka, mis ta mulle olli ütelnud; ja nemmad ütlesid: Wötkem ette ja ehhitagem müri ülles; ja nemmad kinnitasid ommad käed senna hea tarwis.

19. Kui Sanballat Oronimees ja Tobia kunninga tener Ammonimees ja Kesem Arabiamees sedda kuulsid, siis hirwitasid nemmad meid ja ei pannud meid mikski ja ütlesid: Mis assi se on, mis teie tete? kas teie tahhate kunninga wasto panna?

20. Agga minna wastasin neile ja ütlesin neile: Kül temma, se taewa Jummal sadab meie asjad korda: sest meie temma sullased wottame kätte ja ehhitame müri ülles: agga teil polle jaggo egga öigust egga mällestust Jerusalemmas.

3. Peatük.

Mürid ja wärrawad woetakse ette üllesehhitada.

1. Siis wöttis üllempreester Eljasid kätte ja temma wennad need preestrid, ja ehhtasid

ülles lambawärrawa; nemmad pühhtsesid sedda ja pannid temma wärrawad ette, ja pühhtsesid sedda müri Mea tornist sadik, Ananeli tornist sadik.

2. Ja temma körwas ehhtasid Jeriko liña mehhed, ka ehhtas ta körwas Sakkur Imri poeg.

3. Ja kellowärrawa ehhtasid Senaa-mehhed; nemmad teggid kattet siña peäle ja pannid ta wärrawad ette, ta lukkud ja temma pomid.

4. Je nende körwas kohhendas Meremot Kotsi poia Urija poeg, ja nende körwas kohhendas Mesullan, Mesesabeli poia Perekja poeg; ja nende körwas kohhendas Sadok Paana poeg.

5. Ja nende körwas kohhendasid Tekoa-mehhed: agga nende suresuggused ei annud mitte omma kaela omma Issandatte tenistusse alla.

6. Ja wanna wärrawa kohhendasid Pasea poeg Jojada, ja Mesullam Pesodja poeg; nemmad teggid kattet siña peäle, ja pannid ta wärrawad ette ja ta lukkud ja

temma pomid.

7. Ja nende kõrwas kohhendas Melatja Kibeonimees, ja Jadon Meronotimees, Kibeoni- ja Mitspa-mehhed, Mawallitseja kohtokoiasd sadik, kes siin pool jõe olli.

8. Temma kõrwas kohhendas Usiel Arraja poeg, üks neist kullaseppadest, ja temma kõrwas kohhendas Ananja üks neist Apteekridest; sest waenlased ollid Jerusalemma terweks jätnud laiasd mürist sadik.

9. Ja nende kõrwas kohhendas Rewaja Hori poeg, kes üllem olli pole Jerusalemma rigi ülle.

10. Ja nende kõrwas kohhendas Jedaja Arumawi poeg, ja se olli tem~a koia wasto; ja tem~a kõrwas kohhendas Attus Asabneja poeg.

11. Teist ossa kohhendas Malkia Arimi poeg ja Assub Pahatmoabi poeg, ja ka sedda petsahjo torni.

12. Ja temma kõrwas kohhendas Sallum Alloesi poeg, kes üllem olli Jerusalemma teise pole rigi ülle, temma ja temma tütred.

13. Orrowärrawa kohhendas Anun ja Sanoa-rahwas; nemmad ehhtasid sedda ülles ja pannid ta wärrawad ette, temma lukkud ja ta pomid, ja ka tuhhat künart müri sittawärrawast sadik.

14. Ja sittawärrawa kohhendas Malkia Rekabi poeg, Petkaremi rigi üllem; ta ehhtas sedda ja panni ta wärrawad ette, ta lukkud ja temma pomid.

15. Ja kaewowärrawa kohhendas Sallun Kollose poeg, Mitspa rigi üllem; temma ehhtas sedda ja kattis sedda ja panni ta wärrawad ette, temma lukkud ja ta pomid; ja ka Siloa tigi müri kunninga aia jures ja treppidest sadik, mis Taweti liñnast allalähhäwad.

16. Temma järrele kohhendas Neemia Asbuki poeg, kes üllem olli Petsuri pole rigi ülle, Taweti haudade kohta, ja sest tehtud tigist sadik ja wäggewatte honest sadik.

17. Tem~a järrele kohhendasid Lewitid, Reum Pani poeg; temma kõrwas kohhendas Asabja, kes üllem olli Keila pole rigi ülle, omma rigi ossa järrele.

18. Temma järrele kohhendasid nende wennad, Pawwai Enadadi poeg, kes üllem olli Keila teise pole rigi ülle.

19. Ja temma körwas kohhendas Eser Jesua poeg, Mitspa üllem, sedda teist ossa senna wasto, kust söariistade torni üllesminnakse, seäl nurkas.

20. Tem~a järrele kohhendas sure holega Sabbai poeg Paruk sedda teist ossa, sest nurgast Eljasibi üllema preestri koia uksest sadik.

21. Temma järrele kohhendas Meremot Kotsi poia Uria poeg teist ossa Eljasibi koia uksest ja Eljasibi koia otsast sadik.

22. Ja temma järrele kohhendasid need preestrid, kes laggeda Ma mehhed.

23. Nende järrele kohhendas Penjamin ja Assub enneste koia kohhal; nende järrele kohhendas Ananja poia Maaseja poeg Asarja omma koia körwa.

24. Temma järrele kohhendas Pinnui Enadadi poeg sedda teist ossa Asarja koiast, nurgast sadik ja nurga otsast sadik.

25. Palal Usai poeg kohhendas selle nurga ja se torni kohhale, mis kunninga üllemast koiast wälja käib, mis wahhi oue körwas olli ; temma järrele Pedaja Parosi poeg.

26. Ja Retinid ellasid mäekinkus hom~iko poolt wewärrawa kohhast sadik, ja kus se torn on, mis seält wäljakäib.

27. Temma järrele kohhendasid teist ossa Tekoa-rahwas, se sure torni kohhalt, mis seält wäljakäib mäekingo mürist sadik.

28. Hooste wärrawast kohhendasid preestrid, iggaüks omma koia kohhal.

29. Pärrast sedda kohhendas Sadok Immeri poeg omma koia kohhal; ja temma järrele kohhendas Sekanja poeg Semaja, kes hom~ikowärrawa hoidja olli.

30. Temma järrele kohhendas Ananja Selemja poeg ja Salawi poeg Anun se kues, sedda teist ossa: temma järrele kohhendas Mesullam Perekja poeg omma kambri kohhal.

31. Temma järrele kohhendas Malkia üks kullaseppa poeg,

Netinide ja kaupmeeste koiast sadik, kohto wärrawa kohhal seält sadik, kust minnakse nurga-otsa pole.

32. Ja seäl wahhel, kust minnakse nurga-otsa pole lambawärrawa jure, kohhendasid kullaseppad ja kaupmehhed.

33. Ja se sündis, kui Sanballat kulis, et meie müri ehhitasime, siis süttis temma wihha põllema, ja ta meel sai wägga pahhaks ja hirwitas need Judid.

34. Ja ta räkis omma wendade ja Samaria wäe ette ja ütles: Mis need wäetimid Judid tewad? kas se neile nenda peaks jäma? kas nemmad peaksid sama ohwerdama? kas sedda ühhel päwal peaksid lõppetama? kas peaksid nemmad need kiwwid kölbawaks teggema, mis põrmo hunnikkutte al; sest need on ärrapõllend.

35. Ja Tobia se Ammonimees olli temma jures ja ütles: Peaks agga rebbane senna peäle minnema, mis nemmad üllesehhitawad, siis kissuks ta tükka nende kiwwi müri mahha.

36. Oh meie Jummal, kule et

meid wägga laidetakse, ja maksa nende laimaminne nende kätte, ja panne neid risutawaks wangi-male.

37. Ja ärra katta nende üllekohhut kinni, ja ärra lasse mitte ärrakustuda nende patto, mis so palle ees: sest nemmad on sind ärritanud nende ees, kes on liñna ehhitamas.

38. Agga meie ehhitasime müri, ja keik se müür sai polest sadik kinni, ja rahwas sai süddant tööd teha.

4. Peatük.

Neemia kiusatakse omma tö jures, ja saab woimust.

1. Ja se sündis, kui Sanballat ja Tobia ja Arabia-mehhed ja Ammoni- ja Asdodi-mehhed kuulsid, et Jerusalemma müri tö olli korda sanud, et need kohhad, mis tükka mahhakistud, hakkand kinnisama: siis süttis nende wihha wägga põllema.

2. Ja nem~ad piddasid keik ühtlase sallaja kurja nou, et nemmad piddid tulles Jerusalem~a wasto söddima ja

temmale tülli teggema.

3. Agga meie pallusime omma Jummalat, ja pannime nende wasto wahhimehhed ööd ja päwad nende pärralt.

4. Ja Juda-rahwas ütles: Kandjatte rammo on nödraks läinud, sest sedda põrmo on palju, et meie ei woi sedda müri ehhitada.

5. Agga meie waenlased mötlesid: Nemmad ei pea mitte teädma egga näggema, ennego meie nende sekka same, ja neid ärratappame ja sadame, et se tö mahhajäab.

6. Ja se sündis, kui Judid, kes nende jures ellasid, tullid ja meile kül kümme korda ütlesid keikist paikust, kust nemmad meie, meie jure tullid.

7. Siis pannin ma mehhi nende allamatte paikade peäle müri tahha kuiwa kohtade peäle, sest ma pannin rahwast senna seisma nende sugguwössasid möda, nende moökadega, nende pikidega ja nende ammudega.

8. Ja ma waatsin ja wötsin kätte, ja ütlesin suurtsuggu rahwa wasto ja üllematte wasto ja mu rahwa wasto: Ärge

kartke nende eest, möttelge se sure ISSanda peäle, kes kartusse wäärt, ja söddige omma wendade, om~a poegade ja om~a tüttarte, omma naeste ja omma koddade eest.

9. Ja se sündis, kui meie waenlased said kuulda, et se meile olli teäda sanud, siis teggi Jummal nende nou tühjaks, ja meie läksime keik jälle müri kallale, iggaüks omma töle.

10. Ja sest päwast sündis, et mo poled nored mehhed ollid tööd teggemas, ja poled neist piddasid ni hästi pigid, kui ka ammud ja raudrided; ja würstid ollid keige se Juda suggu tagga.

11. Kes müri üllesehhitasid ja kes koorma kandsid, kes koorma peäle pannid: omma teise käega teggid nemmad tööd, ja teisega piddasid nemmad wisk-odda.

12. Ja neil, kes ehhtasid, olli iggalühhel omma moök omma wööl, nenda ehhtasid nemmad; ja se, kes passunat puhhus, olli minno jures.

13. Ja ma ütlesin suurtsuggu

rahwa wasto ja üllematte wasto ja mu rahwa wasto: Sedda tööd on palju ja lai, ja meie olleme laial ühhest ärra müri peäl, ja kaugel teine teisest ärra.

14. Senna paika, kus teie passuna heäle kulete, senna peate teie ennast meie jure kogguma: kül meie Jummal söddib meie eest.

15. Nenda ollime meie tö kallal, ja poled neist piddasid pigid sest aiast, kui koit wälja sai, kuñi tähhed hakkasid paistma.

16. Sel aial ütlesin minna ka rahwa wasto: Iggaüks peab omma sullasega Jerusalemma öseks jäma, et nemmad meie öse wahhiks ja päwal töle woiwad olla.

17. Ja ei minna egga mo wennad, ei mo sullased egga need wahhimehhed, kes mo tagga, ei meie wötnud enneste ridid mitte seljast; iggamehhel olli omma wisk-odda ja wet.

5. Peatük.

Hea seädminne kasso, ja naeste waewamisse pärrast.

1. Ja rahwa ja nende naeste kissendamine olli suur omma wendade nende Judide wasto.

2. Ja mõned ollid, kes ütlesid: Meid, meie poege ja meie tütrid on palju, sepärrast peame meie wilja toma, et meie same süa ja ellusse jäme.

3. Ja monned ollid, kes ütlesid: Meie pañeme om~ad põllud ja om~ad winamäed ja om~ad koiad pandiks, et meie wilja wöttame nälja pärrast.

4. Ja mõned ollid, kes ütlesid: Meie olleme rahha laenuks wötnud kuñinga kohtorahha tarwis omma põldude ja omma winamäggede peäle.

5. Ja nüüd on meie ihho nenda kui meie wendade ihho, meie poiad kui nende poiad; ja wata, meie sunnime ommad poiad ja ommad tütrede orjaks; jubba on ka monned meie tüttartest teiste alla sanud, ja ep olle joudo meie kä, ja meie põllud ja meie winamäed sawad teiste kätte.

6. Ja mo wihha süttis wägga põllema, kui ma nende kissendamist ja needsiñatsed sañad kuulsin.

7. Ja ma wötsin ommas

süddames nou piddada, ja riidlesin suurtsuggu rahwaga ja üllemattega, ja ütlesin neile: Kas teie wöttate kasso teine teise käest? ja ma seädsin nende wasto sure koggodusse.

8. Ja ütlesin neile: Meie olleme ommad wennad need Judid, mis pagganatte kätte ollid ärramüdud, lunnastand, nenda kui meil joud olli; ja teie tahhate ka ommad wennad ärramüa? kas nem~ad peawad eñast meie kätte ärramüma? agga nem~ad jäid wait ja ei leidnud wastust.

9. Ja ma ütlesin: Se ep olle mitte hea assi, mis teie tete; eks teie piddand meie Jummal kartusses käima, meie waenlaste nende pagganatte laimamisse pärrast?

10. Kas olleme minna, mo wennad ja mo sullased neile kasso peäle annud rahha ja wilja? et jätkem se kasso mahha.

11. Andke, pallun ma, neile weel tänna taggasi nende põllud, nende winamäed, nende öllipu-aiad ja nende koiad, ja ka saandes ossa sest rahhast ja wiljast, sest wärskest winast

ja öllist, mis teie ollete neile kasso peäle annud.

12. Siis ütlesid nemmad: Meie tahhame taggasi anda, ja meie ei tahha nende käest ühtegi küssida; meie tahhame tehha, nenda kui sa ütled: Agga ma hüüdsin preestrid ja pannin neid wanduma, et nemmad sedda sanna möda piddid teggema.

13. Ma puistasin ka omma kue ölma ja ütlesin: Nenda puistago Jummal iggaühhe, kes ei wötta sedda sanna kindlaste piddada, temma koiast ja temma werrewaewast ärra, ja nenda jägo ta ärrapuistatud ja tühjaks; ja keik se koggodus ütles: Amen! ja kiitsid Jehowat, ja rahwas teggi se sanna järrele.

14. Ka sest päwast, kui mind kästi Juda-ma ülle wallitseja olla, sest kahhekümnemast aastast teisest aastast sadik neljatkümmend kunninga Artasasta aial, se tulleb kaksteistküm~end aastat, ei olle minna egga mo wennad Mawallitseja mona sönud.

15. Agga need endised Mawallitsejad, kes enne mind

olnud, on raske makso rahwa peäle pannud ja wötnud leiwa- ja wina-mona nende käest, ilma need nellikümmend hõbbe-sekli; nende sullastel olli ka melewald olnud rahwa ülle: Agga minna polle mitte nenda teinud Jummal kartusse pärrast.

16. Ja ma ollen ka hakkand sesinnatse müri tööd kohhendama, meie ep olle ka ennesele põldo ostnud, ja keik mo sullased ollid seäl kous tö kallal.

17. Ja mo laudas ollid sömas Judid ja üllemid sadda ja wiisküm~end meest, ja need, kes meie jure tullid nende pagganatte seast, kes meie ümberkaudo.

18. Ja sedda, mis ühheks päwaks walmistati, olli härg, kuus ärrawallitsetud lammast, ja linnud, neid walmistati mulle ka, ja kümme päwa tagga keiksuggu wina kül: ei ma siiski püüdnud Mawallitseja mona, sest se tenistus sesinnatse rahwa peäl olli raske. 19. Mötle mo Jum~al mo heaks keige se pärrast, mis ma ollen selle rahwale teinud.

6. Peatük.

Waenlased kiusawad Neemiat ikka peäle.

1. Ja se sündis, kui Sanballat ja Tobia ja Kesem Arabiamees ja teised meie waenlased said kuulda, et ma olin müri ehhitanud, ja et ei jänud ennam raggo jälle siina sisse (et ma kül wärrawatte-uksed es olle weel mitte tännini wärrawa ette pannud.)

2. Siis läkkitas Sanballat ja Kesem mo jure, ja käksid öölda: Tulle, et meie ühtlase kokko same ühhe küllasse Ono orko: (agga nemmad mötlesid mulle kurja tehha.)

3. Agga minna läkkitasin Kässud nende jure ja ütlesin: Mul on suurt tööd teggemist, ja ma ei woi mitte allatulla; mikspärrast peab se tö jäma seisma, kui ma sedda mahhajättan ja teie jure allatullen?

4. Ja nem~ad läkkitasid sedda wisi nelli korda mo jure, ja ma wastasin neile sedda wisi.

5. Ja Sanballat läkkitas sedda wisi wiet korda om~a sullast

mo jure, ja lahti ramat olli ta käes.

6. Senna sisse olli kirjutud: pagganad on kuulda sanud, ja Rasmu ütleb: Sinna ja Judid mötlewad kunninga wasto panna, sepärrast ehhitad sinna müri, ja sinna tahhad neile kunningaks sada, nenda kui se jut käib.

7. Et sa ka prohwetid olled seädnud, et nemmad peawad sinnust Jerusalemmas kulutama ja ütlema: Ta on kunningas Juda-maal ! ja kunningas saab nüüd sedda kuulda sedda jutto möda; sepärrast tulle ja piddagem ühtlase nou.

8. Agga ma läkkitasin temma jure ja ütlesin: Polle se sedda jutto möda sündind, mis sinna rägid, sest sa olled neid ommast peast töstnud.

9. Sest nemmad keik tahtsid meile kartust tehha ja mötlesid: Kül nende käed jätwad sedda tööd mahha, et se ei sa tehtud; sepärrast oh Jummal! kinnita minno käed.

10. Ja minna tullin Meetabeli poia Telaja poia Semaja kotta (ja ta olli lukko tagga kambris) ja ta ütles mulle: Tulgem

kokko Jum~ala kotta kesket templi ja pangem templi ukсед lukko, sest nemmad tulleswad sind ärratapma, öiete öse tulleswad nemmad sind ärratapma.

11. Ja minna ütlesin: Peab nisuggune mees, kui minna ollen, pöggenema? ja kas on sesuggune, kui minna, kes wöttaks templi miñna, et ta ellusse jääks? ei ma lähhä senna.

12. Ja ma tundsin, ja wata, Jummal es olle tedda mitte läkkitanud: sest ta räkis sedda kül minno wasto kui prohwetisanna, agga Tobia ja Sanballat ollid tedda palkanud.

13. Sepärrast olli ta palkatud, et ma piddin kartma ja nenda teggema ja patto teggema, et nemmad woiksid kurja könne mo peäle tösta, et nemmad mind saaksid laimada.

14. Mötle, mo Jum~al, Tobia ja Sanballati peäle nendesinnaste temma teggude järrele, ja ka prohwetis Noadja peäle, kes naesterahwas, ja teiste prohwetide peäle, kes mulle tahtsid kartust tehha.

15. Nenda sai se müür walmis

wiendamal Eluli ku päwal kolmatkümmend, wiekümne ja kahhe päwaga.

16. Ja se sündis, kui keik meie waenlased sedda kuulsid, siis kartsid keik pagganad, kes meie ümberkaudo ollid, ja nende julgus lõppes wägga ärra: sest nemmad tundsid, et sesinnane töö olli meie Jummalast tehtud.

17. Neil päiwil kirjotasid ka suurtsuggu rahwas Juda soust palju ramatuid, mis Tobia kätte widi; ja mis Tobia käest tullid, said nende kätte.

18. Sest palju Juda-rahwa seast ollid temmale wandunud, sest ta olli Sekanja Ara poia wäimees, ja temma poeg Joanan olli Perekja poia Mesullami tütre naeseks wötnud.

19. Nemmad räkisid ka minno ette temma heateggemissed, agga minno kõnned wisid nemmad temma ette: siis läkkitas Tobia ramatuid, et ta mulle pididi kartust teggema.

7. Peatük.

Jerusalem~a liñna-rahwa

sugguwössade arro ja annid.

1. Ja se sündis, kui se müür sai üllesehhitud, siis pannin ma wärrawa ette, ja wärrawa-hoidjad ja lauljad ja Lewitid said seätud.

2. Ja ma andsin Ananile omma wennale ja Ananjale se kunninglikko koia üllemale Jerusalemma pärrast käsko, sest temma olli, nenda kui tössine mees peab ollema, ja kartis Jummalat ennam kui mitto muud.

3. Ja ma ütlesin neile: Jerusalemma wärrawaid ei pea lahti tehtama, ennego pääw pallawaste paistab, ja kui nemmad seäl seiswad, peab wärrawaid lukko pandama, siis piddage neid kinni, ja pange wahhid Jerusalemma rahwa seast, iggamees omma wahhi peäle ja iggamees omma koia kohta.

4. Ja lin olli keikkipididi lai ja suur, agga pissut rahwast seäl sees, ja koiad ep olnud üllesehhitud.

5. Ja mo Jummal andis mo süddamesse, et ma koggusin need suurtsuggu rahwast ja

üllemad ja muud rahwast, et
ma nende sugguwõssa piddin
üllesarwama; ja ma leidsin
ühhe sugguwõssa

üllesarwamisse ramato neist,
kes ollid essimest korda
üllestulnud, ja leidsin senna
sisse kirjutud:

6. Need ollid sellesinnatse rigi
mehhed, kes wangist on
üllestulnud neist, kes wangi
widud, kedda Pabeli kuningas
Nebukadnetsar olli wangi
winud, ja kes Jerusalemma ja
Juda-male taggasi tulnud
iggamees omma liina.

7. Kes ollid tulnud
Serubbabeliga, Jesuo, Neemia,
Asarja, Raamja, Naamani,
Mordekai, Pilsan, Misperat,
Pigwai, Neum, Paana; se on
Israeli meeste arro.

8. Parosi lapsi olli kakstuhhat
ükssadda ja kaks
kahheksatkümmend.

9. Sewatja lapsi, kolmsadda ja
kaks kahheksatkümmend.

10. Ara lapsi, kuussadda ja
kaks kuetküm~end.

11. Pahatmoabi lapsi, Jesua ja
Joabi lastest, kakstuhhat
kahheksasadda ja
kahheksateistkümmend.

12. Elami lapsi, tuhhat,
kakssadda ja nellikuetkümmend.

13. Sattu lapsi, kahheksasadda
ja wiis wietkümmend.

14. Sakkai lapsi, seitsesadda ja
kuusküm~end.

15. Pinnui lapsi, kuussadda ja
kahheksa wietkümmend.

16. Pebai lapsi, kuussadda ja
kahheksa kolmatkümmend.

17. Asgadi lapsi, kakstuhhat,
kolmsadda ja kaks
kolmatkümmend.

18. Adonikami lapsi, kuussadda
ja seitse seitsmetkümmend.

19. Pigwai lapsi, kakstuhhat ja
seitse seitsmetkümmend.

20. Adini lapsi, kuussadda ja
wiis kuetkümmend.

21. Ateri lapsi, Iskiast
ühheksakümmend ja kahheksa.

22. Asumi lapsi, kolmsadda ja
kahheksa kolmatkümmend.

23. Petsai lapsi, kolmsadda ja
nelli kolmatkümmend.

24. Ariwi lapsi, sadda ja
kaksteistkümmend.

25. Kibeoni liina mehhi,
ühheksaküm~end ja wiis.

26. Petlemma ja Netowa mehhi,
sadda ja kahheksa
ühheksatkümmend.

27. Anatoti mehhi, sadda ja

kahheksa kolmatkümmand.

28. Petasmaweti mehhi, kaks wietkümmand.

29. Kirjatjearimi, Kewira ja Peeroti mehhi, seitsesadda ja kolm wietkümmand.

30. Rama ja Raba mehhi, kuussadda ja üks kolmatkümmand.

31. Mikmasi mehhi, sadda ja kaks kolmatkümmand.

32. Peteli ja Ai mehhi, sadda ja kolm kolmatkümmand.

33. Se teise Nebo mehhi, kaks kuetkümmand.

34. Se teise Elami lapsi, tuhhat kakssadda ja nelli kuetkümmand.

35. Arimi lapsi, kolmsadda ja kakskümmand.

36. Jeriko liña mehhi, kolmsadda ja wiis wietkümmand.

37. Lodi, Adidi ja Ono mehhi, seitsesadda ja üks kolmatkümmand.

38. Senaa mehhi, kolmtuhhat ühheksasadda ja kolmkümmand.

39. Preestrid olli: Jedaja lapsi, Jesua soust, ühheksasadda ja kolm kahheksatkümmand.

40. Immeri lapsi, tuhhat ja kaks

kuetkümmand.

41. Passuri lapsi, tuhhat kakssadda ja seitse wietkümmand.

42. Arimi lapsi, tuhhat ja seitseteistkümmand.

43. Lewitid ollid: Jesua lapsi, Kadmielist, Odawa lastest, nelli kahheksatkümmand.

44. Lauljad ollid: Asawi lapsi, sadda ja kahheksa wietkümmand.

45. Wärrawa-hoidjad Sallumi lapsi, Ateri lapsi, Talmoni lapsi, Akkubi lapsi, Atita lapsi, Sobai lapsi, olli sadda ja kahheksa neljatkümmand.

46. Netinid ollid: Sia lapsed, Asuwa lapsed, Tabbaoiti lapsed,

47. Kerosi lapsed, Sia lapsed, Padoni lapsed,

48. Lebana lapsed, Agaba lapsed, Salmai lapsed,

49. Anani lapsed, Kiddeli lapsed, Kahhari lapsed,

50. Reaja lapsed, Retsini lapsed, Nekoda lapsed,

51. Kassami lapsed, Usa lapsed, Pasea lapsed,

52. Pesai lapsed, Meunimi lapsed, Newusimi lapsed,

53. Pakbuki lapsed, Akuwa lapsed, Arruri lapsed,

54. Patsliti lapsed, Mehida lapsed, Arsa lapsed,
 55. Parkosi lapsed, Sisera lapsed, Tama lapsed,
 56. Netsia lapsed, Atiwa lapsed;
 57. Salomoni sullaste lapsed, ollid Sotai lapsed, Sowereti lapsed, Perida lapsed,
 58. Jaala lapsed, Tarkoni lapsed, Kiddeli lapsed,
 59. Sewatja lapsed, Attili lapsed, Pokeret Sebaimi lapsed, Amoni lapsed.
 60. Keik Netinid ja Salomoni sullaste lapsi, olli kolmsadda ühheksakümmend ja kaks.
 61. Ja need, kes Telmalast, Tellarsast ollid üllestulnud, Kerub, Addon ja Immer, ja nemmad ei woind mitte omma wannematte suggu egga nende sugguwössä üllesnäidata, kas nemmad piddid Israeli seast ollema.
 62. Telaja lapsi, Tobia lapsi, Nekoda lapsi, olli kuussadda ja kaks wietkümmend.
 63. Ja Preestridest ollid Obaja lapsed, Kotsi lapsed, Parsillai lapsed, kes olli naese wötnud Parsillai Kileadimehhe tüttartest, ja nimmetas ennast nende

nimme järrele.
 64. Need otsisid omma kirja, et nemmad omma sugguwössä piddid üllesarwama, agga sedda ei leitud mitte: sepärrast said nem~ad preestri-ammetist kui rojased lahti.
 65. Ja Mawallitseja ütles neile, et nemmad ei piddand mitte sest keigepühhamast ohwrist söma, ennego saaks üks üllem preester seisma Urimi ja Tumimiga.
 66. Keik sedda koggodust ühte olli kaks wietkümmend tuhat kolmsadda ja kuuskümmend:
 67. Issi nende sullased ja nende ümmardajad, neid olli seitsetuhhat kolmsadda ja seitse neljatkümmend, ja neid olli kakssadda ja wiis wietkümmend laulomeest ja lauolonaest. Nende hobbosid olli seitse sadada ja kuus neljatkümmend: nende hobboeslid kakssadda ja wiis wietkümmend.
 68. Kamelid nellisadda ja wiis neljatkümmend; eeslid kuustuhhat seitse sadada ja kakskümmend.
 69. Ja monned wannematte peameeste seast andsid senna

tö tarwis: Mawallitseja andis warraks tuhhat kuld-tarkemonit, wiiskümmend pekki, wiissadda ja kolmkümmend preestride kube.

70. Ja monned wannematte peameeste seast andsid selle tö warraks kakskümmend tuhhat kuld-tarkemonit, ja höbbedat olli kakstuhhat ja kakssadda naela.

71. Ja mis need teised rahwas andsid, olli kakskümmend tuhhat kuld-tarkemonit ja höbbedat kakstuhhat naela, ja kuuskümmend ja seitse preestride kube.

72. Ja preestrid ja Lewitid ja wärrawa-hoidjad ja lauljad ja mu rahwas ja Netinid ja keik Israel ellasid omma liñnade sees; ja kui seitsmes ku liggi sai, jubba siis ollid Israeli lapsed omma liñnade sees.

8. Peatük.

Esra ja Neemia kulutawad kässo- ja armo-öppetust.

1. Ja keik se rahwas tuli kokko kui üks mees siñna turro peäle, mis weewärrawa ees, ja

ütlesid kirjatundia Esrale, et ta piddi toma Mosesse kässoöppetusse ramato, mis Jehowa Israelit olli käsknud.

2. Ja preester Esra tõi sedda kässoöppetust koggodusse ette, nihästi meeste kui naeste ette, ja iggaühhe ette, kes moistis kuulda, essimessel seitsme ku päwal.

3. Ja ta lugges seält seest se turro ees, mis wewärrawa ees on, kui walge sai polest päwast sadik, meeste ja naeste ja nende ette, kes moistsid; ja keige rahwa körwad ollid tähhele pannemas kässoöppetusse ramato.

4. Ja kirjatundia Esra seisis ühhe pu kansli peäl, mis seks olli ehhitud, ja temma körwas seisis Mattitja ja Sema, ja Anaja, ja Uria, ja Ilkia, ja Maaseja ta parremal polel; ja temma pahhemal polel Pedaja, ja Misael, ja Malkia, ja Asum, ja Asbaddana, Sekarja, Mesullam.

5. Ja Esra wöttis ramato keige rahwa silma ees lahti, sest ta seisis kõrgemal kui keik rahwas; ja kui ta sedda lahti wöttis, seisis keik rahwas püsti.

6. Ja Esra Kitis Jehowat sedda suurt Jummalat; ja keik rahwas wastasid, ommad käed üllestöstes: Amen, Amen! ja nötkutasid pead ja kummardasid silmili mahha Jehowa ette.

7. Ja Jesua ja Pani ja Serebja, Jamin, Akkub, Sabtai, Odia, Maaseja, Kelita, Asarja, Josabad, Anan, Pelaja ja Lewitid õppetasi rahwast kassoõppetust, ja rahwas seisis paigal.

8. Ja nemmad luggesid ramato seest Jummal kasso-õppetust selgeste, ja selletasid sedda ärra, et nemmad moistsid, mis loeti.

9. Ja Neemia, sesamma kes mawallitseja, ütles, ja preester Esra se kirjatundia ja Lewitid, kes rahwast õppetasi, ütlesid keige rahwale: Sesinnane pääw on pühha Jehowale teie Jummalale; ärge leinage ja ärge nutke; sest keik rahwas nutsid, kui nemmad kassoõppetusse sannad kuulsid.

10. Ja temma ütles neile: Minge, söge sedda, mis raswane, ja joge maggusat jomaaega ja läkkitage ossa

sellele, kennele ep olle ühtegi walmistud: sest se pääw on meie Issandale pühha; ja ärge olgo teie meel haige, sest se rööm Jehowa pärrast on teie rammo.

11. Ja Lewitid käksid keik rahwast wait olla ja ütlesid: Olge wait, sest se pääw on pühha, ja ärge olgo teie meel haige.

12. Ja keik rahwas läks söma ja joma, ja läkkitasid ossa teistele ja piddasid suurt römo: sest nemmad moistsid need sannad, mis neile ollid teada antud.

13. Ja teisel päwal tullid jälle keige rahwa wannematte peamehhed kokko, preestrid ja Lewitid kirjatundia Esra jure, et nemmad piddid kassoõppetusse sannad tähhele pannema.

14. Ja nemmad leidsid kassoõppetusse seest ülleskirjotud, mis Jehowa Mosesse läbbi olli käsknud, et Israeli lapsed piddid seitsmel kuul pühhade aeges lehtmaiade sees ellama;

15. Ja et nemmad piddid kulutama ja sanna läkkitama keik nende liñnade sisse ja

Jerusalemma, ja ütlema: Minge wälja mäggede peäle, ja toge öllipu lehtä ja waikopu okse ja mirtipu lehtä ja palmipute lehtä ja kahherid pude okse, et teie tete lehtmaiad, nenda kui kirjutud on.

16. Ja rahwas läksid wälja ja töid, ja teggid ennestele lehtmaiad iggaüks omma kattukse peäle, ja omma oue ja Jummalä koia oue, ja wee-wärrawa turro peäle ja Ewraimi wärrawa turro peäle.

17. Ja keik se koggodus, mis wangist olli taggasi tulnud, teggid lehtmaiad ja ellasid lehtmaiade sees, sest Josua Nuni poia aiast tännapawani es olle Israeli lapsed nenda teinud; ja neil olli wägga suur rööm.

18. Ja Jummalä kassoöppetusse ramatust loeti igga päwa, essimessest päwast wiimsest päwast sadik; ja nemmad piddasid Pühha seitse päwa, ja kahheksamal päwal olli lõppetusse-pääw seätud wisi järrele.

9. Peatük.

Judide pattupöörmisse- ja paasto-pääw.

1. Ja sellesinnatse ku neljandamal päwal kolmatküm~end koggusid Israeli lapsed paastuma ja kottirided selgas, ja nende Pea peäl olli mulda.

2. Ja Israeli lapsed lahhutasid ennast keige woöra Ma rahwa laste seast, ja nemmad seisid ja tunnistasid ommad pattud ülles ja omma wannematte üllekohhut.

3. Ja nemmad jäid omma paika seisma, ja luggesid Jehowa omma Jummalä kassoöppetusse ramatust kolm tundi, ja kolm tundi tunnistasid nemmad pattud ülles, ja kummardasid Jehowat omma Jummalat.

4. Ja Jesua ja Pani, Kadmiel, Sebanja, Punni, Serebja, Pani, Kenani läksid ülles Lewitide kõrge asseme peäle, ja kissendasid sure heälega Jehowa omma Jummalä pole.

5. Ja Lewitid Jesua, ja Kadmiel, Pani, Asabneja, Serebja, Odia,

Sebanja, Petaja ütlesid: Touske ülles, kiitke Jehowat omma Jummalat iggaweste iggawesseks aiaks! ja keik kiitko sinno au nimme, mis üllem on kui se keige surem kitus.

6. Sinna olled sesamma Jehowa, sa üksi; sinna olled teinud taewast, taewaste taewad ja keik nende wägge, Ma ja keik, mis seäl peäl, merred ja keik, mis nende sees, ja sinna pead ka need keik ellus, ja taewa wäed kummardawad sind.

7. Sinna olled sesamma Jehowa, se Jummal, kes sa Abrami olled ärrawallitsenud ja tedda Urist Kaldea-rahwa liñnast wäljatonud, ja temmale nimme pannud α Abraam.

8. Ja sa leidsid temma süddant so eest tru ollemast, ja teggid temmaga seädusse, et sa Kanaanide, Ittide, Emoride, ja Perisside, ja Jebuside, ja Kirgaside maad piddid andma, jah! temma suggule andma, ja olled ommad sannad töeks teinud, sest sa olled öige.

9. Ja sa näggid meie

wannematte willetsust Egiptusses ja kuulsid nende kissendamist kõrkiatte merre äres.

10. Ja sa teggid immetähtä ja immeteggusid Warao ja keige ta sullaste ja keige temma Ma rahwa wasto; sest sa teädsid, et nemmad uhked ollid nende wasto: ja olled ennesele nimme teinud, nenda kui tännapä on.

11. Sest sa olled merd nende ees lõhki lõnud, ja nemmad läksid kesk merrest läbbi kuiwa peäl, ja nende tagga aiajad olled sa süggawamatte kohtade sisse wiskanud, otsekui kiwwi kange wola wee sisse.

12. Ja pilwe-sambaga saatsid sa neid päwa aial, ja tullesambaga öse, et sa neile piddid walget teggema se te peäl, mis nemmad piddid käima.

13. Ja Sinai mäe peäle tullid sa mahha, ja räkisid nendega taewast, ja andsid neile öiged kohtoseädussed ja tössised kassoöppetussed, head seädmised ja kässud.

14. Ja omma pühha hingamisse-päwa andsid sa neile teäda, ja andsid neile

kässud ja seädmissed ja kassoõppetust omma sullase Mosesse läbbi.

15. Ja taewast andsid sa neile nende nälja pärrast leiba, ja kaljust õ saatsid sa neile wet wälja nende janno pärrast, ja ütlesid neile, et nemmad piddid tullesse se Ma pärrima, mis pärrast sa olled omma kät wandudes üllestöstnud, et sa neile sedda piddid andma.

16. Ja nemmad ja meie wannemad ollid uhked, ja läksid kange-kaelseks ja ei kuulnud mitte so käskusid.

17. Ja nemmad törkusid kuuldes ja ei tulletand sinno immelikkuid asjo mitte mele, mis sa neile teinud, ja nemmad läksid kangekaelseks, ja ommas wastopannemisses töstsid nemmad ennesele pealikko, et nemmad piddid taggasi minnema omma orja-pölwe: agga sinna olled Jummal kes palju andeks annab, üks armolinne ja hallastaja, pitka melega ja rikkas heldussest, ja ei jätnud neid mitte mahha.

18. Ja et nemmad kül ennestele ühhe wallatud wassika teggid, ja ütlesid: Se

on sinno Jummal, kes sind Egiptussest on üllestonud; ja teggid sured laimamissed:

19. Et sinna siiski ei jätnud neid körbe mahha omma sure hallastusse pärrast: pilwe-sammas ei lahkund neist mitte ärra päwa aial, neid tee peäle juhhatamast, egga tullesse sammas öse, neile walget teggemast seäl tee peäl, mis nem~ad käisid.

20. Ja sa andsid neile omma hea waimo neid targaks tehha, ja omma manna ei keelnud sa neid mitte sömast, ja wet andsid sa neile nende janno tarwis.

21. Ja nellikümmend aastat toitsid sa neid körbes, neil polnud pudo ei ühhestki asjast: nende rided ei saand wannaks, egga nende jallad paisend.

22. Ja sa andsid nende kätte kunningrigid ja palju rahwast, ja jaggasid neile keik Ma nurgad ärra, et nemmad Sihoni maad ja Esboni kunninga maad ja Ogi Pasani kunninga maad pärrisid.

23. Ja nende lapsi andsid sa neile ni palju kui taewa tähhed, ja wisid neid siina male, kuhho

sa olled nende wannemad
käsknud tulla sedda pärrima.

24. Ja nende lapsed tullid ja
pärrisid sedda maad, ja sa
allandasid nende ees Kanaani-
rahvast, kes seäl maal ellasid,
ja andsid neid ärra nende
kätte, ja nende kuñingad ja
selle Ma rahvast, et nemmad
piddid nendega teggema
ennese mele järrele.

25. Ja nemmad said tuggewad
liñnad kätte ja wäggewat maad,
ja pärrisid koiad, mis ollid täis
keiksuggust head, wäljaraiutud
kaewud, winamäed ja öllipu-
aiad ja wiljalissed puud ja neid
paljo; ja nemmad söid ja
nende köht sai täis, ja said
lihhawateks ja ellasid ellaste so
sure headuste läbbi.

26. Ja nemmad teggid wasto
oksa ja pannid sinno wasto, ja
wiskasid sinno kassoöppetust
omma selja tahha, ja tapsid so
prohwetid, kes neid kowwaste
maenitsesid, et nemmad sinno
pole neid piddid pöörma: agga
nemmad teggid paljo so
teotamisseks.

27. Sepärrast andsid sa neid
nende waenlaste kätte, kes
neile kitsast kätte teggid, ja sel

aial, kui neil kitsas kä,
kissendasid nemmad sinno
pole, ja sa kuulsid taewast, ja
andsid neile omma wägga sure
hallastusse pärrast
ärrapeästjad, ja need peästsid
neid ärra nende waenlaste
käest.

28. Ja kui nemmad said
hingada, siis wötsid nemmad
jälle kurja tehha sinno ees, ja
sa jätsid neid nende waenlaste
kätte, et nemmad nende ülle
said wallitseda; ja nemmad
kissendasid jälle so pole, ja
sinna kuulsid taewast ja
peästsid neid ärra om~a
hallastusse pärrast mitmel aial.

29. Ja sa maenitsesid neid
kowwaste, et sa neid piddid
pöörma omma kassoöppetusse
pole: agga nemmad ollid uhked
ja ei kuulnud mitte so käsko,
ja so kohtoseäduste wasto
teggid nemmad patto, kui
innimenne neid peab, siis ellab
ta nende läbbi: ja ommad
Ollad wötsid nemmad alt ärra,
ja läksid kangekaelseks ja ei
kuulnud mitte.

30. Ja sa kannatasid nendega
mitto aastat, ja maenitsesid
neid kowwaste omma Waimoga

omma prohwetide läbbi: agga nemmad ei wötnud mitte kuulda, sepärrast andsid sa neid teiste made rahwa kätte.

31. Agga omma wägga sure hallastusse pärrast ei teind sa otsa peäle egga jätnud neid mahha: sest sa olled üks armolinne ja hallastaja Jummal.

32. Ja nüüd meie Jummal, sinna suur wäggew Jummal ja kes kartusse wäärt, kes seädust ja heldust peab, ärgo olgo sinno ees pissut keik se äppardus, mis meile on juhtund, meie kunningattele, meie würstidele ja meie preestridele ja meie prohwetidele ja meie wañemille ja keige so rahwale, Assuri kunningatte aiast täñapawani.

33. Agga sa olled öige keige se pärrast, mis meie peäle tulnud, sest sa olled teinud mis öigus, agga meie olleme öälaste teinud.

34. Ja meie kunningad, meie würstid, meie preestrid ja meie wannemad ep olle mitte so kässööppetust möda teinud, ja ei pannud tähhele sinno käskusid ja so tunnistussi, mis sa nende seas olled lasknud

tunnistada.

35. Ja nemmad ep olle sind mitte teninud ommas kunningrikis, egga so suurte hea annette sees, mis sa neile annud, egga seäl laial ja wäggewal maal, mis sa nende kätte olled annud, ep ollegi ennast mitte ennese kurjest teggudest pöörnud.

36. Wata, meie olleme nüüd sullased, ja seäl maal, mis sa meie wañemattele olled annud, et nemmad piddid temma wilja ja ta headussest söma, wata, meie olleme nüüd sullased.

37. Ja se Ma sadab palju wilja neile kunningattele, kedda sa meie pattude pärrast meie ülle olled pannud, ja nemmad wallitsewad meie ihho ülle ja meie lojuste ülle omma mele pärrast, ja meil on wägga kitsas kä.

10. Peatük.

Judid uendawad seädust Jehowaga.

1. Ja keige se asja pärrast teme meie kindla seädusse ja kirjutame; ja pitseriga

kinnitamas on siin meie
würstid, meie Lewitid, meie
preestrid.

2. Ja nende seas, kes sedda
pitseriga kinnitasid, olli Neemia
se Mawallitseja Akalja poeg, ja
Sidkia.

3. Seraja, Asarja, Irmeja,

4. Passur, Amarja, Malkia,

5. Attus, Sebanja, Malluk,

6. Arim, Meremot, Obadja,

7. Taniel, Kinton, Paruk,

8. Mesullam, Abia, Miamin,

9. Maasja, Pilgai, Semaja; need
on preestrid.

10. Ja Lewitid ollid need:
Jesua Asanja poeg, Pinnui,
Enadadi lastest Kadmiel.

11. Ja nende wennad Sebanja,
Odia, Kelita, Pelaja, Anan,

12. Mika, Reob, Asabja,

13. Sakkur, Serebja, Sebanja,

14. Odia, Pani, Peninu.

15. Rahwa peamehhed ollid
Paros, Pahatmoab, Elam, Sattu,
Pani,

16. Puni, Asgad, Pebai,

17. Adonia, Pigwai, Adin,

18. Ater, Iskia, Assur,

19. Odia, Asum, Petsai,

20. Ariw, Anatot, Nebai,

21. Magpias, Mesullam, Esir,

22. Mesesabel, Sadok, Jaddua,

23. Pelatja, Anan, Anaja,

24. Osea, Ananja, Assub,

25. Alloes, Pilla, Sobek,

26. Reum, Asabna, Maaseja,

27. Ja Ahia, Hanan, Anan,

28. Malluk, Arim, Paana.

29. Ja teised rahwas preestrid,

Lewitid, wärrawa-hoidjad,

lauljad, Netinid ja iggaüks, kes

olli ärralahhutud nende made

rahwa seltsist Jummal

käsoöppetusse pole, nende

naesed, nende poiad ja nende

tütred, iggaüks, kes käso

teadis ja moistis;

30. Need kinnitasid ennast

omma wendadega, omma

suresuggustega, et nemmad

ärrawañnutamisse ja wandega

eñeste peäle wotsid, Jummal

käsoöppetusse järrel käia, mis

Mosesse Jummal sullase läbbi

antud, ja katsuda teha keik

Jehowa om~a Issanda käskude

ja ta kohtoseäduste ja temma

seädmiste järrele.

31. Ja et meie ei piddand

omma tütrid mitte andma teise

Ma rahwale, egga nende tütrid

omma poegadele wõtma.

32. Ja kui se Ma rahwas towad

kauba ja keiksuggust wilja

hingamisse-päwal müa, siis ei

tahha meie mitte sedda wötta ei hingamisse-päwal egga mu pühhal päwal, ja tahhame seitsmel aastal maad mahhajätta ja keige wölla ramatud.

33. Ja meie teggime ennestele käskusid, ja pannime ennestele peäle kolmat sekli ossa aasta kohta, meie Jummalä koia tenistusse tarwis;

34. Leiwaks, mis laudade peäle seäti, ja allati roa-ohwriks ja allati põlletamisse-ohwriks hingamisse-päiwil, nore ku, mu seätud pühhade päiwil, ja pühha asjade ja patto-ohwride tarwis, misga Israeli eest ärraleppitamist woib tehha, ja keige mu meie Jum~ala koia teggemisse tarwis.

35. Ja meie, need preestrid, Lewitid ja mu rahwas heitsime liisko pude tomissse pärrast, et meie sedda omma Jummalä koia tarwis piddime saatma omma wannematte perresid möda, igga aasta omma seätud aial, et sedda woiks süta põllema Jehowa meie Jum~ala altari peäl, nenda kui kässoõppetusse on kirjutud.

36. Ja et meie piddime igga

aasta wima om~a Ma essimest udist wilja, ja keiksuggu essimest udist wilja keikist puist Jehowa koia jure.

37. Ja et meie piddime om~ad essimessed poeglapsed ja omma lojuste essimest issast suggu, nenda kui kässoõppetussesse kirjutud, ja omma weiste essimessed härrik-wassikad ja omma puddoloste essimessed issased talled toma om~a Jummalä koia jure preestridele, kes meie Jummalä koias teniwad.

38. Meie tahhame ka omma uudse wilja essimest taigna ja omma üllestöstmissse-ohwrid ja keigesugguse pu, wärske wina ja ölli wilja wia preestridele omma Jummalä koia kambride sisse, ja omma Ma kümnest Lewitidele, ja Lewitid peawad kümnest kogguma keikist liñnadest, kus meie maad prugime.

39. Ja üks preester Aaroni suggust peab Lewitide jures ollema, kui Lewitid kümnest kogguwad, ja Lewitid peawad kümnest ommast kümnessest ülleswima meie Jummalä koia

jure nende warrandusse koia kambride sisse.

40. Sest Israeli lapsed ja Lewi lapsed peawad wilja, wärsket wina ja ölli ülestöstmisse-ohwri wima kambride sisse: sest seäl on need pühha paiga riistad ja need preestid, kes teniwad, ja wärrawa-hoidjad ja lauljad; ja meie ei tahha mitte omma Jummal kodda mahhajätta.

11. Peatük.

Rahwas assutakse liña ja Male.

1. Ja rahwa würstid ellasid Jerusalemmas, ja teised rahwas heitsid liisko, et nem~ad piddid saatma ühhe mehhe kümnest, Jerusalemma pühha liña ellama, ja ühheksa ossa teiste liñnadesse.

2. Ja rahwas õñistasid keik need mehhed, kes hea melega tullid Jerusalemma ellama.

3. Ja need on selle rigi peamehhed, kes Jerusalemmas ellasid, ja Juda liñnade sees ellasid iggaüks ommas pärrandusses omma liñnade sees: Israeli rahwas, need

preestrid, ja Lewitid, ja Netinid, ja Salomoni sullaste lapsed.

4. Ja Jerusalemmas ellasid monned Juda lastest, ja monned Penjamini lastest; Juda lastest Peretsi soust Ataja Usia poeg, kes Sekarja poeg, kes Amarja poeg, kes Sewatja poeg, kes Maalaleli poeg.

5. Ja Maaseja Paruki poeg, kes Kollose poeg, kes Asaja poeg, kes Adaja poeg, kes Jojaribi poeg, kes Sekarja poeg, kes Siloni poeg.

6. Keik Peretsi lapsi, kes Jerusalemmas ellasid, neid olli nellisadda ja kahheksa seitsmetküm~end, wahwat meest.

7. Ja need on Penjamini lapsed: Sallu, kes Mesullami poeg, kes Joedi poeg, kes Pedaja poeg, kes Kolaja poeg, kes Maaseja poeg, kes Itieli poeg, kes Jesaja poeg.

8. Ja temma järrel Kabbai, Sallai, ühheksasadda ja kahheksa kolmatkümmed.

9. Ja Joel Sikri poeg olli nende üllewataja, ja Juda Asnua poeg olli se teine ülle liña.

10. Preestridest ollid Jojaribi poeg Jedaja, Jakin.

11. Seraja Ilkia poeg, kes Mesullami poeg, kes Sadoki poeg, kes Merajoti poeg, kes Ahitubi poeg, Jummalala koia würost.

12. Ja nende wende, kes selle koia teggemist teggid, neid olli kahheksasadda ja kaks kolmatkümmend; ja Adaja Jeroami poeg, kes Pelalja poeg, kes Amtsi poeg, kes Sekarja poeg, kes Passuri poeg, kes Malkia poeg.

13. Ja temma wende, kes wannematte peamehhed, neid olli kakssadda ja kaks wietkümmend; ja Amassai Asareli poeg, kes Ahsai poeg, kes Mesillemoti poeg, kes Immeri poeg.

14. Ja nende wende, kes wäggewad wahwad, neid olli sadda ja kahheksa kolmatkümmend, ja nende üllewataja olli Sabdiel Kedolimi poeg.

15. Ja Lewitidest olli Semaja Assubi poeg, kes Asrikami poeg, kes Asabja poeg, kes Puni poeg.

16. Ja Sabtai ja Josabad Lewitide peamehhist olli Jumala koia wäljaspiddise

teggemisse ülle.

17. Ja Mattanja Mika poeg, kes Sabdi poeg, kes Asawi poeg, olli se peamees, kes hakkas tänno teggema palwes, ja Pakbukja se teine ta wendade seast, ja Abda Sammua poeg, kes Kalali poeg, kes Jebutuni poeg.

18. Keik Lewitid pühhas liinas olli kakssadda ja nelli ühheksatkümmend.

19. Ja wärrawa-hoidjaid olli Akkub, Talmon ja nende wende, kes wärrawatte wahhid olli, neid olli sadda ja kaks kahheksatkümmend.

20. Ja teised Israeli-rahwas, preestrid ja Lewitid olli keikide Juda liinade sees, iggaüks ommas pärris-ossas.

21. Ja Netinid ellasid mäekingo peäl, ja Sia ja Kiswa olli Netinide ülle.

22. Ja Lewitide üllewaatja Jerusalemmas olli Usi Pani poeg, kes Asabja poeg, kes Mattanja poeg, kes Mika poeg: Asawi lastest olli lauljad Jummalala koia teggemisse kohhal.

23. Sest nende pärrast olli kunninga käsk ja üks kindel

seädus lauljatte pärrast, mis iggapäise ossa ommal päwal pididi ollema.

24. Ja Petaja Mesesabeli poeg Sera lastest, kes Juda poeg, se olli kunninga kässil keikis asjus Juda rahwa pärrast.

25. Ja küllade sees omma wäljade jures ellasid monned Juda laste seast Kirjatarbas ja ta wähhematte liñnade sees, ja Tibonis ja ta wähhematte liñnade sees, ja Jekabseelis ja ta küllade sees,

26. Ja Jesuas, ja Moladas, ja Petpaletis,

27. Ja Atsarsualis, ja Peersebas, ja ta wähhematte liñnade sees.

28. Ja Siklagis ja Mekonas ja ta wähhematte liñnade sees:

29. Ja Enrimmonis ja Soras, ja Jarmutis,

30. Sanoas, Adullamis ja nende küllade sees, Lakisis ja ta wäljade peäl, Asekas ja ta wähhematte liñnade sees; ja nemmad löid leri ülles

Peersebast Innomi orrust sadik.

31. Ja Penjamini lapsed Kebast ellasid Mikmasis, ja Ajas ja Petelis ja ta wähhematte liñnade sees;

32. Anatotis, Nobis, Ananjas,

33. Atsoris, Ramas, Kittaimis,

34. Adidis, Seboimis, Neballatis,

35. Lodis ja Onus seppade-orgus.

36. Ja monned Lewitide seast said Juda- ja Penjamini-maal jaggo.

12. Peatük.

Preestride ja Lewitide nimmed: mürid pühhitsetakse.

1. Ja need on need preestrid ja Lewitid, kes ollid Serubbabeli Sealtieli poiaga ja Jesuaga üllestulnud: Seraja, Jirmeja, Esra,

2. Amarja, Malluk, Attus,

3. Sekanja, Reum, Meremot,

4. Iddo, Kintoi, Abia,

5. Miamin, Maadja, Pilga,

6. Semaja ja Jojarib, Jedaja,

7. Sallu, Amok, Ilkia, Jedaja: need ollid preestride ja nende wendade peamehhed Jesua aial.

8. Ja Lewitid ollid Jesua, Pinnui, Kadmiel, Serebja, Juda, Mattanja; se olli ülle tänno-teggemisse, temma ja ta wennad.

9. Ja Pakbukja ja Unni nende wennad ollid nende kohhal wahtis.

10. Ja Jesua sünnitas Jojakimi, ja Jojakim sünnitas Eljasibi, ja Eljasib sünnitas Jojada.

11. Ja Jojada sünnitas Jonatani ja Jonatan sünnitas Jaddua.

12. Ja Jojakimi päiwil ollid preestrid wannematte peamehhed: Serajast olli Meraja, Jirmejast Ananja;

13. Esrast Mesullam, Amarjast Joanan,

14. Melikust Jonatan, Sebanjast Josep,

15. Arimist Adna, Merajotist Elkai,

16. Iddust Sekarja, Kintonist Mesullam,

17. Abiast Sikri, Minjaminist Moadjast Piltai,

18. Pilgast Sammua, Semajast Jonatan,

19. Jojaribist Matnai, Jedajast Ussi,

20. Sallaist Kallai, Amokist Eber,

21. Ilkiast Asabja, Jedajast Netanel.

22. Lewitid: nende wannematte peamehhed on Eljasibi, Jojada

ja Joanani ja Jaddua päiwil ülleskirjotud, ja preestrid Tarjawesi Persia kunninga wallitsussest sadik.

23. Lewi lapsed, kes wannematte peamehhed, on ülleskirjotud aia-ramatusse Eljasibi poia Joanani aiast sadik.

24. Ja Lewitide peamehhed ollid Asabja, Serebja ja Jesua Kadmieli poeg, ja nende wennad nende kohhal kiitmas ja tännamas Jummal mehe Taweti kasso järrele, et nemmad korra pärrast piddid wahtis ollema.

25. Mattanja ja Pakbukja, Obadja, Mesullam, Talmon, Akkub, nemmad piddasid kui wärrawa-hoidjad wahti wärrawatte warrandusse kambride jures.

26. Need ollid Jotsadaki poia Jesua poia Jojakimi päiwil, ja Mawallitseja Neemia ja preestri ja kirjatundia Esra päiwil.

27. Ja Jerusalemma müri pühhitsemisse tarwis otsisid nemmad Lewitid ülles keikist nende paikust, et nemmad neid piddid Jerusalemma wima, sedda pühhitsemist ja römo

piddama, ja sedda tännamisse ja laulmisega, wasktrummide, nablümängide ja kanneltega.

28. Ja lauljatte lapsed tullid kokko ni hästi laggeda Ma peält Jerusalemma ümberkaudo kui Netowatide külladest,

29. Kilgali koiast, ja Keba ja Asmaweti wäljade peält: sest need lauljad ollid ennestele küllasid ehhitand Jerusalemma ümberkaudo.

30. Ja preestrid ja Lewitid puhhastasaid ennast, ja puhhastasid rahwast ja wärrawad ja müri.

31. Ja ma käksin Juda würstid üllesminna müri peäle, ja pannin seisma kaks suurt täno-seltsi, kes piddid käima müri peäl parramat kät sittawärrawa pool.

32. Ja nende järrel käis Osaja ja poled Juda würstid,

33. Ja Asarja, Esra ja Mesullam,

34. Juda, ja Penjamin, ja Semaja, ja Jirmeja.

35. Ja preestride poegadest käisid trumpetidega Sekarja Jonatani poeg, kes Semaja poeg, kes Mattanja poeg, kes Mikaja poeg, kes Sakkuri poeg,

kes Asawi poeg.

36. Ja temma wennad Semaja ja Asarel, Milalai, Kilalai, Maai, Netanel ja Juda, Anani, Taweti se Jummal mehe mängi-riistadega; ja kirjatundja Esra nende ees.

37. Ja kaewowärrawa pole, mis nende kohhal, läksid nemmad ülles Taweti liña treppa möda, kust üllesminnakse müri peäle, ja seält Taweti koia körwast weewärrawast sadik hommiko pole.

38. Ja teine täno-selts se läks teile pole, ja minna ta järrele ja pool rahwast, mis müri peäl pets ahjude tornist möda laiast mürist sadik.

39. Ja Ewraimi wärrawast möda ja wanna wärrawa pole, ja kalla wärrawa ja Ananeli torni ja Mea torni pole lamba wärrawast sadik; ja nemmad jäid seisma wahhi wärrawasse.

40. Ja pärrast jäid mollemad täno-seltsid Jummal kotta seisma, ja minna ka ja poled üllemad minnoga.

41. Ja preestrid Eljakim, Maaseja, Minjamin, Mikaja, Eljoenai, Sekarja, Ananja trumpetidega.

42. Ja Maaseja, ja Semaja, ja Eleasar, ja Ussi, ja Joanan, ja Malkia, ja Elam, ja Aser, ja lauljad teggid heält, ja Iisraja olli üllewataja.

43. Ja selsammal päwal ohwerdasid nemmad sured ohwrid ja ollid röömsad, sest Jummal olli neid römustand sure römoga, ja naesed ja lapsed ollid ka röömsad, ja Jerusalemma rööm sai kuulnud kaugele male.

44. Ja sel päwal seäti mehhi kambride ülle warranduste pärrast üllestöstmisse-ohwride pärrast, essimesse uudse wilja pärrast ja kümneste pärrast, et nemmad piddid siinna sisse kokko pannema liännade wäljade peält keik sedda ossa, mis kassoöppetusses seätud preestridele ja Lewitidele: sest nende preestride ja Lewitide pärrast, kes seäl ammetis seisid, ollid Juda-rahwas röömsad.

45. Sest nemmad teggid ärra omma Jummal teggemist ja puhastamisse teggemist; nendasammote lauljad ja wärrawa-hoidjad Taweti ja temma poia Salomoni kasso

järrele.

46. Sest jubba wannast Taweti ja Asawi aial ollid lauljattel peamehhed, ja kitusse- ja tänno-laulud Jummalale.

47. Ja keik Israeli-rahwas andsid Serubabeli aial ja Neemia aial, mis lauljattele ja wärrawa-hoidjattele olli seätud, iggapäwast ossa ommal päwal; ja nemmad pühhitseid sedda Lewitidele, ja Lewitid pühhitseid sedda Aaroni lastele.

13. Peatük.

Neemia kelab ja sadab ärra, mis pahhad wisid ollid.

1. Sel päwal loeti Mosesse ramatust rahwa kuuldes, ja leiti seält seest kirjutud ollemast, et Ammoni- ja Moabi-rahwas ei piddand ellades Jummal koggodusse sisse tulles.

2. Sest et nemmad Israeli laste ette ei joudnud leiwa ja weega, ja et nemmad nende wasto palkanud Pileami, neid ärrawanduda: agga meie Jummal pöris se ärrawandumisse önnistamisseks.

3. Ja se sündis, kui nemmad se kässoõppetusse kuulsid, siis lahutasid nemmad keik teist suggu rahwast Israelist ärra.

4. Ja enne sedda olli se preester Eljasib, kes meie Jummal koia kambri ülle seätud, Tobia lang;

5. Ja olli temmale sure kambri teinud; ja senna ollid nemmad ennemuiste pannud roa-ohwrid, wiroki ja need riistad, ja wilja, wärske wina ja ölli kümnest, mis kästud anda Lewitidele, ja lauljattele ja wärrawa-hoidjattele, ja preestride üllestöstmisse-ohwrid.

6. Agga keik se asja jures ep olnud ma mitte Jerusalemmas, sest Artasasta Pabeli kunninga teisel aastal neljatkümmend läksin ma kunninga jure, ja ühhe aasta pärrast pallusin ma lubba kunninga käest,

7. Ja ma tullin Jerusalemma ja tundsin sedda pahha asja, mis Eljasib Tobia pärrast olli teinud, et ta temmale olli kambri Jummal koia oue teinud.

8. Ja mul olli sest wägga pahha meel, ja ma wiskasin keik Tobia maia riistad seält kambrist oue.

9. Ja käksin need kambrid puhtaks tehha, ja wisin jälle senna sisse Jummal koia riistad, roa-ohwrid ja wiroki.

10. Siis sain ma teäda, et Lewitidele ossa kätte ei antud, sepärrast ollid nemmad ärrakargand iggaüks omma põllo kallale, need Lewitid ja lauljad, kes teggemist piddid teggema.

11. Agga minna riidlesin üllemattega ja ütlesin: Mikspärrast on Jummal kodda mahhajäetud? Ja ma koggusin neid kokko ja pannin neid nende ammeti peäle.

12. Ja keik Juda-rahwas töid wilja ja wärske wina ja ölli kümnest warrandusse kambride sisse.

13. Ja ma pannin warrandusse-hoidjaks warrandusse ülle preestri Selemja, ja kirjatundja Sadoki, ja Pedaja Lewitide seast, ja nende kässile Anani Sakkuri poia, kes Mattanja poeg; sest neid arwati ustawad ollewad, ja nende kohhus olli omma wendadele jaggada.

14. Mötle mo Jummal, minno peäle se asja pärrast, ja ärra kustuta mitte ärra mo

heateggemissi, mis ma teinud omma Jummal koia tarwis ja temma teggemisse tarwis.

15. Neil päwil näggin ma Juda seas neid, kes hingamisse-päwal surro-törred tallasid, ja kes wilja wihhud töid ja eeslide peäle koormad pannid, ja ka wina ja wigimarjo ja keiksuggust koorma Jerusalemma sisse wisid hingamisse-päwal; ja ma maenitsesin neid kowwaste sel päwal, kui nemmad keiksuggu wilja müsid.

16. Ja Tirusse-rahwas ellasid seäl, kes kalla ja keiksuggust kaupa töid, ja müsid Juda ja Jerusalemma rahwale hingamisse-päwal.

17. Siis riidlesin minna Juda suurtsuggu rahwaga, ja ütlesin neile: Mis pahha assi se on, mis teie tete, et teie hingamisse-päwa ärra teotate?

18. Eks teie wannemad olle nenda teinud, ja meie Jummal on lasknud keik sedda önnetust meie peäle ja sesinnatse liña peäle tulla; ja teie kaswatate kange wihha Israeli peäle, hingamisse-päwa ärra teotades.

19. Ja se sündis, kui Jerusalemma wärrawis pimme sai hingamisse-päwa wasto, siis käksin minna, et wärrawad piddid lukko pandama, ja ütlesin, et nemmad neid ei piddand mitte lahti teggema enne kui pärrast hingamisse-päwa; ja pannin monned omma sullastest wärrawatte jure seisma, et ei piddand ühtegi koorma hingamisse-päwal sissetullema.

20. Siis jäid kaupmehhed ja kes keiksuggust kaupa müsid, öseks Jerusalemma wärrawa tahha üks ehk kakskord.

21. Siis maenitsesin ma neid kowwaste ja ütlesin nende wasto: Miks teie jäte öseks müri tahha? kui teie sedda teist korda tete, siis tahhan ma kät teie külge pista. Sest aiast ei tulnud nemmad mitte hingamisse-päwal.

22. Ja ma ütlesin Lewitidele, et nemmad piddid ennast puhhastama ja tulles wärrawad hoidma, et pühha pääw saaks pühhitsetud. Minno Jummal, mötle ka se asja pärrast mo peäle, ja anna mulle armo omma rohke

heldusse pärrast.

23. Ma näggin ka neil päiwil
Judid, kes ollid Asdodi,
Ammoni ja Moabi-
naesterahwast naesiks wötnud.

24. Ja nende lapsed räkisid
poolt Asdodi keelt, ja ei
moistnud Juda keelt räkida,
waid iggaühhe rahwa keelt
möda.

25. Ja ma riidlesin nendega ja
wandusin neid ärra, ja peksin
monned mehhed neist, ja
kiskusin nende karwad wälja, ja
pannin neid wanduma Jummal
jures ööldes: Teie ei pea mitte
ommad tütrid nende poegadele
andma, egga nende tütrist
omma poegadele egga
ennestele naesiks wõtma.

26. Eks Salomon Israeli
kuningas olle se läbbi patto
teinud? et kül mitme rahwa
seas ep olnud kuningast, kes
temma sarnane, ja ta olli ka
armas omma Jummal melest,
et Jummal tedda keik Israeli
ülle kuningaks töstis; ka tedda
saatsid woöra Ma
naesterahwas patto teggema.

27. Kas meie siis peaksime teie
sanna kuulma, et meie sedda
suurt pahha asja teeksime,
omma Jummal wasto
wallatust tehhes, et meie
woöra Ma naesterahwast
naesiks wöttaksime.

28. Ja üks üllema preestri
Eljasibi poia Jojada poegadest
olli Sanballati Oronimehhe
wäimees; agga ma aiasin tedda
ennese jurest ärra.

29. Mo Jummal, mötle nende
peäle, et nemmad se preestri-
ammeti, ja preestri-ammeti ja
Lewitide seädust on
ärrateotanud.

30. Nenda puhhastasin minna
neid keigest woörast suggust,
ja seädsin wahhi-korrad
preestridele ja Lewitidele,
iggameest omma tö kallale.

31. Ja pude tomisse tarwis
seätud aial, ja essimesse
uudse wilja tarwis. Minno
Jummal mötle mo peäle mo
heaks.

Neemia Ramato Ots.

Estri Ramat.

1. Peatük.

*Ahaswerusse kunninga suur
woöraspiddo: ta lahhutab
ennast Wastist ommast
Emmandast.*

1. JA se sündis Ahaswerusse aial (se on sesamma Ahaswerus, kes wallitses India-maalt Mora-maast sadik üle seitsme rigi kolmatkümme peäle saa.)
2. Neil päiwil, kui kuningas Ahaswerus istus omma kuningrigi aujärje peäl, mis Susanis kuninglikkus koias olli,
3. Omma wallitsusse kolmandamal aastal teggi ta jodud keikile omma würstidele ja omma sullastele: Persia ja Meda söawäe pealikkud, suured issandad ja rikide würstid ollid tem~a ees,
4. Et ta omma kuningrigi au rikkust ja omma surusse kallist illo piddi üllesnäitma, mitto päwa ehk sadda ja kahheksakümme päwa.
5. Ja kui need päwad täis said,

teggi kuningas jodud keige rahwale, mis Susanist kuninglikkust koias leiti, ni hästi suremattele kui wähhemattele seitse päwa kuningas koia rohho-aia oues.

6. Seäl ollid walged, rohhilised ja walwaka-sinnised tekkid, kalli linnaste ja purpuri-puñaste paelade külge ömmeltud hõbbe-röngaste sees ja marmori-kiwwi sammaste peäl; need söma-pingid ollid kullast ja hõbbedast, punnase ja walge ja klasi-karwa ja musta marmori-kiwwi pörmando peäl.

7. Ja jua anti kuld-riistade seest, ja need riistad ollid monnesuggused, ja kuninglikko wina olli paljo kuningas joudo möda.

8. Ja jomisse pärrast olli nenda kästud, et ükski ei piddand keddagi sundima, sest kuningas olli keikile omma koia üllemattele nenda kinnitand, et nemmad iggaühhe mele pärrast piddid teggema.

9. Wasti se kuningas-em~and teggi ka jodud naesterahwale

kunninglikkus koias, mis kunninga Ahaswerusse pärralt olli.

10. Seitsmel päwal, kui kunninga südda winast römus olli, ütles ta Meumani, Pista, Arbona, Pigta ja Abagta, Setari ja Karkasi, nende seitsme üllema teenri wasto, kes kunningast Ahaswerust allatsi tenisid,

11. Et nemmad piddid kunninga-emmanda Wasti kunninga ette toma kunninglikko kroniga, et temma rahwale ja würstidele temma illo piddi näitma, sest ta olli illusa näoga.

12. Agga kunninga-emmand Wasti tõrkus tulles kunninga sanna peäle, mis üllematte teenride kä olli ; siis wihhastas kunningas wägga ja temma tulline wihha põlles temma sees.

13. Ja kunningas ütles neile tarkadele, kes moistsid, mis ommal aial tarwis, (sest nenda aeti kunninga asjad keikide ees, kes kässo- ja kohtoasjad moistsid.

14. Ja need keigelähhemad temma jures ollid Karsena,

Setar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena, Memukan, seitse Persia- ja Meda-ma würsti, kes ikka kunninga silmad näggid, kes istsid üllemas paikas kunningrikis.)

15. Mis piddi tehtama kässo järrele kunninga-emmanda Wastiga, sest et ta mitte teinud kunninga Ahaswerusse sanna järrele, mis üllematte teenride kä.

16. Siis ütles Memukan kunninga ja würstide ette: Kunninga-em~and Wasti ep olle mitte ükspäinis kunninga wasto üllekohto teinud, waid ka keige würstide ja keige rahwa wasto, kes keik kunninga Ahaswerusse rikide sees on.

17. Sest kunninga-emmanda tö saab teäda keige naestele, et nemmad ommad mehhed ka wötwad ärrapölgada ommas meles ja öölda: Kunningas Ahaswerus käskis ennese ette tua kunninga-emmanda Wasti, agga temma ei tulnud mitte.

18. Ja selsinnatsel päwal woiksid Persia ja Meda würsti-emmandad keige kunninga würstide wasto nenda ka öölda, kui nemmad sedda

kunninga-emmanda tö kuulwad; siis saab sedda ärrapölgmist ja suurt wihha kül.

19. Kui se kunninga melest hea on, et üks kunninglik kässosanna temma käest wäljatulleks ja saaks kirjutud Persia ja Meda käskude ramatusse, mis ükski ei pea ülleastuma: et Wasti mitte ei pea kunninga Ahaswerusse silma ette tullemas; ja kuñingas andko temma kunninglikko au temma liggimesselle, kes parrem tedda.

20. Kui nenda kunninglik käsk, mis ta lasseb tehja, saab kuulda keik tem~a kunningrikis, (sest se on suur) siis wötwad keik naesed om~a meestele au tehha nihästi suremad kui wähhemad.

21. Ja se sanna olli hea kunninga ja würstide melest, ja kunningas teggi Memukani sanna järrele.

22. Ja läkkitas ramatud keik kunninga rikidele, iggaühhe rigile temma kirja järrele ja iggaühhe rahwale temma kele järrele, et iggamees piddi kui würst ollema ommas koias, ja räkima omma rahwa keelt.

2. Peatük.

Esteri töstetakse kunninga Emmandaks.

1. Pärrast sedda, kui se olli sündind, kui kunninga Ahaswerusse tulline wihha jahtund, mötles temma Wasti peäle ja se peäle, mis ta teinud, ja se peäle, mis tem~a peäle olli moistetud.

2. Siis ütlesid kunninga nored mehed, kes tedda tenisid: Otsigo nemmad kunningale tüttarlapsed, kes neitsid on illusa näoga.

3. Ja kunningas pango üllewatajad keik omma kunningrigi rikide sisse, et nemmad kogguwad keik tüttarlapsed, kes neitsid illusa näoga Susani kunninglikko kotta naesterahwa kotta, Egai kunninga üllema teenri kä alla, kes naesterahwast hoiab, ja temma andko neile sedda, misga nemmad ennast woiwad kassida.

4. Ja se tüttarlaps, mis kunninga melest hea, sago kunninga-emmandaks Wasti assemele; ja se saña olli hea

kunninga melest, ja ta teggi nenda.

5. Üks Judamees olli Susanis kunninglikkus koias, Mordekai nimmi Jairi poeg, kes Sime'i poeg, kes Kisi poeg, kes Jeminimees,

6. Kes Jerusalemmast olli wangi ärrawidud nende wangidega, mis wangi widi Jekonja Juda kunningaga, kedda Nebukadnetsar Pabeli kunningas olli wangi winud.

7. Ja ta kaswatas ülles Adassa, se on Ester, omma suggulasse tüttart, sest temmal ep olnud issa egga emma; ja se tüttarlaps olli illusa jummega ja illusa näoga: ja kui ta issa ja emma ärrasurrid, siis wöttis tedda Mordekai ennesele tütreks.

8. Ja se sündis, kui kunninga sanna ja temma käsk kuuldi, ja kui palju tüttarlapsi kogguti Susani kunninglikko kotta Egai käe alla, siis woeti ka Estrit kunninga kotta Egai käe alla, kes naesterahwast hoidis.

9. Ja se tüttarlaps olli temma melest hea, ja ta leidis heldust temma eest, ja temma satis ruttuste temmale, misga ta

ennast piddi kassima, ja andis temmale ta toidusse- ossa ja kunninga koiaist seitse ümmardajat, mis kölbasid temmale anda; ja panni tedda ja temma ümmardajad parrema paika, mis naesterahwa koias.

10. Ester ei räkind ülles omma rahwast egga omma suggulaste seltsi, sest Mordekai olli tedda käsknud, et ta ei piddand sedda täetama.

11. Agga Mordekai kõndis igga päwa naesterahwa koia oue ees, et ta piddi teäda sama, kas Estri kässi piddi hästi käima, ja mis temmale piddi sündima.

12. Ja kui iggaühhe tüttarlapse kord kätte tuli, et ta kunninga Ahaswerusse jure piddi tulles, kui temmale kaksteistkümmend kuud otsa said naesterahwa seäitud wisi järrele (sest nenda said nende kassimisse päwad täide, kuus kuud mirri ölliga, ja kuus kuud kalli rohtudega ja naesterahwa kassimisega;)

13. Ja nenda läks se neitsit kunninga jure; kedda ta ial ütles, sedda anti temmale, et ta sellega piddi naesterahwa koiaist kunninga kotta minnema.

14. Öhto läks temma sisse ja hom~iko tuli ta taggasi teise naesterahwa kotta, Saasgasi kunninga üllema teenri käe alla, kes need liad naesed hoidis; se ei tulnud enam kunninga jure, enne kui kunningas tedda tahtis ja tedda nimme pärrast kutsuti.

15. Kui nüüd Estri Abihaili, Mordekai suggulase tütre (kes tedda ennesele tütreks wötnud) kord tuli, et ta kunninga jure pididi minnema, ei küssind ta middagi muud, kui mis Egai kunninga üllem tener ütles, kes naesterahwast hoidis: agga Ester leidis armo keikide eest, kes tedda näggid.

16. Ja Estrit woeti kunninga Ahaswerusse jure tem~a kunninglikko kotta kümnemal kuul, se on Tebeti ku, temma kunninrigi seitsmel aastal.

17. Ja kunningas armastas Estrit enam kui keik naesterahwast, ja ta leidis armo ja heldust temma eest enam, kui keik teised neitsid; ja temma panni kunninglikko kroni temma pähhä, ja töstis tedda kunninga-emmandaks Wasti assemele.

18. Ja kunningas teggi sured jodud keikile omma würstidele ja omma sullastele, ühhed jodud Estri pärrast; ja jättis maksud järrele rikidele, ja jaggas andid wälja kunninga joudo möda.

19. Kui nüüd need neitsid teist korda kogguti, siis istus Mordekai kunninga wärrawa suus.

20. Ester ei täetanud omma suggulaste seltsi egga omma rahwast, nenda kui Mordekai tedda olli käsknud: sest Ester teggi Mordekai sanna möda nendasammote kui siis, kui ta temma kaswatik olli.

21. Neilsammul päiwil, kui Mordekai kunninga wärrawa suus istus, wihhastasid Pigtan ja Teres kaks kunninga üllemat teenrit neist, kes läwwe-hoidjad ollid, wägga, ja püüdsid kät kunningas Ahaswerusse külge pista.

22. Ja sedda nou sai Mordekai teäda, kes sedda Estrile kunninga-emmandale teäda wiis, ja Ester räkis sedda kunningale Mordekai nimmel.

23. Kui se asja järrele kulati ja sedda leiti nenda ollemast, siis

said nemmad mollemad pu külge podud, ja se on kirjutud se aia-ramato sisse kunninga ette.

3. Peatük.

*Amani uhkus ja kurri nou
Judide wasto.*

1. Pärrast sedda kui se olli sündinud, teggi kunningas Ahaswerus Amani Medata poia Agagi soust sureks, ja üllendas tedda ja pani temma aujärre ülle keige würstide, kes temma jures.

2. Ja keik kunninga sullased, kes kunninga wärrawas ollid, heitsid põlveli mahha ja kummardasid Amani ette, sest nenda olli kunningas temma pärrast käsknud; agga Mordekai ei heitnud mitte põlveli mahha egga kummardanud.

3. Siis ütlesid kunninga sullased, kes kunninga wärrawas ollid, Mordekaile: Miks sinna kunninga kasso ülle astud?

4. Ja se sündis, kui nemmad sedda ta wasto igga päwa ollid

üttelnud, ja temma ei wötnud neid kuulda, siis räkisid nemmad sedda Amanile ülles, et nemmad saaksid näha, kas Mordekai kõnned temmale piddid korda minnema; sest ta olli neile üllesräkind, eñast Judimehhe ollewad.

5. Ja Aman näggi, et Mordekai põlveli mahha ei heitnud, egga temma ette kummardand, ja Aman sai täis tullist wihha.

6. Agga se polnud middagi temma melest, et ta Mordekai külge ükspäinis piddi kät pistma, (sest nemmad ollid Mordekai rahwast temmale üllesräkinud) sepärrast püdis Aman keik Judid ehk Mordekai rahwast, mis keik Ahaswerusse kuningrikis olli, ärrakautada.

7. Essimessel kuul, se on Nisani ku, kahheteistkümnemal kunninga Ahaswerusse aastal, heideti Puur, se on liisko, Amani eest igga päwa, ja essimessest kuust kahheteistkümnemast kuust sadik, se on Adari ku.

8. Ja Aman ütles kunninga Ahaswerusse wasto: Üks rahwas on, mis laiale pillatud ja ärralahhutud teise rahwa

seas keige so kunningrigi rikide sees: ja nende kässud on teist wisi kui keige mu rahwa, ja nemmad ei te mitte kunninga käskude järrele: sepärrast ep olle sest kunningalle kasso neid ellusse jätta.

9. Kui se kunninga melest hea on, siis kässi kirjutada, et neid peab ärrahukkama, siis tahhan ma kümme tuhhat talenti hõbbadat wagida nende kätte, kes need asjad aiawad, et nemmad sedda wiwad kunninga warranduste sekka.

10. Siis wöttis kunningas omma sörmust ärra omma käe peält, ja andis sedda Amanile Medata poiale Agagi soust, Judide waenlasele.

11. Ja kunningas ütles Amanile: Se hõbbe olgo sulle antud, ja se rahwas, et sa temmaga teed, mis so melest hea on.

12. Siis said kunninga kirjutajad kutsutud kolmeteistkümnemal essimesse ku päwal, ja sai kirjutud keik sedda möda, kui Aman käskis kunninga üllematte würstide ja Mawallitsejatte kätte, mis igga rigi üle, ja igga rahwa würstide kätte igga rigi sees temma

kirja järrele ja igga rahwale temma kele järrele: kunninga Ahaswerusse nimmel sai se kirjutud ja kunninga sörmukse pitseriga kinnipandud.

13. Ja need ramatud lähhätati jooksjatte Käskudega keikide kunninga rikide sisse, et nemmad piddid ärrakautama, ärratapma ja ärrahukkama keik Judid, nihästi nored kui wannad mehhed, nihästi wäetimad lapsed kui naesed ühhel päwal,

kolmeteistkümnemal kahheteistkümnema ku päwal, se on Adari ku; ja et nende warra piddi sama ärrarisutud.

14. Se ramat käis lühhidelt sedda wisi, et üks käsk igga rigi sees olli antud awwalikkult keige rahwale, et nemmad sel päwal piddid walmis ollema.

15. Need jooksjad läksid wälja ja teggid joudo kunninga sanna peäle; ja kui se käsk kulutati Susani linnas, siis istusid kunningas ja Aman ja jõid, agga Susani lin olli seggane.

4. Peatük.

Judide ülleüldne kaebdus:

Mordekai maenitseb Estrit, et ta Amani kurja nou tühjaks teeks kunninga jures.

1. Ja kui Mordekai sai teada keik, mis olli sündind, siis kärristas Mordekai ommad rided lõhki ja panni kottiride ja tuhka selga, ja läks wälja kesset liña ja teggi suurt ja kibbedat kissendamisse heält.
2. Ja ta tuli kunninga wärrawa ette, sest lubba ei olnud kottirides kunninga wärrawast sisse miña.
3. Ja igga rikis seäl paikas, kus kunninga sanna ja temma käsk sai, olli Judidel suur leinamine ja paastmiñe ja nut ja kaebdus; kottirie ja tuhk olli mitmele assemeks.
4. Ja Estri ümmardajad ja ta üllemad teenrid tullid ja räkisid temmale sedda ülles, ja kunninga-emmand tundis sest suurt wallo, ja läkkitas ridid Mordekaile, et ta neid pididi selga pannema ja omma kottiride seljast ärrawõtma, agga ta ei wötnud neid mitte wasto.
5. Siis kutsus Ester Ataki ühhe neist kunninga üllemist teenrist,

kedda kunningas tem~ale olli seädnud, ja andis tem~ale käsko Mordekai pärrast, et ta teada saaks, mis se pididi ollema ja mikspärrast.

6. Ja Atak läks wälja Mordekai jure liña ulitsa peäle, mis kunninga wärrawa ees olli.

7. Ja Mordekai andis temmale teada keik, mis temmale sündinud, ja sest höbbeda nimmetamissest, mis Aman olli nimmetand kuñinga warranduste sekka wagida Judide pärrast, et neid pididi ärrahukkama.

8. Ja ta andis temmale kasso ramato, mis Susanni liñnas olli antud ja käis lühhidel sedda wisi, et neid pididi ärrakautama; sedda pididi ta Estrile näitma ja temmale täetama ja tedda käskma, et ta pididi kunninga jure sisseminnema, temma käest armo palluma, ja abbi ta käest otsima omma rahwa pärrast.

9. Ja Atak tuli ja kulutas Estrile Mordekai sannad.

10. Ja Ester ütles Atakile ja käskis tedda Mordekai wasto öölda:

11. Keik kunninga sullased ja

kunninga rikide rahwas teawad, et iggaüks, kes kunninga jure sisselähhäb seestpiddise oue, kes ep olle kutsutud, olgo se meeste- ehk naesterahwas, selle peäl on üks käsk, et tedda peab surmama; olgo siis se, et kunningas omma kät kuld-wallitsusse-keppiga temma pole sirrutab, et ta ellusse jääks: ja mind polle kutsutud kunninga jure tulles ei kolmelkümnel päwal.

12. Ja nemmad kulutasid Mordekaile Estri sannad.

13. Ja Mordekai käskis Estrile wastada: Ärra mötle ommas meles, et sa kuñinga koias ärrapeäsed enneminne kui keik muud Judid.

14. Sest kui sinna tahhad koggone wait olla selsinnatsel aial, siis tulles Judidele abbi ja ärrapeästminne teisest paigast: agga sinna ja so issa suggu lähhäte hukka; ja kes teab, kas sa ep olle sesinnatse kurja aia pärrast kunningrigi peäle sanud.

15. Siis käskis Ester Mordekaile wastada:

16. Minne, koggu kokko keik Judid, mis leitakse Susanist, ja

paastuge minno pärrast, nenda et teie kolmel päwal ei wötta süa egga jua ei ööd egga päwad; ma tahhan ka nenda paastuda om~a

ümmardajattega; ja sedda wisi tahhan ma kunninga jure miñna, et se kül polle mitte kässo järrele, ja kui ma hukka saan, siis saan ma hukka.

17. Ja Mordekai läks ärra ja teggi keik sedda möda, kui Ester tedda olli käsknud.

5. Peatük.

Ester kutsub kunningast ja Amani söma-aiaks kaks korda.

1. Ja se sündis kolmandal päwal, et Ester kunninglikkud rided selga panni ja jäi seisma seestpiddise kunninga koia oue kunninga koia kohhale, ja kunningas istus omma kunninglikko aujärre peäl kunninglikkus koias selle koia ukse kohhal.

2. Ja se sündis, kui kunningas kunninga-emmanda Estri näggi oues seiswad, leidis ta armo temma silma eest, et kunningas kät se kuld-

wallitsusse-keppiga, mis temma käes, Estri pole sirrutas, ja Ester astus liggi ja putus selle keppi otsa külge.

3. Ja kuningas ütles temmale: Mis sul on Ester kunninga-emmand, ja mis sa otsid? ehk olleks se pool kuningriiki, siis peab sedda sulle antama.

4. Ja Ester ütles: Kui se kunninga mele pärrast on, siis tulgo kuningas ja Aman täña seña jodo peäle, mis ma tem~ale ollen walmistanud.

5. Ja kuningas ütles: Saatke Amani ussinaste, et ta teeb, mis Ester on üttelnud; ja kuningas tulli Amaniga senna jodule, mis Ester olli walmistand.

6. Ja kuningas ütles Estrile, kui ta wina jõi: Mis on sul pallumist? ja se peab sulle antama; ja mis on sul otsimist? se peab sündima, olleks se ka pool kuningriiki.

7. Ja Ester kostis ja ütles: Mo palluminne ja mo otsiminne on ;

8. Kui ma kunninga silma eest ollen armo leidnud ja kui se kunninga melest hea on anda, mis ma pallun, ja tehha, mis

ma otsin, siis tulgo kuningas ja Aman senna jodule, mis ma neile tahhan walmistada; siis tahhan ma hom~e tehha kunninga sanna järrele.

9. Ja Aman läks sel päwal wälja römus ja meel olli hea; agga kui Aman Mordekai näggi kunninga wärrawa suus, et ta ülles ei tousend egga likund temma pärrast: siis sai Aman täis tullist wihha Mordekai wasto.

10. Ja Aman piddas ennast, ja kui ta omma kotta sai, siis läkkitas ta wälja ja käskis ommad söbrad ja Seresi omma naese tulla.

11. Ja Aman juttustas nende ette om~a rikkusse au ja om~a poegade hulga, ja keik, kuidas kuningas tedda olli sureks teinud, ja kuidas ta tedda üllendand üle würstide ja kunninga sullaste.

12. Weel ütles Aman: Ka se kuñinga-em~and Ester ep olle keddagi muud lasknud kuñingaga tulla jodule, mis ta walmistanud, kui mind, ja homseks ollen minna ka kutsutud ta jure kuningaga.

13. Agga keik se polle mulle

kassuks, ni kaua kui ma nään Mordekai se Judamehhe istuwad kunninga wärrawa suus. 14. Ja temma naene Seres ütles ja keik ta söbrad tem~ale: Lasse tehha üht puud wiiskümmend künart kõrge, ja ütle hom~e kunningale, et Mordekai senna külge saaks podud; minne siis kunningaga römus jodule: ja se sanna olli Amani melest hea ja käskis sedda puud walmis tehha.

6. Peatük.

Mordekai töstetakse sureks issandaks.

1. Selsammal ösel ei sanud kuningas und, ja ta ütles, et se mällestusseks üllespandud aia-ramat pididi ettetodama, ja sest loeti kunninga ette.

2. Ja leiti ülleskirjutud, et Mordekai olli teada annud Pigšana ja Teresi nende kahhe kunninga üllema teenri pärrast, kes läwwe hoidsid, et nemmad ollid püüdnu kunninga Ahaswerusse külge kät pista.

3. Ja kuningas ütles: Mis auustus ja au on se peäle

Mordekaile tehtud? ja need kunninga nored mehhed, kes tedda tenisid, ütlesid: Polle temmale ei mingisuggust tehtud.

4. Ja kuningas ütles: Kes on oues? (ja Aman olli tulnud kunninga koia wäljaspiddise oue, kunningale ütlema, et Mordekai selle pu külge pididi podama, mis ta temmale olli käsknud walmistada.)

5. Ja kunninga nored mehhed ütlesid temma wasto: Ennä Aman seisab oues; ja kuningas ütles: Tulgo ta sisse.

6. Ja Aman tuli sisse ja kuningas ütles temmale: Mis peab selle mehhega teggema, kelle auustussest kuningal hea meel on? siis mötles Aman ommas süddames: Kellele peaks kuningas hea melega ennam au teggema kui mulle?

7. Ja Aman ütles kunninga wasto: Selle kätte, kelle auustussest kuningal hea meel on,

8. Peab todama sedda kuninglikko riet, mis kunninga selgas käib, ja sedda hoost, kelle selgas kuningas söidab, ja temma pähha peab

kunninglikko kroni pandama.

9. Ja sedda riet ja sedda hoost peab antama ühhe kätte neist kunninga würostidest neist surist issandist, ja nemmad pango sedda selle mehhe selga, kelle auustussest kunningal hea meel on, ja nemmad peawad tedda wima selle hobbose selgas liña turro peäle ja temma ees hüüdma: Nenda peab selle mehhega tehtama, kelle auustussest kunningal hea meel on.

10. Ja kunningas ütles Amanile: Joua, wotta se rie ja hobbone, nenda kui sa olled öölnud, ja te nenda Mordekai selle Judamehhega, kes kuñinga wärrawa suus istub; et sa ühtegi sanna ei kauta keikist, mis sa olled räkinud.

11. Ja Aman wöttis ride ja hobbose ja panni Mordekai selga, ja wiis tedda hobbose selgas liña turro peäle ja hüdis temma ees: nenda peab selle mehhele tehtama, kelle auustussest kunningal hea meel on.

12. Ja Mordekai pöris taggasi kunninga wärrawa jure; ja

Aman teggi miñnes joudo omma kotta leinades ja kinnikaetud peaga.

13. Ja Aman juttustas Seresile omma naesele ja keikile omma söbradele keik, mis tem~ale juhtund, siis ütlesid temma targad ja ta naene Seres temmale: Kui se Mordekai, kelle ees sa hakkand langema, Judide soust on, siis ei sa sinna tem~a wasto mitte, waid sa langed tõeste temma ees.

14. Kui nemmad alles temmaga räkisid, siis tullid kunninga üllemad teenrid senna, ja ruttasid wägga Amani senna jodule wima, mis Ester olli walmistand.

7. Peatük.

Esteri teine söma-aeg: Amani puakse pitka pu külge.

1. Ja kunningas tuli Amaniga, Estri kunninga-emmanda jure jodule.

2. Ja kunningas ütles Estrile ka teisel päwal, kui ta wina jõi: Mis sul on pallumist, Ester kunninga-emmand? ja se peab sulle antama; ja mis sul on

otsimist? ja se peab sündima, olleks se ka pool kuningriiki.

3. Ja Ester se kunninga-em~and kostis ja ütles: Kui ma ollen armo so silma eest leidnud, oh kunningas, ja kui se kunninga melest hea on, siis sago mulle mo ello antud mo palwe pärrast, ja mo rahwas mo küssimisse pärrast.

4. Sest meie, minna ja mo rahwas olleme ärramüdüd, et meid peab ärrakautama, ärratapma ja ärrahukkama; ja kui olleksime ärramüdüd sullasiks ja ümmardajaks, siis ma olleksin wait olnud: sest waenlane ei joua mitte se kunninga kahjo ärratassuda.

5. Ja kuningas Ahaswerus räkis ja ütles Estri kunninga-emmandale: Kes se on, ehk kus se on, kes omma süddame täitnud se nouga, sedda tehha?

6. Ja Ester ütles: Se mees, se waenlane ja wihhamees on sesinnane kurri Aman; siis ehmatas Aman kuñninga ja kuñninga-em~anda ees ärra.

7. Ja kuñingas tousis ülles omma tullise wihha sees wina jomissest, ja läks kunninga koia

rohho-aeda, ja Aman jäi seisma ja otsis armo Estri kunninga-emmanda jurest omma ello pärrast, sest ta näggi kül, et üks kurri luggu kunninga käest temma wasto olli kowwaste ettewoetud.

8. Ja kuningas tuli taggasi koia rohho- aiast senna kotta, kus wina-jodud ollid, ja Aman olli maas se söma-pingi jures, kus Ester istus; siis ütles kuningas: Kas ta tahhab ka kunninga-emmanda minno jures siin koias ennese alla sundida? kui se sanna kunninga suust tuli, kaeti Amani silmad kinni.

9. Ja Arbona üks neist üllemist teenrist räkis kunninga ette: Ennä seäl on ka se pu, mis Aman on lasknud tehha Mordekai pärrast, kes kunninga pärrast head räkinud, se seisab Amani koia jures, wiiskümmend künnart kõrge; ja kuningas ütles: Poge tedda senna külge.

10. Siis posid nem~ad Amani senna pu külge, mis ta Mordekaile olli lasknud walmistada ; siis jahtus kunninga tulline wihha.

8. Peatük.

*Kunningas teeb ue kässo läbbi
Amani nou tühjaks.*

1. Selsammal aial andis kuningas Ahaswerus kunninga-emmandale Estrile Amani nende Judide waenlasse kodda, ja Mordekai tuli kunninga ette, sest Ester olli täetanud, mis suggulane ta temmaga olli.
2. Ja kuningas wöttis omma sormust ärra, mis ta Amani käest olli ärrawötnud, ja andis sedda Mordekaile; ja Ester pani Mordekai Amani koia ülle.
3. Ja Ester räkis weel kunninga ette ja heitis ta jalge ette mahha ja nuttis ja pallus armo temmalt, et ta piddi ärrakeelma Amani Agagimehhe kurjust ja temma mötted, mis ta Judide wasto olli möttelnud.
4. Siis sirrutas kuningas kät kuld-keppiga Estri pole, ja Ester tousis ülles ja jäi kunninga ette seisma,
5. Ja ütles: Kui se kunninga melest hea on ja kui ma ollen armo ta silma eest leidnud, ja

- se assi kunninga ees öige on ja kui minna hea ollen temma melest: siis lasse kirjutada, et Amani Medata poia
- Agagimehhe ramatud ja mötted taggasi sawad, mis ta kirjutand, et piddi Judid ärrahukkama, mis keik kunninga rikide sees on.
6. Sest kuidas ma jouan nähha sedda õñetust, mis mo rahwa peäle peab tulles? ja kuidas jouan ma nähha om~a suggulaste seltsi hukkatust?
7. Ja kuningas Ahaswerus ütles kunninga-em~andale Estrile ja Mordekaile selle Judamehhele: Wata, ma ollen Amani kodda Estrile annud ja tedda ennast on nem~ad pu külge ponud, sepärrast et ta om~a kät Judide külge olli pistnud.
8. Siis kirjutage teie Judide pärrast kunninga nimmel, nenda kui hea on teie melest, ja pange sedda kunninga sormukse pitseriga kinni: sest sedda kirja, mis kunninga nimmel kirjutud ja kunninga sormukse pitseriga kinni pandud, ei woi ükski taggasi wötta.

9. Siis kutsuti selsammal aial kunninga kirjutajad kolmandamal kuul, se on Siwani ku, selle ku kolmandamal päwal kolmatkümmend, ja kirjutati keik sedda möda, kui Mordekai käskis Judide kätte ja üllematte würstide ja Mawallitsejatte ja rikide würstide kätte, kes ollid India-maast Mora-maast sadik, sadda ja seitse kolmatküm~end riki, igga rikile temma kirja järrele, ja igga rahwale temma kele järrele; ja Judide kätte kirjutati nende kirja ja nende kele järrele.

10. Ja sedda kirjutati kunninga Ahaswerusse nimmel ja pandi kinni kunninga sormukse pitseriga, ja need ramatud lähhatati jooksiatte Käskude läbbi ratsa, kes söitsid kerge hooste selgas, hobbo-eeslide selgas, mis märradest sündsid.

11. Et kunningas Judidele lubba andis iggaühhes liñnas kokkotulla ja om~a ello eest seista, ärrakautada, ärratappa ja ärrahukkada keik rikide wägge, kes neile piddid kitsast teggema, wäetimid lapsed ja naesed, ja nende warra

ärrarisuda,

12. Ühhel päwal keik kunninga Ahaswerusse rikide sees, kolmeteistkümnemal kahheteistkümnema ku päwal se on Adari ku.

13. Se ramat käis lühhidelt sedda wisi, et käsk olli antud igga rigi sees awwalikkult keige rahwale, et Judid sel päwal piddid walmis ollema, omma waenlaste kätte maksma.

14. Need jooksjad Kässud, kes söitsid kerge hooste selgas ja hobbo-eeslide selgas, läksid wälja sure ruttoga ja teggid joudo kunninga sanna peäle; ja se käsk kulutati Susani kunninglikkus koias.

15. Ja Mordekai tuli wälja kunninga jurest ühhe kunninglikko ridega, mis walwakast-sinnist ja walget karwa olli, ja sure kuld-kroniga ja kalli linnase ja purpuri-punnase ridest tehtud kübbaraga; ja Susani lin hüdis helleda heälega ja olli römus.

16. Judidel olli walgus ja rööm ja römustus ja auustus.

17. Ja iggaühhes rikis ja iggaühhes liñnas, seäl paikas, kuhho kunninga sanna ja

temma käsk tuli, olli Judidel rööm ja römustus, jodud ja head päwad, ja palju selle Ma rahwast heitsid Judide usko, sest Judide hirm langes nende peäle.

9. Peatük.

Judide hädda lõppeb: Puride Pühha seätakse.

1. Ja kahheteistkümnemal kuul, se on Adari ku, selle ku kolmeteistkümnemal päwal, kui kunninga sanna ja temma käsk liggi sai, et sedda möda pididi tehtama, sel päwal, kui Judide waenlased lootsid nende peäle woimust sada, siis se assi pöris ennast teisiti, sest Judid need said woimust nende peäle, kes neid wihkasid.

2. Judid tullid kokko omma liinade sisse keige kunninga Ahaswerusse rikide sees, et nemmad pididid kät pistma nende külge, kes nende õnnetust püüdsid, ja ükski ei seisnud nende wasto: sest nende hirm olli langend keige rahwa peäle.

3. Ja keik rikide würstid ja

üllemad würstid ja Mawallitsejad, ja kes kunninga asjad aiasid, üllendasid need Judid, sest Mordekai hirm olli nende peäle langend.

4. Sest Mordekai olli suur kunninga koias ja ta olli kulus keige rikide sees: sest se mees Mordekai sai ikka suremaks.

5. Ja Judid löid keik ommad waenlased mahha, möögaga mahhalües ja tappes ja hukkates, ja teggid omma wihhameestega omma mele järrele.

6. Ja Susani kuninglikkus koias tapsid need Judid ja hukkasid ärra wiis sadda meest.

7. Ja Parsandata, ja Talwoni, ja Aspata,

8. Ja Porata, ja Adalja, ja Aridata,

9. Ja Parmasta, ja Arisai, ja Aridai, ja Wajesata,

10. Judide waenlase Medata poia Amani kümme poega tapsid nemmad ärra: agga temma warra külge ei pistnud nemmad mitte om~a kät.

11. Selsammal päwal tuli kunninga ette nende arro, kes Susanis kuninglikkus liinlas

ärratappetud.

12. Ja kuningas ütles kunninga-emmanda Estri wasto: Susanis kuninglikkus liñnas on Judid ärratapnud ja ärrahukkanud wiissadda meest ja need kümme Amani poega; mis siis nemmad nende teiste kunninga rikide sees lewad teinud? mis sul nüüd weel pallumist, siis peab sedda sulle antama? ja mis sul weel otsimist, siis peab se sündima?

13. Ja Ester ütles: Kui se kunninga melest hea on, siis antago ka homme lubba Judidele mis Susanis, sel wisil kui tänna tehma: et nemmad need kümme Amani poega pu külge powad.

14. Ja kuningas ütles, et nenda pididi tehtama, ja käsk anti Susanis; ja nemmad posid need kümme Amani poega ülles.

15. Ja need Judid, kes Susanis, tullid ka neljateistkümnemal Adari ku päwal, ja tapsid Susanis ärra kolmsadda meest: agga nende warra külge ei pistnud nemmad mitte omma kät.

16. Ja need teised Judid, kes

kunninga rikide sees, tullid kokko ja seisid omma hinge eest, ja said hingada omma waenlaste eest, kui nemmad said tapnud ommad wihkajad wiis kahheksatkümmend tuhhat: agga nende warra külge ei pistnud nemmad mitte omma kät. 17. Kolmeteistkümnemal Adari ku päwal sündis se assi, ja selle ku neljateistkümnemal päwal hingasid nemmad, ja teggid sedda jodo- ja römo-päwaks.

18. Agga need Judid, mis Susanis, tullid kokko selle ku kolmeteistkümnemal ja neljateistkümnemal päwal, ja selle ku wieteistkümnemal päwal hingasid nemmad ja teggid sedda jodo- ja römo-päwaks.

19. Sepärrast seädsid need Judid, kes ma-mehhed ollid, kes Ma-liñnade sees ellasid, selle Adari ku neljateistkümnema päwa ennestele römuks ja joduks ja heaks päwaks, ja läkkitasid teine teisele roga.

20. Ja Mordekai kirjotas need asjad ülles ja läkkitas ramatud keige Judide kätte, kes keige

kunninga Ahaswerusse rikide sees, kes liggilähhidel ja kaugel ollid.

21. Ja kinnitas neile, et nemmad Adari ku neljateistkümnema päwa ja selle ku wieteistkümnema päwa piddid igga aastas piddama:

22. Neid päiwi möda, kui Judid ollid sanud hingada omma waenlaste eest, ja sedda kuud möda, kui nende kurbdus jälle rõmuks ja leinaminne heaks päwaks olli pöördud: et nemmad neid jodo ja rõmopäwaks piddid piddama ja läkkitama teine teisele roga ja waestele andid.

23. Ja Judid wötsid piddada, mis nemmad ollid hakkanud teggema, ja mis Mordekai nende kätte olli kirjutand.

24. Et Medata poeg Aman se Agagimees keige Judide waenlane olli möttelnud keik Judid ärrahukkada, ja olli Puri, se on liisko, heitnud, et ta neid piddi hirmutama ja neid ärrahukkama.

25. Ja kui se kuninga ette sanud, olli ta ramato läbbi käsknud, et ta kurri mötte, mis tem~a möttelnud Judide wasto,

piddi ta ennese pähha tulleva; ja nemmad on tedda ja ta poiad pu külge panud.

26. Sepärrast nimmetasid nemmad need päwad Puriks selle Puri nimme peäle, sepärrast, otse keige selle ramato sannade pärrast, ja mis nemmad neist asjust ollid näinud ja mis nende peäle tulnud.

27. Judid kinnitasid ja wötsid sedda piddada ennestele ja omma suggule ja keikile, kes nende seltsi piddid heitma: et selle wasto ei piddand mitte tehtama, et nemmad needsinnatsed kaks päwa piddid piddama, nende kirjutud seädmisses ja nende määratud aia järrele igga aastas.

28. Et needsinnatsed päwad piddid meles seisma ja petud sama igga põlwe-rahwa, igga sugguwõssa jures, igga rigi sees ja igga liñna sees; ja et need Puride päwad ei piddand ial mahhajäma Judidest, ja et nende mällestus ei piddand lõpma nende suggu jures. 29. Siis kirjotas kuninga-emmand Ester Abihaili tüttar ja Mordekai se Judamees öiete kowwaste,

ja kinnitas seddasinnast teist ramatut neist Puride-päiwist.

30. Ja need ramatud läkkitati keige Judide kätte Ahaswerusse kunningrigi saa ja seitsme rikisse kolmatkümmand, rahho ja töe sannadega:

31. Et nemmad need Puride-päwad piddid kindlaste piddama nende märatud aial, nenda kui se Judamees Mordekai ja kunninga-em~and Ester sedda neile kinnitand, ja nenda kui nemmad omma hinge peäle ja omma suggu peäle, sedda paastumisse ja nende kissendamisse luggu ollid kinnitanud.

32. Ja Estri sanna kinnitas sedda Puridepäwade luggu ja se sai ramatusse kirjutud.

10. Peatük.

Ahaswerusse wallitsusse luggu Mordekai aial.

1. Ja kunningas Ahaswerus panni makso made ja merre sarede peäle.

2. Ja keik temma wäggewad teud ja ta woimus, ja kuidas Mordekai suur au üllesnimmetud, misga kunningas tedda olli üllendand: eks need asjad olle kirjutud Meda ja Persia kunningatte aia-ramatusse?

3. Sest Mordekai se Judamees olli kunninga Ahaswerusse järgminne, ja suur Judide jures, ja armas omma wendade melest, kes omma rahwale head otsis ja räkis, mis keige omma suggule rahhuks tuli.

Estri Ramato Ots.

lobi Ramat.

1. Peatük.

*lobi hea põlli, ja õnnetuma
pölwe hakkatus.*

1. Seäl olli mees Utsi maal, lob nimmi, ja sesamma mees olli täieste wagga ja öiglane, ja kartis Jummalat ja tagganes kurjast ärra.

2. Ja temmale olli sündinud seitse poega ja kolm tüttart.

3. Ja temma loduksid olli seitsetuhhat puddolojust, ja kolmtuhhat kamelit, ja wiissadda pari weiksid ja wiis sadda emma-eesli, ka wägga palju perret: ja sesam~a mees olli üllem kui keik hom~iko-ma rahwas.

4. Ja temma poisid läksid ja teggid jodud iggamehhe koias ommal päwal; ja läkkitasid ja kutsusid ommad kolm ödde ennastega söma ja joma.

5. Ja se sündis kui need jodo päwad korra pärrast said möda läinud, siis läkkitas lob nende järrele ja pühhitses neid, ja tousis hom~iko warra ülles ja

ohwerdas põlletamisse-ohwrid nende keikide arro möda; sest lob mötles: ehk mo poisid lewad patto teinud ja Jummalat om~as süddames Jummalaga jätnud. Nenda teggi lob keik neil päiwil.

6. Ja üks pääw olli, kui Jummal lapsed tullid seisma Jehowa ette, siis tuli ka Sadan nende sekka.

7. Ja Jehowa ütles Sadani wasto: Kust sa tulled? ja Sadan wastas Jehowale ja ütles: Ma tullen möda maad hulkumast ja sedda läbbikäimast senna ja tenna.

8. Ja Jehowa ütles Sadana wasto: Kas sa olled mo sullast lobit tähhele pannud? sest temma sarnast ei olle siin maal, ta on üks täieste wagga mees ja öiglane, kes Jummalat kardab ja kurjast ärra tagganeb.

9. Ja Sadan wastas Jehowale ja ütles: Kas lob ilmaasjata Jummalat kardab?

10. Eks sa polle warjo ümberringi teinud temma

üumber, ja temma koia üumber ja keige üumber mis temmal on? temma kätte tööd olled sa önnistanud ja ta loduksed on wägga siggind siin maal.

11. Agga pista wahhest omma kässi temma külge ja putu keige sesse, mis temmal on; katsu kas ta sind jummalaga ei jätta so su sisse.

12. Ja Jehowa ütles Sadana wasto: wata, keik mis temmal on, olgo so kä; ärra pista agga mitte omma kät temma külge: ja Sadan läks Jehowa palle eest ärra.

13. Ja üks pääw olli, kui ta poiad ja ta tütreid ollid sömas ja wina jomas omma wannema wenna koias.

14. Siis tuli Kask lobi jure ja ütles: Weiksed ollid kündmas ja emma-eeslid sömas ommas paikus.

15. Siis tullid Seba-rahwas peäle ja wisid neid ärra, ja löid need poisid mahha mööga terraga; ja minna ollen agga üks ärrapeäsnud sulle sedda toma teäda.

16. Se olli alles räkimas, siis tuli jo teine ja ütles: Jummal tulloke langes taewast mahha,

ja sütis puddolojuksed ja need poisid põllema, ja lõppetast neid ärra; ja minna ollen agga üks ärrapeäsnud sulle toma teäda.

17. Se olli alles räkimas, siis tuli teine ja ütles: Kaldeamehhed teggid kolm hulka ja tullid keigelt poolet kamelide peäle ja wisid neid ärra ja löid poisid mööga terraga mahha; ja minna ollen agga üks ärrapeäsnud sulle toma teäda.

18. Se olli alles räkimas, siis tuli teine ja ütles: So poiad ja so tütreid ollid sömas ja wina jomas omma wänema wenna koias,

19. Wata, siis tuli suur tuul kõrwe poolt ja putus se koia nelja nurgasse, et se mahhalanges nende noorte meeste peäle, et nemmad ärrasurrid; ja minna ollen agga üks ärrapeäsnud sulle toma teäda.

20. Siis tousis lob üles ja kärristas omma kue lõhki ja leikas omma pea paljaks ja heitis mahha Ma peäle ja kummardas,

21. Ja ütles: Allasti ollen ma omma emma ihhust

wäljatulnud, ja lähhän allasti jälle siñna taggasi; Jehowa on annud ja Jehowa on ärrawötnud: Jehowa nimmi olgo kidetud.

22. Keige se asja sees ei teinud lob mitte patto, ja ei annud Jum~alale ühtegi jölledusse süüd.

2. Peatük.

Sadani, Iobi, ja temma naese, ja söbrade wiis ja nou.

1. Ja üks pääw olli, kui Jummalala lapsed tullid seisma Jehowa ette, siis tuli ka Sadan nende sekka Jehowa ette seisma.

2. Ja Jehowa ütles Sadana wasto: Kust sa tulled? ja Sadan wastas Jehowale ja ütles: Ma tullen möda maad hulkumast ja sedda läbbikäimast senna ja tenna.

3. Ja Jehowa ütles Sadana wasto: Kas sa olled tähhele pannud mo sullast lobit? sest temma sarnast ei olle siin maal, ta on üks täieste wagga mees ja öiglane, kes Jummalat kardab ja tagganeb kurjast

ärä, ja peab weel kinni ommast täiest waggadussest, ja sa olled mind kihhutanud temma wasto, et ma tedda ilma-asjata piddin ärraneelma.

4. Ja Sadan wastas Jehowale ja ütles: Nahk nahha eest, ja keik, mis mehhel on, annab ta omma hinge eest.

5. Et pista wahhest omma kät ta külge ja putu temma luusse ja lihhasse; katsu kas ta sind jummalaga ei jätta so su sisse.

6. Ja Jehowa ütles sadana wasto: Wata, ta on so kä; jätta agga temma hing rahhule.

7. Ja Sadan läks wälja Jehowa palle eest, ja löi lobit kurja paisedega temma jalla tallast ta pea-lani.

8. Ja ta wöttis ennesele ühhe potti-tükki, sellega ennast kapida; ja temma istus tuhha sees.

9. Ja temma naene ütles tem~ale: Kas sa weel ommast täiest waggadussest kinnipead? kida ikka peäle Jummalat ja surre ommeti ärä.

10. Agga ta ütles temma wasto: Sa rägid kui üks neist jölledaist naesist rägiwad; peame meie siis sedda head

Jummala käest ükspäines wastowõtma, agga sedda kurja ei peaks meie mitte wastowõtma? keige se asja sees ei teind lob mitte patto omma uledega.

11. Kui lobi kolm söbra kuulsid keik sedda kurja, mis ta peäle ollid tulnud: siis tullid nemmad iggamees om~ast paigast, Eliwas Temani-mees, ja Pildad Suhhi-mees ja Sowar Naamati-mees; ja nemmad tullid ühtlase kokko et nem~ad piddid minnema, ärda melega temmaga räkima ja tedda trööstima.

12. Ja kui nemmad emalt ommad silmad ülestötsid ja tedda mitte ei tunnud; siis tötsid nemmad omma heäle ja nutsid, ja kärristasid iggamees omma kue lõhki ja külwasid tuhka omma peade peäle wasto taewast.

13. Ja istusid temmaga maas seitse päwa ja seitse ööd, ja ükski ei lausnud temma wasto sannagi, sest nemmad näggid, et se wallo wägga suur olli.

3. Peatük.

lobi kannatamatta meel ja könne.

1. Pärrast sedda teggi lob omma su lahti ja wandus ärra omma sündimisse päwa.

2. Ja lob hakkas räkima ja ütlema:

3. Kaddugo se pääw, millal ma ollen sündinud, ja se ö, millal ööldi: Üks poeglaps on lodud.

4. Sago se pääw otse pimmedaks, ärgo holigo Jummal üllewelt sest mitte, ja ärgo paistko walgus temmale.

5. Pimmedus ja surma-warri tehko sedda roppuks, pilwed katko sedda kui telk; must uddo, mis päwal touseb, tehko temmale hirmo.

6. Must pimme wötke se ö kinni; ärgo sago ta mitte römo aasta päwade seas, ärgo tulgo ta mitte kude arrusse.

7. Wata, sesamma ö olgo üksik, ärgo tulgo öiskaminne temmale.

8. Wandugo sedda ärra need, kes päwa ärraneedwad, kes walmis on krokodilli ärratama.

9. Sago need tähhed mis

temma puhte aial näikse,
pimmedaks: ootko ta walget, ja
ärgo sago ta mitte, ja ärgo
sago ta koido-pire nähha.

10. Sepärrast et ta ei olle mo
emma ihho ukseid

kinnipannud, et ta sedda
waewa olleks mo silma eest
warjule pannud.

11. Mikspärrast ei olle ma
lapse-kotta ärrasurnud? miks ei
olle ma hinge heitnud, kui ma
ihhust wäljatullin?

12. Mikspärrast joudsid põlwed
mo ette, ja mis tarwis ollid
rinnad? et ma piddin im~ema.

13. Sest nüüd maggaksin ma
maas ja seisaksin rahho: ma
maggaksin, siis olleks mul
hingaminne,

14. Kunningattega ja ma-ilma
nou-andjattega, kes paljaks
tehtud kohhad ennestele
üllesehhitasid;

15. Ehk würstidega, kennel
kulda on, kes ommad koiad
höbbedaga täitwad.

16. Ehk et ma teps ei olleks
kui enneaegne lomoke, mis
mahhapandud, otsekui need
nored lapsed, mis ei saand
walget nähja.

17. Senna jätwad öälad tülli

teggemist mahha, ja seäl
hingawad, kes kange tö läbbi
rammaks läinud.

18. Need, kedda kinnipeti, on
hopis seäl rahhul, nemmad ei
sa kuulda sundia seält.

19. Pissokessed ja sured on
seäl ühhesuggused, ja sullane
on ommast issandast lahti.

20. Mikspärrast antakse
waewalissele walgust, ja ello
neile, kelle hinges kibbedus on?

21. Kes surma ootwad, ja
sedda polle mitte, ja kes sedda
ülles kaewaksid enneminne kui
mahhapandud warrandussed.

22. Kes üpres wägga
römustawad, kel römustus on,
kui nemmad hauda leidwad.

23. Miks antakse ello selle
mehhele, kelle te on warjul, ja
kelle ümber Jummal willetsusse
aeda teinud.

24. Sest mo öhkaminne tulleb,
enne kui ma leiba wöttan, ja
mo oigamissed wolawad kui
wessi.

25. Sest ma tundsin suurt
hirmo, ja se on ka mo kätte
tulnud, ja mis ma kartsin, se
on mulle sanud.

26. Mul ei olnud weel mitte
waikist egga rahhulist asja,

egga hingamist, siis tuli uus tülli.

4. Peatük.

Eliwa essimenne könne lobi häddast.

1. Siis hakkas Temani-mees räkima ja ütles:
2. Kas kegi julgeks sanna öölda so wasto, et sa jo olled ärratüddind? agga kes woib räkimatta seista?
3. Wata, sinna õppetasiid mitto ja kinnitasiid lödwad käed;
4. So kõnned tõstsid sedda ülles, kes kommistas, ja nõtkuwad põlwed teggid sa tuggewaks.
5. Et hädda nüüd sinno kätte tulleb, siis tüddid sa ärra; et se sinnusse putub, sest tunned sa hirmo.
6. Eks so Jummal- kartus polle sinno lotus? ja so laitmatta wisid so otus?
7. Et mötle, kes on se kes ilmasüta on hukka läinud? ja kus on öiglased ärrakautud?
8. Nenda kui ma ollen näinud, et need kes tühja kündwad, hukka sanud ; ja kes waewa

külwanud, leikawad sedda ka.

9. Jummal öhhust sawad nemmad hukka, ja temma wihha waimust sawad nemmad otsa.

10. Loukoera möiraminne ja tömmu loukoera heäl, ja noorte loukoerte hambad sawad pihhuks katki.

11. Wanna loukoer saab hukka, et ep olle saki, ja hirmsa loukoera kutsikad peawad ühhest ärralahkuma.

12. Ja sallaja on mo kätte sanna sanud, ja kumminat on mo körw sest kuulda sanud:

13. Kui ma olin mitmesugguses mõttes ö näggemiste pärrast, kui raske unni innimeste peäle langeb;

14. Siis tuli mo liggi hirm ja wärristus, ja hirmutas keik mo lukondid ärra.

15. Ja üks waim läks mo silmist möda, ta panni mo ihho karwad püsti seisma.

16. Ta seisis seäl, agga ma ei tunnud ta teggomodo, üks kuio olli mo silma ees, waikne assi olli, ja ma kuulsin ühhe heäle.

17. Kas waene innimenne öigem on kui Jummal? kas üks mees puhtam on kui se, kes

tedda teinud?

18. Wata, omma sullasistki ei ussu ta sedda mitte, ja omma Käskude peäle töstaks Ta jölledusse süüd.

19. Paljo ennam nende peäle, kes soueste hoonte sees ellawad, kenne allus on põrmus, mis mahharöhhutakse enneminne kui koi.

20. Hom~ikkust öhtoni on nemmad russuks pekstud: enne kui kegi tähhele panneb, lähhäwad nemmad hukka iggaweste.

21. Eks olle nende keigeüllem järg, mis nende sees olli, ärrasanud, nemmad surrewad ärra, agga ilma tarkusseta.

5. Peatük.

Eliwas könneleb weel ikka.

1. Et hüa, kas on kegi kes sulle kostab? ja kelle pole pühhade seast tahhad sa ennast pöörda?

2. Sest meletumat tappab melepahhandus, ja kaddedus surretab rummalat.

3. Ma näggin ühhe meletuma, kes olli juurdunud, agga ma

wandusin temma ello-asset ärra äkkitselt.

4. Temma lapsed on kaugel önnistussest ärra, ja neid röhhutakse mahha wärrawas, ja ükski ei peästa neid ärra.

5. Selle leikust sööb näljane ärra ja wöttab sedda ärra kibbowitsa aiast sadik, ja mörtsukkad ahmiwad ärra nende warrandust.

6. Sest põrmust ei tulle willetsus wälja, ja mullast ei touse waew.

7. Sest innimenne on sündinud waewaks, otsego sütteseddemed wötwad ülleslenda kõrgesse.

8. Agga ma tahhan nüüd Jummalat nouda, ja omma könne Jummalat pole pöörda,

9. Kes sured asjad teeb, mis ei woi ärramoista, ta teeb imme-asjad, mis ei woi ülles arwada.

10. Kes wihma annab Ma peäle ja sadab wet ulitsatte peäle.

11. Et ta allandlikkud panneb kõrgesse, ja kurwad saaksid üllendatud önnistusse läbbi.

12. Kes kawwalatte mötlemised tühjaks teeb, et nende käed ei woi tehja tössist asja.

13. Kes targad kinniwõttab nende kawwalusse sees, et sallalikkude nou lähhäb ülle Pea ülle kaela.

14. Et nemmad päwa aeges tullewad pimmedusse wasto, ja louna aial kässikaudo katsuwad otsego öse.

15. Nenda peästab ta sedda waest moögast ja nende suust, ja selle wäggewa käest:

16. Siis on alwal otus, ja köwwer meel peab omma suud kinnipiddama.

17. Wata, wägga önnis on se innimenne, kedda Jummal nomib; sepärrast ärra põlga mitte selle Keigewäggewama karristust.

18. Sest temma sadab wallo, agga seub hawad kinni; ta peksab waeseks, agga temma käed parrandawad.

19. Kue ahvastusse seest peästab ta sind ärra, ja kui seitsmes kä, ei pea ei middagi kurja sinnusse puutma.

20. Nälgas lunnastab ta sind surmast, ja söas moöga käest.

21. Kelepeksmisse eest pead sa sama eest ärrapuggeda, ja mitte ärraraiskamist kartma, kui se tulleb.

22. Ärraraiskamisse ja tühjal aial woid sa naerda, ja sinna ei karda siis mets-ellajaid.

23. Sest sul on ka rahho seädus kiwwidega wäljal, ja metsalistel on rahho sinnoga.

24. Siis saad sa tunda, et so maias on rahho; kui sa omma ello-aseme järrele watad, siis ei te sa mitte patto.

25. Ja saad teäta, et so suggu palju on, ja so sugguwössä kui rohhi Ma peäl.

26. Sa lähhäd wägga ellatand hauda, otsego nabra üllestehhakse ommal aial.

27. Wata, sedda olleme meie järrele urinud, nenda se on; kule sedda ja wötta sinna sedda ennesele tähhele panna.

6. Peatük.

lob wastab ennese eest Eliwa könne peäle.

1. Siis wastas lob ja ütles:

2. Oh kui mo melehaigus saaks öiete ülleswagitud, ja mo önnetus ühtepandud waekausede peäle:

3. Töest se olleks nüüd raskem kui liiw, mis merre äres,

sepärrast on need mo sannad ärraneelnud.

4. Sest selle Keigewäggewama noled on mo sees, nende wihha joob mo waim ennese sisse, Jummal kohkutamissed tullewad kui wäehulgaga mo peäle.

5. Kas mets-esel hirnub nore rohho peäl? kas härg inniseb omma sulbi jures?

6. Kas magge roog süakse ilma solata? kas on maggo juusto wee jures?

7. Mo hing ei wötta neisse sannusse putuda, need on mulle kui läge leib.

8. Kes annab, et tulleks mis ma pallun! et Jum~al annaks, mis ma otan!

9. Kui Jummal ettewöttaks mind mahharöhhuda, ja peästaks omma kät lahti ja leikaks mo ello ärra.

10. Sest se olleks weel mo troost, kui ma tuimaks saaksin ommas wallus, kui ta armo ei annaks: sest ma polle pühha lunnastaja sanno mitte ärrasalganud.

11. Mis on mo rammo, kui ma weel tahhaksin odata? ja mis olleks mo ots, kui ma omma

ello weel tahhaksin pitkendada?

12. Kas mo rammo on kui kiwwide rammo? kas mo lihha on waskne?

13. Eks olle nenda, et mul abbi ep olle mo sees? ja tössine assi on mo jurest ärralükkatud.

14. Sellele, kes ommast söbrast ärralahkub, on se üks tigge assi, ja se jättab mahha kartust selle Keigewäggewama eest.

15. Mo wennad tewad pettust kui jöggi, ja lähhäwad möda kui jöggede oiad.

16. Kes külma pärrast kurwad, neid kattab weel lummi.

17. Sel aial kui nemmad pallawat tundwad, löpwad nemmad ärra: kui nemmad sojaks sawad, siis kadduwad nemmad omma assemelt ärra.

18. Nende tee-raad käiwad ristati poigite, nemmad lähwad tühja ja kadduwad ärra.

19. Nemmad waatsid Tema tee-raddade peäle, Seba tee-käimiste järrele ootsid nemmad.

20. Nemmad on häbbenenud, et iggamees se peäle lotis; nemmad said siñna, agga nemmad said häbbi sisse.

21. Sest nüüd ollete selle lobi

juries; teie näte hirmo ja kardate.

22. Ons nenda, et ma ollen üttelnud: Andke mulle ja kinkige mo eest ommast warrandussest.

23. Ja peästke mind waenlase käest, ja luñnastage mind wägga waljude käest.

24. Öppetage mind, siis tahhan ma wait olla, ja andke mulle moista, mis ma ollen eksinud.

25. Kuida on öiglase mele sannad kibbedad? ja kuida woib kegi teie seast ikka peäle mind nomida?

26. Kas teie mötlete mo sannad nomida? ja kas selle kõñned kes raiskus, on tule kätte räkitud?

27. Kas tahhate naese lapse peäle lasta middagi langeda, ja om~a söbra wasto auko kaewada?

28. Ja nüüd wotke ette, wadage mo peäle, siis sate nähha, kas ma walletan.

29. Et katske jälle, ärgo olgo teil köwwerust, ja katske ta jälle, siis on mo öigus seäl.

30. Kas mo kele peäl on köwwerus? eks mo su-laggi ei peaks ärratundma, mis

äppardussed on.

7. Peatük.

Waewalinne elloluggu siin silmas.

1. Eks waesel innimessel ei olle otsekui söddimisse waewa Ma peäl? ja eks ta päwad olle kui palgalisse päwad?

2. Otsego sullane iggatseb päwa warjo, ja kui palgalinne otab omma töö palka:

3. Nenda ollen ma tühjad kuud ennese pärris-ossaks sanud, ja waewalissed ööd on mo kätte arwatud.

4. Kui ma maas olin ja mötlesin: Millal saan ma üllestöusta, ja millal öhto otsa saab? siis olli mul kül sedda pöörlemist puhtest sadik.

5. Mo lihha on ussidega ja kui mulla kammaraga kattetud; mo nahk on urmane ja sant peält nähha.

6. Mo päwad on kermemad kui süsti-pu, ja on ärralöppend, et ei olle lotust.

7. Mötle, et mo ello on üks tuul, ei sa mo silm jälle head nähha.

8. Selle silm, kes mind nüüd näeb, ei sa mind enam näha: kui so silmad mo peäle waatwad, siis ep olle ma teps siin.

9. Pilw kaub ja lähhäb omma teed: nenda ei tulle se ülles, kes allalähhäb hauda.

10. Ei se tulle enam taggasi omma kotta, ja temma asse ei tunne tedda enam.

11. Ei ma tahha ka mitte omma suud keelda; ma tahhan räkida omma waimo ahvastusses, ma tahhan könnelda omma hinge kibbedusses.

12. Ollen ma merri ehk wallaskalla? et Sa wahti mo wasto panned.

13. Kui ma mötlen: Mo säng peab mind trööstima, mo wodi peab middagi kandma mo kaebdussest:

14. Siis ehmatad Sa mind ärra unne-näggudega ja teed mulle hirmo näggemistega.

15. Ja mo hing tahhaks, et ta saaks ärra kägistud, surma enneminne, kui mo lukondid nähja.

16. Ma tüddin ärra, ei ma woi iggaweste ellada; seisa minnust

rahho, sest mo päwad on otse tühhised.

17. Mis on waene innimenne, et Sa tedda sureks pead, ja et Sa tedda tähhele panned?

18. Ja olled tedda katsumas igga hom~iko, ja wöttad tedda kiusada igga silmapilkmissse aial.

19. Kui kaua ei tahha Sa mitte mo peält ärrawadata? Sinna ei jä minnust jälle, senni kui ma omma sülge woiksin sisseneelda.

20. Ma ollen patto teinud, mis ma sulle woin tehja, oh Sa innimesse hoidja? mikspärrast olled sa mind pannud ennesele märgiks, et ma issiennesele koormaks ollen.

21. Ja miks Sa ei anna andeks mo ülleastmist? ja miks Sa ei lasse mo üllekohhut mödaminna? sest nüüd lähhan ma mulda maggama, ja Sa otsid mind aegsaste, ja mind ei olle teps.

8. Peatük.

Pildad kiusab lobi kangeste.

1. Ja Sua-mees Pildad wastas

ja ütles:

2. Kui kaua tahhad sa nisuggused kõnned räkida? ja kui kaua peawad so su sannad kui ühhe hooplikko tulikad kõnned ollema?

3. Kas Jummal peaks kohhut köwweraks teggema? ja kas se keigewäggewam peaks öigust köwweraks pöörma?

4. Kui so lapsed temma wasto patto teinud, siis on Ta neid saatnud nende ülleastmisse kätte.

5. Kui sinna wöttaksid Jummalat aegsaste otsida ja se keigewäggewama allandlikkult palluda;

6. Kui sa olled selge ja öiglane; kül Ta nüüd töeste ärkaks ülles sinno pärrast; ja sataks rahho so ello-assemele, kus öigus sees.

7. Ja et so hakkatus olleks wähha, siiski saaks so wiimne põlli wägga kossuma.

8. Sest küssi agga endisse põlwe rahwa käest ja wötta nende wannematte luggu hästi järrele urida.

9. Sest meie olleme hillisest aiast; ja ei tea middagi, sest meie päwad on üks warri Ma

peäl.

10. Eks need ei woi sind õppetada ja sulle räkida, ja ommast süddamest kõnnesid wäljatua.

11. Kas kõrkias sureks kaswab, kus ei olle mudda? kas aso-rohhi kossu, kus ep olle wet?

12. Kui need asjad alles haljad on, eks neid ärra ei nideta? ja kuiwawad ärra enne kui keik mu rohhi.

13. Nenda käib keikide kässi, kes Jummalat ärraunnustawad, ja sallalikko lotus lähhäb hukka.

14. Et temmale tüddimus tulleb temma halbist lotussest, ja se on kui ömblikko wörk, mis peäle ta lodab.

15. Ta toetab ennast omma koia peäle, agga se ei jä seisma; ta hakkab kül temmasse kinni, agga ei sedda kinnita.

16. Ta on haljas enne päwa tousmist, ja tem~a wössud kaswawad laiale ta aedas.

17. Temma jured aiawad ennast ristati ja poigite kiwwi-kangro sisse, temma saab kiwwised kohhad nähha.

18. Kui tedda ärraneeltakse ta

assemelt, siis salgab se tedda ärra ja ütleb: Ei ma polle sind näinud.

19. Wata, se rööm tulleb temma wisist, ja teised kaswawad mullast ülles.

20. Wata, Jummal ei põlga sedda mitte ärra, kes täieste wagga, ja tiggedatte kätte ei hakka Ta kinni.

21. Kunni Ta sinno su naermissegga täidab ja so uled öiskamissegga.

22. Kes sind wihkawad, need peawad häbbiga ennast katma, ja öälatte maia ei olle teps.

9. Peatük.

lobi wastus Pildadi wasto.

1. Ja lob wastas ja ütles:

2. Ma tean tõeste, et se nenda on, ja mis peaks waene innimenne öige ollema Jummal wasto?

3. Kui Temmal se meel olleks temmaga öiete waidelda, siis ei woiks innime Temmale wastada ei mitte ühheainsa sanna peäle tuhhande seast.

4. Ta on tark süddamest ja tuggew rammust, kes woib

Temma wasto kowwa olla ja rahhule jäda?

5. Kes mäggesid assemelt ärranihhutab, et nemmad ei tunnege, kes neid ommas wihhas ümberlööb.

6. Kes maad pañeb likuma tem~a assemelt ärra, et ta sambad wabbisewad.

7. Kes kässib päikest, et se ei pea tousma, ja tähtede ette otsego pitseri panneb.

8. Kes taewa üksi wäljalautab, ja könnib merre kõrge paikade peäle.

9. Kes teeb wankri-warda- ja Söäla-tähhed ja louna-pooltsed tähtede assemed.

10. Kes sured asjad teeb, mis ei woi ärramoista, ja imme-asjad mis ei woi ärraarwada.

11. Wata, Ta lähhäb minnust möda, ja ma ei nä sedda mitte; ja käib teises paigas, ja minna ei tunnege Tedda.

12. Wata, Temma kissub käest ärra, kes woib tehja, et Ta taggasi annab? kes woib Temma wasto üttelda: Mis Sa teed?

13. Jummal ei wötta omma wihha mitte taggasi, temma alla peawad ennast allandama

torredad abbimehhed.

14. Paljo wähhem woin minna Tem~ale wastada, ehk ma ka wöttaksin ommad sannad ärrawallitseda Temma wasto;

15. Et minna, kui ma öige olleksin, ei woi mitte wastada: ma tahhaksin allandlikkult omma kohtomoistia palluda.

16. Et ma kül ollen hüüdnud, ja temma on mulle wastanud; ei ma siiski ei ussu, et Ta nüüd mo heäle wöttaks kuulda.

17. Sest et Ta mind kange tulega mahha rõhhub ja mulle paljo hawo teeb ilmaasjata.

18. Ei Ta anna mulle hingada, sest Ta täidab mind kibbeda walloga.

19. Kui siin rammo maksaks, wata, siis on Ta tuggewam: ja kui kohhus maksaks, kes wöttab mind temmaga kohtusse kutsuda?

20. Kui ma tahhaksin öige olla, siis moistaks mo su mind hukka; olleksin ma täieste wagga, siis moistaks Ta mind pöratse ollewad.

21. Olleksin ma täieste wagga, ei ma peaks omma hinge mitte tundma, ma peaksin omma ello ärrapölgama.

22. Se on se ainus assi, mikspärrast ma räkinud: Ta teeb otsa selle peäle, kes täieste wagga, ja kes öäl on.

23. Kui raske nuhtlus äkkitselt surretab, siis irwitab Ta nende kiusatust, kes ilmasüta.

24. Maad antakse öäla kätte, selle kohtowannematte silmad kattab Ta kinni; kui nüüd ep olle Jummal se, mis suggune teine siis?

25. Ja mo päwad on kermemad olnud kui üks jooksia, nemmad on ärrapöggenend, ei olle nemmad head näinud.

26. Nemmad on mödaläinud kui kerged laewad, kui kotkas lennab söda peäle.

27. Kui ma mötlen: Ma tahhan omma kaebdust ärraunnustada, ma tahhan omma kurwa näo mahhajätta ja ennast kerkitada:

28. Siis kardan ma keige omma wallo pärrast; ma tean, et Sa mind mitte ei arwa ilma süta ollewad.

29. Minna ollen öäl, mikspärrast pean ma tühja waewa näggema ennast wabbandades?

30. Kui ma ennast lumme

weega lopputaksin ja pesseksin
ennast puhtaks om~a kätte
sebiga:

31. Siis pistaksid sa mind
sombi auko, et mo rided mind
hirmsaks teeksid.

32. Sest Jummal ei olle mitte
mees kui minna, et ma
temmale woiksin wastada, et
meie ühtlase kohtus peaksime
käima.

33. Ei olle wahhemeest meie
wahhel, kes omma kät meie
mollematte wahhele panneks.

34. Saatko Ta omma witsa mo
peält ärra, ja ärgo tehko
temma hirmutaminne mulle
mitte hirmo.

35. Siis woiksin ma räkida, ja
ei kartaks Tedda mitte; sest
minna ei olle mitte nisuggune
ennese melest.

10. Peatük.

*Iob rägib Jehowaga, palludes:
ta tunnistab ülles, mis Jehowa
tem~ale head teinud, ja
kaebab om~a hädda.*

1. Mo hingel on tüddimus mo
ellust, ma tahhan omma
kaebdust ennesele jätta, ma

tahhan räkida omma hinge
kibbedusses.

2. Ma tahhan Jummal wasto
öölda: Ärra moista mind mitte
hukka; anna mulle teäda,
mikspärrast Sa minno wasto
kowwaste waidled.

3. Ons hea so melest, et Sa
liga teed, et Sa põlgad omma
kätte töö ja öälatte nou heaks
kidad?

4. Ons sul lihhalikkud silmad?
kas siña nääd kui waene
innimenne nääb?

5. Ons sinno päwad kui waese
innimesse päwad? ons sinno
aastad kui mehhe aastad?

6. Et sa mo üllekohto
üllesotsid ja mo patto
tagganouad.

7. Se on sulle teäda, et ma ei
olle öäl, ja ükski ep olle, kes
so käest ärrapeästab.

8. So käed on mind sure
holega walmistanud ja mind
teinud; ühtlase ümberringi, ja
nüüd nelad Sa mind ärra.

9. Et mötle, et Sa mind olled
teinud kui soue, ja wiid mind
jälle põrmusse.

10. Eks Sa mind olle kui pima
kurnanud ja kui juusto lasknud
wannuda?

11. Nahha ja lihhaga olled Sa mind katnud, ja lukontide ja soontega olled Sa mind ühtepannud.

12. Ello ja head olled Sa mulle teinud, ja so üllewaatminne hoiab mo waimo.

13. Ja need asjad olled Sa omma süddamesse tallele pannud, ma tean siiski, et se on sulle teäda.

14. Kui ma ollen patto teinud, siis hoiad Sa mind kinni, ja Sa ei arwa mind mitte ilmasüta ollewad mo üllekohto pärrast.

15. Kui ma öäl olnud, hädda mulle! ja kui ma öige olnud, ei julge ma omma Pead üllestösta: sago sulle sest kül et ma häbbi naeruks sanud, ja wata mo willetusse peäle.

16. Sest se willetsus kaswab sureks, Sa aiad mind tagga kui tömmo loukoer, ja teed jälle immet moga.

17. Sa tood ikka ueste ommad tunnistus-mehhed mo wasto, ja kaswatad omma melepahhandust mo wasto, willetsusse wahhetamissed ja suur waew on mo kallal.

18. Agga mikspärrast olled Sa mind lapsekoiast wäljatonud?

oh et ma olleksin hinge heitnud! et ei ühhegi silm mind olleks nähha sanud;

19. Siis olleksin ma nenda kui ei olleks ma ilmas olnud; ehk olleks mind emma-ihhust hauda widud.

20. Eks mo päiwi olle pissut? sepärrast seisa rahho; ja jä minnust jälle, et ma nattuke woiksin ennast kerkitada.

21. Ennego ma ärralähhän ja ei sa taggasi tulles, ennego ma lähhän pimmedusse ja surmawarjo male;

22. Senna male kus suur pimme otsego must pimmedus, kus surmawarri, ja ei olle ühtegi korra pärrast, ja kus paiste on otsego must pimme.

11. Peatük.

Sowar panneb lobi wasto omma kõnnega.

1. Ja Sowar Naama-mees wastas ja ütles:

2. Eks peaks wastatama ni mitme saña peäle? ja kas üks lobba peaks öige ollema?

3. Kas inimessed peawad so tühja juttude jures wait seisma?

et sa irwitad, ja ükski ei peaks sulle häbbi teggema.

4. Sest sa ütled: Mo õppetud on selge, ja ma ollen puhhas so silma ees.

5. Siiski agga, kes teeks, et Jummal rägiks ja teeks ommad uled lahti so wasto,

6. Ja annaks sulle teäda tarkusse sallaja asjad, et tössine assi on kahheworra ennam ; ja sulle olgo teäda, et Jummal wöttab paljo ärraunnustada sinno üllekohtust.

7. Kas sa woid leida, kuidas Jummalat peab ärramoistma? kas sa woid täieste leida, missuggune se Keigewäggewam on?

8. Taewad on kõrged, mis sa woid tehja? se tössine assi on süggawam kui süggawamad makohhad, mis sa woid ärrateäda?

9. Selle moöt on pitkem kui Ma ja laiem kui merri.

10. Kui ta mödalähhäb ja kinnipanneb, ehk kui ta kokkokoggub, kes tedda siis woib taggasi sata?

11. Sest temma tunneb tühjad innimessed, ja nääb nende

nurjatuma tö, ja ei panne sedda tähhele.

12. Ja moistmatta mees on süddamik, ja innimenne sünnib ilmale kui mets-eesli wars.

13. Oh kui sa omma süddant olleksid walmistanud ja lautaksid ommad käed laiale temma pole.

14. Kui tühhi tö so kä on, sada sedda kaugele ärra, ja ärra lasse oma maiadesse mitte köwwerust jäda.

15. Sest siis woid sa ommad silmad ülestösta ilma wiggata, ja saad tuggewaks, ja sul ep olle tarwis karta.

16. Kül sinna sedda waewa ärraunnustad, ehk mötled selle peäle, otsego wee peäle, mis möda joosnud.

17. Ja so ello-aeg touseb selgeminne kui louna aeg; suur pimmedus saab sulle kui hom~iko walgus.

18. Siis woid sa se peäle julge olla, et lotus on; ja ehk sa kül häbbi sisse sanud, siiski saad sa julgeste maggada.

19. Ja kui sa saad mahhaheitnud, siis ei olle ükski kes pelletab, ja paljo wötwad sind allandlikkult palluda.

20. Agga öälatte silmad löppewad ärra, ja pöggenemisse koht kaub nende eest ärra, ja nende lotus on kui hinge aur.

12. Peatük.

lob kostab ennese eest omma söbrade wasto.

1. Ja lob wastas ja ütles:
2. Tössi se on, et teie öiete ollete rahwas, ja teiega surreb tarkus ärra.
3. Mul on ka südda nenda kui teilegi, ei minna lange mitte teie eest mahha; ja kennel ei olle mitte nisuggused kõnned teäda?
4. Ma ollen kui se, kes omma liggimessele naeruks, kes Jum~ala pole hüab, ja Ta kuleb tedda; naeruks on ikka se öige, kes täieste wagga.
5. Ta on kui ärrapöltud törwane holetuma möttes, ta seisab siin naeruks neile, kes jallaga liuguwad.
6. Ärraraiskajatte maiadel on waikne assi, ja wägga julge assi on neil, kes Jummalat wihhastawad, sellel, kes omma

- käe rammo Jummalaks peab.
7. Et küssi agga ka lojuste käest, kül need sind öppetawad, ja lindude käest mis taewa al, kül need andwad sulle teäda.
 8. Ehk poösade käest mis Ma peäl, kül need sind ka öppetawad ja kallad merres wötwad sulle sedda juttustada.
 9. Kes on kes keik sedda ei tea, et Jehowa kässi sedda on teinud?
 10. Kelle kä keik ellawad hinged on ja igga lihhase innimesse waim.
 11. Eks körw läbbi ei katsu sanno? ja eks sulagge ei maitse, mis roog temmal on?
 12. Tarkus on neil kes wägga ellatand, ja moistus neil kel pitk igga.
 13. Temma jures on tarkus ja wäggi, tem~al on nou ja moistus.
 14. Wata, kui Ta mahha kissub, siis ei sa se mitte üllesehhitud; kui Ta innimesse kinnipanneb, siis ei sa ta mitte lahti.
 15. Wata, kui Ta wet kinnipeab, siis kuiwab se ärra, ja kui Ta sedda lahtilasseb, siis lööb se maad ümber.

16. Temma kä on tuggewus ja tössine assi; temma pärralt on se, kes eksib ja se kes eksitab.

17. Ta sadab meelt nouandjatte käest ärra, ja teeb kohtomoistjaid hulluks.

18. Kunningatte karristusse hirmo peästab Ta lahti, ja panneb nende wö wöle.

19. Ta sadab meelt üllematte nouandjatte käest ärra ja teeb tuggewad seggatseks.

20. Ta sadab keelt ärra nende käest kes ustawad ollid, ja wottab wannade tarka meelt ärra.

21. Ta wallab teotust würstide peäle, ja teeb tuggewatte wö lödwaks.

22. Ta ilmutab süggawamad asjad pimmedussest, ja sadab walge ette surmawarjo.

23. Kes rahwast kossutab ja sadab neid jälle hukka; kes rahwast laiale lautab ja juhatab neid.

24. Kes ühhe Ma rahwa peameeste söant ärrawöttab ja sadab neid eksima tühjas paikas, kus ep olle teed.

25. Nemmad käiwad kässikaudo pimmedusses, ja neil ep olle walgust, ja Ta

panneb neid eksima kui need, kes joobnud.

13. Peatük.

Iob haukutab ueste ommad söbrad: rägib Jehowaga.

1. Wata, keik sedda on mo silm näinud, mo körw on kuulnud ja sedda tähhele pañud.

2. Nenda kui teie teate, tean minna ka; ei ma lange mitte teie eest mahha.

3. Agga ma tahhaksin se Keigewäggewamaga räkida, ja heal meel Jummal ees ommad asjad selgeks tehha.

4. Agga teie ollete, kes teist wallet teise külge paikate; teie keik ollete tühjad arstid.

5. Kes teeks, et teie öiete wait olleksite, siis se tulleks teie tarkusseks.

6. Et kuulge mo nomiminne, ja pange tähhele mo ulede waidlemised.

7. Kas tahhate Jummal eest, mis köwwer on, räkida? ehk temma eest, mis kawwal on, räkida?

8. Kas tahhate temmast luggu

piddada? kas teie tahhate
Jum~ala eest kowwaste
waidelda?

9. On se hea, kui ta teid
läbbikatsub? kas tahhate tedda
narrida nenda kui innimest
narritakse?

10. Ta wöttab teid hästi
nomida, kui teie tahhate sallaja
luggu piddada.

11. Eks temma kõrge au teile
hirmo ei te? ja eks temma
hirm ei lange teie peäle?

12. Mis teist tulleb mälletada,
on tuhha sarnane; teie seljad
on soused seljad.

13. Seiske wait minnust, et
minna saan räkida, et middagi
wallo minnust woiks mödamiña.

14. Mikspärrast pean ma omma
lihha omma hammastega
ärrowõtma, ja omma hinge
omma peusse pannema?

15. Wata, kui Ta mind peaks
ärratapma, siiski tahhan ma
Tem~a peäle lota; om~eti
tahhan ma ommad teed
Temma ees selgeks tehha.

16. Tem~a on ka mulle
ärrapeästjaks; sest se, kes
sallalik, ei tulle mitte temma
palle ette.

17. Kuulge hästi mo könne, ja

omma körwadega, mis ma
tahhan täetada.

18. Et wata, ma sean mis
kohhus on, ma tean, et ma
öige ollen.

19. Kes on se, kes moga
tahhab kowwaste waidelda?
sest ma pean nüüd wait jäma
ja hinge heitma.

20. Om~eti ärra te mulle mitte
kaks asja, siis ei tahha ma
mitte so eest warjule miñna.

21. Sada om~a kässi kaugele
minnust ärra, ja ärgo tehko
sinno hirmutus mulle mitte
hirmo.

22. Hüa siis, ja ma tahhan
wastada; ehk minna tahhan
räkida, ja wasta Sinna mulle
jälle.

23. Kui sured on mulle keik
üllekohhus ja pattud? aña
mulle mo ülleastmist ja mo
patto teäda.

24. Mikspärrast pañed sa om~a
palle warjule, ja arwad mind
ommaks waenlaseks?

25. Tahhad Sa ühhe lehhe, mis
tulest aetakse, hirmutada ja
takkaaiada ärrakuinud kõrre.

26. Sest sa kirjotad mo peäle
kibbedad asjad, ja annad mulle
pärrida mo nore pölwe

üllekohto teud.

27. Ja panned mo jallad pakko, ja panned keik mo te-raad tähhele, ja olled ikka mo kannul.

28. Ja innime saab wañaks kui üks ärramäddanend assi, kui rie, mis koi ärraaiab.

14. Peatük.

Innimeste ello waewalinne ja tühhine luggu.

1. Innimestel, kes naesest sündinud, on lühhikessed ello päwad ja tülli kül.

2. Ta touseb kui lillike ja leikatakse ärra, ja pöggeneb ärra kui warri, ja ei jä mitte seisma.

3. Ommeti teed sa ommad silmad nisugguse peäle lahti, ja wiid mind ennesega kohto ette.

4. Kes woib ühhe puhta sata rojase seest? ei olle ühteainust.

5. Sest temma päwad on jo ärramäratud, temma kude arro on sinno kä, tem~a seätud aega olled Sa teinud, et ta ei woi se ülle miñna.

6. Siis wota temma peält ärra, et ta lõppeks; kunni temmal

hea meel on otsego päilissel ommast päwa tö lõppetussest.

7. Sest puul on lotus; kui tedda mahharaiutakse, siis woib ta jälle ueste wössuda, ja tem~a wösso ei lõppe mitte ärra.

8. Kui temma juur on Ma sees wannaks läinud, ja temma känd muldas on ärrasurremas;

9. Siis hakkab ta haljandama wee haisust, ja aiab wössad, otsego olleks se istutud.

10. Agga mees surreb ärra ja saab woimatumaks, ja innimenne heidab hinge, kus on temma siis?

11. Otsekui wessi merrest allaneb, ja jõggi tahhaneb ja kuiwab ärra:

12. Nenda heidab innimenne mahha ja ei touse ülles; sennikui taewas ei olle teps, ei ärka nemmad ülles, egga neid ärrata ülles nende unnest.

13. Kes teeks, et Sa mind surnude paika tallele panneksid, ja warjule, kunni so wihha taggasi pöraks, et Sa mulle seätud aega panneksid, ja siis mo peäle mötleksid.

14. Kui mees surreb, kas ta siin jälle ellusse saab? minna

tahhan keik omma sure waewa päiwil lota, kunni tulleb, et mind mudetakse.

15. Hüa mind, siis tahhan ma sulle wastada; kül sul on himmo omma kätte tö järrele.

16. Sest nüüd arwad sa ülles mo sammud; eks sa panne mo patto tähhele?

17. Mo ülleastuminne on otsego pitseriga kinnipandud kukrusse, ja Sinna seud mo üllekohto kimpusse.

18. Agga ka üks mäggi, mis ümberlangeb, laggub ärra, ja kaljo nihhutakse om~a assemelt ärra.

19. Wessi sööb kiwwid ärra, Ma muld sadab rohkeste ülles, mis issiennesest temmast ülleskaswab: agga waese innimesse lotust lassed Sa hukka miñna.

20. Kas Sa tahhad ikka wäggise woimust ta peäle wötta, kunni ta omma teed lähhäb? sa mudad tem~a teggomodo ja lassed tedda ärramiñna.

21. Ehk temma lapsed auustakse, siis temma ei teagi; ehk nemmad on alwad, siis ta ei tunnegi neid.

22. Temma lihha agga tunneb wallo temma ennese pärrast, ja temma hing leinab temma ennese pärrast.

15. Peatük.

Eliwa teine kõnne.

1. Ja Eliwas Temani-mees wastas ja ütles:

2. Kas tark mees peab wastama tule sarnatse moistussega, ja omma köhto täitma hom~iko tulega?

3. Et ta tahhab selgeks teha sannadega, mis ei kölba, ja kõnnetega, misga ta kasso ei sada.

4. Töest sa teed jummalakartust tühjaks, ja wähhendad süddame-palwe Jummal ees.

5. Sest sinno su õppetab so üllekohhut, ja sa wallitsed ennese kawwalatte keelt.

6. So su moistab sind hukka ja ei mitte minna, ja so uled wastawad so wasto.

7. Olled sa essimenne innimeste seast sündinud ja enne mäekinkusid sünnitatud?

8. Kas sa Jummalalla nou-piddamisses middagi kuulnud,

ja tahhad tarkust wähhendada?

9. Mis sa tead, mis meie ei peaks teädma? mis sa moistad, mis ei peaks meie kä ollema?

10. Nihästi hallid kui muud wägga ellatand mehhed on meie seas, kes üllemad on ea polest kui sinno issa.

11. Ons Jum~ala trööstimised wähha so melest? ja ons Tem~a se sanna kinnikatnud so jures?

12. Kuhho so südda sind weab? ja kuhho so silmad sihhiwad?

13. Et sa omma waimo Jummalasta wasto pörad, ja aiad ommast suust kõnned wälja.

14. Mis on waene innimenne, et ta peaks selge ollema? ja et se peaks õige ollema, kes naesest sündinud.

15. Wata, omma pühhad kä ei ussu ta sedda mitte ollewad, ja taewad ei olle selged tem~a melest.

16. Paljo wähhem üks, kes hirmsaks sanud ja haisema läinud, se mees kes kõwwerust joob kui wet.

17. Ma tahhan sulle ülleskulutada, kule mind; ja sedda ollen ma näinud, ja

tahhan sedda juttustada.

18. Mis targad mehhed teäda andwad, ja ei olle mitte ärrasalganud, mis nemmad om~ast wannemist kuulda sanud.

19. Neile üks on se Ma antud, ja woõras ei olle nende seas käinud.

20. Öäl waewab ennast keige ello aia, ja aastade arro on selle eest ärrapettitud, kes wägga walli on.

21. Selge hirmo heäl on tem~a kõrwus; rahho aial tulleb ärraraiskaja temma peäle.

22. Ei ta ussu mitte, et ta saab jälle taggasi pimmedussest, ja ta on ärranähtud moögale.

23. on ulkumas leiwa pärrast, kus sedda ial on ; ta teab, et pimmedusse pääw temma kätte on walmistud.

24. Ahhastus ja hädda wötwad tem~ale hirmo tehha; se wöttab wäggise woimust ta peäle kui kuningas, kes on walmis taplusseks.

25. Sest ta sirrutab omma kät wälja Jummalasta wasto, ja tahhab kui mees olla selle Keigewäggewama wasto.

26. Ta jookseb Temma wasto kael püsti, omma paksude kõrge kilpidega.

27. Et ta ommad silmad omma raswaga kattab, ja kaswatab mao-raswa sissekonna ümber.

28. Ja ellab liñnade sees, mis on ärrakautud, koddade sees, kus ei ellata sees, mis kiwwiwarreks walmistud.

29. Ei ta jä rikkaks, ja temma warrandus ei kesta kauaks, ja nende suur ön ei sa eddasi Ma peäl.

30. Tem~a ei lahku pim~edussest ärra, temma sugguwössä körwetab tulle-leek ärra, ja Tem~a (Jummala) su waimo läbbi peab ta lahkuma.

31. Ärgo lootko tühja peäle se, kes eksitud, sest tühhine assi saab temmale tassumisseks.

32. Enne temma aega tulleb se temma kätte, ja temma oksad ei haljanda mitte.

33. Ta aiab wäggise ommad küpsmatta kobbarad mahha kui winapu, ja wiskab ommad öied mahha kui öllipu.

34. Sest sallalikkude selts peab üksikuks jäma, ja tulloke põlletab ärra nende maiad, kes melehead wötwad.

35. Ta on käima peäle sanud kurja mõttega, ja toob tühja tööd ilmale; ja nende ihho walmistab kawwalust.

16. Peatük.

lob kostab teist korda ennese eest Eliwa wasto.

1. Ja lob wastas ja ütles:

2. Ma ollen palju seddasuggust kuulnud; teie ollete keik ühhed waewalissed trööstiad.

3. Kas need tule sarnatsed sannad sawad wahhest otsa? ehk mis teeb sulle kibbedat, et sa wastad?

4. Minna tahhaksin ka räkida kui teie; kui teie hing olleks minno hinge assemel, tahhaksin ma teie wasto sanno ühtepanna ja om~a Pea wangutada teie pärrast.

5. Ma tahhaksin omma suga teid kinnitada, ja mo su peaks mo uled keelma ärda melega räkimast.

6. Kui ma rägin, ei jä mo wallo mahha; ja kui ma rahho seisan, mis wallo lähhäb minnust ärra?

7. Nüüd on Jum~al töest mind ärrawässitanud: Sa olled keik

mo seltsi ärrahäwwitanud.

8. Ja olled mind korrulisseks teinud, se on mulle tunnistajaks sanud, ja mo lahjus paistab mo ette, ta wastab mo silmi.

9. Tem~a wihha on mind kisknud ja ta wihkab mind, ta kirristab om~ad hambad mo peäle; ta lasseb ommad silmad wallusaste mo peäl käia kui mo waenlane.

10. Nem~ad aiawad suud mo wasto laiale lahti ja löwad teotamisega mo louad, nemmad kogguwad hulgaliste mo wasto ühtlase.

11. Jummal on mind kinniannud ühhe winkia kätte ja kukkutab mind öälatte kätte.

12. Mul olli waikne assi, ja Ta on mind lõhki aianud, ja on mo kuklasse kinnihakand ja mind lommaks peksnud, ja on ennesele mind märgiks üllespannud.

13. Tem~a küttid piirwad mo ümber, Ta lõhhub mo nerud ja ei anna armo, Ta wallab mo sappi Ma peäle mahha.

14. Ta tulleb wäggise mo peäle hoop hobi peäle, Ta jookseb mo peäle kui kange

söddamees.

15. Kotti-ride ollen ma kokko ömlend omma nahha ümber, ja omma Pea ollen ma põrmusse pannud.

16. Mo silmad on roppuks sanud nuttust, ja mo silma laugude peäl on surmawarri.

17. Ei mitte sepärrast, et mo kä olleks wäekauba tö; mo palwe on ka selge.

18. Sinna Ma, ärra katta mitte mo werd, ja ärgo olgo asset mo kissendamissele.

19. Ka nüüd wata, mo tunnistusmees on taewas, kes üllewel kõrges mulle tuñistust annab.

20. Mo söbrad on mo pilkajad; mo silm joseb wet Jummal pole.

21. Et ta mo waese mehhe asjad selgeks teeks Jummal jures, kui innimesse poeg om~a söbra asjad.

22. Sest need pissut aastaid sawad otsa, ja ma lähhan sedda teed, mis ma ei tulle taggasi.

17. Peatük.

lob kaebab omma hädda

pärrast.

1. Mo waim on ärrarikkutud, mo päwad on ärrakustutud, hauad on mo pärralt.
2. Eks pilkamissed ei käi mo kallal, ja mo silm jääb öse nende kibbeda kõnne pärrast nutma.
3. Et olle wahhemees ja seisa kui käemees minno eest; kes on muido, kes moga kät lööb?
4. Sest sa olled nende süddame eest moistust ärrapetnud; sepärrast ei woi sa neid mitte üllendada.
5. Kes söbrad ülles kulutab jauks, selle laste silmad ka löppewad ärra.
6. Nemmad pannewad mind ka rahwa juttuks, kui olleksin ma ennemuiste iggine jälle olnud.
7. Ja mo silm on tüntsiks läinud melepahhandusse pärrast, ja keik mo liikmed on kui warri.
8. Se asja pärrast ehmatawad öiglased ärra, ja kes ilmasüta, wottab ennast sallalikko wasto üllesärratada.
9. Ja se, kes õige, peab omma teed kinni, ja kes puhhas kässist, wöttab ennam wägge.

10. Agga ommeti teie keik pöörge taggasi, ja tulge agga; sest ma ei leia mitte teie seast, kes tark on.
11. Mo päwad on mödaläinud; mo mõtted on ärrakistud, mis mo süddames pärris ollid.
12. Need mõtted pannewad ööd päwaks, walgus peab liggi ollema pimmedusse pärrast.
13. Ehk ma otan, siis on haud ommeti mo kodda; pimmedussesse ollen ma omma asset teinud.
14. Ma hüan hua auko: Sa olled mo issa; ja ussisid hüan ma ommaks emmaks ja ommaks öeks.
15. Ja kus on nüüd mo lotus? ja kes saab mo lotust nähha.
16. Keik need lähhäwad hua pomide tahha alla, kui mul nendega hopis põrmus rahho on.

18. Peatük.

Pildadi teine kõnne.

1. Ja Pildad Sua-mees wastas ja ütles:
2. Millal tahhate teie lobi kõnnele otsa tehha? kas

tahhate ikka tähhele panna, et meie pärrast wast peame räkima?

3. Mikspärrast petakse meid lojuksiks ja roppuks teie nähhes.

4. Temma on se, kes kissub omma hinge lõhki ommas wihhas; kas sinno pärrast sedda maad peaks mahhajäetama, ja kaljud omma assemelt ärranihhutud sama?

5. Wist kustutakse öälatte walgus ärra, ja temma tulleleek ei paista enam.

6. Walgus saab pimmedaks temma maias, ja temma lamp kustub ta peäl ärra.

7. Temma joudsad sammud lähhäwad kitsaks ja temma nou wiskab tedda mahha.

8. Sest tedda heidetakse temma jalgega wörko, ja temma könnib sassitud lõnga sees.

9. Köis hakkab temma kañnasse kinni, ja sadab mörtsukale temma peäle woimust.

10. Temmale on köis sallaja pandud Ma peäle wörkutamiseks, ja paelad ta ette jalla-tee peäle.

11. Suur hirm kohkutab tedda ümberringi, ja pillab tedda laiale, kus ta jallad liguwad.

12. Temma joud on näljane, ja hukkatus on walmistud temma küljele.

13. Surma essimenne poeg ehk haigus sööb temma nahha lukondid ärra, se sööb temma lukondid ärra.

14. Temma maia peält kistakse sedda ärra, mis peäle ta lodab, ja se sadab tedda minnema sure hirmo kunninga jure.

15. Temma maias wõttab se ellada, et ühtegi ei jä temmale jälle; temma ello-aseme peäle külwatakse weewlit.

16. Temma jured kuiwawad alt ärra, ja peält leikatakse ärra, mis sest sünnib leikada.

17. Temma mällestus saab hukka Ma peält, ja temmal ei olle nimmet ulitsa peäl.

18. Nemmad lükkawad tedda walgussest pimmedusse sisse, ja saatwad tedda ulkuma seält maalt kus ellatakse.

19. Temmal ep olle poega egga lapse last temma rahwa seas, ja ükski ei jä temmale jälle ta ellamisse-paika.

20. Kes pärrast tedda tulleswad, ehmatawad wägga ärra temma önnetusse päwa pärrast, ja kes enne elland, neid wöttab jällestus kinni.

21. Töest, nisuggused on köwwera innimesse honed, ja se on selle paik, kes Jummalat ei tunne.

19. Peatük.

lob kostab wietkorda ennese eest omma söbrade wasto.

1. Ja lob wastas ja ütles:

2. Kui kaua kurwastate teie mo hinge ja röhhute mind mahha sannadega?

3. Teie tete mulle häbbi jo kümmekorda; teie ei häbbene, teil on häbbematta julgus mo wasto.

4. Ja kui ma ka töeste olleksin eksinud, siis jääks mo eksitus minno jure.

5. Kui teie ommeti mo wasto surustellete ja tahhate mo teotust mo wasto selgeks tehha:

6. Siis olgo teile nüüd teäda, et Jummal mind on rikkunud ja omma wörgoga mo ümber

piirnud.

7. Wata, ma kissendan:

Wäggiwald sünnib mulle! agga ei mulle wasteta; ma hüan, ja ep olle kohhut.

8. Ta on mo tee-raa ümber aeda teinud, et ma ei peäse minnema, ja panneb pimmedust mo jalla-tede peäle.

9. Ta on mo au mo peält ärrakisknud, ja on kroni mo peast ärrawötnud.

10. Ta kissub mind mahha ümberringi, et ma omma teed lähhän; ja on mo lotusse ärrawinud kui ühte puud.

11. Ja on omma wihha süütnud põllema mo wasto, ja arwab mind ennese melest kui ühhe waenlase.

12. Temma wäehulgad tulleswad ühtlase ja parrandawad omma teed mo wasto, ja tewad leri mo maia ümber.

13. Mo wennad on ta kaugele minnust ärrasaatnud, ja mo tuttawad on minnust öiete woöraks sanud.

14. Mo lähhemad jäwad minnust mahha, ja mo tuttawamad on mind ärraunnustanud.

15. Kes mo maias asset on kui

woörad, ja isse mo
ümmandajad, arwawad mind
woöraks; ma ollen woöra Ma
mehheks nende melest sanud.

16. Ma hüan omma sullast, ja
ta ei wasta mitte, ma pean
tedda allandlikkult palluma
omma suga.

17. Mo waim on woöraks
sanud mo naesele, ja mul on
halle meel mo lihaste laste
pärrast.

18. Ka need hullukessed
pölgwad mind ärra; kui ma
üllestousen, siis rägiwad
nemmad mo wasto.

19. Keik kes moga ühhes nous
ollid, arwawad mind hirmsaks,
ja need, kedda ma armastan,
on teist wisi mo wasto sanud.

20. Mo luud on mo nahha ja
mo lihha külges kinni, ja ollen
waewalt omma hammaste
nahhaga ärrapeäsnud.

21. Heitke armo mo peäle,
heitke armo mo peäle, teie mo
söbrad; sest Jummalä kassi on
minnusse puutnud.

22. Mikspärrast aiate teie mind
tagga, nenda kui Jum~al? et
teie mo lihast ei woi täis
sada.

23. Kes annaks nüüd, et mo

könned saaksid ülleskirjotud!
kes annaks, et need ramatusse
saaksid üllespandud.

24. Et need raud-orraga tinna
sisse ja iggaweste kaljo sisse
saaksid raiutud.

25. Sest minna tean, et mo
Lunnastaja ellab, ja tem~a jääb
wiimseks pörmo peäle seisma.

26. Ehk kül ussid mo nahhaga
sedda lihha sawad ärrakorinud,
siiski saan ma omma lihha
seest Jummalat nähha.

27. Kedda miñna saan eñesele
nähha, ja minno silmad sawad
tedda nähha, ja mitte woöras;
mo nerud löppewad ärra mo
sissekondas.

28. Sest teie mötlete: Kuida
tahhame meie tedda
taggaaiada! agga selle asja
juur leitakse mo seest.

29. Kartke mööga eest, sest
tulline wihha tulleb keige
üllekohto peäle, mis mööga
wäärt ; et teie saaksite teäda,
mis kohhus on.

20. Peatük.

*Sowari teine könne kadduwast
öälätte önnest.*

1. Ja Sowar Naami-mees wastas ja ütles:
2. Sepärrast et mo mõtted pannemad mind kostma, ja sepärrast et mul rutto on mo sees.
3. Ma ollen nomimist kuulnud ommaks teotusseks: agga waim peab mo eest kostma minno moistussest.
4. Kas sa sedda tead iggawessest aiast, sest aiast, kui innimessed Ma peäle pandud?
5. Sest öälatte öiskaminne on liggilähhidelt, ja ühhe salalikko rööm on silma-pilkmisse aiaks.
6. Kui temma kõrge põlli taewa pole ülleslähhäks, ja temma Pea putuks pilwesse:
7. Siiski lähhäb ta iggaweste hukka, kui temma sit; kes tedda näinud, ütlewad: Kus ta on?
8. Ta lennab ärra, kui unnenäggo, ja tedda ei leita mitte, ja tedda pannakse ulkuma kui ö näggeminne.
9. Silm, mis tedda pissut aimas, ei aima tedda teps, ja temma paik ei sa tedda ennam nähha.
10. Temma lapsed püawad

- alwade mele pärrast olla, ja temma käed peawad ta warrandust jälle ärraandma.
11. Temma luud-kondid on täis temma sallaja patto, ja need heitwad temmaga maggama põrmusse.
 12. Ehk kurjus temma sees maggus on, siiski panneb ta sedda omma kele alla warjule.
 13. Kui ta selle pattule armo annab, ja ei tahha sedda mitte mahhajätta, waid peab sedda kinni ommas su-laes:
 14. Siis saab temma leib teist wisi temma sissekondas, ja saab keige wihasematte maddude sappiks kesk temma sees.
 15. Teiste warrandust on ta sisseneelnud, agga ta peab sedda wäljaoksendama, Jummal aiab sedda ta köhhust wälja.
 16. Ta immeb wihasematte maddude wiha, wägga kurja mao keel tappab tedda ärra.
 17. Ei ta sa nähha jõe sonesid, egga mee ja woi jõe arrusid.
 18. Ta peab teiste werrewaewa taggasi andma, ja mitte sisseneelma; sedda möda kui ta warra risunud, peab ta jälle tassuma, ja ei sa sest römo

tunda.

19. Sest ta on alwad
allaröhhunud ja mahhajätnud;
ta on ennese pole koddasid
ärrakisknud, agga ta ei sa neid
mitte üleseehhitada.

20. Sest ta ei tunnud waikist
asja ommas köhtus; ei ta
peäse omma kallima asjaga.

21. Ei temmale jä jälle, mis ta
sööks, sepärrast ei kesta
temma hea ön kauaks.

22. Kui ta täis on sest, mis
temmal rohkeste on, siiski
tulleb temmale kitsas kätte,
igga waewalisse kässi tulleb ta
peäle.

23. Olgo nenda, et ta omma
köhto täidab, siis läkkitab
Jummal temma sisse omma
tullise wihha ja lasseb sedda ta
peäle saddada temma
toidusse-rammo sisse.

24. Ta pöggeneb ärra raud-
söariistade eest; ommeti lasseb
tedda wask-ammo läbbi.

25. Ta tombab moöga wälja, ja
se lähhäb temma ihhust läbbi;
ja hiilgaw moök lähhäb temma
sappist läbbi, jällestus tulleb
temma peäle.

26. Keik pimmedus on
mahhapandud temma sallaja

pattudele ; tulloke, mis ep olle
üllespuhhutud, sööb tedda ärra;
mis temma maiasse üllejäab,
pekstakse russuks.

27. Taewad ilmutawad temma
üllekohhut, ja Ma seisab ta
wasto.

28. Temma koia warrandus
wiakse ärra, ja sullab ärra
temma wihha päwal.

29. Se on öäla innimesse
jaggo Jummal käest, ja se
pärris-ossa ta könne pärrast
Jummal käest.

21. Peatük.

*lob kostab kuetkorda ennese
eest omma söbrade wasto.*

1. Ja lob wastas ja ütles:

2. Wötke öiete mo könnet
kuulda, ja se peab mulle
ollema teie trööstimiste eest.

3. Sallige mind, siis tahhan
minna räkida, ja pärrast, kui
ma saan räkinud, woid sa
irwitada.

4. Kas ma ollen sesuggune, et
mo kaebdus innimesse wisi on?
ja mikspärrast ei peaks mo
waim mitte ärratüddinema?

5. Wadage minno peäle, ja

ehmatage wägga ärra, ja pange kät su peäle.

6. Sest kui ma mötlen se peäle, siis tunnen ma hirmo, ja jällestus hakkab mo lihhasse kinni.

7. Mikspärrast jäwad öälad ellusse? nem~ad sawad wannaks, ja sawad wäggewaks ka warrandusse polest.

8. Nende suggu on nende nähhes nende jures kiñitud, ja nende sugguwössa on nende silma ees.

9. Nende koddadel on rahho hirmust, ja Jummal wits ei käi nende peäl.

10. Temma sönnid josewad lehmadega, ja ei tüddi mitte ärra; temma lehmad poegewad, ja ei lo mitte ärra.

11. Nemmad lassewad ommad nored lapsed wälja kui puddoljuksed, ja nende kangemad lapsed hüppawad.

12. Nemmad karjuwad trummiga ja kanlega, ja on röömsad, kui pil hüab.

13. Nemmad kullutawad ommad päwad önnega, ja silma-pilkmisses aial lähhäwad nemmad alla hauda.

14. Ja ütlewad Jummalale:

Taggane meist ärra; sest sinno tede tundminne ep olle meie mele pärrast.

15. Mis on se Keigewäggewam, et meie tedda peame tenima? ja mis kasso on meil, et meie palwega temma pole kippume?

16. Wata, nende ön ep olle nende kä; öälatte nou on kaugel must ärra olnud.

17. Kui mittokord kustub ka öälatte lamp ärra? ja tulleb nende hukkatust nende peäle; paljo wallo jaggab ta neile omma wihha sees.

18. Nemmad sawad kui ölled tule ees, ja kui agganad, mis tulispä äkkitselt ärrawiib.

19. Jummal panneb temma lastele temma üllekohhut tallele; ta tassub temma kätte, nenda et ta tunneb.

20. Temma silmad sawad temma hukkatust nähha, ja selle Keigewäggewama tullisest wihhast saab ta jua.

21. Sest mis melehea on temmal ommast koiast pärrast tedda? sest temma kude arro jäetakse poleks.

22. Kas ta woib Jummalat öppetada tundmist? kes issi kõrgede peäle kohhut moistab.

23. Teine surreb otse omma keigeparrajal põlwel, temmal on rahhulinne ja waikne assi keik.

24. Temma lüpsikkud on pima täis, ja ta lukontide üddi kastetakse.

25. Ja teine surreb kibbeda hingega, ja ei sanud tundage sest headussest.

26. Ühtlase nemmad lähhäwad mullasse maggama, ja ussid katwad neid.

27. Wata, ma tean teie mõtted ärra, ja need kurjad nouud, misga teie minno wasto wäggiwalda tete.

28. Sest teie wöttate öölda: Kus on heamelelisse kodda? ja kus on öälatte ello-maia telgid?

29. Eks teie polle nende käest küssinud, kes sedda teed käinud? ja eks teie ei tunne nende jälgi?

30. Sest kes kurri, sedda hoitakse hukatusse päwaks, neid wetakse ärra wägga hirmsa wihha päwal.

31. Kes kulutab temma su sisse temma teed? ja mis ta teinud, kes sedda ta kätte tassub?

32. Ja tedda wiakse haudade sisse, ja illusa haua ette peab

ta suurt murret.

33. Maggusad on temmale orro pangad, ja weab keik innimessed ennese järrele, ja enne tedda ep olle sedda arrogi peäle.

34. Agga kuidas woite mind tühjalt trööstida? ja teie kostmiste jure jääb wallatus jälle.

22. Peatük.

Eliwas panneb omma kõnnega lobi wasto.

1. Ja Eliwas se Temani-mees wastas ja ütles:

2. Kas Jummal ees peaks ükski mees kõlbama? sepärrast et ta ennese melest kõlbab kui moistlik mees.

3. Ons sel Keigewäggewamal hea meel sest, et sa tahhad õige olla? ja kas sest on kasso, kui sa ennese teed ilmalaitmatta arwad ollewad?

4. Kas Ta kartusse pärrast so eest sind nomib? lähhäb ta sepärrast sinnoga kohto?

5. Eks sinno kurjust ep olle palju, ja so üllekohto wisidel polle otsa peäle?

6. Et sa olled omma wendade käest ilmaaego panti wötnud, ja nende rided, kes allasti, seljast ärrawötnud.

7. Wet ep olle sa jua annud sellele, kes wässinud, ja näljatse eest olled sa leiba keelnud.

8. Agga kes wäggew mees olli, kül selle pärralt olli se Ma, ja kes auustud, kül se sai seäl ellada.

9. Lessed naesed olled sa lasknud tühjalt ärraminna, ja waeste laste käewarred said ärraröhhutud.

10. Sepärrast on so ümberringi köisi, ja hirm on sind äkkitselt ärraehmatand.

11. Ehk on pimmedus, et sa ei nä, et hulk wet sind katnud.

12. Eks Jummal ep olle kõrges taewas? ja wata tähtede üllem ots, kui kõrged nemmad on.

13. Agga sa mötled: Mis teab Jummal? kas ta sure pimmedusse läbbi woib kohhut moista?

14. Pilwed on temmale warjuks, et ta mitte ei nä, ja taewa pires könnib temma.

15. Kas sa tahhad sedda wanna teed hoida, mis tühjad

innimessed on käinud?

16. Mis on kortso läinud enne aega; nende allusse peäle on jögge wäljawallatud.

17. Kes Jummalale ütlesid: Taggane meist ärra! ja mis peaks se Keigewäggewam neile teggema?

18. Ja temma on ommeti nende koiad täitnud headussega; sest on öälatte nou kaugel minnust ärra.

19. Öiged sawad nähha ja ennast römustada, ja kes süta, hirwitab neid.

20. Eks meie wastane ep olle ärrakautud? ja eks tulloke ei sönud ärra, mis neist üllejänud?

21. Öppi siis Temmaga ollema, ja olle rahho; se läbbi tulleb sulle hea põlli.

22. Et wötta temma suust kassoöppetust, ja panne temma könned omma süddamesse.

23. Kui sa selle Keigewäggewama pole pörad; kül siis sind ehhitakse ülles; kui sa sadad kaugele ennese telkidest ärra köwwerust.;

24. Siis saad sa kulda panna pörmo peäle, ja Owiri kulda jöggede kaljude peäle.

25. Siis on se Keigewäggewam sinno rohke kuld ja so wäggew hōbbe.

26. Sest siis on se Keigewäggewam armas so melest, ja sinna woid ommad silmad ülestōsta Jummal pole.

27. Sa wōttad tedda palluda, ja ta wōttab sind kuulda, ja sa tassud ärra ommad tootussed.

28. Ja kui sa wōttad ühhe asja ette, siis lähhäb se sulle korda, ja sinno tede peäl paistab walgus.

29. Kui teised sind allandawad, siis ütled sa: Se on üllendaminne! sest kes silmist allandik on, sellele sadab ta abbi.

30. Ta wōttab ärrapeästa ka sedda, kes ep olle ilmasüta, ja tedda peäsetakse ärra sinno kätte puhhastusse pärrast.

23. Peatük.

lob kostab seitsmetkorda ennese eest Eliwa wasto..

1. Ja lob wastas ja ütles:

2. Ons ka tänna mo kaebdus üks wastopanneminne? se

kässi, mis mo peäl, on raskem, kui mo öhkaminne.

3. Kes annaks sedda, et ma saaksin teäda ja leida Tedda, et ma ta kohto- järje ette saaksin.

4. Siis tahhaksin ma sedda öigust Temma ette seäda, ja omma suud täita selgede wastamistega.

5. Ma tahhaksin teäda need sannad, mis Ta mulle wastaks, ja ärramoista, mis Ta mulle peaks ütlema.

6. Kas Ta omma sure wäe järrele peaks moga kowwaste waidlema? eks Ta mitte siis ep olle sesamma, kes minno sisse rammo panneb?

7. Seäl woib üks öiglane Temmaga selgeks sada, ja minna peäseksin selle käest iggaweste, kes mo peäle kohhut moistab.

8. Wata, lähhän ma eddasi, siis ep olle Tedda seäl ; ja taggasi siis ma ei tuñe Tedda seäl ollewad.

9. Teeb ta middagi seäl pahhemal polel, siis ma ei woi peäle wadata: kattab Ta ennast parremal käel, siis ei sa ma Tedda nähha.

10. Sest ta teab sedda teed, mis mo jures on: wöttab Ta mind läbbi katsuda, siis tullen ma wälja kui kuld.

11. Mo jalg on ta jälgist kinnipiddanud; ma ollen Temma teed piddanud, ja ep olle körwale läinud.

12. Tem~a ulede kässo ollen ma piddanud, ja sest ep olle ma mitte ärratagganend; eñam kui omma seädmist ollen ma tem~a su-sannal tallele pañud.

13. Agga Ta on üks ikka, kes panneb Tedda kül tagganemma? ja mis ta hing ihhaldab, sedda teeb Temma.

14. Kui ta saab minno seätud ossa täitnud, siis on palju teisi weel Temma kä.

15. Sepärrast tuñen ma hirmo tem~a eest; kui ma ümbermötlen, siis wärrisen ma Tem~a eest.

16. Ja Jummal on mo süddame pehmeks teinud, ja se Keigewäggewam on mulle hirmo teinud.

17. Et ma polle ärralöppend enne sedda pimmedust, et Ta minno eest olleks katnud ärra sedda musta pimmedat!

24. Peatük.

Iobi könne waeste häddast, ja öölatte önnest ja otsast.

1. Mikspärrast ei sa need willetsusse päwad mitte sest Keigewäggewamast eest ärrapettetud? et need, kes Tedda tundwad, ei sa temma päiwi nähha?

2. Teised rikkuwad raia ärra, risuwad karja ja hoiawad sedda kui omma.

3. Waeste laste eesli wiwad nemmad ärra, lessenaese härja wötwad nemmad pandiks.

4. Waesed saatwad nemmad tee peält körwale, need willtsad seäl maal puggewad hopis eest ärra.

5. Wata, kui mets-eeslid körbes lähhäwad nemmad wälja omma tö kallale, warratsed on nemmad risumisse peäle; lagge Ma on temmale leiwaks ja ta poistele.

6. Teised peawad wäljal ta seggatud wilja ärraleikama, ja ühhe öäla winamägge peawad nemmad ärranoppima.

7. Allasti seiswad nemmad öse ilma ridita, ja külmas ep olle

neil kattet.

8. Waljust saust mäggede peäl sawad nemmad märjaks; ja et ep olle warjo-paika, siis hakkawad nemmad kaljo ümber.

9. Nemmad risuwad emma nissa jurest ärra ühhe naese lapse, ja mis willetsa selgas, wötwad nemmad pandiks.

10. Sedda, kes allasti, lassewad nemmad käis ilma ridita, ja näljatsed kandwad nende wilja wihhud.

11. Nende müride wahhel peawad nem~ad ölli wäljawautama, surrotörred peawad nemmad tallama, ja ommeti jannus ollema.

12. Liñna rahwas äggawad, ja nende hinged, kes mahhalödud, kissendawad, ja Jummal ei panne sedda jölledust mitte nende ette.

13. Needsammad on nende seast, kes walgusse wasto pannewad; nemmad ei tunne mitte selle tesid, ja ei jä temma jalla-tede peäle.

14. Walges touseb tappaia ülles, ta tappab ärra sedda, kes willets ja waene on, ja öse on ta kui warras.

15. Ja abbiellorikkuja silm panneb puhte aega tähhele ja mötleb: Mind ei sa ükski silm nähha! ja silma katteks panneb ta ööd.

16. Pimmedas kaewab ta koddadest läbbi, mis iggaüks neist päwa aial ennesele ärramärkinud; walgust ei tunne nemmad mitte.

17. Sest hom~iko aeg on neile hopis kui surmawarri, sest iggaüks tunneb suurt surma-warjo hirmo.

18. Monni on kül kerge kui wee peäl, nende jaggo Ma peäl on ärrawañnutud; ei sa ta omma winamäggede teed nähha.

19. Poud ja päwa pallaw wötwad lumme wet neist ärra, et nemmad on pörgo-hauani patto teinud.

20. Temma emma ihho unnustab tedda ärra, ussid on temmale maggusad, ei tedda mälleta ennam; kes köwwera melega on, sedda murtakse nenda katki kui pu.

21. Temma toitis ühhe siggimatta naese, mis lapsi ei sanud, ja ühhe lesse, kellele head ei tehta.

22. Ja omma rammo läbbi

weddas ta ennese peäle need wäggewad; tousis ta ülles, siis ep olnud temmal lota ello peäle.

23. Jummal lasseb tedda julge olla; siis toetab temma se peäle.

24. Ürriksesseks aiaks üllendakse neid, ja pea ep olle neid teps, ja nemmad sawad wäetimaks, nenda kui keik muud pannakse neid kinni hauda ; ja kui wilja-pea ots leikatakse neid ärra.

25. Agga eks ep olle siis nenda? kes woib mind wallelikkuks teha ja minno könnet tühjaks panna?

25. Peatük.

Pildadi kolmas könne lobi wasto.

1. Siis wastas Pildad Sua-mees ja ütles:

2. Wallitsus ja hirm on Temma kä, ta teeb rahho ennese körgis paikus.

3. Kas on arro ta wäehulkade peäl? ja kelle üle ei touse ta walgus?

4. Kuida woib siis waene

innimenne öige olla Jummal wasto? ja kuida woib se puhhas olla, kes naesest sündinud?

5. Wata, siit kuust sadik ei lö Temma ennese telki ülles; ei tähhedke polle temma silmade ees selged.

6. Weel wähhem waene innimenne, kes us, ja innimesse laps, kes ussike on.

26. Peatük.

lob tunnistab Jehowa kallist suurt au ülles.

1. Ja lob wastas ja ütles:

2. Kuida olled sa aitnud, kel ep olle rammo olnud? kuida olled sa abbi saatnud selle käewarrale, kel tuggewust ep olnud?

3. Kuida olled sa nou annud sellele, kel tarkust ei olle, ja sedda tössist asja rohkeste teäda añud?

4. Kennele olled sa kulutanud need könned? ja kelle waim in sinnust wäljatulnud?

5. Need kaddunud pinatakse wette al, ja need, kes seäl ellawad.

6. Surnutte paik on temma ees paljas, ja hukatusse kohhal ep olle kattet.
7. Kes pohja-kare wännitab tühja peäle? kes maad üllespannud rippuma ei ühhegi asja peäle.
8. Kes wet kokkoseub omma pilwede sisse, ja ei lähhä ükski pilw löhki nende al.
9. Kes ühhes peab aujärje lae, ja lautab senna üle omma pilwe.
10. Wee peäle on ta seätud raia pannud kui sirkliga, walgusse ni hästi kui pimmedusse lõppetusest sadik.
11. Taewa sambad wärrisewad ja ehmatawad ärra temma sõitlemisest.
12. Omma rammo läbbi likutab temma merd, ja omma moistusse läbbi peksab ta mahha temma torredust.
13. Omma waimo läbbi on ta taewast illusaks teinud; temma kässi on sedda pitkerkonda maddo sünnitanud.
14. Wata, need on temma wiside otsussed, ja mis sanna kummin on se, mis meie sest kuulnud? agga kes woib temma wäggewat pitkset ärramoista?

27. Peatük.

lob tunnistab, et öälus on hirmus assi tem~a melest.

1. Ja lob räkis weel ommad tähhendamisse sannad ülles ja ütles:
2. Ni töeste kui Jummal ellab, kes mo öigust ärrasaatnud, ja se Keigewäggewam, kes mo hingele kibbedat teinud;
3. Ni kaua kui ial mo öhk minno sees, ja Jummal waim mo ninnas on:
4. Siis ei pea mo uled mitte köwwerust räkima, egga minno keel pettust könnelema.
5. Se olleks mulle teotusseks, kui minna teid peaksin öigeks moistma; sennikui ma hinge heidan, ei lasse ma omma täit waggadust mitte ennesest ärralahkuda.
6. Ommast öigussest pean ma kinni, ja ei jätta sedda mitte mahha; ei wötta mo südda mind laidata mo ello päwade pärrast.
7. Mo waenlane olgo kui öäl, ja kes mo wasto seisawad, kui üks pörane.
8. Sest mis on sallalikko lotus,

kui Jummal ta ello ärraleikab,
kui ta temma hinge
wäljawiskab?

9. Kas Jummal peaks tem~a
kissendamist kuulma, kui
temmale kitsas kätte tulleb?

10. Kas se Keigewäggewam on
ta melest armas? kas ta
Jummalat appi hüab iggal aial.

11. Ma tahhan teid õppetada
Jummala kät; mis selle
Keigewäggewama jures on, ei
tahha ma mitte ärrasallata.

12. Wata, teie keik ollete
näinud, ja mikspärrast lähhäte
teie ni koggone tühhiseks?

13. Se on öäla innimesse
jaggo Jum~ala käest, ja nende
wägga waljude pärris-ossa, mes
nemmad sawad selle
Keigewäggewamma käest.

14. Kui tem~al palju lapsi on,
need sawad moöga kätte, ja
temma sugguwössa ei sa leiba
kül.

15. Kes temmast üllejäwad,
neid maetakse, ni pea kui
nemmad surrewad, ja temma
lessed naesed ei nutta mitte.

16. Kui ta höbbedat
kokkopanneb kui pörmo, ja
ennestele ridid walmistab kui
soue:

17. Siis walmistab ta neid kül,
agga kes öige, panneb neid
selga, ja kes ilmasüta, jaggab
temma höbbedat ärra.

18. Ta ehhitab kui koi omma
kodda, ja kui wahhimees
ennesele maia teeb.

19. Se rikkas on maas, ja
tedda ei korristata mitte ärra;
teeb kegi ommad silmad lahti,
siis tedda ei olle teps.

20. Suur hirm saab tedda kinni
kui wessi, öse wiib tulispä
tedda ärra äkkitselt.

21. Päwatousma tuul wöttab
tedda ärra, et ta omma teed
lähhäb, ja wiib tedda wäggise
temma paiga peält ärra.

22. Ja temma wiskab hädda
temma peäle ja ei anna armo:
temma käe eest peab ta
ärrapöggenema äkkitselt.

23. Nende pärrast plaksutab
iggaüks kässi, ja willistab
temma pärrast ommast paigast.

28. Peatük.

*Tössine tarkus on keige üllem
ja kallim assi.*

1. Sest höbbedal on, kust ta
wäljatulleb, ja kullal on koht,

kus tedda sullatakse.

2. Rauda woetakse mulla seest, ja kiwwist wallatakse waske.

3. Otsa panneb ta pimmedussele, ja keikipiddi katsub temma sedda läbbi, ka need kiwwid, mis mustas pimmedusses ja surma-warjus on.

4. Jöggi sööb selle Ma-kohta läbbi, kes seäl asset on, mis ärraunnustakse, et ühhegi jalg siñna ennam ei sa, neid wähhendakse innimeste jurest ja kahhanewad.

5. Ma seest tulleb leib wälja, ja temma allumiste kohtade sees on nenda, kui tulli werimas.

6. Sawiri koht on temma kiwwid, ja kulla pörm on temmal.

7. Jalg-te on, mis ükski kiskuja lind ei tea, ja mis kulli silm ep olle aimanudke.

8. Se peäle ep olle surematte metsaliste poiad tallanud, ei ükski tömmo-loukoer ep olle se peäl köndinud.

9. Keigekowwema kiwwi külge pistab ta omma kät, mäed lööb ta jureni ümber.

10. Kaljud löhkudes, sadab ta wee jõed wälja, ja keik mis

kallis on, nääb temma silm.

11. Ta panneb need jõed kinni, et nemmad tilkukestke ei jose, ja sadab walgusse ette, mis seäl sallaja on.

12. Ja kust leitakse tarkust, ja kus on moistusse paik?

13. Ei tea waene innimenne, mis ta maksab, ja sedda ei leita mitte ellawatte Ma peält.

14. Süggawus ütleb: Ei sedda polle minno sees; ja merri ütleb: Ei polle sedda minno jures.

15. Ei woi kulda selle eest anda, egga hõbbedaga ärrawagida temma hinda.

16. Ei sedda woi ärraarwata keigekallima Owiri kulla wasto, ei kalli Soami- ja Sawiri-kiwwi wasto.

17. Ei maksa kuld egga hiilgawam temantikiwwi selle wasto, ja sedda ei wahhetada selgema kuld-riista wasto.

18. Ramoti- ja Kabisi-kiwwi ei tulle nimmetada selle wasto, ja tarkust tulleb ärrawallitseda ennam kui perlid.

19. Ei maksa Mora-ma kallis Pittati-kiwwi selle wasto, kallima puhta kulla wasto ei tulle sedda arwada.

20. Kust tulleb siis tarkus, ja kus on moistusse paik?

21. Kül temma on eest ärrapettatud keikide ellawatte silmade eest, ja lindude eest, mis taewa al, on ta ärrapettatud.

22. Hukatusse-koht ja surm ütlewad: Om~a körwadega olleme jutto temmast kuulnud.

23. Jummal moistab ärra temma teed, ja temma teab temma paika.

24. Sest Temma watab Ma otsade peäle, Ta nääb, mis keige taewa al.

25. Kui Ta tulele moödo teggi, ja need weed moödo järrele wagis;

26. Kui Ta wihmale seädmisses teggi, ja teed keige pitkse walgule.

27. Siis näggi Temma ja juttustas sedda; Ta on sedda walmistanud, ja on ka sedda läbbi arwanud.

28. Ja ütleb innimessele: Wata, ISsanda kartus se on tarkus, ja kurjast ärralahkuma on moistus.

29. Peatük.

lobi endine hea põlli, mis ta issi on üllesräkinud.

1. Ja lob räkis weel ommad tähhendamisse-sannad ülles ja ütles:

2. Kes teeks sedda, et ma olleksin kui endiste kude sees, kui neil päiwil, kui Jum~al mind hoidis!

3. Kui ta laskis mo Peä ülle omma lampi paista, et ma temma walgussega woiksin pimmedusses ka käia.

4. Nenda kui ma olin omma nore ea päiwil, kui Jummalalla sallaja wiis mo telgi ülle olli.

5. Kui se keigewäggewam alles mo jures olli, ja mo poisid mo ümber keiges paikas ollid.

6. Kui ma ommad käimisse kohhad pessesin woiga, ja kui kaljo, mis mo jures, ölli jõed jooksis.

7. Kui ma wärrawa jure läksin liñnast läbbi, kui ma omma kohto- järre lasksin walmistada turro peäle.

8. Kui nored mehhed mind näggid, siis puggesid nemmad ärra, ja kes wägga ellatand,

tousid ülles ja seisid.

9. Pealikkud piddasid ommad
kõnned kinni, ja pannid kät
omma su peäle.

10. Würestid omma heälega
puggesid ärra, ja nende keel
hakkas nende su-lakke kinni.

11. Kui ühhegi kõrw mind kulis,
se kitis mind önsaks, ja kelle
silm mind näggi, se andis
mulle head tunnistust.

12. Sest ma päästsin sedda
willest, kes kissendas, ja
sedda waest last, kel ep olnud
abbimeest.

13. Selle önnistaminne, kes
pidi hukka minnema, tuli mo
peäle, ja lesse süddame teggin
ma öiskama.

14. Öigust pannin ma ennese
ümber, ja se kartis mind,
minno kohhus olli kui kuub ja
kübbar.

15. Pimmedale olin ma
silma, ja jallaks olin ma
sellele, kes lonkas.

16. Waestele olin ma issaks, ja
selle rio-asja, mis ma ei
tunnud, kulasin ma järrele.

17. Ja ma murdsin katki
kõwweratte purrihambad, ja
nende hammaste wahhelt
kiskusin ma saki ärra.

18. Sepärrast mötlesin minna:
Kül ma heidan ommas pessas
hinge, ja saan ni palju päiwi,
kui liwa.

19. Minno juur olli lahti, et ta
märga wastawöttis, ja kaste jäi
keige ö mo wilja peäle.

20. Minno au olli ikka uus mo
jures, ja mo ammo sai mo kä
ikka tuggewamaks.

21. Nemmad wötsid mind
kuulda ja otasid, ja ollid wait
mo nouandmisse järrele.

22. Ei nemmad lausnud enam
sannagi pärrast minno sanna,
ja minno kõnne tilkus kui kaste
nende peäle.

23. Ja nemmad ootsid mind
kui wihma, ja teggid omma
suud lahti, kui hillise wihma
järrele.

24. Kui ma naersin nende
wasto, siis ei usknud nemmad
sedda mitte, ja mo silmade
walgust ei lasknud nemmad
mitte näotumaks miña.

25. Kui ma nende teed
ärrawallitsesin, siis istusin ma
üllemas paigas, ja ellasin kui
kuningas wäehulga seas, kui
se, kes leinajad trööstib.

30. Peatük.

lob kulutab se hädda ülles, mis temmal nüüd kä olli.

1. Agga nüüd naerwad mind need, kes noremad mind, kelle issad minna põlgsin omma puddolajuste koerte kõrwa panna.

2. Ka nende kätte joud, mis se olleks mulle olnud? nende wannadus lõppes sega ärra.

3. Tühja ja nälja pärrast ollid nemmad üksikkud; nemmad läksid pelgo poudse male, kus hilja olnud ärrahäwwitamine ja ärraraiskamine.

4. Kes noppisid Mallua-lehte wössodikkust, ja kaddaka juur olli neile leiwaks.

5. Neid aeti ärra teiste seltsist, nende peäle karjuti, kui warga peäle.

6. Et nemmad piddid orgude urkede sees ellama, mulla ja kaljude aukude sees.

7. Poösade sees hirnusid nemmad kui eeslid: nõggeste alla koggusid nemmad,

8. Jölledatte lapsed ja alwa rahwa lapsed, kes siit maalt ollid ärrapekstud.

9. Ja nüüd ollen ma nende mängi-lauluks sanud, ja ollen neile juttuks sanud.

10. Ma ollen hirmus nende melest, nemmad lähhäwad kaugele mo jurest ärra, ja ei pea ennast mitte mo wasto wäljasüllitamast.

11. Sest Temma on lahtipeästnud mo ammo nöri ja mind waewanud, ja nemmad on waljad mo silma eest mahha aianud.

12. Parramal käel seisawad mo wasto nored mehhed; mo jallad lükkawad nemmad alt ärra, ja tewad omma hukatusse tee-raad walmis mo peäle.

13. Nemmad on mo jalla-teed ärrarikkunud; mo kahjuks kolbawad nemmad, polle mul abbimeest nende wasto.

14. Nenda kui laia prao läbbi tulleswad nemmad, otsego ärrahäwwitamisse tulega weretawad nemmad ennast mo peäle.

15. Temma on teist wisi mo wasto sanud sureks hirmuks, se aiab kui tuul mo heamelelisse hinge tagga, ja mo önnis põlli on kui pilw mödaläinud.

16. Ja nüüd aiab mo hing ennast wälja issienneses, willetsusse päwad on minnusse kinni hakkand.

17. Öse pistab Ta mo lukondid läbbi minno sees, ja mo were-soned ei seisa rahho.

18. Ta sure rammo pärrast saab mo kuub teist wisi; kui mo kue krae panneb Ta mo ümber hädda.

19. Soue sisse on Ta mind mahhawiskanud, ja ollen pörmo ja tuhha sarnatseks sanud.

20. Ma kissendan So pole, agga ei Sa wasta mulle mitte: ma seisan, agga Sa mötled ümber minno pärrast.

21. Sa olled ennast mo wasto hirmsaks teinud, omma wäggewa käega wihkad Sa mind.

22. Sa töstad mind ülles tule kätte, Sa lassed mind ärrawia, ja sullatad mind hopis ärra.

23. Sest ma tean, et Sa mind surma sadad, ja senna koggodusse kotta, mis keikil ellawattel on.

24. Ta pistko agga kät mo külge ilma armota, kui kellelgi neist ommas willetusses karjumist olnud mo pärrast.

25. Eks minna ep olle nutnud selle pärast, kel kowwa aeg olnud? eks mul ärrast meelt ei olnud waese pärrast?

26. Sest ma ootsin head, ja önnetus tulli, ja ootsin walge järrele, ja must pimme tulli.

27. Mo sissekond on kui kupputud, ja ei seisa wait, willetsusse päwad on mo ette joudnud.

28. Ma käin musta silmadega, ei mitte päwa pallawast, ma tousen koggodusses ülles ja karjun.

29. Ma ollen lendawatte maddude wennaks, ja Jaana liño poegade seltsimehheks sanud.

30. Minno nahk on mo peäle mustaks sanud, ja mo luudkondid on ärrapöllend pallawast.

31. Ja minno kannel on leinamisseks sanud, ja mo pil nutjatte oigamisseks.

31. Peatük.

lob kallab mitto süüd ennese peält ärra.

1. Ma ollen seädusse teinud

omma silmadega; sest miks ma piddin ühhe neitsi peäle wahtima.

2. Ja mis jaggo olleks mulle olnud Jummalast üllewelt, ja mis pärris-ossa sest Keigewäggewamast seält kõrgest.

3. Eks hukkatus ei tulle pöratsele, ja ärralahkuminne neile, kes nurjatuma tö tewad?

4. Eks temma nä minno teed, ja eks ta ärra ei loe keik mo sammud?

5. Kas ma ollen tühjaga ümberkäinud, ehk minno jalg ruttand kawwalusse pole?

6. Temma wagigo öigusse wae-kausidega mind ülles, siis saab Jummal tunda mo täit waggadust.

7. Kui mo sammud körwale kallanud tee peält ärra, ja mo südda silmade järrele läinud, ja mo peusse hakkand wigga kinni:

8. Siis sago ma külwama, ja teine sögo sedda ärra, ja minno wössud sago jureni ärrakistud.

9. Kui mo südda ennast lasknud awwatada ühhegi naese jure, ja omma liggimesse

ukse tagga warritsenud:

10. Siis sago mo naene teisele jahwatama, ja teised heitko röötsakülle temma peäle.

11. Sest se on wägga pahha tö, ja teine on üllekohhus, mis kohtomoistiatte ette peab tullemä.

12. Sest se olleks tulloke, mis põlletab hukkatusse-kohhast sadik, ja rikkuks ärra jureni keik mo wosi.

13. Kas ma ollen ärrapölgnud omma sullase ja omma ümmardaja öigust, kui neil on minnoga rio-assi olnud?

14. Mis ma siis olleksin teinud, kui Jummal olleks üllestousnud? ja kui ta olleks tulnud katsma, mis ma olleksin kostnud?

15. Eks mitte se, kes mind teinud, ka tedda teinud emma-ihhus, ja tedda walmistanud ühhes lapsekoias?

16. Kas ma ollen ärrakeelnud, mis alwad tahtnud, ehk teinud, et ühhegi lessenaese silmad peast ärralöpnud?

17. Ehk kas ma ollen omma pallokest üksi sönud, et ep olle ka waene laps mitte sest sönud?

18. Sest mo norest east on ta mo jures kaswanud kui issa jures, ja omma emma-ihhust ollen ma tedda juhhatanud.

19. Kas ma ollen keddagi näinud hukka minnewad, et temmal ep olnud ridid, ja et waesel ep olnud kattet?

20. Eks temma niuded polle mind önnistanud? ja eks ta polle minno tallede nidust soja sanud?

21. Kas ma ollen omma kät likutanud waese lapse peäle? et ma näggin wärrawas omma abbi:

22. Siis langego mo saps Ollast ärra, ja mo kässiwars murdugo katki Olla-nukkast sadik.

23. Sest hirm olli mo peäl Jummal hukkamisse pärrast, ja temma kõrgusse wasto ei woinud minna mitte.

24. Kas ma ollen kulda pannud ommaks lotusseks, ja

keigekallima kullale öölnud: Sa olled se, mis peäle ma lodan?

25. Kas ma ollen römus olnud, et mul palju warrandust olnud, ja et mo kässi wägga palju joudnud?

26. Kas minna ollen päwa

walgusse peäle waatnud, et ta nenda paistab, ja ku peäle, et ta ni selgeste käib?

27. Ja kas mo südda on sallaja ennast lasknud petta, ehk mo kässi suud annud mo sule?

28. Se on ka üllekohhus, mis kohtomoistiatte ette peab tulles ; sest ma olleksin Jummalat, kes üllewel, ärrasalganud.

29. Kas ma ollen römus olnud selle willetsusse pärrast, kes mind wihkas? ja kas ma röömsaste üllesärkanud, kui önnetus temmale juhtund?

30. Ja minna ep olle melewalda annud omma su-laele patto tehha, et ma olleksin sajatamissegga temma hinge peäle kurja pallunud.

31. Eks minno maia rahwas polle enneminne öölnud: Oh! kes aiaaks meile tem~a lihhas, ei saaks meie ommeti mitte täis.

32. Woöras ei jänud öseks mitte ulitsa peäle, omma wärrawa teggin ma tee-käiale lahti.

33. Kas ma ollen kui Adam ommad ülleastmissed

kinnikatnud? et ma olleksin omma üllekohto sülle warjole pannud.

34. Sest ma kartsin wägga suurt hulka rahwast, ja sugguwössade laitminne hirmutas mind ärra: sest olin ma wait, ei ma läind uksestke välja.

35. Kes annab mulle sedda, kes mind kuleb! wata, kui se Keigewäggewam se peäle, mis ma üllespannud, wastust annaks, üks mees, kel minnoga rio-assi on, ühhe kaebdusse ramato kirjutaks.

36. Eks ma wöttaks sedda omma Olla peäle? eks ma sedda ennese Pea ümber panneks kroniks?

37. Kül ma annaksin temmale omma sammude arro teäda, ma wöttaksin tedda ennese jure liggi kui juhhatajat.

38. Kas minno Ma mo wasto kissendab? ja kas ühtlase temma waud nutwad?

39. Kas minna selle rammo ilma rahhata sönud, ja neid hingetumaks waewanud, kelle kä se Ma olli.

40. Siis tousko nisso eest orjawitsad, ja ohra eest

umrohhi. lobi sannad on otsas.

32. Peatük.

Neljas lobi söbber Eliu, ja temma könne hakkatus.

1. Ja need kolm meest lõppesid lobile wastamast, et temma ommast melest öige olli.

2. Agga Pusi-mehhe Rami sugguwössast Parakeli poia Eliu wihha süttis põllema; lobi wasto süttis temma wihha põllema, et temma ennast öigemaks arwas, kui Jummalat.

3. Ja temma kolme seltsimehhe wasto süttis temma wihha põllema, sepärrast et nemmad wastust es olle leidnud, ja siiski lobit hukka moistnud.

4. Ja Eliu olli ootnud, sennikui lob sai räkinud: sest teised ollid wañemad tedda ea polest.

5. Ja kui Eliu näggi, et nende kolme mehhe suus wastust ei olnud, siis süttis temma wihha põllema.

6. Ja Pusi-mehhe Parakeli poeg Eliu wastas ja ütles: Minna ollen keigenorem, teie agga wägga ellatand: sepärrast ollen

ma wibinud ja kartnud teile
ülleskulutades, mis ma
ärratunnen.

7. Ma mötlesin. Räkigo need
wannad, ja kes mitto aastat
ellanud, need andko tarkust
teäda.

8. Töest, waim on innimesse
sees, ja selle Keigewäggewama
öhk annab neile moistust.

9. Ei sured olle ikka targad,
egga wannad moista ikka, mis
kohhus.

10. Sepärrast ütlen minna: Kule
mind, ma tahhan ka
ülleskulutada, mis minnage
ärratunnen.

11. Wata, ma ollen teie
könnette järrele ootnud, ma
ollen tähhele pannud, mis teie
piddite moistma, senni kui teie
piddite könned järrele urima.

12. Ja ma mötlesin ümber teie
peäle, ja wata, ei olnud ükski,
kes lobile selgeste wastas, kes
teie seast temma könnette
peäle kostis.

13. Et teie wahhest ei ütle:
Meie olleme tarkust leidnud:
Jummal lükkab tedda mahha,
ei mitte innimenne.

14. Ja temma ei olle mitte
könnet minno wasto seädnud;

sepärrast ei tahha ma ka teie
sannadega temmale kosta.

15. Nemmad on ärraehmatand,
ei nemmad kosta ennam, need
könned on nende käest
ärrasanud.

16. Et ma ollen ootnud, kui
nemmad ennam ei räkinud,
sest nemmad seiswad, ei
nemmad woi teps kosta:

17. Siis tahhan minna ka
omma ossa wastada, minna
tahhan üleskulutada, mis
minnage ärratunnen.

18. Sest ma ollen sanno täis,
se waim mo ihhus teeb mulle
kitsast kätte.

19. Wata, mo ihho on kui wiin,
mis ep olle lahti tehtud, se
aiab ennast lõhki, kui ued
nahkastjad.

20. Ma pean räkima, et ma
ennesele hinge saan, ma pean
om~ad uled lahtiteggema ja
wastama.

21. Ei ma nüüd tahha ühhestki
luggu piddada, egga
lianimmega ennast nimmetada
innimeste järrele.

22. Sest minna ei tea mitte,
kui ma ennast sure nim~ega
nenda nimmetaksin, ehk se,
kes mind teinud, wöttab mind

ärä ürrikesse aia pärrast.

33. Peatük.

*Eliu kinnitab Jum~ala öigust
lobi arwamisse wasto.*

1. Et kule nüüd agga lob, mo
kõnned, ja pañe keik mo
sannad tähhele.
2. Wata, nüüd ma ollen omma
suud lahti teinud, mo keel
rägib mo su-lae alt.
3. Mo sannad tullewad mo
öiglasest süddamest, ja mo
uled peawad sedda, mis ma
ärratunnen, selgeste räkima.
4. Jummal waim on mind
teinud, ja selle
Keigewäggewama öhk on mulle
ello annud.
5. Kui sa woid, siis wasta
mulle, sea wastust mo wasto,
jä seisma.
6. Wata, ma ollen Jummal
pärralt, nenda kui sinna, souest
ollen minna ka woetud.
7. Wata, hirmutus mo pärrast
ei pea sulle mitte hirmo
teggema, ja minno kässi ei pea
so peäl mitte raske ollema.
8. Töeste sa olled mo kõrwade
ette üttelnud, ja ma kuulsin

nende sannade heält:

9. Ma ollen selge ilma
ülleastmisseta; ma ollen puhhas
ja üllekohhut polle mul.
10. Wata, leiab Ta
ärratagganemisi mo jurest, siis
arwab ta mind ommaks
waenlasseks.
11. Ta panneb mo jallad
pakko, ja panneb keik mo tee-
raad tähhele.
12. Wata, seeb se on: Ei sa
polle mitte öige, wastan ma
sulle: sest Jummal on ennam
kui waene innimenne.
13. Mikspärrast olled sa temma
wasto kowwaste waidelnud?
sest temma ei wasta mitte
keige omma asjade pärrast.
14. Sest Jummal rägib ükskord,
ja ei wata sedda mitte
teistkorda järrele.
15. Unnenäus ehk näggemisses
öse, kui raske uñi iñimeste
peäle tulleb, tukkumisses wodi
peäl:
16. Siis teeb temma innimeste
kõrwad lahti ja panneb kui
pitseriga kinni nende karristust.
17. Et innimenne kurja tööd
ärrasataks, et ta innimesse
kõrkust ärrawottaks.
18. Tem~a kelab tem~a hinge

hukka minnemast, ja tem~a ello, et ta wisk-odda sisse mitte ei lähhä.

19. Ja tedda nomitakse wallo sees temma wodi peäl, ja keik temma lukondid kange pinaga.

20. Ja temma ello teeb, et südda tilkab leiwa wasto, ja temma hing örna roa wasto.

21. Temma lihha lõppeb ärra, et sedda polle nähha, ja temma lukondid seisawad püsti, mis enne ei olnud nähha.

22. Ja temma hing saab hukatusse liggi, ja temma ello nende liggi, kes surmawad.

23. Kui temma jures siis on se lngel, se eestkostia, se ainus tuhhande seast, et temma innimessele omma öigust kulutab:

24. Siis heidab Jummal armo temma peäle ja ütleb: Lunnasta tedda, et temma alla ei lähhä auko, ma ollen ärraleppitamisse hinna leidnud.

25. Temma lihha saab wapramaks, kui nores eas, tem~a saab om~a nore mehhe põlwe jälle kätte.

26. Ta wöttab Jummalat raskeste palluda, siis on temmal temmast hea meel, ja

ta saab temma Palle nähha öiskamisega, siis tassub ta teise innimessele, mis ta kohhus on.

27. Ta wöttab innimeste peäle wadata ja öölda: Ma ollen patto teinud, ja mis öige, köwweraks teinud; agga ei se tulnud mulle mitte heaks.

28. Temma on mo hinge lunnastand, et se ei läinud mitte hukatusse sisse, ja mo ello nääb römoga walgust.

29. Wata, sedda keik teeb Jum~al kaks ehk kolmkord innimessega.

30. Et ta tem~a hinge taggasi sadab hukatussest, et ta saab walgustud ellawatte walgussega.

31. Panne tähhele lob, kule mind, olle wait, et minna saan räkida.

32. On sul sanno, siis kosta mulle: rägi, sest ma tahhaksin heal meel sind öigeks arwata.

33. Kui agga mitte, siis kule sinna mind; olle wait, siis tahhan ma sind tarkust õppetada.

34. Peatük.

Eliu sõitleb lobi kõnne, ja

kinnitab, et Jum~al õige on.

1. Ja Eliu rakis weel ja ütles:
2. Kuulge teie targad minno
kõnned, ja teie moistlikkud
pöörge körwad mo pole.
3. Sest körw kiusab kõnnet
läbbi, ja su-laggi tunneb, mis
kõlbab süa.
4. Wallitsegem eñestele, mis
kohhus on, tundkem ärra
issikeskes, mis hea on.
5. Sest lob on üttelnud: Ma
ollen õige, ja Jummal on mo
kohhut ärrasaatnud.
6. Ma pean walletama omma
õigusse jures, mo nole haaw ei
woi parranedda, ja ep olle
ülleastmist.
7. Missuggune mees on kui lob,
kes hirwitamist joob kui wet;
8. Ja lähhäb nende seltsi, kes
nurjatuma tö tewad, ja lähhäb
käima öäla rahwaga.
9. Sest ta on üttelnud: Ei polle
ühhelgi sest kasso, kui temmal
hea meel on Jummalast.
10. Sepärrast, teie targa
süddamega mehed, kuulge
mind: Öäl tö olleks Jummalale,
ja kõwwerus selle
Keigewäggewamale teotusseks.
11. Sest iñimesse teggo möda

tassub Ta tem~a kätte, ja
iggaühhe teed möda sadab Ta
temma kätte.

12. Jah töeste, Jum~al ei te
mitte öälat tööd, ja se
Keigewäggewam ei te
kõwweraks, mis õige on.
13. Kes tulleb tedda katsuma,
ka Ma peäl? ja kes on keik
ilma-maad seädnud?
14. Kui Ta omma süddame
tem~a wasto panneks, siis
korristaks Ta temma waimo ja
temma hinge öhko ennese jure.
15. Keik lihha heidaks hopis
hinge, ja innimeñe saaks jälle
pörmuks.
16. Kui sul nüüd moistus on,
siis kule sedda, pöra körwa mo
sannade heäle pole.
17. Kas se, kes kohhut wihkab,
peaks kül sedda parrandama?
ja kas sa tahhad sedda, kes
õige ja keigesurem on, öälaks
moista?
18. Kes woib kunninga wasto
üttelda? Sinna pahharet! ja
würstide wasto: Sinna öäl!
19. Kes ei pea luggu
würstidest, egga tunne
suurtsuggu innimest ennam kui
alwa; sest nemmad on keik
Temma kätte tö.

20. Silma-pilkmissse aial sawad nemmad surrema, ka kesk ööd; rahwas wärrisewad ja lähhäwad omma teed, ja wäggewad sadetakse ilma käeta ärra.

21. Sest Temma silmad on iggaühhe tede peäl, ja ta nääb keik temma sammud.

22. Ei olle mitte sedda pimmedust egga surmawarjo, kuhho woiksid warjule miñna need, kes nurjatuma tö tewad.

23. Sest eks Ta peaks weel woima innimesse peäle panna, et ta peab Jummal jure kohtusse minnema?

24. Ta peksab russuks hooplikkud, et ei woi ärraarwada, ja panneb teisi nende assemele.

25. Sepärrast et Ta nende teud tunneb, siis pörab Ta neid öse ümber, et neid mahharöhhutakse.

26. Ta lööb neid kokko öälatte alla, siñna paika, kus watajaid on.

27. Sepärrast et nemmad Temma järrelt on ärratagganend, ja ei olle ühteainust temma wisidest wötnud moista.

28. Et Ta selle alwa

kissendamist temma peäle toob, sest Ta kuleb willetsade kissendamist.

29. Kui Temma rahholist asja sadab, kes tahhab siis Tedda öälaks moista? kui Ta silmad warjule panneb, kes saab siis tedda nähha? olgo se ühhe rahwa eest, ehk ühhe ainsa innimesse eest.

30. Et sallalik innimenne ei jä kunningaks, et ta rahwale ei jä wörkutamisse paelaks.

31. Sest kas ta julgeb Jummal wasto öölda: Ma ollen sureks sanud, ei ma sa raisko.

32. Ilma se, mis ma nään, öppeta sinna mind; kui ma ollen köwwerust teinud, ei tahha ma ennam tehha.

33. Kas teine sinno polest peab wastama se peäle, kui sa ei tahha? sest sinna pead ärrawallitsema, ja ei mitte minna; mis sa siis teed, sedda rägi.

34. Kül targa süddamega mehhed räkiwad mo eest, ja tark mees wöttab mind kuulda.

35. lob rägib ilma moistusseta, ja temma sannad ei olle mitte moistlikkud.

36. Mo Issa, lasse lobit sada

kiusatud ikka peäle, sepärrast et ta wastand, kui nurjatunud mehed.

37. Sest omma patto jure lissab ta weel ülleastmist, ta plaksutab kässi meie seas, ja rägib palju Jummal wasto.

35. Peatük.

Eliu kolmas könne Iobi kahtlase mõtlemisse wasto: mis mul kasso on mo waggadussest?

1. Ja Eliu räkis weel ja ütles:

2. Arwad sa sedda õigeks, et sa olled üttelnud: Mul on ennam õigust kui Jummalal?

3. Sest sa ütled: Kuhho se sulle kölbab? mis kasso saan ma, et ma kül patto ei te.

4. Minna tahhan sannadega sulle kosta ja so seltsimeestele, kes sinnoga.

5. Wata ülles taewa pole, ja wotta nähha, ja katsu need üllemad pilwed, mis kõrgemad on kui sinna.

6. Kui sa patto teed, mis sa tahhad ta wasto ettewotta? ka kui so ülleastmissi palju on, mis woid sa temmale tehha?

7. Kui sa õige olled, mis annad

sa temmale? ehk mis ta saab so käest?

8. Sesugguse mehhele, kui sinna olled, teeb so öäl tö pahha, ja innimesse lapsele teeb so õigus head.

9. Kel liga sünnib, neid on palju kissendamas, nemmad karjuwad nende suurte käewarre pärrast.

10. Ja ükski ei ütle: Kus on Jummal, kes mind teinud, kes öse annab kites laulda.

11. Kes meid õppetab ennam kui lojuksid Ma peäl, ja teeb meid targemaks kui liännud, mis taewa al.

12. Seäl hüüdwad nemmad, agga Temma ei wasta mitte, kurjade kõrkusse pärrast.

13. Töeste, Jummal ei kule mitte tühja, ja se Keigewäggewam ei wata mitte siinna peäle.

14. Kui sa ka ütled, et sa Tedda ei nä; kohhus on Temma ees, ota agga tedda.

15. Ja nüüd, kui temma wihha ei maksaks siin ühhegi kätte, ja ta ei holeks mitte ni wägga ülleannetumast ellust.

16. Siiski teeb lob tühjalt omma suud lahti, ja teeb palju

sanno ilma moistusseta.

36. Peatük.

*Jehowa kannab armust hoolt
omma usklike eest, ka siis,
kui nemmad risti ja willetust
kannatawad.*

1. Ja Eliu ütles weel:

2. Ota mind pissut, siis tahhan
ma sulle ülleskulutada, et weel
sanno on Jummal eest.

3. Ma tahhan omma tundmist
kaugelt ettetua, ja õigust anda
sellele, kes mind teinud.

4. Sest minno sannad ei olle
tõe polest walle, so jures ollen
ma täieste wagga, nenda kui
ma ial tunnen.

5. Wata, Jummal on
keigesurem, agga Temma ei
põlga keddagi, keigesurem on
Temma süddame rammo
polest.

6. Öälat ei jätta ta mitte
ellusse, agga willetsattele
annab Ta kohhut.

7. Ei Ta kalla ennese silmi
mitte õige peält ärra, ja on
kunningattega aujärje peäl, ja
panneb neid ikka istuma, et
nemmad üllemaks jäwad.

8. Ja kui nemmad ahhelattega
kinni on, kui nemmad on
willetsusse köisis wangis:

9. Siis kulutab Ta neile nende
tööd, ja üleastmissed, et need
woimust wötnud.

10. Ja ta teeb nende kõrwad
lahti karristusseks, ja ütleb, et
nemmad nurjatumast tööst
ennast pörawad.

11. Kui nemmad wötwad
kuulda ja tedda tenida, siis
lõppetawad nemmad ommad
päwad heaga, ja ommad
aastad armsade asjadega.

12. Kui nemmad agga mitte ei
wötta kuulda, siis lähhäwad
nemmad süst-odda sisse ja
heitwad hinge ilma moistusseta.

13. Ja kes süddamest
sallalikkud on, saatwad
Jummal wihha, ei nemmad
kissenda, et Ta neid siddunud.

14. Nende hing surreb nore ea
sees, ja nende ello on pordo-
meeste hulkas.

15. Ta kissub willetsat wälja
temma willetsusses, ja teeb
hädda sees nende kõrwad
lahti.

16. Nenda sadaks temma ka
sind kitsikusseaugust wälja laia
rumi peäle, kus ep olle

ahhastust mitte, ja se, mis so laua peäle pannakse, saaks raswa täis.

17. Siis saad sa täieste nähha selle öäla kohhut; Jummal kohhus ja öigus wötwad sind toetada.

18. Kui tulline wihha so sees, siis katsu, et temma sind mitte ühhe hobiga ärra ei sada, ja ärra lasse mitte ennast körwale sata, sure ärraleppitamissehinna pärrast.

19. Peaks sinno karjuminne middagi maksma? ei polegi kui kitsas kä; ja kas maksaks keik keigekangem rammo?

20. Ärra iggatse mitte sedda ööd, et rahwas omma assemelt peawad ärraminnema.

21. Hoia ennast, et sa mitte ei wata nurjatuma tö peäle; sest sedda olled sa ennesele ärrawallitsenud willetsusse pärrast.

22. Wata, Jummal üllendab omma rammoga, kes on sesuggune öppetaja kui temma?

23. Kes on temma wisid Temmas ärra katsunud? ja kes on üttelnud: Sa olled köwwerust teinud?

24. Mötle, et sa sureks töstnud temma tööd, sedda laulwad ka innimessed.

25. Keik innimessed on sedda näinud, waene innimenne watab sedda kaugelt.

26. Wata, Jummal on keigeüllem, ja meie ei tunne Tedda mitte ärra, temma aastade arloge on ilmaarwamatta.

27. Kui Ta wee pisad wähhemaks teeb, siis wallawad nem~ad wihma, pärrast temma uddo,

28. Mis üllemad pilwed tilkuwad ja tibbawad paljo innimeste peäle,

29. Ka kui kegi wöttab tähhele panna pilwede lautamissed ja temma maia mürrinat.

30. Wata, ta lautab senna üle omma walgo walgust, ja kattab merre pohjad kinni.

31. Sest se läbbi moistab Ta kohhut rahwa peäle, ta annab ka toidust sure hulgale.

32. Kättega kattab ta walgo walgust kinni, ja annab selle pärrast kässo, kui kegi pallub.

33. Ta kulutab sest omma mötte ülles, ka lojuksed kulutawad, kui kurri ilm touseb.

37. Peatük.

*Mitto im~e-asja on Jehowa
sure wäe ja tarkusse märgid.*

1. Mo südda wärriseb ka
sepärrast ja kargab ülles
ennese assemelt.
2. Kuulge öiete temma pitkse
mürriseminne ja kõnneleminne,
mis temma suust väljatulleb.
3. Sedda lasseb Ta wälja keige
taewa alla, ja temma walgo
walgust ma-ilma otsani.
4. Selle järrele möirab pitkne,
Ta mürristab omma kõrge
mürrinaga, ja ei rikku neid asjo
mitte ärra, kui temma mürrin
kulukse.
5. Jummal mürristab omma
heälega immelikkult, Ta teeb
sured asjad, ja meie ei tunne
neid mitte ärra.
6. Sest Ta ütleb lummele, ja
wihma saule, ja omma kange
wihma saule: Olle Ma peäl.
7. Siis panneb Ta keikide
innimeste käed kui pitseriga
kinni, et keik temma tehtud
innimessed sedda peawad
tundma.
8. Siis lähhäb igga metsalinne
warritsemisse paika, ja jäwad

omma pessade sisse.

9. Louna poolt tulleb tulispä, ja
pohja poolt külm.
10. Jummal öhhust teeb se
jeat, et panneb laiad weed
külmetama.
11. Ta aiab ka paksud pilwed
ärra, et ilm selgeks saab, ta
pillab omma walgo walgusse
pilwed laiale.
12. Ja Ta issi pörab ennast
omma targa nouga nende
pirede sees, nende teggemisse
järrele, keikis asjus, mis Temma
neid kässib ma-ilmas, et
nemmad Ma peäle sawad.
13. Ta lasko sedda tulla ehk
witsaks, ehk omma Ma tarwis,
ehk heateggemisseks.
14. Panne sedda tähhele lob,
seisa ja mötle ümber Jummal
imme-asjad.
15. Kas sa tead, kui Jummal
neid seab, ja lasseb omma
pilwede seest walgo walgust
paista?
16. Tead sa ärra, kuidas paksud
pilwed ülles wagitakse, ja selle
imme-asjad, kes ilmalaitmatta
keik ärratunneb?
17. Tead sa sedda, kui sojad
so rided on, kui Ma wait
seisab louna poolt?

18. Kas sa temmaga need üllemad pilwed wäljalautad, mis kindlad on kui üks wallatud pegel?

19. Anna meile teäda, mis meie Temmale peame ütlema; meie ei maksa middagi pimmedusse pärrast.

20. Kas peab sedda Temmale juttustama, kui ma rägin? kas innimenne julgeks öölda? sest ta saaks ärraneeltud.

21. Ja nüüd, eks nemmad ei nä walgust, kui se selge on üllematte pilwede sees? kui tuul saab läbbikäinud ja neid selletand.

22. Kuld tulleb pohja poolt, agga Jummalä jures on suur au, mis kartusse wäärt.

23. Se on Keigewäggewam, kedda meie ei woi kätte sada: Ta on keigeüllem rammo polest, ja Temma ei waewa mitte sedda, mis kohhus ja suur öigus on.

24. Sepärrast peawad innimessed Tedda kartma; keik neid, kes targa süddamega on, ei woi ta mitte nähha.

38. Peatük.

Jehowa issi annab omma wägge ja tarkust teäda.

1. Ja Jehowa hakkas räkima lobile kange tule seest, ja ütles:

2. Kes on se, kes mo nou pimmedaks teeb sannadega ilma moistusseta?

3. Et panne ennesele wö wöle kui mees, ja ma tahhan sult küssida, ja anna sa mulle teäda.

4. Kus ollid sinna, kui Minna ma-ilma raiasin? rägi ülles, kui sa tead ja moistad.

5. Kes on temma moödu seädnud? kas sa tead? ehk kes on temma ülle nöri weddanud?

6. Kus peäle on temma allumissed raiad mahhapandud? ehk kes on temma nurga-kiwwi allapannud?

7. Kui need hom~iko-tähhed ühhes öiskasid, ja keik Jummalä lapsed römoga karjusid.

8. Ja kui Ta issi merd ustega kinnipanni, kui se wäljakargas, ja otsego lapsekoiast wäljatulli.

9. Kui ma need pilwed temma

katteks, ja suurt pimmedust temma mähkmeks teggin.

10. Kui ma tem~a pärrast omma kindlat seädmist teggin, ja temmale pomid ja ukсед pannin.

11. Ja kui ütlesin: Siit sadik pead sa tulles, ja ei mitte emale; ja seie panneb Ta sulle raia, kui so laened touswad.

12. Olled sa ennese päiwil hom~ikule käsko annud? olled sa koidule tem~a asseme teäda annud?

13. Et sa Ma otsadest kinnihakkasid, et öälad sest saaksid wäljapuistetud.

14. Kui sedda mudetakse kui pitseriga märgitud sou, ja jäwad seisma nenda kui kullund rie.

15. Ja kui öälattele ärrakeeltakse nende walgus, ja kõrge kässiwars katkimurtakse.

16. Olled sa sanud merre kinkude jure, ja süggawusse pohjas köndinud?

17. Ons surma wärrawad sulle ilmutud? ja olled sa surmawarjo wärrawad näinud?

18. Olled sa ümbermöttelnud, kui lai se Ma on? rägi ülles, kui sa sedda keik tead?

19. Kus on se te, kus walgus asset on? ja kus on pimmedusse paik?

20. Et sa sedda woiksid sata temma raia jure, ja et sa moistaksid temma koia jallateed.

21. Tead sa sedda? siis olleksid sa jo siis sündinud, ja so päwade arro olleks palju.

22. Olled sa lumme warrandusse paikade jure sanud, ja rahhe warrandusse paigad näinud?

23. Mis ma ollen hoidnud kitsa aia tarwis, söddimisse ja söa päwa tarwis.

24. Kus on se te, kus walgus jaetakse, kus homiko tuul ennast üle Ma laiale lautab?

25. Kes on wee wallamissele kaewandud leikanud, ja sedda teed pitksele ja walgolömisselle?

26. Et ta lasseb wihma saddada senna Ma peäle, kus ükski ei olle, ja körbes, kus ükski innimenne ep olle.

27. Et ta täidab ühhe ärrahäwwitud ja ärraraisatud paiga, ja lasseb nore rohho, mis tärkand, kaswada.

28. Ons wihmal issa? ehk kes

on kaste pisokessed
sünnitanud?

29. Kelle kohust on jea
väljatulnud? ja kes on taewa
hallad sünnitand?

30. Wessi poeb alla kui kiwwi,
ja süggawusse peältsed
lähhäwad ühte.

31. Kas sa woid need illusad
söäla-tähhed kokkosolmida, ehk
warda-tähtede siddemed
lahtipeästa?

32. Kas sa woid need Massara-
tähhed väljasata ommal aial?
ehk woid sa wankri-tähhed
nende poegega juhhatada?

33. Kas sa ärratead taewa
seädmissed? kas sa sead
temma wallitsust Ma peäl?

34. Woid sa omma heält pakso
pilwede pole üllestösta, et suur
hulk wet sind kattab?

35. Woid sa walgud väljalasta,
et nemmad eddasi lähhäwad,
ja sulle ütlewad: Wata siin
meie olleme !

36. Kes on tarkust pannud
süddame pohja? ehk kes on
melele moistust annud?

37. Kes woib tarkussega neist
üllemist pilwedest juttustada? ja
kes woib need taewa lehtrid
väljawallada.

38. Kui se pörm kastetakse, et
ta ühheks tükkiks saab, et
pangad teine teise külge
kinnihakkawad.

39. Woid sa hirmsa loukoera
kätte saki aiada, ja noorte
loukoerte himmo täita?

40. Kui nemmad pessade sisse
mahhaheitwad, ja seisawad
ommas maias maas
warritsemas.

41. Kes walmistab kaarnale
temma roga? kui ta poiad
Jummala pole karjuwad, kui
nemmad ulkuwad ilma sömatta.

39. Peatük.

*Jummala imme-asjad keiksuggu
ellajatte polest.*

1. Kas sa tead sedda aega,
millal kaljo-sikkud talled tewad?
olled sa tähhele pannud kui
hirwed on poegmas?

2. Olled sa üllesluggenud, mitto
kuud nem~ad tined on? ja
tead sa nende poegimisse
aega?

3. Nemmad tombawad ennast
köwweraks, ja lassewad ommad
wassikad löhkumisega wälja, ja
sadowad ärra omma wallo.

4. Nende poiad kossuwad, nemmad sawad rammo wiljast, nemmad lähhäwad wälja ja ei tulle taggasi nende jure.
 5. Kes on mets-eesli wallale lasknud? ja kes on mets-eesli juttad lahtipeästnud?
 6. Kelle assemeks ma ollen laggedad maad seädnud, ja temma ello-paigaks pahhad nömme maad.
 7. Ta naerab liñna hulka, taggasundia mürrinat ei kule ta mitte.
 8. Ta saab toidust mäggesid läbbikäies, ja nouab sedda keik tagga, mis haljas on.
 9. Kas Reemi-metsalinne wottab sind tenuta? kas ta jääb öseks so söime jure?
 10. Kas sa woid Reemi-metsalist temma köiega waule sidduda? kas ta äästab orro-maad so järrele?
 11. Woid sa ta peäle lota, et tem~al suur rammo on, ja omma tö temma holeks jätta?
 12. Kas sa ussud tedda, et ta so semet jälle sadab ja so rei-allusesse koggub?
 13. Renani-liñno tiwad on waprad, temmal on öiete tone-kurre tiwa sulled ja uddo

sulled.
 14. Sest ta jättab ommad munnad Ma peäle, ja lasseb neid põrmos sojaks sada,
 15. Ja unnustab ärra, et jalg neid woib katkitallada, ja mets-ellajas neid woib katki peksta.
 16. Ta on kowwa omma poegade wasto, kui ep olleks need mitte temma ommad; ta on ilma kartusseta, et ta waew raisko lähhäb.
 17. Sest Jum~al on tedda lasknud tarkust ärraunnustada, ja ei olle temmale ühtegi moistust jagganud.
 18. Sel aial kui ta kõrgesse ülleslennab, naerab ta hoost ja sedda, kes temma selgas.
 19. Woid sa hobbosele wägge anda? woid sa ta kaela ehhitada kange hirnumissega?
 20. Woid sa tedda panna hüppama kui rohhotirtsud? temma surelinne noorskaminne on hirmutus.
 21. Ta tammub orgus ja on wägga römus ram~us, ta lähhäb wälja söariistade wasto.
 22. Ta naerab hirmo, ja ei kohku mitte, egga taggane moöga eest.
 23. Temma wasto kolliseb

nole-tup, hiilgawad pigid ja oddad.

24. Söa- mürrinas ja tüllis aiab ta mulda ülles, ja ei holi sest, et passunad hüüdwad.

25. Kui passunad waljuste hüüdwad, siis ütleb ta hiha! ja haistab kaugelt söddimist, pealikkude mürristamist ja öiskamist.

26. Kas sinno moistusse läbbi kul sulled heidab, ja lautab ommad tiwad louna pole?

27. Kas so su-sanna peäle kotkas kõrgesse ülleslennab, et ta omma pessa kõrgesse teeb?

28. Ta ellab ja jääb öseks kaljo peäle ja tuggewa kaljo ninna peäle.

29. Seält katsub ta roa järrele, ta silmad näwad kaugele.

30. Ja temma poiad rüpawad werd, ja kus mahhalödud kehhad, seäl on temma.

40. Peatük.

Jehowa suur wäggi tunnukse Peemoti ellajast.

1. Ja Jehowa räkis weel lobile ja ütles:

2. Kas sünnib selle

Keigewäggewamaga waidelda, kes karristab? kes Jummalat nomib, se peab se eest wastama.

3. Siis wastas lob Jehowale ja ütles:

4. Wata, ma ollen kerge melega olnud; mis pean ma sulle kostma? ma pannen omma kät omma su peäle.

5. Ükskord ollen ma räkinud, agga ei ma tahha mitte enam räkida, ka kaksorda, agga ei ma enam tahha.

6. Je Jehowa wastas lobile kange tule seest ja ütles:

7. Et panne ennesele wö wöle kui mees, ma tahhan sult küssida, ja anna sa mulle teada.

8. Kas sa peaksid ka mo öigust tühjaks teggema? peaksid sa mind öälaks moistma, et sa woiksid öige olla?

9. On sul siis kässiwars kui Jummalal? ja woid sa mürristada heälega kui Temma?

10. Et ehita ennast kõrgussega ja surussega, ja panne ennese ümber suur au ja auustust.

11. Pilla laiale omma hirmus

wihha, ja wata keige kõrkede peäle ja allanda neid.

12. Wata keige kõrkide peäle, rudju neid mahha, ja röhhu need öälad ärra nende paikas.

13. Panne neid pörmo sisse hopis mahha, seu nende silmad kinni sallajas paikas.

14. Siis tahhan ka minna sind kita, et so parram kässi sulle woib abbi sata.

15. Et wata Peemoti, mis ma teinud nihästi kui sind, rohto sööb temma kui weis.

16. Et wata temma rammo, mis temma reite sees on, ja ta wäggi on temma kõhho nabbas.

17. Ta aiab omma sabba rüsi, mis muido ni kange kui seedripu, temma reite soned on ristati kasnud.

18. Temma luud on kui wask-putked, ta kondid on kui raud-pomid.

19. Temma on Jummalade tede keigeüllem töö; kes tedda teinud, on temmale moöka külge pannud.

20. Sest mäed andwad temmale toidust, ja keik metsalised mängiwad seäl.

21. Ta maggab warjoliste

poösade al, pilliroo reddus ja muddas.

22. Warjolissed poösad katwad tedda tem~a warjumisseks, temma ümber on jõe rämlad.

23. Wata, kui jõggi liga teeb, siis temma ei wärrise mitte; ta on julge, ehk Jordan kül ta suhho kargab.

24. Kas woib kegi tedda kinniwötta temma nähhes? ehk köitega temma ninna läbbi pista?

25. Woid sa krokodilli öngega wäljatommata, ehk önge ja nöriga temma kele sisse wautada?

26. Woid sa ühhe kõrkia temma ninnasse panna, ja okkaga ta louad läbbiuristada?

27. Kas ta sind peaks paljo allandlikkult palluma? ehk peaks ta libbedad sannad so wasto räkima?

28. Peaks ta soga seädust teggema? jouaksid sinna tedda pärris-sullaseks wötta?

29. Woid sa temmaga mängida kui lišnoga, ehk tedda sidduda omma tüttarlase külge?

30. Kas kallameeste selts woib temmale auko kaewada, ja sedda kaupmeestele jaggada?

31. Woid sa temma nahha terrawa nooltega läbbi ja läbbi lasta, ja temma Pea ahhingiga?

32. Pista omma kässi ta külge; mötle taplusse peäle, ei sa kül wötta ennam sedda ette.

41. Peatük.

Missugune se Lewiatan ehk krokodil on.

1. Wata, selle lotus pettab tedda; kas tedda ka, kui ta sedda meest näab, mahha wissatakse?

2. Eks ta olle wägga hirmus, kui tedda üllesärratakse? kes on siis se, kes minno ees woib seista?

3. Kes on mo ette joudnud, et ma pean temmale tassuma? mis keige se taewa al, se on minno pärralt.

4. Ei ma tahha mitte wait olla temma lukontast, egga sest, mis ta surest rammust tulleks räkida, egga sest, kui illusa wisiga temma on tehtud.

5. Kes on temma peälmisse katte ülleswötnud? kes tahhab temma kahhekordse sulisse wahhele minna?

6. Kes on ta silmade wärrawad lahtiteinud? temma hammaste ümber on hirmutus.

7. Temma kanged somuksed on kõrgid, ni kinni ihho külges, kui üks kitsas pitseriga sörmus.

8. Teine on teise liggi, et tuul nende wahhele ei sa käia.

9. Teine on teise külge kinni; nemmad seiswad kous, ja ei lahku paigast ühhest ärra.

10. Temma aewastamissed saatwad walget paistma, ja temma silmad on kui koido riipsud.

11. Ta suust käiwad otsego törwaksed wälja, tulle seddemed kargawad wälja.

12. Ta ninna-söörmist käib suits wälja, nenda kui kewast paiast ja katlast.

13. Temma öhk sütab süssi põllema, ja temma suust käib tulle-leek wälja.

14. Ta kaelasse jääb ikka tuggewus, ja temma ees kargab murre.

15. Ta tai-lihha kohhad on ühhes kinni, se on kowwa ta peäl, ei se ligu.

16. Ta südda on ni kowwa kui kiwwi, ja ni kowwa kui alluminne wesikiwwi.

17. Kui ta touseb, siis kartwad wäggewad; temma murdmisse pärrast puhhastawad nemmad ennast pattust.

18. Kes ta peäle hakkab moögaga, ei se jä seisma, pigiga, wisk-oddaga, ehk raudridega.

19. Ta peab rauda hölleks, ja waske räppastand puuks.

20. Ei ammo nool ei sada tedda pöggenema; lingo kiwwid sawad temma wasto kui körred.

21. Wämlad tullewad arwatada temma wasto kõrreks, ja ta naerab odda kärrinat.

22. Temma al on terrawad kiwwi-tükkid, temma teeb ennesele asset terrawa peäle, kui roja peäle.

23. Ta teeb süggawa kohta kema kui potti, ta teeb merd kui salwi.

24. Temma tagga on walge se koht, kus ta käib, et innime süggawust arwaks halliks.

25. Ei olle pörmo peäl temma sarnast, temma on tehtud, et ta ei kohku.

26. Ta watab keik, mis kõrge on, ta on kuningas ülle keige surematte metsaliste poegade.

42. Peatük.

lob allandab ennast Jehowa ees: saab öñe kahhewörra.

1. Ja lob wastas Jehowale ja ütles:

2. Ma tean, et sa keik ärrendad, ja mitte ühteainust möttet ei woi sinno eest ärrakeelda.

3. Kes on se, kes so nou julgeb warjule panna ilma moistuseta? sepärrast rägin ma ülles, et ma sedda ei moista, need asjad on mulle wägga immelikkud, et minna mitte neid ei tunne.

4. Kule, pallun ma, siis tahhan minna räkida; ma tahhan sult küssida, ja sinna anna mulle sedda teäda.

5. Ma ollen sind kuulnud körwa kuuldes, ja nüüd on mo silm sind näinud.

6. Sepärrast tahhan ma sedda põlgada ja kahhetseda põrmus ja tuhkas.

7. Ja se sündis, pärrast kui Jehowa need sannad lobi wasto sai räkinud, et Jehowa Temani-mehhe Eliwasi wasto ütles: Mo wihha on süttind

pöllema sinno wasto ja so kahhe söbra wasto; sest teie ei olle mitte nenda minnust räkinud, mis öige, kui mo sullane lob.

8. Sepärrast wötke nüüd kätte seitse wärse ja seitse jära, ja minge mo sullase lobi jure, et teie ohwerdatte põlletamise-ohwrid ennest eest, ja mo sullane lob pallugo teie eest: sest temmast tahhan ma luggu piddada, et ma teile mitte ei te teie jölledust möda, sest teie ei olle mitte nenda minnust räkinud, mis öige, kui mu sullane lob.

9. Ja Temani-mees Eliwas ja Sua-mees Pildad ja Sowar Naamati-mees läksid ja teggid sedda möda, kui Jehowa nende wasto olli räkinud; ja Jehowa piddas lobist luggu.

10. Ja Jehowa pöris lobi wangi-pölwe, kui ta omma söbrade eest pallus; ja Jehowa tassus keik, mis lobil olnud kahheworra.

11. Ja temma jure tullid keik ta wennad, ja keik ta öed ja keik, kes tedda enne ollid tunnud, ja wötsid tem~aga tem~a koias leiba, ja räkisid

ärda melega temmaga ja trööstisid tedda keige se õnnetusse pärrast, mis Jehowa olli temma peäle saatnud; ja iggaüks andis temmale ühhe sure rahha-tükki, ja iggaüks ühhe kuld-pea-otsa-ehte.

12. Je Jehowa õnnistas lobi wimist põlwet ennam kui ta essimest, ja temmal ollid nelliteistkümmend tuhat puddolojust, ja kuustuhhat kamelit, ja tuhat pari weiksid, ja tuhat emma-eesli.

13. Ja tem~ale sai seitse poega ja kolm tüttart.

14. Ja ta panni ühhe nimme Jemima, ja teise nim~e Ketsia, ja kolmanda nimme Kärennappuk.

15. Ja keik seält maalt ei leitud mitte ni illusat naesterahwast, kui lobi tütreid ollid; ja nende issa andis neile pärris-ossa nende wendade sekka.

16. Ja pärrast sedda elas lob sadda ja nellikümmend aastat, ja näggi ommad lapsed ja omma laste lapsed, nelli põlwet.

17. Ja lob surri ärra wanna ja ellatand.

Laulo-Ramat.

1. Laul.

Öppetusse-laul, mis õige õnnis, mis õnneto põlli on.

1. Agga õnnis on se innimenne, kes ei käi öälatte nou järrel, egga seisa pattuste tee peäl, egga istu pilkiatte järre peäl.
2. Waid kel hea meel on Jehowa käsoöppetussest, ja mötleb ta käsoöppetusse peäle ööd ja päwad.
3. Siis on temma otsego pu, mis wee soonte äre istutud, mis om~a wilja annab ommal aial, ja kelle lehhed ei puddene; ja keik, mis ta wöttab tehha, lähhäb korda.
4. Agga nenda ep olle need, kes öälad; waid nemmad on kui agganad, mis tuul laiale aiab.
5. Sepärrast ei woi öälad mitte kohtus seista, egga pattused öigede koggodusses.

6. Sest Jehowa tunneb öigede teed: agga öälatte te lähhäb hukka.

2. Laul.

Laul, mis Kristusse kunningrigi enne kulutab.

1. Mikspärrast jooksewad pagganad murdo kokko, ja rahwas mötlewad tühja?
2. Miks ma-ilma kunningad seiswad wasto, ja würstid peawad nou ühtlase Jehowa ja temma woitud mehhe wasto?
3. Et kiskugem katki nende juttad, ja wiskagem ennesest ärra nende köied!
4. Kes taewas istub, naerab, ISsand irwitab neid.
5. Siis wöttab ta räkida nende wasto ommas wihhas, ja ommas kanges wihhas neile hirmo tehha.
6. Agga minna ollen woidnud omma Kunninga omma pühha

Sioni mäe ülle.

7. Ma tahhan sest seädmisest juttustada: Jehowa on mo wasto üttelnud: Sa olled mo Poeg, minna ollen sind tänna sünnitand.

8. Küssi minnult, siis tahhan ma need pagganad so pärris-ossaks anda ja ma-ilma otsad so pärrandusseks.

9. Sa pead neid russuks peksma raud-keppiga, kui pottiseppa riistad pead sa neid katki wiskama.

10. Sepärrast teie kunningad, aiage ommad asjad targaste, teie ma-ilma kohtomoistjad, laske endid nomida.

11. Tenige Jehowat kartussega, ja olge wägga röömsad wärrisemisega.

12. Andke suud Poiale, et ta mitte wihhaseks ei sa, et teie hukka ei sa tee peäl: sest temma wihha süttib pea põllema; wägga önsad on keik, kes temma jure kippuwad.

3. Laul.

Pallumisse-laul, et Jehowa waenlaste eest kaitseks.

1. Taweti laul kui ta omma poia Abrami eest ärrapöggenes.

2. Jehowa, kui palju on mo waenlasi! palju seiswad mo wasto.

3. Palju ütlewad mo hingele: Polle temmal abbi Jummal käest, Sela.

4. Agga sinna Jehowa olled üks kilp minno ees, minno au, ja kes mo Pea üllestöstab.

5. Omma heälega hüan ma Jehowa pole, ja ta wastab mulle omma pühha mäe peält, Sela.

6. Ma heitsin mahha ja uinusin maggama: ma ärkasin ülles, sest Jehowa toetas mind.

7. Ei ma karda ni mitme kümne tuhhande eest rahwa seast, kes ümberringi mo wasto pannewad.

8. Touse ülles Jehowa, päästa mind mo Jummal: sest sa lööd keik mo waenlased loua peäle, sa murrad katki öälade hambad.

9. Jehowa käes on ärrapeästminne, so rahwa peäle jägo sinno önnistus, Sela.

4. Laul.

*Römustusse-palwe, ma-ilma
laste tühhise ello wasto.*

1. Taweti laul keeltega-mängide
peäl, üllema mängimehhele
antud.

2. Kui ma hüan, siis wasta
mulle, mo öigusse Jummal! kui
kitsas kä olnud, olled sa mulle
rumi teinud; olle mulle
armolinne ja kule mo palwe.

3. Teie suurtsuggu mehhed, kui
kaua peab mo au teotusseks
ollema? kauaks armastate teie
tühja, ja otsite wallet? Sela.

4. Agga moistke, et Jehowa
tedda immelikkul wisil sadab,
kes temma melest armas on;
Jehowa kuleb, kui ma ta pole
hüan.

5. Ja kui teie wihhastate, siis
ärge tehke mitte patto; räkige
ommas süddames ommas
wodis, ja olge wait, Sela.

6. Ohwerdage öigusse ohwrid,
ja lootke Jehowa peäle.

7. Palju ütlewad: Kes annab
meile head nähha? Jehowa,
tösta omma Palle walgust meie
peäle.

8. Sa olled ennam römo mo

süddamesse annud, kui sel
aial, kui teiste wilja ja nende
wärsket wina palju on.

9. Rahho sees tahhan ma
ühtlase mahhaheita ja uinuda
maggama, sest sinna Jehowa
üksi sadad, et ma julgeste
woin ellada.

5. Laul.

*Risti-koggodusse palwe walle-
öppetajatte wasto.*

1. Taweti laul, üllema
mängimehhele antud Nehiloti-
mängi peäl.

2. Jehowa! wötta kuulda mo
sannad, wötta ärramoista mo
iggatsemist.

3. Panne tähhele mo
kissendamisse heäle, minno
kunningas ja mo Jum~al, sest
sind ma pallun.

4. Jehowa, kule warra mo
heält, warra tahhan ma ennast
so pole walmistada ja wahtida.

5. Sest sinna ep olle mitte
Jummal, kel hea meel on
öälussest; kes pahha, se ei woi
so jures asset olla.

6. Hullud ei jä so silma ette
seisma, sa wihkad keik, kes

nurjatuma tö ette wötwad.

7. Sa hukkad neid ärra, kes wallet räkiwad, Jehowa melest on se hirmus, kel werresü, ja kes kawwal on.

8. Agga minna tahhan sinno sure heldusse pärrast so kotta miñna, ja kummardada so pühha templi pole sinno kartusses.

9. Jehowa! juhhata mind ommas öigusses mo warritsejatte pärrast, te omma teed mo ette tassaseks.

10. Sest nende suus ep olle mitte, mis öige, nende seestpiddine on selge tiggedus: nende kurk on üks lahti haud, omma kelega libbawad nemmad.

11. Moista neid süalluseks, Jummal, lango nem~ad om~a noude pärrast: nende mitme ülleastmisse pärrast lükka neid ärra, sest nem~ad pannewad so wasto.

12. Agga röömsad olgo keik, kes so jure kippuwad, iggaweste öiskago nemmad, sest sa warjad neid; ja römoga hüppago sinno sees need, kes so nimme armastawad.

13. Sest sinna Jehowa!

önnistad sedda, kes öige, ühhe hea melega ehhitad sa tedda nenda kui kilbiga.

6. Laul.

*Ühhe ahvastud süddame
pattustpöörmissse palwe.*

1. Taweti laul, üllema mängimehhele antud keeltega mängide peäl Seminiti wisi.

2. Jehowa! ärra nomi mind mitte ommas wihhas, ja ärra karrista mind mitte ommas tullises wihhas.

3. Jehowa, olle mulle armolinne, sest ma ollen rammoto: te mind terweks, Jehowa, sest mo lukondid tundwad hirmo.

4. Ja mo hing tunneb suurt hirmo, ja sinna Jehowa! kui kaua?

5. Pöra Jehowa mo pole, kissu mo hing hädda seest wälja, peästa mind ärra omma heldusse pärrast.

6. Sest surmas ep olle sinnust mällestust; kes woib haudas sinno au üllestunnistada?

7. Ma ollen ärrawässinud ommas äggamisses, keige se ö

uiutan ma omma wodi, omma silmaweega leutan ma omma sāngi.

8. Mo silmad on ärrakuinud melehaigusse pärrast, need on wannaks läinud keikide mo waenlaste pärrast.

9. Tagganegge minnust ärra keik, kes teie nurjatuma tö tete, sest Jehowa on mo nutmisse heäle kuulnud.

10. Jehowa on mo allandlikko palwe kuulnud, Jehowa wöttab mo palwe wasto.

11. Sago keik mo waenlassed häbbiks ja tundko suurt hirmo, tagganeggo nemmad ärra ja häbbenego äkkitselt.

7. Laul.

Palwe usso waenlaste ja takkakissajatte wasto.

1. Taweti ahvastusse laul, mis ta laulis Jehowale, Kusimehhe Jemini poia sannade pärrast.

2. Jehowa mo Jummal! sinno jure kippun ma, peästa mind ärra keikide käest, kes mind takkakiusawad, ja kissu mind wälja.

3. Et ta mitte wahhest kui

loukoer mo hinge ei kissu, egga murra, kui ep olle peästiat.

4. Jehowa mo Jummal! ollen ma sedda teinud, ons köwwerus mo kässis:

5. Ollen ma tassunud kurja sellele, kes rahho moga piddand, (kül ma ollen enneminne peästnud sedda, kes mulle ilma aega kitsast teggi.)

6. Siis aiago waenlane mo hinge takka, ja sago sedda kätte, ja tallago mo ello mahha, ja pango mo au pörmo sisse mahha, Sela.

7. Touse ülles, Jehowa, omma wihha sees, astu kõrgesse minno ahvastajatte hirmsa wihha pärrast, ja ärka ülles minno pole, sa olled käsknud kohhuttehha.

8. Siis tulleb rahwa koggodus so ümber, ja selle pärrast tulle jälle ülles kõrgesse.

9. Jehowa annab kohhut rahwale; moista mulle kohhut, Jehowa, mo öigusse järrele ja mo waggadusse järrele, mis mul on.

10. Lopko wahhest öälade kurjus, ja kinnita sedda, kes

öige, sest sa katsud läbbi
süddamed ja nerud, sa öige
Jummal.

11. Mo kilp on Jummal jures,
kes abbi sadab neile, kes
süddamest öiglased on:

12. Jum~al on öige
kohtomoistia ja üks Jum~al,
kelle meel iggapäwa wägga
pahha on patto pärrast.

13. Kui innimenne mitte ei
pöra, siis wöttab ta omma
moöga ihhuda, omma ammo
on ta üllestombanud ja sedda
walmistand.

14. Ja on temmale walmistand
surma riistad: ta wöttab
ommad noled ehhitada nende
wasto, kes teisi kurjaste
takkakiusawad.

15. Wata, temma on otsego
lapse waewas nurjatumma
himmoga, ja on waewamisega
käima peäl, ja toob walskust
ilmale.

16. Auko on ta kaewanud ja
sedda öneks teinud, ja langeb
isse senna kaewandusse, mis
ta teinud.

17. Temma waewaminne peab
ta pähhä jälle taggasi tulles,
ja temma wäekauba tö ta
pealae peäle mahhatullema.

18. Ma tahhan Jehowa au
üllestunnistada temma öigust
möda, ja Jehowa selle
keigekörgema nimme kites
laulda.

8. Laul.

*Kristusse alwast ja au-pölwest
ja kunningrigist.*

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud Kittiti-
mängi peäl.

2. Oh Jehowa meie Issand! mis
aulinne on so nimmi keikes
ma-ilmas, kes sa omma sure
au pannud ülle taewaste.

3. Noorte ja immewatte laste
suust olled sa wägge kindlaste
seädnud ennese waenlaste
pärrast, et sa piddid lõppetama
sedda wihhameest ja sedda,
kes püab kätte maksta.

4. Sest ma saan nähha so
taewa, so sörmede tö, se ku ja
need tähhed, mis sa olled
walmistand.

5. Mis on waene innimenne, et
sa temma peäle mötled? ja
innimesse Poeg, et sa tulled
tedda katsma?

6. Kül sa olled tedda wähha

Jum~alast lasnud ilma olla:
agga au ja auustussega wöttad
sa tedda kui kroniga ehhitada.

7. Sa olled tedda pannud
wallitsema omma kätte töö ülle;
keik olled sa tem~a jalge alla
pañud:

8. Puddolojuksed ja härjad keik
puhhas, ja ka metsa lojuksed:

9. Linnud, mis taewa al, ja
kallad, mis merres, mis merre
kohhad läbbikäiwad.

10. Oh Jehowa meie Issand!
mis aulinne on so nimmi keikes
ma-ilmas.

9. Laul.

*Tänno-laul woimusse eest keige
usso waenlaste peäle.*

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud poia
surma pärrast.

2. Ma tahhan Jehowa au
üllestunnistada keigest ommast
süddamest, ma tahhan keik ta
immeasjad juttustada.

3. Ma tahhan römüs olla ja
römo pärrast hüppada sinno
sees, ma tahhan so nimme
kites laulda, sa Keigekörgem!

4. Et mo waenlased on taggasi

läinud, nem~ad on kom~istand
ja kaddunud ärra so palle eest.

5. Sest sa olled mo öigussele
ja mo kohto-asjale otsust
teinud, sa olled kohto järje
peäl istnud kui öigusse moistja.

6. Sa olled need pagganad
söitelnud, sa olled sedda, kes
öäl, hukka saatnud, nende
nimme olled sa ärrakustutand
ikka ja iggaweste.

7. Sa waenlane! need paljaks
tehtud kohhad on otsas
iggaweste; ja sinna olled liñnad
ärrakitkunud, nende mällestus
on kaddund nendega hopis.

8. Agga Jehowa jääb
iggaweste, temma on omma
aujärje walmistanud kohto
tarwis.

9. Ja ta isse moistab kohhut
selle male, kus ellatakse,
öigusses: ta selletab rahwale
kohto-asja ärra öiget wisi.

10. Ja Jehowa on üks kõrge
warjopaik waewalissele, üks
körge warjopaik öigel aial, kui
kitsas kä on.

11. Sest lodawad so peäle, kes
so nim~e tundwad: sest ei sa
olle neid mitte mahhajätnud,
kes sind noudwad, Jehowa.

12. Kites laulge Jehowale, kes

Sionis ellab, kulutage keige rahwa seas temma teud.

13. Sest ta kulab nende werresü järrele, nende peäle mötleb temma; ei ta polle mitte häddaliste kissendamist ärraunnustand.

14. Heida armo minno peäle, Jehowa, wata mo willetsusse peäle, mis neist tulleb, kes mind wihkawad, sinna, kes sa mind üllendad surma wärrawist.

15. Sepärrast, et ma woin juttustada keik so kitussed, ja Sioni tütre wärrawis wägga röömsaks sada sinno abbi pärrast.

16. Pagganad on waunud senna auko, mis nemmad teinud; nende jalg on hakkand wörko, mis nemmad sallaja pannud.

17. Kulus on Jehowa, et ta öigust teinud: se, kes öäl, on wörgutud omma kätte tö sees; et mötle se peäle, Sela.

18. Need, kes öälad, lähhäwad taggasi pörgo, keik pagganad, kes Jum~alat ärraunnustanud.

19. Sest sedda waest ei unnustata mitte lopmatta ärra; kas willetsatte lotus peaks iggaweste hukkamininema?

20. Touse ülles, Jehowa, et waene innimenne mitte woimust ei sa; sago kohhus pagganatte peäle moistetud so palle ees.

21. Jehowa, panne hirmo nende peäle, et pagganad tunneksid, et nemmad waesed innimessed on, Sela.

10. Laul.

Risti-koggodusse palwe omma takkakiusajatte wasto.

1. Jehowa! mikspärrast seisad sa ni kaugelt, ja seisad körwal sel aial, kui kitsas kä?

2. Uhkusses kiusab se, kes öäl, sedda willetsat kurjaste takka, et neid peab kinniwoetama nende kurja noude läbbi, mis nem~ad on ärramöttelnud.

3. Sest se, kes öäl, kiitleb omma hinge iggatsemisse pärrast, ja önnistab sedda, kes ahne, ja laimab Jehowat.

4. Se, kes öäl, ei holi middagi, et ta omma ninna püsti peab; keik temma mötted on, et ep olle Jummalat.

5. Temma wisid tewad wallo iggal aial, sinno öiged nuhtlussed on kõrges tem~a

melest ärra: keikide omma
waenlaste wasto turtsub tem~a.

6. Ta mötleb ommas
süddames: Ei miña kül kõigu, ei
ma sa põlwest põlweni kurja
nähha.

7. Temma su on täis
sajatamist ja pettust ja
kawwalust: temma kele al on
waewaminne ja nurjato tö.

8. Temma istub warritsemas
ouede tagga, sallajas paikas
tappab ta sedda, kes ilmasüta:
temma silmad petwad ennast
kehwa eest ärra.

9. Tem~a warritseb sallajas
paikas, nenda kui loukoer
om~as pessas, ta warritseb, et
ta woiks tabbada sedda, kes
willets, ta tabbab sedda
willetsat, kui ta tedda omma
wörko tombab.

10. Nenda röhhutakse,
wautakse alla, ja langeb
keh Wade selts wäggewatte
küünthe alla.

11. Ta mötleb ommas
süddames: Jummal on teist
ärraunnustand, ta on ommad
silma warjule pannud, ei ta
nä ellades.

12. Touse ülles, Jehowa, tösta
omma kässi ülles, oh Jummal:

ärra unnusta mitte ärra neid,
kes willetsad.

13. Mikspärrast peab se, kes
öäl, Jummalat laimama? ta
mötleb ommas süddames, et
sinna sest ei holi.

14. Kül sa nääd, sest sa watad
sedda waewa ja melehaigust,
et sa kätte tassud omma käe
läbbi; se, kes kehwa, jättab so
holeks, sinna olled waese lapse
abbimees.

15. Murra öälade kässiwars
katki, ja kula selle kurja
öälusse järrele, nende et sa
sedda teps ei leia.

16. Jehowa on kunningas ikka
ja iggaweste, pagganad
kadduwad temma Ma peält
ärra.

17. Häddaliste iggatsemist
kuled sa Jehowa, nende
süddame kinnitad sinna, so
körw panneb tähhele.

18. Et sa kohhut moistad
waese lapsele ja waewalissele,
et waene innimenne, kes
mullast on, mitte ennam ei sa
hirmo tehha.

11. Laul.

Ussu-laul, waa hinge

kinnitusseks waenlaste wasto.

1. Taweti laul üllema mängimehhe antud. Jehowa jure kippun miña; kuidas teie siis mo hingele ütlete: Minne hulkuma om~aste mäe peäle, kui lind.
2. Sest wata, kes öälad, tom~awad am~o ülles, nemmad walmistawad om~ad noled nöri peäle, mustas pimmedas lasta neid, kes süddamest öiglased on.
3. Sest töe allused kistakse mahha, mis woib se tehha, kes öige?
4. Jehowa on om~as pühhas templis, Jehowal on ta aujärg taewas, tem~a silmad näwad sedda, ta silmalauud katsuwad Adama lapsed läbbi.
5. Jehowa katsub läbbi sedda, kes öige, agga kes öäl, ja wäekauba tööd armastab, sedda wihkab Temma hing.
6. Ta lasseb öälade peäle saddada jämmedad rahhed; tulli ja weewlid, ja hirmus tuul, mis körwetab, on nende karrika ossa.
7. Sest Jehowa on öige, ta armastab öigust, temma silmad

waatwad öiglase peäle.

12. Laul.

Kaebdus, et walle-öppetajad suurt kahjo tewad.

1. Taweti laul Seminiti wisi, üllema mängimehhele antud.
2. Sada abbi Jehowa! sest waggad on lõpnud, sest need, kes waggad, on wähenend innimesse laste seast.
3. Nem~ad rägiwad tühja teine teisega; nem~ad rägiwad libbeda uledega kahtlasest süddamest.
4. Kautago Jehowa ärra keik libbedad uled, sedda keelt, mis sured asjad rägib.
5. Kes ütlewad: Omma kelele tahhame meie woimust sata, meie uled on meie kä, kes on meile issandaks?
6. Et agga need, kes willetsad, ärraraisatakse, et waesed äggawad, tahhan ma nüüd üllestousta, ütleb Jehowa, ma tahhan abbi sata sellele, kelle wasto turtsutakse.
7. Jehowa kõnned on puhtad kõnned, kui selgeks sullatud hõbbe souese potti sees, mis

seitsekord ärrasullatud.

8. Sinna Jehowa! kaitsed neid, sa hoiad tedda sesiñatse põlwe-rahwa eest iggaweste.

9. Öälad kõndiwad keikis paikus ümber, kui nisuggune alw rahwas Adama laste seas sureks tõstetakse.

13. Laul.

Kaebdus ja palwe hinge kurbdusses, kui kitsas kä.

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud.

2. Kui kaua unnustad sinna mind, löpmatta ärra oh Jehowa! kui kaua panned sa ennese Palle minno eest warjule?

3. Kui kaua pean ma nou piddama om~as hinges, ja murret ommas süddames päwa aeges? kui kaua peab mo waenlane mo wasto ennast sureks tõstma?

4. Wata seie, wasta mulle Jehowa mo Jummal! walgusta mo silmad, et ma ei uinu surmasse maggama.

5. Et mo waenlane ei ütle: Ma ollen woimust ta peäle sanud!

ja mo wastased ei sa wägga röömsaks, kui ma kõigun.

6. Agga minna lodan so heldusse peäle, mo südda peab wägga röömsaks sama so abbi pärrast: ma tahhan Jehowale laulda, et ta mulle head teinud.

14. Laul.

Öppetus, et pat iñimessed wägga riknud: abbi on tarwis.

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud. Se, kes jölle, mötleb ommas süddames: ei polle Jum~alat; nem~ad tewad pahhaste, tewad hirmsad teud, ei olle sedda, kes head teeb.

2. Jehowa watab taewast Adama laste peäle, et ta saaks nähha, kes kegi moistlik olleks, kes Jummalat nouaks.

3. Nemmad on keik ärratagganend, ühtlase on nemmad läinud haisema: ei olle sedda, kes head teeb, ei ühteainustke.

4. Eks sedda ei tea keik need, kes nurjatunud tö tewad, kes mo rahwast söwad, nenda kui

nem~ad leiba söwad, Jehowat
ei hüa nem~ad mitte appi.

5. Seäl tundwad nemmad suurt
hirmo, et Jummal on öigede
seltsis.

6. Willetsa noule tete teie
häbbi, et Jehowa temma
warjopaik on.

7. Kes sadab Sionist Israelile
ärrapeästmist? kui Jehowa
omma rahwa wangipölwe
pörab, siis saab Jakob wägga
röömsaks, Israel römustab
ennast.

15. Laul.

*Öppetus, missuggune se on,
kes armo-rikis ellab.*

1. Taweti laul. Jehowa! kes
peab ellama sinno telkis? kes
peab asset ollema so pühha
mäe peäl?

2. Kes kui täieste wagga ellab
ja öigust teeb, ja töt rägib
ommast süddamest.

3. Kes keelt ei peksa; omma
seltsimehhele kurja ei te, egga
laimamist omma liggimesse
peäle wasto ei wötta.

4. Kelle melest se on
ärrapöltud, kes Jummalast

mikski ei pandud: agga se kes
auustab neid, kes Jehowa
kartwad; kes ennese kahjuks
wannub, ja ei taggane sedda.

5. Kes omma rahha ei anna
kasso peäle, egga melehead ei
wötta selle wasto, kes ilmasüta:
kes sedda teeb, ei se kõigu
ellades.

16. Laul.

*Kristusse kannatamisest, ja
üllestousmisest.*

1. Taweti kulla-tükki laul. Kaitse
mind Jummal! sest ma kippun
so jure.

2. Mo hing, sa olled Jehowale
üttelnud: Sinna olled ISsand; se
hea, mis minna teen, ep olle
sinno pärrast:

3. Waid nende pühhade
pärrast, kes Ma peäl on, ja
nende auliste pärrast, kennest
mul keik mo meel hea on.

4. Nende wallo lähhäb
suremaks, kes teise järrele
tötwad: ei ma tahha
ohwerdada nende joma-ohwrid
were pärrast, egga nende
nimmed omma ulede peäle
wötta.

5. Jehowa on mo jao ossa ja mo karrikas; sinna pead mo liisko ossa ülles.
6. Nörid on mulle armsa paikade peäle langend, ka on se pärris-ossa illus mo melest.
7. Ma tahhan Jehowat kita, kes mulle nou annud, ka igga öse öppetawad mind mo nerud.
8. Ma ollen Jehowa allati eñese ette pañud; et tem~a on mo parremal polel, sest ma ei woi köikuda.
9. Sepärrast römustab mo südda, ja mo au on wägga römus, mo lihha peab ka hingama julgeste.
10. Sest sinna ei jätta mo hinge mitte hauda, egga salli, et se, kes so melest armas, peab ärramäddanemist näggema.
11. Sa olled mulle teäda annud ello teeradda: römo on rohkeste so Palle ees, löbbusad asjad on so parremas käes löpmatta.

17. Laul.

Kristusse ja temma risti-koggodusse palwe-laul.

1. Taweti palwe. Kule Jehowa sedda öigust, pañe tähhele mo kange hüüdmiñe, wötta mo palwe kuulda, mis ei tulle kawwalaist uledest.
2. Mo kohtomoistus tulgo siño käest wälja, so silmad wadago öige wisi peäle.
3. Sa olled mo süddame läbbikatsnud, sa olled sedda öse tulnud katsma, sa olled mind ärrasullatand; ei sa polle middagi leidnud: ma ollen ette wötnud, et mo su ei pea ülleastuma.
4. Innimeste teggemiste jures ollen ma so ulede sanna läbbi ennast hoidnud ülleannetumatte teeraddade eest.
5. Pea mo sammud hästi kinni omma teejälgede peäl, et mo jallad ei kõigu.
6. Ma hüan so pole, sest sa wastad mulle, oh Jum~al! käna om~a körw mo pole, kule mo könne.
7. Näida im~elikkult om~ad heateggemissed siña, kes sa päästad neid, kes so jure kippuwad, nende pärrast, kes so parrema käe wasto seisawad.

8. Hoia mind kui silmaterrakest, mis silma munnas; omma tibade warjo alla panne mind warjule,

9. Nende öälatte eest, kes mind ärraraiskawad, mo werri-waenlaste eest, kes mo ümber piirwad.

10. Nemmad on keikipiddi wäggewaks sanud, omma suga räkiwad nemmad körkusega.

11. Nemmad tullewad nüüd meie ümber, kus meie jalla pañeme; om~ad silmad pañewad nemmad siñna, et nemmad meid mahha aiawad.

12. Temma on otse nenda kui loukoer, kel himmo on murda, ja kui noor loukoer, kes maas seisab sallajas paikus.

13. Touse ülles Jehowa, joua tem~a ette, köwwerda tedda; peästa mo hing selle öäla käest, kes so moök on,

14. Nende innimeste käest, kes so kässi on, oh Jehowa; nende innimeste käest, kes siit ma-ilmast, kelle jaggo on siin ellus, ja om~a warraga täidad sa nende köhho: kel rohkeste lapsi on, kes pannewad tallele omma noorte lastele, mis neile üllejäab.

15. Minna saan so Palle nähha öigusses, kül ma saan keik rohkeste so näust, kui ma üllesärkan.

18. Laul.

Tänno-laul, Jehowa abbi eest mitmesugguses häddas.

1. Üllema mängimehhele antud, Jehowa sullase Taweti laul, kes sellesinnatse laulo sannad Jehowale räkis sel aial, kui Jehowa tedda keikide ta waenlaste käest ja Sauli käest olli ärrapeästnud.

2. Siis ütles temma: Jehowa! sind armastan ma süddamest, minno wäggi.

3. Jehowa on mo kaljo, ja mo tuggew lin, ja mo ärrapeästja; mo Jummal on mo kaljo, kelle jure ma kippun, minno kilp ja mo abbi sarw, mo kõrge warjopaik.

4. Ma hüan Jehowat appi, kes kitusse wäärt, siis peästetakse mind mo waenlaste käest ärra.

5. Surma nörid said mo ümber, ja pahharetti jõed teggid mulle hirmo.

6. Pörgo-haua nörid tullid mo

üumber, surma wörkutamisse-
paelad joudsid mo ette.

7. Kui mul kitsas kä olli, siis
hüüdsin ma Jehowat appi ja
kissendasin omma Jum~ala
pole: ta kulis mo heäle om~ast
templist, ja mo kissendaminne
tulli ta ette tem~a körwusse.

8. Siis pörrus ja wabbises Ma,
ja mäe allussed wärrisesid ja
keik wöttis pörruda, kui ta
wihha süttis põllema.

9. Suits tousis tem~a wihha
sees, ja tulloke tem~a suust
teggi laggedaks, ellawad söed
pöllesid temma seest.

10. Ja ta nötkutas taewast ja
tulli mahha, ja suur pimme olli
ta jalge al.

11. Ja ta sõitis Kerubil peäl ja
lendis, ja ta lendis tule tibade
peäl.

12. Pimmedust panni ta
ommaks warjuks, ennese
ümberringi ommaks maiaks
need mustad weed, ja üllemad
paksud pilwed.

13. Selgusse eest, mis temma
ees, läksid ta paksud pilwed
möda, rahhe ja tulle süttege.

14. Ja Jehowa panni pitkse
taewas hüüdma, ja se
keigekörgem andis omma heält

kuulda rahhe ja tulle süttega.

15. Ja ta laskis om~ad noled
mahha, ja pillas need laiale, ja
taples walgolömistega ja
hirmutas neid.

16. Siis nähti wette hauad, ja
ma-ilma allussed ilmusid sinno
söitlussest Jehowa! so ninna
tule öhho pärrast.

17. Ta läkkitas üllewelt kõrgest,
ta wöttis mind kätte, ta tombas
mind surest weest wälja.

18. Ta peästis mind mo
tuggewa waenlase käest ärra ja
nende käest, kes mind
wihkasid, et nemmad ollid
tuggewamad mind.

19. Nem~ad joudsid mo ette
mo hukkatusse päwal, agga
Jehowa olli mulle toeks;

20. Ja satis mind wälja laia Ma
peäle, ta peästis mind ärra,
sest tem~al olli miñust hea
meel.

21. Jehowa tassus mulle head
mo öigust möda; mo kätte
puhtust möda tassus ta mulle.

22. Sest ma hoian Jehowa
teed, ja ep olle öälaste
ommast Jummalast
ärralahkund.

23. Sest keik temma
kohtoseädussed on mo ees,

ja ta seädmissi ei tahha ma mitte ennesest ärralahhutada.

24. Ja ma ollen täieste wagga temma ees olnud, ja ennast hoidnud omma üllekohto eest.

25. Ja Jehowa tassub mulle mo öigust möda, mo kätte puhtust möda, mis temma silma ees.

26. Wagga wasto näidad sa ennast waggaste, ühhe täieste wagga mehhe wasto näidad sa ennast täieste wagga ollewad.

27. Puhta wasto näidad sa ennast puhtaste, ja pöratsega woitled sa kui wastane.

28. Sest sinna peästad willetsat rahwast, ja allandad surelissed silmad.

29. sinna walgustad mo lampi; Jehowa mo Jummal panneb mo pim~edust paistma.

30. Sest sinnoga woin ma wäehulga peäle joosta, ja omma Jummalaga kargan ma ülle müri.

31. Jummal te on ilmalaitmatta, Jehowa könne on selge kui sullatud, ta on kilbiks keikile, kes ta jure kippuwad.

32. Sest kes on Jummal muido kui Jehowa? ja kes on kaljo kui meie Jummal?

33. Se Jummal panneb rammo mo wöle, ja teeb, et mo teed on ilmalaitmatta.

34. Ta teeb mo jallad emma-hirwede jalge sarnatseks, ja panneb mind mo kõrge paikade peäle seisma.

35. Ta õppetab mo käed söddima, ja wautab waskammo mo käewarte alla.

36. Ja sa olled mulle om~a abbi-kilpi annud, ja so parram kässi toetab mind, ja so allandaminne teeb mind sureks.

37. Sa teed mo alla laia maad mo sammule, et mo lupeksed ei liugu.

38. Ma tahhan ommad waenlased tagga aiada ja neid kätte sada, ja ei tahha enne taggasi tulla, kui ma neid saan ärralöppetanud.

39. Ma tahhan neid mahha peksta, et nemmad ei pea woima üllestousta, nemmad peawad mo jalge alla langema.

40. Ja sa panned mo wöle söddimisse tarwis, ja teed, et minno alla ennast kokko weawad need, kes mo wasto seisid.

41. Ja sa satad, et mo waenlased mulle selga

pöörwad, ja et ma neid, kes
mind wihkawad, ärrakautan.

42. Nemmad kissendasid, agga
ei olnud ärrapeästiat, Jehowa
pole, agga ta ei wastand neile.

43. Ja ma tahhan neid pihhuks
toukada kui tolmo, mis tule
ees; kui roja, mis ulitsade peäl,
tahhan ma neid rüüstada.

44. Sa peästad mind rahwa
riidlemistest, sa panned mind
pagganatte Peaks, üks rahwas,
mis ma ei tunnud, tenib mind.

45. Körwa kuuldes wöttawad
nemmad mo sanna kuulda,
woöra rahwa lapsed on
kawwalaste libbedad mo wasto.

46. Woöra rahwa lapsed
puddenewad mahha, ja
tullewad wärristes om~a
wangihonist wälja.

47. Jehowa ellab, ja mo kaljo
olgo kidetud, ja mo önistusse
Jummal sago kõrgeks petud;

48. Se Jummal, kes mulle
annab hästi kätte maksta, ja
rahwast mo alla sadab.

49. Kes mind mo waenlaste
käest peästab, sa üllendad
mind ka nende käest, kes mo
wasto seiswad, sa peästad
mind ärra selle käest, kes
wäggewalda teeb.

50. Sepärrast tahhan ma,
Jehowa, so au üllestunnistada
pagganatte seas, ja so nimmel
kites laulda,

51. Kes omma kunninga
önnistussed sureks teeb, ja
head teeb omma woitud
mehhele Tawetile ja temma
suggule iggaweste.

19. Laul.

*Ennekulutamise-laul Kristusse
armo-öppetussest.*

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud.

2. Taewad juttustawad
Jummala au, ja taewa lautus
kulutab temma kätte tööd.

3. Pääw aiab päwale rohkeste
könnet wälja, ja ö kulutab öle
ülles, mis tulleb ärratunda.

4. Ei polle sedda könnet egga
neid sanno, kus nende heält ei
peaks kuuldama.

5. Nende heäl käib keik Maad
läbbi ja nende sannad ma-ilma
otsani: päikessele on ta senna
maia teinud.

6. Ja sesam~a tulleb kui
peigmees om~a katte alt wälja,
ta on römus kui wäggew mees,

et ta sedda teeradda peab
jooksma.

7. Tem~a wäljatullemine on
ühhest taewa otsast, ja ta
ümberpiirminne selle teisest
otsast sadik, ja ep olle ühtegi
ta pallawa eest warjul.

8. Jehowa käsoöppetuse on
ilmalaitmatta ja jahhutab hinge,
Jehowa tunnistus on tössine, ja
teeb sedda rummalat targaks.

9. Jehowa käskmised on
õiged, mis süddame
rõmustawad: Jehowa käesk on
selge, mis silmad walgustab.

10. Jehowa kartus on puhhas,
mis ikka seisab: Jehowa
kohtoseädused on tõdde isse,
õiged on nemmad hopis.

11. Neid tulleb enam
ihhaldada kui kulda, ja kui
paljo selgemat kulda, ja
nemmad on maggusamad kui
messi ja kui messi, mis kerjede
seest joseb.

12. Ka sinno sullane
maenitsetakse nende läbbi; kui
neid petakse, siis tulleb suur
palk.

13. Kes moistab keik
eksitused ärra? neist sallaja
pattudest moista mind puhtaks.

14. Ka neist uhkist pattust kela

omma sullane ärra, et nemmad
mo ülle ei wallitse, siis ollen
ma ilmalaitmatta, ja ilmasüta
mitmest ülleastumisest.

15. Olgo mo su kõnned ja mo
süddame järrelemõtlemine so
mele pärrast sinno ees,
Jehowa mo kaljo! ja mo
lunnastaja!

20. Laul.

*Palwe Kristusse kalli
lunnastamise töö pärrast.*

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud.

2. Jehowa wõtko sind kuulda
sel päwal, kui kitsas kä; Jakobi
Jummala nim~i pango sind
kõrge warjopaika.

3. Ta läkkitago sulle abbi seält
pühvast paigast ja toetago
sind Sionist.

4. Ta möttelgo keige so roa-
ohwride peäle, ja so
põlletamise-ohwer arwago ta
raswaseks, Sela.

5. Ta andko sulle, mis so
südda kutsu; ja lasko keik so
nou korda miñna.

6. Siis tahhame sinno abbi
pärrast öiskada, ja om~a

Jum~ala nim~el lippo
 üllestösta: Jehowa tehko
 täieste keik, mis sa pallud.
 7. Nüüd tean minna, et Jehowa
 omma voitud mehhele abbi
 sadab; ta kuulgo tedda
 ommast pühvast taewast:
 temma parrema käe abbi tulleb
 sure wäega.
 8. Teised lootwad wankritte, ja
 teised hooste peäle; agga meie
 mötleme Jehowa om~a
 Jummalala nimme peäle.
 9. Nemmad on ennast
 kokkoweddanud ja langenud:
 agga meie seisame püsti, ja
 olleme alles ollemas.
 10. Jehowa sata abbi!
 kuningas wõtko meid kuulda
 sel päwal, kui meie hüame.

21. Laul.

*Kristusse woimus waenlaste
 peäle kulutakse enne.*

1. Taweti laul üllema
 mängimehhele antud.
 2. Jehowa! siño tuggewusses
 römustab kuningas, ja kui
 wägga röömsaks saab temma
 so abbi pärrast!
 3. Sa olled tem~ale tem~a

süddame iggatsemisse järrele
 añud, ja mis ta omma uledega
 püab, ei polle sa keelnud, Sela.
 4. Sest sa jouad keigesugguse
 hea õñega temma ette, sa
 panned kroni selgemast kullast
 ta pähhä.
 5. Ello on ta sinno käest
 pallunud, sa olled tem~ale
 sedda annud, pitka igga ikka ja
 iggaweste.
 6. Suur on temma au siño abbi
 pärrast, suurt au ja auustust
 olled sa ta peäle pannud.
 7. Sest sa panned tedda
 sureks õnneks iggawesseks
 aiaks: sa teed tedda röömsaks
 omma palle römoga.
 8. Sest kuñingas lodab Jehowa
 peäle, ja se keigekörgema
 heldusse läbbi ei kõigu ta
 mitte.
 9. Kül sinno kässi leiab keik so
 waenlased, kül so parrem kässi
 leiab neid, kes sind wihkawad.
 10. Sa teed neid pets-ahjo
 sarnatseks, mis keeb, sel aial
 kui sa kätte nääd; Jehowa
 nelab neid omma wihha sees
 ärra, ja tulloke põlletab neid
 ärra.
 11. Nende sugguwössad
 hukkad sa Ma peält ärra, ja

nende suggu innimeste laste seast.

12. Sest nemmad on püüdnud kurja sulle teha: nemmad on kurja nou piddanud, agga neil ep olnud joudo.

13. Sest sa teed, et nem~ad selga pöörwad, omma ammo noriga taotad sa nende wasto silmi.

14. Tösta ennast kõrgeks, Jehowa! ommas tuggewusses: meie tahhame laulda ja kites laulda sinno woimust.

22. Laul.

Ennekulutamine Kristusse kannatamisest ja auust.

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud emmase-hirwe pärrast, mis koido aial aetakse.

2. Mo Jum~al! Mo Jum~al! mikspärrast olled sa mind mahhajätnud? mo oigamisse sañad on kaugel miño abbisamisest ärra.

3. Mo Jummal, päwal hüan minna, agga sa ei wasta; ja ösel ei olle minna mitte wait.

4. Agga sa olled pühha, kes sa

ellad Israeli kitusse-laulude seas.

5. Sinno peäle lootsid meie wannemad, nemmad lootsid, ja sa päästsid neid ärra.

6. Sinno pole kissendasid nemmad ja pääsesid, sinno peäle lootsid nemmad, ja ei sanud häbbisse.

7. Agga miña ollen ussikenne, ja ei mitte mees, innimeste teotus, ja ei miski pandud rahwa melist.

8. Keik, kes mind näwad, hirwitawad mind: nemmad aiawad suud ammule, ja wangutawad Pead.

9. Ta on ikka Jehowa peäle omma asja weretanud, se päästko tedda, temma kiskugo tedda häddast wälja, kui temmal hea meel temmast on.

10. Sest sa olled se, kes mind emma ihhust wäljasaatnud, ja lotust mulle annud mo emma rindus.

11. Siño peäle ollen ma heidetud lapsekoiast, mo emma ihhust olled sinna mo Jummal.

12. Ärra olle kaugel minnust ärra, sest kitsas on liggi, et ep olle abbimeest.

13. Paljo wärsesid on mo

ümber tulnud, Pasani sönid
on mo ümber piirnud.

14. Nemmad on mo wasto
omma su ammutanud, kui
loukoer, mis murrab ja möirab.

15. Kui wessi ollen ma
ärrawallatud, ja keik mo
lukontid on ühhest ärralahkund;
mo südda on sanud kui mee-
wahha, ta on sulland ärra mo
sissekondas.

16. Mo rammo on kui potti-tük
ärrakuinud, ja miño keel on mo
sulae külges kinni, ja sa
panned mind surma pörmo.

17. Sest koerad on mo ümber
tulnud, tiggedatte selts on mo
ümber piirnud; minno käed ja
mo jallad on nemmad läbbi
uristand.

18. Keik ommad lukontid woin
ma ärraluggeda, nemmad
wahhiwad ja watawad mo
peäle.

19. Nemmad jaggawad mo
rided issikeskes, ja mo kue
pärrast heitawad nemmad
liisko.

20. Agga sinna, Jehowa, ärra
olle mitte kaugel; minno wäggi,
tötta mulle appi.

21. Peästa mo hing moögast,
koera käest mo hing, mis üksik

on.

22. Peästa mind loukoera
suust, ja kule, ja te mind lahti
Reemi-metsaliste sarwedest.

23. Ma tahhan so nimme
omma wendadele juttustada,
kesk koggodusse sees tahhan
ma sind kita.

24. Teie, kes Jehowat kardate,
kiitke tedda, keik Jakobi suggu!
auustage tedda, ja keik Israeli
suggu! kartke temma eest.

25. Sest tem~e ep olle mitte
laitnud egga läilaks piddand
willelsa willetsust, ja ep olle
mitte ommad silmad tem~a
eest warjule pannud, waid on
kuulnud, kui ta tem~a pole
kissendas.

26. Sinnust peab mo kitus
ollema ; sures koggodusses
tahhan ma ommad tootussed
tassuda nende ees, kes tedda
kartwad.

27. Häddalissed peawad söma
ja kül sama, Jehowat peawad
kiitma, kes tedda noudwad:
teie südda peab iggaweste
ellama.

28. Keik Ma-otsad peawad
mele tulletama, ja Jehowa pole
pöörma, ja sinno ette peawad
keik pagganatte sugguwössad

kummardama.

29. Sest Jehowa pärralt on se kunningriik, ja ta wallitseb pagganatte seas.

30. Keik wäggewad Ma peäl peawad söma ja kum~ardama; tem~a ette peawad põlveli mahhaheitma keik, kes põrmo sisse allalähwad, ja kes omma hinge ellus ei woind piddada.

31. Üks suggu peab tedda tenima, sedda peab ISSanda om~aks põlwest põlweni arwatadama.

32. Nemmad peawad tulles ja temma öigust kulutama selle rahwale, mis peab sündima, et ta sedda keik on ärra teinud.

23. Laul.

Kristusse kallist ja ustawast karjatse ammetist.

1. Taweti laul. Jehowa on mo karjane, ei mul polle ühtegi waia.

2. Nore rohho made peäl lasseb ta mind maas seista, ta sadab mind hingamisse wee jure.

3. Ta jahhutab mo hinge, ta sadab mind öigusse jälgede

peäle, omma nimme pärrast.

4. Ka siis, kui ma käin surma warjo orgus, ei karda ma kurja, sest et sinna moga olled ; sinno kep ja so sau, needsammad trööstiwad mind.

5. Sa walmistad mo ette ühhe laua mo waenlaste nähhes; sa woiaad mo Pea ölliga, mo karrikas on öiete täis.

6. Headus ja heldus agga peawad mind tagga aiama keige mo ello aia, ja ma jään Jehowa kotta kauaks aiaks.

24. Laul.

Kristusse kunningrigist, ja neist, kes temma allamad.

1. Taweti laul. Jehowa pärralt on Ma ja selle täius, ma-ilm ja kes seäl peäl ellawad.

2. Sest tem~a issi on tem~a allusse pañud merde äre, ja jöggede äre on ta sedda kinnitand.

3. Kes lähhäb ülles Jehowa mäe peäle, ja kes jääb seisma ta pühha paiga peäle.

4. Kelle käed ilmasüta, ja kelle südda puhhas, kelle hing tühja ei himmusta, egga pettisel wisil

ei wañnu.

5. Se peab önnne sama Jehowa käest, ja öigust omma önnistusse Jummal käest.

6. Se on se pölwe-rahwas, kes tedda noudwad, kes so palle otsiwad, Jakobi suggu on se, Sela.

7. Teie wärrawad! töstke om~ad Pead ülles, ja teie iggawessed uksed! laske ennast üllestösta, et se au kuñingas woib sissetulla.

8. Kes on se au kuñingas? se on Jehowa, kes tuggew ja wäggew, Jehowa, kes wäggew söas.

9. Teie wärrawad! töstke ommad Pead ülles ja teie iggawessed uksed! töstke ennast ülles, et se au kuningas woib sissetulla.

10. Kes on sesamma, se au kuningas? se on wäggede Jehowa, sesamma on au kuningas, Sela.

25. Laul.

Jehowa käest pallutakse juhhatamist, armo, ja abbi.

1. Taweti laul. Jehowa! sind

himmustan ma wägga.

2. Mo Jummal! sinno peäle lodan ma, ärra lasse mind mitte häbbi sisse sada, ärra lasse mo waenlasi mitte römo pärrast hüppada minno pärrast.

3. Ei sa ka mitte häbbisse ei ükski neist, kes sind otawad; häbbisse sawad need, kes ilmaaegu pettust tewad.

4. Jehowa! anna mulle teäda ommad teed, öppetä mind ommad teeraad.

5. Sada mind käima ommas töes ja öppetä mind, sest sinna olled mo önnistusse Jummal, sind ma otan keige se päwa.

6. Mötle Jehowa! omma mitmesugguse hallastusse ja omma heldusse peäle, sest need on iggawessest aiast.

7. Ärra mötle mitte mo nore ea pattude peäle, egga mo ülleastmiste peäle; omma heldusse järrele mötle sinna mo peäle, omma headusse pärrast, oh Jehowa!

8. Hea ja öiglane on Jehowa, sepärrast öppetab temma pattused siin tee peäl.

9. Ta sadab häddalissed käima, nenda kui kohhus, ja öppetab

hädalised omma teed.

10. Keik Jehowa teeraad on heldus ja tõdde neile, kes ta seädust ja temma tunnistussed piddawad.

11. Om~a nim~e pärrast, Jehowa, et anna andeks mo üllekohhus, sest sedda on palju.

12. Kes on se mees, kes Jehowat kardab? ta õppetab tedda sedda teed, mis ta peab ärrawallitsema.

13. Temma hing peab allati hea põlwesse jäma, ja ta suggu peab maad pärrima.

14. Jehowa sallaja assi on neil, kes tedda kartwad, ja ta seädus, et ta sedda neile tahhab teäda anda.

15. Mo silmad on allati Jehowa pole, sest temma sadab mo jallad wörgust wälja.

16. Wata mo peäle, ja olle mulle armolinne, sest üksik ja willets ollen minna.

17. Mo süddame kitsikussed on ennast laiale lautand; sada mind wälja mo mitmesuggusse ahhastusse seest.

18. Wata mo willetsust ja mo waewa, ja anna andeks keik mo pattud.

19. Wata mo waenlased, et neid palju on, kes mind wihkawad wäggiwaldse wihhawaenoga.

20. Hoia mo hing ja peästa mind; ärra lasse mind mitte häbbisse sada, sest ma kippun so jure.

21. Üks ilmalaitmatta ja öiglane meel hoidko mind, sest ma otan sind.

22. Lunnasta oh Jummal! Israeli keigest temma kitsikussest.

26. Laul.

Tawet pallub abbi, ja tunnistab, et ta on ilmasüta.

1. Taweti laul. Moista mulle kohhut Jehowa! sest ma ellan ommas ilmalaitmatta meles, ja lodan Jehowa peäle, sepärrast ei liugu ma mitte.

2. Katsu mind läbbi Jehowa! ja kiusa mind, sullata mo nerud ja mo südda.

3. Sest so heldus on mo silma ees, ja ma könnin sinno töe sees.

4. Ei ma olle istund tühja innimeste jures, ja

sallalikkudega ei käi ma mitte
ümber.

5. Ma wihkan tiggedatte seltsi,
ja öälade jures ei istu ma
mitte.

6. Ma pessen ommad käed
ilmasüta elloga, ja käin so
altari ümber, oh Jehowa!

7. Et ma lassen tännamisse
heäle kuulda, ja juttustan keik
so immeasjad.

8. Jehowa! ma armastan so
koia ello-asset ja sinno au-
maia paika.

9. Ärra korrista mo hinge mitte
ärra pattustega, egga mo ello
nende meestega, kel were sü.

10. Kelle kässis on wägga
pahha tö, ja kelle parrem kässi
täis melehead on.

11. Agga minna tahhan weel
ellada ommas ilmalaitmatta
meles; lunnasta mind, ja olle
mulle armolinne.

12. Mo jalg seisab tassase tee
peäl, koggoduste sees tahhan
ma sind kita, oh Jehowa!

27. Laul.

*Ühhe usklikko hinge usklik
palwe ja römus lotus.*

1. Taweti laul. Jehowa on mo
walgus ja mo abbi, kedda pean
ma kartma? Jehowa on mo
ello kinnitus, kelle eest pean
ma wärrisema?

2. Kui tiggedad mo liggi tullid,
et nemmad saaksid lihha süa,
need, kes mo wihamehhed ja
mo waenlased, siis on nemmad
kommistanud ja
mahhalangenud.

3. Kui söddawäggi leri mo
wasto peaks ülleslöma, ei
karda siiski mitte mo südda:
kui södda mo wasto touseb,
siis lodan minna tem~a peäle.

4. Ühhe asja ollen ma Jehowa
käest pallunud, sedda ma
otsin, et ma saaksin jäda
Jehowa kotta keige mo ello
aia, et ma saaksin nähha
Jehowa löbbusad wisid, ja
temma templis neid järrele
arwada.

5. Sest ta pettab mind eest
ärra omma maiasse kurja aial;
ta panneb mind warjule omma
telgi warjopaika, ta tõstab mind
ülles kaljo peäle.

6. Ka nüüd peab mo Pea sama
üllestõstetud mo waenlaste
ülle, mis mo ümberringi, ja ma
tahhan tem~a telkis ohwerdada

öiskamisse-ohwrid; ma tahhan
laulda ja kites laulda Jehowale.

7. Jehowa! kule mo heäl, kui
ma hüan, ja olle mulle
armolinne ja wasta mulle.

8. Mo südda ütleb sulle, et sa
öölnud: Otsige mo Palle, siis
otsin ma, Jehowa, sinno Palle.

9. Ärra panne omma Palle
mitte mo eest warjule, ärra
lükka omma sullast mitte ärra
wihha sees: sa olled mo abbi
olnud, ärra anna mind mitte
ülle, ja ärra jätta mind mahha,
mo önnistusse Jummal.

10. Sest mo issa ja mo emma
on mind mahhajätnud, agga
Jehowa on mind korristanud.

11. Öppeta mind Jehowa!
omma teed, ja juhhata mind
tassase teeraa peäle, mo
warritsejatte pärrast.

12. Ärra aña mind mitte mo
wihhameeste melewalda: sest
mo wasto on tousnud walle-
tuñistusmehhi, ja kes wäewalla
sañad suust wälja aiawad.

13. Ma olleksin hukkas, kui
minna ei olleks usknud, et ma
piddin römoga Jehowa headust
näggema ellawatte Ma peäl.

14. Ota Jehowa järrele, olle
wahwa, siis teeb ta sinno

süddame tuggewaks, ja ota
Jehowa järrele.

28. Laul.

*Usklikkude wiis, kui Jehowa
öälatte kätte maksab.*

1. Taweti laul. Sinno pole,
Jehowa, hüan miña, mo kaljo!
ärra olle mitte wait mo wasto;
et, kui sa mo wasto saña ei
lausu, miña wahhest nende
sarnatseks ei sa, kes
allalähhäwad auko.

2. Kule mo allandlikko palwette
heäle, kui ma sinno pole
kissendan, kui ma om~ad käed
üllestöstan so pühha hone
pühhama paiga wasto.

3. Ärra kissu mind ärra
öäladega ja nendega, kes
nurjatumat tööd tewad; kes
rahho räkiwad omma
liggimestega, agga nende
süddames on kurjus.

4. Anna neile nende teggemist
möda, ja nende kurja teggusid
möda: nende kätte tö järrele
anna neile, maksa jälle nende
kätte, mis nemmad wäärt on.

5. Sest nem~ad ei moista
Jehowa teggemiste järrele,

egga temma kätte tö järrele; ta kissub neid mahha, ja ei ehita neid mitte ülles.

6. Kidetud olgo Jehowa, sest ta on kuulnud mo allandlikko palwette heäle.

7. Jehowa on mo tuggewus ja mo kilp, tem~a peäle lodab mo südda ja mulle on abbi tulnud; ja mo südda hüppab römo pärrast, ja ma tahhan omma lauloga tem~a au üllestuñistada.

8. Jehowa on neile tuggewusseks, ja keige omma voitud mehhe önnistussekinnitus on ta issi.

9. Sata omma rahwale abbi, ja önnista omma pärris-ossa, ja hoia neid kui karjane, ja üllenda neid iggawesseks aiaks.

29. Laul.

Öppetus, kui wäggew Jehowa sanna on.

1. Taweti laul. Andke Jehowale, teie wäggewatte lapsed, andke Jehowale au ja tuggewust.

2. Andke Jehowale temma nimme au, pühhas ehtes kum~ardage Jehowat.

3. Jehowa heäl on wette peäl; se au Jum~al panneb pitkse hüüdma, Jehowa, kes palju wette peäl on.

4. Jehowa heäl käib rammoga, Jehowa heäl auustussega.

5. Jehowa heäl murrab katki seedripuid, ja Jehowa murrab katki Libanoni seedrid.

6. Ja sadab neid kargama kui wassikas, Libanonit ja Sirjonit nenda kui Reemi-metsaliste poeg.

7. Jehowa heäl raiub läbbi, kui tulle-legid.

8. Jehowa heäl sadab kõrwele lapse-waewa, Jehowa sadab Kadesi kõrwele lapse-waewa.

9. Jehowa heäl sadab emma-hirwed poegema, ja teeb metsad paljaks: agga temma templis ütleb keik ta rahwas: Au olgo.

10. Jehowa istub wee-upputust saatmas, ja Jehowa jääb kunningaks iggawesseks aiaks.

11. Jehowa annab tuggewust omma rahwale, Jehowa önnistab omma rahwast rahhoga.

30. Laul.

*Kitus ja tänno, kui kurbdussest
rööm jälle tulleb.*

1. Taweti koia pühhitsemisse laul ja luggu.
2. Ma tahhan sind Jehowa! sureks tösta, sest sa olled mind ülestöstnud, ja sa polle mo waenlasi mitte mo pärrast römustand.
3. Jehowa mo Jummal, ma ollen so pole kissendanud, ja sa olled mind terweks teinud.
4. Jehowa! sa olled mo hinge saatnud ülestullema pörgust, sa olled mind ellus piddanud, et ma mitte allaläinud auko.
5. Kites laulge Jehowale teie, kes temma melest armsad, ja tunnistage ta au ülles temma pühha nimme mällestusseks.
6. Sest tem~a wihha on silma-pilkmisse aiaks: agga hea ello on ta heast melest; öhto jääb nut ömaiaks, agga hom~iko on öiskamiñe.
7. Agga minna mötlesin, kui mul waikne assi olli: Ei ma sa ellades kõikuda.
8. Jehowa! omma hea mele pärrast pañid sa mo wägge

tuggewaste seisma: kui sa om~a Palle warjule pannid, siis tundsin ma hirmo.

9. Jehowa! sinno pole hüan minna, ja pallun Jehowat allandlikkult.

10. Mis kasso on mo werrest, kui ma allalähhän hauda? kas pörm wöttab so au ülestunnistada? kas ta wöttab so töt kulutada?

11. Kule Jehowa, ja olle mulle armolinne, olle mulle abbimehheks, Jehowa.

12. Sa olled mulle mo kaebdust pöörnud römo-mängiks; sa olled mo kottride seljast ärrawötnud ja römo mo wöle pannud.

13. Et mo au ehk hing woiks sind kites laulda, ja ei mitte wait olla: Jehowa mo Jum~al, siño au tahhan ma ülestunnistada iggawesseks aiaks.

31. Laul.

*Taweti ja Kristusse kindel lotus
kannatamisse aial.*

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud.

2. Sinno jure kippun ma,
Jehowa! ärra lasse mind
häbbisse sada ei ellades,
omma öigusse pärrast peästa
mind.

3. Pöra omma körwa mo pole,
kissu mind ussinaste wälja, olle
mulle tuggewaks kaljuks,
kindlaks koiaks ja sada mulle
abbi.

4. Sest sinna olled mo kaljo ja
mo tuggew kants, ja omma
nimme pärrast juhhata mind ja
sada mind.

5. Sada mind sest wörgust
wälja, mis nem~ad mulle
sallaja pannud, sest sinna olled
mo kiñitus.

6. Sinno kätte pannen ma
tallele omma waimo, sa olled
mind lunnastand, oh Jehowa
sa töe Jummal!

7. Ma wihkan neid, kes selged
tühjad asjad piddawad, agga
minna lodan Jehowa peäle.

8. Ma ollen wägga römüs ja
römüstan eñast so heldusse
pärrast, et sa olled waatnud
mo willetsusse peäle: sa olled
mind tunnud, kui mo hingel
wägga kitsas kä olli.

9. Ja sinna ep olle mind mitte
kiñiannud waenlase kätte, sa

olled mo jallad pannud seisma
laia Ma peäle.

10. Olle mulle armolinne
Jehowa! sest mul on kitsas kä:
melehaigusse pärrast on
ärrakuinud mo silmad, minno
hing ja mo köht.

11. Sest mo ello on kullunud
ärra murre ja mo aastad
öhkamisses; mo rammo on
ärralangend mo üllekohto
pärrast, ja mo lukondid on
ärrakuinud.

12. Keikide omma wihhameeste
pärrast ollen ma sanud ka
omma naabrile teotusseks
üpres wägga, ja hirmuks omma
tutwadele; kes mind näwad
wäljas, need pöggenewad mo
eest ärra.

13. Ma ollen süddamest
ärraunnustud kui üks surnud,
ma ollen sanud kui üks
hukkaläinud riist.

14. Sest ma ollen kuulnud
mitme pahha könnet, keikipiddi
on kartust; et nemmad ühtlase
mo wasto nou peawad;
nemmad mötlewad mo hinge
käest ärrawötta.

15. Agga minna lodan sinno
peäle, Jehowa! ma ütlen: Sinna
olled mo Jummal.

16. Sinno kä on keik mo aeg,
peästa mind mo waenlaste ja
mo takkaaiajatte käest.

17. Lasse omma Palle paista
omma sullase peäle, sata mulle
abbi omma heldusse läbbi.

18. Jehowa! ärra lasse mind
mitte häbbisse sada, sest ma
hüan sind appi; lasse öäläd
häbbisse sada, olgo nemmad
wait pörgusse.

19. Piddago walskid uled suud
kinni, kes öige wasto räkiwad
waljud sannad surussega ja
pölgdussega.

20. Kui suur on sinno headus,
mis sa tallele pannud neile,
kes sind kartwad, mis sa olled
teinud neile, kes so jure
kippunud innimeste laste
nähhes.

21. Sa panned neid warjule
om~a Palle warjo alla iggaühhe
kawwala nou eest; sa pettad
neid ühhe maiasse eest ärra
keelte rio eest.

22. Kidetud olgo Jehowa, et ta
omma heldust immelikko wisil
mulle on üllesnäitnud, kui
ühhes tuggewas liñnas.

23. Ja ma ütlesin ommas
wärrisemisses: Ma ollen
ärraleikatud so silma eest;

siiski kuled sa mo allandlikko
pallumisse heäle, kui ma sinno
pole kissendan.

24. Armastage Jehowat keik,
kes temma melest armsad;
Jehowa hoiab need tössised,
agga ta maksab rohkeste selle
kätte, kes surustab.

25. Olge wahwad, siis teeb
temma teie süddame
tuggewaks, keik, kes teie
Jehowa peäle lodate.

32. Laul.

*Mele parrandamisest, ja patto
andeksandmisest.*

1. Taweti öppetusse-laul.
Wägga önnis on se, kelle
ülleastminne on andeks antud,
kelle pat on kinnikaetud.

2. Wägga önnis on se
innimenne, kellele Jehowa
üllekohhut ei arwa süüks, ja
kelle waimo sees ei olle
kawwalust.

3. Kui ma patto kinnipiddasin,
siis läksid mo luudkondid
wannaks iggapäwa minno
oigamisse pärrast.

4. Sest so kässi olli raske mo
peäl ööd ja päwad, mo

toidusse rammo on ärrakuinud
otsego suise poua läbbi, Sela.

5. Omma patto andsin ma
sulle teäda, ja omma
üllekohhut ep olle ma
kinnikatnud; ma ütlesin: Ma
tahhan isseennese peäle
ommad ülleastmissed
tunnistada Jehowale; siis
andsid sinna mo patto
üllekohhut andeks, Sela.

6. Sepärrast wötwad sind
palluda keik waggad armo aial;
töeste, kui paljo wet touseb, ei
ullata se nende liggi.

7. Sinna olled mulle warjuks,
sa hoiad mind ahhastusse
eest; sa annad mulle rohkeste
römoga laulda, et sa mind
peästad, Sela.

8. Sa ütled: Ma tahhan sind
targaks teha, ja sind
öppetada sedda teed, mis sa
pead käima, ma tahhan sulle
nou anda omma silmaga sind
juhhatades.

9. Äрге olge kui hobbone, kui
hobbo-esel; need on
moistmatta; nende suus on
sulissed ja waljad, neid taltsiks
teha, et nem~ad muido ei
tulle so liggi.

10. Paljo wallo on sel, kes öäl:

agga kes Jehowa peäle lodab,
saab rohkeste heldust.

11. Römustage ennast Jehowa
sees, ja olge wägga röömsad,
teie öiged! ja laulge röömsaste
keik, kes süddamest öiglased
ollete.

33. Laul.

*Usklikkud kiitwad Jummalä
headteggemissed.*

1. Laulge röömsaste teie öiged!
Jehowa sees, öiglastele on se
kitus üks kaunis assi.

2. Tunnistage Jehowa au ülles
kandlega, kümne kele
nablimängiga, laulge temmale
kites.

3. Laulge temmale uut laulo,
mängige hästi keelte peäl
öiskamissegä.

4. Sest Jehowa sanna on öige,
ja keik temma tö on
tössidusses.

5. Temma armastab öigust ja
kohhut, Ma on täis Jehowa
heldust.

6. Jehowa sanna läbbi on
taewad tehtud, ja temma su
Waimo läbbi keik nende wäggi.

7. Kes merre wet koggub kui

hunnikusse, kes merre-hauad
panneb wee warrandusse
paikuks.

8. Keik Ma kartko Jehowat,
keik, kes ma-ilma peäl ellawad,
kartko temma eest.

9. Kui tem~a ütleb, siis se
sünnib; kui tem~a kässib, siis
se seisab walmis.

10. Jehowa teeb pagganatte
nou tühjaks, ta kelab ärra
rahwa mötlemised.

11. Jehowa nou jääb seisma
iggaweste, temma süddame
möttes pölwest pölweni.

12. Wägga önnis on se rahwas,
kelle Jummal on Jehowa, se
rahwas, mis ta ennesele pärris-
ossaks ärrawallitsenud.

13. Jehowa watab taewast, ta
näab keik innimeste lapsed.

14. Ommast kindlast assemest
watab ta üksi silmi keikide
peäle, kes Ma peäl ellawad.

15. Kes nende süddame
walmistab ülleültsa, ja moistab
ärra keik nende teud.

16. Ei kunningas sa abbi sure
wäe läbbi, üks wäggew mees ei
peäse mitte sure rammo läbbi.

17. Hooste abbi on tühhine, ja
need ei woi peästa omma sure
wäe läbbi.

18. Wata, Jehowa silm käib
nende peäl, kes tedda kartwad,
kes ta heldusse peäle lootwad,

19. Et ta peästab surmast
nende hinge, ja neid ellus peab
nälgas.

20. Sepärrast otab meie hing
Jehowa järrele, meie abbi ja
meie kilp on temma.

21. Sest tem~a sees römustab
ennast meie südda, sest meie
lodame temma pühha nimme
peäle.

22. Sinno heldus, Jehowa! olgo
meie peäl, nenda kui meie so
peäle lodame.

34. Laul.

*Öppetusse ja tänno-laul, et
Jehowa ommaksid kaitseb ja
keigest häddast ärrapeästab.*

1. Taweti laul, kui ta ennast
melest ärra teggi Abimeleki
ees, ja temma tedda ärraaias,
et ta ärraläks.

2. Ma tahhan Jehowat kita
iggal aial, allati peab temma
kitus mo suus ollema.

3. Jehowa sees kiitleb mo hing,
häddalissed kuulwad sedda, ja
sawad röömsaks.

4. Tehke Jehowat sureks minnoga, ja töstkem temma nimme ühtlase kõrgeks.

5. Ma ollen Jehowat noudnud, ja ta on mulle kostnud ja mind keigest sest ärrapeästnud, mis ma kartsin.

6. Kes temma peäle watawad ja jookswad kokko temma jure, nende silmad ep olle mitte häbbisse sanud.

7. Sesinnane willets hüdis, ja Jehowa kulis ja päästis tedda keigest temma ahhastussest.

8. Jehowa ingel lööb leri ülles nende ümber, kes tedda kartwad, ja päästab neid lahti.

9. Maitske ja wadage, et Jehowa hea on, wägga önnis on se mees, kes ta jure kippub.

10. Kartke Jehowat, teie temma pühhad! sest neil, kes tedda kartwad, ep olle pudo ühtegi.

11. Nored loukoerad on kehwad ja nälgas; agga kes Jehowat noudwad, neil ei pudu ühtegi head.

12. Tulge, lapsed, kuulge mind, ma tahhan teid õppetada Jehowa kartust.

13. Kes on se innime, kes head ello tahhab, kes armastab

need päwad, et ta saaks head nähha?

14. Hoia omma keel kurja eest, ja ommad uled pettust räkimast.

15. Taggane kurjast ärra ja te head, otsi rahho ja aia sedda takka.

16. Jehowa silmad on öigede pole, ja ta körwad nende kissendamisse pole.

17. Jehowa silmad on nende wasto, kes kurja tewad, et ta nende mällestust Ma peält ärrakautab.

18. Teised kissendawad, ja Jehowa kuleb ja päästab neid keikist nende ahhastussest.

19. Jehowa on liggi neile, kes rõhhutud süddame polest, ja päästab neid, kes russuks pekstud waimus.

20. Kes öige, sel on õnnetust, agga Jehowa kissub tedda neist keikist wälja.

21. Ta hoiab keik temma lukondid, ei ühteainustke neist ei pea katkimurtama.

22. Õnnetus wöttab sedda öälat surmada, ja kes sedda öiged wihkawad, need peawad süallused ollema.

23. Jehowa päästab omma

sullaste hinge, ja keik need ei pea mitte süallused ollema, kes temma jure kippuwad.

35. Laul.

Kristusse palwe waenlaste wasto, kui ta kannatas.

1. Taweti laul. Riidle, Jehowa, nende wasto, kes mo wasto rido töstwad: taple nende wasto, kes mo wasto taplewad.

2. Wötta kätte wähhemat ja suremat kilpi, ja touse ülles mulle abbiks.

3. Ja wötta pigi wälja, ja panne teed kinni nende wasto, kes mind tagga aiawad; ütle mo hingle: Minna ollen sinno abbi.

4. Häbbenego nemmad ja punnastago häbbi pärrast, kes mo hinge peäle käiwad; tagganego nemmad ikka taggasi, ja sago häbbisse need, kelle mötted käiwad mo önnetusse peäle.

5. Olgo nemmad kui hagganad tule ees, ja Jehowa Ingel lükkago neid ärra.

6. Nende te olgo pimme ja wägga libbe, ja Jehowa Ingel aiago neid tagga.

7. Sest nemmad on ilmaasjatta auko ja omma wörko mulle sallaja pannud, ilmaasjatta on nemmad auko kaewanud mo hingle.

8. Ärrahäwwitamine tulgo temma kätte, mis ta ei tea: ja temma wörk, mis ta sallaja pañud, wötko tedda kinni; senna ärrahäwwitamisse sisse lango temma.

9. Agga minno hing peab wägga röömsaks sama Jehowa sees, ta peab ennast römustama temma abbi pärrast.

10. Keik mo lukondid peawad ütlema: Jehowa! kes on so sarnane? kes sa peästad sedda willetsat selle käest, kes wäggewam tedda, ja sedda willetsat ja waest selle käest, kes tedda risub.

11. Wäggiwaldsed tunnistusmehhed touswad ülles; mis ma ei tea, sedda küssiwad nemmad minno käest.

12. Nemmad makswad kurja mo kätte hea eest, et mo hing peab lapsist lahti sama.

13. Agga minna, kui nemmad haiged ollid, siis olli mul kottiriidne kuub selgas, ma

waewasin omma hinge
paastmisega, ja mo palwe tuli
ikka jälle mo süllesse.

14. Ma käisin ikka, kui olleks
teine mo söbber ja wend olnud
; ma käisin kurwaste ja
kummarkülle kui se, kes omma
emma leinab.

15. Agga mo lonkamisse
pärrast on nemmad röömsad
ja tulles kokko, ka need
lonkajad tulles kokko wasto
mind, kedda minna ei
tunnudke, nemmad tahtsid
mind löhki kiskuda, ja ep olnud
wait,

16. Nende sallalikkude seas,
kes kakkokesse pärrast
irwitawad, kirristawad nemmad
ommad hambad mo peäle.

17. ISsand, kui kaua watad sa
peält? sada mo hing jälle
nende ärrahäwwitamissest ärra,
mo üksik hing norist
loukoerest.

18. Ma tahhan so au
üllestunnistada sures
koggodusses, palju rahwa seas
tahhan ma sind kita.

19. Ärgo sago röömsaks mo
pärrast, kes walskussega mo
waenlased on: kes mind
ilmaasjatta wihkawad, ärgo

pilkutago nemmad silmi.

20. Sest nemmad ei tahha
räkida, mis rahhuks tulleb ;
waid mötlewad ärra pettised
sannad nende wasto, kes
waiksed Ma peäl on.

21. Ja nemmad ammutawad
omma süüd mo wasto,
nemmad ütlewad: Hästi! hästi!
meie silm on sedda näinud!

22. Sinna Jehowa! olled
näinud, ärra olle wait; ISsand!
ärra olle kaugel minnust ärra.

23. Ärka ülles ja hakka
walwama mo kohto-asja pärrast
ja mo rio asja pärrast, mo
Jummal ja ISsand!

24. Moista mulle kohhut omma
öigust möda, Jehowa mo
Jummal! ja ärgo sago nemmad
röömsaks minno pärrast.

25. Ärgo üttelgo nemmad
ommas süddames: Hästi! sedda
meie hing tahtis ! ärgo üttelgo
nemmad: Meie olleme tedda
ärraneelnud.

26. Häbbenego ja sago
häbbisse hopis need, kes
römustawad mo õnnetusse
pärrast: sago need häbbi ja
teotussega kattetud, kes mo
wasto surustellewad.

27. Öiskago ja sago röömsaks

need, kel hea meel on mo
öigusse pärrast, ja üttelgo
allati: Jehowa sago sureks, kes
heal meel omma sullase rahho
tahhab.

28. Ja mo keel peab so
öigussest kõnnelema, keige se
päwa so kitussest.

36. Laul.

*Öälade wisid: Jummal teeb
waggadele palju head.*

1. Jehowa sullase Taweti laul
üllema mängimehhele antud.
2. Öäla seltsi ülleastmisse
sanna on mo süddame põhjas
teäda: temma silma ees ei olle
hirmo Jummal eest.
3. Sest ta teeb issiennast
heaks ommas meles, et ta
omma üllekohto woiks kätte
sada, ja wihkada, mis hea.
4. Temma su-sannad on
nurjatunud ja pettised, ta ei
holi ennam targaks samast
egga head teggemast.
5. Ta mötleb nurjatunud asjad
omma wodi peäl, ja jääb
seisma se tee peäle, mis ep
olle hea, ta ei põlga mitte
kurja ärra.

6. Jehowa! so heldus on
taewas, so tössidus on üllemist
pilwist sadik.

7. So öigus on kui Jummal
mäed, so kohtoseädussed on
kui suur süggawus: Jehowa, sa
sabad abbi innimessile kui
lojustele.

8. Kui kallis on so heldus, oh
Jum~al! et iñimeste lapsed so
tibade warjo alla kippuwad.

9. Nemmad sawad kül su koia
rohkist andist, ja sa jodad neid
omma maggusa armo jõega.

10. Sest siño jures on ello
hallikas, sinno walgusses same
meie walgust nähja.

11. Näida ikka peäle omma
heldust neile, kes sind
tundwad, ja omma öigust neile,
kes öiglased süddamest.

12. Ärgo tulgo sureliste jalg
mo peäle, ja ärgo pango
öälatte kässi mind ulkuma.

13. Senna langewad, kes
nurjatuma tö tewad; neid
lökkatakse mahha, et nemmad
ei woi üllestousta.

37. Laul.

*Öälade ön kaub pea ärra:
waggadel on öilis põlli.*

1. Taweti laul. Ärra wihhasta ennast tiggedatte pärrast: ärra laetse neid, kes köwwerust tewad.
2. Sest neid leikatakse ärra, ni pea kui rohhi, ja närtsiwad ärra kui haljas noor rohhi.
3. Loda Jehowa peäle ja te head, ella ommal maal, ja toida ennast ussoga.
4. Ja Jehowa olgo armas so melest, siis annab ta sulle, mis so südda kutsub.
5. Wereta Jehowa peäle om~ad teed ja loda tem~a peäle: kül ta toimetab keik hästi,
6. Ja toob sinno öigust ette kui walget, ja so kohhut kui louna walget.
7. Olle wait Jehowa ees, ja ota tedda ikka; ärra wihhasta ennast selle pärrast, kelle te korda lähhäb, egga se mehhe pärrast, kes teeb kurja noude järrele.
8. Seisa wihhast ja jätta sedda tullist wihha mahha; ärra wihhasta ennast nenda, et sa ka kurja teed.
9. Sest tiggedad kautakse ärra; agga kes Jehowat ootwad, need pärriwad maad.

10. Ja weel nattukesse aia pärrast, siis ep olle sedda öälat teps, ja kui sa wöttad temma asset tähhäle panna, siis ep olle sedda kussagi.
11. Agga häddalissed peawad maad pärrima ja römo tundma sure rahho pärrast.
12. Se, kes öäl, mötleb kurja selle peäle, kes öige, ja kirristab ommad hambad ta peäle.
13. ISsand naerab tedda, sest ta nääb, et temma hukkatusse pääw tulleb.
14. Öälad tombawad moöga wälja, ja tombawad omma ammo ülles, et nemmad püüdwad langetada sedda willetsat ja waest, ja neid ärratappa, kes öiglased on omma wisidega.
15. Nende moök lähhäb nende omma süddamesse, ja nende ammud murtakse katki.
16. Se nattoke, mis öigel on, se on parrem, kui mitme öäla suur warrandus.
17. Sest öälatte käewarred murtakse katki: agga Jehowa toetab neid, kes öiged.
18. Jehowa tunneb nende täieste waggade päwad ärra,

nende pärris-ossa jääb
iggaweste.

19. Nemmad ei sa häbbisse
kurjal aial, ja nälja aial on neil
kül.

20. Sest need, kes öälad,
sawad hukka, ja Jehowa
waenlased sawad otsa kui kalli
karja-ma illo, nemmad löpwad
ärra kui suits.

21. Se. kes öäl, wottab
laenuks, ja ei tassu jälle ärra:
agga kes öige, se on armoliñe
ja añab.

22. Sest temma önnistud
pärriwad maad, ja temma
ärrawañnutud kautakse ärra.

23. Jehowast kinnitakse wagga
mehhe sam~ud, ja temma te
on ta mele pärrast.

24. Kui ta langeb, ei heideta
tedda mitte ärra, sest Jehowa
toetab temma kät.

25. Ma ollen noor olnud, ollen
ka wannaks sanud: agga ma
polle mitte näinud, et se, kes
öige, on mahhajäetud, ja et
temma suggu on leiba otsinud.

26. Igga päwa on ta armolinne
ja laenab wälja, ja ta suggu on
önnistud.

27. Lahku ärra kurjast ja te
head, siis ellad sa iggaweste.

28. Sest Jehowa armastab
öigust ja ei jätta mitte mahha
ennese waggasid, neid hoitakse
iggaweste: agga öälade suggu
kaub ärra.

29. Öiged pärriwad maad ja
ellawad seäl peäl ikka.

30. Selle öige su könneleb
tarkust, ja temma keel rägib,
mis kohhus on.

31. Temma Jummal
kässoöppetus on temma
süddames, temma sammud ei
liugu mitte.

32. Se, kes öäl, wahhib sedda
öiget, ja otsib tedda ärratappa.

33. Jehowa ei jätta tedda mitte
ta kätte, ja ei moista tedda
mitte hukka, kui temma peäle
kohhut moistetakse.

34. Ota Jehowa järrele, ja hoia
temma teed, siis ta sind
üllendab, et sa saad maad
pärrida, sa saad nähja, kui
öälad ärrakautakse.

35. Ma ollen ühhe öäla näinud,
kes wägga walli, ja lautas
ennast laiale kui haljas pu, mis
ühhes paikas kasnud.

36. Agga ta kaddus ärra, ja
wata, ta polnud teps: ja ma
otsisin tedda takka, ja tedda
ep olnud leida.

37. Hoia, mis ilmalaitmatta, ja wata se peäle, mis öige: sest selle mehhe wiimne järg on rahho.

38. Agga ülleastujad kautakse hopis ärra, öälatte wiimne järg kaub ärra.

39. Agga öigede önnistus tulleb Jehowa käest, temma on nende tuggew paik ahhastusse aial.

40. Ja Jehowa aitab neid ja peästab neid ärra, ta peästab neid ärra öälatte käest, ja sadab neile abbi, sest et nemmad temma jure kippuwad.

38. Laul.

Kristusse ja igga usklikko hinge palwe, kui se raske patto-koorm tunnukse.

1. Taweti laul antud mällestusseks.

2. Jehowa ärra nomi mind mitte ommas sures wihhas, ja ärra karrista mind mitte ommas tullises wihhas.

3. Sest sinno noled on mo sisse läinud, ja so kässi mo peäle tulnud.

4. Ep olle terwist ühtegi mo

lihhas so sure pahhandusse pärrast; ei olle rahho mo lukontide sees mo patto pärrast.

5. Sest keik mo üllekohhus on ülle mo Pea läinud; kui raske koorm on need läinud raskemaks, kui ma sudan kanda.

6. Mo patto muhhud haisewad pahhaste, ja mäddanewad mo meletuma wisi pärrast.

7. Ma könnin otse wägga kirus ja kummarkülle, ma käin kurwaste keige se päwa.

8. Sest mo sissekond on täis pallawat, ja ep olle terwist ühtegi mo lihhas.

9. Ma ollen rammaks ja koggone wäetimaks läinud; ma oigan omma süddame kohhisemisse pärrast.

10. ISsand, keik mo iggatseminne on sul teäda, ja mo öhkaminne ep olle so eest warjul.

11. Mo südda pöritab wägga, mo rammo on minnust löpnud, ja mo silmade selgust, ei sedda polle mul polegi.

12. Kes mind armastawad ja mo söbrad on, need seiswad mo kohhal mo wigga pärrast,

ja mo suggulased seiswad
kaugel.

13. Ja kes mo hinge püüdwad,
seädwad mulle sallajad
wörkusid, ja kes mo õnnetust
noudwad, räkiwad tiggedust, ja
iggapäwa mötlewad nemmad
kawwalusse peäle.

14. Ja minna ollen otsego kurt,
ei ma kule, ja kui üks keleto,
kes ei te omma suud lahti.

15. Ja minna ollen kui se, kes
ei kule, ja kelle suus ei polle
selgid wastamissi.

16. Sest sinno peäle, Jehowa!
loda minna, kül siña ISsand,
mo Jummal, wottad kuulda.

17. Sest ma ollen üttelnud:
Ärgo sago nemmad röömsaks
minno pärrast; kui mo jalg
peaks wäratama, siis
surustelleksid nemmad mo
wasto.

18. Sest ma ollen pandud
lonkama, ja mo wallo on allati
mo ees.

19. Sest ma rāgin omma
üllekohhut ülles: ma ollen
mures omma patto pärrast.

20. Agga mo waenlastel on
hea ello, nemmad on
wāggewad, ja neid on palju,
kes mind ilmaasjatta wihkawad.

21. Ja kes hea eest mulle
kurja tassuwad, need on mo
wastased, sepärrast et ma
head tagga nouan.

22. Ärra jätta mind mitte
mahha, Jehowa; mo Jummal,
ärra olle minnust kaugel ärra.

23. Tötta mulle appi, oh
ISsand, mo önnisteggia.

39. Laul.

*Palwe, et hinge heaks surma
peäle woiks möttelda.*

1. Taweti laul üllema
māngimehhele Jedutunile
antud.

2. Ma ollen möttelnud: Ma
tahhan ommad ellowisid hoida
patto teggemast omma kelega:
ma tahhan omma suud kinni
hoida otsekui wānoga, ni kaua
kui se, kes öäl, mo ees on.

3. Ma ollen suud
kinnipiddanud, et ma sannage
ei lausnud, ma olin wait head
rākimast, agga mo wallule tuli
ennam tülli.

4. Mo südda läks pallawaks mo
sees; kui ma selle peäle
mötlesin, hakkas tulloke mo
sees põllema; ma ütlesin omma

kelega:

5. Jehowa! anna mulle teäda
mo ello otsa ja mo päwade
moöto, missuggune se on, et
ma tunnen, kui sant ma ollen.

6. Wata, sa olled mo ello
päwad pannud kämle laiusseks,
mo ello kord on kui ei ühtegi
sinno ees; igga innime on kül
koggone tühhine, se on terwe
tössi, Sela.

7. Kül iggaüks könnib otsekui
warjo sees, kül nemmad
möllawad tühjalt: iggaüks
panneb kokko, ja ei tea mitte,
kes sedda ärrakorristab.

8. Agga mis pean ma nüüd
ootma, oh Issand? mo lotus,
se on sinno peäle.

9. Peästa mind ärra keikist mo
ülleatmistest, ärra panne mind
jölledatte teotusseks.

10. Ma pean suud kinni, ei ma
tahha omma suud lahti tehja,
sest sinna olled sedda teinud.

11. Sada mo peält ärra omma
nuhtlus; so käe peksmisse
pärrast ollen ma ärralöppend.

12. Kui sa innimest karristad
nomimistega üllekohto pärrast,
siis lassed sa ärrasullada, mis
temma melest kallis, otsekui
koi ride ärraaiab ; kül igga

innimenne on tühhine, Sela.

13. Jehowa! kule mo palwe ja
wötta kuulda mo kissendamist:
ärra seisa wait mo silmawee
pärrast, sest ma ollen woöras
sinno ees, üks maialinne kui
keik mo wannemad.

14. Seisa minnust, et ma saan
ennast kerkitada, ennego ma
ärralähhän, ja ep olle teps.

40. Laul.

*Kristussel on hea meel keik
Jummala tahtmist tehha
innimeste ärralunnastamisseks.*

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud.

2. Ma ollen kowwaste Jehowat
ootnud, ja ta on ennast mo
pole pöörnud ja mo
kissendamist kuulnud.

3. Ja on mind ülleswötnud
ärrahäwwitamisse august ja
muddasest rojast, ja on mo
jallad pannud seisma kaljo
peäle, ja mo sammud
kinnitanud.

4. Ja mo suhho ne laulo
pannud meie Jummalale
kitusseks; palju näwad sedda,
ja wötwad karta, ja Jehowa

peäle lota.

5. Wägga önnis on se mees, kes Jehowat panneb ommaks lotusseks, ja ei wata taggasi ei torredate egga nende peäle, kes körwale kallawad walle pole.

6. Sured on so immeasjad ja so mötted, mis sinna, Jehowa mo Jummal, meie pärrast olled teinud; ei maksa so wasto ühtegi; kui ma neid tahhan ülleskulutada ja üllesrækida; siis on neid palju ennam, kui et ma jouan üllesarwada.

7. Tappa- ja roa-ohwer ep olle mitte so mele pärrast; körwad olled sa mulle läbbi uristanud, põlletamise- ja patto-ohwri ei tahtnud sa mitte.

8. Siis ütlesin minna: Wata, ma tullen; kokkokeertud ramato sisse on minnust kirjutud;

9. Ma tahhan heal meel tehja sinno mele pärrast, mo Jummal! ja mo süddame pohjas on so käsoöppetus.

10. Ma kulutan öigust kui röömsad sannumed sures koggodusses; wata, ma ei tahha ennese ulid mitte kinnipiddada, Jehowa! sinna tead sedda.

11. So öigust ei katta ma kinni ommas süddames, so tössidust ja so abbi rägin ma ülles, su heldust ja so töt ei salga ma mitte ärra sure koggodusse ees.

12. Sinna, Jehowa! ei wötta omma hallastust mo eest kinni piddada; so heldus ja so tódde hoidwad mind allati.

13. Sest mitto önnetust on mo ümber sanud, nenda et sedda ei woi üllesarwada, keik mo üllekohhus on mind kinniwötnud, nenda et ma ei woi nende otsa ärranähja; neid on palju ennam, kui mo juuste karwad, ja mo südda on mind mahhajätnud.

14. Jehowa! wötta omma hea mele polest mind ärrapeästa, Jehowa! tötta mulle appi.

15. Häbbenego hopis ja sago häbbisse need, kes mo hinge peäle käiwad, otsa selle peäle tehha; tagganego nemmad taggasi, ja punnastago häbbi pärrast need, kel hea meel on mo önnetusest.

16. Sago ärraehmatama omma häbbi-tö pärrast need, kes mulle ütlewad: Hästi, hästi!

17. Olgo röömsad ja

römustago ennast sinno sees
keik, kes sind otsiwad; kes so
önnistust armastawad, need
üttelgo allati: Sureks sago
Jehowa.

18. Agga minna ollen willets ja
waene, ISsand mötleb mo
peäle: sinna olled mo abbi ja
mo ärrapeästja; ärra wiwi mitte,
mo Jummal.

41. Laul.

*Kristusse palwe, kui ta ennast
allandas, ja kannatas.*

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud.

2. Wägga önnis on se, kes
ühhe kehwa pölwe targaste
ärraarwab; Jehowa päästab
tedda ärra önnetusse päwal.

3. Jehowa wöttab tedda hoida
ja tedda ellus piddada, tedda
peab önsaks petama Ma peäl,
ja ärra anna tedda mitte ta
waenlaste melewallale.

4. Jehowa toetab tedda
haigusse wodis, keik temma
maas-maggamist pörad sa
heaks temma haigusses.

5. Ma ütlen: Jehowa! olle mulle
armolinne, te mo hinge

terweks, sest ma ollen so
wasto patto teinud.

6. Mo waenlased räkiwad
minnust kurja: Millal surreb ta,
ja millal kaub ta nimmi ärra?

7. Ka kui kegi mind tulleb
waatma, siis rägib ta tühja
paljast, temma südda koggub
ennesele nurjatunud asjad,
temma lähhäb wälja ja rägib
neid ülles.

8. Keik, kes mind wihkawad,
pommisewad issikeskes
minnust, nemmad mötlewad mo
peäle mulle kurja tehja.

9. Ja ütlewad: Pahharetti wiis
on temma sisse wallatud;
sepärrast, kui ta maas on, ei
pea ta mitte ennam
üllestousma.

10. Ka se mees, kellega ma
rahho sees ellasin, kelle peäle
ma lootsin, kes mo leiba sööb,
se tõstab kanda mo wasto
sureste.

11. Agga sinna, Jehowa, olle
mulle armolinne ja lasse mind
ülles tousta, siis tahhan ma
nende kätte tassuda.

12. Sest saan ma teäda, et ma
so mele pärrast ollen, et mo
waenlane ei sa öiskada mo
pärrast.

13. Agga mind, mind pead sinna ülles mo ilmalaitmatta meles, ja panned mind ennese ette seisma iggaweste.

14. Kidetud olgo Jehowa Israeli Jum~al iggawessest aiast iggaweste, Amen ja amen!

42. Laul.

Tawet könneleb Jummalaga ja isseennesega.

1. Kora laste õppetusse laul, üllema mängimehhele antud.

2. Otsekui hirw kissendab weoiade järrele, nenda kissendab mo hing sinno järrele,

3. Mo hingel on janno Jummal järrele, ellawa Jummal järrele; millal näen ma, et ma Jummal Palle ette saan?

4. Mo silmawessi on mulle leiwaks ööd ja päwad, et mo wasto iggapäwa ööldakse: Kus on so Jummal?

5. Kui se mo mele tulleb, siis wallan ma omma hinge issienneses wälja: sest ma läksin pakso rahwa seas ja käisin hiljukeste nendega Jummal kotta öiskamisse- ja

tänno heälega hulga seas, mis Pühhad piddasid.

6. Mis sa ennast allawautad, mo hing, ja kohhised mo sees? ota Jummalat, sest ma tahhan tedda weel täñada, tem~a Palle on selge õñistus.

7. Mo Jummal! mo hing wautab ennast alla mo sees, sepärrast tulletan ma sind mele Jordani maalt ja Hermoni ja Mitsari mäelt.

8. Üks hädda süggawus hüab teise süggawusse pole, sinno kaewandude kohhisemisest; keik siño wee-woud ja so laened käiwad mo ülle.

9. Päwal wöttab Jehowa omma heldussele käsko anda; ja ösel on temma laul mo jures, mo palwe touseb, mo ello Jummal pole.

10. Ma ütlen Jum~ala om~a kaljo wasto: Mikspärrast olled sa mind ärraunnustanud? mikspärrast pean ma kurwaste käima, kui waenlane mulle hädda teeb?

11. Se on otsego surma-haaw mo lukontide sees, et mo ahvastajad mind teotawad, kui nem~ad iggapäwa mo wasto ütlewad: Kus on so Jum~al?

12. Mis sa ennast allawautad,
mo hing, ja mis sa kohhised
mo sees? ota Jummalat, sest
ma tahhan tedda weel
tännada, ta on mo palle suur
önnistus ja mo Jummal

43. Laul.

*Tawet könneleb jälle
Jummalaga ja issiennesega.*

1. Moista, oh Jummal! mulle
kohhut ja selleta mo rioasja ja
peästa mind ärra se rahwa
käest, mis ei olle wagga:
peästa mind ärra igga pettise
ja pöratse mehhe käest.
2. Sest sinna olled mo Jum~al,
kes mo tuggew paik,
mikspärrast olled sa mind
ärraheitnud? mikspärrast pean
ma ikka kurwaste käima, kui
waenlane mulle hädda teeb?
3. Läckita omma walgust ja
omma tödde, need juhhatago
mind, need saatko mind so
pühha mäe jure ja so maiade
jure.
4. Et ma woin tulla Jum~ala
altari jure, Jummalaga jure, kes
mo üpris suur rööm on, ja
kanlega sind tännada, oh

Jum~al! kes mo Jum~al on.
5. Mis sa ennast allawautad,
mo hing! ja mis sa mo sees
kohhised? ota Jum~alat, sest
ma tahhan tedda weel
tännada, ta on mo palle suur
önnistus ja mo Jummal.

44. Laul.

*Risti koggodus pallub abbi ja
ohto waenlaste wasto.*

1. Kora laste öppetusse-laul,
üllema mängimehhele antud.
2. Jummal! meie olleme omma
körwadega kuulnud, meie
wannemad on meile
juttustanud, mis tööd sa olled
teinud nende päiwil wannast
aiast.
3. Sinna olled pagganad omma
käega ärraaianud, ja neid, meie
wannemad assutanud: sa olled
mitme rahwale kurja teinud ja
neid ärralükkanud.
4. Sest nemmad ep olle mitte
omma moögaga sedda maad
pärrinud, ja nende kässiwars
ep olle neile mitte abbi
saatnud, waid sinno parrem
kässi ja sinno kässiwars ja
sinno Palle walgus: et sul neist

hea meel olli.

5. Sinna, oh Jummal! olled sessamma mo kunningas; kassi keik önnistust tulla Jakobi peäle.

6. Sinno läbbi tahhame ommad waenlased mahhatoukada; so nimmel tahhame meie ärratallada neid, kes meie wasto seiswad.

7. Sest ma ei loda mitte omma ammo peäle, ja minno moök ei sada mulle abbi.

8. Waid sinna peästsid meid meie waenlaste käest, ja saatsid neid häbbisse.

9. Meie kiitleme iggapäwa Jummalast, ja tänname so nimme iggaweste, Sela.

10. Ommeti heidad sa meid ärra ja teed meile häbbi, ja ei lähhä mitte wälja meie söawäega.

11. Sa pañed meid taggasi tagganema waenlaste eest, ja kes meid wihkawad, need risuwad meie warra endile.

12. Sa panned meid kui puddolojuksed roaks, ja olled meid laiale pillanud pagganatte sekka.

13. Sa müüd om~a rahwast ärra ilma maksota ja ei wötta

suurt hinda nende eest.

14. Sa panned meid teotusseks meie naabrittele, irwitamiseks ja pilkamisseks neile, kes meie ümber on.

15. Sa panned meid tähhendamisse-sannaks pagganatte seas, et keik rahwas Pead wangutab.

16. Mo teotus on iggapäwa mo ees, ja mo silmade häbbi kattab mind,

17. Selle könne pärrast, kes laimab ja teotab: waenlasse pärrast ja selle pärrast, kes kurjaste kätte maksab.

18. Se keik on meie peäle tulnud, ja meie ep olle sind mitte ärraunnustanud egga walskust teinud so seädusse wasto.

19. Meie südda ep olle taggasi tagganend, egga meie jalla körwale kalland so teeraa peält,

20. Et sa meid olled mahharöhhunud lendwa maddude paikas, ja meid katnud surma warjoga.

21. Kui meie olleksime omma Jummal nimme ärraunnustand, ja ommad käed woöra jummal pole wäljalautand:

22. Eks Jummal peaks sedda järrele kulama? sest temma teab ärra süddame sallajad asjad.

23. Sest siño pärrast tappetakse meid iggapä, meid arwatakse tappa-lambuks.

24. Ärka ülles, mikspärrast maggad sa Issand? hakka walwama, ärra heida meid mitte ärra löpmatta.

25. Mikspärrast hoiad sa omma palle warjul, ja unnustad ärra meie willetsust ja meie hädda?

26. Sest meie hing on põrmo sisse allawautud, meie köht on Ma külges kinni.

27. Touse ülles meile appi, ja lunnasta meid omma heldusse pärrast.

45. Laul.

Ennekulutamisse-laul Kristussest ja temma prudist.

1. Armokeste õppetud ja laul kue-kele mängiga üllema mängimehhele antud Kora lastele.

2. Mo südda kedab wälja hea saña; ma ütlen: Mo tehtud laul on kuñinga auuks; mo keel on

kui kirjutaja raud-sulg.

3. Sa olled illusam kui innimesse lapsed, arm on wäljawallatud so ulede sisse, sepärrast önnistab sind Jummal iggaweste.

4. Oh wäggew Issand! panne om~a moök, ja omma suur au ja omma auustus wöle.

5. Ja ommas auustusses sada keik hästi korda, söida töe pärrast ja öigusse pärrast; kül so parrem kässi õppetab sind, mis wäärt on karta.

6. So noled on terrawad, rahwas langeb so ette mahha, kes süddames kuñinga waenlased on.

7. So aujärg, oh Jummal! jääb ikka ja iggaweste, so kunningrigi kep on üks öigusse kep.

8. Sa armastad öigust ja wihkad öälust: sepärrast on sind, oh Jum~al! so Jum~al woidnud römo ölliga ennam kui so seltsi mehhed.

9. Keik so rided on selge mirri, aloe ja kaatsia, sest aiast kui sa elewanti-luist tehtud surist honist olled römusted.

10. Kunningatte tütrede on ehhitud so kalli ehtedega,

kunninga-emmand seisab so
parremal käel Owiri kallima
kullaga ehhitud.

11. Kule tüttar ja wata, ja pöra
omma körw, ja unnusta ärra
omma rahwas ja omma issa
kodda.

12. Siis ihhaldab kuñingas
wägga so illo; sest tem~a on
so lssand, sepärrast kum~arda
tedda.

13. Siis wötwad Tirusse tütred,
ka rikkamad rahwa seast sind
allandlikkult palluda añettega.

14. Keik kunninga tütre au on
seestpiddi, temma rie on
kullast kilp-silmi koutud.

15. Tedda wiakse wälja
ömmeltud riette sees kunninga
jure: need neitsid, kes temma
järrel, kes ta söbrad, neid
wiakse so jure.

16. Neid wiakse römo ja
römustellemissega, nem~ad
tullewad siñna kuñinglikko
kuñinga kotta.

17. Om~a wañematte assemele
saad siñna lapsed: sa töstad
neid würostiks keik ülle Ma.

18. Ma tahhan so nimme mele
tulletada igga pölwe rahwa
seas; sepärrast peawad sind
tännama keik rahwas ikka ja

iggaweste.

46. Laul.

Ristikoggodusse rööm ja julgus.

1. Üks laul üllema
mängimehhele antud Kora
lastele Alamoti-mängiga laulda.

2. Jummal on meile
warjopaigaks ja tuggewusseks:
ta annab eñast kül leida kui
abbimees keiges ahvastuses.

3. Sepärrast ei karda meie
mitte, kui Ma assemelt likuks,
ja kui mäed köikuksid merde
pohjas.

4. Kui keik nende wessi
kohhiseks ja seggaseks
lähhäks, kui mäed selle merre
tousmisse pärrast wöttaksid
wärriseda, Sela.

5. Siiski römustawad jöggi ja
temma soned Jummal liñna,
ja selle keigekörgema pühhad
maid.

6. Jum~al on seäl paikas, se ei
pea kõikuma: Jummal aitab
tedda, kui hom~iko jouab.

7. Pagganad möllawad,
kunningrigid köikuwad; teeb ta
om~a heält, siis sullab Ma ärra.

8. Wäggede Jehowa on

meiega, Jakobi Jummal on
meile warjopaigaks, Sela.

9. Minge ja wadage Jehowa
teud, kes Ma peäl sadab
ärrahäwwitamissed.

10. Kes söddimissed lõppetab
Ma otsani; ta murrab am~o
katki ja raiub piki otsast ärrä,
sõa- wankrid põlletab ta ärra
tullega.

11. Seiske ja tundke, et minna
ollen Jummal; ma tahhan
kõrgeks sada pagganatte seas,
kõrgeks sada Ma peäl.

12. Wäggede Jehowa on
meiega, Jakobi Jum~al on
meile kõrgeks warjopaikaks,
Sela.

47. Laul.

*Römo-laul Kristusse
taewaminnemisest, ja au-rigist.*

1. Üks laul üllema
mängimehhele antud Kora
lastele laulda.

2. Laksutage kässi keik rahwas!
karjuge römoga Jummalale
õiskamisse heälega.

3. Sest Jehowa on
keigekõrgem ja kartusse wäärt,
üks suur kuñingas keik ülle Ma.

4. Ta sadab rahwast meie alla
ja rahwa-seltsid meie jalge alla.

5. Ta wallitseb ärra meie heaks
meie pärris-ossa, Jakobi
kõrgust, kedda ta armastab,
Sela.

6. Jummal lähhäb ülles
õiskamisega. Jehowa passuna
heälega.

7. Kites laulge Jummalale, kites
laulge: kites laulge meie
kunningale, kites laulge.

8. Sest Jummal on kuningas
keik ülle Ma, laulge kites, kes
ial moistab.

9. Jummal on kuningas
pagganatte ülle: Jummal istub
omma pühha aujärje peäl.

10. Rahwa üllemad kogguwad
kui Abraami Jummalale rahwas;
sest Jum~ala pärralt on ka
made kaitsiad, tem~a on
wägga kõrgeks tõstetud.

48. Laul.

*Kristusse ristikoggodusse au ja
kindel assi U. S. A.*

1. Laul ja luggu Kora lastele
antud laulda.

2. Suur on Jehowa ja wägga
kitusse wäärt meie Jummalale

liñnas, temma pühha mäe peäl.

3. Üks illus riik, keige se Ma rööm, Sioni mäggi, need pohja-pooltsed kohhad, on se sure kunninga lin.

4. Jummal on temma suurte koddade sees, tedda tunnukse kõrge warjopaiga ollewad.

5. Sest wata, kunningad on ühtetulnud ja hopis möda läinud.

6. Kui nemmad on näinud, siis on nemmad immeks pannud, hirmo tunnud ja ruttuste ärrapöggenend.

7. Wärristus wöttis neid seäl kinni, nisuggune wallo kui sel on, kes lapse saab.

8. Sa murrad katki Tarsisi laewad hom~iko tulega.

9. Otsego meie olleme kuulnud, nenda olleme näinud wäggede Jehowa liñnas, omma Jummal liñnas; Jummal wöttab sedda kinnitada iggaweste, Sela.

10. Meie mötleme, oh Jummal! so heldusse peäle kesk paikas so templi sees.

11. Jummal! Ma otsani kidetakse sind nenda, kui so nimmi on, so parrem kässi on täis öigust.

12. Sioni mäggi olgo römus, Juda tütrede olgo wägga röömsad so kohtoseäduste pärrast.

13. Tulge Sioni ümber ja piirge temma ümber, luggege ülles ta tornid.

14. Pange hästi tähhele ta eestmüri, arwage ärra temma sured koiad, et teie woite keik juttustada tulleva põlwe rahwale.

15. Sest sesinnane Jummal on meie Jummal ikka ja iggaweste, ta sadab meid surma ülle.

49. Laul.

Ma-ilm lähhäb hukka, ja tem~a him~o: agga kes Jummal tahtmist teeb, se jääb iggaweste.

1. Üks laul üllema mängimehhele antud Kora lastele laulda.

2. Kuulge sedda keik rahwas! pange tähhele keik, kes teie ma-ilmast ellate.

3. Ni hästi alwad kui suurtsuggu rahwas, rikkad ja waesed ühtlase.

4. Mo su peab räkima

mitmesuggust tarkust, ja mis
mo südda järrele mötleb, se
on selge moistus.

5. Ma tahhan omma kõrwa
pöörda tähhendamisse-sanna
pole, ja awwalikkult kanlega
teäda anda omma moistetust.

6. Mikspärrast pean ma kartma
kurjal aial? kui nende
üllekohhus, kes mind jalge alla
tallawad, mo ümber tulleb.

7. Kes omma warrandusse
peäle lootwad, ja omma suurt
rikkust kiitlewad.

8. Ükski ei woi mitte wenda
lunnastada, egga Jum~alale
luñnastamisse hinda temma
eest anda.

9. Ja nende hinge
lunnastamine on ni kallis, et
se peab mahhajäma iggaweste,

10. Et ta weel löpmatta peaks
ellama, ja ärramäddanemist
mitte näggema.

11. Sest temma nääb: targad
surrewad, halbid ja totrad
lähhäwad hopis hukka, ja
jätwad omma warrandust
teistele.

12. Nende meel on, et nende
sugguwössa peaks iggaweste
jäma ja nende honed põlwest
põlweni; om~ad nim~ed tewad

nem~ad kuulsaks iggal maal.

13. Agga innimenne ei jä mitte
allati au sisse, ta on lojuste
sarnane, mis ärrakadduwad.

14. Sesinnane nende wiis on
neile üks halp lotus, ja kes
nende järrele tullewad, neil on
hea meel nende kõnnest, Sela.

15. Neid pannakse pörgo kui
puddolajuksed, surm sööb neid
ära, ja öiglased wallitsewad
nende ülle hom~ikul, ja pörgo
kullutab nende au kaljo, et
sellele asset ei jä.

16. Agga Jum~al wöttab mo
hinge luñastada pörgo käest,
sest ta wöttab mind wasto,
Sela.

17. Ärra karda, kui kegi rikkaks
saab, kui temma suggu au
sureks saab.

18. Sest ta ei wötta ühteke
eñesega om~as surmas; ta au
ei lähhä alla ta järrele.

19. Et ta kül om~a hinge
önsaks kidab om~as ellus, ja
teised sind kiitwad, et sa
ennesele head teed.

20. Agga ta hing tulleb temma
wañematte seltsi jure, kes ei sa
ei ial walgust nähha.

21. Innimenne, kes on au sees,
ja ei moista sedda, se on

lojuste sarnane, mis
ärrakadduwad.

50. Laul.

*Kristus ilmutab, mis tössine
Jummala-tenistus on.*

1. Asawi laul. Se wäggew
Jummal Jehowa rägib ja hüab
Ma-ilma rahwast päwa
tousmisest seält sadik, kus ta
loja lähhäb.
2. Sionist paistab wälja se täis
illo, Jummal.
3. Meie Jum~al tulleb ja ep
olle wait, tulloke põlletab
temma eel ärra, ja temma
ümber käib wägga kange tuul.
4. Ta kutsub taewast üllewelt,
ja maad, et ta om~a rahwale
tahhab kohhut moista.
5. Kogguge mulle mo waggad,
kes mo seädusse järrele tewad
ohwri jures.
6. Ja taewad peawad temma
öigust kulutama, sest Jummal
on issi kohtomoistia, Sela.
7. Kule mo rahwas! siis tahhan
ma räkida; kule Israel! siis
tahhan ma so jures tunnistada:
Jummal sinno Jummal ollen
minna.

8. Ei ma sind nomi so ohwride
pärrast, ja so põlletamisse-
ohwrid on mo ees allati.
9. Ei ma tahha so koiast
wärsesid wötta egga sikkusid
so lautade seest.
10. Sest keik metsa lojuksed
on mo pärralt, need metsa
lojuksed mäggede peäl
tuhhandekeste.
11. Ma tunnen keik liñnud, mis
mäggede peäl, ja lojuksed, mis
wälja peäl on mo jures.
12. Kui mul olleks nälgi, ei ma
ütleks sulle; sest ma-ilm ja ta
täius on minno pärralt.
13. Kas ma söön wäggewatte
härge lihha ehk joon sikkude
werd?
14. To Jummalale tuñistust
ohwriks, ja tassu ärra selle
keigekörgemale om~ad
tootussed.
15. Ja hüa mind appi
ahhastusse päwal: siis tahhan
ma sind sest wäljakiskuda, ja
sinna pead mind auustama.
16. Agga öäla wasto ütleb
Jummal: Mus sul on teggemist,
et sa mo seädmissist juttustad,
ja wottad mo seädust omma
suhho?
17. Agga sinna wihkad

öppetust, ja heidad mo sannad ennese tahha.

18. Kui sa warga nääd, siis tahhad sa heal meel temmaga olla, ja abbiellorikkujattega on sul ossa.

19. Omma su lassed sa kurja pole miñna, ja so keel saab pettust kokko.

20. Sa istud ja rägid omma wenda, sa töstad kurja könne omma emma poia peäle.

21. Sedda keik olled sa teinud, ja ma ollen wait olnud: sa mötled, et ma öiete pean ollema kui sinna; agga ma tahhan sind nomida, ja keik so silma ette seäda.

22. Et moistke sedda, kes teie Jummalat ärraunnustate, et ma teid ei kissu, ja ep olle sedda, kes peästab.

23. Kes ohwriks toob tunnistust, se auustab mind, ja walmistab teed, et ma tem~ale woin Jummalä önnistust anda nähha römoga.

51. Laul.

Se pörab öiete pattust, kes nenda pörab kui Tawet.

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud,
2. Kui prohwet Natan ta jure tuli, pärrast sedda kui temma Patseba jure olli heitnud.
3. Jummal olli mulle armolinne omma heldusse pärrast, kustuta mo ülleastmisses omma rohke hallastusse pärrast.
4. Pesse mind hästi mo üllekohtust, ja puhhasta mind mo pattust.
5. Sest minna tunnen ommad ülleastmisses, ja minno pat on mo ees allati.
6. Sinno, sinno wasto ükspäines ollen ma patto teinud, ja sedda, mis so silma ees pahha, ollen ma teinud; sepärrast olled sa öige, kui siña rägid, sa olled puhhas, kui sa kohhut moistad.
7. Wata, üllekohto sees ollen ma sünnitud, ja patto sees on mo em~a mind sojalt sanud.
8. Wata, sul on hea meel sest töest, mis on süddame pohjas, ja sa annad mulle sallajas tarkust teäda.
9. Puhhasta mind pattust Isobiga, et ma puhtaks saan; pesse mind, et ma lähhan

walgemaks kui lummi.

10. Anna mulle römustusse- ja römo-sannumed kuulda, et wägga röömsaks sawad mo lukondid, mis sa olled ärraröhhunud.

11. Panne ommad silmad mo pattude eest warjule, ja kustuta ärra keik mo üllekohhus.

12. Lo mulle, Jummal, üks puhhas südda, ja uenda mo sees kindla waimo.

13. Ärra heida mind mitte ärra omma Palle eest, ja ärra wotta omma pühha Waimo mitte minnult ärra.

14. Anna mulle jälle om~a önnistususe römustust, ja heamelelinne waim toetago mind.

15. Ma tahhan sinno wisid õppetada need ülleastujad, et pattused so pole pöörwad.

16. Oh Jummal! mo önnistususe Jummal! peästa mind ärra werresüüst: siis mo keel laulab röömsaste so öigust.

17. ISSand te lahti mo uled, siis peab mo su sinno kitust kulutama.

18. Sest tappa-ohwrid ep olle so mele pärrast, muido ma annaksin neid ; põlletamise-

ohwrist ei olle sul mitte head meelt.

19. Jum~ala melepärralissed ohwrid on üks röhhutud waim, üht röhhutud ja russuks pekstud süddant ei laida sa mitte, Jummal!

20. Te head omma hea mele pärrast Sionile, eh hita Jerusalemma mürid.

21. Siis on so mele pärrast öigusse ohwrid, ja se ohwer, mis hopis ärrapõlletakse, siis wiakse wärsesid so altari peäle.

52. Laul.

*Öiget usko on tarwis
wäggewatte waenlaste wasto.*

1. Taweti õppetusse-laul üllema mängimehhele antud,

2. Kui Toeg Edomi-mees olli tulnud ja Saulile täetand, ja temmale üttelnud: Tawet on tulnud Ahimeleki kotta.

3. Mis sa kurja kiitled, sa wäggew mees? Jummal heldus on iggapäwa.

4. Sinno keel mötleb kahjo peäle; otsego terraw habbemenugga teed sa kawwalust.

5. Sa armastad kurja enam kui head, walskust enam, kui et sa õigust rägid, Sela.
6. Sa armastad keiksuggu sanno, mis kahjo tewad ja pettist keelt.
7. Jummal wõttab ka sind mahhakiskuda iggaweste, ta wõttab sind ärra ja kissub sind ärra so telgist, ja jureni kautab temma sind ellawatte maalt ärra, Sela.
8. Ja õiged näwad sedda ja kartwad; agga temma pärrast naerawad nemmad.
9. Ennä sedda meest, kes Jum~alat mitte om~aks kiñitusseks pannud, waid lotis om~a sure rikkusse peäle; ta sai tuggewaks om~a tiggedusse läbbi.
10. Agga minna ollen kui haljas öllipu Jummal koias, ma lodan Jummal heldusse peäle ikka ja iggaweste.
11. Ma tahhan sind tännada iggaweste, et sa keik hästi teinud, ja tahhan odata siño nim~e, sest se on hea so waggade ees.

53. Laul.

*Öppetus, et pat innimest
wägga riknud: abbi on tarwis.*

1. Taweti öppetusse-laul
Maalati-mängi peäl üllema mængimehhele antud.
2. Se, kes jölle, ütleb ommas süddames: Ei polle Jummalat; nemmad tewad pahhaste ja tewad hirmust köwwerust, ei olle sedda, kes head teeb.
3. Jummal wadab taewast innimesse laste peäle, et ta saaks nähha, kas kegi moistlik olleks, kes Jummalat nouaks.
4. Nemmad on keik ärratagganend, ühtlase on nemmad läinud haisema, ei polle sedda, kes head teeb, ei ühteainustke.
5. Eks sedda ei tea need, kes nurjatumma tö tewad? kes mo rahwast söwad, nenda kui nem~ad leiba söwad, Jum~alat ei hüa nem~ad mitte appi.
6. Seäl tundwad nem~ad suurt hirmo, kus ep olle hirmo: sest Jummal on laiale pillanud selle lukondid, kes so wasto leri ülleslööb; sa sadad neid häbisse, et Jummal neid on

ärrapölnud.

7. Kes sadab Sionist Israelile ärrapeästmist? kui Jummal omma rahwa wangipölwe pörab, siis saab Jakob wägga röömsaks, Israel römustab ennast.

54. Laul.

Palwe abbi pärrast üllekohtuste waenlaste wasto.

1. Taweti õppetusse-laul keeltega mängide peäl üllema mängimehhele antud.

2. Kui Siwi-rahwas tullid ja ütlesid Saulile: Eks Tawet ei olle ennast warjule petnud meie jure?

3. Jummal peästa mind omma nimme läbbi ja anna mulle kohhut omma wäe läbbi.

4. Jummal kule mo palwe, pöra körwa mo su könnete pole.

5. Sest woörad kippuwad mo peäle, ja wägga paljud püawad mo hinge: nemmad ei pañe Jummalat mitte enneste ette, Sela.

6. Wata, Jum~al on mulle abbimehheks, ISsand on nende seas, kes mo hinge toetawad.

7. Kül ta kallab õnnetust taggasi mo warritsejatte peäle; kauta neid ärra omma töe läbbi.

8. Hea melega tahhan ma sulle ohwerdada: so nimme, Jehowa, tahhan ma, üllestunnistada, sest se on hea.

9. Sest ta on mind keigest ahhastussest wälja kiskunud, ja mo waenlastest on mo silm näinud, mis ma tahtsin.

55. Laul.

Kristusse ja ukslikkude palwe waenlaste wasto.

1. Taweti õppetusse-laul keeltega mängide peäl üllema mängimehhele antud.

2. Jum~al! pöra körw mo palwele, ja ärra hoia mitte körwale mo allandlikko alwe eest.

3. Panne mind tähhele ja wasta mulle: ma jään kowwaste omma kaebdusesse, ja wingun waljuste.

4. Waenlase heäle pärrast, selle öäla ahhastamisse pärrast: sest nemmad lükkawad mo peäle nurjatunud asjad, ja

wihkawad mind wihhaga.

5. Mo südda tunneb seestpidi wallo, ja surma hirmutamised on langenud mo peäle.

6. Kartus ja wabbiseminne tulleb mo peäle, ja jällestus kattab mind.

7. Siis ütlesin minna: Kes annab mulle nisuggused tiwad, kui tuil on? ma lennaksin ärra, et ma asset saaksin.

8. Wata, ma pöggeneksin ärra kaugele, ma jääksin allati körbe, Sela.

9. Ma teeksin joudo, et ma ärrapeäseksin tule tuhhina ja kurja ilma eest.

10. Nela neid ärra, Issand, segga nende keelt; sest ma nään wäekauba tööd ja rido liñnas.

11. Ööd ja päwad käiwad nemmad selle ümber ta müri peäl, ja nurjato tö ja waew on kesk temma sees.

12. Tiggedussed on kesk tem~a sees, ja kawwalus ja pettus ei taggane ta ulitsade peält ärra.

13. Sest waenlane ei laima mind, muido ma kannataksin: se ei surusta mo wasto, kes mind wihkab, muido lähhäksin

ma tem~a eest warjule.

14. Agga siña, waene iñimenne, olled mo arwates mo tutdaw, ja kellega ma öppind.

15. Kes meie issikeskes sallajast asjust kauniste räkisime, Jum~ala kotta läksime meie sure seltsiga.

16. Kippugo surm kui wölla-issand nende peäle, mingo nemmad alla pörgusse ellawalt; sest selge kurjus on nende maias, seestpidi nende sees.

17. Minna tahhan Jummal pole hüda, ja Jehowa wöttab mind peästa.

18. Öhto ja hom~iko ja louna tahhan ma kaebada ja waljuste winguda, kül ta wottab mo heäle kuulda.

19. Ta on mo hinge rahho sees lunnastand sest sündimissest, mis mo wasto on, et nemmad kül hulkas mo kallal olnud.

20. Jummal wöttab kuulda ja neid waewada, sest ta istub jo ammust aiast, Sela; sest nemmad ei sa teiseks innimesseks, ja ei karda mitte Jummalat.

21. Ta pistab om~ad käed nende külge, jes tem~aga

rahho piddasid, ta teotab
omma seädust ärra.

22. Libbedamad on temma su-
sannad kui woi, agga ta
süddames on söddiminne;
temma sannad on pehmemad
kui ölli, needsammad ommeti
paljad moögad.

23. Heida Jehowa peäle om~a
koorma, ja tem~a peab sind
ülles, tem~a ei lasse mitte
iggaweste kõikuda sedda, kes
öige on.

24. Agga siña, oh Jum~al,
wöttad neid mahhalükkada
hukkatusse auko; need
mehhed, kel werresüüd ja
pettust on, need ei sa omma
ello päiwi polelegi; agga minna
loda sinno peäle.

56. Laul.

*Lotusse palwe, et Jummal
wottaks appi tulla.*

1. Taweti kulla-tükki laul üllema
mängimehhele antud sest
waiksest tuist nende seas, kes
kaugelt ärra on, kui Wilistid
tedda kinniwötsid Katis.

2. Olle mulle armolinne,
Jummal, sest inimessed

püüdwad mind ärraneelda; igga
päwa teeb se tapleja mulle
hädä.

3. Mo warritsejad püüdwad
mind ärraneelda iggapäwa, sest
neid on palju, kes mo wasto
taplewad kõrgest paigast.

4. Sel päwal, kui ma kardan,
tahhan ma sino peäle lota.

5. Jum~ala sees tahhan ma
kita temma saña, Jum~ala
peäle lodan minna; ei ma
karda, mis woib lihha mulle
tehha?

6. Igga päwa pinawad nemmad
otse mo sannad, keik nende
möttes on mo wasto, kurja
tehha.

7. Nemmad tullewad kokko,
petwad ennast eest ärra, ja
pañewad mo kañnad tähhele
otsego need, kes mo hinge
lootwad seest ärrawotta.

8. Nende nurjatuma tö pärrast
peästa mind nende käest ärra,
wihhaga lükka se rahwas
mahha, oh Jummal!

9. Mo hulkumist olled sinna
üllesarwand, mo silmawet
panne omma nahk-kotti; eks
need so ramatus ei olle?

10. Siis tagganewad mo
waenlased taggasi sel päwal,

kui ma hüan; sedda ma tean,
et Jummal seisab mo eest.

11. Jummal sees tahhan ma
kita sedda sanna, Jehowa sees
tahhan ma kita sedda sanna.

12. Jum~ala peäle ollen ma
lootnud, ei ma tahha mitte
karta; mis woib mulle innimeñe
tehma?

13. Jum~al! miño peäl on need
tootussed, mis ma sulle
tootand: ma tassun sulle
tänno-ohwrid.

14. Sest sa olled mo hinge
surmast ärrapeästnud, eks sa
mo jalgo ei peästnud
kom~istamisest? et ma woin
köndida Jummal ees ellawatte
walgusses.

57. Laul.

*Jehowa abbi otsitakse palwes
waenlaste wasto.*

1. Taweti kulla-tükki laul
Altasehheti wisil laulda üllema
mängimehhele antud, kui ta
Sauli eest ärrapöggenes
kopasse.

2. Olle mulle armoliñe, Jum~al!
olle mulle armoliñe, sest siño
jure kippub mo hing, ja so

tibade warjo alla tahhan ma
kippuda, kuñi se äppardus
saab mödaläinud.

3. Ma tahhan hüda
keigekörgema Jumala pole,
selle Jum~ala pole, kes head
otsust mulle sadab.

4. Kül ta läkkita taewast ja
peästab mind, ta laidab tedda,
kes mind püdis ärraneelda,
Sela; kül Jummal läkkita
om~a heldust ja omma töt.

5. Mo hing on kesk hirmsade
loukoerte seas, ma maggan
nende seas, kes legitsewad
wihhast: nende iñimeste laste
hambad on kui pigid ja noled,
ja nende keel on kui terraw
moök.

6. Jummal! sago sa kõrgeks
töstetud ülle taewaste, sinno
au keik ülle se Ma.

7. Wörko on nemmad
walmistanud mo sammudele,
mo hinge köwwerdab iggamees:
nemmad on mo ette auko
kaewanud, agga issi on
nemmad otsekohhe senna
sisse langenud, Sela.

8. Mo südda on walmis, oh
Jummal! mo südda on walmis,
ma tahhan laulda ja kites
laulda.

9. Ärka ülles mo au ehk keel,
ärka ülles sa nablīmāng ja
kannel, koido aial tahhan ma
ennast üllesärratada.

10. Ma täñan sind rahwa seas,
ISsand! ma tahhan sind kites
laulda rahwa seas.

11. Sest suur on so heldus
taewast sadik, ja so tödde
üllemist pilwist sadik.

12. Jummal! sago sinna
kõrgeks tõstetud üle taewaste,
ja so au keik üle se Ma.

58. Laul.

*Kristusse, ja usklike palwe
üllekohtuste wasto.*

1. Taweti kulla-tükki laul ülema
mängimehhele antud
Altasehheti wisil laulda.

2. Kas teie tõeste rägite, kui
teie õigussest wait ollete? kas
teie õigel wisil kohhut moistate,
oh innimesse lapsed?

3. Kül teie wöttate süddames
kõwwerust ette; siin maal
wagite teie ärra omma kätte
wäekauba tööd teiste kätte.

4. Öälad on walgussest kaugel
ärra lapsekoiast: walle räkiad
eksiwad ärra em~a ihhust.

5. Neil on tulline wihha, mis
mao tullise wihha sarnane:
otsego wihhasem kurt maddo,
mis ommad kõrwad kinnisullub,

6. Et ta ei sa kuulda
pommiseja noidade heält, kes
lausumisse peäle hästi on
õppetud.

7. Jummal! kissu ärra nende
hambad, mis nende suus:
noorte loukoerte purrehambad
kissu wälja, oh Jehowa!

8. Mönago nem~ad kui wessi,
mingo nemmad siñna ja teñna:
kui ta taotab om~a nooltega,
siis sago nemmad otsekui
ärraleikatud.

9. Otsego seateggo mingo
nemmad ärrasullades hukka,
otsego enneaegne naese
lomoke ärgo sago nemmad
mitte päwa nähha.

10. Ennekui teie kibbowitsad
tunnukse poösaks sawad, ni
pea wõttab ta neid otse
ellawalt otsego kanges wihhas
kange tulega ärraaiada.

11. Kes õige, se wõttab eñast
rõmustada, kui ta saab nähha
sedda kättemaksmist, ta wõttab
selle öäla werres om~ad jallad
pesta.

12. Ja innimenne wõttab öölda:

Ommeti on kasso sel, kes õige on ; Jum~al on ommeti ikka kohtomoistia Ma peäl.

59. Laul.

Palwe abbi pärrast waenlaste tiggedusse wasto.

1. Taweti kulla-tükki laul üllema mängimehhele antud
Altasehheti wisil laulda, kui
Saul neid läkkitas, kes piddid
temma kodda hoidma, ja tedda
surretama.

2. Peästa mind mo waenlastest,
mo Jummal: sada mind ülles
ühte kõrge paika nende eest,
kes mo peäle kippuwad.

3. Peästa mind nurjatuma tö
teggiaist, ja sada mulle abbi
nende wasto, kel werresüüd on.

4. Sest wata, Jehowa! need
warritsewad mo hinge:
tuggewad tullewad kokko mo
wasto; polle mul ülleastmisse
egga patto süüd.

5. Ilma mo üllekohtota
jookswad nemmad ja
walmistawad ennast; ärka ülles
mo wasto tulles, ja wata.

6. Ja siña Jehowa wäggede
Jum~al! Israeli Jum~al! hakka

walwama, et sa keik pagganad
tulled katsma; ärra olle
armoliñne neile keikile, kes
nurjatumat pettist tööd tewad,
Sela.

7. Nemmad tullewad öhto
taggasi, haukuwad kui koerad,
ja käiwad ümber liñna.

8. Wata, nemmad aiawad
ommast suust wälja, moögad
on nende ulede sees; sest
nemmad mötlewad: kes tulleb?

9. Agga sinna, Jehowa! naerad
neid, sa irwitad keik pagganad.

10. Temma tuggewusse wasto
tahhan ma siño pole hoida,
sest Jum~al on mo kõrge
warjo paik.

11. Mo helde Jummal jouab
mo ette: Jum~al añab mulle
nähja mo warritsejaist, mis ma
tahhan.

12. Ärra tappa neid mitte, et
mo rahwas wahhest ei uñusta:
pañe neid ulkuma om~a wäe
läbbi, ISsand meie kilp! ja lükka
neid mahha.

13. Nende su pat on nende
ulede sanna, sepärrast
woetakse neid kinni nende
körkusses, ja sedda se
sajatamisse ja walle pärrast,
mis nemmad juttustawad.

14. Löppeta om~a tullise wihha sees, löppeta, et nemmad teps ei olle, et nem~ad tundwad, et Jummal on wallitseja Jakobis ma-ilma otsani, Sela.

15. Nemmad tulleswad öhto taggasi, ja haukuwad kui koerad, ja käiwad ümber liina.

16. Hulkugo nemmad roa pärrast, kui nem~ad ei sa täis, siis jägo nemmad nenda ülle ö.

17. Agga minna tahhan laulda so tuggewussest, ja röömsaste laulda hom~iko so heldusse pärrast: sest sa olled mulle kõrgeks warjopaigaks sanud, ja pöggenemisse paigaks sel päwal, kui mul kitsas kä on.

18. Mo ram~o! ma laulan sind kites; sest Jum~al on mo kõrge warjopaik, mo helde Jummal.

60. Laul.

Ussopalwe Jummal armo ja abbi pärrast.

1. Taweti kulla-tükki laul õppetusseks üllema mängimehhele antud Susan Eduti wisil laulda ;

2. Kui ta sai tappelnud Siria-

rahwaga, mis Mesopotamiast ja mis Sobast olli, kui Joab taggasi tulli ja olli sola-orke kaksteistkümmend tuhat Edomi-meest mahhalõnud.

3. Jummal, sa olled meid ärraheitnud, sa olled meid lõhkunud, sa olled wihhane olnud, põra ennast jälle meie pole.

4. Sa olled teinud maad wabbisema, sa olled sedda ühhest ärrakiskunud, parranda temma praud, sest ta kõigub.

5. Sa andsid om~a rahwale kowwa luggu nähha: sa jootsid winaga, et meie meel pöritas.

6. Sa olled annud neile, kes sind kartwad, ühhe lippo, mis püsti pannakse töe pärrast, Sela.

7. Et so armokessed saaksid peästetud: sada abbi omma parrema käega, ja wasta meile.

8. Jum~al on rākinud om~as pühhas paikas, ma tahhan römo pärrast hüppada: ma tahhan Sekemit ärrajaggada, ja Sukkoti orro ärramoöta.

9. Kilead on minno pärralt, ja Manasse on mo pärralt, ja Ewraim on mo Pea kinnitus: Juda on mo kōsso-andia.

10. Moab on mo pessemisse pot, Edomi-rahwa peäle heidan ma omma kinga: Wilistide Ma öiskago minno pärrast.

11. Kes sadab mind tuggewa liña sisse? kes juhatab mind Edomist sadik?

12. Eks mitte sinna, Jummal! kes sa meid ollid ärraheitnud ja ei läinud mitte wälja, oh Jummal, meie söawäega.

13. Sata meile abbi ahhastussest, sest innimesse abbi on tühhine.

14. Jum~alaga tahhame meie wahwaste tehha, ja temma wöttab meie waenlased ärratallada.

61. Laul.

Taweti palwe: ta otsib Jehowa käest abbi.

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud keeltega-mängiga laulda.

2. Oh Jummal! kule mo kissendaminne, panne tähhele mo palwe.

3. Ma-ilma otsast hüan ma sinno pole, kui mo südda ärranörgeb: juhata mind siña

kaljo peäle, mis kõrgem on mind.

4. Sest siña olled mulle olnud warjopaigaks, ja tuggewaks torniks mo waenlaste wasto.

5. Ma tahhan so telkis iggaweste asset olla, ma tahhan kippuda so tibade warjo alla, Sela.

6. Sest sinna, Jummal, olled kuulnud mo tootussed, sa olled pärrandust annud neile, kes so nimme kartwad.

7. Sa kaswatad päiwi kunninga päwade jure: temma aastad on otsego põlwest põlweni.

8. Temma istub iggaweste Jum~ala ees; walmista heldust ja töt, et need tedda hoidwad.

9. Nenda tahhan ma kites laulda so nimmele ikka, et ma iggapäwa ärratassun, mis ma ollen tootanud.

62. Laul.

Kannatus risti ja kiusatusse al satab paljo kasso.

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud kes Jedutuni seltsi ülle.

2. Ükspäines Jummal jures on

mo hing wait, temma käest tulleb mulle abbi.

3. Temma on ükspäinis mo kaljo ja mo önnistus, mo kõrge warjopaik, minna ei sa wägga köikuda.

4. Kui kaua peate teie tiggedad nouud ühhe mehhe wasto? teid keik peab ärratappetama; teie ollete kui wäljawaund sein, ja kui müür, mis langakal on.

5. Nem~ad pidawad agga nou, tedda temma kõrgest auust mahhalükkada, wallest on neil hea meel: omma suga önnistawad nemmad, agga om~as süddames wanduwad nem~ad ärra, Sela.

6. Ükspäines Jummal jures olle, mo hing, wait, sest temma käest tulleb, mis ma otan.

7. Ükspäinis temma on mo kaljo ja mo abbi, mo kõrge warjopaik, ei ma sa köikuda.

8. Jummal jures on mo önnistus ja mo au; mo tuggew kaljo, mo warjopaik on Jummal sees.

9. Lootke tem~a peäle iggal aial, oh rahwas! wallage wälja omma südda temma ette: Jummal on meile warjopaigaks, Sela.

10. Agga tühjad paljad keik on iñimesse lapsed, suurtsuggu lapsed on wallelikkud: kui need sawad wae-kauside peäle, siis on nemmad hopis kergemad kui tühhi paljas.

11. Äрге lootke liateggemisse peäle, ja äрге minge tühhiseks sest, mis on risutud; kui warra kossu, siis äрге pange mitte süddant siñna külge.

12. Ühhe asja on Jummal rakinud, sedda ollen ma kakskord kuulnud, et Jum~alal on tuggewus.

13. Ja et siñul, oh ISsand, on heldus; sest siña tassud iggaühhele temma tö järrele.

63. Laul.

Usklikkude palwe willetsusses waenlaste wasto.

1. Taweti laul, kui ta olli Juda körbes.

2. Jum~al, siña olled miño Jum~al, ma tahhan sind warra otsida; mo hingel on jaño so järrele, mo lihha ihhaldab sind ühhe poudse Ma sees mis märga tahhab, et ep olle wet.

3. Nenda ollen ma sinno

järrele waatnud pühhas paikas,
et ma saaksin so tuggewust ja
so au nähha.

4. Sest so heldus on parrem
kui ello siin ilmas: minno uled
kiitwad sind.

5. Nenda tahhan ma sind kita
mo ellus, so nimmel tahhan
ma ommad käed üllestösta.

6. Mo hing saab täidetud
otsekui selge raswaga:
sepärrast peab mo su sind
kiitma öiskamisse uledega.

7. Kui minna sind ennese mele
tulletan ommas sängis, siis
mötlen ma wahhikordade aeges
sinno peäle.

8. Sest sa olled mulle abbiks
olnud, ja so tibade warjo al
tahhan ma öiskada.

9. Mo hing hoiab sinno pole so
järrel käies, so parrem kässi
peab mind ülles.

10. Agga need, kes püüdwad
mo hinge ärrahäwwitada, need
peawad ma-alluste paiko
minnema.

11. Tedda peab ärraantama
moöga kätte: rebbaste ossaks
peawad nemmad sama.

12. Agga kunningas on römüs
Jummala sees: iggaüks, kes
temma jures wañnub, peab

kiitlema: sest nende suud peab
kinnipandama, kes walskust
räkiwad.

64. Laul

*Usklikkude palwe nende
takkakiusajatte wasto.*

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud.
2. Jummal! kule mo heäle, kui
ma kaeban, hoia mo ello
waenlasse hirmo eest.
3. Panne mind warjule
tiggedatte sallaja nou eest,
nende sohhi eest, kes
nurjatumat tööd tewad.
4. Kes omma keelt kui moöka
ihhuwad, kes kibbedatte
sañadega kui om~a nooltega
sihhiwad.
5. Et nemmad sallajas paikus
mahha lasseksid sedda, kes
täieste wagga on: äkkitselt
laskwad nemmad tedda, ja ei
kardage mitte.
6. Nemmad kinnitawad ennast
ses kurjas asjas, nemmad
juttustawad, et nemmad
tahtwad sallajad wörkutamisse
paelad panna: nemmad
ütlewad: Kes neid nääb?

7. Nemmad mötlewad sure holega köwwerusse peäle: et meie olleme ärralöpnud, se on nende melest üks ärramötteltud nou, ja iggaühhe seestpiddine nou ja südda on se peäle süggaw.

8. Agga Jummal lasseb neid mahha: äkkitse nole läbbi tulleswad nende nuhtlussed.

9. Ja nemmad saatwad issiennast teine teise peäle kommistama omma kele läbbi; keik, kes neid näwad, wötwad neist ärrapöggeneda.

10. Ja keik innimessed peawad kartma ja Jummal tööd kulutama, ja temma teud targaste ärraarwama.

11. Se, kes öige, römustab eñast Jehowa sees, ja kippub temma jure, ja keik, kes süddamest öiglased, kiitlewad.

65. Laul.

Kitus Jummal heateggemiste pärrast.

1. Taweti laul ja luggu üllema mängimehhele antud.

2. Sulle, oh Jummal! tulles kitus, kui Sionis waikne assi

on, ja sulle tassutakse, mis tootud.

3. Sinna kuled palwet, sinno jure tulles keik lihha.

4. Üllekohtused asjad on woimust sanud mo peäle; wötta sinna meie ülleastmissed ärraleppitada.

5. Wägga önnis on se, kedda sinna ärrawallitsed, ja sadad liggi tulles, et ta saaks ellada so ouede sees: kül meid täidetakse so koia ehk so pühha templi headussest.

6. Sa wastad meile öigusses sel wisil, mis kartusse wäart, oh meie önnistusse Jummal! sa olled keige ma-ilma otsade ja ka nende lotus, kes kaugel merre äres on,

7. Kes mäed omma rammo läbbi kinnitab, ja kelle ümber wäggi kui wö on.

8. Kes waigistab merre kohhisemist, nende laenede kohhisemist ja rahwa möllamist.

9. Et need, kes Ma otsas ellawad, wöttaksid karta so im~etähtede pärrast; sa pañed röömsaste laulma neid, kes hom~iko ja öhto wäljatulleswad.

10. Sa tulles sedda maad katsma, ja käid sedda

keikipiddi läbbi, sa teed sedda wägga rikkaks: Jummal weesoned on täis wet ; sa walmistad nende wilja, kui sa sedda maad öiete olled walmistand.

11. Sa kastad rohkeste tem~a waud ja pañed ta pangad laggunema, wihma piiskadega teed sa sedda sullaks, ja önnistad, mis ta kaswatab.

12. Sa ehhitad omma head aastat kui kroniga, ja so jäljed tilkutawad raswa.

13. Nem~ad tilkuwad rohho-made peäle körbes, ja römustelleminne on kinkude ümber kui wö.

14. Karja-maad on ülleültsa täis puddolojuksid, ja orrud on wiljaga kaetud; nemmad öiskawad, nemmad laulwad ka.

66. Laul.

Jummala sured teud kidetakse: ta hoiab ja peästab.

1. Laul ja luggu üllema mängimehhele antud. Öiskage Jummalale römoga keik maailma rahwas!

2. Laulge kites tem~a nim~e

au, andke au tem~a kituseks.

3. Üttelge Jum~alale: Mis kartusse wäärt olled sa om~a teggude sees ! so sure wäe pärrast räkiwad so waenlased libbeda kelega so ette.

4. Keik se Ma kum~ardago sind ja laulgo sind kites, ta laulgo kites so nimme, Sela.

5. Tulge ja wadage Jummalateud: tedda tulleb karta sest, mis ta teeb iñimeste laste jures.

6. Ta teeb merd tahhedaks maaks, nemmad käiwad jõest jalla läbbi; seäl römustame meie temma sees.

7. Ta wallitseb omma wäega iggaweste, ta silmad wahhiwad pagganatte peäle, kangekaelsed ei jä kõrgeks tõstetud, Sela.

8. Rahwas! kiitke meie Jummalat, ja laske kitusse heäle temmast kuulda.

9. Kes meie hinge hea ellusse saatnud, ja ei lasnud meie jalgo mitte köikuda.

10. Sest sa olled meid läbbikatsnud, oh Jummal! sa olled meid sullatanud, otsego hõbbadat selgeks sullatakse.

11. Sa olled meid lasknud wörgo sisse miñna, sa olled

wautust pannud meie niuette peäle.

12. Sa olled sandid innimessed lasknud meie Pea peäle sõita, meie olleme tulles ja wee sisse sanud; agga sa olled meid väljasaatnud, et meie keik rohkeste sanud.

13. Ma lähhan so kotta põlletamise-ohwridega: ma tassun sulle om~ad tootussed,

14. Mis minno uled on üllesräkinud ja mo su üttelnud, kui mul kitsas kä olli.

15. Ma tahhan sulle lihhawad põlletamise-ohwrid ohwerdada järade suitsetamise-rohhoga: ma tahhan weiksid sikkadega ohwriks walmistada, Sela.

16. Tulge, kuulge keik, kes teie Jummalat kardate, sest ma tahhan juttustada, mis temma mo hingele teinud.

17. Ma hüüdsin temma pole omma suga, ja tedda üllendati mo kele al.

18. Kui ma ommas süddames olleksin nurjatuma asja peäle waatnud, siis ei olleks ISSand mitte kuulnud.

19. Jummal on töeste kuulnud, ta on mo palwe heält tähhele pannud.

20. Kidetud olgo Jummal, kes ei olle mo palwet ärralükkand, egga omma heldust minnust ärrapöörnud.

67. Laul.

Tänno Kristusse önnistusse ja hea wallitsusse eest.

1. Laul ja luggu ülema mängimehhele antud keeltega mängide peäl.

2. Jum~al olgo meile armoliñe ja õñistago meid, ta lasko om~a palle paista meie jures, Sela.

3. Et Ma peäl sinno wiis tunnukse, keige pagganatte seas so önnistus.

4. Jum~al! sind wötwad tännada rahwas, sind wötwad tännada keik rahwas.

5. Rahwas on röömsad ja laulwad röömsaste, sest sinna moistad rahwale öigusses kohhut, ja juhhatad rahwast Ma peäl, Sela.

6. Jummal! sind wötwad rahwas tännada, sind wötwad tännada keik rahwas.

7. Ma annab omma kasso wälja, Jummal meie Jummal

önnistago meid.

8. Jummal önnistago meid, et keik ma-ilma otsad wöttaksid tedda karta.

68. Laul.

Kristusse suur woimus: temma suur wäggi armo rikis.

1. Taweti laul ja luggu üllema mängimehhele antud.

2. Kül Jum~al touseb ülles, tem~a waenlased sawad ärra pillatud, ja kes tedda wihkawad, need peawad tem~a eest ärrapöggenema.

3. Sa aiad neid ärra, otsego suits ärraetakse; kui mee-wahha tullest ärrasullab, nenda lähhawad öälad Jummal eest hukka.

4. Agga öiged römustawad ja hüppawad römo pärrast Jummal ees, ja on wägga röömsad.

5. Laulge Jum~alale, laulge kites tem~a nimme, parrandage teed sellele, kes söidab laggedatte peäl: temma nim~i on Jehowa sees, ja hüppage römo pärrast temma ees.

6. Ta on waeste laste issa ja

lessenaeste kohtomoistja, üks Jum~al om~as pühhas ello-maias,

7. Üks Jum~al, kes neid, kes üksikkud on, assutab ühte kotta, kes wangid wäljawiib öigede tede peäle: agga kangekaelsed ellawad pouases paikas.

8. Jummal! kui sa omma rahwa ees wäljaläksid, kui sa tühjas lanes eddasi käisid, Sela:

9. Siis wärrises Ma, taewad tilkusid ka Jummal ees, sesinnane Sinai ka, Jummal Israeli Jummal ees.

10. Nüüd lassed sa, Jummal! rohke wihma saddada, sa kinnitad omma pärris-ossa, mis on nörgaks läinud.

11. Sinno ellajatte selts ellab seäl, sinna Jummal walmistad om~a headusse läbbi tedda, kes willets on.

12. ISsand annab sanna, hea sannumette kulutajaid on suur wäggi.

13. Söawäggede kuningad pöggenewad ärra, nemmad pöggenewad ärra, agga se perre-emma jaggab saki wälja.

14. Kui teie kitsaste kohtade wahhel maas ollete, siis ollete

teie kui tuikesse tiwad, mis
höbbedaga kattetud, ja kelle
tiwa sulled on walwaka koldse
kulla karwa.

15. Kui se Keigewäggewam
kunningad tem~a sees laiale
pillutab, siis olled sa lumme
karwa ka pimmedas.

16. Pasani mäggi on Jummal
mäggi, Pasani mäggi on üks
mäggi täis mäekinkusid.

17. Mikspärrast warritsete teie
üksi silmi, teie mäekinkudega
mäed? sedda mägge on
Jummal ihhaldanud omma ello-
assemeks, ikka tahhab Jehowa
seäl ellada löpmatta.

18. Jummal söawankrid on
kakskümmend tuhat, mitto
tuhhat kord tuhat; ISsand on
nende seas Sinais
pühhasustes.

19. Sinna olled kõrgesse
ülleslänud, sa olled wangihulka
wangi winud, sa olled andid
sanud inimestele, ja
kangekaelstele ka, et Jehowa
Jummal woib nende seas
ellada.

20. Kidetud olgo ISsand
iggapääw! ta panneb koorma
meie peäle, se Jummal, kes
meie ärrapeastia on, Sela.

21. Jummal on meile rohke
ärrapeästmissesse Jummalaks, ja
Jehowa ISsanda kä on mitto
wäljasaatmist surmast.

22. Agga omma waenlaste Pea
peksab Jum~al katki, ja selle
karrust pealagge, kes omma
süga eddasi lähhäb.

23. ISsand on üttelnud: Ma
toon Pasanist taggasi, ma toon
süggawaist merre kohtadest
monned taggasi,

24. Et sa wautad omma
werresse ja omma koerte keelt
werresse, mis waenlastest, ja
iggaühhest nende seast
joosnud.

25. Nemmad on näinud so
käimised, oh Jummal! minno
Jummal käimised, kes mo
kunningas on pühhas paikas.

26. Lauljad käisid ees,
mängimehhed tagga, need
neitsid, kes trummi löid, keskel.
27. Kiitke Jummalat koggoduste
sees, kiitke ISsandat Israeli
hallika pärrast.

28. Seäl on se pissukenne
Penjamin, kes nende üle
wallitseb; Juda würstid om~a
koggodussega: Sebuloni
würstid, Nawtali würstid
wallitsewad.

29. Sinno Jummal on käsko
annud so kunningrigi
tuggewusse pärrast: oh
Jummal! kinnita sedda, mis sa
ettewotnud meile tehha.
30. Sinno templi pärrast, mis
Jerusalemmas on, peawad sulle
kunningad andid toma.
31. Söitle se ellajas, mis
pillirogus on, ja wäggewatte
härgade hulka rahwa
wassikattega: söitle neid, kes
ennast jalge ette mahhaheitwad
höbbe-tükkide pärrast: Jum~al
pillab laiale sedda rahwast, kel
söddimissest hea meel on.
32. Würstid Egiptussest
tulleswad, Mora-ma x sirrutab
ruttoga ommad käed Jummalale
pole.
33. Teie ma-ilma kunningrigid
laulge Jummalale, laulge
ISsandat kites, Sela.
34. Kes söidab taewaste
taewas, mis wañast aia
olnud: wata, temma töstab
waljo heält.
35. Andke Jum~ala tuggewust:
tem~a kõrgus on Israeli üle ja
temma tuggewus üllematte
pilwede sees.
36. Jum~al! sa olled kartusse
wäärt om~a pühha paikade

seest: Israeli Jummal, se annab
tuggewust ja ram~o rahwale;
kidetud olgo Jum~al.

69. Laul.

*Kristusse palwe kannatamisse
aial, kitus ja tänno.*

1. Taweti laul ülema
mängimehhele antud kukeelse
mängi peäl.
2. Jummal! peästa mind ärra,
sest weed on mo hingest sadik
tousnud.
3. Ma ollen süggawa mudda
sisse waunud, kus ei woi
seista: ma ollen wee
süggawasse sanud, ja wolas
wessi upputab mind ärra.
4. Ma ollen ärrawässinud
hüüdmast, mo kurk on
ärrakuinud: mo silmad on
ärralöpnud omma Jummalat
otes.
5. Neid, kes mind ilmasüta
wihkawad, on ennam kui mo
juuste karwad: need on
wäggewaks sanud, kes mind
püawad ärrakautada, kes
walskuse läbbi mo waenlased
on ; ma pean siis maksma, mis
ma polle wäggise käest

ärrakisknud.

6. Oh Jummal! sinna tunned mo meletuma wisi, ja mo süüd ep olle so eest warjul.

7. Ärra lasse mo pärrast häbbisse sada neid, kes ootwad sind, ISSand wäggede Jehowa: ärra lasse häbbi pärrast ärrapunnastada need, kes mo peäle lotes sind otsiwad, oh Israeli Jummal!

8. Sest sinno pärrast kannan ma laimamist: teotus on mo silmad katnud.

9. Ma ollen woöraks läinud omma wendele ja woöra Ma iñimesseks om~a em~a lastele.

10. Sest pühha wihha so koia pärrast on mind ärrasönu, ja nende laimamissed, kes sind laimasid õ, on mo peäle langenud.

11. Ja minna ollen nutnud ja paastnud ommas hinges: agga se on mulle sureks laimamisseks läinud.

12. Ja miña ollen kotti-riet eñesele selga pañud; agga ma ollen neile tähhendamisse-sañaks sanud.

13. Need, kes wärrawas istwad, aiawad minnust jutto, ja ma ollen nende mäng, kes kanget

jomaaega jowad.

14. Agga minna, mo palwe käib sinno pole, Jehowa! sel aial, mis so mele pärrast, Jummal! so sure heldusse pärrast: wasta mulle omma tössist abbi möda.

15. Kissu mind sest rojast wälja, et ma sisse ei wau: sada, et ma peäsen omma wihkajatte käest ja süggawast weest.

16. Ärgo upputago wolas wessi mind ärra, ja ärgo neelgo süggawus mind mitte ärra, ja ärgo pango kaew omma suud minno ülle mitte kinni.

17. Wasta mulle Jehowa! sest so heldus on hea; wata mo peäle om~a rohke hallastust möda.

18. Ja ärra panne omma Pallet mitte omma sullase eest warjule, sest mul on kitsas kä; kule mind ussinaste.

19. Tulle liggi mo hingele, lunnasta tedda; peästa mind ärra mo waenlaste pärrast.

20. Sa tead mo häbbi ja mo teotust, ja kuidas mind laimatakse; keik mo wihhamehhed on so ees.

21. Laimamiñe murrab mo

süddant, ja ma ollen woimato:
ma ootsin, kel piddi ärras meel
ollesa, ja polle kussagi: ja
trööstiad, ja ma ei leia mitte.

22. Waid nemmad on sappi
mulle roaks añud, ja mo jañus
mind ädikaga jootnud.

23. Nende laud sago nende
ees köieks, ja
kättemaksmisseks ja
wörkutamisse paelaks.

24. Nende silmad sago
pimmedaks, et nem~ad ei nä,
ja panne nende pusad allati
wäratama.

25. Walla omma uurt
melepahhandust nende peäle
wälja, ja so tulline wihha wötko
neid kinni.

26. Nende tuggew lin sago
laggedaks: ärgo olgo nende
telkide sees, kes seäl ellab.

27. Sest nemmad aiawad tedda
takka, kedda sinna olled
peksnud, ja aiawad jutto nende
walluks, kes sinnust on
hawatud.

28. Lasse neid üllekohto
üllekohto peäle teha, ja ärra
lasse neid mitte tulla om~a
öigusse jure.

29. Sago nem~ad ello ramatust
ärrakustatud, ja ärgo sago

nemmad öigedega ülleskirjutud.

30. Agga minna ollen willets ja
wallus; so abbi oh Jummal!
saatko mind kõrge warjopaika.

31. Ma tahhan Jummal nimme
lauoga kita, ja tunnistussega
tedda sureks teha.

32. Kül se parrem on Jehowa
melest kui härg ehk wärs, kel
sarwed ja sörrad on.

33. Häddised näwad sedda, ja
sawad röömsaks; teie, kes
Jummalat nouate, teiege südda
peab ellama.

34. Sest Jehowa kuleb waesed,
ja ei laida neid mitte, kes
temma pärrast on
kinniköidetud.

35. Kiitko tedda taewas ja Ma,
merri ja keik, mis seäl sees
ligub.

36. Sest Jummal tahhab Sionit
ärrapeästa, ja Juda liñnad
üllesehitada, et nemmad seäl
peawad ellama ja sedda
pärrima.

37. Ja temma sullaste suggu
peab sedda pärris-ossaks
sama, ja kes temma nimme
armastawad, need peawad seäl
ellama.

70. Laul.

Kristusse palwe, kui ta kannatas.

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud mälletada.
2. Oh Jummal! tötta mind peästma; Jehowa tötta mulle appi!
3. Häbbenego ja sago häbbisse, kes mo hinge püäwad; tagganego taggasi ja puñastago häbbi pärrast ärra, kel hea meel on mo önnetussest.
4. Mingo need taggasi omma häbbi pärrast, kes ütlewad: Hästi, hästi.
5. Olgo röömsad ja römustago siño sees keik, kes sind otsiwad; ja kes so önnistust armastawad, üttlego allati: Jum~al sago sureks.
6. Agga minna ollen willets ja waene: oh Jummal tötta mo jure! sinna olled mo abbi ja mo ärrapeästja; Jehowa ärra wiwi mitte.

71. Laul.

Tawet pallub, kui tedda

taggakiusati.

1. Jehowa! sinno jure kippun miña, ärra lasse mind mitte häbbi sisse sada ei iggaweste.
2. Peästa mind omma öigusse läbbi ja kissu mind wälja; käna omma körwa mo pole, ja sada mulle abbi.
3. Olle mulle kaljopeälses honeks, et ma allati woin sisse miña, sa olled käsknud mulle abbi sata: sest sa olled mo kaljo ja mo tuggew lin.
4. Mo Jummal! peästa mind öäla käest, ja pöratse ja ülleannetuma käest.
5. Sest sinna olled mo otus, ISsand Jehowa! sa olled mo lotus mo norest põlwest.
6. Siño peäle ollen ma eñast toetanud omma ihhust, sinna olled mo wäljatoja mo em~a sissekonna seest: sinnust on allati mo kiitminne.
7. Ma ollen mitmele kui immeassi olnud; agga sinna olled mulle tuggewaks warjopaigaks.
8. Sago mo su täis so kitust ja so au iggapä.
9. Ärra heida mind ärra wannal eal; ärra jätta mind mahha, kui

mo rammo löppeb.

10. Sest mo waenlased räkiwad mind, ja kes mo hinge wahhiwad, need piddawad nou ühhes,

11. Ütteldes: Jummal on tedda mahhajätnud, aiage takka ja wötke tedda kinni, sest sedda ei olle mitte, kes ärrapeästab.

12. Oh Jummal! ärra olle kaugel minnust ärra; mo Jummal tötta mulle appi!

13. Sago nemmad häbbisse ja ärralöppetud, kes mo hinge wastased on, sago need laimamisega ja teotussega kaetud, kes mo õnnetust otsiwad.

14. Agga minna tahhan allati lota, ja keige so kitusse jure weel lissada.

15. Mo su peab so öigust juttustama, ja so õñistust iggapä: sest nende arro ei tea ma mitte.

16. Ma tahhan tulla ISsand Jehowa sures wäes; ma tahhan so öigust, sinno üksi mele tulletada.

17. Jummal! sa olled mind norelt õppetanud, ja siit sadik ollen ma siño immeasjad kulutanud.

18. Sepärrast ärra jätta mind ka mitte mahha, oh Jummal! kui ma wannaks ja halliks lähhän, kunni ma selle põlwe-rahwale so käewarre kulutan, ja so wägge keikile, kes ilmale tullewad.

19. Sest so öigus on kõrgeks sanud, oh Jummal! kes sa sured asjad teed; Jummal! kes on kui sinna?

20. Kes sa mind olled lasnud paljo ahvastust ja õnnetust nähha: te mind jälle ellawaks ja tomba mind jälle Ma süggawussest ülles.

21. Kaswata mo surust, ja tröösti mind keikipiddi.

22. Minna tahhan sind ka nablimängiga tännada so töe eest: mo Jum~al! ma tahhan sind kites laulda kanle peäl, oh pühha Israeli luñastaja !

23. Mo uled peawad öiskama, kui ma sind kites laulan, ja miño hing, mis sa olled luñastand.

24. Mo keel peab ka iggapääw so öigussest kõnnelema, kui need sawad häbbenend, kui need sawad häbbisse sanud, kes mo õnnetust otsisid.

72. Laul.

Selletus se palwe peäle: sinno riik tulgo. Luk. 11, 2.

1. Salomonist. Jummal! anna ommad kohtoseädussed kunningale, ja omma öigust kunninga poiale.
2. Siis moistab temma kohhut so rahwale öigusses, ja so willetsadele, nende kui kohhus on.
3. Mäed ja mäekingud towad selle rahwale rahho öigussega.
4. Temma moistab willetsadele rahwa seas kohhut, ta sadab santi lastele abbi, ja röhhub sedda mahha, kes liga teeb.
5. Nemmad wötwad sind karta, ni kaua kui päike, ja ni kaua kui ku paistab põlwest põlweni.
6. Ta tulleb mahha kui wihm häddalisse rohho peäle, nenda kui wihma-pisad pakkatand Ma peäle.
7. Temma päiwil öitseb se, kes öige on, ja suur rahho on, kunni kuud teps ei olle.
8. Ja temma walliseb merrest merresse, ja jöest Ma otsani.
9. Temma ette heitwad põlweli mahha poudse-ma rahwas, ja

temma waenlased lakkuwad pörmo.

10. Sure merre ja sarede kunningad towad andid: Arabia- ja Seba-kunningad towad ka melehead.

11. Ja keik kunningad kummardawad tedda, keik pagganad teniwad tedda.

12. Sest ta peästab ärra sedda waest, kes kissendab, ja willetsat ja sedda, kel ep olle abbimeest.

13. Temma annab armo alwale ja waesele, ja sadab waeste hingedele abbi.

14. Ta lunnastab nende hinged kawwalussest ja wäewallast, ja nende werri on kallis temma melest.

15. Ja temma ellab, ja tem~ale antakse Seba kullast, ja temma teeb palwet selle waese eest allati, iggapääw öñistab ta tedda.

16. Ehk temma on kui wilja iwwa mulla sees mäggede otsas, siiski kahhiseb kui Libanon temma willi, ja nemmad öitswad liñnast wälja, kui rohhi Ma peäl.

17. Temma nimmi jääb iggaweste: ni kaua kui päike

seisab, petakse tem~ma nimmi
ülles laste läbbi, ja nemmad
önnistawad ennast temma
sees: keik pagganad kiitwad
tedda önsaks, ja ütlewad:

18. Kidetud olgo Jehowa
Jummal, Israeli Jummal, kes
ükspäinis immeasjo teeb.

19. Kidetud olgo ka temma
aulinne nimmi iggaweste, ja
keik ma-ilm sago temma au
täis. Amen! ja Amen!

20. Taweti Isai poia palwed on
otsas.

73. Laul.

*Rist on sallaja-assi: ei sünni
ennast sest pahhandada.*

1. Asawi laul. Jummal on siiski
hea Israelile, neile, kes puhtad
on süddamest.

2. Agga minno jallad olleksid
pea körwale läinud, mo tallad
olleksid nikohhe libbistanud.

3. Sest ma kaetsesin neid, kes
hulluste hooplisid, kui ma
öälade rahho-pölwe näggin.

4. Sest nemmad ep olle kimpus
omma surmani, waid nende
rammo seisab terwe.

5. Nemmad ep olle waewas kui

muud waesed innimessed, ja
neid ei pinata kui teised
iñimessed.

6. Sepärrast on surustus nende
ümber kui keed; wäggiwald
kattab neid kui ehte.

7. Sedda näikse nende
lihawaist silmist, nemmad
tewad ennam pahha, kui südda
woib ärramöttelda.

8. Nemmad nülgiwad teisi, ja
rägiwad liateggemist kurjast
melest, nemmad rägiwad
ülleriñna.

9. Nemmad pannewad omma
suud taewasse, ja nende keel
käib möda maad.

10. Sepärrast pörab nende
rahwas seie, ja neile pigistakse
rohkeste wet wälja.

11. Ja nemmad ütlewad: Kuida
peaks Jummal sedda teädma?
ja kas se keigekörgem peaks
sedda tundma?

12. Wata need on öälad, ja
neil on waikne assi siin ilmas,
ja kaswatawad warrandust.

13. Agga ilmaasjata ollen ma
puhhastand omma süddant, ja
ilmasüta töga ommad käed
pesnud;

14. Ja ollen waewatud olnud
iggapäaw, ja mind nomitakse

igga hom~iko.

15. Kui ma olleksin möttelnud:
Ma tahhan nenda juttustada
kui nemmad; wata siis olleksin
ma pettust so laste suggu
wasto teinud.

16. Sepärrast noudsin ma
sedda ärramoista: agga se olli
mo melest üks waewalinne assi.

17. Senni kui ma sain Jummal
pühha paika, ja pannin tähhele
nende wimist otsa.

18. Sinna panned neid töest
libbeda peäle, sa lassed neid
langeda sure ärrahäwwitamisse
sisse.

19. Kuida häwwitakse neid ärra
silma pilkmisell! nemmad
sawad otsa, nemmad löpwad
ärra sure hirmo pärrast.

20. Otsego kaub selle
unnenäggo, kes üllesärkab,
nenda ei panne sinna mikski,
ISsand! nende näggo liñnas.

21. Kui mo südda seisis
paistetud, ja mind kihwati mo
nerude sees:

22. Siis olin ma totter ja ei
moistnud sedda polegi: ma
ollin kui selge lojus sinno ees.

23. Siiski ollen ma ikka so
jures; sa hakkad kinni mo
parremast käest.

24. Omma nouga juhhatad sa
mind, ja wottad mind wimaks
auga wasto.

25. Kes on mulle taewas
armsam kui sinna? kui ma
sinno jures ollen, ei himmusta
ma ühtegi siin Ma peäl.

26. Kui mo lihha ärralöppeb ja
mo südda ka, siis olled sa,
Jummal! mo süddame kaljo ja
mo ossa iggawest.

27. Sest wata, kes sinnust
kaugel ärra on, lähhäwad
hukka; sa kautad ärra keik, kes
hora wisil sinnust ärralahkuwad.

28. Agga mulle on se hea
Jummal liggi olles; Jehowat
ISsandat pañen ma ommaks
warjopaigaks, et ma juttustan
keik sinno teggemissed.

74. Laul.

*Ristikoggodusse palwe, et
Jehowa sedda hoiaks.*

1. Asawi öppetusse-laul. Oh
Jummal! mikspärrast heidad sa
ärra löpmatta? miks suitseb so
wihha sinno karja-Ma lammaste
wasto?

2. Mötle omma koggodusse
peäle, mis sa wannast ennesele

olled saatnud, mis sa omma pärrisossa sugguarruks lunnastand; mötle se Sioni mäe peäle, kus sa ellad.

3. Astu sured sammud nende paikade pole, mis weel ikka on ärrahäwwitud: waenlane on keik ärrarikkunud pühhas paikas.

4. So wihhamehhed möitawad so koggodusses, nemmad on ommad ebba-usso tähhed tähtäks pannud.

5. Tedda tunnukse kui sedda, kes räggadikko kallale kirwed üllestötab.

6. Ja nüüd on nemmad tem~a nikkertud asjad ühtlase kirwe ja haamridega russuks lõnud.

7. Nemmad on so pühha hone pannud tullega põllema; mani on nemmad so nimme ellomaia ärrateotanud.

8. Nem~ad on ommas süddames möttelnud: Wautagem neid hopis mahha: nem~ad on keik Jum~ala koggodusse koiad seäl maal ärrapölletanud.

9. Omma tähtesid ei nä meie mitte; prohwetit ei olle ennam, ja ükski ep olle meie seas, kes teaks, kui kaua.

10. Jummal! kui kaua peab

wihhamees laimama? kas waenlane peab lõpmatta so nimme loitma?

11. Miks sa wottad om~a kät, om~a parremat kät taggasi? wotta sedda öiete wälja ommast pouest.

12. Agga Jummal on mo kunningas wannast, kes palju önnistust sadab seie Ma peäle.

13. Siña aiad merd lõhki omma tuggewusse läbbi: sa murrad wallas kallade Pead katki wee sees.

14. Siña rõhhud krokodilli Pead katki: sa annad neid poudsema rahwale roaks.

15. Sa olled lõhkunud hallikad ja jõed, sa olled wolad jõed kuiwaks teinud.

16. Sinno pärralt on pääw, ö on ka so pärralt; sinna olled walget ja päikest walmistand.

17. Sinna olled keik Ma raiad seädnud: sui ja talwe, neid olled sinna teinud.

18. Mötle se peäle: Waenlane on Jehowat laimanud, ja jölle rahwas on so nimme laitnud.

19. Ärra anna mitte omma turteltuikesse hinge metsellajale: omma willetsade ello ärra unnusta mitte lõpmatta

ärä.

20. Wata seädusse peäle: sest
Ma pimmedad paigad on täis
ello-assemid, kus wäggiwald
sees on.

21. Ärä lasse sedda waewalist
mitte taggasi tulla, nenda et ta
häbbi pärrast ärrapunnastab:
willetsad ja waesed kiitko so
nimme.

22. Touse ülles Jummal! selleta
omma rio-asja ärä, mötle,
kuida se jölle sind iggapäwa
laimab.

23. Ärä unnusta mitte omma
wihhameeste heält ärä; nende
mürrin, kes so wasto seiswad,
lähhäb allati üllespidi.

75. Laul.

*Jehowa immed kidetakse: ta
maksab öälatte kätte.*

1. Asawi laul ja luggu ülema
mängimehhele antud
Altasehheti wisil laulda.

2. Meie tänname sind, Jummal!
meie tänname, et so nimmi
liggi on ; so immeasjad
juttustakse ülles:

3. Kui ma sedda seätud aega
kätte saan, siis tahhan minna

öiget wisi kohhut moista.

4. Ma ja keik, kes seäl peäl
ellasiid, ollid ärrasullanud: agga
minna ollen temma sambad
öiete kinnitand, Sela.

5. Ma ollen hullutajattele
üttelnud: Ärage hullutage, ja
öäladele: Ärage töstke sarwe
ülles.

6. Ärage töstke omma sarwe
körgesse, ärage räkige mitte mis
kowwa, Pea selgas.

7. Et ep olle middagi karta ei
päwatousmisse poolt egga öhto
poolt egga mäggede körwe
poolt.

8. Sest Jummal on
kohtomoistja: teist ta allandab,
ja teist ta üllendab.

9. Sest Jehowa käes on
karrikas ja paks wiin, se on
täis seggast wina, ja temma
wallab seält seest wälja: agga
keik öälad Ma peäl peawad
temma pärmi tilgatumaks
wäljajoma.

10. Ja minna tahhan sedda
kulutada iggawest, ma tahhan
Jakobi Jum~alat kites laulda.

11. Ja keik öälade sarwed
tahhan ma mahharaiuda: agga
selle sarwed, kes öige on,
peawad sama üllendud.

76. Laul

*Jehowa on ristikoggodusse
kaitsia uhkede wasto.*

1. Asawi laul ja luggu üllema mängimehhele antud keeltega mängidega laulda.
2. Jummal on Juda-rahwa seas tuttav, Israelis on temma nimmi suur.
3. Ja Salemis on temma maia ja temma ello-asse Sionis.
4. Seäl murrab ta katki ammo tullised noled, kilpi ja moöka ja södda, Sela.
5. Sinna aulinne olled paljo selgem, kui risumisse mäed.
6. Sure süddamegga mehhed on ennast risutawaks annud, nemmad tukkuwad ommas unnes, ja keik wahwad mehhed ei leia ennest kassi.
7. Sinno söitlusse pärrast, oh Jakobi Jummal! on raske unne sisse sanud ni hästi söawankrid kui hobboosed.
8. Sinna, sinna olled kartusse wäärt, ja kes jouab sinno palle ees seista sest aiast, kui so wihha touseb?
9. Sa olled annud kohto sanna kuulda taewast: siis on Ma

kartnud ja temmale on rahholinne assi sanud.

10. Kui Jummal touseb kohhut moistma, et ta abbi sadab keige häddalistele Ma peäl, Sela.

11. Sest innimeste tulline wihha peab so au üllestunnistama; kül sa wöttad tullist wihha, mis järrele jänud, kui wö wöle panna.

12. Tootage ja tassuge sedda Jehowale om~a Jummalale; keik, kes temma ümber, togo andid sellele, kedda peab kartma.

13. Ta leikab würstide waimo kui winamarjad ärra, tedda peawad kunningad Ma peäl kartma.

77. Laul.

*Ristikoggodusse palwe sures
häddas: rööm Jum~alast.*

1. Asawi laul selle üllema mängimehhele antud, kes Jedutuni seltsi ülle.

2. Mo heäl käib Jummal pool ja ma kissendan: mo heäl käib Jummal pool, ja temma pörab körwa minno pole.

3. Sel päwal, kui mul kitsas kä,
nouan ma ISSandat; mo kässi
on öse wäljasirrutud, ja ei
anna järrele, mo hing ei tahha
ennast lasta trööstida.

4. Kui ma Jummal peäle
mötlen, siis wingun ma
waljuste; kui ennam järrele
mötlen, siis mo waim nörgeb
ära, Sela.

5. Siña piddasid mo silmad, et
nemmad walwasid; ma olin
roidund, et ma ei joua räkida.

6. Ma mötlen nende päwade
peäle, mis wannast, nende
aastade peäle, mis ammust
aiast.

7. Ma tulletan omma mele ka
öse omma keeltega mängi,
omma süddamega mötlen ma
järrele, ja mo waim otsib
sedda läbbi.

8. Kas ISSand iggaweste
ärralükkab, ja kas temmal polle
ennam meitest hea meel?

9. Kas temma heldus on ikka
otsas? kas se tootusse sanna
on löpnud põlwest põlweni?

10. Kas Jummal on unnustanud
armolinne ollematta? kas ta
wihha sees omma hallastust on
kinnipannud? Sela.

11. Ja minna ütlesin: Se teeb

mind nödraks, selle
keigekörgema parrem kässi
woib sedda teist wisi seada.

12. Ma tahhan Jehowa teud
mele tulletada, kül ma tahhan
mele tulletada so immeasjad,
mis wannast sündinud,

13. Ja tahhan järrele möttelda
keik siño tööd, ja könnelda so
teggudest.

14. Jummal! sinno wiis on
pühha; kes on ni suur Jummal,
kui Jummal?

15. Sinna olled se Jummal, kes
immet teeb, sa olled omma
tuggewust rahwa seas teäda
añud.

16. Ja olled omma käewarrega
lunnastanud omma rahwast,
Jakobi ja Josepi lapsed, Sela.

17. Wessi näggi sind, Jum~al,
wessi näggi sind ja kartis,
süggawussed wärrisesid ka.

18. Paksud pilwed wallasid wet
wälja, üllemad pilwed teggid
heält, sinno noled läksid ka
siñna ja tenna.

19. So pitkse mürrin käis tule
kerutamisses, walgud teggid
ma-ilma walgeks, Ma wärrises
ja wabbises.

20. Sinno te olli merres ja so
teeradda sures wees: agga so

jäljed ep olnud tundage.

21. Sa juhhatasid kui
puddolojuste karja omma
rahwast Mosesse ja Aaroni
läbbi.

78. Laul.

*Jummala head teggemissed ja
nuhtlussed Judide peäl.*

1. Asawi õppetusse-laul. Pañe
tähhele, mo rahwas, miño
kässo-õppetust, pöörge om~ad
körwad mo su kõnnette pole.

2. Ma tahhan omma suud lahti
tehha tähhendamisse-
sannadega, ma tahhan
moistetussed, mis wannast,
rohkeste ette sata,

3. Mis meie olleme kuulnud, ja
mis meie teame, ja meie
wannemad meile on
juttustanud.

4. Meie ei tahha neid mitte
nende laste eest ärrasallata:
meie tahhame tulleva põlwe
rahwale Jehowa teud, mis
kitusse wäärt, juttustada, ja
temma tuggewust ja temma
immeasjad, mis ta teinud,

5. Et temma kindlaste seädnud
ühhe tunnistususe Jakobis, ja

annud kässo-õppetusse Israelis,
mis ta meie wañemad käskis,
et nem~ad neid omma lastele
piddid teäda andma.

6. Et sedda piddid tundma
tulleva põlwe rahwas, need
lapsed, mis weel piddid
sündima: kui need piddid
tousma, et nemmad ka omma
lastele sedda piddid
juttustama,

7. Et nemmad Jummala peäle
omma lotust piddid pannema,
ja ei mitte Jummala tööd
ärraunnustama, waid temma
kässud piddama.

8. Et nem~ad ei piddand jäma,
kui nende wannemad,
kangekaelseks ja wastopanniaks
rahwaks, ühheks rahwaks, kes
omma süddant ei olle
kinnitand, ja kelle waim ep
olnud ustaw Jummala wasto.

9. Ewraimi lapsed, kes ollid
ehhitud söa tarwis nendega,
kes ammoga lasksid, need
pöörsid selga söddimisse
päwal.

10. Nem~ad ei piddand mitte
Jum~ala seädust, ja torkusid
tem~a kässo-õppetusse järrel
käies.

11. Ja unnustasid temma teud

ja ta immeasjad ärra, mis ta neile annud nähha.

12. Nende wannematte ees teggi temma immet Egiptusse maal Soani wäljal.

13. Ta lõhkus merd, ja satis neid läbbiminnema, ja panni wet seisma kui ühte hunnikko.

14. Ja temma juhhatas neid päwa-aial pilwega ja keige se õ tulle walgega.

15. Ta lõhkus kaljud körbes, ja jotis neid otsego suurte merrehaudade seest,

16. Ja satis wee-soned wälja kaljust, ja panni wet jooksuma kui jõed.

17. Siiski teggid nemmad weel ennam patto temma wasto, et nemmad kuiwas körbes se keigekörgema wasto pannid,

18. Ja kiusasid Jummalat ommas süddames, et nemmad sömist küssisid omma him~o pärrast.

19. Ja nem~ad räkisid Jummal wasto, nemmad ütlesid: Kas Jummal woib körbes lauda walmistada roaga?

20. Ennä ta on kaljo lõnud, et weed jookseksid ja jõed wolasid; kas ta woib ka leiba

anda? kas ta woib lihha omma rahwale walmistada?

21. Sepärrast kulis Jehowa, ja sai wägga wihhaseks, ja tulli süttis põllema Jakobis, ja wihha tulli ka Israeli peäle,

22. Et nemmad Jummal sisse ei usknud, ja ei lootnud mitte temma abbi peäle.

23. Ja ta andis käsko üllematte pilwedele üllewal, ja teggi taewa ukсед lahti,

24. Ja laskis Manna nende peäle saddada roa tarwis, ja andis taewa wilja.

25. Iggamees söi wäggewatte leiba, ta läkkitas neile toidust, et neil kül olli..

26. Ta panni päwatousma tuult taewa al käima, ja aias om~a tuggewussega louna tuult ülles.

27. Ja laskis lihha neile saddada kui pörmo, ja tibadega linnud, kui liiw merre äres.

28. Ja laskis neid langeda kesk nende leri nende maiade ümber.

29. Ja nemmad söid ja nende köht sai wägga täis, ja ta satis, mis nem~ad iggatsesid nende kätte.

30. Nem~ad ei sanud weel

mitte om~ast iggatsemisest
lahti, nende roog olli alles
nende suus:

31. Siis tuli Jummal wiha
nende peäle, ja tappis neid
nende rohke sömaaia jures, ja
lõi Israeli nored mehed
mahha.

32. Peäle se kõik teggid
nemmad weel patto, ja ei
usknud mitte temma immeasjo.

33. lõpetas ta nende päwad
tühja käimissega, ja nende
aastad hirmoga.

34. Kui ta neid tappis, siis
noudsid nemmad tedda, ja
pöörsid ennast ja otsisid
Jummalat aegsaste.

35. Ja mõtlesid sedda, et
Jummal nende kaljo ja se
keigekõrgem Jummal nende
luñastaja olli.

36. Ja nem~ad rääksid
libbedaste omma suga, ja
omma kelega walletasid
nemmad temma ette.

37. Agga nende südda ei jänud
mitte kindlaste temma jure, ja
nemmad ei olnud mitte
ustawad ta seädusses.

38. Agga temmal olli halle
meel, ta leppitas nende
üllekohto ärra, ja ei rikkund

neid mitte ärra, ja pöris mitto
korda omma wiha ärra, ja ei
lasnud mitte keik omma tullist
wiha tousta.

39. Sest ta mõtles se peäle, et
nemmad lihha on, üks tuul, mis
ärralähhäb ja ei tulle taggasi.

40. Kui mitto korda pannid
nemmad ta wasto körbes! kui
mitto korda teggid nemmad
temmale melehaigust tühjas
lanes!

41. Ja nemmad kiusasid
Jummalat jälle, ja tahtsid
Israeli pühha lunnastajale mära
panna.

42. Nemmad ei mõttelnud
mitte temma käe peäle sel
päwal, kui ta neid waenlaste
käest ärralunnastas.

43. Nenda kui ta om~ad
immetähhed Egiptuses olli
teinud ja ommad immeteud
Soani wäljal.

44. Kui ta nende jõed ja nende
wee-soned werreks mutis, et
nem~ad ei sanud jua.

45. Ta läkkitas nende sekka
keiksuggu pahha lindude seltsi,
mis neid ärra söid, ja konne,
mis neid ärrarikkusid.

46. Ja andis nende wilja asili-
lindudele, ja nende were-waewa

rohhotirtsudele.

47. Ta löi mahha nende winapuud rahhega, ja nende metswigi-puud jämmeda rahhega.

48. Ja andis nende lojuksed ärra rahhe kätte, ja nende weiksed tullise noolte kätte.

49. Ta läkkitas nende peäle omma tullise hirmsa wihha, ja suurt melepahhandust ja ahvastust, ja laskis kurjad inglid lahti nende peäle.

50. Ta moötis ärra ühhe teeraa om~a wihhale, ta ei keelnud nende hingesid mitte surmasse minnemast, ja andis nende ellajad ärra katko kätte.

51. Ja ta löi keik essimessed poeglapsed Egiptusse mahha, keik essimest joudo, mis Hami maiade sees.

52. Ja laskis omma rahwast kui puddolajuksed tee peäle miñna, ja satis neid kui karja körbes,

53. Ja juhhatas neid julgeste, et nemmad hirmo ei tunnud; agga merri kattis nende waenlased.

54. Ja tem~a wiis neid om~a pühha raia peäle, siñna mäele, mis ta parrem kässi olli

saatnud,

55. Ja aias pagganad nende eest ärra, ja jaggas nende maad nöri läbbi pärris-ossaks, ja pañi Israeli sugguarrud nende maiade sisse ellama.

56. Agga nemmad kiusasid ja wihhastasid keigekörgemat Jummalat wägga, ja ei piddand mitte temma tunnistussi.

57. Ja tagganesid taggasi ja teggid pettust, nenda kui nende wannemad, ja said teist wisi kui ammo, mis pettab.

58. Ja ärritasid tedda omma kõrge paikadega, ja omma nikkerdud kuiudega teggid nem~ad, et temma pühha wihhaga wihhastas.

59. Jummal kulis ja wihhastas wägga, ja põlgas Israelit wägga ärra.

60. Ja temma jättis mahha se maia, mis Silus, se telgi, mis ta innimeste seas olli maiaks teinud.

61. Ja andis nende tuggewust ehk seädusse laekast wangi, ja nende illo waenlase kätte.

62. Ja andis om~a rahwast ärra moöga kätte, ja wihhastas wägga omma pärris-ossa peäle.

63. Tulli põlletas ärra nende

nored mehhed, ja nende
neitsid ei saand kidetud.

64. Nende preestrid langsid
moöga läbbi, ja nende
lessednaesed ei sanud nutta.

65. Ja ISSand ärkas ülles kui
unnest, kui wäggew mees, kes
winast öiskab,

66. Ja löi ommad waenlased
takka, ta teggi neile iggawesse
teotusse.

67. Ja põlgas Josepi maiad, ja
ei wallitsend mitte Ewraimi
sugguarro ärra.

68. Agga Juda sugguarro
wallitses ta ennesele, sedda
Sioni mägge, mis ta armastab.

69. Ja temma ehhtas ülles
om~a pühha maia, kui kõrged
honed, kui se Ma-ilm, mis ta
kindlaste raianud iggaweste:

70. Ja wallitses omma sullast
Tawetit ärra, ja wöttis tedda
puddolojuste lautade jurest
ärra:

71. Immetajatte lammaste
järrelt töi ta tedda ärra, et ta
kui karjane pididi hoidma
tem~a Jakobi rahwast ja
Israelit temma pärrist ossa.

72. Ja ta hoidis neid kui
karjane omma süddame
waggadusse järrele, ja juhhatas

neid moistlikko wisi omma
kättega.

79. Laul.

*Ristikoggodus kaebab: pallub
abbi waenlaste wasto.*

1. Asawi laul. Jummal!
pagganad on sinno pärris-ossa
sisse tulnud, nemmad on so
pühha templi rojaseks teinud,
ja Jerusalemma kiwwi-warreks
pannud.

2. Nemmad on so sullaste
kehhad lindudele, mis taewa al,
roaks annud, ja so waggade
lihha mets-ellajattele.

3. Nemmad on wallanud nende
werd Jerusalemma ümber kui
wet, ja ep olnud sedda, kes
mahhamattis.

4. Meie olleme omma
naabrittele laimada jänud,
irwitamisseks ja pilkamisseks
neile, kes meie ümber on.

5. Jehowa, kui kaua tahhad sa
löpmatta wihhane olla? so
pühha wihha põlleb nenda kui
tulli.

6. Walla omma tulline wihha
pagganatte peäle, kes sind ei
tunne, ja nende kunningrikide

peäle, kes sinno nimme appi ei hüa.

7. Sest Jakob on ärrasödud, ja temma elloasset on nemmad ärrahäwwitanud.

8. Ärra tulleta omma mele keik meie endist üllekohhut; joua pea meie wasto omma hallastussega, sest meie olleme wägga alwaks sanud.

9. Aita meid, meie õñistusse Jum~al! om~a nim~e au pärrast, ja peästa meid ärra, ja te ärraleppitamist meie pattude eest omma nimme pärrast.

10. Mikspärrast peawad pagganad ütlema: Kus on nende Jummal? sago teäda meie silma ees pagganatte seas, et nende kätte makstakse so sullaste werri, mis on ärrawallatud.

11. Tulgo so palle ette wangide äggaminne: omma sure käewarre järrele jätta jälle neid, kedda pididi surmatama.

12. Ja tassu meie naabritte kätte seitsewörra nende sülle nende laimamist, misga nemmad sind, ISSand! on laimanud.

13. Agga meie sinno rahwas ja so karja lambad tänname sind

iggawest: meie tahhame põlwest põlweni so kitust juttustada.

80. Laul.

Palwe, et Jehowa koggodust häddast peästaks, hoiaks.

1. Asawi laul üllema mängimehhele antud kueleelse mängiga Eduti wisil laulda.

2. Sinna Israeli karjane! wötta kuulda, kes sa Josepi lapsed sadad kui lambad: kes sa Kerubide peäl istud, paista ette.

3. Ärrata ülles omma wäggi Ewraimi ja Penmini ja Manasse ees, ja tulle meid ärrapeästma.

4. Jummal! pöra meid ja walgusta omma Palle, siis same meie abbi.

5. Jehowa wäggede Jummal! kui kaua peab so wihha suitsema so rahwa palwe wasto?

6. Sa södad neid nutto leiwaga, ja jodad neid rohke silma-wee möödoga.

7. Sa panned meid meie naabrettele riuks, ja meie waenlased irwitawad issikeskes.

8. Wäggede Jummal! pöra meid ja walgusta omma palle, siis same meie abbi.

9. Sa olled ühhe winapu Egiptussest seie tonud; sa olled pagganad ärraaianud, ja sedda istutand.

10. Sa olled temma ees teed walmistand ja pannud temma jured juurduma, et ta sedda maad on täitnud.

11. Mäed on temma warjoga kattetud, ja temma oksad on kui Jummal seedrid.

12. Ta lautab ommad wäned merrest sadik, ja ommad wössud Wratti jöeni.

13. Mikspärrast olled sa temma kiwwi-aiad mahhakisknud? et keik need, kes sedda teed möda lähhäwad, tedda paljaks noppiwad.

14. Metssigga on tedda ärratustind, ja lojuksed wälja peäl on tedda paljaks sönud.

15. Wäggede Jummal! et pöra: wötta nähha taewast ja wata, ja tulle katsma sedda winapuud,

16. Ja sedda wösso, mis so parrem kässi on istutanud, ja sedda se Poia pärrast, kedda sa ennesele olled kinnitanud.

17. Se winapu on ärrapölletud tullega, mahha on se raiutud; nemmad on so palle söitlusse pärrast hukka läinud.

18. Sinno kässi olgo so parrema käe mehhe ülle, selle innimesse Poia ülle, kedda sa ennesele olled kinnitanud.

19. Siis ei tahha meie sinnust ärratagganeda: te meid ellawaks, siis tahhame meie so nimme appi hüda.

20. Jehowa, wäggede Jummal! pöra meid, walgusta omma Palle, siis same meie abbi.

81. Laul.

Maenitsus, et rahwas peab tännamatta melest pööрма.

1. Asawi laul üllema mängimehhele antud Kittiti-mängiga laulda.

2. Öiskage Jummalale, kes meie tuggewus on: hüüdke römoga Jakobi Jummal pole.

3. Wötke ette kites laulda, ja andke tenna trummid, ja kaunid kanlid nablimängidega.

4. Puhhuge norel kuul passunat, täiel kuul meie lehtmaiade Pühhal päwal.

5. Sest se on Israelis üks seätud wiis, ja üks kohhus Jakobi Jummalale auuks.

6. Sedda on ta Josepi suggu sees seädnud tunnistusseks, kui ta Egiptusse-Ma wasto wäljaläks: seäl kuulsin ma ühhe kele, mis minna mitte ei moistnud.

7. Minna saatsin temma Olla koorma alt ärra, temma käed said korwide kallalt ärra.

8. Kui kitsas kä, siis hüüdsid siña, ja miña peästsind lahti; ma wastasin sulle pitkse warjo sees, ma katsusin sind läbbi Meriba wee jures, Sela.

9. Kule mo rahwas, ja ma tahhan so sees tunnistada; Israel, oh et sinna mo sanna kuleksid!

10. Ei pea so seas woöras jummal ollema, ei pea sinna ka mitte ühhe woöra Ma jummal ette kummardama.

11. Minna ollen Jehowa so Jummal, kes sind Egiptusse-maalt on üllestonud: te omma su laiale lahti, siis tahhan ma sedda täita.

12. Agga mo rahwas ei wötnud mo sanna mitte kuulda, ja Israel ei tahtnud mind mitte.

13. Sepärrast ollen ma neid jätnud nende süddame arwamisse sisse, et nemmad omma noupiddamiste järrel käisid.

14. Oh et mo rahwas mo sanna kuleks! oh et Israeli lapsed wöttaksid mo tede peäl käia!

15. Kui pea tahhaksin minna nende waenlased mahharudjuda ja nende wihhameeste wasto omma kät pöördä.

16. Kes Jehowa wihkawad, need wöttaksid temmale libbedad sannad anda; agga nende aeg kestaks iggaweste.

17. Ja temma södaks tedda keigeparrema nissoga, ja minna täidaksin sind meega kaljust.

82. Laul.

Pöratsed Ma- ja kohtowannemad nomitakse.

1. Asawi laul. Jummal on üllewataja Jummal koggodusses, ta moistab kohhut jummalatte seas.

2. Kui kaua tahhate teie köwweraste kohhut moista, ja

öälattest luggu piddada? Sela.

3. Moistke kohhut alwale ja waese lapsele, saatke öigust willetsale ja kehware.

4. Peästke sedda, kes alw ja waene on, kiskuge neid ärra öälatte käest.

5. Nem~ad ei tea egga moista sedda mitte: nemmad käiwad ikka peäle pimmedusses: sepärrast peawad keik se Ma allused köikuma.

6. Minna ollen üttelnud: Teie ollete jummalad, ja teie keik ollete selle keigekörgema lapsed.

7. Ommeti peate teie surrema kui mu innimeñe, ja kui üks neist würstidest langema.

8. Jummal! wötta kätte, ja moista kohhut Ma peäle, sest sinna saad pärris-ossa keikide pagganatte seas.

83. Laul.

Ristikoggodus pallub abbi mitme waenlase wasto.

1. Asawi laul ja luggu.

2. Jummal! ärra olle ni wait, ärra olle kurt, Jum~al! ja ärra seisa ni rahhul.

3. Sest wata, so waenlased möllawad, ja kes sind wihkawad, need töstwad Pead ülles.

4. Nemmad aiawad sallaja ja kawwalaste omma asja so rahwa wasto, ja piddawad nou nende wasto, kes so warjo al on.

5. Nemmad ütlewad: Läkki ja kautagem neid ärra, et nemmad ei olle ennam üks rahwas, et Israeli nimmi ennam ei mälletadage.

6. Sest nemmad peawad nou issikeskes süddames, ja tewad seädust sinno wasto.

7. Edomide maiade rahwas, ja Ismaeli-, Moabi- ja Hagri-rahwas.

8. Kebali- ja Ammoni- ja Amaleki-rahwas, Wilistid Tirusse-rahwaga.

9. Assur on ka nende seltsi heitnud, ja on Lotti lastele abbiks sanud, Sela.

10. Te neile kui Midjani-rahwale, kui Siserale Ꝁ, kui Jabinile ꝀꝀ Kisoni jõe jures.

11. Neid kauti ärra Endoris: nemmad on sittaks sanud Ma peäl.

12. Panne nende würstid Orebi

ja Sebi sarnatseks, ja keik
nende Mawallitsejad Seba ja
Salmuna x sarnatseks.

13. Kes ütlewad: Meie tahhame
Jummala ello-assemed
ennestele pärrida.

14. Mo jummal! panne neid
keruma kui põrmo, kui kört
tule ees.

15. Nenda kui tulli ärrapölletab
metsa, ja kui tulle-leek panneb
mäggesid legitsema:

16. Nenda aia neid takka
omma kange tulega, ja te neile
hirmo omma tulispeaga.

17. Täida nende silmad
häbbinaeroga, et nemmad so
nimme otsiwad, Jehowa!

18. Häbbenego nemmad ja
tundko hirmo ikka iggaweste: ja
sago nemmad häbbisse, ja
mingo hukka.

19. Siis nemmad tundwad, et
sinna! sinna üksi omma
nimmega olled se keigekörgem
keik ülle ma-ilma.

84. Laul.

*Usklik hing himmustab Jehowa
jures olla ja ellada.*

1. Kora laste laul Kittiti-

mängiga laulda, üllema
mängimehhele antud.

2. Kui armsad on sinno honed,
wäggede Jehowa!

3. Jehowa onede pärrast
ihhaldab mo hing, et ta ka
ärranörgeb; mo südda ja mo
lihha, need hüüdwad sure
heälega Jummala pole.

4. Lind on ka asset, ja päsoke
ennesele pessa leidnud, kus ta
ommad poiad panneb; sinno
altaride jure, wäggede Jehowa,
mo kuningas ja minno
Jummal!

5. Wägga önsad on need, kes
sinno koias ellawad, need
wötwad sind weel kita, Sela.

6. Wägga öñis on se iñimeñe,
kel tuggewus on siño sees,
kelle süddames on üks
parrandatud te.

7. Kes nutto orrust läbbi
käiwad, tewad sedda kaewuks;
se õppetaja kattab neid sure
önnistussega.

8. Nemmad käiwad ühhest
wäest teise; iggaüks näikse
Jummala jures ollewad Sionis.

9. Jehowa, wäggede Jummal!
kule mo palwe, wötta kuulda
Jakobi Jummal, Sela.

10. Meie kilp, Jummal! wötta

nähha, ja wata omma voitud mehhe palle peäle.

11. Sest üks pääw so ouede sees on parrem, kui muud tuhhat; ma tahhan enneminne läwwe jures seista omma Jummal koias, kui kaua seista neis maiades, kus öälus sees on.

12. Sest Jehowa Jummal on päike ja kilp; kül Jehowa annab armo ja au, ei ta wotta keelda head neile, kes ilmalaitmatta ellawad.

13. Wäggede Jehowa! wägga önnis on se innimenne, kes sinno peäle lodab.

85. Laul.

Judide suur hädda, palwe ja pöörmisne wiimsel aial.

1. Kora laste laul üllema mängimehhele antud.

2. Jehowa! sul on so maast hea meel olnud, sa olled Jakobi wangi-pölwe pöörnud.

3. Sa olled om~a rahwa üllekohhut andeks annud, sa olled keik nende pattud kiñikatnud, Sela.

4. Sa olled keik omma hirmsa

wihha hopis ärrawotnud, sa olled ennast pöörnud ommast tullisest wihhast.

5. Pöra meid meie öñistusse Jum~al! ja te tühjaks om~a melepahhandust, mis meie wasto olnud.

6. Kas sa iggaweste tahhad meie peäle wihhane olla, ja omma wihha ühte luggu piddada pölwest pölweni?

7. Eks sa mitte ei tahha meid jälle ellawaks teha? et so rahwas woiksid römustada siño sees.

8. Jehowa! anna meile omma heldust nähha, ja anna meile omma abbi.

9. Ma tahhan kuulda, mis Jummal Jehowa rägib; sest ta wöttab rahho räkida omma rahwa wasto, ja omma waggade wasto, et nemmad mitte ei pöra jölledusse pole.

10. Agga tem~a önnistus on liggi neile, kes tedda kartwad, et meie maal au ellaks.

11. Heldus ja tödde tulleswad teine teise wasto: öigus ja rahho andwad teine teisele suud.

12. Tödde kaswab ülles Ma seest, ja öigus watab taewast

mahha.

13. Ka Jehowa annab sedda head, siis annab meie Ma omma wilja.

14. Öigus saab temma ees käima, ja temma panneb ommad jäljed tee peäle ärra peästmissesks.

86. Laul.

Taweti palwe, kui ta uskus kannatamisse aial pallub.

1. Taweti palwe. Jehowa! pöra omma körwa ja kule mind, sest minna ollen willets ja waene.

2. Hoia mo hinge, sest minna ollen so melest armas: peästa sinna, mo Jummal, omma sullast, kes sinno peäle lodab.

3. ISsand! olle mulle armolinne, sest ma hüan so pole keige se päwa.

4. Römusta omma sullase hinge, sest ma himmustan wägga sinno järrele, ISsand!

5. Sest sinna ISsand! olled hea ja andeksandja, ja rikkas heldussest keikide wasto, kes sind appi hüüdwad.

6. Wötta kuulda Jehowa! mo palwe, ja panne tähhele mo

allandlikko pallumiste heält.

7. Omma ahhastusse päwal hüan ma sind appi, sest sinna kuled mind.

8. ISsand! sinno sarnast ei olle jummalatte seas, ja ep olle neid teggusid, kui sinno teud on.

9. Keik pagganad, mis sa olled teinud, sawad tulles ja so ette kummardama, ISsand! ja sinno nimme auustama.

10. Sest sinna olled suur ja teed immeasjo, sinna olled Jummal, sinna üksi.

11. Öppeta mind Jehowa! omma teed, siis tahhan ma sinno töes käia: ühhenda mo süddant ennesega, et ma sinno nimme kardan.

12. Siis tahhan ma sind tännada, ISsand mo Jummal! keigest ommast süddamest, ja so nimme auustada iggaweste.

13. Sest so heldus on suur mo wasto, ja sa olled mo hinge allumissest pörgust ärrakisknud.

14. Jummal! uhked kippuwad mo peäle, ja wägga waljude selts püüdwad mo hinge; ja nemmad ei panne sind mitte enneste ette.

15. Agga sinna ISsand! olled

üks hallastaja ja armolinne
Jummal, pitka melega ja rikkas
heldussest ja tõest.

16. Pöra minno pole, ja olle
mulle armolinne: anna omma
sullasele omma tuggewust, ja
sada abbi omma ümmardaja
poiale.

17. Te mulle tähte mo heaks,
et need, kes mind wihkawad,
saaksid nähha ja häbbeneda,
et siña, Jehowa! mind olled
aitnud ja mind trööstinud.

87. Laul.

Kristusse ristikoggodusse au.

1. Kora laste laul ja luggu.
Temma allus on pühha
mäggede peäl.

2. Jehowa armastab Sioni
wärrawad ennam kui keik
Jakobi honed.

3. Sinno sees räkitakse asjad,
mis auustamisse wäärt, sinna
Jummala lin! Sela.

4. Ma teen, et peab mötlema
torreda Egiptusse ja Pabeli
peäle, kui nisugguste peäle,
kes mind tundwad: wata,
Wilistid ja Tirusse-rahwas Mora-
rahwaga, need peawad seäl

sündima.

5. Ja Sionile peab ööldama: Se
ja teine on seäl sündinud, ja
temma issi se keigekörgem
kinnitab tedda.

6. Jehowa loeb ülles, kui
rahwast ülleskirjotakse:
sesinnane on ka seälsammas
üllewelt sündind, Sela.

7. Ja lauljad on kui need, kes
riddastikko tansiwad: keik mo
hallikad on sinno sees.

88. Laul.

*Kristusse palwe surma hädda
sees.*

1. Luggu ja laul Kora lastele;
Esra-mehhe Hemani õppetusse-
laul üllema mängimehhele
antud Mahhalati-mängiga
wastastikko laulda.

2. Jehowa mo önnistusse
Jummal! päwa aeges kissendan
ma, öse ollen ma sinno ees.

3. Tulgo mo palwe so ette,
pöra omma körwa mo kange
hüüdmissse pole.

4. Sest mo hing on önnetust
kül sanud, ja mo ello on pörgo
liggi joudnud.

5. Mind arwatakse nende

sekka, kes allalähhäwad auko;
ma ollen sanud kui üks mees,
kel ep olle rammo.

6. Surnude seas ollen ma kui
sinnust lahti; kui need, kes
mahhalödud, kes haudas
maggawad, kelle peäle sinna
ennam ei mötle, ja kes so
käega ärraleikatud.

7. Sinna olled mind allumisse
auko pannud, pimmedatte ja
süggawatte kohtade sisse.

8. So tulline wihha toetab
ennast mo peäle, ja keige
omma laenedega waewad sa
mind, Sela.

9. Mo tutwad olled sa kaugele
minnust ärrasaatnud, sa olled
mind nende melest teinud
hirmsaks asjaks, ma ollen kinni
ja ei sa wälja.

10. Mo silm on oimato mo
willetsusse pärrast; Jehowa,
sind hüan ma appi keige se
päwa, ma lautan ommad käed
so pole laiale.

11. Kas sinna surnutte kallal
immet teed? kas need
kaddunud üllestouswad, ja sind
tännawad? Sela.

12. Kas hua sees so heldus
juttustakse ja hukkatusses so
tössidus?

13. Kas tunnukse so imme tö
pimmedas, ja so öigus
unnustusse maal?

14. Agga minna kissendan
sinno pole, Jehowa! ja mo
palwe jouab warratselt sinno
ette.

15. Miks sinna Jehowa! heidad
mo hinge ärra, ja panned
omma pallet mo eest warjule?

16. Ma ollen willets ja heidan
hinge pörrumisse pärrast; ma
kannan so hirmutussed, et
minna kahhe wahhel ollen.

17. So suur kange wihha käib
mo peäle, so hirmutamissed
lõppetawad mind hopis ärra.

18. Keige se päwa on nemmad
mo ümber kui wessi, nemmad
piirwad mo ümber hopis.

19. Sa olled mo head söbrad
ja seltsimehhed kaugele
minnust ärrasaatnud, mo
tuttawad on pimmedusses.

89. Laul.

*Usklikkud iggatsewad ommas
sures häddas Kristust.*

1. Etani Esra-mehhe õppetusse-
laul.

2. Ma tahhan Jehowa surest

heldussest iggaweste laulda:
pölwest pölweni tahhan ma so
tössidust omma suga teäda
anda.

3. Sest ma ütlesin: Heldus
peab sama üllesehhitud
iggawesseks aiaks; taewaste
sees, seäl kinnitad sa omma
tössidust.

4. Ma ollen seädust teinud
sellega, kedda ma
ärrawallitsenud, ma ollen
Tawetile omma sullasele
wandunud:

5. Ma tahhan iggawest so
suggu kinnitada, ja so aujärje
üllesehhitada pölwest pölweni,
Sela.

6. Ja taewad tunnistawad so
imme-tö ülles, Jehowa! ka siño
tössidust pühhad
koggodusses.

7. Sest kes tulleb Jehowa
wasto arwata üllematte pilwede
sees? kes on Jehowa sarnane
wäggewatte laste seas?

8. Jummalat tulleb wägga karta
sures pühhad sallajas
koggodusses, ja ta on kartusse
wäärt keikide jures, kes temma
ümber on.

9. Jehowa, wäggede Jum~all
kes on ni wäggew, kui sinna

oh Jehowa! ja so tössidus on
sinno ümber

10. Sinna wallitsed merre
tousmisse ülle; kui ta ommad
laened töstab, siis waigistad
sinna neid.

11. Sa röhhud mahha neid, kel
torre meel on, nenda kui neid,
kes mahhalödud: om~a
tuggewa käewarrega pillad sa
ärra ommad waenlased.

12. Sinno pärralt on taewad,
ka sinno pärralt on se Ma; ma-
ilmale ja selle täiussele, neile
olled sinna allusse pannud.

13. Pohja ja louna, neid olled
sinna lonud; Tabori ja Ermoni
mäggi, need laulwad röömsast
so nimmel.

14. Siñul on wäggew kässiwars,
sinno kässi on tuggew, so
parram kässi on sureks
töstetud.

15. Öigus ja kohhus on so
aujärje kinnitus, heldus ja
tödde käiwad so palle ees.

16. Wägga önnis on se rahwas,
mis pühha öiskamist tunneb;
Jehowa! sinno palle walgusses
käiwad nemmad.

17. Nemmad on sinno nimmel
wägga röömsad iggapä, ja
sinno öigusse sees töstetakse

neid sureks.

18. Sest sinna olled nende tuggewusse illo, ja so hea mele pärrast töstetakse meie sarw sureks.

19. Sest Jehowa on meie kilp, ja pühha Israeli lunnastaja on meie kuningas.

20. Siis rääksid sa omma waggadele näggemisses, ja ütlesid: Ma ollen abbiks seädnud ühhe wäggewa mehhe, ma ollen ühhe ärrawallitsetud mehhe rahwa hulgast sureks töstnud.

21. Ma ollen Taweti omma sullase leidnud, omma pühha ölliga ollen ma tedda woidnud.

22. Sest mo kässi peab temmale kindel ollema abbiks, mo kässiwars peab tedda ka tuggewaks teggema.

23. Waenlane ei pea tedda mitte petma, ja se pörane innimenne ei peab tedda mitte ram~aks teggema.

24. Waid temma waenlased tahhan ma ta eest ärrapeksta, ja kes tedda wihkawad, neid tahhan ma mahhalüa.

25. Agga mo tössidus ja mo heldus peab temmaga ollema, ja temma sarwe peab mo

nimmel sureks töstetama.

26. Ja temma kätt tahhan ma merre peäle panna, ja ta parremat kät jöggede peäle.

27. Temma peab mind hüüdma: Sinna olled mo issa, mo Jummal ja mo önnistusse kaljo.

28. Minna tahhan tedda ka essimesseks Poiaks teha, ja keigekörgemaks ma-ilma kuningatte seas.

29. Iggaweste tahhan ma temmale omma heldust hoida, ja mo seädnus peab temmale tössiseks jäma.

30. Ja ma tahhan temma suggu seäda iggawesseks aiaks, ja temma aujärje, nenda kui taewa päwad on.

31. Kui temma lapsed mo kasso-öppetust mahhajätwad, ja mo kohtoseädmiste järrel ei käi:

32. Kui nemmad mo seädmised teotawad, ja mo käskusid ei pea:

33. Siis tahhan ma kül nende ülleastmist witsaga nuhhelda, ja nende üllekohhut hawadega;

34. Agga omma heldust ei tahha ma mitte tühjaks teha temma jures, egga walskust teha omma tössidusse polest.

35. Ei ma tahha omma seädust mitte teotada, egga sedda tagganeda, mis mo uledest väljaläinud.

36. Ma ollen ükskord om~a pühhasusse jures wandunud: Ei ma tahha Tawetile walletada.

37. Temma suggu peab iggaweste jäma, ja temma aujärg kui päike minno ees.

38. Nenda kui ku peab ta iggaweste kindlaks jäma, ja kui se tunnistusmees se wikkerkaar tössine on pilwes, Sela.

39. Sinna agga olled tedda ärralükkanud ja põlgnud, sa olled wägga wihhaseks sanud omma woitud mehhe peäle.

40. Sa olled omma sullase seädust ärraheitnud, sa olled temma kroni mani ärrateotand.

41. Sa olled keik temma kiwwi-aiad mahhakiskunud, sa olled temma tuggewad liñnad ehmatusseks pannud.

42. Keik, kes sedda teed möda lähhäwad, need on tedda paljaks risunud; ta on teotusseks sanud omma naabrettele.

43. Sa olled sureks töstnud temma wihhameeste parremat kät, sa olled keik temma

waenlastele römo teinud.

44. Sa olled ka temma moõga terra taggasi pöörnud, ja ei annud temmale mitte joudo taplusses seista.

45. Tem~a puhtust olled sa lasnud ärralöppeda, tem~a aujärje olled sa mahha lükkanud.

46. Sa olled lühhendand temma nore ea päwad, ja tedda häbbiga katnud, Sela.

47. Kui kaua tahhad sa, Jehowa! ikka warjul olla? kui kaua peab so tulline wihha kui tulloke põllema.

48. Mötle, mis ello-kord mul on; mispärrast olleksid sinna keik innimesse lapsed piddand ilma aego loma?

49. Mis mees peaks ellama, ja mitte surma näggema? kes omma ello pörgo käest woiks ärrapeästa.? Sela.

50. Kus on so endised heldussed, ISsand! mis sa Tawetile om~a tössidusse jures olled wandunud.

51. Mötle ISsand! om~a sullaste teotusse peäle, et ma keik suurt rahwast om~as sülles kañan.

52. Et so waenlased sind,

Jehowa! laimawad, et nemmad
so woitud mehhe jäljed
laimawad.

53. Kidetud olgo Jehowa
iggaweste, Amen ja Amen!

90. Laul.

*Innimeste ello on wägga waene
siin kadduwas ma-ilmas.*

1. Mosesse Jummal mehe
palwe. ISSand! sa olled meile
ello-assemeks olnud põlwest
põlweni.

2. Enne kui mäed sündsid, ja
ennekui Ma ja ma-ilm lodi, siis
olled sinna Jummal
iggawessest iggaweste.

3. Sinna teed, et innimenne
jälle põrmuks saab, ja ütled:
Tulge jälle innimesse lapsed!

4. Sest tuhat aastat on sinno
melest kui eilne pääw, kui se
saab möda läinud, ehk kui
wahhi-kord öse.

5. Sa wõttad neid ärra kui suur
wessi, nem~ad on kui unni; ta
kaub warratselt ärra kui rohhi.

6. Temma öitseb hom~iko ja
on haljas, öhto leikatakse
tedda ärra, ja kuiwab ärra.

7. Sest so wihha läbbi lõppeme

meie ärra, ja so tullise wihha
läbbi tunneme meie hirmo.

8. Sa panned keik meie
ülekohto ennese ette, meie
teadmatta patto panned sa
omma palle walgusse ette.

9. Sest keik meie päwad
lähhäwad ärra so hirmsa wihha
läbbi, meie lõppetame ommad
aastad jutto wisi.

10. Meie aastade päwad, neid
on seitseküm~end aastat, ja
kui kegi wägga tuggew on, siis
on kahheksakümmend aastat,
ja nende üllem assi on
waewalinne ja willets: sest need
sawad otsego äkkitselt
ärranidetud, ja meie lähhäme
lendes ärra.

11. Kes tunneb sinno kange
wihha, ja so hirmsa wihha,
nenda kui kohhus on sind
karta?

12. Et meie woiksime ommad
päwad üllesarwada, anna meile
nenda teada, et meie tarkust
süddamesse same.

13. Pöra jälle Jehowa! kui
kaua? ja wõtta kahhetseda
omma sullaste pärrast.

14. Täida meid warratselt
omma heldussega, siis
tahhame röömsaste laulda, ja

rõmustada keige omma ello aia.

15. Rõmusta meid neid päiwi möda, kui sa meid olled waewand, neid aastaid möda, kui meie olleme õnnetust näinud.

16. Sago sinno töö nähha so sullastele, ja nende lastele so auustus.

17. Ja ISSandal meie Jummalal olgo lahke meel meie wasto, kiñitago meie kätte tööd meie jures, ja sedda meie kätte tööd kinnitago tem~a.

91. Laul.

Jehowa kaitseb wäggewaste neid, kes tõeste uskwad.

1. Kes keigekörgema Jum~ala kaitsmisse al istub, se woib allati selle Keigewäggewama warjo alla jada.

2. Ma ütlen: Jehowa jures on mo warjopaik ja mo tuggew lin; temma on mo Jummal, kelle peäle ma lodan.

3. Sest temma päästab sind ärra liñno-püüdja paelast, kahjoteggewa katko käest.

4. Omma tiwa sulgedega

kattab ta sind, ja temma tibade alla woid sa kippuda; temma tõdde on kilp ja sõariist.

5. Ei sa pea mitte kartma ö hirmo, ei sedda noolt, mis päwa aial lennab.

6. Ei sedda katko, mis mustas pim~edas käib, ei sedda surma-tõbbe, mis louna aial ärraraiskab.

7. Ehk tuhhat langewad siño körwa, ja küm~etuhhat so parrema pole, ei pea se mitte so liggi sama.

8. Agga om~a silmaga pead sa waatma ja nähha sama, kuidas öälatte kätte maksetakse.

9. Sest sinna, Jehowa! olled mo warjopaik, sinna, mo hing, olled sedda Keigekörgemat omma ello-assemeks wötnud.

10. Ei lasta õnnetust so peäle tulla, ja wigga ei pea mitte so maia liggi sama.

11. Sest temma tahhab ommad inglid sinno pärrast käskida, et nem~ad sind peawad hoidma keige so tede peäl.

12. Kätte peäl peawad nemmad sind kandma, et sa omma jalga kiwwi wasto ei touka.

13. Tömmo-loukorte ja wihhasematte maddude peäle pead sa tallama: sa pead nored loukoerad ja lendwad maud ärratallama.

14. Sest ta armatseb mind wägga, sepärrast tahhan ma tedda ärrapeästa: ma tahhan tedda üllendada, sest ta tunneb mo nimme.

15. Temma hüab mind appi, ja ma tahhan temmale wastada; minna ollen temma jures ahvastusses, ma tahhan tedda häddas wäljakiskuda ja tedda auustada.

16. Pitka eaga tahhan ma tedda täita, ja om~a önnistust temmale nähha anda.

92. Laul.

Jum~ala kitus: waggade ön on iggawam kui öälade ön.

1. Laul ja luggu hingamisse päwal.

2. Se on hea, et Jehowa tännatakse, ja sinno nimmi laultakse kites, sa keigekörgem!

3. Et so heldus hom~iko, ja so tössidus ö aegus kulutakse,

4. Kümne-keelse mängi peäl ja

nabli-mängi peäl, kandle peäl Higgajoni wisil.

5. Sest sinna Jehowa! olled mind omma töga römustand, so kätte teggemiste pärrast tahhan ma röömsaste laulda.

6. Kui sured on so teud, Jehowa! wägga süggawad on so mötted.

7. Üks totter mees ei tunne sedda mitte, ja halp ei moista sedda mitte.

8. Kui öälad haljandawad kui rohi, ja keik, kes nurjatuma tö tewad, öitsewad, se on seks, et nemmad peawad iggaweste sama ärrakautud.

9. Agga siña olled kõrges iggaweste, Jehowa!

10. Sest wata, so waenlased, Jehowa! sest wata, so waenlased sawad hukka, neid keik, kes nurjatuma tö tewad, lahhutakse ärra.

11. Agga minno sarwe olled sa üllendanud kui Reemi-metsalisse sarwe, mind woitakse wärske ölliga.

12. Ja mo silm saab römo nähha neist, kes mind warritsewad, mo körwad kuulwad römo neist tiggedaist, kes mo peäle kippuwad.

13. Se, kes öige, peab
haljandama kui palmipu, ta
peab kossuma kui seedripu
Libanonis.

14. Kes Jehowa koiasse on
istutud, need sawad meie
Jummala ouede sees
haljandama.

15. Sures wannuses peawad
nemmad weel kossuma,
nemmad peawad rammokad ja
kui haljad ollema.

16. Et nemmad kulutawad, et
Jehowa öige on; temma on mo
kaljo, ei olle ühtegi köwwerust
temma sees.

93. Laul.

*Ennekulutamine Kristusse
kunningrigist.*

1. Jehowa on kuningaks
sanud, temma on kõrgussega
eñast ehitanud: Jehowa on
ennast ehhitand, ta on
tuggewust ennese wöle pannud;
ka peab ma-ilm kinnitud sama,
et ta ei kõigu.

2. Sest aiast on sinno aujärg
kinnitud, sinna olled
iggawessest aiast.

3. Jöed töstwad, Jehowa! jöed

töstwad omma kohhisemist,
jöed töstwad omma laksumist.

4. Jehowa on kõrges
wäggewam, kui sure wee
kohhisemissed, kui kanged
merre laened.

5. Sinno tunnistused on
wägga tössised, siño koias on
illus puhhastus, oh Jehowa!
pitkaks aiaks.

94. Laul.

*Palwe risti-koggodusse
waenlaste wasto.*

1. Jehowa Jummal! kelle pärralt
kättemaksmissed on, Jummal!
kelle pärralt kättemaksmissed
on, paista ette.

2. Touse ülles, sinna ma-ilma
kohtomoistia! maksa kõrkide
kätte, mis nemmad wäärt on.

3. Jehowa! kui kaua peawad
öälad, kui kaua peawad öälad
römo pärrast hüppama?

4. Nemmad aiawad suust wälja
ja räkiwad waljud sannad; keik,
kes nurjatuma tö tewad,
räkiwad issiennesest.

5. Jehowa! nemmad rõhhuwad
siño rahwast mahha, ja
waewawad so pärris-ossa.

6. Lessed naesed ja woörad
tapwad nemmad ärra, ja löwad
waesed lapsed surnuks;

7. Ja mötlewad: Jehowa ei nä,
ja Jakobi Jummal ei märka
sedda mitte.

8. Et moistke teie totrad rahwa
seast: ja teie halbid, millal
tahhate teie ommad asjad
targaste aiada?

9. Kes körwa istutand, eks se
peaks kuulma? kes silma
walmistand, eks se peaks
näggema?

10. Kes pagganad karristab,
eks se peaks nomima? kes
innimest õppetab sedda, mis ta
teab.

11. Jehowa teab innimeste
möttesid, et nemmad tühjad on.

12. Wägga önnis on se mees,
kedda sinna Jehowa karristad,
ja õppetad tedda omma
kässoõppetusest.

13. Et sa temmale rahhulist
asja sadad kurjal aial, kunni
öälale auko kaewatakse.

14. Sest Jehowa ei anna
omma rahwast mitte ülle, ja ei
jätta omma pärris-ossa mitte
mahha.

15. Sest kohhus tulleb jälle,
nenda kui õigus on, ja selle

järrel käiwad keik, kes õiglase
süddamega on.

16. Kes seisab mo eest
tiggedatte wasto? kes seisab
mo körwas nende wasto, kes
nurjatumat tööd tewad.

17. Kui Jehowa mulle ei olleks
abbiks olnud, siis olleks mo
hing pea mahhaheitnud siina
waikse paika.

18. Kui ma mötlesin: Mo jalg
wäratab; siis sinno heldus,
Jehowa! toetas mind.

19. Kui mul palju raskid
möttesid olli, siis sinno
trööstimissed jahhutasid mo
hinge.

20. Kas se õppetusse järg, mis
kahjo teeb, sinno seltsi sünnib?
se wottab ommast peast
õppetust, mis waewa teeb, ja
on teist wisi, kui se, mis sinna
Jehowa! seädnud.

21. Nem~ad kippuwad
hulgaliste selle hinge peäle, kes
õige on, ja moistwad wagga
werd hukka.

22. Agga Jehowa on mulle
kõrgeks warjopaigaks ja mo
Jummal mulle kaljuks sanud,
kuhho ma kippun.

23. Ja tem~a sadab nende
nurjatuma tö nende peäle

taggasi, ja nende kurjusse
pärrast wottab ta neid
ärrakautada, Jehowa meie
Jummal wottab neid
ärrakautada.

95. Laul.

*Kristust peab tännama,
kum~ardama ja ta saña
kuulma.*

1. Tulge, öiskagem Jehowale,
hüüdkem römoga omma
önnistusse kaljo pole.
2. Joudkem tem~a palle ette
tännamisega, kitusse-lauludega
öiskagem temmale.
3. Jehowa on suur Jummal, ja
suur kuningas keik ülle
jummalatte.
4. Kelle kä on süggawamad Ma
kohhad, ja keigeüllemad
mäggede otsad on temma
pärralt.
5. Temma pärralt on merri, ja
temma issi on sedda teinud, ja
temma käed on kuiwa maad
walmistanud.
6. Tulge, kummardagem ja
nikkutagem, heitkem põlweli
mahha Jehowa palle ette, kes
meid on teinud.

7. Sest temma on meie
Jum~al, ja meie temma karja
rahwas ja lambad, mis ta käe
al: tänna, kui teie temma
sanna kulete,

8. Ärge tehke omma süddant
mitte kowwaks, nende kui
Meribas, kui kiusamisse päwal
körbes:

9. Kui teie wannemad mind
kiusasid, katsusid mo peäle, ja
näggid ka minno tööd.

10. Nellikümmend aastat olli
mul tüddimus selle põlwe-rahwa
pärrast, ja ma ütlesin: Need on
üks rahwas, mis süddames
eksib, ja nemmad ei tunne mo
wisisid.

11. Et minna omma wihha sees
wandusin: nemmad ei pea
mitte mo hingamisse sisse
tulles.

96. Laul.

*Kitusse-laul Kristusse
wallitsussest ja au-rigist.*

1. Laulge Jehowale uut laulo,
laulge Jehowale keik ma-ilm.
2. Laulge Jehowale, kiitke
temma nimmi, kulutage
röömsaste pääw päwalt temma

önnistus.

3. Juttustage pagganatte seas temma au, temma immeasjad keige rahwa seas.

4. Sest Jehowa on suur, ja tedda tulleb wägga kita, temma, on ennam kartusse wäärt kui keik jummalad.

5. Sest keik mu rahwa jummalad on tühjad jummalad; agga Jehowa on taewad teinud.

6. Suur au ja auustus on temma palle ees, tuggewus ja illo on temma pühhas paikas.

7. Teie rahwa sugguwössad, andke Jehowale, andke Jehowale au ja tuggewust.

8. Andke Jehowale temma nimme au, toge andid ja tulge temma ouede peäle.

9. Kumnardage Jehowat pühhas ehtes, keik ma-ilm kartko wärristes temma palle eest.

10. Üttelge pagganatte seas: Jehowa on kuningaks sanud, ka peab ma-ilm sama kinnitud, et ta ei kõigu; ta wõttab rahwale öigel wisil kohhut moista.

11. Taewad römustago ennast, ja Ma olgo wägga römus; merri

ja ta täius kohhisego.

12. Wäljad hüppago römopärrast ja keik, mis seäl peäl; siis öiskago keik metsa puud,

13. Jehowa palle ees; sest ta tulleb, sest tem~a tulleb keige male kohhut moistma: ta moistab kohhut ma-ilmale öigusses ja rahwale ommas tössidusses.

97. Laul.

Öppetus Kristusse armo- ja aukunningrigist.

1. Jehowa on kuningaks sanud, Ma olgo wägga römus; römustago palju saresid.

2. Pilwed ja suur pimme on temma ümber, öigus ja kohhus on ta aujärje kinnitus.

3. Tulli käib temma palle ees, ja sütab temma waenlased ümberkaudo põllema.

4. Temma walgud tewad ma- ilma walgeks, Ma nääb ja tunneb wallo.

5. Mäed sullawad ärra kui mee-wahha Jehowa ees, keige ma- ilma Issanda ees.

6. Taewad kulutawad temma öigust, ja keik rahwas näwad

temma au.

7. Häbbi sisse sawad keik, kes nikkertud kuiud teniwad, kes kiitlewad tühja jum~alatte pärrast: kummardage tedda keik jummalad!

8. Sion kuleb sedda ja römustab ennast, ja Juda tütreid on wägga röömsad sinno öigede nuhtluste pärrast, oh Jehowa!

9. Sest sinna Jehowa olled se keigekörgem keik üle se Ma, wägga üllendatud keik üle jum~alatte.

10. Kes teie Jehowa armastate, et wihkage kurja; temma hoiab omma waggade hinged, öälatte käest peästab ta neid ärra.

11. Walgus on külwatud öigele, ja rööm neile, kes öiglased süddamest on.

12. Römustage teie öiged! Jehowa sees, ja tunnistage temma au ülles temma pühhasusse mälestusseks.

98. Laul.

Kitusse- ja römo-laul Kristusse ärrapeästmisest.

1. Laulge Jehowale uut laulo,

sest ta on imme-asjo teinud: tem~a parrem kässi ja tem~a pühha kässiwars on tem~ale abbi saatnud.

2. Jehowa annab om~a önnistust teäda, temma ilmutab omma öigust pagganatte silma ees.

3. Ta on mele tulletand omma heldust ja omma tössidust Israeli suggu wasto, keik Ma otsad sawad meie Jum~ala öñistust nähha.

4. Öiskage Jehowale keige Ma rahwas: tehke heält ja laulge röömsaste, ja laulge kites.

5. Laulge Jehowat kites kanlega, kanle ja kitusse-laulo heälega.

6. Trumpetide ja passuna heälega, öiskage kunninga Jehowa ees.

7. Kohhisego merri ja ta täius, ma-ilm ja kes seäl peäl ellawad.

8. Jöed laksutago kässi, mäed öiskago ühtlase,

9. Jehowa ees, sest ta tulleb keige Ma rahwale kohhut moistma, ta moistab kohhut ma-ilmale öigusses, ja rahwale öigel wisil.

99. Laul.

Kristusse kuningriik on wägga suur ja pühha.

1. Jehowa on kuningaks sanud; rahwas wärrisewad; ta istub Kerubide peäl, keige Ma rahwas on likumas.
2. Jehowa on Sionis suur, ja kõrge on tem~a keik ülle rahwa.
3. Nemmad tunnistago sinno nimme au ülles, mis suur ja kartusse wäärt, se on pühha.
4. Ja se tuggew kuningas armastab kohhut; sinna kinnitad öiged wisid, sinna teed, mis kohhus ja öigus, Jakobis.
5. Töstke sureks Jehowa meie Jummalat, ja kummardage temma jalge allusse ette, temma on pühha.
6. Nenda kui Moses ja Aaron temma preestride seast, ja Samuel nende seast, kes temma nimme appi hüüdwad: nemmad hüüdsid Jehowa pole, ja ta wottis neid kuulda.
7. Pilwe sambas räkis ta nende wasto ; nemmad hoidsid temma tunnistussed, ja

seädmist andis ta neile.

8. Sinna, Jehowa meie Jum~al! wötsid neid kuulda: sa olled nende seas olnud üks Jum~al, kes andeks annud, ja kes nende tööd nende kätte maksnud.

9. Töstke sureks Jehowat meie Jummalat, ja kummardage temma pühha mäe wasto, sest Jehowa meie Jummal on pühha.

100. Laul.

Kristusse sisse peab uskma, tedda kiitma ja tännama.

1. Tänno laul. Öiskage Jehowale keige Ma rahwas.
2. Tenige Jehowat römoga, tulge temma ette röömsa lauloga.
3. Öppige tundma, et Jehowa Jum~al on: temma on meid teinud, ja ei mitte meie issi, om~aks rahwaks ja omma karja lambuks.
4. Tulge ta wärrawist sisse tännoga, temma ouedest sisse kitussega; tännage tedda, kiitke temma nimmi.
5. Sest Jehowa on hea, temma

heldus kestab iggaweste, ja
tem~a tössidus põlwest
põlweni.

101. Laul.

*Missugused Ma- ja kohto-
wannemad ausad ja õiged on.*

1. Taweti laul. Heldussest ja kohtust tahhan ma laulda, ja sind Jehowa! kites laulda.
2. Ma tahhan targaste ommad asjad aiada ilmalaitmatta tee peäl; millal tulled sa mo jure? ma tahhan omma süddame waggadusses käia ommas koias.
3. Ei ma tahha pahharetti asja omma silma ette panna: ma wihkan nende tööd, kes körwale lähhäwad, ei need pea mitte mo seltsi jäma.
4. Üks pörane südda peab minnust ärralahkuma, ei ma tahha mitte hoida sest, kes kurri on.
5. Kes sallaja omma liggimesse peäle keelt peksab, sedda tahhan ma ärrakautada: ei ma salli sedda, kel ülbed silmad ja hooplik südda on.
6. Mo silmad watawad nende

järrele, kes Ma peäl ustawad, et nem~ad miño jures ellawad: kes ilmalaitmatta tee peäl käib, se peab mo tener ollema.

7. Ei pea se mitte mo kotta jäma, kes pettust teeb: kes walskust rägib, se ei pea mo silma ette mitte ikka jäma.
8. Igga hom~iko kautan minna keik öälad siit maalt ärra, et ma Jehowa liñna seest keik ärrahukkan, kes nurjatuma tö tewad.

102. Laul.

*Kristusse ja igga willetsa
kaebdus, palwe ja rööm.*

1. Ühhe willetsa palwe, kui ta wägga kurb on, ja omma kaebdust Jehowa ette wäljawallab.
2. Jehowa! kule mo palwe, ja mo kissendamine tulgo so ette.
3. Ärra pañe omma pallet mitte warjule miño eest sel aial, kui mul kitsas kä on ; pöra om~a körwa mo pole, kule mind pea sel päwal, kui ma hüan.
4. Sest mo päwad on lõpnud nenda kui suits, ja mo lukondid

on ärrapölland kui leed.

5. Mo südda on mahhalödud ja ärrakuinud kui rohhi, et ma unnustan omma leiba sömatta.

6. Minno luud on mo lihha külge kinni sanud, mo öhkamisse heäle pärrast.

7. Ma ollen kõrwe liño sarnatseks sanud, ma ollen kui ökul paljaks tehtud kohtade sees.

8. Ma walwan ja ollen kui üksik lind kattusse peäl.

9. Mo waenlased laimawad mind keige se päwa: kes kui hullud mo peäle käiwad, need wanduwad mo nimmega.

10. Sest ma söön tuhka kui leiba, ja seggan omma jomaaega nuttoga,

11. Sinno sure melepahhandusse ja so wihha pärrast; sest sa olled mind üllestöstnud, ja mind wasto maad wiskand.

12. Mo päwad on kui warri, mis pitkemaks lähhäb, ja minna kuiwan ärra kui rohhi.

13. Agga sinna Jehowa! jääd iggawest, ja sinno mällestus põlwest põlweni.

14. Kül sa toused ülles ja hallastad Sioni peäle: sest aeg

on, et sa temma peäle armo heidad, sest seätud aeg on kätte sanud.

15. Sest sinno sullastel on hea meel temma kiwwast, ja neil on halle meel temma põrmo pärrast.

16. Siis wötwad pagganad Jehowa nimme karta, ja keik Ma kuningad sinno au:

17. Kui Jehowa saab Sioni ehhitanud, ja nähtud omma au sees.

18. Kui ta saab waatnud nende palwe peäle, kes üksi jäetud, ja nende palwet mitte laitnud.

19. Sedda peab kirja pandama tulleva põlwe-rahwale: siis se rahwas, mis luakse, woib Jehowat kita.

20. Sest temma on üllewelt ommast pühvast paigast paigast näinud, Jehowa on taewast waatnud Ma peäle,

21. Et ta wangide äggamist wottaks kuulda, ja lahti peästa surma lapsed,

22. Et nemmad Sionis peawad juttustama Jehowa nimme ja Jerusalemmas tem~a kitust:

23. Kui rahwas ühtlase koggutakse, ja kuningrigid, et nemmad Jehowa teniwad.

24. Ehk temma kül mo rammo
tee peäl rammaks teind, ja mo
päwad lühhendanud;

25. Siiski ütlen minna: Mo
Jummal! ärra korrista mind
mitte ärra kesk mo ea sees;
sinno aastad kestwad põlwest
põlweni.

26. Sa olled jo wannast male
allust pannud, ja taewad on so
kätte tö.

27. Nemmad lähhäwad hukka,
agga sinna jääd seisma, ja keik
need sawad wannaks kui kuub:
sa wottad neid muta nenda kui
ride, ja nemmad sawad
mudetud.

28. Agga sinna olled sesamma,
ja so aastad ei lõppe mitte
ärra.

29. So sullaste lapsed sawad
ello-asset, ja nende suggu
peab sinno ees kinnitud sama.

103. Laul.

*Jehowa heldus kidetakse neist,
kes tedda kartwad.*

1. Taweti laul. Mo hing! kida
Jehowat, ja keik mis minno
sees, temma pühha nimmi.

2. Mo hing kida! Jehowat, ja

ärra unnusta mitte keik temma
heateggemissi ärra,

3. Tem~a on se, kes keik so
üllekohhut andeks annab, kes
ärraparrandab keik so
wiggadussed.

4. Kes so ello luñastab
hukatussest, kes sind ehhitab
heldusse ja hallastussega kui
kroniga.

5. Kes sinno su täidab heaga,
et so igga ueks saab kui kotka
igga.

6. Jehowa teeb öigust, ja
annab kohhut keikile, kennele
liga tehakse,

7. Ta on Mosessele ommad
wisid teäda annud, Israeli
lastele ommad teud.

8. Hallastaja ja armolinne on
Jehowa, pitka melega ja rikkas
heldussest.

9. Ei ta wötta lõpmatta
kowwaste waidelda, egga
iggawest wihha piddada.

10. Temma ei te meile mitte
meie patto möda, ja ei tassu
mitte meie kätte keik meie
üllekohhut möda.

11. Sest ni kõrge kui taewas
on ülle Ma, nenda wöttab
temma heldus woimust nende
ülle, kes tedda kartwad.

12. Otsekui hom~iko pool
kaugel on öhto poolt ärra, ni
kaugele sadab ta meie
ülleastmissed meist ärra.
13. Otsekui issa laste peäle
hallastab, nenda hallastab
Jehowa nende peäle, kes
tedda kartwad.
14. Sest ta teab meie
mötlemist, se on temma meles,
et meie pörm olleme.
15. Waese innimesse päwad on
kui rohhi, ta öitseb nenda kui
öieke wäljal:
16. Kui tuul temma ülle lähhäb,
siis ep olle tedda ennam, ja
temma asse ei tunne tedda
mitte ennam.
17. Agga Jehowa heldus on
iggawessest iggaweste nende
peäl, kes tedda kartwad, ja
temma öigus jääb laste lastele,
18. Neile, kes temma seädust
piddawad, ja kes mötlewad
temma käskmiste peäle, et
nemmad nende järrele tewad.
19. Jehowa on om~a aujärge
taewas kinnitanud, ja temma
kunningriik wallitseb ülle keik.
20. Kiitke Jehowat, teie temma
inglid, teie wäggewad wahwad,
kes teie temma sanna järrele
tete, temma sanna heäle

kuuldes.

21. Kiitke Jehowat keik temma
wäed, temma teenrid, kes teie
temma mele pärrast tete.

22. Kiitke Jehowat keik tem~a
teud keikis tem~a wallitsusse
paikus! kida, mo hing! Jehowat.

104. Laul.

*Jehowa teud kidetakse, et ta
keik hästi lonud.*

1. Kida, mo hing! Jehowat.
Jehowa mo Jummal! siña olled
wägga suur, sure au ja
auustussega olled sa eñast kui
ridega ehhitand.

2. Ta kattab ennast walgussega
kui kuega, ta lautab taewad kui
ühhe tekki wälja.

3. Ta kummitab weega ommad
üllemad toad, ta teeb paksud
pilwed ommaks töllaks, ta käib
tule tibade peäl.

4. Ta teeb ommad inglid
waimuks, ommad teenrid
legitsewaks tulleks.

5. Ta on maad kindlaste
raianud tem~a alluste peäle, et
se ei pea köikuma ei ial, ei
iggawest.

6. Süggawusse kohta olled sa

katnud otsekui kuega; wessi seisis mäggede peäl.

7. Sinno söitlusse pärrast pöggenesid nemmad ärra, sinno koue mürristamisest ruttasid nemmad ärra.

8. Nemmad läksid ülles mäggede peäle, nemmad läksid alla orgude sisse, siñna paika, mis sa nende alluseks olled pannud.

9. Sa olled raia pannud, ei nemmad lähhä siñna ülle, ei nem~ad sa taggasi maad ärrakatma.

10. Sinna sadad hallikad orgude seest wälja, nemmad jooksewad mäggede wahhel.

11. Nemmad jootwad keik metsalissed, mets-eeslid aiawad omma janno ärra.

12. Liñnud, mis taewa al, tewad nende äre pessa, oksade wahhel laulwad nemmad.

13. Ta kastab mäed omma üllemist tubbadest; sinno tehtud asjust saab sesinnane Ma kül.

14. Ta lasseb rohto kaswada lojustele, ja orraksid innimeste tarwidusseks, et ta Ma seest leiba wäljasadab.

15. Et wiin waese innimesse süddant römustab, ja temma palle röömsaks teeb ommast rammust, ja leib waese innimesse süddant kinnitab.

16. Jehowa puud sawad rammo kül, Libanoni seedrid, mis ta istutand;

17. Kus liñnud pessa tewad: tone-kurgede maiad on männad.

18. Kõrged mäed on kiwwi-kitsede ja kaljud mäe-rottide warjopaigad.

19. Ta on teinud ku seätud aeguks, päike teab omma lojaminnemist.

20. Sa teed pimmedat, et ö saab, siis romawad wälja keik metsa-ellajad.

21. Nored loukoerad, kes möirawad, et saaksid murda, ja et nemmad otsiwad Jummalä käest omma toidust.

22. Touseb pääw, siis lähhäwad nemmad omma teed, ja heitwad mahha omma pessasse.

23. Siis lähhäb innimenne wälja omma tö kallale, ja omma teggemist teggema öhtoni.

24. Kui sured on sinno teud, Jehowa! sa olled neid keik

targaste teinud: Ma on täis sinno pärrandussi.

25. Siin on suur merri ja lai keigelt polelt! seäl on, mis likuwad, ja need on ilmaarwamatta, pissukessed ja sured ellajad.

26. Seäl käiwad laewad, se wallaskalla, mis sinna walmistand, et ta seäl sees peab mängima.

27. Keik need ootwad sind, et sa nende roga annad ommal aial.

28. Annad sa neile, siis korjawad nemmad kokko: teed sa omma kät lahti, siis sawad nende köhhud täis heaga.

29. Panned sa omma palle warjule, siis tundwad nemmad hirmo; korristad sa ärra nende waimo, siis heitwad nemmad hinge ja sawad jälle ommaks põrmuks.

30. Lassed sa omma waimo wälja, siis luakse neid, ja sinna teed Ma näggo ueks.

31. Au olgo Jehowale iggaweste! Jehowa wöttab ennast römustada omma teggude sees.

32. Kui ta watab Ma peäle, siis se wabbiseb; kui ta putub

mäggede külge, siis suitsewad nemmad.

33. Ma tahhan Jehowale laulda omma ello aial, ja omma Jummalat kites laulda, kunni ma alles ollen.

34. Olgo mo järrelemötleminne temma melest armas: minna tahhan Jehowa sees römustada.

35. Löpko pattused Ma peält ärra ja öälad ärgo olgo ennam teps. Kida, mo hing! Jehowat, Halleluja.

105. Laul.

Kitus ja tänno se eest, et Jum~al Israelile head teinud.

1. Tännage Jehowat, kulutage temma nimmi, andke teäda rahwa seas temma teud.

2. Laulge temmale, laulge tedda kites, könnelege keikist ta immeasjust.

3. Kidelge temma pühha nimme pärrast, römustago nende südda, kes Jehowat otsiwad.

4. Noudke Jehowat ja temma tuggewust, otsige temma palle allati.

5. Piddage meles ta

immeasjad, mis temma teinud,
temma immeteud ja ta kohto-
asjad, mis temma su räkind.
6. Teie Abraami temma sullase
suggu, Jakobi ta ärrawallitsetud
sullase lapsed!
7. Temma on Jehowa meie
Jummal temma kohto-asjad on
keige se Ma peäl.
8. Temma peab iggaweste
omma seädust meles, se
sanna, mis ta tootanud
tuhhandest põlwest sadik,
9. Mis ta teinud Abraamiga, ja
omma wanne, mis ta
wandunud Isaakile,
10. Ja on sedda pannud
Jakobile seätud wisiks, Israelile
iggawesseks seädusseks,
11. Ja öölnud: Sinnule tahhan
ma Kanaani maad anda teie
pärris-ossa jauks.
12. Kui neid pissut innimessi
olli, wägga pissut ja woörad
seälsammas,
13. Ja nemmad käisid ühhest
rahwast teise, ühhest
kunningrigist teise rahwa jure.
14. Ei ta lasknud ei ühte
iñimest neile liga tehha, ja
nomis kuñingaid nende pärrast.
15. Äрге putuge mo woitud
rahwa külge, ja ärge tehke

mitte kurja mo prohwetidele.
16. Ja temma kutsus nälga Ma
peäle, ta wöttis keik leiwa
kinnitust ärra.
17. Ta läkkitas nende ele ühhe
mehhe: Josepit müdi sullaseks
ärra.
18. Nemmad waewasid temma
jallad pakkus, tedda ennast
pandi raudo,
19. Seks aiaks, kui temma
sanna töeks sai, kui Jehowa
Sanna tedda olli selgeks
sullatanud.
20. Siis läkkitas kuningas, ja
laskis tedda lahti peästa: kes
mitme rahwa ülle wallitses, se
teggi tedda lahti.
21. Temma seädis tedda
issandaks omma koia ülle, ja
wallitsejaks keige om~a
pärrandusse ülle.
22. Et ta temma würstid pididi
omma tahtmisse järrele kinni
sidduma, ja temma wannemad
tarkust õppetama.
23. Ja Israel tulli Egiptussesse,
ja Jakob olli kui woöras Hami
maal.
24. Ja Jummal satis omma
rahwale palju suggu, ja teggi
tedda wäggewamaks kui temma
waenlased.

25. Nenda pöris nende südda, et nemmad temma rahwast wihkasid, et nemmad temma sullaste wasto kawwalaste nou piddasid.

26. Ta läkkitas om~a sullast Mosest ja Aaronit, kedda ta olli ärrawallitsenud

27. Need teggid tem~a kästüd im~etähhed nende seas, ja im~eteud Hami maal.

28. Ta läkkitas pimmedust ja teggi keik pimmedaks, ja nemmad ei pannud temma sanna wasto.

29. Ta mutis nende wet werreks, ja surretas nende kallad.

30. Nende Ma kihhises konne täis nende kunningatte kambride sees.

31. Ta käskis, ja keiksuggu pahha lindude selts tulli, ja täid keige nende raiade peäle.

32. Ta teggi nende wihma rahheks, ja satis tulle-legid nende male.

33. Ja löi nende winapuud ja nende wigipuud mahha, ja murdis need puud katki, mis nende raia peäl.

34. Ta käskis, siis tullid rohhotirtsud, ja Jeleki-liñnud

ilmaarwamatta.

35. Ja nemmad söid keik rohto nende maal ärra, ja söid nende põllo wilja ärra.

36. Temma löi ka keik essimessed poeglapsed mahha, mis nende maal, keik nende essimest joudo,

37. Ja satis neid hõbbeda ja kullaga wälja, ja ei olnud wiggast ühtegi nende sugguarrude seas.

38. Egiptus sai röömsaks, kui nemmad ärraläksid, sest hirm nende pärrast olli nende peäle langenud.

39. Ta lautas ühhe pilwe wälja katteks, ja tuld, mis pididi walget näitma öse.

40. Nem~ad pallusid, ja ta laskis tulla Selawi-liñnud, ja taewa leiwaga täitis ta neid.

41. Ta teggi kaljo lahti, et palju wet wäljajooksis, se jooksis kui jõggi, möda pouast maad.

42. Sest tem~a mötles om~a pühha saña peäle, ja om~a sullase Abraami peäle.

43. Ja satis om~a rahwast römustussega wälja, ja ommad ärrawallitsetud öiskamisega,

44. Ja andis neile pagganatte

maad, et nem~ad teise rahwa were-waewa pärriksid.

45. Sepärrast et nemmad temma seädmised piddid piddama, ja ta kässo-öppetussed tähhele pannema, Halleluja.

106. Laul.

Tännamatta Israel peab Jehowat kiitma, et ta helde.

1. Halleluja Tännage Jehowat, sest temma on hea, sest temma heldus kestab iggawesseks aiaks.

2. Kes woib Jehowa wäggewad teud üllesrækida, ja keik temma kitust kulutada?

3. Wägga önsad on need, kes hoidwad, mis kohhus on, ja kes öigust teeb iggal aial.

4. Mötle mo peäle Jehowa! nenda kui sul hea meel on ommast rahwast; tulle mind katsma omma kinnitussega,

5. Et ma saan nähha so ärrawallitsetud rahwa head, et ma ennast saan römustada so rahwa römoga, et ma kiitlen so pärris-ossaga.

6. Meie olleme patto teinud

omma wannemattega, meie olleme üllekohto teinud, meie olleme öälaste teinud.

7. Meie wannemad Egiptusses ep olle mitte targaste ärraarwanud so im~easjo, ei nem~ad polle meles piddanud so wägga suurt heldust, ja nemmad pannid wasto merre äres, seäl körkiatte merre äres.
8. Agga temma peästis neid ärra om~a nim~e pärrast, et ta omma wägge pididi teäda andma.

9. Ja Temma söitles körkiatte merre, siis sai se tahhedaks, ja satis neid minnema süggawawaist kohtadest läbbi, nenda kui körbes.

10. Ja peästis neid selle käest, kes neid wihkas, ja lunnastas neid waenlase käest.

11. Ja wessi kattis nende waenlased, ei jänud ühteainust neist ülle.

12. Siis usksid nemmad temma sannad, nemmad laulsid temma kitust.

13. Nemmad unnustasid pea ärra tem~a teud, ei nemmad ootnud temma noud.

14. Agga suur him~o tuli nende peäle körbes, ja

nemmad kiusasid Jummalat tühjas lanes.

15. Ja temma andis neile, mis nemmad pallusid; agga ta läkkitas koera-többe nende hinge himmo peäle.

16. Ja nemmad kaetsesid leris Mosest, ja Aaronit sedda pühha Jehowa meest.

17. Ma teggi ennast lahti, ja nelas Tatani ärra, ja mattis Abirami seltsi kiñi.

18. Ja tulloke põlles nende seltsis, tulle-leek pañi need öälad põllema.

19. Nemmad teggid wassika Orebi mäe jures, ja kummardasid wallatud kuio ette.

20. Ja nemmad pannid omma au assemele ühhe härja kuio, mis rohto sööb.

21. Nemmad unnustasid ärra Jummalat om~a ärrapeästjat, kes sured asjad teggi Egiptusses.

22. Immeasjad Hami maal, kartusse wäärt asjad körkiate merre äres.

23. Ja temma käskis neid ärrakautada, kui ep olleks Moses temma ärrawallitsetud temma palle ees seisnud prao

sees, et ta pididi ärrapööрма temma tullise wihha, et ta neid mitte ärra ei rikkund.

24. Ja nemmad põlgasid ärra sedda armast maad: ei nemmad usknud temma sanna mitte;

25. Waid nurrisesid omma telkide sees: ei nemmad wötnud Jehowa sanna kuulda.

26. Ja temma töstis omma kät ülles nende wasto, et ta neid pididi laskma kõrbe langeda.

27. Ja et ta pididi nende suggu ärraheitma pagganatte sekka, ja neid laiale wiskama made sisse.

28. Ja nemmad heitsid Paalpeori pole, ja söid surnutte jummalatte ohwrid.

29. Ja nem~ad ärritasid Jehowat om~a teggudega, nenda et nuhtlus wäggise nende peäle tulli.

30. Siis seisis Pineas ja teggi kohhut, ja se nuhtlus sai ärrakeeldud.

31. Ja se on temmale öigusseks arwatud põlwest põlweni iggawesseks aiaks.

32. Nemmad wihhastasid ka Tedda wägga Meriba wee jures, ja Mosessele tulli pahha luggu

nende pärrast.

33. Sest nemmad wihhastasid wägga temma waimo, nenda et ta omma ulede seest sanno wäljaaias.

34. Ei nemmad polle neid rahwast mitte ärrakautand, mis Jehowa õ neile olli üttelnud.

35. Waid nemmad seggasid ennast pagganattega, ja öppisid nende teud.

36. Ja nemmad tenisid nende ebba-jummalad, ja need said neile wörkutamisse paelaks.

37. Ja nemmad ohwerdasid ommad poiad ja ommad tütreid kurja waimudele.

38. Ja wallasid ärra wagga werd, omma poegade ja omma tüttarte werd, mis nemmad Kanaani-Ma ebba-jummalattele ohwerdasid; ja se Ma sai roppuks werresü läbbi.

39. Ja nem~ad teggid ennast rojaseks om~a teggemistega, ja ellasid hora wisil om~a teggudega.

40. Siis süttis Jehowa wihha põllema omma rahwa wasto, ja temma pärris-ossa olli hirmus temma melest.

41. Ja tem~a andis neid pagganatte kätte, et nende ülle

wallitsesid need, kes neid wihkasid.

42. Ja nende waenlased teggid neile hädda, ja neid allandati nende käe alla.

43. Mitmel korral peästis temma neid; agga nemmad teggid wasto oksa omma nouga, ja said wäetimaks omma üllekohto pärrast.

44. Ja temma näggi, kui neil kitsas kä olli, kui ta nende karjumist kulis:

45. Ja Tem~a mötles om~a seädusse peäle nende pärrast, ja kahhetses omma sure heldusse järrele.

46. Ja Temma andis neile hallastust nende keikide ees, kes neid wangis piddasid.

47. Peästa meid, Jehowa meie Jummal! ja koggu meid pagganatte seast, et meie so pühha nimme tänname, ja kiitleme sinno kitussest.

48. Kidetud olgo Jehowa Israeli Jummal iggawessest aiast iggawesseks aiaks, ja keik rahwas üttelgo: Amen! Halleluja.

107. Laul.

Tänno-laul, et Jehowa monne

hädä seest päästnud.

1. Tännage Jehowat, sest temma on hea, sest temma heldus on iggawesseks aiaks.
2. Sedda üttelgo need Jehowa ärraluñastud, kedda temma on waenlase käest ärraluñastand,
3. Ja on neid koggunud nende made seest, hom~iko poolt ja öhto poolt, pohja poolt ja louna poolt.
4. Nemmad eksisid ärra körbes tühja lane tee peal, ja ei leidnud mitte ühte liña, kus nemmad piddid ellama.
5. Neil olli nälgi ja janno, nende hing nõrkes nende sees ärra.
6. Ja nemmad kissendasid Jehowa pole, kui neil kitsas kä olli: temma päästis neid nende ahhastussest,
7. Ja satis neid õige tee peäle käima, et nem~ad läksid siña liña, kus nemmad piddid ellama.
8. Tännago nemmad Jehowat ta heldusse pärrast, ja temma immeasjade pärrast innimeste laste ees.
9. Sest tem~a annab kül selle hinge, mis püab sada, ja

- täidab näljatse hinge heaga.
10. Need, kes istusid pimmedusses ja surmawarjus, kinni willetusses ja raudus,
 11. Sepärrast et nemmad Jummalä sannade wasto pannud, ja ollid selle Keigekörgema nou laitnud.
 12. Sest on ta nende süddame mahharudjunud waewaga; nemmad kommistasid, ja ep olnud abbimeest.
 13. Siis kissendasid nemmad Jehowa pole, kui neil kitsas kä olli, ja temma päästis neid nende ahhastussest:
 14. Ta satis neid wälja pimmedussest ja surmawarjust, ja kiskus katki nende juttad.
 15. Tännago nemmad Jehowat ta heldusse pärrast, ja ta immeasjade pärrast innimeste laste ees.
 16. Sest temma on wask-uksed katkimurdnud, ja raud-pomid on ta katki raiunud.
 17. Jölledad waewati omma ülleastmisse pärrast, mis nemmad wisiks wötnud, ja omma sure üllekohto pärrast;
 18. Keik roog olli hirmus nende melest, ja nemmad said surma wärrawatte liggi:

19. Siis kissendasid nemmad Jehowa pole, kui neil kitsas kä, ja temma päästis neid nende ahhastussest:

20. Ta läkkitas om~a sanna ja parrandas neid, ja päästis neid nende hukatusse aukude seest.

21. Tännago nemmad Jehowat ta heldusse pärrast, ja ta immeasjade pärrast innimeste laste ees.

22. Ja ohwerdago nemmad tänno-ohwrid, ja juttustago nemmad temma teud öiskamissega.

23. Kes laewadega merre peäl käisid, kes ommad asjad aiasid sure wee peäl:

24. Kes Jehowa teud näggid, ja ta immeasjad süggawusses;

25. Sest temma ütles, ja satis kanget tuult tousma, ja töstis selle laened kõrgesse:

26. Nemmad läksid ülles taewa pole, nemmad läksid alla merre haudadesse, et nende hing ärrasullas ses önnetusses:

27. Nende meel käis ümber, ja warusid kui üks, kes joobnud on, ja keik nende tarkus nelati ärra.

28. Ja nemmad kissendasid

Jehowa pole, kui neil kitsas kä, ja ta satis neid nende ahhastusse seest wälja;

29. Ta satis se kange tuult waikseks ilmaks, nenda et nende laened soiko jäid.

30. Siis römustasid nemmad, et laened soiko sanud, ja et ta neid saatnud siñna saddamasse, kuhho nemmad tahtsid.

31. Tännago nemmad Jehowat ta heldusse pärrast, ja ta immeasjade pärrast innimeste laste ees.

32. Ja nemmad töstko tedda sureks rahwa koggodusses, ja kiitko nemmad tedda seäl, kus wannemad istuwad.

33. Jöed teggi temma kõrweks, ja weehallikad kuiwaks maaks ;

34. Wilja maad teggi tem~a pahhaks nöm~e-maaks nende kurjusse pärrast, kes seäl ellawad.

35. Ta teggi kõrwe järweks, ja pouast maad hallikaks.

36. Ja ta panni siñna ellama näljatsed, et nem~ad liñna piddid walmistama ello-assemeks.

37. Ja nemmad külwasid põllusid, ja istutasid

winamäggede peäle puid, ja
nemmad pannid wilja kokko.

38. Ja temma õñistas neid, et
neid sai wägga palju, ja nende
lojuksid ei wähhendand temma
mitte.

39. Agga kui neid
wähhendakse, et nemmad
peawad mahhakummardama
kurjade ahastamisse ja murre
pärrast;

40. Siis wallab ta laitmist
würstide peäle, ja sadab neid
eksima tühja male, kus ep olle
teed.

41. Agga ta üllendab waest
willetsusse seest, ja panneb
temma sugguwõssa siggima kui
puddolajuksed.

42. Öiglased näwad sedda, ja
sawad röömsaks, ja igga
pörane meel peab om~a suud
kiñipiddama.

43. Kes on tark, ja hoiab
sedda? et nemmad Jehowa
suurt heldust woiksid tähhele
panna.

108. Laul.

*Usklikkud iggatsewad Kristusse
kunningrigi tullemist.*

1. Taweti laul ja luggu.

2. Walmis on mo südda,
Jummal! ma tahhan laulda, ja
kites laulda, ja minno au ehk
keel ka.

3. Ärka ülles nabli-mäng ja
kannel; ma tahhan koido aial
ennast üllesärratada.

4. Ma tahhan sind tännada,
Jehowa! rahwa seas, ja sind
kites laulda innimeste seas.

5. Sest so heldus on surem kui
taewaste üle, ja so tõdde käib
üllemist pilwist sadik.

6. Jummal! sago sa kõrgeks
tõstetud üle taewaste, ja sinno
au keik üle se Ma.

7. Et so armokessed saaksid
ärrapeästetud, peästa omma
parrema käega, ja wasta mulle.

8. Jum~al on räkinud om~as
pühhas paikas, ma tahhan
römo pärrast hüppada; ma
tahhan Sekemit ärrajaggada ja
Sukoti orro ärramoöta.

9. Kilead on minno pärralt,
Manasse on miño pärralt, ja
Ewraim on mo Pea kinnitus,
Juda on mo kässo-andja.

10. Moab on mo pessemisse
pot, Edomi-rahwa peäle heidan
ma omma kinga; ma öiskan
Wilistide pärrast.

11. Kes wiib mind tuggewa
liina sisse? kes juhatab mind
Edomist sadik?

12. Eks mitte sinna Jummal?
kes sa meid ollid ärraheitnud,
ja ei läinud mitte wälja oh
Jummal! meie söawäega.

13. Anna meile abbi, et
waenlase käest peäseme ; sest
innimesse abbi on tühhine.

14. Jum~alaga tahhame meie
wahwaste tehha, ja temma
wöttab meie waenlased
ärratallada.

109. Laul.

*Kristus kaebab Judide ja Juda
pärrast: nende nuhtlus.*

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud. Mo
kitusse Jummal! ärra olle wait;

2. Sest nemmad on öälat suud
ja pettist suud mo wasto lahti
teinud, nemmad on minnoga
räkinud walskusse kelega.

3. Ja wihkamisse sañadega on
nem~ad mo ümber tulnud, ja
taplewad mo wasto ilmaasjata.

4. Se eest, et ma neid
armastan, on nem~ad mo
wastased; agga ma ollen ikka

palwes.

5. Ja nemmad tewad mulle
kurja hea eest, ja wihkawad
mind mo armastamisse eest.

6. Panne üks öäl mees temma
ülle, ja Sadan seisko temma
parremal käel.

7. Kui ta peäle kohhut
moistetakse, siis mingo ta wälja
kui üks öäl, ja tem~a palwe
olgo pattuks.

8. Temma päiwi olgo pissut,
temma ammeti sago teine.

9. Temma lapsed sago waesiks
lapsiks, ja temma naene
lesseks naeseks.

10. Temma lapsedke hulkugo
ikka ümber ja kerjago, ja
otsigo toidust omma paljaks
tehtud kohtadest.

11. Sago kassowötja ärrawötma
keik, mis temmal on, ja woörad
risugo ärra temma werrewaewa.

12. Ärgo olgo temmal ei
keddagi, kes tem~a wasto ikka
helde olleks, ja ärgo olgo
ükski, kes temma waeste laste
peäle armo heidaks.

13. Temma sugguwössa sago
pärrast tedda ärrakautud, ja
teises põlwes sago nende
nimmi ärrakustatud.

14. Nende wannematte

üllekohhus seisko Jehowa
meles, ja ärgo sago temma
emma pat mitte ärrakustatud.

15. Olgo need Jehowa ees
allati, ja Temma kautago Ma
peält nende mällestust ärra.

16. Sepärrast et temma meles
ei olnud head teha, waid ta
kiasas takka sedda willetsat ja
waest meest, kel russuks
pekstud südda olli, et ta tedda
pidi ärra surmama.

17. Ja tem~a on sedda
ärrawandumist armastanud, ja
se on ka temma kätte tulnud:
ja temmal ei olnud head meelt
önnistamisest, ja se on
kaugele temmast ärraläinud.

18. Ja temma on
ärrawandumist kui omma kue
selga pannud, ja se on kui
wessi temma sissekoña sisse
läinud, ja kui ölli tem~a
lukontide sisse.

19. Se olgo temmale kui kuub,
misga ta ennast kattab, ja kui
wö, mis ta allatsi wöle panneb.

20. Se on nende palk Jehowa
käest, kes mo wastased on, ja
kes kurja räkiwad mo hinge
wasto.

21. Ja sinna, Jehowa ISsand!
seisa mo eest omma nim~e

pärrast, sest so heldus on hea,
peästa mind.

22. Sest minna ollen willets ja
waene, ja mo südda on läbbi
pistetud mo sees.

23. Ma pean ärrajoudma kui
warri, mis pitkemaks lähhäb,
ma saan ärraaetud kui
rohhotirts.

24. Mo põlwed kom~istawad
paastumisest, ja mo lihha on
ärralangend, et ep olle raswa.

25. Ja ma ollen neile
teotusseks sanud: kui nemmad
mind näwad, siis wangutawad
nemmad omma Pea.

26. Aita mind Jehowa mo
Jummal! peästa mind omma
heldusse järrele.

27. Et nemmad tundwad, et se
sinno kässi on, et sinna
Jehowa sedda teed.

28. Kui nemmad ärrawanduwad,
siis öñistad siña, kui nem~ad
peäle kippuwad, siis peawad
nemmad häbbenema; agga so
sullane sago röömsaks.

29. Mo wastased wötko teotust
kui kue eñese selga, ja katko
ennast omma häbbiga, kui
kuega.

30. Ma tahhan Jehowat wägga
täñada omma suga, ja palju

rahwa seas tedda kita;
31. Sest ta seisab waese
parremal polel, et ta tedda
peästab neist, kes temma
hinge peäle kohhut moistwad.

110. Laul.

*Kristus on meie kuningas,
prohwet ja üllem-preester.*

1. Taweti laul. Jehowa on
üttelnud mo Issandale: Istu mo
parrema käele, senni kui ma
saan so waenlased pannud so
jalge alluseks järjeks.
2. Sinno tuggewa wallitsusse
keppi läkkitab Jehowa Sionist,
wallitse kesk omma waenlaste
hulkas.
3. So rahwas on hea melega
walmis so söawäe päwal: so
rahwas on pühhas ehtes: se
sünnib koido lapsekoiast: so
nored mehhed x on sulle
auuks, neid on ni palju kui
kaste.
4. Jehowa on wandunud, ja
tem~a ei kahhetse sedda mitte:
siña olled preester iggaweste
Melkisedeki wisi järrele.
5. Se Issand, kes so parremal
käel on, wöttab kuningaid

omma wihha päwal
mahhapeksta.

6. Temma moistab kohhut
pagganatte seas, ta täidab keik
surno kehhadega; ta peksab
mahha sedda Pead, mis ühhe
sure Ma ülle on.

7. Temma joob jöest tee äres;
sepärrast töstab ta Pead ülles.

111. Laul.

*Jehowa tööd kidetakse, ihho,
hinge polest.*

1. Halleluja. Ma tännan
Jehowat keigest süddamest
öiglaste sallajas
noupiddamisses ja nende
koggodusses.
2. Sured on Jehowa teud; neid
noutakse keikist, kennel neist
hea meel on.
3. Temma töö on suur au ja
auustus, ja temma öigus seisab
iggaweste.
4. Tem~a on ühhe mällestusse
teinud om~a im~e-asjadele:
armolinne ja hallastaja on
Jehowa.
5. Temma annab toidust neile,
kes tedda kartwad, temma
mõtleb mõtleb iggaweste omma

seädusse peäle.

6. Omma teggude rammo kulutab temma omma rahwale, et ta neile annaks pagganatte pärris-ossa.

7. Temma kätte tööd on tödde ja kohhus: tössised on keik temma käskmissed.

8. Neid toetakse ikka ja iggaweste: neid tehakse töes ja öigusse wisil.

9. Tem~a on läkkitanud ärralunnastamist om~a rahwale, temma on käsknud omma seädust iggaweste jäda ; pühha ja kartusse wäärt on temma nimmi.

10. Jehowa kartus on tarkusse hakkatus: hea moistus on neil keikil, kes iggaühhe järrele tewad; Tem~a käskmiste kitus seisab iggaweste.

112. Laul.

Selle önnis põlli, kes Jehowat süddamest kardab.

1. Halleluja. Wägga önnis on se mees, kes Jehowat kardab, kel wägga hea meel on temma käskudest.

2. Temma suggu peab wäggew

ollema Ma peäl: öigusse suggu peab ollema önnistud.

3. Warra ja rikkus on temma koias, ja ta öigus seisab ikka.

4. Pim~edusses touseb walgus öiglastele: armoliñe ja hallastaja ja öige on Jum~al.

5. Hea on se mees, kes armoliñe on, ja laenuks annab: temma peab ommad asjad ülles, nenda kui kohhus on.

6. Sest ta ei pea ial köikuma; üks öige jääb iggawesseks mällestusseks.

7. Kurja könnet ei karda temma mitte: kindel on temma südda ja lodab Jehowa peäle.

8. Toetud on temma südda, ei ta karda mitte, senni kui ta saab nähha omma waenlastest, mis ta tahhab.

9. Ta külwab ja annab waestele: temma öigus seisab ikka; temma sarw töstetakse sureks au sees.

10. Se, kes öäl, näab sedda, ja temma meel lähhäb pahhaks, ta kirristab om~ad hambad, ja sullab ärra; öälatte iggatseminne lähhäb hukka.

113. Laul.

*Jehowa au kidetakse: ta annab
allandlikkuile armo.*

1. Halleluja. Kiitke, Jehowa
sullased! kiitke Jehowa nim~i.
2. Jehowa nimmi olgo kidetud
nüüd ja iggaweste.
3. Päwa-tousmissest temma
lojaminnemissest sadik olgo
kidetud Jehowa nimmi.
4. Jehowa on kõrge keik ülle
pagganatte, temma au on ülle
taewaste.
5. Kes on sesuggune, kui
Jehowa meie Jummal, kes
körgesse läinud istuma?
6. Kes ennast allandab waatma
se peäle, mis taewas ja Ma
peäl on.
7. Kes üllestöstab pörmo seest
sedda alwa, kes sedda santi
üllendab senniko peält.
8. Et ta panneb tedda istuma
üllematte jure, omma rahwa
üllematte jure.
9. Kes sadab, et se, kes
siggimatta koias ellab, saab
röömsaks laste emmaks.
Halleluja.

114. Laul.

*Kuida Israel Egiptusse maalt on
wäljawidud.*

1. Kui Israel Egiptussest
wäljaläks, ja Jakobi suggu
umkeelse rahwa jurest,
2. Siis sai Juda temma
pühhaks rahwaks, ja Israel
temma wallitsusse rahwaks.
3. Merri näggi ja pöggenes:
Jordan æ pöris ümber taggasi.
4. Mäed hüppasid nende kui
järad, mäekingud nenda kui
lamba talled.
5. Mis sul olli merri, et sa
pöggenesid? sinna Jordan, et
sa ümberpöörsid taggasi?
6. Teie mäed, et teie
hüppasite, kui järad, teie
mäekingud kui lamba talled?
7. Oh sinna Ma! karda
wärristes ISsanda palle eest,
Jakobi Jumkala palle eest,
8. Kes mutis kaljo järweks,
keigekowwema kiwwikaljo wee-
hallikaks.

115. Laul.

*Jehowa on auu wäärt, kes
meid woib ja tahhab önnistada.*

1. Ei mitte meile, Jehowa! ei mitte meile, waid omma nimmele anna au, omma heldusse pärrast, omma töe pärrast.
2. Mikspärrast peawad pagganad ütlema: Kus on nüüd nende Jummal?
3. Agga meie Jummal on taewas, temma teeb keik, mis ta tahhab.
4. Nende ebba-jummalad on hõbbe ja kuld, innimeste kätte tö.
5. Su on neil, ja nemmad ei rägi mitte: silmad on neil, ja nemmad ei nä mitte.
6. Körwad on neil, ja nemmad ei kule mitte: ninna on neil, ja nemmad ei tunne haiso.
7. Käed on neil, ja nemmad ei woi katsuda: jallad on neil, ja nemmad ei könni: nemmad ei könnele omma kurgoga.
8. Otsekui nemmad on, nenda on need, kes neid tewad, ja iggaüks, kes nende peäle lodab.
9. Israel! loda Jehowa peäle: sesamma on nende abbi ja nende kilp.
10. Aaroni suggu, lootke Jehowa peäle; sesamma on

- nende abbi ja nende kilp.
11. Kes teie Jehowa kardate, lootke Jehowa peäle; sesamma on nende abbi ja nende kilp.
 12. Jehowa mötleb meie peäle, temma önnistab: temma önnistab Israeli suggu, ta önnistab Aaroni suggu.
 13. Ta önnistab neid, kes Jehowat kartwad, pissukessed ni hästi kui sured.
 14. Jehowa lissago teile weel önnne jure, teile ja teie lastele.
 15. Teie ollete Jehowa önnistud, kes taewast ja maad on teinud.
 16. Taewas, taewas on Jehowa pärralt, ja maad on ta annud innimeste lastele.
 17. Surnud ei kida mitte Jehowat, egga need keik, kes allalähwad siñna waikse woöga paika.
 18. Agga meie tahhame Jehowat kita nüüd ja iggaweste. Halleluja.

116. Laul.

Palwe willetusse aial: tänno, kui Issand peästab.

1. Ma armastan sedda, et

Jehowa kuleb mo heäle, ja mo allandlikkud pallumissed.

2. Et ta omma körwa mo pole pörab, sepärrast tahhan minna keige omma ello aia tedda appi hüda.

3. Paljo surma wallo sai mo ümber, ja pörgo ahvastussed juhtusid mulle: ma leidsin kitsikust ja murret.

4. Agga ma hüüdsin Jehowa nimme appi: oi! oi! Jehowa peästa mo hing.

5. Armolinne on Jehowa ja öige, ja meie Jummal on hallastaja.

6. Kohtlased hoiab Jehowa: ma ollen alwaks sanud, ja ta satis mulle abbi.

7. Pöra ümber mo hing! omma hingamisse jure, sest Jehowa on sulle head teinud.

8. Sest sinna olled mo hinge surmast ärrakiskund, mo silmad silma-weest, mo jalga takkitsemisest.

9. Ma tahhan ikka käia Jehowa ees ellawatte made peäl.

10. Ma ussun, sest rägin minna, ma olin muiste sures waewas.

11. Ma ütlesin ommas wärrisemisses: Keik innimessed

on wallelikkud.

12. Mis pean ma Jehowale tassuma keige temma heateggemiste eest minno wasto?

13. Sedda sure önnistusse karrikast tahhan ma wötta, ja Jehowa nimme appi hüda.

14. Mo tootussed tahhan ma Jehowale tassuda, kül keige ta rahwa nähhes.

15. Kallis on Jehowa melest temma waggade surm.

16. Oh Jehowa! ma ollen jo so sullane, minna ollen so sullane, so ümmardaja poeg; sa olled mo juttad lahti päästnud.

17. Sulle tahhan ma ohwerdada tänno-ohwri, ja Jehowa nimme appi hüda.

18. Ommad tootussed tahhan ma Jehowale tassuda, kül keige ta rahwa nähhes.

19. Jehowa koia ouede peäle kesk paikas sinno sees, oh Jerusalem! Halleluja.

117. Laul.

Kristusse armo-riik tulleb pagganatte kassuks.

1. Kiitke Jehowat keik

pagganad! auustage tedda keik rahwas!

2. Sest temma heldus on meie ülle woimust wötnud, ja Jehowa tödde jääb iggawesseks aiaks. Halleluja.

118. Laul.

Tänno Kristusse heldusse ja lunnastamisse eest.

1. Tännage Jehowat, sest ta on hea, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

2. Et üttelgo nüüd Israel, et temma heldus on iggawesseks aiaks.

3. Et üttelgo nüüd Aaroni suggu, et temma heldus on iggawesseks aiaks.

4. Et üttelgo nüüd kes Jehowa kartwad, et temma heldus on iggawesseks aiaks.

5. Kitsikussest ollen ma Jehowat appi hüüdnud; Jehowa on mulle wistanud, ja mind laia paiga peäle saatnud.

6. Jehowa on minnoga, ei ma karda mitte; mis woib innimenne mulle tehha?

7. Jehowa on mulle nende assemel, kes mind aitwad;

sepärrast saan ma nähha neist, kes mind wihkawad, mis ma tahhan.

8. Parrem on Jehowa jure kippuda, kui innimesse peäle lota.

9. Parrem on Jehowa jure kippuda, kui würostide peäle lota.

10. Keik pagganad on mo ümbertulnud; Jehowa nimmel tahhan ma neid wissiste mahharaiuda.

11. Nemmad on mo ümber tulnud, kül nemmad on mo ümber tulnud; Jehowa nimmel tahhan ma neid wissiste mahharaiuda.

12. Nemmad on mo ümber tulnud kui messilased, nemmad on ärrakustatud kui kibbowitsa tulloke: Jehowa nimmel tahhan ma neid wissiste mahharaiuda.

13. Sinna kurrat olled mind kangeste lükkanud, et ma piddin langema; agga Jehowa on mind aitnud.

14. Jehowa on mo tuggewus ja kitusse-laul, sest temma on mulle abbiks sanud.

15. Öiskamisse ja önnistusse heäl on öigede maiade sees: Jehowa parram kässi teeb keik

wahwaste.

16. Jehowa parram kässi on
eñast sureks tõstnud, Jehowa
parram kässi teeb keik
wahwaste.

17. Ei ma kül surre, waid jään
ellama, ja tahhan Jehowa teud
juttustada.

18. Jehowa on mind rängaste
karristanud ; agga ta polle
mind mitte surma kätte annud.

19. Tehke mulle öigusse
wärrawad lahti: ma tahhan
neist sissemiñna, ja Jehowat
tännada.

20. Se on Jehowa wärraw:
öiged lähhäwad seält sisse.

21. Ma tahhan sind täñnada, et
sa mind wötnud kuulda, ja
olled mulle abbiks sanud.

22. Se kiwwi, mis hone-
ehhitajad on ärrapölgmud, se
on nurgakiwwiks sanud.

23. Jehowa käest on se
sündinud, se on imme-assi
meie silma ees.

24. Se on se pääw, mis
Jehowa on teinud: olgem
wägga röömsad, ja
römustagem ennast sel päwal.

25. Oh Jehowa! et päästa nüüd
ärä, oh Jehowa! et sada
sedda hästi korda.

26. Önnistud olgo se, kes
tulleb Jehowa nimmel; meie
önnistame teid Jehowa koiast.

27. Se on Jummal Jehowa, kes
meile on paistnud kui walgus ;
kõitke kinni Pasatalle ohwrid
kõitega altari sarwedest sadik.

28. Sinna olled mo Jummal, ja
minna tahhan sind tännada,
mo Jummal! sind tahhan ma
sureks tõsta.

29. Tännage Jehowat, sest
temma on hea, sest temma
heldus jääb iggawesseks aiaks.

119. Laul.

*Jummala sanna ja
jummalakartlik ello kidetakse.*

1. Wägga önsad on need, kelle
ello te on ilmalaitmatta, kes
käiwad Jehowa kässo-
öppetusse järrel.

2. Wägga önsad on, kes
temma tunnistussed piddawad,
ja keigest süddamest tedda
takkanoudwad.

3. Need ei te tõeste mitte
köwwerust, ja käiwad temma
tede peäl.

4. Sinna olled käsknud ommad
käskmissed sure holega

piddada.

5. Oh et mo ello- teed saaksid kinnitud, et sinno seädmissed saaksid petud!

6. Siis ei sa minna häbbiks, kui ma keige so käskude peäle watan.

7. Ma tahhan sind öiglasest süddamest täñada, kui ma öppin so öigusse kohtoseädussed.

8. Ma tahhan piddada so seädmissed, ärra jätta mind mitte liaks mahha.

9. Misga teeb üks noor innimenne omma teeradda selgeks? kui ta ennast peab sinno sanna järrele.

10. Ma nouan sind keigest ommast süddamest takka, ärra lasse mind eksida sinno käskudest.

11. Ma pannen so sanna tallele omma süddamesse, et ma patto ei te sinno wasto.

12. Kidetud olgo sinna, Jehowa! öppeta mind ommad seädmissed.

13. Omma uledega juttustan ma keik sinno su-sanna kohtoseädussed.

14. Mul on rööm so tunnistuste tee pärrast, ennam kui

keigesugguse rikkusse pärrast.

15. Ma mötlen järrele so käskmissed, ja watan sinno teeraddade peäle.

16. Ma jahhutan ennast so seädmistega, ei ma unnusta mitte ärra sinno sanna.

17. Te head omma sullasele, siis ma ellan ja hoian sinno sanna.

18. Tee lahti mo silmad, et ma nään Sinno immeasjad so kässo-öppetussest.

19. Ma ollen woöras Ma peäl, ärra panne ennese käsko mitte minno eest warjule.

20. Minno hing on ärraörutud iggatsemisse pärrast so kohtoseäduste järrele iggal aial.

21. Sa söitled neid, kes uhked ja ärranetud on, kes ewsiwad so käskudest.

22. Wereta mo peält ärra laimamist ja laitmist, sest ma pean so tunnistussed.

23. Würstidke istuwad ja könnelewad issikeskes wasto mind; agga so sullane mötleb järrele sinno seädmissed.

24. So tunnistussed on ka mo jahhutamissed, ja mo nou-andjad.

25. Mo hing on pörmo külges

kinni; te mind ellawaks omma sanna järrele.

26. Ma juttustan ommad teed, ja sa kuled mind; öppeta mind ennese seädmissed.

27. Anna omma käskmiste wisid mulle ärramoista; siis tahhan ma so immeasjad järrele möttelda.

28. Mo hing jooksed wet melehärmi pärrast: kinnita mind omma sanna järrele.

29. Walskusse-wisid sada minnust ärra, ja anna mulle armust omma kässo-öppetust.

30. Ma ollen ärrawallitsenud tössidusse wisid, ma ollen ennese ette seädnud so kohtoseädussed.

31. Ma pean kinni so tunnistussist; Jehowa! ärra lasse mind mitte häbbi sisse sada.

32. Ma jooksen so käskude teed, sest sa olled mo süddamele laia maad teinud.

33. Öppeta mind Jehowa! omma seädmiste wisid, et ma sedda hoian otsani.

34. Anna mulle moistust, et ma pean so kässo-öppetust, ja sedda hoian keigest süddamest.

35. Tallota mind omma käskude jalg-tee peäle, sest mul on hea meel sestsammast.

36. Käna mo süddat omma tunnistuste pole, ja ei mitte ahnusse pole.

37. Pöra mo silmad ärra tühja waatmast, te mind ellawaks omma tee peäl.

38. Kinnita omma sanna omma sullasele, se sadab sind kartma.

39. Sada ärra mo teotust, mis ma kardan, sest so kohtoseädussed on head.

40. Wata, ma iggatsen so käskmiste järrele; te mind ellawaks omma öigusse läbbi.

41. Ja so heldus tulgo mulle, Jehowa! ja so önnistus so sanna järrele.

42. Et ma woin kosta ühhe sanna sellele, kes mind laimab, sest ma lodan so sanna peäle.

43. Ja ärra kissu ial miño suust sedda töe saña, sest ma lodan so kohtoseädusse peäle.

44. Ja ma tahhan hoida so kässo-öppetust allati, ikka ja iggaweste.

45. Ja tahhan ikka käia laia Ma peäl, sest ma nouan so käskmissed.

46. Ja ma tahhan räkida so tunnistussist kunningatte ette, ja ei mitte häbbeneda.

47. Ja ma tahhan ennast jahhutada sinno käskudega, mis ma armastan.

48. Ja ma tõstan om~ad käed ülles so käskude pole, mis ma armastan, ja mötlen järrele so seädmised.

49. Mälleta om~a sullase heaks om~a tootusse sanna, mis peäle sa mind olled pannud lootma.

50. Se on mulle trööstimisseks mo willetsusses, et so sanna mind ellawaks teeb.

51. Uhked pilkawad mind üpris wägga, siiski ei kalla ma mitte ärra so kässö-öppetussest.

52. Ma ollen möttelnud, Jehowa! so õige nuhtlusse peäle wañast aiast, ja ollen trööstitud.

53. Jällestus on mind kiñiwötnud nende öälatte pärrast, kes so kässö-öppetust mahhajätwad.

54. So seädmised on mo kitusse-laulud olnud minno woöra-pölwe koias.

55. Ma tulletan, Jehowa! öse so nimme omma mele, ja

hoian so kässö-öppetust.

56. Se on mulle olnud römuks, et ma ollen sinno käskmised pidanud.

57. Jehowa on mo ossa; sedda ollen ma öölnud, et ma so sannad hoian.

58. Ma pallun so Palle allandlikkult keigest süddamest, olle mulle armolinne omma sanna järrele.

59. Ma arwan ärra ommad teed, ja pöran ommad jallad jälle so tunnistusse pole.

60. Ma töttan, ja ei wiwi so kässud piddamatta.

61. Öälade hulgad kogguwad mo ümber: agga minna ei unnusta mitte so kässö-öppetust.

62. Kesk ööd tousen ma ülles, sind tännama so õige kohtoseäduste pärrast.

63. Minna ollen nende keikide seltsimees, kes sind kartwad, ja so käskimised hoiawad.

64. Jehowa! ma-ilm on täis sinno heldust; öppetä mind ommad seädmised.

65. Sinna, Jehowa! olled head teinud omma sullasele omma sanna järrele.

66. Öppetä mind head moistust

ja tundmist, sest ma ussun so kässud.

67. Ennego mind allandati, eksisin minna: agga nüüd hoian ma sinno sanna.

68. Sinna olled hea, ja teed head; õppeta mind ommad seädmised.

69. Uhked sidduwad mo wasto wallet kokko: agga minna pean keigest süddamest so käskmised.

70. Nende südda on angunud kui rasw: agga ma jahhutan ennast so kässõ-õppetusega.

71. Se on mulle hea, et mind on allandatud, et ma so seädmised õppin.

72. So su kässõ-õppetus on mulle kallim, kui mitto tuhhat kulla- ja höbbeda-tükki.

73. Sinno käed on mind teinud ja mind walmistanud; anna mulle moistust, et ma õppin sinno kässud.

74. Kes sind kartwad, näwad mind ja römustawad ennast, et miña so saña peäle ollen lootnud.

75. Ma tean, Jehowa! et so nuhtlused on selge õiged, ja et sa mind ustawast melest olled allandanud.

76. Et olgo so heldus mind trööstimas, nenda kui sinna omma sullasele olled räkinud.

77. So hallastused tulgo minno peäle, et ma ellan, sest so kässõ-õppetus on mo jahhutamised.

78. Sago häbbisse uhked, et nemmad mind tahtwad walskussega rikkuda: agga minna mötlen järrele so käskmised.

79. Siis tullewad jälle minno jure need, kes sind kartwad, ja so tunnistused tundwad.

80. Mo südda olgo täieste wagga so seädmiste sees, et ma ei sa häbbisse.

81. Mo hing on ärralöpnud so abbi otes: ma lodan so sanna peäle.

82. Mo silmad on ärralöpnud so sanna otes, et ma ütlen: Millal tahhad sa mind trööstida?

83. Sest ma ollen kui nahk-lehker suitsus: so seädmissi ei unnusta ma mitte ärra.

84. Mitto päwa on alles so sullasel? millal annad sa kohhut nende wasto, kes mind takkakiusawad.

85. Uhked on walmistand mulle

auka, ei sünni se sinno kässo-
õppetusega ühte.

86. Keik so kässud on
tössised: nemmad kiusawad
mind takka walskussega, aita
mind.

87. Nem~ad tewad pea otsa
mo peäle Ma peäl: agga minna
ei jätta mitte mahha so
käskmissi.

88. So heldusse järrele te mind
ellawaks, et ma hoian so su
tunnistust.

89. Sinna, Jehowa! jääd
iggaweste, so sanna jääb
kindlaste seisma taewas.

90. Pölwest pölweni kestab so
tössidus: sa olled maad
kinnitanud, ja se seisab.

91. So kohtoseäduste pärrast
seiswad nem~ad weel
tännapäwani, sest need keik on
siño sullased.

92. Kui sinno kässo-õppetuse ep
olleks mo jahhutamine olnud,
siis olleksin ma ommas
willetsusses hukka läinud.

93. Miña ei tahha ial so
käskmissi ärrauñustada, sest
nende läbbi olled sa mind
ellawaks teinud.

94. Sinno pärralt ollen minna,
peästa mind, sest ma nouan

so käskmisses.

95. Öälad wahhiwad mind, et
nemmad woiksid mind hukka
sata: agga ma pannen tähhele
so tunnistussed.

96. Igga keigekallima asja otsa
ollen ma näinud: agga sinno
käsk on otsata lai.

97. Kui wägga armastan minna
so kässo-õppetusse! iggapääw
mötlen ma sedda järrele.

98. So käskude läbbi teed sa
mind targemaks, kui mo
waenlased on, sest need on
mo kä iggaweste.

99. Ma ollen targem kui keik
need, kes mind õppetasi, sest
ma mötlen järrele so
tunnistussed.

100. Ma moistan ennam kui
wannad, sest ma pean so
käskmisses.

101. Ma kelan om~ad jallad
ärä keige kurja teeraa eest, et
ma woiksin hoida sinno sanna.

102. Minna ei lahku so
kohtoseädussist, sest sinna
õppetad mind.

103. Kui maggusad on so
sannad mo su-laele, need on
ennam kui messi mo suus.

104. So käskmiste seest ollen
ma moistust sanud, sepärrast

wihkan ma keik walle teeraad.
105. Sinno sanna on mo jallale
lampiks, ja walgusseks mo
jalgtee peäl.

106. Ma ollen wandunud, ja
sedda kindlaste piddanud, et
ma piddin hoidma so öiged
kohtoseädussed.

107. Ma ollen üpres wägga
allandud; Jehowa! te mind
ellawaks omma sanna järrele.

108. Et olgo sul hea meel sest,
mis ma heal meel tootan,
Jehowa! ja öppetä mind om~ad
kohtoseädussed.

109. Mo hing on allati mo
peus, ja minna ei unnusta so
kässo-öppetust mitte ärra.

110. Öäläd on mulle köit
pannud: agga minna ei eksi
mitte ärra so käskmistest.

111. So tuñistussed ollen ma
pärris-ossaks sanud iggawest,
sest need on mo süddame
römustus.

112. Ma ollen om~a süddame
kallanud so seädmiste järrele
teggema iggaweste otsani.

113. Ma wihkan seggased
möttes; agga so kässo-
öppetust armastan minna.

114. Sinna olled mo warjopaik
ja mo kilp; ma lodan so sanna

peäle.

115. Lahkuge minnust ärra teie
tiggedad, sest minna pean
omma Jummalä kässud.

116. Toeta mind omma sanna
järrele, et ma ellan, ja ärra
lasse mind mitte mo ootmisses
häbbisse sada.

117. Toeta mind, et ma
peäsen, siis watan ma römoga
so seädmiste peäle allati.

118. Sa tallad mahha keik, kes
so seädmistest ärraeksiwad,
sest nende kawwalus on walle.

119. Sa rüüstad ärra keik
öäläd Ma peält kui höbbeda
sitta; sepärrast armastan ma
sinno tunnistussed.

120. So hirmo pärrast tulleb
jällestus mo lihha peäle, ja ma
kardan so öigede nuhtluste
eest.

121. Ma teen, mis kohhus ja
öigus on ; ärra jätta mind
mitte nende kätte, kes mulle
liga tewad.

122. Olle käemees omma
sullase heaks, et uhked mulle
ei te liga.

123. Mo silmad löpwad ärra,
so abbi ja so öigusse sanna
otes.

124. Te om~a sullasega om~a

heldusse järrele, ja öppetä
mind om~ad seädmissed.

125. Minna ollen so sullane,
anna mulle moistust, et ma
tunnen so tunnistussed.

126. Aeg on, et Jehowa öigust
teeb: nem~ad on tühjaks
teinud sinno kässo-öppetust.

127. Sepärrast armastan miña
so kässud ennam, kui kulda ja
selgemat kulda.

128. Sepärrast arwan ma keik
so käskmissed keikipiddi
öigeks; ma wihkan keik
walskusse teeraad.

129. So tunnistussed on
immelikud, sepärrast peab
neid minno hing.

130. Kui so sanna ilmub, siis
ta walgustab, ja annab
moistust neile, kes kohtlased
on.

131. Ma teen omma suud
laiale lahti ja ahmin so järrele ;
sest ma iggatsen so käskude
järrele.

132. Wata minno pole, ja olle
mulle armolinne, nenda kui
kohhus on nende wasto, kes
so nimme armastawad.

133. Kinnita mo sammud
omma sanna sees, ja ärra
lasse ühtege nurjatumat wisi

mo ülle melewalda sada.

134. Luñasta mind selle
innimesse käest, kes liga teeb,
siis tahhan ma so käskmissed
hoida.

135. Walgusta omma palle
omma sullase peäle, ja öppetä
mind ommad seädmissed.

136. Wee-soned jooksewad
möda mo silmi, sepärrast et
nem~ad ei hoia so
kässoöppetust.

137. Sinna olled öige, Jehowa!
ja so nuhtlussed on öiged.

138. Sa olled käsko annud
omma tunnistuste öigusse ja
tössidusse pärrast kowwaste.

139. Mo öige wihha on mind
ärralöppetand, et mo
waenlased so sannad on
ärraunnustanud.

140. So sanna on wägga
selgeks sullatud, ja so sullane
armastab sedda.

141. Ma ollen alw ja ei mikski
pandud; siiski ei unnusta minna
so käskmissi mitte ärra.

142. So öigus on öigus
iggaweste, ja sinno kässo-
öppetus on tödde.

143. Kitsikus ja ahhastus on
mo kätte tulnud; agga so
kässud jahhutawad mind.

144. So tunnistuste õigus jääb iggaweste; anna mulle moistust, et ma ellan.

145. Ma hüan keigest süddamest, kosta mulle, Jehowa! ma tahhan so seädmissid piddada.

146. Ma hüan so pole, peästa mind, et ma so tunnistussed hoian.

147. Ma jouan enne puhte, ja kissendan; sinno sanna otan minna.

148. Mo silmad jouawad enne kui wahhikorrad, et ma so sanna järrelemötlen.

149. Kule mo heält om~a heldusse pärrast: Jehowa! te mind ellawaks omma kohtoseädusse järrele.

150. Mo liggi tullewad need, kes wägga pahha tööd takkaaiawad: nemmad on kaugel so kässö-öppetussest ärra.

151. Sinna olled liggi, Jehowa! ja keik so kässud on tödde.

152. Wannast tean ma jo sinno tunnistussist, et sa neid iggaweste olled kinnitand.

153. Wata mo willetsust, ja kissu mind sest wälja, sest ma ei uñusta mitte so kässö-

öppetust.

154. Selleta mo rioasjad ärra, ja lunnasta mind: te mind ellawaks omma sanna järrele.

155. Öäladest on se önnistus kaugel ärra, sest nemmad ei holi so seädmissist.

156. So hallastus on suur, Jehowa! te mind ellawaks omma kohtoseäduste järrele.

157. Need on palju, kes mind takkakiusawad ja mo waenlased on; agga minna ei kalla ärra so tunnistussist.

158. Ma nään teid, kes pettust tewad, ja mul on tüddimus, et nem~ad so sanna ep olle hoidnud.

159. Wata, et ma so käskmissid armastan; Jehowa! te mind ellawaks omma heldusse pärrast.

160. So saña hakkatus on tödde, ja keik so õigusse kohhus jääb iggaweste.

161. Würstid kiusawad mind takka ilmaasjatta; agga mo südda tunneb hirmo so sanna eest.

162. Ma ollen römus so sanna pärrast kui se, kes palju saki leiab.

163. Ma wihkan walskust, ja se

on mo melest hirmus: agga
sinno kässo-öppetust armastan
minna.

164. Ma kidan sind seitsekord
päwas so öigusse
kohtoseäduste pärrast.

165. Suur rahho on neil, kes
so kässo-öppetust armastawad,
ja nemmad ei kom~ista mitte.

166. Ma otan so önnistust,
Jehowa! ja teen so käskude
järrele.

167. Mo hing hoiab so
tunnistussed, ja ma armastan
neid wägga.

168. Ma hoian so käskmissed
ja so tunnistussed, et keik mo
teed on sinno ees.

169. Tulgo mo kange hüüdmiñe
siño ette liggi, Jehowa! aña
mulle moistust om~a saña
järrele.

170. Tulgo mo allandlik
palluminne so ette; peästa
mind omma sanna möda.

171. Minno uled peawad kitust
rohkeste ette saatma, kui sa
mind saad öppetanud ommad
seädmissed.

172. Mo keel peab so sanna
kulutama, sest keik so kässud
on öigus.

173. Olgo so kässi mind

aitmas, sest ma ollen so
käskmissed ärrawallitsenud.

174. Ma iggatsen sinno
önnistust, Jehowa! ja so käss-
öppetust jahhutab mind.

175. Ellago minno hing, et ta
sind kidab, ja so kohtoseädus
aitko mind.

176. Ma ollen eksinud, otsi
om~a sullast kui ärrakaddund
lam~ast, sest minna ei unnusta
mitte ärra so käskusid.

120. Laul.

*Wagga hinge järg kurja ja
pöratse rahwa seas.*

1. Üks laul templi treppide peäl
laulda. Kui mul wägga kitsas kä
olnud, ollen ma Jehowa pole
hüüdnud, ja ta on mind
wötnud kuulda.

2. Jehowa! peästa mo hinge
walskusse uledest, ja pettisest
kelest.

3. Mis woib temma sulle anda,
ehk mis woib pettis keel sulle
weel ennam tehha?

4. Need on kui wäggewa
mehhe terrawad noled,
nisammoti kui tullised kaddaka
söed.

5. Oh hädda on mul! et ma kui woöras ellan Meseki-rahwa seas, et ma ellan Kedari-rahwa maiade jures.

6. Mo hing on kaua ellanud selle jures, kes rahho wihkab.

7. Minna ollen rahho noudja ; agga kui ma rägin, siis on nemmad walmis taplema.

121. Laul.

Jehowa kä on keigeüllem abbi: ta on parras warjopaik.

1. Üks laul templi treppide peäl laulda. Ma töstan ommad silmad ülles nende mägedede pole, kust mo abbi tulleb.

2. Mo abbi tulleb Jehowa käest, kes taewa ja Ma teinud.

3. Ei ta lasse so jalga wäratada; ei se tukku, kes sind hoiab.

4. Wata, ei se tukku egga uinu maggama, kes Israeli hoiab.

5. Jehowa on, kes sind hoiab, Jehowa on so warri so parrema käe ülle.

6. Päwal ei pea päike sind waewama, egga ku öse.

7. Jehowa hoiab sind keige kurja eest, temma hoiab so

hinge.

8. Jehowa hoiab so wäljaminnemist ja sinno sissetullemist nüüd ja iggaweste.

122. Laul.

Römus meel Jerusalemma önsa põlwe pärrast.

1. Taweti laul templi treppide peäl laulda. Ma römustan nende pärrast, kes mulle ütlewad: Läkki Jehowa kotta.

2. Meie jallad on seisma sanud so wärrawatte sees, oh Jerusaleml!

3. Jerusaleml on ehhitud nenda kui lin, mis hästi ühte on ehhitud.

4. Sest siñna lähhäwad sugguarrud ülles, Jehowa sugguarrud Israelile tunnistusseks, Jehowa nimme tännama.

5. Sest siñna on seätud aujärjed kohtomoistmisseks, Taweti suggu aujärjed.

6. Palluge Jerusalemmale rahho: waikne assi olgo neile, kes sind armastawad.

7. Rahho olgo so müri wahhel,

waikne assi so suurte koddade sees.

8. Om~a wendade ja om~a söbrade pärrast tahhan ma nüüd räkida sest rahhust, mis siño sees on.

9. Jehowa meie Jummalä koia pärrast tahhan ma otsida, mis sulle heaks tulleb.

123. Laul.

Kust waggad abbi otsiwad maailma teotusse wasto.

1. Üks laul templi treppide peäl laulda. Ma tõstan ommad silmad ülles sinno pole, kes sa taewas istud.

2. Wata, otsekui sullaste silmad watawad om~a issandatte käe peäle; otsekui tüdrukko silmad watawad omma emmanda käe peäle: nenda watawad meie silmad Jehowa meie Jummalä peäle, kunni tem~a armo meie peäle heidab.

3. Olle meie armoliñe, Jehowa! olle meie armolinne, sest meie olleme wägga täis laitmist sanud.

4. Meie hing on wägga täis sanud holetumatte irwitamist, ja

körkide laitmist.

124. Laul.

Kitus, et Jehowa keigesuremast häddast päästab.

1. Taweti laul templi treppide peäl laulda. Kui ep olleks Jehowa se, kes meie jures olnud, et üttelgo Israel,

2. Kui ep olleks Jehowa se, kes meie jures olnud, kui innimessed meie peäle kippusid;

3. Siis olleksid nem~ad meid ellawalt ärraneelnud, kui nende wihha süttis meie wasto põllema.

4. Siis olleksid weed meid ärraupputanud, jõggi olleks üle meie hinge läinud.

5. Siis olleksid uhked weed üle meie hinge läinud.

6. Jehowa olgo kidetud, kes ep olle meid annud nende hammaste roaks.

7. Meie hing on kui lind ärrapeäsnud liñnopüüdjate paelast: pael on katki läinud, ja meie olleme ärrapeäsnud.

8. Meie abbi on Jehowa nimme sees, kes taewa ja Ma on

teinud.

125. Laul.

*Jehowa on usklikeude
warjupaik: öälad sawad hukka.*

1. Üks laul templi treppide peäl
laulda. Kes Jehowa peäle
lootwad, need on kui Sioni
mäggi, mis ei köikuta, mis
iggaweste seisab.

2. Jerusalem~a ümber on
mäggesid, ja Jehowa on om~a
rahwa ümber nüüd ja
iggaweste.

3. Sest öäla wallitsusse kep ei
pea mitte jäma öigede liisko-
ossa peäle, et öiged mitte
enneste kässi ei pista
köwwerusse külge.

4. Jehowa! te head neile, kes
head on, ja neile, kes öiglased
on ommas süddames.

5. Agga kes kallawad omma
köwweratte tede peäle, neid
sadab Jehowa ärramininema
nendega, kes nurjatuma tö
tewad. Rahho olgo Israeli ülle.

126. Laul.

Usklikeude kurbdus mudetakse

wimaks römüks.

1. Üks laul templi treppide peäl
laulda. Kui Jehowa saab
taggasi saatnud neid, kedda
Sioni seltsist peab taggasi
sadetama, siis peame ollema
kui unnistajad.

2. Siis saab meie su naeramist,
ja meie keel öiskamist täis; siis
ööldakse pagganatte seas:
Jehowa on sured asjad neile
teinud.

3. Jehowa on sured asjad
meile teinud; sest olleme
röömsad.

4. Sada meie wangid taggasi,
Jehowa! nenda kui wee-oiad
louna pool.

5. Kes silma-weega külwawad,
need leikawad öiskamissegga.

6. Kes käib ikka peäle, ja
nuttab semet külwi tarwis
kandes; se tulleb töeste
öiskamissegga, ja kannab
ommad wihhud.

127. Laul.

*Jehowa on keige önne ja
önnistusse hallikas.*

1. Salomoni laul templi

treppide peäl laulda. Kui Jehowa ei ehhita kodda, siis hone-ehhitajad näwad seäl kallal waewa ilmaaego: kui Jehowa ei hoia liñna, siis walwab waht ilmaaego.

2. Ilmaaego on se teile, et teie warra ülestousete, ja kaua üllewel istute, ja söte leiba sure walloga; nenda se on: Jehowa annab omma armokessele und.

3. Wata, lapsed on Jehowa pärris-ossa, ihho suggu on armo- palk.

4. Otsego noled wäggewa mehhe käes, nenda on need nore-pölwe poiad.

5. Wägga önnis on se mees, kes om~a noolte-tuppe nendega täitnud: ei sa nemmad häbbisse, kui nem~ad waenlastega räkiwad wärrawa suus.

128. Laul.

Selle önnis pölli abbiellus, kes Jummalat kardab.

1. Üks laul templi treppide peäl laulda. Wägga önnis on iggamees, kes Jehowat kardab,

kes temma tede peäl käib.

2. Kui sa omma kätte waewast sööd, siis olled sa wägga önnis, ja sul on hea pölle.

3. So naene on kui winapu, mis wilja kannab so koia müride külges; so poiad on kui öllipu wössud so laua ümber.

4. Wata, nenda önnistakse wissiste se mees, kes Jehowat kardab.

5. Jehowa wöttab sind önnistada Sionist, ja sago sinna Jerusalemma head önni nähha keige omma ello aia.

6. Ja sago sinna omma laste lapsed nähha. Rahho olgo Israeli ülle.

129. Laul.

Ristikoggodus peäseb ikka keige waenlaste käest.

1. Üks laul templi treppide peäl laulda. Nemmad on mulle wägga kitsast teinud mo norest pölwest, üttelgo nüüd Israel,

2. Nemmad on mulle wägga kitsast teinud mo norest pölwest; ommeti ep olle nemmad mitte woimust mo peäle sanud.

3. Mo selja peäl on kündjad künnud, nemmad on ommad waud pitkaks aianud.

4. Jehowa on öige, ja on öälade köied katki leikanud.

5. Häbbisse peawad sama, ja taggasi tagganema keik, kes Sionit wihkawad.

6. Nemmad peawad ollema kui kattuste rohhi, mis ärrakuiwab, eñe kui sedda ärrakitkutakse,

7. Misga leikaja ei täida omma kät, ja sidduja ei sa seält omma sülle täit.

8. Ja et need, kes mödalähhäwad, mitte ei ütle: Jehowa önnistus olgo teie peäl, meie önnistame teid Jehowa nimmel.

130. Laul.

Selle usklik palwe ja wiis, kes öiete pattust pörab.

1. Üks laul templi treppide peäl laulda. Pohjatuma hädda sees hüan minna sinno pole, Jehowa!

2. ISsand! kule mo heäle, sinno körwad pango tähhele mo allandlikko pallumiste heäle.

3. Kui sinna, Jehowa! tahhaksid

keik üllekohhut meles piddada, kes siis jouaks, ISsand! so ees seista?

4. Sest sinno kä on andeksandminne, et sind peab kardetama.

5. Minna otan Jehowat, mo hing otab, ja ma lodan temma sanna peäle.

6. Mo hing otab ISsandat ennam, kui wahhimehhed hom~iko, kes hom~ikoni wahtis on.

7. Israel! loda Jehowa peäle, sest Jehowa jures on heldus, ja temma jures on keigerohkem lunnastus.

8. Ja sesamma lunnastab Israelit keigest temma üllekohtust.

131. Laul.

Taweti allandlik meel wihkab uhkust.

1. Taweti laul templi treppide peäl laulda. Jehowa! mo südda ep olle ülbe, ja mo silmad ep olle körkid, ja minna ei olle mitte käinud nende asjade sees, mis mulle wägga sured ja imelikkud on.

2. Kui ma om~a hinge ei tallitsend egga waikistand, siis on minno hing mo jures olnud otsego ärrawoörotud, nenda kui ärrawoörotud laps omma emma jures.

3. Israel! loda Jehowa peäle nüüd ja iggaweste.

132. Laul.

Palwe, hea hinge ja ihho põlwe pärrast: Kristussest.

1. Üks laul templi treppide peäl laulda. Jehowa! mötle Taweti peäle, keige temma willetsusse peäle,

2. Kes Jehowale on wandunud, Jakobi wäggewa Jummalatootanud:

3. Ei ma lähhä omma koia warjo alla, ei ma astu omma wodi asseme peäle,

4. Ei ma anna und omma silmili, egga tukkumist omma silma-laugudele;

5. Kuñi ma saan leidnud üht paika Jehowale, ja honed wäggewa Jakobi Jum~alale.

6. Ennä meie olleme sedda kuulnud Ewratas ollewad, meie olleme sedda leidnud metsa

wäljade peält.

7. Meie tahhame miñna temma honette jure, meie tahhame kummardada temma jalgealluse järje ette.

8. Touse ülles, Jehowa! omma hingamissele, sinna ja so tuggewusse laekas.

9. Sinno preestrid ehhitago ennast öigussega, ja so waggad öiskago.

10. Omma sullase Taweti pärrast, ärra põra omma woitud mehhe pallet mitte häbbisse.

11. Jehowa on Tawetile töeste wandunud, temma ei taggane sedda mitte: so ihho suggust tahhan ma ühhe paña so aujärje peäle.

12. Kui so lapsed piddawad minno seädust ja mo tunnistussed, mis ma neid tahhan õppetada; siis peawad ka nende poiad iggaweste istuma so aujärje peäl.

13. Sest Jehowa on Sionit ärrawallitsenud, ja sedda ennesele ello-assemeks ihhaldanud.

14. Se on mo hingaminne iggaweste: seie tahhan ma jäda, sest ma ollen sedda

ihhaldanud.

15. Ma tahhan temma toidust
rohkeste önnistada, temma
waesed tahhan ma leiwaga
täita,

16. Ja temma preestrid
õnistussega ehhitada, ja temma
waggad peawad wägga
öiskama.

17. Seäl tahhan ma lasta ühhe
sarwe Tawetile ülleskaswada;
ma ollen ühhe lampi seädnud
omma woitud mehhele.

18. Temma waenlased tahhan
ma katta häbbiga; agga tem~a
peäl peab tem~a kroon öitsma.

133. Laul.

*Tössine armastus ja rahho on
wägga kallis assi.*

1. Taweti laul templi treppide
peäl laulda. Wata, mis hea ja
mis löbbus assi on se, et
wennad ka ühhes ellawad,

2. Nenda kui hea ölli Pea peäl,
mis mahhajoseb habbeme
sisse, Aaroni habbeme sisse,
mis ullatab temma peälmiss
riette pallistussesse.

3. Kui Ermoni kaste, mis
mahhalangeb Sioni mäggede

peäle; sest seäl on Jehowa
käsknud anda önnne ja ello
iggawesseks aiaks.

134. Laul.

*Jehowa sullaste ammet on
Jehowat palluda ja kita.*

1. Üks laul templi treppide peäl
laulda. Wata, kiitke Jehowat
keik Jehowa sullased! kes teie
seisate Jehowa koias ö aegus.

2. Töstke ülles ommad käed
pühha paiga pole, ja kiitke
Jehowat.

3. Jehowa önnistago sind
Sionist, kes taewa ja Ma
teinud.

135. Laul.

*Jehowa heldus ja wäggi tulleb
keik ülle asjade kita.*

1. Halleluja. Kiitke Jehowa
nim~i, teie Jehowa sullased
kiitke.

2. Kes teie seisate Jehowa
koias, meie Jummal koia
ouede peäl,

3. Kiitke Jehowat, sest Jehowa
on hea: laulge kites temma

nimme, sest se on löbbus.

4. Sest Jehowa on Jakobit ennesele ärrawallitsenud, Israelit om~aks issi-rahwaks.

5. Sest minna tean, et Jehowa on suur, ja meie Issand surem, kui keik jummalad.

6. Keik, mis Jehowa tahhab, teeb temma taewas ja Ma peäl, merde ja keikide süggawuste sees.

7. Ta sadab pilwed tousma Ma otsast; walgud teeb ta wihmaks, kes tuult wäljatoob omma warrandusse paikust.

8. Kes mahha on lönud Egiptusse-rahwa essimessed issased lomad, ni hästi, innimessist kui weiksist.

9. Ta läkkitas immetähtä ja immeteggusid sinno sekka, sa Egiptusse-rahwas! Warao peäle ja keige ta sullaste peäle.

10. Kes on mahhalönud palju pagganaid, ja ärratapnud wäggewad kuningad;

11. Sihonit Emoride kuningast, ja Ogiti Pasani kuningast, ja keik Kanaani kuningrigid.

12. Ja on annud nende Ma pärris-ossaks, pärris-ossaks omma Israeli rahwale.

13. Jehowa! sinno nimmi jääb

iggaweste; Jehowa so mällestus kestab põlwest põlweni.

14. Sest Jehowa annab kohhut omma rahwale, ja om~a sullaste peäle on tem~al halle meel.

15. Pagganatte ebba-jummalad on hõbbe ja kuld, innimeste kätte tö.

16. Su on neil, ja nemmad ei rägi mitte; silmad on neil, ja nemmad ei nä mitte.

17. Körwad on neil, ja nemmad ei kule mitte, ei olle ka hinge nende suus.

18. Otsekui nem~ad on, nenda on need, kes neid tewad, ja iggaüks, kes nende peäle lodab.

19. Israeli suggu! kiitke Jehowat; Aaroni suggu! kiitke Jehowat;

20. Lewi suggu! kiitke Jehowat; kes teie Jehowat kardate, kiitke Jehowat.

21. Kidetud olgo Jehowa Sionist, kes ellab Jerusalemmas, Halleluja.

136. Laul.

Jehowa heldus on arwamatta suur, ja tänno wäärt.

1. Tännage Jehowat sest ta on hea, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

2. Tännage jummalatte Jummalat, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

3. issandate Issandat, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

4. Tännage tedda, kes üksi sured immeasjad teeb, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

5. Kes taewad teinud moistussega, sest tem~a heldus jääb iggawesseks aiaks.

6. Kes on wäljalautand maad wee ülle, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

7. Kes on teinud sured walgussed, sest tem~a heldus jääb iggawesseks aiaks.

8. Päikest wallitsusseks päwa aial, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

9. Kuud ja tähhed wallitsusseks öse, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

10. Kes mahhalönud Egiptusse-rahwa essimessed poiad, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

11. Ja on wäljatonud Israeli-

rahwast nende keskelt, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

12. Wäggewa käega ja wäljasirrutud käewarrega, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

13. Kes kõrkiatte merre on kahheks leikanud, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

14. Ja lasknud Israeli-rahwast seält läbbi miñna, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

15. Ja on Warao ja temma wägge kõrkiatte merresse aianud, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

16. Kes on saatnud omma rahwast körwest läbbi, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

17. Kes on mahhalönud wäggewad kuningad, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

18. Ja on ärratapnud suurtsuggu kuningad, sest temma heldus jääb iggawesseks aiaks.

19. Sihonit Emori-rahwa kuñingast, sest tem~a heldus jääb iggawesseks aiaks.

20. Ja Ogit Pasani kuñingast,

sest temma heldus jääb
iggawesseks aiaks.

21. Ja on annud nende maad
pärris-ossaks, sest temma
heldus jääb iggawesseks aiaks,

22. Pärris-ossaks omma
sullasele Israelile, sest temma
heldus jääb iggawesseks aiaks.

23. Kes meie peäle möttelnud
meie allandusses, sest temma
heldus jääb iggawesseks aiaks.

24. Ja on meid ärrakisknud
meie waenlaste käest, sest
temma heldus jääb
iggawesseks aiaks.

25. Kes keige lihhale roga
annab, sest temma heldus jääb
iggawesseks aiaks.

26. Tännage taewa Jummalat,
sest temma heldus jääb
iggawesseks aiaks.

137. Laul.

*Wangi-pölli Pabelis kulutakse
prohweti wisil.*

1. Pabeli jöggede kaldas, seäl
istusime meie, meie nutsime
ka, kui mötlesime Sioni peäle.

2. Meie ripputasime ommad
kanled remmalte külge, mis
seälsammas.

3. Sest seäl küssisid need, kes
meid wangi winud, meie käest
laulo sannad, ja kes meid
ärraraiskasid, need küssisid
römo-laulo: laulge meile üks
laul Sionist.

4. Kuida woiksime laulda
Jehowa laulo woöra rahwa
maal?

5. Kui minna sind unnustan,
Jerusalem! siis unnustago mo
parram kässi issiennast ärra.

6. Jägo mo keel miño su-lae
külge kinni, kui ma sinno peäle
ei mötle, kui minna ei lasse
Jerusalemma ennese
keigeüllemaks römuks sada.

7. Tulleta omma mele, Jehowa!
Edomi lapsed, kes
Jerusalemma hukatusse päwal,
ütlesid: Tehke Paljaks, tehke
paljaks allusest sadik, mis seäl
sees on.

8. Sa Pabeli tüttar! kes peab
ärraraisatud sama, wägga önnis
on se, kes sulle tassub sedda
möda, kui sa wäärt olled, mis
siña meile kurja teinud.

9. Wägga önnis on se, kes so
nored lapsed kätte wöttab, ja
wasto kaljo rabbab.

138. Laul.

*Tänno Jummalä armo ja töe
eest Jesusses Kristusses.*

1. Taweti laul. Ma tahhan sind
tännada keigest ommast
süddamest: jummalatte ees
tahhan ma sind kites laulda.
2. Ma tahhan kummardada so
pühha templi wasto, ja so
nim~e tännada so heldusse
pärrast, ja siño töe pärrast;
sest sa olled om~a tootusse
saña suremaks teinud, kui keik
so nimmi tännini olnud.
3. Sel päwal, kui ma hüüdsin,
siis wastasid siña mulle: Sa
olled mind julgeks teinud, mo
hinge sees on tuggewus.
4. Sind, Jehowa, tännawad keik
Ma kuñingad, kui nemmad
sawad kuulnud sinno su
sannad,
5. Ja laulwad Jehowa tede
peäl käies, et Jehowa au suur
on.
6. Sest Jehowa on kõrge, ja
watab allandlikko peäle: agga
ülbed tunneb ta kaugelt ärra.
7. Kui ma käin kesk kitsikusses,
siis teed sinna mind ellawaks:
mo waenlaste wihha wasto

pistad sa omma kät, ja so
parrem kässi peästab mind.
8. Jehowa sadab mulle head
otsust; Jehowa! so heldus jääb
iggawesseks aiaks, ärra lasse
omma kätte tööd mitte järrele
jäda.

139. Laul.

1. Taweti laul üllema
mängimehhele antud. Jehowa!
sa kiusad mind läbbi, ja tunned
mind.
2. Sinna tead mo maggamist ja
mo üllestousmist; sinna
moistad mo mõtted kaugelt
ärra.
3. Sa pirad mo käimisse ja mo
maas-ollemisse ümber, ja olled
keik mo teed öppind
ärrakatsuma.
4. Kui ep olle weel sannage
mo kele peäl, wata, siis tead
siña Jehowa! sedda keik ärra.
5. Takka ja eest olled sa
wägga liggi mo ümber, ja
panned omma kät mo peäle.
6. Se tundminne on wägga
immelik minno melest; se on
wägga kõrge, ei ma sa sedda
kätte.
7. Kuhho pean ma minnema

sinno Waimo eest? ja kuhho
pean ma pöggenema so palle
eest?

8. Kui ma astuksin taewa, siis
olled sinna seäl; kui ma
peaksin asset teggema
pörgusse, wata siis olled sinna
seäl.

9. Kui ma wöttaksin koido
tiwad, ja ellaksin wiimses merre
otsas;

10. Siis seälgi so kässi mind
juhhataks, ja sinno parrem
kässi peaks mind kinni.

11. Ja kui ma wöttaksin
üttelda: Om~eti woib pimmedus
mind katta; siis ö on walgus
minno ümber.

12. Ei te ka pimmedus sinno
ees ööd pimmedaks, ja ö teeb
walget kui pääw, pimmedus on
nenda kui walgus.

13. Sest sinno kä on mo
nerud, sa olled mind katnud
mo emma ihhus.

14. Ma tännan sind, sepärrast
et ma ni immelikkult ollen
tehtud, et ehmatuse peäle
tulleb; immelikkud on sinno
teud, ja mo hing teab sedda
hästi kül.

15. Minno luud ei olnud so
eest warjul, kui mind tehti

sallajas paikas, kui mind
illusaste tehti allumis Ma
paikus.

16. So silmad on mo ihho
näinud, kui ta seggane alles
olli, ja so ramatusse ollid need
asjad keik kirjutud: ka need
päwad, kui liikmed piddid sama
walmistud, ja ühteainustke neist
ep olnud weel mitte.

17. Kui kallid on sepärrast mo
melest sinno mõtted, oh
Jummal! kui wägga suur on
nende arro?

18. Kui ma peaksin neid
üllesarwama, siis on neid
ennam kui liwa: kui ma
üllesärkan, siis ollen ma alles
sinno jures.

19. Oh et sa wottaksid
ärratappa sedda, kes öäl on !
ja teie mehhed, kel werresüüd
on, lahkuge minnust ärra.

20. Kes räkiwad so wasto kurja
nouga; so waenlased
surustellewad ilmaaego.

21. Jehowa! eks ma peaks
wihkama neid, kes sind
wihkawad? ja eks mul peaks
tüddimus ollema neist, kes so
wasto seiswad?

22. Täie wihhaga wihkan ma
neid, nemmad on mo

waenlasiks sanud.

23. Oh Jummal! kiusa mind läbbi, ja wötta tunda mo süddant; katsu mind läbbi, ja wötta tunda mo mötted.

24. Ja wata, kas wallo te on miño sees, ja juhhata mind iggawesse tee peäle.

140. Laul.

Taweti palwe sallaja ja awwalikko waenlaste wasto.

1. Taweti laul üllema mängimehhele antud.

2. Peästa mind, Jehowa! kurjast iñimessest, hoia mind selle wäggiwaldse mehhe a eest.

3. Kes mötlewad paljo kurja süddames, iggapääw tulleswad nemmad kokko taplema.

4. Nem~ad ihhuwad om~a keelt kui maddo; pahha mao wihha on nende ulede al, Sela.

5. Hoia mind, Jehowa! öäla kätte eest, wäggiwaldse mehhe eest hoia mind, kes mötlewad mo jallad alt ärralükkada.

6. Kõrkid on mulle sallaja kõisi ja paelo pañud, nem~ad on wörko wäljalautanud teeraa kõrwa, ja wörkutamisse paelad

mulle seädnud, Sela.

7. Ma ütlesin Jehowale: Sinna olled mo Jummal, wotta kuulda Jehowa! mo allandlikko pallumiste heäle.

8. Jehowa ISsand, mo tuggew abbi! sa olled mo Pea katnud taplusse päwal.

9. Jehowa! ärra anna mitte, mis se, kes öäl on, ihhaldab; ärra lasse korda miñna tem~a möttet, muido töstwad nemmad ennast sureks, Sela.

10. Nende sappine meel, kes mo ümber tulleswad, nende ulede waew, se katko neid endid.

11. Tullised söed sago nende peäle puistatud; ta lasko neid tullesse langeda, süggawa aukude sisse, kust nemmad ei sa üllestousta.

12. Kelekandja ei pea mitte sama kinnitud Ma peäl; wäggiwaldne ja kurri mees, se sago takkaaetud, kunni ta saab koggone ärraaetud.

13. Ma tean, et Jehowa willetsa kohto-asjale, ja waeste öigussele otsust teeb.

14. Töest, kül öiged tännawad sinno nimme, öiglased jäwad so palle ette ellama.

141. Laul.

Palwe abbi pärrast waenlaste wasto.

1. Taweti laul. Jehowa! ma hüan sind appi, tötta mo jure: wötta mo heäle kuulda, kui miña so pole hüan.
2. Sago mo palwe walmistud kui suitsetamisse-rohhi so palle es, ja mo kätte üllestöstminne kui öhtune roa-ohwer.
3. Jehowa! pañe wahti mo su ette, pañe hoidiat siñna jure, mis mo uledest tulleb.
4. Ärra lasse mo süddant mitte kurja asja pole kallada, et ma teeksin öälad teud nende meestega, kes nurjatuma tö tewad, et minna ei sö nende maiussest.
5. Se, kes öige, se lögo mind, se on heldus, ja nomigo mind, se on kui ölli mo Peä peäl, ärgo törkugo mo Pea mitte wasto: sest ma tahhan weel palluda nende öälatte kurjuste wasto.
6. Nende kohtomoistjad on kaljus lahtilastud, ja kuulsid miñno könned, et need löbbusad ollid.

7. Otsekui kegi maas middagi löhki leikab ja löhhub, nenda on meie lukondid pillatud haua suus.

8. Sest mo silmad, Jehowa Jum~al! waatwad sinno peäle; sinno jure ollen ma kippunud; ärra te mo hinge mitte paljaks.

9. Hoia mind se köie eest, mis nemmad mulle wörguks pannud, ja nende wörkutamisse paelade eest, kes nurjatuma tö tewad.

10. Öälad langego iggaüks omma wörkude sisse, kunni ma ühtlase saan mödaläinud.

142. Laul.

Weel üks Taweti palwe abbi pärrast waenlaste wasto.

1. Taweti öppetusse-laul, kui temma olli kopas; üks palwe.
2. Omma heälega kissendan ma Jehowa pole: omma heälega pallun ma Jehowat allandlikkult.
3. Ma tahhan omma kaebdust tem~a ette wäljawallada, ma tahhan omma ahvastust ta ette teäda anda.
4. Kui mo waim on

ärranörkend mo sees, siis
tunned sa mo jäljed ärra; se
teeraa peäl, kus ma käin, seña
on mulle köied sallaja pandud.

5. Wata parrama pole ja katsu,
et mulle ep olle sedda, kes
mind tuñeb; pelgo paik on mo
eest ärrakaddunud, ükski ei
holi mo hingest.

6. Ma kissendan siño pole,
Jehowa! ma ütlen: Sa olled
warjopaik, mo ossa ellawatte
maal.

7. Pañe tähhele mo
kissendamist, sest ma ollen
wägga alwaks sanud; peasta
mind ärra nende käest, kes
mind takkaaiawad, sest
nemmad on wäggewamad
mind.

8. Sada mo hinge wangitornist
wälja, et ma so nim~e au woin
üllestuñistada; kes öiged on,
piirwad mo ümber, kui siña
mulle saad head teinud.

143. Laul.

*Taweti pattustpöörmissse palwe,
ta otsib abbi ja ohto.*

1. Taweti laul. Jehowa! kule mo
palwe, wötta kuulda mo

allandlikkud pallumissed: omma
tössidusse pärrast kosta mulle,
ja omma öigusse pärrast.

2. Ja ärra minne mitte
kohtusse omma sullasega, sest
ükski ellus innimenne ep olle
öige sinno palle ees.

3. Sest waenlane aiab mo
hinge tagga, ta röhhub mo ello
mahha, ta panneb mind istuma
pimmedussesse kui need, kes
ammogi surnud.

4. Ja mo waim nörgeb ärra mo
sees, ja mo südda ehmatab
wägga ärra miño sees.

5. Ma tulletan omma mele
need päwad, mis wannast, ma
mötlen järrele keik so
teggemist, ma könnelen so
kätte tööst.

6. Ma lautan ommad käed
laiale so peäle, mo hing
himmustab so järrele kui Ma,
mis märga tahhab, Sela.

7. Kule mind pea, Jehowa! mo
waim lõppeb ärra; ärra pañe
om~a pallet mitte mo eest
warjule, et ma mitte ei sa
nende sarnatseks, kes hauda
allalähhäwad.

8. Anna mulle aegsaste kuulda
omma heldust, sest et ma
sinno peäle lodan; anna mulle

teäda sedda teed, mis ma
pean käima, sest mo hing
himmustab wägga so järrele.

9. Peästa mind Jehowa! mo
waenlastest, sinnule rägini ma
sallaja omma hädda.

10. Öppetä mind teggema
om~a mele pärrast, sest sa
olled mo Jum~al; sinno hea
Waim, se juhhatago mind
tassase tee peäle.

11. Jehowa! te mind ellawaks
omma nimme pärrast, sada
wälja mo hinge kitsikussest,
omma öigusse pärrast.

12. Ja kauta mo waenlased
omma heldusse pärrast, ja
hukka ärra keik, kes mo
hingele kitsast tewad, sest
minna ollen so sullane.

144. Laul.

*Jehowa on üllem abbi;
rummalad noudwad tühjad
asjad.*

1. Taweti laul. Kidetud olgo
Jehowa mo kaljo, kes õppetab
mo käed söddima, ja mo
sörmed taplema.

2. Tem~a on miño heldus ja
mo tuggew lin, mo kõrge

warjopaik, ja mo ärrapeästjaks
on Temma mulle; minno kilp, ja
tem~a jure ollen ma kippunud;
minno kilp, ja tem~a jure ollen
ma kippunud, ta heidab mo
rahwast mo alla.

3. Oh Jehowa! mis on
innimenne, et sa tedda wöttad
tunda? mis on waese
innimesse laps, et sa temma
eest hoolt kañnad?

4. Innimenne on tühja asja
sarnane, temma päwad lähwad
möda kui warri.

5. Oh Jehowa! käna ommad
taewad, ja tulle mahha; putu
mäggede külge, et nemmad
suitsewad.

6. Lö walko, ja pilla neid laiale;
läkkita ommad noled, ja
hirmuta neid.

7. Läckita om~ad käed üllewelt,
sada ja peästa mind ärra
surest weest, woöra Ma laste
käest.

8. Kelle su tühja rägib, ja
nende parrem kässi on parrem
kässi, mis walskust teeb.

9. Ma laulan sulle, Jum~al! uut
laulo, ma laulan sind kites
kümne-keelse nablimgiga.

10. Sa añaad abbi kuñingattele,
kes sa om~a sullast Tawetit

wäljasadad kurja moöga käest.

11. Sada mind wälja, ja peästa mind woöra Ma laste käest, kelle su tühja rägib, ja nende parrem kässi on parrem kässi, mis walskust teeb.

12. Kes ütlewad: et meie poiad olleksid kui taimed, mis hästi kaswatakse nende nores põlwes; et meie tütreid olleksid kui nurga-sambad illusaste raiutud sure hone wisi.

13. Et keik meie aitade nurgad täis olleksid, ja annaksid wälja üht suggu wilja teise järrele; et meie lamba-karri tuhhat talle teeks, ja kümmetuhhat siggiks meie wainude peäl.

14. Et meie härjad olleksid täis rammo, et ei olleks kahjo, ei ärralomist, egga karjumist meie ulitsatte peäl.

15. Wägga önnis on se rahwas, kelle kässi sedda wisi käib: agga wägga önnis on wast Se rahwas, kelle Jummal Jehowa on.

145. Laul.

Kristus ja temma kunningriik on ülleüldse suur.

1. Taweti kitusse-laul. Mo Jummal! mo kuningas! ma tahhan sind sureks tõsta, ja so nimme kita ikka ja iggaweste.

2. Iggapäaw tahhan ma sind auustada, ja so nimme kita ikka ja iggaweste.

3. Suur on Jehowa, ja tedda tulleb wägga kita, ja temma surust ei woi ärramoista.

4. Üks põlwe-rahwas kidab teisele sinno teud, ja so suurt wägge kulutawad nemmad.

5. Ma tahhan so auustussest ja so surest aulissest auust, ja so sündinud im~easjadest könnelda.

6. Ja nem~ad räkiwad ülles so wäggewad teud, mis kartusse wäärt, ja so surust tahhan ma juttustada.

7. So sure headusse mällestussest könnelewad nemmad allati, ja so öigussest laulwad nemmad röömsaste.

8. Armolinne ja üks hallastaja on Jehowa, pitka melega ja suur heldussest.

9. Hea on Jehowa keikide wasto, ja tem~a hallastus käib keik ülle tem~a teggude.

10. Jehowa! keik sinno teud peawad sind tännama, ja so

waggad sind kiitma.

11. Nemmad räkiwad so
kunningrigi auust, ja so wäest
könnelewad nemmad,

12. Et nemmad innimesse
lastele teäda andwad temma
suurt wägge, ja tem~a
kunningrigi auustusse au.

13. Sinno kunningriik on keige
iggaweste aegade kunningriik,
ja sinno wallitsus on keige
pölwe-rahwa seas.

14. Jehowa toetab keik, kes on
langemas, ja temma panneb
püsti seisma keik, kes on
kõwwerdud.

15. Keikide silmad ootwad
sinno järrele, ja sinna õ annad
neile nende roga ommal aial.

16. Sa teed lahti omma kät, ha
täidad keik, mis ellab, hea
melega.

17. Jehowa on õige keige
omma wiside sees, ja wagga
keige omma teggude sees.

18. Jehowa on liggi keikile, kes
tedda appi hüüdwad; keikile,
kes tedda töe sees appi
hüüdwad.

19. Temma teeb nende mele
pärrast, kes tedda kartwad, ja
nende kissendamist kuleb
tema, ja peästab neid ärra.

20. Jehowa hoiab keik, kes
tedda armastawad, ja wõttab
keik öälad ärrakautada.

21. Jehowa kitust peab mo su
räkima, ja keik lihha peab
temma pühha nimme kiitma
ikka ja iggaweste.

146. Laul.

*Jehowat peab kidetama, ja
temma peäle üksi lootma.*

1. Halleluja. Minno hing! kida
Jehowat.

2. Ma tahhan Jehowat kita
omma ello aeges, ma tahhan
omma Jummalat kites laulda,
ni kaua kui ma alles ollen.

3. Äрге lootke mitte würstide
peäle, egga mu innimesse
lapse peäle, kelle kä ep olle
abbi.

4. Kui temma waim
wäljalähhäb, siis lähhäb ta jälle
omma mulda: selsammal päwal
lähhäwad temma kõrged
mõtted hukka.

5. Wägga õñis on se, kelle
abbi Jakobi Jummal, kelle
ootminne on Jehowa omma
Jummala järrele.

6. Kes on teinud taewast ja

maad, merd ja keik, mis nende sees on: kes peab töt iggaweste,

7. Kes kohhut añab neile, kelle liga tehakse; kes leiba annab näljatsile; Jehowa on se, kes lahti peästab neid, kes on kinniseutud.

8. Jehowa on, kes pim~edatte silmad lahti teeb: Jehowa on, kes panneb püsti seisma neid, kes köwwerdud; Jehowa on, kes neid armastab, kes öiged on.

9. Jehowa on se, kes woörad hoiab, kes waesed lapsed ja lessed naesed üllespeab; agga öälade wisid rikkub temma ärra.

10. Jehowa on kuñingas iggaweste: siño Jummal, oh Sion! jääb põlwest põlweni, Halleluja.

147. Laul.

Maenitsus, et Jummalat Kristusse sees peab kiitma.

1. Halleluja! sest hea on, meie Jum~alat kites laulda, sest kitus on löbbus ja kaunis.

2. Jehowa ehhitab

Jerusalemma, Israeli ärraaetud koggub temma.

3. Ta parrandab neid, kes süddames on röhhutud, ja seub kinni nende wallusad hawad.

4. Ta loeb ärra tähtede arro, ja nimmetab need keik nimme pärrast.

5. Meie Issand on suur ja surest rammust: temma moistus on ilmaarwamatta.

6. Jehowa peab ülles häddalissed, ja allandab öälad mani mahha.

7. Laulge wastastikko Jehowa auuks tännoga, laulge kites meie Jummalat kanlega.

8. Kes taewast kattab pilwedega, kes male wihma walmistab, kes mäggede peäle lasseb rohto kaswada.

9. Kes lojustele nende sömist annab, norile kaarnaile, kes tedda appi hüüdwad.

10. Temmal ep olle mitte römo hobbose wäest, egga melehead jalla meeste säre-luist.

11. Jehowal on melehea neist, kes tedda kartwad, kes temma heldusse peäle lootwad.

12. Auusta, Jerusalem! Jehowat, Sion! kida omma

Jummalat.

13. Sest temma kinnitab so
wärrawatte pomid, ja önnistab
so lapsed sinno sees.

14. Temma annab so raiale
rahho, ja täidab sind
keigekallima nissoga.

15. Temma läkkitab omma
sanna Ma peäle, ja temma
sanna jookseb ruttuste.

16. Temma annab lund kui
willa; allad külwab temma kui
tuhka.

17. Temma wiskab mahha
ommad jead kui pallokesed;
kes woib seista temma külma
ees.

18. Temma läkkitab omma
sanna, ja lasseb neid sullada;
ta lasseb omma tuult puhhuda,
siis jookseb wessi.

19. Temma annab Jakobile
omma sanna teäda, ja Israelile
ommad seädmissed ja ommad
kohtoseädussed.

20. Nenda ep olle tem~a ei
ühhelegi pagganale teinud, ja
need kohtoseädussed, neid ei
olle nemmad mitte tunnud,
Halleluja.

148. Laul.

*Keik lomad kästakse Jummalat
ja Kristust kita.*

1. Halleluja. Kiitke Jehowat teie!
kes taewas ollete, kiitke tedda
üllewel kõrges.

2. Kiitke tedda keik temma
inglid! kiitke tedda keik temma
söawäed!

3. Kiitke tedda päike ja ku!
kiitke tedda keik walgusse
tähhed!

4. Kiitke tedda taewaste
taewad! ja keik wessi, mis ülle
taewaste on !

5. Nemmad peawad Jehowa
nimme kiitma, sest kui temma
olli käsknud, siis on nemmad
lodud.

6. Ja temma on neid pannud
seisma ikka ja iggaweste; ta on
seädmist teinud, ja ükski ei
lähhä selle ülle.

7. Kiitke Jehowat teie! kes Ma
peäl ollete, wallaskallad ja keik
süggawussed!

8. Tulli ja rahhed! lummi ja
uddo! suur kange tuul! mis
temma sanna järrele teeb.

9. Mäed ja keik mäekingud,
wiljalissed puud ja keik seedrid!

10. Metsalised ja keik
lojuksed, romajad ja tibadega
liñnud!

11. Ma kuningad ja keik
rahwas, würistid ja keik ma-ilma
kohtomoistjad;

12. Nored mehhed ja neitsid
ka, wannad ja nored:

13. Need peawad Jehowa
nimme kiitma, sest temma
nimme on ükspäinis kõrge;
temma suur au on ülle Ma ja
taewa.

14. Ja tem~a on sureks
töstnud ühhe sarwe om~a
rahwale, kitust keikile om~a
waggadele, Israeli lastele, selle
rahwale, kes tem~a liggi on.
Halleluja.

149. Laul.

*Woimust saab Kristus ja temma
ristikoggodus.*

1. Hallel. Laulge Jehowa auuks
uut laulo, ja tem~a kitust
waggade koggodusses.

2. Israel römustago neist,
Issast, Poiast, pühvast Waimust,
kes neid teinud; Sioni lapsed
sago wägga röömsaks om~a
kuñinga pärrast.

3. Need kiitko tem~a nimmi
riddastikko: trum~idega ja
kanneltega laulgo nemmad
tedda kites.

4. Sest Jehowal on hea meel
ommast rahwast: ta ehhitab
häddalised illusaste
önnistussega.

5. Waggad peawad römo
pärrast hüppama auga,
nem~ad peawad öiskama om~a
wodide peäl.

6. Jum~alat sureks töstma, se
peab nende kurkus ollema, ja
kahhe terraga moök nende
käes,

7. Et nem~ad woiwad
pagganatte kätte maksta, ja
rahwast söitelda;

8. Et nemmad nende
kuningad ahhelattega kinni
pannewad, ja nende aulised
mehhed jalgraudo;

9. Et nemmad neile tewad
sedda kohhut möda, mis
kirjotud on. Sesam~a auustus
on keikil, kes tem~a melest
armsad on. Halleluja.

150. Laul.

*Risti-koggodusse järg ue
seädusse wiimsil päiwil.*

Laulo-Ramat

1. Halleluja. Kiitke Jummalat temma pühhas paikas: kiitke tedda temma tuggewa lautusse pärrast.

2. Kiitke tedda ta wäggewatte teggude pärrast: kiitke tedda temma wägga suurt surust möda.

3. Kiitke tedda passuna puhhumissegä: kiitke tedda nablümägi ja kanneltega.

4. Kiitke tedda trum~idega ja riddastikko: kiitke tedda Minnimi-mängiga ja pilliga.

5. Kiitke tedda helledatte Siltseli-mängidega: kiitke tedda Siltseli-mängidega, mis kauniste hüüdwad.

6. Iggaüks, kel öhk on, se kiitko Jehowat. Halleluja.

Laulo-Ramato Ots.

Salomoni Öppetusse- ehk Wannad Sannad.

1. Peatük.

*Juhhataminne tarkusse jure:
rummalusse suur kahjo.*

1. Salomoni, Taweti poia, Israeli kunninga öppetusse-sannad,

2. Et innime saaks tunda tarkust ja öppetust, ja moistaks moistusse sañad,

3. Ja wöttaks öppetust, om~ad asjad targaste aiada, ja öppida öigust, ja mis kohhus on, ja öiged wisid.

4. Et ta annaks rummalattele oido, noortele head meelt ja möttet.

5. Kes tark, se wöttab kuulda, ja saab ennam öppetust; ja kes moistab, se saab targa nou kätte,

6. Et ta saaks moista wannad sannad ja nende ärrasselletamist, tarkade meeste sannad ja nende moistetussed.

7. Jehowa kartus on tundmisse hakkatus; meletumad ei panne tarkust ja öppetust mikski.

8. Kule, mo poeg! omma issa öppetust, ja ärra jätta mitte mahha omma emma käsoöppetust.

9. Sest need on sinno Peas üks armo-ehte, ja keed so

kurgo ümber.

10. Mo poeg! kui pattused sind awwatawad, siis ärra wötta mitte nende nou:

11. Kui nemmad ütlewad: Tulle meiega, meie tahhame werd warritseda, meie tahhame sallajad wörgud panna sellele, kes koggone ilmasüta.

12. Nelame neid ärra, kes ellawad, nendago haud, ja neid, kes täieste waggad, kui neid, kes auko langewad.

13. Kül meie keiksuggu kallist warra leiame, ja täidame ommad koiad sagiga.

14. Meie seas pead sa omma liisko heitma, meil keikil peab üks kukkur ollema.

15. Mo poeg! ärra käi mitte sedda teed nendega; kela omma jalg nende jalgteed käimast.

16. Sest nende jallad jookswad kurja pole, ja töttawad werd ärrawallama.

17. Sest asjata on, et wörk keige lindude silma nähhes lautakse.

18. Agga nem~ad warritsewad om~a eñeste werd, ja pannewad sallajad wörgud enneste hingedele.

19. Nenda on iggaühhe teeraad, kes kasso ahnetseb; se wöttab nende hinge käest ärra, kelle pärralt se kasso on.

20. Se keigeüllem Tarkus hüab sure heälega ulitsa peäl: turrude peäl annab temma omma heält kuulda.

21. Ulitsatte otsas, kus palju rahwast käib, hüab temma; wärrawatte suus liñnas rägib ta ommad sannad.

22. Kui kaua armastate teie rummalad rummalust? ja kui kaua ihhaldawad pilkajad pilkamist? ja kui kaua wihkawad halbid tundmist?

23. Pöörge ümber mo nomimisse pole; Minna tahhan omma waimo rohkeste ette sata teie kätte, ja ommad sannad teile teäda anda.

24. Agga et ma ollen hüüdnud, ja teie ollete wasto torkunud, ma ollen omma kät sirrutanud, ja ükski ei pañe tähhele;

25. Ja teie ei olle ei ühhestke minno noust holind, ja ei tahtnud mo nomimist mitte:

26. Siis tahhan Minna ka teie hukkatusses naerda, ma tahhan hirwitada, kui se tulleb, mis teile hirmo teeb:

27. Kui se, mis teile hirmo teeb, tulleb kui ärrahäwwitamisse tuul, ja hukatus teie kätte saab kui tulispä; kui kitsas ja ahhastus teie kätte tulleb:
28. Siis nemmad kül Mind hüüdwad, agga Minna ei wasta mitte: kül nem~ad warra hom~iko Mind otsiwad, agga nemmad ei leia Mind mitte.
29. Sepärrast et nemmad tundmist wihkasid, ja ei wallitsend mitte Jehowa kartust ärra.
30. Ei nemmad wötnud minno noud, nemmad laitsid keik mo nomimist.
31. Sepärrast peawad nem~ad om~a wside kasso söma, ja omma noupiddamistest kül sama.
32. Sest et rum~alatte ärrapöörmäne neid tappab, ja halpide holetu ello neid hukka sadab.
33. Agga kes mind wöttab kuulda, se peab julguste ellama, ja rahhul ollema önnetusse hirmust.

2. Peatük.

Jummal aita, kui innime sure holega tarkust nouab.

1. Mo poeg! kui sa minno sannad wastowöttad, ja mo kässud eñese jure tallele pañed;
2. Et so körw tarkusse tähhele panneb, kui sa omma süddame känd moistus pole;
3. Sest kui sa märkusse pole hüad, ja moistussele annad omma heäle kuulda:
4. Kui sa sedda otsid, kui hõbbadat, ja sedda üllesotsid, kui mahhapandud warrandussed:
5. Siis saad sinna Jehowa kartust moista, ja leiad Jummal tundmist.
6. Sest Jehowa annab tarkust: temma suust tulleb tundminne ja moistus.
7. Tem~a panneb tallele öiglastele tössist asja, tem~a on kilbiks neile, kes ilmalaitmatta ellawad.
8. Et nemmad öigusse teeraad kinnipeawad, siis hoiab ta omma waggade teed.
9. Siis saad sa moista öigust,

ja mis kohhus on, ja öiged wisid, ja keik head jäljed.

10. Kui tarkus tulleb so süddamesse, siis saab tundminne so hingele löbbusaks.

11. Hea nou hoiab sind, moistus kaitseb sind,

12. Et ta sind peästab kurja tee peält ärra, neist mehhist, kes pöratsed asjad räkiwad;

13. Kes öiglase teeraad mahhajätwad, et nemmad woiksid pimmedusse tede peäl käia;

14. Kes römustawad kurja tehhes, ja wägga röömsad on pöraste kurja teggude jures.

15. Kelle teeraad on köwwerad, ja nemmad kallawad omma jälgede peält ärra.

16. Et tem~a sind ka peästab woöra naese käest, woöra Ma naesest, kes libbedad sañad rägib;

17. Kes omma nore ea söbra mahhajättab, ja omma Jumjala seädust ärraunnustab:

18. Sest temma kodda annab ennast surma pole, ja tem~a jäljed nende pole, kes kaddunud on.

19. Keik, kes temma jure

sisselähhäwad, need ei sa taggasi, ja ei sa ello teeraddasid mitte kätte.

20. Et sa woiksid käia heade tee peäl, ja öigede teeraad hoida.

21. Sest öiglassed peawad Ma peäl ellama, ja kes täieste waggad, need jäwad siñna jälle.

22. Agga öälad kautakse Ma peält ärra, ja kes pettust tewad, need sawad seält ärrakistud.

3. Peatük.

Weel ennam öppetussed ja tarkusse kässud.

1. Mo poeg! ärra unnusta mitte minno kässö-öppetust ärra, ja so südda piddago mo kässud meles.

2. Sest need lissawad sulle päwade pitkendamist, ja ello aastad ja rahho,

3. Et heldus ja tödde sind mahha ei jätta, siis seu neid omma kurgo ümber, ja kirjota neid omma süddame laua peäle.

4. Siis pead sa leidma armo, ja head tarka meelt Jumjala ja

innimesse melest.

5. Loda Jehowa peäle keigest ommast süddamest, ja ärra toeta ennast mitte omma ennese moistusse peäle.

6. Keige omma tede peäl öppi tedda tundma, siis teeb temma so teeraad öigeks.

7. Ärra olle ennese melest tark, karda Jehowat ja lahku kurjast ärra.

8. Se on ohtuks so nawwale, ja üddiks so lukontidele.

9. Auusta Jehowat ommast warrandussest, ja keigest omma wosi essimessest uudsest wiljast.

10. Siis sawad so reiallused täide kül, ja so wärske wina surrotörred aiawad ülle.

11. Ärra põlga, mo poeg, Jehowa karristust, ja ärra tüddi mitte ärra temma nomimissest.

12. Sest, kedda Jehowa armastab, sedda nomib ta, ja temmal on temmast hea meel, kui issal ommast poiast.

13. Wägga önnis on se innimenne, kes tarkust leiab, ja se innimenne, kes moistust kätte saab.

14. Sest tem~a kauplemine on parrem kui hõbbeda

kauplemiñe, ja tem~a woos parram kui kuld.

15. Ta on kallim kui perlid, ja mis sa ial woid ihhaldada, ei sa temma wasto.

16. Temma parremal polel on pitk igga, temma pahhemal polel rikkus ja au.

17. Temma teed on löbbusad teed, ja keik ta jallateed on rahho.

18. Ta on ello puuks neile, kes temmasse kinnihakkawad, ja kes temmast kinnipeab, tedda tulleb önsaks kita.

19. Jehowa on tarkusse läbbi maad kindlaste raianud, ja moistusse läbbi taewast walmistand.

20. Temma tundmisse läbbi on süggawussed lõhkenud, ja üllemad pilwed tilkuwad kastet.

21. Mo poeg! ärra lasse neid omma silmade eest mitte ärrakallada, hoia sa tössist asja ja head noud.

22. Siis on need so hingele elluks, ja so kurgule armo-ehteks.

23. Siis woid sa omma teed käia julgeste, et sa omma jalga ei touka.

24. Kui sa mahhaheidad, ei

sinna siis wärrise; waid sinna maggad, ja so unni on maggus.

25. Ei sa karda äkkist hirmo, egga öälatte ärrahäwwitamist, kui se tulleb.

26. Sest Jehowa wöttab olla sinno lotussega, ja hoiab so jalla, et se paelasse ei sa.

27. Ärra kela head mitte neile, kellel se tarwis on, kui sinno kä joudo on, head tehha.

28. Ärra ütle mitte omma liggimessele: Minne ja tulle jälle, ja hom~e tahhan ma anda; ja ommeti on se nüüd so kä.

29. Ärra pea kurja noud omma liggimesse wasto, kui ta sinno jures julgeste ellab.

30. Ärra riidle ühhegi innimessega ilmaaego, kui ta sulle kurja ei teinud.

31. Ärra kaetse wäggiwaldset meest, ja ärra wallitse mitte ühteainust temma wisidest.

32. Sest üks pörane on Jehowa melest hirmus; agga temma sallaja nou on öiglaste jures.

33. Jehowa ärraneedminne on ühhe öäla koias; agga öigede ello-asset önnistab temma.

34. Kui temma pilkjad wöttab pilkada; siis annab ta armo neile, kes häddalissed.

35. Targad sawad au pärris-ossaks; agga igga halp saab häbbinaero kätte.

4. Peatük.

Tarkus on kitusse wäärt: Sadab patto eest hoidma.

1. Kuulge, lapsed! issa öppetust, ja pange tähhele, et teie saaksite moistust tunda.

2. Sest minna annan teile head öppetust, ärge jätke mo kässo-öppetust mitte mahha.

3. Sest minna ollen omma issale üks armas poeg, ja omma emma melest örn, ja kui ainus poeg.

4. Ja ta öppetab mind, ja ütles mulle: Piddago sinno südda mo sannad, hoia mo kässud, siis jääd sa ellama.

5. Sada ennesele tarkust, sada ennesele moistust; ärra unnusta mitte ärra, ja ärra kalla körwale mo su-sannast.

6. Ärra jätta sedda mitte mahha, siis hoiab ta sind: armasta sedda, siis kaitseb ta

sind.

7. Tarkusse hakkatus on: Sada eñesele tarkust, ja sada moistust keige omma pärrandusse eest.

8. Pea tedda sureks, siis tõstab ta sind kõrgeks: ta auustab sind, kui sa temma ümber kaela hakkad.

9. Ta panneb so pähhä armo-ehte, ja annab so kätte illusa kroni.

10. Kule, mo poeg! ja wötta mo sannad wasto, siis saab so ello aastaid paljo.

11. Ma õppetan sind tarkusse teed, ma sadan sind käima õiged jäljed.

12. Kui sa neid käid, siis ei lähhä so sammud mitte kitsaks, ja kui sa jooksed, siis ei kommista sa mitte.

13. Hakka õppetussest kinni, ärra anna mitte järrele, hoia sedda, sest temma on so ello.

14. Ärra tulle mitte öälätte teeraa peäle, ja ärra käi mitte kurjade tee peäl.

15. Ärra holi temmast, ärra minne mitte seäl peäl eddasi, kalla seält körwale, ja minne möda.

16. Sest nemmad ei sa und,

ennego nemmad kurja teinud, ja nende unni woetakse ärra, kui nemmad teisi ei saatnud kommistama.

17. Sest nemmad söwad öälusse leiba, ja jowad wäggiwalla wina;

18. Agga õigede teeradda on kui walgus, mis paistab, mis ikka peäle paistab, kunni pääw täis on.

19. Öälatte te on nenda, kui hirmus must pimmedus: nemmad ei tea mitte, kus peäl nemmad sawad kommistama.

20. Mo poeg! panne tähhele mo sannad, pöra omma körwa mo kõnnette pole.

21. Ärra lasse neid kallada ärra omma silmade eest, hoia neid ommas süddames,

22. Sest nemmad on elluks neile, kes neid leidwad, ja keige nende lihhale ohtuks.

23. Hoia omma süddant enam kui keik muud, mis tulleb hoida, sest temmast tulleb ello wälja.

24. Sada ennesest ärra pörast suud, ja hoia ennast emal ulede kurjusse eest.

25. Lasse ommad silmad otsekohhe wadata, ja so

silmalauud olgo otsekohhesed.

26. Arwa järrele omma jalla jäljed, siis sawad keik so teed kinnitud.

27. Ärra kalla ei parremat egga pahhemat kät körwale, sada omma jalla ärra kurja poolt.

5. Peatük.

Suur walle-tarkusse ja tössise tarkusse wahhe.

1. Mo poeg! panne tähhele minno tarkust, pöra omma körwa minno moistusse pole.

2. Et sa hoiad hea nou, ja so uled piddago tundmist.

3. Sest woöra naese uled tilkuwad kerje-met, ja temma su-laggi on libbedam kui ölli.

4. Agga ta wiimne luggu on wihha kui koirohhi, ja terraw kui kahheterrane moök.

5. Temma jallad lähhäwad alla surma, temma sammud piddawad pörgo-hauda kinni.

6. Et sinna ello teeradda wahhest järrele ei arwa, siis temma jäljed käiwad seäl ja teäl, et sa ei tunne, kus sa olled.

7. Sepärrast, lapsed! wötke

mind kuulda, ja ärge lahkuge minno su-sannust mitte ärra.

8. Hoia omma teed emal temmast, ja ärra tulle mitte temma koia ukse liggi.

9. Et sa teiste kätte omma suurt au ei anna, egga ennese aastaid selle wägga hirmsale.

10. Et woörad sinno jouga ennast ei täida, ja so raske waew woöra Ma innimeste kotta ei sa.

11. Ja sa hakkad ommas wiimses otsas winguma, kui so lihha ja so kehha ärralöppeb,

12. Ja ütleb: Kuida ollen ma õppetust wihkand, ja mo südda nomimist laitnud.

13. Ja ep olle mitte juhatajatte sanna kuulnud, egga om~a körwa käännud omma õppetajatte pole.

14. Pea olleksin sanud keige õnnetusse sisse rahwa hulga koggodusses.

15. Jo wet ommast kaewust, ja jooksewat wet ommast hallikast.

16. Lasse omma hallika soned ennast laiale lautada ulitsa peäle, ja wee-soned turrude peäle.

17. Olgo nemmad üksi sulle, ja

ei mitte woörastele sinnoga.

18. Olgo so hallik önnistud, ja römusta ennast omma nore ea naese pärrast.

19. Temma on üks armas emmane-hirw ja üks kanna kaljo-kits; temma nissad kastko sind iggal aial, ja jä ikka otsego eksima ta armastamisse sisse.

20. Ja mikspärrast tahhaksid sa, mo poeg, woöra naese jures eksida, ja woöra Ma naese rinna ümber kinnihakkada?

21. Sest iggamehhe teed on Jehowa silmade ees, ja temma arwab järrele keik temma jäljed.

22. Ühhe öäla üllekohto teud wötwad tedda kinni, ja omma patto köitega petakse tedda kinni.

23. Temma surreb, et ta ilma karristuseta olnud, ja omma sure halpimisega eksib ta ärra.

6. Peatük.

Mitto patto kombet: Jummal arm hoiab nende eest.

1. Mo poeg! kui sa omma

liggimesse eest olled käemehheks läinud, ja ühhe woöra pärrast olled kät lõnud;

2. Olled sa omma su-sannade läbbi wörkusse sanud, ja omma su-sannadega kinniwoetud:

3. Siis te sedda nüüd, mo poeg! ja peästa ennast lahti, (sest sa olled sanud omma liggimesse kätte.) minne, heida ta jalge ette mahha, siis aia julgeste omma liggimesse peäle.

4. Ärra anna ennese silmi maggada, egga omma silmalaugid tukkuda.

5. Peästa ennast kui weike hirw käest lahti, ja kui lind liñnopüüdja käest.

6. Minne sippelka jure, sinna laisk! wata temma wisid, ja sa targaks.

7. Et temmal kül polle pealikkut, ei üllewaatajat, egga wallitsejat:

8. Siiski walmistab ta omma leiba suil, ja korjab kokko omma toidust leikusse aial.

9. Kui kaua olled sa maas, sinna laisk? millal tahhad sa üllestousta ommast maggamisest?

10. Tahhad sa weel nattuke

maggada, nattuکه tukkuda,
nattuکه maas seista käed kous.

11. Siis tulleb waesus so kätte
kui jallamees, ja so tühhi kui
kilbiga mees.

12. Pahharetti innimenne, ja
nurjato mees prugib pöratse
su.

13. Ta pilkutab silmi, rägib
omma jalgega teisest, juhatab
omma sõrmedega.

14. Pöratsed mõtted on temma
süddames, ta peab kurja nou
iggal aial, ja tõstab rido.

15. Sepärrast tulleb temma
hukkatus pea, tedda murtakse
äkkitselt, nenda ep olle ohto.

16. Need kuus asja wihkab
Jehowa, kül seitse on hirmus
temma hingele.

17. Surelissed silmad, walsk
keel, ja käed, mis wagga werd
ärrawallawad:

18. Südda, mis nurjatumad
mõtted mötleb; jallad, mis
tötwad jooksmas kurja pole:

19. Üks walle tunnistusmees,
kes walled wälja aiab; ja kes
rido tõstab wendade wahhele.

20. Hoia, mo poeg! omma issa
käsko; ja ärra jätta mitte
mahha omma emma kässö-
öppetust.

21. Seu neid allati omma
süddame külge, panne neid
omma kurgo ümber.

22. Kui sa kõnnid, siis se sind
juhatab; kui sa mahhaheidad,
siis hoiab ta sind; kui sa
üllesärkad, siis kõnneleb ta
sinnoga.

23. Sest käsk on lamp, ja
kässo-öppetus on walgus, ja
öppetusse nomimissed on ello
te.

24. Et nemmad sind kurja
naese eest hoidwad, woöra Ma
naese libbeda kele eest.

25. Ärra himmusta temma illo
ommas süddames, et temma
sind mitte kinni ei wötta omma
silmalaugude läbbi.

26. Sest horanaese läbbi tulleb
leiwa pallokest kerjada, ja
abbiellorikja naene püab kallist
hinge wörgusse sada.

27. Kas woib kegi tuld omma
poue wötta, et temma rided
ärra ei põlle?

28. Kas kegi ellawatte sütte
peäl woib käia, et temma jallad
ei peaks körwema?

29. Nenda on se, kes omma
liggimesse naese jure lähhäb;
ükski ei jä ilmasüta, kes
temmasse putub.

30. Ei warrast laideta ni wägga, kui ta warrastab, kui ta püab ennese köhho täita, et temmal nälg olli.

31. Ja kui tedda leitaks, siis woib ta seitsewõrra sedda ärratassuda, ja keik omma maia warrandust se eest anda.

32. Kes teise naesega abbiello ärrarikkub, sel ep olle meelt Peas; kes omma hinge tahhab ärrarikkuda, se teeb sedda.

33. Ta leiab nuhtlust ja häbbinaero, ja temma teotus ei sa ärrakautud.

34. Sest kahtlane meel naese pärrast on mehhe tulline wihha ja temma ei anna armo kättemaksmisse päwal.

35. Ei temma pea luggu ei ühhestki leppitamisse hinnast, ja ta ei holi, ehk sa palju andid peaksid andma.

7. Peatük.

Maenitsus, et peab hoidma se naese eest, kes eksitab.

1. Mo poeg! hoia minno sannad, ja panne mo kässud ennese jure tallele.

2. Hoia mo kässud, siis pead

sa ellama, ja mo kässo-öppetust kui omma silmaterra.

3. Seu neid omma sõrmede ümber; kirjota neid omma süddame laua peäle.

4. Ütle tarkussele: Sinna olled mo ödde; ja hüa moistust ommaks suggulasseks.

5. Et ta sind hoiab woöra naese eest, selle woöra Ma naese eest, mis libbedad sannad rägib.

6. Sest ma waatsin omma koia aknast, ommast trellist läbbi,

7. Ja näggin rummalatte seas, ma tundsin poeglaste seas ühhe nore mehhe, kel ep olnud meelt Peas.

8. Se läks ulitsa peäl temma nurgast möda, ja läks eddasi sedda teed temma koia pole,

9. Widdewikkus, kui pääw öhtule joudis, kesk ö aial, kui hirmus must pimme olli.

10. Wata, siis tulli üks naene ta wasto hora ehtes: agga kes omma süddame nou sallaja moistis piddada.

11. Ta olli kärratseja ja kangekaelne, kelle jallad temma maias ei seisnud.

12. Puhho olli ta ulitsa peäl, puhho turrude peäl, ja

warritses igga nurga äres.

13. Ja ta hakkas temmast kinni, ja andis temmale suud, ta olli häbbematta, ja ütles tem~ale:

14. Mo kohhus olli tänno-ohwrid wia, tänna ollen ma ommad tootussed tassunud.

15. Sepärrast ollen ma sinno wasto wäljaläinud, sind aegsaste üllesotsima, ja nüüd ollen ma sind leidnud.

16. Ma ollen omma wodi ehhitanud sidi nööriega, nikkerdud kuiudega, ja Egiptusse louendiga.

17. Omma wodi peäle ollen ma ripputanud mirri- Ahali- ja kanneli-rohhud.

18. Läkki, sagem joobnuks armatsemisest hom~ikoni, tehkem ennestele römo armastusses.

19. Sest mees ei olle koddo, ta on tele läinud kaugele.

20. Rahha kukro wöttis ta ennese kätte, täie-ku päwaks tulleb ta omma koio.

21. Ta satis tedda körwale kallama omma palju õppetamisega, om~a libbedatte uledega aias ta temma peäle.

22. Ta läks warsi temma järrele kui härg, kedda tappa wiakse, ja nenda kui se, kedda jalgraudus wiakse siina, kus halpi karristakse.

23. Senni kui nool temma maksa lõhki aias, otsego lind, mis tõttab paela sisse, ja ei tea mitte, et se temma hinge käest ärra wõttab.

24. Ja nüüd lapsed, wõtke mind kuulda, ja pange tähhele mo sannad.

25. Ärgo kallago so südda körwale temma tede peäle, ärra eksi ärra temma jalla-tede peäle.

26. Sest palju on mahhalödud, kedda temma langetanud, ja neid on wägga palju, kedda ta keik tapnud.

27. Temma kodda on pörgo teed, need lähhäwad alla surma kambritte sisse.

8. Peatük.

*Tarkus ehk Jummal Poeg
kõnneleb om~ast õppetussest.*

1. Eks tarkus ei hüa, ja eks moistus ei anna omma heält kuulda?

2. Körge kohtade otsas tee äres, tee-lahkmide peäl seisab Temma.

3. Wärrawatte körwas, liña wärrawa suus, kust wärrawist sisse minnakse, hüab Ta sure heälega.

4. Teie wasto ma hüan, mehhed, ja minno heäl käib innimesse laste wasto.

5. Öppige, rummalad, oido moistma, ja teie halbid, öppige süddames moistma.

6. Kuulge, sest ma tahhan räkida keigeüllemad asjad, ja minno uled peawad öiged asjad üllesräkima.

7. Sest mo su-laggi peab töt könnelema, ja öälus on hirmus mo uledele.

8. Keik mo su sannad on öigusse sees, nende sees ei olle ühtegi, mis ärrapöördud ja pörane on.

9. Need keik on öiged sellele, kes moistlik on, ja öiglased neile, kes tundmist leidwad.

10. Wötke minno öppetust, ja ei mitte hõbbadat selle wasto, ja ärratundmist enneminne, kui ärrawallitsetud kulda.

11. Sest tarkus on parrem kui perlid, ja keik, mis woib

ihhaldada, ei sa se Temma wasto.

12. Minna se tarkus ellan oido jures, ja leian hea mõttele tundmist.

13. Jehowa kartus on, kurja wihkama; kõrkust ja uhkust, ja pahhad wisid, ja pöratse su wihkan minna.

14. Mo kä on nou ja tössine assi, ma ollen se moistus issi, mo kä on woimus.

15. Minno läbbi wallitsewad kuningad, ja würstid seädwad, mis öigus.

16. Minno läbbi wallitsewad würstid würsti wisil, ja üllemad, ja keik ma-ilma kohtomoistiad.

17. Minna, ma armastan neid, kes mind armastawad, ja kes mind aegsaste otsiwad, leidwad mind.

18. Rikkus ja au, warrandus, mis ikka kestab, ja öigus on minno jures.

19. Minno willi on parrem kui kuld ja kui keige selgem kuld, ja minno woos parrem kui ärrawallitsetud hõbbe.

20. Ma käin öigusse teeradda, jalla-tede peäl, kus kohhus on.

21. Et ma pärris-ossaks annan sedda, mis ikka on, neile, kes

mind armastawad, et ma nende warrandussed täidan.

22. Jehowa kä ollen ma olnud kui temma tede algminne, enne kui Ta middagi ette wöttis, sitast olin ma.

23. Iggawessest ollen ma woitud, enne algmist enne maailma.

24. Ennego süggawussed olnud, olin ma sündinud, ennego hallikad ollid, mis täis wet on.

25. Ennego mäed mahhapandi, enne mäekinkusid olin ma sündinud.

26. Kui Tem~a es olle weel maad teinud, egga tühje Ma kohte, ja eñekui ma-ilma pörmo arro olli.

27. Kui Temma taewad walmistas, siis olin Minna seäl, kui Ta pire ärramärkis süggawusse ümber.

28. Kui Ta üllemad pilwed üllewel tuggewaks teggi, kui Ta süggawusse hallikad kinnitas.

29. Kui Ta merrele temma seätud pire panni, et wessi üle temma su-sanna ei piddand käima, kui ta Ma allused ärramärkis.

30. Ja ma olin temma jures kui sülle-laps ja ma olin

temma süddame rööm iggapääw, ja mängisin Temma ees iggal aial.

31. Ja mängisin temma maailma Ma peäl, ja miño süddame rööm on innimesse lastega olles.

32. Ja nüüd, lapsed, wõtke mind kuulda, ja wägga önsad on need, kes minno teed hoidwad.

33. Kuulge õppetust, ja sage targaks, ja ärge torkuge wasto.

34. Wägga önnis on se im~ine, kes mind wöttab kuulda, et ta miño uste peäl walwaks iggapääw, et ta mo uste sammaste jures wahhiks seisaks.

35. Sest kes mind leiab, se leiab ello, ja saab Jehowa käest kätte, kust temmal hea meel on.

36. Agga kes minno wasto patto teeb, se teeb wäggiwalda omma hingele; keik, kes mind wihkawad, need armastawad surma.

9. Peatük.

Kristus teeb önsaks: Temma wastane sadab hukka.

Salomoni Öppetusse- ehk Wannad Sannad

1. Üllem Tarkus ehhitas omma kodda, ta raius walmis omma seitse sammast.
2. Ta tappis ommad tappaweiksed, seggas omma wina, kattis ka omma laua walmis.
3. Ta läkkitas ommad üm~ardajad wälja, Ta hüdis üllematte liñna paikade otsas.
4. Kes rummal on, se tulgo ärra seie: ja kel ep olle meelt Peas, sellele ütles temma:
5. Tulge, söge minno leiwest, ja joge wina, mis ma segganud.
6. Jätke need rummalad mahha, siis peate teie ellama, ja käige moistusse tee peäl.
7. Kes pilkjat õppetab, se saab ennesele häbbinaero, ja kes öälat nomib, sellele tulleb rojane märk külge.
8. Ärra nomi pilkjat, et ta sind ei wihka; nomi tarka innimest, ja temma armastab sind.
9. Anna targale maenitsust, siis lähhäb ta weel targemaks; anna öigele tarkust teäda, siis wöttab ta ennam õppida.
10. Jehowa kartus on tarkusse hakkatus, ja pühhade tundminne on moistus.
11. Sest minno läbbi saab so

päiwi palju, ja so ello aastad sawad jätko.

12. Olled sa tark, siis olled ennesele tark; agga olled sa pilkja, siis kañnad sa üksi sedda.

13. Halp ja kärratseja naene on rummalus isse, ja ei tea middagi.

14. Ja temma istub om~a koia ukse ees aujärje peäl, liñna kõrge kohtade peäl.

15. Et ta kutsub neid, kes sedda teed lähhäwad, kes ommad teeraad öigeks tewad.

16. Kes rummal on, se tulgo ärra seie; ja kel ep olle meelt Peas, sellele ütleb temma:

17. Warrastud wessi on maggus, ja leib, mis sallaja woetakse, on örk.

18. Agga teine ei tea mitte, et seäl kaddunud hinged on, et need, kes temmast on kutsutud, süggawatte pörgohaudade sees on.

10. Peatük.

Keiksuggused õppetussed, kuida hästi peab ellama.

1. Salomoni õppetusse sannad.

Üks tark poeg römustab issa, agga halp poeg on om~a em~ale mele-härmiks.

2. Öälusse warrandussed ei sada kasso; agga öigus peästab surma käest.

3. Jehowa ei lasse mitte öiget hinge nälgas olla; agga öälatte kahjoteggemist lükkab ta ärra.

4. Kehwaks lähhäb se, kes pettisel wisil tööd teeb; agga kermede kässi teeb rikkaks.

5. Se poeg on tark, kes suil kokko korjab; kes leikusse aial raskes unnes, se on üks poeg, kes häbbi teeb.

6. Öige innimesse pähha tulleb suur önnistus; agga wäekauba tö kattab öälatte suud.

7. Selle mälestus, kes öige on, jääb önnistamiseks; agga öälatte nimmi mäddaneb ärra.

8. Kes süddamest tark on, se wottab kässud wasto; agga kes meletu on uledega, sedda kimputakse.

9. Kes täieste waggas ellus käib, se käib julgeste, ja kes köwwerust teeb omma tede peäl, sedda tunnukse ärra.

10. Kes silmi pilkutab, sadab wallo, ja kes uledega meletu on sedda kimputakse.

11. Selle su, kes öige on, on ello hallik, agga wäekauba tö kattab öälatte suud.

12. Wihkaminne kihhutab rido; agga armastus kattab keik ülleastmissed kinni.

13. Moistlikko uledest leitakse tarkust; agga wits lähhäb tarwis selle selja peäle, kel ep olle meelt Peas.

14. Targad innimesed pannewad tundmist tallele; agga ehmatu on meletuma su liggi.

15. Rikka warrandus on ta tuggew lin; alwad ehmatub nende waesus ärra.

16. Öige innimesse tö palk on elluks: öäla woos on pattuks.

17. Teeradda ello pole on se, kes öppetust hoiab; agga kes nomimist mahhajättab, eksitab ärra.

18. Kes wihkamist kinnikattab, sel on walskuse uled, ja kes pahha könnet töstab, se on halp.

19. Kus palju sanno on, seäl ei löppe ülleastminne; agga kes ommad uled kelab räkimast, se on moistlik.

20. Öige innimesse keel on kui ärrawallitsetud hõbbe: öälatte

südda on pissut wäärt.

21. Öige innimesse uled
söötwad paljo; agga meletumad
surrewad ärra selle sü läbbi,
kel ep olle meelt peas.

22. Jehowa önnistaminne, se
teeb rikkaks, ja ta ei panne
wallo siinna jure.

23. Wägga pahha tööd
teggema on halbile otsego
mäng, agga moistlikkul mehhel
on tarkus.

24. Mis öäl kardab, se tulleb
temma kätte; ja mis öiged
iggatsewad, sedda ta annab.

25. Otsego tulispä üllelähhäb,
nenda ei olle öäl teps; agga
kes öige on, se jääb iggaweste
seisma.

26. Nenda kui äbikas
hammastele, ja kui suits silmile,
nenda on laisk neile, kes tedda
wäljaläkkitawad.

27. Jehowa kartus annab ello
päiwile jätko, agga öälatte
aastad lühhendakse.

28. Öigede lotus on rööm,
agga öälatte ootminne lähhäb
hukka.

29. Jehowa te on kiñitusseks
sellele, kel täieste wagga meel
on ; agga ehmatusseks neile,
kes nurjatumat tööd tewad.

30. Kes öige on, se ei pea
mitte kõikuma ei ellades; agga
öälad ei pea Ma peäl ellama.

31. Öige innimesse su annab
tarkust wälja; agga pörane keel
kautakse ärra.

32. Öige innimesse uled
teädwad, mis mele pärrast on ;
agga öälatte su on pörane
keik.

11. Peatük.

*Suur wahhe on waggade ja
öälade wahhel siin ilmas.*

1. Pettised waekausid on üks
hirmus assi Jehowa melest;
agga terve lööd on temma
mele pärrast.

2. Tulleb uhkus, siis tulleb ka
häbbinaer; agga allandlikude
jures on tarkus.

3. Öiglaste täieste wagga meel
juhatab neid; agga nende
seggane meel, kes peitust
tewad, raisab neid ärra.

4. Warra ei sada kasso hirmsa
wihha päwal; agga öigus
peästab surma käest.

5. Selle öigus, kes täieste
wagga on, teeb tem~a wisid
öigeks; agga öäl langeb om~a

öälusse läbbi.

6. Öiglaste öigus peästab neid ärra; agga kes pettust tewad, neid woetakse kinni nende kahjoteggemisse läbbi.

7. Kui öäl innimenne surreb, siis lähhäb temma otus hukka, ja nurjatumatte lotus on hukkas.

8. Sedda, kes öige, kistakse ahhastussest wälja; agga kes öäl, saab temma assemele.

9. Se, kes sallalik, rikkub omma liggimest ärra suga; agga öiged peäswad ärra tundmisse läbbi.

10. Öigede hea põlwe pärrast hüppab lin römo pärrast; ja kui öälad hukka lähhäwad, siis on öiskaminne.

11. Öiglaste önnistamisse läbbi töstetakse üks lin sureks; agga öälatte su läbbi kistakse sedda mahha.

12. Kes omma liggimest mikski ei panne, sel ep olle meelt peas; ja öige moistlik seisab wait.

13. Kes kelekandmisse peäle öppind, se ilmutab sallaja nou; agga kes ustawa waimoga on, se kattab sedda asja kinni.

14. Kus ep olle tarka noud ühtegi, seäl kaub rahwas; agga

seäl on önnistus, kus palju noupidajaid on.

15. Kui kegi woöra eest käemehheks heidab, siis tulleb öiete pahha luggu; agga sel on julgus, kes neid wihkab, kes kät löwad.

16. Üks armas naene peab auust kinni; agga wägga waljud piddawad rikkusest kinni.

17. Kes omma hingele head teeb, se on helde innimenne; agga kes omma lih hale tülli teeb, se on wägga hirmus.

18. Se, kes öäl, sadab ennesele walskuse tö palka; agga kes öigust külwab, saab tössist palka.

19. Nenda on öigus elluks; agga kes kurja takka aiab, saab ennesele surma.

20. Kes pöratsed on süddamest, need on Jehowa melest hirmsad; agga need on ta mele pärrast, kel täieste waggad wisid on.

21. Pango ta kül kahhe käega wasto, ei siiski jä ilmasüta, kes kurri on; agga öigede suggu peäseb.

22. Kui kuld ninna-ehte sea ninnas, nenda on üks illus naesterahwas, kel agga tarka

meelt ep olle.

23. Öigede iggatseminne on agga hea; öälatte öigus on hirmus wihha.

24. Seäl on monni, kes ärrajaggab, ja tem~ale antakse weel peäle; ja monni hoiab kül taggasi ennam, kui öigus on, om~eti on tühhi kä.

25. Se hing, kes rohkeste annab, wöttab rammo, ja kes teisi kastab, saab issi ka kastetud.

26. Kes wilja ärrakelab, sedda wanduwad rahwas ärra; agga önnistaminne tulleb selle Pea peäle, kes müüb.

27. Kes aegsaste head otsib, se otsib, mis mele pärrast on; agga kes kurja tagganouab, selle kätte tulleb se.

28. Kes omma rikkusse peäle lodab, se langeb; agga öiged peawad haljandama kui lehhed.

29. Kes omma maiale tülli teeb, saab tuult pärris-ossaks, ja kes meletu, se saab selle sullaseks, kes süddamest tark on.

30. Öige innimesse willi on ello pu: ja kes tark, saab hinged ennese pole.

31. Wata, kes öige, selle kätte

tassutakse siin Ma peäl patto, palju enneminne öäla ja pattuse kätte.

12. Peatük.

Suur wahhe on waggade ja öälade wahhel siin ilmas.

1. Kes öppetust armastab, se armastab tundmist ; agga kes nomimist wihkab, on totter.

2. Hea innimenne saab Jehowa käest, mis meie pärrast; agga kurja nouga meest moistab ta hukka.

3. Ei innimest kinnita öälusse läbbi; agga öigede juur ei pea mitte köikuma.

4. Wahwa naene on om~a mehhe kroon; agga kes häbbi teeb, on kui mädda tem~a lukontide sees.

5. Öigede mõtted on nenda kui kohhus on; agga öälatte tark nou on pettus.

6. Öälatte sannad warritsewad werd; agga öiglaste su peästab neid.

7. Öälad lüakse ümber, et neid ei olle teps; agga öigede suggu jääb seisma.

8. Meest kidetakse temma

moistusse järrele; agga kes köwwera süddamega on, ei sa mikski pandud.

9. Parram on se alw iñimeñe, kel sullane on, kui se, kes auustamist püab, ja leib pudub.

10. Üks öige teab omma lojukse hinge waewa ; agga öälatte hallastus on wägga hirmus.

11. Kes omma maad harrib, se saab leiba kül; agga kes tühjad asjad taggaaiab, sel ep olle meelt peas.

12. Kes öäl, se himmustab kurjade wörko; agga öigedele annab Jummal juurt.

13. Kurjade wörkutamisse pael on ulede ülleastmisses; agga kes öige, pääseb ahhastussest.

14. Mehhe su wiljast saab ta head kül: ja nenda kui innimesse tö wäärt on, tassutakse ta kätte.

15. Meletuma wiis on öige ta melest; agga kes nou wottab kuulda, se on tark.

16. Meletuma melepahhandust saab selsam~al päwal teada; agga kes häbbinaero kinnikattab, sel on oid.

17. Kes tössidust ülleskulutab, se kulutab öigust; agga walle

tuñistusmees on iggine pettis.

18. Monni on, kes suust wäljaaiab, kui peaks möögaga pistma; agga tarkade keel sadab ohto.

19. Töe uled kinnitakse ikka; agga walsk keel on ürrikseseks.

20. Pettus on nende süddames, kes kurja nou piddawad; agga neil, kes rahhuks nou andwad, on rööm.

21. Öige peäle ei pea mingisuggust nurjatumat asja tullemä; agga öälad on täis önnetust.

22. Walskusse uled on Jehowa melest hirmsad ; agga kes truiste keik teeb, se on temma mele pärrast.

23. Oidoga innime kattab kinni, mis ta teab; agga halpide südda kulutab meletumad wisid.

24. Kermede kässi wallitseb; agga pettis kässi saab makso alla.

25. Murre ühhe mehhe süddames kummardab sedda mahha; agga hea sanna römustab sedda.

26. Kes öige, lähhäb omma söbra läbbi parremaks; agga öälatte wiis eksitab neid ärra.

27. Pettis kässi ei sa küpsta

omma metsa-lindo; agga innimesse kallis warrandus on se, kui ta kerme on.

28. Öigusse teeraa peäl on ello, ja temma sure jalla-tee peäl ei olle surma.

13. Peatük.

Öigede ja öälade, tarkade ja jölledatte ellowisid.

1. Tark poeg wöttab issa öppetust; agga pilkia ei wötta söitlustke kuulda.

2. Hea mees saab omma su wiljast head süa; agga wäekauba tö saab nende hingele, kes pettust tewad.

3. Kes omma suud kinnipeab, se hoiab omma hinge; kes ommad uled laiale aiab, sellele tulleb ehmatuse.

4. Laisa hing iggatseb kül, ja ei sa ühtegi; agga kermede hing wöttab rammo.

5. Kes öige, wihkab walskuse könnet; agga kes öäl, sadab ennese peäle pahha könne ja häbbi.

6. Öigus hoiab sedda, kel täieste wagga wiis on; agga öälus seggab patto sisse.

7. Monni on, kes ennast rikkaks teeb, ja temmal ei olle mingisuggust; teine teeb ennast waeseks, ja temmal on warra kül.

8. Mehhe hinge lunnastamise hind on temma rikkus; agga kes kehwa, ei sa söitlust kuulda.

9. Öigede walgus römustab; agga öälatte lamp kustub ärra.

10. Uhkusse läbbi touseb agga taplemine; agga neil, kes nou wotwad, on tarkus.

11. Warrandus wähheneb tühja tö läbbi; agga kes omma käe peäle koggub, se kaswatab sedda.

12. Se lotus, mis pitkale lähhäb, teeb süddamele haiget; agga ello pu on se, kui kätte tulleb, mis sa iggatsed.

13. Kes maenitsusse sanna mikski ei pañe, teeb pahhaste issiennese wasto; agga kes käsko kardab, selle kätte tassutakse head.

14. Targa kässö-öppetus on ello hallik, et sa woid surma wötkutamisse paelade eest ärrasada.

15. Hea tark meel sadab armo; agga nende te, kes pettust

tewad, on kowwa.

16. Igga oidoga innime aiab ommad asjad moistussega; agga halp lautab meletumad wisid wälja.

17. Üks öäl Käsk langeb önnetusse sisse; agga üks ustaw Käsk sadab ohto.

18. Sel on waesus ja häbbinaer, kes ei holi öppetussest; agga kes nomimist hoiab, saab auustud.

19. Kui se sünnib, mis iggatsetakse, se on hingle maggus; ja halpide melest on hirmus, kurjast lahkuma.

20. Kes tarkadega ümberkäib, se saab targaks; agga kes halpide seltsi heidab, sellele tulleb pahha luggu.

21. Önnetus aiab pattused tagga; agga head tassutakse öigede kätte.

22. Hea innimenne sadab laste lastele pärris-ossa; agga pattuse warra pannakse tallele öigele.

23. Kehwade küntud södi-ma annab palju leiba; agga monni lõppetakse, kel ei olle warra öigussega.

24. Kes omma witsa ei prugi, se wihkab omma poia; agga

kes tedda armastab, se wöttab tedda aegsaste karristada.

25. Kes öige, sööb ni palju, kui ta südda kutsub; agga öälade köht seisab tühhi.

14. Peatük.

Tarkade ja jölledatte tegeminne mitme wisi peäl.

1. Igga tark naene ehhitab omma koia ülles; agga meletonaene kissub sedda omma kättega mahha.

2. Kes ommas öiglases meles käib, se kardab Jehowat; agga kes temma tede peält körwale kallab, ei se panne tedda mikski.

3. Meletuma suus on surustusse wits; agga tarkade uled hoidwad neid.

4. Kus ep olle härge, seäl on söime puhhas; agga härja rammo läbbi saab palju wose.

5. Tössine tunnistusmees ei walleta mitte; agga walle tunnistusmees aiab wallet wälja.

6. Pilkia otsib tarkust, agga ta ei sa mitte; agga tundminne on moistlikkule kerge.

7. Minne halbist mehhest ärra,

ja kus sinna ei tunne mitte tundmisse ulesid.

8. Se on oidoga mehhe tarkus, et ta omma teed ärramoistab; agga halpide meleto wiis on pettus.

9. Meletumad pilkawad patto süüd; agga öiglaste seas on hea meel.

10. Südda tunneb omma hinge kibbedust, ja woöras ei woi mitte temma römo sisse ennast seggada.

11. Öälatte kodda kautakse ärra; agga öiglaste maia peab haljandama.

12. Monne melest on te öige; agga temma wiimne ots on surma teed.

13. Ka mängides wallutab südda, ja temma wiimne ots on se: rööm lähhäb mele-härmiks.

14. Se saab kül ennese wisidest, kes süddamega ärratagganeb; agga hea mees saab kül sest, mis ta kä.

15. Üks rummal ussub keik sannad; agga oidoga mees panneb ommad sammud tähhele.

16. Kes tark, kardab, ja lahkub kurjast ärra; agga halp wihhastab hirmsaste, ja on

julge.

17. Kes äkkwihhane, teeb meletumat tööd, ja kurja nouga mees wihkatakse.

18. Rum~alad sawad meletumad wisid pärrisossaks; agga need, kel oid on, ehhitawad ennast tundmissega.

19. Kurjad peawad mahhakummardama heade ette, ja öälad öigede wärrawatte ette.

20. Kes kehwa, sedda wihkatakse ka ommast söbrast; agga palju on, kes rikkast armastawad.

21. Kes omma liggimest laidab, teeb patto; agga kes häddaliste peäle armo heidab, on wägga önnis.

22. Eks need ei eksi, kes kurja nou peawad? agga heldus ja tõdde on neil, kes head nou peawad.

23. Keige raske waewa jures on kasso; agga ulede sanna jures on agga tühhi kä.

24. Tarkade kroon on nende rikkus: halpide meleto wiis jääb meletumaks wisiks.

25. Tössine tunnistusmees päästab hinged ärra; agga kes wallet wäljaaiab, on iggine

pettis.

26. Jehowa kartusses on tuggew lotus, ja temma lastel on üks warjopaik.

27. Jehowa kartus on ello hallik, et woib ärrasada surma wörkutamisse paelade eest.

28. Kui palju rahwast on, se on kunninga auustus; agga kui rahwas pudub, siis teeb ehmatust tedda lahjaks.

29. Kes pitka melega, sel on suur moistus ; agga kes äkki melega on, se tõstab meletuma wisi kõrgesse.

30. Parrandud südda on lihha ello; agga kaddedus on mädda lukontide sees.

31. Kes alwale liga teeb, se laimab temma teggia; agga kes waeste peäle armo heidab, se auustab tedda.

32. Kes öäl, lükkatakse ärra temma õnnetusse sisse; agga õigel on warjopaik ka om~as surmas.

33. Ühhe moistlikko süddames hingab tarkus; agga mis meletumatte sees on, saab teäda.

34. Öigus tõstab rahwast kõrgeks; agga pat on rahwale tiggedaks asjaks.

35. Kunningal on hea meel sest sullasest, kes ommad asjad targaste aiab; agga temma hirmus wihha tulleb selle peäle, kes häbbi teeb.

15. Peatük.

Tarkusse ja jölledusse märgid ja tö.

1. Tassane kostminne pörab tullise wihha taggasi; agga kibbe sanna kihhutab wihha.

2. Tarkade keel annab head tundmist; agga halpide suu aiab meletumad sannad rohkeste wälja.

3. Jehowa silmad on keiges paikas, ja wahhiwad kurjade ja heade peäle.

4. Se keel, mis parrandab, on ello pu; agga mis seggane, se on waimo rõhhuminne.

5. Kes meletu, se laidab omma issa õppetust; agga kes nomimist hoiab, aiab moistlikkult ommad asjad.

6. Ühhe õige koias on warra kül; agga öäla wosis on tülli.

7. Tarkade uled külwawad tundmist; agga meletumatte südda ei olle sedda wisi.

8. Öälatte ohwer on Jehowa melest hirmus; agga öiglaste palwe on temma mele pärrast.

9. Ühhe öäla te on Jehowa melest hirmus; agga ta armastab sedda, kes öigust taggaaiab.

10. Kurri karristus saab sellele, kes öiget tee radda mahhajättab: kes nomimist wihkab, peab surrema.

11. Pörgo ja hukatusse koht on Jehowa ees, palju ennam innimeste laste süddamed.

12. Pilkia ei armasta sedda, kes tedda nomib, ja ei lähhä mitte tarkade meeste jure.

13. Römus südda teeb head näggo; agga kui südda wallus on, siis on waim kui russuks pekstud.

14. Ühhe moistlikko südda otsib tundmist; agga meletumatte su södab ennast meletuma wisiga.

15. Ühhe willetsa päwad on keik pahhad; agga hea meel on, kui jodud, mis allati on.

16. Pissut on parrem Jehowa kartusses, kui suur warrandus ja kärrin seäl jures.

17. Parrem on üks keet kapstast, kus armastus jures;

kui nuum-härg, kus wihkamiñe jures.

18. Tullise wihhaga mees kihhutab rido; agga kes pitka melega on, se waikistab rido.

19. Laisa innimesse te on kui kibbowitsne aed ; agga öiglaste teeradda on kui tassane teesild.

20. Tark poeg römustab issa; agga halp innimenne ei panne omma emma mikski.

21. Kel ep olle meelt peas, sellele on meleto wiis römüks; agga moistlik mees wöttab öiget teed käia.

22. Möttes lähhäwad tühjaks, kus ep olle hea nou; agga kus palju nouandiaid, lähhäwad nemmad korda.

23. Innimessel on rööm, kui ta su hästi wastab, ja üks sanna öigel aial, mis hea on se?

24. Ello teeradda käib üllespidi sellele, kes tark on, et ta pörgo eest ärrasaab, mis allaspiddi käib.

25. Jehowa kissub ärra kõrkede kodda ; agga lessenaese raia sadab ta seisma.

26. Ühhe kurja mötlemised on Jehowa melest hirmsad; agga

lõbbusad kõnned on puhtad.

27. Kes kasso ahnetseb, teeb omma koiale tülli; agga kes andid wihkab, jääb ellama.

28. Ühhe õige südda mötleb järrele, mis tulleb wastada; agga öälatte su aiab pahhad asjad wälja.

29. Jehowa on kaugel öälattest ärra; agga õigede palwed wöttab Ta kuulda.

30. Silmade walgus römustab süddame: hea sannum annab rammo lukontidele.

31. Üks körw, mis ello nomimist wöttab kuulda, jääb ikka tarkade seltsi.

32. Kes ei holi õppetussest, põlgab omma hinge ärra; agga kes nomimist wöttab kuulda, se saab targa süddame kätte.

33. Jehowa kartus on õppetus tarkusseks, ja enne sedda au on allandaminne.

16. Peatük.

*Jummal murretseb keik:
waggade ja kurjade wisid.*

1. Innimessel on mitto nou süddames; agga Jehowa käest tulleb, mis keel peab kostma.

2. Iggamehhe wisid on selged keik temma melest; agga kes waimud ärraarwab, on Jehowa.

3. Wereta ommad teggemissed Jehowa peäle, siis kinnitakse so mötlemissed.

4. Jehowa teeb keik sedda möda, kui se temmale sünnib: ja ka sedda, kes öäl, panneb ta õnnetusse päwaks.

5. Iggamees, kes ülbe süddames, on Jehowa melest hirmus; ei ta jä ilmasüta õ, ehk ta kahhe käega wasto panneks.

6. Heldusse ja töe läbbi lepitakse üllekohhus ärra, ja Jehowa kartus sadab kurjast lahkuma.

7. Kui Jehowa meel hea on ühhe mehhe wiside pärrast, siis teeb Ta, et ka temma waenlased peawad temmaga rahhul ollema.

8. Pissut õigussega on parrem, kui palju wose üllekohtoga.

9. Innimesse südda mötleb omma tee peäle; agga Jehowa kinnitab temma sammud.

10. Kui kunninga ulede peäl moistlik kõnne on, siis ei tee temma su mitte kohtus wallatust.

11. Õige märkapu ja waekausid

on Jehowa käest: keik lööd kukrus on temma tehtud.

12. Kunningatte melest on hirmus, öälust teggema: sest aujärge kinnitakse öigusse läbbi.

13. Oigusse uled on kunningatte mele pärrast, ja ta armastab sedda, kes öigust rägib.

14. Kunninga tulline wihha on kui surma Kässud; agga tark mees püab sedda ärraleppitada.

15. Kunninga silma walgusses on ello, ja kui temma meel hea on, se on kui hillise wihma pilw.

16. Kui palju parrem on, tarkust ennesele saatma kui kulda; ja moistust saatma, on palju üllem kui hõbbe.

17. Oiglaste sille te on, et nemmad kurjast lahkuwad: se hoiab omma hinge, kes omma teed kinnipeab.

18. Kõrkus tulleb ennekui mahharöhhutakse, ja ennekui kegi kommistab, on ta issiennast täis.

19. Allandik melest ollema häddalistega on parrem, kui sagi jaggama kõrkedega.

20. Kes maenitsusse sanna tähhele panneb, leiab head, ja kes Jehowa peäle lodab, on wägga önnis.

21. Kes süddames tark on, nimmetakse moistlikkuks, ja maggusad uled annawad ikka ennam õppetust.

22. Tark meel on ello hallik sellele, kel sedda on; agga meletumatte õppetus on meletu assi.

23. Tark südda teeb omma su targaks, ja temma ulede peäle annab ta ikka ennam õppetust.

24. Löbbusad sannad on kui kerje-messi, hingele maggusad, ja ohtuks lukontidele.

25. Monne melest on te õige; agga selle wiimne ots on surma teed.

26. Waewalinne hing nääb waewa ennese kahjuks, sest temma su sunnib tedda.

27. Pahharetti innimenne kaewab teisele kurja auko, ja temma ulede peäl on kui tulli, mis põlletab.

28. Pörane mees tõstab rido, ja kelepeksja lahhutab söbra.

29. Se mees, kes wäggiwalda teeb, melitab omma liggimest, ja sadab tedda ühhe tee peäle,

mis ei olle hea.

30. Kes ommad silmad pilkutab, se mötleb pöratse tö peäle: kes ommad uled pikistab, on kurja nou ärramöttelnud.

31. Hallid juuksed on illus kroon, mis öigusse tee peält leitakse.

32. Pitka melega innime on parrem kui se, kes wäggew; ja kes omma wihha-mele ülle wallitseb, on parrem kui se, kes liña kätte saab.

33. Liisko heidetakse sülesse; agga Jehowa käest tulleb keik selle öigus.

17. Peatük.

Tarkus sadab kasso: rummalus sadab rido ja waewa.

1. Parram on kuiw palloke, kus waikne assi jures, kui koia täis tappetud lojuksid rioga.

2. Se sullane, kes targaste ommad asjad aiab, saab wallitsema perre poia ülle, kes häbbi teeb; ja wöttab wendade seas pärris-ossa jaggada.

3. Sullatamisse pot lähhäb höbbedale, ja ahhi kullale

tarwis; agga Jehowa katsub süddamed läbbi.

4. Kes tigge, se panneb nurjatunud uled tähhele, ja kes walle pole körwa pörab, se panneb tähhele keelt, mis kahjo teeb.

5. Kes kehwa irwitab, se laimab temma Teggia: kes teise hukatusse pärrast römustab, ei se jä ilmasüta.

6. Laste lapsed on wannade kroon, ja laste illo on nende wannemad.

7. Ei se sünni jölledale, et ta sureste rägib; kui palju wähhem sünnib würstile, et ta wallet rägib.

8. Melehea on kui armas kallis kiwwi selle melest, kel sedda on; kuhho pole ta ial pörab, aiab ta ommad asjad targaste.

9. Kes ülleastumist kinnikattab, se otsib armastust; agga kes sedda kord korralt üllesarrotab, lahhutab söbra ärra.

10. Söitlus möödub ennam moistlikkule, kui sadda hopi halbile.

11. Kes kurri, se otsib agga wastopanna; agga üks wägga hirmus Käsk läkkitakse ta peäle.

12. Tulgo karro, kes poegest lahti sanud, innimesse wasto, agga mitte halp omma meletuma wisiga.

13. Kes hea eest kurja tassub, selle koiast ei lahku õnnetus ärra.

14. Kes rido hakkab, on otsego se, kes wet lahti lasseb: sepärrast jätta rido mahha, enne kui sa saad kimpusse.

15. Kes öäla innimessele öigust moistab, ja moistab hukka sedda, kes öige, need on ka mollemad hirmsad Jehowa melest.

16. Mis tarwis on warra halbi kä? tarkust sama, ja temmal ep olle meelt.

17. Öige söbber armastab iggal aial; agga kes siis wend on, kui kitsas kä, se peab weel sündima.

18. Sel iñimessel polle meelt peas, kes kät lööb ja käemehheks lähheb liggimesse nähhes.

19. Se armastab ülleastumist, kes taplemist armastab: kes omma ukse kõrgeks teeb, se otsib kahjo.

20. Kes pörane süddamest, se ei leia head, ja kes omma

kelega pöörleb, langeb õnnetusse sisse.

21. Kennele halp poeg sündinud, se on temma melehärmiks; ja jölledast poiast ei tunne issa römo.

22. Römus südda sadab head terwist; agga russuks pekstud waim kuiwatab luudke ärra.

23. Kes öäl, se wöttab melehead pouest, et ta kohhut öigusse tee peält körwale pörab.

24. Tarkus paistab ühhe moistlikko silmist; agga halbi silmad lähhäwad ma-ilma otsa.

25. Halp poeg on omma issale melepahhandusseks, ja kibbe sellele, kellest ta sündind.

26. Ep olle se ka hea, nuhtlust panna selle peäle, kes öige, ja neid öiglase mele pärrast lüa, kes heamelelissed on.

27. Kes ommad kõnned kinnipeab, sel on tundminne; ja moistlik mees on tassase melega.

28. Ka üks meleto, kui ta wait on, arwatakse targaks, ja moistlikkuks, kui ta ommad uled kinnipeab.

18. Peatük.

Tarkusse tö ja wisid: jölledusse tö ja wisid.

1. Kes ennast lahhutab teiste seltsist, se otsib, mis tulleb immustada, ja lasseb ennast seggada keige tössise asja sisse.
2. Moistus ei olle halbi mele pärrast, waid se, et ta südda ennast ilmutab.
3. Kui öäl innime tulleb, siis tulleb ka laitminne, ja häbbinaeroga tulleb laimaminne.
4. Mehhe su sannad on kui süggaw wessi, ja tarkusse hallik on kui jõggi, mis ülleskedab.
5. Ei olle mitte hea öäl last luggu piddada, ja ühhe öige öigust kohtus köwweraks pöördä.
6. Halbi uled lähhäwad rio sisse, ja temma su hüab hawo.
7. Halbi su teeb temmale ehmatust, ja ta uled on temma hingele wörkutamisse paelaks.
8. Kelepeksia sannad on kui naljakad, ja siiski lähhäwad nemmad süddame pohja.
9. Ka se, kes ommas

teggemisses lödw, on selle wend, kes pahhaste teeb.

10. Jehowa nimmi on tuggew torn, siñna jure jookseb se, kes öige, ja saab kõrge warjopaika.

11. Ühhe rikka warra on temma kindel lin, ja kui kõrge müür temma möttes.

12. Innimesse südda lähhäb ülbeks, ennekui tedda mahharöhhutakse, ja enne au on allandaminne.

13. Kes kostab, ennekui ta saab kuulnud, se on temmale üks meletu assi ja teotus.

14. Innimesse hea meel peab teist ülles temma haigusses; agga kui waim on russuks pekstud, kes woib sedda kannatada.

15. Moistlik südda sadab ennesele tundmist, ja tarkade körw otsib tundmist.

16. Innimesse and teeb temmale teed lahti, ja sadab tedda suurte ette.

17. Se kes öige, on essite ridus issi ennesega; tulleb temma liggimenne, siis katsub ta tedda läbbi.

18. Liisk teeb, et riud löppewad, ja sadab ka

wäggewad rahhoga lahkuma.

19. Wend panneb ennam wasto kui tuggew lin, ja suur riid on kui sure koia poom.

20. Innimesse su wiljast peab ta köht täis sama, omma ulede wosist saab temma täis.

21. Surm ja ello on kele kä, ja kes sedda armastab, se sööb temma wiljast.

22. Kes head naest leiab, se leiab head asja, ja saab Jehowa käest sedda kätte, mis ta mele pärrast on.

23. Kes kehwa, se rägib allandlikko palwettega; agga rikkas wastab waljuste.

24. Üks mees, kes söbrast peab, on wäärt söbraks piddada, sest monni hea söbber hoiab teist ennam takka kui wend.

19. Peatük.

Kuida kegi tunneb, ja arwab nenda ta moistab: kui tö, nenda palk.

1. Se kehwa, kes ommas waggadusses ellab, on parrem, kui se, kes omma uledega pörane, ja isse halp on.

2. Ei se pollege hea, kui hingel ep olle moistust, ja nobbedatte jalgega innimenne eksib ärra.

3. Innimesse melet wiis teeb temma teed seggatseks, nenda et temma südda Jehowa wasto nukraks saab.

4. Warrantus sadab palju söbro; agga kes alw, peab ka ommast söbrast lahkuma.

5. Walle tunnistusmees ei jä ilmasüta, ja kes wallet wäljaaiab, ei peäse ärra.

6. Palju palluwad allandlikkult üllema käest, ja keik söbrad on sel, kel täib anda.

7. Keik kehwa innimesse wennad wihkawad tedda, palju ennam jäwad temma söbrad temmast emale: aiab ta nende sannad tagga, siis ep olle sest middagi.

8. Kes ennesele targa süddame sadab, se armastab omma hinge; ta hoiab moistust, et ta head leiaks.

9. Walle tunnistusmees ei jä ilmasüta, ja kes wallet wäljaaiab, lähhäb hukka.

10. Römus luggu ei sünni halbile mitte, palju wähhem sullasele, et ta würstide ülle wallitseb.

11. Innimesse tark meel teeb,
et ta pitka melega on, ja
temma illo on, et ta
ülleastmissest mödalähhäb.

12. Kunninga nukker meel on
kui nore loukoera rökiminne, ja
temma hea meel on kui kaste
rohho peäl.

13. Halp poeg on omma issale
sureks önnetusseks, ja naese
riidlemised æ on kui järgne
läbbitilkuminne.

14. Kodda ja warra on pärris-
ossa wannemist; agga Jehowa
käest on targa melega naene.

15. Laiskus teeb, et raske unni
peäle langeb, ja pettis hing
peab nälga tundma.

16. Kes käsko hoiab, se hoiab
omma hinge: kes ommad teed
miksi ei panne, peab surrema.

17. Kes kehwa peäle armo
heidab, se laenab Jehowale, ja
se tassub temma kätte, mis ta
head teinud.

18. Karrista omma poega, et
weel lotus on; agga ärra wötta
omma süddamesse tedda
ärrasurmada.

19. Kel suur tulline wihha on,
saab nuhtlust kätte: sest kui sa
tedda lahtilassed, woid sa
tedda weel ennam karristada.

20. Kule nou ja wötta öppetust,
et sa targemaks saad ommas
wiimses otsas.

21. Paljo mötlemissi on
innimesse süddames; agga
Jehowa nou, se lähhäb korda.

22. Innimenne peab iggatsema,
et ta helde olleks: ja kes
kehwa, se on parrem kui mees,
kes wallelik.

23. Jehowa kartus tulleb elluks,
ja temmale jääb ikka kül, ja
selle peäle ei tulle önnetus.

24. Laisk panneb omma kät
waagna sisse, ei wöttage sedda
mitte taggasi omma su jure.

25. Peksad sa pilkiat, siis saab
rummal head oido; agga nomid
sa sedda, kes moistlik, siis
wöttab ta ärramoista, mis
tarwis on tunda.

26. Kes issa raisko sadab, kes
emma sadab ärrapöggenema,
se on üks poeg, kes teeb
häbbi ja naero.

27. Seisa agga mo poeg,
öppetust kuulmast, kül sa siis
eksid ärra ärratundmisse
könnettest.

28. Tunnistusmees, kes
pahharet, pilkab mis kohhus, ja
öälatte su nelab nurjatuma
asja ärra.

29. Pilkjattele on öiged
nuhtlussed walmistud, ja hawad
halpide seljale.

20. Peatük.

*Tarkus öppetab sedda, mis
kahjo, ja mis kasso sadab.*

1. Wiin teeb pilkama, kange
jomaaeg teeb möllama:
sepärrast iggamees, kes seäl
sees eksib, ei sa targaks.

2. Kunninga hirmotus on kui
nore loukoera rökiminne: kes
temma wasto wägga wihhaseks
saab, teeb patto omma hinge
wasto.

3. Se on innimessele auuks, kui
ta ilma riota jääb; agga igga
meleto sadab ennast kimpusse.

4. Laisk ei küñna maad külma
pärrast; agga leikusse aial
otsib ta middage, ja ei sa
ühtegi.

5. Nou innimesse süddames on
kui süggaw wessi; agga moistlik
mees wöttab sedda ülles.

6. Suremas innimeste hulkas
kulutab iggamees omma
headust; agga kes leiab öige
ustawa innimesse?

7. Kes öige, se ellab ommas

täies waggadusses; ta lapsed
on pärrast tedda wägga önsad.

8. Üks kunningas, kes
kohtojärje peäl istub, wiskab
omma silmadega keik kurja
laiale.

9. Kes woib üttelda? Minna
ollen omma süddant selgeks
teinud, ma ollen puhhas
ommast pattust.

10. Kahhesuggune lööd,
kahhesuggune wak ehk kehhik,
need on ka mollemad Jehowa
melest hirmsad.

11. Ka omma teggudega annab
pois ennast tunda, kas temma
tö selge, kas se öige on.

12. Kuulja körwa ja näggia
silma, need mollemad on
Jehowa ka teinud.

13. Ärra armasta und, et sa
kehwaks ei sa; te lahti ommad
silmad, siis saad sa leiba kül.

14. Pahha, pahha, ütleb ostja;
agga kui ta ärralähhäb, siis ta
kiitleb.

15. Kuld ja palju perlid on
middage; agga palju kallimad
riistad on moistlikkud uled.

16. Kui kegi woöra eest
käemehheks heitnud, siis wötta
selle ride ärra, ja woöra wõlla
pärrast wötta panti temma

käest.

17. Maggus on monnele leib, mis walskussega sadud ; agga pärrast jääb temma su täis sommeraid.

18. Motlemised kinnitakse nou läbbi, ja wotta targa nouga söddida.

19. Kes kelepeksmisse peäle öppind, se ilmutab ka sallaja nou; ja ärra segga ennast mitte sellega, kes omma uledega melitab.

20. Kes omma issa ja omma emma ärrawañnub, selle lamp kustub ärra pilkase pimmedusse sees.

21. Üks pärris-ossa, mis esmalt wägga ussinaste kätte saab, ei olle selle wiimne luggu mitte önnistud.

22. Ärra ütle mitte: Ma tahhan kurja kätte tassuda; ota Jehowa järrele, siis sadab temma sulle abbi.

23. Kahhesuggune lööd on Jehowa melest hirmus, ja pettised waekausid ei olle mitte head.

24. Jehowa käest on mehhe käimised; sest mis peaks innimenne omma teed moistma?

25. Innimessele on se wörkutamisse paelaks, kui ta pühha asja allanelab, ja hakkab järrele arwama, pärrast sedda kui ta saab tootand.

26. Tark kuningas wiskab öälad laiale, ja panneb neid ratta alla.

27. Innimesse hinge öhk on Jehowa lamp, mis otsib läbbi keik süddame pohja.

28. Heldus ja tössidus hoidwad kuningast, ja ta toetab heldusse läbbi omma aujärje.

29. Noorte meeste illo on nende rammo; agga wanna rahwa au on hallid juuksed.

30. Muhhud, ja hawad, ja hobid süddame pohjas on kurjadele kassimisseks.

21. Peatük.

Jummal peab wallitsema, ei mitte lihha tahtminne.

1. Kuninga südda on Jehowa käes kui wee-soned; Temma känab sedda, kuhho Ta ial tahhab.

2. Iggamehhe wiis on temma melest öige; agga Jehowa arwab süddamed ärra.

3. Teggema, mis õige ja kohhus, se on üllem Jehowa melest, kui ohwer.
4. Silmade kõrkus ja hooplik südda, ja öälatte lamp on pat.
5. Kerme innimesse mötlemised saatwad kül kasso; agga kes tõttab äkkiste, saab selge tühja kätte.
6. Warrantussed, mis walskuse kelega kokkopandud, on üks tühhine tulest aetud assi neile, kes otsiwad surma.
7. Kui öälad raisatakse, se hirmutab neid; sest nemmad ei tahtnud mitte tehha, mis kohhus.
8. Wägga pörane ja woõras on innimesse wiis; agga kui ta selge, siis on temma töö õige.
9. Parrem on kattusse nurkas ellada, kui riaka naesega, ja seäl koias, kus suur selts.
10. Öäla hing ihhaldab kurja; ta liggimenne ei sa armo temma silma ees.
11. Kui pilkiat nuhheldakse, siis saab rummal targaks, ja kui tark innime õppetakse, siis wõttab ta moista.
12. Kes õige, se aiab targaste ommad asjad öäla innimesse koia wasto, et Jummal neid,

kes öälad, seggatseks teeb õnnetusseks.
13. Kes omma kõrwa kinnisulleb alwa innimesse kissendamisse eest, sesamma peab ka kissendama, ja ei mitte sama kuulnud.
14. Sallaja and waigistab wihha, ja melehea, mis rüppe antakse, waigistab kange tullise wihha.
15. Sedda teggema mis kohhus, on rööm sellele, kes õige; agga ehmatusseks on se neile, kes nurjatuma töö tewad.
16. Innimenne, kes tarkusse tee peält ärraeksib, peab hingama kaddunud hingede seltsis.
17. Kes römo armastab, selle innimessele tulleb tühhi kätte; kes wina ja ölli armastab, ei se sa rikkaks.
18. Selle eest, kes õige, peab se, kes öäl, lunnastamisse hind ollema, ja öiglaste assemele sawad need, kes pettust tewad.
19. Parrem on kõrwe maal ellada, kui riaka naesega, kes melepahhandust teeb.
20. Kallis warrantus ja ölli on targa innimesse ello-maias; agga halp innime nelab sedda ärra.

21. Kes öigust ja heldust taggaaiab, se leiab ello, öigust ja au.
22. Tark innimenne saab wäggewatte liña ülle woimust, ja lükkab mahha sedda tuggewust, mis peäle nemmad lootsid.
23. Kes omma suud ja keelt hoiab, se hoiab omma hinge ahhastusse eest.
24. Kes uhke hooplik mees, selle nimmi on pilkia, kes omma teggemist teeb hirmsa uhke wihhaga.
25. Mis laisk iggatseb, se surretab tedda ärra, sest temma käed ei wiitsi tööd teha.
26. Iggapäwa iggatseb temma ikka sada; agga kes öige, se annab, ja ei hoia mitte taggasi.
27. Öälatte ohwer on hirmus assi, palju enam, kui ta sedda toob koerussega.
28. Walle tunnistusmees saab hukka; agga kes peält kuleb, saab ikka räkida.
29. Öäl mees wöttab jultund olla, et silmist näikse; agga öiglane kinnitab omma teed.
30. Ei aita tarkus, egga moistus, egga nou Jehowa

wasto.

31. Hobbosid walmistakse taplusse päwaks; agga abbi on Jehowa käest.

22. Peatük.

*Mis sa otsid, sedda leiad:
önnist ehk önnetumat põlwe.*

1. Aus nimmi on kallim, kui suur rikkus, ja arm on parrem, kui hõbbe ja kuld.
2. Rikkas ja waene tullewad teine teise wasto; neid keik on Jehowa teinud.
3. Hea oidoga innimenne nääb önnetust, ja lähhäb eest warjule; agga rummalad lähhäwad omma teed, ja neid nuhheldakse.
4. Allandamisse ja Jehowa kartusse palk on rikkus ja au, ja ello.
5. Kibbowitsad ja köied on ühhe pöratse tee peäl: kes omma hinge hoiab, jääb emale neist ärra.
6. Öppeta omma last nenda, kui temmale sünnib, siis ei lahku temma ka mitte sest ärra, kui ta wannaks sanud.
7. Rikkas wallitseb kehwade

ülle, ja kes laenuks wöttab, saab sellele sullaseks, kes temmale laenab.

8. Kes köwwerust külwab, se leikab willetsust, ja omma ennese hirmsa wihha witsa läbbi lõppeb ta ärra.

9. Kes helde on, se saab õnnistud, sest ta annab ommast leiwest alwale.

10. Aia pilkiat wälja, siis saab riid otsa, siis jääb riidlemine ja häbbinaer mahha.

11. Kes armastab süddame puhtust, selle uled on armsad, ja kuningas on temma söbber.

12. Jehowa silmad hoidwad tundmist; agga ta teeb seggaseks selle sannad, kes pettust teeb.

13. Kes laisk, se ütleb: Loukoer on ulitsa peäl; mind tappetakse ärra turrude peäl.

14. Woöraste naeste su on kui süggaw haud; kes Jehowa melest wägga pahha on, se kukkub senna sisse.

15. Meleto assi on poisi süddames kinniseutud; agga karristusse wits sadab sedda kaugele temmast ärra.

16. Kes alwale liga teeb, et ta ennesele palju sadab, ja kes

rikkale annab, saab selge tühja kätte.

17. Pöra omma kõrwa, ja kule tarkade meeste sannad, ja panne tähhele minno tundmist.

18. Sest se on löbbus assi, kui sa neid hoiad ommas süddames, ja neid kinnitakse ühtlase so ulede peäle.

19. Et sinno lotus woib olla Jehowa peäle, siis ollen ma sulle, ka sinnule tänna sedda teada annud.

20. Eks ma sulle mitte kallid asjo olle kirjotanud, mitte nouandmisse ja tundmissega?

21. Et ma sulle piddin teada andma öiged tössised sannad, et sa sannadega, mis selge tössi on, woiksid wastust anda neile, kes sind läkkitawad.

22. Ärra risu sedda alwa, sepärrast et ta alw on, ja ärra röhhu mitte willetsat mahha wärrawas.

23. Sest Jehowa selletab nende rio-asja ärra, ja wöttab nende hinge käest ärra, kes nende öigust käest ärra wötnud.

24. Ärra minne mitte wihhase mehhe seltsi, ja ärra käi mitte selle mehhega ümber, kel tulline wihha on:

25. Et sinna mitte temma wisid ei öppi, et sinna ei sa wötkutamisse paela omma hinge ümber.

26. Ärra olle mitte nende seas, kes kät löwad, ja käemehheks lähhäwad wölgade eest.

27. Kui sinnul ei olle ärratassuda, mikspärrast peab so wodi sinno alt ärrawoetama?

28. Ärra aia mitte wanna raia ülle, mis so wannemad on teinud.

29. Nääd sa keddage, kes ommas teggemisses ussin on, se tulleb kunningatte ette seisma, ei ta pea alwa rahwa ees seisma.

23. Peatük.

Tarkusse öppetus, kuidas hästi sünnib ellada.

1. Kui sa istud wallitsejaga leiba wötmas, siis pead sa öiete tähhele pannema, kes sinno ees on.

2. Ja panne nugga omma kurgo külge, kui sa himmokas olled.

3. Ärra ihhalda mitte temma

maggust roga, sest se on walle leib.

4. Ärra wötta waewa nähha, et sa rikkaks saaksid, waid jätta omma ennese moistust mahha.

5. Lassed sa ommad silmad siinna peäle lenda, mis ep olle ühtegi? sest ta teeb tõeste ennesele tiwad kui kotkas, mis taewa pole lennab.

6. Ärra wötta leiba sellega, kes kadde on, ja ärra ihhalda temma maggusat roga.

7. Sest nenda kui ta arwab ommas hinges, nenda on temma; sö ja jo, ütleb ta sulle: Agga temma südda ep olle mitte sinnoga.

8. Omma pallokest, mis sa olled sönud, sedda pead sa jälle wäljaoksendama, ja ommad löbbusad sannad olled sa ilmaaego räkinud.

9. Ühhe halbi körwade ette ärra rägi, sest ta laidab so targamelelissed sannad.

10. Ärra aia mitte wanna raia ülle, ja ärra tulle mitte waeste laste pöldude peäle.

11. Sest nende lunnastaja on wäggew, sesamma selletab nende rio-asja sinno wasto.

12. Sada omma süddant

öppetusse alla, ja ommad körwad tundmisse könnette pole.

13. Ärra hoia mitte poisi karristamist taggasi; kui sa tedda witsaga peksad, ei ta sest surre.

14. Sa peksad tedda kül witsaga; agga sa kissud temma hinge pörgo seest ärra.

15. Mo poeg, kui so südda tark on, siis römustab minno südda ka minno sees.

16. Ja mo nerud hüppawad römo pärrast, kui so uled öiged asja räkiwad.

17. Ärgo kaetsego so südda pattusid, waid olle agga Jehowa kartusses iggal aial.

18. Sest wissiste tulleb hea ots, ja sinno otus ei kau mitte ärra.

19. Kule sinna, mo poeg, ja olle tark, ja lasse omma süddant tee peäl kohhe käia.

20. Ärra olle nende seas, kes wina lakkuwad, ja lihha sües prassiwad ennese himmo pärrast.

21. Sest lakkuja ja prassia saab waeseks, ja tukkuminne teeb, et peab ride-hilbud selga pannema.

22. Wotta omma issa kuulda,

se on sind sünnitanud, ja ärra laida mitte omma emma, kui ta wannaks sanud.

23. Osta töt, tarkust ja öppetust, ja moistust, ja ärra mü neid ärra.

24. Ühhe öige innimesse issa saab üpres wägga röömsaks, ja kes targa poia sünnitand, se römustab temma pärrast.

25. Siño issa ja so em~a wötwad römustada, ja se saab wägga röömsaks, kellest sa sündinud.

26. Anna, mo poeg, omma süddat mulle, ja so meel hoidko minno wisid.

27. Sest hoor on süggaw haud, ja woöra Ma naene kui kitsas kaew.

28. Sesamma warritseb ka kui mörtsokas, ja sadab ikka ennam neid, kes pettust teggewad innimeste seas.

29. Kellel on oi oi! kennel woi woi! kellel palju rido? kel kaebdus? kel hawad ilmaasjata? kellel sinnised silmad?

30. Neil on, kes aega wiwitawad wina jures, kes tullewad pohjani ärrajoma seggatud wina.

31. Ärra wata wina peäle, et ta ni punnane on, et ta karrika sees näidab omma karwa, ta lähhäb otsekohhe sisse.

32. Wimaks hammustab temma kui maddo, ja nöälab kui pasiliski-maddo.

33. So silmad waatwad siis woöra naeste järrele, ja so südda rägib pöratsed asjad.

34. Ja sinna olled kui se, kes kesk merre peäl maggab, ja kes pele-pu ladwas maggab;

35. Ja ütled: Nemmad on mind lönud; agga mul ei olnud haiget; nemmad on mind peksnud, agga minna ei tunnud sedda ; millal ärkan ma ülles? ma tahhaksin sedda weel ennam otsida.

24. Peatük.

Innimeste teud on monnesuggused süddame nou polest.

1. Ärra kaetse kurje innimessi, ja ärra ihhalda nende jures olla.

2. Sest nende südda mötleb ärraraiskamist järrele, ja nende uled räkiwad, mis waewa teeb.

3. Tarkussega ehhitakse kodda ülles, ja moistusse läbbi kinnitakse sedda.

4. Ja tundmisega sawad kambrid täis keiksuggu kallist ja kaunist warrandust.

5. Tark mees on tuggew, ja moistlik mees kinnitab rammo.

6. Sest targa nouga pead sa söddima, ja önnistus on, kus palju nouandjaid on.

7. Keik tarkus on meletumale wägga kõrge, warrawas ei woi temma omma suud lahtitehha.

8. Kes mötleb kurja tehha, tedda hütakse kurja nouga mehheks.

9. Ühhe meletuma koerus on pat, ja pilkja on innimesse melest hirmus.

10. Kui sa lödw olnud kitsikusse päwal, teist aitma, siis saab so rammo kitsaks.

11. Sepärrast peästa neid, kedda surma wiakse, ja neid, kedda peaks pea ärratappetama, kui sa woid keelda.

12. Kui sa agga ütled: Wata, meie ei tunne tedda ; eks siis sesamma ei moista, kes süddamed ärraarwab? ja kes so hinge hoiab, teab sedda, ja

innimesse kätte tassub Ta
temma x tööd möda.

13. Sö, mo poeg, met, sest se
on hea, ja kerjemessi on
maggus so su-laele.

14. Tunne, et tarkus nenda so
hingele on ; kui sa sedda
leiad, siis on ots hea, ja sinno
otus ei kau mitte ärra.

15. Ärra warritse kui öäl innime
selle ello-aseme peäle, kes
öige, ja ärra raiska temma
hingamisse-asset mitte ärra.

16. Sest öige innime langeb
seitsekorda, ja touseb jälle
ülles; öälad kommistawad, ja
sawad önnetusse sisse.

17. Ärra römusta mitte, kui so
waenlane mahhalangeb, ja ärgo
olgo so südda wägga römus,
kui ta kommistab:

18. Et Jehowa sedda ei wötta
nähha, et se pahha on temma
melest, ja wöttab omma wihha
temma peält ärrapöörda.

19. Ärra sa wihhaseks
tiggedatte peäle; ärra kaetse
neid, kes öälad.

20. Sest kurjal ei olle head
otsa; öälatte lamp kustub ärra.

21. Mo poeg, karda Jehowat ja
kunningast; ärra heida nende
seltsi, kes teisiti mötlewad.

22. Sest nende hukkatus
touseb äkkitselt, ja kes teab
mollematte willetsust?

23. Ka needsinnatsed sannad
on tarkadele ööldud: ühhest
ennam kui teisest luggu
piddada kohtus, polle se mitte
hea.

24. Kes ütleb öäla wasto:
Sinna olled öige; sedda
wañnuwad rahwas, ja innimestel
on wägga pahha meel temma
pärrast.

25. Agga neile, kes nomiwad,
on se kaunis assi, ja hea
önnistus tulleb nende peäle.

26. Sellele antakse suud, kes
öiged sannad wastab.

27. Te omma tööd wäljas, ja
walmista sedda ennesele wälja
peäl, pärrast ehita ennesele
ka honet ülles.

28. Ärra olle ilmaaego
tunnistusmees omma liggimesse
wasto: kas sa kül tahhad
omma uledega melitada?

29. Ärra ütle: Nenda kui teine
mulle teinud, nenda tahhan ma
tem~ale jälle tehha, ma tahhan
mehhe kätte tassuda temma
tööd möda.

30. Ma läksin laisa mehhe
pöllust möda, ja selle

innimesse winamäest möda, kel ep olnud meelt peas.

31. Ja wata, seäl ollid ülleüldes ohhakad tousnud, nöggesed ollid sedda katnud, ja temma kiwwi-aed olli mahhakistud.

32. Kui ma sedda näggin, pannin ma tähhele; ma waatsin, ja wotsin öppetust sest.

33. Tahhad sa nattuke weel maggada, nattuke tukkuda, nattuke kässi kokkopaña maas seistes?

34. Siis tulleb waesus so kätte kui jallamees, ja sinno tühhi kui kilbiga mees.

25. Peatük.

Mis Jummal meele pärrast on, ja mis mitte ei kolba.

1. Ka needsinnatsed on Salomoni öppetusse-sannad, mis Hiskia Juda kunninga mehhed seie üllespannud.

2. Jummal au on, ühhe asja sallaja piddama; agga kunningatte au on, ühhe asja järrele kulama.

3. Kui taewas kõrgusse polest, ja Ma süggawusse polest;

nenda ei woi kunningatte süddant ärramoista.

4. Sada sitta hõbbedast ärra, siis tulleb sest riist kullaseppale.

5. Ja sada öäla innimesse kunninga eest ärra, siis kinnitakse temma aujärg öigusse läbbi.

6. Ärra te issiennesele mitte au kunninga ees, ja ärra minne seisma suurte paika.

7. Sest se on parrem, et sulle ööldakse: Astu tenna ülles! kui et sind ühhe ülema silma ees allandakse, kedda so silmad tahtsid nähha.

8. Ärra minne mitte ruttuste wälja rio-asja pärrast, et sa wahhest ei wötta middagi wimaks tehha, kui so liggimenne sulle saab häbbi teinud.

9. Selleta om~a rio-asja om~a liggimessega ärra; ja ärra ilmuta mitte ühhe teise sallaja nou.

10. Et se, kes kuleb, sind ei laima, ja pahha könne sinnust taggasi ei sa.

11. Se sanna, mis öigel aial räkitakse, on kui kuld-ounad hõbbe-kuiudega.

12. Tark nomia on selle körwale, kes wöttab kuulda, kui kuld-körwa-röngas, ja kui kallis ehte keigekallimast kullast.

13. Nenda kui hoitud lummi leikusse aial, nenda on ustaw Käsk neile, kes tedda läkkitawad, ja jahhutab omma issanda hinge.

14. Se mees, kes kiitleb andist, kus ei olle tagga ühtegi, se on kui pilwed ja tuul, kus ei olle wihma jures.

15. Pitka melega woib würsti melitada, ja pehme keel murrab luid katki.

16. Olled sa met leidnud, siis sö omma tarwidusseks; et sinna sedda liaks ei sa, ja pead sedda wäljaoksendama.

17. Olgo so jalg kallis so söbra kotta minnemast, et ta sinnoga ärra ei tüddine, ja sind ei wotta wihkada.

18. Se mees, kes omma liggimesse wasto kui walle tunnistusmees rägib, se on kui hamer ja moök, ja terraw nool.

19. Lotus selle peäle, kes pettust teeb ahvastusse aial, on kui katkend hammas, ja kui jalg, mis liugub.

20. Kes röömsad laulud laulab

kurwa süddamele, on nenda kui se, kes külma aial rided seljast heidab, ja kui ädikas salpetri peäl.

21. Kui sel, kes sind wihkab, nälg on, siis anna temmale leiba süa, ja kui temmal on janno, siis anna temmale wet jua.

22. Sest sinna sadad ellawad söed temma Pea peäle, ja Jehowa tassub sulle sedda ärra.

23. Pohja tuul sünnitab saddo, ja sallalik keel sadab suurt melepahhandust, mis silmist näikse.

24. Parrem on kattukse nurkas ellada, kui riaka naesega, ja seäl koias, kus suur selts.

25. Nenda kui külm wessi on wässinud hingele, nenda on head sannumed kaugelt maalt.

26. Üks öige, kes öäla innimesse ees kõigub, on kui ärraseggatud kaew ja rikkutud hallik.

27. Paljo met süa ep olle hea; agga kes nende öigede au öiete ärramoistab, se on au.

28. Üks mees, kes om~a meelt ei woi tallitseda, se on kui mahhakistud lin, kel polle müri.

26. Peatük.

*Jölledatte wisid, ja kuidas need
ommad asjad aiawad.*

1. Nenda kui lummi on suil, ja
kui wihm on leikusse aial,
nenda ei sünni au halbile.

2. Nenda kui lind lähhäb
ulkuma, ja kui päsoke
ärralennab, nenda ei tulle
ilmaaego ärrawanduminne ei
ühhegi külge.

3. Piits lähhäb hobbosele, ja
waljad eeslile tarwis, nenda
wits halpide seljale.

4. Ärra wasta halbile mitte ta
meletuma wisi järrele, et ei
sinna ka temma sarnatseks ei
sa.

5. Wasta halbile temma
meletuma wisi järrele, et ta
ennese melest tark ei olle.

6. Kes halbi läbbi lasseb asjo
aiada, se on kui se, kes
ommad jallad ärraraiub, ja
wäekauba tööd joob.

7. Nenda kui se ei näida
middagi, kui jallust wiggane
jalgo üllestöstab, nenda on
öppetusse-sanna halpide suus.

8. Nenda kui se, kes kiwwi
lingo sisse seub, nenda on se,

kes halbile au annab.

9. Nenda kui orjawits, mis
joobnud innimesse kätte saab,
nenda on öppetusse-sanna
halpide suus.

10. Suresuggune teeb keikile
wallo, kui ta ühhe halbi palkab,
ehk palkab neid, kes kässo
ülleastujad on.

11. Nenda kui koer omma okse
kallale jälle tulleb, nenda
hakkab halp ueste omma
meletuma wisi.

12. Nääd sa meest, kes ennese
melest tark on, siis on enam
lotust halbist, kui nisuggusest.

13. Laisk ütleb: Tömmo loukoer
on tee peäl, loukoer on
turrude peäl.

14. Nenda kui uks käib hingi-
hakide peäl, nenda laisk omma
säangi peäl.

15. Laisk panneb omma kätt
waagna sisse, ja tüddib ärra
sedda om~a su jure
taggasiwötmast.

16. Laisk on ommast melest
targem kui seitse muud, kes
keik targa melega wastawad.

17. Kes mödamannes wägga
wihhaseks saab rio pärrast,
misga temmal ep olle
teggemist, se on kui üks, kes

koera körwust kinnihakkab.

18. Otsego se, kes teeb, kui peaks ta mängima, ja seddemed, noled ja surma riistad wiskab;

19. Nenda on se mees, kes omma liggimest petnud, ja ütleb: Eks minna polle nalja pärrast teinud?

20. Kus ei olle puud, seäl kustub tulloke ärra; nenda ka, kus ep olle kelepeksjat, jääb riid soiko.

21. Nenda kui kustutud söed ellawatte sütte jures, ja puud tulle jures; nenda on riakas mees rido kihhutamas.

22. Kelepeksia sannad on kui naljakad, ja siiski lähhäwad nemmad süddame pohja.

23. Uled, mis armust põllewad, ja kurri südda sees, on kui hõbbeda sit, misga potti-tük wabatud.

24. Omma uledega teeb se, kes wihkab, ennast teist wisi, ja ommas süddames peab ta pettust.

25. Kui ta omma heält armsaks teeb, siis ärra ussu tedda mitte; sest seitse hirmust asja on temma süddames.

26. Wihkaminne kattab ennast

petmissega; agga temma tiggedus peab koggodusses ilmuma.

27. Kes auko kaewab, langeb issi senna sisse; ja kes kiwwi weretab teise peäle, selle peäle tulleb ta taggasi.

28. Walskusse keel wihkab neid, kes temmast mahharöhhutud, ja libbe keel lükkab mahha.

27. Peatük.

Kuida innimenne mitmis asjus omma ello peab aiama.

1. Ärra kiitle homsest päwast, sest sinna ei tea mitte, mis se pääw sadab.

2. Kiitko sind teine, agga ei mitte so omma su; üks woöras, agga mitte so ennese uled.

3. Kiwwil on kül raskus, ja liwal omma koorm; agga meletuma melepahhandus on raskem kui need mollemad.

4. Tulline wihha on wägga hirmus, ja wihha on kui weetousminne; agga kes woib kahtlase abbiello mehhe mele ees seista?

5. Awwalik nomiminne on

parrem, kui sallalik armastus.

6. Ustawad on need hawad, mis armastaja käest on; agga selle su-andmissed, kes wihkab, on pettised.

7. Se hing kelle köht täis, tallab kül kerjemet ärra; agga sel hingel, kel nälg on, on keik kibbe maggus.

8. Otsego lind, kes ommast pessast lähhäb hulkuma; nenda on se mees, kes ommast paigast ärralähhäb hulkuma.

9. Ölli ja suitsetamisse-rohhi römustab süddant; nenda ka on kellegi söbber maggus süddame nou pärrast.

10. Omma söbra ja omma issa söbra ärra jätta mitte mahha; ja ärra tulle omma wenna kotta omma hukatusse aial: naber, kes liggi, on parrem kui wend, kes emal.

11. Olle tark, mo poeg, ja römusta mo süddat, et ma middagi woin wastata sellele, kes mind laimab.

12. Hea oidoga innimenne nääb önnetust, ja lähhäb eest warjule; agga rummalad lähhäwad omma teed, ja neid nuhheldakse.

13. Kui kegi woöra eest

käemehheks heitnud, siis wötta selle ride ärra, ja woöra wölla pärrast wötta panti temma käest.

14. Kes omma liggimest sure heälega warra hom~iko kidab, sedda arwatakse temmale ärrawandumisseks.

15. Järgne läbbitilkuminne sao aial, ja riakas naene, need on ühhesuggused.

16. Kes tedda püab sallaja piddada, se peab tuult sallaja, ja omma parrema peoga ölli, mis annab ennast tunda.

17. Rauda tehakse rauaga terrawaks, ja mehhe wihha kihhutakse ta liggimesse wihha läbbi.

18. Kes omma wigipu hoiab, saab temma wilja süa, ja kes omma issandat hoiab, tedda auustakse.

19. Nenda kui wee sees palle paistab palle wasto, nenda on teine innimesse südda teise wasto.

20. Pörgohaud ja hukatusse-koht ei sa ial täis, nenda ei sa innimesse silmad mitte kül.

21. Sullatamisse pot lähhäb höbbedale, ja ahhi kullale tarwis, nenda katsutakse meest

sest, kui tedda kidetakse.

22. Ehk sinna meletumat tango seas möösri sees peneks toukaksid nuiaga, siiski ei lahku temma meletu wiis temmast ärra.

23. Sa pead omma puddolojuksed öiete tundma, ja panne karja tähhele.

24. Sest warra ei kesta iggaweste, ja kas kroon jääb põlwest põlweni?

25. Kui heinad lõppewad, siis näikse noor rohhi, ja keik suggu rohto koggutakse mäggede peäl.

26. Lamba talled on sulle ridiks, ja sikkud andwad hinna põllo osta.

27. Ja sul on kül kitste pima ennese roaks, ja ennese perre roaks, ja ello toidust so ümmardajattele.

28. Peatük.

Mis wahhe waggade ja öälade wahhel on. Mal. 3, 18.

1. Öäl innimenne pöggeneb, ja ep olle taggaaiajat; agga kes öige, se on julge kui noor loukoer.

2. Ma ülleastmisse pärrast on temmal paljo würstid; agga moistlikko innimesse läbbi, kes paljo näinud, pitkendab würst nenda ommad päwad.

3. Üks kehwa mees, kes alwadele liga teeb, on kui wihm, mis keik ärrawiib, et ei jä leiba.

4. Kes kässo-öppetust mahhajätwad, need kiitwad öälad; agga kes kässo-öppetust piddawad, need taplewad nende wasto.

5. Kurjad innimesed ei moista, mis kohhus; agga kes Jehowat otsiwad, moistwad keik.

6. Üks kehwa, kes ommas waggadusses ellab, on parrem kui se, kel pöratsed wisid, ja peälegi rikkas on.

7. Kes kässo-öppetust hoiab, se on moistlik poeg; agga kes prassijatte seltsi heidab, se teeb omma issale häbbi.

8. Kes paljo warra kokkopanneb renti ja kasso läbbi, se koggub sedda sellele, kes kehwade peäle armo heidab.

9. Kes omma körwa ärrapörab kässo-öppetust kuulmast, selle palwege on hirmus assi.

10. Kes öiglassed ärraeksitab kurja tee peäle, se langeb omma ennese auko; agga kes täieste waggad, peawad head pärris-ossaks sama.

11. Rikkas mees on ennese melest tark; agga alw moistlik innimenne katsub tedda läbbi.

12. Kui öiged römo pärrast hüppawad, se on wägga illus; agga kui öälad touswad, siis otsitakse innimest ülles.

13. Kes ommad ülleastmissed kinnikattab, ei lähhä se temmale korda; agga kes tunnistab ja mahhajättab, selle peäle hallastakse.

14. Wägga önnis on se innime, kes ikka hirmo tunneb; agga kes omma süddant kowwaks teeb, langeb önnetusse sisse.

15. Üks öäl innimenne, kes alwa rahwa ülle wallitseb, on kui rökiw loukoer, ja kui karro, mis senna ja tenna joseb.

16. Üks würost, kel ep olle moistust peas, se teeb palju liiga; agga kes ahnust wihkab, se pitkendab ommad päwad.

17. Kedda wäggise ärrawoetakse teise innimesse were pärrast, kui ta ka auko pöggeneks, ei pea tedda

ommeti mitte warjul petama.

18. Kes ilmalaitmatta ellab, tedda peästetakse; agga kel pöratsed wisid on kahhe tee peäl, se langeb ühhe peäle.

19. Kes omma Ma harrib, saab leiba kül; agga kes tühjad asjad taggaaiab, saab waesust kül.

20. Ustaw mees saab suurt önnistust; agga kes töttab rikkaks sama, ei se jä ilmasüta

21. Ühhest ennam luggu piddada kui teisest, ei olle mitte hea: siiski astub monni käskude ülle leiwa pallokesse pärrast.

22. Kadde mees püab ussinaste rikkaks sada; agga ei ta tea mitte, et tühhi temma kätte tulleb.

23. Kes innimesse nomib minno wisi järrele, se leiab ennam armo, kui se, kes kelega libbab.

24. Kes omma issa ja omma emma käest risub, ja ütleb: Ei se olle ülleastuminne; se on selle seltsimees, kes pahhaste teeb.

25. Kes hooplik süddamest, kihhutab rido; agga kes Jehowa peäle lodab, wöttab rammo.

26. Kes omma süddame peäle lodab, se on halp; agga kes tarkusses käib, se peäseb.

27. Kes kehvale annab, sellele ei sa mitte tühhi kätte; agga kes ommad silmad körwal hoiab, saab paljo needmist ennese peäle.

28. Kui öälad woimust wötwad, siis innimessed lähhäwad warjule; agga kui nemmad hukka lähhäwad, siis saab neid öigid paljo.

29. Peatük.

*Mis hea on, se sadab kasso:
mis kurri, se sadab kahjo.*

1. Kedda saggedaste nomitakse, ja siiski kangekaelseks jääb, tedda murtakse äkkitselt, nenda et ep olle ohto.

2. Kui neid öigid paljo saab, siis römustab rahwas; agga kui öäl wallitseb, siis rahwas öhkab.

3. Üks mees, kes tarkust armastab, römustab omma issa; agga kes horade seltsi heidab, hukkab warrandust ärra.

4. Kunningas annab male head piddo öigusse läbbi; agga kes andid wöttab, teeb sedda paljaks.

5. Kes omma liggimessega libbedaste rägib, se lautab temma sammudele wörko wälja.

6. Kurja innimesse ülleastumisse jures on wörkutamisse pael; agga, kes öige, öiskab römustes.

7. Kes öige, tunneb ärra alwade kohto-asja; agga kes öäl, ei se moista tundmist.

8. Need mehhed, kes pilkawad, saatwad liña kimpusse; agga targad rahwas känawad wihha ärra.

9. Kui tark mees meletuma innimessega kohtus käib, wihhastago temma, ehk naergo temma, ei seisa ta siiski mitte rahho.

10. Mehhed, kel werresüüd, wihkawad sedda, kes täieste wagga; agga öiglased püüdwad temma hinge hoida.

11. Kes halp, lasseb keik om~a wihha waimo wälja; agga tark innime waikistab sedda wimaks.

12. Kui wallitseja walle-könned tähhele panneb, siis keik temma teenrid on öälad.

13. Üks kehwa, ja kes kawwalust täis, tulleswad teine teise wasto; agga Jehowa walgustab nende mollematte silmad.
14. Üks kuningas, kes töes alwadele kohhut moistab, selle aujärg kinnitakse iggaweste.
15. Wits ja nomiminne annab tarkust; agga üks ülleannetud pois teeb omma em~ale häbbi.
16. Kus neid öälaid palju saab, seal on ka palju ülleastumist; agga öiged sawad nende hukkaminnemist nähha.
17. Karrista omma poega, siis sadab ta sulle rahho ja head meelt so hingele.
18. Kus ei olle prohweti-näggemist, seal lähhab rahwas ülleannetumaks; kes agga kässo-öppetust hoiab, sesamma on önnis.
19. Palja sañadega ei lasse sullane ennast mitte karristada; ehk ta kül moistab, ei ta siiski wasta.
20. Kui sa nääd nobbeda kõnnega meest, siis on halbist ennam lotust, kui temmast.
21. Kes omma sullast norelt ellaste peab, siis tahhab ta wimaks kui poeg olla.

22. Wihhane innimenne kihhutab rido, ja kes tullist wihha täis, se astub palju ülle kässo.
23. Innimesse surustus allandab tedda; agga se saab au kätte, kes waimus allandlik on.
24. Kes wargaga jaggab, wihkab omma hinge; ta kuleb kässo needmist, ja ei kuluta sedda mitte ülles.
25. Wärristus innimeste eest, sadab tedda wötkutamisse paelasse; agga kes Jehowa peäle lodab, saab kõrge warjopaika.
26. Palju otsiwad wallitseja ette sada; agga Jehowa käest tulleb iggamehhe kohhus.
27. Öigede melest on se pörane hirmus, ja öälatte melest on hirmus se, kel öige wiis on.
30. Peatük.

Agur tunneb omma rummalust: ta palwe ja mötlikkud kõnned.

1. Aguri Jake poia sannad. Üks öppetus. Sesinnane mees ütleb ltieli, ltleli ja Ukali wasto.
2. Töest ma ollen totter

ennam, kui keik muud, ja innimeste moistust ei olle minnul mitte.

3. Ja tarkust ei olle minna kül mitte öppinud; agga pühhade tundmist tean minna.

4. Kes on ülles taewa läinud ja seält mahhatulnud? kes on tuult omma peusse koggunud? kes on wet ride sisse siddunud? kes on keige maailma otsad üllesteinud? mis on temma nimmi, ja mis temma poia nimmi? sest sedda pead sa teädma.

5. Keik Jummal sanna on selge kui sullatud, temma on kilbiks neile, kes temma jure kippuwad.

6. Ärra kaswata middagi temma sannade jure, et ta sind ei nomi, ja sinna saad wallelikkuks.

7. Kaks asja pallun ma sinno käest; ärra kela neid mulle mitte, ennego ma surren.

8. Tühja ja walle könne sada kaugele must ärra: waesust ja rikkust ärra anna mulle mitte; söda agga mind leiwaga, mis mo ossaks seätud.

9. Et ma sind wahhest ärra ei salga, kui ma liaks saan, ja

mötlen: Kes on Jehowa? ia et ma ei warrasta, kui ma kehwaks saaksin, ja omma Jummal nimmesse mitte kurjaste ei putu.

10. Ärra peksa keelt sullase peäle ta issanda jures, et temma sind ei wañnu, ja sulle süüd ei tulle.

11. Üks suggu on, mis omma issa ärra wañnub, ja omma emma ei önnista.

12. Üks suggu on, mis puhhas on ommast melest, ja siiski ommast rojast ei olle ärrapestud.

13. Üks suggu on, kelle silmad surelissed on, ja temma silmalauud kohhutawad.

14. Üks suggu on, kelle hambad on möögad, ja kelle purrehambad on noad; et nemmad willetsad Ma peält, ja waesed innimeste seast ärralöppetawad.

15. Kanil on kaks tüttart: to seie, to seie! Need kolm ei sa kül; neljas ei ütle: Kül jo.

16. Pörgo, ja kinnipandud lapsekodda; Ma, mis ei sa wet täis, ja tulli ei ütle: Kül jo.

17. Sedda silma, mis issa irwitab, ja ei tahha emma

sanna kuulda, peawad kaarnad
jõe äres wäljanokkima, ja kotka
poiad sedda ärrasöma.

18. Need kolm ossa on mulle
wägga immeks, ja nelli on, mis
ma ei tea:

19. Kotka te taewa al; mao te
kaljo peäl; laewa te kesk merre
peäl; ja mehhe te neitsi jure.

20. Nenda on ka se: ühhe
naese te, kes abbiello
ärrarikkub, ta sööb ja pühhib
omma suud ärra, ja ütleb: Ei
minna olle nurjatumat tööd
teinud.

21. Kolme asja al wärriseb Ma,
ja nelja asja al, mis ta ei woi
kannatada.

22. Sullase al, kui ta
kuningaks saab, ja jölleda al,
kui temmal leiba kül;

23. Ühhe naese al, mis
wihkatud, kui ta mehhele
sanud, ja ühh)e tüdrukko al,
kui ta omma emmanda
päriaks saab.

24. Need nelli on kül
pissukessed Ma peäl; agga
needsammad on targad, mis
targaste öppetud:

25. Sippelkad on üks wäeti
hulk, siiski walmistawad
nemmad omma leiba suil.

26. Mäe-rottid on üks woimato
hulk, siiski tewad nemmad
omma asset kaljo sisse.

27. Rohhotirtsudel ei olle
kuningast, siiski lähhäwad
nemmad keik hulgaliste wälja.

28. Sissalik wöttab keppadega
kinni, ja on kunninga
kuninglikkude koddade sees.

29. Need kolm käiwad hästi, ja
nelli käiwad omma käimist
hästi:

30. Loukoer on keigewäggewam
lojuste seast, sest ta ei lähhä
ühhegi eest ärra taggasi.

31. Se lojus, mis niudist
tuggewam, ta sik, ja üks
kuningas, kelle wasto ei woi
seista.

32. Kui sa olled jöllanud, et ta
surustand, ja kui sa kurja
möttelnud, siis panne kät su
peäle.

33. Sest pima kirnuminne
sadab woid wälja, ja ninna
kange nuiskaminne sadab werd
wälja, ja wihha kihhutaminne
sadab rido.

31. Peatük.

*Salomoni emma maenitsus:
jummalakartlikko naese au.*

1. Kunninga Lemueli sannad.
Se õppetus, mis temma emma
tedda õppetas.
2. Mis? minno poeg, ja mis?
mo poeg, kedda ma ihhus
kannud, ja mis? mo poeg,
kedda ma Jummalale
ärratootanud.
3. Ärra anna omma rammo
mitte naesterahwale; ja ärgo
olgo sulle se wiis, kuningaid
ärrakautada.
4. Ei se sünni kuningattele, oh
Lemuel! ei se sünni
kuningattele, wina jua, egga
würstidele, kanget jomaaega
ihhaldada:
5. Et nem~ad ei jo, ja ei
uñusta ärra, mis seätud on, ja
keikide willetsatte innimeste
kohto-asja teist wisi ei pöra.
6. Andke kange jomaaia sellele,
kes on hukka miñemas, ja wina
neile, kel süddame kurbdus on.
7. Et ta saab jua, ja unnustab
omma waesust ärra, ja omma
waewa peäle ennam ei mötle.
8. Te omma su lahti selle eest,
kes keleto, ja keikide nende
kohto-asja eest, kes on
kaddumas.
9. Te omma su lahti ja moista
õiget kohhut, ja anna kohhut

- willetsale ja waesele.
10. Kes leiab wahwa naese?
sest temma on palju ennam
wäärt, kui perlid.
 11. Temma mehhe südda
lodab ta peäle, ja saki ei pudu
temmal mitte.
 12. Keige omma ello aial teeb
ta temmale head, ja ei mitte
kurja.
 13. Ta otsib willo ja linno, ja
teeb tööd omma kättega ja
heal meel.
 14. Ta on nenda kui
kaupmehhe laewad, ta toob
omma leiba kaugelt,
 15. Ja touseb ülles, kui alles ö
on, ja annab omma perrele
roga, ja seätud ossa omma
ümmardajatele.
 16. Ta mötleb põllo peäle ja
saab sedda; omma kätte tööst
istutab ta winamäe.
 17. Ta panneb wö tuggewaste
wöle, ja teeb ommad
käewarred tuggewaks.
 18. Ta tunneb, et temma kaup
hea on; temma lamp ei kustu
öse ärra.
 19. Ta pistab ommad käed
koonlapu kallale, ja temma
peud piddawad kehrawarre.
 20. Ta teeb omma kät laiale

Salomoni Öppetusse- ehk Wannad Sannad

lahti willetsale, ja pakkub
ommad käed waestele.

21. Ei ta karda lund omma
perre pärrast, sest keigel ta
perrel on kahhekordsed rided
selgas.

22. Ta teeb issiennesele kallid
tekkid, temma rided on kallist
linnasest ja purpuri punnasest
ridest.

23. Temma mees on kulus
wärrawis, kui ta Ma
wannematte jures istub.

24. Ta teeb linnased rided ja
müüb neid, ja wööd annab ta
kaupmeestele.

25. Temma rided on tuggewad
ja illusad, ja ta naerab sedda
hommist päwa.

26. Ta teeb omma su lahti
tarkussega, ja heldusse kässo-

öppetus on temma kele peäl.
27. Ta wahhib keik kohhad
ommas maias ärra, ja ei sö
mitte laiskusse leiba.

28. Temma poiad sawad
woimust, ja kiitwad tedda
önsaks, temma mees kidab
tedda ka.

29. Paljo on neid tüttarlapsi,
kes wahwaste teinud; agga
sinna olled üllem, kui keik
need.

30. Lahke wiis on pettus, ja illo
on tühhine; üks naesterahwas,
kes Jehowat kardab, sedda
peab kiitma.

31. Andke temmale ta kätte
tööst, ja temma tööd kiitko
tedda wärrawis.

Öppetusse-Sannade Ots.

Salomoni Kogguja Ramat

1. Peatük.

*Keik ilmalikko tarkusse asjad ja
teud on kadduwad.*

1. Need on Taweti poia selle
kogguja sannad, kes kuningas

Jerusalemmas.

2. Selge tühhi assi, ütles
kogguja, selge tühhi assi; keik
on tühhi assi.

3. Mis kasso on innimessele
keiges tem~a waewas, mis
pärrast ta waewa peab

näggema siin päikesse al?
4. Kui üks põlwe-rahwas lähhäb, siis tulleb teine; agga Ma jääb seisma iggawaks aiaks.
5. Ja päike touseb, ja päike lähhäb loja, ja lähhäb, kui ta touseb, omma paika, kuhho ta püab.
6. Ta lähhäb louna pole, ja pirab ümber pohja pole: tuul pirab ikka peäle minnes, ja tuul lähhäb ümber omma piredes sees.
7. Keik jöed jookswad merre sisse, ja merri ei sa mitte täide: kuhho paika jöed jookswad, seält tullewad nemmad joostes taggasi.
8. Keik neid asjo, mis kallal innimessed ärrawässiwad, ei joua ükski üllesräkida: ei sa silm ellades kül näggemast α, ja körw ei sa ellades täis kuulmast.
9. Mis ial olnud, on sesamma, mis peab sama; ja mis ial tehtud, on sesamma, mis weel saab tehtud; ja polle mingisuggust uut asja päikesse al.
10. On ehk assi, mis kegi woiks üttelda: Wata sedda, se on uus; jubba se on olnud

wannast aiast, mis enne meid olnud.
11. Ei olle endisist asjust mällestust, ja nenda ei olle ka mällestust neist tullevaist asjust, mis peawad sündima nende jures, kes pärrast tullewad.
12. Minna kogguja olin Israeli rahwa ülle kunningas Jerusalemmas.
13. Ja andsin omma süddant tarkussega tagganouda, ja läbbi katsuda keik sedda, mis taewa al tehakse; sesamma on üks waewalinne pahha tö, mis Jummal innimeste laste peäle pannud, et ta neid sega pididi waewama.
14. Ma näggin keik tööd, mis päikese al tehakse, ja wata, se on keik tühhi tö ja waimo närriminne.
15. Mis köwwer, sedda ei woi öiendada: ja mis pudub, ei joua arwata.
16. Minna mötlesin ommas süddames ja ütlesin: Minna, wata, minna ollen suremat ja ennam tarkust ennesele saatnud, kui keik need, kes enne mind Jerusalemma ülle olnud, ja mo südda on palju

tarkust ja tundmist näinud.

17. Ja ma andsin omma süddant, tarkust tunda, ja tunda hullud ja halbid asjad: agga ma ollen tunnud, et ka se on waimo närriminne.

18. Sest kus palju tarkust, seäl on palju melepahhandust; ja kes enam tundmist sadab, sadab enam wallo.

2. Peatük.

Ilmalik rööm ja himmo on tühhi paljas ja jölledus.

1. Minna mötlesin ommas süddames: Et tulle, ma tahhan sind kiusada römo läbbi, ja katsu sedda head, agga wata, ka se olli tühhi tö.

2. Ma ütlesin naerule: Sa olled hul; ja römule: Mis se on, mis sa teed?

3. Ma katsusin läbbi ommas süddames, et ma piddin ennesele wisiks wotma wina jua; ja et siiski mo südda woiks tarkusses eddasi miñna ja halpimist ärraarwada, kunni ma piddin nähha sama, mis innimesse lastele hea olleks, et nem~ad piddid teggema taewa

al om~a ürrikesse ello aial.

4. Ma teggin ommad tööd sureste, ma ehhtasin ennesele koddasid, ma istutasin ennesele winamäggesid.

5. Ma teggin ennesele rohhoaiad ja illusad aiad, ja istutasin nende sisse keiksuggu wilja puid.

6. Ma teggin ennesele weetikisid, et ma woiksin seält seest sedda metsa kasta, mis puid kaswatas.

7. Ma ostsin sullasid ja tüdrukuid, ja mul ollid perrelapsed; mul olli ka weiste ja puddoloste karri enam, kui keikil, kes enne mind Jerusalemmas olnud.

8. Ma koggusin ennesele ka hõbbedat ja kulda, ja mis ial kuningatte ja rikide issiwarrandus on; ma saatsin ennesele laulo-mehhi ja laulonaesi, ja mis innimeste laste melest wägga armas, ja keiksuggu mängi-riisto.

9. Ja ma sain suremaks ja üllemaks, kui keik need, kes enne mind Jerusalemmas olnud; minno tarkus jäi mulle ka.

10. Ja keik, mis ial mo silmad

tahtsid, ei keelnud ma neile mitte; ei ma keelnud omma süddamele ei mingisuggust römo, sest mo südda römustas keigest mo waewast, ja se olli mo ossa keigest mo waewast.

11. Ja minna waatsin keige omma teggude peäle, mis minno käed teinud, ja se waewa peäle, mis ma näinud sedda tehhes; siis wata, keik se olli tühhi töö ja waimo närriminne, ja ei olle ühtegi kasso päikesse al.

12. Ja ma pörsin ennast, et ma piddin waatma tarkust ja hullud ja halbist asjad ; (sest mis wöttab se innimenne tehha, kes pärrast sedda kunningast tulleb? sedda, mis teised jo enne teinud.)

13. Ja minna näggin, et tarkusse jures eñam kasso on, kui halbi asja jures, nenda kui ennem kasso walgussest, kui pimmedussest on.

14. Targa innimesse silmad on temma peas; agga kes halp, se käib pim~edusses; ja miña tundsin ka, et se, mis ühhele juhtub, neile keikile juhtub.

15. Ja ma mötlesin ommas süddames: Ka minnule juhtub

sesamma, mis halbile juhtub; ja mispärrast ollen minna siis targemaks sanud, kui muud teised? siis mötlesin ma ommas süddames, et ka se tühhi töö on.

16. Sest targast ep olle ennem mällestust, kui halbist, ei iggaweste; sest et tulles aial se keik jo on ärraunnustud; ja kuidas peab tark nendasammoti surrema, kui halp?

17. Siis wihkasin ma sedda ello, sest se töö olli pahha mo melest, mis tehakse päikesse al; sest se on keik tühhi töö, ja waimo närriminne.

18. Ja ma wihkasin keik omma waewa, mis minna päikesse al olin näinud; et ma piddin sedda selle iñimessele jätma, kes pärrast mind tulleb.

19. Agga kes teab, kas temma tark, ehk halp on, ja sel peab melewald ollema keik minno waewa üle, mis ma näinud, ja mis ma targaste teinud päikesse al? ka se on tühhi töö.

20. Sepärrast pöörsin ma ennast, et ma piddin tüddimust saatma omma süddamele keige se waewa pärrast, mis ma olin näinud päikesse al.

21. Sest monni innime on, kes waewa näinud tarkussega, ja tundmisega, ja õige wisiga: siiski peab ta sedda jätma teise inimessele, kes seal kallal ei olle waewa näinud, temma ossaks; ka se on tühhi töö, ja wägga pahha.

22. Sest mis on inimesel keigest temma waewast ja temma süddame närrimissest, mis ta waewa näinud päikesse al?

23. Sest keik temma päwad on täis wallo, ja ta waewalinne töö on melepahhandus, ka öse ei magga temma südda: ka se on tühhi töö.

24. Eks se polle parrem inimessele, et ta sööb ja joob, ja annab omma hingele head nähha omma waewa jures? ka sedda ollen ma näinud, et se on Jummal käest.

25. Sest kes olleks woinud nenda süa, ja kes olleks ennam joudnud kui minna?

26. Sest ta annab selle inimessele, kes temma melest hea, tarkust ja tundmist, ja römo: agga pattusele annab ta waewalist tööd, et ta kokkopanneb ja koggub, et

saaks antud sellele, kes hea on Jummal melest; ka se on tühhi töö, ja waimo närriminne.

3. Peatük.

Keik asjad on tühjad ja kadduwad ilma Jummalata.

1. Keigel asjadel on määratud aeg, ja aeg on keige asjadel, mis ette woetakse päikesse al.

2. Aega on lapse sada, ja aega on surra; ja aega on istutada, ja aega on ärrakitkuda, mis istutud.

3. Aega on ärratappa, ja aega on terweks teha: aega on mahhakiskuda, ja aega on üllesehitada.

4. Aega on nutta, ja aega on naerda: aega on kaebdust teha, ja aega on hüppada.

5. Aega on kiwwa laiale wiskada, ja aega on kiwwa kogguda: aega on teise ümber kaela hakkada, ja aega on ümber kaela hakkamisest emal seista.

6. Aega on otsida, ja aega on ärrahukkata: aega on hoida, ja aega on ärrawissata.

7. Aega on lõhki kärristada, ja

aega on kokko ömmelda: aega on wait olla, ja aega on räkida.

8. Aega on armastada, ja aega on wihkada: aega on söale, ja aega on rahhule.

9. Mis kasso on sel, kes middagi teeb, sest, mis kallal ta waewa nääb?

10. Ma ollen sedda waewalist tööd näinud, mis Jummal innimesse laste peäle pannud, et ta neid se läbbi pididi waewama.

11. Keik sedda on tem~a teinud illusaks om~al aial: ka on temma sedda iggawest asja nende süddame sisse añud, sest et innimenne ei woi leida sedda tööd, mis Jum~al teinud algmisest otsani.

12. Ma tundsin, et nende asjade jures ei olnud middagi head; waid et innime pididi römus ollema, ja head teggema ommas ellus.

13. Nenda on ka luggu igga innimessega, kes sööb ja joob, ja saab head nähha keige omma waewa jures; se on Jummal and.

14. Ma tundsin, et keik, mis Jummal teeb, iggaweste jääb, senna ei woi ükski middagi jure

kaswatada egga middagi sest ärrakautada; ja sedda teeb Jummal, et peab kartma tem~a eest.

15. Mis nüüd on, jubba se olnud; ja mis weel peab sündima, jubba se olnud; ja Jummal otsib sedda, kes on takkakiusatud.

16. Minna ollen ka weel näinud päikesse al kohto-paika, seäl olli öälus; ja öigusse paika, seäl olli ka öälus.

17. Siis mötlesin ma om~as süddames: Jum~al wöttab kohhut moista selle peäle, kes öige, ja selle peäle, kes öäl on; (sest keige asjadel, mis tahhetakse, on omma aeg) ja seäl moistetakse igga tö peäle kohhut.

18. Ma mötlesin ommas süddames: Se on innimeste laste luggu, et Jummal neid peab puhhastama, ja et nemmad nähha sawad, et nemmad on kui lojuksed issiennesest.

19. Sest mis innimeste lastele juhtub, se juhtub ka lojustele, ja neile juhtub ühhesuggune assi ; kui üks surreb, nenda surreb teine ka, ja

ühhesuggune waim on keikil, ja innimessel ei olle üllemat asja, kui lojuksel; sest se keik on tühhi assi.

20. Keik need lähhäwad ühte paika; need keik on põrmust, ja need keik sawad jälle põrmuks.

21. Kes tunneb innimeste laste waimo ärra, mis lähhäb üllespidi, ja weiste waimo, mis allaspiddi lähhäb Ma alla.

22. Ja ma näggin, et ei olle parremat põlwet, kui se, et innimeñe römus on om~a teggemisse jures, sest se on temma ossa: sest kes sadab temmale sedda nähha, mis pärrast tedda sünnib?

4. Peatük.

Tühje asjo on palju siin ilmas.

1. Ja ma näggin ta keik neid, kellele liga sündis, kes nisugguseks sanud päikesse al: ja wata, seäl olli nende silmawessi, kellele liga tehti, ja neil ep olnud trööstiat; ja nende kä, kes neile liga teggid, olli rammo, ja neil ei olnud trööstiat.

2. Siis kiitsin minna need surnud, kes jo ollid ärrasurnud, enam kui need ellawad, kes weel tännini ellawad.

3. Ja et sel, kes weel tännini ei olnud, parrem põlli on, kui neil mollemil, et tem~a ei olle näinud sedda pahha tööd, mis päikese al tehakse.

4. Ja ma näggin keik waewa, ja keik, mis õige wisiga tehtud, et se on innimesse kaddedus, et ta tahhab üllemaks sada, kui ta liggimenne: ka se on tühhi tö, ja waimo närriminne.

5. Nisuggune halp panneb ommad käed kokko, ja sööb omma lihha ärra.

6. Parrem on üks peo-täis waikse melega, kui kaks peo-täit waewaga, ja waimo närrimissega.

7. Ja ma waatsin ta ühhe tühja tö päikesse al.

8. Seäl olli üks ainus, ja ei olnud teist, ei poega egga wenda ep olnud temmal, ja siiski ei olnud otsa keige ta waewa näggemisse peäl, temma silm ei sanudki rikkust kül; agga kelle pärrast peaksin minna siis waewa näggema, ja ei peaks raatsima omma

hingele head tehha? ka se on tühhi töö, ja pahha waewalinne töö on se.

9. Parrem on kahhekessi, kui üksi olla, et neil on nende waewast hea palk.

10. Sest kui nemmad langewad, siis woib teine omma seltsimeest üllestösta: agga hädda sellele, kes üksi on, kui ta langeb; ja ei olle teist, kes tedda üllestöstab.

11. Kui ka kaks maggawad ühheskous, siis sawad nemmad soja; agga se ükslane, kuidas se soja saab?

12. Ja kui üks tahhab woimust temma peäle wötta, siis seiswad mollemad temma wasto: ja kolmekerulinne löng ei kista ni pea katki.

13. Üks kehwa laps, kes tark, on parrem kui kuningas, kes wanna ja halp on, ja ei moista ennam maenitsust wötta.

14. Sest monni tulleb wangihonest wälja wallitsema; sest teine on ka ommas kuningrikis kehwa wisil sündinud.

15. Ma näggin keik, kes siin ellawad, kes käiwad päikesse al, et nemmad käisid selle

norema poiaga, kes temma assemele jääb.

16. Ei olle otsa keige rahwa peäl, ei keikide peäl, kes enne neid olnud; ka need, kes pärrast neid tullewad, ei sa sest römustada: sest se on ka tühhi töö, ja waimo närriminne.

17. Hoia ommad jallad, kui sa Jummal kotta lähhad, ja tulle liggi kuulma enneminne, kui halpide wisil ohwri andma: sest nemmad ei tea mitte, et nemmad kurja tewad.

5. Peatük.

Monned head õppetussed, issiärranis ahnussest.

1. Ärra olle äkkine omma suga, ja ärgo töttago so südda mitte ühte sanna wäljaaiada

Jummal ette: sest Jummal on taewas, ja siña Ma peäl, sepärrast olgo so sanno pissut.

2. Sest unnenäggo tulleb, kus palju waewalist tööd on, ja halbi heäl, kus palju sanno on.

3. Kui sa tootust tootad Jummalale, siis ärra wiwi mitte sedda tassumatta; sest halbid ei olle ta mele pärrast: tassu

sedda, mis sa tootad.

4. Parrem on, et sa ei toota, kui et sa tootad, ja ei tassu sedda mitte ärra.

5. Ärra anna omma sule mitte melewalda, et ta sadab sinno lihha patto teggema, ja ärra ütle Kasso ette, et se on eksitus: miks peab Jummal so heäle pärrast kangeste wihhastama, ja sinno kätte tööd ärrarikkuma?

6. Sest kus palju unnenäggusid, seal on tühjad asjad; nenda ka, kus palju sanno: agga sinna karda Jummalat.

7. Kui sa nääd ühhes rikis, et kehwadele liga tehakse, ja et kohhus ja õigus käest ärrakistakse, siis ärra panne immeks sedda, mis

ettewoetakse: sest se kes kõrgem, kui se kes kõrge on, panneb tähhele, ja weel kõrgemad on nende üle.

8. Sest ühhe Ma kasso on keigeennamiste se: üks kuningas, kes armastab põllo harrimist.

9. Kes hõbbadat armastab, se ei sa ellades hõbbadat kül, egga wose kül, kes suurt warrandust armastab: ka se on

tühhi tö.

10. Kui sedda warra palju saab, siis on ka neid palju, kes sedda söwad; ja mis head saab se, kel sedda on? ei muud, kui et tem~a silmad sedda näwad.

11. Tõteggia unni on maggus, sögo ta pissut ehk palju: agga ühhe rikka suur warra ei lasse tedda mata.

12. Üks kibbe õnnetus on se, mis ma päikesse al näggin, et rikkus, mis hoitakse sest, kelle pärralt se on, sellele õnnetusseks tulleb ;

13. Ja sesinnane rikkus saab hukka pahha waewalisse töö läbbi; kui ta poia sünnitand, siis ei jä middagi ta kätte.

14. Nenda kui ta omma emma ihhust tulnud, nenda lähhäb ta allasti jälle taggasi, kui ta tulnud; ja ei sa middagi ommast waewast, mis ta omma käega woiks ärrawia.

15. Ja ka se on kibbe õnnetus: sedda möda kui keik tulnud, nenda lähhäb se jälle ommad teed; ja mis kasso jääb temmale, et ta tule kätte waewa näinud?

16. Temma sööb ka keik

omma ello aia pimmedusses, ja sure melepahhandussega, ja melehaigussega, ja sure wihhaga.

17. Wata, mis minna ollen näinud: se on hea, ja mis ka kaunis on, et innime sööb ja joob, ja saab head nähha keige omma waewa jures, mis ta nääb päikesse al omma ürrikesse ello aial, mis Jum~al tem~ale annud: sest se on tem~a ossa.

18. Nenda se on igga innimessega, kellele Jummal rikkust ja head nosi annud, ja temmale melewalda annud, sest süa ja omma ossa wötta, ja römüs olla omma waewa jures: se on Jummal and.

19. Kui temmal palju ei olle, siis mötleb ta omma ello päewade peäle: sest Jummal wöttab tedda ta süddame römo sees kuulda.

6. Peatük.

Rahha- ja au-ahnus on tühhine assi.

1. Üks õnnetus on, mis miña päikese al ollen näinud, ja se

on suur innimesse peäl,
2. Üks mees, kellele Jummal annud rikkust ja head nosi, ja au, ja kelle hingel ep olnud ühtegi waiak ei ühhestke asjast, mis ta ihhaldas; ja Jummal ei annud temmale melewalda sest süa, waid üks teine woõras peab sedda söma; se on tühhi tö, ja pahha melehaigus.

3. Kui üks mees peaks sünnitama sadda last, ja ellaks mitto aastat ja palju aega, mis ta aastade päwad kestnud, ja tem~a hing ei sanud ellades kül sest warrast, ei ollege tem~al hauda olnud: siis ütlen minna, et enneaegne lomoke on parrem tedda.

4. Sest se tulli tühjalt, ja lähhäb pimmedas ärra, ja pimmedussega jääb temma nimmi kaetud.

5. Temma ei ollege päwa näinud egga middagi tunnud; sel on ennam hingamist kui teisel.

6. Ja ehk ta tuhhat aastat ellaks kakskorda, ja ei olle sedda head näinud; eks mitte keik ühte paika ei lähhä?

7. Keik innimesse waew on ta su tarwis; eks siis ka se hing

peaks täis sama?

8. Sest mis olleks targal ennam kasso, kui halbil? mis willetsal olleks ennam, kes teab, kuidas ta peab ellama ellawatte ees?

9. Parrem on, mis silma ees näikse, kui se, mis peäle himmo langeb: se on ka tühhi töö, ja waimo närriminne.

10. Mis sest on, et kegi olnud, et temma nimmi jo kuius olnud, ommeti on teada, et temma innimenne on, ja ei woi sellega mitte kohtos käia, kes wäggewam tedda.

11. Sest palju sanno on, mis tühja tööd kaswatawad; mis kasso on innimessel sest?

12. Sest kes teab, mis innimessele hea on siin ellus, temma tühja ello ürrikeste päwade sees, mis temma ellab, kui warri? sest kes annab innimessele teada, mis temma järrele peab sündima päikese al?

7. Peatük.

Oppetus, kuidas õiget önnist põlwe woib kätte sada.

1. Aus nim~i on parrem, kui

hea ölli, ja surma pääw on parrem, kui kellegi sündimisse pääw.

2. Parrem on leinamisse kotta miñna, kui jodo kotta miñna, sepärrast et seäl teises on keikide innimeste ots nähha, ja se, kes ellab, woib sedda omma süddamesse wötta.

3. Parrem on melehaigus kui naerminne: sest kurwa näo jures on süddamel hea luggu.

4. Tarkade südda on leinamisse koias; agga halpide südda on römo koias.

5. Parrem on kuulda ühhe targa sõitlust, kui et innime kuleb halpide laulmist.

6. Sest nenda kui kibbowitste kerriseminne on potti al, nenda on halbi naerminne: ka se on tühhi töö.

7. Töeste, kui liga tehakse, se woib tarka teha hullutama; ja and sadab süddant hukka.

8. Parrem on ühhe asja wiimne ots, kui ta hakkatus: parrem on se, kes pitkamelega, kui se, kes ülbe melega.

9. Ärra olle äkkine omma melega, et sulle pahha meel tulleks: sest melepahhandus seisab halpide poues.

10. Ärra ütle: Mis se on, et endised päwad parremad olnud, kui needsinnatsed? sest sinna ei küssi mitte targaste se järrele.

11. Tarkus on ni hea, kui pärris-ossa, ja kassuks neile, kes päwa näwad.

12. Sest kes tarkusse warjo al, se on kui höbbeda warjo al, ja tundmisse kasso on se, et tarkus ello annab neile, kes sedda on.

13. Wata Jummalat tööd; sest kes woib sedda öiendada, mis temma on köwwerdanud?

14. Heal päwal olgo sul hea meel, ja kurjal päwal jä watama: Jummal on ka sedda teise körwa teinud, sepärrast et innime ei pea leidma middage, mis pärrast sedda tulleb.

15. Keik sedda ollen ma näinud omma tühja ello päiwil: monni on öige, ja saab ommas öigusses hukka, ja monni on öäl, ja pitkendab ommad päwad ommas kurjusses.

16. Ärra olle liaks öige, ja ärra arwa ennast liaks targaks; mikspärrast tahhad sa ennast hukka sata?

17. Ärra olle wägga öäl, ja

ärra olle halp; mikspärrast tahhad sa enne omma aega surra?

18. Se on hea, et sa sest kinnipead, ja ka sedda teist ennese käest ärra ei lasse; sest se, kes Jummalat kardab, peäseb neist keikist.

19. Tarkus kinnitab targa ennam, kui kümme wallitsejat, kes ühhes liñnas on.

20. Sest ükski innime ei olle Ma peäl ni öige, et ta head teeks, ja mitte patto ei teeks.

21. Ärra panne ka mitte keik sanno tähhele, mis räkitakse, et sa ei sa omma sullast kuulda, kes sind wañnub.

22. Sest so südda teab ka mitto korda, et sinna ka teisi olled wandunud.

23. Sedda keik ollen ma katsnud tarkussega; ma mötlesin: Ma tahhan weel targemaks sada, agga se olli minnust kaugel ärra.

24. Se on kaugel ärra, mis on olnud, ja wägga süggaw, kes woib sedda leida?

25. Minna pörasin ka om~a süddame senna, et ta pididi tundma ja läbbikatsuma ärra, ja otsima tarkust ja head

ärramötlemist, ja tundma
halpimisse öälust, ja hullajatte
halpimist.

26. Siis leidsin minna, mis
kibbedam on kui surm: ühhe
naese, kelle südda olli kui
wörgud ja nodad, ja temma
käed kui ahhelad: kes hea on
Jummala ees, se peäseb
temma käest; agga kes
pattune, sedda woetakse
temmast kinni.

27. Wata, ütleb tarkus, kes
kogguja; sedda olen ma
leidnud, ühhe teine teise
järrele, et saaksin head
ärramötlemist leida.

28. Mis minno hing weel otsib,
ja minna ei leidnud: ühhe
innimesse tuhhande seast
leidsin ma, agga sedda naest,
mis nende keikide sees, ei
leidnud ma mitte temma seest.

29. Wata, sedda ükspäines
ollen ma leidnud, et Jummal
innimest lonud öiglasseks; agga
nemmad issi otsiwad palju
kurje ärramötlemissi.

8. Peatük.

*Monned kaunis õppetussed:
waggade ja öälade järg.*

1. Kes on nisuggune kui se
tark innime, ja kes teab asjade
ärraselletamist? innimesse
tarkus walgustab temma
silmad, et temma kanged
silmad teist wisi sawad.

2. Minna ütlen: Pea kunninga
su-sanna, ja sedda se wande
pärrast, mis sa Jummala jures
wandunud.

3. Ärra olle äkkine temma
silmade eest ärramininema; ärra
jä seisma kurja asja sisse: sest
temma teeb keik, mis ta
tahhab.

4. Sepärrast et kunninga
sannal on melewald, ja kes
julgeb temmale öölda: Mis sa
teed?

5. Kes kässo peab, ei se sa
middagi kurja tunda; ja tark
südda teab sedda aega, ja mis
kohhus on.

6. Sest keigel asjal, mis
ettewoetakse, on omma aeg ja
kohhus: sest sedda innimesse
önnetust on palju ta kaela
peäl.

7. Sest ta ei tea mitte sedda,
mis peab sündima: sest kes
woib temmale teäda anda,
kuida se peab sündima?

8. Ei ühhelgi iñimessel ei olle

melewalda waimo ülle, et ta woiks waimo kinnipiddada, ja polle melewalda surma päwa ülle, ei pollege siin söas lahtilaskmist; ja öälus ei woi tedda, kelle sees ta on, mitte peästa.

9. Keik sedda ollen ma näinud, kui ma tähhele pannin keik tööd, mis päikesse al tehakse; üks aeg on, et innimessel melewald on teise ülle, ennesele õnnetusseks.

10. Ja nendasammoti näggin ma, et öälad said mahhamaetud, ja teised tullid, ja ka pühvast paigast läksid nemmad wälja; agga neid unnustati ärra seäl liñnas, kes teinud, mis õige: ka se on tühhi tö.

11. Et mitte warsi ei tehta sedda wisi, kui kohhus moistetud kurja tö peäle, sepärrast on innimesse laste südda nende sees täis kurja teggema.

12. Et kül pattune, kes saddakord kurja teeb, ka pitkendaks ommad päwad: siiski tean minna töeste, et hea põlli tulleb neile, kes Jummalat kartwad, kes temma Palle eest

kartwad.

13. Ja hea põlli ei sa mitte öälale, ja temma ei sa mitte pitkendada ennese päiwi, kui warri; et ta ei karda Jummal Palle eest.

14. Se on tühhi assi, mis Ma peäl sünnib, et õiged innimessed on, kelle kätte tulleb, mis öälade tö wäärt; ja öälad on, kelle kätte tulleb, mis õigede tö wäärt; sest ütlen minna, et ka se on tühhi assi.

15. Sepärrast kiitsin ma sedda römo, et innimessel ei olle ühtegi muud head päikesse al, kui et ta sööb ja joob, ja römus on, ja et se temmale ossaks jääb ta waewas temma ello aia, mis Jummal temmale päikesse al annab.

16. Kui ma omma süddame ärra andsin tarkust tunda, ja sedda waewalist tööd wadata, mis Ma peäl tehakse, et ka monni, ei päwal egga öse, ei sa omma silmaga und nähha:

17. Siis näggin ma keik Jummal tööd, et innimeñe ei woi mitte sedda tööd leida, mis tehakse päikesse al; ni palju waewa kui innime ka wöttaks nähha sedda

üllesotsides, ei ta siiski leia; ja kui ka se, kes tark, ütleks, et ta woib teada sada, siiski ei woi ta sedda mitte leida.

9. Peatük.

Monni hea õppetus: ei holita suurt Kristussest.

1. Sest keik sedda pannin ma omma süddamesse, et ma piddin selgeste moistma keik sedda, et õiged ja targad, ja nende teud Jum~ala kä on: ka sedda armastust ja wihkamist ei tea ükski innimenne; se keik on nende ees.

2. Keik sünnib ühhele, kui keikile teistele ; üks assi juhtub nihästi õigele kui öälale, heale ja puhtale nihästi kui rojasele, ja sellele, kes ohwerdab, nihästi kui sellele, kes ei ohwerda; sellele, kes hea, nihästi kui pattusele, sellele, kes wañnub, nihästi kui sellele, kes wannet kardab.

3. Se on õnnetus keikis asjus, mis päikesse al sünnib, et keikile üks assi juhtub: sepärrast saab ka innimeste laste südda täis kurjust, ja

mitmesuggune hullutamine on nende süddames nende ellus; ja pärrast sedda minnakse surnutte jure.

4. Sest kes on, kes sest ärrawallitsetakse? iggaühhe jures, kes ellab, on weel lotus: sest ellus koer on parrem, kui surnud loukoer.

5. Sest need, kes ellus, teädwad, et nemmad peawad surrema; agga surnud, ei need tea middagi, ja ei olle neil ennam siin ühtegi palka, sest nende mällestus unnustakse ärra.

6. Nende armastus nihästi kui nende wihkamine, ka nende kaetsemine on jo kaddund, ja neil ei olle ellades ühtegi ossa ennam ei ühhestke asjast, mis päikesse al tehakse.

7. Minne siis, sö omma leiba römoga, ja jo hea süddamega omma wina, sest jubba Jummal meel on hea sinno teggude pärrast.

8. Olgo sinno rided iggal aial walged, ja ärgo pudugo sulle ölli so Pea peäl.

9. Katsu öiete ellada selle naesega, kedda sa armastad, keik omma tühja ello aia, mis

Temma sulle päikesse al on annud, keige sinno tühja ello aia; sest se on so ossa siin ellus ja so waewa sees, mis sa päikese al nääd.

10. Keik, mis so kässi leiab, et sa pead omma joudo möda teggema, sedda te: sest haudas, kuhho sa lähhad, ei olle ühteke teggemist egga ärramötlemist, ei tundmist egga tarkust.

11. Ma näggin ta päikese al, et kermede kä ei olle sedda jooksmist, egga wäggewatte kä sedda söddimist æ ei ka mitte tarkade kä leiba, egga moistlikkude kä rikkust ææ, ei ollege nende kä, kes palju öppind, teiste melest armsaks sada; sest issi aeg ja ön juhtub neile keikile.

12. Sest innimennege ei tea mitte omma aega, nenda kui kallad, mis kurja wörgoga pütakse, ja kui liñnud, mis paelaga pütakse: otsego need, nenda wörkutakse innimesse lapsed kurjal aial, kui se äkkitselt nende peäle tulleb.

13. Ma ollen ka tarkust näinud päikesse al, ja se on suur minno melest.

14. Seäl olli weike lin, ja seäl sees pissut mehhi, ja temma alla tuli üks suur kuningas, ja piris temma ümber, ja teggi sured kantsid ta wasto ülles.

15. Ja temma leidis sealt seest ühhe kehwa mehhe, kes tark olli, ja sesamma päästis sedda linna omma tarkusse läbbi: ja ükski innime ei möttelnud selle kehwa mehhe peäle.

16. Siis ütlesin minna: Tarkus on parrem kui rammo; siiski ei pandud selle kehwa tarkust mikski, ja temma sannad ei woetud kuulda.

17. Tarkade sannad peab waikse melega kuulma, ennam kui ühhe wallitseja kissendamist halpide seas.

18. Tarkus on parrem kui söariistad; agga üks ainus pattune hukkab palju head ärra.

10. Peatük.

Jölle meel teeb kahjo: Tarkus sadab kasso.

1. Surnud kerpsed pannewad apteekri ölli haisema ja käima: nenda panneb pissut halpimist

haisema ühhe mehhe, kes tarkusse ja au pärrast kallis on.

2. Targa mehhe südda on temma parremal polel; agga halbi südda on temma pahhemal polel.

3. Ka seäl tee peäl, kus halp käib, polle temmal meelt peas, ja ütleb iggaühhele: Se on halp.

4. Kui wallitseja wihha sinno wasto touseb, siis ärra jätta omma paika mitte mahha: sest kes järrele annab õ, sadab sured pattud mahhajäma.

5. Üks kurri assi on, mis ma näggin päikesse al: se on kui eksitus, mis sellest wäljatulleb, kel melewald kä.

6. Kes halp, tedda pannakse sure kõrge au paika, ja rikkad istuwad allamas paikas.

7. Ma näggin sullased hooste selgas, ja würstid kui sullased maas käiwad.

8. Kes auko kaewab, se langed issi senna sisse; ja kes aeda mahhakissub, sedda wöttab maddo hammustada.

9. Kes kiwwa ärranihhutab, se tunneb wallo nende läbbi; kes puid löhhub, saab nende

pärrast häddasse.

10. Kui kegi rauda nürriks teinud, ja ei ihhu temma terra mitte, siis peab keik temma rammo tö kallal käima; agga tarkussel on se kasso, et ta keik öiete wisi pärrast teeb.

11. Kui maddo saab hammustanud ilma lausumatta, siis ep olle kasso sellel, kel keel suus.

12. Targa su-sannad on armsad; agga halbi uled neelwad sedda ärra.

13. Temma su-sannade hakkatus on halpiminne, ja temma su-sannade lõppetus on pahha hullutaminne.

14. Ja halp lobbiseb palju; ükski innime ei tea, misweel peab sündima, ja kes annab temmale teäda, mis pärrast tedda peab tulleva.

15. Halpide waew wässitab neid ärra, sepärrast et temma ei tea liñna miñna.

16. Hädda sulle, oh Ma! kui so kuningas laps on, ja kui so würstid hom~iko söwad.

17. Wägga önnis olled sa, Ma! kui so kuningas head sündist suggu on, ja kui so würstid öigel aial söwad rammo

pärrast, ja ei mitte jomisse
pärrast.

18. Sure laiskusse läbbi waub
laggi mahha, ja kui käed sülles
petakse, tilgub kodda läbbi.

19. Nemmad walmistawad roga
mängimisse pärrast, ja wiin
peab nende ello römustama, ja
rahha peab sedda keik saatma.

20. Ärra wañnu ka mitte
kunningast ommas möttes, ja
ärra wañnu mitte sedda rikkast
ommas maggades-kambris: sest
lind, mis taewa al, wiib sedda
heält wälja, ja kel tiwad on, se
kulutab sedda asja ülles.

11. Peatük.

*Heldus, ja warra ja hilja
Jummalat kartma on hea siin
hädä aial, ja tarwis nore ea
liahimmude wasto.*

1. Läkkitä omma leiba wee
peäle, sest pitka aia pärrast
leiad sa sedda jälle.

2. Anna ossa seitsmele ja ka
kahheksale: sest sa ei tea, mis
önnetus Ma peäle woib tulla.

3. Kui pilwed täis wihma
sawad, siis wallawad nemmad
sedda Ma peäle wälja; ja kui

pu langeb louna pole, ehk
pohja pole, senna paika, kus
pu langeb, senna ta jääb.

4. Kes tuult tähhele panneb, ei
se sa külwada; ja kes pilwede
peäle watab, ei se sa leikada.

5. Nenda kui sa ei tea,
missuggune tule te on, ja
kuida lukondid raskejallatse
ihhus on: nenda ei tea sinna
ka mitte Jummalä tööd, kes
sedda keik teeb.

6. Külwa omma semet
hom~iko, ja ärra lasse omma
kät mitte öhto seista, sest sa
ei tea mitte, kumb öigeks saab,
kas se ehk teine, ehk kas
mollemad ühtlase heaks sawad.

7. Ja walgus on maggus, ja
silmile on hea päikest nähha.

8. Sest kui innimenne mitto
aastat ellab, siis römustab
temma neis keikis; agga ta
mötleb ka pimmedusse päwade
peäle, et neid palju on, ja et
keik, mis tulleb, tühhi assi on.

9. Olle römus, noormees,
omma nore ea sees, ja tehko
so südda sulle head römo so
noremehe põlwes, ja käi
omma süddame tede peäl ja
omma silmade näo järrel; agga
sa pead teädma, et Jummal

sind keige se pärrast kohto ette wiib.

10. Sada siis ärra melepahhandust ommast süddamest, ja sada, mis pahha on, ommast ihhust mödaminnema: sest lapse põlli ja noor igga on tühhi assi.

12. Peatük.

Hinge eest norelt hoolt kandma on tarwis, enne kui wannus tulleb: Jummal sanna juhhatat öiete.

1. Ja mötle omma Loja peäle omma noremehhe põlwes, enne kui weel ep olle tulnud need kurjad päwad, ja need aastad liggi ei saand, kui sa ütled: Need ei olle mitte mo mele pärrast.

2. Enne kui päike ja walgus pimmedaks lähhäb, ka ku ja tähhed; ja wihma järrele pilwed jälle tullewad.

3. Sel päwal, kui koia hoidjad tuikuwad, ja wahwad mehhed kösso lähhäwad; ja kui jahwatajad seisma jäwad, et neid pissut sanud, ja need, kes aknast waatwad, pimmedaks

sanud.

4. Ja kui ukсед ulitsa pole lukko pannakse, kui weski kohhin maddalaks läinud, ja linnukesse heäle peäl üllestoustakse, ja keik laulo tütred mahhawautakse.

5. Kui ka kõrge paiga eest kardetakse, ja tee peäl mitto ehmatust on, kui mandlipu öitseb, ja rohhotirts koorma alla sanud, ja isso tühjaks sanud: kui innimenne omma iggawesse koia pole on minnemas, ja need, kes kaebdust tewad, ulitsa peäl ümberkäiwad.

6. Enne kui hõbbe-köis wännib, ja kuld-kaus lõhki lähhäb, ja kruus hallika jures katki murtakse, ja rattas kaewo jures katki rōhhutakse.

7. Ja nenda se pōrm mullasse jälle saab, nenda kui ta olnud, ja se waim jälle Jummal jure lähhäb, kes tedda on annud.

8. Selge tühhi assi, ütles kogguja, se keik on tühhi assi.

9. Agga weel olgo teäda, et kogguja on tark olnud; ta on ka õppetanud rahwast tundmist, ja on tähhele pannud ja läbbikatsunud, ja öiendas

Salomoni Kogguja Ramat

paljo öppetusse sanno.

10. Se kogguja on otsind, et ta woiks sannad, mis meie pärrast on, leida, ja nenda on kirjutud, mis öige, ja töe sannad on.

11. Tarkade sannad on kui astlad ja kui naelad, mis sissepekstakse, mis kous peawad; need on antud ühhe Karjatse käest.

12. Ja mis muud weel kui se: Wötta maenitsust, mo poeg! sest palju ramatutte tegemisse

peäle ei sa otsa, ja suur luggeminne wässitab ihho ärra.

13. Kuulgem keik, mis sellesinnatse sanna otsus on: Karda Jummalat, ja pea temma kässud, sest se on igga innimesse kohhus.

14. Sest Jum~al wiib keik, mis tehtud, kohto ette, ka keik, mis sallaja, olgo se hea ehk kurri.

Kogguja Ramato Ots.

Salomoni Üllem Laul.

1. Peatük.

Kristusse ja usklikko hinge armastusse wisid.

1. Üllem laul, mis Salomoni laul on.

2. TEmma andko mulle suud omma su-andmistega; sest sinno armatsemised on parremad kui wiin.

3. Sinno öllid on haiso polest head; kui ölli wallatakse sind wälja so nimmega; sepärrast armastawad sind neitsid.

4. Tomba mind, siis jookseme meie sinno järrele: Kunningas on mind omma kambride sisse winud; meie tahhame wägga röömsad olla ja römustada sinno sees; meie tahhame so armatsemised mele tulletada ennam kui wina; öiglased armastawad sind.

5. Minna ollen must ja löbbus, oh Jerusalemma tütred! kui Kedari telgid, kui Salomoni tekkid.

6. Äрге wadage mo peäle, et minna wägga must ollen, et

päike on mo peäle paistnud:
mo emma lapsed on wägga
wihhased mo peäle, nemmad
on mind pannud winamäggede
hoidjaks; ei minna polle
hoidnud omma winamägge, mis
mo pärralt.

7. Anna mulle teäda, sinna,
kedda mo hing armastab, kus
sa olled karja hoidmas, kus sa
sedda lassed maas seista
louna-aeges: miks pean ma
ollema kui kinnikaetud sinno
seltsimeeste karjade jures?

8. Kui sa ei tea, sinna
keigeillusam naeste seast; siis
minne wälja lammaste jälgede
peäle, ja hoia kui karjane
ommad kitse-talled karjaste
maiade jures.

9. Ma pannen sind, mo
söbroke, Warao hooste hulga
sarnatseks, mis töldade ees.

10. So loualuud on illusad
ehtedega, ja sinno kael kurko-
kedidega.

11. Meie tahhame sulle kuld-
ehtesid tehha hõbbe-
kuppudega.

12. Sennikui kuningas om~as
laudas on, siis annab mo
nardi-ölle omma hea haiso.

13. Mo armokenne on mulle

üks mirri kimpoke, mis allati
jääb mo rindade wahhele.

14. Mo armokenne on mulle
üks lunnastamisse kobbar
Engedi winamäggede peäl.

15. Wata, sinna olled illus, mo
söbroke, wata, illus olled sinna,
so silmad on kui tuikesse
silmad.

16. Wata, sinna olled illus, mo
armoke, ka lahke; meie säng
haljendab ka.

17. Meie koddade palgid on
seedripuud, meie köndimisse-
kohhad on männadest.

2. Peatük.

*Kristusse ja temma prudi lahke
könne issikeskes.*

1. Minna ollen üks rosike
Saronis, üks lillike, mis orgude
sees.

2. Kui lillike orjawitste seas,
nenda on mo söbroke tüttarte
seas.

3. Kui ounapu mets-pude seas,
nenda on mo armoke poegade
seas: temma warjo alla ollen
ma himmustanud, ja istun nüüd
seäl, ja tem~a willi on mo su-
laele maggus.

4. Ja temma on mind winud
wina-kotta, ja armastus on
temma lip mo ülle.

5. Toetage mind wina-
plaskudega, tehke mulle asset
ounte jure; sest minna ollen
haige armastussest.

6. Temma pahhem kässi on
mo Pea al, ja temma parrem
kässi hakkab mo ümber kaela.

7. Ma wannutan teid, oh
Jerusalem~a tütre! weikiste ja
suurte hirwede jures wälja peäl,
et teie mitte sedda, kedda ma
armastan, ülles ei ärrata egga
ülles ei aia, kunni ta issi
tahhab.

8. Se on mo armokesse heal:
wata, temma tulleb, ta kargab
mäggede peäl, ta hüppab
mäekinkude peäl.

9. Mo armoke on ühhe weikise
hirwe, ehk nore hirwe sarnane:
wata, ta seisab meie seina
tagga, ta watab üksi silmi
aknast sisse, ja paistab akna
trellidest läbbi.

10. Mo armoke wastab ja ütleb
mulle: Touse ülles, mo söbroke,
minno illoke, ja tulle ärra.

11. Sest wata, talwe-aeg on
mödaläinud, wihm on
ärraläinud omma teed.

12. Öiekessi näikse Ma peäl;
laulmisse-aeg on liggi tulnud,
ja turteltuikesse heäl kulukse
meie maal.

13. Wigipu on ommad marjad
küpsetanud, ja winapuud on
öitsmas, ja andwad hea haiso:
touse ülles mo söbroke; miño
illoke, ja tulle ärra.

14. Mo tuikenne, kes sa olled
kaljo praggude sees ja
warjopaikas järskus kohtas,
näita mulle omma näggo, lasse
ma kulen so heält, sest sinno
heäl on maggus, ja so näggo
on löbbus.

15. Wötke meile kinni
rebbased, need weikised
rebbased, kes winamäed
ärrarikkuwad, sest meie
winamäed on öitsmas.

16. Mo armoke on minno
pärralt, ja minna temma
pärralt, kes lillikeste seas on
karja hoidmas.

17. Kunni pääw sure lounasse
saab, ja warjud pöggenewad:
pöra ümber, mo armoke, olle
weikise, ehk nore hirwe
sarnane lõhki lõhhutud
mäggede peäl.

3. Peatük.

*Prudi armastusse jut: Kristus
on wäggew kaitsia.*

1. Omma wodi peäl ollen ma
mitto ööd otsinud, kedda mo
hing armastab: ma ollen tedda
otsinud, ja tedda mitte leidnud.

2. Ma tahhan otse ülestousta,
ja möda liñna ümberkäia
ulitsatte ja turrude peäl, ja
otsida, kedda mo hing
armastab; ma otsisin tedda, ja
ei leidnud tedda mitte.

3. Need hoidjad leidsid mind,
kes möda liñna ümberkäiwad:
kas ollete näinud, kedda mo
hing armastab?

4. Nattukesse aia pärrast, kui
ma neist sain möda läinud,
leidsin minna wast tedda,
kedda mo hing armastab: ma
piddasin tedda kinni, ja ei
tahha tedda mitte mahhajätta,
kunni ma tedda omma emma
kotta saan winud, ja selle
kambri, kes mind ihhus kannud.

5. Ma wannutan teid, oh
Jerusalemma tütrede, weikiste ja
suurte hirwede jures wälja peäl,
et teie mitte ülles ei ärrata
egga ülles ei aia sedda, kedda

ma armastan, kunni ta issi
tahhab.

6. Kes se on, kes on
ülleslähhäb körwest kui suitso
sambad, kes on suitsetud
mirriga ja wirokiga, ennam kui
keige mu rohho- kaupmeeste
rohtudega?

7. Wata Salomoni wodi:
kuusküm~end wäggewat meest
on seäl ümber, Israeli
wäggewatte meeste seast.

8. Neil keikil on moök wööl,
need on õppetud söddima,
iggaühhel on omma moök
omma pusa külges hirmo
pärrast, mis ö-aeges.

9. Kuningas Salomon teggi
ennesele, seedripuist Libanoni
metsast, tõlla;

10. Selle postid teggi ta
höbbedast, ja mis peäle se
toetas, se olli kullast, ja se iste
purpurist: temma seestpiddine
koht olli armastussega
kattetud, Jerusalemma tüttarte
pärrast.

11. Minge wälja ja wadage, oh
Sioni tütrede, kunninga Salomoni
se kroniga, misga temma
emma tedda ehhitanud temma
kihlamisepäwal, ja temma
süddame römo päwal.

4. Peatük.

*Prudi illo on Kristusse temma
peigmehhe armo-and.*

1. Wata, sa olled illus mo
söbroke, wata, sa olled illus,
so silmad on kui tuikesse
silmad so juuste tukkade
wahhel; so karwad on kui
kitste karri, kes warra hom~iko
Kileadi mäelt mahhalähhäwad
joma.

2. Sinno hambad on kui
lammaste karri, mis
ärranidetud, kes pessemissest
tulleswad, kes keik kaksikkud
kandwad, ja ei olle ükski nende
seast ilma sugguta.

3. Sinno uled on kui
ellepunnane löng, ja so könne
on löbbus; so silma-tagguised
on kui lõhki leikatud kranati-
oun so juuste tukkade wahhel.

4. So kael on kui Taweti torn,
mis söariistade honeks
üllesehhitud; tuhhat kilpi on
temma peäl rippumas, need
keik on wäggewatte kilbid.

5. So mollemad nissad on kui
kaks wassikast, mis weikise
hirwe kaksikkud, kes lillikeste
seas söwad.

6. Kunni pääw sure lounasse
saab, ja warjud pöggenewad:
minna tahhan mirri mäele
miñna, ja wiroki kingule.

7. Sa olled hoopis illus, mo
söbroke, ja sinno sees ei olle
wigga.

8. Tulle minnoga, oh pruut!
Libanoni peält; tulle minnoga
Libanoni peält: wata seie
Amana mäe otsast, Seniri ja
Ermoni otsast, emma loukoerte
pessade seest, pardri-metsaliste
mäggede peält.

9. Sa olled mo süddame
ennesele wötnud, mo ödde ja
pruut! sa olled mo süddame
ennesele wötnud omma ühhe
silma läbbi, ühhe keega, mis
sinno kaelas.

10. Mis illusad on so
armatsemised, mo ödde ja
pruut! kui palju parremad on
sinno armatsemised kui wiin,
ja so öllide hais, kui keik muud
kallid rohhud.

11. So uled tilkuwad kerjemet,
mo pruut; met ja pima on so
kele al, ja so riette hais on kui
Libanoni hais.

12. Mo ödde ja pruut! sinna
olled kui rohho-aed, mis
lukkus; sa olled kui hulk wilja,

mis lukko tagga, üks hallik, mis kinnipandud pitseriga.

13. Sinno wössud on üks illus kranati-ouna-pu-aed keigekallima wiljaga, kui kupressipu-aed nardipudega.

14. Nardid ja Sawran, wohhomoögad ja kanneli puud, ja keiksuggu wiropuid, mirrid ja aloid, ja keiksuggu kallimaid rohtusid.

15. Oh sinna rohho-aedade hallikas, ellawa wee kaew! mis Libanoni peält joseb.

16. Ärka ülles pohja tuul, ja tulle louna tuul, puhhu minno rohho-aiast läbbi, et temma kallid rohhod haiso rohkeste wäljaandwad: mo armoke tulgo omma rohho-aeda, ja sögo ommast keigekallimast wiljast.

5. Peatük.

Pruut aiab jutto ommast peigmehhest, ja kidab tedda.

1. Ma tullen omma rohho-aeda, mo ödde ja pruut! ma ollen omma mirri ja omma kallist rohto ärranoppinud, ma ollen omma kergemet ja omma met sönud, ma ollen omma wina ja

omma pima jonud: söge mo söbrad, joge, ja sage joobnuks armatsemistest.

2. Minna pruut uinusin maggama; agga mo südda walwas; mo armokesse heäl, kes kopputas, hüdis: Te mulle lahti, minno ödde, mo söbroke, mo tuike, mo täieste wagga; sest minno Pea on täis kastet, ja mo juuksed on täis ö-piiskasid. Ma wastasin:

3. Ma ollen omma kue seljast ärrawötnud, kuidas pean ma sedda jälle selga pannema? ma ollen ommad jallad pesnud, kuidas pean ma neid roppuks teggema?

4. Mo armoke pistis omma kät august läbbi, ja mo sissekond hakkas temma pärrast mo sees kollisema.

5. Minna tousin ülles, et ma piddin omma armokessele lahtiteggema; ja mo käed tilkusid keik mirrist, ja mo sõrmed sulla-mirrist lukko pärra külges.

6. Ma teggin omma armokessele lahti; agga mo armoke hoidis körwale, ja olli ärraläinud: mo hing läks wälja, kui temma räkis; ma otsisin

tedda, agga ei ma leidnud
tedda mitte, ma hüüdsin tedda,
agga temma ei wastand mulle
mitte.

7. Need hoidjad, kes möda
liña ümberkäiwad, leidsid
mind, peksid mind, ja hawasid
mind, ja need wötsid mo
pearättiko mo peält ärra, kes
mürid hoidsid.

8. Ma wañnutan teid
Jerusalemma tütrede: kui teie
mo armokest sate leidnud, mis
teie tahhate temmale teäda
anda? sedda, et minna
armastussest haige ollen.

9. Mis on sinno armoke ennam
kui üks teine armoke? oh sinna
illoke naeste seast! mis on so
armoke ennam kui üks teine
armoke, et sa meid sedda wisi
olled wañnutanud?

10. Minno armoke on walge ja
punnane, lippoga mees kümne
tuhhande seast.

11. Temma Pea on kui
keigekallim ja selgem kuld,
temma paksud kahharad
juuksed on mustad kui kaarn.

12. Temma silmad on kui
tuikesse silmad wee oiade
äres, mis pimaga pestud, ja
seiswad kui kallis kiwwi kollus.

13. Temma loualuud on kui
kalli rohho penar, kui torni wisi
kasnud apteekri rohhud: temma
uled on kui lillikessed, mis
sulla-mirrit tilkuwad.

14. Temma käed on kui kuld-
sörmuksed, kelle kollude sees
Tarsisi-kiwwid seiswad, temma
sissekond on kui hiilgaw
elewanti-lu, sappiri-kiwwidega
ehhitud.

15. Temma säred on kui
marmori-kiwwi sambad, mis
kindlaste selgema kuld-jalge
peäl seiswad: temma näggo on
kui Libanon, wägga kallis kui
seedripuud.

16. Temma su-laggi on selge
maggus, ja temma on läbbi ja
läbbi wägga armas: nisuggune
on minno armoke, ja nisuggune
on minno söbber, oh
Jerusalemma tütrede!

6. Peatük.

*Kui pruut alles könneles, siis
näitab peigmees ennast.*

1. Kus on so armoke läinud?
oh sa illoke naeste seast! kus
pole so armoke pöörnud? siis
tahhame tedda sinnoga otsida.

2. Mo armoke läks alla omma rohho-aeda kalli rohho penarte jure, ennast sөөtma rohho-aedade sees, ja lillikessi kogguma.

3. Minna ollen omma armokesse pärralt, ja mo armoke on minno pärralt, kes ennast sөdab lillikeste seas.

4. Sinna olled illus mo sөbroke, kui Tirtsa lin, löbbus kui Jerusalem, hirmus kui wäehulgad lippudega.

5. Pөra ommad silmad mo peält ärra, sest nemmad kihhutawad mind wägga: sinno juukse- karwad on kui kitste karri, kes warra hom~iko Kileadi mäelt mahhalähhäwad joma.

6. So hambad on kui emma-lam~aste karri, mis pessemisest tullewad, kes keik kaksikkud kandwad, ja ei olle ükski nende seast ilma sugguta.

7. So silma-taggused on kui löhki leikatud kranati-oun so juuste wahhel.

8. Kuuskümmend on neid kunninga-emmandaid, ja kahheksakümmend neid liignaesi, ja need neitsid on

ilmaarwamatta.

9. Üks on minno tuike, mo täieste wagga, temma on se ainus omma emmale; ta on selge selle melest, kes tedda ilmale tonud: tütred näwad tedda ja kiitwad tedda önsaks, kunninga-emmandad ja liignaesed näwad, ja kiitwad tedda ka, ja ütlewad:

10. Kes on se, kes wälja nääb kui koit, illus kui ku, selge kui päike, hirmus kui wäehulgad lippudega.

11. Ma läksin alla pähkke aeda, haljad orro rohhud waatma, ja waatma, kas winapu pakkatand, kas kranati-pu öitsend.

12. Armoke ütles: Ei ma teädnud, kuidas minno hing mind pannud töllaks mo heamelelisse rahwale.

7. Peatük.

Peigmehhe ja pruudi armastusse könne issikeskes.

1. Tulle jälle, tulle jälle, oh Sulamit! tulle jälle, tulle jälle, et same sind römoga nähha. Mis tahhate teie Sulammitist nähha? ta on kui kaks leri

riddastikko.

2. Kui illusad on so jalla-tallad kingis, sa heamelelinne tüttar! sinno pusade liikmed on kui kallis ehte, mis ühhe ustawa meistri kätte tö.

3. So nabba on kui ümmargunne kausike, kellel seggatud jomaaega ei pudu; sinno köht on kui nisso hunnik, kus lillikessed ümberpandud.

4. Sinno kaks nissa on kui nored weikise hirwe kaksikkud.

5. Sinno kael on kui torn elewanti-luust, so silmad on kui tigid Esbonis Patrabbimi wärrawa liggi; so ninna on kui Libanoni torn, kust wahhitakse Tamaskusse pole.

6. Sinno Pea so otsas on kui Karmeli-mäggi, ja so juuksed purpuri-karwa: kuningas on otsego kinniseutud wee-künnade külge.

7. Kui illus ja kui löbbus olled sinna, oh sa armastus! neis asjus, mis wägga armsad on.

8. Sesinnane so pitkus on palmipu sarnane, ja so nissad wina-kobbaratte sarnatsed.

9. Minna mötlesin: Ma tahhan palmipu peäle astuda, ja temma üllemist oksest

kinnihakkata: et olgo siis sinno nissad kui winapu kobbarad, ja sinno ninna hais kui ounade hais.

10. Ja so su-laggi kui keigeparrem wiin, mis mo armokesse sisse otsekohhe lähhäb, mis nende uled, kes maggawad, panneb räkima.

11. Minna ollen omma armokesse pärralt, ja mis ta himmustab, se on mo kohhus tehja.

12. Tulle tenna, mo armoke, läkki wäljale ja jäme öseks külladesse.

13. Touseme warra ülles ja lähme winamäggede peäle, ja watame, kas winapu pakkatand, kas temma öied lahtilönud, kas kranati-ounapu on öitsemas: seäl tahhan ma ommad armatsemised sulle anda.

14. Tudaimi-marjad andwad head haiso, ja meie uste tagga on keiksuggu kallist wilja, ni hästi ued kui wannad: neid ollen ma sulle, oh mo armoke! tallele pannud.

8. Peatük.

Kristusse ja ristikoggodusse

*temma prudi wiimne
armastusse könne.*

1. Oh! kes teeb sind mulle otsego wennaks, kes ka minno emma rinda immeks; kui ma sind leian ulitsa peält, siis tahhan ma sulle suud anda, et ka teised ei peaks mind laitma.
2. Ma tahhaksin sind sata ja sind wia omma emma kotta, seäl peaksid sa mind õppetama: ma jotaksin sind kalli rohho winaga, omma kranati-ounapude mahлага.
3. Temma pahhem kässi on mo Pea al, ja ta parrem kässi hakkab mo ümber kaela.
4. Ma wannutan teid, Jerusalemma tütrede, mikspärrast tahhate teie üllesärratada, ja mikspärrast tahhate teie üllesaiada sedda, kedda ma armastan, ennekui ta issi tahhab?
5. Kes se on, kes kõrwest üllestulleb, kes omma armokesse seltsi ennast annab, ja temmale ütleb: Ounapu al ärratasin minna sind, seäl tõi sind waewaga ilmale so emma, seäl tõi sind waewaga ilmale se, kellest sa olled sündinud.

6. Panne mind kui pitseri-märgi omma süddame peäle, kui pitseri märgi omma käewarre peäle: sest armastus on tuggew kui surm, ja temma kange armastaminne on kowwa kui pörgo; selle armastusse söed on kui tullised söed, kui suur tulle-leek.
7. Paljo wet ei woi sedda armastust ärrakustutada egga jõed sedda upputada: kui innime armastusse eest keik omma koia warra tahhaks anda, siis saaks ta töeste laidetud.
8. Meil on pissoke ödde, ja nissaid ei olle temmal: mis meie tahhame omma öele tehha sel päwal, kui temmaga peab räkutama?
9. On temma kui müür, siis tahhame tuggewa hõbbe-hone ta peäle ehhitada: on temma agga kui uks, siis tahhame tedda kinnitada seedri-laudadega.
10. Minna ollen kui müür, ja mo nissad kui tornid: siis ollen ma temma melest sanud kui üks, kes rahho leidnud.
11. Salomonil olli winamäggi Paalamonis, sedda winamägge

Salomoni Kogguja Ramat

andis ta hoidjatte kätte:
iggamees tõi temma wilja eest
tuhhat hõbbe-sekli.

12. Mo winamäggi, mis minno
holes, se on mo silma ees:
need tuhhat hõbbe-sekli on
sinno pärralt, oh Salomon! ja
kakssadda nende pärralt, kes
temma wilja hoidwad.

13. Oh sinna, kes sa rohho-

aedade sees ellad! so
seltsimehhed on siño heält
tähhele pannemas, anna mulle
ka sedda kuulda.

14. Pöggene, mo armoke, ja
olle weikise hirwe, ehk sure
hirwe wassika sarnane, kalli
rohtude mäggede peäl. Üllema
Laulo Ots.

Prohweti Jesaia Ramat.

1. Peatük.

*Lotus wäljaspiddise Jummal
tenistusse peäl nomitakse, öige
tele juhhatakse, ja üllekohto
pärrast ähwardakse, mis
häbbisse satab.*

1. SE on Jesaia Amotsi poia
näggemiñe, mis ta näggi Juda
ja Jerusalemma pärrast, Usia,
Jotami, Ahasi, Hiskia, Juda
kunningatte aial.

2. Kuulge taewad, ja Ma! panne
tähhele, sest Jehowa rägib: Ma
ollen lapsi kaswatanud ja
sureks töstnud; agga nemmad
on mo wasto ülleastunud.

3. Härg tunneb omma
perremehhe, ja esel oma
issanda söime; Israel ei tunne
mind mitte, mo rahwas ei
wotta mitte moista.

4. Hädda selle pattuse rahwale,
selle rahwale, mis üllekohtoga
koormatud, tiggedatte suggule,
neile lastele, kes pahhaste
tewad, jätwad Jehowat mahha,
laitwad Israeli pühha
lunnastajat, pöörwad ennast
ärä taggasi.

5. Mikspärrast peab teid weel
pekstama? teie lahkute ikka
ärä; keik se Pea on haige, ja
keik se südda on nörk.

6. Jalla-tallast peast sadik ep

olle temmas terwet ühteke,
waid hawad ja muhhud, ja
mäddased reiad, mis ep olle
wäljawautud, egga kinniseutud,
egga ölliga pehmeks tehtud.

7. Teie Ma on ärrahäwwitud,
teie liñnad on tullega
ärrapölletud; woörad pannewad
teie nähhes teie maad nahka,
ja se on ärrahäwwitud, otsego
woörad ühhe Ma ümberlöwad.

8. Ja Sioni tüttar on üllejānud
otsego maia winamāele, kui
ōmaia körwitsi aedas, kui lin,
mis waenlastest kinni petakse.

9. Kui wāggede Jehowa ep
olleks meile suggu jälle jātnud,
et kül pissut, siis olleksime
otsego Sodom, ja Komorra α
sarnatseks sanud.

10. Kuulge Jehowa sanna, teie
Sodoma pealikkud! pange meie
Jummala kāsso-ōppetust
tāhhele, sinna Komorra rahwas!

11. Mis tarwis on mulle teie
paljo ohwrid, ütleb Jehowa;
jārade pōlletamise-ohwrid ja
nuumweiste raswa ollen ma kül
sanud, ja wārsede, ja tallede ja
sikkade werri ep olle mo mele
pārrast.

12. Kui teie tullete mo palle
ette ennast nāitma, kes otsib

sedda teie käest, et teie mo
oued peate ärratallama?

13. Ärge wotke ennam tühja
annet tua, suitsetamise-rohhi
on mo melest hirmus: norel
kuul ja hingamise-pāwal, kus
koggodus kokkokutsutakse, ei
woi ma sallida sedda
nurjatumat tööd, egga Pūhhade
piddamist.

14. Mo hing wiħkab teie nored
kuud ja teie seātud Pūhhad,
need on mulle waewaks, ma
ollen tüddinud kannatades.

15. Ja kui teie ommad kāed
wāljalautate, hoian ma ommad
silmad teie eest warjul; kui teie
ka mitto palwet loete, ei kule
ma mitte: teie kāed on tāis
werresüüd.

16. Peske ennast, puhhastage
ennast, saatke ommad kurjad
teud mo silma eest ārra,
seiske kurja teggemast.

17. Öppige head teggema,
noudke, mis kohhus, saatke
ülleannetumad öige tele,
moistke kohhut waeste lastele,
selletage leskenaeste asjad
ārra.

18. Et tulge siis, ja selletagem
ommad asjad issikeskes, ütleb
Jehowa: Kui teie pattud on kui

elle-punnased rided, siiski
 peawad nemmad ni walgeks
 sama kui lummi: kui nemmad
 punnased on kui werre-karwa
 rie, peawad nemmad ommeti
 walge willa sarnatseks sama.
 19. Kui teie tahhate, ja wottate
 sanna kuulda, siis peate teie
 selle Ma headussest süa sama.
 20. Agga kui teie törkute ja
 pannete wasto, siis peab teid
 möögaga ärralöppetama; sest
 Jehowa su on sedda räkinud.
 21. Kuidas on se ustaw lin
 horaks sanud? temma olli täis
 kohhut: öigus olli allati
 seälsammas; agga nüüd on se
 täis tapjaid.
 22. Sinno hõbbe on hõbbeda
 sittaks läinud, sinno selge wiin
 on seggatud weega.
 23. Sinno würstid on
 kangekaelsed, ja wargade
 seltsimehhed, iggaüks armastab
 melehead, ja aiab tassumissi
 takka: waese lapsele æ ei
 moista nemmad kohhut, ja
 lessenaese rio-assi ei sa nende
 ette.
 24. Sepärrast ütleb Issand
 wäggede Jehowa, se wäggew
 Israeli Jummal: Oh ma tahhan
 ennast trööstida omma

wihhameeste pärrast, ja omma
 waenlaste kätte maksta.
 25. Ja ma tahhan omma kät
 so pole pöördä, ja so hõbbeda
 sitta puhtaks sullatada, ja keik
 so tinna ärralahhutada.
 26. Ja tahhan sulle jälle sata
 so kohtowannemad kui
 ennemuiste, ja so nouandjad
 kui essimessel aial: pärrast
 sedda peab sind nimmetadama
 öigusse liñnaks, ustawaks
 liñnaks.
 27. Sion peab kohto läbbi
 sama lunnastud, ja temma
 wangid öigusse läbbi.
 28. Ja ülleastujad ja pattused
 peawad ühtlase sama
 ärrarõhhutud, ja need, kes
 Jehowat mahhajätwad, peawad
 otsa sama.
 29. Sest nemmad peawad
 häbbenema nende tammede
 pärrast, mis teie ollete
 ihhaldanud, ja teie peate häbbi
 sisse sama nende rohho-
 aedade pärrast, mis teie ollete
 ärrawallitsenud.
 30. teie peate ollema kui tam,
 kelle lehhed puddenewad, ja
 kui rohho-aed, kel ep olle
 ühtege wet.
 31. Ja kes tuggewam, se peab

ollema otsego takkud, ja temma tö otsego sedde, ja need mollemad peawad ühtlase põllema, nenda et ükske ei woi ärrakustutada.

2. Peatük.

Ristikoggodusse aulinne põlli keigewiimse aial.

1. Se assi, mis Amotsi poeg Jesaia näggi Juda ja Jerusalemma pärrast.
2. Agga wiimsele päwade aial peab se sündima: Jehowa koia mäggi peab kindel ollema teiste mäggede otsa peäl, ja peab kõrgem ollema kui mäekingud, et keik pagganad sinna kokkojookswad.
3. Et paljo rahwast lähhäwad, ja ütlewad: Tulge, ja läkki ülles Jehowa mäe peäle, Jakobi Jummal kotta, et ta meid wöttaks õppetada ommad teed, ja et meie woime käia tem~a teeraddade peäl: sest kässo-õppetud peab Sionist väljatullema, ja Jehowa sanna Jerusalemmast.
4. Ja ta wottab kohhut moista pagganatte wahhele, ja märko

anda mitme rahwale; siis tagguwad nemmad ommad moogad kabliks, ja ommad pigid sirbiks; rahwas ei tõsta mooka teise rahwa wasto, ja ei õppi ennam söddima.

5. Jakobi suggu! tulge, ja käigem Jehowa walgusses.
6. Sest sinna, Jummal, jättad mahha omma rahwast, Jakobi suggu; sest nemmad on täidetud ebba-ussoga päwatousma poolt, ja on pilwest-laesusjad kui Wilistid; ja woöra Ma rahwas on nende mele pärrast.
7. Ja temma Ma on täis hõbbekat ja kulda, ja temma warranduste peäl ep olle otsa; ja temma Ma on täis hobbosid, ja ta söa- wankritte peäl ep olle otsa.
8. Temma Ma on ka täis tühjaid jummalid; omma kätte tö ette kummardawad nemmad, selle ette, mis nende sõrmed on teinud.
9. Ja alwad innimessed kummardawad, ja sured allandawad ennast nende ees; ärra anna sedda neile mitte andeks.
10. Minne kaljo sisse, ja matta

ennast pörmusse Jehowa hirmo pärrast, ja temma kõrge auustusse eest.

11. Alwade innimeste silmade ülbus peab allandatud, ja suurte surelinne meel allawautud sama ; agga Jehowa üksi peab kõrge ollema sel päwal.

12. Sest wäggede Jehowale tulleb üks pääw keige kõrtside ja sureliste wasto, ja keige uhkede wasto, et nemmad peawad allandatud sama.

13. Ja keige Libanoni suurte ja kõrgede seedripude wasto, ja keige Pasani tammede wasto.

14. Ja keige suurte mäggede wasto, ja keige kõrge mäekinkude wasto.

15. Ja keige kõrge tornide wasto, ja keige tuggewatte müride wasto.

16. Ja keige Tarsisi laewade wasto, ja keige kallimatte kuiude wasto.

17. Ja alwade innimeste ülbus peab allawautud, ja nende suurte surelinne meel allandatud sama; agga Jehowa üksi peab kõrge ollema sel päwal.

18. Ja tühjad jummalad

peawad koggoniste ärrasama.

19. Siis peawad nemmad kaljude kobaste ja Ma praggude sisse minnema, Jehowa hirmo pärrast, ja temma kõrge auustusse eest, kui ta kätte wõttab maad hirmutada.

20. Sel päwal wiskawad innimessed ärra müttide ja nahk-hirede kätte ommad tühjad hõbbe- ja ommad tühjad kuld-jummalad, mis nemmad ennestele ollid teinud, et nemmad nende ette piddid kummardama.

21. Nenda et nemmad tullewad kaljude praggude sisse, ja kiwwi-kaljude ninnade alla, Jehowa hirmo pärrast, ja temma kõrge auustusse eest, kui ta kätte wottab maad hirmutada.

22. Sepärrast seiske sest innimessest, kelle ninnas öhk on ; sest missugguseks tulleb tedda arwata?

3. Peatük.

Õige üllekohto ja kõrkusse nuhtlus kulutakse enne.

1. Sest wata, Issand wäggede Jehowa tahhab Jerusalemma ja Juda käest ärrawötta keiksuggused toed, keik sedda leiwa tugge, ja keik sedda wee tugge.

2. Wäggewad ja söamehhed, kohtomoistjad ja prohwetid, ja moistlikkud ja wannad mehhed.

3. Pealikkud ülle igga wiekümne, ja auustud mehhed ja nouandjad, ja targad seppad ja moistlikkud könnemehhed.

4. Ja ma tahhan poisid nende würstiks paña, kes nende ülle naero wisil peawad wallitsema.

5. Ja rahwast peab sunnitama, mees mehhe läbbi, ja teine teise läbbi; poisid lähhäwad torredaks wannade wasto, ja alwad nende wasto, kes au sees.

6. Sest wend hakkab omma issa perres omma wenna käest kinni, ja ütleb: Sul on ridid, olle meile pealikkuks, et se meie häddalinne põlli woiks so käe al olla.

7. Siis wottab temma sel päwal kät wandudes üllestösta, ja öölda: Ei sa se wiggadus minnust parrandatud, sest minno koias ep olle leiba egga

ridid; ärge pange mind rahwa pealikkuks.

8. Sest Jerusalemm kommistab, ja Juda-rahwas langeb, sest nende keel ja nende teud on Jehowa wasto, nenda et nemmad wastopannes temma au silmad wihhastawad.

9. Nende häbbematta julgus tunnistab nende wasto, ja nemmad kulutawad omma patto ülles kui Sodoma-rahwas, ja ei pea sedda mitte warjul: hädda nende hingele, sest et nem~ad issiennesele kurja tewad.

10. Üttelge öigele, et temmale hea põlli tulleb ; sest nemmad peawad omma teggude kasso kätte sama.

11. Hädda öälale ja kurjale, sest temma kätte peab tassutama sedda möda, kui ta wäärt on.

12. Kes mo rahwast sundiwad, on lapsed, ja naesed wallitsewad nende ülle: oh mo rahwas! need, kes sind önsaks kiitwad, eksitawad sind, ja neelwad so pattupöörmissesse raddade teed ärra.

13. Jehowa on walmis kohtus käima, ja seisab kohhut rahwa

peäle moistmas.

14. Jehowa tulleb kohtusse omma rahwa wannematte ja omma würstidega; sest teie ollete se winamäe kumaks ärrasöötnud, ja mis willetsa käest wäggise ärrakistud, se on teie koddade sees.

15. Mikspärrast röhhute teie mo rahwast mahha, ja jahwatate willetsad innimessed? ütleb Issand wäggede Jehowa.

16. Ja Jehowa ütleb: Sepärrast et Sioni tütrede on torredad, ja käiwad kael püsti, ja pöörlewad silmi, käiwad ja kõndiwad tippamissi, ja pannewad ommad jallad kalli ehtedega kinni;

17. Sepärrast tahhab Issand Sioni tüttarte pea-lae kärnaseks teha, ja Jehowa tahhab nende perse paljaks teha.

18. Sel päwal tahhab Issand ärrasata nende kallid jalge-ehtede illo, ja löigo-kirjad, ja kaela-illud,

19. Palsam-tosid, ja keed, ja uddo-linnased kappid,

20. Pea-illud, ja käe-keed, ja juukse-paelad, ja ello-rohho tosid, ja noia kaela-rahhad,

21. Sörmuksed, ja ninna-ehted,

22. Monnesuggused ued rided, ja peälmissed rided, ja põlled, ja nöäla-padjad,

23. Peeglid, ja pitkad kallist linnast tehtud rided, ja mütsid, ja penikessed linnased silma-rättikud.

24. Ja se peab sündima, et kalli rohho haiso assemel peab rambi hais ollema, ja wö assemel lohma lahma, ja palmitud juuste assemel paljas Pea, ja köiekue assemel kottiride kuub, ja körwetud silmad illo assemel.

25. So meesterahwas peab moöga läbbi langema, ja so wäggewad mehhed söas.

26. Ja ta wärrawad wötwad ennast kurwastada ja leinada, ja kui ta saab paljaks tehtud, jääb ta Ma peäle istma.

4. Peatük.

Ristikoggodusse jahhutamisse aeg on ees.

1. Siis wötwad seitse naest ühhe mehhe külge kinnihakkata sel päwal, ja öölda: Meie tahhame omma leiba süa, ja omma riettega ennast katta:

sago meie agga so nimme järrele hütud, ja wotta ärra meie teotust.

2. Sel päwal peab Jehowa wössa illuks ja auuks ollema, ja Ma willi näggis ja illus neile, kes Israelist pääsewad.

3. Ja peab sündima, et sedda, kes järrele jänud Sionisse ja kes üllejäänud Jerusalemma, peab pühhaks hütama, iggaüks, kes elluks on ülleskirjotud Jerusalemmas.

4. Kui Issand saab Sioni tüttarte roja ärrapesnud, ja Jerusalemma werresüüd temma seast ärralopputand kohto waimo läbbi, ja põlletamisse waimo läbbi:

5. Siis tahhab Jehowa lua iggaühhe Sioni mäe hone ülle, ja temma koggoduste ülle, pilwe päwa aial, ja suitso, ja legitsewa tulle selgust öse; sest keige koggodusse au ülle peab katte ollema.

6. Ja maia peab ollema päwa warjuks pallawa eest, ja kuhho woib kippuda, ja warjule miñna raske sao ja wihma eest.

5. Peatük.

Prohweti laul sest koggodussest, mis nurja läinud.

1. Ma tahhan nüüd omma armokessele omma suggulase laulo laulda temma winamäest. Miño armokessel on üks winamäggi wäggewa Ma mäekingo peäl:

2. Ja ta teggi aeda senna ümber, ja lopis kiwwid seält wälja, ja istutas hea winapu senna sisse, ja ehhtas torni kesk senna sisse, ja raius surrotörre ka temma sisse; ja otis, et se pididi head winamarjad kaswatama, ja ta kaswatas haisewad kobbarad.

3. Ja nüüd, kes teie Jerusalemmas ellate, ja Juda mehhed, et moistke minno ja mo winamäe wahhel.

4. Mis peaks ennam mo winamäe kallale tehtama, mis ma ep olleks temma kallale teinud? mikspärrast ollen ma siis ootnud, et ta pididi head winamarjad kaswatama, agga ta on haisewad kobbarad kaswatand?

5. Sepärrast tahhan ma nüüd

teile täetada sedda, mis ma omma winamäele tahhan tehha: Ma tahhan temma aeda mahhakiskuda, et tedda peab paljaks ärrasödama; ma tahhan ta kiwwi-aeda mahhakiskuda, et tedda peab ärrasötkutama.

6. Ja tahhan tedda ärrahäwwitada, et tem~a tühje wössusid ei pea mahhaleikatama, ja tedda ei pea kabliga ümberraiutama, ja kibbowitsad ja orjawitsad peawad ülleskaswama; ja ma tahhan pilwed käskida, et nemmad ei pea andma wihma saddada siñna peäle.

7. Sest wäggede Jehowa winamäggi on Israeli suggu, ja Juda mehhed on wössud, tem~a süddame römuks: ja ta otis sedda, mis kohhus, ja wata, kärnane tö olli seäl; ta otis öigust, ja wata, kissendamine olli seäl.

8. Hädda neile, kes kooda koia körwa ennese pole kiskuwad, ja põldo põllo körwa eñestele saatwad, kuñi ep olle eñam maad, et teie üksi seäl maal piddite sama ellada.

9. Minno körwade ette ütleb wäggede Jehowa: Need paljo

koddasid, mis sured ja head on, peawad töeste ärrahäwwitud sama, et ep olle, kes seäl sees ellab.

10. Sest maad kümne pari härge ossaks peawad winamäel agga ühheksa kaño wina andma, ja wiis wakka semet peab agga ühhe pole wakka andma.

11. Hädda neile, kes wägga warra üllestouswad, ja aiawad kanget jomaaega takka: kes witawad aega pimmeda öni, nenda et wiin neid pallawaks teeb:

12. Ja neil on kanled ja nablimängid, trummid ja willed, ja wina nende jotude peäl; agga Jehowa tö peäle ei wata nem~ad mitte, ja tem~a kätte teggo ei nä nem~ad mitte.

13. Sepärrast peab mo rahwas wangi minnema, et neil ep olle moistust, ja temma aulissed issandad on näljatsed, ja temma alw rahwas körweb ärra janno pärrast.

14. Sepärrast on haud ennast lahti teinud, ja aiab omma su laiale otsata, ja senna sisse lähhäwad temma suresuggused ja temma alw rahwas, ni hästi

need, kes mässawad, kui need,
kes römo pärrast seäl
hüppawad.

15. Ja alwad innimessed
peawad allawautud, ja sured
allandatud, ja ülbede silmad
allandatud sama.

16. Agga wäggede Jehowa
peab kõrge ollema kohto läbbi,
ja se pühha Jummal peab
pühhaks petud sama öigusse
pärrast.

17. Ja talled peawad söma
möda omma karja-maad, ja
woörad peawad lihhawatte
paljaks tehtud kohhad
ärrasöma.

18. Hädda neile, kes üllekohhut
tombawad tühja mele nöörtega,
ja wankri köitega patto.

19. Kes ütlewad: Tötko Jum~al,
ta tehko ruttuste omma tö, et
same nähha; ja sago liggi, ja
tulgo waid Israeli pühha
Lunnastaja nou, et same teäda.

20. Hädda neile, kes kurja
heaks, ja head kurjaks
hüüdwad; kes pannewad
pimmedust walgusseks, ja
walgust pimmedusseks; kes
pannewad wihha maggusaks, ja
maggusat wihhaks.

21. Hädda neile, kes ennest

melest targad, ja ennest
arwates moistlikkud on.

22. Hädda neile, kes wäggewad
mehhed on wina joma, ja
wahwad mehed, kanget
jomaaega hästi seggama.

23. Kes öälade öigust
moistwad melehea pärrast, ja
saatwad öigede öigust nende
käest ärra.

24. Sepärrast otsego tulle-leek
kõrred ärrapölletab, ja kullo
löppeb legi läbbi; nenda peab
nende juur ärramäddanema, ja
nende öied kui tolm ärrasama,
et nemmad wäggede Jehowa
kässo-öppetust põlgwad, ja
Israeli pühha Lunnastaja sanna
laitwad.

25. Sepärrast on Jehowa wihha
süttind põllema omma rahwa
wasto, ja ta on omma käe
wäljasirritanud temma peäle, ja
tedda mahhalönu, nenda et
mäed wärrisewad, ja nende
kehhad on otsego sit kesk
ulitsatte peäl. Keik se läbbi ep
olle temma wihha pöörnud, ja
temma kässi on alles
wäljasirrutud.

26. Ja ta wottab lippo
üllestösta pagganatte pole
emalt, ja willistab neid ennese

pole ma-ilma otsast, ja wata, se wäggi tulleb ussinaste kermeste.

27. Ükski ep olle wässinud, ja ükske nende seast ei kommista, ükske ei tukku egga magga, egga peästa wööd wöölt ärra, ei ühhege kinga pael ei katke ärra.

28. Nende noled on terrawad, ja keik nende ammud on üllestombatud; nende hooste kabjad arwatakse kui raudkiwwi, ja nende rattad on kui tulispä.

29. Nem~ad möirawad kui hirmus loukoer, ja möirawad kui nored loukoerad, ja rökiwad, ja wotwad saki kätte, ja wiwad omma teed, ja sedda ep olle, kes peästab.

30. Ja nem~ad rökiwad nende wasto sel päwal, otsego merri kohhiseb; ja nem~ad watawad Ma peäle, ja wata seäl on pimmedus; ahvastusses lähhäb ka walgus pimmedaks temma ärrarikkutud kohtade sees.

6. Peatük.

Jesaia nääb waimus Kristusse au: Judide kangekaelsus.

1. Sel aastal, kui kuningas Usia surri, siis näggin ma Issandat sure ja kõrge aujärje peäl istwad; ja temma pallistussed täitsid templi.

2. Serawid seisid tem~a kõrwas, iggaühhel olli kuus tiba: kahhega kattis temma omma palle, ja kahhega kattis ta ommad jallad, ja kahhega lendis temma.

3. Ja teine hüdis teise wasto, ja ütles: Pühha, pühha, pühha on wäggede JEHOWA ! keik ma-ilm x on temma au täis.

4. Ja läwwede postid wabbisesid selle heäle pärrast, kes hüdis, ja se kodda sai täis suitso.

5. Ja ma ütlesin: Hädda on mul, sest ma ollen hukkas, et ma ollen üks rojane mees uledest, ja minna ellan ühhe rahwa seas, mis rojane uledest: sest mo silmad on sedda kuningast, wäggede Jehowat näinud.

6. Ja üks neist Serawidest lendis mo jure, ja üks ellaw süssi olli ta käes, mis ta altari peält olli wötnud pihtidega.

7. Ja putus mo su külge, ja ütles: Wata, se putub sinno

ulede külge, ja so üllekohhus lahkub, ja so pat on ärraleppitud.

8. Ja ma kuulsin Issanda heäle, kes ütles: Kedda pean ma läkkitama, ja kes lähhäb meile? ja ma ütlesin: Wata, siin ollen minna, läkkita mind.

9. Ja ta ütles: Minne, ja ütle sellesinnatse rahwale: Kuulge kuuldes, ja ärge moistke, ja nähke nähhes, ja ärge tundke.

10. Te sellesinnatse rahwa süddame lihhawaks, ja nende körwad raskeks, ja pañe nende silmad teisiti waatma, et nemmad ei nä omma silmadega, ja omma körwadega ei kule, ja omma süddamega ei moista, ja ei pöra, ja et minna ei sa neid parrandada.

11. Agga kui ma ütlesin: Kui kauaks, Issand? siis ütles temma: Senni kui liñnad sawad ärrahäwwitud, et ükski seäl ei ella, ja koiad, et ükski innimenne seäl ep olle, ja kunni se Ma saab sutumaks ärrahäwwitud.

12. Ja kunni Jehowa need innimessed saab kaugele ärrasaatnud, et paljo paiko siñna male tühjaks jäwad.

13. Ja weel peab seäl kümnes ossa ollema, ja se peab taggasi tulles, ja se peab ka sama ärraraisatud; otsekui korre-tamme ja wössä-tamme paljas kehha jääb seisma, kui nem~ad lehhed mahhaaiawad, nenda peab temma paljas kehha üks pühha seme ollema.

7. Peatük.

Ahas uskmatta: Kristus peab neitsist sündima.

1. Ja se sündis Usia poia, Jotami poia Ahasi, Juda kunninga päiwil, et Reetsin Siria kuningas, ja Remalja poeg Peka Israeli kuningas tullid ülles Jerusalem~a, tem~a wasto söddima; agga nem~ad ei woind söddides seña peäle mitte woimust sada.

2. Ja sedda kulutati Taweti suggule, ja ööldi: Siria kuningas lodab Ewraimi kunninga peäle; ja temma südda ja ta rahwa südda wabbises, otsego puud metsas tule pärrast wabbisewad.

3. Ja Jehowa ütles Jesaia wasto: Minne nüüd wälja Ahasi

wasto, sinna ja so poeg
Searjasub, üllema tigi
kaewando otsa pole, uhhutaja
wälja-silla pole,
4. Ja ütle ta wasto: hoia
ennast, ja olle rahhul, ärra
karda, ja so südda ärgo mingo
arraks nendesiñaste kahhe
suitsewa tukki otsokeste
pärrast, Reetsini ja Siria-rahwa
ja Remalja poia kange wihha
pärrast.
5. Sepärrast et Siria-rahwas,
Ewraimi ja Remalja poeg on
kurja nou piddanud sinno
wasto, ja üttelnud.
6. Läksi ülles Juda-ma wasto,
ja tehkem temmale tüddimust,
ja lögem sedda löhki
ennastele, ja töstkem Tabeali
poia seäl kunningaks.
7. Nenda ütleb Issand Jehowa:
Se ei pea korda minnema egga
sündima.
8. Sest Tamaskus peab Siria-
ma Pea-liñnaks, ja Reetsin
Tamaskusse Peaks jäma: ja
ennekui wiis aastat
seitsmetkümmend sawad
mödaläinud, siis peab Ewraimi
peäle otsa tehtama, et ta ei
pea mitte üks rahwas ollema.
9. Ja Samaria peab Ewraimi

Pea-liñnaks, ja Remalja poeg
Samaria Peaks jäma. Kui teie
ei ussu, ei woi teie tõeste
mitte kindlad olla.
10. Ja Jehowa wottis weel
Ahasi wasto räkida, ja ütles:
11. Küssi ennesele üks
immetäht Jehowa omma
Jummala käest, küssi sedda
süggawast, ehk kõrgest üllewelt.
12. Ja Ahas ütles: Ei ma tahha
mitte küssida, egga Jehowat
kiusada;
13. Siis ütles Jesaia: Et kuulge
Taweti suggu! ons se weel
pissut teie melest, et teie
innimestele waewa tete, et teie
ka mo Jum~alale waewa tete?
14. Sepärrast tahhab Issand
issi teile immetähhe anda:
wata, üks neitsit saab käima
peäle, ja toob poia ilmale, ja
peab temmale pannema se
nimme: Immanuel.
15. Woid ja met peab ta söma,
kunni ta moistab kurja põlgada,
ja head wallitseda.
16. Sest eñego se poeglaps
moistab kurja põlgada, ja head
wallitseda, peab se Ma, kust
sulle tüddimust tulleb,
mahhajäetud ollema ommast
kahhest kunningast.

17. Jehowa tahhab sinno peäle, ja so rahwa peäle, ja so issa sou peäle, Assuri kunninga läbbi need päwad sata, missuggused ep olle enne tulnud sest päwast, ku Ewraim Juda körwast ärralahkus.

18. Ja se peab sündima sel päwal, kui Jehowa willega hüab need kerpsed, mis Egiptusse jöggede otsas on, ja need messilased, mis Assuri maal;

19. Et nem~ad keik peawad tullema, ja hingama ärrahäwwitud orgude ja öneste kaljude sees, ja keige kibbowitsa poösaste sees, ja keige karja-made peäl.

20. Sel päwal tahhab Issand ühhe numatud habbeme-noaga, mis teile pool Wratti jõe Assuri kunninga läbbi Pea paljaks aiada, ja jalge karwad, ja ka habbeme ärrawotta.

21. Ja sel päwal peab sündima, et üks mees saab ellus hoidnud ühhe pula ja kaks lammast;

22. Ja peab sündima, et ta saab woid süa, et nemmad rohkeste pima andwad: sest woid ja met saab süa iggaüks, kes siña male saab üllejänud.

23. Ja sel päwal peab sündima, et keik kohhad, kus tuhhat winapuud olnud tuhhat hõbbe-sekli wäärt, peawad täis kibbowitso ja orjawitso sama.

24. Noolte ja ammudega peab siña mindama, sest et keik se Ma on täis kibbowitso ja orjawitso.

25. Ja keik nende mäggede peäle, mis kablidega ümberraiutakse, senna ei sa mitte miña kartusse pärrast kibbowitste ja orjawitste eest; agga senna peab härge aiama, ja lambad peawad sedda ärratallama.

8. Peatük.

Mis 7. peat. ööldud, selletakse weel usklike rōmuks.

1. Ja Jehowa ütles mo wasto: Wotta ennesele üks suur lahtitehtud ramat, ja kirjota seña peäle innimeste raudsullega: risumisseks peab tötma, ja se risutud asjaga ärratötma.

2. Ja ma saatsin ennesele tunnistama ustawad tunnistusmehhed, preestri Uria,

ja Sekarja, Jeberekja poia.

3. Ja ma läksin prohweti-naese liggi, ja ta sai käima peäle ja tõi poia ilmale, ja Jehowa ütles mo wasto: Nimmeta temma nimmi, Mahersalal haspas.

4. Sest ennego se poeglaps öppib hüüdma; Mo issa, ja mo emma! siis peab Assuri kunninga ette Tamaskusse warrandust ja Samaria saki ärrawima.

5. Ja Jehowa wöttis weel ennam mo wasto räkida, ja öölda:

6. Sepärrast et sesinnane rahwas põlgab Siloa weed, mis hiljukeste jookswad, et neil rööm on Reetsinist ja Remalja poiast;

7. Ja wata, sepärrast tahhab Issand nende ülle lasta tousta Wratti jõe kanged ja sured weed, Assuri kunningast, ja keik temma wäggi; ja ta peab tousma keik ülle omma wee-oiade, ja jookswa keik ülle omma kallaste,

8. Ja Juda-ma peäle tulles, wägga tousma, ja ülleminnema, kaelast sadik peab se ullatama, ja temma wäehulgad peawad ennast wäljalautama, ja sinno

Ma, ni lai kui ta on, täitma, oh Immanuel!

9. Heitke ennast ühte seltsi, oh rahwas! ja ehmatage ärra, ja pange tähhele keik, kes teie kaugel maal ollete: pange wö wöle, ja ehmatage ärra; pange wö wöle, ja ehmatage ärra.

10. Piddage nou, ja se mingo tühjaks, räkige üks sanna, ja ärge mingo se mitte korda, sest Jummal on meiega.

11. Sest nenda ütles Jehowa mo wasto, mind kätpiddi wöttes, et ta mind piddi õppetama, et ma mitte ei piddand sellesinnatse rahwa tee peäl käima, ja ütles:

12. Teie ei pea ütlema: Heitkem ühte nousse, keik sedda möda, kui sesinnane rahwas ütleb: Heitkem ühte nousse ; ja ärge kartke mitte, mis nemmad kartwad, ja ärge hirmuge mitte ärra.

13. Agga wäggede Jehowat, tedda pühhitsege; ja temma olgo teie kartus, ja temma olgo se, kes teile hirmo teeb.

14. Siis saab tem~a teile ühheks pühhaks paigaks, agga takkistamisse kiwwiks ja kom~istamisse kaljuks

mollemille Israeli suggudele, köieks ja wörkutamisse-paelaks neile, kes Jerusalemmas ellawad.

15. Sest mitto nende seast kommistawad, ja langewad, ja katkewad, ja sawad wörgusse kinni ja wangi.

16. Seu kinni se tunnistus, panne se kässoöppetus pitseriga kinni nende sees, kes minnust öppetakse.

17. Ja ma tahhan Jehowat odata, kes ommad silmad Jakobi suggu eest warjule panneb, kül ma otan temma järrele.

18. Wata, siin ollen minna, ja need lapsed, mis Jehowa mulle annud tähtäks ja immeasjuks Israelis, se on wäggede Jehowa käest, kes Sioni mäe peäl ellab.

19. Ja kui nem~ad wötwad teie wasto öölda: Küssige pom~isejatte ja teädma-meeste käest, kes tiukuwad, ja issiennestes pommisewad, siis wastage: Eks rahwas ei pea om~a Jum>~ala käest küssima? kas ellawatte eest peab surnutte käest küssima?

20. Hoidke kässo-öppetusse ja

tunnistusse pole; kui nem~ad ei rägi seddasinnast sanna möda, siis ei pea neil koito ollema;

21. Agga se rahwas käib sedda maad läbbi raskeste waewatud ja näljane; siis sünnib, kui ta nälga tunneb, et ta wägga wihhaseks saab, ja wañnub ärra om~a kunningast ja omma Jummalat, ja watab ülles.

22. Kui ta mahha watab, wata, siis on seäl kitsas kä, ja pimmedus ja ahvastusse pöritus, ja tedda lükkatakse senna, kus pilkane pimme.

23. Sest se ei jä mitte pim~edaks, kel enne ahvastus olli: otsekui Jummal essimessel aial Sebuloni Ma ja Nawtali alwaks piddanud, nenda wottab ta wiimisel aial sedda auustada, mis on merre pool teile pool Jordani, pagganatte Kalilea.

9. Peatük.

Önnistusse abbi Kristusses kulutakse: öige nuhtlus nende peäle, kes temma pole ei pöra.

1. Se rahwas, mis käis pim~edusses, on suurt walgust

näinud: nende ülle, kes ellasid surmawarjo maal, on walgus paistnud.

2. Sa olled rahwast paljuks teinud, suurt römo olled sa tem~ale teinud: nem~ad römustawad ennast siño ees, se rööm on otsego leikusse aial, otsego need wägga röömsad on, kes saki jaggawad.

3. Sest sa olled temma ikke, mis ta kandis, ja temma Olla keppi, selle witsa, kes tedda sundis, katki murdnud otsego Midjani aial.

4. Sest keik taplejad taplewad mürrinaga, ja rided weretakse werre sees; need peawad sama ärrapölletud, ja tulle roaks.

5. Sest üks laps on meile sündinud, üks poeg on meile antud, kelle Olla peäl ta wallitsus on, ja temmale pannakse se nimmi: immelik, nouandja, wäggew Jummal, iggawenne issa, rahho würost.

6. Temma suur wallitsus ja rahho on ilma otsata Taweti aujärje peäl, ja tem~a kunningrigi peäl, et ta sedda peab kinnitama, ja sedda toetama kohto ja öigussega;

sest aiast ja iggaweste, tahhab wäggede JEHOWA pühha wihha sedda teha.

7. Issand on sanna läkkitanud Jakobi laste sekka, ja se langeb Israeli peäle.

8. Ja sedda peawad tundma keik rahwas, Ewraim, ja kes Samarias ellawad, kes surustamisega ja sure süddamega ütlewad:

9. Honed teilis-kiwwast on mahhalangenud, agga meie tahhame raiutud kiwwidest jälle üllesehitada: metswigipuud on mahharaiutud, agga meie tahhame seedripuud nende assemele panna.

10. Agga Jehowa tahhab Reetsini wihhamehhed üllendada tem~a wasto, ja Israeli waenlastega neid seggada.

11. Siria-rahwast eest, ja Wilistid takka, ja nemmad peawad Israeli-rahwast täie suga ärrasöma. Keik se läbbi polle tem~a wihha pöörnud, ja temma kässi on alles wäljasirrutud.

12. Ja rahwas polle mitte selle pole pöörnud, kes tedda peksab, ja ei olle mitte

wäggede Jehowat noudnud.

13. Sepärrast wöttab Jehowa ühhel päwal Israeli seast ärrakautada Pea ja sawwa, oksad ja rogo.

14. Wañem, ja kes auustud, se on Pea; ja prohwet, kes wallet öppetab, se on sabba.

15. Ja kes sesinnatse rahwa önsaks kiitwad, need on eksitajad, ja kedda neist önsaks kidetakse, need on ärraneeldud.

16. Sepärrast ei woi Issand temma nore rahwa pärrast mitte römüs olla, egga temma waeste laste ja temma lessenaeste peäle hallastada; sest nemmad on keik sallalikkud ja tiggedad, ja igga su rägib jölledust. Kesk se läbbi ep olle temma wihha pöörnud, ja ta kässi on alles wäljasirrutud.

17. Sest öälus wöttab pölleda kui tulli, ja kibbowitsad ja orjawitsad ärrapölletada, ja sütab pöllema metsa räggadikkud, et nem~ad ärralähhäwad kõrgeste paksus suitsus.

18. Wäggede Jehowa hirmsa wihha läbbi on Ma pim~edaks

läinud, ja rahwas on kui tulle roaks sanud, teine ei anna teisele armo.

19. Ja teine leikab parremal polel, siiski on tem~al nälgi; ja teine sööb pahhemal polel, siiski ei sa nende köht täis: iggamees wöttab omma käewarre lihha ärrasüa.

20. Manasse sööb Ewraimit, ja Ewraim Manasset, ja nem~ad on ühtlase Juda wasto. Keik se läbbi ep olle temma wihha pöörnud, ja ta kässi on alles wäljasirrutud.

10. Peatük.

Öige üllekohto nuhtlus: Assur peab otsa sama.

1. Hädda neile, kes nurjatunud seädmissed seädnud, ja neile kirjutajattele, kes ikka peäle kirjutawad, mis waewa teeb.

2. Et nem~ad alwade öigust köwweraks pörwad, ja kohhut ärrakissuwad mo rahwa willetsatte käest, et nemmad woiksid lessednaesed risuda, ja waesed lapsed paljaks teha.

3. Agga mis tahhate teie teha arropiddamisse ja

ärrahäwwitamisse päwal, mis
kaugelt tulleb? kelle jure
tahhate teie pöggeneda abbi
sama? ja kuhho tahhate teie
omma au jätta?

4. Eks iggaüks ei pea nende
alla ennast kokkoweddama, kes
kinniseutud? ja eks nem~ad ei
pea langema nende alla, kes
tappetud? Keik se läbbi ep olle
temma wihha pöörnud, ja ta
kässi on alles wäljasirrutud.

5. Hädda Assurile, kes mo
wihha wits, ja kelle kä mo
melepahhandus se kep on.

6. Ma tahhan tedda ühhe
sallalikko rahwa peäle
läkkitada, ja tem~ale käsko
anda ühhe rahwa pärrast, kelle
peäle ma hirmsast wihhane
ollen: et temma peab sedda
sutumaks ärrarisuma ja
pupaljaks teggema, ja neid
ärrasötkuma kui sitta, mis
ulitsatte peäl.

7. Agga temma ei mötle sedda
wisi, ja temma südda ei arwa
sedda wisi; waid temma meel
on ärrahukkada ja ärrakautada,
ei mitte pissut rahwast.

8. Sest ta ütleb: Eks mo
würstid ei olle keik hopis
kunningad?

9. Eks olle Kalno kui Karkemis?
eks Amat olle kui Arpad? eks
Samaria olle kui Tamaskus?

10. Kui mo kässi on kätte
sanud tühja jum~alatte
kunningrigid, et kül nende
nikkertud kuiud üllemad ollid,
kui Jerusalem~a ja Samaria
kuiud.

11. Eks ma sedda wisi woi
tehha Jerusalemmale ja tem~a
ebba-jum~alattele, kui ma ollen
teinud Samariale ja temma
tühja jummalattele?

12. Ja peab sündima, kui
Issand keik om~a tö saab ärra
teinud Sioni mäe peäl ja
Jerusalemmas, siis tahhan ma
Assuri kunninga kätte nähha ta
surelisse süddame tö pärrast,
ja tem~a sureliste silmade
kõrkusse pärrast.

13. Sest ta ütleb: Ma ollen
omma käe rammoga sedda
teinud ja om~a tarkusse läbbi,
sest et ma moistlik ollen, ja
tahhan mitme rahwa maraiad
komale aiada, ja ärrarisuda,
mis nem~ad kokkopannud, ja
tahhan mahhalükkata kui üks
wäggew neid, kes istuwad
kõrges.

14. Ja mo kässi on nende

rahwa warra leidnud kui pessa,
ja otsego kegi koggub
mahhajäetud munnad, nenda
ollen ma keik maad ennesele
koggunud, ja ükski polle olnud,
kes olleks tiwa likutanud, ehk
su lahti teind, ehk tiukunud.

15. Kas kirwes woib kitelda
selle wasto, kes temmaga
raiub? kas saag surustelleb
selle wasto, kes temmaga
sagib? otsekui peaks wits neid
wintsutama, kes sedda
ülleswötwad, otsego woetaks
kep ülles seada, mis ei olle
mitte pu.

16. Sepärrast wottab Issand,
wäggede Issand koera-többe
läkkitada temma lihhawatte
sekka, ja temma au al peab
lökke põllema, kui tulloke
pölleb.

17. Ja Israeli walgus peab
tulleks sama, ja temma pühha
Lunnastaja tulle-legiks, ja peab
põllema, ja ärrasöma ta
orjawitsad ja ta kibbowitsad
ühhel päwal,

18. Ja temma metsa ja ta
wälja au lõppetama hinge ja
ihho polest; ja se peab ollema,
otsego lippo-mees arraks
lähhäb.

19. Ja tem~a metsa puid, mis
üllejäwad, peab ni pissut
ollema, et üks poisike neid
woib ülleskirjotada.

20. Ja peab sündima sel
päwal, et, kes Israelist üllejäab,
ja kes Jakobi suggust peäseb,
se ei wötta ennam ennast selle
peäle toetada, kes tedda
peksab; waid toetab ennast
pühha Israeli Jehowa peäle
tões.

21. Mis üllejäab, mis Jakobist
üllejääb, se wottab
ümberpöörda wäggewa
Jummala pole.

22. Sest ehk so rahwas, oh
Israel! on kui liiw merre äres,
siiski peab agga, mis temmast
üllejääb, ümberpöörma ;
lõppetamine on ärramäratud,
öigus wöttab woimust.

23. Sest Issand wäggede
Jehowa wottab lõppetamist,
mis ärramäratud, tehha keik
seäl maal.

24. Sepärrast ütleb Issand
wäggede Jehowa nenda: Mo
rahwas, kes sa Sionis ellad,
ärra karda mitte Assuri eest;
kül ta wottab sind witsaga
peksta, ja omma keppi so
wasto üllestösta sedda wisi, kui

Egiptusses sündis.

25. Sest weel ühhe wägga nattukesse aia pärrast, siis peab mo melepahhandus lõpma, ja mo wihha peab teiste peäle otsa teggema.

26. Ja wäggede Jehowa wottab tem~a peäle piitsa sata, otsekui Midjani-rahwas mahhalödi Orebi kaljo peäle, ja temma kep on merre wasto õ, ja ta tõstab sedda ülles sedda wisi kui Egiptusses.

27. Ja peab sündima sel päwal, et tem~a koorm so Ollade peält, ja ta ikke so kaela peält peab ärrasama, ja ikke peab ärrarikkutud sama ölli pärrast.

28. Ta tulleb Ajati pole, ta lähhäb Migronist läbbi, Mikmasi liina panneb ta ommad söariistad mahha.

29. Ja ta on koolmest läbbi läinud, ja üttelnud: Kibeas peab meie ömaia ollema; Rama wärriseb, Kibea Sauli lin lähhäb pöggenema.

30. Hüa helleda heälega, Kallimi tüttar! pañe tähhele Laisa pole, sinna willets Anatot!

31. Madmena-rahwas hulgub; kes Kibeas ellawad, need on

ruttoga ärrapöggenend.

32. Ta jääb alles ühhe päwa Nobisse seisma, siis wottab ta omma kät likutada Sioni tütre mäe pole, Jerusalemma mäekingo pole.

33. Wata, Issand wäggede Jehowa wottab sedda kallist oksa wäggise ärraraiuda, ja wägga pitkad oksad raiutakse ärra, ja kõrged allandatakse.

34. Ja ta laastub metsa räggastikko ärra rauaga, ja Libanon peab ühhe aulisse läbbi langema.

11. Peatük.

Kristusse tullemisest ja temma kunningrigi õnnest.

1. Ja Isai käännust peab witsoke tousma, ja wösso temma juurtest suggu teggema.

2. Ja selle peäl peab Jehowa Waim hingama, tarkusse ja moistusse waim, nou ja wäe waim, Jehowa tundmisse ja kartusse waim.

3. Ja temma suitsetaminne on Jehowa kartusses: ja temma ei moista kohhut sedda möda, kui ta silmad näwad, egga nomi

sedda möda, kui ta körwad kuulwad;

4. Waid ta moistab alwadele kohhut öigussega, ja nomib, nenda kui kohhus on, neid, kes häddalissed Ma peäl; ja lööb maad omma su witsaga, ja tappab sedda öälat omma ulede waimoga.

5. Ja öigus on kui wö temma niuette ümber, ja tössidus kui wö temma pusade ümber.

6. Ja hunt ellab ühhes tallega, ja pardri-metsalinne maggab kitsetallega, ja wassikas ja noor loukoer ja nuum-weis on ühheskous, ja pissuke poisike aiab neid.

7. Ja lehm ja karro söwad karjas, nende poiad maggawad ühhes, ja loukoer sööb hölge kui weis.

8. Ja immew laps on lusti pärrast keigewihhasema ussi augo jures, ja ärrawoörotud laps pistab omma käe pasiliski-mao augo sisse.

9. Nemmad ei te kahjo egga pahha keige mo pühha mäe peäl; sest ma-ilm on Jehowa tundmist täis, otsekui wessi merre kohhad kattab.

10. Ja sel päwal peab

sündima, et pagganad lähhäwad nou küssima Isai Jure käest, mis seisab keige rahwa lippuks, ja temma hingamisse asse on au sees.

11. Ja sel päwal peab sündima, et Issand teistkorda kätte wottab omma üllejänud rahwast ennesele sata, mis üllejänud Assurist, ja Egiptussest, ja Patrosist, ja Kusist, ja Elamist, ja Sinearist, ja Amatist, ja merre sarest.

12. Ja ta töstab ülles lippo pagganatte seas, ja koggub Israeli lapsed, mis ollid ärralükkatud, ja otsib kokko Juda laiale pillatud lambad neljast Ma-ilma nurgast.

13. Ja Ewraimi kaddedus peab lahkuma, ja neid, kes Judale kitsast teggid, peab ärrakautadama; Ewraim ei kaetse Judat, ja Juda ei te kitsast Ewraimile;

14. Waid lendwad ühhes nous Wilistide selga öhto pole, ja risuwad ühtlase hom~iko Ma rahwast: nemmad pistwad omma kät Edomi ja Moabi külge, ja Ammoni lapsed kuulwad nende sanna.

15. Ja Jehowa tahhab

sutumaks ärrakautada
Egiptusse merre lahhe, ja
omma kät likutada omma
kange tulega jõe wasto, ja
sedda lõhki lüa seitsmeks
jööks, ja teeb, et kingis woib
läbbikäia.

16. Siis peab maante ollema
temma üllejäänud rahwale, mis
Assurist üllejäänud, nenda kui
Israelile olle sel päwal, kui ta
üllestulli Egiptusse-maalt.

12. Peatük.

*Nende Judide tänno-laul, kes
Kristusse pole pöörwad.*

1. Ja sel päwal ütlesid sinna:
Ma tännan sind, Jehowa! et sa
wihhane mo peäle olled olnud;
ja wihha wottab pöördä, ja sa
trööstid mind.

2. Wata, Jummal on mo
önnistus, ma ollen julge, ja ei
tunne hirmo; sest Issand
Jehowa on mo tuggewus ja
laul, ja on mulle sanud
önnistusseks.

3. Ja teie sate römustussega
wet wotta önnistusse
kaewudest,

4. Ja ütlema sel päwal:

Tännage Jehowat, kulutage
temma nimmi, andke teäda
rahwa seas temma teud ;
tulletege mele, et temma nimmi
kõrge õ on.

5. Laulge kites Jehowat, sest
ta on sured asjad teinud, se
sago teäda keige Ma peäl.

6. Hüa helleda heälega ja
öiska, kes sa Sionis ellad, sest
Israeli pühha Lunnastaja on
suur kesk sinno seas.

13. Peatük.

Pabeli kunningriik saab otsa.

1. Raske ennekulutaminne
Pabelist, mis Amotsi poeg
Jesaia on näinud.

2. Töstke kõrge mäe peäle
lippu ülles, töstke heält nende
pole, tombage käega, et
nemmad würstide wärrawist
peawad sisseminnema.

3. Minna Jummal ollen neile,
kes minnust on pühhitsetud,
käsko annud, ma ollen ka
ommad wäggewad kutsnud
omma wihhale, need on, kes
römo pärrast hüppawad mo
surusse pärrast.

4. Sure hulga otsekui palju

rahwa heäl on mäggede peäl,
pagganatte kunningrikide
mürrina heäl, kes on koggunud:
wäggede Jehowa katsub
söawäe järrele,

5. Kes tulleswad kaugelt maalt
taewa otsast; Jehowa ja temma
melepahhandusse riistad on
walmis, keik sedda Maad
ärrarikkuma.

6. Ulluge, sest Jehowa pääw
on liggi; se tulles kui
ärraraiskaminne
Keigewäggewama käest.

7. Sepärrast lähhäwad keik
käed lödwaks, ja keik innimeste
süddamed lähhäwad arraks,

8. Ja tundwad hirmo, palju
pina ja wallo wottab neid kinni,
ja tundwad hädda otsego se,
kes lapse saab; teine watab
teise peäle ehmates, nende
palled löwad punnaseks kui
tulle-leek.

9. Wata, Jehowa pääw tulles,
üks hirmus ja hirmsa ja tullise
wihha pääw, maad
ärrahäwwitama, ja et ta temma
pattused ta peält ärrakautab.

10. Sest taewa tähhed ja
tem~a warda-tähhed ei anna
omma walgust paista; päike
saab pimmedaks, kui ta

touseb, ja ku ei anna omma
walgust paista.

11. Ja ma tahhan ma-ilma
kätte nähha ta kurjusse
pärrast, ja öälatte kätte nende
üllekohto pärrast, ja lõppetada
uhkede kõrkust, ja allandada
wägga waljude surustust.

12. Ma tahhan mehhe kallimaks
tehha kui puhtam kuld, ja mu
innimesse, kui Owiri kallim kuld.

13. Sepärrast pannen ma
taewast wärrisema, ja Ma
wabbiseb om~a assemest ärra
wäggede Jehowa hirmsa wihha
läbbi, ja temma tullise wihha
päwal.

14. Ja Pabeli-rahwas peab
olles kui pelletud weike hirw,
ja kui üks puddolojus, mis
ükski ei korrista; iggaüks watab
omma rahwa pole, ja iggaüks
pöggeneb omma male.

15. Iggaüks, kedda seält
leitakse, pistetakse läbbi, ja
iggaüks nende seltsist langeb
moöga läbbi.

16. Ja nende nori lapsi peab
nende nähhes kiwwi wasto
paiskama, nende koddasid
peab ärrarisutama, ja nende
naesi peab ärranaertama.

17. Wata, ma tahhan nende

wasto ärratada Meda-rahwa,
kes ei holi höbbedast, ja kuld
ep olle nende mele pärrast.

18. Ja nende ammud
paiskawad poisid wasto maad;
ja nemmad ei hallasta ihho
suggu peäle, nende silm ei
anna armo lastele.

19. Ja Pabel kunningrikide
ehte, Kaldea-rahwa kõrkusse
illo peab sama, nenda kui
Jummal Sodoma ja Komorra
ümberlöi.

20. Ta ei jä mitte iggaweste,
egga ella ühhest põlwest teise:
ja Arabia-rahwas ei lö mitte
siñna telkisirid ülles, ja karjatsed
ei sada karja siñna
mahhaheitma.

21. Waid mets-kassid peawad
seäl maggama, ja nende koiad
täis hirmsaid metsalissi ollema,
ja surispea-kulli poiad seäl
ellama, ja karrused tondid seäl
hüppama;

22. Ja Ji-metsalissed ulluwad
wastastikko temma tühja
koddade sees, ja lendawad
maud nende lust-honette sees:
ja se on liggi, et temma aeg
tulleb, ja temma päiwi ei wiwita
kauaks.

14. Peatük.

*Judide wiimsest pöördumisest:
Kristusse wastase ots.*

1. Sest Jehowa tahhab Jakobi
peäle hallastada, ja Israeli jälle
ärrawallitseda, ja neid nende
omma male panna: ja woörad
wötwad nende seltsi heita, ja
hoidwad Jakobi suggu pole.

2. Ja rahwas wotwad neid, ja
wiwad neid nende paika; ja
Israeli suggu wottab neid
Jehowa Ma peäl pärrida
sullasiks ja ümmardajaiks; ja
wotwad wangi neid, kes neid
enne wangi wotsid, ja
wallitsewad nende ülle, kes
neid sundsid.

3. Ja peab sündima sel päwal,
kui Jehowa sulle annab
hingada sinno wallust ja so
wärrisemisest, ja sest kangest
tenistusess, misga sind sunniti
tenima.

4. Siis pead sa se
tähhendamisse-sanna Pabeli
kunningast üllesräkima, ja
üttelema: Kuida on se, kes mind
sundis õ, otsa sanud? kuida
on kuld-rahha maks otsa
sanud?

5. Jehowa on öälatte keppi, ja wallitsejatte wallitsusse-keppi katkimurdnud,

6. Kes rahwast löi hirmsa wihha sees ilmalöpmatta hopidega, kes wihhaga wallitses ülle pagganatte, tedda kiusatakse takka keelmatta.

7. Keik Ma hingab nüüd, ja tem~al on rahholinne assi: nemmad tewad heält æ öiskades.

8. Ka männad on röömsad sinno pärrast, ja Libanoni seedrid, ütteldes: Sest aiast, kui sinna maas olled, ei tulle ükske meie peäle, kes mahharaiub.

9. Pörgohaud on alt likumas so pärrast, kui sa temma wasto tulled: ta ärratab need kaddunud, keik Ma-üllemad so wasto tullemas ; ta kässib keik pagganatte kunningad nende järgede peält ülestousta.

10. Need keik hakkawad räkima, ja ütlewad sinno wasto: Sinna olled ka ni nödraks kui meie, ja meie sarnatseks sanud?

11. So kõrkus on mahhalükkatud pörgusse so nablümängide mürrinaga; wodi

assemel on sinno al ussid, ja maokessed katwad sind.

12. Kuida olled sa elkias kodio-täht taewast mahhalangenud? kuida olled sa mahharaiutud, kes sa pagganatte üllemad woimatumaks teggid?

13. Agga sinna mötlesid ommas süddames: Ma tahhan üllesmiñna taewa, ülle Jummalatahtede tahhan ma omma aujärje tösta, ja istuda koggodusse mäe peäl pohja pool.

14. Ma tahhan üllesmiñna kõrgema pakso pilwe paikade peäle, ja ennast keigekõrgema Jummalasarnatseks teha.

15. Agga pörgusse peab sind lükkatama, süggawa augo kohta.

16. Kes sind näwad, waatwad üksi silmi so peäle, pannewad sind tähhele, ja ütlewad: Kas se on se mees, kes teggi, et Ma wärrises, ja kunningrigid wabbisesid?

17. Ta teggi need maad, kus ellatakse, kõrwe sarnatseks, ja kiskus nende liñnad mahha; kedda temma wangiks sai, neid ei lasknud ta lahti koio miñna.

18. Keik pagganatte kunningad hopis maggawad auga iggaüks ommas koias;

19. Agga sind on ärrawissatud om~ast hauast kui hirmus wösso, kui nende ärratappetud rie, kes moögaga läbbipistetud, kui need, kes allalähhäwad haua kiwwide hulka, kui üks ärratallatud raibe.

20. Sa ei pea mitte nendega ühte sama hauda, sest sa olled omma Ma ärrarikkunud, ja omma rahwa ärratapnud: tiggedatte suggu ei pea mitte ikka auga nimmetadama.

21. Walmistage tapmist temma lastele nende wannematte üllekohto pärrast, et nemmad ülles ei touse, ja maad ei pärri, et se Ma, kus ellatakse, ei sa täis liñnasid.

22. Sest ma kippun nende peäle, ütleb wäggede Jehowa, ja kautan ärra Pabeli nimme, ja mis üllejääb, ja lapsed ja laste lapsed, ütleb Jehowa,

23. Ja teen sedda suurte silide pärrandusseks, ja we järwiks, ja pühhin sedda ärra ärrakautamisse ludadega, ütleb wäggede Jehowa.

24. Wäggede Jehowa on

wandunud, ja üttelnud: Töest se peab nenda sündima, kui ma ollen möttelnud, ja korda minnema, nenda kui ma ollen nou piddanud:

25. Et ma murran Assuri-rahwast ommal maal, ja omma mäggede peäl sedda ärratallan; siis peab temma ikke nende Israelide peält ärralahkuma, ja temma koorm nende Olla peält ärralahkuma.

26. Se on se nou, mis on petud keige se Ma wasto, ja se on se kässi, mis wäljasirrutud keige pagganatte wasto.

27. Sest wäggede Jehowa on nou piddanud, ja kes woib sedda tühjaks teha? ja temma kässi on wäljasirrutud, ja kes woib sedda taggasi pöördä?

28. Sel aastal, kui kunningas Ahas surri, olli sesinnane raske ennekulutaminne:

29. Ärra olle römus keik sinna Wilisti-ma, et se wits on katkimurtud, mis sind peksis: sest mao Jure seest peab pasiliski-maddo wäljatullema, ja temma suggu peab tulline lendaw maddo ollema.

30. Siis peawad keigekehrwemad toidust sama, ja waesed rahhul

maggama; ja sinno juurt
tahhan ma näljaga surretada,
ja temma tappab sedda, mis
sinnust üllejääb.

31. Ullu, sa wärraw! kissenda
sinna lin! keik so Wilisti-ma
heidab meelt ärra; sest pohja
poolt touseb suits, ja ükski
nende seltsist ei jä üksi tahha.

32. Ja mis wastawad paggana-
rahwa Kässud? sedda, et
Jehowa on Sionit kindlaste
raianud, ja willetsad temma
rahwa seast siinna kippuwad.

15. Peatük.

*Öiged nuhtlussed tullewad
Moabi-rahwa peäle.*

1. Raske ennekulutaminne
Moabist: sest sel ösel, kui
Moabi lin Ar ärraraisati, on ta
hukka sanud; sest sel ösel, kui
Moabi lin Kir ärraraisati, on ta
hukka sanud.

2. Ta lähhäb ülles Paita ja
Tiboni kõrge paikade peäle
nutma; Moab ullub Nebo ja
Medba pärrast, nende keikide
Pead on paljad, keik habbemed
on ärraaetud.

3. Nemmad pannewad ennaste

ümber kottirided omma
ulitsatte peäl; iggaüks ullub ta
kattuste ja temma turrude peäl,
ja tulleb mahha nuttes.

4. Ja Esbon ja Elale kissendab,
nende heäl kulukse Jatsast
sadi, sepärrast et Moabi
walmistud söa mehhed wägga
karjuwad, iggaühhe meel nende
seast on pahha.

5. Mo südda kissendab Moabi
pärrast, temma rahwas, mis
pöggenewad, kissendawad
Soarist sadi, kui kolme-
aastane puul: sest nemmad
lähhäwad ülles nuttes sedda
teed Luhhiti pole, sest nemmad
töstwad Oronaimi tee peäl
kissendamist hädda pärrast.

6. Sest Nimrimi weed peawad
ärrakadduma, sest rohhi kuiwab
ärra, noor rohhi lõppeb ärra,
haljast ep olle mitte.

7. Sepärrast et nemmad sedda,
mis üllejänud ja kokkopandud,
ja mis nemmad tallele pañud,
ärrawiwad rämmalte jõe jure.

8. Sest kissendaminne pirab
Moabi raia ümber, temma
ulluminne kulukse Eglaimist
sadi, ja temma ulluminne
Peerelimist sadi.

9. Sest Timoni wessi on täis

werd, sest ma tahhan Timoni
peäle paljo ennam hädda sata,
ja ühhe loukoera nende peäle,
kes Moabist pääsewad, ja kes
siñna male üllejåwad.

16. Peatük.

*Weel teised nuhtlussed
tullewad Moabi-rahwa peäle.*

1. Läkkitage sedda Mawallitseja
talle körwe pooltse kaljo peält,
Sioni tütre mäe pole.
2. Sest se peab sündima, et
kui üks lind, mis pessast
väljaaetud, ümber ulkub, nenda
peawad Moabi tütre ollema
Arnoni koolme jures.
3. Sada nou, te mis õige,
panne louna aial omma warjo
otsego öse; kes on
ärralükkatud neid panne
warjole, ärra tunnista ülles
neid, kes on ulkumas.
4. Anna asset ennese jures
neile, kes mo rahwa seltsist
ärralükkatud; oh Moab! olle
neile warjuks ärraraiskaja eest:
sest se, kes neid waewab,
löppeb ärra, ärraraiskamine
saab otsa, need, kes neid
ärratallowad, kadduwad ärra

Ma peält.

5. Agga üks aujärg peab sama
kinnitud heldusse läbbi, ja üks
peab seäl peäl istuma töe sees
Taweti maias, ja kohhut
moistma ja kohhut noudma, ja
ussin ollema õigusse peäle.
6. Meie olleme Moabi kõrkust
kuulnud, wägga kõrk on ta;
temma surustus, ja ta kõrkus,
ja ta hirmus wihha, temma
walled ei sa korda.
7. Sepärrast peab üks Moabi-
mees teise pärrast ulluma,
iggaüks ullub: teie öhkate
Kirhareseti wina-plaskude
pärrast, nemmad on töeste
katkimurtud.
8. Sest Esboni põllud on
sandid, ja Sibma winapuud;
pagganatte issandad on nende
kallimad winapu-wössud
russuks lõnud, nemmad
jouawad Jaseri liggi, ja eksiwad
ärra körbes; temma wössud on
mahhajäetud, ja ülle merre
läinud.
9. Sepärrast tahhan ma, kui
ma Jaseri pärrast nuttan, ka
Sibma winapuud nutta; ma
kastan sind märjaks omma
silma-weega, oh Esbon ja Elale!
sest so suise wilja peäle ja so

leikusse peäle on waenlaste
römo-karjuminne langenud.

10. Ja römo ja römustellemist
peab pöldude peält hopis
ärrawoetama, ja winamäggede
peäl ei pea öiskamist egga
römo-karjumist ollema; tallaja
ei pea wina surrotörte sees
tallama; ma lõppetan römo-
karjumist.

11. Sepärrast kolliseb mo
sissekond Moabi pärrast kui
kannel, ja mo südda Kirharesi
pärrast.

12. Ja se sünnib, kui näikse, et
Moab on ärrawässinud kõrge
paiga peäl, siis tulleb ta omma
pühha kotta luggema, ja ei woi
parrata.

13. Se on se sanna, mis
Jehowa räkinud Moabi wasto
ammust aiast.

14. Ja nüüd rägib Jehowa, ja
ütleb: Kolme aasta pärrast,
nenda kui palgalisse aastad
on, siis peab Moabi au alwaks
sama keige sure hulgaga, ja
mis üllejääb, on wägga pissut,
ei mitte palju.

17. Peatük.

Öiged Siria- Israeli- ja Assiria-

rahwa nuhtlussed.

1. Raske ennekulutaminne
Tamaskussest. Wata, Tamaskus
ei pea mitte ennam liñnaks
jäma, waid kiwwi warreks sama.

2. Aroeri liñnad peawad sama
mahhajäetud, ja karjade pärralt
ollema, ja nem~ad maggawad
seäl, ja ükski ei olle, kes neid
ärrapelletab.

3. Ja se tuggew lin lõppeb
Ewraimis ärra; ja se kunningriik
Tamaskusses, ja mis Siriast
üllejääb: nemmad peawad
ollema otsego Israeli laste au,
ütleb wäggede Jehowa.

4. Ja sel päwal peab sündima,
et Jakobi au peab alwaks, ja
temma raswane lihha lahjaks
sama.

5. Ja peab ollema, otsekui kegi
leikamatta wilja leikab, ja
temma kässiwars wilja Pead
koggub: ja peab ollema, otsego
kegi päid noppib Rewaimi
orgus;

6. Agga sest jääb ülle, mis
weel tulleb noppida, otsekui
öllipu rapputakse, ja kaks kolm
marja jäwad keigekörgema
oksa otsa, ehk nelli wiis temma
teiste oksade peäle, mis wilja

kandwad, ütleb Jehowa Israeli Jummal.

7. Sel päwal watab innimenne selle peäle, kes tedda on teinud, ja ta silmad watawad Israeli pühha Lunnastaja pole.

8. Ja ei wata mitte altaride peäle, mis temma käed on teinud, ja ei wata mitte se peäle, mis temma sõrmed on teinud, ei ite egga päikesse kuiude peäle.

9. Sel päwal peawad temma tuggewad liñnad ollema kui mahhajäetud ladwad ja kõrgemad oksad, mis nemmad on mahhajätnud Israeli laste pärrast, ja peawad ärrahäwwitud ollema.

10. Sest sa olled omma önnistusse Jummalat ärraunnustanud, ja ep olle omma tuggewa kaljo omma mele tulletand: sepärrast wottad sa illusad taimed istutada, ja woöra wösso mahhapanna,

11. Ja sinna kossutad sedda sel päwal, kui sa istutad, ja sadad warratselt omma seemne öitsma; agga leikusse aial tulewad parmad tehha melehaigusse ja wallo päwal,

mis ei woi parrata.

12. Hädda palju rahwa hulgale! kes nenda kohhisewad, kui merri kohhiseb; ja hädda nende rahwa mässamissele, kes mässawad kange wee kahhina wisi.

13. Rahwas mässawad, otse kui palju wet kohhiseb; agga Jummal wöttab tedda söitelda, et ta kaugelt pöggeneb; ja tedda aetakse tagga, otsego hagganad mäggede peäl tule ees, ja kui rattas tulispä ees.

14. Öhto aial, wata, siis seäl on hirm; ennekui hom~iko tulleb, ep olle tedda ennam. Se on nende jaggo, kes meid paljaks tewad, ja nende liisko-ossa, kes meid risuwad.

18. Peatük.

Öiged nuhtlussed tullewad Mora-rahwa peäle.

1. Hädda selle male! kel kahhed tiwad warjuks on, mis teile pool Mora-ma jöggede,
2. Ja läkkitab Käskusid ülle merre ja pilliroust tehtud laewokeste peäl ülle wee.
Minge, teie nobbedad Kässud,

ühhe rahwa jure, mis laiale sanud ja ärrakoritud, ühhe rahwa jure, mis tulleb karta sest aiast ja pärrast; ühhe rahwa jure, mis noriga ärramoödetud ja ärratallatud, kelle Maad jõed paljaks tewad.

3. Keik, kes ellate ma-ilmas, kes ollete asset Ma peäl, teie sate nähha, kui lippo üllestöstetakse mäggede peäle, ja kuulda, kui passun hüab.

4. Sest nenda ütleb Jehowa mo wasto: Ma seisan rahho, ja wahhin omma assemel, kui pallaw paistab kui selge ilm, kui paks kaste-pilw pallawal leikusse aial.

5. Sest enne leikust, kui pung saab lehte aianud, ja öied sawad sanud küpsmatta winamarjuks, mis hakkawad küpseks sama; siis wottab Jummal warred sirpidega ärraleikada, ja oksad ärrawotta ja ärraraiuda.

6. Need peawad ühtlase mahhajäma kiskujatte mäggede lindudele, ja loiustele Ma peäl; ja kiskujad linnud peawad sui seäl peäl ellama, ja keik lojuksed Ma peäl talweks siinna peäle jäma.

7. Sel aial peab andi wäggede Jehowale todama, sedda rahwast, mis laiale sanud ja ärrakoritud, ja selle rahwa käest, mis tulleb karta, sest aiast ja pärrast: se rahwas, mis noriga ärramödetud ja ärratallatud, kelle maad jõed on paljaks teinud, siinna paika, kus wäggede Jehowa nimmi on, Sioni mäe peäle.

19. Peatük.

Egiptusse ärrahäwwitaminne: se pörab Kristusse pole.

1. Raske ennekulutaminne Egiptussest. Jehowa söidab nobbeda pilwe peäl, ja tulleb Egiptusesse; siis peawad Egiptusse tühjad jummalad temma palle eest wabbisema, ja Egiptusse-rahwa südda sullab nende sees ärra.

2. Ja ma tahhan Egiptusse-rahwa issikeskes ärraseggada, et nemmad peawad söddima iggaüks omma wenna wasto, ja iggaüks omma söbra wasto, lin liinna wasto, ja kunningriik kunningrigi wasto.

3. Ja Egiptusse-rahwa waim

peab ärranörkema nende sees, ja temma nou tahhan ma ärraneelda: siis lähhäwad nemmad nou küssima tühja jummalatte ja lausujatte käest, ja pommisejatte ja teädma-meeste käest.

4. Ma tahhan ka Egiptusse-rahwast waljude issandatte alla kinnipanna, ja kange kuningas peab nende ülle wallitsema, ütleb Issand wäggede Jehowa.

5. Ja wessi lõppeb ärra merrest, ja jöggi tahheneb ja kuiwab ärra.

6. Ja jöed peawad sama mahhajäetud; Egiptusse jõe arrud kahhanewad, ja tahhenewad ärra; pilliroog ja körkiad närtsiwad ärra.

7. Pabbiri-roud jõe äres, jõe suus, ja keik jõe seme kuiwawad ärra, neid aetakse ärra, ja ei olle teps.

8. Ja kallamehhed on kurwad, ja keik need, kes önge jökke heitwad, leinawad; ja need, kes wörgud wette laskwad, on rammotumad.

9. Ja need sawad häbbisse, kes penikest linna harriwad, ja kes wörkulist riet kudduwad.

10. Ja temma allused peawad

sama ärraröhhutud, ka köik, kes palka sawad neist tikidest, mis hing armatseb.

11. Töeste Soani würstid on meletumad; Warao targema nouandjatte nou on rummalaks läinud; kuidas teie ütlete Warao wasto, et woib öölda: Minna ollen tarkade meeste poeg, ma ollen wannade kuningatte poeg?

12. Kus on nemmad? kus on so targad? et täetago nemmad sulle, kas nemmad teädwad ka, mis nou wäggede Jehowa Egiptusse pärrast on piddanud.

13. Soani würstid on jölledaks läinud, Nowi würstid on ärrapettetud; ja nemmad eksitawad Egiptusse-rahwast, ja selle Ma sugguarrude nurgakiwwi.

14. Jehowa on nende sekka pöratse waimo segganud, et nemmad keik omma töga Egiptusse-rahwast eksitawad, otsego joobnud pöörleb omma okse sees.

15. Ja Egiptusse-rahwa tö ei pea mitte korda minnema, mis ial Pea ja sabba, oks ja pilliroog wottab tehha.

16. Sel päwal peab Egiptusse-

rahwas ollema kui naesed, ja wabbisema ja wärrisema wäggede Jehowa käe taotamisse pärrast, misga ta taotab temma wasto.

17. Ja Juda-ma peab ollema Egiptusse-rahwale hirmuks; iggaüks, kenne mele teine sedda tulletab, tunneb hirmo, wäggede Jehowa nou pärrast, mis ta piddanud temma pärrast.

18. Sel päwal peawad wiis liinna ollema Egiptusse maal, kes Kanaani-ma keelt räkiwad, ja andwad wandudes ennast wäggede Jehowa holeks: üks peab sama hütud Irheresiks.

19. Sel päwal peab Jehowa altar ollema kesk paikas Egiptusse-maal, ja sammas temma raia körwas Jehowa auuks.

20. Ja se peab ollema tähheks ja tunnistusseks wäggede Jehowale Egiptusse-maal, kui nemmad Jehowa pole kissendawad nende pärrast, kes neile hädda teggewad, ja ta läkkitab neile ühhe, kes abbi sadab, ja kes nende eest seisab, ja neid ärrapeästab.

21. Ja Jehowa peab Egiptusse-

rahwale teäda sama, ja Egiptusse-rahwas peawad Jehowat tundma sel päwal, ja tedda tenima tappa- ja roa-ohwridega, ja tootussi Jehowale tootama ja ärratassuma.

22. Ja Jehowa wottab Egiptusse-rahwast hawada, ta hawab ja parrandab; kui nemmad Jehowa pole sawad pöörnud, siis wottab ta nende palwed wasto, ja parrandab neid.

23. Sel päwal peab maante ollema Egiptussest Assuri-male, et Assuri-rahwas tulleb Egiptusse, ja Egiptusse-rahwas Assuri-male, ja Egiptusse-rahwas tenib Assuri-rahwaga Jummalat.

24. Sel päwal peab Israeli-rahwas ollema kolmas, Egiptusse- ja Assuri-rahwa körwas önnistud kesk Ma peäl.

25. Sest wäggede Jehowa önnistab neid, ja ütleb: Önnistud olgo mo Egiptusse-rahwas, ja mo kätte tö Assuri-rahwas, ja mo pärris-ossa Israel.

20. Peatük.

*Egiptusse- ja Mora-rahwas
wiakse wangi.*

1. Sel aastal kui Tartan tuli
Asdodi liina alla, kui Assuri
kuningas Sargon tedda
läkkitas, siis taples temma
Asdodi wasto, ja sai sedda
kätte;

2. Sel aial rakis Jehowa Amotsi
poia Jesaia läbbi, ja ütles:
Minne, ja päästa se kotti-rie
omma niuette ümbert lahti, ja
päästa ommad kingad ommast
jallast; ja ta teggi nenda, käis
allasti ja kingata.

3. Ja Jehowa ütles: Otsekui mo
sullane Jesaia käib allasti ja
kingata, kolm aastat tähheks ja
märgiks Egiptusse- ja Mora-
rahwa pärrast:

4. Nenda wiib Assuri kuningas
ärä Egiptusse-rahwast wangi ja
Mora-rahwast wangi, nored ja
wannad, allasti ja kingata ja
palja persega, Egiptusse-rahwa
häbbiks.

5. Siis peawad teised
äräehmatama ja häbbenema
Mora-rahwa pärrast, kelle peäle
nemmad lootsid, ja Egiptusse-

rahwa pärrast, kellest nemmad
kiitlesid.

6. Ja ranna rahwas ütlewad
siis sel päwal: Wata, nenda
läks meie lotus, kuhho meie
pöggenesime abbi sama, et
meie piddime pääsema Assuri
kuninga käest; kuidas meie
peame nüüd pääsema?

21. Peatük.

*Kolmesuggune
ennekulutaminne.*

1. Raske ennekulutaminne
merrepoolsest kõrwest: otsego
tulispasad louna poolt läbbi
käiwad, nenda tulleb se kõrwe
poolt seält maalt, mis tulleb
karta.

2. Raske nähtud assi on mulle
kulutud: pettis teeb pettust, ja
äräraiskaja raisab ärra: tulles
ülles Elami-rahwas, minne ta
liina alla, Meda-rahwas; ma
ollen keik öhkamissed
lõppetanud.

3. Sepärrast on mo niuded
kange wallo täis, palju waewa
wottab mind kinni, otsego sel
palju waewa on, kes on lapse
samas: ma ollen köwweraks

läinud, et ma ei kule, ma ollen hirmo tunnud, et ma ei nä.

4. Mo südda eksib, jällestus on mulle hirmo teinud; puhte, mis ma iggatsesin, on Jummal mulle wärristusseks pannud.

5. Lauda walmistakse, wahtis wahhitakse, süakse, juakse; würstid touske ülles, woidke kilpid.

6. Sest nenda on Issand mo wasto üttelnud: Minne, panne üks wahhimees senna seisma; mis ta nääb, sedda kulutago temma.

7. Ja ta näggi söawankrid ja rüütlid pari wisi, eeslid wankrittega ja kamelid wankrittega, ja ta panni üpris wägga hästi tähhele.

8. Ja ta hüdis kui loukoer: Issand! ma seisan allati wahhi-torni peäl päwal, ja minna seisan ommas wahtis keige pitka ö.

9. Ja wata, seält tulleb üks mees wankri peäl, ja rüütli-wäggi pari wisi, ja ta hakkas räkima ja ütles: Langenud on, langenud on Pabel, ja ta on temma jummalatte nikkerdud kuiud keik wasto maad katkimurdnud.

10. Oh minno peksandus, ja mo rehheallune willi! mis ma wäggede Jehowa Israeli Jummal käest kuulnud, sedda ollen ma teile kulutand.

11. Raske ennekulutamiñe Tumast. Üks hüab mo wasto Seirist: Wahhimees, ons palju weel sedda ööd? wahhimees, ons palju weel sedda ööd?

12. Wahhimees ütles: Hom~iko on tulnud, ja ö ka; kui teie tahhate otsida, otsige sure holega, pöörge ümber, tulge.

13. Raske ennekulutaminne Arabia-maast. Teie Tedani-rahwa seltsid peate ömaia wõtma metsas Arabia-maal.

14. Wige wet nende wasto, kel janno on; teie, kes ellate Tema-maal, joudke nende wasto leiwaga, kes ulkuwad.

15. Sest nemmad ulkuwad moökade pärrast, palja moöga pärrast, ja üllestommatud ammo pärrast, ja raske söa pärrast.

16. Sest nenda ütleb Issand mo wasto: Ennego aasta möda saab, sedda möda kui palgalisse aastad on, siis peab keik Kedari au lõpma.

17. Sest Kedari laste

wäggewatte küttide arro, mis
üllejäab, peab wähhenema: sest
Jehowa Israeli Jummal on
sedda üttelnud.

22. Peatük.

*Jerusalemma rikminne, ja ühhe
sure würsti nuhtlus.*

1. Raske ennekulutaminne
näggemisse-orrust ehk
Jerusalemmast. Mis on sul
nüüd, et teie keik astute ülles
kattuste peäle?
2. Sa ollid täis kärrinat, üks lin,
mis olli rahwast täis, üks
rõmus lin: so mahhalödud
rahwas ep olle moögaga
mahhalödud, egga sõtta
surnud.
3. Keik so pealikkud ulkuwad
ühtlase, ja on küttidest
kinniseutud; keik, kes sinno
seast leitakse, on hopis
kinniseutud, nem~ad
pöggenewad kaugelt.
4. Sepärrast ütlen ma: Seiske
minnust, ma tahhan kibbedaste
nutta: ärge käige mo peäle
mind trööstimas mo rahwa
tütre ärraraiskamisse pärrast.
5. Sest Issandal wäggede

Jehowal on kärrina, ja
ärrasötkumisse ja seggamisse
pääw näggemisse orgus, mis
seinad mahhakiskub, ja
kissendaminne on mäggede
pool.

6. Sest Elami-rahwas wottab
noolte-tupped, wankrid, kus
innimessed peäl rüütli-wäega, ja
Kir on kilpid walmistanud.

7. Ja sinno parremad orrud
peawad täis wankrid ollema, ja
hobbose wäggi tulleb seisma
öiete wärrawa liggi.

8. Ja temma wottab Juda
kattet eest ärra, siis watad sa
sel päwal söariistade peäle,
mis seäl metsast üllestehtud
koias on.

9. Ja et teie Taweti liña
praud näete, et neid palju on,
siis wottate teie allama tigi wet
kogguda.

10. Siis arwate teie ülles
Jerusalemma koiad, ja kissute
muist koddasid mahha, et teie
mürid kinnitate.

11. Ja tete krawi kahhe müri
wahhele, wanna tigi wee tarwis;
ja teie ei wata selle peäle, kes
sedda teeb, ja ei nä mitte, kes
sedda emalt walmistab.

12. Ja kui Issand wäggede

Jehowa neid sel päwal kutsub nutma ja kaebdust teggema, ja Pea paljaks aiama, ja kotti-ride selga pannema:

13. Wata, siis on lust ja rööm: nemmad tapwad härge ja surmawad lambo, söwad lihha, ja jowad wina, ja ütlewad: Sögem ja jogem, sest home surreme ärra.

14. Ja wäggede Jehowa on ennast ilmutanud mo körwade ette: se üllekohhus ei pea töeste mitte sama teile ärraleppitud, kunni teie surrete, ütleb Issand wäggede Jehowa.

15. Nenda ütleb Issand wäggede Jehowa: Tulle, minne warrandusse üllewaatja Sebna jure, kes kunninga koia ülle on:

16. Mis sul on siin? ja kes sul on siin? et sa siin ennesele olled lasknud hauda raiuda, kes sa üllewel kõrges omma haua wäljaraiud, ja walmistad ennesele honet kaljo peäle.

17. Wata, Jehowa wiskab sind ärra, otsekui wäggew mees keddagi ärrawiskab, ja kattab sind koggone kinni.

18. Ta weretab sind waljuste, kui palli weretakse wägga laia male; siñna pead sa surrema,

ja senna peawad so au-töllad jäma, so issanda koia häbbinaeruks.

19. Ja ma tahhan sind so ammeti peält ärralükkada, ja sind kistakse ärra sinno assemelt.

20. Ja sel päwal peab sündima, et ma tahhan kutsuda omma sullase Eljakimi Ilkia poia,

21. Ja tedda ehhitada sinno kuega, ja tedda kinnitada so wöga, ja so wallitsust temma kätte anda; ja ta peab issaks ollema neile, kes Jerusalemmas ellawad, ja Juda suggule.

22. Ja ma tahhan Taweti koia wõtme temma Olla peäle panna, et ta lahti teeb, ja ükski ei woi kinnipanna, et ta kinni panneb, ja ükski ei woi lahti teha.

23. Ja tahhan tedda kui naela kindla kohta lüa, ja ta peab omma issa suggule aujärjeks ollema.

24. Ja nemmad pannewad temma peäle rippuma keik temma issa suggu au, lapsed ja laste lapsed, keik wähhemad riistad, nihästi kausikeste riistad, kui keik kruside riistad.

25. Sel päwal, ütleb wäggede Jehowa, peab se nael, mis kindla kohha sisse olli lödud, seält wäljatullema, ja kui ta saab mahharaiutud ja langenud, siis peab ka se koorm, mis temma peäl olli, ärrakadduma, sest Jehowa on sedda üttelnud.

23. Peatük.

Tirusse rikminne, parrem põlli, ja pattustpöörminne.

1. Raske ennekulutaminne Tirussest. Ulluge oh Tarsisi laewad! sest ta on ärraraisatud, et ep olle seäl ühteainust kodda, et ükski siinna ei tulle; Kitti-rahwa maalt peab se neile ilmuma.

2. Olge wait sare rahwas; Sidoni kaupmehhed, kes ülle merre käisid, täitsid sind.

3. Ja palju wee peäl olli Siori seme, ja Nilusse jõe leikus temmale kassuks; ja ta on olnud pagganatte kauplemisse lin.

4. Häbbene Sidon, sest merri rägib, tuggew merre lin ütleb: Minna ei olle lapse waewas,

egga sa lapsi, ei ma kaswata poismehhi, egga sada neitsisid sureks.

5. Otsekui hirm olli, kui Egiptussest sai kuulda; nenda tundwad nem~ad wallo, kui Tirussest saab kuulda.

6. Minge Tarsisi liina, ulluge oh sare rahwas!

7. Ons se teie römus lin? temma jallad wiwad tedda temma endisest wanna aia põlwest ärra, et ta kaugel maal kui wooras peab ellama.

8. Kes on se nou piddanud Tirusse wasto, kes teisi kroniga ehhtas, kelle kaupmehhed on würstid, ja tem~a kauplejad surema au sees seäl maal.

9. Wäggede Jehowa on se nou piddanud, et ta tahhab ärrateotada keige illo kõrkust, ja alwaks tehha keik, kes auustud on seäl maal.

10. Käi omma maad läbbi otsego jõggi, oh Tarsisi tüttar! sest sul ep olle ennam wööd.

11. Ta on omma kät wäljasirrutanud ülle merre, ta teeb wärrisema kunningrigid ; Jehowa on Kanaani-ma pärrast käsko annud, temma tuggewad liinad ärrakautada,

12. Ja ütleb: Ei sa pea teps römo pärrast hüppama: oh sa wägga waewatud neitsit, Sidoni tüttar! touse ülles, ja minne Kitti-rahwa jure; ka seäl ei pea sul hingamist ollema.

13. Wata, Kaldea Ma! sedda rahwast ep olle mitte ennam, Assur on sedda seädnud neile, kes körbes ellasid: nemmad ollid ommad wahhitornid üllesehhitand, ja selle sured koiad üllesteinud, ta on sedda kiwwi hunnikuks teinud.

14. Ulluge Tarsisi laewad, sest teie tuggew lin on ärraraisatud.

15. Ja sel päwal peab sündima, et Tirus peab ärraunnustud sama seitsekümmend aastat, ni kaua kui üks kuningas woib ellada; seitsmekümne aasta pärrast peab Tirussel ollema otsego hora laul.

16. Wotta kannelt, käi ümber liña, sinna ärraunnustud hoor! lö hästi kannelt, laula hästi peäle, et sind mele tulletakse.

17. Ja se peab sündima seitsmekümne aasta pärrast, et Jehowa tulleb Tirust kaitsma, et ta jälle saab omma hora-palka, ja teeb horatööd keige

made kuningrikidega Ma peäl.
18. Ja temma kaup ja temma hora-palk peab Jehowale pühha ollema, sedda ei pea warraks tallele pandama egga hoitama: sest nende kaup peab nende pärralt ollema, kes Jehowa ees ellawad rohkeks toidusseks ja katteks, mis ikka kestab.

24. Peatük.

Oige nuhtlus tulleb Juda-ma ja keige ma-ilmale peäle.

1. Wata, Jehowa wottab Ma tühjendada, ja sedda sutumaks ümberlúa, ja pörab ma-peälsed kohhad ümber, ja pillab laiale neid, kes seäl ellawad.

2. Ja rahwas peab ollema nenda kui preester, sullane nenda kui temma issand, tüdruk nenda kui temma emmand; kes ostab, nenda kui se, kes müüb; kes laenab, nenda kui se, kes laenuks wottab; kes kasso peäle annab, nenda kui se, kennele ta kasso peäle annab.

3. Se Ma peab keik tühjendatud ja hopis paljaks tehtud sama; sest Jehowa on

sedda sanna räkinud.

4. Ma leinab, ta närtsib ärra; se Ma, kus ellatakse, on sant ja närtsib ärra; selle Ma rahwa üllemad on rammotumad.

5. Ja Ma on rojaseks läinud nende al, kes seäl ellawad, sest nemmad astuwad üle kasso-öppetuste, pöörwad seädmist teisiti, nemmad tewad iggawest seädust tühjaks.

6. Sepärrast sööb ärrawanduminne sedda maad ärra, sest need, kes seäl ellawad, on sü-allused; sepärrast põllewad need Ma rahwas ärra, ja pissut innimessi jäwad üle.

7. Wärske wiin leinab, winapu on sant; keik, kes süddamest röömsad ollid, äggawad.

8. Trummide lust lõppeb, nende mässaminne, kes römo pärrast hüppawad, jääb mahha, kandle lust lõppeb.

9. Nemmad ei pea lauldes wina joma, kange jomaaeg peab wihha ollema neile, kes sedda jowad.

10. Se tühhi lin on mahhamurtud, keik koiad on lukko pandud, et ükski sisse ei lähhä.

11. Karjuminne on ulitsatte peäl wina pärrast, keik rööm on seggatud, selle Ma lust on ärraläinud.

12. Mis üllejääb liña, se on ärrahäwwitud, ja wärrawad on sutumaks katki pekstud.

13. Sest nenda peab se ollema kesk paikas seäl maal rahwa seas, otsekui öllipu on rapputud, otsekui ärranoppitakse, mis üllejäänud, kui winamarja-leikus on lõppetud.

14. Need tõstwad omma heäle, öiskawad ja hüawad helleda heälega öhto poolt Jehowa kõrgusse pärrast.

15. Sepärrast auustage sures walgusses Jehowat, merre saarte peäl Jehowa Israeli Jummal nimmi.

16. Ma otsast olleme meie kitusse laulud kuulnud: illo on öigel; agga nüüd ütlen minna: Ma ollen lahja, ma ollen lahja, hädda mulle; pettised tewad pettust pettisel wisil.

17. Hirm ja kaewand ja köis tulleb so peäle, oh Ma rahwas!

18. Ja peab sündima: kes hirmo heäle eest pöggeneb, se peab kaewando sisse langema,

ja kes kaewandust üllestulleb,
sedda peab köiega

kinniwoetama: sest aknad
üllewelt on lahtitehtud, ja Ma
allused kohhad wabbisewad.

19. Ma pörrutakse wägga, Ma
aetakse koggone lõhki, Ma
köigub wägga.

20. Ma warub wägga otsego
üks joobnud, ja pannakse
ulkuma kui wahhi-maia, ja ta
ülleastminne on raske ta peäl,
et se langeb, ja ei touse jälle
ülles.

21. Ja sel päwal peab se
sündima: Jehowa wottab nähha
kõrge söawäe kätte kõrges, ja
Ma kunningatte kätte Ma peäl.

22. Ja neid peab koggutama,
kui wangid koggutakse augo
sisse, ja wangitorni
kinnipannakse, ja mitme päwa
pärrast tullakse neid katsma.

23. Ja kuul peab häbbi ollema,
ja päike häbbenema: sest
wäggede Jehowa wallitseb kui
kunningas Sioni mäe peäl, ja
Jerusalemmas, ja temma
wannematte ees on au.

25. Peatük.

Kitus, et Pabel otsa, ja

Kristusse riik woimust saab.

1. Jehowa! mo Jummal olled
sinna, ma tahhan sind sureks
tösta, ja sinno nimme au
üllestunnistada, sest sa olled
immet teinud: so nouud
ammust aiast on tössised ja
ustawad.

2. Sest sa olled liña kiwwi
warreks, ja tuggewa liña
kiwwi-hunnikuks teinud, ja
woöraste sure koia, et se ep
olle teps lin: sedda ei pea ial
mitte üllestehtama.

3. Sepärrast auustab sind
wäggew rahwas, wägga waljude
pagganatte liñnad kartwad sind.

4. Sest sinna olled tuggew lin
alwale, tuggew lin waesele, kui
temmal kitsas kä: sa olled
warjopaik raske sao eest, ja
warri pallawa eest, kui wägga
waljude wihha touseb kui raske
saddo seinä wasto.

5. Kui pallawat poudses paikas,
nenda rudjud sa woöraste
mässamist mahha; otsekui
pallaw pakso pilwe warjo läbbi,
nenda peab wägga waljude laul
sama waigistud.

6. Ja mäggede Jehowa wottab
keige rahwale sesinnatse mäe

peäl tehha jodud lihhawast
roast, jodud heast winast,
keigeparremast lihhawast roast,
selgest puhtast winast,

7. Ja ärraneelda sesinnatse
mäe peäl need mitmesuggused
mähkmed, mis keige rahwa
ümber, ja sedda kattet, misga
keik pagganad on kinnikaetud.

8. Ta nelab ärra surma
iggaweste, ja ISSAND JEHOWA
pühhib ärra silma-wet keige
silmade ⁊ peält, ja sadab ärra
omma rahwa teotust keige se
Ma peält; sest JEHOWA on
sedda räkinud.

9. Siis ütlewad nemmad sel
päwal: Wata, se on meie
Jummal, kedda meie olleme
ootnud, ja temma päästab
meid; se on Jehowa, kedda
meie olleme ootnud ⁊, olgem
wägga röömsad ja römustagem
temma ärrapeästmisse pärrast.

10. Sest Jehowa kässi jääb
hingama sesinnatse mäe peäle,
ja Moabi-rahwast peab
ärrapeksetama temma al,
otsekui ölled ärratallatakse
sennikusse.

11. Ja temma lautab ommad
käed wälja nende sekka,
otsego se, kes uiub, kässi

wäljalautab uiudes, ja allandab
temma surustust omma
käewartega.

12. Ja ta wottab teie kõrge
müridega tuggewa liña
mahhawautada, allandada, ja
mahha sata põrmusse.

26. Peatük.

*Tänno-laul, et Jummal
usklikkud ikka häddast päästab.*

1. Sel päwal peab sedda laulo
lauldama Juda maal: Meil on
tuggew lin, tem~a panneb
önnistust meie müriks ja
kantsiks.

2. Tehke wärrawad lahti, et
sisselähhäb se öige rahwas,
kes usko hoiab.

3. Üks toetud mötte on se:
Siña, Jummal! hoiad ikka
rahho, sest sinno peäle
lodetakse.

4. Lootke Jehowa peäle
iggaweste, sest Issanda Jehowa
sees on iggawenne kaljo.

5. Sest ta wautab alla neid,
kes kõrges ellawad, sedda
liña, mis kõrgeks sanud; ta
allandab sedda, sedda
allandab temma mani, ta

sadab sedda pörmusse.

6. Jallad, willetsatte jallad, alwade tallad peawad sedda ärratallama.

7. Öigede tee radda on öiged asjad: sinna öiglane wagid ülles öigede teeradda.

8. Jehowa! sinno öigede nuhtluste wisiga on ka se luggu, et meie sind otame; hing ihhaldab so nimme, ja so mäletusse.

9. Mo hing iggatseb sind öse; omma waimoga mo sees otsin ma sind warra hom~iko: sest kui sinno öiged nuhtlused Ma peäl on, siis öppiwad öigust need, kes ma-ilmas ellawad.

10. Ehk öäl innimenne armo saab, siiski ei öppi temma mitte öigust, ka öigusse maal teeb ta köwwerust; ja ei sa mitte Jehowa kõrgust nähha.

11. Jehowa! so kässi on sureks töstetud, siiski ei nä nemmad sedda mitte; kül nemmad sawad nähha so öige wihha so rahwa eest, et nemmad peawad häbbenema: ka tulli peab neid, sinno waenlased, ärrapölletama.

12. Jehowa! kül sinna meile rahho sadad, sest Sa olled ka

keik meie tööd meile teinud.

13. Jehowa meie Jummal! muud issandad on meie ülle wallitsenud, kui sinna; agga siño läbbi üksi kulutame so nimme.

14. Surnud ei sa ellusse: kes kaddunud, need ei touse mitte ülles: sepärrast et sa olled nende kätte näinud, ja ärrakautanud, ja keik nende mällestust hukka saatnud.

15. Jehowa! sa olled rahwast kaswatanud, sa olled sedda rahwast kaswatanud, ja omma au üllesnäitnud, sa olled keik Ma-üllemad kaugele ärrasaatnud.

16. Jehowa! nemmad otsiwad sind, kui kitsas kä; nemmad wallawad öhkamissi wälja, kui sa neid karristad.

17. Otsekui raskejallane, kes pea peab mahhasama, waewa tunneb, ja kissendab omma sure wallo sees, nenda olleme meie olnud sinno palle ees, Jehowa!

18. Meie ollime kui raskejallatsed, ja tundsime waewa, ja meie töime otsekui tuult ilmale; meie ei woind mingisuggust abbi sata Ma

peäl, ja kes ma-ilmas ellawad,
ei langend mitte.

19. Sinno surnud sawad
ellusse, ja touswad ihhoga
ülles: ärkage ülles ja laulge
röömsaste teie, kes pörmus
maggate: sest sinno kaste on
rohtude kaste, agga need kes
kaddunud, panned sa senna
Ma sisse langema.

20. Tulle mo rahwas, minne
omma kambride sisse, ja
panne omma ust lukko ennese
tagga: poe ärra ühhe wähha
silma-pilkmissse aia, kunni
melepahhandus möda lähhäb.

21. Sest wata, Jehowa lähhäb
omma assemelt wälja, nende
üllekohto pärrast, kes Ma peäl
ellawad, nende kätte näggema;
ja Ma ilmutab omma
werresüüd, ja ei katta mitte
ennam kinni neid, kes seäl
peäl tappetud.

27. Peatük.

*Oige nuhtlus tulleb Kristusse-
rigi waenlaste peäle.*

1. Sel päwal wottab Jehowa
omma kowwa, ja sure, ja
tuggewa möögaga nähha selle

krokodilli kätte, mis pitkerkon
maddo, ja selle krokodilli kätte,
mis röngas maddo on, ja
tappab ärra sedda lendawat
maddo, mis merres on.

2. Sel päwal on üks selge wina
winamäggi, laulge temmast
wastastikko.

3. Minna Jehowa hoian sedda,
igga silmapilkmissse aial kastan
ma sedda, ma tahhan sedda
hoida ööd ja päwad, et ükski
ei pea temmale pahha
teggema.

4. Tullist wihha ep olle mul;
kes annab mulle kibbowitstega
ja orjawitstega söddida? ma
tahhaksin nende peäle hakkata,
ja neid hopis süta põllema.

5. Ehk kui kegi hakkab mo
tuggewa paiga peäle, siis
sadab ta mulle rahho, rahho
sadab temma mulle.

6. Tullewil päwil peab Jakob
juurduma, ja Israel öitsma ja
haljandama, ja ma-ilm peab
täis wilja ollema.

7. Ons ta tedda nenda
peksnud, kui ta sedda peksis,
kes tedda peksis? kas ta
nenda on tappetud, kui temma
ärratappetud on tappetud?

8. Sa waidled temma wasto

sure moödoga, kui sa tedda ennesest ärralahhutad; ta on tedda ärrasaatnud omma kange tulega päwatousma tule päwal.

9. Sepärrast leppitakse sel wisil Jakobi üllekohhus ärra, ja se on keik se kasso, et ta temma patto ärrasadab, kui ta keik altari kiwwid panneb, kui lubja-kiwwid, mis laiale pillatud; ied ja päikesse kuiud ei pea mitte seisma jäma.

10. Sest tuggew lin jääb tühjaks, ja honed on hukkas, ja mahhajäetud, kui körb; seäl peawad wassikad karjas käima, ja seäl maggama, ja temma oksad ärrasöma.

11. Kui temma oksad sawad ärrakuinud, peab neid katkimurtama; naesed tullewad ja süütwad sedda põllema: sest et se ep olle mitte moistlik rahwas, sepärrast ei hallasta mitte temma peäle se, kes tedda teinud, ja kes tedda on walmistand, se ei heida armo ta peäle.

12. Ja sel päwal peab sündima, et Jehowa wottab wälja rabbada otsego wiljapäist Wratti jõe kohhast,

Egiptusse jöest sadik; ja teid peab koggutama teine teise körwa, oh Israeli lapsed!

13. Ja sel päwal peab sündima, et sure passunaga peab puhhutama, ja siis tullewad need, kes ollid ärrakaddund Assuri maal, ja need ärralükkatud Egiptusse maal, ja kummardawad Jehowa pühha mäe peäl Jerusalemmas.

28. Peatük.

Ennekulutamine Israeli ja Juda kunningrigi wasto.

1. Hädda kõrgi kronile, Ewraimi joobnud rahwale, ja temma illusa ehte ärranärtsinud öiele, mis on nende wäggewa orro otsas, kes winast on roidund.

2. Wata, Issandal on wäggew ja tuggew rahwas, kui raske rahhe saddo, kui kange tulewahk, mis teeb otsa peäle; kui kange weetousminne, mis ülle ja ülle touseb, se panneb neid Ma peäle mahha wäggewa käega.

3. Joobnud Ewraimi rahwa kõrki kroni, sedda peab jalgega ärratallatama.

4. Ja temma illusa ehte

ärranärtsinud öis, mis wäggewa orro otsas olli, peab ollema kui warrane wigimarri enne suist aega, mis se, kes sedda saab nähha, ni pea kui ta nääb, ärranelab, kui se alles temma peus on.

5. Sel päwal peab wäggede Jehowa ollema illusaks kroniks, ja kännaks pea-ehteks omma rahwale, mis üllejääb.

6. Ja kohtomoistmisse waimuks neile, kes kohtus istuwad, ja rammuks neile, kes taplust taggasi saatwad waenlaste wärrawa ette.

7. Agga ka need eksiwad winast, ja tuikuwad kangest jomaaiast, preestrid ja prohwetid eksiwad kangest jomaaiast; nemmad on ärraneeldud winast, waruwad kangest jomaaiast, eksiwad prohweti näggemisses, nemmad waruwad arwamisses.

8. Sest keik lauad on täis okset ja paska, ei ühteainustke kohta polle puhhas.

9. Kedda peab ta tundmist õppetama? ja kellele peab ta andma moista sedda kulutud sanna? kas neile, kes pimast ärrawoörotud, kes rinnust

ärrawoetud?

10. Sest käsk tulleb kässo peäle, käsk kässo peäle, õppetud õppetusse peäle, õppetud õppetusse peäle, pissut siin, pissut seäl.

11. Sest Jummal tahhab irwitamisse uledega, ja teist keelt sellesinnatse rahwa wasto räkida.

12. Sest ta on nende wasto räkinud: Se on se hingaminne, saatke hingama neid, kes ärrawässinud, ja se on rahholinne põlli; agga nemmad ei tahtnud mitte kuulda;

13. Sepärrast peab Jehowa sanna neile ollema üks käsk kässo peäle, käsk kässo peäle, õppetud õppetusse peäle, õppetud õppetusse peäle, pissut siin, pissut seäl: et nemmad peawad minnema, ja taggasi kommistama, ja ärrakatkema, ja wörgusse ja kinni sama.

14. Sepärrast kuulge Jehowa sanna, teie pilkajad mehhed, kes teie wallitsete sesinnatse rahwa ülle, mis on Jerusalemmas.

15. Sest teie ütlete: Meie olleme seädusse surmaga

teinud, ja pörgohauaga näggia läbbi leppitusse teinud: kui nuhtlusse piits, mis kui wessi touseb, peäle tulleb, ei sa se meie liggi; sest meie olleme wallet ommaks warjopaigaks pannud, ja walskusse alla olleme warjule läinud.

16. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Wata, ma ollen se, kes tahhab Sionis allusse kiwwi panna, ühhe ärrakatsutud kalli nurga-kiwwi, mis alluseks hästi on kinnitud; kes ussub, ei se tõtta teise jure.

17. Ja ma tahhan kohhut nöriks panna, ja öigust waekausiks; agga rahhe peab walle warjopaika ärrakautama, ja wessi peab se kohha ülle tousma, kus nemmad warjul on.

18. Ja teie seädus surmaga peab otsas ollema, ja teie näggia leppitus pörgohauaga ei pea korda minnema: kui se piits, mis kui wessi touseb, peäle tulleb, siis peate sama temmast ärratallatud.

19. Ni pea kui se peäle tulleb, wöttab ta teid ärra; sest igga hom~iko tulleb se peäle, päwal ja öse; ja se wintsutab teid

agga, kui teie tunnete sedda enne kuulnud sanna.

20. Sest se wodi on lühhem, kui et woiks ennast sirrutada, ja se katte kitsas, kui kegi tahhab siinna alla puggeda.

21. Sest Jehowa wottab üllestousta, kui Peratsimi mäe peäl, ja wihhastada kui Kibeoni ♂ orgus, et ta tahhab tehha omma tööd, omma woörast tööd, ja aiada omma asja, omma woörast asja.

22. Ja nüüd ärge wotke pilkada, et teie juttad ei sa kangemaks: sest ma ollen Issanda wäggede Jehowa käest kuulnud lõppetamisse kohhut, mis ärramäratud keige Ma peäle.

23. Pöörge körwad, ja kuulge minno heält, pange tähhele, ja kuulge mo könnet.

24. Kas se, kes künnab, iggapäwa künnab külwi tarwis? kas ta ikka omma maad töstab, ja äästab?

25. Eks nenda? kui ta sedda peält saab tassaseks äästand, siis külwab ta koriandri-semet, ja süstab köömnit mahha, ja panneb parremat nisso, ja jämmedad odrad, ja kurre-

hersed, omma kohta.

26. Nenda karristab tedda, kui kohhus on, ja öppetab tedda temma Jummal.

27. Sest koriandri-semet ei peksta pahma-wankriga, ja wankrirattast ei aeta ümber köömni peäle: sest koriandri-semet pekstakse keppiga, ja köömnid witsaga.

28. Sedda tehakse peneks leiwaks, sest temma ei peksa sedda mitte allati ikka peäle, ja aiab kül omma wankri ratta ja mehhed senna peäle ratsa, ei ta lasse sedda mitte pihhuks teha.

29. Ka se on wäggede Jehowa käest wäljatulnud; temma on immelikko nou piddanud, sedda tössist asja on ta sureks teinud.

29. Peatük.

Judide suur pim~edus: Kristus aitab neid, kes uskwad.

1. Hädda Arielile, Arielile, selle liännale, kus Tawet omma leri on ülleslönud! pange ülles aasta aasta körwa, nülgigo nem~ad ohwrid Pühhiiks.

2. Agga minna tahhan Arielile kitsast teha, et kurwastus ja kurbdus peab ollema, ja se peab mulle ollema kui Jummal loukoer.

3. Sest ma tahhan leri ülleslúa ümberringi so ümber, ja sinno alla tulla wallidega, ja kantsid üllestehha so wasto.

4. Ja sind peab allandatama, siis rägid sa mulla seest, ja könneled põrmo seest maddala heälega; ja so heäl mulla seest peab ollema kui pommiseja noia heäl, ja so könne põrmo seest tiukuma.

5. Ja so woöraste hulk peab ollema kui penike tolme, ja wägga waljude hulk kui agganad, mis laiale lähhäwad; ja se peab äkkitselt kirast sündima.

6. Wäggede Jehowa käest peab so kätte nähtama, koue-mürristamise, ja ma-wärrisemisse, ja sure heälega, tulispä ja kange tulega, ja ärrasöwa tulle-legiga.

7. Ja otsego unnenäggo, mis öse näikse, nenda peab ollema keik pagganatte hulk, kes Arieli wasto söddiwad, ja keik, kes temma ja ta tuggewatte

liñnade wasto söddiwad, ja tedda ahvastawad.

8. Ja peab ollema, otsekui se, kel nälgi on, unnes nääb, et wata, temma sööb, ja kui ta üllesärkab, siis on ta köht tühhi; ehk kui se, kel janno on, unnes nääb, et wata, temma joob, ja kui ta üllesärkab, siis wata, temma on nõrk, ja ta südda himmustab jua: nenda peawad keik pagganatte hulgad ollema, kes Sioni mäe wasto söddiwad.

9. Wiwige ja pange immeks, waatke ümber ja kissendage; nemmad on joobnud, agga ei mitte winast; nemmad waruwad, agga ei mitte kangest jomaaiast.

10. Sest Jehowa on teie peäle wallanud raske unne waimo, ja on teie silmad kinnipannud; prohwetid ja teie üllemad näggiad on ta kinnikatnud.

11. Ja keikide näggeminne on teile kui ramato sannad, mis pitseriga kinnipandud; kui kegi sedda annab ühhegi kätte, kes ramatut tunneb, ja ütleb: Et loe sedda; ja ta ütleb wasto: Ei ma woi mitte, sest se on pitseriga kinnipandud.

12. Ehk kui se ramat antakse selle kätte, kes ei tunne ramatut, ja ööldakse: Et loe sedda; ja temma ütleb wasto: Ei ma tunne ramatut.

13. Ja Issand ütleb: Sest et se rahwas liggi tulleb, ja omma suga ja omma uledega mind auustawad; agga omma süddame minnust kaugele ärrapöörwad, ja nende kartus minno eest ep olle muud, kui innimestest õppetud käsk:

14. Sepärrast, wata, ma ollen se, kes wottab weel immet tehha selle rahwaga, wägga immelikkul wisil, et nende tarkade tarkus peab kadduma, ja nende moistlikkude moistus peab warjule minnema.

15. Hädda neile, kes Jehowa eest ennast süggawaste ärrapetwad, et nemmad sallaja nou piddawad, ja nende töö on pimmedas, ja ütlewad: Kes nääb meid? ja kes tunneb meid?

16. Se on teie pörane wiis; kas pottiseppa arwatakse soue sarnatseks, et üks tehtud assi peaks ütlema omma teggiale: Ta polle mind mitte teinud; ehk tehtud riist peaks omma

pottiseppale ütlema: Ei ta moista ühteke.

17. Eks ep olle pissut ja nattukest aega weel, siis peab Libanon wilja-maaks sama, ja wilja-maad peab metsaks petama.

18. Ja sel päwal peawad kurdid ramato sannad kuulma, ja pimmedatte silmad musta pimmeda ja pimmedusse seest näggema;

19. Ja häddalissed peawad ennam römo sama Jehowa sees, ja waesed innimeste seas peawad wägga röömsad ollema Israeli pühha Lunnastaja sees.

20. Sest se wägga walli on lõpnud, ja pilkaja on otsa sanud, ja keik on ärrakautud, kes walwawad nurjatuma töö tehhes ;

21. Kes innimessed saatwad patto teggema sanna läbbi, ja kulawad sedda takka, kes wärrawa suus nomib, ja lükkawad sedda õiget ärra körwale tühja nouga.

22. Sepärrast ütleb Jehowa, kes Abraami on lunnastanud, Jakobi suggu wasto nenda: Jakob ei pea nüüd mitte häbbisse sama, egga temma

silmad nüüd ärrakahwatama.

23. Sest kui ta nääb ommad lapsed mo kätte tööd ennese seas, et nemmad mo nimme pühhitsewad, siis wötwad nemmad tedda, kes Jakobis pühha on, pühhitseda, ja Israeli Jummalat karta.

24. Ja need, kes meles eksisid, peawad moistust tundma, ja kes enne nurrisesid, need wötwad õppetust õppida.

30. Peatük.

Ei mitte lomade, waid Jummal peäle peab lootma.

1. Hädda kangekaelsile lastele, ütleb Jehowa, kes nou piddawad, agga ilma minnota; ja kattega ennast katwad, agga ilma minno waimota: sepärrast kaswatawad nemmad patto patto körwa.

2. Kes wötwad allamiñna Egiptussesse, ja ei küssi nou minno suust, et nemmad ennast woiksid kinnitada Warao wäega, ja Egiptusse warjo alla kippuda.

3. Sest Warao wäggi peab teile sama häbbiks; ja teotusseks, et

teie Egiptusse warjo alla kippute.

4. Sest nende würstid on Soanis olnud ja nende Kässud Anesi liña sanud.

5. Keik on häbbisse sanud ühhe rahwa pärrast, mis ei olle neile kassuks, ei mitte abbiks egga kassuks, waid agga häbbiks ja naeruks.

6. Raske ennekulutaminne louna-ma lojustest. Ühhe ahvastusse male, ja kus kitsas kä on, kust emma-loukoer ja hirmus loukoer, wägga kurri maddo ja tulline lendaw maddo tullewad, wiwad nemmad omma warrandust eeslide selgas, ja keik omma warra kamelide selja saddula peäl ühhe rahwa jure, mis ei olle mitte kassuks.

7. Egiptusse-rahwa aitminne on ilma ja tühhine; sepärrast hüan ma sedda Egiptusse-rahwast: nemmad on torredad koddo istudes.

8. Tulle nüüd, kirjota sedda ülles laua peäle nende jures, ja panne sedda ülles ramatusse, et se woib jäda wiimseks aiaks ikka ja iggaweste.

9. Sest se on üks wastopannia rahwas, wallelikkud lapsed:

lapsed, kes ei tahha Jehowa kässö-öppetust kuulda;

10. Kes ütlewad näggiatte wasto: Teie ei pea mitte näggema; ja selletajatte wasto: Teie ei pea meile mitte selletama, mis öige on ; räkige meile libbedad sannad, selletage pettised sannad;

11. Tagganee tee peält, minge körwale teeraa peält; saatke, et Israeli pühha Lunnastaja meist rahho seisab.

12. Sepärrast ütleb se, kes pühha Israelis on, nenda: Et teie sedda sanna põlgate, ja lodate liateggemisse ja köwwerusse peäle, ja toetate ennast se peäle;

13. Sepärrast peab sesinnane üllekohhus teile ollema kui müri praggo, mis langakal on, mis ennast kõrgest mürist wäljaannab, mis kirast äkkitselt ärralaggub,

14. Ja sedda murtakse mahha nenda, kui pottiseppade krusid pihhuks katkipekstakse, ja ei anta armo, et temma pihho seest ei leita üht pottitükki, misga tuld woiks leest wotta, ehk wet oia seest tösta.

15. Sest nenda ütleb Issand

Jehowa, Israeli pühha

Lunnastaja: Kui teie pöraksite ja hingaksite, siis saaksite teie abbi; kui teie olleksite rahhul ja lodaksite, siis olleks teil rammo; agga teie ep olle mitte tahtnud.

16. Waid teie ütlete: Ei paigast mitte, meie tahhame ratsa pöggeneda, (sepärrast peate teie ka pöggenema) ja kerge lojukse selgas tahhame söita, (sepärrast peawad kerved ollema jooksmas need, kes teid takkaaiawad.)

17. Üks tuhat peawad ühhe ainsa waenlase sõitlemisse eest, ja wie sõitlemisse eest peate teie pöggenema, kunni teie üllejäte otsego pele-pu mäe otsas, ja kui lip mäekingo peäl.

18. Ja sepärrast kannatab Jehowa, et ta teie peäle woib armo heita, ja sepärrast tõstab ta ennast kõrgeks, et ta teie peäle woib hallastada; sest Jehowa on kohto Jummal; önsad on keik, kes tedda ootwad.

19. Sest sinna rahwas! mis Sionis ja Jerusalemmas ellab? sa ei pea mitte enam nutma:

kül ta wottab wissiste armo so peäle heita sinno kissendamisse heäle pärrast ; ni pea kui ta kuleb, wastab ta sulle.

20. Ja et Issand kül nüüd teile ahhastusse leiba ja hädda wet annab; siiski ei pea so õppetajad enam ärralendma, waid so silmad peawad so õppetajad näggema;

21. Ja so körwad peawad ühhe sanna kuulma, mis so järrele ütleb: Se on se te, käige seäl peäl, kui teie parrema ehk pahhema pole ollete körwale läinud.

22. Siis wottate teie roppuks piddada need nikkerdud kuiud, mis teie hõbbedaga karratud, ja se wallatud kuio, mis sinno kullaga ehhitud: neid wiskad sa laiale kui ride-peältse nartso, ja ütled iggaühhele: Et minne wälja.

23. Ja temma annab wihma so seemnele, mis sa mahha külwad, ja leiba, mis Ma kaswatab, ja se peab wägga hea ja wäggew ollema: so lojuksed peawad sel päwal laia karja-ma peäl söma.

24. Ja härjad ja eeslid, kes

maad harriwad, peawad selget seggatud wilja söma, mis puhhetud puhhe-molliga ja wisklabbidaga.

25. Ja iggaühhe kõrge mäe peäl, ja igga üllema mäekingo peäl peab ollema we-sonesid ja wee-loikusid, sel surel tapmisse päwal, kui tormid mahhalangewad.

26. Ja ku walgus peab ollema kui päikesse walgus, ja päikesse walgus peab ollema seitsekord ni selge, kui seitsme päwa walgus; sel päwal, kui Jehowa omma rahwa murtud wigga kinniseub, ja tem~a süggawad hawad parrandab.

27. Wata, Jehowa nimmi tulleb kaugelt, temma wihha põlleb, ja raske on se ennekulutaminne; temma uled on täis melepahhandust, ja temma keel kui tulli, mis ärrapölletab.

28. Ja temma Waim on kui jõggi, mis touseb ja ullatab kaelani, ja wottab pagganad söäluda ühhe söälaga, mis tühjaks teeb, ja eksitaja sulist rahwa suhho panna.

29. Siis laulatte teie otsekui sel ösel, kui Pühha pühhitsetakse, ja ollete süddamest röömsad,

kui need, kes willedega käiwad, ja lähhäwad Jehowa mäe peäle Israeli kaljo jure.

30. Ja Jehowa annab omma sure au heält kuulda, ja näidab, et temma kässiwars mahhatulleb sure wihhastussega, ja tulle-legiga, mis ärrapölletab, laiale pillutamissega, ja raske saoga, ja rahhe-kiwwi tükkidega.

31. Sest Assuri-rahwas peab ärraehmatama Jehowa heäle pärrast, kes tedda witsaga peksab.

32. Ja igga koolme jures peab nuhtlusse kep ollema, mis kindlaste seätud, mis jure Jehowa panneb ommaksed hingama trummide ja kanneltega, ja tapleb teiste wasto kange söddimisega.

33. Sest Taweti org on eilsest aiaist seätud, se on ka kunningale walmistud, ta on sedda süggawaks ja laiaks teinud: temma pu-pinnus on palju tuld ja puid, Jehowa öhk põlleb seäl kui weewli-jõggi.

31. Peatük.

Mis 30. peat. kulutud, sedda

kinnitakse teist korda.

1. Hädda neile, kes Egiptussesse alla lähhäwad abbi sama, ja toetawad ennast hooste peäle, ja lootwad söa-wankritte peäle, et neid on palju, ja rüütlide peäle, et neid wägga suur hulk on, ja ei wata mitte Israeli pühha Lunnastaja peäle, ja ei noua Jehowat mitte.
2. Agga temma on ka tark, ja lasseb õnnetust tulla, ja ei taggane mitte ennese sanno, ja touseb ülles tiggedatte koia wasto ja nende abbi wasto, kes nurjatuma tö tewad.
3. Sest Egiptusse-rahwas on innimessed, ja ei mitte Jummal; ja nende hobboosed on lihha, ja ei mitte waim; ja Jehowa sirrutab wälja omma kät, et se abbimees kommistab, ja se, kes abbi pididi sama, langeb, ja nemmad keik hopis otsa sawad.
4. Sest nenda on Jehowa mo wasto üttelnud: Otsekui loukoer ja noor loukoer urrisewad omma sagi peäl; kui nende wasto kokko hütakse karjaste hulk, siis ei kohku nemmad

mitte nende heäle pärrast, egga olle waewas nende hulga pärrast: nenda tulleb wäggede Jehowa mahha söddima Sioni mäe wasto, ja ta mäekingo wasto.

5. Otsekui liñnud lennawad, nenda tahhab wäggede Jehowa Jerusalemma kaitsta, kaitsta ja lahti sata, mödaminna, ja ärrapeästa.

6. Pöörge taggasi selle pole, kelle jurest Israeli lapsed koggoniste on ärralahkunud.

7. Sest nemmad põlgwad sel päwal ärra iggaüks ommad tühjad hõbbe- ja ommad tühjad kuld-jummalad, mis teie käed teile ollid teinud pattuks.

8. Siis peab Assuri-rahwas langema, ei mitte suurtsuggu mehhe moöga läbbi, ja alwa innimesse moök ei pea tedda mitte ärrahukkama; ja ta peab pöggenema moöga eest, ja ta nored mehhed peawad orjaks sama.

9. Ja temma kaljo lähhäb hirmo pärrast omma teed, ja ta würstid ehmatawad ärra lippo pärrast, ütleb Jehowa, kelle tulloke on Sionis, ja kel pets-ahhi on Jerusalemmas.

32. Peatük.

*Kallis ennekulutaminne
Kristusse kunningrigist.*

1. Wata, üks kuningas peab wallitsema öigusses, ja würstid peawad würsti wisil wallitsema, nenda kui kohhus on.
2. Ja se Mees peab ollema kui reddopaik tule eest, ja kui warjopaik raske sao eest, kui wee soned poudses paikas, kui sure kaljo warri seäl maal, mis märga tahhab.
3. Ja näggiatte silmad ei wata ennese ümber, ja kuuljatte körwad pannewad tähhele.
4. Ja nende südda, kes äkkilissed, peab öppima töt tundma, ja nende äkkitajatte keel peab ussin ollema, selgeste räkima.
5. Jölledat ei pea ennam heamelelisseks hütama, ja kes sitke on ei pea ööldama helde ollewad.
6. Sest jölle rägib jölledust, ja temma südda wöttab nurjatuma tö ette, et ta teeb sallalikko tööd, ja rägib Jehowa wasto eksitust; et ta selle hinge tühjaks jättab, kel nalg on, ja

teeb, et jomaaeg sellel pudub, kel janno on.

7. Ja sitke innimesse nou riistad on kurjad; temma peab wägga kurjad nouud, et ta woiks häddalissed walle-könnettega ärrarikkuda, ka siis, kui waene rägib, mis kohhus on.
8. Agga heamelelinne peab heamelelissed nouud, ja temma peab heamelelissest noust kinni.
9. Oh teie holetumad naesed touske ülles! kuulge mo heält; oh teie julged tütrede pöörge körwad mo könne pole!
10. Ühhe aasta ja mitme päwa pärrast peate teie julged wärrisema, sest et winamarja leikusse aeg on otsa sanud: koggumisse aeg ei tulle mitte.
11. Wabbisege teie holetumad, wärrisege teie julged! iggaüks heitko rided seljast ärra, tehko ennast allasti, ja pango wö wöle.
12. Nemmad löwad rindade wasto omma parrematte pöldude pärrast, wiljalisse winapu pärrast.
13. Minno rahwa peäl touswad ohhakad ja kibbowitsad; kül ka

keige lust-hoonte peäl röömsa liina sees.

14. Sest se suur kodda on mahhajäetud, liina mürrin on mahhajäenud; se mäekink ja wahhitorn peawad maas ollema kobaste jures iggaweste, mets-eeslide lustiks ja karjade karjamaaks,

15. Kunni waimo meie peäle wallatakse üllewelt; siis saab körb wilja-maaks sama, ja wilja-ma metsaks petama.

16. Siis peab kohhus körbes ellama, ja öigus wilja-ma peäl asset sama.

17. Ja öigusse tö peab rahho ollema, ja öigusse assi rahholinne ello ja julgus iggaweste;

18. Ja mo rahwas peab ellama rahho elloassemes, ja sure julgusse maiade sees ja rahholissis hingamisse paikus.

19. Sest rahhet sajab, kui mets mahhatulleb, ja lin wägga allandakse.

20. Wägga önsad ollete teie, kes külwate keige wee äre, kes teie sadate härja ja eesli jalla siina minnema.

33. Peatük.

Walle-usk sadab hukka: öige usso woimus Kristusses.

1. Hädda sulle, oh ärraraiskuja! ja sind ei olle ärraraisatud, ja kes pettust teeb, kellele teised ei olle pettust teinud! kui sa olled woimust wotnud ärraraiskades, siis peab sind ärraraisatama: kui sinno petminne saab otsa sanud, siis peawad nemmad sinno wasto pettust teggema.

2. Jehowa! olle meile armolinne, sind otame meie; olle nende kässiwars igga hom~iko, ka meie abbi sel aial, kui kitsas kä on.

3. Sure hulga heäle eest pöggenewad rahwas; kui sa ennast kõrgeks näidad, siis sawad pagganad ärrapillatud.

4. Ja teie risutud asjo peab ärrawoetama, otsego asili-linnud keik paljaks aiawad; otsego rohhotirtsud siina ja tenna kargawad, nenda kargawad nemmad seäl siina ja tenna.

5. Jehowa on kõrge, sest ta ellab kõrges; temma täidab

Sionit kohtoga ja öigussega.

6. Ja sinno aegade tõssidus peab ollema keige õnnistusse wäggi, tarkus ja tundminne; Jehowa kartus, se on temma warra.

7. Wata, nende tuggewad mehhed kissendawad oues, rahho Kässud nutwad kibbedaste.

8. Maanteed on ärrahäwwitud: kes teeraa peäl käib, on löpnud, ta on seädust tühjaks teinud, liñnad ärrapölgnud, ja ei holi mitte innimestest.

9. Ma leinab ja on sant, Libanon tunneb häbbi, ta närtsib ärra; Saron peab ollema kui nömme-ma, ja temma puistab Pasani ja Karmeli ärra.

10. Nüüd tahhan ma üllestousta, ütleb Jehowa: nüüd tahhan kõrgeks sada, nüüd tahhan ma ennast sureks tösta.

11. Teie sate käima peäle kulloga, ja tote kört ilmale; teie waimo wihha põlletab teid ärra kui tulloke.

12. Ja rahwas on põlletud kui lubja, neid sütakse tullega põllema kui mahharaiutud kibbowitsad.

13. Kes teie kaugel ollete, kuulge, mis ma ollen teinud; ja kes liggi ollete, tundke mo wäggi.

14. Need pattused Sionis wärrisewad, wabbiseminne on sallalikkud kinniwotnud, nemmad ütlewad: Kes meist woib ellada tulle jures, mis ärrapölletab? kes meist woib ellada iggawesse tulle-legi jures?

15. Kes õigusses käib, ja rägib õiged asjad, kes põlgab kasso, mis liateggemisest tulleb, kes ommad käed puistab, et nemmad melehead kinni ei pea; kes omma kõrwa kinnisulgeb, et ta werresü nou ei kule, ja panneb ommad silmad kinni, et ta römoga kurja ei nä.

16. Se peab üllewel kõrges ellama, tuggewad kaljopeälsed liñnad on temma kõrge warjopaik; temma leib antakse temmale, temma wessi on temmal wissiste.

17. So silmad sawad kunningast temma illo sees nähha: nemmad sawad wägga laia Ma nähha.

18. So südda mötleb

hirmutusse peäle, ja ütleb: Kus on kirjatundia? kus on järrele-arwaja? kus on se, kes tornid üllesarwab?

19. Sinna ei pea sedda tuggewat rahwast mitte näggema, sedda rahwast raske kelega, mis sa ei tunne, kes umkeel, mis ei woi moista.

20. Wata Sionit meie koggodusse liña, so silmad peawad Jerusalemma näggema, et se on rahholinne ello-asse, üks telk, mis ei pea ärrasama, kelle waijad ei pea ial wäljatombatud, egga ühteainust ta nöríst ärrakistud sama.

21. Waid seäl on aulinne Jehowa meile jöggede ja wee-soonte assemel, mis wägga laiad on ; seäl ei pea mitte aero-laewad käima, egga suur laew seält ülleminnema.

22. Sest Jehowa on meie kohtomoistja, Jehowa on meie kasso-andia, Jehowa on meie kunningas, temma sadab meile abbi.

23. Sinno köied on lödwaks sanud, nemmad ei kinnita omma pele-pu asset, nemmad polle weel purje ühhest ärralautand, siis jaetakse jo

paljo risutud saki wälja, jallotumad risuwad ärrarisutud asjad.

24. Ja ükski, kes seäl ellab, ei ütle: Ma ollen nödder; sest selle rahwale, kes seäl ellab, on üllekohhus andeks antud.

34. Peatük.

Jehowa nuhtleb raskeste ristikoggodusse waenlased.

1. Pagganad! tulge liggi, ja mu rahwas pange tähhele; kuulgo Ma ja temma täius, ma-ilm ja keik, mis seäl peäl kaswab.

2. Sest Jehowal on suur wihha keikide pagganatte wasto, ja tulline wihha keige nende söawäe wasto; ta on neid sutumaks ärrakautanud, ta on neid ärraannud ärratappa.

3. Ja neid, kes nende seast on mahhalödud, peab ärrawissatama, ja nende kehhade seest peab nende hais tousma, ja mäed peawad nende werrest ärrasullama.

4. Ja keik taewa wäggi peab ärrakuiwama ja taewas peab sama kokkokeertud kui ramat, ja keik temma wäggi peab

mahhapuddenema, otsekui
lehhed puddenewad winapu
peält, ja kui marjad
puddenewad wigipu peält.

5. Sest minno moök taewas on
joobnuks sanud; wata, se peab
mahhatullema Edomi peäle, ja
mo ärrakautawa rahwa peäle
öigeks nuhtlusseks.

6. Jehowa moök on sanud täis
werd, ja raswaseks raswast,
tallede ja sikkude werrest,
järade nerude raswast; sest
Jehowal on tapmist Potsras, ja
paljo tapmist Edomi-maal.

7. Reemi-metsalissed peawad
ka allatullema nendega, ja
wärsid wäggewatte härgadega,
ja nende Ma peab joobnuks
sama werrest, ja nende põrm
raswaseks minnema raswast.

8. Sest se on Jehowale üks
kättemaksmisse pääw, üks
tassumisse aasta, Sioni rio-asja
pärrast.

9. Ja temma jöed peawad
törwaks mudetud sama, ja
temma põrm weewliks, ja
temma Ma peab ollema kui
pöllew törw.

10. Ei se pea ööd egga päwad
ärrakustuma, iggaweste touseb
temma suits; põlwest põlweni

jääb ta paljaks, ei ükski käi ial
seält läbbi ei ellades.

11. Waid Kaati-liñnud ja sured
silid peawad sedda pärrima, ja
ökul ja kaarnad seäl ellama, ja
temma weab siñna peäle nōri,
et se tühjaks, ja lodi, et se
paljaks jääb.

12. Ja temma suresuggused,
neid ep olle seäl, kedda
nemmad woiksid kunningrigi
peäle kutsuda, ja keik temma
würstid löpwad ärra.

13. Ja temma suurte koddade
sees peawad kibbowitsad
ülleskaswama, ohhakad ja
orjawitsad ta tuggewatte
liñnade sees, ja peab lendama
maddude ello-asse ollema,
rohho-ma Jaana-lindude
poegele.

14. Ja mets-kassid tulleswad
lide wasto, ja karrune tont
hüab teise wasto, issige Lilit
wottab seäl hingada ja leiab
ennesele hingamisse asset.

15. Kipposi-lind teeb siñna
pessa ja munneb, ja korib
wälja ja koggub omma warjo
alla; senna tulleswad ka kokko
mustad kotkad teine teisega.

16. Otsige Jehowa ramato
seest, ja luggege, ei ühteainust

neist ei olle waia, nemmad ei leia ei üht egga teist pudumast; sest minno su se on käsknud, ja selle su waim se sadab neid kokko.

17. Ja temma on neile liisko heitnud, ja temma kässi on sedda neile jagganud noriga: iggaweste peawad nemmad sedda pärrima, ja põlwest põlweni seäl ellama.

35. Peatük.

Kristusse koggodusse önnis põlli keigewiimsel aial.

1. Körwed ja poudsed maad on röömsad, ja nömme-ma wägga römüs, ja öitseb kui rosike.

2. Nemmad peawad hästi öitsma ja wägga röömsad ollema ka sure römo ja öiskamisega; Libanoni au, Karmeli ja Saroni suur au on temmale antud; nemmad sawad Jehowa au, meie Jummal suurt au nähha.

3. Kinnitage käed, mis lödwad on, ja tehke tuggewaks need põlwed, mis kommistawad.

4. Üttelge neile, kes on äkki

melega: Kinnitage ennast, ärge kartke mitte; wata, teie Jum~al tulleb kätte maksma, Jummal tassumisega tulleb temma, ja sadab teile abbi.

5. Siis peawad pimmedatte silmad lahti sama, ja kurtide körwad lahti sama.

6. Siis peab se, kes jalloto, hüppama kui hirw, ja keletuma keel röömsaste laulma; sest wessi keeb ülles körbes, ja jõed laggeda Ma seest.

7. Ja nömme-ma peab järweks sama, ja kuiw Ma wee hallikaks; need waggad peawad maggama, kus lendawa maddude ello-asse on, rohhi peab sama pillirouks ja kõrkiaks.

8. Ja seäl peab ollema sild ja te, ja sedda peab pühhaks teeks hütama; kes rop on, ei woi seäl peäl käia, waid se on teiste heaks; kes sedda teed käib, se, ei woi ärraeksida, ei meletumadke.

9. Seäl ei pea loukoera ollema, ja kiskuja metsalinne ei pea mitte senna üllesminnema, egga seält leitama; agga kes on lunnastud, need käiwad seäl.

10. Ja JEHOWA lunnastud tulles taggasi, ja lähkawad Sioni öiskamisega; ja iggawenne rööm on nende Pea peäl: nemmad sawad kätte lusti ja römo, agga kurbdus ja öhkaminne pöggenewad ärra.

36. Peatük.

Assiria Kunningas Sannerib teeb Hiskiale hädda.

1. Ja se sündis neljateistkümnemal kunninga Hiskia aastal, et Assuri kuningas Sannerib üllestulli keige Juda tuggewatte liñnade wasto, ja neid ärrawottis.
2. Ja Assuri kuningas läkkitas Rabsake Lakisist Jerusalemma sure wäega kunninga Hiskia jure; ja ta jäi seisma üllema tigi kaewando jure, uhhutaja wälja silla pole.
3. Ja Eljakim Ilkia poeg, kes koia ülle, läks temma jure wälja, ja Sebna se kirjutaja, ja Asawi poeg Joa se üllem-nou-andja.
4. Ja Rabsake ütles nende wasto: Et üttele Hiskia wasto, nenda ütleb se suur kuningas,

Assuri kuningas: Mis lotus on se, mis sa lodad?

5. Ma ütlen: Töeste se on ulede jut, kui sa ütled: Nou ja wäggi on, et woib söddida! kelle peäle lodad sa nüüd, et sa mo wasto olled pannud?

6. Wata, sa lodad katkiröhhutud pilliroogse keppi peäle, Egiptusse peäle; kui kegi temma peäle ennast toetab, siis lähhab se temma peo sisse, ja aiab läbbi: nisuggune on Warao Egiptusse kuningas keikile, kes temma peäle lootwad.

7. Ja kui sa mo wasto ütled: Meie lodame Jehowa omma Jummal peäle; eks se olle sesamma? kelle kõrged paigad ja kelle altarid Hiskia on ärrasaatnud, ja üttelnud Judale ja Jerusalemmale: Seie altari ette peate teie kummardama.

8. Agga nüüd, et wea kihla Assuri kuningaga mo issandaga, ja ma tahhan sulle kakstuhhat hoost anda, kas sa jouad neid ennesele sata, kes nende selgas söitwad?

9. Ja kuidas woid sa ühhe mo issanda wähhematte sullaste pealikko taggasi aiada; ja sinna

lodad Egiptusse peäle
söawankritte ja rüütlide
pärrast?

10. Ja nüüd, kas ma ilma
Jehowata ollen üllestulnud
sesinnatse Ma wasto sedda
ärrarikkuma? Jehowa on mo
wasto üttelnud: Minne ülles
senna male, ja rikku sedda
ärra.

11. Ja Eljakim ja Sebna ja Joa
ütlesid Rabsake wasto: Et rägi
omma sullaste wasto Siria-
keelt, sest meie moistame
sedda, ja ärra rägi meie wasto
Juda-keelt selle rahwa kuuldes,
mis müri peäl.

12. Ja Rabsake ütles: Kas mo
issand mind on läkkitanud so
issanda ja sinno jure? et ma
need sannad pean räkima; eks
mitte ka nende meeste jure,
kes müri peäl istuwad, et
nemmad teiega omma roja
peawad söma ja omma kust
joma?

13. Ja Rabsake jäi seisma, ja
hüdis Juda-kele sure heäle
ja ütles: Kuulge sure kunninga
Assuri kunninga sannad.

14. Nenda ütleb se kunningas:
Ärge laske Hiskiat teid mitte
petta, sest temma ei woi teid

mitte ärrapeästa.

15. Ja ärge saatko Hiskia teid
mitte lootma, Jehowa peäle,
kui ta ütleb: Jehowa wottab
meid töeste ärrapeästa,
sesinnane lin ei pea mitte
Assuri kunninga kätte sama.

16. Ärge kuulge mitte Hiskia
sanna: sest nenda ütleb Assuri
kuningas: Leppige moga anni
pärrast, ja tulge wälja mo jure,
ja söge iggaüks omma
winapuust ja iggaüks omma
wigipuust, ja joge iggaüks wet
ommast kaewust;

17. Kunni ma tullen ja wottan
teid wia ühhe male, mis on kui
teie Ma, üks wilja ja wärske
wina Ma, üks leiwa ja
winamäggede Ma.

18. Ärge laske Hiskiat teid
mitte kihhutada, kui ta ütleb:
Jehowa wottab meid
ärrapeästa! kas on pagganatte
jummalad iggaüks omma Ma
ärrapeästnud Assuri kunninga
käest?

19. Kus on Amati ja Arpadi
jummalad? kus on Sewarwaimi
jummalad? ehk kas need on
Samaria minno käest
ärrapeästnud?

20. Kes on keige nende made

jummalatte seast, kes ommad maad mo käest ärrapeästnud, et Jehowa Jerusalemma mo käest peaks ärrapeästma.

21. Ja nemmad jäid wait, ja ei wastand temmale ei sannage, sest se olli kunninga käsk, mis ta öölnud: Teie ei pea temmale mitte wastama.

22. Ja Ilkia poeg Eljakim, kes koia ülle, ja Sebna se kirjutaja, ja Asawi poeg Joa se üllem-nou-andja tullid Hiskia jure, löhki kärristud rided selgas, ja kulutasid temmale Rabsake sannad.

37. Peatük.

Hiskia läkkitab sannumid Jesaiale, ja saab wastust.

1. Ja se sündis, kui kuningas Hiskia sedda kulis, et ta ommad rided löhki kärristas, ja ennast kotti-ridega kattis, ja Jehowa kotta läks.

2. Ja läkkitas Eljakimi, kes koia ülle olli, ja Sebna se kirjutaja, ja preestride wannemad, kotti-rided selgas, prohweti Jesaja Amotsi poia jure.

3. Ja nemmad ütlesid temma

wasto: Nenda ütleb Hiskia: Sesinnane pääw on ahhastusse, ja söitlemisse, ja laimamisse pääw; sest lapsed on tulnud lapsekoiast wälja, ja rammo ep olle mitte neid ilmale tua.

4. Ehk Jehowa so Jummal wottaks Rabsake sannad kuulda, kedda Assuri kuningas temma issand on läkkitanud, sedda ellawat Jummalat laimama ja söitlema nende sannadega, mis Jehowa so Jummal on kuulnud; ja te nende eest palwet, kes üllejäänud, mis siit leitakse.

5. Ja Hiskia kunninga sullased tullid Jesaia jure.

6. Ja Jesaia ütles nende wasto: Nenda üttelge omma issanda wasto: Nenda ütleb Jehowa, ärra karda nende sannade eest, mis sa kuulnud, misga Assuri kunninga poisid mind on teotand.

7. Wata, ma tahhan temma sisse ühhe waimo anda, et ta peab jutto kuulma, ja omma male taggasi minnema; ja tahhan tedda lasta langeda moöga läbbi temma male.

8. Ja Rabsake läks taggasi, ja leidis Assuri kuningast

söddimast Libna wasto: sest ta olli kuulnud, et temma olli Lakisist ärraläinud.

9. Ja ta kulis Mora-ma kuningast Tirrakast, et ööldi:

Ta on wäljatulnud sinnoga taplema; ja kui temma sedda kulis, siis läkkitas temma Käskusid Hiskia jure, ja ütles:

10. Nenda peate teie Juda kunninga Hiskiaga räkima, ja ütlema: Ärra lasse omma Jummalat sind petta, kelle peäle sa lodad, ja ütled:

Jerusalem ei pea mitte Assuri kunninga kätte sama.

11. Wata, sa olled kuulnud mis Assuri kuningad keige madele teinud, ja neid sutumaks ärrakautand; ja sind peaks päästetama?

12. Kas pagganatte jummalad neid on ärrapeästnud, kedda mo wannemad ärrarikkunud? Kosani- ja Harani- ja Retsewi ja Edeni-rahwast, mis on Telassaris.

13. Kus on Amati kuningas, ja Arpadi kuningas, ja Sewarwaimi liñna kuningas? kus on Ena ja Iwwa?

14. Ja Hiskia wottis need ramatud Käskude käest, ja

lugges neid, ja läks ülles Jehowa kotta, ja Hiskia lautas neid laiale Jehowa ette.

15. Ja Hiskia pallus Jehowat, ja ütles:

16. Wäggede Jehowa Israeli Jummal! kes sa istud Kerubide peäl, sinna olled üksi Jummal keik ülle ma-ilma kuningrikide, sinna olled teinud taewast ja maad.

17. Käna Jehowa! omma körwa, ja kule, Jehowa te ommad silmad lahti, ja wata ja kule keik Sanneribi sannad, kes on läkkitanud sedda ellawat Jummalat laimama.

18. Tössi se on, Jehowa! Assuri kuningad on keige made pagganad ja nende maad paljaks teinud,

19. Ja nende jummalad tullesse heitnud, sest need ei olnud jummalad, waid innimesse kätte töö, pu ja kiwwi; sepärrast on nemmad neid hukka pannud.

20. Ja nüüd, Jehowa meie Jummal! päästa meid temma käest, et keik ma-ilma kuningrigid sawad teäda, et sinna üksi Jehowa olled.

21. Ja Amotsi poeg Jesaia

läkkitas Hiskia jure, ja ütles:
Nenda ütleb Jehowa Israeli
Jummal, mis sa mo käest olled
pallunud Assuri kunninga
Sanneribi pärrast;

22. Siis on se sanna, mis
Jehowa ta wasto rägib: Neitsist
Sioni tüttar ei panne sind
mikski, ja irwitab sind,
Jerusalemma tüttar wangutab
Pead so järrele.

23. Kedda olled sa laimand ja
teotand, ja kelle wasto olled sa
heält töstnud? ja sa töstad
ommad silmad kõrgesse Israeli
pühha Lunnastaja wasto.

24. Sa olled omma sullaste
läbbi Issandat laimanud, ja
öölnud: Minna ollen omma
söawankritte sure hulgaga
ülleslänud kõrge mäggede
peäle Libanoni pole, ja tahhan
ta pitkemad seedrid ja
väljawallitsetud männad
mahharaiuda, ja tulla ta üllema
otsa, senna metsa ja temma
harritud põldude peäle.

25. Ma ollen kaewanud ja wet
jonud, ja tahhan omma jalge
talladega keik Egiptusse jõed
tahhedaks teha.

26. Eks sa olle kuulnud am~ust
aiast, et miña sedda teinud, jo

endisist päiwist ollen ma sedda
ärramöttelnud? nüüd sadan ma
sedda, et sa pead tuggewad
liñnad raiskama prüggi
hunnikuks.

27. Ja kes nende seas ellasid,
on käe polest nödraks läinud,
ärraehmatand ja häbbi sisse
sanud; nemmad on kui põllo
rohhi ja haljas noor rohhi, kui
kattuste rohhi ja körwetand
orras, enne kui ta lonud.

28. Ja ma tean, kus sa istud,
ja kust sa väljatulled, ja kuhho
sa lähhad, ja et sa mo wasto
wihhastad.

29. Sepärrast et sa mo wasto
wihhastad, ja so liigjulgus
touseb mo körwade ette, siis
tahhan ma omma önge so
ninnasse panna ja omma sulist
so mokaade wahhele, ja sind
taggasi wia sedda teed, mis sa
olled tulnud.

30. Ja se olgo Hiskia sulle!
märgiks: teie peate sel aastal
söma, mis isseennesest
kaswab, ja teisel aastal, mis
sest jälle kaswab, ja kolmandal
aastal külwage ja leikage, ja
istutage winamäggesid, ja söge
nende wilja.

31. Ja mis Juda suggust

peäseb ja üllejääb, se wottab
alt juurduda, ja peält wilja
kanda.

32. Sest Jerusalemmast peab
wäljatullema, mis üllejäänud, ja
Sioni mäelt, mis ärrapeäsenud;
wäggede Jehowa pühha wihha
wottab sedda tehja.

33. Sepärrast ütleb Jehowa
nenda Assuri kunninga pärrast:
Ei ta pea mitte seie liña
tullema, egga nolesid senna
laskma, egga kilbiga senna alla
tullema, egga walli ta wasto
üllesteggema.

34. Sedda teed, mis ta tulnud,
peab ta taggasi minnema; agga
seie liña ei pea ta mitte
sama, ütleb Jehowa.

35. Ja ma tahhan sesinnatse
liña kaitsta, ja sedda
ärrapeästa ennese pärrast, ja
omma sullase Taweti pärrast.

36. Ja Jehowa Ingel läks wälja,
ja löi Assuri leri mahha sadda
ja wiis ühheksatkümmend
tuhhat; ja nemmad tousid
hom~iko warra ülles, ja wata,
keik need ollid surnud kehhad.

37. Ja Assuri kunningas
Sannerib hakkas minnema, ja
läks taggasi, ja jäi Niniwe liña.

38. Ja se sündis, kui ta omma

jummala Nisroki koias
kummardas, et Adrammelek ja
Saretser temma poiad tedda
moögaga mahhalöid ja nem~ad
peäsesid ärra Ararati male; ja
temma poeg Esarraddon sai
kuningaks ta assemele.

38. Peatük.

*Hiskia saab haigeks, ja terweks:
ta ello pitkendatakse.*

1. Neil päiwil sai Hiskia haigeks
surremisse peäle; ja Amotsi
poeg Jesaia se prohwet tuli
temma jure, ja ütles ta wasto:
Nenda ütleb Jehowa: Wotta
omma ello-maia asjad seäda,
sest sa pead surrema, ja ei
mitte ellusse jäma.

2. Ja Hiskia pöris ommad
silmad seinä pole ja pallus
Jehowat.

3. Ja ta ütles: Oh Jehowa! et
mötle, kuidas ma sinno ees
ollen ellanud töe sees ja hea
kohtlase süddamega, ja teinud,
mis so silma ees hea; ja Hiskia
nuttis üpris wägga.

4. Ja Jehowa sanna sai Jesaia
kätte, se ütles:

5. Minne ja ütle Hiskia wasto:

Nenda ütleb Jehowa so issa
Taweti Jummal, ma ollen so
palwe kuulnud, ja so silma wet
näinud; wata, ma tahhan so
ello päwade jure lissata
wiisteistkümme aastat,
6. Ja Assuri kunninga käest
sind ja seddasinnast liña
peästa; sest ma tahhan se
liña kaitsta.

7. Ja se olgo sulle märgiks
Jehowa käest, et Jehowa
tahhab teha sedda asja, mis
ta on räkinud.

8. Wata, ma tahhan püggalatte
warjo päwaga taggasi sata
kümme püggalat, mis ta on
eddasi läinud, Ahasi tunnipakko
peäl; ja se pääw läks taggasi
kümme püggalat, mis ta eddasi
läinud tunnipakko peäl.

9. Se on Juda kunninga Hiskia
kirri, kui ta olli haige olnud, ja
ommast haigussest sai terweks
sanud:

10. Minna ütlesin: Et mo päwad
löpwad, lähhan ma surno haua
wärrawast sisse, ma saan lahti
neist aastaist, mis mul alles
olleksid olnud ellada.

11. Ma ütlesin: Ei ma sa nähha
Issandat, Issandat ellawatte Ma
peäl; ei ma sa teps innimest

nähha nendega, kes siin
kadduwas ilmas ellawad.

12. Mo igga on ärraläinud ja
ärrawidud minno käest, kui
karjatse maia; ma lõppetan
omma ello kui kangur kangast,
temma leikab mind ärra kui
kanga narmad; hom~ikust
õhtoni teed sa otsa minno
peäle.

13. Ma arwasin hom~ikust
sadi, tedda loukoera sarnatse
ollewad, nenda murdis ta ärra
keik mo lukondid: päwast ööst
sadi teed sa otsa mo peäle.

14. Kui päsokenne ja kurg,
nenda wiiksusin minna, ma
äggasin kui tuike; mo silmad
nörkewad ärra ülles wadates ;
mulle tehhakse liga, Issand!
olle mo käemees.

15. Mis pean ma räkima? sest
ta on mulle üttelnud, ja on ka
teinud; ma tahhan hiljukeste
käia keik ommad aastad,
omma hinge kibbedusse
pärrast.

16. Issand se läbbi ellatakse, ja
keiges ses on mo waimo ello;
ja sa teed mind terweks, ja
hoiad mind ellus.

17. Wata, rahho polest olli mul
wägga kibbe kä; agga sinna

olled mo hinge wägga
armatsend ja päästnud
hukatusse august; sest sa
olled keik mo pattud omma
selja tahha heitnud.

18. Sest haud ei tunnista so
au mitte ülles, egga surm kida
sind; kes hauda
mahhalähhäwad, ei need loda
sinno töe peäle.

19. Kes ellab, kes ellab, se
tunnistab so au ülles, nenda
kui minna tännapäaw; issa
kulutab lastele sinno töt.

20. Jehowa on walmis mind
ärrapeästma, sepärrast
tahhame meie laulusid mo
keelte-mängide peäl mängida
keik omma ello päiwil Jehowa
koias.

21. Ja Jesaia olli üttelnud, et
nemmad piddid wigimarja
kakko wotma, ja katki
wautama, ja paise peäle
pannema, siis piddi ta ellusse
jäma.

22. Ja Hiskia olli üttelnud: Mis
märk peab mulle ollema, et ma
saan üllesmiñna Jehowa kotta.

39. Peatük.

Hiskia eksib Pabeli kunninga

söbrusse jures.

1. Sel aial läkkitas Merodak
Paladan Paladani poeg Pabeli
kuningas ramatuid ja andid
Hiskia kätte, sest ta olli
kuulnud, et ta haige olnud, ja
jälle terweks sanud.

2. Ja Hiskia olli römus nende
pärrast, ja näitis neile omma
warrandusse koiad, höbbedat
ja kulda, ja kallid rohhud, ja
parremat ölli, ja keik sedda
kodda, kus ta söariistad sees,
ja keik, mis temma warranduste
seest leiti; ei olnud ühtegi, mis
Hiskia neile ei olleks näitnud
ommas koias, ja keiges ommas
wallitsusses.

3. Siis tulli prohwet Jesaia
kunninga Hiskia jure, ja ütles ta
wasto: Mis räkiwad need
mehhed? ja kust nemmad so
jure tulleswad? ja Hiskia ütles:
Nemmad on kaugelt maalt
Pabelist mo jure tulnud.

4. Ja teine ütles: Mis on
nemmad so koias näinud? siis
ütles Hiskia: Nemmad on keik
näinud, mis mo koias on, ei
olle ühtegi, mis ma ep olleks
neile näitnud omma
warranduste sees.

5. Ja Jesaia ütles Hiskia wasto:
Kule wäggede Jehowa sanna.

6. Wata, päwad tulleswad, et
keik, mis so koias on, ja mis
so wannemad kokkopannud
täna päwani, peab Pabeli
ärrawidama, ei pea ühtegi jälle
jama, ütleb Jehowa.

7. Ja nemmad wotwad monned
so poegadest, kes sinno ihhust
wäljatulleswad, mis sinna
sünnitad, ja need peawad
üllemad teenrid ollema Pabeli
kunninga kunninglikkus koias.

8. Ja Hiskia ütles Jesaia wasto:
Jehowa sanna on hea, mis sa
olled räkinud; ja ütles: Hea se
on, et rahho ja tödde peab
ollema minno päiwil.

40. Peatük.

*Usklikkude rööm Kristusse
tullemisse aial.*

1. Trööstige, trööstige minno
rahwast, ütleb teie Jummal.

2. Räkige Jerusalemma mele
pärrast, ja kulutage temmale,
et temma suur waew otsa
sanud, et ta üllekohhus on
leppitud; et ta Jehowa käest
on sanud kahheworra keige

omma pattude sees.

3. Hüüdja heäl on: Walmistage
körbes JEHOWA te, tehke
laggeda-ma peäl maante
tassaseks meie Jummalale.

4. Keik orgusid peab
üllendatama, ja keik mäggesid
ja mäekinko peab allandatama,
ja mis mätlik on, peab
tassaseks sama, ja mis
ohhakaist umne on, peab
silledaks maaks sama.

5. Siis ilmub Jehowa au, ja
keik lihha näab ühtlase, et
Jehowa su on räkinud.

6. Üks heäl ütleb: Kuluta! ja
teine ütleb: Mis ma pean
kulutama? sedda: Keik lihha on
kui rohhi, ja keik temma
headus kui öieke wälja peäl.

7. Rohhi kuiwab ärra, öieke
närtsib ärra, kui Jehowa waim
ta peäle puhhub: rahwas on
töest rohhi.

8. Rohhi kuiwab ärra, öieke
närtsib ärra; agga meie
Jummala sanna jääb iggaweste
seisma.

9. Sion! kes sa head sannumed
kulutad, astu ülles kõrge mäe
peäle; Jerusalem! kes sa head
sannumed kulutad, tösta
waljuste omma heält, tösta

heält, ärra karda mitte; ütle
Juda liännadele: Wata, teie
Jummal tulleb.

10. Wata, Issand Jehowa tulleb
wäggewa wasto, ja temma
kässiwars wallitseb: wata,
temma palk on temmaga ja
temma töö kasso temma ees.

11. Ta wottab kui karjane
omma karja hoida ja om~a
käewarrega pima-talled
kogguda, ja ommas sülles
kanda, ja immetajad lambad
pissi juhhatada.

12. Kes on omma peoga wet
moötnud, ja waksaga taewad
ärramoötnud, ja wakkaga ma-
ilmo kokkopannud, ja mäed
märka-puga ja mäekingud
waekausiga waginud?

13. Kes on Jehowa waimo
juhhatanud, ja kes woib kui ta
nou-andia temmale middagi
teäda anda?

14. Kellega on ta nou
pidanud? et se temmale pididi
moistust andma, ja tedda
õppetama sedda teeradda, mis
kohhus on, ja tedda õppetama
tundmist, ja temmale teäda
andma moistusse teed.

15. Wata, pagganad on
arwatud kui tilk ömbris ja kui

pörmoke waekauside peäl;
wata, ta tõstab sared ülles kui
tolmo pörmukest.

16. Ja Libanon ei lö ette
süteks, egga temma ellajad ei
lö ette põlletamise-ohwriks.

17. Keik pagganad ei olle kui
ühtegi temma ees, neid
arwatakse temmast vähhemaks
kui tühhi ja paljas.

18. Kelle sarnatseks tahhate
teie nüüd Jummalat panna, ja
mis näggo tahhate teie
temmale tehha?

19. Sep wallab kuio, ja kullasep
lööb kullast plekki selle ümber,
ja jodab ühte hõbbe-kedesid.

20. Kes kehwa on
üllestöstmisse-ohwri andma, se
wallitseb wälja ühhe pu, mis ei
mäddane, ja otsib ennesele
targa puseppa, et ta peab
walmistama ühhe nikkerdud
kuio, mis ei kõigu.

21. Eks teie ei tea? eks teie ei
kule? eks se algmisest ep olle
teile kulutud? eks teie ei
moista, kuidas ma-ilma allused
on pandud?

22. Minna ollen, kes istub Ma
pire peäl; ja kes seäl ellawad,
need on kui rohhotirtsud; Ma
ollen, kes taewast laiale lautab

kui penikesse linna, ja wännitab sedda kui ühhe telgi, kus woib sees ellada.

23. Minna ollen, kes wallitsejaid mikski ei panne, kes kohtowannemad Ma peäl tühjaks teeb.

24. Nemmad ep ollege istutud, ep ollege külwatud, nende känd ei juurduge maas, siis puhhub temma ka nende sekka, et nemmad ärrakuiwawad, ja kange tuul wiib neid ärra kui kört.

25. Kelle sarnatseks tahhate teie mind nüüd panna, et ma selle sarnane olleksin, ütleb pühha Lunnastaja.

26. Töstke ommad silmad ülles kõrgesse, ja wadage, kes on neid lonud, ja sadab nende söawägge wälja arro pärrast? ta kutsub neid keik nimme pärrast: Temma jou ja tuggewa rammo pärrast ei olle ühteainust waia.

27. Mikspärrast ütled sa Jakob, ja sa Israel rägid: Minno te on Jehowa eest warjul, ja mo kohhus lähhäb mo Jummalast möda.

28. Eks sa ei tea? eks sa olle kuulnud? iggawenne Jummal

Jehowa, ma-ilma otsade Loja ei wässi egga tüddi ärra; temma moistus on ilma ärraarwamatta.

29. Temma annab sellele, kes wässinud, rammo, ja joutumille annab ta palju joudo.

30. Kül poisid wässiwad ja tüddiwad ärra, ja nored mehhed kommistawad wissiste:

31. Agga kes JEHOWAT ootwad, need sawad ue rammo, ja lähhäwad ülles tibadega kui kotkad: nemmad jookswad, ja ei tüddi mitte ärra, nemmad käiwad, ja ei wässi mitte ärra.

41. Peatük.

Woöra-jummala-tenistus on tühhine: usklikkude rööm.

1. Olge wait mo wasto, sared! ja rahwas wotko uut rammo, tulgo nemmad liggi, ja räkigo siis, läkki ühtlase liggi kohtusse.

2. Kes on üllesärratanud sedda, kes hom~iko poolt? kes kutsus tedda öigusse pole ennese järrel käima? kes andis temma kätte pagganad, ja panni tedda kunningatte ülle

wallitsema? kes andis neid kui pörmo temma moöga kätte, ja kui körred, mis laiale aetakse, temma ammo kätte?

3. Ta aias neid tagga, läks eddasi rahhoga omma jalgega sedda teeradda, mis ta enne es olle käinud.

4. Kes on sedda ettewötnud ja teinud? se, kes keige pölwe-rahwa kutsub algmissest: minna Jehowa ollen essimenne, ja minna ollen wimistega sesamma.

5. Sared näggid sedda, ja kartsid: ma-ilma otsad wärrisesid, astusid liggi ja tullid senna.

6. Teine wottis teist aidata, ja omma wennale üttelda: Olle wahwa.

7. Ja pusep kinnitas kullaseppa, kes haamriga silledaks teeb, mis on tautud allasi peäl, ja ütleb sest, mis on jodetud: Se on hea! ja kinnitab sedda naeltega, et se ei pea köikuma.

8. Agga sinna mo sullane Israel, Jakob, kedda ma ollen ärrawallitsenud; Abraami suggu, kes mind armastas;

9. Sinna, kedda ma ollen kätte

sanud ma-ilma otsast, ja ollen sind selle Ma üllematte seast kutsunud, ja ütlesin sulle: Sinna olled mo sullane, ma ollen sind ärrawallitsenud, ja ei mitte ärrapölgnud.

10. Ärra karda mitte, sest minna ollen sinnoga; ärra wata mitte ennese ümber, sest minna ollen so Jummal, ma teen sind tuggewaks, ma aitan sind ka, ma pean sind ka ülles omma öigusse parrema käega.

11. Wata, häbbenema ja häbbi pärrast ärrapunnastama peawad keik, kes so peäle wägga wihhased on; need kes sogä riidlewad, ei pea ollema kui ühtekegi, ja peawad hukka minnema.

12. Kui sa need mehhed, kes so wasto taplesid, otsid, siis ei leia sa neid mitte; need mehhed, kes so wasto söddisid, ei pea mikski sama ja ollema kui ei middagi.

13. Sest minna Jehowa so Jummal kinnitan so parrema käe, ja ütlen so wasto: Ärra karda mitte, minna aitan sind.

14. Ärra karda mitte, sa usklige Jakob, sinna Israeli rahwas; ma aitan sind, ütleb JEHOWA, ja

so lunnastaja, kes pühha
Israelis.

15. Wata, ma pannen sind
ueks terrawaks hammastega
pahma-reeks; sa pead mäed
kui reht peksma ja peneks
teggema, ja mäekingud
hagganaks teggema.

16. Sa pead neid laiale
wiskama, ja tuul peab neid
ärrawima, ja kange tuul neid
laiale aiama; agga sinna pead
wägga römus ollema Jehowa
sees, ja Israeli pühvast
Lunnastajast kiitlema.

17. Willetsad ja waesed
otsiwad wet, ja polle ühtege,
nende keel lõppeb ärra janno
pärrast; minna Jehowa tahhan
neid kuulda, minna Israeli
Jummal ei tahha neid mitte
mahhajätta.

18. Ma tahhan kõrgematte
paikade peäle jöggesid panna
jooksma, ja kesk orgude sees
kaewusid sata, ja körbe panna
wee-järweks, ja poudsed maad
wee-hallikaks.

19. Ma tahhan körwesse panna
parremat suggu seedripuid, ja
mirti- ja öllipuid: ma tahhan
laggeda Ma peäle panna
māñde, parremat māñna suggu

ja Tassuri-puid ühtlase.

20. Et nemmad woiksid nähha
ja tunda, ja tähhele panna ja
arwata ühtlase, et Jehowa
kässi sedda teinud, ja Israeli
pühha Lunnastaja sedda lonud.

21. Toge ette omma rio-asja,
ütleb Jehowa; laske liggi tulla
teie wäggewamad jummalad,
ütleb Jakobi Kunningas.

22. Lasko nemmad neid liggi
tulla, et need meile kulutaksid
sedda, mis peab sündima;
kulutage endised asjad,
missugused nemmad on, et
meie woiksime tähhele panna
ja tunda, mis nende järrele
tulleb, ehk kulutage meile
tullewad asjad.

23. Kulutage, mis pärrast peab
tulles, et meie tunneksime, et
teie jummalad ollete ; tehke ka
head ehk kurja, siis tahhame
ennese ümber wadata, ja
sedda ühtlase nähha.

24. Wata, teie ollete wähhem
kui ei ühtege, ja teie töö on
ussist; hirmus on se, kes teid
wallitseb.

25. Ma tahhan pohja poolt
ühhe ärratada, ja temma tulleb,
ja päwa-tousma poolt, kes mo
nimme peab appi hüüdma, ja

tullema würstide peäle kui soue peäle, ja kui pottisep roja sötkuma.

26. Kes on algmisest kulutanud, et meie teaksime, ja wannast aiast, et woiksime öölda: temma on öige! agga ükski ei anna teäda, ükski ei kuluta middage, ükski ei kulege teie könnesid.

27. Minna ollen essimenne, kes ütleb Sionile: Wata, wata, need asjad kulutan minna; ja Jerusalemmale annan ma hea sannume kulutajad.

28. Ja ma waatsin, ja ep olle ükski, ja nende seas ep ollege nou-andjat, et ma woiksin neilt küssida, et nemmad middagi wastaksid.

29. Wata neid keik, nende tö on nurjato, ei ühtege, nende wallatud jummalad on tuul ja tühhine assi.

42. Peatük.

Kristus on helde: Judide ja mude tännamatta meel.

1. Wata, se on mo sullane, kedda ma ülles pean; minno ärrawallitsetud, kes mo hinge

mele pärrast on: ma annan omma Waimo x temmale ta sadab pagganattele kohhut.

2. Temma ei kissenda, egga tösta omma heält ja ei lasse sedda mitte wäljas kuulda,

3. Röhhutud pillirogo ei murra ta mitte katki, ja öhkuwad tahti, mis weel suitseb, ei kustuta temma mitte ärra, ta sadab kohhut ette töe tundmisseks.

4. Temma ei nörge ärra egga jookse eest ärra, kunni ta saab kohhut seädnud Ma peäle; ja temma kässö-öppetusse peäle peawad sared lootma.

5. Nenda ütleb Jummal Jehowa, kes taewad lonud ja neid wännitab, ja lautab maad wälja, ja mis tem~ast kaswab; kes öhko añnab rahwale, mis seäl peäl on, ja waimo neile, kes seäl peäl käiwad.

6. Minna Jehowa ollen sind kutsnud öigussega, ja tahhan so kätte kinnihakkada, ja sind hoida, ja sind panna seädusseks rahwale, pagganattele walgusseks.

7. Et sa pead pimmedatte silmad lahti teggema, et sa pead wangid wäljatoma wangi-

honest, ja wangi-tornist neid, kes istuwad pimmedusses.

8. Minna JEHOWA, se on mo nimmi; ja ma ei anna mitte teisele omma au, egga omma kitust nikkerdud kuiudele.

9. Wata, endised asjad on tulnud, ja ued asjad kulutan minna; ennekui nemmad üllesärkawad, annan ma teile sedda kuulda.

10. Laulgem Jehowale uut laulo, ja temma kitust ma-ilma otsast; kes teie merre peäle lähhäte, ja temma täius; teie sared! ja kes nende peäl ellawad.

11. Körb ja temma liñnad töstko heält, ja küllad, kussa Kedari-rahwas ellawad; kes kaljude peäl ellawad, öiskago, mäggede otsa peält karjugo nemmad.

12. Nemmad andko au Jehowale, ja kulutago temma kitust saarte peäl.

13. Jehowa lähhäb wälja kui wäggew mees, ja tahhab pühha wihha kihhutada kui södda-meis; ta wottab kissendada ja wägga karjuda, ja omma waenlaste peäle woimust wötta.

14. Ma ollen wait olnud

ammust aiast; pean ma ikka kurt ollema ja ennast piddama? ma tahhan karjuda kui se, kes lapse saab; ma tahhan hingada, ja ühtlase ärraneelda.

15. Ma tahhan mäed ja mäekingud paljaks tehha, ja keik nende rohto ärrakörwetada; ja tahhan jöed sariks tehha, ja järwed tahhedaks tehha.

16. Ja tahhan pimmedad sata senna tee peäle, mis nemmad ei tea, ja neid juhhatada nende teeraddade peäle, mis nemmad ei tunne: ma tahhan pimmedust nende ees tehha walgusseks, ja tassaseks, mis karre on: need on need asjad, mis ma tahhan tehha, ja ei mitte neid jällejätta.

17. Need peawad taggasi tagganema, ja wägga häbbenema, kes nikkerdud kuiude peäle lootwad, kes ütlewad wallatud kuiudele: Teie ollete meie jummalad.

18. Oh teie kurdid kuulge, ja teie pimmedad wadage peäle, et teie sate nähha!

19. Kes on ni pimme, kui minno sullane? kes on ni kurt, kui minno Käsk, kedda ma

läkkitan? kes on ni pimme, kui se, kes heakohtlane pididi ollema, ja ni pimme, kui Jehowa sullane?

20. Sa nääd palju, ja ei panne sedda tähhele; körwad on kül lahti tehtud, ja temma ei kule siiski mitte.

21. Jehowal on neist hea meel omma õigusse pärrast; sest teeb ta kässo-õppetust sureks ja kalliks.

22. Agga se on üks ärrarisutud ja paljaks tehtud rahwas; keik need nored mehhed on kinniköidetud, ja pandud puggema wangi-hoonte sisse: nemmad on sanud risutawaks, ja ükski ei peästa neid; nemmad on wäggise käest ärrawidud, ja ükski ei ütle: Anna taggasi.

23. Kes teie seast wottab sedda kuulda ja tähhele panna, et ta kuleks weel pärrastki?

24. Kes on Jakobit annud wäggise käest ärrawia, ja Israeli risujatte kätte? eks Jehowa? kelle wasto meie olleme patto teinud, ja nemmad ei tahtnud ta tede peäl käia, egga kuulda temma kässo-õppetust.

25. Sepärrast on ta omma

tullise wihha temma peäle wäljawallanud ja kange södda, ja se sütab tedda põllema ümberringi, ja ta ei tunnege; ja se põlleb temmas, ja temma ei panne sedda mitte süddamesse.

43. Peatük.

*Kristus tahhab wiimsele aiale
Judide peäle armo heita.*

1. Ja nenda ütleb nüüd Jehowa, so loja, oh Jakob! ja so walmistaja, oh Israel! ärra karda mitte, sest ma ollen sind lunnastanud, ja nimme pärrast sind kutsnud: sa olled minno pärralt.

2. Kui sa weest läbbi lähhäd, ollen minna soga, ja kui sa jõggedest läbbilähhäd, ei pea nemmad sind mitte ärraupputama: kui sa tulles käid, ei pea sa ärrapöllema, ja tulle-leek ei pea sind mitte körwetama.

3. Sest minna ollen Jehowa so Jummal, Israeli pühha Lunnastaja, so ärrapeästja: ma ollen so leppitusse-rahaks annud Egiptusse-ma Mora- ja

Seba-ma so assemele:

4. Et sa mo melest kallis olled, siis olled sa aulisseks sanud, ja minna armastan sind: sepärrast annan ma innimessi so assemele, ja palju rahwast so hinge assemele.

5. Ärra karda mitte, sest minna ollen sinnoga: ma tahhan päwatousma poolt so suggu tua, ja öhto poolt sind kokko kogguda.

6. Ma tahhan pohja-male öölda: Anna; ja louna-male: Ärra pea kinni: to mo poiad kaugelt, ja mo tütreid Ma otsast,

7. Keik, mis nimmetakse mo nimme järrele, ja kedda ma lonud ommaks auuks, kedda ma ollen walmistand, kedda minna ka teinud.

8. To wälja se pimme rahwas, kel silmad on, ja need kurdid, kel körwad on.

9. Keik pagganad koggugo ennast ühtlase, ja keiksuggu rahwast tulgo kokko: kes nende seast woib sedda teäda anda, ja endised asjad meile kulutada: toge nemmad ommad tunnistus-mehhed ette, et nemmad öiged on; ja kuulgo,

ja üttelgo nemmad: Se on tössi.

10. Teie ollete minno tunnistus-mehhed, ütleb Jehowa, ja mo sullane, kedda ma ollen ärrawallitsenud, et teie woite teäda, ja mind uskuda ja moista, et minna sesamma ollen: enne mind ep olle ükski jummal walmistud, ja pärrast mind ei sa ükski ollema.

11. Minna, Minna ollen JEHOWA, ja poole muud ärrapeästjat kui minna.

12. Minna ollen täetanud ja ärrapeästnud, ja kulutand, ja ükski woöras teie seast; ja teie ollete mo tunnistus-mehhed, et minna ollen Jummal, ütleb Jehowa.

13. Ka ollen minna sesamma, ennekui üks pääw olli, ja ükski ei woi mo käest ärrapeästa: ma tahhan sedda tehha, ja kes woib sedda taggasi aiada?

14. Nenda ütleb Jehowa teie Lunnastaja, kes Israelis pühha on: Teie pärrast ollen ma läkkitanud Pabeli, ja mahhawiskanud keik pomid, ja Kaldea-rahwast nende römo laewadega.

15. Minna ollen Jehowa, kes

teie seas pühha on, Israeli loja, teie kuningas.

16. Nenda ütleb Jehowa, kes merresse teeb teed, ja kange wee sisse jalg-teed.

17. Kes wäljatoob wankrid ja hobbosid, wahwaid ja tuggewaid mehhi, et nemmad ühtlase piddid maas ollema, ja ei mitte üllestousma; nemmad on ärrakustunud, kui taht on nemmad koggone ärrakustund.

18. Äрге tulletage mele endisid asjo, ja ärge pange tähhele, mis wannast on sündinud.

19. Wata, ma teen uut asja, nüüd peab se üllestärkama, eks teie ei tunne sedda? ka tahhan ma teed teha körbe, ja jöggesid tühja lane sisse.

20. Metsalissed, lendawad maud, ja Jaana-lindude poiad peawad mind auustama: sest ma tahhan anda wet körbes, jöggesid tühjas lanes, et ma jodan omma ärrawallitsetud rahwast.

21. Se rahwas, mis ma ollen ennesele walmistand, peab mo kitust juttustama.

22. Ja sinna, Jakob, ei olle mind kutsnud, et sinna, Israel, olleksid minno pärrast waewa

näinud.

23. Sinna ep olle omma põlletamise-ohwride lambo mulle mitte tonud, egga omma tappa-ohwridega mind auustanud: ma polle sind pannud tenima roa-ohwridega, egga sulle waewa teinud wirokiga.

24. Sinna polle rahha pärrast mulle rohho-putkid ostnud, egga omma ohwride raswaga mind täitnud; agga mind olled sa pannud tenima omma pattudega, mulle olled sa waewa teinud om~a üllekohtuste teggudega.

25. Minna, minna ollen se, kes so ülleastmissed kustutab issiennese pärrast, ja ei tulleta sinno patto mitte mele.

26. Tulleta sinna mo mele, käigem ühtlase kohtus, juttusta sinna, sepärrast et sa woiksid öige olla.

27. So essimenne issa on patto teinud, ja so Jummala sanna selletajad on mo wasto ülleastunud.

28. Sepärrast tahhan ma pühha paiga üllemad ärrateotada, ja Jakobit panna ärrakautawaks, ja Israelit selgeks teotusseks.

44. Peatük.

*Israel peab jälle armo sama:
kallid Jehowa tootussed.*

1. Ja nüüd kule mo sullane Jakob, ja Israel, kedda ma ollen ärrawallitsenud.
2. Nenda ütleb Jehowa, kes sind teinud, ja sind emma ihhust walmistanud, kes sind tahhab aidata: ärra karda mo sullane Jakob, ja Jesurun, kedda ma ollen ärrawallitsenud.
3. Sest ma tahhan wet wäljawallada selle peäle, kel janno on, ja jookswad weed kuiwa peäle: ma tahhan omma waimo wäljawallada so suggu peäle, ja omma önnistust sinno sugguwössa peäle,
4. Et nemmad peawad kaswama kui rohho seas, kui rämlakad wee-loikude äres.
5. Teine ütleb: ma ollen Jehowa pärralt, ja teine nimmetab ennast Jakobi nimme järrele, ja teine kirjotab omma käega ennast Jehowale, ja nimmetab ennast lianimmega Israeliks.
6. Nenda ütleb Jehowa Israeli kuningas, ja temma

Lunnastaja wäggede Jehowa: Minna ollen essimenne, ja miña ollen wiimne, ja polle muud Jummalat kui minna.

7. Ja kes woib nenda kui minna hüda ja sedda kulutada, ja sedda mulle seäda, sest aiast kui ma wannast ollen rahwast assutanud, ja nemmad kulutago neile tullewad asjad, ja mis peab sündima.

8. Äрге wärrisege, ja äрге kartke, eks ma ammust aiast olle sulle annud kuulda, ja kulutanud, ja teie ollete mo tunnistus-mehhed; kas on üks teine Jummal kui minna, ja muud kaljo ei olle, minna ei tea.

9. Kes nikkertud kuiud walmistawad, need keik on tühhised, ja nende kallimad kuiud ei kölba ühtegi, ja nemmad on nende tunnistus-mehhed, nemmad ei nä egga tunne, et nem~ad woiksid häbbeneda.

10. Kes walmistab jummalat, ja wallab ühhe kuio, mis kuhhogi ei kölba?

11. Wata, keik temma seltsimehhed peawad häbbisse sama, ja seppad issi on

innimessed: tulgo nemmad keik kokko ja seisko, nemmad peawad wärrisema, ja häbbi sisse sama ühtlase.

12. Üks taub rauda pihtidega, ja teeb sedda kumaks süttega, ja walmistab sedda haamrittega, ja teeb tööd senna kallale omma tuggewa käewartega; temmal on ka nälg, et ta rammotumaks lähhäb; ta ei jo wet, ja wässib ärra.

13. Pusep moödab noriga, ta märgib sedda ärra kridiga, ja lükkab sedda hööwlidega silledaks, ja märgib sedda sirkliga, ja teeb sedda kui mehhe näggo, otsekui illusa innimesse, et se peab koias seisma.

14. Ta raiub ennesele seedripuud, ja wottab kupressi ja tamme, ja wallitseb ennesele kowwa suggu pu metsa pude seast; ta istutab wahtrapuud ja wihm kaswatab sedda.

15. Ja se sünnib kül innimessele süteks, ja temma wottab neist, ja paistab ennast, ta küttab ka, ja küpsetab leiba; siiski teeb ta sest jummalat, ja kummardab selle ette, ta teeb

sest nikkertud kuio, ja heidab selle ette põlveli mahha.

16. Ühhe pole sest põlletab ta tullega, teise pole peält sööb ta lihha, küpsetab pradi ja sööb köhho täis, paistab ennast ka ja ütleb: Hea kül, ma ollen ennast paistnud, ma ollen tullokest näinud.

17. Ja mis sest puust üllejääb, sedda teeb ta jummalaks ommaks nikkertud kuiuks, heidab temma ette põlveli mahha, ja kummardab ja pallub tedda, ja ütleb: Peästa mind, sest sinna olled mo jummal.

18. Nemmad ei tea egga moista, sest nende silmad on kinniwoitud, et nemmad ei nä, ja nende süddamed, et nemmad ei moista arwata.

19. Ja temma ei mötle järrele ommas süddames, ja ei tea egga moista, et ta mötleks: Ühhe pole sest puust ollen ma tullega ärrapõlletand, ja ollen ka temma sütte peäl leiba küpsetanud, ma küpsetasin lihha, ja söin, ja ma peaksin sedda, mis sest üllejääb, hirmsaks asjaks teggema, ja pu-kandi ette põlveli mahhaheitma.

20. Ta toidab ennast tuhhaga, temma ärrapettatud südda on tedda körwale kallanud, et ta ei peästa omma hinge, egga mötle: Eks olle walskust mo parramas käes?

21. Tulleta sedda omma mele, oh Jakob ja Israel! sest sinna olled mo sullane: sind, sind ollen ma ennesele sullaseks walmistand; oh Israel! sinna ei sa minnust mitte ärraunnustud.

22. Ma kautan so ülleastmissed kui pakso pilwe, ja sinno pattud kui kerge pilwe. Pöra mo pole, sest ma ollen sind lunnastanud.

23. Laulge röömsaste, taewad, sest Jehowa on keik hästi teinud, öiskage Ma allused kohhad; mäed tehke heält lauloga, metsad ja keik puud seäl sees: sest Jehowa on Jakobit lunnastanud, ja näidab omma au ülles Israelis.

24. Nenda ütleb Jehowa so Lunnastaja, ja kes sind emma-ihhust walmistab: Minna ollen Jehowa, kes keik teeb, ma wännitan taewad, minna üksi, ma lautan maad laiale, kes on minnoga olnud?

25. Ma ollen se, kes

wallelikkude immetähhed tühjaks teeb, ja moistlikkud mehhed hulluks teeb; kes targad taggasi pörab, ja teeb nende tundmist jölledaks.

26. Kes omma sullase sanna kinnitab, ja omma Käskude nou korda sadab, kes ütleb Jerusalemmale: So sees peab ellatama, ja Juda liñnadele: Teid peab üllesehhitadama, ja temma paljaks tehtud kohhad tahhan ma üllestehha;

27. Kes süggawale ütleb: Sa kuiwaks, ja sinno jõed tahhan ma tahhedaks tehja;

28. Kes ütleb Koressile: Mo karjane, ja keik, mis ma tahhan, peab temma korda saatma, ja ütlema Jerusalemmale, et se peab üllesehhitud, ja tempel kindlaste raiatud sama.

45. Peatük.

Ärrapeästmist Pabeli ja patto wangist tootakse.

1. Nenda ütleb Jehowa omma woitud mehhe Koressi wasto, kelle parrema kätte ma tahhan kinnihakkata, et ma pagganad

ta alla heidan, ja kunningatte
wööd wöölt peästan; et ma
uksed temma ette lahti teen, ja
wärrawid ei pea lukko
pandama.

2. Minna tahhan temma ele
miñna, ja tassaseks tehha, mis
konnarik; wask-uksed tahhan
ma katkimurda, ja raud-pomid
mahharaiuda,

3. Ja so kätte anda
warrandussed, mis pimmedas
paikas on, ja mis
mahhapandud warjo-aukude
sisse; et sa pead tundma, et
minna ollen Jehowa, kes sind
nimme pärrast hüab, se Israeli
Jummal.

4. Omma sullase Jakobi ja
omma ärrawallitsetud Israeli
pärrast ollen ma sind so
nimme pärrast hüüdnud, ja
lianimmega sind nimmetand,
kui sa mind ei tunnud.

5. Minna ollen Jehowa, ja ei
ükski ennam, ei ükski muud
Jum~alat ep olle kui minna;
ma pannin sinno wö wöle, kui
sa mind ei tunnud.

6. Et nemmad peawad tundma
päwatousma ja öhto poolt, et
ep olle mitte muud kui minna;
Minna ollen Jehowa, ja ei

muud ükski.

7. Ma walmistan walgust, ja
loon pimmedust; ma teen
rahho, ja loon õnnetust: Minna
ollen Jehowa, kes keik sedda
teeb.

8. Tilkuge taewad üllewelt, ja
üllemad pilwed tehko wolama
öigust ; Ma tehko ennast lahti,
ja keik tehko õnnistusse suggu,
ja kaswatago ühtlase öigust,
minna Jehowa loon sedda.

9. Hädda sellele, kes riidleb
sellega, kes tedda walmistand,
kui potti-tük teiste soueste
potti-tükkidega. Kas sou ütleb
omma pottiseppa wasto: Mis sa
teed? ja kas sinno tehtud
ütleb: Temmal ep olle kässi.

10. Hädda sellele, kes ütleb
issa wasto: Mis sa sünnitad? ja
naese wasto: Mis sa lapse
waewas olnud?

11. Nenda ütleb Jehowa, Israeli
pühha Lunnastaja, ja temma
walmistaja: Küssige minno
käest tulles asjad; tahhate
teie mulle käsko anda minno
laste pärrast, ja mo kätte tö
pärrast?

12. Minna ollen maad teinud,
ja innimessed siñna peäle
lonud: minno, minno käed on

taewad wännitanud, ja ma ollen keige nende söawäele käsko annud.

13. Minna ollen tedda üllesärratanud öigusse läbbi, ja tahhan keik temma teed tassaseks teha: temma peab mo liña üllesehhitama, ja mo wangid lahtilaskma, ei mitte hinna egga anni pärrast, ütleb wäggede Jehowa.

14. Nenda ütleb Jehowa: Egiptusse werrewaew, ja Mora-ma kaup, ja Seba-rahwas kes pitkad mehhed, peawad sinno jure tulles, ja sinno pärralt olles, so järrel käima, raudus tulles, ja so ette kummardama, sind palluma ja ütles: Ükspäines sinno sees on Jummal, ja muud Jummalat ep olle mitte.

15. Töeste sinna olled Jummal, kes ennast warjul hoiab, Israeli Jummal, üks ärrapeästja.

16. Häbbi sisse on sanud, ja ka häbbi pärrast ärrapunnastand, ühtlase on teotussega ärraläinud keik hirmsade kuiude seppad.

17. Israelit peästetakse ärra Jehowa läbbi iggawesse ärrapeästmissiga: teie ei pea

mitte häbbisse sama, egga häbbi pärrast ärrapunnastama, ei ial ei ellades.

18. Sest nenda ütleb Jehowa, kes taewad loob, sesamma Jummal, kes walmistab maad ja teeb sedda; sesamma, kes sedda kinnitanud, ja ei mitte tühjaks sedda lonud, waid on sedda walmistand, et seäl peäl peab ellama: minna ollen Jehowa, ja ei ükski ennam.

19. Ma polle mitte sallajas pimmedas Ma paikas räkinud, ei ma olle Jakobi suggule üttelnud: Otsige mind ilmaasjata: minna ollen Jehowa, kes rägib öigust, kes kulutab öiged asjad.

20. Kogguge ja tulge, astuge liggi ühtlase, kes pagganatte seast ollete pääsnud: need ei tea ühtegi, kes omma nikkertud kuio puud kandwad, ja palluwad sedda jummalat, mis ei woi ärrapeästa.

21. Kulutage ja astuge liggi, piddago nemmad ka ühtlase nou: kes on sedda wannast kulutand, ja ammust aiaist teäda annud? eks minna Jehowa? ja ep olle muud Jummalat mitte kui minna, üks

öige Jummal ja ärrapeästja, ei ükski muud kui minna.

22. Wadage minno pole, ja laske ennast ärrapeästa, keik ma-ilma otsa rahwas, sest minna ollen Jummal, ja ei ükski muud.

23. Ma ollen issienneses wandunud, sanna on mo suust wäljaläinud öigussega, ja se ei pea mitte taggasiminnema: et keik põlwed peawad mo ette nikkutama, ja keik keled wanduma,

24. Ükspäines Jehowa sees on palju öigust ja tuggewust, ütleb ta minnule: temma jure peawad tulles ja häbbi sisse sama keik, kes temma wasto wägga wihhased olnud.

25. Jehowa sees peawad öigeks sama, ja kiitlema keik Israeli suggu.

46. Peatük.

*Jehowa on öige abbimees:
woöras-jum~al polle ühteke.*

1. Pel weab ennast kokko, Nebo on kummarkülle maas, nende ebba-jummalad on ellajattele ja lojustele waewaks

; teid tulles kanda ja koormaks panna ärrawässinud weikse peäle.

2. Nemmad on kummarkülle maas, ja weawad ennast ühtlase kokko, nemmad ei woi koorma ärrapeästa; ja issi on nemmad wangi läinud.

3. Kuulge mind Jakobi suggu, ja keik, kes Israeli suggust üllejäänud, kedda kantakse emma-ihhust, kedda woetakse süllesse jo lapsekoiast:

4. Ja kunni teie wannaks sate, ollen ma sesamma, ja kunni teie halliks lähhäte, tahhan ma teid kanda ; minna ollen teid teinud, ja minna tahhan süllesse wötta, ja minna tahhan kanda, ja ärrapeästa.

5. Kelle sarnatseks ehk arrolisseks tahhate teie mind panna? ehk kedda tahhate teie mo wasto arwada, et meie ühhesarnatsed olleksime.

6. Kes kullutawad kulda kukrust, ja wagiwad hõbbedat waega, palkawad kullaseppa, et ta sest jummalat peab teggema, siis heitwad nemmad põlweli mahha, ja kummardawad selle ette.

7. Nemmad tõstwad sedda Olla

peäle, kandwad sedda, ja
pannewad sedda omma
assemele seisma, ja ta seisab,
ei ta woi omma assemelt
likuda; kui kegi ka temma pole
hüab, siis ei wasta temma
mitte; ta ei woi tedda mitte
ärrapeästa temma
ahhastussest.

8. Tulletage sedda mele, ja
olge kui mehhed: wötke
süddamesse, teie ülleastujad!

9. Tulletage mele endised
asjad iggawessest aiaist, sest
minna ollen Jummal ja ei ükski
muud, Jummal ollen ma, ja ei
ükski olle kui minna,

10. Kes kulutab algmissest, mis
pärrast sünnib, ja wannast
aiaist, mis ep olle weel tehtud,
ja ma ütlen: Minno nou peab
korda minnema, ja minna teen
keik, mis ma tahhan.

11. Ma kutsun hom~iko poolt
ühhe kotka, ja kaugelt maalt
ühhe mehhe, kes mo nou
järrele teeb ; issi ma ollen
räkinud, ma lassen ka sedda
tulla; ma ollen sedda
ärramöttelnud, ma tahhan
sedda ka tehha.

12. Kuulge mind teie kange
süddamega, kes teie kaugel

ärä ollete öigussest.

13. Ma sadan liggi omma
öigust, se ep olle kaugel, ja
mo önnistus ei pea wibima: ma
pannen Sioni peäle önnistust,
ja Israeli peäle omma illo.

47. Peatük.

*Pabel ehk walle-usk peab
hukka ja otsa sama.*

1. Minne mahha, ja istu tuhha
sisse, sa neitsit, Pabeli tüttar!
istu mahha Ma peäle, kus ei
olle au-järke, oh Kaldea tüttar!
sest sind ei pea mitte ennam
nimmetama ellaks egga örnaks.

2. Wotta kässikiwwi, ja jahwata
jahho; wotta lahti ommad
kahharad juukse tukkad, peästa
jallad, te lahti säred, minne
ülle jöggede.

3. So häbbedus peab
lahtiwoetud sama, ka sinno
häbbi peab nähtama; ma
tahhan so kätte maksta, ja ei
ühhegi palwed se eest
wastowotta.

4. Meie Lunnastaja, kelle nimmi
on wäggede Jehowa, se on
pühha Israelis.

5. Kaldea tüttar! istu wait, ja

minne pimmedasse, sest sind ei pea mitte enam nimmetama kuningrikide emmandaks.

6. Ma ollen wägga wihhane olnud om~a rahwa peäle, ja omma pärris-ossa ärrateotand, ja neid so kätte annud: sinna ep olle nende peäle hallastanud, wannade peäle olled sa omma ikke wägga raskeste pannud,

7. Ja üttelnud: Ma tahhan iggaweste emmand olla; ei sa olle ial sedda omma süddamesse pannud, egga omma mele tulletanud temma wimist otsa.

8. Agga kule nüüd sedda, sa himmokas! kes sa ellad ilma holeta, kes sa ütled ommas süddames: Minna ollen, ja ei ükski muud enam, minna ei sa ellada kui lesknaene, egga tunda, et ma lapsita ollen.

9. Agga need kaks asja peawad silmapilkmisses ühhel päwal so kätte tulles, et sa lapsita ja lesse-pölwes olled ; täieste peawad need so peäle tulles so palju noiduste pärrast, ja so wägga sure lausumisse pärrast.

10. Sest sa olled lootnud omma kurjusse peäle, ja üttelnud: Ükski ei nä mind. Sinno tarkus ja so tundminne, se on sind saatnud tagganema, sest sa ütled ommas süddames: Minna ollen, ja ei ükski muud enam.

11. Sepärrast tulles so peäle pahha luggu, kelle warratsest tullemisest sa ei pea enne teadma; ja hädda peab so peäle langema, mis sa ei woi ärraleppitada; ja ärrahäwwitamine tulles äkkitselt so peäle, mis sa ei tea.

12. Jä nüüd omma lausumiste ja omma palju noidustega seisma, misga sa ennast ärrawässitanud omma norelt põlwelt: ehk sa wahhest woid kasso sada, ehk wahhest hirmo teha.

13. Sa olled ärrawässinud omma palju noude läbbi: jägo nüüd seisma, ja peästko sind need taewa-tundiad, kes tähhed waatwad, ja kulutawad iggal kuul middage, sest, mis so peäle peab tulles.

14. Wata, nemmad on kui kõrred, tulles põlletab neid ärra;

nemmad ei woi issiennast
peästa tulle-legist, ei jä ülle
ühte süt, et kegi woiks ennast
paista, egga tullokest, et woiks
seäl ees istuda.

15. Nenda on need sulle,
kellega sa olled waewa näinud:
need, kes sinnoga so norelt
pölwelt kauplesid, ewsiwad,
iggaüks omma tee peäl; ei
ükski peästa sind.

48. Peatük.

*Kristus nomib tännamatta
Judid: maenitseb lahkeste.*

1. Kuulge sedda, Jakobi suggu!
kedda Israeli nimmega
nimmetakse, ja Juda weest
wäljatulnud ; kes wanduwad
Jehowa nimme jures, ja
kulutawad Israeli Jummalat α,
ei mitte töes egga öigusses.

2. Sest nemmad nimmetawad
ennast pühha liña järrele, ja
toetawad ennast Israeli
Jummala peäle, kelle nimmi on
wäggede Jehowa.

3. Endised asjad ollen ma
ammust aiast kulutand, ja
minno suust on need
wäljatulnud, ja annan neid weel

kuulda: ussinaste ollen ma
teinud, et keik on sündinud.

4. Et ma tean, et sa kowwa
olled, et so kuklataggune on
raud-soon ja so pea-ots
waskne.

5. Sepärrast ollen ma sulle
ammust aiast kulutand; enne
kui se tulli, ollen ma sulle
kuulda annud, et sa ei peaks
ütlemä: Mo ebba-jummal on
sedda teinud, ja mo nikkertud
ja mo wallatud kuio on sedda
käsknud.

6. Wata agga, sa olled keik
sedda kuulnud, ja teie, eks teie
tahha kulutada? ma kulutan
sulle ued asjad nüüd sest
aiast, ja mis warjul hoitud, mis
sa mitte ei teädnud.

7. Nüüd on need lodud, ja ei
mitte ammust aiast, ja sinna
ep olle ühte päwage enne
sedda kuulnud, et sa ei peaks
ütlemä: Wata, ma teädsin
sedda.

8. Ei polle sa kuulnudke, egga
teädnud, ka ammust aiast ep
olle so körw ennast lahti
teinud; sest ma tean, et sa
wottad öiete pettust tehha, ja
emma-ihhust hütakse sind
ülleastujaks.

9. Omma nimme pärrast tahhan ma pitka melega olla, ja omma kitusse pärrast sulle armo anda, et ma sind ärra ei kauta.

10. Wata, ma sullatan sind, agga mitte rahha pärrast: ma ollen sind ärrawallitsenud willetsusse ahjus.

11. Issiennese, issiennese pärrast teen ma sedda ; (sest kuidas saaks mo nimmi muido teotud!) ja minna ei tahha mitte omma au teisele anda.

12. Kule mind Jakob ja Israel! kes minnust kutsutud, minna issi, minna ollen essimenne, minna ollen ka wiimne.

13. Minno kässi on ka maad kindlaste raianud, ja mo parrem kässi on taewad kämlega ärramoötnud: ma hüan neid, siis seiswad nemmad ühtlase.

14. Koggude teie keik, ja kuulge: Kes nende seast on sedda kulutanud? Jehowa armastab tedda, ta teeb omma tahtmist Pabeli wasto, ja temma kässiwars saab Kaldea-rahwa wasto.

15. Minna, minna ollen räkinud, ma ollen tedda ka hüüdnud;

ma lassen tedda tulla, ja temma te peab korda minnema.

16. Tulge liggi mo jure, kuulge sedda: ma ep olle ma-ilma algmisest sallajas räkinud, sest aiast kui se on, olin ma seäl; agga nüüd läkkitab Issand Jehowa mind ja om~a Waimo.

17. Nenda ütleb Jehowa, so Lunnastaja, kes Israelis pühha on: Minna ollen Jehowa so Jummal, kes sind õppetab sinno kassuks, kes sind juhatab senna tele õ, mis sa pead käima.

18. Oh et sa olleksid mo kässud tähhele pannud! siis olleks so rahho olnud kui jõggi, ja so õigus kui merre laened.

19. Ja so suggu olleks kui liiw olnud, ja so sissekonna sugguwõssa kui selle sommerud; temma nimmel ei pea kautud egga rikkutud sama mo palle eest.

20. Minge wälja Pabelist, pöggeneged Kaldea-maalt öiskamisse heäle, kulutage, andke sedda kuulda, lautage sedda laiale ma-ilma otsani, üttelge: Jehowa on omma

sullast Jakobit lunnastanud.

21. Ja nemmad ei pea janno tundma, kui temma neid paljaks tehtud kohtade peäle wiib; ta panneb neile wet wolama kaljust, ja löhhub kaljo, et wessi wäljajookseb.

22. Öälattel ep olle ühtege rahho, ütleb Jehowa.

49. Peatük.

Kristus Judide ja pagganatte lunnastaja, ja peästja.

1. Kuulge mind, sared, ja pange tähhele teie rahwas kaugelt! Jehowa on mind emma-ihhust hüüdnud, mo emma sissekonnast on ta mo nimme peäle mötlenud;

2. Ja on minno su kui terrawa moöga teinud, ta on mind omma käe warjo alla warjule pannud, ja mind hiilgawaks noleks teinud; omma noletuppe on ta mind warjule pannud,

3. Ja mulle üttelnud: Sinna olled mo sullane, Israel, kelle sees ma omma au tahhan üllesnäidata.

4. Agga minna mötlesin: Ma

nään waewa tühjalt, ma kullutan ärra omma rammo ilma-asjata ja kassota: töeste minno öigus on Jehowa kä, ja minno tö palk mo Jummal kä.

5. Ja nüüd ütleb Jehowa, kes mind walmistand ennesele sullaseks emma-ihhust, et ma Jakobi temma pole pean pööрма, ja et Israel ta pole peab kogguma; ja ma ollen auustud Jehowa melest, ja minno Jummal on mo tuggewus.

6. Ja ütleb: Se on alw assi, et sa pead mulle sullaseks ollema Jakobi sugguarrud korda saatma, ja Israeli hoitud rahwa ümberpööрма; ma ollen sind ka pannud pagganatte walgusseks, et mo önnistus olleks ma-ilma otsani.

7. Nenda ütleb Jehowa, selle Israeli pühha Lunnastaja, sellele, kes omma ello ärrapölgab, kelle melest kurri rahwas hirmsad on, kes wallitsejatte sullane on: kunningad peawad näggema, ja üllestousma, würstid peawad ka sind kummardama, Jehowa pärrast, kes ustaw on, selle pärrast, kes Israelis pühha on,

kes sind ärrawallitsenud.

8. Nenda ütleb Jehowa: Ma ollen sind kuulnud sel aial, mis mo mele pärrast, ja ollen sind önnistusse päwal aitnud; ja tahhan sind hoida, ja sind panna rahwale seädusseks, et sa pead maad üllesehhitama, ja ärrahäwwitud pärris-ossad wäljajaggama,

9. Ja ütlema neile, kes kinniseutud: Minge wälja; neile kes pimmedas: Sage awwalikkuks; tede peält peawad nemmad toidust leidma, ja keige kõrge kohtade peäl peab nende karja-ma ollema.

10. Neil ei pea nälga egga janno ollema; ei poud egga päike pea neid waewama; sest nende hallastaja peab neid saatma, ja wee-hallikatte jure neid juhhatama.

11. Ja ma tahhan keik ommad mäed teeks tehha, ja mo maanteed peawad kõrgeks sama.

12. Wata, teised tullewad kaugelt, ja wata teised tullewad pohja ja öhto poolt, ja teised Sinimi maalt.

13. Laulge röömsaste, oh taewad! ja Ma olgo wägga

römus, mäed tehke heält öiskades: sest Jehowa on omma rahwa trööstinud, ja omma willetsatte peäle hallastanud.

14. Agga Sion olli üttelnud: JEHOWA on mind mahhajätnud, ja ISSAND on mind ärraunnustanud.

15. Kas naene omma lapsokest ärraunnustab, et ta mitte ei peaks omma ihho poia peäle hallastama? ehk nemmad ka ärraunnustaksid, siiski ei tahha minna sind mitte ärraunnustada.

16. Wata, omma kätte peäle ollen ma sind märkinud: sinno mürid on ikka mo ees.

17. So poiad töttawad; kes sind mahhakiskusid, ja sind paljaks teggid, peawad sinnust ärraminnema.

18. Tösta ümberringi ommad silmad ülles, ja wata, keik need kogguwad ja tullewad sinno jure: ni töeste kui ma ellan, ütleb Jehowa, sa pead nende keikidega kui ehtega ennast ehhitama, ja neid ennese ümber sidduma kui pruut.

19. Sest sinno paljaks tehtud ja so ärrahäwwitud kohhad, ja

so ärrarikkutud maad, need peawad nüüd tõeste sulle kitsad ollema nende pärrast, kes seäl sees ellawad; ja kes sind ärraneelsid, need peawad kaugel ärra ollema.

20. Weel peawad sinno kuuldes ütlema need lapsed, kellest sa olled lahti olnud: Se koht on mulle kitsas, minne minnust emale, et ma woin ellada.

21. Ja sinna mõtled siis ommas süddames: Kes on mulle neid ilmale tonud, kui ma olin lapsita ja üksik, käimas ja ulkumas? agga kes on need kaswatand? wata, minna olin üksi järrelejäänud, kus on needsinnatsed olnud?

22. Nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, ma tahhan omma kät pagganatte pole tõsta, ja om~a lippo püsti panna rahwa pole, ja nemmad peawad so poiad toma sülles, ja so tütreid peawad Ollade peäl sama kantud.

23. Ja kunningad peawad sinno eest murretsema, ja nende emmandad so ammed ollema, ja silmili mahha kummardama sinno ette, ja so jalge x pörmo lakkuma. Siis pead sa tundma,

et minna ollen Jehowa, kelle pärrast häbbisse ei sa need, kes mind ootwad.

24. Kas woib ühhe wäggewa käest risutud asjad ärrawötta? ehk kas woib ühhe õige issanda wangi-selts ärrapeäseada?

25. Sest nenda ütleb Jehowa: Selle wäggewa wangid peab siiski ärrawoetama, ja selle wägga waljo risutud wangid peawad peäsuma ; ja minna tahhan rielda nende wasto, kes sinno wasto rio tõstwad x, ja minna tahhan so lapsed ärrapeästa.

26. Ja tahhan neid, kes sind waewasid, sõta nende omma lihhaga, ja nemmad peawad ommast werrest joobnuks sama otsekui wärskest winast; ja keik lihha peab tundma, et minna ollen Jehowa so ärrapeästja, ja so lunnastaja, kes Jakobis wäggew on.

50. Peatük.

Judide wallo, kes Kristusse kannatamisest ei holi.

1. Nenda ütleb Jehowa: Kus on

teie emma lahhutamisse-ramat, misga ma tedda lasknud ärraminna? ehk kes on mo wölla issandist, kelle kätte ma teid ärramünud? wata, teie ollete keige omma üllekohto pärrast ärramüdüd, ja teie emma on teie ülleastmiste pärrast ärralastud.

2. Mikspärrast tullin ma, ja ükski ei olnud seäl? ma hüüdsin ja ükski ei wastand: kas mo kässi on ni wägga lühhikesseks sanud, et ma ei woi lunnastada? ja kas mul ep olle rammo teid ärrapeästa? wata, ma teen merd tahhedaks omma söitlussega, ma teen jõed kõrweks, nende kallad haisewad, et ep olle wet, ja surrewad janno pärrast.

3. Ma pannen taewa ümber musta ride, ja annan kotti-ride temmale katteks.

4. ISSAND JEHOWA on mulle kele annud, mis neil on, kes hästi õppetud, et ma moistan sellega, kes wässinud, öigel aial sanna räkida: ta ärratab Mind igga hom~iko, ta ärratab mo körwa, et ma kulen kui need, kes hästi õppetud.

5. Issand Jehowa on mo körwa

lahtiteinud, ja minna ep olle wastopannud, taggasi ei olle ma tagganend.

6. Omma selga andsin ma neile, kes peksid, ja ommad louad neile, kes mo karwad kisksid, ei ma pannud ennese silmi mitte warjule teotuste ja sülje eest.

7. Sest Issand Jehowa aitab mind, sepärrast ep olle ma mitte häbbi pärrast ärrapunnastand: sepärrast pannen ma ommad silmad kui tulle-kiwwi; sest ma tean, et ma ei sa häbbi sisse.

8. Liggi on se, kes mulle öigust moistab; kes tahhab moga rielda? siis seiskem ühtlase; kes mo peäle tahhab kohhut tösta, se tulgo liggi mo jure.

9. Wata, Issand Jehowa aitab mind, kes on se, kes mind woib öälaks moista? wata, nemmad keik lähhäwad wannaks kui rie, koi wottab neid ärrasüa.

10. Kes teie seast kardab Jehowat, kes kuleb temma sullase sanna? kes sures pimmedusses käib, et temmal polle selgust, se lootko Jehowa nimme peäle, ja toetago

ennast omma Jummalä peäle.

11. Wata, teie keik sütate tuld, ja pannete törwa-köied kui wööd wöle; minge omma tulle lekisse ja törwa-köite sisse, mis teie ollete süütnud põllema: se sünnib teile minno käest, wallo sees peate teie maggama.

51. Peatük.

Usklikkud trööstitakse raske kiusatusse aial.

1. Kuulge mind, kes teie öigust taggakiusate ja Jehowat otsite: wadage se kaljo peäle, kust teie ollete wäljaraiutud, ja se kaewo augo peäle, kust teie ollete wäljakaewatud.

2. Wadage omma issa Abraami peäle, ja Sara peäle, kes teid waewaga ilmale tonud: sest ma hüüdsin tedda, kui ta alles üksi olli, ja önnistasin tedda ja teggin tedda paljuks.

3. Sest Jehowa on Sionit trööstinud, ta on keik temma paljaks tehtud kohhad trööstinud, ja temma körbe teinud kui Edeni-aed, ja temma laggedad maad kui Jehowa rohho-aed: lust ja rööm peab

seält seest leitama, tänno ja kitusse-laulo heäl.

4. Pange mind tähhele, mo rahwas! ja pörage körwad mo pole, mo innimeste suggu! sest kässo-öppetus peab minno käest wäljatullema, ja ma tahhan omma kohhut rahwa walgusseks pea seäda.

5. Mo öigus on liggi, mo önnistus tulleb wälja, ja mo käewarred peawad rahwale kohhut saatma: sare-rahwas peawad miño peäle lootma, ja mo käewart ootma.

6. Töstke ommad silmad taewa pole, ja wadage Ma peäle mahha: sest taewad peawad kadduma kui suits, ja Ma wannaks minnema kui rie, ja kes seäl peäl ellawad, need peawad nendasammoti ärrasurema; agga minno önnistus jääb iggaweste, ja mo öigus ei pea mitte otsa sama.

7. Kuulge mind, kes teie öigust tunnete, oh rahwas! kelle süddames mo kässo-öppetus on: ärge kartke æ innimeste laimamist, ja ärge ehmatage nende teotamiste pärrast.

8. Sest koi peab neid ärrasöma kui riet, ja söted peawad neid

ärrasöma kui willa; agga minno
öigus jääb iggaweste, ja mo
önnistus põlwest põlweni.

9. Ärka ülles, ärka ülles, eh hita
ennast tuggewussega, oh
Jehowa kässiwars! ärka ülles
kui ennemuiste wanna põlwe-
rahwa aial: eks sinna ei olle
se, kes Egiptusse torredust
mahharaiunud, kes lendwa
maule on wallo teinud?

10. Eks sinna ei olle se, kes
merd ja sure süggawusse wet
on tahhedaks teinud? kes
süggawad merre hauad teinud
teeks, et need, kes
ärralunnastud, piddid läbbi
käima.

11. Nenda peawad Jehowa
lunnastud taggasi tulles, ja
Sioni minnema öiskades, ja
iggawenne rööm nende Pea
peäl: nemmad sawad lusti ja
römo kätte, kurbdus ja
öhkaminne pöggenewad ärra.

12. Minna, minna ollen se, kes
teid trööstib; kes sa olled, et
sa innimessed kardad, kes
surrewad, ja innimesse lapsed,
kes heina sarnatseks sawad?

13. Ja sa unnustad ärra
Jehowat, kes sind teinud, kes
taewad on laiale wännitanud,

ja maad kindlaste raianud: ja
sa wärrised ikka iggapäwa
ahhastaja tullise wihha pärrast,
kui ta ennast walmistab sind
ärrarikkuma; agga kus on
ahhastaja tulline wihha?

14. Kes ruttab pitka sammoga
astudes, et ta woiks lahti sada,
ei se pea mitte surrema senna
auko, ja temmal ei pea leiwast
pudo ollema.

15. Sest minna ollen Jehowa
so Jummal, kes merd likutab,
et temma laened kohhisewad:
wäggede Jehowa on temma
nimmi.

16. Ja ma ollen ommad
sannad sinno suhho pannud, ja
omma käe warjoga sind
katnud, et ma woin taewad
istutada, ja maad kindlaste
raiada, ja öölda Sioni wasto:
Sa olled mo rahwas.

17. Ärka ülles, ärka ülles, touse
ülles Jerusalem, kes sa olled
Jehowa käest joonud temma
tullise wihha karrikast ärra, sa
olled ka melepöritusse karrika
pärmil tilgatumaks wälja jonud.

18. Ükski ei juhhatand tedda
keikist temma lapsist, mis ta
ilmale tonud, ja ükski ei
hakkand temma kätte kinni

keikist lapsist, mis ta on kaswatand.

19. Need kaks asja juhtusid sulle, kellel on ärras meel so peäle? ärraraiskaminne ja kahjo, ja nälg ja moök olli seäl ; kes ma olin, et ma sind piddin trööstima?

20. So lapsed minnestawad ärra, ja maggawad keige ulitsatte nurkade jures kui ühhe sarwelinne metskits wörkus kinni, täis Jehowa tullist wihha, ja so Jummal söitlemist.

21. Sepärrast et kule nüüd sedda, sa willets! kes joobnud olled, agga mitte winast.

22. Nenda ütleb so Issand Jehowa ja so Jummal, kes omma rahwa eest seisab: Wata ma ollen melepöritusse karrika so käest ärrawotnud; ja minno tullise wihha karrika pärmis, sedda ei pea sa mitte ennam joma.

23. Ja ma tahhan sedda nende kätte anda, kes sind kurwastasid, kes so hingele ütlesid: Kummarda ɔ mahha, et meie woime so ülle miñna; ja sa olled omma selga pannud kui ühhe Ma ja kui ulitsa neile, kes so ülle käisid.

52. Peatük.

Jehowa luñastab om~a koggodust: röömsad sannumed.

1. Ärka ülles, ärka ülles, Sion! wotta omma rammo ennese peäle, ehhta ennast omma illusatte riettega, Jerusalem sa pühha lin! sest sinno sisse ei pea mitte ennam tulles, kes on ümberleikamatta ja rojane.

2. Jerusalem! puista tolmo ennese peält ärra, touse ülles ja istu mahha, päästa omma kaela peält juttad lahti, oh sa wang, Sioni tüttar!

3. Sest nenda ütleb Jehowa: ilma hinnata ollete teie ärramüdüd, ja ilma rahhata peate teie sama lunnastud.

4. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Mo rahwas läks essiste Egiptussesse, et nemmad seäl kui woörad piddid ellama, ja Assuri-rahwas teggi temmale liga ilmaasjata.

5. Ja nüüd mis mul on siia teggemist, ütleb Jehowa, sest mo rahwas on ilma hinnata ärrawidud; temma wallitsejad ulluwad, ütleb Jehowa, ja ikka iggapääw laidetakse mo nimmi.

6. Sepärrast peab mo rahwas mo nimme tundma, otse sepärrast sel päwal, et minna ollen sesamma, kes ütleb: Wata, siin ma ollen.

7. Kui armsad on mäggede peäl selle jallad, kes röömsad sannumed kulutab, kes rahho annab kuulda, kes head kulutab, kes önnistust annab kuulda, kes ütleb Sionile: Sinno Jummal wallitseb kui kuningas.

8. Seäl on so wahhimeeste heäl, kes töstwad heält, nemmad öiskawad ühtlase; sest nemmad peawad öiete omma silmaga näggema, kui Jehowa Sionit saab taggasi tonud.

9. Tehke heält, öiskage ühtlase, oh teie Jerusalemma paljaks tehtud kohhad! sest Jehowa on omma rahwast trööstinud, ta on Jerusalemma lunnastand.

10. Jehowa on omma pühha käewarre paljaks teinud keikide pagganatte nähhes, ja keik maailma otsa rahwas sawad meie Jummal önnistust nähha.

11. Tagganeege, tagganeege, minge seält wälja, ärge putuge sesse, mis rojane; minge nende seast wälja, puhhastage ennast, kes teie Jehowa riistad

kannate.

12. Sest teie ei pea mitte ruttoga wäljamineema, egga pöggenemisse wisil ärramineema: sest Jehowa käib teie ees, ja Israeli Jummal käib teie ees, ja Israeli Jummal käib teie wiimses otsas.

13. Wata, mo Sullane wottab targaste asjad aiada, tedda peab sureks töstetama ja üllendatama, ja wägga kõrgeks sama.

14. Nenda kui palju sinno pärrast oh Israel! on wägga ärraehmatand; nenda olli temma teggomood ärrarikkutud ennam kui ühhege mehhe teggomood, ja temma näggo ennam kui innimesse laste näggo.

15. Agga nenda peab temma palju pagganaid kastma, kuningad peawad omma suud temma pärrast kindi: sest need sawad sedda nähha, kellele ei olle mitte juttustud, ja need moistwad ärra, kes ep olle mitte kuulnud.

53. Peatük.

Kristusse kannatamine, surm

ja üllestousminne.

1. Kes ussub meie kulutamist, ja kennele on Jehowa kässiwars ilmutud?
2. Sest temma on tousnud kui wössoke temma nähhes, ja kui juur poudsest maast: ei olnud temmal näggo egga auustust, kül meie näggime tedda, agga temmal ep olnud mitte sedda näggo, et meie tedda piddime ihhaldama.
3. Ei Tedda pandud mikski, ja temma olli keigealwem meeste seast, üks mees, kes olli wallo täis ja kulus haigussest, ja iggaüks pöris silmi temmast ärra: ei tedda pandud mikski, et meie temmast ei holind.
4. Töeste meie haigussed on temma ennese peäle wötnud, ja keik meie wallo kannud; agga meie arwasime tedda temma ennese sü pärrast wiggaseks tehtud, Jummalast pekstud, ja waewatud ollewad.
5. Agga temma on meie ülleastmiste pärrast hawatud, ja keik meie üllekohto pärrast ärraröhhutud: se karristus olli temma peäl, et meil piddi rahho ollema, ja temma

muhkude läbbi on meile terwis tulnud.

6. Meie keik eksime kui lambad, meie waatsime iggaüks omma tee peäle; agga Jehowa on meie keikide üllekohhut lasknud temma peäle tulla.
7. Patto wölg on takka aetud temma käest, ja tedda on waewatud; agga ta polle mitte omma suud lahtiteinud: kui tal æ, mis wiakse ärratappa, ja kui lammas, mis suud kinnipeab omma niitjatte ees, nenda ei olle ta mitte omma suud lahtiteinud.
8. Ahhastussest ja kohto alt on ta ärrawoetud, ja kes woib temma ello-ea üllesrækida? sest ta on ärraleikatud ellawatte Ma peält, minno rahwa ülleastmisse pärrast, ja se nuhtlusse pärrast, mis neile piddi sama.
9. Ja temma on öälaid pannud ta hua jure, ja ühhe rikka temma surma jure; sest et temma ei teinud wäekauba tööd, et pettust ei olnud temma suus.
10. Agga Jehowa hea meel olli se, et ta piddi tedda ärra röhhuma, ta on tedda waeseks teinud; kui ta issiennast saab

sü-ohwriks annud, siis peab ta suggu nähha sama, ja ommad päwad pitkendama, ja temma käe läbbi peab korda minnema, mis Jehowa mele pärrast on.

11. Pärrast omma hinge waewa peab ta head sama nähha, ta peab sama kül; ja mo sullane se öige teeb palju öigeks se läbbi, et nemmad tedda tundwad, sest temma kannab keik nende üllekohhut.

12. Sepärrast tahhan ma temmale ossa anda mitme rahwa seas, ja ta peab jaggama sagiks neid, kes wäggewad, se eest, et ta omma hinge on surmani wäljatühjendanud, ja on ülleastujatte sekka arwatud, ja ta issi on ni paljude pattud ennese peäle wotnud, ja nende ülleastujatte õ eest palwet teinud.

54. Peatük.

Ristikoggodus peab siggima keigewiimsel aial.

1. Laula röömsaste, sa siggimatta! kes ei olle last sanud; te heält öiskades, ja

hüa helleda heälega, kes ep olle lapse waewas olnud: sest sel on ennam lapsi, kes üksik, kui sel lapsed on, kel mees on, ütleb Jehowa.

2. Lauta omma telkide asse laiaks, ja wännitago nemmad so maiade tekkid pitkemale, ärra kela neid ; te ommad nörid pitkemaks, ja kinnita ommad waijad.

3. Sest sa pead parrema ja pahhema pole ennast laiale lautama, ja so suggu peab pagganad pärrima, ja nende ärrahäwwitud liñnade sisse rahwast assutama.

4. Ärra karda, sest sinna ei pea mitte häbbenema, ja ärra punnasta mitte ärra, sest sa ei pea häbbisse sama; sest sinna pead omma nore põlwe häbbi ärraunnustama, ja omma lessepõlwe teotust ei pea sa ennam mele tulletama.

5. Sest sinno Mees on se, kes sind on teinud, kelle nimmi on wäggede Jehowa; ja so Lunnastaja, kes Israelis pühha on, nimmetakse keige ma-ilma Jummalaks.

6. Sest Jehowa on sind kutsnud kui ühhe mahhajäetud

ja waimus kurwastud naese, ja kui nore naese, kui tedda ärralükkatakse, ütleb sinno Jummal.

7. Ma ollen sind ürrikesse silmapilkmissse aia mahhajätnud, ja sure hallastussega tahhan ma sind kogguda.

8. Sure wihha tousmisses ollen ma ommad silmad silmapilkmissse aia so eest ärrapetnud; agga iggawesse heldussetta tahhan ma so peäle hallastada, ütleb JEHOWA so Lunnastaja.

9. Sest se on mul nenda kui Noa wessi, otse kui ma wandusin, et Noa wessi mitte ennam ei piddand ülle Ma tousma; nenda ollen ma wandunud, et ma ei tahha sinno peäle ni wägga wihhane olla egga sind sötelda.

10. Sest kül mäed likuwad ärra, ja mäekingud köikuwad; agga minno heldus ei pea mitte sinnust likuma, egga mo rahho seädus köikuma, ütleb JEHOWA so hallastaja.

11. Oh sa willets, kes sa kangest tulest wintsutud, sa trööstimatta! wata, minna tahhan so kiwwid illusaste

seäda, ja sawwiri-kiwwid so alluseks panna,

12. Ja tahhan so aknad tehha kristallist, ja so wärrawad kallist hiilgawaist kiwwast, ja keik so raiad armsaist kiwwidest.

13. Ja keik so lapsed peawad Jehowast öppetud ollema, ja so laste rahho peab suur ollema.

14. Öigussega peab sind kinnitadama, olle kaugel ärra liga tundmast, (sest sa ei pea mitte kartma) ja ehmatussest, sest se ei pea so liggi tullema.

15. Wata, ükski ei pea kui woöras ellama minno abbi läbbi ; kes so jures kui woöras elab, peab sinno seltsi heitma α.

16. Wata, minna olen lonud seppa, kes sütte tullesse puhhub, ja omma töle riisto wäljatoob; ja minna ollen ärrarikkujat lonud, et ta peab ärrarikkuma.

17. Ei ühtege neist riistust, mis sinno wasto walmistakse, ei pea mitte korda minnema, ja sinna pead keik keled, mis julgewad sinnoga kohtus käia, hukka moistma. Se on Jehowa sullaste pärris-ossa, ja nende

öigus minno käest, ütleb
Jehowa.

55. Peatük.

*Innimessed kutsutakse Kristusse
rohke armo jure.*

1. Hoi tulge wee jure keik,
kennel janno on, ja kennel ep
olle rahha; tulge, ostke ja
söge, et tulge, ostke ilma
rahhata ja ilma hinnata wina ja
pima.

2. Mikspärrast wagite teie
rahha se eest, mis ep olle leib,
ja teie werrewaewa se eest,
mis teid ei woi täita? kuulge
mind öiete, ja söge head, siis
peab teie hing römo tundma
kallimast roast.

3. Pöörge ommad körwad, ja
tulge minno jure; kuulge, et
teie hing woiks ellada; siis
tahhan ma teiega iggawest
armo seädust tehha ja need
headteggemissed, mis Tawetile
ustawalt tootud, töeks tehha.

4. Wata, ma ollen tedda
rahwale tunnistus-mehheks
seädnud, rahwale üllemaks
satajaks ja õppetajaks.

5. Wata, sa wöttad kutsuda

rahwast, kedda sa ei tunnud;
ja rahwas, kes sind ei tunnud,
wötwad sinno jure joosta,
Jehowa so Jummal ja Israeli
pühha Lunnastaja pärrast, et ta
sind on illusaste ehhitanud.

6. Noudke Jehowat, et tedda
woib leida; hüüdke tedda appi,
et temma liggi on.

7. Öäl jätko ommad wisid
mahha, ja kes nurjato, ommad
möttes, ja pöörge Jehowa
pole, siis hallastab ta temma
peäle, ja meie Jummal pole,
sest ta annab wägga paljo
andeks.

8. Sest minno möttes ep olle
mitte teie möttes, egga minno
teed teie teed, ütleb Jehowa.

9. Sest otsekui taewad
körgemad on kui Ma, nenda on
minno teed kõrgemad, kui teie
teed, ja minno möttes
körgemad, kui teie möttes.

10. Sest otsekui wihm ja lummi
taewast mahhatulleb, ja ei
lähhä mitte senna taggasi, waid
kastab sedda maad, ja siggitab
sedda, ja teeb et se kaswatab
ja annab semet külwjale, ja
leiba sellele, kes sööb:

11. Nenda peab mo sanna
ollema, mis mo suust

wäljalähhäb; ei se pea mitte tühjalt mo jure taggasi tulleva, waid teggema, mis mo mele pärrast on, ja korda saatma, mikspärrast ma sedda ollen läkkitand.

12. Sest römoga peate teie wäljaminnema, ja rahhoga sama sadetud: mäed ja mäekingud peawad teie ees heält teggema öiskades, ja keik wälja puud kässi laksutama.

13. Wössadikko assemel peawad männad kaswama, ja nöggeste assemel Hadasi-puud kaswama; ja se peab tulleva Jehowa nimme auuks, iggawesseks märgiks, mis ei pea kautadama.

56. Peatük.

*Jummala pole peab hoidma:
pahha õppetajatte wisid.*

1. Nenda ütleb Jehowa: Hoidke kohhut ja tehke öigust; sest mo önnistus on liggi tullemas, ja mo öigus peab ilmuma.

2. Önnis on se innimenne, kes sedda teeb, ja se innimesse laps, kes sedda kinni peab: kes hingamisse-päwa peab, et ta

sedda ei teota, ja kes omma kät hoiab, et ta ühtege kurja ei te.

3. Ja selle woöra laps, kes Jehowa pole hoiab, ärgo räkigo, egga üttelgo: Jehowa wottab mind ommeti omma rahwa seast ärralahhutada; ja kes kohhitsetud, se ärgo üttelgo: Wata, ma ollen ärrakuinud pu.

4. Sest nenda ütleb Jehowa neile, kes kohhitsetud, kes mo hingamisse-päwad piddawad, ja wallitsewad, mis mo mele pärrast on, ja mo seädussest kinnipeawad:

5. Kül ma tahhan neile ommas koias ja omma müride wahhele asset ja nimmet anda, mis parrem on kui poege ja tüttarte nimmi ; ma tahhan iggaühhele anda iggawesse nimme, mis ei pea sama kautud.

6. Agga selle woöra lapsed, kes Jehowa pole hoidwad, tedda tenides, ja Jehowa nimme armastades, et nemmad temmale sullasiks sawad: iggaüks, kes hingamisse-päwa peab, et ta sedda ei teota, ja kes seädussest kinnipeawad:

7. Neidke tahhan ma sata omma pühha mäe peäle, ja neid römustada omma palwe koias: kül nende põlletamisse- ja nende tappa-ohwrid on mo mele pärrast mo altari peäl: sest mo kodda peab palwe koiaks sama nim~etud keige rahwale.

8. Issand Jehowa, kes Israeli ärralükkatud lapsed koggub, ütleb: Ma tahhan weel temma jure kogguda nende körwa, kes temma jure on koggutud.

9. Keik teie ellajad wälja peäl tulge keik metsalissed, mis metsas, ärrasöma.

10. Temma wahhimehhed keik on pimmedad, nemmad ei tea ühtegi, nemmad on keik kui koerad, kel polle keelt suus, kes ei woi haukuda; nemmad maggawad norrinal, ja armastawad tukkumist.

11. Agga nemmad on ablad koerad, ei sa nemmad ial täide; ja nemmad on karjatsed, kes ei moista middagi ärratunda; nemmad keik waatwad omma tee peäle, keik hopis waatwad omma kasso peäle,

12. Ja ütlewad: Tulge, ma

wottan wina, ja lakkugem ennast täis kanget jomaaega, ja homne pääw peab ollema kui tännapääw, surem, palju üllem.

57. Peatük.

Jummal nuhtleb öälad: annab armo neile, kes pöörwad.

1. Kes öige, se kaub ärra, ja ükski ei panne sedda süddamesse, ja waggad mehhed korristakse ärra, nenda et ükski sedda ei moista: sest sedda öiget korristakse önnetusse eest ärra.

2. Ta lähhäb rahhoga; nemmad hingawad omma wodide sees: iggaüks, kes otsekohhe Jummal ees ellab.

3. Agga teie, tulge seie liggi, teie pilwest-lausuja naese lapsed, selle abbiellorikkuja suggu, kes hora tööd teeb.

4. Kelle wasto tunnete teie römo. kelle wasto ammutate teie suud, ja näl pate keelt? eks teie olle ülleastmisse lapsed, walskusse suggu?

5. Teie! kes woörad jummalad ni wägga armatsete igga halja

pu al, ja tappate lapsed
jöggede sees, kaljude ninnade
al.

6. Jöggede libbedatte kiwwide
seas on so ossa; need, need
on sinno liisko ossa: neile
olled sa ka joma-ohwri
wäljawallanud ja roa-ohwri
winud. Kas ma sepärrast
peaksin ennast laskma
trööstida?

7. Sa panned omma wodi
körge ja üllema mäe peäle,
senna lähhad sa ka ülles
tappa-ohwrid tapma.

8. Ka ukse ja posti tahha
panned sa omma ebbausso
mällestust; sest sa olled
minnust lahkudes ennast allasti
teinud, ja ülles astunud: sa
olled omma wodi laiemaks
teinud, ja seädust teinud
monnega nende seast; sa
armastad maggamist nende
jures, sa olled asset ärra
katsunud.

9. Ja tulled kunninga ette
ölliga, ja walmistad palju kallid
rohtusid, ja läkkitad ommad
Kässud kaugele male, ja
allandad ennast pörgoni.

10. Sa olled ärrawässinud
omma mitmesugguse tee läbbi,

ei sa ütle mitte: Se on raiskus;
sa olled ello leidnud omma
kätte tõle, sepärrast ep olle sa
mitte ärratüddind.

11. Ja kelle pärrast olled sa
murren ja kardad? et sa
waltetad, ja ei mötle minno
peäle, egga panne sedda
omma süddamesse: eks minna
olle waigistand waenlasi, ja
sedda ammust aiast, ja sa ei
karda mind mitte?

12. Minna tahhan ülleskulutada
so öigust, ja sinno teud, et
need sulle ei pea kasso
saatma.

13. Kui sa kissendad, siis
peästko sind so jummalatte
koggo; agga tuul wiib ja tühhi
wöttab neid keik ärra. Agga
kes minno jure kippub, se peab
Maad pärris-ossaks sama, ja
mo pühha mäe pärrima.

14. Ja temma ütleb:
Parrandage, parrandage,
walmistage teed, töstke
kommistusse asjad ärra mo
rahwa tee peält.

15. Sest nenda ütleb se kõrge
ja üllem, kes iggaweste ellab,
ja kelle nimmi pühha on: Ma
ellan kõrges ja pühhas paikas,
ja nende jures, kes rõhhutud ja

waimus allandlikkud on, et ma allandlikkude waimo ellawaks teen, ja nende süddame, kes rõhhutud, ellawaks teen.

16. Sest ma ei tahha iggaweste waidelda, egga ikka wägga wihhane olla: sest waim nörgeks ärra mo palle eest, ja need hinged, mis minna ollen teinud.

17. Temma üllekohtuse ahnusse pärrast ollen ma wägga wihhane olnud, ja tedda peksnud, ma läksin warjule ja olin wägga wihhane; ja temma läks ikka taggasi omma süddame tee peäl.

18. Ma näggin temma teed, sepärrast tahhan ma tedda parrandada, ja tedda juhhatada, ja tedda täieste trööstida, isseärranis neid, kes temma seas leinawad.

19. Ma tahhan lua ulede wilja: rahho, rahho olgo sellele, kes kaugel, ja sellele, kes liggi on, ütleb Jehowa, ja ma parrandan tedda.

20. Agga öälad on kui merri, mis tulest aetakse: sest se ei woi wait seista, waid temma wessi aiab wälja kõnsa ja mudda.

21. Öälattel ep olle ühtege rahho, ütleb minno Jummal.

58. Peatük.

Öppetus, mis öige, mis kolbmatta Jummalatenistus.

1. Hüa täie suga, ärra seisa wait, tösta omma heält kui passun, ja kuluta mo rahwale nende ülleastmist, ja Jakobi suggule nende pattud.

2. Küll nemmad noudwad mind igga päwa, ja püüdwad mo teed tunda, kui rahwas, mis öigust teeb, ja ei jätta mahha, mis kohhus omma Jummal ees: nemmad küssiwad mo käest öigusse kohtoseädussed, ja püüdwad, et Jummal peaks liggi tulles.

3. Mikspärrast paastume meie, ja sinna ei nä sedda? meie waewame omma hinge, ja sinna ei tunne mitte? wata, omma paasto päwal katsute teie, et teie leiate, mis teie mele pärrast, ja keik ommad wöllad aiate teie takka.

4. Wata, teie paastute, et teie woite rielda ja tappelda, ja öäla russikaga lüa: ärge

paastuge nenda kui nüüd, et teie annate omma heält kuulda üllewel.

5. Kas se paastminne, mis ma wallitsen, peaks nisuggune ollema, üks pääw kui innimenne omma hinge waewab? kas se, kui ta omma Peaga kummardab kui kõrkias, ja kotti-riet ja tuhka ennese alla panneb? kas sa sedda hüäd paastmisseks ja päwaks, mis Jehowa mele pärrast on?

6. Eks se olle paastminne, mis minna wallitsen? peästa lahti öäla tö sölmed, te lahti ikke juttad, ja lasse lahti, kes on ärraröhhutud, ja keik ikked peate teie ärrakiskma.

7. Eks se olle paastmiñe, kui sa om~a leiba murrad näljatsele, ja wiid omma kotta need willetsad, kes pelgus on: kui sa nääd, kes allasti on, ja kattad tedda, ja kui sa ennast kõrwal ei hoia omma liggimesse eest.

8. Siis tulleb so walgus wälja kui koit, ja so terwis wottab kermeste kossuda; ja so öigus käib sinno ees, Jehowa au käib so järrel.

9. Siis hüäd sa, ja Jehowa

wastab; sa kissendad, ja temma ütleb: Wata, siin ma ollen, kui sa saad ikket ennesest ärrasaatnud, teotamist sõrmega, ja nurjatumat könnet.

10. Kui sa heal meel wäljaañad näljatsele, ja täidad selle hinge, kes waewatud: siis peab so walgus pimmedas tousma, ja so pilkane pimmedus peab ollema kui louna aeg.

11. Ja Jehowa tahhab sind allatsi juhhatada, ja so hinge täita poua aial, ja so lukondid wapraks tehha; ja sa pead ollema kui kastetud rohho-aed, ja kui wee hallikas, kelle wessi ei lõppe ärra.

12. Ja need, kes sinnust on, peawad üllesehhitama, mis iggawest aiast paljaks tehtud, need raia allused kohhad pead sa üllesteggema, et nemmad jäwad põlwest põlweni, ja so nimmi peab ollema se, kes praud kinnipanneb, kes jälle teeraad parrandab, et woib ellada.

13. Kui sa omma jalga ei lasse hingamisse-päwal käia, et sa ei te, mis sinno mele pärrast on

mo pühha päwal, ja kui sa nimmetad hingamisse-päwa römustusseks, mis Jehowa pühha innimessele tulleb auustada, ja auustad sedda, et sa ei te omma wisisid möda, ja ei püa sada, mis so mele pärrast on, egga tühja könnet ei rägi.

14. Siis saad sa römo tunda Jehowa pärrast, ja ma tahhan sind wia ülle kõrgematte Ma paikade, ja tahhan sind sõta so issa Jakobi pärris-ossaga, sest Jehowa su on sedda räkinud.

59. Peatük.

Patto kurjus on suur: Kristus peästab omma rammoga.

1. Wata, Jehowa kässi ei olle lühhikesseks läinud, et ta ei jouaks ärrapeästa; ja temma körw ei olle raskeks sanud, et ta ei jouaks kuulda;

2. Waid teie suur üllekohhus teeb lahutust teie ja teie Jummalah wahhele, ja teie pattud petwad temma palle teie eest ärra, et ta ei wotta kuulda.

3. Sest teie käed on rojastud werrega, ja teie sõrmed üllekohtoga: teie uled räkiwad walskust, teie keel kõnneleb köwwerust.

4. Ükski ei hüa öigusse eest, ja ükski ei seisa kohtus tössidusse eest: iggaüks lodab tühja peäle, ja rägib, mis ei sünni; nemmad on käima peäl waewaga, ja kandwad nurjatumat tööd ilmale.

5. Nem~ad koriwad Pasiliski munnad, ja kudduwad ömblikko wörgud: kes nende munnest sööb, se peab surrema; ja katkiwautud munnast kargab wägga kurri maddo wälja.

6. Nende wörgud ei sünni rideks, egga nemmad woi ennast katta omma teggudega: nende teud on nurjatunud teud, ja wäewaldne töö on nende kätte sees.

7. Nende jallad jookswad kurja järrele, ja töttawad wagga werd ärrawallama: nende mõtted on tühjad mõtted; ärraraiskamine ja kahjo on nende maantede peäl.

8. Rahho teed ei tunne nemmad mitte, ja nende ropede sees ei olle mitte, mis

kohhus: nemmad tewad ommad jalla teed ennesele köwweraks, ei ükski, kes seäl peäl käib, ei tunne mitte rahho.

9. Sepärrast on kohhus kaugele, meilt ärraläinud, ja öigus ei sa meid kätte: meie otame walgust, ja wata, pimmedus on; selget selgust, agga meie käime pilkases pimmedas.

10. Meie katsume seina kassi kaudo kui pimmedad, ja katsume kättega kui need, kel ep olle silmi: meie kommistame louna aial kui puhte, keigeparremas põlwes olleme meie kui surnud.

11. Meie keik nämmiseme kui karrud, ja äggame wägga kui tuid; meie otame kohhut, ja sedda ep olle; ärrapeästmist, agga se on kaugel meist ärra.

12. Sest meie ülleastmissi on palju sinno ees, ja meie pattud wastawad meie silmi: sest meie ülleastmissed on meie jures, ja meie tunneme ärra keik omma üllekohhut.

13. Sest meie astume ülle, ja salgame Jehowa ärra, ja tagganeme taggasi ommast Jummalast; meie rägime

ligateggemist ja ärratagganemist, meie mötleme ja könneleme süddamest walskuse sannad.

14. Ja kohhus on taggasi aetud, ja öigus seisab kaugelt: sest tódde kommistab ulitsa peäl, ja mis otsekohhene assi on, se ei woi eddasi miñna.

15. Ja tódde on sanud asjaks, mis waia on, ja kes kurjast lahkub, se annab ennast risuda; ja Jehowa nääb, ja se on pahha ta melest, et ei olle kohhut.

16. Ja temma nääb, et ühtege meest ei olle, ja on wägga ärraehmatand, et ühtege wahhemeest ei olle: sepärrast on temma kassiwars temmale abbi saatnud, ja temma öigus, se on tedda toetanud.

17. Ja ta wottab öigust kui raudride ennese peäle, ja önnistusse raudkübbar on ta Peas; ja ta wottab ennese peäle kättemaksmisse rided, kui katteks, ja kattab ennast pühha wihhaga, kui kuega.

18. Sedda möda kui tö wäärt on, sedda möda wottab ta tassuda tullist wihha omma wihhameeste kätte, omma

waenlaste kätte, sedda möda
kui nemmad wäärt on ; ta
wottab sare rahwa kätte
tassuda sedda möda, kui
nemmad wäärt on.

19. Et nemmad öhto poolt
peawad kartma Jehowa nimme,
ja päwatousma poolt temma
au; kui waenlane tulleb kui
jöggi, siis tõstab Jehowa Waim
lippu ülles temma wasto.

20. Ja Lunnastaja tulleb
Sionile, ja neile, kes Jakobi
seast ülleastmisest
ümberpöörwad, ütleb JEHOWA.

21. Ja minno polest, on se
minno seädus nendega, ütleb
Jehowa: Mo Waim, mis siño
peäl on, ja mo sannad, mis ma
sinno suhho pannud, ei pea
mitte ärralikuma sinno suust,
egga so suggu suust, egga so
suggu suggu suust, ütleb
Jehowa, nüüd sest aiast ja
iggaweste.

60. Peatük.

*Ristikoggodusse önnistus ja au
keigewiimsel aial.*

1. Touse ülles, sago sa
walgustud, sest sinno walgus

tulleb, ja Jehowa au touseb so
ülle.

2. Sest, wata, pimmedus kattab
maad, ja pilkane pimme
rahwast ; agga sinno ülle
touseb Jehowa, ja temma au
näikse sinno peäl.

3. Ja pagganad peawad so
walgusse järrel käima, ja
kunningad so paistusse järrel,
mis sulle touseb.

4. Tösta ommad silmad
ümberkaudo ülles, ja wata,
need keik koggutakse, ja
tullewad sinno jure; so poiad
tullewad kaugelt, ja so tütrede
kaswatakse nende kõrwas.

5. Siis saad sa nähha, ja kui
jöggi nende wasto joosta, ja so
südda wärriseb, ja saab üpris
wägga röömsaks, kui se hulk
merre äres so pole pörab, ja
pagganatte wäggi so jure
tulleb.

6. Kamelide hulk kattab sind,
Midjani ja Ewa nobbedad
kamelid, need keik tullewad
Seba-maalt; nemmad kandwad
kulda ja wirokit, ja kulutawad
röömsaste Jehowa kitussed.

7. Keik Kedari karja peab
koggutama sinno jure, Nebajoti
järad peawad sind tenima:

nemmad peawad mo altari
peäle tulles mo mele pärrast,
ja ma tahhan omma illusa koia
illusaste ehhitada.

8. Kes on need, kes kui paks
pilw seie lendwad, ja kui tuid
omma aknate sisse?

9. Sest sare rahwas ootwad
mind, ja Tarsisi laewad essite,
et nemmad so poiad peawad
kaugelt toma; nende hõbbe ja
nende kuld on nende jures,
Jehowa so Jummal nimme
pärrast, ja selle pärrast, kes
Israelis pühha on, et temma
sind illusaste ehhitab.

10. Ja woõra lapsed peawad
so mürid üleseehhitama, ja
nende kuningad sind tenima:
sest ma ollen omma sure
wihha sees sind peksnud, agga
omma hea mele polest tahhan
ma so peäle hallastada.

11. Ja so wärrawad peawad
allati ööd ja päwad lahti
olles, neid ei pea lukko
pandama, et pagganatte wäggi
saaks sinno jure todud, ja
nende kuningad so jure
sadetud.

12. Sest se rahwas ja se
kuningriik, mis sind ei wotta
tenida, peab hukka sama, ja

pagganad peawad pupaljaks
sama tehtud.

13. Libanoni au, männad,
keigeparrem suggu männa ja
Tassuri-puud peawad ühtlase
sinno kätte sama, et mo pühha
hone paik saaks illusaste
ehhitud, ja ma tahhan omma
jalge paika auustada.

14. Ja nende lapsed, kes sind
waewawad, peawad
kummarkülle so jure minnema,
ja keik, kes sind laitsid, so
jalge tallade ette kummardama,
ja sind nimmetama Jehowa
liñnaks, selle Sioniks, kes
Israelis pühha on.

15. Se eest, et sa ollid
mahhajäetud ja wihkatud, ja
ükski ei käind so maad läbbi,
tahhan ma sind iggaweste
wägga kõrgeks panna, ja
lustiks põlwest põlweni.

16. Ja sa pead pagganatte
pima immema, ja kuningatte
nissad immema, ja tundma, et
minna ollen Jehowa so
ärrapeästja, ja so Lunnastaja,
kes Jakobis wäggew on.

17. Ma tahhan wasse assemele
kulda sata, ja raua assemele
hõbbemat sata, ja pude
assemele waske, ja kiwwide

asemele rauda; ja tahhan so üllewatajad teha rahholisseks, ja so sundiad õigeks.

18. Sinno maal ei pea enam wäekauba tööd kuulda, ei ärraraiskamist egga kahjo so raiade peäl; ja sa pead ommad mürid nimmetama õnnistusseks, ja ommad wärrawad kitusseks.

19. Päike ei pea enam sulle päwa walgusseks ollema, egga ku walge paisteks sulle ollema; waid Jehowa tahhab sulle iggawesseks walgusseks, ja so Jummal so illuks olla.

20. Sinno päike ei pea enam loja minnema, ja so kuud ei pea ärrasödama: sest Jehowa tahhab sulle iggawesseks walgusseks olla, ja so leinamisse päwad peawad otsas ollema.

21. Ja keik so rahwas peawad õiged ollema, ja iggaweste maad pärrima, kui mo istutud wösso, minno kätte tö, et ma ennast sega illusaste ehhitan.

22. Se, kes pissukenne, peab sama tuhhandeks, ja weike wäggewaks rahwaks: minna Jehowa tahhan sedda ommal aial ruttuste teha.

61. Peatük.

*Kristus on õnnistus ja abbi:
häddaliste Judide pöörmisest.*

1. ISSANDA JEHOWA Waim on minno peäl, sepärrast on JEHOWA mind woidnud, ta on mind läkkitand häddalistele head sannumed kulutama, need süddame polest rõhnutud parrandama, wangidele wallalist põlwe kulutama, ja neile, kes kinniseutud, täit lahtilaskmist;

2. Kulutama Jehowa melepärralisse aasta; ja meie Jummal kätte maksmisse päwa, ja trööstima keik, kes leinawad;

3. Ja neile, kes Sionis leinawad, saatma, ja neile andma illo tuhha asemele, römustusse ölli leinamisse asemele, ja kitusse riet nukra waimo asemele; ja neid peab nimmetadama õigusse tammepuiks, Jehowa taimeks, misga ta ennast illusaste ehhitab.

4. Ja nemmad peawad üllesehhitama need ennemuiste paljaks tehtud kohhad, ja üllesteggema, mis endisel aial

ärrahäwwitud, ja uendama need paljaks tehtud liñnad, mis wannast aiast on ärrahäwwitud.

5. Ja woörad peawad seisma, ja teie karja hoidma, ja woöra-ma rahwas peawad teie põllud ja teie winamäed harrima.

6. Ja teid peab nim~etadama Jehowa preestriks, teile peab ööldama: Meie Jummal teenrid ollete teie ; teie peate pagganatte warrandust söma, ja nende au pärrast kiitlema.

7. Teie häbbi eest peab kahheworra au ollema, ja teotusse eest peawad nemmad öiskama omma jao sees ; sepärrast peawad nemmad nende maal kahheworra pärrima, iggawenne rööm peab neil ollema.

8. Sest minna ollen Jehowa, kes armastab, mis kohhus, ja wihkab, mis risutakse põlletamisse-ohwriks, ja ma annan nende tö palka töe sees, ja teen nendega iggawest seädust.

9. Ja pagganatte seas peab nende suggu teäda sama, ja nende sugguwössa nende rahwa seas; keik, kes neid näwad, peawad neid tundma,

et nemmad on se suggu, mis Jehowa önnistanud.

10. Ma römustan wägga JEHOWA sees, mo hing on wägga römus mo Jummal sees, sest ta on mind ehhitand önnistusse riettega, ja öigusse kuega mind katnud, otsekui peigmees, kes preestri-ehtega ennast ehhitand, ja kui pruut, kes ennast kännaks teeb omma pulma illoga.

11. Sest otsekui Ma wäljaaiab omma wilja, ja kui aed kaswatab, mis senna külwatud: nenda tahhab Issand Jehowa kaswatada öigust ja kitust keige pagganatte ees.

62. Peatük.

Judide au, kes wiimisel aial Kristusse pole pöörwad.

1. Sioni pärrast ei tahha ma wait olla, ja Jerusalemma pärrast mitte rahho seista, kunni temma öigus kui selgus wäljatulleb, ja ta önnistus kui törwane põlleb.

2. Ja pagganad peawad näggema so öigust, ja keik kunningad sinno au, ja sulle

peab üks uus nimmi sama, mis
Jehowa su wottab
üllesnimmetada.

3. Ja sinna pead illus kroon
ollema Jehowa käes, ja
kunninglik kübbar omma
Jummala peus.

4. Sulle ei pea mitte enam
ööldama: Sa olled
mahhajäetud; ja so male ei
pea mitte enam ööldama: Se
on ärrahäwwitud; sest so nimmi
peab ollema: Mul on temmast
hea meel; ja so Ma nimmi: Ta
on mehhele sanud; sest sa
olled Jrehowa mele pärrast, ja
so Ma peab mehhele sama.

5. Sest otsego poismees ühhe
neitsi naeseks wottab, nenda
wotwad so lapsed sind
naeseks; ja kui peigmehhel
rööm on prudi pärrast, nenda
römustab ennast so Jummal
sinno pärrast.

6. Jerusalem! ma ollen so
müride peäle pannud hoidjad,
kes keige se päwa ja keige se
ö ellades ei pea wait ollema:
kes teie Jehowat kulutate, ärge
olge wait.

7. Ja ärge andke temmale
rahho, kunni ta Jerusalemma
saab kinnitanud, ja kitusseks

pannud Ma peäle.

8. Jehowa on omma parrema
käe ja omma tuggewa
käewarre jures wandunud:
Minna ei tahha so wilja mitte
ennam anda so wihhameeste
kätte roaks, ja woöra-ma
rahwas ei pea so wärsket wina
mitte joma, mis pärrast sa
olled waewa näinud.

9. Sest kes sedda kogguwad,
need peawad sedda söma, ja
Jehowat kiitma; ja kes sedda
kokkosaatwad, need peawad
sedda joma mo pühha paiga
ouede sees.

10. Minge, minge wärrawist
läbbi, walmistage rahwa teed:
parrandage, parrandage
maanteed, lopige kiwwid
körwale, töstke lippo ülles
rahwa pole.

11. Wata, Jehowa annab
kuulda Ma otsani: üttelge Sioni
tütrele x: Wata, so Önnisteggia
tulleb; wata, temma palk on ta
jures, ja temma tö kasso ta
palle ees.

12. Ja neid peab hütama
pühhaks Jehowa lunnastud
rahwaks ; ja sind peab
nimmetadama liñnaks, mis
noutud, mis ei olle mitte

mahhajäetud.

63. Peatük.

*Kristus woitleb, saab woimust:
allandlik Judide palwe.*

1. Kes on se, kes tulleb
Edomist ja Potsrast werrega
kastetud riettega? sesinnane on
auustusse wäärt ommas
peälmisses kubes, ta astub
pitka sam~oga omma sure
rammoga: minna ollen se, kes
rägib öigusses, kes wäggew on
ärrapeästma.

2. Mikspärrast on so peälminne
kuub punnane, ja so rided kui
selle rided, kes surrotörres
wina tallab.

3. Minna ükski ollen surro-törres
tallanud, ja rahwa seast ei
olnud ükski minnoga; ja ma
wöttan neid tallata omma
wihha sees, ja omma tullise
wihha sees neid ärratallata:
sepärrast on nende wirre mo
riete peäle wirtsunud, ja keik
omma peälmist kube ollen ma
rojaseks teinud.

4. Sest kättemaksmisse pääw
olli mo süddames, ja se aasta,
kui mo ommad piddid sama

lunnastud õ, olli tulnud.

5. Ja ma wahtsin, ja ükski ei
aitnud, ja ma ehmatasin wägga
ärra, ja ükski ei toetand mind:
sepärrast satis mo kässiwars
mulle abbi, ja mo tulline wihha
se toetas mind.

6. Ja ma tahhan weel omma
wihha sees rahwast ärratallata,
ja omma tullise wihhaga neid
joobnuks teha, ja nende
ram~o mahha wiñata.

7. Ma tahhan kulutada Jehowa
suurt heldust ja Jehowa kitust
keik sedda möda, mis Jehowa
meile head teinud; ja se sure
headusse pärrast Israeli suggu
wasto, mis ta neile head teinud
omma hallastusse ja omma
rohke sure heldusse pärrast.

8. Ja temma ütleb: Nemmad
on ommeti mo rahwas, lapsed,
kes ei wotta walskust teha; ja
ta on neile sanud
ärrapeästjaks.

9. Keige nende ahvastusse
sees olli temmal (Jehowal)
kitsas kä, ja temma palle Ingel
peästis neid; omma armastusse
ja omma armoandmisse läbbi
lunnastas ta neid, ja töstis
neid ülles, ja kandis neid
wannast iggal aial;

10. Agga nemmad pannid wasto, ja kurwastasid temma pühha Waimo: sepärrast sai ta jälle neile waenlasseks, ta taples issi nende wasto.

11. Agga ta mötles wanna päwade, Mosesse ja temma rahwa peäle: kus on se, kes neid merrest üllessatis omma puddolojuste karjatsega? kus on se, kes omma pühha Waimo x temma sisse panni?

12. Kes omma aulisse käewarre laskis käia Mosesse parremal polel, ja lõhkus wet nende ees, et ta ennesele iggawest nimmet piddi teggema.

13. Ta satis neid süggawaist merre-haudadest läbbi, nemmad ei kommistand mitte kui hobbone körbes.

14. Otsego lojus orko allalähhäb, kellele Jehowa Waim annab hingada: nenda olled sa omma rahwast saatnud, et sa ennesele aulist nimmet piddid teggema.

15. Wata mahha taewast, ja wotta nähha omma pühha ja omma aulisse assemelt; kus on so pühha wihha ja sinno suur wäggi? so üpres wägga halle südda ja suur ärras hallastus

peab ennast waljuste mo wasto.

16. Sest Sinna olled meie issa, sest Abraam ei tea meist, ja Israel ei tunne meid: sinna JEHOWA olled meie issa, meie Lunnastaja iggawessest aiast; se on so nimmi.

17. Mikspärrast lassed sa, Jehowa! meid eksida omma tede peält ärra, ja lassed meie süddant kowwaks jäda, et se sind ei karda? pöra omma sullaste pärrast, omma pärris-ossa sugguarrude pärrast.

18. Nemmad on pea so pühha rahwast ärrapärrinud, meie waenlased on so pühha paika ärratallanud.

19. Meie olleme kui need, kelle ülle sa wannast ei olle wallitsenud, kelle peäle so nimmi ep olle nimmetud. Oh! et sa taewad lõhki-kärristades mahhatulleksid, et mäed so palle eest ühhest ärralagguksid.

64. Peatük.

Judid palluwad armo wiimse aial, om~a patto tundes.

1. Otsekui tuli panneb need

asjad sullama, mis sullawad, ja tulloke panneb wet kema; nenda peawad pagganad sinno ees wärrisema, et so nimmi so waenlastele teäda, saaks.

2. Nenda kui sa wannast teggid, mis kartusse wäärt, mis meie ei ootnud: sa olled mahhatulnud, mäed on so palle ees ärralaggunud.

3. Ja wannast aiast polle kuulnud, egga tähhele pandud, silm ei olle näinud, kui sinna üksi, oh Jummal! kes sedda woib tehha sellele, kes tedda otab.

4. Sa tulled selle wasto, kes römus on, ja öigust teeb, kes sinno tede peäl so peäle mötlewad: wata, sinna olled wägga wihhaseks sanud, et meie olleme patto teinud; nende tede peäl on iggawenne ello, et meile abbi saab.

5. Ja meie olleme keik kui ühhed rojased, ja keik meie öigussed kui rie-peälne rie; ja meie keik olleme ärranärtsinud kui lehhed, ja meie üllekohhus wiib meid ärra kui tuul.

6. Ja ükski ei hüa so nimmet appi, egga kihhuta ennast sinnust kinni hakkama: sest sa

olled omma palle meie eest warjule pannud, ja meid ärrasullatanud meie sure üllekohto läbbi.

7. Ja nüüd Jehowa! sinna olled meie issa, meie olleme sou, ja sinna se, kes meid walmistab, ja meie keik olleme so kätte tehtud.

8. Jehowa! ärra olle wägga liaks wihhane, ja ärra mötle iggaweste üllekohto peäle; et wata, meie keik olleme siño rahwas.

9. So pühha paiga liñnad on körweks sanud, Sion on körweks sanud, Jerusalem on ärrahäwwitud.

10. Meie pühha ja meie illus kodda, kus meie wannemad sind kiitsid, se on tullega ärrapölletud, ja keik meie kallimad asjad on paljaks tehtud.

11. Jehowa! kas sa se jures woid ennast waljuste piddada? kas sa tahhad wait olla ja meid ni wägga waewata?

65. Peatük.

*Kristus wastab armoga
waggade Judide palwe peäle.*

1. Mind noutakse neist, kes mo järrele ei küssinud; mind on leitud neist, kes mind ei otsind: ma ollen ühhe rahwa wasto, mis ei olle hütud mo nimme järrele, üttelnud: Wata, siin ma ollen, wata, siin ollen.

2. Ma ollen ommad käed keige se päwa wäljalautanud ühhe kangekaelse rahwa wasto, kes omma möttette järrel käib sedda teed, mis ei olle mitte hea.

3. Ühhe rahwa wasto, kes ikka mo silma ees mind ärritawad; kes rohho-aedade sees ohwerdawad, ja suitsetawad teiliskiwwi altaride peäl.

4. Kes haudade sees istuwad, ja on ömaiaks lappiliste paikade sees; kes sea lihha söwad, ja pahha kölwato leem on nende riistade sees.

5. Kes ütlewad: Minne omma teed, ärra tulle mo liggi, sest ma ollen pühham kui sinna. Need asjad on suits mo ninna sees, üks tulloke, mis keige päwa põlleb.

6. Wata, se on ülleskirjotud mo palle ette: ei ma tahha wait seista, waid kätte tassuda, ja nende sülesse tassuda,

7. Teie suurt üllekohhut, ja teie wannematte suurt üllekohhut ühtlase, ütleb Jehowa neist, kes mäggede peäl on suitsetanud, ja mäekinkude peäl mind laimanud; ja minna tahhan nende tö palka essite nende rüppe moöta.

8. Nenda ütleb Jehowa: Otsekui winamarja kobbara seest wärsket wina leitakse, ja kegi ütleb: Ärra rikku sedda mitte ärra, sest warrandust on seäl sees; nenda tahhan ma tehha omma sullaste pärrast, et ma mitte keik ärra ei rikku.

9. Ja ma tahhan Jakobist suggu sata, ja Juda seest, kes mo mäed pärrib; ja mo ärrawallitsetud peawad sedda pärrima, ja mo sullased seäl ellama.

10. Ja Saron peab sama puddolojuste tarra-aiaks, ja Akori org weiste assemeks, mo rahwa heaks, kes mind noudwad.

11. Agga teie, kes Jehowat mahhajättate, ja unnustate mo pühha mägge ärra, kes teie Kadile lauda kattate, ja Menile seggatud wina sisse wallate:

12. Ja minna tahhan teid

üllesluggeda moöga kätte, ja teie keik peate ennast tapmisse alla põlveli mahha heitma, sepärrast et ma hüüdsin, ja teie ei wastand; ma rääksin, ja teie ei kuulnud, ja teggite mo nähhes kurja, ja wotsite sedda ärrawallitseda, mis mo mele pärrast ei olnud.

13. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Wata, mo sullased peawad söma, agga teie peate nälgas ollema: wata, mo sullased peawad joma, agga teie peate jannutama: wata, mo sullased peawad röömsad ollema, agga teie peate häbbisse sama.

14. Wata, mo sullased peawad öiskama, et meel hea on ; agga teie peate süddame wallo pärrast karjuma, ja waimo hädda pärrast ulluma.

15. Ja teie peate omma nimme wandeks jätma mo ärrawallitsetud sullastele, ja Issand Jehowa surmab sind ärra; agga ommad sullased wottab ta nimmetada teise nimmega.

16. Et se, kes ennast Ma peäl tahhab önnistada, ennast önnistab tössise Jummal

läbbi, ja kes Ma peäl wañnub, tössise Jummal läbbi wañnub: sest ahastussed peawad ärraunnustud, ja mo silma eest warjule pandud sama.

17. Sest wata, ma loon ued taewad ja uut maad, ja nende endiste peäle ei pea mötteldama, egga neid ennam mele tulles.

18. Sepärrast römustage ennast, ja olge wägga röömsad iggaweste selle pärrast, mis minna loon: sest wata, ma loon Jerusalemma sureks römüks, ja temma rahwast lustiks.

19. Ja ma tahhan wägga römüs olla Jerusalemma pärrast, ja römustada omma rahwa pärrast, ja seäl ei pea ennam nutto heält, egga kissendamisse heält kuulda.

20. Seäl ei pea ennam ollema monne aasta lapsokessed, egga wanna, kes ei täida omma ello aega: sest pois sadda aastat wanna peab surrema, ja se pattune, kes sadda aasat wanna, peab ärrawañnutud ollema.

21. Ja nemmad peawad koddasid üleseehhitama, ja seäl

sees ellama, ja
winamäggedesse puid istutama,
ja nende wilja söma.

22. Nemmad ei pea
üllesehhitama, et teine seäl
sees ellab, nemmad ei pea
istutama, et teine sest sööb;
sest otsego ühhe pu päwad
on, nenda peawad mo rahwa
päwad ollema, ja mo
ärrawallitsetud peawad omma
kätte tö wannaks saatma.

23. Nemmad ei pea mitte
ilmaasjata waewa näggema,
egga lapsi sünnitama hirmuks:
sest nemmad on Jehowa
önnistud suggu, ja nende
sugguwössa nendega.

24. Ja peab sündima, ennego
nemmad hüüdwad, siis tahhan
ma wastada: kui nemmad alles
räkiwad, siis tahhan minna
kuulda.

25. Hunt ja tal käiwad ühhes
karjas, ja loukoer sööb ölgi kui
härg, agga ussi toidus on
pörm: nemmad ei te kahjo
egga pahha, keik mo pühha
mäe peäl, ütleb Jehowa.

66. Peatük.

Öigusse kasso: nende öälus ja

palk, kes sest ei holi.

1. Nenda ütleb Jehowa: Taewas
on mo aujärg, ja Ma on mo
jalge-allune järg: mis kodda
peaks siis se ollema, mis teie
mulle tahhate ülesehhitada? ja
kus on se paik mo
hingamisseks?

2. Ja mo kässi on keik sedda
teinud, et se keik walmis
sanud, ütleb Jehowa; agga ma
watan willetsa, ja selle peäle,
kelle waim on russuks pekstud,
ja minno sanna pärrast
wärriseb.

3. Se, kes härja tappab, on kui
se, kes mehhe mahhalööb: kes
puddolujukse ohwerdab, on kui
se, kes koera kaela murrab:
kes roa-ohwri toob, on kui se,
kes sea werd toob: kes wirokeit
sütäb mällestusseks, on kui se,
kes nurjatumma tö heaks
kidab: nemmad wallitsewad ka
ommad teed, ja nende läilad
asjad on nende hinge mele
pärrast.

4. Minna tahhan ka
ärrawallitseda need wisid, mis
nemmad naerawad, ja nende
peäle sata, mis nem~ad
kartwad: sepärrast et ma

hüüdsin, ja ükski ei wastand;
 ma rääksin ja nemmad ei
 kuulnud; ja teggid kurja mo
 nähhes, ja wallitsesid sedda,
 mis mo mele pärrast ei olle.
 5. Kuulge Jehowa sanna teie,
 kes wärrisete temma sanna
 pärrast: teie wennad, kes teid
 wihkawad, kes teid kui roppud
 ärralükkawad, ütlewad: Minno
 nimme pärrast auustakse
 Jehowat: agga kül meie same
 nähha teie römo sees, et
 nemmad peawad häbbi sisse
 sama. 6. Mürrina heäl tulleb
 liñnast, üks heäl templist,
 Jehowa heäl, kes omma
 waenlaste kätte tassub sedda
 möda, kui nemmad wäärt on.
 7. Temma on lapse sanud,
 ennekui ta lapse waewas olli:
 ennego wallo ta peäle tulli, on
 ta poeglapse ilmale tonud.
 8. Kes on seddasarnast
 kuulnud? kes on nisuggused
 asjad näinud? kas ühhe Ma
 rahwas woib ühhel päwal lapse
 waewa läbbi sündida? kas üks
 rahwas woib ühhe hobiga
 ilmale tulla? sest Sion on lapse
 waewas, toob ta warsi ommad
 lapsed ilmale.
 9. Kas minna peaksin lapse-

kodda laskma lahtimurda, ja ei
 peaks issi lapsi sünnitama?
 ütleb Jehowa: kas minna kes
 teised sadab lapsi sünnitama,
 kül issiennast peaksin
 kinnipannema? ütleb so
 Jummal.

10. Römustage Jerusalemmaga,
 ja olge wägga röömsad
 temmaga keik, kes teie tedda
 armastate: olge wägga
 röömsad temmaga keik, kes
 teie temma pärrast leinasite.

11. Sepärrast et teie peate
 immema, ja kül sama temma
 trööstimiste nissadest,
 sepärrast et teie peate wälja
 immema, ja ennast römustama
 temma wägga surest auust.

12. Sest nenda ütleb Jehowa:
 Wata, ma lautan wälja temma
 pole rahho kui jögge, ja
 pagganatte au kui jõe-soont,
 mis üllejookseb, et teie peate
 immema: teie peate käe peäl
 sama kantud, ja põlwede peäl
 jahhutud,

13. Kui sedda, kedda temma
 emma trööstib, nenda tahhan
 minna teid trööstida, ja teie
 peate Jerusalemmas sama
 trööstitud.

14. Ja teie peate sedda

näggema ja teie südda peab römustama, ja teie lukondid peawad haljendama kui noor rohhi; ja Jehowa kässi peab teäda sama omma sullaste wasto, ja temmal on wägga pahha meel temma waenlaste wasto.

15. Sest, wata, Jehowa tulleb tullega, ja temma söawankrid kui tulisspassaga, et ta omma wihha lasseb jälle tulla tullise wihhaga, ja omma sõitlust tullelekidega nende peäle.

16. Sest Jehowa käib kohtus tulle läbbi, ja omma moöga läbbi keige lihhaga, ja neid, kes Jehowast mahhalödud, peab palju ollema.

17. Kes ennast pühhitsewad ja puhhastawad rohho-aedus Ahhadi ebba-jummala järrel käies: kes sea lihha söwad ja läilad ellajad ja hirid, need peawad ühtlasse otsa sama, ütleb Jehowa.

18. Agga minno käest peab nende teggude ja nende möttette pärrast se aeg tulles, et ma koggun keik pagganad ja keled; ja nemmad peawad tulles, ja mo au näggema.

19. Ja tahhan märki nende sekka panna, ja nende seast neid, kes ärrapeäswad, läkkitada pagganatte jure Tarsisi, Wuli ja Ludi pole, kes ammoga laskwad, Tubali ja Jawani pole; nende saarte peäle, mis kaugel, kes ep olle minnust könnet kuulnud, egga mo au näinud; ja need peawad mo au kulutama pagganatte seas.

20. Ja nemmad peawad keik teie wennad keige pagganatte seast toma, roa-ohwriks Jehowale, hoostega ja wankrittega, ja töldadega ja hobbo-eeslidega, ja kerme suggu kamelidega, mo pühha mäe peäle Jerusalemma, ütleb Jehowa: otsekui Israeli lapsed roa-ohwri towad puhhaste riistade sees Jehowa kotta.

21. Ja tahhan ka nende seast wötta monned preestriks ja Lewitiks, ütleb Jehowa.

22. Sest otsekui se uus taewas ja se uus Ma, mis minna teen, minno palle ees seiswad, ütleb Jehowa: nenda peab ka teie suggu ja teie nimmi seisma.

23. Ja igga kuust teise, ja igga hingamise-päwast teise peab

Prohweti Jesaia Ramat

sündima, et keik lihha peab tulles mo palle ette kummardama, ütleb Jehowa. 24. Ja nemmad peawad wäljaminnema, ja näggema nende meeste surnud kehhad, kes mo wasto on ülleastunud:

sest nende us ei surre mitte ärra, ja nende tulli ei kustu mitte ärra, ja nemmad peawad keige lihhale üks jälk assi ollema.

Jesaia Ramato Ots.

Prohweti Jeremia Ramat.

1. Peatük.

Jeremia prohweti-ammet kinnitakse nähtud asjaga.

1. NEed on Jeremia Ilkia poja sannad, kes olli neist preestridest, mis Anatotis Penjamini maal.
2. Kelle kätte Jehowa sanna on sanud Josia Ammoni poja Juda kunninga päiwil, temma wallitsusse kolmeteistkümnemal aastal.
3. Ja se sündis ka Jojakimi, Josia poja Juda kunninga päiwil, kunni Sidkia x Josia poja Juda kunninga üksteistkümnnes aasta täis sai, kunni Jerusalem wangi widi

wiendamal x kuul.

4. Ja mulle sai Jehowa sanna kätte, sedda wisi:

5. Ennego minna sind walmistasin emmaihhus, tundsin ma sind, ja ennego sa lapsekoias wäljatullid, ollen ma sind pühhitsend; ma ollen sind pannud pagganattele prohwetiks.

6. Ja minna ütlesin: Oh Issand Jehowa! wata, minna ei moista räkida, sest minna ollen noor.

7. Agga Jehowa ütles mo wasto: Ärra ütle mitte, ma ollen noor; sest sa pead minnema igga asja peäle, kuhho ma sind läkkitan, ja keik, mis minna sind kässin, pead sa räkima.

8. Ärra karda nende eest: sest minna ollen soga, et ma sind peästan, ütleb Jehowa.

9. Ja Jehowa sirrutas omma kät wälja, ja putus mo su külge; ja Jehowa ütles mo wasto: Wata ma annan ommad sannad so suhho.

10. Wata, ma pannen sind sesinnatsel päwal pagganatte ülle ja kuningrikide ülle, ärrakitkuma ja mahhakiskuma, ja ärrahukkama ja ärrapillutama, üllesehhitama ja istutama.

11. Ja Jehowa sanna sai mo kätte, se ütles: Mis sa nääd, Jeremia? ja ma ütlesin: Ma nään mandlipu keppe.

12. Ja Jehowa ütles mo wasto: Sa olled hästi näinud, sest minna ollen walwas omma sanna peäle, sedda teggema.

13. Ja Jehowa sanna sai mo kätte teistkorda, ja ütles: Mis sa nääd? ja ma ütlesin: Minna nään kewa potti, ja ta essimenne külg on pohja pool.

14. Ja Jehowa ütles mo wasto: Pohja poolt peab se önnetus lahti sama keikide peäle, kes siin maal ellawad.

15. Sest wata, ma hüan keik

sugguwössad kuningrikide seest, mis pohja pool, ütleb Jehowa; ja nemmad tulleswad, ja pannewad iggaüks omma aujärje Jerusalemma wärrawatte su wasto, ja keige ta müride wasto ümberringi, ja keike Juda liñnade wasto.

16. Ja ma moistan omma kohhut nende peäle keige nende kurjusse pärrast; et nemmad mind on mahhajätnud, ja suitsetanud teiste jum~alattele, ja kummardanud omma kätte teggude ette.

17. Agga sinna panne wö wöle, ja wötta kätte, ja rägi nende wasto keik, mis minna sind kässin; ärra ehmata nende pärrast ärra, et minna sind wahhest ei panne ehmatama nende eest.

18. Ja minna, wata, ma pannen sind tänna tuggewaks liñnaks, ja raud-sambaks, ja wask-müriks keige se Ma wasto, Juda kuningatte, temma würstide, ta preestride, ja se Ma rahwa wasto.

19. Ja nemmad söddiwad kül sinno wasto, agga nemmad ei sa woimust so peäle: sest minna ollen sinnoga, ütleb

Jehowa, et ma sind peästan.

2. Peatük.

Jehowa heateggeminne: Judide tännamatta meel ja palk.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte, se ütles:

2. Minne, ja húa Jerusalemma-rahwa körwade ette, ja ütle: Nenda ütleb Jehowa, ma mötlen sinno peäle, so nore pölwe headusse peäle, so kihlamise armastusse peäle, kui sa käisid miño järrel körbes, seäl maal, mis ilmakülwamatta.

3. Israel olli pühha Jehowale, ja temma essimenne wilja warrandus; keik, kes tedda tahtsid ärrasüa, need said süalluseks, önnetus tulli nende peäle, ütleb Jehowa.

4. Kuulge Jehowa sanna Jakobi suggu, ja keik Israeli seltsi sugguwössad!

5. Nenda ütleb Jehowa: Mis üllekohhut on teie wannemad minnust leidnud, et nemmad minnust kaugele ärralahkunud, ja on läinud tühja järrele, ja tühhiseks sanud?

6. Ja ei olle üttelnud: Kus on Jehowa, kes meid seie üllestonud Egiptusse maalt? kes meid on saatnud körbes, seäl maal, mis lagge ja orro Ma, seäl poudsel ja surma-warjo maal, seäl maal, kust ükski läbbi ei käi, ja kus ükski innimenne ei ella.

7. Ja ollen teid winud ühhe wiljalisse pöllo male, temma wiljast ja ta headussest söma; agga teie ollete tulnud, ja minno maad rojaseks teinud, ja mo pärris-ossa hirmsaks teinud.

8. Preestrid ei üttelnud mitte: Kus on Jehowa? ja kässo-öppetusse ärraselletajad ei tunnud mind, ja karjatsed on mo wasto üllesastunud, ja prohwetid on Paali läbbi prohwetid wisil räkinud, ja on käinud nende asjade järrel, mis ei kölba.

9. Sepärrast tahhan ma weel teiega waidelda, ütleb Jehowa, ja teie laste lastega tahhan ma waidelda.

10. Sest minge Kittide sared läbbi, ja wadage; ja läkkitage Kedari-male, ja pange wägga hästi tähhele ja katske, kas on sedda suggust sündinud?

11. Kas ükski rahwas on ommad jummalad wahhetanud, et nemmad kül ep olle jummalad? agga minno rahwas on omma au wahhetanud se wasto, mis ei kölba.

12. Taewad ehmatage ärra sepärrast, ja jällestus tulgo teie peäle, ehmatage wägga ärra, ütleb Jehowa.

13. Sest mo rahwas on kahheworra kurja teinud: mind, sedda ello wee hallikast on nemmad mahhajätnud, et nemmad ennestele kaewud kaewawad, kaewud, mis katkised, mis wet ei pea.

14. Kas Israel on sullane? ehk on ta orja laps? mikspärrast on ta risutawaks sanud?

15. Temma wasto möirawad nored loukoerad, nemmad andwad omma heält kuulda, ja tewad temma Ma laggedaks; temma liñnad on pandud põllema, et ükski seäl ei ella.

16. Ka Nowi ja Tahpanesi lapsed söwad so pea-lae paljaks.

17. Eks sa ei te sedda ennesele? et sa olled mahhajätnud Jehowat omma Jummalat, sel aial kui ta olli

sind tee peäl saatmas.

18. Ja nüüd, mis sul on teggemist Egiptusse tee peäl, et sa Siori wet jood? ja mis on sul teggemist Assuri tee peäl, et sa Wratti jõe wet jood?

19. Sinno kurjus karristago sind, ja so ärratagganemissed nomigo sind; ja õppi tundma õ, ja wata, et se kurri ja kibbe on, et sa Jehowat omma Jummalat mahhajättad, ja et hirm minno eest ei olle sinno jures, ütleb Issand wäggede Jehowa.

20. Sest ma ollen wannast aiast so ikke katkimurdnud, ja so juttad katki kiskunud, ja sa ütlesid: Ei ma tahha sullane olla; ommeti astud sa pitka sammoga kui hoor igga kõrge mäekingo peäle, ja igga halja pu alla.

21. Ja minna issi olin sind istutanud hea winapuuks, ühheks koggone tössiseks seemneks; kuidas olled sa siis mulle teist wisi läinud woöra winapu kölwatumaks oksaks?

22. Et sa ennast kül salpeetri lähhilissega pesseksid, ja wottaksid ennesele palju sepi; siiski on so üllekohhus tähtis

mo palle ees, ütleb Issand Jehowa.

23. Kuida woid sa öölda: Polle ma rojaseks sanud, polle minna Paalide järrel käinud? wata omma tee peäle orgus, katsu mis sa teed; sa kerge noor emma-kamel, kes joseb kaksipiddi omma tede peäl.

24. Sinna mets-esel, kes öppinud körbes ellama, kes omma hinge himmus tuult ahmib: kes woib temma kange himmo taggasi aiada? keik, kes tedda taggaotsiwad, ei wässi mitte ärra, nemmad leidwad tedda temma nore ku aial.

25. Kela omma jalga, et sa kingata ei käi, ja omma kurko, et se janno ei tunne; agga sinna ütled: Ilma keik, ei mitte; sest ma armastan woöraid, ja tahhan nende järrel käia.

26. Otsekui warras häbbeneb, kui tedda leitakse, nenda peab Israeli suggu häbbisse sama, nemmad, nende kuningad, nende würstid, ja nende preestrid, ja nende prohwetid.

27. Kes ütlewad pu wasto: Mo issa olled sinna; ja kiwwi wasto: Sinna olled mind sünnitanud: sest nemmad

pöörwad mo wasto kuklataggust, ja ei mitte silmi; ja omma õnnetusse aial ütlewad nemmad: Wötta kätte, ja peästa meid,

28. Agga kus on sinno jummalad, mis sa ennesele teinud? wötko nemmad kätte, kas nemmad sind woiwad peästa so õnnetusse aial: sest nii mitto liñna sul on, nii mitto jummalat on sul olnud, Juda!

29. Mikspärrast riidlete teie minno wasto? teie ollete keik mo wasto ülleastunud, ütleb Jehowa.

30. Ilma aego ollen ma teie lapsed peksnud, nemmad ei olle õppetust wötnud ; teie moök on teie prohwetid ärrasönu, kui ärrarikkuja loukoer.

31. Oh sedda põlwe-rahwast! teie isse wadage Jehowa sanna: kas minna ollen Israelile kõrweks sanud, ehk wägga mustaks pimmedaks maaks? mikspärrast ütlewad mo rahwas: Meie jäme kowwaste siñna peäle! ei meie tulle mitte ennam sinno jure.

32. Kas neitsit omma ehte ärraunnustab, ehk pruut

ommad juukse paelad? agga minno rahwas on mind ärraunnustanud ilmaarwamatta päiwist.

33. Miks sinna ommad wisid ni heaks teed, et sa armastamist otsid? sepärrast olled sa ka ennese wisidega neid kurje öppetanud.

34. Ka so ölmade seest leitakse waeste wagga hingede werri, mis sinna ei olle leidnud läbbimurdmisse jurest, waid keik sepärrast, et sind nomiti.

35. Ja sinna ütled: Ommeti ollen ma ilmasüta; temma wihha on jo minnust taggasi läinud. Wata, ma tahhan kohtus käia sinnoga, seepärrast et sa ütled: Polle ma patto teinud.

36. Miks sa wägga josed siñna ja tenna, et sa omma teed wahhetad? sinna saad ka Egiptusse pärrast häbbi sisse, nenda kui sa olled Assuri pärrast häbbi sisse sanud.

37. Ka siit pead sa wäljamineema, ja sinno käed so Pea peäl: sest Jehowa põlgab ärra keik, mis peäle sa lodad, ja sinna ei sa nende asjadega mitte korda.

3. Peatük.

Jehowa kässib keik pattust pöördä, ja tootab armo.

1. Issand ütleb: Wata, kui mees lasseb omma naese ärraminna, ja ta lähhäb ta jurest ärra, ja saaks teise mehhele; kas se mees ennam temma jure taggasi lähhäb? eks sesamma Ma üpris wägga rojaseks ei sa? ja sinna olled mitme söbraga hora-tööd teinud: agga pöra minno pole, ütleb Jehowa.

2. Tösta ommad silmad ülles kõrge kohtade peäle, ja wata, kus ei olle sa mitte ärranaeratud; sa olled läinud istuma tede äre neid ootma, kui Arabia-mees körbes, ja sa olled sedda maad rojaseks teinud omma horusse läbbi, ja omma kurjusse läbbi.

3. Sepärrast on wihma-pisad ärrakeeldud, ja hillist wihma ei olle olnud; ja horanaese pea-ots on sul olnud, sa ei wötnud häbbi pärrast ärrapunnastada.

4. Eks sa húa mitte sest aiast mo wasto: Mo issa; sinna olled mo nore ea juhataja.

5. Kas ta iggaweste wottab

wihha piddada? kas ta hoiab sedda ikka peäle? wata, sedda rägid sa, ja siiski teed sa palju kurja, ja wottad woimust.

6. Ja Jehowa ütles mo wasto kunninga Josia aial: Kas sa olled näinud, mis se ärrapöördud Israel on teinud? ta on läinud igga kõrge mäe peäl, ja igga halja pu al, ja on seäl hora-tööd teinud;

7. Ja ma ütlesin pärrast, kui ta sedda keik sai teinud: Pöra minno pole, agga temma ei pöörnud mitte; ja sedda näggi temma pettis ödde Juda.

8. Ja ma näggin, et ma kül keige se sü pärrast, et se ärrapöördud Israel abbiello on rikkunud, tedda ollen lasknud ärraminna, ja temmale temma lahhutamisse-ramato annud; et siiski ei olle temma pettis ödde Juda kartnud, waid issi läinud ka hora-tööd teggema.

9. Ja se on sündinud temma kuulsa hora-tö läbbi, et ta sedda maad rojaseks teggi, ja abbiello ärrarikkus kiwwiga ja puga.

10. Ja ka keik se läbbi ei olle temma pettis ödde Juda mitte mo pole pöörnud keigest

om~ast süddamest, waid walskussega, ütleb Jehowa.

11. Ja Jehowa ütles mo wasto: Se ärrapöördud Israel on issiennast öigemaks teinud, kui se pettis Juda.

12. Minne, ja húa need sannad pohja pole ja ütle: Pöra ümber sa ärrapöördud Israel, ütleb JEHOWA, siis ei tahha minna ennese silmi mitte lasta wihha pärrast teie peäle näotumaks sada, sest minna ollen helde, ütleb JEHOWA; ei ma tahha mitte iggaweste wihha piddada.

13. Agga öppi tundma omma üllekohhut, et sa JEHOWA omma Jummalasta wasto olled ülleastunud, ja olled mitto teed wötnud käia woöraste jure, igga halja pu alla; ja minno heält ei olle teie mitte wötnud kuulda, ütleb Jehowa.

14. Pöörge ümber teie ärrapöördud lapsed, ütleb Jehowa, sest minna ollen waljuste teie ülle wallitsenud, ja tahhan teid wotta liñnast ühhe, ja sugguwössast kaks, ja tahhan teid wia Sioni,

15. Ja teile anda karjatsed omma süddame järrele, ja need peawad teid söötma

tundmisse ja targa
moistussega.

16. Ja se peab nenda ollema,
kui teie sate paljuks sanud, ja
neil päiwil seäl maal suggu
teinud, ütleb Jehowa, et
nemmad ei pea mitte eñam
ütleva: Jehowa seädusse
laekas: ja se ei pea nende
melege tulleva, ja nem~ad ei
pea se peäle mõtlema, egga
minnema sedda katsma, ja
sedda ei pea enam tehtama.

17. Selsammal aial hüüdwad
nemmad Jerusalemma Jehowa
aujärjeks, ja temma jure
kogguwad keik pagganad,
Jehowa nimme jure
Jerusalem~a; ja nem~ad ei käi
enam omma kurja süddame
arwamisse järrel.

18. Neil päiwil lähhäb Juda
suggu Israeli suggu jure, ja
tullevad ühtlase pohja maalt
senna male, mis minna teie
wannemille pärris-ossaks ollen
annud,

19. Ja minna ollen üttelnud:
Kuida ma sind tahhan panna
laste sekka, ja sulle anda
sedda kallist maad, sedda
pagganatte söawäe illusa
pärris-ossa; ja ma ütlen: Sa

pead mind hüüdma ommaks
issaks, ja ei mitte taggasi
pöörma minno takka.

20. Töeste, nenda kui naene
pettust teeb omma teise pole
wasto, nenda ollete teie minno
wasto, pettust teinud, oh Israeli
suggu! ütleb Jehowa.

21. Kõrge kohtade peäl kulukse
heält, Israeli laste allandlikko
palwete nutmist, et nemmad
omma teed on kõwweraks
teinud, ja Jehowat omma
Jummalat ärraunnustanud.

22. Pöörge ümber teie
ärrapöördud lapsed! ma tahhan
parrandada teie ärrapöörmised:
Wata, meie tulleva sinno jure,
sest sinna olled Jehowa meie
Jummal.

23. Töeste, ilmaaego odetakse
abbi mäekinkudest ja mäggede
hulgast: töest Jehowa meie
Jummal sees on Israeli abbi.

24. Ja se häbbi on ärrasõnud
meie wannematte were-waewa
meie norest east sadik, nende
puddolouksed ja nende
weiksed, nende poiad ja nende
tütred.

25. Meie olleme maas omma
häbbi sees, ja meie teotus
kattab meid, sest Jehowa

omma Jummalä wasto olleme patto teinud, meie ja meie wannemad ommast norest põlwest tänna-päwani, ja ei wotnud kuulda Jehowa omma Jummalä heält.

4. Peatük.

Pattustpöörmissē jutlus: Juda-ma ärrahäwwitaminne.

1. Kui sa tahhad pöörda Israel, siis pöra minno pole, ütleb Jehowa; ja kui sa ärrasadad ommad läilad asjad mo palle eest, siis ei pea sa mitte minnema hulkuma.

2. Ja siis wañnud sinna, ni töest kui Jehowa ellab, töes, kui kohhus on, ja öigusses; ja pagganad önnistawad ennast temma sees, ja kiitlewad temmast.

3. Sest nenda ütleb Jehowa Juda meestele ja Jerusalemma rahwale: Kündke ennestele söti, ja ärge külwage mitte kibbowitsade sekka.

4. Andke endid ümberleikata Jehowale, ja saatke ärra omma süddamette eestnahhad, Juda mehhed, ja teie kes ellate

Jerusalemmas; et wahhest wälja ei tulles kui tulli, mo tulline wihha, ja ei põlle, ja ei olle kustutajat, teie teggude kurjusse pärrast.

5. Andke teäda Juda-maal, ja andke kuulda Jerusalemmas, ja üttelge: Pühhuge passunat seäl maal, hüüdke sure heälega ja üttelge: Tulge kokko, ja läkki tuggewatte liñnade sisse.

6. Töstke lippo ülles Sioni pole, pöggenegē ruttoga ärra, ärge seiske: sest minna toon önnetust pohja poolt, ja suurt hädda.

7. Loukoer touseb ülles ommast räggodikkust, ja pagganatte ärrarikkuja tulles, ja lähhäb wälja ommast paigast, sinno maad laggedaks teggema, so liñnad raisatakse ärra, et ükski seäl ei sa ellada.

8. Sepärrast pange kotti-rieded enneste ümber, tehke kaebdust ja ulluge: sest Jehowa tulline wihha ei olle meist ärrapöörnud.

9. Ja sel päwal sünnib, ütleb Jehowa, et kunninga südda ja würstide südda ärrakaub, ja preestrid ärraehmatawad, ja prohwetide südda läigib.

10. Agga ma ütlen: Oh Issand Jehowa! töeste, sa olled üpres wägga lasnud petta sedda rahwast Jerusalemma, kui nemmad ütlesid: Teil peab rahho ollema; ja moök ullatab hingest sadik.

11. Sel aial ööltakse selle rahwale ja Jerusalemmale: poudne tuul, mis körbes, tulleb kõrgest kohtadest, mo rahwa tütre pole, ei mitte tulamisseks egga puhhastamisseks.

12. Üks kangem tuul, kui need tuled, peab mulle tullema: nüüd tahhan minna ka öiged nuhtlussed üllesrækida nende wasto.

13. Wata, temma touseb ülles kui pilwed, ja temma söawankrid kui tulispä, temma hobboosed on nobbedamad kui kotkad. Hädda meile, sest meie olleme ärraraisatud.

14. Pesse om~a süddant kurjussest oh Jerusalem, et sa woiksid peästetud sada; kui kaua tahhad sa asset anda omma nurjatuma möttettele ennese sees.

15. Sest üks heäl on, mis sedda Tanist teäda annab, ja mis Ewraimi mäelt kulutab

willetsust.

16. Tulletage pagganatte mele, wata, andke kuulda

Jerusalemma wasto: Hoidjad on tullemas kaugelt maalt ja hüüdwad omma heälega Juda liñnade wasto.

17. Need on temma wasto ümberringi sanud otsego wälja wahhid, sest temma on minno wasto pannud, ütleb Jehowa.

18. Sinno wiis ja so teud on sulle sedda teinud; se on sinno kurjus, et se kibbe on, et se sinno süddamest sadik ullatab.

19. Mo sissekond! mo sissekond! ma tunnen wallo omma süddame külgede sees, mo südda kolliseb mo sees, ei ma woi wait olla; sest mo hing kuleb passuna heält, ja söa karjumist.

20. Hädda hädda peäle hütakse, sest keik Ma on ärraraisatud: äkkitselt on mo telgid ärraraisatud, silma pilkmisse aial mo tekkid.

21. Kui kaua pean ma lippo näggema, ja passuna heält kuulma?

22. Sest mo rahwas on meletu, nemmad ei tunne mind mitte; nemmad on halbid lapsed, ja

nemmad ei olle mitte
moistlikkud: targad on nemmad
kül kurja teggema, agga head
tehha ei moista nemmad mitte.

23. Ma näggin sedda maad, ja
wata, se olli tühhi ja paljas; ja
taewa pole, ja sellel ei olnud
walgust.

24. Ma näggin mäed, ja wata,
need wabbisesid, ja keik
mäekingud kõikusid waljuste.

25. Ma näggin, ja wata, ei
olnud ühte innimest, ja keik
linnud mis taewa al, ollid
ärralendnud.

26. Ma nägin, ja wata,
wiljalinne põld olli kõrb, ja keik
temma liñnad ollid mahhakistud
Jehowa ees, temma tullise
wihha pärrast.

27. Sest nenda ütleb Jehowa:
Keik se Ma peab laggedaks
sama, ommeti ei tahha ma
otsa peäle tehha.

28. Sepärrast leinab Ma, ja
taewas lähhäb mustaks üllewel:
sepärrast et ma ollen räkinud
ja möttelnud, ja minna ei tahha
kahhetseda egga sest taggasi
pöörda.

29. Hobbose wäe ja ammoga
laskjatte heäle pärrast
pöggeneb keik lin ärra,

nemmad lähhäwad pakso
metsa sisse, ja astuwad ülles
kaljude peäle; igga lin jäetakse
mahha, et ükski ei sa seäl
sees ellada.

30. Agga sinna ärraraisatud!
mis sa tahhad tehha? et sa kül
ennast ehhitad elleda punnase
rietega, ehk teed ennast
kännaks kuld-ehtega, et sa kül
ommad silmad hörud wärwiga,
siiski teed sa ennast ilmaaego
illusaks: armatsejad põlgwad
sind ärra, ja käiwad so hinge
peäle.

31. Sest ma ollen kui naese
heält kuulnud, kes lapse
waewas; ahvastust, kui sellel
on, kes essimesse lapse saab,
Sioni tütre heält, mis äggab ja
aiab ommad käed laiale, hädda
mulle nüüd, sest mo hing on
ärrawässinud tapjatte pärrast.

5. Peatük.

*Judide tiggedus nomitakse:
nende öige nuhtlus.*

1. Käige Jerusalemma ulitsad
läbbi, ja wadage ommeti, ja
katske, ja otsige temma
turrude peält, kas teie leiate

keddagi? kas sedda on, kes teeb, mis kohhus, ja kes usko otsib? siis tahhan ma temmale andeks anda.

2. Et nemmad kül ütlewad: Ni töeste kui Jehowa ellab; siiski wanduwad nemmad wallega.

3. JEHOWA! eks sinno silmad ei wata usso peäle? sa olled neid peksnud, ja nemmad ei tunnud wallo; sa olled neid lõppetand, ja nemmad on tõrkunud õppetust wastowottes: nemmad on ommad palled kowwemaks teinud kui kaljo, nemmad tõrkuwad ümberpöördes.

4. Agga minna mõtlesin: Need on agga need alwad, need on jõlledad, sest nemmad ei moista Jehowa wisi, egga omma Jummalä õigust.

5. Ma tahhan otse miõna üllematte jure, ja nendega räkida; sest nemmad teawad Jehowa wisi, ja omma Jummalä õigust; agga needsammad on ühtlase ikka katkimurdnud, ja juttad katkikisknud.

6. Sepärrast lööb neid loukoer metsast mahha, ja laggeda Ma hunt raisab neid ärra, se pardri-metsalinne, mis wahhib

nende liõnade jures, keik, kes nende seest wäljatullewad, kistakse: sest nende ülleastmissi on palju, ja nende ärrapöörmissed on wägga sured.

7. Kuida woin ma sedda sulle andeks anda? so lapsed on mind mahhajätnud, ja on wandunud selle jures, mis ei olle Jummal: ja minna ollen neid pannud ennesele wanduma, agga nemmad on abiello ärrarikkunud, ja hora reddusse hulka kokkotulnud.

8. Kui hästi södetud hobboesd on nemmad warra üllewel; iggaüks hirnub omma liggimesse naese järrele.

9. Eks ma nende asjade pärrast ei peaks kätte näggema? ütleb Jehowa, ja eks mo hing ei peaks maksma ühhe rahwa kätte, mis on kui sesinnane?

10. Astuge temma müride peäle, ja rikkuge ärra, agga ärge tehke otsa peäle: saatke ärra temma oksad, sest need ei olle Jehowa pärralt;

11. Sest nemmad on palju pettust mo wasto teinud, Israeli suggu, ja Juda suggu ütleb

Jehowa.

12. Nemmad salgawad Jehowat ärra, ja ütlewad: Temma polle sesamma; ja õnnetus ei tulle mitte meie peäle, ja moöka ja nälga ei sa meie mitte nähha.

13. Ja prohwetid sawad tuleks, ja sedda kes rägib, ei olle nende sees; nenda sündko neile.

14. Sepärrast ütleb Jehowa wäggede Jummal: Et teie sedda sanna rägite, wata, minna pannen ommad sannad sinno suus tulleks, ja sedda rahwast puuks, ja se sööb neid ärra.

15. Wata, ma toon teie peäle üht rahwast kaugelt, oh Israeli suggu! ütleb Jehowa; üks kange rahwas on se, üks rahwas iggawast aiast on se, üks rahwas, kelle keelt sinna ei tunne, ja ei moista, mis ta rägib.

16. Temma nole tup on kui haud, mis lahti: nemmad on keik wäggewad.

17. Ja temma sööb ärra so leikust ja so leiba, nemmad söwad ärra so poiad ja so tütred, ta sööb ärra so puddolojuksed ja so weiksed,

ta sööb ärra so winapuud ja so wigipuud: tem~a teeb sandiks moögaga sinno tuggewad liñnad, mis peäle sinna lootsid.

18. Agga ka neil päiwil, ütleb Jehowa, ei tahha ma mitte otsa teie peäle tehha.

19. Ja se peab nenda ollema, kui teie ütlete: Mis pärrast on Jehowa meie Jummal meile sedda keik teinud? siis pead sa nende wasto ütlema: Otsekui teie ollete mind mahhajätnud, ja woörad jummalad teninud ommal maal; nenda peate teie woöraid tenima ühhel maal, mis ei olle teie pärralt.

20. Andke teäda sedda Jakobi suggule, ja andke sedda kuulda Juda-male, ja üttelge:

21. Et kuulge sedda teie halp rahwas, ja kel polle mitte meelt; silmad on neil, ja nemmad ei nä, körwad on neil, ja nemmad ei kule.

22. Eks teie mind ei tahha karta, ütleb Jehowa? eks teie minno eest kartes ei wärrise? kes minna ollen pannud liwa merrele raiaks æ, seätud pireks iggaweste, et se selle ülle ei

pea minnema: ehk temma laened wägga likuwad, siiski ei sa nemmad woimust; ehk nemmad kohhisewad, siiski ei pea nemmad mitte se raia ülle minnema.

23. Agga sel rahwal on kangekaelne ja wastopanneja südda; nemmad on

ärratagganend ja ärraläinud,

24. Ja ei ütle mitte om~as süddames: Et kartkem Jehowat omma Jummalat, kes annab wihma, warratse ja hillitse wihma ommal aial, kes meile hoiab need näddalad, mis on seätud leikusseks.

25. Teie üllekohto wisid pöörwad need asjad ärra, ja teie pattud keelwad sedda head teist ärra.

26. Sest minno rahwa seast leitakse neid, kes öälad, iggaüks wahhib, otsego linnopüüdjad ennast mahhaheitwad, pannewad wälja ärrarikmisse paelad, ja püüdwad innimessi.

27. Kui liño-kodda on täis lindo, nenda on nende honed täis kawwalust: sepärrast on nemmad sureks ja rikkaks sanud.

28. Nemmad on lihhawaks sanud ja hiilgawad, nemmad tewad ka pahhemad asjad, kui se, kes pahha on: nemmad ei anna kohhut, kohto-asjas egga waeste laste kohto-asjas, ja se lähhäb neile korda; ja waestele ei moista nemmad mitte kohhut, kui kohhus on.

29. Eks ma nende asjade pärrast ei peaks kätte näggema, ütleb Jehowa? eks mo hing peaks maksma ühhe rahwa kätte, mis on kui sesinnane?

30. Üks ehmatusse wäärt ja jälle assi on sündinud seäl maal:

31. Prohwetid kulutawad wallet, ja preestrid wallitsewad nende kätte läbbi, ja mo rahwas armatsewad sedda nenda; mis teie kül tahhate wimaks sedda wisi tehha?

6. Peatük.

Judide wangipölli tulleb nende kangekaelussest.

1. Pöggenega ruttoga Jerusalemma seest ärra, Penjamini lapsed! ja puhhuge

wahwaste passunat Tekoas, ja Petkeremi peäle pange ülles üks tulle-täht: sest õnnetust näikse pohja poolt, ja suur hädda.

2. Ma tahhan Sioni tütre se illusa ja örna naeste-rahwa hukka sata.

3. Temma jure tulleswad karjatsed ja nende karjad, nemmad löwad ommad telgid ülles temma wasto ümberringi, nemmad söötwad iggaüks omma kohta ärra.

4. Walmistage wisi pärrast södda temma wasto, wõtke kätte, ja läkki ülles louna aial: hädda meile, sest pääw werib, sest öhto warjud on pitkaks wännind.

5. Wõtke kätte, ja läkki ülles öse, ja rikkugem ärra ta sured honed.

6. Sest nenda ütleb wäggede Jehowa: Raiuge puid mahha, ja tehke Jerusalemma wasto walli ülles; se on se lin, kelle kätte peab nähtama, seal sees on ülleüldes liigteggeminne.

7. Otsego kaew omma wet ülleskedab, nenda kedab ta omma kurjust ülles: wäggiwalda ja ärraraiskamist kulukse seal

sees minno palle ees ühtepuhko, haigust ja hawa.

8. Lasse ennast karristada Jerusalem, et wahhest mo hing ei lahku sinnust, et minna sind wahhest ei te laggedaks, ühheks maaks, kus sees ei ellata.

9. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Nemmad noppiwad sure holega kui winapuust ärra, mis Israelist üllejäänud; pista jälle omma kässi korwide sisse, kui winamarjade leikaja.

10. Kelle wasto pean ma räkima ja tunnistama, et nemmad kuulwad? wata, nende körwadel on eestnahk, et nemmad ei woi tähhele panna: wata, Jehowa sanna on neile laimamisseks sanud, ei se polle nende mele pärrast.

11. Sepärrast ollen ma täis Jehowa tullist wihha, ma tüddin sedda kannatamast: walla wihha wälja noorte laste peäle, mis ulitsa peäl, ja noorte meeste seltsi peäle ühtlase; sest ka meest woetakse naesega kinni, ja wanna sellega, kes on ellatand.

12. Ja nende koiad sawad teiste kätte, põllud ja naesed

ühtlase: sest ma tahhan omma kät sirrutada nende wasto, kes seäl maal ellawad, ütleb Jehowa.

13. Sest ni hästi nende wähhemad, kui nende suremad ahnitsewad hopis kasso, ja ni hästi prohwetid kui preestrid tewad iggaüks walskust.

14. Ja parrandawad mo rahwa tütre hawa kerge wisiga, ja ütlewad: Rahho, rahho! ja ep olle sedda rahho.

15. Nemmad on häbbi sisse sanud, sest nemmad on teinud, mis hirmus on ; siiski ei häbbene nemmad paigast mitte, nemmad ei moistage häbbi pärrast ärrapunnastada; sepärrast langewad nemmad nende sekka, kes langewad; sel aial, kui ma nende kätte nään, peawad nem~ad kommistama, ütleb Jehowa.

16. Nenda ütleb Jehowa: seiske tede peäl, ja wadage, ja küssige iggaweste jalgtede järrele, mis se hea te on, ja käige seäl peäl, siis leiate teie hingamist omma hingele ; agga nemmad ütlead: Ei meie æ lähhä mitte.

17. Ja ma ollen wahhimehhi

teie ülle seädnud, pange tähhele passuna heält; agga nemmad ütlewad: Meie ei tahha tähhele panna.

18. Sepärrast kuulge pagganad, ja moista sinna koggodus, mis nende seas on.

19. Kule sinna Ma! wata, minna toon õnnetust selle rahwa peäle, nende möttette palka, et nemmad ei pannud minno sanno tähhele, ja mo kässo-õppetust põlgwad nemmad ka ärra.

20. Mis tarwis on mulle se wirok, mis Sebast tulleb, ja need head rohho-putked kaugelt maalt? teie põlletamise-ohwrid ei olle mo mele pärrast, ja teie tappa-ohwrid ei olle mulle maggusad.

21. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Wata, ma pannen selle rahwa ette kommistusse asjad, ja nende peäle peawad kommistama issad ja lapsed ühtlase, naber omma naabrega, ja lähhäwad hukka.

22. Nenda ütleb Jehowa: Wata, rahwas tulleb pohja maalt, ja üks suur rahwas ärratakse ülles Ma otsadest.

23. Ambo ja odda piddawad

nemmad käes, nemmad on wägga hirmsad, ja ei hallasta mitte, nende heäl on nenda, kui merri kohhiseb, ja söitwad hooste selgas, nemmad on walmis kui mehhed taplema sinno wasto, Sioni tüttar!

24. Meie olleme temmast jutto kuulnud, meie käed on lödwaks läinud, ahastus on meid kinniwotnud, kui selle wallo, kes lapse saab.

25. Äрге minge wäljale, ja ärge minge tee peäle, sest waenlasel on moök, hirm on ümberringi.

26. Mo rahwa tüttar! panne kotti-riet ennese ümber, ja pöörle tuhha sees, te ennesele leinamist kui ainsa poia pärrast, ja wägga kibbedat kaebdust; sest ärraraiskaja tulleb äkkitselt meie peäle.

27. Wahhi torniks ollen minna sind pannud mo rahwa seas, ja tuggewaks liñnaks, ja sa pead tundma ja läbbi katsma nende wisid.

28. Nemmad keik on üpres wägga kangekaelsed, nemmad käiwad kui kelekandiad; nemmad on kui wask ja raud, nemmad on keik pahhaste

teinud.

29. Lööts on ärrapöllend, sea-tinna on tullest ärralöpnud; ilmaaego sullatab sullataja, ja kurjad ei olle lahkunud.

30. Neid hütakse ärrapöltud hõbbedaks; sest Jehowa on neid ärrapölgnud.

7. Peatük.

Lotus kirriko peäle on tühhine, kui südda ei sa ueks.

1. Se on se sanna, mis Jeremia kätte sai Jehowa käest, se ütles:

2. Seisa Jehowa koia wärrawas, ja kuluta seäl sedda sanna ja ütle: Kuulge Jehowa sanna keik Juda-rahwas, kes tullewad neistsinnatsist wärrawist sisse, Jehowat kummardama.

3. Nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal: Tehke heaks ommad wisid ja ommad teud, siis tahhan ma teid jätta ellama seie paika.

4. Äрге lootke mitte walskusse sannade peäle, kui nemmad ütlewad: Jehowa tempel, Jehowa tempel, Jehowa tempel on need honed.

5. Agga kui teie öiete heaks tete ommad wisid ja ommad teud, kui teie keikipiddi tete, mis kohhus teine teise wahhel:
6. Kui teie ei te liga woörale, ei waese lapsele egga lessenaesele, ja ei walla ärra wagga werd siin paikas, ja ei käi mitte teiste jummalatte æ järrel ennestele önnetusseks:
7. Siis tahhan ma teid jätta ellama seie paika, seie male, mis ma teie wannemille ollen annud ühhest iggawessest aiast teise.
8. Wata, teie lodate walskusse sannade peäle, mis kasso ei sada.
9. Kas teie tahhate ikka peäle warrastada, tappa, ja abbiello ärrarikkuda, ja wallega wanduda, ja Paalile suitsetada, ja käia teiste jummalatte järrel, mis teie ei tunne?
10. Ja nenda tulla, ja seista minno palle ees siin koias, mis peäle mo nimmi on nimmetud? ja tahhate öölda: Meie olleme peästetud, et teie woiksitte tehha keik needsinnatsed hirmsad tööd.
11. Ons sesinnane kodda, mis peäle mo nimmi nimmetud,

rööwli-kobas teie melest? ka minna issi, wata, ma ollen sedda näinud, ütleb Jehowa.
12. Sest minge agga mo paika, mis Silus olli, kuhho ma omma nimme essite pannud ellama, ja wadage, mis ma temmale ollen teinud omma Israeli rahwa kurjusse æ pärrast.
13. Ja nüüd et teie tete keik needsinnatsed teud, ütleb Jehowa, ja ma ollen teie wasto aegsaste kül räkinud, ja teie ei olle kuulnud, ja ma ollen teid hüüdud, ja teie polle wastand:
14. Siis tahhan ma tehha selle koiale, mis peäle mo nimmi on nimmetud, mis peäle teie lodate, ja selle paigale, mis ma teile ja teie wannemille annud, nenda kui ma Silule teinud.
15. Ja tahhan teid ärraheita mo palle eest, nenda kui ma ollen ärraheitnud keik teie wennad, keik Ewraimi suggu.
16. Ja sinna, ärra pallu selle rahwa eest, ja ärra tösta nende pärrast kissendamist egga palwet, ja ärra käi palwega minno peäle: sest minna ei kule sind mitte.
17. Eks sa nä, mis needsinnatsed tewad Juda

liñnades, ja Jerusalemma
ulitsatte peäl?

18. Lapsed korjawad puid
kokko, ja issad tewad tuld
ülles, ja naesed sötkuwad
taigna, kokisid teggema taewa
Meleketile ja, joma-ohwrid
wallama teiste jummalattele, et
nemmad mind ärritawad.

19. Kas nemmad ärritawad
mind; ütleb Jehowa? eks
nemmad issiennast ei ärrita, et
nende silmad häbbisse sawad.

20. Sepärrast ütleb Issand
Jehowa nenda: Wata, mo
wihha ja mo tulline wihha on
wäljawallatud seie paika,
innimeste peäle, ja lojuste
peäle, ja pude peäle, mis
wäljal, ja Ma wilja peäle; ja se
peab pöllema, ja ei mitte
ärrakustuma.

21. Nenda ütleb wäggede
Jehowa Israeli Jummal: Pange
ommad põlletamise-ohwrid
omma tappa-ohwride körwa, ja
söge lihha.

22. Sest minna ei olle räkinud
teie wannemattega, egga sel
päwal, kui ma neid Egiptusse
maalt ärratöin, neile käsko
annud põlletamise- ja tappa-
ohwri pärrast:

23. Kui agga sedda sanna
ollen ma neid käsknud, ja
öölnud: Kuulge minno heält,
siis tahhan ma teile Jummalaks
olla, ja teie peate mulle
rahwaks ollema; et teie
wottaksite käia keige se tee
peäl, mis minna teid kässin, et
teil hea põlli woiks olla.

24. Agga nemmad ei wötnud
kuulda egga omma körwa mo
pole pöördä, ja nemmad on
käinud omma nou ja omma
kurja süddame arwamisse
järrel; ja nemmad on taggasi
sanud, ja ei mitte eddasi.

25. Sest päwast kui teie
wannemad wäljaläksid Egiptusse
maalt tänna päwani, ollen ma
kül aegsaste ikka teie jure
läkkitanud keik ommad
sullased, need prohwetid.

26. Agga nemmad ei wotnud
mind kuulda, egga omma
körwa mo pole pöördä, ja on
kangekaelseks läinud, ja on
pahheminne teinud, kui nende
wannemad.

27. Ja sa rägid kül nendega
keik needsinnatsed sannad,
agga nemmad ei wotta sind
mitte kuulda; ja sa hüäd kül
nende wasto, agga nemmad ei

kosta sulle mitte.

28. Sepärrast ütle nende wasto: Se on se rahwas, mis ei wotta kuulda Jehowa omma Jummal heält, ja mis ei wotta õppetust wasto; usk on hukkas, ja nende suust ärrakautud.

29. Leika ärra ommad juuksed, ja wiska neid ärra, ja hakka nutto-laulo kõrge kohtade peäl: sest Jehowa on ärrapölgnud, ja mahhajätnud sedda põlwe-rahwast, kelle wasto temmal hirmus wihha on.

30. Sest Juda lapsed on kurja teinud minno nähhes, ütleb Jehowa: nemmad on pannud ommad läilad asjad senna kotta, mis peäle mo nimmi on nimmetud, et nemmad sedda rojaseks tewad,

31. Ja on ehhitanud Toweti kõrged paigad, mis Innomi poia orgus, et nemmad ommad poiad ja ommad tütrede tullega ärrapölletawad; mis minna ei olle käsknud, ja ei olle mo süddamesse tousnud.

32. Sepärrast wata, päwad tullewad, ütleb Jehowa, et sedda ei hüta ennam Towetiks, ja Innomi poia orruks, waid tapmisse orruks; ja nemmad

matwad surnud Touetisse, et ei olle muud paika.

33. Ja selle rahwa kehhad peawad sama roaks lindudele, mis taewa al, ja metsalistele, mis Ma õ peäl on, ja polle sedda, kes ärrapelletab.

34. Ja ma tahhan Juda liñnadest, ja Jerusalemma ulitsatte peält ärra lõppetada römustusse heält, ja römo heält, peigmehhe heält, ja prudi heält; sest se Ma peab paljaks sama.

8. Peatük.

Oiget nuhtlust kulutakse neile, kes uskmatta on.

1. Sel aial, ütleb Jehowa, peawad nemmad Juda kunningate luud, ja temma würstide luud, ja preestride luud, ja prohwetide luud, ja Jerusalema rahwa luud nende haudade seest wäljatoma,

2. Ja neid lautama päwa ette, ja ku ette, ja keige taewa wäe ette, mis nemmad on armastand, ja mis nemmad on teninud, ja mis järrel nemmad käinud, ja mis nemmad

noudnud, ja mis ette nemmad kummardanud: neid ei pea jälle kokkokorjama egga

mahhamatma; sittaks peawad nemmad jäma Ma peäle.

3. Ja surma wallitsetakse ello eest keikist neist teisist, kes üllejäänud sestsinnatsest pahhast sugguwössast, kes üllejäänud igga paika, kuhho ma neid ollen lükkanud, ütleb wäggede Jehowa.

4. Sepärrast pead sa nende wasto ütlema: Nenda ütleb Jehowa, kas need, kes langewad, ei touse jälle ülles? ja se, kes ärrapörab tee peält, ei pöra jälle taggasi?

5. Mikspärrast on sesinnane rahwas Jerusalemmas ärrapöördud allatsi ärrapöörmissega? nemmad peawad kawwalussest kinni, nemmad törkuwad ümberpöördes.

6. Ma ollen tähhele pannud ja kuulnud, agga nemmad ei rägi, mis öige: ei olle ükski, kes omma kurjust kahhetseks, ja ütleks: Mis ma ollen teinud? nemmad on keik omma joso sees taggasi läinud, kui hobbone, mis söast täit nelja

ärrakargab.

7. Ka tonekurg, mis taewa al, teab omma seätud aega, ja turteltuike, ja päsoke ja kurg pannewad tähhele omma tullemisse aega, agga minno rahwas ei moista JEHOWA öigust.

8. Kuida woite teie öölda: Meie olleme targad, ja Jehowa kasso-öppetus on meie kä? töeste, wata, kirjatundiatte walle sulg on keik walleks teinud.

9. Targad on häbbi sisse sanud, nemmad on ärraehmatand ja kinniwoetud: wata, nemmad on Jehowa sanna ärrapölgnud, ja mis asja tarkus peaks neil ollema?

10. Sepärrast annan ma nende naesed teistele, nende põllud teiste pärrijattele: sest nihästi wähhemad kui suremad ahnitsewad hopis kasso, nihästi prohwetid kui preestrid tewad iggaüks walskust,

11. Ja parrandawad mo rahwa tütre hawa kerge wisiga, ja ütlewad: Rahho, rahho! ja ep olle mitte sedda rahho.

12. Nemmad on häbbi sisse sanud, sest nemmad on teinud,

mis hirmus; siiski ei häbbene
nemmad paigast mitte, egga
moista häbbi pärrast
ärrapunnastada; sepärrast
langewad nemmad nende
sekka, kes langewad, sel aial
kui nende kätte näikse, peawad
nemmad kommistama, ütleb
Jehowa.

13. Ma tahhan neid sutumaks
hopis ärrawötta, ütleb Jehowa:
Ei pea winamarjad winapu
peäle, egga wigimarjad wigipu
peäle jäma, ja lehhed peawad
puddenema; ja mis ma neile
annud, peab neist
mödaminnema.

14. Agga teised ütlewad: Mis
tarwis istume meie? tulge
kokko, ja läkki tuggewatte
liñnade sisse, et meie seäl
hukka same: sest Jehowa meie
Jummal on meid lasknud
hukka sada, ja on meid
jootnud sappi weega, et meie
patto teinud Jehowa wasto.

15. Meie olleme rahho ootnud,
ja sedda head ei olle ;
parrema põlwe aega, ja wata,
hirmutus tulleb.

16. Tani poolt kulukse temma
hooste noorskaminne, temma
täkkude hirnumiste heälest

wärriseb keik se Ma; ja
nemmad tullewad ja söwad se
Ma paljaks, ja ta täiust, need
liñnad, ja kes seäl ellawad.

17. Sest wata, ma läkkitan teie
sekka maddusid ja pasiliski-
maddusid, kelle külge ei hakka
noia pommiseminne; ja need
peawad teid nöälama, ütleb
Jehowa.

18. Mo südda on minno sees
siiski nörk mo jahhutamise
jures kurbdusses.

19. Wata, mo rahwa tütre
kissendamisse heäl on kaugelt
maalt: eks Jehowa polle
Sionis? eks temma kuningas
polle seäl? mikspärrast on
nemmad mind ärritand omma
nikkertud kuiudega, tühja
woöraste asjadega?

20. Leikus on mödaläinud, sui
on lõpnud; ja meid ei olle
mitte ärrapeästetud.

21. Omma rahwa tütre kahjo
pärrast ollen ma ärraröhhutud,
ma ollen kurb, ehmatas on
mind kinniwoötnud.

22. Eks Kileadi-maal polle
kallist waiko? eks seäl polle
arsti? ons agga? mikspärrast ei
olle siis koor tömband mo
rahwa tütre hawa peäle?

23. Kes annab mulle, et mo Peas wet olleks, ja mo silmad silma-wee hallikad olleksid ; siis nuttaksin ma ööd ja päwad neid, kes mo rahwa tüttarte seast mahhalödud.

9. Peatük.

Kaebdus rahwa kurjusse pärrast: nende raske nuhtlus.

1. Kes annab mulle körbes tekäiatte ömaia, siis jättaksin ma omma rahwa mahha, ja lähhäksin nende jurest ärra: sest nemmad keik on abbiello-rikkujad, ja pettiste selts.

2. Sest nemmad tombawad omma kele kui omma walskusse ammo ülles, nemmad wotwad woimust Ma peäl, agga ei mitte tössidusse polest: sest ühhest kurjussest lähhäwad nemmad teise, ja mind ei tunne nemmad mitte, ütleb Jehowa.

3. Hoidke ennast iggaüks omma söbra eest, ja ärge lootke ühhegi wenna peäle; sest igga wend pettab teist otse kawwalaste, ja igga söbber lähhäb keelt kandma.

4. Ja nemmad narriwad iggamees omma söbra ja töt ei rägi nemmad mitte: nemmad õppetawad omma kele wallet räkima ja wässitawad ennast ärra üllekohhut tehhes.

5. Sinna ellad õige kawwalatte seas; kawwalusse pärrast törkuwad nemmad mind tundes, ütleb Jehowa.

6. Sepärrast ütleb wäggede Jehowa nenda: Wata, ma sullatan neid, ja tahhan neid läbbikatsuda; sest kuidas ma muido woin teha om~a rahwa tütre patto pärrast?

7. Nende keel on üks terrawaks tautud nool, se rägib kawwalust; omma suga rägib ta rahho omma söbraga, ja ommas süddames warritseb ta tedda.

8. Eks ma nende asjade pärrast peaks nende kätte näggema, ütleb Jehowa; eks mo hing peaks maksma selle rahwa kätte, mis on kui sesinnane?

9. Mäggede pärrast hakkan ma nutto ja ärrast kaebmist, ja kõrwe rohho-made pärrast nutto-luggu; sest need on ärrapõlletud, et ükski seält

läbbi ei lähhä, ja ei sa weiste heält kuulda; ni hästi linnud, mis taewa al, kui lojuksed, on ärralendanud ja ärraläinud.

10. Ja ma teen Jerusalemma kiwwi-warreks ja lendwa maddude pessaks, ja Juda liñnad tahhan ma ärrahäwwitada, et ükski seäl ei sa ellada.

11. Kes on se tark mees? kes sedda moistab, ja kulutab sedda, mis Jehowa su temma wasto rägib, mikspärrast se Ma on hukka läinud, ja ärrapölletud kui körb, et ükski seält läbbi ei käi.

12. Ja Jehowa ütleb: Sepärrast et nemmad on mahhajätnud mo kässo-öppetust, mis ma nende kätte annud, ja ei wotnud mo heält mitte kuulda, egga se järrel käia;

13. Ja on käinud omma süddame arwamisse järrel, ja Paalide järrel, mis nende wannemad neid on öppetanud:

14. Sepärrast ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal nenda: Wata, ma södan neid, seddasinnast rahwast koi-rohhoga, ja jodan neid sappi-weega.

15. Ja ma pillutan neid laiale pagganatte sekka, kedda nemmad ja nende wannemad ei olle tunnud, ja läkkitan moöka nende järrele, kunni ma neid lõppetan.

16. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Pange tähhele, ja kutsuge nutto-naesed, et nemmad tullewad; ja läkkitage tarkade naeste jure, et nemmad tullewad,

17. Ja joudko nemmad ja hakkago ärrast kaebmist meie pärrast, ja meie silmist tulgo silmawessi mahha, ja meie silma lauud joosko wet;

18. Sest ärda kaebmisse heäl kulukse Sionist: Kuida olleme meie ärraraisatud! meie häbbeneme wägga, et meie piddime omma maad mahhajätma, et nemmad meie honed mahhawiskanud.

19. Et naesed! kuulge Jehowa sanna, ja teie körw wötke wasto temma su sanna, ja öppetage ommad tütred ärrast kaebmist, ja teine teist nutto-luggu.

20. Sest surm on üllestulnud meie aknaist läbbi, ta on meie suurte koddade sisse tulnud, et

ta ärrakautab nored lapsed
ulitsa peält ja nored mehhed
turrude peält.

21. Ütle: Nenda ütleb Jehowa,
et innimeste kehhad peawad
langema ja ollema, kui sit wälja
peäl, ja kui wihk leikaja tagga,
mis ükski ei korrasta.

22. Nenda ütleb Jehowa: Ärgo
kitelgo tark ommast tarkussest,
ja ärgo kitelgo wäggew mees
ommast wäest, ärgo kitelgo
rikkas ommast rikkusest;

23. Waid kes tahhab kitelda, se
kitelgo sest, et ta targa melega
on, ja mind tunneb, et minna
ollen JEHOWA, kes teeb head
ja mis kohhus ja õige on Ma
peäl: sest need asjad on mo
mele pärrast, ütleb JEHOWA.

24. Wata, päwad tullewad,
ütleb Jehowa, et ma tahhan
iggaühhe kätte nähha, kes
ümberleikatud, ja kel eestnahk
on ;

25. Egiptusse ja Juda kätte, ja
Edomi ja Ammoni laste lätte, ja
Moabi kätte ja keikide kätte,
kelle juuksed ärrapiratud pea-
laest sadik, kes körbes ellawad:
sest keikil pagganil on
eestnahk, agga keigel Israeli
suggul on süddame eestnahk.

10. Peatük.

*Jehowa tulleb karta ja appi
hüda, ei mitte kuiosid.*

1. Kuulge se sanna, mis
Jehowa rägib teie wasto, Israeli
suggu!

2. Nenda ütleb Jehowa: Äрге
öppige mitte pagganatte wisi,
ja äрге ehmatage mitte taewa
tähtede eest ärra, sest
pagganad ehmatawas nende
eest ärra.

3. Sest pagganatte seädmissed
on üks tühhi assi: sest so on
pu, mis metsast, raiutud, se on
puseppa kätte töö kirwega.

4. Hõbbeda ja kullaga teeb ta
sedda illusaks: nemmad
kinnitawad neid naelte ja
haamridega, et ta ei kõigu.

5. Nemmad on ühhest tükkist
kui palmipu, ja ei rägi mitte:
neid kantakse ikka; sest
nemmad ei woi kõndida: äрге
kartke nende eest, sest
nemmad ei te kahjo, ja head
tehma polle ka nende kä.

6. Ükski ei olle ollemas, kui
sinna oh Jehowa! suur olled
sinna, ja suur on so nimmi
woimusse polest.

7. Kes ei peaks sind kartma, sa pagganatte kunningas? sest sulle sünnib se: sest pagganatte tarkade seas ja keiges nende kunningrikis ei olle ükski ollemas, kui sinna.

8. Ja nemmad on hopis totrad ja halbid: selge tühhine õppetud tulleb septsammast jummalast.

9. Tautud hõbbe-karda tuakse Tarsisist, ja kulda Uwasist; se on puseppa töö, ja kullaseppa kätte tehtud: nende rided on walwakad-sinnised ja purpuripunnased, need keik on tarkade töö.

10. Agga Jehowa Jummal on tõdde issi, temma on üks ellaw Jummal, ja iggawenne kunningas: temma sure wihha pärrast wärriseb Ma, ja pagganad ei woi ta melepahhandust mitte kannatada.

11. Sedda wisi üttelge neile: Need jummalad, kes ei olle taewast ja maad teinud, kaddugo need Ma peält ja taewa alt ärra.

12. Temma on omma rammo läbbi Ma teinud, ja ma-ilma omma tarkusse läbbi

walmistanud, ja taewad wännitand omma moistusse läbbi.

13. Kui ta heält teeb, siis on hulk wet taewas, ja temma teeb, et uddo touseb Ma otsast; ta teeb walgud wihma kõrwa õ, ja sadab tuult wälja ommast warrandusse honest.

14. Keik innimessed on totraks läinud, et nemmad ühtegi ei moista: keik kullaseppad on häbbi sisse sanud igga nikkertud kuio pärrast; sest nende wallatud kuio on walle, ja ei olle waimo nende sees.

15. Nemmad on selged tühhised, ja selge eksitusse töö: sel aial, kui nende kätte näikse, lähhäwad nemmad hukka.

16. Jakobi jaggo ei olle mitte kui need, sest temma on se, kes keik walmistab, ja Israel, se on temma ärramoödetud pärris-ossa: wäggede Jehowa on temma nimmi.

17. Koggu omma kaupa maalt kokko, kes sa olled tuggewas liñnas.

18. Sest nenda ütleb Jehowa: Wata, ma wiskan kui lingoga ärra sel korral neid, kes siin

maal ellawad, ja ma sadan neile kitsast kätte, et nemmad peawad ennaste eest leidma ja ütlema:

19. Hädda mulle mo hawa pärrast! mo wigga teeb wägga haiget: agga minna ollen möttelnud, se on töeste haigus, ma tahhan siis sedda kanda.

20. Mo telk on ärraraisatud, ja keik mo nörid on katki kistud; mo poiad on mo käest ärraläinud ja neid ei olle; ei olle ükski, kes weel mo telgi ülleslööks, ja mo tekkid üllespanneks.

21. Sest karjatsed on totraks läinud, ja Jehowat ei olle nemmad noudnud: sepärrast ei olle nemmad mitte targaste ennaste asjo aianud, ja keik nende karri on laiale pillatud.

22. Wata, jutto heäl tulleb, ja suur wärriseminne pohja Ma poolt, et nemmad Juda liñnad laggedaks tewad, ja lendwa maddude pessaks.

23. Jehowa! ma tean, et innimesse kä ep olle mitte temma te, ei olle mitte mehhe kä, kes könnib, et ta woib omma sammo kinnitada.

24. Karrista mind, Jehowa,

agga nenda kui kohhus, ei mitte omma wihha sees, et sa mind mitte ei kauta.

25. Walla omma tullist wihha pagganatte peäle, kes sind ei tunne, ja nende sugguwössade peäle, kes so nimmi appi ei hüa: sest nemmad on Jakobit ärrasönu, jah! nemmad on tedda ärrasönu, ja tedda lõppetand, ja temma ello-asseme ärrahäwwitanud.

11. Peatük.

Jehowa rahwas teeb seädust tühjaks? Jeremia hädda.

1. Se on se sanna, mis Jehowa käest Jeremia kätte sai, sedda wisi:

2. Kuulge selle seädusse sannad, ja räkige Juda meeste wasto, ja Jerusalema rahwa wasto.

3. Ja ütle nende wasto: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Ärranetud on se mees, kes ei kule selle seädusse sanno,

4. Mis ma ollen käsknud teie wannemad sel päwal, kui ma neid ärratöin Egiptusse maalt, seält raud-ahjust, ja ütlesin:

Wötke minno heäle kuulda, ja tehke sedda, keik sedda möda kui ma teid kässin; siis peate teie mulle rahwaks ollema, ja minna tahhan teile Jummalaks olla.

5. Et minna kinnitan sedda wannet, mis ma teie wannemille wandunud, et ma neile piddin andma sedda maad, mis pima ja met joseb, nenda kui se tännapä on ; ja minna wastasin ja ütlesin: Amen, Jehowa!

6. Ja Jehowa ütles mo wasto: Kuluta keik needsinnatsed sannad Juda liñnades ja Jerusalemma ulitsatte peäl, ja ütle: Kuulge sellesinnatse seädusse sannad, ja tehke nende järrele.

7. Sest ma ollen järgeste tunnistanud teie wannematte wasto sel päwal, kui ma neid seie ülestöin Egiptusse maalt tänna päwani, aegsaste ollen ma tunnistanud, ja öölnud: Kuulge minno heält.

8. Agga nemmad ei wötnud kuulda, egga om~a körwa mo pole pöörda, waid nem~ad käisid iggamees omma kurja süddame arwamisse järrel:

sepärrast ollen ma nende peäle tonud keik selle seädusse sannad, mis ma käksin tehha, ja nemmad ei olle mitte teinud.

9. Ja Jehowa ütles mo wasto: Üks sallaja kurri nou leitakse Juda-meeste ja Jerusalemma rahwa seast.

10. Nemmad on pöörnud omma endiste wannematte sure üllekohto pole, kes ei tahtnud mitte mo sanno kuulda, ja nemmad isse on läinud teiste jummalatte järrele, neid tenima: Israeli suggu ja Juda suggu on tühjaks teinud mo seädust, mis ma nende wannemattega teinud.

11. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Wata, ma toon õnnetust nende peäle, kust nemmad ei woi peäseada; ja nemmad kissendawad siis kül mo pole, ja minna ei kule neid mitte.

12. Mingo siis Juda liñnad ja Jerusalemma rahwas, ja kissendago nende jummalatte pole, kellele nemmad on suitsetanud; agga need ei woi neid polegi päästa nende õnnetusse aial.

13. Sest so liñnade arro möda on sul jummalad, oh Juda! ja Jerusalemma ulitsatte arro möda ollete teie altarid häbbenematta jummalale pannud, altarid, kus peäl Paalile suitsetakse.

14. Ja sinna, ärra pallu mitte selle rahwa eest, ja ärra tösta nende pärrast mitte kissendamist egga palwet; sest minna ei kule mitte sel aial, kui nemmad mo pole hüüdwad omma õnnetusse pärrast.

15. Mis on minno Armokessel teggemist mo koias, et surem hulk sedda wägga pahha tööd teeb, ja saatwad pühha ohwride lihha sinnust mödaminnema; kui sinno kurjus suur on, siis hüppad sa römo pärrast.

16. Haljaks öllipuuks, mis illus olli näggise wilja pärrast, on Jehowa so nimme hüüdnud: sure kärrine heältega on ta tuld temma wasto süütnud põllema, ja temma oksad süakse paljaks.

17. Ja wäggede Jehowa, kes sind on istutand, rägib so wasto õnnetust, Israeli suggu ja Juda suggu kurjusse pärrast,

mis nemmad on teinud enneste seas, mind ärritades, et nemmad Paalile suitsetawad.

18. Ja Jehowa on mulle teäda annud, ja ma tean sedda: siis olled sinna mulle näitnud nende teud.

19. Ja minna olin kui tal ehk härg, mis tappa wiakse, ja ei teädnud mitte, et nemmad mo wasto need mötted mötlesid: Rikkugem puud temma wiljaga, ja kautagem sedda ello Ma peält ärra, et temma nimmi ei tulleta ennam mele.

20. Agga wäggede Jehowa, kes õiget kohhut moistab, kes nerud ja süddame läbbikatsub, lasse ma nään, et sinna nende kätte maksad: sest sulle ollen ma omma rio-asja ilmutand.

21. Sepärrast ütleb Jehowa nenda Anatoti meeste wasto, kes so hinge püawad, ja ütlewad: Sinna ei pea mitte prohweti wisil räkima Jehowa nimmel, et sa ei sa surma meie käe läbbi;

22. Sepärrast ütleb wäggede Jehowa nenda: Wata, ma tahhan nende kätte nähha, nored mehhed peawad surrema moöga läbbi, ja nende poiad ja

nende tütreid peawad nälga surrema.

23. Ja ükski ei pea neile üllejama, sest ma tahhan õnnetust tua Anatoti meeste peäle sel aastal, kui nende kätte näikse.

12. Peatük.

Jeremia kässib: Jehowa kostab: öälatte ön kaub pea.

1. Sinna olled öige, Jehowa! kui ma tahhaksin sinnoga waidelda: siiski tahhan ma öigist nuhtlussist sinnoga räkida: mikspärrast lähhäb öälatte te hästi korda, ja keikil, kes suurt pettust tewad, on waikne assi?

2. Sa olled neid istutand, nemmad on ka juurdunud, nemmad lähhäwad eddasi, kandwad peäle wilja: sinna olled liggi nende suus, ja kaugel ärra nende nerudest.

3. Agga sinna, Jehowa! tunned mind, nääd mind, ja katsud läbbi mo süddame, kuidas se on sinno ees: wea neid wäggise kui lambaid tappa, ja lahhuta neid ärra tapmisse

päwaks.

4. Kui kaua peab Ma leinama, ja igga wälja rohhi ärrakuiwama? nende kurjusse pärrast kes seäl ellawad, on ärralöpnud lojuksed ja linnud; sest nemmad ütlewad: Temma ei sa mitte meie wimist luggu nähha.

5. Kui sa jallarahwaga josed, ja nemmad wässitawad sind ärra; kuidas tahhad sa siis hoostega woido joosta? ja kui sa rahholissel maal ükspäinis julge olled, mis sa siis wottad teha, kui Jordan touseb?

6. Sest ka sinno wennad ja so issa perre, ka need tewad pettust so wasto, ka need hüüdwad so tagga: Temma on küps surmale. Ärra ussu neid mitte, kui nemmad soga hästi räkiwad.

7. Ma ollen omma koia mahhajätnud, ja omma pärris-ossa ülleannud: ma ollen annud, mis mo hingele armas olli, temma waenlaste kätte.

8. Mo pärris-ossa on mulle sanud loukoeraks, mis metsas; ta on mo wasto heält teinud; sepärrast wihkan ma tedda.

9. Kas on mo pärris-ossa

kirjuks kiskujaks liñnuks mulle sanud? minge, kogguge keik metsalissed, käskige neid söma tulla.

10. Paljo karjatsid on mo winamägge ärrarikkunud, ja mo põllo-ossa ärrasötkunud:

nemmad on mo kallist ossa laggedaks kõrweks teinud.

11. Se on laggedaks tehtud, se ärrahäwwitud Ma leinab minno pärrast: keik se Ma on ärrahäwwitud, sest ükski ei olle, kes sedda süddamesse panneb.

12. Keige kõrge kohtade peäle körbes tulleswad ärraraiskajad; sest Jehowa moök lõppetab sedda ärra ühhest Ma otsast teise: ei ühhelgi kohhal ei olle rahho.

13. Nemmad on nisso külwanud, ja kibbowitso leikanud: nemmad on ennast wässitanud, ja ei sa kasso; olgo siis teil häbbi omma wilja sagi pärrast, Jehowa tullise wihha pärrast.

14. Nenda ütleb Jehowa keikide mo kurjade naabrette wasto, kes putuwad se pärris-ossa külge, mis ma ollen omma rahwale, Israelile pärris-ossaks annud: Wata, ma kitkun

neid ärra nende Ma peält, ja Juda suggu kitkun minna keik nende seast ärra.

15. Ja se peab nenda ollema, kui ma neid saan ärrakitkunud, tahhan ma jälle nende peäle hallastada, ja neid taggasi tua iggaühhe om~a pärris-ossa jure, ja iggaühhe omma male.

16. Ja se peab nenda ollema, kui nem~ad hästi öppiwad minno rahwa wisid, et nem~ad wanduwad minno nimmel, ni töeste kui Jehowa ellab; nenda kui nemmad on öppetanud mo rahwast wanduma Paali juures, siis peab neid minno rahwa sekka assutadama.

17. Ja kui nemmad ei wotta kuulda, siis tahhan ma sedda rahwast koggone ärrakitkuda, ja hukka sata, ütleb Jehowa.

13. Peatük.

Judide uhkus ja nuhtlus: pat ei parrane ennesest.

1. Nenda ütles Jehowa mo wasto: Minne, ja osta ennesele üks linnane wö, ja panne sedda omma wöle, ja ärra wi sedda mitte wette.

2. Ja ma ostsın sedda wööd Jehowa sanna järrele, ja pannın sedda ennese wöle.

3. Ja Jehowa sanna sai mo kätte, ja ütles teist korda:

4. Wötta se wö, mis sa olled ostnud, mis sinno wööl, ja wötta kätte, minne Wratti jõe jure, ja matta sedda sińna ärra kaljo prao sisse.

5. Ja ma läksın, ja matsın sedda Wratti jõe jure mahha, nenda kui Jehowa mind olli käsknud.

6. Ja se sündis mitme päwa pärrast, et Jehowa ütles mo wasto: Wötta kätte, minne Wratti jõe jure, ja wötta seält se wö, mis ma sind käksın senna mahhamatta.

7. Ja ma läksın Wratti jõe jure, ja kaewasin ülles, ja wötsın sedda wööd seält paigast, kuhho ma sedda olin mahhamatnud; ja wata, se wö olli ärrarikkutud, ei kölband se kuhhogi ennam.

8. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

9. Nenda ütleb Jehowa: Nisammote tahhan ma rikkuda Juda-rahwa kõrkust, ja Jerusalemma kõrkust, mis suur

on.

10. Sesinnane kurri rahwas, kes ei tahha mo sanno kuulda, kes käiwad omma süddame arwamisse järrel, ja lähhäwad teiste jummalatte järrele, et nemmad neid teniwad, ja nende ette kummardawad; se peab sama, kui sesinnane wö, mis ei kölba kuhhogi.

11. Sest nendago wö mehhe wööl kinni on, nenda ollen ma ennese külge kinnipannud keik Israeli suggu, ja keik Juda suggu, ütleb Jehowa, et nemmad piddid ollema mulle rahwaks, ja nimmeks, ja kitusseks, ja illuks; agga nemmad ei wotnud kuulda.

12. Ja sinna pead nende wasto ütlema sedda sanna: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Igga krusi peab winaga täidetama; siis ütlewad nemmad so wasto: Eks meie sedda muidogi tea, et igga krusi winaga peab täidetama?

13. Siis ütle nende wasto: Nenda ütleb Jehowa: Wata, ma tahhan täita need keik, kes siin maal ellawad, et nemmad joobnuks sawad, ja need kunningad, kes Tawetist

istuwad temma aujärje peäl, ja preestrid, ja prohwetid, ja keik, kes Jerusalemmas ellawad.

14. Ja minna tahhan neid rabbada teist teise wasto, ja issad ja poiad ühtlase, ütleb Jehowa; ei ma tahha armo anda egga järrele anda, egga hallastada, et ma neid ei peaks ärrarikkuma.

15. Kuulge, ja pöörge körwad seie, ärge surustage mitte: sest Jehowa rägib.

16. Andke Jehowale omma Jummalale au, ennego ta lasseb pimmedust tulla, ja ennego teie jallad ennast toukawad ämmarusse mäggede wasto; ja teie otate kül walgust, agga ta panneb sedda surma-warjuks, ta teeb sedda pilkasseks pimmedaks.

17. Agga kui teie ei wotta sedda kuulda, siis nuttab mo hing warjopaikus teie uhkusse pärrast, ja mo silm nuttab wägga, ja joseb wet, et Jehowa karri wangi wiakse.

18. Ütle kuningale, ja kunninga-emmandale: Allandage ennast, istke maas, sest teie Pea-ehte on mahhalangenud, teie illo kroon.

19. Need liñnad, mis louna pool, on lukko pandud, ja ükski ei tee lahti; keik Juda-rahwas on wangi widud, keik puhhas on nemmad wangi widud.

20. Töstke ommad silmad ülles, ja wadage, kes pohja poolt tulleswad; kus on se karri, mis sulle olli antud, so illusad puddolojuksed?

21. Mis sa tahhad üttelda, kui temma sinno kätte nääb? ja sa issi olled neid õppetanud ennese ülle würstiks ja pealikkuks sama; eks wallud wotta sind kinni nendago naest, kes lapse saab?

22. Ja kui sa mötled om~as süddames: Mikspärrast on need asjad mulle sattunud? sinno sure üllekohto pärrast on so kue-ölmad ülestöstetud, ja so kandadele on wäggiwald tehtud.

23. Kas Mora-mees woib omma nahha muta, ja pardri-metsalinne ommad tähhed? siis woite ka teie head tehha, kes teie ollete õppinud kurja teggema.

24. Ja minna tahhan neid laiale aiada kui kört, mis mödalähhäb, körwe tule kätte.

25. Se on sinno liisko jaggo,
so kätte moödetud ossa
minnust, ütleb Jehowa: sest sa
olled mind ärraunnustanud, ja
lootnud walskusse peäle.

26. Ja minnage tahhan
ülleswotta so kue-ölmad so
silmade ülle, et sind näikse
ärranaertud ollewad.

27. So abbiello-ärrarikkumissed
ja so hirnumissed, sinno wägga
pahha hora-tö on mäekinkude
peäl wäljal, ma ollen näinud so
läilad asjad: hädda sulle,
Jerusalem! kui kaua ei tahha
sinna weel mitte puhtaks sada?

14. Peatük.

*Suur poud ja nälg: Jeremia
palwe: Jehowa wastus.*

1. Jehowa sanna, mis Jeremia
kätte sanud se sure poua
pärrast.

2. Juda-ma leinab, ja temma
wärrawad on sandid, nemmad
on mustaks sanud mani, ja
Jerusalemma kissendaminne
touseb.

3. Sest nende aulissed
läkkitawad ommad allamad wee
järrele, nemmad tulleswad

kaewandutte jure, ja ei leia
wet, nende astjad tulleswad
tühjalt taggasi: nemmad
häbbenewad ja punnastawad
ärra häbbi pärrast, ja kattawad
omma Pea kinni.

4. Se Ma pärrast, mis on
ärraehmatud, et wihma ei olle
Ma peäl, on põllo-mehhed
ärrahäbbenend, nemmad on
omma Pea kinnikatnud.

5. Sest ka emma-hirw wäljal se
poegeb, ja jättab omma poia
mahha, et ei olle rohto.

6. Ja mets-eeslid seiswad
kõrge kohtade peäl, nemmad
ahmiwad tuult, kui lendawad
maud, ja nende silmad
löppewad ärra, et ei olle rohto.

7. Kui meie suur üllekohhus
meie wasto kostab, oh
JEHOWA! siis te meiega omma
nim~e pärrast; sest meie
ärrapöörmissi on palju, misga
meie sinno wasto patto teinud.

8. Oh Israeli otus, temma
ärrapeästja ahhastusse aial!
mikspärrast tahhad sa olla kui
woöras siin maal, ja kui üks
tekäia, kes körwale lähhäb
ömaia wötma?

9. Mikspärrast tahhad sa olla
kui üks mees, kes

ärrawässinud, kui üks wäggew mees, kes ei woi ärrapeästa? ja sinna issi olled kesk meie seas, Jehowa! ja so nimmi on meie peäle nimmetud, ärra jätta meid mitte mahha.

10. Nenda ütleb Jehowa selle rahwale: Nenda on nemmad armatsenud hulkumist, ennese jalgo ei kela nemmad mitte; sepärrast ei olle Jehowal neist mitte head meelt, nüüd tahhab ta mälletada nende üllekohhut, ja nende kätte nähha nende pattud.

11. Ja Jehowa ütles mo wasto: Ärra pallu selle rahwa eest nende heaks.

12. Kui nemmad paastuwad, ei kule ma nende kissendamist mitte, ja kui nemmad ohwerdawad põlletamise- ja roa-ohwrid, ei polle mul neist hea meel; sest moöga, ja nälja, ja katko läbbi tahhan minna neid ärralöppetada.

13. Agga ma ütlesin: Oh Issand Jehowa! wata, prohwetid ütlewad neile: Ei teie sa moöka mitte nähha, ja nälg ei tulle mitte teie peäle; sest tössist rahho tahhan ma teile anda siin paikas.

14. Ja Jehowa ütles mo wasto: Wallet kulutawad need prohwetid minno nimmel; minna ei olle neid läkkitanud, egga neid käsknud, ja minna ei olle nende wasto räkinud: nemmad räkiwad teile prohweti wisil walle näggemist, ja önnendmist, mis middagi ei olle, ja omma süddame kawwalust.

15. Sepärrast ütleb Jehowa nenda nende prohwetide pärrast, kes minno nimmel kulutanud, ja minna ei olle neid mitte läkkitanud, ja nemmad ütlewad, et moök ja nälg ei pea siin maal ollema: moöga ja nälja läbbi peawad nisuggused prohwetid sama ärralöppetud. 16. Ja se rahwas, kellele nemmad kulutawad, peawad sama heidetud Jerusalemma ulitsatte peäle nälja ja moöga pärrast, ja ükski ei olle, kes neid mattab; nemmad issi, nende naesed, ja nende poiad, ja nende tütreid, ja ma tahhan nende peäle wallada nende kurjust.

17. Ja sa pead neile ütlema sedda sanna: Mo silmad joosko

silmawet ööd ja päwad, ja ärgo seisko rahho, sest se neitsit, mo rahwa tüttar on rõhnutud sure rõhhumissegga, ühhe hobiga, mis wägga haiget teeb.

18. Kui ma wäljale lähhän, wata, siis on neid seäl, kes moögaga mahhalödud, ja kui ma liinna tullen, wata, siis on seäl suur nälja hädda; sest kui prohwet, nenda preester kauplewad seäl maal, ja ei tea ühtegi.

19. Kas sa olled Juda-rahwast koggone ärrapölgnud? kas so hing tilgib Sioni wasto? mikspärrast olled sa meid peksnud, et meie ei woi terweks sada? rahho odetakse, ja polle sedda head, ja parrema põlwe aeg, ja wata, hirmutus on.

20. Jehowa! meie tunneme omma öälust, omma wannematte üllekohhut, et meie so wasto olleme patto teinud.

21. Ärra laida meid mitte omma nimme pärrast, ärra teota mitte omma au järke: tulleta mele, ärra te tühjaks omma seädust meiega.

22. Kas pagganatte tühja jummalatte seas on, kes

lassewad wihma saddada? ja kas taewad wihma-pisad andwad? eks sinna olle sesamma, Jehowa meie Jummal? ja meie otame sind, sest sinna olled keik sedda teinud.

15. Peatük.

Jehowa ei kule palwet rahwa eest: Jeremia saab abbi.

1. Ja Jehowa ütles mo wasto: Kui Moses ja Samuel peaksid seisma mo palle ees, siiski ei olle mo hing selle rahwa pool; sada neid mo palle eest ärra, et nemmad ärralähhäwad.

2. Ja se peab sündima, kui nemmad so wasto ütlewad: Kuhho peame meie minnema? siis pead sa nende wasto ütlema: Nenda ütleb Jehowa: Kes surma kätte saab, se sago surma kätte, ja kes moöga kätte saab, se sago moöga kätte, ja kes nälja kätte saab, se sago nälja kätte, ja kes wangi saab, sago wangi.

3. Ja ma tahhan nende peäle panna nelja suggu nuhtlust, ütleb Jehowa: moöka, neid

tapma, ja koerad, neid
weddama, ja linnud, mis taewa
al, ja lojuksed Ma peäl, neid
söma ja ärrarikkuma.

4. Ja ma tahhan neid anda
wintsutada möda keik ma-ilma
kunningrikid, Manasse Hiskia
poia Juda kunninga pärrast, se
pärrast, mis ta Jerusalemmas
teinud.

5. Sest kes peaks sulle armo
andma, Jerusalem? ja kel
peaks ärras meel so pärrast
ollema? ja kes peaks kül
körwale minnema küssima, kas
so kässi hästi käib?

6. Sa olled mind mahhajätnud,
ütleb Jehowa, ja olled taggasi
läinud; ja ma tahhan omma kät
sirrutada so wasto, ja sind
ärrarikkuda, ma tüddinen ärra
kahhetsedes.

7. Ja ma wiskan neid wisk-
labbidaga keikist Ma wärrawist
läbbi: ma teen omma rahwast
lapsist lahti, ja hukkan neist
ärra neid, kes ei pöra omma
tede peält.

8. Nende leskinaesi peab palju
ennam mulle ollema kui liiw
merre äres, ma tahhan neile
ühhe nore mehhe tua nende
emma peäle, kes ärra raiskab

louna aial; ma tahhan lasta
temma peäle äkkitselt langeda
liña mürid ja suurt hirmo.

9. Se, kes seitse ilmale tonud,
on rammaks läinud, ta on
omma hinge heitnud, temma
päike loja läinud, kui pääw
alles olli, ta on häbbenend ja
häbbi sisse sanud; ja mis meile
on üllejänud, sedda tahhan ma
moöga kätte anda waenlaste
ette, ütleb Jehowa.

10. Hädda mulle, mo emma! et
sa mind ilmale tonud, ma ollen
üks mees, kellega keik se Ma
riidleb ja tapleb: ma polle
middage kasso peäle annud, ja
nemmad ep olle mulle kasso
peäle annud; iggaüks sajatab
mind ärra.

11. Jehowa ütles: Töeste, ma
tahhan sind päästa so heaks;
töeste, ma tahhan waenlast
lasta sinno (Juda) peäle tulla
õnnetusse aial ja ahastusse
aial.

12. Kas woib rauda katki
murda, sedda rauda pohja
poolt ja sedda waske?

13. Sinno warra ja so
warrandussed tahhan ma
risutawaks anda, ei mitte hinna
pärrast, ja sedda keikide

pattude pärrast, ja keikide so raiade peäl.

14. Ma tahhan sind so waenlastega lasta ärrawia siñna male, mis sa ei tea: sest tulli on sütud põllema mo wihha sees, se peab teie peäl põllema.

15. Sinna tead, Jehowa! mötle mo peäle, ja tulle mind katsma, ja maksa minno pärrast nende kätte, kes mind takka kiusawad: ärra wotta mind mitte ärra omma pitka mele läbbi nende wasto ; et tunne, et ma sinno pärrast teotust kannan.

16. Kui so sannad leiti, siis söin minna neid ja so sanna on mulle olnud lustiks ja mo süddame rõmuks; sest so nimmi on mo peäle nimmetud, JEHOWA wäggede JUMMAL!

17. Minna ei olle istunud mängiatte seltsis, et ma olleksin römo pärrast hüppanud; sinno käe pärrast ollen ma üksi istunud, sest sa olled mind täitnud melepahhandussega.

18. Mikspärrast on mo wallo ni iggaw, ja mo wigga koggone hukkas? peält nähha olled sa

mulle öiete kui see, kes pettab, kui wessi, mis ei jä seisma.

19. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Kui sa pörad, ja minna sind pöran, siis pead sa mo palle ees seisma; ja kui sa sedda kallist ärralahhutad sest alwast, siis pead sa minno su ollema: nemmad peawad pöörma sinno pole, agga sinna ei pea mitte pöörma nende pole.

20. Ja ma tahhan sind panna selle rahwale tuggewaks waskmüriks ; ja kui nemmad so wasto söddiwad, siis ei pea nemmad mitte so peäle woimust sama: sest minna ollen sinnoga õ, et ma sulle abbi sadan, ja sind ärrapeästan, ütleb Jehowa.

21. Ja ma tahhan sind kiskuda kurjade käest, ja sind peästa wägga waljude käest.

16. Peatük.

Mis Juda-rigi ja rahwaga pididi sündima, kulutakse enne.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte, se ütles:

2. Ärra wotta ennesele naest,

ja ärgo olgo sulle ei poege
egga tütrid siin paikas.

3. Sest nenda ütleb Jehowa
nende poegade pärrast, ja
nende tüttarte pärrast, kes siin
paikas sündiwad, ja nende
emmade pärrast, kes neid
ilmale towad, ja nende issade
pärrast, kes neid sünnitawad
siin maal:

4. Nemmad peawad
mitmesugguse surma-haigusse
läbbi surrema, ei tehta
kaebdust nende pärrast, egga
neid maeta mahha; sittaks
peawad nemmad sama Ma
peäl, ja moöga ja nälja läbbi
peab neid lõppetadama, ja
nende kehhad peawad roaks
sama lindudele, mis taewa al,
ja metsa-ellajattele.

5. Sest nenda ütleb Jehowa:
Ärra minne mitte mattuste
kotta, ja ärra minne mitte
kaebdust teggema, ja ärgo
olgo sul ärras meel nende
pärrast: sest ma ollen omma
rahho, heldust ja hallastust
selle rahwa käest hopis
ärrawötnud, ütleb Jehowa.

6. Ja sured ja pissokessed
peawad surrema seie male,
neid ei maeta mahha, egga

tehta kaebdust nende pärrast,
ja ükski ei leika ennast killule,
egga aia omma Pead paljaks
nende pärrast.

7. Ei jaeta neile ka leiba
leinamisse pärrast, et nemmad
neid trööstiksid surno pärrast;
ja neid ei jodeta trööstimisse
karrika seest, nende issa ja
nende emma pärrast.

8. Ärra minne ka mitte siñna
kotta, kus jodud, nendega
istuma, söma ja joma.

9. Sest nenda ütleb wäggede
Jehowa Israeli Jummal: Wata,
ma tahhan lõppetada siit
paigast teie nähhes, ja teie
päiwil, römustusse heält ja
römo heält, peigmehhe heält ja
prudi heält.

10. Ja peab sündima, kui sa
kulutad selle rahwale keik
needsinnatsed sannad, ja
nemmad ütlewad so wasto:
Mikspärrast rägib Jehowa meie
wasto keik seddasinnast suurt
önnetust? ja mis on meie
üllekohhus, ja mis on meie pat,
mis meie teinud Jehowa omma
Jummala wasto?

11. Et sa neile pead ütlema:
Sepärrast et teie wannemad
mind on mahhajätnud, ütleb

Jehowa, ja on läinud teiste jummalatte järrele, ja neid teninud, ja nende ette kummardanud, ja mind mahhajätnud, ja ei olle mo kässö-öppetust piddanud.

12. Ja teiege ollete kurjeminne teinud, kui teie wannemad, ja wata, teiege käite iggaüks omma kurja süddame arwamisse järrel, et teie mitte minno sanna ei wotta kuulda.

13. Sepärrast tahhan ma teid ärrawiskada siit Ma peält, ühhe Ma peäle, mis teie ei tunne, ei teie egga teie wannemad, ja teie tenite seäl teised jummalad ööd ja päwad, et ma teie peäle mitte ei woi armo heita.

14. Wata, sepärrast tullewad päwad, ütleb Jehowa, et ei pea ennam ööldama: Ni töest kui Jehowa ellab, kes Israeli lapsed on wäljatonud Egiptusse-maalt; 15. Waid, ni töeste kui Jehowa ellab, kes Israeli lapsed on tonud pohja maalt, ja keige nende made seest, kuhho ta neid olli ärralükkanud; ja ma tahhan neid taggasi tua nende male, mis ma nende wannemille ollen annud.

16. Wata, ma läkkitan palju kalla-meeste järrele, ütleb Jehowa, ja nemmad peawad neid püüdma; ja pärrast sedda läkkitan ma palju küttide järrele, ja nemmad peawad neid kui liñnud aiama igga mäe peält, ja igga mäe-kingo peält, ja kaljude praggude seest.

17. Sest mo silmad watawad keige nende tede peäle, need ei olle warjul mo palle eest, ja nende üllekohhus ei olle ärrapettatud mo silmade eest.

18. Agga enne tahhan ma kahhewörra tassuda nende üllekohhut ja nende patto, et nemmad on minno maad ärrateotanud, omma läila asjade raibega, ja omma hirmsatte asjadega on nemmad täitnud mo pärris-ossa.

19. JEHOWA! sa olled mo tuggewus ja mo tuggew paik, ja mo põlgo-paik ahhastusse aial, sinno jure tullewad pagganad Ma otsast, ja ütlewad: Töeste meie wannemille on walle pärris-ossaks olnud, tühjad asjad on need, ja nende sees ei olle mitte, mis kölbab.

20. Kas innimenne woib
ennesele jummaliks tehha neid,
mis ei olle mitte jummalad.

21. Wata, sepärrast tahhan ma
neile teäda anda sel korral, ma
tahhan neile teäda anda omma
kät ja omma wägge, ja
nemmad peawad teäda sama,
et mo nimmi on Jehowa.

17. Peatük.

*Judide pat ja nuhtlus: Jeremia
palwe: Jehowa käsk.*

1. Juda-rahwa pat on kirjutud
raudsullega, terrewa temanti-
kiwwiga; se on leikatud nende
süddame laua peäle, ja teie
altaride sarwede peäle,

2. Kui ma mötlen nende laste
peäle, nende altaride peäle, ja
nende ite peäle, mis haljaste
pude jures, mis kõrge
mäekinkude peäl.

3. Oh minno mäggi, mis wäljal!
so warra, ja keik so
warrandussed, ja sinno kõrged
paigad tahhan ma risutawaks
anda patto pärrast, mis keikide
so raiade peäl.

4. Siis pead sa mahhajätma
omma pärris-ossa, mis ma

sulle annud, ja sedda
issiennesest, ja ma tahhan sind
panna tenima so waenlaste
jure siñna male, mis sa ei
tunne: sest teie ollete tuld
süütnud põllema mo wihha
sees, se peab iggaweste
põllema.

5. Nenda ütleb Jehowa:
Ärranetud on se mees, kes
lodab innimesse peäle, ja
panneb lihha ommaks
käewarreks, ja lahkub
JEHOWAST omma süddamega
ärä.

6. Ja temma on kui kannarpik
nõmmes, ja ei sa mitte nähha,
kui hea tulleb, ja ta ellab
poudse paikade sees körbes,
ühhe pahha nõmme-ma peäl,
kus ükski ei ella.

7. Önnistud on se mees, kes
lodab JEHOWA peäle, ja kelle
lotus JEHOWA on.

8. Sest temma on kui pu, mis
we jure istutud, ja jõe äres
ommad jured aianud, ja ta ei
tunne, kui poud tulleb, ja
temma lehhed on haljad; ja
poudsel aastal ei murretse
temma mitte, ja ei anna järrele
wilja kandmast.

9. Südda on kawwalam petma,

kui mingisuggune mu assi, ja temma on koggone hukkas; kes woib sedda ärratunda?

10. Minna Jehowa urin süddame läbbi, ja katsun nerud läbbi, et ma annan iggamehhele temma tede järrele æ temma teggude kasso järrele.

11. Kui põldpü munne koggub, ja ei haudu wälja; nenda on se, kes rikkust kokkupanneb, agga ei mitte öigussega: omma pole ea sees peab ta sedda järrele jätma, ja omma wiimses otsas saab ta jölledaks.

12. So au järg, se kõrgus algmisest on meie pühha paiga asse.

13. Oh Jehowa, Israeli otus! keik, kes sind mahhajätwad, need peawad häbbi sisse sama; kes minnust ärratagganewad, neid kirjutakse mulla sisse, sest nemmad jätwad Jehowat, sedda ello hallikast mahha.

14. Te mind terweks, JEHOWA! siis saan ma terweks; sada mulle abbi, siis saan ma abbi: sest sinna olled mo kitus.

15. Wata, nemmad ütlewad mo wasto: Kus on Jehowa sanna?

et tulgo se nüüd.

16. Ja minna, polle ma peäle aianud ennam kui karjatse kohhus, kes sinno järrel käib: et ma sedda wägga õnnetumat päwa mitte ep olle ihhaldand, sedda tead sinna; mis mo uledest wäljatulnud, ja se sinno palle ees olnud.

17. Ärra olle mulle ehmatusseks, sinna olled mo warjopaik kurjal aial.

18. Sago neid häbbi sisse, kes mind takkakissawad: agga minna, ärgo sago ma häbbi sisse: sago nemmad ärraehmatama, agga minna, ärgo sago ma ehmatama: lasse nende peäle õnnetusse päwa tulla, ja röhhu neid ärra kahhewörtse röhhumissega.

19. Nenda ütleb Jehowa mo wasto: Minne, ja seisa rahwa laste wärrawas, kust Juda kuningad sissetulleswad, ja kust nemmad wäljalähhäwad, ja iggaühhes Jerusalemma wärrawas.

20. Ja ütle nende wasto: Kuulge Jehowa sanna, Juda kuningad, ja keik Juda, ja keik Jerusalemma rahwas, kes neist wärrawist sissetulleswad.

21. Nenda ütleb Jehowa:
hoidke ennast omma hingede
pärrast, ja ärge kandke koorma
hingamisse-päwal, ja ärge toge
sedda Jerusalemma wärrawist
sisse:

22. Ja ärge toge koorma wälja
omma koddade seest
hingamisse-päwal, ja ärge tehke
mingisuggust tööd, waid
pühhitsege hingamisse-päwa,
nenda kui ma teie wannemille
ollen käsko annud.

23. Agga nemmad ei wötnud
kuulda, egga omma körwa
senna pöörda, waid teggid
omma kaela kangeks, et
nemmad ei tahtnud kuulda,
egga õppetust wotta.

24. Ja peab sündima, kui teie
mind hästi wottate kuulda,
ütleb Jehowa, et teie ei to
koorma sellesinnatse liña
wärrawist sisse hingamisse-
päwal, ja et teie pühhitsete
hingamisse-päwa, et teie siis
mingisuggust tööd ei te:

25. Siis peawad tulleva
sellesinnatse liña wärrawist
sisse kuningad ja würstid, kes
istuwad Taweti aujärje peäl,
kes töldas söitwad ja hooste
selgas, nemmad ja nende

würstid, Juda mehhed ja kes
Jerusalemmas ellawad; ja seäl
liñnas peab iggaweste ollema
rahwas ellamas.

26. Ja Juda liñnadest ja
ümberkaudselt Jerusalemma
maalt, ja Penjamini maalt, ja
mäe-alluselt ja mäggiselt maalt,
ja seält louna poolt peawad
need tulleva, kes towad
pölletamise- ja tappa- ja roa-
ohwrid, ja wirokeit, ja kes tänno-
ohwri towad Jehowa kotta.

27. Agga kui teie ei wotta
mind kuulda, et teie
hingamisse-päwa pühhitsete, ja
et teie ei kañna koormat, waid
tullete Jerusalemma wärrawist
sisse hingamisse-päwal: siis
tahhan ma tuld süta temma
wärrawis, ja se peab ärrasöma
Jerusalemma sured honed, ja
ei pea mitte sama
ärrakustatud.

18. Peatük.

*Pattustpöörminne sadab kasso,
kangekaelsus kahjo.*

1. Se on se sanna, mis
Jeremia kätte sai Jehowa
käest, sedda wisi.

2. Touse, ja minne alla pottiseppa kotta, ja seäl tahhan ma ommad sannad sulle anda kuulda.

3. Ja ma läksin alla pottiseppa kotta, ja wata, ta olli tööd teggemas omma toli peäl.

4. Ja se riist rikkus ärra, mis ta teggi, (kui sou wahhest rikkub pottiseppa käes) ja ta teggi sedda jälle teiseks riistaks, nende kui se öige olli pottiseppa melest, et sedda pididi tehtama.

5. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

6. Eks minna woi nenda teile tehha kui pottisep, oh Israeli suggu! ütleb Jehowa: Wata, kui sou on pottiseppa käes, nenda ollete teie minno käes, sa Israeli suggu!

7. Silma-pilkmisses wottan ma räkida ühhe rahwa wasto, ja ühhe kunningrigi wasto, et ma tahhan ärrakitkuda, ja mahhakiskuda, ja ärrahukkata.

8. Agga kui sesamma rahwas pörab ommast kurjussest, mis wasto ma räkinud; siis kahhetsen minna se önnetusse pärrast, mis ma mötlen temmale tehha.

9. Ja silma-pilkmisses wottan ma räkida ühhe rahwa wasto ja kunningrigi wasto, et ma tahhan sedda ehhitada ja istutada.

10. Agga kui ta teeb kurja mo silma ees, et ta ei wotta mo heält kuulda; siis kahhetsen minna ka se hea pärrast, mis ma mötlesin temmale head tehha.

11. Ja nüüd, et ütle Juda-meeste wasto, ja Jerusalemma rahwa wasto sedda wisi; nenda ütleb Jehowa: Wata, ma walmistan teie wasto önnetust ja mötlen teie wasto issi mötte: et pöörge iggamees omma kurja tee peält taggasi, ja tehke heaks ommad wisid ja ommad teud.

12. Agga nemmad ütlewad: Ilma köik; sest omma möttede järrel tahhame meie käia, ja iggaüks tehha omma süddame arwamisse järrele.

13. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Et küssige ommeti pagganatte seas, kes on seddasuggust kuulnud? Israeli neitsit teeb wägga hirmsa kurja tö.

14. Kas Libanoni lummi, mis

kaljo peält mahhajoseb, jättab mo wäljad mahha? kas löpwad need woörad külmad weed, mis seält mahha jookswad?

15. Et minno rahwas mind on ärraunnustanud, tühhise asjale suitsetawad nemmad, ja teised saatwad neid kommistama nende tede peäl, mis iggaweste tee-raad olnud, et nemmad käiwad jallateed, ja muud teed mis ei olle parrandatud;

16. Et nemmad omma Ma ehmatusseks tewad, iggawesseks willistamisseks; iggaüks, kes seält mödalähhäb, ehmatab wägga ärra, ja wangutab omma Pea.

17. Kui päwatousma tuul tahhan ma neid laiale pillada waenlase eest; kukla-tagguusega, ja ei mitte pallega, tahhan ma nende peäle wadata nende hukatusse päwal.

18. Ja nemmad ütlewad: Tulge, ja möttelgem ärra kurjad mötted Jeremia wasto; sest kasso-öppetud ei kau mitte preestri käest, egga nou tarkade käest, egga sanna prohweti käest; tulge, ja pekskem tedda kelega, ja ärgem pangem tähhele ei

ühteainust temma sanna.

19. Jehowa! wata mind, ja kule nende heäl, kes mo wasto rio töstwad.

20. Kas hea eest peab kurja tassuma? sest nemmad on mo hingele auko kaewanud; mötle, et ma ollen so palle ees seisnud, ja head räkinud nende eest, et ma piddin so tullise wihha ärrakäänma nende peält.

21. Sepärrast anna nende poiad nälja kätte, ja anna nende werd mööga läbbi ärrawallada, et nende naesed ilma lapsita ja lesseks sawad, ja nende meesterahwas sago tappetud issi surmaga, nende nored mehhed sago söas mahhalödud möögaga.

22. Sago kissendaminne kuuldud nende koddadest kui sa tood nende peäle wäehulka äkkitselt; sest nemmad on augo kaewanud, et nemmad mind kinnisaaksid, ja on paelo sallaja pannud mo jalgele.

23. Ja sinna, Jehowa! tead keik nende nou minno wasto, et nemmad püawad mind surma sata: ärra te leppitamist nende üllekohto eest, ja ärra kustuta mitte ärra nende patto om~a

palle eest, ja sago nemmad kommistama sinno palle ette, omma wihha aial te neile sedda.

19. Peatük.

Juda-maad peab sutumaks ärrahäwwitadama.

1. Nenda ütleb Jehowa: Minne, ja osta üks kruus, mis pottiseppa tehtud, ja wotta ennesega monned rahwa wannemist, ja preestride wannemist;

2. Ja minne wälja Innomi poia orko, mis Karsiti wärrawa ees, ja hüa seal need sannad, mis minna so wasto tahhan räkida,

3. Ja ütle: Kuulge Jehowa sanna, Juda kunningad, ja Jerusalemma rahwas! nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal: Wata, ma toon õnnetust seie paiga peäle, et iggaühhe körwad, kes sedda kuleb, peawad kummisemma:

4. Sepärrast, et nemmad on mind mahhajätnud, ja sedda paika woöra kätte saatnud, ja seäl sees teiste jummalattele suitsetanud, kedda ei nemmad,

ei nende wannemad, egga Juda kunningad ei olle tunnud, ja on täitnud sedda paika waggade werrega;

5. Ja on üllesehhitanud Paali kõrged paigad, et nemmad piddid ommad poiad ärrapölletama tullega pölletamise-ohwriks Paalile, mis minna ei olle käsknud, egga räkinud, se ei ollege mo süddamesse tousnud:

6. Wata, sepärrast tulleswad päwad, ütleb Jehowa, et seddasinnast paika ei hüta ennam Towetiks, egga Innomi poia orruks, waid tapmisse orruks.

7. Ja ma tahhan tühjaks teha Juda ja Jerusalemma nou siinsammas paikas, ja tahhan lasta langeda moöga läbbi nende waenlaste ette, ja nende käe läbbi, kes nende hinge püüdwad, ja tahhan nende kehhad anda roaks lindudele, mis taewa al, ja lojustele mis Ma peäl on:

8. Ja ma tahhan seddasinnast liña teha ehmatusseks, ja willistamiseks; iggaüks, kes seält mödakäib, ehmatab wägga ärra, ja willistab keikide

temma nuhtlusse pärrast:

9. Ja ma tahhan neid söma panna nende poegade lihha, ja nende tüttarte lihha, ja nemmad peawad teine teise lihha söma, kui lin kinni ja kitsas kä on, kui neile kitsast tewad nende waenlased ja need, kes nende hinge püüdwad.

10. Ja sa pead se krusi katkimurdma nende meeste nähhes, kes sinnoga läinud,

11. Ja ütlema nende wasto: Nenda ütleb wäggede Jehowa. Nendasammoti tahhan ma katkimurda seddasinnast rahwast, ja seddasinnast liña, otsego kegi teeb pottiseppa riista katki, mis ei sünni enam parrata; ja senna Toweti peawad nemmad matma, et ei olle muud paika mahhamatta.

12. Nenda tahhan ma teha sellesinnatse paigale, ütleb Jehowa, ja neile, kes seäl sees ellawad, et ma teen sedda liña nenda kui Toweti.

13. Ja Jerusalemma koiad, ja Juda kunningatte koiad, peawad sama, kui Toweti paik, mis wägga rojane; keikide nende koddadega, kelle

kattuste peäl nemmad on suitsetanud keige taewa wäele, ja wallanud joma-ohwrid wälja teiste jummalattele.

14. Ja Jeremia tulli Towetist, kuhho Jehowa tedda läkkitanud prohweti wisil räkima, ja seisis Jehowa koia oues, ja ütles keige rahwa wasto:

15. Nenda ütleb wäggede Jehowa, Israeli Jummal: Wata, ma toon seie liña peäle, ja keikide temma liñnade peäle keik sedda õnnetust, mis ma temma wasto ollen räkinud: sest nemmad on omma kaela kangeks teinud, et nemmad ei wotta mo sanno kuulda.

20. Peatük.

Jeremia kange kiusatus.

1. Kui Passur preestri Immeri poeg, kes Jehowa koia ülle olli üllemaks seätud, kulis Jeremiat prohweti wisil räkiwad needsinnatsed sannad:

2. Siis löi Passur prohweti Jeremia, ja pañi tedda senna wangi-torni, mis Penjamini üllemas wärrawas olli, mis Jehowa koia körwas.

3. Ja se sündis teisel päwal, et Passur Jeremiat seält wangitornist wäljatöi, ja Jeremia ütles temma wasto: Ei Jehowa hua so nimmi mitte Passuriks, waid hirmuks keikipiddi.

4. Sest nenda ütleb Jehowa: Wata, ma pannen sind hirmuks sulle ja keikile neile, kes sind armastawad, ja nemmad peawad langema omma waenlaste mööga läbbi, et sinno silmad sedda näwad; ja keik Juda-rahwast annan ma Pabeli kuñinga kätte, ja temma wiib neid wangi Pabeli, ja lööb neid möögaga mahha.

5. Ja ma annan ärra keik sesinnatse liña warra, ja keik ta werri-waewa, ja keik temma kallid asjad; ja keik Juda kunningatte warrandussed tahhan ma anda nende waenlaste kätte, ja need peawad neid risuma, ja neid ärrawötma, ja neid wima Pabeli.

6. Ja sinna, Passur! ja keik, kes ellawad so koias, teie peate minnema wangi, ja sinna saad Pabeli, ja senna surred sa, ja senna maetakse sind mahha, sinna ja keik so armastajad, kellele sinna prohweti wisil

olled wallet räkinud.

7. Jehowa! sa olled mind melitand, ja minna ollen ennast lasknud melitada; sa olled olnud wäggewam mind, ja olled woimust sanud: ma ollen naeruks sanud iggapääw, iggaüks irwitab mind.

8. Sest, kui ma hakkasin räkima, sest aiast kissendan minna, ja hüan wäekauba tö ja ärraraiskamisse pärrast ; sest Jehowa sanna on mulle sanud teotusseks ja pilkamisseks iggapääw.

9. Ja ma mötlesin: ei ma tahha sedda kulutada, egga ennam temma nimmel räkida: agga se sai mo süddames kui põllew tulloke, mis kinnipeti mo lukontide sees, ja ma tüddisin ärra kannatades, ja ei sudand mitte.

10. Sest ma ollen kuulnud mitmest pahha könnet, hirmust keikipiddi: räkige ülles, ja meie tahhame ka tedda üllesräkida, (iggamees kes moga peaks rahho piddama, panneb mo lonkamist tähhele) ehk ta lasseb wahhest ennast melitada, ja meie same siis woimust ta peäle, ja same

temma kätte maksta.

11. Agga Jehowa on minnoga, kui üks wäggew walli mees; sepärrast peawad need, kes mind takkakiusawad, kommistama, ja ei sa woimust: nemmad sawad wägga sure häbbi sisse, et nemmad ei olle targaste teinud: se on üks iggawenne häbbi, ei sa sedda mitte ärraunnustud.

12. Ja nüüd, wäggede Jehowa, kes sa õiget läbbikatsud ja nääd nerud ja süddant, kül ma saan nähha, et sa nende kätte maksad; sest sulle ollen ma omma rio-asja ilmutanud.

13. Laulge Jehowa auuks, kiitke Jehowat, sest temma kissub waese hinge tiggedatte käest wälja.

14. Ärranetud olgo se pääw, kui ma ollen sündinud, se pääw, kui mo emma mind ilmale tonud, ärgo olgo se önnistud.

15. Ärranetud olgo se mees, kes mo issale head sannumed tõi, ja ütles: Sulle on poeglaps sündinud; kes tedda wägga pididi römustama.

16. Ja se mees olgo kui need liñnad, mis Jehowa on

ümberlõnud, ja ei mitte sedda kahhetsenud ; ja temma kuulgo kissendamist hom~iko, ja karjumist louna aial.

17. Oh! et ei olle mind surmatud, enne kui ma lapsekoiast wälja sain, ehk et mo emma mulle olleks mo hauaks olnud, ja temma ihho ikka ennast wasto jänud.

18. Mikspärrast ollen ma lapsekoiast wäljatulnud, hädda ja waewa näggema? ja mo päwad lõpwad ärra häbbiga.

21. Peatük.

Jehowa ähwardamiñne ja nou, kui Jerusalem kinni olli.

1. Se on se sanna, mis Jeremia kätte sai Jehowa käest, kui kuningas Sidkia temma jure läkkitas Passuri Malkija poia, ja preestri Sewanja Maaseja poia, ja ütles:

2. Et küssi nou meie Jehowa käest, sest Nebukadretsar Pabeli kuningas söddib meie wasto; ehk Jehowa teeb wahhest meiega keik omma immeasjad järrele, et temma meie kallalt ärralähhäb.

3. Ja Jeremia ütles nende wasto: Nenda peate teie ütlema Sidkia wasto:
4. Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Wata, ma pöran ümber need söariistad, mis teie käes, misga teie söddite Paabeli kunninga ja Kaldea-rahwa wasto, kes teie liña al väljaspoolt müri on; ja tahhan neid kogguda kesket seie liña.
5. Ja ma tahhan issi teie wasto söddida väljasirrutud käega, ja tuggewa käewarrega, ja wihhaga ja tullise wihhaga, ja wägga sure wihhaga;
6. Ja tahhan neid mahhalüa, kes siin liñnas ellawad, nihästi innimessed kui lojuksed: sure katko läbbi peawad nemmad ärra surrema.
7. Ja pärrast sedda, ütleb Jehowa, tahhan ma Sidkia Juda kuningast, ja temma sullased ja sedda rahwast, kes seie liña katkust, moögast ja näljast üllejäänud, anda Nebukadretsari Pabeli kunninga kätte, ja nende waenlaste kätte, ja nende kätte, kes nende hinge püüdwad, et temma neid mahhalööb moöga terraga, et temma neile ei

anna järrele, ei anna armo, egga hallasta nende peäle.
8. Ja selle rahwa wasto pead sa ütlema: Nenda ütleb Jehowa: Wata, ma pannen teie ette ello teed, ja surma teed.
9. Kes seie liña jääb, se surreb moöga läbbi, ja nälga ja katko; agga kes wäljalähhäb, ja heidab Kaldea-rahwa alla, kes teie liña al on, se jääb ellusse, ja temmale saab temma hing sagiks.
10. Sest ma ollen omma palle pannud seie liña wasto kurjaks, ja ei mitte heaks, ütleb Jehowa; sedda peab antama Pabeli kunninga kätte, ja ta põlletab sedda ärra tullega.
11. Ja Juda kuninga suggule ütle: Kuulge Jehowa sanna.
12. suggu! nenda ütleb Jehowa. Andke aegsaste kohhut, ja peästke sedda, kes risutud, selle käest, kes liga teeb, et mo tulline wihha wälja ei lähhä kui tulli, ja ei põlle, et ükski ei woi kustutada, teie teggude kurjusse pärrast.
13. Wata, ma tullen sinno peäle, kes sa ellad orgus tassase kaljo peäl, ütleb Jehowa; teie ütlete: Kes tulleb

mahha meie jure, ja kes tulleb meie honette sisse?

14. Agga ma tahhan teie kätte nähha teie teggude kasso möda, ütleb Jehowa, ja tahhan tuld süta temma metsa põllema; ja se peab laggedaks teggema keik, mis seäl ümberkaudo on.

22. Peatük.

Kunningaid õppetakse ja ähwardakse.

1. Nenda ütleb Jehowa: Minne alla Juda kunninga kotta, ja rägi seäl se sanna.

2. Ja ütle: Kule Jehowa sanna, Juda kunningas! kes sa istud Taweti aujärje peäl, sinna ja so sullased, ja so rahwas, kes neist wärrawist sisse tullewad.

3. Nenda ütleb Jehowa: saatke kohhut ja öigust, ja peästke tedda, kes on risutud, selle käest, kes liga teeb, ja ärge walwage, ärge tehke wäggiwalda woõrale, waese lapsele egga lesse naesele, ja ärge wallage mitte wagga werd ärra seie paika.

4. Sest kui teie hästi tete se

sanna järrele, siis peawad selle koia wärrawist sisse tulles kunningad, kes Taweti järrel istuwad temma aujärje peäl, kes töldas ja hooste selgas söitwad, temma issi ja ta sullased, ja ta rahwas.

5. Agga kui teie ei wotta neid sanno mitte kuulda, siis ollen ma ennese jures wandunud, ütleb Jehowa, et sesinnane kodda peab sama paljaks tehtud.

6. Sest nenda ütleb Jehowa Juda kunninga koiast: Sinna olled mulle kui Kilead, kui Libanoni ots; töeste ma tahhan sind teha kõrweks, linnadeks, kus ei ellata sees.

7. Ja ma lahhutan ärra sinno wasto ärrarikkujad, iggameest temma söariistadega, ja nemmad raiuwad mahha so ärrawallitsetud seedri-palgid, ja wiskawad neid tullesse.

8. Siis lähhawad palju pagganaid siit liñnast möda, ja ütlewad teine teise wasto: Mikspärrast on Jehowa sedda wisi teinud selle sure liñnale?

9. Ja neile ööldakse: Sepärrast et nemmad on Jehowa omma Jummal seädust mahhajätnud,

ja kummardanud teiste jummalatte ette, ja on neid teninud.

10. Äрге nutke surno pärrast, ja ärgo olgo teil ärras meel temma pärrast; nutke hästi sedda, kes ärralähhäb, sest ta ei tulle ennam mitte ennam taggasi, ja ei sa omma sündimisse maad nähha.

11. Sest nenda ütleb Jehowa Sallumi Josia poia Juda kunninga pärrast, kes wallitseb omma issa Josia assemel, kes on ärraläinud siit paigast: temma ei tulle mitte ennam seie taggasi.

12. Sest senna paika, kuhho nemmad tedda wangi winud, surreb temma, ja ei sa seddasinnast maad mitte ennam nähha.

13. Hädda sellele, kes ehhitab omma kodda, ei mitte öigussega, ja ommad peälmissed toad üllekohtoga, kes omma liggimest sunnib tenima ilma, ja ei anna temmale mitte temma tö palka;

14. Kes ütleb: Ma tahhan ennesele pitka kodda üllesehhitada, ja awwarad peälmissed toad, ja raiub

ennesele aknad, ja sedda wodertakse seedri-laudadega, ja wabatakse punnase wärwiga.

15. Kas sinna peaksid kunningaks jäma, et sa seedri-koias ümberkönnid? eks so issa polle sönud ja jonud, ja teinud, mis kohhus ja öige? siis olli temmal hea põlli.

16. Ta andis willetsale ja waesele kohhut, siis olli se hea; eks se olle, mind tundma, ütleb Jehowa?

17. Agga sinno silmad ja so südda ei olle mu peäle, kui agga so ahnusse peäle, ja wagga werre peäle, et sa sedda saaksid ärrawallada, ja liga tehha, ja neid kimputada.

18. Sepärrast ütleb Jehowa nenda Jehojakimi Josia poia Juda kunninga pärrast: Nemmad ei te kaebdust ta pärrast, oh mo wend! egga, oh ödde! nemmad ei te kaebdust temma pärrast, oh issand! egga oh aulinne!

19. Tedda maetakse mahha kui esel, et nemmad tedda weddawad, ja kaugele Jerusalemma wärrawist ärra wiskawad.

20. Minne ülles Libanoni-mäele,

ja kissenda, ja Pasani-maal
anna omma heält kuulda, ja
kissenda Abarimis, sest keik so
armastajad on wägga
ärraröhhutud.

21. Ma ollen räkinud so wasto,
kui sul hea waikne assi olli ;
sa ütlesid: Ei ma tahha kuulda;
se on sinno te so norelt
pölwelt, et sa ei wötnud minno
heält mitte kuulda.

22. Tuul sööb keik sinno
karjatsed paljaks ärra, ja keik
so armastajad lähhäwad wangi;
kül sa siis häbbened, ja
punnastad ärra häbbi pärrast,
keige omma kurjusse pärrast.

23. Sa ellad Libanoni peäl, sul
on pessa tehtud seedri-pude
peäl; kuidas saad sa armo, kui
wallud so peäle tullewad, kui
selle waew, kes lapse saab?

24. Ni töeste kui ma ellan,
ütleb Jehowa, et kül Konja
Jojakimi poeg Juda kuningas
olleks üks pitseriga sörmus mo
parremas käes; siiski tahhan
ma sind seält ärrakiskuda;

25. Ja sind anda nende kätte,
kes so hinge püüdwad, ja
nende kätte, kelle eest sinna
kardad, ja Nebukadretsari
Pabeli kunninga kätte, ja

Kaldea-rahwa kätte;

26. Ja tahhan wiskada sind ja
so emma, kes sind ilmale
tonud, teise male, kus teie ep
olle sündinud, ja senna peate
teie surrema.

27. Ja senna male, kuhho
nende hing wägga himmustab
taggasi miñna, senna ei pea
nemmad mitte taggasi sama.

28. Kas siis sesinnane mees
Konja ei olle mikski pandud ja
kui laiale pillatud asti? ons ta
üks riist, kelle pärrast ei ühhegi
meel hea on? mikspärrast on
nemmad, temma ja temma
suggu ärrawissatud ja
ärraheidetud senna male, mis
nemmad ei tunnud?

29. Oh Ma, oh Ma, oh Ma! kule
Jehowa sanna.

30. Nenda ütleb Jehowa:
Kirjotage ülles sedda meest kui
nisuggust, kes ilma lapsita on,
kui meest, kelle asjad ei lähhä
korda temma aial: sest ei
ühhelegi temma suggust ei pea
korda sama, et üks mees
peaks istma Taweti aujärje
peäl, ja weel wallitsema Juda-
maal.

23. Peatük.

Tootus Kristussest: walle-prohwetid nomitakse.

1. Hädda karjastele, kes hukkawad ja ärrapillutawad mo karjama lambad, ütleb Jehowa.

2. Sepärrast ütleb Jehowa Israeli Jummal nenda nende karjaste pärrast, kes mo rahwast peawad hoidma kui karjatsed: Teie ollete mo lambad pillutanud, ja neid ärraaianud, ja ei katsunud mitte nende järrele; wata; ma tahhan teie kätte nähha teie teggude kurjust, ütleb Jehowa.

3. Ja ma issi tahhan kogguda, mis üllejäetud mo lambust, keige made seest, kuhho ma neid ollen ärralükkanud, ja tahhan neid taggasi tua nende lautade sisse, ja nemmad peawad suggu teggema, ja paljuks sama.

4. Ja ma tahhan seäda nende ülle karjatsed, kes neid peawad söötma, ja nemmad ei pea teps kartma egga ärra ehmatama, ei ainustke neist ei pea puduma, ütleb Jehowa.

5. Wata, päwad tullewad, ütleb

Jehowa, et ma wottan üllesseäda Tawetile ühhe öige wösso, ja temma peab kui kunningas wallitsema, ja tark ollema, ja teggema, mis kohhus ja öigus Ma peäl.

6. Temma päiwil peab Juda abbi sama, ja Israel julgeste ellama, ja se on temma nimmi, mis tedda hütakse: JEHOWA, kes meie öigus.

7. Wata, sepärrast tullewad päwad, ütleb Jehowa, et nemmad ei pea ennam ütlema: Ni tõeste kui Jehowa ellab, kes Israeli lapsed on Egiptusse-maalt seie üllestonud;

8. Waid ni tõeste kui Jehowa ellab, kes seie üllestonud, ja kes saatnud Israeli seltsi suggu pohja maalt, ja keige made seest, kuhho ma neid olin ärralükkanud; ja nemmad peawad ommal maal ellama.

9. Prohwetide pärrast lähhäb se öiete mo läbbi süddame, keik mo lukondid on likumas, ma ollen kui joobnud mees, ja kui üks mees, kelle pähha wiin hakkand, Jehowa pärrast ja temma pühha sannade pärrast.

10. Sest se Ma on täis abbiellorikkujaid, sest se

sajatamisse pärrast leinab se
Ma, rohho-maad körbes on
ärrakuinud; ja nende
jooksminne on kurri, ja nende
wäggi ei olle mitte öige.

11. Sest ni hästi prohwet kui
preester on rojaseks sanud, ma
leian ka ommast koiast nende
kurjust, ütleb Jehowa.

12. Sepärrast on nende te
neile sanud kui libbedad
kohhad pilkases pimmedas,
neid lükkatakse, et nemmad
mahhalangewad siñna päle:
sest ma toon nende peäle
önnetust, sedda aastat, millal
nende kätte näikse, ütleb
Jehowa.

13. Ja ma näggin kül jölledust
Samaria prohwetide jures,
nemmad räkisid prohwetil wisil
Paali läbbi, ja eksitasid mo
Israeli rahwast.

14. Agga Jerusalemma
prohwetide jures ollen ma
näinud jälledad asjad: nemmad
rikkuwad abbiello ärra, ja
käiwad walskusses, ja
kinnitawad tiggedatte käed, et
ükski ümber ei pöra ommast
kurjussest ; nemmad keik on
mulle kui Sodom, ja kes seäl
ellawad kui Komorra.

15. Sepärrast ütleb wäggede
Jehowa nenda nende
prohwetide pärrast: Wata, ma
södan neid koi-rohhoga, ja
jodan neid sappi-weega; sest
Jerusalemma prohwetidest on
sallalik ello wäljaläinud keige
male.

16. Nenda ütleb wäggede
Jehowa: Äрге wotke mitte
nende prohwetide sanno
kuulda, kes teile prohwetil wisil
räkiwad, needsinnatsed tewad
teid tühhiseks: nemmad
räkiwad om~a süddame
näggemist, ei mitte Jehowa
suust.

17. Nemmad ütlewad ühte
puhko neile, kes mind laitwad:
Jehowa on üttelnud, teil peab
rahho ollema; ja iggaühhele,
kes omma süddame arwamisse
järrel käib, ütlewad nemmad: Ei
tulle teie peäle önnetust.

18. Sest kes on seisnud
Jehowa sallajas nous, et ta
saaks nähha ja kuulda temma
sanna? kes on tähhele pannud
temma sanna ja kuulnud?

19. Wata, Jehowa kange tuul
on wäljaläinud tullise wihhaga,
ja kurri ilm, mis kaua kestab,
se peab öälatte Pea peäle

jäma.

20. Jehowa wihha ei pöra taggasi, kunni ta sedda saab teinud, ja kunni temma omma süddame nouud korda saatnud; wiimsel päwade aial peate teie sedda öiete moistma.

21. Minna ei olle neid prohwetid läkkitanud, ja nemmad issi jooksesid; ma polle mitte nende wasto räkinud, ommeti räkisid nemmad prohveti wisil.

22. Agga kui nemmad olleksid seisnud mo sallajas nous, siis olleksid nemmad mo rahwale minno sannad kulutanud ja neid ümberpöörnud nende kurja tee peält, ja nende kurjest teggudest.

23. Kas minna ollen Jummal liggidelt? ütleb Jehowa, ja ei mitte ka Jummal kaugelt?

24. Kas kegi woib warjule miñna warjopaikusse, et minna ei peaks tedda näggema? ütleb Jehowa. Eks minna täida taewad ja maad? ütleb Jehowa.

25. Ma ollen kuulnud, mis need prohwetid üttelnud, kes minno nimmel prohveti wisil wallet räkiwad, ja ütlewad: Ma ollen und näinud, ma ollen und

näinud.

26. Kui kauaks peab se kestma? kas middagi on nende prohwetide süddames, kes prohveti wisil wallet räkiwad? nemmad on prohwetid omma süddame kawwalusse järrele.

27. Kas nemmad mötlewad, et nemmad tahtwad sata mo rahwast ärraunnustama minno nimme omma unnenäggude läbbi, mis nemmad juttustawad teine teisele? nenda kui nende wannemad mo nimme ärraunnustasid Paali pärrast.

28. Se prohwet, kelle jures on unnenäggo, se juttustago unnenäggo, ja kelle jures on minno sanna, se räkigo mo sanna töes; mis hölgel on teggemist puhta wiljaga? ütleb Jehowa.

29. Eks minno sanna ei olle nenda kui tulli, ütleb JEHOWA, ja kui hamer, mis kaljo pihhuks katki peksab?

30. Wata, sepärrast, ütleb Jehowa, tullen minna nende prohwetide peäle, kes mo sannad teine teise käest warrastawad.

31. Wata, ma tullen nende prohwetide peäle, ütleb

Jehowa, kes wotwad omma kele, ja ütlewad: Jehowa ütleb!
32. Wata, ma tullen nende peäle, kes prohveti wisil walle unnenäud üllesräkiwad, ütleb Jehowa, ja jutustawad neid, ja eksitawad mo rahwast omma walette ja omma wallatusse läbbi, ja minna ei olle neid läkkitand egga neid käsknud, ja nemmad ei sada ühtegi kasso neile rahwale, ütleb Jehowa.
33. Ja kui sesinnane rahwas, ehk prohwet, ehk preester sult küssib, ja ütleb: Missuggune on Jehowa raske ennekulutaminne? siis pead sa nende wasto ütlema, missuggune se raske ennekulutaminne on: et minna teid tahhan mahhajätta, ütleb Jehowa.
34. Ja se prohwet, ja preester, ja rahwas, kes ütleb: Se on Jehowa raske ennekulutaminne; selle mehhe, ja temma suggu kätte tahhan ma nähha.
35. Nenda peate teie ütlema teine teise wasto, ja iggaüks omma wenna wasto; Mis on Jehowa kostnud? ja mis on Jehowa räkinud?
36. Agga Jehowa raske

ennekulutaminne ärgo olgo mitte ennam teie meles: sest iggamehhele peab temma omma sanna raskeks sama; agga teie ollete ellawa Jummal, wäggede Jehowa, omma Jummal sannad teisiti pöörnud.
37. Nenda pead sa ütlema prohveti wasto: Mis on Jehowa sulle kostnud? ja mis on Jehowa räkinud?
38. Agga kui teie siiski wöttate öölda: Se on Jehowa raske ennekulutaminne; sepärrast ütleb Jehowa nenda: Et teie ütlete sedda sanna Jehowa raske ennekulutamisse ollewad, ja ma ollen teie jure läkkitanud, ja öölnud: Teie ei pea mitte ütlema: Se on Jehowa raske ennekulutaminne;
39. Wata, sepärrast tahhan minna ka teid koggone ärraunnustada, ja tahhan teid ja sedda liinna, mis ma annud teile ja teie wannemille, omma palle eest mahhajätta.
40. Ma tahhan ka teie peäle panna iggawest teotust, ja iggawest häbbi, mis ei pea ärraunnustud sama.

24. Peatük.

*Ühhes näggemisses selletakse
Judide luggu ärra.*

1. Jehowa andis mulle middage
nähha; ja wata, seäl olli kaks
korwi wigimarjo, mis ollid
pandud seisma Jehowa templi
ette (pärrast kui Nebukadretsar
Pabeli kuningas olli wangi
winud Jekonjat Jojakimi poega
Juda kuningast, ja Juda
würstid, ja puseppad, ja
raudseppad Jerusalemmast, ja
neid winud Pabeli.)

2. Teises korwis ollid wägga
head wigimarjad, kui need
warratsed wigimarjad: ja teises
korwis wägga pahhad
wigimarjad, mis ei kölband süa,
et nemmad ni pahhad ollid.

3. Ja Jehowa ütles mo wasto:
Mis sa nääd Jeremia? ja ma
ütlesin: Wigimarjo. Need head
wigimarjad on wägga head, ja
need pahhad on wägga
pahhad, mis ei kölba süa, et
nemmad ni pahhad on.

4. Siis sai Jehowa sanna mo
kätte sedda wisi:

5. Nenda ütleb Jehowa Israeli
Jummal: Otsekui need head

wigimarjad on, nenda tahhan
ma ärratunda Juda wangid, mis
ma ollen läkkitanud siit paigast
Kaldea male, nende heaks.

6. Ja ma tahhan ommad
silmad nende peäle panna
nende heaks, ja neid taggasi
tua seie male; ja tahhan neid
ehhitada, ja ei mitte
mahhakiskuda, ja ma tahhan
neid istutada, ja ei mitte
ärrakitkuda.

7. Ja ma tahhan neile süddant
anda, mind tunda, et minna
ollen Jehowa: ja nemmad
peawad mulle rahwaks ollema,
ja minna tahhan neile olla
Jummalaks, kui nemmad minno
pole pöörwad keigest ommast
süddamest.

8. Agga otsego need pahhad
wigimarjad on, mis ei kölba
süa et nemmad ni pahhad on ;
sest ütleb Jehowa nenda:
Nisugguseks tahhan ma panna
Sidkiat Juda kuningast, ja
tem~a würstid, ja kes
Jerusalemmas on jällejäänud,
kes on järrele jäänud seie male,
ja kes Egiptusse maal ellawad.

9. Ja ma tahhan neid anda
wintsutada önnetusseks, möda
keik ma-ilma kuningrikid,

teotusseks ja tähhendamisse-
sannaks, naero-juttuks ja
ärrawandumisseks keikis paikus,
kuhho ma neid ärralükkan.

10. Ja ma tahhan nende sekka
läkkitada moöka, nälga ja
katko, kunni neid lõppetakse
siit Ma peält ärra, mis ma neile
ja nende wannemattele ollen
anud.

25. Peatük.

*Jehowa pitkamele põlgminne
sadab otsa peäle.*

1. Se on se sanna, mis
Jeremia kätte sai keige Juda
rahwa pärrast, Jojakimi Josia
poia Juda kunninga
neljandamal aastal, se olli
Nebukadr(?)etsari Pabeli
kunninga essimenne aasta;
2. Mis prohwet Jeremia räkis
keige Juda rahwa wasto, ja
keige Jerusalemma rahwa
wasto, ja ütles:
3. Josia Amoni poia Juda
kunninga
kolmastteistkümnemast aastast
siit päwast sadik, need kolm
aastat kolmatkümmend on
Jehowa sanna mo kätte sanud,

ja ma ollen teie wasto sure
holega ikka räkinud; agga teie
ep olle mitte wötnud kuulda.

4. Ja Jehowa on teie jure sure
holega ikka läkkitanud keik
ommad sullased, need
prohwetid, ja teie ep olle mitte
wötnud kuulda, egga omma
körwa pöörnud kuulma.

5. Kui ta ütles: Et pöörge,
iggamees omma kurja tee
peält, ja omma kurjest
teggudest, ja jäge siis kül
ellama seie male, mis Jehowa
on annud teile, ja teie
wannemille ühhest iggawast
aiast teise.

6. Ja ärge käige teiste
jummalatte järrel, neid tenimas,
ja nende ette kummardamas;
ja ärge ärritage mind mitte
omma kätte tö läbbi, siis ei te
minna teile mitte kurja.

7. Agga teie ei wötnud mind
kuulda, ütleb Jehowa, sepärrast
et teie mind mind piddite
ärritama omma kätte töga
ennestele õnnetusseks.

8. Sepärrast ütleb wäggede
Jehowa nenda: Sest et teie ei
wötnud kuulda minno sanno:

9. Wata, ma toon seie keik
pohja-ma sugguwössad, ütleb

Jehowa, ja läkkitan
Nebukadretsari, Pabeli kunninga
omma sullase jure, ja toon
neid seie ja Ma ja selle rahwa
peäle, ja keige nende
pagganatte peäle, mis
ümberkaudo on ; ja tahhan
neid sutumaks ärrakautada ja
neid panna ehmatusseks ja
willistamiseks ja nisuggusiks,
kes iggawaks aiaks paljaks
jäwad.

10. Ja ma tahhan hukka sata
nende seast lusti heäle ja
römo heäle, peigmehhe heäle
ja prudi heäle, kässi-kiwwi
kohhina ja lampi walgusse.

11. Ja keik sesinnane Ma peab
sama paljaks tehtud ja
ärrahäwwitud; ja need rahwas
peawad Pabeli kunninga
allamaks jäma seitsekümmend
aastat.

12. Ja peab sündima, kui
seitsekümmend aastat täis
sawad, et ma tahhan Pabeli
kunninga, ja sesinnatse rahwa
kätte nende üllekohto pärrast
nähha, ütleb Jehowa, ja Kaldea
Ma kätte, ja tahhan sedda
panna iggawaks
ärrahäwwitamisseks.

13. Ja ma tahhan lasta tulla

seie Ma peäle keik mo sannad,
mis ma ta wasto räkinud, keik
mis kirjutud on siñna
ramatusse, mis Jeremia
prohweti wisil räkinud keige
pagganatte wasto.

14. Sest wäggewad pagganad
ja sured kunningad peawad
neid, neidsammo ka sundima
allamaks jäma: ja ma tahhan
tassuda nende kätte nende
teggude palka, ja nende kätte
tö järrele.

15. Sest nenda on Jehowa
Israeli Jummal mo wasto
üttelnud: Wötta sesinnane
tullise wihha wina karrikas
minno käest, ja joda sega keik
pagganad, kelle jure minna
sind läkkitan,

16. Et nemmad jowad, ja
wabbisewad jalge peäl, ja
lähhäwad hulluks se moöga
pärrast, mis minna nende
sekka läkkitan.

17. Ja ma wötsin sedda
karrikast Jehowa käest, ja
jootsin keik rahwast, kelle jure
Jehowa mind olli läkkitanud.

18. Jerusalemma, ja Juda
liñnad, temma kunningad, ja
temma würestid, et neid pididi
tehtama paljaks, ehmatusseks,

willistamiseks ja
ärrawandumisseks, nenda kui
tänapä on.

19. Warao, Egiptusse
kuningast, ja temma sullased,
ja ta würstid, ja keik ta
rahwast.

20. Ja keik rahwast, kes
seggamiste ellawad, ja keik
Utsi Ma kuningad, ja keik
Wilisti Ma, ehk Askeloni ja Assa
ja Ekroni kuningad, ja mis
Asdodist üllejäänud.

21. Edomi, ja Moabi, ja
Ammoni lapsed.

22. Ja keik Tirusse kuningad,
ja keik Sidoni kuningad, ja
nende saarte kuningad, kes
teile pool merre on.

23. Tedani, ja Tema, ja Pusi
rahwast ja keik, kelle juuksed
laest sadik piratud.

24. Ja keik Arabia kuningad,
ja keik nende kuningad, kes
seggamiste körbes ellawad.

25. Ja keik Simri kuningad, ja
keik Elami kuningad ja keik
Meda kuningad.

26. Ja keik pohja-ma
kuningad, kes liggi, ja kes
kaugel on, ni hästi ühhe kui
teise, ja keik ma-ilma
kuningrigid, mis Ma peäl on:

ja kuningas Sesak peab
pärrast neid joma.

27. Ja sa pead nende wasto
ütlema: Nenda ütleb wäggede
Jehowa, Israeli Jummal: Joge,
ja sage joobuks, ja oksendage,
ja langege mahha, ja ärge
touske ülles se mooga pärrast,
mis minna tahhan teie sekka
läkkitada.

28. Ja peab se sündima, kui
nemmad törkuwad wöttes
sedda karrikast so käest, ja
törkuwad jues; siis pead sa
nende wasto ütlema: Nenda
ütleb wäggede Jehowa: Teie
peate siiski joma.

29. Sest wata, selle liännale,
kelle peäle mo nimmi
nimmetud, hakkan ma kurja
teggema, ja teie peaksite
koggone ilma süta jäma? ei
teie pea mitte ilma süta jäma;
sest minna kutsun mooka
keikide peäle, kes Ma peäl
ellawad, ütleb wäggede Jehowa.

30. Ja sinna pead prohweti
wisil nende wasto räkima keik
needsinnatsed sannad, ja
nende wasto ütlema: Jehowa
möirab üllewelt, ja ommast
pühvast honest annab ta
omma heält kuulda, hirmsaste

möirab ta omma ello-asseme
wasto: römo karjuminne otsekui
winamarjade tallajatte heäl
kostab wasto keikide pärrast,
kes Ma peäl ellawad.

31. Mürrin on tulnud Ma otsani,
sest Jehowal on rio-assi
pagganatte wasto, temma issi
käib kohtus keige lihha wasto;
neid, kes öälad, annab ta
moöga kätte, ütleb Jehowa.

32. Nenda ütleb wäggede
Jehowa: Wata, önnetus tulleb
wälja ühhest rahwast teise, ja
suur kange tuul töstetakse Ma
karedest.

33. Ja kedda Jehowa
mahhalönu, need on sel
päwal ühhest Ma otsast teise:
nende pärrast ei tehta
kaebdust, ja neid ei korjata
kokko, ja neid ei maeta
mahha; sittaks peawad
nemmad sama Ma peäl.

34. Ulluge karjatsed ja
kissendage, ja pöörlege tuhhas,
teie karja üllemad! sest teie
päwad on täis, et teid
tappetakse, ja teie peate
pillutud sama ja katki langema,
kui üks kallis riist.

35. Ja karjatsed ei sa polegi
pöggeneda, ja karja üllemad ei

woi peäseda.

36. Seäl on karjaste
kissendamisse heäl, ja karja
üllematte ulluminne, et Jehowa
nende karja-maad on
ärratraiskanud.

37. Ja rahho ello-assemed on
hukka sanud Jehowa tullise
wihha pärrast.

38. Temma on omma maia
mahhajätnud kui noor loukoer,
sest nende Ma on
ärrahäwwitud selle waewaja
tullise wihhastamisse pärrast ja
temma tullise wihha pärrast.

26. Peatük.

*Teised on wasto Jeremiat:
teised kostwad temma eest.*

1. Jojakimi, Josia poia Juda
kunninga wallitsusse algmisses,
sai se sanna Jehowa käest
sedda wisi:

2. Nenda ütleb Jehowa: Seisa
Jehowa koia oues, ja rägi
keige Juda liñnade rahwa
wasto, kes tullewad
kummardama Jehowa kotta,
keik need sannad, mis ma sind
ollen käsknud neile räkida; ärra
kauta sest mitte sannage.

3. Ehk nemmad wötwad wahhest kuulda, ja pöörwad ümber, iggaüks omma kurja tee peält, et ma woiksin kahhetseda se kurja pärrast, mis ma mötlen neile teha, nende kurja teggude pärrast.

4. Ja ütle nende wasto: Nenda ütleb Jehowa: Kui teie ei wötta mind kuulda, et teie käite mo kasso-öppetusses, mis ma ollen teie ette pannud,

5. Et teie kulete mo sullaste, nende prohwetide sannad, kedda minna teie jure läkkitan ikka, ja sure holega, ja mis teie mitte ei wötnud kuulda:

6. Siis tahhan ma sedda kodda nisugguseks teha kui Silo, ja seddasinnast liña panna ärrawandumisseks keige Ma pagganattele.

7. Ja preestrid, ja prohwetid, ja keik rahwas kuulsid Jeremia räkiwad needsinnatsed sannad Jehowa koias.

8. Ja se sündis, kui Jeremia sai lõppetand keik räkimast, mis Jehowa olli käsknud, keige rahwa wasto räkida; siis wötsid preestrid, ja prohwetid ja keik rahwas tedda kinni, ja ütlesid: Surma pead sa surrema.

9. Mikspärrast rägid sa prohweti wisil Jehowa nimmel, ja ütled: Sesinnane kodda peab sama kui Silo, ja sesinnane lin peab paljaks sama, et ükski seäl ei sa ellada; ja keik rahwas tuli kokko Jeremia wasto Jehowa kotta.

10. Ja Juda würstid said needsinnatsed asjad kuulda, ja nemmad läksid ülles kunninga koiast Jehowa kotta, ja istusid Jehowa ue wärrawa suhho mahha.

11. Ja preestrid ja prohwetid räkisid würstide wasto, ja keige rahwa wasto, ja ütlesid: Se mees on surma kohto wäärt, sest ta on prohweti wisil räkinud sesinnatse liña wasto, nenda kui teie omma körwadega ollete kuulnud.

12. Agga Jeremia räkis keige würstide wasto, ja keige rahwa wasto, ja ütles: Jehowa on mind läkkitanud prohweti wisil räkima se koia wasto, ja se liña wasto keik need sannad, mis teie ollete kuulnud.

13. Ja nüüd tehke heaks ommad wisid ja ommad teud, ja wötke Jehowa omma Jummal heäle kuulda, siis

kahhetseb Jehowa se kurja pärrast, mis ta teie wasto räkinud.

14. Ja minna, wata, minna ollen teie kä, tehke mulle, nenda kui hea ja kui õige on teie melest.

15. Kummatagi peate teie kowwaste teädma, kui teie mind surmate, et teie sadate moöga werd enneste peäle, ja selle liña peäle, ja nende peäle, kes seäl sees ellawad: sest töeste on Jehowa mind läkkitanud teie jure, teie körwade ette räkima keik needsinnatsed sannad.

16. Ja würstid ja keik rahwas ütlesid preestride ja prohwetide wasto: Se mees ei olle mitte surma kohto wäärt, sest ta on Jehowa meie Jummal nimmel räkinud meie wasto.

17. Ka tousid ülles mehhed neist Ma-wannemist, ja ütlesid keige rahwa koggodusse wasto sedda wisi:

18. Mika Morasti-mees räkis prohweti wisil Hiskia Juda kunninga päiwil, ja ütles keige Juda-rahwa wasto sedda wisi: Nenda ütleb wäggede Jehowa: Sionit peab küntama kui wälja,

ja Jerusalem peab kiwwi-warreks ja selle koia mäggi kõrgeks metsa paigaks sama.

19. Kas pannid Juda kunningas, Hiskia, ja keik Juda rahwas tedda warsi surma? eks temma kartnud Jehowat? ja pallus allandlikkult Jehowa Palle? ja Jehowa kahhetses se kurja pärrast, mis ta nende wasto olli räkinud; ja meie peaksime sedda suurt kurja omma hingede wasto teggema?

20. Teised wastasid: Agga üks mees Urija, Semaia poeg, Kirjatjearimist, se räkis ka prohweti wisil Jehowa nimmel, ja ta räkis sesinnatse liña wasto ja se Ma wasto sedda wisi, kui keik Jeremia sannad on.

21. Ja kunningas Jojakim, ja keik temma wäggewad, ja keik würstid kuulsid temma sannad, ja kunningas püdis tedda surretada; agga Uria kulis sedda, ja kartis ja pöggenes, ja sai Egiptusse.

22. Ja kunningas Jojakim läkkitas mehhi Egiptusse, Elnatani Akbori poia, ja muud mehhed temmaga Egiptusesse.

23. Ja nemmad töid Uria

Egiptussest ärra, ja wisid tedda kunninga Jojakimi jure, ja temma löi tedda moögaga mahha, ja wiskas temma kehha alwa rahwa hauda.

24. Kummatagi olli Ahikami Sawani poia kässi Jeremiaga, et ta tedda ei annud mitte rahwa kätte, tedda surmada.

27. Peatük.

Monned kunningrikid sawad Pabeli kunninga alla.

1. Jojakimi, Josia poia, Juda kunninga wallitsusse hakkatusses sai sesinnane sanna Jeremia kätte Jehowa käest, sedda wisi:

2. Nenda on Jehowa mo wasto üttelnud: Te ennesele juttad ja ikked, ja panne neid omma kaela peäle.

3. Ja läkkita neid Edomi kunninga jure, ja Moabi kunninga jure, ja Ammoni laste kunninga jure, ja Tirusse kunninga jure, ja Sidoni kunninga jure, nende Käskude läbbi, kes Jerusalemma tulles Sidkia Juda kunninga jure.

4. Ja kässi neid nende issandattele öölda: Nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jum~al: Nenda peate teie ütlema om~a issandatte wasto:

5. Minna ollen teinud maad, innimessed ja lojuksed, mis Ma peäl, omma sure rammo läbbi ja omma sirrutud käewarre läbbi, ja annan sedda sellele, kes mo melest öige on.

6. Ja nüüd, minna ollen annud keik needsinnatsed maad omma sullase Pabeli kunninga Nebukadnetsari kätte, ja ka metsalised ollen ma temmale annud temma allamaks.

7. Ja keik pagganad peawad temma ja temma poia, ja ta poia poia allamaks jäma, kunni temma ennese Ma aeg ka tulleb: siis peawad wäggewad pagganad ja sured kunningad tedda sundima allamaks sama.

8. Ja peab sündima selle rahwale ja kunningrigile, mis ei tahha temma, selle Nebukadnetsari Pabeli kunninga allamaks heita, ja kes ial omma kaela ei panne Pabeli kunninga ikke alla, et ma moögaga ja näljaga ja katkoga tahhan selle rahwa kätte

nähha, ütleb Jehowa, kunni ma neid lõpetan temma käe läbbi.

9. Ja teie, ärge wõtke mitte kuulda ennesteh prohwetid, ei ennese önnandiaid, egga ennesteh unnenäggemissi, ei ennesteh lousujaid, egga ennesteh noide, kes teie wasto ütlewad sedda wisi: Teie ei pea mitte Pabeli kuñinga allamaks sama.

10. Sest nemmad räkiwad teile prohweti wisil wallet, et nemmad teid saatwad kaugele ärra teie maalt, et minna teid ärralükkana, ja teie hukka sate.

11. Agga se rahwas, kes heidab omma kaela Pabeli kunninga ikke alla, ja jääb ta allamaks, sedda tahhan ma jätta temma omma male, ütleb Jehowa, ja ta peab sedda harrima, ja seäl ellama.

12. Ja Sidkia Juda kunninga wasto räkisin miña keik neid saño möda, ja ütlesin: Heitke om~a kael Pabeli kunninga ikke alla, ja jäge tem~a ja ta rahwa allamaks, siis peate teie ellusse jäma.

13. Mikspärrast tahhate teie surra, siña ja so rahwas moöga läbbi, nälja läbbi, ja

katko läbbi? nenda kui Jehowa on räkinnud se rahwa wasto, kes ei tahha Pabeli kuñinga allamaks heita.

14. Ja ärge wõtke mitte kuulda nende prohwetide saño, kes teie wasto ütlewad sedda wisi: Ei teie pea mitte Pabeli kuñinga allamaks heitma! sest nemmad räkiwad teile wallet prohweti wisil.

15. Sest minna ei olle neid mitte läkkitanud, ütleb Jehowa, ja nemmad räkiwad prohweti wisil minno nimmel wallet, et ma teid pean ärralükkama, et teie hukka sate, teie, ja need prohwetid, kes teile prohweti wisil räkiwad.

16. Ja preestride ja keige rahwa wasto räkisin minna, ja ütlesin: Nenda ütleb Jehowa: Ärge wõtke mitte kuulda omma prohwetide sanno, kes teile prohweti wisil räkiwad, ja ütlewad: Wata, Jehowa koia riisto peab taggasi todama Pabelist nüüd pea; sest nemmad räkiwad teile prohweti wisil wallet.

17. Ärge wõtke neid mitte kuulda, heitke Pabeli kunninga allamaks, siis teie jäte ellusse;

mikspärrast peab sesamma lin
paljaks kohhaks sama?

18. Ja kui nemmad on
prohwetid, ja kui Jehowa sanna
on nende jures, siis käigo
nemmad palwega wäggede
Jehowa peäle, et need riistad
mitte ei sa Pabeli, mis järrele
jānud Jehowa kotta, ja Juda
kuninga kotta, ja
Jerusalemma.

19. Sest nenda ütleb wäggede
Jehowa nende sammaste
pärrast, ja se wask- merre
pärrast, ja nende jalgade
pärrast, ja mis muud riistad
weel on, mis järrele jäetud seie
liñna,

20. Mis Nebukadnetsar Pabeli
kuningas ärra ei wötnud, kui
ta Jekonjat, Jojakimi poega,
Juda kuningast, ja keik Juda
ja Jerusalemma suurt suggu
rahwast Jerusalemm~ast wangi
wiis Pabeli.

21. Sest nenda ütleb wäggede
Jehowa Israeli Jummal nende
riistade pärrast, mis järrele
jäetud Jehowa kotta, ja Juda
kuninga kotta, ja

Jerusalemma:

22. Pabeli peab neid widama ja
seäl peawad nemmad ollema

sest päwast sadik, kui ma neid
tullen katsma, ütleb Jehowa,
kui ma neid üllestoon, ja neid
taggasi toon seie paika.

28. Peatük.

*Suur wahhe on walle- ja
tössiste prohwetide wahhel.*

1. Ja se sündis selsammal
aastal Sidkia, Juda kuninga
wallitsusse algmisses, wiendal
neljandama aasta kuul, et
Ananja Assuri poeg, se
prohwet, kes Kibeoni liñnast,
mo wasto ütles Jehowa koias
preestride ja keige rahwa
nähhes, sedda wisi:

2. Nenda rägib wäggede
Jehowa Israeli Jummal, ja
ütleb: Ma ollen Pabeli kuninga
itke katki murdnud.

3. Ennego kaks aastat möda
saab, tahhan minna seie paika
taggasi tua keik Jehowa koia
riistad, mis Nebukadnetsar
Pabeli kuningas siit paigast
ärrawötnud, ja neid Pabeli
winud,

4. Ja Jekonja Jojakimi poega
Juda kuningast, ja keik Juda
wangid, kes läinud Pabeli,

tahhan minna taggasi tua seie paika, ütleb Jehowa, sest ma tahhan katki murda Pabeli kunninga ikke.

5. Ja prohwet Jeremia ütles prohwet Ananja wasto, preestride nähhes ja keige rahwa nähhes, kes seisid Jehowa koias;

6. Nenda ütles prohwet Jeremia: Amen, nenda tehko Jehowa, Jehowa kinnitago sinno sannad, mis sa prohwet wiisil räkinnud, et ta Jehowa koia riistad ja keik wangid Pabelist seie paika taggasi tooks.

7. Et kule kummatagi se sanna, mis minna rägin sinno kuuldes, ja keige rahwa kuuldes:

8. Need prohwetid, kes on olnud enne mind ja enne sind ammust aiast, need on prohwetid wiisil räkinnud mitme Ma wasto, ja suurte kuningrikide wasto, söast, ja õnnetussest, ja katkust.

9. Se prohwet, kes prohwetid wiisil rägib rahhust, kui tulleb selle prohwetid sanna, sedda tunnuks prohwetid ollewad, kedda Jehowa on tõeste läkkitanud.

10. Ja prohwet Ananja wöttis se ikke prohwetid Jeremia kaela peält, ja murdis sedda katki.

11. Ja Ananja räkis keige rahwa nähhes, ja ütles: Nenda ütleb Jehowa, nendasammoti tahhan ma Pabeli kunninga Nebukadnetsari ikke, ennego kaks aastat möda on, keige rahwa kaela päelt katki murda; ja prohwet Jeremia läks omma teed.

12. Ja Jehowa sanna sai Jeremia kätte, pärrast kui prohwet Ananja sai katki murdnud se ikke prohwetid Jeremia kaela peält, se ütles:

13. Minne, ja rägi Ananja wasto, ja ütle: Nenda ütleb Jehowa: pu-ikked olled sa katki murdnud; agga sa pead raud-ikked nende assemele teggema.

14. Sest nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal: Ma ollen raud-ikke pannud keige sesinnatse rahwa kaela peäle, et nemmad peawad Pabeli kunninga Nebukadnetsari allamaks sama, wist peawad nemmad temma allamaks jäma: ja ma ollen ka metsalissed temma kätte annud.

15. Ja prohwet Jeremia ütles

prohweti Ananja wasto: Et kule, Ananja! Jehowa ei olle sind mitte läkkitanud, ja sinna teed, et sesinnane rahwas walle peäle lodab.

16. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Wata, ma wiskan sind ärra Ma peält; sel aastal pead sinna surrema: sest sa olled räkinud ärratagganemist Jehowa wasto.

17. Ja prohwet Ananja surri sesamma aasta seitsmel kuul.

29. Peatük.

Jeremia kirjotab nende Judide kätte, kes Pabelis.

1. Ja need on selle ramato sannad, mis prohwet Jeremia läkkitas Jerusalemmast teiste wangi-rahwa wannematte jure, ja nende preestride ja prohwetide jure, ja keige se rahwa jure, mis Nebukadnetsar Jerusalemmast olli wangi winud Pabeli.

2. (Pärrast sedda kui kuningas Jekonja, ja kunninga-emmand, ja üllemad teenrid, Juda ja Jerusalemma würstid, ja puseppad, ja raud-seppad

Jerusalemmast ollid wäljaläinud.)

3. Elasa Sawani poia, ja Kemarja Ilkia poia käe läbbi (kedda Sidkia, Juda kunningas läkkitas Nebukatnetsari Pabeli kunninga jure Pabeli) sedda wisi:

4. Nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal keikile wangidele, kedda ma ollen lasknud ärrawia Jerusalemmast Pabeli:

5. Ehhitage koddasid ülles, ja ellage neis: ja istutage rohho-aedo, ja söge nende wilja.

6. Wötke naesed, ja sünnitage poege ja tütrid, ja wötke omma poegadele naesed, ja ommad tütrede pange mehhele, ja nemmad togo poege ja tütrid ilmale: ja seäl sago teid paljo, ja ärge wähhenege mitte.

7. Ja noudke sedda, mis selle liännale heaks tulleb, kuhho ma teid lasknud ärrawia, ja palluge selle eest Jehowat: sest kui temmal hea pölle on, siis on ka teil hea pölle.

8. Sest nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal: Ärge laske enneste prohwetid, kes teie seas on, ja teie

önneandiad teie mitte ärrapetta, ja ärge wõtke kuulda ennesten unnenäggusid, mis teie unnes näte.

9. Sest nemmad räkiwad prohweti wisil teile wallet minno nimmel; polle minna neid läkkitand, ütleb Jehowa.

10. Sest nenda ütleb Jehowa: Kül ma tullen teid katsma, ni pea kui seitsekümmend aastat Pabelis täis sawad, ja tahhan teie pärrast töeks teha omma hea sanna, et ma teid taggasi toon seie paika.

11. Sest minna tean need mötted, mis minna mötlen teie pärrast, ütleb Jehowa, need on rahho mötted, ja ei mitte önnetusseks, et ma teile annan head otsa, ja mis teie otate.

12. Ja teie hüate mind appi, et teie saaksite seält ärramiñna, ja pallute mind, ja minna wottan teid kuulda.

13. Ja teie wöttate mind otsida, ja leiate mind: kui teie mind nouate keigest ommast süddamest,

14. Siis annan ma ennast teile leida, ütleb JEHOWA, ja tahhan taggasi tua teie wangid, ja teid kogguda keige pagganatte

seast, ja keikist paikust, kuhho ma teid ollen ärralükkanud, ütleb Jehowa, ja tahhan teid jälle sata senna paika, kust ma teid ollen lasknud wangi wia;

15. Sest teie ollete Pabelis öölnud: Jehowa on meile saatnud prohwetid Pabelis.

16. Sest nenda ütleb Jehowa sest kuningast, kes istub Taweti aujärje peäl, ja keigest sest rahwast, mis siin liñnas ellawad, teie wendadest, kes ei olle teiega wangi ärraläinud.

17. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Wata, ma läkkitan nende sekka moöka, nälga ja katko, ja annan neid ärra, kui need läilad wigimarjad, mis ei kölba süa, et nemmad ni pahhad on:

18. Ja tahhan neid takkaaiada moögaga, näljaga ja katkoga, ja neid anda wintsutada keik möda ma-ilma kuningrikid, sajatellemisseks ja ehmatusseks, ja willistamisseks ja teotusseks keikide pagganatte seas, kuhho ma neid ärralükkanud;

19. Sepärrast et nemmad ei wötnud mo sanno kuulda, ütleb Jehowa, et ma nende jure

läkkitasin ommad sullased,
need prohwetid, sure holega
ikka, ja teie ei olle mitte
wötnud kuulda, ütleb Jehowa.

20. Agga teie, kuulge Jehowa
sanna, keik wangid, kedda ma
ollen saatnud Jerusalemmast
Pabeli.

21. Nenda ütleb wäggede
Jehowa Israeli Jummal Ahabist
Kolaja poiast, ja Sidkiast
Maaseja poiast, kes teile
prohweti wisil räkiwad wallet
minno nimmel: Wata, ma
annan neid Nebukadretsari
Pabeli kunninga kunninga kätte,
ja temma lööb neid teie
nähhes mahha.

22. Ja keik Juda wangid, mis
Pabelis, wötwad neist
wandumisse sanna, ja ütlewad:
Pango sind Jehowa kui Sidkia,
ja kui Ahabi, kedda Pabeli
kunningas tullega körwetas;

23. Sepärrast et nemmad
jölledust teggid Israelis, ja
rikkusid abbiello omma
liggimeste naestega, ja räkisid
sedda sanna mo nimmel, mis
walle, mis minna neid ei
käsknud: ja minna tean sedda,
ja ollen tunnistusmees, ütleb
Jehowa.

24. Ja Semaja Neelami-mehhe
wasto pead sa ütlema sedda
wisi:

25. Nenda rägib wäggede
Jehowa Israeli Jummal, ja
ütleb: Sepärrast et sinna olled
läkkitanud omma nimmel
ramatut keige rahwa kätte, mis
Jerusalemmas, ja preestri
Sewanja, Maaseja poia kätte, ja
keige preestride kätte, sedda
wisi:

26. Jehowa on sind pañud
preestriks, preestri Jojada
asemele, et teie peate ollema
üllewaatjad Jehowa koias keige
hullude meeste ülle, ja kes
prohweti wisil räkiwad, et sinna
neid panned wangitorni ja jalg-
raudo.

27. Ja nüüd, mikspärrast ei
olle sa söitelnud Jeremiat
Anatoti-meest, kes teile
prohweti wisil rägib?

28. Sepärrast et ta meie jure
on läkkitanud Pabeli, ja öölnud:
Pitk aeg on weel; ehhitage
koddasid ülles, ja ellage neis,
ja istutage rohho-aedo, ja söge
nende wilja.

29. Ja preester Sewanja lugges
sedda ramato prohweti Jeremia
kuuldes.

30. Siis sai Jehowa sanna Jeremia kätte, sedda wisi:
31. Läckita keige wangide jure, ja ütle: Nenda ütleb Jehowa Semaja, Neelami-mehhe pärrast: Sepärrast et Semaia teile prohweti wisil räkinud, ja minna polle tedda läkkitanud, ja on teinud, et teie lodate walle peäle:
32. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Wata, ma tahhan Semaja, Neelami-mehhe, ja ta suggu kätte nähha; ei pea temmal sedda ollema, kes ellab selle rahwa seas, ja ta ei pea nähha sama sedda head, mis minna omma rahwale teen, ütleb Jehowa; sest ta on ärratagganemist räkinud Jehowa wasto.

30. Peatük.

Judidele tootakse monda keigewiimse aiani.

1. Se on se sanna, mis Jeremia kätte sai Jehowa käest, sedda wisi:
2.. Nenda rägib Jehowa Israeli Jummal ja ütleb: Kirjota ennesele keik need sannad,

mis ma sulle rägib, ramatusse.
3. Sest wata, need päwad tulleswad, ütleb Jehowa, et ma omma Israeli ja Juda rahwa wangi-pölwe pöran, ütleb Jehowa, ja tahhan neid taggasi tua senna male, mis ma nende wannemille annud, et nemmad sedda piddid pärrima.
4. Ja need on need sannad, mis Jehowa räkis Israeli- ja Juda-rahwa pärrast.
5. Sest nenda ütleb Jehowa: Meie olleme wärristusse heält kuulnud; hirm on, ja ei mitte rahho.
6. Et küssige, ja wadage, kas meesterahwas lapse saab; mikspärrast nään ma keik meesterahwast, et nende käed nende pusade peäl, otsego naene on, kes lapse saab, ja keik silmad on ärrakahwatand.
7. Hädda, sest se pääw on suur, et seddasuggust ep olle, ja se on ahhastusse aeg Jakobile; agga tedda peästetakse sest.
8. Ja peab sündima sel päwal, ütleb wäggede Jehowa, et ma tahhan katkimurda temma ikke so kaela peält, ja so juttad tahhan ma katkikiskuda, ja

woörad ei pea tedda mitte ennam ennaste allamaks sundima.

9. Agga nemmad peawad Jehowat omma Jummalat tenima, ja Tawetit omma kunningast, kedda ma nende ülle tahhan tösta.

10. Ja sinna mo sullane Jakob, ärra karda mitte, ütleb Jehowa, ja ärra ehmata mitte, Israel: sest wata, ma päästan sind kaugelt maalt, ja so suggu nende wangi maalt, ja Jakob tulleb taggasi, ja temmal on rahholinne ja julge assi, ja ei olle sedda, kes pelletab.

11. Sest minna ollen sinnoga, ütleb Jehowa, sind päästmas: sest ma tahhan otsa teha keikide pagganatte peäle, kuhho ma sind laiale pillutanud; agga sinno peäle ei tahha ma mitte otsa teha, agga ma tahhan sind karristada, nenda kui kohhus, ja sind ei polegi mitte ilma süta jätta.

12. Sest nenda ütleb Jehowa: So murdund haaw on koggone hukkas, so wigga teeb wägga haigit.

13. Ei ükski moista, mis kohhus

on, senna hawa tarwis: ei olle sul arsti-rohto, mis sulle terwist sadab.

14. Keik so armastajad on sind ärraunnustand, nemmad ei noua sind mitte: sest ma ollen sind peksnud, nenda kui waenlane peksab wägga hirmsa mehhe karristamisega, sinno sure üllekohto pärrast, et so patto on wägga palju.

15. Mis sa kissendad omma hawa pärrast? ei so wallo woi parrata; so sure üllekohto pärrast, et so patto palju on, ollen ma sedda sulle teinud.

16. Sepärrast süakse ärra keik sinno sõjad, ja keik, kes sind ahvastawad, peawad keik hopis wangi minnema; ja kes sind risunud, need sawad risutawaks, ja keik, kes sind paljaks tewad, neid lassen ma paljaks teha.

17. Sest ma tahhan sulle terwisi sata, ja sind terweks teha so wiggadussest, ütleb Jehowa; et nemmad on sind hüüdnud sesugguseks, kes ärralükkatud: Sion on se, kellest ükski ei holi.

18. Nenda ütleb Jehowa: Wata, ma pöran Jakobi telkide wangi-

pölwe, ja hallastan temma honette peäle, ja se lin peab sama ehhitud omma warre kohta, ja se suur hone peab seisma nenda, kui temma kohhus on.

19. Ja neist peab wäljatullema tänno ja mängiatte heäl, ja ma tahhan neid paljuks tehha, ja nemmad ei pea mitte wähhenema, ja tahhan neid siggitada, ja nemmad ei pea mitte wähhemaks sama.

20. Ja temma poiad peawad ollema kui wannast, ja koggodus peab sama kinnitud mo palle ees; sest ma tahhan keikide kätte nähha, kes temmale hädda tewad.

21. Ja temma aulinne peab temmast tullema, ja temma wallitseja ta seest wäljatullema; ja ma tahhan tedda lasta liggi tulla, ja ta tulleb liggi mo jure; sest kes on se, kes omma süddame eest seisab, et ta minno liggi woib tulla? ütleb Jehowa.

22. Ja teie peate mulle rahwaks ollema, ja minna tahhan teile Jummalaks olla.

23. Wata, Jehowa kange tuul on wäljaläinud tullise wihhaga,

se kurri ilm jääb ühte puhko, se peab öälatte Pea peäle jäma.

24. Jehowa kange wihha ei pöra taggaasi, kunni temma sedda saab teinud, ja kunni ta korda saatnud omma süddame nouud; wiimisel päwade aial peate teie sedda moistma.

31. Peatük.

Siin kulutakse seddasamma, mis 30. peatükkis.

1. Selsammal aial, ütleb Jehowa, tahhan ma keikile Israeli sugguwössadele Jummalaks olla, ja nemmad peawad mulle rahwaks ollema.

2. Nenda ütleb Jehowa: Se rahwas, mis moögast üllejäänud, se on armo leidnud körwest; ma lähhan tem~ale, Israelile, hingamist saatma.

3. Jehowa on emalt ennast mulle nähha annud; ja Ma ollen sind iggawesse armastussega armastand, sepärrast ollen ma sind heldussega tombanud.

4. Ma tahhan sind jälle ehhitada, et sa pead ollema

ehhitud, neitsit Israel! weel pead sa ennast ehhitama omma trummidega, ja wäljaminnema mängimeestega riddastikko.

5. Weel pead sa winamäggisid istutama Samaria mäggede peäle; need istutajad peawad istutama, ja ta wiljast kasso sama.

6. Sest üks pääw on, et wahhimehhed Samaria mäe peäl hüüdwad: Touske ülles, ja läkki ülles Sioni, Jehowa omma Jummalä jure.

7. Sest nenda ütleb Jehowa: Öiskage Jakobi pärrast römoga, ja hüüdke helleda heälega pagganatte üllematte seas; kulutage, kiitke, ja üttelge: Jehowa! peästa omma rahwas ärra, mis Israelist üllejänud.

8. Wata, ma toon neid pohja maalt, ja koggun neid kokko Ma karedest; pimmedaid ja jallotumaid, raske-jallatsid, ja kes lapsed sawad, neid peab ühtlaste nende seas ollema ; sure koggodussega peawad nemmad seie taggasi tulles.

9. Nemmad tulleswad nuttoga, ja allandlikko pallumisega

toon minna neid; ma tahhan neid wia wee jöggede jure, öige tee peäle, kus peäl nemmad ei kommista: sest ma ollen Israelile Issaks, ja Ewraim, se on mo essimenne poeg.

10. Pagganad, kuulge Jehowa sanna, ja kulutage saarte peäl kaugelt, ja üttelge: Kes Israeli laiale pillutanud, se wöttab tedda kogguda, ja tedda hoida, kui karjane omma karja.

11. Sest Jehowa lunnastab Jakobi, ja peästab tedda ärra selle käest, kes wäggewam tedda.

12. Ja nemmad tulleswad ja öiskawad Sioni kõrges paigas, ja jookswad kokko Jehowa headusse jure, wilja jure, ja wärske wina ja ölli jure, ja noorte puddoloste ja weiste jure; ja nende hing peab ollema kui kastetud rohho-aed, ja nemmad ei pea ennam oimatumad ollema.

13. Siis sawad neitsid röömsaks riddastikko käies, ja poismehhed ja wannad ühtlase; ja ma tahhan nende leinamist römustusseks pöördä, ja neid trööstida, ja neile römo anda pärrast nende kurbdust.

14. Ja ma tahhan kasta preestride hinge raswaga, ja mo rahwas peawad mo headust kül sama, ütleb Jehowa.

15. Nenda ütleb Jehowa: Ramas kulukse heält, ärrast kaebmist, wägga kibbedat nutmist, Rael nuttis omma poegade pärrast; temma ei tahha lasta ennast trööstida omma poegade pärrast, et ükski neist enam ei olle.

16. Nenda ütleb Jehowa: Kela ärra omma heäle nutmast, ja om~ad silmad wet jooksmast: sest sinno töle on paik, ütleb Jehowa, ja nemmad peawad taggasi tulles waenlase maalt.

17. Sest otus on so wiimisel aial, ütleb Jehowa, ja need lapsed tulles taggasi omma raiasse.

18. Kül ma ollen kuulnud Ewraimi ärda melega räkiwad: Sinna olled mind karristand, ja ma ollen karristud, kui üks öppimatta wärs: pöra mind ümber, siis pöran ma ümber, sest sinna olled JEHOWA, mo Jummal.

19. Sest pärrast, kui ma saan pöörnud, kahhetsen minna, ja

pärrast, kui ma hakkasin ennast tundma, ollen ma pusa peksnud: ma häbbenen, ja punnastan ka häbbi pärrast ärra, sest ma ollen kandnud omma nore ea teotust.

20. Kas on Ewraim mulle üks kallis poeg? kas on temma üks wägga armas laps? sest, ni pea kui ma temmast rägin, wöttan ma jälle ühte puhko ta peäle möttelda: sepärrast kolliseb mo sissekond temma pärrast, ma tahhan ta peäle wägga hallastada, ütleb JEHOWA.

21. Panne ennesele püsti seisma märgi-kiwwid, panne ennesele postid tee äre, panne tähhele maanteed, se te, mis sa olled käinud: tulles taggasi Israeli neitsit, tulles taggasi nendesinnaste omma liñnade sisse.

22. Kui kaua tahhad sa körwale hoida, sa ärratagganend tüttar? sest Jehowa loob ühhe ue asja Ma peäle, üks naeste-rahwas pirab mehhe ümber.

23. Nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal: Weel peawad nemmad ütlema se sanna Juda maal, ja temma

liñnades, kui ma nende wangi-
pölwe pöran: Jehowa önnistago
sind, sa öigusse ello-asse,
sinna pühha mäggi!

24. Ja seäl sees peawad
ellama Juda-rahwas, ja keik ta
liñnad ühtlaste, põllo-mehhed,
ja kes karjaga käiwad.

25. Sest ma tahhan sedda
hinge, mis märga tahhab,
kasta, ja igga oimatuma hinge
täita.

26. Seks ollen ma üllesärkanud,
ja ümberwaatnud, ja mo unni
on mulle maggus olnud.

27. päwad tullewad, ütleb
Jehowa, et ma tahhan külwada
Israeli suggu, ja Juda suggu,
innimeste seemnega ja weiste
seemnega.

28. Ja peab sündima, otsego
ma ollen wapper olnud nende
wasto, neid wäljakitkuma, ja
mahhakiskuma, ja ärrapillutama
ja hukkama, ja õnnetumaks
teggema: nenda tahhan ma
wapper olla nende pärrast,
neid üllesehhitama, ja istutama,
ütleb Jehowa.

29. Neil päwil ei pea nemmad
mitte ennam ütlema: Issad on
küpsmatta winamarja-kobbarad
sönud, ja poegade hambad on

nürriks sanud.

30. Waid iggaüks peab omma
üllekohto pärrast surrema: igga
innimenne, kes sööb küpsmatta
winamarja-kobbarad, selle
hambad peawad nürriks sama.

31. Wata, päwad tullewad,
ütleb Jehowa, et ma tahhan
uut seädust Israeli sugguga ja
Juda sugguga teha,

32. Ei mitte kui se seädus olli,
mis ma nende wannemattega
teinud sel päwal, kui ma neid
kätpiddi wötsin, ja neid
Egiptusse maalt wäljawisin: et
nemmad mo seädust tühjaks
teggid, siis piddin minna ka
waljuste nende ülle wallitsema,
ütleb Jehowa.

33. Sest se on se seädus mis
ma Israeli sugguga tahhan
teha pärrast neid päiwi, ütleb
JEHOWA: Ma tahhan omma
kässo-õppetust nende sisse
anda, ja nende süddame peäle
sedda kirjutada, ja tahhan neile
Jummalaks olla, ja nemmad
peawad mulle rahwaks ollema.

34. Ja nemmad ei pea mitte
ennam teine teist, egga ükski
omma wenda õppetama, ja
ütlema: Tundke Jehowat; sest
nemmad keik peawad mind

tundma ni hästi nende pissokessed, kui nende sured, ütleb Jehowa; sest ma tahhan nende üllekohhut andeks anda, ja ei tahha mitte ennam nende patto peäle möttelda.

35. Nenda ütleb Jehowa, kes annab päikest walgusseks päwa aial, ku ja tähtede seätud korrad ö walgusseks, kes merre likutab, et temma laened kohhisewad, wäggede Jehowa on temma nimmi.

36. Kui needsinnatsed seätud korrad tagganewad minno palle eest, ütleb Jehowa, siis peab ka Israeli suggu lõpma, et se ei olle üks rahwas mo palle ees keik need päwad.

37. Nenda ütleb Jehowa: Kui saab taewad moõta üllewel, ja läbbikatsuda Ma allussed al, siis tahhan minna ka põlgada keik Israeli suggu, keige se pärrast, mis nemmad on teinud, ütleb Jehowa.

38. Wata, päwad tullewad, ütleb Jehowa, et se lin üllesehhitakse Jehowale, Ananeli tornist, nurga wärrawist sadik.

39. Ja se moõdo nöör peab weel jooksmä wälja senna

emale, Karebi mäekingo pole, ja ümberpiirma Koatist sadik. 40. Ja keik surno-kehade ja tuhha org, ja keik põllud Kidroni jõest sadik, hooste wärrawa nurgast sadik hom~iko pole, on pühhad Jehowale; sedda ei kitkuta wälja, egga kista ennam mahha ei ellades.

32. Peatük.

Judid piddid Pabeli wangi, ja seält taggasi sama.

1. Se on se sanna, mis Jeremia kätte sai Jehowa käest, kümnemal Sidkia Juda kunninga aastal, sesamma aasta olli Nebukadretsari kahheksateistkümnes aasta.

2. (Ja siis olli jubba Pabeli kunninga wäggi Jerusalemma al, ja prohwet Jeremia olli kinnipandud wangukoia oue, mis olli Juda kunninga koia jures;

3. Kus Sidkia Juda kuningas tedda olli kinnipannud, ja üttelnud: Mikspärrast olled sa prohweti wisil räkinud, ja üttelnud: Nenda ütleb Jehowa, wata, ma annan sedda liña

Pabeli kunninga kätte, ja ta wöttab sedda ärra.

4. Ja Sidkia Juda kuningas ei peäse mitte Kaldea-rahwa käest, waid tedda antakse wissiste Pabeli kunninga kätte, ja ta saab räkida temmaga suud suud wasto, ja temma silmad sawad teise silmad nähha.

5. Ja ta wiib Sidkiat Pabeli, ja senna peab ta jäma, kunni ma tedda tullen katsma, ütleb Jehowa: Kui teie Kaldea-rahwa wasto wöttate söddida, ei se pea teile mitte korda minnema.)

6. Ja Jeremia ütles: Jehowa sanna on mo kätte sanud, sedda wisi:

7. Wata Anameel, Sallumi so issa-wenna poeg, tulleb sinno jure, ja ütleb: Osta ennesele mo pöld, mis Anatotis, sest sul on se lunnastamise-öigus, sedda osta.

8. Ja Anameel, mo issa-wenna poeg, tuli mo jure Jehowa sanna möda wangi-koia oue, ja ütles mo wasto: Et osta minno pöld, mis Anatotis on, mis Penjamini maal; sest sul on pärrimisse-öigus, ja sulle sünnib

sedda lunnastada, osta sedda ennesele; siis tundsin minna, et se olli Jehowa sanna.

9. Ja ma ostsin Anameli, omma issa-wenna poia käest se pöllo, mis Anatotis, ja wagisin ta kätte sedda höbbedat, seitseteistkümmend höbbesekli.

10. Ja kirjotasin sedda ramato sisse, ja pannin pitseriga kinni, ja wötsin tunnistusmehhi siñna jure, ja wagisin höbbedat waekausi peäl.

11. Ja ma wötsin se osto-ramato, mis pitseriga kinnipandud, käsko ja seädmist möda, ja se ramato, mis lahti olli.

12. Ja andsin se osto-ramato Parukile Neria poiale, kes Mahseja poeg, Anameli, omma issa-wenna poia nähhes, ja nende tunnistusmeeste nähhes, kes osto-ramato alla ollid kirjotanud, ja keige Judide nähhes, kes wangikoia oues ellasid.

13. Ja ma käksin Parukit nende nähhes, ja ütlesin:

14. Nenda ütleb wäggede Jehowa, Israeli Jummal: Wötta needsinnatsed ramatud, se

osto-ramat, mis pitseriga kinnipandud, ja se ramat, mis lahti, ja panne neid ühhe kiwwiriista sisse, et nemmad seiswad mitto päwa.

15. Sest nenda ütleb wäggede Jehowa, Israeli Jummal: Weel peab koddasid, ja põldusid ja winamäggesid siin maal ostetama.

16. Ja pärrast kui ma sain annud se osto-ramato Parukile Neria poiale, pallusin ma Jehowat, ja ütlesin:

17. Oh Issand Jehowa! wata, sinna olled teinud taewad ja Ma omma sure rammo läbbi, ja omma sirrutud käewarre läbbi; ei ükski assi olle ni immelik, mis sinna ei jouaks teha.

18. Sa teed head tuhhandettele, ja tassud wannematte üllekohhut nende laste sülesse nende järrele; sinna olled se suur wäggew Jummal, kelle nimmi on wäggede Jehowa.

19. Kes suur on nou polest, ja wäggew teggude polest; sinna! kelle silmad lahti on keikide innimeste tede ülle, et sa iggamehhele annad temma wisisid möda, ja ta teggude

kasso möda.

20. Kes sa olled immetähta ja immeteggusid Egiptusse-maal teinud tänna päwani, ni hästi Israeli-rahwa seas, kui mu innimeste seas, ja olled ennesele ühhe nimme teinud, nenda kui tännapä on.

21. Ja sa olled ärratonud omma Israeli rahwast Egiptusse maalt immetähtede ja immeteggude läbbi, ja wäggewa käega, ja sirrutud käewarrega, ja sure hirmoga;

22. Ja olled neile annud sedda maad, mis sa nende wannemille wandunud, neile anda, üks Ma, mis pima ja met joseb.

23. Ja nemmad on tulnud ja sedda pärrinud, agga nemmad ei wötnud so sanna mitte kuulda, egga so kasso-öppetusses käia; keik, mis sa neid käsknud teha, ei teind nemmad mitte; sepärrast olled sa lasknud nende kätte tulla keik sedda önnetust.

24. Wata, wallid tullewad liggi liñna, sedda ärrawötma; ja se lin antakse moöga, ja nälja ja katko pärrast, Kaldea-rahwa kätte, kes ta wasto söddiwad;

sest, mis sinna räkinud, se on sündinud, ja wata, sinna nääd parreminne.

25. Ja sinna, oh Issand Jehowa! olled siiski üttelnud mo wasto: Osta ennesele se pöld rahha pärrast, ja wötta tunnistusmehhi siñna jure, et kül se lin antakse Kaldea-rahwa kätte.

26. Ja Jehowa sanna sai Jeremia kätte sedda wisi:

27. Wata, minna Jehowa ollen keige lihha Jummal; kas mingisuggune assi peaks ni immelik ollema, mis minna ei jouaks tehha?

28. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Wata, ma annan se liñna Kaldea-rahwa kätte, ja Nebukadretsari Pabeli kunninga kätte, ja ta wöttab sedda ärra.

29. Ja Kaldea-rahwas, kes seninnatse liñna wasto söddiwad, peawad tullesse, ja sedda liñna süütma põllema tullega ja sedda ärrapõlletama; ja need koiad, kelle kattuste peäl nemmad Paalile suitsetanud, ja joma-ohwrid wallanud teiste jummalattele, et nemmad mind piddid ärritama.

30. Sest Israeli lapsed, ja Juda lapsed, ei olle minno nähhes muud teinud kui kurja ommast norest east; sest Israeli lapsed on mind agga ärritanud omma kätte töga, ütleb Jehowa.

31. Sest se lin on mulle olnud minno wihha ja mo tullise wihha süteks, sest päwast kui nemmad sedda ehhtasid tännapawani, et ma sedda omma palle eest piddin ärrasaatma,

32. Keige Israeli laste ja Juda laste kurjusse pärrast, mis nemmad teinud mind ärritades, nemmad, nende kunningad, nende würstid, nende preestrid ja nende prohwetid, ja igga Judamees, ja kes ellawad Jerusalemmas.

33. Ja on kuklataggust mo pole pöörnud ja ei mitte pallet, ja minna ollen neid sure holega ja hästi õppetanud, ja nemmad ei wötnud mitte kuulda, et nemmad olleksid õppetust wötnud.

34. Ja nemmad on pannud ommad läilad jummalad siñna kotta, mis peäle mo nimmi on nimmetud, et nemmad sedda rojaseks teggid:

35. Ja on üllesehhitanud Paali kõrged paigad, mis Innomi poia orgus on, et nemmad lasknud tulle läbbi miñna ommad poiad ja ommad tütreid ohwriks Molekile, mis ma neid ei käsknud, ja mis mo süddamesse ei tousnud, et nem~ad piddid nisugguse hirmsa asja teggema, et nem~ad Juda saatsid patto teggema.

36. Ja nüüd sepärrast ütleb Jehowa Israeli Jummal nenda sellesinnatse liñna wasto, kellest teie ütlete: Sedda peab Pabeli kunninga kätte antama moõga läbbi, ja nälja läbbi, ja katko läbbi:

37. Wata, ma tahhan neid kogguda keige made seest, kuhho ma neid ärralükkanud omma wihha läbbi ja omma tullise wihha läbbi, ja sure kange wihhastusse läbbi; ja tahhan neid taggasi tua seie paika, ja tehha, et nemmad woiwad julgeste ellada;

38. Ja nemmad peawad mulle rahwaks ollema, ja minna tahhan neile Jummalaks olla;

39. Ja tahhan neile anda ühhesugguse süddame ja

ühhesugguse wisi, et nemmad mind kartwad iggapäwä, nende ja nende laste heaks nende järrele;

40. Ja tahhan nendega tehha iggawest seädust, et ma neist ei tahha ärralahkuda neile head teggemast, ja minno kartust tahhan ma anda nende süddamesse, et nemmad ei pea minnust lahkuma;

41. Ja tahhan römus olla nende pärrast neile head tehhes, ja tahhan neid istutada seie male töes keigest ommast süddamest ja keigest om~ast hingest.

42. Sest nenda ütleb Jehowa: Otsekui ma ollen tonud se rahwa peäle keik sedda suurt õnnetust; nenda tahhan minna ka nende peäle keik sedda head tua, mis minna nende pärrast räkinud.

43. Ja siin maal peab weel pöldusid ostetama, mis teie ütlete, et se on ärrahäwwitud, et ei olle temma sees ei innimest egga lojust, ja sedda peab Kaldea-rahwa kätte antama.

44. Nemmad wötwad pöldusid rahha pärrast osta, ja

ramatusse kirjutada, ja sedda pitseriga kinnipanna, ja tunnistusmehhed senna jure wötta Penjamini maal, ja Jerusalemma ümberkoudsis paikus, ja Juda liñnades, ja mägglise Ma liñnades, ja mäe alluste liñnade sees, ja louna-poolisis liñnades, kui ma nende wangipölwe saan pöörnud, ütleb Jehowa.

33. Peatük.

*Judide ärrapeästmisses:
Kristusse kuñingrigist kiñitakse.*

1. Ja Jehowa sanna sai teist korda Jeremia kätte, kui tedda weel kinnipeti wangi-koia oues, sedda wisi:

2. Nenda ütleb Jehowa, kes sedda teeb, Jehowa, kes sedda walmistab, et ta sedda kinnitab, Jehowa on temma nimmi.

3. Hüa minno pole, ja ma tahhan sulle kosta, ja sulle teäda anda sured ja rasked asjad, mis sinna ei tea.

4. Sest nenda ütleb Jehowa Israeli Jum~al selle liñna koddadest, ja Juda kunningatte

koddadest, mis mahhakistud waenlase wallide wasto ja moõga wasto.

5. Need tullewad seks, et woib Kaldea-rahwa wasto tappelda, ja neid peab täitma innimeste surno-kehhadega, mis ma ollen mahhalönud omma wihha sees ja omma tullise wihha sees, ja et ma ollen omma palle warjule pannud selle liñna eest keige nende kurjusse pärrast.

6. Wata, ma tahhan tem~ale sata parranemist ja terwist, ja neid terweks teha, ja tahhan neile ilmutada rohke rahho ja töt;

7. Ja tahhan Juda wangi-pölwe ja Israeli pöördä, ja neid üllesehhitada nenda kui ennemuiste;

8. Ja tahhan neid puhhastada keigest nende üllekohtust, misga nemmad mo wasto patto teinud; ja tahhan andeks anda keik nende üllekohto, misga nemmad mo wasto patto teinud, ja misga nemmad mo wasto ülleastunud.

9. Ja se peab mulle ollema römustusse nimmeks, kitusseks ja illuks keige ma-ilma pagganatte seas, kui nem~ad

kuulwad keik sedda head, mis minna neile teen, et nemmad hirmo tundwad ja wärrisewad keige se hea pärrast ja keige se rahho pärrast, mis minna temmal sadan.

10. Nenda ütleb Jehowa: Siin paikas, mis teie ütlete, se on paljaks tehtud, et siin ei olle innimest egga lojust, Juda liñnades ja Jerusalemma ulitsatte peäl, mis nenda on ärrahäwwitud, et ei olle innimest, ei woörastke, kes seäl ellab, egga lojust; siin peab weel kuulma.

11. Lusti heält ja römo heält, peigmehhe heält ja prudi heält, nende heält, kes ütlewad: tunnistage wäggede Jehowa au ülles, et Jehowa on hea, et temma heldus iggaweste kestab, nende heält, kes towad tänno-ohwri Jehowa kotta: sest ma tahhan selle Ma wangi-pölwe pöördä nenda kui ennemuiste, ütleb Jehowa.

12. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Weel siin paikas, mis paljaks tehtud, et ei olle innimest egga lojust, ja keige temma liñnade sees peawad ollema karjaste ello-assemed,

kes lambad lassewad maas hingada;

13. Mäggise Ma linnades, mäe-alluse Ma liñnades, ja louna-pooltsis liñnades, ja Penjamini maal, ja Jerusalemma ümberkoudsis paikus, ja Juda liñnades, seäl peawad weel lambad käima selle käe al, kes neid üllesloeb, ütleb Jehowa.

14. Wata, päwad tulleswad, ütleb Jehowa, et minna töeks teen se hea sanna, mis ma ollen räkinud Israeli suggu pärrast, ja Juda suggu pärrast.

15. Neil päiwil, ja sel aial tahhan ma sata ülleskaswama Tawetile üht öigusse Wösso, ja temma peab kohhut ja öigust teggema Ma peäl.

16. Neil päiwil, peab Juda abbi sama, ja Jerusalemm julgeste ellama; ja se on se nimmi, misga tedda nimmetakse; JEHOWA meie öigus.

17. Sest nenda ütleb Jehowa: Ei pea kautadama Tawetile sedda meest, kes istub Israeli suggu aujärje peäl.

18. Ja preestridele, kes Lewitid, ei pea kautadama üht meest mo palle eest, kes põlletamisse-ohwri toob, ja roa-

ohwri suitsetab, ja tappa-ohwri walmistab igga päwa.

19. Ja Jehowa sanna sai Jeremia kätte sedda wisi:

20. Nenda ütleb Jehowa: Kui teie woite tühjaks teha mo seädust päwaga ja mo seädust öga, nenda et ei peaks ollema päwa egga ööd ommal aial:

21. Siis peab ka minno seädus tühjaks sama mo sullase Tawetiga, et temmal ei pea ollema üks poeg, kes wallitseb temma aujärje peäl; ja nenda sammoti lewitidega nende preestridega, kes mind teniwad.

22. Nenda kui ei woi taewaste wägge üllesarwata, egga merre liwa ärramoöta; nenda tahhan ma omma sullase Taweti suggu, ja need lewitid, kes mind teniwad, paljuks teha.

23. Ja Jehowa sanna sai Jeremia kätte sedda wisi:

24. Eks sa polle näinud, mis need rahwas räkiwad ja ütlewad: Neid kaks sugguwössa, mis Jehowa olli wallitsenud, neid on temma ka ärrapölgnud; ja nemmad laitwad mo rahwast, et nem~ad ei olle mitte eñam rahwas nende melest.

25. Nenda ütleb Jehowa: Kui mo seädus ep olle ennam päwa ja öga, kui ma ei pea ülles need seätud taewa ja Ma korrad:

26. Siis tahhan ma ka põlgada Jakobi ja omma sullase Taweti suggu, et ma ei wötta temma suggust neid, kes wallitsewad Abraami, Isaaki ja Jakobi suggu ülle: sest ma tahhan nende wangi-pölwe pöördä, ja nende peäle hallastada.

34. Peatük.

Kowwad sannumed said Juda-kunninga ja rahwa kätte.

1. Se on se sanna, mis Jeremia kätte sai Jehowa käest, (kui Nebukadnetsar Pabeli kuningas, ja keik ta söawäggi, ja keik ma-ilma kuningrigid, mis temma käe wallitsusse al ollid, ja keik rahwas Jerusalemma wasto, ja keige temma linnade wasto söddisid) sedda wisi:

2. Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Minne, ja ütle Sidkia Juda kuninga wasto, ja rägi temmale: Nenda ütleb Jehowa,

wata, ma annan sedda liña
Pabeli kunninga kätte, ja ta
pölletab sedda ärra tullega.

3. Ja sinna ei peäse temma
käest, sest sind woetakse
töeste kinni, ja antakse temma
kätte, ja so silmad peawad
Pabeli kunninga silmad
näggema, ja temma rägib soga
suud suud wasto, ja Pabeli
pead sa sama.

4. Kummatagi kule Jehowa
sanna, Sidkia Juda kuningas!
nenda ütleb Jehowa sinno
pärrast: Sa ei pea mitte
surrema moöga läbbi.

5. Rahho sees pead sa
surrema, ja otsekui so
wannematte nende endiste
kuningatte pärrast, kes enne
sind olnud, mattukse
pölletamissed on olnud, nenda
peab sulle ka pölletadama, ja
kaebdust so pärrast tehtama:
woi issand! sest minna issi
ollen se sanna räkinud, ütleb
Jehowa.

6. Ja Jeremia se prohwet räkis
Sidkia, Juda kunninga wasto,
keik needsinnatsed sannad
Jerusalemmas.

7. Ja Pabeli kunninga
söddawäggi söddis

Jerusalemma wasto, ja keige
Juda liñnade wasto, mis
üllejānud, Lakisi wasto ja Aseka
wasto, sest need ollid üllejānud
Juda liñnade seast, mis
tuggewad liñnad.

8. Se on se sanna, mis
Jeremia kätte sai Jehowa
käest, pärrast sedda kui
kuningas Sidkia seādusse
teinud keige rahwaga, mis
Jerusalemmas, et neile pididi
kulutama orjade lahtilaskmist.

9. Et iggamees pididi
lahtilaskma omma sullase, ja
iggamees omma ümmardaja,
kes Ebrea-mees ja Ebrea
naeste-rahwas, et ükski ei
pidand teine teist, mis Juda
suggu, sundima tenima.

10. Kui keik würstid ja keik
rahwas, kes ollid tulnud se
seādusse alla, kuulsid, et
nemmad pididid lahtilaskma
iggaüks omma sullase, ja
iggaüks omma ümmardaja, et
nemmad neid mitte ennam ei
pidand sundima tenima; siis
wötsid nemmad se sanna
kuulda, ja lasksid neid
ärraminna.

11. Ja pärrast sedda
tagganesid nemmad, ja töid

taggasi need sullased ja ümmardajad, mis nemmad lahtilasknud, ja sundisid neid ennese alla sullasiks ja ümmardajaiks.

12. Siis sai Jehowa sanna Jeremia kätte Jehowa käest, sedda wisi:

13. Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Minna ollen seädust teinud teie wannemattega sel päwal, kui ma neid ärratöin Egiptusse maalt, seält orjade koiast, ja ütlesin:

14. Seitsme aasta pärrast peate teie lahtilaskma iggamees om~a wenna, kes Ebreamees, kes ennast sulle on ärramünud, kui ta sind kuus aastat saab teninud, siis pead sa tedda lahtilaskma ennese jurest ; agga teie wannemad ei wötnud mind mitte kuulda, egga omma körwa mo pole pöördä.

15. Agga teie ollete ümberpöörnud tänna päwa, ja teinud, mis öige mo melest, et teie ollete lasknud lahtilaskmist kulutada iggamees omma liggimessele, ja ollete seädust teinud mo palle ees seäl koias, mis peäle mo nimmi on

nimmetud.

16. Agga teie ollete tagganenud, ja mo nimme ärrateotand, ja ollete taggasi tonud iggamees omma sullast ja iggamees omma ümmardajat, kedda teie ollite lahtilasknud nende mele järrele, ja ollete neid enneste alla sundinud, et nemmad peawad ollema teile sullasiks ja ümmardajaiks.

17. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Teie ei olle wötnud mind kuulda, et teie öiete olleksite kulutanud lahtilaskmist iggamees omma wennale ja iggamees om~a liggimessele: wata, minna kulutan teile lahtilaskmist, ütleb Jehowa, mööga kätte, katko kätte ja nälja kätte, ja ma annan teid ärra wintsutada möda keik maailma kuningrikid.

18. Ja nende meestega, kes mo seädusse ülle läinud, kes ei olle kindlaste piddanud selle seädusse sannad, mis nemmad mo palle ees on teinud, tahhan ma tehha kui selle wassikaga, mis nemmad raiunud kahheks tükkiks, ja selle tükkide wahhelt läbbiläinud:

19. Juda würstidega, ja
Jerusalemma würstide,
üllematte teenride ja
preestridega, ja keige rahwaga
siin maal, kes wassika tükkide
wahhelt läbbi läinud.

20. Ja neid tahhan ma anda
nende waenlaste kätte, ja
nende kätte, kes nende hinge
püawad; ja nende kehhad
peawad sama roaks lindudele,
mis taewa al, ja lojustele mis
Ma peäl.

21. Ja Sidkia Juda kunninga ja
temma würstid tahhan ma
anda nende waenlaste kätte, ja
nende kätte, kes nende hinge
püawad, ja Pabeli kunninga
söawäe kätte, kes teilt on
ärraläinud.

22. Wata, minna kässin, ütleb
Jehowa, ja toon neid taggasi
seie liñna jure, ja nemmad
peawad ta wasto söddima, ja
sedda ärrawötma, ja sedda
tullega ärrapölletama; ja Juda
liñnad tahhan ma laggedaks
tehha, et ükski seäl ei pea
ellama.

35. Peatük.

Judid sawad häbbi, et Rekabi

selts sannakulelik on.

1. Se on se sanna, mis
Jeremia kätte sai Jehowa
käest, Jojakimi, Josia poia,
Juda kunninga päiwil, sedda
wisi:

2. Minne Rekabide suggu jure,
ja räki nendega, ja to neid
Jehowa kotta, ühhe kambrisse,
ja pakku neile wina jua.

3. Ja ma wötsin Jaasanja
lrmeja poia, kes Abatsinja
poeg, ja temma wennad, ja
keik ta poiad, ja keik Rekabide
suggu,

4. Ja töin neid Jehowa kotta,
Anani, Igdalja poia, Jummal
mehhe poegade kambri, mis
würstide kambri körwas, mis
olli Maaseja, Sallumi poia,
läwwe-hoidja kambri ülle.

5. Ja ma pannin Rekabide
suggu laste ette peekrid täis
wina ja karrikad, ja ütlesin
nende wasto: Joge wina.

6. Agga nemmad ütlesid: Ei
meie jo mitte wina; sest Rekabi
poeg Jonadab, meie issa on
meid käsknud, ja üttelnud: Äрге
joge mitte wina, ei teie egga
teie lapsed ei ellades.

7. Ja ärge ehhitage koddasid,

ja ärge külwage semet, ja ärge istutage winamäggesid, ja ärgo olgo teil seddasuggust: waid ellage telkide sees keige omma ello aia, et teie woiksite ellada mitto päwa seäl maal, kus sees teie kui woörad ellate.

8. Ja meie wöttame kuulda omma issa Jonadabi Rekabi poia sanna keikis, mis ta meid käsknud, et meie ei jo wina keige omma ello aia, ei meie, egga meie naesed, ei meie poiad egga meie tütreid.

9. Ja et meie ei ehhita koddasid ülles, et meie seäl sees ellaksime, ja meil ep olle winamägge, egga põldo, egga semet.

10. Agga meie ellame telkide sees, ja kuleme, ja teme keik sedda möda, mis Jonadab meie issa meid on käsknud.

11. Ja se on sündinud, kui Nebukadretsar Pabeli kuningas üllestulli seie male, et meie ütlesime: Tulge, ja läkki Jerusalemma Kaldea-rahwa söawäe eest, ja Siria-rahwa söawäe eest;

12. Ja Jeremia kätte sai Jehowa sanna sedda wisi:

13. Nenda ütleb wäggede

Jehowa Israeli Jummal: Minne, ja ütle Juda meestele ja Jerusalemma rahwale: Eks teie tahha õppetust wötta, et teie minno sannad kuleksite? ütleb Jehowa.

14. Jonadabi Rekabi poia sannad, mis ta ommad lapsed on käsknud, et nemmad ei pea wina joma, neid petakse kowwaste, et nemmad wina ei jo tännapäwani, sest nemmad kuulwad omma issa käsko: ja minna ollen teie wasto räkinud sure holega ja kowwaste; agga teie ei wötnud mind mitte kuulda.

15. Ja ma ollen läkkitanud teie jure keik ommad sullased, need prohwetid, ikka ja sure holega, ja üttelnud: Et pöörge iggamees omma kurja tee peält, ja tehke heaks ommad teud, ja ärge käige teiste jummalatte järrel, neid tenimas; siis peate teie jäma seie male, mis ma teile ja teie wannemille ollen annud; agga teie ei olle omma körwa mitte mo pole pöörnud, egga mind wötnud kuulda.

16. Et Jonadabi Rekabi poia lapsed on kowwaste piddanud

omma issa kasso, mis ta neid
käsknud, ja sesinnane rahwas
ei wötnud mind mitte kuulda:

17. Sepärrast ütleb Jehowa,
wäggede Jummal, Israeli
Jummal nenda: Wata, ma toon
Juda peäle, ja keige
Jerusalemme rahwa peäle, keik
sedda õnnetust, mis ma nende
wasto ollen räkinud; sepärrast
et ma nende wasto räkinud, ja
nemmad ei olle kuulnud, ja
ollen neid hüüdnud, ja nemmad
ei olle wastanud.

18. Ja Rekabide suggule ütles
Jeremia: Nenda ütleb wäggede
Jehowa, Israeli Jummal,
sepärrast et teie ollete kuulnud
Jonadabi omma issa kasso, ja
ollete piddanud keik temma
kässud, ja ollete teinud keik
sedda möda, kui ta teid
käsknud;

19. Sepärrast ütleb wäggede
Jehowa, Israeli Jummal nenda:
Ei pea ärrakautud sama
Jonadabile Rekabi poiale se
mees, kes minno palle ees
seisab iggapääw.

36. Peatük.

Jeremia ennekulutamisse ramat

*kistakse katki, põlletakse ärra,
ja kirjutakse ueste ülles.*

1. Ja se sündis Jojakimi, Josia
poia, Juda kunninga
neljandamal aastal, et
sesinnane sanna sai Jeremia
kätte Jehowa käest, sedda wisi:

2. Wötta ennesele üks
kokkokeratud ramat, ja kirjota
senna sisse keik need sannad,
mis minna so wasto ollen
räkinud Israeli pärrast, ja Juda
pärrast, ja keikide pagganatte
pärrast, sest päwast kui ma
ollen so wasto räkinud, Josia
päiwist tänna päwani.

3. Ehk Juda suggu wõttab
wahhest kuulda keik sedda
õnnetust, mis minna mötlen
neile teha, et nemmad
ümberpöörwad iggaüks omma
kurja tee peält, et ma andeks
annan nende üllekohhut ja
nende patto.

4. Ja Jeremia kutsus Paruki
Neria poia; ja Paruk kirjotas
Jeremia suust ühhe
kokkokeratud ramato sisse keik
Jehowa sannad, mis ta temma
wasto olli räkinud.

5. Siis käskis Jeremia Paruki, ja
ütles: Minna ollen kinnipandud,

ei ma woi tulla Jehowa kotta.
6. Siis minne sinna, ja loe sest kokkokeratud ramato seest, mis sa mo suust olled kirjotanud, Jehowa sannad rahwa kuuldes, Jehowa koias, paasto päwal; ja ka keige Juda-rahwa kuuldes, kes tullewad enneste liñnadest, pead sa neid luggema.
7. Ehk wahhest tulleb nende allandik palwe Jehowa palle ette, et iggamees pörab omma kurja tee peält: sest se wihha ja tulline wihha on suur, mis Jehowa on räkinud selle rahwa wasto.
8. Ja Paruk Neria poeg teggi keik, sedda möda kui prohwet Jeremia tedda olli käsknud, et ta ramato seest lugges Jehowa sannad Jehowa koias.
9. Agga se sündis Jojakimi, Josia poia, Juda kunninga üheksamal wiendama aasta kuul, et nemmad Jehowa ees paasto-päwa mahhakulutasid keige rahwale, mis Jerusalemmas, ja keige rahwale, mis Juda liñnadest ollid tulnud Jerusalemma.
10. Siis lugges Paruk sest ramatust Jeremia sannad

Jehowa koias, kirjutaja Kemarja, Sawani poia, kambris üllemas oues, ue Jehowa koia wärrawa suus, keige rahwa kuuldes.

11. Ja Mikaja Kemarja poeg, kes Sawani poeg, kulis keik Jehowa sannad sest ramatust.

12. Ja ta läks alla kunninga kotta kirjutaja kambri, ja wata, seäl istusid keik würstid Elisama se kirjutaja, ja Telaja Semaja poeg, ja Elnatan Akbori poeg, ja Kemarja Sawani poeg, ja Sidkia Ananja poeg, ja keik muud würstid.

13. Ja Mikaja ütles neile keik sannad, mis ta olli kuulnud, kui Paruk ramato seest lugges keige rahwa kuuldes.

14. Siis läkkitasid keik würstid Paruki jure Judi Netanja poega, kes Selemja poeg, kes Kusi poeg, ja ütlesid: Se kokkokeratud ramat, kust seest sa olled luggenud rahwa kuuldes, wötta sedda ennese kätte, ja tulle seie: siis wöttis Paruk Neria poeg se kokkokeratud ramato ennese kätte, ja tulli nende jure.

15. Ja nemmad ütlesid ta wasto: Et istu mahha, ja loe

sedda meie kuuldes; ja Paruk lugges nende kuuldes.

16. Ja se sündis, kui nemmad kuulsid keik need sannad, et nemmad issikeskes hirmo tundsid; ja nemmad ütlesid Paruki wasto: Meie tahhame tõeste kunningale teada anda keik needsinnatsed sannad.

17. Ja Paruki pallusid nemmad, ja ütlesid: Et rägi meile ülles, kuidas olled sa keik need sannad temma suust kirjotanud?

18. Ja Paruk ütles neile: Omma suust lugges ta minno ette keik needsinnatsed sannad, ja minna kirjotasin ramato sisse plakkiga.

19. Siis ütlesid würstid Paruki wasto: Minne ärra, minne warjule, sinna ja Jeremia, et ükski ei sa teada, kus teie ollete.

20. Ja nemmad läksid kunninga jure senna oue, ja se kokkokeratud ramato pannid nemmad seisma kirjutaja Elisama kambri; ja nemmad räkisid ülles kunninga körwade ette keik need sannad.

21. Ja kunningas läkkitas Judi, et ta piddi se kokkokeratud

ramato toma; ja ta wöttis sedda kirjutaja Elisama kambri: ja Judi lugges sedda kunninga körwade ette, ja keige würstide körwade ette, kes kunninga jures seisid.

22. Ja kunningas istus talwe koias ühheksamal kuul, ja tulloke olli temma ees põllemas ledes.

23. Ja se sündis, kui Judi sai luggenud kolm ehk nelli külge, siis leikas ta sedda kirjutaja sulle-noaga katki, ja wiskas siinna tullesse, mis ledes, kunni keik se kokkokeratud ramat otsa sai seäl tulles, mis ledes olli.

24. Ja nemmad ei tunnud hirmo, egga kärristand enneste ridid mitte lõhki, ei kunningas, egga ükski temma sullasist, kes keik needsinnatsed sannad kuulsid.

25. Ja et kül Elnatan, ja Telaja, ja Kemarja, kunninga käest wägga pallusid, et ta mitte ei piddand ärrapõlletama se kokkokeratud ramato, siiski ei wötnud ta neid mitte kuulda.

26. Ja kunningas käskis Jerahmeeli Meleki poega, ja Seraja Asrieli poega, ja Selemja

Abdeeli poega, et nemmad sedda kirjutajat Paruki ja prohwet Jeremiat piddid kinniwõtma; agga Jehowa olli neid warjule saatnud.

27. Ja Jehowa sanna sai Jeremia kätte, (pärrast sedda kui kuningas sai ärrapölletanud se kokkokeratud ramato, ja need sannad, mis Paruk olli kirjutand Jeremia suust) ja ütles:

28. Wötta ennesele jälle üks teine kokkokeratud ramat, ja kirjuta senna sisse keik need endised sannad, mis ollid kirjutud selle essimesse kokkokeratud ramato sisse, mis Jojakim Juda kuningas ärrapölletanud.

29. Ja Jojakimi Juda kunninga wasto pead sa ütlema: Nenda ütleb Jehowa: Sinna olled sedda kokkokeratud ramato ärrapölletanud ja üttelnud: Mikspärrast olled sa kirjotanud senna sisse sedda wisi: Pabeli kuñningas tulleb wissiste, ja rikkub sedda maad ärra, ja lõppetab seält seest ärra innimessed ja lojuksed.

30. Sepärrast ütleb Jehowa nenda Jojakimi Juda kunninga

pärrast: Ei temmal pea ollema sedda, kes istub Taweti aujärje peäl, ja temma surnud kehha heidetakse pallawa kätte päwal, ja külma kätte öse.

31. Ja ma tahhan nähha temma kätte, ja ta suggu kätte, ja ta sullaste kätte nende üllekohhut, ja tahhan tua nende peäle, ja Jerusalemma rahwa peäle, ja Juda meeste peäle, keik sedda önnetust, mis ma nende wasto räkinud, ja nemmad ei wötnud kuulda.

32. Ja Jeremia wöttis ühhe teise kokkokeratud ramato, ja andis sedda kirjutaja Paruki Neria poia kätte, ja temma kirjotas senna sisse Jeremia suust keik selle ramato sannad, mis Jojakim Juda kuningas olli tulles ärrapölletanud; ja senna jure pandi weel palju ennam nisuggusid sanno.

37. Peatük.

Jeremiat peksetakse ja wiakse wangi-honesse.

1. Ja kuningas Sidkia Josia poeg sai kuningaks Jojakimi

poia Konja assemele, kedda Nebukadnetsar Pabeli kunningas olli kunningaks töstnud Juda male.

2. Agga temma ja temma sullased, ja se Ma rahwas, ei wötnud mitte Jehowa sanno kuulda, mis ta räkis prohweti Jeremia läbbi.

3. Ja kunningas Sidkia läkkitas Jukali Selemja poia, ja preestri Sewanja Maaseja poia, prohweti Jeremia jure, ja laskis üttelda: Et pallu meie eest Jehowat meie Jummalat.

4. Ja Jeremia tuli ja käis rahwa seas, ja nemmad es olle tedda weel mitte pannud wangi-kotta.

5. Ja Warao söawäggi olli wäljaläinud Egiptussest, ja Kaldea-rahwas, kes Jerusalemma al, ollid jutto neist kuulnud, ja ollid Jerusalemma alt ärraläinud.

6. Ja Jehowa sanna sai prohweti Jeremia kätte, sedda wisi:

7. Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal: Nenda peate teie ütlema Juda kunninga wasto, kes teid mo jure läkkitanud mult küssima: Wata Warao

wäggi, mis teile appi wäljaläinud, lähhäb taggasi omma male Egiptusse.

8. Ja Kaldea-rahwas tulles taggasi, ja söddiwad selle liña wasto, ja sawad sedda kätte, ja põlletawad sedda ärra tullega.

9. Nenda ütleb Jehowa: Äрге petke mitte ennest hingesid mötteldes: Kaldea-rahwas lähhäb ommeti meie jurest ärra; sest nemmad ei pea mitte ärraminnema.

10. Et kül teie peaksite mahhalöma keik Kaldea wägge, kes teie wasto söddiwad, ja nende seast peaksid agga üllejama need mehed, kes läbbipistetud on; siiski peawad need iggaüks omma telgi sees üllestousma ja sedda liña tullega ärra põlletama.

11. Ja se sündis, kui Kaldea wäggi Jerusalemma alt olli ärraläinud, Warao söawäe pärrast,

12. Et Jeremia Jerusalemmast wäljaläks, et ta pididi minnema Penjamini male, seält pärris-ossa sama rahwa seas.

13. Kui ta sai Penjamini wärrawasse, siis olli seäl wahhi

pealik Iria nimmi Selemja poeg, kes Ananja poeg, ja temma wöttis prohveti Jeremia kinni, ja ütles: Sinna tahhad kargada Kaldea-rahwa jure.

14. Ja Jeremia ütles: Se on walle, ei ma karga Kaldea-rahwa jure; agga temma ei wötnud tedda mitte kuulda, waid Iria wöttis Jeremia kinni, ja wiis tedda würstide jure.

15. Ja würstid said wägga wihhaseks Jeremia peäle, ja peksid tedda, ja pannid tedda wangi-kotta, kirjutaja Jonatani kotta, sest sedda ollid nemmad wangi-koiaks teinud.

16. Kui Jeremia sai wangi-hone auko ja kambrikestesse, siis jäi Jeremia senna mitto päwa:

17. Ja kuningas Sidkia läkkitas senna, ja laskis tedda tua, ja kuningas küssis temmalt sallaja ommas koias, ja ütles: Kas sanna on Jehowa käest? ja Jeremia ütles: On jah, ja ütles weel: Sind antakse Pabeli kuñinga kätte.

18. Weel ütles Jeremia kunninga Sidkia wasto: Mis patto ollen ma teinud sinno wasto, ja so sullaste wasto, ja

selle rahwa wasto? et teie mind ollete pannud wangi kotta.

19. Ja kus on teie prohwetid, kes teile prohveti wisil räkisid ja ütlesid: Ei tulle Pabeli kuningas teie wasto, egga selle Ma wasto.

20. Ja nüüd, et kule mo issand kuningas, et langego mo allandik palwe sinno ette, ja ärra lasse mind taggasi wia kirjutaja Jonatani kotta, et ma siñna ei surre.

21. Siis käskis kuningas Sidkia, et nemmad piddid Jeremia järrele waatma wangi-koia oues, ja temmale ühhe leiwa-kakko andma iggapääw paggaritte ulitsast, kunni keik leib ärralöppes liñnast; nenda jäi Jeremia wangi-koia oue.

38. Peatük.

Jeremia wangi-järg saab raskeks, ja jälle kergeks.

1. Ja Sewatja Mattani poeg, ja Kedalja Passuri poeg, ja Jukal Selemja poeg, ja Passur Malkia poeg, kuulsid need sannad, mis Jeremia olli räkinud keige

rahwa wasto, ja üttelnud:

2. Nenda ütleb Jehowa: Kes seie liña jääb, se peab surrema moõga läbbi, nälja läbbi ja katko läbbi: agga kes wäljalähhäb Kaldea-rahwa jure, et ta woiks ellusse jäda, se saab omma hinge sagiks, ja jääb ellusse.

3. Nenda ütleb Jehowa: Sesinnane lin antakse wissiste Pabeli kunninga söawäe kätte, ja ta wöttab sedda ärra.

4. Ja need würstid ütlesid kunninga wasto: Et sago sesinnane mees surma; sest temma teeb lödwaks söameeste käed, kes seie liña üllejänud, ja keige rahwa käed, et ta sedda wisi nende wasto needsinnatsed sannad rägib: sest se mees ei noua mitte, mis selle rahwale rahhuks, waid mis önnetusseks tulleb.

5. Siis ütles kuningas Sidkia: Wata temma on teie kä, sest kuningas ei woi ühtege teie wasto teha.

6. Siis wötsid nemmad Jeremia, ja wiskasid tedda Meleki poia Malkia auko, mis wangi koia oues, ja nemmad lasksid Jeremia mahha köitega; agga

seäl aukus ei olnud wet, waid mudda: siis waus Jeremia mudda sisse.

7. Kui Ebedmelek, se Mora-mees, üks üllem tener kulis (ja sesamma olli kunninga koias), et nemmad Jeremia auko pannud; ja kuningas istus otse Penjamini wärrawas:

8. Siis läks Ebedmelek wälja kunninga koia, ja räkis kunninga wasto, ja ütles:

9. Mo issand kuningas, needsinnatsed mehhed on kurjaste teinud keikis, mis nemmad prohweti Jeremiale teinud, et nemmad tedda on wiskanud auko; kül ta olleks surnud omma assemele nälga, et ep olle leiba ennam liñas.

10. Ja kuningas käskis Ebedmelekit sedda Mora-meest, ja ütles: Wötta siit omma wallitsusse alla kolmkümmend meest, ja wötta prohweti Jeremia ülles seält august, ennego ta surreb.

11. Siis wöttis Ebedmelek need mehhed ennese käe alla, ja tulli kunninga kotta warrandusse koia alla, ja wöttis seält wannad katkised ridehilbud, ja wannad kullunud

ride-hilbud, ja laskis neid
köitega auko mahha Jeremia
kätte.

12. Ja Ebedmelek se Mora-
mees ütles Jeremia wasto: Et
panne need katkised ja
kullunud ride-hilbud omma
kaenla alluse alla, nende köite
alla; ja Jeremia teggi nenda.

13. Siis tombasid nemmad
Jeremia köitega wälja, ja
wötsid tedda ülles august, ja
Jeremia jäi wangi-koia oue.

14. Ja kuningas Sidkia
läkkitas siñna, ja laskis
prohweti Jeremia ennese jure
tulla kolmandama ukse jure,
mis Jehowa koias; ja kuningas
ütles Jeremia wasto: Ma
tahhan sult middagi küssida,
ärä salga mulle ühteke.

15. Siis ütles Jeremia Sidkia
wasto: Kui ma sulle middage
üllesrägin, eks sa mind warsi
ärä ei tappa? ja kui ma sulle
nou annan, siis ei wötta sa
mind kuulda.

16. Siis wandus kuningas
Sidkia Jeremia wasto sallaja, ja
ütles: Ni töeste kui Jehowa
ellab, kes meile se hinge on
lonud, ei ma tappa sind mitte
ärä, egga anna sind

nendesinnaste meeste kätte,
kes sinno hinge püüdwad.

17. Ja Jeremia ütles Sidkia
wasto: Nenda ütleb wäggede
Jummal, Jehowa Israeli
Jummal: Kui sa meel
wäljalähhäd Pabeli kunninga
würstide jure, siis jääb sinno
hing ellusse, ja sesinnane lin ei
sa mitte tullega ärrapölletud, ja
sinna ja so suggu jääb ellusse.

18. Agga kui sa ei lähhä mitte
wälja Pabeli kunninga würstide
jure, siis antakse se lin Kaldea-
rahwa kätte, ja nemmad
pölletawad sedda ärra tullega,
ja sinna ei peäse mitte nende
käest.

19. Ja kuningas Sidkia ütles
Jeremia wasto: Minna ollen
murren nende Judide pärrast,
kes on karganud Kaldea-rahwa
jure, et teised mind wahhest
annawad nende kätte, ja need
moga immet tewad.

20. Agga Jeremia ütles:
Nemmad ei anna mitte; et kule
Jehowa heäle, sedda möda kui
minna so wasto rägin, et sul
woiks hea pölle olla, ja so hing
woiks ellusse jäda.

21. Ja kui sinna torkud
wäljaminnes, siis on se se

sanna, mis Jehowa mulle on tähhendanud.

22. Sest wata, keik naesed, kes on järrele jänud Juda kunninga kotta, neid wiakse wälja Pabeli kunninga würstide jure, ja need naesed ütlewad: Sinno rahho mehhed on sind kihhutanud, ja woimust so peäle sanud; nüüd on so jallad waunud sombi sisse, nemmad on taggaja läinud.

23. Sest keik so naesed ja so poiad wiwad nemmad wälja Kaldea-rahwa jure, ja sinna ei peäse nende käest ärra; sest sind woetakse kunni ja antakse Pabeli kunninga kätte, ja seddasinnast liñna sadad sa tullega ärrapöllema.

24. Siis ütles Sidkia Jeremia wasto: Ärgo sago ükski neid sanno teäda, et sinna surma ei sa.

25. Ja kui würstid sawad kuulda, et ma sinnoga ollen räkinud, ja tullewad so jure, ja ütlewad so wasto: Et rägi meile ülles, mis sa kuningaga räkinud, ärra salga meile mitte, siis ei tahha meie sind mitte surma sata; ja mis on kuningas so wasto räkinud?

26. Siis pead sa nende wasto ütlema: Ma ollen lasknud omma allandlikko palwe kunninga ette langeda, et ta mind ei piddand taggasi saatma Jonatani kotta, et ma senna peaksin surrema.

27. Siis tullid keik würstid Jeremia jure, ja küssisid temmalt; ja ta räkis neile ülles keik, neid sanno möda, mis kuningas käsknud; siis jäid nemmad wait, ja läksid temmast ärra, et sannage ei olnud kuulda.

28. Ja Jeremia jäi wangi-koia oue se päwani, kui Jerusalem sai ärrawoetud; ja olli seäl alles, kui Jerusalemma ärrawoeti.

39. Peatük.

Sidkia wangis n. t. s. Jeremia ja Ebedmelek sawad armo.

1. Sidkia Juda kunninga kümnnemal ühheksama aasta kuul tulli Nebukadretsar, Pabeli kuningas, ja keik temma söawäggi Jerusalemma alla, ja nemmad pannid sedda kinni.

2. Sidkia neljandamal

ühheteistkümnea aasta kuul,
selle ku ühheksamal päwal
tungiti wäggise liina sisse.

3. Siis tullid keik Pabeli
kuninga würstid, ja istusid
keskmises wärrawas,
Nergalsaretser, Samgarnebu,
Sarsekim üllematte teenride
peamees, Nergalsaretser
preestride üllem, ja keik muud
Pabeli kuninga würstid.

4. Ja se sündis, kui Sidkia
Juda kuningas, ja keik
söamehhed neid näggid, siis
pöggenesid nemmad, ja läksid
öse liinast wälja kuninga
rohho-aia teed möda, seält
wärrawast läbbi, mis kahhe
müri wahhel; ja seält läks
temma wälja sedda laggeda
Ma teed.

5. Ja Kaldea wäggi aiasid neid
takka, ja said Sidkia kätte
Jeriko laggedatte peäl: ja
nemmad wötsid tedda, ja wisid
tedda ülles Nebukadnetsari,
Pabeli kuninga jure, Riblasse
Amati male, ja ta moistis
temma peäle kohhut.

6. Ja Pabeli kuningas tappis
Sidkia poiad Riblas temma
nähhes; ja keik suurtsuggu
Juda-rahwast tappis Pabeli

kuningas ärra.

7. Ja Sidkia silmad teggi
temma pimmedaks, ja siddus
tedda kahhe wask-ahhelaga, et
tedda piddi Pabeli widama.

8. Ja kuninga kodda, ja rahwa
koiad, põlletasid Kaldea-rahwas
tullega ärra; ja kiskusid
Jerusalemma mürid mahha.

9. Ja mu rahwas, mis liina olli
jällejänu, ja need kargajad,
kes ärrakarganud temma jure,
ja mis muud rahwast weel olli,
neid wiis Nebusaradan
kuninga wahhimeeste pealik
wangi Pabeli.

10. Agga sest alwast rahwast,
kel middagi ep olnud, laskis
Nebusaradan, kuninga
wahhimeeste pealik, jällejada
Juda male, ja andis neile
winamäggesid ja pöldusid sel
päwal.

11. Ja Nebukadretsar, Pabeli
kuningas, olli Jeremia pärrast
käsko annud Nebusaradani
omma wahhimeeste pealikko
kätte, ja üttelnud:

12. Wötta tedda, ja seisko so
silma ta peäl, ja ärra te
tem~ale ei mingisuggust kurja ;
waid nenda kui temma so
wasto ütleb, nenda te

temmaga.

13. Siis läkkitas Nebusaradan kuñinga wahhimeeste pealik, ja Nedusasban üllematte teenritte peamees, ja Nergalsaretser preestride üllem, ja keik Pabeli kunninga pealikkud,

14. Ja nemmad läkkitasid ja lasksid Jeremia wangikoia ouest tua, ja andsid tedda Kedalja holeks, kes Ahhikami poeg, kes Sawani poeg olli, et temma pididi tedda wäljawima omma kotta; ja temma jäi rahwa sekka.

15. Ja Jehowa sanna olli Jeremia kätte sanud, kui tedda wangikoia oues kinnipeti, sedda wisi:

16. Minne, ja rägi Mora-mehhele Ebedmelekile, ja ütle: Nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal: Wata, ma sadan ommad sannad selle liñna peäle önnetusseks, ja ei mitte heaks, ja need peawad sel päwal sinno silma ees töeks sama.

17. Ja ma tahhan sind peästa sel päwal, ütleb Jehowa, ja sind ei pea antama nende meeste kätte, kelle eest sinna kardad.

18. Sest ma tahhan sind töeste peästa, et sa moöga läbbi ei pea langema; ja sa pead omma hinge sagiks sama, et sa olled minno peäle lootnud, ütleb Jehowa.

40. Peatük.

Jeremia saab lahti, jääb mu rahwaga Kedalja jure.

1. Se on se sanna, mis Jeremia kätte sai Jehowa käest, pärrast sedda kui Nebusaradan, kunninga wahhimeeste pealik, tedda olli lasknud ärraminna Rama liñnast, kui ta tedda laskis tulla, kui ta olli kinniseutud ahhelattega keige Jerusalemma ja Juda-rahwa wangide seas, kedda ärrawidi Pabeli.

2. Kui nüüd kunninga wahhimeeste pealik Jeremia lasknud ennese jure tulla, siis ütles ta temma wasto: Jehowa sinno Jummal on sedda önnetust räkinud selle paiga wasto,

3. Ja Jehowa on sedda saatnud tulles, ja teinud, nenda kui ta räkinud: sest teie

ollete patto teinud Jehowa wasto, ja ei wötnud temma heält mitte kuulda, sepärrast on teile se assi sündinud.

4. Ja nüüd, wata, ma ollen sind tänna lahti teinud neist ahhelaist, mis so kätte ümber ollid ; kui se sinno melest hea on, et sa moga Pabeli tulle, siis tulle, siis peawad mo silmad so peäl seisma; agga kui se pahha on so melest, et sa moga Pabeli tulle, siis lasse sedda seista; wata, keik se Ma on sinno ees, minne senna, kuhho so melest hea ja öige on miñna.

5. Ja kui temma weel ei läinud taggasi, siis ütles Nebusaradan: Pöra ümber Sawani poia, Ahhikami poia, Kedalja jure, kedda Pabeli kuningas on seädnud Juda liñnade ülle, ja jä temma jure rahwa sekka, ehk minne igga paika, kuhho so melest öige on minna. Ja kunninga wahhimeeste pealik andis temmale te-roga ja andid, ja laskis tedda ärraminna.

6. Siis tuli Jeremia Kedalja, Ahhikami poia jure Mitspa liñna, ja jäi temma jure se

rahwa sekka, mis jällejäanud siñna male.

7. Kui keik wäepealikkud, kes wälja peäl, nemmad, ja nende mehhed kuulsid, et Pabeli kuningas olli seädnud Kedalja Ahhikami poega ülle se Ma, ja et ta temma holeks olli annud need mehhed ja naesed, ja wäetimid lapsed, ja monned alwad Ma rahwa seast, neist, kes ärra ei widud wangi Pabeli:

8. Siis tullid nemmad Kedalja jure Mitspa, ja need ollid Ismael Netanja poeg, ja Joanan ja Jonatan, Karea poiad, ja Seraja Tannumeti poeg, ja Netowati-mehhe Ewai poiad, ja Jesanja Maakati-mehhe poeg, nemmad issi, ja nende mehhed.

9. Ja Sawani poia Ahhikami poeg, Kedalja wandus neile, ja nende meestele, ja ütles: Äрге kartke Kaldea-rahwa allamad olles; jäge seie male, ja jäge Pabeli kunninga allamaks, et teil woiks hea pölle olla.

10. Ja minna, wata ma jään Mitspa, et ma seisan Kaldea-rahwa ees, kes meie jure tullewad; agga teie kogguge wina, ja suist wilja, ja ölli, ja pange omma astjade sisse, ja

ellage omma liännade sees, kus teie asset wötnud.

11. Kui keik Judid, kes Moabi-maal, ja Ammoni laste seas, ja Edomi-maal, ja kes keikis Ma paikus ollid, ka said kuulda, et Pabeli kuningas olli monned jällejätanud Juda-male, ja et ta nende ülle seädnud Sawani poia Ahhikami poega Kedalja:

12. Siis tullid keik Judid taggasi keikist paikust, kuhho neid olli lükkatud, ja nemmad tullid Juda male Kedalja jure Mitspa, ja koggusid wägga palju wina ja suist wilja.

13. Ja Joanan Karea poeg, ja keik wäe pealikkud, kes wäljal, need tullid Kedalja jure Mitspa,

14. Ja ütlesid temma wasto: Kas sa kül tead, et Paalim Ammoni laste kuningas on Ismaeli, Netanja poia, läkkitanud, et ta peab sind surnuks löma? agga Kedalja Ahhikami poeg ei usknud neid mitte.

15. Ja Joanan Karea poeg räkis sallaja Kedalja wasto Mitspas, ja ütles: Et lasse ma lähhan, ja löön Ismaeli Netanja poia mahha, et ükski ei sa teäda; mikspärrast peab ta

sind surnuks löma, et laiale pillutakse keik Judid, kes sinno jure koggunud, ja hukka lähhäb se üllejäänud Juda-rahwas.

16. Agga Kedalja, Ahhikami poeg, ütles Joanani, Karea poia, wasto: Ärra te sedda asja mitte, sest sinna rägid wallet Ismaeli peäle.

41. Peatük.

Ismael tappab Kedalja ärra, ja mis pärrast sündind.

1. Ja se sündis seitsmel kuul, et Ismael Netanja poeg, kes Elisama poeg, kuninglikkust suggust, kes kunninga pealikkutte seast olli, ja kümme meest temmaga tullid Kedalja Ahhikami poia jure Mitspa, ja söid ühhes leiba seäl Mitspas.

2. Ja Ismael Netanja poeg wöttis kätte, ja need kümme meest, kes temma jures ollid, ja löid moögaga mahha Sawani poia, Ahhikami poia Kedalja ja surmasid tedda ärra, kedda Pabeli kuningas olli seädnud ülle se Ma.

3. Ka löi Ismael mahha keik need Judid, kes temma jures,

Kedalja jures ollid Mitspas, ja sedda Kaldea-rahwast, mis seält leiti, mis söamehhed ollid.

4. Ja se sündis teisel päwal, pärrast kui ta Kedalja olli surmanud, ja ükski sedda ei teädnud,

5. Et kahheksakümmend meest tullid Sekemist, Silust ja Samariast, kelle habbe olli aetud, ja kärristud rided selgas, ja kes ennast killule leikanud, ja nende kä olli roa-ohwer ja wirokeit Jehowa kotta wia.

6. Ja Ismael, Netanja poeg, läks wälja nende wasto Mitspast, ikka peäle käies ja nuttes; ja se sündis, kui ta nende wasto tulli, et ta neile ütles: Tulge Kedalja Ahhikami poia jure.

7. Ja se sündis, kui nemmad kesk liña tullid, et Ismael Netanja poeg neid tappis, ja kaewo wiskas, temma ja ta mehhed, kes temma jures.

8. Agga kümme meest leiti nende seast, need ütlesid Ismaeli wasto: Ärra surma meid mitte, sest meil on warrandusse-aukud wälja sees, kus sees nisso ja ohre, ja ölli ja met: siis seisis ta rahho, ja

ei surmanud neid mitte nende wendade sekka.

9. Agga se kaew, kuhho Ismael wiskas keik nende meeste surnud kehhad, mis ta mahhalönu, kes Kedalja käe al olnud, se olli sessamma, mis kunningas Asa olli teinud Paesa Israeli kunninga pärrast; sedda täitis Ismael Netanja poeg nendega, kes mahhalödud.

10. Ja Ismael wiis wangi keik järrele jänud rahwast, mis Mitspas olli, kunninga tütre ja keik rahwast, mis Mitspa jällejänud, kedda Nebusaradan kunninga wahhimeeste pealik olli jätnud Kedalja Ahhikami poia holeks; ja neid wiis Ismael Netanja poeg wangi, ja läks ärra, et ta pididi minnema Ammoni laste jure.

11. Kui Joanan Karea poeg, ja keik wäe pealikkud, kes temmaga, said kuulda keik sedda kurja, mis Ismael Netanja poeg olli teinud.

12. Siis wötsid nemmad keik mehhed, ja läksid söddima Ismaeli Netanja poia wasto, ja leidsid tedda sure wee jurest, mis Kibeoni liggi on.

13. Ja se sündis, kui keik rahwas, mis Ismaeli jures, Joanani Karea poia näggid, ja keik wäe pealikkud, kes temmaga ollid ; siis said nemmad röömsaks.

14. Ja keik rahwas, mis Ismael Mitspast olli wangi winud, pöörsid ümber, ja läksid taggasi, ja tullid Joanani Karea poia jure.

15. Agga Ismael Netanja poeg peäsis ärra kahheksa mehhega Joanani eest, ja läks Ammoni laste jure.

16. Siis wöttis Joanan Karea poeg, ja keik wäe pealikkud, kes temma jures, keik üllejänud rahwast, mis ta taggasi tõi Ismaeli Netanja poia käest Mitspast, (pärrast kui ta Kedalja Ahhikami poia olli mahhalönud) mehhed, kes söamehhed, ja naesed ja wäetimid lapsed, ja üllemad teenrid, kedda tem~a Kibeonist taggasi tonud;

17. Ja nemmad läksid, ja jäid asset wõtma Kimmamis, mis Petlemma jures on, et nemmad piddid minnema ja sama Egiptusse,

18. Kaldea-rahwa pärrast, sest

nemmad kartsid neid, et Ismael Netanja poeg olli mahhalönud Kedalja Ahhikami poia, kedda Pabeli kuningas selle Ma ülle seädnud.

42. Peatük.

Jeremia nou, et rahwas ei piddanud Egiptusse noudma.

1. Siis astusid liggi keik wäe pealikkud, Joanan Karea poeg, ja Jesanja Osaja poeg, ja keik rahwas, ni hästi wähhemad kui sured,

2. Ja ütlesid prohweti Jeremia wasto: Et lango meie allandik palwe sinno ette, ja pallu meie eest Jehowat omma Jummalat keik se üllejänud rahwa eest; (sest meid on pissut sest surest hulgast üllejäetud, nenda kui so silmad meid näwad.)

3. Et Jehowa so Jummal meile teäda annaks sedda teed, mis meie peame käima, ja sedda asja, mis meie peame teggema.

4. Ja prohwet Jeremia ütles nende wasto: Kül ma kulen, wata, ma tahhan palluda Jehowat teie Jummalat teie sannade järrele; ja se peab

sündima, et ma igga sanna, mis Jehowa teile kostab, teile tahhan teäda anda, ei minna tahha teie eest ei sannage ärrakeelda.

5. Siis ütlesid nemmad Jeremia wasto: Jehowa olgo meie seas üks tössine ja ustaw tunnistusmees, kui meie ei wötta tehha nenda, keik sedda sanna möda, misga Jehowa so Jummal sind meie jure läkkitab.

6. Olgo se hea ehk kurri, kül meie tahhame kuulda Jehowa omma Jummal sanna, kelle jure meie sind läkkitame, et meil woiks hea pölle olla, kui meie wöttame Jehowa omma Jummal heält kuulda.

7. Ja se sündis kümme päwa pärrast, et Jehowa sanna sai Jeremia kätte.

8. Siis hüdis ta Joanani Karea poega, ja keik wäe pealikkud, kes temma jures, ja keik rahwast, nihästi wähhemad kui sured,

9. Ja ütles nende wasto: Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal, kelle jure teie mind ollete läkkitanud, et ma piddin teie allandlikko palwe ta ette mahhapannema:

10. Kui teie taggasi tulles seie male jäte, siis tahhan ma teid üllesehhitada, ja ei mitte mahhakiskuda, ja tahhan teid istutada ja ei mitte wäljakiskuda; sest ma ollen kahhetsenud sedda önnetust, mis ma teile teinud.

11. Äрге kartke mitte Pabeli kunninga eest, kedda teie kardate; ärge kartke tem~a eest, ütleb Jehowa, sest minna ollen teiega, et ma teile abbi sadan, ja teid ärrapeästan temma käest.

12. Ja ma tahhan teile hallastust sata, et ta hallastab teie peäle, ja lasseb teid taggasi tulla teie made peäle.

13. Agga kui teie wöttate öölda: Ei meie jä mitte seie male, et teie ei wötta kuulda Jehowa omma Jummal sanna,

14. Ja ütlete: Ei mitte, sest meie tahhame miñna Egiptusse-male, kus meie ei saa södda nähha, egga passuna heält kuulda, ja kus meil ei olle leiwa nälga, ja senna tahhame jäda.

15. Ja nüüd, sepärrast kuulge Jehowa sanna, teie üllejänud Juda-rahwas: nenda ütleb

wäggede Jehowa, Israeli Jummal, kui teie kangeste pannete ommad silmad se peäle, et teie Egiptussesse tahhate miñna, ja lähhäte senna kui woörad ellama: 16. Siis peab se moök, mis eest teie kardate, seäl Egiptusse-maal teid kätte sama; ja se nälgi, mis pärrast teie murren ollete, peab seäl Egiptusses teie kaela peäle tulles, ja senna peate teie surrema.

17. Ja keik mehed, kes ommad silmad on pannud se peäle, et nemmad piddid Egiptusse minnema, ja seäl kui woörad ellama, need peawad surrema moöga läbbi, nälgi läbbi ja katko läbbi; ja nende seas ei pea sedda ollema, kes üllejäab, ja ärrapeäseb se õnnetusse eest, mis minna nende peäle tahhan tua.

18. Sest nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal: Otsekui mo wihha ja mo tulline wihha on wäljawallatud Jerusalemma rahwa peäle, nenda wallatakse mo tulline wihha teie peäle, kui teie lähhäte Egiptusse: ja teie peate sama saatellemisseks ja

ehmatusseks, ja ärrawandumisseks ja teotusseks, ja teie ei pea mitte ennam seddasinnast paika nähha sama.

19. Jehowa on teie wasto räkinud, teie üllejänud Juda-rahwas: Äрге minge Egiptusse; teie peate wissiste teädma, et ma tänna teie wasto ollen tunnistanud.

20. Sest teie ollete ommad hinged eksitanud, et teie mind ollete läkkitanud Jehowa omma Jummal jure, ja üttelnud: Pallu meie eest Jehowat meie Jummalat; ja keik sedda möda, kui Jehowa meie Jummal ütleb, nenda anna meile teäda, siis tahhame sedda tehha. 21. Ja ma ollen tänna sedda teile teäda annud, agga teie ei wötta kuulda Jehowa omma Jummal sanna, egga ühtege, mis pärrast ta mind teie jure on läkkitanud.

22. Ja nüüd peate teie wissiste teädma, et teie moöga läbbi, nälgi läbbi ja katko läbbi peate surrema senna paika, kuhho teie tahhate miñna, et teie seäl kui woörad tahhate ellada.

43. Peatük.

*Rahwas ja üllemad lähwad
siiski Egiptusse-male.*

1. Ja se sündis, kui Jeremia lõppes räkida keige rahwa wasto keik Jehowa, nende Jummal, sannad, nenda kui Jehowa, nende Jummal, tedda nende jure olli läkkitand, keik nende sannadega;
2. Siis ütles Asarja Osaja poeg, ja Joanan Karea poeg, ja keik uhked mehhed, need ütlesid Jeremia wasto: Sinna rägid wallet, polle sind Jehowa meie Jummal mitte läkkitand, egga üttelnud: Teie ei pea mitte minnema Egiptusse, senna kui woörad ellama.
3. Waid Paruk Neria poeg kihhutab sind meie wasto, et ta meid sataks Kaldea-rahwa kätte, et nemmad meid surmawad, ehk meid wangi wiwad Pabeli.
4. Nenda ei wötnud Joanan Karea poeg, ei ükske wäe pealikkude egga ükske rahwa seast Jehowa heält kuulda, et nemmad olleksid jänud Juda male.

5. Sest Joanan Karea poeg, ja keik wäe pealikkud wötsid keik üllejäänud Juda-rahvast, kes ollid keige pagganatte seast, kuhho neid olli aetud, taggasi tulnud, et nemmad piddid ellama Juda maal:

6. Need mehhed ja naesed, ja wäetimid lapsed, ja kunninga tütreid, ja keik need waimud, kedda Nebusaradan kunninga wahhimeeste pealik jätnud Sawani poia, Ahhikami poia, Kedalja jure, ka prohwet Jeremiat ja Parukit Neria poega.

7. Ja nemmad läksid Egiptusse-male, sest nemmad ei wötnud kuulda Jehowa heält, ja nemmad tullid Tahpannesist sadik.

8. Ja Jehowa sanna sai Jeremia kätte Tahpannesis sedda wisi:

9. Wötta omma käega sured kiwwid, ja panne neid mahha soue sisse, mis teiliskiwwide hones, mis Warao koia ukse ees on Tahpannesis, Judide nähhes.

10. Ja ütle nende wasto: Nenda ütleb wäggede Jehowa Israeli Jummal: Wata, ma

läkkitan, ja wöttan
Nebukadretsarit, Pabeli
kunningast, omma sullast, ja
pannen temma aujärje
nendesinnaste kiwwide peäle,
mis ma ollen mahhapannud, ja
temma peab omma illusa telgi
ülleslöma nende peäle;
11. Ja peab tulles, ja
Egiptusse ma rahwast
mahhalöma; kes surma kätte
saab, se sago surma kätte; ja
kes wangi saab, se sago wangi;
ja kes moöga kätte saab, se
sago moöga kätte.

12. Ja ma tahhan tuld süta
pöllema Egiptusse jummalatte
koddades, et ta neid peab
ärrapölletama, ja neid wangi
wima; ja ta mässib ennese
ümber Egiptusse-maad, otsego
karjane ennese ümber mässib
ommad rided, ja ta lähheb
seält ärra rahhoga.

13. Ja ta murrab katki
päikesse koia ebbausso-
sambad, mis Egiptusse-maal, ja
Egiptusse jummalatte koiad
pölletab ta tullega ärra.

44. Peatük.

Jeremia ärras maenitsus:

Judide kangekaelsus.

1. Se on se sanna, mis
Jeremia kätte sai keige Judide
pärrast, kes Egiptusse-maal
ellased, kes ellased Migdolis ja
Tahpannesis ja Nowis ja
Patrosi maal; se olli sedda wisi:

2. Nenda ütleb wäggede
Jehowa Israeli Jummal: Teie
issi ollete näinud keik sedda
önnetust, mis ma ollen saatnud
Jerusalempeale, ja keige
Juda liinade peäle; ja wata,
need on alles paljaks tehtud
kohhad tännapä, ja seäl sees
ei ella ükski,

3. Nende kurjusse pärrast, mis
nemmad teinud mind ärritades,
et nemmad läksid suitsetama,
ja tenima teised jummalad, mis
nemmad ei olle tunnud, ei
nemmad, ei teie, egga teie
wannemad.

4. Ja ma läkkitasin aegsaste
ikka teie jure keik ommad
sullased, need prohwetid, ja
ütlesin: Et ärge tehke mitte
sedda hirmust asja, mis minna
wihkan.

5. Agga nemmad ei wötnud
kuulda egga omma körwa
pöörda, et nemmad olleksid

ümberpöörnud ommast kurjussest, et nemmad ei olleks suitsetand teiste jummalatte.

6. Sepärrast on mo tulline wihha ja mo wihhastus wäljawallatud, ja on põllend Juda liñnades, ja Jerusalemma ulitsatte peäl, et nemmad on sanud paljaks ja ärrahäwwitud, kui tännapä on.

7. Ja nüüd ütleb Jehowa, wäggede Jummal, Israeli Jummal nenda: Mikspärrast tete teie ni suurt kurja omma hingede wasto? et teie enneste seast ärrakautate mehhed ja naesed, nored ja immewad lapsed, Juda-rahwa seast, et ma teile sugguge ülle ei jätta.

8. Et teie mind ärritate omma kätte töga, et teie suitsetate teiste jummalille Egiptusse-maal, kuhhu teie tulnud, senna ellama kui woörad; et ma teie jures keik pean ärrakautama, ja et teie sate ärrawandumisseks ja teotusseks, keige ma-ilma pagganatte seas.

9. Kas teie ollete unnustanud omma wannematte kurjused, ja Juda kunningatte kurjused, ja nende naeste kurjused, ja teie om~ad kurjused, ja omma

naeste kurjused, mis nem~ad on teinud Juda maal ja Jerusalem~a ulitsatte peäl?

10. Ei olle nemmad siiski waimus russuks pekstud tännapäwani, ja nemmad ei olle kartnud, ja ei käinud minno kässö-öppetusses egga mo seädmiste sees, mis ma ollen pannud teie ja teie wannematte ette.

11. Sepärrast ütleb wäggede Jehowa, Israeli Jummal nenda: Wata ma pannen ommad silmad teie wasto önnetusseks, ja et ma kautan keik Juda-rahwast.

12. Ja ma wöttan sedda üllejäänud Juda-rahwast, kes ommad silmad on pannud Egiptusse-male minnema, senna kui woörad ellama, ja nemmad keik peawad otsa sama, Egiptusse-male langema, ja moöga läbbi ja nälja läbbi otsa sama; nihästi wähhemad kui sured peawad moöga läbbi ja nälja läbbi surrema, ja sama sajatamisseks, ehmatusseks, ja ärrawandumisseks ja teotusseks.

13. Ja ma tahhan Egiptusse-ma rahwa kätte nähha, nenda kui

ma ollen Jerusalemma kätte näinud, moöga läbbi, nälja läbbi ja katko läbbi.

14. Ja sedda, kes peäseb ja üllejääb, ei pea sel üllejänud Juda-rahwal ollema, kes on läinud Egiptusse-male, senna kui woörad ellama; et nemmad seält piddid taggasi tulles Juda-male, kuhho nemmad wägga himmustawad, et nemmad woiksid jälle taggasi tulla, senna ellama; sest nemmad ei pea taggasi tulles, kui agga pissut, kes peäswad.

15. Siis kostsid keik need mehed, kes teädsid, et nende naesed ollid teiste jummalattele suitsetanud, ja keik naesed, kes seäl sures koggodusses seisid, ja keik rahwas, kes ellasid Egiptusse-maal Patrosi rikis, ja ütlesid Jeremiale:

16. Sedda sanna, mis sa meie wasto olled rākinud Jehowa nimel, sedda ei wōtta meie mitte sinno käest kuulda;

17. Waid meie tahhame ikka peäle tehha keik sedda sanna möda, mis meie suust wäljatulnud, et meie suitsetame taewa Meleketile, ja tem~ale

joma-ohwri wäljawallame, nenda kui olleme teinud, meie, ja meie wannemad, meie kuningad, ja meie würstid, Juda liñnades ja Jerusalemma ulitsatte peäl: siis saime täidetud leiwaga, ja meil olli hea meel, ja õnnetust ei näinud meie mitte.

18. Agga, kui meie sedda mahhajätsime, et meie ei suitsetand taewa Meleketile, ja temmale joma-ohwrid wälja ei walland, sest aiast on meil pudo keikist, ja olleme moöga läbbi ja nälja läbbi otsa sanud.

19. Ja kui meie taewa Meleketile suitsetame, ja temmale joma-ohwrid wäljawallame, kas meie ilma ennese mehhita temmale kokisid teme, et meie waewaga tenime, ja temmale joma-ohwrid wäljawallame.

20. Siis rākis Jeremia keige rahwa wasto, meeste ja naeste wasto, ja keige mu rahwa wasto, kes tem~ale ollid sedda sanna kostnud, ja ütles:

21. Eks Jehowa ei olle neid asjo mele tulletanud? ja eks ep olle ta süddamesse tousnud se suitsetaminne, mis teie ollete

suitsetanud Juda liīnades, ja
Jerusalemma ulitsatte peäl,
teie, ja teie wannemad, teie
kunningad, ja teie wūrstid, ja
mu Ma rahwas;

22. Nenda et Jehowa ei woind
ennam sedda sallida teie kurja
teggude pärrast, nende hirmsa
asjade pärrast, mis teie ollete
teinud; sest on teie Ma paljaks
sanud, ja ehmatusseks, ja
ärrawandumisseks, et ükski seäl
ei ella, nenda kui tännapä on.

23. Sepärrast et teie ollete
suitsetand, ja et teie patto
teinud Jehowa wasto, ja ei
wötnud kuulda Jehowa sanna,
egga käinud temma kāsso-
öppetusses, egga ta seādmiste
egga ta tunnistuste sees;
sepärrast on teile tulnud
sesinnane önnetus, nenda kui
tännapä on.

24. Ja Jeremia ütles keige
rahwa wasto, ja keikide naeste
wasto: Kuulge Jehowa sanna,
keik Juda-rahwas! kes
Egiptusse-maal on.

25. Nenda rāgib wāggede
Jehowa, Israeli Jummal, ja
ütleb: Teie ja teie naesed, kül
teie ollete rākinud omma suga,
ja täieste teinud omma

kättega, ja öölnud: Kowwaste
tahhame meie ommad
tootussed piddada, mis meie
tootanud, et meie piddime
suitsetama taewa Meleketile, ja
temmale joma-ohwrid wälja
wallama; kül teie kindlaste
peate ommad tootussed, ja
tete ikka peäle omma tootuste
järrele.

26. Sepärrast kuulge Jehowa
sanna, keik Juda-rahwas! kes
teie ellate Egiptusse-maal:
wata, ma ollen wandunud
omma sure nimme jures, ütleb
Jehowa; et minno nimmi ei pea
ennam nimmetadama ei
ühhege Juda-mehhe su läbbi,
kes ütleks keige Egiptusse-
maal: ni töeste kui Issand
Jehowa ellab.

27. Wata, ma ollen wapper
nende wasto kurjaks, ja ei
mitte heaks, ja keik Juda-
mehhed, kes Egiptusse maal
on, peawad otsa sama mööga
läbbi ja nälja läbbi, kunni
nem~ad ärralöpwad.

28. Ja kes peāsewad mööga
eest, tullewad Egiptusse-maalt
taggasi Juda male pissut
innimessi: siis keik üllejānud
Juda-rahwas, kes ollid lāinud

Egiptusse-male, senna kui woörad ellama, peawad tundma, kumb sanna töeks sanud, se, mis minnust, ehk mis neist on.

29. Ja se olgo teile tähheks, ütleb Jehowa, et ma tahhan teie kätte nähha siin paikas, et teie peate tundma, et minno sannad töeste teie wasto töeks sawad õnnetusseks.

30. Nenda ütleb Jehowa: Wata, ma annan Warao Owra Egiptusse kuñingast tem~a waenlaste kätte, ja nende kätte, kes ta hinge püüdwad: nenda kui ma ollen annud Sidkiat Juda kuningast Nebukadretsari Pabeli kuñinga kätte, kes temma waenlane, ja temma hinge püdis.

45. Peatük.

Paruk on sures mures, agga Jehowa kinnitab tedda.

1. Se on se sanna, mis prohwet Jeremia räkis Paruki Neria poia wasto, kui ta needsinnatsed sannad kirjotas ramato sisse Jeremia suust Jojakimi, Josia poia, Juda

kunninga neljandamal aastal, sedda wisi:

2. Nenda ütleb Jehowa Israeli Jummal, sinno pärrast, Paruk:

3. Sa olled üttelnud: Oh, hädda mulle! sest Jehowa lissab kurbdust mo wallo jure; ma ollen wässinud ommas öhkamisses, ja ei olle hingamist leidnud.

4. Nenda pead sa tem~a wasto ütlema: Nenda ütleb Jehowa: Wata, mis ma ollen üllesehhitanud, sedda kissun minna mahha, ja mis ma ollen istutand, sedda kitkun ma wälja, ja keik sedda maad hopis.

5. Ja sinna otsid ennesele sured asjad? ärra otsi mitte; sest wata, ma toon õnnetust keige lihha peäle, ütleb Jehowa, agga sulle tahhan ma anda sinno hinge sagiks keikis paikus, kuhho sa lähhäd.

46. Peatük.

Ennekulutamine Egiptusse wasto: Israel saab abbi.

1. Jehowa sanna, mis prohweti Jeremia kätte sai pagganatte

wasto.

2. Egiptusse wasto, Warao
Neko Egiptusse kunninga
söawäe wasto, mis olli Wratti
jõe jures Karkemisis, mis
Nebukadretsar Pabeli kunningas
mahhalöi Jojakimi, Josia poia,
Juda kunninga neljandal aastal.

3. Walmistage wähhemad ja
suremad kilbid, ja tulge liggi
sötta.

4. Rakkestage hobboosed, ja
rüütlid astuge selga, ja minge
seisma raudkübarattega, tehke
pigid haljaks, pange raudrided
selga.

5. Mikspärrast nään ma neid
ärraehmatud ollewad, ja
taggasi tagganewad? ja nende
wäggewad mehhed on
ärrapekstud, ja pöggenewad
ühte puhko, ja ei wata taggasi;
hirm on ümberringi, ütleb
Jehowa.

6. Ei woi se, kes kerge,
ärrapöggeneda, ja wäggew
mees ei peäse ärra; pohja pole
Wratti jõe kaldas on nemmad
kom~istand, ja langenud.

7. Kes se on, kui jõggi touseb,
kelle wessi wägga ligub kui
jöed?

8. Egiptusse-rahwas touseb kui

jõggi, ja wessi ligub wägga kui
jöed, ja temma ütleb: Ma
tahhan tousesta, ma tahhan
sedda maad katta, ma tahhan
hukka sata liña, ja kes seäl
sees ellawad.

9. Tulge ülles, teie hobboosed,
ja aiage kui hullud teie
söawankrid, ja wäggewad
mehhed mingo wälja; teie
Mora- ja Puti-mehhed, kes
moistwad kilpi kätte wötta, ja
Ludi-mehhed, kes moistwad
ammo kätte wötta, ja
üllestombada.

10. Ja sesinnane pääw on
Issandale, wäggede Jehowale,
üks kättemaksmisse pääw, et
ta omma waenlaste kätte
maksab, ja moök peab söma,
ja täis joobnuks sama nende
werrest: sest üks tapminne on
Issandale, wäggede Jehowale,
pohja maal Wratti jõe jures.

11. Neitsit, Egiptusse tüttar!
minne ülles Kileadi, ja wötta
kallist waiko; ilmaaego aiad sa
paljo arsti-rohto kokko, ei tulle
sulle parranemist.

12. Pagganad on so
häbbinaero kuulnud, se Ma on
täis sanud so kissendamist;
sest wäggew on wäggewa

peäle kommistand, ühtlase on
nemmad möllemad langenud.

13. Se on se sanna, mis
Jehowa prohweti Jeremia wasto
räkis, kui Nebukadretsar Pabeli
kuningas tulli, Egiptusse-ma
rahwast mahhalöma.

14. Andke teäda Egiptusse-
maal, ja andke kuulda Migdolis,
ja andke kuulda Nowis ja
Tahpannesis, üttelge: Minne
seisma, ja walmista ennast,
sest moök on ärralöppetanud,
mis so ümberkaudo on.

15. Mikspärrast on so
wäggewad ärrawidud kui weest?
ei ükski woind jäda seisma,
sest Jehowa on neid
ärralükkanud.

16. Ta on saatnud palju
kommistama, teine on ka teise
peäle langenud, ja üttelnud:
Touskem ülles, ja läkki taggasi
omma rahwa jure, ja omma
sündimisse male selle moöga
eest, kes waewab.

17. Seäl on nemmad hüüdnud:
Warao Egiptusse kuningas on
ärrahäwwitud, ta on se seätud
aia lasknud mödaminna.

18. Ni töeste kui ma ellan,
ütleb se kuningas, kelle nimmi
on wäggede Jehowa: Töeste,

kui Tabor mäggede seas, ja kui
Karmel, mis merre sisse
lähhäb, ni suur on Warao
nuhtlus.

19. Oh sinna Egiptusse tüttar!
kes sa seäl ellad, walmista
ennesele wangiminnemisse
riistad; sest Nowi lin saab
ärrahäwwitud, ja sedda sütakse
pöllema, et ükski ei sa seäl
ellada.

20. Egiptusse-ma on üks wägga
illus puul; se, kes astlaga
pistab, tulleb pohja poolt, ta
tulleb wissiste.

21. Ka temma palkalised, kes
seäl on, need on kui nuum-
wassikad, sest ka needsammad
on taggasi pöörnud, nemmad
on ühtlase ärrapöggenend, ei
nemmad jänud seisma; sest
nende hukkatusse pääw on
nende peäle tulnud, nende
kätte näggemisse aeg.

22. Temma heäl käib kui ussi
heäl, sest nem~ad käiwad
peäle söawäega, ja tullewad
kirwestega temma peäle,
otsego pu raiujad.

23. Nemmad raiuwad ta metsa
mahha, ütleb Jehowa, sest et
sedda ei woi läbbikatsuda; sest
neid on ennam kui

rohhotirtsud, ja neil polle arro peäl.

24. Egiptusse tüttar on häbbisse sanud, ta on antud pohja Ma rahwa kätte.

25. Wäggede Jehowa, Israeli Jummal, on üttelnud: Wata, ma nään ebba-jummala Am~oni kätte, mis Noo liñnas, ja Warao kätte ja Egiptusse-ma kätte, ja ta jummalatte kätte, ja ta kunningatte kätte; keigeennamiste Warao kätte, ja nende kätte, kes temma peäle lootwad.

26. Ja ma tahhan neid anda nende kätte, kes nende hinge püüdwad, ja Nebukadretsari Pabeli kunninga kätte, ja ta sullaste kätte; ja pärrast sedda peab seäl ellatama, kui neil päiwil wannast, ütleb Jehowa.

27. Ja sinna, mo sullane Jakob! ärra karda, ja Israel! ärra ehmata mitte ärra: sest wata, ma ollen se, kes sind ärrapeästab kaugelt maalt, ja so suggu nende wangi maalt; ja Jakob tulleb taggasi, siis on temmal rahhulinne ja julge assi, ja ükski ei pea tedda pelletama.

28. Sinna, mo sullane Jakob!

ärra karda, ütleb Jehowa, sest minna ollen sinnoga; sest ma teen otsa keikide pagganatte peäle, kuhho minna sind ollen ärralükkanud; agga sinno peäle ei tahha ma mitte otsa tehha; agga ma tahhan sind karristada nenda kui kohhus, ja ei mitte koggoniste sind ilma süta jätta.

47. Peatük.

*Ennekulutaminne Wilistide,
Tirusse ja Sidoni wasto.*

1. Se on Jehowa sanna, mis prohweti Jeremia kätte sai Wilistide wasto, ennego Warao sai Assa liñna mahhalönud.

2. Nenda ütleb Jehowa: Wata wessi touseb pohja poolt, ja saab jöeks mis touseb, ja temma upputab maad ärra ja keik, mis seäl on liñna ja neid, kes seäl ellawad, et innimessed kissendawad, ja keik Ma rahwas ullub,

3. Temma täkkude kabjade kabbina pärrast, temma wankritte mürrina pärrast, temma rattaste kärrina pärrast ei olle issad waatnud taggasi

laste järrele, et nende käed on lödwaks läinud,

4. Se päwa pärrast, mis tulleb keik Wilistid ärraraiskama, ja keik Tirusse ja Sidoni abbimehhed, mis üllejäänud, ärrakautama: sest Jehowa raiskab ärra need Wilistid, kes Kawtori sarest üllejäänud.

5. Assa linnale tulleb paljas Pea, Askelon ja mis üllejäänud nende orgo, se saab hukka; kui kaua tahhad sa ennast killule leikada?

6. Woi! sinna Jehowa moök! kui kaua ei tahha sa mitte rahho seista? minne omma tuppe, olle rahhulinne ja wait.

7. Kuida woid sa rahho seista? sest Jehowa on temmale käsko annud Askeloni wasto, ja merre ranna wasto, ta on temmale sanna annud senna tulla.

48. Peatük.

Moabide ärrakautaminne kulutakse enne.

1. Moabi wasto. Nenda ütleb wäggede Jehowa, Israeli Jummal: Hädda Nebo liñnale, sest ta on ärraraisatud,

Kirjataim on häbbisse sanud, ja ärrawoetud, Misgab on häbbisse sanud ja ärraehmatand.

2. Moabil polle ennam kitust, Esbonis mötlewad nemmad temma wasto kurja: Läkki, ja kautagem tedda rahwa seast ärra; ka sinna Madmen saad hukka, moök käib so tagga.

3. Kissendamisse heäl tulleb Oronaimist, ärraraiskaminne ja suur kahjo.

4. Moab on ärramurtud, temma wäetimad lassewad kissendamist kuulda.

5. Sest kust Luhhiti üllesminnakse, seäl touseb nut nutto peäle: sest kust allaminnakse Oronaimi, seäl kulukse kissendamist kahjo pärrast, mis kitsast kätte teeb.

6. Pöggeneg, peäстке ommad hinged, ja sage kui kannarpik körbes.

7. Sest et sa lodad omma tö peäle, ja omma warranduste peäle, peab sind ka ärrawoetama; ja Kamos lähhäb wälja wangi, temma preestrid, ja ta würstid ühtlase.

8. Ja ärraraiskaja tulleb igga liñna peäle, ja ükski lin ei

peäse, ja org lähhäb hukka, ja se tassane Ma rikkutakse ärra, sest et Jehowa sedda üttelnud.

9. Andke Moabile tibo, sest ta lähhäb lendes ärra, ja temma liñnad sawad ärrahäwwitud, et ükski neis ei ella.

10. Ärranetud on, kes JEHOWA tööd kawwalaste teeb, ja ärranetud on, kes omma moöka kelab werd ärrawallamast.

11. Moab on holetu olnud ommast norest east, ja temma on rahho seisnud omma tömehhe peäl, ja ei olle ial wallatud ühhest astjast teise, et ta polle ial wangi läinud: sepärrast on temma maggo ta jure jänud, ja temma hais ei olle teist wisi sanud.

12. Wata, sepärrast tulleswad päwad, ütleb Jehowa, et ma temma peäle läkkitan neid, kes pitka sammoga astuwad, ja tedda sundiwad pitka sammoga astuma; ja nemmad peawad temma astjad tühjendama, ja temma krusid katkiwiskama.

13. Ja Moab peab häbbenema Kamosi pärrast, nenda kui Israeli suggu on häbbenend Peteli pärrast, mis peäle

nemmad lootsid.

14. Kuida woite teie öölda: Meie olleme wäggewad ja wahwad mehhed söa tarwis?

15. Moab on ärraraisatud, kui ta omma liñnadesse üllesläks, ja temma ärrawallitsetud nored mehhed lähhäwad mahha, et neid tappetakse, ütleb se kuningas, kelle nimmi on wäggede Jehowa.

16. Moabi hukkatus on liggi tullemas, ja ta õnnetus jouab wägga.

17. Olgo teil ärras meel temmast, keik, kes temma ümberkaudo; ja keik, kes teie temma nimmi tunnete, üttelge: Kuida on se tuggew wits, se illus kep katkimurtud.

18. Astu mahha auust, ja istu jannus sinna tüttar, kes sa ellad Tibonis; sest Moabi ärraraiskaja tulles ülles so wasto, ta rikkub ärra so tuggewad liñnad.

19. Seisa tee äres, ja wahhi, kes sa ellad Aroeris; küssi neilt kes pöggenewad ja ärrapeäswad, ütle: Mis on sündinud?

20. Moab on häbbisse sanud, sest ta on ärraehmatand,

ulluge ja kissendage, andke teäda Arnoni jõe jures, et Moab on ärraraisatud.

21. Ja kohhus on tassase Ma peäle tulnud, Oloni ja Jatsa peäle, ja Mewaati peäle,

22. Ja Tiboni peäle, ja Nebo peäle, ja Pettiblataimi peäle,

23. Ja Kirjataimi peäle, ja Petgamuli peäle, ja Petmeoni peäle,

24. Ja Kerioti peäle, ja Potsra peäle, ja keikide Moabi Ma liñnade peäle, mis kaugel ja mis liggi on.

25. Moabi sarw on ärraraiutud, ja ta kässiwars on katkimurtud, ütleb Jehowa.

26. Tehke tedda joobnuks, (sest ta on Jehowa wasto surustand) et Moab kässi kokko peksab omma okse jures, ja temma peab ka naeruks sama.

27. Ja eks Israel ei olle sulle naeruks olnud? ons ta wargade seast leitud? sest ni mittokord kui sa temmast olled räkinud, olled sa Pead wangutand.

28. Moabi rahwas, jätke liñnad mahha, ja ellage kaljus, ja olge kui tuike, kes pessa teeb augo su külgede äre.

29. Meie olleme Moabi kõrkust kuulnud, (wägga kõrk on temma) ta ülbust, ja temma kõrkust, ja ta surustamist, ja ta süddame uhkust,

30. Minna tean, ütleb Jehowa, temma hirmsa wihha, et se ei olle öige; Ma tean temma walled, ei sa nemmad nenda tehja.

31. Sepärrast tahhan ma Moabi pärrast ulluda, ja keige Moabi pärrast kissendada; kül ta issige äggab Kirreresi meeste pärrast.

32. Oh sa Sibma winapu! kül ma nuttan sinno pärrast ennam kui ma nutsin Jaeseri pärrast; so oksad on ülle merre läinud, need on ullatanud Jaeseri merrest sadik: so leikusse peäle, ja so winamarja leikusse peäle on ärraraiskaja tulnud.

33. Ja rööm ja suur römustus on hopis ärrawoetud wiljaliste pöldude peält, ja Moabi maalt, ja ma lõppetan wina ärra surrotörte seest, et sedda tallata römo-karjumisega, römo-karjuminne ei pea mitte römo-karjuminne ollema.

34. Esboni kissendamisse pärrast Elealest sadik andwad

nemmad omma heält kuulda laatsist sadik; Soarist, Horonaimist sadik, kui kolme-aastane puul: sest ka Nimrimi wessi peab ärrakadduma.

35. Ja ma lõpetan Moabi seast (ütleb Jehowa) sedda, kes ohwerdab kõrge paiga peäl, ja kes omma jummalille suitsetab.

36. Sepärrast peab mo südda halledaste hüüdma kui willed Moabi pärrast, mo südda hüab halledaste ka Kirreresi meeste pärrast kui willed, sepärrast et se warra, mis olli kokkopandud, on hukkaläinud.

37. Sest keik Pead on paljad, ja keik habbemed on ärraaetud, keikide kätte peäl on märgid, mis killule leikatud, ja niute ümber on kottirie.

38. Keikide Moabi kattuste peäl, ja ta ulitsatte peäl, on ülleüldes kaebdust: sest ma ollen Moabi-rahwast katkimurdnud kui ühhe riista, mis ei olle mele pärrast, ütleb Jehowa.

39. Kuida on ta ärra ehmatand! nem~ad ulluwad; kuida on Moab selga pöörnud habbiga! ja Moab on sanud

naeruks ja ehmatusseks keikile, kes temma ümberkaudo on.

40. Sest nenda ütleb Jehowa: Wata, ta lennab kui kotkas, ja lautab ommad tiwad Moabi ülle.

41. Keriot on ärrawoetud, ja need tuggewad liñnad kätte sadud; siis on Moabi wäggewatte südda sel päwal, kui naese südda, kes lapse waewas on.

42. Ja Moabit kautakse ärra rahwa seast, sest ta on surustand Jehowa wasto.

43. Hirm, ja kaewand, ja köis tulleb sinno peäle, kes sa ellad Moabi-maal, ütleb Jehowa.

44. Kes hirmo eest pöggeneb, se peab kaewando sisse langema, ja kes kaewandust üllestulleb, sedda peab köiega kinniwoetama: sest ma toon temma peäle, Moabi peäle, nende kätte näggemisse aasta, ütleb Jehowa.

45. Need, kes pöggenend (et nemmad rammaks sanud) on Esboni warjo alla jänud seisma; agga tulli lähhäb Esbonist wälja, ja tulleleek kesk Siboni liñnast, ja põlletab ärra Moabi habbeme otsa, ja möllamisse

laste pea-lae.

46. Hädda sulle Moab, Kamosi rahwas on hukka läinud: sest so poiad on wangi woetud, ja so tütreid on wangis.

47. Agga ma tahhan Moabi wangi-pölwe pöördä wiimsele päwade aial, ütleb Jehowa. Siit sadik on se kohhus Moabi wasto.

49. Peatük.

*Eñekul. Am~oni-, Edomi-, Siria-
ja moñe mu rahwa peäle.*

1. Ammoni laste wasto ütleb Jehowa nenda: Eks Israelil polle lapsi? eks temmal polle pärriat? mikspärrast on Malkam Kadi maad pärrinud, ja temma rahwas ellab teise liñnade sees?

2. Wata, sepärrast tullewad need päwad, ütleb Jehowa, et ma lassen kuulda Rabba Ammoni laste liñna wasto söa öiskamist; ja ta peab sama ärrahäwwitud kiwwi-warreks, ja ta vähhemad liñnad sütake põllema tullega; siis pärrib Israel ommad pärriat, ütleb Jehowa.

3. Esbon ullu, sest Ai on ärraraisatud; kissendage Rabba vähhemad liñnad, pange kottiriet ennese ümber, tehke kaebdust, ja jookske senna ja tenna kiwwi-aedo möda: sest Malkam peab wangi minnema, temma preestrid ja ta würistid ühtlase.

4. Mis sa kiitled neist orgudest? sinno org ulub werrest, sa ärratagganend tüttar! kes lodab omma sure warrandusse peäle, ja ütleb: Kes woib minno jure tulla?

5. Wata, ma toon so peäle hirmo keikist neist, kes so ümberkaudo on, ütleb Issand, wäggede Jehowa, ja teid peab ärralükkatama, iggamees omma teed, ja ulkujattel ei olle korristajat.

6. Ja pärrast sedda tahhan ma Ammoni laste wangi-pölwe pöördä, ütleb Jehowa.

7. Edomi wasto. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Eks ei olle ennam tarkust Temanis? ons nou moistlikkude käest hukka läinud? ons nende tarkus tühjaks sanud?

8. Pöggeneged, pöörge ennast, minge süggawa kohta ellama,

Tedani-rahwas! sest ma toon
Esawi hukkatust temma peäle,
ja sedda aega, kui ma temma
kätte nään.

9. Kui winamarja-leikajad so
kallale tulleksid, eks nemmad
ei jättaks järrele, mis sünnib
ärranoppida; kui wargad öse
tulleksid, siis rikkuksid nemmad
agga ärra, et neile kül saaks.

10. Sest minna tahhan Esawi
paljaks wötta, ma ollen temma
sallaja augud ilmsiks teinud, et
ta ei woi ärrapuggeda; temma
suggu on ärraraisatud, ja ta
wennad ja ta nabred, et ep
olle ükski ennam.

11. Jätta ommad waesed
lapsed mahha; minna tahhan
neid ellus piddada, ja so
lessednaesed peawad minno
peäle lootma.

12. Sest nenda ütleb Jehowa:
Wata, kelle kohhus ei olle,
sedda karrikast ärrajua, need
peawad siiski joma, kas siis
sinna peaksid koggone
ilmasüta jäma? Ei sa pea
ilmasüta jäma, waid pead
töeste joma.

13. Sest mo ennese jures ollen
ma wandunud, ütleb Jehowa,
et Potsra peab sama

ehmatusseks, teotusseks,
paljaks kohhaks ja
ärrawandumisseks, ja keik ta
liñnad peawad sama
iggawesseks paljaks tehtud
kohtadeks.

14. Ma ollen jutto kuulnud
Jehowa käest, et Kask on
pagganatte jure läkkitud:
Kogguge ennast, ja tulge ta
wasto, ja wötke kätte söddida.

15. Sest wata, ma ollen sind
pissokesseks teinud pagganatte
seas, et sind mikski ei panda
innimeste seas.

16. Sinno hoopliminne, so
süddame uhkus on sind
petnud, kes sa ellad kaljo
praggude sees, ja wottad asset
körge mäekinkude sisse: kui sa
ülles kõrgesse kui kotkas
omma pessa teeksid, siiski
tahhan ma sind seält
mahhawinnata, ütleb Jehowa.

17. Ja Edom peab
ehmatusseks sama: iggaüks,
kes temmast mödalähhäb,
ehmatab ja willistab keikide
temma nuhtluste pärrast.

18. Otsego Sodom ja Komorra
ja nende naabred ümberlödi,
ütleb Jehowa, nenda ei pea
ükski seäl ellama egga

innimesse laps seäl asset ollema.

19. Wata, tem~a tulleb ülles kui loukoer Jordani kõrge kalda peält tuggewa tarra-aia wasto: sest ma tahhan äkkitselt tedda lasta seält ärrajoosta; ja kes on se ärrawallitsetud, kedda minna ta ülle sean? sest kes on kui minna? ja kes woib mind kohtusse kutsuda? ja kes on se karjane, kes minno ees woiks seista?

20. Sepärrast kuulge Jehowa nou, mis ta piddanud Edomi wasto, ja temma mötted, mis ta möttelnud Temani rahwa wasto: töest need wähhemad puddolojuste seast peawad neid ärraweddama, ta wottab töeste nende ello-assemend nende peält ärrahäwwitada.

21. Nende langmisse raksumisest wärriseb Ma, kissendamisse heält kulukse körkiatte merre peäl.

22. Wata, ta lähhäb ülles, ja lennab kui kotkas, ja lautab ommad tiwad laiale Potsra ülle, ja sel päwal on Edomi wäggewatte südda, kui ühhe naese südda, kes lapse waewas.

23. Tamaskusse wasto. Amati ja Arpadi lin on häbbisse sanud; et nemmad kurja jutto kuulnud, on nemmad kui ärrasulland, merre jures on murret, ei neil woi rahholinne assi olla.

24. Tamaskus on ärranörkend, ta pörab ümber pöggenema, ja hirm on tedda kinniwoitnud; ahhastus ja wallo on tedda kätte sanud kui naest, kes lapse saab.

25. Kuida on se kulus lin mahhajäetud! minno lusti lin.

26. Sepärrast langewad temma nored mehhed temma turrude peäle, ja keik söamehhed sawad hukka sel päwal, ütleb wäggede Jehowa.

27. Ja ma pistan tuld Tamaskusse müri sisse, et se peab ärrapölletama Pennabadi sured koiad.

28. Kedari wasto, ja Atsori kuningrikide rahwa wasto, mis Nebukadretsar Pabeli kuningas mahhalööb, ütleb Jehowa nenda: Wötke kätte, minge ülles Kedari wasto, ja raiskage ärra hom~iko Ma lapsed.

29. Nende telgid ja nende puddolojuksed wötwad nemmad

ärä; nende telgi- tekkid, ja keik nende riistad, ja nende kamelid wötwad nemmad ennestele, ja hüüdwad ümberringi nende wasto, neile hirmo tehhes.

30. Pöggenege, minge ruttuste ulkuma, Atsori rahwas! minge süggawa kohta ellama, ütleb Jehowa: sest Nebukadretsar Pabeli kuningas on teie wasto nou piddanud, ja pahhad mötted teie wasto möttelnud.

31. Wötke kätte, minge ülles ühhe rahwa wasto, kel waikne assi, kes ellab ilma holeta, ütleb Jehowa: polle temmal uksid egga pomisid, nemmad ellawad üksi.

32. Ja nende kamelid peawad risutud, ja nende weiste hulk sagiks sama; ja ma tahhan neid pillutada igga tule wasto, kelle juuksed laest sadik piratud; ja keikist temma külgedest tahhan ma lasta tulla nende hukkatust, ütleb Jehowa.

33. Ja Atsori lin peab lendawa maddude pessaks sama, ärrahäwwitud iggaweste; ei seäl pea ükski ellama egga ühhegi innimesse laps seäl asset ollema.

34. Jehowa sanna, mis prohweti Jeremia kätte sai Elami rahwa wasto, Sidkia, Juda kunninga, wallitsusse algmisses, se olli sedda wisi:

35. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Wata, ma murran katki Elami ammo, nende üllemat wägge.

36. Ja ma tahhan lasta tulla Elami peäle nelli tuult neljast taewa nurgast, ja tahhan neid pillutada keikide nende tuulte kätte; et ei olle sedda rahwast, kuhho Elami ärralükkatud ei sa tulla.

37. Ja ma tahhan Elamit ärra ehmatada nende waenlaste eest, ja nende eest, kes nende hinge püüdwad, ja tahhan nende peäle sata õnnetust, omma tullist wihha, ütleb Jehowa, ja tahhan läkkitada mooga nende järrele, kunni ma neid saan lõppetand.

38. Ja ma tahhan omma aujärje Elami-ma peäle panna, ja seält hukka sata kuningast ja würstid, ütleb Jehowa.

39. Agga wiimisel päwade aial peab sündima, et ma Elami wangi-pölwe tahhan pöördä, ütleb Jehowa.

50. Peatük.

*Pabeli ärrakautaminne
kulutakse.*

1. Se on se sanna, mis Jehowa räkis Pabeli wasto, Kaldea Ma wasto, prohweti Jeremia läbbi.

2. Kulutage pagganatte seas, ja andke kuulda, ja töstke lippo ülles, andke kuulda, ärge salgage, üttelge: Pabel on ärrawoetud, Pel on häbbise sanud, Merodak on ärraehmatand, temma ebba-jummalad on häbbisse sanud, temma sitta-jummalad on ärraehmatand.

3. Sest temma wasto tulleb ülles üks rahwas pohja poolt, see teeb temma Ma laggedaks, et ei olle, kes seäl ellab; nihästi innimessed kui lojuksed on ärraläinud ja on ulkumas.

4. Neil päiwil ja sel aial, ütleb Jehowa, tullewad Israeli lapsed, nemmad ja Juda lapsed ühtlase, nemmad tullewad ühtepuhko nuttes, ja otsiwad Jehowat omma Jummalat.

5. Nemmad küssiwad Sioni järrele, sedda teed, mis senna wiib, seie pole watawad nende

silmad, ja ütlewad: Tulge, ja hoidkem Jehowa pole ühhe iggawesse seädussega. mis ei sa ärraunnustud.

6. Mo rahwas on sanud kui ärrakaddunud lambad, nende karjatsed on neid eksitanud, nemmad on neid saatnud taggasi mäggede peäle: nemmad on läinud mäelt mäekingo peäle, ja on unnustand omma paika, kus nemmad maas seisid.

7. Keik, kes neid leidnud, on neid ärrasönu, ja nende waenlased on üttelnud: Ei meile tulle sest süüd; sepärrast et nemmad patto teinud Jehowa wasto, kes se öigusse ello-asse on, ja Jehowa wasto, kes nende wannematte otus.

8. Pöggeneg Pabeli seest ärra, ja tulge wälja Kaldea maalt, ja olge kui sikkud karja ees.

9. Sest, wata, minna ärratan ja toon ülles Pabeli wasto suurte pagganatte koggodust pohja maalt, ja nemmad walmistawad ennast ta wasto, seält on need, kelle läbbi tedda peab ärrawoetama: nende noled on kui wäggewa targa mehhe noled, ei ükski tulle tühjalt

taggasi.

10. Ja Kaldea-ma saab risutawaks, keik temma risujad sawad kül, ütleb Jehowa.

11. Et teie ollete röömsad olnud, et teie römo pärrast hüppanud, kes teie mo pärris-ossa ollete risunud: sest teie ollete lihhawaks sanud kui wassikas, mis rohho peäl käib, ja hirnunud kui täkkud.

12. Teie emma häbbeneb wägga, se kes teid ilmale tonud, on häbbisse sanud, wata, temma on se wiimne pagganatte seast, üks körb, poudne ja lagge Ma.

13. Jehowa sure wihha pärrast ei sa seäl ellatud, waid ta saab koggone ärrahäwwitud, iggaüks, kes Pabelist mödalähhäb, ehmatas ärra, ja willistab keikide ta nuhtluste pärrast.

14. Walmistage ennast Pabeli wasto ümberkaudo keik, kes teie ammo üllestombate, laske temma peäle, ärge andke armo nooltele: sest ta on Jehowa wasto patto teinud.

15. Öiskage ta wasto ümberkaudo, ta on annud omma kät, temma allussed on

mahhalangenud, ta mürid on mahhakistud: sest se on Jehowa kättemaksminne, makske ta kätte; nenda kui tem~a teinud, tehke temmale.

16. Kautage ärra külwajat Pabelist, ja kes sirpi kätte wöttab leikusse aial; selle waewaja moöga eest pöörwad nemmad iggamees omma rahwa jure, ja pöggenewad iggamees omma male.

17. Israel on üks ärrapillatud lammis, mis loukoerad ärra aianud; essite söi tedda ärra Assuri kuningas, ja sesinnane se wiimne, Pabeli kuningas Nebukadretsar, on temma luud murdnud.

18. Sepärrast ütleb wäggede Jehowa, Israeli Jummal, nenda: Wata, ma nään Pabeli kunninga ja temma Ma kätte, nenda kui ma ollen Assuri kunninga kätte näinud.

19. Agga ma toon Israeli taggasi temma ello-assemble, et ta Karmelis ja Pasanis peab söma, ja temma hing peab Ewraimi ja Kileadi mäel kül sama.

20. Neil päiwil ja sel aial, ütleb Jehowa, otsitakse Israeli

üllekohhus, ja sedda polle mitte ennam, ja Juda-rahwa pattud, agga neid ei leita: sest ma tahhan andeks anda neile, kedda ma jällejättan.

21. Wastopannia Ma wasto, selle wasto minne ülles, ja nende wasto, kes Pekodis ellawad; raiu möögaga mahha, ja kauta sutumaks ärra nende järrele, ütleb Jehowa, ja te keik sedda möda, mis minna ollen sind käsknud.

22. Söa heäl on seäl maal, ja suur hädda.

23. Kuida on mahharaiutud ja katkimurtud keige ma-ilma hamer? kuida on Pabel æ ehmatusseks sanud pagganatte seas.

24. Ma ollen sulle wörkutamisse-paelad pannud ja sind sadi ka kätte, Pabel! et sinna ei teädnudke; sind leiti ja woeti ka kinni, et sa Jehowa wasto tappelnud.

25. Jehowa on lahtiteinud omma söariistade hone; ja wäljatonud omma melepahhandusse riistad: sest se on Issanda wäggede Jehowa tö Kaldea maal.

26. Tulge temma wasto Ma

otsast, tehke lahti temma wilja-aidad, aiage tedda hunnikkusse kui kuhjad, ja kautage tedda sutumaks ärra, et suggugi temmale ülle ei jä.

27. Raiuge möögaga mahha keik nende wärsid, mingo nemmad alla tappa; hädda neile, sest nende päw on tulnud, se aeg nende kätte nähha.

28. Nende heäl, kes ärrapöggenewad ja peäswad Pabeli maalt, kulukse, et nemmad peawad Sionis kulutama Jehowa meie Jummalä kättemaksmist, sedda kättemaksmist temma templi pärrast.

29. Kutske kokko Pabeli wasto küttid, keik, kes ammo üllestombawad, tehke leri temma wasto ümberringi, ärge laske keddagi neist ärrapeäседа; tassuge temmale, nenda kui temma tö on, tehke temmale keik sedda möda, kui temma teinud: sest ta on uhke olnud Jehowa wasto, pühha Israeli lunnastaja wasto.

30. Sepärrast langewad temma nored mehhed ta turrude peäle, ja keik ta söamehhed

sawad hukka sel päwal, ütleb Jehowa.

31. Wata, ma pannen sinno wasto, sinna uhke! ütleb Issand wäggede Jehowa, sest sinno pääw on tulnud, se aeg so kätte nähha.

32. Siis peab se, kes uhke, kommistama ja langema, ja temmal ei olle sedda, kes üllestostab; ja ma sütan temma liñnad tullega põllema, ja se sööb ärra keik, mis ta ümberkaudo on.

33. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Israeli lastele ja Juda lastele ühtlase on liga tehtud; ja keik, kes neid wangi winud, on neid kinnipiddanud, nemmad ei tahtnud neid paigast mitte lahtilasta.

34. Nende lunnastaja on wäggew, wäggede Jehowa on temma nimmi; kül ta selletab nende rio-asjad hästi ärra, et ta sadab sedda maad hingama, ja Pabeli rahwast wärrisema.

35. Moök tulleb Kaldea-rahwa peäle, ütleb Jehowa, ja Pabeli rahwa peäle, ja ta würstide peäle, ja temma tarkade peäle.

36. Moök tulleb wallelikkude

peäle, et nemmad jölledaks lähhäwad; moök temma wäggewatte meeste peäle, et nemmad ärraehmatawad.

37. Moök temma hooste peäle, ja ta söa-wankritte peäle, ja keige teistsuggu rahwa peäle, kes temma seas, et nemmad sawad kui naesed; moök tulleb temma warranduste peäle, et neid ärrarisutakse.

38. Poud tulleb ta wee peäle, et se ärrakuiwab: sest se on üks nikkertud kuiude Ma, ja nemmad kiitlewad hullo wisi neist hirmsadest jummalist.

39. Sepärrast ellawad seäl metskassid Ji metsalistega, ja seäl ellawad surispea kulli poiad; ja seäl ei ellata enam ei iggaweste, egga olle asset põlwest põlweni.

40. Otsego Jummal on ümberlönud Sodoma ja Komorra, ja nende naabred, ütleb Jehowa, nenda ei pea seäl ükski ellama, egga ühhegi innimesse laps seäl asset ollema.

41. Wata, üks rahwas tulleb pohja poolt, ja üks suur rahwas ja palju kunningaid ärratakse ülles Ma külgedest.

42. Ammo ja odda piddawad nemmad käes, nemmad on wägga hirmsad ja ei hallasta mitte; nende heäl on nenda, kui merri kohhiseb, ja söitwad hooste selgas, nemmad on walmis kui mehhed taplema sinno wasto, Pabeli tüttar!

43. Pabeli kuningas on jutto neist kuulnud, ja temma käed on lödwaks läinud; ahhastus on tedda kinniwötnud, kui naese wallo, kes lapse saab.

44. Wata, temma tulleb ülles kui loukoer Jordani kõrge kalda peält tuggewa tarra-aia wasto; sest ma tahhan äkkitselt neid lasta seält ärrajoosta, ja kes on se ärrawallitsetud, kedda minna ta ülle sean? sest kes on kui minna? ja kes woib mind kohtusse kutsuda? ja kes on se karjane, kes mo palle ees woiks seista?

45. Sepärrast kuulge Jehowa nou, mis ta piddanud Pabeli wasto, ja temma mötted, mis ta möttelnud Kaldea Ma wasto: töest need wähhemad puddolojuste seast peawad neid ärraweddama; töeste ta wöttab ello-asset nende peält ärrahäwwitada.

46. Sest heälest, mis käib, et Pabel on ärrawoetud, pannakse Ma wärrisema, ja kissendamist kulukse pagganatte seas.

51. Peatük.

Pabel saab otsa kätte, ja Jum~ala rahwas päästetakse.

1. Nenda ütleb Jehowa: wata, ma sadan tuult tousma, mis pahha teeb, Pabeli wasto ja nende wasto, kes kesk nende seas ellawad, kes minno wasto pannewad.

2. Ja ma läkkitan Pabeli wasto woöraid, et nemmad tedda tulawad, ja temma maad tühjaks tewad; sest nemmad peawad ta wasto ümberringi ollema õnnetusse päwal.

3. Kes ammo üllestombanud, se peab ammo üllestombama selle wasto, kes surelinne on om~as raudrides; ja ärge andke armo temma noorte meestele, kautage sutumaks ärra keik temma söddawäggi,

4. Et need hawatud mahhalangewad Kaldea male, ja need läbbipistetud temma ulitsatte peäle.

5. Sest Israel ja Juda ei jä lesseks ommast Jummalast, wäggede Jehowast, sest teiste Ma on täis süüd Israeli pühha lunnastaja ees.

6. Pöggenege Pabeli seest ärra, ja peästke iggamees omma hing, et teie hukka ei sa temma üllekohto sees: sest se on Jehowa kättemaksmisse aeg, sedda möda kui ta wäärt, tassub ta tem~a kätte.

7. Pabel on üks kuld-karrikas Jehowa käes, mis keik ma-ilma joobnuks teeb: temma winast on pagganad jonud, sepärrast on pagganad hullutanud.

8. Pabel on äkkitselt langenud ja katkimurtud; ulluge ta pärrast, wötke kallist waiko temma wallo tarwis, ehk ta wahhest terweks saab.

9. Meie olleme Pabeli arstinud, agga temma ei olle terweks sanud; jätke tedda mahha, ja läkki iggaüks omma male, sest temma pattude kohhus ullutab taewani, ja touseb üllemist pilwist sadik.

10. Jehowa on keik meie öigust ettetonud: tulge, ja juttustagem Sionis Jehowa omma Jummalatööd.

11. Tehke noled haljaks, wötke rohkeste kilpid; Jehowa on ärratanud Meda kunningatte waimo, sest temma mötte on Pabeli wasto, sedda ärrarikkuda; sest se on Jehowa kättemaksminne, kättemaksminne temma templi pärrast.

12. Töstke lippo ülles Pabeli müride wasto, seädke wahti rohkeminne, pange wahhimehhi seisma, seädke warritsejaid: sest Jehowa on nihästi sedda möttelnud, kui ka teinud, mis ta Pabeli rahwa wasto räkinud.

13. Kes sa ellad sure wee peäl, ja sul on palju warrandust; so ots on tulnud, so ahnusse loek on täis.

14. Wäggede Jehowa on wandunud omma hinge jures: töeste ma tahhan sind täita innimestega kui Jeleki-lindudega, et nemmad peawad so wasto wastastikko hüüdma römo-karjumissegaga.

15. Temma on Ma teinud omma rammo läbbi, ta on ma-ilma kinnitanud omma tarkusse läbbi, ta on ka taewad wännitanud om~a moistusse läbbi.

16. Kui temma heält teeb, siis on hulk wet taewas, ja temma teeb, et pilwed touswad Ma otsast, ta teeb walgud wihma körwa, ja sadab tuult wälja omma warrandusse kohtest.

17. Keik innimessed on totraks läinud, et nemmad ühtege ei moista, keik kullaseppad on häbbisse sanud igga nikkertud kuio pärrast: sest nende wallatud kuio on walle, ja ei olle waimo nende sees.

18. Nemmad on selged tühhised, ja selge eksitusse tö: sel aial kui nende kätte näikse, lähhäwad nemmad hukka.

19. Jakobi jaggo ei olle mitte kui need, sest temma on se, kes keik walmistab, ja omma ärramoödetud pärris-ossa, wäggede Jehowa on temma nimmi.

20. Sinna olled mulle olnud haamriks, ja söa-riistuks, ja minna ollen so läbbi laiale pillanud pagganid, ja sinno läbbi ärra rikkunud kunningrikid.

21. Ja ma ollen so läbbi laiale pillanud hobbosid, ja neid, kes nende selgas, ja ollen so läbbi laiale pillanud söawankrid, ja kes nendega söitsid.

22. Ja ma ollen so läbbi laiale pillanud mehhi ja naesi, ja ollen so läbbi laiale pillanud wanno ja nori, ja ollen so läbbi laiale pillanud poismehhi ja neitsisid.

23. Ja ma ollen so läbbi laiale pillanud karjatsid ja nende karja, ja ollen so läbbi laiale pillanud põllomehhi, ja nende härgade parid, ja ollen so läbbi laiale pillanud ma-wallitsejaid ja üllemaid.

24. Agga nüüd tassun ma Pabeli ja keige Kaldea-rahwa kätte keik nende kurjust, mis nemmad on Sioni wasto teinud, teie nähhes, ütleb Jehowa.

25. Wata, ma pannen sinno wasto, sa ärrarikkuja mäggi! ütleb Jehowa, kes sa rikkud keik ma-ilma ärra, ja ma sirrutan omma kät so wasto, ja weretan sind kaljude peält mahha, ja teen sind ühheks ärrapölletud mäeks.

26. Ja nemmad ei pea so käest wõtma ei ühtege kiwwi nurga tarwis, egga kiwwi allusse tarwis, sest sa pead iggaweste ärrahäwwitud ollema, ütleb Jehowa.

27. Pange ülles lippo senna

male, puhhuge passunat
pagganatte seas, walmistage
wisi pärrast pagganid ta wasto,
kutsuge ta wasto kokko Ararati,
Minni ja Askenasi kunningrigid,
seädke ta wasto pealikkud,
toge ülles hobboosed kui
karrused Jeleki-liñnud.

28. Walmistage wisi pärrast ta
wasto need pagganad, Meda-
ma kunningad, selle pealikkud
ja keik selle üllemad, ja keik
nende wallitsusse Ma-rahwas ;

29. Et se Ma wärriseb ja wallo
tunneb: sest Jehowa mötted
touswad Pabeli wasto, et ta
teeb Pabeli maad laggedaks, et
ükski seäl ei sa ellada.

30. Pabeli wäggewad mehhed
on lõppend söddimast,
nemmad jäwad tuggewatte
kantside sisse, nende wäggi on
ärralõppend, nemmad on
sanud otsekui naesed, nemmad
on temma maiad süütnud
pöllema, tem~a pomid on
katkimurtud.

31. Jooksia joseb jooksja
wasto, ja sannume-toja
sannume-toja wasto, Pabeli
kunningale sannumid wima, et
temma lin on ärrawoetud
keigelt poolt.

32. Et koolmed on ärrawoetud,
ja järwed on nemmad
ärrapölletanud tullega, ja
söamehhed on hirmo tunnud.

33. Sest ninda ütleb wäggede
Jehowa Israeli Jummal: Pabeli
tüttar on kui rehhe-allune, aeg
on seäl pahmast tallada; weel
on pissut aega, siis tulleb
temmale leikusse-aeg.

34. Nebukadretsar Pabeli
kuningas on mind ärrasönu-
d, on mind ärrahirmutand; ta on
mind teinud tühjaks riistaks, ta
on kui lendew maddo mind
ärraneelnud, ta on omma
köhho täitnud miño maiussega;
ta on mind ärralükkanud.

35. Se wäggiwald, mis mulle ja
mo lihhale tehtud, tulgo Pabeli
peäle, ütleb Sioni rahwas, ja
mo werri Kaldea-rahwa peäle,
ütleb Jerusalem.

36. Sepärrast ütleb Jehowa
nenda: Wata, ma selletan so
rio-asja ärra, ja maksan sinno
pärrast teiste kätte, ja teen
tahhedaks temma merd, ja
teen kuiwaks temma hallikast.

37. Ja Pabel peab sama kiwwi-
warreks, lendwa maddude
pessaks, ehmatusseks ja
willistamiseks, et ükski seäl ei

sa ellada,

38. Nemmad peawad ühtlase möirama kui nored loukoerad, ja kissendama kui loukoerte kutsikad.

39. Ma tahhan neile jodud tehha, kui nem~ad soja sanud, ja neid joobnuks tehha, et nemmad peawad römo pärrast hüppama, ja uinuma maggama iggawest und, ja ei mitte üllesärkama, ütleb Jehowa.

40. Ma tahhan neid allawia kui talled tappa, kui järad sikkudega.

41. Kuida on Sesak kätte sadud ja ärrawoetud, se, kes keige Ma peäl kulus olli? kuida on Pabel ehmatusseks sanud pagganatte seas?

42. Merri on tousnud Pabeli ülle, tedda kaetakse temma laenede hulgast.

43. Ta liñnad on ärrahäwwitud, poudseks ja nömme-maaks sanud, ühheks maaks, kus ükski mees ei ella, ja kust ei ühhegi innimesse laps möda ei lähhä.

44. Ja ma tahhan Peli kätte nähha Pabelis, ja tahhan temma suust kiskuda, mis ta pididi sisseneelma, et tem~a

jure ei pea pagganad eñam kokko jooksmä; Pabeli müür langeb ka mahha.

45. Minge seält seest wälja, minno rahwas! ja peästke iggaüks omma hing, Jehowa tullise wihha pärrast.

46. Ja et wahhest teie südda arraks ei lähhä, ja teie ei karda se jutto pärrast, mis seäl maal kulukse; sest jut tulleb sel aastal, ja jut pärrast sedda teisel aastal jälle, ja seäl maal on wäekauba tö, wallitseja on wallitseja wasto.

47. Wata sepärrast tullewad need päwad, et ma tahhan Pabeli nikkertud kuiude kätte nähha, ja keik temma Ma peab häbbenema, ja keik ta mahhalödawad peawad langema senna peäle.

48. Ja taewad ja Ma, ja keik, mis nende sees on, öiskawad Pabeli pärrast, et ärraraiskajad ta wasto tullewad pohja poolt, ütleb Jehowa.

49. Ka Pabel peab langema, kui need, kes Israelist mahhalödud; ka Pabelis peawad langema, kui need, kes keige se Ma peäle mahhalödud on.

50. Teie, kes ollete ärrapeäsnud moöga eest, minge ärra, ärge seiske mitte: möttelge kaugelt Jehowa peäle, ja Jerusaleml tulgo teie mele.

51. Meie häbbenesime, kui meie laimamist kuulsime, häbbi on meie silmad katnud, et woörad on tulnud Jehowa koia pühha paikade wasto.

52. Wata, sepärrast tullewad need päwad, ütleb Jehowa, et ma temma nikkertud kuiude kätte nään, ja keik temma maal äggawad need mahhalödud.

53. Kui Pabel peaks üllesminnema taewani, ja kui ta omma kõrge tuggewa liñna hästi kinnitaks; kummatagi peawad ärraraiskajad tulles temma peäle minno käest, ütleb Jehowa.

54. Kissendamisse heäl on Pabelist, ja sure hädda heäl Kaldea maalt.

55. Sest Jehowa raisab Pabeli ärra, ja hukkab seält seest ärra, mis sure heälega on, ja nende laened kohhisewad kui suur wessi; nende heäle mürrin kulukse.

56. Sest temma wasto, Pabeli

wasto tulles ärraraiskaja, ja ta wäggewad woetakse kinni, nende ammud murtakse katki: sest se kättetassumisse Jum~al, Jehowa, tassub wissiste kätte.

57. Sest ma teen joobnuks ta würestid ja temma targad, ta ma-wallitsejad, ja temma üllemad ja ta wäggewad, et nem~ad peawad iggawest und uinuma maggama, ja ei mitte üllesärkama, ütleb kuningas, kelle nimmi on wäggede Jehowa.

58. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Selle laia Pabeli mürid kistakse koggone mani mahha, ja temma kõrged wärrawad sütakse tullega põllema; et Marahwas ilmaaego, ja mu rahwas tulles tarwis waewa näinud, ja ennast ärrawässitand.

59. Se on se sanna, mis prohwet Jeremia on käsknud Maseja poia Neria poega Serajat, kui temma läks Sidkia Juda kuningaga Pabeli, temma wallitsusse neljandamal aastal, ja Seraja olli üks rahholinne würest.

60. Ja Jeremia kirjotas ülles keik sedda kurja, mis Pabeli

peäle pididi tulles, ühhe
ramato sisse, keik
needsinnatsed sannad, mis
kirjotud on Pabeli wasto.

61. Ja Jeremia ütles Seraja
wasto: Kui sa saad Pabeli, siis
katsu, et sa loed keik
needsinnatsed sannad,

62. Ja ütle: Jehowa! sinna
olled räkinud se paiga wasto,
et sa sedda tahhad
ärrakautada, et ei pea ükski
seña jäma ellama, ei iñimessed
egga lojuksed, waid et ta peab
iggaweste ärrahäwwitud ollema.

63. Ja, kui sa sedda ramato
saad otsa luggenud, siis seu
üks kiwwi temma külge, ja
wiska sedda kesset Wratti
jökke.

64. Ja ütle: Nenda peab Pabel
allawanma, ja ei mitte
üllestousma se õnnetusse
pärrast, mis minna temma
peäle toon, et nemmad
ärrawässiwad. Siit sadik on
Jeremia sannad.

52. Peatük.

*Jerusalem häwwitakse ärra:
Jojakin saab jälle au.*

1. Sidkia olli ühhe aasta
kolmatkümme wanda, kui ta
kunningaks sai, ja wallitses
üksteistkümme aastat
Jerusalemmas, ja temma emma
nimmi olli Amutal, Jremja tüttar
Libnast.

2. Ja ta teggi kurja Jehowa
silma ees, keik sedda möda
kui Jojakim teinud.

3. Sest se sündis nenda
Jerusalemmaga ja Judaga
Jehowa wihha pärrast, sennikui
ta neid omma palle eest
ärraheitis; ja Sidkia panni
Pabeli kunninga wasto.

4. Ja se sündis, temma
wallitsusse kümneal
ühheksama aasta kuul, selle ku
kümneal päwal, et Pabeli
kunningas Nebukadretsar tulli,
temma, ja keik ta wäggi
Jerusalemma wasto, ja löid leri
temma wasto ülles, ja ehhtasid
putornid ta wasto ülles
ümberringi.

5. Ja se lin sai kinni pandud
kunninga Sidkia
ühhetekümneal aastast
sadi.

6. Ühheksamal neljandama ku
päwal, siis sai nälgi woimust
liñnas, ja selle Ma rahwal ei

olnud leiba,

7. Siis tungisid nemmad wäggise liña sisse, ja keik söamehhed pöggenesid, ja läksid öse liñnast wälja, sedda teed wärrawa pole nende kahhe müri wahhel, mis kunninga rohho-aia jures, ja Kaldea-rahwas ollid ümberringi liña wasto: ja teised läksid laggeda Ma teed.

8. Ja Kaldea-wäggi aias kunningast takka, ja said Sidkiat kätte Jeriko laggedatte peäl, ja keik temma wäggi läks laiale ta jurest ärra.

9. Ja nemmad wotsid kunningast kinni, ja wisid tedda ülles Pabeli kunninga jure Ribla, mis Amati maal, ja tem~a moistis ta peäle kohhut.

10. Ja Pabeli kunningas tappis Sidkia poiad temma silma ees ärra, ja ka keik Juda würstid tappis ta ärra Riblas.

11. Ja Sidkia silmad laskis ta pimmedaks tehha, ja tedda kahhe wask-ahhelaga kinnipanna; nenda laskis Pabeli kunningas tedda Pabeli wia, ja panni tedda wahhi-kotta temma surma päwani.

12. Ja kümnemal wiendama ku

päwal, se on kunninga Nebukadretsari, Pabeli kunninga, ühheksateistkümnes aasta, siis tulli Nebusaradan kunninga wahhimeeste pealik, kes Pabeli kunninga ees seisis, Jerusalemma,

13. Ja põlletas ärra Jehowa koia, kunninga koia, ja keik Jerusalemma koiad, ka keik suurte issandatte koiad põlletas ta ärra tullega.

14. Ja keik Kaldea wäggi, mis kunninga wahhimeeste pealikkul olli, kiskusid keik Jerusalemma mürid ümberringi mahha.

15. Ja monned alwa rahwa seast, ja muud rahwast, mis liña jällejäänud, ja need kargajad, mis ollid ärrakarganud Pabeli kunninga jure, ja mis mu rahwas olli, neid wiis Nebusaradan kunninga wahhimeeste pealik wangi.

16. Ja selle Ma alwast rahwast jättis Nebusaradan, kunninga wahhimeeste pealik, mõned jälle winamäggede ja pöldude harrijaiks.

17. Ja need wasksambad, mis Jehowa koias, ja need jallad ja waskmerre, mis Jehowa koias,

murdsid Kaldea-mehhed katki,
ja wisid keik nende waske
Pabeli.

18. Ja need pottid, ja labbidad,
ja noad, ja pekkid, ja
suitsetamisse-rohho-kausid, ja
keik wask-riistad, misga
nemmad tenistust teggid,
wotsid nemmad ärra.

19. Ja kunninga wahhimeeste
pealik wöttis ärra need kausid,
ja sütte-pannud, ja pekkid, ja
pottid, ja küünlajallad ja
suitsetamisse-rohho-kausid, ja
kahwlid, mis ial kullast ja mis
ial höbbedast olli.

20. Kaks sammast, ühhe merre,
ja need kaksteistkümmend
wask-härga, mis nende jalge
assemel ollid, mis kuningas
Salomo olli teinud Jehowa koia
tarwis, keik nende riistade
waske ei woind ülleswagida.

21. Sambade luggu olli se:
ühhe samba kõrgus olli
kahheksateistkümmend künart,
ja kahheteistkümne-künrane
nöör läks ta ümber ärra, ja se
olli nelja sõrme paks ja önes.

22. Ja se nup temma peäl olli
wassest, ja ühhe nuppo kõrgus
olli wiis künart, ja se wörk ja
kranati-ounad nuppo külges olli

ümberringi, keik wassest; ja
sedda wisi olli ka teisel sambal
ja kranati-ounadel.

23. Ja neid kranati-oune olli
kuus peäle ühheksakümmend
iggapiddi; keik kranati-oune olli
sadda, wörgo külges
ümberringi.

24. Ja kunninga wahhimeeste
pealik wöttis ka ärra üllema
preestri Seraja, ja preestri
Sewanja teisest korrast, ja
kolm läwwe hoidjat.

25. Ta wöttis ka liñnast ühhe
üllema teenri, kes olli
üllewataja ülle söameeste, ja
seitse meest neist, kes ikka
kunninga silma ees ollid, mis
liñnast leiti, ja wäe pealikko
kirjotaja, kes se Ma rahwast
söa tarwis ülleskirjotas, ja
kuuskümmend meest neist Ma
rahwast, mis liñnast leiti.

26. Ja kunninga wahhimeeste
pealik Nebusaradan wöttis neid,
ja wiis neid Pabeli kunninga
jure Ribla.

27. Ja Pabeli kuningas löi
neid mahha ja surmas neid
ärra Riblasse Amati male;
nenda läks Juda omma maalt
wangi.

28. Se on se rahwas, mis

Prohweti Jeremia Ramat

Nebukadretsar on wangi winud: seitsmel aastal, kolmtuhhat kolm kolmatkümmand Judit: 29. Kahheksateistkümne aastal widi Jerusalemmast ärra kahheksa sadda, kolmkümmand ja kaks waimo.

30. Kolmandal Nebukadretsari aastal kolmatkümmand wiis Nebusaradan, kunninga wahhimeeste pealik, wangi Judid, seitse sadda nellikümmand ja wiis waimo: keik waimusid olli nellituhhat ja kuus sadda.

31. Ja se sündis seitsmel aastal neljatkümmand, pärrast sedda kui Juda kuningas Jojakin olli wangiwidud, wiendal kahheteistkümne ku päwal kolmatkümmand, et Pabeli

kuningas Ewilmerodak, sel aastal, kui ta kuningaks sai, Juda kunninga Jojakini Pea üllestötis, ja tedda wäljatöi wangi koiast.

32. Ja räkis temmaga lahkeste, ja panni temma aujärje üle nende kuningatte aujärje, kes temma jures Pabelis ollid.

33. Ja ta wahhetas omma wangipölwe rided, ja söi allati leiba temma ees keige omma ello aia.

34. Ja temma toidussega olli se luggu: allati toidus anti temmale Pabeli kunninga polest iggapäwa päwa ossa, temma surma päwani keige temma ello aia.

Prohweti Jeremia Ramato Ots.

Prohweti Jeremia Nutto-Laulud.

1. Peatük.

Juda-rahwas kaebab omma wägga willetsa pölwe.

1. Kuida istub se lin, kus paljo

rahwast sees olli, üksi? ta on sanud kui lesknaene: ta olli suur pagganatte seas, üks würstiemmand rikide sees; nüüd on ta makso alla sanud.

2. Ta nuttab ühtepuhko öse, ja

temma silmawessi joseb temma möda pallet; polle temmal trööstiat keikide temma armatsejatte seas: keik ta söbrad on pettust temma wasto teinud, nemmad on ta waenlasiks sanud.

3. Juda on ärra läinud willetsusse ja sure orjamise pärrast, temma ellab pagganatte seas, ja ei leia mitte hingamist; keik temma takkakiusajad sawad tedda kätte kitsaste kohtade wahhel.

4. Sioni teed on leinamas, et ei olle neid, kes pühhiks tulleswad; keik tem~a wärrawad on ärrahäwwitud, temma preestrid öhkawad, temma neitsid on kurwad, ja temmal ennesel on kibbe kä.

5. Temma wihamahhed on peaks sanud, ta waenlastel on waikne assi: sest Jehowa on tedda kurwastanud temma suurte ülleastmiste pärrast ; ta nored lapsed on wangi läinud waenlase ees.

6. Ja Sioni tütre käest on keik ta ehte ärraläinud, ta würstid on kui hirwed, kes ei leia karja-maad, ja lähhäwad ilma rammota selle ees, kes

takkaaiab.

7. Jerusaleml mötleb omma willetsusse ja omma kaebdusse päwade peäle, keik omma armsa asjade peäle, mis temmal wannast aiast olnud; et temma rahwas on langend waenlase kätte, ja temmal ep olle abbimeest, waenlased watawad ta peäle, ja naerwad temma hingamisse päwad.

8. Jerusaleml on paljo patto teinud, sepärrast on ta sanud ulkuma: keik, kes tedda auustasid, peawad tedda alwaks, et nemmad on ta häbbedust näinud, temma issi öhkab, ja pörab taggasi.

9. Temma rojus on ta pallistuste peäl nähha, ei ta möttelnud omma wiimse otsa peäle, ja on allamale sanud immelikkult, ei olle tem~al trööstiat: wata Jehowa mo willetusse peäle, sest waenlane surustab.

10. Waenlane on omma kät wäljalautand keik ta armsa asjade peäle: sest ta on näinud, et pagganad tulnud temma pühha paika, mis pärrast sa ollid käsknud, et nemmad ei piddand so

koggodusse sisse tulles.

11. Keik ta rahwas öhkawad, ja otsiwad leiba, nemmad andwad ärra ommad kallimad asjad roa eest, et nemmad woiksid hinge jahhutada: katsu Jehowat ja wata, sest ma ollen alwaks sanud.

12. Eks teil polle sega teggemist, teie keik, kes teie teed möda lähhäte? wadage ja katske, kas üks wallo on kui minno wallo, mis mulle on tehtud; sest Jehowa on mind kurwastanud omma tullise wihha päwal.

13. Ta on üllewelt kõrgest tuld läkkitanud mo lukontide sisse, ja se on woimust sanud nende peäle; ta on wörko wäljalautand mo jalgele, ta on mind taggasi aianud, ta on mind laggedaks teinud ja nõrgaks igga päwa.

14. Mo ülleastmiste ikke on kinniseutud temma käe läbbi, need on ristati mo kaela peäle tulnud, temma on mo rammo nõdraks teinud: Issand on mind nende kätte annud, kelle eest minna ei woi üllestousta.

15. Issand on mo wäggewad mehhed, kes mo jures ollid,

mahhatallanud, ta on üht seätud rahwast mo wasto kokkohüdnud, mo nored mehhed mahha röhhuma: Issand on surrotört tallanud selle neitsi Juda tütre peäle.

16. Nende asjade pärrast nuttan minna: mo silm, minno silm jookseb wet; sest se trööstia, kes mo hinge pididi jahhutama, on kaugel minnust ärra: mo lapsed on ärrahäwwitud, sest waenlane on woimust sanud.

17. Sion lautab wälja ommad käed, temmal ei olle trööstiat, Jehowa on käsko annud Jakobi wasto ta waenlastele, kes temma ümberkaudo on:

Jerusalem on nende seas, kui se, kedda issiärranis petakse.

18. Öige on Jehowa, sest ma ollen temma susanna wasto pannud: et kuulge keik rahwas, ja wadage mo wallo; mo neitsid ja mo pois-mehhed on wangi läinud.

19. Ma ollen hüüdnud ommad armatsejad, agga nemmad on mind petnud: mo preestrid ja mo wannemad on liñnas hinge heitnud, sest nemmad on ennestele roga otsinud, et

nemmad piddid omma hinge jahhutama.

20. Wata, Jehowa! sest mul on kitsas kä, mo sissekond on koggone seggaseks sanud, mo südda pöritab minno sees, sest ma ollen wägga wastopannud: wäljas on moök mind lapsist lahti teinud, koddo on otsego surm.

21. Nemmad on kuulnud, et minna öhkan, minna waene ! ei mul olle trööstiat; keik mo waenlased on kuulnud mo önnetust, nemmad on röömsaks sanud, et sinna sedda teinud: tood sa agga sedda päwa, mis sa olled kulutand, siis sawad nemmad nenda kui minna.

22. Tulgo keik nende kurjus so palle ette, ja te neile nenda, kui sa mulle teinud keikide mo ülleastmiste pärrast: sest mo öhkamissi on palju, ja mo südda on nörk.

2. Peatük.

Mis keigeparras nou, kui Jehowa öiged nuhtlussed kä.

1. Kuida on Issand kui pakso

pilwega katnud ommas wihhas Sioni tüttart! temma on taewa seest Ma peäle mahha wiskanud Israeli illo, ja ep olle möttelnud omma jalge-alluse järje peäle omma wihha päwal.

2. Issand on ärraneelnud keik Jakobi ello-assemed, ei ta polle armo annud, ta on ommas hirmsas wihhas Juda tütre tuggewad liñnad mahhakisknud ja mahha saatnud; ta on ärrateotand se kunningrigi ja temma würstid.

3. Ta on mahharaiunud omma tullise wihha sees keik Israeli sarwed; ta on taggasi wötnud omma parremat kät waenlase eest, ja ta on pöllend Jakobis kui üks tulleleek, mis ärrapölletab ümberringi.

4. Ta on omma ammo üllestombanud kui waenlane, ta on seisnud omma parrema käega kui wihhamees, ja tapnud keik, mis armas olli peält nähha: Sioni tütre telgi peäle on ta omma tullist wihha wäljawallanud kui tuld.

5. Issand on olnud kui waenlane, ta on Israeli ärraneelnud, ta on ärraneelnud keik temma sured koiad, ta on

ärrarikkunud temma tuggewad liñnad, ja on palju kurwastust ja kurbdust saatnud Juda tütrele;

6. Ja on wäggise ärrakiskunud temma aeda kui rohho-aia aeda, ta on rikkunud temma koggodusse-paika: Jehowa on teinud, et Sionis unnustakse pühhad ja hingamisse-päwad, ja on laitnud omma wiha melepahhandusses kuningad ja preestrid.

7. Issand on omma altari ärralükkanud, ta on omma pühha paika ärraheitnud, ta on waenlase kätte annud temma suurte koddade mürid: nemmad on heält teinud Jehowa koias, otsego surel Pühhal.

8. Jehowa on möttelnud Sioni müri ärrarikkuda, ta on nöri tombanud, ei ta olle omma kät taggasi wötnud ärraneelmist: sest ta on pannud leinama müri-taggust ja müri, ühtlase on need sandiks läinud.

9. Temma wärrawad on Ma sisse waunud, ta on hukka saatnud ja katkimurdnud temma pomid: ta kuningas ja ta würstid on pagganatte seas ilma kässö-öppetusetta, ka

temma prohwetid ei olle näggemist leidnud Jehowa käest.

10. Sioni tütre wannemad istuwad maas, nemmad on wait, ja pannewad tuhka omma Pea peäle, nemmad pannewad kotti-rieded ennese ümber:

Jerusalemma neitsid piddawad ennaste Pead norkus Ma pole.

11. Mo silmad on sure silma weega peast ärralöpnud, mo sissekond on koggone seggaseks läinud, minno maks on wäljawallatud Ma peäle mo rahwa tütre kahjo pärrast, et nored ja immewad lapsed ärra nörkesid liñna turrude peäl.

12. Nemmad ütlesid omma emmadele: Kus on wilja ja wina? kui nemmad ärranörkesid kui need, kes mahhalödud liñna turrude peäle, kui nende hing ennast wäljaaias omma emmade süllesse.

13. Mis woin ma sulle tunnistada? mis woin ma so sarnatseks piddada? oh Jerusalemma tüttar! mis woin ma so wasto arwata? oh neitsit Sioni tüttar! et ma sind woiksin trööstida; sest so kahjo on ni suur kui merri, kes woib sind

terweks teha?

14. So prohwetid on sulle kulutanud tühja ja rummalat näggemist, ja ei olle so üllekohto peält kattet ärrawötnud, et nemmad olleksid so wangi-pölwe ärrapöörnud; waid nemmad on sulle kulutanud tühjad ennekulutamissed, mis pärrast sind on ärralükkatud.

15. Keik, kes mödalähhäwad sedda teed, plaksutawad kässi sinno pärrast, nemmad willistawad ja wangutawad omma Pea Jerusalemma tütre pärrast: kas se on se lin, mis nem~ad ütlesid, et tem~a on täieste illus, keige se Ma lust?

16. Keik so waenlased aiawad om~a suud ammule so wasto, nemmad willistawad ja kirristawad hambaid, nemmad ütlewad: Meie olleme tedda ärraneelnud, se on töeste se pääw, mis meie ootnud, sedda olleme leidnud ja näinud.

17. Jehowa on teinud, mis temma möttelnud ; ta on töeks teinud omma sanna, mis ta käsknud wannast aiast, ta on mahhakisknud, ja ep olle armo annud; ja on so waenlast sinno

pärrast römustand, ta on so wihhameeste sarwe üllendanud.

18. Nende südda on kissendanud Issanda pole: oh sa Sioni tütre müür! lasse omma silmawet joosta kui jöggi ööd ja päwad; ärra anna ennesele puhkamisse aega, ärgo seisko so silmaterra wait.

19. Touse ülles, karju öse wahhi-kordade hakkatusses, walla omma südda wälja kui wet, Issanda palle ette, tösta ülles temma pole ommad käed om~a noorte laste hinge pärrast, kes ärranörkenud nälja pärrast iggas ulitsatte nurkas.

20. Katsu, Jehowa! ja wata: kellele olled sa nenda teinud? kas naesed on enne omma ihho suggu sönud, need nored lapsed, mis kätte peäl kantakse? kas on kül enne preester ja prohwet tappetud Issanda pühhas paikas?

21. Poisid ja wannad maggawad maas ulitsatte peäl, mo neitsid ja mo poismehhed on langenud moöga läbbi: sa olled omma wihha päwal surnuks lönud, sa olled tapnud, ei olle sa armo annud.

22. Sa olled kui surel Pühhal

keigelt polelt kokko kutsnud
neid, kes mind hirmutawad, ja
Jehowa wihha päwal ep olnud
sedda, kes ärrapeäsnud ehk
üllejänud: mo waenlane on
otsa nende peäle teinud,
kedda ma kätte peäl kandsin
ja kaswatasin.

3. Peatük.

*Jeremia kibbe kaebdus, lotus,
palwe, Judide heaks.*

1. Minna ollen se mees, kes
willetust näinud temma hirmsa
wihha witsa läbbi.
2. Ta on mind saatnud ja
pannud käima pimmedusses, ja
ei mitte walgusses.
3. Ta on omma käe ühte
puhko wasto mind pöörnud
iggapäwa.
4. Ta on mo lihha ja nahka
wannaks teinud, ta on mo
lukondid katkimurdnud.
5. Ta on kantsisid mo wasto
üllesteinud, ja on mo ümber
piirnud sappi ja äppardussega.
6. Ta on mind pannud ellama
pimmedatte paikade sisse, kui
need, kes ammogi surnud.
7. Ta on aeda teinud mo

üumber, et minna ei woi
wäljaminna, ta on mo wask-
ahhelad raskeks teinud.

8. Kui minna ka ollen
kissendanud ja karjunud, on ta
siiski mo palwe kinnipannud.

9. Ta on mo tede ümber aeda
teinud raiutud kiwwast, ta on
mo jalla-teed köwweraks
aianud.

10. Ta on mulle kui karro, mis
warritseb, kui loukoer sallajas
paikus.

11. Ta on eksitanud mo teed
ära, ta on mind murdnud ja
mind laggedaks teinud.

12. Ta on omma ammo
üllestombanud, ja on mind
seisma pannud märgiks nolele.

13. Ta on mo nerude sisse
lasknud tulla omma tuppe
noled.

14. Ma ollen sanud naeruks
keige omma rahwale, nende
laulo-mängiks igga päwa.

15. Ta on mind täitnud wihha
rohtudega, ta on mind jootnud
koi-rohhoga.

16. Ja temma on
sömmerattega mo hambad
ärrahörunud, ta on mind
wautanud tuhha sisse.

17. Ja sinna olled mo hinge

rahho seest ärralükkanud, ma ollen head ärraunnustand.

18. Et ma ütlesin: Hukkas on minno joud, ja mo lotus Jehowa käest.

19. Mötle mo willetsusse ja mo kaebdusse peäle, mo koi-rohho ja sappi peäle.

20. Kül sa ikka se peäle mötled, et minno hing mo sees on allawautud.

21. Sedda wöttan ma jälle omma süddamesse, sepärrast lodan minna.

22. JEHOWA suur heldus on se, et meie ep olle otsa sanud, et temma hallastussed ei olle ärralöpnud.

23. Nemmad on ued igga hom~iko, so tössidus on suur.

24. JEHOWA on mo jaggo, ütleb minno hing; sepärrast tahhan ma tem~a peäle lota.

25. Hea on Jehowa neile, kes tedda ootwad, selle hingele, kes tedda nouab.

26. Se on hea, et innimenne otab, ja wait on Jehowa ärrapeksmisse järrele otes.

27. Hea on mehhele, kui ta ikket ommas nores eas kannab:

28. Kui ta üksi istub, ja on

wait, et ta sedda temma peäle pannud.

29. Kui ta pistab omma su pörmo sisse mötteldes: ehk wahhest on otus.

30. Kui ta omma louga pakkub sellele, kes tedda lööb, ja teotust kül saab.

31. Sest Issand ei heida mitte iggaweste ärra.

32. Waid kui ta saab kurwastand, siis hallastab temma ka omma sure heldusse järrele.

33. Sest ta ei waewa ommast süddamest, kui ta innimesse lapsed kurwastab:

34. Et teine omma jalge alla mahharöhhuks keik, kes Ma al kinniseutud.

35. Et teine mehhe öigust köwweraks pöraks keigekörgema palle ees.

36. Et teine innimessele köwwerust teeks temma kohtosjas, eks Issand sedda peaks näggema?

37. Kes on se, kes ütleb, et se on sündinud, kui Issand ei olleks käsknud?

38. Eks keigekörgema suust peaks wäljatullema kurjad ja head asjad?

39. Mikspärrast nurriseb siis üks ellus innimenne? iggamees nurrisego omma patto pärrast.
40. Otsigem ja kiusagem läbbi ommad wisid, ja pöörgem Jehowa pole.
41. Töstkem ülles omma süddat kättega Jummal pole, kes taewas on.
42. Meie olleme ülleastunud ja wastopañud: sinna ei olle mitte andeks añud.
43. Sa olled meid wihhaga katnud ja meid takkaaianud; sa olled tapnud, ei mitte armo annud.
44. Sa olled ennast katnud pilwega, et palwe ei piddand läbbisama.
45. Sa olled meid pühkeks ja roistuks teinud rahwa seas.
46. Keik meie waenlased aiawad omma su ammule meie wasto.
47. Hirm ja kaewand on meile sanud, ärrahäwwitamine ja kahjo.
48. Mo silm joseb wee-soned mo rahwa tütre kahjo pärrast.
49. Mo silm wolab wet ühte puhko, ja ei seisa kuiwaks,
50. Kunni Jehowa saab taewast waatnud ja näinud.

51. Minno silm teeb mo hingle teggemist keikide mo liña tüttarte pärrast.
52. Kes ilmaaego mo waenlased, need on mind wägga takkaaianud kui ühhe liño.
53. Nemmad piddid mo ello aukus ärrakautama, et nemmad kiwwa mo peäle wiskasid.
54. Wessi on ülle mo pea jooksnud, ma ütlesin: Minna ollen kui ärraleikatud.
55. Ma hüüdsin so nimme appi, Jehowa! keigesüggawamast august.
56. Sinna kuulsid mo heäle; ärra hoia ennese körwo mitte körwal mo kissendamisse eest, et ma saan hingada.
57. Sa olled liggi olnud sel päwal, kui ma sind appi hüüdsin; sa olled üttelnud: Ärra karda mitte.
58. Sa olled, oh Issand! mo hingle rio-asjad ärraselletanud, sa olled mo ello lunnastand.
59. Sinna, Jehowa! olled näinud sedda üllekohhut, mis mulle tehakse, moista mulle öiget kohhut.
60. Sa olled näinud keik nende meeste kättemaksmist, keik

nende mõtted minno wasto.

61. Sa olled kuulnud nende laimamist, oh Jehowa! keik nende mõtted mo wasto;

62. Nende uled, kes mo wasto seiswad, ja nende mõtlemissed on mo wasto igga päwa.

63. Wata nende istumisse ja nende üllestousmisse peäle: minna ollen nende laulo-mäng.

64. Kül sa tassud nende kätte, oh Jehowa! mis nem~ad wäärt on, nende kätte tö järrele.

65. Kül sa annad neile üht ülleannetud meelt, sinno saiataminne tulgo nende peäle.

66. Kül sa aiad neid takka wihhaga, ja kautad neid ärra Jehowa taewa alt.

4. Peatük.

Mis hirmus nälg Jerusalem~as olnud, ja mis sü pärrast.

1. Kuida on se kuld ni tummedaks läinud, ja se hea keigekallim kuld teist näggo sanud? kuida on pühha paiga kiwwid ärraheidetud keikide ulitsatte nurkade peäle?

2. Need kallid Sioni lapsed, kes puhtama kulla wasto arwatud,

kuida petakse neid kiwwi-kruside sarnatseks, mis pottseppa kätte tö?

3. Ka ülged annawad nissad wälja, immetawad ommad poiad; agga minno rahwa tüttar on wägga hirmus kui Jaani-linnud körbes.

4. Immewa lapse keel hakkab temma su-laest kinni janno pärrast, nored lapsed palluwad leiba, polle sedda, kes neile jaggab.

5. Need, kes maiast roga söid, on ärraehmatand ulitsatte peäl, kedda kanti purpuri-riette peäl, need hakkawad sönnikko ümber kinni.

6. Ja mo rahwa tütre üllekohhus on surem kui Sodoma pat, mis ümberlödud silma-pilkmisse aial, nenda et käed ei näinud ta kallal waewa.

7. Temma würstid ollid puhtamad kui lummi, nemmad ollid walgemad kui piim, nemmad ollid illusamad näo polest kui perlid, otsego Sawwirist raiutud.

8. Nüüd on nende teggomood mustemaks läinud, kui must on, neid ei tunta ulitsatte peäl, nende nahk hakkab nende lude

külge kinni, se on ärrakuinud ja sanud kui pu.

9. Neil, kes moögaga mahhalödud, on parrem põlli olnud, kui neil, kes nälja läbbi mahhalödud, et need kui läbbi pistetud pitka surrewad põllo warrandusse pudo pärrast.

10. Halledatte naeste käed on ommad lapsed keetnud: need on neile roaks olnud mo rahwa tütre hädda sees.

11. Jehowa on omma tullise wihha lõppetanud, ta on omma põllewa wihha wäljawallanud, ja on süütnud tuld Sionis põllema, mis nende allused on ärrapölletanud.

12. Ma kunningad ja keik mailma rahwas ei olleks usknud, et wihhamees ja waenlane piddand Jerusalemma wärrawist sisse tulles.

13. Temma prohwetide pattude pärrast, tem~a preestride sure üllekohto pärrast, kes seäl sees öigede werd ärrawalland, on se sündinud.

14. Need on kui pimmedad warunud ulitsatte peäl, ja rojaseks sanud werrega, nenda et teised ei woi nende riete külge putuda.

15. Lahkuge ärra, ta on rojane, hüüdsid nemmad nende wasto; lahkuge ärra, lahkuge ärra, ärge putuge mitte, sest nemmad on ärralendnud ja ulkuwad; pagganatte seas ööldi: Nemmad ei woi ennam seäl asset olla.

16. Jehowa palle on neid ärrajagganud, ei ta wötta ennam nende peäle wadata: preestridest ei olle nemmad luggu piddanud, wannade peäle polle nemmad armo heitnud.

17. Kui meie alles paigal ollime, siis löpsid meie silmad ärra otes meie tühja abbi järrele; omma wahhitornide peält wahtsime ühhe rahwa järrele, mis ei woiwad peästa.

18. Nemmad on meie sammud takkaaianud, et meie ei woinud käia omma turrude peäl: meie ots on liggi tulnud, meie päwad on täis sanud, tõeste meie ots on tulnud.

19. Need, kes meid takkaaiasid on kergemad olnud kui kotkad taewa al, mäggede peäl on nemmad meid kurjaste takkaaianud, körbes on nemmad meid warritsenud.

20. Meie ninna öhk, Jehowa

woitud mees, on kinniwoetud,
nende hukatusse aukude sees;
kellest me ütlesime: Kül meie
ellame temma warjo al
pagganatte seas.

21. Römusta ennast, ja olle
römus, Edomi tüttar! kes sa
ellad Utsi-maal: ka sinno kätte
tulleb se karrikas, kül sinna
saad joobuks, ja teed ennast
paljaks.

22. So üllekohhus on otsa
sanud, Sioni tüttar ! ei temma
wi sind enam wangi; agga ta
näab sinno üllekohhut so kätte,
Edomi tüttar! ta ilmutab so
pattud.

5. Peatük.

*Jeremia allandlik palwe, et
Jehowa armo annaks.*

1. Mötle Jehowa, mis meile on
sündinud, wata, ja katsu meie
teotust.

2. Meie pärris-ossa on
woöraste kätte sanud, meie
koiad woöra Ma rahwa kätte.

3. Meie olleme waesiks lapsiks
sanud, kellel ei olle issa, meie
emmad on kui lessed.

4. Meie olleme jonud omma

wet rahha pärrast, meie puud
on hinna pärrast meie kätte
sanud.

5. Meid kiusatakse tagga neist,
kes meie kaela peäl on ; meie
olleme wässinud, ja meile ei
anta mitte hingada.

6. Meie olleme kät annud
Egiptusse-rahwale ja Assuri-
rahwale, et meie saaksime
kõhho täit leiba.

7. Meie wannemad, kes ei olle
enam, need on patto teinud,
meie kanname nende
üllekohhut.

8. Sullased wallitsewad meie
ülle, polle sedda, kes meid
nende käest ärrakissuks.

9. Omma hinge eest olleme
meie omma leiba tonud moöga
pärrast körbes.

10. Meie nahhad on mustaks
pöllenud kui pets-ahhi, et nälg
wägga körwetab.

11. Nemmad on naesed
ärranaernud Sionis, ja need
neitsid Juda liñnades.

12. Würstid on nende käe läbbi
üllespodud; wannemad ei olle
auustud.

13. mehhed on ärrawidud
kässikiwwiga jahwatama, ja
poismehhed on puid kandes

Prohwetü Jeremia Nutto-Laulud

mahha kommistanud.

14. Wannemad on löpnud
wärrawatte alt ärra, nored
mehhed ommast laulo-mängist.

15. Meie süddame rööm on
löpnud, meie tansiminne on
pöörtud leinamisseks.

16. Meie Pea kroon on
mahhalangenud; oh hädda
meile! et meie olleme patto
teinud.

17. Sepärrast on meie südda
nörgaks sanud, nende asjade
pärrast on meie silmad
pimmedaks läinud;

18. Sioni mäe pärrast, mis
ärrahäwwitud; rebbased

köndiwad seäl.

19. Sinna, Jehowa! jääd
iggaweste, so aujärg põlwest
pölweni.

20. Mikspärrast tahhad sa meid
ikka ärraunnustada, ja meid
mahhajätta pitkaks aiaks.

21. Pöra meid, Jehowa! ennese
pole, siis pörame meie; uenda
meie päwad kui wannast.

22. Sest kas sa meid olled
koggoniste ärralükkanud?
tahhat sa üpres wägga
wihhastada meie peäle?

Nutto-Laulude Ots.

Prohwetü Esekieli Ramat.

1. Peatük.

*Kristus ilmutab ennast ühhes
aulisses näggemisses.*

1. Ja se sündis
kolmekümmenmal aastal
wiendamal neljandama ku
päwal, kui minna olin wangide
seas Kebari jõe jures; siis tehti
taewas lahti, ja minna näggin

Jummala näggemissed.

2. Sellesamma ku wiendal
päwal (se olli wies aasta, kui
kuningas Jojakin olli wangi
widud.)

3. Siis sai Jehowa sanna
selgeste preestri Pusi poia
Esekieli kätte Kaldea maal
Kedari jõe jures, ja Jehowa
kässi tuli senna tem~a peäle.

4. Ja ma näggin, ja wata, suur

kange tuul tulli pohja poolt, suur pilw ja tulli, mis legitstes, ja ümberringi olli temmal selgus; ja kesk seält seest olli nähha otsekui hiilgaw walge wask kesk tulle seest.

5. Ja kesk seält seest olli nelja ellaja sarnatsed nähha, ja se olli nende näggo: nemmad ollid ennamiste innimeste sarnatsed.

6. Ja nelli pallet olli iggaühhel, ja iggaühhel neist olli nelli tiba.

7. Ja nende jallad ollid sirged jallad, ja nende jalge-tallad ollid kui wassika jalla-tallad, ja hiilgasid nenda kui hiilgaw wask peält nähha.

8. Ja innimeste käed ollid nende tibade al nende neljas külges, ja iggaühhel neist neljast ollid ommad palled ja ommad tiwad.

9. Nende tiwad ollid teine teise külges kinni: nemmad ei pöörnud ennast ümber, kui nemmad käisid, iggaüks käis otsekohhe.

10. Ja nende teggomood olli kui innimesse näggo, ja loukoera näggo olli neil neljakeste parramal polel, ja härja näggo olli neil neljakeste pahhemal polel, ja kotka näggo

olli neil neljakeste.

11. Ja nenda olli nende näggo; ja nende tiwad ollid üllemast otsast ühhest ärralahhutud; iggaühhel olli kaks teine teise külges kinni, ja kahhega katsid nemmad ommad kehhad.

12. Ja nemmad käisid iggaüks otsekohhe eddasi; kuhho ial se waim olli minnemas, senna läksid nemmad; nemmad ei pöranud ennast ümber kui nemmad käisid.

13. Ja need ellajad ollid ühhesarnatsed, nende näggo olli kui ellawad söed, need põllesid kui tulle-törwaksed peält nähha; sesamma tulli käis ühtepuhko nende ellajatte wahhel: ja selgus olli sel tullel, ja tullest läks walk wälja.

14. Ja need ellajad jooksesid eddasi ja taggasi, peält nähha kui walgolöminne.

15. Ja ma näggin need ellajad, ja wata, üks rattas olli Ma peäl nende ellajatte körwas temma nelja külje pool.

16. Nende rattaste näggo ja kuidas need tehtud, olli peält nähha kui Tarsisi-kiwwi, ja need nelli ollid ühhesarnatsed; ja nende näggo ja kuidas nemmad

tehtud, se olli, otsego olleks üks rattas teise ratta sees.

17. Kui nemmad käisid, siis käisid nemmad omma nelja külje järrel; nemmad ei pöörnud ennast ümber, kui nemmad käisid.

18. Ja nende pöiad, need ollid kõrged, ja hirmsad peält nähha; ja nende pöiad ollid täis silmi ümberringi nende neljas külges.

19. Ja kui need ellajad käisid, siis käisid need rattad nende kõrwas; ja kui need ellajad Ma peält üllestösteti, siis tõsteti ka need rattad ülles.

20. Kuhho ial se waim olli minnemas, senna läksid nemmad, senna läks ka se waim; ja need rattad tõsteti nende kõrwas ülles; sest ellaw waim olli nende rattaste sees.

21. Kui teised läksid, siis läksid need ka, ja kui teised seisid, siis seisid need ka ; ja kui teised üllestösteti Ma peält, siis tõsteti need rattad ka nende kõrwas, sest ellaw waim olli rattaste sees.

22. Ja nende ellajatte peade peälne olli taewa lautusse sarnane, peält nähha kui

hirmus jää; se olli wäljalautud nende peade ülle üllewelt.

23. Ja se lautusse al ollid nende tiwad püsti teine teise külges; iggaühhel olli kaks, misga nemmad siit poolt katsid, ja iggaühhel olli kaks, misga nemmad seält poolt om~ad kehhad katsid.

24. Ja ma kuulsin nende tibade kahhisemist kui sure wee kohhiseminne on, kui keigewäggewama heäl, kui nemmad käisid: se olli kärrina heäl, kui mürrin leris; agga kui nemmad seisid, siis piddasid nemmad ommad tiwad mahha.

25. Ja üks heäl olli lautusse peäl, mis ülle nende pea: kui nemmad seisid, siis piddasid nemmad ommad tiwad mahha.

26. Ja se lautusse peäl, mis nende pea ülle, seäl olli peält nähha kui Sawiri kiwwi ühhe aujärje wisil; ja seäl peäl, mis aujärje wisil, üllewel seäl peäl olli üks kui innimesse sarnane peält nähha.

27. Ja ma näggin otsekui hiilgawa walge wasse näggo, se olli kui tulloke peält nähha kesk seäl sees ümberringi, mis temma reitest nähti üllespidi:

ja mis temma reitest nähti allaspiddi, näggin minna kui tulles näo ollewad, ja sel olli selgus ümberringi. 28. Otsekui wikkerkaar, mis pilwede sees on peält nähha wihmasel päwal, nenda olli se selgus peält nähha ümberringi; se olli Jehowa au sarnane näggo. Kui ma näggin, siis heidsin ma omma silmili mahha, ja kuulsin ühhe heäle, mis räkis.

2. Peatük.

Esekieli kutsutakse prohweti ammeti peäle.

1. Ja temma ütles mo wasto: Innimesse poeg, seisa omma jalge peäl, ja minna tahhan sinnoga räkida.

2. Ja Waim tulli minno sisse, kui ta mo wasto räkis, ja panni mind seisma mo jalge peäle; ja ma kuulsin sedda, kes moga räkis.

3. Ja ta ütles mo wasto: Innimesse poeg, minna tahhan sind läkkitada Israeli laste jure, ühhe wastopannia rahwa jure, kes minno wasto pannud; nemmad ja nende wannemad

on mo wasto üllesastunud tännapäini.

4. Ja need lapsed on häbbematta pallest ja kange süddamega ; ma tahhan sind läkkitada nende jure, ja sa pead nende wasto ütlema:

Nenda ütleb Issand Jehowa.

5. Agga kuulgo nemmad ehk kuulmatta, (sest nemmad on üks wastopannia suggu) siiski peawad nemmad teädma, et prohwet nende seas on olnud.

6. Ja sinna innimesse poeg, ärra karda nende eest, ja ärra karda nende sannade eest, sest nemmad on kangekaelsed ja terrawad okkad sinno wasto, ja sinna ellad korpionide jures: ärra karda nende sannade eest, ja ärra ehmata nende pärrast, sest nemmad on üks wastopannia suggu.

7. Ja sa pead minno sannad räkima nende wasto, kuulgo nemmad ehk kuulmatta, sest nemmad on wastopanniad.

8. Agga sinna, innimesse poeg, kule, mis minna so wasto rägini, ärra olle wastopannia, kui se wastopannia suggu on: te omma su lahtija sõ ärra, mis minna so kätte annan.

9. Ja ma näggin, ja wata, üks kässi olli sirrutud mo wasto, ja wata, temma sees olli üks kokkokeratud ramat.

10. Ja se teggi sedda lahti mo silma ees, ja se ramat olli kirjutud seest- ja wäljaspiddi, ja siñna peäle ollid kirjutud nuttoloud, ja äggaminne, ja hädda sannad.

3. Peatük.

Esekiel saab õppetust, ja kinnitust ommas ammetis.

1. Ja tem~a ütles mo wasto: Innimesse poeg, mis sa leiad, sedda sö, sö se kokkokeratud ramat ärra, ja minne, rägi Israeli suggu wasto.

2. Ja minna teggin omma su lahti, ja ta andis mulle sellesinnatse kokkokeratud ramato süa.

3. Ja ta ütles mo wasto: Innimesse poeg, omma köhto pead sa söötma ja omma sissekonna täitma sellesinnatse kokkokeratud ramatoga, mis minna sulle annan; ja minna söin, ja se olli mo suus ni maggus kui messi.

4. Ja ta ütles mo wasto: Innimesse poeg, tulle, minne Israeli suggu jure, ja räki minno sannadega nende wasto.

5. Sest sind ei läkkita ühhe rahwa jure, kes umkeel ehk kange kelega on, waid Israeli suggu jure.

6. Ei mitte mitme suggu rahwa jure, kes umkeel, ehk kange keel, kelle sanno sa ei moista: töest kui ma sind olleksin nende jure läkkitanud, kül need wöttaksid sind kuulda.

7. Agga Israeli suggu ei tahha sind mitte kuulda, sest nemmad ei tahhage mind kuulda: sest keik Israeli suggu on kange pea-otsaga ja kowwa süddamega.

8. Wata, ma ollen ka teinud sinno palle kangeks nende palle wasto, ja sinno pea-otsa kangeks nende pea-otsa wasto.

9. Ma ollen so pea-otsa teinud kui temanti-kiwwi, kowwamaks kui kaljo: ei sa pea neid kartma, egga nende eest ärraehmatama, nemmad on üks wastopannia suggu.

10. Ja ta ütles mo wasto: Innimesse poeg, keik minno sannad, mis ma so wasto

rägin, neid wötta om~a
süddamesse, ja kule om~a
körwadega.

11. Ja tulle, minne wangide
jure, omma rahwa laste jure, ja
rägi nende wasto, ja ütle neile:
Nenda ütleb Issand Jehowa,
kuulgo nemmad ehk kuulmatta.

12. Ja Waim töstis mind ülles,
ja ma kuulsin ennese tagga
ühhe sure Ma-wärrisemisse
heäle: Kidetud olgo JEHOWA
au temma kohhast.

13. Ja nende ellajatte tibade
kahhisemist, mis teine teise
külge putusid, ja rattaste
kärrina nende körwas, ja sure
Ma-wärrisemisse heäle.

14. Ja Waim töstis mind ülles,
ja wöttis mind ärra; ja ma
läksin kurb ärra, ja mul olli soe
kä mo waimus: agga Jehowa
kässi olli tuggew mo peäl.

15. Ja ma tullin nende wangide
jure Telabibi, kes Kebari jõe
jures ellasid, ja ma istusin
senna, ja nemmad ellasid seäl;
ja ma jäin senna seitse päwa
kui ärraehmatud nende sekka.

16. Ja se sündis seitsme päwa
pärrast, et Jehowa sanna mo
kätte sai sedda wisi:

17. Innimesse poeg, ma ollen

sind pannud wahhimehheks
Israeli suggu ülle, et sa pead
minno suust sanna kuulma, ja
neid maenitsema minno polest.

18. Kui ma ütlen öäla wasto:
Sa pead armota surrema; ja
sinna ei maenitse tedda, ja ei
rägi mitte, et sa wöttaksid
sedda öälat maenitseda, et ta
pöraks ärra omma öäla tee
peält, et sa saaksid tedda ellus
piddada: siis peab sesamma
öäl kül surrema omma
üllekohto pärrast, agga sinno
käest tahhan ma temma werd
küssida.

19. Ja kui sinna sedda öälat
maenitsed, ja temma ei pöra
ommast öälussest egga omma
öäla tee peält: siis peab
sesamma omma üllekohto
pärrast surrema, agga sinna
olled omma hinge peästnud.

20. Ja kui üks öige ommast
öigussest pörab, ja teeb
köwwerust, siis pannen minna
tem~a ette kommistust, et ta
peab surrema; kui sinna ei olle
tedda mitte maenitsend, siis
peab ta surrema om~a patto
pärrast, ja tem~a öige teggude
peäle, mis ta teinud, ei pea
mötteldama, ja tem~a werd

tahhan ma sinno käest küssida.

21. Agga kui sinna sedda öiget maenitsed, et se öige ei pea mitte patto teggema, ja temma ei te ka patto; siis peab ta töeste ellusse jäma, sest ta on maenitsust wötnud, ja sinna olled omma hinge peästnud.

22. Ja seäl sai Jehowa kässi mo peäle, ja ta ütles mo wasto: Touse ülles, minne wälja senna orko, ja seäl tahhan ma sinnoga räkida.

23. Ja ma tousin ülles, ja läksin senna orko, ja wata, seäl seisis Jehowa au, nenda kui se au, mis ma näggin Kebari jõe äres, ja ma heitsin silmili mahha.

24. Ja minno sisse tulli üks waim, ja panni mind mo jalge peäle seisma, ja temma räkis minnoga ja ütles mo wasto: Minne, panne ennast lukko tahha omma kotta.

25. Ja sinna innimesse poeg, wata, nemmad pannewad köisi so külge, ja sidduwad nendega sind kinni, et sa ei woi wäljamiñna nende sekka.

26. Ja so keelt tahhan ma kinnipanna so sulae külge, et sa pead suud kinnipiddama, ja

ei pea mitte neile nomiaks ollema: sest nemmad on üks wastopannia suggu.

27. Ja kui ma soga rägin, siis tahhan ma so suud lahtitehha, et sa pead nende wasto räkima: Nenda ütleb Issand Jehowa: Kes kuleb, se kuulgo, ja kes ei wötta kuulda, se lasko seista; sest se on üks wastopannia suggu.

4. Peatük.

Tähhendamiñe, kuidas Jerusalemi piddi kinni pandama.

1. Ja sinna innimesse poeg, wötta ennesele üks teiliskiwwi, ja panne sedda ennese ette, ja tikki senna peäle üks lin, se on Jerusalemi.

2. Ja panne sedda kinni, ja ehita tem~a wasto pu-tornid, ja wotta ta wasto walli ülles tehha ja sea ta ümber lerid, ja panne ümberringi ta wasto raud-otsaga palkid.

3. Ja sinna, wötta ennesele üks raud-pan, ja panne sedda raud-müriks ennese ja liñna wahhele; ja pöra ommad silmad otsekohhe temma

wasto, et ta kinni saaks, ja sa pead kui waenlane senna peäle hakkama; se olgo tähheks Israeli suggule.

4. Ja sinna magga om~a pahhema külje peäl, ja panne Israeli suggu üllekohhut senna peäle; nende päwade arro järrele, mis sa selle peäl maggad, pead sa nende üllekohto kandma.

5. Ja ma tahhan sulle panna nende üllekohto aastad päwade arruks, se on kolmsadda ja ühheksakümmend päwa; et sa pead Israeli suggu üllekohhut kandma.

6. Ja kui sa neid olled otsa sanud, siis pead sa maggama omma parrema külge peäl teistkorda, ja pead Juda-suggu üllekohhut kandma nelliküm~end päwa, iggaühhe päwa ollen ma sulle pannud aastaks.

7. Ja sa pead ommad silmad ja omma ülleskoritud käewarre kinnitama Jerusalemma kinnipiddamise wasto, ja pead ta wasto prohweti wisil räkima.

8. Ja wata, ma pannen köisi so külge, et sa ennast ei pea pöörma ommast ühhest küljest

teise, senni kui sa olled otsa sanud omma liña kinnipannemisse päwad.

9. Agga sinna wötta ennese jure nisso ja ohre, ja ubbe ja läätsa, ja tatre ja kurre-hernid, ja panne neid ühhe astja sisse, ja te ennesele neist leiba, nende päwade arro möda, mis sa pead so ühhe külje peäl maggama: kolmsadda ja ühheksakümmend päwa pead sa sest söma.

10. Ja se roog, mis sa sest sööd, peab wagima kakskümmend sekli igga päwa: sedda pead sa söma ühhest aiast teise.

11. Ja wet pead sa moödo järrele joma, pole tobi, mis sa ühhest aiast teise pead joma.

12. Ja pead sedda söma otsego ohra-koki, ja pead sedda rojaga, mis inimessest wäljatulnud, küpsetama nende silma ees.

13. Ja Jehowa ütles: Nenda peawad Israeli lapsed söma omma leiba rojastusse sees nende pagganatte seas, kuhho ma neid ärralükkan.

14. Ja ma ütlesin: Oh Issand Jehowa! wata, mo hing ei olle

ial ennast rojaseks teinud: ei raibet, egga mis kistud, ei olle ma mitte sönud ommast norest põlwest tännini, ja pahha kölwato lihha polle mo suhho sanud.

15. Ja ta ütles mo wasto: Wata ma annan sulle lubba wötta weikse käggarad innimesse roja assemele, et sa nende peäl omma pead leiba teggema.

16. Ja ta ütles mo wasto: Innimesse poeg, wata, ma murran katki leiwa keppi Jerusalemmas, ja nemmad peawad leiba, mis wagitud, murrega söma ja wet joma möödo järrele ja ehmatussega;

17. Sepärrast et neil leiwast ja weest peab pudo ollema, ja peawad teine teisega ärraehmatud ollema, ja ärrakuiwama omma üllekohto ees.

5. Peatük.

Judide ärrahäwwitamisse ennetähhendaminne.

1. Ja sinna, innimesse poeg, wötta ennesele üks terraw

nugga, üks palberi habbeme-nugga wötta ennesele, ja aia paljaks om~a Pea ja omma habbe; ja wötta wae-kausid ennesele, ja jagga neid ärra.

2. Kolmandama ossa pead sa ärrapölletama tullega kesk liña sees, kui liña kinnipannemisse päwad täis sawad, ja

kolmandama ossa pead sa nende ümberringi möögaga löma, ja kolmandama ossa pead sa laiale wiskama tule kätte; sest ma tahhan mööga wäljatombada nende tahha.

3. Ja wötta neist pissut arro pärrast, ja seu neid omma ölmade sisse.

4. Ja neist wötta weel, ja wiska neid tullesse, ja põlleta neid ärra tullega: neist peab tulli wäljatullema keige Israeli suggu peäle.

5. Nenda ütleb Issand Jehowa: Se on Jerusalem, mis ma ollen kesk pagganatte sekka pannud, et mitto maad temma ümber on.

6. Ja tem~a on mo kohtoseäduste wasto pannud öäla töga, ennam kui pagganad, ja mo seädmiste wasto eñam kui need maad,

mis seäl ümberkaudo on: sest minno kohtoseädussed on nemmad põlgnud, ja mo seädmiste sees polle nemmad käinud.

7. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Et teie weel ennam möllate kui need pagganad, mis teie ümberkaudo on, ja ei olle mo seädmiste järrel käinud, egga mo kohtoseäduste järrele teinud, ja ei teinudke nende pagganatte kohtowiside järrele, kes teie ümberkaudo on.

8. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Wata, minna tahhan ka so peäle tulla, ja sinno sekka mo öiged nuhtlussed panna pagganatte nähhes,

9. Ja ma tahhan sulle tehha, mis ma enne polle teinud, ja mähhärdust ma ei tahha ennam tehha, keik so hirmsa teggude pärrast.

10. Sepärrast peawad issad ommad lapsed söma sinno seas, ja lapsed peawad söma ommad issad: ja ma tahhan öiged nuhtlussed so peäle panna, ja tahhan keik, mis sulle üllejääb, keikide tuulte

kätte laiale wiskada.

11. Sepärrast ni tõeste kui ma ellan, ütleb Issand Jehowa: Et sa mo pühha paiga olled rojaseks teinud keige omma läila jummalattega, ja keige omma hirmsa asjadega; siis tahhan minna ka omma armo wähhendada, ja mo silm ei pea mitte järrele andma, ja minna ei tahha ka mitte armo anda.

12. So kolmas ossa peab katko surrema, ja nälja läbbi so seast ärralöppema, ja teine kolmas ossa peab langema moöga läbbi sinno ümber, ja wimist kolmandat ossa tahhan ma keige tuulte kätte laiale wiskada, ja moöka nende tahha wäljatombada.

13. Ja mo wihha peab otse keik sama nende peäle, ja ma pannen omma tullise wihha nende peäle hingama, ja tahhan ennast trööstida; ja nemmad peawad tundma, et minna Jehowa ollen räkinud ommas pühhas wihhas, kui ma saan omma tullist wihha otse keik saatnud nende peäle.

14. Ja minna tahhan sind paljaks ja teotamiseks tehha pagganatte seas, mis so

ümberkaudo on, keikide
nähhes, kes mödalähhäwad.

15. Ja sa pead sama
teotusseks ja söimamisseks,
karristusse-märgiks ja
ehmatusseks neile pagganille,
kes so ümberkaudo on, kui ma
saan pannud need öiged
nuhtlussed sinno peäle,
wihhastamisega, ja tullise
wihhaga, ja hirmsade
nomimistega: minna Jehowa
ollen sedda räkinud.

16. Kui ma nende peäle lassen
need pahhad nälja noled, mis
peawad ollema
ärrarikkumisseks, mis ma
lassen, et need teid
ärrarikkuwad; ja ma tahhan
weel ennam nälga teie peäle
sata, ja teile leiwa keppi
katkimurda.

17. Ja ma tahhan teie peäle
läkkitada nälga, ja pahhad
metsalissed, mis sind peawad
lapsist lahti teggema; ja katk ja
werri peab siñust läbbi käima,
ja tahhan moöka so peäle
sata: minna Jehowa ollen
sedda räkinud.

6. Peatük.

*Juda-ma ärrahäwwitaminne,
katko, moöga ja näljaga.*

1. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte sedda wisi:

2. Innimesse poeg, pöra
ommad silmad Israeli mäggede
pole, ja rägi prohweti wisil
nende wasto,

3. Ja ütle: Teie Israeli mäed!
kuulge Issanda Jehowa sanna;
nenda ütleb Issand Jehowa
mäggedele ja mäe-kinkudele,
wee-oiadele ja orgudele: Wata,
minna toon teie peäle moöka,
ja sadan teie kõrged paigad
hukka.

4. Ja teie altarid peawad sama
ärrahäwwitud, ja teie päikesse-
kuiud katkimurtud, ja ma
tahhan lasta langeda neid, kes
teie seast mahhalüakse, teie
sitta-jummalatte ette.

5. Ja tahhan Israeli laste
surnud kehhad nende sitta-
jum~alatte ette mahhapanna, ja
tahhan teie luud laiale wiskada
teie altaride ümber.

6. Kus teie ial ellate, seäl
peawad liñnad paljaks, ja need
kõrged paigad ärrahäwwitud

sama; sepärrast et teie altarid saaksid paljaks tehtud ja ärrahäwwitud, et teie sitta-jum~alad saaksid katkimurtud ja ärralöppetud, ja teie päikese-kuiud saaksid mahharaiutud, ja teie teud ärrakautud.

7. Ja need, kedda mahhalüakse, peawad maas ollema kesk teie seas, ja teie peate tundma, et minna Jehowa ollen.

8. Ja ma tahhan monned üllejätta (kui teie seas on, kes moöga eest peäsewad) pagganatte sekka, kui teid ärrapillutakse made sisse.

9. Ja need, kes teie seast peäsewad, wötwad minno peäle möttelda nende pagganatte seas, kuhho nemmad wangi widud; kuidas mo meel haiget teinud nende hora süddame pärrast, mis minnust ärralahkund, ja nende silmade pärrast, mis hora wisil nende sitta-jum~alad takkahoidsid: ja neil on issiennesest tüddimus nende kurjusse pärrast, mis nemmad teinud, ja keige omma hirmsa teggude pärrast.

10. Ja peawad tundma, et

minna Jehowa ollen ; minna ei olle ilmaaego räkinud, et ma neile sedda kurja piddin teggema.

11. Nenda ütleb Issand Jehowa: Lö om~ad käed kokko, ja peksa wasto maad omma jallaga, ja ütle: Oh! oh! keige Israeli suggu hirmsa pahha teggude pärrast, kes moöga, nälja ja katko läbbi peawad langema.

12. Kes kaugel ärra on, se peab katko surrema, ja kes liggi on, se peab moöga läbbi langema, ja kes üllejääb ja se eest hoitud, se peab nälga surrema; nenda tahhan ma omma tullise wihha otse keik sata nende peäle.

13. Ja teie peate tundma, et minna Jehowa ollen, kui need, kes nende seast mahhalödud, nende sitta-jummalatte seas on, nende altaride ümber; igga kõrge mäekingo peäl, igga mäggede otsa peäl, ja igga halja pu al, ja igga jäm~eda tam~e al, seäl paikas, kus nem~ad on maggusa haiso teinud keik omma sitta-jummalille.

14. Ja ma tahhan omma kät

nende wasto wäljasirrutada, ja sedda maad paljo laggedamaks tehha, kui Tibla körb, iggas paikas, kus nemmad ellawad; ja nemmad peawad tundma, et minna Jehowa ollen.

7. Peatük.

Jerusalemma ja Juda-kunningrigi ärrakautaminne.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Ja sinna innimesse poeg, nenda ütleb Issand Jehowa Israeli maast: Ots on kä! ots on tulnud keige nelja Ma nurga peäle.

3. Nüüd tulleb ots sinno peäle, sest ma tahhan om~a wihha so peäle läkkitada ja kohhut moista so peäle siño wisode järrele, ja tahhan so peäle panna keik sinno hirmsad teud.

4. Ja mo silm ei pea sulle järrele andma, ja miña ei tahha armo anda; waid tahhan siño wisid so peäle panna, ja so hirmsad teud peawad so sekka sama, ja teie peate tundma, et minna ollen Jehowa.

5. Nenda ütleb Issand Jehowa:

Siin on õnnetus, üks õnnetus, wata, se tulleb.

6. Ots tulleb, ots tulleb, se ärkab ülles so wasto: wata, se tulleb.

7. Se kord tulleb sinno kätte, kes sa seäl maal ellad; se aeg tulleb, se kärrina pääw on liggi, ja se ei olle mitte mäggede wastokostmisse heäl.

8. Nüüd tahhan ma pea omma tullise wihha so peäle wäljawallada, ja om~a wihhastust otse keik sata so peäle, ja tahhan sinno peäle kohhut moista so wisode järrele, ja so peäle panna keik so hirmsad teud.

9. Ja mo silm ei pea järrele andma, ja minna ei tahha armo anda; so wisisid möda tahhan ma so peäle panna, ja so hirmsad teud peawad so sekka sama: ja teie peate tundma, et minna Jehowa ollen, kes peksab.

10. Wata, se pääw, wata, se tulleb, kord on wäljatulnud, kep öitseb, uhkus kaswab.

11. Wäekauba tö touseb keppiks öälusse peäle; neist ei jä ükski ülle, ei nende surest hulgast, ei nende kärrinast;

egga ärras kaebminne ei pea nende pärrast ollema.

12. Se aeg tulleb, se pääw saab liggi; kes ostab, ärgo olgo römus, ja kes müüb, ärgo kurwastago: sest tulline wihha tulleb keige hulga peäle.

13. Sest se, kes müüb, ei sa taggasi seña jure, mis ta münud, ehk kül nende hing on alles ellawatte seas: sest prohweti näggemiñe keige se hulga pärrast ei taggane mitte, ja ükski ei pea omma ello omma üllekohto sees kinnitama.

14. Nemmad puhhuwad kül kui ühtepuhko passunat, ja walmistawad ennast keik; agga ükski ei lähhä sötta: sest mo tulline wihha käib keige nende hulga wasto.

15. Moök on wäljaspidi, ja katk ja nälg seestpidi: kes wälja peäl on, se peab moöga läbbi surrema, ja kes liñnas, sedda peab nälg ja katk ärrawõtma.

16. Ja kui need, kes neist pääswad, ärrasawad, siis peawad nemmad keik mäggede peäl ollema kui tuid orgude sees, kes äggawad, iggaüks

omma üllekohto pärrast.

17. Keik käed sawad lödwaks, ja keik põlwed lähhewad weddelaks kui wessi.

18. Ja nemmad peawad kottirided eñese ümber pannema ja jällestus peab neid katma, ja keik silmad peawad ollema häbbi täis, ja keik nende Pead paljad.

19. Nem~ad heitwad omma hõbbadat ulitsatte peäle, ja nende kuld peab ollema kui rie-peälne narts; nende hõbbe ja nende kuld ei woi neid peästada Jehowa hirmsa wihha päwal, ei woi nemmad omma hinge toita egga omma köhto täita: sest se on neile olnud nende üllekohto kommistusseks.

20. Ja om~a kanna illo on ta kõrkusseks pannud, ja on sest teinud ommad hirmsad kuiud ja ommad läilad asjad: sepärrast ollen ma sedda neile kui rie-peälse nartso teinud;

21. Ja ma tahhan neid anda woöraste kätte ärrarisuda, ja öäla rahwale Ma peäl sagiks, ja nemmad peawad sedda ärrateotama.

22. Ja ma tahhan om~a palle neist ärrapöörda, ja teised

peawad minno sallaja paika ärrateotama, ja senna peawad ülleannetumad minnema, ja sedda ärrateotama.

23. Te ahhelaid, sest se Ma on täis were süüd, ja lin on täis wäekauba tööd.

24. Ja ma tahhan keigepahhemad pagganad sata, et nemmad peawad nende koiad pärrima, ja tahhan nende tuggewatte kõrkust ärralöppeda, ja neid, kes neid pühhtisesid, teotakse ärra.

25. Hukkatus tulleb, ja nemmad otsiwad rahho, ja sedda ep olle mitte.

26. Hädda tulleb hädda peäle, ja üks jut on teise järrele: kül nemmad siis otsiwad näggemist prohweti käest, agga kasso-öppetus on hukka sanud preestri käest, ja nou wannade käest.

27. Kunningas leinab, ja würstid ehhitawad ennast ehmatussega, ja Ma rahwa käed tundwad hirmo: nende wiside pärrast teen ma sedda neile, ja tahhan nende peäle kohhut moista nende kohto-wiside järrele, ja nemmad peawad tundma, et minna ollen Jehowa.

8. Peatük.

Esekiel nääb Jerusalemma woöra-jum~ala-tenistust.

1. Ja kuendamal kuenda aasta kuul, selle ku wiendal päwal, sündis se, et ma om~as koias istusin, ja Juda wannemad istsid mo ees, ja seäl langes Issanda Jehowa kässi minno peäle.

2. Ja ma näggin, ja wata, ühhe näggo olli kui tulli peält nähha; mis temma reitest nähti allaspiddi, olli kui tulli; ja mis temma reitest nähti üllespiddi, olli kui selgus nähha, kui walge hiilgaw wask peält nähha.

3. Ja ta sirrutas middagi otsekui kät, ja wöttis mind mo Pea tukkast kinni; ja Waim töstis mind ülles Ma ja taewa wahhele, ja wiis mind Jerusalemma Jummalä näggemiste sees seestpiddise wärrawa suhho, mis wasto pohja on, kus selle kuio asse olli, mis Jummalä pühha wihha kihhutas.

4. Ja wata, seäl olli Israeli Jummalä au, mis nenda olli nähha, kui ma orgus olin

näinud.

5. Ja ta ütles mo wasto:

Innimesse poeg, tõsta nüüd ommad silmad ülles pohja pole; ja ma tõstsin ommad silmad ülles pohja pole, ja wata, pohja poolt altari wärrawas, seäl wärrawa suus olli se kuio, mis sedda pühha wihha kihhutas.

6. Ja ta ütles mo wasto:

Innimesse poeg, kas sa nääd, mis nemmad teggewad? sured hirmsad teud, mis Israeli lapsed siin tewad, et ma kaugele pean minnema ommast pühvast paigast, ja sa pead jälle sama nähha weel sured hirmsad asjad.

7. Ja temma wiis mind oue ukse jure, ja ma näggin, ja wata, üks auk olli seinas.

8. Ja ta ütles mo wasto:

Innimesse poeg, kaewa nüüd seinast läbbi; ja ma kaewasin seinast läbbi, ja wata, seäl olli üks uks.

9. Ja ta ütles mo wasto: Minne sisse, ja wata need kurjad hirmsad asjad, mis nemmad siin teggewad.

10. Ja ma läksin sisse, ja näggin, ja wata, keigesugguse

lailade romajatte ja lojuste kuiud, ja keik Israeli suggu sitta-jummalad, need ollid seina külges malitud ümber ja ümber.

11. Ja seitseküm~end meest Israeli suggu wannemist, (ja Jaasanja Sawani poeg seisis kesk nende seas) need seisid nende kuiude ees, ja iggaühhe kä olli ta suitsetamisse-pan, ja paks suitsetamisse-pilw tousis ülles.

12. Ja ta ütles mo wasto:

Innimesse poeg, kas sa nääd, mis Israeli suggu wannemad tewad pimmedas, iggaüks omma kuio kambritte sees? sest nem~ad ütlewad: Ei Jehowa nä meid mitte, Jehowa on sedda maad mahhajätnud.

13. Ja ta ütles mo wasto: Sa pead jälle sama nähha weel sured hirmsad asjad, mis nemmad teggewad.

14. Ja ta wiis mind Jehowa koia wärrawa suhho, mis on pohja pool, ja wata, seäl ollid naesed istumas, ja nutmas sedda ebbajum~alat Tammusi.

15. Ja ta ütles mo wasto: Kas sa olled sedda näinud, iñimesse poeg? sa pead jälle weel suremad hirmsad asjad

sama nähha, kui need on.

16. Ja ta wiis mind Jehowa koia seestpiddise oue, ja wata, Jehowa templi ukse ees, eestkoia wahhel ja altari wahhel olli liggi kakskümmend ja wiis meest; nende seljad ollid Jehowa templi pool ja nende silmad päwatousma pool, ja nemmad kummardasid päikesse ette päwatousma pole.

17. Ja ta ütles mo wasto: Kas sa sedda nääd, innimesse poeg? ons se ni alw assi Juda suggule, et nemmad need hirmsad asjad teggewad, mis nemmad siin tewad? et nemmad on sedda maad täitnud wäekauba töga, ja wötwad mind jälle ärritada: sest wata, nem~ad aiawad wössud ennestele wihha tulle süteks.

18. Nenda tahhan ma ka neile tehha omma tullise wihhaga, mo silm ei pea järrele andma, ja minna ei tahha armo anda; ja ehk nemmad kül hüüdwad sure heälega mo körwade ees, siiski ei tahha minna neid mitte kuulda.

9. Peatük.

Jehowa maksab Judide hirmsad teud nende kätte.

1. Ja ta hüüdis mo körwade ees sure heälega, ja ütles: Laske liggi tulla selle liña nuhtlused, ja iggaühhe kä olgo temma ärrarikkumisse söariist.

2. Ja wata, kuus meest tullid üllema wärrawa tee poolt, mis lähhäb pohja pole, ja iggaühhe kä olli ta katkipeksmisse riist; agga üks mees nende seast olli linnaste riettega ehhitud, ja kirja-musta toos olli ta pusa külges: ja nemmad läksid ja seisid wask-altari kõrwas.

3. Ja Israeli Jummalau tousis ülles Kerubi peält, mis peäl ta olli, selle koia läwwe pole, ja hüdis sedda meest, kelle selgas need linnased rided, kelle pusa külges se kirjutamisse riist olli.

4. Ja Jehowa ütles temma wasto: Minne läbbi liña, läbbi Jerusalemma, ja panne märki nende meeste otsade peäle, kes öhkawad ja äggawad keige hirmsa asjade pärrast, mis seäl

sees tehakse.

5. Agga teistele ütles temma mo kuuldes: Minge senna liina temma järrele, ja löge peäle: ärgo andko teie silm järrele, ja ärge andke armo.

6. Löge surnuks wanno, poismehhi ja neitsid, ja wäetimaid lapsi, ja naesi, kunni keik hukka sawad; agga ärge putuge ühhegi külge, kel märk otsas on, ja hakkage mo pühvast paigast: ja nemmad hakkasid neist wannust mehhist, kes seäl koia ees ollid.

7. Ja ta ütles nende wasto: Tehke se kodda rojaseks, ja täitke need oued nendega, kes mahhalödud on, minge wälja; ja nemmad läksid wälja, ja löid peale liinas.

8. Ja kui nemmad neid said mahhalönu, siis jäin minna üksi ülle; ja ma heitsin omma silmili mahha, ja kissendasin, ja ütlesin: Oh Issand Jehowa! kas sa tahhad ärrarikkuda keik, mis Israelist üllejänud? et sa omma tullise wihha nenda wäljawallad Jerusalemma peäle.

9. Ja ta ütles mo wasto: Israeli ja Juda suggu üllekohhus on

üpres wägga suur, ja Ma on werresüüd täis, ja lin on täis köwwerust: sest nemmad ütlewad: Jehowa on sedda maad mahhajätnud, ja Jehowa ei nä mitte.

10. Sepärrast ka minno, minno silm ei pea mitte järrele andma, ja minna ei tahha armo anda; ma tahhan nende Pea peäle panna, mis nende wisid wäärt on.

11. Ja wata, se mees, kel linnased rided selgas, kelle pusas kirjutamisse riist olli, se töi wastust, ja ütles: Ma ollen teinud, nenda kui sa mind käsknud.

10. Peatük.

Uus näggeminne: ellawad jõed, Jehowa au, ja Kerubid.

1. Ja ma näggin, ja wata, taewa lautusse külges, mis ülle Kerubide Pea, olli nenda kui Sawwiri kiwwi peält nähha, otsekui üks aujärg; sedda nähti nende ülle.

2. Ja ta räkis selle mehhe wasto, kel linnased rided selgas, ja ütles: Minne sisse

nende rattaste wahhele Kerubi alla, ja wötta mollemad peud täide ellawaid süssi Kerubide wahhelt, ja külwa neid laiale selle liñna peäle; ja temma läks sisse mo nähhes.

3. Ja need Kerubid seisid selle koia parremal polel, kui se mees sisseläks, ja pilw täitis se seestpiddise oue.

4. Ja Jehowa au tousis kõrgesse Kerubi peält, ja läks koia läwwe pole; ja se kodda sai täis sest pilwest, ja se oue sai täis Jehowa au selgussest.

5. Ja nende Kerubide tibade kahhiseminne kuuldi wäljaspiddise oue, nenda kui keigewäggewama Jummal heäl, kui ta rägib.

6. Ja se sündis, kui ta sedda meest, kel linnased rided selgas, sai käsknud ja öölnud: Wötta tuld rattaste wahhelt, Kerubide wahhelt; et ta sisse läks, ja seisis seäl ratta jures.

7. Ja üks Kerub pistis omma kät Kerubide wahhelt tulle jure, mis olli Kerubide wahhel, ja wöttis ja andis selle peude sisse, kel linnased rided selgas; ja teine wöttis, ja läks wälja.

8. Ja Kerubidel olli nähha

otsekui innimesse kässi nende tibade al.

9. Ja ma näggin, ja wata, nelli rattast olli Kerubide körwas, üks rattas iggaühhe Kerubi körwas, ja nende rattaste näggo olli peält nähha kui Tarsisi kiwwi,

10. Ja neil neljal olli ühhesuggune näggo, otsego olleks üks rattas teise ratta sees.

11. Kui nemmad käisid, siis käisid nemmad omma nelja külje järrel, nemmad ei pöörnud ennast ümber, kui nemmad käisid: sest senna, kuhho se essimenne pöris, selle järrel käisid nemmad, ei nemmad pöörnud ennast ümber, kui nemmad käisid,

12. Ja keik nende kehha, ja nende selg, ja nende käed, ja nende tiwad, ja rattad, nende nelja Kerubi rattad ollid ümberringi täis silmi.

13. Need rattad, neid nimmeti ümberweriaks asjaks minno kuuldes.

14. Ja iggaühhel olli nelli palge: essimesse palg olli Kerubi näggo, ja teise palg olli innimesse näggo, ja kolmanda

olli loukoera näggo, ja neljanda olli kotka näggo.

15. Ja need Kerubid tösteti ülles, (seeb se ellajas on, mis ma näggin Kebari jõe äres.)

16. Ja kui need Kerubid käisid, siis käisid ka need rattad nende kõrwas, ja kui need Kerubid ommad tiwad üllestötsid, et nemmad piddid Ma peält üllesminnema, ei pöörnud ka need rattad ennast mitte nende kõrwest ärra.

17. Kui teised seisid, seisid nemmad ka, ja kui teised ennast üllestötsid, tösteti neid ka ; sest ellaw waim olli nende sees.

18. Ja Jehowa au läks ärra selle koia läwwe peält, ja seisis Kerubide üle.

19. Ja need Kerubid töstsid ommad tiwad ülles, ja läksid Ma peält ülles minno nähhes, kui nemmad wäljaläksid, ja need rattad ollid nende kõrwas; ja seisid Jehowa koia wärrawa suus, mis päwatousma pool, ja Israeli Jummalal olli nende üle üllewelt.

20. Seeb se ellajas on, mis ma näggin Israeli Jummalal ollewad Kebari jõe äres; ja ma

tundsin, et nemmad Kerubid ollid.

21. Iggaühhel olli nelli pallet, ja iggaühhel nelli tiba, ja otsego innimesse käed nende tibade al.

22. Ja nende pалlette näggo, need ollid needsammad palled, mis ma Kebari jõe äres näggin, nende näggo ja nemmad issi: iggaüks käis otsekohhe.

11. Peatük.

Wüstide pahha nou, könne ja nuhtlus: armo tootus.

1. Ja Waim töstis mind ülles, ja wiis mind Jehowa koia päwatousma wärrawa jure, mis lähhäb hom~iko pole, ja wata, seäl wärrawa suus ollid kakskümmend ja wiis meest; ja ma näggin nende seas Jaasanja Assuri poia, ja Pelatja Penaja poia, rahwa wüstid.

2. Ja temma ütles mo wasto: Innimesse poeg, need on need mehhed, kes nurjatuma asja peäle mötlewad, ja piddawad kurja nou siin liñnas.

3. Kes ütlewad: Eks olle se aeg liggi honid ehhitada? se lin on

pot, ja meie olleme se lihha.

4. Sepärrast rägi nende wasto prohweti wisil, rägi prohweti wisil, innimesse poeg!

5. Ja mo peäle langes Jehowa Waim, ja ütles mo wasto: Rägi, nenda ütleb Jehowa: Nenda ollete teie üttelnud, Israeli suggu, ja mis teie waimus touseb, tunnen ma keik ärra.

6. Teie ollete palju enneste seast mahhalönnud seie liña, ja temma ulitsad täitnud nendega, kes mahhalönnud on.

7. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Kedda teie mahhalönnud, kedda teie keik seie liña mahha pannud, need on se lihha, ja se lin on se pot, ja teid sadetakse seält wälja.

8. Teie kardate moöga, ja moöga tahhan ma tua teie peäle, ütleb Issand Jehowa.

9. Ja ma tahhan teid seält liñnast wäljasata, ja teid woöraste kätte anda, ja tahhan öiged nuhtlussed teie peäle panna.

10. Moöga läbbi peate teie langema, Israeli-ma raia peäl tahhan ma teie peäle kohhut moista, ja teie peate tundma,

et minna Jehowa ollen.

11. Se lin ei pea teile ollema pottiks, ja teie ei pea seäl sees ollema se lihha, waid Israeli raia peäl tahhan ma teie peäle kohhut moista.

12. Ja teie peate tundma, et minna ollen Jehowa, sest et teie mo seädmiste sees ei olle käinud, ja mo kohtoseäduste järrele ei olle teinud; waid teinud nende pagganatte wiside järrele, kes teie ümberkaudo on.

13. Ja se sündis, kui ma prohweti wisil sain räkinud, siis surri Pelatja Penaja poeg; ja ma heitsin omma silmili mahha, ja kissendasin sure heälega, ja ütlesin: Oh Issand Jehowa! sa teed otsa nende peäle, kes Israelist üllejänud.

14. Ja Jehowa saña sai mo kätte sedda wisi:

15. Innimesse poeg, so wennad, so wennad, sinno suggulased, ja keik Israeli suggu hopis on need, kellele Jerusalemma rahwas on üttelnud: Minge kaugele Jehowa templi jurest ärra, se Ma on meile pärrandusseks antud.

16. Sepärrast ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa, kui ma neid saan kaugele ärrasaatnud pagganatte sekka, ja kui ma neid Made sisse saan laiale pillutanud: siis tahhan ma neile pisko rahwale pühhaks paigaks olla nende made sees, kuhho nemmad sanud.

17. Sepärrast ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa: Ma tahhan teid ka kogguda nende rahwa seast, ja teid kokkosata nende Made seest, kuhho teid on laiale pillatud, ja Israeli Ma teie kätte anda.

18. Ja nemmad peawad senna tullemä, ja seält ärrasaatma keik selle Ma läilad ja keik selle hirmsad asjad.

19. Ja ma tahhan neile ühhesugguse süddame anda, ja ue waimo nende sisse anda, ja tahhan ärrasata sedda kiwwist süddant nende ihho seest, ja neile anda ühhe lihhase süddame,

20. Et nemmad mo seädmiste sees woiwad käia, ja mo kohtoseädussed piddada, ja nende järrele tehha; ja nemmad peawad mulle rahwaks ollema, ja minna tahhan neile

Jum~alaks olla.

21. Agga kelle südda omma läilade ja omma hirmsa jummalatte mele järrel käib, nende Pea peäle tahhan ma panna nende wisid, ütleb Issand Jehowa.

22. Ja need Kerubid töstsid ommad tiwad ülles, ja need rattad nende körwas, ja Israeli Jummalä au olli nende ülle üllewelt.

23. Ja Jehowa au läks kesk liñna peält ülles, ja jäi seisma senna mäele, mis hom~iko poolt wasto liñna.

24. Ja waim töstis mind ülles, ja wiis mind Kaldea-male wangide jure ühhes näggemisses Jummalä Waimo läbbi; ja se näggeminne, mis ma näggin, läks ülles mo jurest ärra.

25. Ja ma rääksin wangide wasto keik Jehowa asjad, mis ta mulle andis nähha.

12. Peatük.

Jerusalemma hädda tähhendakse enne monne wisi peäl.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:
2. Innimesse poeg, sa ellad ühhe wastopannia suggu hulkas, neil on silmad nähha, agga nemmad ei nä; körwad on neil kuulda, agga nemmad ei kule, sest nemmad on üks wastopannia suggu.
3. Ja sinna, innimesse poeg, te ennesele teekäimisse riistad, ja minne käima päwa aial nende nähhes; ja sa pead ommast paigast ärraminnema teise paika nende nähhes; ehk nemmad sawad nähha, et nemmad üks wastopañia suggu on.
4. Ja sa pead nende nähhes päwa aial wäljatoma ommad riistad, mis on kui teekäia riistad, ja sinna pead öhto wäljamine nenda nähhes kui need, kes ärralähhäwad wangi.
5. Nende silma ees kaewa mürist läbbi, ja wi neid seält läbbi wälja.
6. Nende nähhes pead sa neid Olla peäl kandma, widdewikkus wäljawima, ja ommad silmad katma, et sa ei sa maad nähha: sest ma ollen sind

- immetähheks pannud Israeli suggule.
7. Ja ma teggin, nenda kui mind olli kästud: ommad riistad wisin ma wälja kui teekäimisse riistad päwal, ja öhto kaewasin ma seinast läbbi käega, widdewikkus wisin ma ja kandsin neid wälja, Olla peäl nende nähhes.
 8. Ja Jehowa sanna sai mo kätte hom~iko sedda wisi:
 9. Innimesse poeg, eks Israeli suggu, se wastopannia suggu ei wötta so wasto öölda: Mis sinna teed?
 10. Ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa, se koorm taotab need würstid, mis Jerusalemmas, ja keik Israeli suggu peäle, kes teiste seas on.
 11. Ütle: Minna ollen teile immetähheks: kui ma ollen teinud, nenda peab neile tehtama, nemmad peawad minnema käima, ja wangi.
 12. Ja se würst, kes nende seas on, se peab kandma Olla peäl, ja widdewikkus wäljamine nenda; nemmad wötwad seinast läbbi kaewada, et nemmad woiksid seält wäljawia:

ommad silmad kattab temma, et ta issi silmaga ei sa maad nähha.

13. Ja ma tahhan omma wörge temma ülle wäljalautada, ja tedda peab mo linno-paelaga kinniwoetama, ja ma tahhan tedda Pabeli Kaldea-male wia, agga sedda maad ei pea ta mitte näggema, ja senna peab ta surrema.

14. Ja keik mis ümberkaudo temmale abbiks on, ja keik temma wäehulgad tahhan ma laiale wiskada keige tuulte kätte, ja mööka wäljatombada nende tahha.

15. Ja nemmad peawad tundma, et minna Jehowa ollen, kui ma neid saan laiale pillutanud pagganatte sekka, ja neid laiale wiskand made sisse.

16. Ja ma tahhan pissut mehhi neist üllejätta möögast, näljast ja katkust, et nemmad woiwad pagganatte seas, kuhho nemmad tullewad, juttustada keik ommad hirmsad teud, ja tunda, et minna ollen Jehowa.

17. Ja Jehowa saña sai mo kätte sedda wisi:

18. Innimesse poeg, sa pead omma leiba söma

wabbisemisega, ja omma wet joma wärrisemisse ja murrega.

19. Ja pead ütlema selle Ma rahwa wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa Jerusalemma rahwale Israeli maal: Omma leiba peawad nemmad murrega söma, ja omma wet

ehmatussega joma: sepärrast et nende Ma peab sama tühjaks tehtud sest, mis ta täis on, nende keikide wäekauba tö pärrast, kes seäl ellawad.

20. Ja need liñnad, kus sees ellatakse, need peawad paljaks tehtud, ja se Ma ärrahäwwitud sama; ja teie peate tundma, et minna ollen Jehowa.

21. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

22. Innimesse poeg, mis wanna saña on se teile Israeli maal? et teie ütlete: Kül seña weel aega lähhäb, ja keik näggemissed on kaddund ärra.

23. Sepärrast ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Ma tahhan sedda waña sanna lõppetada, ja nemmad ei pea sedda waña sanna ennam mitte ütlema Israelis; waid ütle nende wasto: Aeg on liggi tulnud ja igga

näggemisse assi.

24. Sest eddespidi ei pea mingisuggust tühja näggemist, egga libbedat ööneandmist ollema Israeli suggu sees.

25. Sest minna ollen Jehowa, ma tahhan räkida, mis sanna ma tahhan räkida, se peab ka nenda sündima, ei se pea ennam pitkale wibima: sest teie aeges, oh sinna wastopannia suggu! tahhan ma ühhe sanna räkida, ja sedda möda tehha, ütleb Issand Jehowa.

26. Ja Jehowa saña sai mo kätte sedda wisi:

27. Innimesse poeg wata, Israeli suggu ütleb: Se näggeminne, mis sesinnane nääb, tulleb wast mitme päwa pärrast, ja sesiñane rägib prohweti wisil, mis pitka aia pärrast sünnib.

28. Sepärrast ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Ei pea ükski minno sannust ennam kauaks wibima; se sanna, mis ma rāgin, peab ka sündima, ütleb Issand Jehowa.

13. Peatük.

Pettised walleprohwetide kumbed ja raske nuhtlus.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Innimesse poeg, rägi prohweti wisi Israeli prohwetide wasto, kes prohweti wisil räkiwad, ja ütle neile, kes omma ennese süddamest prohwetid on: Kuulge Jehowa sanna.

3. Nenda ütleb Issand Jehowa: Hädda neile jölleda prohwetidele, kes omma ennese waimo järrel käiwad, ja sedda möda, mis nemmad ep olle näinud.

4. Kui rebbased paljaks tehtud kohtade peäl, nenda on teie prohwetid, oh Israel!

5. Teie ep olle mitte üllesläinud praggude sisse, egga warjo teinud Israeli koia ümber, et teie olleksite seisnud taplusses Jehowa päwal.

6. Nemmad näwad tühja, ja räkiwad walle ööneandmist, kes ütlewad: Jehowa sanna on se; ja Jehowa polle neid läkkitand; siiski käskwad nemmad rahwast

odata, ja püawad nenda omma sanna töeks tehha.

7. Eks teie olle tühja näggemist näinud, ja walle ööneandmist räkinud? ja ütlete: Jehowa sanna on se ; ja minna ei olle mitte räkinud.

8. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Et teie rägite tühja, ja näte wallet; wata, sepärrast tullen ma teie peäle, ütleb Issand Jehowa.

9. Ja minno kässi peab nende prohwetide wasto ollema, kes näwad tühja, ja ööneandwad walle wisi; minno rahwa koggodusses ei pea nemmad mitte ollema, ja Israeli suggu kirja sisse ei pea nemmad mitte sama ülleskirjotud, egga Israeli male tulles; ja teie peate tundma, et minna ollen Issand Jehowa.

10. Sepärrast, ja otse sepärrast, et nem~ad mo rahwa eksitawad, ja ütlewad: Rahho, ja ep olle mitte rahho; ja se rahwas ehhitab souse seinä, ja wata, need prohwetid lubjawad sedda kölwatuma lubjaga;

11. nende wasto, kes kölwatuma lubjaga lubjawad, et

se peab mahhalangema: üks raske saddo peab peäle tulles, ja teie, oh sured rahhe-tükkid, teie peate se peäle langema, ja suur kange tuul peab sedda löhkuma.

12. Ja wata, se sein peab mahhalangema; eks siis ei sa ööldud teie wasto: Kus on se lubjaminne, mis teie lubjanud?

13. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Ma tahhan sure kange tulega ommas tullises wihhas löhkuda, ja raske saddo peab peäle tulles mo wihha läbbi, ja sured rahhe-tükkid peawad otsa peäle teggema tullise wihha läbbi.

14. Ja ma tahhan sedda seinä mahhakiskuda, mis teie ollete lubjanud kölwatuma lubjaga, ja tahhan sedda mahhalükkada, et tem~a allus peab nähha, ja maas ollema; ja teie peate seäl sees otsa sama, ja tundma, et miña ollen Jehowa.

15. Ja ma tahhan otse keik omma tullise wihha seinä peäle sata, ja nende peäle, kes sedda kölwatuma lubjaga lubjanud, ja tahhan teile üttelda: Ei olle seinä egga neid, kes sedda lubjawad.

16. Need on Israeli prohwetid, kes prohweti wisil Jerusalemma wasto räkiwad, ja kes temmale rahho näggemist näwad, kus ep olle mitte rahho, ütleb Issand Jehowa,

17. Agga sinna, innimesse peog, pöra ommad silmad omma rahwa tüttartte pole, kes prohweti wisil räkiwad ommast ennesest süddamest, ja rägi prohweti wisil nende wasto,

18. Ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa: Hädda neile naesterahwale, kes padjo kokkoõmblewad keige kaenlaalluste tarwis, ja tewad kattesid keigesugguse ea innimeste Peade tarwis, et nemmad woiksid hingesid püda; kas teie tahhate mo rahwa hinged püda, ja ommad hinged ellus piddada?

19. Ja teie teotate mind ärra mo rahwa jures ühhe peo täie odra pärrast, ja leiwa pallokesse pärrast, et teie surretate need hinged, mis ei pea surrema; ja peate need hinged ellus, mis ei piddand ellusse jäma: et teie walletate mo rahwa ees, mis meel wallet kuleb.

20. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Wata, ma tullen teie padjade kallale, misga teie seäl hinged püate tootades, et need peawad öitsema; agga ma tahhan need padjad lõhki kärristada teie käewarte peält, ja tahhan need hinged lahtilasta, siis kui teie hinged püate tootades, et nemmad peawad öitsema:

21. Ja tahhan teie katted lõhki kärristada, ja omma rahwast teie käest ärrapeästa, ja nem~ad ei pea enam ollema teie kä, et teie neid sate püda; ja teie peate tundma, et miña ollen Jehowa.

22. Sepärrast et teie russuks peksate selle õige süddame walskussega, kellele minna ei olle wallo teinud; ja et teie öäla käed kinnitate, et ta mitte ei pöra om~a kurja tee peält, et ma tedda woiksin ellus piddada.

23. Sepärrast ei pea teie mitte tühja näggema, egga õnneandmist enam andma; sest ma tahhan omma rahwast teie käest peästa, ja teie peate tundma, et minna ollen Jehowa.

14. Peatük.

*Jehowa sanna põlgjad
põlgtakse jälle: nende nuhtlus.*

1. Ja mo jure tullid monned mehhed Israeli wañematte seast, ja istsid mo ette mahha.

2. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

3. Innimesse poeg, needsinnatsed mehhed on ommad sitta-jummalad om~a süddamesse üllespannud, ja omma üllekohto kommistust on nemmad pannud omma silma ette; kas minna pean sallima, et nemmad ikka peäle mind küssiwad?

4. Sepärrast rägi nendega, ja ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Iggaüks Israeli suggust, kes ommad sitta-jum~alad om~a süddamesse üllespannud, ja omma üllekohto kommistust omma silma ette panneb ja tulleb prohweti jure; sellele tahhan minna Jehowa kosta, kui ta tulleb omma palju sitta-jummalatte pärrast,

5. Et ma Israeli suggu kinni saan nende süddames, et nemmad minno jurest on

ärrapöörnud keik hopis omma sitta-jummalatte läbbi.

6. Sepärrast ütle Israeli suggu wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Pöörge, ja laske ennast pöördä omma sitta-jummalast, ja laske ommad silmad pöördä keik omma hirmsa teggude poolt ärra.

7. Sest, kes ial Israeli suggust, ja woöraste seast, kes Israeli jures asset on, mo jurest ärralahkub, ja panneb omma sitta-jummalad ülles omma süddamesse, ja omma üllekohto kommistust omma silma ette pañeb, ja tulleb prohweti jure temma läbbi mind küssima: sellele tahhan minna Jehowa wastust anda issiennese läbbi;

8. Ja tahhan omma palle sellesinnatse mehhe wasto panna, ja tedda ärrahäwwitada, et ta saab tähheks ja wannaks sannaks, ja tahhan tedda ärrakautada omma rahwa seast; et teie peate tundma, et minna ollen Jehowa.

9. Ja kui se prohwet ennast lasseb melitada, ja rägib ühhe walle sanna, otsego olleksin minna Jehowa lasknud

sesinnatse prohweti melitada:
siis tahhan ma omma kät ta
wasto sirrutada, ja tedda ärra
kautada om~a Israeli rahwa
seast.

10. Ja nemmad peawad om~a
üllekohto kandma; kui selle
küssia üllekohhus, nenda peab
ka selle prohweti üllekohhus
ollema.

11. Sepärrast ei pea eñam
mitte Israeli suggu mo järrelt
ärraeksima, egga eñast eñam
rojaseks teggema keige om~a
ülleastmistega: sest nemmad
peawad mulle rahwaks ollema,
ja minna tahhan neile
Jummalaks olla, ütleb Issand
Jehowa.

12. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte sedda wisi:

13. Innimesse poeg, kui üks Ma
patto teeb minno wasto, et ta
suurt wallatust teeb, siis
tahhan ma omma kät sirrutada
temma wasto, ja temma leiwa
keppi katkimurda, ja senna
läkkitada nälga, et minna seält
ärrakautan innimessed ja
lojuksed.

14. Ja kui seälsam~as olleksid
need kolm meest, Noa, Taniel
ja lob, siis peästaksid

needsammad omma ennest
hinged omma öigusse läbbi,
ütleb Issand Jehowa.

15. Kui ma lasseksin kurjad
metsalised sedda maad
läbbikäia, et nemmad sedda
innimestest paljaks tewad, et ta
laggedaks saaks, nenda et
ükski seält ei woiks läbbikäia
nende metsaliste pärrast:

16. Olleksid need kolm meest
seälsammas, ni töeste kui ma
ellan, ütleb Issand Jehowa, ei
nem~ad peästaks mitte ei
poege egga tütrid; nemmad
üksi peäseksid, ja se Ma saaks
laggedaks.

17. Ehk kui ma mööga
lasseksin tulla selle Ma peäle,
ja ütleksin, et möök peab seält
maalt läbbiminnema, ja
kautaksin seält ärra innimessed
ja lojuksed:

18. Ja need kolm meest
olleksid seälsammas, ni töeste
kui ma ellan ütleb Issand
Jehowa, nemmad ei peästaks
mitte ei poege egga tütrid waid
nemmad issi peäseksid üksi.

19. Ehk kui ma läkkitaksin
katko seie male, ja wallaksin
omma tullise wihha ta peäle
wälja werresü pärrast, et ma

seält innimessed ja lojuksed ärrakautaksin:

20. Ja Noa, Taniel ja Iob olleksid seälsam~as, ni töeste kui ma ellan, ütleb Issand Jehowa, nem~ad ei peästaks ei poega egga tüttart, nem~ad issi peästaksid om~a hinge omma öigusse läbbi.

21. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Nenda ka on se, kui ma om~a nelli öiget kurja nuhtlust, moöga ja nälga ja kurjad metsalissed ja katko läkkitan Jerusalemma peäle, et ma seält ärrakautan innimessed ja lojuksed.

22. Wata, siis peawad senna üllejama, kes ärrapeäswad, kedda wäljawiakse, poiad ja tüttred: wata, need tullewad wälja teie jure, et teie nähha sate nende wisid ja nende teud, ja sate ennast trööstida se önnetusse pärrast, mis ma Jerusalemma peäle ollen saatnud, kesk selle pärrast, mis ma temma peäle lasknud tulla.

23. Ja nemmad peawad teid trööstima, kui teie näte nende wisid ja nende teud; ja teie peate tundma, et ma mitte ilmaasjata teinud keik, mis ma

seäl ollen; se on Issanda Jehowa sanna.

15. Peatük.

Jerusalem lääb hukka, kui kolbmatta winapu oksad.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:
2. Innimesse poeg, mis on se winamarja pu suggu parrem kui keik muud puud, ja se winapu oks parrem kui need, mis metsa puud külges on?
3. Kas temmast woib tarwis pu wötta, kust sünnib middagi tehha? kas woetakse sest warna-pu, mis peäle sa woiksid keiksuggused riistad panna rippuma?
4. Wata, sedda antakse tulle roaks; kui tulloke jo temma mollemad otsad ärrapölletand, ja keskminne koht on jo ärrakörwetand; kas ta peaks kölbama ühhege tö tarwis?
5. Wata, kui se terwe olli, siis ei sündind sest middagi tehha: weel wähhem sünnib sest ennam middagi tehha, kui tulli tedda pölletand, ja et ta ärrakörwetand.

6. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Otsego winapu metsa pude seas, mis ma ollen tulle roaks annud; nenda ollen minna ka Jerusalemma rahwast ülleannud.

7. Ja ma pannen omma palle nende wasto; on nemmad ühhest tullest wäljasanud, siis peab teine tulli neid ärralöppetama: ja teie peate tundma, et minna ollen Jehowa, kui ma omma palle nende wasto pannen.

8. Ja ma tahhan sedda maad laggedaks teha, sepärrast et nemmad on wägga suurt wallatust teinud: se on Issand Jehowa sanna.

16. Peatük.

Suur Jehowa heldus: rahwas tännamatta: nende nuhtlussed: arm tootakse neile, kelle südda pehmeks lööb.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Innimesse poeg, anna Jerusalemmale teäda temma hirmsad teud,

3. Ja ütle: Nenda ütleb Issand

Jehowa Jerusalemmale: Sinno pärris suggu ja so sündimised on Kanaani-maalt; so issa olli Emori-mees ja so emma Itti-ma naene.

4. Ja sedda wisi olli so sündiminne: sel päwal kui sa ilmale tullid, ei olnud so nabba-wars ärraleikatud, ja weega ei olnud sa puhtaks pestud, kui ma so peäle waatsin; ja solaga ei olnud sa örutud, egga mähkmette sisse mähhitud.

5. Ühhegi silm ei heitnud armo so peäle, et ta olleks sulle ühhe ainsa neist asjust teinud, et ta olleks armo pärrast sulle sedda teinud; waid sind wissati wälja peäle, sest et so hing ni weider olli sel päwal, kui sa ilmale sündsid.

6. Ja minna läksin sinnust möda, ja näggin sind, et sind pididi ärratallatama so werre sees; siis ütlesin ma sinnule: Omma werresse jä ellusse; jah ma ütlesin sinnule: Omma werresse jä ellama.

7. Ma ollen sind mitmeks tuhhandeks pañud, sedda möda kui se, mis kaswab wäljal; ja sinna olled paljuks

sanud, ja sureks kasnud, ja wägga suurt illo kätte sanud: nissad ollid walmis, ja so karwad kasnud; agga siña ollid weel allasti ja paljas.

8. Ja ma läksin sust möda, ja näggin sind, ja wata, so aeg olli, se armastamise aeg, ja ma lautasin omma ölma so ülle, ja katsin so allastust; ja ma wandusin sulle, ja teggin seädust sinnoga, ütleb Issand Jehowa, ja sinna said mo ommaks.

9. Ja ma pessesin sind weega, ja lopputasin so werre so peält ärra, ja woidsin sind ölliga;

10. Ja ehhtasin sind wälja-ömmeltud riettega, ja pannin sinnised nahk-kingad so jalga, ja pannin peent kallist linnast riet so ümber, ja katsin sind sidiga;

11. Ja teggin sind wägga kännaks, ja pannin kässi-keed so kätte ümber, ja kedi so kaela ümber;

12. Ja andsin pea-otsa ehte so ninna peäle, ja körwa-röngad so körwade sisse, ja illusa kroni so pähhä.

13. Sedda wisi ollid sa ehhitud kulla ja höbbedaga, ja so

üllekond ridid ollid kallist linnasest ja siidsest ja wäljaömmeltud ridest; sa söid saia, ja met ja ölli, ja ollid üpres wägga illus, ja kölbasid kunningrigile.

14. Ja so nimmi sai kuulsaks pagganatte seas so illo pärrast: sest se olli täieste illus miño ehte pärrast, mis ma so peäle pannin, ütleb Issand Jehowa.

15. Agga sinna lootsid omma illo peäle, ja ellasid hora wisil omma nimme pärrast, ja piddasid om~a hora-jahti iggaühhega, kes möda läks, kes se ial olli.

16. Ja sa wötsid ommast ridist, ja teggid eñesele kirjud kõrged paigad, ja teggid hora tööd nende peäl: need paigad ei pea ennam sama, egga ollema.

17. Ja sa wötsid ommad illusad riistad minno kullast ja mo höbbedast, mis ma sulle olin annud, ja teggid ennesele meeste kuiud, ja teggid nendega hora tööd.

18. Ja wötsid ommad wäljaömmeltud rided, ja katsid neid; ja pannid nende ette mo ölli ja mo suitsetamise-rohto.

19. Ja mo leiba, mis ma sulle annud, peent jahho, ja ölli ja met, misga ma sind söötsin, ja sedda pannid sa nende ette maggusaks haisuks; wist on se sündinud, ütleb Issand Jehowa.

20. Ja sa wötsid ommad poiad ja om~ad tütreid, mis sa mulle ollid ilmale tonud, ja ohwerdasid neid neile ärrasüa: olli se pissut so hora-tö polest?

21. Ja sa tapsid ka minno poiad, ja andsid neid ärra, et sa lasksid neid tullest läbbi miñna nende auuks.

22. Ja keige omma hirmsa teggude ja omma hora-tö jures ei olle sa mitte möttelnud omma nore ea päwade peäle, kui sa allasti ja paljas ollid, kui sind so werre sees pididi ärratallatama.

23. Ja se on sündinud pärrast keik so kurjust, (hädda, hädda sulle! ütleb Issand Jehowa.)

24. Et sa ennesele olled ehhitanud kummitud koiad, ja ennesele teinud kõrged paigad igga turro peäle.

25. Igga tee otsa peäle olled sa ehhitanud ommad kõrged paigad, ja omma illo hirmsaks

teinud, ja ommad jallad laiale aianud iggaühhe wasto, kes möda läks, ja olled palju hora-tööd teinud:

26. Ja olled hora-tööd teinud Egiptusse-ma lastega, kes so naabred on, kes pakso lihhaga on, ja olled palju hora-tööd teinud, et sa mind pidid ärritama.

27. Ja wata, ma ollen omma kät sirrutanud so wasto, ja so seätud ossa wähhendanud, ja ollen sind annud nende melewalda, kes sind wihkasid, Wilistide tüttarte kätte, kes häbbi pärrast ärrapunnastasid so wägga pahha tö wisi pärrast.

28. Ja sa olled hora-tööd teinud Assuri lastega, et sa ei woinud kül sada: sa olled nendega hora-tööd teinud, ja siiski mitte kül sanud:

29. Waid olled palju enam hora-tööd teinud Kanaani maal sennikui Kaldea-male; ja siiski ep olle sa sest mitte kül sanud.

30. Kui nörk on so südda, ütleb Issand Jehowa, et sa sedda keik teed, ühhe ilma-ma hora naese tööd,

31. Se läbbi et sa ommad kummitud honed ehhtasid igga tee otsa, ja ommad kõrged paigad teinud igga turro peäle; sa ei ollege kui üks teine hoor olnud, nenda et sa hora-palka olleksid pilkand.

32. Oh sa abbiello-rikkia naene! kes omma mehhe assemele woöraid wasto wöttab.

33. Keikile horadele antakse horusse palk; agga sinna olled ommad hora-palgad annud iggaühhele, kes sind armatsend, ja olled neile weel andid peälegi annud, et nemmad tulleksid so jure seält ümberkaudo, so sure horusse pärrast.

34. Nenda on sul teist wisi luggu olnud kui muil naestel sinno sure horussega, sest so järrele ei olle mindud hora-tööd teggema; sest sinna olled hora-palka annud, ja sulle ei olle hora-palka antud, sest on se luggu sinnoga teist wisi.

35. Sepärrast kule Jehowa saña, siña hoor!

36. Nenda ütleb Issand Jehowa: Sepärrast et so rahha on pillutud, ja so häbbedus on paljaks woetud sinno sure

horusse läbbi nende wasto, kes sind armatsesid, ja keige so hirmsade sitta-jummalatte wasto; ja so laste were pärrast, mis sa neile olled annud: 37. Wata, sepärrast koggun ma keik so armatsejad, kelle melest sa olled armas olnud, ja keik, kedda sa armastanud, keikidega, kedda sa olled wihkanud; ja neid tahhan ma kogguda so wasto, ümberringi, ja so häbbedust neile paljaks wötta, et nemmad keik so häbbedust peawad nähha sama.

38. Ja minna tahhan so peäle kohhut moista, nenda kui abbiello-ärrarikkujatte ja werre ärrawallajatte peäle kohhut moistetakse, ja tahhan so werd ärrawallada tullise ja pühha wihhaga:

39. Sest ma tahhan sind anda nende kätte, ja nemmad peawad so kummitud honed ärrapillutama, ja so kõrged paigad mahhakiskuma, ja so rided so seljast risuma, ja so illusad riistad ärrawötma, ja sind paljaks ja allasti jätma.

40. Ja peawad koggodusse kogguma so wasto, ja sind

kiwwidega wiskama ja sind omma moökadega läbbiaiaama.

41. Ja peawad so honed tullega ärrapölletama, ja öiged nuhtlussed so peäle pannema mitme naese silma ees; nenda tahhan ma sind ärralöppetada, et sa ei pea hoor ollema, egga ennam hora-palka andma.

42. Ja tahhan omma tullise wihha so peäle panna seisma, et mo pühha wihha sinnust lahkub, siis tahhan ma rahho seista, ja mul ei pea mitte ennam melepahhandust ollema.

43. Sepärrast et sinna ei olle mitte omma nore ea päwade peäle möttelnud, ja olled mo peäle wihhastanud keikis neis asjus; wata, siis tahhan minna ka sinno wisid so Peä peäle panna, ütleb Issand Jehowa; sest eks sa ei olle teinud sedda pahha tööd ülle keik omma mu hirmsade teggude?

44. Wata iggaüks, kes tähhendamisse-sanna rägib, wöttab so peäle jutto tösta, ja öölda: Otsekui emma, nenda on ka temma tüttar.

45. Sa olled omma emma tüttar, kelle südda tilgab omma mehhe ja omma laste wasto, ja

olled omma öe ödde, kelle südda tilkab omma meeste ja omma laste wasto: teie emma on Itti-ma naene, ja teie issa Emori-mees.

46. Ja sinno suur ödde on Samaria, temma ja temma tütrede, kes ellab so pahhemal käel: ja so ödde, kes wähhem sind, kes ellab so parremal käel, on Sodom ja temma tütrede.

47. Ja sinna pollege nende tede peäl käinud, egga teinud nende hirmsa teggude järrele; so meel olli pahha, et se kui pissut olli, et sa olled weel pahheminne teinud keige omma wiside järrele, kui nemmad.

48. Ni töeste kui ma ellan, ütleb Issand Jehowa, ei olle so ödde Sodom issi egga ta tütrede nenda teinud, kui sinnage olled teinud, ja so tütrede.

49. Wata, se olli so öe Sodoma üllekohhus: kõrkus, leiba kül, ja wägga rahholinne assi olli tem~al ja tem~a tüttartel; agga willetsa ja waese kät ei kinnitand tem~a mitte;

50. Waid nemmad ollid torredad, ja teggid hirmsad

teud mo ees; agga ma saatsin neid ärra, kui ma sedda sain näinud.

51. Ja Samaria ei olle poolt sedda patto mitte teinud, mis sinna teinud, ja olled paljo ennam hirmsaid teggusid teinud kui nemmad, ja olled keige omma hirmsa teggude läbbi, mis sa teinud, om~ad öed öigeks teinud.

52. Sepärrast kañna ka sinna om~a teotus, mis sa olled moistnud omma öe peäle, so om~a pattude pärrast, misga sa hirmsamad teud teinud kui nemmad, ja nemmad on öigemad sind: sepärrast häbbene ka, ja kañna omma teotus, et sa olled ommad öed öigeks teinud. 53. Agga ma tahhan nende wangi-pölwe pöördä, Sodoma ja temma tüttarte wangi-pölwe, ja Samaria ja temma tüttarte wangi-pölwe, ja sinno wangide wangi-pölwe nende seas.

54. Et sa pead om~a teotust kandma, ja häbbi pärrast ärrapunnastama keige se pärrast, mis sa teinud, kui sa neid saad trööstinud.

55. Ja so öed Sodom ja

temma tütrede peawad taggasi tulles omma endise pölwe peäle, ja Samaria ja temma tütrede peawad taggasi tulles omma endise pölwe peäle, ja sinna ja so tütrede peate taggasi tulles omma endise pölwe peäle.

56. Eks olle Sodom so ödde olnud juttuks, sinno suus so kõrkusse aial?

57. Ennego so kurjus ilmus, sel aial, kui sind teotasid Siria tütrede ja keik, kes ta ümber ollid, need Wilistide tütrede, kes sind ümberringi ärrapölgsid.

58. Omma pahha tö ja om~ad hirmsad teud, neid pead sinna kandma: se on Jehowa sanna.

59. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Ma tahhan ka soga tehha, nenda kui sa olled teinud, et sa sedda ärrawandumist mikski ei pannud, et sa minno seädust tühjaks teinud.

60. Agga minna tahhan möttelda omma seädusse peäle, mis ma sinnoga teggin so nore ea päiwil, ja tahhan ühhe iggawesse seädusse sulle kinnitada.

61. Siis wöttad sa om~a wiside

peäle möttelda, ja häbbi pärrast ärrapunnastada, kui sa wasto wöttad ommad öed, kes suremad sind, nende körwa, kes wähhemad sind: sest ma tahhan neid sulle tütriks anda, agga mitte sinno seädussest; 62. Waid minna tahhan omma seädusse sinnoga kinnitada, ja sa pead tundma, et minna Jehowa ollen.

63. Et sa se peäle mötled, ja häbbened, ja ei pea ennam omma suud lahti teggema om~a teotusse pärrast, kui ma so eest ärraleppitamist teen keige se pärrast, mis sa olled teinud: se on Issanda Jehowa sanna.

17. Peatük.

Öige nuhtlus kulutakse Sidkia peäle: Kristussest.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi.
2. Innimesse poeg, rägi üks moistetus ülles, ja ütle üks tähhendamisse sanna Israeli suggu peäle,
3. Ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa: üks suur kotkas suurte

tibadega, pitka sulgedega, mis täis sulgi, mis tähnelissed, se tulli Libanoni mäele, ja wöttis seedripu ladwa otsa.

4. Temma wössude üllema otsa murdis ta ärra, ja wiis sedda kauba male, ja panni sedda senna kaupmeeste liina.

5. Ta wöttis ka selle Ma seemnest, ja heitis sedda wilja põllo peäle, ta wiis sedda sure wee jure, sure holega panni ta sedda senna.

6. Ja se tousis ülles, ja sai laiaks winapuuks, kenne kehha maddal olli, et temma oksad kallasid se kotka pole, ja temma jured ollid selle al; ja se sai winapuuks, ja sai püsti oksad, ja kaswatas wiljalissed oksad.

7. Agga seäl olli üks teine suur kotkas, sellel ollid sured tiwad ja palju sulgi; ja wata, sesinnane winapu känas ommad jured tem~a pole, ja aias ommad oksad ta pole, et ta tedda pididi kastma tem~a penartest seäl, kus temma olli istunud.

8. Tem~a olli hea wälja peäle istunud sure wee äre, et ta olleks woinud okse aiada, ja

wilja kanda, ja kalliks
winapuuks sada.

9. Ütle: Nenda ütleb Issand
Jehowa: Kas se peaks korda
minnema? eks teine mitte
tem~a jurid ei wötta
ärrakiskuda, ja temma wilja
ärraleikada, et ta ärrakuiwab,
keik temma wössude lehhed
kuiwawad ärra; ja se sünnib, ei
mitte sure käewarrega egga
paljo rahwaga, kui tedda
ärratöstetakse temma juurtega
hopis.

10. Sest wata, temma on
istutud, kas se siis peaks
korda minnema? eks mitte ni
pea kui päwatousma tuul
temmasse putub, temma hopis
ärra ei kuiwa? ta kuiwab ärra
seäl penarte peäl, kus ta
kaswis.

11. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte sedda wisi:

12. Et ütle selle wastopannia
suggule: Eks teie ei tea, mis se
on? ütle: Wata, Pabeli
kunningas tulli Jerusalem~a, ja
wöttis tem~a kuñinga ja tem~a
würstid, ja wiis neid eñese jure
Pabeli.

13. Ja wöttis kuningrigi
suggust ühhe, ja teggi

temmaga seädusse, ja panni
tedda wanduma, ja wöttis ärra
selle Ma sured issandad;

14. Et se kuningriik piddi
maddal ollema, et ta ennast
mitte ei üllendaks, et ta peaks
omma seädusse, et se jääks
seisma.

15. Agga ta panni temma
wasto, ja läkkitas ommad
Kässud Egiptusse-male, et
nem~ad temmale piddid andma
hobbosid ja palju rahwast: kas
se peaks korda minnema? kas
se, kes sedda teeb, peaks
peäsema? ja kes seädust
tühjaks teeb, kas se peaks
peäsema?

16. Ni töeste kui ma ellan,
ütleb Issand Jehowa, temma
peab selle kunninga male, kes
tedda kuningaks töstnud, kelle
wannet ta mikski ei pannud, ja
kelle seädusse ta tühjaks
teinud, selle jure peab ta
Pabeli surrema.

17. Ja Warao ei woi middagi
tem~ale tehha söas ei sure
wäega egga palju rahwaga, kui
Pabeli kuningas hakkab walli
üllesteggema, ja pu-tornid
ehhitama, et ta palju hingesid
saaks ärrakautada.

18. Sest ta polle wañet mikski ei pañud, et ta seädust on tühjaks teinud; ja wata, temma on omma kät annud, siiski on ta sedda keik teinud; ei ta pea mitte peäsmä.

19. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Ni töeste kui ma ellan, ma tahhan omma wande, mis tem~a miski ei pannud, ja mo seädusse, mis ta tühjaks teinud, tem~a Pea peäle panna;

20. Ja tahhan omma wörko temma ülle lautada, ja ta peab mo wörkutamisse-paelade sisse kinnisama, ja ma tahhan tedda Pabeli wia, ja seäl temmaga kohtus käia temma wallatusse pärrast, mis ta minno wasto teinud.

21. Ja keik temma pöggenejad keige ta wäehulkadega peawad moöga läbbi langema, ja kes üllejäwad, need peawad laiale sama pillatud keikide tuulte kätte; ja teie peate tundma, et minna Jehowa ollen räkinud.

22. Nenda ütleb Issand Jehowa: Minna tahhan ka sest kõrge seedri ladwa otsast wötta, ja sedda istutada; temma wössude üllemast

otsast tahhan ma ärramurda ühhe örna otsakesse, ja minna tahhan sedda istutada ühhe kõrge ja sure mäe peäle:

23. Israeli kõrge mäe peäle tahhan ma sedda istutada, ja ta peab okse aiama, ja wilja kandma, ja kalliks seedriks sama; ja tem~a al peawad keik linnud keigesuggusest lendawast suggust ellama, tem~a oksade warjo al peawad nemmad ellama.

24. Ja keik metsa puud peawad tundma, et minna Jehowa se kõrge pu ollen allandanud, ja se maddala üllendanud, ja tore pu kuiwaks teinud, ja ärrakuinud pu pannud haljandama: Minna Jehowa ollen räkinud, ja teen ka sedda.

18. Peatük.

*Nurrin Jehowa wasto ei kolba:
Ta moistab keik öiete.*

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Mis teil on, et teie rägite sedda waña sanna Israeli maast, ja ütlete: Issad on

sönud küpsmatta winamarja
kobbarad, ja laste hambad on
nürriks sanud.

3. Ni töeste kui ma ellan, ütleb
Issand Jehowa, teil ei pea
ennam sedda ollema, kes
sedda tähhendamisse sanna
rägib Israelis.

4. Wata, keik hinged, need on
minno pärralt; minno pärralt on
need: niihästi issa hing, kui
poia hing: se hing, mis patto
teeb, sesamma peab surrema.

5. Ja kui kegi öige on, ja teeb
mis kohhus ja öigus on ;

6. Kes mäggede peäl ei sö,
egga tösta ennese silmi Israeli
suggu sitta-jummalatte pole, ja
om~a liggimesse naest ärra ei
naera, ja naese jure, kel
om~ad kirjad, liggi ei lähhä:

7. Ja keddagi ei waewa, annab
omma wöglase panti taggasi,
mingiwisil ei risu, annab omma
leiwa näljatsele, ja kattab
riettega sedda, kes allasti:

8. Kes ei anna rahha renti
peäle wälja, ja ei wötta kasso,
kes omma kät köwwerussest
taggasi wöttab, kes teeb, mis
tössine kohhus, ni ühhele kui
teisele:

9. Kes minno seädmiste sees

käib, ja peab mo
kohtoseädussed, et ta truiste
se järrele teeb: sesamma on
öige, temma peab töeste
ellama, ütleb Issand Jehowa.

10. Agga kui ta ühhe
ülleannetuma poia sünnitab,
kes werd ärrawallab, ja teeb
teisele ühhe neist asjust.

11. Ja temma ei te neist häist
asjust ühtegi, waid sööb ka
mäggede peäl, ja naerab
omma liggimesse naest ärra;

12. Kes waewab willetsat ja
waest, risub mitmel wisil, ei
anna panti taggasi, ja töstab
ommad silmad sitta-jummalatte
pole, ja teeb mis hirmus on:

13. Annab rahha renti peäle, ja
wöttab kasso; ja se peaks
ellama? ei pea se mitte ellama;
ta on keik need hirmsad asjad
teinud, tedda peab töeste
surma pandama, temma
werresü olgo ta peäl.

14. Agga wata, kui ta poia
sünnitab, ja se nääb keik
omma issa pattud, mis ta teeb,
ja kardab, ja ei te mitte sedda
wisi;

15. Temma ei sö mitte
mäggede peäl, ja ei tösta
ennese silmi mitte Israeli suggu

sitta-jummalatte pole, ei naera om~a liggimesse naest ärra:

16. Ja ei waewa keddagi, ei wötta panti, ja mingiwisil ei risu, kes omma leiba näljatsele annab, ja kattab riettega sedda, kes allasti:

17. Ei putu om~a käega willetsa külge, ei wötta renti egga kasso, teeb minno kohtoseäduste järrele, käib mo seädmiste sees: sesamma ei pea mitte surrema omma issa üllekohto pärrast, ta peab töeste ellama.

18. Temma issa, et ta ikka liga teinud, wenna mitmel wisil risunud, ja omma rahwa seas teinud, mis ei olle hea: wata, se peab surrema omma üllekohto sees.

19. Ja teie ütlete: Miks ei pea mitte se poeg kandma middagi issa üllekohtust? issi poeg teeb, mis kohhus ja öigus on, ta peab keik mo seädmised, ja teeb nende järrele, ta peab töeste jäma ellama.

20. Se hing, mis patto teeb, sesamma peab surrema, ja poeg ei pea middagi kandma issa üllekohtust, ja issa ei pea middagi kandma poia

üllekohtust: selle öige öigus olgo tem~a peäl, ja selle öäla öälus olgo tem~a peäl.

21. Agga kui se, kes öäl, pörab keikist ommast pattudest, mis ta teinud, ja peab keik mo seädmised, ja teeb, mis kohhus ja öigus on: se peab töeste ellama, ei mitte surrema.

22. Keik tem~a ülleastmissi, mis ta teinud, ei peage mälletadama; omma öigusse pärrast, mis ta teeb, peab ta jäma ellama.

23. Kas mul ial peaks hea meel ollema ühhe öäla surmast? ütleb ISSAND JEHOWA; eks sest ep olle hea meel, kui ta ümberpörab omma tede peält, et ta woiks ellada?

24. Ja kui se, kes öige, ommast öigussest pörab, ja teeb köwwerust, kui ta wöttab tehha keiki hirmsaid asjo möda, mis se, kes öäl, teinud, kas ta peaks jäma ellama? keik temma öigussi, mis ta teinud, ei pea mälletadama; ommas wallatusses, mis ta teind, ja omma patto sees, mis ta teinud, nende sees peab ta surrema.

25. Ommeti ütlete teie: Issanda

te ei olle ühhetassa. Et kuulge Israeli suggu, kas minno te ei peaks ühhetassa ollema? eks olle, et teie teed ei olle ühhetassased?

26. Kui se, kes öige, pörab ommast öigussest, ja teeb köwwerust, ja surreb sepärrast; siis surreb ta omma köwwerusse sees, mis ta on teinud.

27. Ja kui se, kes öäl, pörab ommast öälussest, mis ta teinud, ja teeb, mis kohhus ja öigus on ; sesamma peab omma hinge ellus.

28. Sest ta watab, ja pörab keikist ommast ülleastmistest, mis ta teinud, se peab töeste ellama, ei mitte surrema.

29. Ommeti ütleb Israeli suggu: Issanda te ei olle ühhetassa; eks minno teed ei olle ühhetassa, Israeli suggu? eks olle, et teie teed ei olle ühhetassased?

30. Sepärrast tahhan ma iggaühhe peäle teie seast kohhut moista, oh Israeli suggu! temma wisisid möda, ütleb Issand Jehowa: pöörge, ja andke ennast pöörda keikist ommast ülleastmistest, et teie

üllekohhus teile mitte ei sa kommistusseks.

31. Heitke ennesest ärra keik ommad ülleastmissed, misga teie ülleastunud, ja tehke ennestele üks uus südda, üks uus waim: sest miks teie tahhate surra, sa Israeli suggu?

32. Sest mul ep olle hea meel selle surmast, kes surreb, ütleb Issand Jehowa; sepärrast andke ennast pöörda, siis peate teie jäma ellama.

19. Peatük.

Kaebdusse-laul, et Juda-kunningriik otsa sanud.

1. Ja sina tösta üks nutto-laul Israeli würstide pärrast,

2. Ja ütle: Mis sinno emma, se emmane-loukoer, maggab issaste-loukoerte hulkas? noorte loukoerte hulkas on ta kaswatand ommad kutsikad,

3. Ja on ühhe ommast kutsikattest kaswatanud, et ta noreks loukoeraks sai; ja ta öppis sagi kiskuma, innimessi söi temma.

4. Kui pagganad temmast kuulsid, siis woeti tedda nende

aukus kinni, ja nem~ad wisid tedda öngadega Egiptusse-male.

5. Ja kui temma näggi, et ta ilma olli ootnud, ja ta lotus hukkas olli; siis wöttis ta ühhe ommast kutsikattest, ja teggi tedda noreks loukoeraks.

6. Ja temma käis kesk loukoerte seas, ja sai noreks loukoeraks; ja öppis sagi kiskuma, inimessi söi temma.

7. Ja ta tundis ärra nende lessenaesed, ja teggi paljaks nende liñnad, nenda et se Ma ja keik selle täius on ärrahäwwitud temma möiramisse heäle läbbi.

8. Sepärrast on pagganad neist ümberkaudsist rikidest temma wasto pannud, ja omma wörko ta ülle lautanud; nende aukus on tedda kinni woetud.

9. Ja nemmad on tedda raud-liñno-korwi kinnipannud öngadega, ja tedda winud Pabeli kunninga jure; nemmad wisid tedda tuggewatte liñnade sisse, et temma heält ei peaks mitte ennam kuulma Israeli mäggede peäl.

10. Sinno emma olli kui winapu sinno werre sees wee äre

istatud; ta olli wiljalinne ja täis okse sest surest weest.

11. Ja temmal ollid tuggewad wössud, mis kölbasid wallitsejatte keppiks, ja temma kehha sai kõrgeks pakso oksade wahhel; ja se olli nähha temma kõrgusses ta palju oksade seas;

12. Agga tedda kitkuti wälja tullise wihha sees, ja wissati mahha, ja päwatousma tuul kuiwatas ärra tem~a wilja; ta tuggewad ra-ud on ärrakistud ja ärrakuinud, tulli on neid ärrasönu.

13. Ja nüüd on ta istatud kõrbe, ühhe kuiwa ja poutse male,

14. Ja tulli lähhäb wälja ta oksade wössust, ja sööb ärra temma wilja, et tem~a külges ei olle tuggewat wösso, mis kölbab wallitsusse keppiks. Se on üks nutto-luggu, ja on nutto-louks sanud.

20. Peatük.

Rahwa kangekaelus: öige nuhtlus: armo tootus.

1. Ja se sündis wiendamal

seitsme aasta kuul, selle ku kümnnemal päwal, et mehhed tullid Israeli wannemist, Jehowa käest nou küssima, ja istsid mo ette mahha.

2. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

3. Innimesse poeg, rägi Israeli wannemattega, ja ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Kas teie ollete tulnud mo käest küssima? ni töeste kui ma ellan, ei ma lasse ennast teist mitte küssida, ütleb Issand Jehowa.

4. Kas sa tahhad neile öigust moista? tahhad sa öigust anda, innimesse poeg? et anna neile teäda nende wannematte hirmsad teud.

5. Ja ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: sel päwal kui ma ärrawallitsesin Israeli rahwast, siis töstsin ma omma kät ülles wandudes Jakobi suggu seltsi pole, ja andsin ennast neile teäda Egiptusse maal, ja töstsin om~a kät ülles wandudes nende pole, ja ütlesin: Minna ollen Jehowa teie Jum~al.

6. Sel päwal töstsin ma omma kät nende pole, et ma neid

piddin wäljawima Egiptusse-maalt senna male, mis ma neile ärrakatsund, mis pima ja met joseb, mis olli üks illo keige made seast.

7. Ja ma ütlesin nende wasto: Heitke ärra iggaüks omma silmade läilad jum~alad, ja ärge tehke ennast rojaseks Egiptusse sitta-jummalattega: minna ollen Jehowa teie Jummal.

8. Agga nemmad pannid mo wasto, ja ei tahtnud miño sanna mitte kuulda, nem~ad ei heitnud ei ükski omma silmade läilaid jummalaid ärra, egga jätnud mahha Egiptusse sitta-jummalaid; ja ma mötlesin omma tullise wihha nende peäle wäljawallada, et ma omma wihha otse keik piddin nende peäle saatma Egiptusse-maal.

9. Agga ma teggin omma nimme pärrast, et sedda ei piddand teotadama nende pagganatte nähhes, kelle seas nemmad ollid, kenne silma ees ma ennast neile olin teäda annud, et ma neid piddin Egiptusse-maalt wälja saatma.

10. Ja ma saatsin neid ka

Egiptusse-maalt wälja, ja wisin neid körbe,

11. Ja andsin neile om~ad seädmissed, ja ommad kohtoseädussed andsin ma neile teäda; kui innimenne nende järrele teeb, siis ellab ta nende sees.

12. Ja minna andsin neile ka ommad hingamisse-päwad, et nem~ad piddid ollema tähheks minno wahhel ja nende wahhel; et nem~ad piddid tundma, et minna Jehowa ollen, kes neid pühhitseb.

13. Ja körbes panni Israeli suggu mo wasto, nemmad ei käind mo seädmiste sees, ja põlgsid mo kohtoseädussed ärra, mis sees innimenne ellab, kes nende järrele teeb, ja nemmad teotasid hingamisse-päwad wägga: siis mötlesin ma omma tullise wihha nende peäle wäljawallada körbes, ja ma piddin otsa nende peäle teggema.

14. Agga ma teggin om~a nim~e pärrast, et sedda mitte ei piddand teotadama pagganatte silma ees, kelle nähhes ma neid olin wäljawinud.

15. Ja minna töstsin ka omma kät ülles nende wasto körbes, et ma neid mitte ei piddand wima senna male, mis ma neile annud, mis pima ja met joseb, mis olli üks illo keige made seast.

16. Sepärrast, et nemmad mo kohtoseädussed ärrapölgsid, ja mo seädmiste sees ei käinud, ja mo hingamisse-päwad ärrateotasid: sest nende südda käis nende sitta-jummalatte järrel;

17. Agga mo silm andis neile armo, et ma neid mitte ärra ei rikkund, egga otsa nende peäle teinud körbes.

18. Ja ma ütlesin nende laste wasto körbes: Äрге käige omma wannematte seädmiste sees, ja ärge piddage nende kohto-wisid, ja ärge tehke ennast mitte rojaseks nende sitta-jummalattega.

19. Minna ollen Jehowa teie Jummal; käige minno seädmiste sees, ja piddage minno kohtoseädmissed, ja tehke nende järrele.

20. Ja pühhitsege mo hingamisse-päwad, et nemmad olleksid tähheks minno wahhel

ja teie wahhel, et teie sate tunda, et minna ollen Jehowa teie Jummal.

21. Agga need lapsed pannid mo wasto, nemmad ei käinud mitte mo seädmiste sees, ja ei piddand mitte mo

kohtoseädussi, et nem~ad nende järrele olleksid teinud, mis sees se innimenne ellab, kes nende järrele teeb; mo hingamisse-päwad teotasid nem~ad ärra: siis mötlesin ma oma tullise wihha nende peäle wäljawallada, et ma otse keik om~a wihha nende peäle piddin saatma körbes;

22. Agga ma wötsin om~a kät taggasi, ja teggin om~a nimme pärrast, et se ei piddand teotadama pagganatte nähhes, kelle nähhes ma neid olin wäljawinud.

23. Minna töstsin ka omma kät nende wasto körbes, et ma neid piddin laiale pillutama pagganatte sekka, ja neid laiale wiskama made sisse,

24. Sepärrast, et nem~ad mo kohtoseäduste järrele ei teind, waid pölgsid mo seädmised ärra, ja teotasid mo hingamisse-päwad; ja nende

silmad käisid omma wannematte sitta-jum~alatte järrel.

25. Siis andsin minna ka neile seädmised, mis ep olnud head, ja kohtowisid, mis sees nemmad ei sanud ellada.

26. Ja ma arwasin neid rojaseks nende annettega, kui ma lasksin mödaminna keik, mis lapsekooda lahti teeb, et ma neid piddin ärraehmatama, et nemmad piddid tundma, et minna ollen Jehowa.

27. Sepärrast, innimesse poeg, rägi Israeli suggu wasto, ja ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Weel ennam on mind teie wannemad teotanud, kui nemmad suurt wallatust mo wasto teggid.

28. Kui ma neid senna male sain winud, mis pärrast ma omma kät üllestötsin wandudes, et ma neile piddin sedda andma: ja kui nem~ad ial näggid ühhe kõrge kingo, ehk ühhe jäm~eda pu, siis ohwerdasid nem~ad seäl om~ad tappa-ohwrid, ja wisid senna omma melepahhandusse annet, ja pannid senna om~a maggusa haiso annid, ja

wallasid senna wälja ommad joma-ohwrid.

29. Ja miña ütlesin nende wasto: Mis peab se kõrge paik ollema, kuhho teie lähhäte? siiski on selle nim~i nim~etud kõrgeks paigaks tännapäni.

30. Sepärrast ütle Israeli suggu wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa, kas teie ennast tahhate omma wañematte tee peäl rojaseks tehha, ja nende läilad jum~alad hora wisil takkahoida?

31. Ja kui teie om~ad annid tote, kui teie lasete ommad poiad tullest läbbi käia, siis tete teie ennast rojaseks keige omma sitta-jum~alattega tännapäni; ja minna peaksin ennast teitest laskma küssida, oh Israeli suggu! ni töeste kui ma ellan, ütleb Issand Jehowa, ei ma lasse ennast teitest mitte küssida.

32. Ja mis ial teie mele tulleb, ei pea paigast mitte sündima; et teie ütlete: Meie tahhame olla kui pagganad, kui made sugguwössad, et meie tenime puid ja kiwwa.

33. Ni töeste kui ma ellan, ütleb Issand Jehowa: Ma

tahhan töeste teie ülle wallitseda wäggewa käega, ja wäljasirrutud käewarrega, ja wäljawallatud tullise wihhaga; 34. Ja tahhan teid wäljasata rahwa seast, ja teid kogguda made seest, kuhho teid on laiale pillutud, wäggewa käega, ja wäljasirrutud käewarrega, ja wäljawallatud tullise wihhaga.

35. Ja tahhan teid wia körbe, kus rahwast on, ja seäl teiega kohtus käia suud suud wasto:

36. Otse kui ma teie wannemattega kohtus käinud körbes Egiptusse maal; nenda tahhan ma teiega kohtus käia, ütleb Issand Jehowa,

37. Ja tahhan teid lasta witsa al käia, ja teid wia seädusse siddemesse.

38. Ja tahhan need wastopanniad teie seast puhhas ärrasata, ja neid, kes mo wasto ülleastuwad; seält maalt, kus nem~ad asset on, tahhan ma neid wäljatua, agga Israeli male ei pea ükski tullemä; ja teie peate tundma, et minna Jehowa ollen.

39. Agga teie Israeli suggu, nenda ütleb Issand Jehowa: Minge ja tenige iggaüks om~ad

sitta-jummalad, ja pärrast sedda, kui teie ei tahha minno sanna mitte kuulda; siis ärge teotage mitte ennam mo pühha nimmet ärra omma annetega egga omma sitta-jummalattega.

40. Sest minno pühha mäe peäl, Israeli kõrge mäe peäl, ütleb Issand Jehowa, seäl peab mind keik Israeli suggu hopis tenima seäl maal; seäl peawad nem~ad mo mele pärrast ollema, ja seäl tahhan ma nouda teie üllestöstmisse-ohwrid ja teie essimessed añid, keik teie pühha asjadega.

41. Mul peab teitest hea meel ollema sest maggusa haisoga annist, kui ma teid saan wäljawinud rahwa hulgast, ja teid koggunud made seest, kuhho teid olli laiale pillutud; ja miñna tahhan teie kallal ennast näidata pühha ollewad pagganatte nähhes.

42. Ja teie peate tundma et minna Jehowa ollen, kui ma teid wiin Israeli male, seña male, mis pärrast ma ollen om~a kät wandudes üllestöstnud, et ma sedda teie wannemille piddin andma.

43. Ja seäl peate teie mötlema

omma wisode peäle, ja keige omma teggude peäle, misga teie ennast rojaseks teinud; ja teil peab pahha meel ollema issieñese wasto keigest teie kurjussest, mis teie ollete teinud.

44. Siis peate teie tundma, et minna Jehowa ollen, kui ma sedda teiega teen omma nimme pärrast, ei mitte teie kurje wisisid egga teie pahhaid teggusid möda, oh Israeli suggu! se on Issanda Jehowa sanna.

21. Peatük.

Jerusalemma ärrakautaminne kulutakse ue märgiga.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Innimesse poeg, pöra ommad silmad louna tee pole, ja lasse tilkuda ommad sannad louna pole, ja rägi prohweti wisil wällise metsa wasto louna pole.

3. Ja ütle selle metsa wasto louna pole: Kule Jehowa sanna, nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, ma sütan sinno

sees tuld, ja se peab so sees ärrapölletama keik tored puud, ja keik ärrakuinud puud, se suur tulle leek ei pea mitte ärrakustuma, ja peawad sega körwetud sama keik kohhad louna poolt pohja pole.

4. Ja keik lihha peab nähha sama, et minna Jehowa sedda süütnud põllema; ei se pea mitte ärrakustuma.

5. Ja ma ütlesin: Oh Issand Jehowa, kül nemmad ütlewad mulle: Eks sesamma olle se, kes tähhendamisse-sannad rägib?

6. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

7. Innimesse poeg, pöra om~ad silmad Jerusalem~a pole, ja lasse ommad sannad tilkuda pühha paiga wasto, ja rägi prohweti wisil Israeli Ma wasto,

8. Ja ütle Israeli male: Nenda ütleb Jehowa, wata, ma tullen so peäle, ja tomban omma moöka ta tuppest wälja, ja tahhan so seäst ärrakautada, kes õige ja kes öäl on.

9. Sepärrast et ma tahhan so seast ärrakautada sedda, kes õige ja kes öäl, sepärrast lähhäb mo moök ommast

tuppest wälja keige lihha wasto lounast pohja pole.

10. Ja keik lihha peab tundma, et minna Jehowa omma moöka ta tuppest ollen

wäljatombanud; ei ta pea ennam taggasi tuppe sama.

11. Agga sinna, innimesse poeg, öhka; sa pead nende silma ees öhkama kibbedaste, ja otsego olleksid niuded murtud.

12. Ja kui sünnib, et nemmad so wasto ütlewad: Mikspärrast öhkad sinna? siis ütle: Ühhe jutto pärrast, et se tulleb; sest keikide südda peab ärrasullama, ja keikide käed lödwaks minnema ja keikide waim peab nukker ollema, ja keik põlwed peawad kui wessi jooksmä: wata, se tulleb, ja peab sündima; se on Issanda Jehowa saña.

13. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

14. Innimesse poeg, rägi prohweti wisil, ja ütle: Nenda ütleb Jehowa, ütle: Moök, moök on ihhutud, ja ka hiilgawaks tehtud.

15. Sepärrast, et ta peab hästi tapma, on se ihhutud;

sepärrast, et se peab kui walk ollema, on se hiilgawaks tehtud; ehk olleme meie röömsad? mo Poia kep on se, mis keik puud ärrapölgab.

16. Ja ta on tedda annud hiilgawaks tehha, ja kätte wötta: sesamma moök on ihhutud, ja sesamma on hiilgawaks tehtud, et sedda peab antama tapja kätte.

17. Kissenda ja ullu, innimesse poeg, sest se tulleb mo rahwa peäle, ja keige Israeli würstide peäle; suur hirm peab mo rahwal ollema moöga pärrast, sepärrast pekka pusa peäle.

18. Sest se on läbbikatsuminne; missuggune siis? eks siis se kep, mis keik puud ärra põlgab, ei peaks middagi ollema? ütleb Issand Jehowa.

19. Ja siña innimesse poeg, rägi prohweti wisil, ja lö käed kokko; moök peab teistkorda tulles, kül kolmatkorda, se moök, misga neid mahhalüakse, seeb se moök on, misga se suur mees saab mahhalöödud, mis tungib läbbi nende sisse.

20. Sepärrast ollen ma keige nende wärrawatte wasto moöga

terra pannud, et südda peab ärrasullama ja palju kommistussi saaksid: woi! woi! se on tehtud hiilgawaks kui walk, se on wahhedaks tehtud tapmisseks.

21. Minne ühte parrema pole, panne wasto pahhema pole, kuhho ial so terra on seätud.

22. Ja minna tahhan ka ommad käed kokkolüa, ja omma tullise wihha lasta hingada; minna Jehowa ollen sedda räkinud.

23. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

24. Ka sinna innimesse poeg, te ennesele kahhed teed, kust Pabeli kunninga moök peab tulles; ühhelt maalt peawad need mollemad teed tulles: ja walmista üks tee-post, walmista sedda liña tee otsas.

25. Teed pead sa teggema, et moök woiks tulla Rabbati Am~oni laste liña, ja Juda-rahwa jure, kes Jerusalemmas, et se kül on tuggewaks tehtud.

26. Sest Pabeli kunningas tulles seisma tee lahkmitte peäle, kahhe tee otsa öñneandmist otsides: ta on noled wahhedaks teinud,

küssinud Terawide käest, ta on maksa watanud läbbi.

27. Tem~a parremal käel on se ööneandminne Jerusalemma peäle sanud, et ta seadis pealikkuid, et nemmad piddid suud lahti teggema, ja käskma tappa, ja heält teggema öiskamissegga, ja raud-otsaga palgid wärrawatte wasto pañema, ja walli üllesteggema, ja putornid ehhitama.

28. Ja se on kül nende Judide melest kui üks tühhine ööneandminne, agga need on wanded, mis neile wañnutud: sest Juda tulletab mele omma üllekohhut, et sedda woiks kätte sada.

29. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Sest et teie issi tete, et teie üllekohhus mele tulleb, et teie ülleastmissed awwalikkuks sawad, et teie pattud näikse keige teie teggude sees, et teid mele tulletakse, siis peab teid käega kiñiwoetama.

30. Ja sinna pühhitsematta ja öäl, Israeli würst, kelle nuhtlusse pääw tulnud: et üllekohto aeg täis on:

31. Nenda ütleb Issand

Jehowa: Heida ärra om~a kübbar, ja wötta kroni peast ärra; sesinnane ei olle mitte öige kroon. Mis allandlik on, üllendan miña, ja mis kõrgem on, allandan miña.

32. Nurja, nurja, nurja tahhan ma sedda tehha; se kroon ei ollege mitte ennam, sennikui se tulleb, kelle kohhus on sedda sada, sellele annan minna sedda.

33. Ja sinna, innimesse poeg, rägi prohweti wisil, ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa Am~oni lastest, ja nende teotussest; ja ütle: Üks moök, üks moök on wäljatombatud, ja hiilgawaks tehtud tapmisseks, et se woib ärrawötta, sepärrast et se kui walk hiilgab ;

34. Sest et nemmad sulle tühja näwad, ja sulle ööne-andwad wallega, et sind woiks panna nende mahhalödud öälatte kaela peäle, kelle pääw tulnud, et üllekohto aeg täis on.

35. Pista moök ta tuppe; seäl paikas, kus sa olled loodud, seäl maal, kust so suggu pärrit, tahhan ma so peäle kohhut moista,

36. Ja om~a melepahhandust

so peäle wäljawallada, ma tahhan om~a hirmsa wihha tullega so wasto turtsuda, ja sind anda nende meeste kätte, kes wihha pärrast põllewad, kes targad on rikkumisse peäle. 37. Sa pead tulle roaks sama, so werri peab ollema kesk seäl maal; sind ei pea ennam mele tulletadama: sest minna Jehowa ollen sedda räkinud.

22. Peatük.

Juda patto süüd on hirmsad: raske nuhtlus tulleb.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Ja sinna, innimesse poeg! tahhad sa öigust moista, tahhad sa öigust moista selle werresü-alluse liñnale? anna temmale enneminne teäda keik temma hirmsad teud,

3. Ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa: Oh lin! kes issienneses werd ärrawallab, et tem~a aeg tulleks; ja kes sitta-jum~alad teeb ennesele, et ta eñast pididi rojaseks teggema.

4. Om~a were läbbi, mis sa ärrawallanud, olled sa sü-

alluseks sanud, ja omma sitta-jummalatte läbbi, mis sa teinud, olled sa rojaseks sanud; ja sadad ommad päwad liggi, ja olled ommad aastad kätte sanud: sepärrast ollen ma sind annud teotusseks pagganattele, ja pilkamisseks keige madele.

5. Need, kes liggi, ja kes kaugel sinnust ärra on, need peawad sind pilkama; oh sinna rojane nimme polest, kel palju kärrinat on.

6. Wata, Israeli würstid, iggaüks on lootnud omma käewarre peäle sinno sees, werd ärrawallamas.

7. Issa ja emma on nemmad so sees alwaks piddanud, woörastele on nemmad sinno sees liga teinud, waesed lapsed ja lesk naesed on nemmad so sees waewanud.

8. Mo pühhad paigad ei olle sa mikski pañud, ja mo hingamisse päwad olled sa ärrateotand.

9. Kelekandjaid on olnud so sees werd ärrawallamas; ja mäggede peäl on nem~ad sönud so sees, ja wägga pahha tö kesk sinno sees

teinud.

10. Issa häbbedust on iggaüks paljaks wötnud so sees; naest kes oma asjade pärrast rojane, sedda on nemmad so sees ärranaernud,

11. Ja teine on teise naesega teinud, mis hirmus, ja teine on omma minnia rojaseks teinud wägga pahha töga, ja teine on omma öe, omma issa tütre so sees ärranaernud.

12. Nemmad wötwad melehäid so sees, et nemmad sawad werd ärrawallama; renti ja kasso wöttad sa, ja püad kasso sada omma liggimesse käest liateggemisega, ja unnustad mind ärra, ütleb Issand Jehowa.

13. Ja wata, ma ollen ommad käed kokkolönnud so ahne tö pärrast, mis sa teinud, ja so werresü pärrast, mis so sees on.

14. Kas so südda woib wastoseista? kas so käed on tuggewad neil päiwil, kui minna wöttan middagi soga tehha? minna Jehowa ollen räkinud, ja tahhan sedda tehha,

15. Ja tahhan sind laiale pillutada pagganatte sekka, ja

sind laiale wiskada made sisse, ja nenda so rojust so seest ärralöppetada.

16. Sa pead, omma sü pärrast, ärrateotud sama pagganatte silma ees, ja tundma, et minna Jehowa ollen.

17. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

18. Innimesse laps, Israeli suggu on mulle höbbeda-sittaks sanud, nemmad on keik kui wask ja tinna, ja raud ja sea-tinna, ahjo sees; höbbeda-sittaks on nemmad sanud.

19. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Et teie keik ollete höbbeda-sittaks sanud, wata, sepärrast tahhan ma teid kogguda keskel Jerusalemma.

20. Kui höbbedat, ja waske, ja rauda, ja sea-tinna ja tinna kokkopannakse ahjo sisse, et tuld üllespuhhutakse se peäle, sedda sullatada: nenda tahhan ma teid kogguda om~as wihhas ja om~as tullises wihhas, ja seña sisse panna ja sullatada.

21. Ja tahhan teid kogguda ja omma kange wihha tuld teie peäle puhhuda, et teie seäl sees peate ärrasullama.

22. Nenda kui höbbedat sullatakse ahjo sees, nenda peate teie seäl sees ärrasullama, ja tundma, et minna Jehowa ollen omma tullise wihha teie peäle wäljawallanud.

23. Ja Jehowa saña sai mo kätte sedda wisi:

24. Innimesse poeg, ütle tem~ale: Sinna olled üks Ma, sedda ei woi puhhastada; se ei sa wihma melepahhandusse päwal.

25. Tem~a prohwetid seäl sees heitwad sallaja kurja nousse, ja on kui möirajad loukoerad, mis saki kiskwad; hinged söwad nemmad ärra, warrandust, ja mis kallis, sedda wötwad nem~ad ärra, ja tewad palju naesi leskiks seäl sees.

26. Temma preestrid on mo kasso-öppetust wäggise tühjaks teinud, ja mo pühhad paigad ärrateotanud; ei olle nem~ad wahhet teinud pühha wahhele ja senna wahhele, mis ei olle pühha, egga teäda annud, mis wahhed rojase ja ühhe puhta asja wahhel on ; ja mo hingamisse päwade eest on nemmad om~ad silmad

ärrapetnud, ja minna ollen ärrateotud nende seas.

27. Tem~a würstid on temma sees kui hundid, mis saki kissuwad, et sawad werd ärrawallada, ja hinged hukka sata, et nemmad hästi kasso saaksid.

28. Ja temma prohwetid lubjawad neid kölwatuma lubjaga, nemmad näwad tühja näggemist, ja andwad neile önnne walle wisi, ja ütlewad: Nenda ütleb Issand Jehowa; ja Jehowa ei olle sedda mitte räkinud.

29. Ma rahwas teggewad palju liga, ja risuwad wägga, ja waewawad need, kes willetsad ja waesed on, ja tewad liga woörastele üllekohtoga.

30. Ja ma otsin nende seast üht meest, kes pididi warjo ümberteggema, ja prao sees seisma mo palle ees selle Ma eest, et ma sedda mitte ei piddand ärrarikkuma; agga ei ma leidnud keddagi.

31. Sepärrast tahhan ma nende peäle wäljawallada omma melepahhandust, ja om~a hirmsa wihha tulle läbbi neid ärralöppetada; nende wisid

tahhan ma nende Pea peäle panna: se on Issanda Jehowa sanna.

23. Peatük.

Israelit ja Judat arwatakse kahhe hora sarnatseks.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Innimesse poeg, kaks naest ollid ühhe emma tütrede,

3. Ja need ellasid hora-wisil Egiptusses, ommas nores eas ellasid nemmad hora-wisil: seäl on nende nissad rudjutud, ja seäl on nemmad nende nissa-pead katsunud nende neitsipölwes.

4. Ja nende nimmed on: Oola olli se surem, ja Ooliba temma ödde, ja nemmad said mulle naesiks, ja töid ilmale poege ja tütrid; ja nende nimmed on: Oola on Samaria, ja Ooliba Jerusaleml.

5. Ja Oola ellas hora-wisil minno kõrwas, ja ta armatses ommad armastajad, kes Assuri-rahwa liggi ollid,

6. Ma-wallitsejad ja üllemad, kes ollid ehhitud walwaka-

sinniste riettega, nemmad keik ollid armsad nored mehhed, ja rüütlid, kes hooste selgas söitsid.

7. Ja temma teggi horatööd nendega, kes keik ollid need wäljawallitsetud Assuri laste seast; ja keige se läbbi, et ta armatses keik nende sitta-jummalad, sai temma rojaseks.

8. Ja omma horatööd Egiptusse-rahwaga ei jätnud ta mitte mahha, sest nemmad ollid temma jures magganud ta nores eas, ja temma neitsipölwe nissa-pead katsunud, ja omma hora-jahti temmaga pidanud.

9. Sepärrast ollen ma tedda annud temma armastajatte kätte, Assuri laste kätte, kedda ta armatses.

10. Nemmad on tem~a häbbedust paljaks wötnud, ja tem~a poiad ja tem~a tütrede ärrawötnud, ja tedda moögaga tapnud; ja ta on kuulsaks sanud naeste seas, et teised ollid öiged nuhtlussed ta peäle pannud.

11. Kui temma ödde Ooliba sedda näggi, siis läks ta pahhemaks omma

armatsemissega, kui teine; ja temma horatööd olli ennam, kui temma öe horatö.

12. Tem~a armatses Assuri lapsed, ma-wallitsejad ja üllemad, kes liggi, ja ehhitud ollid keigekallima ehtega, rüütliid, kes hooste selgas söitsid, need ollid keik armsad nored mehhed.

13. Ja ma näggin, et ta olli rojaseks sanud, et üks wiis neil mollemil olli.

14. Ja ta teggi weel ennam omma horatööd; ja näggi malitud mehhed seinä külges Kaldea-meeste kuiud, malitud punnase wärwiga,

15. Wö olli nende wööl nende niuete ümber, ja laiad kirjud kübbarad nende Peas; üllematte peälikkude näggo olli neil keikil, nenda kui Pabeli laste Kaldea-rahwa näggo on nende sündimisse maal:

16. Siis hakkas ta neid armatsema, ni pea kui temma silmad neid näggid, ja läkkitas Käskusid nende jure Kaldea-male.

17. Ja Pabeli lapsed tullid ta jure maggama hora-armastussega, ja teggid tedda

rojaseks omma horatöga; ja ta sai rojaseks nende läbbi, nenda et temma hing neist ärralahkus.

18. Ja kui ta omma horatö sai awwalikkuks teinud, ja omma häbbedust paljaks wötnud; siis lahkus minno hing temmast ärra, nenda kui mo hing olli ärralahkund temma öest.

19. Agga ta teggi weel palju eñam horatööd, ja mötles omma nore ea päwade peäle, kui ta hora wisil ellas Egiptusse-maal.

20. Ja ta armatses nende liadmehhed, kelle lihha on kui eesli lihha, ja se, mis nem~ad wäljaaiawad, on kui se, mis hobboseid wäljaaiawad.

21. Nenda olled sa jälle katsnud om~a nore ea wägga pahha tö, kui Egiptusse-rahwas katsusid so nissa-pead, so nore ea nissade pärrast.

22. Sepärrast, Ooliba! ütleb Issand Jehowa nenda: Wata, ma tahhan sinno armastajad ülles ärratada so peäle, kellest so hing on ärralahkund, ja tahhan neid so peäle sata ümberringi.

23. Pabeli lapsed ja keik

Kaldea-mehhed tullewad katsma ja kissendama, ja lahkuwad ärra, ja keik Assuri lapsed nendega; nemmad on keik armsad nored mehhed, ma-wallitsejad ja üllemad, ja üllemad pealikkud ja kokkokutsutud, kes keik hooste selgas söitwad, 24. Ja tullewad so peäle raud-riistadega, söa-wankritte ja rattastega, ja rahwa hulgaga, suurte ja wähhematte kilpidega, ja raudkübbaraga pannewad nemmad so wasto ümberringi; ja ma tahhan nende ette panna, mis kohhus on, ja nem~ad peawad so peäle kohhut moistma om~a kohtowiside järrele.

25. Ja ma tahhan om~a pühha wihha so wasto panna, et nemmad sinnoga peawad teggema tullist wihha möda; so ninna ja so körwad peawad nemmad ärraleikama, ja so wiimne selts peab moöga läbbi langema: nemmad peawad so poiad ja so tütreid ärrawotma, ja so wimist seltsi peab tulle läbbi ärralöppetadama.

26. Ja nemmad peawad so rided seljast ärrakiskuma ja so

illusad ehted ärrawötma.

27. Nenda tahhan ma so wägga pahha tö sinnust ärralöppetada, ja so hora-tö, mis Egiptusse maalt on, et sa eñam ei pea eñese silmi nende pole üllestöstma, egga eñam Egiptusse peäle mötlema.

28. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, ma tahhan sind anda nende kätte, kedda sa wihkad, nende kätte, kennest so hing on ärralahkunud.

29. Ja nemmad peawad sinnoga teggema om~a wihha möda, ja ärrawötma keik so were-waewa, ja sind paljaks ja allasti jätma; et saaks awwalikkuks so horusse häbbedus, ja so wägga pahha tö, ja so pordo-ello.

30. Sedda tewad nemmad sulle, et sa olled hora wisil pagganad takka hoidnud, se eest, et sa ennast olled rojaseks teinud nende sitta-jum~alattega.

31. Om~a öe tee peäl olled sa käinud, ja ma annan temma karrikast sinno kätte.

32. Nenda ütleb Issand Jehowa: Omma öe karrika pead sa joma, ni süggaw ja ni

lai kui ta on ; sa pead sama naeruks ja hirwitamiseks, sest se karrikas weab palju.

33. Sa pead joobnuks ja läks kurbdust sama; so öe Samaria karrikas on üks karrikas, mis laggedaks teeb ja ärrahäwwitab.

34. Sa pead sedda tilgatummaks wälja joma, siis wottad sa temma tükkid pihhuks murda, ja ommad nissad ärrakiskuda: sest minna ollen sedda räkinud, ütleb Issand Jehowa.

35. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Et sa mind olled unnustanud, ja mind om~a selja tahha heitnud ; siis kañna sa ka omma wägga pahha tö ja om~a horatö nuhtlus?

36. Ja Jehowa ütles mo wasto: Innimesse poeg, kas sa tahhad kohtus käia Oola ja Ooliba eest? kuluta enneminne neile nende hirmsad teud:

37. Sest nemmad on abbiello ärrarikkunud, ja werri on nende käe sees, ja omma sitta-jummalattega rikkuwad nemmad abbiello ärra; ja ka ommad lapsed, mis nem~ad mulle ilmale tonud, on nem~ad

lasknud tullest läbbi miñna neile roaks.

38. Weel on nem~ad sedda mulle teinud: nemmad on mo pühha paiga sel aial rojaseks teinud, ja mo hingamisse-päwad teotanud.

39. Ja kui nemmad ommad lapsed tapsid om~a sitta-jummalattele, siis tullid nemmad selsammal päwal mo pühha paika, sedda ärrateotama; ja wata, nenda on nemmad teinud kesk paikas mo koias.

40. Ja peälegi on se, et nemmad läkkitasid nende meeste järrele, kes piddid kaugelt tulles, kelle jure Käsko lähätati: ja wata, nemmad tullid, neile olled sa ennast pesnud, ja ommad silmad wärwiga hörunud, ja ennast ehtega kannaks teinud;

41. Ja siña istusid kalli wodi peäl, ja laud olli walmistud siña ette, ja mo suitsetamisse-rohto ja mo ölli pannid sa senna peäle.

42. Ja kui hulga heäl seäl waikne olli, siis todi ka Saba-mehhed körwest nende meeste jure, kes ollid surest innimeste

hulgast; ja need pannid käe-
keed nende kätte ümber, ja
illusa kroni nende pähhä.

43. Ja ma ütlesin: Se wanna
naene rikkub weel abbiello
ärra; kül nemmad nüüd
tem~aga ellawad hora-wisil, ja
temma nendega.

44. Ja temma jure minnakse,
nenda kui minnakse ühhe hora-
naese jure sisse; nenda läksid
nemmad sisse Oola ja Ooliba
jure, nende wägga pahhade
naeste jure.

45. Ja öiged mehhed, need
peawad nende peäle kohhut
moistma, nenda kui abbiello
ärrarikjatte naeste kohhus, ja
nende kohhus on, kes werd
ärrawallawad: sest nem~ad on
abbiello ärrarikjad naesed, ja
werri on nende käes.

46. Sest nenda ütleb Issand
Jehowa: Ma tahhan nende
peäle tua ühhe hulga, ja neid
anda wintsutada ja ärrarisuda.

47. Ja se hulk peab neid
kiwwidega wiskama, ja neid
om~a moökadega
mahharaiuma; nende poiad ja
nende tütreid peawad nemmad
tapma, ja nende honed tullega
ärrapölletama.

48. Ja miñna tahhan sedda
wägga pahha tööd seält maalt
ärralöppetada; ja keik naesed
peawad maenitsust wõtma, et
nemmad mitte ei te teie wägga
pahha tö järrele.

49. Ja nem~ad peawad teie
wägga pahha tööd teie peäle
pannema, ja teie peate omma
sitta-jum~alatte pattud kandma;
et teie öppite tundma, et
minna ollen Issand Jehowa.

24. Peatük.

*Tähhendus, et Jerusalem
ärrahäwwitakse.*

1. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte kümnemal ühheksama
aasta kuul, selle ku kümnemal
päwal, se olli sedda wisi:

2. Innimesse poeg, kirjota
ennesele selle päwa nimmi,
otse sesinnane pääw: Pabeli
kuningas toetab ennast
Jerusalemma wasto otse
selsammal päwal:

3. Ja rägi üks tähhendamisse-
saña se wastopannia suggu
wasto, ja ütle neile: Nenda
ütleb Issand Jehowa: Pañe se
pot tullele, et pañe, ja walla ka

wet senna sisse.

4. Panne selle lihha tükkid hopis siñna sisse, keik head tükkid, reis ja labbalu; parrematte kontidega täida sedda.

5. Wötta parremad lambad, ja panne ka tem~a alla tulles puud kontide tarwis; küpseta sedda hästi, et ka tem~a kondid seäl sees saaksid kedetud.

6. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: oh hädda selle werresü-alluse liñnale! se on üks pot, kus roostet sees, ja temma rooste ei lähhä sest wälja: tösta üks tük teine teise järrele seält seest wälja, ei pea selle pärrast liisko heidetama.

7. Sest temma werri on ta sees olnud, ühhe palja kaljo peäle on ta sedda pannud, ei olle ta sedda ärrawallanud Ma peäle, et pörm sedda olleks woind katta.

8. Et ma piddin tullise wihha süütma põllema, ja kangeste temma kätte maksma, sest ollen ma temma werd palja kaljo peäle pannud, et se mitte ei saaks kinnikaetud.

9. Se pärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Oh hädda selle

werresü-alluse liñnale! ka miña tahhan ühhe sure pu-pinno tehha.

10. Sada palju puid, süta tuld põllema, pañe lihha hopis sisse, ja pañe maggusad rohhud peäle, et ka need kondid hakkawad ärrakörwema.

11. Ja panne sedda, kui ta tühhi on, temma ellawatte sütte peäle, et temma wask pallawaks saab ja põlleb, et temma rojus ta sees sullaks, ja temma rooste ärralöppeks.

12. Ilmaaego näikse waewa, ja siiski ei lähhä temma hulk roostet temmast mitte ärra; tullesse peab temma rooste sama.

13. So rojusse jures on wägga pahha assi, et ma sind piddin puhhastama, ja sa ep olle puhtaks sanud; ei sa sinna ennam puhtaks ommast rojussest, kunni ma keik omma tullist wihha so peäle sadan hingama.

14. Minna Jehowa ollen räkinud, se tulleb, ja ma tahhan sedda tehha, ei tahha ma järrele anda, egga armo anda, egga kahhetseda; sinno wiside ja so teggude järrele

peawad nem~ad so peäle
kohhut moistma, se on Issanda
Jehowa sanna.

15. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte sedda wisi:

16. Innimesse poeg, wata, ma
wöttan sinnust ärra so silmade
lusti ühhe nuhtlusse läbbi, ja
sa ei pea mitte kaebdust
teggema, egga nutma, ja ei
pea wee-pissarge so silmist
tulles.

17. Agga, olle wait, ärra te
surnutte pärrast leinamist, seu
omma Pea-illo ülles omma Pea
peäle, ja panne om~ad kingad
omma jalga; ja ärra mässä
habbet kinni, ja ärra sö
leinajatte meeste leiba.

18. Ja ma räkisin rahwa wasto
hom~iko, ja mo naene surri
öhto ärra, ja ma teggin
hom~iko, nenda kui mind kästi.

19. Ja se rahwas ütles mo
wasto: Eks sa tahha meile
teäda anda, mis se meile on,
et sa sedda teed?

20. Ja ma ütlesin nende wasto:
Jehowa sanna on mo kätte
sanud sedda wisi:

21. Ütle Israeli suggule: Nenda
ütleb Issand Jehowa: Wata, ma
tahhan ärrateotada omma

pühha paiga, teie kõrki
tuggewust, teie silma lusti, ja
kellele teie hing tahhaks armo
anda; ja teie poiad ja teie
tütred, mis mahhajätnud,
peawad mööga läbbi langema.

22. Ja teie peate nenda
teggema, kui minna teinud;
habbet ei pea teie mitte
kinnimässima, egga leinajatte
meeste leiba söma.

23. Ja teie Pea-illo peab
olles teie Peä peäl, ja teie
kingad teie jalgas; teie ei pea
mitte kaebdust teggema egga
nutma, ja peate ärrakuiwama
omma üllekohto teggude sees,
ja rökima teine teise wasto.

24. Ja Esekiel peab teile
im~etähheks olles; keik
sedda möda, mis temma
teinud, peate teie teggema: kui
se tulles, siis peate tundma, et
minna Issand Jehowa ollen.

25. Ja sinna innimesse poeg!
eks mitte sel päwal, kui ma
neist ärrawöttan nende ram~o,
nende illo römo, nende silmade
lusti ja nende hinge
iggatsemisse, nende poiad ja
nende tütred:

26. Sel päwal tulles se, kes
ärrapeäsnud, siño jure, et ta

sedda körwadele annab kuulda.
27. Sel päwal saab sinno su
lahti sellega, kes ärrapeäsnud,
et sa pead räkima, ja mitte
ennam suud kinnipiddama; ja
sa pead neile immetähheks
ollema, ja nemmad peawad
tundma, et minna Jehowa
ollen.

25. Peatük.

*Ähwardamine Am~oni-, Moabi-,
Edomi- ja Wilistide wasto.*

1. Ja Jehowa sanna sai so
kätte sedda wisi:
2. Innimesse poeg, pöra
ommad silmad Ammoni laste
pole, ja rägi prohweti wisil
nende wasto,
3. Ja ütle Ammoni lastele:
Kuulge Issanda Jehowa sanna,
nenda ütleb Issand Jehowa:
Sepärrast et sa ütled: öitsa!
minno pühha paiga pärrast, et
se on ärrateotud, ja Israeli Ma
pärrast, et se on ärrahäwwitud,
ja Juda suggu pärrast, et
nemmad on wangi läinud:
4. Wata, sepärrast tahhan ma
sind anda hom~iko-ma laste
pärrandusseks, ja nem~ad

peawad ommad tuggewad
liñnad so male teggema, ja
ommad honed siño male
pañema: nemmad peawad
söma so wilja, ja joma so
pima.

5. Ja ma tahhan Rabba liñna
panna kamelide lautaks, ja
Ammoni laste maad
puddolojuste karja-aiaks, ja teie
peate tundma, et minna
Jehowa ollen.

6. Sest nenda ütleb Issand
Jehowa: Sepärrast et sinna
kässi plaksutad, ja peksad
jallaga, ja olled römus olnud
Israeli Ma pärrast keige omma
süddame põlgdussega.

7. Wata, sepärrast sirrutan ma
omma kät so wasto wälja, ja
annan sind pagganattele roaks,
ja kautan sind ärra rahwa
seast, ja hukkan sind ärra
maade seest: ma lõppetan sind
ärra, et sa pead tundma, et
minna Jehowa ollen.

8. Nenda ütleb Issand Jehowa:
Sepärrast et Moab ja Seir
ütlewad: Wata, Juda suggu on
sedda wisi kui keik muud
pagganad:

9. Wata, sepärrast tahhan ma
lahtitehha Moabi-ma küljed, se

on need liñnad, temma liña,
mis raia otsas on; temma
illusa Ma, Petjesimoti Ma,
Paalmeonit ka Kirjataimist
sadi,

10. Hom~iko Ma lastele, kes
Ammoni laste kõrwas, ja
tahhan sedda neile anda
pärrandusseks; et ei pea
Ammoni laste peäle
mötteldama pagganatte seas.

11. Ja tahhan Moabi peäle
paña öiged nuhtlussed, et
nemmad peawad tundma, et
minna Jehowa ollen.

12. Nenda ütleb Issand
Jehowa: Sepärrast et Edom
Juda sugguga nenda teinud, et
ta kurjaste ta kätte maksnud,
ja on sure sü ennese peäle
saatnud, et nem~ad nende
kätte maksnud;

13. Sepärrast ütleb Issand
Jehowa nenda: Ma tahhan ka
sirrutada om~a kät Edomi
wasto, ja temma seest
ärrakautada iñimessed ja
lojuksed, ja tedda laggedaks
teha Temanist, ja Tedanist
sadi peawad nemmad moöga
läbbi langema.

14. Ja ma tahhan Edomi kätte
maksta omma Israeli rahwa

läbbi, ja nemmad peawad
teggema Edomiga minno wihha
ja mo tullist wihha möda, et
nemmad peawad ründama mo
kättemaksmist; se on Issanda
Jehowa sanna.

15. Nenda ütleb Issand
Jehowa: Sepärrast et Wilistid
nenda ka on teinud
kättemaksmisse melega, ja
kurjaste nende kätte maksnud
omma süddame kange
himmoga, et nemmad neid
pidid ärrarikkuma ühhest
iggawessest wihha-waenust:

16. Sepärrast ütleb Issand
Jehowa nenda: Wata, ma
sirrutan om~a kät wälja
Wilistide wasto, ja kaudan ärra
need ärrakautajad, ja tahhan
ärrahukkada, mis üllejäänud
merre randa:

17. Ja tahhan raskeste nende
kätte maksta tullise wihha
nuhtlustega; et nemmad
peawad tundma, et minna
Jehowa ollen, kui ma nende
kätte maksan.

26. Peatük.

Ennekulutaminne Tirusse wasto.

1. Ja se sündis, et ühheteistkümnemal aastal, essimessel essimesse ku päwal Jehowa sanna mo kätte sai sedda wisi:
2. Innimesse poeg, sepärrast, et Tirus ütleb Jerusalem~ast: Öitsa! ta on katkimurtud, kes rahwa uks olli, järg on minno kätte sanud; minna saan täis, et temma on paljaks sanud.
3. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Wata, ma tullen so peäle Tirus ! ja tahhan so peäle tua palju pagganaid, nenda kui merri lasseb om~ad laened tousta;
4. Ja nemmad peawad Tirusse mürid ärrarikkuma, ja ta tornid mahhakiskuma, ja ma tahhan temma põrmo temmast ärrapühkida, ja tedda paljaks kaljuks teha.
5. Ta peab sama paigaks, kus nodad wäljalautakse kesk paikas merres, sest minna ollen sedda räkinud, se on Issanda Jehowa sanna; ja ta peab pagganille risutawaks sama.
6. Ja tem~a tütrede, mis wälja peäl, peawad möögaga sama ärratappetud, et nemmad peawad tundma, et minna

Jehowa ollen.
7. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, ma tahhan Tirusse peäle sata Nebukadretsarit Pabeli kuningast pohja poolt, kes on kuningatte kuningas, hoostega ja söawankrittega, ja rüütlidega, ja hulkadega, ja palju rahwaga:
8. Se peab so tütrede wälja peäl möögaga ärratapma, ja putornid so wasto ehhitama, ja walli so wasto ülesteggema, ja kilpiga mehed so wasto seadma;
9. Ja raud-otsaga palgid otsekohhe pannema so müride wasto, ja omma raud-riistadega so tornid mahhakiskuma.
10. Temma hooste hulga pärrast kattab sind nende tolm kinni, temma rüütlide, ja rattaste ja söawankritte kahhina pärrast wabbisewad so mürid, kui ta tulleb so wärrawist sisse, nenda kui minnakse ühhe liina sisse, kuhho on wäggise sissetungitud.
11. Om~a hooste kabjattega peab ta ärratallama keik so ulitsad; so rahwast peab ta

moögaga ärratapma, ja so tuggewad sambad peawad mahha sama.

12. Ja nemmad peawad ärrarisuma so warra, ja wäggise käest ärrawötma so kauba, ja ärrapillutama so mürid, ja so armsad koiad mahhakiskuma, ja peawad so kiwwid, ja so puud ja so pörmo kesket wette pannema.

13. Nenda tahhan ma lõppetada so laulude kärrinat, ja so kannelte heält ei pea ollema ennam kuulda.

14. Ma tahhan sind teha paljaks kaljuks, sa pead sama ühheks paigaks, kus nodad wäljalautakse, ei sind ei pea ennam üllesehitama; sest minna Jehowa ollen sedda räkinud: se on Issanda Jehowa sanna.

15. Nenda ütleb Issand Jehowa Tirussest: Eks mitte sared ei wabbise so langmisse raksumisest? ja need, kes hawatud, äggawad, kui sinno sees wägga palju tappetakse.

16. Ja keik merre-äärtsed würstid astuwad omma aujärgede peält mahha, ja heitwad ennesest ärra ommad

kued, ja wötwad om~ad wäljaömmeltud rided seljast ärra: nemmad ehhitawad eñast sure wabbisemisega, istwad maas, ja wabbisewad igga silma-pilkmisses aia, ja ehmatawad ärra so pärrast.

17. Ja hakkawad sinno pärrast nutto-luggu, ja ütlewad sulle: Kuida olled sa hukka sanud, sinna, kus merre-äärtsed rahwas ellasid, se kulus lin, kes olli wäggew merre peäl, tem~a, ja kes seäl ellasid, kes omma hirmo pannid keikide peäle, kes seäl sees ellasid.

18. Nüüd wabbisewad sared so langmisse päwal, ja need sared, mis merre sees, tundwad hirmo sinno otsa pärrast.

19. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Kui ma sind pannen paljaks tehtud liñnaks, kui liñnad, kus sees ei ellata; kui ma lassen so ülle süggawust tulla, et sind palju wet kattab;

20. Siis tahhan ma sind mahhalükkada nendega, kes allalähhäwad auko, ühhe rahwa jure, mis ammust aia surnud, ja pannen sind istuma allamatte ma-paikade sisse,

nende kohtade peäle, mis ammust aiast paljaks tehtud, nendega, kes allalähhäwad auko, et so sees ei pea ellatama; agga ellawatte male tahhan ma illo anda.

21. Ma tahhan sind täis hirmo tehha, et sinna ei pea mitte ennam ollema, ja sind otsitakse, agga sind ei leita ennam ei ellades: se on Issanda Jehowa sanna.

27. Peatük.

Kaebdusse-laul Tirusse wasto.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Ja sinna, innimesse poeg, hakka Tirusse pärrast nutto-luggu,

3. Ja ütle Tirussele, kes ellab seäl, kust merre peäle minnakse, kes kaupleb rahwaga mitme merre peäl: Nenda ütleb Issand Jehowa: Tirus, sa ütlesid: Minna ollen koggone illus.

4. Kesk merre sees on so raiad; so ehhitajad on sind täieste illusaks teinud.

5. Nemmad on sulle keik

woodri-lauad teinud mändadest, mis Seniri-mäelt; nem~ad on wotnud seedripuud Libanoni peält, et nemmad sulle piddid pele-puud teggema.

6. Pasani tam~est on nem~ad teinud so aerud, so pingi-lauad on nem~ad lappilisseks teinud elewanti-luga, ja Asuri-pu sugguga, mis todud Kittide saarte peält.

7. So purjed ollid kallist wäljaömmeltud liñasest ridest Egiptusse-maalt, et nem~ad sulle piddid ollema lippuks; walwaka-siñisest ja purpuri-punnasest ridest, mis Elisa saartest todi, ollid so katted.

8. Sidoni ja Arwadi rahwas ollid so soudjad; kes keigetargemad ollis sinno seast, oh Tirus! need ollid so kipparid.

9. Kebali wannemad ja nende targad mehhed ollid so sees, ja kohhendasid, mis so sees laggunud: keik merre laewad, ja nende laewa-mehhed ollid so sees, sinnoga kauba kauplemas.

10. Persia- ja Ludi- ja Puti-mehhed ollid so wäe al so söamehhed; om~a kilpi ja raudkübbara pannid nemmad

so sees rippuma warna, need saatsid sulle au.

11. Arwadi lapsed ja so söawäggi ollid so müride peäl ümberringi, ja Kammadi-mehhed so tornide peäl; ommad kilbid pannid nemmad rippuma so müride peäle ümberringi, nemmad teggid sind koggone illusaks.

12. Tarsis olli sinnoga kauplemas, sest et sul keik warra rohkeste olli ; höbbedat, rauda, tinna ja sea-tinna on nemmad annud so kauba eest.

13. Jawan, Tubal ja Mesek, need ollid so kauplejad; need andsid so kauba eest innimeste hingesid ja wask-riisto.

14. Kes Togarma suggust, need andsid hobbosid, ja rüütlid, ja hobbo-eeslid so kauba eest.

15. Tedani lapsed ollid so kauplejad, sa olled mitme sare rahwaga kaupelnud; need töid sulle Elewanti-lute sarwed ja Obni-puud jälle sulle hinnaks.

16. Siria-rahwas ollid so kauplejad so mitmesugguse tehtud asjade pärrast; nemmad andsid so kauba eest noweki-kiwwa, purpuri-punnasid, ja

wäljaömmeltud ja kallid linnasid ridid, ja koralli-helmid ja kristalli riisto.

17. Juda ja Israeli-ma ollid ka so kauplejad; nemmad andsid so kauba eest nisso Minnitist ja Pannagist, ja met, ja ölli, ja kallist waiko.

18. Tamaskusse-rahwas ollid so kauplejad so mitmesugguse tehtud asjade pärrast, sest et sul palju keik suggu warra olli; nemmad töid wina Elbonist ja walget willa.

19. Ja Tan ja Jawan Ussalist andsid so kauba eest hiilgawat rauda, Kasia ja rohho-putkid; se olli so kauba eest.

20. Tedani-rahwas ollid so kauplejad, need töid kallid rided söido-riistade tarwis.

21. Arabia-rahwas ja keik Kedari-würstid, need kauplesid sinnoga; tallesid ja järi ja sikkuid, neid töid nemmad sulle kaubaks.

22. Seba ja Rama kaupmehhed, need ollid so kauplejad, keigeparrajad kallid rohhud, ja keigesuggused kallid kiwwid, ja kulda andsid nem~ad so kauba eest.

23. Harani ja Kanne, ja Edeni

ja Seba kaupmehhed, Assuri ja Kilmadi-rahwas kauplesid sinnoga.

24. Nemmad ollid so kauplejad keigeparrajatte asjadega, walwaka-sinniste, ja wäljaömmeltud riete pakkidega, ja kalli riette warrandustega, mis köitega kinniseutud, ja ollid seedri-kirstude sees sinno kauplemisses.

25. Tarsisi laewad laulsid sinnust so kauplemisse pärrast, ja sa olled täis sanud ja wägga austud kesk paikas merre sees.

26. Sinno soudiad on sind winud mitme wee peäle; päwatousma tuul murrab sind katki kesk paikas merres.

27. So warrandus ja so kaup, so kauplemiñe, so laewa-mehhed ja so kiprid, kes kohhendasid, mis so sees laggunud, ja kes kauplesid so kaubaga, ja keik so söamehhed, kes sinno sees, ja keik so selts, mis so jures ellawad, need peawad langema kesk paika merresse so langemisse päwal.

28. So kipride kissendamisse heäle pärrast peawad allewid

wabbisema.

29. Ja keik, kes aerusid kätte wötwad, need laewa-mehhed, keik merre kiprid tulleswad mahha om~a laewade peält, nemmad seiswad Ma peäl,

30. Ja andwad om~a heält kuulda siño pärrast, ja kissendawad kibbedaste, ja heitwad pörmo eñese Pea peäle, ja pöörlewad tuhkas.

31. Ja nem~ad aiawad omma Pea paljaks siño pärrast, ja pannewad kotti-rieded enneste ümber, ja nutwad sind hinge kibbedusses kibbeda kaebdussega.

32. Ja nemmad hakkawad sinno pärrast ommas ärdas kaebmisesse nutto-luggu, ja laulwad nuttes so pärrast: kes on kui Tirus? kes on nenda hukkas kesk merre sees?

33. Kui sinno kaup wäljatulli merre peält, olled sa mitto rahwast täitnud; omma sure warra ja omma kaubaga olled sa Ma kuningad rikkaks teinud.

34. Agga sel aial, kui sind katkimurtakse merrest ärra wee süggawusse sees, et sinno kaup ja keik so selts sinno

sees on mahhalangenud;

35. Siis ehmatawad keik saarte rahwas ärra sinno pärrast, ja nende kunningatte ihho karwad seisawad püsti, ja nemmad on jummetumaks läinud.

36. Kaupmehhed rahwa seas willistawad so peäle, sa olled täis hirmo sanud, ja sinna ei olle mitte enam ei ellades.

28. Peatük.

Kohhus käib Tirusse Würsti ja Sidoni-rahwa peäl.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Iñimesse poeg, ütle Tirusse würstile: Nenda ütleb Issand Jehowa, sepärrast et so südda ülbe on, ja sa ütled: Minna ollen Jummal, ma istun Jumjala ello-maias kesk merre peäl; ja sa olled siiski innimeñe, ja ei mitte Jummal, ja olled om~a süddant arwanud kui Jum~ala süddant.

3. Wata, sa olled ennese melest targem kui Taniel, kui polleks ei mingisuggune sallaja assi so eest kinnikaetud.

4. Omma tarkussega ja omma

moistussega olled sa ennesele warra saatnud, ja kulda ja höbbedat omma warranduste sekka pannud.

5. Omma sure tarkussega ommas kauplemisses olled sa ennesele palju warra saatnud, ja so südda on ülbeks läinud so warra pärrast.

6. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Et sa om~a süddame arwad kui Jum~ala süddame;

7. Wata, sepärrast tahhan ma so peäle sata woörad, kes wägga waljud pagganatte seas, ja nem~ad peawad om~a moöga wäljatombama so illusa tarkusse peäle, ja so paistust ärrateotama.

8. Nemmad peawad sind auko mahhalükkama, ja sa pead surrema kesk merresse, nenda kui need surrewad, kes mahhalödud on.

9. Kas sa selle wasto, kes sind tappab, julged öölda: Minna ollen Jummal! sest sinna olled innimenne, ja ei mitte Jummal, selle käes, kes sind tappab.

10. Sa pead surrema, kui üks ümberleikamatta surreb woörate käe läbbi, sest minna

ollen sedda räkinud: se on
Issanda Jehowa sanna.

11. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte sedda wisi:

12. Innimesse poeg, hakka
nutto-luggu Tirusse kunninga
pärrast, ja ütle temmale: Nenda
ütleb Issand Jehowa: Sinna
olled se, kes keigesugguse
warra kinnipanneb pitseriga, sa
olled täis tarkust, ja koggone
illus.

13. Sa ollid Edenis Jummal
aedas, keigesuggused kallid
kiwwid ollid so katte, Odemi-
Pitda-, ja Temanti-, Tarsisi-
Oniki- ja Jasewe-, Sappiri-
Noweki- ja Parekati-kiwwid ja
kuld: so trummide ja so willette
mängid ollid so jures walmistud
sel päwal, kui sind lodi.

14. Sa ollid kui üks Kerub, kes
woitud, ja kes ärraleppitamisse
kane kattis, ja ma ollen sind
pannud, et sa Jummal pühha
mäe peäl olled, ja tulliste
kiwwide seas kõndisid.

15. Sa ollid ilmalaitmatta
omma tede peäl sest päwast,
kui sind lodi, senni kui
kõwwerust so seest leiti.

16. So sure kauplemisega on
so seestpiddine täis wäekauba

tööd sanud, ja sa olled patto
teinud: sepärrast tahhan ma
sind ärrateotada, et sa ei pea
Jum~ala mäe peäl ollema, ja
sind ärrahukkada tulliste
kiwwide seast, sinna Kerub! kes
kattab.

17. So südda on ülbeks sanud
so illo läbbi, sa olled om~a
tarkust ärrarikkunud om~a
paistusse pärrast: ma tahhan
sind mahhawiskada Ma peäle,
ma tahhan sind silma-immeks
tehma kunningatte ees.

18. Omma wägga paljo
üllekohto pärrast olled sa
omma kauplemisse kõwwerusse
läbbi ommad pühhad paigad
ärrateotanud; ja minna tahhan
tuld so wahhelt ettetua, se
peab sind ärralöppetama, ja
tahhan sind tuhhaks tehma Ma
peäl keikide silma ees, kes
sind näwad.

19. Keik, kes sind tundwad
rahwa seas, ehmatawad so
pärrast ärra; sa olled täis
hirmo sanud, ja sinna ei olle
ennam ei ellades.

20. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte sedda wisi:

21. Innimesse poeg, pöra
ommad silmad Sidoni pole, ja

rägi prohweti wisil ta wasto,
22. Ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, ma tullen sinno peäle, Sidon! ja tahhan so sees omma au üllesnäidata; ja nemmad peawad tundma, et minna Jehowa ollen, kui ma öiged nuhtlussed ta peäle pannen, et ma ennast temma kallal näidan pühha ollewad.
23. Ja ma tahhan senna sisse läkkitada katko, ja werd temma ulitsatte peäle, ja iggaüks peab seäl sees sama arwatud kui mahhalödud moögaga, mis ümberringi on temma wasto; ja nemmad peawad tundma, et minna ollen Jehowa.
24. Ja ta ei pea mitte ennam ollema Israeli suggule terrawaks okkaks, mis pistab, egga kibbowits, mis wallo teeb, keikide seast, kes nende ümberkaudo neid läbbirokeid: ja nemmad peawad tundma, et minna ollen Issand Jehowa.
25. Nenda ütleb Issand Jehowa: Kui ma koggun Israeli rahwast nende rahwa seast, kelle sekka nemmad on laiale pillatud, siis näidan ma ennast nende kallal pühha ollewad pagganatte silma ees, ja

nem~ad peawad ellama om~al maal, mis ma om~a sullasele Jakobile ollen aõud.
26. Ja seäl peawad nemmad julgeste ellama, ja honid ehhitama, ja winamäggesid istutama, ja julgeste ellama, kui ma saan öiged nuhtlussed pannud keikide peäle, kes neid läbbirokeid nende ümnerkaudo; ja nemmad peawad tundma, et minna ollen Jehowa nende Jummal.

29. Peatük.

Ennekulutamine Egiptusse kunninga ja rahwa wasto.

1. Kümnnemal kümnema aasta kuul, selle ku kahheteistkümnemal päwal sai Jehowa sanna mo kätte sedda wisi:
2. Innimesse poeg, pöra ommad silmad Egiptusse kuõninga Warao wasto, ja rägi prohweti wisil temma wasto, ja keige Egiptusse wasto:
3. Rägi ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa, wata, ma tullen sinno peäle, Warao Egiptusse kunningas, sa suur lendaw

maddo! kes kesk omma
jöggede sees maggab; kes
ütleb: Minno pärralt on mo
jöggi, ja minna ollen issiennast
teinud.

4. Agga minna tahhan panna
önge so lougade sisse, ja sata,
et so jöggede kallad sinno
somuste külge kinnihakkawad;
ja tahhan sind kesk so jöggede
seest üllestua, ja keik so
jöggede kallad peawad sinno
somuste külge kinnihakkama.

5. Ja ma tahhan sind
mahhajätta körbe, sind, ja keik
so jöggede kallad; sa pead
wälja peäle langema, sinna ei
pea mitte sama ei koggutud
egga korristud; metsa
ellajattele ja lindudele taewa al
ollen ma sind roaks annud.

6. Ja keik, kes Egiptusses
ellawad, peawad tundma, et
minna Jehowa ollen, sepärrast
et nem~ad Israeli suggule on
olnud üks pilli roogne tugge.

7. Kui nem~ad sinnust käega
kinnihakkasid, siis röhhuti sind
katki, siis löhkusid sa neile keik
se külje löhki; agga kui
nem~ad so peäle toetasid, siis
läksid sa katki; ni hästi pannid
sa keik nende reied püsti

seisma.

8. Sepärrast ütleb Issand
Jehowa nenda: Wata, ma toon
so peäle moöka, ja kautan
sinnust ärra innimessed ja
lojuksed.

9. Ja Egiptusse Ma peab sama
laggedaks ja paljaks, ja
tundma, et minna Jehowa ollen
; sepärrast et ta ütleb: Se jöggi
on minno pärralt, ja minna
ollen ennast teinud.

10. Wata, sepärrast tullen ma
sinno peäle ja so jöggede
peäle, ja teen Egiptusse Ma
koggone paljaks, laggedaks, ja
puhtaks paljaks Seweni tornist,
Mora-ma raiast sadik.

11. Innimesse jalg ei pea seält
läbbikäima, egga lojuste jalg
seält läbbikäima; ei pea seäl
ka mitte ellatama nellikümmend
aastat.

12. Ja ma tahhan Egiptusse-ma
laggedaks tehha keige mu
ärrahäwwitud made seas, ja
temma liñnad peawad paljaste
liñnade seas laggedaks sama
nellikümmend aastat; ja ma
tahhan Egiptusse-rahwast
ärrapillutada pagganatte sekka,
ja neid laiale wiskada made
sisse.

13. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Neljakümne aasta pärrast tahhan ma Egiptusse-rahwast kogguda nende rahwa seast, kuhho nemmad on ärrapillatud.

14. Ja tahhan Egiptusse-rahwa wangipölwe pöördä, ja neid taggasi wia Patrosi male, nende pärris-suggu male; ja seäl peawad nemmad ollema üks wäeti kuningriik.

15. Sa pead wäetim ollema kui teised kuningrigid, ja ei pea ennam ennast mitte sureks töstma pagganatte ülle; ja ma tahhan neid wähhendada, et nemmad ei pea pagganatte ülle wallitsema;

16. Ja nemmad ei pea ennam Israeli suggule ollema lotusseks, mis üllekohhut Jumala mele tulletab, kui nemmad taggasi nende peäle waatwad; ja peawad tundma, et minna ollen Issand Jehowa.

17. Ja se sündis seitsmel aastal kolmatkümmend, essimessel essimesse ku päwal, et Jehowa sanna mo kätte sai sedda wisi:

18. Innimesse poeg, Nebukadretsar Pabeli kuningas

on om~a söawägge rasket tööd pannud teggema Tirusse alla, keikide Pead on paljaks sanud, ja keikide Ollad on ärranühhitud; ja tem~a ei olle mitte palka sanud egga tem~a söawäggi Tirussest se tö eest, mis ta seäl kallal teinud.

19. ütleb Issand Jehowa nenda: Wata, ma tahhan Nebukadretsarile Pabeli kuningale anda Egiptusse-ma; ja temma peab ta rahwa hulka ärrawima, ja temma saki ärrarisuma, ja ta püti wäggise käest ärrawotma, ja se peab ta söawäele palgaks sama.

20. Temma tö hinnaks, mis ta temma kallal teinud, ollen ma temmale Egiptusse-ma annud; sest et nemmad sedda minnule on teinud; se on Issanda Jehowa sanna.

21. Sel päwal tahhan ma Israeli suggule ühhe sarwe kaswatada, ja sinno suud lahti tehha nende seas, ja nemmad peawad tundma, et minna Jehowa ollen.

30. Peatük.

Oiged nuhtlussed tullewad

Egiptusse peäle.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:
2. Innimesse poeg, rägi prohweti wisil, ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa: Ulluge, oi, oi! sedda päwa!
3. Sest se pääw on liggi, ja liggi on Jehowale se pääw; üks pilline pääw, pagganatte aeg on kä.
4. Ja moök peab Egiptusse peäle tulles, ja kibbe wallo peab ollema Mora-maal, kui need, kedda mahhalüakse, Egiptusses langewad; ja nemmad wötwad temma rahwa hulka ärra, ja ta allused kistakse mahha.
5. Mora-ma ja Put ja Lud ja keik Arabia-ma ja Kub, ja seädusse Ma lapsed peawad nende teistega moöga läbbi langema.
6. Nenda ütleb Jehowa: Ka need, kes Egiptust toetawad, peawad langema, ja temma körk tuggewus peab mahhasama; Sewene tornist peawad nemmad moöga läbbi senna langema: se on Issanda Jehowa sanna.

7. Ja nemmad peawad sama ärrahäwwitud nende ärrahäwwitud made seas, ja nende liñnad peawad laggedatte liñnade seas ollema:
8. Ja peawad tundma, et minna Jehowa ollen, kui ma tuld teen Egiptusses, nenda et keik ta abbilised peawad katkema.
9. Sel päwal peawad minno jurest Kässud wäljammennema laewadega, Mora-rahwast, mis holeto on, hirmutama; ja nende seas peab üks kibbe wallo ollema, nenda kui Egiptusse-rahwa päwal: sest, wata, se tulles.
10. Nenda ütleb Issand Jehowa: Ma tahhan ka lõppetada ärra Egiptusse-rahwa hulka Nebukadretsari Pabeli kunninga läbbi.
11. Tedda, ja temma rahwast temmaga, kes wägga waljud on pagganatte seas, peab sadetama sedda maad ärrarikkuma: ja nem~ad peawad om~ad moöga wäljatombama Egiptusse wasto, ja sedda maad täitma mahhalödud innimestega.
12. Ja ma tahhan jõed

tahhedaks tehha, ja sedda maad ärramüa kurjade kätte, ja ärrahäwwitada sedda maad, ja keik selle täiust, woöraste läbbi; Miña Jehowa ollen sedda räkinud.

13. Nenda ütleb Issand Jehowa: Ma tahhan ka hukka sata need sitta-jum~alad, ja ärralöppetada need tühjad jum~alad Nowist, ja ei pea mitte eñam üks würost Egiptusse-maalt tulles; ma tahhan ka Egiptusse-maal kartust tehha.

14. Ja tahhan Patrosi ärrahäwwitada, ja Soanis tuld tehha, ja öiged nuhtlused panna No peäle,

15. Ja omma tullist wihha wäljawallada Sini Egiptusse tuggewa kantsi peäle, ja kautada ärra No wäehulgad:

16. Ja tahhan tuld tehha Egiptusses, Sin peab suurt wallo tundma, ja No sisse peab wäggise tungima, ja Nowil peawad iggapäwa waenlased ollema.

17. Need nored Aweni ja Pibeseti mehed peawad moöga läbbi langema, ja naesterahwas peawad wangi

minnema.

18. Ja Tapannesis peab pääw pim~edaks minnema, kui ma seäl Egiptusse ikked katkimurran, ja seält seest peab ärralöpma temma kõrk tuggewus; pilw peab tedda ärrakatma, ja temma wähhemad liñnad peawad wangi minnema.

19. Ja ma tahhan öiged nuhtlused panna Egiptusse peäle: ja nemmad peawad tundma, et minna Jehowa ollen.

20. Ja se sündis ühheteistkümmenal aastal seitsmel essimesse ku päwal, et Jehowa sanna mo kätte sai sedda wisi:

21. Innimesse poeg, Warao Egiptusse kunninga käewarre ollen ma katkimurdnud, ja wata, se ep olle mitte nenda kinniseatud, egga arsti-rohhud temmale antud, egga nartsud ümberpandud, et se olleks öiete kinniseatud, et se tuggewaks saaks, moöka kätte wõtma.

22. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Wata, ma tullen Egiptusse kunninga Warao

wasto, ja murran temma
käewarred katki, sedda, mis
tuggew ja mis murtud on, ja
tahhan tehha, et moök temma
käest mahhalangeb.

23. Ja tahhan Egiptusse-
rahwast pagganatte sekka
ärrapillutada, ja neid laiale
wiskada made sisse.

24. Agga Pabeli kunninga
käewarred tahhan ma
kinnitada, ja omma möka
temma kätte anda; ja Warao
käewarred katkimurda, ja ta
peab temma ees äggama, kui
need äggawad, kedda
mahhalüakse.

25. Ja tahhan Pabeli kuñinga
käewarred kiñitada, et Warao
käewarred peawad
mahhalangema; et nem~ad
sawad tunda, et miña Jehowa
ollen, kui ma om~a moöga
annan Pabeli kuñinga kätte, et
ta sedda sirrutab Egiptusse-ma
wasto.

26. tahhan Egiptusse-rahwast
ärrapillutada pagganatte sekka,
ja neid laiale wiskada made
sisse, et nemmad sawad
tundma, et minna Jehowa
ollen.

31. Peatük.

*Egiptusse kunningriik allandakse
kui Assuri riik.*

1. Ja se sündis
ühheteistkümnemal aastal,
essimessel kolmandama ku
päwal, et Jehowa sanna mo
kätte sai sedda wisi:

2. Innimesse poeg, ütle Warao
Egiptusse kunninga ja temma
rahwa hulga wasto: Kelle
sarnane olled sa omma
surusse sees?

3. Wata, Assuri-ma olli üks
seedripu Libanoni peäl, illus
oksest ja ladwa-oksest, mis
warjo andsid, ja kõrge pitkusse
polest, ja jämmedatte oksade
wahhel olli temma ladwa-ots.

4. Wessi kaswatas sedda
sureks, süggaw wessi teggi
sedda kõrgeks, se käis omma
jöggedega se paiga ümber, kus
se olli istutud, ja om~ad
kaswandikkud laskis ta joosta
keige wälja pude pole.

5. Sepärrast on temma pitkus
kõrgemaks sanud, kui keik
wälja puud, ja temma okse on
paljo sanud, ja ta illusad oksad
on pitkaks sanud sure wee

pärrast, kui ta okse aias.

6. Temma oksade peäle teggid keik liñnud taewa al pessad, ja ta illusatte oksade alla teggid keik mets-ellajad poege, ja temma warjo al ellasid keik sured pagganad.

7. Ja ta sai illusaks om~as surusses om~a pitka oksade pärrast: sest tem~a juur olli sure wee äres.

8. Need seedripuud Jummal aedas ei katnud tedda mitte; männad ei sanud ta oksade wasto, ja Armoni-puud ei olnud nenda kui ta illusad oksad: ei ükski pu Jummal aedas ei sanud temma wasto ta illo sees.

9. Ma ollen tedda illusaks teinud temma paljo oksadega, nenda et keik Edeni puud, mis Jummal aedas on, tedda kaetsesid.

10. Sepärrast (ütleb Issand Jehowa nenda: Et sa kõrgeks sanud pitkusse polest) et ta on om~a ladwa otsa jämmedatte oksade wahhele pannud, ja temma südda on uhkeks läinud om~a ülbusse läbbi;

11. Siis tahhan ma sedda anda wäggewa kätte, kes pagganatte

seas; se peab temmaga teggema, mis ta tahhab: temma öäla tö järrele ollen ma sedda ärraheitnud.

12. Ja woörad, kes wägga waljud pagganatte seas, need on sedda ärrakautand ja sedda mahhajätnud: tem~a oksad langsid mahha mäggede peäle, ja keige orgude peäle, ja temma illusad oksad murti katki keige Ma wee-oiade kohta, ja keik rahwas Ma peäl lähhäwad temma warjo alt ärra, ja jätwad tedda mahha.

13. Temma käñno peäle wötsid keik liñnud, mis taewa al, asset, ja ta illusatte okste peäle said keik mets-ellajad:

14. Sepärrast et ükski pu, mis wee äres, ei pea ülbeks sama omma pitkusse pärrast, egga omma ladwa-otsa pannema jämmedatte oksade wahhele, ja et ükski neist, kel wet rohkeste on, ei jä seisma omma ülbusse läbbi: sest neid keik peab surma kätte antama ma-alluse kohta, innimeste laste sekka, nende jure, kes allalähhäwad hauda.

15. Nenda ütleb Issand Jehowa: Sel päwal, kui ta

allalähhäb hauda, siis sadan ma leinamist, ma kattan süggawust temma pärrast, ja kelan ärra temma jöed, ja need sured weed pannakse kinni; ma teen Libanoni mustaks temma pärrast, ja keik wälja puud nörkewad ta pärrast ärra.

16. Temma langmisse raksumisse pärrast pannen ma need pagganad wabbisema, kui ma tedda pörgo lükkan nendega, kes allalähhäwad auko; ja keik Edeni puud na-alluses paikas peawad endid trööstima, need kallimad ja parremad Libanoni puud, keik, kel wet rohkeste on.

17. Ka need lähhäwad alla temmaga hauda nende jure, kes moögaga mahhalödud, ja temma kässiwars, ja kes temma warjo al ellanud kesk pagganatte seas.

18. Kelle sarnane olled sa nenda au ja surusse polest Edeni pude seast? ja sind peab mahhalükkatama Edeni pudega ma-alluse paika: nende ümberleikamatta seas pead sa maggama nendega, kes moögaga mahhalödud; nenda

on Warao järg keige temma rahwa hulgaga. Se on Issanda Jehowa sanna.

32. Peatük.

Kaebdusse-laul Egiptusse hukkamisse pärrast.

1. Ja se sündis kahheteistkümnemal aastal, essimessel kahheteistkümnema ku päwal, et Jehowa sanna mo kätte sai sedda wisi:

2. Innimesse poeg, hakka nutto-luggu Warao Egiptusse kunninga pärrast, ja ütle ta wasto: Sa olled nore pagganatte loukoera sarnatseks sanud, ja sinna olled kui wallaskalla merre sees, ja karganud wälja omma jöggede sisse, ja segganud weed ärra omma jalgega, ja tallanud ärra nende jöed.

3. Nenda ütleb Issand Jehowa: Ma tahhan ka omma wörko so ülle lautada sure rahwa koggodussega, ja nemmad peawad sind wäljaweddama minno nodaga;

4. Ja ma tahhan sind mahhajätta mäele, ma tahhan

sind ärrawissata wälja peäle, ja sinno peäle lasta asset tehha keik liñnud, mis taewa al, ja tahhan sinnoga sõta keik metsellajad.

5. Ja tahhan so lihha panna mäggede peäle, ja orrud täita so kõrgussega.

6. Ja tahhan so Ma, kus wessi üllejoseb, so werrega jota mäggedest sadik, ja wee-oiad peawad sinnust täis sama.

7. Ja kui ma sind saan ärrakustutand, tahhan ma taewast kinnikatta, ja temma tähhed mustaks tehha; päikest, sedda tahhan ma kinnikatta pilwedega, ja ku ei pea om~a walgust andma.

8. Keik walgussed, mis paistawad taewas, neid tahhan ma mustaks tehha sinno ülle, ja pimmedust panna so Ma peäle: se on Issanda Jehowa sanna.

9. Ja ma tahhan mitme rahwa sõant ärritada, kui ma teäda sadan so kahjo pagganatte seas, nende made sees, mis sinna ei tunne.

10. Ja tahhan ehmatust tehha mitme rahwale so pärrast, ja nende kunningatte ihho karwad

peawad so pärrast püsti seisma, kui ma wehhin omma moögaga nende silma ees: siis peawad nemmad igga silmapilkmisses wärrisema, iggaüks omma hinge pärrast, so langmisse päwal.

11. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Pabeli kunninga moök peab so peäle tulles.

12. Wäggewatte moökade läbbi tahhan ma langetada so rahwa hulka, nemmad keik on wägga waljud pagganatte seas; need peawad Egiptusse kõrkust ärraraiskama, ja keik temma rahwa hulk peab ärrakautud sama.

13. Ja ma tahhan keik ta lojuksed hukka sata sure wee ärest ärra, et ei pea innimesse jalg neid ärraseggama, egga lojuste sörrad neid ärraseggama.

14. Siis tahhan ma nende wet lasta settida, ja nende jõed sata jooksmas kui ölli; se on Issanda Jehowa sanna,

15. Kui ma Egiptusse Ma saan laggedaks teinud, ühheks maaks, mis tühjaks saab ommast täiussest; kui ma saan mahhalönud keik, mis seäl

sees ellab; et nemmad sawad tunda, et minna ollen Jehowa.

16. Se on se nutto-luggu, ja nemmad laulwad nuttes tem~a pärrast, pagganatte tütred laulwad sedda nutto-luggu; Egiptusse pärrast ja keige ta rahwa hulga pärrast wötwad nemmad sedda nutto-laulo laulda; se on Issanda Jehowa sanna.

17. Ja se sündis kahheteistkümnemal aastal, sellesamma ku wieteistkümnemal päwal, et Jehowa sanna mo kätte sai sedda wisi:

18. Innimesse poeg, kaeba ärdaste Egiptusse rahwa hulga pärrast, ja panne tedda mahha, tedda ja wäggewatte pagganatte tütred ma-alluste paiko nendega, kes allalähhäwad auko.

19. Kas sa olled löbbusam olnud kui mu teine? minne mahha, ja sago sa maggama nende ümberleikamatta jures.

20. Nemmad peawad langema kesk nende sekka, kes moögaga mahhalödud: jubba moök on kätte antud; tombage tedda ärra, ja keik temma

rahwa hulk.

21. Keigeüllemad wäggewatte seast räkiwad temmale, ja temma abbimeestega pörgust, ka on allaläinud ja maggawad need ümberleikamatta, kes moögaga mahhalödud.

22. Seäl on Assur, ja keik ta koggodus, temma ümberringi ta haudade sees, nemmad on keik mahhalödud ja langenud moöga läbbi.

23. Kelle hauad on tehtud selle augo äre, ja temma koggodus on ta hua ümber: nemmad keik on mahhalödud ja langenud moöga läbbi, kes ellawatte Ma peäl on palju hirmo teinud.

24. Seäl on Elam, ja keik ta rahwa hulk, temma hua ümberringi, nemmad keik on mahhalödud ja langenud moöga läbbi, kes on kui ümmerleikamatta allaläinud ma-alluse paiko, kes hirmo teinud ellawatte maal; nem~ad kandwad omma häbbi nendega, kes allalähhäwad auko.

25. Nemmad on temmale keige ta rahwa hulgaga asset annud kesk nende sekka, kes mahhalödud, temma ümberringi

on tem~a hauad; nemmad keik on ümberleikamatta, kes moögaga mahhalödud, sest neist on hirm tehtud ellawatte maal; nemmad kandwad omma häbbi nendega, kes allalähhäwad auko, temma on pandud nende sekka, kes mahhalödud.

26. Seäl on Mesek, Tubal ja keik tem~a rahwa hulk, temma hauad on temma ümberringi; nemmad keik on ümberleikamatta, kes moögaga mahhalödud, sest nemmad on hirmo teinud ellawatte maal.

27. Ja nemmad ei pea maggama nende wäggewattega, kes ümberleikamatta seast on langenud, kes omma söariistadega allaläinud pörgo, ja nende moögad on nende Pea alla pandud, ja nende üllekohto teud on nende lude körwa sanud, sest nemmad on wäggewattele hirmuks olnud ellawatte Ma peäl.

28. sinna pead nende ümberleikamatta seas sama ärraröhhutud, ja maggama nendega, kes moögaga on mahhalödud.

29. Seäl on Edom, temma

kunningad ja keik ta würistid, kes on pandud omma wäega nendega, kes moögaga mahhalödud; nemmad peawad maggama nende ümberleikamatta jures, ja nendega, kes allalähhäwad auko.

30. Seäl on pohja-ma würistid, nemmad keik ja keik Sidoni-mehhed, kes on allaläinud nendega, kes mahhalödud, kes omma hirmoga, mis nende woimussest tulli, on häbbisse sanud, ja maggawad kui need ümberleikamatta nendega, kes moögaga mahhalödud, ja kandwad omma häbbi nendega, kes allalähhäwad auko.

31. Neid saab Warao nähha ja trööstib ennast keige omma rahwa hulga pärrast, kes moögaga mahhalödud, Warao issi ja keik temma wäggi. Se on Issanda Jehowa sanna.

32. Sest minna annan omma hirmo ellawatte male, ja Warao ja keik temma rahwa hulk peab sama heidetud maggama nende ümberleikamatta sekka, nendega, kes moögaga on mahhalödud: se on Issanda Jehowa sanna.

33. Peatük.

Öppetajatte kohhus: rahwa-wallatus Jehowa wasto.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:
2. Innimesse poeg, rägi omma rahwa laste wasto, ja ütle nende wasto: Kui ma ühhege Ma peäle mööga toon, ja need Ma rahwas wöttaksid ühhe mehhe ennese seast, ja panneksid tedda ennesele wahhimehheks;
3. Ja temma nääks mööka tullewad selle Ma peäle, ja puhhuks passunat, ja maenitseks sedda rahwast.
4. Ja kui se, kes kuleb, saab kuulda passuna heält ja ei wötta maenitsust, ja möök tulleb, ja wottab tedda ärra; temma werresü saab temma Pea peäle.
5. Ta on kuulnud sedda passuna heält, ja ei wötnud maenitsust: temma werresü on temma peäl: Sest olleks ta maenitsust wötnud, siis olleks ta omma hinge päästnud.
6. Agga kui se wahhimees nääb mööka tullewad, ja ei

puhhu mitte passunat, ja se rahwas ei saaks mitte maenitsust, ja möök tulleb, ja wöttaks rahwa seast ühhe hinge ärra: siis woetakse tedda kül ärra tem~a üllekohto pärrast, agga tem~a werresüüd tahhan ma wahhimehhe käest nouda.

7. Ja siña innimesse poeg, ma ollen sind wahhimehheks pannud Israeli suggu ülle, et sa pead sedda sanna minno suust kuulma, ja neid maenitsema minno polest.

8. Kui ma öäla wasto ütlen: Sa öäl pead surma surrema; ja siña ei rägi mitte, et sa sedda öälat wöttaksid maenitseda, et ta pöraks om~a tee peält: siis peab se öäl omma üllekohto pärrast surrema, agga temma werd tahhan ma sinno käest küssida.

9. Agga sinna, kui sa sedda öälat maenitsed temma tee pärrast, et ta sest pöraks, ja ta ei pöra mitte ümber omma tee peält: siis peab temma omma üllekohto pärrast surrema, agga sinna olled omma hinge päästnud.

10. Ja siña innimesse poeg,

ütle Israeli suggu wasto: Nenda rägite teie, ja ütlete, et meie ülleastmissed ja meie pattud meie peäl on, siis kuiwame meie nende sees ärra, kuidas peame siis ellama?

11. Ütle nende wasto: Ni töeste kui ma ellan, se on ISSANDA JEHOWA saña, mul ep olle head meelt selle surmast, kes öäl, waid sest, kui se, kes öäl on, pörab omma tee peält, et ta woiks ellada. Pöörge ümber, pöörge ümber omma kurja tede peält, sest mikspärrast tahhate teie surra, oh Israeli suggu!

12. Ja sinna innimesse poeg, ütles om~a rahwa laste wasto: Selle öige öigus ei päästa tedda mitte temma ülleastmisse päwal, ja kes öäl, se ei pea ommas öälusses mitte kommistama sel päwal, kui ta pörab ommast öälussest; ja se öige ei woi mitte ses ellada sel päwal, kui ta patto teeb.

13. Kui ma ütlen öigele: Ta peab töeste ellama, ja temma lodab om~a öigusse peäle, ja teeb köwwerust: siis ei pea middagi temma öigussist mälletadama, waid omma

köwwerussesse peab ta surrema, mis ta teinud.

14. Ja kui ma öälale ütlen: Sa pead töeste surrema; ja ta pörab ommast pattust, ja teeb, mis kohhus ja öigus on,

15. Et se öäl annab panti taggasi, ja tassub jälle, mis ta risunud, ja käib ello seädmiste sees, et ta mitte ei tö köwwerust: siis peab ta töeste ellama, ei mitte surrema.

16. Keik tem~a patto, mis ta teind, ei pea mitte mälletadama tem~ale; ta teeb, mis kohhus ja öige, ta peab töeste ellama.

17. Agga so rahwa lapsed ütlewad: Ei olle Issanda te ühhetassa; agga nemmad issi, nende te ei olle ühhetassa.

18. Kui üks öige pörab om~ast öigussest, ja teeb köwwerust, siis surreb temma sepärrast.

19. Ja kui se öäl pörab ommast öälussest, ja teeb, mis kohhus ja öige, siis peab temma se pärrast ellama.

20. Siiski ütlete teie: Issanda te ei olle ühhetassa. Ma tahhan kohhut moista iggaühhe peäle teie seast temma tesid möda, oh Israeli suggu.

21. Ja se sündis meie wangi-pölwe kahheteistkümnemal aastal, wiendal kümnema ku päwal, et minno jure tulli üks, kes olli Jerusalem~ast ärrapeäsenud, ja ütles: Lin on mahhalödud.

22. Ja Jehowa kässi sai mo peäle öhto, enne kui se tulli, kes ärrapeäsnud, ja ta teggi mo su lahti, sennikui ta mo jure tulli hom~iko; ja mo su tehti lahti, ja minna ei piddand eñam suud kinni.

23. Ja Jehowa saña sai mo kätte sedda wisi:

24. Innimesse poeg, need, kes ellawad nende paljaks tehtud kohtade peäl Israeli maal, räkiwad ja ütlewad: Abraam olli üks ainus, ja ta pärris sedda maad; ja meid on palju, meie kätte on se Ma antud pärrandusseks.

25. Sepärrast ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Teie söte lihha werrega, ja töstate ommad silmad omma sitta-jummalatte pole, ja wallate werd ärra; ja teie tahhate sedda maad pärrida?

26. Teie jäte om~a moöga

peäle lootma, teie tete, mis hirmus, ja teotate iggaüks om~a liggimesse naese ärra; ja teie tahhate sedda maad pärrida?

27. Nenda pead sa nende wasto ütlema: Nenda ütleb Issand Jehowa, ni töeste kui ma ellan, kes paljaks tehtud kohtade peäl on, need peawad moöga läbbi langema, ja kes wälja peäl, sedda tahhan ma metsaliste kätte anda tedda ärrasüa, ja kes tuggewatte liñnade sees ja kopaste sees on, need peawad katko ärrasurema.

28. Ja ma tahhan sedda maad koggone laggedaks tehha, ja temma körk tuggewus peab ärralöppema, ja Israeli mäed peawad ärrahäwwitud sama, et ükski seäl ei woi käia.

29. Ja nem~ad peawad tundma, et miña Jehowa ollen, kui ma sedda maad koggone laggedaks teen keikide nende hirmsa asjade pärrast, mis nemmad on teinud.

30. Ja sinna innimesse poeg, so rahwa lapsed räkiwad sind issikeskes seinade jures, ja koddade uste suus, ja teine

rägib teisega, iggaüks om~a wennaga, ja ütlewad: Et tulge, ja kuulge, mis sanna Jehowa käest wäljatulleb.

31. Ja nemmad tullewad so jure, kui rahwa wiis on tulla, ja istuwad so ees kui minno rahwas, ja kuulwad so sannad, agga nemmad ei te nende järrele mitte: sest nemmad räkiwad kül libbedad sannad omma suga, agga nende südda aiab nende ahnust tagga.

32. Ja wata, sa olled neile kui üks armatsemisse-laul, kel illus heäl, ja kes hästi moistab kannelt lüa; ja nemmad kuulwad sinno sannad, agga nemmad ei te nende järrele.

33. Ja kui se tulleb, (wata se tulleb) siis peawad nemmad tundma, et prohwet nende seas olnud.

34. Peatük.

*Kes kurjad hinge karjatsed.
Kristus on hea karjane.*

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Iñimesse poeg, rägi prohweti wisil Israeli karjaste wasto; rägi

prohweti wisil, ja ütle nende wasto, karjaste wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Hädda Israeli karjastele, kes issiennast söötwad; eks karjatsed ei pea karja söötma?

3. Teie söte sedda raswa, ja kattate ennast willaga, sedda, mis lihhaw, tappate teie ärra; lammaste karja ei söda teie mitte.

4. Teie ei kinnita mitte neid, kes nödrad, ja sedda, mis haige, ei parranda teie mitte, ja mis hawatud on, ei seu teie mitte kinni, ja mis ärraaetud, ei sada teie taggasi, ja mis ärrakaddunud, ei otsi teie mitte; agga teie wallitsete nende ülle waljuste ja kange hirmoga.

5. Ja nemmad on laiale pillatud, et ei olle karjast; ja on keige mets-ellajatte roaks sanud ja laiale pillatud.

6. Mo lam~aste karri eksib keige mäggede peäl, ja keige kõrgede mäekinkude peäl; ja keige ilma-ma peäl on mo lammaste karri laiale pillatud, ja ükski ei noua, ja ükski ei otsi sedda.

7. Sepärrast kuulge teie

karjatsed Jehowa sanna:

8. Ni töeste kui ma ellan. ütleb Issand Jehowa: Töeste, et minno karri risutawaks sanud, ja mo karri on keikide metsellajatte roaks sanud, et ep olle karjast, ja mo karjatsed ei holi mo karja pärrast, ja need karjatsed söötwad issiendid, agga minno karja ei söda nemmad mitte:

9. Sepärrast, teie karjatsed, kuulge Jehowa sanna:

10. Nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, ma tullen karjaste peäle, ja nouan nende käest om~a karja, ja tahhan neid ärralöppetada, et nem~ad ei pea karja söötma, ja need karjatsed ei pea ennam issiennast söötma; ja tahhan omma karja nende suust ärrakiskuda, et nemmad neile ei pea roaks ollema.

11. Sest nenda ütleb Issand Jehowa: Wata minna, ma issi tahhan omma karja nouda, ja neid üllesotsida.

12. Nenda kui karjane omma karja üllesotsib sel päwal, kui ta on om~as karjas, mis laiale pillatud ; nenda tahhan ma üllesotsida omma karja, ja neid

ärrapeästa keikist paikust, kuhho nemmad on laiale pillatud pilwe ja sure pimmedusse aial.

13. Ja tahhan neid wäljasata rahwa seast, ja neid kogguda made seest, ja neid wia nende male; ja neid söta Israeli mäggede peäl, wee-oiade jures, ja keikis Ma paikus, kus ellatakse.

14. Hea karja-ma peäl tahhan ma neid söta, ja Israeli kõrge mäggede peäl peawad nende karja-aiad ollema: seäl peawad nemmad maggama hea karja-aedade sees, ja wäggewa karja-ma peäl peawad nemmad söma Israeli mäggede peäl.

15. Minna tahhan hoida omma karja ja minna tahhan neid sata mahha seisma: se on Issanda Jehowa sanna.

16. Mis on kaddunud, sedda tahhan ma otsida, ja taggasi tua, mis ärraaetud, ja kinnisidduda, mis hawatud, ja kinnitada, mis haige on; agga mis lihhaw ja wäggew on, sedda tahhan ma ärrakautada, ma tahhan neid söta, nenda kui kohhus on.

17. Agga teie minno karri,

nenda ütleb Issand Jehowa:
Wata, ma tahhan kohhut
moista lamba ja lamba
wahhele, järade ja sikkude
wahhele.

18. On se teile nähha, et teie
hea karja-ma peäl söte? ja mis
teie karja-maast üllejääb,
tallate teie om~a jalgega ärra;
ja jote selget wet, ja mis
üllejääb, sedda seggate teie
om~a jalgega ärra.

19. Ja minno karri, need
peawad söma, mis teie omma
jalgega ärratallanud, ja joma,
mis teie omma jalgega
ärrasegganud.

20. Sepärrast ütleb Issand
Jehowa nenda nende wasto:
Wata, minna issi tahhan kohhut
moista lihhawa lamba ja lahja
lamba wahhele.

21. Sepärrast et teie pusaga ja
Öllaga ärralükkate, ja omma
sarwettega toukate keik nödrad
lambad, sennikui teie neid
laiale ollete pillutanud wälja:

22. Sepärrast tahhan ma
omma karjale abbi sata, ja
nemmad ei pea ennam ollema
risutawaks, ja tahhan kohhut
moista lamba ja lamba
wahhele,

23. Ja tahhan nende peäle
tösta ühhe ainsa karjatse, ja ta
peab neid hoidma, se on mo
sullane Tawet: temma peab
neid söötma, ja temma peab
neile karjatseks ollema.

24. Ja miña Jehowa tahhan
neile olla Jummalaks, ja mo
sullane Tawet peab würost
nende seas ollema: minna
Jehowa ollen sedda räkinud.

25. Ja ma tahhan nendega
rahho seädusse teha, ja
kurjad ellajad Ma peält
ärralöppetada, ja nem~ad
peawad körbes julgeste ellama,
ja metsade sees maggama.

26. Ja ma tahhan neid, ja mis
mo mäekingo ümber on,
önneks panna, ja wihma lasta
saddada ommal aial: need
peawad önnistud wihmad
ollema.

27. Ja pu wälja peäl peab
omma wilja kandma, ja Ma
peab omma wilja kaswatama,
ja nemmad peawad omma Ma
peäl julged ollema, ja tundma,
et minna Jehowa ollen, kui ma
katkimurran nende ikkede
puud, ja neid päästan nende
käest, kes neid sundisid
tenima.

28. Ja nemmad ei pea ennam ollema pagganattele risuda, ja mets-ellajad ei pea neid ärrasöma, ja peawad julgeste ellama, nenda et ükski ei pea neid pelletama.

29. Ja minna tahhan neile üllesseäda ühhe taime, mis kulus on, ja neid ei pea ennam ollema, kedda nälgi siin maal ärrawöttab, ja ei pea ennam pagganatte teotust kandma.

30. Ja nemmad peawad tundma, et minna Jehowa nende Jummal ollen nendega, ja et nemmad on mo rahwas Israeli suggu: se on Issanda Jehowa sanna.

31. Ja teie minno karri, mo karja-ma karri ollete kül innimessed, minna ollen teie Jummal: se on Issanda Jehowa sanna.

35. Peatük.

Ennekulutamine Edomi rahwa wasto.

1. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Innimesse poeg, pöra ommad silmad Seiri mäggise

Ma pole, ja rägi prohweti wisil temma wasto,

3. Ja ütle temmale: Nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, ma tullen sinno peäle, oh Seiri mäggine Ma! ja sirrutan omma kät so wasto wälja, ja teen sind koggone laggedaks.

4. So liñnad tahhan ma paljaks tehha, ja sinna pead laggedaks sama, ja tundma, et minna Jehowa ollen.

5. Sepärrast et sul üks iggawenne wihhawaen olnud, et sa Israeli laste werd ärrawallanud moögaga nende hukatusse aial, kui üllekohto aeg täis olli.

6. Sepärrast, ni töeste kui ma ellan, ütleb Issand Jehowa, tahhan ma sind werreks tehha, ja werri peab sind takkaaiama; sest et sinna ei olle wihtanud werd, siis peab werri sind takkaaiama.

7. Ja ma tahhan Seiri mäggise Ma koggone laggedaks tehha, ja seält ärrakautada minnejad ja tullejad;

8. Ja tahhan temma mäed täita temma mahhalödawattega; so mäekinkude peäl, ja so orgude sees, ja keige so wee-

oiade sees peawad maas ollema need, kes moögaga mahhalödud.

9. Ma tahhan sind iggawest tehha laggedaks, ja so liñnade sees ei pea mitte ellatama, ja teie peate tundma, et minna Jehowa ollen.

10. Sepärrast et sa ütled: Need mollemad rahwas, ja need mollemad maad peawad minno pärralt ollema, ja meie tahhame neid pärrida, et kül Jehowa seäl olnud.

11. Sepärrast ni töeste kui ma ellan, ütleb Issand Jehowa: Ma tahhan soga tehha so wihha möda, ja so kaddedust möda, mis sa olled teinud ommast wihhast nende wasto; agga teistele tahhan ma tutwaks sada, kui ma sinno peäle kohhut saan moistnud.

12. Ja sa pead tundma, et minna Jehowa ollen: ma ollen kuulnud keik so laimamissed, mis sa olled räkinud Israeli mäggede wasto ja öölnud: Nem~ad on ärrahäwwitud, ja meile roaks antud.

13. Ja teie ollete surustellend minno wasto omma suga, ja palju mo wasto lobbisend;

minna ollen sedda kuulnud.

14. Nenda ütleb Issand Jehowa: Kui keik se Ma römuses on, siis tahhan ma sind laggedaks tehha.

15. Otsekui sinno rööm olli Israeli suggu pärris-ossa pärrast, sepärrast et se olli ärrahäwwitud, nenda tahhan ma sulle tehha; Seiri mäggine Ma, ja keik Edom hopis peab laggedaks sama: ja peawad tundma, et miña Jehowa ollen.

36. Peatük.

Tootus, mis wiimisel ue seädusse aial peab sündima.

1. Ja sinna innimesse poeg, rägi prohweti wisil Israeli mäggede wasto, ja ütle: Teie Israeli mäed, kuulge Jehowa sanna.

2. Nenda ütleb Issand Jehowa: Sepärrast et waenlane teie wasto ütleb: Öitsa ! sest iggawessed kõrged paigad on meile pärrandusseks sanud.

3. Sepärrast rägi prohweti wisil, ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa: Otse sepärrast, et nemmad teid ärrahäwwitanud

ja ärraneelnud ümberringi, et teie nende teiste pagganatte pärrandusseks sanud, ja ollete nende kele ulede peäle, ja rahwa pahha könne alla sanud:

4. Sepärrast kuulge, Israeli mäed, Issanda Jehowa sanna: nenda ütleb Issand Jehowa mägedele ja mäekinkudele, wee-oiadele ja orgudele, ja neile paljaks ja laggedaks tehtud kohtadele, ja mahhajäetud liännadele, mis on risutawaks ja hirwitamiseks sanud teiste pagganattele, kes ümberkaudo on.

5. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Töeste omma pühha tullise wihha sees ollen ma räkinud nende teiste pagganatte, ja keige Edomi wasto, kes minno Ma issiennestele wötnud pärrandusseks keige süddame römoga ja hinge põlgdussega, sepärrast et selle rahwas ollid ärraaetud ja risutud.

6. Sepärrast rägi prohweti wisil Israeli Ma wasto, ja ütle mägedele ja mäekinkudele, wee-oiadele ja orgudele: Nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, mo pühha wihha ja mo tullise

wihha sees ollen ma räkinud, sepärrast et teie pagganatte teotust ollete kannud. 7.

Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Ma töstan omma kät ülles wandudes, töeste need pagganad, mis teie ümberkaudo on, need peawad omma teotust kandma;

8. Agga teie, Israeli mäed! peate ommad oksad aiama, ja omma wilja kandma mo Israeli rahwale, sest need asjad on liggi tullemas.

9. Sest, wata, minna ollen teie jures, ja watan teie peäle, ja teid peab harritama ja külwatama.

10. Ja ma tahhan palju innimessi teie peäle sata keik Israeli suggu hopis: ja liännade sees peab ellatama, ja need paljaks tehtud kohhad peawad sama üllesehhitud.

11. Ja ma tahhan teie jure palju innimessi ja lojuksid sata, ja need peawad paljuks sama ja suggu teggema; ja tahhan teid assutada, nenda kui teie wannast aia, ja tahhan teile ennam head tehha kui teie hakkatusseks, ja teie peate tundma, et minna Jehowa

ollen.

12. Ja ma tahhan innimessed, omma Israeli rahwast, sata teie peäle käima, ja nem~ad peawad sind pärrima; ja sa pead neile pärris-ossaks sama, ja sa ei pea neid mitte eñam lapsist lahti teggema.

13. Nenda ütleb Issand Jehowa: Sepärrast et nemmad teile ütlewad: Sinna Ma olled innimessi ärrasönu, ja om~a rahwast lapsist lahti teinud:

14. Sepärrast ei pea sa mitte eñam innimessi söma, egga omma rahwast ennam saatma kommistama: se on Issanda Jehowa sanna.

15. Ja miña ei tahha mitte eñam lasta kuulda so jures pagganatte teostust, ja sa ei pea ennam kandma rahwa laimamist, ja ei pea ennam omma rahwast saatma kommistama: se on Issanda Jehowa sanna.

16. Ja Jehowa saña sai mo kätte sedda wisi:

17. Innimesse poeg, kui Israeli rahwas ellasid om~al maal, ja sedda rojaseks teggid om~a wisiga ja omma teggudega; kui ühhe naese rojus on, kel ride-

peätsed, nenda olli nende wiis minno palle ees,

18. Siis wallasin ma omma tullise wihha nende peäle wälja se were pärrast, mis nemmad siin maal ärrawallasid, ja sedda omma sitta-jummalattega rojaseks teggid.

19. Ja ma pillutasin neid ärra pagganatte sekka, et neid made sisse laiale wissati; ma moistsin nende peäle kohhut nende wisi möda ja nende teggude möda.

20. Ja kui nem~ad tullid nende pagganatte jure, kuhho nemmad said, siis teotasid nemmad mo pühha nimme ärra, nenda et neist ööldi: Ons need Jehowa rahwas, mis ommalt maalt piddand wäljainnema?

21. Ja ma andsin armo omma pühha nimme pärrast, mis Israeli suggu ärrateotasid nende pagganatte seas, kuhho nemmad ollid sanud.

22. Sepärrast ütle Israeli suggule: Nenda ütleb Issand Jehowa: Miña ei te sedda mitte teie pärrast, Israeli suggu! waid omma pühha nimme pärrast, mis teie ärrateotanud nende

pagganatte seas, kuhho teie ollete sanud.

23. Ja ma tahhan pühhitseda omma suurt nim~et, mis pagganatte seas on ärrateotud, mis teie ärrateotand nende seas; ja pagganad peawad tundma, et minna Jehowa ollen, ütleb Issand Jehowa, kui ma ennast näidan teie kallal pühha ollewad teie silma ees.

24. Ja ma tahhan teid wötta pagganatte käest, ja teid kogguda keige made seest, ja teid sata teie male.

25. Ja ma tahhan teie peäle ripputada puhhast wet, et teie puhtaks sate; keikist teie rojussist ja keikist teie sitta-jummalaist tahhan ma teid puhhastada;

26. Ja ma tahhan teile uut süddant anda, ja uut waimo teie sisse anda, ja sedda kiwwist süddant ärrasata teie lihhas, ja teile lihhas süddant anda,

27. Ja omma Waimo tahhan ma teie sisse anda, ja sedda teha, et teie wöttate käia minno seädmiste sees, ja mo kohtoseädussed piddada, ja nende järrele teha.

28. Ja teie peate ellama seäl maal, mis ma teie wannemille ollen annud, ja peate mulle rahwaks ollema, ja minna tahhan teile Jummalaks olla.

29. Ja tahhan teid ärrapeästa keikist teie rojussist, ja wilja kutsuda, ja palju sedda sata, ja ei tahha mitte teie peäle nälga panna.

30. Ja minna tahhan palju pude wilja ja põldude warra sata, sepärrast et teie ei pea enam sama teotust nälja pärrast pagganatte seas.

31. Kül teie siis mõtlete omma kurja wiside ja omma teggude peäle, mis mitte head ei olnud; ja teie südda peab tilkama teie ennaste wasto teie üllekohto teggude pärrast, ja teie hirmsa asjade pärrast.

32. Ei te ma sedda mitte teie pärrast, ütleb Issand Jehowa, se olgo teile teäda: häbbenege ennast, ja punnastage ärra häbbi pärrast omma wiside eest, oh Israeli suggu!

33. Nenda ütleb Issand Jehowa: Sel päwal, kui ma teid puhhastan keikist teie üllekohto teggudest, siis tahhan ma teha, et liñnade sees peab

ellatama, ja paljaks tehtud kohhad peawad sama üllesehhitud.

34. Ja se ärrahäwwitud Ma peab sama harritud, se eest, et se olli laggedaks sanud keikide nähhes, kes mödaläksid.

35. Siis peab ööldama: Sesinnane Ma, mis olli ärrahäwwitud, on sanud nende kui Edeni rohho-aed; ja need liñnad, mis ollid paljaks tehtud, ja ärrahäwwitud, ja mahhakistud, need on tuggewaks tehtud, ja neis ellatakse.

36. Ja need pagganad, mis teie ümberkaudo üllejānud, peawad tundma, et minna Jehowa ollen üllesehhitānud, mis mahhakistud, ja istutanud, mis olli ärrahäwwitud: minna Jehowa ollen rākinud, ja teen sedda ka.

37. Nenda ütleb Issand Jehowa: Weel lassen ma Israeli suggu ennese käest nou küssida, mis ma neile pean teggema; ma tahhan neid ni palju innimessi tehha, kui puddolojuksed on.

38. Kui üks pühhade karri, kui Jerusalemma karri temma

seätud Pühhade aeges, nenda peawad need paljaks tehtud liñnad ollema täis iñimeste karja, ja peawad tundma, et minna Jehowa ollen.

37. Peatük.

Surnude luud sawad jälle ühte, se läbbi tähhendakse, et Judid piddid jälle armo sama.

1. Jehowa kässi sai minno peäle, ja Jehowa wiis mind wälja waimus, ja panni mind seisma kesk orgo, ja se olli täis luid.

2. Ja ta wiis mind nende jure ümberringi, ja wata, neid olli wägga palju seäl orgus, ja wata, nemmad ollid wägga ärrakuinud.

3. Ja tem~a ütles mo wasto: Iñimesse poeg, kas needsiñatsed luud kül peaksid jälle sama ellama? ja ma ütlesin: Issand Jehowa, sinna tead sedda.

4. Ja ta ütles mo wasto: Rāgi prohweti wisil neistsinnatsist luist, ja ütle nende wasto: Teie ärrakuinud luud, kuulge Jehowa sanna.

5. Nenda ütleb Issand Jehowa nende ludele: Wata, ma sadan teie sisse waimo, et teie peate ellawaks sama.

6. Ja ma annan soned teie külge, ja lassen teie peäle lihha kaswada, ja pannen nahha teie ümber, ja annan teie sisse waimo, et teie peate ellawaks sama; ja peate tundma, et minna Jehowa ollen.

7. Ja ma räkisin prohweti wisil, nenda kui mind kästi; ja heäl olli kui ma prohweti wisil räkisin, ja wata, üks krabiseminne olli, ja luud tullid, igga lu omma lu külge.

8. Ja ma näggin, ja wata, nende peäle kaswasid soned ja lihha, ja ta panni nahha nende ümber; agga waimo ei olnud nende sees.

9. Ja ta ütles mo wasto: Rägi prohweti wisil waimo wasto, innimesse poeg, rägi prohweti wisil, ja ütle waimo wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Waim, tulle neljast tulest, ja puhhu nendesinnaste tappetud innimeste sisse, et nemmad ellawaks sawad.

10. Ja ma räkisin prohweti

wisil, nenda kui ta mind käskis; ja nende sisse tuli waim, ja nemmad hakkasid ellama, ja seisid omma jalge peäl, üks pärrato suur wäggi.

11. Ja temma ütles mo wasto: Innimesse poeg, need luud, need on keik Israeli suggu; wata, nemmad ütlewad: Meie luud on ärrakuinud, ja meie otus on hukkas, issiennaste polest olleme meie kui ühhest ärraleikatud.

12. Sepärrast rägi prohweti wisil, ja ütle nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, minna teen lahti teie hauad, ja toon teid, omma rahwast, ülles teie haudade seest, ja wiin teid Israeli maale;

13. Ja teie peate tundma, et minna Jehowa ollen, kui ma teie hauad lahti teen, ja kui ma teid, omma rahwast, üllestoan teie haudade seest.

14. Ja ma tahhan omma waimo teie sisse anda, et teie sate ellama, ja tahhan teid panna teie male; ja teie peate tundma, et minna Jehowa ollen sedda räkinud, ja teinud: se on Jehowa saña.

15. Ta sai Jehowa saña mo

kätte sedda wisi:

16. Ja sinna, innimesse poeg, wötta ennesele üks pu, ja kirjota senna peäle: Juda pärralt ja Israeli laste pärralt, kes nende seltsimehhed; ja wötta teine pu, ja kirjota senna peäle: Josepi pärralt, se on Ewraimi, ja keige Israeli suggu, temma seltsimeeste pu.

17. Ja pañe neid teine teise liggi ühheks puuks, et nemmad ühheks puuks sawad sinno käes.

18. Ja kui so rahwa lapsed so wasto räkiwad, ja ütlewad: Eks sa meile teäda ei anna, mis need sulle on?

19. Siis rägi nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, minna wöttan Josepi pu, mis Ewraimi käes, ja temma seltsimeeste Israeli sugguarrude pu, ja tahhan neid panna selle teise pu jure Juda-rahwa puga ühte, ja neid tehha ühheks puuks, ja nemmad peawad üks ollema mo käes.

20. Ja need puud, mis peäle sa kirjotad, peawad so käes ollema nende silma ees.

21. Ja rägi nende wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa:

Wata, minna tahhan wötta Israeli lapsed nende pagganatte seast, kuhho nemmad on läinud, ja tahhan neid kogguda seält ümberkaudo, ja neid wia nende male,

22. Ja tahhan neid tehha ühheks rahwaks seäl maal Israeli mäggede peäl, ja üks kuningas peab neile keikile ollema kuñingaks; ja nemmad ei pea mitte ennam ollema kaks rahwast, egga mitte eñam jaetama kahheks kuñingrigiks.

23. Ja nemmad ei pea mitte ennam ennast rojaseks teggema omma sitta-jummalattega, egga om~a läila-jum~alattega, ega keikide om~a ülleastmistega; ja tahhan neid peästa keikist nende ellomaiadest, kus nemmad on patto teinud, ja tahhan neid puhhastada, ja nem~ad peawad mulle rahwaks ollema, ja minna tahhan neile Jummalaks olla.

24. Ja mo sullane Tawet peab nende ülle kuningas ollema, ja üksainus karjane peab neil keikil ollema; ja nemmad peawad miño kohtoseäduste sees käima, ja mo seädmissed

piddama, ja nende järrele
teggema.

25. Ja peawad ellama seäl
maal, mis ma omma sullasele
Jakobile ollen annud, kus teie
wannemad ellanud; ja seäl
peawad nemmad ellama,
nemmad, ja nende lapsed, ja
nende laste lapsed iggawesseks
aiaks, ja Tawet mo sullane on
neile würstiks iggaweste.

26. Ja tahhan nendega rahho
seädusse teha, üks iggawenne
seädus peab nendega ollema;
ja ma tahhan neid assutada, ja
neid palju teha, ja omma
pühha paika nende sekka
panna iggaweste.

27. Ja mo maia peab ollema
nende jures; ja ma tahhan
neile olla Jum~alaks, ja
nem~ad peawad mulle rahwaks
ollema.

28. Ja pagganad peawad
tundma, et minna Jehowa
ollen, kes Israelit pühhitseb, kui
minno pühha paik nende seas
on iggaweste.

38. Peatük.

*Kog tulleb wägga sure wäega
Jummala rahwa peäle.*

1. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte sedda wisi:

2. Innimesse poeg, põra
ommad silmad Kogi wasto
Magogi male, kes würst on
Rosi, Meseki ja Tubali ülle, ja
rägi prohweti wisil temma
wasto,

3. Ja ütle: Nenda ütleb Issand
Jehowa, wata, ma tullen sinno
peäle, Kog, sa würst Rosi,
Meseki ja Tubali ülle,

4. Ja tahhan sind taggasi
pöörda, ja önge so lougade
sisse panna, ja sind wäljawia ja
keik so wägge, hobboled ja
rüütliid, kes keik ülleültse
ehhitud, ühhe sure hulga,
surematte ja wähhematte
kilpidega, kes keik moöga
mehhed on.

5. Persia-, Mora- ja Puti-ma
rahwas on nendega, neil keikil
on kilbid ja raudkübarad.

6. Komer, ja keik temma wäe-
hulga, Togar-ma rahwas, need
pohjapooltsed, ja keik nende
wäehulga, palju rahwast on
sinnoga.

7. Olle walmis, ja walmista
ennast, sinna ja keik so
hulga, kes so jure koggunud,
ja sinna olled neile üllemaks

wallitsejaks.

8. Mitme päwa pärrast peab so kätte nähtama; aastade wiimisel aial tulled sa senna male, mis moöga käest on taggasi sadud, mis koggutud mitme rahwa seast Israeli wäggede peäle, mis ikka ollid paljaks tehtud: ja temma on rahwa käest wäljatodud, ja nemmad ellawad keik julgeste.

9. Ja sinna toused ülles, ja tulled kui tulispask; sa olled kui pilw, mis Ma kattab, sinna ja keik so wäehulgad, ja palju rahwast sinnoga.

10. Nenda ütleb Issand Jehowa: Siis peab sel päwal sündima, et asjad so süddamesse touswad, ja mötled ärra kurja mötlemist,

11. Ja wöttad öölda: Ma tahhan üllesmiña senna male, kus selged küllad on ; ma tahhan tulla nende peäle, kel rahholinne assi on, kes julgeste ellawad: nem~ad keik ellawad ilma mürita, ja neil ep olle pomisid egga uksid;

12. Et sa saaksid saki risuda, ja püti wäggise käest ärrawötta, ja om~a kät pöördä nende paljaks tehtud kohtade wasto,

kus nüüd ellatakse, ja ühhe rahwa wasto, mis koggutud pagganatte käest, mis on joudnud sada loduksid ja warrandust, kes ellawad kesk Ma süddames.

13. Seba, ja Tedan, ja Tarsisi kaupmehhed, ja keik temma nored loukoerad ütlewad sulle: Kas sinna tulled risuma? olled sa omma hulga koggunud püti wäggise käest ärrawötma, ja ärrawima hõbbadat ja kulda, ja ärrawötma loduksid ja warrandust, ja palju saki risuma?

14. Sepärrast rägi prohweti wisil, innimesse poeg, ja ütle Kogile: Nenda ütleb Issand Jehowa: Eks sa tea mitte sel aial, et mo Israeli rahwas ellab julgeste?

15. Ja sinna tulled ommast paigast pohja kare poolt, sinna ja palju rahwast sinnoga, need keik on hooste selgas, üks suur hulk, ja palju wägge.

16. Ja sa tulled mo Israeli rahwa wasto kui pilw, sedda maad katma: wiimisel päwade aial peab se sündima, ja ma tahhan sind lasta tulla omma Ma wasto, et pagganad mind

peawad tundma, kui ma ennast näidan pühha ollewad sinno kallal, oh Kog! nende silmade ees.

17. Nenda ütleb Issand Jehowa: Olled sinna se, kellest ma endisil päiwil ollen räkinud omma sullaste Israeli prohwetide läbbi, kes neil päiwil prohweti wisil räkisid neist aastaist, et minna sind lassen tulla nende peäle.

18. Ja se peab sel päwal sündima, sel päwal, kui Kog tulleb Israeli Ma wasto, ütleb Issand Jehowa, siis peab mo tulline wihha tousma mo wihha sees.

19. Sest ma rägin sedda omma pühha wihha sees, ja omma hirmsa tullise wihha sees: töeste sel päwal peab suur wärriseminne ollema Israeli maal:

20. Nenda et minno palle ees peawad wärrisema kallad merres, ja linnud, mis taewa al, ja mets-ellajad, ja keik romajad, mis romawad Ma peäl, ja keik innimessed, mis Ma peäl; ja mäed peawad sama mahhakistud, ja järsud kohhad peawad mahhalangema,

ja keik mürid peawad mahhalangema.

21. Ja ma tahhan kutsuda temma wasto moöka keige omma mäggede peäle, ütleb Issand Jehowa; teise moök peab teise wasto ollema.

22. Ja ma tahhan temmaga kohtus käia katkoga ja werrega, ja tahhan lasta saddada raske wihma, mis upputab, ja sured rahhe tükkid, tuld ja weewlit temma peäle, ja ta wäehulkade peäle, ja se palju rahwa peäle, mis temmaga on.

23. Ja ma tahhan ennast sureks tehha, ja ennast näidata pühha ollewad, ja ennast anda tunda palju pagganatte silma ees, ja nemmad peawad tundma, et minna Jehowa ollen.

39. Peatük.

Kogi hukkatakse ärra: Jum~ala rahwas peäseb ta käest.

1. Ja sinna, innimesse poeg, rägi prohweti wisil Kogi wasto, ja ütle: Nenda ütleb Issand Jehowa: Wata, ma tullen sinno

peäle, Kog, sa würost Rosi,
Meseki ja Tubali ülle!

2. Ja ma tahhan sind taggasi
sata, ja sind kue arropa
märkida, ja sind üllestua pohja-
kare poolt, ja sind lasta tulla
Israeli mäggede peäle.

3. Ja ma tahhan so ammo so
wassakust käest wäljalüa, ja so
parremast käest tahhan ma so
noled lasta mahhalangeda.

4. Israeli mäggede peäle pead
sa mahhalangema, sinna ja
keik so wäehulga, ja need
rahwas, mis sinnoga on; ma
tahhan sind anda keigesugguse
tibadega kiskujatte lindude ja
mets-ellajatte roaks.

5. Wälja peäle pead sa
langema, sest minna ollen
sedda räkinud, se on Issanda
Jehowa saña.

6. Ja ma tahhan tuld läkkitada
Magogi peäle, ja nende peäle,
kes ellawad saarte peäl
julgeste, ja peawad tundma, et
minna Jehowa ollen.

7. Ja ma tahhan omma pühha
nimme teäda anda omma
Israeli rahwa seas, ja ei tahha
lasta ennam ärrateotada omma
pühha nimmet, ja pagganad
peawad tundma, et minna

Jehowa ollen, kes pühha on
Israelis.

8. Wata, se tulleb ja peab
sündima, ütleb Issand Jehowa;
se on se pääw, mis ma ollen
räkinud.

9. Ja Israeli liñnade rahwas
peawad wäljammennema, ja
süütma põllema, ja kütma
söariistadega, ja wähhematte ja
surematte kilpidega, ammudega
ja nooltega, ja kässi-keppidega
ja pikidega; ja peawad nendega
seitse aastat tuld üllesteggema.

10. Ja nemmad ei pea mitte
wäljalt puid toma, egga
metsast raiuma, sest nemmad
peawad tuld üllesteggema
söariistadega; ja peawad neid
ärrarisuma, kes neid risunud, ja
wäggise nende käest
ärrawõtma, kes wäggise nende
käest ärrawötnud: se on
Issanda Jehowa sanna.

11. Ja sel aial peab sündma,
et ma tahhan Kogile senna
anda ühhe paiga hauaks Israeli
male, senna orko, kust
läbbiminnakse öhto pole, ja se
teeb, et keik, kes
mödalähhäwad, ninna
kinnipiddawad: siis matwad
nemmad senna Kogi ja keik

temma hulka, ja nimmetawad sedda Kogi hulga orruks.

12. Ja Israeli suggu wötwad neid matta, et nemmad sedda maad puhhastawad, seitse kuud.

13. Ja keik selle Ma rahwas peab matma, ja se peab neile kuulsaks nimmeks sama sel päwal, kui ma saan auustud: se on Issanda Jehowa sanna.

14. Ja nemmad lahhutawad allati-mehhed ärra, kes sedda maad läbbikäiwad, ja matwad nendega, kes seält läbbikäiwad, need, kes üllejäänud Ma peäle, et nemmad sedda puhhastawad; seitsme ku pärrast kulawad nemmad järrele.

15. Ja läbbikäiad käiwad sedda maad läbbi, ja kui kegi innimesse lu nääb, siis panneb ta senna jure haua-kiwwi, kunni matjad tedda matwad senna Kogi hulga orko.

16. Ja ka ühhe liñna nimmi peab ollema Hamona; ja nenda puhhastawad nemmad sedda maad.

17. Ja sinna innimesse poeg, nenda ütleb Issand Jehowa: Ütle keigesugguste tibadega

lindudele ja keige metsalistele: Koggude ja tulge, tulge kokko siit ümberkaudo minno tapmisse jure, mis minna teile tappan, sureks tapmisseks Israeli mäggede peäl, ja söge liha, ja joge werd.

18. Wäggewatte lihha peate teie söma, ja Ma würstide werd joma; järad, talled ja sikkud, wärsid, keik need on Pasanis joudo joosnud,

19. Ja peate raswa söma, et köht täis saab, ja werd joma, et sate joobnuks, minno tapmisest, mis ma teile ollen tapnud;

20. Ja teie peate täis sama laudas ratsa- ja söawankritte hoostest, wäggewaist ja keigesuggusist söameestest: se on Issanda Jehowa sanna.

21. Ja ma tahhan omma au näidata pagganatte seas, ja keik pagganad peawad näggema minno öiget nuhtlust, mis ma ollen saatnud, ja minno kät, mis ma ollen nende külge pistnud.

22. Ja Israeli suggu saab tunda, et minna ollen Jehowa nende Jummal, sestsammast päwast ja eddespidi.

23. Ja pagganad sawad tunda, et Israeli rahwas omma üllekohto pärrast on wangi läinud, et nemmad mo wasto on wallatust teinud, ja et minna omma pallet nende eest ollen ärra peitnud, ja neid annud nende waenlaste kätte, et nemmad keik moöga läbbi on langenud.

24. Ma ollen teinud nende rojust möda, ja nende ülleastmist möda, ja ollen omma palle nende eest ärrapetnud.

25. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Nüüd tahhan ma Jakobi wangi-pölwe pöördä, ja hallastada keige Israeli suggu peäle, ja pühha wihhaga wihhastada omma pühha nimme pärrast.

26. Ja nemmad peawad omma häbbi kandma ja keik omma wallatust, mis nemmad mo wasto teinud, kui nemmad nüüd julgeste ellawad ommal maal, ja ükski neid ei hirmuta.

27. Kui ma neid saan taggasi tonud rahwa seast, ja neid koggunud waenlaste made seest, ja ennast näitnud pühha ollewad nende kallal paljo

pagganatte silma ees.

28. Siis peawad nemmad tundma, et minna Jehowa nende Jummal ollen, et ma neid ollen lasnud wangi miñna pagganatte jure, ja neid jälle koggunud nende male, ja ei jätnud neist ei ühteainust ennam senna.

29. Ja ma ei tahha ennam omma pallet nende eest ärrapetta, sest ma wallan omma waimo Israeli suggu peäle; se on Issanda Jehowa sanna.

40. Peatük.

Jummala rahwa tullew põlli: ue templi moötminne.

1. Meie wangi-pölwe wiendal aastal kolmatkümmed, selle aasta hakkatusses, selle essimesse ku kümnemal päwal neljateistkümnemal aastal, pärrast sedda kui lin mahhalödi; otse selsammal päwal sai Jehowa kässi mo peäle, ja wiis mind senna.

2. Jummala näggemisse sees wiis ta mind Israeli male, ja panni mind seisma ühhe wägga

körge mäe peäle; ja selle körwas olli kui ehhitud lin louna pool.

3. Ja ta wiis mind senna, ja wata, seäl olli üks mees, selle näggo olli kui wasse näggo, ja linnane nöör ta käes ja üks moödoridw; ja temma seisis wärrawa suus.

4. Ja se mees ütles mo wasto: Innimesse poeg, wata omma silmadega, ja kule omma körwadega, ja panne tähhele keik sedda, mis minna sulle näidan, sest sepärrast olled sa seie todud, et ma sulle sedda piddin näitma: anna teäda sedda keik, mis sa nähha saad, Israeli suggule.

5. Ja wata, üks müür olli wäljaspiddi koia ümber ümberringi, ja selle mehhe käes olli moödo-ridw, kuus künart pitk, kämle laius olli igga küünra peäl ülle; ja ta moötis selle hone müri laiust, se olli üks moödo-ridw, ja seda körgust, se olli ka üks moödo-ridw.

6. Ja temma tulli senna wärrawa jure, kelle su hom~iko pole lähhäb, ja läks ülles treppa möda, ja moötis selle

wärrawa läwwe, üks moödo-ridw olli sedda laiust, ja sedda teist läwwe, üks moödo-ridw olli sedda laiust.

7. Ja üks moödo-ridw olli igga kambri pitkust, ja üks moödo-ridw sedda laiust, ja kambritte wahhel wiis künart; ja selle wärrawa läwwe, mis wärrawa eestkoia körwas, sedda olli seestpiddi üks moödo ridw.

8. Ja ta moötis selle wärrawa eestkoia seestpiddi, sedda olli ka üks moödo-ridw.

9. Ja ta moötis selle wärrawa eestkoia kahheksa künart, ja temma kiwwi- sambad kaks künart, ja se wärrawa eestkodka olli seestpiddi.

10. Ja selle wärrawa kambrid hom~iko pool, neid olli kolm siit poolt ja kolm seält poolt, üks moöt olli neil kolmel; ja üks moöt olli neil kiwwi-sammastel siit ja seält.

11. Ja ta moötis wärrawa su laiust kümme künart, sedda wärrawa pitkust olli kolmteistkümmed künart.

12. Ja sedda raia nende kambritte ees olli üks künar, ja üks künar sedda raia seält poolt; ja sedda kambrit isse

olli kuus künart siit poolt ja kuus küünart seält poolt.

13. Ja ta moötis sedda wärrawa ühhe kambri seinast teise seinast sadik, sedda laiust olli kakskümmend ja wiis künart, uks olli ukse wasto.

14. Ja ta teggi need sambad kuuskümmend künart, ja igga samba jures olli wahhe, otsego wärraw ümberringi.

15. Ja sest wärrawa suust, kust sisse mindi, selle seestpiddise wärrawa eestkoia suust sadik, olli wiiskümmend künart.

16. Ja aknad ollid seestpidi kitsad kambritte ja kiwi-sammaste külges seestpidi wärrawat ümberringi, ja nenda ka eestkoddade külges, ja need aknad ollid ümberringi seestpidi, ja igga samba külges ollid palmipu kuiud.

17. Ja ta wiis mind wäljaspiddise oue sisse, ja wata, selle oue ümberringi ollid tehtud toad ja üks pörrand, kolmkümmend tubba selle pörmando peäl.

18. Ja se pörmand olli wärrawatte külges wärrawatte pitkust möda, se on alluminne pörmand.

19. Ja ta moötis sedda laiust allumisse wärrawa suust seestpiddise oue pole wäljaspoolt, sadda künart, päwatousma ja pohja pole.

20. Ja se wärrawa, kelle su lähhäb pohja pole, mis wäljaspiddise oue pole lähhäb, moötis tem~a ta pitkusse ja ta laiusse järrele.

21. Ja temma kambrid ollid kolmed siit, ja kolmed seält poolt, ja temma sambad ja ta eestkoiad ollid kui essimesse wärrawa moöt: wiiskümmend künart olli ta pitkuti, ja wiis kolmatkümmend künart laiuti.

22. Ja temma aknad, ja ta eestkoiad, ja ta palmipu kuiud ollid selle wärrawa möödo järrel, kelle su lähhäb päwatousma pole, ja senna mindi ülles seitse treppi möda, ja temma eestkoiad ollid nende ees.

23. Ja seestpiddise oue wärraw olli selle wärrawa ülleste pohja ja päwatousma pool; ja ta moötis ühhest wärrawast teise sadda künart.

24. Ja ta satis mind minnema louna pole, ja wata, seäl olli wärraw louna pool, ja ta

moötis temma sambad ja ta eestkoiad sesam~a moödo järrele.

25. Ja temmal ollid aknad ja ta eestkoddadel ümberringi, nenda kui need teised aknad; wiiskümmend künart olli pitkuti, ja wiiskolmatkümmend künart laiuti.

26. Ja seitse treppi olli temmal üllesminna, ja temma eestkoiad ollid nende ees; ja temmal ollid palmipu kuiud, üks siit, teine seält poolt temma sammaste külges.

27. Ja wärraw olli sel seestpiddisel ouel louna pool, ja ta moötis ühhest wärrawast teise louna pole sadda künart.

28. Ja ta wiis mind seestpiddise oue louna wärrawasse, ja moötis louna wärrawa nende teiste moödo järrele.

29. Ja temma kambrid ja ta sambad ja ta eestkoiad ollid teiste moödo järrel, ja aknad ollid temmal ja ta eestkoddadel ümberringi: wiiskümmend künart olli se pitkuti, ja wiiskolmatkümmend künart laiuti.

30. Ja eestkoiad ollid

ümberringi wiiskolmatkümmend künart pitkuti, ja wiis künart laiuti.

31. Ja ta eestkoiad läksid wäljaspiddise oue pole, ja palmipu kuiud ollid temma sammaste külges, ja temmal olli kahheksa treppi üllesminna.

32. Ja ta wiis mind seestpiddise oue päwatousma pole, ja moötis sedda wärrawa teiste moödo järrele.

33. Ja temma kambrid, ja ta sambad, ja ta eestkoiad ollid teiste moödo järrel, ja temmal ja ta eestkoddadel ollid aknad ümberringi: wiiskümmend künart pitkuti, ja wiiskolmatküm~end künart laiuti.

34. Ja ta eestkoiad ollid wäljastpiddise oue pool, ja palmipu kuiud ollid ta sammaste külges siit ja seält poolt; ja temmal olli kahheksa treppi üllesminna.

35. Ja ta wiis mind pohja wärrawa pole, ja moötis sedda teiste moödo järrele.

36. Ta moötis temma kambrid, ta sambad, ja ta eestkoiad, ja temmal ollid aknad ümberringi: wiiskümmend künart pitkuti, ja wiiskolmatkümmend laiuti.

37. Ja ta sambad ollid wäljaspiddise oue pool, ja palmipu kuiud ollid ta sammaste külges siit ja seält poolt: ja temmal olli kahheksa treppi üllesminna.

38. Ja sel olli üks tubba omma uksega nende wärrawatte sammaste peäl; seäl lopputati põlletamise-ohwer.

39. Ja selle wärrawa eestkoia sees olli kaks lauda siit poolt, ja kaks lauda seält poolt, nende peäl tappa põlletamise-ohwri, ja patto- ja sü-ohwri.

40. Ja ühhes külges wäljaspoolt, kust üllesminnakse pohja wärrawa suhho, olli kaks lauda; ja teises külges, mis selle wärrawa eestkoias, olli kaks lauda.

41. Need nelli lauda olli siin pool, ja nelli lauda seäl pool wärrawa külges: kahheksa lauda olli, mis peäl tappeti.

42. Weel olli nelli lauda põlletamise-ohwri tarwis, raiutud kiwwast, pitkus olli poolteist künart, ja laius poolteist künart, ja üks künar olli sedda kõrgust: ja nende peäle pannid nemmad need riistad, misga nemmad tapsid

sedda põlletamise- ja tappa-ohwri.

43. Ja need põnad ollid üks kämmel pitkuti, ja ollid seätud seestpiddi ümberringi; ja laudade peäl olli ohwri-anni lihha.

44. Ja seestpiddise wärrawa wäljaspool ollid lauljatte toad seestpiddises oues, mis pohja wärrawa külges, ja need ollid wasto lounat: agga üks tubba olli hom~iko wärrawa külges, se olli pohja pool.

45. Ja ta ütles mo wasto: Se tubba, mis louna pole lähhäb, on preestride pärralt, kes teggemist ärratewad siin koia jures.

46. Ja se tubba, mis lähhäb pohja pole, on nende preestride pärralt, kes altari jures teggemist ärratewad: need on Sadoki poiad, kes Lewi lastest Jehowa liggi tullewad, tedda tenima.

47. Ja ta moötis se oue, sadda künart pitkuti, ja sadda künart laiuti, se olli neljanurgane; ja altar olli Jummal koia ees.

48. Ja ta wiis mind koia eestkotta; ja moötis eestkoia

samba, wiis künart siit ja wiis künart seält poolt; ja sedda wärrawa laiust olli kolm künart siit ja kolm künart seält poolt. 49. Selle eestkoia pitkust olli kakskümmend künart, ja laiust üksteistkümmend künart, treppidega hopis, kust siina üllesmindi: ja toed ollid sammaste külges, üks siit ja teine seält poolt.

41. Peatük.

Sedda uut templi moõdetakse weel.

1. Ja ta wiis mind templi jure, ja moõtis need sambad, kuus künart laiuti siit poolt, ja kuus künart laiuti seält poolt, se olli hone laius.

2. Ja sedda ukse laiust olli kümme künart, ja selle wärrawa poled ollid wiis künart siit poolt, ja wiis künart seält poolt; ja ta moõtis temma pitkusse nellikümmend künart, ja laiusse kakskümmend künart.

3. Ja ta läks sissepidi, ja moõtis ukse sambad kaks künart, ja sedda ust kuus künart, ja sedda ukse laiust olli

seitse künart.

4. Ja ta moõtis temma pitkusse kaksküm~end künart, ja laiusse templi wasto kakskümmend künart; ja ta ütles mo wasto: Se on se keigepühham paik.

5. Ja ta moõtis se koia müri kuus künart, ja selle külje-kambri laiusse nelli künart ümberringi se koia ümber.

6. Ja need külje-kambrid, neid olli, kamber kambri körwas, kolm neljatkümmend korra pärrast, ja need läksid müri sisse, mis koia külges nende külje-kambritte tarwis ümberringi, et nemmad piddid ühhes kinni ollema: agga nemmad ei olnud mitte koia müri külges kinni.

7. Ja neil külje-kambrittel olli ikka laiem Ma üllestikko, mis ümberringi käis, sest se koia kässi-pu käis üllespidi hopis se koia ümber, sepärrast olli sellesinnatse hone laius üllespidi laiem; ja nenda mindi seält allumissest kambrist ülles üllemasse keskmissest läbbi.

8. Ja ma waatsin se koia kõrgust, mis ümberringi; küljekambritte allused ollid üks

täis moödo-ridw, ehk kuus
künart järgust sadik.

9. Sedda müri laiust, mis
küljekambritte külges
väljaspoolt, olli wiis künart; ja
se tühhi koht olli nende
kambritte asse, mis koia külges
ollid.

10. Ja tubbade wahhel olli
kahhekümne küünra laius koia
ümber ümberringi.

11. Ja se küljekambri uks olli
se tühja kohha pool, üks uks
pohja pool, ja teine uks louna
pool; ja se tühja kohha laius
ollid wiis künart ümberringi.

12. Ja se hone, mis wahhe
kohha ees, olli öhto-kare pool,
seitsekümmend künart laiuti, ja
selle hone müür olli wiis künart
lai ümberringi, ja sedda pitkust
ollid temmal ühheksakümmend
künart.

13. Ja ta moötis sedda kodda
sadda künart pitkuti, ja se
wahhe-koht, ja hone, ja ta
mürid ollid sadda künart
pitkuti.

14. Ja selle koia eestpoolne
laius, ja se wahhe-koht
päwatousma pool olli sadda
künart.

15. Ja ta moötis selle hone

pitkusse se wahhekohha ees,
mis seäl tagga, ja temma
kambritte taggust siit ja seält
poolt sadda künart, ja se
templi, mis seestpidi, ja oue
eestkoiad.

16. Ta moötis ka need läwwed,
ja need kitsad aknad, ja need
kambritte taggused nende
kolme külje ümber; selle läwwe
ees olli üks katte puust
ümberringi: ja sedda maad
aknast sadik, ja need aknad
ollid kaetud.

17. Seält sadik, mis üllewel
ukse peäl, ja seestpidisest
koiast sadik, ja väljaspiddi, ja
keige müri külges ümberringi
seest ja väljaspoolt, olli moödo
järrel.

18. Ja Kerubid ollid tehtud ja
palmipuud, ja igga Kerubi
wahhel olli üks palmipu, ja
iggal Kerubil ollid kahhed
palled.

19. Ja innimesse palle siit
poolt palmipu, ja loukoera
palle seält poolt palmipu, olli
tehtud keige se koia ümber
ümberringi.

20. Maast ukse-peälsest sadik
ollid Kerubid ja palmipuud
tehtud: ja nenda olli templi

müür.

21. Sel templil ollid nelja nurgaga postid, ja pühha paiga näggo olli ühte wisi nähha.

22. Altar olli puust kolm künart kõrge, ja kaks künart olli ta pitk, ja temmal ollid temma nurgad, ja ta pitkus ja ta seinad ollid puust; ja ta ütles mo wasto: Se on se laud, mis Jehowa palle ees on.

23. Ja kahhed ukse poled ollid templil ja keigepühhamal paigal.

24. Ja neil ustel ollid kahhed poled, kaks poolt mis andsid likuda, kahhed poled ollid ühhel ukse, ja kahhed poled teisel.

25. Ja nende templi uste peäle ollid Kerubid ja palmipuud tehtud, nenda kui müride külges ollid tehtud: ja pu palgid ollid eestkoia ees väljaspoolt.

26. Ja kitsad aknad ja palmipuud ollid se eestkoia külges siit ja seält poolt, ja uenda koia külges ja palkide peäl.

42. Peatük.

Wäljaspool oue: selle ello-

honed: wärraw hom~iko pole.

1. Ja ta wiis mind wälja wäljaspiddise one sisse sedda teed, mis pohja pole lähhäb, ja wiis mind senna tuppa, mis wahhekohha ees on, ja senna, mis selle hone ees on pohja pool.

2. Seäl kohhal, kus se sadda künart pitk olli, olli uks pohja pool, ja se olli wiiskümmend künart lai.

3. Nende kahhekümne künra ees, mis sel seestpiddisel ouel on, ja selle pörmando ees, mis sel wäljaspiddisel ouel, neil olli kamber kambri kohhal kolm ülestikko.

4. Ja tubbade ees olli tee-koht kümme künart laiuti seestpiddi, igga teeradda olli üks künar lai, ja nende ukseid ollid pohja pool.

5. Ja peälmissed toad ollid kitsamad; sest need läksid komale, ennam kui need allumissed ja keskmissed.

6. Sest need ollid kolmekordsed, ja neil ei olnud sambaid, nenda kui ouede sambad: sepärrast olli se kitsam, kui need allumissed ja

keskmised maast.

7. Ja se müür, mis väljaspiddi nende tubbade kohhal väljaspiddise oue pool tubbade wasto, need ollid wiiskümmend küntart pitkuti.

8. Sest sedda tubbade pitkust, mis väljaspiddises oues, olli wiiskümmend küntart, ja wata, templi ees olli sadda küntart.

9. Ja nendesinnaste tubbade al olli se, kust hom~iko poolt sissemindi, kui kegi seie sisse tulleb väljaspiddisest ouest.

10. Oue müri laiuses päwatousma pool se wahhekohha ees, ja se hone ees, ollid ka toad.

11. Ja üks tee-koht nende ees olli nähha kui nende tubbade te, mis pohja pool; nenda kui need pitkuti, nenda ollid need laiuti: ja keik nende väljaminnemisse-kohhad ollid nenda kui nende seätud moodo järrel, nenda ka nende teiste uste järrel.

12. Ja nenda kui nende tubbade ukсед ollid, mis louna pool, nenda olli seäl üks uks tee hakkatusses, mis sirge müri ees on päwatousma pool, kust sisseminnakse.

13. Ja ta ütles mo wasto: Need toad pohja pool, ja need toad louna pool, mis wahhekohha ees, need on selle pühha paiga toad, kus preestrid, kes Jehowa liggi tullewad, keigepühhamad ohwrid söwad: senna peawad nemmad ärrapannema keigepühhamad ohwrid, ja roa- ja patto- ja sü-ohwrid, sest se paik on pühha.

14. Kui preestrid sawad nende sisse läinud, siis ei pea nem~ad mitte pühhast paigast väljaminnema senna väljaspiddise oue; nem~ad peawad agga ommad rided, misga nemmad ammeti tööd teinud, senna mahhapannema; sest need on pühhad: nemmad peawad teised rided selga pannema, ja siis woiwad nemmad senna oue liggi miñna, mis rahwa pärralt on.

15. Kui ta sai se koia seestpiddi ärramoõtnud, siis wiis ta mind wälja sedda wärrawa teed, kelle su päwatousma pole lähhäb, ja moõtis sedda ärra ümberringi.

16. Ta moõtis sedda päwatousma-kare pool moodo-

ridwaga, wiissadda ridwa pitkuti se moodo-ridwaga ümberringi.

17. Ta moötis pohja-kare pool wiissadda ridwa moodo-ridwaga ümberringi.

18. Ta moötis ka louna-kare pool wiissadda ridwa moodo-ridwaga ümberringi.

19. Ta kallas öhto-kare pole, ja moötis wiissadda ridwa moodo-ridwaga.

20. Ta moötis sedda nelja kare pool, selle ümberringi olli müür pitkuti wiissadda, ja laiuti wiissadda: et se pididi wahhet teggema se wahhel, mis pühha, ja mis mitte pühha.

43. Peatük.

Jummala au ja tenistus templis, mis pühhitsetakse.

1. Ja ta satis mind wärrawa jure, siñna wärrawa jure, mis päwatousma pole lähhäb.

2. Ja wata, Israeli Jummala au tulli päwatousma poolt; ja temma heäl olli kui sure wee kohhiseminne, ja se Ma ugas temma auust.

3. Ja se näggo olli otsego se näggo, mis ma enne näggin,

kui se näggo, mis ma näggin, kui ma tulin sedda liñna ärrarikkuma; ja need näud ollid kui se näggo, mis ma näggin Kebari jõe jures, ja ma heitsin silmili mahha.

4. Ja Jehowa au tulli koia sisse sest wärrawast läbbi, mis päwatousma pole lähhäb.

5. Ja Waim töstis mind ülles, ja wiis mind seestpididise oue: ja wata, se kodda sai Jehowa Auust täide.

6. Ja minna kuulsin ennese wasto räkiwad sest koiast, ja üks mees olli minno kõrwas seismas.

7. Ja ta ütles mo wasto: Innimesse poeg, se on mo aujärje paik, ja mo jalgetallade paik, kus ma tahhan iggawest ellada Israeli laste seas; ja Israeli suggu ei pea ennam ärrateotama mo pühha nimmet, ei nemmad egga nende kuningad omma horussega, egga omma kuningatte surno-kehhadega kõrge paikade peäl.

8. Kui nemmad omma läwwe pannid minno läwwega ühte, ja ommad postid minno postide kõrwa, et müür agga olli minno ja nende wahhel; ja teotasid

ärä mo pühha nimme omma hirmsa teggudega, mis nem~ad teggid, sepärrast ollen ma nende peäle otsa teinud om~a wihha sees.

9. Nüüd wötwad nemmad omma horusse ja omma kunningatte surno-kehhad kaugele minnust ärrasata; ja ma tahhan nende seas ellada iggawest.

10. Sinna innimesse poeg, anna Israeli suggule teäda sedda kodda, et nem~ad häbbi pärrast ärrapunnastawad omma sure üllekohto eest, ja nem~ad peawad sedda öigel wisil ärramoötma.

11. Ja kui nemmad häbbi pärrast ärrapunnastawad keige sepärrast, mis nemmad on teinud, siis anna neile teäda selle koia näggo ja temma ehhitamist, ja kust temmast wäljaminnakse ja sissetullakse, ja keik temma näggo, ja keik ta seädmissed, ja keik ta näggo ja keik ta kasso-öppetussed, ja kirjota nende silma ette, et nemmad tähhele pannewad keik temma näggo ja keik ta seädmissed, et nemmad nende järrele

teggewad.

12. Se on selle koia kasso-öppetus, seäl mäe-otsa peäl peab keik ta raia ümberringi keigepühham ollema ; wata, se on se koia kasso-öppetus.

13. Ja need on altari moödud künarte järrele, igga küünra peäle üks künar ja kämle laius, ja sedda jalga on üks künar kõrguti, ja künar laiuti, ja tem~a raia ta äres ümberringi üks waks; ja se on se altari tagguminne pool.

14. Ja sest jallast, mis Ma külges temma allumissest ärest sadik, on kaks künart, ja sedda laiust on üks künar, ja temma weikisest ärest surest sadik on nelli künart, ja sedda laiust on üks künar.

15. Ja le on nelli künart, ja leest ja üllespidi on nelli sarwe.

16. Ja se le on pitk kaksteistkümmend künart, ja lai kaksteistkümmend künart, neljanurgane omma nelja külje pool.

17. Ja se äär on pitk nelliteistkümmend künart, ja lai nelliteistkümmend künart, temma nelja külje poolt; ja raia

temma ümber on pool künart, ja temma jalga on üks künar ümberringi, ja temma treppid on päwatousma pool.

18. Ja ta ütles mo wasto: Innimesse poeg, nende ütleb Issand Jehowa: Need on selle altari seädmissed sel aial kui tedda tehakse, et temma peäle peab põlletamise-ohwrid ohwerdama, ja ta peäle werd ripputama.

19. Ja preestridele Lewitidele, kes Sadoki suggust on, kes mo liggi tulleswad, mind tenima, ütleb Issand Jehowa, neile pead sa andma ühhe wärsi, mis noor weis on, patto-ohwriks.

20. Ja sa pead wõtma temma werrest ja pannema se altari nelja sarwe peäle, ja nende äärte nelja nurga peäle, ja selle raia peäle ümberringi; ja sa pead sedda puhhastama pattust, ja ta eest ärraleppitamist teggema.

21. Ja sa pead wõtma se patto-ohwri wärsi, ja sedda ärrapõlletama seätud koia paikas wäljaspool pühha paiga.

22. Ja teisel päwal pead sa toma ühhe nore sikko, mis

selge terwe, patto-ohwriks; ja nem~ad peawad sedda altari pattust puhhastama, nenda kui nemmad sedda on puhhastanud wärsiga.

23. Kui sa olled lõppetanud puhhastada, siis pead sa toma ühhe wärsi, mis noor weis on, mis selge terwe, ja ühhe jära lammaste karjast, mis selge terwe.

24. Ja teie peate sedda toma Jehowa ette, ja preestrid peawad tem~a peäle heitma sola, ja neid ohwerdama Jehowale põlletamise-ohwriks.

25. Seitse päwa pead sa ühhe sikko walmistama patto-ohwriks, iggapäwa ühhe, ja wärsi, mis noor weis, ja jära lammaste karjast, mis selge terwed on, peawad nemmad walmistama.

26. Seitse päwa peawad nemmad ärraleppitust teggema se altari eest, ja sedda puhhastama, ja ommad käed täitma.

27. Kui nemmad sawad need päwad otsa sanud, siis peab se nenda ollema kahheksamal päwal ja eddespidi, et preestrid selle altari peäle teie põlletamise- ja täño-ohwrid

walmistawad; ja mul peab teist hea meel ollema, ütleb Issand Jehowa.

44. Peatük.

*Jummal seab preestride
ammeti udes templis.*

1. Ja ta wiis mind taggasi sedda teed pühha koia väljaspiddise wärrawa jure, mis päwatousma pole lähhäb, ja se olli lukkus.

2. Ja Jehowa ütles mo wasto: Sesinnane wärraw peab lukkus ollema, ei sedda pea mitte lahti tehtama, ja ükski ei pea mitte seält sisse minnema, sest Jehowa Israeli Jummal on seält sisse läinud; sepärrast peab se lukkus ollema.

3. Agga Würst, Würst üksi peab seäl istmaja leiba söma Jehowa ees: sedda teed wärrawa eestkoiast peab ta sissetullema, ja sedda teed seält väljaminnema.

4. Ja ta wiis mind sedda teed pohja wärrawa jure se koia ette; ja ma näggin, ja wata, Jehowa kodda olli täis Jehowa Au: ja ma heitsin ennast silmili

mahha.

5. Ja Jehowa ütles mo wasto: Innimesse poeg panne tähhele, ja wata omma silmaga, ja kule om~a körwadega keik, mis minna soga rägin keikist Jehowa koia seädmistest, ja keikist ta kässö-öppetustest; ja panne tähhele, kust siina kotta sissetullakse, ja kust ial sest pühvast paigast väljaminnakse.

6. Ja ütle selle wastopannia Israeli suggu wasto: Nenda ütleb Issand Jehowa: Keik teie hirmsaist teggudest saab teile jo kül, oh Israeli suggu!

7. Et teie sissetonud woöra Ma lapsed, kes ümberleikamatta süddame ja ümberleikamatta lihha polest, et nemmad piddid mo pühhas paikas ollema, ja mo kodda ärrateotama; et teie tote mo leiba, raswa ja werd, ja nemmad tewad tühjaks mo seädusse keik teie hirmsa teggude pärrast.

8. Sest teie ei te mo pühha paiga teggemist, ja teie pannete omma ennese meie pärrast nisuggused, kes mo pühha paiga teggemist peawad ärrateggema.

9. Nenda ütleb Issand Jehowa:

Et ükski ainus neist woöra-ma rahwast, kes ümberleikamatta süddame ja ümberleikamatta lihha polest, ei pea mitte tulles mo pühha paika, egga ükski woöra-ma innimenne, kes on Israeli laste seas.

10. Ei muud kui need Lewitid, kes minnust kaugele ärraläksid, kui Israel ärraeksis, kes ka minnust ärraeksisid omma sitta-jummalatte järrele; ja need peawad omma üllekohto süüd kandma.

11. Ja nemmad peawad ollema tenimas mo pühhas paikas kui üllewaatajad se koia wärrawatte jures, ja peawad ammeti tööd teggema mo koias: nemmad peawad põlletamise ja tappa-ohwrid rahwale tapma, ja nemmad peawad nende silma ees seisma nende eest ammeti tööd teggemas.

12. Sepärrast et nemmad neid on teninud nende sitta-jummalatte ees ja Israeli suggule üllekohto kommistusseks olnud: sepärrast ollen ma omma kät nende wasto wandudes üllestöstnud, ütleb Issand Jehowa, et nemmad peawad omma

üllekohto süüd kandma.

13. Agga nemmad ei pea mitte minno liggi tulles, egga mo preestri-ammeti peäl ollema, egga mingisugguste mo pühha asjade liggi tulles, ei keigepühhamatte asjade liggi; waid nemmad peawad omma häbbi kandma ja ommad hirmsad teud, mis nemmad teinud.

14. Ja ma ollen neid seädnud, et nemmad se koia jures teggemist ärratewad keige ta tenistusse tarwis, ja keige se tarwis, mis seäl sees peab tehtama.

15. Agga need preestrid, kes Lewitid, Sadoki poiad, kes mo pühha paiga teggemist ärrateggid, kui Israeli lapsed minnust ärraeksisid, need peawad mo liggi tulles mind tenima, ja mo ees seisma, et nemmad mo ette towad raswa ja werd, ütleb Issand Jehowa.

16. Nemmad peawad mo pühha paiga sisse minnema, ja nemmad peawad mo laua jure liggitulles, mind tenima, ja peawad mo teggemist teggema.

17. Ja nenda peab se ollema, kui nemmad seestpiddise oue

wärrawist sisse tulles, et nemmad linnased rided peawad selga pannema, ja wiltsed rided ei pea nende ihho peäle mitte sama, kui nemmad seestpiddise oue wärrawis ja seäl koias teniwad.

18. Liñased kännad mütsid peawad nende peas ollema, ja linnased püksid peawad nende reiete ümber ollema: nemmad ei pea mitte wööd wöle pannema, kui nemmad higgised on.

19. Ja kui nemmad seält wäljaspiddise oue lähkawad, siñna wäljaspiddise oue rahwa jure, peawad nemmad ommad rided seljast ärrawötma, misga nemmad ammeti tööd teinud, ja neid ärrapannema pühha paiga tubbade sisse, ja teised rided selga pannema, et nemmad sedda rahwast ei pühhitse omma riettega.

20. Ja nemmad ei pea mitte omma Pead paljaks aiama, egga enneste juuksid pitkaks kaswatama: ommad juuksed peawad nemmad ikka wisi pärrast leikama.

21. Ja ei ükski preester ei pea wina joma, kui ta lähhäb

seestpiddise oue.

22. Ei pea nemmad ka mitte ei leske- egga ärraaetud naest ennesele naeseks wötma, waid sedda, kes neitsit on Israeli rahwa suggust, ehk ühhe preestri lesse-naese, kes öige lesknaene on, sedda peawad nemmad wötma.

23. Ja peawad mo rahwast õppetama wahhet pühha wahhel, ja selle wahhel, mis mitte pühha, ja neile teada andma wahhet rojase ja puhta wahhel.

24. Ja nem~ad peawad ka seisma rio-asja peäle kohhut moistmas, minno kohtoseädusse järrele peawad nemmad se peäle kohhut moistma, ja mo kässo-õppetussed ja mo seädmissed piddama igga seätud aial, ja peawad mo hingamisse-päwad pühhitsema.

25. Ja ükski ei pea minnema surno innimesse liggi, ennast rojaseks teggema: agga issa, ja emma, ja poia, ja tütre, ja wenna ja õe pärrast, mis ei olle mehhel olnud, woiwad nemmad ennast rojaseks teha.

26. Ja temma puhhastamisse

järrele peawad nemmad seitse päwa temmale arwama.

27. Ja sel päwal, kui ta tulleb pühha paika seestpiddise oue sisse, pühhas paikas ammeti tööd teggema, peab ta toma omma patto-ohwri, ütleb Issand Jehowa.

28. Ja se peab neile pärris-ossaks ollema, minna ollen nende pärris-ossa; ja teie ei pea neile mitte pärrandust andma Israelis, Minna ollen nende pärrandus.

29. Roa- ja patto- ja sü-ohwrit, neid peawad nemmad söma, ja keik, mis Jehowale on ärratootud Israelis, se peab nende pärralt ollema.

30. Ja keik essimenne uudne willi keikist, ja keik, mis üllestöstetakse keikist teie üllestöstmisse-ohwrist, peab preestridele ossaks ollema; ja omma essimest taignat peate teie preestridele andma, et ön jääks sinno perre peäle hingama.

31. Preestrid ei pea mitte söma ei ühtegi raibet, egga mis kistud, olgo lindudest, ehk lojuksist.

45. Peatük.

Maad jaetakse ärra: monned kohtoseädmissed.

1. Ja kui teie se Ma jaggate liisko läbbi pärris-ossaks, siis peate teie isse-Ma-ossa sest ärrawõtma, mis Jehowale peab pühha ollema sest maast, pitkuti wiiskolmatküm~end tuhat moodo-ridwa pitkusse järrel, ja laiuti küm~e tuhat; se peab pühha ollema keige tem~a raiaga ümberringi.

2. Siit poolt peab ollema pühha paiga tarwis wiissadda, neljanurgane ümberringi, ja üks allewi-koht temma ümber wiiskümmend künart.

3. Ja sest moodost pead sa moõtma pitkuti wiiskolmatkümmend tuhat ridwa, ja laiuti kümmetuhhat; ja seäl sees peab se pühha paik ollema, se keigepühham.

4. Se on se pühha ossa sest maast, se peab ollema nende preestride pärralt, kes pühhas paikas am~eti tööd tewad, kes liggitullewad Jehowa tenima; ja peab neile ühheks paigaks ollema honette tarwis, ja

pühhaks maaks pühha paiga tarwis.

5. Ja wiiskolmatkümmand tuhhat ridwa maad pitkuti, ja kümmetuhhat laiuti peab Lewitide pärralt ollema, kes seäl koias ammeti tööd tewad, neile pärrandusseks kahhekümne toaga.

6. Ja liña pärrandusseks peate teie andma wiistuhhat laiuti, ja pitkuti wiiskolmatküm~end tuhhat, se pühha Ma körwas, mis on sest ärrawoetud; se peab keige Israeli rahwa pärralt ollema.

7. Ja Würstile peab Ma ollema siin ja seäl pool, pühha Ma, mis peält ärrawoetud, ja selle liña pärrandus selle pühha Ma tagga, mis peält ärrawoetud, ja liña pärrandusse tagga öhto-kare poolt öhto pole, ja päwatousma-kare poolt päwatousma pole; ja temma pitkus ühhe nende ossade körwas öhto raiast päwatousma raia pole.

8. Se Ma peab temmale ollema pärrandusseks Israelis; ja mo würstid ei pea ennam mo rahwast waewama, waid peawad sedda maad Israeli

suggule andma nende suggu-arrudele.

9. Nenda ütleb Issand Jehowa: Sest saab teile kül, Israeli würstid! saatke ärra wäekauba tööd ja ärraraiskamist, ja tehke, mis kohhus ja öigus on; saatke ärra sedda tööd, et teie mo rahwast mitte ennam ärra ei aia, ütleb Issand Jehowa.

10. Öiged waekausid, ja öige Ehwa-moöt ja öige Patti-moöt olgo teile.

11. Ühhesuggune Ehwa- ja Patti-moöt peab teile ollema, et Pat weab kümnest Homeri ossa ja Ehwa kümnest Homeri ossa; Homeri järrele peab se moöt ollema.

12. Ja üks sekel peab kakskümmand Kera ollema ; üks Mina peab teile ollema kakskümmand sekli, wiiskolmatkümmand sekli, wiisteistküm~end sekli.

13. Se on se üllestöstmisse-ohwer, mis teie peate peält ärrawötma, kues Ehwa ossa ühhest nisso Homerist, ja Ehwa kuendama ossa peate ühhest odra Homerist andma.

14. Ja se seätud ölli ossa olgo ölli Patti moödo järrele,

kümnes Patti ossa ühhest
Korist; küm~e Patti on üks
Homer, sest kümme Patti on
üks Homer.

15. Ja üks tal puddolojustest
kahhest sajast Israeli karja-ma
peält, kus wet kül, roa- ja
pölletamise- ja tänno-ohwriks;
et nende eest woiks
ärraleppitamist teha, ütleb
Issand Jehowa.

16. Keik selle Ma rahwa
kohhus on sesinnatse
üllestöstmisse-ohwri tarwis
anda selle würsti kätte, kes
Israelis on.

17. Ja selle würsti kohhus on,
need pölletamise ja roa- ja
joma-ohwrid anda Pühhade ja
nore-ku- ja hingamise-päiwil,
iggal aial, mis seätud on Israeli
suggule: temma peab
walmistama sedda patto-ohwri,
ja roa- ja pölletamise- ja
tänno-ohwri, et Israeli suggu
eest ärraleppitamist tehakse.

18. Nenda ütleb Issand
Jehowa: Essimessel essimesse
ku päwal pead sa wõtma ühhe
wärsi, mis noor weis ja selge
terwe, ja pattust puhastama
sedda pühha paika.

19. Ja preester peab sest

patto-ohwri werrest wõtma, ja
pannema koia posti peäle, ja
altari äre nelja nurga peäle, ja
seestpiddise oue wärrawa posti
peäle.

20. Ja sedda wisi pead sa
teggema selle ku seitsmel
päwal se innimesse eest, kes
eksind ja ennast lasknud
eksitada; ja teie peate pühha
koia eest ärraleppitamist
teggema.

21. Neljateistkümnnemal
essimesse ku päwal peab teile
Pasa-pühha ollema, üks Pühha
seitsmest päwast; hapnematta
leibo peab södima.

22. Ja würst peab sel päwal
issiennese ja keige se Ma
rahwa eest ühhe wärsi patto-
ohwriks walmistama.

23. Ja need seitse Pühhade
päwa peab ta Jehowale
pölletamise-ohwri walmistama
seitse wärse ja seitse jära, mis
selge terwed, iggapäwa need
seitse päwa; ja patto ohwriks
ühhe nore sikko iggapäwa.

24. Ja roa-ohwriks peab ta
walmistama ühhe Ehwa wärsi
peäle, ja Ehwa jära peäle, ja
Hinni ölli ühhe Ehwa peäle.

25. Wieteistkümnnemal seitsme

ku päwal peab ta nisammoti sel Pühhal teggema seitse päwa; ühhe wisi peäl peab se patto-ohwer, ja se põlletamise- ja se roa-ohwer, ja se ölli ollema.

46. Peatük.

Mis würsti ja rahwa kohhus on ue templi aial.

1. Nenda ütleb Issand Jehowa: Se seestpiddise oue wärraw, kelle su päwatousma pole lähhäb, peab lukkus ollema need kuus argi-päwa, agga hingamise-päwal peab sedda lahtitehtama, ja nore ku päwal peab sedda lahtitehtama.

2. Ja würst peab sissetullema se wärrawa eestkoiast läbbi wäljaspoolt, ja seisma se wärrawa posti jures, ja preestrid peawad temma põlletamise- ja tänno-ohwrid walmistama, ja ta peab kummardama wärrawa läwwe peäl, ja jälle wäljaminnema; agga sedda wärrawat ei pea mitte enne öhto lukko pandama.

3. Ja se mu ma-rahwas peab

kummardama selle wärrawa suus hingamise- ja nore ku päwil Jehowa ette.

4. Agga se põlletamise-ohwer, mis würst Jehowale toob, peab hingamise-päwal ollema kuus lamba-talle, mis selge terwed, ja üks jääb, mis selge terwe.

5. Ja se roa-ohwer peab ollema üks Ehwa jära peäle, agga se roa-ohwer lamba-tallede peäle, mis temma kässi jouab anda; agga üks Hin ölli ühhe Ehwa peäle.

6. Ja nore ku päwal üks wärs, mis noor weis ja selge terwe, ja kuus oinik-talle, ja üks jääb, selge terwed peawad nemmad ollema.

7. Ja ühhe Ehwa peab ta walmistama se wärsi peäle, ja ühhe Ehwa selle jära peäle roa-ohwriks, ja nende lamba-tallede peäle, nenda kui temma kässi jouab anda, ja ühhe Hinni Ehwa peäle.

8. Ja kui würst sissetulleb, peab ta wärrawa eestkoiast sissetullema, ja sedda teed peab ta wäljaminnema.

9. Ja kui mu ma-rahwas tulleb Jehowa ette seätud pühhade aeges, siis se, kes pohja

wärrawast sissetulleb Jehowat kummardama peab louna wärrawast jälle wäljaminnema, ja kes louna wärrawast sissetulleb, peab pohja wärrawast wäljaminnema: ta ei pea mitte sedda wärrawa teed taggasi minnema, kust ta sissetulnud, sest nemmad peawad otsekohhe wäljaminnema.

10. Ja würost peab nende seas sissetullema, kui nemmad sissetullewad, ja kui nemmad wäljalähhäwad, peawad nemmad ühtlase wäljaminnema.

11. Ja nende Pühhade ja mu seätud pühhade aeges peab se roa-ohwer ollema üks Ehwa wärsi peäle, ja Ehwa jära peäle, ja nende oinik-tallede peäle, mis ta kässi jouab anda, ja üks Hin ölli ühhe Ehwa peäle:

12. Ja kui würost ühhe heamelelisse ohwri tahhab walmistada, olgo üks põlletamise- ehk tänno-ohwer, heamelelisseks ohwriks Jehowale: siis peab se wärraw, mis päwatousma pool on, temmale lahtitehtama, ja ta peab om~a põlletamise-ohwri ja om~a täño-ohwrid

walmistama, nenda kui ta walmistab hingamisse päwal: ja kui ta wäljalähhäb, siis peab sedda wärrawat lukko pandama, pärrast kui ta saab wäljaläinud.

13. Ja ühhe aastase oinik-talle, mis selge terwe, pead sa Jehowale iggapääw walmistama põlletamise-ohwriks; igga hom~iko pead sa sedda walmistama.

14. Ja sa pead roa-ohwriks hom~iko walmistama kuenda Ehwa ossa temma peäle, ja kolmanda Hinni ossa ölli se penikesse jahho kasteks; se on üks roa-ohwer Jehowale iggawesseks seätud wisiks allati.

15. Ja sedda lamba-talle, ja roa-ohwri, ja ölli peawad nemmad igga hom~iko walmistama: se on alla-põlletamise-ohwer.

16. Nenda ütleb Issand Jehowa: Kui würost tahhab ühhele ennese poegest ühhe anni anda, se on temma pärris-ossa, se peab ta poege kätte jäma, se on pärrandus nende pärris-ossaks.

17. Ja kui ta annab ühhe anni

om~ast pärris-ossast ühhele ommast sullastest, se peab temma kätte jäma lahtilaskmisse aastani, siis peab se jälle würsti kätte taggasi sama; agga ta pärris-ossa peab ta poege kätte jäma.

18. Agga würst ei pea mitte wõtma rahwa pärris-ossast, et ta neid ei waewa egga ärra ei lükka nende pärrandussest; om~ast pärrandussest woib ta omma poegele pärris-ossa anda: et minno rahwas ei sa ärrapillatud, ei ükski ommast pärrandussest.

19. Ja ta wiis mind siñna kohta, kust sisseminnakse, mis wärrawa külges preestride jure nende pühha tubbade jure, mis pohja pole lähhäwad; ja wata, seäl olli üks paik mollemal polel öhto pool.

20. Ja ta ütles mo wasto: Se on se paik, kus preestrid peawad keetma sü- ja patto-ohwrid, kus nemmad peawad küpsetama roa-ohwri, et neil ei olle tarwis wäljawia wäljaspiddise oue, et sedda rahwast ei pühhitseta.

21. Ja ta wiis mind wälja siñna wäljaspiddise ette, ja satis

mind läbbikäima selle oue nelja nurga pole, ja wata, igga oue nurkas olli weel üks oue.

22. Nende nelja oue nurkade sees ollid rowidega-ouekessed nelliküm~end künart pitkuti ja kolmkümmend laiuti, üks moõt olli neil neljal nurkade sees ouel.

23. Ja nende ümber olli müür, nende nelja ümber, ja kögid ollid tehtud alla müride külge ümberringi.

24. Ja ta ütles mo wasto: Need on need kökide assemed, kus need, kes Jehowa koias am~eti tööd tewad, peawad rahwa ohwrid keetma.

47. Peatük.

Pühha templi wessi: pühha Ma raiad.

1. Ja ta wiis mind taggasi siñna koia ukse jure, ja wata, wessi jooksis koia läwwe alt wälja päwatousma pole, sest koia essimeñe pool olli hom~iko pool; ja se wessi jooksis mahha koia parrama külje alt louna poolt altari kohhast.

2. Ja ta wiis mind wälja pohja wärrawa teed, ja ta wiis mind ümber wäljaspole se wäljaspiddise wärrawa pole sedda teed, mis päwatusma pole lähhäb; ja wata, se wessi jooksis parramast küljest wälja.

3. Kui se mees wäljaläks päwatusma pole, siis olli nöör temma kä, ja ta moötis tuhhat künart, pärrast wiis ta mind weest läbbi, kus wessi olli lupekest sadik.

4. Ja ta moötis tuhhat künart, ja satis mind weest läbbiminnema, et wessi olli põlwest sadik; ja ta moötis ta tuhhat künart, ja wiis mind seält läbbi, kus wessi olli niusist sadik.

5. Ta moötis temma tuhhat künart, siis olli jöggi, kust ma ei woind läbbiminna; sest wessi olli kõrge, wessi öiete uiuda, üks jöggi, kust ei woind läbbiminna.

6. Ja ta ütles mo wasto: Kas sa sedda näinud, innimesse poeg? ja ta satis mind ja wiis mind taggasi jõe kallast möda.

7. Kui ta mind taggasi tõi, wata, siis olli jõe kaldas wägga palju puid siin ja seäl pool.

8. Ja ta ütles mo wasto: Sesinnane wessi joseb Kalileamale, mis päwatusma pool, ja lähhäb alla laggeda Ma peäle; ja lähhäb merre sisse, saab ta wälja joosnud senna merresse, siis saab selle wessi terweks.

9. Ja se sünnib, et keik ellawad hinged, mis seäl likuwad, kuhho ial need kaks jögge jookswad, peawad ellama, ja seäl peab wägga palju kallo ollema; kui sesinnane wessi senna tulleb, siis peab keik terweks sama ja ellawaks sama, kuhho se jöggi tulleb.

10. Ja peab sündima, et kallamehhed temma äres seiswad Engedist Eneglaimist sadik; need peawad wörkude lautamisse paigaks sama: keigesuggused kallad peawad seäl ollema, nenda kui sure merre kallad, wägga palju.

11. Nende mudda- ja sombi augud, need ei sa kül mitte terweks, neid jäetakse sola kätte.

12. Ja selle jõe äres temma kaldas siit ja seält poolt peawad ülleskaswama keigesuggused wiljalissed puud,

kelle lehhed ei puddene, ja nende willi ei lõppe ärra, igga ku kannawad nemmad udist wilja, sest nende wessi jookseb pühast paigast wälja; ja nende willi peab ollema roaks ja nende lehhed terwisseks.

13. Nenda ütleb Issand Jehowa: Se on se raia märk, mis möda teie peate sedda maad pärris-ossaks jaggama neile kahheteistkümne Israeli suggu-arrule: Josepile ossaks kaks nöört.

14. Ja teie peate sedda pärris-ossaks sama üks ni hästi kui teine, sest ma ollen wandudes omma kät üllestöstnud, et ma teie wannemille sedda tahhan anda; ja sesinnane Ma peab teie kätte sama pärris-ossaks.

15. Ja se on se Ma raia: pohja kare pool surest merrest Etloni pole, kunni tullakse Sedadi.

16. Amat, Perota, Sibraim, mis Tamaskusse raia wahhel on, ja Amati liina raia wahhel; Atsertikon, mis Awrani raia pool on.

17. Ja se raia merrest peab ollema Atsarenon Tamaskusse raia, ja Sawon pohja pool, ja Amati raia; ja se on pohja-

kaarne pool.

18. Ja se päwatousma kaar Awrani wahhel ja Tamaskusse wahhel, ja Kileadi wahhel, ja Israeli-ma wahhel, mis Jordani jures, sest raiast päwatousma-pooltse merre pole, sedda peate teie moõtma, ja se on se päwatousma-kaarne pool.

19. Ja se louna kaar louna pool on Tamarist rio-weest sadik, mis Kadesis, jõe pool sure merre pole; ja se on se louna kaar louna pool.

20. Ja se öhto kaar on se suur merri, sest raiast kunni otsekohhe minnakse Amati; se on öhtokaarne pool.

21. Ja teie peate seddasamma maad jaggama ennestele, se on Israeli suggu-arrudele.

22. Ja se peab nenda ollema, et teie sedda maad liisko läbbi annate pärris-ossaks ennestele, ja neile woörastele, kes teie seas asset on, kes lapsi teie seas sünnitanud; ja nemmad peawad teile ollema kui omma Ma rahwas Israeli laste seas, nemmad peawad teiega liisko läbbi pärris-ossa sama Israeleli suggu-arrude seas.

23. Ja peab nenda ollema, et

teie seäl suggu-arrus, kelle jures se woõras asset on, peate temmale temma pärris-ossa andma, ütleb Issand Jehowa.

48. Peatük.

Ma jaetakse issiärranis: ue templi, pühha liñna, Würsti ja 12. suggu-arro ossa: missuggune se pühha lin on.

1. Ja need on nende suggu-arrude nimmed: pohja-pooltsest otsast Etloni tee kõrwas, kust minnakse Amati Atsarenani Tamaskusse raia pohja pole Amati kõrwas, ja temmal peab ollema se päwatousma kaar öhto pole, Tanile üks ossa.
2. Ja Tani raia kõrwas päwatousma-kare poolt öhto karest sadik Asserile üks ossa.
3. Ja Asseri raia kõrwas päwatousma kare poolt öhto karest sadik Nawtalile üks ossa.
4. Ja Nawtali raia kõrwas päwatousma kare poolt öhto karest sadik Manassele üks ossa.
5. Ja Manasse raia kõrwas päwatousma kare poolt öhto

karest sadik Ewraimile üks ossa.

6. Ja Ewraimi raia kõrwas päwatousma kare poolt öhto karest sadik Rubenile üks ossa.

7. Ja Rubeni raia kõrwas päwatousma kare poolt öhto karest sadik Judale üks ossa.

8. Ja Juda raia kõrwas päwatousma kare poolt öhto karest sadik peab se isse Ma ossa, mis teie peate peält ärrawotma, ollema

wiiskolmatkümmand tuhhat moõdo-ridwa laiuti, ja pitkuti kui üks neist muist jaggudest, päwatousma kare poolt öhto karest sadik; ja se pühha paik peab kesk seäl paikas ollema.

9. Se on se isse Ma ossa, mis teie peate peält ärrawõtma Jehowale: se peab ollema pitkuti wiiskolmatkümmand tuhhat ridwa, ja kümmetuhhat laiuti.

10. Ja seäl sees peab ollema se peält ärrawoetud pühha Ma ossa preestridele, pohja pool wiiskolmatkümmand tuhhat ridwa, ja öhto pool kümmetuhhat laiuti, ja louna pool wiiskolmatkümmand tuhhat pitkuti: ja Jehowa pühha paik

peab kesk seäl sees ollema:

11. Neile preestridele, kes pühhitsetud Sadoki poege seast, kes minno teggemist ärrateinud, kes mitte ei olle eksinud, kui Israeli lapsed ärraeksisid, nenda kui Lewitid eksisid:

12. Neile peab sepärrast se Ma-ossa sest peält ärrawoetud maast keigepühham ollema Lewitide raia jures.

13. Ja Lewitid peawad sama preestride raia kõrwas wiiskolmatkümmend tuhhat ridwa pitkuti ja laiuti küm~e tuhhat: keik sedda pitkust on wiiskolmatkümmend tuhhat, ja sedda laiust kümmetuhhat.

14. Ja nemmad ei pea mitte sest müma, ja ükski ei pea wahhetama, ei pea ka mitte selle Ma essimest andi teiste kätte saatma; sest se on Jehowa pühha.

15. Ja need wiistuhhat ridwa, mis ülle on laiusse nende wietuhhanda kõrwas kolmatkümmend, se peab liñnale pühhitsematta ollema ellomaiade ja allewi tarwis; ja se lin peab kesk seäl sees ollema.

16. Ja se peab nende moöt ollema: pohja-kare pool wiissadda ja nellituhhat, ja louna-kare pool wiissadda ja nellituhhat, ja päwatousma kare pool wiissadda ja nellituhhat, ja öhto kare pool wiissadda ja nellituhhat.

17. Ja liñnal peab allew ollema: pohja pool kakssadda ja wiiskümmend ridwa, ja louna pool kakssadda ja wiiskümmend, ja päwatousma pool kakssadda ja wiiskümmend, ja öhto pool kakssada ja wiiskümmend.

18. Ja mis üllejääb pitkussest, mis pühha Ma-ossa kõrwas ehk need kümmetuhhat möödo-ridwa päwatousma pool, ja kümmetuhhat öhto pool, se peab ollema pühha Ma-ossa kõrwas; ja selle woos peab neile leiwaks ollema, kes selle liñna tööd tewad.

19. Ja need liñna töteggjad, need peawad seäl keikist Israeli suggu-arrudest tööd teggema.

20. Keik se isse Ma ossa peab ollema wiiskolmatkü~end tuhhat ridwa nende wietuhhandega kolmatkümmend; teie peate neljandama ossa

peält ärrawötma sedda pühha Ma-ossa, liña pärrandusse körwas.

21. Ja mis ülle on, se on würosti pärralt, siin ja seält pool se pühha Ma-ossa körwas ja liña pärrandusse körwas nende wietuhhane ridwa ees kolmatkümme sest isse Ma ossast päwa-tousma raiast sadik, ja öhto pool nende wietuhhande ridwa ees kolmatkümme öhto raiast sadik, nende jagude körwas peab würostile ollema ; ja se pühha Ma-ossa, ja se pühha koia paik peab kesk seäl sees ollema.

22. Ja Lewitide pärrandussest ja liña pärrandussest peab kesk paigas ollema, mis würosti pärralt; Juda raia wahhel, ja Penjamini raia wahhel peab würostile ollema.

23. Ja teised suggu-arrud: päwatousma karest öhto karest sadik peab Penjaminile ollema üks ossa.

24. Ja Penjamini raia körwas päwatousma karest öhto karest sadik Simeonile üks ossa.

25. Ja Simeoni raia körwas päwatousma karest öhto karest

sadik Isaskarile üks ossa.

26. Ja Isaskari raia körwas päwatousma karest öhto karest sadik Sebulonile üks ossa.

27. Ja Sebuloni raia körwas päwatousma karest öhto karest sadik Kadile üks ossa.

28. Ja Kadi raia körwas louna kare pool wasto lounat peab raia ollema Tamarist Kadesi rio-weest sadik jõe äres wasto sedda suurt merd.

29. Seeb se Ma on, mis teie liisko läbbi peate jagama pärris-ossast Israeli sou-arrudele; ja need on nende pärris-jaud, ütleb Issand Jehowa.

30. Ja need on need kohhad, kust liñnast wälja minnakse: pohja kare pool wiissadda ja nellituhhat möodo-ridwa.

31. Ja need liña wärrawad peawad ollema Israeli sou-arrude nimmede peäl, kolm wärrawat pohja pool, üks Rubeni wärraw, üks Juda wärraw, üks Lewi wärraw.

32. Ja päwatousma kare pool wiissadda ja nellituhhat ridwa, ja kolm wärrawat, üks Josepi wärraw, üks Penjamini wärraw, üks Tani wärraw.

Prohweti Esekieli Ramat

33. Ja louna kare pool on wiissadda ja nellituhhat moödo-ridwa, ja kolm wärrawat, üks Simeoni wärraw, üks Isaskari wärraw, üks Sebuloni wärraw.
34. Öhto kare pool wiissadda ja nellituhhat ridwa, nende kolm wärrawat on, üks Kadi wärraw, üks Aseri wärraw, üks

Nawtali wärraw.

35. Ümberringi peab ollema kahheksateistkümmed tuhat ridwa ; ja selle liña nimmi peab sest päwast ollema: JEHOWA on seäl.

Prohweti Esekieli Ramato Ots.

Prohweti Tanieli Ramat.

1. Peatük.

Taniel ja ta kolm seltsimeest on wangis: neid õppetakse seäl: nende Jummalakartus ja tarkus.

1. JOjakimi Juda kuñinga wallitsusse kolmandal aastal tuli Pabeli kuningas Nebukadnetsar Jerusalemma, ja pani sedda kinni.

2. Ja Issand andis Juda kuningast Jojakimit temma kätte, ja üht ossa Jummalakoia riistust, ja ta wiis neid Sineari male omma jummalakotta, ja needsammad riistad wiis ta omma jummalakotta.

warrandusse kotta.

3. Ja kuningas ütles Aspenasile omma üllematte teenride pealikkule, et ta Israeli lastest, ja kuninglikkust suggust ja suresuggusist pidid saatma.

4. Nored mehhed, kelle külges ei olleks mingisuggust wigga, ja kes illusad näust, ja keigesugguse tarkusse peäle moistlikkud, ja kes pidid ärratundma, mis tarwis teäda, ja ärramoistma, mis tulleb moista, ja kes kolbaksid kuninga kuninglikkus koias seisma, ja et ta neid pidid õppetama Kaldea kirjad ja keelt.

5. Ja kuningas seadis neile iggapäwa ossa ommal päwal kunninga roast, ja omma jodawast winast, ja et neid kolm aastat nenda pididi ülleskaswatama, ja et nemmad pärrast neid pididid kunninga ees seisma.

6. Ja nende seas ollid Juda lastest Taniel, Ananja, Misael ja Asaria.

7. Ja üllematte teenride pealik pani neile nimmed: Tanielit nimmetas ta Peltsatsariks, ja Ananjat Sadrakiks, ja Misaelit Mesakiks, ja Asarjat Abedneguks.

8. Ja Taniel wöttis ette ommas süddames, et ta ei tahtnud ennast kunninga roaga egga temma jodawa winaga rojaseks teha, ja pallus üllematte teenride pealikko käest, et ta ei pidand sama ennast rojaseks teha.

9. Ja Jummal teggi, et üllematte teenride pealikkul helde ja halle meel olli Tanieli wasto.

10. Ja üllematte teenride pealik ütles Tanielile: Ma kardan kunningast omma issandat, kes teie roa ja teie jomaaia on

seadnud: sest mikspärrast peab ta näggema teie palled santimad ollewad, kui teiste noorte meeste palled, kes teiega ühhearrolissed, ja teie sadate süüd mo peäle kunninga ette.

11. Siis ütles Taniel Meltsari wasto, kedda üllematte teenride pealik olli seadnud ülle Tanieli, Ananja, Misaeli ja Asarja:

12. Et katsu omma sullastega kümme päwa, ja lasse meile anda kauna-wilja, et meie sedda same süa, ja wet jua:

13. Siis saad sa nähha meie näggo ja nende noorte meeste nägo, kes kunninga roast söwad, ja te siis om~a sullastega nenda, kui sa tunned.

14. Ja ta wöttis nende sanna kuulda ses asjas, ja katsus nendega kümme päwa.

15. Ja kümne päwa pärrast olli nähha nende näggo illusam, ja nende lihha täiem, kui keige noorte meeste näggo, kes kunninga roast söid.

16. Siis wöttis Meltsar nende roga ja nende jodawa wina ärra, ja andis neile kauna-wilja.

17. Agga neile nelja nore mehhele andis Jummal tundmist ja moistust keigesugguses kirjas, ja tarkusses, ja Taniel olli moistlik keigesugguse näggemisse ja unnenäggude peäle.

18. Ja pärrast neid aastaid, mis kuñingas olli räkinud, et neid piddi tem~a ette todama, wiis üllematte teenride pealik neid Nebukadnetsari ette.

19. Ja kuningas räkis nendega; ja nende keikide seast ei leitud keddagi ollemast nisuggust kui Taniel, Ananja, Misael, ja Asarja: ja nemmad seisid kunninga ees.

20. Ja keikist moistlikko tarkusse asjust, mis kuningas neist küssis, leidis ta neid küm~ekord üllemad ollemast, kui keik kuntsi-mehhed ja tähte-tundiad, kes keiges temma kuningrikis ollid.

21. Ja Taniel jäi kunninga Koresi essimessest aastast sadik.

2. Peatük.

Taniel selletab Nebukadnetsari unnenäggo ärra.

1. Ja Nebukadnetsari kunninga teisel aastal näggi Nebukadnetsar unnes unnenäggusid, ja temma waim läikis temma sees, ja temma unni läks käest ärra.

2. Ja kuningas käskis kutsuda kungsi-mehhed, ja tähte-tundiad, ja lausujad, ja Kaldea-targad, et nemmad kuningale piddid üllesräkima temma unnenäud; ja nemmad tullid, ja seisid kunninga ees.

3. Ja kuningas ütles neile: Ma ollen unnes näinud unnenäo ja mo waim on roidund, et ma se unnenäo woiksin teäda sada.

4. Ja Kaldea-targad rääksid kunninga wasto Siria-keelt: Kuningas ellago iggaweste! ütle se unnenäggo omma sullastele, ja siis tahhame teäda anda, mis se tähhendab.

5. Kuningas wastas ja ütles Kaldea-tarkadele: Se sanna on mo käest wäljaläinud: kui teie sedda unnenäggo mulle teäda ei anna, ja mis se tähhendab, siis peate teie tükka raiutud, ja teie koiad sitta-hunnikkuks tehtud sama.

6. Agga kui teie se unnenäo, ja mis se tähhendab, woite teäda

anda, siis peate teie andid, ja melehäid, ja suurt au mo käest sama: sepärrast andke mulle teäda se unnenäggo, ja mis se tähhendab.

7. Nemmad kostsid teistkorda ja ütlesid: Kuningas üttelgo se unnenäo omma sullastele, siis tahhame meie teäda anda, mis se tähhendab.

8. Kuningas kostis ja ütles: Ma tunnen töeste, et teie aega witate, sepärrast et teie näte, et se sanna mo käest on wäljaläinud.

9. Kui teie sedda unnenäggo mulle mitte ei anna teäda, siis on üks kohhus teie peäl, et teie ollete ettewötnud wallet ja tühjad sannad mo ette räkida, kunni teine aeg tulleb: sepärrast üttelge mulle se unnenäggo, siis saan ma teäda, et teie mulle woite teäda anda, mis se tähhendab.

10. Kaldea-targad kostsid kunninga ette ja ütlesid: Ei olle sedda innimest Ma peäl, kes kunninga sanna woib teäda anda, sepärrast et ükski suur ja wäggew kunningas ei olle nisuggust asja küssinud ei ühhegi kungsi-mehhe ja tähte-

tundia egga Kaldea-targa käest.

11. Ja se assi, mis kunningas küssib, on raske, ja ei olle muud, kes sedda kunninga ette woib teäda anda, kui agga jummalad, kes ei olle ellamas innimeste jures.

12. Selle sanna pärrast olli kunninga meel pahha, ja ta sai wägga wihhaseks, ja käskis keik Pabeli targad ärrahukkada.

13. Ja se käsk läks wälja, et neid tarkaid pididi tappetama; ja nemmad otsisid Tanieli ja temma seltsimehhed, et neid pididi tappetama.

14. Siis küssis Taniel se nou ja kasso pärrast kunninga wahhimeeste pealikko Arjoki käest, kes wäljaläks Pabeli targad ärratapma.

15. Ta hakkas räkima ja ütles Arjoki kunninga üllema-pealikkule: Mikspärrast on se käsk ni ruttuste kunninga käest wäljatulnud? siis andis Arjok sedda asja Tanielile teäda.

16. Ja Taniel läks sisse ja pallus kunningalt, et ta temmale pididi aega andma, et ta woiks kunningale teäda anda, mis se unnenäggo pididi tähhendama.

17. Siis läks Taniel omma kotta ja andis sedda asja omma seltsimeestele, Ananjale, Misaelile ja Asarjale teäda.

18. Et nemmad taewa Jummalat käest piddid hallastust otsima sesinnatse sallaja asja pärrast, et Taniel ja temma seltsimehhed ei saaks hukka nende teiste Pabeli tarkadega.

19. Siis ilmutati Tanielile se sallaja assi ühhes näggemises öse; siis kitis Taniel taewa Jummalat.

20. Ja Taniel wöttis ette ja ütles: Jummalat nimmi olgo kidetud iggawessest aiaist iggaweste, et temma kä on tarkus ja wäggi,

21. Ja temma pörab keiksuggust aega, ta teeb, et kuningad omma aujärje peält ärrasawad, ja töstab teisi kuningאים; ta annab tarkadele tarkust, ja moistlikkudele moistust.

22. Ta ilmutab, mis süggaw ja sallaja on: ta teab, mis pimmedusses on, sest temma jures ellab walgus.

23. Sind omma wannematte Jummalat tännan ja kidan minna, et sa mulle tarkust ja

wägge annud, ja olled mulle nüüd teäda annud, mis meie sult olleme pallunud, et sa sedda kunninga asja meile teäda annud.

24. Sepärrast läks Taniel Arjoki jure, kedda kunningas olli pañud Pabeli targad ärrahukkama; ta tulli ja ütles nenda temmale: Ärra hukka mitte Pabeli tarkaid ärra, wi mind sisse kunninga ette, siis tahhan ma kunningale teäda anda, mis se unnenäggo tähhendab.

25. Siis wiis Arjok Tanielit ruttuste sisse kunninga ette, ja ütles temmale nenda: Ma ollen leidnud ühhe mehhe Juda wangide seltsist, kes kunningale tahhab teäda anda, mis se unnenäggo tähhendab.

26. Kunningas kostis ja ütles Tanielile, kelle nimmi Peltsatsar: Kas sinna jouad mulle teäda anda se unnenäo, mis ma näinud, ja mis se tähhendab?

27. Taniel wastas kunninga ette ja ütles: Targad, tähte-tundiad, kungsi-mehhed, taewa-tundiad ei woi kunningale teäda anda sedda sallaja asja, mis kuningas küssib.

28. Agga Jummal taewas on se, kes sallajad asjad ilmutab, ja on kunningale Nebukadnetsarile teada annud, mis wiimsel aial peab sündima: so unnenäggo, ja mis sa om~as peas näinud omma wodi peäl, ollid needsinnatsed.

29. Sinno sees oh kunnungas! tousid sulle need mõtted ülles so wodi peäl, mis ehk pärrast seddasiñast aega pididi sündima: ja se, kes sallajad asjad ilmutab, on sulle teada añud, mis peab sündima.

30. Ja mulle, mulle on se sallaja assi ilmutud, ei mitte se tarkusse läbbi, mis mo sees peaks ollema üllem kui keige mu ellawatte sees; waid sepärrast et kunningale pididi teada sama, mis se tähhendab, ja et sa omma süddame mõtted teada saaksid.

31. Sinna kunningas näggid, ja wata, seäl olli üks suur kuio, sesinnane kuio olli suur, ja temma au selgus olli wägga kallis, se seisis so kohhal, ja olli hirmus peält nähha.

32. Selle kuio Pea olli heast kullast, temma rinnad ja ta käewarred ollid hõbbedast,

temma köht ja ta pusad ollid wassest,

33. Temma säred ollid rauast, temma jallad ollid muist rauast, muist souest.

34. Sa näggid, senni kui üks kiwwi ennast mahhalaskis, et mitte kättega, ja löi sedda kuio temma jalge peäle, mis rauast ja souest ollid, ja peksis neid russuks katki.

35. Siis peksti russuks ühtlase se raud, se sou, wask, hõbbe ja kuld, ja said ärra nenda kui pörm suise peksandusse pörrando peält, ja tuul wiis neid ärra, ja neile ei leitud ei ühtegi paika: agga se kiwwi, mis sedda kuio mahhalöi, sai sureks mäeks, ja täitis keik ma-ilma.

36. Se on se unnenäggo: nüüd tahhame kunninga ette öölda, mis se tähhendab.

37. Sinna kunningas olled kunningatte kunningas: sulle on taewa Jummal annud sedda kunningriki, wägge, ja rammo, ja au.

38. Ja keikis paikus, kus innimesse-lapsed ellawad, on temma lojuksed wälja peäl, ja linnud mis taewa al, so kätte

annud, ja sind pannud
wallitsema nende keikide ülle:
sinna olled se Pea, mis kullast.

39. Ja sinno järrele touseb üks
teine kunningriik, mis on alwem
sind, ja üks teine kolmas
kunningriik, mis wassest, mis
keik ülle Ma peab wallitsema.

40. Ja se neljas kunningriik
peab ollema ni tuggew kui
raud; sepärrast et raud keik
russuks peksab ja waeseks
teeb, nenda peab se, otsego
raud, mis keik need asjad
pihhuks lööb, russuks peksma
ja pihhuks löma.

41. Et sa agga olled näinud
need jallad ja sõrmed muist
pottiseppa souest, ja muist
rauast ollewad, on se: se peab
üks lõhkilödud kunningriik
ollema, agga raua tuggewus on
seäl sees; nenda kui sa olled
näinud rauda sitke souega
seggatud ollewad.

42. Et jalge warbad ollid muist
rauast, ja muist souest, on se:
üks ossa sest kunningrigist
peab tuggew ollema, ja tem~a
teine ossa peab rabbe ollema.

43. Et sa olled näinud rauda
sitke souega seggatud ollewad,
on se: nemmad seggawad

ennast innimesse seemnega,
kossides ; agga nemmad ei jä
mitte teine teise külge kinni,
otsego raud ei anna ennast
seggada souega.

44. Agga nende kunningatte
päiwil wöttab taewa Jummal
ühhe kunningrigi üllesehhitada,
mis ei pea sama ärrarikkutud
ei iggaweste; ja se kunningriik
ei pea mitte teise rahwa kätte
sama: se peab pihhuks löma ja
ärralöppetama keik need
kunningrigid, agga isse jääb ta
iggaweste seisma.

45. Sepärrast olled sa näinud,
et üks kiwwi ennast
mahhalaskis mäe peält, ei
mitte kättega, ja löi pihhuks
sedda rauda, waske, soue,
höbbedat ja kulda: se läbbi on
suur Jummal kunningale teäda
annud, mis pärrast
seddasinnast aega pididi
sündima; ja se unnenäggo on
kindel, ja mis se tähhendab, on
tössi.

46. Siis heitis kunningas
Nebukadnetsar silmili mahha ja
kummardas Tanieli ette, ja
käskis temmale roa-ohwri ja
maggusa haisoga ohwri joma-
ohwri wäljawallada.

47. Kunningas kostis ja ütles Tanielile: Se on tössi, et teie Jummal on jummalatte Jum~al, ja kuningatte Issand; ja kes sallajad asjad ilmutab: sest et sinna woinud seddasinnast sallaja asja ilmutada.

48. Siis teggi kuningas Tanielit sureks ja andis temmale sured ja palju andid, ja pani tedda wallitsejaks keik ülle Pabeli rigi, ja keigeüllemaks keik ülle Pabeli tarkade.

49. Ja Taniel pallus kuningalt, et ta piddi Sadrakit, Mesakit, ja Abednegut seädma Pabeli rigi teggemiste ülle: agga Taniel jäi kunninga wärrawasse.

3. Peatük.

Öige usso läbbi pääsewad kolm meest tulle ahjust.

1. Kuñingas Nebukadnetsar laskis ühhe kuldkuio tehha, selle kõrgus olli kuusküm~end künart, ja temma laius olli kuus künart: ta laskis sedda püsti panna Tura orko Pabeli riki.

2. Ja kuningas Nebukadnetsar läkkitas ühte kogguma need sured würstid, üllemad ja Ma-

wallitsejad, kohto-issandad, warrandusse ülle-watajad, kässo-tundiad, öigusse-moistiad ja keik se rigi wallitsejad, et nemmad piddid tulles selle kuio pühhitsemisseks, mis kuningas Nebukadnetsar olli lasknud püsti panna.

3. Siis tullid kokko need sured würstid, üllemad ja ma-wallitsejad, kohto-issandad, warrandusse üllewatajad, kässo-tundiad, öigusse-moistiad ja keik se rigi wallitsejad, selle kuio pühhitsemisseks, mis kuningas Nebukadnetsar olli lasknud püsti panna; ja nemmad seisid se kuio ees, mis Nebukadnetsar lasknud püsti panna.

4. Ja se hüüdja hüdis waljuste: Teile ööltakse, oh rahwas, sugguwössad ja keled.

5. Sel aial kui teie kulete sarwede, willette, kannelte, sabbeka- pesanteri- ja sumponja-mängide ja keigesugguste laulmiste heält; siis peate teie mahhaheitma ja sedda kuld-kuio kum~ardama, mis kuningas Nebukadnetsar on lasknud püsti panna.

6. Agga kes ei heida mitte

mahha egga kummarda mitte,
se peab sel tunnil kesket kuma
ahjo sama wissatud.

7. Sepärrast sel aial, kui keik
rahwas kuulsid sarwede,
willette, kannelte, sabbeka,
pesanteri-mängide ja
keigesugguste laulmiste heält:
siis heitsid keik rahwas,
sugguwössad ja keled mahha,
ja kummardasid sedda kuld-
kuio, mis kuningas
Nebukadnetsar olli lasknud
püsti panna.

8. Sepärrast astusid sel aial
liggi monned Kaldea-mehhed,
ja Judide ärrahukkaminne olli
neil ni maggus kui roog.

9. Need wötsid ette ja ütlesid
kuninga Nebukadnetsarile:
Kuningas ellago iggaweste.

10. Sinna kuñingas olled käsko
annud, et igga innimenne, kes
kuleb sarwede, willette,
kannelte, sabbeka-, pesanteri-
ja sumponja-mängide ja
keigesugguste laulmiste heält,
pidi ennast mahhaheitma ja
sedda kuld-kuio kummardama.

11. Ja kes ennast mitte ei
piddand mahhaheitma egga
kummardama, se pididi kesket
kuma ahjo sama wiskatud.

12. Siin on Juda mehhed,
kedda sa olled Pabeli rigi
teggemiste ülle seädnud,
Sadrak, Mesak, ja Abednego;
need mehhed ei holi, oh
kuningas! sinnust, so
jummalaid ei teni nemmad
egga kummarda mitte sedda
kuld-kuio, mis sa olled lasknud
püsti panna.

13. Siis käskis Nebukadnetsar
kange tullise wihhaga tua
Sadrakit, Mesakit, ja Abednegut.
Siis töid nem~ad need mehhed
kuninga ette.

14. Nebukadnetsar wöttis ette
ja ütles neile: Kas teie sedda
tete melega, teie Sadrak,
Mesak, ja Abednego, et teie
mo jum~alat ei auusta, ja ei
kummarda mitte sedda kuld-
kuio, mis ma lasknud püsti
panna.

15. Kui teie nüüd walmis ollete,
et sel aial, kui teie kulete
sarwede, willette, kannelte,
sabbeka- pesanteri- ja
sumponja-mängide ja
keigesugguste laulmiste heält,
et teie siis mahhalangete ja
kummardate sedda kuio, mis
ma lasknud tehha, siis on hea:
agga kui teie mitte ei

kum~arda, siis peate teie sel tunnil kesset põllewa tulle ahjo sama wissatud; ja mis Jummal on se, kes teid mo käest woib ärrapeästa?

16. Sadrak, Mesak, ja Abednego kostsid ja ütlesid kuningale: Nebukadnetsar, meil ei olle tarwis se peäle sulle sannagi lausta.

17. Wata, üks on meie Jummal, kedda meie auustame, se on wäggew meid ärrapeästma: põllewast tulle ahjust ja sinno käest, oh kuningas woib ta ärrapeästa.

18. Agga kui ta ei wötta peästa, olgo sulle teäda, oh kuningas! et meie ei wötta so jummalaid mitte auustada egga kummardada, sedda kuld-kuio, mis sa lasknud püsti panna.

19. Siis sai Nebukadnetsar täis tullist wihha, ja tem~a palle jum~e mudeti Sadraki, Mesaki, ja Abednego wasto: ta wastas ja käskis sedda ahjo seitsekorda ennam kütta, kui se wiis olli sedda kütta.

20. Ja käskis wäggewad wahwad mehhed, kes temma wäe al ollid, et nemmad piddid Sadrakit, Mesakit, ja Abednegut

kinnisidduma, ja põllewa tulle ahjo sisse wiskama.

21. Siis seuti need mehhed omma püksidega, omma kübbaratte ja om~a sukkade ja om~a riettega hopis, ja neid wissati kesket kuma ahjo.

22. Sepärrast et kunninga sanna joudo teggi, ja ahhi wägga keti, siis tulle-leek tappis need mehhed ärra, kes Sadrakit, Mesakit, ja Abednegut ülleswisid.

23. Ja need kolm meest Sadrak, Mesak, ja Abednego langsid kinniseutud kesk põllewa tulle ahjo.

24. Siis ehmatas kuningas Nebukadnetsar ärra ja tousis ülles ruttuste, hakkas ütlema omma noua-andjattele: Eks meie olle kolm meest wiskand kinniseutud kesk tullesse? nem~ad kostsid ja ütlesid kuningale: Tössi se on, kuñingas.

25. Ta kostis ja ütles: Wata, ma nään nelli meest lahtipeästetud kesk tulles köndiwad, ja neil polle ühtegi wigga, ja selle neljandama näggo on ühhe Jummal poia sarnane.

26. Siis tulli Nebukadnetsar pöllewa tulle ahjo ukse liggi, hakkas ütlema: Teie kõrgema Jummalalla sullased, Sadrak, Mesak, ja Abednego, minge wälja ja tulge seie ; siis läksid Sadrak, Mesak, ja Abednego keskelt tullest wälja.

27. Ja need sured üllemad, ja ma-wallitsejad ja kunninga nou-andiad koggusid: nem~ad waatsid needsinnatsed mehhed, et tulli ei sanud woimust nende kehha peäle, ja nende juuksed es olle körwetud egga nende püksid teist karwa sanud, ja tulle hais ei hakkand nende külge.

28. Nebukadnetsar kostis ja ütles: Kidetud olgo nende, Sadraki, Mesaki, ja Abednego Jummal, et ta om~a ingli läkkitanud ja om~ad sullased ärrapeästnud, kes temma peäle lootnud, ja kes kunninga sannast ei holind, ja ommad kehhad ärraannud, et nemmad ei tahtnud tenida egga kum~ardada ei ühte muud jummalat, kui omma Jummalat.

29. Nüüd antakse mo käest käsko, et igga rahwas, sugguwössä ja keel, kes teotust

rägib nende, Sadraki, Mesaki, ja Abednego Jummalast, peab tükka sama raiutud, ja ta kodda sitta-hunnikuks tehtama: sepärrast et ei olle ühtegi teist jummalat, kes nenda woib ärrapeästa.

30. Siis satis kuningas hea pölwe Sadrakile, Mesakile, ja Abednegule Pabeli rikis.

31. Kuningas Nebukadnetsar keige rahwale, sugguwössadele ja keeltele, kes keige Ma peäl ellawad: Paljo rahho sago teile!

32. Need immetähhed ja immeteud, mis se keigekõrgem Jummal mulle teinud, on hea mo arwates teäda anda.

33. Kui sured on ta immetähhed, ja kui wäggewad on temma immeteud! temma kuningriik on iggawenne kuningriik, ja ta wallitsus on pölwest pölweni.

4. Peatük.

Taniel selletab Nebukadnetsari teise unnenäo ärra.

1. Minna Nebukadnetsar olin rahholinne ommas koias, ja olin kui haljas pu ommas

kunninglikkus hones.

2. Ma näggin unnenäggo, ja se hirmutas mind, ja mõtted mo wodi peäl, mis mo peas nähti, teggid mulle ehmatust.

3. Ja miñust anti käsko, et nem~ad piddid mo ette toma keik Pabeli targad, kes mulle piddid teäda andma, mis se unnenäggo pididi tähhendama.

4. Siis tullid kungsi-mehhed, tähte-tundiad, Kaldea targad ja taewa-tundiad; ja miña rääksin se unnenäo nende ette, agga nem~ad ei woind mulle mitte teäda anda, mis se tähhendas.

5. Ja wimaks tuli Taniel mo ette, kelle nimmi Peltsatsar, mo jummal nimme järrele, ja kenne sees pühhade

Jummalatte waim on; ja ma ütlesin temma ette se unnenäo.

6. Peltsatsar sa kungsi-meeste üllem, kellest ma tean, et pühhade Jummalatte waim so sees on, ja ei ükski sallaja assi polle sulle raske ; ütle ülles mo unnenäo näggemissed, mis ma näinud, ja mis se tähhendab.

7. Agga se on, mis mo peas nähtud mo wodi peäl: ma näggin, ja wata, üks pu olli

kesk Ma peäl, ja ta kõrgus olli suur.

8. Suur olli se pu ja jäm~e, ja ta kõrgus ullatas taewast sadik, ja se olli nähha keige Ma otsani.

9. Temma lehhed ollid illusad, ja ta wilja palju, ja temmas olli toidust keikile; tem~a al olli warjo metsa-ellajattele, ja ta okste peäl ellasid liñnud, mis taewa al, ja keik lihha toitidis ennast temmast.

10. Ma näggin omma Pea näggemiste sees omma wodi peäl, ja wata, üks pühha wahhimees tuli taewast mahha.

11. Ta hüdis waljuste ja ütles nenda: Raiuge se pu mahha, ja laastuge ta oksad, puistage temma lehhed mahha, ja pillage ta wilja laiale; siis pöggenewad need ellajad temma alt ärra, ja linnud ta okste peält.

12. Agga jätke temma känd juurtega Ma sisse ja raud- ja wask-ahhelasse kinni wälja rohho peäle, ja ta peab taewa kastega sama kastetud, ja Ma rohhi olgo temmale ossaks metsalistega.

13. Temma südda peab sama

mudetud, et se ei jä inimeste sarnatseks, ja metsalisse süddat peab temmale antama, ja seitse aega peawad temma ülle mödasama.

14. Se assi on wahhimeeste nou sees, ja pühhad köñelemisses on se nou petud ; sennikui need, kes ellawad, tundwad, et se Keigekörgem on wallitseja inimeste kuningrikis, ja annab sedda, kellele ta ial tahhab, ja woib keigeallamat inimest senna ülle panna.

15. Sedda unnenäggo ollen minna kuningas Nebukadnetsar näinud: ja sinna Peltsatsar, ütle, mis se tähhendab, sepärrast et keik mo kuningrigi targad ei woi mulle teäda anda, mis se tähhendab, agga sul on se joud, et pühhad Jummalatte waim so sees on.

16. Siis Taniel, kelle nimmi Peltsatsar, ehmatas ärra liggi ühhe tunni, ja ta mõtted teggid temmale ehmatust. Kuningas hakkas räkima ja ütles: Peltsatsar, se unnenäggo, ja mis se tähhendab, ärgo tehko sulle ehmatust; Peltsatsar wastas ja ütles: Oh mo issand,

se unnenäggo sago nende kätte, kes sind wihkawad, ja mis se tähhendab, sago so waenlaste kätte.

17. Se pu, mis sa näinud, mis suur ja jämme olli, ja kelle kõrgus ullatas taewast sadik, ja mis olli nähha keige Ma peäl, 18. Ja kelle lehhed illusad, ja kelle wilja palju olli, ja kelle peäl toidus keikide eest, kelle al metsa-ellajad ellasid, ja kelle oksade peäl linnud, mis taewa al, ellasid;

19. Sinna kuningas olled sesamma, kes sa ni sureks ja wäggewaks sanud, ja so surus on kasnud, et se ullatab taewast sadik, ja so wallitsus ma-ilma otsani.

20. Ja et kuningas näinud ühhe pühha wahhimehhe taewast mahhatullewad ja ütlewad: Raiuge se pu mahha, ja rikkuge sedda ärra; jätke agga temma känd juurtega Ma sisse, ja raud- ja waskahhelasse kinni wälja rohho peäle, ja ta peab taewa kastega sama kastetud, ja metsa-ellajattega olgo temma ossa, senni kui seitse aega temma ülle sawad mödaläinud.

21. Sedda tähhendab se, oh kuningas! seeb se on selle Keigekörgema nou, mis tulleb mo issanda kunninga peäle.

22. Seeb se on: sind lükkatakse ärra innimeste jurest, ja sa pead ellama metsalistega wälja peäl, ja nenda kui härgadele antakse sulle rohto süa, ja taewa kastega lastakse sind kasta, ja seitse aega lähhäwad möda sinno üle; kunni sa tunned, et se Keigekörgem on wallitseja innimeste kuñingrikis, ja sedda annab, kellele ta ial tahhab.

23. Ja et kästi selle pu juurte kanno jällejätta, on se: so kunningriik peab ikka jäma sinno pärralt, kui sa saad tunnud, et taewa kä wallitsus on.

24. Sepärrast oh kuningas, olgo mo nou so mele pärrast: et kissu ennast lahti omma pattudest õigusse läbbi, ja ennese üllekohto teggudest, et sa armo heidad willetsatte peäle, ehk siis so rahho-pölli saab pitkemale.

25. Keik se tulli kunninga Nebukadnetsari peäle.

26. Kui kaksteistkümmend kuud

otsa said, olli temma Pabeli kunninglikko hone peäl köndimas.

27. Kuningas hakkas siis ütlemä: Eks sesinnane ei olle se suur Pabel, mis minna ollen üllesehhitanud kunninglikkuks honeks omma rammo wäe läbbi, ja omma au illuks?

28. Se sanna olli alles kunninga suus, siis langes üks heäl taewast: Sulle ööltakse, kuningas Nebukadnetsar, se kunningriik on sinnust ärraläinud.

29. Ja sind peab innimeste jurest ärralükkatama, ja sa pead metsalistega ellama wälja peäl, rohto peab sulle süa antama nenda kui härgadele, ja seitse aega peab so üle mödaminnema; sennikui sa tunned, et se Keigekörgem on wallitseja innimeste kunningrikis, ja sedda annab, kellele ta ial tahhab.

30. Selsammal tunnil sai se sanna töeks Nebukadnetsari kätte, ja tedda lükkati innimestest ärra, ja ta söi rohto kui härjad, ja temma ihho sai kastetud taewa kastest, kunni temma karwad

kaswid kui kotkade sulled, ja temma küned kui lindude küned.

31. Ja kui need päwad otsa said, siis tõstsin minna Nebukadnetsar ommad silmad ülles taewa pole, ja mo meel tuli jälle mo kätte, ja ma önnistasin sedda, kes Keigekörgem, ja kiitsin ja auustasin sedda, kes ellab iggaweste, kelle wallitsus on iggawenne wallitsus, ja kelle kuningriik on põlwest põlweni.

32. Je keik, kes Ma peäl ellawad, on arwata kui ühtegi, ja temma teeb taewa wäega ja nendega, kes Ma peäl ellawad, nenda kui ta tahhab: ja sedda ep olle, kes temma käe peäle woib lüa ja temmale öölda: Mis sa teed?

33. Selsammal aial tuli mo meel jälle mo kätte, ja mo au, ja mo selge teggomood tuli jälle mo kätte mo kuningrigi illuks, ja mo nouandjad ja mo sured issandad otsisid mind; ja mind tõsteti mo kuningrigi peäle, ja suremat au anti mulle peälegi.

34. Nüüd kidan minna Nebukadnetsar ja tõstan sureks

ja auustan taewa kuningast, kelle teud keik on tõdde ja temma teed on õiged, ja temma woib neid allandada, kes kõrkusses käiwad.

5. Peatük.

Taniel selletab ärra se immekirja, mis seina külges.

1. Kuningas Pelsatsar teggi sured jodud omma tuhhandele sure issandale, ja jõi wina nende tuhhande ees.
2. Kui ta sai palju wina maitnud, käskis Pelsatsar ette tua need kuld- ja hõbbe-riistad, mis temma wanna issa Nebukadnetsar Jerusalemma templist olli wäljatonud, et kuningas ja temma sured issandad, temma naesed ja liad-naesed neist piddid joma.
3. Siis todi need kuld-riistad ette, mis nemmad Jummal koia templist, mis Jerusalemmas, ollid wäljatonud; ja kuningas ja temma sured issandad, temma naesed ja ta liad-naesed jõid seält seest.
4. Nemmad jõid wina, ja kiitsid need kuld- ja hõbbe-, ja wask-,

raud-, pu-, ja kiwwi-jummalad.

5. Selsammal tunnil tullid innimesse käe sõrmed wälja, kirjotasid kuninglikko hone lubjatud seinä peäle küünlajalla kohhal; ja kuningas näggi se käe ossa, mis kirjotas.

6. Siis kahwatas kunninga selge teggomood ärra, ja temma mötted teggid temmale ehmatust, ja temma niute wööd läksid wallale ja temma põlwed löddisesid teine teise külge.

7. Siis hüdis kuningas waljuste, et nemmad piddid sisse toma tähte-tundiad, Kaldea-targad ja taewa-tundiad. Kuningas hakkas siis ütlema Pabeli tarkadele: Missuggune innimenne ial sedda kirja woib luggeda, ja mulle teäda anda, mis se tähhendab, se peab purpuri rided sama, ja kuld-kedi omma kaela ümber, ja kui kolmas wallitsema kuningrikis.

8. Siis tullid keik kunninga targad sisse; agga nemmad ei woinud mitte sedda kirja luggeda egga kuningale teäda anda, mis se tähhendas.

9. Siis ehmatas kuningas Pelsatsar wägga ärra, ja temma teggomood kahwatas temmas

ärra, ja ta sured issandad kohmetasid hirmust ärra.

10. Kunninga lesk- emmand läks sisse siñna jotude tuppa kunninga ja temma suurte issandatte sanna pärrast: se kuninglik lesk-emmand hakkas siis ütlema: Kuningas ellago iggaweste! ärgo tehko so mötted sulle ehmatust, ja ärgo kahwatago so teggomood.

11. So kuningrikis on üks mees, kelle sees pühhade Jummalatte waim on, ja so wanna- issa päiwil leiti temma seest walgustust, ja head moistust, ja tarkust, kui Jummalatte tarkus, ja kuningas Nebukadnetsar so wanna- issa, so wanna- issa oh kuningas! töstis tedda kungsi-meeste, tähte-tundiatte, Kaldea tarkade, taewa-tundiatte üllemaks.

12. Sepärrast et temma seest, sest Tanielist, kedda kuningas satis Peltsatsari nimme alla, leiti üks kallis, ja tundmisse ja moistusse waim, kes unnenäud ärraselletab, ja moistetussed teäda annab, ja rasked sõlmede sarnatsed asjad üllesarrotab: kutsugo nemmad

nüüd Tanielit seie, kül temma teäda annab, mis se kirri tähhendab.

13. Siis widi Tanielit sisse kunninga ette; kunningas hakkas räkima ja ütles Tanielile: Olled sinna Taniel, Juda wangide seltsist, kedda kunningas mo wanna- issa seie tonud Juda-maalt?

14. Sest ma ollen sinnust kuulnud, et Jummalatte waim so sees on, ja et walgustust, ja moistust, ja wägga suurt tarkust sinno seest leitakse.

15. Ja nüüd on mo ette todud need targad ja tähte-tundiad, kes seddasinnast kirja piddid luggema ja mulle teäda andma, mis se tähhendab: agga neil ei olle joudo mulle teäda anda, mis se assi tähhendab.

16. Agga sinnust ollen ma kuulnud, et sa woid ärrasselletada, mis nisuggused asjad tähhendawad, ja rasked sölmede sarnatsed asjad üllesarrotada. Kui sa nüüd woid sedda kirja luggeda ja mulle teäda anda, mis se tähhendab, siis pead sa purpuri rided sama, ja kuld-kedi omma kaela ümber, ja kui kolmas

wallitsema kunningrikis.

17. Siis wastas Taniel ja ütles kunninga ette: So annid jägo sinno pärralt, ja anna ommad melehead teisele; siiski tahhan ma sedda kirja kunningale luggeda ja temmale teäda anda, mis se tähhendab.

18. Oh sinna kunningas, se keigekörgem Jummal olli so wanna issale Nebukadnetsarile annud sedda kunningrigi, ja surust, ja illo, ja au.

19. Ja se surusse pärrast, mis ta temmale annud, wärrisesid ja kartsid temma eest keik rahwas, sugguwössad ja keled: ta tappis, kedda ta tahtis, ja piddas ellus, kedda ta tahtis, ja töstis sureks, kedda ta tahtis, ja allandas, kedda ta tahtis.

20. Ja kui temma südda surustas, ja ta waim hakkas wägga uhkeks minnema, siis toukati tedda temma kunninglikko aujärje peält mahha, ja se illo sai temma käest ärra.

21. Ja tedda lükkati innimeste laste jurest ärra, ja temma südda sai metsaliste sarnatseks, ja ta ellas mets-eeslide jures, rohto anti

temmale süa kui härgadele, ja temma kehha sai taewa kastega kastetud, senni kui ta tundis, et se keigekörgem Jummal wallitseja on inimeste kuningrikis, ja panneb siina ülle, kedda ta tahhab.

22. Ja sinna temma poeg Peltsatsar ei olle omma süddant allandand; et sa kül sedda keik teädsid.

23. Waid olled taewa Issanda wasto ennast sureks pannud, ja ta koia riistad on so ette todud, ja sinna ja so sured issandad, so naesed ja so liignaesed ollete wina jonud seält seest, ja olled kiitnud need hõbbe- ja kuld- wask- raud- pu- ja kiwwi-jummalad, mis ei nä egga kule, ja ei moista; ja sinna ei olle auustand sedda Jummalat, kelle kä so hing, ja kelle kä keik sinno teeraad on.

24. Siis on temma käest se käe ossa läkkitud, ja sesinnane kirri kirjasse pandud.

25. Ja se on se kirri, mis kirjasse pandud: Mene, mene, rekel uwarsin.

26. tähhendab se sanna: Mene, se on: Jummal on so

kunningrigi üllesarwanud ja sedda ärralõppetand.

27. Tekel, se on: sind on waetud wae-kauside peäl, ja sind on leitud wägga kerge ollemast.

28. Peres, se on: so kuningriik on ärrajaetud ja antud Meda- ja Persia-meeste kätte.

29. Siis ütles Pelsatsar, et nemmad piddid Tanielile purpuri rided selga pannema, ja kuld-kedi ta kaela ümber, ja temmast kulutama, et ta se kolmas wallitseja piddi ollema kuningrikis.

30. Selsammal ösel tappeti Pelsatsarit Kaldea-kuningast ärra.

6. Peatük.

Jehowa kaitseb Tanieli loukoerte aukus. n. t. s.

1. Ja Tarius, kes Meda-mees, sai sedda kuningriiki kätte, kui ta kaks aastat

seitsmetkümmend wanna olli.

2. Tariuse mele pärrast olli se, et ta seädis kuningrigi ülle sureks würstiks sadda ja kakskümmend, kes keik se

kunningrigi ülle piddid ollema.

3. Ja nende ülle kolm suremat würstit, kelle seast Taniel üks olli, kennele needsinnatsed sured würstid piddid arro teggema, et kunningale ei piddand kahjo sama.

4. Siis olli sesinnane Taniel üllem kui need keigesuremad würstid ja sured würstid: sepärrast et üks kallis waim temma sees olli, ja kunningal olli mötte, tedda keik ülle se kunningrigi panna.

5. Siis otsisid need keigesuremad würstid ja sured würstid süüd leida Tanielist kunningrigi polest: agga nemmad ei woind ühtegi süüd egga wigga leida, sepärrast et ta ustaw olli, ja ühtegi eksitust egga wigga ei leitud temmast.

6. Siis ütlesid needsinnatsed mehhed: Meie ei leia sest Tanielist ühtegi süüd, kui meie sedda ei leia temmast ta Jummalä kasso-öppetusse pärrast.

7. Siis tullid needsinnatsed suremad würstid, ja sured würstid ühtlase kunninga jure ja ütlesid temmale nenda: Tarius kunningas ellago iggaweste!

8. Keik kunningrigi suremad würstid, üllemad ja sured würstid, nou-andjad ja ma-wallitsejad on nou piddanud, et üks kunninglik seädminne peab seätud ja kange keloga kinnitud sama, et iggaüks, kes ial pallumist pallub ühheltki jummalalt, ehk innimesselt kolmekümnel päwal, kui agga sinnult, kunninga käest; sedda peab loukoerte auko wissatama.

9. Nüüd kunningas, wötta sedda keeldust seäda ja kirjasse üllespanna, et ei pea ükski sedda taggasi pööрма, nenda kui Meda ja Persia rahwa wiis on, mis ülle ei pea astuma.

10. Sepärrast kirjotas kunningas Tarius kirja ja keeldust.

11. Ja Taniel läks sisse omma kotta, kui ta sai teäda, et se kirri olli üllespandud; ja ta aknad ollid lahti üllemas toas Jerusalemma pool, ja kolmel aial päwas heitis ta ennast põlweli mahha, ja lugges, ja tunnistas omma Jummalä ette keik ülles, sepärrast et ta sedda enne olli teinud.

12. Siis tullid need mehhed ühtlase ja leidsid Tanielit pallumast, ja allandlikkult luggemast omma Jummal ees.

13. Siis astusid nemmad liggi ja ütlesid kunninga ette se kunninga kelo pärrast: Eks sa olle keeldust kirjutand, et igga innimenne, kes piddi palluma ühheltki jummalalt ehk innimesselt kolmekümnel päwal, kui agga sinnult kunninga käest, sedda piddi loukoerte auko wissatama? kunningas wastas ja ütles: Se sanna on tössi, Meda ja Persia rahwa wisi järrele, mis ülle ei pea astuma.

14. Siis wastasid ja ütlesid nemmad kunninga ette: Taniel, kes Juda wangide seltsist, ei holi sinno pärrast, kunningas, egga so kelo pärrast, mis sa kirjotanud, waid ta pallub omma pallumist kolmel aial päwas.

15. Siis olli kunninga meel wägga pahha, kui ta sedda sanna kulis, ja kandis hoolt Tanieli pärrast tedda ärrapeästa, ja näggi paljo waewa, et ta tedda piddi lahti saatma, kunni pääw loja läks.

16. Siis tullid need mehhed ühtlase kunninga jure ja ütlesid kunningale: Mötle kunningas, et Meda ja Persia rahwa wiis on, et ei woi mingisuggust keeldust egga seädmist muta, mis kunningas seab.

17. Siis käskis kunningas Tanielit tua ja loukoerte auko wissata. Kunningas hakkas siis ütlema Tanielile: So Jummal, kedda sa allati tenid, se peästko sind.

18. Ja kiwwi todi ja pandi augo su peäle, ja kunningas panni sedda omma pitseri-sörmuksega ja omma suurte issandatte sörmuksega kinni, et middagi teist wisi ei piddand sündima Tanieli kallale.

19. Siis läks kunningas ärra omma kotta ja jäi ülle ö sömatta, ja ei lasknud mänga ennese ette tua, ja temma unni läks ta käest ärra.

20. Siis tousis kunningas koites, kui walge sai, ülles, ja läks ruttuste loukoerte augo jure.

21. Ja kui ta augo liggi sai Tanieli jure, kissendas ta kurwa heälega; kunningas hakkas ütlema Tanielile: Taniel sa

ellawa Jummal sullan, kas on so Jummal, kedda sa allati tenid, sind woinud loukoertest ärrapeästa?

22. Siis räkis Taniel kunningaga: Kunningas ellago iggaweste!

23. Mo Jummal on omma ingli läkkitanud ja loukoerte su kinnipannud, et nemmad mulle kahjo ei teinud; sepärrast et minna temma eest puhhas ollen leitud, siis ep olle minna ka sulle, kunningas, kahjo teinud.

24. Siis olli kunninga meel wägga hea temma sees, ja käskis Tanielit august ülleswötta; ja Tanielit woeti august ülles ja ühtegi wigga ei leitud temmast, et ta omma Jummal sisse olli usknud.

25. Ja kunningas käskis need mehhed tua, kennel Tanieli ärrahukkaminne ni maggus olli kui roog, ja neid loukoerte augo wissata, nende poiad ja nende naesed; ja nemmad ei saand weel augo pohja, kui need loukoerad nende peäle woimust said, ja murdsid keik nende luud-kondid russuks.

26. Siis kirjotas kunningas

Tarius keige rahwale, sugguwössadele ja keeltele, kes ellasid keige se Ma sees: Paljo rahho sago teile!

27. Minno käest antakse käsko, et nemmad keiges mo kunningrigi wallitsusses peawad wärrisema, ja kartma temma, se Tanieli Jummal eest: sest temma on se ellaw Jummal ja seisab iggaweste, ja ta kunningriik ei lähhä hukka, ja ta wallitsus jääb otsani.

28. Ta on ärrapeästja ja abbimees, ja teeb immetähtä ja immeteggusid taewas ja Ma peäl, kes Tanielit on loukoerte käest ärrapeästnud.

29. Ja selsinnatsel Tanielil olli hea pölli Tariusse kunningrikis, ja Persia-mehhe Koresi kunningrikis.

7. Peatük.

Tanieli immelik unnenäggo neljast metsalissest.

1. Essimessel Pabeli kunninga Pelsatsari aastal näggi Taniel ühhe unnenäo ja omma Pea näggemissed omma wodi peäl; siis kirjotas ta se unnenäo

ülles, ta räkis need sannad
üllepea üles.

2. Taniel hakkas räkima sedda
wisi: Ma näggin ommas
näggemisses ö aeges, ja wata,
need nelli taewa tuult käisid
mürrinalt sure merre peäl.

3. Ja nelli suurt ellajat tousid
ülles merrest, teine teist wisi
kui teine.

4. Essimenne olli kui loukoer,
ja temmal ollid tiwad kui
kotkal; ma näggin, kunni
temma tiwad ärranoppiti, ja
tedda tösteti üles Ma peält ja
pandi jalge peäle seisma kui
innimenne, ja innimesse südda
anti temmale.

5. Ja wata, teine ellajas temma
järgminne olli karro sarnane, ja
seisis ühhel polel, ja kolm
külje-luud olli temma suus ta
hammaste wahhel; ja temmale
ööldi nenda: Touse üles, sö
wägga palju lihha.

6. Pärrast sedda näggin ma, ja
wata üks teine olli otsego
Pardri-metsalinne, ja temmal
olli nelli liño tiba ommas
selgas; ja sel ellajal olli nelli
Pead, ja wallitsust anti
temmale.

7. Pärrast sedda näggin ma ö

näggemiste sees, ja wata,
neljas ellajas olli hirmus, ja
jälle, ja wägga tuggew, ja
temmal ollid sured raud-
hambad, ta söi ärra ja murdis
russuks, ja mis üllejäi, tallas ta
ärra omma jalgega; ja se olli
teist wisi kui keik need ellajad,
mis enne tedda, ja kümme
sarwe olli temmal.

8. Ma pannin need sarwed
tähhele, ja wata, üks teine
pissuke sarw tousis üles nende
wahhel, ja kolm neist endisist
sarwist kisti jureni wälja selle
eest, ja wata, se sarwe külges
ollid silmad kui innimesse
silmad, ja su, mis sured asjad
räkis.

9. Ma näggin sedda, kunni
aujärjed siñna pandi, ja se
Wanna päiwist istus mahha:
temma kuub olli kui walge
lummi, ja ta juuksed kui
puhtad willad, ta aujärg olli
tulle-legid, temma rattad kui
pöllew tulloke.

10. Tulle jöggi wolas ja läks
wälja ta jurest, tuhhat kord
tuhhat tenisid tedda, ja
kümmetuhhat järrele panne
kord kümmetuhhat seisid
temma ees ; kohhus istus

mahha, ja ramatud tehti lahti.

11. Ma näggin siis nende suurte sannade heäle pärrast, mis se sarw räkis; ma näggin kunni se ellajas ärratappeti, ja ta kehha hukka sai, ja anti tulle põlletusse sisse.

12. Ja nende teiste ellajatte wallitsus olli ärrawoetud, ja pitkem aeg olli neile antud siin ellus ommaks aiaks ja tunniks.

13. Ma näggin ö näggemiste sees, ja wata, üks tulli taewa pilwedega kui innimesse Poeg, ja sai selle jure, kes Wanna päiwist, ja widi liggi temma ette.

14. Ja temmale anti wallitsus, ja au, ja kuningriik; ja keik rahwas, sugguwössad ja keled peawad tedda tenima; tem~a wallitsus on iggawenne wallitsus, mis ei lähhä möda, ja ta kuñingriik ei lähhä hukka.

15. Minno, minno Tanieli waim pisteti läbbi kesk ihho sees, ja mis ma ommas peas näggin, teggi mulle hirmo.

16. Ma läksin ühhe liggi neist, kes seäl seisid, ja pallusin temmalt otsust keikist neist asjust; ja ta ütles mulle ja andis mulle teäda, mis need

asjad tähhendasid.

17. Needsinnatsed sured ellajad, mis nelli on, se on: nelli kuningast touswad Ma seest.

18. Ja selle Keigekörgema pühhad sawad se kuningrigi kätte, ja se kuningriik jääb nende kätte iggaweste ja iggaweste iggawesseks aiaks.

19. Siis tahtsin ma otsust selle neljandama ellaja pärrast, mis olli teist wisi kui keik need teised, mis wägga hirmus, kel raud-hambad ja wask-küned ollid, mis ärrasöi ja russuks murdis ja jalgega ärratallas, mis üllejäi.

20. Ja nende kümne sarwe pärrast, mis ta Pea peäl, ja se teise pärrast, mis tousid, ja mis eest need kolm mahhalangsid, ja se sarwe pärrast, kel silmad ollid ja su, mis sured asjad räkis, ja kes peält nähha surem olli kui temma selts.

21. Ma näggin, et sesamma sarw taplust teggi pühhadega, ja sai nende peäle woimust.

22. Senni kui se, kes päiwist Wanna, tulli, ja kohhus anti Keigekörgema pühhade kätte, ja seätud aeg tulli, et need

pühhad piddid kuningriiki kätte sama.

23. Ta ütles nenda: Neljas ellajas on se neljas kuningriik Ma peäl, mis teist wisi on kui keik muud kuningrigid, ja se sööb keik maad ärra ja tallab neid ärra ja murrab neid russuks.

24. Ja need kümme sarwe sest kuningrigist, on kümme kuningast, kes touswad: ja pärrast neid touseb üks teine, ja se on teist wisi kui need endised, ja allandab kolm kuningast.

25. Ja ta wöttab Keigekörgema wasto sanno räkida, ja Keigekörgema pühhad raskeste waewada: ja temma mötte on, seätud aiad ja kohtowisid teist wisi seäda, ja neid antakse ta kätte ühheks aiaks, ja kahheks aiaks, ja poleks aiaks.

26. Siis istub kohhus mahha, ja ta wallitsus woetakse käest ärra, et ta peab ärrakautud ja hukka sama otsani.

27. Agga kuningriik, ja wallitsus, ja nende kuningrikide surus keige taewa al antakse selle Keigekörgema pühha rahwale: temma

kuningriik on iggawenne kuningriik, ja keik wallitsussed peawad tedda tenima, ja temma sanna kuulma.

28. Siit sadik on selle könne ots: mulle Tanielile, mulle tegid mo mötted wägga suurt hirmo, ja mo teggo mood kahwatas mulle ärra; agga sedda asja piddasin ma ommas meles.

8. Peatük.

Taniel nääb näggemisses ühhe jära ja sikko.

1. Pelsatsari kunninga wallitsusse kolmandamal aastal anti mulle, mulle Tanielile nähha üks näggo pärrast sedda, mis mulle se wallitsusse hakkatusses nähha anti.

2. Ja ma näggin ses näus (ja se sündis, kui ma näggin, et ma olin kuninglikkus liñnas Susanis, mis Elami rikis) ja ma näggin ses näus, et ma olin Ulai jõe äres.

3. Ja ma töstsin ommad silmad ülles ja näggin, ja wata, üks jäär seisis jõe ees, ja sel olli kaks sarwe: ja need kaks sarwe ollid kõrged, ja teine

körgem teist, ja se kõrgem tousis wimaks.

4. Ma näggin se jära kaewlewad öhto, ja pohja, ja louna pole: ja temma wasto ei woinnd ükski ellajas seista, egga ükski olnud, kes temma käest ärrapeästis, ja ta teggi omma meelt möda, ja surustas.

5. Ja ma olin tähhele pannemas, ja wata, üks noor sik tuli öhto poolt keige Ma peäle, ja ei putunud Ma külge: ja sel sikkul olli näggus sarw ta silmade wahhel.

6. Ja ta tuli siñna se jära jure, kel kaks sarwe olli, mis ma näinud jõe ees seiswad, ja ta jooksis temma peäle tullises wihhas omma rammoga.

7. Ja ma näggin tedda jära liggi tullewad, ja ta wihhastas wägga selle peäle, ja löi se jära mahha, ja murdis temma kaks sarwe katki, ja jära sees ei olnud rammo ta wasto seista; ja ta wiskas tedda wasto maad, ja tallas tedda ärra, ja ükski ei olnud järel, kes tedda temma käest peästis.

8. Ja se noor sik surustas üpres wägga, ja kui ta sai

wäggewaks sanud, siis murti se suur sarw katki, ja nelli näggust sarwe tousid temma assemele, nelja taewa tule wasto.

9. Ja sest ühhest nende seast tuli üks wägga pissukenne sarw wälja, ja sai wägga sureks louna, ja hom~iko, ja se illusa Ma pole.

10. Ja ta läks sureks taewa wäest sadik, ja langetas wasto maad monned selle wäe ja tähtede seast, ja tallas neid ärra.

11. Ja ta surustas ka se wäe Würsti wasto, ja temmast lõppetati se allati-ohwer ärra, ja temma pühha paiga ello-asse wissati mahha.

12. Ja se wäggi anti ärra allati-ohwriga nende ülleastumisse pärrast, ja se sarw wiskas töt mani mahha, ja mis ta wottis tehha, se läks temmale ka korda.

13. Ja ma kuulsin ühhe pühha räkiwad, ja üks teine pühha ütles selle nimmetamatta wasto, kes räkis: Kauaks peab se ollema, mis sest allati-ohwrist on nähtud, ja sest ülleastumisest, mis

ärrahäwwitamist sadab, ja sest, et ni hästi se pühha paik, kui se wäggi antakse ärratallata?

14. Ja ta ütles mo wasto: Kunni kakstuhhat ja kolmsadda öhto-hom~iko möda sawad; siis peab se pühha paik sama öigeks tehtud.

15. Ja se sündis, kui minna, minna Taniel se näo näggin, et ma püüdsin tarkust sada ; ja wata, mo kohhal seisis üks, kes peält olli nähha kui mees.

16. Ja ma kuulsin innimesse heäle Ulai-arrude wahhel, ja se hüdis, ja ütles: Kabriel, anna sellele tarkus sest näust.

17. Ja ta tulli senna, kus ma seisin, ja kui ta tulli, siis kohkusin minna, ja langsin omma silmili mahha; ja ta ütles mo wasto: Innimesse poeg, panne tähhele, sest se näggo näidab wimist aega.

18. Ja kui ta moga räkis, langsin ma raskes unnes silmili mahha: ja ta putus minnusse, ja panni mind seisma senna, kus ma enne seisin,

19. Ja ütles: Wata, ma annan sulle teäda sedda, mis peab sündima wiimsel melepahhandusse aial: sest se

näidab selle otsa seätud aega. 20. Se jääb, mis sa näinud, kel kaks sarwe olli, on Meda ja Persia kuningad.

21. Ja se karrune sik on Kreka-ma kuningas, ja se suur sarw, mis temma silmade wahhel, se on essimenne kuningas.

22. Ja et sedda katkimurti, ja temma assemele nelli tousid; se on, nelli kuningriiki touswad se rahwa seast, agga mitte selle essimesse rammoga.

23. Ja nende kuningrigi wiimsel aial, kui need ülleastujad sawad woimust wötnud, siis touseb üks kuningas, kes kowwa silmist, ja moistussi ärramoistab;

24. Ja temma rammo saab wäggewaks, agga ei mitte ta omma rammo läbbi, ja ta wöttab immelikkult ärrarikkuda, ja sadab om~a tö korda, ja aiab ommad asjad: ja rikkub ärra wäggewaid ja pühhade rahwast.

25. Ja omma targa melega wöttab ta siis kawwalust korda sata omma käe läbbi, ja ommas süddames surustada, ja, kui waikne assi on, palju

ärrarikkuda: ja ta wöttab seista
würstide Würsti wasto, agga
tedda peab ilma käeta
katkimurtama.

26. Ja se öhto- ja hom~iko-
näggo, kellest räkiti, on tössi;
agga sinna panne kinni se
näggo, sest se sünnib mitme
päwa pärrast.

27. Ja minna Taniel sain
nörgaks ja haigeks monned
päwad: pärrast tousin ma ülles,
ja teggin kunninga teggemist;
ja ma ehmatasin se näo
pärrast, ja ükski ei moistnud
sedda.

9. Peatük.

*Taniel luggeb ja saab tarkust
70 aasta näddalast.*

1. Essimessel Tariusse aastal,
kes Ahaswerusse poeg Meda-
rahwa suggust, kedda
kunningaks tösteti Kaldea
kunningrigi ülle;

2. Temma wallitsusse
essimessel aastal wotsin minna
Taniel ramatutte sees tähhele
panna nende aastade arro,
mispärrast Jehowa sanna
prohweti Jeremia kätte olli

sanud, et Jerusalemma
ärrahäwwitamisse peäle
seitseküm~end aastat piddid
täide sama.

3. Ja ma andsin ommad
silmad Issanda Jummal pole,
ja otsisin palwega ja allandlikko
pallumistega, paastmissega, ja
kotti-rides, ja tuhkas.

4. Ja ma pallusin Jehowat
omma Jummalat, ja tunnistasin
pattud ülles ja ütlesin: Oi, oi!
Issand, sinna suur ja kartusse
wäärt Jum~al, kes seädust ja
heldust hoiab neile, kes tedda
armastawad ja temma kässud
piddawad.

5. Meie olleme patto ja
üllekohhut teinud, ja öälaste
ellanud, ja wastopannud, ja so
käskudest ja so
kohtoseädussist ärralahkunud.

6. Ja meie ei olle mitte so
sullaste nende prohwetide
sanna wötnud kuulda; kes
sinno nim~el meie kunningatte,
meie würstide, ja meie
wannematte wasto rääksid, ja
keige se Ma rahwa wasto.

7. Sul, Issand, on öigus, agga
meil on häbbi silmis, nenda kui
tännapä on, Juda meestel, ja
Jerusalemma rahwal, ja keigel

Israelil, mis liggi ja kaugel on keige made sees, kuhho sa neid olled ärralükkanud nende wallatusse pärrast, mis nemmad so wasto teinud.

8. Issand, meil on häbbi silmis, meie kunningattel, meie würstidel, ja meie wannemil, et meie so wasto patto teinud.

9. Issandal meie Jummalal on hallastus, ja andeksandmissed, ehk meie kül temma wasto olleme pannud,

10. Ja meie ei olle mitte wötnud Jehowa omma Jummal heält kuulda, et meie olleksime käinud temma kasso-öppetusse sees, mis ta meie ette pannud omma sullaste nende prohwetide läbbi:

11. Waid keik Israel on sinno ülle kasso-öppetusse läinud ja ärralahkunud, et nemmad ei wötnud so heält kuulda; sepärrast on meie peäle wäljawallatud se sajataminne ja wanne, mis Jummal sullivan Mosesse kasso-öppetusse ramatusse on kirjutud, et meie temma wasto patto teinud.

12. Ja ta on töeks teinud ommad sannad, mis ta räkinud meie peäle ja meie kohto-

wannematte peäle, kes meie peäle kohhut moistsid, et ta meie peäle suurt önnetust pididi saatma, missuggust ei olle sündinud keige se taewa al, nenda kui Jerusalemmas sündinud.

13. Kui Mosesse kasso-ramatusse kirjutud, nenda on keik se önnetus meie peäle tulnud; agga meie ep olle mitte Jehowa omma Jummal pallet allandlikkult pallunud, et meie olleksime ommast üllekohto wisidest pöörnud, ja sinno töt tähhele pannud.

14. Sepärrast on Jehowa wapper olnud se önnetussega, ja sedda meie peäle saatnud: sest Jehowa meie Jummal on öige keige omma teggude sees, mis ta teinud, et meie temma heält ei wötnud kuulda.

15. Ja nüüd, Issand meie Jummal! kes sa olled omma rahwa Egiptusse maalt wäljatonud tuggewa käega, ja ennesele nimme teinud, nenda kui on tännapä: meie olleme patto teinud, ja öälaste ellanud.

16. Pöörgo, pallun ma, Issand! so wihhastus ja so tulline

wihha so liñnast Jerusalemmast taggasi, ja so pühvast mäest, keik so suurt öigust möda: sest meie pattude, ja meie wannematte üllekohto teggude pärrast, on Jerusalem ja sinno rahwas teotusseks saand keikile, kes meie ümberkaudo on.

17. Ja nüüd kule, meie Jummal! omma sullase palwe, ja temma allandlikkud pallumissed, ja Issanda pärrast lasse omma palle paista om~a pühha paiga peäle, mis on ärrahäwwitud.

18. Pöra, meie Jummal! omma körwa, ja kule, te ommad silmad lahti, ja wata meie sure ärrahäwwitamisse ja se liñna peäle, mis peäle so nimmi on nimmetud: sest meie ei heida mitte omma sure öigusse pärrast ommad allandlikkud palwed so Palle ette mahha, waid so wägga sure hallastusse pärrast.

19. Issand kule, Issand anna andeks, Issand panne tähhele, ja te sedda, ärra wiwi mitte, issi ennese pärrast, mo Jummal! sest so nim~i on so liñna ja so rahwa peäle

nimmetud.

20. Kui ma alles räkisin ja luggesin, ja omma patto ja omma Israeli rahwa patto üllestunnistasin, ja omma allandlikko pallumisse Jehowa omma Jummal Palle ette mahha heitsin, omma Jummal pühha mäe pärrast:

21. Kui ma alles palwes rääksin, siis se mees Kabriel, kedda ma esmalt näus olin näinud, kedda olli kästud lendes mo jure lenda, se putus minnusse öhto-roa-ohwri aial.

22. Ja ta andis mulle tarkust, ja räkis moga, ja ütles: Taniel, nüüd ollen ma wäljatulnud sulle moistmist ja tarkust andma.

23. So allandlikko pallumiste hakkatusses läks sanna wälja, ja ma ollen tulnud teäda andma, et sa wägga armas olled: ja öppi moistma se sanna, ja panne se näggo tähhele.

24. Seitsekümmend aasta-näddalat on seätud so rahwale, ja so pühha liñnale, pärrast peab sedda ülleastumist ärrakeeldama, ja pattud ärralöppetadama, ja üllekohto eest ärraleppitamist

tehtama, ja öigust sadetama, mis iggaweste kestab, ja näggo ja prohweti sanna peab kinnitadama otsego pitseriga, ja sedda Keigepühhamat peab woitama.

25. Ja sulle olgo teäda, ja panne tähhele (sest aiast kui sanna wäljatulleb, et Jerusaleml peab sama kohhendatud ja üllesehhitud, Messiast, sest Würstist sadik) seitse nädalat; ja kahhes aasta- nädalas seitsmetkümmand peawad ulitsad ja krawid jälle üllestehtud sama, ja sedda ahhastusse aeges.

26. Ja kahhe aasta- nädala järrele seitsmetkümmand peab Messias ärrakautud sama, et ta ennam ei olle; ja ühhe würsti rahwas, kes tulleb, wöttab se liña ja pühha paiga ärrarikkuda, ja temma teeb otsa kui wee-tousminne, ja söddimisse otsani on need ärrahäwwitamissed ärramäratud.

27. Ja se Messias wöttab seädust kindlaks teha mitme pärrast, ühhe aasta- nädala, ja pool nädalat lõppetada tappa- ja roa-ohwri, ja ärrahäwwitaja peab tulles

omma läila wäehulgaga, ja sedda lõppetamisse kohtuks, mis ärramäratud: sedda wallatakse wälja nende peäle, kedda peab ärrahäwwitadama.

10. Peatük.

Taniel paastub: üks ingel kinnitab tedda kakskord.

1. Persia kunninga Koresi kolmandal aastal ilmuti üks assi Tanielile, kelle nimmi hütakse Peltsatsariks; ja se sanna on tössi ja ilmutab suurt söa-waewa: sepärrast öppi moistma sedda sanna, ja öppi moistma se peäle, mis näus ööldakse.

2. Neil päiwil olin minna Taniel leinanud kolm päwade nädalat.

3. Örna roga ei sönud ma mitte, ja lihha egga wina ei sanud mo suhho, ja ma ei woidnud ennast ei milgi wisil, senniko need kolm päwade nädalat täide said.

4. Ja neljandal essimesse ku päwal kolmatküm~end, siis olin miña sure Iddekeli jõe kaldas.

5. Ja töstsin ommad silmad

ülles, ja näggin, ja wata, seäl olli üks mees, linnased rided selgas, ja temma niute ümber olli wö kallimast Uwasi kullast, 6. Ja tem~a ihho kui Tarsisi-kiwwi, ja ta palle olli peält nähha kui wask, ja ta silmad kui tulle-törwaksed, ja ta käewarred ja ta jallad ollid kui hiilgawa wasse karwa, ja temma sannade heäl kui sure hulga heäl.

7. Ja minna Taniel näggin üksi se näo, ja need mehed, kes moga ollid, ei näinud sedda näggo mitte: om~eti langes suur wärristus nende peäle, et nemmad pöggenesid ja eest ärrapuggesid.

8. Ja minna jäin üksi jälle, ja näggin seddasinnast suurt näggo, ja mulle ei jänud rammo, ja mo illus näggo mudeti minnus pahhaks, ja ma jäin rammaks.

9. Ja ma kuulsin temma sannade heält, ja kui ma tem~a sannade heält kuulsin, siis uinusin ma raske unnesse silmili mahha, et mo silmad maas ollid.

10. Ja wata, üks kässi putus minnusse, ja satis mind likuma

mo põlwette, ja mo käm~elte peäle;

11. Ja ta ütles mo wasto: Taniel, sa wägga armas mees, panne tähhele need sannad, mis minna so wasto rägin, ja jä seisma seña, kus sa seisad, sest nüüd on mind so jure läkkitud. Ja kui ta moga sedda saña räkis, seisin ma wärristes.

12. Ja ta ütles mo wasto: Ärra karda, Taniel! sest sest essimessest päwast, kui sa andsid omma süddat tähhele panna, ja ennast waewada omma Jummalä palle ees, siis woeti so sannad kuulda, ja minna ollen tulnud so sannade pärrast.

13. Agga Persia kuningrigi würst seisis mo wasto kakskümmend ja ühhe päwa, ja wata, Mikael üks neist essimessist Würstist tuli mind aitma ja mind jäeti siñna Persia kuñingatte jure.

14. Agga ma ollen tulnud sulle tarkust andma sest, mis so rahwale juhtub wiimisel päwade aial; sest se näggo näidab weel wiimist päiwist sadik.

15. Ja kui ta moga räkis neid sanno möda, siis löin ma

ommad silmad mahha, ja ei woinud sanna lausta.

16. Ja wata, üks, kes innimesse laste sarnane, putus mu uledesse ja ma teggin omma su lahti, ja räkisin ja ütlesin selle wasto, kes mo kohhal seisis: Mo issand, se näo pärrast pöörleb mo wallo mo sees, et ma rammaks jänud.

17. Ja kuidas woib se, mo issanda sullane, räkida selle mo issandaga? ja minna ollen sest aiast sesuggune, et ei seisa rammo mo sees, ja hing ei jänud mo sisse.

18. Ja se, kes innimesse sarnane olli, putus jälle minnusse, ja kinnitas mind,

19. Ja ütles: Ärra karda, sa wägga armas mees, rahho olgo sulle, olle wahwa, et olle wahwa; ja kui ta moga räkis, siis kinnitasin ma ennast, ja ütlesin: Räkigo mo issand, sest sa olled mind kinnitanud.

20. Ja tem~a ütles: Kas sa tead, mikspärrast ma so jure tulnud? ja nüüd tahhan ma jälle taggasi miñna, Persia würstiga söddima: ja kui ma wäljalähhän, wata, siis tulleb Kreka-ma würst.

21. Ommeti tahhan ma sulle teäda anda sedda, mis on kirjutud töe ramatusse: ja ühteainust ei olle moga, kes ennast kinnitab nende wasto, kui agga teie würst Mikael.

11. Peatük.

Persia-, Kreka- ja mudest kuningrikidest.

1. Ja minna seisin Tariusse Meda-mehhe essimessel aastal temmale kinnituseks ja rammuks omma nouga.

2. Ja nüüd tahhan ma sulle teäda anda, mis tössi: Wata, weel touswad kolm kuningast Persia-rahwale, ja se neljas on sure rikkusse polest rikkam kui keik muud, ja kui ta saab wäggewaks sanud omma rikkusse läbbi, siis kihhutab ta keik sedda Kreka kuningriiki.

3. Ja üks wäggew kuningas touseb ja wallitseb sures wallitsusses, ja teeb om~a meelt möda.

4. Ja kui ta nenda seisab, murtakse tem~a kuningriik katki, ja jaetakse wälja nelja taewa tule pole, agga ei mitte

temma suggule egga tem~a wallitsusse wisi järrele, nenda kui ta wallitsend, sest ta kunningriik kitkutakse ärra, ja saab teiste kätte, ei mitte neile poegele.

5. Ja louna-kuningas saab wäggewaks, kes üks on temma würstidest, ja üks teine saab wäggewamaks tedda ja wallitseb, selle wallitsus on suur wallitsus.

6. Ja monne aasta pärrast heitwad nemmad ühte nousse, ja louna kunninga tüttar tulleb pohja kunninga jure, need asjad ärraselletama: agga temma jääb käewarre polest rammaks, ja temma issa ei jä seisma egga temma kässiwars, ja se tüttar antakse ärra, ja need, kes tedda siina saatnud, ja sedda, kes tedda sünnitanud ja tedda kinnitand, sel aial.

7. Ja üks wösso selle tütre juurtest touseb selle issa assemele, ja tulleb omma wäe jure, ja tulleb pohja-kunninga tuggewatte paikade sisse, ja teeb seäl sees, mis ta tahhab, ja saab woimust.

8. Ja ta wottab ka nende jummalad nende würstidega,

nende kallimatte riistadega, ja hõbbedat ja kulda wangi wia Egiptusse-male, ja temma jääb monned aastad seisma pohja-kunninga polest.

9. Ja se tulleb kül louna-kunninga kunningriiki, agga ta pörab jälle taggasi omma male.

10. Ja ta poiad lähhäwad taplema, ja sure wäehulga kogguma; ja üks tulleb kermeste, ja touseb kui wessi, ja käib läbbi, ja wöttab jälle tappelda temma tuggewast paigast sadik.

11. Siis wihhastab louna-kuningas wägga, ja lähhäb wälja, ja söddib temmaga, pohja-kunningaga, ja ta sadab sure hulga kokko; agga se hulk antakse temma kätte.

12. Sest surustab se hulk, ja temma südda lähhäb uhkeks; et ta kül monne kümme-konna-tuhhat mahhalõnud, ei ta siiski sa tuggewaks.

13. Sest pohja-kuningas sadab jälle hulka kokko, mis on surem endist; ja monne aastade aia pärrast tulleb ta kermeste sure söawäega ja palju warraga.

14. Ja sel aial seiswad palju

louna-kunninga wasto, ja nende ülleannetumatte lapsed so rahwa seast wötwad surustada, et nemmad sedda näggo kinnitawad, agga nemmad peawad langema.

15. Ja pohja-kunningas tulleb, ja teeb walli ülles, ja saab tuggewad liñnad kätte; ja louna käewarred ei woi wastoseista egga temma ärrawallitsetud rahwas, ei ollegi rammo wastoseistes.

16. Ja kes ta wasto tulleb, wöttab omma meelt möda tehha, ja ükski ei woi seista temma ees; ja ta touseb se illusa Ma wasto, ja teeb otsa peäle omma käe läbbi.

17. Ja ta pörab ommad silmad, et ta tulleks keige omma kunningrigi wäega, ja öiglased temmaga, ja aiab ommad asjad ärra; ja ta annab temmale ühhe tüttarlapse naeseks, et se tedda peab ärrarikkuma; agga se ei pea korda minnema, egga sündima temma mele pärrast.

18. Siis pörab ta jälle ommad silmad saarte pole, ja saab palju kätte, ja üks würost teeb, et temma teotaminne lõppeb

ta wasto, peälegi maksab ta temma teotamist ta kätte.

19. Siis pörab ta ommad silmad omma Ma tuggewatte paikade pole, agga ta kommistab ja langeb mahha, et tedda ei leita.

20. Ja üks touseb temma assemele, kes panneb ühhe sundia illusa kunningrigi läbbikäima: agga tedda murtakse katki monnel päiwil, agga ei mitte wihha läbbi egga söa läbbi.

21. Ja ta assemele touseb üks, kedda mikski ei pandud, kelle kätte nemmad ei olleks kunningrigi au annud: agga ta tulleb siis, kui waikne assi on, ja sadab kunningrigi ennese kätte libbedatte sannadega.

22. Ja need käewarred, mis kui wessi tousnud, peawad temma ees sama ärraupputud otsego weega, ja katkimurtud, ja se seädusse würost ka.

23. Ja sest aiast, kui ta teisega ühte nousse heitnud, teeb ta kawwalust, ja lähhäb ülles, ja saab wäggewaks pisko rahwaga.

24. Temma tulleb selle rigi waikeste ja parrematte kohtade

peäle, ja teeb, mis temma wannemad ja ta wannematte wannemad ei olle teinud: püki ja saki ja warrandust pillutab ta omma rahwa kätte, ja temma mõtted käiwad tuggewatte liñnade wasto, ja sedda tükkiks aiaks.

25. Ja ta kihhutab omma rammo, ja omma süddant sure söawäega louna-kunninga wasto, ja louna-kunningas seggab ennast siñna sõtta ühhe sure ja üpres wägga kange söawäega: agga temma ei woi wastoseista; sest nemmad mötlewad kurjad mõtted temma wasto ärra.

26. Ja kes temma roga söwad, murdwad tedda katki, kui teise wäggi hakkab tousma kui wessi; ja mitto lüakse, ja langewad mahha.

27. Ja nende mollematte kunningatte süddames on kahjo tehha, ja nemmad räkiwad ühhes laudas wallet: agga se ei lähhä korda, sest ots tulleb wast seätud aial.

28. Ja ta lähhäb taggasi omma male sure warrandussega, ja temma südda on pühha seädusse wasto: ja seäl teeb

temma, mis ta tahhab, ja lähhäb taggasi omma male.

29. Sel seätud aial tulleb ta jälle taggasi louna pole; agga se ei sünnigi pärrast nenda kui enne.

30. Ja Kittide laewad tullewad ta wasto, ja temma meel jääb haigeks, ja ta lähhäb taggasi, ja temma meel on sest wägga pahha pühha seädusse wasto, ja ta teeb seäl, mis ta tahhab: kui ta saab taggasi tulnud, siis panneb ta tähhele neid, kes pühha seädust on mahhajätnud.

31. Ja käewarred ehk söamehhed, mis temmast seäl seiswad, need teotawad se tuggewa pühha paiga ärra, ja saatwad allati-ohwri ärra, ja pannewad senna läilad asjad, mis ärrahäwwitawad.

32. Ja kes öälaste tewad seädusse wasto, neid sadab ta libbedatte sannadega kawwalaste teggema: agga need rahwas, kes omma Jummalat tundwad, tewad wahwaste, ja aiawad ommad asjad hästi.

33. Ja need moistlikkud rahwa seast õppetawad palju: agga

nemmad langewad moöga ja tulle-legi kätte, sawad wangi ja risumisse alla mitto päwa.

34. Ja kui nemmad langewad, awwitakse neid wähha abbiga: ja palju heitwad nende pole libbedatte sannadega.

35. Ja neist moistlikkuist langewad monned, et nende kallal saaks sullatud, ja puhhastud, ja walgeks tehtud, kunni se aeg otsa saab: sest se tulleb wast seätud aial.

36. Ja se kuningas wõttab teha omma meelt möda, ja lähhäb uhkeks, ja surustab igga jummal wasto immeasjo, ja rägib jummalatte Jummal wasto immeasjo, ja se lähhäb temmale korda, kunni melepahhandus lõppeb; sest se on ärramäratud, se sünnib nenda.

37. Ja ta ei holi omma wannematte Jummalast, egga himmust naeste järrele, ja ei holi ei ühhestki jummalast; waid surustab keik ülle asjade,

38. Ja auustab tuggewatte paikade jummalat omma asseme peäl, ja sedda jummalat, mis ta wannemad ei tunnud, auustab temma

kullaga, ja höbbedaga, ja kalli kiwwiga, ja mu kalliste asjadega.

39. Ja nenda teeb ta neile tuggewatte paikade kantsidele se woöra jummalaga; kes neid kalliste peab, sellele näidab ta palju au, ja panneb neid wallitsema ülle palju, ja jaggab se Ma ärra hinna pärrast.

40. Ja otsa aial hakkab lounakuningas temmaga kaewlema, ja pohja-kuningas tulleb kui tuluspea temma peäle söawankrittega, ja rüütlidega, ja palju laewadega; ja tulleb temma made sisse, ja touseb kui wessi, ja käib neid läbbi,

41. Ja tulleb siñna illusa male, ja palju langewad senna; agga needsinnatsed peäsewad ta käest: Edomi- ja Moabi-rahwas, ja keigeüllemad Ammoni lastest.

42. Ja ta pistab omma kät nende külge; ja Egiptusse Ma ei sa mitte ärrapeäsmä.

43. Ja ta wallitseb kulla ja höbbeda warranduste ülle, ja keige kalliste Egiptusse asjade ülle, ja Lübia- ja Mora-mehhed on temma seltsis.

44. Ja juttud hom~iko ja pohja

poolt tewad temmale hirmo, ja ta lähhäb seält ärra sure tullise wihhaga, palju ärrahukkama ja sutumaks ärrakautama.

45. Ja ta lööb ommad ehhitud telgid ülles nende wahhele pühha illusa mäe pole: siis tulleb temmale ots kätte, ja ükski ei olle temmale abbimehheks.

12. Peatük.

Judide hirmsast willetsussest. n. t. s.

1. Agga sel aial touseb se suur Würst Mikael ülles, kes so rahwa laste eest seisab; siis on ni kitsas aeg, mähhärdust ei olnud, sidast kui üks rahwas olnud, siit aiast sadik: agga sel aial peäseb so rahwas ärra, iggaüks, kedda leitakse ramatusse ülleskirjutud ollemast.

2. Ja palju neist, kes mulla põrmus maggawad, ärkawad siis ülles: teised iggawesseks elluks, ja teised sureks teotusseks, iggawesseks häbbiks.

3. Ja need moistlikkud peawad paistma kui taewa lautusse paiste, ja kes palju saatwad öigusse tele, kui tähhed ikka ja iggaweste.

4. Agga sinna Taniel panne warjule need sannad, ja panne otsego pitseriga kinni se ramat, kunni aeg otsa saab: siis wötwad palju neid läbbiaiada, ja se tundminne lähhäb sureks.

5. Ja minna Taniel näggin, ja wata, kaks teist seisid, teine siin pool jõe äres, ja teine seäl pool jõe äres.

6. Ja ta ütles selle mehhele, kel linnased rided selgas, kes jõe wee peäl olli: kui kaua on, et nende immeasjade ots tulleb?

7. Ja ma kuulsin se mehhe, kel linnased rided selgas, kes jõe wee peäl olli ; ja ta töstis omma parrema ja omma wassako käe ülles taewa pole, ja wandus selle jures, kes iggaweste ellab, et nende ots jääb ühheks aiaks, kahheks aiaks, ja poleks aiaks: ja kui pühha rahwa wäe ärrapillutamine saab lõpnud, siis peawad keik need asjad otsa sama.

8. Ja minna kuulsin sedda, agga ma ei moistnud mitte; ja ma ütlesin: Mo Issand, missugune on nende asjade wiimne luggu?

9. Ja temma ütles: Minne Taniel, sest need sannad on warjule ja otsego pitseriga kinnipandud, kunni aeg otsa saab.

10. Paljo peawad sama puhhastud, ja walgeks tehtud, ja sullatud: agga öälad tewad öälust, ja ei ükski, kes öäl on, ei wötta sedda moista; agga moistlikkud moistwad kül.

11. Ja sest aiast, kui se allati-ohwer saab ärrasadetud, et se läila ärrahäwwitaw assi siñna pandud, tulleswad tuhhat kakssadda ja ühheksakümmend päwa.

12. Wägga önnis on se, kes otab, ja saab nähha tuhhat kolmsadda ja wiis päwa neljatkümmend.

13. Agga sinna minne otsa pole; ja sa pead hingama, ja ülestousma omma liisko ossaks nende päwade otsas.

Tanieli Ramato Ots.

Prohweti Osea Ramat.

1. Peatük.

Mis Osea abbiello, temma kolm last, ja nende nimmed tähhendawad.

1. Se on Jehowa sanna, mis Osea Peeri poia kätte sai, Usia, Jotami, Ahasi, Hiskia, Juda kuningatte päiwil, ja Joasi poia Jerobeami Israeli kunninga päiwil.

2. Se on se hakkatus, kui Jehowa räkis Osea sees: ja Jehowa ütles Osea wasto: Minne, wötta ennesele hora naese ja wärdiaid; sest se Ma lahkub ühtepuhko hora wisil Jehowa jurest ärra.

3. Ja ta läks ja wöttis ennesele Komerit Tiblaimi tüttart, ja se sai eñast wasto, ja tõi tem~ale poia ilmale.

4. Ja Jehowa ütles tem~a

wasto: Húa tem~a nim~i
 Isreeliks: sest weel on pissut
 aega, siis tahhan ma Isreeli
 werresü pärrast Jeu suggu
 kätte nähha, ja lõppetada
 Israeli suggu kuningriiki.
 5. Ja sel päwal peab sündima,
 et ma katkimurran Israeli
 ammo Isreeli orgus.
 6. Ja tem~a sai ta eñnast
 wasto, ja töi tütre ilmale, ja
 Jehowa ütles tem~ale: Húa
 tem~a nim~i Lorügamaks; sest
 minna ei tahha mitte ennam
 hallastada Israeli suggu peäle,
 waid tahhan nende käest keik
 sutumaks ärrawötta.
 7. Agga Juda suggu peäle
 tahhan ma hallastada, ja neile
 abbi sata Jehowa Jum~ala
 läbbi; agga ma ei tahha neile
 abbi sata am~o läbbi, egga
 moöga läbbi, ei hooste egga
 rüütlide läbbi.
 8. Ja ta woörotas sedda
 Lorügamat ärra, ja sai ennast
 wasto, ja töi poia ilmale.
 9. Ja Jehowa ütles: Húa tem~a
 nim~i Loam~iks sest teie ep
 olle mo rahwas, ja minna ei
 tahha teie pärralt olla.

2. Peatük.

*Israel on kaua ärralükkatud:
 saab wimaks armo.*

1. Ja Israeli laste arro peab
 ollema kui liiw merre äres, mis
 ei woi moöta egga
 üllesluggeda; ja peab sündima,
 et seäl paikas, kus nende
 wasto on ööldud: Teie ep olle
 mitte mo rahwas, seäl peab
 neile ööldama: Teie ellawa
 Jum~ala lapsed!
2. Ja Juda lapsed ja Israeli
 lapsed peawad ühte sama
 koggutud, ja nem~ad
 pannewad ühhe ennestele
 Peaks, ja tullewad seält maalt
 ülles: sest Isreeli pääw on suur.
3. Üttelge om~a wendadele, et
 nem~ad on minno rahwas, ja
 omma öddedele, et iggaüks
 saab hallastust.
4. Riegle om~a em~aga, rielge,
 sest tem~a ei olle mitte mo
 naene, egga minna tem~a
 mees; et ta ennesest
 ärrasataks om~a horatööd, ja
 om~ad abbiellorikmissed om~a
 nissade wahhelt.
5. Et ma tedda ridist paljaks ei
 te, ja tedda ei panne seisma

nenda kui sel päwal, kui ta sündis, ja et ma tedda körweks ei te, ja tedda ei panne poudse Ma sarnatseks, ja tedda ärra ei tappa jannoga.

6. Et ma muido ei woi armo heita tem~a laste peäle, sest nem~ad on wärdiad.

7. Sest nende em~a on hora tööd teinud, kes neid ihhus kannud, se on häbbi teinud; sest tem~a on üttelnud: Ma tahhan miñna om~a armatsejatte järrele, kes andwad mo leiba ja mo wet, mo willad ja mo linnad, mo ölli ja mo jomaaega.

8. Sepärrast wata, ma pañen so te kiñi kibbowitsadega, ja teen kiwwi-aeda tem~a ette kiñi, et ta om~ad jalla-teed ei pea leidma.

9. Ja ta aiab kül om~ad armatsejad takka, agga ei ta sa neid kätte, ja ta otsib neid, agga ta ei leia neid mitte; siis ütleb tem~a: Ma tahhan jälle taggasi miñna om~a essimesse mehhe jure, sest mul olli siis parrem põlli kui nüüd.

10. Ja tem~a ei tunne mitte, et minna tem~ale ollen annud wilja, ja wärsket wina ja ölli, ja

ollen tem~ale palju hõbbedat ja kulda annud, mis nem~ad Paalile kullutanud.

11. Sepärrast tahhan ma taggasi wõtta om~a wilja om~al aial, ja om~a wärsket wina om~al seätud aial; ja tahhan käest ärrakiskuda om~a willa ja omma linna, mis nende allastust pididi katma.

12. Ja nüüd tahhan ma tem~a häbbi-tööd awwalikkuks teha tem~a armatsejatte nähhes, ja ükski ei pea tedda mo käest peästma.

13. Ja ma tahhan keik temma lusti lõppetada, temma Pühhad, temma nored kuud, ja ta hingamisse-päwad, ja keik ta seätud Pühhad.

14. Ja tahhan ärrahäwwitada temma wina- ja wigipuud, mis ta ütles; Need on mulle hora-palgaks, mis mo armatsejad mulle annud; ja tahhan neid metsaks teha, et metsalised neid peawad ärrasöma,

15. Ja tahhan ta kätte nähha Paalide tenistusse päwade pärrast, kui ta neile suitsetas, ja ennast ehhtas omma Pea otsa-ehtega ja omma kalli ehtega, ja läks omma

armatsejatte järrele; agga mind on ta ärra unnustanud, ütleb Jehowa.

16. Wata, sepärrast tahhan ma tedda melitada, ja tedda wia senna körbe, ja räkida temma mele pärrast:

17. Ja tahhan temmale seält anda temma winamäed, ja lotusse ukseks Akori orgo; ja seälsammas wottab ta wastata kui ommas nores eas, ja kui sel päwal, kui ta üllestulli Egiptusse maalt.

18. Ja peab sel päwal sündima, ütleb Jehowa, et sa mind hüad: Mo mees! ja mitte ennam mind ei hüa: Mo Paal!

19. Ja ma tahhan temma suust ärrasata Paalide nimmed, ja need ei pea ennam omma nimmega mele tulles.

20. Ja ma tahhan nende heaks seädust teha selsammal päwal metsa-ellajattega ja lindudega, mis taewa al, ja romajattega, mis Ma peäl; ja ma tahhan katkimurda ammud ja moögad, ja sodda Ma peält ärrasata, ja teha, et nemmad julgeste sawad ellada.

21. Ja ma tahhan sind ennesele kihlata iggaweste, ja

sind ennesele kihlata öigusse läbbi, ja kohto läbbi, ja heldusse läbbi, ja hallastusse läbbi:

22. Ja tahhan sind ennesele kihlata usso läbbi, ja sa pead JEHOWAT tundma.

23. Ja sel päwal peab sündima, et ma tahhan kuulda, ütleb Jehowa et ma wottan kuulda sedda taewast, ja se wottab maad kuulda.

24. Ja Ma wottab kuulda wilja, ja wärsket wina ja ölli, ja nem~ad wotwad Isreeli kuulda.

25. Ja ma tahhan tedda ennesele külwada senna male, ja hallastada selle peäle, kes ei olle hallastust sanud, ja tahhan sellele, kes ei olnud mo rahwas, öölda: Sa olled mo rahwas; ja temma wottab öölda: Minno Jummal!

3. Peatük.

Mis teises peatükkis on kulutud, sedda kinnitakse jälle.

1. Ja Jehowa ütles mo wasto: minne weel armastama üht naest, kes ommast abbikasast armastud, agga abbiello

ärrarikkund; nenda kui Jehowa armastab Israeli lapsed, agga nemmad waatwad teiste jummalatte järrele, ja armastawad winamarjade plaskud.

2. Ja minna kauplesin tedda ennesele wieteistkümne hõbbe-sekli eest, ja poolkolmat tündri odra eest.

3. Ja ma ütlesin temma wasto: Sa pead mitto päwa mo jure jäma, ei sa pea mitte horatööd teggema egga teise mehhele minnema; ja minna tahhan ka so wasto nenda olla.

4. Sest Israeli lapsed peawad mitto päwa jäma ilma kunningata, ja ilma würstita, ja ilma ohwrita, ja ilma ebbausso-sambata, ja ilma käiksita kuekesseta, ja ilma Terawi-kuiota.

5. Pärrast wötwad Israeli lapsed pöördä ja otsida Jehowat omma Jummalat, ja Tawetit omma kunningast, ja wötwad wärristes tulla Jehowa jure tem~a Headusse jure wiimse päwade aial.

4. Peatük.

Suur hädda tulleb, kui Jummalä sannast ei holita.

1. Kuulge Jehowa sanna, Israeli lapsed, sest Jehowal on rio-assi nendega, kes siin maal ellawad, sest siin maal ei olle ei tössidust, ei heldust, egga Jummalä tundmist;

2. Selge sajataminne ja walletaminne, ja tapminne ja warrastaminne, ja abbiellorikminne: nemmad tullewad wäggise peäle, ja üks were-sü pakkub teise peäle.

3. Sepärrast peab se Ma leinama, ja keik, kes seäl ellawad, rammotummaks sama nende metsaellajattega ja lindudega, mis taewa al; ka need kallad, mis merres, peawad hopis sama ärrawoetud.

4. Ommeti ei pea ükski söitlema, ja ükski ei pea nomima, sest sinno rahwas on otsego need riakad preestrid.

5. Sepärrast pead sa päwal kommistama, ja prohwet peab ka kommistama sinnoga öse, ja ma tahhan so emma hukka

sata.

6. Mo rahwas on hukkas, et ep olle tundmist; sest sa olled tundmist ärrapölgnud, siis tahhan ma sind ärrapölgada, et sa ei pea mo preestriammeti peäl ollema: ja et sa olled ärraunnustand omma Jummalä kasso-öppetust, siis tahhan ka minna so lapsed ärraunnustada.

7. Sedda ennam neid saab, sedda ennam nemmad mo wasto patto tewad; ma tahhan nende au häbbi-naeruks pöördä.

8. Mo rahwa patto-ohwrid söwad nemmad, ja himmustawad wägga nende üllekohto järrele.

9. Sepärrast on rahwas nenda kui preestrid: ma tahhan nende kätte nähha nende wisid, ja nende kätte tassuda nende teud.

10. Ja nemmad peawad söma, ja ei mitte omma köhto täis sama; nemmad lassewad horatööd tehha, agga nemmad ei pea mitte wägga siggima: sest nemmad on Jehowa mahhajätnud ta pole hoidmast.

11. Hora-ello, ja wiin, ja wärske

wiin wöttab meelt ärra.

12. Mo rahwas küssib omma pu-jum~ala käest, ja nende kep peab neile üllesräkima: sest se horusse waim on neid ärraeksitanud, et nemmad hora wisil omma Jummalä alt ärralahkuwad.

13. Nemmad ohwerdawad mäggede otsade peäl, ja suitsetawad mäekinkude peäl, tamme, ja libne-pu, ja kowwa tamme al, et ta warri hea on: sepärrast tewad teie tüfred horatööd, ja teie minniad rikkuwad abbiello ärra.

14. Eks ma peaks teie tüttarte kätte näggema, et nemmad horatööd tewad? ja teie minniatte kätte, et nemmad abbiello ärrarikkuwad? sest mehhed lahhutawad ennast naesist ärra horadega, ja ohwerdawad nende pardonaestega; ja rahwas, mis moistmatta on, kimputakse sekka.

15. Kui sinna wöttad horatööd tehha, Israel, siis ärgo sago Juda mitte süalluseks; ja ärge tulge Kilgali, ja ärge minge ülles Petaweni, ja ärge wanduge: Ni töeste kui Jehowa

ellab.

16. Sest Israel on ni kangekaelne otsekui kangekaelaga lehm: nüüd lasseb Jehowa neid karjas olle, nenda kui tal laial karja-ma peäl on.

17. Ewraim on ebba-jummalatte seltsi heitnud; lasse tedda miñna.

18. Nende peast lähhäb se selge wiin ärra: selle Ma kaitsiad lassewad ühtepuhko horatööd tehha, nemmad armastawad sedda: to seie ; oh sedda häbbinaero!

19. Tuul seub tedda kinni omma tibadega, et nem~ad peawad ennast häbbenema omma ohwride pärrast.

5. Peatük.

Israeli ja Juda rahwale kulutakse öiged nuhtlussed nende pattude pärrast.

1. Kuulge sedda, teie preestrid, ja pange tähhele, Israeli suggu, ja teie kunninga suggu tehke körwad lahti, sest teie peäle käib se kohhus: sest teie ollete Mitspale köieks olnud, ja

wäljalautud wörguks Tabori peäl.

2. Ja nemmad on wägga palju ärratagganemisse-ohwrid tapnud; agga minna tahhan neid keik karristada.

3. Minna tunnen Ewraimi, ja Israel ei olle mo eest warjul: sest nüüd, oh Ewraim! olled sa lasnud horatööd tehha, Israel on rojaseks sanud.

4. Nende teud ei anna neid mitte nende Jummal pole pöördä: sest horusse waim on nende süddames, ja Jehowat ei tunne nemmad mitte.

5. Ja Israeli körkus tunnistab nende su sisse, ja Israeli ja Ewraimi-rahwas peawad kommistama omma üllekohto läbbi; Juda peab ka nendega kommistama.

6. Nemmad lähhäwad kül omma lammastega ja omma härgega Jehowat otsima, agga nemmad ei leid tedda mitte: temma on neist ärralahkund.

7. Nemmad on Jehowa wasto pettust teinud, sest nemmad on ilmale tonud woörad lapsed: nüüd peab se noor-ku neid ärrasöma nende ossadega.

8. Puhhuge passunaga Kibeas, trumpetiga Ramas; karjuge Petawenis, so tagga oh Benjamin!

9. Ewraim peab ärrahäwwitud sama sõitlusse päwal; Israeli sugguarrude seas ollen ma teäda annud, et se wissiste peab sündima.

10. Juda würstid on kui need, kes ülle raia aiawad ; nende peäle tahhan ma om~a hirmsa wihha wallada kui wet.

11. Ewraimile on liga tehtud, ta on allaröhhutud nenda kui kohhus, sest ta on nenda ettewötnud, ja käinud tühja kässu järrel.

12. Ja minna ollen Ewraimile kui koi, ja Juda suggule kui mäddaneminne.

13. Ja Ewraim on näinud omma haigust ja Juda omma hawa, agga Ewraim läks Assuri jure, ja teine läkkitas se kunninga jure, kes wastane; agga temma ei woind teid mitte parrandada egga sedda hawa teie küljest ärrasata.

14. Sest minna ollen Ewraimile kui tömmo-loukoer, ja kui noor loukoer Juda suggule: minna, miña tahhan neid kiskuda ja

ärramiñna, ma tahhan ärrawia, ja ükski ei pea peästma.

15. Ma tahhan taggasi miñna omma paika, kunni nemmad omma süüd tundwad, ja minno Palle otsiwad: kui neil kitsas kä, siis otsiwad nemmad mind holega.

6. Peatük.

*Israeli pörab Jehowa pole;
Jehowa wastab heldeste:
kulutab ülles kurjade wallatust.*

1. Läkki, ja pöörgem Jehowa pole, sest tem~a on meid kisknud, tem~a parrandab meid ka; ta on meile hawo lönud, ja ta seub meile neid kinni.

2. Ta teeb meid ellawaks kahhe päwaga, kolmandal päwal kinnitab ta meid, et meie temma palle ees ellame.

3. Wötkem siis tunda, noudkem sedda, et meie öppime Jehowat tundma; kui koit on ta walmis wäljatullema: ja ta tulleb meile kui wihm, kui hilline wihm, mis maad kastab.

4. Mis ma teen sinnoga, Ewraim? mis ma teen sinnoga, Juda? sest teie waggadus on

kui homikune pilw, ja kui warrane kaste, mis pea ärralähhäb.

5. Sepärrast tahhan ma prohwetide läbbi neid ärraraiuda, ma tahhan neid tappa omma su sannadega; ja sinno öigus peab wäljatullema kui walgus.

6. Sest mo mele pärrast on heldus, ja ei mitte ohwer, ja Jum~ala tundmiñe on eñam, kui põlletamise-ohwrid.

7. Agga nemmad lähhäwad ülle seädusse kui Adam: seälsammas tewad nemmad mo wasto pettust.

8. Kilead on üks lin täis nurjatuma tõteggiaid, ta on werrega ärrasõtkutud.

9. Ja otsego rööwliid wahhiwad ühhe mehhe järrele, nende on preestride selts: tee peäl Sikemi pole tapwad nemmad, sest nemmad tewad koerust.

10. Israeli suggus ollen ma näinud hirmsad asjad: seäl on Ewraimil horatö, Israel on rojaseks tehtud.

11. Ka Juda panneb leikust so ette, oh Israel! kui minna omma rahwa wangi-pölwe pöran.

7. Peatük.

Israeli pörane sallalik meel ja nuhtlus.

1. Kui minna Israelile terwist sadan, siis saab awwalikkuks Ewraimi üllekohhus ja Samaria kurjused, sest nemmad tewad walskust; ja warras lähhäb sisse, rööwli-hulk tulleb wäljas keigelt polelt peäle.

2. Ja nemmad ei mötle mitte ommas süddames, et keik nende kurjus mo meles on: nüüd pirawad nende teud nende ümber, need on minno palle ees.

3. Nemmad tewad röömsaks kuningast omma kurjussega, ja würstid omma wallega.

4. Nemmad on keik abbiellorikjad kui pets-ahhi, mis paggarist wägga ködud: se, kes pididi kihhutama, seisab wait, et ta taignat ei sõtku, ennego se lähhäb hapnema.

5. Meie kunninga pääw on, ütlewad nemmad: siis wässitawad tedda würstid wina lehkriga: siis sirrutab ta omma kät wälja pilkjattega.

6. Kui nemmad omma

süddame pannewad kui pets-ahjo ommas warritsemisses: siis maggab keige se ö nende paggar, warra hom~iko pölleb temma kui tulle-leek.

7. Nemmad on keik pallawad kui pets-ahhi, ja söwad ärra ommad kohtomoistjad: keik nende kunningad langewad, ja ükski ep olle nende seast, kes minno pole hüaks.

8. Ewraim on ennast woöra rahwaga ärrasegganud; Ewraim on kui tuhka-kook, mis ei olle teise pole pöördud.

9. Woörad söwad temma rammo ärra, ja temma ei tunnege; hallid juuksed on ka otsego külwatud temma peäle, ja temma ei tunnege.

10. Ja Israeli kõrkus tunnistab temma su sisse: agga nemmad ei pöra mitte Jehowa omma Jummal pole, ja ei otsi tedda mitte keige se asja sees.

11. Ja Ewraim on kui tui, mis annab ennast awwatada, kel ei olle meelt: Egiptusse-rahwast kutswad nemmad, Assuri-rahwa jure lähhäwad nemmad.

12. Kui nemmad lähhäwad, siis tahhan ma omma wörko nende ülle lautada; kui linnud, mis

taewa al, tahhan ma neid mahhawiñnata: ma tahhan neid karristada, nenda kui nende koggodusse sees on kulutud.

13. Hädda neile, sest nem~ad on minnust ärrahulkunud; raisko sawad nem~ad, sest nem~ad on mo wasto ülleastunud: ja miña piddin neid lunnastama, agga nemmad räkiwad wallet mo wasto,

14. Ja ei kissenda mitte minno pole ommas süddames, kui nem~ad ulluwad om~a wodide peäl: wilja ja wärske wina pärrast kogguwad nemmad kül, agga nemmad lahkuwad minnust ärra mo wasto pannes:

15. Ja minna ollen neid karristanud, ma ollen nende käewarred kinnitanud: agga minno wasto mötlewad nemmad kurja:

16. Nemmad pöörwad ennast, ei mitte Keigekörgema pole; nemmad on kui kawwal am~o ; sepärrast langewad nende würstid moöga läbbi om~a wägga pahha kele pärrast: se on nende hirwitamisse palk Egiptusse-maal.

8. Peatük.

*Öiged nuhtlussed kulutakse
uskmatta rahwale.*

1. Sinno su-lae külges olgo passun, ta tulleb kui kotkas Jehowa koia peäle; sepärrast et nemmad on mo seädusse ülle läinud, ja mo kässo-öppetusse ülleastunud.
2. Minno pole kissendawad nem~ad siis: Miño Jummal! meie, sinno Israel, tunneme sind.
3. Agga Israel on head ärraheitnud; waenlane aiab tedda takka.
4. Nemmad on kunningad töstnud, agga ei mitte minnust; nemmad on würstid töstnud, ja minna ei teage: ommast hõbbedast ja ommast kullast on nemmad ennestele ebba-jummalad teinud, et nemmad saaksid ärrakautud.
5. So wassikas on sind ärralükkanud, oh Samaria! mo wihha põlleb nende wasto; kui kaua ei woi nemmad sallida puhhastamist?
6. Sest Israelist on se ka, sep on sedda teinud, ja temma ei

olle Jummal: sest Samaria wassikas peab tükka tanga sama raiutud.

7. Sest nemmad külwawad tuult, ja tulispead peawad nem~ad leikama; ei pea neil ollema leikamatta wilja, orras ei pea neile saatma jahho: ehk ta sataks, siis peawad woörad sedda nahka pannema.
8. Israel on ärraneeldud; nemmad peawad nüüd ollema pagganatte seas, kui riist, mis ei olle ühhegi järrele panne mele pärralt.
9. Sepärrast et nemmad lähhäwad Assuri jure kui mets-esel, mis üksik on ; Ewraimi-rahwas palkawad ennestele armatsejaid.
10. Ehk nemmad kül neid palkawad pagganatte seas, siiski tahhan ma neid kogguda; ja nemmad hakkawad jo pissut kunninga ja würstide koormast tundma.
11. Sest Ewraim on palju altarid ehhitanud pattuks, need altarid om tem~ale sanud pattuks.
12. Kui minna mitto om~a kässo-öppetussest neile kirjotan, siis arwatakse neid kui

woöras assi.

13. Minno annette ohwrid on nenda: nem~ad ohwerdawad lihha, ja söwad sedda ärra; Jehowal ei olle neist head meelt: ta mötleb nüüd nende üllekohto peäle, ja tahhab nende kätte nähha nende pattude pärrast; nemmad lähhäwad jälle Egiptusse-male.

14. Ja Israel on unnustanud sedda ärra, kes tedda teind, ja on üllesehhitanud sured koiad; Juda on ka palju tuggewaid liñnaid teinud: agga ma tahhan tuld pista temma liñnade sisse, ja se peab ta sured honed laggedaks teggema.

9. Peatük.

Raske pattude peäle tulleswad rasked nuhtlused.

1. Ärra olle römüs Israel, nenda kui teised rahwas römüstawad, sest sa olled hora wisil omma Jummalä jurest ärralahkund: sa olled armastand hora palka keige wilja rehhe-alluste sees.

2. Rehhe-allune ja wina surrotörs ei pea neid toitma, ja

wärske wiin peab neid petma.

3. Nemmad ei pea mitte jäma Jehowa male; ja Ewraim lähhäb jälle Egiptusse-male, ja peab rojast söma Assuri-maal.

4. Nemmad ei pea mitte Jehowale wallama wina-ohwriks, ja need polle mitte temma mele pärrast; nende tappa-ohwrid peawad neile ollema kui nende leib, kes kurwastawad: keik, kes sedda söwad, tewad ennast rojaseks: sest nende leib on nende hinge toidusseks, ei se sa Jehowa kotta.

5. Mis teie tahhate tehha seätud aia päwal ja Jehowa Pühhal?

6. Sest wata, nemmad on ärraläinud ärraraiskamisse eest; Egiptusse-ma wottab neid kogguda, Mowi lin mattab neid mahha: need kallimad asjad, mis nende rahha eest ostetud, neid peawad ohhakad pärrima, orjawitsad peawad nende maiade sees ollema.

7. Kätte-näggemisse päwad tulleswad, kättetassumisse päwad tulleswad, Israeli-rahwas peawad sedda tundma: prohwet on meletu, waimo-mees on hul; se sünnib so

sure üllekohto pärrast ja so
sure wihhawaeno pärrast.

8. Ewraim wahhib teiste abbi
mo Jummalä körwas, prohwet
on kui liño-püüdja pael keige
temma tede peäl; ta sadab
wihhawaeno omma Jummalä
koias.

9. Nem~ad on koggone
pahhaste teinud, nenda kui neil
päiwil Kibeas sündis, kül ta
mötleb nende üllekohto peäle,
kül ta nääb nende kätte nende
pattude pärrast.

10. Kui winamarjad körbes,
nenda leidsin ma Israeli; kui
warratse marja wigipuus temma
essimessest uudsest wiljast,
nenda näggin ma teie
wannemad: agga nemmad tullid
Paalpeori jure, ja lahkusid
minnust ärra ühhe häbbematta
asja pole, ja neil ollid läilad
jummalad, sedda möda kui
nem~ad wotsid armatseda.

11. Ewraimi-rahwale tulleb se
luggu: nende au peab
ärralendma kui lind sest aiast,
kui ta lapsed saab, ehk neid
ihhus kannab, ehk käima peäle
saab.

12. Ehk nemmad kül
kaswataksid ommad lapsed,

siiski tahhan ma neid
innimessist lahti tehha: sest,
kül neile hädda saab, kui
minna neist ärralahkun.

13. Otsekui ma nään Tirust,
nenda on Ewraim otsegoistunud
hea ello- asseme peäle: agga
Ewraim peab ommad lapsed
wäljawima tapja kätte.

14. Anna neile Jehowa, mis sa
piddid andma, anna neile
lapse-kodda, mis ärraloob, ja
nissad, mis ärrakuinud.

15. Keik nende kurjus on
Kilgalis nähha, (sest seäl
wihkan ma neid) nende kurja
teggude pärrast tahhan ma
neid ommast koiast ärraaiada:
ei tahha ma neid ennam
armastada, keik nende würstid
on kangekaelsed.

16. Ewraim on mahhalödud,
nende juur on ärrakuinud,
nemmad ei sada suggu; ehk
nem~ad kül lapsi ilmale towad,
tahhan ma siiski nende
armsama ihho suggu surretada.

17. Kül minno Jum~al põlgab
neid, sest nem~ad ei wotta
tedda kuulda, sepärrast
peawad nem~ad ollema
hulkumas pagganatte seas.

10. Peatük.

*Jehowa maksab nende kätte,
kes tedda ei karda.*

1. Israel on üks paljaks tehtud winapu, temma kannab wilja, mis temma sarnane on ; kui temmal palju wilja on, siis wiib ta palju altaride peäle; kui temma Ma hästi kannab, siis tewad nem~ad illusad ebbausso- sambad.

2. Nende südda teeb neid waggaks, kül nem~ad jo on süallused: tem~a kissub mahha nende altarid, ta raisab ärra nende ebbausso- sambad.

3. Sest nüüd ütlewad nemmad: Eks meil ei olle kuningast? kui meie ei karda Jehowat, mis peab siis kuningas meile teggema?

4. Nemmad räkiwad tühjad sannad tühja wandudes, ja seädust tehhes: sepärrast haljandab kohhus kui surma-rohhi mo põllo waggude peäl.

5. Nende wassikatte pärrast Petawenis kartwad Samaria liñna naabred: sest selle wassika pärrast leinab temma rahwas ja tem~a pappid, (kes

nüüd wägga röömsad on temma pärrast, temma au pärrast,) sest se on temma jurest wangi widud.

6. Sedda peab ka Assuri-male widama anniks selle kuningale, kes wastane on ; häbbi wöttab Ewraimit kinni, ja Israel peab häbbenema omma nou pärrast.

7. Samaria ja temma kuningas on hukka läinud kui waht, mis wee peäl on.

8. Ja Aweni kõrged paigad on ärrakautud, mis Israelile pattuks olnud: kibbowitsad ja ohhakad peawad tousma nende altaride peäl; siis ütlewad nemmad mäggedele: Katke meid; ja mäekinkudele: Langede meie peäle.

9. Kibea päiwist olled sa patto teinud, Israel! senna jäid nemmad seisma: ei saand Kibeas neid kätte se södda, pöraste laste wasto.

10. Omma himmo järrele karristasin ma neid ka, ja rahwas koggusid nende wasto, kui ma neid kinnisiddusin nende kahhe wao peäl.

11. Ja Ewraim on üks õppetud wärs, mis armastab pahmast tallada; agga minna tahhan

temma lihhawa kaela peäle tulla: kas ma pannen Ewraimi söitma? kas Juda peab kündma, ja Jakob temmale äestama.

12. Külwage ennesele öigusseks, leikage heldusseks, kündke ennesele söti: sest aeg on Jehowat otsida, kunni ta tulleb ja lasseb öigust x teile saddada.

13. Teie ollete öälust künnud, köwwerust ollete teie leikanud, ja walle wilja sönud: sest sa olled lootnud omma wisi peäle, omma palju wäggewatte meeste peäle.

14. Sepärrast peab ärrahäwwitamine tousma so rahwa seas, ja keik so tuggewad liñnad peawad sama ärraraisatud, nenda kui Salman Petarbeli ärraraiskas taplusse päwal, kui emma lastega hopis kiwwi wasto paiskati.

15. Nenda on Petel teile teinud teie wägga sure kurjusse pärrast: koido aial peab Israeli kuningas koggone hukka sama.

11. Peatük.

Tännamatta meel saab nuhtlust kätte: armo tootus.

1. Kui Israel alles noor olli, siis armastasin ma tedda, ja Egiptusse-maalt kutsun ma omma poia.

2. Kui prohwetid neid hüüdsid, sedda ennam läksid nem~ad nende eest ärra; nem~ad ohwerdasid Paalidele, ja suitsetasid nikkertud kuiudele.

3. Agga minna tallutasin Ewraimit kui se, kes neid omma käe peäle wöttis: agga nemmad ei tunne mitte, et minna neid ollen parrandanud.

4. Ma tombasin neid innimeste nöörtega, armastusse köitega, ja ma olin sesuggune nende wasto, kui need, kes ikke nende kaela peält ärrawotwad, ja ollen nende ette toidust saatnud.

5. Temma ei pea ennam minnema Egiptusse-male, waid Assur se peab temma kuningas ollema ; sest nemmad törkuwad ümberpöördes.

6. Sest moök peab tem~a

liñnade peäle jäma, ja temma pomide ehk üllematte peäle otsa teggema, ja neid ärralöppetama nende noude pärrast.

7. Ja minno rahwas seisab kahhe wahhel, et nemmad minnust ärratagganenud; kui prohwetid tedda Keigekörgema pole kutsuwad, ei tösta ükski ennast ülles Jehowa pole.

8. Kuida? kas pean ma sind ülleandma, Ewraim? pean ma sind ärraandma, Israel? kuida? kas ma pean sind Adama liña sarnatseks teggema? pean ma sind Seboimi sarnatseks pannema? mo südda pörab ennast mo sees α, mo halle meel põlleb hopis so pärrast.

9. Minna ei tahha mitte omma tullist wihha möda tehha, ei ma tahha Ewraimit jälle ärrarikkuda: sest minna ollen Jummal, ja ei mitte innimeñe, kesk so seas ollen ma pühha; agga nüüd ei tulle ma mitte liña.

10. Nemmad wötwad Jehowa järrel käia, kes kui loukoer möirab: kui temma möirab siis tulleswad temma lapsed wärristes merre poolt.

11. Wärristes peawad nemmad tullesma kui liñnud Egiptusse-maalt, ja Assuri maalt kui tuikessed, ja ma tahhan neid panna ellama nende koddade sisse, se on Jehowa sanna.

12. Peatük.

Israeli ärratagganeminne: maenitsus ja nuhtlus.

1. Ewraimi-rahwas on mind wallega ja Israeli suggu kawwalussega ümberpiirnud: agga Juda jääb kowwaste Jummal jure, ja on ustaw pühhade jures.

2. Ewraim sodab ennast tulega, ja aiab takka päwatousmisse-tuled, igga päwa teeb ta palju wallet ja ärraraiskamist: puhho tewad nem~ad seädusse Assuriga, puhho wiakse ölli Egiptusse-male.

3. Agga nüüd on Jehowal rio-assi Judaga, et ta wöttab Jakobi kätte nähha temma wisisid möda, temma teggusid möda tahhab ta nende kätte tassuda.

4. Emma ihhus hakkas ta omma wenna kañnast kinni, ja

omma jouga woitles ta
Jum~alaga x kui würost.

5. Ja ta woitles kui würost selle
Ingliga, ja sai woimust, ta
nuttis ja pallus tedda
allandlikkult; Petelist leidis ta
tedda, ja seäl räkis ta meiega.

6. Ja Jehowa on wäggede
Jummal, Jehowa on temma
mällestus.

7. Sepärrast pöra sinna ennast
omma Jummalal läbbi, pea
heldust ja öigust, ja ota omma
Jummalat allati.

8. Kaupmehhe käes on
kawwalad wae-kausid, ta teeb
hea melega liga.

9. Ja siiski ütleb Ewraim: Ma
ollen ommeti rikkaks sanud,
ma ollen joudo ennesele
leidnud, keige mo were-waewa
sees ei leia nem~ad mitte
minnust üllekohto, mis pat
olleks.

10. Agga minna ollen Jehowa
so Jummal, kes sind Egiptusse-
maalt tonud ; ma tahhan jälle
sind panna ellama telkide
sisse, nenda kui enne-muiste
seätud aial.

11. Ja ma ollen räkinud
prohwetide wasto, ja minna
ollen palju näggemissi annud,

ja prohwetide läbbi
tähhendamissi räkind.

12. Kas Kileadi ja Aweni-rahwas
ükspäines tühjad olnud? Kilgalis
tapwad nemmad ka härgi; ka
nende altarid on kui need wilja
hunnikud põllo waggude peäl.

13. Ja Jakob pöggenes Siria
male, ja Israel tenis seäl naese
x pärrast, ja naese pärrast
hoidis ta lambo.

14. Ja prohweti läbbi on
Jehowa Israeli üllestonud
Egiptusse-maalt, ja prohweti
läbbi on temma hoitud.

15. Ewraim on Jehowa
ärritanud wägga kibbedaste,
sepärrast jättab temma Issand
ta werresüüd temma peäle, ja
tassub ta laimamist temma
kätte.

13. Peatük.

*Pat sadab hukka: Kristus
peästab pörgust ja surmast.*

1. Kui Ewraim räkis hirmsad
asjad, siis on temma ka Israelis
sedda patto kannud: ja kui ta
Paali pärrast süalluseks sai, siis
on ta surma sanud.

2. Agga nüüd tewad nemmad

weel ennam patto, ja tewad ennesele wallatud kuiud om~ast hõbbedast, nenda kui nemmad arwawad, ebba-jummalad, mis keik seppade tö on ; neist ütlewad teised: Kes innimessed ohwerdawad, need peaksid enneminne wassikattele suud andma.

3. Sepärrast peawad nemmad ollema kui hom~iko pilw, ja kui kaste, mis warra langeb ja ärralähhäb, kui hagganad, mis kangest tulest rehheallusest ärraaetakse, ja kui suits korsteinast.

4. Ja minna ollen Jehowa so Jummal Egiptusse-maalt siit sadik, ja ei muud jummalat kui mind ei piddand sa mitte tundma, ja muud ärrapeästjat æ ei olle kui minna.

5. Minna ollen sind tunnud körbes seäl poudsel maal.

6. Kui neile hea karja-ma sai, siis sai nende köht täis; nende köht sai täis, ja nende südda surustelles: sepärrast unnustassid nemmad mind ärra.

7. Ja minna ollen neile ka kui tõmmo-loukoer; kui pardri-metsalinne tahhan ma tee peäl

wahtida.

8. Ma tahhan nende wasto tulla kui karro, kes poegest lahtisanud, ja nende süddame lukko lõhki kiskuda, ja neid seälsammas ärrasüa kui hirmus loukoer, metsalinne peab neid lõhkuma

9. Se on sind ärrarikkunud, Israel, et sa minno wasto, omma abbi wasto olled pannud.

10. Kus on so kuningas nüüd? se päästko sind nüüd keige so liñnade sees; ja kus on so kohtomoistjad, kellest sa ütlesid: Anna mulle kuningast ja würstid.

11. Ma andsin sulle ühhe kunninga omma wihha sees, ja ma tahhan tedda ärrawötta omma hirmsa wihha sees.

12. Ewraimi üllekohhus on kinniseutud, temma pat on tallele pandud.

13. Wallud peawad temmale tulles kui naesel, kes lapse saab; (ta on üks moistmatta laps, sest ta ei seisa mitte omma aega lapsekoias

14. Ma tahhan neid ärrapeästada pörgo käest, ja tahhan lunnastada surmast;

kus on keik so katk, oh surm?
kus on so hukkaminne, oh
pörgo? kahhetseminne peab
mo silma eest ollema
ärrapettetud.)

15. Sest temma ellab omma
wendade seas kui mets-esel;
päwatousma tuul, Jehowa tuul,
mis körwest touseb, peab
tullema, ja temma hallikas
peab ärratahhenema ja temma
kaew ärratahhenema; se peab
warrandust ärrarisuma, keik
kallid riistad.

14. Peatük.

*Israeli pat, nuhtlussed ja õige
pattustpöörminne.*

1. Samaria on sü läbbi
ärrahäwwitud, sest ta on omma
Jummala wasto pannud; moöga
läbbi peawad nemmad
langema, nende nored lapsed
peawad kiwwi wasto paiskatud,
ja nende raske-jallatsed löhki
lõhhutud sama.

2. Pöra ümber, Israel, Jehowa
om~a Jummala pole, sest sa
olled kommistanud omma
üllekohto läbbi.

3. Wötke ennestega palwe

sannad, ja pöörge Jehowa
pole; üttelge temma wasto:
Wötta ärra keik üllekohhut, ja
anna ja wötta sedda head, siis
tahhame tassuda omma ulede
wärsid.

4. Assur ei woi meile abbi
sata, hooste selgas ei tahha
meie söita, ja meie ei tahha
ennam öölda omma kätte töle:
Oh meie jummalad! sest siño
sees saab ka waene laps
hallastust.

5. Ma tahhan nende
ärratagganemist parrandada,
ma tahhan neid armastada hea
mele polest, sest mo wihha on
iggaühhest ärrapöörnud.

6. Ma tahhan Israelile olla kui
kaste, ta peab öitsema kui
lillike, ja omma jured aiama kui
Libanon.

7. Temma wössud peawad
ettetullema, ja temma suur au
peab ollema kui öllipu, ja hea
hais peab temmal ollema kui
Libanonil.

8. Kes ta warjo al istuwad,
need peawad ümberpöörma, ja
ello wilja kandma, ja öitsema
kui winapu: temma mällestus
on kui Libanoni wiin.

9. Issand ütleb: Oh Ewraim! mis

on mul ennam teggemist ebba-jummalattega? minna kosten, ja tahhan temma peäle wahtida; minna ollen kui haljas män, minno seest leitakse so willi.

10. Kes on tark, se moistab sedda? ja kes on moistlik, se wötko need asjad tunda? sest

JEHOWA teed on öiged, ja kes öiged, need käiwad nende peäl; agga need, kes ülleastuwad õ, langewad nende peäle.

Osea Ramato Ots.

Prohweti Joeli Ramat.

1. Peatük.

*Nuhtlussed kulutakse:
maenitsus pattust pöördä.*

1. Se on Jehowa sanna, mis Joeli Petueli poia kätte sai.
2. Kuulge sedda, teie wanna rahwas, ja pöörge körwad seie keik, kes teie siin maal ellate: kas seddasuggust on teie päiwil ehk teie wannematte päiwil sündinud?
3. Juttustage sedda omma lastele, ja teie lapsed omma lastele, ja nende lapsed teise tulles pölwe-rahwale.
4. Mis Kasami-liñnud üllejätanud, sedda söwad rohhotirtsud, ja mis rohhotirtsud üllejätanud,

sedda söwad Jeleki-liñnud, ja mis Jeleki-liñnud üllejätanud, sedda söwad Asili-liñnud.

5. Ärkage ülles, teie joobnud innimessed, ja nutke ja ulluge keik, kes teie wina jote, se wärske wina pärrast: sest sedda kistakse teie su eest ärra.

6. Sest üks woöras selts tulleb mo Ma peäle, mis wäggew ja ilmaarwamatta on: temma hambad on kui loukoera hambad, ja hirmsa loukoera purri-hambad on temmal.

7. Ta teeb mo winapuud paljaks ja mo wigipuud täis käsni, ta korib sedda hopis, ja wiskab ärra, et temma oksad walgeks lähhäwad.

8. Ullu kui norik, kel kotti-rie selgas on, omma nore ea mehhe pärrast.

9. Roa- ja joma-ohwer on ärrakautud Jehowa koiast: need preestrid leinawad, kes Jehowat teniwad.

10. Pöllud on ärraraisatud, Ma leinab: sest willi on ärraraisatud, wärsket wina on poud ärrawötnud, ölli on wäeti.

11. Pöllo-mehhed on häbbisse sanud, winamäe mehed ulluwad nisso pärrast ja odra pärrast; sest pöllo leikus on hukkas.

12. Winapuud on ärrakuinud, ja wigipuud on wäetimid, kranati-ounapuud, ka palmipuud ja ounapuud, keik metsapuud on ärrakuinud: sest rööm on otsego ärrakuinud innimeste laste käest.

13. Pange ennese ümber kotti-riet, ja tehke kaebdust, teie preestrid; ulluge, kes teie altari jures tenite; tulge, olge allati kotti-ridis teie, kes minno Jummalat tenite: sest roa- ja joma-ohwer teie Jummal koiast on ärrakeeldud.

14. Pühhitsege paastu Pühha, kulutage suurt Pühha mahha,

kogguge kokko wannemad ja keik se Ma rahwast, Jehowa omma Jummal kotta, ja kissendage Jehowa pole.

15. Oh sedda päwa! sest Jehowa pääw on liggi, ja tulleb kui ärraraiskaminne Keigewäggewama käest.

16. Eks olle meie silma eest toidus, ja meie Jummal koiast rööm ja suur römustus ärrakautud.

17. Iwwad on ärramäddanend omma pankade al, warrandusse-honed on ärrahäwwitud, wilja-aidad on mahhakistud: sest poud on wilja ärrawötnud.

18. Oh kuidas äggawad lojuksed! weiste karjad on seggased, sest neil ei olle mitte rohhomaad; ka puddoloste karjad on sü läbbi ärraraisatud.

19. Sinno pole, Jehowa! tahhan ma hüda: sest tulli on ärrawötnud rohhomaad körbes, ja tulle-leek on körwetand keik metsapuud.

20. Ka metsa lojuksed kissendawad so pole: sest weeoiad on ärrakuinud, ja tulloke on ärrawötnud rohhomaad

körbes.

2. Peatük.

*Öige nuhtlus: armo toetus
neile, kes pattust pöörwad.*

1. Puhhuge passunat Sionis, ja karjuge mo pühha mäe peäl; wärrisego keik se Ma rahwas, et Jehowa pääw tulleb, et se liggi on,
2. Üks pilkane pimme pääw, üks pilline ja suur pimme pääw, nenda kui koit, mis wäljalautud mäggede ülle: nisuggune suur ja wäggew rahwas, kui ep olle ammust aiast olnud, ja ei tulles ennam mitte temma järrele ei ühhegi tulleswa põlwe-rahwa aastaist sadik.
3. Temma ees on tulli laggedaks teinud, ja temma järrel legib tulles-leek; temma ees on se Ma kui Edeni rohho-aed, ja temma järrel kui üks ärrahäwwitud körb; ei ollege sedda, kes selle eest ärrapeäseb.
4. Temma näggo on kui hooste näggo; ja nemmad jookswad nenda kui rüütlide wäggi.
5. Kui wankritte kärrin mäggede otsade peäl hüppawad

nemmad, kui tulles-lege wurrin, mis kört ärrapölletab; kui wägga paljo rahwast, mis seätud taplusse tarwis.

6. Temma eest tundwad keik rahwas wallo, keik palled kahwatawad ärra.

7. Nemmad jookswad kui wäggewad mehhed, nemmad lähhäwad ülles müri peäle kui söamehhed, ja käiwad iggaüks omma tee peäl, ja ei kalla körwale omma teeraddade peält.

8. Ja teine ei tungi teise peäle, nemmad käiwad iggamees omma tee peäl; ja ehk nemmad süst-oddade sekka peaksid langema, ei sa nemmad hawo.

9. Liñna sees kargawad nemmad senna ja tenna, müri peäl jookswad nemmad, nemmad lähhäwad ülles koddade peäle, aknaist lähhäwad nemmad sisse kui warras.

10. Temma seltsi eest wärriseb Ma, taewas wabbiseb, pääw ja ku lähhäwad mustaks, ja taewa tähhed ei anna omma selgust wälja.

11. Ja Jehowa annab om~a

heält kuulda om~a wäe ees;
sest temma leer on wägga
suur, sest se on wäggew, kes
temma sanna möda teeb: sest
Jehowa pääw on suur, ja tulleb
wägga karta, ja kes jouab
sedda kannatada?

12. Agga nüüdki weel on
Jehowa sanna: Pöörge minno
pole keigest ommast
süddamest, ja paastmisega, ja
nuttoga, ja kaebdussega.

13. Agga kärristage lõhki om~a
süddant, ja ei mitte ennaste
ridid, ja pöörge JEHOWA
omma Jummalale pole: sest
temma on armolinne ja üks
hallastaja, pitka melega ja
rikkas heldussest, ja kahhetseb
se kurja pärrast.

14. Kes teab ehk ta pörab ja
kahhetseb, ja jättab ennese
järrele önnistust, roa- ja joma-
ohwriks Jehowale teie
Jummalale.

15. Puhhuge passunat Sionis,
pühhitsege paasto, kulutage
mahha suurt Pühha.

16. Kogguge kokko rahwast,
pühhitsege koggodust, kogguge
wannemad, kogguge kokko
nored lapsed, ja kes rindas
immewad; peigmees mingo

ommast kambrist wälja, ja
pruut omma katte alt.

17. Eestkoia ja altari wahhel
nutko need preestrid, kes
Jehowat teniwad, ja üttelgo:
Anna armo, Jehowa, omma
rahwale, ja ärra panne omma
pärris-ossa teotamisseks, et
pagganad nende ülle
wallitsewad; mispärrast peab
rahwa seas ööldama: Kus on
nende Jummal?

18. Siis wöttab Jehowa pühha
wihhaga hoolt kanda omma Ma
eest, ja omma rahwale armo
anda.

19. Ja Jehowa kostab, ja ütleb
omma rahwale: Wata, ma
läkkitan teile wilja, ja wärsket
wina, ja ölli, et teie köht neist
peab täis sama, ja ma ei
tahha teid mitte ennam
teotamisseks panna pagganatte
sekka.

20. Ja sedda pohja-polist seltsi
tahhan ma teie peält kaugele
ärrasata, ja sedda ärralükkada
ühhe kuiwa ja ärrahäwwitud
male; temma essimest otsa
päwatousma merre pole, ja
temma taggumist otsa
taggumisse merre pole: ja
temma hais peab tousma, ja ta

mädda-hais peab tousma, et se selts on suurt kahjo teinud.

21. Ärra karda, oh Ma! olle wägga römüs ja römusta ennast, sest Jehowa on sured asjad teinud.

22. Äрге kartke mitte, teie metsa-lojuksed; sest rohho-maad körbes kaswatawad rohto, sest puud kandwad omma wilja, wigi- ja winapuud andwad omma rammo wälja.

23. Ja teie, Sioni lapsed, olge wägga röömsad, ja römustage Jehowa omma Jummal sees, sest ta annab teile sedda Öppetajat öigusseks, ja lasseb teile warratse ja hillise wihma mahhatulla essimessel kuul.

24. Ja rehheallused peawad täis puhvast wilja sama, ja surrotörred wärskest winast ja öllist üllejooksma.

25. Ja ma tahhan teile ärratassuda need aastad, mis rohhotirtsud, Jeleki- ja Asisi- ja Kasami-linnud on ärrasönu, mo suur wäggi, mis me teie peäle olin lähhätanud.

26. Ja teie peate rohkeste söma ja köhho täide sama, ja kiitma Jehowa omma Jummal nimme, kes immet teiega on

teinud: ja mo rahwas ei pea iggaweste häbbisse sama.

27. Siis peate teie tundma, et minna Israeli seas, ja et minna Jehowa teie Jummal ollen, ja ei ükski mu: ja mo rahwas ei pea iggaweste häbbisse sama.

3. Peatük.

Pühha Waim, ja ärrapeästminne tootakse:

1. Ja pärrast sedda peab sündima: ma tahhan omma Waimo wäljawallada keige lihha peäle, ja teie poiad ja teie tütreid peawad prohweti wisil räkima; teie wanna rahwas peab unnenäggusid unnes näggema, teie nored mehhed peawad prohweti näggemissi näggema.

2. Ja ka sullaste peäle ja ümmardajatte peäle tahhan ma neil päiwil omma Waimo wäljawallada,

3. Ja immeteggusid tehha taewas ja Ma peäl, werd, ja tuld, ja suitso-sambad.

4. Päike peab pimmedusseks, ja ku werreks mudetama, ennego tulleb Jehowa pääw,

mis suur on ja tulleb karta.

5. Ja peab sündima: iggaüks, kes Jehowa nimme appi hüab, se peab ärrapeäsema: sest Sioni mäe peäl ja Jerusalemmas peab se ärrapeäsminne ollema, nenda kui Jehowa on üttelnud, ka nende seas, kes on üllejänud, kedda Jehowa wöttab kutsuda.

4. Peatük.

Jehowa tootab om~a rahwast kaitsta waenlaste wasto.

1. Sest wata, neil päiwil ja sel aial, kui ma Juda ja Jerusalem~a wangi-pölwe pöran,

2. Siis tahhan ma kogguda keik pagganad, ja neid allawia Josawati orko, ja tahhan nendega seäl kohtus käia omma rahwa ja omma pärris-ossa Israeli pärrast, et nemmad sedda pagganatte sekka ärrapillanud, ja minno Ma ärrajagganud;

3. Et nemmad mo rahwa pärrast liisko heitnud, ja poeglapse annud hora eest, ja tüttarlapse münud wina eest, et

nemmad piddid jua sama.

4. Ja mis on mul ka teggemist teiega? oh Tirus ja Sidon! ja keik Wilisti-rahwa raiad! kas teie tahhate kurja mo kätte tassuda? ja kui teie tahhate sedda mo kätte tassuda, siis tahhan minna kermeste ussinaste jälle teie pähhä sata, mis teie wäärt ollete. 5.

Sepärrast et teie mo höbbemat ja mo kulda wötnud, ja mo kallid ja parremad asjad winud omma suurte honette sisse; 6. Ja ollete Juda lapsed ja Jerusalemma rahwa lapsed ärramünud Kreka-rahwa laste kätte, et teie neid piddite kaugele nende raiade peält ärrasaatma.

7. Wata, ma tahhan neid üllesärratada, ja ärratua seält paigast, kuhho teie neid ollete ärramünud, ja tahhan jälle teie pähhä sata, mis teie wäärt ollete.

8. Ja tahhan teie poiad ja teie tütreid ärramüa Juda laste kätte, ja nemmad peawad neid ärramüa Seba-meeste kätte, ühhe rahwa kätte, mis kaugel on: sest Jehowa on sedda räkinud.

9. Kulutage sedda pagganatte seas, walmistage wisi pärrast södda, ärratage ülles neid, kes wäggewad mehhed; tulgo liggi ja mingo ülles keik söamehhed.

10. Tagguge ommad kablid möögaks ja ommad sirbid pigiks: kes woimato se üttelgo: Minna ollen wäggewam.

11. Tulge kokko, ja tulge keik teie pagganad seält ümberkaudo, ja kogguge: Jehowa! sada ommad wäggewad senna allaminne.

12. Sago need pagganad üllesärratud, ja mingo ülles Josawati orko: sest seäl tahhan ma istuda, ja kohhut moista keikide pagganatte peäle seäl ümberkaudo.

13. Pistke sirpi wilja kallale, sest leikus on walmis; tulge, minge alla, sest winamarja wautusse-riist on täis, surrotörred jookswad üle, sest nende kurjust on palju.

14. Suur hulk, suur hulk rahwast on kange kohtomoistmisse orgus, sest Jehowa pääw on liggi kange kohtomoistmisse orgus.

15. Päike ja ku lähkawad mustaks, ja tähhed ei anna

omma selgust wälja.

16. Sest Jehowa möirab Sionist, ja annab omma heält Jerusalemmast kuulda, ja taewas ja Ma wärrisewad; ja Jehowa on omma rahwale warjopaigaks, ja Israeli lastele tuggewaks paigaks.

17. Siis peate teie tundma, et minna ollen Jehowa teie Jummal, kes ellab Sionis omma pühha mäe peäl; ja Jerusalem peab üks pühha paik ollema, ja woörad ei pea ennam seält läbbikäima.

18. Ja sel päwal peab sündima: mäed peawad tilkuma wärsket wina, ja mäekingud jooksmas pima, ja keige Juda wee-oiade seest peab wessi jooksmas, ja hallikas Jehowa koiast wäljaminne, ja kastma Sittimi orgo.

19. Egiptus peab laggedaks, ja Edom wäewalla pärrast, mis Juda lastele tehtud, ärrahäwwitud körweks sama, et nemmad on ommal maal wagga werd ärrawallanud.

20. Agga Juda peab iggaweste jäma, ja Jerusalem põlwest põlweni.

21. Ja ma tahhan neid arwada

Prohweti Joeli Ramat.

ilmasüta olnud ollewad, kelle
werd ma muiste ei arwand
ilmasüta ollewad: ja JEHOWA

wöttab Sionis ellada.

Joeli Ramato Ots.

Prohweti Amosi Ramat.

1. Peatük.

*Jummala öiged nuhtlussed
pagganatte peäle.*

1. NEed on Amosi sannad, kes
olli karjaste seast Tekoast, mis
ta näggi Israeli pärrast, Usia,
Juda kunninga päiwil, ja Joasi
poia Jarobeami, Israeli
kunninga päiwil, kaks aastat
enne sedda ma-wärrisemist.

2. Ja temma ütles: Jehowa
möirab Sionist, ja
Jerusalemmast annab ta omma
heält kuulda, et karjaste x
rohho-maad leinawad, ja
Karmeli mäe ots ärrakörweb.

3. Nenda ütleb Jehowa:
Tamaskusse kolme ülleastmisse
pärrast, ehk nelja pärrast, ei
tahha ma sedda sanna mitte
taggasi wötta, sepärrast et
nem~ad Kileadi-rahwast raud-

pahma-wankrittega on peksnud.
4. Sepärrast tahhan ma tuld
läkkitada Asaeli kotta, ja se
peab ärrapölletama Pennadadi
sured koiad.

5. Ja ma tahhan Tamaskusse
pomid katkimurda, ja Aweni
orrust rahwast ärrakautada, ja
Petedenist sedda, kes
wallitsusse keppi peab: ja Siria
rahwas peab wangi minnema
Kiri, ütleb Jehowa.

6. Nenda ütleb Jehowa: Assa
kolme ülleastmisse pärrast, ehk
nelja pärrast, ei tahha ma
sedda sanna mitte taggasi
wötta: sepärrast et nemmad
need wangid keik puhhas wangi
winud, et nemmad piddid
Edomi-rahwa kätte kinni
andma;

7. Sepärrast tahhan ma tuld
läkkitada Assa müri sisse, ja se
peab temma sured koiad

ärrapölletama.

8. Ja ma tahhan rahwast Asdodist ärrakautada, ja Askelonist sedda, kes wallitsusse-keppi peab; ja tahhan omma kät Ekroni wasto pöördä, ja need üllejänud Wilistid peawad hukka sama, ütleb Issand Jehowa.

9. Nenda ütleb Jehowa: Tirusse kolme ülleastmisse pärrast, ehk nelja pärrast, ei tahha ma sedda sanna mitte taggasi wötta; sepärrast et nemmad on need wangid keik puhhas Edomi-rahwa kätte kinniannud, ja ei olle mitte wendade seädusse peäle möttelnud;

10. Sepärrast tahhan ma tuld läkkitada Tirusse müri sisse, ja se peab temma sured koiad ärrapölletama.

11. Nenda ütleb Jehowa: Edomi kolme ülleastmisse pärrast, ehk nelja pärrast, ei tahha ma sedda sanna mitte taggasi wötta; sepärrast et ta moögaga omma wenda takkaaiand ja omma hallastust kautand, ja temma wihha on ikka kiskunud, ja ta on omma hirmsa wihha löpmatta piddanud;

12. tahhan ma tuld läkkitada

Temani sisse, ja se peab Potsra sured koiad ärrapölletama.

13. Nenda ütleb Jehowa: Ammoni laste kolme ülleastmisse pärrast, ehk nelja pärrast, ei tahha ma sedda sanna mitte taggasi wötta; sepärrast et nemmad Kileadi käimapeälsed naesed löhki löhkund, et nemmad om~ad raiad piddid laiemale aiama;

14. Sepärrast tahhan ma Rabba müris tuld süta põllema, ja se peab temma sured koiad ärrapölletama, öiskamisega söa päwal, kange tulega tulispä päwal.

15. Ja Malkam peab wangi minnema, temma, ja ta würstid ühtlase, ütleb Jehowa.

2. Peatük.

Ähwardaminne Moabi, Juda ja Israeli rahwa wasto.

1. Nenda ütleb Jehowa: Moabi kolme ülleastmisse pärrast, ehk nelja pärrast ei tahha ma sedda sanna mitte taggasi wötta; sepärrast et ta Edomi kuñinga luud lubjaks on

pölletanud.

2. Sepärrast tahhan ma tuld läkkitada Moabi sisse, ja se peab Kerijoti sured koiad ärrapölletama, ja Moab peab mürrinaga ärrasurema, karjumisega, passuna heälega.

3. Ja tahhan kohtomoistjad temma seast ärrakautada, ja keik temma würstid temmaga ärratappa, ütleb Jehowa.

4. Nenda ütleb Jehowa: Juda kolme ülleastmisse pärrast, ehk nelja pärrast, ei tahha ma sedda sanna mitte taggasi wötta; sepärrast et nemmad Jehowa kasso-öppetust on ärra põlgnud ja temma seädmissi mitte ei piddanud, ja et nende walled neid ärraeksitanud, mis järel nende wannemad on käinud.

5. Sepärrast tahhan ma tuld läkkitada Juda sisse, ja se peab Jerusalemma sured koiad ärrapölletama.

6. Nenda ütleb Jehowa: Israeli kolme ülleastmisse pärrast, ehk nelja pärrast, ei tahha ma sedda sanna mitte taggasi wötta; sepärrast et nemmad rahha eest öiged ärramünud, ja waesed ühhe pari kinge

pärrast.

7. Kes ahmiwad Ma pörmo alwade Pea eest, ja on häddaliste teed köwweraks pörand, ja pois mees ja temma issa lähhäwad ühhe tüdrukko jure, et nemmad mo pühha nimme piddid ärrateotama.

8. Ja igga altari jure heitwad nemmad mahha pandi riette peäle, ja jowad nende wina, kelle peäle rahha maks pandud, omma jummalatte koias.

9. Ja minna ollen Emorid nende eest ärrakautand, kenne kõrgus ni kõrge kui seedrid, ja kes ni tuggewad kui tammed ollid ; ja ma ollen nende wilja ärrakautand peält, ja temma jured alt.

10. Ja minna ollen teid Egiptusse-maalt üllestonud, ja teid saatnud körbes nelikümmend aastat, et teie piddite Emoride maad pärrima.

11. Ja ma ollen monned teie poege seast prohwetiks, ja monned teie noorte meeste seast Nasiriks töstnud; eks se mitte nenda ei olle, Israeli poiad? ütleb Jehowa.

12. Ja teie ollete need Nasirid

winaga jootnud, ja need prohwetid käsknud, ja üttelnud: Teie ei pea mitte prohweti wisil räkima.

13. Wata, ma tahhan teid ennese alla wautada, nenda kui wanker wautab, mis wihko täis.

14. Ja karmed ei sa polegi pöggeneda; ja kes wahwa, se ei woi omma ram~o mitte tuggewaks tehha, ja kes wäggew, ei se woi omma hinge mitte ärrapeästa.

15. Ja kes ammo moistab kätte wötta, ei se woi mitte seista: ja kes kerge jallaga, ei se woi hinge ärrapeästa, ja kes hobbose selgas söidab, ei se woi omma hinge mitte ärrapeästa.

16. Ja kes süddamik olnud wäggewatte seas, se saab allasti selsammal päwal ärrapöggeneda, ütleb Jehowa.

3. Peatük.

Öige nuhtlus kulutakse tännamatta Israeli peäle.

1. Kuulge se sanna, mis Jehowa teie pärrast, oh Israeli

lapsed! on räkinud, keige sugguwössade pärrast, mis ma ollen Egiptusse-maalt üllestonud, ja öölnud:

2. Teid ollen ma keikist Ma sugguwössadest ükspäines tunnud: sepärrast tahhan ma teie kätte nähha keikide teie üllekohto wiside pärrast.

3. Kas kaks köndiwad ühhes, kui nemmad ep olle ühhes nous?

4. Kas loukoer möirab metsas, kui temmal saki ep olle? kas noor loukoer omma heält annab kuulda ommast pessast, kui ta ep olle middagi püüdnu?

5. Kas lind sattub paela sisse, mis maas on, kui ep olle liño-paela temmale seätud? kas kegi panneb köit tousma Ma peält, et ta ei peaks ei suggu püüdma?

6. Kas passunat puhhutakse liñnas, et rahwas ei wärrise? kas sünnib õnnetus liñnas, mis Jehowa ei teeks?

7. Sest Issand Jehowa ei te middagi, kui temma mitte ei ilmuta omma sallaja nou omma sullastele, neile prohwetidele.

8. Loukoer möirab, kes ei

peaks mitte kartma? Issand Jehowa rägib, kes ei peaks mitte prohweti wisil räkima?

9. Kulutage suurte koddade sees Asdodis, ja suurte koddade sees Egiptusse-maal, ja üttelge: Kogguge ennast Samaria mäggede peäle, ja wadage ni mitto kärrinat temma sees, ja need, kellele liga tehakse kesk temma sees.

10. Ja nemmad ep olle moistnud öigust teha, ütleb Jehowa; nemmad pannewad kokko omma suurte koddade sisse, mis wäggiwaldsel wisil ja ärraraiskamisse läbbi sadud.

11. Sepärrast ütleb Issand Jehowa nenda: Waenlane tulleb kül keige se Ma ümber, ja sinno rammo lükkab ta mahha so käest, ja so sured koiad peawad sama paljaks risutud.

12. Nenda ütleb Jehowa: Otsekui karjane loukoera suust kaks jalga ehk ühhe körwa otsokest wäljakissub; nenda peawad Israeli lapsed, kes Samarias ellawad, sama wäljakistud, kes on wodi nurkas ja sāngi naal.

13. Kuulge, ja tunnistage Jakobi suggule, ütleb Issand

Jehowa wäggede Jummal.

14. Sest sel päwal, kui ma Israeli ülleastmisse pärrast nende kätte nään, siis tahhan ma Peteli altaride pärrast nende kätte nähha: ja altari sarwed peawad sama ärraraiutud, ja langema Ma peäle.

15. Ja tahhan mahhalüa sedda talwe-kodda sui-koiaga, ja elewanti-lu koiad peawad hukka sama, ja palju koddasid ärralöpma: ütleb Jehowa.

4. Peatük.

Israeli öige nuhtlus, kui nemmad pattust ei pöra.

1. Kuulge se sanna, Pasani lehmad, kes teie Samaria mäe peäl alwadele liga tete, ja Waesed ärraröhhute, ja ütlete omma issandile: To tenna, et meie jome.

2. Issand Jehowa on om~a pühhitsusse jures wandunud: Wata, need päwad tulleswad töeste teie peäle, et teid peab ärrawidama öngedega, ja teie järgmissed kalla-püüdmissesse okkadega.

3. Ja müri aukudest peate teie väljaminnema iggaüks otsekohhe, ja keik, mis sures koias, ärrawiskama, ütleb Jehowa.

4. Tulge Peteli, ja astuge ülle kässo ; Kilgalis astuge ülle kässo palju, ja toge warra om~ad ohwrid, ja kolme päwa takka ommad kümnessed.

5. Ja suitsetage happotaignast kitusse-ohwri, ja kulutage heamelelissed ohwrid, andke neid kuulda: sest nenda armatsete teie sedda, teie Israeli lapsed; ütleb Issand Jehowa.

6. Ja ka minna ollen teile puhtad hambad annud keige teie liñnade sees, ja leiwa pudo keikis teie paikus; ja teie ei pörand mitte miño pole, ütleb Jehowa.

7. Ja minna ollen ka teile wihma ärrakeland, kui weel kolm kuud leikusseks olli, ja ma ollen lasknud saddada ühhe liñna peäle, ja teise liñna peäle ei ma lasknud mitte saddada; üks koht sai wihma, ja teine koht, mis peäle wihma ei tulnud, kuiwis ärra.

8. Ja kaks, kolm liñna läksid

hulkuma ühhe linna jure, wet joma; agga nemmad ei saand mitte janno aiada: teie ei pöörand mitte minno pole, ütleb Jehowa.

9. Ma ollen teid lönud wilja körwetussega ja rooste uddoga: teie sured hulgad rohho-aedo, ja teie winamäggesid, ja teie wigi- ja teie öllipude aedo söid Kasami-linnud: teie ei pörand mitte mo pole, ütleb Jehowa.

10. Ma ollen teie peäle katko läkkitanud sedda wisi, kui Egiptusses sündis; ma ollen teie nored mehhed moögaga tapnud, ja teie hobboseid wangi saatnud; ja ollen teie leride haiso ka teie ninnasse lasknud tousta: ja teie ei pörand mitte minno pole, ütleb Jehowa.

11. Ma ollen teid ümberlönud, nenda kui Jummal Sodoma ja Komorra ümberlöi, nenda et teie ollite kui tuk, mis tullest on wäljakistud, ja teie ei pörand mitte mo pole, ütleb Jehowa.

12. Sepärrast tahhan ma, Israel, sulle nenda tehha: seepärrast et ma sulle sedda tahhan tehha, lasse ennast

walmistada omma Jummal
wasto, oh Israel!

13. Sest wata, kes need mäed
walmistab ja tuult Loob, ja
annab teäda innimessele, mis
temma mötte on; ja teeb
sedda koito sureks
pimmedusseks, ja könnib nende
körge Ma paikade peäle;
Jehowa wäggede Jummal on
temma nim~i.

5. Peatük.

*Nutto-laul Israeli patto pärrast:
hea maenitsus.*

1. Kuulge sesinnane sanna, et
minna teie pärrast nutto-luggu
hakkan, oh Israeli suggu!

2. Israeli neitsit on
mahhalangend, ei ta touse
mitte ennam ülles; ta on omma
Ma peäle mahhajäetud, ükski ei
aita tedda ülles.

3. Sest nenda ütleb Issand
Jehowa: senna liñna, kust
tuhhat wäljalähhäwad, jäwad
agga sadda üle; ja kust sadda
wäljalähhäwad, senna jäwad
agga kümme üle Israeli
suggule.

4. Sest nenda ütleb Jehowa

Israeli suggule: Noudke mind,
et teie jäte ellama.

5. Ja ärge noudke Petelit, ja
ärge tulge mitte Kilgali, ja ärge
minge mitte Persebast läbbi:
sest Kilgali rahwas peab
wissiste wangi minnema, ja
Petel peab tühjaks sama.

6. Noudke Jehowa, et teie jäte
ellama, et ta wahhest kui
tulloke kermeste Josepi kotta
ei lähhä, ja polletab ärra, et
ükski ep olle Petelil, kes
kustutab;

7. Kes teie kohhut pörate koi-
rohuks, ja pannete öigust
mahha Ma peäle.

8. Noudke tedda, kes teinud
Söäla- ja Warda-tähhed, ja kes
surma-warjo hom~ikuks pörab,
ja teeb päwa pimmedaks ööks;
kes merre wet kutsu, ja
wallab sedda wälja Ma peäle,
Jehowa on temma nimmi.

9. Ta kerkitab wäggewa rahwa
wasto sedda, kes ärraraisatud
on, et se, kes ärraraisatud olli,
tulleb tuggewatte liñnade peäle.

10. Nemmad wihkawad
wärrawas sedda, kes nomib, ja
kes rägib, mis ilmalaitmatta on,
se on nende melest hirmus.

11. Sepärrast et teie alwa

peäle tallate, ja wilja makso nende käest ärrawöttate; teie ehhitate koiad raiutud kiwwast, agga teie ei pea mitte nende sees ellama: teie istutate kallid winamäed, agga teie ei pea neist mitte wina joma.

12. Sest ma tean, et teie ülleastumissi palju, ja teie patto wägga palju on ; sedda öiget ahastawad nemmad, wötwad leppitusse-rahha, ja pöörwad waeste kohhut wärrawas köwweraks.

13. Sepärrast peab se, kes moistlik on, sel aial wait jäma, sest se on kurri aeg.

14. Noudke head, ja ei mitte kurja, et teie jäte ellama; ja siis on Jehowa wäggede Jummal teiega, nenda kui teie ütlete.

15. Wihkage kurja, ja armastage head, ja toimetage wärrawas kohhut; ehk Jehowa wäggede Jummal wöttab armo heita nende peäle, kes Josepist üllejänud.

16. Sepärrast ütleb Jehowa, wäggede Jummal, se Issand nenda: Keige turrude peäl on kaebdust, ja iggas ulitsas ööldakse: Hädda, hädda! ja

kutsutakse pöllomehhi leinamisseks, ja kaebdus tulleb nende kätte, kes jo ärrast kaebmist tundwad.

17. Ja igga winamäel on kaebdust, sest ma tahhan kesk so Maalt läbbi miñna, ütleb Jehowa.

18. Hädda neile, kes ihhaldawad ennesele Jehowa päwa: mis tarwis on teile se Jehowa pääw? pimmedus on tem~a, ja ei mitte walgus.

19. Se on otsego peaks mees loukoera eest ärrapöggenema, ja karro tulleks temma peäle; ja kui ta lähhäks ühte kotta, ja toetaks omma kät seinä naale, ja us nöälaks tedda.

20. Eks Jehowa pääw ei olle pimmedus, ja ei mitte walgus? ja pilkane pimmedus on temmal, ja ei mitte selgust.

21. Ma wihkan, ma põlgan teie Pühhad ärra, ja ei tahha mitte ohwrid haista teie suurte Pühhade aeges.

22. Et teie mulle kül tote põlletamise- ja ommad roa-ohwrid, ei neist polle mul head meelt; ja teie lihhawa tänno-ohwri peäle ei tahha ma mitte wadata.

23. Sada ärra mo eest om~a laulude kärrinat, ja so nabli-mängide hüüdmist ei tahha ma mitte kuulda.

24. Agga kohhus wolago kui wessi, ja öigus kui wolas jöggi.

25. Kas teie ollete tappa- ja roa-ohwrid mulle tonud körbes nellikümmend aastat? oh Israeli suggu!

26. teie ollete kañnud omma Moleki maia, ja omma kuiude asset, omma jummalatte tähte, mis teie enestele teinud.

27. Sepärrast tahhan ma teid teile pole Tamaskusse ärrawia, ütleb se, kelle nimmi on Jehowa wäggede Jummal.

6. Peatük.

Öiged nuhtlussed tullewad rahwa pattude pärrast.

1. Hädda neile, kes holetumad on Sionis, ja lootwad Samaria mäe peäle, kedda hütakse keigeüllemaks pagganatte seas, ja kelle jure Israeli rahwa suggu tulleb.

2. Minge Kalnest läbbi, ja wadage, ja seält minge sure Amatisse, ja minge alla

Wilistide Kati liña ; kas needsinnatsed on parremad, kui need kuningrigid? ons nende raia surem kui teie raia.

3. Oh teie, kes sedda kurja päwa kaugele lükkate, ja sadate wäggiwaldist kohtojärge liggi.

4. Kes teie maggate elewanti-luwodide peäl, ja kõrkust prugite omma sängide peäl, ja söte talled karjast ja wassikad nuum-laudast.

5. Kes illusaste laulwad nabli-mängi keelte järrele; nemmad on ennesele laulo-mängid ärramöttelnud, nenda kui Tawet.

6. Kes jowad suurte karrikatte seest wina, ja woidwad ennast keigeparrema ölliga: agga Josepi wiggast ei tunne nemmad mitte haiget.

7. Sepärrast peawad nemmad nüüd wangi minnema essimesses wangide otsas, ja nende woöraspiddo, kes kõrkust prukiwad, peab ärralahkuma.

8. Issand Jehowa on omma ello jures wandunud, ja Jehowa wäggede Jummal ütleb: Jakobi kõrkus on hirmus mo melest,

ja ma wihkan temma sured koiad: sepärrast tahhan ma liñna ja keik, mis seäl sees, waenlase kätte anda.

9. Ja peab sündima, kui kümme meest ühte kotta jällejāwad, et need peawad surrema.

10. Ja temma suggulane ja temma hauakaewaja peab tedda wõtma, ja need luud sest koiast wäljakandma, ja peab sellele, kes wahhest koia nurkas on, ütlema: Ons weel kegi sinnoga? ja ta ütleb: Ei ükski; siis ütleb teine: Olle wait, sest nüüd ei sa Jehowa nimmel mitte ei sannage kulutada matmisse jures.

11. Sest wata, Jehowa kässib ja wõttab lūa need sured koiad, et need läbbijosewad, ja need wāhhemad koiad, et need praggusid sawad.

12. Kas woiwad hobboosed joosta kaljo peäl? kas seäl woib künda härgega? sest teie ollete kohhut surma-rohuks pöörnud, ja öigusse wilja koi-rohuks.

13. Kes teie röömsad ollete se peäle, mis ep olle middagi, ja ütlete: Eks meie olle omma

wāe läbbi ennestele sarwid ehk woimust wōtnud?

14. Sest wata, ma sadan, oh Israeli suggu! teie peäle rahwast, ütleb Jehowa wāggede Jummal, ja need peawad teile hädda teggema seält, kust minnakse Amati laggeda Ma jõest sadik.

7. Peatük.

Amosi kolm näggemist: Amatsia kaebab Amosi peäle.

1. Nenda näitis mulle Issand Jehowa: ja wata, ta olli walmistamas rohhotirtsa, siis kui häddalinne hakkas kaswama, ja wata, häddalinne olli pärrast sedda, kui kuningas lasnud nita.

2. Ja se sündis, kui nemmad said ma-rohto ärrasōnud, siis ütlesin minna: Issand Jehowa, anna, pallun ma, andeks; kuidas woib Jakob jāda seisma? sest tedda on pissut.

3. Jehowa kahhetses selle pärrast; ei se pea mitte sündima, ütles Jehowa.

4. Nenda näitis mulle Issand Jehowa: ja wata, Issand

Jehowa kutsus söa tuld, et ta piddi tullega öiete waidlema: ja se tulloke wöttis ärra suurt süggawust, ja wöttis ka ärra üht pöllo jaggo.

5. Ja ma ütlesin: Issand Jehowa! seisa pallun ma; kuidas woib Jakob jäda seisma? sest tedda on pissut.

6. Jehowa kahhetses selle pärrast; ei seddagi pea sündima, ütles Issand Jehowa.

7. Nenda näitis ta mulle: ja wata, Issand seisis müri peäl, mis lödi möda tehtud, ja lööd olli ta kä.

8. Ja Jehowa ütles mo wasto: Amos, mis sa nääd? ja ma ütlesin: lödi; ja Issand ütles: Wata, ma pannen lödi omma Israeli rahwa sekka, ei ma tahha mitte ennam temmast mödaminna.

9. Ja Isaaki kõrged paigad peawad ärrahäwwitud, ja Israeli pühhad paigad paljaks tehtud sama; ja ma tahhan Jarobeami suggu peäle kippuda möögaga.

10. Ja Amatsja, Peteli preester, läkkitas Jarobeami, Israeli kunninga jure, ja ütles: Amos peab sallaja kurja nou Israeli rahwa seas sinno wasto; ei se

Ma suda mitte keik temma sanno kannatada.

11. Sest Amos on nenda üttelnud: Moöga läbbi peab Jarobeam surrema, ja Israel peab wissiste omma Ma peält ärra wangi minnema.

12. Ja Amatsja ütles Amosi wasto: Sinna näggia! minne, pöggene Juda male, ja sö seäl leiba, ja rägi seäl prohweti wisil.

13. Ja Petelis ei pea sa mitte ennam prohweti wisil räkima, sest temma on kunninga pühha paik, ja kunningrigi kodda.

14. Ja Amos wastas, ja ütles Amatsja wasto: Ei minna olnud prohwet, egga ma olnud prohweti poeg, sest ma otsisin ja noppisin mets-wigimarjo.

15. Agga Jehowa wöttis mind puddolajuste järrelt ärra, ja Jehowa ütles mo wasto: Minne, rägi prohweti wisil Israeli rahwa wasto.

16. Ja nüüd kule Jehowa sanna: Sinna ütled: Ärra rägi mitte prohweti wisil Israeli wasto, ja ärra lasse mitte ennese sanno tilkuda Isaaki suggu peäle.

17. Sepärrast ütleb Jehowa

nenda: So naene peab liñnas horaks sama, ja so poiad ja so tütreid peawad moõga läbbi langema, ja so Ma peab nõriga sama ärrajaetud; ja sinna pead rojase Ma peäle surrema, ja Israel peab wissiste omma Ma peält ärra wangi minnema.

8. Peatük.

Israeli ja Juda wiinme nuhtlus, ja suur hinge nälg.

1. Nenda näitis mulle Issand Jehowa: ja wata, seäl olli üks korw wigimarjo.

2. Ja ta ütles: Mis sa nääd Amos? ja ma ütlesin: Ühhe korwi wigimarjo; ja Jehowa ütles mo wasto: Ots tulleb mo Israeli rahwa peäle, ei ma tahha mitte ennam temmast mödaminna.

3. Ja nende suurte honette laulud peawad ulluma sel päwal, ütleb Issand Jehowa: palju raibesid, neid peab igga paika wissatama sallamahto.

4. Kuulge sedda, kes teie sedda waest püate ärraneelda, et teie need häddalissed siin maal lõppetate,

5. Ja ütlete: Millal lähhäb noor ku möda, et same wilja müa? ja hingamisse-pääw, et same wilja-aidad lahtitehha? et meie wakka wähhemaks, ja seklit suremaks teme, ja et meie kawwalatte wae-kausidega same üllekohhut tehha.

6. Et meie neid, kes alwad on, same osta rahha pärrast, ja sedda waest pari kinge eest, ja woime wilja allumist müa.

7. Jehowa on wandunud Jakobi kõrgusse jures: tõeste minna ei unnusta mitte lõpmatta keik nende teggusid ärra.

8. Eks se Ma selle pärrast ei peaks wärrisema, ja keik leinama, kes seäl ellawad? ja se peab keik tousma kui jõggi, ja peab sama kui tulest aetud, ja ärraupputud nenda kui Egiptusse jõest.

9. Ja peab sündima, ütleb Issand Jehowa, selsammal päwal, et ma sadan päikest louna aial loja minnema, ja tahhan, kui selge pääw on, Ma peäle pimmedust sata.

10. Ja tahhan teie Pühhad leinamiseks pöördä, ja keik teie laulud nutto-louks; ja tahhan keige niute ümber

kotti-riet panna, ja keikide
Pead paljaks tehha; ja tahhan
sedda maad panna nenda, kui
ühhe ainsa poia pärrast
leinatakse, ja temma wiimse
otsa kui kibbeda päwa.

11. Wata, päwad tullewad,
ütleb ISSAND JEHOWA, et ma
sadan nälga Ma peäle, ei mitte
ükspäines leiwa nälga, egga
janno wee järrele, waid
JEHOWA sannade kuulmisse
järrele,

12. Et nemmad peawad
hulkuma ühhest merrest teise,
ja pohja poolt päwatousma
pole: nemmad peawad senna
ja tenna minnema, Jehowa
sanna otsima, agga nemmad ei
leia mitte.

13. Selsammal päwal peawad
illusad neitsid ja nored mehhed
janno pärrast ärraminnistama,

14. Kes wandusid Samaria sü
jures, ja ütlesid: Ni töeste kui
sinno jummal ellab, oh Tan! ja
se ellab, kedda Perseba tee
peält otsitakse ; ja need
peawad langema, ja ei mitte
ennam üllestousma.

9. Peatük.

*Juda ilmalik kunningriik
häwwitakse ärra: waimolik
kunningriik touseb jälle
Kristusse läbbi.*

1. Ma näggin Issandat altari
peäl seiswad, ja temma ütles:
Lö se nup, et läwwed
wabbisewad, ja löhhu neid katki
nende keikide pähha, ja nende
wimist hulka tahhan ma
moögaga ärratappa; se, kes
tahhab pöggeneda, ei pea neist
mitte ärrapöggenema, ja se,
kes tahhab ärrapeäsda, ei pea
neist mitte ärrapeäsma.

2. Kui nemmad ennast läbbi
kaewaksid allama Ma kohta,
siis peab mo kässi neid seält
ärrawötma; ja kui nemmad
ülleslähhäksid taewa, siis
tahhan ma neid seält
mahhawinnata.

3. Ja kui nemmad Karmeli otsa
puggeksid, tahhan ma neid
seält üllesotsida ja ärrawötta;
ja kui nemmad warjule
lähhäksid mo silma eest merre
pohja, siis tahhan ma seäl
need maud käskida, kes neid
peawad nöälma.

4. Ja kui nemmad ärralähhäksid wangi omma waenlaste ees, siis tahhan ma seäl moöga käskida, et se neid peab ärratapma: ja tahhan ommad silmad nende wasto panna kurjaks, ja ei mitte heaks.

5. Sest Issand wäggede Jehowa hakkab se Ma külge, et se ärrasullab, et keik, kes seäl ellawad, peawad leinama; ja se peab keik tousma kui üks jöggi, ja peab sama ärraupputud kui Egiptusse jõest.

6. Kes ehhitab ommad aujärje treppid taewasse, ja seab omma hulga Ma peäle, kes hüab merre wet, ja wallab sedda wälja Ma peäle, Jehowa on temma nimmi.

7. Eks teie olle mulle kui Mora-meeste poiad, oh Israeli lapsed? ütleb Jehowa; eks ma olle Israelit Egiptusse maalt üllestonud, ja Wilistid Kawtorist, ja Siria-rahwast Kirist?

8. Wata, Issanda Jehowa silmad on se pattuse kunningrigi wasto, et ma sedda Ma peält ärrakautan: ommeti ei tahha ma mitte Jakobi suggu koggone ärrakautada, ütleb

Jehowa.

9. Sest wata, minna kässin ja sadan Israeli suggu hulkuma keige pagganatte sekka, otsekui wilja puhhetakse söälas, et ei iwwike ei lange Ma peäle.

10. Moöga läbbi peawad surrema keik pattused mo rahwa seast, kes ütlewad: Ei sa lasse liggi sada, egga meie ette jouda sedda õnnetust.

11. Sel päwal tahhan ma Taweti ärralaggund maia üllestehha, ja temma müri praud kinnipanna, ja temma mahhakistud kohhad tahhan ma üllestehha, ja tedda ehhitada, nenda kui wannast aiast.

12. Et nemmad peawad pärrima, mis Edomist ja keikist pagganist üllejänud, kelle peäle mo nimmi on nimmetud, ütleb Jehowa, kes sedda teeb.

13. Wata, päwad tullewad, ütleb Jehowa, et kündja leikajasse putub, ja winamarja tallaja seemne külwajasse: ja mäed peawad wärsket wina tilkuma, ja keik mäekingud sullama.

14. Ja ma tahhan omma Israeli

rahwa wangipölwe pöördä, ja
nemmad peawad need
ärrahäwwitud liñnad
üllesehhitama, ja neis ellama,
ja winamäggesid istutama, ja
neist wina joma, ja rohho-aedo
teggema, ja neist wilja söma,
15. Ja ma tahhan neid nende

omma Ma peäle istutada, et
neid ei pea ennam nende Ma
seest ärrakitkutama, mis ma
neile ollen annud, ütleb
Jehowa sinno Jummal.

Amosi Ramato Ots.

Prohweti Obadja Ramat.

1. Peatük.

*Öige Edomide nuhtlus: Kristus
peästab usklikkud.*

1. SE on Obadja näggeminne:
nenda ütleb Issand Jehowa
Edomist: Meie olleme Jehowast
jutto kuulnud, ja Käsk on
lähhätud pagganatte jure ;
touske ülles, ja kippugem
temma wasto söddima.
2. Wata, ma tahhan sind
pagganatte seas piskuks tehha:
sind ei pea mikski pandama.
3. So süddame uhkus pettab
sind, kes sa kaljo praggude
sees ellad seäl kõrges ello-
paikas, ja ütleb ommas
süddames: Kes woib mind

mahhalükkata Ma peäle?

4. Kui sa ni kõrgesse ülles
lähhäksid kui kotkas, ja kui sa
ka om~a pessa öiete tähtede
wahhele teeksid; siis tahhan
ma sind seält mahhalükkata,
ütleb Jehowa.

5. Kui wargad so jure tulleksid,
kui ka need, kes öse
ärraraiskawad (kuida sa siis
hukka saad!) eks nemmad ei
wöttaks warrastada ni palju, kui
neile tarwis? kui winamarja
leikajad so jure tulleksid, eks
nemmad ei jättaks middagi
jälle ärranoppida?

6. Kuida otsitakse Esawi lapsed
ülles! kuidas otsitakse nende
sallajad augud läbbi!

7. Keik so seädusse mehhed

on sind Ma raiani ärrasaatnud:
kes sinnoga rahho peawad,
need on sind ärrapetnud, ja so
peäle woimust sanud; so leiba
pannewad nemmad hawaks so
alla; ei olle moistust nende
sees.

8. Eks minna, ütleb Jehowa, sel
päwal ei tahha ka ärrahukkata
neid, kes targad Edomist, ka
sedda moistust Esawi mäe
peält?

9. Ja sinno wäggewad, oh
Teman! peawad ärraehmatama,
et iggamees Esawi mäe peält
tapmisse pärrast peab sama
ärrakautud.

10. Häbbi peab sind katma se
wäekauba tö pärrast, mis so
wennale Jakobile tehtud, ja sa
pead ärrakautud sama
iggaweste.

11. Sel päwal, kui sa wasto
seisid, sel päwal, kui woõrad
temma wägge wangi wisid, ja
woõra Ma rahwas ta wärrawast
sisse tullid, ja Jerusalemma
pärrast liisko heitsid; siis ollid
ka sinna kui üks nende seast.

12. Ja sinna ei olleks mitte
piddand römoga watama omma
wenna päwa, se päwa peäle,
kui ta woõraste kätte sai; ja

sinna ei olleks mitte piddand
römus ollema Juda laste
pärrast sel päwal, kui nemmad
hukka said; ja sinna ei piddand
mitte omma suga nenda
surustama sel ahhastusse
päwal.

13. Ei sa olleks mitte piddand
mo rahwa wärrawast sisse
minnema nende hukatusse
päwal; ka sinna ei olleks mitte
piddand waatma römoga
temma önnetusse peäle, ta
hukatusse päwal; ja teie ei
olleks mitte piddand kät pistma
tem~a warrandusse külge, ta
hukatusse päwal.

14. Ei sa olleks ka mitte
piddand seisma teelahkmitte
peäl, neid ärrakautamas, kes
temma seast ärrapeäsnud; ei
sa olleks ka mitte piddand
neid kinniandma, kes temmast
üllejänud ahhastusse päwal.

15. Sest Jehowa pääw on liggi
keige pagganatte wasto; otsego
sinna teinud, nenda peab sulle
tehtama, so pähha peab jälle
sama, mis sa wäärt olled.

16. Sest otsego teie ollete mo
pühha mäe peäl jonud, nenda
peawad keik pagganad allati
joma, ja nem~ad peawad joma

Prohweti Obadja Ramat

ja allaneelma, ja peawad ollema, kui ep olleks nemmad ial olnud.

17. Ja Sioni mäe peäl peawad monned ollema, kes ärrapeäswad, ja need peawad pühhad ollema, ja Jakobi rahwas peawad nende pärrandussed pärrima.

18. Ja Jakobi suggu peab ollema kui tulli, ja Josepi suggu kui tulle-leek, agga Esawi suggu kui körs; ja need süttiwad põllema nende sees, ja põlletawad neid ärra, ja ei pea suggugi Esawi suggule üllejama: sest Jehowa on sedda räkinud.

19. Ja nem~ad peawad pärrima louna-kaart Esawi

mäega, ja need mäe-allused maad Wilistide Maga, ja peawad pärrima Ewraimi wällist maad, ja Samaria wällist maad, ja Penjamini maad Kileadi Maga.

20. Ja se Israeli laste wangi widud wäggi, kes olli Kanaani-rahwa seas Sarwatist sadik, ja Jerusalemma wangid, mis Sewaradis, need peawad pärrima louna-pooltsed liñnad.

21. Ja ärrapeästiad peawad üllesminnema Sioni mäele, kohhut moistma Esawi mäe peäle: ja Jehowa kätte peab kunningriik sama.

Obadja Ramato Ots.

Prohweti Jona Ramat.

1. Peatük.

Jehowa kutsub Jona: Jona ei kule Jehowa sanna.

1. Ja Jehowa sanna sai Amittai poia Jona kätte sedda wisi:

2. Wötta kätte, minne

Ninewesse, mis suur lin on, ja kuluta temma wasto: sest nende kurjus on miño ette üllestulnud.

3. Ja Jona wottis kätte Jehowa palle eest ärrapöggeneda Tarsisi, ja läks alla Jawo, ja leidis laewa, mis Tarsisi pididi

minnema, ja andis laewa rahha, ja astus senna sisse, et ta pididi nendega Tarsisi minnema Jehowa palle eest ärra.

4. Ja Jehowa töstis suurt tuult merre peäle, ja suur kange tuul sai merre peäle, ja laewa-mehhed mötlesid, et laew pididi katkema.

5. Ja laewa-mehhed kartsid, ja iggaüks kissendas omma jummal pole; ja lopolid need riistad, mis laewas olli, merresse; ja Jona olli mahhaläinud laewa rumi sisse, ja mahhaheitnud, ja maggas raskeste.

6. Ja laewa-meeste üllem astus temma jure, ja ütles temmale: Mis sul on, et sa ni raskeste maggad; touse ülles, hua omma Jummal pole, ehk se Jummal saab meie wasto lahkeks, et meie hukka ei lähhä.

7. Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Läkki, ja heitkem liisko, et same teäda, kelle sü pärrast se õnnetus meile sanud; ja nemmad heitsid liisko, ja liisk langes Jona peäle.

8. Ja nemmad ütlesid temma

wasto: Et rägi meile ülles, mis-ja kelle pärrast sesinnane õnnetus meile sanud? mis on so ammet ja kust sa tulled? kust maalt sa pärrit? ja missuggusest rahwast olled sinna?

9. Ja ta ütles nende wasto: Ma ollen Ebrea-mees, ja ma kardan Jehowat taewa Jummalat, kes merd ja kuiwa maad on teinud.

10. Ja need mehhed hakkasid üpres wägga kartma, ja ütlesid ta wasto: Mikspärrast olled sa sedda teinud? (sest need mehhed teädsid, et temma Jehowa palle eest olli pöggenemas, sest ta olli neile sedda täetanud.)

11. Ja nemmad ütlesid ta wasto: Mis peame meie sulle teggema, et merri meist soiko jääks? sest merri läks ikka ennam mässama.

12. Ja ta ütles nende wasto: Wötke mind, ja wiskage mind merresse, siis jääb merri teist soiko; sest ma tean, et minno pärrast sesinnane suur kange tuul teie wasto on.

13. Ja need mehhed soudsid, et nemmad piddid laewa jälle

mäele saatma, agga nemmad ei woind mitte, sest merri läks ikka ennam mässama nende wasto.

14. Ja nemmad hüüdsid Jehowa pole, ja ütlesid: Oh Jehowa! ärra lasse meid, pallume, mitte selle mehhe hinge pärrast hukka sada, ja ärra sada mitte wagga werd meie peäle; sest sinna olled Jehowa, sa teed nenda, kui so mele pärrast on.

15. Ja nemmad wötsid Jona, ja wiskasid tedda merresse: ja merri jäi seisma ommast mässamisest.

16. Ja need mehhed kartsid üpres wägga Jehowat, ja ohwerdasid Jehowale ohwrid, ja tootasid tootusi.

2. Peatük.

Suur kalla nelab Jona ärra: oksendab tedda wälja.

1. Ja Jehowa olli saatnud ühhe sure kalla, kes Jona pididi ärraneelma: ja Jona olli selle kalla sissekondas kolm päwa ja kolm ööd.

2. Ja Jonas pallus Jehowat

omma Jummalat kalla sissekondas,

3. Ja ütles: Ma hüüdsin, kui mul kitsas kä, Jehowa pole, ja ta wastas mulle; haua köhhust kissendasin minna, sa wötsid mo heäle kuulda.

4. Sest sa ollid mind süggawasse wiskand merre süddamesse, ja wolas wessi piris mo ümber, keik so woud ja so laened käisid mo ülle.

5. Ja minna mötlesin: Ma ollen so silma eest ärraheidetud; ommeti saan ma weel sinno pühha templi nähha.

6. Wessi sai mo ümber hingest sadik, süggawus piris mo ümber: körkjad ollid mo Pea ümber mässitud.

7. Ma läksin alla mäggede juurtest sadik, Ma olli omma pomidega mo ümber iggawest, ja sinna wötsid mo ello ülles hukatussest, Jehowa mo Jummal!

8. Kui mo hing tahtis ärranörkeda minno sees, mötlesin ma Jehowa peäle: ja mo palwe tuli sinno jure so pühha templi.

9. Need, kes tühjad paljad asjad kinnipeawad, jätwad

omma Jummalaheldust mahha.

10. Agga minna tahhan tänno heälega sulle ohwerdada; mis ma tootand, tahhan ma tassuda: Jehowa jures on ärrapeästminne.

11. Siis ütles Jehowa kallale, ja temma oksendas Jona wälja mäele.

3. Peatük.

*Jona wottab Jehowa sanna:
Ninewe rahwas pörab.*

1. Ja Jehowa sanna sai Jona kätte teistkorda sedda wisi:

2. Wötta kätte, minne Ninewe, senna sure liña, ja kuluta temmale se jutlus, mis minna so wasto rägin.

3. Siis wöttis Jona ette, ja läks Ninewe liña Jehowa sanna järrele; ja Ninewe olli üks suur Jum~ala lin, ja sai kolmeks päwaks ümber käia.

4. Ja Jona hakkas liña läbbi käima ühhe päwa teed, ja hüdis, ja ütles: Weel on nellikümmend päwa, siis peab Niniwe sama ümberlödud.

5. Ja Ninewe mehhed usksid Jummalasse, ja kulutasid

ühhe paastmisse mahha; ja ni hästi nende suremad kui nende wähhemad pannid kottiridid ennese selga.

6. Kui se sanna Ninewe kunninga teada sai, siis tousis ta omma aujärje peält ülles, ja heitis omma pitka kue ennese peält ärra, ja kattis ennast kotti-ridega, ja istus tuhha peäle mahha;

7. Ja laskis kulutada, ja üttelda Ninewes, kunninga ja temma üllematte kasso järrele, sedda wisi: Innimessed ja lojuksed, weiksed ja puddolojuksed ei pea ühtegi surust suhho sama, nemmad ei pea mitte karja miñema, egga wet joma;

8. Waid nemmad peawad ennast kotti-riettega katma, innimessed ja lojuksed, ja Jummal pole hüüdma raskest: ja nemmad pöörgo ümber iggaüks omma kurja tee peält, ja sest wäekauba tööst, mis nende kä on.

9. Kes teab, ehk Jummal pörab ja kahhetseb, ja pörab ommast tullisest wihhast, et meie mitte ei sa hukka.

10. Kui Jummal näggi nende teud, et nem~ad omma kurja

tee peält ümberpöörsid: siis kahhetses Jummal selle kurja pärrast, mis ta käsknud neile tehha, ja ei teind sedda mitte.

4. Peatük.

*Jona meel saab nukraks:
Jehowa nomib tedda.*

1. Ja Jona meel olli üpres wägga pahha se pärrast, ja temma wihha süttis põllema.
2. Ja pallus Jehowat, ja ütles: Oh Jehowa! eks se olnud minno sanna, ni kaua kui ma ommal maal olin? sepärrast joudsin ma ärrapöggeneda Tarsisi: sest ma teädsin, et sinna olled üks armolinne Jummal, ja hallastaja, pitka melega ja rikkas heldussest, ja kes õnnetusse pärrast kahhetseb.
3. Ja nüüd, Jehowa! wötta, pallun ma, mo hinge minnust; sest parrem on mulle surra, kui ellada.
4. Agga Jehowa ütles: Kas sa hästi teinud, et so wihha süttind põllema?
5. Ja Jona olli linnast wäljaläinud ja mahhaistunud

päwatousma pole liñna; ja olli ennesele senna ühhe maia teinud, ja ellas seäl warjus, senni kui ta piddi nähha sama, mis liñnale piddi sündima.

6. Ja Jehowa Jummal seadis ühhe Kikajoni-pu, ja se tousis Jona ülle, et se piddi ollema temma Pea peäl warjuks, ja tedda peästma temma päwa pallawa waewast: ja Jona olli se kikajoni-pu pärrast üpres wägga römus.

7. Agga Jummal satis ühhe ussi, kui jo hakkas koito teggema teise päwa hom~iko, ja se us närris kikajoni-pu, et se ärrakuiwis.

8. Ja se sündis, kui pääw sai tousnud, siis satis Jummal hom~iko tule lehke, ja pääw hakkas Jona pähhä kinni, et ta piddi minnestama ärra; siis pallus ta ennesele surma, ja ütles: Parrem on mulle surra, kui ellada.

9. Siis ütles Jummal Jona wasto: Kas sa hästi teed, et so wihha süttind põllema se kikajoni-pu pärrast? ja temma ütles: Jah, hästi kül on mo wihha süttind põllema surmani.

10. Ja Jehowa ütles: Sinna

tahhaksid kikajoni-pule armo anda, mis kallal sinna ei olle mitte waewa näinud, ja mis sa ep olle kaswatand, mis ühhe öga sai, ja ühhe öga hukka sai.

11. Ja minna ei peaks mitte armo andma Ninewele selle

sure liñnale, kus sees ennam on kui kaksteistkümmend kord kümmetuhhat innimest, kes mitte ei tunne wahhet ei omma parrema egga omma pahhema käe wahhel, ja palju lojuksid.

Jona Ramato Ots.

Prohwetì Mika Ramat.

1. Peatük.

Israeli ja Juda kunningrigid häwwitakse ärra.

1. Se on Jehowa sanna, mis Mika Morasti-mehhe kätte sai Jotami, Ahasi, ja Hiskia, Juda kunningatte päiwil, mis ta näggi Samaria ja Jerusalemma wasto.

2. Kuulge rahwas keik hopis, panne tähhele sinna Ma ja ta täius, ja Issand Jehowa sago tunnistusemehheks teie wasto, Issand ommast pühvast templist.

3. Sest wata, Jehowa tulleb ommast paigast wälja, ja lähhäb alla, ja tallab kõrge Ma paikade peäle:

4. Ja mäed peawad temma al ärrasullama, ja orrud peawad lõhki lõma, nenda kui meewahha tulles eest, kui wessi, mis joa peält mahha wallab.

5. Keik se sünnib Jakobi ülleastmisse pärrast, ja Israeli suggu pattude pärrast; kellel on sü Jakobi ülleastmisest? eks Samarial? ja kellel on sü Juda kõrge paikade pärrast? eks Jerusalemm-al?

6. Sepärrast tahhan ma Samariat kiwwikangruks, mis wälja peäl, tehja winamäe istutamisse assemeks, ja tahhan temma kiwwid ärralopida orro sisse, ja tehha, et temma allussed peawad nähha ollema.

7. Ja keik tem~a nikkertud
kuiud peawad sama katki
pekstud, ja keik temma hora-
palgad peawad tullega sama
ärrapölletud, ja ma tahhan keik
ta ebba-jummalad
ärrahäwwitada: sest ta on
sedda hora-palgast koggunud,
ja nemmad peawad jälle hora-
palgaks sama.

8. Sepärrast pean ma kaebdust
teggema ja ulluma, ma pean
kui üks risutud, ja kes allasti,
käima: ma pean kaebdust
teggema kui lendawad maud,
ja leinama kui Jaana-ližno
poiad.

9. Sest keik tem~a wigga on
koggone hukkas; sest se on
Judast sadik tulnud, se on mo
rahwa wärrawast sadik
Jerusalem~ast sadik ullatanud.

10. Äрге andke sedda mitte
teäda Kati liñnas, ärge nutke
paigast mitte; pöörle pörmus
Petawras.

11. Minge ärra, sa illusa liñna
rahwas allasti ja häbbiga;
Saanani rahwas ei pea
väljaminnema, kaebdus on
Petetselis; ta ei anna teile
mitte ennese jures seista.

12. Sest Maroti rahwas tunneb

wallo se hea pärrast, mis
kaddund ; sest önnetus on
Jehowa käest allatulnud
Jerusalemma wärrawa jure.

13. Panne tõlla ette kermes
hobboosed, sa Lakisi rahwas,
tem~a on Sioni tütrele se
patto hakkatus; sest sinno
seest on Israeli ülleastmisses
leitud.

14. Sepärrast pead sa weel
leppitusse-rahha andma Kati
Mosereti peäle: Aksibi liñna
koiad peawad Israeli
kuñingattele ollema pettuseks.

15. Ma tahhan sulle weel
pärriat sata, oh Maresa rahwas!
se peab Adullamist sadik
tulles ja Israeli aulisse paiga
jure.

16. Aia Pea paljaks, ja leika
karwad ärra om~a poegade
pärrast, kes so melest wägga
armsad on ; aia om~a Pea
laialt paljaks kui kotkas, sest
nemmad lähhäwad so jurest
ärra wangi.

2. Peatük.

*Suurte ja rikkaste pattud
söiteldakse: tootus.*

1. Hädda neile, kes nurjatuma
tö peäle mötlewad, ja omma
wodide peäl kurja nou
piddawad, ja teggewad sedda,
kui hom~iko walge saab, et
nende kässi neile on
jum~alaks.

2. Ja nemmad ihhaldawad
wäljasid, ja kiskuwad neid
wäggise käest ärra, ja
ihhaldawad koddasid, ja
wötwad käest ärra; ja nemmad
tewad liga mehhele ja temma
koiale, ja igga-ühhele ja ta
pärris-ossale.

3. Sepärrast ütleb Jehowa
nenda: Wata, ma mötlen
önnetust sata sesinnatse
sugguwössa peäle, kust teie
mitte ei pea omma kaela alt
ärrasaatma, ja teie ei pea
mitte kohhutamise wiisil käima,
sest se on kurri aeg.

4. Sel päwal hakkatakse sedda
tähhendamisse-sanna teie
wasto ütlema, ja ärdaste
kaebama wägga ärda
kaebmisega ja ütlema: Meie
olleme koggoniste ärraraisatud;
temma wahhetab mo rahwa
ossa ärra; oh kuidas sadab ta
sedda minno käest ärra! ta
teeb jaggo, et meie peame

ommad wäljad taggasi andma.

5. Sepärrast ei pea sul ükski
ollema, kes nöört wäljaheidab
liisko-ossaks Jehowa
koggodusses.

6. Teised tilkutawad need
sannad: Äрге tilkutage mitte
nomimissi: Kui nem~ad sedda
wisi ei tilkuta, siis ei jä teotus
mitte mahha.

7. Oh sinna, kedda Jakobi
sugguks hütakse, kas Jehowa
waim on lühhikesseks sanud?
ons needsinnatsed temma
teud? eks minno sannad ei te
head sellele, kes kui öiglane
ellab?

8. Agga ammust aiaist peab mo
rahwas sedda öiglast
waenlasseks; seljast kissute teie
kub wammusse peält ärra
nende käest, kes julgeste
mödalähhäwad, kes kui söast
taggasi tulleswad.

9. Mo rahwa lessed naesed
aiaist teie ärra nende koddade
seest, mis wägga armsad on
nende melest; nende noorte
laste käest wöttate teie minno
ehte ärra iggaweste.

10. Touske ülles, ja minge ärra,
sest se Ma ep olle hingamisse
asse ; rojusse pärrast wöttab

se teid ärrarikkuda, ja sedda, kibbeda ärrarikkumisega.

11. Kui ma olleksin sesinnane mees, kes omma meelt möda käib ja wallet walletab; kui ma sulle tilkutaksin sanno, winast ja kangest jomaaiast: kül se olleks kõnne- tilkutaja selle rahwale.

12. Ma tahhan sind Jakobit hopis öiete kogguda, ma tahhan öiete kokkosata, mis Israelist üllejäänud: ma tahhan tedda hopis kui Potsra puddolojuksed panna, kui karja kesk omma karja-ma peäle æ, liñnad peawad kihhisema innimessi täis.

13. Se, kes wäggise läbbi tungib, peab nende ele üllesminnema; nem~ad peawad wäggise läbbitungima, ja wärrawast läbbi minnema, ja seält jälle wälja minnema: ja nende kuñingas peab nende ele läbbi miñema, ja JEHOWA nende essimesses otsas.

3. Peatük.

Ma-wannematte ja õppetajatte kurjad teud ja nende öige nuhtlus.

1. Ja ma ütlesin: Et kuulge, teie Jakobi peamehhed ja Israeli suggu pealikkud, eks olle mitte teie pärralt sedda teäda, mis kohhus on?

2. Kes teie head wihkate, ja keik kurja armastate, kes teie kissute nende nahka wäggise nende peält ärra, ja nende lihha nende lukontide peält.

3. Kes mo rahwa lihha ka söwad, ja nende nahka nende peält ärranülgiwad, ja nende lukondid katkimurdwad, ja jaggawad nenda kui se, mis pottis, ja kui lihha, mis katla sees on.

4. Siis wötwad nem~ad Jehowa pole kissendada, agga tem~a ei kosta neile mitte, waid ta panneb om~a Palle nende eest warjule sel aial, nenda kui nem~ad on om~ad teud pahhaste teinud.

5. Nenda ütleb Jehowa nende prohwetide wasto, kes mo rahwast ärraeksitawad; kes hammustawad omma hammastega, ja kulutawad rahho; ja kes ei anna middagi nende suhho, siis walmistawad nemmad wisi pärrast temma wasto södda.

6. Sepärrast peab teile ö näägemisest, ja pimmedus ööneandmisest teile sama; ja päike peab prohwetide ülle loja minnema, ja pääw nende ülle mustaks sama.

7. Ja näägiad peawad hääbenema, ja ööne-andiad hääbi sisse sama, ja nem~ad peawad keik omma habbeme kinnimässima; sest Jummal ei kosta mitte.

8. Agga kül minna ollen täis rammo Jehowa waimoga, ja täis kohtomoistmist ja wägge, et ma kulutan Jakobile temma ülleastmist, ja Israelile temma patto.

9. Et kuulge sedda teie Jakobi suggu peamehhed, ja Israeli suggu pealikkud, kelle melest se, mis kohhus, hirmus on, ja tewad köwweraks keik, mis öige on.

10. Iggaüks ehhitab Sionit ülles werrega, ja Jerusalemma köwwerussega.

11. Temma peawannemad moistwad kohhut melehea pärrast, ja temma preestrid öppetawad hinna pärrast, ja ta prohwetid andwad ööne rahha pärrast: siiski toetawad

nemmad ennast Jehowa peäle, ja ütlewad: Eks olle Jehowa meie seas? ei sa kurja meie peäle tulles.

12. Sepärrast peab Sionit teie pärrast kui wälja küntama, ja Jerusalema saab kiwwi-warreks, ja selle koia määgi kõrgeks metsa paigaks.

4. Peatük.

Kristusse kuningriik saab woimust siin ilmas.

1. Agga wiimisel päwade aial peab se sündima: Jehowa koia määgi peab kindel ollema teiste mägedede otsa peäl, ja kõrgem peab sesamma ollema kui mäekingud, et rahwas senna kokkojookswad;

2. Et paljo pagganid lähhäwad, ja ütlewad: Tulge, ja läkki ülles Jehowa mäe peäle, ja Jakobi Jummal kotta, et ta meid wöttaks öppetada ommad teed, ja et meie woime käia temma teraddade peäl: sest kasso-öppetus peab Sionist wäljatullema, ja Jehowa sanna Jerusalemmast.

3. Ja ta wöttab kohhut moista

paljo rahwa wahhele, ja märko anda wägga paljo pagganille kaugele male: siis tagguwad nemmad om~ad moögad kabliks, ja ommad pigid sirbiks; rahwas ei tösta moöka teise rahwa peäle, ja ei öppi ennam soddima.

4. Ja nemmad peawad iggaüks omma winapu ja omma wigipu al ellama, ja ei pea ükski neid ärrapelletama: sest wäggede Jehowa su on sedda räkinud.

5. Sest keik rahwas käiwad iggaüks omma jum~ala nimmel; agga meie tahhame Jehowa om~a Jummalala nimmel käia ikka ja iggaweste.

6. Sel päwal, ütleb Jehowa, tahhan ma kogguda, mis lonkab, ja kokkosata, mis on ärralükkatud, ja sedda, kellele ma ollen kurja teinud.

7. Ja ma tahhan sedda, kes lonkab, nenda seäda, et ta peab jällejäma, ja kes kaugele ärraaetud, sureks rahwaks teha: ja Jehowa wallitseb kui kunningas x nende üle Sioni mäe peäl siit aiast ja iggaweste.

8. Ja sinna karja-torn, sa Sioni tütre mäe-kink, sinno jure peab

sama ja tulles se endine wallitsus, se kunningriik Jerusalemma tütrele.

9. Mikspärrast karjud sinna nüüd ni wägga? eks sinno sees ep olle mitte kunningast? on so nouandia hukkas? et wallo so külge on hakkanud nenda kui naese külge, kes lapse saab.

10. Olle lapse waewas, ja to ilmale, Sioni tüttar, kui se, kes on lapse samas: sest nüüd pead sa liñnast wäljamine, ja wälja peäle jäma ellama ja Pabelist sadik minnema, seält peab sind ärrapeästetama, seäl lunnastab sind Jehowa so waenlaste käest.

11. Ja nüüd peawad paljo pagganid so wasto sama koggutud, kes ütlewad: Sago temma rojaseks, et meie silmad saaksid Sioni hädda römoga nähha.

12. Ja nemmad ei tunne mitte Jehowa mõttesid, egga moista tem~a nou; sest ta sadab neid kokko kui wihhud rehhe-allusse sisse.

13. Wötta kätte, Sioni tüttar, ja peksa neid kui reht ; sest ma tahhan sinno sarwe rauaks

tehha, ja so sörrad wasseks
tehha, ja sa pead palju
rahwast peneks teggema: ja ma
tahhan nende kasso Jehowale,
ja nende warrandust keige ma-
ilma Issandale ärratootada.

14. Tulle nüüd hulgal kokko,
sinna söa-hulga tüttar;
waenlane on kantsi meie wasto
teinud: nemmad wötwad Israeli
kohtomoistjat keppiga loua
peäle lüa.

5. Peatük.

*Kallis tootus Kristussest ja
temma surest wäest.*

1. Ja sinna, Petlehem Ewrata,
se on wähha, et sa olled Juda
tuhhandette seast; sinnust
peab mulle wäljatullema se, kes
peab wallitseja ollema Israelis;
ja temma wäljaminnemissed on
wannast iggawessest aia-
st olnud.

2. Sepärrast tahhab ta neid
anda waewata sest aia-
st sadik, kunni se on
lapse sanud, kes peab
lapse sama, ja kunni
temma teised wennad
Israeli laste seltsi pöörwad.

3. Ja temma seisab, ja hoiab

kui karjane Jehowa
tuggewusses, Jehowa omma
Jummala kõrge nimme läbbi, ja
nemmad ellawad julgeste,
sest nüüd on temma suur ma-
ilma otsani.

4. Ja sesinnane peab rahho
issi ollema: kui Assur meie
male tulleb, ja kui ta meie
suurte koddade sisse astub:
siis tahhame tem~a wasto
seitse karjast ja kahheksa
iñimeste würstit seada.

5. Ja nemmad peawad Assuri
Ma ärrasöötma moögaga, ja
Nimrodi Ma temma wärrawatte
sees; ja temma peab meid
Assuri käest peästma, kui ta
meie male tulleb, ja kui ta
meie raia peäle astub.

6. Ja need, kes Jakobist
üllejänud, peawad palju rahwa
seas ollema, kui kaste Jehowa
käest, kui wihma pisad rohho
peäl, mis mehhe abbi ei ota,
egga loda innimesse poege
peäle.

7. Ja need, kes Jakobist
üllejäwad, peawad pagganatte
seas palju rahwa seas ollema,
kui loukoer metsa lojuste seas,
kui noor loukoer puddolojuste
karja sees, kes läbbikäies, ärra

tallab ja murrab, ja ei olle sedda, kes käest ärrakissub.

8. Sinno kässi peab so waenlaste ülle sureks sama töstetud, ja keik so wihhamehhed peawad sama ärrakautud.

9. Ja se peab sündima sel päwal, ütleb Jehowa, et ma sinno hobboosed so seast ärrakautan, ja so söa- wankrid hukka sadan.

10. Ja ma tahhan so Ma liñnad ärrakautada, ja keik so tuggewad liñnad mahhakiskuda.

11. Ja tahhan noidussed so käest ärrakautada, ja neid ei pea ennam mitte sul ollema, kes pilwest lausuwad.

12. Ja ma tahhan ärrakautada so nikkertud kuiud ja so ebbausso-sambad siño seast, ja sa ei pea mitte eñam om~a kätte tehtud asjo kum~ardama.

13. Ja ma tahhan so ied ärrakitkuda sinno seast, ja so liñnad ärrakautada.

14. Ja tahhan wihhas ja tullises wihhas nende pagganatte kätte maksta, kes ei wötnud kuulda.

6. Peatük.

Jehowa käib otsekui kohtus omma rahwaga: mis öige ohwer on: ähwardamissed.

1. Et kuulge, mis Jehowa ütleb: Wötta kätte, riidle mäggedega, ja mäekingud kuulgo so saña.

2. Kuulge, teie mäed, Jehowa riidlemist, ja teie tuggewad Ma-allused: sest Jehowal on riidlemist omma rahwaga, ja ta tahhab Israeliga kohtus käia.

3. Mo rahwas, mis ma ollen sulle teinud? ja misga ollen ma sulle waewa teinud? kosta mo wasto.

4. Sest ma ollen sind Egiptusse-male üllestonud ja seält orjamesse koiast sind ärralunnastand, ja ollen so ees Mosest, Aaronit ja Mirjamit läkkitanud.

5. Mo rahwas, et tulleta mele, mis nou Palak Moabi kuningas piddas, ja mis Pileam Peori poeg temmale kostis: tulleta mele, mis sündind Sittimist Kilgalist sadik, et sa öppiksid Jehowa öigussed tundma.

6. Rahwas ütleb: Misga pean ma Jehowa ette joudma? pean

ma põlweli se keigekörgema
Jummala ette kummardama?
kas ma pean põlletamise-
ohwridega, ühheaastaste
mullikattega temma ette
joudma?

7. Kas Jehowal peaks hea
meel ollema tuhhandest järjest?
ehk mitmest kümnest
tuhhandest ölli jõest? kas ma
pean om~a essimesse poia
andma ohwriks omma
ülleastmisse eest, ja omma
suggu patto-ohwriks omma
hinge eest.

8. Tem~a on sulle teada
annud, oh inimenne! mis hea
on; ja mis nouab JEHOWA so
käest muud, kui et sa pead
teggema, mis kohhus on, ja
heldust armastama, ja eñast
allandama käies om~a
Jum~alaga.

9. Jehowa heäl hüab liina
wasto; (sest sinno nimmi näab,
mis tössine assi on) kuulge
sest witsast, ja kes sedda on
seädnud.

10. Ons weel ühhe öäla koias
öälad warrandussed, ja kassin
wak, mis wägga pahha on?

11. Kas ma peaksin puhhas
ollema öälatte waekausidega ja

kukroga, kus kawwalad lööd on
sees?

12. Sest selle liina rikkad on
täis wäekauba tööd, ja kes
seäl ellawad, räkiwad walskust,
ja nende keel on täis
kawwalust nende suus.

13. Ja miina tahhan ka sind
waeseks teha pekstes, ja sind
ärrahäwwitades so pattude
pärrast.

14. Kül sinna sööd, ja so köht
ei pea mitte täis sama, ja mis
sind allawautab, se on so
eñese sees; kül sa püad ka so
om~ad körwale sata, agga sa
ei woi mitte teha, et need
peäsewad, ja mis sa weel
sadam ärrapeäsema, sedda
tahhan ma mööga kätte anda.

15. Kül sa külwad, agga sinna
ei sa mitte leikada: kül sa
öllimarjo tallad, agga sa ei sa
mitte ennast ölliga woida; ja
kül sa tallad wärsket wina,
agga sa ei sa mitte wina jua.

16. Sest iggaüks wöttab Omri
seädmised kowwaste piddada,
ja keik Ahabi suggu teud, ja
teie käite nende noude järrel:
sepärrast pean ma sind
ehmatusseks teggema, ja
willistamiseks neid, kes seäl

ellawad, ja teie peate minno rahwa teotust kandma.

7. Peatük.

*Pärrast pahha aega tulleb
parrem põlli koggodussele.*

1. Hädda mulle, et ma ollen kui suine willi, mis ärra korristud, kui se, mis winamarja leikusse järrel ärranoppitakse: ei olle ühtege winamarja kobbarat süa, mo hing ihhaldab warrast wilja.

2. Kes wagga, se on lõpnud ärra Ma peält, ja sedda öiglast ep olle mitte innimeste seas ; nem~ad keik warritsewad selget werd, nemmad püüdwad teine teist otsego nodaga.

3. Isse se weel, et nemmad mollematte kättega hästi kurja tewad, siis küssib würst andid, ja kohtomoistja moistab kohhut melehea eest, ja kes suur, sesamma rägib omma hinge tiggedusse järrele, ja nemmad korrotawad sedda ikka jämmedamaks.

4. Se keigeparras nende seast on kui kibbowits, ja kes öiglane, se on pahhem kui

kibbowitsne aed: so wahhimeeste pääw, kui so kätte peab nähtama, tulleb; nüüd peab neile seggane assi tullemas.

5. Äрге uskuge mitte liggimest, ärge lootke mitte söbra peäle ; hoia omma su uksed selle eest, kes sinno kaenlas maggab.

6. Sest poeg teotab issa ärra, tüttar seisab omma emma wasto, minnia omma ämma wasto, ja iggaühhe waenlased on temma omma koddakontsed.

7. Agga minna tahhan Jehowat wahtida, ma tahhan omma önnistusse Jummal järrele odata: kül mo Jummal mind kuleb.

8. Ärra olle mitte römus mo waenlane minno pärrast; kui ma mahhalangen, siis tousen ma jälle ülles: kui ma pimmedusses istun, siis on Jehowa mulle walgusseks.

9. Ma tahhan Jehowa wihhastust kanda, sest ma ollen ta wasto patto teinud, kunni ta minno rio-asja ärraselletab, ja sadab mulle kohhut; ta toob mind wälja

walgusse ette, kül ma saan
temma öigust römoga nähha.

10. Ja mo waenlane peab
sedda näggema, ja häbbi
wöttab tedda karta, kes mo
wasto ütles: Kus on Jehowa
sinno Jummal? mo silmad
sawad sedda römoga nähha,
pea peab ta sama ärratallatud
kui ulitsatte peäl.

11. Üks pääw peab tulles, et
sinno aiad üllesehhitakse:
selsammal päwal peab tühhi
seädminne kaugele ärrasama.

12. Sesam~a pääw peab ka
sinno jure tulles seält Assuri
poolt, ja Egiptusse liñnadest, ja
seält Egiptusse poolt Wratti
jöest sadik, ja merre poolt
merre pole, ja mäggede poolt
mäggede pole.

13. Ja Ma peab ärrahäwwitud
sama nende pärrast, kes seäl
ellawad, nende teggude kasso
pärrast.

14. Hoia kui karjane omma
rahwast omma witsaga, om~a
pärris-ossa lambad, mis
issipäines ellawad metsas kesk
Karmelit; sögo nem~ad Pasanis
ja Kileadis kui wannast aiast,

15. Otsego neil päiwil, kui
sinna wäljatullid Egiptusse-

maalt, tahhan ma tem~ale
immeasjo näidata.

16. Pagganad peawad sedda
näggema, ja ärrahäbbenema
keige nende wäe pärrast;
nem~ad peawad kät su peäle
pannema, nende körwad
peawad otsego kurdiks sama.

17. Nem~ad peawad pörmo
lakkuma kui maud, kui salla-
mud, mis muldas on:
Wärristes likuwad nemmad
wälja ennaste wangi-honist:
nem~ad tulles wärristes
Jehowa meie Jummal jure, ja
wötwad sinno eest karta.

18. Kes on sesuggune Jummal
kui sinna? kes üllekohhut
ärrawöttab, ja lähhäb
ülleastmissest möda omma
üllejänud pärris-ossa heaks: ei
temma pea mitte iggaweste
omma wihha, sest heldus on
temma mele pärrast.

19. Kül tem~a wöttab jälle
meie peäle hallastada, ta suñib
meie paljo üllekohhut meie alla,
ja sinna wiskad keik nende
pattud keige süggawama merre
kohta.

20. Siña Jehowa añad Jakobile
töt ja heldust, mis Abraamile
tootud, mis sa meie

wannemattele am~ust aiast
olled wandudes tootand.

Mika Ramato Ots.

Prohweti Nahumi Ramat.

1. Peatük.

*Jehowa wihha waenlaste wasto:
Ta on üks kindel lin.*

1. RAske ennekulutamiñe
Ninewest. Nahumi Elkosi-mehhe
näggemisse ramat.
2. JEHOWA on üks pühha
wihhaga Jummal, ja üks
kättemaksja, kättemaksja on
JEHOWA, ja kel tulline wihha
on: JEHOWA maksab omma
wihhameeste kätte, ja sesamma
peab wihha omma waenlaste
wasto.
3. Jehowa on pitka melega ja
rammust suur, ja ei pea
süallust polegi mitte ilmasüta:
Jehowa te on tulispä sees, ja
kange tule sees, ja pilwed on
temma jalgade pörm.
4. Ta sõitleb merd, ja kuiwatab
sedda ärra, ja keik jõed lasseb
ta ärratahheneda; Pasan ja
Karmel on wäetimid, ja

Libanoni öied närtsiwad ärra.

5. Mäed wärrisewad temma
eest, ja mäekingud sullawad
ärra: ja Ma töstab ennast ülles
temma palle eest, ja Ma, kus
ellatakse, ja keik, kes seäl
ellawad.

6. Kes woib tem~a sure
melepahhandusse ees seista?
ja kes woib tem~a kanges
tullises wihhas jäda seisma?
tem~a tulline wihha wallatakse
wälja kui tuli, ja kaljud kistakse
tem~ast mahha.

7. JEHOWA on hea, tuggewaks
paigaks ahhastusse päwal; ja
temma tuñeb neid, kes temma
jure kippuwad.

8. Agga otsego
weetousmissegä, mis peäle
tulleb, teeb temma otsa selle
Ninewe paiga peäle, ja
pimmedus peab temma
waenlased takkaaiama.

9. Mis teie mötlete Jehowa
wasto? temma teeb otsa peäle;

se ahvastus ei pea mitte
kakskord tousma.

10. Sest otsego kibbowitsad,
mis ristati ja poikiti kasnud, ja
kui need, kes ennast täis
lakkunud, joobnud maas on:
nenda peawad nemmad sama
ärralöppetud kui kuiw körs
ülleültsa.

11. Sinnust on wäljaläinud, kes
Jehowa wasto kurja mötleb,
üks pahharetti nou-andia.

12. Nenda ütleb Jehowa: Et kül
Assuri-rahwal rahho, ja neid
sest palju on ; ommeti peawad
nem~ad ärranidetud, ja nende
kunningas otsa sama; ja ehk
minna sind oh Juda! ollen
waewanud, ei tahha ma siiski
sind mitte enam waewata.

13. Ja nüüd tahhan ma temma
ikke so peält katkimurda, ja so
juttad ärrakiskuda.

14. Agga sinno pärrast, Assur,
annab Jehowa käsko: sinno
nimmest ei pea mitte suggu
enam sama külwatud; sinno
jummalatte koiast tahhan ma
nikkerdud ja wallatud kuiud
ärrakautada, ma tahhan senna
so hauda panna, sest sa olled
alwaks jänud.

2. Peatük.

*Römus sañum Jehowa rahwale:
Ninewe öige nuhtlus.*

1. Wata, mäggede peäl on
selle jallad, kes röömsad
sannumed kulutab, kes rahho
annab kuulda: Juda! pea
ommad Pühhad, tassu ärra
ommad tootussed õ; sest
pahharet ei pea enam mitte
so peäle tulles, ta on hopis
ärrakautud.

2. Se ärrapillutaja tulles ülles
sinno ele, hoia hästi sedda
kantsi, wahhi tee peäl, kinnita
niuded, te omma rammo
wägga tuggewaks.

3. Sest Jehowa on Jakobi
körgust nenda kui Israeli
körgust jälle saatnud, sepärrast
et need, kes keik tühjaks
tewad, neid on tühjaks teinud,
ja nende wössud ärrarikkunud.

4. Temma wäggewatte kilbid on
punnased, ja wahwad mehhed
on were-punnasis ridis, söa-
wankritte külges on kui tullised
wikkatid sel päwal, kui ta neid
sötta walmistab, ja mäntsed
pigid wintsutakse hirmsaste.

5. Nem~ad aiawad kui hullud

ulitsatte peäl söa-wankrittega,
nemmad karjawad senna ja
tenna turrude peäl; nende
näggo on kui tullised
törwaksed, kui walgud
röhhuwad nem~ad keik ärra,
6. Issand mötleb temma auliste
peäle; nem~ad kukkuwad
mahha, kus nemmad ial
käiwad, nemmad töttawad selle
liña müri peäle, ja se riist on
walmis, mis neid kattab.
7. Jöggede wärrawid peab
lahtitehtama, ja kunninglik hone
peab ärralaggunema.
8. Ja se on nenda seätud,
temma häbbi peab ilmuma,
tedda peab ärrawidama; ja
temma ümmardajad on tedda
saatmas kui tuide äggamisega,
ja löwad omma wasto rindo.
9. Ja Ninewe on olnud kui wee
tiik sest aiast: agga nem~ad
peawad ärrapöggenema; kül
ööldakse: Jäge seisma, seisma;
siiski ei wata ükski taggasi.
10. Risuge ärra höbbedat,
risuge ärra kulda; sest
warrandusse peäle ei olle otsa
mitte, seäl on suur hulk
keigesuggusid kallid riisto.
11. Ta on tühjaks paljaks
tehtud ja sutumaks

ümberlödud, ja südda sullab
ärra, ja põlwette wabbiseminne
on, ja kibbe wallo keige niuete
sees, ja nende keikide palled
kahwatawad ärra.

12. Kus on loukoerte pessa, ja
noorte loukoerte paik, kus
nemmad söwad? kus loukoer,
hirmus loukoer käis ja loukoera
kutsikas, et ükski neid ei
pelletanud.

13. Kus on se loukoer, kes
murdis ni palju kui tarwis
omma kutsikattele, ja kes
ärrakägistas om~a em~aste
loukoertele: ja täitis sagiga
om~ad augud, ja ommad
pessad sega, mis ta murdnud?

14. Wata, ma tullen sinno
peäle, ütleb wäggede Jehowa,
ja ma tahhan suitsus süta
pöllema temma söawankrid, ja
so nored loukoerad peab moök
ärralöppetama; ja tahhan so
sagi Ma peält ärrakautada, ja
so Käskude heält ei pea mitte
ennam kuuldama.

3. Peatük.

*Ninewe rahwa ja Assiria
kunningrigi õnnetus.*

1. Hädda werre sü-alluse liñnale! ta on keik täis wallet, ja ärrakiskumist, mahhamurdminne ei jä temmast mahha.
2. Seäl on piitsade plaksutaminne ja rattaste mürrina heäl, ja hobbosed on nelja jooksmas, ja söawankrid on hüppamas:
3. Temma toob rüütli-wägge ülles ja moögad, mis kui tullegid ja pigid, mis kui walgud; ja palju on neid, kes mahhalödud, ja suur hulk kehhasid, ja ilma otsata on neid surnud ihhusid, et nemmad nende surnutte kehjade peäle kommistawad.
4. Selle hora palju horatö pärrast, kes illus lahke, kes wäljaöppetud noidusse peäle, kes pagganad omma palju horatöga, ja sugguwössad omma noidustega ärramünud.
5. Wata, ma tullen sinno peäle, ütleb wäggede Jehowa, ja tahhan so kue hõlmad so silmade ülle ülleswötta, ja tahhan pagganille so allastust, ja kuningrikidele so häbbi naero näidata,
6. Ja tahhan so peäle wissata

- lailad asjad, ja sind ärrateotada, ja sind silma-immeks panna.
7. Ja se peab sündima, et keik, kes sind näwad, so jurest ärrapöggengewad, ja ütlewad: Ninewe on ärraraisatud; kellel on temma pärrast ärras meel? kust pean ma neid otsima, kes sind trööstiwad?
8. Kas sa olled parrem kui Noamon, mis jöggede wahhel seisab, kelle ümber wessi on? kelle müri tagga merri on, kellele müriks merri on.
9. Mora-ma ja Egiptus olli temma rammo, mis peäle otsa ei olnud: Puti- ja Lubi-rahwas on sulle abbiks olnud.
10. Siiski on ta wangi läinud wangide seas, ka temma nored lapsed paiskati wasto kiwwi keigede ulitsatte otsa peäle, ja temma auliste issandatte pärrast heitsid nemmad liisko, ja keik temma üllemad on ahhelattega kinnipandud.
11. Ka sinna pead joobnuks sama, sa pead teadmatta ollema; ka sinna pead waenlase pärrast tuggewa paika otsima.
12. Keik so tuggewad liñnad on

Prohveti Nahumi Ramat.

kui warratse wiljaga wigipuud,
kui neid puistakse, siis
langewad marjad selle suhho,
kes tahhab süa.

13. Wata, so rahwas on kui
naesed sinno seas; so Ma
wärrawid peab so waenlastele
pärrani lahti tehtama; tulli peab
so pomid ärrapölletama.

14. Wötta ennesele wet senna
tarwis, kui lin kinni on,
kohhenda ommad tuggewad
liñnad; minne roja sisse, ja
sötku soue, kohhenda
teiliskiwwi ahjo.

15. Seäl peab sind tulli
ärrapölletama, moök peab sind
ärrakautama, se peab sind
ärrasöma kui Jeleki-linnud; sa
ni paljuks kui Jeleki-linnud, sa
ni paljuks kui rohhotirtsud.

16. Sa olled kül ennesele
saatnud palju ennam
kaupmehhi kui taewa tähhed:
agga nemmad on kui Jeleki-

liñnud, mis keigelt polelt peäle
tulleswad, ja ärralennawad.

17. So üllemaid würstid on ni
paljo kui rohhotirtsud, ja so
pealikkuid kui suur hulk
rohhotirtsusid, mis külmal
päwal jäwad aedade äre
seisma; ja kui pääw touseb,
siis ulkuwad nemmad ümber, et
nende paika polle teädage, kus
nemmad olnud.

18. So karjatsed tukkuwad, oh
Assuri kuningas! so aulissed
on maas: so rahwas on
mäggede peäl laiale pillatud, ja
ei polle sedda, kes koggub.

19. Ei lähhä so haaw komale,
so wigga teeb haiget: keik, kes
jutto sinnust kuulwad,
plaksutawad kässi so pärrast,
sest kelle peäle ei olle sinno
kurjus käinud allati?

Nahumi Ramato Ots.

Prohveti Habakuki Ramat.

1. Peatük.

Kaebdus öäla ello peäle:

Kaldea-rahw. tullesw Juda peäle.

1. Raske ennekulutamiñe, mis

prohwet Habakuk on näinud.

2. Jehowa kui kaua pean ma karjuma, ja sinna ei wötta kuulda? kui kaua pean ma so pole kissendama wäekauba tö pärrast, ja sa ei sada mitte abbi?

3. Miks sa lassed mind nähha nurjatumat tööd, ja watad peält sedda waewa? ja ärraraiskaminne ja wäekauba tö on minno ees, ja riid ja taplus on, mis töstetakse.

4. Sepärrast jääb kässo-öppetus järrele, ja ei tulle ial wälja, mis kohhus: sest kes öäl, se pirab selle öige ümber, sepärrast tulleb woöreti kohhus wälja.

5. Katsuge pagganatte seas, ja wadage, ja pange wägga immeks: sest ma teen üht teggo teie aial, mis teie ei ussu, kui sedda juttustakse.

6. Sest wata, ma sadan ülles Kaldea-mehhed, üks rahwas, kel kibbe ja äkkilinne meel on, kes lähhäb sedda maad läbbi ni lai kui ta on, et ta saaks pärrida need honed, mis ep olle temma pärralt.

7. Sesamma on hirmus, ja tulleb karta; ta käest tulleb

wälja, mis ta öigeks arwab ja moistab.

8. Ja temma hobbosed on kermemad kui pardri-metsalissed, ja ablamad kui hundid öhto aial, ja temma rüütlid andwad ennast laiale: ja ta rüütlid tullewad kaugelt, nemmad lendawad kui kotkas, mis töttab söma.

9. Keik temma wäggi tulleb wäggiwalda teggema: nende silmade himmo käib hom~iko pole, ja koggub wangid kui liwa.

10. Ja temma pilkab kunningaid, ja würstid on temmale üks naer: temma naerab keik tuggewad liñnad, ja kuhjab mullast wallid, ja wöttab iggaühhe liñna ärra.

11. Siis käib ta läbbi kui tuul, ja lähhäb ikka peäle, ja saab süalluseks; sesinnane temma rammo on temmale jummalaks.

12. Eks siña olle wannast Jehowa mo Jummal, mo pühha Lunnastaja? ärra lasse meid mitte ärrasurra; Oh Jehowa, sa olled tedda öigeks nuhtlusseks pannud, ja sinna, oh Kaljo, olled tedda kinnitand meile märko anda.

13. Sa olled ni puhhas silmist, et sa ei woi kurja nähha, ja waewa ei woi sa peältke mitte wadata; miks sa peaksid waatma nende peäle, kes pettust tewad, ja peaksid wait ollema, kui se, kes öäl on, sedda ärranelab, kes öigem tedda?

14. Kas sa siis olled innimessed merre kallade sarnatseks teinud, ehk kui romajad, kelle ülle ep olle wallitsejat?

15. Keik neid weab ta öngega ülles, ta aiab neid kokko omma noda sisse, ja koggub neid omma wörgo sisse; sepärrast römustab ta ennast, ja on wägga römus.

16. Sepärrast ohwerdab ta omma nodale, ja suitsetab omma wörgule: sest nende läbbi saab tem~a ossa lihhawaks, ja tem~a roog raswaseks.

17. Kas ta sepärrast peab omma noda tühjendama? ja kas ta ei pea armo andma, ühtepuhko pagganad ärratappes?

2. Peatük.

Öige usk peab Jummalatootust kinni: Pabeli rahwas saab hukka.

1. Ma tahhan seista ommas wahtis, ja seisma jäda kantsi, ja tahhan wahtida, et ma saan nähha, mis ta wöttab mo sees räkida, ja mis ma pean wastama omma nomimisse peäle.

2. Ja Jehowa wastas mulle ja ütles: Kirjota se nägeminne, ja panne sedda selgeste laudade peäle ülles, et se woiks sedda kermeste läbbiaiada, kes sedda loeb.

3. Sest se nägeminne jääb weel seätud aiaks, ja üks kulutaja on päwade otsas, ja ei walleta mitte; kui ta wiwib, siis ota tedda, sest ta tulleb wissiste, ei ta jä järrele.

4. Wata, kes üllemeeltse süddamega on, selle hing ei olle mitte öiglane tem~a sees; agga, kes öige on om~as uskus, se peab ellama.

5. Agga paljo wähhem on öiglane se, kedda wiin pettab, kes hooplik mees, kel ei olle

asset; kes kui haud omma hinge lahtiteeb, ja issi on kui surm, ja ei sa ial täis, koggub ennese jure keik pagganad, ja sadab ennese jure kokko keik rahwast.

6. Eks nemmad mitte keik ei wötta temma peäle tösta üht tähhendamisse-sanna, ja selletust, mis temmale jääb moistatusseks; ja iggaüks ütleb: Hädda sellele, kes palju kokkopanneb, mis ep olle temma pärralt; kauaks se on? temma koormab agga ennese peäle pakso mudda.

7. Eks need wötta äkkitselt üllestousta, kes sind ham~ustawad? ja üllesärkada, kes sind wintsutawad, ja sa pead neile risutawaks sama.

8. Sest sinna olled palju pagganid risunud, keik üllejänud rahwas peawad sind jälle risuma; innimesse were pärrast ja se wäekauba tö pärrast, mis tehtud selle male, liñnale, ja keikile, kes seäl ellawad.

9. Hädda sellele, kes ahnitseb kurja kasso omma suggule, et ta panneks omma pessa ülles kõrgesse, et ta peäseks kurja

käest.

10. Sa olled nou piddanud häbbiks omma suggule, et sa ni palju rahwast kullutanud, ja olled patto teinud omma hinge wasto.

11. Sest kiwwid kissendawad mürist, ja palgid pu-seinadest wastawad neile:

12. Hädda sellele, kes ehhitab liñna werrega, ja kinnitab liñna köwwerussega.

13. Wata, eks se olle wäggede Jehowa käest, et rahwas waewa näwad, tulle tarwis, ja rahwa-seltsid eñast ärrawässitawad tühja tarwis.

14. Sest Ma peab täis sama JEHOWA au tundmissega, nenda kui wessi merre kohhad kattab.

15. Hädda sellele, kes jodab omma liggimest, kes sa kätte pakkud om~a lehkri, ja peälegi joobnuks teed, et sa woiksid nende allastust nähha sada.

16. Sa olled häbbinaero kül sanud au eest, jo sinna ka, et sa olled ümberleikamatta;

Jehowa parrema käe karrikas tulleb jälle so kätte, ja üks naerus okse saab so au peäle.

17. Sest se wäekauba tö, mis

Libanonile sünnib, peab sind katma, ja nende lojuste ärraraiskaminne, mis neid on ärraehmatand; innimeste were pärrast, ja se wäekauba tö pärrast, mis tehtud selle male, liñnale, ja keikile, kes seäl ellawad.

18. Mis kasso on sest nikkerdud kuiust olnud, et selle teggia sedda on nikkerdand? mis kasso on sest wallatud kuiust, ja walle õppetajast? et se tehtud kuio teggia se peäle lodab, et ta tühjad tummad jummalad teeb.

19. Hädda sellele, kes pule ütleb: Hakka walwama; ja kiwwile, mis wait seisab: Ärka ülles; kas se peab õppetama? wata, kuld ja hõbbe on temma ümberlödud, ja ühtege waimo polle temma sees.

20. Agga Jehowa on ommas pühhas templis ; temma palle ees olle wait, keik ma-ilm!

3. Peatük.

Habakuk teeb palwet usklike eest: on rõmus lotes.

1. Prohweti Habakuki palwe

ahhastusse laulude wisi:

2. Jehowa ma ollen jutto sinnust kuulnud, ma ollen kartnud; Jehowa omma tehtud rahwast hoia ellus kesk hädda aastade sees, kesk hädda aastade sees anna armo teada, mötle hallastamisse peäle wihhastusses.

3. Jummal tuli Temanist, ja se, kes pühha on, Parani mäe peält, Sela; temma suur au kattab taewast, ja Ma on temma kitust täis.

4. Ja selgus on kui walgus, sarwed ehk rammo on temmal ta ommast käest; ja seäl on temma tuggew warjopaik.

5. Temma palle ees käib katk; ja temma jalge jurest tulleb willi-többi wälja.

6. Temma on seisma jänud, ja Ma ärramoötnud; ta on watanud, ja pagganad ühhest ärraaianud, ja iggawad mäed on laiale pillatud, iggawessed mäekingud on allawautud: iggawessed käimised on temmal.

7. Nurjatuma tö al näggin ma Kusani telgid: Midjani Ma telgi tekkid wärrisesid.

8. Kas wihha jöggede wasto,

kas sinno wihha, Jehowa!
jöggede wasto süttis põllema?
kas so hirmus wihha olli merre
wasto? kui sa söidad om~a
hooste selgas, siis so
söawankrid on abbiks.

9. So paljas ammo ärratakse
ülles se pärrast, mis
wannetega sugguarrudele on
tootud, so sanna pärrast, Sela;
jöggedega löhhud sa maad
läbbi.

10. Mäed näwad sind, ja on
kui lapse-waewas; suur wee
tousminne käib keik läbbi:
süggawus annab omma heält
kuulda, ta tõstab ommad käed
kõrgesse ülles.

11. Päike ja ku jäwad seisma
assemele, nemmad lähhäwad
sinno noolte walgussega, ja so
pigi walk selgussega.

12. Sure melepahhandussega
lähhäd sinna eddasi möda
maad: sa peksad wihha sees
pagganad kui reht.

13. Sa lähhäd wälja omma
rahwale abbiks, abbiks omma
woitud mehhega: sa peksad se
peamehhe mahha selle koiast,
kes öäl on, sa teed allusse
paljaks kaelast sadik, Sela.

14. Sa uristad temma

sugguarrude sees temma
küllade peameest läbbi, kes
tulleswad kui kange tuul mind
laiale pillutama: nem~ad
hüppawad römo pärrast, kui
nemmad sawad willetsad
otsego ärrasüa sallajas paikas.

15. Sa tallad merres omma
hoostega soue, mis sures wees.

16. Ma kuulsin, ja mo köht
wärrises, se heäle peäle
löddisesid mo uled;
mäddaneminne läks mo
lukontide sisse ja ma
wärrisesin ommas paikas,
minna, kes ma pean hingama
ahhastusse päwal, kui
üllesminnakse se rahwa wasto,
mis hulgaliste meie peäle
tulleb.

17. Ehk wigipu ei öitse ja
winapu peäl wilja ei olle; ehk
öllipu willi pettab, ja wäljad ei
anna toidust; ehk
puddolouksed lautade seest
ärrakadduwad, ja ei olle
weiksid weiste-lautade sees:

18. Om~eti tahhan miña römo
pärrast hüppada JEHOWA sees,
ma tahhan wägga römus olla
om~a õñistusse Jum~ala sees.

19. Issand Jehowa on minno
wäggi, ja ta on mo jallad

Prohweti Habakuki Ramat.

teinud kui em~aste hirwede
jallad, ja juhatab mind mo
kõrge paikade peale. Antud
üllema mängimehhele mo

keeltega mängidega laulda.

Habakuki Ramato Ots.

Prohweti Sewanja Ramat.

1. Peatük.

*Juda kunningriik lähhäb hukka:
ei sa kustki abbi.*

1. Se on Jehowa sanna, mis
sai Sewanja kätte, kes Kusi
poeg, kes Kedalja poeg, kes
Amarja poeg, kes Hiskia poeg,
Amoni poia Josia, Juda
kuninga päiwil.

2. Ma tahhan sutumaks keik
hopis ärrawötta Ma peält, ütleb
Jehowa.

3. Ma tahhan otsa tehha
innimeste ja lojuste peäle, ma
tahhan otsa tehha lindude
peäle, mis taewa al, ja kallade
peäle, mis merres, ja nende
pahhanduste peäle, kes öälad
on ; ja tahhan innimessed
ärrakautada Ma peält, ütleb
Jehowa.

4. Ja minna tahhan omma kät

wäljasirrutada Juda wasto ja
keige Jerusalemma rahwa
wasto, ja siit paigast
ärrakautada, mis weel
jällejäänud Paalist, ja pappide
nimmed preestridega;

5. Ja neid, kes kattuste peäl
kummardawad taewa wäe ette;
ja neid kes kummardawad, kes
wanduwad Jehowa jures, ja kes
wanduwad Malkami jures;

6. Ja neid, kes Jehowa järrelt
ärratagganenud, ja kes
Jehowat ei otsi, egga tedda ei
noua.

7. Olle wait Issanda Jehowa
palle ees: sest Jehowa pääw
on liggi, sest Jehowa on
tapmist seädnud, wisi pärrast
walmistanud neid, kes temmast
kutsutud.

8. Ja peab sündima Jehowa
tapmisse päwal, et ma tahhan
würstide ja kunninga poegade

kätte nähha, ja keikide kätte,
kes woõrama rahwa rided
selga pannewad.

9. Ka tahhan keikide kätte
nähha, kes ülle läwwe
kargawad selsammal päwal, kes
omma issanda koia täitwad
wäekauba töga ja
kawwalussega.

10. Ja sel päwal, ütleb Jehowa,
peab tousma kissendamisse
heäl kalla-wärrawast, ja
ulluminne teisest liñna jaust, ja
suur hädda mäekinkude poolt.

11. Ulluge, kes teie önes
kohtas ellate; sest keik
Kanaani-rahwas on hukka
sanud, keik on ärrakautud, kes
rahhaga on koormatud.

12. Ja sel aial peab sündima:
ma tahhan lampidega
Jerusalemma läbbiotsida, ja
nende meeste kätte nähha, kes
on kui tarretand omma
tõmehhe peäl, kes ommas
süddames ütlewad: Jehowa ei
te head, egga tem~a te kurja.

13. Ja nende warra peab
risutawaks, ja nende koiad
laggedaks sama; ehk nem~ad
koddasid üllesehhitawad, siiski
ei pea nemmad seäl ellama;
ehk nemmad winamäggesid

istutawad, ei pea nemmad
nende wina joma.

14. Se suur Jehowa pääw on
liggi, se on liggi, ja ruttab
wägga; Jehowa päwa heäl
tulleb, ka wäggew mees
kissendab seäl kibbedaste.

15. Hirmsa wihha pääw on
sesamma pääw, üks kitsikusse
ja ahhastusse pääw, üks
ärrahäwwitamisse ja
ärraraiskamisse pääw, üks
pilkasse pimmedusse pääw, üks
pilline ja sure pimmedusse
pääw.

16. Üks passuna ja öiskamisse
pääw on se tuggewatte liñnade
wasto, ja kõrge nurga-tornide
wasto.

17. Ja ma tahhan innimestele
kitsast teha, et nemmad
peawad käima kui pimmedad,
sest nemmad on Jehowa wasto
patto teinud; ja nende werd
peab ärrawallatama kui pörmo,
ja nende toidusse rammo kui
sitta.

18. Ei nende hõbbegi egga
nende kuld ei woi neid
ärrapeästa Jehowa hirmsa
wihha päwal, ja temma pühha
wihha tulle läbbi tehakse keik
se Ma laggedaks: sest ta teeb

otsa keikide peäle, kes siin maal ellawad, ja sedda ruttuste.

2. Peatük.

*Maenitsus pattust pöördä:
waenlased sawad otsa.*

1. Katsuge issiennast läbbi, ja pärrast katsuge teised läbbi, oh rahwas! kel ei olle himmo öigusse järrele.

2. Ennekui Issanda seädminne sedda nuhtlust otsego ilmale toob, ennekui pääw laiale lähhäb kui hagganad; et enne teie peäle ei tulle Jehowa tulline wihha, et enne teie peäle ei tulle Jehowa wihha pääw.

3. Otsige Jehowat, keik häddalissed Ma peäl, kes tewad, mis temma ees kohhus on ; otsige öigust, otsige allandamist, ehk teie woite warjule sada Jehowa wihha päwal.

4. Sest Assa peab mahhajäetud, ja Askelon ärrahäwwitud sama; Asdodi rahwast wotwad nemmad louna aial ärraaiada, ja Ekron peab

ärrarikkutud sama.

5. Hädda teile, kes teie ellate merre kare pool, oh Keritide rahwas! Jehowa sanna on teie wasto, oh Kanaan Wilistide Ma! ja ma tahhan sind ärrahukkata, et ükski siin ei sa ellada.

6. Sest merre kare pool peawad ollema elloassembled, mis karjatsed walmis kaewawad, ja puddolojuste aiad.

7. Ja se koht peab sama neile, kes Juda suggust üllejänud, kes seäl peawad söma; Askeloni koddade sees peawad nemmad öhto maas maggama, sest Jehowa nende Jummal tulleb neid katsma, ja pörab nende wangipölwe.

8. Ma ollen kuulnud Moabi laimamist, ja Ammoni laste teotamissed, misga nemmad mo rahwast on laimanud, ja surustellenud nende raia wasto.

9. Sepärrast ni töeste kui ma ellan, ütleb wäggede Jehowa, Israeli Jummal: Moab peab töest sama Sodoma sarnatseks, ja Ammoni lapsed Komorra sarnatseks, nöggeste nömmeke, ja sola auguks, ja mis ärrahäwwitud on iggaweste:

kes üllejäwad mo rahwa seast,
need peawad neid ärrarisuma,
kes mo Israeli suggust
jällejänud, need peawad neid
pärrima.

10. Se saab neile nende
kõrkusse eest, et nemmad on
laimand, ja surustanud
wäggede Jehowa rahwa wasto.

11. Jehowa tulleb neile karta,
sest temma teeb keik selle Ma
jummalad wäetimaks; siis
peawad nemmad tedda
kummardama iggamees
ommast paigast, keik
pagganatte sared.

12. Ka teie Mora-mehhed! teid
ennast peab mo moögaga
mahhalödama.

13. Ja ta sirrutab omma kät
wälja wasto pohja, ja hukkab
Assurit ärra, ja teeb Ninewe
laggedaks, poudseks maaks,
kui kõrb on.

14. Ja seäl kesk paikas
peawad maggama karjad,
keiksugguste ellajatte hulgad; ni
hästi Kaati-linnud kui sured
silid wötwad öse jäda temma
nuppude peäle: heäl laulab
aknas; paljaks tehtud kohhad
on läwwede peäl, sest ta on
need woodrid seedri-puust

peält ärrakiskunud.

15. Se on se römused lin, mis
ellas holeto, mis ommas
süddames mötles: Minna ollen
se, ja ei ükski mu; kuidas on ta
laggedaks sanud, ühheks
paigaks, kus ellajad maas
seisawad; iggaüks, kes temmast
mödalähhäb, willistab, ja näitab
omma käega imme pärrast.

3. Peatük.

*Sannakuulmatta Judid sawad
hukka: nende suggu pörab
wiimsel aial Kristusse pole.*

1. Hädda sellele, kes hirmo
sanud, ja jälle lunnastud, selle
liännale, kes teisi waewab.

2. Temma ep olle sanna
kuulnud, ei ta olle õppetust
wötnud: ei ta olle Jehowa
peäle lootnud, omma Jummal
järe ei olle ta mitte liggi
tulnud.

3. Temma würstid temma sees
on kui möirajad loukoerad:
temma kohtomoistjad on kui
hunidid öhto aial, need ei närri
konta hom~ikoni.

4. Temma prohwetid on
wallatumad, ja pettised

mehhed; ta preestrid teotawad pühha paika ärra, nemmad tewad kässo-öppetussele wäggiwalda.

5. Jehowa on öige seäl sees, ei temma te köwwerust, ta töstab omma kohhut igga hom~iko walge ette, ei olle ühtege waiak; agga kes pörane on, ei se moista häbbeneda.

6. Ma ollen rahwast ärrakautanud, nende nurga-tornid on ärrahäwwitud, ma ollen nende ulitsad paljaks teinud, et ükski seält läbbi ei käi; nende liñnad on tühjaks tehtud, et seäl ei olle mehhi egga muud rahwast.

7. Ma mötlesin: Ommeti wöttad sinna mind karta, sa wöttad öppetust, et temma ello-asse ei saaks ärrakautud, egga temmale ühteki ei juhtuks, mis ma temma peäle piddin pannema: agga nemmad on warratsed olnud pahha teggema keige omma teggemissega.

8. Sepärrast ootke mind, ütleb Jehowa, sel päwal, kui ma üllestousen sagi sama: sest se on mo öige nuhtlus, et ma pagganad koggun, et ma

kunningrigid kokko sadan, et ma omma suurt melepahhandust, keik omma tullist wihha nende peäle wäljawallan, sest mo pühha wihha tulle läbbi peab keik se Ma sama laggedaks tehtud.

9. Sest siis tahhan ma neile rahwale jälle anda puhtad uled, et nemmad keik JEHOWA nimme peawad appi hüüdma, ja tedda tenima ühhe ikke al.

10. Teile poolt Mora-ma jöggede wotwad mo allandlikkud pallujad, mo laiale pillutud suggu, mo annid tua.

11. Sel päwal ei pea sa mitte ennam häbbenema keige omma teggemisse pärrast, misga sa olled ülleastnud minno wasto: sest ma tahhan siis sinno seast ärrasata neid, kes römo pärrast hüppasid so surustusse pärrast, ja sa ei pea mitte ennam ülbe ollema mo pühha mäe peäl.

12. Ja ma tahhan sinno sekka üllejätta ühhe willetsa ja alwa rahwa, ja need peawad Jehowa nimme jure kippuma.

13. Kes Israelist üllejäwad, need ei pea mitte köwwerust teggema, egga wallet räkima, ja

Prohweti Sewanja Ramat.

nende suust ei pea mitte kawwalat keelt leitama: sest nemmad peawad kui karri söma ja maas seisma, ja ükski ei pea neid ärrapelletama.

14. Laula röömsaste, Sioni tüttar! öiska Israel! olle römused ja hüppa römo pärrast keigest süddamest, Jerusalemma tüttar!

15. Jehowa on so öiged nuhtlused ärrasaatnud, ta on so waenlast ärrarüüstanud; Jehowa Israeli kuningas on so seas, ei sa pea mitte ennam sama õnnetust nähha.

16. Sel päwal ööltakse Jerusalemmale: Ärra karda, oh Sion! ärgo sago so käed lödwaks.

17. Jehowa so Jummal sinno sees, se keigewäggewam tahhab, abbi sata; ta wottab ennast üpres wägga römustada sinno pärrast, temma on wait omma armastusse läbbi, ja

wägga römused so pärrast öiskamissegga.

18. Ma tahhan kogguda neid, kes tulles seatud aia pärrast kurwad on, kes sinno seast on; teotus on kui koorm nende peäl.

19. Wata, ma tahhan sel aial otsa teha keikide peäle, kes sind waewawad, ja abbi sata sellele, kes lonkab, ja kogguda, mis ärralükkatud, ja tahhan neid teha kitusseks ja kuulsaks keige made sees, kus neil häbbi olnud.

20. Sel aial tahhan ma teid wia omma liina, otse sel aial, kui ma teid koggun: sest ma tahhan teid teha kuulsaks ja kitusseks keige Ma rahwa seas, kui ma teie wangipölwe pöran teie nähhes, ütleb Jehowa.

Sewanja Ramato Ots.

Prohweti Aggai Ramat.

1. Peatük.

Rahwas on ussin templi tö

kallal Jehowa kässo peäl.

1. KUnninga Tariusse teise

aasta essimessel kuendama ku
päwal sai Jehowa sanna
prohweti Aggai läbbi Sealtieli
poia Serubabeli kätte, kes Juda
ma-wallitseja olli, ja Jotsadaki
poia Josua kätte, kes
üllem-preester olli, sedda wisi:

2. Nenda rägib wäggede
Jehowa, ja ütleb:

Needsinnatsed rahwas ütlewad:
Aeg ep olle tulnud, ei se aeg
olle, et Jehowa kodda peab
sama üllesehhitud.

3. Ja Jehowa sanna sai
prohweti Aggai kätte sedda
wisi:

4. Oh teie! ons teil aega istuda
omma koddade sees, mis
wodertud, ja sesinnane kodda
on ärralaggunud?

5. Ja nüüd ütleb wäggede
Jehowa nenda: Pange ommad
wisid tähhele.

6. Teie külwate palju, ja sate
pissut kätte: kül teie söte, agga
köht ei sa täis: kül teie jote,
agga teie ei woi janno aiada:
iggaüks panneb kül rided selga,
agga temmal ei olle soja: ja
kes palka saab, se panneb
omma palka katkise kukrusse.

7. Nenda ütleb wäggede
Jehowa: Pange ommad wisid

tähhele.

8. Minge ülles mäe peäle, ja
toge puid, ja ehhitage se
kodda ülles: ja mul peab sest
hea meel ollema, ja mind peab
auustama, ütleb Jehowa.

9. Teie watate palju asjade
järrele, ja wata, se lähhäb
wähhemaks; ja teie wisite
omma kotta, ja minna puhhusin
sedda ärra: mikspärrast, ütleb
wäggede Jehowa? minno koia
pärrast, et se on ärralaggunud,
ja teie jooksete iggaüks omma
kotta.

10. Sepärrast on taewas kastet
teie peält ärrakeelnud, ja Ma
on omma wilja ärrakeelnud.

11. Ja ma ollen poudo
hüüdnud Ma peäle, ja mäggede
peäle, ja wilja peäle, ja wärske
wina peäle, ja ölli peäle, ja
keige se peäle, mis Ma wälja
annab, ja innimeste peäle, ja
lojuste peäle, ja keige kätte tö
peäle.

12. Ja Sealtieli poeg Serubabel
ja Jotsadaki poeg Josua se
üllem-preester, ja keik üllejänud
rahwas wotsid Jehowa omma
Jummala sanna kuulda, ja
prohweti Aggai sannad, nenda
kui Jehowa nende Jummal

tedda olli läkkitanud, ja rahwas kartsid Jehowa eest.

13. Ja Aggai Jehowa Käsk ütles Jehowa Kässo-ammeti sees selle rahwale sedda wisi: Minna ollen teiega, ütleb Jehowa.

14. Ja Jehowa ärratas Sealtieli poia Serubabeli, Juda ma-wallitseja waimo ülles, ja Jotsadaki poia Josua, se üllem-preestri waimo, ja keige üllejänud rahwa waimo, et nemmad tullid ja tööd teggid wäggede Jehowa omma Jummal koia kallal.

15. Neljandamal kuendama ku päwal kolmatkümmand, teisel kunninga Tariusse aastal.

2. Peatük.

Teine tempel on üllem kui essimenne Kristusse tullemisse pärrast.

1. Essimessel seitsme ku päwal kolmatkümmand sai Jehowa sanna prohweti Aggai kätte sedda wisi:

2. Et rägi Sealtieli poia Serubabeli, Juda ma-wallitseja wasto, ja Jotsadaki poia Josua,

üllema-preestri wasto, ja se üllejänud rahwa wasto, ja ütle: 3. Kes on teie seast üllejänud, kes se koia näinud temma endisse au sees? ehk kuidas näte teie nüüd sedda? eks se polle kui middagi teie melest selle teise wasto?

4. Ja nüüd olle wahwa Serubabel, ütleb Jehowa, ja olle wahwa, Jotsadaki poeg Josua, sa üllem-preester, ja olle wahwa keik se Ma rahwas, ütleb Jehowa, ja tehke peäle: sest minna ollen teiega, ütleb wäggede Jehowa.

5. Selle sannaga, mis pärrast ma teiega seädusse teinud, kui teie Egiptusse-maalt wäljatullite, ja mo waim teie seas olli seismas; ärge kartke mitte.

6. Sest nenda ütleb wäggede Jehowa: Weel on üks nattu ke siinna, siis pannen ma taewast ja maad, ja merd ja kuiwa wärrisema.

7. Ja minna tahhan keik pagganad panna wärrisema, et nemmad tullewad selle jure kedda keik pagganad iggatsewad, ja tahhan seddasinnast kodda täita auga ʾ, ütleb wäggede Jehowa.

8. Minno pärralt on hõbbadat
ja minno pärralt on kulda,
ütleb wäggede Jehowa.

9. Selle wiimse koia au peab
surem ollema kui selle
essimesse, ütleb wäggede
Jehowa, ja seie paika tahhan
ma rahho anda, ütleb wäggede
Jehowa.

10. Neljandamal ühheksama ku
päwal kolmatküm~end teisel
Tariusse aastal sai Jehowa
sanna prohweti Aggai kätte
sedda wisi:

11. Nenda ütleb wäggede
Jehowa: Et küssi preestride
käest kasso-õppetusse pärrast,
ja ütle:

12. Kui kegi pühha lihha
kannab omma ride ölmas, ja
putub omma ölmaga leiwa
külge, ja leme külge, ja wina
külge, ja ölli külge, ehk
mingisugguse roa külge; kas se
keik saab pühhaks? ja preestrid
wastasid ja ütlesid: Ei mitte.

13. Ja Aggai ütles: Kui üks
rojane hing nende keikide
külge putub, kas se keik
rojaseks saab? ja preestrid
wastasid, ja ütlesid: Se saab
rojaseks.

14. Ja Aggai wastas ja ütles:

Nenda on sesinnane rahwas, ja
nenda on sesinnane suggu
minno palle ees, ütleb Jehowa,
ja nenda on keik nende kätte
tö, ja mis nemmad seäl
ohwerdawad, se on rojane.

15. Ja nüüd, et pange teie
tähhele sest päwast ja endisest
aiast, enne kui kiwwi kiwwi peäle
pandi Jehowa templi tarwis.

16. Kui kegi neist tuli hunnikko
jure, kus kakskümmend mooto
pidi ollema, siis olli agga
küm~e; kui kegi tuli surrotörre
jure, et ta pidi surrotörrest
wõtma wiiskümmend mooto,
siis olli agga kakskümmend.

17. Ma ollen teid lönud wilja
kõrwetussega, ja rooste
uddoga, ja rahhega keige teie
kätte teggude sees, ja teie ep
olle mitte minno pole pöörnud,
ütleb Jehowa.

18. Et pange tähhele sest
päwast ja endisest aiast, sest
neljandamast ühheksama ku
päwast kolmatkümmend; sest
päwast, kui Jehowa templi allus
pandi, pange tähhele.

19. Kas alles semet olli aitas?
ni hästi winapu kui wigi- ja
kranati- ja ölli-puud ei kannud
wilja ; seitsinnatsest päwast

Prohweti Aggai Ramat.

tahhan ma önnistust anda.
20. Ja Jehowa sanna sai
teistkorda Aggai kätte, selle ku
neljandamal päwal
kolmatkümmand, sedda wisi:
21. Rägi Serubabeli Juda ma-
wallitseja wasto, ja ütle: Minna
pannen taewad ja maad
wärrisema,
22. Ja wöttan kuningrikide
aujärjed ümberlúa, ja
pagganatte kuningrikide
rammo ärrakautada; ja tahhan
ümberlúa söawankrid, ja kes

seäl peäl sõitwad: ja hobboosed,
ja kes nende selgas sõitwad,
peawad maas ollema, iggamees
omma wenna moöga läbbi.
23. Sel päwal, ütleb wäggede
Jehowa, tahhan ma sind
Sealtieli poega Serubabelit
omma sullast wötta, ütleb
Jehowa, ja sind sörme paña
kui pitseriga sörmust; sest sind
ollen ma ärrawallitsenud, ütleb
wäggede Jehowa.

Aggai Ramato Ots.

Prohweti Sakaria Ramat.

1. Peatük.

*Israelit maenitsetakse pattust
pöördä kolme näggemisse
läbbi.*

1. TEise Tariusse aasta
kahheksamal kuul sai Jehowa
sanna prohweti Sakaria kätte,
kes olli Iddo poia Perekja
poeg, sedda wisi:
2. Jehowa on üpres wägga
wihhane olnud teie wannematte
peäle.

3. Sepärrast pead sa nende
wasto ütlema: Nenda ütleb
wäggede Jehowa: Pöörge
minno pole, ütleb wäggede
Jehowa, siis tahhan minna teie
pole pöördä, ütleb wäggede
Jehowa.

4. Äрге olge mitte nenda kui
teie wannemad, kedda need
endised prohwetid hüüdsid, ja
ütlesid: Nenda ütleb wäggede
Jehowa: Et pöörge omma kurja
tede peält ja ommast kurjest
teggudest; agga nemmad ei

kuulnud mitte, egga holind minnust, ütleb Jehowa.

5. Kus on teie wannemad? ja kas need walle- prohwetid iggaweste ellawad?

6. Agga minno sannad ja minno seädmissed, mis ma ommad sullased, need prohwetid käksin, eks need olle teie wannematte kätte tulnud? nenda et nemmad taggasi tulles ütlesid: Nenda kui wäggede Jehowa on möttelnud meile tehha meie wisisid möda ja meie teggusid möda, nenda on ta meiega teinud.

7. Tariusse teise aasta ühheteistkümnemal kuul (se on Sebati ku) neljandal päwal kolmatkümmend sai Jehowa sanna prohweti Sakaria kätte, kes olli Iddo poia Perekja poeg, sedda wisi:

8. Ma näggin ösel, ja wata, üks mees sõitis punnase hobbose selgas, ja sesamma seisis hadassi-pude wahhel, need ollid maddala Ma sees; ja temma järrele tullid punnased, woigud, ja walged hobbose.

9. Ja ma ütlesin: Issand, kes need on? ja se Ingel, kes

minno wasto räkis, ütles mulle: Minna tahhan sulle näidata, mis needsinnatsed on.

10. Ja se Mees, kes hadassi-pude wahhel seisis, räkis weel, ja ütles: Need on, kedda Jehowa on läkkitanud, et nemmad peawad maad läbbikäima.

11. Ja need sammad hakkasid Jehowa Ingliga räkima, kes hadassi-pude wahhel seisis, ja ütlesid: Meie olleme maad läbbikäinud, ja wata, keik se Ma ellab hästi ja rahhul.

12. Siis kostis Jehowa Ingel, ja ütles: Wäggede Jehowa! kui kaua ei wotta sinna mitte Jerusalemma ja Juda liñnade peäle hallastada, kelle pärrast so meel wägga pahha olnud need seitsekümmend aastat;

13. Agga Jehowa wastas selle Inglike, kes minno wasto head sannad räkis, trööstimisse sannad.

14. Ja se Ingel, kes minno wasto räkis, ütles mulle: Hüa peäle, ja ütle: Nenda ütleb wäggede Jehowa: Ma ollen sure pühha wihhaga wihhaseks sanud Jerusalemma ja Sioni pärrast.

15. Sest minna wihhastan üpres wägga nende holetumatte pagganatte peäle: sest minna wihhastasin wähha, agga nemmad aitasid kurja pole.

16. Sepärrast ütleb Jehowa nenda: Ma pöran hallastussega Jerusalemma pole; mo kodda peab senna sama üllesehhitud, ütleb wäggede Jehowa; ja Jerusalemmat peab nöriga moödetama.

17. Hüa weel: ja ütle: Nenda ütleb wäggede Jehowa: Minno liñnad peawad weel ennast laiale lautama hea pölwe pärrast: sest Jehowa tahhab weel Sionit trööstida, ja Jerusalemma weel ärrawallitseda.

2. Peatük.

Neljas nägeminne: üks mees moödo nöör kä.

1. Ja ma töstsin ommad silmad ülles, ja waatsin, ja wata, seäl olli nelli sarwe.

2. Ja ma ütlesin Inglile, kes minno wasto räkis: Mis need on? ja ta ütles mo wasto: Need on need sarwed, mis

Juda, Israeli ja Jerusalemma rahwast on laiale saatnud.

3. Ja Jehowa näitis mulle nelli seppa.

4. Ja kui ma ütlesin: Mis need tulleswad teggema? siis wastas temma ja ütles: Need on need sarwed, mis Juda-rahwast on laiale saatnud, nenda et ükski ei woind omma Pea üllestösta, ja need seppad on tulnud neid ärrapelletama, nende pagganatte sarwed

mahhawiskama, kes ollid sarwe üllestöstnud Juda Ma wasto, et nemmad sedda laiale sataksid.

5. Ja ma töstsin ommad silmad ülles ja näggin, ja wata, seäl olli mees, ja temma kä olli moödo nöör.

6. Ja ma ütlesin: Kuhho sinna lähhad? ja ta ütles mo wasto: Jerusalemma moötma, et saab nähha, kui suur temma laius ja kui suur temma pitkus on.

7. Ja wata, se Ingel, kes minno wasto räkis, läks wälja, ja üks teine Ingel läks wälja temma wasto.

8. Ja ütles temma wasto: Jookse, rägi selle poisi wasto ja ütle: Jerusalemma rahwas peab küllade sees ellama, sest

et palju rahwast ja lojuksid
seäl sees on.

9. Ja minna tahhan temmale
olla üks tulline müür
ümberringi, ütleb Jehowa, ja
tahhan temma au olla kesk
temma sees.

10. Oi! oi! et pöggenege ärra
pohja maalt, ütleb Jehowa, sest
ma ollen teid nelja taewa tule
pole laiale pillanud, ütleb
Jehowa.

11. Oi Sion! katsu, et sa
peäsed, kes sa ellad Pabeli
tütred jures.

12. Sest nenda ütleb wäggede
Jehowa: Pärrast sedda au mis
teile tulleb, wottab ta mind
läkkitada nende pagganatte
jure, kes teid risunud: sest kes
teie külge putub, se putub
temma silma-terrasse.

13. Sest wata, ma tahhan
omma kät likutada nende
wasto, ja nende sullased
peawad neid risuma, ja teie
peate tundma, et wäggede
Jehowa mind on läkkitanud.

14. Öiska ja olle römus, Sioni
tüttar: sest wata, ma tahhan
tulla, ja sinno jures ellada,
ütleb Jehowa.

15. Ja palju pagganid peawad

sel päwal Jehowa pole hoidma,
ja mulle rahwaks ollema; ja kui
ma sinno jures ellan, siis pead
sa tundma, et wäggede Jehowa
mind so jure on läkkitanud.

16. Siis wottab Jehowa Juda-
rahwast ommaks jauks pärrida
pühha Ma peäl, ja wallitseb
Jerusalemma jälle ärra.

17. Olle wait keik lihha Jehowa
ees, kui temma saab
üllesärkanud omma pühha ello-
assemelt.

3. Peatük.

*Sakaria nääb üllema-preestri
Josua.*

1. Ja temma näitis mulle
üllema-preestri Josua, se seisis
Jehowa Ingli ees, ja Sadan
seisis temma parremal polel, ja
olli temma wastane.

2. Ja Jehowa ütles Sadani
wasto: Jehowa söitelgo sind,
Sadan! jah Jehowa söidelgo
sind, kes Jerusalemma on
ärrawallitsenud; eks sesinnane
ei olle üks tuk, mis tullest
wäljakistud?

3. Ja Josua selgas ollid
rojased rided, ja ta seisis Ingli

ees.

4. Siis hakkas temma räkima, ja ütles nende wasto, kes ta ees seisid sedda wisi: Wötke need rojased rided temma seljast ärra; ja ta ütles tem~a wasto: Wata, ma olen so üllekohto sinnust ärrawötnud, ja sind ute riettega ehhitanud.

5. Siis ütlesin minna: Pango nemmad puhta kübbara temma pähha; ja nemmad pannid puhta kübbara temma pähha, ja ehhtasid tedda riettega, ja Jehowa Ingel seisis seäl jures.

6. Ja Jehowa Ingel kinnitas Josuale, ja ütles:

7. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Kui sa wöttad minno tede peäl käia, ja kui sa hoiad, mis ma käsknud piddada; siis pead sinna ka öigust moistma minno koiale, ja ka minno pühhad oued hoidma; ja ma tahhan sulle anda nende seltsis köndida, kes siin seiswad.

8. Et kule üllem-preester Josua, sinna ja so söbrad, kes so ees istuwad, sest nemmad on immelikkud mehhed; sest wata, ma tahhan omma sullase Sema ette tua.

9. Sest wata, se kiwwi, mis ma Josua ette ollen pannud, selle ühhe kiwwi peäl on seitse silma: wata, ma tahhan sedda illusaste tikkida, ütleb wäggede Jehowa, ja selle Ma üllekohhut ühhel päwal ärrasata.

10. Sel päwal, ütleb wäggede Jehowa, peate teie teine teist kutsma winapu alla ja wigipu alla.

4. Peatük.

Sakaria nääb kuld-küünlajalla, ja kaks öllipuud.

1. Pärrast tulli se Ingel, kes minno wasto räkis, jälle, ja ärratas mind ülles, otsekui meest, kedda ommast unnest üllesärratakse.

2. Ja ta ütles mo wasto: Mis sa nääd? ja ma ütlesin: Ma nään, ja wata, üks selge kuldne küünlajalg, ja ölli kaus on selle otsas ja selle seitse ölli lampit, mis ta peäl, ja seitse putke igga lampil, mis selle küünlajalla otsas.

3. Ja kaks öllipuud temma körwas, teine selle kausi parremal, ja teine temma

pahhemal polel.

4. Ja ma kostsin, ja ütlesin
Ingli wasto, kes minno wasto
räkis, ja ütlesin: Mis need on,
mo Issand?

5. Ja se Ingel, kes minno
wasto räkis, wastas ja ütles mo
wasto: Eks sa tea, missuggused
need on? ja ma ütlesin: Ei tea
mitte, mo Issand.

6. Ja ta wastas, ja räkis mo
wasto ja ütles: Se on Jehowa
sanna Serubabelile ööldud: se
ei pea sündima ei mitte wäe
läbbi egga rammo läbbi, waid
minno Waimo läbbi, ütleb
wäggede Jehowa.

7. Mis olled sinna suur mäggi
Serubabeli ees? laggedaks
maaks pead sa sama: sest ta
peab sedda üllemat kiwwi
ettetoma mürrina heälega: arm,
arm olgo temmale!

8. Ja Jehowa sanna sai mo
kätte sedda wisi:

9. Serubabeli käed on
sesinnatse koia raianud, ja
temma käed peawad ka sedda
täieste üllesteggema; ja sinna
pead tundma, et wäggede
Jehowa mind on teie jure
läkkitanud.

10. Sest kes on, kes sedda

pissokeste asjade päwa mikski
ei panne? sest need seitse
silma peawad röömsad ollema,
ja näggema sedda tinna-lödi
Serubabeli käes; Jehowa
silmad, need käiwad keik maad
läbbi.

11. Ja ma wastasin, ja ütlesin
temma wasto: Mis on need
kaks öllipuud, selle küünlajalla
parremal ja ta pahhemal polel?

12. Ja ma wastasin teistkorda,
ja ütlesin temma wasto: Mis on
need kaks öllipude oksa, mis
nende kahhe kuld-putke külges
on, mis kuld-karwa ölli
wäljawallawad ennese eest?

13. Ja ta räkis mo wasto ja
ütles: Eks sa tea, mis need on?
ja ma ütlesin: Ei ma tea, mo
Issand.

14. Ja temma ütles: Need on
kaks öllipu wösso, mis keige se
ma-ilma Issanda ees seiswad.

5. Peatük.

*Kaks näggemist: üks lendaw
ramat, ja naene wakkas.*

1. Ja ma töstsin jälle ommad
silmad ülles, ja näggin, ja wata,
seäl olli üks kokkokeratud

ramat, mis lendis.

2. Ja temma ütles mo wasto:

Mis sa nääd? ja ma ütlesin:

Minna nään kokkokeratud ramato, mis lennab, ta pitkus on kakskümmend künart, ja ta laius kümme künart.

3. Ja ta ütles mo wasto: Se on se saattellemisse sanna, mis wäljalähhäb keik ülle Ma: sest iggaüks, kes warrastab, on sedda möda puhhas siit poolt; ja iggaüks, kes wañnub, on sedda möda puhhas seält poolt ennese arwates.

4. Ma tahhan sedda wäljatua, ütleb wäggede Jehowa, ja se peab tulles selle warga koia peäle, ja selle koia peäle, kes wallet wañnub minno nimme jures, ja peab temma kotta allati jäma, ja sedda ärralöppetama, ni hästi temma puud kui temma kiwwid.

5. Ja se Ingel, kes minno wasto räkis, läks wälja, ja ütles mo wasto: Et tösta om~ad silmad ülles, ja wata, mis se on, mis wäljatulleb?

6. Ja ma ütlesin: Mis se on? ja temma ütles: Se on se Ehwa-moöt mis wäljalähhäb; ja ta ütles: Se on nende silma

himmo keige Ma sees.

7. Agga wata, üks talent sea-tinna todi, ja se, kes Ehwa-moödo sees istus, se olli üks naesterahwas.

8. Ja temma ütles: Se on se öäl naene; ja ta wiskas tedda Ehwa-moödo sisse, ja wiskas se sea-tinna lödi senna Ehwa su peäle.

9. Ja ma töstsin ommad silmad ülles, ja waatsin; ja wata, kaks naest läksid wälja, ja tuul olli nende tibade sees, ja neil ollid tiwad kui tonekurre tiwad; ja nemmad wisid se Ehwa-moödo ülles Ma ja taewa wahhele.

10. Ja ma ütlesin selle Ingli wasto, kes minno wasto räkis: Kuhho wiwad nemmad sedda Ehwa?

11. Ja ta ütles mo wasto: Et nemmad temmale kodda ehhitawad Sineari male, ja siñna peab sedda üllestehtama, ja pandama temma seätud kohta.

6. Peatük.

Kaks wimist näggemist: nelli wankrit ja kaks kroni.

1. Ja ma töstsin jälle ommad silmad ülles, ja näggin; ja wata, nelli wankrit läksid wälja kahhe mäe wahhelt, ja need mäed ollid wask-mäed.

2. Essimesse wankri ees ollid punnased hobboosed, ja teise wankri ees mustad hobboosed.

3. Ja kolmanda wankri ees walged hobboosed, ja neljandama wankri ees kirjud tuggewad hobboosed;

4. Ja ma hakkasin räkima, ja ütlesin Inglile, kes minno wasto räkis: Mis need on, mo Issand?

5. Ja Ingel kostis, ja ütles mo wasto: Need on nelli taewa tuult, mis wäljalähhäwad seält, kus nem~ad seisid keige maailma Issanda jures.

6. Kus mustad hobboosed ees, need läksid wälja pohja male, ja need walged läksid wälja nende järrele; ja need kirjud läksid wälja louna male.

7. Ja need tuggewad läksid wälja, ja püüdsid miñna maad läbbikäima; ja temma ütles: Minge, käige maad läbbi; ja nemmad käisid maad läbbi.

8. Ja ta hüdis mind, ja räkis mo wasto ja ütles: Wata need, kes wäljaläksid pohja male, on

saatnud mo waimo hingama pohja male.

9. Ja Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

10. Wötta nende wangide, Eldai, Tobia ja Jedaja käest, (ja tulles sinna sel päwal, ja tulles Sewanja poia Josia kotta, kes Pabelist tulnud:)

11. Wötta siis hõbbemat ja kulda, ja te kronid, ja panne Jootsadaki poia Josua üllema-preestri pähhä.

12. Ja rägi temma wasto, ja ütle: Nenda rägib wäggede Jehowa ja ütleb: Wata üks mees, Sema nimmi, ja se peab omma assemelt üllestousma, ja JEHOWA templi üllesehhitama.

13. Ja sesamma peab Jehowa templi üllesehhitama, ja sesamma peab suurt au sama, ja istma ja wallitsema om~a aujärje peäl, ja peab preester ollema omma aujärje peäl, ja rahho nou peab ollema nende mollematte wahhel.

14. Ja need kronid peawad ollema Elemile, ja Tobiale, ja Jedajale, ja Sewanja poia Enile, mällestusseks Jehowa templis.

15. Ja kes kaugel on, need

peawad tulles, ja Jehowa templi kallal tööd teggema ; ja teie peate tundma, et wäggede Jehowa mind on läkkitand teie jure: ja se peab sündima kui teie Jehowa omma Jummal sanna öiete wöttate kuulda.

7. Peatük.

Öppetus, mis paastminne on.

1. Ja se sündis kunninga Tariusse neljandal aastal, et Jehowa sanna sai Sakaria kätte ühheksama Kislewi ku neljandal päwal.
2. (Kui rahwas olli läkkitanud Jummal kotta Saretseri ja Regemmeleki ja temma mehhed, Jehowa allandlikkult palluma;
3. Et nemmad piddid ütlema neile preestridele, kes wäggede Jehowa koias ollid, ja prohwetide wasto räkima: Kas ma pean nutma wiendal kuul, ja ärralahhutud ollema, nenda kui ma sedda monne aasta eest teinud?)
4. Ja wäggede Jehowa sanna sai minno kätte sedda wisi:
5. Rägi keige selle Ma rahwa

wasto, ja preestride wasto, ja ütle: Kui teie ollete paastunud, ja kaebdust teinud wiendal ja seitsmel kuul, ja sedda jo seitsekümmend aastat, kas teie ollete öiete minno pärrast paastunud, minno pärrast ehk?

6. Ja kui teie söite, ja kui teie jõite, eks teie ei sönud ja eks teie ei jonud issienneste pärrast?

7. Eks need ep olle needsammad sannad, mis Jehowa on kulutanud endiste prohwetide läbbi, kui Jerusalemmas alles rahwas olli ellamas sees, ja waikne assi olli, ja temma liñnades seäl ümberkaudo; ja kui rahwas olli ellamas louna-pooltsel ja mäe-allusel maal.

8. Ja Jehowa sanna sai Sakaria kätte sedda wisi:

9. Nenda rägib wäggede Jehowa, ja ütleb: Moistke tössist kohhut, ja heldussest ja hallastussest tehke head iggamees omma wennale.

10. Ja ärge tehke liga ei lessenaesele, egga waesele, egga waese-lapsele, ei woõrale egga willetsale; ja ärge möttelge ommas süddames

teine teisele kurja teha.

11. Agga nemmad torkusid tähhele pannes, ja tombasid Ollad taggasi, ja teggid ommad körwad kurdiks, et nemmad ei piddand kuulma.

12. Ja teggid omma süddant kui Temanti-kiwwi, et nemmad ei piddand kuulma kasso-öppetust, egga neid sanno, mis wäggede Jehowa omma waimo läbbi endiste prohwetide läbbi olli läkkitanud: ja suur kange wihha on tulnud wäggede Jehowa käest.

13. Ja se sündis, otsekui temma hüdis ja nemmad ei kuulnud; nenda wötsid nemmad hüda, ja minna ei kuulnud, ütleb wäggede Jehowa.

14. Ja ma aiasin neid kange tulega keikide pagganatte jure, kedda nemmad ei tunnud, ja se Ma häwwitati ärra nende tagga, et ükski seält läbbi ei läinud egga taggasi ei tulnud; nenda on nem~ad sedda kallist Maad ärrahäwwitanud.

8. Peatük.

Judid ja paljo pagganaid pöörwad Kristusse pole.

1. Ja wäggede Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

2. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Ma ollen sure pühha wihhaga wihhaseks sanud Sioni pärrast, ja ollen pühhaste wihhastand temma pärrast sure tullise wihhaga.

3. Nenda ütleb Jehowa: Ma pöran Sioni pole, ja tahhan Jerusalem~as ellada; et Jerusalem~a peab töe liñnaks nim~etadama, ja wäggede Jehowa mäggi, pühhaks mäeks.

4. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Weelgi peawad wannad mehhed ja wannad naesed Jerusalem~a turrude peäl istuma, ja iggaühhel on temma sau temma käes wannadusse pärrast.

5. Ja selle liñna turrud peawad ollema täis poeg- ja tüttarlapsi, kes temma turrude peäl mängiwad.

6. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Ehk se immelik on selle üllejäänud rahwa melest neil päiwil, kas se peaks ka minno melest immelik ollema? ütleb wäggede Jehowa.

7. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Wata, ma tahhan

omma rahwast ärrapeästa
päwatousmisse maalt, ja päwa
lojamminnemisse maalt;

8. Ja neid taggasi tua, et
nemmad peawad ellama
Jerusalemmas, ja nemmad
peawad mulle rahwaks ollema,
ja minna tahhan neile
Jummalaks olla töes ja
öigusses.

9. Nenda ütleb wäggede
Jehowa: Teie käed olgo
tuggewad, teie, kes neilsinnatsil
päiwil need sannad kulete
prohwetide suust, kes ollid sel
aial, kui wäggede Jehowa
kodda, se tempel, kindlaste
raiati, et sedda pididi
üllesehhitadama.

10. Sest enne neid päiwi ei
olnud innimesse palka ühtegi,
ja lojuste palka es olle
middagi, ja minnejad ja tulliad
ei sanud waenlase eest rahho,
ja ma lasksin miñna keik
innimessed teine teise wasto.

11. Agga nüüd ei olle ma mitte
selle üllejäänud rahwale
sähhäreid kui endisil päiwil,
ütleb wäggede Jehowa.

12. Sest nemmad peawad üks
rahho seme ollema ; winapu
peab omma wilja andma, ja Ma

peab omma önnistust andma,
ja taewas omma kastet andma:
ja ma tahhan teha, et se
üllejäänud rahwas peab sedda
keik pärris ossaks sama.

13. Ja peab sündima, otsego
teie ollete ärrawañnutud olnud
pagganatte seas, oh Juda
suggu, ja Israeli suggu! nenda
tahhan ma teid ärrapeästa, et
teie peate önnistud ollema;
ärge kartke, teie käed olgo
tuggewad.

14. Sest nenda ütleb wäggede
Jehowa: Otsekui ma ollen
möttelnud teile kurja teha, kui
teie wannemad mind wägga
wihhastasid, ütleb wäggede
Jehowa, ja ma polle sedda
kähetsenud:

15. Nenda mötlen ma jälle neil
päiwil head teha
Jerusalemmale ja Juda
suggule; ärge kartke mitte.

16. Need on need asjad, mis
teie peate teggema: räkige töt
teine teisega; moistke töe ja
rahho kohhut ennest wärrawis.

17. Ja ärge möttelge ommas
süddames teine teinesele kurja
teha, ja ärge armastage walle
wandumist: sest seeb se keik
on, mis ma wihkan, ütleb

Jehowa.

18. Ja wäggede Jehowa sanna sai mo kätte sedda wisi:

19. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Neljandama ku paastminne, ja wienda paastminne, ja seitsme paastminne, ja kümnema ku paastminne peab Juda suggule lustiks ja rõmuks, ja häiks seätud Pühhiks sama:

armastage agga töt ja rahho.

20. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Weel peab sündima, et palju rahwast, ja kes mitmes linnas ellawad, peawad tulles, ja

21. Ja peawad ühhe linna rahwas teise jure minnema, ja ütles: Läksi ikka Jehowa pallet allandlikult palluma, ja wäggede Jehowa otsima; minna tahhan ka minna.

22. Ja siis tulleswad palju rahwast ja wägga palju pagganid, wäggede Jehowa Jerusalemmast otsima, ja Jehowa pallet allandlikult palluma.

23. Nenda ütleb wäggede Jehowa: Neil päiwil peab sündima, et kümme meest pagganatte seast keigesugguse kelega kinnihakkawad, et

nemmad kinnihakkawad ühhe Juda-mehhe ölmast, ja ütleswad: Meie tahhame teiega minna, sest meie olleme kuulnud, et Jummal on teiega.

9. Peatük.

Jehowa suur arm: Kristusse lunnastamisest.

1. Jehowa raske ennekulutamisse sanna, Adraki Ma ja Tamaskusse linna wasto, kus peäl temma raske sanna hingab, (sest Jehowa silm watab inimeste, nenda kui keik Israeli sugguarrude peäle.)
2. Ja se hingab ka Amati peäl, mis seäl Tamaskusse raia liggi on, ka Tirusse ja Sidoni peäl, ehk se kül wägga tark on.
3. Sest Tirus ehitab ennesele kantsi ja panneb hõbedat kokko kui pörmo, ja kulda kui roja ulitsatte peäl.
4. Wata, Jehowa tahhab tedda waeseks teha, ja temma wägge mahhalüa, ja temma issi peab tullega sama ärrapõlletud.
5. Askelon näeb sedda, ja kardab, ja Assa ka tunneb suurt wallo, Ekron ka: sest

temma lotus on häbbisse sanud, ja kuningas on hukka läinud Assast, ja Askelonis ei olle rahwast ellamas.

6. Ja Asdodis peab woõras rahwas ellama, ja ma tahhan Wilistide kõrkust ärrakautada,

7. Ja nende werresüüd nende suust ärrasata, ja nende läilad asjad nende hammaste wahhelt, ja temma peab ka üllejama meie Jummalale, ja ollema kui üks pealik Juda rahwa seas, ja Ekron peab ollema kui Jebusi lin.

8. Ja ma tahhan omma koia ümber leri tehha wahhiga, minnejatte ja tulliatte pärrast, ja sundiad ei pea ennam nende peäle tulles: sest ma ollen sedda nüüd omma silmaga näinud.

9. Olle üpres wägga römüs, Sioni tüttar, öiska Jerusalemma tüttar: wata, sinno Kuningas tulles sulle, öige, ja temma saab abbi; willets, ja söidab eesli selgas, ja emma-eeslide sõllo selgas.

10. Ja ma tahhan söawankrid ärrakautada Ewraimi seast, ja hobboised Jerusalemmast, ja söa-ammud peawad sama

ärrakautud, ja temma peab rahho üllesräkima pagganattele; ja ta peab wallitsema ühhest merrest teise, ja Wratti jõest Ma otsani.

11. Ka sinna Sion kule: sinno seädusse were läbbi tahhan ma so kinniseatud wangid lahtilasta sest august, kus polle wet sees.

12. Tulge jälle tuggewa liina pole teie, kes ollete kinniseatud lotusse peäle: ka tänna päwa annan ma kahhewõrra teada, mis ma tahhan sinno kätte tassuda.

13. Sest ma tomban ennesele ülles Juda kui ühhe ammo, ja täidan Ewraimi kui ammo, ja ärratan ülles so lapsed oh Sion! sinno poegade wasto oh Jawan! ja teen sind ühhe wäggewa moögaks.

14. Ja Jehowa saab nähtud nende üle, ja temma nool lähhab wälja kui walk, ja Issand Jehowa puhhub passunat ja käib kange louna tuultega.

15. Wäggede Jehowa wõttab neid kaitsta, et nemmad sawad süa ja ennese alla sundiwad lingo kiwwid, et nemmad jowad, ja möllawad otsekui winast, ja

täis sawad otsekui pekkid, kui altari nurga-sambad.

16. Ja Jehowa nende Jummal tahhab sel päwal neid ärrapeästa kui omma rahwa karja: sest kiwwid kroni wisil peawad sama püsti pandud temma Ma peäle.

17. Sest missuggune on temma headus? ja missuggune on temma illo? willi, mis poismehhed, ja wärske wiin, mis neitsid kossutab.

10. Peatük.

Juda-rahwale tulleb armo lota ewangeliummi läbbi.

1. Palluge Jehowalt wihma hillise wihma aial, Jehowa teeb walgo pilwed; ja tahhab teile wihma saddo anda, iggaühhele rohto wälja peäle.

2. Sest Terawi-kuiud räkiwad, mis nurjato on, ja ööneandjad näwad wallet, ja unnenäggiad räkiwad ülles, mis ei sünni, nemmad trööstiwad tühja wisi: sepärrast on nemmad omma teed läinud kui lambad, nemmad ollid waewas, et karjast ei olnud.

3. Mo wihha on süttinud põllema karjaste wasto, ja ma tahhan sikkude kätte nähha: sest wäggede Jehowa tulleb armoga katsma omma karja sedda Juda suggu, ja neid teggema söas nende hooste sarnatseks, mis temma sureks auuks on.

4. Temmast peab nurga-kiwwi, temmast nael, temmast söa-ammo, temmast keik head sundiad ühtlase wäljatullema:

5. Ja nemmad peawad ollema kui wäggewad mehhed, kes roja ulitsatte peäl söas ärrasötkuwad, ja peawad söddima, sest Jehowa on nendega; ja kes hooste selgas söitwad, sawad häbbisse.

6. Ja ma tahhan Juda suggu wäggewaks tehha, ja Josepi suggu ärrapeästa, ja neid jälle assutada: sest ma wöttan nende peäle hallastada, ja nemmad peawad ollema otsekui ep olleks ma neid mitte ärraheitnud: sest minna Jehowa ollen nende Jummal, ja tahhan neile wastada.

7. Ja Ewraimi rahwas peawad ollema kui üks wäggew mees, ja nende südda peab römus

ollema otsego winast, ja nende poiad peawad sedda näggema, ja röömsad ollema; nende südda peab wägga römused ollema Jehowa sees.

8. Ja ma tahhan neid willistada, ja neid kogguda, sest ma lunnastan neid; ja neid peab palju ollema, nenda kui neid ennemuiste palju olli.

9. Ja ma tahhan neid külwada rahwa sekka, ja nemmad peawad mo peäle kaugel maal mötlema, ja om~a lastega ellama, ja taggasi tulles.

10. Ja ma tahhan neid taggasi tua Egiptusse-maalt, ja Assuri-maalt neid kogguda, ja neid Kileadi ja Libanoni male wia, et neile ei pea asset kül leitama.

11. Ja iggaüks peab merrest ehk ahastussest läbbi minnema, ja Issand lööb merres laened mahha, ja keik Nilusse jõe süggawad kohhad peawad ärrakuiwama häbbiga: siis peab Assuri kõrkus sama mahhalükkatud, ja Egiptusse wits ärralahkuma.

12. Ja ma tahhan neid wäggewaks teha Jehowa sees, et nemmad temma nimme sees peawad käima, ütleb Jehowa.

11. Peatük.

Judide hukatusse sü, et nemmad Kristust põlgnud.

1. Libanon! te ommad ukseid lahti, ja tulli põlletago so seedripuud ärra.

2. Ullu män, et seedripuud on mahhalangenud, et suresuggused on ärraraisatud; ulluge Pasani tammed, sest tugew mets on maas.

3. Karjaste ullumisse heäl kulukse, et nende kallis illo on ärraraisatud; noorte loukoerte möiramisse heäl, et Jordani kõrged kaldad on ärraraisatud.

4. Nenda ütleb Jehowa mo Jummal: Hoia kui karjane need tappalambad,

5. Mis need, kelle pärralt nemmad on, tapwad, ja ei arwa süalluseks, ja iggaüks, kes neid ärramüüb, ütleb: Kidetud olgo Jehowa, et ma ollen rikkaks sanud; ja nende karjatsed ei anna neile armo.

6. Sepärrast ei tahha ma mitte ennam selle Ma rahwale armo anda, ütleb Jehowa; ja wata, minna tahhan innimessed ärraanda, iggameest omma

liggimesse kätte, ja omma kunninga kätte, ja need wotwad sedda maad ärrapeksta, ja ma ei tahha neid mitte nende käest ärrapeästa.

7. Ja minna hoidsin need tappa-lambad kui karjane, teie pärrast, oh willetsad lambad! ja ma wötsin ennesele kaks keppi, ühhe nimmetassin minna lahkeks, ja teise nimmetasin ma wallusaks; ja nenda hoidsin ma lambad.

8. Ja ma kautasin kolm karjast ärra ühhel kuul, sest mo hing tüddis ärra nende pärrast, ja ma olin ka weider olnud nende melest.

9. Ja ma ütlesin: Ei ma tahha neid mitte kui karjane hoida: mis surreb, se surrego; ja mis ärrakautakse, sago ärrakautud, ja mis üllejäwad, need sögo teine teise lihha.

10. Ja ma wötsin omma keppi, mis lahke, ja raiusin sedda katki, et ma piddin omma seädust tühjaks teggema, mis ma keige rahwaga ollen teinud.

11. Ja sedda tehti tühjaks selsammal päwal; ja nenda tundsid need willetsad lambad, kes minno pole hoidsid, et se

olli Jehowa sanna.

12. Ja ma ütlesin nende wasto: Kui se teie melest hea on, siis andke minno palka; agga kui mitte, siis laske seista: ja nemmad wagisid mo palka, kolmküm~end höbbesekli.

13. Ja Jehowa ütles mo wasto: Wiska sedda pottiseppa kätte. Wii sedda kallist hinda, mis mind neist ni kallist on arwatud, ja ma wötsin kolmkümmend hõbbe-sekli, ja wiskasin neid Jehowa kotta pottiseppale.

14. Ja ma raiusin omma teise keppi katki, mis wallus, et ma piddin tühjaks teggema sedda wenna-söbrust Juda wahhel ja Israeli wahhel.

15. Ja Jehowa ütles mo wasto: Et wötta weel ennesele ühhe meletuma karjatse riistad.

16. Sest wata, minna tahhan sellesinnatse Ma peäle üht karjast sata, ei se lähhä katsma, mis on ärrakautud, ei se otsi, mis noor on, ei se parranda, mis hawatud, ei se toeta, mis jo on kui seismas; agga ta wöttab selle lihhawa lihha süa, ja nende sörrad lõhki kiskuda.

17. Hädda selle tühja karjatsele, kes lambad mahhajättab! moök tulleb tem~a käewarre peäle, ja temma parrema silma peäle; temma kässiwars peab koggone ärrakuiwama, ja temma parrem silm peab koggone tüntsiks minnema.

12. Peatük.

Mis tullewal aial Juda-rahwaga peab sündima.

1. Jehowa raske ennekulutamisse sanna Israeli pärrast: Jehowa ütleb, kes taewad laiale wännitab, ja maad kindlaste raiab, ja walmistab innimesse waimo temma sees:

2. Wata, miña teen Jerusalemma karrikaks, mis teeb waruma keik rahwast, mis ümberkaudo on, ja ka Juda peäle pannakse, et ta peab Jerusalemma wasto ollema, sedda kinni pannemas.

3. Ja sel päwal peab sündima: ma tahhan Jerusalemma raskeks kiwwiks teha keige rahwale; keik, kes sedda

tahtwad ärrakanda, peawad sest kriipsusid kül sama: sest keik ma-ilma pagganad peawad sama koggutud tem~a wasto.

4. Sel päwal, ütleb Jehowa, tahhan ma keik hobboosed kohtumisega nuhhelda, ja neid, kes nende selgas söitwad, hullo melega: ja Juda koia ülle tahhan ma ommad silmad lahti teha, agga keik rahwa hobboosed tahhan ma söggedussega nuhhelda.

5. Ja iggaüks Juda würstidest wöttab möttelda ommas süddames: Jerusalemma rahwas on mulle rammuks, wäggede Jehowa omma Jummal sees.

6. Sel päwal tahhan ma Juda würstid teha kui tulle-leed pude sekka, ja kui tullised törwaksed wihkude sekka, ja nemmad peawad parremal ja pahhemal polel ärralöppetama keik rahwast ümberringi, ja Jerusalem~as peab weel rahwas ollema ellamas omma assemel Jerusalemmas.

7. Ja Jehowa tahhab esmalt Juda telgid ärrapeästa, sepärrast et Taweti koia illo ja Jerusalem~a rahwa illo ei pea

surustellema Juda wasto.

8. Sel päwal wöttab Jehowa Jerusalemma rahwa kaitsta, ja kes nende seast kom~istab, se peab sel päwal ollema kui Tawet, ja Taweti suggu kui Jummal, kui Jehowa Ingel nende ees.

9. Ja sel päwal peab sündima: ma tahhan püda ärrakautada keik pagganad, kes Jerusalemma peäle tullewad.

10. Ja ma tahhan Taweti suggu peäle, ja Jerusalemma rahwa peäle wäljawallada armo ja allandlikko pallumiste Waimo, ja nemmad wötwad wadata minno peäle, kedda nemmad on läbbipistnud; ja wötwad kaebdust tehha temma pärrast, nenda kui ühhe ainsa lapse pärrast kaebdust tehhakse, ja wötwad kibbedaste nutta tem~a pärrast, nenda kui ühhe essimesse poia pärrast kibbedaste nuttakse.

11. Sel päwal peab ni suur kaebdus Jerusalemmas ollema, kui se kaebdus Adadrimmonis Megiddoni orgus.

12. Sest se Ma teeb kaebdust, igga sugguwössä issiärranis: Taweti seltsi sugguwössä

issiärranis, ja nende naesed issiärranis: Natani seltsi sugguwössä issiärranis, ja nende naesed issiärranis.

13. Lewi seltsi sugguwössä issiärranis, ja nende naesed issiärranis: Simei sugguwössä issiärranis, ja nende naesed issiärranis.

14. Keik sugguwössad mis üllejäwad, igga sugguwössä issiärranis, ja nende naesed issiärranis.

13. Peatük.

*Kristus on rohke armo hallikas:
Judide pöörmisest.*

1. Sel päwal peab Taweti suggul ja Jerusalemma rahwal üks lahtitehtud hallik ollema patto ja rojusse puhhastamisse tarwis.

2. Ja sel päwal peab sündima, ütleb wäggede Jehowa: ma tahhan ebba-jummalatte nim~ed Ma peält ärrakautada, et need ei pea ennam melegi tulles, ja tahhan ka need walle prohwetid ja sedda rojast waimo seält maalt ärrasata.

3. Ja peab sündima, kui kegi

weel prohweti wisil rägib, et tem~a issa ja ta emma, kes tedda sünnitand, tem~a wasto peawad ütlema: Sinna ei pea ellama, sest sa rägid wallet Jehowa nimmel; ja tem~a issa ja ta emma, kes tedda sünnitand, wötwad tedda läbbipistada, sepärrast et ta prohweti wisil on räkinud.

4. Ja sel päwal peab sündima: prohwetid peawad häbbenema,

iggamees omma näggemisse pärrast, kui ta prohweti wisil räkis: ja ei pea karrust pitka kube selga pannema, seks et nemmad tahhaksid walletada:

5. Waid iggaüks neist ütleb: Minna ep olle prohwet, ma ollen üks mees, kes maad harrib, sest üks iñimeñe on mind palkanud lapse põlwest.

6. Ja kui kegi tem~a wasto ütleb: Mis hawad on need, sinno kätte sees? siis ütleb temma: Need on, mis mind lödi nende koias, kes mind enne armastasid.

7. Moök! ärka ülles minno kartjatse wasto, ja selle mehhe wasto, kes moga ühhesuggune on, ütleb wäggede Jehowa: lö sedda karjast, et lambad laiale

sawad; siis tahhan ma om~a kät pöördä nende weikiste pole.

8. Ja peab sündima keige Ma peäl, ütleb Jehowa, kus kaks ossa on, need peawad sama ärrakautud, ja hinge heitma; ja kolmas ossa peab senna üllejama.

9. Ja ma tahhan sedda kolmast ossa tulle sisse wia, ja neid sullatada, kui höbbedat sullatakse, ja tahhan ärrakatsuda, kui kulda ärrakatsutakse: sesinnane hüab mo nimmet appi, ja miña tahhan tem~ale wastada, ja üttelda: Se on mo rahwas, ja tem~a ütleb: Se on Jehowa mo Jum~al.

14. Peatük.

Kristus kaitseb omma koggodust waenlaste wasto.

1. Wata, üks pääw tulleb Jehowa auuks, et sinno saak wäljajaetakse kesk sinno sees.

2. Ja ma tahhan keik pagganad kogguda Jerusalemma wasto söddima: ja se lin peab ärrawoetud, ja

need koiad ärrarisutud, ja naeste-rahwas ärranaertud sama; ja pool liña rahwast peab wangi minnema, agga rahwas, mis üllejääb, ei pea mitte ärrakautud sama liña seest.

3. Ja Jehowa lähhäb wälja, ja söddib nende sinnaste pagganatte wasto, nenda kui sel päwal, kui ta söddis taplusse päwal.

4. Ja temma jallad seiswad sel päwal öllipude mäe peäl, mis on Jerusalemma kohhal päwatousmisse poolt; ja se öllipude mäggi lõhkeb lõhki keskelt, päwatousmisse ja päwa lojamminnemisse pole, wägga sureks orruks: sest pool mägge langeb pohja pole, ja temma teine pool louna pole.

5. Kui teie siis pöggenete mo mäggede orrust läbbi, sest se mäggede org ullatab warjo kohta; siis pöggenete teie, nenda kui teie pöggenesite ma-wärrisemisse pärrast Juda kunninga Usia aial: sest Jehowa minno Jummal tulleb, ja keik pühhad x sinnoga.

6. Ja sel päwal peab sündima: ei olle walgust; palju selgust

on, ja jälle paks pimmedus.

7. Ja peab üks pääw ollema, se on Jehowale teäda; ei mitte päwa, egga ööd: ja öhto aial peab sündima, et walgus on.

8. Ja sel päwal peab sündima, et ellaw wessi Jerusalemmast wäljajookseb, nende pool ossa essimesse merre pole, ja teine pool ossa taggumisse merre pole; se peab sui ja talwe aial nenda ollema.

9. Ja JEHOWA peab kunningas ollema keik üle Ma: sel päwal peab JEHOWA üks ainus ollema, ja ta nimmi üks ainus.

10. Keik se Ma peab ümberringi laggedaks maaks sama Kebast Rimmonist sadik, wasto lounat Jerusalemma pole; ja se peab sureks sama, ja omma paika jäma Penjamini wärrawast, essimesse wärrawa paigast sadik, nurga wärrawast sadik, ja Ananeli tornist kunninga surrotörrest sadik.

11. Ja nemmad peawad seäl sees ellama, ja ei pea mitte ennam üks ärrakautawa assi ollema: sest Jerusalemma rahwas peab julgeste ellama.

12. Agga se peab se nuhtlus ollema, misga Jehowa tahhab

nuhhelda keik rahwast, kes Jerusalemma wasto söddiwad: temma panneb iggaühhe lihha, nenda kui ta omma jalge peäl seisab, ärrakuiwama, ja iggaühhe silmad peawad omma aukude sees ärrakuiwama, ja iggaühhe keel peab temma suus ärrakuiwama.

13. Ja sel päwal peab sündima: suur kärrin Jehowa käest peab nende seas ollema, et nemmad teine teise kätte kinnihakkawad, ja teise kässi touseb teise kae wasto.

14. Sest ka Juda-rahwas wöttab söddida Jerusalemma wasto: ja keikide pagganatte warrandust peab koggutama ümberringi, kulda, ja höbbedat, ja ridid üpres paljo.

15. Ja nenda peab hooste, hobbo-eeslide, kamelide ja eeslide, ja keikide lojuste nuhtlus ollema, mis nende leride sees on, otsekui sesinnane nuhtlus.

16. Ja peab sündima, et need, kes üllejäwad keikist pagganist, kes Jerusalemma peäle tullewad, peawad keik aasta aastalt üllesminnema, kunningast, wäggede Jehowat

kummardama, ja leht-maiade Pühha piddama.

17. Ja peab sündima, et nende peäle ei pea wihma saddama, kes ma-ilma rahwa sugguwössade seast ei lähhä ülles Jerusalemma, kunningast, wäggede Jehowat kummardama.

18. Ja kui Egiptusse-rahwa sugguwössä ülles ei lähhe egga tulle, siis ei sa ka nende peäle mitte wihma; nende kätte saab se nuhtlus, misga Jehowa nuhtleb need pagganad, kes ei lähhä ülles lehtmaiade Pühha piddama.

19. Se on Egiptusse-rahwa patto nuhtlus, ja keikide pagganatte patto nuhtlus, kes ei lähhä ülles lehtmaiade Pühha piddama.

20. Sel päwal peab hooste kellokeste peäl ollema need sannad: Need on Jehowale pühhad! ja need pottid Jehowa koias peawad ollema kui pekkid altari ees.

21. Ja keik pottid Jerusalemmas ja Juda-maal peawad ollema pühhad wäggede Jehowale, ja keik, kes tahtwad ohwerdada, need

Prohweti Sakaria Ramat.

tullewad, ja wötwad monned
neist, ja keetwad nende sees;
ja sel päwal ei pea mitte eñam

Kanaani-iñimest ollema
wäggede Jehowa koias.
Sakaria Ramato Ots.

Prohweti Malakia Ramat.

1. Peatük.

*Innimeste tännamatta meel
Jehowa wägga sure armastusse
wasto nomitakse.*

1. SE on Jehowa raske
ennekulutamisse sanna Israeli
wasto Malakia läbbi.

2. Ma ollen teid armastanud,
ütleb Jehowa; siiski ütlete teie:
Mis asjas olled sa mind
armastanud? eks Esaw olnud
Jakobi wend? ütleb Jehowa;
siiski ollen ma Jakobi
armastanud:

3. Agga Esawi ollen ma
wihkanud, ja temma mäggised
maad laggedaks teinud, ja
temma pärris-ossa annud
lendwa maddudele, mis körbes
on.

4. Kui Edomi-rahwas ütleb:
Meie olleme waeseks rikkunud,
agga meie tahhame need

paljaks tehtud kohhad jälle
üllesehitada; siis ütleb
wäggede Jehowa nenda:
Nemmad ehitawad kül ülles,
agga minna tahhan
mahhakiskuda; ja neid peab
hütama öäla rahwa raiaks; ja
ühheks rahwaks, kelle peäle
Jehowa meel wägga pahha on
iggaweste.

5. Ja teie silmad sawad sedda
nähha, ja teie wöttate öölda:
Jehowa sago sureks Israeli raia
ülle.

6. Poeg auustab issa, ja
sullane omma issandat: kui
minna nüüd issa ollen, kus on
mo au? kui minna nüüd Issand
ollen, kus on kartus mo eest?
ütleb wäggede Jehowa teie
wasto, oh preestrid! kes teie
mo nimme mikski ei panne, ja
ütlete: Mis asjas ei panne meie
so nimme ei mikski?

7. Jehowa wastab: Teie tote

mo altari peäle ärrateotud leiba, ja ütlete: Mis asjas teotame sind ärra? se läbbi, et teie ütlete: Jehowa laud, ei sedda panda mikski.

8. Ja kui teie tote sedda ohwerdada, mis pim~e on, ei se olle pahha teie melest, ehk kui teie tote, mis lonkab, ehk többine on, ei se olle pahha teie melest ; et wi sedda omma mawallitseja kätte? katsu, kas temmal sinnust hea meel on, ehk kas ta sinnust wöttab luggu piddada, ütleb wäggede Jehowa.

9. Ja nüüd, et palluge allandlikkult Jummal palle, siis wöttab temma meie peäle armo heita; teie käest on se tulnud, kas ta peaks teist luggu piddama? ütleb wäggede Jehowa.

10. Kes on ka teie seast, kes templi ukсед lukko panneks? ei teie sütagi tuld ilma mo altari peäl põllema; mul ep olle head meelt teitest, ütleb wäggede Jehowa, egga ma wotta roa-ohwri hea melega teie käest wasto.

11. Sest päwatousmisest siñna male, kus ta loja lähhäb, on

mo nimmi suur pagganatte seas, ja keiges paikas wiakse mo nimmele suitsetamisse-rohto ja puhvast roa-ohwri: sest mo nimmi on suur pagganatte seas, ütleb wäggede Jehowa.

12. Ja teie teotate sedda ärra, se läbbi et teie ütlete: Jehowa laud, se on ärrateotud, ja tem~a warra, se on temma roog, sedda ei panda mikski.

13. Ja teie ütlete: Wata, missuggune ärrawässitaminne on se, ja teie tete, et sedda ärrapöltakse, ütleb wäggede Jehowa; ja teie tote ohwriks, mis risutud, ja mis lonkab, ja mis többine on, ja seddasuggust roa-ohwri tote teie: kas ma peaksin sedda hea melega teie käest wastowotma? ütleb Jehowa.

14. Ja ärranetud on se, kes kawwalaste teeb, ja kel on om~as karjas üks issane lojus, ja ta tootab Issandale, ja ohwerdab, mis wiggane on: sest minna ollen suur kuningas, ütleb wäggede Jehowa, ja mo nimmi on kartusse wäärt pagganatte seas.

2. Peatük.

*Paljo süüd lükkatakse
preestride ja mu rahwa peäle.*

1. Ja nüüd teile, oh preestrid!
antakse sesinnane käsk:

2. Kui teie ei wõtta kuulda, ja
kui teie ei panne süddamesse,
et teie mo nimmele au annate,
ütleb wäggede Jehowa, siis
tahhan ma teie peäle läkkitada
ärraneedmist, ja teie
önnistussed ärraneda; kül ma
tahhan sedda ärraneda,
sepärrast et teie ei wõtta
südamesse panna.

3. Wata, ma tahhan teile sedda
seemne wilja söitelda, ja
ärrarikkuda, ja tahhan sitta,
teie Pühhade ohwride sitta
laiale wissata teie silmi, et se
teid ennesega peab ärrawima.

4. Et teie peate tundma, et ma
teie kätte ollen läkkitanud
seddasinnast käsko, et mo
seädus peaks jäma Lewiga,
ütleb wäggede Jehowa.

5. Mo seädus olli temmaga,
ello- ja rahho-seädusseks, ja
neid andsin ma temmale
kartusseks, ja temma kartis
mind, ja temma olli

ärraehmatud mo nimme
pärrast.

6. Tõe käso-öppetus olli
temma suus, ja köwwerust ei
olle leitud ta ulede seest;
rahho sees ja öiglase melega
käis ta minnoga, ja pöris palju
üllekohtust ümber.

7. Sest preestri uled peawad
tarkusse tundmist hoidma, ja
teised peawad käso-öppetust
temma suust otsima, sest
temma on wäggede JEHOWA
Käsk.

8. Ja teie ollete seält tee peält
ärralahkund, ja palju saatnud
kommistama käso-öppetuses;
teie ollete Lewi seädust
ärrarikkunud, ütleb wäggede
Jehowa.

9. Sepärrast ollen ka minna
teinud, et teid mikski ei panda,
ja et teie ollete alwad keige
rahwa melest, sepärrast et teie
ei pea minno wisisid, ja peate
ühhest ennam luggu kui teisest
käso-öppetusses.

10. Eks meil keikil olle üks
issa? eks üks Jummal ei olle
meid lonud? miksepärrast teme
siis pettust teine teise wasto,
ja teotame ärra omma
wannematte seädust?

11. Juda teeb pettust, ja mis hirmus, se on Israelis ja Jerusalemmas sündinud: sest Juda teotab Jehowa pühastust, mis temma armastab, ja on woõra jummal tüttart naeseks wõtnud.

12. Jehowa wõttab ärrakautada Jakobi maiade seest sedda meest, kes sedda teeb, ni hästi sedda, kes walwab, kui sedda, kes temmale kostab, ja kes roa-ohwri wiib wäggede Jehowale.

13. Ja seddasinnast tete teie weel: teie kattate Jehowa altari silmaweega, nuttoga ja äggamisega, et temma ei woi se roa-ohwri peäle mitte ennam wadata, egga melehead teie käest wastowõtta.

14. Agga teie ütlete: Mikspärrast siis? sepärrast, et Jehowa tunnistab sinno ja so nore ea naese wahhel, kelle wasto sinna olled pettust teinud; ommeti on ta sinno abbikaas, ja se naene, kellega sul seädus on.

15. Nenda ei teinud se üks, sest temmal olli teine Waim, ja mis teggi se üks? ta otsis

sedda Jummal tootud suggu? sepärrast hoidke ennast omma waimo eest, et temma ei te pettust teie nore ea naese wasto.

16. Sest Issand wihkab lahhutamist, ütleb Jehowa Israeli Jummal; ja sesuggune kattab ennast wäekauba tõga kui om~a kuega, ütleb wäggede Jehowa; sepärrast hoidke ennast omma waimo eest, et teie ei te pettust.

17. Teie ollete Jehowat ärrawässitanud omma sannadega; siiski ütlete teie: Misga olleme meie ärrawässitanud? se läbbi et teie ütlete: Kes ial kurja teeb, se on hea Jehowa melest, ja need on tem~a mele pärrast; ehk, kus on se Jummal, kes kohhut teeb?

3. Peatük.

Kristusse tullemisest: rahwas wabbandab ennast ja neid nomitakse: hädda kulutakse ja armo tootakse.

1. Wata, ma läkkitan omma ingli, ja temma peab mo palle

eel teed walmistama; ja pea tulleb omma templi jure se ISSAND, kedda teie otsite, ja se seädusse Ingel, kedda teie tahhate: wata, ta tulleb, ütleb wäggede JEHOWA.

2. Agga kes kannatab temma tullemisse päwa? ja kes jääb seisma, kui ta ilmub? sest temma on kui sullataja tulli, ja nenda kui wannutajatte seep.

3. Ja temma istub, kui se, kes sullatab ja puhhastab höbbedat ; tem~a puhhastab Lewi lapsed, ja sullatab neid kui kulda ja kui höbbedat: siis towad nemmad Jehowale roa-ohwri öigusses.

4. Siis on Juda ja Jerusalemma roa-ohwer Jehowa melest maggus, kui ennemuiste ja ammust aiast.

5. Agga teie liggi tahhan ma tulla kohtuks, ja olla üks kerme tunnistusmees noidade ja abbiellorikkujatte wasto, ja nende wasto, kes wallet wanduwad, ja nende wasto, kes liga tewad palgalissele palga polest, lessenaesele, ja waese lapsele, ja kes woöra öigust köwweraks pöörwad, ja kes mind ei kartnud, ütleb wäggede

Jehowa.

6. Sest minna Jehowa ei sa teist wisi, ja teie Jakobi lapsed ei olle otsa sanud.

7. Teie ollete omma wannematte päiwist ärralahkund minno seädmistest, ja teie ei olle neid mitte piddanud; pöörge minno pole, siis tahhan ma teie pole pöördä, ütleb wäggede Jehowa; ja teie ütlete: Mis asjas peame pööрма?

8. Kas innimenne peab Jummalat petma? et teie wöttate mind petta, ja ütlete siiski: Mis asjas pettame meie sind? teie pettate kümnesse ja üllestöstmisse-ohwriga.

9. Ärraneedmisse läbbi ollete teie ärranetud, et teie mind pettate, keik se rahwas.

10. Toge keik sedda kümnest warrandusse kotta, et toidus woiks mo koias olla, ja se läbbi katsuge waid minno peäle, ütleb wäggede Jehowa; kas ma ei wötta teile taewa lugid lahti tehha, ja önnistust teie kätte wäljapuistada, senni kui liaks saab.

11. Ja ma tahhan teie pärrast need sõjad sötelda, et nemmad ei pea teile ma-wilja

ärrarikkuma, ja Ma ei pea teile winapuud, mis wälja peäl on, tühjaks jätma, ütleb wäggede Jehowa.

12. Ja keik pagganad wötwad teid önsaks kita: sest teie peate üks wägga armas Ma ollema, ütleb wäggede Jehowa.

13. Teie sannad mo wasto on walgud, ütleb Jehowa; ja teie ütlete: Mis olleme issikeskes sinno wasto räkinud?

14. Teie ütlete: Jummalat tenima, se on ilma, ja mis kasso on sest, kui meie peame, mis ta käsknud piddada, ja kui meie kurwa melega käime wäggede Jehowa pärrast?

15. Sepärrast kidame meie nüüd önsaks neid, kes uhked on ; ka need siggiwad, kes öäla tö tewad: nemmad katsuwad ka Jummal peäle, ja peäswad ärra.

16. Need, kes Jehowa kartwad, räkiwad siis issikeskes teine teise wasto: Kül Jehowa panneb tähhele ja kuleb, ja üks määlletusse ramat on kirjutud temma palle ees nende heaks, kes Jehowat kartwad, ja temma nimme peäle mötlewad.

17. Ja nemmad peawad, ütleb wäggede Jehowa, minno pärralt ollema sel päwal, kui ma neid teen issi-rahwaks, ja tahhan neile armo anda, nenda kui üks mees armo annab omma poiale, kes tedda tenib.

18. Ja teie peate jälle siis nähha sama wahhet ühhe öige ja selle wahhel, kes öäl on ; selle wahhel, kes Jummalat tenib, ja selle wahhel, kes tedda mitte ei teni.

19. Sest wata, se pääw tulleb, mis põlleb kui ahhi, ja keik uhked, ja keik, kes öäla tö teggewad, peawad ollema kui körs, ja se pääw, mis tulleb, körwetab neid ärra kui tulleelek, ütleb wäggede Jehowa; ja se ei jätta neile mitte juurt egga oksa.

20. Agga teile, kes teie mo nimme kardate, peab öigusse päike tousma, ja parrandaminne temma tibade al; ja teie peate wäljaminnema ja lihhawaks sama kui nuumwassikad.

21. Ja teie peate neid, kes öälad on, ärratallama, sest nemmad peawad pörm ollema teie jalge tallade al sel päwal,

mis minna walmistan, ütleb
wäggede Jehowa.

22. Tulletage mele mo sullase
Mosesse kässo-öppetust, mis
ma tedda käksin Orebi mäe
peäl keige Israeli kätte anda,
need seädmissed ja
kohtoseädussed.

23. Wata, minna läkkitan teile
prohweti Elia, ennekuu tulleb
JEHOWA pääw, mis suur on ja

kartusse wäärt.

24. Ja temma peab
wannematte süddant pööрма
poegade pole, ja poegade
süddant nende wannematte
pole; et ma wahhest ei tulle, ja
ei lö sedda maad, et se saab
ärrakautawaks.

Malakia Ramato Ots.

Ewangelium ehk Hea sannum Ma-ilma
Lunnastajast Jesussest Kristussest ülleskirjotud
Pühast Matteussest.

1. Peatük.

*Kristusse sugguwössast,
nimmest ja sündimissest.*

1. Se on Jesusse Kristusse sündimisse ramat, kes on Abraami poia Taweti poeg.
2. Abraam süñitas Isaaki, ja Isak sünnitas Jakobi ɔ, ja Jakob süñitas Juda ɔɔ ja temma wennad.
3. Ja Judas sünnitas Peretsi ja Sara Tamariga, ja Perets sünnitas Esromi ɔ, ja Esrom sünnitas ɔɔ Arami.
4. Ja Ram sünnitas Aminadabi, ja Aminadab sünnitas Naassoni, ja Nahson sünnitas Salmoni.
5. Ja Salma sünnitas Poast Raabiga, ja Poas sünnitas Obedi ɔ Ruttiga, ja Obed sünnitas ɔɔ Jesse.
6. Ja Jesse (Isai) süñitas kuñinga Taweti, ja se kunningas Tawet sünnitas Salomoni ɔ Utria naesega.
7. Ja Salomon sünnitas

- Roboami, ja Reabeam sünnitas Abia ɔ, ja Abia sünnitas Asa.
8. Ja Asa sünnitas Josawati, ja Josawat sünnitas Jorami ɔ, ja Joram sünnitas ɔɔ Usia.
 9. Ja Usia sünnitas Jotami, ja Jotam sünnitas Ahast ɔ, ja Ahas sünnitas ɔɔ Hiskiat.
 10. Ja Hiskia sünnitas Manasse, ja Manasse süñitas Amonit ɔ, ja Amon süñitas ɔɔ Josia.
 11. Ja Josia sünnitas Jojakimi ja temma weñad Pabiloni wangiwmisse aial.
 12. Agga pärrast Pabiloni wangiwmist sünnitas Jekonja Sealtieli, ja Sealtiel sünnitas Serubabeli.
 13. Ja Serubabel sünnitas Abiudi, ja Abiud sünnitas Eliakimi, ja Eliakim sünnitas Asori.
 14. Ja Asor sünnitas Sadoki, ja Sadok sünnitas Ahhimi, ja Ahhim sünnitas Eliudi.
 15. Ja Eliud sünnitas Eleatsari, ja Eleatsar sünnitas Mattani, ja

Mattan sunnitas Jakobi.

16. Ja Jakob sunnitas Josepi Maria mehhe, kellest Mariast on sündinud JESUS, kedda nimmetakse Kristusseks.

17. Keik põlved nüüd Abraamist Tawetist sadik on nelliteistkümnend põlve; ja Tawetist Pabiloni wangiwimissest sadik on nelliteistkümnend põlve; ja Pabiloni wangiwimissest Kristussest sadik on nelliteistkümnend põlve.

18. Agga Jesusse Kristusse sündimine olli nenda: sest kui tem~a em~a Maria Josepile kihlatud olli, eñego nem~ad kokko said, leiti tedda käima peäl ollemast pühvast Waimust.

19. Agga et temma mees Josep õige olli, ja ei tahtnud tedda häbbi sisse sata, tahtis temma sallaja temmast ärralahkuda.

20. Agga kui temmal se mõtte olli, wata, siis näitis eñast tem~ale Issanda ingel uñes, ja ütles: Josep Taweti poeg, ärra karda mitte Maria om~a naese ennese jure wottes, sest mis tem~a sees on sündinud, se on pühvast Waimust.

21. Agga tem~a peab ühhe poia ilmale toma ja sinna pead tem~ale nim~e pannema JESUS, sest temma peastab omma rahwast & nende pattudest.

22. Agga se keik on sündinud, et piddi tõeks sama, mis Issandast on ööldud prohwetil läbbi, kes ütleb:

23. Ennä se neitsit saab käima peäle, ja peab poia ilmale toma, ja nem~ad peawad tem~ale nimme pannema IMMANUEL, se on ärraselletud: Jummal meiega.

24. Agga kui Josep unnest ülesärkas, teggi tem~a nenda kui Issanda ingel tedda olli käsknud, ja wottis omma naese ennese jure;

25. Ja temma ei puutnud temmasse mitte, kunni temma omma essimesse poia sai ilmale tonud, ja ta panni temmale nimme JESUS.

2. Peatük.

Mis Jesussele sündinud lapse põlwes.(Ewangelium kolme Kuninga päwal.Ewangelium ilmasüta laste tapmisse Päwal.

1. Agga kui Jesus olli sündinud Petlemmas Juda-maal kunninga Herodesse aial, wata siis tullid targad hom~iko x poolt Jerusalemma, ja ütlesid:

2. Kus on se sündinud Juda-rahwa Kunningas? sest meie olleme tem~a tähhe näinud hom~iko-maal, ja olleme tulnud tedda x kum~ardama.

3. Agga kui kuningas Herodes sedda kulis, ehmatas temma wägga ärra, ja keik Jerusalemma lin temmaga.

4. Ja temma kogkus kokko keik üllemad preestrid ja kirjatundiad rahwa seast, ja kulas neilt, kus se Kristus pididi sündima.

5. Agga nemmad ütlesid temmale: Petlemmas Juda-maal, sest nenda on se prohwetl läbbi kirjutud:

6. Ja sinna Petlem Juda-maal, sinna ep olle milgikombel se wähhem Juda würstide seas, sest sinnust peab wäljatullema se Wallitseja, kes minno Israeli rahwast peab kui karjane hoidma.

7. Siis kutsus Herodes need targad sallaja, ja kulas neilt öiete sedda aega, mil se täht

olli paistnud.

8. Ja temma läkkitas neid Petlem~a, ja ütles: Minge ja kulage öiete hästi se lapsokesse järrele, ja kui teie tedda leiate, siis kulutage mulle, et ka minna tullen tedda kummardama.

9. Agga kui nemmad said kuningast kuulnud, läksid nemmad ärra, ja wata, se täht, mis nemmad hom~iko-maal ollid näinud, käis nende eel, kunni temma tulli, ja seisis kohhe seäl üllewel, kus se lapsokenne olli.

10. Agga kui nem~ad sedda tähte näggid, said nemmad üpris wägga röömsaks.

11. Ja kui nemmad tullid senna kotta, leidsid nemmad se lapsokesse Maria temma em~aga, ja heitsid endid mahha ja kummardasid tedda, ja wotsid om~a warrandust lahti, ja wisid tem~ale andid, kulda ja wiroki ja mirri.

12. Ning et Jummal neid käsknud unnes, et nemmad mitte ei piddand Herodesse jure taggasi minnema, läksid nemmad teist teed taggasi omma male.

13. Agga kui nemmad said taggasi läinud, wata, siis näitis eñast Issanda ingel uñes Josepile, ja ütles: Touse ülles, ja wotta se lapsokesse ning temma em~a ennesega, ja pöggene Egiptusse-male, ja olle seäl, kunni minna sulle saan üttelnud; sest Herodes püab sedda last ärrahukkata.

14. Agga temma tousis ülles ja wottis sedda lapsokest ennesega ja temma emma ösel, ja pöggenes Egiptusse-male,

15. Ja olli seäl, kunni Herodes sai ärrasurnud, et pididi töeks sama, mis Issandast on räkitud prohwetil läbbi, kes ütleb: Egiptusse-maalt ollen minna omma Poega kutsnud.

16. Kui nüüd Herodes näggi, et temma olli pettetud neist targadest, sai temma wägga wihhaseks, ja läkkitas wälja, ja laskis ärratappa keik poeglapsed, mis Petlemmas, ja keige temma raiade peäl, kes ollid kahheaastased ja nende järgmissed, sedda aega möda, mis temma hästi neilt targailt olli kulanud.

17. Siis on töeks sanud, mis

prohwetist Jeremiast on räkinud, kes ütleb:

18. Ramas on heält kuulnud, palju kaebmist ja nutmist ja ullumist. Rael nuttis ommad lapsed, ja ei tahtnud ennast mitte lasta römustada, sest nemmad ei olnud teps ellus.

19. Agga kui Herodes sai ärrasurnud, wata, siis näitis ennast unnes Issanda ingel Josepile Egiptusse-maal,

20. Ja ütles: Touse ülles, ja wotta se lapsoke ja temma emma ennesega, ja minne Israeli male, sest need on surnud, kes lapsokesse hinge püüdsid.

21. Siis tousis tem~a ülles, ja wottis se lapsokesse ja tem~a em~a ennesega, ja tulli Israeli male.

22. Agga kui temma kulis, et Arkelaus Juda-maal kunningas olli omma issa Herodesse assemel, kartis temma senna minnes. Agga kui temma Jummalast käsko sai unnes, pöggenes temma Kalilea-ma pole.

23. Ja tulli, ja ellas ühhes liñnas, mis hütakse Naatsarettiks, et pididi töeks

sama, mis räkitud on
prohwetide läbbi, et tedda
peab Naatsareusseks hütama.

3. Peatük.

*Kristust ristitakse
Joannessest.(Ewangelium
pärrast Neäri Pühha.)*

1. Agga neil päiwil tuli
Joannes se ristia ja teggi
jutlust Juda-ma körbes.
2. Ja ütles: Parrandage meelt;
sest taewa-riik on liggi tulnud.
3. Sest tem~a on se, kellest
prohwet Jesaias on räkinud ja
üttelnud: ühhe hüdia heäl on
körbes: walmistage Issanda
teed, tehke tem~a tee raad
tassaseks.
4. Agga selsammal Joannessel
olli ta omma kuub kameli
karwust, ja nahk-wö tem~a
wööl; agga tem~a roog olli
rohhotirtsud ja mets-messi.
5. Siis läks temma jure wälja
Jerusalemma lin, ja keik se
Juda-ma, ja keik se Ma
Jordani ümberkaudo;
6. Ja nem~ad said tem~ast
ristitud Jordanis, kui nem~ad
üllestunnistasid enneste pattud.

7. Agga kui temma palju neid
Wariserid ja Sadduserid näggi
om~a ristmisse jure tulleswad,
ütles temma nende wasto: teie
wihhasematte maddude suggu,
kes on teile näitnud, et sate
ärrapöggeneda tulleswa wihha
eest?

8. Sepärrast kandke öiget
mele-parrandamisse wilja.

9. Ja ärge möttelge
isseennesses üttelda: meil on
Abraam Issaks ; sest minna
ütlen teile, et Jummal woib
neistsinnatsist kiwwast
Abraamile lapsi sata.

10. Agga kirwes seisab ka jo
pude jure külges; sepärrast
igga pu, mis head wilja ei
kañna, raiutakse mahha, ja
wissatakse tullesse.

11. Minna ristin teid kül weega
mele-parrandamiseks; agga
kes minno järrele tulleb, se on
wäggewam mind, kelle kingi
kanda miñna wäärt ep olle;
sesamma peab teid ristima
pühha Waimoga ja tullega.

12. Temma wisklabbidas on
temma käes, ja tem~a wottab
om~a reiallusse pühkida, ja
om~ad nissud aita kokkopanna;
agga hagganaid wottab temma

kustutamata tullega
ärrapölletada.

13. Siis tuli Jesus Kalilea-maalt
Jordani jõeale Joannesse jure,
et tedda pididi temmast
ristitama.

14. Agga Joannes kelas tedda
wägga, ja ütles: Mul on tarwis,
et mind sinnust peaks
ristitama, ja sinna tulled minno
jure.

15. Agga Jesus wastas ja ütles
tem~a wasto: Olgo nüüd
nenda, sest nenda on meie
kohhus keik öigust täieste
tehma; siis jättis tem~a tedda.

16. Ning kui Jesus sai ristitud,
tulli temma seddamaid weest
wälja, ja wata! taewad tehti
temmale lahti; ja Joannes
näggi Jummal Waimo kui
tuikesse ennast mahhalaskwad,
ja temma peäle tullewad.

17. Ja wata, heäl ütles
taewast: Sesinnane on minno
armas Poeg, kellest mul hea
meel on.

4. Peatük.

*Jesust kiusatakse kurratist:
temma hakkab omma ammetit,
ja rahwale jutlust*

*ütlemä.(Ewangelium essimessel
Pühhapäwal*

*paastus.(Ewangelium pühha
Andrea Päwal)*

1. Siis widi Jesust pühvast
Waimust körbe, et tedda pididi
kurratist kiusatama.

2. Ja kui temma nellikümmend
päwa ja nellikümmend ööd sai
paastnud, siis tuli temmale
pärrast nälgi kätte.

3. Ja se kiusaja tuli temma
jure, ja ütles: Kui sa Jummal
Poeg olled, siis ütle, et
needsinnatsed kiwwid leibuks
sawad.

4. Agga temma wastas ja ütles:
Kirjutud on: Innimenne ei ella
mitte ükspäinis leiwast waid
iggaühhest sannast, mis
Jummal suust läbbi käib.

5. Siis wottis tedda se kurrat
ennesega pühha liina, ja panni
tedda pühha koia harja peäle,

6. Ja ütles temmale: Kui sa
Jummal Poeg olled, siis
kukkuta ennast mahha, sest
kirjutud on: Temma tahhab
omma inglid sinno pärrast
käskida, ja nemmad peawad
sind kätte peäle wotma, et
sinna omma jalga kiwwi wasto

ei ial pea toukama.

7. Jesus ütles temmale: ta on kirjotud: Sinna ei pea Issandat omma Jummalat mitte kiusama.

8. Ta wottis tedda se kurrat ennesega ühhe wägga kõrge mäe peäle, ja näitis temmale keik ma-ilma kuñingrigid ja nende au,

9. Ja ütles temmale: sedda keik tahhan minna sulle anda, kui sa mahhaheidad ja mind kummardad.

10. Siis ütles Jesus temmale: Taggane Sadan, sest kirjotud on: Sinna pead Issandat omma Jummalat kummardama, ja tedda ükspäinis tenima.

11. Siis jättis tedda kurrat mahha, ja wata, inglid tullid tem~a jure, ja tenisid tedda.

12. Agga kui Jesus kulis, et Joannes olli wangi ärraantud, läks temma taggasi Kalilea-male,

13. Ja jättis Naatsaretti liña mahha, tuli ja ellas Kapernaumi liñnas, mis merre äres on, Sabuloni ja Newtalemi raiade peäl.

14. Et pididi töeks sama, mis ööldud on prohwetil Jesaia läbbi, kes ütleb:

15. Sabuloni Ma, ja Nawtali Ma, mis merre äres on teile pool Jordani jõe, ja pagganatte Kalilea-ma.

16. Se rahwas, mis pimmedusses istus, on suurt walgust näinud, ja neile, kes istusid surma maal ja warjus, neile on walgus tousnud.

17. Sest aiast hakkas Jesus jutlust teggema ja ütlema: Parrandage meelt, sest taewa-riik on liggi tulnud.

18. Agga kui Jesus Kalilea merre äres kõndis, näggi tem~a kaks wenda, Simonat, kedda nim~etakse Peetrusseks, ja Andrea tem~a wenda wörko meresse heitwad: (sest nem~ad ollid kallamehhed.)

19. Ja tem~a ütles neile: Tulge minno järrele, ja minna tahhan teid innimeste püüdjaiks tehha.

20. Ja ni kohhe jätsid nemmad need wörgud mahha, ja käisid temma järrel.

21. Ja kui temma seält emale läks, näggi temma teist kaks wenda, Jakobust Sebedeusse poega ja Joannest temma wenda laewas omma issa Sebedeussega ommad wörgud parrandawad; ja temma kutsus

neid.

22. Ja ni kohhe jätsid nemmad laewa ja omma issa mahha, ja käisid temma järrel.

23. Ja Jesus käis keik sedda Kalilea-maad läbbi, ja õppetas nende koggodusse koddade sees, ja kulutas sedda kunningrigi armo-õppetust, ja parrandas keik többe ja keik wigga rahwa seas.

24. Ja temmast läks könne wälja keik se Siria-ma läbbi, ja nemmad töid temma jure keik wiggased, monnesugguse többe ja walloga waewatud, ja kurjast waimust ahvastud, ja kuttöbbised, ja kes ollid alwatud, ja temma teggi neid terweks.

25. Ja palju rahwast käis tem~a järrel Kalilea-maalt ja kümne liina maalt, ja Jerusalema~ast, ja Juda-maalt, ja teile poolt Jordani jõe.

5. Peatük.

Kristusse mäe-jutlus nende risti-innimeste õnnistussest, ja mis käsk öiete õppetab. (Ewangelium kuendamal Pühapäwal pärrast kolm--aino Jummal Pühha.

1. Agga kui temma sedda rahwast näggi, läks tem~a ülles ühhe mäe peäle, ja kui ta sai mahha-istunud, tullid temma Jüngrid temma jure.

2. Ja temma teggi omma su lahti, õppetas neid ja ütles:

3. Önsad on need, kes waimus waesed on ; sest nende pärralt on taewariik.

4. Önsad on need, kes kurwad on; sest nemmad peawad sama rõmustud.

5. Önsad on need tassased; sest nemmad peawad maad pärrima.

6. Önsad on need, kennel nälgi ja janno on öigusse järrele; sest nem~ad peawad täis sama.

7. Önsad on need armolissed; sest nemmad peawad armo sama.

8. Önsad on need, kes puhtad süddames on ; sest nemmad peawad Jummalat näggema.

9. Önsad on need rahho noudjad; sest neid peab Jummal lapsiks hütama.

10. Önsad on need, kedda takkakiusatakse öigusse pärrast; sest nende pärralt on taewariik.

11. Önsad ollete teie, kui innimessed teid minno pärrast laimawad, ja takkakiusawad, ja rägiwad keik suggu kurja teie wasto, kui nemmad walletawad.

12. Römustage eñast, ja olge wägga röömsad; sest teie palk on suur taewas, sest nendasam~oti on nemmad takkakiusanud need prohwetid, kes enne teid olnud.

13. Teie ollete selle Ma sool; kui se sool tuimaks saab, misga peab sedda solaseks tehtama? se ei kölba eñam kuhhogi, kui wäljawissata ja innimestele ärrasötkuda jalgega.

14. Teie ollete ma-ilma walgus; se lin, mis mäe peäl on, ei woi mitte warjul olla.

15. Ei süta ka ükski künalt, ja ei panne sedda wakka alla, waid küünlajalla peäle, siis paistab temma keikile, kes koias on.

16. Nenda paistko teie walgus innimeste ees, et nemmad teie head teud näwad, ja auustawad teie issa, kes taewas on.

17. Äрге möttelge, et minna ollen tulnud käsko ellik prohwetid kautama; minna ei

olle tulnud neid kautama, waid töeks teggema.

18. Sest minna ütlen teile töeste: Kunni taewas ja Ma hukka lähhäb, ei lähhä mitte hukka kässust, mis üks keigewähhem kirri, ehk tähhekeñe on, senniks kui keik sünnib.

19. Kes nüüd ial ühhe neistsinnatsist wähhemist kässosannust päästab, ja õppetab nenda iñimessed, tedda peab keigewähhemaks hütama taewarikis; agga kes ial sedda teeb, ja õppetab, tedda peab sureks hütama taewarikis.

20. Sest miña ütlen teile: Kui teie õigus ep olle paljo üllem kui kirjatundjatte ja Wariseride õigus, siis ei saa teie mitte taewariki.

21. Teie ollete kuulnud, et wannemille on räkitud: Sinna ei pea mitte tapma; agga kes ial tappab, on kohto wäärt.

22. Agga minna ütlen teile, et iggaüks, kes omma wenna peäle ilma-asjata wihha kannab, on kohto wäärt; agga kes ial omma wenna wasto ütleb: Raka, se on sure kohto wäärt; agga kes ial ütleb: Sa

jölle, se on pörgo tulle wäärt.

23. Sepärrast kui sinna omma ande altari peäle tood, ja seäl so mele tulleb, et sinno wennal middagi on sinno wasto;

24. Siis jätta senna om~a ande altari ette, ja minne, ja leppi enne omma weñaga ärra, ja siis tulle ja to omma ande.

25. Olle pea heamelelinne omma wihha-mehhe wasto, kunni sinna temmaga tee peäl olled, et se wihha-mees sind ei anna ärra kohtomoistja kätte, ja kohtomoistja sind ei anna ärra sullase kätte, ja sind ei wissata wangitorni.

26. Töest, minna ütlen sulle: sinna ei peäse seält wälja, ennego sinna ka wiimse tinga saad ärramaksnud.

27. Teie ollete kuulnud, et wanna rahwale on ööldud: Siña ei pea mitte abbiello ärrarikkuma.

28. Agga minna ütlen teile, et iggaüks, kes naese peäle watab tedda him~ustades, on jo abbiello temmaga ärrarikkunud om~as süddames.

29. Agga kui sinno parram silm sind pahhandab, siis kissu sedda wälja, ja wiska ennesest

ärra; sest sulle on se parram, et üks sinno liikmist hukka lähhäb ja keik so ihho ei heideta pörgusse.

30. Ja kui siño parram kässi sind pahhandab, siis raiu sedda mahha, ja wiska eñesest ärra; sest sulle on se parram, et üks siño liikmist hukka lähhäb, ja mitte keik so ihho ei heideta pörgusse.

31. Se on ka ööldud, et kes ial eñast ommast naesest lahhutab, se peab temmale lahhutamisse ramato andma.

32. Agga minna ütlen teile, et kes ial ennast ommast naesest lahhutab, (muido kui hora-tö pärrast) se teeb, et temma abbi-ello ärrarikkub; ja kes ial sedda ärralahhutud naeseks wottab, se rikkub abbiello ärra.

33. Ta ollete teie kuulnud, et wanna rahwale on ööldud: Sinna ei pea mitte üllekohto wanduma, waid sinna pead lssandale ommad wanded piddama.

34. Agga minna ütlen teile, et teie ei pea koggoniste mitte wanduma, ei taewa jures, sest se on Jummalau-järg,

35. Egga Ma jures; sest se on

temma jalge-allune järg; egga Jerusalemma peäle, sest se on sure kunninga lin.

36. Ei pea sinna ka mitte omma Pea jures wanduma, sest et sinna ei woi ühte ainust juukse karwa ei walgeks egga mustaks teha.

37. Agga teie könne olgo jah, jah; ei mitte, ei mitte; agga mis ülle sedda on, se on sest tiggedast.

38. Teie ollete kuulnud, et ööldud on: Silm silma wasto, ja ham~as hamba wasto.

39. Agga minna ütlen teile, et teie ei pea mitte tiggeda wasto pannema; waid kui kegi sind lööb parrama körwa äre, siis põra ka teine tem~a pole.

40. Ja sellele, kes sinnoga tahhab kohtus käia, ja sinno kue wotta, sellele jätta ka wammust.

41. Ja kui kegi sind sunnib ühhe pennikoorma käima, siis minne temmaga kaks.

42. Anna sellele, kes sult pallub; ja ärra põra ennast sellest ärra, kes sinnult tahhab laenata.

43. Teie ollete kuulnud, et ööldud on: Sinna pead omma

liggimest armastama, ja omma wihhameest wihkama.

44. Agga minna ütlen teile: Armastage ommad wihhamehhed, önnistage neid, kes teid ärrawannuwad, tehke head neile, kes teid wihkawad, ja palluge nende eest, kes teile liga tewad, ja teid takkakiusawad,

45. Et teie woiksite sada omma issa lapsiks, kes taewas on ; sest temma lasseb omma päikest kurjade ja heade ülle tousta, ja lasseb wihma saddada öigede ja üllekohtuste peäle.

46. Sest kui teie neid armastate, kes teid armastawad, mis palka sate teie sest? eks tõlnerid ka seddasamma ei te?

47. Ja kui teie üksipäinis om~a wendade wasto löbbusad ollete, mis head tete teie ennam kui teised? Eks tõlnerid ka nendasammoti ei te?

48. Sepärrast peate teie täieste waggad ollema, nenda kui teie Issa, kes taewas on, täieste wagga on.

6. Peatük.

*Kuida monned head teud
peawad Jummalale mele pärrast
olles. (Ewangelium
wieteistkümmendal Pühapäeval
pärrast kolm-aino Jummalale
pühha.*

1. Katske, et teie omma waeste
andid inimeste nähhes ei anna,
et teid neist peab nähtama,
muido ei olle teil palka teie
Issa jures, kes taewas on.

2. Sepärrast kui sinna waestele
andid annad, ei pea sinna
ennese ees laskma passunat
aiada, nenda kui sallalikkud
tewad kogodusse koddade
sees ja ulitsatte peäl, et neid
innimestest peab auustadama.
Töest minna ütlen teile: neil on
omma palk käes.

3. Agga kui sinna waestele
andid annad, siis ei pea sinno
pahhem kässi mitte teädma,
mis sinno parram kässi teeb,

4. Et sinno waeste anded
woiksid sallaja olla, ja sinno
issa, kes sallajasse näeb, kül
se sulle maksab awwalikult.

5. Ja kui sinna Jum~alat
pallud, ei pea sinna mitte

olles kui sallalikkud; sest
nemmad palluwad Jummalat
heal meel seistes kogodusse
koddade sees, ja ulitsatte
nurdade peäl, et neid
innimestest peab nähtama.
Töest minna ütlen teile, et neil
omma palk käes on.

6. Agga siina kui sa Jum~alat
pallud, siis minne om~a
kambri, ja panne omma ukse
kinni, ja pallu om~a Issa, kes
sallajas on, ja sinno Issa, kes
sallajas näeb, maksab sulle
awwalikkult.

7. Agga kui teie Jummalat
pallute, ei pea teie mitte palju
lobbisema, nenda kui
pagganad, sest nemmad
arwawad, et neid kuultakse
omma palju lobbisemisse
pärrast.

8. Sepärrast ärge sage mitte
nende sarnatseks, sest teie
Issa teab, mis teil tarwis on,
ennego teie tedda pallute.

9. Sepärrast luggege nenda:
Meie Issa, kes sa olled taewas,
pühhitsetud sago sinno õ
nimmi.

10. Sinno riik tulgo, sinno
tahtminne õ sündko kui taewas
nenda ka Ma peäl.

11. Meie iggapäwase leiwa anna meile tänapäaw.

12. Ja aña andeks meile meie wölldad, kui ka meie andeks õ anname omma wölglastele.

13. Ja ärra sata meid mitte kiusatusse sisse, waid peästa meid ärra sest kurjast õ; sest sinno pärralt on se riik, ja se wäggi, ja se au iggawest, Amen.

14. Sest kui teie innimestele nende eksitussed andeks annate, siis annab ka teie taewane Issa teile andeks.

15. Agga kui teie innimestele nende eksitussi mitte andeks ei anna, siis ei anna ka teie Issa teie eksitussi mitte andeks.

16. Agga kui teie paastute, siis ärge sage mitte kurwanäolisseks, nenda kui sallalikkud; sest nemmad tewad omma pallet näotumaks, et rahwas peab näggema neid paastwad. Töest miña ütlen teile, et neil om~a palk käes on.

17. Agga kui sinna paastud, siis woia omma Pea, ja pesse ommad silmad.

18. Et innimessed ei nä sind paastwad, waid sinno Issa, kes

sallajas on; ja sinno Issa, kes sallajas näab, tassub sulle awwalikkult.

19. Äрге kogguge ennestele warrandust Ma peäl, kus koi ja rooste sedda ärrarikkub, ja kussa wargad läbbikaewawad ja warrastawad.

20. Agga kogguge eñestele warrandust taewas, kussa egga koi egga rooste ei rikku, ja kussa wargad läbbi ei kaewa egga warrasta.

21. Sest kussa teie warrandus on, seäl on ka teie südda.

22. Silm on ihho künal, kui nüüd sinno silm selge on, siis on keik sinno ihho selge.

23. Agga kui sinno silm pahha on, siis on keik sinno ihho pimme. Kui nüüd se walgus, mis sinno sees on, pimmedus on, kui suur on siis se pimmedus?

24. Ükski ei woi kahte issandat tenida, sest ehk temma wihkab ühhe ja armastab teise; ehk hoiab ühhe pole, ja põlgab teist ärra. Teie ei woi mitte Jummalat tenida ja Mammonat.

25. Sepärrast ütlen miña teile: ärge murretsege mitte om~a ello eest, mis teie peate söma,

ja mis teie peate joma, egga omma ihho eest, mis teie peate selga pannema. Eks ello eñam olle kui toidus, ja ihho eñam kui rided?

26. Pange tähhele need liñud, mis taewa al: sest nem~ad ei külwa egga leika, egga panne kokko aitade sisse, ja teie taewane Issa toidab neid. Eks teie olle palju üllemad kui need?

27. Agga kes on teie seast, kes omma murrega ennese pitkusse jure woib ühhe küünra jätkata?

28. Ja mis murretsete teie riette pärrast? pange tähhele need lillikessed mis wälja peäl, kuidas nemmad kaswawad, nemmad ei te tööd egga kehra.

29. Agga minna ütlen teile, et Salomonki keige omma au sees ep olle mitte nenda olnud ehhitud kui üks neistsinnatsist.

30. Kui nüüd Jum~al sedda rohto wälja peäl, mis täña on, ja home ahjo wissatakse, nenda ehhitab, eks siis palju ennam teid, teie nödra-usklikkud?

31. Sepärrast ei pea teie mitte

murretsema ja ütlema: Mis peame meie söma? ehk mis peame meie joma? ehk misga peame meie eñast katma?

32. Sest keik sedda noudwad pagganad takka; sest teie taewane Issa teab, et teile sedda keik tarwis lähhäb.

33. Agga noudke essite Jummal riki ja temma öigust, siis sedda keik peab teile peälegi antama.

34. Sepärrast ärge murretsege mitte hoomse ette, sest kül hoomne pääw omma eest murret peab. Iggal päwal saab kül ommast waewast.)

7. Peatük.

Monningaist asjust, mis kelawad önsaks samast.(Ewangelium kahheksamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ärge moistke kohhut, et teie peäle kohhut ei moisteta.

2. Sest mis kohtoga teie kohhut moistate, sega peab teie peäle ka kohhut moistetama; ja mis möödoga teie möödate, sega peab teile

jälle moödetama.

3. Agga mis sa sedda pinda nääd, mis so wenna silmas on, agga seda palki ommas silmas ei panne sa mitte tähhele?

4. Ehk kuis tahhad sa üttelda omma wenna wasto: lasse, ma kissun sedda pinda sinno silmast wälja! ja wata, sinno silmas on palk.

5. Oh sinna sallalik! kissu essite sedda palki ommast silmast wälja, ja siis selletad sinna wäljakiskuda sedda pinda omma wenna silmast.

6. Äрге andke sedda pühha koertele, ja ärge heitke ommad perlid siggade ette, et nem~ad neid ärra ei sötku omma jalgega, ja ennast ümber ei pöra, ja teid ei kissu.

7. Palluge, siis peab teile antama, otsige, siis peate teie leidma; kopputage, siis peab teile lahti tehtama.

8. Sest iggaüks, kes pallub, se saab, ja kes otsib, se leiab, ja kes kopputab, sellele tehakse lahti.

9. Ellik missuggune innimenne on teie seast, kui temma poeg temmalt leiba pallub, kas ta peaks temmale kiwwi andma?

10. Ja kui temma kalla pallub, kas ta peaks temmale maddo andma?

11. Kui nüüd teie, kes teie kurjad ollete, moistate häid andid anda om~a lastele, kui palju enam annab teie Issa, kes taewas on, häid andid neile, kes tedda palluwad?

12. Keik nüüd mis teie ial tahhate, et innimessed teile peawad teggema, nendasammoti tehke ka teie neile; sest se on se käsk, ja need prohwetid.

13. Minge sisse kitsast wärrawast; sest se wärraw on lai, ja se te on suur, mis hukatusse sisse wiib, ja palju on neid, kes seält sisse lähhawad.

14. Sest se wärraw on kitsas, ja se te on waewalinne, mis ello sisse wiib, ja pissut on neid, kes sedda leidwad.

15. Agga hoidke ennast walle prohwetide eest, kes teie jure tullewad lammaste ridis, agga seestpidi on nemmad kiskiadi hundid.

16. Nende wiljast peate teie neid tundma. Kas wina-marjo noppitakse kibbowitsust, ehk

wigi-marjo ohhakist?

17. Nenda igga hea pu kannab head wilja, agga pahha pu kannab pahha wilja.

18. Hea pu ei woi pahha wilja kanda, egga pahha pu woi head wilja kanda.

19. Igga pu, mis head wilja ei kañna, raiutakse mahha, ja wissatakse tullesse.

20. Sepärrast nende wiljast peate teie neid tundma.

21. Ei sa keik, kes minno wasto ütleb: Issand, Issand, taewariki, waid kes teeb minno Issa tahtmist, kes taewas on.

22. Paljo ütlewad minno wasto selsam~al päwal: Issand, Issand, eks meie olle sinno nimmel prohweti wisil räkinud, ja sinno nimmel kurjad waimud wälja-aianud, ja sinno nimmel paljo wäggewaid teggusid teinud?

23. Ja siis tunnistan minna neile: Minna ei olle teid ellades tunnud, tagganega minnust ärra, kes teie üllekohto tete.)

24. Sepärrast iggaüks, kes need minno sannad kuleb, ja teeb nende järrele õ, tedda pean minna ühhe moistlikko mehhe sarnatseks, kes omma

kodda kaljo peäle on ehhitanud.

25. Ja raske saddo tulli mahha, ja wolas wessi tulli, ja tuled puhhusid, ja käisid selle koia peäle, ja temma ei langend mitte mahha; sest temma allus olli kaljo peäle tehtud.

26. Ja iggaüks, kes needsinnatsed minno sannad kuleb, ja neid ei te, tedda peab jölleda mehhe sarnatseks petama, kes omma kodda liwa peäle ehhitanud;

27. Ja raske saddo tulli mahha, ja wolas wessi tulli, ja tuled puhhusid, ja löid wasto sedda kodda, ja temma langes mahha, ja temma langminne olli suur.

28. Ja se sündis, kui Jesus needsinnatsed kõnned sai lõppetanud, ehmatas se rahwas temma õppetusse pärrast.

29. Sest temma õppetas neid, kui se, kennel melewald olli, ja ei mitte nenda kui kirjatundjad.

8. Peatük.

Kristusse immeteud, keigennamiste siin pool

*järwe.(Ewangelium kolmandamal
Pühhapäwal pärrast kolme
kunninga Päwa.(Ewangelium
neljandamal Pühhapäwal
pärrast kolme Kunninga pühha.*

1. Agga kui temma mäelt mahhaläks, käis palju rahvast temma järrel.
2. Ja wata, üks piddalitöbbine tuli ja kummardas tedda, ja ütles: Issand, kui sa tahhad, woid sa mind puhtaks teha.
3. Ja kui Jesus kät olli sirrotanud, putus temma temmasse ja ütles: Minna tahhan, sa puhtaks; ja seddamaid sai temma piddalitöwwest puhtaks.
4. Ja Jesus ütles temma wasto: Katsu, et sa sedda ühhelegi ei ütle, waid minne, näita iseennast preestrile, ja wi sedda andi, mis Moses on käsknud, neile tuñistusseks.
5. Agga kui Jesus Kapernaumma sisse läks, tuli üks söddapealik temma jure, pallus tedda,
6. Ja ütles: Issand, minno sullane on alwatud koddo maas sures wallus.
7. Ja Jesus ütles temma

- wasto: Minna tahhan tulla ja tedda terweks teha.
8. Ja se söddapealik kostis ja ütles: Issand, minna ep olle mitte wäärt, et sinna minno kattukse alla tulled, waid ütle agga üks sanna õ, siis saab minno sullane terweks.
 9. Sest minna ollen ka innimenne wallitsusse al, ja minno al on söamehhi, ja minna ütlen ühhe wasto: minne, siis lähheb temma, ja teise wasto: tulle, siis tulleb temma, ja omma sullase wasto: te sedda, siis teeb temma.
 10. Agga kui Jesus sedda kulis, immetelles temma ja ütles nende wasto, kes järrel käisid: Töest minna ütlen teile, ei Israelistke polle minna ni suurt usko leidnud.
 11. Agga minna ütlen teile: mitto tullewad hom~iko ja öhto poolt, ja istuwad laudas Abraami ja Isaki ja Jakobiga taewarikis.
 12. Agga kuningrigi lapsed lükkatakse wälja keigesüggawama pimmedusse sisse, seäl peab ollema ulluminne ja hammaste kirristamine.

13. Jesus ütles söapealikko wasto: Minne, ja sulle sündko, nenda kui sinna olled usknud. Ja temma sullane sai terweks selsammal tunnil.)

14. Ja Jesus tuli Peetrusse kotta, ja näggi, et temma äm maas olli ja sojas többes.

15. Siis hakkas temma temma kätte kinni, ja se soe többi lahkus temmast; ja temma tousis ülles, ja tenis neid.

16. Agga kui öhto sai, töid nemmad temma jure palju, kes kurjest waimudest waewatud ollid; ja tem~a aias need kurjad waimud wälja sañaga, ja teggi keik haiged terweks.

17. Et pididi töeks sama, mis ööldud on prohwetil Jesaia läbbi, kes ütleb: Temma on meie nödrussed ennese peäle wötnud, ja meie töwwed on temma kannud.

18. Ja kui Jesus palju rahwast ennese ümber näggi, käskis temma teile pole järwe ärraminna.

19. Ja temma jure tuli üks kirjatundia, se ütles temma wasto: Öppetaja, ma tahhan sinno järrel käia, kuhho sa ial lähhad.

20. Ja Jesus ütles temma wasto: Rebbastel on augud, ja linnudel, mis taewa al, pessad; agga innimesse Poial ei olle mitte, kuhho temma Pead woiks panna.

21. Ja üks teine temma Jüngrittest ütles temma wasto: Issand, anna mulle lubba enne ärramiña, ja om~a issa mahhamatta.

22. Agga Jesus ütles temma wasto: Käi sinna mo järrel, ja lasse surnud ommad surnud mahhamatta.

23. Ja kui temma laewa läks, siis käisid tem~a Jüngrid temma järrel.

24. Ja wata, siis tousis suur laenetaminne merre peäl, nenda et se laew laenedega katteti, agga temma maggas.

25. Ja temma jüngrid tullid temma jure, ja ärratasid tedda ülles, ja ütlesid: Issand, aita meid, meie lähhäme hukka.

26. Ja temma ütles nende wasto: Mikspärrast ollete teie arrad, teie nödra-ussulissed? Siis tousis temma ülles, ja ähwardas tuled ja merd, siis sai se koggone waikseks.

27. Agga innimesed

immetellesid, ja ütlesid:

Missuggune on se, et ka tuled ja se merri temma sanna wotwad kuulda?)

28. Ja kui temma sai teile pole merre Kergesea rahwa male, tullid temma wasto kaks kurjast waimust waewatud, need tullid surno haudade seest wälja, ja ollid wägga hirmsad, nenda et ükski ei woinud sedda teed käia.

29. Ja wata, nemmad kissendasid ja ütlesid: Jesus sinna Jummal Poeg, mis on meil sinnoga teggemist? olled sa seie tulnud meid enne aega waewama?

30. Agga kaugel neist ärra olli suur sea karri sömas.

31. Ja need kurjad waimud pallusid tedda ja ütlesid: Kui sa meid wälja-aiad, siis anna meile lubba sea karja sisse miñna.

32. Ja temma ütles neile: Minge. Siis läksid nemmad wälja, ja läksid sea karja sisse. Ja wata, keik se sea karri kukkutas ennast ülle kaela kalda peält merresse, ja nemmad surrid ärra wee sisse.

33. Agga need sea karjatsed

pöggenesid, ja läksid ärra liñna, ja rääksid keik ülles ja mis nendega sündinud, kes ollid kurjast waimust waewatud.

34. Ja wata, siis läks keik se lin wälja Jesusse wasto, kui nemmad tedda näggid, pallusid nemmad, et temma nende raiade peält pididi ärraminnema.

9. Peatük.

Kristusse immeteud pärrast sedda, kui tem~a koio sai.(Ewangelium ühheksateistkümmenal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Ewangelium Matteusse Päwal.(Ewangelium neljandamal Pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-aino Jummal pühha.

1. Ja temma läks laewa ja tulli ülle järwe, ja sai omma liñna.

2. Ja wata, nemmad kandsid temma jure ühhe alwatud, kes wodis maas olli. Ja kui Jesus nende usko näggi, ütles temma selle alwatud wasto: Olle julge minno poeg, sinno pattud on sulle andeks antud.

3. Ja wata, monningad

kirjatundiatte seast rääksid isse-enneses: Sesinnane teotab Jummalat.

4. Agga kui Jesus nende mõtted näggi, ütles temma: Mikspärrast mötlete teie kurja ommas süddames?

5. Sest mis on kergem üttelda: pattud on sulle andeks antud, ehk üttelda: touse ülles ja kõnni.

6. Agga et teie peate teädma, et innimesse Poial melewald on pattud Ma peäl andeks anda,(siis ütleb temma selle alwatud wasto, Touse ülles, tösta omma wodi ülles x, ja minne omma kotta.

7. Ja temma tousis ülles, ja läks omma kotta.

8. Agga kui se rahwas sedda näggi, pañid nemmad sedda immeks, ja auustasid Jummalat, kes nisuggust melewalda neile innimestele annab.)

9. Ja kui Jesus seält ärraläks, näggi temma ühhe iñimesse tolli jures istwad, Matteus nim~i, ja ütles temma wasto: Käi minno järrel. Ja tem~a tousis ülles ja läks tem~a järrele.

10. Ja se sündis, kui temma

Matteusse koias laudas istus, wata, siis tullid palju tõlnerid ja pattusid, ja istsid senna lauda Jesusse ja temma jüngrittega.

11. Ja kui Wariserid sedda näggid, ütlesid nemmad temma jüngrittele: Mikspärrast sööb teie õppetaja tõlneride ja pattustega?

12. Agga kui Jesus sedda kulis, ütles temma nende wasto: Neil, kes terwed on, ep olle arsti tarwis, waid haigedel.

13. Agga minge ja õppige, mis se on: minna tahhan hallastust, ja mitte ohwri, sest minna ep olle tulnud õigid, waid pattusid mele-parrandamisse pole kutsma.)

14. Siis tullid Joannesse jüngrid tem~a jure, ja ütlesid:

Mikspärrast paastume meie ja Wariserid ni palju, ja sinno jüngrid ei paastu mitte?

15. Agga Jesus ütles nende wasto: Kas woiwad pulma-rahwas kurwad olla, kunni peigmees nende jures on? agga need päwad tullewad, kui peigmees neist saab ärrawoetud, et nemmad siis ka paastuwad.

16. Agga ükski ei panne

wañumatta ride tükki ühhe
waña kue peäle; sest se paik
kissub middagi ärra sest kuest,
ja se auk saab pahhemaks.

17. Ei panda ka mitte wärsket
wina wanna nahkastjade sisse;
muido lõhkuwad need nahk--
astjad lõhki, ja se wiin saab
pillatud, ja need nahkastjad
lähhäwad hukka; waid wärsket
wina peab ute nahkastjade
sisse pannema, siis seisawad
mollemad terwed.

18. Kui temma sedda neile
räkis, wata, siis tuli üks üllem,
ja kummardas tedda ja ütles:
Minno tüttar on praego
ärrasurnud, agga tulle ja panne
omma kät temma peäle, siis
saab temma ellawaks.

19. Ja Jesus tousis ülles, ja
käis temma järrel, ja temma
jüngrid.

20. (Ja wata, üks naene,
kennel kaksteistkümmend
aastat weritöbbi olnud, tuli
temma selja tahha, ja putus
temma kue pallistusse.

21. Sest temma ütles
isseennesses: Saaksin minna
agga temma kuesse putuda,
siis saan minna terweks.

22. Agga Jesus pöris ennast

ümber, ja näggi tedda, ja ütles:
Olle julge, tüttar, sinno usk on
sind aitnud. Ja se naene sai
terweks selsammal tunnil.)

23. Ja kui Jesus selle üllema
kotta sai, ja näggi need
willepuhhujad ja rahwast
mässawad,

24. Siis ütles temma nende
wasto: Tagganege, sest se
neitsikenne polle mitte surnud,
waid tem~a maggab. Ja
nem~ad naersid tedda.

25. Agga kui rahwast wälja-aeti,
läks temma sisse ja hakkas
temma kätte kinni, ja se
neitsikenne tousis ülles.

26. Ja sesinnane könne läks
laiale keik sedda maad läbbi.)

27. Ja kui Jesus seält emale
läks, käisid temma järrel kaks
pimmedat, need kissendasid, ja
ütlesid: Taweti Poeg, heida
armo meie peäle.

28. Agga kui temma koio tuli,
astsid need pimmedad temma
jure, ja Jesus ütles nende
wasto: Kas teie ussute, et
minna sedda woin teha?
Nemmad ütlesid temmale: Kül
Issand.

29. Siis putus temma nende
silmade külge, ja ütles: Teile

sündko teie ussu järrele.

30. Ja nende silmad said lahti; ja Jesus kelas neid kowwaste, ja ütles: Katske, et ükski sedda ei sa teäda.

31. Agga nemmad läksid wälja, ja teggid tedda kuulsaks keik sesamma Ma sees.

32. Kui nüüd needsammad ollid wäljaläinud, wata, siis töid nemmad temma jure ühhe innimesse, se olli keleto, ja kurjast waimust waewatud.

33. Ja kui se kurri waim olli wäljaaetud, räkis se keleto; ja rahwas immetellesid ja ütlesid: Sedda ep olle weel ial Israeli rahwa seas nähtud.

34. Agga Wariserid ütlesid: Kurja waimude üllema läbbi aiab temma kurjad waimud wälja.

35. Jesus käis keik liñnad ja allewid läbbi, õppetas nende koggoduste koddade sees, ja kulutas sedda armo-õppetust Jum~ala rigist, ja parrandas keik többe ja keik wigga rahwa seas.

36. Agga kui temma sedda rahwast näggi, olli temmal halle südda nende pärrast, sest nemmad ollid rammotumad, ja

ärrapillatud otsego lambad, kennel ep olle karjast.

37. Siis ütles temma omma jüngrittele: sedda leikust on kül palju, agga pissut tõteggiaid.

38. Sepärrast palluge leikusse Issandat, et temma tõteggiaid omma leikusse kallale wottaks wäljaaiada.

10. Peatük.

Kristusse kahhestteistkümnest jüngrist.

1. Ja temma kutsus ommad kaksteistkü~end jüngrit ennese jure, ja andis neile mele--walda rojaste waimude ülle, neidsammo wälja--aiada, ja keik többe ja keik wigga parrandada.

2. Agga nende kahheteistkümnepostli nimmed on needsinnatsed: Se essimenne Simon nimmetud Peetrusseks, ja Andreas tem~a wend; Jakobus Sebedeusse poeg, ja Joannes temma wend.

3. Wilippus ja Partolomeus, Tomas ja Matteus kes tõlner, Jakobus Alweusse poeg, ja Lebbeus, kelle liignimmi

Taddeus.

4. Simon Kanast ja Judas Iskariotist, kes tedda ka ärraandis.

5. Neid kaksteistkümmend läkkitas Jesus, käskis neid ja ütles: Ärge minge mitte pagganatte tee peäle ja ärge minge mitte Samaria rahwa liña.

6. Agga minge enneminne Israeli suggu ärrakaddunud lammaste jure.

7. Agga minge, ja kulutage, ja üttelge: Taewa--riik on liggi tulnud.

8. Tehke haigid terweks, puhhastage piddali--többisid, ärratage surnud ülles, aiage kurje waimusid wälja, ilma ollete teie sanud, ilma andke.

9. Teie ei pea mitte kulda egga hõbbedat, egga wask-rahha ommal wööl piddama.

10. Egga pauna tee peäl, egga kahte kube egga kingi egga sauwa; sest tõteggia on omma toidusse wäärt.

11. Agga kui teie ial ühhe liña ehk allewi sisse lähhäte, siis kulage, kes selle sees sedda wäärt on? ja seña jäge, senni kui teie seält ärralähhäte.

12. Agga kui teie ühhe koia sisse lähhäte, siis terretage sedda.

13. Ja kui se kodda sedda wäärt on, siis tulgo teie rahho selle peäle; agga kui se ep olle mitte wäärt, siis pöörgo teie rahho teie pole taggasi.

14. Ja kes ial teid wasto ei wotta, egga teie sanno mitte ei kule, sest koiast, ehk sest liñnast minge wälja, ja puistage se tolmo enneste jalgade peält ärra.

15. Töest minna ütlen teile: Sodoma ja Komorra maal peab kohto päwal hõlpsam pölle ollema kui sel liñnal.

16. Wata, minna läkkitan teid kui lambaid kesket huntide sekka; sepärrast olge moistlikkud kui ussid, ja waggurad kui tuikessed.

17. Agga hoidke ennast innimeste eest; sest nemmad andwad teid ärra suurte kohhutte kätte, ja pekswad teid piitsaga nende koggoduste koddade sees.

18. Ja teid wiakse ka mawallitsejatte ja kuningatte ette minno pärrast, neile ja pagganattele tunnistusseks.

19. Kui nemmad teid nüüd ärraandwad, siis ärge murretsege mitte, kuidas ehk mis teie peate rägima; sest sedda peab teile sel tunnil antama, mis teie peate rägima.

20. Sest teie ep olle mitte need, kes rägiwad, waid teie Issa Waim on, kes teie sees rägib.

21. Agga wend annab wenda ärra surma, ja issa omma poega; ja lapsed pannewad om~a wannematte wasto, ja tappawad neid.

22. Ja teid wihkatakse keikist minno nimme pärrast; agga kes otsani jääb kannatama, sesinnane peab önsaks sama.

23. Agga kui nemmad teid siin liñnas kiusawad, siis pöggenegeteise. Sest tõest miña ütlen teile: teie ei sa Israeli liñnad mitte keik õppetades läbbikäinud, eñego innimesse Poeg saab tulnud.

24. Jünger ep olle üllem omma õppetajat, egga sullane üllem omma issandat.

25. Küllab jüngrile sestke saab, et temma on kui temma õppetaja, ja sullane kui temma issand; kui nemmad koia-

issandat Peeltsebuliks on hüüdnu, kui palju ennam temma perret.

26. Sepärrast ärge kartke neid mitte; sest ühtegi ep olle kinnikaetud, mis ei peaks ilmuma, ja ühtegi ep olle sallaja, mis ei peaks teäda sama.

27. Mis minna teile rägimimedusses, sedda rägige walges; ja mis teie kulete körwasse rägita, sedda kulutage kattuste peäl.

28. Ja ärge kartke neid mitte, kes ihho ärratapwad, ja ei woi mitte hinge tappa; agga kartke ennam tedda, kes hinge ja ihho woib rikkuda pörgus.

29. Eks kaks warblast müda weringe eest? ja ei lange ühte ainust neist mahha ilma teie issata.

30. Agga ka teie juukse karwad keik on ärraloetud.

31. Sepärrast ärge kartke mitte; teie ollete parremad, kui palju warblasi.

32. Sepärrast iggaüks, kes mind tunnistab innimeste ees, tedda tahhan ka minna tunnistada omma Issa ees, kes taewas on.

33. Agga kes ial mind ärrasalgab innimeste ees, sedda tahhan ka minna ärrasallata omma Issa ees, kes taewas on.

34. Äрге möttelge mitte, et minna ollen tulnud rahho läkkitama Ma peäle; minna ep olle tulnud rahho läkkitama, waid moöka.

35. Sest minna ollen tulnud innimessele rido saatma temma issa wasto, ja tütrele temma emma wasto, ja minniale temma ämma wasto.

36. Ja innimesse waenlased on temma ommad koddakontsed.

37. Kes issa ellik emma ennam armastab kui mind, se ep olle mitte miño wäärt; ja kes poega ehk tüttart ennam armastab kui mind, se ep olle mitte minno wäärt.

38. Ja kes ei wotta omma risti ennese peäle, ja ei käi minno järrel, se ep olle mitte minno wäärt.

39. Kes omma ello leiab, se kautab sedda ärra; ja kes omma ello ärrakautab minno pärrast, se leiab sedda.

40. Kes teid wastowottab, se wottab mind wasto; ja kes

mind wastowottab, se wottab tedda wasto, kes mind on läkkitanud.

41. Kes ühhe prohwetist wastowottab, se saab prohwetist palka; ja kes ühhe öige wastowottab, se saab ühhe öige innimesse nimme peäle, se saab ühhe öige innimesse palka.

42. Ja kes ial ühhe neistsinnatsist wähhemist agga jodab ühhe külma wee karrikaga jüngri nimme peäle, töest minna ütlen teile, se ei pea ommast palgast mitte ilma jäma.

11. Peatük.

*Joannesse Kulutaminne.
Kristusse ähwardaminne, ja
helde utsminne (Ewangelium
kolmandamal Kristusse
Tullemisse Pühhapäwal.
(Ewangelium Maddise päwal.)*

1. Ja se sündis, kui Jesus sai lõppetanud omma kaksteistkümmend jüngrit sedda käskmast, läks temma seält emale õppetama, ja jutlust teggema liñnade sees.

2. Agga Joannes kui temma wangitornis kulis Kristusse teud, siis läkkitas temma kaks ommast jüngrittest,

3. Ja ütles temmale: Kas olled sinna se, kes peab tulles, woi peame meie teist ootma?

4. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Minge ja kulutage Joannessele, mis teie kulete ja näte.

5. Pimmedad näwad jälle, ja jallotumad käiwad, piddalitöbbised tehakse puhtaks, ja kurdid kuulwad, surnud ärratakse ülles, ja waestele kulutakse armo-öppetus,

6. Ja önnis on, kes ial ennast minnust ei pahhanda.

7. Agga kui need ärraläksid, hakkas Jesus rahwale rägima Joannessest: Mis teie ollete wäljaläinud körbe waatma? pillirogo, mis tulest köikutakse?

8. Ehk mis teie ollete wäljaläinud waatma? ühhe innimesse pehme riettega ehhitud? wata, kes pehmed rided kandwad, need on kunningatte koddade sees.

9. Ehk mis teie ollete wäljaläinud waatma? üht

prohweti? töest minna ütlen teile, kes weel üllem on kui prohwet;

10. Sest se on sesamma, kennest kirjutud on: Wata, minna läkkitan omma ingli sinno palle eel, kes sinno teed sinno ees peab walmistama.

11. Töest minna ütlen teile: nende seast, kes naestest on sündinud, ep olle mitte suremat üllestousnud, kui ristia Joannes, agga se, kes wähhem on taewarikis, on surem tedda.

12. Ristia Joannesse päiwist siit sadik käiakse wäggise taewarigi peäle, ja kes wäggise peäle käiwad, kiskwad sedda ennese pole.

13. Ja keik need prohwetid ja käsk on ennekulutanud Joannessest sadik.

14. Ja (kui teie tahhate wastowotta,) temma on Elias, kes piddi tulles.

15. Kel körwad on kuulda, kuulgo.

16. Agga kenne sarnatseks pean minna sedda--sinnast suggu arwama? temma on nende poisikeste sarnane, kes turrude peäl istuwad ja hüüdwad omma seltsi wasto,

17. Ja ütlewad: Meie olleme teile willet aianud, ja teie ep olle tantsinud; meie olleme teile nuttoluggu laulnud, ja teie ep olle mitte nutnud.

18. Sest Joannes on tulnud, ei sönud egga jonud, ja nem~ad ütlewad: tem~al on kurri waim.

19. Innimesse Poeg on tulnud, sööb ja joob; ja nemmad ütlewad: Wata, se innimenne on södik ja wina jodik, tõlneritte ja pattuste söbber; ommeti moistetakse tarkust õigeks ommast lapsist.

20. Siis hakkas temma need liñnad sõitlema, kus sees keigeennamiste temma wäggewad teud ollid sündinud, sest et nemmad mitte es olle meelt parrandanud.

21. Hädda sulle Koraatsin, hädda sulle Petsaida; sest kui need wäggewad teud olleksid Tirusses ja Sidonis sündinud, mis teie jures on sündinud, kül nemmad olleksid ennemuiste kottis ja tuhkas meelt parrandanud.

22. Siiski ütlen minna teile: Tirussel ja Sidonil peab hõlpsam põlli ollema kohto päwal, kui teil.

23. Ja sinna Kapernaum, kes sinna taewani olled üllendatud, sind peab pörgoni mahhalükkatama; sest kui Sodomas olleksid need wäggewad teud sündinud, mis sinno sees on sündinud, temma seisaks weel terwe tännapäaw.

24. Ommeti ütlen minna teile: Sodoma-rahwa maal peab hõlpsam põlli ollema kohto päwal, kui sul.

25. Sel aial wastas Jesus ja ütles: Minna kidan sind, Issa, taewa ja ma Issand, et sinna sedda targade ja moistlikkude eest olled ärra--petnud, ja olled sedda wäetimille teäda annud.

26. Töest, Issa, sest se on nenda sinno mele pärrast olnud.

27. Keik on minno kätte antud minno Issast, ja ükski mu ei tunne Poega, kui agga Issa, ja ükski ei tunne Issa, kui agga Poeg, ja kennele se Poeg sedda tahhab ilmutada.

28. Tulge minno jure keik, kes waewatud ja koormatud ollete, ja minna tahhan teile hingamist sata.

29. Wotke enneste peäle minno ikke, ja öppige minnust, et minna ollen tassane, ja süddamest allandik, siis leiate teie hingamist enneste hingedele.

30. Sest miño ikke on hea, ja minno koorm on kebja.

12. Peatük.

Kristus kostab ennese eest Wariseride wasto.

1. Sel aial käis Jesus wiljast läbbi hingamisse päiwil; agga temma jüngrittele olli isso, ja hakkasid päid katkuma ja söma.

2. Kui nüüd Wariserid sedda näggid, ütlesid nemmad temma wasto: Wata sinno jüngrid tewad, mis ei sünni hingamisse-päwal tehma.

3. Agga temma ütles nende wasto: Eks teie olle luggenud, mis Tawet teggi, kui temmal nälgi olli, ja neil kes temmaga ollid?

4. Kuida temma Jummal kotta läks, ja söi need ettepannemisse leiwad, mis temmal ep olnud lubba süa,

egga neil, kes temmaga ollid, kui agga ükspäinis preestridel.

5. Ehk, eks teie olle käskus luggenud, et preestrid hingamisse-päiwil pühhas koias hingamisse-päwa teotawad, ja siiski ilma süta on?

6. Agga minna ütlen teile, et siin on se, kes surem on, kui pühha kodda.

7. Agga kui teie teaksite, mis se on: Minna tahhan hallastust, ja ei mitte ohwrit, siis ep olleks teie kül mitte neid, kes ilma süta, hukka moistnud.

8. Sest ka selle hingamisse-päwa Issand on se innimesse Poeg.

9. Ja kui temma seält emale läks, tulli temma nende koggodusse kotta.

10. Ja wata, seäl olli üks innimenne, selle kässi olli ärrakuinud; ja nemmad küssisid temmalt, ja ütlesid: Kas sünnib hingamisse-päiwil terweks tehma? et nemmad woiksid temma peäle kaebada.

11. Agga temma ütles nende wasto: Missuggune innimenne on teie seast, kennel on üks lammas, ja kui se hingamisse-päwal auko langeb, eks ta sest

kinni ei hakka ja wälja ei tomma?

12. Kui palju üllem on nüüd innimenne, kui lammas? sepärrast sünnib kül head tehha hingamisse-päiwil.

13. Siis ütles temma selle innimesse wasto: Sirruta omma kät, ja temma sirrutas sedda ; ja se sai jälle terweks otsego se teine.

14. Siis läksid need Wariserid wälja, ja piddasid nou temma wasto, kuidas nemmad tedda piddid hukka saatma.

15. Agga kui Jesus sedda teäda sai, läks temma seält ärra; ja palju rahwast käis temma järrel, ja temma teggi neid keik terweks.

16. Ja kelas neid kowwaste, et nemmad tedda ei piddand wäljakulutama.

17. Et piddi töeks sama, mis ööldud on prohwetil Jesaja läbbi, kes ütleb:

18. Wata, se on minno sullane, kedda minna ollen ärrawallitsenud, minno armas, kennest minno hingel hea meel on. Minna tahhan omma Waimo temma peäle panna, ja temma peab pagganattele

kohhut kulutama.

19. Ei temma pea riidlema egga kissendama, ja tem~a heält ei pea ükski kuulma ulitsatte peäl.

20. Sedda rõhhutud pillirogo ei murra temma mitte katki, ja sedda tahti, mis weel suitseb, ei kustuta temma mitte ärra; kunni temma kohtule woimust sadab.

21. Ja pagganad peawad temma nimme peäle lootma.

22. Siis todi üks kurjast waimust waewatud temma jure, se olli pimme ja keleto; ja temma teggi tedda terweks, nenda et se pimme ja keleto nihästi räkis kui näggi.

23. Ja keik rahwas ehmatas, ja ütles: Eks sesinnane olle Taweti poeg?

24. Agga kui need Wariserid sedda kuulsid, ütlesid nemmad: Sesinnane ei aia kurje waimusid muido wälja, kui Peeltsebuli kurja waimude üllema läbbi.

25. Agga kui Jesus nende mõtted moistis, ütles temma nende wasto: Igga kuningriik, kui se issekeskis ridus on, lähhäb hukka; ja igga lin ehk

kodda, kui temma issekeskes ridus on, ei woi seista.

26. Kui nüüd Sadan Sadanat wäljaaiab, siis on temma isseennesega ridus; kuidas woib siis temma riik seista?

27. Kui nüüd minna Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wäljaaian, kelle läbbi aiawad teie lapsed neid wälja? sepärrast peawad nemmad teie kohtomoistiad ollema.

28. Agga kui minna Jummal Waimo läbbi kurjad waimud wäljaaian, siis on jo Jummal riik teie jure tulnud.

29. Ehk kuidas woib kegi ühhe wäggewa kotta miñna, ja tema riistad ärrarisuda, kui temma sedda wäggewat enne ei sa kinnisiddunud, ja siis woib ta temma kodda ärrarisuda.

30. Kes minnoga ep olle, se on minno wasto; ja kes miñoga ei koggu, se pillab ärra.

31. Sepärrast ütlen minna teile: igga pat ja teotaminne antakse innimestele andeks; agga teotaminne pühha Waimo wasto ei anta innimestele mitte andeks.

32. Ja kes ial ühhe sanna rägib innimesse Poia wasto,

sellele peab sedda andeks antama; agga kes ial middagi rägib pühha Waimo wasto, sellele ei pea sedda mitte andeks antama ei selsinnatsel egga tulles aial.

33. Ehk istutage head puud, siis on ka temma willi hea; ehk istutage pahha puud, siis on ka temma willi pahha; sest pu tunnukse ommast wiljast.

34. Teie wihhasematte maddude suggu, kuidas woite teie head rägida, kes kurjad ollete? sest, mis südda täis on, sest rägib su.

35. Hea innimenne sadab head ette sest hea süddame warrandussest; ja kurri innimenne aiab kurja wälja sest kurjast warrandussest.

36. Agga minna ütlen teile, et innimesed peawad arro teggema kohto päwal iggaühhest tühjast sañast, mis nemmad on rägitud.

37. Sest sinno sannust peab sind öigeks arwatama, ja sinno sannust peab sind hukkamoistetama.

38. Siis wastasid monningad kirjatundiatte ja Wariseride seast, ja ütlesid: Öppetaja,

meie tahhame imme-tähte
sinnust nähha.

39. Agga temma kostis ja ütles
nende wasto: Se kurri ja
abbiellorikkuja suggu otsib
tähte, ja ei pea temmale muud
tähte antama, kui agga
prohweti Jona täht.

40. Sest otsego Jonas olli
kolm päwa ja kolm ööd
wallaskalla köhho sees; nenda
peab innimesse Poeg kolm
päwa ja kolm ööd Ma poues
ollema.

41. Ninewe liina mehhed
tousewad ülles kohtus
sellesinnatse sugguga, ja
moistwad sedda hukka; sest
nemmad parrandasid meelt
Jona jutlusse peäle; ja wata,
siin on eñam kui Jonas.

42. Se kunninga emmand louna
poolt touseb ülles kohtus
sellesinnatse sugguga, ja
moistab sedda hukka; sest
temma tulli ma-ilma otsast
Salomoni tarkust kuulma; ja
wata, siin on ennam kui
Salomon.

43. Agga kui rojane waim sest
innimessest on wäljaläinud, siis
käib temma kuiwad paigad
läbbi, ja otsib hingamist, ja ei

leia mitte.

44. Siis ütleb temma: Minna
tahhan ümberpöörda omma
kotta, kust ma ollen
wäljatulnud; ja kui temma
tulleb, siis leiab temma sedda
tühja olemast luaga pühhitud
ja ehhitud.

45. Siis lähhäb tem~a ja
wottab ennesega teist seitse
waimo, kes kurjemad on tedda
ennast, ja kui nemmad senna
sisse tullewad, ellawad nemmad
seäl; siis lähhäb selle
innimesse wiimne luggu palju
pahhemaks kui essimenne;
nenda peab ka sellesinnatsele
kurja suggule sündima.

46. Agga kui temma weel neile
rahwale räkis, wata, siis seisid
temma emma ja temma
wennad oues, ja püüdsid
temmaga rägida.

47. Siis ütles üks temma wasto:
Wata, sinno emma ja sinno
wennad seiswad oues, ja
püüdwad sinnoga rägida.

48. Agga temma wastas, ja
ütles sellele, kes sedda
temmale olli üttelnud: Kes on
minno emma, ja kes on minno
wennad?

49. Ja ta sirrutas omma kät

omma Jüngritte ülle ja ütles:
wata minno emma ja minno
wennad.

50. Sest kes ial minno Issa
tahtmisse järrele teeb, kes
taewas on, sesamma on minno
wend, ja ödde ja emma.

13. Peatük.

*Monned tähhendamisse sannad
pühha risti koggodussest, ja
Kristusse sanna wäest.
(Ewangelium wiendamal
Pühhapäwal pärrast kolme
Kunninga päwa.*

1. Sel päwal läks Jesus seält
koiast ärra, ja istus mahha
merre äre.

2. Ja palju rahwast kogkus
temma jure, nenda et tem~a
pidi laewa peäle minnema ja
mahha-istuma; ja keik rahwas
seisis merre äres.

3. Ja temma räkis nende wasto
paljo tähhendamisse sannade
läbbi, ja ütles: Wata, üks
külwaja läks wälja külwama.

4. Ja kui temma külwas,
kukkus muist tee äre; siis tullid
linnud, ja söid sedda ärra.

5. Agga muist kukkus

kaljopeälse Ma peäle, kussa
temmal ep olnud palju mulda;
ja tousis pea ülles, sepärrast
et temmal ep olnud süggawat
mulda.

6. Agga kui päike tousis, wottis
poud sedda kinni, ja et temmal
juurt ep olnud, kuiwis temma
ärra.

7. Agga muist kukkus
ohhakatte sekka, ja need
ohhakad kaswid ülles, ja
läm~atasid sedda ärra.

8. Agga muist kukkus hea Ma
peäle, ja monni kandis saa
wörra, monni kuekümne wörra,
agga monni kolmekümne wörra
wilja.

9. Kel körwad on kuulda, se
kuulgo.

10. Ja jüngrid astsid temma
jure, ja ütlesid temma wasto:
Mispärrast rägid sinna neile
tähhendamisse sannade läbbi?

11. Agga temma kostis ja ütles
nende wasto: Teile on antud
taewarigi sallajad asjad moista,
agga neile ep olle mitte antud.

12. Sest kennel ial on, sellele
peab antama, ja temmal peab
kül ollema; agga kennel ep
olle, selle käest peab ka
ärrawoetama mis tem~al on.

13. Sepärrast rāgin minna nende wasto tähhendamisse sannade läbbi, sest et nemmad nähhes ei nä, ja kuuldes ei kule egga moista.

14. Ja neist saab töeks Jesaia prohwetikulutaminne, mis ütleb: Kuuldes peate teie kuulma, ja ei mitte moistma, ja nähhes peate teie näggema, ja ei mitte tundma.

15. Sest sesinnatse rahwa südda on tuimaks läinud, ja nemmad kuulwad raskeste körwadega, ja pannewad ommad silmad kinni, et nemmad wahhest silmaga ei nä ja körwadega ei kule, ja süddamega ei moista, ja ümber ei pöra, ja minna neid ei parranda.

16. Agga önsad on teie silmad, et nemmad näwad; ja teie körwad, et nemmad kuulwad.

17. Sest töest minna ütlen teile: paljo prohwetid ja öigid on tahtnud nähha, mis teie näte, ja ep olle sedda mitte näinud, ja kuulda, mis teie kulete, ep olle sedda mitte kuulnud.

18. Siis kuulge nüüd teie se tähhendamisse sanna sest

külwaiast.

19. Kui kegi sedda kunningrigi sanna kuleb, ja ei moista sedda mitte, siis tulleb se tigge ja kissub sedda ärra, mis temma süddame sisse olli külwatud. Se on se, mis tee äre on külwatud.

20. Agga mis kaljopeälse Ma peäle külwatud, se on se, kes sedda sanna kuleb, ja sedda warsi römoga wastowottab.

21. Agga temmal ep olle juurt enneses, waid seisab agga ürrikesseks; kui willetsus ja kiusatus tulleb se sanna pärrast, siis pahhandakse tedda warsi.

22. Agga mis ohhakatte sekka külwatud, se on se, kes sedda sanna kuleb; ja sesinnatse maailma murre ja se pettis rikkus lämmatab sedda sanna ärra, ja jääb ilma wiljata.

23. Agga mis hea Ma peäle külwatud, se on se, kes sedda saña kuleb ja moistab, kes ka wilja kannab; ja monni kannab saa wörra, agga monni kuekümne, agga moñi kolmekümne wörra wilja.

24. Ühhe teise tähhendamisse sanna panni temma nende

ette, ja ütles: Taewa-riik on ühhe innimesse sarnane, kes head semet omma põllo peäle külwas.

25. Agga kui innimesed maggasid, tulli temma waenlane ja külwas umrohto kesk nisso sekka, ja läks ärra.

26. Kui nüüd orras kaswis ja wilja kandis, siis nähti ka se umrohhi.

27. Agga maia issanda sullased tullid temma jure ja ütlesid temmale: Issand, eks sa olle head semet omma põllo peäle külwanud, kust temmale nüüd se umrohhi tulleb?

28. Agga temma ütles neile: Sedda on teinud üks innimenne, kes waenlane, siis ütlesid sullased temma wasto: Kas sa siis tahhad, et meie peame minnema, ja sedda kokkokogguma?

29. Agga temma ütles: Ei mitte, et teie ühtlase sega sedda nisso wälja ei kissu, kui teie sedda umrohto kokkokoggute.

30. Laske mollemad ühtlase kaswada leikusseks, ja leikusse aial tahhan minna leikiattele öölda: kogguge enne sedda umrohto, ja sidduge sedda

wihko sedda ärrapölletada, agga sedda nisso pange kokko minno aita.)

31. Ühhe teise tähhendamisse sanna panni temma nende ette, ja ütles: Taewa-riik on ühhe sinnapi iwwakesse sarnane, mis üks innimenne wöttis ja külwas omma põllo peäle,

32. Mis kül se keige wähhem on keikist seemnist; agga kui tem~a saab ülleskaswanud, siis on temma keigesurem aia-rohtude seast, ja saab puuks, nenda et need liñud, mis taewa al on, tullewad ja tewad pessasid tem~a oksade peäle.

33. Ühhe teise tähhendamisse sanna räkis tem~a neile: Taewariik on happotaigna sarnane, mis üks naene wottis ja seggas kolme wakka jahho sekka, kunni keik läks hapnema.

34. Sedda keik räkis Jesus tähhendamisse sañade läbbi rahwa wasto, ja ilma tähhendamisse sañata ei rägind tem~a mitte nende wasto.

35. Et pididi töeks sama, mis ööldud on selle prohwetil läbbi, kes ütleb: Minna tahhan omma

su lahti tehha tähhendamisse sannade läbbi ja tahhan rohkeste kulutada sallaja-asjoma-ilma algmisest.

36. Siis laskis Jesus rahwast ennesest ärraminna ja tuli koio, ja temma jüngrid astsid temma jure ja ütlesid: Selleta meile se tähhendamisse sanna sest umrohhust pöllo peäl.

37. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Kes head semet külwab, on se innimesse Poeg.

38. Agga se pöld on se ma-ilm, agga se hea seme on need kunningrigi lapsed ; agga se umrohhi on selle tiggeda x lapsed.

39. Agga se waenlane, kes sedda külwab, on kurrat; agga se leikus on se ma-ilma lõppetus; agga need leikajad on inglid.

40. Otsego nüüd umrohhi koggutakse, ja tullega ärrapölletakse, nenda peab se ka sesinnatse ma-ilma aia lõppetussel ollema.

41. Innimesse Poeg lähhätab ommad inglid, ja nemmad peawad kogguma keik need pahhandussed temma kunningrigi seest, ja neid, kes

tewad kässu wasto.

42. Ja peawad neid tullise ahjo heitma; seäl peab ollema ullumiñe ja ham~aste kirristaminne.

43. Siis peawad, kes öiged, paistma kui päike om~a Issa kuñingrikis. Kel körwad on kuulda, se kuulgo.

44. Ta on taewariik ühhe warrandusse sarnane, mis pöllo peäle auko mahha pandud, mis üks innimenne leidis ja sallaja piddas, ja läks seält ärra römus selle pärrast, ja müüs ärra keik, mis temmal olli, ja ostis se pöllo.

45. Ta on taewariik ühhe kaupmehhe sarnane, kes häid perlid otsis.

46. Kui tem~a ühhe kalli perli leidis, läks tem~a ja müüs keik, mis temmal olli, ja ostis sesam~a.

47. Ta on taewariik ühhe noda sarnane, mis merresse wissatakse, ja keige suggu kallo kokko--weab.

48. Mis nemmad, kui se täis on, weddawad ülles äre, ja istuwad mahha, ja kogguwad häid astjade sisse, agga need pahhaid wiskawad nemmad

ärä.

49. Nenda peab se sündima ma-ilma aia lõppetussel; inglid peawad wäljammnema, ja kurje õigede seast ärralahhutama.

50. Ja peawad neid tullisse ahjo heitma; seäl peab ollema ulluminne ja hammaste kirristaminne.

51. Jesus ütles nende wasto: Kas teie ollete sedda keik moistnud? Nemmad ütlesid temmale: kül Issand.

52. Siis ütles temma nende wasto: Sepärrast on igga kirjatundia, kes taewarigi pole õppetud, ühhe perremehhe sarnane, kes ommast warrandussest uut ja wanna ettetoob.

53. Ja se sündis, kui Jesus needsinnatsed tähhendamisse sannad sai lõppetanud, läks temma seält ärra.

54. Ja tulli omma pärris-male, ja õppetas neid nende koggodusse koias, nenda et nemmad ehmatasid ärra ja ütlesid: Kussast on sellel se tarkus, ja need wäggewad teud?

55. Eks sesinnane ei olle ühhe puseppa poeg? Eks temma

emma ei hüta Mariaks, ja temma wennad Jakobusseks ja Josesseks, ja Simonaks ja Judaks?

56. Ja eks temma öed keik olle meie jures? kussast temma siis sedda keik sanud?

57. Ja nemmad pahhandasid ennast temmast. Agga Jesus ütles nende wasto: Prohwet ei olle ni auto kussagi, kui omma pärris-maal, ja ommas koias.

58. Ja tem~a ei teinud seälsam~as mitte palju wäggewaid teggusid nende uskmata süddame pärrast.

14. Peatük.

Joannesse Pea raiutakse ärra. Kristusse immeteggo sest söötmisses. Temma immelik köndiminne merre peäl ja temma abbi.

1. Sel aial kulis Herodes kes Nelliwürst, se könne Jesussest.

2. Ja temma ütles omma sullaste wasto: Sesinnane on ristia Joannes; sesamma on surnust üllestousnud, ja sepärrast teeb se wäggi temma sees need immetähhed.

3. Sest Herodes olli Joannest kinniwootnud, tedda siddunud ja wangi-torni heitnud Herodia om~a weña Wilippusse naese pärrast.

4. Sest Joannes olli temma wasto üttelnud: Sul ep olle lubba tedda ennesele piddada.

5. Ja kui temma tedda tahtis tappa, kartis temma rahwast, sest nemmad piddasid tedda prohwetiks.

6. Agga kui Herodes omma sündimisse päwa piddas, siis tantsis Herodia tüttar nende seas; ja se olli Herodesse mele pärrast.

7. Sepärrast tootas tem~a ühhe wandega temmale anda, mis tem~a ial pididi palluma.

8. Agga temma, kui ta enne ommast emmast olli õppetud, ütles: Anna mulle waagna peäl ristia Joannesse Pea.

9. Ja kuningas sai kurwaks; agga nende wañnette, ja nende pärrast, kes temmaga laudas istsid, käskis temma temmale sedda anda.

10. Ja läkkitas, ja laskis Joannesse Pea otsast ärraraiuda wangitornis.

11. Ja temma Pea todi waagna

peäl, ja anti selle neitsikessele; ja temma wiis sedda omma emmale.

12. Ja temma jüngrid tullid, ja wotsid temma kehha, ja matsid sedda mahha, ja tullid ja kulutasid sedda Jesussele.

13. Kui Jesus sedda kulis, läks temma seält ärra laewaga ühte tühja paika körwale. Ja kui need rahwas sedda kuulsid, käisid nemmad jalla liñnadest temma järrel.

14. Ja Jesus läks wälja, ja näggi palju rahwast; ja temmal olli nende pärrast halle meel, ja teggi nende többised terweks.

15. Agga kui öhto sai, tullid temma jüngrid temma jure, ja ütlesid: Se on üks tühhi paik, ja aeg on möda läinud; lasse se rahwas ärra, et nemmad woiwad allewitte sisse miñna, ja ennestele roga osta.

16. Agga Jesus ütles nende wasto: Neil ep olle mitte tarwis ärraminna; andke teie neile süa.

17. Agga nem~ad ütlesid temma wasto: Meil ep olle siin ennam, kui wiis leiba, ja kaks kalla.

18. Agga temma ütles: Toge neid mulle teña.

19. Ja temma käskis rahwast mahha-istuda rohho peäle, ja wottis need wiis leiba, ja need kaks kalla, watas ülles taewa pole ja önnistas, ja murdis, ja andis need leiwad jüngrittele, agga need jüngrid rahwale.

20. Ja nemmad söid keik, ja nende köhhud said täis, ja korjasid kokko sedda, mis neist pallokessist üllejänud, kaksteistkümmend korwi täit.

21. Agga neid, kes ollid sönud, olli liggi wiis tuhhat meest, issi naesed ja lapsed.

22. Ja seddamaid sundis Jesus ommad jüngrid laewa peäle minnema, ja temma eel teine pole minnema, senni kui temma rahwast piddi ärralaskma.

23. Ja kui temma rahwast sai ärralasknud, läks ta ülles ühhe mäe peäle issepäines luggema; ja kui öhto sai, olli tem~a üksi seälsam~as.

24. Agga se laew olli jo keskpaikas järwes, ja olli öiete häddas nende laenette pärrast, sest tuul olli wasto.

25. Agga neljandamal ö wahhi

korral läks Jesus nende jure, ja köndis järwe peäl.

26. Ja kui need jüngrid tedda näggid järwe peäl köndiwad, ehmatasid nemmad ja ütlesid: Se on tont, ja kissendasid hirmo pärrast.

27. Agga seddamaid räkis Jesus nendega, ja ütles: Olge julged, Minna ollen se, ärge kartke mitte.

28. Agga Peetrus kostis temmale ja ütles: Issand, kui sinna se olled, siis kässi mind ennese jure tulla wee peäle.

29. Agga temma ütles: Tulle. Ja Peetrus tuli laewa peält ärra, ja köndis wee peäl, et temma Jesusse jure piddi tulles.

30. Agga kui temma sedda kanget tuult näggi, siis kartis temma ja hakkas wauma, kissendas ja ütles: Issand! aita mind.

31. Agga Jesus sirrutas warsi omma kät wälja, hakkas temmast kinni, ja ütles temma wasto: Oh sinna nödra-ussulinne! mispärrast olled sinna kahhewahhel?

32. Ja nemmad läksid laewa peäle, ja tuul heitis ärra.

33. Aga kes laewas ollid, tullid ja kummardasid tedda, ja ütlesid: Töest sinna olled Jummal Poeg.

34. Ja kui nemmad üle järwe said, tullid nemmad Kenesareti male.

35. Ja kui need mehhed seälsammas paikas tedda tundsid, läkkitasid nemmad wälja keik sedda maad läbbi senna ümberkaudo, ja töid keiksuggused haiged temma jure.

36. Ja pallusid tedda, et nemmad agga temma kue pallistusse saaksid putuda, ja ni mitto kui puutsid, need said terweks.

15. Peatük.

Innimeste seädmistest. Kananea naesest, ja muist Kristusse immeteggudest. (Ewangelium teisel Pühhapäwal Paastus.)

1. Siis tullid Jesusse jure kirjatundiad ja Wariserid Jerusalemmast, ja ütlesid:

2. Mispärrast tewad sinno jüngrid wannematte seädmisse wasto? Sest nemmad ei pesse

enneste kässi mitte, kui nemmad leiba wotwad.

3. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Mispärrast tete teiege siis Jum~ala kasso-sanna wasto om~a seädmisse pärrast?

4. Sest Jummal on käsknud ja üttelnud: Auusta omma issa ja emma, ja kes issa ehk emma neab, se peab surma surrema.

5. Agga teie ütlete: Kes ial issa ehk emma wasto ütleb: se on üks ohwri ande, mis sulle minno käest woiks kassuks tulla, se teeb hästi, ehk tem~a kül mitte om~a issa ehk om~a em~a auusta.

6. Ja ollete nenda Jummal kasso-sanna tühjaks teinud omma seädmiste pärrast.

7. Teie sallalikkud, Jesaia on teist hästi prohwet wiisil räkinud, ja üttelnud:

8. Sesinnane rahwas tulleb minno liggi omma suga, ja auustab mind omma mokaadega, agga nende südda on kaugel minnust ärra.

9. Agga ilma aego teniwad nemmad mind, et nemmad õppetawad õppetussed, mis innimeste käskmised on.

10. Ja temma kutsus rahwast ennese jure, ja ütles neile: Kuulge ja moistke.

11. Ei se, mis suust sisse lähhäb, ei te mitte innimest rojaseks; waid se, mis suust wäljatulleb, se teeb innimest rojaseks.

12. Siis astsid tem~a jüngrid tem~a jure, ja ütlesid tem~ale: Kas sinna tead, et Wariserid endid pahhandasid, kui nemmad sedda sanna kuulsid?

13. Agga temma kostis ja ütles: lgga taim, mis minno taewane issa ep olle istutanud, sedda kitkutakse ärra.

14. Jätke neid; nemmad on söggedatte söggedad tee-juhatajad. Agga kui sögge söggedale teed juhatab, siis langewad nemmad mollemad kaewandusse.

15. Siis kostis Peetrus ja ütles temma wasto: Selleta meile sedda tähhendamisse-sanna.

16. Ja Jesus ütles: Welaks teiege ollete moistmatumad?

17. Eks teie weel ei moista, et keik, mis suust sisse lähhäb, se lähhäb köhto, ja heidetakse wälja omma paika.

18. Agga mis suust wälja

tulleb, se tulleb süddame seest wälja, ja se teeb innimest rojaseks.

19. Sest süddame seest tullewad wälja kurjad mötlemised, tapmised, abbiellorikmised, horajahhid, wargussed, walletunnistussed, teotamised.

20. Need asjad on, mis innimest rohaseks tewad; agga pessematta kättega söma, se ei te mitte innimest rojaseks.

21. Ja Jesus tuli seält ärra, ja läks Tirusse ja Sidoni rikide pole.

22. Ja wata, üks Kananea-ma naene tuli neist raiadest wälja, ja kissendas, ja ütles temmale: Issand, Taweti Poeg, hallasta minno peäle, minno tüttar waewatakse kurjast waimust kurjaste.

23. Agga temma ei wastand temmale sannagi. Siis astsid temma jüngrid temma jure, ja pallusid tedda, ja ütlesid: Sata tedda ärra, sest temma kissendab meid takka.

24. Agga temma kostis ja ütles: Minna ep olle mitte läkkitud kui agga Israeli suggu ärrakaddunud lammaste jure.

25. Agga se naene tuli ja kummardas tedda, ja ütles: Issand aita mind!

26. Agga temma kostis ja ütles: Se ep olle mitte hea, et laste leib woetakse ja koerte ette heidetakse.

27. Agga temma ütles: Jah, Issand, kum~atagi söwad need koerokessed need rasokessed, mis nende issandatte laua peält mahhalangewad.

28. Siis kostis Jesus, ja ütles temma wasto: Oh naene! sinno usk on suur, sulle sündko, nenda kui sa tahhad. Ja temma tüttar sai terweks septsammast tunnist.)

29. Ja Jesus läks seält emale, ja tuli Kalilea järwe äre, ja temma läks ühhe mäe peäle, ja istus senna mahha.

30. Ja palju rahwast tuli tem~a jure, neil olli ennestega jallotumaid, pimmedaid, keletumaid, wiggasid ja palju teisi ja heitsid neid Jesusse jalge ette, ja temma teggi neid terweks.

31. Nenda et se rahwas immeks panni, kui nemmad näggid, et need keletumad räkisid, wiggased terweks said,

jallotumad käisid, ja pimmedad näggid; ja nemmad kiitsid sedda Israeli Jummalat.

32. Ja Jesus kutsus ommad jüngrid ennese jure ja ütles: Mul on wägga halle meel se rahwa peäle, sest nemmad on jo kolm päwa minno jures olnud, ja neil ep olle middagi süa, ja minna ei tahha neid mitte lasta miñna sömata, et nemmad tee peäl ärra ei nörgu.

33. Siis ütlesid tem~a jüngrid temma wasto: Kust meil ni palju leiba on siin körbes, et meie ni palju rahwast täidame?

34. Ja Jesus ütles nende wasto: Mitto leiba teil on? ja nemmad ütlesid: Seitse, ja pissut kallokessi.

35. Ja temma käskis rahwast mahha-istuda Ma peäle.

36. Ja kui tem~a need seitse leiba, ja need kallad sai wotnud, tännas temma, murdis, ja andis omma jüngrittele, agga jüngrid andsid rahwale.

37. Ja nemmad söid keik, ja nende köhhud said täis, ja korjasid kokko sedda, mis üllejäänud neist pallokessist, seitse korwi täit.

38. Agga neid, kes ollid sönud,

olli nelli tuhat meest, issi naesed ja lapsed.

39. Ja kui temma sedda rahwast sai lasknud ärraminna, läks temma laewa ja tulli Mahdala raiade peäle.

16. Peatük.

Wariserid küssiwad tähte Jesusselt. Jesus mainitseb ommad jüngrid ennast hoida Wariseride happotaigna eest. Peetrusse tunnistasest, Kristusse kannatamisest, ja risti-rahwa ristist. (Ewangelium Peetrusse ja Paulusse Päwal.

1. Siis tullid Wariserid ja Sadduserid temma jure, need kiusasid tedda ja küssisid temmalt, et temma neile immetähte taewast piddi näitma.

2. Agga temma kostis ja ütles neile: Kui öhto saab, ütlete teie: Meile tulleb hea ilm, sest taewas punnab.

3. Ja hom~iko ütlete teie: Tänna tulleb meile kurri ilm, sest taewas punnab ja on pilwes. Teie sallalikkud, kül teie taewa näggo moistate arwata; eks siis teie ei woi ka nende

aegade tähtä arwata?

4. Se kurri ja abbiello ärrarikkuja suggu otsib immetähte, ja tem~ale ei pea tähte antama, kui agga prohwet Jona õ täht; ja temma jättis neid mahha, ja läks ärra.

5. Ja kui temma jüngrid said teile pole äre sanud, ollid nemmad unnustanud leiba ennestega wotmatta.

6. Agga Jesus ütles nende wasto: Katske ja hoidke ennast Wariseride ja Sadduseride happotaigna eest.

7. Siis mötlesid nem~ad isseenneses, ja ütlesid: Seeb se on, et meie ep olle leiba ennestega wotnud?

8. Agga kui Jesus sedda moistis, ütles temma nende wasto: Teie nödra-ussulissed, mis teie mötlete isseenneses, et teie ep olle leiba ennestega wotnud?

9. Eks teie weel ei tunne? eks teie ei mälleta neid wiis leiba nende wie tuhhande seas, ja mitto korwi täit teie seäl saite?

10. Egga neid seitse leiba nelja tuhhande seas, ja mitto korwi täit teie siis saite?

11. Kuida ei moista teie siis

mitte, et minna leiwast teile ei räginud, kui ma käksin teid ennast hoida Wariseride ja Sadduseride happotaigna eest.

12. Siis moistsid nemmad, et temma es olle üttelnud, et nemmad ennast piddid hoidma leiwa happotaigna eest, waid Wariseride ja Sadduseride õppetusse eest.

13. Agga kui Jesus tuli Keisarea Wilippusse liña raiale, küssis temma omma jüngrittelt, ja ütles: Kedda mind, innimesse Poega, need innimessed ütlewad ollewad?

14. Agga nemmad ütlesid: Monned ütlewad, et sa olled Joaões se ristia; agga teised, Elias, agga teised, Jeremias, ehk üks neist prohwetidest.

15. Temma ütles nende wasto: Agga kedda teie mind ütlete ollewad?

16. Siis wastas Simon Peetrus, ja ütles: Sinna olled se Kristus se ellawa Jummal Poeg.

17. Ja Jesus wastas ja ütles temmale: Önnis olled sinna, Simon Jona poeg, sest lihha ja werri ep olle sulle sedda mitte teäda annud, waid minno Issa, kes taewas on.

18. Ja minna ütlen sulle ka: Sinna olled Peetrus, ja sesinnatse kaljo peäle tahhan miña ehhitada om~a koggodust, ja pörgo wärrawad ei pea sedda mitte ärra woitma,

19. Ja minna tahhan sulle taewarigi wotmed anda, ja, mis siña Ma peäl kinniseud, se peab taewas kinniseutud ollema, ja mis ial siña Ma peäl peästad, peab ka taewas peäsetud ollema.

20. Siis kelis temma ommad jüngrid, et nemmad ühhelegi ei piddand ütlema, et temma on Jesus se Kristus.)

21. Sest aiast hakkas Jesus täetama omma jüngrittete, et temma piddi Jerusalemma miñema, ja palju kannatama wannemist, ja üllemist-preestridest ja kirjatundiast, ja et tedda piddi tappetama, ja kolmandamal päwal üllesärratadama.

22. Ja Peetrus wottis tedda ennese jure, ja hakkas tedda nomima, ja ütles: Issand, heida ennese peäle armo: ärgo sündko sulle sedda.

23. Agga temma pöris ennast

ümber, ja ütles Peetrusse wasto: Minne mo tahha, sadan! sinna olled mulle pahhandusseks, sest sinna ei mötle se peäle, mis Jummal, waid mis innimeste mele pärrast on.

24. Siis ütles Jesus omma jüngrittele: Kui kegi minno järrele tahhab tulla, se salgago isseennast ärra, ja wotko omma risti ennese peäle ja käigo miño järrel.

25. Sest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda ärra; agga kes ial omma ello ärra kautab minno pärrast, se leiab sedda.

26. Sest mis kasso on innimessel sest, kui temma keik se ma-ilma kassuks saaks, agga omma hingele kahjo teeks; ehk mis lunnastamisse hinda woib innimenne anda omma hinge eest?

27. Sest se peab sündima, et innimesse Poeg tulleb omma Issa au sees om~a inglidega, ja siis tassub temma iggaühhe kätte temma töö järrele.

28. Töest minna ütlen teile: neist kes siin seiswad, on monned, kes ei pea surma

maitsma, ennego nemmad innimesse Poia näwad tullewad ommas kuningrikis.

17. Peatük.

Kristust mudetakse, se kütöbbine parrandatakse, kohtorahha makstakse ärra.(Ewangelium seitsmel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja kue päwa pärrast wottis Jesus ennesega Peetrust ja Jakobust ja Joannest temma wenda, ja wiis neid ülles ühhe kõrge mäe peäle issepäinis,

2. Ja tedda mudeti nende ees, ja temma palle paistis otsego päike, ja temma rided said walgeks otsego walgus.

3. Ja wata, Moses ja Elias näitsid ennast neile, ja könnelesid temmaga.

4. Agga Peetrus wastas, ja ütles Jesussele: Issand, se on hea, et meie siin olleme, kui sa tahhad, siis tahhame meie seie kolm maia tehha, ühhe sinnule, ja ühhe Mosessele, ja ühhe Eliale.

5. Kui temma alles räkis, wata,

siis warjas nende ülle üks selge pilw, ja wata, üks heäl pilwest ütles: Sesinnane on mo armas Poeg, kes minno mele pärrast on, tedda kuulge.

6. Ja kui jüngrid sedda kuulsid, heitsid nemmad omma silmili mahha ja kartsid wägga.

7. Ja Jesus tuli nende jure, putus neisse ja ütles: Touske ülles, ja ärge kartke mitte.

8. Agga kui nemmad ommad silmad ülestötsid, ei näinud nemmad keddagi, kuid Jesust ükspäinis.

9. Ja kui nemmad mäelt alla läksid, käskis neid Jesus ja ütles: Teie ei pea sedda näitmist ühhelegi ütlema, kunni innimesse Poeg surnust saab ülestousnud.)

10. Ja temma jüngrid küssisid temmalt ja ütlesid: Mis siis kirjatundiad ütlewad, et Elias peab enne tulles?

11. Agga Jesus kostis ja ütles nende wasto: Elias peab kül enne tulles, ja keik jälle korda saatma.

12. Agga minna ütlen teile, et Elias on jo tulnud ja nemmad ep olle tedda mitte tunnud; waid on temmale teinud, mis

nemmad ial tahtnud: nenda peab ka innimesse Poeg neist kannatama.

13. Siis moistsid jüngrid, et temma ristiast Joannest nende wasto olli räkinud.

14. Ja kui nemmad rahwa jure tullid, astus temma jure üks innimenne, ja heitis põlweli mahha temma ette.

15. Ja ütles: Issand, hallasta minno poia peäle, sest et temma kutöbbine on, ja kurjaste waewatakse, sest temma langeb saggedaste tullesse, ja saggedaste wette.

16. Ja miña ollen tedda sinno jüngritte jure tonud, ja nemmad ei woinud tedda mitte terweks tehha.

17. Agga Jesus kostis ja ütles: Oh sinna uskmatta ja pörane suggu! kui kaua pean minna teiega ollema? kui kaua pean minna teiega kannatama? Toge temma minnule seie.

18. Ja Jesus sõitles tedda, ja kurri waim läks temmast wälja, ja se pois sai terweks sestssammast tunnist.

19. Siis läksid jüngrid Jesusse jure isseärranis, ja ütlesid: Miks meie ei woinud tedda

wäljaaiada?

20. Agga Jesus ütles nende wasto: Teie uskmatta süddame pärrast. Sest töest minna ütlen teile: kui teil usk kui sinnapi iwwike, siis teie woite öölda sesinnatse mäe wasto: Minne siit seña, siis lähhäb tem~a senna, ja ühtegi ep olle teil woimatta.

21. Agga sesinnane suggu ei lähhä muido mitte wälja, kui agga palwe ja paastmisse läbbi.

22. Agga kui nemmad ommad asjad aiasid Kalilea-maal, ütles Jesus nende wasto: Innimesse Poega peab ärraantama innimeste kätte.

23. Ja nemmad tappawad tedda ärra, ja kolmandamal päwal ärratakse tedda ülles. Ja nem~ad said wägga kurwaks.

24. Agga kui nemmad Kapernauma said, tullid Peetrusse jure need, kes kohtorahha wastowotsid, ja ütlesid: Eks teie õppetaja kohtorahha ärra ei maksa?

25. Temma ütles: Jah, maksab. Ja kui temma sai koio sanud, joudis Jesus temma ette, ja ütles: Mis arwad siña, Simon? Keñelt wotwad kunningad Ma

peäl tolli ehk pea-rahha? omma laste, woi woöraste käest?

26. Siis ütles Peetrus temma wasto: Woöraste käest. Jesus ütles temma wasto: Siis on lapsed lahti sest.

27. Agga et meie neid mitte ei pahhanda, siis minne järwe äre, ja heida önge sisse, ja wotta esimenne kalla, mis üllestulleb, ja kui siña tem~a su lahti teed, siis leiad sa ühhe rahha, sedda wotta, ja anna neile minno ja sinno eest.

18. Peatük.

*Õppetus pahhandussest. Sest melewallast pattud andeks-
anda ja kinnitada. Sest kawwalast sullasest.*

(Ewangelium Mihkli Päwal.

*(Ewangelium teisel Pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolm-
aino Jummal Pühha.*

1. Selsammal tunnil tullid jüngrid Jesusse jure, ja ütlesid: Kes on kül se surem taewarikis?

2. Ja Jesus kutsus ühhe lapsokesse ennese jure, ja

panni sedda seisma nende keskele,

3. Ja ütles: Töest minna ütlen teile: kui teie ei pöra ümber, ja ei sa kui lapsokessed, siis ei sa teie mitte taewariki.

4. Kes nüüd isseennast allandab kui sesinnane lapsoke, se on se surem taewariki.

5. Ja, kui kegi ühhe nisugguse lapsokesse miño nimmel wastowottab, se wottab mind wasto.

6. Agga kes pahhandab ühhe neistsinnatsist pissikessist, kes minno sisse uskwad, sel on parrem, et weski-kiwwi tem~a kaela peaks podama, ja tedda ärraupputadama süggawama merre kohta.

7. Hädda ma-ilmale pahhanduste pärrast; sest pahhandussed peawad tulles, agga hädda selle iñimessele, kelle läbbi pahhandus tulleb.

8. Agga kui sinno kässi ehk sinno jalg sind pahhandab, siis raiu neid ärra, ja heida ennesest ärra; parrem on sul, et sinna jallota ehk wiggane ello sisse lähhad, kui et sul kaks kät ehk kaks jalga on, ja sind iggawesse tullesse

heidetakse.

9. Ja kui sinno silm sind pahhandab, kissu tedda wälja, ja wiska ennesest ärra; parrem on sul, et sinna ühhe silmaga ello sisse lähhad, kui et sul kaks silma on, ja sind pörgo tullesse heidetakse.

10. Katske, et teie mitte üht neistsinnatsist pissokessist ärra ei põlga: sest minna ütlen teile, et nende inglid taewas allati näwad minno Issa palge, kes taewas on.

11. Sest innimesse Poeg on tulnud önsaks teggema, mis on ärrakaddunud.)

12. Mis teie arwate? Kui ühhel innimessel sadda lammast olleks, ja üks neist peaks ärra--eksima, eks temma jättaks neid ühheksaküm~end peäle ühheksa, ja lähhäks mäggede peäle, ja otsiks sedda, mis ärraeksinud.

13. Ja kui se juhtub, et temma sedda leiab, töest minna ütlen teile, et temma selle pärrast röömsam on, kui nende ühheksakümne peäle ühheksa pärrast, mis mitte ep olle ärraeksinud.

14. Nenda ep olle ka mitte teie

issa tahtminne, kes taewas on, et üks neist pissokessist peaks hukka sama.

15. Agga kui sinno wend sinno wasto eksib, siis minne ja nomi tedda ennese ja temma keskis ükspäinis; kui temma sind kuleb, siis olled sinna omma weña kassuks sanud.

16. Agga kui temma sind ei kule, siis wotta weel üks ehk kaks ennesega, et keik assi kahhe ellik kolme tunnistaja suus seisaks.

17. Agga kui tem~a neid ei kule, siis aña koggodussele teäda. Agga kui tem~a koggodustki ei kule, siis olgo ta sinno melest kui üks paggan ja tõlner.

18. Töest minna ütlen teile: mis teie ial Ma peäl seute, peab ka taewas seutud ollema, ja mis teie ial Ma peäl peästate, peab ka taewas peästatud ollema.

19. Ta ütlen minna teile: Kui kaks teie seast ühhes nous on Ma peäl iggaühhe asja pärrast, mis nemmad ial palluwad, se peab neile sama minno Issa käest, kes taewas on.

20. Sest kussa kaks ehk kolm

minno nimmel on ühhes kous, seäl ollen minna kesk paikas nende seas.

21. Siis astus Peetrus temma jure ja ütles: Issand, mitto korda pean minna siis, kui mo wend minno wasto eksib, temmale andeks andma? ons kül seitse kord?

22. Jesus ütles temma wasto: Ei minna ütle sulle mitte: seitse kord, waid ka seitsekümmend kord seitse kord.

23. Sepärrast on taewariik ühhe kunninga sarnane, kes omma sullastega tahtis arro piddada.

24. Agga kui temma hakkas arwama, todi üks temma ette, sel olli temmaga kümme tuhat talenti wölgo.

25. Agga kui temmal ep olnud maksta, käskis temma Issand müa tedda ja temma naest ja lapsed, ja keik, mis temmal olli, ja maksta.

26. Siis heitis se sullane mahha, kummardas tedda, ja ütles: Issand kannata minnoga, ja minna tahhan sulle keik maksta.

27. Siis olli Issandal halle meel sesamma sullase peäl, laskis

tedda lahti, ja se wõlla jättis temma temmale mahha.

28. Agga sesamma sullane läks wälja, ja leidis ühhe omast kasullasist, sel olli temmaga sadda tenari-rahha wölgo; ja tem~a wottis tedda kinni, käggistas tedda ja ütles: Maksa mulle, mis sul wölgo on minnoga.

29. Siis heitis se kasullane temma jalge ette mahha, pallus tedda, ja ütles: Kannata minnoga, ja minna tahhan sulle keik maksta.

30. Agga temma ei tahtnud mitte, waid läks ärra, ja heitis tedda wangitorni, kunni temma omma wölga ärramaksis.

31. Agga kui tem~a kasullased näggid, mis sündis, said nemmad wägga kurwaks, ja tullid ja öördasid om~a Issandale keik, mis olli sündinud.

32. Siis kutsus temma Issand tedda ennese ette, ja ütles temma wasto: Sinna tigge sullane, keik sedda wölga ollen minna sulle mahhajätnud, sest et sinna mind pallusid,

33. Eks siis sinna ka piddand armo heitma omma kasullase

peäle, nenda kui minna ka sinno peäle ollen armo heitnud?

34. Ja temma Issand sai wihhaseks, ja andis tedda ärra waewajatte kätte, kunni temma piddi maksma keik, mis temmal temmaga wölgo olli.

35. Nenda teeb ka minno taewane Issa teile, kui teie iggaüks ommast süddamest andeks ei anna omma wennale temma eksitussed.)

19. Peatük.

Abbiello lahhutamissest, lastest, ja rikkussest. (Ewangelium Paulusse ümberpöörmissse Päwal.

1. Ja se sündis kui Jesus needsinnatsed kõnned sai lõppetanud, läks temma Kalilea-maalt ärra, ja tuli Judama raia peäle teile pole Jordani.

2. Ja palju rahwast käis temma järrel, ja temma teggi neid seäl terweks.

3. Siis tullid temma jure Wariserid, kiusasid tedda, ja ütlesid temmale: Ons innimestel

lubba, olgo mis sü pärrast se tahhab, ennast ommast naesest lahhutada?

4. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Eks teie olle luggenud, et se kes algmissest innimest teinud, on need mehheks, ja naeseks teinud,

5. Ja üttelnud: Sepärrast jättab innimenne issa ja emma mahha, ja jääb kindlaste omma naese jure, ja need kaks peawad üks lihha ollema.

6. Sepärrast ep olle nemmad eñam kaks, waid üks lihha. Mis nüüd Jummal on ühte pannud, sedda ärgo lahhutago innimenne mitte.

7. Nemmad ütlesid temma wasto: Mispärrast on siis Moses käsknud lahhutamisse ramato anda, ja ennast temmast lahhutada?

8. Temma ütles nende wasto: Moses on teile lubba annud teie süddame kangusse pärrast ommast naestest ennast lahhutada; agga algmissest ep olle se mitte nenda olnud.

9. Agga minna ütlen teile: kes ial ennast om~ast naesest lahhutab, muido kui hora-ello pärrast, ja wottab teise, se

rikkub abbiello ärra, ja kes sedda lahhutud naest wottab, se rikkub abbiello ärra.

10. Siis ütlesid temma jüngrid temmale: Kui innimesse luggu naesega nenda on, siis ep olle hea abbiellusse miñna.

11. Agga temma ütles nende wasto: Ei moista keik sedda sanna, waid need kellele se antud on.

12. Sest kohhetsetud on, kes emma ihhust nenda on sündinud, ja kohhetsetud on, kes innimestest on kohhetsetud, ja kohhetsetud on, kes isseeñast kohhetsenud taewarigi pärrast; kes jouab moista, se moistko.

13. Siis todi lapsokessi temma jure, et temma käed nende peäle pididi pannema, ja palwet teggema; agga jüngrid sõitlesid neid.

14. Agga Jesus ütles: Jätke need lapsokessed, ja ärge keelge neid mitte minno jure tullemast, sest nisugguste pärralt on taewariik.

15. Ja pañi käed nende peäle, ja läks seält ärra.

16. Ja wata, üks astus temma jure ja ütles temmale: Hea

õppetaja, mis head pean minna teggema, et ma iggawest ello woiksin sada.

17. Agga temma ütles temma wasto: Miks sa mind heaks hüäd? ükski ep olle hea, kui agga üks, se on Jummal. Agga tahhad sinna ello sisse miñna, siis pea kässo sannad.

18. Tem~a ütles temma wasto: Missuggused? agga Jesus ütles: sedda: Siña ei pea mitte tapma: sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma: sinna ei pea mitte warrastama: sinna ei pea mitte üllekohto tunnistama:

19. Auusta omma issa ja emma: ja sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast.

20. Se noormees ütles temma wasto: Sedda keik ollen minna piddanud ommast norest põlwest, mis mul weel waiak on?

21. Jesus ütles tem~a wasto: Tahhad sa täieste wagga olla, siis minne, mü omma warrandust ärra, ja anna waestele, siis on sul üks warrandus taewas, ja tulle, käi minno järrel.

22. Agga kui se noormees

sedda sanna kulis, läks tem~a kurb ärra; sest tem~al olli palju warra.

23. Agga Jesus ütles omma jüngritele: Töest minna ütlen teile, et üks rikkas waewalt taewariki saab.

24. Ja ta ütlen minna teile: se on hõlpsam, et üks kammeel nöela silmast läbbi lähhäb, kui et rikkas Jummal rigi sisse lähhäb.

25. Agga kui temma jüngrid sedda kuulsid, ehmatasid nemmad wägga ärra, ja ütlesid: Kes woib siis önsaks sada?

26. Agga Jesus watas nende peäle, ja ütles neile: Innimeste jures on se woimatta; agga Jummal woib keik tehha.

27. Siis wastas Peetrus ja ütles temma wasto: Wata, meie olleme keik mahhajätnud, ja sinno järrel käinud, mis meil nüüd sest on?

28. Agga Jesus ütles nende wasto: Töest minna ütlen teile, et teie, kes teie minno järrel ollete käinud, jällesündimisses, kui innimesse Poeg istub omma au järje peäl, siis peate teie ka istma kahheteistkümne järje peäl, ja kahheteistkümne Israeli

suggu-arro peäle kohhut
moistma.

29. Ja iggaüks, kes on
mahhajätnud koiad ehk weñad,
ehk öed, ehk issa, ehk emma,
ehk naest, ehk lapsed, ehk
pöllud minno nimme pärrast,
peab sedda saaworra sama, ja
iggawest ello pärrima.

30. Agga paljo, kes on
essimessed, peawad wiimsed
ollesa, ja need wiimsed
essimessed.)

20. Peatük.

*Neist tõteggiaist wina mäel,
Kristusse kannatamisest,
Jüngritte kaddedussest. Kahhe
pimmeda abbist, mis nemmad
Jesusselt sanud. (Ewangelium
ühheksamal Pühhapäwal enne
Kristusse üllestousmisse
Pühha.(Ewangelium Jakobusse
Päwal.*

1. Sest taewa-riik on ühhe
innimesse sarnane, kes maia-
issand, kes warra hom~iko
väljaläks tõteggiaid palkama
omma wina mäele.

2. Agga kui temma nende
tõteggiatega olli leppinud ühhe

tenari-rahhaga päwa palgaks,
siis läkkitas temma neid omma
wina mäele.

3. Ja temma läks wälja
kolmandamal tunnil ja näggi
teisi turro peäl tõta seiswad,
4. Ja ütles nende wasto: Minge
ka teie winamäele, ja mis ial
õige on, tahhan minna teile
anda.

5. Ja nemmad läksid ärra. Ta
läks temma wälja kuendamal ja
ühheksamal tunnil, ja teggi
nendasammoti.

6. Agga ühheteistkümnemal
tunnil läks temma wälja, ja
leidis teisi tõta seismast, ja
ütles nende wasto: Mis teie siin
keige päwa tõta seisate?

7. Nemmad ütlesid tem~ale:
meid ep olle ükski palganud.
Temma ütles neile: Minge teiegi
wina-mäele, ja mis ial õige on,
peate teie sama.

8. Agga kui õhto sai, ütles se
wina-mäe issand omma
üllewaatja wasto: Kutsu need
tõteggiaid, ja anna neile palka,
ja hakka wiimsist essimessist
sadi.

9. Ja kui need tullid, kes
ühhelteistkümnemal tunnil ollid
palgatud, said nemmad iggaüks

ühhe tenari-rahha.

10. Agga kui need essimessed tullid, mötlesid nemmad, et nemmad piddid eñam sama, ja needsammad said ka iggaüks ühhe tenari-rahha.

11. Agga kui nemmad sedda sanud, nurrisesid nemmad se maia-issanda wasto.

12. Ja ütlesid: Needsinnatsed wiimsed on agga ühhe tunni tööd teinud, ja sinna olled neid meie arrolisseks teinud, kes meie päwa koorma ja pallawat olleme kannud.

13. Agga temma kostis, ja ütles ühhele nende seast: Söbber, minna ei te sulle mitte liga, eks sa olle minnoga ühhe tenari-rahhaga leppinud?

14. Wotta so omma, ja minne omma teed; agga minna tahhan sellesinnatse wiimsele anda nenda kui sullegi;

15. Ehk eks mul olle lubba minno ommaga tehha, mis minna tahhan? ehk ons sinno meel pahha, et minna hea ollen?

16. Nenda sawad need wiimsed essimesseks, ja need essimessed wiimseks; sest palju on kutsutud, agga pissut

ärrawallitsetud.)

17. Ja Jesus läks ülles Jerusalemma, ja wottis need kaksteistkümmend jüngrit ennese jure issepäinis tee peäl, ja ütles neile:

18. Wata meie lähhäme ülles Jerusalemma, ja innimesse Poeg antakse ärra üllemapreestride ja kirjatundiatte kätte, ja nemmad moistwad tedda surma,

19. Ja andwad tedda pagganatte kätte naerda, ja piitsaga peksta ja risti peäle pua; ja kolmandamal päwal peab tem~a jälle üllestousma.

20. Siis astus Sebedeusse poegade emma temma jure omma poegega, kummardas ja pallus temmalt middagi.

21. Agga temma ütles temma wasto: Mis sa tahhad? temma ütles temmale: Kässä needsinnatsed minno kaks poega istuda, teist sinno parremal, ja teist pahhemal käel om~as kuñingrikis.

22. Agga Jesus wastas ja ütles: Teie ei tea mitte, mis teie pallute, kas teie woite sest karrikast jua, mis minna pean joma, ja se ristmissega ennast

lasta ristida, misga mind ristitakse? nemmad ütlesid temma wasto: Jah woime.

23. Ja temma ütles neile: Minno karrikast peate teie kül joma, ja se ristmissega, misga mind ristitakse, peab teid ristitama: agga minno parremal ja minno pahhemal käel istuda, ep olle minno käes teile anda, waid kennele se on walmistud minno Issast.)

24. Ja kui need kümme sedda kuulsid, sai nende meel pahhaks nende kahhe wenna peäle.

25. Agga Jesus kutsus neid ennese jure ja ütles: Teie teate, et pagganatte üllemad wallitsewad nende üle, ja sured wotwad woimust nende peäle.

26. Agga teie seas ei pea se nenda mitte ollema; waid kes ial tahhab teie seast sureks sada, se olgo teie tener.

27. Ja kes ial teie seast keige üllem tahhab olla, se olgo teie sullane.

28. Nenda kui innimesse Poeg ep olle tulnud, et tedda tenitakse, waid et temma tenib ja annab omma hinge

lunnastamisse hinnaks mitme eest.

29. Ja kui nemmad Jeriko liñnast wäljaläksid, käis palju rahwast temma järrel.

30. Ja wata, kaks pimmedat istsid tee äres, ja kui nemmad kuulsid, et Jesus möda läks, kissendasid nemmad, ja ütlesid: Issand Taweti Poeg, heida armo meie peäle!

31. Agga rahwas sõitles neid, et nemmad piddid wait ollema; agga nemmad kissendasid weel ennam, ja ütlesid: Issand Taweti Poeg heida armo meie peäle.

32. Ja Jesus jäi seisma ja hüdis neid, ja ütles: Mis te tahhate, et minna teile pean teggema?

33. Nemmad ütlesid temma wasto: Issand, et meie silmad saaksid lahti.

34. Agga Jesussel olli halle meel ja putus nende silmade külge, ja seddamaid näggid nende silmad jälle, ja nemmad käisid temma järrel.

21. Peatük.

Kristus lähhäb Jerusalemma;

aiab neid wälja, kes kauplewad Jummal koiast; pöggeneb ärra; waidleb kirjatundiattega, ja söitleb neid. (Ewangelium essimessel Kristusse Tullemisse Pühhal.

1. Ja kui nemmad Jerusalemma liggi said, ja Petwage pole ölli mäe jure tullid, siis läkkitas Jesus kaks jüngrit, ja ütles nende wasto:
2. Minge senna allewisse, mis teie kohhal on, ja seddamaid leiate teie ühhe kinniseutud emma--eesli ja ühhe sällo temma jures, päästke neid lahti ja toge minno jure.
3. Ja kui teile kegi middagi ütleb, siis üttelge: Issandal on neid tarwis, siis läkkitas temma neid seddamaid.
4. Agga se on keik sündinud, et pididi töeks sama, mis ööldud on prohwetil läbbi, kes ütleb:
5. Üttelge Sioni tütrele: wata, sinno Kuningas tulleb sulle tassane, ja istub emma-eesli selgas, ja sällo selgas, mis koorma-kandja emma-eesli poeg.
6. Siis läksid need jüngrid ärra,

ja teggid, nenda kui Jesus olli käsknud,

7. Ja töid se emma-eesli ja se sällo, ja pannid ommad rided nende peäle, ja pannid tedda nende selga istma.

8. Agga surem hulk lautasid ommad rided tee peäle, agga teised raiusid okse puist, ja heitsid tee peäle.

9. Agga se rahwas, mis eel ja tagga käis, kissendas ja ütles: Hosianna Taweti Poiale! kidetud olgo, kes tulleb Issanda nimmel, Hosianna kõrges!)

10. Ja kui ta Jerusalemma sisse läks, olli keik liña rahwas likumas, ja ütles: Kes sesiñane on?

11. Agga rahwas ütles: Se on Jesus se prohwet, kes Naatsarettist Kalilea-maalt on.

12. Ja Jesus läks Jum~ala pühha kotta, ja aias wälja keik, kes müsid ja ostsid pühhas koias, ja wiskas nende rahha wahhetajatte lauad ümber, ja nende pingid, kes müsid tuikessi.

13. Ja ütles neile: Kirjotud on: Minno kodda peab palwe koiaks hütama, agga teie ollete sedda rööwli auguks teinud.

14. Ja temma jure tullid pimmedad ja jallotumad pühhas koias, ja temma teggi neid terweks.

15. Agga kui üllemadpreestrid ja kirjatundiad näggid need immeteud, mis temma teggi, ja need poisid, kes pühhas koias kissendasid ja ütlesid: Hosianna Taweti Poiale! siis sai nende meel pahhaks.

16. Ja ütlesid temmale: Kas sa kuled, mis need ütlewad? Agga Jesus ütles nende wasto: Kül; eks teie ial olle luggenud: wäetimatte ja immewatte laste suust olled sinna ennesele kitust walmistanud.

17. Ja temma jättis neid mahha, ja läks liñnast wälja Petania, ja jäi senna öseks.

18. Agga kui temma warra hom~iko jälle liñna läks, olli temmal nälgi.

19. Ja temma näggi ühhe wigipu tee äres, ja läks senna jure, ja ei leidnud ühteki seält peält, kui agga lehte üksi; ja temma ütles selle pu wasto: Ärgo kaswago eñam ilmaski siño peäle wilja, ja se wigipu kuiwis warsi ärra.

20. Ja kui jüngrid sedda

näggid, pannid nemmad sedda immeks, ja ütlesid: Kuida on se wigipu ni kohhe ärrakuinud?

21. Agga Jesus kostis ja ütles nende wasto: Töest miña ütlen teile, kui teil usk olleks, ja teie ei mötleks kaksipiddi, siis ei teeks teie mitte üks--päinis sedda, mis selle wigipule on sündinud, waid kui teie ka ütleksite sellesiñatse mäe wasto: Sago sa üllestöstetud ja merresse heidetud! siis peab se sündima.

22. Ja keik, mis teie ial palwes pallute, kui teie ussute, peate teie sama.

23. Ja kui temma pühha kotta tuli, astusid temma jure, kui temma õppetas, üllemadpreestrid ja rahwa wannemad ütlesid: Missugguse melewallaga teed sa sedda? ja kes on sulle se melewalla annud?

24. Agga Jesus kostis, ja ütles nende wasto: Minna tahhan ka teilt ühhe asja küssida, kui teie mulle sedda ütlete, siis tahhan minna teile ka öölda, missugguse melewallaga minna need asjad teen.

25. Kust olli Joannesse

ristminne, taewast woi innimestest? Agga nemmad mötlesid isseennesses ja ütlesid: Kui meie ütleme: taewast, siis ütleb temma meile: Mikspärrast ep olle teie siis tedda mitte usknud?

26. Agga kui meie ütleme: innimestest, siis tulleb meil rahwast karta, sest nemmad piddawad keik Joannest prohwetiks.

27. Ja nemmad kostsid Jesussele ja ütlesid: Meie ei tea mitte. Siis ütles temma ka neile: Egga minnagi teile ütle, missugguse melewallaga minna need asjad teen.

28. Agga mis teie arwate? ühhel innimessel olli kaks poega, ja temma läks essimesse jure, ja ütles: Mo poeg, minne tänna töle minno winamäele.

29. Agga temma kostis ja ütles: Ei ma tahha, agga pärrast kahhetses temma sedda, ja läks.

30. Ja temma läks teise jure ka, ja ütles nendasammoti. Agga se kostis ja ütles: Minna lähhän, Issand, ja ei läinud polegi mitte.

31. Kumb neist on issa tahtmist teinud? Nemmad ütlesid temma wasto: essimenne. Jesus ütles nende wasto: Töest minna ütlen teile: tõlnerid ja horad sawad kül enneminne Jummal riki, kui teie.

32. Sest Joannes tuli teie jure õigusse tee peäl, ja teie ei usknud tedda mitte; agga tõlnerid ja horad uskusid tedda: teie agga, ehk teie sedda kül näggite, ep olle teie pärrastki kahhetsenud, et teie olleksite tedda usknud.

33. Kuulge teist tähhendamisse sanna: Üks innimenne olli maia-issand, kes istutas winamäe, ja teggi aeda selle ümber, ja kaewas selle sisse asset winamarja surrotörrele, ja ehhtas ühhe torni, ja andis sedda numa peäle wälja mameeste kätte, ja läks woöra male.

34. Agga kui se winamarja noppimisse aeg liggi sai, läkkitas temma ommad sullased nende ma-meeste jure, omma wilja sama.

35. Siis wötsid need mamehhed temma sullased kinni, teist

peksid nemmad, teist tapsid
nemmad, teist wiskasid
nemmad kiwwidega.

36. Ta läkkitas temma teisi
sullasid ennam kui neid
essimessi, ja nemmad teggid
neile ni--sammote.

37. Agga wimaks läkkitas
temma omma poia nende jure,
ja ütles: Küllab nemmad ehk
wotwad mo poia häbbeneda.

38. Agga kui need mamehhed
se poia näggid, ütlesid
nemmad issekeskis: sesinnane
on se pärria, tapkem tedda
ärä, ja siis same temma
pärrandusse ennestele.

39. Ja nemmad wotsid, ja
lökkasid tedda winamäest wälja,
ja tapsid tedda ärä.

40. Kui nüüd se wina-mäe
issand tulleb, mis wottab
temma neile mameestele
teha?

41. Nemmad ütlesid temma
wasto: Need kurjad hukkab
temma kurjaste ärä, ja annab
se wina-mäe teiste mameeste
kätte, kes temmale ommal aial
wilja kätte saatwad.

42. Jesus ütles nende wasto:
Eks teie polle ellades kirjas
luggenud: Se kiwwi, mis need

hone ehhitajad kui kolbmatta
äräheitnud, se on nurga--
kiwwiks sanud: Issandast on se
sündinud, ja on üks imme-assi
meie silma ees.

43. Sepärrast ütlen minna teile:
Jummala riik peab teilt
äräwoetama, ja selle rahwale
antama, kes temma wilja
annab.

44. Ja kes sesinnatse kiwwi
peäle langeb, lähhäb russuks,
agga kelle peäle temma
langeb, sedda teeb temma
pihhuks.

45. Ja kui üllemad preestrid ja
Wariserid temma
tähhendamisse sannad kuulsid,
tundsids nemmad, et ta neist
räkis.

46. Ja nemmad püüdsid tedda
kinniwotta, agga nemmad
kartsid rahwast, sest et
nemmad tedda Prohwetiks
piddasid.

22. Peatük.

*Sest kunninglikkust pulmast,
pea rahhast, üllestousmisest
surnust, keigeüllemast kässust,
ja missuggune Kristus on.
(Ewangelium kahhekümmemal*

Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. (Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal kolmatküm~end pärrast kolm-aino Jummal Pühha. (Ewangelium kahheksateist-kümnemal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja Jesus wastas ja räkis neile ta tähhendamisse sannade läbbi, ja ütles:
2. Taewariik on ühhe innimesse sarnane kes kunningas, kes omma poiale pulmat teggi.
3. Ja temma läkkitas ommad sullased wälja need kutsutud pulma kutsma, ja nemmad ei tahtnud mitte tulla.
4. Ta läkkitas temma teisi sullasid wälja, ja ütles: Üttelge neile, kes on kutsutud: Wata omma söömaia ollen ma walmistanud, mo härjad ja nuumweiksed on tappetud, ja keik on walmis, tulge pulma!
5. Agga nemmad ei holind sest, ja läksid ärra, teine omma põllule, teine agga om~a kauba jure.
6. Agga teised wotsid temma sullased kinni, teotasid ja tapsid neid ärra.

7. Agga kui kunningas sedda kulis, sai temma wihhaseks, ja läkkitas omma söawäed wälja, ja hukkas needsammad tapjad ärra, ja sütas nende liña põllema.
8. Siis ütles temma omma sullaste wasto: Pulmad on kül walmis, agga need, kes kutsutud, ep olnud mitte sedda wäärt.
9. Sepärrast minge teelahkmide peäle, ja kutsuge pulma ni mitto, kui teie ial leiate.
10. Ja needsammad sullased läksid wälja tede peäle, ja koggusid keik kokko, ni mitto kui nemmad leidsid, kurje ja häid, ja pulma-kodda sai täis neid, kes laudas istsid.
11. Siis läks kunningas sisse neid waatma, kes laudas istsid, ja näggi seäl ühhe innimesse, kennel pulma-riet ep olnud selgas.
12. Ja ta ütles temma wasto: Söbber, kuidas sinna seie olled sisse tulnud, ja sinnul ep olle pulma-riet? agga temma ei sanud sannagi suust.
13. Siis ütles kuñingas teenride wasto: Sidduge tem~a käed ja jallad kinni, ja wotke tedda, ja

heitke tedda keigesüggawama pimmedusse sisse, seäl on ulluminne ja hammaste kirristamiñe.

14. Sest palju on neid kutsutud, agga pissut on neid ärrawallitsetud.)

15. Siis läksid Wariserid ärra, ja piddasid noud ühheskous, kuidas nemmad tedda temma kõnnest piddid mörkutama,

16. Ja läkkitasid temma jure ommad jüngrid Herodesse seltsiga, ja ütlesid: Õppetaja, meie teame, et sa tössine olled, ja õppetad Jummal teed töe sees, ja ei holi ühhestki, sest sinna ei pea inimeste surussest luggu.

17. Sepärrast ütle meile, mis sinna arwad, kas süñib kohtorahha Keisrile anda, woi mitte?

18. Agga kui Jesus nende tiggedust moistis, ütles tem~a: Teie sallalikkud, mis teie mind kiusate?

19. Näitke mulle üks kohtorahha tük, ja nemmad töid temma kätte ühhe tenari-rahha.

20. Ja temma ütles nende wasto: Kelle kuio ja peälekirri

on se?

21. Nemmad ütlesid temma wasto: Keisri. Siis ütles temma nende wasto: Andke siis Keisrile, mis Keisri kohhus, ja Jummalale, mis Jummal kohhus on.

22. Ja kui nemmad sedda kuulsid, pannid nemmad immeks, ja jätsid tedda mahha, ja läksid ärra.)

23. Selsammal päwal tullid temma jure Sadduserid, kes ei ütle üllestousmisse ollewad, ja küssisid temmalt:

24. Ja ütlesid: Õppetaja, Moses on üttelnud: Kui kegi ärrasurreb, kel ep olle lapsi, siis peab temma wend selle naese jälle wõtma, ja omma wennale suggu saatma.

25. Agga meie jures ollid seitse wenda, ja essimenne wöttis naese, ja surri ärra, ja et temmal suggu ep olnud, jättis temma omma naese omma wennale.

26. Nendasammoti ka teine, ja kolmas, seitsmest sadik.

27. Agga keigewimaks surri ka se naene ärra.

28. Agga üllestousmisses; kelle naene peab temma ollema

nende seitsme seast? sest temma on neil keikil olnud.

29. Agga Jesus kostis ja ütles nende wasto: Teie eksite, sest et teie ei moista pühha kirja, egga Jummal wägge.

30. Sest üllestousmisses ei wötta nemmad naest, egga lähhä mehhele, waid nemmad on kui Jummal inglid taewas.

31. Agga eks teie olle surnude üllestousmisest luggenud, mis teile Jummalast on ööldud, kes ütleb:

32. Minna ollen Abraami Jummal, ja Isaki Jummal ja Jakobi Jummal; Jummal ep olle surnutte, waid ellawatte Jummal.

33. Ja kui rahwas sedda kulis, ehmatasid nemmad ärra temma õppetusse pärrast.

34. Agga kui Wariserid said kuulda, te tem~a Sadduseride suud olli kinnisulgnud, siis tullid nemmad ühhel mehel kokko.

35. Ja üks nende seast kes kässotundia, küssis ja kiusas tedda, ja ütles:

36. Õppetaja, missugune on se se suur kässosanna käskus?

37. Agga Jesus ütles temma wasto: Sinna pead Issandat

omma Jum~alat armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast melest.

38. Sesam~a on se essimenne ja suur kässo saña.

39. Agga teine on selle sarnane: Sinna pead omma liggimest armastama kui issiennast.

40. Neis kahhes kässosannas on keik se käsk ja prohwetid kous.

41. Agga kui Warriserid ühhes kous ollid, küssis neilt Jesus,

42. Ja ütles: Mis teie arwate Kristussest, kelle poeg on temma? nemmad ütlesid temmale: Taweti poeg.

43. Ta ütles nende wasto: Kuida siis Tawet tedda waimus Issandaks hüab, kui tem~a ütleb:

44. Issand on üttelnud mo Issandale: istu minno parrema pole, kunni ma sinno waenlased saan pañud siño jalge alluseks järjeks.

45. Kui nüüd Tawet tedda Issandaks hüab, kuida ta siis temma poeg on?

46. Ja ükski sanna ei woinud temmale sanna wastada, ja

ükski ei julgnud sest päwast temmalt middagi ennam küssida.)

23. Peatük.

Jesus õppetab, missuggused need kirjatundiad ja Wariserid on. (Ewangelium Tehwanusse päwal ehk teisel joulo Pühhal.

1. Siis räkis Jesus rahwa ja omma jüngritte wasto,
2. Ja ütles: Mosesse järje peäl istwad kirjatundiad ja Wariserid;
3. Sepärrast keik, mis nemmad ial wottawad teile öölda, et teie peate piddama, sedda piddage ja tehke; agga nende teggude järrele ärge tehke mitte; sest nem~ad ütlewad kül, agga nem~ad ei te mitte.
4. Sest nemmad sidduwad rasked ja rängad koormad, ja pannewad neid innimeste Ollade peäle, agga isse ei tahha nemmad neid omma sörmega mitte likutada.
5. Agga keik ommad teud tewad nemmad, et neid innimestest peab nähtama: sest nemmad tewad laiaks ommad mällestusse märgid, ja tewad

omma riette pallistussed sureks.

6. Nemmad armastawad üllemat otsa laudas woöraspiddudel, ja essimessed pingid koggoduste koddade sees.

7. Ja terretamissed turrude peäl, ja et neid innimestest hütakse: Rabbi, Rabbi.

8. Agga teie ei pea ennast mitte laskma Rabbiks hüda, sest üks on teie loetaja, Kristus õ; agga teie keik ollete weñaksed.

9. Ja teie ei pea keddagi Ma peäl ommaks issaks hüüdma; sest üks on teie issa, kes taewas on.

10. Ja teie ei pea eñast mitte laskma loetajaks hüda; sest üks on teie loetaja, Kristus.

11. Agga kes üllem teie seast, se peab teie tener ollema.

12. Agga kes issieñast üllendab, sedda peab allandatama, ja kes ennast isse allandab, sedda peab üllendatama.

13. Agga hädda teile, teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, kes teie taewariki kinni--pannete innimeste eest;

sest teie ei lähhä isse sisse, egga lasse neid sisse miñna, kes tahhawad sisse miñna.

14. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, et teie leskede honed ärra--söte, ja loete silma kirjaks pitke palwesid, sepärrast peate teie sedda raskemat hukkatust sama.

15. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, et teie merd ja maad läbbi--käite, ja sadate, et üks teie usko heidab, ja kui ta sedda usko on sanud, siis tete teie tedda pörgo lapseks kahhe wörra ennam, kui teie issi ollete.

16. Hädda teile! teie söggedad juhatajad, kes teie ütlete: Kes ial templi jures saab wandunud, sest ep olle middagi, agga kes ial templi kulla jures saab wandunud, sel on süüd.

17. Teie jölledad ja söggedad! sest kumb on üllem, se kuld, woi se tempel, mis sedda kulda pühhitseb?

18. Ja: Kes ial altari jures saab wandunud, sest ep olle middagi; agga kes ohwri-anni jures saab wandunud, mis seäl

peäl on, sel on süüd.

19. Teie jölledad ja söggedad! sest kumb on üllem, se ohwer, woi se altar, mis sedda ohwrit pühhitseb?

20. Sepärrast kes altari jures wañub, se wannub selle jures, ja keik se jures, mis tem~a peäl on.

21. Ja kes templi jures wannub, se wannub selle jures, ja temma jures, kes seäl sees ellab.

22. Ja kes taewa jures wannub, se wannub Jummalä au-järje jures, ja selle jures, kes se peäl istub.

23. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, et teie kümnest maksate müntist ja tillist ja köömnist, ja mis raskem on kässo--öppetusses, kohto ja hallastust ja usko jättate teie mahha; sedda peab teggema, ja teist mitte mahhajätma. 24. Teie söggedad juhatajad, kes teie seäska kurnate, agga kammelid sisse nelate.

25. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, sest et teie karrikast ja waagna wäljaspidi

puhtaks tete, agga seestpidi on nemmad täis risumist ja prassimist.

26. Oh sinna sögge Wariseer! te esmalt puhtaks seestpidi karrika ja waagna, et ka nende väljaspiddine pool puhtaks saaks.

27. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, sest teie ollete nende lubjatud haudade sarnatsed, mis kül väljaspiddi näggusad on, agga seestpidi on nemmad täis surnude luid ja keik roja.

28. Nenda ollete ka teie kül väljaspiddi peält nähha öiged innimeste ees; agga seestpidi ollete teie täis sallalikko meelt ja üllekohhut.

29. Hädda teile! teie kirjatundiad ja Wariserid! teie sallalikkud, sest et teie prohwetide hauad ülesehhitate, ja öiged hauad illusaks tete,

30. Ja ütlete: Olleksime meie omma wannematte aial olnud, ei meie kül olleks mitte nende seltsi ennast heitnud prohwetide werd ärrawallades.

31. Sepärrast annate teie ennaste wasto tunnistust, et

teie nende lapsed ollete, kes prohwetid on ärratapnud.

32. Täitke teie ka omma wannematte mooto.

33. Teie maud ja wihhasematte maddude sugu, kuidas woite teie pörgo hukatusse eest ärrapöggeneda.

34. Wata, sepärrast läkkitan minna teie jure prohwetid, ja targaid, ja kirjatundiad, ja muist neist tappate teie ärra, ja löte risti, ja muist neist peksate teie piitsaga omma koggoduste koddade sees, ja kiusate neid takka ühhest liñnast teise.

35. Et teie peäle tulleb keik se wagga werri, mis ärrawallatud on Ma peäl, wagga Abeli werrest Sakaria x Parakia poia werrest sadik, kedda teie ollete tapnud templi ja altari wahhel.

36. Töest minna ütlen teile: Se keik tulleb sesinnatse suggu peäle.

37. Jerusalem, Jerusalem, kes sa tappad prohwetid, ja wiskad kiwwidega neid surnuks, kes sinno jure on läkkitud, kui mittokorda ollen minna sinno lapsed tahtnud kogguda, otsego kannas kokkokoggub

ommad poiad tibade alla, ja teie ep olle mitte tahtnud.

38. Wata, teie kodda peab teile tühjaks jäetama.

39. Sest minna ütlen teile: Teie ei sa mind sest aiast mitte nähha, ennego teie ütlete: Kidetud olgo se, kes tulleb Issanda nimmel.

24. Peatük.

*Jerusalem~a liña
ärrarikmisest, ja ma-ilma
lõppetusest. (Ewangelium
wiendamal Pühhapäwal
kolmatkümmend pärrast kolm-
aino Jummal Pühha.*

1. Ja Jesus tulli ärra ja läks pühvast koiast wälja, ja temma jüngrid astsid temma jure, temmale pühha koia honed näitma.

2. Agga Jesus ütles neile: Eks teie ei nä sedda keik? töest minna ütlen teile: Seie ei jäeta mitte kiwwi kiwwi peäle, mis ei pea mahha--kistama.

3. Ja kui temma öllimäe peäl istus, astsid jüngrid issepäinis temma jure, ja ütlesid: Ütle meile, mil aial peab se keik

sündima, ja mis peab sinno tullemisse ja ma-ilma aia lõppetusse täht ollema?

4. Agga Jesus kostis ja ütles neile: Katske, et teid ükski ärra ei eksita.

5. Sest palju tullewad minno nimme peäl ja ütlewad: Minna ollen Kristus, ja wotwad palju ärraeksitada.

6. Agga teie sate kuulda söddadest, ja juttud söast: katske, ärge ehmatage, sest se peab keik enne sündima, agga sedda otsa ep olle weel mitte kä.

7. Sest rahwas touseb rahwa wasto, ja kunningriik kunningrigi wasto, ja nälgi ja katk ja ma-wärrisemissed on siis monnes paikas.

8. Agga keik se on sure waewa hakkatus.

9. Siis andwad nemmad teid ärra willetsusse sisse ja tapwad teid, ja teid wihkatakse siis keigest rahwast minno nimme pärrast.

10. Ja siis sawad palju pahhandud, ja andwad teine teist ärra ja wihkawad teine teist.

11. Ja palju walleprohwetid

touswad ülles ja eksitawad
paljo ärra.

12. Ja, et üllekohhus wägga
woimust wottab, lähhäb
mitmede armastus külmaks.

13. Agga kes otsani jääb
kannatama, sesinnane peäseb.

14. Ja sedda kunningrigi
armoöppetust peab kulutadama
keikes ma-ilmas, tunnistusseks
keige rahwale; ja siis wast
tulleb ots.

15. Ja kui teie nüüd näte
sedda hirmsat ärrakautamisse
tööd, mis ööldud on prohwet
Tanieli läbbi, mis seäl pühhas
paikas seisab (kes sedda loeb,
se pango tähhele,)

16. Siis pöggenego need, kes
Juda-maal on, mäggede peäle.

17. Kes kattukse peäl on, ärgo
tulgo se mitte mahha middagi
ärrawötma ommast koiast;

18. Ja kes wäljal on, ärgo
mingo se mitte taggasi ommad
rided ärrawötma.

19. Agga hädda neile, kes
käima peäl on, ja neile, kes
immetawad neil päiwil.

20. Agga palluge, et teie
pöggeneminne ei juhtu talwel,
egga hingamisse-päwal.

21. Sest siis tulleb suur

willetsus, mähhärdust ep olle
olnud ma-ilma algmisest siit
sadi, egga peage mitte
tulles.

22. Ja kui need päwad ei
saaks lühhentud, siis ei
peäseks ei ükski lihha; agga
nende pärrast, kes
ärrawallitsetud, lühhendatakse
need päwad.

23. Kui siis kegi teie wasto
ütleb: Wata, siin on Kristus ehk
seäl, ärge uskuge mitte.

24. Sest wallekristused, ja
walleprohwetid sawad
üllestousma, ja suri tähta ja
imme-teggusid teggema, et
nemmad wottaksid eksitada ka
neid, kes ärrawallitsetud (kui se
woiks sündida.)

25. Wata, miña ollen teile
sedda eñe-üttelnud.

26. Sepärrast kui nemmad teile
ütlewad: Wata, temma on
körbes, ärge minge wälja:
Wata, tem~a on kambride
sees, ärge uskuge mitte.

27. Sest otsego walk touseb
hom~iko poolt, ja paistab öhto
pole, nenda peab ka innimesse
Poia tullesinne olles.

28. Sest kus ial raibe on,
senna kogguwad kotkad.)

29. Agga warsi pärrast sedda willetsusse aega lähhäb päike pimmedaks, ja ku ei anna omma walget, ja tähhed langewad taewast mahha, ja taewa wäed peawad köikutadama.

30. Ja siis peab innimesse Poia täht taewas nähtama, ja siis peab ulluma keik rahwa suggu Ma peäl, ja peawad näggema innimesse Poia tullewad taewa pilwde peäl sure wäe auga.

31. Ja temma läkkitab ommad inglid sure passuna heälega, ja nemmad peawad kokkokogguma temma ärrawallitsetud neljast tulest, ühhest taewa otsast teise.

32. Agga wigipuust öppige se tähhendamisse sanna: kui temma oksad jo pungas on ja lehte aiawad, siis tunnete teie, et sui liggi on.

33. Nenda ka teie, kui teie sedda keik näte, siis tundke, et se liggi on ukse ees.

34. Töest minna ütlen teile: Sesinnatse põlwe rahwas ei lõppe mitte ärra, kunni se keik saab sündinud.

35. Se taewas ja se Ma lähhäwad hukka, agga minno

sannad ei lähhä mitte hukka.

36. Agga sest päwast ja tunnist ei tea ükski, ei inglidke taewas, kui agga minno Issa üksi.

37. Agga nenda kui Noa päwad ollid, nenda peab ka innimesse Poia tulleminne ollema.

38. Sest nenda kui nemmad ollid neil päiwil enne weeupputust: nemmad söid ja jõid, wotsid naest ja läksid mehhele sest päwast sadik, kui Noa laewa läks.

39. Ja nemmad ei pannud sedda tähhele, kunni se weupputus tuli, ja wottis neid keik ärra; nenda peab ka innimesse Poia tulleminne ollema.

40. Siis on kaks wäljal: teist woetakse wasto, ja teist jäetakse mahha.

41. Kaks naesterahwast on jahwatamas weskil: teist woetakse wasto, ja teist jäetakse mahha.

42. Sepärrast walwage, sest teie ei tea, mil tunnil teie Issand tulleb.

43. Agga se olgo teile teäda, kui üks perremees teaks, mil öwahhi aial warras peaks tulles, kül temma siis

walwaks, ja ei lasseks omma koiasse mitte auko kiskuda.

44. Sepärrast olge ka teie walmis, sest innimesse Poeg tulleb sel tunnil, mil teie ei mötle.

45. Kes on nüüd üks ustaw ja moistlik sullane, kedda temma Issand on pannud omma perre ülle, neile ommal aial roga andma?

46. Önnis on se sullane, kedda temma Issand tulles nenda leiab teggemast.

47. Töest minna ütlen teile, et temma tedda keige omma warra ülle panneb.

48. Agga kui se kurri sullane ommas süddames mötleb: Minno issand wibib tullematta,

49. Ja hakkab kasullased peksma, ja söma ja joma lakkujattega:

50. Siis selle sullase Issand tulleb sel päwal, mil temma tedda ei ota, ja sel tunnil, mil temma ei tea.

51. Ja löhhub tedda ja annab temmale ossa sallalikkudega: seäl on ulluminne ja hammaste kirristaminne.

25. Peatük.

Kümnest neitsist, neist talentist, mis iggaühhele on antud, ja sest wiimsest kohto päwast.(Ewangelium kuendamal Pühhapäwal pärrast kolme kunninga Päwa.(Ewangelium kuendamal Pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolmaino Jummal Pühha.

1. Siis on taewariik kümne neitsi sarnane, kes ommad lampid wotsid, ja läksid wälja peig--mehhe wasto.

2. Agga wiis nende seast ollid moistlikkud, ja wiis rummalad.

3. Kes rummalad ollid, need wotsid ommad lampid, agga nemmad ei wotnud mitte ölli ennestega.

4. Agga need moistlikkud wotsid ölli omma astjade sisse ühtlase omma lampidega.

5. Agga kui peigmees wibis, said nemmad keik unniseks, ja uinusid maggama.

6. Agga kesk öse kuuldi üks heäl: Wata, peigmees tulleb, minge wälja temma wasto;

7. Siis tousid keik needsammad neitsid ülles, ja walmistasid

ommad lampid.

8. Agga need rummalad ütlesid moistlikkude wasto: Andke meile teie öllist, sest meie lampid kustuwad ärra.

9. Agga need moistlikkud kostsid ja ütlesid: Ei mitte, et teil ja meil mitte ei pudu; waid minge enneminne kaupmeeste jure, ja ostke ennestele.

10. Agga kui nemmad ärraläksid ostma, tuli se peigmees, ja kes walmid ollid, läksid temmaga pulma, ja uks pandi lukko.

11. Agga wimaks tullid ka need teised neitsid ja ütlesid: Issand, Issand, te meile lahti.

12. Agga temma kostis ja ütles: Töest minna ütlen teile, ma ei tunne teid mitte.

13. Sepärrast walwage, sest teie ei tea sedda päwa egga tundi, millal innimesse Poeg tulleb.)

14. Sest nenda kui üks innimenne, kes woöra male läks, ommad sullased kutsus ja andis omma warrandust nende kätte.

15. Ja teisele andis ta wiis talenti, teisele kaks, ja teisele ühhe, igga mehhele temma

joudo möda, ja läks warsi ärra woöra male.

16. Siis läks se, kes wiis talenti olli sanud, ja kauples nendega, ja satis teist wiis talenti.

17. Nendasammoti, kes need kaks olli sanud, segi sai teist kaks kassuks.

18. Agga se, kes ühhe olli sanud, läks ärra ja mattis sedda mahha, ja pettis omma Issanda rahha eest ärra.

19. Agga pitka aia pärrast tuli nende sullaste Issand, ja piddas arro nendega.

20. Siis tuli temma jure se, kes wiis talenti olli sanud, ja panni weel teist wiis talenti körwa, ja ütles: Issand, sinna olled mulle wiis talenti kätte annud; wata, minna ollen nendega teist wiis kassuks sanud.

21. Siis ütles temma Issand temma wasto: Se on hea, sinna hea ja ustaw sullane, sinna olled ülle pisko ustaw olnud, minna tahhan sind ülle paljo panna; minne omma issanda römo sisse.

22. Siis tuli ka temma jure se, kes kaks talenti olli sanud, ja ütles: Issand, sinna olled mulle

kaks talenti kätte annud; wata, ma ollen nendega teist kaks talenti kassuks sanud.

23. Temma Issand ütles temma wasto: Se on hea, sinna hea ja ustaw sullane; sinna olled üle pisko ustaw olnud, minna tahhan sind üle palju panna; minne omma Issanda römo sisse.

24. Siis tuli ka temma jure se, kes ühhe talenti olli sanud, ja ütles: Issand, ma tundsin sind, et sa üks kowwa innimenne olled, sinna leikad, kus sa ep olle külwanud, ja koggud kokko seält, kus sa ep olle wäljawiskanud:

25. Ja minna kartsin, ja läksin ärra ja matsin sinno talenti mahha; wata, siin on sul so omma.

26. Agga temma Issand kostis ja ütles temma wasto: Sinna tigge ja laisk sullane, sa teädsid, et minna leikan, kus ma ep olle külwanud, ja koggun kokko seält, kus minna ep olle wälja--wiskanud.

27. Siis olleksid sa piddand mo rahha andma rahha-wahhetajatte kätte, ja kui ma olleksin tulnud, olleksin ma kül

mo omma kassoga jälle kätte sanud.

28. Sepärrast wotke temma käest ärra se talent, ja andke sellele, kel kümme talenti on.

29. (Sest iggaühhele, kel on, sellele peab antama, ja temmal peab kül rohkeste ollema, agga kel ep olle, selle käest peab ka ärra--woetama, mis temmal on.)

30. Ja sedda kolbmatta sullast heitke wälja keigesüggawama pimmedusse sisse; seäl peab ollema ulluminne ja hammaste kirristamine.

31. Agga kui innimesse Poeg tulleb omma au sees, ja keik pühhad inglid temmaga, siis istub temma omma aujärje peäl.

32. Ja siis peab keik rahwast temma ette koggutama, ja temma lahhutab neid ühhest ärra, nenda kui karjane lambad ärralahhutab sikkudest,

33. Ja temma panneb lambad omma parrema käele, agga sikkud pahhama käele seisma.

34. Siis wottab öölda kuningas neile, kes temma parremal käel on: Tulge tenna, minno Issa önnistud, pärrige sedda kuningriiki, mis teile on

walmistud ma-ilma
assutamissest.

35. Sest mul on nälga olnud, ja
teie ollete mulle süa annud:
mul on janno olnud, ja teie
ollete mind jootnud: minna
ollen woõras olnud, ja teie
ollete mind korristanud:

36. Minna ollen allasti olnud, ja
teie ollete mind katnud: minna
ollen haige olnud, ja teie ollete
tulnud mind katsma: minna
ollen wangis olnud, ja teie
ollete mo jure tulnud.

37. Siis wotwad need, kes
õiged, temmale wastada:
Issand, millal olleme meie
näinud sul nälja ollewad, ja
olleme sind söötnud, ehk sul
janno ollewad, ja olleme sind
jootnud?

38. Millal olleme meie sind
näinud woõra ollewad, ja
olleme sind korristanud? ehk
allasti, ja olleme sind katnud?

39. Millal olleme meie sind
näinud haige ollewad, ehk
wangis, ja olleme so jure
tulnud?

40. Siis wastab Kuningas, ja
ütleb neile: Töest minna ütlen
teile, mis teie ial ollete teinud
ühhele nendesinnaste mo

wähhematte wendade seast,
sedda ollete teie mulle teinud.

41. Siis wottab temma ka
öölda neile, kes pahhamal käel
on: Minge ärra minnust, teie
ärranetud, iggawesse tullesse,
mis walmistud on kurratile ja
temma inglidle;

42. Sest mul on nälga olnud, ja
teie ep olle mulle süa annud:
mul on janno olnud, ja teie ep
olle mind jootnud:

43. Minna ollen woõras olnud,
ja teie ep olle mind mitte
korristanud: minna ollen allasti
olnud, ja teie ep olle mind
katnud: minna ollen haige ja
wang olnud, ja teie polle
tulnud mind katsma.

44. Siis wotwad ka
needsammad temmale öölda:
Issand millal olleme meie
näinud nälja ehk janno sul
ollewad, ehk woõra, ehk allasti,
ehk haige, ehk sind wangis
ollewad, ja ep olle sind mitte
teninud?

45. Siis wottab tem~a neile
wastada ja öölda: Töest minna
ütlen teile: mis teie ep olle ial
teinud ühhele nendesinnaste
wähhematte seast, sedda ep
olle teie mullegi teinud.

46. Ja needsiñatsed lähhäwad iggawesse wallusse, agga need kes öiged iggawesse ellusse.)

26. Peatük.

Kristust woitakse. Pärrast öhtosöma-aega woitleb tem~a rohho-aedas. Tedda antakse ärra, ja wiakse sure kohto ette.

1. Ja se sündis, kui Jesus keik need kõnned sai lõppetanud, siis ütles temma omma jüngritte wasto:

2. Teie teate, et kahhe päwa pärrast Pasa-pühha on, ja innimesse Poeg antakse ärra, et tedda peab risti podama.

3. Siis tullid kokko üllemad preestrid, ja kirjatundiad ja rahwa wannemad selle üllema preestri kotta, kedda hüti Kaiwaks.

4. Ja piddasid issekeskis nou, et nem~ad Jesust kawwalussega piddid kiñiwõtma ja ärratapma.

5. Agga nemmad ütlesid: Ei mitte Pühhade aial, et mässaminne rahwa seas ei touse.

6. Agga kui Jesus Petanias olli

piddalitöbbise Simona koias,

7. Siis tuli temma jure üks naene, sel olli üks Alabastri riist wägga kalli salwiga, ja wallas sedda temma pähhä, kui temma laudas istus.

8. Agga kui temma jüngrid sedda näggid, sai nende meel pahhaks, ja ütlesid: Mis tarwis on sesinnane hukkaminne?

9. Sest seddasinnast salwi olleks woinud ärramüa paljo rahha eest, ja waestele anda.

10. Agga kui Jesus sedda moistis, ütles ta nende wasto: Miks teie selle naesele waewa tete, sest temma on head tööd mulle teinud?

11. Sest waesed on ikka teie jures, agga mind ei olle teil mitte ikka.

12. Et temma sedda salwi on minno ihho peäle wallanud, sedda on temma teinud, et ta mind piddi matmisseks walmistama.

13. Töest minna ütlen teile: Kus ial sesinnane armoöppetus kulutakse keikes ma-ilmas, seäl peab ka räkitama tem~a mällestusseks, mis se--sinnane on teinud.

14. Siis läks üks neist

kahheteistkümnest, kedda hüti Judaks Iskariotiks, üllematte preestride jure,

15. Ja ütles: Mis teie tahhate mulle anda, siis tahhan ma tedda teie kätte ärraanda? siis pakkusid nemmad temmale kolmkümmend höbbetükki.

16. Ja sest aiast otsis temma parrast aega, et ta tedda woiks ärraanda.

17. Agga essimessel hapnematta leibade päwal tullid jüngrid Jesusse jure, ja ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie sulle peame walmistama Pasa-talle süa?

18. Temma ütles: Minge liña ühhe jure ja üttelge temmale: Öppetaja ütleb: mo aeg on liggi, ma tahhan sinno jures Pasa-talle walmistada, ja süa oma jüngrittega.

19. Ja jüngrid teggid nenda, kui Jesus neid olli käsknud, ja nemmad walmistasid Pasa-talle.

20. Agga kui öhto sai, istus temma mahha laua jure nende kahheteistkümnega.

21. Ja kui nemmad söid, ütles temma: Töest minna ütlen teile: Üks teie seas añab mind ärra.

22. Ja nemmad said wägga

kurwaks, ja iggaüks nende seast hakkas ütlema temma wasto: Issand, minnaks se ollen?

23. Agga temma kostis ja ütles: Kes minnoga kät waagnasse pistab, sesinnane annab mind ärra.

24. Kül innimesse Poeg lähhäb ärra, nenda kui temmast on kirjutud; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi innimesse Poeg ärraantakse; hea olleks temmale, kui se innimenne ei olleks sündinud.

25. Siis kostis Judas, kes tedda ärraandis, ja ütles: Minnaks se ollen, Rabbi? temma ütles temma wasto: Olled, jah!

26. Agga kui nemmad söid, wottis JESUS leiba, ja önnistas, ja murdis, ja andis om~a jüngritele ja ütles: Wotke, söge, se on minno ihho.

27. Ja temma wottis karrikast, ja tännas ja andis neile, ja ütles: Joge keik seält seest.

28. Sest se on minno werri, se ue seädusse werri, mis mitme eest ärrawallatakse pattude andeks-andmisseks.

29. Agga minna ütlen teile, et

minna ei wotta mitte sest aiast
sestsinnatsest winapu wiljast
jua sest päwast sadik, kui
minna sedda uut teiega joon
omma Issa rikis.

30. Ja kui nemmad kitusse
laulo said laulnud, läksid
nemmad wälja öllimäele.

31. Siis ütles Jesus neile:
Selsinnatsel ösel wottate teie
keik ennast minnust
pahhandada; sest kirjutud on:
Ma tahhan sedda karjast lüa,
ja karja lambaid peab laiale
pillutama.

32. Agga pärrast, kui ma saan
üllestousnud, tahhan ma teie
ele miñna Kalilea-male.

33. Agga Peetrus kostis ja
ütles temmale: Ehk ka keik
peaksid ennast sinnust
pahhandama, ei tahha minna
ennast polegi pahhandada.

34. Jesus ütles temma wasto:
Töest minna ütlen sulle:
selsinnatsel ösel, enne kui kuk
saab laulnud, salgad sinna
mind kolmkord ärra.

35. Peetrus ütles temma wasto:
Ehk ma ka sinnoga peaksin
surrema, ei tahha ma sind
mitte ärrasallata; nendasam~oti
ütlesid ka keik jüngrid.

36. Siis tuli Jesus nendega
ühte moisa, mis hütakse
Ketsemaneks, ja ütles omma
jüngritte wasto: Istke seie
mahha, kunni ma saan senna
läinud, ja luggenud.

37. Ja temma wottis ennese
jure Peetrust ja kaks
Sebedeusse poega ja hakkas
kurwaks sama ja hirmust
ahhastust tundma.

38. Siis ütles ta neile: Minno
hing on wägga kurb surmani,
jäge seie ja walwage miñoga.

39. Ja temma läks pissut
emale, heitis omma silmili
mahha, lugges ja ütles: miño
ISSA! kui see woib olla, siis
mingo sesinnane karrikas
minnust möda, ommeti mitte
nenda, kui minna tahhan, waid
kui sinna tahhad.

40. Ja tem~a tuli jüngritte
jure, ja leidis neid maggamast,
ja ütles Peetrussele: Nendaks
teie ei suda ühte tundi miñoga
walwada?

41. Walwage ja luggege, et teie
kiusatusse sisse ei sa; waim on
kül walmis, agga lihha on
nödder.

42. Ta läks temma teist korda
ärra, lugges ja ütles: Minno

Issa, kui sesinnane karrikas ei woi minnust möda miña muido kui et ma sedda joon, siis sündko sinno tahtminne.

43. Ja temma tuli, ja leidis neid ta maggamast, sest nende silmad ollid rasked unnest.

44. Ja temma jättis neid, ja läks ta ärra ja lugges kolmat korda, ja ütles needsam~ad sañad.

45. Siis tuli ta omma jüngritte jure ja ütles nende wasto: Maggage pärrast ja hingage; wata, se tund on joudnud, ja innimesse Poega antakse ärra pattuste kätte.

46. Touske ülles, läkki ärra: Wata, se on liggi tulnud, kes mind ärraannab.

47. Ja kui temma alles räkis, wata, siis tuli Judas üks neist kahhesteistkümnest, ja temmaga paljo rahwast moökade ja nuiadega üllemist preestrist ja rahwa wannemist läkkitud.

48. Agga se, kes tedda ärraandis, olli neile tähhe annud, ja üttelnud: Kellele ma suud annan, se on sesamma, tedda wotke kinni.

49. Ja warsi tuli tem~a

Jesusse jure, ja ütles: Terre Rabbi! ja andis tem~ale suud.

50. Agga Jesus ütles temmale: Söbber, mikspärrast ollid sinna siin? siis tullid nemmad temma jure, pistsid käed temma külge, ja wotsid tedda kinni.

51. Ja wata, üks neist, kes Jesussega ollid, sirrutas kät, ja tombas omma moöga wälja, ja löi üllemapreestri sullast, ja raius temma kõrwa ärra.

52. Siis ütles Jesus temmale: Pista omma moök tem~a tuppe, sest keik, kes moöka wotwad, need sawad moöga läbbi hukka.

53. Woi mötled sinna, et minna praego ei woiks omma Issa palluda, et ta mulle seie sadaks ennam kui kaksteistkümmend Legioni inglid.

54. Agga kuidas peaksid Kirjad töeks sama? sest se peab nenda sündima.

55. Sel tunnil ütles Jesus rahwale: Teie ollete wäljaläinud otsego rööwli peäle moökade ja nuiadega, mind kinniwõtma. Minna ollen iggapääw teie jures istnud ja õppetanud pühhas koias, ja teie ep olle mind

mitte kinniwõtnud.

56. Agga se on keik sündinud, et prohwetide kirjad piddid töeks sama. Siis jätsid tedda keik jüngrid mahha ja pöggenesid ärra.

57. Agga need, kes Jesust ollid kinniwootnud, wisid tedda ärra üllemapreestri Kaiwa jure, kuhho kirjatundiad ja wañemad ollid kokkotulnud.

58. Agga Peetrus käis kaugelt temma (Jesusse) järrel üllemapreestri koiast sadik, ja temma läks sisse, ja istus sullaste jure mahha, et temma sedda otsa piddi nähha sama.

59. Agga üllemad preestrid ja wannemad ja keik se suur kohhus otsisid walle-tunnistust Jesusse wasto, kuidas nemmad tedda piddid surmama,

60. Ja ei leidnud ühtegi, ja et kül palju walle-tunnistusse-mehhi ettetullid, ei leidnud nemmad middagi ; agga wimaks tullid kaks walle-tunnistus-meest ette,

61. Ja ütlesid: Sesinnane on üttelnud: Miña woin Jummalas templi mahhakiskuda, ja kolme päwaga sedda ülesehitada.

62. Ja üllempreester tousis

ülles, ja ütles temma wasto: Eks sa middagi ei wasta? mis tunnistawad needsinnatsed sinno wasto?

63. Agga Jesus jäi wait. Ja üllempreester kostis ja ütles temma wasto: Minna wañnutan sind ellawa Jummalas jures, et sinna meile ütled, kas sa olled Kristus Jummalas Poeg?

64. Jesus ütles temma wasto: Jah, minna ollen; ommeti ütlen minna teile: sest aiast peate teie näggema innimesse Poias istwad Jummalas wäe parremal polel, ja tullewad taewa pilwede peäl.

65. Siis kärristas üllempreester ommad rided lõhki, ja ütles: Temma on Jummalas teotanud, mis meil ennam tunnistusse-mehhi tarwis on? wata, nüüd ollete teie temma Jummalas teotamist kuulnud.

66. Mis teie arwate? agga nemmad wastasid ja ütlesid: Temma on surma wäärt.

67. Siis süllitasid nemmad temma silmi, ja löid temma kõrwa äre, agga monningad löid tedda keppidega,

68. Ja ütlesid: moista meile kui prohwet, Kristus, kes se on,

kes sind löi?

69. Agga Peetrus istus wäljas oue peäl, ja üks tüdruk tuli temma jure, ja ütles: Ja sinnagi ollid se Kalileamehhe Jesussega.

70. Agga temma salgas keikide ees ja ütles: Ei ma moista, mis sa rägid.

71. Agga kui temma wärrawa pole ärra läks, näggi tedda üks teine, ja ütles neile, kes seäl ollid: Sesinnanegi olli se Naatsaretti Jesussega.

72. Ja temma salgas ta ühhe wandega: Minna ei tunne sedda innimest.

73. Agga ürrikesse aia pärrast tullid temma jure need, kes seäl seisid, ja ütlesid Peetrussele: Töest sinnagi olled nende seltsist, sest sinno keelgi tunnistab sind ülles.

74. Siis hakkas temma ennast wägga ärra--needma ja wandma: Ei ma tunne sedda innimest; ja seddamaid laulis kuk.

75. Siis tuli Peetrusse mele Jesusse sanna, kes temmale olli üttelnud: Enne kui kuk saab laulnud, salgad sinna mind kolmkord ärra, ja tem~a läks

wälja ja nuttis kibbedaste.

27. Peatük.

*Kristusse kannataminne
ilmalikko kohto ees. Temma
risti pomine, surm ja mattus.*

1. Agga kui walge sai, piddasid keik üllemad preestrid ja rahwa wannemad nou Jesusse wasto, et nemmad tedda piddid surma saatma.

2. Ja nemmad siddusid tedda kinni, wisid tedda ärra, ja andsid tedda Pontiusse Pilatusse Ma-wallitseja kätte.

3. Kui Judas näggi, kes tedda olli ärraannud, et ta olli hukka moistetud, siis kahhetses tem~a sedda, ja tõi need kolmkümmend höbbetükki jälle üllemapreestride ja wannematte kätte,

4. Ja ütles: Minna ollen patto teinud, et ma ollen wagga werd ärraannud; agga nemmad ütlesid: Mis meil sega teggemist, katsu sinna issi.

5. Ja temma heitis need höbbetükkid mahha siñna templisse, ja läks körwale, ja ärraminnes poos ta ennast

ülles.

6. Agga üllemadpreestrid wotsid need hõbbe--tükkid, ja ütlesid:

Neid ei sünni mitte ohwri kirsto panna, sest se on werre hind.

7. Agga nemmad piddasid nou, ja ostsid nende eest ühhe pottiseppa põllo matmisse paigaks woörastele.

8. Sepärrast hütakse se pöld werre põlluks tännapäwani.

9. (Siis on töeks sanud, mis ööldud on prohwetil Jeremia läbbi, kes ütleb: Ja nemmad on wotnud Israeli laste käest kolmkümmend hõbbetükki, selle hinda, kedda ni kalliks arwati, kedda monned Israeli lastest nii kalliks arwasid.

10. Ja on neid annud ühhe pottiseppa põllo eest, nenda kui Issand mind on käsknud.)

11. Agga Jesus seisis Mawallitseja ees: ja Mawallitseja küssis temmalt, ja ütles: Olled sa Juda-rahwa Kuningas? agga Jesus ütles temmale: Jah, ollen.

12. Ja kui temma peäle kaebati neist üllemist preestridest, ja wannemist, siis ei kostnud temma ühtegi.

13. Siis ütles Pilatus temma

wasto: Eks sa kule, kui palju nem~ad sinno wasto tuñistawad?

14. Ja temma ei wastand temmale ei ühhe ainsa sanna peäle, nenda et Mawallitseja sedda wägga immeks panni.

15. Agga Pühhiiks olli Mawallitsejal se wiis, rahwale ühhe wangi lahti lasta, kedda nemmad tahtsid.

16. Agga siis olli neil üks kulus wang, kedda hüti Parrabaks.

17. Kui nemmad nüüd ühhes kous ollid, ütles Pilatus nende wasto: Kumba teie tahhate, et ma teile pean lahti laskma, Parrabast woi Jesust, kedda hütakse Kristusseks?

18. Sest temma teadis, et nemmad tedda kaddedusse pärrast ollid ärraannud.

19. Agga kui temma kohto järje peäl istus, läkkitas temma naene temma jure, ja laskis öölda: Ärgo olgo sulle ühtegi teggemist sesinnatse öigega, sest minna ollen tänna unnes palju kannatanud temma pärrast.

20. Agga üllemad preestrid ja wannemad melitasid rahwast, et nemmad Parrabast piddid

lahti palluma, ja Jesust hukka saatma.

21. Siis kostis Mawallitseja, ja ütles nende wasto: Kumba teie tahhate neist, et ma teile pean lahti laskma? agga nemmad ütlesid: Parrabast.

22. Pilatus ütles nende wasto: Mis miña siis pean teggema Jesussega, kedda hütakse Kristusseks? nemmad ütlesid: Sago temma risti lödud.

23. Agga Mawallitseja ütles: Mis temma siis kurja teinud? agga nem~ad kissendasid weel ennam ja ütlesid: Sago temma risti lödud.

24. Agga kui Pilatus näggi, et tem~a ei woind ühtegi parrata, waid et weel ennam kärra sündis, wottis temma wet, ja pessis kässi rahwa nähhes, ja ütles: Ma ollen ilmasüta sellesinnatse õige werrest; kül teie sate nähha.

25. Siis wastas keik rahwas ja ütles: Temma werri olgo meie peäle, ja meie laste peäle.

26. Siis laskis tem~a neile Parrabast lahti, agga Jesust laskis temma piitsaga peksta, ja andis tedda ärra, et tedda pididi risti lödama.

27. Siis wotsid Mawallitseja söamehhed Jesust ennesega kohto kotta, ja koggusid temma jure keik omma seltsi kokko.

28. Ja wotsid temma rided seljast ärra, ja pannid temma ümber purpuri mantli,

29. Ja punnusid kroni kibbowitsust, ja pannid sedda temma pähha, ja andsid pilliroo temma parrema kätte, ja heitsid temma ette põlveli mahha, naersid tedda ja ütlesid: Terre Juda-rahwa kuningas!

30. Ja nem~ad süllitasid temma peäle ja wotsid sedda pillirogo, ja löid sega tem~a pähhä.

31. Ja kui nem~ad tedda said naernud, wotsid nemmad se mantli temma seljast ärra, ja pañid temma om~ad rided tem~a selga, ja wisid tedda ärra, et nem~ad tedda pididid risti löma.

32. Agga kui nem~ad wälja läksid, leidsid nemmad ühhe innimesse, kes Kireni-liñna mees, Simon nimmi, sedda sundsid nemmad, et ta temma risti pididi kandma.

33. Ja kui nemmad senna paika said, mis hütakse Kolgotaks, se on ärraselletud: Pea-lae asse,

34. Siis andsid nemmad temmale ädikast jua sappiga seggatud, ja kui ta sai maitnud, ei tahtnud ta mitte jua.

35. Agga kui nemmad tedda said risti lõnud, jaggasid nemmad temma rided, ja heitsid liisko nende pärrast, et pididi töeks sama, mis on ööldud prohveti läbbi: Nemmad on mo rided issekeskis jagganud, ja mo kue pärrast liisko heitnud.

36. Ja nemmad istsid, ja hoidsid tedda seäl.

37. Ja ülle temma Pea pannid nem~ad temma surma süüd, kirjutud; Sesiñane on JESUS se Juda-rahwa Kunningas.

38. Siis podi temmaga kaks rööwlit risti, teine parrema, ja teine pahhema pole.

39. Agga need, kes möda läksid, teotasid tedda, wangutasid ommad Pead,

40. Ja ütlesid: Siña, kes sa sedda templi mahhakissud, ja kolme päwaga ülesehhitad,

aita issiennast, olled sinna Jummal Poeg, siis astu risti peält mahha.

41. Agga nendasammoti naersid tedda ka üllemad preestrid kirjatundiatte ja wannemattega ja ütlesid:

42. Muid on temma aitnud, issiennast ei woi tem~a mitte aidata; kui temma Israeli Kunningas on, siis astko temma nüüd risti peält mahha, siis tahhame meie tedda uskuda.

43. Temma on Jummal peäle lootnud, se peästko tedda nüüd, kui ta temma mele pärrast on; sest temma on üttelnud: Minna ollen Jummal Poeg.

44. Nendasammoti teotasid tedda ka need rööwlid, kes temmaga ollid risti podud.

45. Agga kuendamal tunnil sai pimmedus keik ülle se Ma ühheksamast tunnist sadik.

46. Ja ühheksamal tunnil kissendas Jesus sure heälega, ja ütles: Eli! Eli! lama sabahtani, se on: Mo Jummal! mo Jummal! miks sa mind olled mahhajätnud?

47. Agga kui monningad neist,

kes seäl seisid, sedda kuulsid, ütlesid nemmad: Sesinnane kutsub Eliast.

48. Ja warsi jooksis üks nende seast, wottis käsna, täitis sedda ädikaga, ja pistis pilliroo otsa, ja jotis tedda.

49. Agga teised ütlesid: Ota, saab nähha, kas Elias tulleb, aitma tedda.

50. Agga Jesus kissendas jälle sure heälega, ja heitis hinge.

51. Ja wata, se ettepodud tek, mis templis keigepühama ees, kärrises lõhki kahheks üllemast otsast allamast sadik. Ja Ma wärrises, ja kaljud lõhksid lõhki.

52. Ja hauad läksid lahti, ja tousid ülles palju nende pühade ihhusid, kes ollid magganud.

53. Ja pärrast temma üllestousmist tullid nemmad haudadest wälja, ja läksid pühha liñna, ja näitsid ennast mitmele.

54. Agga se pealik, ja need, kes temmaga ollid, ja Jesust hoidsid, kui nemmad näggid sedda ma-wärrisemist, ja mis sündis, kartsid nemmad wägga, ja ütlesid: Töest sesinnane olli Jummal Poeg.

55. Agga seäl olli palju naesi kaugelt waatmas, kes Jesusse järrel ollid käinud Kalilea-maalt, ja tedda teninud;

56. Nende seas olli Maria Mahdalena, ja Maria Jakobusse ja Joesse emma, ja Sebedeusse poegade emma.

57. Agga kui õhto kätte sai, tuli üks rikkas mees Arimatiast, Josep nim~i, kes ka isse Jesusse jünger olli.

58. Se läks Pilatusse jure ja pallus ennesele Jesusse ihho; siis käskis Pilatus sedda ihho temmale anda.

59. Ja Josep wottis ihho ja mähkis sedda puhta kalli linnase ride sisse.

60. Ja pani sedda eñese ude hauda, mis tem~a olli lasknud raiuda kaljo sisse, ja weretas ühhe sure kiwwi haua ukse ette ja läks ärra.

61. Agga Maria Mahdalena, ja se teine Maria ollid seäl istumas haua kohhal.

62. Agga teisel päwal, mis tulleb walmistamisse päwa järrele, tullid üllemad preestrid ja Wariserid kokko Pilatusse jure,

63. Ja ütlesid: Issand, meie

mele on tulnud, et temma, se pettis, ütles, kui ta alles ellus olli: Minna tousen kolme päwa pärrast üles.

64. Sepärrast kässi sedda hauda hoida kolmandama päwani, et temma jüngrid ösel ei tulle, ja tedda ärra ei warrasta, ja ei ütle rahwa wasto: Temma on surnust üllestousnud, siis on wiimne pettus pahhem kui essimenne.

65. Agga Pilatus ütles nende wasto: Hoidjad on teil, minge ja hoidke hästi, nenda kui teie tuñete.

66. Ja nemmad läksid ärra, ja hoidsid hästi sedda hauda hoidjattega, ja pannid se kiwwi pitseriga kinni.

28. Peatük.

Kristusse üllestousminne, ja mis ta pärrast käsknud jüngrid tehha.

1. Agga hingamisse päwa öhtul, kui essimeñe näddala pääw hakkas, tulli Maria Mahdalena, ja teine Maria sedda hauda waatma.

2. Ja wata, suur

mawärriseminne sündis, sest Issanda ingel tulli taewast mahha, läks senna jure, ja weretas se kiwwi ukse eest ärra, ja istus senna peäle.

3. Ja temma näggo olli otsego walk, ja temma rided walged kui lummi.

4. Agga hirmo pärrast temma eest wärrisesid need hoidiad, ja said otsego surnuks.

5. Agga se ingel kostis ja ütles nende naestele: Ärge kartke teie mitte, sest ma tean, et teie otsite Jesust, kes risti olli lödud.

6. Tedda ep olle siin; sest ta on üllestousnud, nenda kui temma on üttelnud; tulge tenna, wadage se asse, kus Issand on magganud.

7. Ja minge ussinaste ärra, ja üttelge temma jüngrittele, et temma on surnust üllestousnud, ja wata, temma lähhäb teie ele Kalilea-male, seäl sate teie tedda nähha. Wata, minna ollen teile sedda üttelnud.

8. Ja nemmad läksid ruttuste hua jurest ärra, kartussega ja sure römoga, ja jooksid sedda temma jüngrittele kulutama.

9. Agga kui nemmad ärraläksid temma jüngrittele sedda kulutama, wata, siis tuli Jesus nende wasto, ja ütles: Terre! agga nemmad tullid temma jure, ja hakkasid temma jalge ümber, ja kummardasid tedda.

10. Siis ütles Jesus neile: Ärge kartke mitte, minge, kulutage minno wendadele, et nemmad Kalilea-male lähhäwad, ja seäl sawad nemmad mind nähha.

11. Agga kui nemmad ärraläksid, wata, siis tullid monned sest wahhist liña, ja kulutasid üllemapreestridele keik, mis olli sündinud.

12. Ja nemmad tullid wannemattega kokko, ja piddasid issikeskis nou, ja andsid neile söa--meestele rahha kül.

13. Ja ütlesid: Üttelge, et temma jüngrid öse tulnud, ja tedda ärrawarrastanud, kui meie maggasime.

14. Ja kui Mawallitseja sedda saab kuulda, tahhame meie tedda melitada, ja sata, et teie peate ilma murreta ollema.

15. Agga nemmad wotsid sedda rahha, ja teggid nenda, kui neid õppeti, ja se könne sai kuulsaks Juda-rahwa jures tännapäwani.

16. Agga need üksteistkümmend jüngrit läksid ärra Kalilea-male senna mäe peäle, kuhho Jesus neid olli käsknud.

17. Ja kui nemmad tedda näggid, kummardasid nemmad tedda. Agga monningad ollid kahhe wahhel.

18. Ja Jesus tuli nende jure, ja räkis neile ja ütles: Minnule on antud keik melewald taewas ja Ma peäl.

19. Sepärrast minge ja õppetage keik rahwast, ja ristige neid Issa, ja Poia, ja pühha Waimo nimmel.

20. Ja õppetage neid piddama keik, mis minna teid ollen käsknud. Ja wata, minna ollen iggapäwa teie jures õ ma-ilma otsani.

A M E N.

Ewangelium Pühvast Markussest üleskirjutud.

1. Peatük.

Kristust ristitakse Joaõnesest, kiusatakse kurratist: Temma ütleb jutlust, kutsub jüngrid ja teeb haigid terweks.

1. Jesusse Kristusse Jum~ala Poia Ewangeliummi hakkatus.

2. Nenda kui kirjutud on prohwetide kirjas: Wata, minna läkkitan omma ingli sinno palle ele, kes sinno teed sinno ees peab walmistama.

3. Ühhe hüdia heäl on körbes: Walmistage Issanda teed, tehke temma tee raad tassaseks:

4. Joannes olli körbes ristimas ja kulutamas mele-parrandamisse ristmist pattude andeks-andmisseks.

5. Ja temma jure läks wälja keik se Juda-ma, ja Jerusalemma liõna rahwas, ja keik said temmast ristitud Jordani jões, kui nemmad om~ad pattud ülestunnistasid.

6. Agga Joannesse selgas olli kuub kameli karwust, ja nahk-wö temma wööl, ja temma söi

rohhotirtsu, ja metsa-met.

7. Ja temma kulutas ja ütles: Se tulleb minno järrele, kes on wäggewam mind, kelle kingapaelo kummardades lahti peästa minna wäärt ep olle.

8. Minna kül ollen teid ristitud weega; agga temma peab teid pühha Waimoga ristima.

9. Ja neil päiwil sündis, et Jesus tuli Naatsarettist Kalileamaalt, ja ristiti Joannesest Jordanis.

10. Ja seddamaid, kui temma weest wälja tuli, näggi Joannes taewad lahti minnewad, ja Waimo kui tuikesse temma peäle mahhatullewad.

11. Ja heäl tuli taewast: Sinna olled minno armas Poeg, kellest mul hea meel on.

12. Ja seddamaid aias pühha Waim tedda körbe.

13. Ja temma olli seäl körbes nelliküm~end päwa, ja tedda kiusati sadanast, ja olli metsaliste jures, ja inglid tenisid tedda.

14. Agga pärrast kui Joannes olli ärraantud wangi, tuli Jesus

Kalilea-male, ja kulutas
Jummala rigi Ewangeliummi,
15. Ja ütles: Aeg on kätte
joudnud, ja Jummala riik on
liggi tulnud: parrandage meelt,
ja uskuge armoõppetust.

16. Agga kui temma Kalilea
merre äres kõndis, näggi
temma Simonat ja Andreast
temma wenda wörko merresse
laskwad. (Sest nemmad ollid
kalla-mehhed.)

17. Ja Jesus ütles neile: Tulge
minno järrele, ja minna tahhan
tehha, et teie innimeste
püüdjaks sate.

18. Ja ni kohhe jätsid nemmad
ommad wörgud mahha, ja
käisid temma järrel.

19. Ja kui ta seält pissut
emale läks, näggi temma
Jakobust Sebedeusse poega, ja
Joannest temma wenda, ja
needsammad laewas wörkusid
parrandawad.

20. Ja tem~a kutsus neid
warsi, ja nem~ad jätsid omma
issa Sebedeust laewasse
palgalistega, ja läksid ärra
temma järrele.

21. Ja nemmad läksid
Kapernaumma liñna, ja temma
läks warsi hingamisse-päwal

koggodusse kotta, ja õppetas,
22. Ja nemmad ehmatasid
temma õppetusse pärrast; sest
temma õppetas neid kui se, kel
melewald olli, ja ei mitte nenda
kui kirjatundiad.

23. Ja nende koggodusse koias
olli innimeñe, sel olli rojane
waim, ja se kissendas,

24. Ja ütles: Et seisa, mis meil
on sinnoga teggemist, Jesus
Naatsarettist? olled sa tulnud
meid ärrarikkuma? ma tunnen
sind, kes sa olled, se Jummala
pühha Poeg.

25. Ja Jesus sõitles tedda, ja
ütles: Olle wait, ja minne
temmast wälja.

26. Ja se rojane waim
rapputas tedda waljuste, ja läks
sure heälega kissendades
tem~ast wälja.

27. Ja nemmad keik ehmatasid
wägga, nenda et nemmad
issikeskis küssisid ja ütlesid:
Mis se on? mis uus õppetus
on se? et temma kässib ka
rojased waimud melewallaga, ja
nemmad kuulwad temma
sanna.

28. Ja se könne läks temmast
seddamaid laiale siñna
ümberkaudo keik Kalilea-ma

läbbi.

29. Ja seddamaid läksid
nemmad koggodusse koiast
välja, ja tullid Simona ja
Andrea kotta Jakobusse ja
Joannesega.

30. Agga Simona äm olli sojas
töwwes maas, ja nemmad
rääksid temmale warsi
temmast.

31. Ja tem~a läks temma jure
ja hakkas tem~a kätte kinni, ja
aitis tedda ülles: ja seddamaid
jättis soe többi tedda mahha,
ja tem~a tenis neid.

32. Agga kui öhto sai, kui
pääw loja läks, töid nemmad
temma jure keik haiged, ja
neid, kedda kurjast waimudest
waewati.

33. Ja keik se lin olli ukse ette
kokko tulnud.

34. Ja temma teggi paljo
terweks, kes ollid haiged
mitmesugguses többes, ja aias
mitto kurja waimo välja, ja ei
lasknud neid kurje waimusid
mitte räkida, et nemmad tedda
tundsids.

35. Ja warra hom~iko, kui weel
öige ö olli, tousis temma ülles
ja läks välja, ja läks ärra ühhe
tühja paika, ja lugges seäl.

36. Ja Simon ja need, kes
temma jures ollid, tötsid
temma järrele.

37. Ja kui nemmad tedda
leidsid, ütlesid nemmad
temmale: Keik otsiwad sind.

38. Ja temma ütles neile: Läkki
lähhamatte liñnade sisse, et
miña ka seäl woin Jum~ala
sanna kulutada, sest seks ollen
miña väljaläinud.

39. Ja temma piddas jutlust
koggodusse koddade sees keik
Kalilea-maad läbbi, ja aias
kurjad waimud välja.

40. Ja temma jure tuli üks
piddalitöbbine, se pallus tedda,
ja heitis temma ette põlveli
mahha ja ütles temmale: Kui
sa tahhad, woid sa mind
puhtaks teha.

41. Ja Jesussel olli halle südda
temma peäle, sirrutas kät, ja
putus temmasse, ja ütles
temmale: Minna tahhan, sa
puhtaks.

42. Ja kui temma sedda sai
üttelnud, läks se piddalitöbbi
seddamaid temmast ärra, ja
temma sai puhtaks.

43. Ja temma kelis tedda
kowwaste, ja satis tedda warsi
ärra,

44. Ja ütles temmale: Katsu, et sa ühhelegi middagi ei rägi, waid minne, näita eñast preestrile, ja ohwerda omma puhhastamisse eest, mis Moses on käsknud, neile tunnistusseks.

45. Agga kui temma sai wäljaläinud, hakkas temma palju kulutama, ja sedda asja laiale lautama, nenda et temma ennam ei woinud awwalikkult liña miña, waid temma olli wäljas tühjes paikus, ja nemmad tullid temma jure keigelt polelt.

2. Peatük.

*Sest alwatud innimessest.
Matteusse kutsmisest ja
Kristusse kostmisest jüngritte
eest Wariseride wasto.*

1. Ja monne päwa pärrast läks temma ta Kapernaummi liña, ja se sai kuulda, et temma koddo olli.

2. Ja seddamaid koggus palju rahwast siña, nenda et neil ennam ep olnud maad wäljaski ukse ees, ja temma rakis neile se sanna.

3. Ja temma jure tullid, kes töid ühhe alwatud, kedda neljast kanti.

4. Ja kui nemmad ei woinud temma liggi sada rahwa pärrast, kisksid nemmad kattust lahti, kus temma olli, ja kui nemmad sedda said läbbi--kaewanud, lasksid nemmad se wodi mahha, kus sees se alwatud maas olli.

5. Agga kui Jesus nende usko näggi, ütles temma selle alwatud wasto: Poeg, sinno pattud on sulle andeks antud.

6. Agga seäl istsid monned kirjatundiad, ja mötlesid ommas süddames:

7. Mis sesinnane nenda Jummal teotussi rägib? kes woib pattud andeks anda muud, kui agga ainus Jummal?

8. Ja warsi tundis Jesus ommas waimus, et nemmad issienneses nenda mötlesid, ja ütles nende wasto: Mis teie sedda mötlete ommas süddames?

9. Kumb on kergem selle wasto öölda, kes alwatud on: Pattud on sulle andeks antud, ehk öölda: Touse ülles, ja tösta omma wodi ülles, ja könni?

10. Agga et teie peate teada sama, et inimesse Poial melewald on pattud Ma peäl andeks anda:(ütles temma selle alwatud wasto:)

11. Ma ütlen sulle: touse ülles, ja wotta omma wodi, ja minne omma kotta.

12. Ja seddamaid tousis temma ülles, ja wottis se wodi, ja läks wälja keikide nähhes, nenda et keik ärraehmatasid, ja Jummalat kiitsid, ja ütlesid: Sähhärdust ep olle meie ial näinud.

13. Ja temma läks jälle wälja järwe äre, ja keik rahwas tuli temma jure, ja temma õppetask neid.

14. Ja kui ta möda läks, näggi temma Lewi Alweusse poega tolli hone jures istwad, ja ütles temmale: Käi minno järrel, ja temma tousis ülles, ja käis temma järrel.

15. Ja se sündis, kui temma laudas istus temma koias, istsid ka paljo tõlnerid ja pattusid laudas Jesusse ja temma jüngrittega; sest neid olli paljo, kes temma järrel käisid.

16. Ja kui kirjatundiad ja

Wariserid nägid, et temma tõlneritte ja pattustega söi, ütlesid nemmad temma jüngrittele: Mis se on, et ta tõlneritte ja pattustega sööb ja joob?

17. Ja kui Jesus sedda kulis, ütles temma nende wasto: Neile, kes terwed on, ep olle arsti tarwis, waid haigedele: minna ep olle tulnud õigid kutsma, waid pattusid mele-parrandamisse pole.

18. Ja Joannes ja Wariseride jüngrid paastusid, ja tullid ja ütlesid temmale: Miks Joaõnesse ja Wariseride jüngrid paastwad, agga sinno jüngrid ei paastu mitte?

19. Ja Jesus ütles nende wasto: Kas pulma-rahwas woiwad paastuda, kunni peigmees nende jures on? ni kaua kui peigmees nende jures on, ei woi nemmad mitte paastuda.

20. Agga need päwad tullewad, kui peigmees neist saab ärrawoetud, ja siis paastwad nem~ad neil päiwil.

21. Ja ükski ei panne wañutamatta ride tükki paigaks ühhe wanna kue peäle; muido

rewwistab temma uus paik
middagi ärra sest wannast, ja
se auk saab pahhemaks.

22. Ja ükski ei panne wärsket
wina wanna nahk-astjade sisse;
muido aiab se wärske wiin
need nahk-astjad lõhki, ja se
wiin jookseb mahha, ja need
nahk-astjad lähhäwad hukka;
waid wärske wina peab ute
nahk-astjade sisse pandama.

23. Ja se sündis, et temma
ühhel hingamisse-päwal läbbi
wilja käis, ja tem~a jüngrid
hakkasid käies wilja päid
katkuma.

24. Ja Wariserid ütlesid
temmale: Wata, mis tewad
nemmad hingamisse-päwal, mis
ei sünni?

25. Ja temma ütles nende
wasto: Eks teie ial olle
luggenud, mis Tawet teggi, kui
temmale tarwis olli, ja temmal
nälgi olli, ja neil, kes temmaga
ollid?

26. Kuida temma Jummal
kotta läks üllema preestri
Abjatari aial, ja söi need
ettepannemisse leiwad, mis
ühhelgi ep olnud lubba süa, kui
agga preestridel, ja andis ka
neile, kes temmaga ollid.

27. Ja tem~a ütles neile:
Hingamisse-pääw on innimesse
pärrast tehtud, ei mitte se
innimenne hingamisse-päwa
pärrast.

28. Sepärrast on innimesse
Poeg ka selle hingamisse-päwa
Issand.

3. Peatük.

*Ärrakuinud kässi: Kristusse
pöggeneminne: Apostlide
kutsminne: Kirjatundiatte
teotaminne: Kristusse öiged
suggulassed.*

1. Ja temma läks jälle
koggodusse kotta, ja seäl olli
üks innimenne, sel olli
ärrakuinud kässi.

2. Ja nemmad wahtsid tedda,
kas ta tedda hingamisse-päwal
pidi terweks teggema, et
nemmad woiksid temma peäle
kaebada.

3. Ja temma ütles selle
innimesse wasto, kellel
ärrakuinud kässi olli: Touse
ülles ja astu seie kesk paika.

4. Ja teistele ütles temma: Kas
hingamisse päwal sünnib head
tehma woi kurja tehha, ello

hoida, woi hukkata? agga nemmad jäid wait.

5. Ja temma watas ümber nende peäle wihhaga, ja olli ka kurb nende süddame kangusse pärrast, ja ütles selle innimesse wasto: Sirruta omma kät, ja temma sirrutas, ja temma kässi sai jälle terweks otsego teinegi.

6. Ja Wariserid läksid wälja, ja piddasid seddamaid nou Herodesse seltsiga temma wasto, et nem~ad tedda piddid hukka saatma.

7. Agga Jesus läks körwale omma jüngrittega järwe pole, ja suur rahwa-hulk käis temma järrel Kalilea- ja Juda-maalt.

8. Ja Jerusalemmast, ja Idumea maalt, ja teiselt poolt Jordani, ja kes Tirusse ja Sidoni ümber ellawad, suur rahwa hulk tullid temma jure, kui nemmad kuulsid, mis sured asjad temma teggi.

9. Ja temma ütles omma jüngrittele, et üht laewokest temmale piddi walmis petama rahwa pärrast, et nemmad ei piddand temma peäle tungima.

10. Sest ta olli palju terweks teinud, nenda et ni mitto, kes waewatud ollid, temma peäle

tungisid, et nemmad piddid sama tem~asse putuda.

11. Ja kui rojased waimud tedda näggid, heitsid nemmad temma ette mahha, ja kissendasid ja ütlesid: Sinna olled Jummal Poeg.

12. Ja temma kelis neid kangeste, et nemmad tedda ei piddand ülleskulutama.

13. Ja tem~a läks ülles ühhe mäe peäle, ja kutsus ennese jure, kedda temma tahtis, ja nemmad tullid temma jure.

14. Ja temma seadis kaksteistkümmend, et nemmad piddid temma jures ollema, ja et tem~a neid woiks wäljaläkkitada jutlust piddama.

15. Ja et neil piddi melewald ollema többesid parrata, ja kurjad waimud wäljaaiada.

16. Ja panni Simonale nimme: Peetrus.

17. Ja Jakobust Sebedeusse poega, ja Joannest Jakobusse wenda (ja panni neile nimmed: Poanerges, se on, pitkse lapsed.)

18. Ja Andreast, ja Wilippust, ja Partolomeust, ja Matteust, ja Tomast, ja Jakobust Alweusse poega ja Taddeust, ja Simonat

Kanast.

19. Ja Judast Iskarioti, kes ka tedda ärra--andis.

20. Ja nem~ad tullid koio. Ja rahwas tulli jälle kokko, nenda et nem~ad ei woinud leibagi wotta.

21. Ja kui need, kes temma jures ollid, sedda kuulsid, läksid nemmad wälja tedda kinnipiddama, sest nemmad ütlesid: Tem~a on melest ärra.

22. Ja kirjatundiad, kes Jerusalemmast ollid alla tulnud, need ütlesid: Temmal on Peeltsebul, ja kurja waimude üllema läbbi aiab temma kurjad waimud wälja.

23. Ja temma kutsus neid ennese jure, ja ütles neile tähhendamisse sannade läbbi: Kuida woib sadan sadanat wäljaaiada?

24. Ja kui üks kuningriik issekeskis ridus on, ei woi se kuningriik mitte seista.

25. Ja kui üks kodda issekeskis ridus on, ei woi se kodda mitte seista.

26. Ja kui sadan issiennese wasto panneb, ja ridus on, ei woi temma mitte seista, waid temmal on ots kä.

27. Ükski ei woi ühhe wäggewa kotta miñnes temma riistad ärrarisuda, kui ta sedda wäggewat enne ei sa kinnisiddunud. Ja siis woib ta temma kodda ärrarisuda.

28. Töest ütlen minna teile, et keik pattud innimeste lastele andeks antakse, ka Jummal teotussed, ni paljo kui nemmad ial sawad teotanud.

29. Agga kes ial pühha Waimo wasto on teotand, sel ep olle andeks-andmist ei iggawesteki, waid tem~a on iggawesse kohto wäärt.

30. Sest nemmad ütlesid: Temmal on rojane waim.

31. Siis tullid tem~a emma ja wennad, ja seisid oues ja läkkitasid tem~a jure, ja kutsusid tedda.

32. Ja rahwas istus temma ümber, ja ütlesid temmale. Wata so emma ja so wennad on oues ja otsiwad sind.

33. Ja temma wastas neile ja ütles: Kes on mo emma ehk mo wennad?

34. Ja temma watas ümberringi nende peäle, kes temma ümber istid, ja ütles: Wata, mo emma ja mo wennad on siin.

35. Sest kes ial Jummal
tahtmist teeb, se on minno
wend, ja minno ödde, ja emma.

4. Peatük.

*Tähhendamisest sannad
Jummal sanna seemnest,
seemne kossumisest ja sinnäpi
seemnest. Merri ja tuled sawad
waikseks.*

1. Ja temma hakkas ta
öppetama järwe äres, ja palju
rahvast kogus tem~a jure,
nenda et ta pididi laewa
minnema, ja järwe peäl istma:
ja keik rahwas olli mäel järwe
äres.

2. Ja temma õppetas neid
palju tähhendamisest sannade
läbbi, ja ommas õppetuses
ütles temma neile:

3. Kuulge: wata, üks külwaja
läks wälja külwama

4. Ja se sündis, kui temma
külwas, kukkus muist tee äre,
ja need linnud, mis taewa all,
tullid, ja söid sedda ärra.

5. Agga muist kukkus
kaljopeälse Ma peäle, kussa
tem~al ep olnud palju mulda,
ja tousis pea ülles, sepärrast

et tem~al ep olnud süggawat
mulda.

6. Agga kui päike tousis, wottis
poud sedda kinni, ja et temmal
juurt ep olnud, kuiwis temma
ärra.

7. Ja muist kukkus ohhakatte
sekka, ja need ohkakad kaswid
ülles ja lämmatasid sedda ärra,
ja temma ei annud mitte wilja.

8. Ja muist kukkus hea Ma
peäle, ja kui tem~a tousis ja
kaswis, andis temma wilja, ja
monni kandis kolmekümne
wörra, ja monni kuele kümne
wörra, ja monni saa wörra.

9. Ja temma ütles neile: Kel
kõrwad on kuulda, se kuulgo.

10. Agga kui tem~a üksi olli,
siis küssisid need, kes nende
kahheteistkümnega tem~a
ümber ollid, tem~alt sedda
tähhendamisest sanna.

11. Ja temma ütles neile: Teile
on Jummal rigi sallaja-asja
teada antud; agga neile, kes
wälgas on, sünnib se keik
tähhendamisest sannade läbbi,

12. Et nemmad nähhes näwad,
ja siiski ei tunne: ja kuuldes
kuulwad, ja siiski ei moista, et
nem~ad wahhest ümber ei
pöra, ja neile pattud andeks ei

anta.

13. Ja temma ütles neile: Eks teie ei moista sedda tähhendamisse sanna, ja kuidas tahhate teie keik teised tähhendamisse sannad moista?

14. Se külwaja on, kes se sanna külwab.

15. Agga tee-äärtsed on, kui se sanna külwetakse; ja kui nemmad sedda sawad kuulnud, tulleb Sadan seddamaid, ja wottab se sanna ärra, mis nende süddamesse olli külwatud.

16. Ja nendasammoti on need, kes kaljopeälse Ma peäle on külwatud, kes warsi römoga se saña wastowotwad, kui nemmad sedda kuulwad.

17. Ja neil ep olle juurt enneses, waid seiswad agga ürrikesseks, pärrast kui willetsus ehk kiusaminne se sanna pärrast touseb, siis pahhandakse neid warsi.

18. Ja need, kes ohhakatte sekka on külwatud, on needsinnatsed, kes se sanna kuulwad.

19. Ja selle ma-ilma murred, ja se pettis rikkus ja himmud muunde asjade järrele

lähhäwad süddame sisse, ja lämmatawad se sanna ärra, ja se jääb ilma wiljata.

20. Ja need, kes hea Ma peäle on külwatud, on needsinnatsed, kes se sanna kuulwad, ja wastowotwad, ja wilja kandwad, monni kolmekümne wörra, ja monni kuekümne wörra, ja monni saa wörra.

21. Ja tem~a ütles neile: Kas künal tulleb, et sedda peab wakka alla pandama ehk wodi alla? eks sepärrast, et tedda peab küünlajalla peäle pandama?

22. Sest ühtegi ei olle sallaja, mis ei peaks awwalikuks sama, ja ühtegi ep olle ärrapetud, waid et se peab ilmuma.

23. Kui kegil körwad on kuulda, se kuulgo.

24. Ja tem~a ütles neile: Katske, mis teie kulete: mis mödoga teie möödate, sega peab teile möödetama, ja teile, kes teie kulete, peab jure pandama.

25. Sest kel ial on, sellele peab antama: ja kel ei olle, selle käest peab ka ärrawoetama, mis temmal on.

26. Ja temma ütles: Nenda on

se Jummal riik, otsekui üks innimenne peaks semet wiskama Ma peäle.

27. Ja peaks maggama ja üllestousma ö ja päwa aial, ja se seme touseks, ja kaswaks pitkaks, et ta isse ei tea, kuidas.

28. Sest Ma kannab isseennesest wilja, esmalt orrast, pärrast päid, pärrast täit nisso Pea sees.

29. Agga kui willi näitab walmis ollewad, siis läkkitab temma seddamaid sirpi senna, et leikusse aeg kä on.

30. Ja temma ütles: Kelle sarnatseks peame meie Jummal riki arwama? ehk missugguse tähhendamisse sannaga peame meie sedda tähhendama?

31. Otsego sinnäpi iwwike: kui sedda mahha--külwetakse, siis on se wähhem, kui keik muud seemned, mis Ma peäl on.

32. Ja kui se külwatud on, kaswab tem~a ülles, ja saab suremaks, kui keik aia-rohud, ja aiab suri okse, nenda et need linnud, mis taewa al, woiwad temma warjo alla pessad teha.

33. Ja mitme nisugguse

tähhendamisse sannaga räkis temma neile sedda sanna, nenda kui nemmad suutsid kuulda.

34. Agga ilma tähhendamisse sannata ei räkind temma neile mitte; agga issepäineis selletas temma omma jüngrittele keik ärra.

35. Ja sel päwal, kui öhto olli sanud, ütles temma neile: Läkki teile pole järwe.

36. Ja kui nemmad rahwast lasknud ärra--minna, siis wotsid nemmad tedda, nenda kui ta laewas olli, ennese jure; agga temmaga ollid ka teised laewokessed.

37. Ja suur kange tuulispask tousis, ja aias laenid laewa, nenda et se jo täis sai.

38. Ja temma olli laewa pärras maggamas peapadja peäl, ja nemmad ärratasid tedda ülles, ja ütlesid temmale: Öppetaja, eks sinna sest ei holi, et meie hukka lähhäme?

39. Ja temma tousis ülles, ja ähwardas tuult, ja ütles selle järwele: Olle wait, ja wagga, ja se tuul heitis, siis sai se koggone waikseks.

40. Ja temma ütles neile:

Mikspärrast ollete teie ni arrad, kuis ep olle teil usko?

41. Ja nemmad kartsid üpres wägga, ja ütlesid teine teise wasto: Kes siis sesinnane on, et ka tuul ja järw tem~a saña wotwad kuulda?

5. Peatük.

Sest, kes kurjast waimust olli waewatud. Sest naesest, kel werretöbbi olli. Jairi tütrekessest.

1. Ja nemmad said teile pole järwe Kadara-rahwa Male.

2. Ja kui ta laewast wälja läks, tuli seddamaid temma wasto surnohaudade seest üks rojase waimoga innimenne:

3. Se ellas surnohaudade sees, ja ükski ei woinud tedda ei ahhelattegiga kinnipanna.

4. Sest et temma olli mittokorda jalgraudus ja ahhelattega kinni olnud, ja olli need ahhelad katki kisknud, ja need jalgrauad katki hörunud; ja ükski ei suutnud tedda tallitada.

5. Ja temma kissendas allatsi ööd ja päwad mäggede peäl ja

surnohaudade sees, ja peksis isseennast kiwwidega.

6. Agga kui temma Jesust kaugelt näggi, jooksis temma, ja kummardas tedda,

7. Ja kissendas sure heälega, ja ütles: Mis on mul sinnoga teggemist, Jesus, keigekörgema Jummal Poeg? ma wannutan sind Jummal jures, et sa mind ei waewa.

8. (Sest ta ütles temmale: Minne wälja, sinna rojane waim, sest innimessest.)

9. Ja temma küssis temmalt: Mis so nimmi on? ja temma kostis ja ütles: Legeon on mo nimmi, sest meid on palju,

10. Ja temma pallus tedda wägga, et ta neid ei piddand seält maalt ärrasaatma.

11. Agga seäl olli möda mäggisid suur sea karri sömas.

12. Ja keik kurjad waimud pallusid tedda ja ütlesid: Aia meid siggade sisse, et meie nende sisse lähhäme.

13. Ja Jesus andis neile warsi lubba. Ja kui need rojased waimud said wälja läinud, läksid nemmad siggade sisse: ja se sea- karri kukkutas ennast üle kaela kalda peält

järwesse, (agga neid olli liggi kaks tuhat) ja uppusid ärra järwesse.

14. Agga need sea-karjatsed pöggenesid, ja kulutasid sedda liñnas ja maal, ja nemmad tullid wälja waatma, mis se pididi ollema, mis olli sündinud.

15. Ja tullid Jesusse jure, ja näggid sedda kurjast waimust waewatud istwad ja ridis ja öige melega ollewad, kelle sees se Legeon olli olnud, ja nemmad kartsid.

16. Ja need, kes sedda ollid näinud, rääksid neile ülles, kuidas se olli sündinud sellele, kes kurjast waimust olli waewatud, ja neist siggadest.

17. Ja nemmad hakkasid tedda palluma, et ta nende raialt pididi ärraminnema.

18. Ja kui temma laewa peäle läks, pallus temmalt se, kes kurjast waimust olli waewatud, et temma pididi sama temma jure jäma.

19. Agga Jesus ei lasnud tedda mitte, waid ütles temmale: Minne omma koio sinno om~ade jure, ja kuluta neile, mis sured asjad Issand sulle on teinud, ja sinno peäle

hallastanud.

20. Ja tem~a läks ärra, ja hakkas kümne liñna maal ülleskulutama, mis sured asjad Jesus temmale olli teinud. Ja keik pannid sedda im~eks.

21. Ja kui Jesus jälle laewaga seie pole üle järwe tulnud, koggus palju rahwast tem~a jure, ja temma olli järwe äres.

22. Ja wata, üks neist koggoduste koddade üllemist, Jairus nimmi, tulleb, ja kui temma tedda näggi, heitis temma tem~a jalge ette mahha,

23. Ja pallus tedda wägga ja ütles: Minno tütreke wagub hinge, ma pallun, et sa tulled ja panned käed temma peäle, et ta terweks saab ja ellusse jääks.

24. Ja tem~a läks tem~aga ärra, ja palju rahwast käis temma järrel ja tungis temma peäle.

25. (Ja üks naene, kes olli kaksteistkümmend aastat werretöbbes olnud,

26. Ja palju kannatanud mitmest arstist, ja olli keik omma warra ärrakullutanud, ja ühtegi abbi sanud, waid weel

pahhemaks läinud.

27. Kui tem~a Jesussest kulis, siis tuli temma rahwas sealt selja takka, ja putus tem~a kuesse.

28. Sest temma mötles: Kui miña agga tem~a ridisse saaksin putuda, siis saan ma terweks.

29. Ja warsi kuiwis temma werre-hallik ärra, ja temma tundis ommast ihhust, et temma sest waewast olli terweks sanud.

30. Ja ni pea kui Jesus isseenneses tundis sedda wägge, mis temmast olli wäljaläinud, siis pöris ta ennast ümber rahwa seas, ja ütles: Kes on minno ridisse puutnud?

31. Ja temma jüngrid ütlesid temma wasto: Sinna nääd sedda rahwast sinno peäle tungiwad, ja ütled: Kes on minnusse puutnud?

32. Ja temma watis ümber, et ta tedda pididi nähha sama, kes sedda olli teinud.

33. Agga se naene kartis ja wärrises, sest et temma teadis, mis temmale olli sündinud, tuli ja heitis temma ette mahha, ja räkis temmale keik sedda töt.

34. Agga ta ütles temmale: Tüttar, sinno usk on sind aitnud: minne ärra rahhoga, ja olle ommast waewast terwe.)

35. Kui tem~a alles räkis, tullid monned koggodusse koia üllema perrest, ja ütlesid: So tüttar on surnud, mis sa ennam õppetajale waewa teed?

36. Agga ni pea kui Jesus sedda könnet sai kuulnud, mis ööldi, ütles temma koggodusse koia üllemale: Ärra karda, ussu agga!

37. Ja temma ei lasknud keddagi ennesega tulla, kui agga Peetrust ja Jakobust ja Joañest Jakobusse wenda.

38. Ja temma tuli selle koggodusse koia üllema kotta, ja näggi sedda tülli, ja neid, kes wägga nutsid ja ullusid.

39. Ja kui ta olli senna sisse läinud, ütles tem~a nende wasto: Mis tülli tete teie ja nuttate? se laps ep olle mitte surnud, waid temma maggab.

40. Ja nemmad naersid tedda. Agga kui ta keik sai wäljaaianud, siis wottis temma ennesega se lapse issa ja emma, ja neid, kes temma jures ollid, ja läks senna sisse,

kus se laps maas olli.

41. Ja temma hakkas lapse kätte kinni, ja ütles temmale: Talita kumi, se on ärraselletud: Neitsike, (ma ütlen sulle) touse ülles.

42. Ja seddamaid tousis se neitsike ülles, ja kõndis, sest temma olli kahheteistkümne aastane, ja nemmad ehmatasid üpres wägga ärra.

43. Ja temma käskis neid kangeste, et ükski ei piddand sedda teäda sama, ja ütles, et temmale pididi süa antama.

6. Peatük.

Kristust põlgtakse. Apostlid läkkitakse wälja. Joannesse Pea raiutakse otsast ärra. Immelik rahwa söötminne.

1. Ja tem~a läks seält wälja, ja tuli om~a päris-male, ja tem~a jüngrid käisid tem~a järrel.

2. Ja kui hingamisse-pääw sai, hakkas temma koggodusse koias õppetama. Ja palju, kes tedda kuulsid, ehmatasid wägga ärra, ja ütlesid: Kust sellesinnatsele keik se tulnud? ja mis tarkus se on, mis

temmale on antud, et ka nisuggused wäggewad teud temma kätte läbbi sündiwad?

3. Eks sesinnane olle se pusep Maria poeg, agga Jakobusse ja Joesse ja Juda ja Simona wend? Ja eks temma öed ka olle siin meie jures? ja nem~ad pahhandasid ennast tem~ast.

4. Agga Jesus ütles nende wasto: Prohwet ei olle ni auto kussagi, kui ommal pärris-maal, ja suggulaste jures, ja ommas koias.

5. Ja tem~a ei woinud seäl ühtegi wäggewaid teggusid tehha, kui agga et temma pissut haigede peäle käed panni, ja neid terweks teggi.

6. Ja ta panni immeks nende uskmatta süddant. Ja temma käis ümberkaudo need allewid läbbi ja õppetas.

7. Ja tem~a kutsus need kaksteistküm~end ennese jure, ja hakkas neid wäljaläkkitama kaks ikka hawalt, ja andis neile melewalda rojaste waimude ülle.

8. Ja käskis neid, et nemmad ei piddand ühtegi eñestega tee peäle wotma, kui agga keppe ükspäinis, ei mitte pauna, eiga

leiba, eiga rahha wöle.

9. Waid kingad piddid jalgas ollema, ja nemmad ei piddand kahte kube selga pannema.

10. Ja tem~a ütles neile: Kus kotta teie ial sisse lähhäte, seña jäge, seña kui teie seält ärralähhäte.

11. Ja kes ial teid ei wotta wasto, egga teid ei kula, seält minge wälja, ja puistage sedda pörmo mahha, mis teie jalge al on, neile tunnistusseks. Töest minna ütlen teile: Sodoma ja Komorra rahwal peab kohto päwal hõlpsam põlli ollema kui sel liñnal.

12. Ja nemmad läksid wälja, ja ütlesid jutlust, et nem~ad piddid meelt parrandama,

13. Ja aiasid palju kurje waimusid wälja, ja woidsid palju többisid ölliga, ja teggid neid terweks.

14. Ja kuningas Herodes kulis (sest temma nim~i olli jo kulus) ja ütles: Ristia Joannes on surnust ülestousnud, ja sepärrast teeb se suur wäggi, mis tem~a sees on, sedda.

15. Teised ütlesid: Temma on Elias; agga teised ütlesid: Temma on prohwet, ehk kui

üks neist prohwetidest.

16. Agga kui Herodes sedda kulis, ütles tem~a: Sesiñane on Joañes, kelle Pea ma ollen otsast ärraraiunud, sesamma on surnust ülestousnud.

17. Sest Herodes isse olli wäljaläkkitanud, ja Joannest kinniwootnud, ja tedda wangitornis kinni pannud Herodia omma wenna Wilippusse naese pärrast, et ta tedda olli ennesele naeseks wotnud.

18. Sest Joannes ütles Herodessale: Sul ep olle lubba omma wenna naest ennesele piddada.

19. Agga Herodes wahtis tedda, ja tahtis tedda ärratappa, ja ei woinud mitte.

20. Sest Herodes kartis Joannest, et ta teadis temma öige ja pühha mehhe ollewad, ja piddas tedda auus, ja kui temma tedda kulis, teggi temma monda, ja kulis tedda hea melega.

21. Ja kui üks pääw tulli, mis temmale parras aeg olli, kui Herodes om~a sündimisse päwal öhtosömaaia teggi omma sure issandattele ja

pealikkuile ja Kalilea-ma üllemattele.

22. Ja kui sellesamma Herodia tüttar sisse tuli ja tantsis, ja se Herodesse ja nende mele pärrast olli, kes laudas istsid, siis ütles kuningas selle neitsikessele: Pallu mult, mis sa ial tahhad, ja minna tahhan sulle anda.

23. Ja temma wandus temmale: Ma tahhan sulle anda, mis sa ial minnult pallud, ehk olleks mo pool kuningriiki.

24. Agga temma läks wälja, ja ütles omma emmale: Mis pean ma palluma? agga temma ütles: Ristia Joannesse Pea.

25. Ja temma läks warsi ruttoga kunninga jure, pallus ja ütles: Minna tahhan, et sa mulle seddamaid waagna peäl annad ristia Joannesse Pea.

26. Ja kuningas sai wägga kurwaks, siiski ei tahtnud tem~a nende wannette ja nende pärrast, kes temmaga laudas istsid, temmale mitte keelda.

27. Ja kuningas läkkitas warsi ühhe wahhimehhe ja käskis temma Pead tuua.

28. Ja ta läks ärra, ja raius

temma Pea otsast ärra wangitornis, ja tõi temma Pea waagna peäl, ja andis sedda neitsikessele, ja se neitsike andis sedda omma emmale.

29. Ja temma jüngrid, kui nemmad sedda kuulsid, tullid, ja wotsid temma kehha, ja pannid sedda hauda.

30. Ja Apostlid tullid Jesusse jure kokko, ja kulutasid temmale keik, ja mis nemmad ollid teinud, ja mis nemmad ollid õppetanud.

31. Ja temma ütles neile: Tulge teie körwale ühte tühja paika, ja hingage pissut, sest tulliaid ja minniaid olli palju, ja nemmad ei sanud õiget aega süa.

32. Ja nemmad läksid laewaga ühte tühja paika körwale.

33. Ja rahwas näggi neid minnewad, ja palju tundsids tedda, ja jooksid senna kokko jalla keikist liñnadest, ja joudsid nende ette, ja tullid temma jure kokko.

34. Ja kui Jesus laewast wälja astus, näggi tem~a palju rahwast, ja temmal olli nende peäle halle meel, et nem~ad ollid otsego lambad, kel ep

olle karjast. Ja tem~a hakkas neid palju õppetama.

35. Ja kui jo mitto tundi ollid möda läinud, tullid temma jüngrid temma jure, ja ütlesid: Se on üks tühhi paik, ja aeg jääb hiljaks.

36. Lasse neid ärra, et nemmad woiwad siina ümberkaudo küllade ja allewitte sisse miina, ja ennesele leibo osta, sest neil ep olle, mis nemmad peawad söma.

37. Agga temma wastas ja ütles neile: Andke teie neile süa. Ja nemmad ütlesid tem~ale: Kas meie peame minnema kahhe saa tenari-rahha eest leibo ostma, ja neile süa andma?

38. Agga temma ütles neile: Mitto leiba teil on? minge ja katske. Ja kui nem~ad said katsnud, ütlesid nemmad: Wiis leiba, ja kaks kalla.

39. Ja temma käskis neid, et nemmad piddid saatma keik mahhaistuma, hulk hulga kõrwa, halja rohho peäle.

40. Ja nemmad istusid riddamissi mahha, monnes reas sadda, monnes reas wiisküm~end.

41. Ja temma wottis neid wiis leiba, ja neid kaks kalla, watis ülles taewa pole ja önnistas ja murdis need leiwad, ja andis omma jüngrittele, et nemmad piddid nende ette pannema. Ja neid kaks kalla jaggas temma keikile.

42. Ja nem~ad söid keik, ja nende köhhud said täis.

43. Ja nemmad korjasid kokko kaksteistkümmend korwi täit pallokeksi, ja neist kallust.

44. Ja neid, kes need leiwad ollid sönud, olli wiis tuhat meest.

45. Ja seddamaid sundis ta ommad jüngrid laewa peäle miinema, ja tem~a ele teile pole Petsaida miinema, senni kui tem~a sedda rahwast piddi ärralaskma.

46. Ja kui ta neid sai ärralasknud, läks temma mäe peäle luggema.

47. Ja kui öhto kätte sai, olli se laew kesk paikas järwes ja tem~a ükspäinis mäel.

48. Ja temma näggi neil püsti hädda käes ollewad soudes (sest tuul olli nende wasto) ja neljandamal ö-wahhi korral tulli temma nende jure järwe peäl

köndides, ja tahtis neist mödaminna.

49. Agga kui nem~ad tedda näggid järwe peäl köndiwad, mötlesid nemmad tonti ollewad, ja karjusid.

50. (Sest keik näggid tedda, ja ehmatasid ärra.) Ja seddamaid räkis temma nendega, ja ütles neile: Olge julged, minna ollen se, ärge kartke mitte.

51. Ja tem~a läks nende jure laewa peäle, ja tuul heitis ärra, ja nemmad ehmatasid üpris wägga ärra isseenneses, ja pannid sedda immeks.

52. Sest nemmad es olle targaks sanud nende leibade pärrast; sest nende südda olli kowwaks läinud.

53. Ja kui nemmad ülle järwe said, tullid nemmad Kenesareti male, ja said mäele.

54. Ja kui nemmad laewast ärratullid, tundsid nemmad tedda seddamaid.

55. Ja jooksid seäl ümberkaudo keik se Ma läbbi, ja hakkasid haigid wodidega ümberkandma, kus nemmad kuulsid, et temma seäl olli.

56. Ja kuhho temma ial allewisse, ehk liñnadesse, ellik

külladesse läks, senna pannid nemmad neid, kes pöddesid, turrude peäle, ja pallusid tedda, et nemmad agga tem~a kue pallistusse saaksid putuda, ja ni mitto kui temmasse puutsid, need said terweks.

7. Peatük.

Wariseride kawwalussest. Kreka-naese tütrekessest. Ühhest kurdist ja keletumast.

(Ewangelium kahheteist-kümmenal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja Wariserid, ja monned neist kirjatundiattest, kes Jerusalemmast ollid tulnud, need tullid temma jure kokko.

2. Ja kui nemmad monningad temma jüngrittest rojaste (se on, pessematta) kättega näggid leiba wotwad, laitsid nemmad sedda.

3. (Sest Wariserid ja keik Judarahwas ei sö mitte, kui nemmad kässi mitto korda ei pesnud, sest et nem~ad wannematte seädmist piddawad.

4. Ja turrult tulles ei sö

nemmad, kui nemmad ep olle eñast pesnud, ja mitto muud asja on, mis nemmad on wotnud piddada, karrikatte ja pu-astjade ja waskriistade ja wodide pessemised.)

5. Pärrast küssisid temmalt need Wariserid, ja kirjatundiad: Miks ei ella sinno jüngrid wannematte seädmisse järrele, waid söwad leiba pessematta kättega?

6. Agga temma kostis, ja ütles nende wasto: Jesaja on hästi teist sallalikkui eñekulutanud, nenda kui kirjutud on: Sesiñane rahwas auustab mind mokaadega, agga nende südda on kaugel minnust ärra.

7. Agga nemmad teniwad mind ilma-aego, et nemmad õppetawad need õppetussed, mis innimeste käskmised on.

8. Sest teie jättate Jum~ala kässosanna mahha, ja peate innimeste seädmist, pu-astjade ja karrikatte pessemised, ja muid seddasuggu tete teie paljo.

9. Ja temma ütles nende wasto: Hästi kül põlgate teie Jummalaa kässosanna, et teie omma seädmist woite piddada.

10. Sest Moses on ütelnud: Auusta omma issa ja omma em~a, ja kes issa ehk emma neab, se peab surma surrema.

11. Agga teie ütlete: Kui innimenne ütleb issa ehk emma wasto: Korban, (se on ohwri-and) mis sulle minno käest woiks kassuks tulla.

12. Ja sel wisil ei lasse teie sedda ennam ühtegi head tehha omma issale egga omma emmale.

13. Ja tete Jummalaa sanna tühjaks omma seädmisse läbbi, mis teie ollete seädnud, ja muid seddasuggu tete teie paljo.

14. Ja temma kutsus keik sedda rahwast ennese jure, ja ütles neile: Kuulge mind keik, ja moistke.

15. Ühtegi ei olle, mis lähhäb wäljaspiddi innimesse sisse, mis tedda woib rojaseks tehha; agga mis temmast wälja tulleb, se on, mis innimest rojaseks teeb.

16. Kui kennelgi körwad on kuulda, se kuulgo.

17. Ja kui temma rahwa jurest ühte kotta läks, küssisid temma jüngrid tedda se

tähhendamisse sanna pärrast.

18. Ja temma ütles nende wasto: Nenda teiegi moistmatta ollete? eks teie moista, et keik, mis wäljaspidi innimesse sisse lähhäb, ei woi tedda rojaseks tehha?

19. Sest se ei lähhä temma süddamesse, waid köhto, ja lähhäb wälja pärrakast solest, ja puhhastab keik road.

20. Agga tem~a ütles: Se, mis iñimessest wälja lähhäb, sesamma teeb innimest rojaseks.

21. Sest seestpidi innimeste süddamest lähhäwad wälja kurjad mötlemised, abbiellorikmissed, horajahhid, tapmissed.

22. Wargussed, ahnussed, kurjused, kawwalus, kimalus, kadde silm, teotaminne, kõrkus, rummalus.

23. Keik needsinnatsed kurjad asjad lähhäwad seestpidi wälja, ja tewad innimest rojaseks.

24. Ja tem~a tousis üles, ja läks seält ärra Tirusse ja Sidoni raiale, ja läks ühte kotta, ja ei tahtnud, et ükski ei piddand sedda teädma, agga

tem~a ei woinud mitte warjul olla.

25. Sest üks naene, kelle tütrekessel olli rojane waim, kui ta olli tem~ast kuulda sanud, tuli ja heitis temma jalge ette mahha.

26. (Agga se olli üks Kreka-naene Sirowöniitsia maal sündind) ja pallus tedda, et temma se kurja waimo temma tütrest pidid wäljaaiama.

27. Agga Jesus ütles temma wasto: Lasse esmalt laste köhhud täide sada; sest se ep olle mitte hea, et laste leib woetakse ja koerte ette heidetakse.

28. Agga se naene kostis ja ütles temma wasto: Jah Issand, sest ka koerokessed söwad laua al lapsokeste rasokessist.

29. Ja tem~a ütles temma wasto: Selle sanna pärrast minne, se kurri waim on sinno tütrest wäljaläinud.

30. Ja tem~a läks om~a koio, ja leidis kurja waimo wäljaläinud, ja tüttart wodist maggamast.

31. Ja kui temma jälle Tirusse ja Sidoni raiadest wäljaläks, tuli temma Kalilea järwe äre

sest kümne linna raiasse.

32. Ja nemmad töid temma jure ühe kurdi, kel kida keel olli, ja pallusid tedda, et ta pidid kät temma peäle pannema.

33. Ja temma wottis tedda rahwa seast ärra körwale, ja pistis ommad sõrmed temma körwo, ja süllitas, ja putus temma kelesse,

34. Ja watis ülles taewa; ohkas ja ütles tummale: Ewata! se on: sa lahti!

35. Ja seddamaid said temma körwad lahti, ja temma keleköidik pääsis lahti, ja temma räkis selgeste.

36. Ja temma kelis neid sedda ühelegi rägimast; agga sedda ennam temma neid kelis, sedda ennam kulutasid nemmad sedda.

37. Ja nemmad ehmatasid üpris wägga ärra, ja ütlesid: Temma on keik hästi teinud, kurdidke teeb temma kuulma ja keletumad rägima.)

8. Peatük.

Seitsmest leiwast. Wariserid püüdwad tähte nähha sada.

Nende happotaignast. Tunnistus Kristussest. Tema kannatamisest. (Ewangelium seitsmel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Neil päiwil, kui wägga paljo rahwast kous olli, ja neil ep olnud ühtegi süa, kutsus Jesus ommad jüngrid ennese jure, ja ütles neile:

2. Mul on wägga halle meel se rahwa peäle, sest nemmad on jo kolm päwa minno jures olnud, ja neil ep olle middagi süa.

3. Ja kui minna neid lassen koio miñna sömatta, siis nõrguwad nem~ad ärra tee peäl, sest monned neist ollid kaugelt tulnud.

4. Ja temma jüngrid wastasid temmale: Kust woib kegi siin körbes neid leiwaga täita?

5. Ja temma küssis neilt: Mitto leiba teile on? ja nemmad ütlesid: Seitse.

6. Ja temma käskis rahwast mahha-istuda Ma peäle, ja wottis neid seitse leiba, tännas, murdis ja andis omma jüngritele, et nemmad pidid ettepañema. Ja nem~ad pañid

rahwa ette.

7. Ja neil olli pissut kallokessi, ja temma önnistas ja käskis ka neid ettepanna.

8. Agga nem~ad söid ja nende köhhud said täis, ja korjasid kokko üllejäänud pallokessi seitse korwi. täit.

9. Agga neid, kes ollid sönud, olli liggi nelli tuhat, ja tem~a laskis neid miñna.)

10. Ja seddamaid läks ta omma jüngrittega laewa, ja sai Talmanuta-ma kohta.

11. Ja Wariserid tullid wälja ja hakkasid tem~aga waidlema, ja püüdsid temmalt imme-tähte taewast ja kiusasid tedda.

12. Ja tem~a ohkas wägga ommas waimus, ja ütles: Miks sesiñane suggu tähte otsib? töest minna ütlen teile: selle suggule ei pea tähte antama.

13. Ja temma jättis neid mahha, ja astus jälle laewa, ja läks ärra teile pole.

14. Ja nemmad ollid ärraunnustanud leiba ennestega wotmatta, ja neil ei olnud ennam kui üks leib ennest jures laewas.

15. Ja temma käskis neid ja ütles: Katske, hoidke ennast

Wariseride happotaigna eest, ja Herodesse happotaigna eest.

16. Ja nemmad mötlesid issekeskes, ja ütlesid: Seeb se on, et meil ei olle leiba.

17. Ja kui Jesus sedda moistis, ütles ta nende wasto: Mis teie mötlete, et teil ei olle leiba? eks teie weel ei tunne, egga moista? welaks teil se kowwa südda alles on?

18. Silmad teil on, ja teie ei nä, körwad teil on, ja teie ei kule, ja ei mälleta.

19. Kui minna wiis leiba murdsin wietuhhandele, mitto korwi täit pallokessi teie siis korjasite? nemmad ütlesid: Kaksteistkümmend.

20. Agga kui ma seitse leiba murdsin neljatuhhandele, mittus korwi täit pallokessi teie siis korjasite? agga nem~ad ütlesid: Seitse.

21. Ja temma ütles nende wasto: Kuis teie siis ei moista?

22. Ja temma sai Petsaida, ja nemmad töid temma jure ühhe pimmeda, ja pallusid tedda, et ta piddi temmasse puutma.

23. Ja kui temma selle pimmeda kätte sai kinnihakkanud, satis temma

tedda allewist wälja. Ja kui temma sai temma silmi süllitanud, ja käed temma peäle pannud, küssis ta temmalt, kas ta middagi pididi näggema.

24. Ja kui ta ülleswatis, ütles temma: Minna nään innimessi köndiwad otsego puud.

25. Pärrast panni ta jälle käed tem~a silmade peäle, ja panni tedda ta ülleswatama, ja temma sai jälle terweks, ja näggi neid keik selgeste ärra.

26. Ja temma käskis tedda temma koio miñna, ja ütles: Ärra minne allewisse, ärra ütle ühhelegi sedda allewis.

27. Ja Jesus ja temma jüngrid läksid wälja Keisarea Wilippusse allewitte sisse, ja temma küssis omma jüngridelt tee peäl, ja ütles neile: Kedda mind innimessed ütlewad ollewad?

28. Agga nemmad wastasid: Ristia Joannes; ja teised, Elias; agga teised, üks neist prohwetidest.

29. Ja tem~a ütles nende wasto: Agga teie, kedda teie mind ütlete ollewad? siis wastas Peetrus ja ütles temma wasto: Sinna olled Kristus.

30. Ja temma kelis neid kowwaste, et nemmad ei pidand ühhelegi temmast ütlema.

31. Ja temma hakkas neid õppetama: Innimesse Poeg peab palju kannatama, ja kui kolbmatta ärraheidetama wannemist ja üllemist preestridest ja kirjatundiaist, ja ärratappetama, ja kolme päwa pärrast üllestousma.

32. Ja temma räkis sedda sanna julgeste, ja Peetrus wottis tedda ennese jure, ja hakkas tedda kowwaste keelma.

33. Agga temma pöris ennast ümber, ja watis omma jüngritte peäle, ja sõitles Peetrust ja ütles: Minne mo tahha, sadan, sest sinna ei mötle se peäle, mis Jum~ala, waid mis iñimeste mele pärrast on.

34. Ja tem~a kutsus sedda rahwast ennese jure om~a jüngrittega, ja ütles neile: Kes miño järrele tahhab tulla, se salgago isseennast ärra ja wotko om~a risti ennese peäle ja käigo miño järrel.

35. Sest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda ärra; agga kes ial omma ello

ärrakautab minno ja
armoõppetusse pärrast, se
hoiab sedda.

36. Sest mis kasso on
innimessel sest, kui temma keik
ma-ilma kassuks saaks, ja
omma hingele kahjo sadaks.

37. Ehk mis lunnastamise
hinda woib innimenne anda
omma hinge eest?

38. Sest kes ial minno ja mo
sannade pärrast on
häbbenenud sesinnatse
abbiellorikja ja pattuse suggu
sees, selle pärrast tahhab ka
innimesse Poeg häbbeneda, kui
temma saab tulnud omma Issa
au sees pühha inglidega.

9. Peatük.

*Kuida Kristus on mudetud.
Kutöbbisest poiast. Õppetuse
allandussest ja pahhandussest.*

1. Ja tem~a ütles neile: Töest
minna ütlen teile: Neist, kes
siin seiswad, on moñed, kes ei
pea surma maitsma, kunni
nem~ad näwad, et Jum~ala riik
wäega on tulnud.

2. Ja kue päwa pärrast wottis
Jesus ennesega Peetrust ja

Jakobust, ja Joannest, ja wiis
neid ülles ühhe kõrge mäe
peäle körwale issepäinis, ja
tedda mudeti nende ees.

3. Ja tem~a rided läksid
hiilgawaks, wägga walgeks
otsego lum~i, mähhärdussed
üks ride-wañutaja Ma peäl ei
woi ni walgeks teha.

4. Ja Elias Mosessega näitsid
ennast neile, ja kõnnelesid
Jesussega.

5. Ja Peetrus wastas ja ütles
Jesussele: Rabbi, hea on, et
meie siin olleme: Tehkem nüüd
kolm maia, sinnule ühhe, ja
Mosessele ühhe, ja Eliale ühhe.

6. Sest temma ei teädnud, mis
ta pididi räkima, sest nemmad
ollid kartust täis.

7. Ja üks pilw tuli, se warjas
nende ülle, ja heäl tuli pilwest,
ja ütles: Sesiñane on mo
armas Poeg, tedda kuulge.

8. Ja kui nemmad äkkitselt
ümberwaatsid, ei näinud
nemmad keddagit ennam, kui
agga Jesust üksi ennese jures.

9. Agga kui nem~ad mäelt
allaläksid, kelas temma neid, et
nemmad ei piddand ühhelegi
ülles--kulutama, mis nem~ad
ollid näinud, mitte enne, kui

innimesse Poeg surnust saaks ülestousnud.

10. Ja nem~ad piddasid sedda saña meles, ja küssisid issikeskes: mis se on, surnust ülestousma?

11. Ja nem~ad küssisid tem~alt, ja ütlesid: Miks kirjatundiad ütlewad, et Elias peab eñe tullema?

12. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Elias tulleb kül enne ja sadab keik jälle korda, ja segi saab töeks, mis innimesse Poiast on kirjutud, et ta palju peab kannatama, ja et tedda ei pea mikski petama.

13. Agga minna ütlen teile, et ka Elias on tulnud, ja et nemmad temmaga teinud, mis nemmad tahtnud, nenda kui temmast on kirjutud.

14. Ja kui temma jüngritte jure sai, näggi temma palju rahwast nende ümber ollewad, ja kirjatundiad nendega waidlewad.

15. Ja seddamaid, kui keik rahwas tedda näggid, ehmatasid nemmad wägga ärra ja jooksid temma wasto, ja terretasid tedda.

16. Ja temma küssis

kirjatundiatte käest: Mis teie issekeskes waidlete?

17. Ja üks rahwa seast wastas ja ütles: Öppetaja, ma ollen omma poia so jure tonud, sel on keleto waim.

18. Ja kus ta ial tem~asse kinni hakkab, kissub temma tedda, ja temma aiab wahto ja kirristab ommad hambad, ja kuiwab ärra, ja minna ollen räkinud sinno jüngrittega, et nemmad tedda piddid wäljaaiama, ja nemmad ei woinud mitte.

19. Agga temma wastas tem~ale, ja ütles: Oh uskmatta suggu! kui kaua pean ma teie jures ollema? kui kaua pean ma teid kañatama? toge tedda minno jure.

20. Ja nemmad töid tedda temma jure, ja kui temma tedda näggi, seddamaid rapputas se waim tedda, ja temma langes mahha, ja aeles möda maad ja aias wahto.

21. Ja temma küssis temma issalt: Ammuks se on, kui se temmale on sanud? agga temma ütles: lapsest sadik.

22. Ja tem~a on tedda mitto puhko ni hästi tullesse kui

wette heitnud, et ta tedda piddi hukka saatma, agga kui siña middagi woid, siis hallasta süddamest meie peäle, ja aita meid.

23. Agga Jesus ütles temmale: Kül woin, kui sinna woid uskuda, keik woib sündida sellele, kes ussub.

24. Ja selle poisi issa kissendas warsi ja ütles nuttes: Issand, minna ussun, aita minno uskmatta süddant.

25. Agga kui Jesus näggi, et rahwas kokko--jooksis, sõitles ta sedda rojast waimo, ja ütles temmale: Sinna keleto ja kurt waim, ma kässin sind: minne tem~ast wälja, ja ärra tulle teps temma sisse.

26. Siis kissendas se waim, ja rapputas tedda wägga, ja läks wälja; ja se pois jäi otsego surnuks, nenda et mitto ütlesid, et ta olli surnud.

27. Agga Jesus hakkas temma kätte kinni, ja aitis tedda ülles, ja temma tousis ülles.

28. Ja kui temma koio tulli, küssisid temma jüngrid temmalt isseärranis: Miks meie ei woinud tedda wäljaaiada?

29. Ja temma ütles nende

wasto: Sesinnane suggu ei woi milgi wisil wäljaminna, kui agga palwe ja paastmisse läbbi.

30. Ja kui nem~ad seält said wäljaläinud, käisid nemmad Kalilea-maad läbbi, ja temma ei tahtnud, et kegi sedda piddi teäda sama.

31. Sest temma õppetas ommad jüngrid ja ütles neile: Innimesse Poeg antakse ärra innimeste kätte, ja nemmad tappawad tedda ärra, ja kui temma on ärratappetud, siis touseb ta kolmandamal päwal ülles.

32. Agga nemmad ei moistnud mitte sedda sanna, ja kartsid temmalt küssides.

33. Ja temma tulli Kapernaumma, ja kui temma ühte kotta sai, küssis temma neilt: Mis teie tee peäl issekeskes waidlesite?

34. Agga nem~ad jäid wait; sest nem~ad ollid tee peäl issekeskis waidlenud, kes surem piddi ollema.

35. Ja temma istus mahha, ja hüdis need kaksteistkümmend, ja ütles neile: Kui kegi tahhab essimenne olla, se olgo keikide seast wiimne ja keikide tener.

36. Ja temma wottis lapsokesse ja panni sedda nende keskpaika seisma, ja wottis sedda sülesse, ja ütles neile:

37. Kes ial ühhe nisuggusist lapsokessist mo nimmel wastowottab, se wottab mind wasto, ja kes ial mind wastowottab, se ei wotta mind, waid tedda wasto, kes mind on läkkitanud.

38. Agga Joannes wastas temmale ja ütles: Öppetaja, meie näggime ühhe sinno nimmel kurjad waimud wäljaaiawad, kes meie järrel ei käi, ja meie olleme tedda keelnud, sest et ta meie järrel ei käi.

39. Agga Jesus ütles: Äрге keelge tedda, sest ükski ei olle, kes üht wäggewa teggo minno nimmel teeb, ja woib seddamaid kurja minnust räkida.

40. Sest kes meie wasto ei olle, se on meie poolt.

41. Sest kes ial teid jodab ühhe wee karrikaga minno nim~el, sest et teie Kristusse pärralt ollete, tõest minna ütlen teile: Se ei pea om~ast palgast

mitte ilma jäma.

42. Ja kes ial pahhandab ühhe neist pissokessist, kes minno sisse uskwad, sellele olleks parram, kui wesikiwwi temma kaela ümber pannakse ja tedda merresse wissatakse.

43. Ja kui sinno kässi sind pahhandab, raiu tedda ärra; parram on sulle, et sa wiggane ellusse lähhäd, kui et sul kaks kät on, ja pead pörgo

minnema kustutamatta tullesse,

44. Kus nende us ärra ei surre, ja se tulli ärra ei kustu.

45. Ja kui so jalg sind pahhandab, raiu tedda ärra; parram on sulle, et sa jalloto ellusse lähhäd, kui et sul kaks jalga on, ja sind peab pörgo heidetama kustutamatta tullesse,

46. Kus nende us ärra ei surre, ja se tulli ärra ei kustu.

47. Ja kui sinno silm sind pahhandab, kissu tedda wälja; parram on sulle, et sa ühhe silmaga Jummal riki lähhäd, kui et sul kaks silma on, ja sind peab pörgo tullesse heidetama,

48. Kus nende us ärra ei surre, ja se tulli ärra ei kustu.

49. Sest iggaüht peab tullega solatama, ja igga ohwer peab solaga solatama.

50. Sool on hea; agga kui sool tuimaks lähhäb, misga tahhate teie sedda solaseks tehha? hoidke isseenneste sees sola, ja piddage issekeskes rahho.

10. Peatük.

Abbiello lahhutamissest.

Pissokessist lapsokessist.

Mailma rikkast rahwast.

Kristusse kannatamissest.

Jüngritte au-ahnussest, ja sest pimmedast Partimeussest.

1. Ja temma tousis seält ülles, ja tulli Juda-ma raia peäle, mis teile pool Jordani on, ja rahwas tulli jälle temma jure kokko, ja temma öppetas neid ta, nenda kui temma wiis olli.

2. Ja Wariserid tullid temma jure, ja küssisid temmalt: Ons mehhel lubba ennast ommast naesest lahhutada? ja kiusasid tedda.

3. Agga ta kostis ja ütles nende wasto: Mis on Moses teid käsknud?

4. Ja nem~ad ütlesid: Moses

on lubba annud lahhutamisse ramato kirjutada, ja ennast lahhutada.

5. Ja Jesus kostis ja ütles nende wasto: Teie süddame kangusse pärrast on temma teile sedda käsko kirjotanud.

6. Agga lomisse algmissest on Jum~al neid ühheks mehheks ja ühheks naeseks lonud.

7. Sepärrast jättab innimenne omma issa ja omma emma mahha, ja jääb kindlaste om~a naese jure.

8. Ja need kaks peawad üks lihha ollema; se--pärrast ep olle nem~ad eñam kaks, waid üks lihha.

9. Mis nüüd Jummal on ühte pannud, sedda ärgo lahhutago innimenne mitte.

10. Ja koddoo küssisid temma jüngrid jälle temmalt sesamma asja pärrast.

11. Ja temma ütles neile: Kes ial ennast ommast naesest lahhutab, ja wottab teise, se rikkub abbiello ärra temma wasto.

12. Ja kui üks naene ennast ommast mehhest lahhutab, ja saab teisele, se rikkub abbiello ärra.

13. Ja nem~ad töid lapsokessi tem~a jure, et ta neisse pididi puutma; agga jüngrid sõitlesid neid, kes neid temma jure töid.

14. Agga kui Jesus sedda näggi, sai tem~a meel wägga haigeks ja ütles neile: Laske need lapsokessed minno jure tulla, ja ärge keelge neid mitte, sest nisugguste pärralt on Jum~ala riik.

15. Töest minna ütlen teile: Kes ial Jummal riki wasto ei wotta kui lapsoke, se ei sa mitte senna sisse.

16. Ja temma wottis neid süllesse, ja panni käed nende peäle, ja önnistas neid.

17. Ja kui temma ärraläks tee peäle, jooksis üks temma jure, ja heitis põlweli tem~a ette mahha, ja küssis temmalt: Hea õppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawesse ello woiksin pärrida?

18. Agga Jesus ütles temma wasto: Miks sa mind heaks hüäd? ep olle hea, kui agga üks, se on Jummal.

19. Need kässosannad tead sinna: Sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma: sinna ei pea mitte tapma: siña ei pea

mitte warrastama: siña ei pea mitte wallet tuñistama: siña ei pea mitte petma: auusta om~a issa ja em~a.

20. Agga ta kostis ja ütles temma wasto: Õppetaja, sedda keik ollen minna piddanud ommast norest põlwest.

21. Ja Jesus watis tem~a peäle, ja armastas tedda, ja ütles temma wasto: Üht asja on sul waiak, minne ja mü ärra keik, mis sul on, ja anna waestele, siis peab sul üks warrandus taewas ollema, ja tulle, käi mo järrel ja wotta ennese peäle risti.

22. Agga tem~a sai murrese se sanna pärrast, ja läks kurb ärra, sest temmal olli palju warra.

23. Ja kui Jesus sai ümberwaatnud, ütles ta omma jüngritele: Kui waewalt sawad need, kel palju warrandust on, Jummal riki.

24. Agga jüngrid ehmatasid temma sannade pärrast; agga Jesus kostis jälle ja ütles neile: Lapsed, kui waewalinne assi on se, et need, kes palju warrandusse peäle lootwad, Jummal riki sawad.

25. Se on hõlpsam, et üks kameel nööla silmast läbbi lähhäb, kui et rikkas Jummal riki sisse lähhäb.

26. Agga nemmad ehmatasid weel ennam ärra, ja ütlesid issekeskes: Kes siis woib önsaks sada?

27. Agga Jesus watas nende peäle ja ütles: Innimeste jures on se woimatta, agga mitte Jum~ala jures, sest Jummal woib keik tehha.

28. Ja Peetrus hakkas temmale ütlema: Wata, meie olleme keik mahhajätnud, ja olleme sinno järrel käinud.

29. Agga Jesus wastas ja ütles: Töest minna ütlen teile, ükski ep olle, kes kodda, ehk wennad, ehk öed, ehk issa, ehk emma, ehk naese, ehk lapsid, ehk põllud minno ja armoõppetusse pärrast on mahhajätnud.

30. Kes ei peaks ka sama saawõrra nüüd selsinnatsel aial koddasid, ja wende, ja öddesid, ja emmasid, ja lapsi, ja põllusid takkakiusamistega, ja tulles ilmas iggawest ello.

31. Agga paljo, kes on essimessed, peawad wiimsed

ollema ja need wiimsed, essimessed.

32. Agga nem~ad ollid tee peäl üllesminnemas Jerusalemma, ja Jesus läks nende ees, ja nemmad ehmatasid ärra, ja käisid temma järrel, ja kartsid. Ja tem~a wottis jälle need kaksteistkümmend ennese jure, ja hakkas neile räkima, mis temmale pididi sündima:

33. Wata, meie lähhäme ülles Jerusalem~a, ja innimesse Poeg antakse ärra üllema preestride ja kirjatundiatte kätte, ja nemmad moistwad tedda surma ja andwad tedda ärra pagganatte kätte.

34. Ja nemmad wotwad tedda naerda, ja piitsaga tedda peksta, ja temma peäle süllitada, ja tedda ärratappa; ja kolmandamal päwal peab temma jälle üllestousma.

35. Siis läksid temma jure Sebedeusse poiad Jakobus ja Joannes ja ütlesid: Õppetaja, meie tahhame, et sa meile teed, mis meie pallume.

36. Agga temma ütles nende wasto: Mis teie tahhate, et ma teile pean teggema?

37. Agga nemmad ütlesid tem~a wasto: Anna meile, et meie same istuda teine sinno parrama, ja teine sinno pahhema pole sinno au sees.

38. Agga Jesus ütles nende wasto: Teie ei tea mitte, mis teie pallute: kas teie woite sedda karrikast jua, mis minna joon, ja se ristmissega ennast lasta ristida, misga mind ristitakse?

39. Agga nemmad ütlesid temma wasto: Jah woime; agga Jesus ütles neile: Sedda karrikast, mis minna joon, peate teie kül joma, ja se ristmissega, misga mind ristitakse, peab teid ristitama;

40. Agga minno parrama ja pahhama pole istuma, ep olle minno kä teile anda, waid neile, kellele se on walmistud.

41. Ja kui need kümme sedda kuulsid, hakkas nende meel pahhaks sama Jakobusse ja Joannesse peäle.

42. Agga Jesus kutsus neid ennese jure, ja ütles neile: Teie teate, et need, kedda arwatakse pagganatte üllemad ollewad, wallitsewad nende üle, ja need sured nende seast

wotwad woimust nende peäle.

43. Agga teie seas ei pea se nenda mitte ollema; waid kes ial tahhab teie seast sureks sada, se peab teie tener ollema.

44. Ja kes ial teie seast keige üllem tahhab olla, se peab keikide sullane ollema.

45. Sest innimesse Poeg ei ollege tulnud, et tedda tenitakse, waid et temma tenib ja annab omma hinge lunnastamisse hinnaks mitme eest.

46. Ja nemmad tullid Jeriko liñna, ja kui ta Jerikust wäljaläks, ja temma jüngrid, ja palju rahwast, siis istus Timeusse poeg Partimeus se pimme te äres ja kerjas.

47. Ja kui temma kulis, et Jesus Naatsarettist seäl olli, hakkas temma kissendama ja ütleva: Jesus Taweti poeg, heida armo minno peäle.

48. Ja mitto sõitlesid tedda, et ta piddi wait ollema; agga temma kissendas palju ennam: Taweti poeg, heida armo minno peäle.

49. Ja Jesus jäi seisma, ja käskis tedda ennese jure

kutsuda, ja nemmad kutsusid sedda pimmedat, ja ütlesid temmale: Olle julge, touse ülles, temma kutsub sind.

50. Agga temma heitis omma kue ennesest ärra, tousis ülles ja tulli Jesusse jure.

51. Ja Jesus wastas, ja ütles temmale: Mis sa tahhad, et ma sulle pean teggema? agga se pimme ütles temma wasto: Rabboni, et minna woiksin jälle nähha.

52. Ja Jesus ütles temmale: Minne, so usk on sind aitnud, ja seddamaid näggi temma jälle, ja käis Jesusse järrel tee peäl.

11. Peatük.

*Kristus lähhäb Jerusalemma.
Neab sedda wigipuud ärra:
Puhhastab Jummal kodda.*

1. Ja kui nemmad Jerusalem~a liggi said Petwage ja Petania pole, ölli-mäe jure, läkkitas temma kaks omma jüngridest,
2. Ja ütles neile: Minge senna allewisse, mis teie kohhal on, ja seddamaid, kui teie senna sisse sate, siis leiate teie ühhe

sällo kinniseutud, kelle selgas ükski innimenne ep olle istnud: peästke temma lahti, ja toge tenna.

3. Ja kui kegi teile ütleb: mis teie tete sedda? siis üttelge, et Issandal sedda tarwis on, siis läkkitab temma sedda seddamaid seie.

4. Agga nem~ad läksid ärra, ja leidsid se sällo ukse jurest wäljas tee-arro peält, ja peästsid sedda lahti.

5. Ja monningad neist, kes seäl seisid, ütlesid neile: Mis teie tete, et teie sällo lahtipeästate?

6. Agga nemmad ütlesid nende wasto, nenda kui Jesus olli käsknud, ja nemmad lasksid neid miñna.

7. Ja nemmad wisid se sällo Jesusse jure, ja pannid ommad rided selle peäle, ja temma astus temma selga.

8. Agga paljo lautasid om~ad rided tee peäle, ja monningad raiusid okse puist, ja heitsid tee peäle.

9. Ja need, kes ees ja tagga käisid, kissendasid ja ütlesid: Hosanna! kidetud olgo se, kes tulleb Issanda nimmel.

10. Kidetud olgo meie Issa Taweti kuñingriik, mis tulleb Issanda nimmel, Hosanna kõrges!

11. Ja Jesus läks Jerusalemma ja pühha kotta, ja kui temma keik sai läbbiwaatnud, ja öhto aeg jo kä olli, läks temma wälja Petania nende kahheteistkümnega.

12. Ja kui nem~ad teisel päwal Petaniast wäljaläksid, olli temmal nälg.

13. Ja kui tem~a kaugelt ühhe wigipu lehtes näggi, läks temma katsma, kas ta middagi selle peält piddi leidma: ja kui ta senna jure sai, ei leidnud temma muud middagi, kui agga lehte; sest siis ep olnud weel wigimarja-aeg.

14. Ja Jesus hakkas räkima, ja ütles temmale: Ärgo sinnust ükski iggaweste ennam wilja sago. Ja temma jüngrid kuulsid sedda.

15. Ja nemmad said Jerusalemma. Ja Jesus läks pühha kotta, ja hakkas wäljaaiama neid, kes müsid ja ostsid pühhas koias, ja rahha-wahhetajatte lauad, ja tuimüjatte pingid wiskas temma

ümber.

16. Ja ei sallinud mitte, et kegi ühte astjat pühha koia läbbi piddi kandma.

17. Ja temma õppetas ja ütles neile: Eks kirjutud olle, minno kodda peab palwe koiaks hütama keigest rahwast? agga teie ollete sedda rööwli auguks teinud.

18. Ja need kirjatundiad ja üllemad preestrid kuulsid sedda, ja otsisid, kuidas nemmad tedda piddid hukka saatma, sest nemmad kartsid tedda, et keik rahwas wägga ehmatas temma õppetausse pärrast.

19. Ja kui öhto sai, läks temma liñnast wälja.

20. Ja warra hom~iko näggid nemmad möda miñnes sedda wigipuud jureni ärrakuinud ollewad.

21. Ja kui se Peetrusse mele tulli, ütles ta temmale: Rabbi, wata, se wigipu, mis sinna ärraneedsid, on ärrakuinud.

22. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Uskuge Jummalat.

23. Sest töest minna ütlen teile: Kes ial sesinnatse mäe wasto ütleks: Sago sa

üllestödetud, ja merresse
heidetud, ja ei mötleks
kaksipiddi ommas süddames,
waid ussuks, et se, mis temma
ütleb, peab sündima, siis peab
temmale sama, mis ta ial ütleb.

24. Sepärrast ütlen minna teile:
Keik, mis teie ial luggedes
pallute, uskuge, et teie sedda
sate, siis saab se teile.

25. Ja kui teie seisate, ja
loete, siis andke andeks, kui
teil middagi kellegi wasto on,
et ka teie Issa, kes taewas on,
teile andeks annaks teie
eksitussed.

26. Agga kui teie ei anna
andeks, siis ei anna ka teie
Issa, kes taewas on, teie
eksitussi mitte andeks.

27. Ja nemmad said jälle
Jerusalemma, ja kui temma
pühhas koias kõndis, tullid
temma jure üllemad preestrid
ja kirjatundiad, ja wañemad,

28. Ja ütlesid temma wasto:
Missugguse melewallaga teed
sa need asjad, ja kes on sulle
se melewalla annud, et sa
need asjad teed?

29. Agga Jesus kostis ja ütles
neile: Minna tahhan ka teilt
ühhe asja küssida, et wastage

mulle, siis tahhan ma teile ka
öölda, missuguse melewallaga
minna sedda teen:

30. Kas Joannesse ristminne
olli taewast, woi innimestest? et
kostke mulle.

31. Ja nemmad mötlesid
issekeskes ja ütlesid: Kui meie
ütleme: Taewast, siis ütleb
temma: Mikspärrast ep olle teie
siis tedda mitte usknud?

32. Agga kui meie ütleme:
Innimestest, siis kartsid
nemmad sedda rahwast, sest
keik arwasid, et Joannes tõeste
üks prohwet olli olnud.

33. Ja nemmad kostsid ja
ütlesid Jesussele: Meie ei tea
mitte. Ja Jesus wastas ja ütles
neile: Egga minnage teile ütle,
missugguse melewallaga ma
need asjad teen.

12. Peatük.

*Winamäest: Pea-rahvast:
üllestousmisest: üllemast
kässust. Kristussest:
Kirjatundiattest: Waesest
lessest:*

1. Ja temma hakkas neile
tähhendamisse sannade läbbi

ütlemä: Üks innimenne istutas wina-mägge, ja teggi aeda ümber, ja kaewas asset wina-marja surrotörrele, ja ehhtas ühhe torni, ja andis sedda numa peäle wälja ma-meeste kätte, ja läks woöra male.

2. Ja kui aeg olli, läkkitas temma ühhe sullase nende ma-meeste jure, et temma ma-meeste käest pididi winamäe wiljast sama.

3. Agga nemmad wotsid ja peksid tedda, ja saatsid tedda tühjalt ärra.

4. Ja temma läkkitas jälle teist sullast nende jure, seddagi wiskasid nemmad kiwwidega, ja löid temma Pea löhki, ja saatsid tedda teotud ärra minnema.

5. Ja temma läkkitas ta ühhe teise: seddagi tapsid nemmad ärra, ja palju teisi, muist peksid, agga muist tapsid nemmad.

6. Kui temmal nüüd üks ainus poeg alles olli, kes temma melest armas, siis läkkitas temma ka sedda wiimseks nende jure, ja ütles: küllab nemmad wotwad minno poega häbbeneda.

7. Agga need ma-mehhed ütlesid teine teise wasto: Sesinnane on se pärria, tulge, tapkem tedda ärra, siis jääb se pärrandus meie pärralt.

8. Ja nemmad wotsid ja tapsid tedda ärra, ja wiskasid tedda winamäest wälja.

9. Mis wottab nüüd se winamäe Issand tehha? kül temma tulleb, ja hukkab need mamehhed ärra, ja annab se winamäe teiste kätte.

10. Eks teie sedda kirja ei olle luggenud? Se kiwwi, mis hone-ehhitajad kui kolbmatta ärraheitnud, se on nurgakiwwiks sanud.

11. Issandast on se sündinud, ja on üks imme-assi meie silma ees.

12. Ja nem~ad püüdsid tedda kinniwotta, agga nemmad kartsid rahwast: sest nem~ad tundsid, et tem~a nende kohta se tähhendamisse sanna olli üttelnud, ja nemmad jätsid tedda mahha, ja läksid ärra.

13. Ja nemmad läkkitasid temma jure monningad Wariseridest, ja Herodesse seltsist, et nemmad tedda pididid sannast kinnisama.

14. Ja nemmad tullid ja ütlesid temmale: Õppetaja, meie teame, et sa tössine olled, ja ei holi ühhestki; sest sinna ei pea mitte luggu innimeste surussest, waid sinna õppetad Jum~ala teed töe sees; kas sünnib Keisrile pearahha anda, woi mitte? kas peame andma, ehk ei pea mitte andma?

15. Agga et tem~a nende sallalikkut meelt teadis, ütles ta nende wasto: Mis teie mind kiusatte? toge mulle tenari-rahha nähha.

16. Ja nemmad töid. Ja temma ütles neile: Kelle kuio ja peälekirri se on? agga nemmad ütlesid temma wasto: Keisri.

17. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Andke Keisrile, mis Keisri kohhus, ja Jummalale, mis Jummalale kohhus on. Ja nemmad pannid tedda immeks.

18. Ja Sadduserid tullid temma jure, kes ei ütle üllestousmist ollewad, ja küssisid temmalt, ja ütlesid:

19. Õppetaja, Moses on meile kirjotanud, et, kui kellegi wend ärrasurreb, ja naest järrele jättab, ja lapsi ei jätta, temma wend siis peab tem~a naese

wotma ja omma wennale suggu saatma.

20. Nüüd ollid seitse wenda, ja essimenne wottis naese, ja kui ta ärrasurri, ei jätnud temma suggu jälle.

21. Ja teine wottis tedda, ja surri ärra, ja tem~agi ei jätnud suggu, ja nendasam~oti kolmas.

22. Ja need seitse wotsid tedda, ja ei jätnud suggu jälle: keigewimaks surri ka se naene.

23. Agga üllestousmisses, kui nemmad üllestouswad, kelle naene peab temma ollema nende seast? sest ta on neil seitsmel naeseks olnud.

24. Ja Jesus kostis ja ütles neile: Eks teie sepärrast ei eksi, et teie ei moista kirja egga Jummalale wägge?

25. Sest kui nemmad surnust sawad üllestousnud, siis ei wotta nemmad naest, egga lähhä mehhele, waid nemmad on kui inglid, kes taewas on.

26. Agga neist surnust, et neid üllestoudatakse, eks teie olle luggenud Mosesse ramatust, kuidas Jum~al tem~aga on räkinud kibbowitsa poösa, ja üttelnud: Minna ollen Abraami

Jummal, ja Isaki Jummal, ja Jakobi Jummal.

27. Tem~a ep olle surnutte Jummal, waid ellawatte Jummal, sepärrast eksite teie wägga.

28. Ja üks neist kirjatundiaist tulli temma jure, kes neid olli kuulnud teine teist küssitellewad, ja teadis, et temma neile hästi olli kostnud, ja küssis temmalt: Missuggune on keigeüllem kässosanna keikide seast?

29. Agga Jesus wastas temmale: Se keige üllem keige kässosannade seast on: Kule Israel, Issand meie Jummal on üksainus Issand.

30. Ja sinna pead Issandat omma Jum~alat armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast melest, ja keigest ommast wäest, se on keige üllem kässosanna.

31. Ja teine temma sarnane on se: Sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast. Ei teist suremat kässosanna ep olle.

32. Ja se kirjatundia ütles temma wasto: Õppetaja, sinna

olled töest hästi üttelnud: sest üks--ainus Jummal on, ja ei olle muud, kui temma.

33. Ja tedda armastama keigest süddamest, ja keigest melest, ja keigest hingest, ja keigest wäest, ja liggimest armastama, kui isseennast, on ennam kui keik põlletamisse ohwrid, ja muud ohwrid.

34. Ja kui Jesus näggi, et temma targaste olli kostnud, ütles ta temma wasto: Sinna ei olle mitte kaugel Jummal rigist ärra. Ja ükski ei julgend temmalt ennam küssida.

35. Ja Jesus kostis ja ütles, pühhas koias õppetades: Kuida kirjatundiad ütlewad, et Kristus on Taweti poeg?

36. Sest Tawet ütleb isse pühha Waimo läbbi: Issand on minno Issandale üttelnud: istu minno parrama pole, kunni minna sinno waenlased saan pannud sinno jalge alluseks järjeks.

37. Nüüd hüab Tawet isse tedda Issandaks, kuida ta siis on temma Poeg? ja paljo rahwast kulis tedda heal meel.

38. Ja temma ütles neile ommas õppetusses: Hoidke

ennast kirjatundiatte eest, kes pitkis ridis tahtwad käia, ja armastawad terretamissed turrude peäl,

39. Ja essimessed pingid koggodusse koddade sees, ja üllemat otsa laudade öhto-sömaaegus.

40. Nemmad söwad leskede honed ärra, ja loewad silmakirjaks pitkad palwed. Needsinnatsed sawad sedda raskemat hukkatust.

41. Ja kui Jesus ohwri-rahha kirsto kohhal istus, watis temma, kuidas rahwas ohwri-rahha kirsto panni, ja palju rikkaid pannid palju sisse.

42. Ja üks waene lesknaene tuli, ja panni kaks weringit sisse, se on üks runstik.

43. Ja tem~a kutsus ommad jüngrid ennese jure, ja ütles neile: Töest ma ütlen teile, et sesinnane waene lesknaene ennam on ohwri-rahha kirsto pannud, kui keik muud, kes on sisse pannud.

44. Sest keik teised on ommast liast warrandussest sisse pannud; agga sesinnane on om~ast waesussest keik, mis temmal olli, keik omma

toidust, sisse pannud.

13. Peatük.

Jerusalemma liõna ärrarikmisses, ja ma-ilma otsast.

1. Ja kui temma pühvast koiast wäljaläks, ütles üks temma jüngritest temmale: Öppetaja, ennä! missuggused kiwwid, ja missuggused honed need on.

2. Agga Jesus wastas ja ütles temmale: Kas sinna nääd needsinnatsed sured honed? ei jäeta mitte kiwwi kiwwi peäle, mis ei pea ärrakistama.

3. Ja kui temma öllimäe peäl istus pühha koia kohhal, küssisid temmalt issipäinis Peetrus, ja Jakobus ja Joannes ja Andreas:

4. Ütle meile, millal peab se sündima, ja mis peab se täht ollema, millal se keik peab töeks sama.

5. Agga Jesus wastas neile, ja hakkas ütlema: Katske, et teid ükski ärra ei eksita.

6. Sest palju tullewad minno nimme peäl, ja ütlewad, et minna se ollen, ja wotwad

paljo ärraeksitada.

7. Agga kui teie söddadest kulete, ja söa juttud, siis ärge ehmatage; sest se peab enne sündima, agga sedda otsa ei olle weel kä.

8. Sest rahwas touseb rahwa wasto ülles, ja kunningriik kunningrigi wasto, ja ma-wärrisemissed peawad ollema monnes paikas, ja nälgi ja seggased asjad peawad ollema.

9. Need on sure waewa hakkatussed; agga katske teie ennaste ette; sest nemmad andwad teid ärra suurte kohhutte alla ja koggodusse koddadesse: ja teid peksetakse, ja wiakse Ma-wallitsejatte ja kunningatte ette minno pärrast neile tunnistasseks.

10. Ja keige rahwale peab enne armoöppetust kulutadama.

11. Agga kui nemmad teid wiwad ja ärra--andwad, ärge murretsege enne mitte, mis teie peate räkima, ja ärge möttelge mitte se peäle; waid mis teile sel tunnil antakse, sedda räkige: sest teie ei olle mitte need, kes rägiwad, waid pühha Waim.

12. Agga siis annab wend wenda ärra surma, ja issa omma last, ja lapsed pannewad wannematte wasto, ja saatwad neid surma.

13. Ja teid peab sama wihtatud keikist mo nimme pärrast; agga kes otsani jääb kannatama, sesinnane peäseb.

14. Agga kui teie näte kautamisse hirmo, mis ööldud on prohwetil Tanielist, et ta seisab, kus temma ei pea seisma (kes sedda loeb, se pango tähhele) siis pöggenego need, kes Juda-maal on, mäggede peäle.

15. Ja kes kattukse peäl on, ärgo tulgo se mitte mahha kotta, ja ärgo mingo mitte senna sisse, middagi ärrawõtma ommast koiast.

16. Ja kes wäljal on, ärgo mingo se mitte taggasi ommad rided ärrawõtma.

17. Agga hädda neile, kes käima peäl on, ja neile, kes immetawad neil päiwil.

18. Agga palluge, et teie pöggeneminne ei juhtu talwel.

19. Sest neil päiwil peab selge willetsus ollema, mähhärdust ei olle olnud loma algmisest, mis

Jum~al on lonud siit sadik, ja ei peage mitte tulles.

20. Ja kui Issand ei olleks neid päiwi lühendanud, siis ei pääseks ükski lihha; agga ärrawallitsetude pärrast, mis temma on ärrawallitsenud, on ta need päwad lühendanud.

21. Ja kui siis kegi teile ütleb: Wata, siin on Kristus, ehk wata, seal on temma, ärge uskuge mitte.

22. Sest wallekristused, ja walleprohwetid sawad ülestousma ja imme-tähtä, ja teggusid teggema, et nemmad saaksid ärraeksitada ka need ärrawallitsetud, kui se woiks sündida.

23. Agga teie hoidke ennast: wata, ma ollen teile keik enne üttelnud.

24. Agga neil päiwil pärrast sedda willetsust lähhäb päike pimmedaks, ja ku ei anna omma walget.

25. Ja taewa tähhed langewad mahha, ja need wäed, mis taewas on, peawad köikutadama.

26. Ja siis peawad nemmad näggema innimesse Poia tulles pilwede sees sure wäe

ja auga.

27. Ja siis läkkitab ta ommad inglid, ja koggub kokko ommad ärrawallitsetud nelja tule nurgast, Ma otsast taewa otsani.

28. Agga wigipuust öppige se tähendamisse sanna: kui temma oksad jo pungas on, ja lehtä aiawad, siis tunnete teie, et sui liggi on.

29. Nenda ka teie, kui teie näte sedda sündiwad, siis tundke, et se liggi on ukse ees.

30. Töest minna ütlen teile: Sesinnatse põlwe rahwas ei lõppe mitte ärra, kunni se keik saab sündinud.

31. Se taewas ja se Ma lähhäwad hukka; agga minno sannad ei lähhä mitte hukka.

32. Agga sest päwast ja tunnist ei tea ükski, ei inglidke, kes taewas on, egga Poeg, kui agga Issa üksi.

33. Katske, walwage, ja palluge Jummalat, sest teie ei tea mitte, millal se aeg on.

34. Otsego üks innimenne, kes woöra male läks, ja jättis omma koia mahha, ja andis omma sullastele melewalda, ja iggaühhele omma tööd, käskis

uksehoidjat, et ta piddi walwama.

35. Sepärrast walwage, (sest teie ei tea, millal koia-issand tulleb, öhto, ehk kesk ö aeges, ehk kukkes, woi warra hom~iko.)

36. Et temma ei tulle äkkitselt, ja teid ei leia maggamast.

37. Agga mis ma teile ütlen, sedda ma ütlen keikile: Walwage!

14. Peatük.

Kristust woitakse. Temma sööb öhto-sömaaia. Woitleb Ketsemani aedas. Wiakse wangi. Temma tunnistus Kaiwa ees. Peetrusse ärrasalgaminne.

1. Agga kahhe päwa pärrast olli Pasa ja hapnematta leibade päwad, ja üllemad preestrid ja kirjatundiad otsisid, kuidas nemmad tedda kawwalussega piddid kiñiwõtma ja ärratapma.

2. Agga nemmad ütlesid: Ei mitte Pühade aial, et mässaminne rahwa seas ei touse.

3. Ja kui temma Petanias olli piddalitöbbise Simona koias,

kui ta laudas istus, tulli üks naene, sel olli Alabastri-riist selge ja kalli nardi salwiga, ja ta murdis se Alabastri-riista katki, ja wallas sedda temma pähhä.

4. Agga monningatte meel sai pahhaks issienneses, ja nemmad ütlesid: Mis tarwis on se--sinnane salw hukkatud?

5. Sest sedda olleks woinud ärramüa ennam kui kolme saa tenari-rahha eest, ja waestele anda; ja nemmad said kurjaks temma peäle.

6. Agga Jesus ütles: Jätke tedda rahhule mis teie temmale waewa tete? temma on head tööd minnule teinud.

7. Sest waesed on ikka teie jures, ja kui teie tahhate, woitte teie neile head tehha; agga mind ei olle teile mitte ikka.

8. Temma on teinud, mis ta woinud. Temma on enne joudnud mo ihho woida matmisseks.

9. Töest minna ütlen teile: Kus ial sesinnane armoöppetus kulutakse keikes ma-ilmas, seäl peab ka räkitama temma mällestusseks, mis sesinnane

on teinud.

10. Ja Judas Iskariot üks neist kahheteist--kümnest läks üllematte preestride jure, et ta tedda nende kätte pididi ärraandma.

11. Agga kui nemmad sedda kuulsid, said nemmad röömsaks, ja tootasid temmale rahha anda, ja temma katsus, kuidas ta tedda woiks parrajaste nende kätte ärraanda.

12. Ja essimessel hapnematta leibade päwal, kui nem~ad Pasatalle tapsid, ütlesid tem~a jüngrid temmale: Kus sa tahhad, et meie peame minnema ja walmistama, et sa Pasatalle woid süa?

13. Ja temma läkkitas kaks omma jüngritest, ja ütles neile: Minge liina, ja üks innimenne tulleb teie wasto, se kannab ühhe krusi wet: käige temma järrel.

14. Ja seäl kuhho temma sisse lähhäb, üttelge selle koia-issandale, õppetaja ütleb: Kus on se woöraste tubba, kus ma se Pasatalle omma jüngrittega woin süa?

15. Ja sesamma näitab teile ühhe sure ehhitud toa üllewel,

mis walmis on: seäl walmistage meile.

16. Ja temma jüngrid läksid ärra, ja said liina, ja leidsid nenda, kui temma neile olli üttelnud: ja nemmad walmistasid Pasatalle.

17. Agga kui öhto sai, tulli temma nende kahheteistkümnega.

18. Ja kui nemmad laudas istsid, ja söid, ütles Jesus: Töest minna ütlen teile, üks teie seast, kes minnoga sööb, annab mind ärra.

19. Agga nemmad hakkasid kurwaks sama, ja järrestikko tem~a wasto ütlema: Miñaks se ollen? ja teine jälle: Minnaks se ollen?

20. Agga tem~a wastas ja ütles neile: Üks neist kahhestteistkümnest, kes minnoga kät waagnasse pistab, annab mind ärra.

21. Kül innimesse Poeg lähhäb ärra, nenda kui temmast on kirjutud; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi innimesse Poeg ärraantakse: hea olleks temmale, kui se innimenne ei olleks sündinud.

22. Ja kui nemmad söid, wottis

JESUS leiba, ja önnistas, murdis ja andis neile ja ütles: Wotke, söge, se on minno ihho.

23. Ja temma wöttis se karrika, tännas ja andis neile: ja nemmad jõid keik seält seest.

24. Ja temma ütles neile: Se on minno werri, se ue seädusse werri, mis mitme eest ärrawallatakse.

25. Töest minna ütlen teile, et ma ei wotta ennam winapu wiljast jua sest päwast sadik, kui minna sedda uut joon Jummal rikis.

26. Ja kui nem~ad kitusse laulo said laulnud, läksid nem~ad wälja öllimäele.

27. Ja Jesus ütles neile: Selsinnatsel ösel wottate teie keik ennast minnust pahhandada, sest kirjutud on: Ma tahhan karjast lüa, ja lambo peab laiale pillotama.

28. Agga pärrast, kui ma saan üllestousnud, tahhan ma teie ele miñna Kalilea-male.

29. Agga Peetrus ütles temmale: Ehk ka keik peaksid ennast sinnust pahhandama, siiski ei minna mitte.

30. Ja Jesus ütles temmale:

Töest minna ütlen sulle, tänna selsinnatsel ösel, enne kui kuk saab kaksikord laulnud, salgad sa mind kolm--kord ärra.

31. Agga temma ütles weel ennam peälegi: Ehk ma sinnoga peaksin surrema, ei tahha ma sind mitte ärrasalgada. Ja nendasammoti ütlesid ka keik.

32. Ja nemmad tullid ühte moisa, Ketsemane nimmi, ja temma ütles omma jüngrittele: Istke seie mahha, kunni minna saan luggenud.

33. Ja temma wöttis ennesega Peetrust, ja Jakobust, ja Joannest, ja hakkas wägga wärrisema ja ahvastust tundma.

34. Ja ütles neile: Miño hing on wägga kurb surmani: jäge seie ja walwage.

35. Ja temma läks pissut emale, ja heitis Ma peäle mahha, ja lugges, et, kui se woiks olla, se tund temmast piddi möda minnema,

36. Ja ütles: Abba Issa! sinna woid keik teha, wotta se karrikas miñust ärra; agga ei mitte, mis minna tahhan, waid mis sinna tahhad.

37. Ja temma tuli ja leidis

neid maggamast, ja ütles
Peetrussele: Simon, maggad
sa? eks sa ei suda ühte tundi
walwada?

38. Walwage ja luggege, et teie
kiusatusse sisse ei sa: waim on
kül walmis, agga lihha on
nödder.

39. Ja temma läks jälle ärra, ja
lugges ja ütles seddasamma
asja.

40. Ja temma tuli taggasi ja
leidis neid ta maggamast, sest
nende silmad ollid rasked
unnest ja nemmad ei teädnud
mitte, mis nemmad temmale
piddid wastama.

41. Ja temma tuli kolmat
puhko ja ütles neile: Maggage
pärrast ja hingage: aeg on
möda, se tund on tulnud: wata,
innimesse Poeg antakse ärra
pattuste kätte.

42. Touske ülles, läkki ärra:
wata, se, kes mind ärraannab,
on liggi tulnud.

43. Ja seddamaid, kui ta alles
rakis, tuli Judas, kes üks neist
kahhesteistkümnest olli, ja
temmaga palju rahwast
moökadega ja nuiadega,
üllematte preestride, ja
kirjatundiatte ja wannematte

jurest läkkitud.

44. Agga se, kes tedda
ärraandis, olli neile tähte
annud, ja üttelnud: Kellele ma
suud annan, se on sesamma,
tedda wotke kinni ja wige
julgeste ärra.

45. Ja kui ta senna sai, tuli ta
warsi temma jure, ja ütles:
Rabbi, Rabbi, ja andis temmale
suud.

46. Ja nemmad pistsid ommad
käed temma külge, ja wotsid
tedda kinni.

47. Agga üks neist, kes seäl
jures seisis, tombas mööga
wälja, ja löi üllema-preestri
sullast, ja raius temma kõrwa
ärra.

48. Ja Jesus wastas ja ütles
neile: Teie ollete wäljaläinud
otsego rööwli peäle,
moökadega ja nuiadega mind
kinniwõtma.

49. Ma ollen iggapääw teie
jures olnud pühhas koias
öppetamas, ja teie ei olle mind
mitte kinniwötnud; agga se
sünnib, et kirjad piddid töeks
sama.

50. Ja keik jätsid tedda
mahha, ja pöggenesid ärra.

51. Ja üks poismees käis

temma järrel, sel olli kallis linnane rie selgas palja ihho peäl, ja poismehhed wotsid tedda kinni.

52. Agga temma jättis sedda kallist linnast riet mahha, ja pöggenes allasti nende käest ärra.

53. Ja nemmad wisid Jesust ärra üllema-preestri jure; ja temma jure tullid keik üllemad preestrid ja wannemad, ja kirjatundiad kokko.

54. Ja Peetrus käis kaugelt temma järrel, senni kui ta üllema-preestri koia sisse sai, ja temma istus sullaste jures, ja sojendas ennast tulle äres.

55. Agga üllemad preestrid, ja keik suur kohhus otsisid tunnistust Jesusse wasto, et nem~ad tedda piddid surma saatma, ja ei leidnud ühtegi.

56. Sest palju tunnistasid wallet tem~a peäle ja nende tunnistussed ei olnud ühhesuggused.

57. Ja monningad wotsid kätte ja tunnistasid wallet temma peäle, ja ütlesid:

58. Meie olleme kuulnud tedda ütlewad: Ma tahhan se templi, mis kättega on tehtud,

mahhakiskuda ja kolme päwaga teist üleseehhitada, mis ep olle mitte kättega tehtud.

59. Ja nendagi ei olnud nende tunnistus ühhesuggune.

60. Ja üllem-preester tousis ja astus keskele, ja küssis Jesusse, ja ütles: Eks sa middagi ei wasta? mis tunnistawad needsinnatsed so wasto?

61. Agga temma jäi wait ja ei wastand middagi. Ta küssis temmalt se üllem-preester, ja ütles temmale: Sinnaks olled se Kristus, selle kidetud Jummal Poeg?

62. Jesus ütles: Ma ollen se, ja teie peate näggema innimesse Poia istwad Jummal wäe parramal polel, ja tullewad taewa pilwedega.

63. Agga üllem-preester kärristas ommad kued lõhki, ja ütles: Mis meil ennam tunnistus mehhi tarwis on?

64. Teie ollete sedda Jummal teotamist kuulnud, mis teie arwate? agga nemmad keik moistsid kohhut, et ta piddi surma wäärt ollema.

65. Ja monningad hakkasid temma peäle süllitama, ja

temma silmad kinnikatma, ja temma kõrwa äre löma, ja temmale ütlema: Moista kui prohwet: ja sullased löid tedda keppidega.

66. Ja kui Peetrus seäl al oue peäl olli, tuli üks üllema-preestri tüdrukuist.

67. Ja kui ta näggi Peetrust ennast sojendawad, watis ta temma peäle, ja ütles: Ja sinnagi ollid Naatsaretti Jesussega?

68. Agga temma salgas, ja ütles: Ei ma moista egga tea, mis sa rägid. Ja temma läks wälja ette-oue, ja kuk laulis.

69. Ja se tüdruk näggi tedda jälle, ja hakkas ütlema neile, kes seäl jures seisid: Sesinnane on üks nende seast.

70. Agga temma salgas ta. Ja ürrikesse aia pärrast ütlesid need jälle, kes seäl jures seisid, Peetrussele: Töest sinna olled nende seast; sest sinna olled Kalilea-ma mees, ja sinno kele-murre on sedda wisi.

71. Agga temma hakkas needma ja wandma: Ei ma tunne sedda innimest, kellest teie rägite.

72. Ja kuk laulis teistkorda, siis

tulli Peetrusse mele se sanna, mis Jesus temmale olli üttelnud: Ennego kuk kaksikord saab laulnud, salgad sinna mind kolmkord ärra. Ja temma kattis ommad silmad kinni ja nuttis.

15. Peatük.

Kristusse kannatamisest Pilatusse ees. Temma risti pominne surm ja mattus.

1. Ja warsi warra hom~iko piddasid üllemad preestrid wañemattega ja kirjatundiattega, ja keik se suur kohhus, nou, ja siddusid Jesust kinni, ja wisid tedda ärra ja andsid tedda Pilatusse kätte.

2. Ja Pilatus küssis tem~alt: Olled sa se Juda-rahwa kuningas? agga temma wastas, ja ütles tem~ale: Jah ollen.

3. Ja üllemad preestrid kaebasid palju temma peäle.

4. Agga Pilatus küssis temmalt jälle, ja ütles: Eks sa middagi ei wasta? wata, kui palju nemmad sinno wasto tunnistawad.

5. Agga Jesus ei wastand
ennam ühtegi, nenda et Pilatus
sedda immeks panni.

6. Agga Pühvast wasto laskis
ta neile ühhe wangi lahti,
kedda nemmad ial lahti
pallusid.

7. Agga üks mees, kedda hüti
Parrabaks, olli kinnipandud
mässajattega, kes mässamisse
sees ollid ühhe ärratapnud.

8. Ja rahwas kissendas, ja
hakkas palluma, et ta pididi
teggema, nenda kui ta ikka
neile olli teinud.

9. Agga Pilatus wastas neile ja
ütles: Tahhate teie, et ma teile
se Juda-rahwa Kuninga pean
lahti laskma?

10. (Sest temma teadis, et
üllemad preestrid tedda
kaddedusse pärrast ollid
ärraannud.)

11. Agga üllemad preestrid
kihhtusid rahwast, et temma
enneminne Parrabast neile
pididi lahti laskma.

12. Siis wastas Pilatus, ja ütles
neile jälle: Mis teie siis tahhate,
et ma pean teggema sellega,
kedda teie ütlete Juda-rahwa
Kuninga ollewad?

13. Agga nemmad kissendasid

ta: Lö tedda risti.

14. Agga Pilatus ütles nende
wasto: Mis ta siis kurja teinud?
agga nemmad kissendasid weel
ennam: Lö tedda risti.

15. Agga Pilatus tahtis rahwa
mele pärrast tehha, ja andis
neile Parrabast lahti, ja Jesust
laskis ta piitsaga peksta ja
andis tedda ärra, et tedda
pididi risti lödama.

16. Agga söamehhed wisid
tedda ärra siina kotta, mis on
kohto-paik, ja kutsusid keik
sedda wäe hulka kokko,

17. Ja pañid tem~a ümber
ühhe purpuri mantli, ja
punnusid ühhe kibbowitsa kroni,
ja pannid sedda temma ümber
Pea,

18. Ja hakkasid tedda
terretama: Terre, Juda-rahwa
Kuningas!

19. Ja löid temma pähhä
pilliroga, ja süllitasid temma
peäle, ja heitsid põlweli mahha,
ja kummardasid tedda.

20. Ja kui nemmad tedda said
naernud, wotsid nemmad se
purpuri mantli temma seljast
ärra, ja pannid temma ommad
rided temma selga, ja wisid
tedda wälja, et nemmad tedda

piddid risti löma.

21. Ja nem~ad sundsid wäggise ühhe, kes möda läks, Simona, Kireni liña mehhe (kes wäljalt tulli, Aleksandri ja Ruhwi issa) et ta temma risti piddi kandma.

22. Ja nem~ad wisid tedda Kolgata paika, se on ärraselletud, pealae-asse.

23. Ja nem~ad andsid tem~ale jua mirriga seggatud wina; agga tem~a ei wotnud mitte.

24. Ja kui nemmad tedda said risti lõnud, jaggasid nemmad temma rided, ja heitsid liisko nende pärrast, mis iggaüks piddi sama.

25. Agga se olli kolmas tund, kui nemmad tedda risti löid.

26. Ja se peälekirri tem~a surma süüst olli ülle temma Pea kirjutud: Juda-rahwa Kuningas.

27. Ja nemmad posid temmaga kaks rööwlit risti, teist parrema, ja teist tem~a pahhema pole.

28. Siis sai se kirri töeks, mis ütleb: Ja temma on üllekohtuste sekka arwatud.

29. Ja need, kes möda läksid, teotasid tedda, wangutasid ommad Pead, ja ütlesid: Woi!

kes sa templi mahhakissud, ja kolmel päwal ülles--ehhitad.

30. Aita isseennast, ja astu risti peält mahha.

31. Agga nendasammoti naersid tedda ka üllemad preestrid issekeskes kirjatundiattega, ja ütlesid: Muid on temma aitnud, isseennast ei woi ta mitte aidata.

32. Se Kristus se Israeli Kuningas astko nüüd risti peält mahha, et meie näme, ja ussume. Ja need, kes temmaga ollid risti podud, teotasid tedda.

33. Agga kui kues tund olli, sai pimmedus keige ülle se Ma ühheksamast tunnist sadik.

34. Ja ühheksamal tunnil kissendas Jesus sure heälega, ja ütles: Eli! Eli! lamma sabahtani, se on ärraselletud: Minno Jum~al! minno Jum~al! miks sa mind olled mahhajätnud?

35. Ja monningad neist, kes seäl jures seisid, kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid: Wata, temma kutsub Eliast.

36. Siis jooksis üks, ja täitis ühhe käsna ädikaga, ja pistis sedda pilliroo otsa, ja jotis

tedda, ja ütles: Ootke, same nähha, kas Elias tulleb tedda mahhawotma.

37. Agga Jesus kissendas sure heälega, ja heitis hinge.

38. Ja templi wahhe-tek keigepühhamä ees kärrises löhki kahheks tükkiks üllemast otsast allamast sadik.

39. Agga kui se pealik, kes temma kohhal seisis, näggi, et ta nenda kissendades hinge heitis, ütles temma: Töest sesinnane innimenne olli Jummalä Poeg.

40. Agga seäl olli ka naesi kaugelt waatmas, kelle seas ka olli Maria Mahdalena, ja Maria weike Jakobusse ja Joesse emma ja Salome.

41. Kes ka ollid temma järrel käinud, ja tedda teninud, kui ta Kalilea-maal olli, ja palju muid naesi, kes temmaga ühtlase ollid üllesläinud Jerusalemma.

42. Agga kui jo öhto kätte tulnud (et se walmistamisse pääw olli, se on se Pühhade laupääw.)

43. Siis tuli Josep Arimatiast, üks aus raeissand, kes isegi otis Jummalä riki, se julges ja läks Pilatusse jure, ja pallus

eñesele Jesusse ihho.

44. Agga Pilatus panni immeks, et ta jo olli ärrasurnud, ja kutsus se pealikko ennese jure, ja küssis temmalt, kas ta jo ammo ärrasurnud.

45. Ja kui temma sedda pealikkult teäda sai, andis temma se ihho Josepile.

46. Ja temma ostis kallist linnast riet, ja wottis tedda mahha, ja mähkis tedda kallilinnase ride sisse, ja pañi tedda seña hauda, mis kaljo sisse olli raiutud, ja weretas kiwwi haua ukse ette.

47. Agga Maria Mahdalena, ja Maria Joesse emma waatsid, kuhho tedda pandi.

16. Peatük.

Kristusse üllestousminne ja Taewaminne. (Ewangelium Kristusse üllestousmisse Pühha essimessel päwal. (Ewangelium Kristusse Taewaminnemisse päwal.

1. Ja kui se hingamisse-pääw sai mödaläinud, otis Maria Mahdalena, ja Maria Jakobusse emma, ja Salome kallid rohhud,

et nemmad piddid tulles ja tedda woidma.

2. Ja essimessel näddala päwal tullid nemmad wägga warra päwa toustes haua jure,

3. Ja ütlesid issekeskes: Kes weratab meile se kiwwi haua ukse peält ärra?

4. Ja kui nemmad senna waatsid, näggid nemmad, et se kiwwi olli ärraweretud; sest temma olli wägga suur.

5. Ja nemmad läksid haua sisse ja näggid ühhe noremehhe parramal polel istwad, sel olli pitk walge rie selgas, ja nemmad ehmatasid wägga.

6. Agga tem~a ütles nende wasto: Äрге ehmatage, teie otsite Jesust Naatsarettist, kes olli risti podud: temma on üllestousnud, temma ep olle siin, wata sedda asset, kuhho nemmad tedda ollid pannud.

7. Agga minge, üttelge temma jüngrittele, ka Peetrussele, et temma teie ele lähhäb Kalilea-male, seäl sate teie tedda nähha, nenda kui temma teile on üttelnud.

8. Ja nemmad läksid ruttuste wälja, ja jooksid haua jurest

ärra; sest nende peäle olli wärristus ja ehmatust tulnud, ja ei üttelnud ühhelegi ühtegi, sest nemmad kartsid.)

9. Agga kui temma warra olli üllestousnud essimessel näddala päwal, näitis ta ennast essite Maria Mahdalenale, kellest temma seitse kurja waimo x olli wäljaaianud.

10. Se läks ja kulutas neile, kes tem~aga ollid olnud, kes leinasid ja nutsid.

11. Ja need, kui nemmad kuulsid, et ta ellas, ja temmast olli nähtud, ei usknud nemmad mitte.

12. Agga pärrast, kui kaks neist kõndisid, näitis ta ennast teisel näul, kui nem~ad male läksid.

13. Ja needsammad läksid, ja kulutasid sedda teistele; ei neidki nemmad usknud.

14. Wimaks, kui need üksteistkümmed laudas istsid, näitis ta ennast, ja söitles nende uskmatta ja kowwa süddant, et nemmad neid es olle usknud, kes tedda ollid näinud üllestousnud ollewad.

15. Ja tem~a ütles neile: Minge keige ma-ilma, ja kulutage

Ewangelium Pühvast Markussest üleskirjutud.

armoõppetust keige lomale.

16. Kes ussub, ja kedda ristitakse, se peab önsaks sama; agga kes ei ussu, tedda peab hukka moistetama.

17. Agga neile, kes uskwad, peawad nisuggused tähhed jures ollema: Minno nimmel peawad nemmad kurje waimusid wäljaaiama, usi kelesid räkima,

18. Ussa ülleswotma, ja kui nemmad ühhe surmajomist peaksid joma, ei pea neile sest ühtegi wigga sama: haigede peäle peawad nemmad kässi

pannema, siis sawad nemmad parremaks.

19. Ja Issand, kui ta nendega sai räkinnud, woeti ülles taewa, ja istub Jummal parramal polel.

20. Agga nemmad läksid wälja, ja ütlesid jutlust keikis paikus, ja Issand aitis neid, ja kinnitas se sanna nende im~e-tähtede läbbi, mis seäl jures sündsid.

A M E N.

Markusse Ewangeliummi Ots.

Ewangelium Pühvast Lukast üleskirjutud.

1. Peatük.

Joannesse sündiminne ja lapse põlli. (Ewangelium Maria Kulutamisse ehk Paast-Maria Päwal.) (Ewangelium Maria Katsma-minnemisse ehk heina Maria päwal.)(Ewangelium Ristia Joannesse ehk Jani päwal.

1. Et mitto on kätte wötnud

ühthe järge üllespanna nende asjade juttustamist, mis peäle meie isseenneses julged olleme,

2. Nenda kui meie kätte on annud need, kes issi algmisest näggiad ja selle sanna sullased olnud;

3. Sepärrast, et ma algmisest keik ollen öiete hästi ärrakulanud, ollen minnage

heaks arwanud ühte järke sulle kirjutada, kallis Teowilus:

4. Et sa piddid ärratundma sedda kindlat töt neist asjust, mis sees sa olled su-sannaga õppetud.

5. Herodesse Juda-ma kunninga aial olli üks preester Sakarias nimmi, Abia korrast, ja temma naene olli Aaroni tütredest, Elisabet nimmi.

6. Agga nemmad ollid mollemad öiged Jummal ees, ja ellasid keige käskude ja Issanda öigusse seädmiste sees laitmatta.

7. Ja neil ei olnud last; sepärrast et Elisabet olli siggimatta, ja nemmad mollemad ollid wägga ellatand.

8. Agga se sündis, kui ta preestri ammetis olli omma korra aial Jummal ees.

9. Ja temma kord tulli selle preestri ammeti kombe pärrast suitsetada, siis läks ta Issanda templisse.

10. Ja keik se hulk rahwast olli oues Jummalat pallumas suitsetamisse tunnil.

11. Agga Issanda ingel näitis ennast temmale, ja seisis suitsetamisse-altari parramal

polel.

12. Ja kui Sakarias tedda näggi, ehmatas temma ärra, ja hirm tulli temma peäle.

13. Agga se ingel ütles temma wasto: Ärra karda Sakarias, sest sinno palwe on kuulnud; ja sinno naene Elisabet peab sulle ühhe poia ilmale toma, ja sinna pead temmale nimmi pannema Joannes.

14. Ja sul peab rööm ja wägga hea meel ollema, ja palju peawad temma sündimisse pärrast röömsad ollema.

15. Sest temma peab Issanda ees suur ollema, ja wina ja wäggewat jomaaega ei pea temma mitte joma, ja tedda peab jo omma emma ihhus pühha Waimoga täidetama.

16. Ja temma peab palju Israeli lapsi Issanda nende Jummal pole pööрма.

17. Ja temma peab temma eel käima Elia waimus ja wäes, et ta pörab issade süddamed lastega, ja neid, kes sannakuulmatta öigede tarkusse pole, et ta walmistab Issandale üht walmistud rahwast.

18. Ja Sakarias ütles ingli

wasto: Kust ma sedda pean tundma, sest ma ollen wanna ja mo naene on wägga ellatand?

19. Ja se ingel wastas ja ütles temmale: Ma ollen Kaabriel, kes Jum~ala ees seisab, ja mind on läkkitud sulle räkima, ja sulle need head sannumed kulutama.

20. Ja wata, sa pead keletumaks jäma, ja ei pea woima räkida selle päwani, kui se sünnib: sepärrast et sa ei olle mo sanno usknud, mis ommal aial peawad toeks sama.

21. Ja rahwas ootsid Sakariast, ja pannid immeks, et ta ni kaua templisse wibis.

22. Agga kui ta wälja tulli, ei woinud temma mitte nendega räkida, ja nemmad moistsid, et ta näggemist olli templis näinud. Ja temma isse näitis nende pole käega, ja jäi keletumaks.

23. Ja se sündis, kui temma tenistusse korra päwad täis said, läks ta omma koio.

24. Ja pärrast neid päiwi sai temma naene Elisabet käima peäle, ja hoidis ennast warjul

wiis kuud, ja ütles:

25. Nenda on Issand mulle teinud neil päiwil, millal tem~a minno peäle on waatnud, et ta pididi mo teotust iñimeste seast ärrawotma.

26. Agga kuendamal kuul läkkitati ingel Kaabriel Jummalast Kalilea-male ühte liñna, Naatsaret nimmi,

27. Ühhe neitsi jure, kes olli kihlatud ühhe mehhele, Josep nimmi, kes Taweti suggu, ja selle neitsi nimmi olli Maria.

28. Ja se ingel tulli temma jure, ja ütles: Terre, kes sa olled armo sanud, Issand olgo sinnoga, sinna önnistud naeste seas.

29. Agga kui ta tedda nähha sai, ehmatas ta temma sanna pärrast wägga ärra, ja mötles, mähhärdune terretaminne se pididi ollema?

30. Ja se ingel ütles temma wasto: Ärra karda Maria, sest sinna olled armo leidnud Jummal jurest.

31. Ja wata, sa pead käima peäle sama ja Poia ilmale toma, ja sinna pead temmale nimme pannema JESUS.

32. Sesinnane peab suur

ollema, ja Keigekörgema Poiaks hütama; ja ISSAND Jummal tahhab temmale anda temma issa Taweti aujärge.

33. Ja tem~a peab kui kuñingas wallitsema Jakobi suggu ülle iggaweste, ja tem~a kunningrigil ei pea otsa ollema.

34. Agga Maria ütles ingli wasto: Kuida se peab sündima? sest et ma mehhest ei tea.

35. Ja se ingel wastas ja ütles temmale: Pühha Waim peab so peäle tulles, ja keigekörgema wäggi so ülle warjama, sepärrast peab ka se pühha, mis sinnust sünnib, Jummal Poiaks hütama.

36. Ja wata, Elisabet sinno suggulane, sesamma on ka ühhe poiaga käima peäl omma wanna ea sees, ja se on temmale kues ku, kedda ööldi siggimatta ollewad,

37. Sest Jum~ala jures ei olle ühtegi asja woimatta.

38. Agga Maria ütles: Wata, siin on Issanda ümmardaja; mulle sündko so sanna järrele. Ja se ingel läks temmalt ärra.)

39. Agga neil päiwil wottis Maria kätte, ja läks ruttoga senna mäggise male Juda

liñna.

40. Ja temma tulli Sakaria kotta, ja terretas Elisabeti.

41. Ja se sündis, kui Elisabet Maria terretamist kulis, et laps temma ihhus hüppas. Ja

Elisabet sai täis pühha Waimo,

42. Ja kissendas sure heälega, ja ütles: Önnistud olled sinna naeste seas, ja önnistud on sinno ihho suggu,

43. Ja kust se mulle sünnib, et minno Issanda emma minno jure tulleb?

44. Sest wata, kui siño terretamise heäl minno körwo sai, siis hüppas lapsoke sure römo pärrast minno ihhus.

45. Ja önnis on se, kes on usknud, sest se peab töeks sama, mis temmale Issanda käest on ööldud.

46. Ja Maria ütles: Minno hing auustab wägga Issandat,

47. Ja mo waim on wägga römus Jummal minno Önnisteggia pärrast:

48. Sest temma on waatnud omma ümmardaja allandusse peäle; sest wata, sest aiast kiitwad mind önsaks keige pölwe rahwas.

49. Sest mulle on suri asjo

teinud se wäggew, ja kelle nimmi pühha on.

50. Ja temma hallastus kestab põlwest põlweni nende üle, kes tedda kartwad.

51. Temma on omma käewarrega suurt wägge üllesnäitnud, temma on laiale pillanud neid, kes surelissed on omma süddame melest.

52. Temma on mahhatoukanud wäggewaid aujärgede peält, ja allandikkud üllendanud.

53. Kennel nälg on, neid on temma täitnud hea andidega, ja rikkaid tühjalt ärrasaatnud.

54. Temma on wastowotnud omma sullase Israeli, et ta pididi omma hallastust mele tulletama iggaweste,

55. Nenda kui temma on räkinud meie wannematte wasto, Abraamile ja temma suggule.

56. Agga Maria jäi temma jure liggi kolm kuud, ja läks pärrast taggasi omma kotta.)

57. Agga Elisabeti aeg sai täis, et ta pididi mahhasama, ja temma töi poia ilmale.

58. Ja temma naabred ja suggulased kuulsid, et Issand omma hallastust olli sureks

teinud temma wasto, ja ollid röömsad temmaga.

59. Ja se sündis, et nemmad tullid kahheksamal päwal sedda lapsokest ümberleikama: ja nemmad nimmetasid tedda temma issa nimme peäle Sakariaks.

60. Agga temma emma wastas ja ütles: Ei mitte, waid temma nimmi peab Joannes ollema.

61. Ja nemmad ütlesid temma wasto: So sugguwõssa sees polle ükski, kel sesinnane nimmi on.

62. Agga nemmad näitsid käega tem~a issa pole, kuidas tem~a tahtis, et tedda pididi nim~etama?

63. Ja ta küssis ühhe lauakesse, ja kirjotas, ja ütles: Joannes on temma nimmi; ja nemmad keik pannid sedda immeks.

64. Agga seddamaid peäsis temma su ja tem~a keel lahti, ja temma räkis ja kitis Jummalat.

65. Ja kartus tulli keikide peäle, kes nende ümberkaudo ellasid, ja keik need asjad räkiti ärra keige Juda mäggise Ma sees.

66. Ja keik, kes sedda kuulsid, pannid sedda omma süddamesse, ja ütlesid: Mis peab sest lapsest sama? ja Issanda kässi olli temmaga.

67. Ja Sakarias temma issa sai täis pühha Waimo, räkis prohveti wisil, ja ütles:

68. Kidetud olgo Issand Israeli Jummal, et ta on tulnud katsma, ja ärralunnastamist saatnud omma rahwale;

69. Ja on meile ärratanud önnistusse sarwe, omma sullase Taweti suggust,

70. (Nenda kui temma on räkinud omma pühha prohwetide su läbbi, kes ilma algmisest on olnud.)

71. Et ta meid pididi ärrapeästma meie waenlaste käest, ja keikide käest, kes meid wihkawad.

72. Ja meie wannematte peäle hallastama, ja omma pühha seädust mele tulletama.

73. Se wande järrele, mis ta on wandunud meie issa Abraamile; meile anda,

74. Et meie, kes omma waenlaste käest ärrapeästetud, ilmakartmatta æ tedda piddime tenima

75. Pühhitsusses ja öigusses temma ees keige omma ello aia.

76. Ja, sinna lapsoke, sind peab Keigekörgema prohwetiks hütama; sest sa pead Issanda palle eel käima temma teed walmistama,

77. Önnistusse tundmist andma temma rahwale nende pattude andeks-andmisse sees;

78. Meie Jummal süddamelikko hallastusse läbbi, misga meid on tulnud katsma Se, kes touseb kõrgest;

79. Ja paistma neile, kes istwad pim~edusses ja surma warjus, ja meie jallad öiete rahho tee peäle saatma.

80. Agga se lapsoke kaswis, ja sai kangeks Waimus, ja olli körbes selle päwani, kui temma ennast Israeli rahwale pididi näitma.)

2. Peatük.

Kristusse sündiminne ja ümberleikaminne. Maria puhhastaminne. Simeon ja Hanna. Kristusse targad küssimised, ja kostmisses Jummal koias.(Ewangelium

*essimessel Joulo Pühhal.
(Ewangelium teisel Joulo
Pühhal. (Ewangelium Neäri
Päwal.) (Ewangelium Maria
Puhhastamisse ehk Kүүnla
Päwal.) (Ewangelium
Pühhapäwal pärrast Joulo
Pühha.) (Ewangelium essimessel
Pühhapäwal pärrast kolme
Kunninga Pühha.)*

1. Agga se sündis neil päiwil, et sanna Keisrist Augustussest wäljaläks, et keik ma-ilm piddi ülleskirjutud sama.
2. (Sesinnane ülleskirjutamine sündis enne, kui Kirenus Siriamale ülle wallitseja olli.)
3. Ja keik läksid ennast laskma ülleskirjutada, iggaüks omma liina.
4. Siis läks ka Josep Kalileamaalt Naatsaretti liinast ülles Juda-male Taweti liina, mis hütakse Petlemmaks, sepärrast et ta olli Taweti suggust ja pärris-maalt.
5. Et ta eñast piddi laskma ülleskirjutada Maria, om~a kihlatud naesega, kes olli käima peäl.
6. Agga se sündis, kui nemmad seäl ollid, sai se aeg täide, et

ta piddi mahhasama.

7. Ja temma töi omma essimesse Poia ilmale, ja mähkis tedda, ja panni tedda mahha söime, sest neil ep olnud muud asset maias.
8. Ja seälsammus wäljal ollid karjatsed öidses, ja hoidsid öse omma karja.
9. Ja wata, Issanda ingel seisis nende jures, ja Issanda au paistis nende ümber, ja nemmad kartsid üpris wägga.
10. Ja se ingel ütles neile: Äрге kartke, sest wata, ma kulutan teile suurt römo, mis keige rahwale peab sama,
11. Sest teile on tänna Taweti liinas sündinud se Önnisteggia, kes on KRISTUS se ISSAND.
12. Ja se olgo teile tähheks: teie leiate se lapse mähhitud ja söimes maggamast.
13. Ja äkkitselt olli se inglige taewa söawäe hulk, need kiitsid Jummalat ja ütlesid:
14. Au olgo Jummalale kõrges, ja Ma peäl rahho, innimestest hea meel.)
15. Ja se sündis, kui need inglid neist said ärraläinud taewa, siis ütlesid need innimessed kes karjatsed teine

teise wasto: Et läkki nüüd Petlemma, ja wadagem sedda asja, mis on sündinud, mis Issand meile on teada annud. 16. Ja nemmad tullid ruttuste ja leidsid Maria ja Josepi, ja sedda lapsokest söimes maggamast.

17. Agga kui nemmad sedda said näinud, lautasid nemmad sedda asja laiale, mis neile sest lapsokessest olli räkitud, 18. Ja keik, kes sedda kuulsid, pannid sedda immeks, mis neist karjastest neile olli räkitud.

19. Agga Maria piddas keik need sannad meles, ja mötles nende peäle ommas süddames.

20. Ja need karjatsed läksid taggasi, auustasid ja kiitsid Jummalat keige se eest, mis nemmad ollid kuulnud ja näinud, nenda kui neile olli ööldud.)

21. Ja kui kahheksa päwa täis said, et sedda last pididi ümberleikatama, siis pandi temmale nimmi JESUS, mis sest inglisi olli pandud, ennego temma emma ihhusse sai.)

22. Ja kui nende puhastamisse päwad Mosesse

käso-õppetusse järrele täis said, siis wisid nemmad tedda Jerusalemma, et nemmad tedda piddid Issanda ette seädma.

23. (Nenda kui Issanda käsoõppetussesse on kirjutud: Igga poeglaps, kes emma essimenne laps on, peab Issandale pühaks hütama.)

24. Ja et nemmad piddid ohwri andma sedda möda, kui Issanda käsoõppetusses on ööldud: Üks paar turteltuikessi, ehk kaks tuide poega.

25. Ja wata, üks innimenne olli Jerusalem~as, Simeon nim~i, ja se innimenne olli õige ja jummalakartlik, ja otis Israeli römo, ja pühha Waim olli temma peäl.

26. Ja temma olli sanna sanud pühast Waimust, et temma ei piddand mitte surma näggema, enne kui ta pididi Issanda Kristust nähha sama.

27. Ja temma tuli Waimo läbbi pühha kotta. Ja kui need wannemad sedda lapsokest Jesust senna töid, et nemmad temma pärrast piddid käsoõppetusse kombe järrele teggema:

28. Siis wottis temma isse
tedda omma süllesse, ja kitis
Jummalat, ja ütles:
29. Issand, nüüd lassed sinna
omma sullast rahhus ärraminna
omma sanna järrel.
30. Sest mo silmad on sinno
õnistust näinud,
31. Mis sinna olled
walmistanud keige rahwa
nähhes
32. Walgusseks, pagganad
walgustama, ja omma Israeli
rahwa auuks.)
33. Ja Josep ja temma
(Kristusse) emma pannid
immeks, mis temmast räkiti.
34. Ja Simeon önnistas neid,
ja ütles Maria temma emma
wasto: Wata, sesinnane seisab
seäl langmisseks ja
üllestousmisseks mitmele
Israelis, ja märgiks, kelle wasto
räkitakse;
35. (Agga sinnoge omma hinge
läbbi peab möök tungima) et
mötlemised mitmest
süddamest peawad awwalikkuks
sama.
36. Ja seäl olli Anna üks
naesterahwas, kes prohwet,
Wanueli tüttar, Asseri
sugguarrust, se olli wägga

ellatand, ja olli omma mehhega
seitse aastat ellanud pärrast
omma neitsi-pölwe,
37. Ja temma olli liggi nelli
aastat peäle kahheksakümmend
lesk; se ei tulnud ial ärra
pühast koiast, tenis Jum~alat
paastmisse ja palwettega ööd
ja päwad.
38. Ja sesinnane tulli senna
selsammal tunnil ja tunnistas
Issanda au ülles ja räkis
tem~ast keikile, kes
ärralunnastamist Jerusalemmas
ootsid.
39. Ja kui nemmad keik said
lõppetanud, mis Issanda
kässoõppetusse järrele pididi
sündima, läksid nemmad
taggasi Kalilea-male omma
Naatsaretti liña.
40. Agga se lapsoke kaswis, ja
sai kangeks waimus; täis
tarkust, ja Jummal arm olli
temma peäl.)
41. Ja temma wannemad käisid
igga aasta Jerusalemmas
Pasapühhiks.
42. Ja kui temma
kahneteistkümne aastaseks sai,
ja nemmad üllesläksid
Jerusalemma, selle Pasa pühha
kombe pärrast,

43. Ja need päwad täis said, et nemmad jälle koio pole läksid, siis jäi se poeg laps Jesus Jerusalemma, ja Josep, ja temma (Kristusse) emma ei teädnud sedda mitte.

44. Agga kui nemmad mötlesid tedda te-käiatte seltsis ollewad, tullid nemmad ühhe päwa teed, ja otsisid tedda suggulaste ja tutwade jures,

45. Ja kui nemmad tedda ei leidnud, läksid nemmad taggasi Jerusalemma ja otsisid tedda.

46. Ja se sündis kolme päwa pärrast, et nemmad tedda leidsid pühast koiast istmast kesk õppetajatte seast, ja neid kuulmast ja neilt küssimast.

47. Agga keik, kes tedda kuulsid, ehmatasid ärra temma moistusse ja kostmisse pärrast.

48. Ja kui nemmad tedda näggid, ehmatasid nemmad wägga ärra, ja temma emma ütles temma wasto: Poeg, miks sa meile nenda olled teinud? wata, sinno issa ja minna olleme sind öiete waewaga otsinud.

49. Ja temma ütles nende wasto: Mis se on, et teie mind ollete otsinud? eks teie ei

teädnud, et ma ses pean ollema, mis mo Issa pärralt on?

50. Ja nemmad ei moistnud sedda sanna, mis ta neile räkis.

51. Ja tem~a läks nendega alla, ja tulli Naatsaretti, ja kulis nende sanna. Ja temma emma piddas keik needsinnatsed sannad ommas süddames.

52. Ja Jesus kaswis tarkusses ja pitkusses, ja armus Jummal ja innimeste jures.

3. Peatük.

Joannesse pattustpöörmissesse jutlus ja tunnistus Kristussest. Kristusse ristminne, ja sugguwössa.

1. Agga wieteistkümnemal Keisri Tiberiusse wallitsusse aastal, kui Pontius Pilatus Juda-ma wallitseja, ja Herodes Kalilea-ma Nelliwürost, agga Wilippus temma wend Iturea- ja Trakoniti-ma Nelli-würost, ja Lisantias Abilene-ma Nelli-würost olli.

2. Kui Annas ja Kaiwas üllemad-preestrid ollid, sai

Jummala sanna Sakaria poia Joannesse kätte körbes.

3. Ja tem~a tulli keige siina male, mis Jordani ümberkaudo on, ja kulutas mele-parrandamisse ristmist pattude andeks-andmisseks.

4. Kui Jesaia prohveti sannade ramatusse on kirjutud, kes ütleb: Ühhe hüdia heäl on körbes: walmistage Issanda teed; tehke temma tee-raad tassaseks.

5. Keik orrud peawad täis sama, ja keik mäed ja mäekingud peawad allamaks sama, ja mis köwwer on, peab õigeks, ja mis mätlik on, peab tassaseks teeks sama;

6. Ja keik lihha peab Jummala önnistust näggema.

7. Siis ütles temma rahwa wasto, mis wälja tulli, et neid temmast pididi ristitama: Teie wihhasematte maddude suggu! kes on teile näitnud, et sate ärrapöggenema tulleva wihha eest?

8. Sepärrast kandke õiget mele-parrandamisse wilja, ja ärge wotke isseeñestes öölda: Meil on Abraam issaks: sest minna ütlen teile, et Jummal

woib neistsiñatsist kiwwast Abraamile lapsi sata.

9. Agga kirwes on ka jo pude jure külge pandud; sepärrast igga pu, mis head wilja ei kañna, raiutakse mahha, ja wissatakse tullesse.

10. Ja rahwas küssis temmalt ja ütles: Mis peame meie siis teggema?

11. Agga temma wastas ja ütles neile: Kel kaks kube on, se andko sellele, kel ei olle, ja kel roga on, se tehko nendasammoti.

12. Agga tõlnerid tullid ka ennast laskma ristida, ja ütlesid temma wasto: Öppetaja, mis peame meie teggema?

13. Agga temma ütles nende wasto: Ärge püüdke ennam, kui teile on seätud.

14. Siis küssisid temmalt ka söamehhed ja ütlesid: Ja meie, mis siis meie peame teggema? ja tem~a ütles nende wasto: Ärge tehke ühhelegi liga egga pettust, ja olge omma palgaga rahhul.

15. Agga kui rahwas otis, ja keik ommas süddames mõtlesid Joannessest, ehk temma wahhest peaks Kristus ollema:

16. Siis wastas Joannes ja ütles keikile: Minna ristin teid kül weega; agga se tulleb, kes wäggewam on mind, ja minna ei olle wäärt, et ma temma kinga paela lahti peästan: se peab teid ristima pühha Waimo ja tullega.

17. Temma wisklabbidas on tem~a kä, ja temma wottab omma rehheallust pühkida, ja nissud omma aita kokkopanna; agga agganad wottab temma kustutamatta tullega ärrapölletada.

18. Kui temma nüüd ka mitto muud asja mainitses, kulutas temma rahwale armoöppetust.

19. Agga Herodes se Nelliwürost, kui tedda temmast nomiti, Herodia temma wenna Wilippusse naese pärrast, ja keige kurja pärrast, mis Herodes olli teinud;

20. Siis teggi temma peäle se keik ka sedda, et ta panni Joannest wangitorni kinni.

21. Agga se sündis, kui keik rahwas ristiti, ja Jesus ka olli ristitud, ja Jum~alat pallus, et taewas lahti tehti,

22. Ja pühha Waim mahha tulli ihholikko näoga kui tui temma

peäle, ja heäl tulli taewast, se ütles: Sa olled mo armas Poeg, sinnust on minnul hea meel.

23. Ja Jesus isse hakkas liggi kolmekümne aastaseks sama, ja olli (nenda kui arwati) Josepi poeg, kes olli Eli poeg.

24. Se olli Mattati, se olli Lewi, se olli Melki, se olli Janna, se olli Josepi poeg.

25. Se olli Mattatia, se olli Amosi, se olli Naumi, se olli Esli, se olli Nangi poeg.

26. Se olli Maati, se olli Mattatia, se olli Simei, se olli Josepi, se olli Juda poeg.

27. Se olli Joanna, se olli Räsa, se olli Sorobabeli, se olli Sealtieli, se olli Näri poeg.

28. Se olli Melki, se olli Addi, se olli Kosami, se olli Elmodami, se olli Ari poeg.

29. Se olli Joesesse, se olli Elietseri, se olli Joreimi, se olli Mattati, se olli Lewi poeg.

30. Se olli Simeoni, se olli Juda, se olli Josepi, se olli Jonani, se olli Eliakimi poeg.

31. Se olli Melea, se olli Mainani, se olli Mattata, se olli Natani, se olli Taweti poeg,

32. Se olli Jesse, se olli Obedi, se olli Poa, se olli Salma, se

olli Nahsoni poeg.

33. Se olli Aminadawi, se olli Arami, se olli Esromi, se olli Peretsi, se olli Juda poeg,

34. Se olli Jakobi, se olli Isaki, se olli Abraami, se olli Tara, se olli Naori poeg,

35. Se olli Saruki, se olli Ragawi, se olli Waleki, se olli Eberi, se olli Sala poeg,

36. Se olli Kainani, se olli Arwaksadi, se olli Semi, se olli Noa, se olli Lemeki poeg,

37. Se olli Metusala, se olli Enoki, se olli Jeredi, se olli Maalaleli, se olli Kenani poeg,

38. Se olli Enosi, se olli Seti, se olli Adama, se olli Jummalapoeg.

4. Peatük.

*Kristust kiusatakse, ütleb
jutlust: temma peäle
kipputakse: Teeb immeteggusid.*

1. Agga Jesus täis pühha Waimo tulli taggasi Jordanist, ja tedda aeti Waimo läbbi kõrbe.

2. Ja kiusati nellikümmend päwa kurratist, ja temma ei sönud middagi neil päiwil, ja

kui need möda said, siis tulli temmale pärrast nälg kätte.

3. Ja kurrat ütles temmale: Kui sa Jummalapoeg olled, siis ütle selle kiwwile, et ta leiwaks saab.

4. Ja Jesus wastas temmale ja ütles: Kirjutud on, et innimenne ükspäinis ei ella leiwast, waid iggaühhest Jummalasannast.

5. Ja kurrat wiis tedda ühhe kõrge mäe peäle, ja näitis temmale keik ma-ilma kuningrigid silmapilkmisses aial.

6. Ja kurrat ütles temmale: Keik sedda mele--walda nende ülle tahhan ma sulle anda, ja nende au; sest se on mulle antud, ja minna annan sedda, kellele ma tahhan.

7. Kui sa nüüd minno ette tahhad kummardada, siis peab keik sinno pärralt ollema.

8. Ja Jesus wastas temmale ja ütles: Minne mo tahha, sadan, sest kirjutud on: Sinna pead Issandat omma Jummalat kummardama, ja tedda ükspäinis tenima.

9. Ja temma wiis tedda Jerusalemma, ja panni tedda pühha koia harja peäle, ja ütles temmale: Kui sa Jummalapoeg

Poeg olled, siis kukkuta ennast siit mahha.

10. Sest kirjutud on: Temma tahhab ommad inglid sinno pärrast käskida, et nemmad sind peawad hoidma.

11. Ja et nemmad sind kätte peäle peawad wotma, et sinna omma jalga wasto kiwwi ei pea toukama.

12. Ja Jesus wastas ja ütles temmale: Ööldud on: Sinna ei pea Issandat om~a Jummalat mitte kiusama.

13. Ja kui kurrat keik kiusatussed sai lõppetanud, tagganes ta temmast tükkiks aiaks.

14. Ja Jesus läks taggasi Waimo wäes Kalilea-male; ja temmast widi üks könne keik sedda maad läbbi seäl ümberkaudo.

15. Ja temma õppetas nende koggodusse koddades, ja sai keikist auustud.

16. Ja temma tuli Naatsaretti, kus ta olli ülleskasnud, ja läks omma wisi järrele hingamisse-päwal koggodusse kotta, ja tousis ülles kirja luggema.

17. Ja temma kätte anti prohweti Jesaia ramat; ja kui

ta se ramato lahti teggi, leidis temma sedda kohta, kussa kirjutud olli:

18. Issanda Waim on minno peäl; sepärrast on ta mind woidnud; ta on mind läkkitanud waestele armoõppetust kulutama, neid, kes süddame polest röhhutud, parrandama, wangidele lahtilaskmist kulutama, ja pimmedattele näggemist, ja neid, kes waewatud on, andeks-andmisse läbbi lahti laskma,

19. Ja kulutama Issanda melepärralisse aasta.

20. Ja kui temma ramato kinnipanni, andis ta sedda sullase kätte, ja istus mahha, ja keikide silmad koggodusse koias waatsid üksi silmi temma peäle.

21. Ja temma hakkas ütlema nende wasto: Tänna on sesinnane kirri töeks sanud, teie kuuldes.

22. Ja nemmad tunnistasid keik temmast, ja pannid immeks temma armsad sannad, mis temma suust wälja tullid, ja ütlesid: Eks sesinnane olle Josepi poeg?

23. Ja temma ütles nende

wasto: Kül teie öiete mulle
sedda wanna sanna ütlete: Arst
aita issiennast! mis meie
olleme kuulnud Kapernaumas
sündinud ollewad, sedda te ka
siin omma pärris-maal.

24. Agga temma ütles: Töest
minna ütlen teile: ükski prohwet
ei olle mitte armas omma
pärris-maal.

25. Agga töe polest ütlen
minna teile: Mitto leske-naest
olli Elia aial Israelis, kui taewas
olli kolm aastat ja kuus kuud
kinnipandud, kui suur nälg olli
keik ülle se Ma.

26. Ja ei ühhegi jure nende
seast ei läkkitud Eliast, kui
agga Sarepta liña Sidonia-
male ühhe lesse-naese jure.

27. Ja palju piddalitöbbisid olli
Israelis prohwetil Elisa aial, ja
ükski neist ei sanud puhtaks,
kui agga Naaman Siria-mees.

28. Ja kõik said täis wihha, kes
koggodusse koias ollid, kui
nemmad sedda kuulsid,

29. Ja tousid ülles ja toukasid
tedda liñnast wälja, ja wisid
tedda ülles se mäe otsa peäle,
mis peäle nende lin olli
ehhitud, et nem~ad tedda
piddid ülle kaela

mahhakukkutama.

30. Agga temma läks keskelt
nende wahhelt ärra, ja läks
omma teed.

31. Ja tulli alla Kapernaumma
Kalilea-ma liña, ja õppetas
neid hingamisse-päiwil.

32. Ja nemmad ehmatasid
temma õppetusse pärrast, sest
temma sannal olli melewald.

33. Ja seäl koggodusse koias
olli üks innimenne, sel olli
rojase kurrati waim, ja se
kissendas sure heälega,

34. Ja ütles: Et seisa! mis meil
on sinnoga teggemist, Jesus
Naatsarettist? olled sa tulnud
meid ärrarikkuma? ma tunnen
sind, kes sa olled, se Jummal
pühha Poeg.

35. Ja Jesus sõitles tedda, ja
ütles: Olle wait, ja minne
temmast wälja. Ja kurri waim
wiskas tedda kesk paika nende
sekka, ja läks temmast wälja,
ja ei teinud temmale ühtege
kahjo.

36. Ja suur ehmatust tulli
keikide peäle, ja rääksid teine
teisega ja ütlesid: Mis luggu se
on, et ta rojasid waimusid
kässib melewalla ja wäega, ja
nemmad lähhäwad wälja?

37. Ja könne läks temmast wälja keik se Ma läbbi seäl ümberkaudo.

38. Agga temma tousis ülles koggodusse koiast, ja läks Simona kotta; agga Simona äm olli haige kanges sojas töwwes, ja nemmad pallusid tedda temma pärrast.

39. Ja ta seisis temma jures püsti, ja ähwardas sedda soja többe, ja se lahkus temmast; agga seddamaid tousis ta ülles, ja tenis neid.

40. Agga kui päike loja läks, siis wisid keik need, kel haiged ollid, mitmesugguses töwwes, neid temma jure: ja temma panni iggaühhe peäle käed, ja teggi neid terweks.

41. Agga kurjad waimud läksid ka mitmest wälja kissendades, ja ütlesid: Sinna olled se Kristus, se Jummal Poeg. Ja tem~a söitles neid, ja ei lasknud neid mitte räkida, sest nemmad tundsid tedda Kristusse ollewad.

42. Agga kui walge sai, läks tem~a wälja, ja läks ühte tühja paika, ja rahwas otsisid tedda, ja tullid tem~a jure, ja piddasid tedda, et ta neist ei piddand

ärraminnama.

43. Agga temma ütles nende wasto: Minna pean ka muile liännadele armoöppetust kulutama Jummal rigist; sest seks ollen ma läkkitud.

44. Ja temma ütles jutlust Kalilea-ma koggodusse koddade sees.

5. Peatük.

Peetrusse rohke loom: piddalitöbbine, ja alwatud sawad terweks: Matteust kutsutakse jüngriks. Kristus kostab omma jüngritte eest paastmisse pärrast.(Ewangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Agga se sündis, kui rahwas temma jure tungis Jummal sanna kuulma, ja temma isse

seisis Kenetsareti järwe äres,

2. Ja näggi kaks laewa järwe äres seiswad, agga

kallamehhed ollid neist

wäljaläinud, ja lopputasid note ärra:

3. Siis läks tem~a ühhe laewa peäle, mis Simona pärralt olli, ja pallus tedda, et ta mäelt

nattukest piddi ärrasoudma: ja temma istus mahha, ja õppetas rahwast laewa seest.

4. Agga kui ta lõppes räkimast, ütles temma Simona wasto: Soua senna süggawa kohta, ja laske ommad nodad sisse ühhe loma katseks.

5. Ja Simon wastas ja ütles temmale: Õppetaja, meie olleme keige se ö tööd teinud, ja ep olle ühtegi sanud agga, sinno sanna peäle tahhan ma nota sisse lasta.

6. Ja kui nemmad sedda teggid, said nem~ad sure hulga kallo; agga nende noot kärrises lõhki.

7. Ja nemmad tombasid käega ommad seltsi--meeste wasto, kes teises laewas ollid, et nemmad piddid tulles, ja neid aitma. Ja nemmad tullid ja täitsid mollemad laewad täide, nenda et nemmad wausid;

8. Agga kui Simon Peetrus sedda näggi, heitis temma Jesusse põlwede ette mahha, ja ütles: Issand, minne minnust ärra, sest ma ollen üks pattune inimenne:

9. Sest suur ehmatust olli temma peäle tulnud ja keikide

peäle, kes temmaga ollid, se kallasagi pärrast, mis nemmad ühhes ollid sanud.

10. Nendasammoti ka tulli suur ehmatust Jakobusse ja Joannesse Sebedeusse poegade peäle, kes Simona seltsimehhed ollid. Ja Jesus ütles Simona wasto: Ärra karda, sest aiast pead sa innimessi püüdma.

11. Ja nemmad aiasid laewadega mäele, ja jätsid keik mahha, ja käisid temma järrel.)

12. Ja se sündis, kui ta ühhes liinas olli, ja wata, seäl olli üks mees täis piddalitõbbe: ja kui ta Jesust näggi, heitis temma silmili mahha, pallus tedda ja ütles: Issand, kui sa tahhad, woid sa mind puhtaks teha.

13. Ja tem~a sirutas kät, ja putus temmasse, ja ütles: Ma tahhan, sa puhtaks; ja seddamaid läks se piddalitõbbi temmast ärra.

14. Ja temma kelis tedda sedda ei kellelegi ütlemast, waid temma ütles: Minne ärra ja näita ennast preestrile, ja ohwerda omma puhhastamise eest, nenda kui Moses on käsknud, neile tunnistusseks.

15. Agga se könne temmast laggus laiemale, ja paljo rahwast tulli kokko tedda kuulma, ja temmalt terwist sama omma többedest.

16. Agga temma läks körwale senna, kus tühjad paigad ollid, ja pallus Jummalat.

17. Ja se sündis ühhel päwal, et ta õppetas, ja seäl ollid Wariserid ja kässotundiad istmas, kes ollid tulnud keikist Kalilea- ja Juda-ma allewist ja Jerusalemmast: ja Issanda wäggi olli seäl neid terweks teggemas.

18. Ja wata, ühhed mehhed töid wodi peäl ühhe innimesse, kes olli alwatud: ja nemmad püüdsid tedda sisse wia, ja tem~a ette panna.

19. Ja kui nemmad rahwa pärrast, kust nemmad piddid tedda sisse wima, maad ei leidnud, läksid nemmad ülles kattukse peäle, ja lasksid tedda kiwwi laest läbbi mahha wodiga hopis kesk paika Jesusse ette.

20. Ja kui ta nende usko näggi, ütles ta temma wasto: Innimenne, sinno pattud on sulle andeks antud.

21. Ja kirjatundiad ja Wariserid

hakkasid mötlema, ja ütlesid: Kes on se, kes Jummalat teotussi rägib? kes woib pattud andeks anda, kui agga Jummal üks?

22. Agga kui Jesus nende mõtlemised tundis, kostis temma ja ütles nende wasto: Mis teie mõtlete ommas süddames?

23. Kumb on kergem öölda: Sinno pattud on sulle andeks antud, ehk öölda: Touse ülles ja könni?

24. Agga teie peate teada sama, et innimesse Poial melewald on Ma peäl pattud andeks anda, (ütles ta selle wasto, kes olli alwatud:) Ma ütlen sulle, touse ülles, ja tõsta omma wodi ülles, ja minne ärra omma kotta.

25. Ja seddamaid tousis ta ülles nende nähhes, tõstis omma wodi ülles, mis peäl temma olli magganud, ja läks omma koio Jummalat kites.

26. Ja suur ehmatust tulli keikide peäle, ja auustasid Jummalat, ja said täis kartust ja ütlesid: Meie olleme tänna immelikkud asjad näinud.

27. Ja pärrast sedda läks

temma wälja, ja näggi ühhe tölneri, Lewi nimmi, tolli-hones istuwad, ja ütles temmale: Käi minno järrel.

28. Ja temma jättis keik mahha, tousis ülles ja käis temma järrel.

29. Ja Lewi teggi temmale suurt woöraspiddo ommas koias, ja suur hulk tölnerid ja teisi ollid temmaga laudas istmas.

30. Ja kirjatundiad ja Wariserid nurrisesid temma jüngritte wasto ja ütlesid: Mikspärrast söte ja jote teie tölneritte ja pattustega?

31. Ja Jesus wastas ja ütles nende wasto: Neil, kes terwed on, ei olle arsti tarwis, waid haigedel.

32. Minna ei olle tulnud öigid kutsma, waid pattusid mele-parrandamisse pole.

33. Agga nem~ad ütlesid temma wasto: Miks Joannesse jüngrid paastwad ni saggedaste ja tewad palwesid, nendasammoti ka Wariseride jüngrid ; agga sinno jüngrid söwad ja jowad?

34. Agga temma ütles nende wasto: Kas teie woite pulma

rahwast paastma panna, kunni peigmees nende jures on?

35. Agga päwad tullewad, kui se peigmees neist saab ärrawoetud, et nemmad siis paastwad neil päiwil.

36. Agga temma ütles ka neile ühhe tähhendamisse sanna: Ükski ei panne ue kue paika ühhe wanna kue peäle, muido se uus kärristab sedda wanna, ja se ue ride paik ei sünni mitte se wanna peäle.

37. Ja ükski ei panne wärsket wina wanna nahk-astjade sisse, muido aiab se wärske wiin need nahk-astjad lõhki, ja temma joseb mahha, ja need nahk-astjad lähhäwad hukka.

38. Waid wärsket wina peab ute nahk-astjade sisse pandama, siis seiswad mollemad terwed.

39. Ja ükski, kes wanna jonud, ei tahha warsi wärsket, sest ta ütleb: Wanna on parrem.

6. Peatük.

Jüngrid katkuwad päid pühhapäwal. Kristus teeb ärrakuinud kät terweks; wallitseb kaksteistkümmend

*Apostlit ommast jüngrittest;
teeb jutlust wäljal. Ewangelium
neljandamal Pühapäwal
pärrast kolm-aino Jummal
Pühha.*

1. Ja se sündis Pasa pühha teisel päwal, et temma läbbi wilja käis; ja temma jüngrid katsusid päid, ja söid ja örusid kättega.

2. Agga monningad Wariseridest ütlesid neile: Mispärrast tete teie sedda, mis ei sünni hingamise-päiwil teha?

3. Ja Jesus wastas, ja ütles nende wasto: Eks teie sedda olle luggenud, mis Tawet teggi, kui temmal nälgi olli, ja neil, kes temmaga ollid?

4. Kuida temma Jummal kotta läks, ja wottis ettepannemisse leiwad, ja söi, ja andis ka neile, kes temmaga ollid, mis ühhelgi ep olnud lubba süa, kui agga preestridel.

5. Ja temma ütles neile: Innimesse Poeg on ka hingamise päwa Issand.

6. Agga se sündis ühhel teisel hingamise-päwal, et ta koggodusse kotta läks, ja

öppetas: ja seäl olli üks innimenne, ja selle parram kässi olli ärrakuinud.

7. Agga kirjatundiad ja Wariserid wahtsid tedda, kas ta hingamise-päwal pididi terweks teggema, et nemmad pidid kaebdust temmast leidma.

8. Agga temma teadis nende mõtlemised ärra, ja ütles selle innimesse wasto, kel se kuinud kässi olli: Touse ülles, ja astu kesk seie paika, ja temma tousis ülles ja seisis seäl.

9. Siis ütles Jesus nende wasto: Minna tahhan teilt middagi küssida: kas hingamise-päiwil sünnib head teha, woi kurja teha? ello hoida, woi hukka sata?

10. Ja temma watas ümber nende keikide peäle, ja ütles selle innimesse wasto: Sirruta omma kät, ja temma teggi nenda: ja temma kässi sai jälle terweks otsego teine.

11. Agga nemmad jäid koggone hulluks, ja räkisid teine teisega, mis nemmad kül Jesussele pidid teggema.

12. Agga neil päiwil sündis, et ta wäljaläks ühhe mäe peäle Jummalat palluma, ja temma

jäi palwesse Jummal pole keige se ö.

13. Ja kui walge sai, kutsus temma ommad jüngrid ennese jure, ja wallitses nende seast kaks--teistkümmend, neid nimmetas temma ka Apostlideks.

14. Need ollid: Simon, kedda temma ka Peetrusseks nimmetas, ja tem~a wend Andreas, Jakobus ja Joannes, Wilippus ja Partolomeus.

15. Matteus ja Tomas, Jakobus Alweusse poeg, ja Simon, kedda Seloteks hütakse.

16. Judas Jakobusse poeg, ja Judas Iskariotes, kes ka sai ärraandiaks.

17. Ja kui ta sai alla läinud nendega, seisis temma laggeda peäl, ja temma jüngritte hulk, ja suur hulk rahwast keige Juda-maalt ja Jerusalem~ast ja merre äärtsest Tirussest ja Sidonist,

18. Kes ollid tulnud tedda kuulma, ja et nemmad woiksid terweks sada omma haigussist, ja kedda rojasist waimudest waewati; ja nemmad said terweks.

19. Ja keik se rahwas püdis

temmasse putuda, sest wäggi läks temmast wälja, ja teggi keik terweks.

20. Ja temma töstis ommad silmad omma jüngritte peäle, ja ütles: Önsad ollete teie waesed; sest teie pärralt on Jummal riik.

21. Önsad ollete teie, kel nüüd nälg on; sest teie peate täis sama. Önsad ollete teie, kes teie nüüd nuttate: sest teie peate naerma.

22. Önsad ollete teie, kui innimessed teid wihkawad, ja kui nemmad teid ärralahhutawad, ja laimawad, ja põlgwad teie nimme kui ühhe pahha nim~e innimesse Poia pärrast.

23. Römustage ennast sel päwal, ja hüppage, sest wata, teie palk on suur taewas; sest nende wannemad teggid nendasam~oti prohwetidele.

24. Agga hädda teile, kes teie rikkad ollete: sest teie trööstiminne on jo teie kä.

25. Hädda teile, kes teie täis ollete: sest teie peate nälgas ollema. Hädda teile, kes teie nüüd naerate: sest teie peate leinama ja nutma.

26. Hädda teile, kui keik innimessed head teist räkiwad: sest nende wannemad teggid nendasammoti walleprohwetidele.

27. Agga teile, kes teie kulete, ütlen minna: Armastage ommad wihamehhed, tehke head neile, kes teid wihkawad.

28. Önnistage neid, kes teid ärraneedwad, palluge nende eest, kes teile liga teggewad.

29. Kes sind ühhe kõrwa äre lööb, sellele pakku ka teist: ja sellele, kes so kue ärrawottab, ärra kela ka mitte wammust.

30. Agga anna iggaühhele, kes sind pallub: ja kes sinnult sinno omma wottab, selt ärra küssi taggasi.

31. Ja nenda kui teie tahhate, et innimessed teile peawad teggema, nendasammoti tehke teie ka neile.

32. Ja kui teie neid armastate, kes teid armastawad, mis tänno teil sest on? sest pattused armastawad ka neid, kes neid armastawad.

33. Ja kui teie omma heateggiattele head tete, mis tänno teil sest on? sest pattused tewad seddasamma

ka.

34. Ja kui teie neile laenate, kellelt teie lodate jälle kätte sada, mis tänno teil sest on? sest pattused laenawad ka pattustele, et nemmad sedda wörra jälle saaksid.

35. Agga armastage ommad wihamehhed, ja tehke head ja laenage, ei ühtegi selle wasto lotes: siis peab teie palk suur ollema, ja teie peate selle Keigekörgema lapsed ollema: sest tem~a on helde nende tännamatta ja kurjade wasto.

36. Sepärrast olge armolissed, nenda kui teie Issagi armolinne on.

37. Ja ärge moistke kohhut, siis ei moisteta ka mitte teie peäle kohhut; ärge moistke hukka, siis ei moisteta ka teid mitte hukka.

38. Andke andeks, siis antakse teile andeks: andke, siis peab teile antama; üks hea kinniwaitud ja kuhja peaga puistatud moöt peab teie rüppe antama; sest sellesamma moödoga, misga teie moödate, peab teile jälle moödetama.

39. Agga tem~a ütles neile tähhendamisse saña: Kas

pimme woib pimmedale teed juhhatada: eks nem~ad mollemad auko ei lange?

40. Ei jünger olle mitte ülem kui temma õppetaja; agga iggaüks täieste õppetud peab ollema kui temma õppetaja.

41. Agga mis sa sedda pinda nääd, mis so wenna silmas on ; agga sedda palki, mis so ommas silmas on, ei panne sa mitte tähhele.

42. Ehk kuidas woid sa omma wennale öölda: Wend, lasse ma kissun sedda pinda wälja, mis so silmas on, ja isse ei nä sa sedda palki, mis so silmas on? oh siña sallalik! kissu essite sedda palki om~ast silmast wälja, ja siis selletad siña wäljakiskuda sedda pinda, mis so wenna silmas on.)

43. Sest se ei olle hea pu, mis pahha wilja kannab, egga pahha pu, mis hea wilja kannab.

44. Sest igga pu tunnukse om~ast wiljast: sest kibbowitsust ei noppita wigimarjo, egga ohhakist kogguta winamarja kobbaraid.

45. Hea innimenne toob head wälja om~a süddame heast

warrandussest; ja kurri innimenne toob kurja wälja omma süddame kurjast warrandussest: sest mis südda täis on, sedda rägib temma su. 46. Agga miks teie mind hüate: Issand, Issand! ja teie ei te mitte, mis ma ütlen?

47. Iggaüks, kes minno jure tulleb ja kuleb mo sannad ja teeb nende järrele, sedda tahhan ma teile näidata, kelle sarnane ta on.

48. Temma on ühhe innimesse sarnane, kes koia ehhtas, ja kaewas ja süggawaste kaewas, ja panni temma allust kaljo peäle; agga kui suur wessi tulli, käis wolas wessi selle koia peäle, ja ei woinud sedda mitte likutada, sest temma allus olli ühhe kaljo peäle raiatud.

49. Agga kes kuleb, ja ei te mitte, se on ühhe innimesse sarnane, kes honet ehhtas Ma peäle ilma allusseta, ja wolas wessi käis temma peäle, ja seddamaid langes ta mahha, ja se koia lagguminne olli suur.

7. Peatük.

Ühhe pealikko sullasest. Sest

*poismehhest Naini liñnast.
Joannesest ja temma
jüngrittest. Sest pattusest
naesest. Ewangelium
kueteistkümnemal Pühhapäwal
pärrast kolm-aino Jummal
Pühha.*

1. Agga pärrast, kui ta keik ommad kõnned rahwa kuuldes sai lõppetanud, läks temma Kapernaumma.
2. Ja ühhe pealikko sullane, kes temma melest kallis olli, se olli haige ja surremisse peäl.
3. Agga kui ta Jesussest kulis, läkkitas temma Juda-rahwa wannemad temma jure, ja pallus tedda, et ta pidid tulles ja temma sullast terweks teggema.
4. Agga kui nemmad Jesusse jure said, pallusid nem~ad tedda üpris wägga ja ütlesid: Temma on sedda wäärt, et sa temmale sedda teed.
5. Sest ta armastab meie rahwast, ja se kogodusse koia on ta isse meile ülesehhitanud.
6. Ja Jesus läks nendega; agga kui temma ei olnud ennam kaugel koiast ärra, läkkitas se pealik ommad

söbrad temma jure, ja käskis tem~ale öölda: Issand, ärra wotta sedda waewa nähha: sest minna ei olle mitte wäärt, et sa mo kattukse alla tulled.

7. Sepärrast ei olle minnaga ennast wäärt arwanud sinno jure tulla; waid ütle agga ühhe sannaga, siis saab mo sullane terweks.

8. Sest minnaga ollen ka innimenne teise wallitsusse alla seätud, ja minno al on söamehhi, ja ma ütlen sellele: Minne, ja temma lähhäb; ja teisele: Tulle, ja temma tulleb; ja omma sullasele: Te sedda, siis ta teeb.

9. Agga kui Jesus sedda kulis, panni temma tedda immeks, ja pöris ümber ja ütles se rahwa wasto, mis järrel käis: Ma ütlen teile, sähhärdust usko ei olle ma Israelistke leidnud.

10. Ja kui need, kes wäljaläkkitud, jälle koio said, leidsid nem~ad se haige sullase terwe ollemast.

11. Ja se sündis teisel päwal, et temma ühte liñna läks, mis hütakse Nainiks, ja temmaga läksid palju temma jüngrid ja palju rahwast;

12. Agga kui ta liggi liina wärrawat sai, wata, siis kanti surnud wälja, se olli omma emma ainus poeg, ja se olli lesk, ja palju liina rahwast olli temmaga.

13. Ja kui Issand tedda näggi, siis hallastas temma wägga temma peäle ja ütles temmale: Ärra nutta mitte.

14. Ja kui ta liggi sai, hakkas temma pusarkist kinni, (agga need kandjad seisisid) ja temma ütles: Noormees, ma ütlen sulle, touse ülles!

15. Ja se surnud tousis istma ja hakkas räkima, ja ta andis tedda temma emmale;

16. Agga nende keikide peäle tuli hirm, ja auustasid Jummalat ja ütlesid: Suur prohwet on meie seas tousnud, ja Jummal on omma rahwast tulnud katsma.

17. Ja sesiñnane könne widi tem~ast laiale keige Juda-ma läbbi, ja keiki paiko seäl ümberkaudo.)

18. Ja sedda keik kulutasid Joannessele temma jüngrid: ja Joannes kutsus ennese jure kaks omma jüngrittest,

19. Ja läkkitas neid Jesusse

jure, ja käskis temmale öölda: Kas sinna se olled, kes peab tulles, woi peame meie teist ootma?

20. Agga kui need mehed temma jure said, ütlesid nem~ad: Ristia Joannes on meid so jure läkkitanud, ja kässib öölda: Kas sinna se olled, kes peab tulles, woi peame meie teist ootma?

21. Agga selsammal tunnil teggi ta mitto terweks többedest ja mitmest waewast ja kurjest waimudest, ja mitme pimmedale kinkis temma näggemist.

22. Ja Jesus wastas, ja ütles neile: Minge ja kulutage Joannessele, mis teie ollete näinud ja kuulnud, et pimmedad näwad, jallotumad käiwad, piddalitöbbised sawad puhtaks, kurdid kuulwad, surnud touswad ülles, waestele kulutakse Ewangeliummit.

23. Ja önnis on se, kes minnust ial ennast ei pahhanda.

24. Agga kui Joannesse Kässud said ärraläinud, hakkas tem~a Joañessest rahwa wasto räkima: Mis teie ollete

wäljaläinud körbe waatma?
ühhe pilliroo, mis tulest
köikutakse?

25. Ehk mis teie ollete
wäljaläinud waatma? ühhe
innimesse pehmede rietega
ehhitud? wata, kes kalli ridega
ja röömsa ello sees ellawad,
need on kuninglikko koddade
sees.

26. Ehk mis teie ollete
wäljaläinud waatma? ühhe
prohweti? töest minna ütlen
teile: Kes weel ennam on, kui
prohwet.

27. Sesinnane on se, kennest
on kirjutud: Wata, ma läkkitan
omma ingli sinno palle ele, kes
so teed sinno eel peab
walmistama.

28. Sest minna ütlen teile:
Nende seast, kes naesest on
sündinud, ei olle mitte suremat
prohwetit, kui ristia Joannes;
agga se, kes wähhem on
Jummala rikis, on surem tedda.

29. Ja keik rahwas, mis tedda
kulis, ja need tõlnerid, kes
Joannesse ristmisega ollid
ristitud, andsid Jummalale
öigust.

30. Agga Wariserid ja
kässotundiad põlgsid ärra

Jummala nou issienneste
wasto, ja ei lasnud ennast
mitte temmast ristida.

31. Agga Issand ütles: Keñe
sarnatseks pean minna
sesinnatse innimeste suggu
pannema, ja kenne sarnatsed
on nemmad?

32. Nem~ad on nende laste
sarnatsed, kes turro peäl
istwad, ja hüüdwad teine teise
wasto ja ütlewad: Meie olleme
teile willet aianud, ja teie ei
olle tansinud: meie olleme teile
nuttolaulo laulnud, ja teie ei
olle mitte nutnud.

33. Sest Joannes se ristia on
tulnud, ei ta sõnud leiba, egga
jonud wina; ja teie ütlete:
Temmal on kurri waim.

34. Innimesse Poeg on tulnud,
söüb ja joob, ja teie ütlete:
Wata, se innimenne on södik
ja wina-jodik, tõlneride ja
pattuste söbber.

35. Ommeti moistetakse tarkust
öigeks keikist temma lapsist.

36. Agga üks neist Wariseridest
pallus tedda, et ta temmaga
pidi leiba wotma; ja temma
läks se Wariseri kotta, ja istus
lauale mahha.

37. Ja wata, üks naene olli

liñnas, se olli pattune; kui ta teäda sai, et temma Wariseri koias laudas istus, tõi temma ühhe Alabastri-riista salwiga.

38. Ja temma seisis tagga temma jalje jures, nuttis ja hakkas temma jallad kastma silma--weega, ja kuiwatas neid omma juustega, ja andis temma jalgele suud, ja woidis neid se salwiga.

39. Agga kui se Wariseer, kes tedda olli kutsnud, sedda näggi, mötles ta isseenneses ja ütles: Kui sesinnane olleks üks prohwet, kül ta siis moistaks, mis ja missuggune naene se on, kes temmasse putub; sest ta on üks pattune.

40. Ja Jesus wastas ja ütles temma wasto: Simon, mul on middagi sulle räkimist; agga temma ütles: Öppetaja, rägi.

41. Ühhel kassowotjal olli kaks wölglast, teine olli wölgo wiis sadda tenari-rahha, agga teine wiiskümmend.

42. Agga kui nemmad ei joudnud maksta, kinkis temma mollemille sedda: ütle nüüd, kumb neist wottab tedda ennam armastada?

43. Agga Simon wastas ja

ütles: Ma arwan se, kellele ta ennam kinkinud: agga temma ütles temmale: Sa olled öiete moistnud.

44. Ja temma pöris ennast naese pole ja ütles Simonale: Kas sa sedda naest nääd? minna ollen sinno maiasse tulnud, sinna ei olle minno jalgade tarwis wett annud; agga sesinnane on silma-weega minno jallad kastnud, ja on ennese juustega kuiwatanud.

45. Sinna ei olle minnule suud annud; agga sesinnane, ni pea kui ta sisse tuli, ei jätnud järrele, minno jalgele mitto korda suud andmast.

46. Sinna ei olle mo Pead ölliga woidnud, ja sesinnane on mo jallad salwiga woidnud.

47. Sepärrast, ütlen minna sulle, temma palju patto on andeks antud, sest ta on palju armastanud; agga kellele pissut andeks antakse, se armastab pissut.

48. Ja ta ütles temmale: Sinno pattud on sulle andeks antud.

49. Ja need, kes temmaga laudas istsid, hakkasid isseennestes mötlema: Kes sesiñnane on, kes ka pattud

andeks annab?

50. Agga temma ütles selle naese wasto: Sinno usk on sind aitnud; minne rahhoga.

8. Peatük.

*Jummala sanna seemnest:
Kangest tulest merre peäl:
Kurjast waimust waewatud
innimessest. Ühhest haigest
naesest. Jairusse tütrest.
Ewangelium kahheksamal
Pühhapäwal enne Kristusse
üllestousmisse Pühha.*

1. Ja pärrast sündis, et tem~a läks ühhest liñnast ja allewist teise, ja ütles jutlust ja kulutas Ewangeliummit Jummala rigist, ja need kaksteistkümmend temmaga,

2. Ja monned naesed, kedda temma olli terweks teinud kurjest waimudest ja többedest, Maria, kedda hütakse Mahdalenaks, kellest seitse kurja waimo olli wäljaläinud,

3. Ja Joanna, Kusa Herodesse warra-hoidia naene, ja Susanna, ja palju muid, kes tedda aitsid omma warraga.

4. Agga kui palju rahwast

ühhes kous olli, ja keikist liñnadest temma jure tõtsid, rakis ta tähhendamisse sanna läbbi:

5. Üks külwaja läks wälja omma semet külwama, ja kui ta külwas, kukkus muist tee äre ja sötkuti ärra, ja need linnud, mis taewa all, söid sedda ärra;

6. Ja muist kukkus kaljo peäle, ja kui temma tousis, kuiwis temma ärra, sepärrast et temmal ep olnud märga:

7. Ja muist kukkus kesk ohhakatte sekka, ja need ohhakad tousid ühtlase ülles ja lämmatasid sedda ärra.

8. Ja muist kukkus hea Ma peäle, ja kui temma tousis, kandis temma saakortse wilja. Kui ta sedda ütles, hüdis temma: Kel körwad on kuulda, se kuulgo.

9. Agga temma jüngrid küssisid temmalt ja ütlesid, mis tähhendamisse sanna se olneb.

10. Agga temma ütles: Teile on Jummala rigi sallaja-asjad teada antud; agga teistele tähhendamisse sannade läbbi, et nemmad nähhes ei nä, ja kuuldes ei moista.

11. Agga se on se

tähhendamisse sanna: Se seme on Jummal sanna.

12. Agga tee-äartsed on need, kes sedda kuulwad: pärrast tulleb kurrat ja wottab se sanna nende süddamest ärra, et nemmad ei pea uskma egga önsaks sama.

13. Agga kaljopeälsed on need, kes, kui nemmad kuulwad, sedda sanna römoga wastowotwad; agga neil ei olle mitte juurt, ürrikseseks aiaks uskwad nemmad, ja kiusatusse aial tagganewad nemmad ärra.

14. Agga mis ohhakatte sisse kukkus, needsinnatsed on need, kes kuulwad ja lähhäwad omma töle, ja neid lämmatakse ärra ma-ilma murrest ja rikkussest ja sesinnatse ello himmudest, ja ei kañna walmist wilja.

15. Agga mis hea Ma sees on, need on needsinnatsed, kes sedda sanna kuulwad, ja kauni ja hea süddame sees piddawad, ja kandwad wilja kannatades.)

16. Agga ükski ei süta künalt, ja ei katta sedda astjaga kinni, egga panne laua alla; waid panneb küünla-jalla peäle, et

need, kes sisse tullewad, walget näwad.

17. Sest ühtegi ei olle sallaja, mis ei peaks ilmuma: ei olle ka ühtegi warjul, mis ei peaks teäda sama, ja ilmuma.

18. Sepärrast katske, kuidas teie kulete; sest kel ial on, sellele peab antama, ja kel ei olle, selle käest peab ka ärrawoetama, mis ta mötleb ennesel ollewad.

19. Agga temma jure tullid temma emma ja wennad, ja ei woinud mitte temma jure sada rahwa pärrast.

20. Ja temmale kulutadi monnest, kes ütlesid: Sinno emma ja so wennad seiswad oues, ja tahtwad sind nähha;

21. Agga temma wastas ja ütles neile: Minno emma, ja mo wennad on need, kes Jummal sanna kuulwad ja se järrele teggewad.

22. Ja ühhel päwal sündis, et ta laewa läks ja temma jüngrid, ja ütles nende wasto: Läksi teile pole järwe: ja nemmad läksid ärra.

23. Ja kui nemmad laewaga läksid, uinus temma maggama: ja tulispask tousis järwe peäl;

ja nemmad said üleühtse märjaks, ja neil olli hädda kä;
24. Agga nemmad tullid temma jure, ja ärratasid tedda ülles ja ütlesid: Öppetaja, õppetaja, meie lähhäme hukka; agga temma tousis ülles ja ähwardas tuult ja laened, ja nemmad jäid wait, siis sai se waikseks.

25. Agga tem~a ütles nende wasto: Kus on teie usk? agga nemmad kartsid ja immetellesid, ja ütlesid teine teise wasto: Kes siis sesinnane on, et temma ka tuled ja wet kässib, ja need wotwad temma sanna kuulda?

26. Ja nemmad läksid laewaga Kadara-rahwa male, se on Kalilea kohhal.

27. Agga kui temma mäele läks, tuli temma wasto üks mees liñnast, sel ollid kurjad waimud ammust aia, ja temmal ei olnud kube selgas, ja ei seisnud kodd, waid surnohaudade sees.

28. Agga kui ta Jesust näggi, siis karjus temma wägga, ja heitis temma ette mahha, ja ütles sure heälega: Mis on mul sinnoga teggemist, Jesus, keigekörgema Jum~ala Poeg!

ma pallun sind, et sa mind ei waewa.

29. Sest tem~a käskis sedda rojast waimo sest innimessest wäljamiñna: sest ta olli tedda kaua aega waewanud, ja tem~a olli ahhelattega kinni ja hoiti jalgraudus, ja temma kiskus need rauad katki, ja aeti kurjast waimust kõrbedesse.

30. Ja Jesus küssis temmalt, ja ütles: Mis so nimmi on? agga temma ütles: Legeon; sest palju kurje waimusid ollid temma sisse läinud.

31. Ja temma pallus tedda, et ta neid ei piddand käskma süggawasse miñna.

32. Agga seäl olli suur sea-karri mäe peäl sömas: ja nem~ad pallusid tedda, et ta neile piddi lubba andma nende sisse miñna, ja temma andis neile lubba.

33. Agga kui need kurjad waimud sest innimessest said wäljatulnud, läksid nemmad siggade sisse, ja se sea-karri kukkutas ennast üle kaela kalda peält järwe, ja lämmatas ärra.

34. Agga kui sea-karjatsed sedda näggid, mis sündis,

pöggensesid nemmad ärra, ja läksid ja kulutasid sedda liinas ja maal.

35. Siis läksid nemmad wälja sedda waatma, mis olli sündinud, ja tullid Jesusse jure ja leidsid sedda innimest, kellest need kurjad waimud ollid wäljaläinud, Jesusse jalgade jures istmast ridis ja õige melega; ja nem~ad kartsid.

36. Ja need, kes sedda ka ollid näinud, kulutasid neile, kuidas se, kes kurjast waimust waewatud, olli terweks sanud.

37. Ja keik se rahwa-hulk, mis seäl Kadara-rahwa maal ümberkaudo ollid, pallus tedda, et ta pididi nende jurest ärraminnema: sest et suur hirm olli nende peäle tulnud. Ja temma läks laewa, ja läks taggasi.

38. Agga se mees, kellest kurjad waimud ollid wäljaläinud, pallus tedda, et ta pididi sama temma jure jäda; agga Jesus laskis tedda ennesest ärra, ja ütles:

39. Minne omma kotta taggasi, ja rägi ülles, mis sured asjad Jummal sulle on teinud: ja

tem~a läks ärra, ja kulutas keige se liina läbbi, mis Jesus temmale olli teinud.

40. Agga se sündis, kui Jesus taggasi tuli, wottis rahwas tedda wasto; sest nemmad ootsid tedda keik.

41. Ja wata, üks mees, Jairus nimmi, tuli, ja temma olli koggodusse-koia üllem, ja temma heitis Jesusse jalge ette mahha, ja pallus tedda ennese kotta tulla:

42. Sest temmal olli üks ainus tüttar liggi kahheteistkümne aastane, ja se olli surnud. (Agga, kui temma senna läks, lämmatas rahwas tedda pea ärra.

43. Ja üks naene, kes kaksteistkümmend aastat werretöwwes olnud, kes keik omma peatoidust arstide kätte olli ärrakullutanud, ja ei woinud ühhegi käest terwist sada,

44. Se tuli temma selja tahha, ja putus temma kue pallistussesse, ja seddamaid löppes tem~a werre többi ärra.

45. Ja Jesus ütles: Kes on minnusse putunud? agga kui keik salgasid, ütles Peetrus ja need, kes temma jures ollid:

Õppetaja, rahwas tungib sinno peäle ja rõhhuwad sind, ja sinna ütled: Kes se on, kes minnusse putunud?

46. Agga Jesus ütles: Üks on minnusse putunud: sest ma ollen tunnud, et wäggi minnust on wäljaläinud.

47. Agga kui se naene näggi, et ta ei woinud warjule jada, siis tuli ta wärristes ja heitis temma ette mahha, tunnistas temmale keige rahwa ees ülles, mis asja pärrast temma temmasse olli putunud, ja kuidas temma ni kohhe olli terweks sanud.

48. Agga ta ütles temmale: Olle julge, tüttar, sinno usk on sind aitnud; minne rahhoga.)

49. Kui temma alles räkis, tuli üks selle koggodusse koia-üllema perrest, ja ütles temmale: Sinno tüttar on surnud, ärra te õppetajale waewa.

50. Agga kui Jesus sedda kulis, wastas ta temmale ja ütles: Ärra karda, ussu agga, siis peab temma abbi sama;

51. Agga kui ta kotta sai, ei lasknud temma keddagi sisse miñna, kui agga Peetrust ja

Jakobust ja Joannest, ja se lapse issa ja emma.

52. Agga keik nutsid ja kaebasid tedda; agga temma ütles: Äрге nutke mitte, ta ep olle mitte surnud, waid ta maggab.

53. Ja nemmad naersid tedda, sest nemmad teädsid, et ta olli surnud.

54. Agga temma aias keik wälja, ja hakkas ta kätte kinni, ja hüdis ja ütles: Tüttarlaps, touse ülles.

55. Ja temma hing tuli jälle, ja temma tousis seddamaid ülles, ja ta käskis temmale süa anda.

56. Ja temma wannemad ehmatasid ärra; agga temma kelis neid ei ühhelegi sedda räkimast, mis olli sündinud.

9. Peatük.

*Kahheteistkümnest Apostlist:
Wiest leiwast. Kristust
mudetakse: Temma
kannatamisest. Jüngritte au-
ahnus, ja wihha. Kuida öiete
peab Kristusse järrel käima.*

1. Agga tem~a kutsus ommad kaksteistküm~end jüngrit kokko,

ja andis neile wägge ja melewalda keikide kurja waimude ülle, ja többesid parrata,

2. Ja läkkitas neid wälja kulutama Jum~ala riki, ja haigid terweks teggema,

3. Ja ütles nende wasto: Äрге wotke ühtegi tee peäle, ei keppisid, egga pauna, ei leiba, egga hõbbe-rahha; ei pea ühhelegi kaks kube ollema.

4. Ja kus kotta teie ial lähhäte, senna jäge, ja seält minge wälja.

5. Ja kes ial teid wasto ei wotta, sest liñnast minge wälja, puistage ka tolmo teie jalgade peält ärra neile tuñistusseks.

6. Ja kui nemmad wäljaläksid, käisid nemmad möda allewid, ja kulutasid armoöppetust, ja teggid terweks keikis paikus.

7. Agga Nelli-würst Herodes kulis keik, mis temmast tehti, ja olli kahhe wahhel, sepärrast et monningad ütlesid: Joannes on surnust ülles--tousnud;

8. Agga monningad, et Elias on ennast näitnud; agga monned, et üks neist wannust prohwetidest on üllestousnud.

9. Ja Herodes ütles: Joannesse

Pea ollen minna käsknud otsast ärraraiuda; agga kes se on, kellest ma sähhärdust kulen? ja temma püdis tedda nähha sada.

10. Ja kui need Apostlid taggasi tullid, rääksid nemmad tem~ale, mis nemmad ollid teinud. Ja temma wottis neid ennese jure, ja läks ärra ühte tühja paika körwale, senna liñna pole, mis hütakse Petsaidaks.

11. Agga kui rahwas sedda teada sai, käisid nemmad temma järrel: ja temma wottis neid wasto, ja räkis neile Jummalala rigist: ja kellel parrandamist tarwis olli, neid teggi ta terweks.

12. Agga pääw hakkas werima, ja need kaks--teistkümmend tullid ta jure ja ütlesid temmale: Lasse se rahwas ärra, et nemmad allewitte ja küllade sisse seäl ümberkaudo woiwad miñna ömaiale ja roga leida: sest meie olleme siin tühjas paikas.

13. Agga tem~a ütles nende wasto: Andke teie neile süa; agga nemmad ütlesid: Meil polle enam kui wiis leiba ja

kaks kalla; olgo siis, et meie lähhäme, ja roga ostame keige selle rahwale:

14. Sest neid olli liggi wiis tuhhat meest; agga temma ütles om~a jüngritte wasto: Saatke neid mahhaistuma riddamissi, wiisküm~end iggas riddas.

15. Ja nemmad teggid nenda, ja saatsid keik mahhaistuma.

16. Agga temma wottis need wiis leiba ja need kaks kalla, watas ülles taewa pole, ja önnistas neid ja murdis, ja andis jüngrittele selle rahwa ette panna.

17. Ja nemmad söid, ja keikide köhhud said täis, ja neid pallokessi, mis neile olli üllejäänud, korjati kokko kaksteistkümmend korwi täit.

18. Ja se sündis, kui ta üksi olli Jummalat pallumas, siis ollid temma jüngrid temmaga: ja temma küssis neilt ja ütles: Kedda mind rahwas ütleb ollewad?

19. Agga nemmad wastasid ja ütlesid: Ristia Joa~nes; agga mo~ningad: Elias; agga teised, et üks neist wannust prohwetidest on üllestousnud.

20. Agga tem~a ütles nende wasto: Agga teie, kedda teie mind ütlete ollewad? siis wastas Peetrus ja ütles: Jummal Kristus.

21. Ja tem~a kelis neid kowwaste, ja kelis ühhelegi sedda räkimast,

22. Ja ütles: I~nimesse Poeg peab paljo kannatama, ja kui kolbmatta ärraheidetama wannemist ja üllemist preestridest ja kirjatundiaist, ja ärratappetama, ja kolmandamal päwal jälle üllesärratadama.

23. Ja tem~a ütles keikile: Kui kegi minno järrele tahhab tulla, se salgago issee~nast ärra, ja wotke om~a risti iggapääw e~nese peäle, ja käigo minno järrel:

24. Sest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda ärra; agga, kes ial omma ello ärrakautab minno pärrast, se hoiab sedda.

25. Sest mis kasso on innimessel sest, kui ta olleks keik ma-ilma kassuks sanud, ja kautaks isseennast, ehk teeks ennesele kahjo.

26. Sest kes ial minno ja minno sannade pärrast on

hábbanenud, selle pärrast tahhab innimesse Poeg hābbeneda, kui ta saab tulnud om~a ja Issa ja pūhha inglīde au sees.

27. Agga minna ütlen teile töeste: Monned neist on, kes siin seiswad, kes ei pea surma maitsma, kunni nemmad sawad Jummalā riki nāhha.

28. Agga pärrast neid kōnnesid sündis se liggi kahheksa päwa, et ta ennese jure wottis Peetrust ja Joannest ja Jakobust, ja läks mae peäle luggema.

29. Ja kui temma lugges, läks temma teggo--mood teise näule, ja temma rided läksid walgeks ja hiilgasid.

30. Ja wata, kaks meest rääksid temmaga, need ollid Moses ja Elias:

31. Neid nähti au sees ollewad, ja rääksid temma kannatamisse otsussest, mis temma

Jerusalemmas pididi lõppetama;

32. Agga Peetrus ja need, kes temmaga ollid, ollid raskes unnes; agga kui nemmad üllesärkasid, nāggid nemmad temma au, ja need kaks meest temma jures seiswad.

33. Ja se sündis, kui nem~ad tem~ast ärralahkusid, ütles Peetrus Jesusse wasto: Öppetaja, se on hea, et meie siin olleme: tehkem kolm maia, ühhe sulle, ja ühhe Mosessele, ja ühhe Eliale: ja temma ei teādnud, mis ta ülles.

34. Agga kui temma sedda rākis, tuli üks pilw ja warjas nende üle; agga nemmad kartsid, kui nemmad pilwe sisse läksid.

35. Ja heäl tuli pilwest ja ütles: Sesinnane on minno armas Poeg, tedda kuulge.

36. Ja kui se heäl sündis, siis leiti Jesust üksi: ja nemmad jäid wait, ja ei kulutanud ei ühhelegi middagi neil päiwil neist asjust, mis nemmad ollid näinud.

37. Agga teisel päwal sündis, kui nem~ad mäelt alla läksid, et paljo rahwast tem~a wasto tuli.

38. Ja wata, üks mees rahwa seast kissendas ja ütles: Öppetaja, ma pallun sind, wata minno poia peäle: sest ta on minno ainus-sündinud poeg:

39. Ja wata, üks waim hakkab tem~asse kinni, ja temma

kissendab seddamaid ja waim
rapputab tedda, et ta wahto
aiab: ja ta lahkub temmast
waewalt ärra, kui ta tedda
saab rõhhunud.

40. Ja minna ollen so jüngrid
pallunud, et nemmad tedda
piddid wäljaaiama, ja nemmad
ei woinud mitte;

41. Agga Jesus wastas ja ütles:
Oh sinna uskmatta ja pörane
suggu! kui kaua pean ma teie
jures ollema, ja teiega
kannatama? to omma poeg
seie.

42. Agga kui ta weel tullemas
olli, kiskus tedda se kurri waim,
ja rapputas tedda; agga Jesus
söitles sedda rojast waimo, ja
teggi se poisi terweks, ja andis
tedda tem~a issale.

43. Agga keik ehmatasid se
sure Jum~ala au-tö pärrast;
agga kui nem~ad keik im~eks
pannid, mis Jesus teggi, ütles
tem~a omma jüngritte wasto:

44. Pange teie need kõnned
omma körwade sisse: sest
innimesse Poeg peab innimeste
kätte ärraantama;

45. Agga nemmad ei moistnud
mitte sedda sanna, ja se olli
nende eest warjule pandud, et

nemmad sedda ei tunnud: ja
nemmad kartsid se sanna
pärrast temmalt küssides.

46. Agga nende seas tousis se
mõtleminne, kes kül nende
seast surem piddi ollema;

47. Agga kui Jesus nende
süddame mõtlemist näggi, siis
wottis ta ühhe lapsokesse, ja
panni sedda ennese kõrwa
seisma.

48. Ja ütles neile: Kes ial se
lapsokesse minno nimmel
wastowõttab, se wottab mind
wasto: ja kes ial mind
wastowõttab, se wottab sedda
wasto, kes mind on läkkitanud:
sest, kes teist keikist se
wähhem on, se peab suur
ollema.

49. Agga Joannes wastas ja
ütles: Õppetaja, meie näggime
ühhe kurjad waimod so nimmel
wäljaaiawad: ja meie olleme
tedda keelnud, et ta meiega
sinno järrel ei käi.

50. Ja Jesus ütles temma
wasto: Ärge keelge mitte, sest,
kes meie wasto ei olle, se on
meie poolt.

51. Agga se sündis, kui need
päwad kätte said, et tedda
piddi ülleswoetama, siis pöris

tem~a julgeste omma palle
Jerusalemma pole minnema.

52. Ja temma läkkitas ennese
ele Käskusid, ja need käisid ja
läksid ühhe Samaria-rahwa
allewisse, temmale ömaia
walmistama.

53. Ja nemmad ei wotnud
tedda mitte wasto, sest et
temma meel olli Jerusalemma
pole miñna.

54. Agga kui temma jüngrid
Jakobus ja Joannes sedda
näggid, ütlesid nemmad:
Issand, tahhad sa, siis tahhame
meie käskida tuld taewast
mahhatulla ja neid ärrarikkuda,
nenda kui Eliaske teggi;

55. Agga temma pöris ennast
ümber, sõitles neid ja ütles:
Teie ei tea mitte, missugguse
waimo pärralt teie ollete:

56. Sest innimesse Poeg ei olle
mitte tulnud innimeste hingid
hukka saatma, waid
ärrapeästma. Ja nemmad läksid
ühhe teise allewisse.

57. Agga se sündis, kui
nemmad senna läksid, et üks
tee peäl temma wasto ütles:
Issand, ma tahhan so järrel
käia, kuhho sa ial lähhäd:

58. Ja Jesus ütles temmale:

Rebbastel on augud, ja
linnudel, mis taewa al, on
pessad; agga innimesse Poial
ei olle mitte asset, kuhho ta
omma Pead woiks panna.

59. Agga temma ütles ühhe
teise wasto: Käi mo järrel;
agga ta ütles: Issand, anna
mulle lubba miñna ja omma
issa enne mahhamatta;

60. Agga Jesus ütles temma
wasto: Lasse need surnud
ommad surnud matta; agga,
siña, minne ja kuluta Jummal
riki.

61. Ja üks teine ütles ka:
Issand, ma tahhan so järrel
käia: agga anna mulle lubba,
enne Jummalaga jätta neid,
kes minno maias on;

62. Agga Jesus ütles temma
wasto: Ei ükski, kes omma kät
adra külge panneb, ja watab
taggasi, ei kölba Jummal
rigile.

10. Peatük.

*Seitsmestkümnest jüngrist:
Armoöppetust kulutakse: Se te
ello pole. Marta rummalus ja
Maria tarkus. Ewangelium
kolmeteistkümnemal*

Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Agga pärrast sedda seadis Issand ka teist seitsekümmend, ja läkkitas neid kaks ühhes ennese ele igga liña ja paika, kuhho ta piddi minnema.
2. Siis ütles temma nende wasto sedda: Leikust on palju, agga pissut töteggiaid; sepärrast palluge leikusse Issandat, et temma töteggiaid omma leikusse kallale wottaks wäljaaiada.
3. Minge: wata, ma läkkitan teid kui talled kesket huntide sekka.
4. Äрге kandke kukrut, ei pauna, egga kingi, ja ärge terretage keddagi tee peäl.
5. Kuhho kotta teie ial sisse lähhäte, seäl üttelge essite: Rahho olgo sellesiñatsele koiale.
6. Ja kui ial seäl on üks rahho-laps, siis hingab teie rahho temma peäl; agga kui ei olle, siis tulleb se teie peäle taggasi.
7. Agga senna kotta jäge, söge ja joge, mis neil on: sest töteggia on omma palga wäärt:

ärge köndige mitte ühhest koiast teise.

8. Ja kuhho liña teie ial lähhäte, ja nemmad teid wastowotwad, seäl söge, mis teie ette pannakse.

9. Ja tehke seäl sees haiged terweks, ja üttelge neile: Jummal riik on teie jure liggi tulnud.

10. Agga kuhho liña teie ial lähhäte, ja nem~ad ei wotta teid mitte wasto, seält minge wälja tem~a ulitsatte peäle, ja üttelge:

11. Ka sedda tolmo, mis teie linnast on meie külge hakkanud, pühhime meie ärra teile; Ommeti peate teie sedda teädma, et Jummal riik teie jure liggi on tulnud.

12. Agga minna ütlen teile, et sel päwal Sodoma-rahwal peab hõlpsam põlli ollema, ku sel liñnal.

13. Hädda sulle Koratsin, hädda sulle Petsaida! sest kui Tirusses ja Sidonis need wäggewad teud olleksid sündinud, mis teie jures sündinud, kül nemmad olleksid ennemuiste kotti-ridis ja tuhkas istudes meelt parrandanud.

14. Ommeti peab Tirussel ja Sidonil hõlpsam põlli ollema kohtus, kui teil.

15. Ja sinna Kapernaum, kes sa taewast sadik olled üllendatud, sind peab pörmoni mahhalükkatama.

16. Kes teid kuleb, se kuleb mind, ja kes teid ärrapölgab, se põlgab mind ärra; agga kes mind ärrapölgab, se põlgab sedda ärra, kes mind on läkkitanud.

17. Agga need seitsekümmend tullid römoga taggasi, ja ütlesid: Issand, kurjad waimudke on meie melewalla al sinno nimmel;

18. Agga tem~a ütles neile: Ma näggin sadanat kui walko taewast mahhalangewad.

19. Wata, ma annan teile melewalda maddude ja korpionide peäle tallada, ja keige selle waenlase wäe peäle; ja ei ühtegi ei pea teile kahjo teggema.

20. Ommeti ärge olge sepärrast röömsad, et waimud teie melewalla al on; agga olge weel ennam röömsad, et teie nimmed taewas on üllespandud.

21. Selsam~al tunnil olli Jesus waimus wägga römus ja ütles; Ma tunnistan so au ülles, Issa, taewa ja Ma Issand, et sa sedda tarkade ja moistlikkude eest olled warjule pannud, ja olled sedda ilmutanud wäetimille: töest Issa, sest se on nenda so mele pärrast olnud. Ja temma pöris ennast jüngritte pole ja ütles:

22. Keik on mulle minno Issast antud, ja ükski ei tunne, kes se Poeg on, kui agga Issa, ja kes se Issa on, kui agga Poeg, ja kellele se Poeg α sedda tahhab ilmutada.

23. Ja temma pöris ennast jüngritte pole ja ütles neile isseärranis: Önsad on need silmad, kes näwad, mis teie näte:

24. Sest minna ütlen teile, et paljo prohwetid ja kuningaid on tahtnud nähha, mis teie näte, ja ei olle sedda mitte näinud, ja kuulda, mis teie kulete, ja ei olle sedda mitte kuulnud.

25. Ja wata, üks kässotundia wottis kätte, kiusas tedda ja ütles: Öppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawesse ello

pärrin?

26. Agga temma ütles temmale:

Mis on kässõ ramatusse kirjutud? kuidas sa loed?

27. Agga temma wastas ja ütles: Sinna pead Issandat omma Jummalat armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast wäest, ja keigest ommast melest: ja omma liggimest kui isseennast.

28. Agga ta ütles temmale: Sinna olled öiete wastanud, te sedda, siis pead sa ellama;

29. Agga temma tahtis isseennast öigeks panna ja ütles Jesusse wasto: Kes siis on mo liggimenne?

30. Agga Jesus wastas se sanna peäle, ja ütles: Üks innimenne läks Jerusalem~ast alla Jeriko pole, ja sattus rööwlitte kätte: kui need temma rided said ärrarisunud ja peälegi hopa annud, läksid nemmad ärra, ja jätsid tedda pool surnud mahha.

31. Agga üks preester läks koggematta sedda teed alla, ja kui ta tedda näggi, läks temma möda,

32. Ja nendasam~oti ka üks

Lewiit, kui ta senna paika sai, tuli tem~a ja watis, ja läks möda.

33. Agga üks Samariamees käis sedda teed, ja tuli temma jure; ja kui ta sedda näggi, sai temma südda halledaks.

34. Ja ta tuli temma jure, ja siddus temma hawad kinni, ja wallas ölli ja wina sisse, töstis tedda ka omma ennese weikse selga, ja wiis tedda körtso, ja kandis hoolet temma eest.

35. Ja kui temma teisel päwal ärraläks, wottis ta kaks tenari-rahha wälja ja andis körtsmikkule, ja ütles temmale: Kañna hoolet temma eest, ja mis sa ial weel peaksid kullutama, sedda tahhan ma taggasi tulles sulle maksta.

36. Kedda sa nüüd neist kolmest arwad selle lähhema ollewad olnud, kes rööwlitte kätte olli sattund?

37. Agga temma ütles: Se, kes temma peäle hallastas. Siis ütles Jesus tem~a wasto: Minne, ja te sinna nendasammoti.)

38. Agga se sündis, kui nemmad käisid, siis läks temma ühhe allewisse; agga

üks naene, Marta nimmi, wottis tedda wasto omma maiasse.

39. Ja temmal olli üks ödde, kedda Mariaks hüti, se istus ka Jesusse jalgade ees, ja kulis temma könne.

40. Agga Martal olli paljo teggemist mitme--sugguse töga, ja temma tulli senna ja ütles: Issand, eks sa sest ei holi, et minno ödde mind lasseb üksi waewa nähha? et ütle nüüd temmale, et temma mind ka peab aitma;

41. Agga Jesus wastas ja ütles temmale: Marta, Marta, sa murretsed ja teed ennesele tülli mitme asja pärrast.

42. Agga üht asja on tarwis: Maria on sedda head ossa wallitsenud, se ei pea mitte temmalt ärrawoetama.

11. Peatük.

Palwe wisist ja wäest: Kurratit aetakse wälja: Monned küssiwad immetähte taewast. Kristusse nomiminne. Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal Paastus.

1. Ja se sündis, et ta ühhes

paikas olli luggemas, ja kui ta olli lõppetanud, ütles üks temma jüngritest temma wasto: Issand, õppeta meid luggema, nenda kui Joanneske ommad jüngrid on õppetanud.

2. Agga temma ütles neile: Kui teie loete, siis üttelge: Meie Issa, kes sa olled taewas: pühhitsetud sago sinno nimmi: sinno kunningriik tulgo: sinno tahtminne sündko, kui taewas, nenda ka Ma peäl:

3. Meie iggapäwast leiba anna meile iggapäw:

4. Ja anna meile andeks meie pattud: sest meiege anname andeks keikile, kel meiega wölgo on: ja ärra sada meid mitte kiusatusse sisse; waid peästa meid ärra sest tiggedast.

5. Ja temma ütles nende wasto: Kennel teie seast on üks söbber, kui ta tulleks kesk öse temma jure, ja ütleks temma wasto: Söbber, laena mulle kolm leiba:

6. Sest minno söbber on tee peält mo jure tulnud, ja mul ei olle mitte, mis ma temma ette woin panna.

7. Ja temma peaks seest

wastama ja ütlema: Ärra te mulle waewa: jubba uks on lukko pandud, ja minno lapsokessed on minnoga wodis; minna ei woi ülestousta ja sulle anda.

8. Ma ütlen teile: Ehk ta ülles ei touseks, ja temmale ei annaks sepärrast, et ta temma söbber on; siis touseb ta ommeti tem~a häbbematta küssimisse pärrast ülles; ja annab temmale ni palju, kui temmal tarwis on.

9. Ja minna ütlen teile ka: Palluge, siis peab teile antama: otsige, siis peate teie leidma: kopputage, siis peab teile lahti tehtama.

10. Sest iggaüks, kes pallub, se saab, ja kes otsib, se leiab, ja kes kopputab, sellele tehakse lahti.

11. Agga missuggune issa on teie seast, kennelt poeg leiba pallub, kas peaks ta tem~ale kiwwi andma? kui temma ka kalla pallub, kas ta peaks temmale maddo andma kalla eest?

12. Ehk ka, kui temma munna pallub, kas ta peaks temmale korpioni andma?

13. Kui nüüd teie, kes teie kurjad ollete, märkate häid andid anda om~a lastele; kui palju enam annab se Issa, kes taewas on, pühha Waimo neile, kes tedda palluwad?

14. Ja temma aias ühhe kurja waimo wälja, ja sesamma olli keleto; agga, kui se kurri waim sai wäljaläinud, siis sündis, et se keleto räkis, ja rahwas pani sedda immeks;

15. Agga monningad nende seast ütlesid: Temma aiab kurjad waimud wälja Peeltsebuli kurja waimude üllema läbbi.

16. Agga teised kiusasid tedda, ja küssisid temmalt imme-tähte taewast;

17. Agga temma moistis nende mõtted ärra, ja ütles nende wasto: Igga kuningriik, mis issekeskes ridus on, lähhäb hukka, ja se kodda, mis teisega ridus on, langeb;

18. Agga kui sadan ka isseennesega ridus on, kuis woib temma kuningriik jada seisma? et teie ütlete, mind Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wälja aiawad;

19. Agga kui minna Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wäljaaian,

kelle läbbi aiawad teie poiad neid wälja? sepärrast peawad nemmad teie kohtomoistiad ollema.

20. Agga kui minna Jummalasörme läbbi kurjad waimud wäljaaian, siis on Jummalariik teie jure tulnud.

21. Kui se wäggew söariistadega ehhitud söddamees omma koia hoiab, siis on temma warra rahhul;

22. Agga kui üks wäggewam tedda tem~a peäle tulleb, ja tedda ärrawoidab, siis wottab ta ärra keik temma söariistad, mis peäle ta lotis, ja jaggab temma saki wälja.

23. Kes minnoga ei olle, se on minno wasto: ja kes miñoga ei koggu, se pillab ärra.

24. Kui rojane waim innimessest on wäljaläinud, siis käib temma kuiwad paigad läbbi ja otsib hingamist: ja kui tem~a ei leia, siis ütleb temma: Ma tahhan ümberpöörda omma kotta, kust ma ollen wäljatulnud.

25. Ja kui temma tulleb, siis leiab ta sedda luaga pühhitud ja ehhitud ollemast.

26. Siis lähhäb tem~a ja

wottab eñesega seitse teist waimo, kes kurjemad on tedda ennast, ja kui nemmad senna sisse tullewad, siis ellawad nemmad seäl, ja lähhäb selle innimesse wiimne luggu pahhemaks kui essimenne;

27. Agga se sündis, kui ta sedda räkis, töstis üks naene rahwa seas om~a heält ja ütles tem~ale: Önnis on se ihho, mis sind on kannud, ja need rinnad, mis sinna olled immenud;

28. Agga temma ütles: Jah! önsad ON NEED, kes Jum~alanna kuulwad ja sedda tallele pannewad.)

29. Agga kui rahwas ollid kokko tulnud, hakkas temma ütlema: Sesinnane suggu on tigge, otsib imme-tähte, ja tem~ale ei pea tähte antama muud, kui agga prohweti Jona täht:

30. Sest nenda kui Jonas Ninewe rahwale on tähheks sanud, nenda peab ka iñimesse Poeg selle suggule ollema.

31. Kunninga-emmand louna poolt touseb ülles kohtus sellesinnatse suggu meestega, ja moistab neid hukka; sest

temma tuli Ma otsast
Salomoni tarkust kuulma: ja
wata, siin on ennam kui
Salomon.

32. Ninewe liina mehhed
tousewad ülles kohtus
sellesiñatse sugguga, ja
moistwad sedda hukka; sest
nemmad parrandasid meelt
Jona jutlusse peäl: ja wata, siin
on ennam kui Jona.

33. Agga ükski ei süta künal,
ja ei panne sedda warjule,
egga wakka alla; waid
küünlajalla peäle, et need, kes
sisse tullewad, walget näwad.

34. Silm on ihho künal: kui
nüüd sinno silm selge on, siis
on ka keik sinno ihho selge;
agga kui temma pahha on, siis
on ka sinno ihho pimme.

35. Sepärrast katsu, et se
walgus, mis sinno sees on,
pimmedus ei olle.

36. Kui nüüd keik sinno ihho
selge on, et temmal suggugi
pimmedust ei olle, siis on
temma keik selge nenda,
otsego künal omma walgussega
sind walgustab.

37. Agga kui temma alles räkis,
pallus tedda üks Wariseer, et
ta temma jures pididi lounat

söma: ja temma läks sisse, ja
istus lauale mahha.

38. Agga se Wariseer panni
immeks, kui ta näggi, et temma
enne louna-sömaaega essite
ennast ei pesnud;

39. Agga Issand ütles temmale:
Teie Wariserid tete kül
väljaspiddi karrikat ja waagnat
puhtaks; agga seestpidi ollete
teie täis risumist ja tiggedust.

40. Teie meletumad, eks se,
kes väljaspiddist teinud, ka
seestpidist ei olle teinud?

41. Ommeti andke waestele
sest, mis seäl sees on, ja
wata, siis on teile keik puhhas.

42. Agga hädda teile
Wariseridele, et teie kümnest
maksate mündist ja rudist, ja
keigest aia--rohhust, ja lähhäte
kohtust ja Jummal
armastussest möda! teist peab
teggema, ja teist mitte
mahhajätma.

43. Hädda teile Wariseridele,
sest teie armastate essimest
pinkii koggodusse koddade sees
ja terretamissed turrude peäl.

44. Hädda teile, oh!
kirjatundiad ja Wariserid, teie
sallalikkud, kes teie ollete kui
teadmatta hauad, kus üle

rahwas käib, ja ei tea sedda.

45. Agga üks neist kässotundiist wastas ja ütles temmale: Õppetaja, et sa sedda ütled, siis teotad sinna meid ka.

46. Agga temma ütles: Hädda ka teile kässotundiattele, sest teie pannete innimeste peäle koormad, mis rängad on, ja isse ei putu teie neisse koormadesse ei ühhegi sörmega.

47. Hädda teile! sest teie ehhitate prohwetide hauad; agga teie wañemad on neid ärratapnud.

48. Sepärrast tunnistate teie, et teil hea meel on omma wannematte teggudest; sest nemmad on neid kül tapnud, agga teie ehhitate nende hauad.

49. Sepärrast on ka Jummal tarkus üttelnud: Minna läkkitan nende jure prohwetid ja Apostlid, ja nemmad tapwad muist neist ärra ja kiusawad neid takka.

50. Et keige prohwetide werri, mis ma-ilma assutamissest on ärrawallatud, selt suggult peab küssitama,

51. Abeli werrest Sakaria werrest sadik, kes hukka sai altari ja Jummal koia wahhel; töest minna ütlen teile: sedda peab küssitama selt suggult.

52. Hädda neile kässotundiattele! sest teie ollete tundmisse wõtme ärrawötnud: isse ei olle teie sisse läinud, ja kelate neid ärra, kes sisse lähhäwad.

53. Agga kui ta sedda neile ütles, hakkasid need kirjatundiad ja Wariserid kowwaste tem~a peäle käima, ja temma suust sanno kiusama mitmest asjast.

54. Ja nemmad warritsesid tedda ja püüdsid middagi temma suust kätte sada, et nemmad saaksid temma peäle kaebada.

12. Peatük.

Õppetus happotaignast: Öigest Jummal kartussest. Ahnussest: Waimolikkust walwamissest: Riid Jummal sanna pärrast: leppitussest

1. Sedda aega, kui mitto tuhhat rahwa seast ollid

kokkotulnud, nenda et nemmad teine teist ärratallasid, hakkas tem~a räkima omma jüngritte wasto: Keigeennamiste hoidke ennast Wariseride happotaigna eest, mis sallalik meel on.

2. Agga ühtegi ei olle kinnikaetud, mis ei peaks ilmuma; ja ühtegi ei olle sallaja, mis ei peaks teäda sama.

3. Sepärrast, mis teie pimmedusses rägite, sedda peab walges kuuldama: ja mis teie kambrides ühhe teise körwa ollete räkinud, sedda peab kattuste peäl kulutadama.

4. Agga minna ütlen teile, omma söbradele: Äрге kartke neid mitte, kes ihho ärratapwad, ja ei woi pärrast ennam ühtegi tehma.

5. Agga minna tahhan teile näidata, kedda teie peate kartma: kartke Tedda, kellel pärrast ärratapmist melewald kä on, pörgo heita: Töest minna ütlen teile: Sedda kartke.

6. Eks wiis warblast kahhe weringe eest ei müda, ja ühteainust ei olle Jummal eest ärraunnustud.

7. Agga teie juukse-karwadke

on keik ärraloetud. Sepärrast ärge kartke mitte: teie ollete üllemad, kui mitto warblast.

8. Agga minna ütlen teile: Kes ial mind tunnistab innimeste ees, sedda tahhab ka innimesse Poeg tunnistada Jummal inglide ees.

9. Agga, kes mind innimeste ees ärrasalgab, sedda peab ärrasallatama Jum~ala inglide ees.

10. Ja iggaüks, kes innimesse Poia wasto rägib ühhe sanna, sellele peab sedda andeks antama; agga sellele, kes pühha Waimo teotab, ei pea sedda mitte andeks antama.

11. Agga kui nemmad teid wiwad koggodusse-koddadesse, ja üllematte ja wallitsejatte ette, siis ärge murretsege mitte, kuidas ehk mis teie enne eest peate wastama, ehk mis teie peate ütlema:

12. Sest pühha Waim peab teid selsammal tunnil õppetama, mis teie peate räkima.

13. Agga üks rahwa seast ütles temmale: Õppetaja, ütle minno wennale, et temma minnoga peab pärrandust jaggama;

14. Agga temma ütles temmale:

Innimenne, kes mind on kohtomoistiaks ehk jaggajaks teie ülle seädnud?

15. Agga temma ütles neile: Katske, ja hoidke ennast ahnusse eest: sest ükski ei ella ommast warrandussest se läbbi, et temmal wägga palju on.

16. Agga temma räkis neile ühhe tähhendamisest sanna ja ütles: Ühhe rikka mehhe põld olli hästi wilja kaswatanud.

17. Ja temma mõtles isseenneses ja ütles: Mis pean ma teggema? sest mul ei olle maad, kuhho ma omma wilja woin kokkopanna;

18. Siis ütles ta: Sedda tahhan minna teha: ma tahhan ommad aidad mahhakiskuda ja suremad ehhitada, ja tahhan senna kogguda keik omma wilja ja omma warra,

19. Ja tahhan omma hingele öölda: Hing, sul on kokko pandud suur warra mitmeks aastaks: olle nüüd rahhul, sö, jo, ja olle rõmus.

20. Agga Jummal ütles temmale: Sinna meletu, selsinnatsel ösel noutakse siñu hing siñult ärra; agga kellele

saab, mis sa olled walmistanud?

21. Nenda on selle luggu, kes ennesele warra koggub, ja ei olle rikkas Jummal sees.

22. Agga temma ütles omma jüngritte wastu: Sepärrast ütlen minna teile: Äрге murretsege mitte omma ello eest, mis teie peate söma, egga ihho eest, mis teie peate selga pannema.

23. Ello on enam kui toidus, ja ihho enam kui rided.

24. Pange tähhele kaarnaid, sest nemmad ei külwa, egga leika: neil ei olle roa kambrit, egga aita, ja Jummal toidab neid ommeti: kui palju üllemad ollete teie, kui linnud?

25. Agga, kes on teie seast, kes om~a murrega ennese pitkusse peäle woib ühhe küünra jätkata?

26. Kui teie nüüd keigewähhemat ei woi, mis teie siis murretsete mu asjade eest?

27. Pange lillikessi tähhele, kuidas nemmad kaswawad: nemmad ei te tööd, egga kedra; agga minna ütlen teile: egga Salomon keige omma au sees es olle mitte nenda

ehhitud, kui üks neistsinnatsist.

28. Kui nüüd Jummal sedda rohto, mis tänna wäljal on, ja hom~e ahjo wissatakse, nenda ehhitab; kui palju ennam teid, teie nödra-usklikkud.

29. Ja teie, ärge küssige mitte, mis teie peate söma, ehk mis teie peate joma, ja ärge möttelge kaksipiddi.

30. Sest sedda keik noudwad ma-ilma pagganad takka; agga teie Issa teab, et teile sedda tarwis lähhäb.

31. Ommeti noudke Jummal riki, ja sedda keik peab teile jure antama.

32. Ärra karda mitte, sinna pissokenne karjoke, sest teie Issa hea meel on, teile kuñing--riki anda.

33. Müge ärra, mis teil on, ja andke armust waestele andid; tehke ennestele kukrud, mis ei lähhä wannaks: saatke ennestele warrandust taewas, mis ei wähhene, kuhho warras liggi ei sa, egga mis koi ei rikku.

34. Sest kus teie warrandus on, seäl on ka teie südda.

35. Teie niuded olgo wöga ümberpandud, ja teie küünlad

pöllego,

36. Ja olge teie nende innimeste sarnatsed, kes omma issandat ootwad, millal temma pulmast lahkub, et, kui ta tulleb ja kopputab, nemmad warsi temmale woiwad ust lahti teha.

37. Önsad on need sullased, kedda issand tulles leiab walwamast: töest miña ütlen teile, et temma ommad rided wöga kinniseub, ja neid panneb laua jure istma, ja tulleb ja tenib neid.

38. Ja kui temma tulleb teisel ö-wahhi korral ja tulleb kolmandamal ö-wahhi korral, ja nenda leiab, önsad on need sullased.

39. Agga sedda teädke, et kui perremees teaks, mil tunnil warras tulleb, kül temma siis walwaks ja ei lasseks omma koiasse mitte auko kiskuda.

40. Sepärrast olge teiege walmis, sest innimesse Poeg tulleb sel tunnil, millal teie ei mötle.

41. Agga Peetrus ütles temma wasto: Issand, ütled sa sedda tähhendamisse sanna meie, woi keikide wasto?

42. Agga Issand ütles: Kes on nüüd üks ustaw ja moistlik maiapiddaja, kedda issand omma perre ülle panneb, neile öigel aial seätud roga andma?

43. Önnis on se sullane, kedda issand tulles nenda leiab teggemast.

44. Töest minna ütlen teile, et ta tedda keige omma warra ülle panneb.

45. Agga kui se sullane ommas süddames mötleb: Minno issand wibib tullematta: ja hakkab peksma sullased ja tüdrukud, ja söma ja joma, ja joobnuks sama:

46. Selle sullase issand tulleb se päwal, millal ta tedda ei ota, ja sel tunnil, millal temma ei tea, ja löhhub tedda, ja annab tem~ale palka nendega, kes uskmatta.

47. Agga se sullane, kes omma issanda tahtmist teädnud, ja ei olle ennast mitte walmistanud, egga temma mele pärrast teinud, se peab paljo hawo sama.

48. Agga se, kes ei olle mitte teädnud, ja hawade wäärt teinud, peab pissut hawo sama. Agga paljo küssitakse iggaühhe

käest, kelle kätte paljo on antud: ja kelle holeks paljo on antud, selle käest peab weel ennam noutama.

49. Minna ollen tulnud tuld wiskama Ma peäle; ja mis ma ennam tahhaksin, kui et se jo olleks sütud põllema?

50. Agga mind peab ühhe ristmissegä ristitama, ja mis kitsas on mul kä, kunni sedda lõppetakse?

51. Mõtlete teie, et ma ollen tulnud rahho andma Ma peäle? minna ütlen teile: Ei mitte, waid enneminne rido.

52. Sest sest aiast peawad wiis ühhes maias ollema ridus, kolm kahhe wasto, ja kaks kolme wasto.

53. Issa peab ollema ridus poiaga, ja poeg issaga: emma tütreaga, ja tüttar emmaga: äm omma minniaga, ja minni omma ämmaga.

54. Agga temma ütles ka rahwa wasto: Kui teie näte pilwe touswad öhto poolt, siis ütlete teie warsi: Raske saddo tulleb, ja se sünnib nenda.

55. Ja kui teie näte louna tuult puhhuwad, siis ütlete teie: Pallaw tulleb, ja se sünnib

nenda.

56. Teie sallalikkud, Ma ja taewa näggo märkate teie ärra arwata, kuis siis teie seddasinnast aega ärra ei arwa?

57. Ja kuis teie ka isseennesest ei moista, mis õige on?

58. Sepärrast, kui sa omma wihhamehhega üllema ette lähhad, siis pea nou tee peäl, et sa temmast pääseksid, et ta sind ei wea kohtomoistia ette, ja kohtomoistia sind ärra ei anna kohtosullase kätte, ja kohtosullane sind ei heida wangitorni.

59. Minna ütlen sulle: Sa ei pääse seält wälja, ennego sinna wiimse weringige ärramaksad.

13. Peatük.

*Mele-parrandamisse jutlus
Kalilea-rahwa hukkasamisest:
ühhest wigipuust: ühhest
haigest naesest: Ewangelium~ist
kitsast wärrawast. Jerusalemma
ärrarikmisest.*

1. Agga selsammal aial ollid

monningad seäl jures ja kulutasid temmale sest Kalileama rahwast, kelle werd Pilatus nende ohwridega olli segganud.

2. Ja Jesus wastas ja ütles neile: Mõtlete teie, et needsinnatsed Kalilea-rahwas suremad pattused olnud, kui keik mu Kalilea-rahwas, et nemmad sedda on kannatanud?

3. Minna ütlen teile, ei mitte; waid kui teie meelt ei parranda, siis lähhäte teie nendasammoti keik hukka.

4. Ehk mõtlete teie, need kahheksateistkümmend, kelle peäle Siloa torn langes ja tappis neid ärra, suremad süallused olnud, kui keik innimessed, kes Jerusalemmas ellasid?

5. Minna ütlen teile, ei mitte; waid kui teie meelt ei parranda, siis lähhäte teie nendasammoti keik hukka.

6. Ja temma ütles se tähhendamisse sanna: Ühhel olli wigipu, se olli temma winamäkke istutud, ja temma tuli ja otsis wilja tem~a peält, ja ei leidnud mitte.

7. Siis ütles temma winamäe-

mehhe wasto: Wata, ma tullen kolm aastat, ja otsin wilja sest wigipuust, ja ei leia mitte: raiu sedda mahha, miks temma ka maad rikkub?

8. Agga ta wastas ja ütles tem~ale: Issand, jätta sedda weel sekske aastaks, senni kui ma tem~a ümber saan kaewanud ja sönniko pannud.

9. Ehk temma wahhest wilja kannaks; agga kui mitte, siis raiu tedda pärrast mahha.

10. Ja temma õppetäs ühhes koggodusse koias hingamise-päwal.

11. Ja wata, üks naene olli, sel olli haigusse waim kahheksakümmend aastat olnud, ja temma käis kummarkülle, ja ei woinud paigastke ennast sirgeks aiada.

12. Agga kui Jesus tedda näggi, kutsus ta tedda ennese jure, ja ütles temmale: Naene, sa olled lahti sanud ommast haigussest.

13. Ja ta panni käed temma peäle, ja seddamaid sai temma sirgeks, ja auustas Jum~alat.

14. Agga koggodusse-koia üllem, kelle meel pahha olli, et Jesus hingamise-päwal olli

terweks teinud, se wastas ja ütles rahwale: Kuus päwa on, millal tööd peab teggema, siis tulge neil päiwil ja laske ennast terweks teha, ja ei mitte hingamise-päwal. 15. Agga Issand wastas temmale ja ütles: Sinna sallalik, eks iggaüks teie seast omma hädga ehk eesli söime küljest ei päästa hingamise--päwal, ja ei wi tedda joma?

16. Eks siis sedda, kes Abraami tüttar on, kedda sadan, wata, kahheksateistkümmend aastat olli kinnisiddunud, ei piddand lahti päästetama sest köiest hingamise-päwal?

17. Ja kui temma sedda ütles, siis sai keikile häbbi, kes temma wasto pannid: ja keik rahwas olli römus keige auliste asjade pärrast, mis temmast tehti.

18. Ja temma ütles: Kelle sarnane on Jummal riik? ja kelle sarnatseks pean ma sedda pannema?

19. Temma on sinnäpi iwwikesse sarnane, mis innimenne wottis ja wiskas omma aeda, ja temma kaswis ja sai sureks puuks, ja liñud,

mis taewa al, tewad pessad temma okste peäle.

20. Ja temma ütles ta: Kelle sarnatseks pean ma Jummal riki pannema?

21. Temma on happotaigna sarnane, mis üks naene wottis, ja panni kolme wakka jahho sekka, kunni keik läks hapnema.

22. Ja temma läks liñnad ja allewid läbbi, õppetas ja läks sedda teed Jerusalemma pole.

23. Agga üks ütles temmale: Issand, kas pissut neid on, kes önsaks sawad? agga temma ütles nende wasto:

24. Woitelge, et teie woiksite kitsast wärrawast sisse miñna; sest palju, ütlen minna teile, püüdwad sisse minna, ja ei woi mitte.

25. Sest aia, kui perremees saab ülestousnud ja ukse lukko pannud, siis hakkate teie oues seisma ja ukse peäle kopputama, ütteldes: Issand, Issand, te meile lahti! siis wastab temma ja ütleb neile: Minna ei tunne teid, kust teie ollete.

26. Siis wottate teie öölda: Meie olleme sinno ees sõnud

ja jonud, ja meie ulitsatte peäl olled sa õppetanud.

27. Siis wottab temma öölda: Minna ütlen teile, ei ma tunne teid, kust teie ollete: tagganeg minnust ärra, keik teie üllekohtoteggiad.

28. Seäl peab ollema ulluminne ja hammaste kirristamiñe, kui teie näte Abraamit ja Isaakit ja Jakobit ja keik prohwetid Jummal rikis, agga ennast wäljalükkatud ollewad.

29. Ja teised peawad tulles hom~iko ja öhto poolt, pohja ja louna poolt, ja peawad istuma Jummal rikis laudas.

30. Ja wata, wiimsed on, kes peawad essimessed ollema, ja essimessed on, kes peawad wiimsed ollema.

31. Selsam~al päwal tullid monningad Wariserid ja ütlesid temmale: Minne wälja ja joua siit ärra, sest Herodes tahhab sind tappa.

32. Ja temma ütles neile: Minge ja üttelge selle rebbasele: Wata, minna aian kurjad waimud wälja, ja teen terweks tänna ja hom~e, ja kolmandamal päwal tulleb mulle ots peäle.

33. Ommeti pean minna weel käima tänna ja hom~e, ja tunnahom~e; sest se ei sünni mitte, et prohwet maial hukka saab kui Jerusalemmas.

34. Jerusalem, Jerusalem, kes sa tappad prohwetid, ja kiwwidega surnuks wiskad neid, kes sinno jure on läkkitud: kui mitto korda ollen minna sinno lapsed tahtnud kokkokogguda, otsego kanna ommad poiad tibade alla, ja teie ei olle mitte tahtnud.

35. Wata, teie kodda peab teile tühjaks jäetama; agga töest miña ütlen teile, et teie mind ei pea näggema, ennego se aeg tulleb, millal teie ütlete: Kidetud x olgo se, kes tulleb Issanda nimmel.

14. Peatük.

*Weetöbbisest: Kristusse
maenitsus woöraspeul: Surest
öhto-sömaaiast: Kuida Kristusse
järrel peab käima.(Ewangelium
seitsmeteistkümmenal
Pühhapäwal pärrast kolm-aino
Jummala Pühha.(Ewangelium
teisel Pühhapäwal pärrast kolm-
aino Jummala Pühha.*

1. Ja se sündis, kui temma ühhel hingamisse--päwal ühhe Wariseride üllema kotta tulli leiba wotma, siis wahtisid nemmad tedda.

2. Ja wata, üks weetöbbine innimenne olli temma ees,

3. Ja Jesus wastas ja räkis kässotundiatte ja Wariseride wasto, ja ütles: Kas hingamisse-päwal sünnib terweks tehha?

4. Agga nemmad jäid wait. Ja temma hakkas temmast kinni, ja teggi tedda terweks, ja laskis tedda miña.

5. Ja temma wastas neile ja ütles: Kes on teie seast, kelle esel ehk härg kaewo langeb, et ta tedda warsi wälja ei tomba hingamisse-päwal?

6. Ja nemmad ei woinud temmale se peäle mitte wastada.

7. Agga temma ütles neile, kes ollid kutsutud, ühhe tähhendamisse sanna, et temma moistis, kuidas nemmad wallitsesid üllema paika istuda, ja ütles neile:

8. Kui sind kellestke pulma on kutsutud, siis ärra istu mitte üllema paika mahha, et ei olle

wahhest kegi ausam sind
temmast kutsutud,

9. Ja se, kes sind ja tedda on
kutsnud, tulleks ja ütleks sulle:
Aña sellesinnatsele maad, ja
sinna siis peaksid häbbiga
allama paika istma.

10. Agga kui sinna olled
kutsutud, siis minne ja istu
allama paika mahha, ja kui se
tulleb, kes sind on kutsnud, ja
ütleks sulle: Söbber, minne
senna üllemale, siis on sul au
nende ees, kes sinnoga laudas
istwad.

11. Sest iggaüks, kes ennast
isse üllendab, tedda peab
allandatama: ja kes ennast isse
allandab, tedda üllendakse.)

12. Agga temma ütles ka selle
wasto, kes tedda olli kutsnud:
Kui sa louna- ehk öhto-
sömaaia teed, siis ärra kutsu
ennese söbro, egga ennese
wende, ei ennese suggulasi,
egga naabrid, kes rikkad on, et
nemmad sind enneste jure jälle
ei kutsu, ja sedda sulle ei
tassu;

13. Waid kui sa woöraspiddo
teed, siis kutsu need, kes
waesed, wiggased, jallotumad
pimmedad.

14. Siis olled sa önnis, sest et
neil ei ole middagi sulle
tassuda: sest sedda peab sulle
tassutama öigede
üllestousmisses.

15. Agga kui üks neist, kes
temmaga laudas istsid, sedda
kulis, ütles ta temmale: Önnis
on se, kes leiba sööb Jummal
rikis.

16. Agga ta ütles temmale: Üks
innimenne teggi sure öhto-
sömaaia, ja kutsus palju,

17. Ja läkkitas omma sullast
öhto-sömaaia tunnil, neile, kes
ollid kutsutud, ütlema: Tulge,
sest keik on jo walmis.

18. Ja nemmad hakkasid
ennast keik ühhest suust
wabbandama. Essimenne ütles
temmale: Minna ollen põldo
ostnud, ja pean wälja--minnema
ja sedda waatma: ma pallun
sind, wabbanda mind.

19. Ja teine ütles: Ma ollen
wiis pari härgi ostnud, ja
lähhän neid katsma: ma pallun
sind, wabbanda mind.

20. Ja üks teine ütles: Ma
ollen naese wötnud, ja
sepärrast ei woi minna tulla.

21. Ja se sullane tulli taggasi
ja kulutas sedda omma

issandale, siis wihhastas koia-
issand ja ütles omma sullasele:
Minne warsi wälja liina laia-
ulitsatte ja poik-ulitsatte peäle,
ja to seie sisse need, kes
waesed ja wiggased, ja
jallotumad ja pimmedad on.

22. Ja se sullane ütles: Issand,
se on sündinud, nenda kui sa
käksid; agga weel on maad.

23. Ja Issand ütles sullase
wasto: Minne wälja tede peäle
ja aedade äre, ja sada neid
sisse tulles, et minno kodda
täis saaks:

24. Sest minna ütlen teile, et
ükski neist mehhist, kes on
kutsutud, ei pea minno öhto-
sömaaega maitsma.)

25. Agga temmaga läks palju
rahwast, ja temma pöris eñast
ümber ja ütles neile:

26. Kui kegi minno jure tulles,
ja ei wihka omma issa ja
emma, ja naest ja lapsi, ja
wende ja öddesid, ja weel
peälegi omma ello, se ei woi
mitte mo jünger olla.

27. Ja, kes omma risti ei
kañna, ja minno järrele ei tulle,
se ei woi mo jünger olla.

28. Sest kes on teie seast, kes
ühhe torni tahhab ehhitada,

eks ta ei istu enne mahha ja
ei arwa sedda kullo, kes
temmal keik on, mis selle
ehhitamiseks tarwis lähhäb?

29. Et, kui temma allust saab
pannud, ja ei joua lõppetada,
keik näggiad tedda ei hakka
naerma,

30. Ja ütlema: Se mees hakkas
torni ehhitama, ja ei joua
sedda walmis sata.

31. Ehk mis kuningas lähhäb
sötta teise kuninga wasto
taplema, eks ta enne mahha ei
istu, ja ei pea nou, kas temma
kümnetuhhandega selle wasto
woib miñna, kes
kahhekümnetuhhandega temma
peäle tulles.

32. Agga kui mitte, siis läkkitab
tem~a Käskusid, kui teine alles
kaugel on, ja pallub rahho.

33. Nenda ka iggaüks teie
seast, kes ei jätta mahha keik,
mis temmal on, se ei woi mo
jünger olla.

34. Sool on hea; agga kui sool
tuimaks saab, misga peab
sedda solaseks tehtama?

35. Ei se kölba, ei Ma egga
sönniko tarwis: sedda
heidetakse ärra. Kel körwad on
kuulda, se kuulgo.

15. Peatük.

Jummala hallastus kidetakse tähhendamisse sanna läbbi ärrakaddunud lambast, trahma-rahvast ja poiast.(Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummala Pühha.

1. Agga keik tõlnerid ja pattused tullid tem~a jure, tedda kuulma.
2. Ja Wariserid ja kirjatundiad nurrisesid ja ütlesid: Sesinnane wottab pattusid wasto, ja sööb nendega.
3. Agga temma räkis neile se tähhendamisse sanna ja ütles:
4. Missuggune innimenne teie seast on, kennel sadda lammast on, ja, kui ta ühhe neist ärra--kautab, eks ta jätta ühheksakümmend peäle ühheksa kõrbe, ja eks ta lähhä selle järrele, mis on ärrakaddunud, kunni ta sedda leiab:
5. Ja kui ta saab leidnud, siis panneb temma sedda omma ollade peäle römoga.
6. Ja kui temma koio saab, siis kutsub ta kokko sõbrad ja

naabred, ja ütleb neile: Olge minnoga röömsad, sest ma ollen leidnud omma lamba, mis olli ärrakaddunud.

7. Minna ütlen teile, et nenda on rööm taewas ühhe pattuse pärrast, kes meelt parrandab, ennam kui ühheksakümne peäle ühheksa õige pärrast, kellel mele-parrandamist ei olle tarwis.

8. Ehk missuggune naene on, kel küm~e trahma--rahha on, kui ta ühhe trahma-rahha ärrakautab, eks ta künalt ei süta, ja eks ta kodda ei pühhi, ja eks ta holega ei otsi, senni kui ta sedda leiab.

9. Ja kui ta saab leidnud, siis kutsub ta kokko sõbrad ja naabred, ja ütleb: Olge minnoga röömsad, sest ma ollen se trahma-rahha leidnud, mis ma olin ärrakautanud.

10. Nenda, ütlen minna teile, on rööm Jummala inglide ees ühhe pattuse pärrast, kes meelt parrandab.)

11. Agga temma ütles: Ühhel innimessel olli kaks poega.

12. Ja noorem neist ütles issa wasto: Issa, anna mulle se warra, mis minno ossaks tulleb:

ja temma jaggas neile se warra.

13. Ja ei mitte kaua pärrast sedda aega koggus se norem poeg keik kokko, ja läks ärra kaugele male: ja seäl pillas ta ennese warra ärra, ja ellas önnetumas ellus.

14. Agga kui ta keik sai ärrahukkanud, tulli senna male kange nälg: ja tühhi hakkas temma kätte tulles.

15. Ja temma läks ja seisis ühhe koddanikko jures seäl maal, ja se läkkitas tedda omma wäljale siggo hoidma.

16. Ja temma püdis om~a köhto täita tühjest lestidest, mis need sead söid, ja ükski ei annud temmale.

17. Agga kui ta parramad mõtted sai, ütles temma: Mitto palgalist on mo issal, kel leiba kül on, agga minna lähhan hukka nälja pärrast?

18. Ma tahhan kätte wotta ja omma issa jure miñna, ja tahhan temmale öölda: Issa, ma ollen patto teinud taewa wasto ja sinno ees,

19. Ja minna ei olle teps wäärt, et mind so poiaks hütakse: pea mind kui ühte

omma palgalistest.

20. Ja temma wottis kätte ja läks omma issa jure; agga kui ta weel kaugel ärra olli, näggi tedda temma issa, ja temmale sai halle meel: ja ta jooksis ja hakkas temma ümber kaela, ja andis temmale suud.

21. Agga se poeg ütles temmale: Issa, ma ollen patto teinud taewa wasto ja siño ees, ja ei olle teps wäärt, et mind so poiaks hütakse.

22. Agga issa ütles omma sullaste wasto: Toge keigekallimat kube ja pange temma selga, ja andke sõrmust temma sõrme, ja kingi temma jalga.

23. Ja toge sedda nuumwassikast ja tapke sedda, ja sögem ja olgem röömsad:

24. Sest sesinnane mo poeg olli surnud, ja on jälle ellawaks sanud: ja tem~a olli ärrakaddunud, ja on leitud. Ja nem~ad hakkasid röömsad ollema.

25. Agga temma wannem poeg olli wäljal: ja kui temma tulli ja koia liggi sai, kulis ta laulmist ja tansimist.

26. Ja temma kutsus ühhe

neist sullasist ennese jure ja kulas, mis se peaks ollema.

27. Agga se ütles temmale: So wend on tulnud, ja so issa on se nuumwassika tapnud, et ta tedda on terwelt jälle sanud.

28. Ja temma sai wihhaseks, ja ei tahtnud mitte sisse miina; siis läks temma issa wälja ja pallus tedda.

29. Agga ta wastas ja ütles issale: Wata, ni mitto aastat tenin minna sind, ja ei olle ial ülle sinno sanna käinud, ja sinna ei olle mulle ellades ühte sikkoge annud, et ma olleksin woinud omma söbradega römus olla.

30. Agga, kui sesinnane poeg on tulnud, kes sinno warra horadega nahka pannud, olled sinna se nuumwassika temma pärrast tapnud;

31. Agga ta ütles temma wasto: Poeg, sinna olled ikka mo jures, ja keik, mis minno on, on sinno pärralt.

32. Nüüd peaks sinno meel hea ja römus ollema, et sesinnane sinno wend olli surnud, ja on jälle ellawaks sanud: ja et ta olli ärrakaddunud, ja on leitud.

16. Peatük.

Kawwal maiapiddaja; monned öppetussed selle pärrast. Abbiello lahhutamine. Rikkas mees ja waene Laatsarus. (Ewangelium ühheksamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. (Ewangelium essimessel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Agga ta ütles ka omma jüngritte wasto: Üks innimenne olli rikkas, sel olli maia--piddaja, ja selle peäle olli temma ette kõnne tõstetud, kui peaks ta temma warra ärrahukkama.

2. Ja temma kutsus tedda ja ütles temmale: Kuida ma sedda sinnust kulen? te arro ommast maiapiddamisest, sest sinna ei woi enam mitte maia piddada.

3. Agga se maiapiddaja mõtles issienneses: Mis ma pean teggema? minno Issand wottab maiapiddamist minnust ärra: kaewada ei suda minna mitte; häbbi on mul kerjades.

4. Ma tean, mis ma tahhan tehha, et, kui minna maiapiddamisest lahti saan,

nemmad mind wastowotwad omma koddade sisse.

5. Ja temma kutsus ennese jure iggaühhe omma Issanda wölglast, ja ütles essimesse wasto: Paljuks sul mo Issandaga wölgo on?

6. Ja se ütles: Sadda wati ölli. Ja temma ütles temmale: Wotta omma ramatto, ja istu mahha, ja kirjota warsi wiiskümmend.

7. Pärrast ütles ta teisele: Agga paljuks sul wölgo on? ja temma ütles: Sadda wakka nisso; ja temma ütles temmale: Wotta omma ramatto ja kirjota kahheksakümmend.

8. Ja se issand kitis sedda üllekohtust maia--piddajat, et ta targaste olli teinud, sest sesinnatse ma-ilma lapsed on ennam moistlikkud, kui walgusse lapsed omma suggu rahwa seas.

9. Ja minnage ütlen teile: Tehke ennestele söbro üllekohtusest Mammonast, et, kui teie keikist lahti sate, nemmad teid wastowotwad iggaweste maiadesse.)

10. Kes keigewähhema sees ustaw on, se on ka sures

ustaw: ja kes keigewähhema sees ülle--kohtune on, se on ka sure sees üllekohtune.

11. Kui teie nüüd üllekohtuse Mammona sees ustawad ei olnud, kes woib sedda tössist teie kätte uskuda?

12. Ja kui teie woöra asja sees ustawad ei olnud, kes woib teile teie omma kätte anda?

13. Ükski koiasullane ei woi kahte issandat tenida: sest ehk ta wihkab ühhe, ja armastab teise; ehk hoiab ühhe pole, ja põlgab teist ärra; teie ei woi mitte Jummalat tenida ja Mammonat.

14. Agga sedda keik kuulsid ka Wariserid, kes rahha peäle ahned ollid: ja nemmad hirwitasid tedda.

15. Ja temma ütles neile: Teie ollete need, kes ennast öigeks pannewad rahwa ees ; agga Jummal tunneb teie süddamed æ; sest, mis innimeste seas kõrge, on, se on Jummal ees üks hirmus assi.

16. Kassoöppetus ja prohwetid ullatawad Joannesest sadik: sest aiast kulutakse armoöppetust Jummal rigist, ja iggaüks käib wäggise selle

Jummala rigi peäle.

17. Agga se on kergem, et taewas ja Ma hukka lähhäwad, kui et üks tähheke kassoöppetussest peaks kadduma.

18. Iggaüks, kest ommast naesest lahkub ja wottab teise, se rikkub abbiello: ja iggaüks, kes sedda mehhest ärralahhutud naest wottab, se rikkub abbiello ärra.

19. Agga üks rikkas innimenne olli, ja se ehhtas ennast purpuri ja kalli linnase ridega, ja ellas iggapääw röömsaste ja sureste.

20. Agga üks waene olli, Laatsarus nimmi, se olli maas temma wärrawa ees täis paisisid,

21. Ja püdis omma köhto täis sada neist leiwa rasokessist, mis rikka laua peält mahha--langsid: agga koeradke tullid ja lakkusid temma paised.

22. Agga se sündis, et se waene surri, ja et tedda inglidest kanti Abraami süllesse; agga se rikkas surri ka ja maeti mahha.

23. Ja, kui ta pörgus sures wallus olli, ja ommad silmad

üllestöstis, siis näggi ta Abraami kaugelt, ja Laatsarust temma süles.

24. Ja temma hüdis ja ütles: Issa Abraam, heida armo mo peäle, ja läkkita Laatsarust, et ta omma sõrme otsa wette kastaks, ja minno keelt jahhutaks, sest mind waewatakse wägga sesinnatse tullelekes;

25. Agga Abraam ütles: Poeg, mötle, et sa omma head põlwe ommas ellus olled kätte sanud, ja nendasammoti Laatsarus kurja; agga nüüd römustakse tedda siin, ja sind waewatakse.

26. Ja peäle keik on meie ja teie wahhel suur wahhe kinnitud, et need, kes siit tahtwad senna teie jure miñna, ei woi mitte, egga need, kes seäl on, ei sa seält tenna meie jure tulla.

27. Agga temma ütles: Ma pallun siis sind, issa, et sa tedda läkkitad minno issa kotta,

28. Sest mul on wiis wenda, et ta neile kinnitaks, et nemmadke ei sa seie wallo paika.

29. Abraam ütles temmale: Neil

on Moses ja prohwetid, kuulgo nemmad neid.

30. Agga temma ütles: Ei mitte, issa Abraam, waid, kui kegi surnust nende jure lähhäks, siis parrandaksid nemmad meelt.

31. Agga ta ütles temmale: Kui nemmad Mosest ja prohwetid ei kule, egga nemmad ialge wottaks nou, kui kegi surnust ülles--touseks.

17. Peatük.

Pahhandussest: Leppimisest: Ussust ja teggudest: Kümnest piddalitöbbisest: Jummal rigi tullemisest. (Ewangelium neljateistkümneal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Ja temma ütles jüngritte wasto: Sedda ei woi olla, et pahhandussed ei peaks tullemä; agga hädda sellele, kelle läbbi need tullewad.

2. Se on temmale tullusam, et wesikiwwi temma kaela peaks pandama, ja tedda merresse wissatama, kui et ta ühhe neist pissokessist peaks pahhandama.

3. Hoidke ennast. Agga kui sinno wend so wasto eksib, siis nomi tedda; ja kui ta sedda kahhetseb, siis anna temmale andeks.

4. Ja kui ta seitsekorda päwas sinno wasto eksib, ja seitse korda päwas jälle sinno jure tulleb ja ütleb: Ma kahhetsen sedda: siis pead sa temmale andeks andma.

5. Ja Apostlid ütlesid Issanda wasto: Kaswata meie usko;

6. Agga Issand ütles: Kui teil usk olleks kui sinnäpi-iwwike, ja teie ütleksite sesinnatse mets--wigipu wasto: Kissu ennast jureni wälja, ja istuta ennast merresse; siis kuleks se teie sanna.

7. Agga kes teie seast on, kennel sullane kündmas on, ehk karja hoidmas, kui ta wäljalt tulleb, et ta warsi peaks temmale ütlema: Tulle seie, ja istu mahha lauale.

8. Eks ta enne ütle temmale: Walmista, mis ma öhtuks pean söma, ja panne wö wöle, ja passi mind ülles, kunni ma saan sönud, ja jonud; ja pärrast sedda sö ja jo sinna.

9. Kas ta sedda sullast tännab,

et ta sedda on teinud, mis tedda olli kästud? ei ma arwa mitte.

10. Nenda ka teie, kui teie ollete keik teinud, mis teid on kästud, siis üttelge: Meie olleme kolwatumad sullased, sest meie olleme agga teinud, mis meie kohhus olli teha.

11. Ja se sündis, kui ta Jerusalema läks, siis käis tema kesk Samaria ja Kalileamaalt läbbi.

12. Ja, kui ta ühhe allewisse sai, siis tullid temma wasto kümme piddalitöbbist meest, kes emalt seisid:

13. Ja nemmad töstsid omma heält ja ütlesid: Jesus õppetaja, heida armo meie peäle!

14. Ja kui ta neid näggi, ütles temma neile: Minge, ja näitke ennast preestridele. Ja se sündis, kui nemmad ärraläksid, said nemmad puhtaks.

15. Agga üks nende seast, kui ta näggi, et ta olli terweks sanud, se läks taggasi, ja auustas Jummalat sure heälega;

16. Ja heitis temma jalge ette silmili mahha, ja tännas tedda, ja sesamma olli Samaria-mees.

17. Agga Jesus wastas ja ütles: Eks kümme polle puhtaks sanud? agga kus need ühheksa on?

18. Eks muid polle leitud, kes olleksid taggasi tulnud Jummalale au andma, kui agga sesinnane woöra Ma mees?

19. Ja ta ütles temmale: Touse ülles ja minne, so usk on sind aitnud.)

20. Agga kui Wariserid temalt küssisid: Millal tulleb Jummal riik? siis wastas ta neile ja ütles; Jumala riik ei tulle mitte ilmsi;

21. Ei öölda ka: Wata, siin, ehk wata, seäl se on ; sest wata, Jummal riik on seestpiddi teie sees.

22. Ja temma ütles jüngritte wasto: Kül päwad tullewad, et teie himmustate ühhe neist innimesse Poia päiwist nähha, ja teie ei sa sedda mitte nähha.

23. Siis wotwad teised teile öölda: Wata siin, ehk wata seäl! ärge minge mitte, ja ärge noudke sedda takka.

24. Sest otsego walk, mis ühhelt polelt taewa al walko lööb, teise pole taewa al

paistab: nenda peab ka
innimesse Poeg ollema ommal
päwal.

25. Agga enne peab temma
paljo kannatama, ja
sestsinnatsest suggust kui
kolbmatta ärrapölgutama.

26. Ja nenda kui se Noa päiwil
olli, nenda peab se ka
innimesse Poia päiwil ollema.

27. Nemmad söid, jõid, wotsid
naest, ja läksid mehhele sest
päwast sadik, millal Noa laewa
läks, ja weeupputus tulli ja
kautas neid keik ärra.

28. Nendasammoti ka, kui Lotti
päiwil olli: nemmad soid, jõid,
ostsid, ja müsid, istutasid ja
ehhitasid honesid.

29. Agga sel päwal, kui Lot
Sodomast wäljaläks, siis
saddas tuld ja weewlit taewast,
ja kautas neid keik ärra.

30. Sedda wisi peab se ollema
sel päwal, millal innimesse
Poeg ilmub.

31. Kes sel päwal kattukse
peäl on, ja temma riistad
koias, ärgo tulgo se mitte
mahha neid ärra wotma; ja
nendasammoti, kes wäljal on,
ärgo mingo se mitte jälle
taggasi.

32. Möttelge Lotti naese peäle.

33. Kes ial omma ello püab
hoida, se kautab sedda ärra,
ja, kes ial sedda ärrakautab,
se hoiab segga iggawesse
ellusse.

34. Minna ütlen teile: Sel ösel
on kaks ühhes wodis: teist
peab wastowoetama, ja teist
mahhajäetama.

35. Kaks naesterahwast
jahwatawad ühtlase: teist peab
wastowoetama, ja teist
mahhajäetama.

36. Kaks on wäljal: teise peab
wastowoetama, ja teist
mahhajäetama.

37. Ja nemmad wastasid ja
ütlesid temmale: Issand, kussa?
agga temma ütles neile: Kus
surnud kehha on, senna
kogguwad kotkad.

18. Peatük.

*Palwest: Wariseer ja tõlner:
Lapsokessist: Ühhest rikkast:
Kristusse kannatamisest: Üks
pimme saab terweks.
(Ewangelium ühheteistkümmenal
Pühhapäwal pärrast kolm-aino
Jummala Pühha.(Ewangelium
seitsmel Pühhapäwal enne*

Kristusse ülestousmisse Pühha.

1. Agga temma ütles neile ka se tähhendamisse sanna, et ikka peab Jummalat palluma, ja ei mitte ärratüddima,
2. Ja ütles: Üks kohtomoistia olli ühhes liñnas, kes Jummalat ei kardand, egga innimest ei häbbenend;
3. Agga üks lesknaene olli seäl liñnas, ja tuli temma jure, ja ütles: Sada mulle öigust minno wihhamehhe wasto.
4. Ja temma ei tahtnud kaua mitte; agga pärrast mötles temma isseenneses: Et ma kül Jummalat ei karda, ja innimest ei häbbene.
5. Ommetige, et sesinnane lesk mulle waewa teeb, tahhan ma temmale öigust sata, et ta allati ei tulle, ja mind ärra ei tüddita.
6. Siis ütles Issand: Kuulge, mis se üllekohtune kohtomoistia ütleb.
7. Eks siis Jummal ei peaks öigust saatma neile, kes temma ärrawallitsetud on, ja temma pole kissendawad ööd ja päwad, et ta kül pitka melega nende pärrast

kannatab.

8. Minna ütlen teile: Kül ta neile pea sadab öigust. Siiski kui innimesse Poeg tulleb, kas temma usko leiab Ma peält?
9. Agga ka monnede wasto, kes issienneste peäle lootsid, et nemmad piddid öiged ollema, ja muid põlgsid, ütles temma se tähhendamisse--sanna:
10. Kaks innimest läksid ülles pühha kotta palwet piddama, teine olli üks Wariseer, ja teine üks tõlner.
11. Se Wariseer seisis ja lugges isseenneses sedda: Oh Jummal! minna tännan sind, et minna ep olle nenda kui muud innimesed, risujad, üllekohtused, abbiellorikjad, egga nenda kui se--sinnane tõlner.
12. Minna paastun kaksikord nädaldas, ma annan kümnest keikist, mis mul on.
13. Ja se tõlner seisis emalt, ja ei tahtnud omma silmige taewa pole ülestösta, waid löi omma wasto rindo ja ütles: Oh Jummal, olle mulle pattusele armolinne!
14. Minna ütlen teile:

Sesinnane läks alla omma kotta parreminne öigeks moistetud kui teine. Sest, iggaüks, kes ennast isse üllendab, tedda allandakse; agga kes ennast isse allandab, tedda üllendakse.)

15. Agga nem~ad töid ka lapsokessi tem~a jure, et ta neisse pididi puutma; agga kui jüngrid sedda näggid, sõitlesid nem~ad neid.

16. Agga Jesus kutsus neid ennese jure, ja ütles: Laske lapsokessed minno jure tulla, ja ärge keelge neid mitte, sest nisugguste pärralt on Jummal riik.

17. Töest minna ütlen teile: Kes ial Jummal riki wasto ei wotta kui lapsoke, se ei sa mitte siña sisse.

18. Ja üks üllem küssis tem~alt, ja ütles: Hea Öppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawest ello woiksin pärrida?

19. Agga Jesus ütles temmale: Mis sa mind heaks hüad, ükski ep olle hea, kui agga üks, se on Jummal.

20. Kässud tead sinna: Sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma. Sinna ei pea mitte

tapma. Sinna ei pea mitte warrastama. Siña ei pea mitte wallet tunnistama. Auusta omma issa ja omma emma.

21. Agga temma ütles: Sedda keik ollen ma piddanud ommast norest põlwest.

22. Agga kui Jesus sedda kulis, ütles ta temmale: Ühte on sul weel waiak: mü keik ärra, mis sul on, ja jagga waestele, siis on sul warrandus taewas, ja tulle, käi minno järrel.

23. Agga kui temma sedda kulis, sai temma koggone kurwaks, sest ta olli wägga rikkas.

24. Agga kui Jesus näggi, et ta koggoniste kurwaks sanud, ütles temma: Kui waewalt sawad need Jummal riki, kennel paljo warrandust on.

25. Sest se on hõlpsam, et kammeel nöäla silmast läbbi lähhäb, kui et rikkas Jummal rigi sisse lähhäb.

26. Agga need, kes kuulsid, ütlesid: Kes siis woib önsaks sada?

27. Agga temma ütles: Mis innimeste jures on woimatta, sedda woib Jummal tehha.

28. Agga Peetrus ütles: Wata,

meie olleme keik mahhajätnud, ja olleme sinno järrel käinud.

29. Agga temma ütles neile:

Töest minna ütlen teile, et ükski ep olle, kes on mahhajätnud kodda ehk wannemid, ehk wende, ehk naest, ehk lapsi Jummalagi pärrast,

30. Kes ei peaks jälle sama mitto wörra sel--sinnatsel aial, ja tulles ilmas iggawest ello.

31. Agga temma wottis need kaksteistkümmend ennese jure, ja ütles neile: Wata, meie lähhäme ülles Jerusalemma, ja keik peab lõppetadama, mis prohwetide läbbi on kirjutud innimesse Poiast.

32. Sest tedda antakse ärra pagganatte kätte, ja tedda naertakse ja teotakse ärra, ja temma peäle süllitakse,

33. Ja kui nemmad tedda sawad piitsaga peksnud, siis tapwad nemmad temma ärra, ja kolmandamal päwal peab temma jälle üllestousma.

34. Agga nemmad ei moistnud sest middagi, ja sesinnane könne olli nende eest warjul, ja nemmad ei moistnud mitte, mis ööldi.

35. Agga se sündis, kui temma Jeriko liina liggi sai, siis istus üks pimme tee äres, ja kerjas.

36. Agga kui ta rahwast kulis mödaminnewad, kulas temma, mis se pididi ollema.

37. Agga nemmad kulutasid temmale: Jesus Naatsaretist lähhäb möda.

38. Siis kissendas temma wägga ja ütles: Jesus, Taweti poeg, heida armo minno peäle!

39. Agga need, kes ees käisid, sõitlesid tedda, et ta pididi wait ollema; agga temma kissendas palju ennam: Taweti Poeg, heida armo minno peäle!

40. Agga Jesus jäi seisma, ja käskis tedda ennese jure tua; agga kui temma liggi sai, küssis ta temmalt,

41. Ja ütles: Mis sa tahhad, et ma sulle pean teggema? agga temma ütles: Issand, et ma woiksin jälle nähha.

42. Ja Jesus ütles temmale: Et nä jälle, sinno usk on sind aitnud;

43. Ja seddamaid näggi temma jälle, ja käis tem~a järrel Jummalat auustades. Ja keik rahwas, kes sedda näggi, andis Jummalale kitust.)

19. Peatük.

*Sakkeussest: Rahha naeladest.
Kristus lähhäb ratsa
Jerusalemma liñna sisse ja
kulutab nuttes temma
ärrarikmist, ja puhhastab
templi. (Ewangelium kümnnemal
Pühhapäwal pärrast kolm-aino
Jummala Pühha.*

1. Ja kui ta sai Jeriko liñna tulnud, läks temma seält läbbi.
2. Ja wata, seäl olli üks mees, Sakkeus nimmi, ja sesamma olli tõlneride üllem, ja se olli rikkas,
3. Ja tem~a püdis Jesust nähha sada, kes ta pididi ollema; ja temma ei saand mitte rahwa pärrast, et ta maddal mees olli.
4. Ja temma jooksis ette, ja läks ühhe mets--wigipu peäle, et ta tedda pididi nähha sama: sest ta pididi sedda teed minnema.
5. Ja kui Jesus senna paika sai, watis ta ülles, ja nägi tedda, ja ütles tem~a wasto: Sakkeus, tulle ussinaste mahha, sest tänna pean ma sinno kotta jäma.

6. Ja ta tulli ussinaste mahha, ja wottis tedda römoga wasto.
7. Ja keik, kes sedda näggid, nurrisesid ja ütlesid: Temma on ühhe pattuse mehhe jures sees käinud.
8. Agga Sakkeus jäi seisma, ja ütles Issanda wasto: Wata, Issand, minna añan om~a poolt warrandust waestele, ja kui ma kellelegi ollen üllekohto teinud, añan minna neljawõrra taggasi.
9. Agga Jesus ütles temma wasto: Tänna on sellesinnatse koiale Önnistus tulnud, sest et sesammage Abraami poeg on.
10. Sest innimesse Poeg on tulnud otsima, ja önsaks teggema, mis ärrakaddunud on.
11. Agga kui nemmad sedda kuulsid, ütles temma weel siñna jure ühhe tähhendamisse sanna, sepärrast, et ta Jerusalem~a liggi olli, ja et nem~ad mõtlesid, et Jummala riik warsi pididi ilmuma.
12. Sepärrast ütles temma: Üks suurt suggu innimenne läks ärra kaugele male, et ta pididi ennesele kuningrigi sama, ja taggasi tulles.
13. Agga temma kutsus om~a

kümme sullast, ja andis neile küm~e naela rahha, ja ütles nende wasto: Kauplege, senni kui ma taggasi tullen.

14. Agga temma koddanikkud wihkasid tedda, ja läkkitasid Käskusid temma järrele, ja ütlesid: Meie ei tahha, et sesinnane meie ülle peab kui kuningas wallitsema.

15. Ja se sündis, kui temma taggasi tuli, ja olli sedda riki sanud, siis käskis ta need sullased ennese jure kutsuda, kellele temma olli se rahha annud, et ta pididi teäda sama, mis kasso igga--üks kaupledes olli sanud.

16. Agga essimenne tuli ja ütles: Issand, sinno nael rahha on küm~me naela kasso saatnud.

17. Ja ta ütles temma wasto: Se on hea, sinna hea sullane, et sa keigewähhema sees olled ustaw olnud, sepärrast peab sulle kümne liña ülle melewald ollema.

18. Ja teine tuli ja ütles: Issand, sinno nael on wiis naela saatnud;

19. Agga temma ütles sellegi wasto: Ja sinna pead wie liña

ülle ollema.

20. Ja üks teine tuli ja ütles: Issand, wata, siin on sinno nael, mis ma higgi-rättikus ollen hoidnud.

21. Sest ma kartsin sind, et sa walli innimenne olled; sinna wottad sedda ärra, mis sa ei olle ärrapannud, ja leikad sedda, mis sa ei olle külwanud.

22. Agga ta ütles tem~ale: Sinno suust moistan ma kohhut sinno peäle, sinna tigge sullane: kui sa teädsid, et ma walli mees ollen, ja wottan, mis ma ei olle ärrapannud, ja leikan, mis ma ep olle külwanud,

23. Mispärrast ep olle sinna siis minno rahha kasso peäle wäljaannud? kül minna siis taggasi tulles olleksin sedda kassoga taggasi noudnud.

24. Ja temma ütles nende wasto, kes seäl jures seisid: Wotke temma käest se nael ärra, ja andke sellele, kel kümme naela on.

25. (Ja nemmad ütlesid temmale: Issand, temmal on kümme naela.)

26. Sest minna ütlen teile: Kennel on, sellele peab

antama; agga kennel ep olle, selle käest peab ärrawoetama ka sedda, mis temmal on.

27. Agga need miño waenlased, kes ei tahtnud, et ma nende ülle piddin kui kunningas wallitsema, toge tenna, ja tapke neid ärra minno ees.

28. Ja kui ta sedda sai rākinud, läks temma eddasi, üllesminnes Jerusalemma.

29. Ja se sündis, kui ta Petwage ja Petania liggi sai se mae jure, mis öllimäeks hütakse, läkkitas temma kaks om~a jüngrittest,

30. Ja ütles: Minge siñna allewisse, mis teie kohhal on, ja kui teie seña sisse sate, siis leiate teie ühhe sāllo kinniseutud, kelle selgas ükski innimenne ial ei olle istnud, peästke tedda lahti ja toge.

31. Ja kui kegi teilt küssib: Miks teie tedda lahti peästate? siis üttelge temmale nenda, et Issandal sedda tarwis on.

32. Agga kui need, kes ollid läkkitud, ärraläksid, leidsid nemmad nenda, kui temma neile olli üttelnud.

33. Agga kui nemmad se sāllo

lahti peästsid, siis ütlesid temma issandad nende wasto: Miks teie se sāllo lahti peästate?

34. Agga nemmad ütlesid: Issandal on sedda tarwis.

35. Ja nemmad töid sedda Jesusse jure, ja heitsid ommad rided se sāllo selga, ja pannid Jesust temma peäle istuma.

36. Agga kui temma olli minnemas, lautasid nemmad ommad rided tee peäle.

37. Agga kui temma jo senna liggi sai, kust öllimäelt mahhakäidi, siis hakkas keik jüngritte hulk rōmustes sure heäleaga Jummalat kiitma keikide wāggewatte teggude pärrast, mis nemmad ollid näinud,

38. Ja ütlesid: Kidetud olgo se kunningas, kes tulleb Issanda nimmel, rahho taewas, ja au kõrges.

39. Ja mõningad Wariserid rahwa seast ütlesid tem~a wasto: Öppetaja, söitle om~ad jüngrid.

40. Ja ta wastas ja ütles neile: Minna ütlen teile, et, kui needsinnatsed wait jääksid, peaksid kül kiwwid kissendama.

41. Ja kui temma liggi sai ja liña näggi, nuttis ta temma pärrast,

42. Ja ütles: Kui sinnage teaksid sedda, ja weelgi selsinnatsel ommal päwal, mis sinno rahhule tarwis lähhäb ! agga nüüd on se sinno silma eest warjule pandud.

43. Sest aeg tulleb sinno peäle, et so waenlased sinno ümber walli tewad, ja sinno ümber piirwad, ja sind keikipiddi waewawad;

44. Ja nemmad löwad sind mahha, ja sinno lapsed sinno sees, ja ei jätta kiwwi kiwwi peäle, sepärrast et sa ei olle tunnud omma armo- katsmisse aega.

45. Ja temma läks pühha kotta, ja hakkas wäljaaiama neid, kes seäl sees müsid ja ostsid,

46. Ja ütles neile: Kirjutud on: Minno kodda on palwe kodda; agga teie ollete sedda röowli x auguks teinud.

47. Ja temma olli iggapääw pühhas koias õppetamas; agga üllemad preestrid ja kirjatundiad ja rahwa üllemad püüdsid tedda hukka sata,

48. Ja ei leidnud mitte, mis nemmad piddid teggema: sest keik rahwas, mis tedda kulis, hoidsid temma pole.)

20. Peatük.

Kristusse õppetus ennesest ja ommast ammetist: Wina--mäest: Kohtorahhast: Surnude üllestousmisest.

1. Ja se sündis ühhel neist päiwist, kui ta rahwast õppetas pühhas koias ja armoõppetust kulutas, siis tullid üllemad preestrid ja kirjatundiad wannemattega se peäle,

2. Ja rääksid temma wasto, ja ütlesid: Ütle meile, missugguse melewallaga teed sa sedda, ehk kes se on, kes sulle se melewalla annud?

3. Agga temma kostis ja ütles nende wasto: Minna tahhan ka teilt ühte sanna küssida, ja üttelge mulle:

4. Kas Joannesse ristminne olli taewast, woi innimestest?

5. Agga nemmad arwasid issekeskes, ja ütlesid: Kui meie ütleme: taewast, siis ütleb tem~a: Miks--pärrast ep olle

teie siis tedda mitte usknud?

6. Agga kui meie ütleme: innimestest, siis wiskab meid keik rahwas kiwwidega: sest se olli julge se peäle, et Joannes pididi prohwet ollema.

7. Ja nem~ad ei üttelnud ennast teädwad, kust.

8. Ja Jesus ütles nende wasto: Egga minnagi teile ütle, missugguse melewallaga ma sedda teen.

9. Agga temma hakkas rahwale sedda tähhendamisse sanna ütlema: Üks innimenne istutas winamäe, ja andis sedda numa peäle wälja ma--meeste kätte, ja läks woõrale male tükkiks aiaks.

10. Ja kui aeg olli, läkkitas temma ühhe sullase nende mameeste jure, et nemmad tem~ale sest winamäe wiljast piddid andma; agga need ma--mehhed peksid tedda, ja saatsid tedda tühjalt ärra.

11. Ja temma läkkitas weel teise sullase; agga nemmad peksid ka sedda, ja teotasid ja saatsid tedda tühjalt ärra.

12. Ja temma läkkitas weel kolmandama; agga nemmad hawasid seddage, ja lükkasid

tedda wälja.

13. Agga se winamäe Issand ütles: Mis pean miña teggema? ma tahhan omma armsa Poia läkkitada, ehk nemmad häbbenewad, kui nemmad tedda näwad;

14. Agga kui need mamehhed tedda näggid, mötlesid nem~ad issikeskes ja ütlesid: Sesiñane on se pärria, tulge, tapkem tedda ärra, et meile se pärrandus saab.

15. Ja nemmad lükkasid tedda winamäest wälja, ja tapsid tedda ärra. Mis wottab nüüd se winamäe Issand nendega teha?

16. Kül temma tulleb ja hukkab needsinnatsed mamehhed ärra, ja annab se winamäe teiste kätte; agga, kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid nemmad: Ärgo sedda sündko;

17. Agga temma watis nende peäle ja ütles: Mis se siis on, mis on kirjutud: Se kiwwi, mis hone-ehhitajad kui kölwatuma ärra--heitnud, SE on nurgakiwwiks sanud.

18. Iggaüks, kes selle kiwwi peäle, langeb, lähhäb russuks; agga kelle peäle se langeb,

sedda teeb temma pihhuks.

19. Agga üllemad preestrid ja kirjatundiad püüdsid selsammal tunnil kässi tem~a külge pista; agga nemmad kartsid rahwast, sest nem~ad tundsid, et temma nende kohta se tähhendamissee sanna olli ütelnud.

20. Ja nemmad wahtsid tedda, ja läkkitasid kawwalad kulajad wälja, kes ennast waggaks teggid, et nem~ad tedda kõnnest piddid kiñi sama, ja tedda ärraandma Mawallitseja woimusse ja melewalla alla.

21. Ja nemmad küssisid temmalt ja ütlesid: Öppetaja, meie teame, et sinna öiete rägid ja öppetad, ja ei pea ei ühhegi surussest luggu, waid öppetad Jummal teed öiete:

22. Kas meile sünnib Keisrile kohtorahha anda, ehk mitte?

23. Agga kui ta nende tiggeda kawwalusse ärramoistis, ütles temma nende wasto: Mis teie mind kiusate?

24. Näitke mulle tenari-rahha: Kelle kuio ja peäle-kirri on temmal? agga nemmad wastasid ja ütlesid: Keisri.

25. Siis ütles tem~a neile:

Sepärrast andke Keisrile, mis Keisri kohhus on, ja Jum~alale, mis Jum~ala kohhus on.

26. Ja nemmad ei woind tedda mitte rahwa ees kõnnest kinni sada, ja pannid immeks temma kostmist, ja jäid wait.

27. Agga temma jure tullid mõningad Sadduserid, (kes ei ütle üllestousmist polegi ollewad) ja küssisid temmalt,

28. Ja ütlesid: Öppetaja, Moses on meile kirjotanud: Kui kellegi wend, kellel naene on, ärrasurreb, ja sesinnane surreb ärra lapseta, et temma wend se naese peab wotma, ja omma wennale suggu saatma.

29. Nüüd ollid seitse wenda, ja essimenne wottis naese, ja surri lapseta.

30. Ja teine wottis se naese, ja sesinnane surri ka ärra lapseta.

31. Ja kolmas wottis tedda: ja nendasammoti ka keik seitse, ja ei jätnud mitte lapsi, ja surrid ärra.

32. Agga keigewimaks surri ka se naene ärra.

33. Agga üllestousmisses, kelle naene peab temma ollema nende seast? sest ta on neil seitsmel naeseks olnud.

34. Ja Jesus kostis ja ütles neile: Sesinnatse ma-ilma lapsed wotwad naest, ja lähhäwad mehhele.

35. Agga, kes wäärt on arwatud teist ma-ilma sada, ja surnust ülestousta, ei need wotta naest, egga lähhä mehhele.

36. Sest nemmad ei woi mitte ennam ärra--surra; sest nem~ad on inglide sarnatsed, ja nemmad on Jum~ala lapsed, et nemmad ülestousmisse lapsed on.

37. Agga et surnud ülestouswad, näitab ka Moses kibbowitsa poösas, kui tem~a Issandat nim~etab Abraami Jum~alaks, ja Isaaki Jum~alaks, ja Jakobi Jummalaks;

38. Agga Jummal ei olle mitte surnutte, waid ellawatte Jummal: sest keik ellawad temmale.

39. Agga monningad kirjatundiaist wastasid ja ütlesid: Öppetaja, sinna olled hästi räkinud.

40. Agga nemmad ei julgend temmalt ühtegi ennam küssida;

41. Agga tem~a ütles nende wasto: Kuida nemmad ütlewad,

Kristust Taweti Poia ollewad?
42. Ja Tawet isse ütleb lauloramatus: Issand on minno Issandale üttelnud: Istu minno parrama pole,

43. Kunni minna sinno waenlased saan pannud sinno jalge-alluseks järjeks.

44. Nüüd hüab Tawet tedda Issandaks, kuidas ta siis on temma Poeg?

45. Agga tem~a ütles keige rahwa kuuldes omma jüngrittele:

46. Hoidke ennast nende kirjatundiatte eest, kes pitkis ridis tahtwad käia, ja armastawad terretamissed turrude peäl, ja essimessed pingid koggodusse koddade sees, ja üllemat otsa laudas öhto-sömaaegus.

47. Nemmad söwad leskede honed ärra, ja luggewad silmakirjaks pitkad palwed: needsinnatsed peawad raskemat hukkatust sama.

21. Peatük.

Lessenaese annist:

Jerusalemma liñna ärrarikkisest: Ma-ilma lõppetussest.

*(Ewangelium teisel Kristusse
Tullemisse Pühhal.*

1. Agga temma watis ja näggi rikkaid ommad andid ohwri-rahha-kirsto pañewad.
2. Agga temma näggi ka ühhe waese lesse--naese kaks weringit senna pannewad.
3. Ja temma ütles: Töest minna ütlen teile, et sesinnane waene lesknaene on ennam, kui keik muud, sisse pannud.
4. Sest needsinnatsed keik on ommast liast warrandussest sisse pannud Jummalale anniks; agga sesinnane on ommast waesussest keik toidust, mis temmal olli, sisse pannud.
5. Ja kui monningad rääksid pühast koiast, et temma illusatte kiwwide ja andidega olli ehhitud, siis ütles temma:
6. Kül need päwad tullewad, et sest keigest, mis teie näte, ei jäeta kiwwi kiwwi peäle, mis ei pea ärrakistama.
7. Agga nemmad küssisid temmalt, ja ütlesid: Öppetaja, millal peab se siis ollema? ja mis peab se täht ollema, millal se peab sündima?

8. Agga temma ütles: Katske, et teid ärra ei eksita: sest palju tullewad minno nimme peäle, ja ütlewad, et minna se ollen; ja se aeg on liggi sanud, sepärrast ärge minge mitte nende järrele.
9. Agga kui teie söddadest ja seggasist asjust kulete, ärge kohkuge: sest se peab enne sündima; agga otsa ep olle weel ni pea kä.
10. Siis ütles temma neile: Rahwas touseb rahwa wasto ülles, ja kuningriik kuningrigi wasto.
11. Sured ma-wärrisemissed peawad ka ollema monnes paikas, ja nälgi ja katk, ja hirmsad asjad, ja sured immetähhed taewast peawad sündima.
12. Agga enne sedda keik pistwad nemmad omma käed teie külge, ja kiusawad teid takka, ja andwad teid ärra koggodusse-koddadesse ja wangi, ja wiwad teid kuningatte ja mawallitsejatte ette miño nim~e pärrast.
13. Agga se peab teile tunnistusseks sündima.
14. Sepärrast pange omma

süddamesse, et teie enne ei mötle se peäle, mis teie enneste eest peate wastma:

15. Sest minna tahhan teile suud ja tarkust anda, mis wasto ei pea woima räkida egga panna ei ükski, kes teie wastased on.

16. Agga teid peab ärraantama ka teie wannemist, ja wendadest, ja suggulasist, ja söbradest, ja nemmad wotwad monningad teie seast ärra tappa.

17. Ja teid peab sama wihkatud keikist minno nimme pärrast.

18. Agga ei ühte juukse-karwa ei pea teie peast hukka sama.

19. Hoidke ommad hinged omma kannatusse läbbi.

20. Agga kui teie näte söawäest Jerusalemma ümberpiirtud ollewad, siis tundke, et tem~a ärra-- kautamiñe on liggi tulnud.

21. Siis pöggenego need, kes Juda-maal on, mäggede peäle, ja need, kes keskpaikas seäl sees on, need mingo ärra: ja kes wäljas on, ärgo mingo nemmad mitte siñna sisse.

22. Sest needsinnatsed on

kättemaksmisse päwad, et keik peab töeks sama, mis on kirjutud.

23. Agga hädda neile, kes käima peäl on, ja neile, kes immetawad neil päiwil: sest seäl maal peab suur hädda ollema, ja wihha sesinnatse rahwa peäle.

24. Ja nemmad peawad langema mooga terra läbbi, ja neid peab wangi widama keige pagganatte sekka, ja Jerusalem peab pagganist ärratallatud ollema, kunni pagganatte aeg täis saab.

25. Ja päwas, kuus ja tähtede sees peawad imme-tähhed ollema, ja Ma peäl peab rahwal ahhastus ollema ilmanouta, et merri ja wee woud kohhisewad.

26. Ja innimessed lähhäwad rammotummaks kartusse ja nende asjade ootmisse pärrast, mis ma-ilma peäle peawad tulles; sest taewa wäed peawad köikutadama.

27. Ja siis näwad nemmad innimesse Poega tulles pilwes sure wäe ja auga.

28. Agga kui se keik hakkab sündima, siis waatke ülles, ja töstke ommad Pead ülles,

sepärrast et teie

ärralunnastaminne liggi tulleb.

29. Ja temma ütles neile ühhe tähhendamisse sanna: Wadage wigipuud ja keik puud:

30. Kui nemmad jo pakkatawad, ja teie sedda näte, siis tunnete teie issiennesest, et sui jo liggi on:
31. Nenda ka teie, kui teie näte sedda sündiwad, siis tundke, et Jummal riik liggi on.

32. Töest minna ütlen teile, et sesinnatse põlwe rahwas ei lõppe mitte ärra, kunni se keik saab sündinud.

33. Taewas ja Ma lähhäwad hukka; agga minno sannad ei lähhä mitte hukka.

34. Agga hoidke ennast, et teie süddamed ei sa koormatud liasömissesse, ei liajomissesse, egga peatoidusse murrettega, ja et se samma pääw äkkitselt teie peäle ei tulle.

35. Sest kui linnopael tulleb temma keikide peäle, kes keige se Ma peäl asset on.

36. Sepärrast walwage ja palluge iggal aial, et teid wäart arwatakse ärrapöggeneda keige se eest, mis peab sündima, ja

seista innimesse Poia ees.)

37. Agga temma õppetask päwa aial pühhas koias, agga öseks läks ta wälja, ja olli ö-maial se mäe peäl, mis hütakse öllimäeks.

38. Ja keik rahwas tulli warra hom~iko temma jure, tedda pühhas koias kuulma.

22. Peatük.

Judas ärraandia: Pasa-tal ja öhto-sömaaeg. Jüngritte au-ahnus: Kristusse kannataminne aedas ja Kaiwa ees: Peetrusse ärrasalgaminne. (Ewangelium Pertli Päwal.

1. Agga hapnematta leibade Pühha tulli liggi, mis hütakse Pasa-pühhaks.

2. Ja üllemad preestrid ja kirjatundiad otsisid, kuidas nemmad tedda piddid ärratapma: sest nemmad kartsid rahwast.

3. Agga sadanas olli läinud Juda sisse, kedda lianimmega hütakse Iskariotiks, kes nende kahheteistkümne arrust olli.

4. Ja temma läks ärra, ja räkis üllematte preestride ja

söapealikkudega sedda, kuidas temma tedda pididi nende kätte ärraandma.

5. Ja nemmad said röömsaks, ja leppisid teine teisega temmale rahha anda.

6. Ja temma tootas, et otsis parrast aega tedda neile ärraanda ilma tüllita.

7. Agga hapnematta leibade pääw tuli, millal se Pasa-tal pididi tappetama.

8. Ja temma läkkitas Peetrust ja Joannest, ja ütles: Minge ja walmistage meile Pasa-talle, et meie sedda woime süa.

9. Agga nemmad ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie sedda peame walmistama?

10. Agga temma ütles neile: Wata, kui teie liina sisse tullete, siis tulleb teie wasto üks innimenne, se kannab ühhe weekrusi, käige temma järrel seäl koias, kuhho temma sisse lähhäb.

11. Ja üttelge selle koia issandale: Öppetaja ütleb sulle: Kus on se woöraste tubba, kus ma se Pasa-talle omma jüngrittega woin süa?

12. Siis näitab temma teile

ühhe sure ehhitud toa üllewel, seäl walmistage.

13. Agga kui nemmad ärraläksid, leidsid nemmad nenda, kui temma neile olli üttelnud, ja nemmad walmistasid Pasa-talle.

14. Ja kui se tund tuli, istus temma mahha, ja need kaksteistkümmend Apostlit temmaga.

15. Ja temma ütles nende wasto: Minna ollen süddamest iggatsenud se Pasa-talle teiega süa, enne kui ma kannatan.

16. Sest ma ütlen teile, et ma sest mitte ennam ei sö, kuñi keik saab sündinud Jum~ala rikis.

17. Ja kui ta karrikast sai wotnud, tännas temma ja ütles: Wotke se, ja jaggage ennestele.

18. Sest ma ütlen teile, et miña ei jo mitte sest winapu wiljast, kunni Jum~ala riik saab tulnud.

19. Ja temma wottis leiba, tännas ja murdis, ja andis neile ja ütles: Se on minno ihho, mis teie eest antakse, sedda tehke minno mällestusseks.

20. Selsammal kombel ka se karrika pärrast sedda, kui

nemmad said öhtust sõnud, ja ütles: Sesinnane karrikas on se uus seädus miño were sees, mis teie eest ärrawallatakse.

21. Siiski wata, miño ärraandia kässi on minnoga laudas.

22. Ja innimesse Poeg lähhäb kül, nenda kui on seätud; siiski hädda selle innimessele, kelle läbbi tedda ärraantakse.

23. Ja nemmad hakkasid teine teise käest küssitellema, kes se kül nende seast pididi ollema, kes sedda pididi teggema.

24. Agga nende seas tousis ka riid, kes neist pididi suremaks arwatama?

25. Agga temma ütles neile: Pagganatte kunningad wallitsewad nende üle, ja kes nende peale woimust wotwad, neid hütakse armolikkuks issandaks.

26. Agga teie mitte nenda, waid se surem teie seast olgo kui norem, ja se üllem kui se, kes tenib.

27. Sest kes on surem, se, kes laudas istub, woi se, kes tenib? eks se, kes laudas istub? agga minna ollen kesk teie seas nenda kui se, kes tenib.

28. Agga teie ollete need, kes

minno jure jänud minno kiusatuste sees.

29. Ja minna sean teile se kunningrigi, nenda kui minno Issa sedda mulle on seädnud, 30. Et teie peate söma ja joma minno laudas minno kunningrikis, ja istma aujärgede peäl, ja kahheteistkümne Israeli sugguarro peäle kohhut moistma.)

31. Agga Issand ütles: Simon, Simon, wata, sadanas on teid wägga püüdnud söäluda kui nisso;

32. Agga minna ollen sinno eest pallunud, et sinno usk ei pea ärralöpma, ja kui sa pärrast saad ümberpöörnud, siis kinnita ommad wennad.

33. Agga ta ütles temmale: Issand, ma ollen walmis, sinnoga ni hästi wangi kui surma minnema.

34. Agga temma ütles: Minna ütlen sulle, Peetrus: Kuk ei laula mitte tänna enne, kui sinna kolmkord saad ärrasalganud, et sa mind ei tunne.

35. Ja temma ütles nende wasto: Kui ma teid ollen läkkitanud kukrota, ja paunata

ja kingata, ons teil middagi waia olnud? agga nemmad ütlesid: Ei ühtegi.

36. Siis ütles temma neile: Agga nüüd, kel kukkur on, se wotko sedda, nendasammoti ka pauna, ja kennel ep olle, se mügo ärra omma kube, ja ostko moöka.

37. Sest minna ütlen teile, et se weel minnule peab sündima, mis kirjutud on: Temma on ka üllekohtuste sekka arwatud, sest ka sel, mis minnust on kirjutud, on ots.

38. Agga nemmad ütlesid: Issand, ennä! siin on kaks moöka; agga temma ütles neile: Kül on.

39. Ja temma läks wälja, ja läks omma wisi järrele öllimäele; agga temma jüngrid käisid ka temma järrel.

40. Ja kui temma senna paika sai, ütles temma nende wasto: Palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa.

41. Ja temma isse lahkus neist ärra ni kaugele, kui kiwwiga woib süsta, ja heitis põlwili mahha, ja pallus Jummalat,

42. Ja ütles: Issa, kui sinna tahhaksid sedda karrikast

minnust ärrawotta! ommeti ärgo sündko minno waid sinno tahtminne.

43. Agga üks ingel näitis ennast temmale taewast, ja kinnitas tedda.

44. Ja kui ta surmaga olli woitlemas, pallus temma Jummalat kangeminne; agga temma higgi olli kui werrepissarad, need langsid Ma peäle.

45. Ja temma tousis ülles Jummalat pallumast, ja tuli omma jüngritte jure, ja leidis neid maggamast kurbdusse pärrast.

46. Ja temma ütles neile: Mis teie maggate? touske ülles ja palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa.

47. Agga kui temma alles räkis, wata hulk rahwast, ja se, kedda hüti Judaks, üks kahhestteist--kümnest käis nende ees, ja tuli Jesusse liggi temmale suud andma.

48. Agga Jesus ütles temmale: Judas, annad sinna suandmissega innimesse Poia ärra?

49. Agga kui need, kes temma ümber ollid, näggid, mis pididi

sündima, ütlesid nemmad temmale: Issand, kas meie peame möögaga sekka löma?

50. Ja üks neist löi üllema-preestri sullast, ja raius temma parrama kõrwa ärra.

51. Agga Jesus wastas ja ütles: Jätke siit sadik. Ja temma putus temma kõrwasse, ja teggi tedda terweks.

52. Agga Jesus ütles üllematte preestride, ja pühha koia pealikkude ja wannematte wasto, kes temma peäle tullid: Teie ollete wäljaläinud otsego rööwli peäle möökade ja nuiadega,

53. Et ma kül iggapääw teie jures olnud pühhas koias, ei olle teie minno külge kässi pistnud; agga se on teie tund, ja pimmedusse woimus.

54. Agga nemmad wotsid tedda kinni, ja wisid ja saatsid tedda üllema-preestri kotta; agga Peetrus käis kaugelt järrel.

55. Agga kui nemmad keskoue tuld ülesteggid, ja nemmad ühhes mahhaistsid, siis istus Peetrus keskele nende sekka.

56. Agga üks ümmardaja näggi

tedda tulle äres istwad, ja watas üks silmi temma peäle, ja ütles: Ka sesinnane olli temmaga.

57. Agga temma salgas tedda ärra ja ütles: Naene, minna ei tunne tedda.

58. Ja ürrikesse aia pärrast näggi tedda üks teine mees ja ütles: Sinnage olled nende seast; agga Peetrus ütles: Innimenne, minna ei olle mitte.

59. Ja liggi ühhe tunni aega wahhet kinnitas sedda üks teine, ja ütles: Töe polest, sesinnane olli temmaga: sest temma on ka Kalilea-ma mees.

60. Agga Peetrus ütles: Innimenne, ei ma moista, mis sa rägid: ja seddamaid, kui temma alles räkis, laulis kuk.

61. Ja Issand pöris ennast ümber, ja watis Peetrusse peäle, ja Peetrusse mele tulli Issanda sanna, kui ta temma wasto olli üttelnud: Enne kui kuk saab laulnud, salgad sinna mind kolmkord ärra.

62. Ja Peetrus läks wälja, ja nuttis kibbedaste.

63. Agga need mehhed, kes Jesust kinnipiddasid, naersid ja peksid tedda.

64. Ja nemmad katsid temma silmad kinni, ja löid tem~a wasto silmi, ja küssisid temmalt ja ütlesid: Moista kui prohwet, kes se on, kes sind löi.

65. Ja palju muid asjo rääksid nemmad temma wasto ja teotasid.

66. Ja kui walge sai, tullid rahwa wannemad, üllemad preestrid ja kirjatundiad kokko, ja wisid tedda ülles omma sure kohto ette,

67. Ja ütlesid: Olled sinna se Kristus? ütle meile; agga temma ütles neile: Kui ma teile peaksin ütlema, ei teie ussu polegi.

68. Agga kui minna ka peaksin küssima, siis teie ei wasta mulle polegi, ja ei lasse mind mitte lahti.

69. Sest aiast peab innimesse Poeg istuma Jummal wäe parramal polel.

70. Agga nemmad ütlesid keik: Olled sinna siis Jummal Poeg? agga temma ütles nende wasto: Teie ütlete, sest minna ollen se.

71. Agga nemmad ütlesid: Mis meil ennam tunnistust tarwis on? sest meie olleme issi

temma suust kuulnud.

23. Peatük.

Kristust wiakse Pilatusse ja Herodesse ette ja lüakse risti: Temma surm ja mahhamatminne.

1. Ja keik se rahwa-hulk wotsid kätte, ja wisid tedda Pilatusse jure,

2. Agga nemmad hakkasid temma peäle kaebama, ja ütlesid: Tedda olleme meie leidnud, et ta rahwast ärrapörab, ja kelab Keisrile kohto--rahha andmast, ja ütleb ennast Kristusse ühhe kunninga ollewad.

3. Agga Pilatus küssis temmalt ja ütles: Olled sinna Juda-rahwa kunningas? agga temma wastas temmale ja ütles: Jah ollen.

4. Agga Pilatus ütles üllematte preestride ja rahwa wasto: Minna ei leia ühtegi süüd sest innimessest.

5. Agga nemmad aiasid peäle, ja ütlesid: Temma annab rahwale pahha nou, ja õppetab keik möda Juda-maad, ja on

algand Kalilea-maalt siit sadik.

6. Agga kui Pilatus Kalilea-maad kulis, küssis temma, kas se innimenne Kalilea-ma mees pididi ollema?

7. Ja kui temma teäda sai, et ta Herodesse wallitsusse alt olli, läkkitas temma tedda Herodesse jure, kes neilge päiwil Jerusalemmas olli.

8. Agga Herodes sai wägga röömsaks, kui ta Jesust nähha sai: sest ta olleks tedda hea melega jo ammogi näinud, sepärrast et ta olli palju temmast kuulnud, ja temma lotis ühhe imme--tähhe nähha sada, mis temmast pididi tehtama.

9. Kül ta küssis temmalt mitme sannaga: agga temma ei wastand temmale ühtege.

10. Agga üllemad preestrid ja kirjatundiad seisid, ja kaebasid wägga waljuste temma peäle.

11. Agga kui Herodes omma söameestega tedda es olle mikski pannud, ja naernud, siis panni temma ühhe walge ride temma ümber, ja läkkitas tedda jälle Pilatusse jure.

12. Ja sel päwal said Pilatus ja Herodes teine teisega söbraks;

sest enne ollid nemmad teine teise peäle wihhased olnud.

13. Agga Pilatus kutsus need üllemad preestrid, ja üllemad, ja sedda rahwast kokko.

14. Ja ütles nende wasto: Teie ollete sedda innimest minno jure tonud, otsego rahwa ärra--pöörjat: ja wata, ma ollen tedda teie ees kulanud, ja minna ep olle sest innimessest ühtegi süüd leidnud, mis teie temma peäle kaebate,

15. Egga Herodeske: sest ma ollen teid temma jure läkkitanud, ja wata, polle ühtegi temma tehtud, mis surma wäärt on.

16. Sepärrast tahhan ma tedda karristada ja lahti lasta.

17. Agga temma pididi neile Pühhiiks ühhe lahti laskma.

18. Agga keik se hulk kissendas wägga ja ütles: Hukka tedda ärra, ja lasse meile Parrabast lahti,

19. Kes olli ühhe mässamisse, mis liñas olli sündinud, ja tapmisse pärrast wangitorni heidetud.

20. Siis hüdis Pilatus ta nende wasto, ja tahtis Jesust lahti lasta;

21. Agga nemmad karjusid wasto ja ütlesid: Lö tedda risti! lö tedda risti!

22. Agga temma ütles kolmat puhko nende wasto: Mis sesinnane siis kurja teinud? ma polle tem~ast ühtegi surma süüd leidnud, sepärrast tahhan ma tedda karristada ja lahti lasta.

23. Agga nemmad aiasid peäle sure kissendamissega ja pallusid, et tedda pididi risti lödama, ja nende ja üllematte preestride kissendamine wottis woimust.

24. Agga Pilatus moistis kohhut, et nende palwe järrele pididi sündima.

25. Siis laskis temma neile sedda lahti, kes ühhe mässamisse ja tapmisse pärrast olli wangi--torni heidetud, kedda nem~ad lahti pallusid; agga Jesust andis ta ärra, nenda kui nemmad tahtsid.

26. Ja kui nemmad tedda wäljawisid, said nemmad kätte ühhe Kireni liñna mehhe, Simon nimmi, kes wäljalt tulli, ja temma peäle pannid nemmad risti, et ta sedda Jesusse järrele pididi kandma.

27. Agga temma järrel käis suur hulk rahwast ja naesi, kes ka kaebasid ja tedda nutsid.

28. Agga Jesus pöris eñast ümber nende pole, ja ütles: Jerusalemma tütrede, ärge nutke mind, waid nutke issiennast ja ommad lapsed.

29. Sest wata, need päwad tullewad, millal ööldakse:

Önsad on need, kes siggimatta, ja need ihhud, mis ilmale ei kannud, ja need nissad, mis ep olle immetanud.

30. Siis hakkawad nemmad ütlemä mäggedele: Langege meie peäle; ja mäekinkude wasto: Kartke meid.

31. Sest kui sedda torele pule tehakse, mis siis kuiwale peab sündima?

32. Agga temmaga widi kaks teist kurjateggiat wälja ärrahukkata.

33. Ja kui nemmad siñna paika said, mis hütakse pealae assemeks, löid nemmad tedda ja need kurjateggiad siñna risti, teist parrema, teist pahhema pole.

34. Agga Jesus ütles: Issa, anna neile andeks, sest nemmad ei tea mitte, mis

nemmad tewad; agga nem~ad jaggasid tem~a rided, ja heitsid liisko nende pärrast.

35. Ja rahwas seisis seäl waatmas, ja üllemadke irwitasid tedda nendega, ja ütlesid: Muid on ta aitnud, aitko temma issiennast, kui ta on se Kristus, Jummal ärrawallitsetud.

36. Agga ka söamehhedke naersid tedda, ja läksid temma jure ja wisid temmale ädikast,

37. Ja ütlesid: Kui sinna olled Juda-rahwa kuningas, siis aita issiennast.

38. Agga üks peäle kirri olli ka ülle tem~a Pea kirjutud, Kreka, Laddina ja Ebrea kele tähtedega: Sesinnane on Juda-rahwa Kuñingas.

39. Agga üks neist kurjateggiaist, kes ollid üllespodud, teotas tedda ja ütles: Kui sa olled Kristus, aiis aita issiennast ja meid.

40. Agga se teine kostis ja sötles tedda, ja ütles: Eks sinnagi ei karda Jummalat, sest et sinna sessammas hukkatusses olled.

41. Ja meie kül öigusse polest: sest meie same kätte, mis meie tö wäärt on; agga

sesinnane ep olle ühtegi pahha teinud.

42. Ja temma ütles Jesusse wasto: Issand, mötle minno peäle, kui sa omma kuningriki tulled.

43. Ja Jesus ütles temmale: Töest, minna ütlen sulle, tänna pead sa minnoga Paradisis ollema.

44. Agga liggi kuendamal tunnil siis sai pimmedus keik ülle se Ma ühheksamast tuñist sadik.

45. Ja päike läks pimmedaks, ja se tek keige pühhama paiga ees templis kärrises keskelt lõhki.

46. Ja Jesus kissendas sure heälega, ja ütles: Issa, sinno kätte annan ma omma waimo. Ja kui ta sedda sai üttelnud, heitis temma hinge.

47. Agga, kui se pealik näggi, mis sündis, siis auustas temma Jummalat ja ütles: Se innimenne olli töeste öige.

48. Ja keik rahwas, mis siñna tulli, sedda waatma, kui nemmad näggid, mis sündis, löid nemmad omma wasto rindo, ja läksid taggasi.

49. Agga keik temma tutwad seisid kaugelt, ja need naesed,

kes tem~a järrel ollid käinud Kalilea-maalt, näggid sedda.

50. Ja wata, üks mees, Josep nimmi, kes rae-issand olli, üks hea ja öige mees,

51. (Se ei olnud mitte nendega ühhes nous, egga kiitnud nende tööd) se olli Arimatiast Juda-rahwa liännast, kes issige Jummal riki ka otis.

52. Se läks Pilatusse jure, ja pallus ennesele Jesusse ihho.

53. Ja temma wottis sedda mahha, ja mähkis sedda kalli linnase ride sisse, ja panni sedda ühte hauda, mis kiwwi sisse olli raiutud, kuhho ep olnud weel ial ükski pandud.

54. Ja se olli walmistamise pääw, ja se hingamise-pääw tulli peäle.

55. Agga need naesed, kes temmaga ollid Kalilea-maalt tulnud, käisid ka järrel, ja waatsid sedda hauda, ja kuidas temma ihho siñna pandi.

56. Agga nemmad läksid taggasi, ja walmistasid kallid rohhud ja salwi, ja sel hingamise-päwal seisid nemmad rahhul kässo järrel.

24. Peatük.

Kristusse üllestousmisest ja Taewaminnemisest.

(Ewangelium Kristusse üllestousmisse Pühha teisel päwal. (Ewangelium Kristusse üllestousmisse Pühha kolmandamal päwal.

1. Agga essimessel näddala päwal puhte läksid nemmad haua jure, ja wisid need kallid rohhud, mis nemmad ollid walmistanud, ja monningad ollid nendega.

2. Agga nemmad leidsid kiwwi haua peält ärraweretud ollemast.

3. Ja, kui nemmad sisse läksid, ei leidnud nemmad Issanda Jesusse ihho mitte.

4. Ja se sündis, kui nemmad sepärrast kahhe wahhel ollid, wata, siis seisid kaks meest nende kõrwas hiilgawa riettega.

5. Agga kui nemmad wägga kartsid ja ommad silmad mahhalöid, siis ütlesid nemmad nende naeste wasto: Mis teie sedda ellawat surnude jures otsite?

6. Ei ta polle siin, waid ta on

üllestousnud: tulletage mele, kuidas temma teile on räkinud, kui ta alles Kalilea-maal olli, 7. Ütteldes: Sedda innimesse Poega peab ärraantama pattuste iñimeste kätte, ja risti lödama, ja kolmandamal päwal jälle ülestousma.

8. Ja temma sannad tullid nende mele.

9. Ja nemmad läksid haua jurest taggasi, ja kulutasid sedda keik neile ühheteistkümmenele, ja keikile teistele.

10. Agga Maria Mahdalena ja Joanna, ja Maria Jakobusse emma, ja muud naesed nendega ollid need, kes sedda Apostlidele rääksid.

11. Ja nende könne olli nende melest otsego tühhi jut, ja nemmad ei usknud neid mitte.

12. Agga Peetrus wottis kätte, ja jooksis haua jure: ja kui ta kummarkülle sisse watis, näggi temma need surno-linnad üksi maas ollewad, ja temma läks ärra, ja panni sedda issienneses immeks, mis olli sündinud.

13. Ja wata, kaks nende seast ollid minnemas selsammal

päwal ühte allewisse, mis Jerusalemmast liggi kuuskümmend waggo maad olli, selle nimmi olli Emmaus,

14. Ja nemmad rääksid issikeskes keikist neist asjust, mis ollid sündinud.

15. Ja se sündis, kui nemmad teine teisega jutto aiasid ja teine teiselt küssisid, siis tulli ka Jesus issi nende jure ja käis nendega.

16. Agga nende silmad peti, et nemmad tedda mitte ei tunnud.

17. Ja temma ütles nende wasto: Mis könned need on, mis teie issikeskes könnelete käies, ja ollete kurwanäolissed.

18. Agga üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles temmale:

Sinnaks üksi kui woõras ellad Jerusalemmas, ja ei olle teäda sanud, mis neil päiwil seälsammas on sündinud?

19. Ja tem~a ütles neile: Mis siis? agga nemmad ütlesid temmale: Sedda, Jesussest Naatsarettist, kes olli Prohwet wäggew teggudest ja sannast Jummal ja keige rahwa ees, 20. Kuida meie üllemad preestrid ja wannemad tedda on surma kohto alla

ärraannud, ja tedda risti lõnud.

21. Agga meie lootsime, et ta piddi sesamma ollema, kes Israeli rahwast piddi ärralunnastama, ja peäle se keik on tänna kolmas pääw, kui se on sündinud.

22. Agga ka monningad naesed meie seast on meid

ärraehmatanud, kes warra hom~iko haua jure ollid tulnud,

23. Ja kui nemmad temma ihho ei leidnud, tullid nemmad ja ütlesid, ennast ka inglide näo näinud, kes ütlewad tedda ellawad.

24. Ja monningad meie seast läksid haua jure, ja leidsid nenda, kui need naesed ka üttelnud; agga tedda ennast ei näinud nemmad mitte.

25. Ja temma ütles nende wasto: Oh! teie rummalad ja süddamest pitkaldased sedda keik uskuda, mis prohwetid on räkinud.

26. Eks KRISTUS sedda piddand kannatama, ja omma au sisse minnema?

27. Ja temma hakkas Mosessest ja keikist prohwetidest, ja selletas neile ärra keige kirjade sees sedda,

mis temmast olli kirjutud.

28. Ja nem~ad said se allewi liggi, kuhho nemmad läksid, ja tem~a teggi ennast emale miñema.

29. Ja nemmad pallusid tedda wäggise ja ütlesid: Jä meie jure, sest öhto jouab, ja pääw werib; ja temma läks sisse nende jure jäma.

30. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wottis temma leiba, önnistas ja murdis ja andis neile.

31. Siis peäsid nende silmad lahti, ja nemmad tundsid tedda, ja temma kaddus nende eest ärra.

32. Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Eks meie südda meie sees ei põllend, kui ta meiega räkis tee peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas?

33. Ja nemmad tousid selsammal tunnil ülles, ja läksid taggasi Jerusalemma, ja leidsid need üksteistkümmend, ja neid, kes nende jures ollid, kous ollemast,

34. Kes ütlesid: Issand on töeste üllestousnud, ja ennast Simonale näitnud.

35. Ja nemmad rääksid sedda

ülles, mis tee peal olli
sündinud, ja kuidas nemmad
tedda leiwa-murdmisest ollid
tunnud.

36. Agga, kui nemmad sedda
rääksid, seisis Jesus isse kesk
nende wahhel, ja ütles neile:
Rahho olgo teile!

37. Agga nemmad kohkusid ja
kartsid, ja mõtlesid ennast
waimo näggewad.

38. Ja temma ütles neile: Miks
teie ollete ni wägga
ärraehmatand? ja mikspärrast
touswad nisuggused
mõtlemised teie süddamette
seest?

39. Et wadage mo jallad, sest
et minna sesamma ollen:
katske mind kättega ja wadage,
sest waimul ep olle mitte lihha
ja luid, nenda kui teie näte
mul ollewad.

40. Ja kui ta sedda sai
üttelnud, näitis temma neile
ommad käed ja jallad.

41. Agga kui nemmad römo
pärrast weel ei usknud, ja
immeks pannid, siis ütles ta
nende wasto: Kas teil on siin
middagi süa?

42. Ja nemmad pannid temma
ette tükki küpsetud kalla ja

kerje-met.

43. Ja temma wottis ja söi
nende ees.

44. Agga temma ütles nende
wasto: Need on need kõnned,
mis ma teile rääksin, kui minna
alles teie jures olin: sest keik
peab tõeks sama, mis Mosesse
kässoõppetussesse, ja
prohwetide ja laulo-ramatusse
minnust on kirjutud.

45. Siis teggi temma nende
moistust lahti, et nemmad
kirjad moistsid.

46. Ja temma ütles neile:
Nenda on kirjutud, ja nenda
pidi Kristus kannatama, ja
üllestousma surnust
kolmandamal päwal,

47. Ja temma nimmel pidid
kulutama mele-parrandamist ja
pattude andeks-andmist keige
rahwa seas, ja algama
Jerusalemmast.)

48. Agga teie ollete nende
asjade tunnistajad.

49. Ja wata, minna läkkitan
teie peäle om~a Issa tootust;
agga teie jäge Jerusalemma
liõna senniks, kui teid
ehhitakse wäega kõrgest.

50. Agga temma wiis neid wälja
Petaniast sadik, ja tõstis

Ewangelium Pühast Lukast ülleskirjotud.

ommad käed ülles, ja önnistas neid.

51. Ja se sündis, kui ta neid önnistas, lahkus temma neist ärra, ja tedda woeti ülles taewa.

52. Ja kui nem~ad tedda said kummardanud, läksid nem~ad taggasi Jerusalem~a sure

römoga.

53. Ja nemmad ollid allati pühhas koias, kiitsid ja tännasid Jummalat.

A M E N

Luka Ewangeliummi Ots.

Ewangelium Pühast Joannessest ülleskirjotud.

1. Peatük.

Kristus tössine Jummal ja tössine innimenne: Ristia Joannesse tunnistus temmast: Andreas, Peetrus, Wilippus ja Natanael tullid Jesusse jure.(Ewangelium kolmandamal Joulo Pühhal.(Ewangelium neljandamal Kristusse tullemisse Pühhal.

1. Algmisses olli se Sanna, ja se Sanna olli Jummal jures, ja se Sanna olli Jummal.

2. Sesamma olli algmisses Jummal jures.

3. Keik asjad on temma läbbi tehtud, ja ilma temmata ep

olle ühtegi tehtud, mis tehtud on.

4. Temma sees olli ello, ja se ello olli innimeste walgus,

5. Ja se walgus paistas pimmedusses, ja pimmedus ei wotnud sedda wasto.

6. (Üks innimenne, Joannes nimmi, sai Jummalast läkkitud:

7. Sesinnane tuli tunnistusseks, et temma sest walgussest piddi tunnistama, et keik temma läbbi piddid uskma.

8. Temma ep olnud mitte se walgus, waid, et tem~a piddi tunnistama sest walgussest.)

9. Se olli se tössine walgus, kes walgustab keik innimessed, kui ta ma-ilma sisse tuli.

10. Temma olli ma-ilmas, ja ma-ilm on temma läbbi tehtud, ja ma-ilm ei tunnud tedda mitte.

11. Temma tulli omma sisse, ja need ommaksed ei wotnud tedda mitte wasto;

12. Agga ni mitto, kui tedda wastowotsid, neile andis tem~a melewalda Jum~ala lapsiks sada, kes temma nimme sisse uskwad,

13. Kes ep olle werrest, ei lihha tahtmisest, egga mehhe tahtmisest, waid Jummalast sündinud.

14. Ja se Sanna sai lihhaks, ja wottis kui ühhes maias meie seas ellada (ja meie näggime temma au, kui Issast ainosündinud Poia au) täis armo ja töt).

15. Joannes tunnistas temmast, kissendas ja ütles: Sesinnane olli, kellest minna ollen üttelnud: kes mo järrele tulleb, se on enne mind olnud, sest temma olli enne kui minna.

16. Ja temma täiussest olleme meie keik wotnud kül armo armo pärrast:

17. Sest käsoöppetud on Mosesse läbbi antud: se arm ja

se tötde on Jesusse Kristusse läbbi sanud.

18. Ükski ei olle ial Jummalat näinud, se ainussündinud Poeg, kes Issa süles on, se on meile ärraselletanud.

19. Ja se on Joannesse tunnistus, kui Juda-rahwas läkkitasid Jerusalemmast preestrid ja Lewitid, et nemmad temmalt piddid küssima, kes sa olled?

20. Ja ta tunnistas, ja ei salgand mitte, ja tunnistas: Minna ep olle mitte se Kristus.

21. Ja nemmad küssisid temmalt: Mis siis, olled sinna Elias? temma ütles: Polle mitte; olled sinna se Prohwet? ja tem~a kostis: ei mitte.

22. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Kes sa siis olled? et meie wastust woime wia neile, kes meid on läkkitanud, mis sa ütled issiennese?

23. Temma ütles: Ma ollen ühhe hüdä heäl körbes: Tehke tassaseks Issanda teed, nenda kui prohwet Jesaia on üttelnud.

24. Ja need, kes ollid läkkitud, ollid Wariseride seast.

25. Ja nemmad küssisid tem~alt ja ütlesid temma

wasto: Miks sinna siis ristid, kui sa ep olle se Kristus, egga Elias, egga se Prohwet?

26. Joannes kostis neile ja ütles: Minna ristin weega; agga se seisab kesk teie seas, kedda teie mitte ei tunne.

27. Se on sesamma, kes pärrast mind tulleb, kes enne mind on olnud, kelle wäärt minna ep olle, et ma temma kinga paela lahti päästan.

28. Se sündis Petabaras teisel polel Jordani, kus Joannes ristic.)

29. Teisel päwal nääb Joannes Jesust ennese jure tullewad, ja ütleb: Wata, se on Jummal Tal, kes ma-ilma patto ärrakannab.

30. Sesinnane on, kellest ma ollen üttelnud: Mo järrele tulleb üks mees, kes enne mind on olnud, sest ta olli enne kui minna.

31. Ja minna ei tunnud tedda mitte: waid et ta pididi Israelis awwalikkuks sama, sepärrast ollen ma tulnud ristima weega.

32. Ja Joannes tunnistas ja ütles: Minna näggin Waimo otse kui tui taewast mahha tullewad, ja temma jäi temma

peäle.

33. Ja minna ei tunnud tedda mitte; agga, kes mind läkkitas weega ristima, se ütles mulle: Kelle peäle sa nääd Waimo mahha tullewad, ja temma peäle jäwad, sesinnane on, kes pühha Waimoga ristib.

34. Ja ma ollen näinud ja tunnistanud, et se--sinnane on se Jummal Poeg.

35. Teisel päwal seisis Joannes ta, ja kaks temma jüngrittest.

36. Ja kui temma näggi Jesust köndiwad, ütles temma: Ennä, se on Jummal Tal.

37. Ja need kaks jüngrit kuulsid tedda räkiwad, ja käisid Jesusse järrel.

38. Agga Jesus pöris ennast ümber, ja näggi neid ennese järrel käiwad, ja ütles neile: Mis teie otsite? Agga nemmad ütlesid temmale: Rabbi! (se on, kui sedda ärrasselletakse, Öppetaja) kus sinna asset olled?

39. Temma ütles neile: Tulge ja wadage. Nemmad tullid ja waatsid, kus ta pididi asset ollema, ja jäid sel päwal temma jure: agga se olli liggi kümnes tund.

40. Üks neist kahhest, kes Joannessest kuulsid, ja Jesusse järrel käisid, olli Andreas, Simona ja Peetrusse wend:

41. Sesinnane leiab essite omma wenna Simona, ja ütles temmale: Meie olleme Messiast leidnud, se on ärrasselletud, se Kristus.

42. Ja temma wiis tedda Jesusse jure. Agga, kui Jesus tedda näggi, ütles temma: Sinna olled Simon Jona poeg, sind peab hütama Kewaks, se on ärrasselletud: Peetrus.

43. Teisel päwal tahtis Jesus Kalilea-male miñna, ja leiab Wilippust ja ütles temmale: Käi minno järrel.

44. Agga Wilippus olli pärrit Petsaidast, Andrea ja Peetrusse liñnast.

45. Wilippus leiab Natanaeli, ja ütles temmale: Kellest Moses on kirjotanud kässoramatusse, ja prohwetid, sedda olleme meie leidnud, Jesust Josepi poega Naatsarettist.

46. Ja Natanael ütles temmale: Kas Naatsarettist woib middagi head tulla? Wilippus ütles temmale: Tulle ja wata.

47. Jesus näggi Natanaeli

ennese jure tulles ja ütles temmale: Ennä! üks tössine Israeli-mees, kenne sees ei olle kawwalust.

48. Natanael ütles temmale: Kust sa mind tunnend? Jesus kostis ja ütles temma wasto: Ennego Wilippus sind kutsus, näggin minna sind, kui sa wigipu al ollid.

49. Natanael kostab ja ütles temma wasto: Öppetaja, sinna olled se Jummal Poeg, sinna olled se Israeli Kunningas.

50. Jesus wastas ja ütles temmale: Et minna sulle ollen üttelnud: Ma näggin sind wigipu al, siis ussud siña: sa pead suremad asjad näggema kui needsinnatsed.

51. Ja ütles temmale: Töest, töest minna ütlen teile: Sest aiast peate teie taewast lahti näggema, ja Jummal inglid ülles ja mahha astwad innimesse Poia peäle.

2. Peatük.

Pulmad Kana liñnas: Templi puhvastamine. (Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha.

1. Ja kolmandamal päwal said pulmad Kanas Kalilea-maal, ja Jesusse emma olli seäl;
2. Agga Jesus ja temma jüngrid ollid ka pulma kutsutud.
3. Ja kui wina pudus, ütles Jesusse emma temma wasto: Neil ep olle wina.
4. Jesus ütles temmale: Naene, mis mul on sinnoga teggemist? minno tund ep olle weel tulnud.
5. Temma emma ütles teenridele: Mis tem~a teile ial ütleb, sedda tehke.
6. Agga senna ollid pandud kuus kiwwist wee--riista Juda-rahwa puhvastamisse pärrast, ja iggaühhe sisse läks kaks ehk kolm mooto.
7. Jesus ütles neile: Täitke need kiwwised wee--riistad weega, ja nemmad täitsid neid äre tassa.
8. Ja temma ütles neile: Wotke nüüd nende seest, ja wige pulma-rahwa-tallitajale, ja nemmad wisid.
9. Agga kui pulma-rahwa-tallitaja sedda wet maitsis, mis winaks olli sanud, (ja ei teädnud mitte, kust se olli; agga need teenrid teädsid, kes

sedda wet ollid tonud) siis kutsus se pulma-rahwa-tallitaja peigmeest,
10. Ja ütles temmale: Igga mees annab essite head wina, ja kui nemmad jo kül sanud, siis lahjemat: sinna olled sedda head wina tännini hoidnud.
11. Se olli nende immeteggude hakkatus, mis Jesus teggi Kanas Kalilea-maal, ja näitis omma au ülles, ja temma jüngrid uskusid temma sisse.)
12. Pärrast läks temma alla Kapernaumma, temma ja temma emma ja temma wennad ja temma jüngrid: ja ei jänud senna mitte kaua aega.
13. Ja Juda-rahwa Pasa-pühha olli liggi; ja Jesus läks Jerusalemma,
14. Ja leidis pühvast koiast neid, kes härgi, ja lambo ja tuikessi müsid, ja need rahha-wahhetajad istmast.
15. Ja temma teggi ühhe piitsa paelust, ja aias keik pühvast koiast wälja lammaste ja härgega hopis, ja nende rahha-wahhetajatte rahha pillas temma laiale, ja lükkas nende lauad ümber.
16. Ja ütles neile, kes tuikessi

müsid: Wige need siit ärra:
ärge tehke minno Issa kodda
kauba-koiaks.

17. Agga temma jüngrid
mälletasid, et kirjutud olli: Öige
wihha sinno koia pärrast on
mind ärrasönu.

18. Siis kostsid need Juda-
mehhed, ja ütlesid temmale:
Mis tähte näitad sinna meile,
et sa sedda teed?

19. Jesus wastas ja ütles neile:
Kiskuge sesinnane tempel
mahha, ja minna tahhan sedda
kolmel päwal ülesehitada.

20. Siis ütlesid Juda-mehhed:
Sesinnane tempel on kuel
aastal wietkümmend
üllesehitud, ja sinna tahhad
sedda ülesehitada kolmel
päwal?

21. Agga temma räkis omma
ihho-templist.

22. Agga, kui ta sai surnust
üllestousnud, siis tuli temma
jüngritte mele, et ta sedda
neile olli üttelnud, ja usksid
kirja, ja sedda sanna, mis
Jesus olli üttelnud.

23. Agga, kui ta Jerusalemmas
olli Pasa-pühhal, siis usksid
paljo tem~ma nimme sisse, kui
nemmad näggid temma

immetähhed, mis ta teggi.

24. Agga Jesus issi ei usknud
ennast mitte nende kätte, et ta
keik ärra tundis;

25. Ja et temmal ei olnud
tarwis, et kegi ühhest
innimessest pididi tunnistama;
sest temma moistis, mis
innimesse sees olli.

3. Peatük.

Kristusse könne

*Nikodemussega: Joannesse
könn omma jüngrittega.*

(Ewangelium kolm-aino

*Jummala Pühhal .(Ewangelium
Nellipühhi teisel päwal.*

1. Agga üks innimenne olli
Wariseride seast, Nikodemus
nimmi, Juda-rahwa üllem:

2. Sesinnane tuli Jesusse jure
ösel, ja ütles tem~ale:
Öppetaja, meie teame, et sa
olled Jummalast tulnud
öppetajaks: sest ükski ei woi
neid immetähtesid tehha, mis
sinna teed, kui Jummal ei olle
temmaga.

3. Jesus wastas ja ütles
temmale: Töest, töest minna
ütlen sulle, kui kegi ei sünni

üllewelt, ei woi temma mitte Jummal riki nähha.

4. Nikodemus ütles tem~a wasto: Kuis woib innimenne sündida, kui ta wanna on? kas ta woib teistkorda omma emma ihho sisse miñna, ja sündida?

5. Jesus wastas: Töest, töest minna ütles sulle, kui kegi ei sünni weest ja Waimust, siis ei woi temma mitte Jum~ala rigi sisse sada.

6. Mis lihast sündinud, se on lihha, ja mis Waimust sündinud, se on waim.

7. Ärra panne immeks, et ma sulle ollen üttelnud: Teie peate üllewelt sündima.

8. Tuul puhhub, kuhho ta tahhab, ja sinna kuled temma heäle, agga sinna ei tea mitte, kust ta tulleb, ja kuhho ta lähhäb: nenda on igga--üks, kes Waimust on sündinud.

9. Nikodemus wastas ja ütles temmale: Kuida se woib sündida?

10. Jesus wastas ja ütles temmale: Olled siña Israeli õppetaja, ja ei moista sedda mitte?

11. Töest, töest minna ütlen

sulle: Meie rägime, mis meie teame, ja tunnistame, mis meie olleme näinud, ja teie ei wotta meie tunnistust mitte wasto.

12. Kui minna teile rägim neist asjust, mis Ma peäl on, ja teie ei ussu mitte: kuidas wottaksite teie uskuda, kui ma teile rägiksin neist asjust, mis üllewel taewas on?

13. Sest ükski ei olle taewa läinud, kui agga se, kes taewast mahhatulnud, se innimesse Poeg, kes taewas on.

14. Ja nenda kui Moses ühhe ussi on körbes üllendanud, nenda peab se innimesse Poeg üllendatama,

15. Ei ükski, kes temma sisse ussub, ei pea hukka sama, waid, et temmal iggawenne ello peab ollema.)

16. Sest nenda on Jummal ma-ilma armastanud, et temma omma ainosündinud Poia on annud, et ükski, kes temma sisse ussub, ei pea hukka sama, waid, et iggawenne ello temmal peab ollema.

17. Sest Jummal ep olle omma Poega mitte läkkitanud ma-ilma, et temma ma-ilma pididi hukkamoistma, waid, et ma-ilm

temma läbbi pididi önsaks sama.

18. Kes temma sisse ussub, tedda ei moisteta mitte hukka ; agga, kes ei ussu mitte, jubba se on hukkamoistetud, sest temma ep olle usknud Jummal ainosündinud Poia nimme sisse.

19. Agga se on se hukkamoistminne, et Walgus on tulnud ma-ilma sisse, ja innimessed armastasid pimmedust ennam kui sedda Walgust; sest nende teud ollid kurjad.

20. Sest iggaüks, kes kurja teeb, wihkab sedda Walgust, ja ei tulle Walgusse jure, et temma teggusid ei pea laidetama.

21. Agga, kes töt teeb, se tulleb Walgusse jure, et temma teud woiksid awwalikkuks sada, sest nemmad on Jummal sees tehtud.)

22. Pärrast sedda tulli Jesus ja temma jüngrid Juda-male: ja siñna wibis temma nendega ja ristis.

23. Agga Joannes ristis ka Ainonis liggi Salimi, et seäl palju wet olli, ja siñna tullid

rahwas, ja neid ristiti,

24. Sest Joannes es olle weel mitte wangi--torni heidetud.

25. Siis hakkasid Joannes jüngrid Juda-meestega küssitellema puhvastamisse pärrast.

26. Ja tullid Joannes jure, ja ütlesid temmale: Öppetaja, kes sinnoga olli teile pool Jordani, kellele sinna tunnistust andsid, wata, se--sinnane ristib, ja keik tullewad temma jure.

27. Joannes wastas ja ütles: Innimenne ei woi ei middagi wotta, kui se ep olle temmale antud taewast.

28. Teie issi ollete minno tunnistajad, et ma ollen üttelnud: Minna ei olle mitte Kristus, waid et ma ollen temma ele läkkitud.

29. Kellel pruut on, se on peigmees; agga peig--mehhe söbber seisab, ja kuleb tedda, ja on wägga römus peigmehhe heäle pärrast; sesinnane mo röm on nüüd täis sanud.

30. Temma peab kaswama, agga minna pean wähhenema.

31. Kes üllewelt tulleb, se on ülle keikide: kes maast on, se on maast, ja rägib sest maast;

kes taewast tulleb, se on üle keikide,

32. Ja tunnistab sedda, mis temma on näinud ja kuulnud, ja ükski ei wotta temma tunnistust wasto.

33. Kes temma tunnistust wastowottab, se kinnitab, et Jummal tössine on.

34. Sest, kedda Jummal on läkkitanud, se rägib Jummal sanna: sest Jummal ei anna Waimo möödo järrele.

35. Issa armastab Poega, ja on keik temma kätte annud.

36. Kes ussub Poia sisse, sel on iggawenne ello; agga, kes ei ussu Poia sanna, se ei pea sedda ello näggema, waid Jummal wihha jääb temma peäle.

4. Peatük.

*Samaria rahwa pattust-pöörminne: Kunninga-mehhe poeg tehakse terweks.
(Ewangelium essimessel Pühhapäwal kolmatküm~end pärrast kolm-aino Jummal Pühha.*

1. Kui nüüd Issand teada sai,

et Wariserid ollid kuulnud, et Jesus ennam jüngrid teggi ja ristis, kui Joannes;

2. (Et kül Jesus issi ei ristinud, waid temma jüngrid.)

3. Siis jättis temma Juda-mahha, ja läks jälle Kalileamale.

4. Agga temma pididi Samariast läbbi minnema.

5. Siis tuli temma ühte Samaria-liñna, mis hütakse Sigariks, se põllo liggi, mis Jakob omma poia Josepile olli annud.

6. Agga seälsammas olli Jakobi kaew. Kui nüüd Jesus te-käimissest olli wassinud, istus temma nenda kaewo jures; ja se olli pea kues tund.

7. Siis tuli üks naene Samariast wet toma: Jesus ütleb temmale: Anna mulle jua.

8. (Sest temma jüngrid ollid ärraläinud liñna, et nemmad pididid roga ostma.)

9. Siis ütles se Samaria naene temma wasto: Sinna olled üks Juda-mees, kuidas küssid sa siis minnult jua, ja minna ollen üks Samaria-liñna naene? (Sest Juda-rahwas ei sünni mitte ühte Samaria-ma rahwaga.)

10. Jesus wastas ja ütles temmale: Kui sa teaksid sedda Jummalat andi, ja kes se on, kes sinnule ütleb: Anna mulle jua; sa olleksid tedda pallunud, ja temma olleks sinnule ellawat wet annud.

11. Se naene ütles temmale: Issand, ömbrit ep olle sinnul, ja se kaew on süggaw: kust on sinnul siis se ellaw wessi?

12. Sinnaks surem olled, kui meie issa Jakob, kes meile se kaewo on aānud, ja tem~a isse on seālt seest jonud ja temma poiad ja temma lojuksed?

13. Jesus wastas ja ütles temmale: Igga--üks, kes sesinnatsest weest joob, se jannutab jälle.

14. Agga, kes ial saab jonud sest weest, mis minna temmale annan, temma ei jannuta mitte ei iggaweste; waid se wessi, mis minna temmale annan, saab temma sees wee-kaewuks, mis owab iggawesse ellusse.

15. Se naene ütles temma wasto: Issand, anna mulle sedda wet, et minna ei jannuta, egga mul tarwis olleks seie tulla wet toma.

16. Jesus ütles temmale:

Minne, kutsu omma meest, ja tulle seie.

17. Se naene wastas ja ütles: Minnul ep olle meest. Jesus ütles temmale: Sinna ütled öiete, minnul ep olle meest:

18. Sest wiis meest on sinnul olnud, ja, kes nüüd sinnul on, se ep olle mitte sinno mees: sedda olled sa öiete üttelnud.

19. Se naene ütles temmale: Issand, minna nään, et sa Prohwet olled.

20. Meie wannemad on sesinnatse mäe peäl Jummalat kummardanud, ja teie ütlete, et Jerusalemmas se paik on, kus peab Jummalat kummardama.

21. Jesus ütles temmale: Naene, ussu mind, et tund tulleb, et teie ei pea sesinnatse mäe peäl, egga Jerusalemmas Issa kummardama.

22. Teie kummardate, mis teie ei tea; agga meie kummardame, mis meie teame, sest önnistus tulleb Juda-rahwa seast.

23. Agga tund tulleb ja on nüüd, et tössised kummardajad peawad Issa kummardama Waimus ja töes, sest Issa otsib ka sähhärdussed, kes tedda

nenda kummardawad.

24. Jummal on üks Waim, ja, kes tedda kummardawad, need peawad Waimus ja töes kummardama.

25. Se naene ütleb temmale: Ma tean, et Messias tulleb, kedda nim~etatakse Kristusseks: kui se saab tulnud, siis kulutab temma meile keik.

26. Jesus ütles temmale: Minna ollen se, kes sinnoga rägib.

27. Ja se peäle tullid temma jüngrid, ja immetellesid, et temma se naesega kõnneles; siiski ei üttelnud ükski: Mis sinna küssid, ehk, mis sa rägid temmaga?

28. Se naene jättis nüüd omma wee-krusi senna, ja läks ärra liina, ja ütles neile inimestele:

29. Tulge, wadage sedda inimest, kes minnule keik on üttelnud, mis ma ollen teinud, eks sesinnane ei olle se Kristus.

30. Siis läksid nemmad liinast wälja, ja tullid temma jure.

31. Agga se wahhel pallusid jüngrid tedda ja ütlesid: Öppetaja, sö.

32. Agga temma ütles neile: Minnul on sedda roga süa, mis

teie mitte ei tea.

33. Siis ütlesid jüngrid issikeskes: Ons kegi temmale süa tonud?

34. Jesus ütles neile: Minno roog on se, et ma teen selle tahtmisse järrele, kes mind on läkkitanud, ja lõppetan temma tö.

35. Eks teie isse ütle, et weel nelli kuud on, siis tulleb leikus kätte? wata, minna ütlen teile: Töstke ommad silmad ülles, ja wadage põllud, sest nemmad on jo walged leikussele.

36. Ja kes leikab, se saab palka, ja koggub wilja iggawesseks elluks, et ni hästi se, kes külwab, kui se, kes leikab, ühtlase woiksid röömsad olla.

37. Sest siin on se sanna tössi, et teine on, kes külwab, ja teine, kes leikab.

38. Ma ollen teid läkkitanud sedda leikama, mis kallal teie ei olle mitte tööd teinud: teised on tööd teinud, ja teie ollete nende tö peäle tulnud.

39. Agga palju Samaria-rahwast sest liinast usksid temma sisse se naese kõnne pärrast, kes tunnistas: Temma on minnule

keik ütelnud, mis ma ollen teinud,

40. Kui nüüd need Samaria-rahwas temma jure tullid, pallusid nemmad tedda, et ta nende jure pididi jäma: ja temma jäi siina kaks päwa.

41. Ja paljo ennam usksid temma sanna pärrast,

42. Ja ütlesid selle naesele: Meie ei ussu mitte ennam sinno könne pärrast: sest meie olleme isse kuulnud, ja teame, et sesinnane on töest se maailma Önnisteggia, Kristus.

43. Agga kahhe päwa pärrast tuli temma seält wälja, ja läks ärra Kalilea-male.

44. Sest Jesus issi olli tunnistanud, et prohwetil ommal pärris-maal au ei olle.

45. Kui temma nüüd sai tulnud Kalilea-male, wotsid Kalilea-ma rahwas tedda wasto, kes keik ollid näinud, mis ta olli Jerusalemmas teinud surel Pühhal, sest nemmad ollid ka Pühhiks sinna tulnud.

46. Siis tuli Jesus jälle Kana, Kalilea-ma liina, kus ta wet olli winaks teinud.

47. Ja üks kunninga-mees olli, selle poeg olli haige

Kapernaummas; kui sesinnane sai kuulnud, et Jesus olli tulnud Juda-maalt Kalilea-male, läks ta temma jure ja pallus tedda, et ta pididi alla tulles ja temma poia terweks teggema, sest ta pididi jo ärrasurema.

48. Siis ütles Jesus temma wasto: Kui teie ei nä immetähtesid egga immeteggusid, siis ei ussu teie mitte.

49. Se kunninga-mees ütles temmale: Issand tulle alla, ennego mo poioke surreb.

50. Jesus ütleb temmale: Minne, sinno poeg ellab; ja se innimenne uskus se sanna, mis Jesus temmale ütles, ja läks ärra.

51. Kui temma jo olli alla tullemas, tullid temma sullased temma wasto, ja kulutasid ja ütlesid: Sinno poeg ellab.

52. Siis kulas temma neilt sedda tundi, millal temma olli parramaks sanud, ja nemmad ütlesid temmale: Eile seitsme tunni aial lahkus se soe-többi temmast ärra.

53. Siis moistis se issa, et se olli sündinud sel-sammal

tunnil, millal Jesus temmale üttelnud: Sinno poeg ellab. Ja temma uskus, ja keik temma perre.

54. Sesinnatse teise immetähhe teggi Jesus jälle, kui temma Juda-maalt tulli Kalilea-male.)

5. Peatük.

Kristus kostab omma immeteo eest, mis ta sellele teggi, kes kahheksa aastat neljatkümmend olli haige olnud.

1. Pärrast olli Juda-rahwa Pühha, ja Jesus läks Jerusalemma.

2. Agga Jerusalemmas on lammaste wärrawa liggi üks tiik, sedda hütakse Ebrea-kele Petesdaks, sel on wiis wolwitud honet.

3. Nende sees maggasid suur hulk haigid, pimmedaid, jallotummaid, ärrakuinud, kes ootsid wee likumist.

4. Sest üks ingel tulli mahha ommal aial tiki, ja seggas sedda wet: kes nüüd se essimenne pärrast weseggamist sisse astus, sai terweks sest haigussest, mis temmal ial olli

olnud.

5. Agga seäl olli üks innimenne kahheksa aastat neljatkümmend haige olnud.

6. Kui Jesus tedda näggi maas maggawad, ja teäda sai, et ta jo kaua aega olli maas olnud, ütles ta temmale: Kas sa tahhad terweks sada?

7. Se haige wastas temmale: Issand, polle mul sedda innimest, kes mind aitaks tiki, kui wessi seggatakse; agga senni, kui minna tullen, astub teine minno ele sisse.

8. Ja Jesus ütles temmale: Touse ülles, wotta omma wodi ülles, ja kõnni.

9. Ja se innimenne sai warsi terweks, ja wottis omma wodi ülles, ja kõndis; agga se pääw olli üks hingamisse pääw.

10. Sepärrast ütlesid Juda-rahwas sellele, kes olli terweks sanud: Hingamisse pääw on, sul ei sünni mitte wodi kanda.

11. Temma wastas neile: Kes mind terweks teggi, se ütles minnule: Wotta omma wodi ülles, ja kõnni.

12. Siis küssisid nemmad temmalt: Kes on se innimenne, kes sinnule ütles: Wotta omma

wodi üles, ja kõnni?

13. Agga se, kes olli terweks sanud, ei teädnud mitte, kes se olli olnud: sest Jesus olli pääsnud sest hulgast, kes seäl paikas olli.

14. Pärast leiab Jesus tedda pühvast koiast, ja ütles temmale: Katsu, sinna olled terweks sanud, ärra te mitte ennam patto, et sulle middagi kurjemat ♂ ei sünni.

15. Se innimenne läks ärra, ja kulutas Juda-rahwale, et Jesus se olnud, kes tedda olli terweks teinud.

16. Ja sepärast kiusasid Juda-rahwas Jesust takka, ja otsisid tedda ärratappa, et ta sedda olli teinud hingamise-päwal.

17. Agga Jesus wastas neile: Minno Issa teeb tööd tännini, ja minna ♂ teen tööd.

18. Sepärast nüüd otsisid Juda-mehhed tedda weel ennam ärratappa, et temma mitte üks--päinis hingamise-päwa olli teotanud, waid et ta olli ka üttelnud, Jummalat ennese Issa ollewad, ja ennast Jummalat sarnatseks teinud.

19. Agga Jesus wastas ja ütles neile: Töest, töest, minna ütlen

teile, se Poeg ei woi ühtegi isseennese tehha, kui agga sedda, mis ta nääb Issa teggewad; sest mis temma ial teeb, sedda teeb Poeg ka nendasammoti.

20. Sest Issa armastab Poega, ja näitab temmale keik, mis ta teeb: ja tahhab temmale suremad teud näita, kui needsinnatsed on, et teie peate sedda immeks pannema.

21. Sest otsekui Issa surnud ülesärratab, ja teeb ellawaks, nenda teeb Poeg ka ellawaks, kedda temma tahhab.

22. Sest Issage ei moista kohhut ühhegi peäle, waid keik kohto on temma Poia kätte annud,

23. Et keik peawad sedda Poega auustama, nenda kui nemmad sedda Issa auustawad; kes ei auusta Poega, se ei auusta mitte Issa, kes tedda on läkkitanud.

24. Töest töest minna ütlen teile: kes minno sanna kuleb, ja ussub sedda, kes mind on läkkitanud, sel on iggawenne ello, ja ei tulle mitte kohto alla, waid on surmast ello sisse läinud.

25. Töest, töest minna ütlen teile, et tund tulleb, ja nüüd jo on, et surnud peawad Jummal Poia heäle kuulma, ja, kes sedda sawad kuulnud, need peawad ellama.

26. Sest, otsego Issal on ello issienneses, nenda on temma ka Poiale annud, et ello peab temma ennese sees ollema.

27. Ja on temmale ka melewalla annud kohhut moistma, et ta innimesse Poeg on.

28. Ärge pange sedda immeks: sest tund tulleb, millal keik, kes haudade sees on, peawad temma heäle kuulma,

29. Ja wälja tullema, kes on head teinud, ello üllestousmisseks; agga kes on pahha teinud, hukkamoistmisse üllestousmisseks.

30. Minna ei woi issiennesest ühtegi teha; minna moistan kohhut nenda kui ma kulen, ja minno kohhus on õige, sest minna ei otsi mitte omma tahtmist, waid se Issa tahtmist, kes mind on läkkitanud.

31. Kui ma tunnistan issiennesest, siis ei olle mo tunnistus mitte tössine.

32. Üks teine on, kes minnust tunnistas, ja ma tean, et se tunnistus tössine on, mis temma minnust tunnistas.

33. Teie ollete läkkitanud Joannesse jure, ja temma on töele töt tunnistanud.

34. Agga minna ei wotta tunnistust innimesest; waid sedda ütlen minna, et teie önsaks saaksite.

35. Temma olli üks künal, mis põlles ja paistis; agga teie tahtsite ürrikesseks aiaks temma walgusse sees wägga röömsad olla.

36. Agga minnul on surem tunnistus, kui Joannesse tunnistus ; sest need teud, mis Issa minnule on annud, et ma neid pean lõppetama, needsammad teud, mis minna teen, tunnistawad minnust, et Issa mind läkkitanud.

37. Ja se Issa, kes mind on läkkitanud, se--samma on minnust tunnistanud; teie ei olle ial temma heält kuulnud, egga temma näggo näinud.

38. Ja teil ei olle mitte temma sanna teie sees ollemas: sest teie ei ussu seddasinnast, kedda temma on läkkitanud.

39. Teie katsute kirjad läbbi, sest teie arwate, et teile nende sees on iggawenne ello, ja need on, mis minnust tunnistawad.

40. Agga teie ei tahha mitte miño jure tulla, et teie ello saaksite.

41. Minna ei noua mitte au innimestest.

42. Agga minna tunnen teid, et Jummal armastus teie sees ei olle.

43. Minna ollen omma Issa nimmel tulnud, ja teie ei wotta mind mitte wasto: kui teine tulleb omma ennese nimmel, tedda wottate teie wasto.

44. Kuida woite teie uskuda, kui teie au teine teise käest nouate, ja ei otsi mitte sedda au, mis ükspäinis x Jummalast tulleb?

45. Äрге möttelge, et minna teie peäle tahhan kaebada Issa jures; üks on, kes teie peäle kaebab, Moses, kelle peäle teie lodate.

46. Sest kui teie Mosest ussuksite, siis ussuksite teie ka mind: sest temma on minnust kirjotanud.

47. Agga kui teie temma kirjad

ei ussu, kuida woite teie siis minno sannad uskuda?

6. Peatük.

Kristusse immelik söötminne, ja köndiminne merre peäl:

Öppetus waimolikkust Jesusse ihho ja were sömisest ja jomissest. (Ewangelium neljandamal Pühhapäwal Paastus.

1. Pärrast sedda läks Jesus ärra üle Kalilea merre Tiberia liña kaudo,

2. Ja paljo rahwast käis temma järrel, et nemmad temma immetähhed näggid, mis temma haigedele teggi.

3. Agga Jesus läks ülles mäe peäle, ja istus siñna omma jüngrittega.

4. Agga se Pasa Juda-rahwa Pühha olli liggi.

5. Kui nüüd Jesus ommad silmad ülestöstis, ja näggi paljo rahwast ennese jure tullewad, siis ütles temma Wilippusse wasto: Kust peame meie leibo ostma, et needsinnatsed sawad süa?

6. (Agga sedda ütles temma

tedda kiusades, sest ta teadis kül, mis ta pididi teggema.)

7. Wilippus wastas temmale:

Leibo kahhe saa tenari-rahha eest ei lö mitte neile ette, et iggaüks neist agga pissut wottaks.

8. Üks temma jüngrittest Andreas Simona Peetrusse wend ütleb temmale:

9. Siin on üks poisike, sel on wiis ohrast leiba ja kaks kallokest, agga mis se on ni mitmele?

10. Agga Jesus ütles: Saatke need innimessed mahhaistma. Agga seäl paikas olli palju rohto: siis istusid mahha arro järrele liggi wiis tuhat meest.

11. Agga Jesus wottis need leiwad, ja tännas ja andis jüngritele, agga need jüngrid neile, kes maas istsid: selsammal kombel ka neist kallokestist, ni palju kui nemmad tahtsid.

12. Agga, kui nende köhhud täis sanud, ütles temma omma jüngritele: Korristage need üllejäänud pallokessed kokko, et ühtegi ei sa hukka.

13. Siis korristasid nemmad kokko, ja täitsid

kaksteistkümmend korwi täit pallokessi neist wiest ohra leiwest, mis ollid üllejäänud neist, kes ollid sõnud.

14. Kui nüüd need innimessed se immetähhe näggid, mis Jesus teggi, ütlesid nemmad: Sesinnane on tõest Prohwet, kes ma-ilma sisse peab tulles.

15. Kui nüüd Jesus moistis, et nemmad tahtsid tulla, ja tedda wäggise wotta, et nemmad tedda pidid kuningaks tõstma, siis läks ta jälle kõrwale mäe peäle ainoüksi.)

16. Agga, kui öhto sai, siis läksid temma jüngrid merre peäle,

17. Ja astsid laewa, ja tullid ülle merre Kapernaumma liina; agga pimme olli jo, ja Jesus es olle nende jure tulnud.

18. Ja merri hakkas tousma, et suur tuul puhhus.

19. Kui nemmad nüüd ollid soudnud liggi wiis kolmatkümmend ehk kolmkümmend waggo maad, siis näggid nemmad Jesust merre peäl kõndiwad, ja laewa liggi tulles, ja kartsid.

20. Agga temma ütles neile:

Minna ollen se, ärge kartke mitte.

21. Siis tahtsid nemmad tedda laewa wotta, agga warsi sai se laew senna mäele, kuhho nemmad läksid.

22. Kui nüüd rahwas, mis teile pool merre seisis, teisel päwal näggi, et teist laewokest seäl ep olnud, kui agga se üksainus, mis sisse tem~a jüngrid läksid, ja, et Jesus mitte ei läinud ühtlase omma jüngrittega laewokesse sisse, waid et temma jüngrid ükspäinis ollid ärraläinud.

23. Agga teised laewokessed tullid Tiberiast senna paiga liggi, kus nem~ad ollid leiba sönud pärrast sedda, kui Jesus olli Jummalat tännanud.

24. Kui nüüd se rahwas näggi, et Jesus seäl ei olnud, egga temma jüngrid, siis läksid nemmad ka laewade sisse, ja tullid Kapernaumma ja otsisid Jesust.

25. Ja kui nemmad tedda teile poolt merre said leidnud, ütlesid nemmad temmale: Õppetaja, millal olled sa seie sanud?

26. Jesus wastas neile, ja

ütles: Töest, töest minna ütlen teile, teie otsite mind, et mitte sepärrast, et teie ollete immetähtesid näinud, waid, et teie neist leibust ollete sönud, ja teie köht täis sanud.

27. Ärge noudke sedda roga, mis kaub, waid sedda roga, mis jääb iggawesse ellusse, mis innimesse Poeg teile tahhab anda; sest seddasinnast on Jummal se Issa kinnitanud.

28. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Mis peame meie teggema, et meie woiksime Jummal teggusid tehha?

29. Jesus wastas ja ütles neile: Se on Jummal teggo, et teie ussute selle sisse, kedda temma on läkkitanud.

30. Siis ütlesid nemmad temmale: Mis tähhe teed sinna siis, et meie näme sind ja sind ussume? mis teed sinna?

31. Meie wannemad söid Manna körbes, kui kirjutud on: Tem~a andis neile leiba taewast süa.

32. Siis ütles Jesus neile: Töest, töest, minna ütlen teile: Moses ei olle teile mitte leiba taewast annud, waid minno Issa annab teile sedda tössist

leiba taewast.

33. Sest Jum~ala leib on se, kes taewast mahhatulleb, ja annab ma-ilmale ello.

34. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Issand, anna meile ikka seddasinnast leiba.

35. Agga Jesus ütles neile: Minna ollen se ello-leib: kes minno jure tulleb, se ei pea nälga näggema, ja kes minno sisse ussub, se ei pea ial jannutama.

36. Agga minna ollen teile üttelnud, et teie mind ollete ka näinud, ja ei ussu mitte.

37. Keik, mis Issa minnule annab, se tulleb minno jure, ja kes minno jure tulleb, tedda ei tahha ma mitte wäljalükkada.

38. Sest minna ollen taewast mahhatulnud, ei mitte, et ma teen om~a tahtmisse, waid selle tahtmisse järrele, kes mind on läkkitanud.

39. Agga se on Issa tahtminne, kes mind on läkkitanud, et minna ühtege ei kauta sest, mis temma minnule on annud, waid, et ma sedda wiimse päwal üllesärratan.

40. Agga se on selle tahtminne, kes mind on

läkkitanud, et iggawenne ello peab ollema iggaühhel, kes Poega nääb ja temma sisse ussub, ja minna tahhan tedda üllesärratada wiimse päwal.

41. Siis nurrisesid Juda-rahwas temma peäle, et temma ütles: Minna ollen se leib, mis taewast on mahhatulnud.

42. Ja nemmad ütlesid: Eks sesinnane polle Jesus Josepi poeg, kelle issa ja emma meie tunneme? kuidas siis sesinnane ütleb: Minna ollen taewast mahhatulnud?

43. Agga Jesus wastas ja ütles neile: Ärge nurrisege issikeskes.

44. Ükski ei woi minno jure tulla, kui ei tomma tedda se Issa, kes mind on läkkitanud, ja minna ärratan tedda ülles wiimse päwal.

45. Prohwetide ramatude sisse on kirjutud: Nemmad peawad keik ollema Jummalast õppetud: sepärrast keik, kes kuulwad Issast ja õppiwad, need tulles minno jure.

46. Ei mitte, et kegi olleks sedda Issa näinud, kui agga se, kes Jummalast on: sesinnane on sedda Issa näinud.

47. Töest, töest, minna ütlen teile: Kes minno sisse ussub, sel on iggawenne ello.

48. Minna ollen se ello leib.

49. Teie wannemad söid körbes Maña, ja surrid ärra.

50. Sesinnane on se leib, mis taewast mahha--tulleb, et se, kes sest sööb, mitte ärra ei surre.

51. Minna ollen se ellaw leib, mis taewast on mahhatulnud. Kui kegi septsinaatsest leiwest sööb, se peab ellama iggaweste: ja se leib, mis minna annan, se on minno lihha, mis ma annan ma--ilma ello eest.

52. Siis riidlesid Juda-rahwas issikeskes, ütteldes: Kuida woib sesinnane meile anda omma lihha süa?

53. Siis ütles Jesus neile: Töest, töest minna ütlen teile: Kui teie ei sö mitte innimesse Poia lihha, egga jo temma werd, siis ei olle ello teie sees.

54. Kes minno lihha sööb, ja minno werd joob, sel on iggawenne ello: ja minna ärratan tedda ülles wiimse päwal.

55. Sest minno lihha on töest

üks roog, ja minno werri on töest üks jomaaeg.

56. Kes miño lihha sööb, ja minno werd joob, se jääb minno sisse, ja minna temma sisse.

57. Kui se ellaw Issa mind on läkkitanud, ja minna ellan selle Issa läbbi, nenda peab ka se, kes mind sööb, ellama minno läbbi.

58. Se on se leib, mis taewast on mahhatulnud, ei mitte, kui teie wannemad on Manna sönud, ja ärrasurnud: kes seddasinnast leiba sööb, se peab ellama iggaweste.

59. Sedda ütles temma koggodusse-koias, kui ta õppetask Kapernaummas.

60. Agga palju temma jüngrid, kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid: Sesinnane könne on kowwa, kes woib sedda kuulda?

61. Agga Jesus teadis issienneses, et temma jüngrid selle pärrast nurrisesid, ja ütles neile: Kas se teid pahhandab?

62. Agga mis siis, kui teie näte innimesse Poega siña üllesminnewad, kus ta enne olli?

63. Waim on, kes ellawaks

teeb: lihha ei kölba kuhhogi: need sannad, mis ma teile rāgin, need on Waim ja on ello.

64. Agga monningad on teie seast, kes ei ussu mitte; sest Jesus teadis algmisest, kes need ollid, kes ei usknud, ja kes se olli, kes tedda pididi ärraandma.

65. Ja ta ütles: Sepärrast ollen ma teile üttelnud, et ükski ei woi mo jure tulla, kui temmale sedda ei olle antud minno Issast.

66. Sest aiast läksid paljo tem~a jüngrid taggasi, ja ei köndinud mitte ennam temmaga.

67. Siis ütles Jesus nende kahheteistkümne wasto: Kas teiege tahhate ärraminna?

68. Siis kostis temmale Simon Peetrus: Issand, kelle jure peame meie minnema? sul on iggawesse ello sannad.

69. Ja meie olleme usknud ja tunnud, et sinna olled se Kristus, se ellawa Jummal Poeg.

70. Jesus kostis neile: Eks minna teid kaks--teistkümmend ei olle ärrawallitsenud, ja üks

teie seast on ommeti kurrat? 71. Agga temma rākis Judast Simona poiast Iskariotist; sest sesinnane pididi tedda ärraandma, ja olli üks neist kahheteistkümnest.

7. Peatük.

Kristusse õppetussed Jummal koias. Sest touseb riid Juda-rahwa seas; teised pannewad wasto, teised uskwad.

1. Ja pärrast käis Jesus Kalilea-maad läbbi, sest temma ei tahtnud Juda-maad läbbi käia, sest et Juda-mehhed tedda püüdsid ärra--tappa.

2. Agga Juda-rahwa lehte-maia Pühha olli liggi.

3. Siis ütlesid temma wennad temma wasto: Minne siit ärra, ja minne Juda-male, et ka sinno jüngrid näwad sinno teud, mis sinna teed.

4. Sest ükski ei te middagi sallajas, ja püab isse awwalik olla; kui sa needsinnatsed asjad teed, siis ilmuta ennast ma-ilmale.

5. Sest temma wennadki ei usknud temma sisse.

6. Siis ütles Jesus neile: Minno aeg ei olle veel kä, agga teie aeg on ikka walmis.

7. Ma-ilm ei woi teid mitte wihkada, agga mind wihkab temma; sest minna tunnistan temmast, et temma teud kurjad on.

8. Minge teie üles neiks Pühviks: minna ei tahha veel neiks Pühviks ülesmiña: sest minno aeg ei olle veel täis sanud.

9. Agga kui ta neile sedda sai rakinud, jäi temma Kalilea-male.

10. Agga kui temma wennad said üles läinud, läks temma ka üles Pühviks, mitte awwalikkult, waid otsego sallaja.

11. Siis otsisid Juda-rahwas tedda sel Pühhal ja ütlesid: Kus temma on?

12. Ja suur nurriseminne olli temma pärrast rahwa seas; monned ütlesid: Temma on hea; teised ütlesid jälle: Ei mitte, waid temma eksitab rahwast.

13. Agga ükski ei rakinud julgeste temmast, et nemmad Juda-rahwast kartsid.

14. Agga jo kesk Pühhade aegus läks Jesus üles pühha

kotta ja õppetas.

15. Ja Juda-rahwas pannid sedda immeks, ja ütlesid: Kuidas sesinnane kirja tunneb ilma õppimatta?

16. Jesus wastas ja ütles neile: Minno õppetud ei olle mitte minno, waid selle, kes mind on läkkitanud.

17. Kui kegi tem~a tahtmisse järrele tahhab tehha, se tuñeb, kas se õppetud Jummalast on, ellik kas minna isseennesest rägini.

18. Kes isseennesest rägib, se otsib ennese au; agga kes selle au otsib, kes tedda on läkkitanud, se on tössine, ja ühtegi üllekohhut ei olle temma sees.

19. Eks Moses olle teile kässo-õppetust annud, ja ükski teie seast ei te kässo-õppetusse järrele? mispärrast otsite teie mind tappa?

20. Rahwas kostis ja ütles: Sinnul on kurri waim; kes otsib sind tappa?

21. Jesus wastas ja ütles neile: Üht teggo ollen minna teinud, ja teie pannete sedda keik immeks.

22. Sepärrast on Moses teile

ümberleikamisse annud, mitte et se Mosesest on, waid wannemist, ja teie ümberleikate hingamisse-päwal innimest.

23. Kui innimest ümberleikatakse hingamisse-päwal, et Mosesse kässo-öppetust ei pea rikkutama; kas ollete teie siis minno peäle wihhased, et minna keige se innimesse ollen hingamisse-päwal terweks teinud?

24. Äрге moistke mitte kohhut silma-näo järrele, waid moistke öiget kohhut.

25. Siis ütlesid monningad Jerusalemma rahwa seast: Eks se olle sesinnane, kedda nemmad püüdwad tappa?

26. Ja ennä, temma rägib julgeste, ja nem~ad ei ütle temmale middagi; jookse meie üllemad öiete tundwad, et sesinnane töeste Kristus on?

27. Agga meie teame, kust sesinnane on; agga kui Kristus tulleb, siis ei tea ükski, kust temma on.

28. Siis kissendas Jesus pühhas koias, kui temma öppetab, ja ütles: Kül teie tunnete mind, ja teate, kust minna ollen, ja isseennesest ei

olle minna mitte tulnud; agga se on tössine, kes mind on läkkitanud, kedda teie ei tunne.

29. Agga minna tunnen tedda, sest et ma ollen temmast, ja temma on mind läkkitanud.

30. Siis otsisid nemmad tedda kinni wotta, agga ükski ei pistnud kät temma külge; sest et temma tund ep olnud weel mitte tulnud.

31. Agga palju rahwa seast usksid temma sisse, ja ütlesid: Kui Kristus tuleb, kas temma weel ennam tähta peaks teggema, kui sesinnane on teinud?

32. Wariserid kuulsid, et rahwas issekeskes sedda temmast nurrisesid, ja need Wariserid ja üllemad preestrid läkkitasid sullasid, et nemmad tedda piddid kinniwootma.

33. Siis ütles Jesus neile: Minna ollen weel ürrikesseks aiaks teie jures, ja siis lähhan minna selle jure õ, kes mind on läkkitanud.

34. Teie wottate mind otsida, ja ei leia mind, ja kus minna ollen, senna ei woi teie mitte tulla.

35. Siis ütlesid Juda-rahwas

issekeskes: Kuhho tahhab se miñna, et meie tedda ei pea leidma? tahhab temma nende laiale pillatud Kreka-rahwa sekka miñna, ja Kreka-rahvast õppetada?

36. Mis könne se on, mis temma rägib: Teie wottate mind otsida, ja ei leia mind, ja kussa minna ollen, senna ei woi teie tulla?

37. Agga selle Pühha wiimisel päwal, mis suur olli, seisis Jesus, ja kissendas ja ütles: Kui kellelgi janno on, se tulgo minno jure ja jogo.

38. Kes minno sisse ussub, (nenda kui kirri ütleb,) selle ihhust peawad ellawa wee jõed jooksmas.

39. (Agga sedda ütles temma sest Waimust, kedda need piddid sama, kes temma sisse uskwad: sest pühha Waim ep olnud weel mitte nende peäl, sest Jesus ei olnud weel mitte au sisse tõstetud.)

40. Siis ütlesid palju rahwa seast, kes sedda kõnnet kuulsid: sesinnane on tõest se Prohwet.

41. Teised ütlesid: sesinnane on Kristus; agga teised ütlesid:

Kas Kristus Kalilea-maalt tulleb?

42. Eks kirri ütle: et Kristus tulleb Taweti suggust, ja Petlemmast, sest allewist, kust Tawet olli?

43. Siis tousis riid rahwa seas temma pärrast.

44. Agga monningad neist tahtsid tedda kinniwotta, agga ükski ei pistnud kässi temma külge.

45. Siis tullid need sullased üllematte preestride ja Wariseride jure, ja nemmad ütlesid neile: Mikspärrast ei olle teie tedda tonud?

46. Need sullased kostsid: Ükski innimenne ei olle ellades nenda räkinud, kui sesinnane innimenne.

47. Siis wastasid need Wariserid neile: Ollete teie ka ärraeksinud?

48. Kas ükski neist üllemist, ehk Wariseridest on temma sisse usknud?

49. Waid sesinnane rahwas, kes ei moista kässõ-õppetust, on ärranetud.

50. Nikodemus, kes ösel temma jure tuli, ja üks nende seltsist olli, ütles nende wasto:

51. Kas meie käsk ühhe
innimesse hukka moistab,
ennego temmast kulukse ja
teäda saab, mis ta on teinud?

52. Nem~ad wastasid ja ütlesid
tem~ale: Olled sinna ka
Kalilea-maalt? Otsi läbbi ja
wata, et Kalilea-maalt ei olle
ükski prohwet üllestousnud.

53. Ja iggamees läks omma
koio.

8. Peatük.

*Ühhest abbielloärrarikjast
naesest. Kristussest ennesest,
ja temma ammetist. Juda-
rahwas kippuwad Kristusse
peäle. (Ewangelium wiendamal
Pühhapäwal Paastus.*

1. Agga Jesus läks öllimäele.

2. Ja koido aial tulli temma
jälle pühha kotta, ja keik se
rahwas tulli temma jure, ja
temma istus mahha, ja õppetas
neid.

3. Agga kirjatundiad ja
Wariserid töid ühhe naese
temma jure, se olli
abbiellorikmisest leitud; ja kui
nemmad tedda senna kesk
paika said pannud,

4. Ütlesid nem~ad tem~ale:
Õppetaja, sesinnane naene on
leitud abbiellorikmisest tö peäl
ollemast.

5. Agga Moses on kässo-
õppetusses meid käsknud,
nisuggused kiwwidega surnuks
wissata; agga mis sinna ütled?

6. Agga sedda ütlesid nemmad
tedda kiusata, et neil piddi
kaebamist ollema tem~a peäle.
Agga Jesus kummardas mahha,
ja kirjotas sõrmega Ma peäle.

7. Agga kui nemmad küssides
temma peäle aiasid, sirrutas
temma ennast, ja ütles neile:
Kes teie seast pattota on, se
olgo essimenne, kes temma
peäle kiwwi wiskab;

8. Ja kummardas jälle mahha,
ja kirjotas Ma peäle.

9. Agga kui nemmad sedda
kuulsid, ja süddame
tunnistussest märko said, läksid
nemmad wälja üks teine teise
järrele, ja hakkasid
ärramininema wannemist
wiimsist sadik; ja Jesust jäeti
üks--päinis, ja se naene kesk
paika seisma.

10. Agga Jesus sirrutas ennast,
ja kui ta keddagi ei näind, kui
sedda naest, ütles ta temma

wasto: Naene, kus on need sinno peälekaebajad? eks ükski sind olle hukkamoištud?

11. Agga temma kostis: Ei ükski, Issand; agga Jesus ütles temmale: Egga minnagi ei moista sind hukka: minne ja ärra te mitte ennam patto.

12. Siis räkis Jesus neile, ja ütles: Minna ollen ma-ilma walgus: kes minno järrel käib, se ei käi pimmedusses, waid temmal peab ello walgus ollema.

13. Siis ütlesid Wariserid temma wasto: Sinna tunnistas isseennese, sinno tunnistus ep olle mitte tössi.

14. Jesus kostis ja ütles neile: Ehk minna kül isseennese tunnistan, siis on minno tunnistus tössi; sest minna tean, kust ma ollen tulnud, ja kuhho ma lähhan; agga teie ei tea mitte, kust ma tullen, ja kuhho ma lähhan.

15. Teie moistate kohhut lihha meelt möda; minna ei moista kohhut kellegi peäle.

16. Agga kui minna ka kohhut moistan, siis on minno moistminne tössi; sest minna ep olle ükspäinis, waid minna

ja se Issa, kes mind on läkkitanud.

17. Ja teie kässusse on ka kirjutud, et kahhe innimesse tunnistus tössi on.

18. Minna ollen, kes ma isseennese tunnistan, ja se Issa, kes mind on läkkitanud, tunnistas minnust ka.

19. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Kus on sinno Issa?

Jesus wastas: Teie ei tunne mind, egga minno Issa; kui teie mind tunneksite, siis tunneksite teie ka minno Issa.

20. Needsinnatsed sannad räkis Jesus ohwri--rahha kirsto jures, kui ta pühhas koias õppetas; ja ükski ei wotnud tedda kinni, sest et tem~a tund ei olnud weel mitte tulnud.

21. Siis ütles Jesus jälle neile: Minna lähhan ärra, ja teie otsite mind, ja teie surrete omma patto sisse: kuhho minna lähhan, senna ei woi teie mitte tulla.

22. Siis ütlesid Juda-rahwas: Tahhab tem~a isseennast ärratappa, et temma ütleb: Kuhho Minna lähhan, senna ei woi teie mitte tulla?

23. Ja temma ütles neile: Teie

ollete alt, minna ollen üllewelt; teie ollete septsinnatsest maailmast, miña ei olle mitte septsinnatsest maailmast.

24. Sepärrast ollen minna teile üttelnud, et teie surrete omma pattude sisse: sest kui teie ei ussu, et Minna ollen, siis surrete teie omma pattude sisse.

25. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Kes sa siis olled? ja Jesus kostis neile: Minna ollen se, kes minna teile algmisest ollen üttelnud ennast ollewad.

26. Mul on teitest weel palju rääkmist ja moistmist; agga kes mind on läkkitanud, se on tössine, ja mis ma temmast ollen kuulnud, sedda rāgin minna maailmale.

27. Nemmad ei moistnud mitte, et temma Issast sedda neile rākis.

28. Siis ütles Jesus nende wasto: Kui teie innimesse Poia sate üllendanud, siis moistate teie, et minna se ollen, ja et minna ei te ühtegi isseennesest, waid ma rāgin sedda, nenda kui miño Issa mind on õppetanud.

29. Ja kes mind on läkkitanud,

se on minnoga; se Issa ei jätta mind mitte üksi, sest et ma ikka teen, mis temma mele pärrast on.

30. Kui ta sedda rākis, usksid palju temma sisse.

31. Siis ütles Jesus Juda-rahwa wasto, kes tedda usksid: Kui teie minno sanna sisse jäte, siis ollete teie töeste minno jüngrid;

32. Ja sate sedda töt tundma, ja se tödde peab teid wabbaks teggema.

33. Nemmad kostsid temmale: Meie olleme Abraami suggu, ja meie ep olle weel ial ei ühhegi sullased olnud, kuidas sinna siis ütled: Teie peate wabbaks sama?

34. Jesus kostis neile: Töest, töest miña ütlen teile, et iggaüks, kes patto teeb, se on patto sullane.

35. Agga sullane ei jä mitte iggaweste maiasse; poeg jääb iggaweste.

36. Kui nüüd se Poeg teid wabbaks teeb, siis ollete teie öiete wabbad.

37. Minna tean, et teie Abraami suggu ollete, agga teie otsite mind ärratappa, et

minno sanna teie sisse ei mahhu.

38. Minna rāgin, mis ma ommast Issast ollen näinud, ja teie tete, mis teie ommast issast ollete näinud.

39. Nemmad kostsid ja ütlesid temmale: Abraam on meie issa; Jesus ütles neile: Kui teie Abraami lapsed olleksite, siis teeksite teie ka Abraami teud.

40. Agga nüüd otsite teie mind ärratappa, üht innimest, kes minna ollen teile töt rākinud, mis ma Jummalast ollen kuulnud: sedda ei olle Abraam mitte teinud.

41. Teie tete omma issa teud; siis ütlesid nemmad temma wasto: Meie ei olle mitte pordo--ellust sündinud, meil on üks Issa, Jummal.

42. Siis ütles Jesus neile: Olleks Jummal teie Issa, siis armastaksite teie ka mind; sest ma ollen Jummalast wäljalāinud, ja tullen temmast: sest minna ep olle mitte isseennesest tulnud, waid temma on mind läkkitanud.

43. Mikspārrast ei tunne teie mitte minno kõnnesid? sest et teie ei woi minno sanna mitte

kuulda.

44. Teie ollete issast, sest kurratist, ja omma issa him~ude järrele tahhate teie tehha; tem~a on üks innimessetapja ꝥ olnud algmissest, ja ep olle mitte seisma jānud tõe ꝥꝥ sisse sest töt ei olle mitte temma sees; kui ta wallet rāgib, siis rāgib temma ommast, sest ta on wallelik, ja wallelikko issa.

45. Agga et minna töt rāgin, siis ei ussu teie mind mitte.

46. Kes teie seast woib patto minno peāle tōeks tunnistada? agga kui minna töt rāgin, mikspārrast ei ussu teie mind mitte?

47. Kes Jummalast on, se kuleb Jummal sanna, sepārrast ei kule teie mitte, sest et teie Jummalast ei olle.

48. Siis kostsid Juda-rahwas, ja ütlesid temmale: Eks meie öiete ei ütle, et sinna Samaria-meess olled, ja et sul kurri waim on?

49. Jesus kostis: Mul ei olle kurja waimo, waid minna auustan omma Issa, ja teie teotate mind.

50. Agga minna ei otsi mitte omma au, üks on, kes sedda

otsib ja kättemaksab.

51. Töest, töest minna ütlen teile, kui kegi minno sanna saab piddanud, se ei pea mitte surma näggema iggaweste.

52. Siis ütlesid Juda-rahwas temma wasto: Nüüd olleme meie tunnud, et sinnul kurri waim on. Abraam on surnud ja need prohwetid, ja sinna ütled: Kui kegi minno sanna saab piddanud, se ei pea mitte surma maitsma iggaweste.

53. Sinnaks surem olled kui meie issa Abraam, kes on surnud? ja prohwetid on surnud, kelleks sinna isseennast panned?

54. Jesus kostis: Kui minna isseennast auustan, siis ei olle minno au middagi; minno Issa on, kes mind auustab, kedda teie ütlete, et temma teie Jummal on.

55. Ja teie ei olle tedda mitte tunnud; agga minna tunnen tedda, ja kui ma peaksin ütlema: et minna tedda ei tunne, siis olleksin minna teie sarnane, üks wallelik; agga minna tunnen tedda, ja pean temma sanna.

56. Abraam teie issa sai wägga

röömsaks, et temma minno päwa piddi näggema, ja temma näggi sedda, ja olli römus.

57. Sepärrast ütlesid Juda-rahwas temma wasto: Sinna ei olle weel wiiskümmend aastat wanna, ja olled Abraami nänud?

58. Jesus ütles nende wasto: Töest, töest minna ütlen teile, enne kui Abraam sai, ollen minna.

59. Siis wotsid nemmad kiwwa ülles, et nemmad tedda piddid wiskama; agga Jesus pettis ennast ärra, ja läks keskelt nende wahhelt minnes pühvast koiast wälja; ja nenda peäsis temma ärra.)

9. Peatük.

Kristus sadab sedda näggema, kes pimme olli sündinud, ja mis könne sest tousnud.

1. Ja kui Jesus möda läks, näggi temma ühhe innimesse, kes pimme olli sündinud.

2. Ja temma jüngrid küssisid temmalt, ja ütlesid: Öppetaja, kes on patto teinud, sesinnane, woi temma wannemad, et ta

pimme on sündinud?

3. Jesus kostis: Ei sesinnane polle patto teinud, egga temma wannemad, waid et Jummalateud temmas piddid awwalikkuks sama.

4. Minna pean teggema selle teud, kes mind on läkkitanud senni, kui pääw on; ö tulleb, millal ükski ei woi middagi teha.

5. Kunni minna ma-ilmas ollen, ollen minna ma-ilma walgus.

6. Kui ta sedda sai üttelnud, süllitas temma Ma peäle, ja teggi mudda süljest, ja woidis sedda mudda selle pimmeda silmade peäle.

7. Ja ütles temma wasto: Minne, pesse silmad Siloa tikis; (sedda selletakse: läkkitud) siis läks temma senna, ja pessis silmi, ja tulli näggew taggasi.

8. Need naabred nüüd, kes tedda enne ollid näinud pimme ollewad, ütlesid: Eks sesinnane se olle, kes istus ja kerjas?

9. Teised ütlesid: Se on sesinnane; agga teised: Temmal on sesamma näggo; temma isse ütles: Minna ollen se.

10. Siis ütlesid nemmad

temmale: Kuida on sinno silmad lahti tehtud?

11. Temma kostis ja ütles: Se innimenne, kedda Jesusseks hütakse, teggi ühhe mudda, ja woidis sega minno silmad, ja ütles minnule: Minne Siloa tigi jure, ja pesse silmad ; agga kui ma senna läksin ja silmi pessin, sain ma näggiaks.

12. Siis ütlesid nemmad temmale: Kus on temma?

temma ütles: Ei minna tea.

13. Siis wisid nemmad tedda, kes enne pimme olli, Wariseride jure.

14. Agga se olli hingamisse-pääw, kui Jesus sedda mudda teggi, ja temma silmad lahti teggi.

15. Siis küssisid nemmad jälle temmalt, ja need Wariserid ka: kuida temma olli näggiaks sanud? agga temma ütles neile: Temma panni mudda minno silmade peäle, ja minna pessin neid, ja nään.

16. Siis ütlesid monningad neist Wariseridest: Sesinnane ei olle Jummalast, et ta hingamisse--päwa ei pea; teised ütlesid: Kuida woib üks pattune innimenne nisuggused tähhed

teha? ja nende seas olli riid.

17. Nemmad ütlesid jälle selle pim~edale: Sinna, mis sa ütled temmast, et ta sinno silmad on lahti teinud? agga temma ütles: Temma on prohvet.

18. Agga Juda-rahwas ei usknud mitte, et temma olli pimme olnud ja näggiaks sanud, kunni nemmad kutsusid selle wannemad, kes näggiaks olli sanud.

19. Ja nemmad küssisid neilt, ja ütlesid: Kas se on teie poeg, kedda teie ütlete, et ta on pimme sündinud? kuidas temma siis nüüd nääb?

20. Temma wannemad kostsid neile, ja ütlesid: Meie teame, et se meie poeg on, ja et ta pimme ilmale tulnud.

21. Agga kuidas temma nüüd nääb, ei tea meie mitte, ehk, kes temma silmad on lahti teinud, ei tea meie mitte; temma on wanna kül, küssige temmalt; kül ta isse ennese eest kostab.

22. Sedda ütlesid temma wannemad, et nemmad Juda-rahwast kartsid; sest Juda-rahwas ollid jo issekeskes sedda nou wotnud, et, kui kegi

tedda Kristusseks pididi tuñistama, sedda pididi koggodussest wäljalükkatama.

23. Sepärrast ütlesid temma wannemad: Temma on wanna kül; küssige temmalt.

24. Siis kutsusid nemmad teist korda sedda innimest, kes pimme olnud, ja ütlesid temmale: Anna Jummalale au; meie teame, et sesinnane innimenne üks pattune on.

25. Siis wastas temma ja ütles: Kas tem~a pattune on, ei tea minna mitte; ühhe asja tean ma kül, et ma pimme olin, ja nään nüüd.

26. Agga nemmad ütlesid jälle temma wasto: Mis teggi temma sinnule? kuidas teggi temma sinno silmad lahti?

27. Temma kostis neile: Jubba ma ollen teile üttelnud, ja teie ei olle sedda kuulnud? miks teie jälle tahhate sedda kuulda? Kas teie tahhate ka temma jüngrid heita?

28. Siis söimasid nemmad tedda, ja ütlesid: Sinna olled temma jünger, agga meie olleme Mosesse jüngrid.

29. Meie teame, et Jummal Mosessega on räkinud, agga

seddasinnast ei tea meie mitte, kust ta on.

30. Se innimenne kostis ja ütles neile: Se on ommeti öieteimme, et teie ei tea, kust ta on, ja temma on minno silmad lahti teinud.

31. Agga meie teame, et Jummal pattusid ei kule, waid kui kegi Jummalakartlik on, ja teeb tem~a tahtmisse järrele, sedda kuleb tem~a.

32. Ma-ilma algmisest ei olle mitte kuuldud, et kegi on lahti teinud kellegi silmad, kes pimme on sündinud.

33. Kui sesinnane ei olleks Jummalast, siis temma ei woiks ühtegi teha.

34. Nemmad kostsid ja ütlesid temmale: Sinna olled koggoniste pattude sees sündinud, ja sinna õppetad meid? ja toukasid tedda wälja.

35. Jesus kulis sedda, et nemmad tedda ollid wäljatoukanud; ja kui ta tedda leidis, ütles Jesus temma wasto: Kas sa ussud Jummal Poia sisse?

36. Temma kostis ja ütles: Issand, kes se on, et minna temma sisse woin uskuda?

37. Agga Jesus ütles temma wasto: Kül sa olled tedda näinud, ja kes sinnoga rägib, se on sesamma.

38. Agga temma ütles: Issand, minna ussun; ja kummardas tedda.

39. Ja Jesus ütles: Minna ollen kohtomoistmisseks sesinnatse ma-ilma sisse tulnud, et need, kes ei nä, sawad nähha, ja kes näwad, pimmedaks sawad.

40. Ja monningad neist Wariseridest, kes temma jures ollid, kuulsid sedda, ja ütlesid temma wasto: Kas meie ka pimmedad olleme?

41. Jesus ütles nende wasto: Olleksite teie pimmedad, siis ei olleks teil mitte patto, agga et teie nüüd ütlete: Meie näme; siis jääb teie pat.

10. Peatük.

Heast karjatsest ja temma lambust. Lammaste lauda uksest. Kas Kristus se õige önnisteggia pididi ollema? (Ewangelium Nelli-Pühhi kolmandamal päwal.) (Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse

Pühha.

1. Töest, töest minna ütlen teile: Kes ei lähhä uksest sisse lammaste lauta, waid astub maiast sisse, se on warras ja röwel.
2. Agga kes uksest sisselähhäb, se on lammaste karjane.
3. Sellele teeb uksehoidia lahti, ja need lambad kuulwad temma heäle, ja temma kutsub om~ad lambad nimme pärrast, ja wiib neid wälja.
4. Ja kui ta ommad lambad saab wäljaaianud, siis käib temma nende eel, ja need lambad käiwad temma järrel, sest nemmad tundwad temma heält.
5. Agga woöra järrel ei käi nemmad mitte, waid pöggenewad temma eest, sest nemmad ei tunne wooraste heält mitte.
6. Se tähhendamisse-sanna ütles Jesus neile; agga nemmad ei moistnud mitte, mis se pididi ollema, mis temma neile räkis.
7. Sepärrast ütles Jesus jälle nende wasto: Töest, töest minna ütlen teile: Minna ollen

lammaste uks.

8. Keik, kes enne mind on tulnud, need on wargad ja rööwliid; agga lambad ei olle neid mitte kuulnud.
9. Minna ollen se uks, kui kegi minno läbbi sisselähhäb, se peab önsaks sama, ja peab sisse- ja wäljamineema ja sömist leidma.
10. Warras ei tulle mu pärrast, kui warrastama, ja tapma, ja hukkama; minna ollen tulnud, et neil peab ello ja keik rohkeste ollema.)
11. Minna ollen se hea karjane, se hea karjane jättab omma ello lammaste eest.
12. Agga se palgaliñe, kes ei olle karjane, kelle om~ad need lambad ei olle, nääb hunti tullewad, ja jättab lambad mahha ja pöggeneb; ja hunt wottab neid kinni, ja pillab need lambad laiale.
13. Agga palgalinne pöggeneb, sest et tem~a on palgalinne, ja temma ei holi lam~astest mitte.
14. Minna ollen se hea karjane, ja tunnen ommad, ja minno ommad tundwad mind.
15. Nenda kui mind Issa tunneb, ja minna tunnen sedda

Issa, ja jättan omma ello lammaste eest.

16. Ja minnul on veel teised lambad, need ei olle mitte sestsinnatsest laudast, ja neid pean miña ka seie toma, ja nemmad kuulwad minno heäle, ja peab üks karri ja üks karjane ollema.)

17. Sepärrast armastab mind Issa, et minna jättan omma ello, et ma sedda jälle wottan.

18. Ükski ei wotta sedda minnust, waid ma jättan sedda isseennesest; minnul on melewald sedda anda, ja melewald sedda jälle wotta; sedda kässosanna ollen minna omma Issalt sanud.

19. Siis tousis ta riid Juda-rahwa seas nende sannade pärrast.

20. Agga paljo nende seast ütlesid: Tem~al on kurri waim, ja tem~a jamsib; mis teie tedda kulete?

21. Teised ütlesid: Need ei olle mitte nisuggused sannad, kui selle, kes kurjast waimust on waewatud; kas kurri waim woib pimmedatte silmad lahti tehha?

22. Agga siis peti kirriko-päwa Jerusalem~as, ja talwe olli.

23. Ja Jesus kõndis pühhas koias Salomoni wölwitud hones.

24. Siis tullid Juda-rahwas temma ümber, ja ütlesid temma wasto: Kauaks jättad sa meie hinge kahhe wahhele? olled sa Kristus, siis ütle meile sedda julgeste.

25. Jesus kostis neile: Minna ollen teile jo üttelnud, ja teie ei ussu mitte; need teud, mis minna teen omma Issa nimmel, needsinnatsed tunnistawad minnust.

26. Agga teie ei ussu mitte; sest teie ei olle mitte minno lammastest, nenda kui ma teile ollen üttelnud.

27. Minno lambad kuulwad minno heäle, ja minna tunnen neid, ja nemmad käiwad minno järrel.

28. Ja minna annan neile iggawest ello, ja nemmad ei sa ellades hukka, ja ükski ei kissu neid minno käest.

29. Minno Issa, kes neid mulle on annud, on surem kui keik ; ja ükski ei woi neid minno Issa käest kiskuda.

30. Minna ja se Issa olleme üks.

31. Siis töstsid Juda-rahwas

jälle kiwwa ülles, et nemmad tedda piddid nendega wiskama.

32. Jesus kostis neile: Paljo häid teggusid ollen ma teile näitnud miño Issast; missugguse teo pärrast nende seast wiskate teie mind kiwwidega?

33. Juda-rahwas kostsid tem~ale ja ütlesid: Hea teo pärrast ei wiska meie sind mitte kiwwidega, waid Jummal teotamisse pärrast, ja et siña, kes sa innimenne olled, isseennast Jum~alaks teed.

34. Jesus kostis neile: Eks teie kässusse ei olle kirjutud: Minna ollen üttelnud, teie ollete jummalad?

35. Kui temma neid jummalaiks hüab kellele Jummal sanna ööldi, ja se kirri ei woi walleks jada;

36. Kas teie siis ütlete sellele, kedda Issa on pühhitsenud, ja ma-ilma sisse läkkitanud: Siña teotad Jummalat? sest et ma ollen üttelnud: Minna ollen Jummal Poeg.

37. Kui minna omma Issa teggusid ei te, siis ärge uskuge mind;

38. Agga kui minna neid teen,

siis uskuge need teud, kui teie mind ei ussu, et teie moistate ja ussute, et Issa minno sees, ja minna temma sees ollen.

39. Siis otsisid nemmad ta tedda kinniwotta; ja temma läks nende käest ärra.

40. Ja temma läks jälle teile pole Jordani senna paika, kus Joannes esmalt olli ristimas, ja jäi senna.

41. Ja paljo tullid temma jure, ja ütlesid: Joannes ei teinud kül ühtegi immetähte; agga keik, mis Joannes seitsiñatsest on üttelnud, se on tössi.

42. Ja seäl usksid paljo temma sisse.

11. Peatük.

*Laatsarusse üllesärratamisest.
Wariseride nou Kristusse wasto.*

1. Agga seäl olli üks haige, Laatsarus nimmi, Petaniast, Maria ja temma öe Marta allewist.

2. (Agga Maria olli se, kes Issandat kalli salwiga olli woidnud, ja temma jallad omma juustega kuiwatanud; kelle wend Laatsarus haige

olli.)

3. Siis läkkitasid temma öed temma jure, ja ütlesid: Issand, wata, kedda sinna armastad, se on haige.

4. Agga kui Jesus sedda kulis, ütles temma: Sesinnane haigus ei olle surmaks, waid Jummalauuks, et Jummal Poega se läbbi peab auustadama.

5. Agga Jesus armastas Marta ja temma ödde, ja Laatsarust.

6. Kui ta nüüd kulis, tedda haige ollewad, siis jäi tem~a weel kaks päwa senna paika, kus ta olli.

7. Pärrast sedda ütles temma jüngrittele: Läkki jälle ärra Juda-male.

8. Need jüngrid ütlesid temmale: Öppetaja, hilja otsisid sind Juda-rahwas kiwwidega wissata, ja sinna lähhad jälle senna?

9. Jesus kostis: Eks kaksteistkümmend tundi ei olle päwal? kui kegi päwa aial könnib, ei touka temma ennast mitte, sest et ta nääb selle ma-ilma walget.

10. Agga kui kegi ösel könnib, se toukab ennast, sest temma sees ei olle walgust.

11. Sedda räkis temma, ja pärrast sedda ütles temma neile: Laatsarus meie söbber maggab, agga ma lähhan tedda unnest ülesärratama.

12. Siis ütlesid tem~a jüngrid: Issand, maggab temma, siis saab ta terweks.

13. Agga Jesus räkis temma surmast; agga nemmad mötlesid, et temma unne maggamisest pididi räkima.

14. Siis ütles Jesus neile julgeste: Laatsarus on ärrasurnud,

15. Ja minna ollen römus teie pärrast, et ma seäl ei olle olnud, (et teie wottaksite uskuda;) agga läkki ärra temma jure.

16. Siis ütles Tomas, kedda hütakse kaksikkuks, nende wasto kes ka jüngrid: Läkki meie ka ärra, et meie temmaga surreme.

17. Ja kui Jesus tulli, leidis temma, et ta jo nelli päwa olli haudas olnud.

18. Agga Jerusalemma liggi olli Petania, liggi wiisteistkümmend waggo maad.

19. Ja paljo Juda-rahwast ollid tulnud nende rahwa jure, kes

Marta ja Maria ümber ollid, neid trööstima nende wenna pärrast.

20. Kui nüüd Marta olli kuulnud, et Jesus tuli, läks ta tem~a wasto; agga Maria jäi koio.

21. Siis ütles Marta Jesusse wasto: Issand, olleksid sinna siin olnud, minno wend ei olleks mitte surnud.

22. Agga nüüdki tean minna, et, Jummal sulle annab, mis sinna ial Jummal käest pallud.

23. Jesus ütles temma wasto: Sinno wend peab üllestousma.

24. Marta ütles tem~ale: Ma tean, et ta peab üllestousma üllestousmisses wiimsel päwal.

25. Jesus ütles temmale: Miña ollen ülles--tousminne ja ello; kes minno sisse ussub, se peab ellama, ehk temma kül surreb?

26. Ja iggaüks, kes ellab ja ussub minno sisse, se ei pea mitte iggaweste ärrasurema; kas sinna sedda ussud?

27. Temma ütles tem~a wasto: Jah, Issand, ma ollen usknud, et siña olled Kristus se Jummal Poeg, kes ma-ilma sisse pididi tulles.

28. Ja kui ta sedda sai üttelnud, läks temma ärra, ja kutsus omma ödde Maria sallaja, ja ütles: Õppetaja on siin ja kutsub sind.

29. Kui temma sedda kulis, tousis ta seddamaid ülles, ja tuli temma jure.

30. (Sest Jesus ep olnud weel mitte allewisse tulnud, waid olli weel seäl paikas, kus Marta temma wasto olli tulnud.

31. Kui nüüd need Juda-rahwas, kes temma jures seäl koias ollid ja tedda trööstisid, näggid, et Maria äkkitselt üllestousis ja wälja läks; käisid nemmad temma järrel, ja ütlesid: Temma lähhäb haura jure, seäl nutma.

32. Kui nüüd Maria senna tuli, kus Jesus olli, ja tedda näggi, heitis temma jalgade ette mahha, ja ütles temma wasto: Issand, olleksid sinna siin olnud, minno wend ei olleks mitte ärrasurenud.

33. Kui nüüd Jesus tedda näggi nutwad, ja neid Juda-rahwast ka nutwad, kes temmaga ollid tulnud, siis kihwatas temma südda waimus, ja temma meel sai seggaseks,

34. Ja ütles: Kuhho ollete teie sedda pañud? Nemmad ütlesid tem~ale: Issand, tulle ja wata.

35. Ning Jesus nuttis.

36. Siis ütlesid need Juda-rahwas: Wata, kuidas temma tedda on armastanud.

37. Agga monningad nende seast ütlesid: Eks sesinnane, kes selle pimmeda silmad on lahti teinud, ei woinud teha, et ka sesinnane ep olleks surnud?

38. Siis kihwatas Jesusse südda ta temma sees, ja temma tulli haua jure; agga seäl olli auk, ja kiwwi siñna peäle pandud.

39. Jesus ütles: Töstke se kiwwi ärra; siis ütles Marta selle surno ödde temma wasto: Issand, temma haiseb jo, sest temma on jo nelli päwa haudas olnud.

40. Jesus ütles temmale: Eks minna olle sulle üttelnud: kui sa ussuksid, saaksid sinna Jummal au nähha?

41. Siis töstsid nemmad se kiwwi ärra, kus al se surnud olli; agga Jesus töstis ommad silmad üles, ja ütles: Minna tännan sind, Issa, et sa mind

olled kuulnud;

42. Agga minna teädsin, et sa mind ikka kuled; agga se rahwa pärrast, mis siin ümber seisab, rāgin minna, et nemmad uskwad, et sinna mind olled läkkitanud.

43. Ja kui ta sedda sai üttelnud, kissendas temma sure heālega: Laatsarus, tulle wälja.

44. Ja se surnud tulli wälja jalgust ja kässist surno mähkmettega mähhitud, ja temma silmad ollid

higirättikoga ümbermässitud.

Jesus ütles neile: Peästke tedda lahti, ja laske tedda miñna.

45. Siis usksid temma sisse palju Juda-rahwast, kes Maria jure ollid tulnud ja näinud, mis Jesus olli teinud.

46. Agga monningad neist läksid ärra Wariseride jure, ja ütlesid neile, mis Jesus olli teinud.

47. Siis koggusid üllemad preestrid ja Wariserid suurt kohhut kokko, ja ütlesid: Mis peame meie teggema? Sest sesinnane innimenne teeb palju immetähtä.

48. Kui meie tedda nenda

jättame, siis uskwad keik temma sisse; siis tulleswad Roma-rahwas ja wotwad meie paika ja rahwast ärra.

49. Agga üks nende seast Kaiwas, kes sel aastal üllem-preester olli, ütles nende wasto: Teie ei tea ühtegi,

50. Egga mötle mitte järrele, et meile parrem on, et üks inimenne surreb rahwa eest, ja et keik rahwas hukka ei sa.

51. Agga sedda ei rakinud temma mitte isse--ennesest, waid et temma sel aastal üllem-preester olli, siis kulutas temma prohwetil wisil, et Jesus piddi surrema rahwa eest.

52. Ja mitte sesinnatse rahwa eest ükspäines, waid et temma ka need laiale pillatud Jummalalapsed piddi ühtekokko koguma.

53. Sepärrast piddasid nem~ad sest päwast keik hopis nou, et nem~ad tedda piddid ärratapma.

54. Siis ei käinud Jesus ennam awwalikkult Juda-rahwa seas, waid läks seält ärra ühte male kõrwe liggi, ühte liina, mis hütakse Ewraimiks; ja wibis senna omma jüngrittega.

55. Agga Juda-rahwa Pasa-pühha olli liggi, ja paljo läksid seält maalt Jerusalem~a enne Pasa-pühha, et nemmad ennast piddid puhastama.

56. Siis otsisid nemmad Jesust, ja rakisid teine teisega pühhas koias seistes: Mis arwate teie, et temma ei tulle Pühhiks?

57. Sest üllemad preestrid ja Wariserid ollid ka käsko annud, et se, kes peaks teadma, kus ta piddi ollema, piddi teada andma, et nemmad tedda woiksid kinniwotta.

12. Peatük.

Kristust woitakse. Lähhäb Jerusalemma. Öppetab omma surma kassust. Juda-rahwa söggedus. Kristusse õppetuse isseennesest. (Ewangelium Lauritsa Päwal.

1. Agga kuus päwa enne Pasa-pühha tulli Jesus Petania, kus Laatsarus olli, kes surnud olli olnud, kedda temma surnust olli üles--ärratanud.

2. Siis teggid nemmad seäl temmale öhto-sömaaia, ja Martal olli seäl jures teggemist;

agga Laatsarus olli üks neist, kes tem~aga laudas istsid.

3. Siis wottis Maria ühhe naela selget ja wägga kallist nardi salwi, ja woidis Jesusse jallad, ja kuiwatas temma jallad omma juustega: agga se kodda sai täis salwi haiso.

4. Siis ütles üks temma jüngrittest, Judas Simona poeg Iskariot, kes tedda pärrast ärraandis:

5. Mispärrast ei olle se salw mitte ärramüdüd kolme saa tenari-rahha eest, ja waestele antud?

6. Agga sedda ütles temma, ei mitte et ta waeste pärrast murret kandis, waid et ta warras olli, ja temma käes kukkur olli, ja kandis, mis sisse pandi.

7. Siis ütles Jesus: Jätta tedda rahhule, sedda on temma hoidnud minno mattukse päwaks;

8. Sest naesed on ikka teie jures, agga mind ep olle teil mitte ikka.

9. Siis said palju Juda-rahwa seast teäda, et temma seäl olli, ja ei tulnud mitte ükspäinis Jesusse pärrast senna, waid et

nemmad ka Laatsarust woiksid nähha sada, kedda temma olli surnust üllesärratanud.

10. Agga üllemad preestrid piddasid nou, et nemmad Laatsarust ka woiksid ärratappa;

11. Sest temma pärrast läks palju Juda-rahwast senna, ja usksid Jesusse sisse.

12. Teisel päwal, kui palju rahwast, mis olli Pühhiiks tulnud, kulis, et Jesus

Jerusalemma pididi tulles;

13. Wotsid nemmad palmi-pude okse, ja läksid wälja temma wasto, ja kissendasid: Hosanna, kidetud olgo se, kes tulles Issanda nimmel, se Israeli Kuningas.

14. Agga Jesus leidis ühhe eesli, ja istus temma selga, nenda kui kirjotud on:

15. Ärra karda mitte Sioni tüttar, wata, sinno Kuningas tulles, ja istub emma-eesli sällo selgas.

16. Agga sedda ei moistnud temma jüngrid mitte esmalt, waid kui Jesus olli au sisse tõstetud, siis tuli nende mele, et se temmast kirjotud, ja et nemmad temmale sedda ollid

teinud.

17. Agga se rahwas, mis temma jures olli, tunnistas, et temma Laatsarust olli hauast wälja hüüdnud, ja tedda surnust ülesärratanud.

18. Sepärrast läks ka rahwas temma wasto, kui nemmad kuulsid, et temma sedda immetähte olli teinud.

19. Agga Wariserid rääksid issekeskes: Eks teie nä, et teie ei woi middagi teha; wata, keik ma-ilm jookseb temma järrele.

20. Agga monningad Kreka-mehhed ollid nende seast, kes ollid tulnud Pühhiks Jummalat kummardama:

21. Needsinnatsed tullid nüüd Wilippusse jure, kes olli Petsaidast Kalilea-ma liñnast, ja pallusid tedda ja ütlesid: Issand, meie tahhame Jesust nähha.

22. Wilippus tulleb ja ütleb sedda Andreale, ja Andreas ja Wilippus ütlesid jälle Jesussele.

23. Agga Jesus kostis neile ja ütles: Se tund on tulnud, et innimesse Poega peab au sisse töstetama.

24. Töest, töest minna ütlen

teile: Kui nisso--iwwa Ma sisse ei lange, ja ärra ei surre, siis jääb temma üks; agga kui ta surreb, siis kannab temma palju wilja:

25. Kes omma ello armastab, se kautab sedda, ja kes omma ello wihkab siin ma-ilmas, se hoiab sedda iggawesseks elluks.

26. Kui kegi mind tenib, se käigo minno järrel, ja kussa minna ollen, seäl peab minno tener ka ollema ; ja kes mind tenib, sedda tahhab minno Issa auustada.)

27. Nüüd on minno hing seggane; ja mis pean ma ütlema? Issa, päästa mind sest tunnist! agga sepärrast ollen minna se tunni sisse tulnud.

28. Issa, auusta omma nimmi. Siis tuli heäl taewast: Jubba minna ollen sedda auustanud, ja tahhan jälle auustada;

29. Agga se rahwas, mis seäl seisis ja sedda kulis, ütles: Pitkne on mürristanud; agga teised ütlesid: Üks ingel on temmaga räkinud.

30. Jesus kostis ja ütles: Se heäl ep olle mitte minno pärrast sündinud, waid teie

pärrast.

31. Nüüd käib kohhus ülle
sesinnatse ma-ilma, nüüd
lukkatakse sesinnatse ma-ilma
würst wälja.

32. Ja minna tahhan, kui mind
maast ülestöstatakse, keik
ennese pole tommata.

33. (Agga sedda ütles temma,
tähhendades, mis surma
temma piddi surrema.)

34. Siis wastas rahwas
temmale: Meie olleme kuulnud
kasso-öppetusest, et Kristus
jääb iggaweste ; kuidas ütled
siis sinna, et innimesse Poega
peab üllendatama? kes on se
innimesse Poeg?

35. Siis ütles Jesus neile:
Walrus on weel ürrikkesse aia
teie jures, köndige senni, kui
teil se walrus on, et pimmedus
teid kinni ei wotta, ja kes
pimmedusses könnib, se ei tea,
kuhho temma lähhäb.

36. Uskuge se walrusse sisse,
senni kui teil se walrus on, et
teie walrusse lapsiks sate.

Sedda räkis Jesus, ja läks ja
pettis ennast nende eest ärra.

37. Ja et temma kül
nisuggused immetähhed olli
teinud nende nähhes, ei

usknud nem~ad siiski temma
sisse;

38. Et prohwet Jesaia sanna
piddi töeks sama, mis temma
ütleb: Issand, kes on meie
kulutamist uskud, ja kennele
on Issanda kässi--wars ilmutud?

39. Sepärrast ei woinud
nemmad uskuda, sest Jesaia
ütleb ta:

40. Temma on nende silmad
söggedaks teinud ja nende
süddamed kowwaks, et
nemmad silmadega ei nä, ja
süddamega ei moista, ja ümber
ei pöra, et minna neid ei sa
parrandada.

41. Sedda ütles Jesaia, kui
temma selle Jesusse au näggi
ja temmast räkis.

42. Siiski usksid ka paljo neist
üllemist temma sisse; agga
Wariseride pärrast ei
tunnistanud nemmad sedda
mitte ülles, et neid ei piddand
koggodussest wäljalükkatama.

43. Sest nemmad armastasid
innimeste au ennam, kui
Jummala au.

44. Agga Jesus kissendas ja
ütles: Kes minno sisse ussub,
se ei ussu mitte minno sisse,
waid selle sisse, kes mind on

läkkitanud.

45. Ja kes mind näeb, se näeb sedda, kes mind on läkkitanud.

46. Minna se walgus ollen maailma tulnud, et ükski, kes minno sisse ussub, pimmedusse sisse ei pea jäma:

47. Ja kui kegi minno sannad kuleb, ja ei ussu, selle peäle ei moista minna mitte kohhut; sest minna ei olle tulnud, et ma maailma peäle kohhut moistan, waid et minna maailma woiksin önsaks teha.

48. Kes mind põlgab ja ei wotta minno sanno wasto, sel on jo se, kes temma peäle kohhut moistab, se sanna, mis ma ollen räkinud, sesamma peab temma peäle kohhut moistma wiimsel päwal.

49. Sest ma polle isseennese räkinud, waid se Issa, kes mind on läkkitanud, se on mulle ühhe kässosanna annud, mis ma pean ütlema, ja mis ma pean räkima.

50. Ja minna tean, et temma kässosanna on iggawenne ello; mis minna nüüd rāgin, sedda rāgin ma nenda, kui Issa mulle on üttelnud.

13. Peatük.

Jalgade pessemisest.

Kässosanna armastussest.

Jesus tunnistas üles omma ärraandja, ja Peetrusse langmist patto sisse.

(Ewangelium surel Neljapäwal.

1. Agga enne Pasa-pühha, kui Jesus teadis, et temma tund olli tulnud, et ta siit maailmast pididi ärraminnema Issa jure, otsego temma olli armastanud ommaksed, kes maailmas ollid, nenda on ta neid armastanud otsani.

2. Ja kui öhto-sömaaeg kä olli, (kui kurrat jo olli Juda Simona poia Iskarioti süddamesse annud, et ta tedda pididi ärraandma.)

3. Ja Jesus teadis, et Issa keik temma kätte olli annud, et temma Jummalast olli tulnud, ja Jummalaga jure läks;

4. Siis tousis temma öhto-sömaaiast üles, ja panni ommad rided mahha, ja wottis ühhe rättiko, ja siddus ennese ümber:

5. Pärrast wallas temma wet ühhe pekki sisse, ja hakkas

jüngritte jallad pessema, ja se rätikoga kuiwatama, mis temma ümber olli seutud:

6. Siis tulleb temma Simona Peetrusse jure, ja temma ütleb temma wasto: Issand, sinnaks minno jallad pessed?

7. Jesus wastas ja ütles temma wasto: Mis minna teen, sedda ei tea sinna nüüd mitte, agga pärrast sedda pead sa teäda sama;

8. Peetrus ütleb temma wasto: Ellades ei pea sa minno jalgo pessema. Jesus wastas temmale: Kui minna sind ei pesse, siis ep olle sul ossa minnoga.

9. Simon Peetrus ütleb temma wasto: Issand, ei mitte ükspäinis minno jalgo, waid ka kässi ja Pead.

10. Jesus ütleb temmale: Kes pestud on, sellel ep olle tarwis muud kui jalgo pesta, sest ta on ülleültse puhhas, ja teie ollete puhtad, agga mitte keik;

11. Sest temma teadis, kes tedda pididi ärra--andma ; sepärrast ütles temma: Teie ep olle keik puhtad.

12. Kui temma nüüd nende jallad sai pesnud, ja ommad

rided wotnud, siis istus temma jälle mahha, ja ütles nende wasto: Kas teie teate, mis minna teile ollen teinud?

13. Teie hüate mind: Öppetaja ja Issand! ja ütlete öiete, sest minna ollen se.

14. Kui nüüd minna se Issand ja öppetaja teie jallad ollen pesnud, siis peate teie ka teine teise jallad pessema;

15. Sest ühhe öppetusse märki ollen ma teile annud, et ka teie nenda tete, kui minna teile ollen teinud.

16. Töest, töest minna ütlen teile: Sullane ep olle mitte surem kui temma issand, egga Käsk surem kui se, kes tedda on läkkitanud.

17. Kui teie sedda teate, önsad ollete teie, kui teie sedda tete.

18. Minna ep ütle teist keikist; ma tean sedda, kedda ma ollen ärrawallitsenud, waid sepärrast, et kirri pididi töeks sama: Kes minnoga leiba sööb, se tõstab omma kanda minno wasto ülles.

19. Sest aiast ütlen minna teile, enne kui se sünnib, et, kui se saab sündinud, teie ussute, et minna se ollen.

20. Töest, töest minna ütlen teile: Kes wastowottab, kui minna keddagi läkkitan, se wottab mind wasto, agga kes mind wastowottab se wottab tedda wasto, kes mind on läkkitanud.

21. Kui Jesus sedda sai üttelnud, sai temma seggaseks waimus, ja tunnistas ja ütles: Töest, töest minna ütlen teile, et üks teie seast mind ärraannab:

22. Siis waatsid jüngrid teine teise silmi, ja ollid kahhe wahhel, kennest ta pididi räkima;

23. Agga Jesusse süles olli maas laudas üks temma jüngritest, kedda Jesus armastas,

24. Selle pole nüüd löi Simon Peetrus peaga, et temma pididi kulama, kes se kül pididi ollema, kellest temma räkis;

25. Agga sesinnane laskis eñast Jesusse rinna peäle, ja ütles tem~a wasto: Issand, kes se on?

26. Jesus wastas: Se on sesamma, kennele minna sedda pallokest sissekastan ja annan; ja temma kastis sedda

pallokest sisse, ja andis sedda Judale Simona poiale Iskariotile.

27. Ja se pallokesse järrele läks sadan temma sisse. Siis ütles Jesus temmale: Mis sa teed, sedda te ussinaste.

28. Agga sedda ei moistnud ükski neist, kes laudas maas istusid, mispärrast temma sedda temmale ütles;

29. Sest monned mötlesid, et Juda käes kukkur olli, et Jesus temmale pididi ütlema: Osta, mis meil tarwis on Pühhiks, ehk et temma waestele middagi pididi andma.

30. Kui temma nüüd sedda pallokest sai wötnud, läks temma seddamaid wälja, agga ö olli.

31. Kui ta nüüd olli wäljaläinud, ütles Jesus: Nüüd on innimesse Poeg auustud, ja Jummal on temma sees auustud:

32. Ons Jummal temma sees auustud, siis auustab tedda ka Jummal isseenneses, ja auustab tedda pea.

33. Lapsokessed, minna ollen weel ürrikseseks aiaks teie jures, kül teie otsite mind, ja otsego minna Juda-rahwa

wasto ollen ütelnud: Kuhho ma lähhan, senna ei woi teie mitte tulla, nenda ütlen miña nüüd teile ka.

34. Uut kässosanna annan minna teile, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud, et teie ka teine teist peate armastama:

35. Sestsammast tundwad keik, et teie minno jüngrid ollete, kui teil armastus on issikeskes.

36. Simon Peetrus ütleb temma wasto: Issand, kuhho sa lähhad? Jesus wastas temmale: Kuhho minna lähhan, ei woi sa nüüd mitte minno järrel käia, agga pärrast pead sa mo järrel käima.

37. Peetrus ütleb tem~a wasto: Issand, miks ma nüüd ei woi sinno järrel käia? ma tahhan omma ello sinno pärrast jätta.

38. Jesus wastas tem~ale: Tahhad sinna om~a ello miño pärrast jätta? töest, töest minna ütlen sulle: Kuk ei laula mitte enne, kui sinna mind jo kolmkorda saad ärrasalganud.

14. Peatük.

*Kristusse ärraminnemisest.
Öppetus ussust, armastussest,
palwest, pühvast Waimust, ja
waimolikkust rahhust.
(Ewangelium Wilippusse ja
Jakobusse Päwal.(Ewangelium
Nellipühhi essimessel Päwal*

1. Teie südda ärgo ehmatago mitte; uskuge Jummal sisse, siis ussute teie ka minno sisse.

2. Minno Issa maias on mitto ello-asset: kui se nenda ep olleks, siis ütleksin minna teile: Ma lähhan teile asset walmistama,

3. Ja kui ma saan läinud, ja teile asset walmistanud, siis tullen minna jälle, ja tahhan teid ennese jure wötta, et teie ka ollete, kus minna ollen.

4. Ja teie teate, kuhho minna lähhan, ja sedda teed teate teie.

5. Tomas ütleb temma wasto: Issand, meie ei tea, kuhho sa lähhad, ja kuidas woime meie sedda teed teada?

6. Jesus ütleb temma wasto: Minna ollen se te, ja se tödde, ja se ello; ükski ei sa Issa jure

muido, kui minno läbbi.

7. Kui teie mind tunneksite, siis tunneksite teie ka minno Issa, ja sest aiast tunnete teie tedda, ja ollete tedda näinud.

8. Wilippus ütleb temmale: Issand, näita meile sedda Issa, siis saab meile sest kül.

9. Jesus ütleb temma wasto: Ni kaua aega ollen minna teie jures, ja sinna ei olle mind mitte tunnud; Wilippus, kes mind on näinud, se on Issa näinud, kuidas ütled siina siis: Näita meile sedda Issa.

10. Eks sa ussu, et minna Issa sees, ja Issa minno sees on? minna ei rägi mitte isseennesest neid sanno, mis miina teile rägin; waid se Issa, kes minno sisse jääb, sesamma teeb need teud.

11. Uskuge mind, et minna Issa sees ollen, ja et Issa minno sees on; agga kui mitte, siis uskuge mind nendesamma teggude pärrast.

12. Töest, töest minna ütlen teile: Kes minno sisse ussub, se teeb ka need teud, mis minna teen, ja teeb weel suremad, kui need on, sest et minna omma Issa jure lähhan.

13. Ja mis teie ial pallute minno nimmel, sedda tahhan minna tehha, et Issa saaks auustud Poia sees:

14. Kui teie middagi minno nimmel pallute, siis tahhan minna sedda tehha.)

15. Kui teie mind armastate, siis piddage minno kässosannad.

16. Ja ma tahhan Issa palluda, ja temma annab teile ühhe teise römustaja, et temma teie jure iggaweste jääb:

17. Se töe Waim, kedda ma-ilm ei woi wastowotta, sest ta ei nä tedda mitte, egga tunne tedda mitte; agga teie tunnete tedda, sest temma jääb teie jure, ja peab teie sees ollema.

18. Minna ei tahha teid mitte waesiks lapsiks jätta; minna tullen teie jure.

19. Weel on pissut aega, siis ma-ilm ei nä mind mitte ennam, agga teie peate mind näggema; sest minna ellan, ja teie peate ellama:

20. Sel päwal peate teie tundma, et ma ollen omma Issa sees, ja teie minno sees, ja minna teie sees.

21. Kellel minno kässosannad

on, ja peab neid, se on se, kes mind armastab; agga kes mind armastab, tedda armastakse minno Issast, ja minna tahhan tedda armastada, ja isseennast temmale ilmutada.

22. Temma wasto ütleb Judas: (mitte Iskariot) Issand, mis se on, et sa ennast meile tahhad ilmutada, ja ei mitte ma-ilmale?

23. Jesus wastas ja ütles temmale: Kui kegi mind armastab, kül se peab minno sanna, ja minno Issa armastab tedda, ja meie tahhame temma jure tulla, ja ello-asset temma jure teha.

24. Kes mind ei armasta, se ei pea minno sanno, ja se sanna, mis teie kulete, ep olle mitte minno, waid selle Issa, kes mind on läkkitanud.

25. Sedda ollen minna teile räkinud teie jures olles;

26. Agga se trööstia, se pühha Waim, kedda minno Issa tahhab läkkitada minno nimmel, sesamma peab teid õppetama keik, ja teie mele tulletama keik, mis minna teile ollen üttelnud.

27. Rahho jättan minna teile,

omma rahho annan ma teile, minna ei anna teile mitte nenda, kui ma-ilm annab; teie südda ärgo ehmatago, egga sago arraks mitte.

28. Teie ollete kuulnud, et ma teile ollen üttelnud: Minna lähhan ärra, ja tullen jälle teie jure; kui teie mind armastaksite, kül teie olleksite siis röömsad, et ma ollen üttelnud: Minna lähhan Issa jure, sest minno Issa on surem mind.

29. Ja nüüd ollen minna teile üttelnud enne kui se sünnib, et teie ussute, kui se sünnib.

30. Minna ei sa enam palju teiega räkida, sest sesinnatse ma-ilma würst tulleb, ja ei sa minnust ühtegi.

31. Agga et ma-ilm moistaks, et minna sedda Issa armastan, ja nenda teen, kui Issa mind on käsknud; touske ülles, läkki siit ärra.)

15. Peatük.

Kristus on se õige winapu.

Temma õppetud armastussest, ja ma-ilma wihkamisest.

Tootab pühha

*Waimo.(Ewangelium Simona
Juda Päwal. (Ewangelium
kuendamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse ülestousmisse Pühha.*

1. Minna ollen se tössine winapu, ja minno Issa on se ma-mees.
2. Igga winapu oks minno sees, mis wilja ei kañna, sedda kissub temma ärra, ja iggaüht, kes wilja kannab, sedda harrib temma, et ta ennam wilja kannab.
3. Jubba teie ollete puhtad se sanna pärrast, mis minna teile ollen räkinud.
4. Jäge minno sisse, ja miñna teie sisse: otse--kui winapu oks ei woi wilja kanda isseennesest, kui temma ei jä winapu külge, nenda ka teie, kui teie ei jä minno sisse.
5. Minna ollen winapu, teie winapu oksad; kes minno sisse jääb, ja minna temma sisse, se kannab palju wilja; sest minnota ei woi teie ühtegi teha.
6. Kui kegi minno sisse ei jä, sedda heidetakse wälja kui winapu oks, ja kuiwab ärra, ja neid koggutakse kokko, ja

heidetakse tullesse ja põlletakse ärra.

7. Kui teie minno sisse jäte, ja minno sannad teie sisse jäwad, siis pallute teie, mis teie ial tahhate, ja se peab teile sündima.

8. Ses on minno Issa auustud, et teie palju wilja kannate, ja peate minno jüngrid ollema.

9. Otsekui minno Issa mind on armastanud, nenda ollen minna ka teid armastanud; jäge minno armastusse sisse.

10. Kui teie minno kässosannad peate, siis jäte teie minno armastusse sisse, nenda kui minna omma Issa kässosannad ollen piddanud, ja jään temma armastusse sisse.

11. Sedda ollen minna teile räkinud, et minno rööm teie sisse jääks, ja teie rööm täis saaks.

12. Se on minno kässosanna, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud:

13. Suremat armastust ep olle ühhelgi, kui se, et temma omma ello jättab omma sõbrade eest:

14. Teie ollete minno sõbrad,

kui teie tete, mis minna teid kässin.

15. Minna ei ütle, teid enam sullased ollewad: sest sullane ei tea, mis temma issand teeb; agga teid ollen minna söbruks hüüdnud, et ma keik, mis minna omma Issalt ollen kuulnud, teile ollen teada annud.

16. Teie ep olle mitte mind ärrawallitsenud, waid minna ollen teid ärrawallitsenud, ja ollen teid seädnud, et teie peate minnema, ja wilja kandma, ja et teie willi jääks, et, mis teie ial minno Issalt pallute minno nimmel, temma teile annaks.

17. Sedda kässin minna teid, et teie teine teist armastate.

18. Kui ma-ilm teid wihkab, siis teädke, et temma mind enne teid on wihkanud:

19. Olleksite teie ma-ilmast, siis armastaks ma-ilm omma: agga et teie ma-ilmast ep olle, waid minna ollen teid ma-ilmast ärrawallitsenud, sepärrast wihkab teid ma-ilm.

20. Möttelge se sanna peäle, mis minna teile ollen üttelnud: Sullane ep olle surem, kui

temma issand. Ons nemmad mind takkakiusanud, siis kiusawad nemmad teidki takka; ons nemmad minno sanna piddanud, siis peawad nemmad teiegi sanna.

21. Agga sedda keik tewad nemmad teile minno nimme pärrast, sest et nemmad tedda ei tunne, kes mind on läkkitanud.)

22. Kui minna mitte ei olleks tulnud, ja ei olleks sedda neile üttelnud, siis ep olleks neil mitte patto; agga nüüd ei woi nemmad mitte omma patto wabbandada.

23. Kes mind wihkab, se wihkab ka miño Issa.

24. Kui minna neid teggusid ep olleks teinud nende seas, mis ükski teine ei teinud, siis ep olleks neil mitte patto; agga nüüd on nemmad sedda ka näinud, ja on wihkanud ni hästi mind, kui minno Issa.

25. Waid et se sanna töeks saaks, mis nende käso-öppetussesse on kirjutud: Nem~ad on mind ilma-asjata wihkanud.

26. Agga kui se trööstia saab tulnud, kedda minna teile

tahhan läkkitada Issast, (se töe Waim, kes Issast wäljalähhäb) sesamma peab minnust tunnistama,

27. Ja teie peate ka tunnistama, sest teie ollete algmisest minnoga olnud.

16. Peatük.

Kristus kulutab tulleswat kiusatust. Kristusse ärraminne minne Issa jure. Pühha Waimo ammet. Willetsusse önnis lõppetust. Palwest. (Ewangelium neljandamal Pühhapäwal pärrast Kristusse ülestousmisse Pühha. (Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal pärrast Kristusse ülestousmisse Pühha. (Ewangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast Kristusse ülestousmisse Pühha.

1. Sedda ollen minna teile räkinud, et teie ennast ei pahhanda.

2. Ja nem~ad lükkawad teid koggodussest wälja; ka tulles se tund, et iggaüks, kes teid tappab, mötleb ennast Jummalale melehead kui ühhe

ohwriga teggewad:

3. Ja sedda wotwad nemmad teile tehha se--pärrast, et nemmad ei olle tunnud sedda Issa egga mind.

4. Agga sedda ollen ma teile räkinud, et, kui se tund saab tulnud, teie se peäle mötlete, et ma teile sedda ollen üttelnud; agga sedda ep olle minna algmisest teile mitte üttelnud, sest et ma teiega ollin.)

5. Agga nüüd lähhan miña selle jure, kes mind on läkkitanud, ja ükski teie seast ei küssi mult: Kuhho sa lähhad?

6. Waid et minna teile sedda ollen üttelnud, on teie südda täis kurwastust sanud.

7. Agga minna ütlen teile sedda töt: se tulles teile heaks, et minna ärralähhan, sest kui minna ärra ei lähhä, siis ei tulle trööstia mitte teie jure; agga kui minna saan ärraläinud, tahhan minna tedda teie jure läkkitada.

8. Ja kui sesamma saab tulnud, annab temma ma-ilmale märko patto pärrast, ja öigusse pärrast, ja kohto pärrast.

9. Patto pärrast, et nemmad ei ussu minno sisse:

10. Agga öigusse pärrast, et minna Issa jure lähhan, ja teie mind enam ei nä:

11. Ja kohto pärrast, et sesiñatse ma-ilma würsti peäle kohhus on moistetud.

12. Minnul on teile weel paljo ütlemist, agga teie ei woi sedda nüüd mitte kanda;

13. Agga kui temma, se töe Waim tulleb, se juhatab teid keige töe sisse, sest temma ei rägi mitte isseennesest, waid mis temma kuleb, sedda rägib temma, ja tullewad asjad kulutab temma teile.

14. Sesamma auustab mind, sest minno ommast wottab temma, ja kulutab teile.

15. Keik se, mis Issal on, se on minno, sepärrast ollen minna üttelnud, et temma peab minno ommast wotma ja teile kulutama.)

16. Ürrikesse aia pärrast, siis ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia pärrast, siis näte teie mind, sest miña lähhan Issa jure.

17. Siis ütlesid monningad temma jüngrittest issekeskes:

Mis se on, mis temma meile ütleb: ürrikesse aia pärrast siis ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia pärrast, siis näte teie mind, ja et minna Issa jure lähhan?

18. Sepärrast ütlesid nemmad: Mis se on, mis temma ütleb: ürrikesse aia pärrast? meie ei tea mitte, mis temma rägib.

19. Siis moistis Jesus, et nemmad temmalt tahtsid küssida, ja ütles nende wasto: Sedda küssite teie issekeskes, et minna ollen üttelnud: ürrikesse aia pärrast, siis ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia pärrast, siis näte teie mind.

20. Töest, töest minna ütlen teile: Teie peate nutma ja ulluma, agga ma-ilm on römus. Teid peab kurwastama; agga teie kurwastus peab römuks minnema.

21. Ühhel naesel, kui temma lapse ilmale toob, on kurwastus, sest temma tund on tulnud, agga kui temma saab lapse sanud, ei mötle tem~a enam ahvastusse peäle se römo pärrast, et innimenne ilmale on sündinud.

22. Ja teil on kül nüüd ka

murre, agga minna tahhan teid jälle nähha, ja teie südda peab römus ollema, ja ükski ei pea teie römo teilt ärrawotma:

23. Ja selsammal päwal ei küssi teie mult middagi. Töest, töest minna ütlen teile: Mis teie ial Issalt pallute minno nimmel, sedda annab temma teile.

24. Tännini ep olle teie middagi pallunud minno nimmel: palluge, siis peate teie wotma, et teie rööm woiks täis olla.

25. Sedda ollen minna teile tähhendamisse--sannadega räkinud, agga se tund tulleb, et minna tähhendamisse--sannadega ennam teile ei rägi, waid kulutan teile julgeste ommast Issast.

26. Selsammal päwal peate teie palluma minno nimmel, ja minna ei ütle teile mitte, et minna tahhan Issa teie eest palluda,

27. Sest Issa isse armastab teid, sest et teie mind ollete armastanud, ja usknud, et minna Jummalast ollen wäljaläinud.

28. Minna ollen Issast

wäljaläinud, ja tulnud ma-ilma sisse, ta jättan minna ma-ilma mahha, ja lähhän Issa jure.

29. Siis ütlesid temma jüngrid temma wasto: Wata, nüüd rägid sinna julgeste, ja ei ütle ühtegi tähhendamisse-sanna.

30. Nüüd teame meie, et sinna keik asjad tead, ja sul ep olle tarwis, et sinnust kegi küssib. Sest ussume meie, et sinna Jummalast olled wäljaläinud.)

31. Jesus wastas neile: Ussute teie nüüd?

32. Wata, tund tulleb, ja on nüüd tulnud, et teid ärrapillatakse iggaüks omma sisse, ja jättate mind üksi; ja minna ep olle mitte üksi α, sest Issa on minnoga.

33. Sedda ollen minna teile räkinud, et teil minno sees rahho olleks; ma-ilmas on teil ahhastus; agga olge julged, minna ollen ma-ilma ärrawoitnud.

17. Peatük.

Kristusse palwe ennese, omma jüngritte, ja omma pühha risti-koggodusse eest.

1. Sedda räkis Jesus, ja töstis ommad silmad taewa pole, ja ütles: Issa, tund on tulnud, auusta omma Poia, et ka Poeg sind auustaks;

2. Nenda kui sinna temmale olled melewalda annud keik ülle lihha, et temma neile keikile, kedda sinna temmale olled annud, iggawest ello annaks.

3. Agga se on se iggawenne ello, et nem~ad tundwad sind, sedda ainult tössist Jummalat, ja JESUST KRISTUST, kedda sinna olled läkkitanud.

4. Minna ollen sind auustanud Ma peäl: Ma ollen sedda tööd lõppetanud, mis sa mulle olled annud, et ma piddin teggema.

5. Ja nüüd auusta mind, sinna Issa, sinno ennese jures selle auga, mis mul olli sinno jures, ennego ma-ilm olli.

6. Minna ollen sinno nimme teäda annud innimestele, kedda sa mulle ma-ilmast olled aõnud; sinno pärralt ollid nemmad ja sa olled neid mulle aõnud, ja nem~ad on siõ saõa piddanud.

7. Nüüd on nemmad tunnud, et keik, mis sinna mulle olled

annud, sinnust on.

8. Sest need sannad, mis sinna mulle olled annud, ollen ma neile annud, ja nemmad on sedda wastowotnud, ja töest tunnud, et ma sinnust ollen wäljaläinud, ja nemmad on usknud, et sinna mind olled läkkitanud.

9. Minna pallun nende eest; ma-ilma eest ei pallu minna mitte, waid nende eest, kedda sinna mulle olled annud, sest nem~ad on sinno pärralt.

10. Ja keik, mis minno on, on sinno, ja mis sinno on, on minno, ja nende sees ollen minna auustud.

11. Ja minna ep olle eddespidi ennam ma-ilmast, ja needsiõatsed on ma-ilma sees, ja ma tullen sinno jure. Pühha Issa, hoia neid omma nimme sees, kedda sa mulle olled annud, et nemmad üks on, nenda kui meie.

12. Kui ma nendega olin ma-ilmast, hoidsin minna neid sinno nimme sees; kedda sa mulle olled annud, neid ollen minna hoidnud, ja ükski ep olle neist kaddunud, kui agga se kaddumisse laps, et kirri piddi

töeks sama.

13. Agga nüüd tullen minna sinno jure, ja rägin sedda ma-ilmast, et minno rööm neil woiks olla täieste nende sees.

14. Minna ollen neile sinno sanna annud, ja ma-ilm on neid wihkanud ; sest nemmad ep olle mitte ma-ilmast, nenda kui minna ma-ilmast ei olle.

15. Minna ei pallu mitte, et sa neid ma-ilmast ärrawottaksid, waid et sa neid se tiggeda eest hoiaksid.

16. Nemmad ep olle mitte ma-ilmast, nenda kui minna ma-ilmast ei olle.

17. Pühhitse neid omma töe sees; sinno sanna on tödde.

18. Otsekui siña mind olled läkkitanud ma-ilma sisse, nenda läkkitan miña neid ka ma-ilma sisse.

19. Ja nende eest pühhitsen minna isseennast, et ka nemmad peawad töes ollema pühhitsetud.

20. Agga minna ei pallu mitte ükspäines nendesinnaste eest, waid ka nende eest, kes nende sanna läbbi minno sisse ussuwad.

21. Et nem~ad keik üks

olleksid, nenda kui siña, Issa, minno sees x, ja minna sinno sees, et nemmad ka meie sees üks olleksid, et ma-ilm ussuks, et sa mind olled läkkitanud.

22. Ja minna ollen sedda au, mis sa mulle olled annud, neile annud, et nemmad üks olleksid, nenda kui meie üks olleme.

23. Minna nende sees, ja sinna minno sees, et nemmad täieste olleksid ühhes, ja et ma-ilm tunneks, et sinna mind olled läkkitanud, ja armastanud neid, nenda kui sa mind olled armastanud.

24. Issa, ma tahhan, et kus minna ollen, ka nemmad minno jures on, kedda sa mulle olled annud, et nemmad näwad minno au, mis sa mulle olled annud; sest sa olled mind armastanud enne ma-ilma assutamist.

25. Õige Issa, ja ma-ilm ep olle sind mitte tunnud; agga minna tunnen sind, ja needsinnatsed on tunnud, et siña mind olled läkkitanud.

26. Ja minna ollen sinno nimme neile teada annud, ja tahhan sedda teada anda, et

se armastus, misga sinna mind olled armastanud, nende sees olleks, ja minna nende sees.

18. Peatük.

*Kristusse kannataminne aedas,
Kaiwa ja Pilatusse ees.
Peetrusse ärrasalgaminne.*

1. Kui Jesus sedda sai räkinud, läks tem~a wälja om~a jüngrittega ülle Kidroni jõe, kus üks aed olli, seña sisse läks tem~a ja tem~a jüngrid.

2. Agga Judas, kes tedda ärraandis, teadis ka sedda paika, sest et Jesus saggedaste senna omma jüngrittega olli kokkotulnud.

3. Kui nüüd Judas ennese jure olli wotnud se wäe-hulga, ja monningad üllematte preestride ja Wariseride sullasist, tulleb ta senna lühtide lampide ja söariistadega.

4. Kui nüüd Jesus teadis keik, mis temma peäle pididi tulleva, läks temma wälja, ja ütles nende wasto: Kedda teie otsite?

5. Nemmad wastasid temmale: Jesust Naatsarettist; Jesus

ütles neile: Miña ollen se; agga Judas, kes tedda ärraandis, seisis ka nende jures.

6. Kui temma nüüd neile ütles: Minna ollen se, siis läksid nemmad taggasi, ja langsid mahha.

7. Siis küssis temma neilt ta: Kedda teie otsite? agga nemmad ütlesid: Jesust Naatsarettist.

8. Jesus wastas: Ma ollen teile üttelnud, et minna se ollen; kui teie nüüd mind otsite, siis laske needsinnatsed ärraminna.

9. Et se sanna pididi töeks sama, mis ta olli üttelnud: Minna ep olle keddagi ärrakautanud neist, mis sa mulle olled annud.

10. Siis olli Simonal Peetrussel moök, ja tem~a tombas sedda wälja, ja löi üllema-preestri sullast, ja raius temma parrema kõrwa ärra; agga se sullase nimmi olli Malkus.

11. Siis ütles Jesus Peetrusse wasto: Pista omma moök tuppe; eks minna sedda karrikast pea joma, mis mulle Issa on annud?

12. Agga wäe-hulk ja üllem pealik ja Juda-rahwa sullased

wotsid Jesust kiñi, ja siddusid tedda,

13. Ja wisid tedda essite Anna jure; sest se olli Kaiwa äi, kes sel aastal üllem-preester olli.

14. Agga Kaiwas olli se, kes Juda-rahwale nou annud, et se pididi heaks tulles, et üht innimest rahwa eest pididi hukkatama.

15. Agga Simon Peetrus käis Jesusse järrel, ja üks teine jünger temmaga ; agga se jünger olli üllema-preestriga tuttaw, ja läks Jesussega üllema-preestri kotta.

16. Agga Peetrus seisis wäljas ukse ees; siis läks se teine jünger, kes üllema-preestriga tuttaw olli, wälja, ja räkis uksehoidjaga, ja wiis Peetrust sisse.

17. Siis ütles se tüdruk se uksehoidia Peetrusse wasto: Eks sinnagi olle sellesinnatse innimesse jüngrittest? temma ütles: Ei olle mitte.

18. Agga need sullased ja teenrid seisis, ja ollid süttetuld teinud, et külm olli, ja sojendasid eñast, agga Peetrus seisis nende jures, ja sojendas ennast.

19. Agga üllem-preester küssis Jesusse temma jüngritte ja temma õppetusse pärrast.

20. Jesus kostis temmale: Minna ollen julgeste räkinnud selle ma-ilmale, ma ollen ikka õppetannud koggodusse- ja pühhas koias, kuhho keikist paikust Juda-rahwas kokkotulleb, ja sallaja ep olle minna ühtegi räkinnud.

21. Mis sa mult küssid? küssi neilt, kes kuulnud, mis ma neile ollen räkinnud; wata, need teädwad, mis ma ollen räkinnud.

22. Agga kui ta sedda sai üttelnud, löi üks neist teenridest, kes seäl jures seisis, Jesust keppiga ja ütles: Nendaks sa üllema-preestri wastad?

23. Jesus kostis tem~ale: Kui ma kurjaste ollen räkinnud, siis tunnista sedda kurja ollewad ; agga kui ma hästi ollen räkinnud, mis sa mind lööd?

24. (Agga Annas olli tedda läkkitanud kinni--seutud üllema-preestri Kaiwa jure.)

25. Agga Simon Peetrus seisis ja sojendas ennast. Siis ütlesid nemmad temma wasto: Eks sinna ka olle temma jüngritte

seast? temma salgas, ja ütles:
Ei ma olle.

26. Siis ütleb üks neist üllemas-
preestri sullasist, kes selle
suggulane olli, kelle kõrwa
Peetrus olli ärraraiunud: Eks
minna sind temmaga näinud
aedas?

27. Siis salgas Peetrus ta; ja
seddamaid laulis kuk.

28. Siis wisid nemmad Jesust
Kaiwa jurest kohto-kotta; agga
se olli warra; ja nemmad ei
läinud isse mitte kohto-kotta,
et nemmad ei saaks rojaseks,
waid et nemmad piddid Pasa-
talle söma.

29. Siis läks Pilatus nende jure
wälja ja ütles: Mis teil on
kaebamist selle innimesse
peäle?

30. Nemmad kostsid ja ütlesid
temma wasto: Kui ep olleks
sesinnane mitte kurjateggia, siis
ep olleks meie tedda sulle
ärraannud.

31. Siis ütles Pilatus neile:
Wotke teie tedda, ja moistke
omma kasso-öppetusse järrel
temma peäle kohhut; Siis
ütlesid Juda-rahwas temma
wasto: Meil ep olle lubba
keddagi ärra--tappa,

32. Et Jesusse sanna piddi
töeks sama, mis ta olli
üttelnud, kui ta tähhendas,
missuggust surma temma piddi
surrema.

33. Siis läks Pilatus jälle kohto-
kotta, ja kutsus Jesust ja ütles
temma wasto: Olled sinna se
Juda-rahwa Kunningas?

34. Jesus wastas temmale:
Rägid sinna sedda
isseennese, woi on sulle
teised sedda minnust üttelnud?

35. Pilatus wastas: Ollen miña
Juda-mees? sinno omma
rahwas ja üllemad preestrid on
sind mulle ärraannud: mis sa
olled teinud?

36. Jesus kostis: Minno
kuñingriik ep olle mitte
sestsinnatsest ma-ilmast; olleks
mo kuningriik sestsinnatsest
ma-ilmast, kül mo teenrid
tapleksid, et mind Juda-rahwa
kätte ei saaks ärraantud; agga
nüüd ep olle mo kuningriik
mitte siit.

37. Siis ütles Pilatus temma
wasto: Olled sinna siis ommeti
kunningas? Jesus kostis: Jah
ollen, sest minna ollen
Kunningas, ma ollen seks
sündinud, ja seks ilmale tulnud,

et ma töele pean tunnistust andma; iggaüks, kes töe seest on, se kuleb minno heäle.

38. Pilatus ütleb temmale: Mis on tödde? ja kui ta sedda sai üttelnud, läks tem~a jälle wälja Juda-rahwa jure, ja ütles nende wasto: Mina ei leia ühtegi süüd temmast.

39. Agga teil on se wiis, et minna ühhe teile lahti lassen Pasa-pühhal ; tahhate teie nüüd, et ma teile sedda Juda-rahwa kuñingast pean lahti laskma?

40. Siis kissendasid nemmad ta keik ja ütlesid: Ei mitte tedda, waid Parrabast: agga Parrabas olli röwel.

19. Peatük.

*Kristust pekstakse piitsaga,
ehhitakse kibbowitsa kroniga,
lühakse risti, surreb ja maetakse mahha.*

1. Siis wottis nüüd Pilatus Jesust, ja peksis tedda piitsaga.

2. Ja need söamehhed punnusid ühhe kroni kibbowitsust, ja pannid sedda

temma pähhä, ja pannid ühhe purpuri mantli temma ümber,
3. Ja ütlesid: Terre Juda-rahwa Kuñingas! ja löid tedda keppidega.

4. Siis läks Pilatus jälle wälja, ja ütles nende wasto: Wata, ma toon tedda teile wälja, et teie tunnete, et minna temmast ühtegi süüd ei leia.

5. Siis läks Jesus jälle wälja, ja kandis se kibbo--witsa-kroni ja purpuri mantli; ja Pilatus ütles nende wasto: Ennä innimest!

6. Kui nüüd üllemad preestrid ja teenrid tedda näggid, kissendasid nemmad ja ütlesid: Po risti! po risti! ja Pilatus ütles nende wasto: Wotke teie tedda, ja poge tedda risti, sest minna ei leia süüd temmast.

7. Juda-rahwas kostsid temmale: Meil on käsk, ja meie käsko peab temma surrema, sest ta on isseennast Jummal Poiaxs teinud.

8. Kui nüüd Pilatus sedda sanna kulis, kartis temma weel ennam,

9. Ja läks jälle kohto-kotta, ja ütleb Jesusse wasto: Kust sinna olled? agga Jesus ei annud temmale wastust.

10. Siis ütleb Pilatus Jesusse wasto: Eks sa rägi minnoga? eks sa ei tea, et mul melewald on sind risti pua, ja melewald on sind lahti lasta?

11. Jesus kostis: Sinnul ep olleks ühtegi melewalda minno üle, kui se sinnule ei olleks antud üllewelt; sepärrast on sellel, kes mind sulle on ärraannud, surem pat.

12. Sest aiast otsis Pilatus tedda lahti lasta; agga Juda-rahwas kissendasid ja ütlesid: Kui sa seddasinnast lahti lassed, siis ep olle sinna Keisri söbber mitte, sest iggaüks, kes isseennast kuningaks teeb, se on Keisri wastane.

13. Kui nüüd Pilatus sedda sanna kulis, wiis temma Jesust wälja, ja istus mahha kohto--järje peäle senna paika, mis hütakse kiwwi-pörmanduks, agga Ebrea-kele Kabbataks.

14. Agga se olli Pasa-pühha walmistamisse pääw liggi kuendamal tunnil; ja temma ütles Juda-rahwa wasto: Ennä teie kuningast!

15. Agga nemmad kissendasid: Wi ärra, wi ärra, po tedda risti! Pilatus ütles neile: Kas minna

pean teie kuñingast risti poma? üllemad preestrid wastsid: Meil ep olle kuningast, kui Keiser.

16. Siis andis tem~a nüüd tedda nende kätte, et tedda pididi risti podama.

17. Agga nemmad wotsid Jesust ja wisid tedda ärra: ja temma kandis omma risti, ja läks wälja senna paika, mis hütakse pea-lae assemeks, sedda hütakse Ebrea-kele Kolgataks.

18. Seäl posid nemmad tedda risti ja kaks teist temmaga kummagi pole, agga Jesust keskele.

19. Agga Pilatus kirjotas ka ühhe peäle kirja, ja panni sedda risti külge; agga se olli kirjutud: Jesus Naatsarettist, Juda-rahwa Kuningas.

20. Sedda peälekirja nüüd luggesid paljo Juda-rahwast; sest se paik olli liggi liñna, kus Jesust risti podi; ja se olli kirjutud Ebrea- Kreka- ja Laddina-kele.

21. Siis ütlesid Juda-rahwa üllemad preestrid Pilatusse wasto: Ärra kirjota mitte: Juda-rahwa Kuningas; waid et temma üttelnud: Minna ollen

Juda-rahwa Kuningas.

22. Pilatus kostis: Mis ma kirjotanud, ollen ma kirjotanud.

23. Kui nüüd need söamehhed Jesust ollid risti ponud, wotsid nemmad temma rided, ja teggid nelli ossa, igga söamehhele ühhe ossa, ja sedda kube; agga se kuub olli ömblematta üllewelt ülle--ültse kootud.

24. Siis ütlesid nemmad teine teise wasto: Ärge kiskugem sedda mitte lõhki, waid heitkem liisko, kelle pärralt se peab ollema; et se kirri pididi töeks sama, mis ütleb: Nemmad on minno rided issekeskes jagganud, ja minno kue pärrast liisko heitnud; sedda teggid nüüd need söamehhed.

25. Agga Jesusse risti jures seisis temma emma, ja temma emma ödde Maria Kleopa naene, ja Maria Mahdalena.

26. Kui nüüd Jesus omma emma näggi, ja se jüngri seäl jures seiswad, kedda temma armastas, ütleb ta omma emma wasto: Naene, wata, se on sinno poeg.

27. Pärrast ütleb temma selle jüngri wasto: Wata, se on sinno

emma; ja seestsammast tunnist wottis se jünger tedda omma kotta.

28. Pärrast, kui Jesus teadis, et jo keik olli lõppetud, et kirri pididi töeks sama, ütleb temma: Mul on janno.

29. Agga seäl seisis üks asti täis ädikast; ja nemmad täitsid ühhe käsna ädikaga, ja pistsid Isopi otsa, ja pannid sedda temma su ette.

30. Kui nüüd Jesus sedda ädikast sai wotnud, ütleb temma: Se on lõppetud; ja nõrgutas Pead, ja heitis hinge.

31. Agga Juda-rahwas, et need kehhad hingamisse-päwal risti peäle ei piddand jäma, sest et walmistamisse pääw olli, (sest se hingamisse--pääw olli suur) pallusid nemmad Pilatust, et nende säre-luud piddid murtama ja neid mahhawoetama.

32. Siis tullid need söamehhed, ja murdsid selle essimesse säre-luud, ja selle teise, kes temmaga olli risti podud.

33. Agga kui nemmad Jesusse jure tullid, ja näggid tedda jo surnud ollewad, ei murdnud nemmad temma säre-luud

mitte;

34. Waid üks neist söamehhist pistis oddaga temma külge, ja seddamaid tuli werri ja wessi välja.

35. Ja kes sedda on näinud, se on sedda tunnistanud, ja tem~a tunnistus on tõssine, ja se teab, et ta rägib, mis tõssi on, et teie peate uskma.

36. Sest se on sündinud, et kirri pididi töeks sama:

Temmale ei pea luudki katki murtama.

37. Ja ta ütleb teine kirri: Nemmad peawad näggema, kelle sisse nemmad on pistnud.

38. Agga pärrast sedda pallus Pilatust Josep Arimatiast, (kes Jesusse jünger olli, agga sallaja, kartusse pärrast Juda-rahwa eest) et ta pididi sama Jesusse ihho mahhawotta; ja Pilatus andis temmale lubba; siis tuli tem~a ja wottis Jesusse ihho mahha.

39. Siis tuli ka Nikodemus (kes enne ösel Jesusse jure olli tulnud) ja tõi seggatud mirri ja aloe liggi sadda naela.

40. Siis wotsid nem~ad Jesusse ihho, ja mähksid sedda linnaste riette sisse

kalliste rohtudega, nenda kui Juda-rahwal se wiis on mahhamatta.

41. Agga seäl paikas, kus ta olli risti lödud, olli üks aed, ja aedas üks uus haud, kuhho ep olnud ükski ial pandud.

42. Senna pannid nemmad siis Jesust Juda--rahwa walmistamisse päwa pärrast, sest et se haud liggi olli.

20. Peatük.

Kristusse ülestousminne ilmub, ja saab teäda mitmel wisil.

Tomas on uskmatta.

(Ewangelium essimessel Pühhapäwal pärrast Kristusse ülestousmisse Pühha.

1. Agga essimessel näddala päwal tuli Maria Mahdalena warra, kui alles pimme olli, hua jure, ja nääb, et se kiwwi hua eest olli ärrawoetud.

2. Siis jookseb temma ja tulleb Simona Peetrusse, ja se teise jüngri jure, kedda Jesus armastas, ja ütleb neile: Nemmad on Issandat hua seest ärrawotnud, ja meie ei tea, kuhho nemmad tedda on

pannud.

3. Siis läks Peetrus välja ja se teine jünger, ja tullid haua jure.

4. Agga need mollemad jooksid ühtlaste, ja se teine jünger jooksis ele ussinaminne kui Peetrus, ja tuli enne haua jure.

5. Ja tem~a näab kummarkülle need surno- linnad seäl ollewad, agga tem~a ei läinud mitte sisse.

6. Siis tulleb Simon Peetrus, kes temma järrel käis, ja läks haua sisse, ja näab need surno- linnad maas ollewad,

7. Ja et se higgi-rättik, mis temma Pea peäl olli, mitte ep olnud surno- linnadega maas, waid issepäines mässitud ühte paika.

8. Siis läks nüüd ka se teine jünger sisse, kes enne olli tulnud haua sisse, ja näggi, ja uskus.

9. Sest nemmad ei moistnud weel mitte sedda kirja, et temma pididi surnust ülestousma.

10. Siis läksid need jüngrid jälle ommade jure.

11. Agga Maria seisis haua jures väljas ja nuttis; kui ta nüüd nuttis, watis temma

kummarkülle haua sisse, 12. Ja näab kaks ingliti walge riettega istwad, teist Pea ja teist jalge otsas, kus Jesusse ihho olli magganud.

13. Ja nem~ad ütlewad temmale: Naene, mis sa nuttad? temma ütleb neile: Nem~ad on miño Issandat ärrawinud, ja minna ei tea, kuhho nemmad tedda on pannud.

14. Ja kui ta sedda sai üttelnud, pöris temma ennast ümber, ja näab Jesust seiswad, ja ei teädnud, et se Jesus olli.

15. Jesus ütleb temmale: Naene, mis sa nuttad? kedda sa otsid? Temma mõtles, et se pididi kärner ollema, ja ütles temmale: Issand, kui sinna olled tedda ärrakannud, siis ütle mulle, kuhho sa tedda olled pannud, ja ma tahhan tedda ärrawotta.

16. Jesus ütles temmale: Maria; temma pöris ennast ümber, ja ütleb temmale: Rabbuni, se on: Õppetaja.

17. Jesus ütles temmale: Ärra putu minnusse, sest ma polle weel ülestousnud omma Issa jure; agga minne mo wendade

jure ja ütle neile: Minna lähhan
ülles omma Issa ja teie Issa
jure, ja omma Jummal ja teie
Jummal jure.

18. Maria Mahdalena tulleb ja
kulutab jüngrittele, et ta olli
Issandat näinud, ja et ta
temma sedda olli üttelnud.

19. Kui nüüd öhto-aeg olli
selsammal essimessel näddala
päwal, ja ukсед lukkus ollid
seäl, kus jüngrid ühheskous
ollid kartusse pärrast Juda-

rahwa eest, siis tulli Jesus ja
seisis kesk nende wahhel, ja
ütles neile: Rahho olgo teile!

20. Ja kui ta sedda sai
üttelnud, näitis temma neile
ommad käed ja külje, siis said
need jüngrid rõömsaks, kui
nemmad Issandat näggid;

21. Siis ütles Jesus neile jälle:
Rahho olgo teile! nenda kui
Issa mind on läkkitanud, nenda
läkkitan minna teid ka.

22. Ja kui ta sedda sai
üttelnud, puhhus temma nende
peäle, ja ütles neile: Wotke
pühha Waimo.

23. Kellele teie ial pattud
andeks annate, neile on need
andeks antud: kellele teie ial
pattud kinnitate, neile on need

kinnitud.

24. Agga Tomas üks neist
kahhestteistkümnest, kedda
nimmetakse kaksikkuks, ei
olnud mitte nendega, kui Jesus
tulnud.

25. Siis ütlesid need teised
jüngrid temmale: Meie olleme
Issandat näinud; agga temma
ütles neile: Ei ma ussu mitte,
kui minna ei nä temma kätte
sees naelte asset, ja ei panne
omma sõrme naelte asseme
sisse, ja ei panne omma kät
temma külje sisse.

26. Ja kahheksa päwa pärrast
ollid need jüngrid jälle
seälsam~as, ja Tomas
nendega; siis tulleb Jesus, kui
ukсед lukkus ollid, ja seisis
kesk nende wahhel, ja ütles:
Rahho olgo teile!

27. Pärrast ütleb temma
Tomale: Pista omma sõrme
seie, ja wata minno käed, ja
anna omma kät seie, ja panne
minno külje sisse, ja ärra olle
uskmatta, waid usklik.

28. Ja Tomas wastas ja ütles
temmale: Minno Issand, ja
minno Jummal!

29. Jesus ütles temmale:
Tomas, sa olled usknud, sest

et mind olled näinud; önsad on need, kes ei nä ja siiski uskwad.

30. Agga Jesus on kül muid palju immetähtä teinud omma jüngritte ees, mis ep olle üleskirjutud sesinnatse ramato sisse;

31. Agga needsinnatsed on kirjutud, et teie peate uskma, et JESUS KRISTUS Jummal Poeg, ja et teie peate uskma ja ello sama temma nimme sees.)

21. Peatük.

Kristus ilmutab ennast pärrast omma üllestousmist Kalilea-maal; könneleb Peetrussega. (Ewangelium Joannesse Öppetaja päwal.

1. Pärrast sedda näitis Jesus eñast jälle jüngrittale Tiberia merre äres: agga temma näitis ennast nenda:

2. Simon Peetrus ja Tomas, kedda hütakse kaksikkuks, ja Natanael ♂, kes olli Kana-liñnast Kalilea-maalt, ja Sebedeusse poiad, ja weel kaks teist temma jüngrittest ollid

seäl kous.

3. Siis ütles Simon Peetrus neile: Ma lähhän kallo püüdma; nemmad ütlesid temmale: Meie tullemes ka sinnoga; nemmad läksid wälja, ja läksid warsi laewa peäle, ja selsammal ösel ei sanud nemmad ühtegi.

4. Agga kui jo walge sanud, seisis Jesus merre äres, ja jüngrid ei teädnud, et se pididi Jesus ollema.

5. Siis ütles Jesus neile: Lapsokessed, eks teil polle ühtegi leiwa körwast? nemmad kostsid temmale: polle mitte.

6. Agga temma ütles neile: Heitke nota wälja parrama pole laewa, siis peate teie leidma. Nemmad heitsid siis, ja ei sudand ennam sedda weddada kallade hulga pärrast.

7. Siis ütleb sesamma jünger, kedda Jesus armastas, Peetrussele: Se on Issand; kui nüüd Simon Peetrus kulis, tedda Issanda ollewad, siis panni temma särki ennese ümber, (sest ta olli allasti) ja heitis ennast merresse.

8. Agga need teised jüngrid tullid laewokessega (sest nemmad ei olnud kaugel mäelt

ärä, waid liggi kaks sadda künant maad) ja weddasid sedda nota kalladega.

9. Kui nemmad nüüd seält ärä tullid mäele, näggid nemmad sütte-tuld seäl maas, ja kallokest peäle pandud ollewad ja leibä.

10. Jesus ütleb neile: Toge neist kallokessist, mis teie praego ollete püüdnud.

11. Simon Peetrus läks, ja weddas sedda nota mäele täis suri kallo sadda ja kolm kuetkümmend, ja se noot ei läinud mitte katki, et neid kül ni paljo olli.

12. Jesus ütles neile: Tulge, wotke lounat; agga ükski neist jüngrittest ei julgend temmalt küssida: Kes sinna olled? sest nemmad teädsid, tedda Issanda ollewad.

13. Siis tuli Jesus ja wottis leiba, ja andis neile, ja sedda kallokest selsammal kombel.

14. Jubba se olli kolmas kord, et Jesus ennast näitis omma jüngritele, kui temma olli surnust ülestousnud.

15. Agga kui nemmad said lounat sönud, ütleb Jesus Simona Peetrusse wasto: Simon

Jona poeg ! armastad sinna mind ennam kui need--sinnatsed? temma ütleb tem~ale: Jah, Issand, sinna tead, et minna sind armastan; temma ütleb temmale: Olle mo tallekeste karjane.

16. Temma ütleb tem~ale jälle teistkorda: Simon Jona poeg ! armastad sinna mind? temma ütleb temmale: Jah, Issand, siña tead, et minna sind armastan; tem~a ütleb temmale: Hoia mo lambad kui karjane.

17. Kolmatkorda ütleb temma temmale: Simon Jona poeg ! armastad sinna mind? Peetrus sai kurwaks, et ta temmale kolmatkorda olli üttelnud: Armastad sinna mind? ja ütles temmale: Issand, sa tead keik, sinna tunned, et ma sind armastan. Jesus ütleb temmale: Olle mo lammaste karjane.

18. Töest, töest minna ütlen sinnule: Kui sinna noorem ollid, siis pannid sa isse omma wö wöle, ja köndisid, kuhho sa tahtsid; agga kui sinna saad wannaks sanud, siis pead sa ommad käed wäljasirrutama, ja üks teine panneb wö so ümber,

ja wiib sind, kuhho sa ei tahha.

19. Agga sedda ütles tem~a tähhendades, missugguse surmaga tem~a piddi Jum~alat auustama ; Ja kui ta sedda sai räkinud, ütleb temma temmale: Käi minno järrel.

20. Agga Peetrus pöris ennast ümber, ja näggi sedda jüngrit, kedda Jesus armastas, järrel käiwad, (kes ka olli öhto-sömaaial ennast Jesusse rinna peäle lasknud ja üttelnud: Issand, kes se on, kes sind ärraannab?)

21. Kui Peetrus tedda näggi, ütles temma Jesusse wasto: Issand, agga mis sesinnane peab kannatama?

22. Jesus ütleb temmale: Kui minna tahhan, et ta peab jäma, kunni ma tullen, mis sinna sest holid? käi sinna minno järrel.

23. Siis tousis könne wendade

seas, et sesinnane jünger ei piddand surrema; agga Jesus ei olnud mitte temmale üttelnud, et ta ei piddand surrema, waid, kui minna tahhan, et ta peab jäma, kunni ma tullen: mis sinna sest holid?

24. Sesinnane on se jünger, kes neistsinnatsist asjust tunnistab, ja sedda on üleskirjotanud, ja meie teame, et temma tunnistus on tössi.)

25. Agga weel palju muid asjo on, mis Jesus on teinud, kui need keik isseärranis saaksid ülles--kirjutud, siis arwan minna, et ka ma-ilm isse ei jouaks need kirjutud ramatud kätte sada.

A M E N

Joannesse Ewangeliummi ots.

Teine pühha Luka Ramat Pühha Apostlide Teggudest.

1. Peatük.

*Kristusse taewaminnemisest.
Mattiast töstetakse Apostliks.
(Epistel Kristusse Taewamin-
nemisse Pühhal. (Epistel
Maddise Päwal.*

1. Essimesse ramato ollen miña kül teinud, Teowilus, keigest sest, mis Jesus hakkas

teggema ja õppetama

2. Se päwani, millal tedda ülleswoeti, kui ta Apostlidele (kedda ta olli ärrawallitsenud) pühha Waimo läbbi sai kässo annud.

3. Kennele temma ka pärrast omma kannatamist isseennast ellawalt olli näitnud mitme tössise märgiga, ja olli neist nähtud nellikümmend päwa ja räkis Jummal rigi asjad:

4. Ja kui ta nendega kokko sai, käskis temma neid, et nemmad ei piddand Jerusalem~ast ärra--minnema, waid Issa tootust ootma, mis teie, ütles temma, minnust

ollete kuulnud:

5. Sest Joannes on kül weega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama, ei mitte kaua pärrast neidsinnatsid päiwi.

6. Kes nüüd ollid kokkotulnud, küssisid temmalt ja ütlesid: Issand, kas sinna selsinnatsel aial jälle Israelile üllesehhitad kuningriki?

7. Agga temma ütles neile: Teile ei sünni aega egga tundisid teäda, mis Issa omma ennese melewalda pannud,

8. Waid teie peate pühha Waimo wägge sama, kui ta teie peäle saab tulnud, ja peate minno tunnistajad ollema, ni hästi Jerusalemmas kui ka keigel Juda ja Samaria-maal, ja ma-ilma otsani:

9. Ja kui ta sedda sai üttelnud, tösteti tedda nende nähhes ülles, ja pilw wottis tedda ülles nende silma eest ärra:

10. Ja kui nem~ad üksi silmi taewa pole waatsid, kui temma ärraläks, wata, siis seisid nende

jures kaks meest walgis ridis,
11. Kes ka ütlesid: Kalilea-ma mehhed, mis teie seisate ja watate ülles taewa? sesinnane Jesus, kes teilt on ülleswoetud taewa, se peab tulles selsammal kombel, kui teie tedda ollete näinud taewa ärraminnewad.)

12. Siis läksid nemmad taggasi Jerusalemma seält mäelt, mis öllimäeks hütakse, mis Jerusalemma liggi ühhe hingamisse-päwa te kond olli.

13. Ja kui nemmad sisse tullid, siis läksid nemmad ülles üllema tuppa, kus asset ollid Peetrus ja Jakobus, ja Joannes ja Andreas, Wilippus ja Tomas, Partolomeus ja Matteus, Jakobus Alweusse poeg, ja Simon Selotes, ja Judas Jakobusse wend.

14. Need keik ollid ühhel meel allati ühhes kous palwes ja pallumisses, naestega, ja Maria Jesusse emmaga, ja temma wendadega.

15. Ja neil päiwil tousis Peetrus ülles kesk jüngritte seast, ja ütles: (agga sedda rahwa hulka olli ühhes kous liggi sadda peäle kaks--

kümmend waimo.)

16. Mehhed, wennad, se kirri pididi töeks sama, mis pühha Waim on enne üttelnud Taweti su läbbi Judast, kes juhatajaks sai neile õ, kes Jesust kinniwoetsid.

17. Sest tem~a olli meie sekka arwatud, ja olli sesinnatse ammeti ossa sanud.

18. Sesamma on nüüd kül saatnud ühhe põllo üllekohtusest palgast, agga temma on ülle kaela mahhakukkunud ja keskelt lõhki läinud, ja keik temma sissekond on wäljapuistetud.

19. Ja se on teäda sanud keikile, kes Jerusalemmas ellawad, nenda et sesamma pöld nende omma kele murde järrele hütakse Akeldamaks, se on: werre-pöld.

20. Sest Lauulo-ramatusse on kirjutud: Tem~a ello-maia sago tühjaks, ja ärgo olgo sedda, kes seäl sees ellab, ja teine sago temma üllewaatja ammeti.

21. Siis peab üks neist mehhist, (kes meie jures on olnud keige se aia, millal Issand Jesus meie seas sisse- ja wäljaläinud,

22. Ja hakkanud Joannesse ristimissest selle päwani, millal temma meilt on ülleswoetud) temma üllestousmisse tunnistajaks meiega sama.
23. Ja nemmad seädsid kaks ette, Josepit, kedda hütakse Parsabaks, kelle liignimmi olli Justus, ja Mattiast:
24. Ja nemmad luggesid ja ütlesid: Sinna Issand keikide süddame tundia! näita ülles üht neist kahhest, kumma sinna olled ärrawallitsenud,
25. Et temma sedda tenistusse ja Apostlide ammeti liisko-ossa peab wotma, kust Juda on ärratagganenud, et ta omma ennese paika pididi minnema.
26. Ja nemmad heitsid liisko nende pärrast, ja se liisk langes Mattia peäle, ja tedda arwati nende ühheteistkümne Apostli sekka.)

2. Peatük.

Pühha Waim wallatakse wälja Apostlide peäle. Peetrus kulutab, et Jummal tootus pühhast Waimust ja Kristussest töeks sanud. Kolmtuhhat pöörwad Jesusse pole. (Epistel

Nellipühhi essimessel päwal.

1. Ja kui nellipühhi-pääw kätte sai, siis ollid nemmad keik ühhel meel kous.
2. Ja taewast sündis äkkitselt üks kohhiseminne, otsego kange tuul olleks puhhunud, ja täitis keik sedda kodda, kus nemmad istsid.
3. Ja neist nähti kui löhhutud tulle keled, ja se seisis iggaühhe peäle nende seast.
4. Ja nemmad said keik täis pühha Waimo, ja hakkasid räkima teisi keli, nenda kui se Waim neile andis selgeste üllesräkida;
5. Agga Jerusalemmas ollid Juda-rahwas ellamas, jummalakartlikkud mehhed keigesugguse rahwa seast, mis taewa al on.
6. Kui nüüd sesinnane heäl sündis, siis tulli rahwa-hulk kokko, ja said ommas mõttes seggaseks, sest iggaüks kulis neid omma kele murde räkiwad.
7. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja pannid immeks, ja ütlesid teine teise wasto: Wata, eks needsinnatsed keik, kes

räkiwad, Kalilea-ma mehhed ei olle?

8. Kuida siis meie iggaüks kuleme omma kele murde, mis sees meie olleme sündinud.

9. Olgo meie Parti-rahwas ja Meda- ja Elami-rahwas, ja kes meie ellame Mesopotamia, ja Juda ja Kappadokia, Pontusse ja Asia maal,

10. Wrigia ja Pamwilia, Egiptusse ja Libia rikide sees Kirene kaudo, ja Roma-rahwa woörad, Juda-rahwas ni hästi, kui need, kes Juda-rahwa usko heitnud,

11. Kreta- ja Arabia-rahwas, siis kuleme meie neid räkiwad meie omma keli Jummalä sured asjad.

12. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja ollid otsego kahhe peäl, ja ütlesid teine teise wasto: Mis se kül peaks ollema?

13. Agga teised pannid sedda naeruks, ja ütlesid: Nemmad on täis maggusat wina.)

14. Agga Peetrus seisis nende ühheteistkümnega, töstis omma heäle, ja räkis neile selgeste: Juda-mehhed ja keik, kes teie Jerusalemmas ellate, se olgo

teile teäda, ja pange minno sannad tähhele.

15. Sest needsinnatsed ep olle mitte joobnud, nenda kui teie arwate, sest se on se kolmas päwa tund;

16. Waid se on, mis prohwetil Joeli läbbi on ööldud:

17. Ja wiimsil päiwil peab sündima (ütleb Jummal:) Minna tahhan ommast Waimust wäljawallada keige lihha peäle, ja teie poiad ja teie tütreid peawad prohwetil wisil räkima, ja teie nored mehhed peawad näggemissi näggema, ja teie wannemad peawad unnenäggusid unnes näggema.

18. Ja omma sullaste, ja omma ümmardajatte peäle tahhan minna neil päiwil ennese Waimust wäljawallada, ja nemmad peawad prohwetil wisil räkima,

19. Ja minna tahhan immeteggusid anda üllewel taewas, ja tähtä al Ma peäl, werd, ja tuld, ja suitso-auro.

20. Päike peab pimmedaks ja ku werreks minnema, ennego Issanda suur ja kallis au-pääw tulleb.

21. Ja peab sündima, et

iggaüks, kes ial Issanda nimme appi hüab, peab önsaks sama.

22. Israeli rahwa mehhed, kuulge needsinnatsed sannad: Jesust Naatsarettist, Jummalast teile awwalikkuks tehtud meest wäe- ja imme--teggude ja tähtega, mis Jummal temma läbbi teie seas teggi, nenda kui teie issegi teate,

23. Seddasinnast, kui temma Jummal seätud nou ja enneteädmissesse läbbi olli ärraantud, ollete teie wotnud üllekohtuste käe läbbi, ja naeltega kinni lõnud ja ärratapnud,

24. Kedda Jummal on üllesärratanud, kui ta tedda sai päästnud mitmest surma wallust, sest et se ei woinud mitte olla, et tedda pididi temmast kinnipetama.

25. Sest Tawet ütleb temmast: Minna ollen Issandat ikka ennese ette seädnud, sest temma on mo parramal polel, et ma ei pea kõikuma.

26. Sepärrast on minno südda römus, ja mo keel on wägga römus, ja ka minno lihha peab hingama lotusses.

27. Sest sinna ei jätta mo

hinge mitte hauda, egga salli, et sinno pühha mees peab ärramäddanemist näggema.

28. Sa olled mulle teäda annud ello-teed, sa täidad mind römoga omma palle ees.

29. Mehhed, wennad, ons lubba julgeste teile räkida sest peawannemast Tawetist, et ka tem~a on surnud ja

mahhamaetud, ja temma haud on meie jures tänna päwani.

30. Et ta nüüd prohwet olli, ja teädis, et Jummal temmale wandega olli tootanud, temma niute suggust Kristust üllesärratada lihha polest, se pididi istuma temma au-järje peäl;

31. Siis näggi temma enne ärra, ja räkis Kristusse üllestousmisest, et temma hing ei olle mitte hauda jäetud, ja temma lihha ei olle mitte mäddanemist näinud:

32. Seddasinnast Jesust on Jummal surmast üllesärratanud, selle asja tunnistajad olleme meie keik.

33. Et temma nüüd Jummal parrama käe läbbi on üllendatud, ja pühha Waimo tootust Issalt on sanud, siis on

temma sedda wälja--wallanud,
mis teie nüüd näte ja kulete;
34. Sest Tawet ei olle mitte
taewa läinud, agga temma
ütleb: Issand on üttelnud minno
Issandale: Istu miño parrama
pole,
35. Kunni minna so waenlased
pannen sinno jalge-alluseks
järjeks.
36. Sepärrast olgo nüüd keige
Israeli suggule öiete teäda, et
Jummal tedda Issandaks ja
Kristusseks on teinud,
seddasinnast Jesust, kedda
teie ollete risti lõnud;
37. Agga kui nemmad sedda
kuulsid, siis läks se nende
läbbi süddame, ja ütlesid
Peetrusse ja teiste Apostlide
wasto: Mehhed, wennad, mis
peame meie teggema?
38. Agga Peetrus ütles nende
wasto: Parrandage meelt, ja
iggaüks teie seast lasko ennast
ristida Jesusse Kristusse nimme
peäle pattude andeks-
andmisseks, ja siis peate teie
pühha Waimo anni sama:
39. Sest teie ja teie laste
pärralt on se tootus, ja keikide
pärralt, kes kaugel on, kedda
ial Jummal meie Issand tahhab

ennese jure kutsuda.
40. Ka mitme mu sannaga
tunnistas temma, ja maenitses
ja ütles: Laske ennast aidata
sest--sinnatsest tiggedast
suggust.
41. Kes nüüd heal meel
temma sanna wastowotsid, neid
ristiti, ja sel päwal kogguti
nende jure liggi kolm tuhat
hinge.
42. Agga nemmad jäid allati
Apostlide õppetusse ja
ossasamise, ja leiwa-
murdmise, ja palwette sisse.
43. Agga iggaühhe hingele tulli
kartus peäle, ja palju imme-
teggusid ja tähta sündisid
Apostlide läbbi.
44. Agga keik need, kes usksid,
ollid ühhes kous, ja keik, mis
neil olli, olli neil ühhes.
45. Omma pärrandust ja warra
müsid nemmad ärra, ja
jaggasid neid iggaühhele sedda
möda, kui kellelegi tarwis läks.
46. Ja ollid iggapääw allati
ühhel meel pühhas koias, ja
mürdsid leiba koddasid möda,
ja wotsid roga wägga röömsa
näoga ja täieste wagga
süddamega,
47. Ja kiitsid Jummalat, ja neil

olli arm keige rahwa jures;
agga Issand pañi iggapääw
selle koggodusse jure neid,
kedda ärrapeästeti.

3. Peatük.

*Peetrus teeb immelikkul kombel
ühhe jallotuma terweks, ja
kulutab Kristust mele-
parrandamiseks.*

1. Agga Peetrus ja Joannes
läksid ühtlase ülles pühha kotta
palwe tunnil, mis ühheksas olli.

2. Ja üks mees, kes emma
ihhost jalloto olli, kanti ja
pandi iggapäwa siñna pühha
koia ukse ette, mis Illusaks
hütakse, andid palluma neilt,
kes pühha kotta läksid:

3. Kui temma näggi Peetrust ja
Joannest, et nemmad piddid
pühha kotta minnema sisse,
pallus temma, et ta piddi andi
sama.

4. Agga Peetrus watis üksi silmi
temma peäle Joannessega, ja
ütles: Wata meie peäle.

5. Agga temma wahhis nende
peäle, ja otis, et ta neilt
middagi piddi sama;

6. Agga Peetrus ütles:

Höbbedat ja kulda ei olle mul
mitte, agga mis mul on, sedda
annan minna sulle; Jesusse
Kristusse nimmel, kes
Naatsarettist on, touse ülles ja
könni;

7. Ja ta hakkas temma
parrama kätte kinni, ja aitas
tedda ülles; ja seddamaid jäid
temma jalla-peiad ja lu-peksed
tuggewaks;

8. Ja temma kargas ülles,
seisis ja köndis, ja läks sisse
nendega pühha kotta, köndides
ja karrates, ja Jummalat kites.

9. Ja keik rahwas näggi tedda
köndiwad, ja Jummalat kiitwad.

10. Nemmad tundsids tedda ka,
et temma sesinnane olli, kes
olli istunud kerjamesse pärrast
pühha koia Illusa wärrawa ees,
ja nemmad pannid sedda
wägga immeks ja ehmatasid
selle pärrast, mis temmale olli
sündinud.

11. Agga kui se jalloto, kes
terweks olli sanud, Peetrust ja
Joannest takka hoidis, jooksis
ja keik rahwas nende jure
senna paika, mis Salomoni
wolwitud honeks hütakse, ja
ehmatas ärra.

12. Agga kui Peetrus sedda

näggi, kostis temma rahwale:
lisraeli mehhed, mis teie sedda
immeks pannete, ehk mis teie
üksi silmi meie peäle watate,
otsego olleksime meie omma
wäe ehk jummalakartusse läbbi
seddasinnast teinud käima?

13. Abraami ja Isaaki ja Jakobi
Jum~al, meie wannematte
Jummal on omma last Jesust
auustanud, kedda teie ollete
ärraannud, ja tedda
ärrasallanud Pilatusse ees, kui
temma kohto moistis, et tedda
pidi lahti lastama;

14. Agga teie salgasite sedda
Pühha ja Öiget ärra, ja
pallusite, et se mees, kes
tappia olli, teile saaks kinkitud;

15. Agga sedda ello üllemat-
satajat ollete teie ärratapnud,
kedda Jummal on surnust
ülles--ärratanud; selle asja
tunnistajad olleme meie.

16. Ja usso läbbi temma
nimme sisse, on temma nimmi
sellesinnatse kinnitanud, kedda
teie näte ja tunnete; ja se usk,
mis temma läbbi on, on
temmale sedda öiget terwist
annud teie keikide silma
nähhes.

17. Ja nüüd, wennad, tean

minna, et teie sedda ollete
teinud rummalusse läbbi, nenda
kui teie üllemadki;

18. Agga Jummal on nenda
töeks teinud sedda, mis temma
keikide omma prohwetide su
läbbi on ennekulutanud, et
Kristus piddi kannatama.

19. Sepärrast parrandage
meelt, ja pöörge ümber, et teie
pattud woiksid sada
ärrakustatud, kui jahhutamisse
aiad sawad tulnud Issanda
pallest.

20. Ja kui ta saab läkkitanud
Jesust Kristust, kes teile enne
on kulutud.

21. Kes taewasse peab
minnema se aiani, millal keik
peab korda sadetama, mis
Jummal on räkinud keikide
omma pühha prohwetide su
läbbi ma-ilma algmisest.

22. Sest Moses on wannemille
üttelnud: Ühhe Prohweti tahhab
teile Issand teie Jummal
ärratada teie wendade seast,
nenda kui minna; tedda peate
teie kuulma keikis, mis ta ial
teile ütleb:

23. Ja peab sündima, et igga
hing, kes sedda--sinnast
Prohweti ei kule, sedda peab

ärrakautadama rahwa seast.

24. Ja keik Prohwetid Samueli aiast, ja pärrast, ni mitto neid on räkinud, need on needsinnatsed päwad ennekulutanud.

25. Teie ollete nende prohwetide ja selle seädusse lapsed, mis Jummal on seädnud teie wannemattele, kui temma Abraamile ütles: Ja sinno Seemnes peab keik rahwa suggu Ma peäl sama önnistud.

26. Teile on Jummal essite omma Poega Jesust üllesärratanud, ja on tedda teie jure läkkitanud, teid önnistama, kui iggaüks pörab ommast tiggedusest.

4. Peatük.

*Apostlid kiusatakse takka:
Usklikkude palwe issekeskes, ja ello wisid.*

1. Agga kui nemmad rahwa wasto rääksid, tullid preestrid ja pühha koia pealik ja Sadduserid nende liggi,

2. Ja nende meel olli pahha, et nemmad rahwast öppetamid,

ja kulutasid Jesusse sees ülles-tousmist surnust.

3. Ja nemmad pistsid käed nende külge, ja pannid neid wangi homseks, sest se olli jo öhto.

4. Agga palju neist, kes sedda sanna kuulsid, uskusid; ja nende meeste arro olli liggi wiis tuhat.

5. Agga teisel päwal sündis, et nende üllemad ja wannemad, ja kirjatundiad Jerusalemma kokko tullid;

6. Ja üllem-preester Annas ja Kaiwas ja Joannes ja Aleksander, ja ni mitto neid olli üllema-preestri suggust,

7. Ja nemmad pannid neid kesk paika seisma, ja küssisid neilt: Missuggusest wäest, ehk kelle nimmel ollete teie sedda teinud?

8. Siis ütles Peetrus täis pühha Waimo nende wasto: Rahwa üllemad ja Israeli wannemad;

9. Kui meilt tänna kohtus küssitakse se heateggemisse pärrast, mis selle wiggase innimessele on sündinud, kelle läbbi sesinnane on terweks sanud;

10. Siis olgo teile keikile ja

keige Israeli-rahwale teäda, et Jesusse Kristusse nim~el Naatsarettist, kedda teie ollete risti lõnud, kedda Jum~al surnust on üllesärratanud, sellesinnatse läbbi seisab sesinnane siin teie ees terwe:

11. Sesinnane on se kiwwi, mis teitest koia--ehhitajist on ärrapõltud, kes nurgakiwwiks on sanud:

12. Ja ühhegi mu sees ep olle önnistust; sest ühtegi muud nimmet ei olle taewa al innimestele antud, kenne läbbi meie peame önsaks sama.

13. Agga kui nemmad Peetrusse ja Joannesse julgust näggid, ja teäda said, et nemmad kirja--tundmatta ja öppimatta mehhed ollid, pannid nem~ad sedda immeks, ja tundsids neid, et nemmad ollid Jesussega olnud.

14. Agga kui nemmad sedda innimest, kes terweks olli sanud, nende jures näggid seiswad, siis ep olnud neil se wasto middagi räkimist.

15. Agga nem~ad käksids neid wäljaminna surest kohtust, ja piddasid issekeskes nou, ja ütlesid:

16. Mis peame meie nende innimestega teggema, sest se teädaw imme-täht on nende läbbi sündinud, ja on kulus keikile, kes Jerusalemmas ellawad, ja meie ei woi sedda mitte sallata;

17. Agga et sedda mitte laiemale ei lauta rahwa sekka, siis ähwardagem neid kowwaste, et nemmad ei pea mitte ennam räkima ei ühhelegi innimessele sel nimmel.

18. Ja nemmad kutsusids neid, ja andsids neile teäda, et nemmad ei paigastki piddand räkima egga öppetama Jesusse nimmel;

19. Agga Peetrus ja Joannes kostsids neile ja ütlesids: Kas se öige on Jummalala ees, teid ennam kuulda kui Jummalat, moistke isse.

20. Sest meie ei woi sedda mitte räkimatta jätta, mis meie olleme näinud ja kuulnud;

21. Agga nemmad ähwardasids neid, ja lasksids neid lahti, ja ei leidnud rahwa pärrast middagi, mispärrast nemmad neid piddid nuhtlema; sest nemmad kiitsids keik Jummalat se eest, mis olli sündinud:

22. Sest se innimenne oli jo ennam kui nelli--kümmend aastat wanna, kellele se immetäht sündinud, et ta olli terweks tehtud.

23. Agga kui nemmad lahti said, tullid nemmad ommade jure, ja kulutasid, mis need üllemad preestrid ja wannemad neile ollid üttelnud.

24. Agga kui nemmad sedda kuulsid, töstsid nemmad ühhel mehel omma heäle Jummal pole, ja ütlesid: Issand, sinna olled se Jummal, kes on teinud taewast ja maad, ja merd, ja keik, mis nende sees on.

25. Sinna olled omma sullase Taweti su läbbi üttelnud: Mikspärrast tewad pagganad tülli, ja rahwas mötlewad tühja?

26. Ma-ilma kunningad tullewad ette, ja üllemad kogguwad ühte ISSANDA wasto ja temma Kristusse wasto.

27. Sest Herodes ja Pontsius Pilatus ka, need on töe polest kokko tulnud pagganattega ja Israeli rahwaga sinno pühha Poia Jesusse wasto, kedda sa olled woidnud,

28. Et nemmad piddid teggema sedda, mis sinno kässi ja nou

olli enne seädnud, et se piddi sündima.

29. Sepärrast wata nüüd, Issand, nende ähwardamiste peäle, ja anna omma sullastele keige julgussega so omma sanna räkida,

30. Ja sirruta omma kät, et sa terweks teed, ja et immetähhed ja teud woiksid sündida sinno pühha Poia Jesusse nimme läbbi.

31. Ja kui nemmad said Jummalat pallunud, köikus se paik, kus nemmad kous ollid, ja nemmad said keik täis pühha Waimo, ja rääksid Jummal sanna julgeste.

32. Ja sel hulgal, kes usksid, olli üks südda ja meel; ja ei ükski üttelnud ommast warrandussest, et se piddi temma omma ollema, waid keik olli neil ühhes.

33. Ja Apostlid tunnistasid sure wäega Issanda Jesusse üllestousmist, ja suur arm olli nende keikide jures:

34. Sest ükski sant ep olnud nende seas; sest ni mitto, kellel põllud ehk koiad ollid, need müsid neid, ja töid nende ärramüdüd asjade hinna,

35. Ja pannid sedda Apostlide jalgade ette; agga iggaühhe kätte jaeti sedda möda, kui iggaühhel tarwis olli.

36. Ja Joses, kedda Apostlidest liignimmelt hüti Parnabas, (se on ärraselletud: trööstimisse poeg) olli Lewit, ja Kiiprusse saarest pärrit:

37. Temmal olli üks pöld, ja temma müüs sedda ärra, ja tõi se hinna, ja panni sedda Apostlide jalgake ette;

5. Peatük.

Anania ja Sawira äkkilinne surm; Apostlid wiakse wangi, ja pääsewad lahti.

1. Agga üks mees, Ananias nimmi, olli omma naese Sawiraga omma pärrandust münud,

2. Ja muist hinda körwale saatnud omma naese teädes, ja muist tõi temma, ja panni Apostlide jalgade ette.

3. Agga Peetrus ütles: Ananias, mikspärrast on sadan sinno süddame täitnud, et sa olled pühha Waimule wallet räkinud, ja muist põllo hinda körwale

saatnud?

4. Eks sa woinud sedda ennesele piddada, kui se so omma olli, ja kui se sai müdud, siis olli se sinno kä? mikspärrast olled sa sedda asja ette wotnud ommas süddames? sinna ei olle walletanud innimeste, waid Jummal ette.

5. Kui nüüd Ananias needsinnatsed sannad kulis, langes temma mahha, ja heitis hinge. Ja suur kartus sai keikide peäle, kes sedda kuulsid.

6. Agga nored mehhed wotsid kätte, ehhtasid tedda walmis, ja kandsid tedda wälja, ja matsid tedda mahha.

7. Ja se sündis liggi kolme tunni pärrast, et temma naene tuli, ja ei teädnud mitte, mis olli sündinud.

8. Agga Peetrus hakkas temmale räkima: Ütle mulle, kas teie ollete se põllo selle hinna eest ärramünud? agga temma ütles: Selle hinna eest, jah.

9. Siis ütles Peetrus temma wasto: Miks--pärrast on teil üks nou olnud Issanda Waimo

kiusata? wata, nende jallad, kes sinno meest on matnud, on ukse ees, ja peawad sind ka wälja kandma.

10. Siis langes ta warsi temma jalge ette mahha, ja heitis hinge; agga need nored mehhed läksid sisse, ja leidsid tedda surnud, ja kandsid tedda wälja, ja matsid tedda temma mehhe körwa.

11. Ja suur kartus sai keige se koggodusse peäle, ja keikide peäle, kes sedda kuulsid.

12. Agga paljo imme-tähtä ja teggusid sündsid rahwa seas Apostlide kätte läbbi; (ja nemmad ollid keik kous ühhel mehel Salomoni wölwitud hones.

13. Agga ükski teisist ei julgend nende seltsi heita; sest rahwas piddas neist paljo,

14. (Agga se hulk mehhi ja naesi, kes Issanda sisse usksid, sai ikka suremaks.)

15. Nenda et nemmad neid, kes haiged, möda ulitsaid kandsid, ja pannid neid wodide ja ramide peäle, et, kui Peetrus pididi tulles, temma warri agga monne peäle neist pididi warjama.

16. Agga rahwa-hulk tuli ka

neist liñnadest, mis Jerusalemma ümberkaudo ollid, kokko, ja töid haigid, kes rojasist waimudest ollid waewatud, ja need keik said terweks.

17. Agga üllempreester tousis ülles, ja keik, kes temmaga ollid, (se on Sadduseride selts) said wihha täis,

18. Ja pistid ommad käed Apostlide külge, ja pannid neid wangitorni.

19. Agga Issanda ingel teggi ösel wangitorni ukсед lahti, ja wiis neid wälja, ja ütles:

20. Minge, seiske ja räkige rahwale pühhas koias, keik sannad sestsinnatsest ellust.

21. Agga kui nemmad sedda said kuulnud, läksid nemmad koido aial pühha kotta, ja õppetasi; agga üllempreester tuli, ja need, kes temmaga ollid, ja kutsusid sure kohto ja keik Israeli laste wannemad kokko, ja läkkitasid wangitorni neid toma;

22. Agga kui teenrid senna said, ei leidnud nemmad neid mitte wangitornist, ja kui nem~ad taggasi tullid, andsid nemmad sedda teäda,

23. Ütteldes: Wangitorni leidsime meie kül wägga hästi lukkus olemast, ja hoidiad väljas uste ees seismast; agga kui meie lahti teggime, ei leidnud meie keddagi mitte seält seest.

24. Kui nüüd se üllem preester, ja pühha koia pealik, ja teised üllemad preestrid need sannumed kuulsid, ollid nemmad kahhe wahhel nende pärrast, mis sest kül piddi sama;

25. Agga üks tulli senna, ja kulutas neile, ütteldes: Wata, need mehhed, kedda teie ollete wangitorni pannud, seiswad pühhas koias, ja õppetawad rahwast.

26. Siis läks se pealik nende teenridega, ja tõi neid, agga mitte wäggise, sest nemmad kartsid rahwast, ehk neid piddi kiwwidega surnuks wissatama.

27. Agga nemmad töid ja pannid neid seisma sure kohto ette; ja se üllempreester küssis neilt, ütteldes:

28. Eks meie olle teid kowwaste käsknud, et teie ei pea mitte õppetama selsinnatsel nimmel? ja wata,

teie ollete Jerusalemma omma õppetussega täitnud, ja tahhate sesinnatse innimesse werd meie peäle sata;

29. Agga Peetrus ja teised Apostlid kostsid ja ütlesid: Jummal sanna peab ennam wotma kuulda, kui innimeste sanna.

30. Meie wannematte Jummal on Jesust üllesärratanud, kedda teie ollete pu külge lönud ja tapnud.

31. Seddasinnast on Jummal omma parrama käe läbbi üllemaks satajaks ja önnisteggiaks tõstnud, et ta piddi Israeli rahwale andma mele-parrandamist ja pattude andeks-andmist.

32. Ja meie olleme temma tunnistajad neist asjust, ja se pühha Waim ka, kedda Jummal on annud neile, kes temma sanna wotwad kuulda.

33. Agga kui nemmad sedda kuulsid, läks se nende läbbi süddame; ja piddasid nou neid tappa.

34. Agga siis tousis ses sures kohtus ülles üks Wariseer, Kamaliel nimmi, üks kasso-õppetaja, kedda keik rahwas

auustas, ja käskis Apostlid
nattuke väljaminna,

35. Ja ütles nende wasto:
Israeli mehhed katske, mis teie
nende innimestega wottate
tehma.

36. Sest enne neid päiwi wottis
Teidas kätte, ja ütles ennast
middagi ollewad, ja temma
seltsi heitsid liggi nelli sadda
meest arro polest; se on
tappetud, ja keik, kes temma
nou wotsid, on laiale pillatud ja
raisko läinud.

37. Pärrast sedda wottis
Kalilea-ma mees Judas neil
ülleskirjotamisse päiwil kätte, ja
awwatelles palju rahwast
ennese järrele, ja temma sai
hukka, ja keik, kes temma nou
wotsid, said laiale.

38. Ja nüüd ütlen minna teile:
Jätke need innimesed rahhule,
ja laske neid miñna ; sest kui
sesinnane nou ja sesinnane töö
on innimestest, siis lähhäb se
tühja,

39. Agga kui se Jummalast on,
siis teie ei woi sedda mitte
tühjaks tehma, et teid ei leita
kui need, kes Jummalast wasto
pannewad.

40. Ja nemmad wotsid temma

nou; ja kui nemmad need
Apostlid said kutsunud, peksid
nemmad neid, ja keelsid neid
Jesusse nimmel räkimast, ja
lasksid neid lahti;

41. Agga nemmad läksid
römoga sest surest kohtust
ärä, sest et nemmad ollid
wäärt olnud Jesusse nimme
pärrast teotust kannatada.

42. Ja nemmad ei jätnud mitte
mahha igga--pääw pühhas
koias ja koddasid möda
öppetamatta ja Jesust Kristust
kulutamatta.

6. Peatük.

*Seitse meest töstetakse, et
nemmad waeste toidusse eest
piddid murret kandma.*

*Tehwanusse peäle
kaebatakse.(Epistel Tehwanusse
päwal ehk teisel Joulo Pühhal.*

1. Agga neil päiwil, kui neid
jüngrid palju said, tousis Kreka
rahwa nurriseminne Ebrea-
rahwa wasto, et nende leskede
eest ei petud õiget murret
iggapäwase jao sees.

2. Siis kutsusid need
kaksteistkümmend ennese jure

jüngritte hulka, ja ütlesid: Se ei sünni mitte, et meie Jummalasanna mahhajättame, ja toidusse eest murret kanname.

3. Sepärrast, wennad, katske ennestele seitse meest eñaste seast, kel hea tunnistus on, kes täis pühha Waimo ja tarkust on, kedda meie woimesinnatse ihho toidusse ammeti peäle panna.

4. Agga meie tahhame allati Jummalat palluda, ja Jummalasanna õppetada.

5. Ja sesiñane könne olli keigese rahwa-hulga mele pärrast. Ja nemmad wallitsesid Tehwanust, kes olli mees täis usko ja pühha Waimo, ja Wilippust, ja Prokorust ja Nikanora, ja Timona ja Parmena ja Nikolaust Antiohkiailiñna meest, kes olli Juda-rahwa usko heitnud:

6. Neid pannid nemmad Apostlide ette seisma, ja kui nemmad said palwet teinud, pannid nemmad käed nende peäle.

7. Ja Jummalasanna kaswis; ja jüngritte arro sai wägga sureks Jerusalemmas; ja suur hulk preestrid wotsid õige usso

sanna kuulda.

8. Agga Tehwanus täis usko ja wägge teggi imme-teggusid ja suri imme-tähtä rahwa seas.

9. Siis tousid monned neist, kes ollid sest koggodussest, mis hütakse Lipertinide, Kirenide, ja Aleksandride koggodusseks, ja neist, kes ollid Kilikia- ja Asia-maalt, kes waidlesid Tehwanussega,

10. Ja ei woinud mitte seista selle tarkusse ja Waimo wasto, kelle läbbi temma räkis.

11. Siis seädsid nemmad kawwalaste mehhed, kes ütlesid: Meie olleme tedda kuulnud teotamisse sanno räkiwad Mosesse ja Jummalawasto.

12. Ja nemmad kihhutasid ni hästi rahwast kui wannemad ja kirjatundiad, ja kippusid temma peäle, kiskusid ja wisid tedda sure kohto ette.

13. Nemmad seädsid ka senna walletunnustusse mehhi, need ütlesid: Sesinnane innimenne ei jätta järrele teotamisse saño räkimatta sesinnatse pühha paiga ja kasso-õppetusse wasto:

14. Sest meie olleme kuulnud

tedda ütlewad, et sesamma Jesus Naatsarettist peab seddasinnast paika ärrarikkuma, ja teisiti seädma need kombes, mis Moses meie kätte on annud.

15. Ja kui keik, kes sures kohtus istsid, üksi silmi temma peäle waatsid, siis näggid nemmad temma palle otsego ingli palle ollewad.

7. Peatük.

Tehwanus kulutab Jummal sanna ja wissatakse kiwwidega surnuks.

1. Agga üllempreester ütles: Ons se luggu siis nenda?

2. Agga temma ütles: Mehhed, wennad ja wannemad, kuulge: Se au Jummal näitis ennast meie Issa Abraamile, kui ta Mesopotamias olli, ennego temma Haranis ellas,

3. Ja ütles temma wasto: Minne wälja ommalt maalt, ja omma sugguwössa jurest, ja tulle senna male, mis ma sulle tahhan näidata.

4. Siis läks temma Kaldearahwa maalt wälja, ja ellas

Haranis; ja kui temma issa sai surnud, satis Jummal tedda seält seie male, kus teie nüüd ellate.

5. Ja ei annud temmale seäl sees pärrandust, ei jallagi täit maad, ja tootas sedda temmale ja tem~a suggule pärrast tedda anda pärrandusseks, kui temmal ep olnud last.

6. Agga Jummal räkis nenda, et temma suggu pididi ollema woöras woöra Ma sees, ja seäl pidid nemmad neid orjaks teggema, ja kurjaste waewama nelli sadda aastat.

7. Ja sedda rahwast, kedda nemmad teniwad, tahhan Minna nuhhelda, ütles Jummal: ja pärrast peawad nemmad wäljaminnema ja mind tenima sessinnatses paikas.

8. Ja ta andis temmale ümberleikamisse seädust, ja nenda sünnitas temma Isaki ♂, ja ümberleikas tedda kahheksamal päwal; ja Isak sünnitas Jakobi ♂♂, ja Jakob kaksteistkümmend Pea-wannemat.

9. Ja need Pea-wannemad kaetsesid Josepit ja müsidi

tedda ärra Egiptusse-male; ja Jummal olli temmaga,

10. Ja päästis tedda keigest temma willetsussest, ja andis tem~ale armo ja tarkust Egiptusse kunninga Warao ees, ja temma töstis tedda üllemaks Egiptusse-ma, ja keige omma koia ülle.

11. Agga nälgi tulli ülle keige Egiptusse- ja Kanaani-ma, ja suur willetsus; ja meie wannemad ei leidnud mitte toidust;

12. Agga kui Jakob kulis, et Egiptusse-maal wilja olli, läkkitas temma meie wannemad essimest korda.

13. Ja teist korda tunti Josepit temma wendadest, ja Warao sai teäda Josepi suggu.

14. Siis läkkitas Josep ja laskis kutsuda omma issa Jakobi, ja keik omma sugguwössa, wiis kahheksatkümmend waimo.

15. Ja Jakob läks alla Egiptusse-male ja surri ärra, temma ja meie wannemad,

16. Ja nemmad on ülleswidud Sekemi, ja pandud selle haua sisse, mis Abraam olli ostnud rahha pärrast Emori, Selemi issa laste käest.

17. Kui nüüd se tootusse aeg liggi joudis, mis Jummal Abraamile olli wandega tootanud, kaswis se rahwas, ja siggis paljuks Egiptusse--maal,

18. Senni kui üks teine kuningas tousis, kes Josepist ühtegi ei teädnud.

19. Sesiñnane piddas kawwalaste nou meie suggu wasto, ja teggi kurja meie wannemille, et nemmad piddid om~ad nored lapsed körwale saatma, seks et nem~ad ei piddand siggima.

20. Sel aial sündis Moses, ja olli üks illus laps Jummal armo läbbi, ja tedda toideti kolm kuud omma issa koias;

21. Agga kui ta olli körwale sadetud, wottis tedda Warao tüttar ülles, ja kaswatas tedda ennesele poiaks.

22. Ja Mosest õppetati keige Egiptusse-ma rahwa tarkusse sees, ja temma olli wäggew sannade ja teggude sees.

23. Agga kui ta nellikümmend aastat wannaks sai, tulli temma süddamesse se mõtte, et ta pididi minnema ommad wennad, Israeli lapsed, katsma,

24. Ja kui ta ühhe näggi,

kennele üllekohhut tehti, tulli tem~a appi, ja peästis sedda ärra, kellele liga tehti, ja löi sedda Egiptusse-meest mahha; 25. Agga ta mötles, et temma wennad sedda piddid moistma, et Jummal temma käe läbbi neid tahtis ärrapeästa; agga nemmad ei moistnud sedda mitte.

26. Agga teisel päwal nähti tedda nende jures ollewad, kes taplesid, ja ta sundis neid rahhul seisma, ja ütles: Mehhed, teie ollete wennad, miks teie teine teisele liga tete?

27. Agga se, kes omma liggimessele liga teggi, toukas tedda ennesest ärra, ja ütles: Kes on sind meile üllemaks ja kohtomoistiaks töstnud?

28. Kas sa mind tahhad ärratappa, nenda kui sa eile Egiptusse-meest tapsid?

29. Agga Moses pöggenes ärra se könne pärrast, ja ellas kui maialinne Midiani-maal, seälsammas sünnitas temma kaks ♂ poega.

30. Ja kui nellikümmend aastat möda said, näitis ennast temmale Sina-mäe körbes

Issanda Ingel tulle-lekes kibbowitsa poösas.

31. Agga kui Moses sedda näggi, panni temma sedda näggemist immeks; agga kui ta liggi astus waatma, sai Issanda heäl temmale:

32. Minna ollen sinno wannematte Jummal, Abraami Jummal, ja Isaki Jummal, ja Jakobi Jummal; agga Moses jäi wärrisema ja ei julgend peäle wadata.

33. Agga Issand ütles temma wasto: Peästa kingad ennese jallast, sest se paik, kus peäl sa seisad, on üks pühha Ma.

34. Minna ollen kül näinud om~a rahwa hädda, mis Egiptusse-maal on, ja ollen nende ohkamist kuulnud, ja mahhatulnud neid ärrapeästma; siis tulle nüüd, ma tahhan sind Egiptusse--male läkkitada.

35. Sedda Mosest, kedda nemmad ärrasalganud, ja üttelnud: Kes on sind üllemaks ja kohtomoistiaks töstnud, sedda läkkitas Jummal ühheks üllemaks ja ärrapeästiaks se Ingli käe läbbi, kes ennast temmale näitis kibbowitsa poösas:

36. Sesinnane wiis neid wälja ja teggi imme--teggusid ja tähta Egiptusse-maal, ja punnases x merres, ja körbes nellikümmend aastat.

37. Se on se Moses, kes Israeli laste wasto on üttelnud: Ühhe Prohweti tahhab teile ISSAND teie Jummal ärratada teie wendade seast, nenda kui minna, tedda peate teie kuulma.

38. Sesinnane on, kes olli koggodusse sees körbes se Ingliga, kes temmaga räkis Sina-mäe peäl, ja meie wannemattega; se sai ellawad sannad, mis ta meile pididi andma,

39. Kelle sanna meie wannemad ei tahtnud mitte kuulda, waid lükkasid tedda ennesest ärra, ja pöörsid om~a süddamega Egiptusse-ma pole, 40. Ja ütlesid Aroni wasto: Te meile jummalad, kes meie eel woiksid käia, sest meie ei tea mitte, mis selle Mosessele on sündinud, kes meid on Egiptusse-ma seest wäljawinud.

41. Ja nemmad teggid ühhe wassika neil päiwil, ja wisid selle ebba-jummalale ohwrid, ja

ollid röömsad omma kätte teggude pärrast.

42. Agga Jummal pöris ennast, ja andis neid ülle, et nemmad tenisid taewa wägge, nenda kui kirjutud on prohwetide x ramatusse: Kas ollete teie Israeli suggu need nellikümmend aastat körbes mulle ial tappa- ja muud ohwrid tonud?

43. Waid teie wotsite enneste peäle Moleki telki ja om~a jummal Remwani taewa tähhed, need kuiud, mis teie ollite teinud, et teie neid piddite kummardama; ja minna tahha teid ärrawia teile pole Pabiloni.

44. Meie wannematte seas olli se tunnistusse telk körbes, nenda kui seädnud olli se, kes Mosessega räkis, et ta sedda pididi teggema selle kuio järrele, mis ta olli näinud.

45. Mis meie wannemad ka wotsid ja wisid sedda Josuaga senna male, kus pagganad pärrit ollid, kedda Jum~al wäljaaias meie wannematte palle eest Taweti päiwini.

46. Temma leidis armo Jummal eest, ja pallus, et

temma asset leiaks Jakobi Jummalale.

47. Agga Salomon ehhitas tem~ale ühhe koia.

48. Agga se Keigekörgem ei ella mitte templide sees, mis kättega on tehtud, nenda kui se prohwet ütleb:

49. Taewas on minno au-järg, ja Ma minno jalge-allune järg: mis kodda tahhate teie mulle ehhitada, ütleb Issand, ehk mis on minno hingamisse asse?

50. Eks minno kässi sedda keik ei olle teinud?

51. Teie kangekaelsed ja ümberleikamatta süddamest ja körwust! teie pannete ikka pühha Waimo wasto, kui teie wannemad, nenda teiege.

52. Kedda prohwetide seast ei olle teie wannemad takkakiusanud, ja tapnud neid, kes ennekulutasid selle Öige tullemist, kelle ärraandiaks ja tapjaks teie nüüd ollete sanud?

53. Kes teie ollete kässo-öppetust ssanud inglidenistusse läbbi, ja teie ei olle sedda mitte piddanud.

54. Agga kui nemmad sedda kuulsid, leikas se läbbi nende süddamette, ja kirristasid

hambad temma peäle;

55. Agga kui ta pühha Waimo täis olli, ja üksi silmi taewa pole watis, siis näggi temma Jummalau, ja Jesust seiswad Jummalaparramal polel,

56. Ja ütles: Ennä! ma nään taewad lahti ollewad, ja innimesse Poega Jummalaparramal polel seiswad.

57. Siis kissendasid nemmad sure heälega, piddasid ommad körwad kinni, ja keik ühhel mehel kargasid temma peäle,

58. Ja lükkasid tedda liñnast wälja, ja wiskasid tedda kiwwidega; ja tunnistus-mehhed pannid ommad rided mahha ühhe noremehhe jalge ette, kedda hüti Saulusseks:

59. Ja nemmad wiskasid Tehwanust kiwwidega, kes appi hüdis, ja ütles: Issand Jesus, wotta minno waimo wasto:

60. Agga temma heitis põlwili mahha, ja kissendas sure heälega: Issand, ärra arwa sedda patto neile mitte süüks! Ja kui ta sedda sai üttelnud, uinus temma maggama.)

8. Peatük.

Saulus kiusab risti koggodust kurjaste; Simona ühhe noia kawwalus. Samaria rahwas, ja üks suur issand pöörwad Jesusse pole.(Epistel Nellipühhi kolmandamal päwal.

1. Agga Saulusel olli hea meel temma surmast: ja sel päwal tousis suur takkakiusamine koggodusse wasto, mis Jerusalemmas olli, ja neid pillati keik ärra Juda- ja Samaria--male; agga ei mitte Apostlid.

2. Ja monned Jummalakartlikkud mehhed korristasid Tehwanust ärra, ja teggid suurt kaebdust temma pärrast.

3. Agga Saulus pillutas sedda koggodust, läks möda koddasid, tõi wälja mehhi ja naesi, ja andis neid ärra wangi.

4. Siis käsid need ärrapillatud möda maad, ja kulutasid armo-öppetusse sanna.

5. Agga Wilippus tuli ühhe Samaria liinna, ja kulutas neile Kristust:

6. Ja rahwas pannid ühhel

melel sedda tähhele, mis Wilippus ütles, kui nemmad kuulsid ja näggid need immetähhed, mis temma teggi; 7. Sest mitme seest, kennel rojased waimud ollid, läksid nemmad sure heälega kissendades wälja, ja mitto, kes ollid alwatud ja jallotumad, said terweks.

8. Ja suur rööm sai seälsammas liinas.

9. Agga üks mees, Simon nimmi, olli enne seäl linnas noidust prukimas, ja eksitas Samaria-rahwast ärra, ja ütles ennast middagi sure ollewad:

10. Sedda pannid keik tähhele, ni hästi pissokessed kui sured, ja ütlesid: Sesinnane on Jummal suur wäggi.

11. Agga nemmad hoidsid temma pole, sepärrast, et temma kaua aega neid noidussega olli ärraeksitanud.

12. Agga kui nemmad Wilippust usksid, kes neile armo-öppetust kulutas Jummal rigist, ja Jesusse Kristusse nimmest, siis ristiti nihästi mehhi kui naesi.

13. Ja Simon isse uskus ka, ja kui ta sai ristitud, jäi temma allati Wilipusse jure, ja kui ta

näggi need imme-tähhed ja sured wäggewad teud, mis sündisid, sai tem~a otsego ennesest ärra.

14. Ja kui need Apostlid, kes Jerusalemmas ollid, said kuulda, et Samaria-lin Jummal sanna olli wastowotnud, läkkitasid nemmad nende jure Peetrust ja Joannest:

15. Kui need senna said, pallusid nemmad Jummalat nende eest, et nemmad pühha Waimo piddid sama.

16. (Sest temma ei olnud weel ühhegi peäle nende seast langenud, waid nemmad ollid agga Issanda Jesusse nimmel ristitud.)

17. Siis pannid nemmad käed nende peäle, ja nemmad said pühha Waimo.)

18. Agga kui Simon näggi, et Apostlide kätte peälepannemisse läbbi pühha Waim anti, pakkus temma neile rahha,

19. Ja ütles: Andke mulle ka sedda melewalda, et se, kelle peäle minna ial käed pannen, pühha Waimo saaks;

20. Agga Peetrus ütles temma wasto: Kaddugo so rahha

sinnoga, et sa mötled Jummal anni rahha läbbi kätte sawad, 21. Sul ep olle ossa egga jaggo sestsinnatsest sannast, sest et sinno südda ei olle öige Jummal ees:

22. Sepärrast lasse meelt parrandada sestsinnatsest ommast kurjussest, ja pallu Jummalat, ehk sinno süddame mötleminne wahhest sulle andeks antakse;

23. Sest minna nään sind wihkawas sappis, ja üllekohto solmes kinni ollewad.

24. Agga Simon wastas ja ütles: Palluge teie Issandat minno eest, et neist asjust ühtegi minno peäle ei tulle, mis teie ollete üttelnud.

25. Kui nemmad nüüd said tunnistanud, ja räkinud Issanda sanna, pöörsid nemmad jälle ümber Jerusalemma pole, ja kulutasid armo--öppetust mitme Samaria-ma allewi sees.

26. Ja Issanda ingel räkis Wilippusse wasto, ja ütles: Wotta kätte ja minne louna pole sedda teed, mis Jerusalemmast alla lähhäb Kaatsa pole, se on üks tühhi paik.

27. Ja temma wottis kätte ja läks ärra; ja wata, üks kohhitsetud Mora-ma mees, Mora-rahwa kunninga-emmanda Kandake suur issand, kes olli ülle keige temma warrandusse, se olli tulnud Jerusalemma, Jummalat kummardama.

28. Ja temma olli taggasi tullemas, ja istus omma tölla sees, ja lugges prohweti Jesaia ramato.

29. Ja Waim ütles Wilippussele: Tulle, ja astu seie tölla liggi.

30. Agga kui Wilippus senna liggi jooksis, kulis temma tedda prohweti Jesaia ramato luggewad, ja ütles: Kas sa ka moistad, mis sa loed?

31. Agga temma ütles: Kuida ma woin moista, kui ükski mind ei juhata? ja pallus Wilippust üllesastuda, ja ennese körwa istuda.

32. Ja se kirja-tük, mis ta lugges, olli se: Temma on kui lammast widud tappa, ja kui tal wait on omma niitja ees, nenda ei olle temma omma suud mitte lahti teinud:

33. Temma allandusse sees on temma kohhus ärrawoetud; agga kes woib temma ello ea

üllesrækida, sest et temma ello Ma peält ärrawoetakse.

34. Agga se kohhitsetud issand wastas Wilippussele ja ütles: Ma pallun sind, kellest ütleb se prohwet sedda, ennesest, ehk ühhest teisest?

35. Agga Wilippus teggi omma su lahti, ja hakkas sestsinnatsest kirjast, ja kulutas temmale armo-öppetust Jesussest.

36. Agga kui nemmad teed möda läksid, said nemmad ühhe wee jure, ja se kohhitsetud issand ütles: Ennä, siin on wessi, mis kelab, et mind ei peaks ristitama;

37. Agga Wilippus ütles: Kui sa ussud keigest süddamest, siis woib se sündida; agga temma kostis ja ütles: Minna ussun, et Jesus Kristus on Jummal Poeg.

38. Ja temma käskis tölda kinnipiddada, ja nemmad astusid mollemad mahha wette, ni hästi Wilippus, kui se kohhitsetud issand, ja temma ristis tedda;

39. Agga kui nemmad weest wäljatullid, siis wottis Issanda Waim Wilippust ärra, ja se

kohhitsetud issand ei näinud
tedda mitte ennam, sest ta
läks omma teed römoga.

40. Agga Wilippust leiti Asodist,
ja läbbiminnes kulutas temma
armo-öppetust keikile liñnadele,
kunni ta sai Keisarea liña.

9. Peatük.

*Paulus pörab Jesusse pole.
Peetrus teeb Enea terweks, ja
ärratab Tabea surmast ülles.
(Epistel pühha Paulusse
ümberpöörmissesse päwal.*

1. Agga Saulus turtsus weel
ikka ähwardamisse ja
tapmissegga Issanda jüngritte
wasto, ja läks üllema-preestri
jure,

2. Ja pallus temmalt ramatuid
Tamaskusse liña koggoduste
kätte, kui ta ial monned pididi
leidma usso tee peäl ollemast,
ni hästi mehhed kui naesed, et
temma neid woiks kinnisidduda,
ja Jerusalemma wia.

3. Agga kui ta olli minnemas,
siis sündis, et temma
Tamaskusse liggi sai: ja
äkkitselt paistis temma ümber
walgus taewast,

4. Ja temma langes Ma peäle
mahha, ja kulis ühhe heäle,
mis tem~ale ütles: Saul, Saul,
miks sa mind takkakiusad?

5. Agga temma ütles: Issand,
kes sa olled? agga Issand
ütles: Minna ollen Jesus, kedda
sa takkakiusad; se tulleb sulle
raskeks, astla wasto takka
ülleslúa.

6. Siis ütles temma wärristes ja
ehmates: Issand, mis sa
tahhad, et ma pean teggema?
ja Issand ütles temmale: Touse
ülles ja minne liña, ja seäl
peab sulle ööldama, mis sa
pead teggema.

7. Agga need mehhed, kes
temmaga tee peäl ollid, seisid
ja ollid ehmatud, kuulsid kül
sedda heält, agga ei näinud
keddagi.

8. Agga Saulus tousis ülles
maast, ja kui ta ommad silmad
lahti teggi, ei näinud temma
keddagi; agga nemmad
tallotasid tedda kässi--pididi, ja
wisid tedda Tamaskusse liña.

9. Ja temma ei näinud kolmil
päiwil, ja ei sönud egga jonud
middagi.

10. Agga Tamaskusses olli üks
jünger, Ananias nimmi, ja

Issand ütles temma wasto ühhes näggemisses: Ananias! ja temma ütles: Issand, wata siin ma ollen.

11. Agga Issand ütles temma wasto: Wotta kätte, ja minne seña ulitsale, mis öigeks hütakse, ja küssi Juda koias ühhe järrele, Saulus nimmi, kes Tarsussest; sest wata, tem~a pallub Jum~alat,

12. Ja temma on ühhes näggemisses näinud ühhe mehhe, Ananias nimmi, sisse tullewad, ja kät ennese peäle pannewad, et ta omma näggo pididi jälle sama;

13. Agga Ananias wastas: Issand, ma ollen mitmest kuulnud sest mehhest, kui palju kurja temma sinno pühhadele Jerusalem~as on teinud:

14. Ja temmal on siin lubba üllemilt preestridelt keik sidduda, kes sinno nim~e appi hüüdwad.

15. Agga Issand ütles temma wasto: Minne, sest sesinnane on mul üks ärrawallitsetud asti, et ta minno nimme pagganatte ja kuningatte ja Israeli laste ette peab kandma.

16. Sest ma tahhan temmale

näidata, kui palju ta peab kannatama minno nimme pärrast.

17. Siis läks Ananias ärra, ja sai senna kotta; ja kui temma kät sai temma peäle pannud, ütles temma: Saul, wend, Issand on mind läkkitanud, (Jesus, kes sinnust on nähtud seäl tee peäl, mis sinna tullid) et sa omma näo pead jälle sama, ja täis sama pühha Waimo.

18. Ja seddamaid puddus temma silmade peält otsego somuksed, ja temma sai warsi omma näo jälle, ja tousis ülles, ja tedda ristiti.

19. Ja kui ta sai leiba wotnud, sai temma tuggewamaks; ja Saulus olli monda päwa jüngritte jures Tamaskusses,

20. Ja warsi kulutas temma koggodusse koddade sees Kristust, et sesinnane on Jummal Poeg.

21. Agga keik, kes tedda kuulsid, ehmatasid ärra, ja ütlesid: Eks se olle sesinnane, kes Jerusalemmas neid pillutas, kes sedda nimmet appi hüüdsid, ja on sepärrast seie tulnud, et ta neid pididi

kinnisidduma, ja ärrawima
üllematte--preestride jure?

22. Agga Saulus sai ikka
wäggewamaks ja woitis
Jummala sannaga ärra neid
Juda-rahwast, kes Tamaskusses
ellasiid, ja teggi töeks, et
sesinnane on Kristus.

23. Agga monne päwa pärrast
piddasid Juda-rahwas nou,
tedda ärratappa.

24. Agga Saulussele sai nende
nou teäda; ja nemmad wahtsid
ühhe päwa ja ö wärrawis, et
nemmad piddid tedda
ärratapma.

25. Agga jüngrid wotsid tedda
öse, ja saatsid tedda mürist
läbbi ja lasksid tedda korwiga
mahha.

26. Agga kui Saulus
Jerusalemma sai, püdis temma
ennast jüngritte seltsi heita, ja
nemmad kartsid tedda keik, ja
ei usknud mitte, et ta piddi
jünger ollema;

27. Agga Parnabas wottis
tedda wasto, ja wiis tedda
Apostlide jure, ja räkis neile,
kuida temma tee peäl olli
Issandat näinud, ja temmaga
könnelnud, ja kuida temma
Tamaskusses Jesusse nimmel

julgeste olli kulutanud armo-
öppetust:

28. Ja ta olli nende jures sisse
ja wäljakäimas Jerusalemmas,
ja kulutas julgeste armo-
öppetust Issanda Jesusse
nimmel.

29. Temma räkis ka ja
könneles Kreka-rahwaga; agga
nem~ad püüdsid tedda
ärratappa.

30. Agga kui wennad sedda
teäda said, saatsid nemmad
tedda Keiserea, ja seält
läkkitasid nemmad tedda
Tarsusse liinna.

31. Siis olli nüüd koggodustel
rahho keige Juda- ja Kalilea- ja
Samaria-ma sees, ja nemmad
siggisid ja käisid Issanda
kartusses, ja said täis pühha
Waimo trööstimist.

32. Agga se sündis, kui Peetrus
keik paigad läbbi käis, et
temma ka tulli nende pühhade
jure, kes Lidda liinnas ellasiid.

33. Ja seält leidis temma ühhe
innimesse, Eneas nimmi, kes
olli kahheksa aastat wodis
maas olnud, se olli alwatud.

34. Ja Peetrus ütles temmale:
Eneas! Jesus Kristus teeb sind
terweks, touse ülles, ja te isse

eñesele asset; ja seddamaid tousis tem~a ülles.

35. Ja keik näggid tedda, kes Liddas ja Saronis ellasid, kes Issanda pole pöörsid.

36. Agga Joppe liñnas olli üks usklik naeste--rahwas, Tabita nimmi, se on, kui sedda ärra--selletakse ni paljo ööldud, kui emmane hirw; sesinnane olli täis häid teggusid, mis ta teggi, ja andis rohkeste waestele;

37. Agga neil päiwil sündis, et ta haigeks sai ja ärrasurri; siis pessid nemmad tedda, ja pannid tedda üllema tuppa.

38. Agga Lidda olli Joppe liggi; kui jüngrid kuulsid, et Peetrus seäl olli, läkkitasid nemmad kaks meest temma jure, ja pallusid tedda, et temma ei peaks wibima nende jure tullematta.

39. Agga Peetrus wottis kätte ja tulli nendega, ja kui ta sai senna sanud, wisid nemmad tedda ülles üllema tuppa, ja keik lessed-naesed seisid temma ümber, nutsid, ja näitsid need kued ja rided, mis Tabita, nende jures olles, olli teinud.

40. Agga kui Peetrus keik sai wälja aianud, heitis ta põlwili

mahha, pallus Jummalat, ja pöris ennast se kehha pole, ja ütles: Tabita, touse ülles; siis teggi temma ommad silmad lahti, ja kui ta Peetrust näggi, tousis ta istma.

41. Ja temma andis temmale kät, ja tõstis tedda püsti; ja temma kutsus need pühhad ja need lessed, ja panni tedda ellawalt nende ette seisma.

42. Agga se assi sai teäda keik se Joppe liñna läbbi, ja paljo usksid Issanda sisse.

43. Ja se sündis, et ta monda päwa jäi Joppe ühhe Simona jure, kes olli nahkur.

10. Peatük.

Kornelius wottab Jesusse sisse uskuda Peetrusse jutlusse läbbi, ja temma sõbrad ja suggulased ka.(Epistel Kristusse üllestousmisse Pühha teisel päwal. (Epistel Nellipühhi teisel päwal.

1. Agga Keisarea liñnas olli üks mees, Kornelius nimmi, selle wäe pealik, mis hütakse Italisseks,

2. Wagga ja kartis Jummalat

keige omma perrega, ja jaggas rahwale palju andid, ja pallus allati Jummalat:

3. Se näggi ühhes näggemisses awwalikkult, liggi ühheksamal päwa tunnil ühhe Jummalaga inglennese jure sissetulles, ja temmale ütles: Kornelius.

4. Agga ta watis üksi silmi temma peäle, ehmatas ärra, ja ütles: Issand, mis on? agga ta ütles temmale: Sinno palwed ja so annid on tousnud ülles Jummalaga ette ühheks mällestusseks.

5. Ja nüüd läkkita mehhi Joppe, ja lasse kutsuda Simonat, kelle liignimmi on Peetrus:

6. Sesinnane on asset Simona ühhe nahkro jures, kelle kodda on merre äres, se peab sulle ütleva, mis sa pead teggema.

7. Agga kui se ingel ärraläks, kes Korneliusega räkis, siis kutsus temma kaks ommast perrest, ja ühhe wagga söamehhe neist, kes temma jures wahtis ollid,

8. Ja kui ta neile sedda keik sai kõnnelenud, läkkitas ta neid Joppe.

9. Agga teisel päwal, kui

nemmad tee peäl ollid, ja liina liggi said, läks Peetrus ülles kattukse peäle luggema kuendamal tunnil.

10. Ja temmale tuli nälgi kätte, ja tahtis süa; agga kui nemmad temmale roga walmistasid, tuli temma peäle, otsego olleks temma ennesest ärra olnud,

11. Ja temma näggi taewast lahti ollewad, ja ennese jure mahhatulles ühhe astja otsego suur linnane rie neljast nurgast kinniseitud, ja sedda lasti mahha Ma peäle:

12. Seäl sees ollid keiksuggused neljajalgseid maellajad, ja metsalised, ja romajad, ja liinud, mis taewa al.

13. Ja temmale tuli üks heäl: Touse ülles Peetrus, tappa ja sö.

14. Agga Peetrus ütles: Ei mitte, Issand, sest ma polle weel ellades sedda sõnud, mis keeldud ehk rojane on.

15. Ja se heäl ütles ta teist puhko temma wasto: Mis Jummal puhhastanud, sedda ärra arwa sa mitte keeldud ollewad.

16. Ja se sündis kolmat puhko, ja se asti woeti jälle ülles taewa.

17. Agga kui Peetrus isseenneses kahhe wahhel olli, mis näggeminne se kül pididi ollema, mis ta olli näinud, wata, siis küssisid need mehhed, kes Korneliussest ollid läkkitud, Simona koia järrele, ja seisid wärrawa tagga,

18. Ja nemmad hüüdsid ja küssisid, kas Simon, kelle liignimmi on Peetrus, seäl pididi sees ollema.

19. Agga kui Peetrus weel alles ennese meles mötles se näggemisse peäle, ütles Waim temmale: Wata, kolm meest otsiwad sind.

20. Agga touse ülles, ja astu alla, ja minne nendega, ja ärra mötle mitte kaksipididi, sest minna ollen neid läkkitanud.

21. Siis tulli Peetrus mahha nende meeste jure, kes Korneliussest ollid läkkitud temma jure, ja ütles: Wata, ma ollen se, kedda teie otsite: mis assi se on, mispärrast teie siin ollete?

22. Agga nemmad ütlesid: Pealik Kornelius, üks mees, kes

öige on ja Jummalat kardab, kel hea tuñistus on keigest Juda-rahwast, se on pühvast inglist saña sanud, et ta sind pididi kutsma ennese kotta, ja sinnult önnistusse sannad kuulma.

23. Siis kutsus ta neid sisse, ja wottis neid wasto ö-maiale; agga teisel päwal läks Peetrus nendega ärra, ja monned wennad, kes Joppest ollid, käisid temmaga.

24. Ja teisel päwal said nemmad Keisarea: agga Kornelius otis neid, ja kutsus kokko ommad suggulased ja keigeparrajad söbrad.

25. Agga kui Peetrus sisse tulli, läks Kornelius temma wasto, ja heitis temma jalge ette mahha ja kummardas.

26. Agga Peetrus aitas tedda ülles ja ütles: Touse ülles; minna ollen isse ka innimenne.

27. Ja kui ta temmaga olli könnelenud, läks temma sisse, ja leidis palju neid, kes ollid kokko--tulnud,

28. Ja ta ütles neile: Teie teate, et Juda-mehhele ei sünni ühhegi woöra ma mehhe seltsi heita, ehk temma jure tulla;

agga Jummal on mulle näitnud, et minna ühtegi innimest ei pea alwaks egga rojaseks piddama.

29. Sepärrast ollen minna ka torkumatta tulnud, kui mind kutsuti; siis küssin ma nüüd, mis asja pärrast ollete teie mind kutsnud?

30. Ja Kornelius ütles: Ma ollen nelli päwa paastnud sestsinnatsest tunnist sadik, ja ühheksamal tunnil pallusin minna Jummalat ommas koias, ja wata, üks mees seisis minno ees hiilgawas rides,

31. Ja ütles: Kornelius, sinno palwe on kuuldud, ja so annid on Jummal ennese mele tulletanud.

32. Siis läkkita nüüd Joppe, ja kutsu Simonat, kedda lianimmega hütakse Peetrusseks; sesinnane on asset nahkro Simona koias merre äres, se peab sulle ütlema, kui ta tulleb.

33. Siis läkkitasin minna seddamaid sinno jure, ja sa olled hästi teinud, et sa olled tulnud; nüüd olleme meie keik siin ühheskous Jummal ees, keik kuulmas, mis sind

Jummalast on kästud.

34. Agga Peetrus teggi omma su lahti ütles: Nüüd moistan minna töeste, et Jummal ei pea luggu, missuggusest suggust innimenne on,

35. Waid keige rahwa seast on se, kes tedda kardab, ja öigust teeb, armas temma melest.

36. Se on se sanna, mis ta Israeli lastele on läkkitanud, ja on lasknud rahho kulutada Jesusse Kristusse läbbi; sesamma on keikide Issand.

37. Teie teate sedda asja, mis on sündinud keik se Juda-ma läbbi, ja on hakkanud Kalilea--maalt pärrast sedda ristmist, mis Joannes kulutas,

38. Jesussest, kes on Naatsarettist, kuidas Jummal tedda on woidnud pühha Waimo ja wäega, kes on möda maad käinud, ja head teinud ja terwist saatnud keikile, kelle peäle kurrat olli woimust sanud, sest Jummal olli temmaga.

39. Ja meie olleme keige nende asjade tunnistajad, mis ta on teinud Juda-rahwa maal ja Jerusalemmas; kedda nemmad on tapnud, kui

nemmad tedda pu külge said ponud.

40. Tedda on Jum~al üllesärratanud kolmandamal päwal, ja on tedda lasknud ilmsiks sada,

41. Ei mitte keige rahwale, waid neile tunnistajattele, kedda Jummal enne olli ärrawallitsenud, meile, kes meie temmaga olleme sönud ja jonud pärrast sedda, kui ta surnust sai ülles--tousnud.

42. Ja temma on meid käsknud rahwale kulutada, ja tunnistada, et sesamma on Jum~alast seätud ellawatte ja surnutte kohtomoistia.

43. Sestsinnatsest tuñistawad keik prohwetid, et temma nimme läbbi keik, kes temma sisse ussuwad, peawad pattude andeks-andmist sama.

44. Kui Peetrus need sannad alles räkis, langes pühha Waim keikide peäle, kes sedda sanna kuulsid.

45. Ja need usklikud ümberleikamisest, ni mitto kui Peetrussega ollid tulnud, ehmatasid ärra, et ka pagganatte peäle pühha Waimo and olli wallatud.

46. Sest nem~ad kuulsid neid woöraid kelesid räkiwad, ja Jummalat wägga auustawad.

Siis kostis Peetrus:

47. Kas kegi woib wet keelda, et neid ei peaks ristitama, kes pühha Waimo on sanud nenda kui meiege?

48. Ja temma käskis neid ristida Issanda nimmel.) Siis pallusid nemmad tedda, et ta monneks päwaks nende jure pididi jäma.

11. Peatük.

*Peetrus kostab ennese eest.
Paljo rahwast pagganatte seas sawad usklikuks. Antiohkias kinnitakse risti-koggodust Jummal sanna.*

1. Agga need Apostlid ja wennad, kes Juda--maal ollid, kuulsid, et ka pagganad ollid Jummal sanna wastowotnud.

2. Ja kui Peetrus üllestulli Jerusalemma, waidlesid temmaga need, kes ümberleikatud ollid,

3. Ja ütlesid: Sinna olled sisse läinud nende meeste jure, kes ümberleikamatta on, ja olled

nendega sõnud.

4. Agga Peetrus hakkas ja selletas neile pärrastikko keik ärra, ja ütles:

5. Minna olin Joppe liñnas Jummalat pallumas, ja näggin, kui ma otsego ennesest ärra olin, üht näggemist, seäl olli üks asti, mis mahha tulli otse kui suur rättik, mis neljast nurgast peti, ja taewast mahha lasti, ja se sai senni kui minno jure.

6. Kui ma üksi silmi se peäle waatsin, tundsin minna ja näggin neljajalgsid ma-ellajaid, ja metsalissi, ja romajaid ja lindo, mis taewa al.

7. Agga ma kuulsin ühhe heäle ütlewad: Touse ülles Peetrus, tappa ja sö.

8. Agga ma ütlesin: Ei mitte, Issand; sest minno suhho ei olle ellades ühtegi ärrakeeldud egga rojast sanud.

9. Agga mulle wastas teist korda üks heäl taewast: Mis Jummal on puhhastanud, sedda ärra arwa sa mitte keeldud ollewad.

10. Ja se sündis kolmkord; ja keik tombati jälle ülles taewa.

11. Ja wata, seddamaid seisid

kolm meest se koia ees, kus ma sees olin, kes ollid Keisareast minno jure läkkitud.

12. Agga Waim ütles mulle, et ma piddin nendega minnema, ja ei mitte kaksipiddi mötlema; siis tullid ka needsinnatsed kuus wenda minnoga, ja meie läksime selle mehhe kotta.

13. Ja temma kulutas meile, kuidas ta olli näinud ühhe ingli ommas koias seiswad, ja tem~ale ütlewad: Läckita Joppe mehhi, ja kutsu Simonat, kedda lianimmega Peetrusseks hütakse,

14. Se peab sulle räkima sannad, mis läbb sinna ja keik sinno perre peab önsaks sama.

15. Agga kui ma hakkasin räkima, langes pühha Waim nende peäle, nenda kui meiege peäle algmisses.

16. Siis mötlesin minna Issanda sanna peäle, kui ta ütles: Joannes on kül weega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama.

17. Et nüüd Jummal neile nisammosugguse añni on annud kui meilegi, kes meie ussume Issand Jesusse Kristusse sisse, kes siis minna

ollen, et ma Jummalat woiksin keelda?

18. Agga kui nemmad sedda kuulsid, jäid nemmad wait, ja auustasid Jummalat, ja ütlesid: Siis on Jummal ka pagganille mele-parrandamist annud ello pole!

19. Agga need, kes ollid laiale pillatud se willetsusse läbbi, mis Tehwanusse pärrast sündis, läksid maad läbbi, Wönikiast ja Kiiprusse sarest ja Antiohkias sadik, ja nemmad ei räkünd ühhelegi sedda sanna, kui agga Juda-rahwale üksi.

20. Agga monningad mehhed nende hulgast ollid Kiiprussest ja Kirenist, need läksid Antiohkia ja rääksid Kreka-rahwale, ja kulutasid Issandat Jesust.

21. Ja Issanda kässi olli nendega, ja suur hulk uskusi, ja pöris Issanda pole.

22. Agga se koggodus, mis Jerusalemmas olli, sai se könne neist kuulda; ja nemmad läkkitasid Parnabast wälja, et ta Antiohkias sadik pididi minnema.

23. Kui ta senna sai, ja näggi sedda Jummalat armo, sai

temma röömsaks ja maenitses keik, et nemmad pidid kindla süddamega Issanda jure jäma: 24. Sest ta olli üks hea mees, ja täis pühha Waimo ja usko, ja palju rahwast kogguti Issandale.

25. Agga Parnabas läks wälja Tarsusse pole, Saulust otsima, ja kui ta tedda leidis, töi temma tedda Antiohkia.

26. Agga se sündis, et nemmad terve aasta koggodussesse kokkotullid, ja palju rahwast õppetasi, ja Antiohkias hüti jüngrid keigessite risti-innimessiks.

27. Agga neilsinnatsil päiwil tullid Jerusalemmast prohwetid Antiohkia.

28. Agga üks neist, Agabus nimmi, tousis, ja andis Waimo läbbi suurt nälga teäda, mis pididi keik üle ma-ilma tulles; ja se sündis ka Keisri Klaudiusse aial.

29. Agga iggaühhel jüngritte seast olli se nou sedda möda, kui kellelgi se joud olli, andid läkkitada nende wendade tarwidusseks, kes Juda--maal ellasi.

30. Sedda teggid nemmad ka,

ja läkkitasid andi wannematte kätte Parnaba ja Saulusse käe läbbi.

12. Peatük.

Jakobusse surm. Üks ingel peästab Peetrust wangitornist. Herodes surreb äkkiste omma uhkusse pärrast. (Epistel Peetrusse ja Paulusse Päwal.

1. Agga sel aial pistis kunningas Herodes kät nende külge, et ta monnile sest koggodussest pididi kurja teggema,

2. Ja temma tappis ärra Jakobust Joannesse wenda moögaga.

3. Ja kui ta näggi, et se Juda-rahwa mele pärrast olli, siis hakkas temma ka Peetrust kinniwotma; (agga siis ollid hapnematta leibade päwad.)

4. Ja kui ta tedda sai kinniwotnud, heitis temma tedda wangitorni, ja andis tedda nelja neljandikko söameeste kätte hoida, ja tahtis pärrast Pasa-Pühha tedda rahwa ette tua.

5. Ja Peetrust peti kül wangis;

agga koggodussest tehti löpmatta palwet Jummal pole temma eest.

6. Ja kui Herodes tedda tahtis wäljatua, siis maggas Peetrus sel ösel kahhe söamehhe wahhel, kahhes raud-ahhelas kinni, ja hoidiad ukse ees hoidsid wangitorni.

7. Ja wata, Issanda ingel seisis seäl, ja walgus paistis seäl toas; agga temma löi Peetrusse külge ja ärratas tedda ülles, ja ütles: Touse ussinaste ülles; ja temma ahhelad langsid temma kätte peält mahha.

8. Ja se ingel ütles temma wasto: Panne wö wöle, ja panne ommad kingad jalga; ja ta teggi nenda; ja se ingel ütles temmale: Panne ennese kue selga, ja käi minno järrel.

9. Ja ta tulli wälja, ja käis temma järrel, ja ei teädnud mitte, et se pididi tössi ollema, mis ingli läbbi sündis, waid temma mötles ennast näggemist näggewad.

10. Agga kui nemmad essimessest ja teisest wahhist said läbbiläinud, said nemmad raud--wärrawa ette, mis liña lähhäb, se läks isse--ennesest

neile lahti; ja nemmad läksid wälja, ja käisid üht ulitsat möda eddasi, ja se ingel lahkus seddamaid temmast ärra.

11. Ja kui Peetrus enneses hakkas jälle öiete moistma, ütles temma: Nüüd tean ma töeste, et Issand omma ingli on läkkitanud, ja mind on ärrapeästnud Herodesse käest, ja keigest Juda-rahwa ootmisest.

12. Ja kui ta keik sai järrele möttelnud, siis tulli temma Maria Joannesse emma koia jure, kelle liignimmi olli Markus, kuhho mitto ollid kokko tulnud, ja luggesid.

13. Agga kui Peetrus jalgwärrawa peäle kopputas, tulli üks tüdruk, Rode nimmi, wälja kulama,

14. Ja kui ta Peetrusse heält kulis, ei teinud temma wärrawat mitte lahti römo pärrast, waid jooksis sisse ja kulutas, et Peetrus wärrawa tagga seisis.

15. Agga nemmad ütlesid temma wasto: Sa jamsid; agga ta tunnistas kowwaste, et se nenda olli; ja nemmad ütlesid: Se on temma ingel.

16. Agga Peetrus jäi weel kopputama; ja kui nemmad lahti teggid, siis näggid nemmad tedda, ja ehmatasid ärra.

17. Agga tem~a löi käega nende pole, et nem~ad piddid wait ollema, ja räkis neile, kuidas Issand tedda olli wangitornist wäljasaatnud, ja ütles: Kulutage sedda Jakobussele ja wendadele; ja ta läks wälja ja läks ärra teise paika.

18. Agga kui walge sai, siis ei olnud pissut murret neil söameestel, mis Peetrussele olli sündinud.

19. Agga kui Herodes tedda otsis, ja ei leidnud, siis laskis ta nende hoidjatte peäl kohhut käia, ja käskis neid ärrawia; ja isse läks temma Juda-maalt Keisarea, ja wibis senna.

20. Ja Herodes tahtis Tirusse ja Sidoni rahwaga söddida; agga nemmad tullid ühhel mehel temma jure ja melitasid Plastust kunninga kambri-üllemat, ja pallusid rahho, sest et nende Ma piddi kunninga maast ennast toitma.

21. Agga ühhel seätud päwal

panni Herodes kunninglikkud rided selga, ja istus kohtojärje peäl, ja könneles nende wasto.

22. Agga rahwas kissendas: Se on Jummal, ja ei mitte innimesse heäl.

23. Agga seddamaid löi tedda Issanda ingel, sepärrast et ta es olle Jummalale au annud, ja tedda södi ärra ussides, ja temma heitis hinge.

24. Agga Jum~ala sanna kaswis ja wössus.

25. Agga Parnabas ja Saulus tullid taggasi Jerusalemmast, kui nemmad omma ammeti said lõppetanud, ja ollid ennestega wotnud ka Joannest, kedda lianimmega Markusseks hüti.

13. Peatük.

Paulust ja Parnabast seätakse Jummal sanna kulutama pagganattele. Elimas se noid saab pimmedaks. Juda-rahwa wastopannemisse pärrast pöörwad nemmad ennast pagganatte pole. (Epistel üllestousmisse kolmandamal Päwal.

1. Agga Antiohkias ollid ses koggodusses, mis seäl olli, monned prohwetid ja õppetajad, Parnabas, ja Simon, kedda hüti Nigriks, ja Lukius Kirenist ja Manaen, kes Nelliwürsti Herodessega olli ülleskaswatud, ja Saulus.

2. Agga kui nem~ad Issandat tenisid ja paastsid, ütles pühha Waim: Lahhutage mulle Parnabast ja Saulust ärra selle töle, mis tarwis minna neid ollen kutsnud.

3. Siis paastsid nemmad ja pallusid Jummalat, ja pannid käed nende peäle, ja lasksid neid miñna.

4. Needsinnatsed nüüd, kui nemmad pühvast Waimust ollid wäljaläkkitud, tullid Seleikia male, ja seält läksid nemmad laewaga Kiiprusse sare.

5. Ja kui nemmad Salamina liñna said, kulutasid nemmad Jummal sanna Juda-rahwa koggodusse koddade sees; agga neil olli ka Joannes teenriks.

6. Agga kui nemmad sedda saart said läbbi--käinud Pawussest sadik, leidsid nemmad ühhe noia ühhe

walleprohweti, kes Juda-mees olli, kelle nimmi olli Parjesus, 7. Se olli Mawallitseja Sergiusse Paulusse ühhe moistlikko mehhe jures; sesinnane kutsus Parnabast ja Saulust ennese jure, ja püdis Jummal sanna kuulda.

8. Agga nende wasto panni se noid Elimas, (sest nenda selletakse temma nimmi) ja püdis Ma-wallitsejat ussust ärrapöörda.

9. Agga Saulus, kedda ka Paulusseks hütakse, olli täis pühha Waimo, ja watis üksi silmi temma peäle,

10. Ja ütles: Oh sa kurrati laps! keik kawwalust ja keik tiggedust täis, sa keige öigusse waenlane, eks sinna ei jätta mahha Issanda öiged teed rikkumast?

11. Ja nüüd, wata, Issanda kässi tulleb sinno peäle, ja sa pead pimme ollema, ja mitte päikest näggema tükki aega; ja seddamaid langes temma peäle söggedus ja pimmedus, ja temma käis seäl ümber, ja otsis tallotajaid.

12. Kui se Mawallitseja näggi, mis sündis, siis uskus temma,

ja ehmatas üpris wägga Issanda õppetusse pärrast.

13. Agga kui need, kes Paulussega ollid, Pawussest ärraläksid, said nemmad Perge, Pamwilia Ma liinna ; agga Joannes lahkus neist ärra, ja läks taggasi Jerusalemma.

14. Agga nemmad läksid Pergest läbbi, ja said Pisidia-Ma liinna Antiohkia, ja läksid koggodusse kotta ühhel näddala päwal, ja istusid mahha.

15. Agga pärrast, kui käsk ja prohwetid said loetud, läkkitasid koggodusse koia üllemad nende jure, ja ütlesid: Mehhed, wennad, kui teil on maenitsusse sanna rahwale räkida, siis üttelge.

16. Siis tousis Paulus ülles, ja löi käega nende pole, ja ütles: Israeli mehhed, ja kes teie Jummalat kardate, kuulge.

17. Sesinnatse Israeli rahwa Jummal on ärrawallitsenud meie wañemad, ja sedda rahwast üllendanud seäl, kussa nemmad woörad ollid Egiptusse maal, ja kõrge käewarrega tõi tem~a neid seält wälja.

18. Ja liggi nellikümmend

aastat sallis temma nende kombed körbes,

19. Ja kautas ärra seitse suggu rahwast Kanaani maal, ja jaggas nende Ma neile liisko läbbi.

20. Ja pärrast andis ta neile kohtomoistiaid liggi kolm sadda ja wiiskümmend aastat Samueli prohwetit aiani.

21. Ja sest aiast pallusid nemmad ennestele kuningast, ja Jummal andis neile Saulust æ Kissi poega nellikümmend aastat, se olli üks mees Penjamini suggust.

22. Ja kui ta tedda sai ärralükkanud, töstis temma Tawetit neile kuningaks, kellest temma ka tunnistades ütles: Ma ollen leidnud Taweti Jesse poia, kes on üks mees minno süddame pärrast, kes keik mo tahtmissed peab teggema.

23. Selle suggust on Jummal omma tootusse järrele üllesärratanud Jesust Israeli rahwale önnisteggiaks,

24. Kui Joannes olli ennekulutanud enne temma tullemist mele-parrandamisse ristmist keige Israeli rahwale.

25. Agga kui Joannes omma ello-korda sai lõppetanud, ütles temma: Kedda teie mind arwate ollewad, ei olle minna se mitte, agga wata, temma tulleb pärrast mind, kelle kinga jallast peästma minna wäärt ei olle.

26. Mehhed, wennad, Abraami suggu lapsed, ja kes teie seast Jummalat kartwad, teile on sesinnatse önnistusse sanna läkkitud.

27. Sest kes Jerusalemmas ellawad ja nende üllemad, et nemmad seddasinnast Jesust ei tunnud, siis on nemmad nende prohwetide sannad, mis igga hingamisse-päwal loetakse, Tedda hukkamoiestes töeks teinud.

28. Ja kui nemmad ühtegi surma süüd ei leidnud, pallusid nemmad Pilatust, et tedda pididi ärrahukkatama.

29. Agga kui nem~ad keik said lõppetanud, mis temmast olli kirjutud, wotsid nemmad tedda pu peält mahha, ja pannid tedda hauda.

30. Agga Jummal on tedda üllesärratanud surnust,

31. Kes on nähtud mitto päwa

neist, kes temmaga ollid läinud Kalilea-maalt Jerusalemma, kes on temma tunnistajad rahwa ees.

32. Ja meie kulutame teile sedda tootust, mis meie wannemille on sanud, et Jummal sedda meile, nende lastele, on täieste töeks teinud, kui temma Jesust sai üllesärratanud.)

33. Nenda kui ka teise laulusse on kirjutud: Sinna olled minno Poeg, tänna ollen ma sind sünnitanud.

34. Agga et ta tedda on surnust üllesärratanud, et temma ial ei pea ärramäddanema, on ta nenda üttelnud: Ma tahhan teile anda need headteggemissed, mis Tawetile ustawalt on tootud.

35. Sepärrast ütleb temma ka teises paikas: Sinna ei anna mitte omma pühhale, Jesussele, mäddanemist nähha.

36. Sest Tawet, kui ta ommas põlwes Jummal meile pärrast olli teinud, on uinunud maggama, ja on pandud omma wannematte jure, ja on mäddanemist näinud.

37. Agga se, kedda Jummal on

üllesärratanud, ei olle mitte mäddanemist tunnud.

38. Sepärrast olgo teile nüüd teäda, mehhed wennad, et teile sesinnatse Kristusse läbbi pattude andeks-andminne kulutakse.

39. Ja iggaüks, kes ussub, moistetakse selle--sinnatse sees õigeks keigest sest, kust teie Mosesse kässo-õppetusse läbbi ei woind õigeks sada.

40. Katske nüüd, et teie peäle ei tulle, mis prohwetide kirja sees on ööldud:

41. Wadage teie põlgiad, ja pange immeks, ja minge tühja: sest ma teen üht teggo teie aial, üht teggo, mis teie mitte ei ussu, kui kegi teile sedda rägib.

42. Agga kui Juda-rahwas koggodusse koiast wäljaläksid, pallusid pagganad, et neile neid sanno hingamise-päwa wahhel pididi räkitama.

43. Agga kui se koggodus ühhest ärralahkus, käisid paljo Juda-rahwast, ja kes Juda-rahwa usko ollid heitnud, ja Jummalat tenisid, Paulusse ja Parnaba järrel, kes nendega rääksid ja neid melitasid, et

nemmad piddid jäma Jummal
armo sisse.

44. Agga teisel hingamisse-
päwal, mis tulli, koggus pea
keik se lin Jummal sanna
kuulma.

45. Agga kui need Juda-rahwas
sedda rahwast näggid, said
nemmad täis wihha, ja rääksid
se wasto, mis Paulus ütles,
nemmad rääksid wasto ja
teotasid.

46. Agga Paulus ja Parnabas
rääksid julgeste ja ütlesid: Se
olli tarwis, et Jummal sanna
teile piddi essite räkutama;
agga nüüd, et teie sedda
ennastest ärralükkate, ja ei
arwa isseendid mitte iggawesse
ello wäärt α, wata, siis pörame
meie eñast pagganatte pole.

47. Sest nenda on meid Issand
käsknud: Minna ollen sind
pagganatte walgusseks pannud,
et sa pead ollema õñistusseks
Ma otsani.

48. Agga kui need pagganad
sedda kuulsid, said nemmad
röömsaks, ja auustasid Issanda
sanna ja said usklikkuks ni
mitto, kui iggawesseks elluks
ollid walmistud.

49. Agga Issanda sanna lautati

laiale keik se Ma läbbi.

50. Agga Juda-rahwas
kihhutasid need naesed, kes
Jummalat tenisid, ja au sees
ollid, ja liñna üllemaid, ja
tötsid kiusamist Paulusse ja
Parnaba wasto ja aiasid neid
omma raiade peält ärra.

51. Agga nem~ad puistasid
omma jalge pörmo nende
peäle, ja tullid Ikonias liñna.

52. Agga jüngrid täideti römoga
ja pühha Waimoga.

14. Peatük.

*Paulus ja Parnabas õppetawad
Ikonias ja teisis paikus. Juda-
rahwas kippuwad nende peäle.
Paggana-rahwas mötlewad neid
jummalad ollewad. Paulust
wissatakse kiwwidega, pärrast
lähhäwad nemmad Antiohkia.*

1. Agga Ikonias sündis, et
nemmad ühtlase tullid Juda-
rahwa koggodusse kotta, ja
nenda rääksid, et suur hulk ni
hästi Juda- kui Kreka-rahwast
usklikkuks sai.

2. Agga need sannakuulmatta
Juda-rahwas kihhutasid ja
teggid wihhaseks pagganatte

meled wendade wasto.

3. Siis wibisid nemmad senna kaua aega, ja õppetasiid julgeste Issanda peäle lotes, se andis tunnistust omma armo sannale, ja laskis tähtä ja immeteggusiid sündida nende kätte läbbi.

4. Agga se liñna rahwas läks kahte hulka, ja teised ollid Juda-rahwa polest, agga teised Apostlide polest.

5. Agga kui pagganad ja Juda-rahwas omma üllemattega nende peäle kippusiid, et nemmad neid piddid teotama ja kiwwidega wiskama,

6. Siis said nemmad sedda teäda, ja pöggenesid Likaonia-male, Listra ja Terbeni liñnade sisse, ja senna male, mis seäl ümberkaudo.

7. Ja seäl ollid nemmad armo-õppetust kulutamas.

8. Ja üks mees olli Listras, se olli wiggane jalgust ja istus: se olli jalloto emma ihhust, kes ellades es olle köndinud:

9. Sesinnane kulis Paulust räkiwad, ja kui ta üksi silmi temma peäle watis, ja näggi, et temmal usk olli, et ta woiks terweks sada;

10. Ütles temma sure heäleaga: Touse om~a jalge peäle püsti; ja tem~a kargas ülles, ja köndis.

11. Agga kui rahwas näggi, mis Paulus olli teinud, töstsid nemmad omma heäle, ja ütlesid Likaonia kele: jummalad on innimeste sarnatseks sanud, ja meie jure mahhatulnud.

12. Ja hüüdsid Parnabast Jupitiriks, ja Paulust Merkuriusseks, sest et temma se könne-mees olli.

13. Agga Jupitiri pap, kes nende liñna allewis olli, tõi härgi ja öiekessist pärgi koia wärrawa ette, ja tahtis rahwaga ohwrida.

14. Agga kui need Apostlid, Parnabas ja Paulus sedda kuulsiid, kärristasid nemmad om~ad kued lõhki, ja kargasid kissendades rahwa sekka,

15. Ja ütlesid: Mehhed, mikspärrast teie sedda tete? meie olleme ka nisammosuggused nödrad innimessed kui teie, ja kulutame teile armo-õppetust, et teie neist tühjaist asjust peate pööрма se ellawa Jummal pole, kes on teinud

taewast ja maad, ja merd, ja keik, mis nende sees on ;

16. Kes endisel põlwel on lasknud keik pagganad käia ommad teed,

17. Ja siiski ei olle temma isseennast mitte tunnistamatta jätnud, et ta meile on head teinud, ja on taewast meile wihma ja head wiljalist aega annud, ja roa ja römoga meie süddamed täitnud.

18. Ja kui nemmad sedda ütlesid, siis waigistasid nemmad waewalt sedda rahwast, et nemmad neile mitte ei piddand ohwrima.

19. Agga Antiohkiast ja Ikoniast tullid Juda--rahwas senna, ja melitasid rahwast, ja wiskasid Paulust kiwwidega, ja weddasid tedda liñnast wälja, ja mötlesid, tedda surnud ollewad.

20. Agga kui jüngrid temma ümber tullid, tousis temma ülles, ja läks liñna; ja teisel päwal läks ta ärra Parnabaga Terbeni.

21. Ja kui nemmad selle liñnale armo-öppetust said kulutanud, ja mitto jüngriks teinud, läksid nemmad taggasi Listra, ja Ikonias, ja Antiohkiat,

22. Kinnitasid jüngritte hinged, ja maenitsesid neid usso sisse jäda, ja et meie mitme willetsusse läbbi peame Jummalat riki minnema.

23. Agga kui nemmad igga koggodussele siin ja seäl said wannemid seädnud, ja paastmisega Jummalat pallunud, jätsid nemmad neid Issanda holeks, kenne sisse nemmad ollid hakkanud uskma.

24. Ja kui nemmad Pisidia-maad ollid läbbi--käinud, said nemmad Pamwilia-male.

25. Ja kui nemmad Perges said se sanna räkinud, läksid nemmad alla Attila liñna.

26. Ja seält läksid nemmad laewaga Antiohkiat, kust nemmad ollid Jummalat armo holeks antud seks tööks, mis nemmad ollid lõppetanud.

27. Agga kui nemmad senna said ja koggodust kokkokoggusid, siis kulutasid nemmad, mis sured asjad Jummal nendega olli teinud, ja et temma pagganattele usso ukse olli lahti teinud.

28. Agga nemmad wibisid senna kaua aega jüngrittega.

15. Peatük.

*Apostlide õppetussed
ümberleikamisest ja
öigekssamisest.*

1. Ja monningad tullid alla Juda-maalt, ja õppetaside neid, kes weñad: Kui teie ei lasse ennast Mosesse kombe järrele ümberleikata, siis ei woi teie mitte önsaks sada.
2. Kui nüüd kärä tousis, ja Paulussel ja Parnabal nendega mitte pissut waidlemist ei olnud, seädsid nemmad, et Paulus ja Parnabas ja monni mu neist piddid üllesminnema Jerusalemma Apostlide ja wannematte jure sesinnatse küssimisse pärrast.
3. Ja koggodus satis neid tele, ja nemmad läksid Wönikiast ja Samariast läbbi, ja kulutasid pagganatte ümberpöörmist, ja teggid suurt römo keikile wendadele.
4. Agga kui nemmad Jerusalemma said, woeti neid koggodussest, ja Apostlidest ja wannemist wasto; ja nemmad kulutasid, mis sured asjad Jummal nendega olli teinud.

5. Agga monningad Wariseride seltsist, kes usklikkuks ollid sanud, wotsid kätte ja ütlesid: Neid peab ümberleikama, ja käskma Mosesse käsko piddada.

6. Siis tullid Apostlid ja wannemad kokko, selle asja järrele kulama.

7. Agga kui se assi palju waidlemist teggi, wöttis Peetrus kätte, ja ütles nende wasto: Mehhed wennad, teie teate, et Jummal jo ammust aiast meie seas on ärrawallitsenud, et minno su läbbi pagganad armo-õppetusse sanna piddid kuulma ja uskma.

8. Ja Jummal, se süddame tundia, on neile tunnistanud, ja neile pühha Waimo annud, nenda kui meilegi.

9. Ja ep olle ühtegi wahhet teinud meie ja nende wahhel, ja on nende süddamed usso läbbi puhtaks teinud.

10. Mis siis teie nüüd Jum~alat kiusate, et teie jüngritte kaela peäle sedda ikket pannete, mis ei olle meie wannemad egga meie suutnud kanda?

11. Waid meie ussume Issanda Jesusse Kristusse armo läbbi

önsaks sada, otse nenda kui nemmadke.

12. Agga keik se rahwa-hulk jäi wait, ja kuulsid Parnabast ja Paulust üllesräkiwad, mis sured tähhed ja immeteud Jummal pagganatte seas nende läbbi olli teinud.

13. Agga pärrast kui nemmad said wait jänud, kostis Jakobus ja ütles: Mehhed, wennad, kuulge mind.

14. Simeon on ärraselletanud, kuidas Jummal essite on tulnud katsma ja pagganatte seast ühhe rahwa wotma omma nimme peäle.

15. Ja sega sünniwad ühte prohwetide sannad, nenda kui kirjutud on:

16. Pärrast sedda tahhan ma jälle tulla ja üllesehhitada Taweti maia, mis on ärralaggunud, ja tahhan temma praud jälle parrandada, ja sedda üllesehhitada,

17. Et need üllejäänud innimessed ja keik pagganad, kenne peäle minno nimmi on appi hütud, Issandat peawad otsima, ütleb se Issand, kes sedda keik teeb.

18. Jummalal on keik temma

teud iggawessest teäda.

19. Sepärrast arwan minna, et neile, kes pagganatte seast Jummal pole pöörwad, mitte ei pea tülli tehtama,

20. Waid et neile peab kirjutama, et nemmad ennast hoidwad woöraste jummalatte rojastamise, ja pordo-ello, ja ärraläkkatud lojuste, ja werre eest.

21. Sest Mosessel on wannust aegust keige liñnade sees neid kül, kes tedda kulutawad, ja tedda loetakse igga hingamise-päwal koggodusse koddade sees.

22. Siis arwasid Apostlid ja wannemad keige se koggodussega heaks, ende seast mehhi wallitseda ja läkkitada Antiohkia Paulusse ja Parnabaga Judast, kelle liignimmi Parnabas, ja Silast, kes üllemad mehhed ollid wendade seast,

23. Ja kirjotasid nende käe läbbi nenda: Meie, Apostlid ja wannemad ja wennad läkkitame terwist neile wendadele, kes pagganatte seast on Antiohkias, ja Siria ja Kilikia-maal.

24. Et meie olleme kuulnud, et monningad meie seast on väljaläinud, ja on teid õppetamisega seggaseks teinud, ja teie hinged kaksipiddi mõtlema teinud, ütteldes, et teid peab ümberleikama, ja käsko piddama, kedda meie sedda mitte ep olle käsknud:

25. Siis olleme meie, kes meie ühhel meel kous ollime heaks arwanud, mehhi ärrawallitseda ja teie jure ja läkkitada meie armsa Parnaba ja Paulussega,

26. Nisugguste innimestega, kes ommad hinged on ärraannud meie Issanda Jesusse Kristusse nimme eest.

27. Siis olleme meie nüüd läkkitanud Judast ja Silast, kes su- sannaga seddasamma peawad kulutama.

28. Sest pühha Waim, ja meie olleme heaks arwanud, ei ühtegi koormat ennam teie peäle panna, kui agga sedda, mis wägga tarwis on,

29. Et teie peate ennast hoidma woöra jummal ohwride ja werre, ja ärraläkkatud lojukse ja pordo ello eest; kui teie ennast nende eest hoiate, siis tete teie hästi. Jäge

Jummalaga.

30. Ja kui nemmad nüüd ollid tele sadetud, said nemmad Antiohkia, ja koggusid rahwahulka kokko, ja andsid neile se ramato kätte.

31. Agga kui nemmad sedda said luggenud, said nemmad röömsaks se maenitsusse pärrast.

32. Agga Judas ja Silas, kes ka isse prohwetid ollid, maenitsesid need wennad mitme sannaga, ja kinnitasid neid.

33. Agga kui nemmad senna tükki aega wibisid, sadeti neid rahhoga neist wendadest Apostlide jure.

34. Agga Silas arwas hea ollewad senna jäda.

35. Agga Paulus ja Parnabas wibisid Antiohkia, ja õppetasisid ja kulutasid Issanda armo-õppetusse sanna ka mitme teisega.

36. Agga monne päwa pärrast ütles Paulus Parnaba wasto: Et läkki taggasi ommad wennad katsma keik liñnad läbbi, kus meie Issanda sanna kulutanud, kuidas nende kässi käib.

37. Agga Parnabas andis nou,

et nemmad ennestega piddid wotma Joannest, kedda hütakse Markusseks.

38. Agga Paulus ei arwand heaks, seddasinnast ennesega wotta, kes neist Pamwiliast olli ärralahkunud, ja mitte nendega töle läinud.

39. Sepärrast tulli neile nukker meel, et nemmad teine teisest ärralahkusid, ja et Parnabas ennese jure wottis Markust, ja läks laewaga Kiiprusse sare.

40. Agga Paulus wallitses Silast, ja läks ärra, ja tedda jäeti wendadest Jummal armoleks.

41. Agga temma läks Siria ja Kilikia maad läbbi, ja kinnitas koggodussi.

16. Peatük.

Paulus wottab Timoteust ümberleikata. Öppetab monnes liñnas. Aiab Wilippi liñnas ühhe kurja Waimo wälja. Sepärrast pekstakse tedda ja Silast witstega. Jummal päästab neid wangitornist. n. t. s.

1. Ja temmal sai Terbeni ja Listra liñna, ja wata, seäl olli

üks jünger, Timoteus nimmi, ühhe usklikko Juda-naese poeg, agga Kreka--issast.

2. Sel olli hea tunnistus wendadest, kes Listras ja Ikonias ollid.

3. Sedda tahtis Paulus, et ta temmaga piddi wäljaminnema, ja wottis kätte ja ümberleikas tedda nende Juda-rahwa pärrast, kes neissammus paikus ollid; sest nemmad tundsid keik temma issa, et ta Kreka-mees olli.

4. Agga kui nemmad liñnad läbbikäisid, käksid nemmad neid piddada need seädmisses, mis Apostlidest ja wannemist Jerusalemmas ollid seätud.

5. Siis kinnitati need koggodussed uskus, ja neid sai iggapääw ennam loo polest.

6. Agga kui nem~ad Wrigia ja Kalatia-maad läbbikäisid, keeldi neid pühvast Waimust, sedda sanna räkimast Asia-maal.

7. Kui nemmad Misia-male said, püüdsid nemmad Pitinia-maast läbbi miñna, ja pühha Waim ei lasknud neid mitte.

8. Agga kui nemmad Misia-maalt möda läksid, tullid nemmad alla Troa pole.

9. Ja Paulus näggi üht naggemist ösel: üks Makedonia-meis seisis, ja pallus tedda ja ütles: Tulle alla Makedonia-male, ja aita meid.

10. Agga kui tem~a sedda naggemist olli näinud, siis püüdsime meie seddamaid wäljamiñna Makedonia-male, ja ollime se peäle julged, et Issand meid olli kutsnud, neile armo-öppetust kulutama.

11. Siis läksime meie Troast wälja, ja tullime otsekohe Samotrakia-male, ja teisel päwal Neapoli liñna,

12. Ja seält Wilippi liñna, mis on selle Makedonia-rigi üllem lin, kus Roma-rahwas tulnud ellama; ja senna liñna wibisime meie monneks päwaks.

13. Ja hingamisse-päwal läksime meie wälja linnast jõe äre, kus nende wiis olli Jummalat palluda, ja istsime mahha, ja rääksime neile naestele, kes senna kokko tullid.

14. Ja üks naene, Lidia nimmi, purpuri müja Tiatira liñnast, kes Jummalat tenis, kulis peält, selle süddant teggi Issand lahti, et ta sedda tähhele panni, mis

Paulussest ööldi.

15. Agga kui temma ja temma perre sai ristitud, pallus temma meid ja ütles: Kui teie arwate, et ma ollen usklikkuks sanud Issanda sisse, siis tulge minno kotta, ja jäge senna ; ja ta sundis meid omma pallumisega.

16. Agga se sündis, kui meie palwele läksime, et üks tüdruk meie wasto tuli, sel olli lausia waim, se satis omma issandattele palju kasso lausmisega.

17. Sesamma tuli Paulusse ja meie järrele, kissendas ja ütles: Needsinnatsed innimesed on keigekörgema Jummalat sullased, kes teile önnistusse teed kulutawad.

18. Ja sedda teggi temma mitto päwa; agga Paulusse meel olli haige sepärrast, ja pöris ennast ümber, ja ütles se waimo wasto: Ma kässin sind Jesusse Kristusse nimmel, temma seest wäljaminna; ja temma läks wälja selsammal tunnil.

19. Agga kui temma issandad naggid, et nende kasso lotus olli ärralöpnud, wotsid nemmad

Paulust ja Silast kinni, ja weddasid neid turro peäle üllematte ette,

20. Ja wisid neid pealikkude jure, ja ütlesid: Needsinnatsed innimessed eksitawad meie liñna rahwast ärra, ja on Juda-mehhed,

21. Ja kulutawad kombes, mis meile ei sünni wastowotta, egga nende järrele tehha, sest et meie Roma-rahwas olleme.

22. Ja rahwas tousis ülles nende wasto, ja need pealikkud käsksid nende rided seljast mahha kiskuda, ja neid witstega peksta.

23. Ja kui nemmad said neid wahwaste peksnud, heitsid nemmad neid wangitorni, ja käsksid wangitorni hoidiat, neid kowwaste hoida.

24. Ja kui temma nisugguse kange sanna sai, heitis temma neid keigekindlama wangitorni, ja panni nende jallad pakko.

25. Agga kesk ösel luggesid Paulus ja Silas, ja kiitsid lauldes Jummalat; ja wangid kuulsid neid.

26. Agga äkkitselt sündis suur mawärriseminne, et se wangihone allused wabbisesid,

ja seddamaid läksid keik ukсед lahti, ja keikide köidikud pääsid wallale.

27. Agga kui wangihoidia unnest üllesärkas, ja näggi wangitorni ukсед lahti ollewad, tombas temma moöga wälja, ja pididi issiennesele surma teggema; sest ta mötles, et need wangid ollid ärrapöggenenud.

28. Agga Paulus kissendas sure heälega, ja ütles: Ärra te isseennesele kurja, sest meie olleme keik siin.

29. Agga temma küssis tuld, kargas sisse, wärrises ja heitis Paulusse ja Sila ette mahha,

30. Ja töi neid wälja, ja ütles: Issandad, mis pean ma teggema, et ma önsaks saan?

31. Agga nemmad ütlesid: Ussu Issanda Jesusse Kristusse sisse, siis saad sinna ja sinno perre önsaks.

32. Ja nemmad rääksid temmale Issanda sanna, ja keikile, kes temma koias ollid.

33. Ja wottis neid sel ö tunnil ennese jure ja pessis nende hawad, ja tedda ristiti seddamaid, ja keik temma perre.

34. Ja temma wiis neid omma

kotta, panni roga lauale, ja olli wägga römus, et ta keige omma perrega usklikkuks sanud Jummalas sisse.

35. Agga kui walge kätte sai, siis läkkitasid pealikkud liñna-sullased ütlema: Lasse need innimessed lahti.

36. Siis räkis se wangiholdia needsinnatsed sannad Paulussele: Need pealikkud on seie läkkitanud, et teid peab lahti lastama; sepärrast tulge nüüd wälja, ja minge rahhoga.

37. Agga Paulus ütles neile: Nemmad on meid awwalikkult peksnud ilma kohtomoistmatta, ja meie olleme Roma-mehhed, nem~ad on meid wangitorni heitnud, ja nüüd tahtwad nemmad meid sallaja wäljalükkata? ei mitte nenda; waid tulgo nemmad isse, ja saatko meid wälja.

38. Agga need liñna-sullased kulutasid need sannad neile pealikkule, ja nemmad kartsid, kui nemmad kuulsid, neid Roma-mehhed ollewad,

39. Ja nemmad tullid ja pallusid neid, ja kui nemmad neid wäljatöid, pallusid nemmad neid, et nemmad

liñnast piddid ärraminne.

40. Siis tullid nemmad wangitornist wälja, ja läksid Lidia jure; ja kui nemmad said wennad näinud, trööstisid nemmad neid, ja läksid ärra.

17. Peatük.

Mis Paulus teinud, ja mis waewa ta näinud Tessalonika, Peroe ja Atena liñnas

1. Agga kui nem~ad Awwipolist ja Apolloniast läbbiläksid, siis said nemmad Tessalonika liñna, kussa üks Juda-rahwa koggodusse kodda olli.

2. Agga Paulus läks omma kombe pärrast sisse nende jure, ja räkis neile kolmel hingamisse päwal kirjast,

3. Selletas, ja näitis selgeste, et Kristus piddi kannatama ja üllestousma surnust, ja et se--sinnane on Kristus Jesus, kedda minna, ütles temma, teile kulutan.

4. Ja monningad neist uskusid, ja heitsid ennast Paulusse ja Sila pole, ja suur hulk Kreka--rahwast, kes Jummalat tenisid, ja neid suurt--suggu naesi ei

mitte pissut.

5. Agga sannakuulmatta Juda-rahwas said wihhaseks, ja wotsid ennese jure monningad wallatumad tiggedad mehhed, ja saatsid rahwast kokko jooksmä, ja töstsid tülli liñnas, ja tormasid Jasoni koia peäle, ja püüdsid neid rahwa sekka wia.

6. Agga kui nemmad neid ei leidnud, weddasid nemmad Jasonit, ja monningad liñna üllematte ette, ja kissendasid: Need, kes keiges ma-ilmas tülli töstwad, on ka siin,

7. Neid on Jason wastowotnud, ja needsinnatsed keik tewad Keisri käskude wasto, ja ütlewad, teist kunningast ollewad, Jessust.

8. Ja nemmad ukkutasid takka rahwast ja liñna üllemad, kes sedda kuulsid.

9. Ja kui nemmad Jasonit, ja teisi ollid käe--mehhiks wastowotnud, lasksid nemmad neid lahti.

10. Agga wennad saatsid seddamaid läbbi öid Paulust ja Silast Peroe liñna ; kui nemmad senna said, läksid nemmad Juda-rahwa

koggodusse kotta.

11. Agga need ollid ausamad kui need, kes Tessalonikas ollid, sest nemmad wotsid se sanna keige hea melega wasto, ja otsisid iggapäwa kirja seest, kas se nenda pididi ollema.

12. Siis usksid nüüd palju neid, ja ei mitte pissut neid Kreka-rahwa ausaid naesi ja mehhi.

13. Agga kui Juda-rahwas Tessalonikas teäda said, et ka Peroes Jummalä sanna Paulussest kulutati, tullid nemmad ka senna, ja ukkutasid sedda rahwast takka.

14. Agga siis saatsid wennad Paulust sedda--maid merrest sadik minnema; agga Silas ja Timoteus jäid senna.

15. Agga need, kes Paulust saatsid, wisid tedda Atena liñnast sadik, ja kui nemmad kässö said Sila ja Timoteusse kätte, et nemmad otse ruttuste temma jure pididid tulles, läksid nem~ad ärra.

16. Agga kui Paulus Atenas neid otis, siis läks temma waim temma sees nukraks, kui ta näggi, sedda liñna woöra jummalä tenistust täis ollewad.

17. Sepärrast räkis temma

koggodusse koias Juda-rahwaga ja nendega, kes Jummalat tenisid, ja kes turro peäl iggapääw temma jure juhtusid.

18. Agga monningad targad Epikurusse ja Toikusse seltsist waidlesid temmaga, ja monningad ütlesid: Mis siis se lobba tahhab öölda? agga teised ütlesid: Tedda näikse woöraid waimusid kulutawad; sest ta olli Jesust ja ülles--tousmist neile kulutanud.

19. Ja nemmad wotsid tedda kinni, ja wisid kohto paika, mis hütakse Areopagusseks, ja ütlesid: Kas meie woime teäda sada, mis uus õppetud se on, mis sinna õppetad?

20. Sest sa tood monda woöra asja meie körwade ette, sepärrast tahhame meie nüüd teäda sada, mis se peab ollema.

21. (Agga keik Atena-rahwas, ja need woörad, kes nende jure ollid tulnud ellama, ei teinud muud, kui et nemmad usi sannumid könnelesid ja kuulsid.)

22. Agga Paulus seisis kesk kohto-paika, mis Areopagusseks

hüti, ja ütles: Atena-mehhed, minna nään, et teie keikipiddi ommad jummalad surema holega kui mu rahwas tenite. 23. Sest ma ollen läbbiminnes, ja teie jummalat tenistusse wisid wadates, ka ühhe altari leidnud, mis peäle olli kirjutud: Selle tundmatta Jummalale. Kedda teie nüüd teädmatta tenite, sedda kulutan minna teile.

24. Jummal, kes ma-ilma on teinud ja keik, mis seäl sees on, sesinnane, et temma taewa ja Ma Issand on, ei ella mitte nende templide sees, mis kättega on tehtud;

25. Tedda ei tenita ka mitte innimeste kässist, otsego olleks temmal middagi waia; ta annab isse keikile ello ja öhto, ja keik.

26. Ja temma on teinud ühhest werrest keik innimeste suggu keige Ma peäl ellama, ja on märanud sedda aega, mis ta enne on seädnud, ja raiad, kus nemmad peawad ellama:

27. Et nemmad sedda Issandat piddid otsima, kas nemmad tedda kül woiksid otsego kättega katsuda ja leida, ehk temma kül iggaühhest meie

seast kaugel ep olle:

28. Sest temma sees ellame, ja ligume, ja olleme meie; nenda kui monningad lauloteggiad, kes teie jures on, ka üttelnud: Sest meie olleme ka temma suggu.

29. Kui meie nüüd Jummal suggu olleme, siis ei pea meie mitte mötlema, et se jummalik olleminne kulla- ehk hõbbeda-ellik kiwwi-kuio sarnane on, mis innimeste kungsi ja mötte läbbi on tehtud.

30. Sepärrast on Jummal kül mitto rummalusse aega sallinud ; agga nüüd kulutab temma keikile innimestele keikis paikus, et nemmad peawad meelt parrandama.

31. Sepärrast et temma ühhe päwa on seädnud, millal ta ma-ilma peäle tahhab kohhut moista öigusses ühhe Mehhe läbbi, kedda ta seks on seädnud, ja pakkub usko keikile pärrast sedda, kui ta tedda on surnust üllesärratanud.

32. Agga kui nemmad surnutte üllestousmist kuulsid, pannid teised sedda naeruks, agga teised ütlesid: Meie tahhame

sind se asja pärrast teist puhko kuulda.

33. Ja nenda läks Paulus nende keskel ärra.

34. Agga monningad mehhed hoidsid temma pole, ja usksid, kelle seast ka olli Tionisius üks kohto-issand, ja üks naene, Tamaris nimmi, ja muud nendega.

18. Peatük.

Mis Paulussel Korintusse liñnas ja mu paikas on teggemist. Apollo kulutab Kristust.

1. Agga pärrast sedda läks Paulus Atenast ärra, ja tuli Korintusse liñna,

2. Ja leidis ühhe Juda-mehhe, Akilas nimmi, se olli Pontussest pärrit, kes olli hilja Italia--maalt tulnud omma naese Priskillaga, sepärrast et Keiser Klaudius olli käsknud keik Juda-rahwast Roma liñnast ärramiñna; nende jure läks temma.

3. Ja et temmal nendega üks ammet olli, jäi temma nende jure, ja teggi tööd, sest nemmad ollid omma ammeti polest telki-teggiad.

4. Agga temma öppetas koggodusse koias iggal hingamisse-päwal, ja melitas Juda- ja Kreka-rahwast uskma.

5. Agga kui Silas ja Timoteus Makedonia--maalt tullid, siis tundis Paulus kitsast ommas waimus, et ta Juda-rahwale pididi tunnistama, et Jesus on se Kristus.

6. Agga kui nemmad wastopannid ja teotasid, puistas temma ommad rided, ja ütles nende wasto: Teie werri olgo teie Pea peäle; minna ollen puhhas, ja tahhan sest aiast pagganatte jure miñna.

7. Ja kui ta seält ärraläks, sai temma ühhe mehhe kotta, Justus nimmi, kes Jummalat tenis, ja temma kodda olli otse koggodusse koia körwas.

8. Aggas Krispus koggodusse koia üllem uskus Issanda sisse keige omma perrega; ja palju Korintusse rahwast, kes sedda kuulsid, usksid, ja neid ristiti.

9. Agga Issand ütles näggemisse läbbi öse Paulussele: Ärra karda, waid rägi, ja ärra olle mitte wait:

10. Sest minna ollen sinnoga,

ja ükski ei pea sinno peäle tulles, et ta saaks sulle kurja teha: sest mul on palju rahwast siin liñnas.

11. Siis seisis temma seäl ühhe aasta ja kuus kuud, ja öppetas nende seas Jummalat sanna.

12. Agga kui Kallion Ahkaja-ma wallitseja olli, seisis Juda-rahwas ühhes meles Paulusse wasto, ja wisid tedda kohtojärje ette,

13. Ja ütlesid: Sesinnane melitab rahwast, kässu wasto Jummalat tenima.

14. Agga kui Paulus tahtis suud lahti teha, siis ütles Kallion Juda-rahwa wasto: Kui se ial üks üllekohtune assi ehk kurri tö olleks, oh Juda rahwas! siis wottaksin minna kül teid kuulda, nenda kui kohhus olleks.

15. Agga et se üks waidleminne on sanna, ja nimmede, ja kässu-öppetusse pärrast teie seas, siis katske isse; sest minna ei tahha nende asjade ülle kohtomoistia olla.

16. Ja temma aias neid kohtojärje eest ärra.

17. Agga keik Kreka-rahwas

wotsid Sostenest ühhe koggodusse koia üllemat kätte, ja peksid tedda kohtojärje ees; ja Kallion ei holind sest middagi.

18. Agga Paulus jäi senna weel mitto päwa, ja kui ta sai wennad Jummalaga jätnud, läks temma laewaga Siria-male, ja temmaga Priskilla ja Akilas, kui ta olli omma Pea paljaks aianud Kenkreas, sest ta olli sedda tootanud.

19. Ja temma tuli Ewesesse liñna, ja jättis neid senna; agga temma isse läks koggodusse kotta, ja könneles Juda-rahwaga.

20. Ja kui nemmad tedda pallusid, et ta ennam aega nende jure pididi jäma, ei tahtnud temma mitte;

21. Waid jättis neid Jummalaga, ja ütles: Minna pean töeste tulleva Pühha Jerusalemmas piddama, agga ma tahhan jälle teie jure taggasi tulla, kui Jummal tahhab; ja temma läks Ewesussest ärra.

22. Ja kui ta Keisarea sai, läks temma ülles, ja terretas koggodust, ja läks alla

Antiohkia.

23. Ja kui ta seäl olli olnud tükki aega, läks ta ärra, ja käis üksi järri Kalatia- ja Wrigia-maad läbbi, ja kinnitas keik jüngrid.

24. Agga üks Juda-mees, Apollos nimmi, Aleksandria liñnast pärrit, üks wahwa könne--mees, tuli Ewesusse, se olli wäggew kirjas.

25. Sesinnane olli õppetud Issanda tee peäle, ja olli tulline Waimus, räkis ja õppetas öiete hästi Issanda õppetussed, ja moistis ükspäinis Joannesse ristmist.

26. Ja sesinnane hakkas julgeste õppetama koggodusse koias; agga kui Akilas ja Priskilla tedda kuulsid, wotsid nemmad tedda enneste jure, ja selletasid temmale selgeminne ärra Jummal teed.

27. Agga kui ta tahtis Ahkaja-male miñna, siis maenitsesid wennad tedda, ja kirjotasid jüngrittele, et nemmad pidid tedda wastowotma; kui ta senna sai, satis temma palju kasso neile, kes ollid usklikkuks sanud armo läbbi.

28. Sest ta andis wahwaste

Juda-rahwale märko
awwalikkult, ja näitis kirjast, et
Jesus on Kristus.

19. Peatük.

Mis Paulus Ewesusses teinud.

1. Agga se sündis, kui Apollos
Korintusses olli, et Paulus
üllemad Ma- kohhad läbbikäis
ja Ewesusse tulli, ja kui ta
monningad jüngrid leidis,

2. Ütles temma neile: Kas teie
ollete pühha Waimo sanud, kui
teie usklikuks saite? agga
nemmad ütlesid temmale: Meie
ep ollege kuulnud, kas üks
pühha Waim on.

3. Ja temma ütles neile: Mis
peäle teie siis ollete ristitud?
agga nemmad ütlesid:
Joannesse ristimisse peäle.

4. Agga Paulus ütles: Joannes
on kül ristitud mele-
parrandamisse ristmissega, ja
on rahwale üttelnud, et
nemmad selle piddid uskma,
kes pärrast tedda pididi
tulles, se on, Kristusse
Jesusse sisse.

5. Agga need, kes Joannest
kuulsid, on temmast ristitud

Issanda Jesusse nimme sisse.

6. Ja kui Paulus käed nende
peäle panni, tulli pühha Waim
nende peäle, ja nemmad
räkisid woöraid kelesid, ja
räkisid prohwetit wisil.

7. Agga neid olli liggi
kaksteistkümmend meest.

8. Agga temma läks
koggodusse kotta, ja räkis
julgeste kolm kuud, õppetask ja
melitas neid Jummal rigi asjo
noudma.

9. Agga kui monningad
kowwaks said, ja ei usknud, ja
kurjaste rääksid sest teest ehk
armo-õppetuskess rahwa-hulga
ees, läks temma nende jurest
ära, ja lahhutas ärra need
jüngrid, ja räkis iggapäwa ühhe
mehhe kolis, kedda hüt
Tirannusseks.

10. Agga se sündis kaks
aastat, nenda et keik, kes
Asia-maal ellasid, Issanda
Jesusse sanna said kuulda, ni
hästi Juda- kui Kreka-rahwas.

11. Ja Jummal teggi
wäggewaid ja immelikkuid
teggusid Paulusse kätte läbbi,

12. Nenda et nemmad ka
temma ihho peält higgi-rättikud
ja põlled haigede peäle wisid,

ja et need töwwed neist ärralahkusid, ja kurjad waimud neist wäljaläksid.

13. Agga monningad hulkujad Juda-mehhed, kes kurja waimude wañnutajad ollid, wotsid kätte Issanda Jesusse nimme nende peäle nimmetada, kel kurjad waimud ollid, ja ütlesid: Meie wañnutame teid ärra Jesusse polest, kedda Paulus kulutab.

14. Agga need, kes sedda teggid, ollid üllema--preestri Ekewa, ühhe Juda-mehhe, seitse poega.

15. Agga kurri waim wastas, ja ütles: Jesust tunnen minna, ja Paulust tean minna; agga teie, kes teie ollete?

16. Ja se innimenne, kelle sees se kurri waim olli, kargas nende peäle, ja kui ta sai woimust nende ülle sanud, wotits temma neid ärra, nenda et nemmad allasti ja hawatud sest koiast ärrapöggenesid.

17. Agga se sai teäda keikile Juda- ja Kreka--rahwale, kes Ewesusses ellasid; ja hirm tulli nende keikide peäle, ja Issanda Jesusse nimmi auustati wägga.

18. Ja neid tullid ka palju, kes

usklikuks ollid sanud, ja tuñistasid ja kulutasid ülles om~ad teud.

19. Agga palju neist, kes ligakunsi ollid prukinud, töid kokko need ramatud, ja põlletasid neid keikide nähhes ärra, ja arwasid nende hinda ülles, ja leidsid sedda wiiskümmend tuhat hõbbe-tükki ollemast.

20. Ni wäggewaste kaswis Issanda sanna, ja sai woimust.

21. Agga kui se olli sündinud, wottis Paulus waimus ette Makedonia- ja Ahkaja-maalt läbbi käies Jerusalemma miñna, ja ütles: Kui ma saan seäl käinud, siis pean minna ka Roma liñna näggema.

22. Siis läkkitas temma kaks neist, kes tedda tenisid, Timoteust ja Erastust Makedonia-male, ja jäi isse puhhuks aiaks Asia-male.

23. Agga sel aial ei tousnud mitte pissut tülli selle tee ehk õppetusse pärrast.

24. Sest üks, Temetrius nimmi, üks kullasep teggi Tiana kirriko kuiusid hõbbedast, ja ei saatnud ammeti-meestele ei pissut kasso.

25. Neid koggus temma kokko ja neid, kes nisugguse tö kallal töteggjad ollid, ja ütles:

Mehhed, teie teate, et meil sestsinnatsest tööst kasso on;

26. Ja teie näte ja kulete, et sesinnane Paulus mitte ükspäinis Ewesusses, waid ka pea keige Asia maal palju rahwast melitab ja ärra--eksitab, ütteldes, et need polle mitte jummalad, mis kättega on tehtud.

27. Agga se ei sada meile mitte ükspäinis sedda kahjo, et meie ammet ennam middagi ei maksa, waid et ka se sure jummal Tiana pühha kodda mikski ei panda, ja et ka temma suur au ärrakautakse, kedda keik Asia ja ma-ilm kui jummalat tenib.

28. Agga kui nemmad sedda kuulsid, siis said nemmad täis wihha, kissendasid ja ütlesid: Suur on Ewesusse rahwa Tiana.

29. Ja keik se liña sees olli wägga seggane assi, ja nemmad tormasid ühhel meel mängi--turro peäle, ja wotsid kinni Kajust ja Aristarkust Makedonia-mehhed, Paulusse seltsi-mehhed.

30. Agga kui Paulus rahwa sekka tahtis miña, ei lasknud jüngrid tedda mitte.

31. Agga monningad Asia-ma üllemad ollid ka temmaga söbrad, need läkkitasid temma jure, ja pallusid, et ta mitte ei piddand minnema senna mängi-turro peäle.

32. Ja teised kissendasid sedda, teised teist; sest se koggodus olli seggane, ja surem hulk ei teädnud mitte, mikspärrast nemmad ollid kokkotulnud.

33. Agga nemmad wisid Aleksandrust rahwa seast wälja, kui Juda-rahwas tedda sai ette lükkanud; agga Aleksandrus löi käega nende pole, ja tahtis rahwa kuuldes ennese eest kosta.

34. Agga kui nemmad moistsid, et ta Juda--mees olli, siis teggid keik ühhe heäle, ja kissendasid liggi kaks tundi: Suur on Ewesusse rahwa Tiana.

35. Agga kui se kohto kirjutaja rahwast sai waigistanud, ütles temma: Ewesusse mehhed, missuggune innimenne on, kes ei peaks teädma, et Ewesusse rahwa lin se sure jummal

Tiana ja se taewast
mahhalangenud kuio hoidia
on?

36. Et nüüd ükski ei woi senna
wasto räkida, siis on teie
kohhus wait olla, ja ei ühtegi
äkkitse melega teha.

37. Sest teie ollete need
mehhed seie tonud, kes ei olle
teie templi risujad, egga teie
jummal teotajad.

38. Kui nüüd Temetriussel ja
neil ammeti--meestel, kes
temmaga on, kellegi peäle
middagi on kaebamist, siis
petakse kohhut, ja siin on Ma--
wallitsejad, kaebago nemmad
teine teise peäle.

39. Agga kui teil muid asjo on
otsimist, siis sünnib sedda öige
koggodusse sees selletada.

40. Sest meile tulleb karta, et
se tänapäwase kärra pärrast
meie peäle weel kaebatakse, ja
meil ep olle ühtegi asja, misga
meie woime wastada
sellesinnatse kokkojooksmissel
pärrast. Ja kui ta sedda sai
üttelnud, laskis temma sedda
rahwast ärraminna.

20. Peatük.

*Paulus lähhäb Troa ja
Miletusse pole, ja mis ta seäl
on teinud.*

1. Kui nüüd se kärrin olli
waigistud, kutsus Paulus jüngrid
ennese jure, ja kui ta neid sai
Jummalaga jätnud, läks temma
ärra Makedonia-male minnema.

2. Agga kui ta need Ma-
kohhad sai läbbikäinud, ja neid
mitme sannaga maenitsenud,
tulli temma Kreka-male.

3. Ja kui ta senna kolm kuud
olli wibinud, ja Juda-rahwas
tedda sallaja takkakiusasid, kui
temma pididi Siria-male laewaga
minnema, siis olli temmal se
nou, Makedonia-maalt läbbi
taggasi tulla.

4. Agga Sopatrus, kes Peroest,
satis tedda Asia-maast sadik,
ja Tessalonika-rahwa hulgast
saatsid tedda Aristarkus ja
Sekundus, ja Kajus, kes
Terbenist, ja Timoteus; agga
Asia-ma mehhed ollid
temmaga, Tigikus ja Trowimus:

5. Need läksid ele ärra, ja
ootsid meid Troas.

6. Agga meie läksime laewaga

pärrast neid hapnematta leibade päiwi Wilippist ärra, ja saime nende jure Troa wiendamal päwal, ja ollime seäl seitse päwa.

7. Agga essimessel näddala päwal, kui jüngrid ollid kokkotulnud leiba murdma, räkis Paulus nendega, ja tahtis teisel päwal ärraminna, ja jätkas omma kõnne kesk öni.

8. Agga seäl olli mitto lampi üllemas toas, kussa nemmad kous ollid.

9. Agga üks noormees, Eitikus nimmi, istus akna peäl, ja raske unni tuli temma peäle, kui Paulus kaueminne räkis; kui nüüd unni tedda woitis, langes temma kolmandamast toast, mis ülestikko olli, mahha, ja tedda tösteti surnud ülles.

10. Agga Paulus läks alla, ja heitis ennast temma peäle, ja hakkas temma ümber kinni, ja ütles: Äрге tehke tülli, sest temma hing on temma sees.

11. Ja temma läks ülles, ja murdis leiba ja söi, ja kõnneles palju koidoni, ja läks nenda ärra.

12. Agga nemmad töid se poismehhe ellawalt, ja ei saand

mitte pissut römustud.

13. Agga meie läksime ele laewa peäle, ja saime Assoni liñna, ja tahtsime Paulust seält ennese jure wotta, sest nenda olli ta käsknud, ja temma isse tahtis jalla tulla.

14. Kui ta nüüd meiega kokko sai Assonis, wotsime meie tedda ennese jure, ja tullime Mitilene liñna.

15. Ja seält läksime meie ärra laewaga, ja saime teisel päwal Kioni sare kohta, ja teisel päwal läksime meie Samusse sare, ja jäime Trogillioni liñna, ja teisel päwal saime meie Miletusse liñna.

16. Sest Paulusse nou olli Ewesussest möda--minna laewaga, et temmal ei piddand tarwis ollema Asia-male aega wita; sest temma töttis Nellipühhi päwaks Jerusalemma sada, kui ta jouaks.

17. Agga Miletussest läkkitas temma Ewesusse liñna, ja kutsus koggodusse wannemad ennese jure.

18. Agga kui nemmad temma jure tullid, ütles temma neile: Teie teate sest essimessest päwast, kui minna Asia-male

tullin, kuidas ma iggal aial teie jures ollen olnud,

19. Issandat tenides keige allandussega ja paljo silma-weega, ja kiusatustega, mis mulle juhtusid Juda-rahwa sallaja takkakiusamiste läbbi.

20. Kuitao ma polle middagi teie eest sallaja piddanud, mis teile tarwis pididi ollema, mis minna ei olleks teile kulutanud, ja teid õppetanud awwalikult ja koddasid möda,

21. Ja ollen tunnistanud ni hästi Juda- kui Kreka-rahwale mele-parrandamist Jummal pole, ja usko meie Issanda Jesusse Kristusse sisse.

22. Ja nüüd wata, minna waimus seutud lähhän Jerusalemma, ja ei tea mitte, mis mulle seäl woib juhtuda,

23. Kui agga sedda, et pühha Waim iggas liñnas tunnistab ja ütleb, et köidikkud ja willetsussed mind ootwad.

24. Agga minna ei holi sest middagi, ei pea ka omma ello isse mitte kalliks, et minna agga omma ello korra römoga lõppetan, ja se ammeti, mis ma ollen sanud Issanda Jesusse käest, et ma pean tunnistama

Jummala armo Ewangeliummit. 25. Ja nüüd wata, ma tean, et teie keik ei sa ial ennam minno silmi nähha, kelle jurest ma ollen läbbiläinud, Jummal riki kulutades.

26. Sepärrast tunnistan minna teile tännasel päwal, et ma puhhas ollen keikide werrest.

27. Sest ma polle ühtegi Jummal noud teie eest sallaja piddanud, mis ma teile ei olleks kulutanud.

28. Sepärrast pange isseennast ja keik karja tähhele, kelle peäle teid pühha Waim on ülle-watajaks pannud, et teie peate kui karjatsed hoidma Jummal koggodust, mis ta omma ennese werre läbbi ennesele on saatnud.

29. Sest ma tean sedda, et pärrast minno ärraminnemist teie sekka tullesad hirmsad hundid, kes karjale armo ei anna.

30. Ka teie enneste seast sawad tousma mehhed, kes pöratsed kõnned räkiwad, et nemmad woiksid jüngrid ennese järrele haukutada.

31. Sepärrast walwage ja möttelge, et minna kolm

aastat, ööd ja päwad ei olle jätnud igga--üht silma-weega maenitsematta.

32. Ja nüüd annan miña teid, wennad, Jummal ja temma armo sanna holeks, kes wäggew on ülesehhitama, ja teile andma pärrandust keikide seas, kes on pühhitsetud.

33. Minna ep olle ühhegi hõbbemat, egga kulda, egga ridid ihhaldanud.

34. Agga teie teate isse, et needsinnatsed käed on abbiks olnud minno ja nende tarwidusseks, kes minnoga ollid.

35. Ma ollen teile keik näitnud, et nenda tööd tehhes, neid nödro peab wastowoetama, ja Issanda Jesusse sanno meles petama, mis ta on isse öölnud: Önsam on anda, kui wotta.

36. Ja kui ta sedda sai üttelnud, laskis temma ennast omma põlwede peäle mahha, ja pallus Jummalat nende keikidega.

37. Agga suur nutt tulli keikile, ja nemmad hakkasid Paulusse ümber kaela, ja andsid temmale suud.

38. Keigeennamiste teggi neile

se sanna haiget, mis ta üttelnud, et nemmad temma silmi ei piddand ennam nähha sama; ja nemmad saatsid tedda laewa peäle.

21. Peatük.

Paulus lähhäb Miletussest Jerusalemma, ja mis ta seäl teinud ja kannatanud.

1. Agga kui se sündis, et meie neist ärraläksime ja lahkusime, siis läksime meie otse--kohhe, ja tullime Kossi sare, agga teisel päwal Rodusse, ja seält Patara sare.

2. Ja kui meie ühhe laewa leidsime, mis Wönikia-male läks, läksime meie senna peäle, ja läksime ärra.

3. Agga kui meie Kiiprusse nähha saime, ja sedda pahhemat kät jätsime, siis läksime laewaga Siria-male, ja saime Tirusse liinna, sest seäl piddi sedda laewa om~ast koormast tühjendatama.

4. Ja kui meie seält jüngrid leidsime, jäime meie senna seitse päwa; need ütlesid Paulusse Waimo läbbi, et ta ei

piddand ülles Jerusalemma minnema.

5. Agga kui meie need päwad seäl ollime olnud, tullime meie wälja, ja läksime ärra, ja nemmad keik saatsid meid naeste ja lastega liñnast wälja, ja meie lasksime ennast põlwili mahha ranna äres, ja luggesime.

6. Ja kui meie teine teist saime Jummalaga jätnud, läksime meie laewa peäle; agga nemmad pöörsid taggasi omma koio.

7. Agga meie läksime laewaga Tirussest ärra, ja saime Tolemai liñna, ja terretasime wennad, ja jäime ühheks päwaks nende jure.

8. Agga teisel päwal läksime meie wälja, kes Paulussega ollime, ja tullime Keiserea; ja meie läksime Ewangelisti Wilippusse kotta, (se olli üks neist seitsmest) ja jäime tem~a jure.

9. Agga temmal olli nelli tüttart, need ollid neitsid, ja rääksid prohwetil wisil.

10. Agga kui meie mitto päwa senna jäime, siis tuli alla üks prohwet, Agabus nimmi, Juda-

maalt.

11. Ja kui ta meie jure tuli, siis wottis temma Paulusse wö, siddus ommad käed ja jallad kinni, ja ütles: Sedda ütleb pühha Waim: sedda meest, kenne pärralt se wö on, sidduwad Juda-rahwas Jerusalemmas nenda kinni, ja andwad tedda pagganatte kätte.

12. Agga kui meie sedda kuulsime, pallusime meie tedda, ja se rahwas, mis seäl ellas, et tem~a mitte ei piddand ülles Jerusalemma minnema.

13. Agga Paulus wastas: Mis teie tete, et teie nuttate, ja mo süddame kurwastate? sest ma polle mitte ükspäinis walmis ennast laskma sidduda, waid ka surrema Jerusalemma Issanda Jesusse nimme pärrast.

14. Agga kui temma meie nou ei wotnud ette, jäime meie wait, ja ütlesime: Issanda tahtminne sündko.

15. Agga pärrast neid päiwi pannime meie riistad mahha, ja läksime ülles Jerusalemma.

16. Siis tullid ka meiega monningad jüngrid Keisareast, need töid ennastega ühhe

wanna jüngri Mnasoni, ühhe Kiiprusse-sare mehhe, kelle jures meie piddime seeskäima.

17. Agga kui meie Jerusalemma saime, siis wotsid meid wennad heal mehel wasto.

18. Agga teisel päwal läks Paulus meiega Jakobusse jure; ja keik wannemad tullid senna.

19. Ja kui ta neid sai terretanud, räkis temma keik korra pärrast ülles, mis Jummal pagganatte seas olli teinud temma ammeti läbbi.

20. Agga kui nemmad sedda kuulsid, auustasid nemmad Issandat, ja ütlesid temma wasto: Sinna nääd, wend, kui mitto tuhhat Juda-rahwast on, kes usklikuks sanud, ja need keik piddawad kangeste kasso kombes.

21. Agga nemmad on sinnust kuulda sanud, et sa pead õppetama Mosesest ärratagganema keik Juda-rahwast, kes pagganatte seas ellawad, ja ütlema, et nemmad ei pea poeglapsi ümberleikama, egga nende kombede järrele ellama.

22. Mis nou on nüüd? Otse töeste peab keik koggodus

kokkotullema, sest nemmad sawad kuulda, et sa olled tulnud.

23. Siis te nüüd sedda, mis meie sulle ütleme: meil on nelli meest, kennel on tootus enneste peäl.

24. Needsinnatsed wotta ennese jure, ja puhhasta ennast nendega, ja te se kullo nende pärrast, et nemmad omma Pea paljaks aiawad; siis saab keikile teäda, et se ühtegi ep olle, mis nemmad sinnust on kuulnud, waid et sinna ka isse nenda ellad, ja sedda käsko pead.

25. Agga neile pagganille, kes usklikuks on sanud, olleme meie kirja läkkitanud ja seädnud, et nemmad ei pea neist ühtegi piddama, kui agga ennast hoidma woöra jummalahwri, ja werre, ja ärraläkkatud lojuste, ja hora-ello eest.

26. Siis wottis Paulus need mehed ennese jure, ja laskis ennast teisel päwal nendega puhhastada, ja läks pühha kotta ja kulutas, et need puhhastamisse päwad ollid löpnud, ja jäi senna, kunni iggaühhe eest nende seast

ohwrit todi.

27. Agga kui need seitse päwa hakkasid otsa sama, näggid tedda Juda-rahwas, kes Asia--maalt ollid, pühhas koias, ja seggasid keik rahwast ärra, ja pistsid käed temma külge,

28. Ja kissendasid: Israeli mehhed, tulge appi, se on se innimenne, kes sesinnatse rahwa, ja kasso ja sesinnatse paiga wasto keiges paikas keik rahwast öppetab; ja peäle sedda on temma neid Kreka-rahwast pühha kotta winud, ja sesinnatse pühha paiga ärrateotanud.

29. (Sest nemmad ollid enne näinud temmaga liñnas ollewad Trowimust Ewesusse-meest, temmast mötlesid nemmad, et Paulus tedda olli pühha kotta winud.)

30. Ja keik se lin likus, ja rahwas jooksid kokko; ja nemmad wotsid Paulust kinni, ja tombasid tedda pühhast koiast wälja, ja seddamaid pandi ukсед lukko.

31. Agga kui nemmad püüdsid tedda ärra--tappa, sai üllem wäe-pealik teäda, et keik Jerusalem olli seggane,

32. Se wottis seddamaid söa--mehhi, ja pealikkud ennese jure, ja tulli joostes nende sekka; agga kui nemmad üllema pealikko ja need söa--mehhed näggid, jätsid nemmad järrele Paulust peksmatta.

33. Siis tulli se üllem pealik liggi, wottis tedda kinni, ja käskis tedda kahhe ahhelaga kinni panna, ja küssis, kes ta pididi ollema, ja mis ta olli teinud.

34. Agga rahwa seast kissendasid teised sedda, teised teist; ja kui temma ei woind öiete se asja teäda sada se kärrina pärrast, kskis ta tedda kantsi wia.

35. Agga kui ta treppide peäle sai, siis pididid need söamehhed tedda kandma, se rahwa peäle--tungimisse pärrast.

36. Sest se rahwa-hulk käis järrel, ja kissendas: Hukka tedda ärra.

37. Ja kui Paulust jo kantsi pididi widama, ütles temma üllema pealikko wasto: Ons mul lubba middagi sulle räkida? agga temma ütles: Kas sa moistad Kreka-keelt?

38. Eks sinna olle se Egiptussema mees, kes enne neid päiwi tülili töstis, ja wiis wälja kõrbenelli tuhhat mörtsukast?

39. Agga Paulus ütles: Minna ollen Juda--mees Tarsussest ja ühhe kuulsa Kilikia-ma liñna mees; agga ma pallun sind, anna mulle lubba rahwa wasto räkida.

40. Agga kui ta lubba andis, astus Paulus treppide peäle, ja löi käega rahwa pole, ja kui keik wait jäid, räkis temma neile Ebrea-kele, ja ütles:

22. Peatük.

Paulus kostab ennese eest, ja pääseb nuhtlussest, et temma ka Roma-mees olli.

1. Mehhed, wennad ja wañemad, kuulge, mis ma nüüd ennese eest kosten teie wasto.

2. Agga kui nem~ad kuulsid, et temma Ebrea--kele nende wasto räkis, jäid nemmad waiksemaks, ja temma ütles:

3. Minna ollen Juda-ma mees sündinud Tarsusses Kilikia-maal, ja ülleskaswatud sellesinnatse liñna sees

Kamalieli jalge ees, õppetud keigekangemas wannematte käskus, ja olin kowwa

Jummala noudia, nenda kui teie keik tännapääw ollete,

4. Ja ma ollen sedda teed ehk õppetust kangeste kaetsenud, surmani köites, ja wangitorni sates ni hästi mehhi kui naesi.

5. Nenda kui mulle ka üllempreester ja keik wannemad tunnistust andwad, kellelt minna ka ollen kirja wotnud wendade kätte wia, ja läksin wälja Tamaskusse liñna, ka neid, kes seäl piddid ollema, kinni köitma ja Jerusalemma wima, et neid piddi nuhheldama.

6. Agga se sündis, kui ma tee peäl olin, ja liggi Tamaskusse liñna sain louna aial, paistis äkkitselt mo ümber üks suur walgus taewast.

7. Ja ma langsin Ma peäle mahha, ja kuulsin ühhe heäle mulle ütlewad: Saul, Saul, mis sa mind takkakiused?

8. Agga minna wastasin: Issand, kes sa olled? ja temma ütles mulle. Minna ollen Jesus Naatsaretist, kedda sa

takkakiusad.

9. Agga need, kes minnoga ollid, näggid kül sedda walgust ja kartsid, agga selle heält, kes mulle räkis, ei kuulnud nemmad mitte.

10. Siis ütlesin minna: Issand, mis pean ma teggema? agga Issand ütles mulle: Touse ülles, minne Tamaskusse liña, ja seäl peab sulle ööldama keik, mis sulle on seätud tehha.

11. Agga kui ma selle walgusse selgusse pärrast ei woind nähha, tallotati mind kätpiddi neist, kes minno seltsist ollid, ja minna sain Tamaskusse liña.

12. Aga üks Ananias, kes kässo järrel jummalakartlik mees olli, kennel hea tunnistus olli keigest Juda-rahwast, kes seäl ellasid,

13. Se tulli mo jure, astus liggi, ja ütles minno wasto: Saul, wend, et nä jälle; ja minna waatsin selsammal tunnil temma peäle.

14. Pärrast ütles temma: Meie wannematte Jum~al on sind enne ärrawallitsenud, et sa pead temma tahtmist tundma, ja sedda Öiget, Kristust,

näggema, ja heält temma suust kuulma.

15. Sest sinna pead temma tunnistaja ollema keikile innimestele neist asjust, mis sa olled näinud ja kuulnud.

16. Ja mis sa nüüd otad? touse ülles, ja lasse ennast ristida, ja ommad pattud ärrapesta, ja húa appi Issanda nimme.

17. Agga kui ma jälle Jerusalemma tullin, ja luggesin pühhas koias, siis sündis, et ma ennesest otsego ärra sain, 18. Ja näggin sedda Jesust, kes mulle ütles: Tötta, ja minne noppeste Jerusalemmast, sest et nemmad sinno tunnistust minnust wasto ei wotta.

19. Ja minna ütlesin: Issand, nemmad teädwad isse, et ma wangi wisin ja peksin koggodusse koddade sees neid, kes sinno sisse usksid.

20. Ja kui Tehwanusse so tunnistaja werri ärrawallati, seisin minna ka isse seäl liggi, ja mul olli temma hukkamisest hea meel, ja hoidsin nende rided, kes tedda tapsid.

21. Ja temma ütles mulle: Minne, sest ma tahhan sind

kaugele pagganatte sekka läkkitada.

22. Agga nemmad kuulsid tedda sest sannast sadik, ja töstsid ennaste heält, ja ütlesid: Hukka seddasuggust ärra Ma peält, sest se ei sünni, et ta peab ellama.

23. Agga kui nemmad kissendasid, ja ommad rided seljast ärraheitsid, ja pörmo wasto taewast wiskasid,

24. Käskis se üllempealik tedda kantsi wia, ja ütles, et tedda pididi piitsaga kiusatama; et ta woiks teäda sada, mis sü pärrast nemmad nenda temma peäle kissendasid.

25. Agga kui nemmad tedda rihmadega said wännitanud, ütles Paulus selle pealikko wasto, kes seäl jures seisis: Kas teil on lubba ühhe Roma-mehhe piitsaga peksta, enne kui kohhus temma ülle käinud?

26. Agga kui se pealik sedda kulis, läks temma ja kulutas sedda üllema pealikkule, ja ütles: Katsu, mis sa wottad tehha; sest sesinnane innimenne on üks Roma-mees.

27. Siis tuli se üllempealik temma jure, ja ütles: Ütle

mulle, olled sa üks Roma-mees? ja temma ütles: Ollen jah!

28. Ja üllempealik wastas: Ma ollen sure rahhaga sedda Roma-liñna öigust ennesele saatnud; agga Paulus ütles: Minna ollen ka Roma-mees sündinud.

29. Siis läksid seddamaid need temma jurest ärra, kes tedda pididid piitsaga kiusama, ja se üllempealik kartis, kui ta teäda sai, et ta Roma--mees olli, ja et temma tedda olli kinnisiddunud.

30. Agga teisel päwal tahtis tem~a öiete teäda sada, mispärrast neist Juda-rahwast tem~a peäle kaebati, ja päästis tedda rihmust lahti, ja käskis üllemad preestrid ja keik nende sure kohto kokko--tulla; ja temma tõi Paulust wälja, ja panni tedda nende ette seisma.

23. Peatük.

Paulus kostab ennese eest, tedda lüakse sure kohto ees. Issand trööstib tedda, ja temma pääseb häddast.

1. Agga Paulus watis üksi silmi sure kohto peäle ja ütles: Mehhed, weñad, ma ollen keige hea süddame tunnistussega Jum~ala ees ellanud sesinnatse päwani.

2. Agga üllempreester Ananias käskis neid, kes temma liggi seisid, temma su peäle lüa.

3. Siis ütles Paulus tem~a wasto: Kül Jummal sind lööb, siña wikkitud sein! istud siña, ja moistad kässo järrel mo peäle kohhut, ja kässid mind lüa wasto käsko tehjes?

4. Agga need, kes temma liggi seisid, ütlesid: Söimad sa Jummal üllemapreestri?

5. Ja Paulus ütles: Wennad, ei ma teädnud mitte, et ta üllempreester on, sest se on kirjutud: Sinna ei pea omma rahwa üllemat mitte söimama.

6. Agga kui Paulus teadis, et teine ossa olli Sadduseridest, ja teine Wariseridest, kissendas temma sure kohto ees:

Mehhed, wennad, ma ollen Wariseer, ja Wariseri poeg, minno peäle moistetakse kohhut lotusse ja surnutte ülles--tousmisse pärrast.

7. Agga kui ta sedda sai

räkinud, tousis kärä Wariseride ja Sadduseride wahhele, ja se hulk lahkus ühhest ärra.

8. Sest Sadduserid ei ütle ollewad üllestousmist, egga inglid, egga waimo, agga Wariserid tunnistawad mollemad ollewad.

9. Agga suur karjuminne tousis, ja kirjatundiad Wariseride hulgast wotsid kätte, riidlesid ja ütlesid: Meie ei leia kurja sest innimessest; ons agga üks waim ellik ingel temmaga räkinud, siis ärge pangem mitte Jummal wasto.

10. Agga kui se tülli sureks läks, kartis se üllempealik, et Paulust neist piddi lõhki kistama, ja käskis söddawägge allamina, ja tedda nende seast ärrakiskuda ja kantsi wia.

11. Agga teisel ösel seisis Issand temma jures ja ütles: Olle julge Paulus ; sest otse kui sa need asjad minnust Jerusalemmas olled tunnistanud, nenda pead siña ka Roma-liñnas tunnistama.

12. Kui nüüd walge sai, wotsid monningad Juda-mehhed üht nou piddada, wandusid isse--ennast ärra, ja ütlesid, et

nemmad ei tahtnud süa egga jua, ennego nemmad piddid Paulust sama ärratapnud.

13. Agga neid olli ennam kui nellikümmend, kes nenda ollid ühhes wandunud.

14. Need läksid üllematte preestride ja wannematte jure, ja ütlesid: Meie olleme ennast kowwaste ärrawandunud ei ühtegi suhho wotta, ennego meie Paulust olleme ärratapnud.

15. Sepärrast andke teie nüüd sure kohtoga teäda üllema pealikkule, et ta tedda hom~e teie ette toob, otsekui tahhaksitte teie tem~a asja parreminne kuulda; agga meie olleme walmis tedda ärratapma, ennego temma teie ette saab.

16. Agga kui Paulusse öe poeg se warritsemisse nou kulis, läks temma ja tulli kantsi, ja kulutas sedda Paulussele.

17. Siis kutsus Paulus ennese jure ühhe neist pealikkuid, ja ütles: Wi se pois üllemapealikko jure, sest temmal on middagi temmale kulutamist.

18. Se wottis siis tedda, ja

satis üllemapealikko jure, ja ütles: Paulus se wang kutsus mind ennese jure, ja pallus se poisi sinno jure wia, sest temmal on middagi sulle räkimist.

19. Agga se üllempealik wottis tedda kätpiddi, ja wiis tedda körwale, ja küssis temmalt: Mis se on, mis sul on mulle kulutamist?

20. Agga temma ütles: Juda-mehhed on ühte nousse heitnud sind palluda, et sa Paulust hom~e sure kohto ette pead laskma wia, otsekui piddid nemmad temma pärrast parreminne kulama.

21. Agga ärra wotta sinna mitte neid uskuda, sest ennam kui nellikümmend meest nende seast wahhiwad tedda, need on ennast ärrawandnud, et nemmad ei tahha süa egga jua, ennego nemmad tedda sawad ärratapnud, ja nüüd on nemmad walmis, ja ootwad sinno tootust.

22. Siis laskis se üllempealik se poisi ärra, ja käskis tedda: Sa ei pea ühhelegi üllesräkima, et sa sedda mulle olled teäda annud.

23. Ja temma kutsus ennese jure kaks pealikko, ja ütles: Pange walmis kaks sadda söameest, et nem~ad Keisarea lähhäwad, ja seitseküm~end rüütli ja kakssadda pikimeest kolmandamal ö tuñil,

24. Ja käskis lojuksed walmis piddada, et nemmad Paulust ühhe selga woiksid panna, ja terwelt sata Mawallitseja Welikse jure,

25. Ja kirjotas ramato nende sannadega:

26. Klaudius Lüsias läkkitab kalli Mawallitseja Weliksile palju terwit.

27. Sellesinnatse mehhe ollid Juda-rahwas kinniwoitnud, ja püüdsid tedda ärratappa, siis tullin ma söawäega peäle, ja wotsin tedda nende käest, ja sain teäda, et ta Roma-mees olli.

28. Agga kui ma tahtsin teäda sada, mis sü pärrast nemmad temma peäle kaebasid, wisin ma tedda nende sure kohto ette.

29. Siis moistsin minna, et temma peäle kaebati nende kässö-öppetusse waidlemiste pärrast, agga ühtegi kaebmist

ep olnud surma egga kinnipannemisse wäärt.

30. Agga kui mulle teäda anti, et Juda-rahwas selle mehhele kawwalust tahtsid tehha, läkkitasin minna tedda seddamaid sinno jure, ja käksin ka need kaebajad öölda sinno ees, mis neil temma wasto pididi ollema. Jä Jummalaga.

31. Siis wotsid söamehhed Paulust, nenda kui neid olli kästüd, ja wisid tedda ärra läbbi öid Antipatri liñna.

32. Agga teisel päwal lasksid nem~ad rüütli temmaga miñna, ja tullid taggasi sinna kantsi.

33. Kui need Keisarea said, andsid nemmad ramato Mawallitseja kätte, ja jätsid Paulust temma jure.

34. Kui nüüd Mawallitseja se ramato lugges, küssis temma, kust rigist ta pididi ollema? ja kui ta teäda sai, et temma Kilikia maalt olli,

35. Ütles temma: Ma tahhan sind kuulda, kui sinno kaebajad ka seia sawad; ja käskis tedda hoida Herodesse kohto-koias.

24. Peatük.

*Juda-rahwas kaebawad
Paulusse peäle Mawallitseja
ette. Paulus kostab ennese
eest.*

1. Agga wie päwa pärrast tuli
üllempreester Ananias alla
wannemattega, ja Tertullusse
ühhe könne-mehhega; need
tullid Mawallitseja ette Paulusse
pärrast.

2. Ja kui tedda ettekutsuti,
hakkas Tertullus kaebama
temma peäle, ja ütles:

3. Et meie sinno läbbi sure
rahho olleme sanud, ja mitto
ausa asja sellesinnatse rahwale
sinno holekandmisse läbbi on
sündinud, sedda wottame meie
ikka ja keikis paikus, kallis
Weliks, sure tännoga wasto.

4. Agga et ma sind kauaks ei
wiwita, siis pallun minna sind,
et sa meid lühhidelt kuled
omma tassandusse pärrast.

5. Sest meie olleme leidnud, et
se mees üks kahjo-teggia on,
ja et ta tülli tõstab keige Juda-
rahwa seas keiges ma-ilmas,
ja et ta Naatsarejide woöra
usso peamees on,

6. Kes ka püüdnud pühha
kodda ärrateotada, kedda meie
ka kinniwotsime ja tahtsime
temma peäle kohhut moista
om~a kässu järrele.

7. Agga üllempealik Lüsias tuli
peäle, ja wottis tedda wäggise
meie käest ärra,

8. Ja käskis tem~a kaebajad
siño jure tulla, kennelt sa isse
woid küssida, ja keikist neist
asjust teada sada, mis meie
tem~a peäle kaebame.

9. Agga Juda-rahwas
tunnistasid sedda ka, ja ütlesid
sedda nenda ollewad.

10. Agga Paulus, kui
Mawallitseja temmale käega
näitis, et ta pididi räkima,
wastas: Et miña tean, et sa
mitto aastat selle rahwa
Mawalliseja olled olnud, siis
tahhan ma sedda julgeminne
ennese eest kosta.

11. Sest sa woid moista, et
ennam ep olle kui
kaksteistkümmend päwa, kui
ma ollen üllesläinud,
Jerusalemmas Jummalat
kummardama,

12. Ja et nemmad mind ep
olle leidnud pühhas koias
ühhegi innimessega

könnelemast, ehk tülli rahwa seas töstmast, ei koggodusse koddades egga liñnas.

13. Egga nemmad woi sedda töeks tehha, mis nemmad nüüd mo peäle kaebawad.

14. Agga sedda tunnistan minna sulle, et ma sedda teed ehk õppetust möda, mis nemmad woöraks ussuks hüüdwad, nenda omma wannematte Jummalat tenin, et minna ussun keik, mis käsko ja prohwetide kirjasse on kirjutud.

15. Ja mul on se lotus Jummal peäle, mis ka needsiñatsed isse ootwad, et õigede ja üllekohtuste surnutte üllestousmiñe peab tulles.

16. Ja selle sees püan minna allati ühhe puhta süddame tunnistusse hoida Jummal ja innimeste wasto.

17. Agga nüüd ollen ma tulnud mitme aasta pärrast, ja andid ja ohwrid tonud omma rahwale.

18. Se peält leidsid mind monned Juda-mehhed Asia-maalt, et ma lasksin ennast puhhastada pühhas koias, ei mitte hulga rahwa egga kärraga.

19. Need peaksid siin so ees

olles, ja kaebama, kui neil middagi mo wasto olleks.

20. Ehk üttelgo needsinnatsed isse, kas nemmad mingisuggust üllekohhut minnust leidnud, kui ma sure kohto ees seisin,

21. Kui agga se ainsa sanna pärrast, et ma nende seas seistes kissendasin: Surnutte ülles--tousmisse pärrast moistetakse teitest tänna kohhut minno peäle.

22. Agga kui Weliks sedda kulis, wiwitas temma neid; sest ta teadis sest teest ehk õppetusest parreminne, ja ütles: Kui se üllempealik Lüsias seie allatulleb, siis tahhan ma teie asja järrele kulata,

23. Ja ta käskis sedda pealikko Paulust hoida, et ta saaks hingata, ja ei keddagi temma ommaksist keelda temmale abbiks ollemast, ehk temma jure tullemast.

24. Agga monne päwa pärrast tuli Weliks Trusilla omma naesega, kes olli Juda-rahwa suggu, ja kutsus Paulust ennese ette, ja kulis tedda räkiwad ussust Kristusse sisse.

25. Agga kui temma räkis õigussest ja kassinast ellust, ja

tullewast kohtust, ehmatas Weliks ja kostis: Minne seks puhhuks ärra, kui mul ennam aega on, kül ma siis sind kutsun.

26. Agga temma lotis ka Paulusselt rahha sada, et ta tedda piddi lahti laskma; sepärrast kutsus ta tedda ka saggedaste ennese jure, ja kõnneles temmaga.

27. Kui nüüd kaks aastat täis sai, tulli Porkius Westus Weliksi assemele; ja Weliks tahtis Juda-rahwale melehead tehha, ja jättis Paulust wangi.

25. Peatük.

Juda-rahwa üllemad kaebawad Paulusse peäle. Paulus otsib kohhut Keisri jurest.

1. Kui nüüd Westus sai siñna rigi peäle sanud, läks temma kolme päwa pärrast Keisareast Jerusalemma.

2. Siis tullid temma ette üllemad preestrid ja Juda-rahwa üllemad Paulusse pärrast, ja pallusid tedda,

3. Ja püüdsid temmalt armo temma wasto, et ta tedda

piddi Jerusalemma kutsuma; agga nemmad warritsesid tee peäl, et nemmad tedda piddid ärratapma.

4. Siis wastas Westus, et Paulust Keisareas piddi kinnipetama, agga temma isse tahtis pea senna miñna.

5. Kes nüüd teie seast woiwad, ütles temma, need tulgo ühtlase minnoga alla, ja kui sesiñnatsel mehhel süüd on, kaebago nem~ad temma peäle.

6. Ja kui ta ennam kui kümme päwa nende jure sai wibinud, läks temma alla Keisarea, ja teisel päwal istus ta kohto-järje peäl, ja käskis Paulust ettetua.

7. Agga kui ta senna sai, siis seisid need Juda--mehhed, kes Jerusalemmast ollid senna allatulnud, temma ümber, ja töid mitto ja rasket kaebust Paulusse wasto, mis nemmad ei woinud töeks tehha,

8. Sest et temma ennese eest wastas: Minna ep olle egga Juda-rahwa kasso wasto, egga pühha koia wasto, egga Keisri wasto ühtegi eksinud.

9. Agga Westus tahtis Juda-rahwale mele--head tehha, ja wastas Paulussele, ja ütles:

Tahhad sa ülles Jerusalemma miña, ja seäl minnust lasta kohhut ennese peäle moista nende asjade pärrast?

10. Agga Paulus ütles: Ma seisan Keisri kohto-järre ees, seäl peab mo peäle kohhut moistetama; Juda-rahwale polle ma middagi liga teinud, nenda kui sinna ka parreminne tead.

11. Sest kui ma middagi ollen liga teinud, ja mis surma wäärt on, siis ei törku minna mitte surses; agga kui sest middagi ei olle, mis need--sinnatsed mo peäle kaebawad, siis ei woi mind ükski nende kätte ärraanda; Keisri jurest otsin ma kohhut.

12. Siis kõñeles Westus sure kohtoga, ja wastas: Keisri kohhut olled sa noudnud, Keisri jure pead sa minnema.

13. Agga kui monned päwad said möda läinud, tulli kuningas Agrippas ja Pernike Keisarea, Westust terretama.

14. Ja kui nemmad senna jo mitto päwa said wibinud, siis räkis Westus kuningale Paulusse asja, ja ütles: Üks mees on seie Weliksist kinni jäetud,

15. Kelle pärrast üllemad preestrid ja Juda--rahwa wannemad minno ette tullid, kui minna Jerusalemmas olin, ja pallusid kohhut temma peäle.

16. Neile kostsin minna, et Roma-rahwal sedda wisi ei olle, üht innimest ärraanda hukkata, ennego se, kelle peäle kaebatakse, saab suud suud wasto kaebajattega, ja aega saab ennese eest kosta se sü pärrast, mis temma peäle kaebatakse.

17. Kui nemmad nüüd seie kohta tullid, siis ei wibind miña mitte, waid läksin teisel päwal kohto--järre peäle istma, ja käsksin sedda meest ettetua.

18. Kui need kaebajad kohto ees seisid, ei woinud nemmad ühtegi sedda süüd temma peäle tösta, mis minna mötlesin.

19. Agga neil ollid monningad waidlemised temma wasto nende ommast ebba-ussust, ja ühhest ärrasurnud Jesussest, kedda Paulus ütles ellawad.

20. Kui ma nüüd sesinnatse asja küssimisse peäle ei moistnud, ütlesin minna: Kas ta

piddi tahtma Jerusalemma miñna, ja seäl nende asjade peäle lasta kohhut moista?

21. Agga kui Paulus pallus, et tedda ni kaua piddi kiñipetama, kuñi Keiser piddi kohhut moistma, siis käsksin minna tedda kinnipiddada senniks, kui ma tedda Keisri jure woiksin läkkitada.

22. Siis ütles Agrippas Westusse wasto: Miña isegi tahhaksin sedda innimest kuulda; ja temma ütles: Hom~e pead sa tedda sama kuulda.

23. Kui nüüd Agrippas ja Pernike teisel päwal sure körkusega tullid, ja kohtokotta läksid üllematte pealikkudega ja nende meestega, mis liñnas keigeüllemad ollid, siis todi Paulust Westusse sanna peäle.

24. Ja Westus ütles: Kunningas Agrippas, ja keik mehhed, kes siin on meiega, teie näte seddasinnast, kelle pärrast keik Juda-rahwa hulk mind on pallunud Jerusalemmas ja siin, kissendades, et ta ei pea ennam ellusse jäma.

25. Agga kui ma teäda sain, et ta polle ühtegi surma wäärt

teinud, ja temma isse ka Keisrist öigust noudis, siis on mo mötte olnud tedda senna läkkitada:

26. Kellest mul ep olle ühtegi öiete Issandale kirjutada; sepärrast ollen ma tedda wäljatonud teie ette, ja keigeennamiste sinno ette, kuningas Agrippas, et, kui se assi saab järrele kulatud, mul woiks olla middagi kirjutada.

27. Sest minno arwates on se üks rummal assi, ühhe wangi läkkitada, ja mitte need süüd, mis temma peäle töstetakse, teäda anda.

26. Peatük.

Kui Paulus ennese eest saab kostnud, siis tunnistab Kunningas Agrippas, et temma on ilmasüta.

1. Agga Agrippas ütles Paulusse wasto: Sul on lubba ennese eest räkida; siis sirrutas Paulus kät ja wastas ennese eest:

2. Ma arwan ennese önneks, kuñingas Agrippas, et ma tännapäaw sinno ees saan

ennese eest kosta keige nende asjade pärrast, mis Juda-

rahwas mulle süüks andwad;

3. Keigeennamiste, et sa tead keik Juda-rahwa kombed ja küssimised: sepärrast pallun minna sind, et sa mind kannaltlikkult kuled.

4. Minno ello wisid norest east sadik, mis mul algmisest omma rahwa seas

Jerusalemmas olnud, teädwad keik Juda-rahwas,

5. Kes mind jo enne tunnud (kui nemmad sedda agga tahtwad tunnistada), et minna meie Jummalat tenistusse keigekangema wisi järrel ollen kui Wariseer ellanud.

6. Ja nüüd seisan minna, ja mo peäle moistetakse kohhut se lotusse pärrast, mis Jum~alast meie wannemille on tootud.

7. Senna lotusse jure lootwad tulla meie kaks--teistkümmend sugguarro, ööd ja päwad allati Jummalat tenides; se lotusse pärrast, kuningas Agrippas, töstetakse mo peäle süüd neist Juda-rahwast.

8. Mis? kas teie jures sedda uskmatta asjaks petakse, et

Jummal surnud üllesärratab?

9. Kül ma mötlesin isseenneses, et ma Naatsaretti Jesusse nimme wasto paljo kurja piddin teggema,

10. Mis minna ka Jerusalemmas ollen teinud, ja mitto pühha innimest wangitorni kinnipannud, kui ma üllemilt preestridelt olin lubba sanud; ja kui neid ärratappeti, siis andsin minna omma sanna senna körwa.

11. Ja ma nuhtlesin neid saggedaste keige koggoduste koddades, ja sundsin neid Jummalat teotada, ja olin wägga hul nende peäle, ja kiusasin neid takka ka woöraste liñnadest sadik.

12. Ja kui minna ka sepärrast Tamaskusse liñna läksin üllematte preestride melewalla ja loaga,

13. Siis näggin minna, oh kuningas, kesk päwa aial tee peäl ühhe walgusse, mis selgem kui päike, mis taewast minno ja nende ümber paistis, kes minnoga tee peäl käisid.

14. Agga kui meie keik Ma peäle mahhalangsime, kuulsin minna heält eñese wasto

räkiwad ja Ebrea-kele ütlewad:
Saul! Saul! mis sa mind kiusad
takka? se tulleb sulle raskeks
astla wasto takka ülleslúa.

15. Agga ma ütlesin: Issand,
kes sa olled? ja temma ütles:
Minna ollen Jesus, kedda sinna
takkakiusad.

16. Siis touse nüüd ülles, ja
seisa omma jalge peäle, sest
sepärrast ollen ma sulle ennast
näitnud, et ma sind tahhan
seäda ommaks teenriks ja
tunnistajaks ni hästi sest, mis
sa olled näinud, kui ka sest,
mis ma sulle weel tahhan
näidata,

17. Ja tahhan sind peästa selle
rahwa ja pagganatte käest,
kelle jure ma sind nüüd
läkkitan,

18. Nende silmad lahti
teggema, et nemmad
pim~edussest woiksid pöördä
walgusse pole, ja sadana
woimussest Jummalä pole, et
nemmad woiksid pattude
andeks-andmist sada, ja ossa
nende seas, kes on pühhaks
tehtud usso läbbi MINNO sisse.

19. Sepärrast, kuñingas
Agrippas, ei olnud ma mitte se
taewase näggemisse wasto

uskmatta;

20. Waid ma kulutan essite
neile kes Tamaskusses, ja
Jerusalem~a ja keige Juda-
rahwale ja paganille, et
nemmad piddid meelt
parrandama, ja Jummalä pole
pöördä, ja öiged mele-
parrandamisse teud teggema.

21. Se asja pärrast on need
Juda-mehhed mind pühhas
koias kinniwotnud, ja püüdsid
mind ärratappa.

22. Agga et ma Jummalast
ollen abbi sanud, seisan ma
weel tännapäwani, ja tunnistan
ni hästi weikistele kui suurtele,
et minna ei ütle muud middagi
kui sedda, mis prohwetid ja
Moses on räkinud, mis piddi
sündima,

23. Et Kristus piddi kannatama,
ja se essimenne ollema
surnutte üllestousmisest, ja
walgust kulutama Juda-
rahwale ja pagganattele.

24. Agga kui ta sedda ennese
eest kostis, ütles Westus sure
heälega: Paulus, sinna jamsid,
suur kinniwotminne sadab sind
jamsima.

25. Agga temma ütles: Kallis
Westus, ei ma jamsi mitte,

waid ma rägin tössised ja moistlikkud sannad.

26. Sest kuningas teab need asjad kül, kelle wasto minna ka julgeste rägin; sest minna ei arwa middagi neist asjust temmale teadmatta ollewad, sest sedda ep olle mitte nurkas sündinud.

27. Ussud sinna, kuningas Agrippas, need prohwetid? ma tean, et sa ussud.

28. Agga Agrippas ütles Paulusse wasto: Ei pudu palju, sa melitad mind, et ma risti-innimesseks saan.

29. Agga Paulus ütles: Ma sowiksin kül Jummalast, puduks pissut ehk palju, et mitte ükspäinis sinna, waid ka keik, kes mind tänna--pääw kuulwad, sähhärdusseks saaksid, kui minna ollen, agga ilma nende köidikutta.

30. Ja kui ta sedda ütles, tousis kuningas ja Mawallitseja ja Pernike ja need, kes nendega itsid, ülles,

31. Ja läksid körwale, ja rääksid issekeskes, ja ütlesid: Sesinnane innimenne ei te middagi, mis surma ehk köidikude wäärt on.

32. Siis ütles Agrippas Westussele: Sedda innimest olleks sündind lahtilasta, kui temma ei olleks Keisri kohhut noudnud.

27. Peatük.

Paulusse suur hädda, kui ta laewaga piddi Roma-liñna minnema. Jummal päästab tedda ja keik, kes temmaga laewa peäl olnud.

1. Agga kui se nou olli petud, et meie piddime laewaga Italia-male minnema, andsid nemmad Paulust ja monned muud wangid ühhe pealikko kätte, Julius nimmi, kes Keisri wahhimeeste-wäehulgast olli.

2. Kui meie nüüd ühhe Abramiti laewa peäle läksime, et meie Asia-ma kohtade kaudo piddime laewaga minnema, siis läksime meie ärra; ja meiega olli Aristarkus Makedonia-ma mees Tessalonikast.

3. Ja teisel päwal saime meie Sidoni, ja Julius olli lahke Paulusse wasto, ja andis tem~ale lubba omma sõbrade jure miñna, et nem~ad tem~a

eest woiksid murret kanda.

4. Ja kui meie seält saime ärraläinud, läksime meie laewaga Kiiprusse sare alt möda, et tuled wasto ollid.

5. Ja kui meie saime läinud ülle se merre, mis Kilikia ja Pamwilia kohtas on, siis saime meie Miria liña, mis Likia-maal.

6. Ja seält leidis se pealik ühhe Aleksandria liña laewa, mis Italia-male läks, ja panni meid senna peäle.

7. Agga kui meie mitto päwa pissi ollime läinud, ja waewalt Knidusse kohta saime, (sest tuul ei lasknud meid) läksime meie Kreta sare alt möda Salmone pole.

8. Ja kui meie waewalt seält möda saime, siis saime meie ühte paika, mis hütakse heaks saddamaks, selle liggi olli Lasea lin.

9. Agga kui palju aega sai möda läinud, ja nüüd jo pahha olli laewaga miña, et ka paasto aeg jo olli möda läinud, maenitses Paulus,

10. Ja ütles neile: Mehhed, ma nään, et se purjetaminne sureks kahjuks ja häddaks

tahhab tulla, mitte ükspäinis koormale ja laewale, waid ka meie ellule.

11. Agga se pealik wottis ennam tüürmanni ja kipri nou kuulda, kui sedda, mis Paulussest ööldi.

12. Agga et senna saddamasse ei olnud head ülle talwe jäda, siis olli surema hulga nou, seält ärraminna, ehk nemmad woiksid Wönikia-male sada, ja ülle talwe senna jäda, se on üks saddam Krekas wasto ettel- ja loe-pohja tuult.

13. Agga kui louna-tuul tassa puhhus, ja nemmad mötlesid, nüüd ennese nou järrele eddasi minnewad, tombasid nemmad ankrut ülles, ja läksid liggi Kretat möda.

14. Agga ei mitte kaua pärrast sedda tousis suur torm nende wasto, mis hütakse Eiroklidoniks. (Se on idda-pohja tuul.)

15. Ja kui se torm laewasse kinni hakkas; et ta ei woinud wasto tuult miña, lasksime meie sedda tulest aiada.

16. Agga meie saime ühhe weikese sare liggi, mis Klaudaks hüti, seäl ei woinud

meie naljalt omma pati kätte sada;

17. Sedda wotsid nemmad ülles, ja pruuksid keik abbi, ja köitsid se laewa kinni köitega, ja kui nemmad kartsid ennast liwa peäle juhtuwad, lasksid nemmad purjed mahha, ja weersid nenda.

18. Agga kui meid kurjast ilmast wägga aeti, siis heitsid nemmad teisel päwal muist koormat wälja.

19. Ja kolmandamal päwal heitsime meie omma kättega laewa riistad wälja.

20. Agga kui mitmel päwal ei päike egga tähhed ei paistnud, ja ei mitte pissut kurja ilma meie wasto olnud, siis lõppes wimaks keik lotus ärra hingesse jada.

21. Agga kui nemmad kaua aega ollid sömatta olnud, siis seisis Paulus nende keskel, ja ütles: Oh mehhed! teie olleksite piddand minno sanna kuulma, ja mitte Kretast ärratullemas, ja sest kahjust ja häddast ilma jäma.

22. Ja nüüd maenitsen minna: olgo teile hea meel, sest ükski hing ei sa meie seast hukka,

kui agga se laew.

23. Sest sel ösel seisis Jummal ingel minno jures, kenne pärralt ma ollen, kedda minna ka tenin,

24. Ja ütles: Ärra karda Paulus, sa pead Keisri ette sama, ja wata, Jummal on sulle need keik kinkinud, kes sinnoga laewa peäl on.

25. Sepärrast, mehhed, olgo teil hea meel, sest ma ussun Jummalat, et se nenda peab sündima, kui mulle on ööldud.

26. Agga meie peame ühhe sare peäle aiama.

27. Agga kui jo neljasteistkümnes ö kätte tulli, ja meid Adria-merre peäl senna ja tenna aeti, siis arwasid laewa-mehhed kesk ö aial, et nemmad ühhe Ma liggi piddid sama.

28. Ja kui nemmad lodi wette heitsid, leidsid nemmad kaksküm~end sülda wet; agga kui nemmad pissut eddasi läksid, ja jälle lodi heitsid, leidsid nemmad wiisteistkümmed sülda.

29. Siis kartsid nemmad, et nemmad piddid kowwa paikade peäle juhtuma, ja heitsid nelli

ankurt wälja laewa
taggumisest otsast, ja sowisid,
et walge piddi tulles.
30. Agga kui need laewa
mehhed laewast püüdsid
ärrapöggeneda, ja pati
merresse lasksid, otsekui piddid
nemmad essimessest laewa
otsast ankurt mahhalaskma,
31. Ütles Paulus pealikko ja
söameeste wasto: Kui need ei
jä laewa, siis ei woi teie
hingesse jada.
32. Siis raiusid need
söamehhed padi köied katki ja
lasksid sedda merresse
langeda.
33. Agga senni kui walge piddi
tulles, maenitses Paulus neid
keik leiba wotta, ja ütles:
Tänna on neljasteistkümnes
pääw, et teie otate, ja sömatta
ollete, ja et teie ep olle
middagi wotnud süa.
34. Sepärrast maenitsen minna
teid leiba wotta, sest se tulles
teie süddame kinnitusseks; sest
ei ühhegi Peast teie seast ei
pea juukse karwagi weerma.
35. Agga kui ta sedda sai
üttelnud, ja leiba kätte wotnud,
tännas ta Jummalat nende
keikide nähhes, ja murdis

sedda, ja hakkas söma.
36. Siis sai neile keikile hea
meel, ja nemmad wotsid ka
leiba.
37. Agga neid keik olli laewa
peäl kaks sadda ja kuus hinge
kahheksatkümmend.
38. Ja kui nemmad said leiba
wotnud, siis kergitasid nemmad
laewa, ja heitsid wilja merresse.
39. Agga kui walge sai, ei
tunnud nemmad sedda maad
mitte; agga ühhe merre nurga
said nemmad nähha, kussa
rand olli, senna olli nende
mõtte laewa aiada, kui
nemmad piddid joudma.
40. Ja kui nemmad ankrud
said ülleswotnud, siis andsid
nemmad se laewa merre mele-
-wallale, ja peätsid aero ehk
türi paelad lahti, ja weddasid
purje ülles tuult möda, ja
püüdsid mäele miñna.
41. Agga kui meie ühte paika
sattusime, kus üks neem olli,
aiasid nemmad laewa senna
peäle, ja se essimenne ots jäi
kül likumatta seisma, agga se
tagguminne ots katkes neist
kangist laenedest katki.
42. Agga söameestel olli se
nou, et nemmad tahtsid wangid

ärratappa, et ükski ei piddand uiudes ärrapeäsmä.

43. Agga se pealik tahtis Paulust ellus piddada, ja kelis neid ärra sedda nou wotmast, ja käskis neid, kes moistsid uiuda, essite wäljahüppada ja mäele taotada,

44. Ja need teised muist laudade peäl, muist laewa tükkide peäl; ja nenda sündis, et keik terwelt mäele said.

28. Peatük.

Paulusse immeteggo Melite sare peäl; temma saab Roma liñna ja kulutab seäl armo-öppetust.

1. Ja kui nemmad terwelt ollid mäele sanud, siis said nemmad teäda, et se saar Meliteks hüti.

2. Agga need umkeelsed sare rahwas ei teinud meile pissut söbrust, sest nemmad teggid tuld, ja wotsid meid keik wasto wihma pärrast, mis meie peäle olli tulnud, ja külma pärrast.

3. Agga kui Paulus hulka haggo kokkorusus ja tullesse panni, tuli üks wihhasem maddo pallawast, ja hakkas temma

kätte kinni.

4. Agga kui need umkeelsed rahwas näggid sedda ellajat temma käe külges rippuwad, ütlesid nemmad issekeskes: Wist on se mees mehhe-eksia, kedda Jummalä wihha ei lasse ellada, ehk temma kül merrest on peäsnud.

5. Agga temma wiñnas se ellaja tullesse, ja ei tunnud ühtegi wigga.

6. Agga nemmad ootsid, et ta piddi üllespaistetama, ehk äkkitselt surnuks

mahhalangema; agga kui nemmad kaua ootsid, ja näggid, et temmale ühtegi wigga ei sündinud, siis mötlesid nemmad teisiti, ja ütlesid, tedda Jummalä ollewad.

7. Agga seälsammas paikas ümberkaudo olli sel sare üllemal, Publius nimmi, üks mois, se wottis meid wasto, ja piddas meid kolm päwa wägga hästi.

8. Siis se sündis, et Publiusse issa soja ja köhho-töwwes haige maas olli, selle jure läks Paulus, ja pallus Jummalat, panni käed temma peäle, ja teggi tedda terweks.

9. Kui nüüd se olli sündinud, tullid ka teised temma jure, kellel se sare peäl wigga olli, ja said terweks.

10. Ja nemmad auustasid meid wägga, ja kui meie piddime ärraminnama, andsid nemmad meile tee peäle, mis tarwis olli.

11. Agga kolme ku pärrast läksime meie ärra ühhe laewaga, se olli Aleksandriast, ja olli ülle talwe seäl sares olnud, sel olli se täht: Kastor ja Polluks.

12. Ja kui meie Sirakusa saime, seisime meie kolm päwa paigal.

13. Kui meie seält laewaga ümberläksime, saime meie Regioni liñna ; ja kui ühhe päwa pärrast louna-tuul tousis, saime meie teisel päwal Puteoloni liñna.

14. Seält leidsime meie wende, neist palluti meid seitse päwa nende jure jäda, ja nenda saime meie Roma liñna.

15. Ja kui seäl need wennad meist said kuulnud, tullid nemmad wälja meie wasto Appiwerist ja Tritabernist sadik; kui Paulus neid näggi, tännas ta Jummalat, ja sai julgust.

16. Agga kui meie Roma saime, andis pealik need wangid üllema pealikko kätte; agga Paulust lubbati jäda issepäinis ühhe söamehhega, kes tedda hoidis.

17. Agga kolme päwa pärrast sündis, et Paulus kokkokutsus neid, kes Juda-rahwa üllemad ollid; ja kui nemmad kokkotullid, ütles temma nende wasto: Mehhed, wennad, ma polle middagi teinud meie raha egga wannematte kombede wasto, ja siiski ollen ma kui wang Jerusalemmast ärraantud Roma-rahwa kätte:

18. Kui need mind ollid kulanud, tahtsid nemmad mind lahtilasta, sest et minnul ei olnud ühtegi surma süüd.

19. Agga kui Juda-rahwas se wasto rääksid, siis piddin ma hädda pärrast Keisri kohhut noudma, ei mitte kui olleks mul middagi om~a rahwa peäle kaebamist.

20. Sesinnatse asja pärrast ollen minna teid nüüd ennese jure kutsnud, et ma teid saaksin nähha, ja teiega räkida; sest Israeli lotusse pärrast ollen ma sessinnatses ahhelas

kinni.

21. Agga nem~ad ütlesid temma wasto: Meie ei olle ühtegi kirja sinno pärrast sanud Juda--maalt, ep ollege ükski wend seie tulnud, kes sinnust middagi kurja olleks kulutanud ehk räkinud.

22. Agga meie arwame tarwis ollewad sinnust kuulda, mis sa mötled; sest septsinnatsest woörast ussust on meil teäda, et selle wasto iggas paikas rägitakse.

23. Agga kui nemmad temmale ühhe päwa ollid nimmetanud, tullid paljo temma jure senna, kus ta sees olli, kennele ta ärraselletas, ja tunnistas Jummal rigi, ja hom~ikust öhtoni melitas temma neid uskma Mosesse kässo ja prohwetide seest need asjad, mis Jesussest ollid kirjutud,
24. Ja muist wotsid sedda uskuda, mis ööldi, agga muist ei usknud mitte.

25. Agga kui nemmad issekeskes ei olnud ühhemelelissed, läksid nemmad ärra, kui Paulus ühhe sanna olli üttelnud, et pühha Waim hästi räkinud prohweti Jesaia

läbbi meie wannematte wasto,
26. Ja üttelnud: Minne sellesinnatse rahwa jure, ja ütle: Kuuldes peate teie kuulma, ja ei mitte moistma, ja nähhes peate teie näggema, ja ei mitte tundma.

27. Selle sellesinnatse rahwa südda on tuimaks läinud, ja nemmad kuulwad raskeste körwadega, ja pannewad ommad silmad kinni, et nemmad wahhest silmaga ei nä, ja körwadega ei kule, ja süddamega ei moista, ja ümber ei pöra, et ma neid ei parranda.

28. Siis olgo teile teäda, et pagganattele on läkkitud Jummal önnistus, ja needsammad wotwad sedda kuulda.

29. Ja kui ta sedda sai räkinud, läksid Juda-rahwas ärra, ja neil olli issekeskes paljo waidlemist.

30. Agga Paulus jäi kaks terwet aastat omma palgatud honesse, ja wottis wasto keik, kes temma jure tullid,

31. Kulutas Jummal rigi, ja õppetas Issandast Jesussest Kristussest keige julgussega

ilmakeelmatta.

Pühha Apostlide Teggude
Ramato Ots.

Apostli Paulusse Ramat Roma-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

*Öigus ei tulle mitte innimeste
wäest egga teggudest, sest
keik pagganad on pattused ja
üllekohtused.*

1. Paulus Jesusse Kristusse
sullane, kutsutud Apostliks,
ärralahhutud Jummal armoo-
öppetust kulutama.

2. (Mis temma on enne
tootanud omma prohwetide
läbbi pühha kirjade sees.)

3. Temma Poiast, (kes on
sündinud Taweti suggust lihha
polest,

4. Kes wäggewaste on
üllesnäidetud Jummal Poia
ollewad Waimo polest, kes
pühhitseb, ülestousmisse läbbi
surnust) Jesussest Kristussest
meie Issandast.

5. Kelle läbbi meie olleme
sanud armo ja Apostli ammeti
keikide pagganatte seas, et

nemmad wöttaksid usso sanna
kuulda, mis temma nimmel
kulutakse.

6. Kelle seast ka teie ollete,
Jesusse Kristusse pole
kutsutud.

7. Keikile, kes Roma-liñnas on,
neile, kedda Jummal armastab,
neile kutsutud pühhadele: Arm
olgo teile ja rahho Jummalast
meie Issast, ja Issandast
Jesussest Kristussest.

8. Essite tännan minna omma
Jummalat Jesusse Kristusse
läbbi teie keikide pärrast, et
teie usk kulus on keiges ma-
ilmas.

9. Sest Jummal on minno
tunnistaja, kedda ma tenin
ommas waimus temma Poia
armo--öppetusses, kuidas ma
löpmatta teie peäle mötlen,
10. Ja iggal aial omma
palwette sees pallun, kas ma
saaksin wahhest Jummal
tahtmisse järrele teie jure tulla.

11. Sest minna iggatsen teid nähha, et ma teile ka middagi waimolikkust annist woiksin jaggada teie kinnitusseks.

12. Agga se on, et meie teine teisega saaksime römusted teie jures, ni hästi teie kui minno usso läbbi, mis meil issekeskes on.

13. Agga, wennad, minna ei tahha, et teile peab teädmatta ollema, et mul saggedaste se meel on olnud teie jure tulla, (ja ma polle tännini sanud) et ma ka teie seas woiksin mingisugguse kasso sada, nenda kui ka mude pagganatte seas.

14. Minna ollen ni hästi Kreka-kui umkele rahwa, ni hästi tarkade kui rummalatte wölglane.

15. Nenda ollen ma ennese polest walmis ka teile Romas armo-öppetust kulutama.

16. Sest minna ei häbbene mitte Kristusse armo-öppetusest, sest se on Jummal wäggi önnistusseks iggaühhele, kes ussub, ni hästi Juda-mehhele essite, kui ka Kreka-mehhele.

17. Sest Jummal öigus

ilmutakse sellesam~a sees ussust usko, nenda kui kirjutud on: Agga se, kes ussust öige on, peab ellama;

18. Sest Jummal wihha ilmutakse taewast keige se innimeste jummalakartmatta ello ja üllekohto peäle, kes töt üllekohto sees kinnipiddawad.

19. Sest et se, mis Jummaast teäda, on awwalik nende sees; sest Jummal on neile sedda teäda annud.

20. Sest temma näggematta asjad, ni hästi temma iggawenne wäggi, kui jummalik olleminne näikse ma-ilma lomissest, kui neid tähhele pannakse neist teggudest, nenda et nemmad ei woi endid wabbandada.

21. Sepärrast et nem~ad Jummalat, kui nemmad tedda tundsids, mitte ep olle kui Jummalat auustanud egga tännanud; waid on omma mötlemiste sees tühhiseks, ja nende moistmatta südda on pimmedaks läinud.

22. Kui nemmad endid targaks arwasid, on nemmad jölledaks sanud.

23. Ja on selle

hukkaminnematta Jummal au kadduwa innimesse, ja lindude, ja nelja--jalgste ja romajatte kuio sarnatseks muutnud.

24. Sepärrast on Jummal neid ka ülleannud nende süddame himmude sees rojusseks, et nemmad om~ad ihhud issekeskes teotasid.

25. Kes Jummala töt on teisiti pöörnud walle sees, ja on auustanud ja teninud loma ennam kui Lojat, kes on kidetud iggaweste, amen.

26. Sepärrast on Jummal neid ülleannud häbbematta himmude sisse; sest nende naesed on sedda lodud ühtepiddamist teisiti pöörnud, kui lodud on.

27. Selsammal kombel on ka meeste-rahwas mahhajätnud sedda lodud ühtepiddamist naeste-rahwaga, ja nende südda on läinud põllema teine teise wasto omma himmo sees, ja meeste--rahwas teggi meeste-rahwaga häbbematta tööd, ja said omma eksitusse palka, nenda kui kohhus olli, isseenneste kätte.

28. Ja otsego nemmad ep olle mitte holind Jummalat öiete tundmast, nenda on Jummal

neid ka ülleannud ühhe kolwatuma mele sisse, sedda tehha, mis ei sünni,

29. Et nemmad ollid keik üllekohhut täis, täis horust, kurjust, ahnust, tiggedust; täis kaddedust, tapmist, rido, kawwalust, pahha wisi,

30. Ja ollid kelekandjad, kelepeksjad, Jummal wihekajad, laitiad, surelissed, hoopliad, targad kurja peäl, kes wannematte sanna ei kuulnud,

31. Ja ollid moistmatta, lepitusse rikjad, kes ommaksid ei armasta, leppimatta, ilma hallastusseta,

32. Kes, kui nemmad Jummal kohto teädsid, (et need, kes nisuggust tewad, surma wäärt on) ei te seddasamma ükspäinis isse, waid neil on ka hea meel neist, kes sedda teggewad.

2. Peatük.

Juda-rahwas on om~a sündimisse polest ni hästi pattused, kui pagganad, et nemmad kül Mosesse kässust ja ümberleikamisest kiitlewad.

1. Sepärrast, oh innimenne! ei woi sa ennast mitte wabbandada, kes sa ial kohhut moistad; sest mis asja sees sinna teise peäle kohhut moistad, moistad sa isseennast hukka; sest sinna teed seddasamma, kes sa teiste peäle kohhut moistad.

2. Ja meie teame, et Jummal kohhus on tössine nende peäle, kes nisuggust tewad.

3. Agga, oh innimenne! kes sinna kohhut moistad nende peäle, kes nisuggust tewad, ja teed ka seddasamma, mötled sa sedda, et sa Jummal kohtust peäsed?

4. Woi põlgad sa temma heldusse, ja kannatusse, ja pitka mele rikkust? eks sa ei tea, et Jummal heldus sind mele-parrandamisse pole sadab?

5. Agga sinna kogud isseennesele omma kangusse ja pattupöõrmatta süddamega wihha otsekui warrandust, sel wihha ja Jummal öige kohto ilmutamisse päwal,

6. Kes iggaühhele maksab temma teggude järrele.

7. Kül neile iggawest ello, kes

head tehhes kannatussega au, ja kitust, ja hukkaminnematta öinne otsiwad.

8. Agga kanget hirmo ja wihha neile, kes riakad on, ja töe sanna ei kule, agga wotwad ülle--kohto sanna kuulda;

9. Willetsus ja ahastus tulleb iggaühhe innimesse hinge peäle, kes kurja teeb, ni hästi Juda-mehhe peäle essite, kui ka Kreka-mehhe peäle.

10. Agga au, ja kitus, ja rahho saab iggaühhele, kes head teeb, ni hästi Juda-mehhele essite, kui ka Kreka-mehhele,

11. Sest Jummal ei pea enam luggu ühhest innimessest kui teisest.

12. Sest kes ial ilma kässota on patto teinud, need peawad ka ilma kässota hukkamiñema: ja kes ial kässu al on patto teinud, nende peäle peab ka kässu läbbi kohhut moistetama.

13. (Sest Jummal ees ep olle öiged need kässu kuuljad, waid neid kässu teggiaid peab öigeks moistetama.

14. Sest kui pagganad, kennel ep olle käsko, isseennesest kässu teud tewad, needsinnatsed, kennel ep olle

käsko, on isseennesele
kässuks,

15. Sest nemmad näitwad ülles,
et se kasso teggo on kirjutud
nende süddame sisse, sest et
nende süddame tunnistus
sedda ka tunnistab, ja nende
möttes issekeskes enneste
peäle kaebawad, ehk enneste
eest kostwad.)

16. Sel päwal, kui Jummal
innimeste sallaja tö peäle
Jesusse Kristusse läbbi kohhut
moistab minno armo-öppetusse
järrele.

17. Wata, sind nimmetakse
Juda-mehheks, ja sa lodad
kasso peäle, ja kiitled
Jummalast,

18. Ja tunned temma tahtmist,
ja et sa käskus olled öppetud,
katsud sinna, mis ei sünni ühte
kässoga.

19. Ja arwad isseeñast ollewad
söggedatte juhataja, nende
walgusse, kes on pimmedusses,

20. Rummalatte juhataja,
wäetimatte öppetaja, kellel on
tundmisse ja töe öppetusse
näggio kasso-öppetusses.

21. Kes sinna nüüd teist
öppetad, eks sa isse--ennast ei
öppeta? kes sa kulutad, et ei

pea warrastama, eks sa isse ei
warrasta?

22. Kes sa ütled, et ei pea
abbiello ärrarikkuma, eks sa
abbiello ärra ei rikku? sul on
hirm woöraste jum~alatte eest,
eks sa isse ei risu pühha asjo?

23. Kes sa kässust kiitled, eks
sa isse ei teota Jummalat
kasso ülleastmisse läbbi?

24. Sest Jum~ala nimmi
laidetakse teie pärrast
pagganatte seas, nenda kui
kirjutud on.

25. Sest se ümberleikaminne
sadab kül kasso, kui sa kasso
järrele teed; agga kui sa olled
kasso ülleastja, siis on sinno
ümberleikaminne eest--nahhaks
sanud.

26. Kui nüüd se
ümberleikamatta kasso
öigussed peab, eks siis temma
eestnahk ei pea
ümberleikamiseks arwatama?

27. Ja eks siis se, kes
sündimisse polest
ümberleikamatta on, ja käsko
täieste peab, sinno peäle
kohhut ei moista, kes sinna
kirjatähhe ja ümberleikamisse
jures kasso ülleastja olled.

28. Sest se ep olle Juda-mees,

kes väljaspiddi Juda-mees on;
egga se ep olle
ümberleikaminne, mis
väljaspiddi lihhas sünnib.

29. Waid se on Juda-mees, kes
seestpiddi on, ja süddame
ümberleikaminne waimus, ei
mitte kirjatahtes, se on õige
ümberleikaminne: selle Juda-
mehhe kitus ep olle mitte
innimestest, waid Jummalast.

3. Peatük.

*Mis kasso Juda-rahwal on, mis
ep olle pagganattel; siiski on
mollemad sündimisse polest
ühhesuggused pattused; Keik
sawad armust õigeks usso
läbbi.*

1. Mis on siis Juda-mehhel
ennam? ehk mis kasso on
ümberleikamisest?

2. Jah on palju keikipiddi; sest
se on kui se üllem assi, et
Jummala sanna nende kätte
on ustud.

3. Agga mis sest on, et
monningad ep olle usknud? kas
nende uskmatta südda peaks
Jummala usko tühjaks
teggema?

4. Ei paigast mitte; waid
Jummal olgo tössine, agga keik
innimesed wallelikkud, nenda
kui kirjutud on, et sind peab
õigeks moistetama sinno
sannade sees, ja et sa woidad,
kui sinno peäle kohhut
moistetakse.

5. Agga kui meie üllekohhus
Jummala õigust wälja näitab,
mis peame meie ütlema? ons
Jummal üllekohtune, kui ta
meie peäle wihha sadab? (ma
rägin innimesse wisil.)

6. Ei mitte; kuidas Jummal
muido ma-ilma peäle woib
kohhut moista?

7. Sest kui Jummal tódde
minno walle läbbi on üllemaks
läinud temma auuks, mis siis
weel minno kui ühhe pattuse
peäle kohhut moistetakse?

8. Ja eks meie ei peaks mitte
enneminne nenda teggema (kui
meid teotakse, ja kui monned
räkiwad, et meie peame
ütlemä:) tehkem kurja, et hea
sest woiks tulla, kelle nuhtlus
õigusse järrel on.

9. Mis siis? kas meie olleme
parremad? ei paigastki; sest
meie olleme enne selgeste
töeks teinud, et ni hästi keik

Juda- kui Kreka-rahwas patto al on.

10. Nenda kui kirjutud on: ei olle, kes öige on, ei ühteainustki.

11. Ep olle sedda, kes moistab: polle sedda, kes Jummalat öiete otsib.

12. Nemmad on keik körwale läinud, nem~ad on ühtlase kolwatumaks sanud, ei olle sedda, kes head teeb, ei olle ühteainustki.

13. Nende kurk on üks lahti haud, omma keeltega räkiwad nemmad kawwalust; wihhasematte maddude kihwt on nende mukkade al.

14. Nende su on täis sajatamist, ja kibbedaid sanno.

15. Nende jallad on nobbedad werd ärrawallama.

16. Ahhastamine ja waewamine on nende tede peäl.

17. Ja rahho teed ep olle nemmad tunnud.

18. Ei olle Jum~ala kartust nende silmade ees.

19. Agga meie teame, et, mis ial käsk ütleb, sedda rägib se neile, kes kässo al on, et igga su peab sama kinni sulgetud,

ja keik ma-ilm pididi Jummalas sü-allune ollema.

20. Sepärrast et kässo teggudest ükski lihha ei moisteta temma ees öigeks; sest kässo läbbi tulleb patto tundminne.

21. Agga nüüd on ilma kässota Jummalaoigus awwalikkuks sanud, mis käsk ja prohwetid tunnistawad.

22. Agga Jummalas öigus saab awwalikkuks Jesusse Kristusse usso läbbi keikile, ja keikide peäle, kes uskwad: sest siin ep olle ühtegi wahhet.

23. Sest keik on patto teinud, ja on Jummalas auust ilma.

24. Ja neid moistetakse temma armust öigeks ilma, se ärralunnastamisse läbbi, mis KRISTUSSE JESUSSE sees on.

25. Kedda Jummalas on enne seädnud leppitamisse kaneks usso läbbi temma werres, omma öigusse üllesnäitmisseks, et temma need pattud, mis enne ollid sündinud, ja mis Jummalas sallis, ei arwand süüks,

26. Omma öigusse üllesnäitmisseks nüüd sel aial, et temma isse öige on, ja öigeks teeb sedda, kes Jesusse

ussust on.

27. Kus nüüd on kiitleminne? se on otsas; Missugguse kässo läbbi? kas teggude kässo läbbi? ei mitte, waid usso kässo läbbi.

28. Sepärrast arwame meie, et innimenne öigeks saab usso läbbi, ilma kässo teggusitta.

29. Woi on Jummal ükspäinis Juda-rahwa Jummal? eks ta ei olle ka pagganatte Jummal? töest temma on ka pagganatte Jummal.

30. Sest et üksainus Jummal on, kes öigeks teeb usso seest sedda, kes on ümberleikatud, kes öigeks teeb usso läbbi sedda, kes on ümberleikamatta.

31. Kas meie siis käsko tühjaks teme usso läbbi? Ei mitte, waid meie kinnitame käsko.

4. Peatük.

Abraami usso läbbi selletakse ärra, mis usso öigus on.

1. Mis meie siis peame ütlema, et meie issa Abraam on sanud lihha polest?

2. Sest kui Abraam teggudest on öigeks moistetud, siis on

temmal kitust, agga mitte Jummal jures.

3. Sest mis ütleb se kirri: Abraam on Jummalat usknud, ja se on temmale öigusseks arwatud.

4. Agga sellele, kes teggusid teeb, ei arwata palka armo pärrast, waid wõlla pärrast.

5. Agga kes teggusid ei te, waid ussub selle sisse, kes sedda jummakartmatta öigeks moistab, sellele arwatakse temma usk öigusseks.

6. Nenda kui ka Tawet sedda innimest ütleb önsa ollewad, kellele Jummal omma öigust temma ommaks arwab ilma teggusitta:

7. Önsad on need, kelle üllekohhus keik on andeks antud, ja kelle pattud on kinnikaetud.

8. Önnis on se mees, kennele Jummal patto ei arwa süüks.

9. Kas nüüd sesinnane önnistus on selle pärralt, kes on ümberleikatud, ehk ka selle pärralt, kes on ümberleikamatta? sest meie ütleme, et Abraamile usk on öigusseks arwatud.

10. Kuidas on se siis arwatud?

kui temma ümberleikatud, ehk ümberleikamatta olli? ei mitte, kui ta ümberleikatud, waid kui ta ümberleikamatta olli.

11. Ja ümberleikamisse tähhe sai temma usso öigusse kinnitusseks, mis temmal olli ümberleikamatta põlwes, et ta pididi ollema keikide issa, kes ümber--leikamatta põlwes uskwad, et se neile pididi öigusseks arwatama;

12. Ja et ta pididi ollema nende ümberleikatud issa, ei mitte ükspäinis nende issa, kes on ümberleikatud, waid ka nende issa, kes käiwad selle usso jälgede sees, mis meie issa Abraamil olli, kui temma alles olli ümberleikamatta.

13. Sest se tootus, mis Abraamile ehk temma suggule on sanud, et ta pididi ma-ilma pärria ollema, ei olle mitte kässo läbbi, waid usso öigusse läbbi antud.

14. Sest kui need, kes kässust on, pärriad on, siis ep olle usk middagi, ja se tootus on tühjaks sanud.

15. Sest käsk sadab wihha; sest kussa ep olle käsko, egga seäl polle ülleastmist.

16. Sepärrast tulleb pärrandus ussust, et se peab armust ollema, et se tootus peab kindel ollema keige suggule, ei mitte ükspäinis sellele, kes kässust on, waid kes Abraami ussust on, kes on meie keikide issa,

17. (Nenda kui kirjutud on: Minna ollen sind pannud palju rahwa issaks) Jummal ees, kedda temma on usknud, kes surnud ellawaks teeb, ja kutsub need asjad, mis ep olle, otsego olleksid nemmad.

18. Kes on lotusse wasto lotes usknud, et temma palju rahwa issaks pididi sama, sedda möda kui ööldud on: Nenda peab sinno suggu ollema.

19. Ja temma ei saand uskus nödraks, ja ei pannud tähhelegi omma ennese ihho, mis jo olli ärraellatand, sest et ta liggi sadda-aastane olli, ja ei pannud tähhelegi Sara ärraellatanud lapse-kodda.

20. Ja temma ei möttelnud mitte kaksipididi Jum~ala tootussest uskmatta süddamega, waid sai wäggewaks uskus, ja andis Jummalale au.

21. Ja olli se peäle täieste julge, et Jum~al wäggew on sedda ka teggema, mis tem~a on tootanud.

22. Sepärrast on se ka temmale öigusseks arwatud.

23. Agga se ep olle ükspäinis temma pärrast kirjutud, et se temmale on arwatud,

24. Waid ka meie pärrast, kennele se peab öigusseks arwatama, kui meie ussume selle sisse, kes meie Issandat Jesust on üllesärratanud surnust;

25. Kes meie ülleastmiste pärrast on ärra--antud, ja meie öigekssamisse pärrast ülles--ärratud.

5. Peatük.

Ussu öigus sadab monnesugguse kasso. Kristust ja essimest Adamat arwatakse wastastikko.

1. Et meie nüüd ussust olleme öigeks sanud, siis on meil rahho Jummal jures meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi.

2. Kelle läbbi meie ka olleme liggi sanud uskus sesinnatse

armo jure, mis sees meie seisame, ja kiitleme Jummal au lotusse pärrast.

3. Agga mitte ükspäinis sepärrast, waid meie kiitleme ka willetsusse sees, et meie teame, et willetsus sadab kannatust,

4. Ja kannatus sadab mitto näggema, ja kui mitto on nähtud, se sadab lotust.

5. Agga lotus ei te meile häbbi, sest et Jummal armastus x on wäljawallatud meie süddame sisse pühha Waimo läbbi, kes meile on antud.

6. Sest Kristus on, kui meie alles nödrad ollime, nende eest, kes jummalakartmatta, ommal aial surnud.

7. Sest ükski ei wotta naljalt ühhe öige eest surra, agga ühhe hea söbra eest ehk kegi ka julgeks surra.

8. Agga Jummal näitab wälja omma armastust meie wasto, et Kristus meie eest on surnud, kui meie alles pattused ollime.

9. Sepärrast peab meid, kes meie nüüd temma were läbbi olleme öigeks sanud, palju ennam temma läbbi peästetama wihhast.

10. Sest kui meie Jummalaga olleme leppitud temma poia surma läbbi, kui meie waenlased ollime; palju enam peab meid temma ello läbbi peästetama, et meie jo olleme leppitud.

11. Agga mitte ükspäinis sepärrast, waid meie kiitleme ka Jummalas meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi, kelle läbbi meie nüüd leppitust olleme sanud.

12. Sepärrast otsekui ühhe innimesse läbbi pat on ma-ilma sisse tulnud, ja patto läbbi surm; nenda on ka surm keikide innimeste sisse läbbiläinud, kelle ühhe sees nemmad keik on patto teinud.

13. Sest pat olli ma-ilmas kässust sadik; agga patto ei arwata süüks, kussa ep olle käsko.

14. Agga surm on kui kuningas wallitsenud Adama aiast, Mosesse aiani ka nende ülle, kes ep olle patto teinud ühhesarnatse ülleastmisega, kui Adam, kes on üks ettetähhendus sest, kes pididi tulles.

15. Agga nenda ep olle se

luggu armo-anniga, kui pattolangmisega; sest kui se ühhe innimesse pattolangmisse läbbi palju on surnud, palju enam on Jummal arm ja and mitmele rohkest sanud se armo läbbi, mis ühhe innimesse Jesusse Kristusse pärralt on.

16. Ja anniga ep olle sedda luggu, kui surmaga, mis on tulnud selle ühhe läbbi, kes patto on teinud; sest kohhus on ühhest pattolangmisest tulnud hukka--samisseks; agga se armo and aitab mitmest pattolangmisest öigusseks.

17. Sest kui selle ühhe innimesse pattolangmisse läbbi surm kui kuningas on wallitsenud selle ühhe läbbi, palju enam peawad need, kes sawad sedda wägga rohkete armo ja öigusse andi, kui kuningad wallitsema ellus selle ühhe Jesusse Kristusse läbbi.

18. Sepärrast nüüd, nenda kui ühhe patto--langmisse läbbi sü on tulnud keikide innimeste peäle hukkasamisseks; nenda on ka selle ühhe Kristusse öigusse läbbi Jummal arm tulnud keikide innimeste peäle ello öigekssamisseks.

19. Sest otsego selle ühhe innimesse sannapölgmisse läbbi on paljo sanud pattuseks; nenda sawad ka selle ühhe Kristusse sannakuulmisse läbbi paljo öigeks.

20. Agga käsk on senna kõrwa tulnud sisse, et pattolangminne pididi suremaks sama; agga kussa pat on suremaks sanud, seäl on arm paljo rohkem olnud:

21. Et, otsego pat on kui kunningas wallitsenud surmas, nenda ka arm peaks kui kunningas wallitsema öigusse läbbi iggawesseks elluks Jesusse Kristusse meie Issanda läbbi.

6. Peatük.

*Patto sees ei sünni ellada.
Uusso öigussest tulleb öige ello parrandaminne. (Epistel kuendamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.
(Epistel seitsmel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.*

1. Mis meil siis tulleb öölda? kas meie peame patto sisse

jäma, et arm peaks suremaks minnema?

2. Ei milgi kombel: kes meie olleme pattule ärrasurnud, kuidas peame meie weel selle sees ellama?

3. Ehk eks teie ei tea, et, mitto meid Kristusse Jesusse sisse on ristitud, et meie temma surma sisse olleme ristitud?

4. Siis olleme meie temmaga mahhamaetud ristmisse läbbi surma sisse, ja otsego Kristus on üllesärratud surnust Issa au läbbi, et meie ka nenda peame udes ellus käima.

5. Sest kui meie Temmaga olleme istutud temma surma sarnadusseks, siis peame meie ka Temma üllestousmisse sarnatsed ollema.

6. Et meie sedda teame, et meie wanna innimenne Temmaga on risti lödud, et patto ihho peab tühjaks minnema, et meie mitte ennam patto ei teni;

7. Sest kes surnud on, se on öigeks moistetud pattust.

8. Agga kui meie Kristussega olleme surnud, siis ussume meie, et meie ka temmaga peame ellama,

9. Sest et meie teame, et Kristus surnust üllesärratud mitte enam ei surre, surm ei wallitse teips temma ülle.

10. Sest, mis temma on surnud, sedda on ta pattule surnud ükskord; agga mis ta ellab, sedda ellab temma Jummalale.

11. Nenda arwage ka teie ennast pattule kül surnud ollewad, agga Jummalale ellawad Kristusse Jesusse meie Issanda sees.)

12. Sepärrast ärgo wallitsego pat mitte kui kuningas teie surrelikko ihho sees, et teie wottaksite temma sanna kuulda temma himmude sees.

13. Äрге andke ka mitte ommad liikmed üllekohto söäriistuks pattule: waid andke ennast isse Jummalale kui need, kes surnust on ellawaks sanud, ja ommad liikmed öigusse söariistuks Jummalale.

14. Sest pat ei pea mitte teie ülle wallitsema, sest teie ep olle mitte käss al, waid armo al.

15. Mis siis? kas peame meie patto teggema, et meie käss al ep olle, waid armo al? ei

paigast mitte.

16. Eks teie ei tea? et, kenne sullasiks teie ennast heidate sanna kuulma, selle sullased teie ollete, kelle sanna teie kulete, olgo patto sullased surmaks, ehk sannakuulmisse sullased öigusseks.

17. Agga tänno Jummalale, et teie patto sullased ollite; agga süddamest ollete selle öpetusse sanna kuulnud, kelle wormi sisse teid on märgitud.

18. Agga et teie ollete pattust lahti sanud, ollete teie öigusse sullasiks sanud.

19. Minna rägin innimesse kombel lihha nödrusse pärrast; sest otsego teie ommad liikmed ollete annud rojastussele ja üllekohtule orjaks, üllekohtuks: nenda andke nüüd ommad liikmed öigussele orjaks pühhitsusseks.

20. Sest kui teie patto sullased ollite, siis ollite teie öigussest lahti.

21. Mis kasso olli teile siis neist asjust, mispärrast teil nüüd häbbi on? sest nende ots on surm.

22. Agga nüüd, et teie ollete pattust lahti ja Jummalale orjaks

sanud, on teil omma kasso, et teie pühhaks sate, ja se ots on iggawenne ello.

23. Sest surm on patto palk, agga iggawenne ello on Jummal armo-and Kristusse Jesusse meie Issanda sees.)

7. Peatük.

Kristusse läbbi peäseb innimenne kässo-äwardamisest. Mis käsk teeb innimesse sees. Lihha panneb waimo ehk seestpiddise innimesse wasto.

1. Ehk eks teie ei tea, wennad, (sest minna rägin neile, kes käsko moistwad) et käsk wallitseb innimesse ülle, senni kui ta ellab.

2. Sest se naene, kes mehhe melewalla al on, on senni, kui mees ellab, kässo läbbi temma al ; agga kui mees on ärrasurnud, siis on temma mehhe kässust lahti sanud.

3. Sepärrast, kui ta teise mehhele lähhäb, kui temma mees alles ellab, siis hütakse tedda abbiellorikjaks; agga kui mees on ärrasurnud, siis on

temma sest kässust lahti, et temma ep olle abbiellorikja, kui ta teise mehhele saab.

4. Sepärrast, mo wennad, ollete teie ka surmatud kässule Kristusse ihho läbbi, et teie peate teise mehhele sama; kes surnust on üllesärratud, et meie Jummalale peame wilja kandma.

5. Sest kui meie lihha sees ollime, siis ollid pattused himmud, mis kässo läbbi tousid wäggewad meie liikmede sees, surmale wilja kandma.

6. Agga nüüd olleme meie kässust lahti sanud, et se on surnud, kellest meid kinnipeti, et meie peame tenima waimo ue wisi, ja mitte kirjatähhe wanna wisi sees.

7. Mis peame meie nüüd ütlemä? ons käsk pat? ei milgi kombel; agga patto ei tunnud minna muido mitte, kui kässo läbbi: sest ma ei teädnud kurja himmo patto ollewad, kui käsk ep olleks öölnud: Sinna ei pea mitte him~ustama.

8. Agga pat leidis süüd, ja satis se kässo läbbi minno sees keik himmud ülles; sest ilma kässota on pat surnud.

9. Agga ma ellasin ennemuiste ilmakässota; agga kui kässosanna tulli, sai pat jälle ellawaks.

10. Agga ma surrin ärra, ja sesinnane kasso--sanna, mis mulle olli antud elluks, sedda leiti mulle surmaks.

11. Agga pat, kui ta süüd leidis kässosanna läbbi, pettis mind ärra, ja tappis mind temma läbbi.

12. Sepärrast on käsk kül pühha, ja kässosanna pühha, ja öige, ja hea.

13. Ons siis se hea mulle surmaks sanud? ei milgi kombel, waid pat on mulle surmaks sanud, et se pididi ilmuma patto ollewad, mis se hea läbbi mulle surma sadab, et pat pididi sama kässosanna läbbi üpris wägga pattuseks.

14. Sest meie teame, et käsk on waimolik; agga minna ollen lihhalik, ja patto alla müdud.

15. Sest minna ei kida heaks, mis ma teen; sest ma ei te mitte, mis ma tahhan, waid minna teen sedda, mis ma wihkan.

16. Kui ma nüüd sedda teen, mis ma ei tahha, siis tunnistan

minna, et käsk hea on.

17. Agga nüüd ei te minna mitte ennam sedda, waid se pat, mis minno sees ellab.

18. Sest ma tean, et minno sees (se on mo lihha sees) ei ella mitte head: sest tahtminne on kül minno jures, agga sedda head teggemist ei leia ma mitte.

19. Sest minna ei te mitte sedda head, mis ma tahhan, agga ma teen sedda kurja, mis ma ei tahha.

20. Kui ma nüüd sedda teen, mis ma ei tahha, siis ei te minna ennam sedda, waid se pat, mis minno sees ellab.

21. Nüüd leian ma ennesest patto käsko, kui ma tahhan head tehha, et se kurri himmo minno jures on.

22. Sest mul on melehead Jummal kässust seestpididise innimesse polest.

23. Agga ma tunnen teist käsko omma liikmete sees, se panneb mo mele kasso wasto, ja wottab mind wangi patto kasso alla, mis mo liikmete sees on.

24. Oh minna willets innimenne! kes päästab mind

sellesinnatse surma ihhust?

25. Ma tännan Jummalat
Jesusse Kristusse meie Issanda
läbbi; sepärrast tenin minna
isse nüüd omma melega
Jummala käsko; agga lihhaga
patto käsko.

8. Peatük.

*Jummala lapsed on lahti
hukkamoistmissest. Nende
kohhus on patto wasto panna.
Nemmad on siin ilmas risti ja
kiusatuste al. Mis suur rööm
on neil kiusatuste wasto.(Epistel
kahheksamal Pühhapäwal
pärrast kolm-aino Jummal
Pühha. (Epistel neljandamal
Pühhapäwal pärrast kolm-aino
Jummal Pühha. (Epistel
Jakobusse päwal.*

1. Sepärrast ei moisteta nüüd
mitte neid hukka, kes Jesusse
Kristusse sees on, kes ei käi
lihha järrel ♂, waid waimo
järrel.

2. Sest ello waimo käsk
Kristusse Jesusse sees on
mind patto ja surma kässust
lahti teinud.

3. Sest et käsk ei woind

pattust lahti tehha, se--pärrast
et se rammoto olli lihha läbbi,
siis läkkitas Jummal omma
Poega pattuse lihha
sarnadusses, ja patto pärrast,
ja moistis sedda patto hukka,
mis lihha sees:

4. Et kässõ öigus piddi täieste
sündima meie sees, kes meie
ei käi lihha järrel, waid waimo
järrel.

5. Sest kes lihha järrele on
ellamas, neil on lihha meel;
agga kes waimo järrele
ellawad, neil on waimo meel.

6. Sest lihha meel on surm;
agga waimo meel on ello ja
rahho.

7. Sepärrast et lihha meel on
waen Jummal wasto, sest
temma ei heida ennast
Jummal kässõ alla, sest ei
temma woigi heita.

8. Ja kes lihha sees on, ei woi
Jummal mele pärrast olla.

9. Agga teie ep olle mitte lihha
sees, waid waimo sees, kui
agga Jummal Waim teie sees
ellab; agga kennel ep olle
Kristusse Waimo, sesinnane ep
olle mitte temma pärralt.

10. Agga kui Kristus teie sees
on, siis on kül ihho surnud

patto pärrast; agga waim on ello öigusse pärrast.

11. Agga kui selle Waim, kes Jesust on surnust üllesärratanud, teie sees ellab, siis wottab se, kes Kristust on surnust üllesärratanud, ka teie surrelikkud ihhud ellawaks teha temma Waimo läbbi, kes teie sees ellab.

12. Sepärrast nüüd, wennad, ep olle meil wölgo lihhaga, et meie peaksime lihha järrele ellama.

13. Sest kui teie lihha järrele wottate ellada, siis peate teie surrema ; agga kui teie Waimo läbbi ihho teud wottate surretada, siis peate teie ellama.

14. Sest ni mitto kui Jummal Waimo läbbi juhhatakse, needsinnatsed on Jummal lapsed.

15. Sest teie ep olle sanud sullase põlwe waimo, et teie jälle peaksite kartma, waid teie ollete lapse põlwe Waimo x sanud, kelle läbbi meie kissendame: Abba, Issa!

16. Sesamma Waim tunnistab meie waimoga, et meie olleme Jummal lapsed.

17. Olleme meie nüüd lapsed, siis olleme meie ka pärriad, nihästi Jummal pärriad kui Kristusse pärriad, kui meie Temmaga kannatame, et meie ka Temmaga au sisse same.)

18. Sest minna arwan, et sellesinnatse aia kannatamissed ep olle ühtegi wäärt selle au wasto, mis meile peab ilmutadama.

19. Sest loom otab pitki silmi Jummal laste au il mumist.

20. Sest loom on tühja põlwe alla heidetud, ei mitte hea melega, waid selle pärrast, kes tedda on senna alla heitnud,
21. Se lotusse peäle, et ka sesamma loom peab peästetud sama sest kadduwa asja tenistussest Jummal laste au wabbadusseks.

22. Sest meie teame, et keik loom ühtlase äggab, ja ühtlase sures waewas on tännini.

23. Agga mitte ükspäinis se, waid ka need isse, kellel Waimo essimessed annid on, ja meie isse äggame isseennestes, ja otame laste öigust, se on: meie ihho ärrapeästmist.)

24. Sest meie olleme ärrapeästetud lotusse läbbi;

agga lotus, mis näikse, ep olle lotust; sest mis kegi nääb, mikspärrast peab temma ka lootma?

25. Agga kui meie sedda lodame, mis meie ei nä, siis otame meie kannatusse läbbi.

26. Agga selsam~al kombel tulleb ka se Waim meie nödrustele appi; sest meie ei tea mitte, mis meie peame palluma, nenda kui kohhus on; agga sesamma Waim teeb palwed meie eest öhkamistega, mis ükski ei wõi üllesräkida.

27. Agga kes süddamed läbbikatsub, se teab, mis Waimo meel on, sest et temma Jummal tahtmisse järrele pühhade eest palwed teeb.

28. Agga meie teame, et keik heaks tulleb neile, kes Jummalat armastawad, kes temma ennepetud nou läbbi on kutsutud.

29. Sest kedda ta enne on ärratunnud, neid on temma ka enne seädnud, et nemmad peawad ollema temma Poia näo sarnatsed, et ta pididi ollema se essimenne sündinud mitme wenna seas.

30. Agga, kedda temma on

enneseädnud, neid on temma ja kutsnud, ja kedda ta on kutsnud, neid on temma ka öigeks teinud, ja kedda ta on öigeks teinud, neid on ta ka auustanud.

31. Mis peame meie nüüd senna jure ütlema? ons Jummal meie eest, kes woib meie wasto panna?

32. Kes omma ennese Poialege polle armo annud, waid on tedda meie keikide eest ärraannud, kuis ei peaks temma mitte ka selle-- sammaga meile keik armust andma?

33. Kes woib nende peäle süüd tösta, kes Jummal ärrawallitsetud on? Jummal on se, kes öigeks teeb.

34. Kes se, kes woib hukkamoista? Kristus on se, kes surnud, ja mis weel ennam, kes ka üllesärratud, kes ka on Jummal parramal käel, kes ka meie eest pallub.

35. Kes woib meid lahutada Kristusse armastussest? willetsus, ehk ahhastus, ehk takka--kiusaminne, ehk nälg, ehk allastus, ehk hädda, ehk moök?

36. (Nenda kui kirjutud on:
Sinno pärrast tappetakse meid
keige se päwa, meid arwatakse
tappa lambuks.)

37. Agga selle keige sees same
meie woimust kül selle läbbi,
kes meid on armastanud.

38. Sest minna ollen se peäle
julge, et ei surm, egga ello, ei
inglid, egga würstid, egga
wäggewad, ei se mis praego,
egga mis tullew on ;

39. Ei kõrgus, egga süggawus,
egga ükski mu loom ei woi
meid lahhutada Jummal
armastussest, mis on Jesusse
Kristusse meie Issanda sees.)

9. Peatük.

*Jummal ei pea ühhest ennam
luggu kui teisest sündmisse
polest: Wallitseb selgest armust
iggawesseks elluks, kes temma
kutsmisse sanna ei põlga, egga
isseennast ei arwa öige
ollewad.*

1. Ma rāgin töt Kristusses,
minna ei walleta mitte, (nenda
et ka miño süddame-tuñistus
sedda mulle tuñistab pühha
Waimo läbbi.)

2. Et mul suur kurbdus ja
löpmenta wallo on minno
süddames.

3. Sest et minna isse sowiksin
ärrakautadawaks sada Kristusse
käest omma wendade pärrast,
kes mo suggulased on lihha
polest.

4. Need on Israeli rahwas, kelle
pärralt on lapse öigus, ja au,
ja seädussed, ja kässo-
andminne, ja Jummal tenistus,
ja tootussed;

5. Kelle pärralt wannemad on,
ja kellest Kristus tulleb lihha
polest, kes on ülle keikide
Jummal, kidetud iggaweste,
amen.

6. Agga se ei woi olla, et
Jummal sanna olleks tühjaks
sanud ; sest keik need ep olle
mitte Israeli suggu æ, kes
Israelist on sündinud.

7. Egga keik olle Abraami
lapsed, sepärrast et nemmad
Abraami suggu on: waid Isaaki
sees peab sulle pärris suggu
nim~etadama.

8. Se on, lihha lapsed,
needsinnatsed ep olle mitte
Jummal lapsed; waid tootusse
lapsed arwatakse sugguks.

9. Sest se on tootusse sanna:

selsinnatsel aial aasta pärrast tahhan minna jälle tulla, ja Saral peab poeg ollema.

10. Agga ei mitte ükspäinis sellega, waid ka Rebekkaga on sesamma luggu olnud, kui tem~a ühhest, se on, meie issast Isaakist käima peäle sai.

11. Sest kui need lapsed weel es olle sündinud, ja ei middagi head egga kurja teinud, et se ennepetud nou Jummalä ärrawallitsemisse järrele piddi kindlaks jäma, ei mitte teggude pärrast, waid selle kutsuja pärrast,

12. Siis ööldi temmale: Surem peab wähhemat tenima.

13. Nenda kui kirjutud on: Jakobit ollen minna armastanud, agga Esawit ollen ma wihkanud.

14. Mis peame meie nüüd ütlemä? ons Jummalä jures üllekohhus? ei milgi kombel.

15. Sest ta ütleb Mosessele: Ma tahhan armo heita selle peäle, kelle peäle ma armo heidan, ja tahhan hallastada selle peäle, kelle peäle ma hallastan.

16. Sepärrast nüüd ei maksa selle nou, kes tahhab, egga

selle, kes jookseb, waid Jummalä nou, kes armo heidab.

17. Sest kirri ütleb Waraonile: Otse seks ollen minna sind üllespiddanud, et ma omma wägge sinnus piddin üllesnäitma, ja et mo nimmi keige Ma peäl peab kulutadama.

18. Sepärrast heidab ta nüüd armo, kelle peäle ta tahhab, ja teeb kowwaks, kedda temma tahhab.

19. Ütled sinna nüüd minnule: Mis ta siis weel kaebab? kes woib temma tahtmisse wasto seista?

20. Agga, oh innimenne! kes olled sinna, kes sa wasto Jummalat kostad? kas se, mis tehtud on, ütleb teggiale: Miks olled sa mind nenda teinud?

21. Ehk kas pottiseppal ep olle melewalda soue ülle, et temma sestsammast ühhest souetükkist woib tehha teist riista auuks, agga teist autumaks riistaks.

22. Kui nüüd Jummalä tahtis omma wihha näidata, ja omma wägge teäda anda, siis on temma sure pitka melega kannatanud nende wihha-

riistadega, mis walmistud on hukatusseks;

23. Ja on kannatanud usklikkudega, et ta piddi teäda andma omma au rikkust nende armo-riistade wasto, mis ta on enne walmistanud auuks,

24. Kedda temma ka on kutsnud, se on: meid, ei mitte ükspäinis Juda-, waid ka paggana--rahwa seltsist,

25. Nenda kui temma ka Osea ramato sees ütleb: Minna tahhan ommaks rahwaks hüda, mis ei olnud mitte minno rahwas: ja armokesseks, mis ei olnud mitte armokenne.

26. Ja peab sündima seäl paikas, kus neil on ööldud: Teie ep olle mitte minno rahwas, seäl peab neid hütama ellawa Jum~ala lapsiks.

27. Agga Jesaia kissendab Israelist: kui Israeli laste arro, mis hukka lähhäb, olleks kui liiw, mis merre äres on, siiski peab suggu ärrapeäsma.

28. Sest temma teeb sesamma asja peäle otsa, ja lõppetab neid öigusses, sest Issand wöttab üht lõppetud asja Ma peäle teha.

29. Ja nenda kui Jesaia on

enne üttelnud: Kui wäggede Issand meile ei olleks suggu jätnud, siis olleksime meie kui Sodoma x rahwas olnud, ja Komorra rahwa sarnatseks sanud.

30. Mis ütleme meie nüüd? sedda, et pagganad, kes ep olle öigust noudnud, on öigust kätte sanud, agga sedda öigust, mis ussust tulleb.

31. Agga Israeli rahwas, kes öigusse käsko noudis, ep olle mitte öigusse kasso jure sanud.

32. Mikspärrast? sest et nemmad öigust ep olle mitte noudnud ussust, waid nenda kui kasso teggudest; sest nemmad on ennast toukand wasto--toukamisse kiwwi wasto.

33. Nenda kui kirjutud on: Wata, ma pannen Sionis wastotoukamisse kiwwi, ja pahhandusse kaljo, ja ükski, kes temma sisse ussub, ei pea mitte häbbi sisse sama.

10. Peatük.

Meie öigus Jummal ees ei tulle kässust, waid Ewangeliummist. Jummal ei te wahhet innimeste wahhel nende

*suggu ehk sündimisse polest.
(Epistel pühha Andrea päwal.*

1. Wennad, minno süddame hea meel ja palwe, mis ma teen Jummal pole Israeli rahwa eest, on se, et nem~ad önsaks saaksid.
2. Sest ma annan neile tunnistust, et nemmad peält nähha wägga hoolsad on Jum~ala pärrast, agga ilma moistusseta.
3. Sest et nemmad ei moista Jummal öigust, ja omma ennese öigust otsiwad kinnitada, ep olle nemmad ennast Jummal öigusse alla heitnud.
4. Sest kässo ots on KRISTUS, öigusseks iggaühhele, kes ussub.
5. Sest Moses kirjotab sest öigussest, mis kässust tulleb, et innimenne, kes sedda keik teeb, se peab se läbbi ellama.
6. Agga se öigus, mis ussust tulleb, ütleb nenda: Ärra ütle mitte omma süddames: kes tahhab üllesminna taewa? se on: Kristust mahhatoma.
7. Ehk kes tahhab allaminna süggawussesse? se on: Kristust

surnust üllestoma.

8. Agga mis ütleb temma: Se sanna on so liggi sinno suus, ja sinno süddames, se on se usso sanna, mis meie kulutame.
9. Sest kui sinna omma suga saad üllestunnistanud Issandat Jesust, ja saad usknud ommas süddames, et Jummal tedda on surnust üllesärratanud, siis pead sa önsaks sama.
10. Sest süddamega ustakse öigusseks, ja suga tunnistakse ülles önnistusseks.
11. Sest se kirri ütleb: Ükski, kes temma sisse ussub, ei pea mitte häbbi sisse sama.
12. Sest wahhet ep olle Juda- ja Kreka-mehhe wahhel, sest sesamma keikide Issand, rikkas keikide heaks, kes tedda appi hüüdwad.
13. Sest iggaüks, kes ial Issanda nimme appi hüab, peab önsaks sama.
14. Kuida peawad nemmad nüüd appi hüüdma tedda, kelle sisse nemmad ep olle usknud? Agga kuida peawad nemmad uskma, mis nemmad ep olle kuulnud? agga kudda peawad nemmad kuulma ilma

kulutajata?

15. Agga kudda peawad nemmad kulutama, kui neid ei olle läkkitud? nenda kui kirjutud on: Kui illusad on nende jallad, kes rahho kulutawad, kes head kulutawad.

16. Agga keik ei wotta armo-öppetusse sanna mitte kuulda. Sest Jesaia ütleb: Issand, kes on meie kulutamist usknud?

17. Sepärrast tulleb usk kulutamissest, agga kulutamine Jummal sanna läbbi.

18. Agga minna ütlen: Eks nemmad polle sedda kuulnud? kül ikka, sest keige Ma sisse on nende heäl wäljaläinud, ja nende sannad ma--ilma otsani.)

19. Agga minna ütlen: Eks Israel polle sedda tunnud? Moses, kes essimenne on, ütleb: Ma tahhan teid ärritada nende läbbi, kes ei olnud minno rahwas, ja tahhan teid wihhaseks tehha ühhe rummala rahwa läbbi.

20. Agga Jesaia rägib julgeste, ja ütleb: Mind on leitud neist, kes mind ei otsi; ma ollen ilmunud neile, kes minno järrel ei küssi.

21. Agga Israeli wasto ütleb temma: Keige se päwa ollen minna ommad käed wäljalautanud ühhe rahwa wasto, mis ei kule sanna, ja wasto rägib.

11. Peatük.

Juda-rahwa süddame kangussest. Jummalaheldussest pagganatte wasto. Juda-rahwa tullewast pattust--pöörmisses. (Epistel kolm-aino Jummal Pühhal.

1. Sepärrast ütlen minna: Ons Jummal omma rahwa ärralükkanud? ei milgi kombel; sest minnagi ollen Israeli mees, Abraami suggust, Penjamini suggu-arrust.

2. Jummal ep olle mitte omma rahwast ärra--lükkanud, mis temma on enne ärratunnud; ehk eks teie ei tea, mis kirri Eliast ütleb, kuidas tem~a Jummalaga rägib wasto Israelit, ja ütleb:

3. Issand, nemmad on sinno prohwetid tapnud, ja sinno altarid mahhakiskunud, ja minna ollen üksi üllejäänud, ja

nemmad käiwad minno hinge peäle.

4. Agga mis ütleb temmale Jummal kostus: Minna ollen ennesele üllejätanud seitsetuhhat meest, kes ep olle pölwe nikkutanud Paali ees.

5. Nenda on ka nüüd selsinnatsel aial suggu üllejäänud Jummal armo ärrawallitsemisse järrele.

6. On se nüüd armust, siis ei olle se teps teggudest; muido ep olleks arm mitte ennam arm; on se agga teggudest, siis ep olle se ennam arm; muido ep olleks teggo mitte ennam teggo.

7. Mis on nüüd? Mis Israel otsib, sedda ep olle temma mitte sanud; agga need ärrawallitsetud on sedda sanud, agga need teised on kowwaks läinud.

8. (Nenda kui kirjutud on: Jummal on neile annud raske unne waimo, silmad, et nemmad ei nä, ja körwad, et nemmad ei kule) tännapäwani.

9. Ja Tawet ütleb: Nende laud sago köieks, ja wörkutamisse paelaks, ja pahhandusseks, ja kättemaksmisseks neile:

10. Nende silmad sago pimmedaks, et nemmad ei nä: ja murra nende selga köwweraks iggal aial.

11. Sepärrast ütlen minna: Ons nemmad kommistand, et nemmad piddid langema? ei paigast mitte, waid nende langmisse läbbi on pagganille önnistus sanud, et pagganad neid Juda-rahwast piddid hoolsaks teggema.

12. Agga kui nende langminne on ma-ilma rikkus, ja nende kahjo pagganatte rikkus; kui palju ennam peaks se pagganatte heaks tulles, kui nemmad keik wotwad uskuda.

13. Sest ma rāgin teile pagganattele; sest et minna pagganatte Apostel ollen, auustan minna omma ammetit,

14. Kas ma woiksin omma lihha hoolsaks, ja monningad nende seast önsaks teha.

15. Sest kui ma-ilm on leppitud se läbbi, et need Juda-rahwas on ärralükkatud; mis on se, kui neid wastowoetakse, muido kui ello surnust sama?

16. Agga kui essimenne uudne willi on pühha, siis on ka taigen pühha, ja kui juur pühha

on, siis on ka oksad pühhad.

17. Kui nüüd monningad neist oksadest on ärramurtud; agga sinna kui mets-öllipu olled nende assemelle pokitud, ja õige öllipu jurest ja mahlast ossa sanud:

18. Siis ärra kiitle mitte oksade wasto; agga kui sa nende wasto kiitled, siis mötle, et sinna ei kañna juurt, waid juur kannab sind.

19. Ütled sinna nüüd: Need oksad on ärra--murtud, et mind pididi sisse pokitama.

20. Õige kül; nemmad on ärramurtud omma uskmatta süddame läbbi; agga sinna seisad usso läbbi: ärra olle surelinne ommast melest, waid karda.

21. Sest kui Jummal ep olle armo annud neile lodud oksadele, katsu, ehk temma sinnulegi ei anna armo.

22. Sepärrast wata Jummalaheldusse ja hirmo: hirmo kül nende wasto, kes on langenud; agga heldusse sinno wasto, kui sa jääd heldusse sisse, muido sindke mahharaiutakse.

23. Ja neid, kui nemmad ei jä uskmatta süddame sisse, peab

pu sisse pokitama; sest Jum~al on wäggew neid jälle sisse pokima.

24. Sest kui sinna ühhest lodud mets-öllipuust olled ärraleikatud, ja wasto lodud wisi hea ölli--pu sisse pokitud, kui palju enam peab neid, kes lodud hea öllipu oksad on, omma ennese öllipu sisse pokitama.

25. Sest minna ei tahha mitte, wennad, et teil sesinnane sallaja assi peab teadmatta ollema (et teie ei pea enneste melest moistlikkud ollema) et muist Israeli rahwa seast on kowwaks läinud, kunni pagganatte arro saab täis sanud.

26. Ja nenda keik Israeli rahwas peab önsaks sama, otsego kirjutud on: Sionist peab Ärrapeästja tulles ja Jakobi suggust se jummalakartmatta ello ärrapöörma.

27. Ja sesinnane on se seädus, mis minnust neile on antud, kui ma nende pattud saan ärra--wotnud.

28. Armo-öppetusse polest on nemmad kül waenlased teie

pärrast; agga ärrawallitsemisse polest on nemmad armsad wannematte pärrast.

29. Sest Jummal ei kahhetse mitte omma armo-andi egga kutsmist.

30. Sest otsego teiege ennemuiste ep olle Jummal sanna kuulnud; agga nüüd nende sanna--kuulmatta süddame läbbi ollete armo sanud:

31. Nenda ep olle nüüd ka needsinnatsed sanna kuulnud, et ka nemmad piddid armo sama, se armo läbbi, mis teile on sündinud.

32. Sest Jummal on keik innimessed sanna--kuulmatta ello alla kinnipannud, et ta keikide peäle pididi armo heitma.

33. Oh sedda Jummal rikkusse ja tarkusse ja tundmisse süggawust! kuis ärraarwamatta on temma kohtomoistmissed, ja ärramoistmatta temma wisid!

34. Sest kes on Issanda mele tunnud? ehk kes on temma nouandja olnud?

35. Ehk kes on temmale middagi enne annud, et sedda

peaks temmale jälle tassutama?

36. Sest temma seest, ja temma läbbi, ja temma sisse on keik asjad; temmale olgo au iggaweste, Amen.)

12. Peatük.

Mis meie kohhus on Jummal, isseenneste, liggimesse ja ka waenlaste wasto. (Epistel essimessel pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha. (Epistel teisel pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha. (Epistel Maria Katsmaminnemisse ehk heina Maria päwal. (Epistel kolmandamal pühhapäwal pärrast kolme Kunninga Pühha.

1. Sepärrast maenitsen minna teid, wennad, Jummal sure süddamelikko hallastusse läbbi, et teie annate om~ad ihhud ellawaks, pühhaks ja Jum~ala melepärralisseks ohwriks, se olgo teie moistlik Jummalatenistus.

2. Ja ärge wotke mitte sesinnatse ma-ilma sarnatsed olla; waid muutke ennast omma mele uendamisse läbbi, et teie woiksite katsuda, mis

Jummala hea, ja
melepärralinne, ja täis
tahtminne on.

3. Sest ma ütlen se armo
läbbi, mis mulle on antud,
iggaühhele, kes teie seast on,
et temma ei arwa ennast
targemaks, kui sünnib arwata,
waid et iggaüks ennesest
arwaks nenda, kui kohhus on
arwata sedda möda, kui
Jummal iggaühhele usso moöto
on jagganud.

4. Sest otsego meil ühhe ihho
sees palju liikmid on; agga
keikil liikmettel ep olle
ühthesuggust tööd:

5. Nenda on meid palju üks
ihho Kristusse sees; agga
iggaüks ennese kohhal olleme
meie teine teise liikmed.

6. Agga meil on armo-annid,
mis sedda armo möda, mis
meile on antud,
monnesuggused on.) Ehk meil
on prohwetid kulutaminne, siis
peab se usso moödo järrele
ollema.

7. Ehk meil on järrelewaatmisse
ammet, siis olleme meie teine
teise liikmed ses
järrelewaatmisse ammetis; ehk
on, kes õppetab, se on teise

like õppetusse sees.

8. Ehk on, kes maenitseb, se
on teise like maenitsusse sees;
kes jaggab, se tehko sedda
wagga süddamega; kes on
üllewaatja, se olgo ussin, kes
waeste eest murretseb, se
tehko sedda römoga.

9. Armastus ärgo olgo mitte
sallalik; hirmo olgo teile kurja
eest; hoidke sedda head takka.

10. Armastage teine teist
ellaste kui wennad; teine
joudko teise ette
auustamisega.

11. Äрге olge laisad ses, mis
teie peate teggema; olge
tullised waimus; pange aega
tähhele.

12. Olge röömsad lotusses,
kannatlikkud ahastusses; jäge
kindlaste palwesse;

13. Aitke need pühhad, kennel
pudo on; püüdke heal meel
woöraid wastowotta.

14. Önnistage neid, kes teid
takkakiusawad; önnistage, ja
ärge wanduge mitte.

15. Olge röömsad röömsadega,
ja nutke nutjattega.

16. Olge ühhemelelissed teine
teise wasto. Äрге noudke kõrki
asjo, kuid heitke ennast

allandikkude seltsi.

17. Äрге olge ennest melest
moistlikkud; ärge makske
ühhelegi kurja kurjaga; noudke
häid asjo keikide innimeste
nähhes.

18. Kui se woib olla, siis
piddage keige innimestega
rahho, ni palju, kui teie polest
sünnib.

19. Äрге makske isse kurja
kätte, armsad, waid andke
maad Jummal wihhale, sest
kirjutud on: Minno pärralt on
se kättemaksminne, minna
tahhan kättemaksta, ütleb
Issand.

20. Kui nüüd sinno waenlasel
nälgi on, siis söda tedda, kui
temmal janno on, siis joda
tedda; sest, kui sa sedda teed,
siis koggud sinna tullisid süssi
temma Pea peäle.

21. Ärra anna ennast kurjast
ärrawoita, kuid woida sinna
kurja ärra heaga.)

13. Peatük.

*Oppetussed, missuggused meie
peame ollema kohto--
wannematte, omma liggimesse,
ja isseennaste wasto.(Epistel*

*neljandamal pühhapäwal
pärrast kolme Kunninga
Pühha.(Epistel essimessel
Kristusse tullemisse Pühhal.*

1. Igga hing heitko ennast
üllematte alla, kellel keigeüllem
melewald on, sest üllemaid ep
olle muido kui Jummalast;
agga kes üllemaid on, need on
Jummalast seätud.

2. Kes nüüd üllematte wasto
panneb, se panneb Jummal
seädmissesse wasto; agga kes
wastopannewad, need saatwad
isseenneste peäle nuhtlust.

3. Sest wallitsejad ei olle
hirmuks hea teggudele waid
kurjadele; agga kui sinna ei
tahha selle üllema hirmo karta,
siis te head, ja siis saad sinna
kitust temmalt.

4. Sest temma on Jummal
tener sinno heaks; agga kui sa
kurja teed, siis kardad, sest ta
ei kañna moõka mitte ilma-
asjata; sest temma on
Jummal tender, kättemaksja,
nuhhelda sedda, kes kurja
teeb.

5. Sepärrast on tarwis, et teie
ennast allaheidate, ei mitte
ükspäinis nuhtlusse, waid ka

süddametunnistusse pärrast.

6. Sest sepärrast makske ka makso; sest nemmad on Jummal süllased, kes otse se eest murret kandwad.

7. Siis tassuge nüüd keikile, mis teie kohhus on; makso, kellele makso: tollirahha, kellele tollirahha: kartust, kellele kartust: au, kellele au tulleb anda.

8. Ärgo olgo teil ühtegi wölga ühhegiga, kuid et teie teine teist armastate, sest kes teist armastab, se on käsko täieste piddanud.

9. Sest se: sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma; sinna ei pea mitte tapma; sinna ei pea mitte warrastama; sinna ei pea mitte üllekohto tunnistama; sinna ei pea mitte himmustama, ja kui weel üks teine käsk on, sedda pañakse sellesinnatse sanna sisse ühte, se on, selle sees: sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast.

10. Armastus ei te liggimessele kurja: siis on nüüd armastus kässo täitminne.)

11. Ja sedda tehkem sepärrast, et meil teäda on se aeg, et se

tund on, et meie jo olleme üllesärratud unnest; (sest nüüd on meie önnistus lähhem kui siis, kui meie usklikuks saime.

12. Ö on möda läinud, agga pääw on liggi tulnud,) sepärrast heitkem ennesest ärra pimmedusse teud, ja ehhitagem ennast walgusse söa--riistadega.

13. Ellagem ausaste kui päwa aial, ei mitte prassimisses egga liajomisses, ei mitte abbi--ello ärrateotamisses, egga kimalusses, ei mitte ridus x egga kaddedusses,

14. Waid ehhitage ennast Issanda Jesusse Kristussega, ja ärge kandke omma lihha eest hoolet nenda, et himmud sest touswad.)

14. Peatük.

Missuggused need, kel kange usk on, peawad ollema nende wasto, kes nödrad on uskus.

1. Agga wotke sedda wasto, kes nödder on uskus, ja ärge saatke tedda mitte kaksi--pidi mötlema.

2. Monni ussub kül, et ta woib

keik süa; agga kes nödder on, se sööb aia-rohhud.

3. Kes sööb, se ärgo põlgago sedda, kes mitte ei sö; ja kes ei sö, se ärgo moistko kohhut selle peäle, kes sööb, sest Jummal on tedda wastowotnud.

4. Kes sinna olled, kes sa teise sullase peäle kohhut moistad? temma seisab ehk langeb omma issandale; agga tedda peab kinnitadama, sest Jummal on wäggew tedda kinnitama.

5. Teine arwab kül ühhe päwa parrema ollewad teist; agga teine arwab keik päwad ühhesugguseks: iggaüks olgo ommast melest se peäle julge.

6. Kes päwa tähhele panneb, se panneb sedda tähhele Issandale, ja kes päwa mitte tähhele ei panne, se ei panne sedda mitte tähhele Issandale; kes sööb, se sööb Issandale, sest temma tännab Jummalat, ja kes mitte ei sö, se ei sö Issandale, ja tännab Jummalat.

7. Sest ükski meist ei ella isseennesele, ja ükski ei surre isseennesele.

8. Sest kui meie ellame, siis meie ellame Issandale: ja kui meie surreme, siis meie

surreme Issandale; sepärrast ehk meie ellame, ehk meie surreme, siis olleme meie Issanda pärralt.

9. Sest seks on Kristus ka surnud ja ülles--tousnud, ja jälle ellawaks sanud, et temma ni hästi surnutte kui ellawate ülle piddi Issand ollema.

10. Agga sinna, mis sa omma wenna peäle kohhut moistad? ehk sinnagi, mis sa omma wenna mikski ei panne? sest meid peab keik Kristusse kohtojärje ette seisatadama.

11. Sest kirjutud on: Minna ellan, ütleb Issand: Mulle peab igga põlw ennast nikkutama, ja igga keel peab Jummalale tunnistama.

12. Sepärrast peab nüüd iggaüks meist isseennese eest Jummalale arro andma.

13. Sepärrast ärge moistkem teps kohhut teise peäle; waid moistke enneminne se peäle kohhut, et ükski omma wennale tülli egga pahhandust ei te.

14. Ma tean, ja ollen julge se peäle Issanda Jesusse sees, et ühtegi ep olle ärrakeeldud isse--enneses, kui agga, kes middagi arwab ärrakeeldud

ollewad, sel on se ärrakeeldud.

15. Agga kui sinno wend roa pärrast kurwaks saab, siis ei käi sinna teps armastusse järrel: ärra sata hukka omma roaga sedda, kelle eest Kristus on surnud.

16. Sepärrast ärge laske omma head mitte teotada.

17. Sest Jummal riik ep olle mitte roog egga joma-aeg, waid öigus, ja rahho, ja rööm pühha Waimo sees.

18. Sest kes neis asjus KRISTUST tenib se on Jummal mele pärrast, ja kölwab innimeste melest.

19. Sepärrast noudkem nüüd sedda takka, mis rahhuks, ja parrandusseks issekeskes tarwis tulleb.

20. Ärra rikku roa pärrast Jummal teggo; keik road on kül puhtad; agga sel innimessel on se pahha, kes pahhandussega sööb.

21. Se on hea, et sa lihha ei sö, egga wina ei jo, egga sedda, kuhho wasto sinno wend ennast toukab, ehk pahhandab, ellik nödraks saab.

22. Ons sinnul usk, siis olgo se sulle ennesele Jummal ees;

Önnis on se, kes isseennese peäle kohhut ei moista selle asja sees, mis ta tunneb hea ollewad.

23. Agga kes kaksipiddi mötleb, kui ta sööb, se on hukkamoistetud, sest et se ei tulle ussust; agga keik, mis ussust ei tulle, se on pat.

15. Peatük.

Nendega, kelle usk nödder on, peab kannatama, Kristusse pärrast, kes keikidega kannatab. Monnisuggused õppetussed ja head maenitsused. (Epistel teisel Kristusse tullemisse Pühhal.

1. Agga meie, kes kanged olleme, peame nende jouotumatte nödrussed kandma, ja ei pea mitte isseennese mele pärrast ollema.

2. Sest iggaüks meist olgo liggimesse mele pärrast temma heaks, se on parrandusseks.

3. Sest Kristuski ep olle omma ennese mele pärrast olnud, waid nenda kui kirjutud on: Nende teotamised, kes sind

teotawad, on minno peäle langenud.

4. Sest mis ial enne on kirjutud, se on meie õppetusseks ennekirjutud, et meil kannatusse ja kirja römustamisse läbbi peab lotus ollema.

5. Agga se kannatusse ja römustamisse Jummal andko teile, et teie üht meelt peate isse--keskes Jesusse Kristusse järrele,

6. Et teie ühhe mele ja ühhe suga auustate Jummalat ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa.

7. Sepärrast wotke teine teist wasto, nenda kui ka Kristus meid on wastowotnud Jummalauuks.

8. Agga ma ütlen, et Jesus Kristus on ümberleikamisse teenriks sanud Jummalat töe pärrast, et ta pididi wañematte tootussed kinnitama:

9. Ja et ka pagganad hallastusse pärrast piddid Jummalat auustama, nenda kui kirjutud on: Sepärrast tahhan minna minna sind kita pagganatte seas, ja sinno nim~ele mängide laulda.

10. Ja ta ütleb temma: Olge röömsad, pagganad, temma rahwaga.

11. Ja ta: Kiitke ISSANDAT, keik pagganad, ja kiitke tedda keik rahwas!

12. Ja ta ütleb Jesaia: Se peab ollema Jesse suur, ja kes touseb wallitsema pagganatte ülle, selle peäle peawad pagganad lootma.

13. Agga se lotusse Jummal täitko teid keige römo ja rahhoga usso sees, et teil woiks rohkeste lotust olla pühha Waimo wäes.)

14. Agga minna issegi tean töeste teitest, mo wennad, et teiege isse täis headust ollete, täidetud keige tundmissega, ja woite ka ennast isse--keskes maenitseda.

15. Agga ma ollen muist teile julgeminne kirjotanud, wennad, et ma sedda jälle teie mele tuletan, se armo pärrast, mis mulle Jummalast on antud,

16. Et minna pean Jesusse Kristusse sullane ollema pagganatte seas, ja Jummalat armo-õppetusse pühha tööd teggema, et pagganatte ohwer Jummalat melest öiete armas

olleks, pühhitsetud pühha
Waimo läbbi.

17. Sepärrast on mul kiitlemist
Kristusse Jesusse sees neist
asjust, mis Jum~ala pärralt on.

18. Sest minna ei julgeks
middagi räkida neist asjust, mis
Kristus ep olle teinud minno
läbbi sanna ja teoga, et
pagganad piddid sanna kuulma,

19. Tähtede ja immeteggude
wäe läbbi, Jummal Waimo
wäe läbbi, nenda et minna
Jerusalemmast ja ümberkaudo
Illirikusse maast sadik keik
Kristusse armo-õppetusega
ollen täitnud.

20. Agga nenda ollen minna
wägga püüdnu armo-õppetust
kulutada, kussa Kristus ep olle
nimmetud, et ma woöra allusse
peäle ei ehita;

21. Waid nenda kui kirjutud on:
Need, kellele temmast ep olle
middagi kulutatud, peawad
naggema, ja need, kes ei olle
kuulnud, peawad moistma.

22. Sepärrast on mind ka
mittokord ärra--keeldud teie
jure tullemast.

23. Agga nüüd, (et mul polle
ennam maad neissinnatsis
paikus; agga ni mitto aastat

wägga ollen iggatsenud teie
jure tulla.)

24. Kui ma lähhän Hispania-
male, tahhan minna teie jure
tulla, sest ma lodan
läbbiminnes teid nähha, ja
teitest senna sadetud sada, kui
ma enne teie seltsis ennast
pissut saan römustanud.

25. Agga nüüd lähhän minna
Jerusalemma pühhad risti-
innimessed tenima.

26. Sest Makedonia ja Ahkaja-
ma koggodussed on heaks
arwanud middagi jaggada neile
waeste pühhadele, kes
Jerusalemmas on.

27. Sest nemmad on sedda
heaks arwanud, ja on ka
nende wölgased; sest kui need
pagganad nende waimolikkuid
andist ossa sanud, siis on ka
nende kohhus, neid ihholikko
andidega aidata.

28. Kui ma nüüd sedda saan
lõppetanud, ja neile sesinnatse
kasso ausaste kätte saatnud,
tahhan minna teie kaudo
Hispania-male miñna.

29. Agga ma tean, kui ma teie
jure tullen, et ma siis tullen
Kristusse armo-õppetusse rohke
jätkoga.

30. Agga minna maenitsen teid, wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi, ja waimo armastusse läbbi, et teie minnoga woitlete palwette sees minno eest Jummal pole,

31. Et ma saaksin peästetud sannakuulmatta rahwa käest, mis Juda-maal on ; ja et se, mis ma ollen koggunud, ja Jerusalemma wiin, woiks pühha rahwa melest öiete armas olla; 32. Et ma woiksin römoga teile jure tulla Jummal tahtmisse järrele, ja teiega ennast römustada.

33. Agga se rahho Jummal olgo teie keikidega. Amen.

16. Peatük.

Paulus annab Wöbet Roma-rahwa holeks, terretab neid, kes pühhad, maenitseb neid, ja kidab Jummalat.

1. Agga minna annan teie holeks meie ödde Wöbet, kes on Kengrea koggodusse kässilinne:

2. Et teie tedda wastowottaksite Issanda sees, nenda kui pühhad kohhus on,

ja olleksite temmale abbiks, mis asjas ial temmal teid tarwis on; sest sesinnane on mitmele, ka mulle ennesele abbiks olnud.

3. Terretage Priskilla ja Akila, minno abbi--mehhed Kristusse Jesusse sees:

4. Kes minno ello eest omma kaela on pannud, kedda mitte ükspäinis minna ei tänna, waid ka keik pagganatte koggodussed;

5. Ja terretage se koggodus nende koias. Terretage Epenetust, kedda ma armatsen, kes se essimenne olnud, kes Ahkaja-maal Kristusse pole on pöörnud.

6. Terretage Maria, kes palju tööd meie eest on teinud.

7. Terretage Andronikust ja Junia minno suggulased, ja kes minnoga wangis olnud: kes on kuulsad Apostlide seas, kes ka enne mind on olnud Kristusse sees.

8. Terretage Amplia, kedda ma armatsen Issanda sees.

9. Terretage Urbanust meie abbimeest Kristusse sees, ja Takini, kedda ma armatsen.

10. Terretage Apellest, kes on

läbbikatsutud Kristusse sees.

Terretage need, kes

Aristobulusse perrest on.

11. Terretage Herodionit minno suggulast. Terretage need, kes Narkissusse perrest, kes Issanda sees on.

12. Terretage Triwona ja Triwosa, kes tööd tewad Issandas. Terretage Persida, kedda ma armatsen, kes palju tööd on teinud Issanda sees.

13. Terretage Ruwust, kes on üks ärrawallitsetud Issanda sees, ja temma ja minno emma.

14. Terretage Asinkritust, Wlegonti, Hermani, Paatroba, Hermet, ja need wennad, kes nende jures on.

15. Terretage Wilologust, ja Julia, Nerea, ja temma ödde, ja Olimpa, ja keik pühhad, kes nende jures on.

16. Terretage teine teist pühha su-andmisega. Kristusse koggodussed läkkitawad teile terwit.

17. Agga minna maenitsen teid, wennad, et teie neid tähhele pannete, kes lahkumissi ja pahhandussi töstwad se õppetusse wasto, mis teie

ollete õppinud, ja tagganee neist ärra.

18. Sest needsinnatsed ei teni mitte meie Issandat Jesust Kristust, waid omma köhto ; ja petwad maggusa sanna, ja libbeda könne läbbi waggade x süddamed.

19. Sest teie sannakuulminne on keikile teäda sanud, sepärrast ollen ma teie pärrast römus; agga ma tahhan, et teie kül hea peäle peate targad, agga kurja peäle waggurad ollema.

20. Agga se rahho Jummal tallab pea sadanat teie jalge alla. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teiega, amen.

21. Teid terretawad Timoteus, minno abbimees, ja Lukius, ja Jason, ja Sosipatrus, minno suggulased.

22. Minna Tertius terretan teid, kes ma se ramato ollen kirjotanud Issanda sees.

23. Teid terretab Kajus, minno ja keige koggodusse perremees. Teid terretab Erastus liinna rentmeister, ja wend Kuartus.

24. Meie Issanda Jesusse

Apostli Paulusse Ramat Roma-rahwale kirjutud.

Kristusse arm olgo teie keikidega, amen.

25. Agga sellele, kes teid woib kinnitada minno armo-öppetusse ja Jesusse Kristusse jutlusse järrele, mis läbbi se sallaja-assi on ilmutud, mis iggawessest aiast on kinnipetud olnud;

26. Agga nüüd on ilmutud prohweti kirjade läbbi iggawesse Jummal kasso pärrast usso sannakuulmisseks, ja teäda antud keikide

pagganatte seas.

27. Selle aino targa Jummalale olgo au Jesusse Kristusse läbbi iggaweste. AMEN.

Roma-rahwale kirjutud Korintussest Wöbe läbbi, kes olli Kengrea koggodusse kässilinne.

Paulusse Ramato Ots, mis Roma-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Maenitsus, et ühhesuggune meel ja allandik südda peab usklikkudele ollema. (Epistel kahheksateistkümmenal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Paulusse Jesusse Kristusse kutsutud Apostel Jummal tahtmisse järrele, ja wend

Sostenes.

2. Selle Jummal koggodussele, mis Korintusse-liñnas on, neile, kes on pühhitsetud Kristusse Jesusse sees, neile kutsutud pühhadele, nende keikidega, kes meie Issanda Jesusse Kristusse nimme appi hüüdwad keikis nende ja meie paikus.

3. Arm olgo teiega, ja rahho Jummalast meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

4. Minna tännan ikka omma Jummalat teie pärrast se Jumjala armo eest, mis teile on antud Kristusse Jesusse sees,

5. Et teie temma sees keikist ollete rikkaks sanud keige õppetusse sanna, ja keige tundmisse sees.

6. Nenda kui Kristusse tunnistus teie sees on kinnitud,

7. Nenda et teil ühhestki armo-annist ei olle pudo, ja otate meie Issanda Jesusse Kristusse ilmumist;

8. Kes ka teid tahhab kinnitada otsani, et teie laitmatta õ woiksite olla meie Issanda Jesusse Kristusse päwal.

9. Jummal on ustaw, kelle läbbi teie ollete kutsutud temma Poia meie Issanda Jesusse Kristusse ossamisseks.)

10. Agga minna maenitsen teid, wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse nimme läbbi, et teie keik ühte wisi rägite, ja et ei olle lahkumissi teie seas, waid sündige teine teisega ühte ühhe--sugguses meles, ja ühhesugguses mõttes.

11. Sest ma ollen Kloese perre käest teitest teäda sanud,

minno wennad, et teie seas riidlemissi on.

12. Agga ma ütlen sedda, et iggaüks teie seast ütleb: Minna ollen Paulusse poolt, ja teine: Minna ollen Apollo-poolt, ja teine: Minna ollen Kewa poolt, ja teine: Minna ollen Kristusse poolt.

13. Ons Kristus lahhutud? ons Paulus teie eest risti lödud? woi ollete teie Paulusse nimme peäle ristitud?

14. Ma tännan Jummalat, et minna ei olle keddagi teie seast ristinud, kui ükspäinis Kristust ja Kajust;

15. Et ükski ei woi öölda, et ma omma nimme peäle ollen ristinud.

16. Agga ma ollen ka ristinud Tehwana perret ; ennam ei tea minna mitte, kas ma muud keddagi ollen ristinud.

17. Sest Kristus ei olle mind mitte läkkitanud ristima, waid armo-õppetust kulutama, ei mitte targa sannadega, et Kristusse risti ei peaks tühjaks tehtama.

18. Sest se sanna sest ristist on neile üks jölledus, kes hukka lähhäwad, agga meile,

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

kes meie önsaks same, on se üks Jummal wäggi.

19. Sest kirjutud on: Minna tahhan tarkade tarkust ärrakautada, ja moistlikkude moistust tühjaks teha.

20. Kus on se tark? kus on se kirjatundia? kus on sellesinnatse ma-ilma asjade ärraarwaja? eks Jummal olle sellesinnatse ma-ilma tarkust jölledaks teinud?

21. Sest et ma-ilm omma tarkusse läbbi ei tunnud Jummalat Jummal tarkusse sees, siis on Jummal mele pärrast olnud, jölleda jutlusse läbbi önsaks teha neid, kes ussuwad.

22. Sest Juda-rahwas küssiwad tähte, ja Kreka-rahwas noudwad tarkust.

23. Agga meie kulutame Kristust, kes risti lödud, mis Juda-rahwale üks pahhandus, agga Kreka-rahwale üks jölledus on.

24. Agga neile, kes on kutsutud, ni hästi Juda- kui Kreka-rahwale kulutame meie Kristust, Jummal wägge, ja Jummal x tarkust.

25. Sest Jummal jölle assi on

targem, kui innimessed on, ja Jummal nödrus on wäggewam, kui innimessed on.

26. Sest teie näte, wennad, omma kutsmist, et ei mitte paljo targaid lihha polest, ei mitte paljo wäggewaid, ei mitte paljo suurtsuggu rahwast teie seas ei olle ;

27. Waid mis jölle on ma-ilma ees, sedda on Jummal ärrawallitsenud, et temma tarkadele häbbi teeks, ja mis nödder on ma-ilma ees, sedda on Jummal ärrawallitsenud, et temma häbbi teeks sellele, kes wäggew on.

28. Ja mis ma-ilma ees alw ja ärrapöltud on, sedda on Jummal ärrawallitsenud, ja sedda, mis ühtegi ei olle, et ta pididi tühjaks teggema sedda, mis middagi on.

29. Et ükski lihha temma ees ei pea kiitlema.

30. Agga tem~ast ollete teie Kristusse Jesusse sees, kes meie Jummalast on sanud tarkusseks, ja öigusseks ja pühhitsemisseks, ja lunnastamisseks.

31. Et se olleks nenda, kui kirjutud on: Kes kiitleb, se

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

kitelgo Issanda sees.

2. Peatük.

Sedda armo-öppetust peab jummalikko tarkussega kulutama.

1. Ka minna, kui ma teie jure tullin, wennad, ei tulnud mitte kõrge sannade ehk tarkussega, kui ma teile Jummal tannistust kulutasin.

2. Sest minna ei arwand ennast teie seas ühtegi muud teädwad, kui agga Jesust Kristust ja seddasamma kui üht risti lödud Kristust.

3. Ja minna olin teie jures nödrusse, ja kartusse, ja sure wärristusse sees.

4. Ja minno könne ja minno jutlus ei olnud mitte melitajatte innimesse tarkusse sannadega, waid Waimo ja wäe üllesnäitamisses.

5. Et teie usk mitte ei olleks innimeste tarkusses, waid Jummal wäes.

6. Agga meie rägime sedda tarkust, mis on täieste waggade sees, ei mitte sellesinnatse ma-ilma, egga

sellesinnatse ma-ilma üllematte tarkust, kes ärrakadduwad;

7. Waid meie rägime Jummal tarkust sallajas asjas, sedda warjule pandud tarkust, mis Jummal enne on seädnud enne ma-ilma algmist, meie auuks.

8. Mis ükski sellesinnatse ma-ilma üllemist ei olle tunnud; sest kui nemmad sedda olleksid tunnud, siis ei olleks nemmad sedda au Issandat mitte risti lõnud.

9. Waid nenda kui kirjutud on: Mis silm ei olle näinud, ja körw ei olle kuulnud, ja innimesse süddamesse ei olle tousnud, mis Jummal on walmistanud neile, kes tedda armastawad, 10. Sedda on Jummal meile ilmutanud omma Waimo läbbi: sest Waim otsib keik asjad läbbi, ka Jummal süggawussed.

11. Sest kes innimeste seast teab sedda, mis innimesse sees on, kui agga innimesse waim, kes temma sees on ; nenda ei tea ka ükski, mis Jummal sees on, kui agga Jummal Waim.

12. Agga meie ei olle mitte sedda ma-ilma waimo sanud,

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

waid sedda Waimo, kes Jummalast on, et meie woime teäda, mis meile Jummalast on armust antud.

13. Sedda rägime meie ka, et mitte sannadega, mis innimesse tarkus õppetab, waid mis pühha Waim õppetab, ja arwame waimolikkud asjad ärra waimolikkul kombel.

14. Agga lihhalik innimenne ei sa mitte kätte, mis Jummal Waimo asjad on ; sest se on temmal üks jölledus, ja temma ei woi neid mitte tunda, sest neid peab waimolikkult ärramoistetama.

15. Agga waimolik innimenne moistab kül keik ärra, ja tedda ennast ei moisteta ühhestki ärra.

16. Sest kes on Issanda meelt tunnud, ja kes tedda pididi õppetama? agga meil on Kristus meel.

3. Peatük.

Õppetajad on teenrid, põlloharriad ja hone-ehhitajad, Kristus on meie önnistusse Issand ja allus.

1. Ka minna, wennad, ei olle mitte woinud räkida teile kui waimolikkudele, waid kui lihhalikkudele, kui wäetimatte lastele Kristusse sees.

2. Pima ollen minna teile jua annud, ja ei mitte kowwa roga; sest teie ei woinud weel mitte, egga woi weel nüüdke mitte.

3. Sest teie ollete alles lihhalikkud, sest kui kaddedus, ja riid, ja wastastikkud meled teie seas on, eks teie olle lihhalikkud, ja eks teie ei ella innimeste wisil?

4. Sest kui kegi ütleb: Minna ollen Paulusse poolt, agga teine: Minna ollen Apollo poolt, eks teie siis ei olle lihhalikkud?

5. Kes on nüüd Paulus? ja kes on Apollos? mis muud kui teenrid, kenne läbbi teie ollete usklikuks sanud, ja nenda kui Issand iggaühhele on annud.

6. Minna ollen istutanud, Apollos on kastnud, agga Jummal on kaswatanud.

7. Siis ei olle nüüd middagi, egga se, kes istutab, egga se, kes kastab, waid Jummal, kes kaswatab.

8. Agga kes istutab, ja kes kastab, need on ühhesuggused;

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

agga iggaüks saab omma palka omma töö järrele.

9. Sest meie olleme Jummal abbimehhed, teie ollete Jummal põllo-ma, ja Jummal hone.

10. Jummal armo järrele, mis minnule on antud, ollen minna allust seädnud kui tark hone-ehhitaja, ja üks teine ehhitab se peäle; agga iggaüks katsko, kuidas temma se peäle ehhitab.

11. Sest teist allust ei woi ükski seäda, kui agga se, mis jo seätud on, se on Jesus Kristus.

12. Agga kui kegi sellesinnatse allusse peäle ehhitab kulda, hõbedat, kallid kiwwa, puid, heina, kört;

13. Siis peab iggaühhe töö awwalikkuks sama: sest se pääw peab sedda selletama; sest tulle läbbi peab se ilmuma, ja tulli peab läbbikatsuma iggaühhe tööd, missuggune se on.

14. Kui kellegi töö jääb, mis temma se peäle on ehhitatud, siis peab ta palka sama.

15. Kui kellegi töö ärrapölleb, siis saab temma sest kahjo; agga temma isse peäseb, agga

nenda kui tulle läbbi.

16. Eks teie ei tea, et teie Jummal tempel ollete, ja et Jummal Waim teie sees ellab?

17. Kui kegi Jummal templi ärrarikkub, tedda tahhab Jummal ärrarikkuda; sest Jummal tempel on pühha, se ollete teie.

18. Ärgo petko ükski isseennast; kui kegi teie seast ennast arwab targa ollewad sessinnatses ma-ilmas, se sago jölledaks, et ta woiks targaks sada.

19. Sest sellesinnatse ma-ilma tarkus on jölledus Jummal jures; sest kirjutud on: Temma tabbab targad nende tiggeda kawwalusse sees.

20. Ja ta: Issand tunneb nende tarkade mõtlemissed, et nemmad tühjad on.

21. Sepärrast ärgo kitelgo ükski innimestest; sest keik on teie pärralt,

22. Olgo Paulus ehk Apollos, olgo Kewas ehk ma-ilm, olgo ello ehk surm, olgo ollewad asjad ehk tullewad asjad, keik on teie pärralt.

23. Agga teie ollete Kristusse pärralt, agga Kristus on

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

Jummala pärralt.

4. Peatük.

*Apostlide ammet ja põlli.
(Epistel kolmandamal Kristusse
Tullemisse Pühhal.*

1. Nenda arwago meid iggaüks kui Kristusse sullasid ja maiapiddajaid Jummal sallaja-asjade ülle.

2. Agga peäle sedda, siis küssitakse maiapiddajatte käest, et iggaüks peab tru ollema.

3. Agga ma ei panne sedda mikski, et teitest minno peäle kohhut moistetakse, ehk innimesse kohto päwast, agga ei minnage moista ennese peäle kohhut,

4. Sest minna ei tea ennese peäle ühtegi süüd: agga sepärrast ep olle ma mitte õigeks arwatud: agga Issand on se, kes mo peäle kohhut moistab.

5. Sepärrast ärge moistke ühtegi kohhut enne aega, kunni Issand tulleb, kes ka pimmedusse sallajad asjad päwa ette tõstab, ja

süddamette nouud awwalikkuks teeb, siis saab iggaüks Jummalalt kitust.)

6. Agga sedda ollen minna, wennad, ennese ja Apollo peäle tähhendanud teie pärrast, et teie meist peate öppima, ei mitte targemad ollema ülle sedda, kui kirjutud on, et teie teine teise wasto ühhegi pärrast ei pea surustellema.

7. Sest kes teeb sinno wahhel wahhet? agga mis on sul, mis sinna ei olle sanud? agga kui sa ka sedda olled sanud, mis sa siis kiitled, otse kui ei olleks sa sedda mitte sanud?

8. Jubba teie ollete täis sanud, jubba teie ollete rikkaks läinud, teie wallitsete kui kuningad ilma meieta, ja Jummal andko, et teie wallitseksite kui kuningad, et ka meie woiksime kui kuningad teiega wallitseda.

9. Sest minna arwan, et Jummal meid need wiimsed Apostlid on pannud kui surmale ärra--antud; sest meie olleme silma-immeks sanud ma-ilmale, ja inglidade, ja innimestele.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

10. Meie olleme jölledad Kristusse pärrast, agga teie ollete moistlikkud Kristusse sees; meie nödrad, agga teie kanged; teie ausad, agga meie autumad.

11. Selle tunnini kannatame meie ka nälga ja janno, ja olleme allasti, ja meid peksetakse kemmeltega, ja meil ei olle kussagi pool asset,

12. Ja meie näme waewa tööd tehhes omma kättega; kui meid söimatakse, siis önnistame meie; kui meid takkakiusatakse, siis kannatame meie sedda.

13. Kui meid teotakse, siis pallume meie; meie olleme tännini otsego ma-ilma pühkiks ja keikide roistuks sanud.

14. Minna ei kirjota sedda mitte, et ma teile häbbi teeksin, waid minna maenitsen teid, kui ommad armsad lapsed.

15. Sest ehk teil olleks kümmetuhhat juhhatajat Kristusse sees, ommeti ei olle teil mitte paljo issasid, sest Kristusse Jesusse sees ollen minna teid sünnitanud armo-öppetusse läbbi.

16. Sepärrast maenitsen minna

teid, olge minno järrelkäiad.

17. Sepärrast ollen minna Timoteust teile läkkitanud, kes mo armas ja tru poeg on Issanda sees, kes teie mele peab tulletama minno teed, mis Kristusse sees on, nenda kui ma keikis paikus iggas koggodusses öppetan.

18. Agga monningad surustellewad, otse kui ei peaks minna mitte teie jure tulles.

19. Agga ma tahhan pea teie jure tulla, kui Issand tahhab, ja tahhan teäda sada ei mitte uhkede könnet, waid sedda wägge.

20. Sest Jummal riik ei olle mitte könnes, waid wäes.

21. Mis teie tahhate? pean minna witsaga teie jure tulles, woi armastusse ja tassase waimoga?

5. Peatük.

Selle werrise horatöteggia patto nuhtlus; Maenitsus, et wanna happotaignat peab wälja pühkima, ja kuidas ja miksepärrast ei pea ollema teggemist nende pattustega.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

*(Epistel Kristusse üllestousmisse
Pühha essimessel päwal.*

1. Ülleültsa kulukse horust teie seas ollewad, ja nisuggune horus, mis ei pagganattege seas ei nimmeta, et ühhel omma issa naene peab ollema.
2. Ja teie ollete uhked, ja ei olle mitte enneminne murretsenud, et se, kes sedda tööd teinud, teie seast saaks ärralükkatud.
3. Agga minna ollen jo, et minna kül ihhoga seält ärra, agga waimus liggi ollen, kui teie jures olleks, kohhut selle peäle moistnud, kes sedda nenda on teinud,
4. Meie Issanda Jesusse Kristusse nimmel, kui teie ja minno waim kous on, meie Issanda Jesusse Kristusse wäega,
5. Nisuggust sadanale ärraanda lihha hukkasamisseks, et waim woiks pääseda Issanda Jesusse päwal.
6. Teie kiitleminne ep olle mitte hea; eks teie tea, et pissut happotaignat keik taignat happuks teeb?
7. Sepärrast pühkige wälja se

wanna happo--taigen, et teie uus taigen woiksite olla, nenda kui teie hapnematta ollete; sest ka meie Pasa--tal Kristus on meie eest tappetud.

8. Sepärrast piddagem Pühhad, ei mitte wannas happotaignas, ei kurjusse egga kawwalusse happotaignas, waid selge mele ja töe hapnematta taignas.)

9. Minna ollen teile kirjotanud ramato, et teil ei pea ollema teggemist horapiddajattega.

10. Ja sedda ei ütle minna mitte sellesinnatse ma-ilma horapiddajattest, egga ahnedest, ei risujattest, egga woöra jummal teenridest ülleültsa, muido peaksite teie ilmast ärraminnema.

11. Agga nüüd ollen minna teile kirjotanud, et teil ei pea sellega middagi ollema teggemist, kui keddagi wennaks nimmetakse, ja on ehk hora--piddaja, ehk ahne, ehk woöra jummal tener, ehk laitaja, ehk jodik, ehk risuja; sähhärdussega ei peage teie ühhes söma.

12. Sest mis minnul tarwis ka nende peäle kohhut moista, kes wäljas on? eks teie nende peäle kohhut ei moista, kes

Apostli Paulusse esimesse Ramat Korintusse-liina rahwale kirjutud.

sees on?

13. Agga Jummal moistab nende peäle kohhut, kes wäljas on ; sepärrast lükkage se kurja--teggia ennestest seast wälja.

6. Peatük.

Neid söideltakse, kes kohtus käiwad pagganatte jures ja hora-tööd tewad.

1. Kas julgeb kegi teie seast, kui temmal teisega on teggemist, kohtus käia üllekohtuste jures, ja ei mitte pühhadest jures.

2. Eks teie ei tea, et pühhad peawad ma--ilma peäle kohhut moistma? ka kui nüüd teiest ma-ilma peäle peab kohhut moistetama, eks teie siis ei kölba vähhematte asjade peäle kohhut moistma?

3. Eks teie ei tea, et meie peame inglides peäle kohhut moistma, miks siis mitte aialikko asjade peäle?

4. Kui teile nüüd aialikko asjade peäle tulleb kohhut moista, siis seate teie neid, kes koggodusses ärrapöltud on,

kohtomoistjaks.

5. Minna ütlen sedda teile häbbiks, eks siis ei olle ühtegi tarka teie seast, ei ühteainustke, kes wenna ja wenna wahhel woiks kohhut moista?

6. Waid wend käib kohtus wennaga, ja sedda uskmatta rahwa jures.

7. Nüüd on jo töest wigga teie seas, et teie teine teisega kohtus käite; miks teie ennestest üllekohhut ei

kannata? miks teie ennestest ei lasse kahjo ennestele teha?

8. Waid teie tete üllekohhut ja kahjo, ja sedda wendadele.

9. Ehk eks teie ei tea, et üllekohtused ei pea mitte Jummal riki pärrima? ärge eksige mitte; ei horapiddajad, egga woöra jummal teenrid, ei abbiello--ärrarikjad, egga sallaja roppud, egga poiste naerajad,

10. Ei wargad, egga ahned, ei jodikkud, ei laitajad, egga risujad ei pea Jummal riki pärrima.

11. Ja teie ollite monningad sesuggused; agga teie ollete ärrapestud, teie ollete pühhitsetud, teie ollete õigeks

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

tehtud Issanda Jesusse nimme sees, ja meie Jummal Waimo läbbi.

12. Keik on mul lubba tehha, agga keigest ei olle kasso; keik on mul lubba tehha, agga ühtegi ei pea mind omma melewalla alla heitma.

13. Roog on köhhule, ja köht on roale seätud, agga Jummal tahhab ühhe ni hästi kui teise lõppetada ; agga ihho ei olle mitte horussele, waid Issandale, ja Issand ihhule seätud.

14. Agga Jummal on ka Issandat üllesärratanud, ja tahhab teid ka üllesärratada omma wäe läbbi.

15. Eks teie ei tea, et teie ihhud Kristusse liikmed on? pean minna siis Kristusse liikmed wõtma, ja neid hora liikmiks teggema? ärgo sedda sündko.

16. Ehk eks teie ei tea, et kes hora pole hoiab, se on üks ihho temmaga? sest need kaks, ütleb temma, peawad üks lihha ollema.

17. Agga kes Issanda pole hoiab, se on üks waim Temmaga.

18. Pöggeneghe hora-tö eest;

igga pat, mis innimenne ial teeb, se on wäljaspiddi ihho, agga kes hora-tööd teeb, se teeb patto omma ennese ihho wasto.

19. Ehk eks teie ei tea, et teie ihho on pühha Waimo tempel, kes teie sees on, kedda teie Jummalalt sanud, ja teie ei olle mitte isseenneste pärralt?

20. Sest teie ollete kalli hinnaga ostetud ; se--pärrast auustage Jummalat ommas ihhus ja ommas waimus, mis Jummal pärralt on.

7. Peatük.

Kustus se peäle, mis on küssitud abbiellust, wallale--ellust, ja lesse-pölwest.

1. Agga mis asjust teie mulle ollete kirjotanud, kosten minna: Se on innimessele hea, et temma naesesse ei putu.

2. Agga hora-tö pärrast olgo iggaühhel omma naene, ja iggaühhel olgo omma mees.

3. Mees tehko omma naesele sedda melehead, mis temma kohhus on, ja nendasammote naene ka mehhele.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

4. Naesel ei olle melewalda omma ihho ülle, waid mehhel; ja nendasammote ei olle mehhel melewalda omma ihho ülle, waid naesel.

5. Äрге keelge ennast teine teisele muido, kui wahhest mollematte tahtes tükkiks aiaks, et teil aega woiks olla paastuda, ja luggeda; ja tulge jälle ühte, et teid sadan ei kiusa, sepärrast et teie ei woi ilma aidata.

6. Agga sedda ütlen minna lubba andes, ei mitte käskides.

7. Sest ma tahhaksin, et keik innimessed olleksid nenda, kui minnagi; agga iggaühhel on omma ennese armo-and Jummalast, teisel nenda, teisel teisiti.

8. Agga ma ütlen wallale-rahwale ja leskedele, se on neile hea, kui nemmad jäwad nenda kui minnagi.

9. Agga kui nemmad ei woi ilma aidata, siis heitko nemmad ennast abbiello sisse, sest parrem on ennast abbiellusse heita, kui himmude põllemist tunda.

10. Agga neid, kes abbiellus on, ei kässi minna, waid

Issand, et naene mehhest ei pea lahkuma.

11. Agga kui temma ka olleks lahhutud, siis jägo temma mehheta, ehk leppigo mehhega ärra, ja et mees ei pea naest mahhajätma.

12. Agga neile teistele ütlen minna, ei mitte Issand: Kui ühhel wennal üks uskmatta naene on, ja temma mele pärrast on, temmaga ellada, ärgo jätko se tedda mitte mahha.

13. Ja kui ühhel naesel uskmatta mees on, ja temma mele pärrast on, temmaga ellada, se ärgo jätko tedda mitte mahha.

14. Sest se uskmatta mees on pühhitsetud naese läbbi, ja se uskmatta naene on pühhitsetud mehhe läbbi, sest muido olleksid teie lapsed rojased, agga nüüd on nemmad pühhad.

15. Agga, kui se uskmatta pool ärralahkub, siis lahkugo temma; nisugguses asjus ei olle wend egga ödde mitte orjaks tehtud, agga Jummal on meid rahho sees kutsnud.

16. Sest mis tead sinna, naene,

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

kas sinna mehhe woid önsaks tehha? ellik mis tead sinna, mees, kas sinna naese woid önsaks tehha, ehk mitte?

17. Nenda kui Jummal iggaühhele on jagganud, nenda kui Issand iggaühhele on kutsnud, nenda käigo temma, ja nenda sean minna keikide koggoduste sees.

18. Ons kegi ümberleikatud kutsutud, ärgo saatko se ennesele eestnahka; ons kegi eestnahkas kutsutud, ärgo lasko se ennast mitte ümberleikata.

19. Ümberleikaminne ei olle middagi, ja eest--nahk ei olle middagi, waid Jummal käskude piddaminne.

20. Iggaüks jägo se kutsmissesse, mis sees temma on kutsutud.

21. Olled sinna kui sullane kutsutud, siis ärra murretse mitte, agga kui sinna ka woid lahti sada, siis te sedda enneminne.

22. Sest üks sullane, kes on kutsutud Issanda sees, se on Issanda wabbat innimenne; nendasammote ka, kes kui wabbat innimenne on kutsutud,

se on Kristusse sullane.

23. Teie ollete kalli hinnaga ostetud, ärge sage mitte innimeste sullasiks.

24. Iggaüks, wennad, kuidas temma on kutsutud, nenda jägo temma Jummal jure.

25. Agga neitsidest ei olle mul Issanda käsko, agga minna annan se nou, kui se kes Issandalt on armo sanud, ustaw olla.

26. Siis arwan minna nüüd sedda hea ollewad sellesinnatse aia hädda pärrast, et innimessele hea on nenda olla.

27. Olled sa naesega ühte sanud, siis ärra püa lahti sada; olled sa ilma naeseta, siis ärra otsi naest.

28. Agga kui sinna ka ennast abbiellusse heidaksid, ei teeks sinna mitte patto; ja kui üks neitsit mehhele lähhäks, siis ei teeks temma mitte patto; agga nisuggustele tulleb willetsus ihho polest. Agga minna annan teile armo.

29. Agga sedda ütlen minna, wennad, et se aeg pärrast sedda lühhi kenne on, et ta need, kennel naesed on, nenda

peawad ollema, otsego olleks neil mitte.

30. Ja kes nutwad, otsego ei nuttaks nemmad mitte, ja kes röömsad on, otsego ei olleks nemmad mitte röömsad, ja kes ostwad, otsego ei olleks se mitte nende pärralt.

31. Ja kes sellesinnatse ma-ilma prugiwad, et nemmad sedda liaks ei prugi; sest sellesinnatse ma-ilma näggo lõppeb ärra.

32. Agga minna tahhaksin, et teie ilma murreta olleksite: Kes naeseta on, se murretseb sedda, mis Issanda pärralt on, kuidas temma Issanda mele pärrast woib olla.

33. Agga kes on naese wötnud, se murretseb sedda, mis ma-ilma pärralt on, kuidas temma naese mele pärrast woib olla.

34. Isse luggu on naesel, isse neitsil. Kes mehheta on, se murretseb sedda, mis Issanda pärralt on, et temma pühha woiks olla ni hästi ihho kui waimo polest; agga kennel mees on, se murretseb sedda, mis ma-ilma pärralt on, kuidas temma mehhe mele pärrast woib olla.

35. Agga sedda ütlen minna teie enneste kassuks, ei mitte, et ma köit teie kaela pannen, waid seks, et se kaunis on, ja et teie ei lasse ennast senna ja tenna kiskuda, waid et teie Issanda pole hoiate.

36. Agga kui kegi mötleb, et ta omma neitsi wasto mitte hästi ei te, kui temma parras aeg üllelähhäks, ja et se nenda peab sündima, siis tehko temma, mis ta tahhab, temma ei te patto, mingo nemmad mehhele.

37. Agga kui kegi se peäle kindlaste seisab ommas süddames, ja temmale sedda tarwis ei olle, agga temmal on melewald tehha, mis ta tahhab, ja on sedda ommas süddames ettewotnud, omma neitsi neitsiks jätta, se teeb hästi.

38. Sepärrast nüüd, kes omma tütre mehhele panneb, se teeb hästi, agga kes tedda mehhele ei panne, se teeb parreminne.

39. Naene on kasso läbbi kinni, kunni temma mees ellab, agga kui temma mees on läinud maggama omma ello seest, siis on temma lahti, et ta woib mehhele miñna, kellele ta

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

tahhab, agga se sündko
Issanda sees.

40. Agga temma on önsam, kui
ta nenda jääb, minno arwates;
agga ma arwan, et minnulge
Jummala Waim on.

8. Peatük.

*Woöra jummalah ohwrist, ja
kuida ilma pahhandusse ta
neid asjo peab prukima, mis
muido lubba on prukida.*

1. Agga neist woöra jummalah
ohwridest ütlen minna:
tundminne teeb uhkeks, agga
armastus parrandab.

2. Agga kui kegi ennast arwab
middagi teädwad, se ei tunne
weel ühtegi nenda, kui ta peab
tundma.

3. Agga kui kegi Jummalat
armastab, sesinnane on
temmast ärratuntud.

4. Siis teame meie nüüd woöra
jummalah ohwride sömisses, et
wooras jummal ma-ilmas ei olle
middagi, ja et ühtegi teist
jummalat ei olle, kui üks.

5. Sest et neid kül on on,
kedda jummalaiks hütakse,
olgo taewa sees ehk Ma peäl,

(nenda kui palju jum~alaid on,
ja palju issandid.)

6. Siiski on meil agga üks
Jummal, se Issa, kellest keik
asjad on, ja meie temma sees,
ja üks Issand Jesus Kristus,
kenne läbbi keik asjad on, ja
meie temma läbbi.

7. Agga keikil ei olle sedda
tundmist mitte; sest monningad
tewad ennestele tännini
süddame koorma woöra
jummalah pärrast, et nemmad
sedda söwad kui woöra
jummalah ohwrit, ja nende
süddame-tunnistus, mis nödder
on, saab rojaseks.

8. Agga roog ei te meid
Jum~ala melest heaks; sest kui
meie söme, ei olle meie mitte
parremad, egga kurjemad, kui
meie ei sö.

9. Agga katske, et sesinnane
teie melewald nödradele
pahhandusseks ei sünni.

10. Sest kui sind, kennel
tundminne on, kegi woöra
jummalah koias nääks laudas
istwad, eks siis selle süddame-
tunnistus, kes nödder on, ei
sadeta woöra jummalah ohwri
söma?

11. Ja se nödder wend lähhäb

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

sinno tundmisse läbbi hukka, kenne pärrast Kristus on surnud.

12. Agga kui teie nenda wendade wasto patto tete, ja nende nödra süddame-tunnistust hawate, siis tete teie patto Kristusse wasto.

13. Sepärrast kui roog minno wenda pahhandab, siis ei tahha minna ial mitte lihha süa, et minna omma wenda ei pahhanda.

9. Peatük.

*Kuida Paulus omma melewalda omma ammeti sees prugib.
(Epistel ühheksamal pühhapäwal enne Kristusse üllestousmisse Pühha.*

1. Eks miña ei olle üks Apostel? eks ma wabbat innimenne ei olle? eks minna ei olle Jesust Kristust meie Issandat näinud? eks teie ei olle minno tö Issanda sees?

2. Kui minna muile ei olle Apostliks, siis ollen minna ommeti teile; sest teie ollete miño Apostli ammeti pitseri-märk Issanda sees.

3. Minno wastaminne neile, kes minnult küssiwad, on se.

4. Eks meil ei olle lubba süa ja jua?

5. Eks meil ei olle lubba ühte ödde naeseks ennesega wia, kui teistel Apostlidel, ja Issanda wendadel ja Kewal.

6. Ehk kas minnul ükspäinis ja Parnabal ei olle lubba, ei mitte tööd teha?

7. Kes lähhäb ial omma ennese palga peäle sötta? kes istutab winamäe, ja ei sö tem~a wiljast? ehk kes hoiab karja, ja ei sö karja pimast?

8. Kas minna sedda rägin innimesse wisil? ehk eks käsk sedda ka ei ütle?

9. Sest Mosesse kässo-ramatusse on kirjutud: Sinna ei pea härja suud kinnisidduma, kes pahmast tallab. Murretseb Jummal härgade eest?

10. Woi, eks ta sedda keigeeñamiste meie pärrast ei ütle? sest se on meie pärrast kirjutud, et, kes künnab, se peab lotusse peäle kündma, ja, kes reht peksab, se peab lotusse peäle ommast lotussest ossa sama.

11. Kui meie teile waimolikkud

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjotud.

asjad olleme külwanud, ons siis suur assi, et meie teie lihhalikkud asjad leikame?

12. Kui teistel se melewald on teie ülle, mis--pärrast mitte palju ennam meil? agga meie ei olle sedda melewalda mitte prukinud, waid meie sallime keik, et meie Kristusse armo-öppetussele ühtegi wiwitust ei te.

13. Eks teie ei tea, et, kes pühha tööd tewad, need söwad pühvast ohwrist? ja, kes altari jures allati on, need sawad altariga ossa.

14. Nenda on ka Issand seädnud neile, kes armo-öppetust kulutawad, et nemmad armo-öppetusest peawad ellama.

15. Agga minna ei olle neist ühtegi prukinud; ja ma polle sedda mitte kirjotanud, et mulle nenda peab tehtama; sest palju parrem olleks mulle surra, kui et kegi minno kiitlemist peaks tühjaks teggema.

16. Sest kui minna armo-öppetust kulutan, ei olle mul sest kiitlemist; sest se on mulle seätud, et ma pean sedda

teggema ; agga hädda mulle, kui ma armo-öppetust ei kuluta.

17. Sest kui ma sedda hea melega teen, siis on mul palk; agga kui wasto meelt, siis on ommeti se ammet minno kätte ustud.

18. Mis palk on mul siis? et ma Kristusse armo öppetust kulutan, ja sedda ilma maksota teen, et minna omma melewalda armo-öppetusse sees pahhaste ei prugi.

19. Sest ehk minna kül keikist lahti ollen, ollen ma ommeti keikide sullaseks ennast heitnud, et ma ennam innimessi woiksin kassuks sada.

20. Ja minna ollen Juda-rahwale otsego Juda-mehheks sanud, et ma Juda-rahwast woiksin kassuks sada; neile, kes kässo al on, ollen ma sanud, kui need, kes kässo al on, et ma neid, kes kässo al on, woiksin kassuks sada.

21. Neile, kes kässota on, ollen ma sanud kui se, kes kässota on, (ehk ma kül kässota Jummalale ei olle, waid Kristusse kässo sees) et ma neid, kes kässota on, woiksin

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

kassuks sada.

22. Nödradele ollen ma otsego nödraks sanud, et ma need nödrad woiksin kassuks sada; ma ollen keikile keigeks sanud, et ma keikipiddi monningad woiksin önsaks teha.

23. Agga sedda teen minna se armo-öppetusse pärrast, et minna septsammast ka ossa saaksin.

24. Eks teie ei tea, et, kes woido jookswad, need jookswad kül keik, agga üks saab jooksmisse woido-andi? jookske nenda, et teie sedda kätte sate.

25. Agga iggaüks, kes woitleb, on keikis asjus kassin; nemmad on kül sepärrast kassinad, et nemmad kadduwa kroni sawad, agga meie same hukkaminnematta kroni.

26. Sepärrast jooksin minna nüüd nenda, ei mitte kui teädmatta asja peäle: ma woitlen nenda, ei mitte kui se, kes tuult peksab,

27. Waid minna sunnin omma ihho, ja tallitsen sedda, et minna muile jutlust ei ütle, ja isse ei sa kolwatumaks.

10. Peatük.

Lihhalikko julgusse eest peab ennast hoidma. (Epistel ühheksamal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Agga minna ei tahha mitte, wennad, et teil peab teädmatta ollema, et meie wannemad keik on pilwe al olnud, ja on keik merrest läbbikäinud,

2. Ja on keik Mosesse peäle ristitud pilwe ja merre sees;

3. Ja keik on ühhesuggust waimolikko roga sönud,

4. Ja on keik ühhesuggust waimolikko joma--aega jonud, sest nem~ad jöid waimolikkust järreletullewast kaljust; agga se kaljo olli Kristus.)

5. Agga se surem hulk nende seast ep olnud mitte Jummal mele pärrast, sest nemmad on kõrbe mahhalödud.)

6. Agga need asjad on meie ettetähhendamisseks sündinud, et meie kurje asjo ei pea him~ustama, nenda kui nemmadke on himmustanud.

7. Äрге sage ka mitte woöra Jummal teenriks, nenda kui monningad neist, kui kirjutud

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

on: rahwas istus mahha söma ja joma, ja tousis ülles mängima.

8. Äрге piddagem ka hora-ello, nenda kui monningad neist on hora-ello piddanud, ja langsid ühhel päwal kolmtuhhat kolmatkümmend.

9. Äрге kiusagem ka Kristust, nenda kui monningad neist ka kiusasid, ja neid rikkuti maddudest ärra.

10. Äрге nurrisege ka mitte, nenda kui ka monningad neist nurrisesid, ja said hukka ärrarikkuja läbbi.

11. Agga se keik on sündinud neile ettetähendamiseks; agga se on kirjutud meile maenitsusseks, kelle peäle maailma ots on tulnud.

12. Sepärrast kes ennast arwab seiswad, se katsko, et temma ei lange.

13. Teie ei olle weel muud kui innimesse kiusatus kätte tulnud; agga Jummal on ustaw, kes teid ei lasse kiusata ennam, kui teie sudate kanda, waid tahhab kiusatussega ka sedda otsa tehha, et teie sudate kanda.)

14. Sepärrast, minno armad,

pöggenege woöra jummal tenistusse eest.

15. Ma rägin kui moistlikkudele, arwage teie, mis ma rägin.

16. Se önnistud karrikas, mis meie önnistame, eks se ei olle Kristusse werre ossasaminne? se leib, mis meie murrame, eks se ei olle Kristusse ihho ossasaminne?

17. Sest üks leib on, nenda on meid palju üks ihho; sest meie keik same ühhe leiwa ossalisseks.

18. Wadage Israeli peäle lihha polest; eks need, kes neid ohwrid söwad, ei sa altarist ossa?

19. Mis siis minna nüüd ütlen? kas sedda, et wooras jummal middagi on? woi, et woöra jummal ohwer middagi on?

20. Agga ma ütlen: Mis pagganad ohwerdawad, sedda ohwerdawad nemmad kurja waimudele, et teie kurja waimude ossalisseks peate sama.

21. Teie ei woi mitte jua Issanda karrikast, ja kurja waimude karrikast; teie ei woi mitte ossa sada Issanda lauast, ja kurja waimude lauast.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjotud.

22. Ehk tahhame meie Issandat ärritada? kas meie olleme wäggewamad tedda?

23. Keik on mul lubba tehha, agga keigest ei olle kasso; keik on mul lubba tehha, agga keik ei parranda mitte.

24. Ärgo otsigo ükski, mis temma ennese kasso on, waid iggaüks otsigo, mis teise kasso on.

25. Keik, mis lihha-karnis müakse, sedda söge, ja ärge küssige järrele süddame-tunnistusse pärrast.

26. Sest Ma on Issanda pärralt, ja keik selle täius.

27. Agga kui kegi neist uskmatta rahwast teid kutsub, ja teie tahhate miñna, siis söge keik, mis teie ette pannakse, ja ärge küssige ühtegi järrele süddame-tunnistusse pärrast.

28. Agga kui kegi teile ütleks: Se on woöra jummal ohwer; siis ärge söge mitte sellesamma pärrast, kes sedda on täetanud, ja süddame--tunnistusse pärrast; sest Ma on Issanda pärralt, ja keik se täius.

29. Agga minna ei ütle mitte sinno, waid teise süddame-

tunnistusse pärrast; sest miks--pärrast peab minno wabbadusse peäle kohhut moistetama teisest süddame-tunnistussest?

30. Ja kui ma sedda tännoga wastowöttan, miks mind selle pärrast teotakse, mis eest ma tännan?

31. Sepärrast ehk teie söte ehk jote, ellik mis teie tete, sedda tehke keik Jummal auuks.

32. Äрге olge mitte pahhandusseks, ei mitte Juda-rahwale, ei Kreka-rahwale, egga Jummal koggodussele.

33. Nenda kui minna ka keikis keikide mele pärrast ollen, ja minna ei otsi mitte omma, waid mitmede kasso, et nemmad önsaks saaksid.

11. Peatük.

Monningad head wisid, mis palwe jures peawad ollema; ja kuidas sedda kallist öhtosöma--aega ausaste peab petama. (Epistel surel Neljapäwal.

1. Olge minno järrelkäiad, nenda kui minna ollen Kristusse järrelkäia.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

2. Agga ma kidan teid, wennad, et teie keige asja sees minno peäle mötlete, ja peate need seädmissed, nenda kui ma teile neid ollen annud.

3. Agga ma tahhan, et teie peate teädma, et Kristus on iggaühhe mehhe Pea, agga mees on naese Pea, ja Jummal on Kristusse Pea.

4. Ja igga mees, kes loeb ehk prohwetil wisil rägib kübbar Peas, se naerab omma Pea ärra.

5. Agga igga naene, kes loeb, ehk prohwetil wisil rägib katmatta Peaga, se naerab omma Pea ärra, sest se on otse ni palju, kui olleks temma Pea paljaks aetud.

6. Sest kui naese Pea ei olle mitte kinnikaetud, siis peab ka temma juuksid ärraleikama; agga et naesel häbbi on juuksid ärraleikata, ehk Pea paljaks aiada, siis katko temma omma Pea kinni.

7. Sest mees ei pea kül mitte Pead kinnikatma, et temma on Jummal kuio ja au, agga naene on mehhe au.

8. Sest mees ei olle naesest, waid naene on mehhest.

9. Sest mees ei olle ka mitte naese pärrast lodud, waid naene mehhe pärrast.

10. Sepärrast peab naesel melewalla-täht ollema Pea peäl inglide pärrast.

11. Ommeti ei olle egga mees naeseta, egga naene mehheta lssanda sees.

12. Sest otsego naene mehhest, nenda on ka mees naese läbbi, agga keik on Jummalast.

13. Arwage issekeskes, kas naesele sünnib katmatta Peaga Jummalat palluda.

14. Ehk eks mitte teid ka teie lodud meel ei öppetä, et mehhel häbbi on, kui temma pitkad juuksed kaswatab.

15. Agga kui naene pitkad juuksed kaswatab, siis on se temmale auuks, sest pitkad juuksed on temmale katte eest antud.

16. Agga kui keddagi heal meel näikse riaka ollewad, ei olle meil sähhärdust wisi mitte, egga Jummal koggodustel.

17. Agga kui minna sedda kulutan, ei kida ma mitte, et teie ei tulle kokko parrandusseks, waid

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

pahhandusseks.

18. Sest esmalt kulen minna, kui teie Jummal koggodusses kokkotullete, et lahkumissi teie seas on, ja muist ussun minna sedda.

19. Sest seggased õppetussed peawad teie seas ollema, et need, kes kõlbawad, woiksid teie seas awwalikkuks sada.

20. Kui teie nüüd issekeskes kokkotullete, siis ei olle mitte Issanda öhto-sömaaia piddamist;

21. Sest iggaüks wottab sües omma roga enne ärra, ja monnil on nälg, monni on kül jonud.

22. Eks teil siis koddasid ei olle, kus teie woite süa ja jua? woi põlgate teie Jummal koggodust, ja tete häbbi neile, kennel ei olle ühtegi? mis pean ma teile ütlema? pean minna teid kiitma? ses ei kida minna teid mitte.

23. Sest minna ollen ISSANDALT sedda sanud, mis ma teilege ollen annud, et ISSAND JESUS sel ösel, kui tedda ärraanti, leiba wottis, 24. Ja tännas, ja murdis ja ütles: Wotke, söge, se on

minno ihho, mis teie eest murtakse; sedda tehke minno mällestusseks.

25. Selsammal kombel wottis temma ka karrika pärrast öhto-sömaaega, ja ütles: Se--sinnane karrikas on se uus seädus minno werre sees, sedda tehke, ni mittokord kui teie ial sedda jote, minno mällestusseks.

26. Sest ni mittokord, kui teie ial sedda leiba söte, ja sest karrikast jote, siis kulutage Issanda surma, senni kui temma tulleb.

27. Sepärrast kes ial sedda leiba sööb, ehk Issanda karrika seest joob kolwatumal wisil, sel on Issanda ihhust ja werrest süüd.

28. Agga innimenne katsko isseennast läbbi, ja nenda sögo temma sest leiwast, ja jogo se karrika seest.

29. Sest kes kolwato sööb ja joob, se sööb ja joob isseennesele nuhtlust, sest et temma ei te wahhet Issanda ihho wahhel.

30. Sepärrast on ka palju nödraid ja haigid teie seas, ja palju maggawad.

31. Sest kui meie isseenneste

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

peäle kohhut moistame, siis ei moisteta mitte meie peäle kohhut.

32. Agga kui meie peäle kohhut moistetakse, siis antakse meile Issandast hirmo, et meid ma-ilmaga ei pea hukka moistetama.)

33. Sepärrast, minno wennad, kui teie kokko tullete söma, siis ootke teine teist.

34. Agga kui kellelgi nälg on, se sögo koddo, et teie nuhtlusseks kokko ei tulle; agga need muud asjad tahhan ma seäda, kui ma tullen.

12. Peatük.

*Neist waimollikkuist andist.
(Epistel kümnemal pühhapäwal
pärrast kolm-aino Jummal
Pühha. (Epistel Matteusse
päwal.*

1. Agga waimollikkuist andist, wennad, ei tahha minna mitte, et teil peab teadmatta ollema.

2. Teie teate, et teie ollite pagganad, ja läksite keletumatte woöraste jummalatte jure, nenda kui teid sadeti.

3. Sepärrast annan ma teile teäda, et ükski, kes Jummal Waimo läbbi rägib, Jesust ärra ei nea. Ja ükski ei woi Jesust Issandaks nimmetada, kui agga pühha Waimo läbbi.

4. Kül armo-annid on mitmesuggused, agga sesamma Waim.

5. Ja ammetid on mitmesuggused, agga sesamma Issand.

6. Ja teud on mitmesuggused, agga sesamma Jummal on, kes keik keikide sees teeb.

7. Agga iggaühhele antakse Waimo walgustamist teiste kassuks.

8. Sest ühhele antakse Waimo läbbi tarkusse sanna, agga teisele tundmisse sanna sesamma Waimo järrel;

9. Agga teisele antakse usko sesamma Waimo sees; agga teisele annid terweks tehha sesamma Waimo sees;

10. Agga teisele wäggewaid teggusid tehha ; agga teisele prohweti-kulutamist; agga teisele waimusid ärraarwata; agga teisele antakse monnesuggusid kelesid; agga teisele keelte ärra--selletamist.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

11. Agga sedda keik teeb se üks ja sesamma Waim ja jaggab iggaühhele omma, nenda kui tehha tahhab.)
12. Sest otsego ihho üks on, ja temmal on palju liikmid; agga keik selle ühhe ihho liikmed, mis palju on, on üks ihho, nenda ka Kristus.
13. Sest meie olleme ka keik ühhe Waimo läbbi ühheks ihhuks ristitud, olgo Juda- ehk Kreka-rahwas, olgo sullased ehk wabbat innimessed, ja olleme keik ühheks Waimuks jodetud.
14. Sest ka ihho ei olle mitte üks like, waid palju.
15. Kui jalg ütleks: Sepärrast et ma polle mitte kässi, ei olle minna ihho pärralt; eks ta sepärrast ei olle ihho pärralt?
16. Ja kui körw ütleks: Sepärrast et ma polle mitte silm, ei olle minna ihho pärralt; eks ta sepärrast ei olle ihho pärralt?
17. Kui keik se ihho silm olleks, kuhho jääks kuulminne? kui keik olleks kuulminne, kuhho jääks haiso-tundminne?
18. Agga nüüd on Jummal liikmed pannud, iggaühhe neist

ihho külge, nenda kui temma on tahtnud.
19. Ja kui nemmad keik üks like olleksid, kuhho jääks ihho?
20. Agga nüüd on kül palju liikmid, agga üks ihho.
21. Agga silm ei woi käe wasto öölda: Mul ei olle sind tarwis; ehk Pea jälle jalge wasto: Mul ei olle teid tarwis.
22. Waid palju ennam on neid ihho liikmid tarwis, mis näitwad nödramad ollewad.
23. Ja mis meie arwame autumad ihho külges ollewad, nende ümber panneme meie üllemat ehtet, ja meie illotumil liikmil on keigeüllem ehte.
24. Sest neil, mis meil illusad on ei olle ehtet tarwis; sest Jummal on ihho nenda ühte sünnitanud, ja sellele, kennel wigga on, ennam au annud.
25. Et ihho sees ei peaks lahkumist ollema, waid et liikmed peaksid ühtsuggust murret kandma teine teise eest.
26. Ja kui üks like kannatab, siis kannatawad ka keik liikmed, ja kui üht liket auustakse, siis on keik liikmed ka rõömsad.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

27. Agga teie ollete Kristusse ihho ja liikmed, iggaüks omma ossa polest.

28. Ja Jummal on monningad koggodusse sees seädnud, esmalt Apostliks, teiseks prohwetiks, kolmandaks õppetajaiks, pärrast wäggewad teud, pärrast andi terweks tehha, aitajad, wallitsejad, monnesarnatsed keled.

29. Kas siis keik on Apostlid? kas keik prohwetid? kas keik õppetajad? kas keik immeteggiad?

30. Kas keikil on armo-annid terweks tehha? kas keik kelesid räkiwad? kas keik kirja ärrasselletawad?

31. Agga noudke keigeparrajad armo-annid takka, ja minna näitan teile weel ühhe tee, mis keigeüllem on.

13. Peatük.

*Armastusse wisid ja temma au.
(Epistel seitsmel pühhapäwal
enne Kristusse üllestousmisse
Pühha ehk Paasto pühhapäwal.*

1. Kui ma innimeste ja inglide keeltega rāgin, agga mul ei

olle armastust, siis olleksin minna üks wask, mis kummiseb, ja kelloke, mis helliseb.

2. Ja kui ma woiksin prohwetiwisil rākida, ja teaksin keik sallajad asjad ja keik tundmist, ja kui mul olleks keik se usk, nenda et ma woiksin mäggsid assemelt ärratōsta, agga mul polleks armastust, siis ei olle minnust ühtegi.

3. Ja kui ma keik omma warra ärrajaggaksin, ja kui ma omma ihho annaksin, et tedda ärrapölletakse, ja mul ei olleks armastust, siis ei olleks minnul sest ühtegi kasso.

4. Armastus on pitkamelelinne, ja näitab omma heldust ülles, armastus ei olle kadde, armastus ei te wallatust, temma ei surustelle.

5. Temma ei näita ennast kurjaste, temma ei otsi omma kasso, temma ei sa wihhaseks, temma ei mötle kurja peäle.

6. Temmal ei olle römo üllekohtust, agga tōe pärrast on temmal teistega rōöm.

7. Temma sallib keik, ta ussub keik, ta lodab keik, temma kannatab keik.

8. Armastus ei wāssi ial ärra.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

Agga olgo prohweti kulutamissed, need lõpwad ärra, olgo keled, need jäwad mahha, olgo tundminne, se lõppeb ärra.

9. Sest pissut on, mis meie tunname, ja pissut on, mis meie prohweti wisil räkime.

10. Agga kui se täis assi tulleb. siis lõppeb se ärra, mis polikkult on.

11. Kui ma wäeti laps olin, siis rääksin minna kui wäeti laps, ma olin tark kui üks wäeti laps ja mul ollid wäetima lapse mõtted; agga kui ma mehheks sain, siis jätsin minna mahha wäetima lapse kombes.

12. Sest meie näme nüüd kui ühhes peeglis moistetusses, agga siis pallest pallese; nüüd tunnen minna pissut, agga siis saan ma ärra--tunda, nenda kui minna ka ollen ärratuntud.

13. Agga nüüd jääb usk, lotus, armastus, need kolm; agga surem neist on armastus.)

14. Peatük.

Kuida öigel wisil kelesid peab räkima ja kirja ärraselletama.

1. Noudke armastust takka, ja olge ussinad waimolikko andide peäle, agga keigeennamiste, et teie prohweti wisil rägite.

2. Sest kes woörast keelt rägib, se ei rägi mitte inimestele, waid Jummalale; sest sedda ei kule ükski, agga waimus rägib temma sallajad asjad.

3. Agga kes prohweti wisil rägib, se rägib inimestele parrandusseks, ja maenitsusseks, ja römustamisseks.

4. Kes woörast keelt rägib, se parrandab isse--ennast; agga kes prohweti wisil rägib, se parrandab koggodust.

5. Agga ma tahhaksin, et teie keik woörad keled rägiksite, agga weel eñam, et teie prohweti wisil rägiksite; sest kes kirja selletab, se on surem tedda, kes woörad keled rägib, olgo siis et ta neid ärra--selletab, et koggodus sest parrandust saab.

6. Agga nüüd, wennad, kui ma teie jure tulleksin, ja rägiksin woörad keled, mis kasso olleks teil minnust, kui ma teile ei rägiks ehk ilmutamisse läbbi, ehk tundmisse, ehk prohweti-

kulutamisse, ehk õppetusse läbbi?

7. Nenda on ka järg hingetumatte asjadega, mis heält andwad, olgo wille ehk kannel, kui nemmad monnesuggust heält ei anna, kuidas siis peab tuntama, mis willega on aetud, ehk kanlega lödud?

8. Sest kui passun seggast heält annab, kes panneb ennast walmis sõtta?

9. Nenda ka teie, kui teie kelega moistlikkuid sanno ei rägi, kuidas siis tunnukse, mis räkitaakse? sest teie rägiksite tule kätte.

10. Ma-ilmas on kül mitmesuggused heäled, ja ühtegi neist ei olle heäleta.

11. Kui minna nüüd ei tea heäle wägge, siis ollen ma sellele, kes rägib, umkeel, ja kes rägib, se on mulle umkeleks.

12. Nenda ka teie, et teie ussinad ollete waimolikkud annid püüdma, siis noudke, et teil woiks neid rohkeste olla, koggodusse parrandusseks.

13. Sepärrast, kes woörast keelt rägib, se pallugo

Jummalat, et ta sedda woiks ärrasselletada.

14. Sest kui minna woöra kele pallun Jummalat, siis loeb mo waim, agga minno moistminne ei sata ei ühhelegi kasso.

15. Mis siis nüüd on? ma tahhan luggeda waimus, ja tahhan ka luggeda moistlikkult; ma tahhan laulda waimus, ja tahhan ka laulda moistlikkult.

16. Muido kui sa waimus önnistad, kuidas siis se, kes seäl seisab kui üks öppimatta, peab sinno tänno peäle Amen ütlemä, sest ta ei tea mitte, mis sa ütled.

17. Sest sa tännad kül hästi, agga teist ei parrandata mitte.

18. Ma tännan omma Jummalat, et minna ennam woöraid kelesid rägim, kui teie keik.

19. Agga ma tahhan enneminne koggodusses wiis sanna omma moistussega räkida, et minna ka muid woin õppetada, kui kümme tuhat sanna woöra kele.

20. Wennad, ärge sage lapsiks moistmisse polest, waid kurjusse polest olge lapsed, agga moistmisse polest sage

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

täieste targaks.

21. Kässo-ramatusse on kirjutud: Minna tahhan teiste keeltega ja teiste mokaadega selle rahwale räkida, ja nendagi ei kule nemmad mind mitte, ütleb Issand.

22. Sepärrast on keled tähheks, ei mitte neile, kes uskwad, waid neile, kes uskmatta on ; agga prohwetil kulutamine, ei mitte neile, kes uskmatta on, waid neile, kes uskwad.

23. Kui nüüd keik se koggodus ühte paika kokko tulleks, ja keik rägiksid woörad keled, agga öppimatta ehk uskmatta rahwas tulleksid sisse, eks nemmad ei ütleks, et teie jamsite?

24. Agga kui nemmad keik prohwetil wisil rägiksid, ja tulleks üks uskmatta ehk öppimatta innimenne sisse, siis saaks se keikist nomitud, ja keikist ta peäle kohhut moistetud.

25. Ja nenda saaks awwalikkuks, mis temma süddames sallaja on, ja nenda heitaks ta silmili mahha, ja kummardaks Jummalat, ja ütleks ülles, et Jummal töeste

teie sees on.

26. Mis siis nüüd on, wennad? kui teie kokko tullete, ons siis iggaühhel teie seast üks laul, ons temmal üks öppetus, ons temmal üks woöras keel, ons temmal üks ilmutamine, ons temmal üks kirja-selletamine, siis sündko se keik parrandusseks.

27. Ehk kui keigi woörast keelt rägib, siis räkigo nemmad kahhekeste ehk keigeennam kolmekeste ja järrestikko, ja üks selletago sedda ärra.

28. Agga kui ei olle selletajat, siis olgo ta wait koggodusses; agga temma räkigo isseennesele ja Jummalale.

29. Agga neist kirja-selletajaist räkigo kaks ehk kolm, ja need teised moistko se peäle.

30. Ja kui teisele, kes istub, ilmutakse middagi, siis olgo essimenne wait.

31. Sest teie woite keik järrestikko prohwetil wisil räkida, et keik öppiwad, ja keik maenitsust sawad.

32. Ja prohwetide waimud on prohwetide melewalla al.

33. Sest Jummal ei olle mitte seggase asja, waid rahho

Apostli Paulusse esimesse Ramat Korintusse-liina rahwale kirjutud.

Jummal, nenda kui keikide pühhade koggoduste sees.

34. Olgo teie naesed koggoduste sees wait, sest neile ei olle lubba antud räkida, waid nemmad peawad allamad ollema, nenda kui ka käsk ütleb.

35. Agga kui nemmad tahhawad middagi öppida, siis küssigo nem~ad koddõ omma meeste käest; Sest naestel on häbbi räkides koggodusse sees.

36. Ehk on Jummal sanna teist wälja tulnud, woi, on se ükspäinis teie jure sanud?

37. Kui kegi arwab ennast kirja-selletaja ehk waimolikko ollewad, se moistko, mis ma teile kirjotan; sest need on Issanda kässõ-sannad.

38. Agga kui kegi moistmatta on, se olgo moistmatta.

39. Sepärrast wennad, noudke prohwetis wisil räkida, ja ärge keelge mitte woöraid kelesid räkimast.

40. Keik sündko ausaste ja wisi pärrast.

15. Peatük.

Surnutte üllestousmisest, ja

kuida se peab sündima. (Epistel ühheteistkümneal pühhapäwal pärrast kolm--aino Jummal Pühha.

1. Agga ma annan teile teäda, wennad, sedda armo-öppetust, mis ma teile ollen kulutanud, mis teie ka ollete wastowotnud, mis sees teie ka seisate,

2. Mis läbbi teie ka önsaks sate, kui teie sedda nenda peate, mil wisil minna teile ollen kulutanud, olgo siis, et teie ollete ilma asjata usknud.

3. Sest ma ollen keigeessite teile sedda annud, mis minna ka ollen sanud, et Kristus on surnud meie pattude eest kirjade järrele.

4. Ja et temma on maetud, ja et ta on üllestousnud kolmandamal päwal kirjade järrele.

5. Ja et ta on nähtud Kewast, pärrast neist x kahheteistkümnest.

6. Pärrast on temma nähtud ennam kui wiest saast wennast ühhel hobil, kelle seast weel siit sadik surem hulk ellus on, agga monningad on ka maggama läinud.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

7. Pärrast on temma nähtud Jakobussest, pärrast keikist Apostlidest.

8. Agga wimaks keikide järrel on temma ka minnust kui ühhest enneaegsest nähtud.

9. Sest ma ollen keigewähhem Apostlide seast, kes ei olle wäärt, et mind Apostliks hütakse, se--pärrast, et ma Jummal koggodust ollen takkakiusanud.

10. Agga Jummal armust ollen minna, mis ma ollen, ja temma arm minno wasto ei olle mitte tühhine olnud, waid ma ollen paljo ennam tööd teinud, kui nem~ad keik; agga ei mitte minna, waid Jum~ala arm, mis minnoga on.)

11. Olgo nüüd minna ehk nemmad, nenda kulutame meie, ja nenda ollete teie usknud.

12. Agga kui Kristust kulutakse, et temma on surnust üllesärratud, kuidas siis monningad teie seast ütlewad, et ei olle surnutte üllestousmist?

13. Agga kui ei olle surnutte üllestousmist, siis ei olle ka Kristus üllesärratud.

14. Agga kui Kristus ei olle

üllesärratud, siis on meie jutlus üks tühhi assi, agga teie usk on ka üks tühhi assi.

15. Agga meid leitakse ka kui Jummal walle--tunnistajad ollemast, et meie Jummalast olleme tunnistanud, et ta Kristust on üllesärratanud, kedda temma ei olle üllesärratanud, kui surnud ülles ei ärrata.

16. Sest kui surnud ülles ei ärrata, siis ei olle ka Kristus üllesärratud.

17. Agga kui Kristus ei olle üllesärratud, siis on teie usk tühhine; siis ollete teie alles omma pattude sees.

18. Siis on ka need, kes Kristusse sees on läinud maggama, hukka läinud.

19. Kui meie sellesinnatse ello sees ükspäinis Kristusse peäle olleme lootnud, siis olleme meie keikide innimeste seast keigearmotumad,

20. Agga nüüd on Kristus surnust üllesärratud, ja on essimesseks sanud nende seast, kes on läinud maggama.

21. Sest, et ühhe innimesse läbbi surm on, siis on ka ühhe innimesse läbbi surnutte

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

üllestousminne.

22. Sest nendago Adama sees keik ärrasurrewad, nenda peab ka keik Kristusse sees ellawaks tehtama:

23. Agga iggaüks omma korra pärrast, essimenne on Kristus, pärrast need, kes Kristusse pärralt on, kui ta tulleb;

24. Pärrast tulleb ots, kui tem~a sedda kunning--riki saab annud Jummalale ja Issale, kui ta keige wallitsusse, ja keige melewalla, ja wäe peäle saab otsa teinud.

25. Sest ta peab kui kunningas wallitsema, kunni temma keik waenlased ennese jalge alla saab pannud.

26. Wiimne waenlane, kelle peäle otsa tehakse, on surm.

27. Sest ta on keik temma jalge alla pannud, agga kui ta ütleb, et keik temma alla on pandud, siis on awwalik, et se ei olle allapandud, kes keik temma alla on pannud.

28. Agga kui keik temma alla pannakse, siis peab ka Poega isse selle alla pandama, kes keik temma alla on pannud, et Jummal keik olleks keikide sees.

29. Mis tewad muido need, kedda surnutte pärrast ristitakse, kui surnud koggone ülles ei ärrata? mikspärrast ristitakse neid ka surnutte pärrast?

30. Ja mikspärrast olleme meie ka iggal tunnil häddas?

31. Minna surren iggapääw, sedda ütlen ma tõeste meie kiitlemisse pärrast, mis mul on Kristusse Jesusse meie Issanda sees.

32. Ollen minna innimesse wisil Ewesusses metsalistega taplenud, mis mul sest kasso on, kui surnud ülles ei ärrata? Sögem ja jogem, sest hom~e surreme ärra, ütleb monni.

33. Äрге eksige mitte: Kurjad kõnned rikkuwad head kombed ärra.

34. Ärkage öiete ülles, ja ärge tehke mitte patto; sest monningad ei tea ühtegi Jummalast, sedda ütlen minna teile häbbiks.

35. Agga monni wottab öölda: Kuida peawad surnud üllestousma? ja missugguse ihhoga tullewad nemmad?

36. Rum~al! mis sa külwad, ei se sa ellawaks, kui temma ei

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

surre.

37. Ja kui sa külwad, ei külwa sa sedda ihho, mis peab sündima, waid paljast iwwa, olgo nisso ehk teistsuggu wilja.

38. Agga Jummal annab temmale ihho, nenda kui ta tahhab, ja iggaühhe seemnele omma ihho.

39. Keik lihha ei olle mitte ühhesuggune lihha, waid isse on innimeste lihha, ja isse on weiste lihha, ja isse kallade, ja isse on lindude lihha.

40. Ja on taewalikkuid ihhusid, ja mapeälsid ihhusid; agga isse on taewalikkude au, ja isse ma-peälste au.

41. Isse on päikesse selgus, ja isse ku selgus, ja isse tähtede selgus; sest ühhel tähhel on ennam selgust kui teisel.

42. Nenda on ka surnutte üllestousminne; kadduwas põlwes külwatakse ihho, hukkaminnematta põlweks ärratakse sedda ülles.

43. Auta külwatakse, auga ärratakse ülles; nödrusses külwatakse, wäes ärratakse ülles.

44. Üks lihhalik ihho külwatakse, üks waimolik ihho

ärratakse ülles; Üks lihhalik ihho on, ja on üks waimolik ihho.

45. Nenda on ka kirjutud: Essimenne innimenne Adam on tehtud ellawaks hingeks; wiimne Adam waimuks, kes ellawaks teeb.

46. Agga essimenne ei olle mitte se waimolik, waid se lihhalik, pärrast on se waimolik.

47. Essimenne innimenne mullast, on mullane, teine innimenne on Issand taewast.

48. Mähhärdune se mullane on, sähhärdused on ka need mullased; ja mähhärdune se taewane on, sähhärdused on ka need taewased.

49. Ja otse nenda kui meie olleme mullase kuio kannud, nenda peame meie ka taewase kuio kandma.

50. Agga sedda ütlen minna, wennad, et lihha ja werri ei woi mitte Jummal riki pärrida, egga kadduw assi ei woi hukkaminnematta põlwe pärrida.

51. Wata, ma ütlen teile ühhe sallaja asja: ei meie kül keik lähhä maggama, agga meid keik peab mudetama,

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

52. Äkkitselt ühhe silma pilkmisses wiimse passunaga; sest passun peab hüüdma, ja surnud peawad üllestousma hukkaminnematta põlwes, ja meid peab mudetama.

53. Sest sesinnane kadduw assi peab ennese peäle wotma hukkaminnematta põlwe, ja sesinnane surrelik peab ennese peäle wõtma surrematta põlwe.

54. Agga kui sesinnane kadduw assi ennese peäle wottab hukkaminnematta põlwe, ja sesinnane surrelik wottab ennese peäle surrematta põlwe, siis saab se sanna töeks, mis kirjutud on: Surm on ärraneeldud woimusse sisse.

55. Surm, kus on sinno astel? pörgo-haud, kus on sinno woimus?

56. Agga surma astel on pat, ja patto wäggi on käsk.

57. Agga tänno Jummalale, kes meile woimust annab meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi.

58. Sepärrast, mo armad wennad, olge kindlad, likumatta, ja sage ikka täiemaks Issanda tö sees, et teie teate, et teie tö Issanda sees ei olle mitte üks tühhi

assi.

16. Peatük.

Sest rahhast, mis Jerusalemma waestele pididi koggutama.

1. Agga otsego minna se rahha pärrast, mis pühhadele koggutakse, ollen seädnud Kalatia-ma koggodustele, nenda tehke teie ka.

2. Igga essimessel näddala päwal pango iggaüks teie seast middagi ennese jure kokko, ja koggugo warrandust sedda möda, kui temmal se joud on, et siis wast sedda rahha ei kogguta, kui ma tullen.

3. Agga kui ma saan senna sanud, tahhan minna läkkitada neid, kedda teie ramatude läbbi arwate seks kölbawad, et nemmad teie andi Jerusalemma peawad wima.

4. Ja kui se wäärt on, et minna ka senna lähhän, siis peawad nemmad minnoga ühhes minnema.

5. Agga ma tahhan teie jure tulla, kui minna Makedonia-maalt läbbi lähhän; (Sest Makedonia-maalt lähhän ma

läbbi.)

6. Ehk minna jään wahhest teie jure, ehk ollen ka ühhe talwe, et teie mind sadate, kuhho ma ial lähhän.

7. Sest minna ei tahha teid nüüd mitte, möda minnes, nähha; waid ma lodan tükkiks aiaks teie jure jäda, kui Issand lubba annab.

8. Agga ma jään Nellipühhini Ewesusse liñna.

9. Sest mulle on suur ja wäggew uks lahti tehtud, ja seäl on palju wastopannejaid.

10. Agga kui Timoteus tulleb, siis katske, et ta ilma kartmatta teie jures woiks olla, sest ta teeb Issanda tööd, nenda kui minnagi.

11. Ärgo pango siis ükski tedda ei mikski, waid saatke tedda rahho sees, et ta minno jure woib tulla, sest ma otan tedda wendadega.

12. Agga wennast Apollossest teädke, et ma tedda saggedaste ollen maenitsenud, et temma wendadega teie jure pididi minnema, ja temmal es olle polegi sedda meelt, et ta nüüd pididi tulles; agga kül ta tulleb, kui temmal ennam aega

on.

13. Walwage, seiske uskus, olge kui mehhed, sage kangeks.

14. Keik teie asjad sündko armastusses.

15. Agga minna maenitsen teid, wennad: Teie tunnete Tehwana perret, et temma se essimenne on Ahkaja-maal, ja nemmad on isseennast pühade kässilissiks heitnud,

16. Et ka teie nisugguste alla ennast heidate, ja iggaühhe alla, kes ka aitab, ja tööd teeb.

17. Agga ma ollen römus Tehwana, ja Wurtunatusse ja Ahkaiusse tullemisse pärrast, sest nemmad on sedda täitnud, mis mul teie polest pudo olli.

18. Sest nemmad on minno ja teie waimo jahhutanud, sepärrast piddage kalliste nisuggused.

19. Asia ma koggodussed läkkitawad teile terwit. Akilas ja Priskilla läkkitawad teile palju terwit Issanda sees, selle koggodussega, mis nende koias on.

20. Keik wennad läkkitawad teile terwit. Terretage ennast

Apostli Paulusse essimenne Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

isseekeskes pühha su-
andmissega.

21. Minno terretaminne on
omma Paulusse käega.

22. Kui kegi Issandat Jesust
Kristust ei armasta, se olgo
ärranetud, Maranata.

23. Issanda Jesusse Kristusse
arm olgo teiega.

24. Minno armastus on teie

keikidega Kristusse Jesusse
sees. Amen.ramat, mis
Korintusse-rahwale on kirjutud
Ewesusse-liñnast, ja läkkitud
Tehwana ja Wurtunatusse ja
Ahkaiusse ja Timoteussega.

Essimenne 1 Ramato Ots, mis
Korintusse-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse teine Ramat Korintusse-liñna rahwale kirjutud.

1. Peatük.

*Paulusse kannatus temma
kiusatusse sees.*

1. Paulus Jesusse Kristusse
Apostel Jummal tahtmisse
järrele, ja wend Timoteus,
Jummal koggodussele, mis
Korintusse liñnas on, keige
pühhadega, kes keige Ahkaja
maal on.

2. Arm olgo teile ja rahho
Jummalast meie Issast, ja
Issandast Jesussest Kristussest.

3. Kidetud olgo Jummal, ja
meie Issanda Jesusse Kristusse

Issa, se süddamelikko
hallastusse Issa, ja keige
trööstimisse Jummal,

4. Kes meid trööstib keige
meie willetsusse sees, et meie
woime trööstida neid, kes
keige--sugguse willetsusse sees
on, se trööstimissega, misga
meid endid Jummalast
trööstitakse.

5. Sest otsego meil Kristusse
kannatamissi paljo on, nenda
trööstitakse meid ka rohkeste
Kristusse läbbi.

6. Olgo meil nüüd willetust, siis
sünnib se teie trööstimisseks ja
önnistusseks, mis wäggew on

teie sees, kui teie kannatate needsammad kannatamissed, mis meiege kannatame: ehk kui meid trööstitakse, siis sünnib se ka teie trööstimisse ja önnistusse pärrast.

7. Ja meie lotus teie pärrast on kindel, sest et meie teame, et otsego teie ossa sate neist kannatamistest, nenda ka sest trööstimisest.

8. Sest meie ei tahha mitte, wennad, et teil peab teadmatta ollema meie willetsus, mis meil Asia-maal on olnud, et meid üpris wägga waewati ülle meie rammo, nenda et meie kahhe wahhel ollime ka omma ello pärrast:

9. Waid meil olli meie enneste arwates surm kä, et meie ei piddand enneste peäle lootma, waid Jummal peäle, kes surnud üllesärratab,

10. Kes meid ni surest surmast on päästnud, ja weelgi päästab; kelle peäle meie lodame, et temma meid ka eddespidi päästab,

11. Kui ka teie ühtlase palwega meie eest appi tullete, et se armo-anni pärrast, mis meile mitmest innimessest on

sadetud, ka tänno peaks tehtama mitme läbbi meie eest.

12. Sest meie kiitleminne on se, et meile meie südda tunnistust annab, et meie Jummal waggadusses ja selges meles, ei mitte lihhalikkus tarkusses, waid Jummal armus ma-ilmas olleme ellanud; agga keigeennamiste teie jures.

13. Sest meie ei kirjota teile muud middagi, kui agga sedda, mis teie loete, ehk ka tunnete; agga ma lodan, et teie sedda ka otsani peate tundma.

14. Nenda kui teie meid ka wähha ollete tunnud; sest meie olleme teie kiitleminne, nenda kui teie ka meie kiitleminne ollete Issanda Jesusse päwal.

15. Ja nisugguse lotusse sees tahtsin minna enne teie jure tulla, et teie ühhe teise armo-anni woiksite sada,

16. Ja ma tahtsin teilt läbbi miina Makedonia-male, ja jälle Makedonia-maalt teie jure tulla, ja teitist ennast lasta sata Juda-male.

17. Kui ma nüüd sedda nou piddasin, kas ma siis kawwalust prukinud? ehk kas minna lihha

poolest nou pean, mis nou ma pean? et jah jah, ja ei mitte, ei mitte, peab üks ikka mo jures ollema.

18. Agga Jummal on ustaw, et meie sanna teie jures ei olle olnud jah, ja, ei mitte,

19. Sest Jummal Poeg Jesus Kristus, kes meie läbbi teie seas on kulunud minno ja Silwanusse ja Timoteusse läbbi, ei olnud mitte jah, ja, ei mitte, waid jah olli temma sees,

20. (Sest ni mitto Jum~ala tootust on, need on temma sees jah, ja temma sees amen,) Jummal auuks meie läbbi.

21. Agga kes meid kinnitab teiega Kristusse sisse, ja kes meid on woidnud, se on Jummal,

22. Kes meid ka pitseriga on kinnitanud, ja annud Waimo panti meie süddamesse.

23. Agga ma kutsun Jummalat tunnistajaks om~a hinge peäle, et ma teile ollen armo annud ses, et minna weel mitte ei olle Korintussesse tulnud.

24. Ei mitte, et meie olleme issandad teie usso ülle, waid meie olleme teie römo

abbimehhed: sest teie seisate uskus.

2. Peatük.

Sedda waest, kes pattust pöörnud, peab jälle wasto--wõtma.

1. Agga minna ollen ennesele sedda nou wötnud, ei mitte kurbdusses jälle teie jure tulla.

2. Sest kui minna teid kurwastan, kes on siis, kes mind römustab, kui agga se, kes minnust on kurwastud.

3. Ja seddasamma ollen ma teile kirjotanud, et mulle, teie jure tulles, kurwastust ei sa neist, kelle pärrast ma pidin römustama; sest et mul teist keikist se lotus on, et minno rööm teie keikide rööm on.

4. Sest minna ollen teile kirjotanud sure willetsusse ja süddame ahhastusse sees mitme silma-pissaraga, ei mitte, et teie piddite kurwaks sama, waid et teie sedda armastust piddite tundma, mis mul on wägga rohkeste teie wasto.

5. Agga kui kegi on kurwastust saatnud, se ei olle mind

kurwastanud, waid politi teid keik, et minna tedda ennam ei waewa.

6. Sellesuggusel on sest söitlussest kül, mis mitmest on sündinud,

7. Nenda et teie se wasto enneminne peate andeks sama, ja tedda trööstima, et sähhärdust surema kurwastusse läbbi ärra ei neelta.

8. Sepärrast maenitsen minna teid, et teie temmale sedda armastust kinnitate.

9. Sepärrast ollen ma teile ka kirjotanud, et ma teäda saaksin teie selget meelt, kas teie keikipiddi sannakuuljad ollete.

10. Agga kennele teie middagi andeks annate, sellele annan minna ka andeks ; sest kui minnagi kellelegi middagi andeks annud, ollen ma andeks annud teie pärrast Kristusse nähhes, et meid sadanast ei pea pettetama.

11. Sest tem~a mötted ei olle meil teädmatta.

12. Agga kui ma Troaliina tullin, Kristusse armo-öppetust kulutama, ja mulle olli uks lahti tehtud Issanda sees, ei olnud mul rahho ommas waimus,

sepärrast et minna omma wenda Titust ei leidnud;

13. Waid minna jätsin neid Jummalaga, ja läksin ärra Makedonia-male.

14. Agga tänno Jummalale, kes meile ikka woimust annab Kristusse sees, ja teeb omma tundmisse haiso awwalikkuks meie läbbi keiges paikas.

15. Sest meie olleme Jum~alale üks hea Kristusse hais nende sees, kes önsaks sawad, ja nende sees, kes hukka lähhäwad.

16. Neilesinnatsile kül üks surma hais surmaks; agga teistele üks ello hais elluks: ja kes kölbab seks?

17. Sest meie ei olle mitte kui mitto, kes Jummalaga sanna seggawad, waid kui selgest melest, ja kui Jummalaga seest, Jum~ala ees, rägime meie Kristusses.

3. Peatük.

Paulus kostab armo-öppetusse ammeti eest, arwab armo-öppetust ja kässo-öppetust wastastikko. (Epistel kahheteistkümmemal

*pühhapäwal pärrast kolm-aino
Jummala Pühha.*

1. Hakkame meie siis ta isseennast kiitma, woi kas meil kitusse ramatuid teie kätte tarwis on, kui monnil, ehk kitusse ramatuid teie käest?
2. Teie ollete meie ramat, meie süddamesse kirjutud, mis tunnukse ja loetakse keikist innimestest;
3. Kes teie ollete awwalikkuks sanud, et teie Kristusse ramat ollete, meie ammeti läbbi walmistud, ja ei mitte ramato-mustaga, waid ellawa Jummala Waimoga kirjutud, ei mitte kiwwiste lauakeste sisse, waid lihhalikkude süddame lauakeste sisse.
4. Agga nisuggune lotus on meil Kristusse läbbi Jummala pole.
5. Ei mitte, et meie isseennestest kõlbame middagi arwata kui isseennestest, waid meie kõlbdus tulleb Jummalast,
6. Kes meid ka on teinud kõlbawaks ue seädusse teenriks, ei mitte kirja-tähhe, waid Waimo sullasiks ; sest kirja-täht surretab, agga Waim

teeb ellawaks.

7. Ja kui surma am~et kirja-tähtes, mis kiwwide sisse olli tikkitud, au sees olnud, nenda et Israeli lapsed ei woinud mitte üksi silmi Mosesse pallesse wadata temma palle au pärrast, mis siiski pididi ärralöpma:
8. Kuis ei peaks palju enam Waimo ammet au sees ollema?
9. Sest kui hukkamoistmisse ammetil au olnud, palju enam on üpris surema au sees öigusse ammet.
10. Sest ka se, mis auustud olnud, ei olle mitte auuks arwata selle asja sees, selle üpris sure au wasto, mis Waimo ammetil on.
11. Sest kui au sees olli se, mis pididi ärralöpma, palju enam on au sees se, mis jääb.)
12. Et nüüd meil nisuggune lotus on, prugime meie suurt julgust räkides,
13. Ja ei te mitte nenda, kui Moses, kes kattet omma palle peäle panni, et Israeli lapsed ei woinud mitte üksi silmi wadata selle otsa peäle, mis pididi ärralöpma;

14. Waid nende meled on kowwaks sanud; sest tännapawani jääb sesamma katte wanna seädusse luggemisse jure, ja sedda kattet ei woeta mitte peält ärra, mis wast Kristusse sees ärra--löppeb.

15. Sest tännapawani, kui Mosest loetakse, siis seisab se katte nende süddame peäl; agga

16. Kui nem~ad sawad Issanda pole pöörnud, siis woetakse se katte ümbert ärra.

17. Agga Issand on se Waim, kus nüüd Issanda Waim on, seäl on wabbadus.

18. Agga meid keik, kes meie Issanda au katmatta pallega otsego peeglis näme, mudetakse sellesam~a kuiuks, ühhest auust teise, otsego Issanda Waimust.

4. Peatük.

Armo-õppetus sadab kasso neile, kes risti al on. (Epistel Pertli päwal.

1. Sepärrast et meil nisuggune ammet on, nenda kui meie

peäle on armo heidetud, ei tüddi meie mitte ärra;

2. Waid meie olleme ärraheitnud sallajad häbbi asjad, ja meie ei ella mitte tiggeda kawwalusse sees, ei meie segga ka mitte Jummal sanna ärra, waid töe teäda-andmissega näitame meie ennast wälja keige innimeste süddame-tunnistusse wasto Jummal ees.

3. Kui nüüd ka meie armo-õppetus on kinni--kaetud, siis on se nende sees kinnikaetud, kes hukka sawad,

4. Kelle sees sellesinnatse maailma jummal nende uskmatta rahwa meled söggedaks teinud, et neile ei pea paistma armo-õppetusse walgus Kristusse auust, kes on Jummal kuio.

5. Sest meie ei kuluta mitte isseennast, waid Kristust Jesust Issanda ollewad, agga meid ennast teie sullased Jesusse pärrast.

6. Sest Jummal, kes käskis walgust pimmedusse seest wäljapaista, on Se, kes meie süddame õ sees paistnud, et meie woiksime teisi Jummal au-tundmissega Jesusse

Kristusse palle sees
walgustada.

7. Agga meil on sesinnane
warra soue-riistade sees, et se
üpris suur wäggi Jummal
pärralt olleks õ, ja ei mitte
meist.

8. Meid waewatakse keikipiddi,
agga meie ei ahhasta ennast
mitte: meie olleme kui ilma
nouta, agga meie ei olle mitte
koggoniste ilma nouta.

9. Meid kiusatakse takka, agga
meid ei jäeta mahha: meid
wissatakse mahha, agga meie
ei sa hukka.

10. Meie kañame ikka
ennesega Issanda Jesusse
surretamist ommas ihhus, et ka
Jesusse ello meie ihhus woiks
awwalikkuks sada.)

11. Sest meid, kes meie
ellame, antakse ikka surma
Jesusse pärrast, et ka Jesusse
ello meie surrelikko lihha sees
woiks awwalikkuks sada.

12. Nenda on kül risti- surm
wäggew meie sees, agga ello
teie sees.

13. Agga et meil sesamma
usso Waim on, sedda möda,
kui kirjutud on: Minna ollen
usknud, sepärrast ollen ma

räkinud, ja meiegi ussume,
sepärrast räkime meie ka:

14. Ja meie teame, et se, kes
Issandat Jesust on
üllesärratanud, wöttab meid ka
Jesusse läbbi üllesärratada, ja
teiega ennese ette seäda.

15. Sest se keik sünnib teie
pärrast, et se üpris rohke arm
mitme innimesse tännamisse
läbbi peaks rohke ollema
Jummal auuks.

16. Sepärrast ei wässi meie
mitte ärra, waid et kül meie
wäljaspiddine innimenne
ärrarikkutakse, ommeti
uendakse se seestpiddine
innimenne pääw päwalt.

17. Sest meie willetsus, mis on
silma-pilkmisses aiaks ja kerge,
sadab meile iggawest ja üpris
wägga suurt au;

18. Sest et meie mitte tähhele
ei panne sedda, mis nähtaw,
waid mis näggematta on; sest
nähtawad asjad on aialikkud,
agga näggematta asjad on
iggawessed.

5. Peatük.

*Usklikkude rööm keige
willetsusse wasto, ja Jummal*

armo-õppetusse wäggi.

1. Sest meie teame, kui meie maia mullane hone mahhakistakse, et meil üks ello--asse on Jummal käest, üks hone, mis ei olle kättega tehtud, ja on iggawenne taewas.
2. Sest ka selle maia sees öhkame meie, ja iggatseme omma ello-aseme järrele, mis taewast on, et saaksime sellega kaetud.
3. Kui meie agga olleme ehhitud, ei pea meid allasti leitama.
4. Sest meiege, kes siin maias olleme, öhkame, ja olleme waewatud, sest et meie ei tahha riette päästmist, waid katmist, et se, mis surrelik on, saaks ärraneeldud ellust.
5. Agga kes meid seina tarwis walmistab, se on Jummal, kes ka meile Waimo panti on annud.
6. Sepärrast olleme meie julged iggal aial, ja teame, et kunni meie koddo olleme ihhus, siis olleme meie Issanda jurest ärra;
7. Sest meie ellame usso sees,

- ei mitte näägemisse sees.
8. Agga meie olleme julged, ja tahhaksime enneminne ihhust ärra olla, ja koddo olla Issanda jures.
 9. Sepärrast püame meie ka wägga temma mele pärrast olla, ehk meie olleme koddo, ehk olleme wäljas.
 10. Sest meie peame keik awwalikkuks sama Kristusse kohto-järre ees, et iggaüks peab sedda möda sama, kui temma ihhus on teinud, olgo hea ehk kurri.
 11. Et meie nüüd Issanda hirmo teame, siis melitame meie innimessi, agga Jummalale olleme meie awwalikkuks sanud; agga ma lodan, et meie ka teie süddame-tunnistuses awwalikkud olleme.
 12. Sest meie ei kida ennast mitte jälle teie ees, waid meie anname teile sedda asjaks, et teie meist woiksite kitelda, et teil woiks olla middagi nende wasto, kes silma-näo polest kiitlewad, ja ei mitte süddame polest.
 13. Sest ehk meie olleksime otsego melest ärra, se olleme

meie Jummalale, ehk olleme targa melega, se olleme teile.

14. Sest Kristusse armastus aiab meie peäle.

15. Ja meie arwame sedda, et kui üks keikide eest on ärrasurnud, siis on keik ärrasurnud, ja temma on keikide eest ärrasurnud, et need, kes ellawad, ei pea ennam ennestele ellama, waid sellele, kes nende eest on ärrasurnud ja üllesärratud.

16. Sepärrast ei tunne meie sest aiast keddagi lihha polest, ja ehk meie ka Kristust lihha polest olleme tunnud, siis ei tunne meie tedda nüüd mitte ennam lihha polest.

17. Sepärrast kui kegi KRISTUSSE sees on, siis on ta uus loom ; wannad asjad on möda läinud, wata, keik on ueks x sanud.

18. Agga se on keik Jummalast, kes meid on isseennesega ärraleppitanud Jesusse Kristusse läbbi, ja on meile ärraleppitamisse ammetit annud.

19. Sest et Jummal olli Kristusse sees, ja leppitas ma- ilma isseennesega ärra, ja ei

arwanud neile mitte nende ülleastmissed süüks, ja temma on meie sisse pannud ärraleppitamisse sanna:

20. Sepärrast olleme meie nüüd Kässud Kristusse assemel, otsego maenitseks Jummal meie läbbi, siis pallume meie nüüd Kristusse assemel: Andke ennast Jummalaga ärraleppitada.

21. Sest temma on tedda, kes ühhestki pattust ei teädnud, meie eest patto-ohwriks teinud, et meie piddime Jummalaga õigusseks x sama temma sees.

6. Peatük.

Maenitsus, et Jummalaga armo peab hästi ja ausaste wastowõtma. (Epistel essimessel pühhapäwal Paastus.

1. Agga meie kui abbimehhed maenitseme teid ka, et teie Jummalaga armo ei pea asjata wastowõtma.

2. Sest temma ütleb: Minna ollen sind armsal aial kuulnud, ja ollen sind õnnistusse päwal aitnud. Wata, nüüd on se õige armas aeg, wata, nüüd on se

önnistusse pääw.

3. Meie ei anna ühhegi asja sees ei ühtegi pahhandust, et meie ammet ei sa ärranaertud;

4. Waid keikis näitame meie ennast wälja kui Jummal

teenrid, sures kannatusses, mitmes willetsusses, mitmes häddas, mitmes ahvastuses,

5. Hawus, wangis, mässamistes, mitmes töös, mitmes walwamisses, mitmes paastmisses,

6. Puhvastuses, tundmisses, pitkas meles, heldusses, pühhas Waimus, armastuses, mis ep olle sallalik,

7. Tõe sannas, Jummal wäes, öigusse söa--riistade läbbi parremal ja pahhemal polel,

8. Au ja häbbi läbbi, kurja könne ja hea könne läbbi, kui eksitajad, ja siiski tössised:

9. Kui tundmatta, ja ommeti kül tutwad, kui need, kes surrewad, ja wata, meie ellame: kui need, kedda karristakse, ja kedda ommeti ei surmata.

10. Kui kurwastud, agga ikka röömsad: kui waesed, agga kes paljo rikkaks teggewad; kui need, kennel middagi ei olle, ja kelle kä ommeti keik on.

11. Oh Korintusse rahwas! meie su on teie wasto lahti tehtud, meie südda on wäljalautud.

12. Teil ei olle kitsast meie sees, waid teil on kitsas ommas süddames.

13. Agga minna ütlen teile kui omma lastele sest wastatassumissest, lautage teie ennast ka meie wasto wälja!

14. Äрге weddage mitte woõras ikkes uskmatta rahwaga ; sest mis on öigussel teggemist üllekohtoga? mis on walgussel teggemist pimmedussega?

15. Kuida sünnib Kristus ja pahharet ühte? ehk mis ossa on usklikkul ühhe uskmatta innimessega?

16. Kuida sünnib Jummal tempel ühte woõraste jum~alattega? sest teie ollete ellawa Jummal tempel, nenda kui Jummal on üttelnud: Ma tahhan nende sees ellada, ja nende sees käia, ja tahhan nende Jummal olla õ, ja nemmad peawad mulle ühheks rahwaks ollema.

17. Sepärrast minge nende seast ärra, ja lahhutage eñast, ütleb Issand, ja ärge putuge mitte rojase külge, siis tahhan

minna teid sissewötta.

18. Ja ma tahhan teile Issaks olla, ja teie peate mulle poegeks ja tütriks ollema, ütleb keigewäggewam Issand.

7. Peatük.

Maenitsus, et peab pühhaste ellama ihho ja hinge polest. Waimolik kurbdus sadab kasso.

1. Et meil nüüd nisuggused tootussed on, minno armad, siis tehkem ennast keigest lihha ja waimo rojussest puhtaks, ja lõppetagem sedda pühhitsemist Jummal kartusse sees.

2. Wõtke meid wasto; meie ei olle ühhelegi üllekohto teinud, meie ei olle keddagi ärrarikkunud, meie ei olle keddagi petnud.

3. Sedda ei ütle minna mitte teie hukkamoistmisseks; sest minna ollen enne üttelnud, et se nou on meie süddames, teiega surra ja ellada.

4. Mul on suur julgus räkides teie wasto, mul on palju kiitlemist teie pärrast, ma ollen römo täis: minnul on wägga

rohke rööm keiges meie willetsusses.

5. Sest kui meie ka Makedonia-male saime, ei olnud meie lihhal ühtegi hingamist, waid keiki--pidi waewati meid, wäljaspiddi olli palju taplust, seestpidi palju kartmist.

6. Agga Jummal, kes allandlikkud trööstib, on meid trööstinud Titusse tullemisse läbbi.

7. Agga ei mitte ükspäinis temma tullemisse läbbi, waid ka se trööstimisse läbbi, misga temma teie pärrast olli trööstitud, kui ta meile kulutas teie iggatsemist, teie ullumist, teie suurt hoolt minno pärrast, nenda et minna weel enam röömsaks sain.

8. Sepärrast, ehk minna teid kül ramatoga ollen kurwaks teinud, ei kahhetse ma sedda mitte, ehk minna ka olleksin kahhetsenud; sest ma nään, et se ramat teid agga ürrikesseks aiaks on kurwastanud.

9. Nüüd ollen minna römus, ei mitte sepärrast, et teie ollete kurwaks sanud, waid et teie ollete kurwaks sanud mele-parrandamiseks; sest teie

ollete Jummalä pärrast kurwastud, et teie ühheski asjas kahjo meist ei olle sanud.

10. Sest se kurwastus Jummalä pärrast sadab mele--parrandamist önnistusseks, mis ei kahhetseta, agga ma-ilma kurwastus sadab surma.

11. Sest wata, sesamma, et teie Jum~ala pärrast ollete kurwaks sanud, mis suurt hoolt on se teile saatnud?

missuggust wastamist, ja mele-pahhandust, ja kartust, ja iggatsemist, ja öiget wihha, ja kättemaksmist? teie ollete keikipiddi wälja näitnud, eñast puhtad ollewad sest tööst.

12. Sepärrast ehk minna teile kül ollen kirjotanud, siis ei olle se mitte sündinud selle pärrast, kes kurja teinud, egga selle pärrast, kellele kurja on tehtud, waid sepärrast, et meie hool teie pärrast awwalikkuks piddi sama teie jures, Jummalä ees.

13. Sepärrast olleme meie trööstitud, teie trööstimisse pärrast, agga meie olleme palju ennam römustud Titusse römo pärrast, et temma waim teist keikist on jahhutud.

14. Sest kui minna temma

wasto teitest middagi ollen kiitlenud, siis ei olle mul sest häbbi olnud, waid otsego meie teile keik töes olleme räkinud, nenda on ka meie kiitleminne Titusse wasto töeks sanud.

15. Ja temmal on üpris wägga halle südda teie wasto, kui ta mötleb teie keikide sannakuulmisse peäle, kuitao teie tedda kartusse ja wärristussega ollete wastowotnud.

16. Sepärrast ollen ma römus, et minna keikis teie peäle woin lota.

8. Peatük.

Maenitsus, et rahha peab waestele kokkopannema.

1. Agga meie anname teile teäda, wennad, Jummalä armo, mis Makedonia-ma koggodustele on antud,

2. Et kui neid mitme willetsusse läbbi kiusati, olli nende rööm üpris suur, ja ehk nemmad koggone waesed ollid, on nemmad kummatagi wagga süddamega rohkeste annud,

3. Sest (ma tunnistan sedda)

nemmad ollid keige jou polest ja ülle jou walmis andma,
4. Ja pallusid meid mitme maenitsussega, et meie piddime sedda andi ja jaggamisse toimetamist ende kätte wotma, ja pühhadele wima.

5. Ja nemmad ei teinud mitte ükspäinis nenda, kui meie lootsime, waid nemmad andsid isseennast essiti Issandale, pärrast meile, Jummal tahtmisse läbbi:

6. Et meie piddime Titust maenitsema, et temma nenda, kui ta enne olli hakkanud, ka sedda andi teie jures pididi lõppetama.

7. Agga otsego teie keikis rikkad ollete, uskus ja sannas, ja tundmisses, ja keigesugguses ussinusses, ja ommas armastusses meie wasto, nenda tehke, et teie ka sellesinnatse anni sees rikkad ollete.

8. Minna ei ütle sedda mitte kui käskides, waid teiste ussinusse läbbi kiusan minna ka teie armastust, kas se tössine on.

9. Sest teie teate meie Issanda Jesusse Kristusse armo, et

temma teie pärrast on waeseks sanud, kui ta rikkas olli, et teie temma waesusse läbbi piddite rikkaks sama.

10. Ja ses annan minna omma nou, sest se tulleb teile kassuks, kes teie jo mullo ollete enne hakkanud, mitte ükspäinis sedda teggema, waid ka sedda tahtma.

11. Agga nüüd lõppetage ka sedda teggemist, et nenda kui hea meel on, et teie tahhate, nenda olgo ka hea meel, et teie lõppetate sest, mis teil kä on.

12. Sest kui kellelgi enne hea meel on, siis on temma öiete armas sedda möda, kui temmal on, ei mitte sedda möda, kui temmal ei olle.

13. Sest sedda ütlen ma, ei mitte, et teistel peab hõlpo ja teil willetsus ollema ; waid ühhesugguse arro pärrast aidago selsinnatsel aial teie rikkus nende pudo,

14. Et ka nende rikkus woiks teie pudo aidata, et ühhesuggune arro woiks olla:

15. Nenda kui kirjatud on: Kes palju koggunud, sel ei olnud liaks, ja kes pissut koggunud,

sel ei olle wähhem olnud.

16. Agga tänno olgo

Jum~alale, kes nisuggust hoolt teie pärrast Titusse süddamesse on annud,

17. Sest temma wottis kül sedda maenitsust wasto: agga et ta ussinam olli, siis on temma isse hea melega teie jure läinud.

18. Agga meie olleme ühhe wenna ühtlase temmaga läkkitanud, kedda kidetakse armo-öppetusse pärrast keikist koggodustest.

19. Agga ei mitte ükspäinis se, waid tem~a on ka neist koggodustest meie tee-seltsimehheks wallitsetud sellesinnatse anniga, mis meist toimetatakse Issanda ennese auuks, ja teie hea mele tähheks.

20. Ja meie hoiamme ennast se eest, et ükski meid ei pea laitma se rohke anni pärrast, mis meist toimetakse,

21. Ja nouame head, ei mitte ükspäinis Issanda ees, waid ka innimeste ees.

22. Agga meie olleme nendega läkkitanud omma wenda, kedda meie mitmes asjas olleme

saggedaste tunnud ussina ollewad, agga nüüd paljo ussinama selle sure lotusse pärrast, mis temmal teie peäle on.

23. Olgo se Titus, kes minno seltsimees ja abbimees on teie jures, ehk meie wennad, kes on koggoduste Apostlid ja Kristusse au.

24. Sepärrast näitke ülles, omma armastust ja meie kiitlemist teitest tössi ollewad, nende ees ja koggoduste ees.

9. Peatük.

Mispärrast sedda rahha waestele peab kogguma, ja et se pea, hea melega, ja ausaste peab sündima. (Epistel Lauritse päwal.

1. Sest se abbi pärrast, mis pühhadele peab sama, ei olle mul tarwis teile kirjutada.

2. Sest ma tean teie head meelt, mis ma teitest kidan Makedonia-rahwale, et Ahkajama mullo jo on walmis olnud, ja et teie suur hool on mitto kihhutanud.

3. Agga ma ollen need wennad

läkkitanud, et meie kiitleminne teie pärrast ses asja ei pea tühjaks minnema, et teie nenda, kui minna ollen räkinud, walmis olleksite,

4. Et, kui need Makedonia-mehhed minnoga tullewad, ja teid ei leia walmis ollemast, meile (ei ütle minna, teile) häbbi ei sa sestsinnatsest tössisest kiitlemisest.

5. Siis ollen minna arwanud tarwis ollewad need wennad maenitseda, et nemmad ele teie jure peawad minnema, ja enne walmis teggema teie enne tootud rohke anni, et se woiks walmis olla nenda kui rohke and, ja ei mitte kui sitkus.

6. Agga sedda ütlen minna: Kes kassinaste külwab, se peab ka kassinaste leikama, ja kes rohkeste külwab, se peab ka rohkeste leikama.

7. Iggaüks nenda kui temma ommas süddames ettewõttab, ei mitte kurwa melega, egga hädda pärrast; sest Jummal armastab ühhe röömsa andia.

8. Agga Jummal on wäggew keik armo rohkeste teile andma, et teie ikka keikis keigega woite rahhul ja rohked

olla keige hea töle.

9. (Nenda kui kirjutud on: temma on külwand; ta on waestele annud, temma öigus kestab iggaweste.

10. Agga kes semet annab külwjale, se andko ka leiba toidusseks, ja tehko teie semet paljuks, ja kaswatago teie öigusse wilja.)

11. Et teie keikis rikkaks lähhäte keik head waggast süddamest teggema, mis meie läbbi Jummalale tänno sadab.

12. Sest sellesinnatse anni toimetaminne ei täida mitte ükspäinis pühha rahwa pudo, waid saab ka se läbbi suremaks, et palju Jummalat tännawad.

13. (Et nemmad sellesinnatse ausa toimetamisse läbbi Jummalat kiitwad sepärrast, et teie Kristusse armo-õppetust sannakulelikkult üllestunnistate, ja waggast süddamest neile ja keikile ka jaggate.)

14. Ja et nemmad teie eest palluwad, ja iggatsewad teie järrele Jummalale üpris sure armo pärrast, mis teie sees on.

15. Agga tänno olgo Jummalele, temma ilma

arwamatta anni eest.

10. Peatük.

*Maenitsus, et peab ennast
hoidma walle-apostlide
eksitamisse eest.*

1. Agga minna isse Paulus maenitsen teid Kristusse tassase ja järrele-andja mele läbbi, kes ma teie jures olles kül allandik ollen, agga julge ollen teie wasto, kui ma ärra ollen.

2. Agga ma pallun, et mul ei olle tarwis teie jures olles, julge olla se julgussega, misga mind arwatakse liaks julge olnud ollewad nende wasto, kes meid arwawad otsego lihha järrel käiwad.

3. Sest meie käime kül lihha sees; agga meie ei söddi mitte lihha wisi järrele,

4. Sest meie woitlemisse söariistad ei olle mitte lihhalikkud, waid wäggewad Jummal läbbi kantsid ärrarikkuma,

5. Ja meie rikkume ärra need mötlemised, ja keik kõrgust, mis ennast sureks tõstab

Jummala tundmisse wasto, ja wöttame keik mötted wangi Kristusse sannakuulmisse alla; 6. Ja olleme walmis keik sannakuulmatta wisid nuhtlema, kui teie sannakuulminne saab täis sanud.

7. Kas teie watate silma-näo järrele? kui kegi ennese meles se peäle julge on, et temma Kristusse pärralt on, se arwago sedda jälle isseennesest, et otsego temma Kristusse pärralt on, nenda olleme meie ka Kristusse pärralt.

8. Sest kui minna ka middagi ennam peaksin kiitlema meie melewallast, mis Issand meile on annud parrandusseks, ja ei mitte teie ärrarikkumisseks, ei saaks ma mitte häbbisse,

9. Et mind ei arwata, kui tahhaksin minna ramatude läbbi teid hirmutada.

10. Sest nemmad ütlewad: Kül need ramatud on rasked ja kanged, agga meie jures olles on ta nödder ihho polest, ja se könne on sant.

11. Üks sähhärdune möttelgo sedda, et mähhärdused meie olleme sanna sees ramatude läbbi ärra olles, sähhärdused

olleme ka teo sees, teie jures olles.

12. Sest meie ei julge isseennast mitte monningatte sekka arwata, ehk nende sarnatseks panna, kes isseennast kiitwad; agga nemmad ei moista mitte, et nemmad isseennast omma enneste mötte järrele moötwad, ja isseennast isseennaste sarnatseks arwawad.

13. Agga meie ei tahha ennast mitte ülle möödo kita, waid selle nöri möödo järrele, mis möödogä Jummal meid on möötnud, et meie ka teie jure piddime sama.

14. Sest meie ei lähhä mitte ülle mära, otsego ei olleks meie mitte teie jure sanud; sest meie olleme jo teist sadik tulnud Kristusse armo-öppetussega.

15. Ja meie ei kida ennast mitte ülle möödo woöra tö sees, waid meil on se lotus, kui teie usk kaswab, et meie siis ka omma nöri järrele paljo suremaks teie seas same,

16. Et meie ka nende made sees, mis on teile pool teid, sedda armo-öppetust kulutame,

et meie ennast ei kida sest, mis woöra nöri järrele jo on walmistud.

17. Agga kes kiitleb, se kitelgo Issanda sees.

18. Sest se ei kölba mitte, kes isseennast kidab, waid kedda Issand kidab

11. Peatük.

Sest häddast ja waewast, mis Paulussel olnud armo-öppetust kulutades. (Epistel kahheksamal pühhapäwal enne Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Andko Jummal, et teie minnust nattukest rummalust salliksite; kül teie sallite ka sedda minnust.

2. Sest ma kannan suurt hoolt teie pärrast Jummalä sure holega; sest ma ollen teid kihlanud ühhe mehhele, et minna ühhe puhta neitsi Kristussele woiksin sata.

3. Agga ma kardan, et, nenda kui se us Ewat on ärrapetnud omma tiggeda kawwalussega, teie mötted nisammoti rikkutakse, ja lahkuwad sest üksipiddisest melest, mis

Kristusse peäle peab waatma.

4. Sest kui kegi tulleb, ja teist Jesust kulutab, kedda meie ei olle kulutanud, ehk kui teie teist Waimo sate, mis teie ei olle sanud, ehk teist armo õppetust, mis teie ei olle wastowõtnud, siis salliksite teie tedda kül.

5. Sest minna ei arwa ennast ei sugguge wähhema ollewad, kui keigeüllemad Aostlid.

6. Agga ehk minna kül ollen õppimatta kõnnelemisse polest, ei olle ma siiski mitte tundmisse polest, waid meie olleme keikis keikide seas teile awwalikkuks sanud.

7. Ehk ollen minna patto teinud, kui ma ennast allandasin, et teid pididi üllendatama, et ma ilma palgata Jummal armo-õppetust teile ollen kulutanud.

8. Teised koggudussed ollen ma risunud, ja ollen neilt palka wõtnud, et ma teile woiksin abbiks olla, ja kui mul, teie jures olles, pudo olli, ei olle minna ei ühhelegi waewaks olnud.

9. Sest mis mul waiak olli, sedda tassusid need wennad,

kes Makedonia-maalt tullid; ja keige asjade sees ei tahtnud minna isse teile koormaks olla, ei tahhage pärrast mitte.

10. Ni töeste kui Kristusse tõdde minno sees on, ei pea sesinnane minno kiitleminne mitte lõpma Ahkaja-ma kohtade sees.

11. Miks? kas sepärrast, et minna teid ei armasta? Jummal teab sedda.

12. Agga mis ma teen, tahhan minna weel tehha, et ma woiksin neid keelda asja teggemast, kes tahhawad ennestele asja tehha, et neid saaks leitud ollemast (ses, mispärrast nemmad kiitlewad) nisuggused kui meiege.

13. Sest nisuggused walle-apostlid on pettised tõteggjad, ja tewad ennast Kristusse apostliks.

14. Ja se ei olle imme; sest sadan isse teeb ennast walgusse ingliks.

15. Sepärrast ei olle se ni suur assi, et ka temma teenrid ennast tewad, otsego olleksid nemmad õigusse teenrid, kelle ots peab ollema nende teggude järrele.

16. Ta ütlen minna, et ükski ei arwa mind rummala ollewad; agga kui mitte muido, siis wõtke mind wasto kui üht rummalat, et minna ka woiksin pissut kitelda.

17. Mis ma rāgin, ei rāgi ma mitte Issanda nou järrele, waid kui rummalusses, selle kindla kiitlemisse asja sees.

18. Sest et palju kiitlewad lihha polest, siis tahhan ka minna kitelda.

19. Sest teie sallite rummalaid heal mehel, et teie moistlikkud ollete.

20. Sest teie sallite, kui teid kegi sullasiks teeb, kui kegi teie omma ärrasööb, kui kegi palka wottab, kui kegi surustelleb, kui kegi teid wasto silmi lööb.

21. Se teotusse pärrast rāgin minna sedda, kui olleksime meie nödraks läinud. Agga mis peäl kegi julge on, (ma rāgin rummalusses) se peäle ollen minna ka julge.

22. Nemmad on Ebreja-mehhed, minna ka: nemmad on Israeli lapsed, minna ka; nemmad on Abraami suggu, minna ka.

23. Nemmad on Kristusse

teenrid, (ma rāgin rummalaste) minna ollen üllem; ma ollen ennam waewa näinud, palju ennam hopa sanud, ennam wangis ja saggedaste surma häddas olnud.

24. Juda-rahwa käest ollen minna wiiskord sanud ühhe hobi wāhhem kui nellikümmend.

25. Kolmkord ollen ma witsadega pekstud, ükskord kiwwidega wissatud, kolmkord on laew käest hukka läinud, terwe ö ja päwa ollen ma süggawas merres olnud.

26. Saggedaste on mul teekäimissi olnud, ma ollen olnud jōggede peäl mitmes häddas, mitmes häddas mōrtsukatte seas, mitmes häddas omma rahwa seas, mitmes häddas pagganatte seas, mitmes häddas liñnas, mitmes häddas kōrbes, mitmes häddas merre peäl, mitmes häddas walle-wendade seas,

27. Tö ja waewa sees, saggedaste mitmes walwamisses, nālja ja janno sees, saggedaste paastmistes, külmas ja allastusses.

28. Ilma need asjad, mis wäljast on, käib se murre

keikide koggoduste eest hulgal mo peäle.

29. Kes on nödder, ja minna ei peaks nödraks sama? Kedda pahhandakse, ja mo südda ei peaks sees põllema.

30. Kui peab kiitlema, siis tahhan minna neist asjust, mis minno nödrusseks on, kitelda.

31. Jummal ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes on iggaweste kidetud, se teab, et ma mitte ei walleta.

32. Tamaskusses hoidis Areta kunninga pealik Tamasko rahwa liõna, ja tahtis mind kinni wõtta,

33. Ja mind lasti aknast korwi sees mahha müri möda, ja minna peäsesin temma käest.

12. Peatük.

Paulusse kiitleminne, ja mis Jummal tähhele ilmutanud, nende wasto, kes temma wastased ollid.

1. Kiitlemisest ei olle mul kül kasso, siiski tullen minna näggemissed ja Issanda ilmutamissed üllesrākima.

2. Ma tunnen ühhe innimesse

Kristusse sees neljateistkümne aasta eest, (kas temma ihho sees olnud, ei tea minna, ehk kas ta ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab)

seddasamma kisti kolmandamast taewast sadik.

3. Ja ma tunnen seddasamma innimest (kas ta ihhus, ehk ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab.

4. Tedda kisti Paradisi sisse, ja kulis sanno, mis ei woi üllesrākida, mis innimessel ei sünni rākida.

5. Sestsammast tahhan minna kitelda; agga isseennesest ei tahha ma kitelda muido, kui agga omma nödruste sees.

6. Sest kui minna ka tahhaksin kitelda, ei olle minna sepärrast rummal; sest ma tahhan töt rākida; agga ma jättan sedda nenda, et ei ükski minnust ei arwa ennam, kui ta mind nääb ollewad, ehk mis ta minnust kuleb.

7. Ja et ma nende üpris suurte ilmutamiste pärrast ei pea surustellema, on mulle lihha sisse wai antud, sadana ingel, et ta mind peab russikaga löma, et minna mitte ei

surustelle.

8. Sesamma pärrast ollen minna kolmkord Issandat pallunud, et se minnust peaks ärra--lahkuma.

9. Agga Tem~a on mulle üttelnud: Sulle saab kül minno armust; sest mo wäggi saab nödrusse sees täit woimust. Sepärrast tahhan ma paljo ennam omma nödrusse sees kitelda, et Kristusse wäggi minno ülle woiks warjada.)

10. Sepärrast on mo meel hea nödrusse sees, teotuste sees, hädda sees, kiusatusse sees, ahhastusse sees, Kristusse pärrast; sest kui ma nödder ollen, siis ollen ma wäggew.

11. Kiteldes ollen minna rummalaks sanud: teie ollete mind sundinud; sest mind pididi teitest kidetama, sest ma polle ei sugguge wähhem, kui keigeüllemad apostlid, et ma ühtegi ei olle.

12. Ühhe apostli tähhed on jo teie seas tehtud keige kannatusse sees, imme-tähdedega, imme--teggudega ja wäggewatte teggudega.

13. Sest mis on, mis sees teie ollete alwemad olnud, kui

teised koggodussed, kui agga et minna isse teile ei olle koormaks olnud? andke mulle sedda üllekohhut andeks.

14. Wata, ma ollen walmis kolmandamal korral teie jure tulles, ja ei tahha teile mitte koormaks olla; sest minna ei noua mitte teie omma takka, waid teid ennast: sest lapsed ei pea mitte wannemille warrandust kogguma, waid wannemad lastele.

15. Agga ma tahhan heal meel kullo tehha, ja isseennast ärrakullutada teie hingede eest, et mind kül, kes ma teid wägga armastan, pissut armastakse.

16. Agga olgo nenda, minna ei olle teile mitte waewa teinud; agga et minna keikipiddi kawwal ollin, ollen ma pettussega teid kinnisanud.

17. Kas ollen ma teid petnud ühhege läbbi neist, kedda minna teie jure ollen läkkitanud?

18. Minna ollen Titust pallunud, ja temmaga ühhe wenna läkkitanud; ons Titus teid petnud? eks meie olle ühhesugguse Waimo sees

käinud? eks meie olle
ühhesugguste jälgede sees
käinud?

19. Kas teie ta mötlete, et
meie teie ees kostame enneste
eest? meie rägime Kristusse
sees Jummal ees; agga keik,
armad wennad, teie
parrandusseks.

20. Sest ma kardan, kui ma
tullen, et minna teid ei leia
sesuggused ollemast, kui ma
tahhan, ja et mind leitakse
teitest sesugguse ollemast, kui
teie ei tahha, et ei olle
wahhest teie seas rido,
kaddedust, suurt wihha,
riidlemissi, kelepeksmissi,
kelekandmissi, hooplimissi,
mässamissi;

21. Et, kui ma saan jälle
tulnud, minno Jummal mind ei
allanda teie jures, ja minna
pean kurb ollema mitme
pärrast, kes enne patto teinud,
ja ei olle mitte pöörnud
ommast rojussest, ja horussest,
ja kimalussest, mis nemmad on
teinud.

13. Peatük.

Maenitsus, et meelt peab

parrandama.

1. Nüüd tullen minna
kolmandamal korral teie jure.
Kahhe ja kolme tunnistaja
tunnistusse peäle peab keik
assi sama ärraselletud.

2. Ma ollen enne üttelnud, ja
ütlen weel enne teistkorda,
otsego olleksin minna teie
jures, ja nüüd, et ma teie
jurest ärra ollen, kirjotan minna
neile, kes enne on patto
teinud, ja keikile muile, et, kui
ma saan jälle tulnud, minna ei
tahha armo anda.

3. Sest et teie otsite, et
saaksite katsta Kristust, kes
minno sees rägib, kes teie
seas ei olle nödder, waid on
wäggew teie sees.

4. Sest et temma kül nödrusse
polest on risti lödud, ommeti
ellab ta Jummal wäe läbbi ;
ehk meie ka olleme nödrad
temma sees, siis ellame meie
temmaga Jummal wäe läbbi
teie seas.

5. Katske isseennast läbbi, kas
teie ollete uskus; kiusage
isseennast, ehk kas teie
isseennast ei tunne, et Jesus
Kristus teie sees on? olgo siis,

Apostli Paulusse teine Ramat Korintusse-liõna rahwale kirjutud.

et teie wahhest kolwatumad ollete.

6. Agga ma lodan, et teie sate tunda, et meie ei olle mitte kolwatumad.

7. Agga ma pallun Jummalalt, et teie ühtegi kurja ei te, ei mitte, et meid piddi nähtama kolbawad ollewad, waid et teie peaksite head teggema, ja meie olleksime kui kolwatumad.

8. Sest meie ei woi ühtege töe wasto, waid töe eest.

9. Sest meie olleme röömsad, kui meie nödrad olleme, agga teie wäggewad ollete, ja sedda sowime meie ka, teie parrandamist.

10. Sepärrast kirjotan minna sedda ärraolles, et ei olle tarwis, teie jures olles, walli olla, se melewalla järrele, mis Issand mulle on annud

parrandusseks, ja ei mitte ärrarikkumisseks.

11. Mis muud, wennad, olge röömsad, sage ikka parremaks, wõtke maenitsust, olge ühHEMELELISSED, piddage rahho, kül se armastusse ja rahho Jummal on siis teiega.

12. Terretage teine teist pühha su-andmissega; keik pühhad läkkitawad teile terwit.

13. Issanda Jesusse Kristusse arm, ja Jummal armastus ja pühha Waimo ossa-saminne olgo teie keikidega. Amen.

Teine ramat Korintusse-rahwale läkkitud Wilippist Makedonia-ma liõnast, Titusse ja Lukaga.

Teise Ramato Ots, mis Korintusse-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Kalatia-ma rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Paulus nomib Kalatia-rahwast nende ärratagganemisse

pärrast. Kostab omma apostli ammeti eest.

1. Paulus üks apostel (ei mitte

innimestest, egga ühhegi
innimesse läbbi, waid Jesusse
Kristusse ning Jummal se Issa
läbbi, kes tedda on surnust
üllesärratanud:)

2. Ja keik wennad, kes minno
jures on, Kalatia-ma
koggodustele.

3. Arm olgo teiega ja rahho
Jummalast Issast, ja meie
Issandast Kristussest,

4. Kes ennast issi meie pattude
eest on annud, et temma meid
pidi ärrapeästma sest kurjast
ma-ilmast, mis nüüd on,
Jummal ja meie Issa
tahtmisse järrele.

5. Sellele olgo au iggaweste,
iggawesseks aiaks, amen.

6. Minna pannen immeks, et
teie sellest, kes teid on
kutsnud Kristusse armo läbbi,
ni pea ennast lassete
ärrapöördä ühhe teise
Ewangeliummi pole,

7. Ja teist ei olle ommeti, kui
agga et monningad on, kes
teid seggaseks tewad, ja
tahhawad Kristusse armo-
öppetust teisipiddi pöördä.

8. Agga ehk meiege, ellik üks
ingel taewast teist armo-
öppetust teile peaks kulutama

peäle se, mis meie teile olleme
kulutanud, se olgo ärranetud.

9. Otsego meie enne olleme
üttelnud, nenda ütlen minna ka
nüüd jälle: Kui kegi teile teist
armo-öppetust kulutab kui
sedda, mis teie ollete sanud,
se olgo ärranetud.

10. Sest kas ma nüüd melitan
innimesi, nende, woi Jummal
meleheaks? ehk kas ma püan
innimeste mele pärrast olla?
sest kui ma weel innimeste
mele pärrast olleksin, siis ep
olleks minna mitte Kristusse
sullane.

11. Agga ma annan teile
teäda, wennad, et se armo-
öppetust, mis minnust on
kulutud, mitte ep olle innimeste
wärki.

12. Sest ma polle sedda mitte
innimessest sanud egga
öppinud, waid Jesusse
Kristusse ilmutamisse läbbi.

13. Sest teie ollete kuulnud
minno endisest ellust, kui ma
Juda-uskus olin, et minna
üpris wägga Jummal
koggodust takkakiusas, ja
sedda häwwitasin.

14. Ja minna kossusin Juda-
rahwa uskus ennam kui mitto,

kes minnoga ühhe-ealissed ollid, minno suggust, ja mul olli surem hool omma wannematte seädmiste pärrast.

15. Agga kui Jummal meele pärrast olli, kes mind mo emma ihhust on ärralahhutanud, ja omma armo läbbi kutsunud,

16. Omma Poia minno sees ilmutada, et ma tedda pagganatte seas piddin kulutama, warsi ei piddand minna mitte lihha ja werrega nou,

17. Ei läinud ka mitte jälle Jerusalemma nende jure, kes enne mind Apostlid ollid, waid ma läksin Arabia-male, ja tullin jälle taggasi Tamaskusse liña.

18. Pärrast läksin minna kolme aasta pärrast jälle Jerusalemma Peetrust katsma, ja jäin temma jure wiisteistkümmend päwa.

19. Agga minna ei näinud muud ühtegi Apostlide seast, kui Jakobust, Issanda wenda.

20. Agga mis ma teile kirjotan, wata, sedda tunnistan minna Jummal ees, et ma ei walleta.

21. Pärrast tullin minna Siria ja Kilikia-ma kohtadesse.

22. Agga minna ep olnud pallest tutaw Juda-ma koggodustel, mis Kristusses on.

23. Nemmad ollid agga ükspäinis kuulnud, et se, kes meid ennemuiste takkakiusas, nüüd kulutab sedda usso-öppetust, mis ta muiste häwwitas.

24. Ja nemmad auustasid Jummalat minno pärrast.

2. Peatük.

Paulus arwab ennast teiste Apostlide sarnatseks, nomib Peetrust, öppetab, mis läbbi innimenne önsaks saab.

1. Pärrast läksin minna neljateistkümmne aasta pärrast jälle ülles Jerusalemma Parnabaga, ja wötsin ka Titust ennesega.

2. Agga ma läksin ülles ilmutamisse läbbi, ja rääksin nendega sest armo-öppetusest, mis ma pagganatte seas kulutan; agga isseärranis nendega, kedda sureks arwati, et minna ei piddand tühja jooksma, egga olleks jooksnud.

3. Agga ei Titustki, kes minnoga olli üks Kreka-mees, ep olle sunnitud ennast laskma ümber--leikada.

4. Agga se sündis walle wendade pärrast, kes ollid sallaja sisse puggenud, ja sallaja sissetulnud meie wabbadust kulama, mis meil on Jesusse Kristusse sees, et nemmad meid piddid orjaks teggema,

5. Kennele meie ei tundigi ei annud järrele, nende sanna kuulda, et armo õppetusse tössidus teie jure piddi jäma.

6. Agga nende pärrast, kedda arwati middagi ollewad, on se mul üks keik, missuggused nemmad enne olnud, Jummal ei pea mitte ühhest innimessest ennam luggu, kui teisest; sest mind ep olle need, kedda sureks arwatakse, ühtegi muud jure õppetanud.

7. Waid se wasto, kui nemmad näggid, et minno holeks olli antud neile, kes on ümberleikamatta, armo õppetust kulutada, nenda kui Peetrusse holeks olli antud neile kulutada, kes on ümberleikatud.

8. (Sest se, kes Peetrusse sees on wäggew olnud Apostli ammetis nende seas, kes on ümber--leikatud, se on ka minno sees wäggew olnud pagganatte seas.)

9. Ja kui Jakobus, ja Kewas, ja Joannes, kedda arwati sambad ollewad, sedda armo tundsid, mis mulle olli antud, siis andsid nemmad minnule ja Parnabale parramat kät, ja lepsid meiega se peäle, et meie pagganatte seas, agga nemmad nende seas, kes on ümberleikatud, piddid armo õppetust kulutama.

10. Agga sedda kinnitasid nemmad meile, et meie ka waeste peäle piddime mötlema; seddasamma ollen minna ka ussin olnud teggema.

11. Agga kui Peetrus Antiohkia sai, siis seisin minna temma wasto su sisse, et ta nomimisse wäärt olli.

12. Sest enne kui monningad Jakobussest tullid, söi temma ühhes pagganattega; agga kui nemmad tullid, siis tagganes temma, ja lahhutas ennast neist, et ta neid kartis, kes ümberleikatud ollid.

13. Ja temmaga teggid ka need teised Juda-mehhed ennast teist wisi, nenda et ka Parnabast ühtlase eksitati, et temma nendega ennast teist wisi teggi.

14. Agga kui ma näggin, et nemmad öiete ei käinud armo-õppetusse töt möda, ütlesin minna keikide ees Peetrusse wasto: Kui sinna, kes sa Juda-mees olled, pagganatte kombel ellad, ja ei mitte Juda-rahwa kombel, mis sa siis sunnid pagganad Juda-rahwa kombed piddama?

15. Meie olleme Juda-mehhed sündimisse polest, ja ei mitte pattused pagganist;

16. Ja meie teame, et innimenne kässo teggude läbbi ei sa öigeks, kuid agga Jesusse Kristusse usso läbbi, siis olleme meie ka Jesusse Kristusse sisse usknud, et meie Kristusse ussust piddime öigeks sama, ja ei mitte kässo teggudest, sest et kässo teggudest ei sa ükski lihha öigeks.

17. Agga kui meid ennast ka leitakse pattused ollemast, kes meie püame Kristusses öigeks

sada, ons siis Kristus patto tener? ei milgi kombel;

18. Sest kui minna sedda, mis ma ollen mahhakisknud, jälle üllesehhitan, siis teen ma isseennast ülleastujaks.

19. Sest ma ollen kässo läbbi kässole surnud, et minna Jummalale pean ellama.

20. Ma ollen Kristussega risti lödud; Agga ma ellan, ei mitte ennam minna, waid Kristus ellab minno sees, ja mis ma nüüd ellan lihhas, sedda ellan ma uskus Jummal Poia sisse, kes mind on armastanud, ja issennast minno eest ärraannud:

21. Minna ei te mitte Jum~ala armo tühjaks. Sest kui kässo läbbi öigus tulleb, siis on Kristus ilmaasjata surnud.

3. Peatük.

Paulus kinnitab usso öigust, ja õppetab, mis kässo ammet on, et käsk juhhatab Kristusse jure.(Epistel kolmeteistkümmenal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.(Epistel Neäri Päwal.

1. Oh teie moistmatta Kalatia-rahwas! kes on teid ärrateinud, et teie ei wotta töe sanna kuulda? kelle silmade ette Jesus Kristus on kirjutud olnud, ja otsego nähtawal kombel teie seas ristilödud.

2. Sedda tahhan minna ükspäinis teilt öppida: ollete teie Waimo sanud kässo teggudest, woi usso kulutamissest?

3. Ollete teie ni moistmatta? Waimus ollete teie hakkanud, kas teie tahhate nüüd lihhas lõppetada?

4. Ollete teie ni palju ilmaasjata kannatanud? kui agga se on ilmaasjata.

5. Kes teile nüüd Waimo andi jaggab, ja teeb wäggewaid teggusid teie seas, kas se sedda teeb kässo teggudest, woi usko kulutamissest?

6. Nenda kui Abraam on Jummalat usknud, ja se on temmale öigusseks arwatud.

7. Jubba teie siis tuñete, et kes ussust on, needsinnatsed on Abraami lapsed.

8. Agga kirri on enne ärranäinud, et Jum~al pagganad ussust öigeks teeb,

ja on ennekulutanud Abraamile sedda head: Sinno sees peawad keik pagganad önnistud sama.

9. Sepärrast önnistakse neid, kes ussust on, usklikko Abraamiga.

10. Sest ni mitto kui kässo teggudest on, need on needmisse al; sest kirjutud on: ärranetud on iggaüks, kes ei jä keikide sisse, mis kirjutud on kässo-ramatusse, et ta sedda keik peab teggema.

11. Agga et kässo läbbi ükski ei sa öigeks Jummal ees, se on teäda, sest et se, kes ussust öige on, peab ellama.

12. Agga käsk ei olle mitte ussust, waid innimenne, kes sedda keik teeb, se peab se läbbi ellama.

13. KRISTUS on meid ärralunnastanud kässo needmisest, kui ta sai needmisseks meie eest, (sest kirjutud on x: ärranetud on iggaüks, kes pu külges poob.)

14. Et Abraami önnistus piddi pagganattele sama Kristusse Jesusse sees, et meie se tootud Waimo piddime sama usso läbbi.

15. Wennad, minna rägin innimeste wisil. Ei innimessege wimist seädust põlga ükski ärra, kui se kinnitud on, egga panne middagi senna körwa.

16. Agga nüüd on tootussed Abraamile ja temma Seemnele räkitud. Temma ei ütle mitte: ja sinno semettele, kui mitmest, waid kui ühhest, ja sinno Seemnele, se on Kristus.

17. Agga minna ütlen sedda: Se käsk, mis nellisadda peäle kolmkümmend aastat pärrast on antud, ei te mitte kölwatummaks sedda seädust, mis Jummalast Kristusse peäle on enne--kinnitud, et se käsk sedda tootust pididi tühjaks teggema.

18. Sest kui pärrandus kässust olleks, ei se siis olleks ennam tootussest; agga Jummal on sedda Abraamile tootusse läbbi armust annud.

19. Mis tarwis on siis se käsk? se ülleastmiste pärrast senna jure antud, (kunni se Seme pididi tulles, kennele se tootus olli sündinud) ja on seätud inglide läbbi wahhemehhe käe läbbi.

20. Agga wahhemees ep olle

mitte ühhe ainsa wahhemees, agga Jummal on üks.

21. Kas siis käsk on Jummal tootuste wasto? ei olle mitte. Sest kui käsk olleks antud, mis woiks ellawaks tehha, siis tulleks öigus töeste kässust.

22. Agga kirri on keik kinnipannud patto alla, et tootus pididi Jesusse Kristusse ussust antama neile, kes ussuwad.)

23. Agga enne, kui usk tulli, hoiti meid kasso al, ja meie ollime kinnipandud usso peäle, mis pididi ilmutadama.

24. Nenda on käsk meie juhataja olnud Kristusse jure, et meie usso läbbi piddime õigeks sama.

25. Agga et usk on tulnud, ep olle meie mitte ennam juhataja al;

26. Sest teie ollete keik Jummal lapsed usso läbbi Kristusse Jesusse sees,

27. Sest mitto teid Kristusse sisse on ristitud, teie ollete ka ennast Kristussega ehitanud.

28. Ep olle Juda-meest egga Kreka-meest, ep olle sullast egga wabbat, ep olle meest egga naest, sest teie keik

ollete üks Kristusse Jesusse sees;

29. Agga kui teie Kristusse pärralt ollete, siis ollete teie ka Abraami suggu, ja pärriad tootusse järrele.)

4. Peatük.

Kristus on innimessed kässo ähwardamisest päästnud. Usso öigus selletakse ärra. Epistel pühhapäwal pärrast Joulo Pühha. (Epistel neljandamal pühhapäwal paastus.

1. Agga minna ütlen: Sennikui se pärria wäeti laps on, siis ep olle temma ja sullase wahhel ühtegi wahhet, ehk ta kül keige pärrandusse issand on,

2. Waid temma on järrele kulajatte ja üllewaatjatte al seks aiaks, mis issast on seätud;

3. Nenda ka meie, kui meie wäetima lapsed ollime, siis ollime meie kui sullased essimeste ma-ilma seädmiste al.

4. Agga kui aeg täis sai, läkkitas Jummal omma Poega, et ta piddi naesest sündima, ja

kässo alla sama,

5. Et temma neid, kes kässo al ollid, piddi ärralunnastama, et meie piddime laste öigust sama.

6. Agga et teie nüüd lapsed ollete, on Jummal omma Poia Waimo teie süddamesse läkkitanud, se kissendab: Abba, Issa!

7. Sepärrast ep olle sinna ennam sullane, waid laps; agga kui sa olled laps, siis sa olled ka Jummal pärria Kristusse läbbi.)

8. Agga siis, kui teie Jummalat ei tunnud, tenisite teie neid, kes omma ollemisse polest jummalad ei olle.

9. Agga nüüd, et teie Jummalat tunnete, ehk palju ennam Jummalast ollete ärratuntud, kuidas pörate teie jälle ümber nödrade ja essimeste kehwade seädmiste pole, mis teie jälle ueste kui sullased tahhate tenida?

10. Teie piddate päwad, ja kuud, ja aiad, ja aastad.

11. Minna kardan teie pärrast, et ma teie kallal ehk asjata ollen tööd teinud.

12. Sage nisuggusiks kui

minna, sest minnagi ollen kui teie. Wennad, ma pallun teid; teie ep olle mulle ühtegi liga teinud:

13. Sest teie teate, et ma lihha nödrusses teile ollen esmalt armo-öppetust kulutanud.

14. Ja minno kiusatust, mis ma ommas lihhas ollen kannatanud, ep olle teie mitte ei mikski pannud, egga ärrapölgnud; waid ollete mind wastowötnud kui Jummal ingli, kui Kristust Jesust.

15. Mähhärdune olli siis teie önnistus? sest ma tunnistan teile, et teie, kui se olleks woinud sündida, olleksite ommad silmad wäljakaewanud, ja mulle annud.

16. Kas ma nüüd ollen teie waenlaseks sanud, et minna teile töt rägin.

17. Nemmad kandwad suurt hoolt teie pärrast, agga mitte öiete, waid nemmad tahtwad meid ärralükkata, et teie nende pärrast peate suurt hoolt kandma.

18. Agga hoolt kandma on hea, kui se järgest hea pärrast sünnib, ja mitte ükspäinis siis, kui minna teie jures ollen.

19. Mo lapsokessed, kelle pärrast ma jälle otsekui lapse waewas ollen, kunni Kristus teie sees teggomodo saab.

20. Agga ma tahtsin nüüd teie jures olla, ja omma heält teisiti pöördä, sest ma ollen kahhe peäl teie pärrast.

21. Üttelge mulle, kes teie kässö al tahhate olla, eks teie ei kule sedda käsko?

22. Sest kirjutud on, et Abraamil kaks poega olnud, teine ümmardajast, ja teine æ wabbat--naesest.

23. Ja teine sest ümmardajast on lihha polest sündinud, agga teine sest wabbat-naesest tootusse läbbi.

24. Need asjad tähhendawad middagi. Sest need kaks naeste-rahwast on need kaks seädust, se teine Sinai mäelt, mis sullase-pölweks sünnitab, se on Agar;

25. Sest Aggar on Sinai mäggi Arabia-maal, ja sünnib selle Jerusalemmaga ühte, mis nüüd on, agga ta orjab omma lastega;

26. Agga se Jerusalemm, mis üllewel on, se on se wabbat-naene, mis meie keikide emma

on.

27. Sest kirjutud on: Olle römus sa siggimatta, kes sinna ei kañna ilmale; tösta heält ja kissenda wägga, kes sa lapse waewas ei olle, sest sel, kes mehheta on, on palju ennam lapsi kui sel, kennel mees on.

28. Agga, wennad, meie olleme nenda kui Isaak, tootusse lapsed.

29. Agga kui sel aial se, kes lihha polest olli sündinud, tedda takkakiusas, kes Waimo polest olli sündinud, nenda ka nüüd.

30. Agga, mis ütleb se kirri? lükka ümmardaja ja temma poega wälja, sest selle ümmardaja poeg ei pea mitte pärrima selle wabbat-naese poiaga.

31. Sepärrast, wennad, ep olle meie mitte ennam ümmardaja, waid wabbat-naese lapsed.)

5. Peatük.

Paulus öppetab, kuidas peab öiget wabbadust öiete hoidma. Lihha himmo ja teggusid peab mahhajätma, ja Waimo kasso noudma. (Epistel

neljateistkümnnemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. (Epistel wieteistkümnnemal pühhapäewal pärrast kolm--aino Jummal Pühha.

1. Seiske nüüd ses wabbadusses, misga Kristus meid on wabbaks teinud, ja ärge laske ennast mitte jälle sullase ikkesse panna.
2. Wata, minna Paulus ütlen teile: Kui teie ennast lassete ümberleikata, siis ep olle teil Kristussest ühtegi kasso.
3. Agga minna tunnistan ta iggaühhe innimessele, kes ennast laseb ümberleikata, et temma kohhus on keik sedda käsko piddada.
4. Teie ollete Kristussest lahti sanud, kes teie kässu läbbi tahhate öigeks sada: teie ollete armust ärralangenud.
5. Sest meie otame ussust öigusse lotust Waimo läbbi.
6. Sest Kristusse Jesusse sees ei maksa ümberleikatud egga ümberleikamatta, waid se usk, mis armastusse läbbi teggew on.
7. Teie jooksite hästi: kes on teid keelnud töe sanna

kuulmast?

8. Se nou-andminne ei olle sest, kes teid kutsub.

9. Pissut happotaignat teeb keik taignat happuks.

10. Minna lodan teitest Issanda sees, et teie ei wötta ühtegi muud möttelda; agga kes teid seggaseks teeb, se peab omma nuhtlust kandma, kes se ial on.

11. Agga minna, wennad, kui ma ümberleikamist weel kulutan, mispärrast mind weel takka--kiusatakse? siis olleks pahhandus sest ristist tühjaks sanud.

12. Oh! et neid kül peaks mahharaiutama, kes teie seas tülli töstwad.

13. Sest, wennad, teie ollete wabbadusseks kutsutud; agga katske, et teie ei anna wabbadusse läbbi lihhale melewalda, waid tenige teine teist armastusse läbbi.

14. Sest keik se käsk saab täis ühhes sannas, selle sees: sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast.

15. Agga kui teie issekeskis purrelete, ja teine teise söte, siis katske, et teid teine teisest ärra ei neelta.

16. Agga minna ütlen: Käige Waimus, siis ei te teie mitte lihha himmo järrele.

17. Sest lihha hammustab Waimo wasto, ja Waim lihha wasto; agga needsinnatsed on teine teise wasto, et teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahhate.

18. Agga kui teid Waimust juhhatakse, siis ei olle teie mitte kässu al.

19. Agga awwalikkud on lihha teud, mis on needsinnatsed: abbiellorikminne, horus, rojus, kimalus,

20. Woöra jummal tenistus, noidus, waen, riud, kadde wihha, wihhastellemissed, riidlemissed, lahkumissed, seggased öppetussed,

21. Kaddedus, tapmissed, liigjominne, prassiminne, ja mis nende sarnatsed on, mis minna teile enne ütlen, nenda kui minna ka enne ollen üttelnud, et need, kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jummal riki pärrima.

22. Agga Waimo kasso on armastus, rööm, rahho, pitk meel, heldus, headus, truus, tassandus, kassinus:

23. Nisugguste wasto ep olle käsk mitte.

24. Agga kes Kristusse pärralt on, need on omma lihha risti lõnud ihhaldamistega ja himmudega.

25. Kui meie Waimus ellame, käigem ka Waimus.

26. Ärgem olgem tühja au peäle ahned, teine teist ärritades, ja teine teist kaetsedes.

6. Peatük.

Usklikkude kohhus on tassased ja allandlikkud olla. Kiitleminne Kristusse ristist.

1. Wennad, kui innimenne ka ühhe eksitusse sisse sattuks, siis parrandage nisuggust jälle tassase waimoga, kes teie waimolikkud ollete, ja wata hästi isseennese peäle, et sind ka ei kiusata.

2. Kandke teine teise koormad, ja nenda täitke Kristusse käsko.

3. Sest kui kegi mötleb, ennast middagi ollewad, kui temma ühtegi ep olle, se pettab ennast omma mõttega.

4. Agga iggaüks näitko omma

teggõ laitmatta ollewad, ja siis on temmal ennesest ükspäinis kiitlemist, ja ei mitte teisest.

5. Sest iggaüks peab omma koorma kandma.

6. Agga kedda õppetakse sannaga, se jaggago keik head sellele, kes tedda õppetab.

7. Äрге eksige mitte, Jummal ei anna ennast mitte pilkada; sest, mis innimenne ial külwab, sedda temma ka leikab.

8. Sest kes omma lihha peäle külwab, se leikab lihhas hukkatust; agga kes Waimo peäle külwab, se leikab Waimust iggawest ello.

9. Agga kui meie head teme, siis ärge tüddigem mitte ärra, sest meie peame ommal aial leikama, kui meie järrele ei anna.

10. Sepärrast nüüd, et meil aega on, tehkem head keikile, agga keigeennamiste neile, kes meiega ühhes uskus on.)

11. Wadage, mitto sanna minna teile omma käega ollen kirjotanud.

12. Kes ial tahtwad kölbada lihha polest, need--sinnatsed sunniwad teid, et teid peab ümberleikatama, ükspäinis

Apostli Paulusse Ramat Ewesusse-rahwale kirjutud.

sepärrast, et neid Kristusse ristiga ei pea takkakiusatama.

13. Sest needke isse, kes on ümberleikatud, ei pea mitte käsko; waid nemmad tahtwad, et teid peab ümberleikatama, et nemmad teie lihhasst woiksid kitelda.

14. Agga ärgo sündko sedda minnust, et ma peaksin kiitlema muust asjast, kui agga meie Issanda Jesusse Kristusse ristist, kelle läbbi ma--ilm mulle on risti lödud, ja minna ma-ilmale.

15. Sest JESUSSE KRISTUSSE sees ei maksa, kes ümberleikatud, egga kes ümberleikamatta on, waid üks

uus loom.

16. Ja ni mitto kui seddasinnast nöört möda käiwad, nende ülle olgo rahho ja hallastus, ja Jummal Israeli ülle.

17. Wimaks, ärgo tehko mulle ükski waewa, sest minna kannan Issanda Jesusse armid omma ihho külges.

18. Wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie waimoga.

AMENKalatia-rahwale Ewesusse liñnast kirjutud.

P. Ramato Ots, mis Kalatia-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Ewesusse-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Tänno waimolikko andide eest. Kuida Jummal innimessed on ärrawallitsenud. Palwe usso kaswatamisse pärrast.(Epistel Toma päwal.

1. Paulus Jesusse Kristusse apostel Jummal tahtmisse läbbi, neile pühhadele, kes Ewesusse liñnas on, ja usklikkudele Kristusse Jesusse sees:

2. Arm olgo teile ja rahho Jummalast, meie Issast ja Issandast Jesussest Kristussest.

3. Kidetud olgo Jummal ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes meid on önnistanud keige waimolikko

önnistamissegga, mis taewas on Kristusse sees;

4. Nenda kui temma meid on ärrawallitsenud temma sees enne ma-ilma assutamist, et meie piddime ollema pühhad ja ilmalaitmatta temma sees armastusse sees,

5. Ja on meile enne seädnud laste öigust Jesusse Kristusse läbbi ennese pole omma tahtmisse hea mele järrele.

6. Omma armo au kitusseks, misga temma meid on ennesele armsaks teinud se armsa Poia sees.)

7. Kelle sees meil on ärralunnastaminne temma werre läbbi, pattude andeks-andminne temma armo rikkust möda,

8. Misga temma on rohke olnud meie wasto, keiges tarkusses ja moistusses,

9. Ja on meile teäda annud omma tahtmisse sallaja-asja

omma hea mele pärrast, mis temma enneses on ettewötnud;

10. Mis aia täiusses pididi seätama, et keik Kristusse sees pididi kokkowoetama, ni hästi need, mis taewas, kui need, mis Ma peäl on:

11. Selle sees, kelle sees olleme pärriaks sanud, kes meie enne olleme seätud selle nou--piddamisse järrele, kes keik teeb omma tahtmisse nou möda:

12. Et meie temma au kitusseks peame ollema, kes meie enne Kristusse peäle olleme lootnud,

13. Kelle sees teiege ollete, pärrast sedda kui teie saite töe sanna ehk sedda armo-öppetust teie önnistussest kuulnud; Kelle sees teiege, kui teie wotsite uskuda, ollete otsego pitseriga kinnitud selle tootud pühha Waimoga,

14. Kes on meie pärrandusse pant meie lunnastamiseks, mis meile on sadetud Kristusse läbbi temma au kitusseks.

15. Sepärrast ka minna, (kui ma sain kuulda sedda usko, mis teie jures on Issanda Jesusse sees, ja sedda

armastust, mis teil on keige pühjade innimeste wasto.)

16. Ei jätta minna mitte mahha teie eest tännamast, ja tulletan teid omma palwede sees ennese mele,

17. Et meie Issanda Jesusse Kristusse Jummal, se au Issa, teile wöttaks anda tarkusse ja ilmutamisse Waimo, temma tundmisses;

18. Ja teie moistusse walgustud silmad, et teie woiksite teäda, mis temma kutsmisse lotus, ja mis temma au pärrandusse rikkus on pühjade innimeste sees;

19. Ja mis temma üpris wägga suur wäggi on meie sees, kes meie ussume tem~a suurt wäggewat teggemist möda meie sees,

20. Mis temma Kristusse sees on teinud, kui ta tedda surnust on üllesärratanud, ja pannud istma omma parrama käele taewaste asjade sisse,

21. Ülle keige würsti-rigi, ja melewalla, ja wäe, ja wallitsusse, ja keik ülle nimme, mis nimmetakse, ei mitte ükspäinis sessinnatses, waid ka tulleswas ilmas;

22. Ja temma on keik temma jalge alla pannud, ja on tedda pannud koggodussele Peaks, keik ülle asjade,

23. Se on temma ihho, mis täidetakse sellest, kes keik keikis täidab.

2. Peatük.

Innimenne on ine waene ilma Kristusseta, agga wägga önnis Kristusse sees. (Epistel Wilippusse ja Jakobusse päwal.

1. Jummal on Kristussega ellawaks teinud ka teid, kes teie ollite surnud ülleastmiste ja pattude sees,

2. Mis sees teie ennemuiste ollete käinud sesinnatse maailma wisi järrel, selle würsti wisi järrel, kennel melewald on taewa al, selle waimo wisi järrel, kes nüüd omma tööd teeb sannakuulmatta laste sees:

3. Kelle seas ka meie keik ennemuiste olleme käinud omma lihha himmude sees, ja teggime lihha ja möttede tahtmist; ja ollime sündimisse polest wihha lapsed nenda kui

teisedke.

4. Agga Jummal, kes rikkas on hallastussest, omma sure armastusse pärrast, misga temma meid on armastanud,

5. Se on ka meid, kui meie ülleastmiste sees surnud ollime, Kristussega ellawaks teinud, (armust ollete teie önsaks sanud.)

6. Ja on meid ka üllesärratanud, ja ka taewaste asjade sisse pannud istma Kristusse Jesusse sees,

7. Et temma tulles aial omma armo üpris suurt rikkust pididi üllesnäitma omma heldusse läbbi meie wasto Kristusse Jesusse sees.

8. Sest teie ollete armust önsaks sanud usso läbbi: (ja sedda ei tulle mitte teie käest; Jummal and on se.)

9. Ei mitte teggudest, et ükski ei pea kiitlema.

10. Sest meie olleme temma tehtud Kristusse Jesusse sees, lodud hea teggudele õ, mis Jummal on enne walmistanud, et meie nende sees piddime käima.

11. Sepärrast tulletage omma mele, et teie, kes teie

ennemuiste lihha polest pagganad ollite, ja ümberleikamatta rahwaks hüti neist, kedda ööldi

ümberleikatud ollewad, mis kättega sünnib,

12. Et teie sel aial ilma Kristusseta ollite, kaugel ärra Israeli koggodusse öigussest, ja woörad tootusse seädustest, ja teil ep olnud lotust, ja teie ollite ilma Jummalata ma-ilmas.

13. Agga nüüd ollete teie, kes teie ennemuiste kaugel ollite, Kristusse Jesusse sees liggi sanud Kristusse were läbbi.

14. Sest temma on meie rahho, kes mollemad on ühheks teinud, ja on selle aia wahhe--seina mahhakisknud,

15. Kui ta omma lihha sees kautas sedda waeno, se on kässö-sannade käsko temma kombedega, et temma neid kaks ennese sees ühheks ueks innimesseks pididi loma, rahho tehhes.

16. Ja mollemad Jummalaga ärraleppitama ühhes ihhus risti läbbi, kui ta sedda waeno seäl risti pu külges surretas.

17. Ja temma on tulnud, ja rahho kulutanud teile, kes teie

kaugel ollite, ja neile, kes
liggilähhidel ollid.

18. Sest temma läbbi woime
meie mollemad liggi miñna
ühhes waimus Issa jure.

19. Sepärrast ei olle teie
ennam woörad ja maialissed,
waid pühhade seltsi-rahwas, ja
Jummala koddakondsed,

20. Apostlide ja prohwetide
raia peäle ülles--ehhitud, kus
Jesus Kristus isse nurgakiwwi
on,

21. Kelle sees keik se hone on
kokkolidetud, ja kaswab
pühhaks Jummala templiks
Issanda sees.

22. Kelle sees ka teid ühtlase
üllesehhitakse Jummala ello-
assemeks Waimo sees.)

3. Peatük.

*Armo-öppetus sadab
innimessed Jummala pole
pöörma: Paulusse maenitsus ja
palwe temma kuuljatte eest.
(Epistel kueteistkümnemal
pühhapäwal pärrast kolm--aino
Jummala Pühha.*

1. Sepärrast minna Paulus, kes
Kristusse Jesusse pärrast

wangis on teie pagganatte
eest.

2. (Sest teie ollete kuulnud
Jummala armo kulutamisse
ammetist, mis mulle teie heaks
on antud:

3. Sest et Jummal ilmutamisse
läbbi mulle on teäda annud
sedda sallaja-asja, nenda kui
ma lühhidelt ollen enne
kirjotanud:

4. Sest woite teie sedda
luggedes arwata, mis minna
Kristusse sallaja-asjast moistan,

5. Mis muil põlwil inimeste
laste eest ep olle teäda antud,
nende kui se nüüd on ilmutud
temma pühha apostlidele ja
prohwetidele Waimo läbbi,

6. Et pagganad peawad ka
päriiad, ja ühhes ihhus ollema,
ja temma tootussest ka ossa
sama Kristusse sees armo-
öppetusse läbbi:

7. Selle teenriks ollen minna
sanud se Jummala armo anni
läbbi, mis mulle on antud
tem~a wäggewat teggemist
möda mo sees.

8. Mulle keige wähhemale keige
pühhade seast on sesinnane
arm antud pagganatte seas
kulutada Kristusse rikkust, mis

ükski ei woi ärra--arwata,
9. Ja et ma pean keik
walgustama, et nemmad
woiksid moista, mis se sallaja-
asia ossasaminne on, mis
iggawessest aiast Jummal
sees on warjul olnud, kes keik
Jesusse Kristusse läbbi on
lonud:

10. Et Jummal mitmesuggune
tarkus koggodusse läbbi nüüd
pidi teäda sama wüsti-
rikidele, ja wäggewattele
taewaste asjade sees,

11. Se iggawesse
noupiddamisse järrele, mis
temma on piddanud Kristusse
Jesusse meie Issanda sees:

12. Kelle sees meil on julgus
lotussega temma jure miña
temma usso läbbi.

13. Sepärrast pallun minna, et
teie mitte ärra ei tüddi minno
willetsusse sees teie pärrast,
mis teie au on.

14. Sepärrast nikkutan minna
ommad põlwed meie Issanda
Jesusse Kristusse Issa pole,

15. Kellest keik sugguwössa
taewas ja Ma peäl nimmetakse,

16. Et temma teile annaks
omma rikkusse järrele, wägga
kangeks sada temma Waimo

läbbi seestpiddise innimesse
polest,

17. Et Kristus usso läbbi teie
süddamede sees woiks ellada.

18. Ja et teie Jummal
armastusse sees juurdunud ja
kinnitud ollete, et teie woiksite
ärra--moista keige pühhadega,
mähhärdunne se armastusse
laius, ja pitkus, ja süggawus ja
körgus on ;

19. Ja tunda Kristusse
armastust, mis üllem on kui
keik moistus, et teie keige
Jummal täiussega saaksite
täidetud.

20. Agga sellele, kes ennam
kui rohkeste woib teha keik
ülle se, mis meie pallume ehk
moistame, sedda wägge möda,
mis meie sees wäggew on,

21. Sellesammale olgo au
koggodusses Kristusse Jesusse
sees keige rahwa põlwes
iggawesseks aiaks iggaweste,
Amen.)

4. Peatük.

*(Epistel seitsmeteistkümnemal
pühhapäwal pärrast kolm-aino
Jummal Pühha. (Epistel
ühheksateistkümnemal*

pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Sepärrast maenitsen minna teid, kes minna Issanda pärrast wang ollen, et teie nenda käite, kui teie kohhus on, se kutsmisse järrel, misga teie ollete kutsutud,
2. Keige allandusse ja tassandussega, ja pitkamelega teine teist sallides armastusse sees.
3. Ja olge ussinad üht meelt piddama waimus rahho siddeme läbbi.
4. Üks ihho on ja üks waim, nenda kui teie ka ollete kutsutud ühhes lotusses teie kutsmisse polest;
5. Üks Issand, üks usk, üks ristminne,
6. Üks Jummal ja keikide Issa, kes on keikide ülle, ja keikide läbbi, ja teie keikide sees.
7. Agga iggaühhele meie seast on arm antud Kristusse anni moodo järrele.
8. Sepärrast ütleb temma: Temma on kõrgesse ülles läinud, ja on wangipiddajad wangi wötnud, ja on innimестele andid annud.

9. Agga et ta üllesläinud, mis on se mu, kui se, et temma ka enne on allaläinud keige allamatte Ma kohtade sisse?
10. Kes alla on läinud, se on sesamma, kes ka ülles on läinud keikide taewaste ülle, et temma keik piddi täitma.
11. Ja sesamma on annud monningad apostliks, ja monningad prohwetiks, ja monningad armo-öppetusse kulutajaks, ja monningad karjatseks ja öppetajaks,
12. Pühhade parrandamisseks, öppetusse ammeti tööks, Kristusse ihho üllesehhitamiseks;
13. Sennikui meie keik ühtsuggu usko ja Jummal Poia tundmist kätte same, ja täieks mehheks same Kristusse täie ea mooto möda:
14. Et meie ei pea ennam wäetimad lapsed ollema, ja ei lasse ennast öätsotada egga kaksi--piddi köikutada keigest öppetusse tulest, innimестe petmisse ja tiggeda kawwalusse läbbi, misga nemmad kawwalaste püüdwad meid petta.
15. Agga noudkem töt

armastussega, ja kaswagem
keikis selle sisse, kes se Pea
on, se on Kristus,

16. Kellest keik se ihho on
kokkolidetud, ja kokko pandud
iggaühhe liikme läbbi teine
teise abbiks, Kristusse wäe
läbbi iggaühhe liikme moodo
järrele, ja teeb, et se ihho
kaswab ennese
parrandamiseks armastusses.

17. Sepärrast ütlen minna
sedda, ja tunnistan Issanda
sees, et teie ei pea ennam
nenda käima, kui muudke
pagganad käiwad omma tühja
mele sees:

18. Kes ommas meles
pimmedaks sanud, ja on kaugel
Jummala ellust ärra, se
rummalusse pärrast, mis nende
sees on, nende süddame
kowwadusse pärrast:

19. Kes pärrast sedda, kui
nemmad tuimaks läinud,
isseennast on ärraannud
kimalusse peäle keik rojust
ahneste tehha.

20. Agga teie ep olle Kristust
mitte nenda öppinud;

21. Sest teie ollete tedda
kuulnud, ja temma läbbi
öppetud otse nenda, kui tódde

on Jesusse sees.

22. Et teie enneste peält peate
ärraheitma endisse ellopolest
sedda wanna innimest, kedda
rikkutakse pettusse himmude
läbbi;

23. Agga et teie peate ueks
sama omma mele waimus,

24. Ja enneste peäle wotma
sedda uut innimest, kes
Jummala sarnatseks on lodud
tössise öigusse ja pühhitsusse
sees.

25. Sepärrast jätke mahha
wallet, ja räkige töt, iggaüks
omma liggimessega, sest et
meie olleme teine teise x
liikmed.

26. Olge wihhased, agga ärge
tehke mitte patto.

27. Ärge laske päwa loja miñna
om~a wihhastamisse ülle, ja
ärge andke maad kurratile.

28. Kes warrastanud on, se
ärgo warrastago mitte ennam,
waid tehko enneminne tööd, ja
saatko kättega head, et
temmal olleks sellele jaggada,
kennel tarwis on.)

29. Ärge laske ei ühtegi
nurjatumat sanna ommast
suust wäljaminna, kuid se, mis
hea on parrandamiseks, kui

tarwis on, et se armo annab neile, kes sedda kuulwad.

30. Ja ärge kurwastage mitte Jummal pühha Waimo, kellega teie otsego pitseriga ollete kinnitud ärralunnastamisse päwani.

31. Keik wihhastus ja tulline wihha, ja wihha, ja kärrin, ja teotamine sago kaugel teitest ärra keige kurjussega;

32. Agga olge teine teise wasto helded, süddamest halledad, ja andke teine teisele andeks, nenda kui ka Jummal Kristusse sees teile on andeks annud.

5. Peatük.

Maenitsus, et pühha ello sees peab ellama. Öppetus, mis meeste ja naeste kohhus on. (Epistel kolmandamal pühhapäwal Paastus. (Epistel kahhekümnemal pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Siis olge nüüd Jummal järrelkäiad, kui armad lapsed,
2. Ja käige armastusse sees, nenda kui ka Kristus meid on armastanud, ja on isseennast

meie eest ärraannud anniks ja ohwriks, Jummalele maggusaks haisuks;

3. Agga horajaht ja keik rojastus ehk ahnus olgo nimmetamatta teie seas, nenda kui pühhadele sünnib,

4. Ja häbbematta töö, ja jölle könne, ehk naljaheitminne, mis ei sünni, waid enneminne tännamist olgo teie seas.

5. Sest sedda teate teie, et ei ühhelgi horapiddajal, egga roppul, egga ahnel, kes on woöra jummal tener, ep olle pärrimist Kristusse ja Jummal rikis.

6. Ükski ärgo petko teid tühja sannadega, sest nende asjade pärrast tulleb Jummal wihha sannakuulmatta laste peäle,

7. Sepärrast ärge sage mitte nende seltsimehhihs.

8. Sest teie ollite ennemuiste pimmedus, agga nüüd ollete teie walgus Issanda sees; ellage kui walgusse x lapsed.

9. Sest Waimo kasso näitab ennast keigesugguse headusse, ja öigusse, ja töe sees.)

10. Ja katske, mis Issanda mele pärrast on:

11. Ja ärgo olgo teil teggemist

pimmedusse siggimatta
teggudega, agga nomige neid
enneminne.

12. Sest mis neist sallaja
sünnib, on ka häbbi ütteldes.

13. Agga se keik ilmub, mis
walgussest nomitakse; sest
keik, mis middagi ilmutab, se
on walgus.

14. Sepärrast ütleb temma:
Ärka ülles, kes sa maggad, ja
touse ülles surnust, siis wöttab
Kristus sind walgustada.

15. Sepärrast katske, kuidas teie
öiete hästi ellate, ei mitte kui
rummalad, waid kui targad;

16. Ja piddage aega kalliks,
sest need päwad on pahhad.

17. Sepärrast ärge olge
rum~alad, waid moistke, mis
Issanda tahtminne on.

18. Ja ärge joge ennast täis
wina, kust üks önneto ello
tulleb, waid sage täis Waimo,

19. Ja räkige issekeskis laulude
ja kitusse luggudega, ja
waimolikko lauludega; laulge, ja
laulge mängides Issandale
ommas süddames,

20. Ja tännage ikka keige
asjade eest Jummalat ja Issa,
meie Issanda Jesusse Kristusse
nimmel.

21. Ja olge allandikkud teine
teise wasto Jummalat kartusse
sees.)

22. Naesed, kuulge omma
meeste sanna, kui Issanda
sanna.

23. Sest mees on naese Pea,
nenda kui Kristuske on
koggodusse Pea, ja temma on
omma ihho önnisteggia.

24. Agga nenda kui koggodus
Kristusse mele--walla al on,
nenda ka naesed omma
meeste melewalla al keige
asjade sees.

25. Mehhed, armastage ommad
naesed, nenda kui Kristuske on
armastanud koggodust, ja on
isseennast selle eest
ärraannud,

26. Et ta sedda pididi
pühhitsema, ja on sedda
puhtaks pesnud wee
pessemisse läbbi sanna sees:

27. Et ta sedda koggodust
ennesele pididi seädma ausaks,
ühheks koggodusseks, kel ep
olleks ühtegi wigga, egga
kortso, egga muud sedda--
sarnast, waid et ta pididi
ollema pühha ja laitmatta.

28. Nenda peawad ka mehhed
ommad naesed armastama, kui

omma enneste ihhud; kes omma naest armastab, se armastab isseennast.

29. Sest ükski ep olle ial omma ennese lihha wihkanud, waid temma toidab ja hoiab sedda, nenda kui ka Issand sedda koggodust.

30. Sest meie olleme temma ihho liikmed, temma lihhas ja tem~a luist.

31. Sepärrast jättab innimenne omma issa ja emma mahha, ja hoiab omma naese pole, ja need kaks peawad ollema üks lihha.

32. Sesinnane sallaja-assi on suur; agga ma rägin Kristussest ja koggodussest.

33. Sepärrast teiegi, iggamees ennese kohhal armastago omma naest, nenda kui isseennast; agga naene katsko, et ta wottaks meest karta.

6. Peatük.

Mis laste, wannematte, sullaste ja issandatte kohhus on. Waimolikkuist söariistust. (Epistel essimessel pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolmaino Jummal Pühha.

1. Lapsed, kuulge omma wannematte sanna Issanda sees: sest se on õige.

2. Auusta omma issa ja emma, (se on essimenne kässosanna tootussega.)

3. Et sinno kässi woiks hästi käia, ja sinna woiksid kaua ellada Ma peäl.

4. Ja teie issad, ärge ärritage mitte enneste lapsi wihhale, waid kaswatage neid karristamisses ja Issanda maenitsemisses.

5. Teie sullased, kuulge nende sanna, kes teie issandad on lihha polest, kartusse ja wärristussega, omma süddame waggadusses, nenda kui Kristusse sanna.

6. Ei mitte silma kirjaks tenides, kui need, kes innimeste mele pärrast püüdwad olla, waid kui Kristusse sullased, kes Jummal tahtmist süddamest tewad,

7. Kes heal meel Issandat teniwad, ja mitte innimessi:

8. Ja teädke, mis head kegi ial saab teinud, et temma sedda saab Issanda käest, olgo

sullane ehk wabbat innimenne.

9. Ja, teie issandad, tehke ka seddasamma nende wasto, ja jätke ähwardamist mahha, ja teädke, et ka teil eñestel Issand taewas on, ja temma ei pea ennam luggu ühhest kui teisest.

10. Mis muud, mo wennad, kui sage wäggewaks Issanda sees, ja temma kange wäe sees.

11. Wotke ennest peäle keik Jummala söa--riistad, et teie woite seista kurrati kawwalatte noude wasto:

12. Sest meil ep olle mitte woitlemist werre ja lihha wasto, waid suurte würsti-rikide ja waldade wasto, sellesinnatse ma-ilma pimmedusse wallitsejatte wasto, waimolikkude kurjuste wasto taewaste asjade sees.

13. Sepärrast wotke keik Jummala söariistad kätte, ja et teie woite wastopanna sel kurjal päwal, ja woite seisma jäda, kui teie keik sate ärrateinud;

14. Sepärrast seiske, ja teie niuded olgo töega kui wöga ümberpandud, ja ehhitage ennast öigusse raudridega,

15. Ja kingad olgo teie jalges, et teie walmis ollete rahho, kui röömsa sannume kulutama.

16. Keigeennamiste wotke usso kilpi kätte, misga teie woite ärrakustutada keik selle tiggeda kurrati tullised noled.

17. Ja wotke önnistusse raudkübbarat, ja waimo moöka, se on Jummala sanna.)

18. Ja palluge iggal aial keige palwe ja pallumisega waimus, ja sesamma pärrast walwage keige peäle aiamisse ja pallumisega keige pühhade eest,

19. Ja minno eest, et se sanna mulle antakse, suud julgeste lahtitehhes, kulutada armo öppetusse sallaja-asja.

20. Mispärrast minna kui Käsk omma ammeti teen ahhelas, et ma selle sees julgeste pean räkima, nenda kui mo kohhus on räkida.

21. Agga et teie ka saaksite teada, kuidas minno kässi käib, mis ma teen, siis peab teile Tigikus, se armas wend, ja ustaw tener Issanda sees keik teada andma,

22. Kedda ma otse sepärrast teie jure ollen läkkitanud, et

Apostli Paulusse Ramat Ewesusse-rahwale kirjutud.

teie teäda saaksite, kuidas
meiega luggu on, ja et ta teie
süddamed trööstiks.

23. Rahho olgo wendadele, ja
armastus ussoga, Jummalast
Issast, ja Issandast Jesussest
Kristussest.

24. Arm olgo nende keikidega,
kes meie Issandat Jesust

Kristust armastawad selge
melega.

AMEN.Ewesusse rahwale Roma-
liñnast kirjutud, Tigikusse läbbi.

Se Ramato Ots, mis Ewesusse-
rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Wilippi liñna rahwale kirjutud.

1. Peatük.

*Paulusse tänno, palwe, ja
maenitsus, et peab kindlaste ja
kowwaste woitlema. (Epistel
teisel pühhapäwal kolmatkümmend
pärrast kolm-aino
Jummala Pühha.*

1. Paulus ja Timoteus Jesusse
Kristusse sullased keikile
pühhadele Kristusse Jesusse
sees, kes Wilippi liñnas on,
ülle--watajattele ja koggodusse
teenridele:

2. Arm olgo teile, ja rahho
Jummalast, meie Issast, ja

Issandast Jesussest Kristussest.

3. Ma tännan omma Jummalat,
ni saggedaste kui minna teie
peäle mötlen,

4. (Kes minna iggakord keiges
ommas palwes teie keikide
eest römoga palwed teen.)

5. Teie ossasamise pärrast
armo-öppetussest, essimessest
päwast siit sadik:

6. Ja ollen se peäle julge, et
se, kes teie sees on alganud
sedda head tööd, ka sedda
lõppetab Jesusse Kristusse
päwani:

7. Nenda kui se ka minno
kohhus on sedda teist keikist

möttelda, sepärrast et teie ollete mo süddames minno wangi-pölwes, ja minno kostmisses armo-õppetusse eest, ja selle kinnitamisses, sest et teie keik minnoga sest armust ossa sate.

8. Sest Jummal on minno tunnistaja, kuidas minna teid keik süddamest iggatsen Jesusse Kristusse süddamelikko hallastussega.

9. Ja sedda pallun minna, et teie armastus weel ennam ja ennam rohkemaks saaks moistmisses ja keiges tundmisses,

10. Et teie woite läbbi katsuda, mis ühte ei sünni, et teie olleksite selged, ja teisi ei pahhanda Kristusse päwast sadik,

11. Täidetud õigusse kassoga, mis Jesusse Kristusse läbbi tulleb, Jummal auuks ja kitusseks.)

12. Agga minna annan teile teäda, wennad, et mis mulle on juhtunud, se on weel laiemale armo-õppetusse kassuks sündinud:

13. Nenda et minno wangi-pölli on awwalikkuks sanud

Kristusses, keiges kohto-koias, ja keikile muile;

14. Ja et surem wendade hulk lssandas, kes minno wangi-pölwe läbbi lotust sanud, julgewad weel rohkeminne sedda sanna ilmakartmatta räkida.

15. Monningad kulutawad kül ka Kristust kaddedusse ja rio pärrast; agga monningad ka hea mele pärrast.

16. Teised kulutawad Kristust rio pärrast, ei mitte selgeste, sest nemmad mötlewad willetsust minno wangi-pölwe peäle sata.

17. Agga teised kulutawad armastusse pärrast; sest et nemmad teädwad, et minna siin seisan armo-õppetusse eest kostmas.

18. Mis siis? ommeti kulutakse Kristust iggal wisil, olgo silma kirjaks, olgo töes, ja se pärrast ollen minna römüs, ja tahhan ka römüs olla;

19. Sest ma tean, et se mulle õnnistusseks peab tulleva teie palwe, ja Jesusse Kristusse Waimo abbi läbbi.

20. Sest et minna pitki silmi otan ja lodan, et mulle ei

ühhestki asjast ei pea häbbi sama, waid et Kristus keige julgussega, kui ikka, nenda nüüdki peab wägga auustud sama minno ihhus, olgo se ello ehk surma läbbi.

21. Sest se ellaminne on mulle Kristus, ja surreminne on mulle kassuks.

22. Agga kui ma peaksin lihhas ellama, se tulleks minno tö kassuks, ja mis ma pean wallitsema, ei tea ma mitte.

23. Sest mollemilt polilt petakse mind kinni, et ma himmustan siit lahkuda, ja Kristussega olla, sest se on wägga palju parrem.

24. Agga lihha sisse jäda on ennam tarwis teie pärrast.

25. Ja se peäle ollen ma julge, ja tean, et ma jään, ja pean teie keikide jure jäma teie kassuks, ja teie usso rõmuks,

26. Et teie kiitleminne minnust woiks rohke olla Jesusse Kristusse sees se läbbi, et ma jälle teie jure tullen.

27. Ellage waid, nenda kui kohhus on, Kristusse armo-öppetusse järrele, et minna, olgo et ma tullen ja teid nään, ehk teie jurest ärra olles aan

kuulda, kuidas teie kässi käib, et teie ühhes waimus seisate, ja ühhes meles ühtlase woitlete armo-öppetusse usso läbbi, 28. Ja et teie ei lasse ennast ärra-ehmatada ei mingisugguse asja sees neist, kes wastopannewad: se on neile hukkaminnemisse, agga teile önnistusse tähheks, ja se Jummalast.

29. Sest se on teile armust antud Kristusse pärrast, et teie ei pea mitte ükspäinis temma sisse uskma, waid ka temma pärrast kannatama;

30. Ja teil on sesamma woitleminne, missuggust teie minnust ollete näinud, ja nüüd minnust kulete.

2. Peatük.

Et Kristus allandatud ning üllendatud, se öppetab, et usklikkud woiwad allandikkud, ja ühhes meles olla. n. t. s. (Epistel kuendamal pühhapäwal paastus, ehk Palmi--pude pühhapäwal.

1. Kui nüüd mingisuggune maenitsus Kristusses, kui

mingisuggune armastusse
rõmustaminne, kui
mingisuggune Waimo ossa--
saminne, kui mingisuggune
süddamelik hallastus ja ärras
meel teil on,

2. Siis täitke minno rõmo, et
teie wottaksite ühhemelelissed
olla, ja ühtsuggu armastust
piddada, kui üks hing ja ühhes
meles.

3. Äрге tehke ühtegi, ei rio
egga tühja au pärrast, waid
arwage allandusse läbbi teine
teist üllemaks, kui isseennast.

4. Ärgo wadago ükski se peäle,
mis temma omma kassuks
tulleb, waid iggaüks wadago se
peäle, mis teiste kassuks tulleb.

5. Sest sesammasuggune meel
olgo teie sees, mis Kristusse
Jesusse sees ka olli,

6. Kes, kui ta Jummal näl
olli, sedda ei arwand sagiks, et
temma Jummalaga
ühhesuggune olli;

7. Waid allandas isseennast, ja
wottis sullase näggo ennesele,
ja sai innimeste sarnatseks,

8. Ja leiti wäljaspiddisest
kombest kui innimenne, ja
allandas isseennast, ja sai
sannawotlikkuks surmani,

peälegi risti surmani.

9. Sepärrast on ka Jummal
tedda wägga üllendanud, ja on
temmale annud ühhe nimme,
mis üle keige nimme on,

10. Et Jesusse nimmel keik
nende põlwed peawad ennast
nikkutama, kes taewas, ja Ma
peäl, ja Ma al on.

11. Ja keikide keel peab
üllestunnistama, et Jesus
Kristus on se Issand, Jummal
Issa auuks.)

12. Sepärrast, minno armad,
otsekui teie ikka ollete sanna
kuulnud, mitte ükspäinis, kui
ma teie jures ollen, waid ka
nüüd palju ennam, kui ma ärra
ollen, noudke ennaste önnistust
takka kartusse ja wärristussega.

13. Sest Jummal on, kes teie
sees teeb, et teie tahhate, ja
woite teha temma hea mele
pärrast.

14. Tehke keik nurrisematta, ja
kaksipiddi mötlematta;

15. Et teie woiksite olla
ilmalaitmatta ja waggurad,
wiggata Jummal lapsed kesk
sedda tiggedat ja pörast
suggu, kelle seas teie paistate
otsego selged taewa tähhed
ma-ilmas,

16. Ja hoiate ello sanna pole, et ma woin kitelda Kristusse päwal, et minna tühja ep olle jooksnud, egga tühja tööd teinud.

17. Ja et mind kül ohwerdakse teie usso ohwri ja tenistusse pärrast, siis ollen ma römus, ja ollen römus teie keikidega.

18. Sesamma pärrast olge teie ka röömsad, ja olge röömsad minnoga.

19. Agga ma lodan Issandas Jesusses, et ma saan Timoteust pea teie jure läkkitada, et ka minno meel woiks hea olla, kui ma teäda saan, kuitao teie kässi käib.

20. Sest mul polle ühteainustki muud, kellel ühhesuggune meel olleks minnoga, kes nenda tössisel wisil teie eest wottaks murret kanda.

21. Sest keik otsiwad omma, ei mitte, mis Kristusse Jesusse auuks tulleb.

22. Agga teie teate temma tössidust, sest otsego laps omma issaga, nenda on ta minnoga tööd teinud armo-öppetust kulutades.

23. Sepärrast lodan minna, et ma saan tedda läkkitada ni

pea, kui ma saan näinud, kuidas minno asjad käiwad.

24. Agga mul on kindel lotus Issandas, et minna ka isse pea tullen.

25. Agga ma ollen arwanud tarwis ollewad om~a wenda Epawroditust, ja om~a abbimeest, ja söddimisse seltsimeest, agga teie apostlit, ja omma tarwidusse teenrit teie jure läkkitada:

26. Sest et temma teid keik wägga iggatses, ja suurt ahvastust tundis, sepärrast et teie ollite kuulnud tedda wägga haige ollewad.

27. Sest ta olli ka surremisse peäl haige; agga Jum~al on tem~a peäle armo heitnud, agga mitte temma peäle ükspäinis, waid ka minno peäle, et mul ei piddand kurbdust kurbdusse peäl ollema.

28. Sepärrast ollen ma tedda sedda nobbedaminne läkkitanud, et teie tedda jälle nähhes röömsaks saaksite, ja mulle wähhem kurbdus olleks.

29. Sepärrast wotke tedda wasto Issandas keige römoga, ja piddage nisuggused kalliks.

30. Sest Kristusse tö pärrast

on temma surma liggi sanud,
ja ei olle ommast ellust
holinud, et kui teie ei joudnud,
temma teie assemel mulle
tahtis abbiks olla.

3. Peatük.

*Usso öigussest walle-apostlide
wasto. (Epistel kolmandamal
pühhapäwal kolmatkümmand
pärrast kolm-aino Jummal
Pühha.*

1. Mis muud, mo wennad, olge
röömsad Issandas. Et minna
teile ühtesuggu kirjotan, sest ei
tüddi kül minna mitte ärra,
agga teid kinnitab se.

2. Wadage koerte peäle,
wadage kurjade tö--teggiate
peäle, wadage nende
katkileikamisse peäle.

3. Sest meie olleme need
ümberleikatud, kes meie
Jummalat tenime waimus, ja
kiitleme Kristusse Jesusse sees,
ja ei loda mitte lihha peäle.

4. Ehk mul ka kül woiks lotus
olla lihha peäl, kui mu kegi
arwab, et temma woib lihha
peäle lota, minna weel ennam.

5. Ma ollen ümberleikatud

kahheksamal päwal, ma ollen
Israeli suggu, Penjamini
sugguarrust Ebrea-mees Ebrea-
rahwast sündinud, kasso polest
Wariseer.

6. Kaddeda wihhaga kiusasin
minna sedda koggodust takka,
ja olin laitmatta öigusse
polest, mis kässust on.

7. Agga mis mulle kassuks olli,
sedda ollen ma Kristusse
pärrast kahjuks arwanud.

8. Ja töeste miina arwan ka
keik kahjuks minno Issanda
Jesusse Kristusse wägga kalli
tundmisse wasto, kelle pärrast
ma keik ollen kahjuks arwanud,
ja arwan sedda keik pühkmed
ollewad, et ma Kristust woiksin
kassuks sada,

9. Ja et mind temma seest
leitakse, et mul ei olle omma
öigust, mis kässust tulleb, waid
mis Kristusse usso läbbi tulleb,
se öigus, mis Jummalast tulleb
usso läbbi,

10. Et ma woiksin tedda tunda,
ja tem~a ülles--tousmisse
wägge, ja et ma temma
kannatamistest ossa saan, ja
temma surma sarnatseks saan.

11. Kas ma kuigepiddi surnutte
üllestousmisse pole woiksin

sada.

12. Ei mitte, et ma olleksin sedda jo kätte sanud, ehk et ma olleksin täieste walmistud, agga ma nouan sedda takka, kas ma ka woiksin sedda kätte sada, mispärrast Kristus Jesus mind on kätte sanud.

13. Wennad, minna ei arwa ennast isse mitte seks, kes sedda kätte sanud; agga ühhe asja ütlen minna: Ma unnustan kül ärra, mis tagga on, agga ma sirrutan ennast senna pole, mis ees on.

14. Minna kiusan etteseätud märgi pole, se ülleweltse Jummal kutsmisse woido-anni pole Kristusse Jesusse sees.

15. Mitto meid nüüd täieste waggad on, meil olgo sesinnane meel, ja kui teie middagi teistwisi mötlete, kül Jummal teile ka sedda ilmutab.

16. Ommeti peame meie ses, kuhho meie olleme sanud, seddasamma nöört möda käima, ja ühhemelelissed ollema.

17. Käige minno järrel, wennad, ja wadage nende peäle, kes nenda käiwad, kui meie teile märgiks olleme.

18. Sest mitto käiwad, kellest ma teile saggedaste ollen üttelnud; agga nüüd ütlen minna ka nuttes, neid Kristusse risti waenlased ollewad,

19. Kelle ots on hukkatus, kelle Jummal on se köht, kelle au on nende häbbi sees, kes mapeälsed asjad noudwad.

20. Sest meie ellamine on taewas, kust meie ka otame önnisteggiat, Issandat Jesust Kristust,

21. Kes meie alwa ihho tahhab muta, et se temma ärraselletud ihho sarnatseks peab sama, sedda wägge möda, misga temma ka keik asjad woib ennese alla heita.)

4. Peatük.

Jummal lapsed peawad kindlad ja röömsad ollema Jummal sees. Paulus kidab Wilippi-rahwa murre, mis nemmad temma eest on kannud. (Epistel neljandamal Kristusse tullemisse Pühhal.

1. Sepärrast, mo armad ja süddame wennad, minno rööm ja kroon, seiske nenda

Issandas, minno armad.

2. Minna maenitsen Ewodiat, ja maenitsen Sintiket, et nemmad ühhemelelissed peawad ollema Issandas.

3. Ja ma pallun sind ka, mo tössine seltsimees, aita neid, kes minnoga on woitelnud armo-öppetusses ni hästi Klementiga, kui minno teiste abbimeestega, kelle nimmed on ello-ramatus.

4. Olge ikka röömsad Issandas; ta ütlen minna: Olge röömsad.

5. Teie järrele-andminne sago tutwaks keikile innimestele: Issand on liggi!

6. Ärge murretsege ühtegi; waid laske keikis ommad pallumissed palwe ja öhkamisse läbbi tännoga Jummalale teäda sada.

7. Siis Jummalahho, mis üllem on, kui keik moistus, hoiab teie süddamed ja teie meled Kristusse Jesusse sees.)

8. Mis muud, wennad, mis tössine on, mis aus, mis öige, mis kassin, mis löbbus, mis hea on kuulda, kui üks hea kombe, ja mis kitusse wäärt on, se peäle möttelge.

9. Mis teie ka ollete oppinud,

ja sanud, ja kuulnud, ja näinud minnust, sedda tehke: ja se rahho Jummal on siis teiega.

10. Agga ma ollen wägga römus olnud Issandas, et teie jo jälle ollete wapraks sanud minno eest hoolt kandma; se eest ollete teie ka enne hoolt kannud, agga aeg on teid keelnud.

11. Ei ütle minna sedda mitte waesusse pärrast; sest ma ollen oppinud sega, mis mul on, rahhul ollema.

12. Minna moistan kehwa ja rikkas olla, ma ollen keikipiddi ja keikis asjus öppetud, ni hästi söma, kui nälga kannatama, ni hästi, kui mul kül on, ja kui mul pudo on.

13. Minna ärrendan keik Kristusse läbbi, kes mind wäggewaks teeb.

14. Siiski ollete teie hästi teinud, et teie minno willetsust ollete aitnud kanda.

15. Agga teiegi, Wilippi-rahwas, teate, et armo-öppetusse hakkatussest, kui minna Makedonia-maalt wäljaläksin, ükski koggodus ep olle mulle jagganud wäljaandmisse ja wasto--wotmisse arro järrele,

Apostli Paulusse Ramat Wilippi liina rahwale kirjutud.

kui teie ükspäinis.

16. Sest ka Tessalonika liina läkkitasite teie minno tarwidusseks ühhe, ja teise korra.

17. Mitte, et minna andi püan, waid ma püan sedda kasso, mis rohke on teie arropiddamisse heaks.

18. Sest ma ollen keik sanud, ja mul on rohkeste; ma sain kül, kui ma Epawroditusselt sain wastowotnud sedda, mis teilt läkkitati kui maggus hais, ja armas ohwer, mis Jummalale meie pärrast on.

19. Agga kül minno Jummal täidab keik teie tarwidust omma rikkust möda auga, Kristusse Jesusse sees.

20. Agga Jummalale, ja meie

Issale olgo au iggaweste iggawesseks aiaks. Amen.

21. Terretage keik pühhad innimessed, kes Kristusse Jesusse sees on. Teile läkkitawad terwist need wennad, kes minno jures on.

22. Keik pühhad innimessed läkkitawad teile terwist, agga keigeennamiste need, kes Keisri perrest on.

23. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie keikidega, Amen.

Wilippi-rahwale Roma-liinnast kirjutud, Epawroditusse läbbi.

Se Ramato ots, mis Wilippi-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Kolossusse-Rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Se önnistus, mis Kristus innimestele on saatnud, pakkutakse neile armo-öppetusse läbbi. (Epistel

neljandamal pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolmaino Jummalale Pühha.

1. Paulus Jesusse Kristusse apostel Jummalale tahtmisse

läbbi, ja wend Timoteus,
2. Neile pühhadele, kes
Kolossusse liñnas on, ja
usklikkuile wendadele Kristusse
sees: arm olgo teile ja rahho
Jummalast, meie Issast, ja
Issandast Jesussest Kristussest.
3. Meie tänname Jummalat, ja
om~a Issanda Jesusse
Kristusse Issa, ja teme iggal
aial palwed teie eest.
4. Kui meie teie usko Kristusse
Jesusse sees saime kuulda, ja
teie armastust keige pühha
rahwa wasto,
5. Se lotusse pärrast, mis teile
taewas on tallele pandud, mis
teie enne ollete kuulnud armo-
öppetusse töe sannast:
6. Mis teie jure on tulnud,
nenda kui se ka keiges ma-
ilmas on, ja kannab wilja,
otsego teiege seas sest
päwast, kui teie ollete kuulnud,
ja töeste tunnud Jummalaga
armo:
7. Nenda kui teie ka ollete
öppinud Epawra meie armsa
kasullase käest, kes üks ustaw
Kristusse tener on teie eest,
8. Kes meile ka on teäda
annud teie armastust waimus.
9. Sepärrast ka meie sest

päwast, kui meie sedda olleme
kuulnud, ei jätta meie mitte
mahha teie eest palwed
teggematta, ja pallumatta, et
teid peab täidetama tem~a
tahtmisse tundmissega, keiges
tarkusses ja waimolikko
moistmisses,
10. Et teie nenda woiksite
ellada, kui kohhus on Issanda
ees keige temma meleheaks, ja
wilja kanda keige hea tö sees,
ja kaswada Jummalaga tundmisse
sees,
11. Ja keige wäega wäggewaks
sada, temma au wägge möda,
keiges kannatusses ja pitkas
meles römoga;
12. Sedda Issa tännades, kes
meid on kolbawaks teinud, et
meil piddi ossa ollema pühha
rahwa pärrandussest walgusse
sees;
13. Kes meid on ärrapeästnud
pimmedusse woimussesse, ja on
meid saatnud omma armsa
Poia kuningriiki,
14. Kelle sees meil on
lunnastaminne temma werre
läbbi, se on, pattude andeks-
andminne;)
15. Kes on selle näggematta
Jummalaga ühhesuggune kuio,

kes enne keik loma on sündinud.

16. Sest tem~a läbbi on keik lodud, mis taewaste sees, ja mis Ma peäl on, mis nähtawad ja näggematta on, olgo aujärjed, olgo wallitsussed, olgo würsti-rigid, olgo wallad, keik on temma läbbi ja temmale lodud,

17. Ja tem~a on enne keik, ja keik lomad seiswad temma sees ühhes.

18. Ja temma on omma ihho ehk koggodusse Pea, ta on se hakkatus ja essite sündinud surnust, et temma keikis se essimenne piddi ollema.

19. Sest se on Issa hea meel olnud, et keik Jummal täius temma sees piddi ellama,

20. Ja et se Issa temma läbbi keik piddi ärra--leppitama tem~a ennesele, olgo se, mis Ma peäl, ehk mis taewas on, kui ta olli rahho teinud tem~a risti werre läbbi.

21. Ja temma on teid, kes teie ennemuiste woörad ja waenlased ollite, mötteldes kurja teggude peäle, nüüd ka ärraleppitanud omma lihha ihhus surma läbbi;

22. Et temma teid kui pühha rahwast, ja ilma--wiggata, ja ilmalaitmatta ennese ette piddi seädma;

23. Kui teie agga jäte usso peäle raiatud ja kindlaks, ja ei lasse ennast ärrapöörda sest armo-öppetusse lotussest, mis teie ollete kuulnud, mis on kulutud keige loma seas, mis taewa al on ; selle teenriks ollen minna Paulus sanud.

24. Nüüd ollen ma römus omma kannatamisse sees teie eest, ja, mis Kristusse willetsussest waia on, sedda täidan ma jure ommas lihhas temma ihho eest, se on se koggodus,

25. Kelle teenriks ma ollen sanud, Jummal seädmisses järrele, mis mulle on antud teie heaks, et ma piddin Jum~ala sanna täieste kulutama,

26. Ehk sedda sallaja-asja, mis endisest aias ja mitme põlwe rahwa eest olli warjul olnud, agga nüüd on awwalikkuks tehtud tem~a pühha rahwale,

27. Kennele Jummal on tahtnud teäda anda, mis sesinnatse sallaja-asja au rikkus piddi ollema pagganatte

seas, se on Kristus teie sees,
se au lotus,

28. Kedda meie kulutame, ja
maenitseme iggaühhe
innimesse, ja õppetame igga--
ühhe innimesse keiges
tarkusses, et meie iggaüht
innimest woiksime täieks teha
Kristusse Jesusse sees.

29. Mispärrast miña ka tööd
teen, ja woitlen selle wäe
järrele, mis miño sees üpris
wäggew on.

2. Peatük.

*Jummala armorikkussest
Kristusse sees: surest kassust,
mis tulleb Kristusse surmast:
innimeste tühjad õppetussed ja
seädmissed.*

1. Sest minna tahhan, et teie
peab teada ollema, mis suur
woitleminne mul on teie, ja
nende pärrast, kes Laodikea
liñnas on, ja keikide pärrast,
kes mo pallet lihhas ep olle
näinud.

2. Et nende süddamed saaksid
trööstitud, ja kokkolidetud
armastusses, ja keige tössise
moistmisse rikkusseks,

Jummala, ja Issa, ja Kristusse
sallaja-asja öiete tunda.

3. Kelle sisse keik tarkusse ja
tundmisse warrandussed on
warjule pandud.

4. Agga sedda ütlen minna, et
ükski walle nou andes, teid ei
sa petta kawwala melitamisse
kõnnega.

5. Sest ehk minna kül ihho
polest teie jurest ärra ollen,
siis ollen ma ommeti waimus
teie jures, ollen römus, ja nään
teie wisi, ja teie usso kinnitust
Kristusse sisse.

6. Otsego teie nüüd Kristust
Jesust sedda Issandat ollete
wastowotnud, nenda käige
temma sees,

7. Ja olge juurdunud ja
üllesehhitud tem~a sees, ja
olge kinnitud uskus, nenda kui
teid on õppetud, ja olge selle
usso sees nenda rohked
tännoga.

8. Katske, et ükski teid ei risu
Kristusse käest ilmalikko
tarkusse, ja tühja pettusse
läbbi innimeste seädmisses ja
ma-ilma tühja kombede järrele,
ja mitte Kristusse järrele.

9. Sest temma sees ellab keik
Jummala ollemisse täius

ihholikkult.

10. Ja teie ollete täidetud temma sees, kes on keige würsti-rikide ja waldade α Pea;

11. Kelle sees teie ka ollete ümberleikatud ümberleikamisega, mis kässita sünnib, pattuse lihha ihho mahhaheitmisse läbbi, Kristusse ümberleikamisega;

12. Ja ollete temmaga ristmisses mahhamaetud, kelle sees teie ka ollete Temmaga üllesärratud usso läbbi, mis Jummal omma wäega sadab, kes tedda on surnust üllesärratanud;

13. Ja on teid ka temmaga ellawaks teinud, kui teie surnud ollite ülleastmiste sees, ja teie ümberleikamatta lihhas, ja on teile andeks annud keik ülleastmised:

14. Ja on ärrakustutanud sedda wölla-kirja seädmiste sees, mis meie wasto olli, ja sedda on temma wahhelt ärrawötnud, ja on sedda risti külge lönud:

15. Ja on paljaks teinud würsti-rigid ja wallad, ja on neid awwalikkult ette tonud, ja on neist ärrawoitmisse römo

teinud se risti läbbi.

16. Sepärrast ärgo moistko ükski kohhut teie peäle söma ehk joma, ehk sure Pühha ehk nore ku ehk hingamisse-päwade pärrast,

17. Mis tulleva asjade warri on, agga ihho on Kristusse sees.

18. Äрге andke ühhelegi woimust ende peäle wotta, kes allandusse ja inglide tenistusse läbbi sedda püab, ja se peäle aiab, mis ta polle näinud, ja on asjata uhke ommas lihhalikkus meles,

19. Ja ei pea Peast kinni, kellest keik se ihho liikmede ja soonte läbbi aidetakse, ja kokkolidetakse, ja kaswab Jummal kaswatamisse läbbi.

20. Kui teie nüüd Kristussega ollete ärrasurnud ma-ilma tühjade kombedele, mis teie siis ennast lassete seädmistega waewata, otsego ellaksite teie ma-ilmas?

21. Kui nemmad ütlewad: Ärra putu, ärra maitse, ärra katsu:

22. Need asjad löppewad keik ärra, kui neid prukitakse innimeste käskmiste ja öppetuste järrele.

23. Neilsinnatsil asjadel on kül

tarkusse näggo, issitehtud Jummal tenistusse ja allandusse sees, ja et nemmad ihhule armo ei anna, ja need asjad ei olle ühtegi wäärt, waid tullewad agga lihha toidusseks.

3. Peatük.

Mis hinge parrandamisseks tulleb, peab noudma; monned kallid õppetussed, ja mis ellomaia ja perre-rahwa kohhus on. (Epistel wiendamal pühhapäwal pärrast kolme kunninga Pühha.

1. Kui teie nüüd Kristussega ollete üllesärratud, siis otsige sedda, mis üllewel on, kussa Kristus ilmus Jummal parramal kael.

2. Möttelge nende asjade peäle, mis üllewel on, et mitte nende peäle, mis Ma peäl on.

3. Sest teie ollete surnud, ja teie ello on warjule pandud Kristussega Jummal sees.

4. Kui Kristus meie ello awwalikkuks saab, siis peate ka teie temmaga au sees awwalikkuks sama.

5. Sepärrast surretage ommad

liikmed, mis Ma peäl on, horust, rojust, tirastust, ja muud kurja himmo ja ahnust, se on woöra jummal tenistus: 6. Nende pärrast tulleb Jummal wihha sannakuulmatta laste peäle;

7. Nende sees ollete teie ka ennemuiste köndinud, kui teie nende sees ellasite.

8. Agga nüüd jätke ka teie mahha sedda keik, wihha, kanget hirmo, kurjust, teotamist, roppud kõnned teie suust.

9. Ärge walletage mitte teine teise peäle, sest et teie ollete ärraheitnud sedda wanna innimest temma teggudega,

10. Ja ollete kui ühhe ride ennese peäle wötnud sedda uut innimest, kedda uendakse õige tundmissele selle kuio järrele, kes tedda on lonud;

11. Kus ep olle Kreka- egga Juda-meest, ei ümberleikatud, ei ümberleikamatta, ei umkeelt, ei Küta-meest, ei sullast egga wabbat; waid keik ja keikide sees on Kristus.

12. Sepärrast ehhitage ennast kui Jummal ärrawallitsetud, pühhad ja armastud,

süddamelikko hallastussega, heldussega, allandussega, tassandussega, pitka melega; 13. Kannatage teine teisega, ja andke andeks teine teisele, kui kellelgi on middagi kaebamist teise peäle; kui Kristus teile ka on andeks annud, nenda tehke ka teie.

14. Agga keige se peäle ehhitage ennast armastussega, se on öige tuggew sidde.

15. Ja Jummalah rahho wallitsego om~a woido-anniga teie süddamette sees, seks ollete teie ka kutsutud ühhe ihho sees, ja olge tännalikkud.

16. Kristusse sanna ellago rohkeste teie sees keige tarkusse sees; õppetage ja maenitsege isse--ennast mängi- ja kitusse-lauludega ja mu waimolikko lauludega; laulge kauniste Issandale ommas süddames.

17. Ja keik, mis teie ial wöttate tehha sanna ehk töga, sedda tehke keik Issanda Jesusse nimmel, ja tännage Jummalat ja Issa tem~a läbbi.)

18. Naesed, kuulge omma meeste sanna, nenda kui kohhus on Issanda sees.

19. Mehhed, armastage om~ad naesed, ja ärge sage wihhaseks nende wasto.

20. Lapsed, kuulge om~ma wannematte saña keige asjade sees; sest se on Issanda mele pärrast.

21. Issad, ärge ärritage mitte omma lapsi, et nemmad meelt ärra ei heida.

22. Sullased, kuulge keikis asjus nende sanna, kes teie issandad on lihha polest, ei mitte silma--kirjaks, kui need, kes innimeste mele pärrast püüdwad olla, waid wagga süddamega, Jummalat kartes;

23. Ja keik, mis teie ial wöttate tehha, sedda tehke süddamest, nenda kui Issandale, ja ei mitte innimestele:

24. Ja teädke, et teie Issanda käest parrandusse palka peate sama, sest teie tenite Issandat Kristust.

25. Agga kes üllekohto teeb, peab ennese kätte sama, mis ta on üllekohto teinud, ja siin ei peta luggu ei ühhestki ennam kui teisest.

4. Peatük.

Usklikkude palwest, ja hoolsast ellust.

1. Issandad, tehke sedda sullastele, mis õige ja kohhus on, ja teädke, et ka teil Issand on taewas.

2. Jäge kindlaste palwesse, ja walwage selle palwe sees tännoga:

3. Ja palluge ühtlase ka meie eest, et Jummal se sanna ukse meile wöttaks lahti teha, Kristusse sallaja-asja räkida, mis pärrast minna ka ollen seutud:

4. Et ma sedda woiksin ülleskulutada, nenda kui ma pean räkima.

5. Ellage targaste nende wasto, kes wäljas on, ja piddage aega kalliks.

6. Teie könne olgo ikka armo sees, ja solaga solatud, et teie teaksite, kuidas teie iggaühhele peate kostma.

7. Kuidas mo kässi käib, kül sedda keik teile teada annab Tigikus, se armas wend, ja ustaw tener, ja kasullane Issanda sees,

8. Kedda minna teie jure otse sepärrast ollen läkkitanud, et ta teada saaks, kuidas teie kässi käib, ja et ta teie süddamed peab trööstima,

9. Selle ustawa ja armsa wenna Onesimusega, kes on teie seast; kül need teile keik teada andwad, kuidas siin luggu on

10. Teile läkkitab terreit Aristarkus, kes minnoga wang on, ja Markus Parnaba öe poeg, kelle pärrast teie ollete sanna sanud: kui ta teie jure tulleb, wõtke tedda wasto;

11. Ja Jesus, kedda hütakse Justusseks, kes ümberleikamisest on; needsinnatsed on ükspäinis minno abbimehhed Jummal rigi kallal, kes mulle römuks on olnud.

12. Teile läkkitab terwist Epawras, kes on teie seast, üks Kristusse sullane, kes allati woitleb teie eest palwedes, et teie peaksite seisma kui täieste waggad, ja täidetud keige Jummal tahtmisega.

13. Sest ma annan temmale tunnistust, et ta wägga suurt hoolt kannab teie eest, ja

Apostli Paulusse Ramat Kolossusse-Rahwale kirjutud.

nende eest, kes Laodikeas ja Jerapolis on.

14. Teile läkkitab terwist se armas Lukas, kes arst on, ja Tämas.

15. Terretage need wennad, kes Laodikeas on, ja Nimwat, ja sedda koggodust, mis temma koias on.

16. Ja kui se ramat teie jures saab loetud, siis saatke, et se ka Laodikea koggodusses loetakse, ja et teie ka sedda loete, mis Laodikeast on kirjutud,

17. Ja üttelge Arkippussele: Katsu sedda ammetit, mis sa olled sanud Issanda sees, et sa sedda hästi aiad.

18. Se terretaminne on minno Paulusse käega. Möttelge minno wangi-pölwe peäle. Arm olgo teiega. Amen.

Kolossusse-rahwale Roma-liännast kirjutud, Tigikusse ja Onesimusse läbbi.

P. Ramato Ots, mis Kolossusse-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Tessalonika-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

*Paulus tännab Jummalat
Tessalonika-rahwa usso ja
armastusse eest.*

1. Paulus, ja Silwanus, ja Timoteus, Tessalonika-rahwa koggodussele, Jum~ala se Issa ja Issanda Jesusse Kristusse sees, arm olgo teile ja rahho Jum~alast, meie Issast, ja

Issandast Jesussest Kristussest.

2. Meie tänname Jummalat ikka teie keikide pärrast, ja mötleme teie peäle meie palwede sees.

3. Ja tulletame löpmatta omma mele teie usso teggo ja armastusse tööd, ja kannatlikko lotust meie Issanda Jesusse Kristusse peäle Jummal ja meie Issa ees;

4. Ja teame, Jummalast

armastud wennad, et teie ollete ärrawallitsetud.

5. Sest et meie Ewangelium ep olle teie jure tulnud mitte ükspäinis sannaga, waid ni hästi wäega kui pühha Waimoga, ja sure kindla julgussega: nenda kui teie teate, missuggused meie teie seas olleme olnud teie pärrast.

6. Ja teie ollete meie ja Issanda järrelenoudjaks sanud, ja ollete se sanna sure willetsusse sees wastowötnud pühha Waimo römoga,

7. Nenda et teie ollete sanud märgiks keikile, kes uskwad Makedonia- ning Ahkaja-maal.

8. Sest teie jurest on Issanda sanna kuulsaks sanud ei mitte ükspäinis Makedonia- ning Ahkaja-maal, waid ka keiges paikas on teie usk Jummalasse wäljaläinud, nenda et meil polle tarwis ühtegi räkida.

9. Sest nemmad isse kulutawad teitest, kuidas meie teie jure olleme tulnud, ja kuidas teie ollete woöraist jummalist pöörnud Jummal pole, et teie piddite ellawat ja tössist Jummalat tenima,

10. Ja ootma temma Poega

Jesust taewast, kedda temma on surnust üllesärratanud, kes meid sest tullewast wihhast ärrapeästab.

2. Peatük.

Ustawad õppetajad on röömsad, kui nende kuuljad on holikad.

1. Sest teie isse teate, wennad, meie tullemist teie jure, et se ep olle tühhine olnud;

2. Waid ehk meie kül enne ollime kannatanud, ja ärrateotud Wilippi-liñnas, nenda kui teie teate, siiski olleme meie Jummalasse sees julgust wötnud, Jummalasse armo-õppetust teile kulutada mitme woitlemisega.

3. Sest meie maenitsus ei olnud mitte pettusesse, egga roppust noust, egga kawwalusses.

4. Waid nenda kui Jummal meid on kolbawaks teinud, sedda armo-õppetust meie kätte uskuda, nenda räkime meie, ei mitte nenda kui innimeste, waid Jum~ala mele pärrast, kes meie süddamed

läbbikatsub.

5. Sest meie ep olle ial teie su pärrast räkinud, nenda kui teie teate, egga middagi ahnusse näul teinud, Jummal on tunnistaja.

6. Meie ei otsi au innimeste käest, ei teie, egga teiste käest.

7. Ja meie woiksime teile koormaks olla, kui Kristusse apostlid; agga meie olleme lahked olnud teie seas, kui üks immetaja naene omma ennese lapsed hoiab:

8. Nenda ihhaldasime meie teid, ja tahtsime hea melega teile jaggada ei mitte ükspäinis Jummal armo-öppetust, waid ka meie ennaste hinged, sepärrast, et teie meie melest ollete armsaks sanud.

9. Sest teie meles, wennad seisab meie töö ja waew; sest ööd ja päwad olleme meie tööd teinud, sepärrast et meie ei tahtnud ühhelegi teie seast koormaks olla, ja olleme teie seas Jummal armo-öppetust kulutanud.

10. Teie ollete tunnistajad ning Jummal, kui pühhaste, ja öiete, ja ilmalaitmatta meie olleme

olnud teie wasto, kes teie ussute.

11. Nenda kui teie teate, kuidas meie iggaüht teie seast, otsekui issa ommad lapsed

maenitsesime ja trööstisime,

12. Ja tunnistasime, et teie piddite ellama, nenda kui kohhus on Jummal ees, kes teid kutsub omma kunningrigi ja au sisse.

13. Sepärrast tänname meie ka Jummalat lõpmatta, et, kui teie Jummal kulunud sanna meie käest saite, teie sedda wastowötsite, ei mitte kui innimesse sanna, waid (nenda kui se töeste on) kui Jummal sanna, kes ka wäggew on teie sees, kes teie ussute.

14. Sest teie ollete, wennad, sanud nende Jummal koggoduste järrelenoudjaks, mis Juda-maal on Kristusse Jesusse sees, et teie ka om~a ennaste seltsist ollete kannatanud, nenda kui nemmadke Juda-mehhist,

15. Kes ka Issandat Jesust ja omma enneste prohwetid on tapnud, ja meid takkakiusanud, ja ep olle Jummal mele pärrast, ja on keikide innimeste

wastased;

16. Keelwad meid pagganattele räkimast, et nemmad woiksid önsaks sada, ja nenda täitwad nemmad ommad pattud ikka peäle, sest Jummalah wihha on tulnud nende peäle otsani.

17. Agga meie olleme, wennad, teist ärralahhutud olnud nattukesseks aiaks palle, ei mitte süddame polest, ja olleme sedda ennam noudnud teie palle nähha sure himmoga,

18. Sepärrast olleme meie tahtnud teie jure tulla (minna Paulus) ükskord ja kakskord, ja sadan on meid keelnud.

19. Sest kes on meie lotus, ehk rööm, ehk kiitlemisse kroon? ehk eks teiege ei olle se meie Issanda Jesusse Kristusse eest tem~a tullemisses;

20. Sest teie ollete meie au ja rööm.

3. Peatük.

Paulusse suur hool, ja palwe Tessalonika-rahwa eest.

1. Sepärrast ei woinud meie ennam kannatada, ja olleme

heaks arwanud üksipäinis jäda Atena-liñna;

2. Ja olleme läkkitanud Timoteust om~a wenda, ja Jummalah teenrit, ja om~a abbimeest Kristusse armo õppetusses, et temma teid peab kinnitama, ja teid maenitsema teie usso pärrast.

3. Et ükski ei lasse ennast wintsutada nende--sinnaste willetsuste sees; sest teie isse teate, et meid seks on seätud.

4. Sest ka siis, kui meie teie jures ollime, ütlesime meie teile enne, et meid pididi waewatama, nenda kui ka on sündinud, ja teie teate.

5. Sepärrast ei woinud ka minna ennam kannatada, ja ollen sedda lähhätanud, et ma teie usko teäda saaksin, ehk wahhest se kiusaja teid kiusanud, ja meie töö tühja läinud:

6. Agga kui Timoteus nüüd hilja teie jurest meie jure tullu, ja töi röömsad sannumed teie ussust ja armastussest, ja et teie ikka head mõtted meist peate, ja iggatsete meid nähha sada, nenda kui meiegeteid.

7. Sepärrast olleme meie,

wennad, trööstitud teie pärrast, keige omma willetsusse ja hädda sees teie usso läbbi.

8. Sest nüüd ellame meie, kui teie seisate Issanda sees.

9. Sest mis tänno woime meie Jummalale jälle anda teie pärrast keige se römo eest, misga meie röömsad olleme teie pärrast omma Jummal ees?

10. Ja pallume ööd ja päwad wägga raskest, et meie teie palle saaksime nähha, ja kohhendada sedda, mis teie ussule weel waiak on.

11. Agga isse meie Jummal, ja Issa, ja meie Issand Jesus Kristus juhhatago meie teed teie jure.

12. Agga Issand kaswatago teid, ja tehko rohkeks teie armastust issekeskes, ja keikide wasto, nenda kui meie armastus on teie wasto,

13. Et temma woiks teie süddamed kinnitada, et need olleksid ilmalaitmatta pühhitsusses Jummal, ja meie Issa ees, meie Issanda Jesusse Kristusse tullemisses keige temma pühhadega.

4. Peatük.

Maenitsus, et peab pühhaste ellama. Kes kurwad on surma pärrast, neid römustakse üllestousmisse läbbi surnust, kui nemmad Kristusse sees on. (Epistel teisel pühhapäwal Paastus. (Epistel wiendamal pühhapäwal kolmatküm~end pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

1. Mis muud weel, wennad, kui et meie teid pallume ja maenitseme Issanda Jesusse sees, nenda kui teie ollete meie käest sanud sedda, mil wisil teie peate ellama, ja Jummal mele pärrast ollema, et teie weel täiemaks sate.

2. Sest teie teate, mis kässud meie teile olleme annud Issanda Jesusse läbbi.

3. Sest se on Jummal tahtminne, teie pühhitseminne, et teie ennast hoiate hora-ello eest,

4. Et iggaüks teie seast teaks omma astja hoida

pühhitsemisse ja au sees;

5. Ei mitte himmo-töwwes, nenda kui pagganadke, kes

Jummalat ei tunne;

6. Et ükski ei te üllekohto, egga petta omma wenda sesinnatse asja sees, sepärrast, et Issand on kätte-maksja keige nendesinnaste asjade pärrast, nenda kui meiegi teile olleme enne üttelnud ning tunnistanud.

7. Sest Jummal ep olle meid mitte kutsnud rojusseks, waid pühhitsemisses.

8. Sepärrast, kes sedda põlgab, se ei põlga innimest, waid Jummalat, kes ka omma pühha Waimo meie sisse on annud.

9. Agga sest wennalikkust armastussest ei olle tarwis teile kirjutada, sest teie ollete isse Jummalast õppetud, et teie peate teine teist armastama.

10. Sest teie tete sedda ka keikile wendadele keige Makedonia-maal; agga meie maenitseme teid, wennad, et teie wöttaksite täiemaks miñna,

11. Ja nouda waiksed olla, ja omma teha, ja omma ennaste kättega tööd teha, nenda kui meie teid olleme käsknud,

12. Et teie peate ausaste ellama nende wasto, kes wäljas on, ja et teile ühhegi abbi ei

lähhä tarwis.

13. Agga minna ei tahha, et teil peab teädmatta ollema, wennad, nende järg, kes maggama läinud, et teie ei lähhä ka nenda kurwaks kui need teised, kennel ep olle lotust.

14. Sest kui meie ussume, et Jesus on surnud ning üllestousnud, nenda tahhab Jummal ka neid, kes Jesusse läbbi on läinud maggama, temmaga ettetua.

15. Sest sedda ütleme meie teile kui Issanda sanna, et meie, kes meie ellame ja üllejāme Issanda tullemisse aiani, ei pea nende ette joudma, kes on maggama läinud.

16. Sest et Issand isse tahhab mahhatulla taewast, söa-kissendamisse, pea-Ingli heäle ning Jummal passunaga, ja kes Kristusse sees, surnud, need peawad üllestousma esmalt;

17. Pärrast peab meid, kes meie ellame ja üllejāme, ühtlase nendega pilwede sees kistama Issanda wasto taewa alla; ja nenda peame meie ikka

Issandaga ollema.

18. Trööstige nüüd teine teist nendesinnaste sannadega.)

5. Peatük.

Sest wiimsest päwast, ja kuidas meie senna wasto ennast peame walmistama. (Epistel kuendamal pühhapäwal pärrast kolme kunninga Pühha.

1. Agga, wennad, neist aegust ja tundidest ep olle tarwis teile kirjutada.

2. Sest teie isse teate öiete hästi, et Issanda pääw nenda tulleb, kui warras ösel.

3. Sest kui nemmad ütlewad: Rahho on, ja polle ühtegi hädda; siis tulleb äkkilinne hukkatus nende peäle, nenda kui lapse waew selle peäle, kes käima peäl on, ja nemmad ei peäse mitte.

4. Agga teie, wennad, ep olle mitte pimmedusses, et se pääw teid peaks kui warras kinnisama.

5. Teie keik ollete walgusse lapsed, ja päwa lapsed; meie ep olle mitte ö, egga pimmedusse lapsed.

6. Sepärrast nüüd, ärge maggagem ka kui need teised, waid walwagem ning olgem kassinad.

7. Sest, kes maggawad, need maggawad ösel, ja kes joobnuks sawad, need on ösel joobnud.

8. Agga meie, kes meie päwa lapsed olleme, olgem kassinad, ehhitud usso ja armastusse raud--ridega, ja raudkübbaraga, se on, önnistusse lotussega.

9. Sest Jummal ep olle meid seädnud wihha alla, waid et meie peame önnistust kätte sama, omma Issanda Jesusse Kristusse läbbi,

10. Kes meie eest on surnud, et meie, ehk walwame ehk maggame, temmaga ühtlase peame ellama.

11. Sepärrast maenitsege ennast issekeskes, ja öppetage teine teist, nenda kui teie ka tete.)

12. Agga meie pallume teid, wennad, et teie wöttate nisuggusiks, kui nemmad on, neid piddada, kes teie seas tööd teggewad, ja teie ülle--watajad on Issanda sees, ja teid maenitsewad,

13. Ja et teie wöttate neid üpris wägga armsaste piddada nende tö pärrast. Piddage rahho issekeskes.

14. Agga meie pallume teid, wennad: maenitsege neid, kes ei olle wisi pärrast, römustage arrad, aitke nödrad, olge pitka melega keikide wasto.

15. Katske, et ükski kurja kurjaga ühhelegi ei maksa, waid noudke ikka sedda head takka, ni häste issekeskes, kui keikide wasto.

16. Olge ikka röömsad.

17. Palluge löpmatta Jummalat.

18. Tännage keige asja sees, sest se on Jummal tahtminne Kristusse Jesusse sees teie wasto.

19. Äрге kustutage Waimo.

20. Äрге pange prohweti-kulutamissi ei mikski.

21. Katske keik läbbi: piddage kinni, mis hea on.

22. Hoidke ennast keige se eest, mis näitab kurja ollewad.

23. Agga se rahho Jummal isse pühhitsego teid läbbi ja läbbi, ja keik, mis teil on, waim, ja hing, ja ihho sago hoitud ilmalaitmatta meie Issanda Jesusse Kristusse tullemisses.

24. Ustaw on se, kes teid kutsub, kül temma ka sedda teeb.

25. Wennad, tehke palwed meie eest.

26. Terretage keik wennad pühha su-andmissega.

27. Minna wañnutan teid Issanda jures, et se ramat keige pühha wendade ette peab loetama.

28. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teiega.ramat Tessalonika-rahwale Korintusse liñnast kirjutud.

AMENEssimenne

P. 1 Ramato Ots, mis Tessalonika-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse teine Ramat Tessalonika-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse teine Ramat Tessalonika-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Maenitsus, et kiusatusse aial usk peab kindlaks jäma.

1. Paulus, ja Silwanus, ja Timoteus Tessalonika-rahwa koggodussele, Jummalal meie Issa ning Issanda Jesusse Kristusse sees.

2. Arm olgo teile ja rahho Jummalast meie Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest.

3. Meie peame ikka Jummalat tännama teie eest, wennad, nenda kui kohhus on, sest et teie usk wägga kaswab, ja iggaühhe armastus teie keikide seas rohke on issekeskes:

4. Nenda et meie isse teie pärrast kiitleme Jummalal koggoduste sees teie kannatusse ja usso pärrast, keikide teie kiusatuste ja willetsuste sees, mis teie kannatate.

5. Se näitab Jum~ala öige kohto ülles, et teid peab armastama Jummalal rigi wäärt

ollewad, mis pärrast teie ka kannatate.

6. Sest et se öige on Jummalal jures willetust nende kätte maksta, kes teid waewawad.

7. Ja teile, kedda waewatakse, anda hingamist melega, kui Issand Jesus taewast awwalikkuks saab om~a wäe inglidgega,

8. Ja tulles-legega maksab nende kätte, kes Jummalat ei tunne, ja kes meie Issanda Jesusse Kristusse armo-öppetusse sanna ei kule:

9. Kes peawad nuhtlust kannatama, iggawest hukkatust, ärraheidetud Issanda pallest, ja temma wäe auust;

10. Kui temma tulles, et ta peab sama sel päwal auustud omma pühha rahwa sees, ja immelik ollema keikide sees, kes uskwad (sest et meie tunnistus teie seas on ustud.)

11. Sepärrast pallume meie ka allati teie eest, et meie Jummal teid kolbawaks teeks seks, mis jure teid on kutsutud,

ja et ta keik headust, mis temma mele pärrast on, ja usso teggo wäega täidaks;
12. Et meie Issanda Jesusse Kristusse nimmi teie sees saaks auustud, ja teie temma sees, meie Jummal, ja meie Issanda Jesusse Kristusse armo järrele.

2. Peatük.

Ennekulutaminne, et innimessed töe tee peält tagganewad, et Kristusse wastane tulleb. Issanda Jesusse wiimsest tullemissest.

1. Agga meie pallume teid, wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse tullemisse ja meie ühtesamisse pärrast tem~a jure,

2. Et teie ei anna ennast mitte pea senna ja teña koikutada sest selgest melest, egga hirmutada, ei mitte waimo läbbi, egga sanna läbbi, egga ramato läbbi, otsego olleks se meist läkkitud, kui peaks Kristusse pääw liggi ollema,

3. Et ükski teid ei pea ärrapetma milgi kombel ; sest

se ei tulle mitte enne, kui ärratagganeminne saab tulnud, ja se patto innimenne õ ja se ärrarikmisse poeg saab awwalikuks sanud,

4. Kes wastopanneb, ja ennast üllendab ülle keige, mis Jummalaks ehk Jummal tenistusseks hütakse, nenda et temma otsego Jummal Jummal templis istub, ja näitab isseennast, et temma Jummal on.

5. Eks teie ei mälletä, et ma teile sedda ütlesin, kui ma alles teie jures olin?

6. Ja mis tedda nüüd wiwitab, teate teie, et temma ommal aial peab awwalikkuks sama.

7. Sest se üllekohto sallaja-assi on jo likumas, sennikui agga se saab wahhelt ärra sanud, kes sedda nüüd wiwitab:

8. Ja siis peab se üllekohtune awwalikkuks sama, kedda Issand tahhab ärrakautada omma su waimoga, ja om~a tullemisse ilmunisse läbbi otsa teha selle peäle,

9. Kelle tulleminne on sadana wäggewa teggemisse järrele, keige walle wäega, ja imme-tähtede ja teggudega,

10. Ja keige üllekohto petmisega nende seas, kes hukka sawad; sepärrast et nemmad ei wötnud töt armastada, et nemmad olleksid önsaks sanud:

11. Ja sepärrast tahhab Jummal neile läkkitada wäggewat eksitust, et nemmad wötwad wallet uskuda,

12. Et kohhut peab moistetama keikide peäle, kes töt ei olle usknud, waid kenne melest üllekohhus hea on olnud.

13. Agga meie peame ikka Jummalat tännama teie pärrast, Issandast armastud wennad, et Jummal algmisest teid on ärrawallitsenud önnistusseks, Waimo pühhitsemisse ja töe usso läbbi.

14. Seks on temma teid kutsnud meie Ewangeliummi läbbi, et teie meie Issanda Jesusse Kristusse au piddite kätte sama.

15. Sepärrast seiske nüüd, wennad, ja piddage need öppetussed, mis teie ollete öppinud, ehk sanna läbbi, ehk meie ramato läbbi.

16. Agga meie Issand Jesus

Kristus isse, ja Jummal, ja meie Issa, kes meid on armastanud, ja annud iggawest römo, ja head lotust armo sees,

17. Se römustago teie süddamed, ja kinnitago teid keige hea sanna ja teo sees.

3. Peatük.

Palwe lähhäb tarwis, kui armo-öppetus peab siggima, usklikkud peawad kawwalatte wendade eest ennast hoidma, laiskust mahhajätma, ja wisi pärrast ellama.

1. Mis muud weel, wennad, kui tehke palwed meie eest, et Issanda sanna woiks joosta, ja auustud sada, nenda kui teiege jures,

2. Ja et meie saaksime ärrapeästetud sündimatta ja kurjade innimeste käest. Sest usk ep olle mitte keikide kä.

3. Agga Issand on ustaw, kes teid tahhab kinnitada ja kurja eest hoida.

4. Agga meie lodame Issanda sees teitist, et teie ka tete, ja wöttate tehha, mis meie teid

kässime.

5. Agga Issand saatko teie süddamed Jummal armastusse, ja Kristusse kannatusse pole,

6. Agga meie kässime teid, wennad, meie Issanda Jesusse Kristusse nimmel, et teil ei pea teggemist ollema ei ühhege wennaga, kes wisi pärrast ei ella, egga se õppetusse järrele, mis ta meilt on sanud.

7. Sest teie teate isse, kuidas teie peate meie wisi järrele ellama, sest meie ep olle mitte ilma hea wisita teie seas ellanud,

8. Egga ühhegi jures leiba sönud ilma aego, waid tö ja waewaga ööd ja päwad tööd tehhes, et meie ei piddand ühhelegi teie seast koormaks ollema.

9. Ei mitte, et meil polleks sedda melewalda, waid et meie isseennast teile piddime märgiks andma, kuidas teie meie wisi järrele peate ellama.

10. Sest ka siis, kui meie teie jures ollime, käksime meie teitid sedda, et, kes ei tahha tööd tehha, se ei peage mitte söma.

11. Sest meie kuleme, et monningad teie seas ilma hea wisita ellawad, ja ei te mitte tööd, waid aiawad tühjad asjad takka.

12. Agga nisuggusid kässime, ja maenitseme meie omma Issanda Jesusse Kristusse läbbi, et nemmad waiksel wisil tööd tehhes, omma ennaste leiba peawad söma.

13. Agga teie, wennad, ärge tüddige mitte ärra head tehhes.

14. Agga kui kegi meie sanna, mis ramato sees on, ei wötta kuulda, sedda andke teada, ja ärge seggage ennast temma sekka, et temmale häbbi saaks.

15. Ärge piddage ommeti tedda kui waenlast, waid maenitsege tedda kui wenda.

16. Agga se rahho Issand isse andko teile rahho allati keikipiddi. Issand olgo teie keikidega.

17. Se terretaminne minno Paulusse käega, se on tähheks iggaühhes ramatus, nenda kirjotan minna.

18. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie keikidega.

Apostli Paulusse teine Ramat Tessalonika-rahwale kirjutud.

AMEN. Teine ramat Tessalonika-rahwale Korintusse-liñnast kirjutud.

P. 2 Ramato Ots, mis Tessalonika-rahwale kirjutud.

Apostli Paulusse essimenne Ramat Timoteussele kirjutud.

1. Peatük.

Paulusse õppetust kässust ja armo-õppetusest; kidab Jummal rohke armo ennese wasto.

1. Paulus Jesusse Kristusse apostel, Jummal meie õnnisteggia, ja Issanda Jesusse Kristusse käskmisse järrele, kes meie lotus on,

2. Timoteussele minno tössise poiale uskus olgo arm, hallastus, rahho Jummalast, meie Issast, ja Jesussest Kristussest meie Issandast.

3. Nenda kui ma sind ollen maenitsenud, et sa piddid Ewesusse liña jäma, kui minna Makedonia-male läksin, nenda maenitsen minna ta, et sa monningad pead käskma, et nemmad muid õppetussi ei

õppeta,

4. Egga tähhele ei panne tühje juttusid, egga sedda ilmamäramatta sugguwössade üllesarwamist, sest need saatwad palju enam küssimissi, kui Jummal parrandamist, mis usso sees on.

5. Sest käskmisse ots on armastus puhtast süddamest, ja heast süddame-tunnistusest, ja sest ussust, mis ep olle sallalik,

6. Neist on monningad ärratagganenud, ja körwale pöörnud tühja kõnne pole;

7. Ja tahtwad kasso-õppetajad olla, ja ei moista mitte, ei sedda, mis nemmad ütlewad, egga sedda, mis nemmad kinnitawad.

8. Agga meie teame, et käsk hea on, kui kegi sedda prugib,

nenda kui kohhus on,
9. Ja teab sedda, et öigele ep
olle käsko seätud, waid
üllekohtustele, ja kangekaelsile,
jummalakartmatta innimestele,
ja pattustele, neile, kes on
pühhitsematta ja üllemeeltsed,
issa--tapjattele ja emma-
tapjattele, mehhe-eksiattele,
10. Hora-piddajattele, poiste-
naerjattele, iñimeste wargadele,
walletajattele, wallewandjattele,
ja kui mu middagi terwe
öppetusse wasto on,
11. Se önsa Jummalau au
armo-öppetusse järrele, mis
minno kätte on ustud.
12. Ja ma tännan Kristust
Jesust meie Issandat, kes mind
on wäggewaks teinud, et ta
mind on ustawaks arwanud, ja
se ammeti peäle pannud,
13. Kes ma enne ollin üks
Jummalateotaja, ja
takkakiusaja, ja laitia; agga ma
ollen armo sanud, sest et
minna teadmatta sedda teinud
uskmatta süddamega.
14. Agga meie Issanda arm on
paljo surem olnud usso ja
armastussega, mis Kristusse
Jesusse sees on.
15. Ustaw on se sanna, ja

keige wastowötmissesse wäärt, et
KRISTUS JESUS ma-ilma sisse
on tulnud, pattused önsaks
teggema, kelle seast minna
keigeüllem ollen.

16. Agga sepärrast ollen ma
armo sanud, et Jesus Kristus
keik pitka meelt pididi
üllesnäitma minno, se
keigeüllema pattuse wasto,
ühheks öppetusse märgiks
neile, kes wötwad uskuda
temma sisse iggawesseks
elluks.

17. Agga selle iggawesse
kunningale, kes
hukkaminnematta, kes
näggematta on, selle üks--
päinis targa Jummalale, olgo
auustus ja au iggaweste
iggawesseks aiaks, Amen.

18. Seddasinnast sanna annan
ma sinno kätte, mo poeg
Timoteus, nende endiste
prohweti--kulutamiste järrele,
mis sinnust enne on ööldud, et
sa nende asjade sees pead
söddima head söddimist,

19. Ja piddama usko ja head
süddame-tunnistust, mis
monningad on ärrapölgnud, ja
usk on nende käest ärra kui
laew hukka läinud;

20. Kelle seast on Imeneus ja Aleksandrus, kedda ma ollen sadanale ärraannud, et nem~ad hirmo tundes ei wötta ennam usso-öppetust teotada.

2. Peatük.

Maenitsus ja öppetus palwest, ja kuidas meeste- ja naesterahwast koggodusses Jummalat peawad palluma.

1. Sepärrast maenitsen minna keigeessite, et peab tehtama pallumisi, palwesid, pallumissi teiste eest, ja tännamissi keikide innimeste eest,

2. Kunningatte ja keikide eest, kellele keigeüllem melewald on, et meie rahholist ja waikist ello woiksime ellada keige Jummalakartusse ja ausa ello sees.

3. Sest se on hea, ja armas Jummal meie önnisteggia melest,

4. Kes tahhab, et keik innimessed peawad önsaks sama, ja töe tundmissele tulles.

5. Sest üks Jummal on, ka üks wahhemees Jummal ja

innimeste wahhel, se innimenne Kristus Jesus,

6. Kes ennast isse on annud lunnastamisse hinnaks keikide eest, et se ommal aial pididi üllestunnistadama.

7. Seks on mind töstetud kulutajaks ja apostliks, (ma rägini töt Kristusse sees, minna ei walleta mitte) ja pagganatte öppetajaks uskus ja töes.

8. Sepärrast tahhan minna, et mehhed peawad keiges paikas luggema, ja üllestöstma pühhad käed ilma wihhata, ja kaksipididi mötlematta;

9. Selsammal kombel ka, et naesed puhhaste riettega, häbbelikko ja moistlikko melega ennast peawad ehhitama, mitte palmitsetud juustega, egga kullaga, egga perlidega, egga kalliste riettega;

10. Waid hea teggude läbbi, nenda kui sünnib naestele, kes käskwad jummalakartlikkud olla.

11. Naene öppigo waiksel wisil keige allandussega.

12. Agga naesele ei anna ma mitte lubba öppetada, egga mehhe ülle wallitseda, waid et ta peab waikne ollema.

13. Sest Adam on tehtud

essite, pärrast Ewa.

14. Ja Adam ep olle mitte pettetud, agga naene on pettetud, ja ülleastmisse sisse juhtunud.

15. Agga ta saab önsaks lapsesamisses, kui ta jääb usso, ja armastusse, ja pühhitsemisse sisse moistlikko melega.

3. Peatük.

Missuggused Öppetajad ja koggodusse teenrid peawad ollema. Koggodussest, ja jummalakartusse salla-asjast.

1. Se on ustaw sanna, kui kegi üllewataja ammeti püab, se iggatseb head tööd.

2. Sepärrast peab üks koggodusse üllewataja ollema laitmatta, ühhe naese mees, kassin, moistlik, puhtaste ehhitud, woöraste wastowötja, kes kölbab õppetama;

3. Ei mitte jodik, ei mitte taplik, ei mitte roppo kasso püüdja; waid kes järrele annab, ei mitte riakas, ei mitte rahha peäle ahne,

4. Kes omma maia rahwa ülle

hästi watab, kes ommad lapsed peab sannakuulmisses keige tössise wisiga.

5. (Sest kui kegi omma ennese maia-rahwa ülle ei märka üllewataja olla, kuidas woib tem~a Jummalaga koggodusse eest hoolt kanda?)

6. Ei mitte sesuggune, kes usko hilja wastowötnud, et temma ei sa uhkeks, ja ei lange kurrati nuhtlusse alla.

7. Agga temmal peab ka hea tunnistus ollema neilt, kes ei olle koggodussest, et temma ei lange naero ja kurrati köie sisse.

8. Nendasammoti peawad koggodusse teenrid ausad ollema, ei mitte kahhekeelsed, ei mitte joma-mehhed, ei mitte roppo kasso püüdjad;

9. Kel usso sallaja-assi on puhtas süddame--tunnistusses.

10. Agga neidsinnatsid peab ka enne läbbikatsutama, pärrast piddago nemmad se ammeti ülles, kui nemmad on laitmatta.

11. Nendasammoti peawad nende naesed ausad ollema, ei mitte teotajad, waid kassinad, ustawad keikis asjus.

12. Koggodusse teenrid

peawad ollema ühhe naese mehhed, kes head üllewatajad on omma laste ja omma maia-rahwa ülle.

13. Sest kes hästi omma ammeti sawad ülles--piddanud, need saatwad isseennestele head järke, ja suurt julgust uskus, mis Kristusse Jesusse sees on.

14. Sedda kirjotan minna sulle, ja lodan pea sinno jure tulla;

15. Agga kui ma wiwin, et sa woiksid teäda, kuidas peab Jummal koias ellama, se on ellawa Jummal koggodus, üks töe sammas ja tugge.

16. Ja keikide teädes suur on se jummal--kartusse sallaja--assi: Jummal on awwalikkuks sanud lihhas, öigeks moistetud waimus, nähtud inglidest, kulutud pagganatte seas, ustud ma-ilmas, ülleswoetud auga.

4. Peatük.

Maenitsus, et peab wiimse aia ärraeksitamisse eest ennast hoidma, ja jummalakartust takka noudma.

1. Agga Waim ütleb selgeste,

et wiimse aial monningad wötwad ussust ärratagganeda, ja eksitajatte waimude, ja kurja waimude õppetusse pole hoida, 2. Kes eñast waggaks tehhes wallet räkiwad, kelle süddame-tunnistus otsekui raua-märgiga on põlletud,

3. Ja keelwad ärra abbiellusse heitmast, ja käskwad ennast hoida roa eest, mis Jummal usklikkuile ja neile, kes töt tundwad, on lonud tännoga wastowötta.

4. Sest keik Jummal loom on hea, ja ühtegi ep olle kölwato, mis tännoga wastowoetakse.

5. Sest sedda pühhitsetakse Jummal sanna ja palwe läbbi.

6. Kui sinna sedda wendade ette panned, siis olled sa Jesusse Kristusse hea tener, ülleskaswatud öige usso ja hea õppetusse sannades, mis sa olled takka noudnud.

7. Agga põlga ärra üllemeeltsed ja tühjad wannade naeste juttud, agga õppeta isseennast ikka peäle Jummalat kartma.

8. Sest ihholik õppiminne sadab pissut kasso; agga jummalakartus sadab keikile

asjadele kasso, ja sellele on sellesinnatse ja tulleva ello tootus.

9. Ustaw on se sanna, ja keige wastowõtmissesse wäärt.

10. Sest sepärrast teme meie ka tööd, ja meid teotakse, et meie ellawa Jummal peäle olleme lootnud, kes keikide innimeste, keigeennamiste usklikeude æ önnisteggia on.

11. Sedda kässi ja õppetä.

12. Ärgo põlgago ükski sinno norust, waid olle usklikeudele märgiks, sannas, ellamisses, armastusses, waimus, uskus, puhtusses.

13. Olle ussin luggema, maenitsema, õppetama, kunni ma tullen.

14. Ärra olle holetu se armo-anni pärrast, mis sulle on antud prohwetä kulutamisse läbbi, kui wannemad käed sinno peäle pannid.

15. Nende asjade peäle mötle, nende sees olle aggar, et sinno kossuminne keikis woiks awwalik olla.

16. Panne tähhele isseennast ja sedda õppetust: jä kindlaste nende sisse; sest kui sa sedda teed, siis woid sinna ni hästi

isseennast, kui neid, kes sind kuulwad, önsaks tehha.

5. Peatük.

Missuggune üks õppetaja nore ja wanna rahwa wasto peab ollema. Monned teised õppetussed.

1. Ärra sõitle mitte waljuste wanna meest, waid maenitse tedda kui issa; ja neid, kes nored, kui wennad,

2. Neid, kes wannad naesed, kui emmad; neid, kes nored, kui öed keiges puhtusses.

3. Lessed-naesed auusta, kes töeste lessed on.

4. Agga kui ühhel lessel-naesel lapsed ehk laste lapsed on, siis õppigo need essite om~a maia--rahwast jummalakartusse pole saatma, ja omma wannemille head jälle tassuma; sest se on hea ja armas Jummal ees.

5. Agga kes töeste lesknaene on, ja üks järrele jänud, se lodab Jummal peäle, ja jääb kindlaste pallumiste ja palwede sisse ööd ja päwad;

6. Agga kes lihha himmus

ellab, se on ellawalt surnud.

7. Ja sedda kässi sinna, et nemmad woiksid laitmatta olla.

8. Agga kui kegi ennese ommade, keigeennamiste koddakondste eest ei kaña murret, se on usko ärrasalganud, ja on kurjem kui üks uskmatta innimenne.

9. Lesknaest ei pea noremat kuetkümmend aastat

koggodusse kässilisseks ärrawallitsetama, kes ühhe mehhe naene on olnud;

10. Kennel hea teggude pärrast tunnistus on, kui ta lapsi on ülleskaswatanud, kui ta woöraid wastowötnud, kui ta pühhade jallad pesnud, kui ta häddalistele on abbiks olnud, kui ta keik head tööd on takkanoudnud.

11. Agga ärra wötta mitte nori leski-naesi wasto koggodusse kässilissiks, sest kui nem~ad Kristusse wasto on, ja kimalisseks läinud, siis tahtwad nemmad mehhele miña;

12. Ja neil on se sü, et nemmad essimest usko on tühjaks teinud.

13. Agga nemmad on ka ühtlase laisad, ja öppiwad

koddasid möda ümberulkuma; agga nemmad ei olle mitte ükspäinis laisad, waid ka lobbad, ja aiawad tühjad asjad takka, ja räkiwad, mis ei sünni.

14. Sepärrast tahhan minna, et need nored peawad mehhele minnema, lapsi ilmale kandma, maia piddama, et nemmad selle wasto--panniale ei ühtegi anna asjaks x teotada.

15. Sest monningad on jo sadana järrele ennast pöörnud.

16. Kui usklikko mehhel ehk usklikko naesel leski-naesi on, need olgo neile abbiks; ja ärgo tulgo se koggodusse koormaks, et koggodus neile, kes töest lessed-naesed on, woiks abbiks olla.

17. Neid wannemid, kes omma ammeti hästi üllespiddawad, peab kahhewörra auustusse wäärt petama, keigeennamiste neid, kes tööd tewad sannas ja öppetusses.

18. Sest kirri ütleb: Sinna ei pea mitte härja suud kinnisidduma, kes pahmast tallab; ja töteggia on omma palga x wäärt.

19. Wannema wasto ärra wotta kaebdust wasto, kui ep olle

kahte ellik kolm tunnistus--
meest.

20. Kes patto tewad, neid nomi
keikide ees, et ka teised
wöttaksid karta.

21. Minna tunnistan Jummalä,
ja Issanda Jesusse Kristusse, ja
ärrawallitsetud inglide ees, et
sa sedda pead tähhele
pannema ilma teisiti arwamatta,
ja et sa ei pea ühtegi söbrusse
polest teggema.

22. Ärra panne ni pea kässi ei
ühhegi peäle, et ärra sa mitte
teiste pattude ossalisseks. Pea
isseennast puhtaste.

23. Ärra jo mitte ennam wet,
waid wötta pissut wina omma
sissekonna pärrast, ja omma
saggeda pöddemisse pärrast.

24. Monningatte innimeste
pattud on enne awwalikkud, et
neist enne woib arwata; agga
monningatte pattud tousewad
pärrast.

25. Nendasammoti on ka need
head teud enne awwalikkud, ja
need, misga teine luggu on, ei
wõi mitte warjule jäda.

6. Peatük.

Sullastest; neist, kes wallet

*öppetawad; rikkaist innimestest;
Ussö woitlemisest. n. t. s.*

1. Sullased, ni mitto neid ikke
al on, need piddago ommad
issandad keige auustusse
wäärt, et Jum~ala nim~i ja
öppetus ei sa teotud.

2. Agga kellele usklikkud
issandad on, need ärgo
pölgago neid sepärrast, et
nemmad wennad on, waid
tenigo neid weel ennam, sest
et nemmad usklikkud ja
armsad on, ja sullaste head
teggemist hästi wastowotwad.
Sedda öppetä ja maenitse.

3. Kui kegi teist öppetust
öppetab, ja ei hoia meie
Issanda Jesusse Kristusse
terwe sannade pole, egga se
öppetusse pole, mis sadab
heaga Jummalat kartma,

4. Se on uhke, ja ei tea ühtegi,
waid on hul küssimistega ja
sanna riidlemistega; neist
touseb kaddedus, riid,
teotamissed, kurjad
mötlemissed,

5. Tühjad nisugguste innimeste
waidlemissed, kelle meel on
ärrarikkutud, ja kelle käest
tödde on ärrarisutud, kes

arwawad jummalakartusse
öppetust kauplemisse kasso
ollewad: neistsinnatsist taggane.

6. Agga jummalakartus on suur
kasso, kui meie ommaga
rahhul olleme.

7. Sest meie ep olle ühtegi
ilmale tonud, awwalik on, et
meie middagi ei woi ma-ilmast
ärrowia.

8. Agga kui meil peatoidust ja
ihho kattet on, siis peame
sega rahhul ollema.

9. Agga kes tahtwad rikkaks
sada, need langewad kiusatuste
ja köie sisse, ja mitme
rummala ja kahjo teggewa
himmo sisse, need wautawad
innimessed alla hukkasamisse
ja ärrarikmisse sisse.

10. Sest rahha-ahnus on
keikide kurja asjade juur, mis
monningad on püüdnud, ja
ussust ärra eksinud, ja on
isseennast palju walloga
läbbipistnud.

11. Agga sinna, oh Jum~ala
innimenne! pöggene se eest
ärra: agga noua takka öigust,
jum~alakartust, usko,
armastust, kañatust,
tassandust;

12. Woitle head usso

woitlemist, hakka iggawessest
ellust kinni, seks olled sinna ka
kutsutud, ja olled

üllestunnistanud head
tunnistust mitme tunnistaja ees.

13. Minna kässin sind Jummal
ees, kes keik ellawaks teeb, ja
Kristusse Jesusse ees, kes
Pontiusse Pilatusse ees head
tunnistust on tunnistanud,

14. Et sa sedda kässosanna
pead piddama ilma wiggata ja
laitmatta sest sadik, kui meie
Issand Jesus Kristus
awwalikkuks saab,

15. Mis se önnis ja ainus
wäggew Issand, se kunningatte
kunningas, ja keige issandatte
Issand ommal aial tahhab
üllesnäidata,

16. Kes ükski on se, kes ei woi
surra, kes ellab ühhes
walgusses, kuhho ükski ei sa,
kedda ükski innimenne ep olle
näinud, egga woi nähha; sellele
olgo auustus ja iggawenne
wäggi. Amen.

17. Kässi neid, kes rikkad
sesinnatses ma-ilmas, et
nemmad ei pea surelissed
ollema, egga kadduwa rikkusse
peäle lootma, waid ellawa
Jummal peäle, kes meile keik

Apostli Paulusse essimenne Ramat Timoteussele kirjutud.

rohkeste annab tarwidusseks;
18. Et nemmad peawad head
teggema, ja hea teggude sees
rikkaks sama, heal meel
andma, ja teistele jaggama,
19. Ja ennastele warrandust
kogguma heaks alluseks tulleva
peäle, et nemmad iggawest ello
woiksid kätte sada.
20. Oh Timoteus! hoia se sinno
holeks antud warra, ja pöra
eñast ärra neist üllemeeltsist
tühjest juttudest, ja neist wasto

oksa öppetussist, mis pahhaste
tarkusseks nimmetakse,
21. Mis moñingad on kiitnud
eñestel ollewad, ja on ussust
ärraeksitud. Arm olgo sinnoga.

AMEN. Essimenne ramat
Timoteussele Makedonia-maalt
kirjutud.

P. 1 Ramato Ots, mis
Timoteussele kirjutud.

Apostli Paulusse teine Ramat Timoteussele kirjutud.

1. Peatük.

*Maenitsus, et peab Jummal
armus wäggi wötma, ja heal
meel armo-öppetusse pärrast
risti kannatama.*

1. Paulus Jesusse Kristusse
apostel, Jummal tahtmisse
läbbi, ello tootusse järrele, mis
on Kristusse Jesusse sees.
2. Timoteussele minno armsa
poiale, olgo arm, hallastus,

rahho Jummalast Issast, ja
Kristussest Jesussest meie
Issandast.

3. Minna tännan Jummalat,
kedda ma tenin omma endsist
wannemist siit sadik puhta
süddame-tunnistusse sees,
nenda kui ma allati sinno
peäle mötlen omma pallumiste
sees ööd ja päwad;

4. Ja iggatsen sind nähha, kui
ma sinno silma pissaratte
peäle mötlen, et ma woiksin

täis römo sada:

5. Kui ma ennese mele tulletan sedda usko sinno sees, mis ep olle sallalik, mis on enne ellanud sinno emma emma Loide, ja sinno emma Einike sees, agga ma tean töeste, et se ka siño sees on.

6. Selle asja pärrast tulletan ma sinno mele, et sa sedda Jummal armo-andi pead üllesöhhutama, mis sinno sees on mo peälepannemisse läbbi.

7. Sest Jummal ei olle meile mitte annud argdusse waimo, waid wäe, ja armastusse, ja moistlikko mele waimo.

8. Sepärrast ärra häbbene mitte meie Issanda tunnistussest, egga minnust, kes temma pärrast wangis on, waid kannata kurja armo-öppetusse pärrast Jum~ala wäe järrele,

9. Kes meid on önsaks teinud, ja kutsnud pühha kutsmissega, ei mitte meie teggude järrele, waid temma omma noupiddamisse ja armo järrele, mis meile on antud Kristusse Jesusse sees enne ma-ilma aega;

10. Agga nüüd awwalikkuks

sanud meie önnisteggia Jesusse Kristusse tullemisse läbbi, kes surma on ärrakautanud, ja ello, ja hukkaminnematta põlwe walge ette tonud armo-öppetusse läbbi:

11. Seks on mind seätud kulutajaks ja apostliks, ja pagganatte öppetajaks:

12. Selle asja pärrast kannatan minna ka sedda; agga minna ei häbbene mitte sest: sest ma tean, kedda ma ollen usknud, ja ollen se peäle julge, et ta wäggew on minno tallele pandud warra hoidma selle tullemisse päwani.

13. Pea meles terwe sannade öppetusse märgi, mis sa minnust olled kuulnud uskus ja armastusses, mis Kristusse Jesusse sees on.

14. Sedda head so holeks antud warra hoia pühha Waimo läbbi, kes meie sees ellab.

15. Sinna tead sedda, et keik, kes Asia-maal, on, ennast minnust on ärrapöörnud, kelle seast on Wigellus ja Hermogenes.

16. Issand hallastago Onesiworusse perre--rahwa

peäle, sest temma on mind saggedaste jahhutanud, ja ei olle mitte mo ahhelatte pärrast häbbenenud.

17. Waid kui ta Romas olli, on tem~a mind wägga sure holega otsinud, ja leidnud.

18. Issand andko tem~ale, et ta woiks hallastust leida Issanda käest sel päwal; ja kui palju temma Ewesusses mulle on abbiks olnud, tead sinna parreminne.

2. Peatük.

Öppetaja peab omma ammetis wägga ustaw ollema. Rööm kannatamisest. Kurjast wisist ja patto tee peält peab lahkuma.

1. Siña nüüd, mo poeg, wötta wägge selle armo sees, mis Kristusse Jesusse sees on.

2. Ja mis sa minnust olled kuulnud mitme tunnistaja kuuldes, sedda anna ustawatte innimeste holeks, kes kölbawad ka teisi õppetama.

3. Sinna nüüd, kannata kurja kui üks hea Jesusse Kristusse söddamees.

4. Ei ükski, kes söddib, ei mässä ennast pea--toidusse tö sekka, et ta woiks selle mele pärrast olla, kes tedda söamehheks töstnud.

5. Ja kui kegi ka woitleb, ei sa temma mitte woido- kroni, kui ta ei woitle nenda, kui kohhus on.

6. Se ma-mees, kes tööd teeb, peab essite wiljast kasso sama.

7. Panne tähhele, mis ma ütlen: agga Issand andko sulle keikis moistust.

8. Pea meles Jesust Kristust, kes on üllesärratud surnust, kes on Taweti suggust α , minno armo-õppetusse järrele, 9. Mis pärrast minna ka kurja kannatan, et ma ka kinni wangis ollen, kui üks kurjateegia; agga Jum~ala sanna ep olle mitte kinniseutud.

10. Sepärrast kannatan miña keik nende pärrast, kes on ärrawallitsetud, et ka nemmad peawad õñistust sama, mis Kristusse Jesusse sees on, iggawesse auga.

11. Ustaw on se sanna: sest kui meie Temmaga olleme surnud, siis peame meie ka

Tem~aga ellama.

12. Kui meie kannatlikkud olleme, siis peame meie ka kunningad Temmaga wallitsema: kui meie tedda ärrasalgame, siis wöttab temma meid ka ärrasalgada.

13. Kui meie ei ussu, siis jääb tem~a ustawaks, temma ei woi isseennast mitte ärrasalgada.

14. Sedda tulleta nende mele, ja tunnista Issanda ees, et nemmad ei pea sannade pärrast riidlema, se ei kölba kuhhogi, kui agga kuuljatte eksitamiseks.

15. Olle ussin ennast Jummalale kölbowaks näitma, kui üks töteggia, kellel ei olle tarwis häbbeneda, kes töe sanna öiete ärrajaggab.

16. Agga seisa üllemeelste tühja juttude wasto; sest nemmad saatwad weel ennam jummalakartmatta wisi pole.

17. Ja nende sanna wöttab ikka peäle süa, otsego sola, nende seast on Imeneus ja Wiletus,

18. Kes sest töest on ärraeksinud, ja ütlewad, et üllestousminne jo on sündinud, ja rikkuwad ärra monningatte

usko.

19. Agga Jummalala raia seisab kindlaste, ja temmal on sesinnane pitseri-märk: Issand tunneb neid, kes temma ommaksed on, ja, sest üllekohtust tagganego iggaüks, kes Kristusse nim~e nimmetab.

20. Agga sures koias ei olle mitte ükspäinis kuld- ja hõbbe-riisto, waid ka pu-astjad ja kiwwi-riistad ; ja muist on auuks, agga muist autumaks asjaks.

21. Kui nüüd kegi neistsinnatsist isseennast puhhastab, se on üks asti auuks pühhitsetud, ja Issandale hästi tarwis, ja keige hea teggudele walmistud.

22. Agga pöggene nore ea himmude eest; ja noua takka öigust, usko, armastust, rahho, nendega, kes Issandat puhtast süddamest appi hüüdwad.

23. Agga põlga ärra jölledad küssimised, ja mis ei sünni õppetusseks; sest sa tead, et need saatwad riidlemissi.

24. Agga Issanda sullane ei pea mitte riidlema, waid lahke ollema keikide wasto, kes kölbab õppetama, kes kurja

woib kannatada,
25. Kes tassase melega
juhhatab neid, kes
wastopannewad; ehk Jummal
neile wahhest annaks meelt
parrandada, ja töt tunda,
26. Ja et nemmad woiksid jälle
üllesärkada ja kurrati köiest
peäsedä, kellest nemmad on
kinni--woetud, temma tahtmist
teggema.

3. Peatük.

*Wiimse aia kurjest innimestest
ja eksitajaist. Pühha kirri on se
ainus õige tee juhataja.*

1. Agga se olgo sulle teäda, et
wiimsil päiwil hirmsad aiad
peawad ollema.

2. Sest siis on innimessed, kes
isseennesest palju luggu
piddawad, kes rahha ahned,
hooplikkud, surelissed, teotajad,
wannematte sanna põlgjad,
tännamatta, pühhitsematta on,

3. Kes om~aksid ei armasta,
leppitusse rikjad, laitjad,
prassiad, waljud, kes head ei
armasta,

4. Pettised ärraandiad, kes on
äkkitse melega, uhked, kes

lihha himmud ennam
armastawad, kui Jummalat,
5. Kellel on jummalakartusse
näggo, agga selle wägge
salgawad nem~ad ärra. Ja
neist lahku.

6. Sest neistsinnatsist on
monned, kes koddade sisse
puggewad, ja wiwad naeste-
rahwokest wangi, kelle peäle
patto koorm on, ja kedda
aetakse monnesuggusist
himmudest,

7. Kes ikka öppiwad, ja ei woi
ial töe-tundmissele sada.

8. Agga otsego Jannes ja
Jambres Mosesse wasto seisid,
nenda seiswad ka

needsinnatsed töe wasto: need
on innimessed, kelle meel on
ärra--rikkutud, ja kes
kölwatumad on usso polest.

9. Agga nemmad ei pea weel
ennam palju eddasi sama, sest
nende hullustamine peab
keikile awwalikkuks sama,
nenda kui teistege sai.

10. Agga sinna olled kätte
sanud minno õppetust, ello
wisi, nou, usko, pitkameelt,
armastust, kannatust,

11. Kanged kiusatussed,
kannatamissed, mis mulle on

juhtunud Antiohkias, Ikonias, Listras: nisuggused kanged kiusatussed ollen miña kañatanud, ja Issand on mind keikist ärrapeästnud.

12. Ning keik, kes tahtwad jummalakartlikkult ellada Kristusse Jesusse sees, neid peab ka takka kiusatama.

13. Agga pahhad innimessed ja pettised lähhäwad ikka peäle kurjemaks, nemmad eksitawad, ja neid eksitakse.

14. Agga sinna jä selle sisse, mis sa olled oppinud, ja sest märko sanud, sest et sa tead, keñe käest sa olled oppinud:

15. Ja et sinna lapsest sadik pühhad kirjad tunned; need woiwad sind targaks teha õñistusseks usso läbbi, mis Kristusse Jesusse sees on.

16. Keik pühha kirri on Jum~alast sisse antud, ja sadab kasso, õppetusseks, nomimisseks, parrandamisseks, juhhatamisseks, mis õigusses on,

17. Et üks Jummalä innimenne woiks täieste kõlbolinne, ja keige hea töle täieste walmistud olla.

4. Peatük.

Suur pühha julgus ja murre lähhäb tarwis Õppetusse ammetis. Pöratsist innimestest. Paulus kulutab enne omma surma n. t. s.

1. Sepärrast tunnistan minna Jummalä, ja Issanda Jesusse Kristusse ees, kes ellawatte ja surnutte peäle peab kohhut moistma, kui ta tulleb, ja om~as kuningrikis:

2. Kuluta se sanna, kinnita sedda ühte puhko, olgo õigel aial, ehk mitte õigel aial, nomi, söitle, maenitse keige pitka melega ja õppetamisega.

3. Sest aeg tulleb, et nemmad terwet õppetust ei wötta sallida, waid omma ennaste himmude järrele ennestele õppetajaid wötwad kogguda, sedda möda kui nende körwad süggelewad,

4. Ja pöörwad körwad ärra töe poolt, ja heitwad ennast tühja juttude pole.

5. Agga sinna olle walwas keikis, kannata kurja, te armo-õppetusse kulutaja tööd: pea omma ammeti õiete ülles.

6. Sest mind ohwerdakse jo, ja minno ärra--peäsemisse aeg on liggi joudnud.

7. Minna ollen head woitlemist woitelnud, ma ollen omma ello-korra lõppetanud, ma ollen usko kinni piddanud.

8. Mis muud weel, se öigusse kroon on mulle tallele pandud, mis mulle Issand sel tullemisse päwal tahhab anda, se öige kohtomoistja, agga mitte ükspäinis mulle, waid ka keikile, kes tem~a tullemist armastawad.

9. Tötta pea minno jure tulles.

10. Sest Tämas on mind mahhajätnud, ja on wötnud sedda ma-ilma, mis nüüd on, armastada, ja on Tessalonika läinud, Kreskes Kalatia-male, Titus Talmatia-male,

11. Lukas on ükspäinis minno jures; wötta Markust, ja to tedda ennesega, sest tedda on mul wägga tarwis abbiks.

12. Agga Tigikust ollen ma Ewesusse läkkitanud.

13. Sedda ramato-laekast, mis ma Troada jätsin Karpusse jure, to ennesega tulles, ja need ramatud, agga

keigeennamiste need ramato--nahhad.

14. Aleksander, se wasksep, on mulle palju kurja teinud; Issand maksko temmale temma teggude järrele.

15. Hoia sinna ennast ka temma eest, sest ta on wägga meie sannade wasto pannud.

16. Kui ma essimest korda ennese eest kostsin, siis ei olnud ükski mo jures, waid keik jätsid mind mahha. Ärgo olgo se neile süüks arwatud.

17. Agga Issand olli minno poolt, ja kinnitas mind, et se sanna kulutamine minno läbbi pididi täie julgussega sündima, ja keik pagganad sedda kuulma: ja ma ollen ärrapeästetud lou--koera suust.

18. Kül Issand mind ka peästab keigest nende kurjast teust, ja aitab omma taewase rigisse; temmale olgo au iggawesseks aiaks, Amen.

19. Terreta Priskast ja Akilast, ja Onesiworusse perre.

20. Erastus jäi Korintusse; agga Trowimust jätsin minna haigeks Miletusse.

21. Joua, et sa enne talwet tulled; Eibulus, ja Pudes, ja

Apostli Paulusse Ramat Titussele kirjutud.

Linus, ja Klaudia, ja keik wennad terretawad sind.
22. Issand Jesus Kristus olgo sinno waimoga. Arm olgo teiega, AMEN.

Teine ramat Timoteussele, kes essimesseks üllewatajaks ülle

Ewesusse-rahwa koggodusse olli töstetud, kirjutud Roma liñnast, kui Paulus teist korda Keisri Nero ees seisis.

P. 2. Ramato Ots, mis Timoteussele kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Titussele kirjutud.

1. Peatük.

Missuggused koggodusse üllewatajad ehk õppetajad peawad ollema, ja mis nende kohhus on nende ammetis.

1. Paulus Jummalas sullane, agga Jesusse Kristusse apostel, nende usso järrele, kes Jummalast on ärrawallitsetud, ja se töetundmisse järrele, mis sadab heaga Jummalat kartma,
2. Iggawesse ello lotusse sees, mis Jummal, kes ei woi walletada, enne ma-ilma aega æ on tootanud.
3. Agga ommal aial omma sanna awwalikkuks teinud se kulutamisse läbbi, mis minno

kätte on ustud Jummalas meie önnisteggia käskmisse järrele.
4. Titussele, minno tössise poiale, meie mollematte usso polest, olgo arm, hallastus, rahho Jum~alast Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest, meie önnisteggiast.
5. Sepärrast jätsin minna sind Kreta-sare, et sa piddid toimetama, mis weel waiak olli, ja möda liñnasid wannemid seädma, nenda kui ma sind ollen käsknud.
6. Kui kegi on laitmatta, ühhe naese mees, kennel usklikkud lapsed on, kelle peäle kaebdust ei olle önnetuma ello pärrast, ja kes ei olle kangekaelsed.
7. Sest üllewataja peab ollema

laitmatta, kui Jummal
maiapiddaja, ei mitte, kes
ennese melest kallis on, mitte
äkwihtane, ei mitte jodik, ei
mitte taplik, ei mitte roppo
kasso püüdja;

8. Waid woöraste wastowõtja,
kes head armastab, moistlik,
öige, pühha, kassin,

9. Kes kinni peab sest ustawast
sannast, minno õppetusse
järrele, et ta woiks wäggew olla
ni hästi maenitsema terve
õppetusse läbbi, kui ka neid,
kes wastoräkiad on, nomima.
10. Sest neid on ka palju, kes
on kangekaelsed, tühja jutto
mehhed, kes omma mõttega
petwad, keigeennamiste need,
kes nende seast on, kes
ümberleikatud.

11. Kellele suud peab
kinnisulgma, kes ka hopis
perresid ärrapöörwad, ja
õppetawad sedda, mis ei sünni,
roppo kasso pärrast.

12. Üks nende seast on
üttelnud, nende ennest
prohwet: Kreta-rahwas on ikka
wallelikkud, kurjad lojuksed, ja
laisad köhhud.

13. Se tunnistus on tössi; selle
asja pärrast nomi neid

waljuste, et nemmad woiksid
terwed olla uskus,

14. Ja ei panne tähhele Juda-
rahwa tühje juttusid, egga
innimeste käskmissi, kes ennast
töe õppetusest ärrapöörwad.

15. Puhhastele on kül keik
asjad puhtad, agga rojastele, ja
neile, kes uskmatta on, polle
ühtegi puhhas, waid rojane on
ni hästi nende meel, kui
süddame-tunnistus.

16. Nemmad tunnistawad ülles,
et nemmad Jummalat tundwad,
agga teggudega salgawad
nemmad sedda ärra; sest
nemmad on Jummal melest
hirmsad, ja ei kule sanna, ja
on keige hea töle kölwatumad.

2. Peatük.

*Õppetussed, kuidas iggaüks
peab omma ammeti sees
ellama Jummal sure armo
pärrast. (Epistel essimessel
Joulo Pühhal.*

1. Agga sinna rägi sedda, mis
sünnib terve õppetusse järrele,

2. Et wannad mehhed peawad
ollema kassinad, ausad,
moistlikkud, terwed uskus,

armastusses ja kannatusses.

3. Selsammal kombel peawad wannad naesed ollema ommas ridis, nenda kui pühhade kohhus on, ei mitte teotajad, ei mitte, kes palju wina lakkuwad, waid kes head õppetawad;

4. Et nemmad nored naesed woiwad moistlikkult õppetada, et nemmad peawad ommad mehhed armastama, lapsed armastama,

5. Moistlikkud ollema, kassinad, maiapiddajad, head, omma meeste sannakuuljad, et Jummal sanna ei saaks teotud.

6. Nendasammoti maenitse nored mehhed, et nemmad peawad moistlikkud ollema,

7. Keikipiddi näita isseennast ülles hea teggude märgiks, ja õppetades olle selge ja ausa wisiga,

8. Terwe sannaga, mis ei woi laita, et se, kes wastane on peab häbbenema, ja et temmal ei olle ühtegi teist pahha räkimist.

9. Sullased kässi omma ennaste issandatte sanna kuulda, keikis asjus nende mele pärrast olla, ja et nemmad ei

hauku wasto,

10. Ja ühtegi körwale ei sata, waid et nemmad keik head truust üllesnäitwad, et nemmad Jummal meie önnisteggia õppetussele keiki--piddi woiksid illo tehha.

11. Sest Jummal arm, mis önnistust sadab, on ilmunud keikile innimestele,

12. Ja juhatab meid, et meie peame ärrasalgama jummalakartmatta ello, ja ilmalikkud himmud, ja peame moistlikkult ja öiete ja jummal--kartlikkult ellama sessinnatses ma-ilmas,

13. Ja ootma sedda önnist lotust, ja se sure Jummal, ja meie önnisteggia Jesusse Kristusse au ilmumist,

14. Kes isseennast meie eest on annud, et ta meid pididi ärralunnastama keigest üllekohtust, ja puhhastama ennesele issi-rahwaks, mis ussin on hea töle.)

15. Sedda rägi ja maenitse, ja nomi keige kinnitamisega; ärgo põlgago ükski sind ärra.

3. Peatük.

*Kohtowannemad peab
auustama. Jummal arm on
üpris wägga suur. Tühjade
küssimiste ja walle-öppetajatte
eest peab ennast hoidma.
(Epistel teisel joulo Pühhal.*

1. Tulleta nende mele, et
nemmad würstide ja üllematte
wasto allandikkud on, nende
sanna wötwad, ja keige hea
teule walmis on.
2. Et nemmad keddagi ei teota,
riakad ei olle, waid järrele
andwad, ja keik tassandust
ülles--näitwad keikide innimeste
wasto.
3. Sest meie ollime ennemuiste
ka rummalad, sannakuulmatta,
eksiad, himmude ja monne--
sugguste lihhalikkude
ihhaldamiste orjad, ja aiasime
kurjusses ja kaddedusses
omma ello, kes wihkamisse
wäärt, ja kes teine teist
wihkasid.
4. Agga kui Jummal meie
önnisteggia heldus ja armastus
innimeste wasto ilmus,
5. Siis on temma meid önsaks
teinud ei mitte öigusse

teggudest, mis meie ollime
teinud, waid omma hallastusse
pärrast, uesündimisse
pessemisse ja pühha Waimo
uendamise läbbi,

6. Kedda temma on
wäljawallanud meie peäle
rohkeste Jesusse Kristusse,
meie önnisteggia läbbi,

7. Et meie temma armo läbbi
öigeks tehtud, iggawesse ello
pärriaks piddime sama lotusse
järrele;

8. Se on ustaw sanna.) Ja
minna tahhan, et sa
needsinnatsed asjad hästi
kinnitad, et need, kes on
Jummalat usknud, hoolt
kandwad hea teggude sees
ellada; se on hea ja sadab
innimestele kasso.

9. Agga seisa jölledatte
küssimiste, ja suggu--wössa
arwamiste, ja keige rio, ja
nende riidlemiste wasto, mis on
kasso pärrast; sest need ei
sada kasso, ja on tühjad.

10. Seggatse öppetusega
innimest jätta mahha, kui ta
ühhel ehk teisel korral on
maenitsetud,

11. Ja tea, et nisuggune on
pörane, ja teeb patto, ja on

Apostli Paulusse Ramat Titussele kirjutud.

isseennesest hukka moistetud.
12. Kui ma so jure saan
läkkitanud Artemast ehk
Tigikust, siis tulle ruttuste mo
jure Nikopoli liina ; sest mo
meel on ülle talwe senna jada.
13. Senast sedda kässotundiat,
ja Apollo sada ussinaste ärra,
et neil ühtegi waiak ei olle.
14. Agga ka meie ommaksed
öppigo hea teggude sees
ellama, et nemmad kölbawad
senna, kussa neid tarwis on, ja
et nemmad ilma usso-- kassota

ei olle.
15. Sind terretawad keik, kes
miñoga on ; terreta neid, kes
meid armastawad uskus; arm
olgo teie keikidega, AMEN.

Titussele, kes essimesseks
üllewatajaks Kreta-rahwa
koggodusse ülle olli töstetud,
kirjutud Nikopolist Makedonia-
maalt.

Selle Ramato Ots, mis Titussele
kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Wilemonile kirjutud.

1. Peatük.

*Paulus pallub Onesimusse,
ühhe sullase eest, kes olli
Jummala pole pöörnud.*

1. Paulus Jesusse Kristusse
wang, ja wend Timoteus,
Wilemonile meie armsale ja
abbimehhele,
2. Ja armsale Appiale, ja
Arkippussele, kes ühtlase
meiega woitleb, ja selle
koggodussele, mis so koias on.

3. Arm olgo teile, ja rahho
Jummalast, meie Issast, ja
Issandast Jesussest Kristussest.
4. Minna tännan omma
Jummalat, ja mötlen ikka sinno
peäle ommas palwes,
5. Et ma kulen sinno
armastust, ja sedda usko, mis
sul on Issanda Jesusse sisse,
ja keige pühha rahwa wasto,
6. Et sinno usk, mis meil on
issekeskes, woiks wäggewaks
sada keik head öiete tundma,
mis teie sees on Jesusse

Kristusse wasto.

7. Sest meil on palju römo ja trööstimist sinno armastusse pärrast, et sinno läbbi, armas wend, pühhad sündamed on jahhutud.

8. Sepärrast, ehk minnul kül palju julgust on Kristusse sees sind käskida, mis kohhus on,

9. Siiski pallun minna enneminne armastusse pärrast, kes ma nisuggune ollen, se wanna Paulus, agga nüüd ka Jesusse Kristusse wang.

10. Siis pallun minna sind om~a poia Onesimusse pärrast, kedda ma ollen sünnitanud ommas wangi-pölwes;

11. Kes eñemuiste sulle ei kölband, agga nüüd sulle ja mulle kül tarwis lähhäb, tedda ollen ma taggasi läkkitanud.

12. Agga sinna, wötta tedda, se on, mo südda wasto,

13. Kedda ma ennese jures tahtsin piddada, et ta sinno assemel mulle pididi abbiks ollema mo wangi-pölwes, mis sees ma armo-öppetusse pärrast ollen.

14. Agga ilma sinno teädmatta ei tahtnud minna ühtegi teha, et sinno heateggeminne ei

piddand wasto meelt ollema, waid hea melega.

15. Sest temma on ehk sepärrast sinnust ärralahhutud olnud, et ta iggaweste pididi sinno jure jäma,

16. Ei mitte kui üks sullane, waid ennam kui üks sullane, kui üks armas wend, keigeennamiste mulle, agga palju ennam sulle, ni hästi lihha polest, kui Issanda polest.

17. Kui sa mind nüüd pead ommaks seltsi--mehheks, siis wötta tedda wasto kui mind ennast.

18. Agga kui ta sulle mingisuggust pahha teinud, ehk kui temmal sinnoga wölgo on, sedda arwa mulle wöllaks.

19. Minna Paulus ollen sedda kirjotanud omma käega: ma tahhan maksta, et ma sulle ei ütle, et sa isseennast mulle wölgo olled.

20. Jah, wend, sedda kasso tahhaksin minna sinnult sada Issanda sees: jahhuta mo süddant Issanda sees.

21. Sinno sannakuulmisse peäle lotes, ollen ma sulle kirjotanud, sest ma tean, et sa weel ennam, kui ma ütlen, wöttad

Apostli Paulusse Ramat Wilemonile kirjutud.

teha.

22. Agga walmista mulle ka ühtlase asset, sest ma lodan, et mind teie palwede läbbi teile peab armust antama.

23. Sind terretawad Epawras, kes minnoga wangis on

Jesusse Kristusse sees,

24. Markus, Aristarkus, Tämas, Lukas, minno abbimehhed.

25. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie waimoga, AMEN.

Wilemonile Roma-liñnast kirjutud, Onesimusse läbbi.

Selle Ramato Ots, mis Wilemonile kirjutud.

Apostli Paulusse Ramat Ebrea-rahwale kirjutud.

1. Peatük.

Kristus on Jummal Poeg, ja üllem kui keik inglid, ja muud lomad.

1. Kui Jummal ennemuiste mittokord ja mitmel kombel wannemille prohwetide läbbi on räkinud, siis on temma neil--sinnatsil wiimsil päiwil meile räkinud Poia läbbi,

2. Kedda temma keige asjade pärriaks seädnud, kelle läbbi tem~a ka ma-ilma α on teinud;

3. Kes, et ta on temma au paistus ja temma ollemisse märk, ja keik omma wäggewa

sannaga kannab, pärrast sedda, kui temma sai meie pattude puhhastamist isseennese läbbi teinud, on ta istnud sure au parrema käele üllewel kõrges,

4. Ja on sanud seddawörä üllemaks kui inglid, sedda paljo kallima nimme temma on pärrinud kui nemmad.

5. Sest missugguse ingli wasto on ta ial üttelnud: Sinna olled minno Poeg, tänna ollen ma sind sünnitanud? ja ta: Ma tahhan temmale Issaks olla α, ja ta peab mulle Poiaks ollema.

6. Ja kui ta jälle sedda essite sündinud ma--ilma sisse tahhab

wia, ütleb temma: Ka keik Jummal inglid x kummardago tedda.

7. Ja inglidest ütleb temma kül: Ta teeb ommad inglid waimuks, ja ommad teenrid tulle--legiks.

8. Agga Poia wasto ütleb temma: Jummal, siño au-järg seisab iggaweste iggawesseks aiaks, so rigi kep on öigusse kep.

9. Sa olled öigust armastanud, ja üllekohhut wihkanud, sepärrast on Jummal, sinno Jummal sind woidnud sure römo ölliga, ennam kui sinno seltsimehhed.

10. Ja teises paikas: Sinna Issand olled algmisest maad raianud, ja taewad on sinno kätte teud.

11. Needsammad peawad hukkaminne, agga sinna jääd ikka, ja need peawad keik otsego kuub wannaks minnema.

12. Ja sinna wöttad neid kui Pea katte kokkomässida, ja neid peab mudetama; agga sinna olled sesamma, ja sinno aastad ei löppe mitte ärra.

13. Agga missugguse ingli wasto on ta ial üttelnud: Istu minno parrema pole, kunni ma

saan pannud so waenlased sinno jalge alluseks järjeks.

14. Eks nem~ad keik ei olle teniad waimud, wäljaläkkitud tenistusseks nende pärrast, kes önnistust peawad pärrima?

2. Peatük.

Öppetust Kristussest peab wastowõtma; kui palju head meie Kristusse läbbi same.

1. Sepärrast peame meie palju ennam need sannad tähhele pannema, mis meie olleme kuulnud, et meie ei lasse neid wahhest möda joosta.

2. Sest kui se sanna, mis inglide läbbi on räkitud, kindlaks on jänud, ja keik ülleastminne ja sannakuulmatta ello om~a öiget palka on sanud;

3. Kuida peame meie ärrapeäsma, kui meie ni surest önnistussest ei holi? mis pärrast sedda, kui Issand sedda hakkas räkima, meie peäle on kiñitud neist, kes sedda on kuulnud;

4. Kui Jummal ühtlase tunnistust andis imme-tähte ja

teggudega, ja mitmesugguste wäggewatte teggudega ja pühha Waimo jaggamistega, omma tahtmisse järrele.

5. Sest temma ei olle inglide alla pannud sedda tulleva maailma, mis meie rägime.

6. Agga üks on ühhes paigas tunnistanud, ütteldes: Mis on innimenne, et sa temma peäle mötled, ehk innimesse Poeg, et sa tulled tedda katsma?

7. Sa olled tedda ürrikesseks aiaks alwemaks teinud kui inglid ; au ja auustussega õ olled sa tedda otsego kroniga ehhitanud, ja tedda töstnud omma kätte teggude ülle;

8. Keik olled sa temma jalge alla pannud. Sest et ta keik temma alla on pannud, ei olle ta middagi jätnud temma alla pannematta; agga nüüd ei nä meie weel mitte, et keik temma alla on pandud.

9. Agga, kes au ja auustussega on ehhitud otsego kroniga, se on Jesus, kes ürrikesseks aiaks alwemaks on sanud kui inglid surma kannatamisse pärrast, et ta Jummal armo läbbi igga--ühhe eest pididi surma maitsma.

10. Sest se olli selle kohhus, kelle pärrast keik ja kelle läbbi keik asjad on, kes palju lapsi au sisse wiib, et ta nende önnistusse üllema-sataja kannatamiste läbbi pididi täieks teggema.

11. Sest ni hästi se, kes pühhitseb, kui need, kedda pühhitsetakse, need on keik ühhest; sepärrast ei häbbene temma mitte, neid nendeks nimmetada,

12. Kui ta ütleb: Ma tahhan sinno nimme om~a wendadele kulutada, kesk koggodusse sees tahhan ma sulle kitust laulda.

13. Ning ta: Ma tahhan temma peäle lota ; ning ta: Wata, siin ollen minna ja need lapsokessed õ, mis mulle Jummal on annud.

14. Et nüüd lapsokessed lihha ja werre ossalised on, otse nenda on temma ka isse sest ossa sanud, et ta pididi surma läbbi sedda, kel surma ülle woimus olli, se on, kurratit tühjaks teggema,

15. Ja leppitades ärrapeästma neid, kes surma kartusse pärrast keige ello aia sullase

pölwes ollid.

16. Sest ta ei wötta polegi inglide suggu ennesele, waid Abraami innimesse suggu wöttab temma ennesele.

17. Sepärrast pididi ta keikis wendade sarnatseks sama, et ta pididi armolinne ja ustaw üllempreester ollema neis asjus, mis Jummal ees on teggemist, rahwa pattud ärraleppitada.

18. Sest mis sees temma isse on kannatanud ja kiusatud, selle sees woib temma neid, kedda kiusatakse, aidata.

3. Peatük.

Kuida Kristusse selle ue seädusse üllempreestri sanna peab kuulma.

1. Sepärrast, pühhad wennad, kes teie taewasest kutsmisest ollete ossa sanud, pange tähhele sedda apostlit ja üllematpreestrit, Jesust Kristust, kedda meie üllestunnistame,

2. Kes ustaw on selle wasto, kes tedda on seädnud, nenda kui ka Moses olli keiges temma koias.

3. Sest sesinnane on surema

au wäärt petud kui Moses; nenda kui sel, kes kodda on walmistanud, surem au on, kui koial.

4. Sest igga kodda walmistakse ühhest; agga se, kes keik on walmistanud, se on Jummal.

5. Ja Moses olli kül ustaw keiges temma koias, otsego sullane, nende asjade tunnistusseks, mis pididi räkitama;

6. Agga Kristus nenda kui Poeg temma koia ülle, kelle kodda meie olleme, kui meie julgust ja lotusse kiitlemist otsani kindlaste peame.

7. Sepärrast, nenda kui pühha Waim ütleb: Tänna, kui teie tem~a heält kulete,

8. Siis ärge tehke eñeste süddamid mitte kowwaks, nenda kui wihhastamisse aial, kiusatusse päwal körbes sündis, 9. Kus teie wannemad mind kiusanud, nemmad on mind läbbi katsunud, ja minno teud nellikümmend aastat näinud.

10. Sepärrast olin ma wihhane selle suggu peäle, ja ütlesin: Nemmad eksiwad ikka süddamega; agga minno wisisid ei olle nemmad mitte moistnud.

11. Sepärrast wandusin minna omma wihhas: Nemmad ei pea mitte mo hingamisse sisse sama.

12. Siis katske, wennad, et wahhest kellegi sees teie seast kurja uskmatta süddant ei olle, mis ellawast Jum~alast wöttab ärratagganeda.

13. Waid maenitsege teine teist iggapääw ni kaua, kui tännapääw nimmetakse, et ükski teie seast kowwaks ei sa patto pettusse läbbi.

14. Sest meie olleme Kristussest ossa sanud, kui meie sedda kindla lotusse hakkatust otsani kindlaste kinni peame.

15. Senni kui ööldakse: Tännapääw, kui teie temma heält kulete, siis ärge tehke enneste süddamid mitte kowwaks, nenda kui wihhastamisse aial sündis.

16. Sest monningad, kes sedda ollid kuulnud, wihhastasid tedda, agga ei mitte keik, kes Egiptusse maalt wäljaläksid Mosesse läbbi.

17. Agga kelle peäle on ta nellikümmend aastat wihhane olnud? eks nende peäle, kes

patto teinud, kelle kehhad körbes mahhalangsid?

18. Agga kellele wandus tem~a, et nemmad ei piddand tem~a hingamisse sisse sama, muido kui neile, kes ei wötnud sanna kuulda?

19. Ja meie näme, et nemmad omma uskmatta süddame pärrast ei woind sisse sada.

4. Peatük.

Kuida sañakuulmisse läbbi Kristusse hingamisse sisse saab.

1. Sepärrast kartkem, ei meie sedda tootust wahhest mahha ei jätta, temma hingamisse sisse sada, et ei keddagi teitest ei nähta mahhajänud ollewad.

2. Sest need head sannumed on ka meile kulutud, nenda kui neilegi; agga se kuuldud sanna ei olnud neile kassuks, sepärrast et se sanna ei olnud seggatud ussoga nende sees, kes sedda kuulsid.

3. Sest meie, kes meie ussume, same hingamisse sisse, nenda kui temma on üttelnud:

Sepärrast wandusin miña om~as wihhas: nem~ad ei pea mitte mo hingamisse sisse sama; ja temma olli jo hinganud neist teggudest, mis ma-ilma assutamissest ollid tehtud.

4. Sest ta on ühhes paikas seitsmest päwast nenda üttelnud: Ning Jummal on hinganud seitsmel päwal keikist om~ast teggudest.

5. Ja siin paikas ta: Nemmad ei pea mitte mo hingamisse sisse sama.

6. Sest et se nüüd alles ees on, et monningad senna sisse sawad, ja, kellele need head sannumed esmalt kulutati, need ei olle mitte senna sisse sanud omma sannakuulmatta süddame pärrast;

7. Siis märab temma jälle ühhe päwa tänna--päwaks, kui temma Taweti läbbi ütleb, ni pitka aia pärrast: (nenda kui ööldud on) Tänna kui teie temma heäle kulete, siis ärge tehke ennest süddamid mitte kowwaks.

8. Sest kui Josua neid olleks hingamisse sisse saatnud, siis ei olleks temma pärrast sedda

ühhest teisest päwast mitte räkinud.

9. Sepärrast on Jummalahwal weel üks hingamisse aeg ees.

10. Sest kes temma hingamisse sisse on sanud, se hingab ka isse ommast teggudest, otse--kui Jummal ommast teggudest.

11. Sepärrast joudkem sesamma hingamisse sisse miña, et ükski sesamma sanna-pölgmisse kombe sisse ei lange.

12. Sest se Jum~ala sanna on ellaw, ja wäggew, ja terrawam, kui ükski kahheterrane moök, ja tungib läbbi, senni kui ta löhhub hinge ja waimo, ka liikmede-soned ja üddi, ja on mõttede ja süddame noude ärramoistja;

13. Ja ükski loom ei olle temma ees näggematta, waid keik on paljas ja awwalik temma silma ees, Kellest meie rägime.

14. Et meil nüüd üks suur üllempreester on, Jesus Jummal Poeg, kes taewad läbbi on läinud, siis piddagem kinni sest tunnistamisest.

15. Sest meil polle

üllematpreestrit, kel ei peaks ärrast meelt ollema meie nödrustepärrast, waid kes keikis on kiusatud otsego meie, siiski ilma pattota.

16. Sepärrast läkki nüüd julgussega armo au--järje jure, et meie hallastust same, ja armo leiame sel aial, kui meil abbi tarwis on.

5. Peatük.

Mis wahhe üllemapreestri Aroni ja Kristusse wahhel on.

1. Sest igga üllempreester, kedda innimeste seast woetakse, tedda pannakse innimeste eest nende asjade ülle, mis Jummal ees on teggemist, et ta peab ohwrima andi ja ohwrid pattude eest;

2. Kel woiks tassane meel olla nende wasto, kes rummalad on, ja eksiwad, sepärrast et ta temma ennese ümber nödrus on.

3. Ja selle pärrast peab temma, kui rahwa eest, nenda ka isse eñese eest ohwrima pattude eest.

4. Ja ükski ei wötta ennesele

isse sedda auustust, waid kedda Jummalast ka kutsutakse, otse--kui Aron.

5. Nenda ei olle ka Kristus ennast isse auustanud, üllemakspreestriks sada, waid kes tem~a wasto on räkinud: Sinna olled minno Poeg, tänna ollen ma sind sünnitanud.

6. Nenda kui temma ka teises paikas ütleb: Sinna olled preester iggaweste Melkisedeki wisi järrele.

7. Sesamma on ohwrinud omma lihha päiwil palwesid, ja allandikkuid pallumisi, wägga sure kissendamisse ja silma-weega sellele, kes tedda surmast wois päästa, ja temma palwed on ka kuultud sepärrast, et ta Jummalat kartis.

8. Ja et ta kül Poeg olli, ommeti on temma sest, mis ta on kannatanud, sannawötmist öppinud.

9. Ja kui ta keik sai lõppetanud, on temma keikile, kes temma sanna kuulwad, iggawesse önnistusse satajaks sanud,

10. Ja on Jummalast nimmetud üllemaks--preestriks Melkisedeki

wisi järrele.

11. (Kellest meil paljo olleks räkimist, agga se on raske ärrasselletada, sepärrast et teie laisaks läinud kuulma.

12. Sest teilegi, kes teie aia polest piddite õppetajad ollema, lähhäb jälle tarwis, et teid peab õppetama, mis Jummal sannade essimessed tähhed on ; ja teie ollete nende arrolisseks sanud, kellele pima tarwis lähhäb, ja ei mitte kowwa roga.

13. Sest iggaüks, kel pima tarwis on, ei moista öiete öigusse sanna; sest ta on wäeti.

14. Agga, kes täieste waggad on, neile lähhäb kowwa roga tarwis, kellel saggeda õppimisse läbbi walmistud meled on, et nemmad woiwad ärraarwada, mis hea ja kurri on.

6. Peatük.

Maenitsus, et ei pea Kristussest ärratagganema, waid kindlaste temma pole hoidma.

1. Sepärrast tahhame meie

Kristusse essimest õppetust nenda jätta, ja täiema õppetusse pole nouda, ei mitte jälle mele parrandamisse allust panna surno teggudest, egga hakkada ussust Jummal sisse, 2. Egga ristmisse õppetusse, kätte peälepannemisse, surnutte üllestousmisse ja iggawesse kohto allust panna. 3. Ja sedda tahhame meie tehha, kui Jummal lubba annab.

4. Sest neid, kes ükskord on olnud walgustud, ja taewast andi maitsnud, ja pühhast Waimust ossa sanud,

5. Ja kes Jummal hea sanna, ja tulleva ilma wägge on maitsnud,

6. Ja on ärratagganenud, ei neid woi ueste sata mele-parrandamisse pole, sest et nemmad isseennestele kahjuks Jummal Poega risti löwad, ja naeruks pannewad.

7. Sest se Ma, mis sedda wihma joob, mis saggedaste temma peäle tulleb, ja tarwilist rohto kaswatab neile, kes sedda ka harriwad, se saab önnistust Jummalalt.

8. Agga mis kibbowitso ja

ohhakaid kaswatab, se kölwato, ja ärraneedmisse liggi, mis wimaks ärrapölletakse.

9. Agga, mo armad, meie lodame parremat luggu teie jures ollewad, ja mis önnistussega kokkosünnib, ehk meie kül nenda rägime.

10. Sest Jummal ei olle mitte üllekohtune, et ta peaks ärraunnustama ⁂ teie teggo, ja sedda armastusse waewa, mis teie ollete näinud temma nimme pärrast, kui teie pühha rahwale abbiks ollite, ja weel abbiks ollete.

11. Agga meie himmustame sedda, et iggaüks teitest seddasamma hoolt wottaks üllesnäidata julge lotusse kinnitamisseks otsani;

12. Et teie mitte laisaks ei lähhä, waid nende wisi järrele tete, kes sedda usso ja pitkamele läbbi pärriwad, mis on tootud.

13. Sest kui Jummal Abraamile tootas, et ühtegi suremat tedda ei olnud, kelle jures ta olleks piddand wanduma, siis wandus temma isseennese jures,

14. Ja ütles: Töest ma tahhan

sind wägga önnistada, ja sind wägga siggitada.

15. Ja nenda otis temma pitkamelega, ja sai tootust kätte.

16. Sest innimessed wanduwad kül ühhe surema jures, ja wanne teeb neile keige wastoräkimisse peäle otsa kinnitamisseks.

17. Kui Jummal nüüd tootusse pärriattele rohkeminne tahtis üllesnäidata, et temma nou mitte ei ligu, siis on temma wandega senna wahhele tulnud:

18. Et kahhe asja läbbi, mis ei ligu, mis pärrast Jummal ei woi walletada, kindel trööstiminne peaks ollema meil, kes meie ruttame sedda ettepanud lotust kätte sada,

19. Mis meil on otsego hinge ankur, mis kindel ja kowwa on, ja lähhäb selle wahhe-tekki seestpiddise paiga sisse:

20. Kuhho, kui eeljooksia, meie eest on sisse läinud Jesus, kes Melkisedeki wisi järrele on üllemakspreestriks sanud iggaweste.)

7. Peatük.

*Kristust arwatakse
Melkisedekiga ühte.*

1. Sest sesinnane Melkisedek olli Salemi kuningas, keigekörgema Jummal preester, kes Abraami wasto tuli, kui ta kuningad sai mahhalönu ja taggasi tulnu, ja önnistas tedda,
2. Kellele ka Abraam keikist sedda kümnest jaggas. Esmalt selletakse tedda ärra öigusse kuningaks; agga pärrast on temma ka Salemi kuningas, se on rahho kuningas,
3. Issata, emmata, kelle wannemad ei olle teäda, kellel ei olle päwade algmist, egga ello otsa; agga temma on Jummal Poia sarnatseks arwatud, ja jääb preestriks iggaweste.
4. Agga waatke, kui suur sesinnane on, kellele ka Abraam se peawannem on kümnest annud sagist.
5. Ja kes Lewi lastest preestri ammeti sawad, neil on kässosanna kümnest wötta kasso järrele rahwa käest, se on, om~a wendade käest, ehk

kül nemmadke Abraami niudist on wälja tulnu.

6. Agga se, kelle suggu nende sekka ei arwata, se on Abraami käest kümnest wötnud, ja tedda önnistud, kel tootussi olli.

7. Agga ilma wastoräkimatta on se, et sedda alwemat sest üllemast önnistakse.

8. Ja siin wötwad kül need innimessed, mis surrewad, kümnest; agga seäl wöttab se, kel tunnistus on, et ta ellab.

9. Ja et ma nenda ütlen: Abraami läbbi on ka Lewi, kes kümnest wöttab, kümnest maksnu:

10. Sest ta olli weel issa niudis, kui Melkisedek temma wasto tuli.

11. Kui nüüd Lewitide preestri ammet olleks joudnu keik täieste korda sata, (sest selle al on rahwas käsko sanud) mis siis weel tarwis olleks öölda, et teine preester Melkisedeki wisi järrele pididi tousma, ja ei mitte Aaroni järrele?

12. Sest kui preestri ammet ümberwahhetakse, siis lähhäb tarwis, et ka kasso ümberwahhetamine sünnib.

13. Sest kellest need asjad ööldakse, se on teise sugguarro pärralt, kust weel ükski ei olle altari jure sanud.

14. Sest se on awwalik, et meie Issand Juda sugguarrust on tousnud, kelle sugguarro wasto Moses ei olle middagi rākinud sest preestri-ammetist.

15. Ja se on weel ennam awwalik, kui üks teine Melkisedeki sarnane preester touseb,

16. Kes ei olle lihhalikko kāsso-sanna möda preestriks sanud, waid lõpmatta ello wägge möda.

17. Sest ta tunnistab: Sinna olled preester iggaweste Melkisedeki wisi järrele,

18. (Sest endine kāsso-sanna kautakse, et se nödder, ja kölwato olli.

19. Sest käsk ei olle middagi täieste korda saatnud, waid se, mis parramat lotust sadab, mis läbbi meie Jummal liggi woime sada.)

20. Ja peälegi weel, ei mitte ilma wandeta.

21. Sest need on ilma wandeta preestriks sanud, agga sesinnane wandega selle läbbi,

kes temma wasto ütleb: Issand on wandunud, ja temma ei lähhä sedda mitte kahhetsema: Sinna olled preester iggaweste Melkisedeki wisi järrele.

22. Ni palju parrema seädusse käemehheks on Jesus sanud.

23. Ja teisi on kül palju, kes preestriks on sanud, sepärrast et surma läbbi neid keeldi jämast.

24. Agga selsinnatsel on sepärrast, et ta iggaweste jääb, ilmalõpmatta preestri-ammet:

25. Sepärrast woib temma ka allati ja täieste önsaks teha neid, kes temma läbbi

Jummala jure tulles, ja ellab ikka seks, et ta nende eest pallub.

26. Sest sesuggune üllempreester läks meile tarwis, kes piddi ollema pühha, ilma süta, puhhas, pattust ärralahhutud, ja kõrgem kui taewad;

27. Kel ei olle tarwis iggapääw nenda kui üllemilpreestril, essite omma pattude eest ohwrid wia, pärrast rahwa pattude eest; sest sedda on temma ükskord teinud, kui ta isseennast risti külge üllendas.

28. Sest käsk seab innimessi üllemakspreestriks, kel nödrus on; agga se wande sanna, mis pärrast käsko on ööldud, seab Poega, kes iggaweste keik töieste korda sadab.

8. Peatük.

Kristusse preestri-ammet arwatakse ühte Lewitide preestri-ammetiga.

1. Agga se on se peatük neist asjust, mis räkitakse: Meil on nisuggune üllempreester, kes istub parramal käel sure au-järje peäl taewas,

2. Kui pühha asjade, ja selle tössise telgi ammeti-tener, mis Jummal on ülleslönud, ja ei mitte innimenne.

3. Sest igga üllempreester pannakse ohwerdama andi ja ohwrid; sepärrast lähhäb ka selsinnatsel middagi tarwis, mis ta woib ohwerdada.

4. Sest kui temma nüüd Ma peäl olleks, ei ta siis olleks preester, sepärrast et neid preestrid on, kes kasso järrele andi ohwerdawad,

5. Kes taewaste asjade märki

ja warjo jures teniwad, nenda kui Jummalast Mosessele ööldi, kui ta telki pididi walmistama; sest temma ütles: Katsu, et sa keik teed selle kuio järrele, mis sulle mäe peäl on näidetud.

6. Agga nüüd on temma sedda kallimat ammetit sanud, sedda parrema seädusse wahhemees temma ka on, mis ka parrematte tootuste peäle on seätud.

7. Sest kui essimenne olleks laitmatta olnud, siis ei olleks teisele asset otsitud.

8. Sest ta laidab sedda, ja ütleb neile: Wata, päwad tullewad, ütleb Issand, ja ma tahhan Israeli sugguga ja Juda sugguga uut seädust teha;

9. Ei mitte selle seädusse järrele, mis ma nende wannemattega ollen teinud sel päwal, kui ma neid kätpididi wötsin neid Egiptusse-maalt wäljasata; sest et nemmad ei olle minno seädusse sisse jänud, siis ei minnagi olle neist holinud, ütleb Issand.

10. Sest se on se seädus, mis minna Israeli sugguga tahhan seäda pärrast neid päiwi, ütleb Issand: Ma tahhan ommad

kässud nende mele sisse anda, ja neid nende süddamesse kirjutada; ja ma tahhan neile Jum~alaks olla, ja nem~ad peawad mulle rahwaks ollema.

11. Ja ei pea ükski omma liggimest õppetama, egga ükski omma wenda, ja ütlema: Tunne Issandat; sest nemmad peawad mind keik tundma ni hästi nende pissokessed, kui nende sured.

12. Sest ma tahhan armolinne olla nende mitme üllekohto ja nende pattude wasto; ja nende üllekohto teggude peäle ei tahha ma mitte ennam möttelda.

13. Et temma uut nimmetab, on ta sedda essimest wannaks teinud; agga mis wannaks on läinud ja ellatand, se on kaddumisse liggi.

9. Peatük.

Seädusse-telk ja ohwrid on tähheks, missuggune Kristus pididi ollema. (Epistel wiendamal Pühha-päwal paastus.

1. Essimessel telgil olli ka kül ommad Jummalatenistus

kombed, ja ka ilmalik pühha asse.

2. Sest eest-telk olli walmistud, seäl sees olli küünla-jalg, ja laud, ja ettepannemisse leiwad; sedda nimmetakse pühhaks paigaks.

3. Agga teise wahhe-tekki tagga olli se telk, mis nimmetakse keigepühhamaks paigaks;

4. Seäl sees olli kullane suitsetamisse pan, ja se seädusse laekas, mis keikipiddi kullaga olli karratud, seäl sees olli kuld-kruus, kus sees Manna olli, ja Aaroni kep ♂, mis olli öitsnud, ja seädusse lauad.

5. Agga seäl peäl ollid au Kerubid, kes seädusse laeka kane ülle warjasid; neist ei woi nüüd iggaühhest ♂ isseärranis räkida.

6. Agga kui need asjad nenda ollid walmistud, siis läksid kül preestrid ikka eest-telgi sisse ja saatsid Jummalatenistussed korda.

7. Agga teise sisse läks agga ükskord aastas üllempreester üks, ei mitte ilma werreta, mis temma ohwerdas omma ja rahwa rummalusse eest.

8. Misga pühha Waim teäda andis, et se pühha asjade te weel es olle awwalikkuks sanud, kunni essimenne telk alles seisis.

9. Se olli ettetähhendamine sellesinnatse aia peäle, millal andi ja ohwrid ohwerdakse, mis ei woind süddame-tunnistusse polest sedda täieste korda sata, kes sedda tenistust piddas,

10. Ükspäinis mitmesugguse roaga, ja joma-aiaga, ja mitmesugguse pessemissega, ja lihha pühhitsemisse kombedega, mis parrandamisse aiaks ollid nende peäle pandud.

11. Agga Kristus on tulnud, kui tullewate hea asjade üllempreester ja ühhe surema ja täiema telgi läbbi, mis ei olle kättega tehtud, se on, mis ei olle sedda wisi ehhitud,

12. Ja ei mitte sikkade egga wassikatte werr läbbi, waid omma werre läbbi, on temma üks--kord senna pühha paiga sisse läinud, ja iggawest ärralunnastamist leidnud.

13. Sest kui härgade ja sikkade werri ja lehma tuhk, mis nende

peäle, kes rojaseks sanud, ripputakse, pühhaks teeb lihha puhhastusseks:

14. Kui palju ennam Kristusse werri, kes iggawesse Waimo läbbi ennast isse ilma wiggata Jummalale on ohwrinud, puhhastab teie süddame-tunnistust surnuist teggudest, sedda ellawat Jummalat tenida.

15. Ja sepärrast on temma ue seädusse wahhemees, et need, kes on kutsutud, iggawesse pärrandusse tootust piddid sama, pärrast sedda kui Kristusse surm sai olnud ärralunnastamiseks neist eksitussist, mis essimesse seädusse al ollid.)

16. Sest kus wiimne seädus on, seäl peab ka selle surma odetama, kes sedda seädust teeb.

17. Sest wiimne seädus seisab kindlaste, kui innimessed ärrasurnud, muido ei maksa temma ühtegi, kui se weel ellab, ked sedda on seädnud.

18. Sepärrast ei olle ka essimenne seädust ilma werreta seätud.

19. Sest kui Moses keik kässo-sannad kässo järrele sai

räkinud keige rahwa wasto,
wöttis temma wassikatte ja
sikkade werd, weega ja
walwaka punnase willa ja
isopiga, ja ripputas sedda
sesamma ramato ja keige
rahwa peäle,

20. Ja ütles: Se on se
seädusse werri, mis Jummal
teid on käsknud.

21. Ja nendasammoti ripputas
temma ka werd telgi ja keige
Jummala-tenistusse riistade
peäle.

22. Ja pea keik tehakse
puhtaks werrega kässo järrele,
ja ilma werre-wallamatta ei
sünni andeks-andminne.

23. Sepärrast olli tarwis, et
taewalikko asjade märgid
nendega piddi puhtaks
tehtama; agga taewasid asjo
peab parrematte ohwridega kui
nendesinnastega puhastama.

24. Sest Kristus ei olle mitte
senna pühha paiga sisse
läinud, mis kättega on tehtud,
mis on selle tössise pühha
paiga tähhendaminne, waid
siñna taewa sisse, ennast nüüd
näitma Jummal palle ees
meie eest;

25. Ei mitte, et temma

isseennast mittokord piddi
ohwerdama, nenda kui
üllempreester igga aasta pühha
paiga sisse läks woöra werrega.

26. Muido olleks temma
mittokord piddand kannatama
ma-ilma assutamissest; agga
nüüd on ta wiimisel ma-ilma
aial ükskord ilmunud, omma
ennese ohwri läbbi patto
ärrakautada.

27. Ja otsego innimestele on
seätud, ükskord surra, agga
pärrast sedda kohhus;

28. Nenda on Kristus ükskord
ohwerdud mitmette pattud
ärrawötta; teist korda peab
tedda pattota nähtama neist,
kes tedda ootwad önnistusseks.

10. Peatük.

*Kristusse ohwer on paljo üllem,
kui keik muud ohwrid.*

1. Sest kässul on tullewatte
hea asjade warri, ei mitte
nende asjade kuio isse, ja ei
woi polegi täieste korda sata
neid, kes tullewad igga aasta
ühhesugguste ohwridega, mis
nemmad ühte puhko
ohwerdawad.

2. Muido olleksid ohwrid mahhajänud, sepärrast et neil ühtegi süddame-tunnistust ennam ei olleks pattust, kes Jummalatenistust piddawad, kui nemmad ükskord olleksid puhtaks tehtud.

3. Agga nende ohwride läbbi tulletakse pattud igga aasta mele.

4. Sest se ei woi olla, et härgade ja sikkade warri peaks pattud ärrawõtma.

5. Sepärrast ütleb ta, ma-ilma sisse tulles: Ohwri ja andi ei olle sinna tahtnud, agga ihho olled sa mulle walmistanud.

6. Pölletamisse ohwrid ja ohwrid patto eest ei olle mitte sinno mele pärrast olnud.

7. Siis ütlesin minna: Wata, kokkokeratud ramatusse on minnust kirjutud) ma tullen, oh Jummal! sinno tahtmist teggema.

8. Kui ta enne sai öölnud: Ohwri, ja andi, ja pölletamisse ohwrid, ja ohwrid pattude eest ei olle sinna tahtnud, need ei ollege mitte so mele pärrast, (mis kässu järrele tuakse.)

9. Siis ütles temma pärrast: Wata, ma tullen, oh Jummal!

sinno tahtmist teggema. Siis kautab temma sedda essimest ohwri-tööd ärra, et ta sedda teist piddi kinnitama:

10. Sesamma tahtmisse läbbi olleme meie pühhitsetud ükskord Jesusse Kristusse ihho ohwri läbbi.

11. Ja igga preester seisis kül, ja tenis om~as ammetis iggapääw, ja ohwerdas ühhesuggused ohwrid saggedaste, mis ei woi ial pattud ärrawötta.

12. Agga temma, kui ta ühhe ohwri pattude eest sai ohwerdanud, istub iggaweste Jum~ala parramal käel.

13. Mis muud weel, kui et temma otab, senni kui temma waenlased temma jalge-alluseks järjeks pannakse.

14. Sest ühhe ohwriga on ta iggaweste täieste korda saatnud neid, kedda pühhitsetakse.

15. Agga sedda tuñistab meile ka pühha Waim; sest, pärrast sedda kui ta sai öölnud:

16. Se on se seädus, mis ma nendega tahhan tehja pärrast neid päiwi, ütleb Issand: Ma tahhan ommad kässud nende

süddamette sisse anda, ja tahhan neid nende mele sisse kirjutada,

17. Ja ma ei tahha nende pattude, egga se peäle, mis nemmad kässö wasto on teinud, mitte ennam möttelda.

18. Agga kus nende andeks-andminne on, senna ei olle ennam ohwri patto eest tarwis.

19. Sepärrast, wennad, et meil nüüd julgus on, senna pühha paiga sisse miñna Jesusse werre läbbi,

20. Mis ta meile on walmistanud ueks ja ellawaks teeks wahhe-tekki läbbi, se on, omma lihha läbbi,

21. Ja et meil on üks suur preester Jummal koia ülle;

22. Siis läkki senna jure tössise süddamega, kindlas usso julgusses, ja kui meie olleme ripputamisse läbbi puhhastud süddame polest kurjast süddame-tunnistusess,

23. Ja ihho polest puhta weega pestud; siis piddagem lotusse tunnistamist ilmatagganematta, (sest se on ustaw, kes sedda tootanud.)

24. Ja pangem teine teist tähhele, et meie teine teist

armastusse ja hea teggude pole kihhutame;

25. Ja ärge jätkem mitte mahha omma koggodust, nenda kui monnel se wiis on, waid maenitsegem teine teist, ja sedda palju ennam, et teie näte sedda päwa liggi tulleswad:

26. Sest kui meie melega patto teme pärrast sedda, kui meie töe tundmist olleme sanud, siis ei jä ennam ohwrit ülle pattude eest;

27. Waid üks hirmus kohto ja tullise wihha ootminne, mis neid wastopañejaid peab ärrasöma.

28. Kes Mosesse kässö-öppetust on ärrapölgnud, se peab ilma armota kahhe ehk kolme tunnistaja läbbi surrema.

29. Kui palju kurjema nuhtlusse arwate teie tedda wäärt olleswad, kes Jummal Poia jalgega tallab, ja seädusse werd rojaseks pañeb, mis läbbi tem~a on pühhitsetud, ja kes armo Waimo teotab.

30. Sest meie tunname sedda, kes ütleb: Kättemaksminne on minno pärralt, minna tahhan jälle kätte maksta, ütleb Issand; ja ta: Kül Issand moistab

kohhut omma rahwa peäle.

31. Hirmus on, ellawa Jum~ala kätte langeda.

32. Agga tulletage enneste mele need endised päwad, millal teie ollete walgustud, ja suurt kannatamiste woitlemist kannatanud,

33. Ni hästi sedda, et teie teotamiste ja willetsuste läbbi ollete awwalikkult naeruks pandud, kui ka sedda, et teie nende ossa-mehhiks ollete sanud, kelle kässi nenda käib.

34. Sest teil on ka minno wangi-pölwe pärrast ärras meel olnud, ja ollete omma warra risumist römoga sallinud, sepärrast et teie teate, et teil isseennestes parrem warra on taewas, ja mis ikka jääb.

35. Äрге heitke nüüd mitte ärra omma julgust, mis sure palga saab.

36. Sest kannatus lähhäb teile tarwis, et teie Jummal tahtmist tehhes woite tootust kätte sada.

37. Sest weel wägga wägga ürrikesse aia pärrast tulleb se, kes peab tulles, ja ei wiwi mitte.

38. Agga, kes ussust öige on,

se peab ellama, ja kui kegi ärratagganeb, siis ei olle minno hingel temmast melehead.

39. Agga meie ei olle mitte nende seast, kes tagganewad hukkasamisseks, waid nende seast, kes ussuwad hinge ärrapeästmissesks.

11. Peatük.

Öigest ussust ja temma wäest.

1. Agga usk on kindel lotus nende asjade peäle, mis weel odetakse, ja nende asjade märkoandminne, mis ei nähta.

2. Sest selle läbbi on wannemad tunnistust sanud.

3. Usso läbbi moistame meie, et ma-ilm Jummal sanna läbbi on walmistud, et se, mis nähakse, on sanud neist, mis ei nähta.

4. Usso läbbi on Abel Jum~alale üllemat ohwrit tonud, kui Kain, mis läbbi temma on tunnistust sanud, et ta öige olli, kui Jummal temma andist tunnistas; ja sesamma läbbi rägib temma alles, et ta kül on ärrasurnud.

5. Usso läbbi woeti Enokit ärra,

et temma ei piddand surma naggema, ja tedda ei olle leitud, sepärrast et Jummal tedda ärrawötnud; sest ennego tedda ärrawoeti, on tem~al se tunnistus olnud, et ta Jummalale pärrest on olnud.

6. Agga ilma ussota ei woi ükski Jummalale pärrest olla; sest kes Jummalale jure tahhab sada, se peab uskma, et tem~a on, ja et ta tassujaks saab neile, kes tedda otsiwad.

7. Usso läbbi on Noa Jummalat kartes laewa walmis teinud omma perre ärrapeästmisses, kui temma Jummalalt sanna sai neist asjust, mis weel ei olnud nähha, mis läbbi temma maailma hukkamoistis, ja sai selle öigusse pärriaks, mis usso läbbi tulleb.

8. Usso läbbi wöttis Abraam sanna kuulda, kui tedda kutsuti, ja wäljaminna senna paika, mis ta pididi pärrandusseks sama, ja läks wälja, ja ei teädnud mitte, kuhho ta pididi sama.

9. Usso läbbi on temma kui maialinne ellanud seäl tootusse maal, otsego woöral maal, ja

on telkide sees ellanud Isaakiga ja Jakobiga, kes ka ollid sellesamma tootusse pärriad.

10. Sest temma otis sedda liina, kel allussed on, kelle üllesehhitaja ja walmistaja Jum~al on.

11. Usso läbbi sai ka Sara isse rammo käima peäle sada, ja ta sai lapse ülle omma ea aia, sest ta piddas tedda ustawaks, kes sedda olli tootanud.

12. Sepärrast on ka ühhest, ja peälegi ühhest ärraellatand ihhust ni palju sündinud, kui taewa tähhed, ja kui liiw, mis merre äres, mis ilma--arwamatta.

13. Uskus on needsinnatsed keik ärrasurnud, ja ei olle tootussi mitte kätte sanud, waid nemmad on kaugelt neid näinud, ja nende peäle julged olnud, ja neid terretanud, ja tunnistanud, et nemmad woörad ja maialissed Ma peäl on.

14. Sest, kes sedda ütlewad, need andwad teäda, et nemmad sedda sündimissemaad sure holega takka otsiwad.

15. Ja, kui nemmad weel selle peäle olleksid möttelnud, kust nemmad ollid wäljaläinud, siis olli jo nendel aega taggasi pöördä.

16. Agga nüüd iggatsewad nemmad parrema, se on, taewase Ma järrele; sepärrast ei olle Jummalal mitte häbbi neist, et ta ennast lasseb nende Jummalaks hüda; sest ta on neile ühhe liña walmistanud.

17. Usso läbbi wiis Abraam Isaaki ohwriks, kui tedda kiusati, ja wiis ohwriks sedda ainust mis temmale sündinud, kui temma jo tootussi olli wastowötnud.

18. Kelle wasto olli räkitud: Isaakis peab sulle suggu nimmetadama.

19. Ja temma mötles, et Jummal wäggew on ka surnust üllesärratama, sepärrast tõi tem~a tedda ka ühheks ettetähhendamiseks taggasi.

20. Usso läbbi önnistas Isaak tullewatte asjade peäle Jakobit ja Esawit.

21. Usso läbbi öñistas Jakob, kui ta surri, iggaühhe Josepi poegadest, ja kummardas

Jummalat omma keppi naial.

22. Usso läbbi tulletas Josep, kui ta surri, Israeli laste wäljaminnemist omma mele, ja andis käsko omma lude pärrast.

23. Usso läbbi pandi Mosest warjule ommist wannemist kolm kuud, kui ta sai sündinud, se-- pärrast et nemmad näggid, tedda illusa lapse ollewad, ja ei kartnud mitte kunninga käsko.

24. Usso läbbi ei tahtnud Moses, kui ta suremaks sai, et tedda piddi Warao tütre poiaks hütama,

25. Ja wöttis enneminne Jummalahwaga waewa nähha, kui ürrikesse aia patto römo piddada,

26. Ja arwas Kristusse teotust suremaks rikkusseks, kui Egiptusse-ma warra: sest temma watis tassumisse peäle.

27. Usso läbbi jättis temma Egiptusse-ma mahha, ja ei kartnud mitte kunninga kange wihha, sest ta olli julge selle peäle, kedda temma ei näinud, otsego olleks ta Tedda näinud.

28. Usso läbbi piddas temma Pasa ja were ärrawallamist, et

se, kes neid essiti sündinud ärratappis, neisse ei piddand putuma.

29. Usso läbbi läksid nemmad punnasest merrest läbbi otsego kuiwa maad möda, mis Egiptusse-rahwas ka katsus tehha, ja uppus ärra.

30. Usso läbbi langsid Jeriko mürid mahha, kui neid seitsmest päwast sadik ümberpirati.

31. Usso läbbi ei sanud se hoor Raab mitte hukka nendega, kes ei wötnud sanna kuulda, kui ta need sallajad Ma-kulajad rahhoga wasto--wöttis.

32. Ja mis pean minna weel ütlema? sest aeg puduks mul, kui ma peaksin juttustama Kideonist, ja Parakist, ja Samsonist, ja Jehwtast, ja Tawetist, ja Samuelist, ja teisist prohwetidest,

33. Kes usso läbbi on kunningrikid ärrawoitnud, öigust teinud, tootussi kätte sanud, lou--koerte suud kinnipannud,

34. Tulle wägge ärrakustutanud, moöga terra eest ärrapeäsnud, nödrussest rammo sanud, wäggewaks sanud söas, ja

woöraste leri pakko aianud.

35. Naesed on ommad surnud jälle sanud üllestousmisse läbbi; agga monningad on ärra--wännitud, ja ei olle ärralunnastamist mitte wastowötnud, sepärrast et nemmad parremat üllestousmist pididi sama.

36. Agga monningad on mitto naero ja piitsasid katsnud, ja peäleki wangipölwe ja wangitorni.

37. Neid on kiwwidega wissatud, löhki sagitud, kiusatud, moögaga surma sanud; sepärrast on nemmad lamba nahkas ja kitse nahkas maad läbbikäinud: nemmad ollid waesed ja waewatud, ja nende kässi käis kurjaste,

38. (Kelle ma-ilm wäärt ei olnud) nemmad käisid kaksipiddi körbedes, ja mäggede peäl, ja orgude sees, ja Ma aukude sees.

39. Ja needsinnatsed keik on usso läbbi tunnistust sanud, ja tootust ei olle nemmad mitte kätte sanud,

40. Et Jummal parremat asja meile olli ärranäinud, et nemmad ilma meitta täiest ei

piddand korda sama.

12. Peatük.

*Maenitsus, et peab kannatama,
ja Jummalat kartma.*

1. Sepärrast, et meil ni suur hulk tunnistajaid meie ümber on kui pilwed, pangem meiegi mahha keik koormat, ja sedda patto, mis kowwaste meie ümber seisab, ja jooskem kannatusse läbbi sedda woido jooksmist, mis meile seätud.

2. Ja wadagem Jesusse peäle, kes meie usso üllempaatja ja lõppetaja on, kes on risti kannatanud römo eest, mis temmale olli seätud, ja ei pannud sedda häbbi mikski, ja on istnud Jummal au-järje parramal polel.

3. Sest pange sedda tähhele, kes nisuggust wastoräkimist pattusist ennese wasto on kannatanud, et teie ärra ei wässi, ja omma hingede sees nörgaks ei lähhä.

4. Teie ei olle weel mitte werrest sadik wasto pannud, patto wasto woiteldes;

5. Ja ollete sedda maenitsust

ärraunnustanud, mis teile kui lastele ütleb: Mo poeg, ärra arwa mitte alwaks Issanda hirmo-andmist, ja ärra sa mitte nörgaks, kui sind temmast nomitakse.

6. Sest kedda Issand armastab, sellele annab temma hirmo, agga ta peksab igga poia, kedda ta wastowõttab.

7. Kui teie hirmo-andmist kannatate, siis pakkub Jummal ennast teile kui lastele; sest mis--suggune poeg on se, kellele issa hirmo ei anna?

8. Agga kui teie hirmo-andmisest ilma ollete, kust keik on ossalisseks sanud, siis ollete teie wärdiad, ja ei mitte lapsed.

9. Peälegi on meile meie lihhased issad hirmotajaks olnud, ja meie olleme neid kartnud, eks meie palju ennam ei tahha waimude Issa sanna kuulda, ja ellada?

10. Sest teised on kül meile pissut aega enneste arwates hirmo annud; agga sesinnane annab meile hirmo meie kassuks, et meie temma pühhitsemist peame kätte sama.

11. Agga keik hirmo-andminne, kui se kä on, ei sedda arwata römo waid kurbdusse ollewad; agga kül ta wimaks rahholist öigusse kasso neile annab, kes se läbbi on hästi öppetud.

12. Sepärrast töstke jälle ülles laisad käed, ja nörgad põlwed,

13. Ja tehke öiged raad omma jalgele, et se, mis lonkab, körwale ei lähhä, waid et se enneminne terweks saaks.

14. Noudke rahho keikidega takka, ja pühhitsemist, ilma selleta ei sa ükski Issandat nähha.

15. Ja katske, et ükski Jum~ala armust mahha ei jä, et ükski wihha juur ülles ei kaswa, ja tülli ei sada, ja se läbbi mitto rojaseks ei sa;

16. Et ükski ei olle horapiddaja, ehk üllemeelne, nenda kui Esaw α, kes ühhe roa pärrast omma essimesse sündimisse öigust ärraandis.

17. Sest teie teate, kui temma pärrast ka tahtis önnistamist pärrida, siis on ta kui kölwato ärraheidetud; sest ta ei leidnud kahhetsemisse maad issa jurest, ehk ta sedda kül silma-pissarattega otsis.

18. Sest teie ei olle mitte selle mäe jure sanud, mis kättega woib katsuda, egga tulles jure, mis põlleb, ei ämmarikko egga pimmedusse, egga kurja ilma jure,

19. Ei passuna hellina egga selle sannade heäle jure, mispärrast need, kes sedda kuulsid, pallusid, et nende wasto sedda sanna ei piddand mitte ennam räkitama.

20. (Sest nemmad ei woinud sedda mitte kannatada, mis kästi, ja kui üks lojus pididi mäe külge putuma, siis pididi sedda kiwwidega surnuks wissatama, ehk nolega mahhalastama.

21. Ja se, mis nähti, olli ni hirmus, et Moses ütles: Minna ollen ehmatand, ja wärrisen.)

22. Agga teie ollete Sioni mäe jure sanud, ja ellawa Jummalal iina, taewase Jerusalemma jure, ja mitme tuhhande ingli jure,

23. Nende essite sündinud kokkotullemisse ja koggodusse jure, mis taewas on ülleskirjutud, ja Jummalal jure, kes keikide kohtomoistja on, ja nende öigede waimude jure,

kes täieste pühhaks sanud,
24. Ja ue seädusse
wahhemehhe Jesusse jure, ja
ripputamisse werre jure, mis
parremad asjad rägib, kui Abeli
werri.

25. Katske, et teie sedda ärra
ei põlga, kes rägib; sest kui
need ei olle mitte ärrapeäsnud,
kes sedda ärrapölgsid, kes Ma
peäl Jummal sanna räkis; kui
paljo wähhem peäseme meie,
kui meie temmast ärra

tagganeme, kes taewast on,

26. Kelle heäl sel aial maad
kõikutas, agga nüüd on ta
tootanud, ja öölnud: Weel üks--
kord tahhan minna, ei mitte
ükspäinis maad, waid ka
taewast likutada.

27. Agga se sanna: weel
ükskord, täetab, et neid, mis
kõikutakse, peab teisiti
tehtama, kui nisuggused asjad,
mis tehtud on, et need asjad
peawad ikka jäma, mis ei woi
kõikutada.

28. Sepärrast, et meie ühhe
kunningrigi same, mis ikka
jääb, siis piddagem sedda
armo, mis läbbi meie Jummalat
peame temma mele pärrast
tenima häbbilikko wisi ja

kartussega.

29. Sest meie Jummal on üks
ärralöppetaja tulli.

13. Peatük.

*Maenitsus, et peab pühhaste
ellama, ja selgeste õppetama.*

1. Wendade armastus jägo
kindlaks.

2. Äрге unnustage mitte ärra
woöraste wastowötmist; sest se
läbbi on monningad teädmatta
inglid kui woöraid wastowötnud.

3. Möttelge wangide peäle,
otsego olleksitte teie isse
wangid, ja nende peäle, kelle
kässi kurjaste käib, otsego
need, kes isse ka weel ihus
on.

4. Keikide jures olgo abbiello
au sees, ja abbi-ello wodi olgo
rojastamatta; agga, kül Jummal
nuhtleb horapiddajad ja
ebbiellorikjad.

5. Teie ello wisid olgo ilma
rahha-ahnusseta, ja olge rahhul
sega, mis kä on; sest temma
on öölnud: Ei tahha ma sinnust
mahhajäda egga sind ei
paigast mitte mahhajätta.

6. Nenda et meie julgeste

woime öölda: Issand on minno abbimees, ja minna ei tahha mitte karta, mis woib mulle innimenne teha.

7. Möttelge omma juhhatajatte peäle, kes teile Jummal sanna on räkinud, pange tähhele nende ello-wisi otsa, ja käige nende usso järrel.

8. Jesus Kristus on sesamma, eile ja tänna, ja iggaweste.

9. Äрге laske ennast mitte mitmesugguste ja woöra öppetusega wintsutada; sest se on hea, et armo läbbi süddant kinnitakse, ei mitte roa läbbi, kust ei olle kasso sanud need, kes sedda on prukinud.

10. Meil on üks altar, mis peält neil ei olle lubba süa, kes telgi tenistust üllespeawad.

11. Sest missugguste weiste werri üllemast preestriks ohwriks patto eest pühha paiga sisse wiakse, nende kehhad põlletakse æ leri tagga ärra.

12. Sepärrast ka Jesus, et ta omma ennese werre läbbi rahwast pididi pühhitsema, on wärrawa tagga kannatanud.

13. Siis läkki nüüd temma jure wälja leri tahha, ja kandkem temma teotust.

14. Sest meil polle siin mitte ühte liña, mis jääb, waid meie otsime sedda, mis tulleb.

15. Sepärrast wigem temma läbbi ikka Jummalale kitusse-ohwrit, se on nende mokaade kasso, kes temma nimme üllestunnistawad.

16. Äрге unnustage mitte ärra head teha ja teistele jaggada; sest nisuggused ohwrid on Jummal mele pärrast.

17. Kuulge ommad juhhatajad, ja wõtke nende sanna; sest nem~ad walwawad teie hingede eest, nenda kui need, kes wastust peawad andma, et nemmad sedda römoga tewad, ja ei mitte ohkades; sest teil polle sest mitte kasso.

18. Tehke palwed meie eest; sest meie olleme julged se peäle, et meil hea süddame tunnistus on, ja tahhame keige asjade sees hästi ellada.

19. Agga minna maenitsen rohkeminne sedda teha, et mind sedda ussinaminne jälle teie kätte sadetakse.

20. Agga se rahho Jummal, kes surnust on wäljatonud sedda lammaste suurt karjast iggawesse seädusse werre

Apostli Paulusse Ramat Ebrea-rahwale kirjutud.

läbbi, meie Issandat Jesust,
21. Se walmistago teid keige
hea teggude sees, temma
tahtmist tehha, ja saatko teie
sees sedda, mis temma mele
pärrast on, Jesusse Kristusse
läbbi; sellele olgo au iggaweste
iggawesseks aiaks. Amen.

22. Agga, wennad, ma pallun
teid, wötke se maenitsemisse
sanna heaks; sest minna ollen
teile lühhidelt kirjotanud.

23. Teile olgo teäda, et meie
wend Timoteus jälle lahti on,

kellega, kui ta pea tulleb,
minna teid tahhan nähha sada.

24. Terretage ommad
juhhatajad, ja keik, kes pühhad
on. Teid terretawad need, kes
Italia-maalt on.

25. Arm olgo teie keikidega.
AMEN.

Ebrea-rahwale kirjutud Italia-
maalt, Timoteusse läbbi.

P. Ramato Ots, mis Ebrea-
rahwale kirjutud.

Apostli Jakobusse Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

1. Peatük.

*Kannatust on tarwis
willetsusses. Jummal on keige
heade annette andia. Risti-
innimenne ei pea ollema paljas
kuulja, waid teggia uskus.
(Epistel neljandamal
Pühhapäwal pärrast Kristusse
üllestousmisse Pühha. (Epistel
wiendamal pühhapäwal pärrast
Kristusse üllestousmisse Pühha.*

1. Jakobus, Jummal ja
Issanda Jesusse Kristusse
sullane, sowib römo neile
kahheteistkümne suggu-arrule,
mis laial ellawad.

2. Minno wennad, pange
selgeks römuks, kui teie
mitmesugguste kiusatuste sekka
sattute,

3. Ja moistke, et teie usk, mis
on läbbi katsutud, sadab
kannatust.

4. Agga kannatusse tö jägo otsani täieks, et teie woite olla täieste waggad ja ilmalaitmatta, ja et teil ühtegi ei pudu.

5. Agga kui kellelgi teie seast tarkust pudub, se pallugo Jummal käest, kes keikile üksipiddisest melest annab, ja ei haukuta, siis antakse sedda temmale.

6. Agga ta pallugo uskus, ja ärgo olgo mitte kahhe wahhel; sest kes kahhe wahhel on, se on merre laenede sarnane, mis tulest aetakse, ja kaksipiddi heidetakse.

7. Sest sesamma innimenne ärgo möttelgo, et ta middagi Issanda käest saab.

8. Kaksipiddise süddamega mees ei olle kindel ei ühhege omma wisi sees.

9. Agga se wend, kes allandik on, kitelgo ommast surussest.

10. Agga, kes rikkas on, se kitelgo ommas allandusses, sest ta peab kui rohho öiekenne kadduma.

11. Sest päike touseb pallawaga, ja kuiwatab rohto ärra, ja temma öieke puddeneb mahha, ja tem~a illo, mis peält olli nähha, kaub; nenda peab

ka rikkas om~a tede peäl ärranärtsima.

12. Önnis on se mees, kes kiusatust kannatab, sest kui temma saab läbbikatsutud sanud, siis peab ta ello kroni sama, mis Issand on tootanud neile, kes tedda armastawad.

13. Ärgo üttelgo ükski, kedda kiusatakse: Mind kiusatakse Jummalast, sest Jummal ei woi sada kurjaga kiusatud, ja temma isse ei kiusa keddagi kurjaga.

14. Agga iggaüks kiusatakse, kui ta omma ennese himmust wätakse, ja awwatelletakse.

15. Pärrast kui him~o eñnast wasto sanud, siis toob tem~a patto ilmale, agga kui pat saab täieste tehtud, siis sünnitab tem~a surma.

16. Äрге eksige mitte, mo armsad wennad.

17. Keik hea andminne, ja keik täis and on üllewelt, ja tulleb mahha walguste Issalt, kelle jures ei olle muutmist egga wahhetamisse warjo.

18. Temma on meid sünnitanud omma tahtmisse järrele töe sanna läbbi, et meie piddime kui üks essimenne

suggu ollema temma lomade seast.

19. Sepärrast, minno armad wennad, olgo igga innimenne nobbe kuulma, pitkalinne räkima, pitkalinne wihhale.

20. Sest innimesse wihha ei te mitte, mis Jummal ees öige on.

21. Sepärrast, heitke ennesest ärra keik rojust ja kurjust, mis wägga paljo on, ja wötke tassase melega wasto sedda sanna, mis teie sisse on istutud, ja woib teie hinged önsaks tehha.)

22. Agga olge sanna teggiad, ja ei mitte üks--päinis kuuljad, et teie wallemötlemisse läbbi ennast ei petta.

23. Sest kui kegi on sanna kuulja, ja ei mitte teggia, se on selle mehhe sarnane, kes omma ihholikko pallet peeglis katsub.

24. Sest ta on eñast katsnud, ja ärraläinud, ja seddamaid ärraunnustanud, missuggune tem~a olli.

25. Agga kes wabbadusse täie kasso sisse kummardades watab, ja selle jure jääb, sesinnane ei olle mitte

unnustaw kuulja, waid teo teggia, sesinnane on wast önnis æ omma teggemisse sees.

26. Kui kegi teie seast arwab Jummal tenia ollewad, ja ei tallitse mitte omma keelt, waid pettab omma süddant, selle Jummal tenistus on tühhine.

27. Üks puhhas ja laitmatta tenistus Jummal ja Issa ees on se: waeste laste ja lesknaeste järrele kulama nende willetsusses, ja isseennast ilmawiggata maailmast piddama.)

2. Peatük.

Innimeste surussest ei pea luggu petama. Walle-ussust.

1. Minno wennad, meie au Issanda Jesusse Kristusse usk olgo teile nenda, et teie ühhest innimessest ei pea enam luggu kui teisest.

2. Sest kui teie koggodusse sisse tulleks üks mees kuld-sörmuksega ja hiilgawatte riettega, agga ka üks waene tulleks tahmaste riettega,

3. Ja teie wataksite selle peäle,

kes hiilgawad rided kannab, ja ütleksite temma wasto: Siña, istu seie hästi; ja ütleksite waesele: Sinna, seisa seäl, ehk istu seie minno jalge-alluse alla.

4. Ja eks teie siis isseeñestes wahhet ei te, ja eks teie ei sa kohtomoistjaks, agga kurjaste arwates.

5. Kuulge, mo armad wennad, eks Jummal ei olle sellesinnatse ma-ilma waesed ärrawallitsenud, kes uskus rikkad, ja selle kunningrigi pärriad on, mis ta on tootanud neile, kes tedda armastawad?

6. Agga teie ollete waesele häbbi teinud; eks rikkad ei wötta woimust teie ülle, ja weddawad teid kohto-järgede ette.

7. Eks needsammad ei teota sedda head nimme, misga teie ollete nimmetud.

8. Kui teie nüüd kunninglikko käsko täieste peate kirja järrele: Sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast, siis tete teie hästi;

9. Agga kui teie ühhest ennam luggu peate kui teisest, siis tete teie patto, ja teid

nomitakse kässust, kui ülleastujad.

10. Sest kes keik sedda kässo-öppetust peab, ja ühhe kässo-sanna wasto eksib, se on keikist sü-alluseks sanud.

11. Sest kes on üttelnud: Sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma, se on ka üttelnud: Sinna ei pea mitte ärratapma. Kui sa nüüd ei rikku abbiello, agga sa tappad, siis olled sa kässo ülleastujaks sanud.

12. Nenda räkige, ja nenda tehke, otsekui need, kelle peäle wabbadusse kässo läbbi peab kohhut moistetama.

13. Sest kohhus peab ilmahallastuseta käima selle peäle, kes ei olle hallastanud; ja hallastus kiitleb kohto wasto.

14. Mis kasso on sest, mo wennad, kui kegi ütleb ennesele usko ollewad? agga teggusid ep olle temmal? kas se usk woib tedda önsaks tehha?

15. Agga kui üks wend ehk ödde allasti olleks, ja neil puduks iggapäwane toidus,

16. Ja üks teie seast peaks ütlema nende wasto: Minge rahho sees, sojendage ennast,

ja söge köht täis; agga teie ei anna neile mitte ihho tarwidust, mis sest kasso?

17. Nenda ka usk, kui temmal ei olle teggusid, on isseenneses surnud.

18. Agga monni woiks öölda: Sul on usk, ja mul on teud: näita mulle omma usko ennese teggudega, siis tahhan ka minna omma usko sulle näidata omma teggudega.

19. Sa ussud, et Jummal on üks ainus: sa teed hästi; kurjad waimud uskwad ka, ja wärrisewad.

20. Agga tahhad sa teäda, oh tühhine innimenne! et su usk ilma teggusitta on surnud.

21. Eks Abraam meie issa ei olle öigeks moistetud teggudest, kui ta om~a poia Isaaki altari peäle ohwriks wiis.

22. Nenda nääd sa, et usk temma teggudele on abbiks olnud, ja teggudest on usk täieks sanud.

23. Ja se kirri on töeks sanud, mis ütleb: Abraam on Jummalat usknud, ja se on tem~ale öigusseks arwatud, ja temma on Jummalas söbraks æ hütud.

24. Nüüd näte teie, et innimenne teggudest öigeks moistetakse, ja mitte ükspäinis ussust.

25. Ja nendasammoti ka Raab se hoor, eks temma ei olle teggudest öigeks moistetud? kui ta need Kässud wastowottis, ja satis neid teist teed wälja.

26. Sest otsekui ihho ilma waimota on surnud, nenda on ka usk ilma teggusitta surnud.

3. Peatük.

Innimesse kele head ja kurjad wisid.

1. Mo wennad, ärge sage mitte palju õppetajaks, et teie teate, et meie suremat nuhtlust peame sama.

2. Sest meie eksime keik palju: kui kegi kõnnes ei eksi, se on üks täis mees, ja woib ka keik se ihho tallitseda.

3. Wata, meie panneme waljad hooste suhho, et nemmad meie sanna peawad kuulma, ja kallame ümber keik nende ihho.

4. Wata, ka need laewad, mis

ni sured on, ja kangist tuultest aetakse, neid pöörtakse vähhema türiga, kuhho pole se, kes türib, sedda ial tahhab aiada.

5. Nenda on ka keel üks pissoke like, ja surustelleb wägga; wata, mis suurt metsa wöttab pissoke tulli süta?

6. Ka keel on tulli, ja üks maailm täis üllekohhut, nisuggune on keel meie liikmede seas, mis rojaseks teeb keik ihho, ja sütab põllema meie ellokorra sündimissest surmast sadik, kui sedda pörgust sütakse.

7. Sest keik, ni hästi metsaliste kui lindude, ni hästi romajatte kui merre ellajatte suggu tallitsetakse, ja on tallitsetud innimeste suggust;

8. Agga keelt ei woi ükski innimenne tallitseda, sedda kurja liket ei woi sundida, se on täis kihwti rohto, mis surma sadab.

9. Sellega kidame meie Jummalat ja Issa, ja sellesammaga sajatame meie need innimessed, kes Jummalasarnatseks on sanud.

10. Ühhest suust tulleb wälja önnistaminne ja sajataminne;

se ei pea, mo wennad, nenda mitte ollema.

11. Kas hallikas ühhest sonest ülleskedab maggusat ja wihha?

12. Kas wigipu, mo wennad, woib öllimarjo, ehk winapu wigimarjo kanda?

nendasammoti ei woi ükski hallikas solast ja maggusat wet anda.

13. Kes teie seast on tark ja moistlik? se näitko heast ellust ommad teud ülles targa tassandussega.

14. Agga kui teil wihhakaddedust ja rido teie süddames on, siis ärge kitelge, ja ärge walletage mitte töe wasto.

15. Se ep olle mitte se tarkus, mis üllewelt mahhatulleb, waid se on maine, lihhalik, ja kurjast waimust öppitud.

16. Sest kussa kaddudust ja rido on, seäl on üks seggane ja selge pahha tö.

17. Agga se tarkus, mis üllewelt tulleb, on essite puhhas, pärrast rahholinne, annab järrele, on sannawötlik, täis hallastust, ja keik head kasso, ei pea enam luggu ühhest kui teisest, ja ep olle

sallalik.

18. Agga õigusse seme
külwatakse rahho sees nende
heaks, kes rahho noudwad

4. Peatük.

*Kurjest lihha himmudest peab
lahkuma; liggimesse peäle ei
pea keelt kandma. Jummal
nimmel peab keik tehtama.*

1. Kust tullewad söddimised ja
taplemised teie seas? eks
sest, et teie himmudest, mis
söddiwad teile liikmede sees.

2. Teie himmustate, ja teil ei
olle middagi: teie tappate, ja
kaetsete, ja ei woi kätte sada:
teie taplete ja söddite, agga
teil polle middagi, sepärrast et
teie mitte ei pallu.

3. Teie pallute, ja ei sa mitte,
sepärrast et teie pahhaste
pallute, nenda et teie sedda
omma himmude sees woiksite
kullutada.

4. Teie abbiellorikkujad mehed
ja naesed, eks teie tea, et ma-
 ilma söbrus on waen Jummal
wasto? kes nüüd tahhab ma-
 ilma söbber olla, se saab
Jummal waenlaseks.

5. Woi mötlete teie, et kirri
asjata ütleb: Se waim, mis
meie sees ellab, himmustab
wasto kaddedust;

6. Ja temma annab suremat
armo, sepärrast ütleb kirri:
Jummal panneb sureliste
wasto, agga allandikkuile annab
temma armo.

7. Siis heitke ennast Jummal
alla: seiske kurrati wasto, siis
peab ta teie jurest
ärrapöggenema.

8. Tulge Jummal liggi, siis
tulleb temma teie liggi:
puhhastage õ käed, teie
pattused, ja kassige süddamed,
teie kaksipiddise melega
innimessed.

9. Öppige omma hädda
tundma, ja olge kurwad, ja
nutke; teie naer sago nuttuks,
ja teie rööm kurbdusseks.

10. Allandage ennast Issanda
ees, siis wöttab temma teid
üllendada.

11. Äрге kandke keelt teine
teise peäle, weñad: kes wenna
peäle keelt kannab, ja omma
wenna peäle kohhut moistab,
se kañab keelt kässo peäle, ja
moistab kässo peäle kohhut;
agga kui sa kässo peäle

kohhut moistad, siis ei olle sa mitte kasso järrele teggia, waid kohtomoistia.

12. Üks ainus kasso andia on, kes woib önsaks tehha, ja hukka panna; sinna, kes sa olled, et sa teise peäle kohhut moistad?

13. Et kuulge nüüd, kes teie ütlete: Tänna ehk hom~e tahhame meie siñna ehk teise liñna miñna, ja siñna ühheks aastaks wibida, ja kaupleda, ja ennestele kasso sata.

14. Ja teie ei tea mitte, mis hom~e sünnib: sest missuggune on teie ello? sest se on üks aur, mis nattoke aega näikse, agga pärrast ärrakaub.

15. Se eest tulleb teile öölda: Kui Issand tahhab, ja kui meie ellame, siis tahhame sedda ehk teist tehha.

16. Agga nüüd kiitlete teie ommas hooplemisses; keik nisuggune kiitleminne on kurri.

17. Kes nüüd moistab head tehha, ja ei te sedda mitte, sellele on se pattuks.

5. Peatük.

Rikkus on üks tühhi assi.

*Kannatlikkust kannatamisest.
Wäggewast palwest.*

1. Et kuulge nüüd, teie rikkad, nutke ja ulluge keige omma hädda pärrast, mis on tullemas teie peäle.

2. Teie rikkus on ärramäddanenud, ja teie rided on koidist södud.

3. Teie kulda ja höbbedat on rooste rikkunud, ja nende rooste peab teile tunnistusseks ollema, ja keik teie ihho lihha ärrasöma, kui tulloke: teie ollete warrandust koggunud wiimisel päiwil.

4. Wata, nende töteggiate palk, kes meie maid on ärraleikanud, mis teitest on kinnipetud, se kissendab, ja leikajatte kissendamised on tulnud wäggede Issanda körwade ette.

5. Teie ollete prassimisses ja omma himmude järrele ellanud Ma peäl: teie ollete ommad süddamed toitnud, otsekui tapmisse päwaks.

6. Teie ollete hukkamoistnud, teie ollete ärra--tapnud sedda öiget; temma ei panne teie wasto.

7. Olge nüüd pitkamelega, mo wennad Issanda tullemisest sadik. Wata, ma-mees otab kallist Ma wilja, pitkamelega sedda otes, kunni ta saab warratse ja hillise wihma.

8. Olge nüüd teiege pitkamelega, kinnitage ommad süddamed, sest et Issanda tullemine on liggi joudnud.

9. Äрге öhkage mitte teine teise wasto, wennad, et teid hukka ei moisteta: wata, kohtomoistia seisab ukse ees.

10. Wõtke, mo wennad need prohwetid, kes Issanda nimmel on räkinud, märgiks, kuidas nemmad on kannatanud ja pitkamelega olnud.

11. Wata, meie kidame neid önsaks, kes kannatlikkud on; lobi kannatust ollete teie kuulnud, ja näinud, mis otsa Issand se peäle on teinud, sest et Issandal wägga ärras ja halle südda on.

12. Agga keigeennamiste, mo wennad, ärge wanduge mitte ei taewa, egga Ma jures, egga mu wandega; agga teie jah, olgo jah; ja ei mitte, olgo ei mitte, et teie kohto alla ei lange.

13. Kui kegi teie seast kurja

kannatab, se pallugo Jummalat; kelle meel hea on, se laulgo mängides.

14. Kui kegi teie seast nödder on, se kutsugo ennese jure koggodusse wannemad, ja need pallugo Jummalat temma peäle, ja woidko tedda ölliga Issanda nimmel.

15. Ja usso palwe saab sedda haiget aitma, ja Issand saab tedda terweks teggema; ja et ta kül on patto teinud, siis peab neid temmale andeks antama.

16. Tunnistage teine teisele issekeskis omma eksitussed, ja tehke palwed teine teise eest, et teie terweks sate; ühhe öige innimesse wäggew palwe maksab palju.

17. Elias olli nisammasuggune nödder innimenne kui meiegi, ja ta pallus Jum~alat raskest, et wihma ei piddand saddama, ja kolm aastat ja kuus kuud ei saddand wihma Ma peäle.

18. Ja temma pallus ta, ja taewas andis wihma, ja Ma kandis omma wilja.

19. Wennad, kui kegi teie seast töe tee peält ärraeksib, ja kegi pörab tedda jälle ümber tele,

Apostli Jakobusse Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

20. Se peab teädma, et kes ühhe pattuse temma eksitusse tee peält ümberpöörab, se peästab hinge surmast, ja

kattab pattude hulka kinni.

Jakobusse Ramato Ots.

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

1. Peatük.

Tänno Jummal waimolikko heateggemisse eest. Öppetus, mis Jummal laste kohhus on (Epistel Simona Juda päwal.

1. Peetrus Jesusse Kristusse apostel, neile woörastele, kes on ärrawallitsetud, kes laial on Pontusse, Kalatia, Rappadokia, Asia ja Pitinia-maal,

2. Jummal Issa eñeteädmisse järrele, Waimo pühhitsemisses sannakuulmisseks, ja Jesusse Kristusse werre

peäleripputamisseks. Arm ja rahho sago teile rohkeste.

3. Kidetud olgo Jummal ja meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes omma sure hallastusse pärrast meid ueste on sünnitanud ellawaks

lotusseks, Jesusse Kristusse üllestousmisse läbbi surnust,

4. Ühheks pärrandusseks, mis ei woi hukka miñna, egga ärrateotud sada, egga ärranärtsida, mis taewasse on tallele pandud meile,

5. Kedda Jummal wäes usso läbbi hoitakse önnistusseks, mis walmis on, et se peab ilmuma wiimse aial,

6. Millal teie wägga röömsad peate ollema, kes teie nüüd pissut (kui se tarwis lähhäb) kurwad ollete monnesarnaste kiusatuste sees;

7. Et teie usk, kui se saab läbbi katsutud, peab leitama palju üllema ollemast kui kuld, mis kaub, ja siiski tulles läbbi katsutakse, kitusseks, ja auuks, ja auustamisseks, kui Jesus Kristus ilmub.

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

8. Kedda teie polle näinud, ja siiski armastate, kelle sisse teie nüüd ussute, ehk teie Tedda nüüd mitte ei nä, ja ollete wägga röömsad kalli römoga, mis ükski ei woi üllesrækida,
9. Ja sate omma usso otsa kätte, se on hingede önnistust:)
10. Sedda önnistust on otsinud ja takkanoudnud need prohwetid, kes sest armust, mis teie kätte on tulnud, enne on kulutanud,
11. Kui nemmad takkanoudsid, mis ja mis--suggust aega Kristusse Waim, kes nende sees olli, tähhendas, ja ennetunnistas need kannatamissed, mis Kristusse kätte piddid tulles, ja keik au nende kannatamiste järrele:
12. Kennele olli ilmutud, et nemmad sedda ei mitte isseennestele, waid meile jagganud, mis teile nüüd on kulunud nende läbbi, kes teile sedda armo öppetust on kulutanud pühha Waimo läbbi, kes taewast on läkkitud, kuhho sisse ka inglid iggatsewad kummarkülle wadata.
13. Sepärrast walmistage omma mele niuded, olge kassinad, ja

lootke täieste se armo peäle, mis teile pakkutakse Jesusse Kristusse ilmutamisse läbbi.
14. Otsego sannawötlikkud lapsed, ja ärge wõtke mitte nende endiste himmude wisi järrele ellada, kui teie ommas rummalusses ollite ;
15. Waid nenda kui se, kes teid on kutsnud, pühha on, sage ka teie pühhaks keige omma ello sees.
16. Sest et kirjutud on: Olge pühhad, sest minna ollen pühha.
17. Ja kui teie tedda Issaks hüate, kes ilma innimesse luggu piddamatta kohhut moistab iggaühhe teo järrele, siis ellage kartusses õ, kunni teie siin ollete kui maialissed,
18. Ja teie teate et teid ei olle kadduwatte, asjadega, ei hõbbeda egga kullaga lunnastud teie tühjast ellamisest, mis teie ollete wannemist öppinud;
19. Waid Kristusse kui ühhe ilmawiggata ja puhta talle kalli werrega:
20. Kes kül enne on ärranähtud, ennego ma--ilma raia olli pandud, agga sel

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

wiimsel aial awwalikkuks sanud teie pärrast,

21. Kes teie temma läbbi Jummalä sisse ussute, kes tedda on surnust üllesärratanud x, ja tem~ale au annud, et teie usk ja lotus peab Jummalä peäle ollema.

22. Siis tehke puhtaks ommad hinged töe sannawötmisses Waimo läbbi wennalikko armastamisseks, mis ep olle sallalik, ja armastage teine teist ühte puhko puhtast süddamest,

23. Kes teie ollete ueste sündinud ei mitte kadduwast, waid hukkaminnematta seemnest, ellawa Jummalä sanna läbbi, mis ka iggaweste jääb.

24. Sest keik lihha on kui rohhi, ja keik innimesse au kui rohho-lillikenne. Rohhi on kuinud ärra, ja temma lillike on mahhalangenud;

25. Agga Issanda sanna jääb iggaweste:

26. agga se on se sanna, mis teile on armo-öppetusse läbbi kulutud.

2. Peatük.

Mis nende ueste sündinud, ja allamatte ja sullaste kohhus on. (Epistel kolmandamal pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha. (Epistel teisel pühhapäwal pärrast Kristusse ülles--tousmisse Pühha.

1. Siis pange nüüd mahha keik kurjust, ja keik pettust, ja kawwalussed, ja kaddedussed, ja keik kelekandmisses,

2. Ja himmustage otsego praego sündinud lapsokessed sedda Jummalä sanna selget pima, et teie selle läbbi woite kaswada:

3. Kui teie agga ollete maitnud, et Issand helde on,

4. Kelle jure teie tullete, kui ellawa kiwwi jure, kes kül innimestest kui kölwato on ärraheidetud, agga Jummalä melest on ärrawallitsetud ja wägga kallis;

5. Ja teid endid ehhitakse ka ülles kui ellawad kiwwid waimolikko koiaks, ja pühhaks preestri--ammetiks, et teie peate ohwerdama waimolikkud

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

ohwrid, mis Jummal melest
öiete armsad on Jesusse
Kristusse läbbi.

6. Sepärrast seisab ka kirjas:
Wata, minna pannen Sionisse
ühhe ärrawallitsetud wägga kalli
nurga-kiwwi, ja kes tem~a sisse
ussub, se ei pea mitte häbbi
sisse sama.

7. Teile nüüd, kes teie ussute,
on ta kallis, agga neile, kes
uskmatta, on sesam~a kiwwi,
mis hone--ehhitajad kui ühhe
kölwatuma on ärraheitnud,
nurga Pea-kiwwiks, ja
wastotoukamisse kiwwiks, ja
pahhandusse kaljuks sanud:
8. Kes ennast wasto sanna
toukawad, ja ei wotta sanna
kuulda, seks on nem~ad ka
pandud.

9. Agga teie ollete se
ärrawallitsetud suggu, se
kunninglik preestri-ammet, se
pühha rahwas, se pärris-
rahwas, et teie peate selle
wäggewad nouud kulutama, kes
teid pim~edast on kutsnud
omma immelikko walgusse jure.

10. Ja kes teie ennemuiste ei
olnud üks rahwas, agga nüüd
ollete teie Jummal rahwas,
kes muiste armo es olle sanud,

agga nüüd ollete armo sanud.

11. Armad, minna maenitsen
teid kui maialissed ja woörad,
et teie ennast hoiate lihhalikko
himmude eest, mis hinge wasto
söddiwad,

12. Ja et teie head ello peate
pagganatte seas, et nem~ad se
eest, mis nem~ad teist kui
kurjateggiattest pahha räkiwad,
wottaksid teie hea teggude
pärrast, mis nemmad teist
näwad, Jummalat auustada
katsmisse päwal.

13. Sepärrast heitke ennast
keige innimeste seädmisse alla
Issanda pärrast, olgo kunninga
kui üllema alla;

14. Ellik pealikkute, kui nende
alla, kes temmast on läkkitud
kurjateggiattele kül nuhtlusseks,
agga heateggiattele kitusseks.

15. Sest nenda on Jummal
tahtminne, et teie head tehhes
moistmatta innimeste
rummalust kinnisullute,

16. Kui wabbad, ja ei mitte
otsego olleks teil se wabbadus
kurjusse katteks, waid kui
Jummal sullased.

17. Auustage keiki, armastage
wende, kartke Jummalat,
auustage kunningast.

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

18. Teie sullased, kuulge keige kartussega omma issandatte sanna, ei mitte ükspäinis heade sanna, kes järrele andwad, waid ka nende tiggedatte sanna.

19. Sest se on arm, kui kegi süddame-tunnistusse pärrast Jum~ala ees keik kurwastust heaks wöttab, ja üllekohhut kannatab.

20. Sest mis kitus on se, kui teid sü pärrast peksetakse, ja teie nenda kannatlikkud ollete? agga kui teie head tehhes kurja nähhes kannatate, se on arm Jummalä jures.

21. Sest seks ollete teie kutsutud, et ka Kristus on teie eest kannatanud, ja teile tähte jätnud, et teie peate temma jälgede sees käima,

22. Kes ei olle patto teinud, ja kelle suust polle pettust leitud;

23. Kes ei söimand wasto, kui tedda söimati, kes ei ähwardand, kui ta kannatas; waid andis selle holeks, kes öiete kohhut moistab.

24. Kes meie pattud isse on kannud ommas ihhus ülles pu peäle, et meie piddime pattust ärra sama, ja öigussele ellama,

kelle wermede läbbi teie ollete terweks sanud.

25. Sest teie ollite kui eksiad lambad; agga nüüd ollete teie pöördud omma hinge karjatse ja üllewaatja pole.)

3. Peatük.

*Mis abbiello rahwa kohhus on;
Kristusse minnemissest surnutte
wangide jure: Ristmissest.
(Epistel wiendamal pühhapäwal
pärrast kolm-aino Jummalä
Pühha.*

1. Nendasammoti, teie naesed, kuulge omma meeste sanna, et kui monningad on, kes sedda sanna ei ussu, naeste ello läbbi woiksid sada ilma sannata öige usso pole,

2. Kui nemmad teie puhta ello Jummalä kartusses tähhele pannewad;

3. Kelle ehte ei pea wäljaspiddi ollema ei juuste palmitamisses, ei kulla ümberpannemisses, egga riette ehhitamisses;

4. Waid süddame sallaja innimenne ilma hukkaminnematta tassase ja waikse waimo kombe sees; se

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

on kallis Jummal ees.

5. Sest nenda on ka ennemuiste pühhad naesed ennast ehhtanud, kes Jummal peäle lootsid, ja omma meeste sanna kuulsid.

6. Nenda kui Sara Abraami sanna wöttis kuulda, ja hüdis tedda issandaks, kelle lapsiks teie ollete sanud, kui teie head tete, ja ühtegi hirmo ei kardä.

7. Selsammal kombel teie mehhed, ellage nendega targaste, ja tehke naesterahwale kui nödräma astjale au, nenda kui neile, kes ka armo-ello pärriad on, et teie palwesid ärra ei keelta.

8. Agga wimaks, olge keik ühhemelelissed, ärda melega teiste wasto, wendade armastajad, süddamest halledad, lahked.

9. Äрге makske mitte kurja kurjaga, ehk söimamist söimamissegä, waid se wasto önnistage, sest et teie teate, et teie seks ollete kutsutud, et teie önnistamist peate pärrima.

10. Sest kes ello tahhab armastada, ja häid päiwi nähha, se waigistago omma keelt kurja eest, ja ommad

mokkad kawwalust räkimast.

11. Temma pöörgo ennast kurjast ärra, ja tehko head, temma otsigo rahho, ja noudko sedda takka.

12. Sest Issanda silmad watawad öigede peäle, ja temma körwad kuulwad nende pallumist; agga Issanda palle on wasto neid, kes kurja tewad.

13. Ja kes on, kes teile peaks kurja teggema, kui teie head takkanouate?

14. Ja kui teie ka peaksite kannatama öigusse pärrast, siis ollete teie önsad ; agga ärge kartke nende hirmo, ja ärge ehmatage mitte wägga ärra.

15. Agga pühhitsege Issandat Jummalat omma süddamette sees) Agga olge iggal aial walmis tassandusse ja

kartussegä, et teie woite enneste eest kosta iggaühhele, kes teilt arro püab se lotusse pärrast, mis teie sees on,

16. Ja teil olgo hea süddame-tunnistus, et need selle sees, mis nemmad pahha räkiwad teist kui kurjateggiattest, häbbi sawad, et nemmad teie head ello Kristusses teotawad.

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

17. Sest se on parrem, kui Jummal tahtminne nenda tahhab, head tehhes kannatada, kui kurja tehhes.

18. Sest et Kristus ka ükskord pattude eest on kannatanud, se öige üllekohtuste eest, et tem~a meid Jummal jure pididi saatma, kes kül on lihha polest surmatud, agga ellawaks tehtud waimo polest:

19. Ses waimus on temma ka ärraläinud, ja on armo kulutanud neile waimudele, kes wangis on,

20. Kes ennemuiste ei usknud, kui Jummal pitkmeel ükskord otis Noa päiwil, kui laewa walmistati, kus sees pissut, se on kahheksa hinge wee sees hoiti:

21. Selle wastotähhendus, se ristminne teeb meid nüüd ka önsaks, (ei mitte rojusse ärrasaatminne lihha peält, waid hea süddame-tunnistusse julge küssiminne Jummal käest) Jesusse Kristusse üllestousmisse läbbi,

22. Kes on Jummal parramal käel, pärrast sedda kui tem~a on taewa läinud, ja tem~a mele--walla alla on pandud

inglid, ja wallad, ja wäed.

4. Peatük.

Rist ja kannatus sadab kasso. Muist häist kombedest.(Epistel kuendamal pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

1. Et nüüd Kristus lihhas meie eest on kannatanud, siis ehhitage ka teie ennast se--samma melega kui

söariistadega; sest kes lihhas on kannatanud, se on patto mahhajätnud,

2. Et ta ei wötta ellada sedda aega, mis weel ülle on, ei mitte ennam innimeste himmude järrele, waid Jummal tahtmisse järrele.

3. Sest se on kül, et meie minnewal ello aial olleme pagganatte tahtmisse järrele teinud, kui meie ellasime keige kimalusse, himmude, liajomisse ja prassimisse, jotude, ja hirmsade woöra jummalatenistuste sees.

4. Se on nende melest woöras, et teie nendega ei jose sellesamma önnetuma ja wallatuma ello sisse, ja

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

teotawad teid.

5. Nemmad peawad arro andma sellele, kes walmis on kohhut moistma ellawatte ja surnutte peäle.

6. Sest seks on ka surnuttele armo-öppetus kulutud, et nende peäle piddi kohhut moistetama innimeste polest kül lihhas, agga waimus piddid nemmad ellama Jummal järrele.

7. Agga keige asjade ots on liggi sanud, sepärrast olge moistlikkud ja walwsad palwedele.

8. Agga keigeennamiste piddage issekeskes ühte puhko armastust; sest armastus kattab pattude hulka.

9. Olge issekeskes woöraste wastowõtjad ilma nurrisematta.

10. Sedda möda kui iggaüks on armo-andi sanud, nenda aitage teine teist sellega, kui Jummal monnesarnatse armo head maiapiddajad.

11. Kui kegi rägib, kui Jummal sannad räkigo temma sedda, kui kegi tenib, se tenigo kui sest jouust, mis Jummal annab, et keikis Jummal saaks auustud Jesusse Kristusse

läbbi, kellel on au ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks, 12. Minno armad, ärge pange sedda pallawat, mis teile juhtub, mitte woöraks, mis teile kiusatusseks juhtub, otsego juhtuks teile üks woöras assi; 13. Waid nenda kui teil Kristusse kannatamistest ossa on, nenda olge röömsad, et teie ka temma au ilmumisses sure römoga woite röömsad olla.

14. Önsad ollete teie, kui teid teotakse Kristusse nimme pärrast, et au- ja Jummal Waim teie peäl hingab; teiste polest teotakse tedda kül, agga teie polest auustakse tedda.

15. Agga ärgo kannatago ei ükski teie seast kui tapja, ehk kui warras, ehk kurjateggia, ehk kui se, kes teiste asjade kulaja on;

16. Waid, kui temma kui risti-innimenne kannatab, siis ärgo häbbenego temma mitte, waid ta auustago Jummalat se polest.

17. Sest aeg on, et kohhus peab Jummal koiast hakkama; agga kui se meist esmalt hakkab, mis ots saab siis neile,

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

kes Jummal armõ-õppetusse
sanna ei wõtta kuulda?

18. Ja kui se, kes õige on,
waewalt pääseb, kuidas siis se
korda saab, kes
jummalakartmatta ja pattune
on.

19. Serpärast ka need, kes
kannatawad Jummal tahtmisse
järrele, need peawad temma
kui ühhe ustawa Loja holeks
ommad hinged andma, head
tehhes.

5. Peatük.

*Mis wannematte, nore rahwa, ja
keikide risti-innimeste kohhus
on. (Epistel kolmandamal
pühhapäwal pärrast kolm-aino
Jummal Pühha.*

1. Need wannemad, kes teie
seas on, maenitsen minna, kes
ma ka üks wannem ja
Kristusse kannatamiste
tunnistaja ollen, kennel ka ossa
on sest auust, mis peab
ilmutadama:

2. Hoidke kui karjatsed
Jummal karja, mis teie seas
on, ja olge selle üllewatajad, ei
mitte wasto meelt, waid hea

melega, ei mitte roppo kasso
pärrast, waid heldest
süddamest;

3. Ja ei mitte kui need, kes
koggodusse ülle wallitsewad,
waid olge karjale õ mägiks.

4. Siis peate teie, kui se
keigeüllem karjane awwalikuks
saab, sedda ilmanärtsimatta au
kroni sama.

5. Selsammal kombel teie
nored, olge wannematte wasto
allandikkud, agga keik olge
teine teise wasto allandikkud,
ja ehhitage ennast seest--pidi
allandikko melega; sest Jummal
panneb sureliste wasto, agga
allandikkuile annab temma
omma armo.

6. Siis allandage ennast nüüd
Jummal wäggewa käe alla, et
temma teid woiks üllendada
õigel aial.

7. Heitke keik omma murret
temma peäle, sest ta
murretseb teie eest.

8. Olge kassinad, walwage, sest
teie waenlane, se kurrat, käib
ümber kui möiraja loukoer, ja
otsib, kedda temma woiks
ärraneelda:

9. Selle wasto seiske kindlaste
uskus, ja teädke, et

Apostli Peetrusse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjutud.

needsammad kannatamissed
täieste sawad teie wendade-
seltsi kätte, kes ma-ilmas on.

10. Agga se keige armo
Jummal, kes meid on kutsnud
omma iggawesse au sisse
Kristusse Jesusse sees, se
parrandago, kinnitago, tehko
wahwaks, ja raiago teid
tuggewaste, kui teie ürrikeste
sate kannatanud:

11. Sellesammale olgo au ja
wäggi iggaweste iggawesseks
aiaks. Amen.

12. Silwanussega, selle (minno
arwates ustawa wennaga) ollen

ma teile pissut kirjotanud,
maenitsenud ja tunnistanud, et
se on se tössine Jummal arm,
mis sees teie seisate.

13. Teid terretab se koggodus
Pabiloni-liñnas, mis teiega on
ärrawallitsetud, ja minno poeg
Markus.

14. Terretage teine teist
armastusse su-andmissega:
Rahho olgo teile keikile, kes
teie Kristusse Jesusse sees
ollete. Amen.

1. Peetrusse Ramato Ots.

Apostli Peetrusse teine Ramat Keige usklikkude
heaks kirjutud.

1. Peatük.

*Usk sadab häid teggusid.
Jummal sanna kidetakse.*

1. Simon Peetrus, Jesusse
Kristusse sullane ja apostel,
neile, kes meiega ühtesuggu
kallist usko on sanud, meie
Jummal ja Önnisteggia
Jesusse Kristusse öigusse läbbi.

2. Arm ja rahho sago teile
rohkeste Jummal, ja Jesusse
meie Issanda tundmisse sees.

3. Nenda kui temma jummalik
wäggi meile on armo- anniks
annud keik, mis elluks ja
jummalakartusseks tarwis tulleb,
selle tundmisse läbbi, kes meid
on kutsnud omma au ja
wäggewa nou läbbi,

4. Mis läbbi meile need

keigesuremad ja kallid
tootussed on armo- anniks
antud, et teie nende läbbi
jummalikkust ollemisest peate
ossa sama, kui teie sate
ärrapöggenenud sest
kadduwast asjast, mis kurja
himmo sees on siin ilmas.

5. Ja sellesamma asja pärrast
kandke siis, keiki piddi hoolt ja
näitke ülles ommas uskus head
kindlat noud, ja wäggewas
nous tundmist,

6. Ja tundmisses kassinust, ja
kassinusses kannatust, ja
kannatusses jummalakartust,

7. Ja jummalakartusses
wendade-armastamist, ja
wendade-armastamisses
armastust keikide wasto.

8. Sest kui teil need asjad on,
ja need rohkeste teie jures on,
siis ei jätta need teid mitte
laisaks egga sugguta meie
Issandat Jesust Kristust
tundmast.

9. Agga kelle jures neid ei olle,
se on pimme, ja ei nä mitte
kaugele, ja on ärraunnustanud
omma endiste pattude
puhhastamist.

10. Sepärrast, wennad, olge
sedda ussinamad om~a

kutsmist ja ärra wallitsemist
kiñitama; sest kui teie sedda
tete, siis ei kom~ista teie ial.

11. Sest nenda antakse teile
rohkeste sedda sisse-minnemist
meie Issanda ja Önnisteggia
Jesusse Kristusse iggawesse
kunningrigi sisse.

12. Sepärrast ei tahha minna
mitte mahha--jätta need asjad
ikka teie mele tulletamast, ehk
teie kül sedda teate, ja
kinnitud ollete se töe sees, mis
teil nüüd kä on.

13. Ja ma arwan öige ollewad,
kunni minna sesinnatses maias
ollen, teid ärratada mele--
tulletamisega.

14. Sest ma tean, et ma omma
maia pea pean
mahhapannema, nenda kui ka
meie Issand Jesus Kristus
mulle on teäda annud.

15. Agga ma tahhan katsta, et
teie iggal aial pärrast minno
lahkumist need asjad woiksite
meles piddada.

16. Sest meie olleme omma
Issanda Jesusse Kristusse
wägge ja tullemist teile teäda
annud, ei mitte kui
needsuggused, kes on käinud
tühja juttude järrel, mis meie

ommast peast olleks woetud,
waid meie olleme isse temma
suurt au näinud,

17. Kui temma Jummalalt Issalt
sai auustust ja au, se heäle
läbbi, mis temmale sündis sest
üpris surest auust nenda:

Sesinnane on mo armas Poeg,
kes minno mele pärrast on.

18. Ja sedda heält olleme
meie kuulnud taewast
mahhatullewad, kui meie
temmaga pühha mäe peäl
ollime:

19. Ja meil on üks kindlam
prohwetide sanna, ja teie tete
hästi, et teie sedda tähhele
pannete kui üht künalt, mis
pimmedas paikas paistab senni,
kui pääw wälja paistab, ja
koido--täht touseb teie
süddames.

20. Ja se olgo teile esmalt
teäda, et ühtegi prohweti-
kulutamist ei tulle omma
ennese ärra--selletamisest.

21. Sest innimesse tahtmisse
läbbi ei olle ial ei ühtegi
prohweti-kulutamist kätte
sadud, waid pühhad Jummal
mehhed on räkinud, juhhatud
pühhast Waimust.

2. Peatük.

*Walle-prohwetidest, nende
nuhtlussest, ja eksitajast
ellamisest.*

1. Agga walle-prohwetid ollid
ka rahwa seas, nenda kui ka
teie seas sawad ollema walle-
öppetajad, kes körwale sisse
towad walle-öppetussed, mis
hukka saatwad, ja salgawad
Issandat ärra, kes neid on
ostnud, ja saatwad isse--
enneste peäle äkkilist
hukkatust:

2. Ja mitto wötwad nende sure
hukatusse järrel käia, kelle
pärrast se töe te teotakse.

3. Ja nemmad kauplewad teid
ärra läbbi ahnusse walle-
sannadega, kelle nuhtlus jo
am~ust aiast ei wiwi, ja nende
hukatus ei tukku mitte.

4. Sest kui Jummal neile
inglidele, kes patto teinud,
armo ei annud, waid on neid
pimmedusse ahhelattega pörgo
lükkanud, ja ärraannud, et neid
kohto-päwani kinnipetakse;

5. Ei olle ka mitte armo annud
wanna endise ma-ilmale, waid
on sedda öigusse kulutajat

Noat kahheksakessi hoidnud,
kui temma sedda wee-upputust
jum~alakartmatta ma-ilma
peäle satis;

6. Ja on Sodoma- ja Komorra-
rahwa liñnad tuhhaks teinud, ja
neid ümberlõnud ja hukka
moistnud, ja hirmo tähheks
pannud neile, kes tulles aial
Jummalat ei wõtta karta,

7. Ja on Lottit, kes õige olli,
ärrapeästnud, kellele se
ülleannetud rahwas melehaigust
teggi omma kimalisse elloga:

8. Sest se õige, kui ta nende
seas ellas, waewas, nähhes ja
kuuldes, pääw päwalt omma
wagga hinge nende
üllekohtuste teggude pärrast.

9. Issand moistab
jummalakartlikkud kiusatussest
ärrapeästa, agga üllekohtused
piddada kohto-päwaks, et neid
peab nuhheldama;

10. Agga keigeennamiste neid,
kes rojuste himmus lihha järrel
käiwad, ja üllemad põlgawad;
kes liaks julged, ja enneste
melest kallid on, ja ei karda
mitte neid teotades, kes sure
au sees on.

11. Kui inglid, ehk nemmad kül
woimussesse ja wäest suremad

on, ühtegi teotamisse kohhut
nende wasto ei kañna Issanda
ette.

12. Agga needsinnatsed, kui
meletumad lojuksed omma
sündimisse polest, mis
püüdmisses ja tapmisses on
lodud, need teotawad sedda,
mis nemmad ei moista, ja
sawad koggone omma
kadduwa ello sees hukka,

13. Ja nemmad sawad omma
üllekohto palka kätte, ja
pannewad iggapäwast lihha
ellitamist römuks: nemmad on
roja-märgid ja pilkiad, kes
omma pettusse läbbi omma
lihha ellitawad, kui nemmad
teiega woõras peul on:

14. Neil on silmad täis
abbiellorikmist, ja ei wõtta
patto mahhajätta, nemmad
ahwatlewad kinnitamatta
hinged, neil on ahnusse peäle
öppitud südda, nemmad on
ärranetud lapsed,

15. Kes õiget teed on
mahhajätnud, ja ärra--eksinud,
ja on käinud Palaami Posori
poia teed, kelle melest
üllekohto palk armas olli;

16. Agga tedda nomiti temma
kässo-põlgmisse pärrast; üks

koorma-kandia keletõ weis, mis rakis inimesse healega, kelis selle prohweti jölledust ärra.

17. Needsinnatsed on kaewud ilma weeta, pilwed tulispasast aetud, kellele paks pimmedus tallele peetakse iggaweste.

18. Sest nemmad räkiwad tühjad hooplikud sannad, ja ahwatawad lihha himmude läbbi kimalusses neid, kes ollid töeste ärrapöggenenud neist, kes eksitusses käiwad;

19. Ja tootawad neile wabbadust, ehk nemmad külisse kadduwa asja orjad on; sest kellest kegi on ärrawoidetud, selle orjaks on temma ka sanud.

20. Sest kui nemmad on ärrapöggenenud selle ma-ilma roppust ellust Issanda ja önnisteggia Jesusse Kristusse tundmisse läbbi, ja neid seggatakse jälle selle sekka, ja woidetakse ärra, siis on nende wiimne luggu kurjemaks sanud, kui essimenne.

21. Sest se olleks neile parrem, et nemmad ei olleks mitte öigusse teed tunnud, kui se, et nemmad sedda tundwad, ja ennast ärrapöörwad sest

pühvast kässust, mis nende kätte on antud.

22. Agga neile on kätte tulnud se, mis se tössine wannasanna ütleb: Koer lähhäb jälle omma okse kallale, ja: pestud emmis lähhäb porri sisse pöörlema.

3. Peatük.

*Wiimsest aiast, Kristusse tullemisest, ja kudda senna wasto peab walmistama.
(Epistel kuendamal pühhapäwal kolmatkümmend pärrast kolmaino Jummal Pühha.*

1. Sedda teist ramatut kirjotan minna nüüd teile, mo armad, ja nende mollematte sees ärratan minna maenitsedes teie selget meelt ülles,

2. Et teie peate mõtlema nende sannade peäle, mis enne on ööldud pühha prohwetide läbbi, ja meie kässo peäle, kes meie olleme Issanda ja Önnisteggia apostlid.

3. Ja sedda peate teie keigeessite teädma, et wiimsil päiwil tullewad pilkjad, kes omma enneste himmude järrele

ellawad,

4. Ja ütlewad: Kus on temma tullemisse tootus? sest sest aiast, kui wannemad maggama läinud ilmast ärra, jääb keik nenda, kui loma algmisest on olnud.

5. Agga mel el on se neil teadmatta, et taewad ennemuiste olnud, ja Ma weest ja wee läbbi ühhes seisnud Jummal sanna läbbi;

6. Sepärrast on se ma-ilm, mis siis olli, weega ärraupputud ja hukka läinud.

7. Agga taewad ja Ma, mis nüüd on, on sesamma sanna läbbi tallele pandud, ja hoitakse tulle tarwis kohto ja jummalakartmatta innimeste hukatusse päwani.

8. Agga se üks assi ärgo olgo teile mitte teadmatta, minno armad, et üks pääw Issanda jures on kui tuhhat aastat, ja tuhhat aastat kui üks pääw.

9. Issand ei wiwita mitte tootust, (nenda kui monningad sedda wiwitusseks pannewad) waid temma on pitka melega meie wasto, ja ei tahha mitte, et monned peawad hukkaminnema, waid et keik

peawad mele-parrandamist õ kätte sama.

10. Agga Issanda pääw tulleb kui warras öse, millal taewad raksumissegga peawad möda minnema, ja ilmalikkud asjad ärrapöllema ja lõpma, ja Ma ja need teud, mis seäl sees on, peawad ärrapöllema.

11. Et nüüd se keik peab ärralõpma, missuggused teie siis peate ollema keiges pühhas ellus ja jummalakartusses,

12. Otes ja tõttades Jummal tullemisse päwa pole, millal taewad tulle läbbi peawad ärralõpma, ja ilmalikkud asjad ärrapöllema ja ärrasullama.

13. Agga meie otame ued taewad, ja uut maad temma tootusse järrele, kus õigus sees ellab.)

14. Sepärrast, mo armad, et teie sedda otate, siis katske hästi, et teid temmast ilma wiggata ja laitmatta rahho seest leitakse.)

15. Ja meie Issanda pitkamele arwage õnnistusseks, nenda kui ka meie armas wend Paulus teile on kirjotanud se tarkusse järrele, mis temmale on antud.

Apostli Peetrusse teine Ramat Keige usklike heaks kirjutud.

16. Nenda kui ka temma neistsinnatsist asjust rägib keikide ramatutte sees, kus sees mõningad asjad on rasked moista, mis need õppimatta ja kiõitamatta hinged pahhaste ärraselletawad, otsego muudke kirjad, om~a ennest hukkasamisseks.

17. Et teie nüüd, mo armad, sedda enne ärra--teate, siis hoidke ennast, et teid

ülleannetud rahwa eksitusse läbbi ühtlase eksitusse sisse ei sadeta, ja et teie ärra ei lange ommast kinnitusest.

18. Agga kaswage meie Issanda ja Önnis--teggia Jesusse Kristusse armus ja tundmisses. Sellesammale olgo au, ni hästi nüüd, kui iggawessel aial. AMEN.

2 Peetrusse Ramato Ots.

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklike heaks kirjutud.

1. Peatük.

Kristussest, temma sannast, ja õigest pattustpöörmisses.

1. Sedda, mis algmisest olli, mis meie olleme kuulnud, mis meie olleme näinud omma silmaga, mis meie olleme watanud, ja mis meie käed on katsnud sest ello Sannast.

2. (Sest se ello on ilmutud, ja meie olleme näinud, ja meie tunnistame ja kulutame teile sedda ello, mis iggawenne on,

mis Issa jures olli, ja meile on ilmutud.)

3. Mis meie olleme näinud ja kuulnud, sedda kulutame meie teile, et ka teie meiega peate ossa sama, ja meie ossasaminne woiks olla Issaga, ja temma Poia Jesusse Kristussega.

4. Ja sedda kirjutame meie teile, et teie rööm woiks täis olla.

5. Ja se on se kulutaminne, mis meie temmast olleme kuulnud, ja teile kulutame, et

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks
kirjotud.

Jummal on walgus, ja temma sees ei olle ühtegi pimmedust.

6. Kui meie ütleme, et meil ossa temmaga on, ja käime pimmedusse sees, siis walletame meie, ja ei te mitte sedda, mis tódde on.

7. Agga kui meie walgusse sees käime, nenda kui temma isse walgusses on, siis on meil issekeskis ossa, ja Jesusse Kristusse temma poia werri teeb meid puhtaks keigest pattust.

8. Kui meie ei ütle ennesel patto ollewad, siis pettame meie isseennast, ja tódde ei olle mitte meie sees.

9. Kui meie ommad pattud tunnistame, siis on temma ustaw ja öige, et ta meile pattud andeks annab, ja teeb meid puhtaks keigest üllekohtust.

10. Kui meie ei ütle ennast patto teinud ollewad, siis teme meie tedda wallelikkuks, ja temma sanna ei olle mitte meie sees.

2. Peatük.

Risti-rahwa ello wisid, tähhed, ja waenlased: maenitsus, et peab patto eest hoidma.

1. Minno lapsokessed, sedda kirjotan minna teile, et teie mitte ei pea patto teggema, ja kui kegi on patto teinud, siis on meil eest--kostja Issa jures, Jesus Kristus, kes öige on.

2. Ja temma on ärraleppitamine meie pattude eest; agga mitte ükspäinis meie, waid ka keige ma-ilma pattude eest.

3. Ja sest tunneme meie, et meie tedda olleme tunnud, kui meie temma kässosannad peame.

4. Kes ütleb: Minna tunnen tedda, ja ei pea mitte temma kässosanno, se on wallelik, ja selle sees ei olle mitte tódde.

5. Agga kes ial temma sanna peab, selle sees on tõeste Jummal armastus täieks sanud; sest tunneme meie, et meie temma sees olleme.

6. Kes ennast ütleb temma sisse jäwad, se--samma peab

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks
kirjotud.

ka nenda käima, kui temma on käinud.

7. Wennad, minna ei kirjota teile mitte uut kässosanna, waid sedda wanna kässosanna, mis teil algmisest on olnud; se wanna kässosanna on se sanna, mis teie ollete kuulnud algmisest.

8. Ta kirjotan minna teile ühhe ue kässosanna, mis tössi on temma sees, ja teie sees; sest pimmedus lähheb möda, ja tössine walgus paistab nüüd.

9. Kes ennast ütleb walgusses ollewad, ja wihkab omma wenna, se on pimmedusse sees siit sadik.

10. Kes omma wenna armastab, se jääb walgusse sisse, ja pahhandust ei olle mitte temma sees.

11. Agga kes omma wenna wihkab, se on pimmedusses, ja käib pimmedusses, ja ei tea mitte, kuhho ta lähheb, sest et pimmedus temma silmad on pimmedaks teinud.

12. Ma kirjotan teile, lapsokessed, et pattud teile on andeks antud temma nimme pärrast.

13. Ma kirjotan teile, issad, sest et teie tedda tunnete, kes algmisest on ; ma kirjotan teile, nored mehhed, sest te teie sedda tiggedat ollete ärrawoitnud; ma kirjotan teile, lapsokessed, sest teie tunnete sedda Issa.

14. Ma ollen teile kirjotanud, issad, sest et teie tedda tunnete, kes algmisest on ; ma ollen teile kirjotanud, nored mehhed, sest et teie wäggewad ollete, ja Jummal sanna teie sisse jääb, ja et teie sedda tiggedat ollete ärrawoitnud.

15. Äрге armastage mitte ma-ilma, egga sedda, mis ma-ilmas on ; kui kegi ma-ilma armastab, selle sees ei olle mitte Issa armastust.

16. Sest keik, mis ma-ilmas on lihha himmo, ja silma himmo, ja ello kõrkus, ei olle mitte Issast, waid se on ma-ilmast.

17. Ja mailm lähheb hukka, ja temma himmo; agga, kes Jummal tahtmist teeb, se jääb iggaweste.

18. Lapsokessed, wiimne tund on kä, ja nenda kui ollete kuulnud, et Kristusse wastane

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks
kirjotud.

tulleb, ja nüüd on neid
Kristusse wastasid palju sanud;
sest tunneme meie, et wiimne
tund kä on.

19. Nemmad on meilt
väljaläinud, agga nemmad ei
olnud mitte meist; sest olleksid
nemmad meist olnud, siis
olleksid nemmad kül meie jure
jäänud, agga se on sündinud, et
nemmad piddid awwalikkuks
sama, et keik ei olle meist.

20. Ja teil on woidmisse-and,
sest, kes pühha on, ja teie
teate keik.

21. Ma ei olle teile mitte
kirjotanud sepärrast, et teie töt
ei tea, waid et teie sedda
teate, ja et ühtegi wallet töe
seest ei tulle.

22. Kes on wallelik, kui agga
se, kes ärrasalgab, et Jesus ei
olle se Kristus? se on se
Kristusse wastane, kes Issa ja
Poega ärrasalgab.

23. Iggaüks, kes sedda Poega
ärrasalgab, sel ei olle ka sedda
Issa.

24. Mis teie nüüd algmisest
ollete kuulnud, se jägo teie
sisse; kui se teie sisse jääb,
mis teie algmisest ollete

kuulnud, siis jäte teie ka Poia
ja Issa sisse.

25. Ja se on se tootus, mis
temma isse meile on tootanud,
se ello, mis iggawenne on.

26. Sedda ollen ma teile
kirjotanud neist, kes teid
eksitawad.

27. Ja se woidmisse-and, mis
teie ollete temmalt sanud, jääb
teie sisse, ja teil ei olle tarwis,
et teid kegi peaks õppetama,
waid otsego sesamma
woidmisse-and teid keikist
õppetab, nenda on se ka tössi,
ja ei olle mitte walle, ja otsego
se teid on õppetanud, nenda
jäge selle sisse.

28. Ja nüüd, lapsokessed, jäge
temma sisse, et kui ta ilmub,
meil woiks julgus olla, et meie
mitte temmast ei sa häbbistud
temma tullemisses.

29. Kui teie teate, et temma
õige on, siis õppige tundma, et
iggaüks, kes õigust teeb, on
temmast sündinud.

3. Peatük.

*Tössiste risti-innimeste auust,
wisidest, ristist ja römust.*

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks
kirjotud.

*(Epistel teisel Pühhapäwal
pärrast kolm-aino Jummal
Pühha.*

1. Wadage, missuggust armastust Issa meile on annud, et meid peab Jummal lasteks hütama; sepärrast ei tunne maailm meid mitte, sest ta ei tunne tedda.
2. Mo armad, meie olleme nüüd Jummal lapsed, ja ei olle weel mitte awwalikkuks sanud, mis meie peame ollema; agga meie teame õ, kui ta saab awwalikkuks sanud, et meie temma sarnatsed peame ollema; sest meie same tedda nähha nenda kui temma on.
3. Ja iggaüks kennel sesinnane lotus on temma peäle, se puhhastab ennast, nenda kui temma puhhas on.
4. Iggaüks, kes patto teeb, se teeb ka sedda, mis kässo wasto on, ja pat on se, mis kässo wasto on ;
5. Ja teie teate, et temma on awwalikkuks sanud, sepärrast et ta meie pattud pididi ärrawõtma, ja patto ei olle mitte tem~a sees.

6. Ei ükski, kes temma sisse jääb, ei te patto; ei ükski, kes patto teeb, ei olle tedda näinud egga tedda tunnud.
7. Lapsokessed, ärgo ükski teid eksitago; kes öigust teeb, se on öige, nenda kui temma öige on.
8. Kes patto teeb, se on kurratist; sest kurrat teeb patto algmisest ; seks on Jummal Poeg awwalikkuks sanud, et temma kurrati teud pididi ärrarikkuma.
9. Ei ükski, kes Jum~alast on sündinud; ei te patto, sest tem~a seme jääb temma sisse, ja ta ei woi patto tehha, sest ta on Jummalast sündinud.
10. Sest näikse, kes Jum~ala lapsed, ja kes kurrati lapsed on ; ei ükski, kes öigust ei te, ei olle Jummalast, egga se, kes omma wenda ei armasta.
11. Sest need on need sannumed, mis teie ollete kuulnud algmisest, et meie peame teine teist armastama.
12. Ei mitte nenda kui Kain, kes sest tiggedast olli, ja tappis omma wenna; ja mispärrast tappis ta tedda?

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks
kirjotud.

sepärrast, et temma teud
kurjad ollid, ja wenna teud
öiged.

13. Äрге pange immeks, minno
wennad, kui ma-ilm teid
wihkab.

14. Meie teame, et meie
surmast olleme tulnud ello
sisse, sest et meie armastame
wennad; kes wenda ei armasta,
se jääb surma sisse.

15. Iggaüks, kes omma wenna
wihkab, se on innimesse tapja,
ja teie teate, et ei ühhelgi
innimesse tapjal ei olle
iggawest ello ennese sisse
jäwad.

16. Ses olleme meie sedda
Jummala armastust tunnud, et
temma omma ello meie eest
on jätnud, ja meie peame ka
ello wendade eest jätma.

17. Agga kel ma-ilma
peatoidust on, ja nääb ommal
wennal middagi tarwis ollewad,
ja panneb omma süddame
temma eest kinni, kuidas jääb
Jummala armastus tem~a
sisse?

18. Minno lapsokessed, ärge
armastagem mitte sannaga
egga kelega, waid teoga ja

töega.)

19. Ja sest tunneme meie, et
meie töe seest olleme, ja
woime temma ees ommad
süddamed waigistada,

20. Et, kui meie südda meid
hukkamoistab, et Jummal
surem on kui meie südda, ja
temma tunneb keik ärra.

21. Mo armad, kui meie südda
meid hukka ei moista, siis on
meil julgus Jummal pole.

22. Ja mis meie ial pallume,
sedda same meie temmalt,
sest meie peame temma
kässo-sannad, ja teme, mis
temma mele pärrast on.

23. Ja se on temma kässo-
sanna, et meie peame uskma
temma Poia Jesusse Kristusse
nimme sisse, ja teine teist
armastama, nenda kui ta meile
kässo-sanna on annud.

24. Ja kes temma kässo-
sannad peab, se jääb temma
sisse, ja temma temma sisse;
ja sest tunneme meie, et ta
meie sisse jääb, sest Waimust
α, kedda ta meile on annud.

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks
kirjotud.

4. Peatük.

*Öigest usso-öppetussest, ja
armastussest. (Epistel
essimessel Pühhapäwal pärrast
kolm-aino Jummal Pühha.*

1. Mo armad, ärge uskuge mitte igga waimo, waid katske need waimud läbbi, kas nemmad Jummalast on; sest mitto walle--prohweti on wäljaläinud ma-ilma sisse.
2. Sest peate teie Jummal Waimo tundma; igga waim, kes tunnistab, et Jesus Kristus on lihha sisse tulnud, se on Jummalast.
3. Ja ei ükski waim, kes ei tunnista Jesust Kristust lihha sisse tulnud ollewad, ei olle se Jummalast: ja se on Kristusse wastase waim, kedda teie ollete kuulnud tullewad, ja nüüd on ta jo ma-ilmas.
4. Teie ollete Jummalast, lapsokessed, ja ollete neid ärrawoitnud, sest suurem on se, kes teie sees on, kui se, kes ma-ilmas on.
5. Nemmad on ma-ilmast, sepärrast räkiwad nemmad ma-

ilmast, ja ma-ilm kuleb neid.

6. Meie olleme Jummalast: kes Jummalat tunneb, se kuleb meid, kes ei olle Jummalast, se ei kule meid mitte; sest tunneme meie waimo, ja eksitusse waimo.

7. Mo armad, armastagem teine teist, sest armastus on Jummalast, ja iggaüks, kes armastab, se on Jummalast sündinud, ja tunneb Jummalat.

8. Kes ei armasta, se ei olle Jummalat mitte tunnud; sest Jummal on armastus.

9. Ses on Jummal armastus awwalikkuks sanud meie sees, et Jummal on omma ainust sündinud Poega ma-ilma läkkitanud, et meie temma läbbi peame ellama.

10. Ses on se armastus, ei mitte, et meie olleme Jummalat armastanud, waid et temma meid on armastanud, ja omma Poia läkkitanud leppitamisseks meie pattude eest.

11. Mo armad, et Jummal meid nenda on armastanud, siis peame meie ka teine teist armastama.

12. Ükski ei olle ial Jummalat

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks
kirjotud.

näinud. Kui meie teine teist
armastame, siis jääb Jummal
meie sisse, ja temma armastus
on täieks sanud meie sees.

13. Sest tunneme meie, et
meie temma sisse jäme, ja
temma meie sisse, et ta meile
ommast Waimust on annud.

14. Ja meie olleme näinud, ja
tunnistame, et Issa on Poega
läkkitanud ma-ilma
önnisteggiaks.

15. Kes ial tunnistab, et Jesus
on Jummal Poeg, selle sisse
jääb Jummal, ja temma
Jummal sisse.

16. Ja meie olleme tunnud ja
usknud sedda armastust, mis
Jummalal on meie wasto.

Jummal on armastus, ja kes
armastusse sisse jääb, se jääb
Jummal sisse, ja Jummal
temma sisse.

17. Ses on se armastus täieks
sanud meie jures, et meil woiks
julgust olla kohto päwal, sest,
otsego temma on, nenda
olleme ka meie sessinnatses
ma-ilmas.

18. Kartust ei olle mitte
armastusses, waid täis
armastus aiab kartust wälja,

sest kartussel on wallo; agga
kes kardab, se ei olle mitte
täieks sanud armastusses.

19. Armastagem tedda, sest ta
on meid enne armastanud.

20. Kui kegi ütleb: Ma
armastan Jummalat, ja wihkab
omma wenda, se on wallelik;
sest kes ei armasta omma
wenda, kedda ta nääb, kuidas
se woib Jummalat armastada,
kedda temma mitte ei nä?

21. Ja sesinnane kässosanna
on meil temmalt, et se, kes
Jummalat armastab, se peab
ka omma wenda armastama.)

5. Peatük.

*Õige usso wäest, kassust, ja
wisidest. (Epistel essimessel
pühhapäwal pärrast Kristusse
üllestousmisse Pühha.*

1. Iggaüks, kes ussub, et Jesus
on Kristus, se on Jummalast
sündinud, ja iggaüks, kes
sedda armastab, kes tedda on
sünnitanud, se armastab ka
sedda, kes temmast on
sündinud.

2. Sest tunneme meie, et meie

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks
kirjotud.

Jummala lapsed armastame,
kui meie Jummalat armastame,
ja temma kässosannad peame.

3. Sest se on Jummala
armastus, et meie temma
kässosannad peame, ja temma
kässosannad ei olle mitte
rasked.

4. Sest keik, mis Jummalast on
sündinud, woidab ma-ilma ärra,
ja meie usk, se on se woimus,
mis ma ilma on ärrawoitnud.

5. Kes muido on, kes ma-ilma
ärrawoidab, kui agga se, kes
ussub, et Jesus Jum~ala Poeg
on.

6. Se on sesamma, kes tulleb
wee ja werre läbbi, Jesus, se
Kristus, ei mitte weega üks--
päinis, waid wee ja werrega. Ja
Waim on, kes tunnistab, et
waim on tödde.

7. Sest kolm on, kes
tunnistawad taewas, Issa,
Sanna ja pühha Waim, ja need
kolm on üks:

8. Ja kolm on, kes tunnistawad
Ma peäl, Waim, ja wessi ja
werri, ja need kolm on ühheks
tunnistusseks.

9. Kui meie innimeste
tunnistust wastowöttame, siis

on Jummala tunnistus surem,
sest se on Jummala tunnistus,
mis temma on tunnistanud
ommast Poiast.

10. Kes ussub Jummala Poia
sisse, sel on tunnistus ennese
sees; kes ei ussu Jummalat, se
on tedda wallelikkuks teinud,
sest temma ei olle mitte
usknud sedda tunnistust, mis
Jummal on tunnistanud
ommast Poiast.

11. Ja se on se tunnistus, et
Jummal meile on iggawest ello
annud, ja sesamma ello on
temma Poia sees.

12. Kellel se Poeg on, sellel on
ello, kellel Jummala Poega ei
olle, sellel ei olle sedda ello
mitte.

13. Sedda ollen ma kirjotanud
teile, kes teie ussute Jummala
Poia nimme sisse, et teie peate
teädma, et teil iggawenne ello
on, ja et teie peate uskma
Jummala Poia nim~e sisse.

14. Ja se on se julgus, mis
meil on temma pole, kui meie
middagi pallume temma
tahtmisse järrele, siis kuleb
temma meid.

15. Ja kui meie teame, et ta

Apostli Joannesse essimenne Ramat Keige usklikkude heaks kirjotud.

meid kuleb, mis meie ial pallume, siis teame meie, et meie same need pallumissed, mis meie temmale olleme pallunud.

16. Kui kegi nääb omma wenda patto teggewad, üht patto, ei mitte surmaks, se peab Jummalat palluma, siis annab temma sellele ello, se on, neile, kes ei te patto surmaks; üks pat on surmaks, selle eest, ei ütle minna mitte, et kegi peab palluma.

17. Keik üllekohhus on pat ; ja sedda patto on, mis ei olle surmaks.

18. Meie teame, et ükski, kes Jummalast on sündinud, ei te

mitte patto, waid kes Jum~alast on sündinud, se hoiab ennast, ja se tigge æ ei putu temmasse mitte.

19. Meie teame, et meie Jummalast olleme, ja keik maailm seisab kurjusses.

20. Agga meie teame, et Jummal Poeg on tulnud, ja on meile moistust annud, et meie tunneme sedda tössist, ja meie olleme selle tössise sees, temma Poia Jesusse Kristusse sees; sesinnane on se tössine Jummal, ja se iggawenne ello.

21. Lapsokessed, hoidke ennast woöra-jummalatte eest. AMEN.

1 Joannesse Ramato Ots.

Apostli Joannesse teine Ramat

1. Peatük.

Ühhe jummalakartlikko emmanda wisid.

1. Joannes, se wannem, läkkitab terwit, selle ärrawallitsetud emmandale, ja

temma lastele, kedda ma armastan töe sees, ja ei mitte minna üksi, waid ka keik, kes töt on tunnud;

2. Se töe pärrast, mis meie sisse jääb, ja meie jures peab ollema iggaweste.

3. Teiega olgo arm, hallastus,

rahho Jummalast Issast, ja Issandast Jesussest Kristussest, selle Issa Poiast, töes ja armastusses.

4. Minna ollen wägga römustud, et ma ollen leidnud sinno laste seast, kes töes käiwad, nenda kui meie Issast olleme kässosanna sanud.

5. Ja nüüd pallun ma sind, emmand, ei mitte otsego kirjotaksin minna sulle ue kasso-sanna, waid sedda, mis meil algmisest on olnud, et meie teine teist peame armastama.

6. Ja se on se armastus, et meie temma kasso-sanna järrel peame käima, se on se kasso-sanna, nenda kui teie algmisest ollete kuulnud, et teie seäl sees peate käima.

7. Sest palju eksitajaid on maailma sisse tulnud, kes ei tunnista, et Jesus Kristus on tulnud lihhas; sesinnane on se eksitaja Kristusse wastane.

8. Katske ennaste ette, et meie ärra ei kauta, mis eest meie

olleme waewa näinud, waid et meie täit palka kätte same.

9. Iggaühhel, kes üllesastub, ja ei jä mitte Kristusse õppetusse sisse, sel ei olle Jummalat; kes Kristusse õppetusse sisse jääb, selsinnatsel on ni hästi Issa kui Poeg.

10. Kui kegi teie jure tulleb, ja ei to ennesega sedda õppetust, sedda ärge wõtke omma maiasse, ja ärge üttelge temma wasto: Terre.

11. Sest kes temmale ütleb: Terre, se saab temma kurja teggude ossalisseks.

12. Mul olli palju teile kirjotamist, agga ei ma tahtnud pabbiri ja ramato-mustaga, waid ma lodan teie jure tulla, ja suud suud wasto teiega räkida, et meie rööm woiks täis olla.

13. Sind terretawad sinno ärrawallitsetud öe lapsed.
AMEN.

2 Joannesse Ramato Ots.

Apostli Joannesse kolmas Ramat.

1. Peatük.

Joannes kidab Kajusse pühha ello, et ta woöraid wastowötnud, ning kaebab Tiotrewe peäle.

1. Joannes, se wannem, selle armsa Kajussele, kedda ma armastan töe sees.

2. Minno armas, ma sowin keigeennamiste, et sinno kässi woiks hästi käia, ja et sa terve olleksid, nenda kui hea järg on sinno hingega.

3. Sest ma ollen wägga römused olnud, kui wennad tullid, ja tunnistasid sinno tössidussest, nenda kui sinna töe sees käid.

4. Mul polle suremat römo kui sest, et ma kulen ommad lapsed töes käiwad.

5. Minno armas, sa teed truiste, mis sa ial wendade ja woöraste wasto olled teinud,

6. Kes koggodusse ees on tunnistanud so armastussest; kui sinna neid saad ärrasaatnud, nenda kui Jummal ees kohhus on, siis

teed sa hästi.

7. Sest temma nimme pärrast on nemmad wäljaläinud, ja ei olle pagganatte käest ei middagi wötnud.

8. Sepärrast peame meie nisuggused wasto--wötma, et meie töe abbimehhed woiksime olla.

9. Ma ollen koggodussele kirjotanud; agga Tiotrewes, kes nende seas püab üllem olla, ei wötta meid mitte wasto.

10. Sepärrast, kui ma tullen, siis tahhan ma temma mele tulletada need teud, mis ta teeb, ja lobbiseb kurja sannadega meie wasto, ja pollegi sega rahhul; ei wötta ta isse wende wasto, ja kelab neid, kes tahtwad wastowotta, ja lükkab neid koggodussest wälja.

11. Minno armas, ärra wötta kurja, waid hea wisi järrele ellada ; kes head teeb, se on Jummalast õ, agga kes kurja teeb, se ep olle Jummalat näinud.

12. Temetriussele antakse

Apostli Joannesse kolmas Ramat.

tunnistust keikist, ja töest ennesest, ja meiegi tunnistame ka, ja teie teate, et meie tunnistus tössi on.

13. Mul olleks palju kirjutamist; agga ei ma tahha ramato-musta ja sullega sinnule kirjutada.

14. Agga ma lodan pea sind nähha sada, ja meie tahhame suud suud wasto räkida.

15. Rahho olgo sulle; sulle läkkitawad terwist sõbrad; terreta sõbrad nimme pärrast.

3 Joannesse Ramato Ots.

Apostli Juda Ramat keige usklikkudele heaks kirjutud.

1. Peatük.

Maenitsus, et peab kindlaste jäma puhta õppetusse ja ello sisse, ja ennast hoidma nende eest, kes üllemeeltsed, teotajad ja pilkajad on.

1. Judas, Jesusse Kristusse sullane, agga Jakobusse wend, neile, kes on kutsutud, pühhitsetud Jummal, se Issa läbbi, ja hoitud Jesusse Kristussele.

2. Hallastus ja rahho ja armastus sago teile rohkeste.

3. Armad, et ma keik hoolt kandsin teile kirjutada meie keikide önnistussest, siis olli

tarwis teile maenitsedes kirjutada, et teie peate woitlema se usso pärrast, mis ükskord pühhade kätte on antud.

4. Sest monningad inimessed on körwalt sisse puggenud, kes jubba ennemuiste seks hukatusseks on enne ülleskirjutud, kes jummalakartmatta, kes meie Jummal armo wallatusseks pöörwad, ja salgawad ärra sedda ainust wallitsejat Jummalat, ja meie Issandat Jesust Kristust.

5. Agga ma tahhan teie mele tulletada, kes teie sedda ükskord teate, et Issand, kui ta rahwast Egiptusse-maalt sai

ärrapeästnud, on pärrast ärrahukkanud neid, kes ei usknud.

6. Ja need inglid, kes omma hakkatust ei hoidnud, waid omma ello-asset mahhajätnud, on temma sure päwa kohtoni iggawesses wangi--pölwes pimmedusse al kinnipiddanud,

7. Otsego Sodoma ja Komorra, ja nende ümberkaudsed liñnad, mis selsammal kombel, kui needsinnatsed pordo-ellus ellanud, ja muunde lihha takkanoudnud, ühheks märgiks on pandud, ja kannatawad iggawesse tulle nuhtlust.

8. Nendasammoti tewad ka needsinnatsed unnenäggiad omma lihha rojaseks, ja põlgwad üllemat wallitsust, ja teotawad neid, kes sures auus on.

9. Agga Mikael se Pea-ingel, kui ta kurratiga rieldes waidles Mosesse kehha pärrast, ei julgend mitte teotusse kohhut temma peäle moista, waid ütles: Issand söidelgo sind.

10. Agga needsinnatsed teotawad sedda, mis nemmad ei moista; agga mis nemmad ennese wäest kui moistmatta

ellajad teädwad, ses rikkuwad nemmad ennast ärra.

11. Hädda neile! sest et nemmad on Kaini teed käinud, ja Palaami æ palga pettusse pärrast otsego wäljawallatud, ja Kore ææ wasto--rääkmisse läbbi hukka läinud.

12. Needsinnatsed on teie armastusse söma--aegus roja-märgid, ja kui nemmad teiega woöraspeul on, täitwad nemmad isseennast ilma--kartmatta: nemmad on ilma weeta pilwed, tuledest ümberaetud, süggised paljad puud, ilma wiljata, kakskord ärrasurnud, jurega wäljakistud,

13. Hirmsad merre laened, mis ennese omma häbbi wäljawahhutawad, eksiad tähhed, kellele paks pimmedus iggaweste on tallele petud.

14. Agga neile on ka ennekulutanud Enok, kes seitsmes Adamast, ja üttelnud: Wata, Issand tulleb mitme tuhhande pühhaga,

15. Kohhut piddama keikide peäle, ja nomima keik neid, kes jummalakartmatta on keige nende jummalakartmatta ello teggude pärrast, mis nemmad

jum~alakartmatta wisil on teinud, ja keige kowwa sannade pärrast, mis jummalakartmatta pattused temma wasto on räkinud.

16. Needsinnatsed on nurrisejad, kes ikka kaebawad, ja kes omma himmude järrel käiwad, ja nende su rägib uhked sannad, ja nemmad pannewad inimessi immeks kasso pärrast.

17. Agga teie, armad, tulletage ende mele need sannad, mis meie Issanda Jesusse Kristusse apostlidest on enne ööldud,

18. Kui nemmad teile ütlesid, et wiimisel aial sawad pilkjad ollema, kes keige om~a ennese jum~alakartmatta ello him~ude järrel käiwad.

19. Needsinnatsed on, kes isseennast ärralahhutawad, lihhalikkud, kellel waimo ep olle.

20. Agga teie, armad, ehhitage

isseennast om~a keigepühhamasusso peäle, ja palluge

Jummalat pühha Waimo sees, 21. Ja hoidke ennast Jum~ala armastusse sees, ja ootke meie Issanda Jesusse Kristusse hallastust iggawesseks elluks.

22. Ja wahhet piddades heitke teiste peäle armo;

23. Agga tehke teised kartussega önsaks, ja kiskuge neid tullest wälja, ning wihkage ka sedda lihast rojaseks tehtud kube.

24. Agga selle, kes teid woib hoida, et teie ei kommista, ja ilmawiggata seäda omma au ette sure römoga,

25. Selle ainsa targa Jum~alale meie Öñisteggiale olgo au ja suur auustus, wäggi ja melewald, ja nüüd ja ikka iggaweste. AMEN.

Juda Ramato Ots.

Joannesse Jummal sanna öppetaja Ilmutamisse Ramat.

Joannesse Jummal sanna öppetaja Ilmutamisse Ramat.

1. Peatük.

Kallis maenitsus ja õppetus Jummalast Issast ja Kristussest. Joannes nääb ühhes näus Jesust Kristust. Sallaja-assi neist 7 taewa tähhest, ja 7 küünla jallast.

1. Se on Jesusse Kristusse ilmutaminne, mis Jummal temmale on annud, et ta omma sullastele pididi näitma, mis noppeste pididi sündima, ja on sedda tähhendanud omma sullase Joannessele ja läkkitanud omma ingli läbbi.
2. Sesinnane on tunnistanud Jummal sanna, ja Jesusse Kristusse tunnistust, ja keik, mis ta on näinud.
3. Önnis on se, kes loeb, ja need, kes kuulwad needsinnatsed prohveti-kulutamisse sannad, ja peawad, mis sesse on kirjutud, sest aeg on liggi.
4. Joannes neile seitsme koggodussele, mis on Asia-

maal: arm olgo teile ja rahho sest, kes on, ja kes olli, ja kes tulleb: ja neist seitsmest Waimust, kes tem~a au-järje es on.

5. Ja Jesussest Kristussest, kes on se ustaw tunnistaja, se essite sündinud surnutte seast ja ma-ilma kunningatte üllem, kes meid on armastanud, ja meid pesnud meie pattudest omma werre sees.

6. Ja on meid kunningaiks ja preestriks töstnud Jummalale ja omma Issale: temmale olgo au ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks. Amen.

7. Wata, temma tulleb pilwedega, ja keik silmad peawad tedda näggema, ka need, kes tedda on läbbipistnud, ja keik selle Ma sugguarrud peawad temma pärrast ulluma; jah, amen.

8. Minna ollen A ning O, Algminne ja Ots, ütleb Issand, kes on, ja kes olli, ja kes tulleb, se keigewäggewam.

9. Minna Joannes, kes ka teie

wend ja seltsimees ollen
Jesusse Kristusse willetsusses
ja kunningrikis ja kannatusses,
ma olin seäl sare peäl, mis
Patmusseks hütakse, Jummalä
sanna pärrast, ja Jesusse
Kristusse tunnistasse pärrast.
10. Ma olin waimus Issanda
päwal, ja kuulsin ennese tagga
ühhe sure kui passuna heäle.
11. Se ütles: Minna ollen A
ning O, essimenne ja wiimne,
ja mis sa nääd, sedda kirjota
ramato sisse, ja läkkita nende
koggoduste kätte, mis on Asia-
maal, Ewesusse, ja Mürna, ja
Pergamusse, ja Tüatira, ja
Sardisse, ja Wiladelwia ja
Laodikea liñnade sees.
12. Ja ma pöörsin ennast
ümber sedda heält waatma,
mis minnoga räkis: ja kui ma
ennast sain ümberpöörnud, siis
näggin ma seitse kuld--
küünlajalga,
13. Ja kesk nende seitsme
küünlajalla wahhel, ühhe, kes
olli innimesse Poia sarnane, sel
olli pitk kuub selgas, ja kuld-wö
temma rindade alla pandud.
14. Agga temma Pea ja
juuksed ollid walged, kui walge
wil, kui lummi, ja temma silmad

kui tulle-leek.
15. Ja temma jallad ollid
hiilgawa wasse sarnatsed, ja
kumad otsekui ahjus, ja temma
heäl olli otsekui palju wette
kohhiseminne.
16. Ja temmal olli parremas
käes seitse taewa tähte, ja
temma suust läks wälja terraw
kahhe--terrane moök, ja tem~a
palle otsekui päike paistab
ommas wäes.
17. Ja kui ma tedda näggin,
langsin ma kui surnud temma
jalge ette mahha, ja ta panni
omma parremat kät minno
peäle, ja ütles mo wasto: Ärra
karda, minna ollen essimenne
ja wiimne.
18. Ja kes ellas, ja olin
surnud, ja wata, ma ellan
iggaweste iggawesseks aiaks,
Amen. Ja minno kä on pörgo
ja surma wotmed.
19. Kirjota, mis sa olled
näinud, ja mis nüüd on, ja mis
pärrast sedda peab sündima.
20. Kirjota nende seitsme
taewa tähhe sallaja--asja, mis
sa minno parremas käes olled
näinud, ja neid seitse kuld-
küünlajalga. Need seitse tähte
on nende seitsme koggodusse

inglid, ja need seitse
küünlajalga, mis sa olled
näinud, on seitse koggodust.

2. Peatük.

*Nelli essimest ramatut, nende
sees on öppetussed,
maenitsussed, tootussed,
ähwardamissed.*

1. Kirjota Ewesusse koggodusse
inglile: Sedda ütleb se, kes
need seitse tähte peab ommas
parramas käes, kes kesk nende
seitsme kuld--küünlajalla wahhel
könnib:

2. Ma tean sinno teud, ja sinno
tööd, ja so kannatust, ja et sa
ei woi mitte kurje sallida, ja
olled kiusanud neid, kes ennast
ütlewad apostlid ollewad, ja
polle mitte, ja olled neid
leidnud wallelikkud ollemast.

3. Ja olled kandnud, ja sul on
kannatust, ja mo nimme
pärrast olled sa tööd teinud, ja
ep olle mitte ärrawässinud.

4. Agga mul on middagi sinno
wasto, et sa omma essimest
armastust olled mahhajätnud.

5. Siis mötle nüüd, kust sa
olled ärralangenud, ja parranda

meelt, ja te essimessed teud;
agga kui mitte, siis tullen ma
sulle noppeste, ja tahhan so
küünlajalla temma assemelt
ärranihhutada, kui sa meelt ei
parranda.

6. Agga sedda on sul, et sa
selle Nikola-usso--seltsi teud
wihkad, mis minna ka wihkan.

7. Kel körw on, se kuulgo, mis
Waim koggodustele ütleb: Kes
woidab, sellele tahhan ma
anda süa ello puust, mis kesk
Jummala Paradisi on.

8. Ja Mürna koggodusse inglile
kirjota: Sedda ütleb sesinnane
essimenne ja se wiimne, kes
olli surnud, ja on ellawaks
sanud:

9. Ma tean sinno teud, ja
willestust ja waesust (agga sa
olled rikkas) ja nende
teotamist, kes ütlewad ennast
Juda-rahwa ollewad, ja ei olle
mitte, waid on sadana
koggodus.

10. Ärra-karda ühtegi, mis sa
pead kannatama: wata, kurrat
wöttab monningad teie seast
wangitorni wissata, et teid peab
kiusatama; ja teil peab willestus
ollema küm~e päwa. Olle ustaw
surmani, siis tahhan ma sulle

ello kroni anda.

11. Kel körw on, se kuulgo, mis Waim koggodussele ütleb: Kes woidab, sellele ei pea pahha tehtama teisest surmast.

12. Ja Pergamusse koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb se, kelle kä terraw kahheterrane möök on:

13. Ma tean sinno teud, ja kus sa ellad, kus sadana au järg on, ja pead mo nimmet kinni, ja sinna ei olle minno usko mitte ärrasalganud, ka neil päiwil, millal Antipas mo ustaw tunnistaja olli, kes teie jures on ärratappetud, kussa sadanas ellab.

14. Agga mul on pissut sinno wasto, et sul seäl neid on, kes kiñi peawad Palaami öppetussest, kes Palaki öppetä pahhandust pañema Israeli laste ette, et nemmad piddid woöraste jum~alatte ohwrid söma, ja horatööd teggema.

15. Nendasammoti on sul ka neid, kes Nikola-usso-seltsi öppetust kinni peawad, sedda wihkan minna.

16. Parranda meelt; agga kui mitte, siis tullen ma sulle noppeste, ja tahhan nendega

söddida omma su möögaga.

17. Kel körwa on, se kuulgo, mis Waim koggodussele ütleb: Kes woidab, sellele tahhan ma süa anda sest warjule pandud mannast, ja tahhan temmale anda ühhe walge kiwwikesse ja ue nimme se kiwwikesse peäle kirjutud, mis ükski mu ei tunne, kui agga se, kes sedda saab.

18. Ja Tüatira koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb Jummalä Poeg, kel silmad on otsekui tulle-leek, ja temma jallad on hiilgawa wasse sarnatsed.

19. Ma tean sinno teud ja armastust, ja am~eti ja usko, ja sinno kannatust, ja sinno teud, ja et neid wiimsid ennam on, kui need essimessed.

20. Agga mul on pissut sinno wasto, et sa se naese Jesabeli, kes ennast ütleb prohweti ollewad, lassed öppetada, ja minno sullased petta, et nemmad horatööd tewad, ja woöraste jum~alatte ohwrid söwad.

21. Ja ma ollen temmale aega annud, et ta ennast piddi pöörma omma hora-ellust, ja temma ei ole mitte

ümberpöörnud.

22. Wata, ma wiskan tedda wodi sisse, ja neid, kes temmaga on abbiello rikkunud, sure willetsusse sisse, kui nemmad ei pöra omma teggudest.

23. Ja temma lapsed tahhan minna surmaga lõppetada, ja keik koggodussed peawad tundma, et minna ollen se, kes nerud ja süddamed läbbi--katsub: ja ma tahhan teile iggaühhele anda teie teggude järrele.

24. Agga teile ütlen minna, ja neile teistele, kes Tüatiras on, kellel ei olle sedda õppetust, ja kes ei olle sadana süggawussi tunnud, nenda kui nemmad ütlewad: Ma ei tahha mitte teist koormat teie peäle panna.

25. Kummatagi piddage kinni, mis teil on, kunni ma tullen.

26. Ja kes woidab, ja kes otsani peab minno teud, sellele tahhan ma melewalda anda ülle pagganatte.

27. Ja ta peab neid raudkeppiga kui karjane hoidma, neid peab otsego pottiseppa riisto pihhuks lödama, nenda kui miñage om~a Issa käest se

melewalla ollen sanud.

28. Ja ma tahhan tem~ale koidotähhe anda.

29. Kel körw on, se kuulgo, mis Waim koggodustele ütleb.

3. Peatük.

Kolm wimist ramatut, nende sees on õppetussed, maenitsussed, tootussed, ähwardamissed.

1. Ja Sardisse koggodusse inglile kirjota: Sedda ütleb se, kellel seitse Jum~ala waimo on, ja seitse tähte: Ma tean sinno teud, et sul se nimmi on, et sa ellad, ja sa olled surnud.

2. Olle walwas, ja kinnita neid, kes järrele jänud, kes on surremisse peäl, sest minna ei olle mitte leidnud sinno teggusid täied ollamast Jummalä ees.

3. Sepärrast mötle, kuidä sa olled sanud ja kuulnud, ja pea sedda ja parranda meelt; kui sa nüüd ei wötta walwada, siis tullen ma siño peäle kui warras, ja sa ei pea mitte teädma, mil tunnil ma so peäle tullen.

4. Ommeti on sul pissut
nimmesid ka Sardisses, kes ei
olle ommad rided rojaseks
teinud, ja nemmad peawad
minnoga käima walgis ridis,
sest nemmad on sedda wäärt.
5. Kes woidab, sedda peab
walge riettega ehhitadama, ja
minna ei tahha tem~a nimmet
mitte ärrakustutada ello
ramatust, ja ma tahhan temma
nimme üllestunnistada omma
Issa ees, ja keige temma
inglide ees.
6. Kel körw on, se kuulgo, mis
Waim koggodustele ütleb.
7. Ja Wiladelwia koggodusse
inglile kirjota: Sedda ütleb se
pühha, se tössine, kellel on
Taweti wotti, kes lahti teeb, ja
ükski ei panne kinni: ja temma
panneb kinni, ja ükski ei te
lahi.
8. Ma tean sinno teud: wata,
ma ollen so ette annud ühhe
lahi tehtud ukse, ja ükski ei
wõi sedda kinni panna; sest sul
on pissut rammo, ja olled mo
sanna piddanud, ja sa ep olle
mitte minno nimmet
ärrasalganud.
9. Wata, ma annan sadana
koggodussest monned, kes

ennast ütlewad Juda-rahwa
ollewad, ja ei olle mitte, waid
walletawad; wata, ma tahhan
tehha, et nemmad peawad
tulles ja sinno jalge ette
kummardama, ja tundma, et
ma sind ollen armastanud.
10. Sest sa olled mo
kannatusse sanna piddanud,
siis tahhan ka miña sind hoida
selle kiusatusse tunni eest, mis
on tullemas keige ma-ilma
peäle, neid kiusama, kes Ma
peäl ellawad.
11. Wata, ma tullen noppeste;
pea kinni, mis sul on, et ükski
ei sa sinno kroni wotta.
12. Kes woidab, sedda tahhan
ma sambaks tehha omma
Jummalä templis, ja temma ei
pea mitte ennam seält
wäljaminnema, ja ma tahhan
temma peäle kirjutada omma
Jummalä nimme, ja omma
Jum~ala liña, selle ue
Jerusalemä nimme, mis
taewast minno Jummalast
mahhatulleb, ja omma ue
nim~e.
13. Kel körw on, se kuulgo,
mis Waim koggodustele ütleb.
14. Ja Laodikea koggodusse
inglile kirjota: Sedda ütleb se

Amen, se ustaw ja tössine
tunnistaja, se Jum~ala loma
hakkatus.

15. Ma tean sinno teud, et sa
ei olle külm egga keew: oh
olleksid sa külm ehk keew!

16. Et sa leige olled, ja ei olle
külm egga keew, sepärrast
tahhan ma ommast suust sind
wälja--süllitada.

17. Sest et sa ütled: Ma ollen
rikkas, ja ollen rikkaks sanud,
ja mul polle ühtegi tarwis: ja
sinna ei tea mitte, et sa olled
willets ja armoto, ja waene, ja
pim~e, ja allasti.

18. Ma annan sulle nou, et sa
mo käest ostad kulda, mis
tulles on läbbikatsutud, et sa
woiksid rikkaks sada, ja walged
rided, et sa woiksid neid
ennese ümber panna, ja et so
allastusse häbbi ei sa
awwalikkuks, ja woia ommad
silmad silma--salwiga, et sa
woiksid nähha.

19. Ma nomin ja karristan neid,
kedda ma armastan ; sepärrast
olle wägga holas ja parranda
meelt.

20. Wata, ma seisan ukse ees,
ja kopputan: kui kegi minno
heäle wottab kuulda ja ukse

lahti tehha, selle jure tahhan
ma sisse miñna, ja öhto--söma-
aega temmaga süa, ja temma
minnoga.

21. Kes woidab, sellele tahhan
ma anda ennese omma au-
järje peäle istuda, nenda kui
minnage ollen woitnud, ja
istnud omma Issaga temma au-
järje peäl.

22. Kel körw on, se kuulgo,
mis Waim koggodustele ütleb.

4. Peatük.

Taewase Issa sure au-järjest.

1. Pärrast sedda näggin ma, ja
wata, üks uks olli lahti tehtud
taewas, ja se essimenne heäl,
mis ma otsego passuna kuulsin
ennesega räkiwad, ütles: Astu
seie ülles, ja ma tahhan sulle
näidata, mis pärrast sedda
peab sündima.

2. Ja seddamaid olin minna
waimus, ja wata, üks au-järg
pandi taewas, ja üks istus se
järje peäl.

3. Ja se, kes istus, olli peält
nähha otsego jaspine, ja
sardine kiwwi, ja üks wikkerkaar
olli au-järje ümber, nenda peält

nähha, otsego üks Maragdi-kiwwi.

4. Ja se au-järje ümber ollid nelli kolmatkümmand au-järge; ja nende au-järgede peäl näggin ma nelli kolmatkümmand wannemat istwad, walge riettega ehhitud, ja neil ollid nende peade peäl kuld-kronid.

5. Ja sest au-järjest läksid wälja walgud ja pitksed, ja heäled, ja seitse tullist lampi põllesid au-järje ees, need on seitse Jum~ala waimo.

6. Ja au-järje ees olli üks klaas-merri, kristalli karwa, ja kesk au-järge, ja au-järje ümber nelli ellajat α täis silmi eest ja tagga.

7. Ja essimenne ellajas olli ühhe loukoera sarnane, ja teine ellajas olli ühhe wassika sarnane, ja kolmandal ellajal olli otsego innimesse näggo, ja neljas ellajas olli ühhe lendwa kotka sarnane.

8. Ja neil ellajattel olli iggaühhel kuus tiba ümber ja ümber, ja ollid seestpidi täis silmi, ja neil ei olnud hingamist ei ööd egga päwad, ja ütlesid: Pühha, pühha, pühha on

Issand, se keigewäggewam Jummal, kes olli, ja kes on, ja kes tulleb.

9. Ja kui need ellajad au ja auustust, ja tänno wötsid anda sellele, kes au-järje peäl istub, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks;

10. Siis heitsid need nellikolmatkümmand wannemat mahha selle ette, kes au-järje peäl istub, ja kummardasid sedda, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks, ja heitsid ommad kronid au-järje ette, ja ütlesid:

11. Issand, sinna olled wäärt wötta au ja auustust, ja wägge, sest et sa olled keik asjad lonud: ja sinno tahtmisse läbbi on nemmad α, ja on lodud.

5. Peatük.

Kristus on Loukoer ja Tal, kelle kä se pitseriga kinnipandud ramat on. Tedda kidetakse ue lauloga.

1. Ja ma näggin selle parramas käes, kes au-järje peäl istus, ühhe ramato, kirjutud seest--pidi ja

wäljaspidi, kiñipandud seitsme pitseriga.

2. Ja ma näggin ühhe wäggewa ingli, kes sure heälega kulutas: Kes on wäärt sedda ramatut lahti tehha, ja temma pitserid lahti wötta?

3. Ja ükski ei woinud taewas, ei Ma peäl, egga Ma al sedda ramatut lahti tehha, egga senna sisse wadata.

4. Ja ma nutsin wägga, et ükski es olle wäärt leitud, kes se ramato piddi lahti teggema ja sedda luggema, ehk siñna sisse waatma.

5. Ja üks neist wannemist ütles mulle: Ärra nutta, wata, se loukoer, kes on Juda suggu-arrust, Taweti juur, on woitnud, nenda et ta woib se ramato lahti tehha, ja temma seitse pitseri lahti wötta.

6. Ja ma näggin, ja wata, kesk au-järge, ja nende ellajatte wahhel, ja kesk wannematte wahhel olli üks Tal seismas, otsekui tappetud, ja tem~al olli seitse sarwe, ja seitse silma: need on Jummalä seitse waimo, mis on läkkitud keige Ma sisse.

7. Ja se tulli ja wöttis se

ramato selle parramast käest, kes au-järje peäl istus.

8. Ja kui temma se ramato olli wötnud, siis heitsid need nelli ellajast, ja need nelli kolmat--kümmand wannemat se Talle ette mahha, ja iggamehhe kä ollid kanded ja kuld-kausid täis suitsetamisse rohto, se on pühha rahwa palwed.

9. Ja nemmad laulsid ühhe ue laulo, ja ütlesid: Sinna olled wäärt, et sa se ramato wöttad, ja selle pitserid lahti teed, sest et sa olled ärratappetud, ja olled omma werrega meid Jummalale ostnud, keige suggu arro, ja kele, ja rahwa ja pagganatte seast, 10. Ja olled meid teinud kunningaiks ja preestriks meie Jummalale, ja meie peame kui kunningad wallitsema Ma peäl.

11. Ja ma näggin ja kuulsin mitme ingli heäle au-järje ja nende ellajatte ja wañematte ümber--ringi, ja nende arro olli mitto kümmand tuhhat kord kümmand tuhhat, ja tuhhat kord tuhhat.

12. Ja nemmad ütlesid sure heälega: Se Tal, mis on ärratappetud, se on wäärt, et

ta wöttab wägge ja rikkust, ja tarkust, ja rammo, ja auustust, ja au ja kitust.

13. Ja keik lomad, mis taewas on ja Ma peäl, ja Ma al, ja mis merres on, ja keik, mis nende sees on, kuulsin ma ütlewad: Sellele, kes au-järje peäl istub, ja Tallele olgo kitus, ja auustus ja au, ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks.

14. Ja need nelli ellajast ütlesid: Amen. Ja need nellikolmatkümmend wannemat heitsid mahha, ja kummardasid sedda, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks.

6. Peatük.

*Kue pitseri lahtiteggemissest.
Sega antakse teäda,
missuggune järg pühha risti-
koggodussel siin ilmas pididi
ollema.*

1. Ja ma näggin, et se Tal ühhe neist pitserist lahti wöttis, ja minna kuulsin ühhe neist neljast ellajast ütlewad kui pitkse heälega: Tulle ja wata.

2. Ja ma näggin, ja wata, üks walge hobbone, ja sel, kes

temma selgas istus, olli ammo käes, ja temmale anti üks kroon, ja ta läks wälja kui ärrawoitja, ja et ta pididi woitma.

3. Ja kui ta teise pitseri lahti wöttis, siis kuulsin ma teise ellaja ütlewad: Tulle ja wata.

4. Ja üks teine tullipunnane hobbone läks wälja, ja sellele, kes tem~a selgas istus, anti Ma peält rahho ärrawotta, ja et nemmad teine teist pididid ärratapma: ja temmale anti üks suur moök.

5. Ja kui ta kolmanda pitseri lahti wöttis, siis kuulsin ma kolmanda ellaja ütlewad: Tulle ja wata. Ja ma näggin, ja wata, üks must hobbone, ja sel, kes temma selgas istus, olli üks waekaus kä.

6. Ja ma kuulsin ühhe heäle kesk nelja ellaja seast ütlewad: Üks moöt nisso ühhe tenari-rahha eest, ja kolm moöto odre ühhe tenari-rahha eest, ja öllile ja winale ärra te pahha.

7. Ja kui ta neljanda pitseri lahti wöttis, siis kuulsin ma neljanda ellaja heäle ütlewad: Tulle ja wata.

8. Ja ma näggin, ja wata, üks

tuhkur hobbone, ja selle nimmi,
kes temma selgas istus, olli
surm, ja pörgo-haud käis
temmaga, ja neile anti
melewald selle Ma neljanda
ossa ärratappa moögaga ja
näljaga, ja katko surmaga, ja
metsaliste läbbi, mis Ma peäl.

9. Ja kui ta wienda pitseri lahti
wöttis, siis näggin ma altari al
nende hinged, kes ollid
ärratappetud Jummal sanna
pärrast, ja se tunnistusse
pärrast, mis neil olli.

10. Ja nemmad kissendasid
sure heälega ja ütlesid: Oh
pühha ja tössine Issand, kui
kaua ei moista sa kohhut, ja ei
maksa mitte meie werd nende
kätte, kes Ma peäl ellawad?

11. Ja neile anti iggaühhele
pitkad walged rided, ja neile
ööldi, et nem~ad weel piddid
hingama nattokesse aia, senni
kui nende kasullaste, ja nende
wendade arro piddi täis sama,
kedda piddi ärratappetama,
nenda kui nemmadke.

12. Ja ma näggin, kui ta
kuenda pitseri lahti wöttis, ja
wata, suur ma- wärriseminne
sündis, ja päike sai msutaks α,
kui karrune kot, ja ku sai

otsego werri.

13. Ja taewa tähhed langsid
Ma peäle, otse--kui wigipu
ommad küpsmatta marjad
mahha aiab, kui se surest
tulest köigutakse.

14. Ja taewas tagganes otsekui
üks kokko--mässitud ramat, ja
keik mäed ja sared nihhutati
nende assemelt.

15. Ja Ma kuningad ja sured,
ja rikkad, ja pealikkud ülle
tuhhande, ja wäggewad, ja keik
sullased, ja keik wabbat-
mehhed puggesid warjule
kobaste ja mäggede kaljude
sisse.

16. Ja ütlesid mäggede ja
kaljude wasto: Langege meie
peäle, ja pange meid warjule
selle palle eest, kes au-järje
peäl istub, ja Talle wihha eest.

17. Sest et temma suur wihha
pääw on tulnud, ja kes woib
ees seista?

7. Peatük.

*Jummal römustab risti-
koggodust ja kannab temma
eest hoolt temma kurwa põlwe
sees.*

1. Ja pärrast sedda näggin ma nelli ingli seiswad Ma nelja nurga peäl, need piddasid need nelli Ma tuult, et tuul ei piddand puhhuma ei Ma peäle, egga merre peäle, ja ei ühhegi pu peäle.

2. Ja ma näggin ühhe teise ingli üllestouswad päwatousmisse poolt, kelle kä olli ellawa Jummalä pitser, ja ta kissendas sure heäle nende nelja ingli wasto, kellele olli antud pahha tehha male ja merrele.

3. Ja temma ütles: Ärges tehke pahha ei selle male, ei merrele, egga pudele, senniks kui meie omma Jummalä sullaste otsa same pitseriga märkinud.

4. Ja minna kuulsin nende arro, kes pitseriga ollid märkitud, nelli wietkümme tuhat peäle saa tuhhande, kes pitseriga ollid märkitud keigest Israeli laste suggu-arrust.

5. Juda suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud: Rubeni suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud; Kadi suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud:

6. Aseri suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud: Nawtali suggu-arrust kaks--teiskümme tuhat pitseriga märkitud: Manasse suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud:

7. Simeoni suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud: Lewi suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud: Isasgari suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud:

8. Sabuloni suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud: Josepi suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud: Penjamini suggu-arrust kaksteiskümme tuhat pitseriga märkitud:

9. Pärrast sedda näggin ma, ja wata, suur hulk rahwast, mis ükski ei woinud üllesarwata, keikist pagganist ja suggu-arrudest, ja rahwast, ja kelist, need seisid au-järje ees, ja Talle ees, ehhitud pitka walge riettega, ja palmi oksad nende käes.

10. Ja kissendasid sure

heäleaga, ja ütlesid: Önnistus tulleb meie Jummalä käest, kes au-järje peäl istub, ja selle Talle käest.

11. Ja keik inglid seisid se au-järje, ja nende wannematte ja nelja ellaja ümberringi, ja heitsid au-järje ette omma silmili mahha, ja kummardasid Jummalat,

12. Ja ütlesid: Amen, kitus ja au ja tarkus, ja tänno, ja auustus ja wäggi ja ram~o olgo meie Jum~alale iggaweste iggawesseks aiaks, amen.

13. Ja üks neist wañemist kostis, ja ütles minno wasto: Kes on needsinnatsed, kes walge pitka riettega ehhitud, ja kust on nemmad tulnud?

14. Ja ma ütlesin temmale: Issand, sinna tead; ja temma ütles mo wasto: Needsinnatsed on, kes tullewad surest willetsussest, ja on ommad pitkad rided pesnud, ja on ommad pitkad rided walgeks teinud Talle werres.

15. Sepärrast on nemmad Jum~ala au-järje ees, ja teniwad tedda ööd ja päwad temma templis, ja kes au-järje peäl istub, wöttab nende ülle

warjada.

16. Neil ei pea ennam nälga egga janno eñam ollema; ei peage nende peäle langema päike, egga mingisuggust pallawat.

17. Sest se Tal, mis kesk au-järje on, peab kui karjane neid hoidma, ja neid juhhatama ellawatte wee-hallikatte jure õ, ja Jum~al wöttab keik silma-pissarad nende silmist õõ ärrapühkida.

8. Peatük.

Seitsmes pitserimärk woetakse lahti, ja mis siis pärrast on sündinud.

1. Ja kui ta seitsme pitseri lahti wöttis, sai waikne assi taewas liggi pool tundi.

2. Siis näggin ma need seitse ingli, kes Jummalä ees seisid, ja neile anti seitse passunat.

3. Ja üks teine ingel tuli, ja seisis altari jures, ja temmal olli üks kuld-suitsetamisse pan; ja temmale anti palju suitsetamisse rohto, et ta pididi andma keige pühha rahwa palwette tarwis kuld-altari

peale, mis au-järje ees olli.

4. Ja suitsetamisse rohho suits nende pühha rahwa palwettega tousis ülles selle ingli käest Jummalä ette.

5. Ja se ingel wöttis suitsetamisse pañno, ja täitis sedda altari tullest, ja heitis sedda Ma peäle: ja siis sündisid heäled, ja pitksed, ja walgud, ja ma-wärriseminne.

6. Ja need seitse ingli, kennel need seitse passunad ollid, walmistasid ennast, et nemmad piddid passunad aiama.

7. Ja essimenne ingel aias passunad, ja rahhe sai ja tuli werrega seggatud, ja heideti Ma peäle, ja kolmas ossa puid põlles ärra, ja keik haljas rohhi põlles ärra.

8. Ja teine ingel aias passunad, ja otsego üks suur mäggi, mis tullest põlles, heideti merresse, ja kolmas ossa merrest sai werreks.

9. Ja kolmas loomade ossa, mis merres hinges on, surri ärra, ja kolmas laewade ossa sai hukka.

10. Ja kolmas ingel aias passunad, ja üks suur täht, mis põlles otsekui lamp, langes

taewast mahha, ja langes jöggede kolmandama ossa peäle, ja wee-hallikatte peäle.

11. Ja selle tähhe nimmi hütakse koi-rohhuks, ja wee kolmas ossa sai koi-rohhuks, ja palju inimessi surri sest weest, et se olli wihhaks sanud.

12. Ja neljas ingel aias passunad, ja siis lödi kolmas päikesse ossa, ja kolmas ku ossa, ja kolmas tähtede ossa, nenda et nende kolmas ossa piddi pimmedaks minnema, ja päwa kolmas ossa ei piddand paistma, ja ö nisammoti.

13. Ja ma näggin ja kuulsin ühhe ingli, kes lendis kesk läbbi taewast, ja ütles sure heälega: Hädda, hädda, hädda neile, kes Ma peäl ellawad, nende kolme ingli teiste passuna heälte pärrast, kes weel peawad passunad aiama.

9. Peatük.

Se wies ja kues ingel aiawad passunad, ja mis Joannes siis pärrast näinud.

1. Ja wies ingel aias passunad, ja ma näggin ühhe tähhe

taewast mahhalangewad Ma
peäle, ja tem~ale anti
süggawusse æ kaewo wötti.

2. Ja ta teggi süggawusse
kaewo lahti, ja sest kaewust
tousis suits ülles otsekui sure
ahjo suits, ja päike ja taewa
allune koht sai pimmedaks sest
kaewo suitsust.

3. Ja sest suitsust tullid tirtsud
wälja Ma peäle, ja neile anti
melewald, nenda kui
korpionidel Ma peäl melewald
on.

4. Ja neile ööldi, et nemmad
ei piddand pahha teggema ei
ma-rohhule, egga sellele, mis
ial haljas on, egga ühhegi pule;
kui agga neile innimestele üksi,
kellel ei olle Jum~ala pitseri-
märki omma otsade ees.

5. Ja neile anti melewald, et
nemmad neid ei piddand
tapma, waid et nemmad neid
piddid pinama wiis kuud; ja
nende pinaminne on otsekui
korpioni pinaminne, kui ta
innimest on lõnud.

6. Ja neil päiwil wötwad
innimessed surma otsida, ja ei
leia sedda mitte, ja püüdwad
ärä--surra, ja surm peab neist
ärrapöggenema.

7. Ja nende tirtsude näggo on
hooste sarnane, mis sötta on
walmistud, ja nende peade
peäl on kulla sarnatsed kronid,
ja nende palled otsekui
innimeste palled.

8. Ja neil olli juuksed, otsego
naeste juuksed, ja nende
hambad ollid otsego loukoerte
hambad.

9. Ja neil olli rinna-rieded,
otsego raud-rieded, ja nende
tibade kahhiseminne olli otsego
wankritte kärrin, kui palju
hobbosid sötta jookswad.

10. Ja neil ollid sawwad,
otsekui korpionidel, ja nende
sabbade otsas ollid astlad, ja
nende melewald olli wiis kuud
innimestele pahha tehha.

11. Ja nende ende ülle olli
kuningas se süggawusse ingel:
temma nimmi on Ebreä-kele
Abaddon, ja Krekä-kele on
temma nimmi Apollüon.

12. Üks hädda on ärrä läinud,
wata, kaks hädda tullewad weel
pärrast sedda.

13. Ja kues, ingel aias
passunat, ja minna kuulsin
heält selle kuld-altari neljast
nurgast, mis Jummalä ees on.

14. Se ütles kuendama inglile,

kelle kä passun olli: Peästä lahti need nelli ingli, kes seutud on seäl sure Wratti jõe äres.

15. Ja need nelli ingli peästeti lahti, kes walmis ollid tunniks ja päwaks, ja kuuks ja aastaks, et nemmad kolmanda ossa innimessi piddid tapma.

16. Ja se hobbose wäe arro olli kakskümmend tuhhad kord tuhhad kord, ja ma kuulsin nende arro.

17. Ja nenda näggin ma need hobboosed näo sees, ja neid, kes nende selgas istsid, ja neil ollid tullised, ja sinnised ja weewli karwa raudrided, ja nende hooste Pead ollid otsekui loukoerte Pead, ja nende suust käis wälja tulli, ja suits ja wewel.

18. Neist kolmest tappeti kolmas ossa innimessi sest tullest, ja suitsust ja weewlist, mis nende sutest wälja tulli.

19. Sest keik nende wäggi on nende suus: sest nende sawwad on maddude sarnatsed, ja neil on Pead, ja nendega tewad nemmad pahha.

20. Agga neid teised innimessed, kes ei olle

ärratappetud keige sesinnatse nuhtlusse sees, ei pöörnud siiski mitte omma kätte teggudest, et nemmad ei olleks kummardanud kurje waimusid, ja kuld- ja hõbbe- ja wask- ja kiwwi- ja pu--jummalaid, kes ei woi nähha egga kuulda egga köndida.

21. Ja nemmad ei pöörnud keigest ommast tapmisest egga ommast noidussest, ei ommast hora ellust, egga ommast wargustest.

10. Peatük.

Joannes sööb ühhe ramatokesse ärra, mis suus maggus, ja köhtus wihha olli.

1. Ja ma näggin ühhe teise wäggewa ingli taewast mahhatullewad, se olli pilwega ehhitud, ja wikkerkaar olli üle temma Pea, ja temma palle otsego päike, ja temma jallad otsego tulle--sambad.

2. Ja temma käes olli üks lahtitehtud ramatoke, ja ta panni omma parrema jalla merre peäle, ja pahhema Ma peäle.

3. Ja ta kissendas sure
heälega, otsekui lou--koer
rögib, ja kui ta sai
kissendanud, siis rääksid need
seitse pitkist ommad heäled.

4. Ja kui need seitse pitkist
ommad heäled said räkinud,
tahtsin ma kirjutada: ja ma
kuulsin ühhe peäle taewast
mulle ütlewad: Panne pitseriga
kinni, mis need seitse pitkist
on räkinud, ja ärra kirjuta
sedda mitte.

5. Ja se ingel, kedda ma
näggin seiswad merre ja Ma
peäl, töstis omma kät ülles
taewa pole,

6. Ja wandus selle jures, kes
ellab iggaweste iggawesseks
aiaks, kes on lonud taewast, ja
mis seäl sees, ja maad, ja mis
seäl sees, ja merd, ja mis seäl
sees, et ei pea teps aega
ollema;

7. Waid seitsme ingli heäle
päiwil, kui ta wöttab passunat
aiada, siis peab Jummala
sallaja-assi otsa sama, nenda
kui ta on se röömsa sannume
kulutanud prohwetidele, omma
sullastele.

8. Ja se heäl, mis ma taewast
kuulsin, räkis jälle minnoga ja

ütles: Minne, wötta se
ramatoke, mis lahti tehtud on
selle ingli käes, kes merre peäl
ja Ma peäl seisab.

9. Ja ma läksin se ingli jure, ja
ütlesin temmale: Anna mulle se
ramatoke; ja ta ütles mo
wasto: Wötta ja sö sedda ärra,
ja se peab so köhtus wihha,
agga so suus maggus ollema
kui messi.

10. Ja ma wötsin sedda
ramatokest ingli käest, ja söin
sedda ärra, ja se olli minno
suus maggus otsego messi, ja
kui ma sedda sain sönud, olli
se wihha mo köhtus:

11. Ja ta ütles mulle: Sa pead
jälle prohwetit wisil räkima
mitme rahwale, ja pagganale, ja
mitme kelele ja kuningale.

11. Peatük.

*Jummala kodda moödetakse.
Kahhest tunnistajast, nende
ammetist, ja põlwest.*

1. Ja mulle anti üks pilliroog
ühhe keppi sarnane, ja se ingel
seisis ja ütles: Touse ülles, ja
moöda Jum~ala kodda ja altari
ja neid, kes seäl sees

Jummalat kummardawad.

2. Ja se oue, mis Jummalä koia ees on, jätta mahha, ja ärra moöda sedda mitte, sest et se pagganattele on antud, ja nemmad wötwad sedda pühha liñna jalgega ärrasötkuda kaks kuud wietkümmend.

3. Ja ma tahhan omma kahhe tunnistajale anda melewalda, et nemmad peawad prohwetil wisil räkima tuhhat kaks sadda ja kuuskümmend päwa, kotti-riedel selgas.

4. Needsinnatsed on need kaks ölli-puud, ja kaks küünlajalga, mis selle Ma-jummalä ees seiswad.

5. Ja kui kegi neile tahhab pahha tehha, siis tulleb tulli nende suust wälja, ja sööb nende waenlased ärra, ja kui kegi neile tahhab pahha tehha, tedda peab nenda ärratappetama.

6. Neil on melewald taewast kinnipanna, et nende prohwetikulutamisse päiwil wihma ei pea saddama, ja neil on melewald wette ülle, neid werreks muta α , ja maad lüa keige nuhtlussega, nimittokord,

kui nemmad ial tahtwad.

7. Ja kui nemmad omma tunnistust sawad lõppetanud, siis wöttab se metsalinne, mis süggawussest ülestouseb, nendega söddida, ja neid ärrawoita, ja neid ärratappa.

8. Ja nende kehhad on maas selle sure liñna ulitsa peäl, mis waimolikkult hütakse Sodomaks ja Egiptusseks, kus ka meie Issand on risti lödud.

9. Ja monningad rahwa, ja suggu-arrude, ja keelte ja pagganatte seast näwad nende kehhad kolm ja ühhe pole päwa, ja ei lasse nende kehhasid mitte haudade sisse panna.

10. Ja need, kes Ma peäl ellawad, wötwad nende pärrast röömsad olla, ja ennast wägga römustada, et teine teisele andid läkkitada, sest et needsinnatsed kaks prohwetil neid waewasid, kes Ma peäl ellawad.

11. Ja pärrast neid kolm ja üht poolt päwa läks ello Waim Jummalast nende sisse, ja nemmad seisid püsti omma jalge peäl, ja suur kartus langes nende peäle, kes neid

näggid.

12. Ja nemmad kuulsid ühhe sure heäle taewast, se ütles neile: Tulge tenna ülles; ja nemmad läksid ülles taewa pilwes, ja nende waenlased näggid neid.

13. Ja sel tunnil sündis suur ma-wärriseminne, ja kümnes liña ossa langes mahha, ja ses ma-wärrisemisses tappeti seitse tuhat innimeste nimmet, ja need teised hakkasid wägga kartma, ja andsid taewa Jummalale au.

14. Teine hädda on ärraläinud, wata, kolmas hädda tulleb pea.

15. Ja seitsmes ingel aias passunat, ja sured heäled sündsid taewas, need ütlesid: Ma-ilma kuningrigid on meie Issanda, ja tem~a Kristusse pärrast sanud, ja temma peab kui kuningas wallitsema iggaweste iggawesseks aiaks.

16. Ja need nelli wannemat kolmatkümmend, kes Jummal ees omma au-järgede peäl istusid, heitsid endid silmili mahha, ja kummardasid Jummalat,

17. Ja ütlesid: Meie tänname sind, Issand keigewäggewam

Jummal, kes olled, ja kes ollid, ja kes tulled, et sa omma sure wäe olled kätte wötnud, ja kui kuningas wallitsenud.

18. Ja pagganad on wihhaseks sanud, ja sinno wihha on tulnud, ja surnutte aeg, et nende peäle peab kohhut moistetama, ja et sa palka annad prohwetidele omma sullastele, ja pühhadele, ja neile, kes sinno nimme kartwad, pissokestele ja suurtele, ja et sa neid ärrarikkud, kes sedda maad ärrarikkuwad.

19. Ja Jummal tempel taewas tehti lahti, ja temma seädusse laikas nähti temma templis, ja siis sündisid walgud ja heäled, ja pitksed, ja ma-wärriseminne ja suur rahhe.

12. Peatük.

Neljas näggo risti-koggodusse woitlemisest, ja et temma ärrawoidab kurrati ja temma seltsi.(Epistel Mihkli päwal.

1. Ja üks suur täht nähti taewas: üks naene olli ehhitud päikessega, ja ku temma jalge

al, ja temma Peas kroon kahhestteistkümnest tähhest.

2. Ja ta olli käima peäl, ja kissendas lapse waewas, ja temmal olli suur wallo, kui ta pididi lapse sama.

3. Ja üks teine täht nähti taewas, ja wata, üks suur tulleskarwa lendaw maddo, sel olli seitse Pead, ja kümme sarwe, ja temma peade peäl seitse kuninglikko pea-ehet.

4. Ja temma sabba tombas kolmanda ossa taewa tähtä, ja wiskas neid Ma peäle, ja se lendaw maddo seisis selle naese ees, kes lapse pididi sama, et ta, kui ta saaks lapse sanud, temma lapse pididi ärrasöma.

5. Ja temma sai ühhe poeglapse, kes kui üks karjane keik pagganad raudkeppiga peab hoidma, ja temma laps kisti Jummalä ja temma au-järje jure.

6. Ja se naene pöggenes körbe, kussa temmale asset olli walmistud Jummalast, et tedda seäl pididi toidetama tuhat kaks sadda kuuskümmend päwa.

7. Ja södda tousis taewas:

Mikael ja temma inglid söddisid lendwa mao wasto, ja se lendaw maddo söddis ja temma inglid.

8. Ja nemmad ei saand woimust, ja nende asset ei leitud mitte ennam taewast.

9. Ja se suur lendaw maddo heideti wälja, se wanna maddo, kedda hütakse kurratiks ja sadanaks, kes keik ilma-maad ärraeksitab, tedda heideti Ma peäle, ja temma inglid heideti mahha temmaga.

10. Ja minna kuulsin sure heäle, se ütles taewas: Nüüd on önnistus ja wäggi ja kuningriik meie Jummalä, ja melewald tem~a KRISTUSSE pärrast sanud, sest et mahhaheidetud on meie wendade peälekaebaja, kes nende peäle kaebab meie Jummalä ees ööd ja päwad.

11. Ja needsam~ad on tedda ärrawoitnud Talle werre pärrast, ja omma tunnistasse sanna pärrast, ja ei olle omma ello mitte armastanud surmani.

12. Sepärrast olge wägga röömsad, taewad, ja teie, kes nende sees ellate.) Hädda neile, kes elawad Ma ja merre

peäl, sest et kurrat teie jure mahhatulnud, ja temmal on suur wihha, sest ta teab, et temmal pissut aega on.

13. Ja kui se lendaw maddo näggi, et ta Ma peäle olli heidetud, kiusas temma sedda naest kowwaste takka, kes poeglapse olli ilmale tonud.

14. Ja selle naesele anti kaks sure kotka tiba, et ta pididi lendma körbe omma paika mao silma eest ärra, kus tedda toidetakse ühhe aia, ja kaks aega, ja pole aega.

15. Ja se maddo aias se naese järrele ommast suust wet otsekui jöggi, et ta tedda otsekui jõe--wooga pididi ärrawima.

16. Agga Ma aitas sedda naest, ja Ma teggi omma suud lahti, ja nelas sedda jögge ärra, mis lendaw maddo ommast suust wäljaaias.

17. Ja se lendaw maddo sai wihhaseks se naese peäle, ja läks söddima nendega, kes temma suggust üllejänud, kes Jummalä kässosannad peawad, ja keñel Jesusse Kristusse tuñistus x on.

18. Ja mind pandi seisma

merre liwa peäle.

13. Peatük.

*Sest seitsme peaga
Metsalissest. Selle teise
metsalisse teotamisest ja
eksitamissest.*

1. Ja minna näggin ühhe metsalisse merrest üllesastuwad, sel olli seitse Pead ja kümme sarwe, ja temma sarwede peäl kümme kuninglikko pea-ehtet, ja temma peade peäl teotamisse nimmi.

2. Ja se metsalinne, mis ma näggin, olli ühhe pardri metsalisse sarnane, ja temma jallad otsego karro jallad, ja temma su otsego loukoera su, ja se lendaw maddo andis temmale om~a wägge ja au-järje ja sure melewalla.

3. Ja ma näggin ühhe temma peadest, otsego olleks temmale surma-haaw olnud, ja temma surma-haaw parranes ärra, ja keik se ma-ilm panni sedda immeks, ja käis se metsalisse järrel.

4. Ja nemmad kummardasid

sedda lendwa maddo, kes metsalissele melewalda olli annud, ja kummardasid sedda metsalist ja ütlesid: Kes on se metsalisse sarnane, kes woib temma wasto söddida?

5. Ja temmale anti üks su, mis sured asjad ja teotamisse sannad räkis, ja temmale anti mele--walda söddida kaks kuud wietkümmend.

6. Ja ta teggi omma su lahti teotamisseks Jummalä wasto, ja wöttis temma nim~e teotada, ja temma telki, ja need, kes taewas ellawad.

7. Ja temmale anti söddida pühhadega ja neid ärrawoita: ja tem~ale anti melewalda keige suggu-arro ja kele ja paggana rahwa ülle.

8. Ja tedda wötwad kummardada keik, kes Ma peäl ellawad, kelle nimmed ei olle kirjutud selle ma-ilma algmisest ärratappetud Talle ello-ramatusse.

9. Kui kellelgi körw on, se kuulgo.

10. Kui kegi wangid kokko aiab, se peab isse wangi minnema: kui kegi möögaga tappab, seddasam~a peab

möögaga tappetama. Siin on pühhadel kannatus ja usk.

11. Ja minna näggin ühhe teise metsalisse Ma seest

üllesastuwad, ja temmal olli kaks sarwe otsekui tallel, ja räkis kui lendaw maddo.

12. Ja ta teeb keige selle essimesse metsalisse melewalla järrele temma nähhes, ja teeb, et Ma, ja need, kes seäl peäl ellawad, peawad essimest metsalist kum~ardama, kelle surma haaw olli parranenud.

13. Ja teeb suri imme tähtä, nenda et temma ka teeb tuld taewast mahhalangema Ma peäle innimeste nähhes,

14. Ja eksitab neid, kes Ma peäl ellawad nende imme tähtede pärrast, mis temmale on antud tehha se essimesse metsalisse nähhes, ja kässib neid, kes Ma peäl ellawad, ühhe kuio tehha selle metsalissele, kellel se mööga haaw on, ja olli ellusse jänud.

15. Ja temmale anti melewalda selle metsalisse kuiule waimo anda, et ka metsalisse kuio pididi räkima ja teggema, et neid, kes ial ei wötnud sedda metsalisse kuio kummardada,

pidi ärratappetama.

16. Ja ta teeb, et keik, pissokessed ja sured, ni hästi rikkad kui waesed, ni hästi wabbat rahwas kui sullased wötwad ühhe märgi omma parrama käe peäle, ja omma otsa ette.

17. Ja et ükski ei woi osta egga müä, kui agga se, kel se märk, ehk se metsalisse nim~e, ehk temma nimme arro on.

18. Siin on tarkus. Kel moistus on, se arwago ärra selle metsalisse arro; sest se on innimesse arro, ja temma arro on kuus sadda ja kuus seitsmetkümmend.

14. Peatük.

Se Tal Kristus omma seltsiga Sioni mäe peäl. Kristust näikse terrawa sirbiga pilwes.

1. Ja ma näggin, ja wata, üks Tal seisis Sioni mäe peäl, ja temmaga nelli wietkümmend tuhhat peäle saa tuhhande, kel olli temma Issa nimmi nende otsa kirjutud.

2. Ja ma kuulsin ühhe heäle taewast otsego palju wette

kohhiseminne, ja kui sure pitkse mürriseminne, ja ma kuulsin kandle-löjatte heäle, kes ommad kandlid löid.

3. Ja nemmad laulsid otsego ühhe ue laulo se au-järje ees, ja nende nelja ellaja, ja nende wannematte ees, ja ükski ei woinud sedda laulo öppida, kui agga need nelli wietkümmend tuhhat peäle saa tuhhande, kes Ma peält on ärra--ostetud.

4. Needsinnatsed on, kes ennast naestega ep olle rojaseks teinud; sest nemmad on neitsid; needsinnatsed on, kes Talle järrel käiwad, kuhho ta ial lähhäb; needsinnatsed on innimeste seast ärraostetud kui essimessed annid Jummalale ja Tallele.

5. Ja nende suust ei olle kawwalust leitud, sest nemmad on ilmawiggata Jum~ala au-järje ees.

6. Ja ma näggin ühhe teise ingli kesk taewast lendwad, sel olli iggawenne ewangelium, et ta sedda pidi kulutama neile, kes Ma peäl ellawad, ja keikile pagganattele ja suggu-arrule, ja kelele ja rahwale.

7. Ja ta ütles sure heäle:

Kartke Jummalat, ja andke temmale au, sest et temma kohto tund on tulnud, ja kummardage sedda, kes on teinud taewast, ja maad, ja merd, ja wee-hallikad.

8. Ja teine ingel käis järrel ja ütles: Langenud on, langenud on Pabilon se suur lin, sest et ta omma soja teggewa hora winaga keik pagganad on jootnud.

9. Ja kolmas ingel käis nende järrel, ja ütles sure heälega: Kui kegi sedda metsalist ja temma kuio kummardab, ja wöttab temma märgi omma otsa ette omma käe peäle;

10. Sesamma peab ka Jummalat kange soja teggewast winast joma, mis seggamatta on wallatud temma wihha karrika sisse, ja tedda peab tulle ja weewli sees waewatama pühha inglidi ja Talle ees.

11. Ja nende wallo suits touseb ülles iggaweste iggawesseks aiaks: ja neil ei olle hingamist ööd ja päwad, kes sedda metsalist ja temma kuio kummardawad, ja kui kegi temma nimme märgi wasto wöttab.

12. Siin on pühhad kannatus: siin on need, kes Jummalat kässosannad ja Jesusse usko peawad.

13. Ja minna kuulsin ühhe heäle taewast, se ütles mulle: Kirjota, önsad on need surnud, kes Issandas surrewad sest aiast; töest, ütleb se Waim, et nemmad peawad hingama ommast waewast, ja nende teud käiwad ka nende järrel.

14. Ja ma näggin, ja wata, üks walge pilw, ja se, kes pilwe peäl istus, olli innimesse Poia sarnane, ja temmal olli ommas peas kuld--kroon ja ommas käes terraw sirp.

15. Ja üks teine ingel tulli templist wälja, ja kissendas sure heälega selle wasto, kes pilwe peäl istus: Hakka omma sirbiga, ja leika, sest et leikamisse tund on sulle tulnud, sest et ma--willi on walmis sanud.

16. Ja kes pilwe peäl istus, se pistis omma sirbi Ma peäle, ja maad leikati ärra.

17. Ja üks teine ingel tulli wälja templist, mis taewas on, ja temmalgi olli terraw sirp.

18. Ja üks teine ingel tulli

altarist wälja, ja temmal olli melewald tulles ülle, ja hüdis sure kissendamissega selle wasto, kel se terraw sirp olli, ja ütles: Hakka omma terrawa sirbiga, ja leika mahha selle Ma winamäe marjade warred, sest et selle kobbarad on küpsed.

19. Ja se ingel pistis omma sirbi mahha, ja leikas Ma winamäe ärra, ja wiskas need marjad Jummal kange wihha sure surro-törre sisse.

20. Ja se surro-törs sötkuti liina wärrawa tagga, ja se werri tuli törrest wälja hooste waljastest sadik tuhhat ja kuus sadda waggo maad.

15. Peatük.

Wies näggo neist seitsmest wiimsest nuhtlussest. Usklikkude kitusse laul.

1. Ja ma näggin teise sure ja immelikko tähhe taewas, seitse ingli, nende käes ollid need seitse wimist nuhtlust, sest et nendega Jummal kange wihha on lõpetud.

2. Ja ma näggin otsego klaas-

merd tullega seggatud, ja neid, kes woimust said selle metsalisse peäle ja temma kuio peäle, ja temma märgi peäle, ja temma nimme arro peäle, need seisid se klaas-merre äres, ja Jummal kandlel ollid nende käes.

3. Ja nemmad laulsid Jummal sullase Mosesse laulo, ja Talle laulo ja ütlesid: Sured ja immelikkud on sinno teud, Issand Jummal sa keigewäggewam; öiged ja tössised on siño teed, sa pühhad kuningas.

4. Kes peaks mitte sind kartma, Issand, ja sinno nimme auustama, sest et sa üksi pühha olled, sest et keik pagganad x tulles ja kum~ardawad sinno ees, sest et so öiged kohtomoistmised on awwalikkuks sanud.

5. Ja pärrast sedda näggin ma, ja wata, se tunnistusse-telgi tempel taewas tehti lahti.

6. Ja need seitse ingli, kelle käes need seitse nuhtlust olli, tullid templist wälja, ehhitud puhta ja hiilgawa linnase ridega, ja nende rindade al ollid kuld-wööd seutud.

7. Ja üks neist neljast ellajast andis neile seitsme inglile seitse kuld-kausi täis Jummalä kanget wihha, kes ellab iggaweste iggawesseks aiaks.

8. Ja se templi sai täis suitso Jum~ala auust, ja temma wäest, ja ükski ei woinud sisse miñna siñna templisse, ennego nende seitsme ingli seitse nuhtlust said lõppetud.

16. Peatük.

Jummalä wihha wallatakse kausist wälja neist seitsmest inglile.

1. Ja ma kuulsin sure heäle templist, se ütles neile seitsme inglile: Minge ja wallage wälja need Jummalä kange wihha kausid Ma peäle.

2. Ja se essimenne läks ärra, ja wallas om~a kausi wälja Ma peäle, ja üks kurri ja tigge paise sai nende innimeste külge, kennel metsalisse märk olli, ja kes temma kuio kummardasid.

3. Ja teine ingel wallas omma kausi wälja merresse, ja se sai otsego ühhe surno werreks, ja

igga ellaw hing surri ärra merresse.

4. Ja kolmas ingel wallas omma kausi wälja jöggede ja wee-hallikatte sisse, ja nemmad said werreks.

5. Ja ma kuulsin selle wee ingli ütlewad: Öige olled sa, Issand, kes sa olled, ja kes sa ollid, ja se pühha, sest et sa sedda kohhut olled moistnud.

6. Sest et nemmad pühhade ja prohwetide werd ärrawallanud, siis olled sa ka werd neile jua annud; sest nemmad on sedda wäärt.

7. Ja ma kuulsin altarist ühhe teise ütlewad: Töest Issand Jummal, sa keigewäggewam, sinno kohtud on tössised ja öiged.

8. Ja neljas ingel wallas wälja omma kausi päikesse peäle: ja temmale anti tullega körwetada innimessed.

9. Ja innimessed körwetati surest pallawast, ja teotasid Jummalä nimme, kel melewald on nendesinnaste nuhtluste ülle, ja ei parrandanud mitte meelt, et nemmad temmale piddid au andma.

10. Ja wies ingel wallas wälja

omma kausi metsalisse au-järje peäle, ja temma kunningriik sai pimmedaks, ja nemmad nerrisid ommad keled wallo pärrast.

11. Ja teotasid taewa Jummalat keige om~a wallo ja omma paised pärrast, ja ei pöörnud mitte ommast teggudest.

12. Ja kues ingel wallas wälja omma kausi se sure Wratti jõe peäle, ja temma wessi kuiwis ärra, et nende kunningatte te päwa-tousmisse poolt pididi walmistadama.

13. Ja minna näggin, et lendwa mao suust, ja metsalisse suust, ja se walle-prohweti suust kolm rojast waimo otsego konnad wälja tullid.

14. Sest nemmad on kurja waimude waimud, kes immetähtesid tewad, kes wälja lähhäwad Ma ja keige ma-ilma kunningatte jure, neid seks keigewäggewama Jummalat sureks päwaks sötta kogguma.

15. Wata, ma tullen kui warras ; önnis on se, kes walwab, ja hoiab ommad rided, et temma ei käi allasti, ja et temma häbbi ei sa nähtud.

16. Ja temma on neid

kokkokoggunud ühte paika, mis Ebrea-kele Armageddoniks hütakse.

17. Ja seitsmes ingel wallas omma kausi wälja tule kätte, ja suur heäl tulli wälja taewa templist au-järje peält, se ütles: Se on sündinud.

18. Ja heäled, ja pitkse mürrisemissed, ja walgud sündisid, ja suur ma-wärriseminne sündis, mähhärdust ei olle olnud, sitast kui innimessed Ma peäle sanud, sähhärdunne üpris suur ma--wärriseminne olli se.

19. Ja se suur lin lödi kolmeks ossaks, ja pagganatte liñnad langsid, ja sedda suurt Pabilonit mäletati Jummalat ees, et ta omma sure kange wihha wina karrikast temmale pididi andma.

20. Ja keik sared pöggenesid, ja mäggesid ei olle leitud.

21. Ja suur rahhe ni raske kui üks talent tulli taewast mahha innimeste peäle, ja need innimessed teotasid Jummalat se rahhe nuhtlusse pärrast, sest temma nuhtlus olli wägga suur.

17. Peatük.

Se kues näggo. Kristusse wastase ehk waenlase riik. Tedda nimmetakse horaks, sest et se wastane hora sarnane on.

1. Ja üks neist seitsmest inglist, kel need seitse kausi on, tulli ja räkis minnoga, ja ütles mulle: Tulle, ma tahhan sulle se sure hora nuhtlust näidata, kes nende paljo wee peäl istub.
2. Kellega Ma kunningad on hora-tööd teinud, ja need, kes Ma peäl ellawad, on temma hora-ello winast joobnuks sanud.
3. Ja temma wiis mind waimus ärra körbe; ja ma näggin ühhe naese, kes istus werre-punnase metsalisse selgas, täis teotamisse nimmesid, ja temmal olli seitse Pead, ja kümme sarwe.
4. Ja se naene olli ehhitud purpuri punnase ja walwaka-punnase ridega, ja kullatud kullaga ja kalli kiwwiga, ja perlidega, ja temmal olli kuld-karrikas ommas käes, täis

hirmsaid asjo ja omma hora-ello rojust.

5. Ja temma otsa olli üks nimmi kirjutud: Sallaja-assi, se suur Pabilon horade ja keige hirmsade asjade emma Ma peäl.

6. Ja ma näggin se naese jonud ollewad pühhad werrest, ja Jesusse tunnistajatte werrest, ja ma pannin üpris wägga immeks, kui ma tedda näggin.

7. Ja se ingel ütles mulle: Mikspärrast panned sa sedda immeks? Ma tahhan sulle öölda sedda sallaja-asja sest naesest ja metsalissest, kes sedda naest kannab, ja kennel seitse Pead on, ja kümme sarwe.

8. Se metsalinne, mis sa olled näinud, olli ja ei olle mitte, ja peab süggawussest üllestousma ja hukatusse sisse minnema, ja need, kes Ma peäl ellawad, (kelle nimmed ei olle kirjutud ello--ramatusse ma-ilma assutamissest) wötwad immeks panna, kui nemmad näwad sedda metsalist, kes olli, ja ep olle mitte, ehk temma kül on.

9. Ja siin on se moistus, kel tarkus on. Need seitse Pead x

on seitse mägge, kus peäl se naene istub.

10. Ja seitse kuningast on; wiis on langenud; ja se üks on, ja se teine ei olle weel tulnud, ja kui ta saab tulnud, siis peab temma nattokesseks aiaks jäma.

11. Ja se metsalinne, mis olli, ja ep olle mitte, ja sesamma on se kahheksas, ja on nende seitsme seast, ja lähhäb hukkatusse sisse.

12. Ja need kümme sarwe, mis sa näggid, on kümme kuningast, kes ei olle weel kuningriiki sanud, agga nemmad sawad melewalda kui kuningad ühheks tunniks metsalissega.

13. Neil on üks nou, ja andwad omma wägge ja melewalda metsalisse kätte.

14. Need wötwad söddida Tallega, ja se Tal peab neid ärrawoitma, sest et temma on issandatte Issand, ja kuningatte kuningas, ja need, kes temmaga on, need kutsutud ja ärra--wallitsetud ja ustawad.

15. Ja temma ütles mulle: Se wessi, mis sa näggid, kussa se

hoor istub, on rahwas, ja hulk rahwast, ja pagganad ja keled.

16. Ja need kümme sarwe, mis sa näggid metsalisse peas, need wötwad sedda hora wihkada ja tedda pupaljaks ja allaste tehha, ja söwad temma lihhad, ja põlletawad tedda ärra tullega.

17. Sest Jummal on nende süddamesse annud, et nemmad peawad temma nou järrele teggema, ja üht nou piddama, ja omma kuningriiki metsalisse kätte andma, kunni Jum~ala sannad sawad lõppetud.

18. Ja se naene, kedda sa näggid, on se suur lin, kennel on se kuningriik Ma kuningatte ülle.

18. Peatük.

Kristusse wastase, kuningrigi langmisest ja nuhtlussest.

1. Ja pärrast sedda näggin ma ühhe ingli taewast mahhatullewad, sel olli suur mele--wald, ja Ma walgustati temma auust.

2. Ja ta kissendas wahwast sure hälega, ja ütles: Langenud

on, langenud on suur Pabilon,
ja on kurja waimude ello-
assemeks sanud, ja keige
rojaste waimude wangitorniks,
ja keige rojaste lindude, mis
iggaüks wihkab, wangi--torniks.

3. Sest et temma omma
horusse kange wihhawinaga
keik pagganad on jootnud, ja
Ma kunningad on temmaga
hora-tööd teinud, ja Ma kaup-
mehhed on temma liast
kullutamissest rikkaks sanud.

4. Ja ma kuulsin ühhe teise
heäle taewast, se ütles: Minge
temmast wälja, mo rahwas, et
teie mitte ei sa ossa temma
pattudest, ja et teie ei sa
middagi temma nuhtlustest.

5. Sest temma pattud on
taewast sadik tulnud, ja
Jummal on temma
üllekohtused teud mele
tulletanud.

6. Makske temma kätte, nenda
kui ta teie kätte on maksnud,
ja tassuge temma kätte kahhe
wörra tem~a teggude järrele:
sedda karrikast, mis ta täide
wallanud, wallage temmale
kahhewörra.

7. Ni palju kui ta isseennast on
auustanud, ja liga himmude

peäle kullutanud, seddawörra
tehke temmale pina ja
kurwastust, sest et ta ommas
süddames ütleb: Ma istun kui
kuninga emmand, ja ep olle
lesk, ja ei sa polegi kurwastust
näha.

8. Sepärrast peawad temma
nuhtlused ühhel päwal tulles,
surm, ja kurwastus, ja nälg, ja
tedda peab tullega
ärrapölletadama, sest et
Jummal Issand wäggew on, kes
temma peäle kohhut moistab.

9. Ja tedda nutwad ja
kaebawad takka need Ma
kunningad, kes temmaga hora-
tööd teinud ja lias himmus
ellanud, kui nemmad temma
pöllemisse suitso näwad.

10. Ja seiswad kaugelt temma
pina hirno pärrast, ja ütlewad:
Hädä! hädä! Pabilon sinna
suur lin, sa wäggew lin, sest et
ühhel tunnil so kohhus on
tulnud.

11. Ja need Ma kaupmehhed
nutwad ja leinawad temma
pärrast, sest et nende kaupa
ükski enam ei osta,

12. Ei kulda egga höbbedat, ei
kallist kiwwi egga perli, ei
kallist linnast riet egga purpuri,

ei sidi egga walwaka punnast kallewi kaupa, egga mingisuggust hea haisoga puud, ei mingisuggust Elewanti luist tehtud riista, egga mingisuggust kallimast puust tehtud astja, ei wassest, ei rauast egga marmori-kiwwist tehtud riista.

13. Ei kaneli egga suitsetamisse rohto, ei salwi egga wiroki, ei wina egga ölli, ei nisso-jahho egga nisso, ei weiksid egga lambaid, ei hobbosid egga töldasid, ei orje egga innimeste hingesid ükski ennam ei osta.

14. Ja se süggisenne willi, mis so hing ihhaldab, on so käest ärraläinud, ja keik, mis lihhaw ja wägga känna olli, on so käest ärraläinud, ja sedda ei leia sa ennam mitte.

15. Nendesinnaste asjade kaupmehhed, kes temmast on rikkaks sanud, seiswad kaugelt tem~a pina hirmo pärrast, ja nutwad ja leinawad,

16. Ja ütlewad: Hädda! hädda! sinna suur lin, mis olli ehhitud kalli linnase ridega, ja purpuri ja walwaka punnase kallewiga, ja olli kullatud kulla ja kalli

kiwwi ja perlidega, sest et ühhel tunnil ni suur rikkus pupaljaks tehtud.

17. Ja keik laewa tüürmannid, ja keik rahwa hulk laewade peäl, ja laewa-mehhed, ja ni mitto kui merre peäl

kauplewad, seisid emalt, misse suitso näggid, ja ütlesid: Mis olli selle sure liña sarnane?

18. Ja kissendasid, kui nemmad temma põlemisse suitso näggid, ja ütlesid: Mis olli selle sure liña sarnane?

19. Ja nemmad heitsid põrmo omma peade peäle, ja kissendasid nuttes ja leinades, ja ütlesid: Hädda! hädda! et se suur lin, kelle sees on rikkaks sanud temma kallist hinnast keik, kennel laewad ollid merre peäl, ühhel tunnil on pupaljaks tehtud.

20. Olle wägga römus temma pärrast sinna taewas, ja teie pühhad apostlid ja prohwetid! sest et Jummal teie waewa temma kätte on nuhhelnud.

21. Ja üks wäggew ingel töstis ühhe kiwwi otsego sure weske-kiwwi ülles, ja wiskas sedda merresse ja ütles: Nenda peab Pabilon se suur lin äkkitselt

sama ärrawissatud, ja ei pea mitte ennam leitama.

22. Ja nende kandlelöjatte ja mängimeeste ja wille- ja passuna-aiajatte heält ei pea so sees mitte ennam kuuldama, egga ühhegi ammeti ammet-meest ei pea ennam so seest leitama, ja weske kahhinat ei pea ennam so sees kuuldama.

23. Ja küünla walgus ei pea ennam so sees paistma, ei peigmehhe, egga prudi heält ei pea ennam so sees kuuldama: sest et sinno kaup--mehhed æ ollid need ma-üllemad, sest et so noidusse läbbi keik pagganad on ärraeksitud.

24. Ja prohwetide ja pühhade werri on temmast leitud ja keikide werri, kes on ärratappetud Ma peäl.

19. Peatük.

Need ärrawallitsetud kiitwad Jummalat, et temma se sure hora peäle kohhut moistnud. n. t. s.

1. Ja pärrast sedda kuulsin ma otsego palju rahwa sure heäle

taewas, se ütles: Alleluja, önnistus ja au ja auustus ja wäggi olgo Issandale meie Jummalale;

2. Sest et temma kohtud tössised ja öiged on, sest et ta kohhut moistnud se sure hora peäle, kes sedda maad omma hora-elloga on ärrarikkunud, ja on omma sullaste werd temma kätte maksnud.

3. Ja nemmad ütlesid teist korda: Alleluja. Ja temma suits touseb ülles iggaweste iggawesseks aiaks,

4. Ja need nelli kolmatkümmend wannemat, ja need nelli ellajast heitsid mahha, ja kummardasid Jummalat, kes au-järje peäl istub, ja ütlesid: Amen: Alleluja.

5. Ja heäl tulli au-järjest wälja, ja ütles: Kiitke meie Jummalat, keik temma sullased, ja kes tedda kartwad, ni hästi pissokessed kui sured.

6. Ja ma kuulsin otsego palju rahwa heält, ja otsego palju wee-kohhisemist, ja otsego kange pitkse mürrisemist, need ütlesid: Alleluja, sest et Issand Jummal se keigewäggewam kui

kunningas wallitseb.

7. Römustagem eñast, ja olgem wägga röömsad, ja andkem temmale au, sest et Talle pulmad on tulnud, ja temma naene on ennast walmistanud.

8. Ja temmale anti selga panna puhvast ja hiilgawat kallist linnast riet; sest se kallis linnane rie on pühhade öiged teud.

9. Ja temma ütles mulle: Kirjota: Önsad on need, kes Talle pulma öhtosöma-aiale on kutsutud. Ja temma ütles mulle: Need on tössised Jumjala sannad.

10. Ja ma heitsin temma jalge ette mahha, et ma tedda piddin kummardama, ja ta ütles mulle: Katsu, ärra te sedda mitte: minna ollen sinno ja so wendade kasullane, kennel Jesusse tunnistus on; kummarda Jummalat; sest Jesusse tuñistus on prohwetikulutamisse Waim.

11. Ja ma näggin taewast lahti tehtud ollewad, ja wata, üks walge hobbone, ja se, kes tem~a selgas istus, hüti ustawaks ja tössiseks, ja moistab kohhut ja söddib

öigusses.

12. Agga temma silmad ollid otsego tulle--leek, ja temma peas ollid paljo kunninga ehtesid: ja temmal on nimmi kirjutud æ, mis ükski ei tea, kui temma isse.

13. Ja tem~al olli kuub selgas werrega kastetud ja tem~a nim~i hütakse: Jum~ala æ Sannaks.

14. Ja se söawäggi, mis taewas on, käis temma järrel walge hooste selgas, walge ja puhta kalli linnase ridega ehhitud.

15. Ja temma suust tulli wälja üks terraw moök, et temma sega piddi pagganad löma; ja temma isse peab neid raudkeppiga otsego karjane hoidma. Ja temma isse sötkub jalgega keigewäggewama Jumjala äkki ja kange wihhawina æ surro-tört.

16. Ja temmal on omma kue ja pusa peäl se nimmi kirjutud: Kunningatte Kunningas, ja issandatte Issand.

17. Ja ma näggin ühhe ingli päwa sees seiswad, ja ta kissendas sure heälega, ja ütles keikile lindudele, mis kesk

taewast lendsid: Tulge ja
kogguge kokko sure Jum~ala
öhtosöma-aiale,

18. Et teie sate süa
kunningatte lihha, ja üllematte
pealikkutte lihha, ja wäggewatte
lihha, ja hooste ja nende lihha,
kes nende selgas istwad ja
keikide wabbat-rahwa ja
sullaste, ja pissokeste ja suurte
lihha.

19. Ja ma näggin sedda
metsalist, ja need Ma
kunningad, ja nende söawägge
kogguwad ja söddiwad sellega,
kes hobbose selgas istus ja
temma söawäega.

20. Ja se metsalinne woeti
kinni, ja temmaga se walle-
prohwet, kes need immetähhed
temma ees olli teinud, mis
läbbi temma olli eksitanud
neid, kes metsalisse märki ollid
wastowötnud, ja kes temma
kuio kum~ardasid: neid kaks
wissati ellawalt siñna tulle
järwe, mis weewlis põlleb.

21. Ja neid teisi tappeti ärra
selle Issanda möögaga, kes
hobbose selgas istus, mis
temma suust wälja tulli. Ja
keige lindude köhhud said täis
nende lihhas.

20. Peatük.

*Kurrat pannakse kinni tuhhat
aastat, saab pärrast lahti, ja
sadab Kogi ja Magogi Jummalä
koggodusse wasto söddima,
agga nemmad sawad hukka.
Wiimne kohhus.*

1. Ja minna näggin ühhe ingli
taewast mahhatullewad, sel olli
süggawusse wotti, ja ühhed
sured ahhelad ommas käes.

2. Ja ta wöttis lendwamao
kinni, sedda wanna maddo, se
on kurrat ja sadanas, ja panni
tedda kinni tuhhat aastat,

3. Ja heitis tedda süggawusse
sisse, ja panni tedda lukko
tahha, ja panni tedda peält
pitseriga kinni, et ta mitte
ennam ei piddand pagganid
eksitama, senni kui need
tuhhat aastat piddid otsa
sama, ja pärrast peab tedda
lahi lastama nattokesseks
aiaks. 4. Ja ma näggin au-
järgi, ja nemmad istusid nende
peäle, ja kohhus anti nende
kätte; ja ma näggin nende
hinged, kenne Pead ollid
kirwega otsast ärraraiutud
Jesusse tunnistusse pärrast, ja

Jummalä sanna pärrast, ja kes ei wötnud metsalist egga temma kuio kummardada, ja ei wötnud temma märki omma otsa ette, egga omma käe peäle; ja nemmad ellasid ja wallitsesid kui kuningad Kristussega tuhhat aastat.

5. Agga teised surnud ei saand mitte ellawaks, kunni need tuhhat aastat otsa said. Se on se essimenne üllestousminne.

6. Önnis ja pühha on se, kel ossa on essimessest üllestousmisest; nende ülle ep olle teisel surmal mitte melewalda; waid nemmad peawad Jum~ala ja KRISTUSSE preestrid ollema, ja temmaga kui kuñingad wallitsema tuhhat aastat.

7. Ja kui need tuhhat aastat sawad otsa sanud, siis peab sadanat lahti lastama ommast wangist.

8. Ja ta lähhäb wälja ärraeksitama need pagganad, kes on ma-ilma neljas nurkas, sedda Kogi ja Magogi, neid sötta kogguma, kelle arro on kui liiw merre äres.

9. Ja nemmad tullid Ma-laiusse peäle, ja piirsid pühhade leri ja

se armastud liñna ümber, ja tuli langes taewast mahha Jummalast, ja söi neid ärra.

10. Ja se kurrat, kes neid ärraeksitas, heideti tulle ja weewli järwe, kus se metsalinne ja se walle-prohwet olli: ja neid peab waewatama ööd ja päwad iggaweste æ iggawesseks aiaks.

11. Ja ma näggin ühhe sure walge au-järje, ja sedda, kes selle peäl istus, kelle palle eest pöggenes Ma ja taewas, ja neile ei leitud asset.

12. Ja ma näggin neid surnud, pissokessed ja sured Jummalä ees seiswad, ja ramatud tehti lahti, ja üks teine ramat tehti lahti, se on ello--ramat ; ja nende surnutte peäle moisteti kohhut sedda möda, kui ramatude sisse olli kirjutud, nende teggude järrele.

13. Ja merri andis need surnud, kes temma sees ollid, ja surm ja pörgo-haud andsid need surnud, kes nende sees ollid, ja iggaühhe peäle moisteti kohhut nende teggude järrele.

14. Ja surm ja pörgo-haud heideti tulle järwe. Se on se teine surm.

15. Ja kedda es olle leitud ello-ramato sisse kirjutud ollemast, sedda heideti tulle järwe.

21. Peatük.

*Seitsmes näggo uest
Jerusalemmast.*

1. Ja ma näggin ühhe ue taewa ja ühhe ue Ma; sest se essimenne taewas, ja se essimenne Ma olli möda läinud, ja merd ei olnud mitte ennam.

2. Ja minna Joannes näggin sedda pühha liña, uut Jerusalemma Jummalast mahha tullewad otsego pruut ehhitud omma mehhele.

3. Ja ma kuulsin suurt heält taewast ütlewad: Wata, Jummalä telk on innimeste jures, ja temma tahhab nende jures kui telgi sees ellada, ja nemmad peawad temma rahwas ollema, ja Jummal isse tahhab nendega olla nende Jummal.

4. Ja Jummal tahhab ärrapühkida keik wee--pissarad nende silmist, ja surma ei pea ennam ollema, egga leinamist,

egga kissendamist, egga waewa ei pea ennam ollema; sest et essimessed asjad on ärraläinud.

5. Ja, kes au-järje peäl istus, se ütles: Wata, ma teen keik ueks. Ja ta ütles mulle: Kirjota, sest et needsinnatsed sannad on tössised ja ustawad.

6. Ja ta ütles mulle: Se on sündinud. Minna ollen se A ning O, se Algminne ning Ots; ma tahhan sellele, kel janno on, ilma anda ello wee hallika seest.

7. Kes woidab, se peab keik pärrima, ja ma tahhan temmale Jummalaks õ olla, ja ta peab minnule poiaks ollema.

8. Agga argade, ja nende uskmatta, ja hirmsade, ja tapjatte ja horapiddajatte, ja noidade ja woöra-jummalä teenritte, ja keige wallelikkude ossa peab ses tulle ja weewliga põllewas järwes ollema, se on se teine surm.

9. Ja minno jure tulli üks neist seitsmest inglist, kel need seitse kausi ollid täis seitse wimist nuhtlust, ja ta räkis minnoga ja ütles: Tulle, ma tahhan sulle sedda pruti, selle

Talle naest näidata.

10. Ja temma wiis mind waimus ühhe jure ja kõrge mäe peäle, ja näitis mulle sedda suurt liña, sedda pühha Jerusalemma, mis taewast mahhatulleb Jummalast.

11. Ja temmal olli Jummal au, ja temma walgus olli keigekallima kiwwi sarnane, otsego jaspi-kiwwi, mis hiilgab kui kristalli-klaas.

12. Ja temmal olli suur ja kõrge müür, ja temmal olli kaksteistkümmend wärrawat, ja nende wärrawatte peäl kaksteistkümmend ingliti, ja nimmed peäle kirjutud, need on nende kahhe--teistkümne Israeli laste suggu-arro nimmed.

13. Päwatousmisse poolt kolm wärrawat: pohja poolt kolm wärrawat: louna poolt kolm wärrawat: öhto poolt kolm wärrawat.

14. Ja liña müril olli kaksteistkümmend allust, ja nende peäl selle Talle kahheteistkümne apostli nimmed.

15. Ja sellel, kes minnoga räkis, olli kuld--pilliroog, et

temma se liña ja temma wärrawad ja temma müri pididi moõtma.

16. Ja se lin on neljanurgane, ja temma pitkus on nisammasuggune kui temma laiuski, ja temma moötis se liña pillirooga kaksteist--kümmend tuhat waggo: temma pitkus ja laius ja kõrgus on ühhesuggune.

17. Ja ta moötis temma müri sadda ja nelli wietkümmend künnart, innimesse moodo järrele, mis inglil olli.

18. Ja temma tehtud müür olli jaspi-kiwwi, ja se lin selge kuld, puhta klasi sarnane.

19. Ja liña müri allused ollid illusaste ehitud keigesugguse kalli kiwwiga: essimenne allus olli jaspis: teine, sawiir: kolmas, kalkädon: neljas, maragd.

20. Wies, sardoniks: kues, sardius: seitsmes, krüsolitus: kahheksas, pärillus: ühheksas, topasion: kümnes, krüsoprasus: üksteistkümnes, hüakintus: kaksteistkümnes, ametüstus.

21. Ja need kaksteistkümmend wärrawat ollid kaksteistkümmend perli, igga wärraw olli ühhest perlist, ja

liñna ulits olli selge kuld,
otsekui klaas, mis läbbipaistab.

22. Ja minna ei näinud templit
seäl sees, sest Issand

keigewäggewam Jummal on
temma tempel, ja se Tal.

23. Ja sel liñnal ei olle päikest
egga kuud tarwis, et nemmad
seäl sees peaksid paistma: sest
Jummal au walgustab sedda,
ja temma künal on se Tal.

24. Ja need pagganad, kes
önsaks sawad, käiwad temma
walgusses: ja ma-ilma
kuningad wiwad omma au ja
auustust siñna liñna sisse.

25. Ja temma wärrawaid ei
panda mitte lukko päwal; sest
seäl ei olle ööd.

26. Ja pagganatte au ja
auustust peab siñna sisse
widama.

27. Ja siñna sisse ei pea
ühtegi sama, mis ärrakeeldud
on, egga mis hirmsad asjad ja
wallet teeb, kui agga need, kes
Talle ello-ramatusse on
kirjotud.

22. Peatük.

*Ue Jerusalemma ello-weest ja
puust, ja önsast põlwest. Keik,*

*mis ööldud, on töeste tössi.
Weel monni öppetus ja
maenitsus.*

1. Ja temma näitis mulle puhta
ello-wee jögge, mis selge
otsego kristalli-klaas, se tulli
Jummal ja Talle au-järjest
wälja,

2. Kesk temma ulitsat ja
mollemat polil jõe olli ello-pu,
se kandis kaksteistkümmend
wilja suggu, ja andis iggal kuul
omma wilja, ja selle pu lehhed
tullid pagganatte terwiseks.

3. Ja ühtegi ärranetud ei pea
ennam ollema: ja Jummal ja
Talle au-järg on seäl sees, ja
temma sullased teniwad tedda.

4. Ja nemmad näwad temma
palle, ja temma nimme on
nende otsade ees.

5. Ja ööd ei olle seäl, ja neil
ei olle künalt egga päwa
walget tarwis, sest et Issand
Jum~al neid walgustab ø, ja
nem~ad peawad kui kuñingad
wallitsema iggaweste
iggawesseks aiaks.

6. Ja ta ütles mulle: Need on
ustawad ja tössised sannad: ja
Issand pühha prohwetide
Jummal on läkkitanud omma

ingli omma sullastele näitma,
mis noppeste peab sündima.

7. Wata, ma tullen pea: Önnis
on se, kes sellesinnatse ramato
prohweti-kulutamisse sannad
peab.

8. Ja minna Joannes ollen se,
kes sedda näggi ja kulis, ja kui
ma sedda sain kuulnud ja
näinud, heitsin minna
kummardades mahha selle ingli
jalge ette, kes mulle sedda
näitis.

9. Ja ta ütles mulle: Katsu,
ärä te sedda mitte: sest ma
ollen sinno ja prohwetide so
wendade, ja nende kasullane,
kes sellesinnatse ramato
sannad piddawad: kummarda
Jummalat.

10. Ja ta ütles mulle: Ärä
panne mitte pitseriga kinni
sellesinnatse ramato prohweti-
kulutamisse sanno: sest et se
aeg x liggi on.

11. Kes üllekohhut teeb, se
tehko weel üllekohhut: ja kes
rojane on, se sago weel
rojaseks: ja kes öige on, se
sago weel öigeks: ja kes pühha
on, se sago weel pühhaks.

12. Ja wata, ma tullen
noppeste, ja mo palk on

minnoga, iggaühhe kätte
tassuda, nenda kui temma
teggo on.

13. Minna ollen se A ning O,
se Algminne ning Ots, se
essimenne ning wiimne.

14. Önsad on need, kes
temma kässosannade järrele
tewad, et neil woiks melewald
olla ello-puust süa, ja woiksid
wärrawist liñna sisse miñna.

15. Agga oues on koerad, ja
noiad, ja horapiddajad, ja
tapjad, ja woöra jummal
teenrid, ja keik, kes wallet
armastawad ja tewad.

16. Minna Jesus ollen
läkkitanud omma ingli, teile
sedda tuñistama koggoduste x
sees; ma ollen Taweti juur xx
ja suggu, se elkias koido täht.

17. Ja Waim ja pruut ütlewad:
Tulle; ja kes sedda kuleb,
üttelgo: Tulle; ja, kel janno on,
se tulgo, ja kes tahhab, se
wötko ello-wet ilma.

18. Sest ma tunnistan ka
keikile, kes sellesinnatse
ramato prohweti-kulutamisse
sannad kuulwad: kui kegi
middagi siñna jure kaswatab,
siis wöttab Jummal temma
peäle panna need nuhtlussed,

Joannesse Jummal sanna öppetaja Ilmutamisse Ramat.

mis sellesinnatse ramato sisse on kirjutud.

19. Ja kui kegi middagi ärrakautab sellesinnatse prohweti-kulutamisse ramato sannadest, siis wöttab Jummal ärrakautada temma ossa ello-ramatust, ja pühvast liñnast, ja neist, mis selle ramato sisse on kirjutud.

20. Se, kes sedda tunnistab, ütleb: Jah wist, minna tullen noppeste. Amen. Tulle wissist, Issand Jesus.

21. Meie Issanda Jesusse Kristusse arm olgo teie keikidega. AMEN.

Joannesse Ilmutamisse ja Ue Seädusse ramato OTS.

